

Institut Universitari de Lingüística Aplicada
Universitat Pompeu Fabra

Programa de doctorat:
Doctorat en Lingüística Aplicada (Lèxic i Discurs)
Bienni: 1994-1996

**TEXTOS ESPECIALIZATS I VARIACIÓ VERTICAL:
LA DIVERSITAT TERMINOLÒGICA COM A FACTOR
DISCRIMINANT DEL NIVELL D'ESPECIALITZACIÓ D'UN TEXT**

ANNEXOS

Ona Domènech Bagaria

Tesi doctoral

Directora:
Dra. M. Teresa Cabré Castellví
Catedràtica de Llengua Catalana
Universitat Pompeu Fabra
Barcelona, febrer de 2006

Dipòsit legal: B.34196-2006
ISBN: 84-690-0318-6

Textos especialitzats i variació vertical : la diversitat terminològica com a factor discriminant del nivell d'especialització d'un text

Tesi doctoral

Ona Domènech Bagaria

Guia per consultar els annexos de la tesi en suport electrònic continguts en aquest CD-ROM

Els 8 annexos que contenen els materials de treball fonamentals d'aquesta tesi doctoral consten en els arxius continguts en aquest CD-ROM organitzats de la manera següent:

Annex 1 (*ANNEX1_CorpusTextualDret*): conté tots els textos del corpus de dret (corpus principal), en format text, classificats segons el nivell d'especialització, i amb la indicació, per a cada text, de la referència bibliogràfica completa.

Annex 2 (*ANNEX2_CorpusTextualGenoma*): conté tots els textos del corpus de genòmica (corpus de contrast), en format text, classificats segons el nivell d'especialització, i amb la indicació, per a cada text, de la referència bibliogràfica completa.

Annex 3 (*ANNEX3_CATsDretYate*): conté les llistes dels candidats a terme (CATs) obtinguts a partir de l'aplicació de l'extractor YATE als textos del corpus de dret (corpus principal) agrupats en un sol text, ordenats, en primer lloc, pel patró morfosintàctic (N, NJ i NPN), i dins de cada patró, pel coeficient d'especialitat que YATE atorga a cada terme (columna "ordre"). La columna "#" indica la freqüència d'aparició de cada terme.

Annex 4 (*ANNEX4_CATsGenomaYate*): conté les llistes dels candidats a terme (CATs) obtinguts a partir de l'aplicació de l'extractor YATE als textos del corpus de genòmica (corpus de contrast) agrupats en un sol text, ordenats, en primer lloc, pel patró morfosintàctic (N, NJ i NPN), i dins de cada patró, pel coeficient d'especialitat que YATE atorga a cada terme (columna "ordre"). La columna "#" indica la freqüència d'aparició de cada terme.

Annex 5 (*ANNEX5_DiccionariDretMercedes*): conté els 3 mòduls del Diccionari jurídic utilitzat per Mercedes per detectar els termes del corpus textual de dret. Cada mòdul conté una o més llistes de termes (en funció de les fonts), en format text, lematitzats i amb la indicació de la categoria gramatical.

Annex 6 (*ANNEX6_DiccionariYateGenoma*): conté el mòdul *Diccionari genoma Yate* del Diccionari de genòmica utilitzat per Mercedes elaborat a partir dels candidats a terme proposats per YATE. Es tracta d'una llista de termes, en format text, lematitzats i amb la indicació de la categoria gramatical.

Annex 7 (*ANNEX7_ResultatMercedesDret*): conté les llistes dels termes del corpus textual de dret detectats per l'aplicació Mercedes (amb tots els mòduls del Diccionari jurídic), amb la indicació de la freqüència d'aparició de cada terme, del nombre total de termes (*tokens*) i del nombre de termes diferents (*types*). Els resultats consten per a cada un dels textos del corpus (*ANNEX7.1_ResultatsMercedesDretTextos*) i també per als tres subcorpus creats agrupant els textos segons els tres NE (*ANNEX7.2_ResultatsMercedesDretSubcorpus*).

Annex 8 (*ANNEX8_ResultatMercedesGenoma*): conté les llistes dels termes del corpus textual de genòmica detectats per l'aplicació Mercedes (amb tots els mòduls del Diccionari de genòmica), amb la indicació de la freqüència d'aparició de cada terme, del nombre total de termes (*tokens*) i del nombre de termes diferents (*types*). Els resultats consten per a cada un dels textos del corpus (*ANNEX8.1_ResultatsMercedesGenomaTextos*) i també per als tres subcorpus creats agrupant els textos segons els tres NE (*ANNEX8.2_ResultatsMercedesGenomaSubcorpus*).

ANNEX 1

CORPUS TEXTUAL DE DRET

– CORPUS PRINCIPAL –

NIVELL D'ESPECIALITZACIÓ ALT

NE 1

Textos

d00344	Competències de la Generalitat
d00347	Parlament de Catalunya
d00345	Consell Consultiu
d00346	Síndic de Greuges
d00349	Sindicatura de Comptes

Font

Comentaris a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya

Text	d00344
Tema	Competències de la Generalitat
Referència	ARGULLOL, ENRIC “Introducció al títol primer”. A: <i>Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya</i> . Vol. I. Barcelona: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autònoms, 1988. Pàg. 295-326.

INTRODUCCIÓ AL TÍTOL PRIMER

I. PRELIMINAR

En començar l'estudi del Títol I, aquesta introducció pren en consideració només els aspectes centrals de la regulació de les competències continguda a l'Estatut d'Autonomia, i estableix l'enllaç imprescindible amb els criteris que ha establert la Constitució sobre aquest tema, fonamental per a la configuració de les Comunitats Autònomes. En aquest context, serà objecte d'especial atenció el règim de les potestats públiques atribuïdes a la Generalitat, amb una especial cura pel que fa a la potestat legislativa, que és, precisament, la que singularitza l'autonomia de les Comunitats Autònomes de manera que, si més no potencialment, es pot parlar que gaudeixen d'autonomia política, com també respecte a l'àmbit material de les competències, ja que constitueix una qüestió comuna als diversos tipus de competència. De tota manera, en molts punts només s'apunten alguns aspectes, ja que en els treballs relatius als diversos preceptes estatutaris ja se'n fa una consideració més detallada. *1

D'entrada convé precisar el concepte de competència, fent-ne esment dels elements. Això és del tot necessari per a entendre millor el sistema dissenyat a partir de la Constitució de 1978. En afirmar que una entitat és competent en una matèria, s'està assenyalant que té una o més potestats públiques que pot exercir sobre un determinat àmbit material i també en un determinat territori. Així doncs, són dos els elements que s'insereixen en la noció de competència: potestats públiques i objecte sobre el qual aquestes recauen. Ambdós aspectes són imprescindibles i cap d'ells separatament no es pot confondre amb el concepte que els comprèn, que és el de competència. Encara que s'utilitzin com equivalents en el llenguatge comú, o àdhuc en certes disposicions -fins i tot a la Constitució, com veurem, no deixen d'haver-hi formulacions si més no imprecises-, competència i matèria són conceptes diferents. Quan, com fa la CE 148.1, s'assenyalen matèries per a perfilar les possibles comeses d'una entitat pública, no estem davant d'una atribució de competències. Tampoc no hi estem quan l'ordenament, per exemple la CE 66.2 o l'EAC 25.2, es limita a preveure l'assignació de certes facultats a determinats òrgans o institucions. Per tant, en parlar de la competència d'una entitat estem fent referència a la titularitat de potestats i a la seva projecció sobre determinades matèries. Les diverses possibilitats que es poden donar respecte a cada element originen els diferents tipus de competències.

Les fórmules que utilitza l'ordenament per al·ludir a les competències, que es poden considerar genèricament correctes, són variades. Vegem-ne alguns exemples. L'EAC 10.1 conté, en l'encapçalament, la identificació de les potestats atribuïdes, i després inclou una relació de matèries. No és diferent l'estructura de l'EAC. En el cas de l'EAC 9 la referència a les potestats és indirecta o per connexió, ja que es dedueix a partir de la qualificació de la competència com a exclusiva, el sentit de la qual es defineix a l'EAC 25.2 on s'enumeren les potestats inherents a una qualificació d'aquest tipus. Menys correcta tècnicament és possiblement la CE 149.1, ja que, després d'afirmar que es tracta de preveure les competències exclusives de l'Estat (però sense que després hi hagi una clàusula d'identificació del contingut d'aquest adjectiu), es relacionen successivament enunciats que només contenen la descripció d'una matèria (implícitament s'entén que l'encapçalament comporta l'atribució de totes les potestats públiques), o d'altres en què s'identifiquen tant les potestats com l'àmbit material. En tot cas, hem d'insistir

que el concepte de competència -mesura de les potestats públiques- abasta necessàriament tant l'atribució de potestats com l'assignació del camp en què es poden exercir.

Voldríem fer encara una altra consideració prèvia. Les característiques de les societats actuals fan impossible qualsevol esquema simple per a la distribució de les competències de les diverses entitats en el marc de l'Estat-ordenament, sobretot si tenen poders legislatius. El creixement i la diversificació de l'activitat dels poders públics comporta necessàriament una articulació complexa de les competències, de manera que faci possible la combinació de les diverses responsabilitats. Però, dit això amb tot l'èmfasi necessari, aquesta complexitat no implica la impossibilitat d'atribuir potestats en camps concrets o la difuminació del paper de cada entitat en el "magma" d'un cooperativisme que sovint amaga la continuïtat de models anteriors. I, d'altra banda, la inevitable complexitat a la qual s'acaba d'al·ludir tampoc no pot ser una excusa per a una regulació no sempre prou sistemàtica.

1. Com a treballs d'aquesta obra més relacionats amb els temes centrals que aquí considerem, esmentem els comentaris corresponents als encapçalaments dels articles 9, 10 i 11, a càrrec del professor Bayona i Rocamora, pel que fa al règim específic de les competències exclusives, compartides i d'execució. En relació amb el traspàs de serveis, el relatiu a la DT 6a., del Dr. Vilaseca i Marquet. Pel que fa a les competències qualificades com a exclusives, ens hem de remetre també al comentari general de l'article 12 efectuat pel professor Tornos Mas. Quant al límit territorial, és pertinent de remetre'ns als treballs dels professors Blasco i Esteve, sobre l'article 25.1, i Badosa i Coll, sobre l'article 7.1. Sobre les regles d'aplicació del dret autonòmic, cal veure el comentari a l'article 26.1 i 2, a càrrec dels professors Mirambell i Abancó i Roca i Trias. En relació amb les lleis autonòmiques, hem d'esmentar el treball del professor Vernet i Llobet relatiu als articles 29.2 i 33.1.

II. EL SISTEMA DE COMPETÈNCIES DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES A LA CONSTITUCIÓ

La Constitució de 1978 que, com se sap, ha establert diverses vies per institucionalitzar les Comunitats Autònomes, ha estès la diferenciació, fruit de l'acceptació del principi dispositiu, al tema de les competències. Necessàriament, les Comunitats Autònomes institucionalitzades al marge de la CE 151 troben limitada inicialment la seva esfera de competències, ja que només poden assumir potestats en les matèries ressenyades a la CE 148.1: mentre que les Comunitats Autònomes establertes pel procediment previst a l'article 151 poden superar ja d'entrada aquest àmbit. És la primera dada que ens posa en relleu una característica important del projecte constitucional, com és ara el criteri de diversitat en la configuració de les competències de les Comunitats Autònomes, criteri que troba una confirmació contundent a la CE 147 quan reserva als Estatuts de cada Comunitat la definició de les seves competències. Els Estatuts, que, lògicament, seran diferents, constitueixen l'instrument normal per a la configuració del sistema de competències autonòmiques (i, consegüentment, com veurem tot seguit, en part, de les estatals). Es pot dir, doncs, que la Constitució ha establert una autèntica reserva material a favor dels Estatuts. Aquestes normes institucionals bàsiques de les Comunitats Autònomes són la via normal per a assignar les competències i, per tant, als Estatuts és on cal anar quan es tracta de verificar l'existència i l'abast de les titularitats autonòmiques. Aquestes, com a regla general, neixen de l'Estatut.

Aquest criteri té, però, algunes excepcions i necessita, a més, algunes precisions o matisacions. Pel que fa a les excepcions, cal recordar dos supòsits: a) la Constitució, a l'article 150.1 i 2 preveu l'assignació ulterior de competències bé legislatives a l'empara de les corresponents lleis-marc, bé administratives com a pròpies o com a delegades; b) en alguns supòsits la mateixa Constitució preveu que sigui una llei estatal el mitjà per a atribuir competències a les Comunitats Autònomes; així, per exemple, a la CE 149.1.29. *2 S'han de fer també algunes precisions. En primer lloc, cal tenir en compte que si bé el complex article 149.1 CE sembla que en alguns enunciats està atribuint competències a les Comunitats Autònomes, aquestes clàusules no són estrictament atributives sinó que simplement assenyalen una possibilitat que els Estatuts hauran de concretar. En segon lloc, s'ha de cridar l'atenció sobre la significació del traspàs de serveis i de les seves normes reguladores. Si bé en algun Estatut (el Base, per exemple) es parla de transferència de competències -i així ho era, efectivament, durant el període preautonòmic-, com diu correctament l'EAC DT 6a., el traspàs és de "serveis" que són "inherents a les seves competències que segons el present Estatut corresponen a la Generalitat". L'atribució de la competència es produeix, doncs, en virtut de l'Estatut, i la Comunitat Autònoma la té des de l'Estatut. El traspàs de serveis és instrumental: ni atorga noves facultats, ni n'elimina. *3 No hi ha traspàs de competència perquè aquesta ja té la Comunitat Autònoma des d'un primer moment amb la vigència de l'Estatut, però el traspàs es una eina per a reconèixer l'abast i els contorns d'aquella competència.

Els criteris constitucionals per a la distribució de les competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes es fonamenten en la declaració continguda a la CE 137: les Comunitats Autònomes "gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius". Aquesta gestió autònoma dels interessos públics concernits es concreta en l'atribució de les competències i, preventivament, en l'establiment de les regles que han de governar aquest procés de repartició de potestats públiques i d'àmbits materials d'actuació. La Constitució configura la posició de les diverses entitats públiques -el mateix Estat, entès com a aparell central, les Comunitats Autònomes, les Entitats locals- a través del reconeixement d'esferes d'interessos de rellevància pública dels quals són exponents. Serà, per tant, la dimensió i les característiques dels diversos interessos el fonament de les opcions en la distribució de les competències.

Com és natural, la clàusula genèrica de la CE 137 necessita uns ulteriors desenvolupaments que han de portar a la identificació en cada cal, per a cada nivell de govern, d'aquests interessos; i sobre aquesta identificació es construeix la definició de les competències. Pel que fa a les entitats locals, aquest procés es remet al legislador ordinari. No és així pel que fa a l'Estat i les Comunitats Autònomes, que troben en la mateixa Constitució i en els Estatuts, com a regla general, la definició de les competències. *4 En assignar-se a l'Estat o a les Comunitats Autònomes una competència que impliqui l'atribució de la totalitat de les potestats públiques, se sobreentén que la gestió de la totalitat dels interessos públics implicats correspon a la correlativa instància pública, sense que sigui correcte de procedir a una ulterior diferenciació d'interessos que generaria o empararia una reassignació parcial més o menys important de la competència al marge de l'únic procediment constitucional previst que és el de les lleis d'harmonització previstes a la CE 150.3. En canvi, quan les clàusules competencials comporten una atribució diferenciada de potestats a l'Estat i a les Comunitats Autònomes, és clar que existeixen en aquest àmbit cercles diferents d'interessos, havent procedit el legislador constitucional o estatutari a una assignació de competències conseqüent amb aquesta pluralitat d'interessos. Però, en tot cal, també aquí l'opció s'ha fet en el bloc de la constitucionalitat i és un procés acabat, si bé en aquest supòsit els confins entre l'àmbit estatal i autonòmic seran menys nítids, o més flexibles, però com a fruit del mateix exercici de les respectives potestats. És diferent, en canvi, el cal -hi farem referència més endavant, en tractar dels àmbits materials de la competència- en què s'acudeix al criteri de l'interès per definir el mateix camp material. En aquest cal; no hi ha una identificació acabada en la norma constitucional o estatutària, i es produeix una autèntica remissió al futur.

El sistema constitucional per a la distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes pivota sobre la CE 149. Com és conegut, el primer apartat d'aquest article, reserva a l'Estat un conjunt de competències que són indisponibles per al legislador estatutari. A més -i ho recordem a efectes sistemàtics-, en el supòsit de les Comunitats Autònomes no institucionalitzades a través del procediment de la CE 151, el seu Estatut no els pot assignar inicialment competències més enllà de les matèries relacionades a la CE148.1, que és, d'aquesta manera, un autèntic sostre material per a aquestes Comunitats Autònomes. Per a les altres, i, concretament, per a la Generalitat, aquest precepte constitucional no té cap valor limitatiu, ja que els Estatuts podien -i així ho han fet- anar més enllà, sense cap altra frontera que la de les competències reservades a l'Estat en el primer apartat de la CE 149. Com preveu l'importantíssim apartat tercer d'aquest precepte de la Constitució, "les matèries (més tècnicament hem d'entendre "competències") no atribuïdes expressament a l'Estat per aquesta Constitució podran correspondre a les Comunitats Autònomes en virtut dels Estatuts respectius". Hi ha doncs una primera reserva d'atribucions a l'Estat; després s'obre la possibilitat que els Estatuts assignin a les Comunitats Autònomes qualsevol competència no reservada a l'Estat. Ara bé, aquesta obertura es tanca amb les previsions de cada Estatut, que en establir concretament les competències de la Comunitat Autònoma, en defineix de forma exhaustiva i acabada la posició (llevat del supòsit de reforma estatutària; però això és, de fet, un reobriment de la totalitat del procés). Feta la definició competencial autonòmica, la clàusula residual queda en l'esfera estatal: la CE 149.3 preveu expressament que "la competència sobre les matèries que no hagin estat assumides pels Estatuts d'Autonomia correspondrà a l'Estat".

Així doncs, les regles per a la distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes s'articulen de manera que els moments primer (reserva constitucional de competències concretes) i darrer (clàusula residual) són estatals, i l'etapa intermèdia amb l'assignació concreta de competències a les Comunitats Autònomes que es conté en l'Estatut d'Autonomia respectiu és autonòmica. En aquesta etapa el legislador estatutari, com hem dit, troba el límit de les competències estatals definides expressament per la Constitució i, en concret, per l'article 149.1.

El contingut d'aquest precepte té, lògicament, en tractar del règim de competències de les Comunitats Autònomes, una importància considerable. Es pot dir que constitueix el negatiu necessari de les competències autonòmiques. Dit amb unes altres paraules, el legislador estatutari no ha pogut atribuir a les Comunitats Autònomes les competències que en virtut d'aquest precepte han estat reservades a l'Estat. Aquesta observació, d'altra banda evident, pot xocar amb una primera superficial lectura i comparació entre els enunciats de la CE149.1 i els continguts als Estatuts d'Autonomia, en concret, a l'article 9 i següents de l'Estatut de Catalunya, que poden produir la impressió que hi ha diversos encavalcaments, i fins i tot alguna coincidència.

Ara bé, si ho analitzem acuradament, veurem que les coses no són exactament així. En aquest sentit, és fonamental examinar el contingut concret dels diversos enunciats d'aquest llarg primer apartat de la CE 149, que presenta una notable heterogeneïtat. *5 En efecte, al costat de clàusules que contenen una atribució a l'Estat de la totalitat de les potestats públiques en una matèria (núm. 2, 3, 4, 5, 10, 11, primer incís, 12, segon incís, 14,...), en altres es reserva a l'Estat únicament una potestat que es concreta en l'establiment de les bases o legislació bàsica en una determinada matèria (núm. 1, 11, segon incís, 16, segon incís, 17, 18, 23, en part, 25, 27,...), reserva que en ocasions s'acompanya amb les facultats de coordinació (núm. 13 16) mentre que en d'altres s'al·ludeix simplement a aquestes facultats (núm. 15). La competència estatal comprèn la totalitat de la potestat legislativa en relació amb altres matèries (núm. 6, 9, 12, primer incís...), competència que, com veurem, en virtut de les previsions estatutàries, ha esdevingut un autèntic monopoli estatal de les facultats normatives. La totalitat de les facultats normatives estava ja assignada expressament a la CE 149.1 a l'Estat en algun supòsit (núm. 30). La diversitat dels continguts en la reserva constitucional de competències estatals s'estén també a l'aspecte material de la competència. Al costat de supòsits en què no hi ha ulteriors limitacions (núm. 2, 3, 4, 7, 9...) són nombrosos, i variats, els enunciats en què se circumscriu -i es preanuncien també de forma negativa, futures limitacions dels àmbits materials de les competències autonòmiques- el camp en el qual s'hauran d'exercir les potestats atribuïdes a l'Estat. Així ens trobem amb supòsits d'admissió d'excepcions en tant que l'àmbit material de la competència estatal es pot reduir davant la presència de peculiaritats autonòmiques (núm. 6, darrer incís, i 8); en altres supòsits, l'esfera de l'acció estatal es construeix en funció d'una específica aplicació, no precisada del tot en el text constitucional, del criteri de l'interès (núm. 24); són molt significatius els supòsits en què és un cert reclam a l'element territorial el que contribueix a definir l'àmbit de la competència estatal (núm. 21 i 22); en ocasions, la identificació dels àmbits de competència estatal es fa al·ludint al mateix objectiu de l'exercici de la competència (núm. 28 i 31, també, en cert sentit, 1.1).

Aquest repàs, que no pretén ser exhaustiu, ens posa en relleu una característica, a la qual abans hem fet referència: la complexitat inherent a tota distribució de competències en una societat política dels nostres temps, complexitat que resulta més gran també per l'encavalcament inevitable dels àmbits materials d'actuació.

2. El criteri del Tribunal Constitucional sobre el paper clau dels Estatuts d'Autonomia i el limitat camp del legislador estatal va ser posat en relleu de més directament expressiva del fonament quart: "a) Por lo que se refiere a la delimitación de competencias entre el Estado y las Comunidades Autónomas, de acuerdo con el artículo 147.2A) de la Constitución, son los Estatutos de Autonomía las normas llamadas a fijar "las competencias asumidas dentro del marco establecido en la Constitución", articulándose así el sistema competencial mediante la Constitución y los Estatutos, en los que éstos ocupan una posición jerárquicamente subordinada a aquélla. Sin embargo, de ello no cabe deducir que toda ley estatal que pretenda delimitar competencias entre el Estado y las Comunidades Autónomas sea inconstitucional por pretender ejercer una función reservada al Estatuto. La reserva de la Constitución al Estatuto en esta materia no es total o absoluta; las leyes estatales pueden cumplir en unas ocasiones una función atributiva de las competencias -leyes orgánicas de transferencia o delegación- y en otras una función delimitadora de su contenido... Tal sucede cuando la Constitución remite a una Ley del Estado para precisar el alcance de la competencia que las Comunidades Autónomas pueden asumir... y lo mismo ocurre cuando los Estatutos cierran el proceso de delimitación competencial remitiendo a las prescripciones de una Ley estatal... En tales casos la función de deslinde de competencias que la Ley estatal cumple no se apoya en una atribución general contenida en la Constitución, como ocurre en el caso de los Estatutos, sino en una atribución concreta y específica... el legislador estatal no puede incidir con carácter general en el sistema de delimitación de competencias entre el Estado y las Comunidades Autónomas sin una expresa previsión constitucional y estatutaria... el legislador tampoco puede dictar normas que incidan en el sistema constitucional de distribución de competencias para integrar hipotéticas lagunas existentes en la

Constitución... finalmente, el legislador estatal no puede incidir indirectamente en la delimitación de competencias mediante la interpretación de los criterios que sirven de base a la misma...".

3. En aquest sentit, és interessant recordar les afirmacions del Tribunal Constitucional en la Sentència 25/1983, 7 abril: "En virtud de ella ha de entenderse que la titularidad de las competencias corresponde a la Comunidad Autónoma por obra de la Ley Orgánica por medio de la cual se aprobó el Estatuto de Autonomía. Sólo en las situaciones de lo que se llamó "preautonomía", las competencias se adquirieron por medio de traspasos y esta modalidad puede todavía hoy funcionar respecto de aquellas competencias que en el Estatuto no hayan sido mencionadas. Habrá que concluir entonces que no es posible, en puridad, transferir las competencias que corresponden ya en virtud del Estatuto. Si corresponden en virtud de éste, ope legis y ipso iure, como suele decirse, mal se pueden transferir. En este sentido, es muy exacta la disposición transitoria sexta del Estatuto de Cataluña, que habla de "traspaso de los servicios inherentes a las competencias", que, según el Estatuto corresponden. Si no hay genuina transferencia de competencias cuando la titularidad de éstas ha sido atribuida por los Estatutos, es obvio que tampoco es posible hablar de una transferencia del ejercicio de las competencias, y que hay que hablar simplemente de transferencias de los medios personales y materiales necesarios para tal ejercicio". Aquest enfocament ha estat ratificat a d'altres sentències. Així, la 143/1985, 24 octubre, diu: "Es doctrina muy reiterada de este Tribunal expuesta entre otras en las Sentencias núms. 25, 76, 87, 88 y 113/1983, la de que la "titularidad de las competencias corresponde a las Comunidades Autónomas por obra de la Ley Orgánica por medio de la que se aprobó el Estatuto de autonomía, que actúa ope legis o ipso iuris haciendo disponible su ejercicio por ellas, sin que exista una suerte de vacatio en las competencias atribuidas por los Estatutos, y una regla de entrada en vigor diferida de las mismas, a medida que los acuerdos de las Comisiones mixtas lo fueran permitiendo, que sólo traspasen medios materiales o personales... y que esta atribución ipso iuris de competencias debe entenderse como posibilidad de ejercicio inmediato... aunque el traspaso de servicios pueda ser condición de pleno ejercicio de las competencias estatutariamente asumidas, cuando según su naturaleza sea necesario e imprescindible, caso en el que es constitucionalmente lícito el ejercicio de las competencias por el Estado, mientras los servicios no sean transferidos". I, en relació amb les funcions de les normes de traspàs, de nou, a la Sentència 11/1986, 28 gener, diu: "... que los Decretos de transferencias no atribuyen ni reconocen competencias y, por tanto, no pueden modificar o alterar el orden de distribución competencial fijado por la Constitución y los Estatutos de autonomía, no es menos cierto que tales Decretos se refieren a los medios o instrumentos necesarios para ejercer las competencias atribuidas, entre las que se encuentran, desde luego, las técnicas o formas jurídicas mediante las que se canalizan las relaciones de cooperación o colaboración impuestas por la Constitución o los Estatutos de Autonomía, máxime cuando dichas técnicas no se regulan en aquella o éstos. No obstante, es necesario decir que la determinación de las técnicas o instrumentos realizada por los Decretos de transferencia no puede suponer en ningún caso una modificación del orden competencial establecido".

4. En aquest mateix sentit, el Tribunal Constitucional, en la Sentència 37/1981, 16 novembre, assenyalava que "Para el intérprete de la Ley, el ámbito concreto del interés es ya un dato definido por la Ley misma (en este caso el Estatuto de Autonomía del País Vasco) como repertorio concreto de competencias. La determinación, en caso de conflicto, del contenido de éstas, ha de hacerse sin recurrir, salvo cuando la propia definición legal lo exija, a la noción del interés respectivo, pues de otro modo se provocaría una injustificada reducción del ámbito de los intereses propios de la entidad autónoma definido por el legislador y se transformaría esta noción del interés propio o respectivo en una apelación a la "naturaleza" de las cosas", mediante la cual la decisión política se traslada del legislador al Juez. Es claro, por consiguiente, que el criterio para resolver la cuestión que en este apartado analizamos ha de ser construido a partir de la norma legal, sin reducir su alcance mediante una nueva conexión entre su significado literal y la noción de "interés de la Comunidad Autónoma".

5. En la Sentencia del Tribunal Constitucional 35/1982, 14 juny, es recordava aquesta característica: "El artículo 149.1 de la Constitución utiliza para delimitar el ámbito reservado en exclusiva a 1ª competencia estatal, diversas técnicas, cuya compleja tipología no es del caso analizar en detalle. Sobresale, sin embargo, la diferencia que aquí sí es pertinente, entre la reserva de toda una materia (...) y la reserva de potestades concretas...".

III. LA REGULACIÓ DE LES COMPETÈNCIES DE LA GENERALITAT A L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA

En el marc dels criteris establerts a la Constitució, l'Estatut de Catalunya conté, essencialment en el Títol I, una considerablement detallada regulació de les competències atribuïdes a la Generalitat amb la previsió de quatre relacions diferents que conformen diferents tipus competencials a més d'un conjunt de preceptes que regulen monogràficament les potestats autonòmiques en diversos camps materials. Una lectura de totes aquestes normes posa en relleu la combinació de criteris diferents de manera que el panorama resultant és força complex i heterogeni i no és fàcil fer-ne una exposició prou sistemàtica. Vegem, amb una finalitat merament descriptiva, en els seus termes generals, els diversos esquemes presents en la regulació estatutària de les competències de la Generalitat. Un primer supòsit és el dels preceptes que inclouen una definició de la competència com a encapçalament de la relació de matèries (EAC 9, 12 i 15). En els dos primers casos, el sentit de l'expressió "competència exclusiva" troba una explicació en el mateix text estatutari, concretament a l'EAC. No passa el mateix amb la referència de l'EAC 15 a la competència plena. Un segon tipus d'esquema està constituït pels preceptes que enuncien expressament qui són les potestats públiques atribuïdes a la Generalitat i després relacionen els enunciats materials (EAC 10, 11, 16 i 17). A un model no diferent responen alguns preceptes que identifiquen facultats molt específiques de la Generalitat (EAC 21, 22, 23 i 24). Un tercer supòsit està integrat per la definició de les competències autonòmiques per remissió a les competències de l'Administració de l'Estat -produint-ne la substitució- (EAC 18). Un quart esquema es pot trobar en la regulació de les competències en matèria de seguretat pública on preval la perspectiva organitzativa, referint-hi hipostàticament les facultats autonòmiques (EAC 13 i 14).

Si a aquesta primera lectura que ha posat atenció només en els aspectes estructurals i externs de la regulació, hi afegim una consideració del contingut, i ens fixem, sobretot, en les potestats atribuïdes i la qualitat i les característiques amb què ho han estat, que és la dada considerada més sovint per establir una tipologia de les competències, l'heterogeneïtat i la complexitat són molt considerables. Destaquem-ne uns trets significatius. En primer lloc, amb la mateixa denominació de competència exclusiva es troben règims no idèntics. Així, en la llarga llista de l'EAC 9 es preveuen supòsits en què el legislador autonòmic no troba límits específics en fa matèria, o dit d'una altra manera, en la mateixa matèria o sector no hi ha una competència estatal per a establir bases o principis, i supòsits en els quals es reconeix expressament l'existència d'aquesta facultat estatal. D'altra banda, totes les competències autonòmiques previstes a l'EAC 12 coexisteixen amb la facultat estatal d'establir les bases d'ordenació de l'economia, o hi estan emmarcades, però, al mateix temps, es qualifiquen com a exclusives. En segon lloc, a l'EAC 10 -i en altres preceptes singulars abans assenyalats- es regulen competències autonòmiques tipificades precisament per fet que a l'Estat correspon l'establiment de les bases i a la Comunitat Autònoma el desenvolupament legislatiu. En definitiva, des d'una visió substancial pot semblar que el tipus competencial que preveu l'EAC 10 s'estén, de fet, a bastants enunciats de l'EAC 9 i l'EAC 12 i, consegüentment, pot ser correcte plantejar-se l'interrogant sobre el valor definitori d'un encapçalament solemne que afirma que es tracta de competències exclusives. I si la referència a l'exclusivitat té poca transcendència definitòria, ¿hem de trobar-hi funcionalitat només en relació amb una possible aplicació de la clàusula de prevalença de la CE 149.3? En tot cas, i aquest és un aspecte segur, l'adjectivació com a exclusiva permet, en l'economia de la regulació estatutària, reconstruir el contingut de la competència per la remissió de l'EAC 25.2. I no és aquest l'únic signe de les incerteses que fan difícil -i potser estèril- qualsevol intent de reconstrucció dogmatitzant. Així podem esmentar també la successiva o simultània utilització dels termes "execució" i "gestió". L'EAC 11 conté una llista de competències consistents en l'execució autonòmica de la legislació estatal, però en alguns enunciats (núm. 7, 8 i 9) s'utilitzen indiferentment els termes "execució" i "gestió" per extreure del camp autonòmic serveis puntuals. L'EAC 17.1 atorga a la Generalitat l'execució en matèria de sanitat interior i l'EAC 17.2, la gestió del règim econòmic de la seguretat social.

Amb aquestes dades no es pot estranyar ningú que hagin estat molt variats els criteris utilitzats pels autors o l'abast donat a determinats termes amb resultats que no semblen, en general, satisfactoris. Per exemple, s'ha dit que una competència és exclusiva quan atorga només a una entitat una potestat pública qualitativament diferenciada, sens perjudici d'atorgar-ne d'altres en la mateixa matèria a una altra entitat, però no quan les potestats que assumeixen les dues entitats no presenten aquesta distinció de qualitat. Segons aquest plantejament, una competència executiva és exclusiva, però no ho és la competència legislativa quan en la mateixa matèria l'Estat té la potestat d'establir les bases o els principis de la regulació. No sembla, però, que aquest enfocament tan alambinat permeti aclarir gaires coses. Possiblement el poc rendiment obtingut dels esforços de categorització del sistema de competències

autonòmiques fa definitivament aconsellable un plantejament totalment lligat als mateixos termes de la regulació estatutària. *6 El mateix programa d'aquesta obra fa que sigui el més aconsellable en aquest context.

Partint d'aquest plantejament, i amb la contemporània consideració dels diferents preceptes que relacionen camps materials i de l'EAC 25.2, es pot establir un primer tipus de competències exclusives, que implica l'atorgament a la Generalitat de totes les potestats públiques en les correlatives matèries i, en cas de conflicte, la prevalença del dret autonòmic. Dins d'aquest tipus, caldria diferenciar dos subtipus en funció de l'existència o no del límit que pot representar una potestat estatal per a establir les bases, amb el benentès, però, que, com va apuntar, en certa manera, en una ja antiga sentència el Tribunal Constitucional, en aquest cas, les bases o principis lliguen menys el legislador autonòmic. *7 Dit d'una altra manera, les bases serien només el contorn extern, no definidor.

Un segon tipus de competències autonòmiques està representat emblemàticament per l'EAC 10, que té un encapçalament suficientment expressiu que permet qualificar aquestes clàusules competencials com a competències compartides. Les bases o legislació bàsica ja no tenen un paper purament delimitador o de fixació, sinó una funció informadora o directora, prou expressada en dir que el desenvolupament legislatiu no únicament es produeix "en el marc de la legislació bàsica", que és el supòsit abans considerat, sinó, a més, "en els termes que aquella legislació estableixi".

Atesa la interpretació feta per l'Estat, avalada pel Tribunal Constitucional, pel que fa a l'abast i l'exteriorització de les bases -que ja no es plantegen com a límit i respecte als actes d'exercici de la competència autonòmica, sinó, a més, i a la vegada, com a expedient per a subdividir els àmbits materials de competència autonòmica, tot creant subàmbits de titularitat estatal, és a dir, han passat de límit a clàusula d'atribució de competències permanentment activa-, ens fem el càrrec que a hores d'ara pot semblar un exercici merament acadèmic insistir en aquestes distincions -que, però, estan a l'ordenament-. Ara bé, ni l'aparell estatal té opcions invariables ni la jurisprudència constitucional cristal·litza les seves interpretacions.

El darrer tipus de competència, en què la Generalitat només té funcions administratives (i normatives d'organització), està regulat entorn de l'EAC 11. Aquesta pot ser una classificació, elemental si es vol, però adherida a les normes estatutàries, que permet d'explicar suficientment el feix de competències que avui té la Generalitat.

Com que es tracten separatament, en altres treballs d'aquesta obra, els encapçalaments de l'EAC 9, 10, 11 i 12, que responen a aquesta tipologia i els supòsits més singulars del 13 i següents, no cal que ara ens estenguem més sobre les qüestions que es plantegen en cada cas. A continuació, farem només algunes consideracions de caràcter més general sobre el sistema autonòmic de competències.

Algunes clàusules competencials de l'Estatut, sobretot de les de l'EAC 9 presenten una particularitat. Es la coneguda expressió que acompanya i conforma en part alguns enunciats, segons la qual la competència autonòmica s'entén "sens perjudici" d'una correlativa competència estatal. Potser en la gènesi de la fórmula no és estranya una voluntat de magnificar les clàusules autonòmiques, ja que la llarga llista de competències estatals de la CE 149.1 abasta una gran majoria dels camps de la realitat. En tot cas, i respectant els enunciats constitucionals, la fórmula ha permès de sotmetre al règim de les competències autonòmiques adjectivades com a exclusives, un determinat conjunt de matèries amb les relatives conseqüències que es poden derivar d'aquesta qualificació -i que la CE 149.3 permet-. Cal recordar, però, que la fórmula "sens perjudici" s'aplica, en realitat, en supòsits diferents. D'una banda, es projecta en l'aspecte de les potestats, és a dir, en un reconeixement que en el mateix camp material o en part d'aquest hi ha una competència estatal, generalment per a establir les bases o els principis de la regulació (EAC 9, apartats 7, 8 i 10). De l'altra, la fórmula juga en l'aspecte de l'objecte de la competència al·ludint a una divisió de l'àmbit material (EAC 9, apartats 5, 15 i 16). En fi, en altres supòsits, i això té ja una significació diferent, s'utilitza per a fer l'afirmació expressa de principis o preceptes constitucionals, i està, per tant, en cert sentit fora de l'ordenació de les competències (EAC 9, apartat 23).

Com hem dit abans, les competències de la Generalitat neixen i es consoliden amb l'Estatut, que és l'instrument previst constitucionalment per a aquesta missió amb caràcter general, i l'operació de traspàs de serveis és purament instrumental sense que els acords relatius puguin crear o destruir titularitats. Aquesta és la regla general que només admet les excepcions previstes constitucionalment. En tot cas, no està en mans dels operadors estatals i autonòmics d'alterar el quadre de competències (si no és per les vies

de la reforma estatutària o les extraestatutàries previstes a la Constitució i a l'Estatut) en el curs de la negociació relativa a la transferència o com a resultat de qualsevol altra actuació. Les competències, en la mesura que estan formulades a l'Estatut, són indisponibles. Se superposen, com a part que són de l'ordenament, a aquelles institucions que tenen com a funció el fet d'exercir-les i respectar-les. No seria admissible una formulació que comportés una lliure alteració de l'ordenació de les competències, al marge dels procediments previstos que acabem de recordar. En aquest sentit, qualsevol decisió o acord que impliqui una solució diferent mai no podrà tenir el valor de referència, sinó simplement, si s'ha produït en fórmules convencionals, la significació d'un voluntari no exercici, sempre momentani, de l'entitat titular. Com hem dit, les competències són irrenunciabils i indisponibles. *8 Una altra cosa, però, pot ser la interpretació que en cada moment es vagi imposant.

L'Estatut, juntament amb les regles sobre competències, està subordinat lògicament a la Constitució. Dit d'una altra manera, la relació entre la Constitució i l'Estatut està inspirada pel principi de jerarquia. En alguns aspectes, pel fet d'haver-hi determinacions expresses a la Llei Fonamental la instrumentació del principi és clara i directa. En d'altres, pel fet de no existir previsions concretes o, fins i tot, remissions de la Constitució als mateixos Estatuts, la primacia és menys notòria a la pràctica, encara que el principi, òbviament, no decau. En tot cas, la supremacia constitucional obliga a interpretar l'Estatut i, per tant, les seves regles sobre competències de la Generalitat d'acord amb la Constitució. El treball hermenèutic potser més fàcil o més complex, però l'objectiu és invariable i la lectura dels preceptes estatutaris ha de ser coherent amb els principis i normes continguts a la Constitució. En ocasions pot semblar que hi ha una contradicció entre els preceptes constitucionals i els estatutaris (per exemple, les regles de competències en matèria d'expropiació forçosa o d'administració de justícia). Es responsabilitat de l'interpret, i de tots els operadors jurídica, de fer front, en el moment de l'aplicació del Dret, a aquesta qüestió partint d'una interpretació dels preceptes estatutaris adequada a la Constitució.

Com ja hem advertit en examinar les indicacions constitucionals, la relació de competències que els Estatuts assignen a les Comunitats Autònomes és taxativa en el sentit que aquestes normes institucionals bàsiques contenen una relació tancada de les competències autonòmiques (queden al marge, òbviament, les que es puguin atribuir ex CE 150). La CE 149.3 és clara en el sentit que qualsevol competència no atribuïda expressament a la Comunitat Autònoma s'entendrà que continua en l'òrbita estatal.

És l'enfocament contrari a les regles més habituals dels estats federals on precisament la llista tancada és la que fixa les competències de la federació mentre que la clàusula residual es considera atribuïda als estats membres, els quals, convencionalment, es considera que han cedit competències taxades a les estructures centrals. En aquestes circumstàncies, pren una gran importància el procés en virtut del qual es considera si un determinat afer o relació s'ha d'entendre subsumit en els enunciats materials de les competències. No seria correcte un pur nominalisme en el sentit que la verificació superficial de la coincidència d'expressions implica ja el recurs a la clàusula residual. L'aplicació d'aquesta clàusula només és procedent quan, a través de les tècniques interpretatives previstes per l'ordenament, és impossible deconnectar la qüestió concreta plantejada amb qualsevol títol autonòmic de competències. Però, quan es pot relacionar instrumentalment o integrar funcionalment amb qualsevol competència autonòmica preval aquesta sobre el retorn eventual a l'àrea de l'Estat per mitjà de la clàusula residual, que d'aquesta manera no és d'aplicació automàtica davant de qualsevol silenci o aparent buit de l'Estatut. *9

El nostre constituent va remetre als Estatuts una missió de significació fonamental com és la previsió de les competències de les noves entitats que havien d'assumir l'autogovern del seu territori i de la seva població. La pauta era, com ja vam destacar, l'autonomia per a la gestió dels interessos dels quals són exponents. La regulació de les competències és, doncs, la clau de l'autonomia. La viabilitat d'aquesta autonomia depèn de la consistència dels poders i dels àmbits en què aquests es poden projectar. I autonomia vol dir possibilitat de definir polítiques pròpies, és a dir, de proposar-se objectius i disposar de mitjans de tota mena per a assolir-los. La regulació de les competències, el seu desplegament i l'aplicació que se'n faci no poden perdre de vista allà que és el seu propi sentit institucional. Si l'Estatut ha de ser interpretat en el sentit de la Constitució, cosa que és certa, també les regles sobre les competències han de ser desenvolupades i portades a la realitat tenint en compte que el projecte assumit per la Constitució consisteix a transformar una organització pública centralista en un sistema que, sens perjudici de la seva continuïtat unitària, s'identifica per la seva bel·ligerància autonomista. En aquest sentit, no pot ser una opció conjuntural; una interpretació "proautonomia" de les clàusules competencials respon a la mateixa arquitectura de l'edifici constitucional.

Queda per fer una darrera consideració general. La incorporació a la Comunitat Econòmica Europea, segons que preveu la CE 93, incideix en l'estatus competencial autonòmic d'acord amb les mateixes coordenades que afecten les competències estatals. El trasllat de competències a l'organització supranacional no ha de comportar al mateix temps, com a criteri general, un retrotraspàs de funcions a l'aparell estatal. En tot cas, els nous problemes se centren en dos aspectes: com assegurar la integració de les Comunitats Autònomes en la formació de les decisions comunitàries en què participa l'Estat; la disposició de procediments que garanteixin -aquesta és l'expressió constitucional utilitzada per definir el paper dels òrgans centrals de l'Estat- l'oportú compliment i l'execució de les decisions comunitàries. Com que es tracta en una altra part d'aquesta obra, aquí fem aquesta simple observació.

Fetes aquestes observacions generals, estudiarem seguidament, en la mesura que presenten aspectes comuns a tots els tipus de competències autonòmiques o plantegen qüestions de caràcter general, els àmbits materials i les potestats assignades a la Generalitat.

6. Es il·lustratiu, en aquest sentit, seguir el raonament del Tribunal Constitucional en una Sentència recent, l'11/1986, 28 gener: "La competencia comunitaria es, pues, la de "denominaciones de origen en colaboración con el Estado". Aunque en términos de pura lógica, la calificación estatutaria de tal competencia como "exclusiva" no guarda entera coherencia con la locución "en colaboración con el Estado", jurídicamente es forzoso el entendimiento compatible de aquel adjetivo y de esta locución, que deben ser objeto de una interpretación integradora. La competencia comunitaria no es de las que comparten una materia determinada entre el Estado (al que se reservan las bases) y la Comunidad (titular del desarrollo de aquéllas y/o de la ejecución); no estamos tampoco ante competencias concurrentes en el sentido descrito en el art. 149.2 CE a propósito de la cultura, materia en la que, sin perjuicio de las competencias asumidas por cada Comunidad en su Estatuto, el Estado conserva otras suyas porque considera "el servicio de la cultura como deber y atribución esencial" suyo (arts. 149.2 CE y STC 49/1984, de 5 de abril, FJ sexto), de tal manera que el Estado y tal o cual Comunidad pueden ejercer competencias sobre cultura con independencia el uno de la otra, aunque de modo concurrente en la persecución de unos mismos objetivos genéricos o, al menos, de objetivos culturales compatibles entre sí. Tampoco se trata aquí de que el estado se haya reservado una competencia de coordinación entre unas competencias suyas y otras competencias comunitarias para lograr "la integración de actos parciales en la globalidad" de un conjunto, como dijimos en la STC 32/1983, FJ segundo, a propósito del sistema sanitario y de la competencia estatal del 149.1.16 CE. La competencia exclusiva "en colaboración" no implica una previa diferenciación de competencias parciales que el estado haya de coordinar, sino una actuación que debe ser realizada bilateralmente en régimen de cooperación específica sobre una materia, que en este caso es la de denominaciones de origen. La colaboración implica que lo que puede realizar uno de los entes colaboradores no lo debe hacer el otro, de manera que sus actuaciones no son intercambiables, sino complementarias, pero lo que ya no dice la norma estatutaria del art. 12.1.5 EAC ni tampoco otro alguno de la Constitución es en qué consiste lo que el Estado (sensu stricto) y la Comunidad catalana pueden hacer para colaborar en materia de denominaciones de origen, habida cuenta de la competencia "exclusiva" comunitaria y del marco referencial estatal".

7. Ens referim a la Sentència 26/ 1982, 24 maig, del Tribunal Constitucional: "... resulta aventurado cualquier razonamiento que, como el del presente caso, intente arrancar de la diferencia existente entre una competencia atribuida con carácter elusivo sin perjuicio de la legislación básica que corresponde al Estado, y una competencia para legislar y ejecutar que debe ejercerse "en el marco de la legislación básica del Estado y, en su caso, en los términos que la misma establezca". Estas diferencias de dicción autorizan a entender, entre otras consecuencias, que cuando se utiliza esta segunda fórmula se intenta sujetar más estrechamente la competencia legislativa comunitaria al marco de la legislación básica del Estado"

8. La Sentència 26/1982, 14 maig, ha fet referència a aquesta característica en dir que "El carácter indisponible de las competencias constitucionales, cuya distribución entre el Estado y las Comunidades Autónomas responde a la forma de organización territorial del Estado configurada por la Constitución y que no puede verse alterada por la pasividad temporal de cualquiera de los entes interesados frente al indebido ejercicio de sus competencias por parte del otro". També la Sentència 11/1984, 2 febrer, diu: "La indisponibilidad de las competencias hace imposible entender que la tácita aquiescencia de su titular a un acto ajeno que las desconozca o vulnere pueda ser entendida como renuncia de manera que esa misma competencia puede ser por tanto reivindicada en el futuro, en los plazos y en la forma que la LOTC establece, con ocasión de cualquier otro acto que implique su ejercicio, aunque este nuevo acto no sea sino derivación o consecuencia de aquel frente al que no se reaccionó oportunamente". I la Sentència 87/1985, 16 juliol, afirma: "Si las normas hoy impugnadas están viciadas, como se aduce por el Abogado del

Estado, para nada obstará a su declaración de inconstitucionalidad tal invocado "aquietamiento", toda vez que el recurso de inconstitucionalidad tiene como tarea la depuración objetiva del ordenamiento, sin que los desbordamientos competenciales puedan quedar sanados por la inacción de quien hubiera podido atacarlos en un principio. Las competencias son como ha venido afirmando una reiterada doctrina del Tribunal, indisponibles". En relació amb determinats continguts dels acords de traspassos de serveis, la Sentència 102/1985, 4 octubre, adverteix: "Las competencias son indisponibles, rasgo éste que, en el presente caso, impide hacer prevalecer una presunta voluntad, fruto del acuerdo formalizado por el Real Decreto de transferencias sobre el sentido objetivo de las normas constitucionales y estatutarias".

9. És interessant recordar els pronunciaments del Tribunal Constitucional sobre el caràcter d'últim "recurs" de la regla de la CE 149.3. Així, la Sentència 76/1984, 29 juny, assenyalava que "Desde la consideración de su carácter de actividad instrumental desempeñable por Entidades públicas o privadas, el silencio de la Constitución y del Estatuto de Autonomía sobre ella se explica no como una reserva tácita y residual de competencia cartográfica estatal exclusiva en virtud del 149.3 CE, sino como un también tácito reconocimiento de que no es la cartografía materia sobre la que sólo se pueda actuar en virtud de normas de atribución de competencia, sino una actividad técnica relacionada con competencias que, éstas sí, pueden pertenecer al Estado o a una Comunidad. No es necesaria la titularidad en alguna Administración Pública, estatal o comunitaria, pueda realizar una actividad cartográfica. Sentado esto, es claro que no entra en juego la cláusula residual del 149.3 CE". I la Sentència 123/1984, 18 desembre, indica que "Aunque es cierto que al enumerar las materias que sirven como criterios de delimitación de competencias entre el Estado y las Comunidades Autónomas, la Constitución y el Estatuto de Autonomía del País Vasco no utilizan de manera especial la expresión "protección civil" ni de manera directa la idea, no puede extraerse de ello la conclusión de que tal materia se encuentre incluida en el sistema competencial como tal materia, ni que haya que acudir a la cláusula del art. 149.3 de la Constitución de acuerdo con la cual corresponden al Estado las materias no asumidas por los Estatutos de Autonomía. Es claro que las competencias de las Comunidades Autónomas están definidas por sus Estatutos de Autonomía, pero es cierto, asimismo, que el juego de la cláusula residual o supletoria del art. 149.3 de la Constitución supone que incluida en el correspondiente Estatuto de Autonomía una materia entendida como conjunto de actividades, funciones e institutos jurídicos relativos a un sector de la vida social, de manera que para que entre en juego la llamada cláusula residual o supletoria, es necesario que el problema no pueda quedar resuelto con los criterios interpretativos ordinarios".

IV. L'ÀMBIT MATERIAL DE LES COMPETÈNCIES

Fins ara hem obviat en gran part una consideració del tema de les matèries de competència autonòmica. Ens hem fixat més aviat en l'altre element, el de les potestats assumides i només en algun punt hem fet referència a l'àmbit material. I, val a dir, ja d'entrada, que la complexitat també es projecta sobre aquest aspecte. Destaquem seguidament alguns punts de la regulació estatutària, tenint en compte que aquest aspecte és comú a tots els tipus de competència i, per tant, el seu estudi es pot fer al marge, de manera global, del règim de cada tipus de competència.

L'Estatut, en definir les matèries de competència de la Generalitat, utilitza conceptes de naturalesa molt variada. D'una banda, l'àmbit material es defineix a partir de l'enunciació de sectors de la realitat física o econòmica (munts, carreteres, pesca, artesanía...). En altres ocasions, la identificació es fa per referències organitzatives, existents o no (museus, servei meteorològic, cambres, fundacions, col·legis professionals...). En d'altres, són conceptes configurats com a fruit de l'acció administrativa (urbanisme, obres públiques, assistència social...). Hi ha supòsits en què es prenen en consideració simplement institucions jurídiques o sectors de l'ordenament (Dret Civil català, especialitats processals, règim local, tutela de menors, propietat intel·lectual...). En fi, hi ha clàusules que delimiten l'àmbit material a partir d'una perspectiva finalista (promoció de la dona -EAC 9.27-, protecció del medi ambient -EAC 10.5-). Naturalment, les diverses òptiques considerades comporten també una dificultat interpretativa diferent, i a la vegada juguen, com ja hem dit, de forma diferent segons que les potestats a exercir siguin de naturalesa normativa o merament executiva.

Freqüentment, l'enunciat de les matèries es fa de forma global sense ulteriors limitacions. Però són també bastants els supòsits en què se circumscriu l'àmbit material, de manera que no totes les relacions hi són submissibles, sinó només algunes són de competència de la Generalitat. En gran part, aquestes limitacions de l'àmbit material de la competència -compartició material de la competència- són la conseqüència necessària de les previsions de la mateixa Constitució que en perfilar, a l'article 149.1, les competències

reservades a l'Estat introdueix ja aquesta tècnica, d'altra banda segurament inevitable en molts casos en les societats actuals. Vegem els criteris de delimitació utilitzats per l'Estatut.

En primer lloc, recordarem que en alguns casos es recorre a una delimitació territorial per definir l'àmbit de competències. No es tracta, cal insistir-hi, que en els altres no hi hagi un límit territorial de la competència, sinó que aquí l'esment al territori o a aspectes d'aquest juga en el nivell de la mateixa identificació de la matèria, i ho fa de dues maneres: delimitant directament la matèria o com a punt de relació per a identificar-la. En el primer cas, els supòsits més significatius són carreteres o camins (EAC 9.14), ferrocarrils (EAC 9.15), transports terrestres (EAC 9.15 i 11.9), aigües i transport d'energia (EAC 9.16) i pesca (EAC 9.17). En el segon podem remarcar les acadèmies (EAC 9.7) i les fundacions i associacions (EAC 9.24).

Un segon criteri de delimitació es construeix a partir de la noció d'interès. També en aquest punt hem de tornar a recordar que això implica una excepció en la mesura que, quan no hi ha compartició ni material ni de facultats, tots els interessos pública inherents a la matèria es consideren de responsabilitat de l'entitat competent. Els supòsits en què s'utilitza el concepte d'interès de la Comunitat Autònoma per delimitar l'àmbit material de la competència són: conservadoria i serveis de belles arts (EAC 9.6), obres públiques (EAC 9.13), ports i aeroports (EAC 9.11 i 11.8) i estadística (EAC 9.33).

En altres ocasions, la delimitació de la matèria es fa a partir de l'afirmació del seu caràcter instrumental respecte a altres competències de la Generalitat. Així, tenim tot allò que es refereix a les normes processals o procedimentals (EAC 9.3) o l'expropiació forçosa, els contractes i les concessions administratives (EAC 10.2). Hi ha supòsits en què el camp material de la competència resulta definit en funció d'una branca sencera de l'ordenament com és la legislació mercantil (centres de mercaderies i valora -EAC 9.20-, cooperatives i mutualisme -EAC 9.21-) o d'altres branques (institucions de protecció de menors -EAC 9.28-) o de sectors de l'ordenament (publicitat -EAC 9.30-, comerç interior i consumidors -EAC 12.1.5-).

Les dades que acabem de considerar -cosa que hem fet amb caràcter il·lustratiu- posen perfectament en relleu l'heterogeneïtat de supòsits i la complexitat que el tema presenta. Si a això s'afegeix l'encavalcament entre els àmbits i la indeterminació relativa dels enunciats més globals no és estrany afirmar que el tema de les matèries és un dels aspectes de l'ordenament autònom en què son més fortes les incerteses i les incògnites de manera que es pot dir ben bé que l'interpret es ven obligat a fer "l'alquímia de les matèries legislatives".

Davant d'aquesta situació cal plantejar-se quins són els instruments previstos per avançar en la determinació del contingut material de les competències. S'ha de tenir en compte, particularment en relació amb les competències legislatives i normatives en general, que mai no serà possible establir àmbits acabats definitivament, ja que és intrínseca a la potestat legislativa i, subjectant-se a aquesta, també als potestat reglamentària, la possibilitat de noves opcions, de la lliure apreciació de nous aspectes. El camp de la normació és la realitat social, i aquesta no pot ser fixada d'una vegada per sempre a partir de normes que per definició són contingents o temporals per llarga que sigui la seva vigència.

Per a la delimitació material de les competències autonòmiques constitueixen una eina útil les mateixes definicions de l'ordenament. Els conceptes consagrats a la legislació en el moment en què es van institucionalitzar les Comunitats Autònomes, són una pauta important. A aquests conceptes, hi fa una referència reiterada el Tribunal Constitucional, que ha optat per donar a les definicions materials una significació jurídica, de manera que és la perspectiva del dret i no normalment l'òptica de l'economia, la sociologia o la filosofia la que s'ha de tenir en compte. *10

Un segon instrument per a identificar les matèries autonòmiques està constituït per les normes de transferència de serveis. Encara que la missió primordial d'aquestes és la regulació d'aquesta operació, la descripció dels mitjans que són objecte de traspàs, i sobretot les nombroses clàusules complementàries que perfilen funcions assumides per les Comunitats Autònomes o que continuen en l'esfera estatal - clàusules que sovint no tenen una justificació clara des d'un punt de vista tècnic-constitucional- són extraordinàriament significatives a l'hora d'interpretar els contorns materials de la competència. *11

La jurisprudència del Tribunal Constitucional, especialment però no únicament, en resoldre els conflictes de competència entre l'Estat i les Comunitats Autònomes, constitueix una altra via, amb la importància i l'abast que comporta la intervenció de l'interpret suprem de la Constitució, per a anar prefigurant la

determinació de les matèries, intervenció, però, que respon a un enfocament concret i casuístic allunyat de tota definició general. *12 En les seves decisions, el Tribunal Constitucional ha definit més freqüentment els àmbits materials mitjançant la determinació del seu objecte i contingut. *13 Però, en ocasions, ha optat per una configuració teleològica de la matèria, *14 que ha comportat una restricció de les competències autonòmiques. Cal cridar també l'atenció sobre la interconnexió i superposició dels àmbits materials. Ens referim al fenomen global de la promiscuitat que es produeix sovint entre els camps materials. Per exemple, sanitat interior, higiene, comerç interior, preus i defensa del consumidor, que són matèries considerades a l'Estatut amb l'atribució de poders diferents a la Generalitat i, consegüentment, també l'Estat ocupa posicions diferents, i no sempre serà fàcil destriar quin és el títol aplicable en un supòsit concret i tampoc no està clar quin és el títol més específic, que és el criteri per establir-ne el preferent, segons el Tribunal Constitucional. Però, a més d'aquesta situació, se'n dona una altra. *15 Hi ha competències més aviat horitzontals que es projecten sobre diversos camps o sectors que podríem anomenar verticals. Per exemple, la planificació.

La dificultat de triar quina és la perspectiva dominant o preferent, és un aspecte no gens menyspreable en estudiar el sistema de competències i la seva funcionalitat. Per fer-hi front s'ha apuntat la necessitat de posar l'accent en la identificació de les "funcions" entenent com a tals facultats concretes en camps específica. Certament, en un nivell purament administratiu o d'execució això és possible i àdhuc desitjable, però es fa difícil de traslladar amb la mateixa funcionalitat i eficàcia l'enfocament al pla de la legislació; i allò que, si mes no en el disseny constitucional i estatutari, atorga una identificació qualitativament diferent a les Comunitats Autònomes és el fet de tenir poders legislatius, que són l'instrument imprescindible per a donar una dimensió política a l'autonomia. Potser amb el temps, i davant de les resistències d'un aparell centralista no reformat i d'una interpretació reductora de l'abast de l'autonomia que es vagi imposant, arribarà un moment que les Comunitats Autònomes seran sobretot entitats d'administració. Si això es produís, aleshores el recurs al concepte de funció podria ser apreciable per enfortir la que ja seria autonomia essencialment administrativa.

10. Així, en la Sentència 49/1984, 5 abril, s'afirma que "el significado de comunicación social que importa no es el que pueda ser común en el área de la sociología". En la Sentència 84/1984, 24 juliol, sobre el sentit del terme "nomenament", s'afirma que "éste es el significado del término tanto en la redacción del artículo 27 del Reglamento del Notariado, de 2 de junio de 1944 (redacción vigente cuando se promulga el Estatuto vasco), como en la posterior del R. Decreto 1126/1982. Si éste es el sentido del término en el ordenamiento español cuando se redacta y promulga el EAPV, éste es el contenido competencial asumido por la Comunidad Vasca...". En el mateix sentit de definir l'àmbit material a partir de la legislació, freqüentment de la vigent al moment d'aprovar-se els Estatuts, vegeu les Sentències 71/1983, 29 abril, 35/1982, 14 juny, 85/1984, 26 juliol.

11. La significació dels Decrets de traspàs de serveis, a l'hora d'interpretar l'àmbit material de les competències ha estat remarcada pel Tribunal Constitucional també a la Sentència 48/1985, 18 març, on ha insistit que "Aunque como este mismo Tribunal Constitucional tiene declarado con reiteración, la distribución de competencias entre el Estado y las Comunidades Autónomas viene establecida en la CE y en los respectivos Estatutos de Autonomía, de modo que los Decretos de traspaso de servicios se limitan a transferir éstos y no transfieren competencias (Cfr., por ejemplo, entre otras, las Sentencias núms. 26/1982 y 25, 71, 76, 87, 88 y 133/1983); no debe olvidarse, sin embargo, el valor interpretativo -que, naturalmente, no puede prevalecer sobre las previsiones constitucionales y estatutarias ni vincular a este Tribunal Constitucional- de tales Decretos de transferencia, que suelen contener con mayor o menor detalle una especificación de las funciones que recibe la Comunidad Autónoma y las, "e retiene el Estado".

12. "No es necesario para dar solución a la controversia aquí planteada entrar en ulteriores precisiones acerca de cuál sea el criterio adecuado para trazar los límites entre la legislación mercantil y las otras ramas del derecho..." (Sentència 16 novembre 1981). "Sería arriesgado, y previsiblemente, sujeto a ulteriores matizaciones que intentáramos la formulación de alguna regla con vocación de mayores generalizaciones. Además de ser arriesgado, es innecesario, pues la solución del conflicto que hoy resolvemos no precisa de estas generalizaciones pues basta a los designios de ahora el dejar dicho que, concretizando o, si se quiere, detallando..." (Sentencia 39/1982, 30 juny).

13. Es poden veure moltes Sentències. Per exemple, les 39/1982, 20 juny, 33/1984, 9 març, i 49/1985, 5 novembre.

14. Així, per exemple, en les Sentències 49/1984, 5 abril, 68/1984, 11 juliol, o 80/1985, 4 juliol.

15. Transcrivim tres pronunciaments del Tribunal Constitucional que afronten aquesta qüestió. La Sentència 71/1982, 30 novembre, indica: "Y esto podrá ocurrir -y como veremos, ocurre en el caso que enjuicamos- cuando una regla que tiene por fin la protección del consumidor pertenece también a conjuntos normativos configurados según un criterio de clasificación de disciplinas jurídicas presente, de algún modo, en el artículo 149.1 de la Constitución (nos referimos a la legislación civil, a la legislación procesal, etc.). A esto se une el que la Constitución (artículos 148 y 149) -y dentro del marco establecido en ella, que condiciona necesariamente el contenido estatutario-, además del aludido criterio de distribución competencial, define competencias atendiendo a lo que es objeto de la norma (la sanidad, porejemplo). Concurren así varias reglas competenciales, respecto de las cuales, en este recurso, deberá examinarse cuál de ellas es la prevalente y, por tanto, aplicable al caso. La concurrencia de reglas determinará, en ocasiones, la exclusión de una; mas en otras, la competencia además de apoyarse en la definidora de competencia en el sector de la defensa del consumidor, podrá justificarse también por otra regla, lo que refuerza la solución. El carácter interdisciplinario o pluridisciplinario del conjunto normativo que, sin contornos precisos tiene por objeto la protección del consumidor, y también la plural inclusión de una regla en sectores distintos, como pueden ser el del consumo y el de la sanidad, tendrá que llevarnos a criterios de elección de la regla aplicable. Por supuesto, las técnicas a utilizar para indagar cuál es la regla competencial que debe prevalecer -cuando no puedan aplicarse conjuntamente- tendrán que tener muy presente, junto con los ámbitos competenciales definidos, la razón o fin de la regla, desde la perspectiva de distribución de competencias posible según la Constitución. La garantía de la uniformidad de las condiciones básicas en el ejercicio de los derechos, la unidad de mercado y la afectación de intereses que excedan del ámbito autonómico son, según entendemos, límites que deben tenerse presentes". En la 77/1984, 3 juliol, s'enfoca un altre aspecte: "La inclusión de los puertos en los términos municipales (incluyendo la zona marítimo-terrestre) supone según aquella doctrina que en su ámbito pueden ejercer sus competencias tanto los Ayuntamientos como la Administración del Estado, consecuencia que hay que aplicar asimismo a las Comunidades Autónomas. No se oculta a este Tribunal que esta concurrencia de competencias sobre el mismo espacio físico puede plantear dificultades en casos concretos, pero tales dificultades no obstan al principio de que la concurrencia sea posible, sin que existan espacios exentos dentro del territorio de una Comunidad Autónoma. Lo que sí parece aconsejable es que se busquen soluciones de cooperación dentro del respeto a las respectivas competencias, aunque es evidente que la decisión le corresponderá al titular de la competencia prevalente". La Sentència 153/1985, 7 novembre, fa esment d'un plantejament interpretatiu en totes direccions: "En casos como el que nos ocupa, en que la norma cuestionada puede entenderse comprendida en más de una regla definidora de competencias, debe determinarse -señala en la mencionada Sentencia este Tribunal- cuál de ellas es la prevalente, teniendo presente, junto con los definidos ámbitos competenciales, la razón o fin de la norma atributiva de competencia y el contenido del precepto cuestionado".

V. LA POTESAT LEGISLATIVA

Iniciant ara l'estudi de l'altre element que conforma la mateixa noció de competència -les potestats atribuïdes- posarem atenció, en primer lloc, en la potestat legislativa. La configuració de les Comunitats Autònomes com a entitats dotades d'autonomia política troba el fonament més important precisament en l'atribució de la potestat legislativa. Es pot dir que és la manifestació més rellevant i, al mateix temps, l'instrument més qualificat per a l'actuació del principi d'autonomia política, ja que l'activitat legislativa és, en principi, lliure en les seves finalitats. D'altra banda, l'atribució de la potestat legislativa a les Comunitats Autònomes és una autèntica novetat de la Constitució que provoca un capgirament transcendental en l'estructura de l'ordenament jurídic que a partir d'ara queda caracteritzat amb la nota del pluralisme territorial.

La Constitució de 1978, però, no conté una declaració expressa i directa dels poders legislatius de les Comunitats Autònomes, encara que presenta prou indicacions concretes (CE 152 i 153) i, sobretot, una determinada orientació per reestructurar l'Estat per poder concloure que les Comunitats havien de gaudir l'autonomia legislativa. Les previsions de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya són, en canvi, clares. L'EAC 25.2 al·ludeix a la potestat legislativa de la Generalitat en els supòsits de les competències qualificades com a exclusives, i l'EAC 10, i d'altres preceptes similars, es refereixen al desenvolupament legislatiu. D'altra banda, l'EAC 33 preveu que el Parlament de Catalunya "exerceix la potestat legislativa mitjançant l'elaboració de lleis" i conjuntament amb l'EAC 32 regula el procediment legislatiu; l'EAC 40 assenyalava que les lleis de Catalunya "estaran excloses del recurs contenciós administratiu i només estaran

sotmeses al control de llur constitucionalitat exercit pel Tribunal Constitucional"; l'EAC DT 2a. torna a referir-se a l'activitat legislativa del Parlament. Es podrien afegir encara altres referències incidentals a la potestat legislativa de la Comunitat Autònoma.

Aquests preceptes són considerablement clars no únicament sobre l'atribució de la potestat legislativa a la Generalitat, sinó també sobre la qualitat de les lleis autonòmiques. Aquestes responen al concepte tècnic de llei, en el sentit de producte de l'òrgan dotat de poder legislatiu segons el procediment formal previst específicament. I es tracta de lleis substancialment idèntiques a les lleis estatals. Dit d'una altra manera, les lleis autonòmiques, en allò que és essencial al concepte de llei, i a la posició d'aquesta font en l'ordenament, són paragonables amb les lleis estatals. Ambdues classes de lleis responen al tipus de la llei però es produeixen en camps diferents.

En efecte, com hem vist, l'Estatut atorga el valor de llei a les lleis autonòmiques; és a dir, no controlables pels tribunals ordinaris, sinó només pel Tribunal Constitucional. D'altra banda, les lleis autonòmiques tenen la força típica de llei, és a dir, tenen la capacitat innovativa pròpia de les lleis, com a normes que es troben subordinades directament a la Constitució i ocupen una posició jeràrquica superior respecte a altres fonts, en primer lloc, els reglaments.

Aquesta és una afirmació que troba un primer suport en la mateixa CE 153 quan preveu que el Tribunal Constitucional controla les lleis i els actes amb força de llei de les Comunitats Autònòmiques. Si no es vol caure en tautologies és clar que l'al·lusió a la força implica una declaració sobre la potencialitat jurídica en el sentit que les lleis autonòmiques tenen força de llei. Conseqüentment, les lleis autonòmiques, en el seu àmbit material, tenen la mateixa capacitat de renovació que les lleis estatals en la seva esfera. D'aquesta característica es dedueix el fet que les lleis autonòmiques poden desplaçar les lleis estatals i s'imposen a les normes reglamentàries, sempre en el seu camp de competència. El primer efecte és previst de fet a l'EAC DT 2a. a sensu contrario, quan preveu que "mentre... el Parlament de Catalunya no legislarà sobre les matèries de la seva competència continuaran en vigor les actuals lleis... de l'Estat que es refereixin a les esmentades matèries...". Cal aclarir que la llei autonòmica no deroga la llei estatal, sinó que aquesta deixa de ser aplicable a Catalunya simplement com a conseqüència de l'entrada en vigor de la llei autonòmica, i això, perquè aquesta té força de llei, i la capacitat d'innovar l'ordenament, característica de les lleis. *16 No hi ha una autèntica derogació, ja que no es donen les identitats necessàries d'àmbit material i sobretot territorial. Per tant, en general, és més correcte parlar de desplaçament de la llei estatal, que ja només serà aplicable a Catalunya, si escau, com a dret supletori. Un supòsit diferent seria el d'aquelles lleis estatals singulars en què sí que es donen les identitats (Llei de la Compilació, Llei Especial del Municipi de Barcelona...), respecte a les quals es pot plantejar que la força de la llei autonòmica produeix un efecte derogador específic. Com hem dit, d'aquesta característica de la llei autonòmica es deriva la possibilitat de derogar les normes reglamentàries i de situar-se com a paràmetre de legitimitat d'aquestes, amb el benentès que sempre serà en l'àmbit material de competència de la Comunitat Autònoma.

Fins ara hem considerat la força activa o innovadora de la llei. Però una norma és llei quan ofereix la resistència pròpia de les lleis, és a dir, només pot ser derogada per una altra llei, respectant sempre els àmbits materials i funcionals. En aquest sentit, es pot dir que la llei autonòmica només pot ser derogada per una altra llei, però no per normes de categoria inferior. Ara bé, per raó del principi de competència que informa avui l'ordenament, no per qualsevol llei, sinó només per aquelles que es produeixen en l'àmbit de competència de l'entitat que les dicta. Volem dir que la llei autonòmica és derogable per una altra llei autonòmica i també cedeix davant de lleis estatals, però exclusivament pel que fa als aspectes relatius a la competència del legislador estatal que incideix en matèries de competència autonòmica. Amb això darrer al·ludim al problema plantejat en el supòsit de coexistència de la potestat estatal per a establir les bases i de la potestat legislativa autonòmica quan es dicta una nova llei de bases, que implica l'automàtica manca d'adequació de preceptes legislatius autonòmics. Per raó de la manca de les necessàries identitats no sembla que es pugui dir que la llei bàsica estatal deroga la llei autonòmica, sinó que aquesta ha esdevingut il·legítima per raó de l'adequació necessària i permanent que, en aquest tipus de competència, han de mantenir les normes autonòmiques respecte a les lleis estatals.

Una altra qüestió relacionada amb la resistència de les lleis autonòmiques és la que plantegen les lleis estatals que il·legítimament pretenen incidir en l'àmbit autonòmic, ja que, mentre no es produeixi la declaració de la seva invalidesa, continuen tenint eficàcia. Aquest és un supòsit en què pot tenir una significació concreta la clàusula de prevalença de la CE 149.3 en el sentit de que, mentre no hi hagi una declaració sobre la legitimitat de la llei estatal i respecte a les competències autonòmiques qualificades

com a exclusives a l'Estatut d'Autonomia, la llei estatal no seria aplicable en allò que fos contrari o fes inaplicable la llei autonòmica.

En definitiva, a la llum de les dades que ofereixen l'Estatut i el bloc de la constitucionalitat, és clar que les lleis autonòmiques són autèntiques lleis, similars a les lleis estatals, amb valor, força i resistència de llei. Les singularitats que poden presentar no deriven tant del règim de la norma sinó de la particular configuració d'alguns tipus de competència, i de les interrelacions substancials que es produeixen entre la norma estatal i l'autonòmica.

Abans ja s'ha advertit que les competències de la Generalitat neixen amb l'Estatut, i, consegüentment, des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut, són, en principi, exercibles. A més d'aquest principi, el de continuïtat de l'ordenament està present en el text de DT 2a., l'EAC i ambdós principis expliquen tant la permanència del dret estatal anterior mentre no es dictin les noves normes per part de la Comunitat Autònoma, com la possibilitat que aquesta exerceixi les seves potestats, i, concretament, les d'ordre normatiu, encara que l'Estat no hagi dictat disposicions que, en virtut de la distribució de les competències, han d'emmarcar l'activitat legislativa autonòmica o informar-la. No hi ha, per tant, ni un buit o solucions de continuïtat, ni paralitzacions o remissions a un futur indefinit. El criteri de DT 2a., de l'EAC, ha tingut un joc específic pel que fa a l'exercici de la potestat legislativa autonòmica en les matèries en les quals a l'Estat s'havia atribuït l'establiment de les bases o legislació bàsica. Des d'una primera sentència de 28 juliol 1981, el Tribunal Constitucional ha mantingut, donant a les bases un sentit material o substancial, que les Comunitats Autònomes, si l'Estat no ha exercit la seva competència, poden deduir de l'ordenament preexistent les bases que hauran de respectar o a les quals s'hauran d'adequar, i podran exercir immediatament els seus poders legislatius. I això ho ha reiterat tant respecte a les bases a què al·ludeixen alguns apartats de l'EAC 9 com respecte a les que integren el més depurat sistema compartit de l'EAC 10.

Es pot fer, però, una reflexió entorn del preu que pot haver comportat l'obertura a l'exercici immediat de la potestat legislativa autonòmica, ja que l'experiència ha posat en relleu que les Comunitats Autònomes han d'actuar en una marga d'inseguretat considerable, a part del gran abast donat a la competència estatal, transformant-se sovint les bases de límit o directriu per al legislador autonòmic en un procés permanent de reassignació de competències en un sentit reductiu de la competència autonòmica.

L'aparell central de l'Estat, amb el suport, gairebé sempre, del Tribunal Constitucional -només darrerament la recentíssima Sentència 19 abril 1988 pot encapçalar un significatiu canvi amb una recuperació de la perspectiva formal de les bases que implicaria una major garantia per a les competències autonòmiques-, ha perfilat un desenvolupament divers de manera que les bases o principis no únicament es podien trobar en lleis estatals, sinó que també es feren presents en normes de rang inferior o fins i tot en actes administratius. Aquesta extraordinària metamorfosi ha comportat que la legislació autonòmica hagi d'acomodar-se o bé a reglaments estatals, o bé -i és la perspectiva, ja assenyalada, que es va consolidant- a una ulterior partició de la matèria, de manera que en aquesta hi ha sectors en què, per la seva importància, la totalitat de les potestats públiques pertocuen a l'Estat. Si en la primera eventualitat la configuració presenta trets estranys, en la segona s'arriba a la conclusió imprevista que la distribució de les competències, contràriament a allò que semblava, no està fixada ni a la Constitució ni als Estatuts, sinó que, de fet, pot ser un procés permanent. La coherència en l'estructura de l'ordenament pateix menys en aquest darrer cas, però l'estabilitat i l'abast de l'autonomia resulta greument afectada. Deixem només apuntada aquesta important problemàtica, que és considerada més detingudament en altres treballs d'aquesta obra.

Un tema diferent, al qual cal fer una breu al·lusió, és el de la legislació autonòmica de desplegament de lleis-marc, les quals, precisament pel fet de referir-se a matèries de competència estatal, li atorguen aquesta facultat, segons preveu la CE 150.1 i recorda l'EAC 28.2 Aquestes lleis autonòmiques, en virtut de les mateixes determinacions constitucionals, estan sotmeses a directrius més intenses i a controls suplementaris. En tot cas, i remetent-ho al treball relatiu al precepte estatutari que s'acaba d'esmentar, cal insistir que en aquest supòsit la facultat normativa autonòmica reposa en la llei-marc estatal, i existeix en la mesura que aquesta la preveu cosa que ofereix un clar contrast amb les competències estatutàries. Ara bé, el valor i la força de les lleis dictades per la via prevista a la CE 150.1 són idèntics als de les restants lleis autonòmiques.

16. "Los participios "modificados" o "sustituídos" no equivalen a "derogados", pues si las Comunidades Autónomas legislasen sobre tales materias conexas, por ser de su competencia, sus respectivos preceptos

no derogarían a los correspondientes de la LOECE, sino que se aplicarían en cada Comunidad con preferencia a éstos, y sólo en tal sentido podría decirse que los modificaría o sustituirían como derecho aplicable con carácter preferente" (Sentència del Tribunal Constitucional, 23/1981, 13 febrer).

VI. LA POTESTAT REGLAMENTÀRIA

Tant l'EAC 25.2, com l'EAC 10 (i similars) preveuen que la Generalitat té la potestat reglamentària. D'altra banda els EAC 37 i 40 al·ludeixen a aquesta potestat des del punt de vista de l'assignació interna de la potestat i el seu control. Tanmateix, la Constitució, a l'article 153, en regular el control de les Comunitats Autònomes, es refereix també a les normes reglamentàries. Tant l'Estatut d'Autonomia de Catalunya com la Constitució coincideixen que el control de la potestat reglamentària serà a càrrec de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa.

L'atribució de la potestat reglamentària a una administració pública no estatal no és estrictament una novetat. És suficient de recordar la llarga tradició dels reglaments locals.

Ara bé, a diferència de les administracions locals, que tenen assignada la potestat reglamentària amb caràcter general en les matèries de la seva competència (així, a la LBRL 5), les Comunitats Autònomes la tindran només en relació amb les matèries en què també tenen atribuïda la potestat legislativa, bé perquè es tracti de competències qualificades com a exclusives, bé en el supòsit de les competències compartides. En canvi, pel que fa a les competències d'execució de la legislació de l'Estat, l'opció que s'ha consolidat implica la continuïtat de la potestat reglamentària general en mans de l'Administració estatal. Aquesta no és una opció continguda explícitament a la Constitució, sinó que s'ha imposat en el procés d'aprovació dels estatuts, que, en definitiva, s'han fet ressò de les opcions que, argumentant a partir del caràcter delegatiu de les normes reglamentàries, feien imprescindible que l'expressió de la CE 149.1 segons la qual a l'Estat corresponia la legislació en una determinada matèria havia d'abastar la totalitat de l'activitat normativa. *17

En el marc d'aquestes coordenades, l'EAC 25.2 estableix expressament que "en el cas de les matèries assenyalades a l'article 11 d'aquest Estatut, o amb el mateix caràcter en altre dels seus preceptes, llur exercici s'haurà de sotmetre a les normes reglamentàries que l'Estat dicti en desenvolupament de la seva legislació. Ara bé, atès que tots els serveis -també els inherents a les competències d'execució- s'integren en l'organització de la Generalitat, la potestat reglamentària de l'Estat no pot comprendre els aspectes de l'organització administrativa ja que la regulació de les pròpies estructures és competència autonòmica. L'antiga distinció entre reglaments jurídics i reglaments administratius pot ser útil per a establir la diferència entre l'àmbit de l'activitat normativa estatal i l'autonòmica en aquest supòsit. D'aquesta manera es pot afirmar que la potestat reglamentària autonòmica en el supòsit de les competències d'execució de la legislació estatal s'estén només als aspectes organitzatius, entesos en sentit ampli, i comprèn també la regulació de les situacions de supremacia especial. El Tribunal Constitucional ha optat, en part implícitament, en algun cas, per una dimensió relativament àmplia de les normes d'organització dictades en matèries atribuïdes com a competència d'execució. *18

Com hem dit, en els altres tipus de competència, la potestat reglamentària de la Generalitat és completa. Això no obstant, un possible límit d'aquests poders normatius secundaris pot ser derivat de la necessitat de reconèixer, per raó de l'autonomia garantida constitucionalment, espais per a la regulació de les entitats locals, com també, encara que el plantejament es naturalment divers, i específic en cada cas, en el supòsit de les corporacions de dret públic.

Sobre el règim d'exercici de la potestat reglamentària no calen gaires consideracions, ja que hi són aplicables els principis consolidats actualment en el nostre sistema constitucional. Només en remarcarem alguns punts. La titularitat correspon al govern, si bé, als efectes d'organització dels serveis també poden exercir-la els Consellers. La qüestió debatuda durant un temps sobre la preceptiva intervenció del Consell d'Estat en el reglament que tingui el caràcter d'execució general d'una llei autonòmica sembla que es pot considerar resolta amb l'emissió del dictamen preceptiu corresponent per part de la Comissió Jurídica Assessora, com a alt òrgan consultiu del govern autonòmic. Aquesta qüestió, però, queda oberta en el supòsit que les normes autonòmiques siguin a la vegada un desplegament de normes estatals.

L'activitat reglamentària autonòmica està subjecta, com ja hem dit, al control de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa, però no és aquesta l'única via de fiscalització, ja que, d'acord amb la CE 161, el Govern

estatal pot impugnar, i a més, amb efectes de suspensió de l'aplicació, les normes reglamentàries autonòmiques davant el Tribunal Constitucional. Encara hi ha un tercer procediment, que també se segueix davant el Tribunal Constitucional. Es tracta dels conflictes de competència que es poden generar entorn d'un reglament autonòmic.

17. El plantejament al·ludit en el text està expressat en aquest paràgraf de la Sentència 35/1982, 14 juny: "No podría, en efecto, ser de otro modo, pues la distinción clásica entre Ley y Reglamento recibe su sentido de la necesidad de diferenciar, en razón de sus fuentes, las normas procedentes de un poder potencialmente ilimitado (dentro de la Constitución) y las dictadas por otro que, por el contrario, es radicalmente limitado y salvo muy contadas excepciones sólo puede actuar cuando el primero lo habilita. Esta distinción clásica no es ni puede ser, por definición, criterio de delimitación competencial, pues no hay materia alguna en la que, estando la legislación atribuida al Estado, no pueda ser regulada por el legislador. Cuando la Constitución en su artículo 149 utiliza el concepto de legislación como criterio definidor del ámbito en el que las Comunidades Autónomas pueden adquirir competencias propias, tal concepto ha de ser entendido, en consecuencia, en sentido material, sea cual fuere el rango formal de las normas".

18. A la Sentència 27/1983, 20 abril, es reconeix la facultat de la Generalitat de dictar una circular sobre l'establiment d'un recàrrec en la cotització de les hores extraordinàries reconeixent que es mou en l'àmbit del règim econòmic de la Seguretat Social respecte al qual la Comunitat Autònoma té únicament facultats executives (textualment, de "gestió"), ja que "la solución procedente es la de calificarla como acto de carácter jerárquico con valor meramente interno de competencia de la Generalidad".

VII. DADES SOBRE LA NOVA CONFIGURACIÓ DE L'ORDENAMENT

En examinar el sistema de competències hem d'al·ludir, de forma breu, a alguns criteris de la Llei Fonamental sobre la conformació de l'ordenament. En les previsions del constituent no hi havia només el fet de possibilitar l'establiment d'unes Comunitats Autònomes que constituïssin noves administracions públiques, sinó que les noves entitats podien gaudir també, tal com ha estat, de poders legislatius i, per tant, de la possibilitat de renovació en el nivell més alt de l'ordenament constituït.

El nou ordenament després de la Constitució, i per obra d'aquesta, pel fet d'inspirar-se en el principi pluralista de producció del dret, troba la coherència en l'afirmació del criteri de competència, que, com a clau del sistema, substitueix l'antiga estructuració jeràrquica, que encara serveix, però, com a regla ordenadora en el si de cada branca o bloc –ordenament estatal, ordenaments de cada Comunitat Autònoma–, però no per a definir les relacions entre aquests blocs. Es, doncs, el criteri de competència la primera regla per a la intel·ligència del sistema però no òbviament l'única. L'articulació dels principis d'unitat i de pluralisme territorial, que encapçalen la Constitució, en la seva projecció en l'ordenament jurídic comporten la necessitat de completar el principi de competència amb un conjunt de límits que tenen com a objectiu comú assegurar el funcionament global i l'harmonia del sistema normatiu. Algun d'aquests límits són comuns a tots els àmbits de competència. D'altres són específics d'alguns tipus de competències i la seva lògica d'estudi és l'examen dels esmentats tipus de competències autonòmiques. Entre els límits de caràcter comú esmentarem de manera especial el del territori. No es tracta en aquest cas de la incorporació de l'element territorial per a la definició de l'àmbit material de la competència, sinó que totes les competències autonòmiques estan atribuïdes respecte al territori de la Comunitat, de manera que aquesta no pot exercir vàlidament les seves competències fora del seu territori. *19 Ara bé, això no vol dir que els actes concrets d'exercici de la competència no puguin produir efectes més enllà del seu territori, o dit amb unes altres paraules, que no puguin exercir les seves competències quan es pugui produir efectes fora d'aquest territori. *20 El límit del territori fuga com a límit de validesa, però no com a límit d'eficàcia. Com que en un altra part d'aquesta obra es fa una consideració d'aquest tema, deixem aquí aquesta observació que era imprescindible per a la intel·ligència del sistema de competències.

La Constitució constitueix també, i òbviament, un límit comú. Si en fem menció de forma expressa és per dues raons. En primer lloc, per recordar que tot l'ordenament i, per tant, també les disposicions estatutàries sobre competències, s'han d'interpretar d'acord amb la Constitució. *21 En segon lloc, per fer esment de la significativa importància que alguns preceptes constitucionals, que contenen límits específics, poden tenir en la configuració material o real de les competències. Ens referim als articles CE 138 i 139, singularment aquest darrer, la projecció dels quals pot ser notòria, encara que no única, en l'exercici de les competències de significació econòmica. *22 Cal advertir, però, que aquests preceptes no

atorguen nous títols competencials a l'Estat, sinó que simplement estableixen límits o condicions concretes a l'activitat dels poders públics en general i de les Comunitats Autònomes en particular.

No sembla que en el nostre ordenament es pugui parlar simplement de l'interès nacional o general de l'Estat com a límit específic de les competències autonòmiques. Hem vist ja quin és el paper -diferencial- del concepte d'interès el. la definició de les competències segons les previsions constitucionals, i com, amb caràcter general, la concreció dels interessos, dels quals són exponents les Comunitats Autònomes, queda acabada en el bloc constitucional. Ens importa ara fer referència a dos supòsits en què l'interès general actua eventualment per limitar les competències autonòmiques. Un és el cas de la CE 150.3, al qual hem fet ja alguna referència, en virtut del qual l'Estat pot dictar lleis d'harmonització. L'altre és la previsió de la CE 155, supòsit extraordinari d'intervenció a l'interior de la mateixa autonomia o, per dir-ho d'una altra manera, de suspensió en cert sentit del mateix Estatut d'Autonomia.

Com ja hem advertit abans, l'article 149.3 CE és un precepte dens i d'una gran complexitat. Al costat dels criteris per a la distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes, conté regles referents a una qüestió completament diferent: l'aplicació del dret. Si en establir les regles competencials s'està incidint en la producció del dret, un aspecte diferent és el que es contempla en al·ludir a les clàusules de prevalença i supletorietat. Aquí el que domina és la perspectiva de l'exercici, ja efectuat o en curs, de les competències. D'altra banda, no deixaria de sorprendre un observador de fora aquesta acrítica importació de tècniques, que si tenen sentit en un Estat Federal, poden ser supèrflues en un esquema que no ho és. La clàusula de prevalença ha jugat en Estats Federals, com els Estats Units d'Amèrica, com a instrument per a enfortir la posició federal en un sistema obert de competències, però aquest no és el cas del que dissenya la Constitució. D'altra banda, com es desprèn perfectament dels mateixos termes de la CE 149.3, el criteri general de prevalença és una regla per a resoldre conflictes, és a dir, actua sobre actes d'exercici de les competències i és inacceptable de traslladar-la al nivell de la producció, és a dir, com una ulterior regla de distribució de competències que converteixi en universals les que té l'Estat.

S'ha de fer un plantejament no substancialment diferent pel que fa a la clàusula de supletorietat, que el nostre sistema jurídic ja coneixia per raó dels drets civils forals. És també una regla d'aplicació de l'ordenament que està completament al marge dels apoderaments competencials. Per això, no sembla acceptable de convertir-la en un expedient per atorgar també a l'Estat competències universals i paral·leles a les autonòmiques. La supletorietat permet omplir les llacunes del dret principal a partir d'un dret que és principal en un altre sistema. Però en el si d'aquest, les regles de producció de dret no són diferents. En la mesura que es doni la competència, es pot exercir. Si aquella ha desaparegut, és a dir, en tot el territori estatal sense excepció, l'Estat ha deixat de ser competent en la matèria, aleshores ja no té la possibilitat de renovar l'ordenament. La manca d'exercici de les competències per part de la Comunitat Autònoma comportarà l'aplicació del dret estatal dictat amb anterioritat a la pèrdua de la competència. *23 Si l'actuació autonòmica produeix la necessitat d'aplicar com a supletòries normes que es valoren com a velles, no deixa de ser fruit d'una opció del legislador autonòmic que és el competent. En tot cas, si la situació pogués afectar els interessos públics generals de l'Estat, s'hauria de recórrer als procediments de la CE 150.3 i, eventualment, CE 155. En definitiva, la dificultat d'articular aquestes últimes vies, que són les establertes per la Constitució, no pot portar a capgirar el sentit de les regles convertint les d'aplicació en normes de producció i així apoderar l'Estat amb competències generals, sobretot desfigurant la mateixa significació del procés d'institucionalització autonòmica en què l'atorgament de noves competències a les Comunitats Autònomes implica al mateix temps el desapoderament de l'aparell estatal, com posa gràficament en relleu la mateixa operació de traspàs de serveis i mitjans inherents a les competències reassignades.

19. Per cert, en la Sentència 48/1982, 12 juliol, el Tribunal Constitucional adopta la inadmissible conclusió d'una equiparació per raó del límit territorial de les competències de la Generalitat amb les de l'Administració perifèrica de l'Estat: "De acuerdo con el artículo 25.1 del Estatuto, todas las competencias mencionadas en los anteriores artículos y en los demás del propio Estatuto se entienden referidas al territorio de Cataluña. Es decir, que sigue vigente el criterio de que las competencias asumidas son las que corresponderían a la Administración periférica del Estado si ésta estuviera estructurada con criterios coincidentes en el ámbito territorial con el ámbito de la región o nacionalidad de que se trate. Pero al no estar estructurada la Administración periférica -salvo excepciones- de acuerdo con este criterio, es necesario determinar a partir de la legislación vigente qué competencias corresponderían a la misma si tal estructuración existiera, porque éstas son las asumidas por la Generalidad en el nivel de ejecución al que se refiere en concreto el artículo 11.2 del Estatuto de Cataluña, cuyo alcance es objeto de consideración".

20. Però el Tribunal Constitucional té una certa confusió sobre eficàcia i validesa en el text de la Sentència 37/1981, 16 novembre: "Es bien cierto que la competencia de los órganos de la Comunidad Autónoma del País Vasco se entiende siempre referida, salvo disposición expresa en contrario (en este caso inexistente), al ámbito territorial del País Vasco, como declara el artículo 20.6 de su Estatuto de Autonomía, pero esta limitación territorial de la eficacia de las normas y actos no puede significar, en modo alguno, que les esté vedado por ello a estos órganos, en uso de sus competencias propias, adoptar decisiones que puedan producir consecuencias de hecho en otros lugares del territorio nacional. La unidad política, jurídica, económica y social de España impide su división en compartimentos estancos y, en consecuencia, la privación a las Comunidades Autónomas de la posibilidad de actuar cuando sus actos pudieran originar consecuencias más allá de sus límites territoriales equivaldría necesariamente a privarlas, pura y simplemente, de toda capacidad de actuación. Precisamente es esta posibilidad, siempre abierta, de que los actos válidamente realizados por los poderes públicos de las Comunidades Autónomas dentro de su propio territorio y respecto de relaciones jurídicas que en él se establecen puedan producir consecuencia fuera del territorio de la Comunidad, la que, junto con otras razones, somete la potestad normativa de las Comunidades Autónomas a determinadas limitaciones". El Tribunal Constitucional ha tornat sobre el tema del límit territorial en d'altres sentències. Així, en la 44/1984, 27 març, indica que "Es cierto que dicho límite territorial ha de interpretarse con la flexibilidad suficiente para no vaciar de contenido las competencias asumidas. Así lo ha entendido este Tribunal Constitucional al afirmar en su sentencia de 16 de noviembre de 1981 (fundamento jurídico primero) que "esta limitación territorial de la eficacia de las normas y actos no puede significar, en modo alguno, que les esté vedado por ello a los órganos de la Comunidad Autónoma, en uso de sus competencias propias, adoptar decisiones que puedan producir, consecuencias de hecho en otros lugares del territorio nacional; la unidad política, jurídica, económica y social de España impide su división en compartimentos estancos y, en consecuencia, la privación a las Comunidades Autónomas de la posibilidad de actuar cuando sus actos pudieran originar consecuencias más allá de sus límites territoriales equivaldría necesariamente a privarlas, pura y simplemente, de toda capacidad de actuación". O bé, la 96/1984, 19 octubre, que diu: "Carecen de eficacia para negar a la Comunidad Autónoma su competencia para aprobar el folleto de emisión los diversos argumentos formulados por el Abogado del Estado en torno a los posibles efectos extraterritoriales del ejercicio de aquélla. Pues es precisamente la unidad económica de España, a que antes se ha hecho referencia, la que mantiene siempre abierta la posibilidad de que, cualquier actuación en materia económica realizada válidamente por cada Comunidad Autónoma dentro de su propio territorio y en uso de sus legítimas competencias pueda producir alguna consecuencia fuera de dicho territorio". I la 165/1985, 5 desembre, que assenyala que "...por lo que se refiere a las Entidades cooperativas, que la dimensión territorial no afecta a las relaciones jurídicas que establezcan con terceros fuera del territorio de la Comunidad ni a las actividades que realicen con ellos, siempre que tengan carácter instrumental. Del mismo modo que no afecta a la competencia comunitaria que la actividad realizada en el ámbito de la Comunidad produzca consecuencias de hecho en otros lugares del territorio nacional".

21. Principi de permanent adequació a la Constitució que ha estat glossat pel Tribunal Constitucional. Així, la Sentència 18/1982, 4 maig, recordava que "Ello supone, entre otras posibles consecuencias, que el Estatuto de Autonomía, al igual que el resto del ordenamiento jurídico, debe ser interpretado siempre de conformidad con la Constitución y que, por ello, los marcos competenciales que la Constitución establece no agotan su virtualidad en el momento de aprobación del Estatuto de Autonomía, sino que continuarán siendo preceptos operativos en el momento de realizar la interpretación de los preceptos de éste a través de los cuales se realiza la asunción de competencias por la Comunidad Autónoma".

22. Enfocament que ha estat confirmat pel Tribunal Constitucional en alguna Sentència. Així, la 95/1984, 18 octubre: "... el artículo 139.2 de la Constitución, en cuanto consagra la libertad de circulación de las personas y la libre circulación de bienes en todo el territorio español, al establecer un límite al ejercicio de las competencias por parte de toda clase de actividades obstaculizadoras, incluidas, por tanto, las estatales ("ninguna autoridad podrá..."), no constituye una norma atributiva de competencia. Esta alegación resulta fundada, y se desprende por lo demás de la sentencia de este Tribunal número 71/1982, de 30 noviembre ("Boletín Oficial del Estado" de 29 de diciembre), que viera en el principio de libre circulación de bienes, en materia de comercio interior y en relación con la Comunidad Autónoma del País Vasco, un "límite" de las competencias autonómicas (FJ 7, in fine). De ahí que la norma atributiva de competencias, por lo que se refiere al Estado, deba buscarse en alguno de los apartados del artículo 149.1 de la Constitución o en la cláusula residual de competencia del 149.3".

23. El plantejament que es propugna en el text sembla que, encara que confusament, es troba en alguna sentència del Tribunal Constitucional. Així, la 85/1983, 25 octubre, quan es diu que "La invalidez no sería

predicable de la norma en sí, sino de la regla, explícita o implícita, de vigencia territorial, o de su grado de aplicabilidad, directa o supletoria. Por otro lado, la subsidiariedad de las normas emanadas del Estado tiene también, sus límites, en lo que atañe a la vigencia supletoria de la modificación o innovación del derecho estatutario en el que corresponde a la Comunidad Autónoma una competencia normativa". O la 143/1985, 24 octubre, en assenyalar que "... toda transferencia de competencia determina un desapoderamiento del Estado al transmitirla, que no puede seguir ejercitando las funciones que antes le pertenecían, y a su vez, un recíproco apoderamiento del ente recipiario -la Generalidad-".

VIII. EL PODER D'ADMINISTRACIÓ

En tots els àmbits de competència, qualsevol que en sigui el tipus, la Generalitat té funcions executives. L'EAC 25.2 ho especifica pel que fa a les competències qualificades com a exclusives. En aquest precepte i a l'EAC 11 (i a les altres clàusules similars) es preveuen també respecte a les anomenades competències executives: és, de fet, el contingut específic d'aquest tipus de titularitat. En fi, l'encapçalament de l'EAC 10 i els altres preceptes amb contingut semblant que regulen les competències de la Comunitat Autònoma en determinats sectors al·ludeixen també a les facultats executives o d'administració. D'altra banda, tant la CE 152 com l'EAC 37 es refereixen genèricament a l'assignació d'aquest tipus de funcions al Govern autonòmic, referència que hem d'entendre feta també en la seva condició d'òrgan superior de l'administració pública autonòmica i, per tant, extensible a tota aquesta. Així doncs, en totes les esferes de competència autonòmica, la Generalitat assumeix la funció executiva, expressió amb la qual es designa la facultat d'administrar, és a dir, les funcions típiques d'una Administració pública, llevat de la potestat reglamentària que, com hem vist, ha estat objecte d'una forma separada i singular d'atribució, que comporta que l'Administració de la Generalitat tingui, només amb caràcter general, la potestat normativa d'ordre organitzatiu.

En principi, entre les funcions normals d'una administració -sobretot si està dotada d'autonomia- hi ha la inspecció dels serveis propis. Per això sorprèn que es faci a l'Estatut una menció específica en el sentit que la funció executiva inclou la inspecció. Potser alguns precedents en algun camp concret, com el laboral durant la Segona República o el risc de la dualitat dels serveis -inspecció en l'administració de l'ensenyament- pogués comportar l'atribució de la darrera a l'Estat, va portar el legislador estatutari a fer aquesta precisió. En tot cas, ha quedat establert perfectament que l'Administració autonòmica assumeix en totes les matèries de la seva competència també les funcions d'inspecció.

Ara bé, en alguns preceptes estatutaris relatius a determinats sectors, es preveu l'existència d'una facultat d'alta inspecció a càrrec de l'Administració estatal. En concret, l'EAC 11.2 preveu la funció d'alta inspecció estatal respecte a les relacions de treball i els correlatius serveis autonòmics, l'EAC 15, després d'afirmar el caràcter plenari de la competència autonòmica en el camp de l'ensenyament, assigna a l'Estat l'alta inspecció per al compliment i la garantia de les directrius constitucionals en aquest sector, i l'EAC 17 recorda la reserva a l'Estat de falta inspecció "conduent al compliment de les funcions i competències" en matèria de sanitat interior. El contingut, l'abast i la forma d'exercici d'aquesta funció d'alta inspecció han estat objecte d'un considerable debat que ha donat lloc fins i tot a la intervenció del Tribunal Constitucional. Les qüestions més importants se situen entorn de quin és l'objecte d'aquesta funció estatal, en el sentit de si autoritza a examinar els diversos serveis concrets o les activitats privades concernides, o bé només es pot referir a la política autonòmica relativa i a les decisions que se'n deriven. Plantejant-ho d'una manera o altra es dona una caracterització peculiar compatible amb la gestió autonòmica de les competències, o bé es transforma en una "altra" inspecció, reduplicativa de la que institucionalment correspon a la Generalitat amb el risc d'implicar de fet un control d'oportunitat del tot contradictori no ja amb l'autonomia política de les Comunitats Autònomes, sinó àdhuc amb una autonomia purament administrativa. És important notar que l'alta inspecció no pot constituir -i així ho admès el Tribunal Constitucional- un nou procediment de control, al marge dels previstos ja a la CE 153, sinó que en tot cas pot només implicar la utilització d'aquests procediments, emparant, a aquests efectes, un conjunt d'actuacions prèvies, essencialment d'ordre verificador. *24

En alguna ocasió i al marge de previsions estatutàries sobre l'establiment de l'alta inspecció estatal, en el desplegament de les seves competències l'Estat ha alterat puntualment el procediment judicial de control dels actes administratius dictats per l'Administració autònoma. Aquest és el cas de la regulació dels efectes de la simple interposició dels recurs contenciós administratiu contra actes de gestió del demani hídric previst a la Llei d'Aigües de 1985. Però aquesta alteració no implica pròpiament la creació de cap nou procediment de control.

En alguns supòsits, l'exercici de l'activitat executiva de la Generalitat es troba de fet reconduïda a una gestió conjunta o per un òrgan codependent de les administracions estatal i autonòmica. És el cas de la Junta de Seguretat, a l'estudi concret de la qual ens remetem.

Quan anteriorment hem assenyalat que la Generalitat té les funcions administratives en tots els camps atribuïts a la seva competència, sigui quina sigui la tipologia a què responguin, no s'ha volgut dir que la totalitat de l'activitat administrativa ha de ser realitzada per la institució autonòmica, ja que en els àmbits competencials autonòmics conflueixen també funcions de les entitats locals atribuïdes expressament a aquestes entitats per part del legislador bàsic estatal a la Llei de 1985 en perfilar els serveis mínims, i, sobretot, s'ha de tenir en compte que, en funció de l'autonomia dels municipis per a la gestió dels seus interessos, segons determina la Constitució, correspon al legislador autonòmic d'atorgar funcions administratives en aquests camps a l'administració local.

S'ha de recordar finalment que, en virtut de la CE 150.2 i l'EAC 28, l'Estat pot transferir o delegar facultats, supòsit en què la Generalitat pot tenir altres funcions administratives que poden estar sotmeses, però, a un règim diferent del que correspon a les pròpies assumides en l'Estatut.

24. "Puede llevar en su caso a instar la actuación de los controles constitucionalmente establecidos en relación a las Comunidades Autónomas, pero no a sustituirlos, convirtiendo dicha alta inspección en un nuevo y autónomo mecanismo directo de control" (STC 32/1983, 28 abril).

IX. ELS CONFLICTES DE COMPETÈNCIA

L'activitat legislativa de la Generalitat està sotmesa al control del Tribunal Constitucional en resoldre els recursos d'inconstitucionalitat. L'activitat reglamentària i executiva és fiscalitzada pels tribunals ordinaris (cal recordar, però, que els reglaments autonòmics poden ser impugnats també davant el Tribunal Constitucional). Ara bé, correspon al Tribunal Constitucional de resoldre un altre tipus de confrontació de l'activitat autonòmica -com també l'estatal- amb l'ordenament i particularment amb les normes ordenadores de les competències. Es tracta dels conflictes de competència que poden plantejar les Administracions estatal i autonòmiques per raó que una actuació de l'altra administració afecta l'àmbit de competències propi. La CE 161.1 .c) preveu concretament que el Tribunal Constitucional és competent per a conèixer "dels conflictes de competència entre l'Estat i les Comunitats Autònomes o de les Comunitats Autònomes entre elles". Ens limitem a assenyalat alguns punts sobre aquest aspecte patològic de les relacions entre l'Estat i les Comunitats Autònomes.

En primer lloc, cal indicar que l'objecte del conflicte és sempre un acte o una norma amb rang inferior al de la llei. Fins i tot, segons que preveu la LOTC 67, si en el curs de la substanciació d'un conflicte es comprova que la decisió que el motiva és la pura exteriorització o aplicació d'un precepte d'una llei es transforma en recurs d'inconstitucionalitat. Es pot apreciar en una o altra circumstància que el contenciós competencial no es reconduïx només a la via formal dels conflictes de competència sinó que tant aquesta com la del recurs d'inconstitucionalitat constitueixen la seu per a resoldre els debats competencials entre l'Estat i les Comunitats Autònomes.

En segon lloc, convé recordar que la regulació constitucional no diferenciava entre els conflictes i la possibilitat de plantejar-los per l'Estat i les Comunitats Autònomes. Posteriorment, però, la Llei orgànica abans esmentada va assumir la clàssica distinció entre conflictes positius i negatius, reservant el plantejament d'aquests darrers exclusivament a l'Estat, discriminació que pot comportar, per a les Comunitats Autònomes, una situació de pràctica indefensió dels àmbits competencials propis. Es pot pensar, en aquest sentit, en la utilitat que podria oferir el plantejament d'un conflicte negatiu respecte de l'Estat quan es produeix una paralització o una negativa en el procés de traspàs de serveis.

Com a tercera observació, indiquem que les resolucions dels conflictes no presenten un contingut formal únic. Sovint es declara la titularitat de la competència discutida alhora que s'anul·la la disposició que el motiva. *25 Però, en altres ocasions l'afirmació de la titularitat no està acompanyada d'una anul·lació sinó de la declaració que la disposició no és aplicable en el territori de la Comunitat Autònoma en qüestió. És una solució lògica si tenim en compte el desigual desenvolupament competencial de les Comunitats Autònomes i la validesa de l'acte estatal en altres parts del territori. En fi, en alguns supòsits només s'afirma la titularitat per haver esdevingut inútil o contradictòria una anul·lació. *26

Si bé l'objecte essencial de debat són els apoderaments competencials, el Tribunal Constitucional no ha dubtat a entrar a considerar el rang de la norma que provoca el conflicte quan aquesta és una qüestió transcendent en la distribució de competències. *27

Assenyalem, en fi, que l'afectació de la competència que genera el conflicte ha de ser efectiva i actual, sense que es pugui al·legar una incidència virtual, potencial o futura. *28

25. Com assenyala la Sentència del Tribunal Constitucional 11/1984, 2 febrer, "... en el conflicto positivo de competencia pueden distinguirse, como señala nuestra sentencia 110/1983, de 29 de noviembre, fundamento jurídico primero, dos aspectos distintos en cuanto que a través de él se pretende, de una parte, la anulación de la disposición, resolución o acto que se estiman viciados de incompetencia, y de la otra, una declaración acerca de la existencia o no de la competencia utilizada para producirlos y eventualmente, acerca de la titularidad de dicha competencia".

26. És interessant en aquest sentit la Sentència del Tribunal Constitucional 80/1985, 4 juliol: "La nulidad, en efecto, un vicio que afecta a la validez de las normas, no simplemente a su vigencia o su eficacia, y choca, por tanto, con el recto uso de las categorías jurídicas declarar la nulidad de una disposición que es plenamente válida en otras partes del territorio nacional. Puede pensarse que cabría por ello, como hemos hecho en otras ocasiones, referirnos simplemente a la eficacia, declarando la Resolución no aplicable en el ámbito territorial de Cataluña, pero, de una parte, la eficacia va anudada a la vigencia y la Resolución impugnada, dictada para regular la campaña de 1983, había perdido ya su vigencia cuando, a comienzos de 1984, concluyeron las actuaciones del presente recurso; de la otra, es también patente que la eficacia que la Resolución pudo tener se produjo sólo en la medida en que la Generalidad de Cataluña se avino a cumplir las condiciones que la Resolución imponía y que, en consecuencia, todas las actuaciones efectuadas al amparo de tal Resolución en el territorio sujeto al Gobierno y Administración de la Generalidad se han producido con el concurso de ésta y que declararlas ahora nulas o anulables significaría, entre otras cosas, admitir la licitud de ir contra los actos propios, con daños quizás de intereses de terceros, que de buena fe y fiados de la apariencia razonable usaron en su interés las ayudas prestadas por el Estado de acuerdo con la Resolución de la Dirección General de la Producción Agraria. Por todo ello, parece conveniente limitarse a declarar la titularidad de la competencia controvertida, sin pronunciamiento alguno sobre la Resolución que suscitó el conflicto".

27. Però la Sentència del Tribunal Constitucional 68/1984, 11 juny, limitava l'abast de la possible ampliació de l'argumentació en supòsits de conflicte: "... se indicaba (en la sentencia anterior) la posibilidad de que, derivativamente, en un conflicto de competencia se entre a conocer del rango de la norma cuando lo debatido son "determinadas competencias de titularidad estatal", pues "un aspecto fundamental e indisociable del resto del debate es el de la concreción del órgano estatal llamado a ejercer esa competencia y asimismo el de la forma (norma con rango de ley o disposición reglamentaria) a través de la cual ha de ser ejercida la competencia en cuestión". Aun cuando dicha sentencia se dictó en un caso relacionado con la fijación de bases, cabría suscitar la cuestión de si la última afirmación del citado texto puede ser extendida a una materia como la aquí planteada. La diversidad del supuesto de aquella sentencia con respecto al que aquí contemplamos no lo autoriza. Cuando se fija qué se ha de entender por bases o se regulan materias básicas, se está delimitando en esa misma actividad cuál es el contenido de la competencia del Estado en una determinada materia, pues esta competencia existirá para las normas básicas y no para las que no tengan ese carácter. En el caso presente, la cuestión es del todo distinta. Dado que el Estado tiene competencia exclusiva en materia de aeropuertos de interés general, el momento en que se determinará en concreto la competencia del Estado será aquel en que un concreto aeropuerto sea calificado como de interés general, no el momento en el que se fijen los criterios con los que haya que hacerse esta calificación, pudiendo la Generalitat impugnar eventualmente las calificaciones de los respectivos aeropuertos cuando se produzcan, si entiende que hubo extralimitación. No cabe, pues, entrar a examinar aquí si la fijación de los criterios de calificación ha de hacerse o no por ley, y no resulta, por consiguiente, de aplicación la doctrina sentada en torno a la fijación de las bases, en el ámbito de la cual el examen del rango legal podría tener su justificación en que el acto mismo de la fijación de aquéllas es simultáneamente norma de delimitación de competencias".

X . EPÍLEG

El sistema de distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes, instaurat per la Constitució i desplegat especialment pels Estatuts, es fonamenta, com hem vist, en l'atribució concreta de

potestats sobre àmbits o matèries concretes, amb fórmules molt variades. Això vol dir que l'aparell central de l'Estat i el de les Comunitats Autònomes tenen esferes pròpies d'actuació i, consegüentment, responsabilitats que haurien de ser perfectament identificables. El criteri constitucional central consisteix, doncs, en el repartiment entre el nivell estatal i l'autonòmic de les comeses públiques, si bé molt freqüentment aquestes incideixen en espais comuns. Però, en tot cas, en l'esquema constitucional i estatutari, els respectius papers, com a regla general, han de quedar diferenciats. Una altra cosa és que, a partir del reconeixement de la posició de cada instància, s'estableixin canals de comunicació i de col·laboració que, d'altra banda, són perfectament coherents i fins i tot necessaris en les societats polítiques del nostre temps.

Escassament a la Constitució i a l'Estatut, i més freqüentment en normes posteriors, en particular en les relatives al traspass de serveis, s'han previst nombroses fórmules d'interrelació, en general de manera bastant sistemàtica. A vegades, sota aquests imperatius hi pot haver un intent de retenció no fonamentada de facultats per part de les instàncies centrals o un condicionament sense suport constitucional de les competències autonòmiques. Tot plegat fa que sigui necessari de posar èmfasi en el fet que la coordinació no implica jerarquia, *29 ni sota el nom de cooperació o col·laboració es pot produir una efectiva "expropiació" de competències autonòmiques, ni els òrgans de composició mixta de consulta poden ocupar el paper de les entitats autonòmiques. *30 Es tracta, en canvi, d'articular a través d'una pluralitat d'interrelacions (sempre amb un cert dèficit d'articulació per la manca d'adequació a l'Estat de les Autonomies dels òrgans constitucionals, per exemple, el Senat i, perquè no, en part, el mateix Tribunal Constitucional) que, llevat que específiques disposicions constitucionals i estatutàries prevegin una altra cosa, no poden tenir caràcter coercitiu, sinó que han de ser l'expressió, en definitiva, del principi de col·laboració "implícita en la pròpia essència de la forma de organització territorial del Estado que se implanta en la Constitución". 31 És des d'un reconeixement de posicions clares i estables -que no és precisament, com s'ha apuntat, el que es desprèn sovint del desplegament de les prescripcions constitucionals i estatutàries fins ara consolidat- que s'han de traçar els imprescindibles canals de comunicació i col·laboració.

28. Són nombrosos els pronunciaments en aquest sentit. Així, la Sentència del Tribunal Constitucional 95/1984, 18 octubre: "El Estado, al dictar los preceptos aquí cuestionados del Real Decreto 2924/1981, no ha señalado expresamente que fuesen de aplicación en todo el territorio del Estado y por consiguiente en el de la Comunidad Autónoma que los impugna ni en el de ninguna otra. Siendo estos preceptos normas de organización, han de interpretarse en el sentido de que el Estado distribuye entre sus órganos competencias de las que es titular para que se ejerzan únicamente en el ámbito territorial que les corresponde. Ya hemos indicado que no tenía por qué reservar expresamente las competencias que en la materia a la que se refieren los preceptos impugnados han asumido una o varias Comunidades Autónomas. Sólo en el caso de que la Administración del Estado tratara de ejercer las competencias en cuestión mediante actos concretos en el territorio de las respectivas Comunidades Autónomas, podrían las afectadas, si considerasen invadida o lesionada su esfera competencial, plantear el correspondiente conflicto ante este Tribunal".

29. Així ho declara el Tribunal Constitucional en la Sentència 32/1983, 28 abril (igual a la núm. 42/1983, 5 maig) en assenyalar que la coordinació s'ha d'entendre "como la fijación de medios y de sistemas de relación que hagan posible la información recíproca, la homogeneidad técnica en determinados aspectos y la acción conjunta de las autoridades estatales y comunitarias en el ejercicio de sus respectivas competencias, de modo que se logre la integración de actos parciales en la globalidad del sistema". Precisament, en relació amb les normes sobre les quals es va plantejar el conflicte que va donar lloc a la Sentència 5 maig, el Consell Consultiu de la Generalitat (Dictamen número 10, 12 gener 1982) havia establert un concepte semblant: "la coordinació se situa com a instrument per a sintonitzar i fer comparables actuacions de subjectes diferents i autònoms, amb facultats en part almenys pròpies, l'actuació dels quals pot coincidir, però es produeix segons unes pautes o mòduls formalitzats... La coordinació es planteja, doncs, com un instrument d'equiordenació en el marc del qual es poden produir acords, definició d'esquemes, establiment d'estàndards mínims o màxims, institució d'organismes ad hoc, fixació de procediments relacionals...".

30. Segons la Sentència del Tribunal Constitucional 76/1983, 5 agost, aquests òrgans de cooperació no poden "sustituir a los órganos propios de las Comunidades ni sus decisiones... anular las facultades decisorias de los mismos".

31. Sentència del Tribunal Constitucional 18/1982, 4 maig.

Text	d00347
Tema	Parlament de Catalunya
Referència	PAU I VALL, FRANCESC. "Organització del Parlament de Catalunya". A: <i>Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya</i> . Vol. III. Barcelona: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autònoms, 1988. Pàg. 155-180.

ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL PARLAMENT

I. PREÀMBUL

Abans d'entrar pròpiament en el comentari cal fer dues consideracions prèvies, que ens limitarem a enunciar: la primera, conseqüència de l'evolució històrica del sistema parlamentari i la segona sobre les fonts del dret parlamentari català. El reglaments parlamentaris regulen de forma minuciosa un conjunt d'òrgans i procediments parlamentaris. Això no obstant, res no s'entendria de la realitat dels parlaments si no emmarquéssim aquests òrgans i procediments dins d'allò que la doctrina científica ha denominat "la crisi del parlamentarisme" *1 i ens quedéssim només en els aspectes purament reglamentaris. Només dins el marc d'aquesta crisi, que d'altra banda és una constant en tots els actuals règims parlamentaris, podem entendre l'organització i funcionament dels parlaments sense risc que "els arbres no ens deixin veure el bosc". La doctrina científica constata en tots els sistemes parlamentaris la pèrdua de poder polític dels parlaments en benefici dels governs respectius, que passen, en bona part, de controlats a controladors. *2 No és el moment ara d'entrar en la valoració, en les causes ni en les possibles vies de solució del problema, però interessa, sobretot, evidenciar aquest fet perquè es tingui present al llarg de tot el comentari que segueix a continuació.

La segona consideració és que, contràriament a la pràctica més estesa en dret comparat, que reserva en exclusiva als reglaments de les cambres la regulació de l'organització i funcionament dels parlaments, en el cas de Catalunya, l'organització i funcionament del Parlament no és regulada només pel Reglament de la Cambra, sinó també per una llei -la Llei 3/1982 del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat- *3 de les que el propi Reglament qualifica com de Desenvolupament Bàsic de l'Estatut (RPC 110 i 111). Aquesta duplicitat de regulació és expressament prevista tant en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC 29.2, 30.1, 30.3) com en el propi text inicial del Reglament del Parlament (RPC antiga DF la.; antiga Norma Supletòria segona de 22.5.84, etc.).

1. DE VEGA, Pedro: Parlamento y opinión pública, a "Parlamento y sociedad civil". Càtedra de Dret Polític de la Universitat de Barcelona, Barcelona, maig, 1980. Pàg. 14 i 15: "... la literatura científicopolítica [es planteja] d'una manera inexorable la problemàtica de la fi del Parlament (...) el Parlament està en crisi i l'avenir del Parlament és essencialment problemàtic". En el mateix sentit, RAMÍREZ, Manuel: Grupos parlamentarios y sistemas de partidos, "I Jornadas de Derecho Parlamentario". Op. cit., vol. 1, pàg. 135: "[la doctrina es planteja] no poques preguntes entorn del sentit actual del Parlament i la pervivència d'un eficaç control democràtic. ¿En quina mesura el Parlament no és actualment més que una caixa de ressonància dels acords previs dels partits? ¿En quina mesura és possible seguir parlant d'un autèntic control d'un executiu que disposa de majoria parlamentària?"

2. SOLÉ TURA, Jordi: A modo de presentación, a "Parlamento y sociedad civil", Op. cit., pàg.: 9: "... en tots els sistemes parlamentaris la tendència observada en els darrers decennis és que el Parlament és cada vegada menys, a la pràctica, l'òrgan fonamental del sistema".

3. Modificada per la Llei 11/1983, 27 juny, i per la Llei 8/1985, 24 maig.

II. ORGANITZACIÓ DEL PARLAMENT

1. El President

A. Evolució històrica i dret comparat

Les assemblees legislatives estan constituïdes per una pluralitat de persones que tenen constitucionalment o estatutàriament encomanades una pluralitat de funcions (elaboració de les lleis, control del govern, etc.). Cal que hi hagi un òrgan directiu que vetlli perquè aquestes funcions es portin a terme.

Aquest òrgan directiu pot configurar-se en forma només d'òrgan unipersonal o tenir, a més, al costat, un òrgan col·legiat. Originàriament, aquest òrgan era només unipersonal i exercia tots els poders de direcció de l'assemblea. Progressivament s'ha anat, en dret comparat, creant, al costat de l'òrgan unipersonal, un òrgan col·legiat que ha anat assumint funcions que abans exercia l'òrgan unipersonal. *4

D'altra banda, en relació amb els diversos models d'exercici de la presidència, com a òrgan unipersonal de les cambres legislatives, la doctrina en sol distingir tres: un primer model el constitueix el de l'"speaker" de la Cambra dels Comuns del règim parlamentari britànic: és el president àrbitre o president despolititzat. Està revestit d'una gran autoritat que li ve donada per la seva imparcialitat. Té amplis poders tant per a dirigir els debats (intervé sobre el fons de les qüestions, resumeix les intervencions, etc.), com per a qualificar els documents, com sobre els treballs i serveis parlamentaris. El segon model el constitueix el de l'"speaker" de la Cambra de Representants dels Estats Units: es tracta d'un líder de la majoria de la Cambra que, a més de les competències pròpiament presidencials, sotmeses a reglament, té una actuació marcadament política atès que, en tractar-se d'un sistema de separació de poders (presidencialista), usarà tota la seva força i influència per ajudar o dificultar el President de la Unió a portar a terme llur programa polític, en funció de si ambdós tenen o no, respectivament, la mateixa coloració política. El tercer model, propi dels sistemes parlamentaris continentals europeus, és un model a mig camí entre el president àrbitre ("speaker" britànic) i el president de la majoria ("speaker" de la Cambra de Representants dels Estats Units). La presidència s'atorga a un dels membres de la majoria, amb la pretensió que es configuri com una institució arbitral. En aquest sentit és escollit per la pròpia cambra mitjançant majories reforçades; la votació és, generalment, secreta; *5 no pot intervenir des de la seva posició de president en els debats, és elegit per un període de temps determinat (que pot ser tota la legislatura), etc. Les funcions que tradicionalment reconeix la doctrina al president d'una cambra en un sistema parlamentari són: l'exercici d'un poder arbitral que faciliti, alhora, que el govern pugui portar a terme el seu programa i que l'oposició pugui representar el seu paper institucional; l'aplicació del reglament de la cambra i la tutela de les minories parlamentàries.

4. Segons el recull de dades Parliaments of the world. A comparative reference compendium, Inter-Parliamentary Union, 2a. edició, 1986. Vol. 1, pàg. 313, d'un total de 86 països estudiats, en quaranta-sis l'òrgan rector és unipersonal, entre que en trenta-set és col·lectiu.

5. PITARCH, Ismael E.: Acerca de la responsabilidad política del Presidente del Parlamento. Las Cortes Generales "Dirección General del Servicio Jurídico del Estado"). Instituto de Estudios Fiscales. Madrid, 1987, vol. III, pàg. 2000. "El sistema d'elecció acostuma a ser mitjançant votació secreta, amb la qual cosa, diuen alguns, s'enforteix la independència del President respecte a la majoria que el va elegir i es despolititza l'elecció; l'argument gairebé no té cap validesa en sistemes de partits amb disciplina rígida al Parlament...".

B. El President del Parlament: competències

La figura del President del Parlament de Catalunya ha estat reintroduïda en l'ordenament jurídic català per l'Estatut d'Autonomia, 32.1, encara que per a la seva configuració específica l'Estatut remet explícitament al Reglament del Parlament. No hi ha en l'Estatut una prefiguració de si la direcció de la Cambra ha de correspondre a un òrgan unipersonal (el President) o a un òrgan col·legiat (la Mesa). El Reglament del Parlament havia d'optar, doncs, entre una direcció només unipersonal o una direcció fonamentalment col·legiada i no va ser aliè a la tendència del dret comparat a la col·legialització de l'òrgan directiu, no obstant reservar al President un important nombre de facultats.

El President és escollit "en la sessió constitutiva del Parlament" (RPC 31.1), a l'inici de cada legislatura. D'aquí es desprèn que l'elecció es fa per a tota la legislatura. L'article 35 del Reglament confirma implícitament la durada del mandat del President, i dels altres membres de la Mesa.

El President del Parlament és un òrgan unipersonal que té una sèrie de competències, que li vénen atribuïdes pel Reglament i per la Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu. Aquestes competències són de dues classes: unes de caràcter institucional i d'altres de caràcter parlamentari. Entre les de caràcter institucional cal ressenyar que el President del Parlament proposa a la Cambra els candidats a la Presidència de la Generalitat (LPPCE 50) i el substitueix interinament en les seves funcions en el cas d'incapacitat permanent física o mental (LPPCE 59.2). Dóna també rellevància institucional a la figura del President del Parlament el fet que a través seu es relaciona el Parlament amb la resta d'institucions de l'Estat i de Catalunya (RPC 13.3 i el seu criteri interpretatiu, 40.1, 40.2, 48.2, entre d'altres).

Com a competències de caràcter parlamentari la doctrina sol distingir-ne les següents: les representatives, les que corresponen a la fase de preparació del treball parlamentari, les que corresponen a la fase dels debats, previs a l'adopció d'acords, i les disciplinàries. Cal ressenyar que el Reglament atribueix al President la funció arbitral de complir i fer complir el Reglament. Així, doncs, l'actuació del President està sotmesa al Reglament i és ell qui ha de vetllar perquè es compleixin les seves prescripcions.

El President del Parlament "té la representació de la Cambra" (RPC 27), llevat que a l'acte de què es tracti hi assisteixi la Mesa (RPC 25.2). Aquesta representació que deté el President per imperatiu del Reglament ha estat reforçada pel criteri interpretatiu acordat per la Mesa del Parlament, que és l'òrgan que té específicament encomanada la competència d'interpretar el Reglament de la Cambra *6 i confirmada per la Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu. És, doncs, el President qui normalment representa la Cambra. Aquesta funció de representar la Cambra, que al seu torn representa el poble de Catalunya (EAC 30.1), ha donat una notable rellevància al President del Parlament, que es configura, protocol·làriament, com la segona de les autoritats catalanes.

En la fase de preparació del treball parlamentari el President té reservada la presidència de la major part dels òrgans de la Cambra. Així, la Mesa (RPC 30.1), la Junta de Portaveus (RPC 23.1), la Diputació Permanent (RPC 54), etc. La iniciativa per a convocar aquests òrgans parlamentaris és, llevat del cas de la Mesa, compartida amb altres instàncies parlamentàries. El President, doncs, ha de convocar l'òrgan parlamentari de què es tracta si li ho sol·licita qui reglamentàriament té iniciativa per a fer-ho. El President, en aquesta fase, té reservades altres funcions: intervé en la fixació de l'ordre del dia del Ple i de les Comissions (RPC 62.2 i 3), ordena de publicar documents en el BOPC (RPC 90.2), ordena repartir per raons d'urgència documents que han de ser debatuts (RPC 90.3), etc. Veiem, doncs, que el President té, en aquesta fase del treball parlamentari, determinades competències, compartides amb altres instàncies parlamentàries.

En la fase on la tasca del President és més transcendent és en la dels debats, en el Ple que menen a l'adopció d'acords. El President del Parlament presideix tots els òrgans parlamentaris dels quals forma part. El President "estableix i manté l'ordre de les discussions i dirigeix els debats amb imparcialitat i atent al respecte degut al Reglament" (RPC 27). Tot un seguit d'articles del Reglament confereixen al President facultats concretes per a ordenar i dirigir els debats. Correspon al President obrir i aixecar la sessió, concedir, denegar i retirar la paraula, cridar a l'ordre, a la qüestió, etc. L'actuació del President en aquest àmbit està sotmesa al Reglament. Aquestes facultats d'ordenació i direcció dels debats, que vénen minuciosament detallades en el Reglament de la Cambra, han de considerar-se essencialment arbitrals i porten implícit, en alguns casos, un cert grau de discrecionalitat. És evident, per exemple, que en la concessió d'un torn de paraula per a al·lusions hi ha una certa discrecionalitat en apreciar si aquest torn és pertinent o no, és adir, si les al·lusions s'han produït o no, però el President no pot, per exemple, deixar de donar la paraula a un grup parlamentari quan reglamentàriament li correspon. És important de remarcar que les decisions que adopti el President en aquests casos no poden ser recorregudes davant cap mena de jurisdicció pel principi d'autonomia parlamentària. El Tribunal Constitucional ha tingut ocasió de plantejar-se el tema del control jurisdiccional dels actes purament interns de les cambres legislatives i ha entès que aquests, pel principi d'independència de les cambres, no són susceptibles de ser revisats. *7 La responsabilitat del President de la Cambra per un eventual incompliment de les seves funcions no pot ser sol·licitada, doncs, davant de cap jurisdicció. Únicament, entenem, respon davant del Ple de la Cambra, que el va elegir.

El President té un altre grup de competències que en podem denominar disciplinàries. Les funcions de caràcter disciplinari del President abasten tant els diputats com el personal que es trobi dins la seu parlamentària. El Reglament confereix al President, als articles 155 i 156, un seguit de facultats disciplinàries relacionades amb l'ordre durant les sessions de la cambra (pot suspendre o aixecar la sessió,

desallotjar la tribuna del públic, etc.). Per la seva part els articles 167 i 168 confereixen al President la màxima autoritat en matèria de policia i li encarreguen que vetlli per l'ordre dins el recinte parlamentari. Aquestes facultats disciplinàries són una manifestació més de l'autonomia parlamentària, ja que no seria congruent amb la independència de les cambres que les funcions de policia depenguessin de persones alienes. *8

6. Criteri Interpretatiu a l'article 27 del Reglament, acordat per la Mesa el 27.1.82: "La representació de la Cambra que té el President del Parlament ho és tant als efectes interns com als efectes externs...". És, doncs, el President del Parlament qui signa els contractes i els convenis i qui atorga, si s'escau, poder per a plets. Tot això sens perjudici del debat doctrinal sobre la personalitat jurídica de les cambres legislatives.

7. L'Acte resolutori del TC de 21.3.1983, FJ 2, arran d'un recurs d'empara formulat per determinats senadors contra unes normes dictades pel President del Senat, en matèria de tramitació parlamentària diu: "... La norma impugnada es, en efecto, un acto interno de la Cámara, producido por la Presidencia de ésta y que tiene por finalidad la regulación de las relaciones que existen entre la Cámara y sus propios miembros. No es, por tanto, una norma que deba regular las relaciones de la Cámara con terceros vinculados con ella por relaciones contractuales o funcionariales, sino un acto puramente interno de un órgano constitucional. Característica propia de éstos es la independencia y el aseguramiento de ésta obliga a entender que, si bien sus decisiones, como sujetas que están a la Constitución y a las leyes, no están exentas del control jurisdiccional, sólo quedan sujetas a este control cuando afectan a relaciones externas del órgano o se concretan en la redacción de normas objetivas y generales susceptibles de ser objeto del control de inconstitucionalidad...".

8. RECODER DE CASSO, Emilio i d'altres: Comentarios a la Constitución, dirigida per Garrido Falla, Fernando. Madrid. Civitas, 1985, pàg. 1125. Es fa ressò del criteri de DUGUIT segons el qual cap autoritat, ni tan sols la judicial, pot entrar a la seu d'un parlament sense autorització del president de la cambra.

C. Responsabilitat del president d'una cambra legislativa

La doctrina s'ha plantejat en poques ocasions si el president d'una cambra legislativa pot ser destituït si aquesta així ho acorda i no està expressament previst en el reglament. Les respostes que hi dona són força diferents.

Un primer sector doctrinal entén que si no és expressament prevista en el reglament la destitució del president de la cambra, aquest no pot ser destituït. Diu aquest sector que si el reglament no ho preveu és perquè no vol que es produeixi, ja que en altre cas es preveuria explícitament un procediment "ad hoc", atès que la cambra està facultada per a regular, en qualsevol moment, el procediment de destitució. Aquest sector compta amb el suport de tota la tradició històrica del dret parlamentari comparat. Aquesta impossibilitat de destitució, diu aquest sector, reforça la figura presidencial, que podrà fer un paper més arbitral, sense que es vegi sotmès en cada cas a la voluntat de la majoria que el va escollir. Aquest sector tracta així de reforçar la institució presidencial i, consegüentment, l'autonomia de les cambres davant les pressions que pot exercir la majoria parlamentària i, a través seu, el govern.

Un segon sector doctrinal entén que el president d'una cambra, en el supòsit que s'aproves una resolució en la qual se'l desautoritzés greument es veuria èticament i políticament forçat a dimitir, atès que hi ha una relació fiducial entre la cambra i el seu president, però que aquesta eventual resolució no tindria efectes jurídics directes. En el cas que aquesta dimissió no es produís s'obriria una greu crisi constitucional o estatutària.

Un tercer sector doctrinal recull íntegrament el concepte de relació fiducial entre el president i la cambra però es diferencia de l'anterior en afirmar que, en el supòsit que s'aprovi pel Ple de la cambra una resolució de destitució (no de mera reprovació) del president, aquest queda jurídicament destituït *9 Per a aquest sector, la resolució de la cambra té efectes jurídics directes. Aquest sector doctrinal distingeix entre resolucions d'àmbit intern, que afecten l'organització i funcionament de la pròpia cambra i que, òbviament, tenen efectes jurídics, i resolucions d'àmbit extern, que van adreçades o al govern corresponent, i que són una manifestació de la funció d'impuls o control de l'executiu, *10 o a d'altres instàncies, que suposen la manifestació de voluntat del parlament. *11 Entre les resolucions de caràcter

intern podem citar la creació de comissions parlamentàries o les que resolen qüestions d'ordre o incidentals.

No sembla, per als dos darrers sectors esmentats, congruent amb els principis democràtics que informen els règims parlamentaris que, arribat el cas, una cambra, que és formalment la primera de les institucions, hagi d'estar dirigida per una persona que no gaudeix de la seva confiança.

Els presidents de les cambres han estat escollits presidents per una majoria parlamentària determinada, per raó de confiança o d'un pacte polític. En general, i especialment en supòsits de majoria absoluta, els presidents de les cambres legislatives són membres destacats de la majoria parlamentària i fins i tot han exercit importants càrrecs en anteriors governs de la mateixa majoria. L'evolució del sistema parlamentari ha comportat que els grups parlamentaris són els veritables subjectes dels parlaments i els que decideixen qui ha de ser escollit president. En darrera instància, en el sistema parlamentari continental, les cambres estan controlades per les majories parlamentàries, les quals, al seu torn, estan dirigides pels governs, o pels partits, o si es vol, per les cúpules dirigents dels partits. Aquesta afirmació és especialment paradigmàtica en els supòsits de majoria absoluta. El president depèn, políticament, de la majoria que l'ha escollit.

Pel que fa al dret positiu, el supòsit de destitució del president d'una cambra legislativa és previst en molt pocs ordenaments jurídics. Dins de l'Estat espanyol la previsió de destitució dels presidents, i dels altres membres de les meses, és prevista només en els ordenaments jurídics català i navarrès. Pel que fa a Catalunya el President de la Cambra cessarà en les seves "funcions (...) per decisió de la majoria absoluta dels Diputats" (LPPCE 18). Aquest precepte legal no ha tingut, però, cap mena de traducció procedimental en el Reglament del Parlament. El Reglament del Parlament de Navarra preveu tot el procediment de cessament o remoció del seu President i dels altres membres de la Mesa. *12

9. RECODER DE CASSO, Emilio i altres: Comentarios a la Constitución, Op. cit., pàg. 1124. Sosté que "... els instrumenta de procediment establerts per exigir la responsabilitat del Govern davant les Cambres podran, si s'escau, ser també utilitzats per l'eventual exigència de responsabilitat presidencial...".

10. Entre d'altres la moció 26/11 del Parlament de Catalunya sobre l'Associacionisme Estudiantil aprovada pel Ple del Parlament l'1 de juliol de 1987; la resolució 120/11 del Parlament de Catalunya sobre les conseqüències que es deriven per a Catalunya de la integració d'Espanya al Mercat Comú, adoptada pel Ple del Parlament el 8 d'abril de 1987.

11. Entre d'altres la Resolució 117/11 del Parlament de Catalunya sobre l'Atemptat del dia 27 de març de 1987 a Barcelona, adoptada pel Ple en la mateixa data; la Resolució 122/11 del Parlament de Catalunya d'Agermanament amb l'Estat de Califòrnia, adoptada pel Ple el 12 de maig de 1987.

12. Reglament del Parlament de Navarra, Disposició Addicional Primera, 1.c) ("Boletín Oficial de Navarra", número 77, de 26.6.85).

2. La Mesa: composició i funcions

En el dret comparat, tal com s'ha indicat, va anar sorgint al costat de la figura del president o "speaker" de la cambra una oficina tècnica que li donava suport. En el transcurs del temps aquesta oficina tècnica va anar adquirint rellevància fins a constituir-se, en alguns ordenaments, com l'òrgan directiu de la cambra.

L'Estatut no prefigura ni les funcions ni la composició de la Mesa sinó que remet al Reglament de la Cambra, que és qui la configura. A diferència de la redacció donada al text estatutari, el Reglament del Parlament configura en primer lloc la Mesa i les seves funcions per passar després a tractar la figura del President, la qual cosa dóna idea de la rellevància que ha volgut atorgar la Cambra al seu òrgan rector col·legiat.

La Mesa és un òrgan col·legiat i, per tant, els seus acords s'adopten per majoria. Cadascun dels membres de la Mesa col·labora amb el seu vot en la formació de la voluntat d'aquesta. La Mesa del Parlament es compon del President, de dos vice-presidents i de quatre secretaris. Els membres de la Mesa, individualment considerats, no tenen altres funcions que les que específicament els atribueix el Reglament de la Cambra (RPC 28.1, 29). El President, en tant que membre de la Mesa, la presideix i convoca, però no té en la formació de la voluntat de l'òrgan més incidència que qualsevol altre membre.

La Mesa és l'únic òrgan parlamentari que només pot ser convocat a iniciativa del President de la Cambra (RPC 30.1). La Mesa és assistida per l'Oficial Major de la Cambra, que és nomenat d'entre els lletrats del Parlament. L'Oficial Major compleix, assistit pels lletrats, funcions d'assessorament envers els òrgans rectors de la Cambra.

L'elecció dels membres de la Mesa (RPC 32) s'efectua, com la del President, en la sessió constitutiva del Parlament, després de celebrades les eleccions. Quant a la possibilitat de destitució dels membres de la Mesa ens remetem a allò que s'ha detallat en parlar del President.

El Reglament pretén configurar la Mesa com un òrgan arbitral, de caràcter tècnic, a diferència de la Junta de Portaveus, que és un òrgan d'intervenció dels diferents grups parlamentaris en la marxa de la Cambra. Aquest caràcter arbitral de la Mesa, el Reglament pretén bastar-lo bàsicament mitjançant el sistema d'elecció dels membres de la Mesa (RPC32) i obligant-los a deixar el seu lloc quan volen prendre part en els debats. *13

La Mesa té tres tipus de funcions: unes de tipus representatiu, unes altres de caràcter estrictament parlamentari i, finalment, unes altres de caràcter administratiu.

La Mesa representa la Cambra en els actes als quals assisteix. No obstant això, qui normalment representa la Cambra és el President, com s'ha detallat anteriorment.

El Reglament defineix la Mesa com l'òrgan rector col·legiat i és l'òrgan cabdal quant al funcionament de la Cambra, tant a nivell parlamentari com administratiu. L'article 26 del Reglament confereix a la Mesa les seves funcions amb caràcter genèric (executa els pressupostos; qualifica els escrits i documents parlamentaris, en declara, si s'escau, l'admissibilitat, en decideix la tramitació; etc.), i al llarg del seu articulat va desgranant i concretant les competències de la Mesa. Unes funcions les realitza sense compartir-les amb cap altre òrgan parlamentari: proposa la creació i dissolució de Comissions parlamentàries (RPC 47.1 i 3), decideix l'admissibilitat de les proposicions no de llei (RPC 134.2), pot habilitar dies per a tràmits parlamentaris (RPC 84.2), etc., mentre que d'altres funcions les realitza amb la intervenció d'altres òrgans parlamentaris, i especialment amb la de la Junta de Portaveus: la fixació del nombre de membres de cada comissió (RPC 36.1), la distribució entre les diverses Comissions dels projectes i proposicions de llei, per raó de la matèria (RPC39.2), l'adscripció dels Presidents de les Comissions entre els diversos grups parlamentaris (RPC 36.1), decideix de fer debats generals (RPC 125.1), etc.

El Reglament de la Cambra encomana a la Mesa, a l'article 26.1.1r., la important funció d'interpretar i suplir el Reglament en els casos de dubte i omissió (a diferència d'altres Reglaments parlamentaris, com és el cas del Reglament del Congrés dels Diputats, que la confereix al seu President), pel principi d'autonomia reglamentària, segons el qual els parlaments es regeixen pels seus propis reglaments i normes sense que la seva organització i funcionament es pugui veure afectada per cap altra norma que no sigui la Constitució, o en el nostre Estat, pels respectius Estatuts d'Autonomia. Quan els articles del Reglament presenten dubtes sobre la seva interpretació, correspon a la Mesa, en exclusiva, la facultat d'interpretar-los i aclarir-ne el contingut mitjançant els criteris interpretatius. D'altra banda, quan un supòsit no és previst en el Reglament, la Mesa dicta una Norma supletòria per complir la llacuna reglamentària.

El Reglament, mitjançant clàusula residual, atribueix a la Mesa totes les funcions de caràcter executiu que no siguin atribuïdes a cap altre òrgan específicament.

El Reglament atorga també a la Mesa la funció d'"adoptar les decisions i les mesures que requereix l'organització del treball" (RPC 26.1, segon), tant el parlamentari com l'administratiu. Aquest article s'ha de concordar amb el 172 del Reglament que configura l'Oficial Major, sota la direcció del President i de la Mesa, com a cap superior del personal i de tots els serveis del Parlament.

Els parlaments, per a portar a terme les funcions parlamentàries (elaboració de lleis, control del govern, etc.) necessiten fer determinades actuacions tant en matèria de personal (que és propi pel principi d'autonomia organitzativa) com en matèria contractual (neteja de dependències, serveis complementaris, etc.). Inicialment la doctrina indicava que, pel principi d'autonomia parlamentària, els actes dels òrgans dels parlaments no es podien recórrer, atès que cap poder de l'Estat no podia interferir la independència de les cambres, per evitar qualsevol ingerència en l'òrgan fonamental del sistema. *14 L'article 74.1.c) de la

Llei Orgànica 6/1985, 1 juliol, del Poder Judicial deixa avui clar el que un sector doctrinal *15 i jurisprudencial *16 ja havien avançat interpretant l'article 24.1 de la Constitució sobre la tutela dels drets per part dels Tribunals. Els actes en matèria de personal i d'administració (materialment administratius) de les cambres legislatives autonòmiques, es poden recórrer davant les Sales del Contenciós Administratiu dels Tribunals Superiors de Justícia de cada Comunitat Autònoma. *17 En matèria contractual i en matèria de funcionaris l'actuació dels òrgans de les cambres ha de ser revisada, si s'escau, pels Tribunals, per comprovar si s'ha adequat a la legalitat. Les competències en matèria contractual les té adscrites en el Parlament de Catalunya la Mesa de la Cambra i les competències en matèria de personal estan repartides entre la Comissió de Govern Interior, la Mesa del Parlament i l'Oficial Major de la Cambra.

13. La doctrina discuteix sobre la conveniència d'incloure les diverses minories parlamentàries en l'òrgan rector col·legiat de la Cambra. Un sector considera que la representació dels diferents grups parlamentaris en la Mesa ha de ser proporcional al nombre de diputats de què disposa cada Grup, per la qual cosa entenen que les diverses minories parlamentàries només poden participar-hi si proporcionalment els correspon, ja que altrament suposaria una sobrerrepresentació dels grups minoritaris. Per a un altre sector, en canvi, és convenient que els grups minoritaris participin en aquest òrgan tècnic per a assegurar una més gran anuència sobre les decisions que adopti.

14. Els Estatuts de Règim i de Govern interior del Parlament de Catalunya, aprovats per la Comissió de Govern Interior el 29 d'abril de 1981, vigents fins el passat mes de març de 1987, en detallar el procediment disciplinari per als funcionaris parlamentaris consideraven que "... la resolució de la Comissió de Govern Interior és inapel·lable" (ERGI 44).

15. SANTAOLALLA LÓPEZ, Fernando: Derecho parlamentario español. Editora Nacional. Madrid, 1984, pàg. 45: "...l'autonomia parlamentària no es veu afectada perquè actes i resolucions típicament administratives siguin fiscalitzades per instàncies alienes a les Cambres. Es tracta d'un control limitat a assegurar el principi de legalitat...". En el mateix sentit PITARCH, Ismael E.; FOLCHI, Imma; FERRET, Joaquim i VINTRÓ, Joan a El principio de autonomía parlamentaria en las Asambleas Legislativas de las Comunidades Autónomas. "Jornadas de Parlamentos Autónomos". "Servicio de Publicaciones de las Cortes Valencianas". València, 1986, pàg. 53.

16. Sentència de l'Audiència Territorial de Pamplona 20 març 1984: "Aunque en el actual momento histórico no existe una norma de ese rango que específicamente atribuye a la Jurisdicción Contenciosa los actos no legislativos, procedentes del Parlamento de Navarra, tampoco hay precepto que contradiga tal posibilidad que viene avalada por el hecho de que, en el artículo 9 de la Constitución Española, esté previsto que todos los poderes públicos estén sujetos a la Constitución y al resto del Ordenamiento Jurídico, y en el artículo 106, de este supremo cuerpo normativo, específicamente se diga que los tribunales controlarán la legalidad de la actuación administrativa, así como porque en el artículo 24 de la Constitución Española se dispone que "toda persona tiene derecho a obtener la tutela efectiva de los Jueces y Tribunales".

17. Pel que fa a la resolució dels recursos contenciosos administratius contra els actes i disposicions dels òrgans de govern del Congrés dels Diputats i del Senat, l'article 58, primer, de l'esmentada Llei Orgànica del Poder Judicial, ho encomana a la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Suprem.

3. Les comissions parlamentàries:

A. Composició i estructura

La doctrina sol distingir dos models de comissions: el model britànic, que atén al nombre de membres i a les competències que té delegades del Ple i el model francès, que preveu les comissions permanents i les comissions creades "ad hoc". El model seguit pel dret parlamentari espanyol és el model francès.

Inicialment les comissions es creaven per a l'estudi d'un afer concret però posteriorment es varen anar institucionalitzant en forma de comissions permanents especialitzades en cada branca d'actuació del govern.

Les comissions parlamentàries són òrgans de la cambra que es constitueixen mitjançant reunions d'un nombre prefixat de parlamentaris, amb un òrgan rector, per estudiar i elevar al Ple o, si s'escau, resoldre els afers de l'àmbit material que tenen encomanat.

La "ratio" de les comissions és que els afers, abans de ser elevats al Ple perquè siguin resolts, hagin estat prèviament estudiats i debatuts, ja que altrament els debats en el Ple no serien operatius. Les comissions tenen, doncs, fonamentalment, una funció instructora. Per raons d'operativitat i eficàcia les comissions solen ser d'un nombre reduït de membres, que es variable en el dret comparat, la qual cosa facilita i agilita els debats i, si s'escau, la consecució de pactes entre les diverses forces polítiques sobre els afers que s'estiguin tramitant.

L'Estatut d'Autonomia consagra en l'article 32.2 i 5, d'una banda, l'existència de les comissions parlamentàries i, d'altra banda, el criteri de proporcionalitat en la seva composició. Alhora preveu la possibilitat que aquestes actuïn, en el procediment legislatiu, en seu plena. Aquests criteris han estat recollits, com no podia ser d'altra manera, pel Reglament de la Cambra. Les comissions tenen, doncs, proporcionalment, la mateixa composició que el Ple i per aquesta causa els poden ser atribuïdes determinades funcions resolutòries.

L'adscripció dels diversos diputats a les comissions parlamentàries es fa amb caràcter permanent, cosa que facilita una certa especialització de cada diputat en una matèria o matèries determinades, amb independència que aquesta adscripció pugui ser revocada. Els membres de cada comissió hi són adscrits pels respectius grups parlamentaris (RPC36.2). Aquesta és una més de les manifestacions de la supremacia dels grups parlamentaris sobre els diputats individuals. Un diputat adscrit a una Comissió pot ser substituït per un altre del mateix Grup parlamentari, en qualsevol moment, si així ho decideix el portaveu, que ha de, simplement, comunicar-ho al President de la Cambra. Si la substitució no és permanent, sinó únicament per a una sessió concreta, només cal advertir-ho prèviament al president de la comissió respectiva. Tots els diputats, llevat dels qui formen part del Consell Executiu, han de ser membres d'una comissió com a mínim (RPC 5.1) i de tres com a màxim (RPC 41.2).

El nombre de membres de les comissions el fixa la Mesa del Parlament, escoltada la Junta de Portaveus. La Mesa del Parlament de Catalunya té, per a la tercera legislatura, fixat entre 28 i 29 el nombre de membres de cadascuna de les comissions. Cada comissió és regida per una mesa que es compon d'un president, un vicepresident i un secretari (RPC 37.1). Les meses de les comissions són assistides pels lletrats del Parlament, que les assessoren sobre qualsevol qüestió jurídica que pugui plantejar-se, especialment en qüestions de Reglament.

Les presidències de les comissions són distribuïdes proporcionalment entre els grups parlamentaris en funció del nombre de diputats que té cadascun d'ells en el si de la Cambra. *18 El vice-president i el secretari són escollits pels membres de la comissió segons el procediment d'elecció dels membres de la Mesa de la Cambra. A la pràctica, però, en el Parlament de Catalunya, s'ha pactat un repartiment proporcional de la composició de les meses de les comissions.

El president d'una comissió ho és per pertànyer a determinat grup parlamentari. És cada grup parlamentari qui designa els presidents d'aquelles comissions que li correspon de presidir. Així, doncs, poden també ser remoguts de la presidència per decisió del grup parlamentari, pel senzill mecanisme, si fos necessari, d'adscriure aquell diputat a una altra comissió parlamentària. No obstant aquesta dependència, el Reglament pretén que els membres de les Meses de les Comissions tinguin funcions arbitrals, anàlogues a les dels membres de la Mesa del Parlament.

El Reglament prohibeix que els membres de la Mesa del Parlament puguin presidir cap comissió, llevat dels casos que preveu expressament.

18. Segons el recull de dades Parliaments of the world. A comparative reference compendium. Op. cit., vol. I, pàg. 654, la distribució de presidents de comissió entre els grups parlamentaris, en els parlaments estudiats, d'un total de setanta-sis països, en vint s'atribueixen proporcionalment a la força relativa dels grups parlamentaris; en disset només s'atribueixen al grup majoritari; en dos s'atribueixen la major part al grup majoritari i alguna presidència als grups minoritaris; en nou s'atribueixen per acord entre grups o es decideix per la comissió; i en vint-i-vuit no hi ha grups reconeguts o són de partit únic.

B. Classificació i funcions

a. Les Comissions previstes en el Reglament

El Reglament del Parlament crea cinc tipus de comissions: les comissions permanents legislatives, les comissions permanents no legislatives, les comissions de legislatura, les comissions d'investigació i les comissions d'estudi.

Les comissions permanents legislatives, previstes en l'article 41 del Reglament, estan especialitzades per raó de la matèria i abasten una o dues Conselleries. En aquest sentit hi ha una tendència en dret comparat a fer-les d'àrea per tal de garantir, alhora, l'especialització i el coneixement interrelacionat de les matèries pròximes. Aquestes Comissions són vuit: la d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local, la de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana, la d'Economia, Finances i Pressupost, la d'Indústria, Energia, Comerç i Turisme, la d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, la de Política Territorial, la de Política Cultural i la de Política Social.

La tasca més important de les comissions permanents legislatives és l'elaboració d'un dictamen dins del procés legislatiu, que és objecte d'un comentari específic en aquesta mateixa obra, al qual ens remetem.

Si bé, substancialment, les funcions de les comissions són de caràcter instructor, el Reglament del Parlament està en la línia de potenciar, formalment, el seu paper i, seguint la tendència que s'aprecia en el dret comparat, els atribueix funcions resolutòries: poden, per delegació del Ple, aprovar lleis; poden controlar el compliment que hagi fet el Govern de les mocions aprovades pel Ple de la Cambra; poden també aprovar o rebutjar proposicions no de llei; controlar la legislació delegada; tenir sessions informatives amb Consellers o autoritzats; etc. De tota manera, cal relativitzar aquestes afirmacions en el marc de la crisi de la institució parlamentària com a tal. Així per exemple, en la primera Legislatura, es varen aprovar quatre lleis per part de comissions que actuaven en seu plena, mentre que en la segona Legislatura només se n'ha aprovada una. En relació amb el control de compliment de mocions, la Mesa de la Cambra l'encarrega a la Comissió Permanent Legislativa, competent per raó de la matèria. L'exercici d'aquest control, en general, no ha comportat, llevat d'alguna excepció, ni tan sols la convocatòria de la comissió competent. Seria, en aquest sentit, enormement il·lustratiu un estudi estadístic del nombre de reunions i activitats tingudes per cada comissió i de la duració de cadascuna.

D'altra banda, l'article 43 del Reglament, preveu l'existència de tres Comissions permanents no legislatives, que tenen funcions d'organització interna de la Cambra: la Comissió de l'Estatut dels Diputats que tracta aquelles qüestions que afecten l'Estatut dels Diputats; la de Reglament, que s'ocupa de la possible modificació del Reglament i la de Govern Interior, que té competència en matèria de funcionaria i en matèria de pressupost (RPC 46 i 171).

Les comissions de l'Estatut dels Diputats i de Govern Interior estan constituïdes per un diputat de cada grup parlamentari, la qual cosa ha fet afirmar a algun autor la seva dubtosa adequació a l'Estatut, pel que fa a la proporcionalitat que exigeix l'article 32.3. *19 Altres autors han remarcat que, precisament en aquestes comissions que no estan constituïdes proporcionalment al nombre de diputats que cada grup parlamentari té en el si de la Cambra, el Reglament preveu que els acords s'adopten mitjançant vot ponderat.

Un altre tipus de comissions previstes en el Reglament és el de les comissions de legislatura. Aquestes comissions són creades pel Ple de la Cambra, amb caràcter permanent i mentre dura la legislatura en que s'ha adoptat l'acord. L'acord de creació ha d'establir el criteri de distribució de competències entre la comissió que es crea i les que poden ser afectades (RPC 47.1 i 2). *20

Les comissions d'investigació es creen per investigar un afer d'interès públic. Poden requerir la presència de persones perquè hi prestin declaració. La seva funció fonamental és la d'elaborar un dictamen, que serà elevat al Ple per ser debatut. *21

L'últim tipus de comissions que preveu el Reglament de la Cambra és el de les comissions d'estudi que tenen per objecte plantejar "l'estat de la qüestió sobre qualsevol assumpte que afecti directament la societat catalana" (RPC 49). La principal novetat és que permet incorporar a la comissió especialistes aliens al Parlament fins a un nombre igual al de diputats que en siguin membres.

19. VIVER I PI-SUNYER, Carles: Naturalesa jurídica, organització i funcionament del Parlament de Catalunya, a la revista "Administració Pública", núm. 4, 1981 (pàg. 131).

20. Durant la segona Legislatura a la Cambra catalana es varen crear les següents: la Comissió per al Seguiment del Procés d'Integració de l'Estat Espanyol en les Comunitats Europees i la Comissió per al Seguiment dels Jocs Olímpics del 1992.

21. Durant la segona Legislatura a la Cambra Catalana es varen crear les següents: la Comissió d'Investigació sobre els Maltractaments Infligits als Menors, la Comissió per analitzar els Jocs gestionats per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes i la Comissió sobre la Seguretat dels habitants de Tarragona i rodalia.

b. Les Comissions creades per llei

El Reglament en el Títol III (de l'organització del Parlament) no preveu cap altre tipus de comissions. Això no obstant, en el Parlament de Catalunya funcionen també les denominades comissions creades per llei, cosa que un sector de la doctrina considera com un trencament del principi de reserva de reglament parlamentari per a l'organització i funcionament del Parlament. Aquesta duplictat de regulació, mitjançant el Reglament i mitjançant llei és, però, expressament prevista en l'Estatut.

Actualment hi ha tres comissions creades per llei:

1. La Comissió parlamentària de la Sindicatura de Comptes, creada per la Llei 6/1984. La Llei no detalla en què consisteixen les relacions entre el Parlament i la Sindicatura de Comptes sinó que ha estat la Mesa del Parlament qui les va concretar mitjançant diverses Normes Supletòries, que han estat incorporades al Reglament com els articles 145, 146 i 147. La Comissió, en síntesi, rep i debat l'Informe General i els altres informes que emet la Sindicatura.

2. La Comissió de control parlamentari de l'actuació de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i de les empreses filials, creada per la Llei 10/1983, 20, 30 maig. La Llei no indica què entén per control parlamentari i remet quant a la composició i funcionament de la Comissió, al Reglament de la Cambra. Aquest control parlamentari ha consistit substancialment en una reunió mensual on els diversos grups parlamentaris formulen preguntes al Consell d'Administració o al Director General. Els diputats preguntants poden preguntar o sol·licitar aclariments a les respostes que s'hagin donat. El torn acaba amb la resposta de l'autoritat corresponent.

3. La Comissió parlamentària del Síndic de Greuges, la funció fonamental de la qual és rebre l'informe anual que elabora el Síndic de Greuges. La Comissió Parlamentària és creada per la Llei 14/1984, 20 març. La Llei configura la Comissió, com de relacions amb el Síndic, però no defineix el contingut d'aquestes relacions, ni les funcions de la Comissió ni els membres de què es compon. La Mesa del Parlament va dictar una Norma Supletòria sobre la tramitació parlamentària dels Informes del Síndic de Greuges que ha estat incorporada al Reglament com l'article 144. Aquesta Comissió s'ha estat reunint dos cops a l'any. Una primera reunió es té després que s'hagi publicat en el Butlletí Oficial del Parlament l'Informe anual que emet el Síndic. En aquesta reunió, després de la intervenció del Síndic, els diversos grups parlamentaris plantegen preguntes o aclariments al Síndic.

El mateix Informe és debatut posteriorment en sessió plenària convocada a aquest efecte. L'altra reunió anual de la Comissió, de caràcter més protocol·lari, es té amb motiu de l'aniversari de la proclamació dels Drets de l'Home i del Ciutadà.

4. El PLE: Composició i estructura

El Ple de la Cambra és el seu òrgan suprem. El Ple és l'òrgan que té encomanades les principals funcions atribuïdes al poder legislatiu (funció legislativa, de control de l'Executiu, etc.).

El Ple del Parlament es compon de 135 membres (EAC, DT 4a. 2). Cadascun dels diputats seu a l'escó que li ha estat atribuït per la Mesa i la Junta de Portaveus (RPC 51).

El Ple és presidit pel President de la Cambra, el qual és assistit per la Mesa. És costum que la Mesa, en les sessions plenàries, sigui assistida per l'Oficial Major i per un dels Lletrats del Parlament. El President dirigeix els debats.

En el Ple es debaten i, si s'escau, s'aproven els dictàmens de les comissions i se substancien interpel·lacions al Consell Executiu, mocions i preguntes. També es poden tenir debats de política general. En bona part el treball parlamentari, pel que fa al procediment legislatiu, ja està fet en la fase de comissió i en la fase de ponència, i ja és previsible el sentit del vot de cadascun dels membres dels diversos grups parlamentaris, i consegüentment si una determinada resolució serà aprovada o rebutjada. Generalment, la majoria que dóna suport al Govern actua coordinadament en les votacions i és molt difícil que el Ple adopta una resolució que no estigui prevista. Per això algun sector doctrinal afirma que el Ple té una funció merament ritual on els afers estan ja decidits, cosa que es veu enormement accentuada en parlaments amb majoria absoluta. *22

El Ple compleix, però, una important funció: la de publicitat, és a dir, la de fer públiques mitjançant els debats les posicions polítiques dels diversos grups parlamentaris sobre els afers que es plantegen. S'ha dit, amb encert, que el sistema parlamentari és consubstancial amb el fet que, d'una banda, la majoria i les minories puguin expressar amb llibertat la seva opinió i que aquesta pugui ser escoltada pel públic en general i, de l'altra, que la cambra adopti el criteri de la majoria parlamentària.

Al Ple de la Cambra poden assistir-hi els membres del Consell Executiu. Si són diputats tindran veu i vot, si no ho són només tindran dret a parlar.

22. RAMÍREZ, Manuel: El grupo parlamentario a "Parlamento y sociedad civil". Op. cit., pàg. 74: uns autors parlen "del risc de convertir el parlament en una simple caixa de ressonància de les decisions prèviament adoptades pels partits (...). D'altres es pregunten pel sentit que pot seguir tenint el fet d'efectuar les votacions adduint que seria suficient sumar el nombre de mandats de què disposa cada grup per a conèixer d'antuvi el resultat. Això és cert, com ho és la picaresca parlamentària (...) de tocar els timbres per anar a votar i només a votar".

5. La Diputació permanent

A. Composició

En dret comparat solen distingir-se tres sistemes per a garantir la continuïtat funcional de les cambres legislatives. El primer és la celebració de les eleccions durant la vigència del mandat parlamentari de la cambra anterior. *23 El segon sistema, el més estès en dret comparat, és el que es denomina prorrogatio" d'acord amb el qual, finit el mandat parlamentari, els diputats segueixen sent-ho però en una situació de precari, fins la constitució de la nova cambra legislativa. El tercer sistema és el que es denomina Diputació Permanent, que té una llarga tradició en el dret constitucional espanyol ja que s'ha introduït a la major part de les constitucions espanyoles, des de la de 1812.

Un dels principis informadors dels sistemes democràtics parlamentaris és la renovació periòdica, mitjançant elecció, dels membres de les cambres legislatives. Del període de durada del mandat parlamentari se'n diu legislatura.

La Diputació Permanent és un òrgan col·legiat, proporcional a la composició de la Cambra, que vetlla pels seus poders quan aquesta es troba fora dels denominats períodes de sessions: per vacances parlamentàries o perquè s'ha acabat la legislatura (bé per expiració del mandat parlamentari o bé per dissolució anticipada de la Cambra).

La Diputació Permanent del Parlament es compon de 23 membres i està formada pels diputats que designen els grups parlamentaris, en proporció al nombre de diputats que cadascun d'ells té a la Cambra. La Diputació Permanent, té, doncs, proporcionalment, la mateixa composició que el Ple de la Cambra. La Mesa de la Diputació Permanent es compon del President, de dos vice-presidents i de dos secretaris.

La Diputació Permanent la presideix el President de la Cambra. L'elecció dels dos vicepresidents i els dos secretaris es fa pels propis membres de la Diputació Permanent, segons el que disposa l'art. 52, en concordança amb el 32 del Reglament.

Congruentment amb la finalitat genèrica que el Reglament atorga a la Diputació Permanent de vetllar "pels poders de la Cambra" i per tal de, formalment, respectar la seva independència, cap membre del Consell Executiu pot ser-ho de la Diputació Permanent, no obstant poder assistir a les seves sessions amb veu però sense vot. *24

Les sessions de la Diputació Permanent són a porta tancada. Hi poden assistir els representants dels mitjans de comunicació social, però no el públic. La Diputació Permanent pot, però, acordar de tenir sessions secretes. *25

La Diputació Permanent queda constituïda sempre que no s'estigui en període de sessions, bé per vacances parlamentàries, bé perquè la Cambra hagi estat dissolta o hagi caducat el mandat parlamentari. Dels acords que adopti la Diputació Permanent se n'haurà de donar compte al Ple de la Cambra durant la propera sessió plenària que se celebri. A partir d'aquí el Reglament preveu dos supòsits diferents: En el supòsit que els acords hagin estat adoptats durant el període de vacances parlamentàries, el Reglament no preveu cap procediment de revisió dels acords. No obstant això, entenem que el Ple pot adoptar un acord contrari a l'adoptat per la Diputació Permanent, cosa que suposaria una revocació total o parcial d'aquest darrer acord. Diferent és el cas quan la Diputació Permanent actua quan la Cambra ha estat dissolta o quan ha caducat el mandat parlamentari. En aquests supòsits també se n'haurà de donar compte al proper Ple ordinari, però el Reglament preveu un procediment específic perquè la nova Cambra pugui, si ho estima convenient, revocar o modificar l'acord de què es tracti.

23. Art. 39, Llei Fonamental de Bonn.

24. Criteri interpretatiu de l'article 55 del Reglament, apartat 4, acordat per la Mesa del Parlament el 22-7-82.

25. Criteri Interpretatiu de l'article 55 del Reglament, apartat 1, acordat per la Mesa del Parlament el 22-7-82.

B. Funcions

El Reglament 53, després d'indicar que la Diputació Permanent ha de, genèricament, vetllar pels poders de la Cambra, li confereix específicament una sèrie de funcions.

El sector majoritari de la doctrina entén que la Diputació Permanent només pot exercir les funcions que té específicament atribuïdes pel Reglament de la Cambra i que l'atribució genèrica de vetllar pels poders de la Cambra consisteix a convocar el Ple, en sessió extraordinària, quan així ho acordi la majoria absoluta de membres de la Diputació Permanent. *26

Ordinàriament, aquest vetllar s'ha d'entendre com vigilar o tenir cura *27 que no es lesionin els poders de la Cambra, però alhora significa una legitimació de la Diputació Permanent per a adoptar totes les mesures adequades, sempre dins d'uns paràmetres de proporcionalitat, per garantir que els poders de la Cambra no seran lesionats. La Diputació Permanent ha d'adoptar els acords necessaris per a salvaguardar els poders de la Cambra però no pot adoptar aquells que no siguin estrictament necessaris.

Per al sector doctrinal majoritari la Diputació Permanent, a part de les competències específicament atribuïdes pel Reglament, només pot adoptar acords d'administració ordinària i no pot, per exemple, ni legislar ni aprovar una moció de censura contra el President de la Generalitat. Només en un cas excepcionalíssim, en què no fos possible convocar la Cambra, aquest vetllar pels poders de la Cambra inclou l'exercici dels poders del Parlament per la pròpia Diputació Permanent. *28 No obstant aquest criteri doctrinal imperant, la Diputació Permanent de la Cambra catalana ha aprovat una llei *29 i ha entès *30 que aquest vetllar li confereix poder debatre i votar resolucions, *31 sense necessitat de convocar un Ple extraordinari. La Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu, després de reiterar les funcions específiques que l'article 53.1 del Reglament confereix a la Diputació Permanent, li atorga també les facultats parlamentàries en matèria d'inconstitucionalitat, quan ha expirat la legislatura o el Parlament ha estat dissolt (LPPCE 21.2).

26. VIVER I PI-SUNYER, Carles: "Naturalesa jurídica, organització i funcionament del Parlament de Catalunya", Op. cit., pàg. 125: "Vetllar pels poders de la Cambra no implica, doncs, l'atribució temporal dels poders del Ple a la Diputació Permanent sinó tan sols la facultat de convocar-lo".

27. PITARCH, Ismael E.; FOLCHI, Imma; VINTRÓ, Joan: Algunas aportaciones del Reglamento del Parlamento de Cataluña de 1980 al Derecho Parlamentario, a "Los procesos de formación de las Comunidades Autónomas. Aspectos jurídicos y perspectivas jurídicas". Granada, 1984, vol. II pàg. 732.

28. RECODER DE CASSO, Emilio: Comentarios a la Constitución, Op. cit., pàg. 1195.

29. Llei 9/1988, 12 abril, d'Autorització d'un Crèdit Extraordinari per a atendre les Despeses del Parlament de Catalunya. Per a un sector, en aquest cas concret, la Diputació Permanent pot fer una llei atès que quan el Reglament 53.1. cinquè diu que la Diputació Permanent "Podrà autoritzar (...) crèdits extraordinaris..." s'ha de fer concordar amb la Llei de Finances Públiques de Catalunya, 5.a), que exigeix que els crèdits extraordinaris siguin aprovats per llei i que, si es vol que aquesta facultat de l'article 53.1 cinquè sigui eficaç, l'autorització ha de ser feta mitjançant llei. Per a un altre sector la Diputació Permanent no és un òrgan competent per a fer lleis, perquè cap norma jurídica, ni la Constitució ni l'Estatut ni el Reglament, li confereixen aquesta competència. L'Estatut i el Reglament només donen competència per a aprovar lleis al Ple de la Cambra i a les Comissions legislatives, per delegació expressa del Ple. D'altra banda, si la Cambra, hagués volgut modificar el Reglament per conferir potestat legislativa a la Diputació Permanent hagués pogut fer-ho en qualsevol moment. Finalment, el Reglament 54 avalaria també aquesta tesi, en preveure un procediment per "formular objeccions contra la vigència dels acords de la Diputació Permanent", ja que preveu un procediment parlamentari a seguir en el cas que se'n formulin. Aquest procediment no té res a veure amb el concepte de llei formal.

30. Diari de Sessions del Parlament de Catalunya núm. 86, de la Diputació Permanent, de 25-1-1982, pàg. 2425, 2426 i 2427.

31. Resolució aprovada per la Diputació Permanent el 27-1-82, en vacances parlamentàries, instant el Govern de la Generalitat a promoure determinat requeriment d'incompetència al Govern de l'Estat (BOPC núm. 64, d'1-2-82, pàg.2239).

6. Els Grups Parlamentaris

Una de les claus del sistema parlamentari actual és que els veritables subjectes de la vida parlamentària han deixat de ser els diputats individuals, per passar-ho a ser els grups parlamentaris. Hi ha una viva discussió doctrinal entorn de la naturalesa jurídica dels grups parlamentaris. *32 La doctrina, tant espanyola com estrangera, està en aquest punt en un profund desacord: uns autors entenen que es tracta d'associacions privades que exerceixen funcions públiques (Santaolalla), dels parlaments, (Vives, Tosi, Sánchez Agesta); per a d'altres són òrgans dels partits (Manzella); per a d'altres tenen una naturalesa dual segons la qual són alhora òrgans interns de les cambres i emanació político-parlamentària dels partits (Ramírez, Punset). La definició de grup parlamentari que dona cada autor està en funció del concepte que cadascun d'ells té sobre llur naturalesa jurídica. Podem definir-los, sense entrar en la polèmica doctrinal, com "el conjunt de diputats que es comporten políticament com a unitat en el si d'una assemblea parlamentària". *33 Els grups parlamentaris varen néixer de la pròpia pràctica parlamentària i progressivament varen anar sent reconeguts per les constitucions, pels reglaments parlamentaris o per la legislació. *34 L'evolució històrica ha comportat el pas dels "parlaments de diputats" als "parlaments de grups", on els diputats individuals han perdut protagonisme.

L'EAC consagra l'existència dels grups parlamentaris i remet per a la seva regulació específica al Reglament del Parlament. Estableix l'Estatut que els grups parlamentaris participaran en totes les comissions en proporció de llurs membres (EAC 32.3) i que el nombre de grups parlamentaris que el Reglament determini podran sol·licitar la convocatòria del Parlament en sessió extraordinària (EAC 32.4). També els senadors que representin la Generalitat al Senat seran designats en proporció al nombre de diputats de cada grup parlamentari (EAC 34.1).

En el Parlament de Catalunya els diputats s'han d'integrar obligatòriament en un grup parlamentari. Els diputats en el termini de vuit dies següents a la constitució de la Cambra han de presentar una declaració indicant el grup parlamentari al qual desitgen de ser adscrits (RPC 18.1). Si no ho fan se'ls adscriu d'ofici, al Grup Mixt. *35

Els diputats només poden canviar de grup parlamentari durant els cinc primers dies de cada període de sessions i és necessari el vist-i-plau del portaveu del grup parlamentari al qual es pretenguin incorporar. En altre cas el diputat haurà de passar al Grup Mixt (RPC 21.1 i 2).

El Reglament de Parlament preveu un nombre mínim (5 membres) per a la constitució d'un grup parlamentari per part dels diputats d'un mateix partit o coalició, però, diferentment del que disposa, per exemple, el Reglament del Congrés dels Diputats, no exigeix cap nombre mínim de Diputats per al seu manteniment. Cada partit o coalició només pot formar un grup parlamentari i cada diputat només pot pertànyer a un grup parlamentari (RPC 18.3. i 4).

Els grups parlamentaris no representen les cambres i dels seus actes, per exemple en matèria de contractació, en respon el propi grup parlamentari o, si s'escau, el partit polític o coalició de la qual sorgeixen, però, en cap cas, la Cambra.

La vinculació entre els partits o coalicions i els grups parlamentaris no està reglamentàriament establerta i aquests darrers disposen d'autonomia en llur organització. L'EAC i el RPC contenen poques prescripcions pel que fa a l'organització interna dels grups parlamentaris: el Reglament preveu que la comptabilitat dels grups, pel que fa a la subvenció que reben del Parlament, s'ha de posar a disposició de la Comissió de Govern Interior sempre que els sigui demanada (RPC 22.2); que han de designar portaveu (RPC 20.1); i que han de fer avinent al President de la Cambra les altes i baixes que es produeixin (RPC 20.2).

Per al seu finançament els grups parlamentaris reben del Parlament una quantitat fixa i una de variable, la qual es calcula en relació amb el nombre de diputats de què disposen. D'altra banda el Parlament ha de facilitar també als diversos grups parlamentaris sales de reunions i mitjans materials per a portar-les a terme.

Com hem dit, els grups parlamentaris són els veritables protagonistes de la vida parlamentària i marquen tota l'activitat dels parlaments. En aquest sentit cal remarcar que participen decisivament en la designació dels membres d'altres òrgans parlamentaris: designen els membres de les comissions i de la Diputació Permanent (RPC 52.1), són escoltats en la distribució de les presidències de les comissions, designen el Portaveu i l'adjunt, els quals intervenen en la Junta de Portaveus (RPC 23.1). Intervenen en la convocatòria de diversos òrgans parlamentaris (la Junta de Portaveus, el Ple, la Diputació Permanent, etc.). Intervenen en el procediment legislatiu (plantegen esmenes, proposicions de llei, etc.). Intervenien en els debats com a subjectes unitaris; poden plantejar interpel·lacions, mocions, preguntes, etc.

Els grups són l'expressió, a nivell parlamentari, dels partits polítics i tenen per objecte la realització de llurs fins. Aquesta és la seva "ratio" dins del context de democràcia parlamentària. Qui determina el comportament del grup parlamentari és l'executiva del partit, *36 i, en realitat, la cúpula dirigent d'aquest. La doctrina remarca que actualment els dirigents més significats dels partits polítics coincideixen amb els dels grups parlamentaris respectius. Es dona, en general, una unió personal entre dirigent de partit polític i dirigent del grup parlamentari, amb la qual cosa s'eviten les diferències que històricament s'havien donat entre uns i altres.

Els diputats de les Corts Generals, per imperatiu constitucional (CE 67.2) i els del Parlament de Catalunya per imperatiu estatutari (EAC 31.3) no estan sotmesos a mandat imperatiu. La pràctica parlamentària comporta, no obstant això, llevat de contades excepcions, la submissió dels diputats a la disciplina del grup parlamentari, la manifestació més clara de la qual és la disciplina de vot. *37 Els diputats podrien exercir la llibertat de vot però en la pràctica parlamentària no ho fan. El trencar la disciplina de vot comporta, normalment, el canvi de grup parlamentari, atès que sol ser la manifestació pública de discrepàncies en el si del partit o coalició de què es tracta.

Un parlamentari no pot ser separat de l'escó pel partit en la llista del qual va ser escollit però, en cas de dissidència, el partit pot deixar d'incloure'l en la següent llista electoral, cosa que implica que aquell diputat queda sense possibilitats reals d'accedir novament a la Cambra llevat que sigui inclòs en la llista d'un altre partit o coalició en un lloc amb possibilitats de sortir escollit. Els partits polítics tenen assegurat amb aquest sistema el control sobre cadascun dels diputats del seu partit o coalició. Aquest sistema és el que un sector de la doctrina ha qualificat com la "partitocràcia" o "grupocràcia". És significatiu, pel que fa a això les limitadíssimes vegades que un diputat adscrit a un grup parlamentari concret ha manifestat la seva oposició a les tesis defensades pel seu grup parlamentari.

Els reglaments de les cambres organitzen el procés parlamentari sobre el protagonisme absolut dels grups. En aquest sentit és simptomàtic que, per exemple, en el Parlament de Catalunya, la Junta de Portaveus adopta les decisions mitjançant vot ponderat, així com en la Comissió de Govern Interior i la de l'Estatut dels Diputats. El Reglament del Parlament estima que és tan excepcional trencar la disciplina de vot que, malgrat no admetre l'explicació individual de vot, el President pot concedir-la "al diputat que haurà votat en sentit contrari al seu grup" (RPC 83.3).

D'altra banda, però, l'existència dels grups parlamentaris homogeneïta i simplifica la vida parlamentària. Els governs no es troben en cada ocasió davant la incògnita de si determinat projecte de llei serà acceptat o rebutjat pel parlament, o de si es presentarà una moció de censura amb possibilitats de reeixir, en funció de la posició de cada diputat individualment considerat. Contràriament, hi ha un reduït nombre de grups parlamentaris que voten, cadascun d'ells, d'una manera que es pot, generalment, predeterminedar. Els governs se senten segurs de la seva continuïtat i de fer aprovar els projectes de llei que proposen, en funció de si el grup parlamentari de la majoria que li dóna suport, disposa d'una majoria suficient o, en altre cas, dels pactes que hagi establert amb altres partits o coalicions, assegurant-se així un suport parlamentari suficient.

32. RAZQUIN LIZARRAGA, Martín M. i SÀIZ ARNAIZ, Alejandro: Notas sobre la calificación jurídica de los grupos parlamentarios como asociaciones de derecho privado. "I Jornadas de Derecho Parlamentario", vol. II. "Publicaciones del Congreso de los Diputados". Madrid, 1985, pàg. 1064 i ss., fan un detallat resum de la posició de la doctrina estrangera i espanyola sobre la naturalesa jurídica dels grups parlamentaris.

33. CILLAN GARCIA DE ITURROSPE, Coro: Los grupos parlamentarios. "I Jornadas de Derecho Parlamentario". Op. cit. vol. II, pàg. 1198.

34. Segons el recull de dades Parliaments of the world. A comparative reference compendium, Op.cit. vol. I, pàg. 590, el reconeixement dels grups polítics en el si dels 82 parlaments estudiats dóna la relació següent: en quinze països estan reconeguts en la Constitució; en altres quinze en normes de procediment; en altres quinze estan implícitament o explícitament reconeguts en la legislació; en onze existeixen però no estan formalment reconeguts; en disset només existeix un partit, i en nou els partits no estan reconeguts en el Parlament.

35. El Reglament del Parlament preveia, abans de la reforma de 15 de juny de 1983, l'existència dels diputats no adscrits, que eren aquells que no formaven part de cap grup parlamentari, atès que no es preveia l'existència de Grup Mixt. Els diputats no adscrits no tenien les mateixes facultats que els altres diputats, per exemple, no podien presidir comissions.

36. JOVER, Pedro i MARCET, Joan: Teoria i realitat en les relacions del Govern amb el Grup Parlamentari i el Partit majoritaris, a El Govern a la Constitució Espanyola i als Estatuts d'Autonomia, Diputació de Barcelona, 1985; fan una anàlisi de les relacions entre el Grup Parlamentari Socialista a les Corts Generals i els òrgans de direcció del Partit Socialista Obrer Espanyol, que és generalitzable a les relacions grup parlamentari-partit polític, i diuen a la pàg. 255: "... l'autonomia política real [del grup parlamentari] queda reduïda a la seva mínima expressió, i el model de relacions resultant condueix a la supeditació teòrica i efectiva del Grup Parlamentari a la direcció del Partit...". Més endavant afirmen: (pàg. 268) "... tant la votació favorable de proposicions no de llei o de mocions, conseqüència d'interpel·lació o de debats generals i sectorials, com la presentació de preguntes al govern, particularment preguntes orals en el Ple, demanen l'acord previ del govern o Ministeri afectat i lògicament de la direcció del grup, que és qui la tramita". Conclouen dient: (pàg. 268) "... el grup parlamentari (...) està sotmès al control i a la disciplina del partit i (...) en la relació grup parlamentari- govern s'observa un grau considerable de subordinació del primer respecte al segon...".

37. RAMÍREZ, Manuel: El grupo parlamentario, a "Parlamento y sociedad civil". Op. cit., pàg. 72: "... els membres del grup [parlamentari] (...) troben reduïda o suprimida la seva llibertat d'optar a l'hora de les votacions, i han de seguir les instruccions que en aquest sentit reben del partit".

7. La Junta de Portaveus

La Junta de Portaveus és, en termes polítics, l'òrgan col·legiat de govern de la Cambra per a les funcions legislatives i polítiques. En aquest òrgan tenen representació tots els grups parlamentaris de la cambra. A la Junta de Portaveus es debaten la programació i organització del treball parlamentari. S'ha definit com "l'exponent més acabat de la penetració dels partits polítics, a través dels grups parlamentaris, en la vida de la cambra". *38

En el Parlament de Catalunya la Junta de Portaveus té conferides importants facultats, gairebé sempre compartides amb la Mesa, en la fase de programació i organització del treball parlamentari. És l'òrgan de participació política dels diversos grups parlamentaris. La influència de cada grup en les decisions que adopta la Junta de Portaveus està en relació amb el nombre de diputats de què disposa cada grup. En aquest sentit, és clau destacar que els acords s'adopten, si s'escau, pel sistema de vot ponderat (RPC 23.2).

La Junta de Portaveus es compon del President del Parlament i els portaveus de tots els grups parlamentaris. Hi assisteix també un Secretari i l'Oficial Major. Poden participar-hi la resta de membres de la Mesa, un representant del Consell Executiu i els adjunts dels portaveus de cada grup parlamentari. També pot ser-hi requerida l'assistència dels presidents de les comissions parlamentàries (RPC 23.1). La Junta de Portaveus és convocada pel President de la Cambra a iniciativa pròpia o a sol·licitud de dos grups parlamentaris.

La Junta de Portaveus té tot un seguit de funcions, escampades al llarg de l'articulat del Reglament, a més de les que li confereix l'article 24. Ha de ser escoltada en determinats supòsits: per la Mesa del Parlament per a atribuir els diferents afers a les Comissions (RPC 39.1); pel President del Parlament per a fixar l'hora per a determinades votacions (RPC 75). *39 Hi ha supòsits en què l'acord de la Junta de Portaveus és preceptiu: per a fer debats generals sobre l'acció política i de govern (RPC 125.1). *40 També pot proposar, conjuntament amb la Mesa, al Ple, que delegui en les Comissions la competència legislativa plena (RPC 116.1) i pot acordar que el Parlament es reuneixi, en supòsits excepcionals, fora de la seva seu (LPPCE 25).

38. VIVER 1 PI-SUNYER, Carles: *Naturalesa jurídica, organització i funcionament del Parlament de Catalunya*, op. cit., pàg. 115.

39. Vegeu altres supòsits en els articles del Reglament: 93.2; 104; 118.1; 128.3; 134.2.

40. Vegeu altres supòsits en els articles del Reglament: 62.1; 110.2; 139.2.

III. FUNCIONAMENT DEL PARLAMENT

1. Les sessions

A. Convocatòria i classes

Un sector de la doctrina entén que el concepte de sessió en dret comparat té un significat diferent al que se li ha donat en el dret constitucional i parlamentari de l'Estat espanyol. *41 Per a aquest sector el terme "sessió" hauria d'equivaler a allò que entenem com a període de sessions (serien les "sessions" angleses i franceses), i no com a reunió o conjunt de reunions. Per això entenen que la Constitució hauria d'haver parlat de períodes extraordinaris de sessions i no de sessions extraordinàries (CE 73.2).

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya, congruent amb el model constitucional, preveu sessions ordinàries i extraordinàries. El període de sessions és el temps habilitat per convocar sessions ordinàries. El Reglament del Parlament i la Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat preveuen que hi ha dos períodes de sessions: el primer de setembre a desembre, i el segon de febrer a juny (RPC 56.1 i LPPCE 24.2). Són, per tant, períodes de vacances parlamentàries els mesos de juliol, agost i gener. Si cal convocar alguna sessió durant aquests mesos, tindrà el caràcter de sessió extraordinària. També té la consideració de sessió extraordinària aquella que sigui sol·licitada pel President de la Generalitat, tant dins els períodes de sessions com en període de vacances parlamentàries (RPC 56.2).

El Reglament del Parlament defineix la sessió com el temps que es dedica a esgotar un ordre del dia prèviament fixat. El mateix Reglament defineix reunió com la part de la sessió tinguda en un mateix dia (RPC 57.1).

La convocatòria de les sessions ordinàries del Ple és feta pel President de la Cambra, a iniciativa pròpia o a sol·licitud de tres grups parlamentaris o d'una cinquena part dels diputats. La convocatòria de les sessions ordinàries de les comissions correspon al seu president, a iniciativa pròpia, a petició de dos grups parlamentaris o d'una cinquena part dels membres de la comissió (RPC 38.1).

Pel que fa a les sessions extraordinàries, el President de la Cambra no pot tenir formalment la iniciativa de convocar-les. Val la pena remarcar que l'Estatut d'Autonomia confereix indistintament iniciativa per a sol·licitar la convocatòria de sessió extraordinària a la Diputació Permanent, a una quarta part dels Diputats o al nombre de grups parlamentaris que el Reglament determini, mentre que l'article 56.2 del Reglament, de dubtosa estatutarietat, assenyalava que és només la Diputació Permanent l'òrgan capacitat per a sol·licitar-ne la convocatòria, ja que, en tot cas, exigeix el seu acord. En el mateix sentit que l'Estatut es pronuncia la Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu (art. 24.3) que, en ser posterior al Reglament, podria entendre's que deroga l'article 56.2 del Reglament.

Les comissions poden reunir-se durant les vacances parlamentàries, en sessió extraordinària, però no poden actuar en seu plena (RPC 38.3). *42 La convocatòria correspon en aquest cas al President de la Cambra.

La convocatòria de les sessions extraordinàries s'efectua per conèixer algun afer que no pugui esperar, per a la seva resolució, el següent període de sessions. Han de ser convocades amb un ordre del dia concret i s'han de cloure en exhaurir-lo (LPPCE 24.3). La convocatòria de sessió extraordinària, en tots els casos esmentats, és un acte d'obligat compliment per part del President del Parlament.

41. SANTAOLALLA LÓPEZ, Fernando: Derecho Parlamentario Español, Op. cit., pàg. 66.

42. Entenem també parcialment antiestatutari el Criteri Interpretatiu de l'apartat 3 de l'article 38 del Reglament, acordat per la Mesa el 13.8.82, que l'entenia concordat amb l'apartat 2 de l'article 56, en el sentit que la convocatòria, en sessió extraordinària, d'una comissió ha de ser acordada necessàriament per la Diputació Permanent. En el mateix sentit entenem també parcialment antiestatutari el Criteri Interpretatiu de l'apartat 3 de l'article 56 acordat per la Mesa el 20.7.82.

B. Ordre del dia

Un element estretament lligat a la convocatòria de qualsevol òrgan col·legiat és la fixació de l'ordre del dia. La fixació de l'ordre del dia ens dóna la clau dels afers que han de ser debatuts i, si s'escau, aprovats i d'aquells que han d'esperar una propera sessió. L'ordre del dia és la relació d'afers que ha de conèixer l'òrgan corresponent, el Ple o una Comissió, en una sessió determinada. S'ha dit que l'autonomia parlamentària equival a autonomia per a fixar l'ordre del dia. Històricament havien estat els reis els qui convocaven i fixaven l'ordre del dia de les sessions, les quals eren dissoltes immediatament després d'haver obtingut els acords que desitjaven (normalment de caràcter econòmic). Progressivament les cambres varen anar convertint-se en l'element clau del sistema, especialment amb el sistema de divisió de poders dissenyat per Locke i Montesquieu. Les cambres van poder fixar autònomament tant la convocatòria com l'ordre del dia. Actualment els governs, mitjançant la seva majoria parlamentària, tenen una poderosa influència en la convocatòria i fixació de l'ordre del dia, encara que reglamentàriament no disposin de poders per a intervenir-hi.

Alguns autors estimen que les funcions arbitrals dels presidents de les Cambres han de ser exercides precisament en aquest àmbit, per equilibrar les lògiques aspiracions dels governs (i de la "seva" majoria parlamentària) de portar a terme el seu programa polític mitjançant l'aprovació de les lleis corresponents, amb el respecte institucional a l'oposició parlamentària. Aquí cobra novament especial significació tot el que s'ha dit en relació amb la decisiva influència, mitjançant el grup parlamentari de la majoria, del govern i del partit del govern, en l'apartat dels grups parlamentaris.

El dret comparat ens ensenya com l'ordre del dia és fixat de forma diversa: en uns casos és fixat pel propi parlament, en altres pel govern, en altres països el govern no el fixa però hi estableix unes prioritats, en altres la cambra ha d'acceptar les modificacions que proposi el govern, etc.

En el Parlament de Catalunya l'ordre del dia del Ple és fixat pel President de la Cambra d'acord amb la Junta de Portaveus. La Junta de Portaveus, com hem vist, és un òrgan que resol mitjançant vot ponderat, per la qual cosa la majoria parlamentària té garantit el seu predomina. En conseqüència, pot afirmar-se que, fonamentalment, s'inclou en l'ordre del dia allò que decideix la majoria parlamentària, que és qui dóna suport al Govern, conjuntament amb el President de la Cambra. D'altra banda hi ha tot un seguit de preceptes reglamentaris que regulen la inclusió i prelació de les interpel·lacions i mocions. Preveu també el Reglament que ha de reservar-se en cada sessió una hora per tramitar les preguntes orals en el Ple. És el que es denomina la "question time".

El Govern pot demanar que s'inclouï un afer en un ordre del dia determinat si s'ha efectuat la tramitació parlamentària corresponent (RPC 62.5). Formalment, el Govern no disposa de cap poder en aquest àmbit, ja que només pot demanar-ho.

L'ordre del dia de les comissions el fixa la mesa de la comissió d'acord amb el President del Parlament i amb el calendari que la Mesa del Parlament haurà fixat (RPC 62.3). Correspon a la Mesa del Parlament, escoltada la Junta de Portaveus, d'encomanar a cada comissió els afers a debatre (RPC 39.1). Si la comissió s'hagués de reunir en sessió extraordinària, correspon de fixar l'ordre del dia al President del Parlament d'acord amb la Junta de Portaveus.

D'altra banda, és un principi parlamentari generalment admès que els parlaments són amos del seu ordre del dia. Conseqüència d'aquest principi és que l'ordre del dia pot ser modificat si la Cambra així ho acorda, sempre que l'afer hagi complert tots els tràmits reglamentaris. Si no s'haguessin complert tots els tràmits parlamentaris, el Ple o la comissió podrien tramitar l'afer igualment, si ho acordessin per majoria absoluta.

C. Publicitat

Les sessions del Ple poden ser públiques o secretes. Les de les comissions poden ser a porta tancada o secretes. *43 Les del Ple, en general, són públiques (RPC 59.1), encara que parcialment, ja que només poden assistir-hi les persones a qui expressament autoritzi el President (RPC 51.3). En aquest mateix sentit els mitjans de comunicació necessiten, per a exercir la seva funció, una credencial que atorga la Mesa, la qual també pot autoritzar l'enregistrament d'imatges i de so. Són secretes les sessions que tractin de qüestions relatives al decòrum de la Cambra o dels seus membres; de la suspensió o separació d'un diputat; quan es doni compte de qüestions de Govern Interior (entre elles el Pressupost de la Cambra, malgrat que després es publiqui, sense massa detall, en el Butlletí Oficial del Parlament) o quan així ho acordi el Ple per majoria absoluta (RPC 60).

Les sessions de les comissions es tenen a porta tancada. El propi Reglament aclareix el que aquest concepte vol dir: s'hi permet l'assistència dels mitjans de comunicació llevat dels casos que s'elabori un dictamen que hagi de ser elevat al Ple. En aquest cas s'entén que la publicitat ja està garantida pel debat que s'haurà de celebrar en el Ple. El públic no té accés a les sessions de les comissions, llevat de l'excepció esmentada. Els mitjans de comunicació poden assistir a les sessions de les comissions d'investigació només quan hi comparegui algú a informar la comissió. *44 Les sessions són secretes quan la comissió així ho acorda.

De les sessions públiques (tant del Ple com de les Comissions) se n'edita el Diari de Sessions, que transcriu íntegrament el seu desenvolupament. En el Butlletí Oficial del Parlament es publiquen tots els projectes de llei, proposicions de llei i no de llei, informes de ponència, dictàmens de comissió, resolucions, etc. (RPC 90). D'altra banda, s'estén acta de totes les sessions del Ple i de les Comissions, les quals tenen, pel que fa a les sessions públiques, una utilitat pràctica molt limitada, atesa la publicació que conté la transcripció literal de les sessions.

43. Llevat de part del debat en comissió de! dictamen sobre el projecte de llei del pressupost de la Generalitat (RPC 113.2).

44. Criteri Interpretatiu de l'article 59, apartat 2, acordat per la Mesa del Parlament el 13.10.82.

2. L'adopció d'acords

A. El quòrum

Entenem per quòrum el nombre mínim de parlamentaris que han d'estar presents perquè l'òrgan corresponent pugui reunir-se o adoptar acords, amb independència del sentit del seu vot. La doctrina diferencia dues classes de quòrums, el de presència, que és el nombre mínim de parlamentaris exigint per obrir vàlidament una sessió, i el de votació, que és el nombre mínim de parlamentaris exigint per adoptar acords vàlidament.

L'article 79.1 de la Constitució no estableix cap quòrum mínim per a la validesa de les sessions, però sí per a l'adopció d'acords. En el mateix sentit es pronuncia l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (art. 32.5). Congruentment amb el que prescriu la Constitució i l'Estatut, el Reglament del Parlament només exigeix un determinat quòrum per adoptar acords vàlidament.

Entenem que al Parlament és possible obrir les sessions amb qualsevol nombre de parlamentaris, sempre que hi hagi el President (o qui el substitueixi reglamentàriament) i un Secretari, sens perjudici del compliment de tots els altres requisits (convocatòria per l'òrgan competent, amb un ordre del dia establert, que s'hagi distribuït la documentació corresponent, etc.). En aquest sentit, en el cas que en una sessió de Comissió no s'hagin d'adoptar acords (compareixença d'un Conseller, del Síndic de Greuges, etc.) no s'exigeix cap quòrum mínim.

El Reglament exigeix per a l'adopció d'acords vàlids que hi hagi la majoria absoluta dels membres de l'òrgan de què es tracti. En el Parlament de Catalunya la verificació de quòrum pot fer-se just abans d'iniciar la votació o després que aquesta s'hagi fet (RPC 70.2). Aquest article té una clara intenció antiobstruccionista, ja que la verificació del quòrum en efectuar una votació (presència de la majoria absoluta dels membres) és només exigint en el moment d'adoptar acords. En dret comparat la verificació del quòrum és considerat per la doctrina com un poderós instrument d'obstruccionisme parlamentari, que permet a les minories exigir constantment que es faci el recompte del nombre de membres presents.

S'entén per obstruccionisme parlamentari el conjunt d'actuacions que amb el pretext d'exigir l'aplicació estricta de les normes reglamentàries, tenen per objecte endarrerir l'activitat dels parlaments i dificultar l'adopció d'acords. Els reglaments parlamentaris solen preveure diversos mecanismes i mesures antiobstruccionistes. El Reglament del Parlament en conté diversos, entre d'altres la "clòture" o petició de tancament (RPC 68) per posar fi a un debat i la "guillotina" (RPC 104, primer), que consisteix a fixar per endavant el temps màxim de debat per procedir després a les votacions. La doctrina en general és favorable al fet que s'incloguin, en els reglaments parlamentaris, mesures antiobstruccionistes perquè faciliten el funcionament de les cambres.

La doctrina considera l'exigència de quòrum per a adoptar acords vàlidament, com una garantia de les majories davant de les minories i pretén evitar que aquestes, per absència de membres de la majoria, puguin fer aprovar acords contraris als criteris d'aquesta darrera i, en conseqüència, al principi de representativitat de l'òrgan.

B. Els debats. L'ús de la paraula

En dret comparat hi ha dos sistemes bàsics per a fer ús de la paraula en els debats. El primer consisteix que els parlamentaris s'han d'inscriure en una llista abans del començament dels debats, cosa que els fa força encarcarats. En aquest sistema el President té funcions merament registrals. És emprat a la República Federal Alemanya, França, Itàlia, etc. En el segon sistema els parlamentaris han de sol·licitar la paraula al President, que els la concedeix si els correspon reglamentàriament. Aquest sistema permet una debats més vius i el President té un major protagonisme. És emprat a Espanya, Gran Bretanya, Dinamarca, etc.

Pel que fa al Parlament de Catalunya, la direcció dels debats i les facultats que comporta estan minuciosament regulades en el Reglament, encara que, com s'ha dit, porten implícit un cert marge de discrecionalitat que s'atorga al President de la Cambra. Els debats tenen prefixat el nombre

d'intervencions i la duració d'aquestes. El Reglament preveu que els debats poden tenir un torn a favor i un torn en contra, de deu minuts cadascun, després es poden posicionar els grups parlamentaris que no hagin intervingut. Acabat el debat es fa la votació. Si el debat és dels de totalitat, els torns tenen una durada de quinze minuts i el torn de posicionament de deu (RPC 67.1 i 2). Aquest és un article clarament antiobstruccionista.

Els membres del Govern poden intervenir durant el debat tantes vegades com ho demanin (RPC 64.5). Aquesta facultat, prevista també en d'altres reglaments parlamentaria, ha estat criticada per la doctrina perquè considera que situa els membres del Govern en una posició de superioritat respecte als membres de la Cambra que tenen molt taxada la seva possibilitat d'intervenció.

Qui està en l'ús de la paraula, que és l'essència del parlamentarisme i va associat al privilegi d'inviolabilitat, només pot ser interromput pel President, en ús de les facultats inherents a la direcció dels debats (per cridar-lo a l'ordre, per cridar-lo a la qüestió, per indicar-li que se li ha exhaurit el temps de què disposava, etc. (RPC 64.3)).

Si qui està en l'ús de la paraula fa al·lusions a algun altre diputat, la presidència pot concedir a aquest darrer, un torn per a contestar-les. Així mateix el President pot concedir un torn de contradicció, que ha de cenyir-se exclusivament a contradir la veracitat de les afirmacions que s'hagin fet en el debat que s'estigui tenint.

La crida a la qüestió tindrà lloc quan, a criteri del President, qui estigui en ús de la paraula tracti altres qüestions o temes ja debatuts o aliens al debat. La doctrina considera també aquesta facultat presidencial com clarament antiobstruccionista.

La crida a l'ordre, prevista a l'article 158 en concordança amb el 152 del Reglament, és feta pel President quan es produeixin perturbacions, desordres, acusacions o expressions inconvenients. Així mateix el President pot cridar a l'ordre quan, després d'haver exhaurit el seu temps, el diputat segueixi en l'ús de la paraula. El Reglament preveu una sèrie de sancions a aplicar als diputats que hagin estat cridats a l'ordre pel President.

Quan un diputat ho estimi convenient pot sol·licitar del President l'observança del Reglament, esmentant els articles l'aplicació dels quals demana. Els diputats també poden demanar al President que es llegeixin les normes o documents per il·lustrar la matèria de què es tracti. El Reglament, per evitar que s'utilitzin aquestes previsions amb finalitats obstruccionistes, preveu que correspon al President d'adoptar la resolució adient (RPC 66).

C. Les votacions

Les votacions són el mitjà pel qual s'adopten els acords que expressen la voluntat dels òrgans col·legiats, i per tant dels parlaments. Els parlaments es regeixen pel principi majoritari segons el qual la voluntat de l'òrgan és la voluntat de la majoria dels membres.

El Reglament del Parlament preveu tres tipus de votacions de caràcter públic (per assentiment, ordinària i per crida) a més de la votació secreta. Són de caràcter públic aquelles votacions en les quals, d'una banda, es permet conèixer als electors el sentit del vot dels diputats o dels grups parlamentaris i, d'altra banda, s'assegura la disciplina de vot. Les votacions menys solemnes es fan mitjançant el sistema ordinari que consisteix a aixecar-se successivament de l'escó els diputats que aproven, rebutgen o s'abstenen en un punt concret. Les votacions per crida (RPC 80) són reservades per a afers d'especial transcendència (investidura del President de la Generalitat, moció de censura, etc.); cada diputat, després que un Secretari hagi llegit el seu nom, es pronuncia sobre l'afere que s'estigui debatent. Les votacions secretes (RPC 81) són reservades per a l'elecció de persones, qualificació de conductes personals, etc.

L'Estatut d'Autonomia en l'article 32.5 "in fine" preveu que els acords s'adopten per majoria, "llevat dels casos en què el Reglament o la llei exigeixin un quòrum més alt". Assolit el quòrum de presència (majoria absoluta dels membres que reglamentàriament hagin d'estar presents en la reunió de què es tracti), els acords s'adopten per majoria simple dels presents, congruentment amb el principi majoritari que informa el nostre sistema constitucional i estatutari. Aclareix el Reglament (art. 72.1) que per a la determinació de la majoria simple no han de computar-se les abstencions, ni els vota en blanc ni els nuls. Seria, doncs,

reglamentàriament possible l'adopció d'un acord amb un sol vot a favor sempre que tots els altres fossin abstencions, en blanc o nuls.

El Reglament preveu que determinats acords s'han d'adoptar per majoria absoluta: investidura del President de la Generalitat en primera votació (LPPCE 51), aprovació d'una moció de censura (LPPCE 88.2), aprovació, mitjançant votació final sobre el conjunt del text (RPC 111.1), de les lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut, etc. En supòsits molt especials el Reglament exigeix majoria de dos terços: per a la reforma de l'Estatut d'Autonomia a iniciativa de la Cambra (RPC 115.2) i per a delegar en les comissions l'aprovació de lleis (RPC 116.1).

Text	d00345
Tema	Consell Consultiu
Referència	BOTELLA, JOAN. "El Consell Consultiu". A: <i>Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya</i> . Vol. III. Barcelona: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autonòmics, 1988. Pàg. 479-486.

EL CONSELL CONSULTIU

I. NATURESA DEL CONSELL CONSULTIU

1. En general

El Consell Consultiu de la Generalitat constitueix una de les institucions més originals del sistema autonòmic català, com han fet ressaltar diverses fonts. Manca, en primer lloc, de precedents en el dret autonòmic del període republicà; d'altra banda, només algunes altres Comunitats Autònomes espanyoles mostren, en el pla del dret comparat, l'existència d'organismes similars. *1

Una adequada comprensió de la institució exigeix situar-la en la cruïlla de dos tipus de problemàtiques i d'institucions ben diferenciades: d'una banda, certes modalitats del control de constitucionalitat de les lleis; en segon lloc, la tradició de les administracions consultives. Com veurem tot seguit, la regulació de la institució la diferencia clarament d'una i d'altra, però, a la vegada, incorporant elements de totes dues.

Com se sap, el dret constitucional continental només ha acceptat tardanament la noció d'una autèntica jurisdicció constitucional. A partir del principi de la sobirania parlamentària, i de la desconfiança respecte de la possibilitat d'encarregar a òrgans no electius el control de l'activitat del legislador, eren els propis parlaments els qui assumien la responsabilitat d'ajustar el contingut de les normes legals a la constitució. La noció d'autocontenció parlamentària serà doncs la dominant a Europa fins a la primera postguerra.

Són conegudes les crítiques a aquesta situació, la principal de les quals és la possibilitat de reformes constitucionals implícites a què aquest mecanisme pot donar lloc, en mans d'aleatòries i canviants majories parlamentàries. D'aquí l'opció feta en alguns sistemes polítics que, tot i rebutjar el control jurisdiccional de la constitucionalitat, introduïen un organisme de característiques tècniques, participant (de manera només assessora) en el procés de control polític de la constitucionalitat; un exemple podria ser-ne la caracterització del "Conseil Constitutionnel" en els primers anys de la V República francesa.

Una segona referència per a situar la funció institucional del Consell Consultiu és la constituïda per la tradició de les administracions consultives, inaugurada pel francès "Conseil d'État" i reflectida en el "Consejo de Estado" espanyol. Es tracta d'un alt organisme assessor, al servei de l'Administració, que opera en un pla tècnic-jurídic (encara que consideracions d'oportunitat o de conveniència no li són alienes). *2

Finalment, el precedent històric del conflicte derivat de l'aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei de Contractes de Conreu el 1934, i la seva subsegüent impugnació davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, pot haver influït en la introducció d'un òrgan d'auto-control en el si de la Generalitat. *3

Ara bé, si totes aquestes referències poden ser útils per a caracteritzar el Consell Consultiu, aquest constitueix una institució original, que no pot reconduir-se a cap de les categories esmentades.

En primer lloc, el Consell Consultiu no és un òrgan de control jurisdiccional de la constitucionalitat ni de l'estatutarietat de les lleis. No només perquè en el nostre ordenament el control de la constitucionalitat de les lleis és una funció atribuïda en exclusiva al Tribunal Constitucional, sinó, més fonamentalment,

perquè el Consell Consultiu no és un òrgan jurisdiccional: emet dictàmens, no sentències, i aquests no tenen, en cap cas, caràcter vinculant.

En segon lloc, diverses característiques del Consell vénen a diferenciar-lo de la caracterització tradicional dels òrgans de l'administració consultiva.

En efecte: el Consell Consultiu ho és de la Generalitat de Catalunya, i no només del Govern: el Parlament, mitjançant la seva Mesa, pot sol·licitar l'emissió de dictàmens per part del Consell. En el mateix sentit, el mecanisme de nomenament dels seus membres (vegeu més endavant) ve a subratllar la predominant connexió parlamentària, i no administrativa, de l'òrgan.

D'altra banda, el Consell Consultiu ha de dictaminar sobre la concordança entre l'objecte del dictamen i l'Estatut d'Autonomia i, eventualment, la Constitució; *4 però li és vedat entrar en consideracions d'oportunitat o de conveniència (limitació que, en canvi, no té el Consell d'Estat). *5

Finalment, el Consell Consultiu actua, i només pot actuar, prèvia sol·licitud per part dels òrgans legitimats per a fer-ho. El seu és, valgui l'expressió, un "assessorament rogat"; no pot dictaminar per pròpia iniciativa (com pot fer el Consell d'Estat). *6

1. Institucions similars són establertes per l'Estatut d'Autonomia de les Illes Canàries (article 34) i el d'Extremadura (article 54). Per via legislativa s'ha intentat també introduir a Galícia.

2. Vegeu corresponentment la Llei del Consell d'Estat, article 2.1.

3. Feia referència explícita al conflicte derivat de la Llei de Contractes de Conreu la defensa feta pel Diputat Sr. Busquets de l'esmena "in voce" que, signada per tots els grups, proposava la introducció d'un "organisme de caràcter consultiu" a l'avantprojecte d'Estatut d'Autonomia. Vegeu SOBREQÜÉS I CALLICÓ, J., i RIERA I VIADER, S., L'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Bases documentals per a l'estudi del procés polític d'elaboració de l'Estatut d'autonomia de 1979, vol. III, Barcelona, 1982, pàg. 1079-1080.

4. De fet, ni l'EAC 41 ni la pròpia Llei reguladora del Consell establien expressament que el Consell Consultiu hagués de vetllar per l'adequació dels textos sotmesos al seu dictamen a la Constitució, sinó només a l'Estatut. És el Reglament d'organització i funcionament del Consell que li atribueix com a competència específica la de "dictaminar sobre l'adequació a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (...)" (a.10). Ara bé, això no pot considerar-se una ampliació indeguda de l'àmbit d'actuació del Consell, ja que la distribució competencial feta per l'Estatut és indissociable de la norma constitucional i, més enllà, del conjunt del denominat "bloc de la constitucionalitat". Com ha formulat repetidament el Consell, Constitució i Estatut constitueixen "ordenaments complementaris", que determinen les relacions competencials entre Estat i Generalitat. No pot, doncs, examinar-se l'estatutarietat d'una norma sense examinar-ne a la vegada la constitucionalitat. Vegeu, d'entre els dictàmens del Consell, el DCC 4, fonament 1 (27 novembre 1981) i el DCC 33, fonament 1 (26 octubre 1982).

5. Reglament del Consell, 4 (en relació al Consell d'Estat, vegeu nota 2).

6. Vegeu Reglament del Consell, 5, confrontat amb Llei del Consell d'Estat, 20.2.

2. Funcions

La funció fonamental del Consell Consultiu és la d'assessorar des d'un angle estrictament tècnic-jurídic. Ara bé, el sentit i l'abast d'aquest assessorament tenen un contingut variable segons els diversos supòsits en què es pot produir la seva intervenció (precisem en aquest punt, però, que els seus dictàmens no tenen mai un caràcter vinculant).

Dos són els principals supòsits d'intervenció del Consell Consultiu:

a. En primer lloc, el Consell Consultiu pot examinar l'adequació entre els projectes o proposicions de llei discutits en el Parlament de Catalunya, i l'Estatut. Aquesta intervenció es produeix un cop el projecte o proposició en qüestió ha estat ja dictaminat per la corresponent Comissió de la Cambra, i procedeix a

petició de dos Grups parlamentaris, o d'una desena part dels membres del Parlament, o del propi Consell Executiu de la Generalitat. La sol·licitud suspèn el procés legislatiu, que no reprèn fins a la recepció del dictamen, que s'ha de produir en el termini màxim d'un mes. En cas de silenci, s'entén silenci positiu, és a dir, s'interpreta que el Consell no té objeccions a formular al text en qüestió.

El dictamen del Consell Consultiu no és preceptiu ni, com ja hem observat amb caràcter general, vinculant.

b. El Consell Consultiu intervé, amb caràcter preceptiu, en cas d'interposició de recurs d'inconstitucionalitat contra lleis, o disposicions normatives amb força de llei (Cal mencionar que ni l'Estatut ni la llei reguladora del Consell no estableixen que hagi de tractar-se necessàriament de lleis o disposicions emanades de les Corts Generals, encara que aquesta sigui la interpretació més natural que s'ha de fer de la figura). *7

La iniciativa pot partir, bé del Parlament (com en el supòsit anterior, a proposta de dos Grups parlamentaris o de la desena part dels diputats) o bé del Govern. En cas d'iniciativa parlamentària, el dictamen del Consell és publicat en el "Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya", i a partir d'aquest moment tres Grups parlamentaris, o la cinquena part dels Diputats poden demanar la convocatòria del Ple del Parlament, en un termini màxim de cinc dies, per pronunciar-se sobre la interposició o no de recurs d'inconstitucionalitat davant del Tribunal Constitucional; aquest acord requereix el vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Parlament. *8

Si la iniciativa parteix del Consell Executiu, el dictamen li serà comunicat directament, i no és preceptiva la seva publicació (sobre la qüestió de la publicitat dels dictàmens del Consell Consultiu, vegeu infra).

c. En altres supòsits és facultativa la consulta al Consell. Mencionem: el requeriment previ al plantejament de conflicte positiu de competències (la iniciativa correspon al Govern); els reglaments executius aprovats pel Consell Executiu (correspon la iniciativa als jutges i tribunals amb seu a Catalunya, al Síndic de Greuges i, amb caràcter previ, al propi Consell Executiu); la celebració d'acords i convenis de caràcter interregional (hi pot prendre la iniciativa la Mesa del Parlament i el Consell Executiu).

En tots els casos, la intervenció del Consell Consultiu es produeix a sol·licitud d'òrgan legitimat; es materialitza en l'emissió d'un dictamen, que no té caràcter vinculant per al seu destinatari i es fonamenta estrictament en un judici de constitucionalitat i/o estatutarietat sobre la norma o acord sotmès a dictamen. Això exclou la consideració de valoracions de conveniència i d'oportunitat i, fins i tot, com ha sostingut el propi Consell, de legalitat o de validesa de l'acte *9 La funció del Consell Consultiu té com a límit un pronunciament sobre la conformitat o disconformitat d'una norma o acte amb la Constitució i l'Estatut.

7. Vegeu la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional, .2.

8. Per a la qüestió general de la legitimació de la Generalitat per a actuar davant del Tribunal Constitucional, vegeu, en aquesta mateixa obra, Control de Constitucionalitat de les lleis.

9. Sobre l'exclusió de tota consideració técnico-jurídica de rang inferior a l'estatutari, vegeu els dictàmens del Consell DCC 4, fonament 1 (27 novembre 1981), DCC 24, fonament 1 (2 juny 1982) i DCC 33, fonament 1 (26 octubre 1982).

3. Conclusió

El Consell Consultiu de la Generalitat es configura com un autèntic òrgan estatutari, més enllà d'una mera caracterització assessora. L'Estatut d'Autonomia i la pròpia llei reguladora del Consell han volgut subratllar la rellevància de la seva activitat, en vincular-lo majoritàriament al Parlament (cosa que l'allunya dels òrgans de la tradicional administració consultiva) i establir un procediment de designació dels seus membres molt similar al fixat per al nomenament dels membres del Tribunal Constitucional.

La seva funció fonamental és la de cooperar en la defensa de l'autonomia i en l'autocontrol de l'activitat legislativa i executiva de la Generalitat, tant en un sentit positiu (examinant projectes i proposicions de llei, requeriments previs a la formulació de conflictes de competències, reglaments executius i acords i

convenis interregionals) com en un sentit negatiu (intervenint amb caràcter previ a la interposició, tant per part del Consell Executiu com del Parlament, de recurs d'inconstitucionalitat; únic supòsit en què és preceptiu el seu dictamen).

Aquesta alta funció es ven reforçada, malgrat les aparences, pel caràcter no vinculant que tenen els seus dictàmens en tot cas. Aquest caràcter no vinculant, en transferir tota responsabilitat política als òrgans sol·licitants, deixa el Consell Consultiu en completa llibertat per a fonamentar el seu judici en l'operació exclusivament intel·lectual de mesurar la conformitat entre l'objecte del dictamen i la Constitució i l'Estatut d'Autonomia. Aquesta exigència de llibertat de judici requereix, com veurem a continuació, mecanismes que assegurin la tècnicitat i la independència dels seus membres, i l'autonomia en el funcionament de l'òrgan.

II. COMPOSICIÓ

La naturalesa i funcions del Consell Consultiu exigeixen una caracterització essencialment tècnica de l'òrgan. Examinarem en aquesta secció la seva composició (mentre la secció III es dedicarà a l'estudi del seu funcionament), presentant successivament la designació dels seus membres, els requisits personals que han de reunir i el règim a què estan sotmesos.

1. Designació

El Consell Consultiu de la Generalitat està format per set membres, nomenats pel President de la Generalitat, i designats,

- a. Cinc d'ells pel Parlament de Catalunya, per acord de les tres cinquenes parts dels parlamentaris.
- b. Dos, pel Consell Executiu.

2. Requisits personals i règim

Els membres del Consell Consultiu han de ser "juristes de reconeguda competència que gaudeixen de la condició política de català, i amb més de set anys de dedicació a la funció o activitat professional respectiva".

Especialització, reconeixement professional, experiència: elements tots ells que confirmen el caràcter exclusivament tècnico-jurídic de la funció del Consell. La mateixa funció ha de ser atribuïda al sever règim d'incompatibilitats dels membres del Consell (en tot similar a l'establert per als membres del Tribunal Constitucional), *10 orientat a assegurar l'objectivitat i la independència de criteri dels seus membres. Aquest règim inclou:

- El ser membres de qualsevulla cambra legislativa.
- La condició de membres del Tribunal Constitucional.
- El càrrec de "Defensor del Pueblo", o de Síndic de Greuges.
- Qualsevol càrrec polític o administratiu de l'Estat, de qualsevol Comunitat Autònoma o entitat local (excepció feta, però, de les activitats docents), així com la condició de membres de cap dels organismes assessors del Consell Executiu.
- Els càrrecs directius dels partits polítics.

En tractar-se de supòsits d'incompatibilitat, el conseller que hi incorri haurà d'optar entre la condició de membre del Consell i l'altra que no sigui compatible. A manca d'opció, s'entén que renuncia a la condició de membre del Consell.

La funció de Conseller té una durada de quatre anys, i es procedeix a renovacions parcials, per meitats, cada dos anys. No hi ha límits, però, a la possibilitat de reelecció dels consellers sortints (el que, de fet, ha succeït en totes les renovacions fins ara, la qual cosa s'ha d'interpretar alhora com a conseqüència i com a element potenciador del gran reconeixement atorgat a l'activitat del Consell).

La condició de conseller es perd, a més de pel transcurs del termini del mandat, per traspàs, renúncia, incapacitat judicialment declarada, pèrdua de la condició política de català i inhabilitació declarada per

sentència judicial. Pot, a més, perdre's per condemna per delictes i per incompliment de les obligacions del càrrec, si el propi Consell, per majoria absoluta, així ho acordés.

En tots els casos, de produir-se una vacant, serà coberta a proposta del mateix òrgan que va proposar el substituït i pel període de temps que li restava.

10. Vegeu Llei reguladora del Consell, a.6.1; a comparar, pel que fa al Tribunal Constitucional, amb la CE 159.4.

III. FUNCIONAMENT

En el seu funcionament, el principi rector fonamental de la vida del Consell Consultiu és el d'autonomia. En primer lloc, el Consell elabora el seu propi Reglament, que és posteriorment promulgat en forma de Decret. *11

D'altra banda, aquella autonomia, entesa com a facultat d'auto-organització, s'expressa en l'elecció pel propi Consell dels seus òrgans directius, President i Secretari. Finalment, el Consell organitza lliurement la seva activitat, creant amb aquesta finalitat les ponències que estimi convenientes i amb la composició que estimi en cada cas més idònia.

Els dictàmens emesos pel Consell són acordats per la majoria absoluta dels seus membres; en ser imparell el nombre dels consellers, no hi ha cas per a atribuir vot de qualitat a la Presidència. Els consellers que dissenteixin del parer majoritari poden manifestar el seu vot particular, que anunciaran en el moment d'adopció de l'acord, i que acompanyarà per escrit el dictamen emès.

Els dictàmens són notificats al sol·licitant; només si aquest és la Mesa del Parlament és obligada la seva publicació en el "Butlletí Oficial del Parlament", en el cas que es tracti del dictamen preceptiu previ a la interposició de recurs d'inconstitucionalitat per iniciativa de la cambra. En els altres supòsits, no és obligatòria la publicació dels dictàmens del Consell; el seu Reglament, tanmateix, preveu la possibilitat de la publicació, una vegada els hagi fet públics el sol·licitant o, en tot cas, amb el seu acord. *12 El Consell Consultiu, de fet, ha anat publicant reculls dels seus dictàmens, transcorregut un temps prudencial des de la seva adopció, per a coneixement general i sens dubte també per fixar una doctrina pròpia del Consell.

11. Vegeu el Decret 429/1981, 2 novembre, que promulga el Reglament provisional d'organització i funcionament del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya.

12. Vegeu les publicacions del Consell Consultiu mencionades a la bibliografia específica d'aquest capítol.

Text	d00346
Tema	Síndic de Greuges
Referència	GONZÁLEZ CASANOVA, J.A. "El Síndic de Greuges". A: <i>Comentarios sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya</i> . Vol. III. Barcelona: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autònoms, 1988. Pàg. 297-305.

EL SÍNDIC DE GREUGES

I. "EL SÍNDIC DE GREUGES" EN EL PROCÉS D'ELABORACIÓ DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA DE 1979

La figura institucional del Síndic de Greuges apareix per primera vegada -tot i que no amb aquest nom exactament- a la Base Tercera d'un text elaborat per l'àmbit d'Institucions del Congrés de Cultura Catalana, el mes de juliol de 1977, titulat "Bases per a l'Autonomia de Catalunya". El punt 5 de la Base deia literalment: "El Parlament nomenarà síndics parlamentaris encarregats de la defensa dels drets dels ciutadans i de fiscalitzar l'Administració".

Abans que l'anomenada "Comissió dels Vint", encarregada de redactar l'avantprojecte d'Estatut d'Autonomia, comencés la seva tasca, els partits varen aportar esborranys de possibles redaccions. La figura del Síndic de Greuges apareix en l'article 24 de la proposta del Partit Socialista de Catalunya i en la Base 6 del text d'Unió de Centre Democràtic (UCD-UCC). Segons el PSC, el Parlament elegiria un "síndic" amb funcions supervisores de les activitats de l'Administració de la Generalitat per tal de defensar els drets del Títol Preliminar de la Constitució quan la seva execució depengués d'aquella. El "síndic" investigaria i comprovaria les queixes dels administrats i portaria a terme les altres funcions que resultessin de la llei del Parlament de Catalunya reguladora de la institució. El "síndic" hauria d'informar periòdicament l'assemblea legislativa. UCD-UCC proposava literalment que "mediante ley territorial se regulará la institución del "Síndic de Greuges" -ja amb el seu nom actual- en relación a los órganos de la Generalitat, con las funciones que señala el artículo 49 de la Constitución (finalmente, el 54) para el Defensor del Pueblo. En forma adecuada se determinará la intervención del Síndic de Greuges respecto a la actividad de la Administración del Estado Español en el territorio de Catalunya y su coordinación con el Defensor del Pueblo".

L'article 33 de l'avantprojecte estatutari, en la seva primera redacció, recull, primordialment i substancialment, la proposta socialista. En la segona "lectura", el Síndic de Greuges és regulat a l'article 35, amb algunes lleugeres modificacions d'estil i d'adaptació a l'avantprojecte constitucional, que tot just s'estava enllestint simultàniament. Aprovat l'article 35 per unanimitat, va ser modificat pel Ple de Parlamentaris en virtut d'una esmena del Sr. Sentís (UCD-UCC), que proposà el caràcter obligatori i no potestatiu de la institució.

Quan es publicà el Projecte d'Estatut de Catalunya ("Estatut de Sau") en el Butlletí Oficial de Les Corts, per a la seva discussió i aprovació en els termes procedimentals establerts en la Constitució, la UCD presentà, entre altres motius de desacord, que el Síndic de Greuges era una institució innecessària, ja que existia l'equivalent estatal del Defensor del Poble. Negociat l'Estatut amb el President Suárez, la figura del Síndic de Greuges restà definitivament fixada en els termes d'un nou article 35, que és el vigent. La institució tornà a ser potestativa i no obligatòria per al Parlament de Catalunya ("el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges..."); es concretà l'exigència d'una coordinació amb el Defensor del Poble estatal (institució equivalent per a tot l'Estat) i se suprimí la referència, inclosa en l'avantprojecte de Sau, a "les persones públiques dependents de l'Administració de la Generalitat" com a possible objecte de supervisió per part del Síndic de Greuges respecte a llurs activitats.

II. LA INSTITUCIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES

La institució del Síndic de Greuges és nova en el nostre ordenament jurídic, tot i que hom pot trobar antecedents similars en els antics "Provisors de Greuges". Tanmateix, aquesta similitud és més nominal que real, ja que les funcions del Síndic contemporani s'inscriuen en el sistema modern de l'Estat social de Dret i no responen tant a la finalitat de queixa i reparació d'un mal produït per un agent del poder personal, legítimat segons els cànons medievals, com a la defensa de les llibertats públiques i drets fonamentals reconeguts constitucionalment que hagin estat violats arran de l'activitat administrativa, portada a terme precisament per servir els esmentats drets i llibertats i, fins i tot, per fer-los reals i efectius mitjançant les tècniques pròpies de l'anomenat "Estat del Benestar".

La Constitució sueca de 1809 creà per primera vegada la figura de l'"Ombudsman", des d'on va ser adoptada, amb variants, pels altres països escandinaus i, més tard, per diversos Estats europeus, com és el cas del "Parliamentary Commissioner for the Administration" britànic, " Le Médiateur" francès o el "Volksanwaltschaft" austríac.

La CE de 1978, 54, defineix el Defensor del Poble com a "alt comissionat de les Corts Generals, designat per aquestes per a la defensa dels drets compresos en aquest Títol (el primer); a aquest efecte podrà supervisar l'activitat de l'Administració, i donar-ne compte a les Corts Generala". L'article 162.1.a) i b), per la seva part, legitima el Defensor del Poble per interposar davant el Tribunal Constitucional els recursos d'inconstitucionalitat i empara.

La CE 54 no consagra expressament el monopoli estatal de la institució de "l'Ombudsman" i, com ja hem vist, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya havia inclòs la mateixa figura. Després de l'aprovació de la Constitució i abans de la Llei Orgànica del Defensor del Poble, prevista constitucionalment, també les Comunitats Autònomes del País Basc i Galícia van incloure en llurs Estatuts la institució. Actualment, i amb diferents noms, "l'ombudsman" figura en els Estatuts d'Andalusia (EA 46), Canàries (EA 13), Aragó (EA 33), València (EA 24) i Balears (EA 29).

En virtut del que disposa l'Estatut de Catalunya, 35, el Síndic de Greuges comparteix la mateixa finalitat i naturalesa jurídica que el Defensor del Poble -supervisió de les activitats de l'Administració per defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques que la Constitució reconeix i garanteix-, però la seva organització i el seu funcionament resten reservats al poder legislatiu del Parlament de Catalunya; el seu àmbit d'actuació es limita a l'Administració de la Generalitat; ha de produir-se sens perjudici de la del Defensor del Poble (l'abast de la qual és tot l'Estat) i ha de coordinar-se amb ella.

En la mesura que l'Estatut de Catalunya, 35, ens remet a la llei corresponent sobre l'organització i el funcionament de la institució del Síndic de Greuges, la definició jurídica d'aquesta cal esbrinar-la a partir de la Llei 14/1984, 20 març.

1. El Síndic de Greuges i el Parlament de Catalunya

La institució del Síndic de Greuges pot ser qualificada d'òrgan auxiliar del Parlament, ja que entre ambdós no hi ha ni una relació de jerarquia o subordinació ni de paritat. No hi ha paritat perquè l'EAC 29 no inclou entre les institucions que integren la Generalitat de Catalunya el Síndic de Greuges, al costat del Parlament, el President i el Consell Executiu. Però tampoc no hi ha subordinació, pel fet que el Síndic, si bé és elegit pel Parlament, l'informa anualment de la seva actuació i quan la comissió parlamentària corresponent li demana que hi comparegui per informar d'afers de la seva competència; compleix les seves funcions amb independència; no està subjecte a cap mandat imperatiu; no rep instruccions de cap autoritat i desenvolupa la seva tasca amb autonomia i segons el seu criteri. A més, l'article primer de la Llei del Síndic de Greuges, a diferència de la del Defensor del Poble i de les altres lleis corresponents de les Comunitats Autònomes que preveuen estatutàriament la figura de "ombudsman", no fa esment del caràcter "d'alt comissionat parlamentari" de la institució, la qual cosa sembla que vulgui destacar encara més la seva personalitat pròpia, al marge de tota "comissió" del Parlament. D'altra banda, la Llei 14/1984, 2.2, estableix que el Síndic de Greuges es relaciona amb el Parlament mitjançant una Comissió, constituïda amb aquesta finalitat, que també coneix de les queixes i de les peticions relatives a la defensa dels drets i de les llibertats fonamentals dels ciutadans que hom li adreça. Segons el punt 3 del mateix article, el Síndic de Greuges es pot adreçar en qualsevol moment a la Comissió parlamentària esmentada, així com aquesta li pot demanar que hi comparegui.

Altres aspectes posen en relleu també la voluntat del legislador català de destacar la personalitat autònoma de la institució. D'una banda, si bé és cert que el Síndic és elegit pel Parlament, es requereix una alta majoria (tres cinquenes parts) perquè l'elecció es produeixi i, a més, el mandat del Síndic és de cinc anys, o sia, un any més que la durada del mandat del Parlament que l'ha elegit. D'altra banda, si també és cert que el Parlament pot cessar el Síndic per negligència notòria en el compliment de les obligacions i dels deures del càrrec, en aquest cas el cessament és decidit per la mateixa majoria de les tres cinquenes parts del Parlament, en un debat específic al qual el Síndic de Greuges té dret a assistir i a fer ús de la paraula abans de la votació (Llei 14/1984, 11.2).

Si afegim, doncs, a la manca de mandat imperatiu i al fet de no poder rebre instruccions de cap autoritat, la independència del seu termini de mandat respecte a la del Parlament elector i la pràctica impossibilitat d'un cessament arbitrari, haurem de concloure que, a diferència de la major part d'institucions similars que es configuren en el Dret comparat, l'autonomia del Síndic de Greuges respecte a l'òrgan estatutari del qual rep la designació per elecció és molt gran i, com acabem de veure, el situa com a òrgan auxiliar del Parlament en la mesura que comparteix amb ell la defensa no jurisdiccional dels drets i llibertats dels ciutadans en el seu camp específic d'actuació: el control de l'activitat administrativa, que és diferent del control polític, que correspon al Parlament. A l'últim, les incompatibilitats que l'article 8 de la Llei estableix respecte al càrrec asseguren encara més la independència política del Síndic i la seva objectivitat.

2. El Síndic de Greuges com a òrgan de control de l'activitat administrativa de la Generalitat

Amb la finalitat de defensar tots els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans, el Síndic de greuges supervisa l'actuació de l'Administració Pública de la Generalitat i les autoritats i del personal que en depenen o estan afectades a un servei públic (Llei 14/1984,1). Segons aquest mateix article, el Síndic supervisa també l'actuació dels ens locals de Catalunya en tot allò que afecta les matèries en què l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga competències a la Generalitat. En les seves investigacions, el Síndic compta amb l'auxili de l'Administració i, en general, de tots els poders públics dependents de la Generalitat, el qual té la condició d'"obligat", amb caràcter preferent i urgent (article 3). D'altra banda, l'article 10 de la Llei del Síndic de Greuges afirma que aquest gaudeix de les prerrogatives que són necessàries per a exercir adequadament les seves funcions, d'acord amb la legislació vigent. Com veurem més endavant, quan parlem de les relacions entre el Síndic de Greuges i el Defensor del Poble, el Parlament de Catalunya aprovà el 28 de febrer de 1984 una Proposició de Llei (d'acord amb la CE 87.2 i EAC 34.2) per regular les esmentades relacions (que s'envià al Congrés dels Diputats i que va ser l'origen de la Llei 36/1985), en la qual es preveu completar l'esmentat article 3 de la Llei 14/1984 amb la concreció de les prerrogatives necessàries del Síndic de Greuges per a portar a terme les seves funcions de control de l'Administració de la Generalitat.

Entenem per control de l'activitat administrativa per part del Síndic de Greuges, en un sentit ampli, la capacitat del Síndic d'anar més enllà d'una mera activitat de vigilància o d'inspecció dels actes de l'Administració i dels seus agents: concretament, obstruir l'activitat administrativa que lesioni els drets fonamentals o les llibertats públiques de forma que no es reiteri. Una descripció breu de les principals funcions de supervisió que la llei assigna al Síndic de Greuges ens permetrà constatar el que diem.

Una vegada admesa la queixa o iniciat l'expedient d'ofici, el Síndic pren les mesures d'investigació que consideri oportunes per a esclarir-los. En aquest sentit, la primera mesura que pot adoptar és demanar del cap del Departament, entitat o dependència administrativa o organisme afectats la tramesa d'un informe escrit. Investigació i esclariment formen part del poder de supervisió i poden portar, si s'escau, a l'adopció de les mesures que es preveuen a l'article 27 de la Llei, és a dir, formular a les autoritats i al personal al servei de l'Administració pública o que en depèn les advertències, les recomanacions, els suggeriments i els recordatoris relatius a llurs deures legals.

Si la queixa a investigar o l'expedient iniciat d'ofici afecten la conducta de persones al servei de l'Administració, el Síndic ho comunica al superior jeràrquic de l'afectat i, si s'escau, al cap de personal de qui depèn. Al mateix temps requereix la persona afectada perquè respongui per escrit sobre els fets o circumstàncies objecte de la queixa o expedient i que adjunti els testimoniatges i els documents complementaris que consideri adequats i, fins i tot, que concorri a informar.

Aquest control del Síndic de Greuges, evidentment, no és jurisdiccional ni tan sols formalment parlamentari. Tampoc no es un control que s'hagi de produir necessàriament, sinó de forma eventual. D'altra banda, com recorda l'article 27 in fine de la Llei, en cap cas el Síndic no pot modificar o anul·lar resolucions o actes administratius. Però tot això encara posa més en relleu el caràcter fonamentalment immediat i "pràctic" del control del Síndic, assegurat per l'auxili obligat de la mateixa Administració que és controlada, ja que aquesta, a través de les autoritats, els funcionaria i personal de tota mena han de facilitar al Síndic o a la persona en què ell delegui les informacions, l'assistència i l'entrada a totes les dependències, centres, organismes i entitats que sol·licita, i també les dades, els expedients i altres documents necessaris que permetin dur a terme adequadament les actuacions investigadores.

A més, en cas de falta de col·laboració, els articles 24 al 26 de la Llei donen al Síndic un cert poder sancionador, ja que pot fer públic el nom de les persones, els departaments, organismes, etc. que obstaculitzin l'exercici de les seves funcions i també donar notorietat a aquesta situació, mitjançant l'informe anual al Parlament, o comunicar-la a la Comissió parlamentària del Síndic. Així mateix, qui impedeixi l'actuació del Síndic pot incórrer en la consegüent responsabilitat penal. El Síndic, en tal cas, donarà trasllat dels antecedents al Ministeri Fiscal. També ho farà si durant les investigacions s'observen indicis d'haver-se comès infraccions disciplinàries o produït conductes o fets presumiblement delictius.

3. Les altres funcions del Síndic de Greuges

A. La funció mediatra

El Síndic de Greuges pretén ser també una institució de pont i de diàleg entre l'Administració i els administrats, que cerqui una possible solució dels problemes plantejats. El Síndic pot proposar a l'Entitat, al Departament o a l'organisme afectats, fórmules de conciliació o d'acord que facilitin una resolució positiva i ràpida del problema. L'autoritat moral del Síndic i el sentit d'equitat amb què ha d'actuar, a més de la confiança que genera i el prestigi que pot assolir com a autoritat pública imparcial, permeten d'acomplir aquesta funció mediatra i conciliadora entre l'Administració i els ciutadans.

B. La funció informadora i orientadora

El Síndic de Greuges ha d'informar del resultat de les investigacions, fins i tot en el cas d'arxiu de les seves actuacions, de l'autor de la queixa, de la persona al servei de l'Administració pública afectada o que en depèn i de l'autoritat del departament, de l'organisme o de l'entitat en relació amb la qual s'ha formulat la queixa o iniciat l'expedient d'ofici.

En aquest sentit, la institució del Síndic no es limita al compliment estricte del que preceptua la Llei, sinó que, tenint en compte el grau de desinformació que hi ha entre els administrats, ha d'informar-los dels seus drets i de les vies per a defensar-los. En relació amb les queixes que es rebutgen o no s'admeten a tràmit, el Síndic ha de comunicar quins són els motius de la no admissió i procurar orientar l'afectat sobre quines són les vies pertinents per a resoldre el seu problema.

C. La funció de vigilància

La supervisió de l'activitat administrativa suposa, a més de la funció de control, una altra de vigilància pel que fa a alguns aspectes de les relacions entre l'Administració i els ciutadans. Així, d'acord amb la Llei del Síndic de Greuges, 16.3, aquest ha de vetllar perquè l'Administració resolgui en forma i temps pertinents les peticions i els recursos que li han estat formulats o presentats.

Aquesta funció -no, certament, de les més fàcils de dur a terme- suposa una important protecció dels drets dels administrats en la mesura que el Síndic compta amb els mitjans personals i materials necessaris per a una vigilància assídua i generalitzada, especialment en el camp judicial, on la notòria lentitud en l'evacuació dels tràmits exigeix una tasca d'impuls extraordinària.

D. La funció de recomanació

La Llei del Síndic de Greuges, 28.2, estableix que si, en la investigació d'una queixa o d'un expedient, ell creu que l'aplicació de les disposicions normatives condueix a un resultat injust o perjudicial, podrà recomanar o suggerir a la institució, a l'entitat o al departament competents, les mesures o els criteris que

consideri adequats per a remeiar-ho o les modificacions que li sembli oportú d'introduir en els textos normatius.

Cal destacar que el Síndic de Greuges manca d'iniciativa legislativa, la qual, regulada a l'EAC 32.6, correspon exclusivament als Diputats del Parlament, al Consell Executiu i, en els termes que una llei de Catalunya estableixi, als òrgans polítics representatius de les demarcacions supramunicipals de l'organització territorial catalana. El Síndic, per tant, es limita a recomanar o suggerir, d'una banda, una aplicació de les normes vigents que, sense vulnerar-les, eviti un resultat que pugui considerar-se injust o perjudicial, (la qual cosa és, certament, d'apreciació molt complexa) i, d'altra, una reforma dels textos normatius que, sens dubte, pot afectar el mateix Parlament quan es tracti de lleis; sense que hom pugui excloure les Corts Generals quan la norma hagi estat produïda per aquest òrgan legislatiu.

III. LEGITIMITAT PER A PROMOURE L'ACTUACIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES

L'activitat supervisora del Síndic de Greuges és inseparable de la finalitat establerta a la seva Llei, 1, o sia, com sabem, la defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans. Per tant, l'Administració de la Generalitat no pot ser objecte de supervisió en la seva activitat per part del Síndic si no és en virtut de l'esmentada finalitat. Ara bé, segons la Llei 1.2, el Síndic investiga i resol tant expedients iniciats d'ofici com queixes formulades a petició de part. Cal plantejar-se, doncs, qui té legitimitat per a promoure les queixes i, com veurem a continuació, si és possible promoure també la incoació d'un expedient d'ofici.

D'acord amb la Llei, 12, poden sol·licitar l'actuació del Síndic de Greuges les persones físiques o jurídiques que invoquin un interès legítim relatiu a l'objecte de la queixa (no sent cap impediment la nacionalitat, la residència, la minoria d'edat, la incapacitat legal del subjecte, l'internament en un centre penitenciari o de reclusió ni, en general, qualsevol relació de subjecció o dependència especials d'una Administració o d'un poder públic); els Diputats al Parlament de Catalunya i també els Diputats i Senadors a les Corts Generals elegits per les circumscripcions electorals de Catalunya; les Comissions del Parlament, especialment les d'investigació i la constituïda amb la finalitat expressa de relacionar-se amb el Síndic de Greuges. També s'hi poden adreçar sol·licitant que actui, dins l'àmbit territorial de les seves competències, els càrrecs electius dels ens locals de Catalunya.

Tenint en compte que la defensa dels drets fonamentals i llibertats públiques afecta tots els ciutadans respecte a la totalitat d'aquells i aquelles, la legitimitat de promoure l'actuació del Síndic per la via de la queixa és, doncs, universal; si bé el límit que la llei traça es refereix als interessos legítims, la qual cosa afecta el contingut de la queixa i no pas qui la formula. En aquest sentit, la menció ulterior que es fa dels parlamentaris catalans i de les comissions del Parlament de Catalunya, com a legítims per a sol·licitar l'actuació del Síndic, s'ha d'entendre forçosament, malgrat que la llei no sigui precisa en aquest punt, referida no a la possibilitat dels primers de presentar queixes a títol personal (possibilitat implícita des del primer moment), sinó a la de promoure o instar l'actuació d'ofici del Síndic. Un cop més constatem aquí la relació que hi ha entre el control polític de l'Administració de la Generalitat pel Parlament, pel que fa a la defensa dels drets i llibertats dels seus representats, i el control administratiu del Síndic de Greuges. Però cal destacar que aquesta relació és ampliada per la llei quan admet també la legitimitat dels parlamentaris catalans a les Corts Generals i, fins i tot, i pel que fa al seu àmbit de competència, dels càrrecs electius dels ens locals de Catalunya.

El límit de legitimitat que es basa en l'interès invocat en la queixa es complementa, segons la llei, amb tres límits més de diferent caràcter. En primer lloc, el Síndic no pot investigar les queixes l'objecte de les quals es trobi pendent d'una resolució judicial. En segon terme, el Síndic ha de rebutjar les queixes en què advertís mala fe, falta de fonament o inexistència de pretensió i aquelles en la tramitació de les quals s'irrogues perjudici al legítim dret d'una tercera persona. I, a l'últim, pel que fa a l'actuació del Síndic, en relació amb el dret d'adreçar-s'hi, quan hagin estat declarats els estats d'excepció o de setge, la Llei, 18, remet a la Llei 36/1985, 1.4, de les Corts Generals, que estableix que l'esmentada declaració no podrà limitar el dret a sol·licitar l'actuació del Síndic de Greuges sempre que hom respecti el que preceptuen, en relació amb aquestes situacions extraordinàries de l'ordre constitucional, la CE 55 i 116 i les Lleis Orgàniques que els despleguin.

IV. PRERROGATIVES I GARANTIES DEL SÍNDIC DE GREUGES

La Llei catalana, 10, remet a la legislació vigent pel que fa a l'especificació de les prerrogatives que ha de gaudir necessàriament el Síndic de Greuges per tal d'exercir adequadament les seves funcions. L'article primer de la Llei 36/1985 n'estableix la inviolabilitat i la immunitat atorgades als Diputats del Parlament autonòmic. L'aforament especial s'entén referit a la Sala corresponent del Tribunal Superior de Justícia de l'àmbit territorial respectiu. En conseqüència, el Síndic de Greuges té les prerrogatives determinades per als Diputats del Parlament de Catalunya en l'EAC 31.2. En aquest sentit, si bé es pot dir que la seva inviolabilitat està reconeguda plenament, la immunitat resulta notòriament afeblida respecte al que s'estableix per als parlamentaris estatals; queda reduïda només a la detenció i retenció en el territori de Catalunya, i, en els aspectes judicials, a un mer aforament especial davant del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya o la Sala de Justícia Penal del Tribunal Suprem.

Pel que fa a les garanties de l'activitat del Síndic de Greuges, la Llei 36/1985, 1.2, s'estén a les pròpies del Defensor del Poble, als "ombudsmen" autonòmics, és a dir, la inviolabilitat de correspondència i altres comunicacions; la cooperació dels Poders públics; mesures en cas d'entorpiment o resistència a l'actuació investigadora; exercici d'accions de responsabilitat contra totes les autoritats, funcionaris i agents civils de l'ordre governatiu o administratiu, sense que calgui en cap cas la reclamació prèvia per escrit; denúncia d'infraccions i irregularitats davant el Fiscal corresponent.

L'apartat c) del mateix article 1.2 de la Llei 36/1985 estableix, d'altra banda, que, quan els supòsits en els quals les garanties expressades siguin d'aplicació es refereixin a activitats d'Administracions públiques no autonòmiques, l'ombudsman autonòmic notificarà al Defensor del Poble les infraccions i irregularitats que hagi observat. Aquest darrer atindrà l'esmentada informació i podrà intervenir-hi i informar el respectiu Comissionat parlamentari de les seves gestions davant el Fiscal General de l'Estat i el resultat d'aquestes.

Totes aquestes prerrogatives i garanties són també aplicables, si s'escau, als Adjunts del Síndic de Greuges durant l'exercici de les seves funcions.

A l'últim, la Llei 14/1984, 17, estableix categòricament que les decisions i resolucions del Síndic de Greuges no són objecte de recurs de cap mena.

V. LA COOPERACIÓ I COORDINACIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES AMB EL DEFENSOR DEL POBLE

L'EAC 35 preveu, com sabem, la coordinació entre el Síndic de Greuges i el Defensor del Poble. D'altra banda, la CE 54 atribueix a aquest últim una competència genèrica, que no exclou la del Síndic, però que la fa concurrent dins del seu àmbit autonòmic. A més, la Llei Orgànica del Defensor del Poble, 6 abril 1981, 12, afirma que aquest podrà en tot cas, supervisar per ell mateix l'activitat de la Comunitat Autònoma i, a aquests efectes, els òrgans similars de les Comunitats Autònomes coordinaran llurs funcions amb les del Defensor del Poble i aquest podrà sol·licitar llur col·laboració.

La Llei del Síndic de Greuges, 4.1, estableix conseqüentment que el Síndic ha de cooperar amb el Defensor del Poble i coordinar les pròpies funcions. D'acord amb això, el Síndic pot establir convenis amb ell, els quals han de fixar la durada que tindran; els àmbits de les Administracions que comprendran; els supòsits d'actuació del Síndic; les facultats que aquest podrà exercir i les comunicacions que tindrà amb el Defensor del Poble. Segons el punt 3 del mateix article, i pel que fa a les queixes relatives a l'activitat de qualsevol òrgan de l'Administració pública de l'Estat a Catalunya que hom li presenti, el Síndic de Greuges les ha de trametre al Defensor del Poble.

Aquesta situació de concurrència competencial, consagrada per la Llei Orgànica del Defensor del Poble, obligava, doncs, a completar la Llei del Síndic de Greuges amb una altra de les Corts Generals que regulés les relacions entre totes dues institucions.

El Parlament de Catalunya, fent ús del procediment especial d'iniciativa legislativa previst a la CE 87.2, presentà una proposició de llei al Congrés dels Diputats en aquest sentit, com també ho varen fer els Parlaments d'Andalusia i Aragó.

La Llei 36/1985 vigent recull pràcticament en la seva integritat la proposició legislativa catalana, llevat d'algunes esmenes.

La Llei de les Corts Generals, 2, consagra la fórmula catalana de cooperació, la qual es basa en el que prescriu la Llei del Síndic de Greuges, 4, és a dir, la concertació d'acords o convenis entre el Defensor del Poble i els "ombudsmen" autonòmics per precisar els àmbits d'actuació d'aquests, les seves facultats d'exercici específic, el procediment de comunicació amb el Defensor del Poble i la durada dels esmentats acords. En el benentès que aquesta fórmula es refereix, òbviament, als supòsits de cooperació, els quals, segons la Llei Orgànica del Defensor del Poble, 12, depenen de la decisió prèvia i opcional d'aquest pel que fa a la supervisió per ell mateix de l'activitat de l'Administració autonòmica. Com afirma el punt 1 de l'article 1 de la Llei 36/1985, en tot allò que afecti matèries sobre les quals s'atribueixin competències a la Comunitat Autònoma en la Constitució i en el respectiu Estatut d'Autonomia, i sense minvar les facultats del Defensor del Poble, la supervisió de l'Administració autonòmica i la dels ens locals, quan aquests actuïn en exercici de competències delegades per aquella, podrà realitzar-se en règim de cooperació. En cada cas, els convenis entre el Síndic i el Defensor del Poble concretaran els aspectes ja referits d'aquesta cooperació. D'aquesta forma queda precisada la genèrica potestat del Defensor del Poble, continguda a la seva Llei Orgànica, 12, ja que, quan aquell decideixi supervisar l'Administració de la Generalitat o la dels ens locals del territori de Catalunya quan actuïn en exercici de competències delegades per aquella, podrà sol·licitar la col·laboració del Síndic, com afirma l'article 12 esmentat, però l'obligació que aquest últim té de coordinar-se amb el Defensor del Poble, d'acord amb el punt 2 del repetit article, queda matisada pels termes del conveni que s'hagi pogut subscriure entre ambdues institucions.

Conseqüentment, hom pot afirmar també que el Defensor del Poble sempre podrà supervisar l'Administració de la Generalitat amb la finalitat de defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans sense utilitzar el règim de cooperació i coordinació, així com el Síndic de Greuges sempre podrà fer-ho, en els termes i en l'àmbit fixats a la Llei catalana 14/1984, 1, sense necessitat de cooperar ni coordinar la seva actuació amb el Defensor del Poble, ja que aquesta obligació solament juga quan el comissionat de les Corts Generals decideix actuar respecte a la Generalitat i opta, d'acord amb el Síndic, pel règim de cooperació.

Pel que fa a la supervisió de l'Administració perifèrica de l'Estat a Catalunya, la Llei 36/1985, 2, amplia les competències que la Llei del Síndic de Greuges, 4.3, atorgava a aquest, ja que el mer tràmit de trasllat de les queixes al Defensor del Poble per part del Síndic és substituït ara per la possibilitat afegida que el primer podrà (a més no l'obliga la seva Llei Orgànica) requerir la col·laboració del Síndic per a la major eficàcia de les seves gestions, i, en conseqüència, també podrà informar-lo del resultat d'aquestes.

Text	d00349
Tema	Sindicatura de Comptes
Referència	PERULLES, JOAN JOSEP. "La Sindicatura de Comptes". A: <i>Comentaris sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya</i> . Vol. I. Barcelona: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autònoms, 1988. Pàg. 489-515.

LA SINDICATURA DE COMPTEES

Delimitació conceptual

L'article 42 de l'Estatut de Catalunya configura el control extern de la gestió financera en establir el següent: "Sense perjudici del que disposen l'article 136 i l'apartat d) de l'article 153 de la Constitució, es crea la Sindicatura de Comptes de Catalunya. Una llei de Catalunya en regularà l'organització i el funcionament i establirà les garanties, les normes i els procediments per a assegurar la rendició dels comptes de la Generalitat, la qual serà sotmesa a l'aprovació del Parlament".

L'article citat ha estat objecte de la normativa complementària que s'hi estableix. Per tant, considerem de molt interès el coneixement de les directrius i la problemàtica a què obeeix aquesta normativa i del contingut en què es plasma. No podem oblidar que es tracta d'una nova institució i encara que és possible parlar dels seus precedents històrics, manquen per complet actuacions i estudis tècnics que ens puguin donar notícia concreta del seu marc institucional i funcional en temps passats.

Nogensmenys, la Sindicatura de Comptes necessita un medi adequat perquè la seva normativa assoleixi eficàcia operativa que, de no existir prèviament, difícilment podria tenir aplicació. Aquest medi l'estableix, bàsicament, la Llei de Finances Públiques de Catalunya.

D'altra banda, les disposicions reguladores del control extern de l'activitat financera de l'Estat constitueixen una plantejament que no sempre són aliens al desenvolupament de les funcions de la Sindicatura de Comptes.

En conseqüència, cal situar la normativa que s'analitza, en relació amb la legislació reguladora de l'activitat financera catalana, i amb la que tracta del control extern de l'activitat financera a nivell estatal. En aquest sentit, s'estima necessari, a més, no oblidar la problemàtica de les disposicions específiques de la pròpia Sindicatura. Hem considerat que aquesta tasca, en aquest moment, és la primera que s'ha de dur a terme i és al seu desenvolupament que es limita aquest treball.

I. EL DRET I EL CONTROL DE LA PROGRAMACIÓ DE LES FINANCES

1. Activitat econòmica i activitat financera

En l'àmbit econòmic les empreses es constitueixen per dur a terme un determinat procés productiu. En canvi, en l'aspecte financer es troba l'Estat, juntament amb d'altres entitats con a ens productora de serveis públics, però amb una diferència fonamental respecte de l'empresa: aquesta sorgeix per produir béns i serveis i els ens públics, per d'altres motius i, a més, produeixen serveis públics.

La distinció establerta implica necessàriament que en l'activitat financera s'incloguin unes altres activitats desenvolupades pel propi Estat, o bé que activitats que no tenen aquell caràcter se'ns mostrin con a financeres, per influències de tipus polític, social, històric, religiós, etc. Aquesta circumstància per si

mateixa determina que a la pràctica no hi hagi una limitació terminant i absoluta entre el fet econòmic i el fet financer i que, en molts casos, l'Estat es trobi realitzant activitats de tipus econòmic.

Tot i que en la Hisenda pública allò que és típic i corrent és el fet financer, a la pràctica hi ha una variadíssima gamma de situacions en les quals operen conjuntament consideracions de tipus financer i de tipus econòmic. S'ha tractat d'efectuar una delimitació de totes aquestes situacions, que s'estudien sota les denominacions de preus privats, preus quasi-privats, preus públics, preus polítics i contribucions especials. De fet, a través de totes aquestes institucions es procura sintetitzar tot allò que fa referència a les situacions intermèdies entre el fet econòmic i el fet financer.

Tot el que s'ha exposat ens explica que en la vida financera dels Estats es produeixen una sèrie de situacions en les quals és difícil puntualitzar si realment es tracta o no d'activitats financeres.

A aquests efectes, Ursula K. Hicks assenyala que la demarcació entre allò que és públic i allò que és privat s'ha de delimitar amb una gran flexibilitat en les condicions modernes.

D'altra banda, no s'ha d'oblidar la relació d'interdependència en què es troben les activitats econòmiques i financeres. Els organismes públics no compten amb mitjans suficients per al desenvolupament de l'activitat financera i, per tant, no els resta sinó de treure de les economies privades els elements necessaris, i l'activitat d'aquests organismes comporta, precisament, allò indispensable perquè la producció de béns i serveis per art de la iniciativa privada pugui tenir efecte. Per aquesta raó es parla de la productivitat de la despesa pública, perquè el fet de satisfer més determinades necessitats possibilita el desenvolupament d'ulteriors activitats econòmico-privades.

Però, a més, s'ha de tenir en compte que l'activitat financera suposa un trasbals de disponibilitats. Extretes aquestes per l'Estat d'uns ciutadans per lliurar-les a d'altres a través de la despesa pública, s'opera la redistribució de la renda nacional amb totes les possibilitats i repercussions que d'aquesta situació es deriven.

El desenvolupament de l'activitat financera dóna lloc, per tant, al fet que hi hagi una reunió de mitjans portada a cap per ens públics per satisfer unes determinades necessitats que s'entén que no pot assolir eficientment l'empresa privada. L'exercici d'una activitat d'aquest tipus pressuposa la confecció d'una previsió que reguli l'acomodació dels mitjans requerits a la finalitat perseguida. Aquest pla es coneix amb el nom de Pressupost.

El pressupost d'un ens públic dóna concreció a un estat de xifres en què figuren les despeses de l'activitat financera i els seus ingressos expressats en moneda, durant un determinat període.

Però el Pressupost en una democràcia parlamentària no és només un element consubstancial a una gestió financera correcta. La seva existència comporta un mandat del legislatiu a l'executiu respecte a allò que ha d'exigir als ciutadans, donant compliment, en tot cas, a les lleis tributàries, ja que de poc serviria que fossin justes si no s'exigís igual de totes les unitats econòmiques i s'autoritza per a la realització de determinades despeses, concretant-ne la quantitat i que s'han de portar a terme tal com estableixen les lleis reguladores de l'exercici de l'activitat financera, amb les puntualitzacions i precisions que acostuma a establir la pròpia Llei Pressupostària.

2. Informe sobre la gestió de la programació financera

L'existència del Parlament de Catalunya comporta la seva facultat de dictar lleis. En aquest sentit, les exigències de l'organització financera provoquen que una de les lleis que ha d'aprovar anualment el Parlament és la Llei de Pressupostos de la Generalitat. Aquesta Llei revesteix una naturalesa particular ja que constitueix un mandat del Parlament envers el Consell Executiu, mitjançant el qual es faculta aquest perquè obtingui uns determinats ingressos i se l'autoritza perquè realitzi despeses, puntualitzant allò que podrà gastar, fins a quin import i de quina manera ho haurà de fer.

El mandat pressuposa, en general, que un cop realitzat, el mandatari n'ha de donar compte al mandant. Respecte a la Llei de Pressupostos de cada any, aquesta exigència suposa que el Conseller d'Economia i Finances dóna compte al Parlament del compliment de la Llei esmentada. En vista de la magnitud de les funcions de la Generalitat i la seva importància quantitativa, la documentació en la qual és consignat dit

compliment és voluminosa i complexa i la seva anàlisi i comprovació requereix una especial preparació tècnica. Per aquesta raó es considera consubstancial amb el mandat pressupostari l'existència d'un organisme tècnic annex al Parlament que el verifiqui. A Catalunya aquest organisme tècnic depèn orgànicament del Parlament i s'anomena Sindicatura de Comptes. *1

El mandat pressupostari cristal·litza en una sèrie de normes jurídiques i, per tant, la comprovació que cal realitzar implica la verificació del compliment d'aquelles normes. *2

Tanmateix no resulta suficient la constatació documental de la gestió pressupostària en expedients administratius, sinó que cal una constatació ordenada de la gestió d'acord amb una sistematització concreta que permeti obtenir llistats que periòdicament donin un resum d'allò que està succeint en relació amb els béns que gestiona l'executiu. Tots aquests aspectes comporten el fet que hi hagi una comptabilitat pública que també s'ha de comprovar. *3

Tal com hem dit, el mandat pressupostari faculta per a l'obtenció d'uns determinats ingressos, a la vegada que autoritza la realització de despeses concretes i específiques. L'Administració Pública ha de tenir cura en la gestió dels dits mitjans, tant pel que fa a la seva ordenada conservació i disposició, com a les contraprestacions que rebí pel lliurament d'aquells, a fi i efecte que constitueixin els béns i serveis més adients per a satisfer les necessitats públiques a les quals es destinen. Cal, per tant, informar el Parlament de la racionalitat en l'execució de les despeses públiques. Els sacrificis que s'exigeixen a la col·lectivitat han de tenir un rendiment òptim, per la qual cosa s'estableixen unes previsions amb caràcter anual. Caldrà informar el Parlament de la plasmació de la realitat d'aquestes previsions i de les modificacions a què han estat sotmeses. *4

L'execució del Pressupost comporta l'aplicació a determinades finalitats dels mitjans que amb motiu de la Llei de Pressupostos es posen a disposició de l'executiu perquè satisfacin les seves necessitats. Cal informar degudament el Parlament de totes les qüestions tècniques que afecten aquest tema perquè s'hi pugui pronunciar. *5 En resum, el mandat pressupostari implica l'emissió d'un informe previ que inclou aspectes jurídics, comptables, tècnics i econòmics.

D'altra banda, per arribar a una millor satisfacció de les necessitats i aconseguir una utilitat social òptima, la gestió dels mitjans públics es porta a terme també al marge de l'Administració Pública, és a dir, pels ens autònoms i les empreses públiques que en major o menor mesura gaudeixen d'autonomia en la seva gestió, però com que els mitjans que els permeten actuar són públics cal, igualment, en aquest cas informar el Parlament de la seva gestió, tenint en compte les especials circumstàncies que hi concorren. S'ha d'arribar a la mateixa conclusió quan s'entén que la utilitat social òptima només es pot assolir subvencionant les empreses privades que porten a terme una determinada activitat, perquè puguin continuar realitzant-la o perquè s'estima convenient que assoleixin llurs objectius a un nivell al qual no s'havia arribat fins aleshores. En aquests casos, la informació es fa més necessària i és més complexa perquè hi intervenen paral·lelament consideracions econòmico-privades i financeres. I possiblement només es podrà donar complida informació sobre el cost, però no sobre els rendiments ja que aquests pressuposen pronunciar-se sobre la utilitat social que tècnicament es fa difícil de mesurar. *6

1. LCat. 6/1984, 1.
2. LCat. 6/1984, ll.a).
3. LCat. 6/1984, ll.a).
4. LCat. 6/1984, 11.b).
5. LCat. 6/1984, ll.c).
6. LCat. 6/1984, 11.d).

3. Modalitats

Tal com hem dit, la documentació en què es consigna anualment el desenvolupament de l'activitat financera, és voluminosa i complexa. Per aquesta raó es fa difícil emetre sobre la matèria un informe de contingut jurídic, comptable, tècnic i econòmic.

D'altra banda, cal assenyalar que si es portés a terme d'una manera exhaustiva, seria necessari establir una organització administrativa paral·lela i, per tant, amb gran nombre de funcionaris.

A més, pràcticament és impossible emetre amb caràcter general judicis sobre la racionalitat en l'execució de la despesa pública, igual que sobre l'execució de programes per la seva pròpia naturalesa.

Cada servei establert per a gestionar determinades despeses que tinguin com a finalitat afrontar una necessitat pública comporta un examen sobre la seva configuració i una anàlisi de quins són els mitjans més adequats per a satisfer-la, a més d'un estudi sobre la qualitat i quantitat dels utilitzats en cada cas concret. Per arribar a conclusions degudament fonamentades, els dictàmens han de tenir un plantejament puntual i concret.

Els programes d'actuacions, inversions i finançament, com altres plans o previsions que regeixen les empreses públiques i els organismes autònoms, només es poden analitzar un per un, sens perjudici que partint d'un estudi individual es puguin establir algunes generalitzacions.

Les dites circumstàncies aconsellen establir una diferenciació entre qüestions de caràcter general que s'han d'analitzar inexcusablement en el moment de verificar i comprovar el compte general, i d'altres d'un contingut particular i concret que tenen lloc mitjançant informes o memòries de caràcter puntual que en tots els casos s'han d'elevat al Parlament. *7

Els informes de caràcter puntual tenen, per tant, una entitat pròpia, però com hem assenyalat, a través d'ells es poden establir algunes generalitzacions que, sens dubte, permeten arribar a conclusions que s'incorporin al compte general per pronunciar-se, amb fonament de causa, tant sobre l'execució de programes, plans o previsions, com sobre la racionalitat en la realització de la despesa pública.

Fins i tot es pot arribar a la conclusió que els informes puntuals poden constituir una part preliminar de l'informe del compte general. Aquest plantejament pot desdibuixar el contingut predominantment tècnic dels informes puntuals, i perjudicar la seva eficàcia, per arribar de la manera més senzilla possible a una millora en el futur de la gestió financera de tots i cadascun dels serveis informats.

7. LCat. 6/1984, 6.1.

4. Àmbit institucional

De la mateixa manera que amb anterioritat a la Constitució del 1978 no era possible parlar de la fiscalització externa dels comptes de la Generalitat per a sotmetre els informes emesos, com a resultat d'aquella, a la decisió del Parlament de Catalunya, tampoc no es podia preveure el resultat d'una fiscalització externa sotmesa a la decisió del Ple de la corporació local corresponent.

Nogensmenys, cal reconèixer que abans de la Constitució es parla de fiscalització externa de la gestió financera de les Corporacions locals, però la seva realització es portava a terme mitjançant l'emissió d'informes del Servicio de Inspección y Asesoramiento que eren sotmesos a les decisions dels Delegats o del Ministre d'Hisenda. El sistema financer de les Corporacions locals estava subjecte a un règim de subordinació administrativa a l'autoritat central. Tanmateix, el plantejament constitucional que parteix del principi d'autonomia, tant per a les Comunitats com per a les Corporacions locals, obliga, per intentar que prevalgui en tots els casos el principi de legalitat en matèria financera, a fer extensiu el repetit informe anual, a les Comunitats Autònomes i a les Corporacions locals.

A través dels dits informes, es doten les Assemblees respectives dels mitjans tècnics perquè es puguin pronunciar sobre l'activitat pressupostària dels òrgans de govern i el ciutadà s'assabenta del plantejament de l'anàlisi de la gestió de les finances públiques a tots els seus nivells. De no admetre-ho així, aquella part de la vida pública que afecta d'una manera més immediata el ciutadà es mantindria allunyada de la necessària verificació i informació sobre la gestió de les finances públiques.

Aquests informes anuals previs a l'aprovació dels comptes de cada exercici han de tenir una saludable eficàcia en la gestió pública de la vida local, que porti el ciutadà a la convicció que les seves relacions financeres amb la col·lectivitat que emmarca la seva convivència han estat objecte d'una anàlisi que permeti conèixer la bondat de la gestió realitzada.

D'acord amb el principi esmentat, la Llei 6/1984, quan estableix que la Sindicatura de Comptes és l'òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya, puntualitza que componen el sector públic de Catalunya, entre d'altres, les Corporacions locals, els seus organismes

autònoms, les empreses públiques i empreses vinculades *8 i que quan els informes de la Sindicatura de Comptes es refereixen a les Corporacions locals o a les entitats del sector públic que en depenen, seran els seus òrgans competents els qui entendran de les propostes, sens perjudici que aquestes siguin trameses al Parlament. *9

8. LCat. 6/1984, 4.

9. LCat. 6/1984, 7.2.

5. Especial protecció jurídica de la gestió financera

L'anàlisi dels antecedents de la Sindicatura de Comptes posa de manifest que es dona una constància històrica en el plantejament institucional. En totes les fases del seu desenvolupament històric s'aprecia que entre les competències que caracteritzen la institució hi figura sempre l'atribució del poder necessari per procedir contra els responsables de descoberts comptables en la gestió financera. Els qui en el maneig de fons o efectes públics incorren en abastament són objecte d'una especial jurisdicció i, a l'efecte, s'estableixen normes especials per tal de garantir, tant com es pugui, l'efectivitat de les responsabilitats en què hagin incorregut.

Actualment, la delimitació de la responsabilitat comptable ofereix dificultats que s'analitzaran més endavant. Però històricament cal remarcar una sèrie de circumstàncies que avui ja estan superades.

La gestió financera comporta l'obtenció d'ingressos i la seva conservació i utilització. Per a l'obtenció d'ingressos històricament s'estableixen fets, actes i situacions que són determinants de l'exacció de tributs. En relació amb cadascun d'ells s'estableix una normativa i una organització.

En la normativa vigent distingim entre les disposicions que afecten el fet imposable, subjecte passiu, base imposable, base liquidable, tipus de gravamen i deute tributari. Tots aquests elements conceptuals es troben desdibuixats fins que no adquireix carta de naturalesa en la nostra civilització el Dret tributari, i abans es donaven, la major part de les vegades, sense cap mena de diferenciació entre ells. En conseqüència, en èpoques anteriors, el punt de partida per a establir responsabilitats comptables era més que confús.

D'altra banda, pel que fa a l'organització tributària es distingeix actualment entre gestió liquidadora i recaptadora. És a dir, una cosa és la determinació dels deutes tributaris i una altra diferent procedir a la seva recaptació. I, a més, quant a l'última es parteix de la premissa que les oficines recaptadores no poden ésser dipositàries de diners, ja que aquests han d'estar en poder d'entitats bancàries. Aquest principi d'organització financera i la seva observança tenen una especial transcendència en la disminució del nombre de casos de responsabilitat comptable.

Tanmateix, mentre no s'estableixi una clara distinció entre oficines liquidadores i recaptadores es fa molt difícil a la pràctica determinar xifres concretes a partir de les quals es podria puntualitzar quan es produeix un abastament.

En èpoques històriques ja superades, en què figuraven determinades persones com a titulars per a l'exacció de tots els tributs d'un territori es feia gairebé impossible determinar quin havia d'ésser el rendiment financer que havia d'obtenir el tresor públic.

L'atribució personal de la gestió de determinats tributs intenta ésser el punt de partida d'un plantejament més clar, tot i que segueixen mancant les condicions tècniques necessàries per a poder puntualitzar en la realitat l'àmbit concret de la responsabilitat comptable. Cal remarcar que mentre no es distingeixi entre liquidació i recaptació o pagament es fa difícil plantejar la responsabilitat comptable, ja que manquen les dades inicials a partir de les quals poder arrencar en cada cas concret.

II. PRECEDENTS HISTÒRICS

1. Generalitats

En analitzar el plantejament institucional dels informes sobre les liquidacions dels comptes públics, s'ha fet palesa l'estreta vinculació entre els conceptes tècnics determinants del contingut de la gestió financera

i la naturalesa i l'abast de l'examen crític que comporten, tant la fiscalització, com la determinació de responsabilitats comptables. És necessari, per tant, puntualitzar que la institució de la Sindicatura de Comptes no es podia convertir en realitat, en èpoques en les quals no existien els plantejaments tècnics necessaris per a la seva implantació, ni els condicionaments econòmics, sociològics i polítics que la fan possible. En conseqüència, no ens referirem al desenvolupament històric de la institució de què tractem, sinó als seus precedents dintre de les institucions catalanes, ja que no s'havia donat encara el context necessari.

Cal assenyalar que en l'estudi dels precedents de la Sindicatura de Comptes s'han de distingir dues fases de naturalesa diferent: una primera de caràcter feudal amb les prestacions que li són peculiars, motiu pel qual els drets d'emfiteusi constitueixen la base de les rendes reials juntament amb una sèrie de drets que posen de manifest les prestacions dels vassalls; i una segona, en què sorgeixen una sèrie de figures tributàries que, tot i que són limitades quant a la seva efectivitat per una sèrie d'exempcions fruit de les circumstàncies, van donar lloc a una organització de la gestió financera que es pot considerar com un precedent de l'actual, i a la qual ens referirem a continuació.

2. Desenvolupament institucional

Encara que com puntualitza Rovira i Virgili, a la Catalunya nacional es varen delimitar les funcions respectives de batlles i veguers, assenyalant que els primera, a través de la figura del batlle general, estaven encarregats a l'ensens de l'administració de les finances del comte-rei i d'algunes funcions judicials, cal remarcar que un procurador fiscal secundava el batlle general en allò que es relacionava amb el fisc reial. Aquest procurador estava investit d'àmplies facultats punitives sobre els agents reials que no complissin llurs deures. *10 Per tant hem d'assenyalar que en l'organització financera no s'ignora la figura de la responsabilitat comptable.

Segons Rovira i Virgili, a partir de Pere III sorgeixen quatre grans càrrecs palatins: canceller, majordom, camarlenc i mestre racional. Quan es refereix a llurs funcions financeres puntualitza que, de tots aquests alts funcionaris, el mestre racional tenia al seu càrrec la suprema direcció de les finances, revisava els comptes dels alts funcionaris de la cort; intervenia també en els documenta de la Cancelleria que presentaven un caràcter financer i tenia facultats per a impedir o deturar llur expedició. Com era natural, la seva gestió estava coordinada amb la del canceller. El mestre racional venia a ésser el ministre de Finances.

En l'administració de la cort, que era la seva funció pròpia, el mestre racional adquirí extenses prerrogatives. Tots els qui en una forma o altra recollien o pagaven diners de les finances reials (batlles generals, administradors de les rendes reials, veguers, justiciers, procuradors, etc.) i els funcionaria de l'administració palatina (camarlenc, escrivans- secretaria, comprador, protonotari) havien de presentar-li els comptes; i els dels seus subordinats (tresorer, escrivà de ració) els comprovava ell.

El mestre racional no podia tancar els comptes sense tenir tots els documenta justificatius. Portava tres llibres: el de "notaments", on anotava allò que pagaven els batlles generals, el procurador general i els administradora de les rendes reials per les despeses corrents de l'any, especialment pela salaris de llurs subalterna; el "Llibre d'albarans dels comptes", on apuntava les despeses dels funcionaria financers dels Estats de la monarquia i dels funcionaris de la cort, amb els comprovants que aquests presentaven; i el "Llibre ordinari", on consignava els ingressos i les despeses reials.

El mestre racional estava encarregat de perseguir les falsificacions de moneda. Dins el Consell reial era el representant del reial patrimoni, juntament amb el tresorer. Tenia com a ajudant, i per a representar-lo en la seva absència, un lloctinent, i disposava de dotze escrivans.

Cal remarcar que la tresoreria reial estava en certa manera subordinada al mestre racional i tenia al capdavant el tresorer, encarregat de la missió de realitzar les entrades i sortides del tresor del comte-rei. De la qual cosa es desprèn que el tresorer era un funcionari de categoria inferior al mestre racional. *11

La figura del mestre racional dóna entitat a les nostres institucions financeres, com ho posa de manifest el reconeixement per Piernas i Hurtado de la seva superioritat sobre la Hisenda castellana de l'època, assenyalant que està fundada, principalment, en l'incertada organització dels llurs funcionaris i llur comptabilitat.

No és estrany, per tant, que els estudiosos hagin dedicat especial atenció a l'anàlisi de les funcions del mestre racional, com ho ha fet Félix María Ferraz Penelas. *12 El resultat de les seves investigacions el considerem del major interès i per aquest motiu en reproduïm els fragments següents:

"Les Ordinacions encomanaven al mestre racional que constrenyés els batlles generals, procuradors reials i administradors de les rendes reials a presentar-li en els comptes de cada any èpoques i cartes de pagament pels salaris que es pagaven als procuradors, governadors, justiciers jutges, assessors, batlles, veguers, merins, notaris i d'altres, als quals es donaven salaris certs o pensions anuals, les quantitats dels quals havia d'anotar el mestre racional en els seus llibres de manament. Conservava, igualment, per escrit el detall de tot el que els dits procuradors, batlles i administradors reials venien obligats ordinàriament cada any a qualsevol persona. El mestre racional també estava obligat a donar fe als dits procuradors, batlles generals i administradors reials, de les despeses que afirmaven haver fet per causes justes i raonables i dels preus de les rendes reials tal i com aquestes rendes s'arrendessin, posant per escrit al seu llibre els preus esmentats."

El mestre racional tenia l'encàrrec d'esbrinar i saber la veritat de les faltes que cometessin tant els domèstics com els oficials reials i de prevenir i fer executar degudament allò que calgués perquè els dits domèstics i oficials no tinguessin l'ocasió d'incórrer en faltes.

També atribuïen les ordinacions al mestre racional l'obligació de perseguir i fer arrestar els falsificadors de moneda, detenint-los per l'alguatzir per enviar-los als jutges ordinaris, amb requeriment a aquests per arrestar-los si no eren de la casa reial, ja que si eren d'aquesta casa ho feia l'alguatzir sense ordre dels jutges, havent-n'hi prou amb la del mestre racional".

Ferraz Penelas entén que el mestre era el comptador suprem del regne, l'interventor de tots els oficis de la Hisenda, i a la seva sanció estaven sotmesos els administradors, tesorers i recaptadors de les rendes públiques, igual que el batlle general, els batlles locals i els seus lloctinents i receptors de les rendes del patrimoni de la corona. Ajudat en el seu ministeri per diversos coadjutors, pel receptor de la batllia i pel regent i els oïdors de la reial audiència, la seva autoritat investigadora i censora resultava quasi superior, en certa manera, a la del mateix batlle general, que era el cap de l'alta administració del reial patrimoni; però no de tot l'ordre econòmic del regne, ja que havia de retre els seus comptes davant l'ofici del mestre racional.

10. ROVIRA i VIRGILI, A. Història de Catalunya, Vol. V, Bilbao, 1977 pàg. 500.

11. ROVIRA i VIRGILI, A. Història de Catalunya, Vol. V, Bilbao, 1977 pàg. 503-504.

12. FERRAZ PENELAS, F. El Maestro Racional y la Hacienda Foral Valenciana, Tesi doctoral, València, 1913.

3. Recapitulació

Del conjunt de les investigacions històriques sembla que es desprèn que les funcions que realitzava el mestre racional eren de diversa naturalesa. D'una banda era el comptador suprem i l'interventor de l'Estat i de l'altra exigia responsabilitats per les faltes comeses en l'administració dels béns. Pel que fa al primer aspecte, les seves funcions corresponen a les de l'actual Interventor de la Generalitat. Pel que fa al segon, són un clar antecedent de la responsabilitat comptable i, per tant, de la Sindicatura de Comptes.

Tanmateix en l'Administració catalana hi ha antecedents dels informes sobre fiscalització que cal retre al Parlament de Catalunya. El seu germen es troba (a les Corts de Monsó 1289) en els organismes delegats per les corts a fi de recaptar llur donatiu al rei: ara, durant la lluita, els donatius sovintegen tant que els organismes recaptadors se succeeixen, s'encavalquen, acaben per esdevenir permanents. Així neix primer de fet i després de dret, com totes les nostres institucions polítiques, la Diputació Permanent de les Corts Catalanes o Diputació del General de Catalunya. A les Corts de Cervera del 1359 aquest organisme, encara solament recaptador, rep part de la seva estructura fonamental, ja que per a l'administració del donatiu, va elegir dotze diputats i dotze consellers oïdors de comptes, quatre per cada braç. I és ell qui esdevindrà la delegació permanent i representativa de les Corts i, en conseqüència, políticament la representació de Catalunya.

D'aquesta manera es perfila la figura de l'Oïdor de Comptes, funcionari encarregat d'examinar i d'aprovar els comptes d'una corporació. Els oïdors de comptes de la Generalitat de Catalunya es varen establir el

1359 i el 1413 llur nombre fou de tres, un per braç, amb duració triennial. La funció dels oïdors de comptes era de revisar els comptes presentats pels diputats i inspeccionar el "Llibre de Manifest". En crear-se l'aparell administratiu propi de la Generalitat, sorgeixen un regent de comptes, diversos oïdors de comptes, un mestre racional, un procurador general, etc. Aquesta Diputació General, amb diverses reformes, dura fins al 1714.

4. Del Dret de nova planta a la creació de la sindicatura de comptes

Durant el govern dels reis de la Casa d'Àustria, Catalunya conserva, si bé en decadència, les seves institucions. En entrar a regnar la casa de Borbó, Catalunya, que es dreça en armes contra el seu primer representant a Espanya, fou vençuda i el seu règim peculiar abolit amb el Decret de Nova Planta.

Un cop restaurada la Generalitat en proclamar-se la República, *13 s'aprova l'Estatut el 15 de setembre de 1932. En el seu article 17 es tracta del control de la gestió financera, quan únicament es diu "El Tribunal de Comptes de la República fiscalitzarà anualment la gestió de la Generalitat quant a la recaptació d'impostos que li sigui atribuïda per la delegació de la Hisenda de la República i a l'execució de serveis per encàrrec seu, sempre que es tracti de serveis que tinguin llur designació especial en els Pressupostos de l'Estat".

D'aquesta manera el tractament de la fiscalització externa va quedar reduït a la normativa de portes enfora, si bé l'Estatut interior del 1933, en l'article 81, estableix que una Llei d'Administració i Comptabilitat "regularà el funcionament d'un Tribunal de Comptes constituït amb independència del Consell Executiu, i estatuirà les garanties, les normes i els procediments per a assegurar la rendició dels comptes, la qual serà sotmesa a l'aprovació del Parlament". L'Estatut es va deixar d'aplicar quan Catalunya va ésser ocupada militarment, l'any 1939. *14

Després de l'aprovació de la Constitució del 1978, en què es reconeix i garanteix a les nacionalitats i regions que integren Espanya el dret a l'autonomia, es promulga l'Estatut del 1979, en què queda institucionalitzada la Sindicatura de Comptes en els termes següents: "Sens perjudici del que disposa l'article 136 i l'apartat d) de l'article 153 de la Constitució, es crea la Sindicatura de Comptes de Catalunya. Una llei de Catalunya en regularà l'organització i el funcionament i establirà les garanties, les normes i els procediments per a assegurar la rendició dels comptes de la Generalitat, la qual serà sotmesa a l'aprovació del Parlament". L'anàlisi d'aquesta disposició i de les seves normes complementàries constitueix el contingut dels apartats III, IV i V d'aquest treball.

13. LCat. 21 abril 1931.

14. L 5 abril 1938.

5. El Tribunal de Comptes

L'existència d'òrgans de control extern de la gestió financera suposa l'establiment d'un sistema polític que respongui als principis de la divisió de poders, per tal com quan es donen aquestes circumstàncies a nivell estatal, en el segle XIX, el règim financer de Catalunya resta abolit, entenem que cal referir-s'hi. Segons Artola Gallego, la Constitució del 1812, d'acord amb el context històric, estableix una Contaduría Mayor de Cuentas, mentre que el Reglament de 7 d'agost de 1813 feia d'ella una nova oficina, d'acord amb els principis del nou règim que sotmetia al control últim de les Corts l'activitat de la Contaduría. La restauració de l'absolutisme, quan Ferran VII va tornar de l'exili, arruïnà la iniciativa, però no va acabar amb la necessitat d'adaptar les institucions a les noves circumstàncies. López Ballesteros va ésser l'encarregat de revisar i reorganitzar les oficines de la Contaduría i, encara que els seus plantejaments no podien coincidir amb els de les Corts, va ésser el creador de la nova denominació amb la qual seria coneguda, en crear el Tribunal Mayor de Cuentas, que els governs liberals successius respectarien en bona part, si bé suprimint el qualificatiu de mayor. *15

José María Fernández Pirla ens dóna un punt de vista del Tribunal Mayor de Cuentas quan ens diu que es configura com una institució de doble funcionament en relació amb el control de la gestió dels cabals públics, assumint, d'una banda, les funcions que defenia la Contaduría Mayor de Cuentas i, de l'altra, les tasques del Tribunal de Oidores, enquadrat en el Consell d'Hisenda. Com a conseqüència d'això, el

Tribunal Mayor de Cuentas, que es crea amb la dita denominació per la Reial Cèdula de SM de 10 de novembre de 1828, rep les dues consideracions d'autoritat governativa i autoritat judicial. *16

Admesa institucionalment en l'àmbit estatal l'existència d'un organisme de control extern de la gestió financera per informar-ne al Parlament, el seu desenvolupament històric és paral·lel al de les institucions polítiques estatals en els dos darrers segles. En aquest respecte estimem il·lustratives les consideracions de Fernández Rodríguez quan ens diu que "la història del Tribunal de Comptes, del nostre Tribunal de Comptes és, sens cap dubte, la història d'una frustració, la història d'un lament permanent per allò que podia ésser i no fou, per allò que podia haver significat en la nostra vida col·lectiva sense que realment hagi significat res". *17

En realitat, la fiscalització externa de la gestió financera és la contrapartida onerosa, per a l'executiu, de la llibertat política. És difícil que aquesta última es mantingui si no té efectivitat la primera d'una manera puntual i en la forma legalment establerta. Sembla que els nostres legisladors ho han comprès així, segons que ens donen a entendre el text constitucional i el nostre Estatut.

15. FERNÁNDEZ PIRLA, J.M. El Tribunal Mayor de Cuentas de Fernando VII, Madrid, 1986, pàg. 8

16. FERNÁNDEZ PIRLA, J.M. El Tribunal de Cuentas de Fernando VII, Madrid, 1986, pàg. 75.

17. Instituto de Estudios Fiscales, El Tribunal de Cuentas en España, Vol. I, pàg. 19.

III. ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT

1. Organització

Segons l'article 42 de l'Estatut de Catalunya, una llei regularà l'organització i el funcionament de la Sindicatura de Comptes. Amb la Llei 6/1984, s'ha complert només en part l'esmentat precepte estatutari, atès que tan sols en regula l'organització. Pel que fa al funcionament, es limita a consignar en l'article 3 i en la disposició addicional, que la Sindicatura de Comptes ha d'elaborar el projecte de normes de règim interior que ha de presentar al Parlament perquè el discuteixi i l'aprovi. Un cop complits els tràmits esmentats, el Parlament va aprovar les Normes de Règim Interior el 19 de març de 1986.

A. Institució col·legiada

La Sindicatura de Comptes es configura com una institució col·legiada. Per la seva denominació sembla que ha d'ésser així, ja que l'Estatut no fa referència al Síndic de Comptes sinó que parla de la Sindicatura. Si més no, la legislació de Navarra en matèria de fiscalització externa ens parla de Cámara de Comptos i, en canvi, la normativa que la regula desenvolupa la institució partint de la premissa que es tracta d'un òrgan unipersonal. La Llei 6/1984 no tracta expressament d'aquesta qüestió, però estableix que el Ple de la Sindicatura és integrat per 7 Síndics. *18

No hi ha dubte que la celeritat en l'adopció de decisions es fa més fàcil si es tracta d'un òrgan unipersonal. Però cal tenir en compte que la Sindicatura ha d'informar el Parlament de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya *19 i quan emet els seus informes no pot ignorar que ha d'actuar amb submissió a l'ordenament jurídic i amb total independència respecte als òrgans i als ens públics subjectes a la seva fiscalització. *20

Per puntualitzar l'abast de l'ordenament jurídic en cada cas concret no hi ha dubte que l'anàlisi del procés de captació de la realitat per encaixar-la en la norma que la regula es porta a cap d'una manera més acurada a través d'un examen realitzat conciliant la diversitat de papers i punts de vista que puguin mantenir els Síndics que no d'una manera unipersonal, amb l'avantatge que els que discrepin del vot de la majoria podran exposar al Parlament llurs opinions a través d'un vot particular, i d'aquesta manera es garanteix a aquell que pugui adoptar les seves decisions amb ple coneixement de causa.

D'altra banda, la independència de l'òrgan fiscalitzador respecte als ens subjectes a les seves funcions tampoc no hi ha dubte que és més fàcil d'assolir si es tracta d'un òrgan col·legiat que d'un òrgan unipersonal. Tots els arguments que en aquest respecte es mantenen entorn de l'organització de l'Administració de justícia són de plena aplicació en matèria de fiscalització de comptes i de

responsabilitat comptable. I resten reforçats, en atenció a l'elevada quantia de les qüestions sobre les quals ha d'informar la Sindicatura de Comptes i als interessos econòmics, socials i polítics que hi estan en joc.

Són òrgans de la Sindicatura de Comptes: el Ple, la Comissió de Govern, el Síndic Major, les Seccions de Fiscalització i d'Enjudiciament i el Secretari General.

18. LCat. 6/1984, 13.

19. LCat. 6/1984, 1.

20. LCat. 6/1984, 3.

B. Síndics

Encara que els Síndics no són òrgans de la Sindicatura de Comptes, sense Síndics no hi ha Sindicatura possible. Integren el Ple, *21 la Comissió de Govern *22 i les Seccions. *23 També figura un Síndic i al capdavant dels departaments sectorials en què s'organitza la Secció de Fiscalització. *24

Els Síndics, la designació dels quals és irrevocable, han d'exercir les seves funcions amb independència. *25 Per tant, els Síndics gaudeixen d'independència en l'exercici de llurs funcions i són inamovibles durant un període per al qual han estat designats. *26

La independència dels Síndics es reflecteix tant en les seves actuacions, com en l'emissió del seu parer en els òrgans col·legiats de què formen part. Aquesta independència es constata formalment tant en els projectes d'informes i actuacions prèvies, com en les actes de les sessions i en els vots particulars que puguin formular.

En les seves actuacions la Sindicatura parteix en bona part dels projectes d'informes que han d'elaborar els Síndics. La llibertat del Síndic té, per tant, dos contrapesos importants. Suposa, en primer lloc, la responsabilitat d'elaborar projectes d'informes i en segon lloc, que aquests estan sotmesos a la decisió d'un òrgan col·legiat de la Sindicatura. En cap cas el Síndic no emet informes, ja que aquests són sempre acords de la Sindicatura.

En vista de les prerrogatives dels Síndics, hi ha una normativa específica que fa referència al seu nomenament, incompatibilitats, abstenció, recusació i pèrdua de llur condició.

El Parlament designa els Síndics, set, mitjançant votació per majoria de les tres cinquenes parts, per un període de sis anys. *27

21. LCat. 6/1984, 13.1.

22. LCat. 6/1984, 15.1.

23. LCat. 6/1984, 17 i 18.

24. LCat. 6/1984, 17.3.

25. LCat. 6/1984, 21.2.

26. Normes de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes, DOGC 689, art. 6.

27. LCat. 6/1984, 20.

C. Ple

El Ple és l'òrgan més important de la Sindicatura i és integrat pels set Síndics que la componen. *28 Com que la Sindicatura de Comptes és l'òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya, aquesta fiscalització es porta a terme mitjançant informes i memòries, que en tots els casos ha d'eleva al Parlament, *29 i l'aprovació de tots els informes i memòries correspon al Ple, no hi ha dubte que des d'una perspectiva funcional se li atribueixen les tasques d'una major transcendència envers les institucions més importants de la Generalitat.

En realitat, el contrapès de la llibertat del Síndic en l'exercici de les seves funcions és el Ple de la Sindicatura, ja que són les seves decisions les que prevalen.

28. LCat. 6/1984, 21.1.

29. LCat. 6/1984, 14 i 6.1.

D. Comissió de Govern

El govern de la Sindicatura es porta de manera col·legiada i correspon a la Comissió de Govern que és formada pel Síndic Major i per dos Síndics designats pel Ple. *30

Les competències de la Comissió de Govern són de distribució de les tasques en els seus òrgans; de personal; d'autorització i disposició de despeses i les delegades pel Ple. Per tant, en principi, no li correspon cap decisió de caràcter institucional i s'ha de limitar a qüestions d'índole interna. *31

30. LCat. 6/1984, 15.1.

31. LCat. 6/1984, 15.2.

E. Síndic Major

El Síndic Major, proposat pel Ple entre els seus membres, és nomenat per un període de 3 anys pel President de la Generalitat. *32 En cas d'absència o de malaltia, el Síndic Major és substituït provisionalment pel Síndic de més antiguitat de la Comissió de Govern, o, si escau, pel de més edat d'entre ells. *33

Les competències atribuïdes al Síndic Major *34 són de diferent naturalesa i, quan les puntualitza, la Llei parteix d'una doble premissa: totes les resolucions que comporten l'exercici de les funcions fiscalitzadora i d'enjudiciament corresponen al Ple i el govern de la Sindicatura està atribuït a la Comissió nomenada a aquest efecte. Per tant, se li assignen funcions representatives i d'inspecció, a més de les que comporten la presidència del Ple i de la Comissió de Govern, l'ordenació dels pagaments propis de la Sindicatura i, amb caràcter residual, les no assignades als altres membres de la Sindicatura. *35

32. LCat. 6/1984, 20.2.

33. LCat. 6/1984, 16.2.

34. LCat. 6/1984, 16.2.

35. Normes de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes, 35.2.

F. Secretari General

Correspon al Ple de la Sindicatura nomenar el Secretari General entre persones que posseeixin la titulació exigida per ser designades Síndics, *36 el qual compleix les funcions conduïts a l'exercici adequat de les competències governatives del Ple, de la Comissió de Govern i del Síndic Major en tot el que fa al règim intern de la Sindicatura de Comptes. Especialment vetlla per la redacció de les actes de les sessions del Ple i de la Comissió de Govern i elabora els avantprojectes de pressupostos i els de les memòries que s'han de sotmetre al Ple. *37

Les funcions conduents a l'exercici adequat de les seves competències governatives es puntualitzen a les normes de règim interior. *38

36. LCat. 6/1984, 14J0; Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 47.1.

37. LCat. 6/1984, 19.

38. Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 48.

G. Seccions

Les componen els Presidents i altres Síndics designats pel Ple i només està prevista l'existència de les Seccions de Fiscalització i Enjudiciament. *39

A la Secció de Fiscalització li corresponen la verificació de la comptabilitat dels ens del sector públic de Catalunya i l'examen i la comprovació dels seus cometes. S'organitza en departaments sectorials, al capdavant dels quals hi ha un Síndic. Pot establir la seva organització territorial de la forma que s'adigui més al desenvolupament de les seves funcions. *40

A la Secció d'Enjudiciament li corresponen la instrucció dels procediments jurisdiccionals i l'enjudiciament de les responsabilitats comptables d'aquells que tenen a càrrec seu cabals o efectes públics, d'acord amb les funcions pròpies de la Sindicatura de Comptes. *41

39. LCat. 6/1984, 17.2 i 18.2.

40. LCat. 6/1984, 17.1, 17.3, 17.4.

41. LCat. 6/1984, 18.1.

2. Funcionament

Com a principi general preval que la Sindicatura de Comptes actua, en l'exercici de les seves funcions, d'acord amb el que estableixen la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes i les seves Normes de Règim Interior. *42 Segons aquestes Normes cal distingir entre les que afecten el Ple, la Comissió de Govern i les de règim pressupostari. A més, s'hi regulen d'una manera específica els procediments de fiscalització i d'enjudiciament. *43

42. Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 1.

43. Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 20-28, 30-32, 34, 74, 75; LCat. 6/1984, 76-83.

IV. FISCALITZACIÓ

1. Fiscalització interna

L'Administració financera se'ns mostra en els seus moments inicials com l'administració del patrimoni reial i, per tant, els plantejaments d'una administració patrimonial no li són aliens. A més, gradualment, a mesura que sorgeixen figures impositives peculiars del poder polític, neix la figura de l'administració tributària. Aleshores, l'interès general requereix que s'estableixi una vigilància sobre com es porta a terme l'administració de les disponibilitats que d'una manera coactiva s'han requerit dels ciutadans i sorgeix la figura del mestre racional.

L'enciclopedisme, amb els seus nous plantejaments polítics, dóna lloc a la divisió de poders i ens trobem amb una nova modalitat de lleis, les financeres, que constitueixen mandats del legislatiu dirigits a l'executiu. El mandatari ha de retre compte al mandant, i el Parlament, pel seu volum i complexitat tècnica, estableix un servei perquè abans d'aprovar els cometes els examini i l'informi del seu contingut, comprovant, en primer lloc i d'una manera fonamental, si s'han complert les normes que regulen el mandat.

A partir d'aquest moment històric, coexisteixen dues fiscalitzacions; la que porta a terme la pròpia administració i la que té lloc per encàrrec del Parlament. Per aclarir els conceptes, reben denominacions diferents; la primera és qualificada d'interna i normalment té lloc d'una manera prèvia, i la segona s'anomena externa i sempre es produeix amb posterioritat.

Es podria pensar que caldria suprimir una de les dues fiscalitzacions. Però això equival a dir que si existeix una medicina curativa es podria suprimir la preventiva. Tenint en compte que no és fàcil delimitar-les en tots els casos, sembla que en la salut dels pobles té més importància la medicina preventiva. En el terreny de les finances, el fet que la fiscalització interna sigui immediata i prèvia, li dóna una gran efectivitat, encara que en alguns casos estigui mancada de la intensitat deguda, puix que se'ns presenta com integrada dintre del poder executiu.

Per tal d'evitar defectes se li dóna en alguns països entitat independent de la gestió financera, deslligant-la de la funció comptable, ja que no resulta massa convincent que el mateix que elabora els comptes els fiscalitzi, encara que només sigui internament i se'l fa dependre, bé de la presidència del govern, bé d'un departament com el de pressupostos o, fans i tot, arriba a funcionar sota la dependència de la fiscalització externa.

La Llei de Finances Públiques de Catalunya, influïda sens dubte per consideracions històriques, igual que bona part de les europees, estableix una diferenciació clara entre fiscalització interna i externa, i

estructura la primera partint d'esquemes que moltes vegades ens recorden les funcions del mestre racional.

Segons la normativa vigent, s'intervindran tots els actes, documents i expedients de l'Administració de la Generalitat dels quals puguin derivar drets i obligacions de contingut econòmic o moviment de fons o valors, i s'estableix la novetat que el control de caràcter financer en les entitats autònomes de tipus comercial, industrial i financer i en les empreses públiques de la Generalitat s'efectuarà mitjançant procediments d'auditoria, els quals substituiran la intervenció prèvia de les operacions corresponents i tindran com a objecte comprovar el funcionament econòmic-financer de les entitats autònomes o empreses públiques de què es tracti. *44

44. LCat. 10/82, 67-73 i 75.

2. Fiscalització externa

L'existència d'una fiscalització interna a tots els nivells del sector públic de Catalunya té una indubtable repercussió sobre el plantejament de la fiscalització externa. Si la fiscalització interna es porta a terme d'una manera acurada, la legalitat de l'actuació de l'administració financera gairebé s'assolirà en tots els casos. Per tant, cal verificar l'organització de la fiscalització interna i la seva efectivitat i posar una especial atenció en els casos que han evidenciat una discrepància entre la Intervenció i l'Administració, amb la finalitat d'informar-ne el Parlament o el Ple de la Corporació corresponent perquè, si escau, decideixi allò que consideri oportú.

En conseqüència, almenys pel que fa al compliment del principi de legalitat, la fiscalització interna simplifica en bona part l'actuació de la Sindicatura de Comptes. Però la verificació de l'exercici de la funció interventora és una matèria delicada i cal portar-la a terme amb la major prudència, tant per evitar duplicitats innecessàries, com perquè es pugui informar en tots els casos el Parlament del compliment del principi de legalitat.

La fiscalització externa en un règim democràtic parlamentari no té el mateix contingut peculiar d'un règim financer de subordinació administrativa a l'autoritat central. En aquest sistema la fiscalització és una forma de donar contingut a la jerarquia administrativa. Els informes dels funcionaris que porten a terme la fiscalització externa serveixen perquè el superior jeràrquic exerciti la seva autoritat, la qual cosa no ha de succeir en una democràcia parlamentària. En vista de la naturalesa d'aquesta última, els informes o memòries en què es compleix la funció fiscalitzadora en tots els casos s'han d'eleva al Parlament o a la corporació local corresponent. *45 Per tant, els informes o les memòries no constitueixen actes o acords susceptibles de recursos davant organismes superiors. Aquests organismes no existeixen en l'àmbit de la fiscalització per la senzilla raó que els informes només estan destinats a un Parlament o Ple duna corporació local perquè adopta la decisió que estimi més adient sobre la matèria a què es refereix l'informe emès. Aquesta conclusió no s'oposa al fet que en el cas d'existir Parlaments amb diverses competències es puguin emetre informes davant aquests sobre una mateixa activitat financera encara que contemplada des de perspectives diferents com l'estatal i l'autonòmica i, fins i tot, que en els informes emesos al Parlament de l'Estat s'analitzi de quina manera els òrgans de fiscalització de les autonomies han portat a terme les seves funcions davant els Parlaments respectius, i s'estableixin les observacions i recomanacions que entenguin procedents.

45. LCat. 6/1984, 6 i 7.

3. Procediment

La Sindicatura de Comptes, per portar a terme la fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya ha de seguir les seves normes de règim interior, en les quals s'estructura un sistema perquè, partint del principi de la llibertat dels Síndics, el Ple de la Sindicatura aprovi, en primer lloc, un pla de treball *46 i, com a resultat del seu compliment, emeti els informes corresponents.

La pràctica de la fiscalització externa dóna lloc a una diversitat d'actuacions. Perquè aquestes actuacions es puguin dur a terme d'una manera ordenada, els preceptes que les regulen permeten distingir entre normes generals, Compte General de la Generalitat de Catalunya i normes especials. *47

46. Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 19 i 41.

47. Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 55-62.

V. RESPONSABILITAT COMPTABLE

1. Enjudiciament

Les investigacions històriques sobre la nostra institució ens mostren que el primer antecedent d'aquesta, apreciable a partir del moment en què es té noció que hi ha mitjans que pertanyen a la comunitat, és la necessitat de protegir aquests mitjans perquè no siguin distrets de llur finalitat. D'ací deriven institucions que vetllen per la recuperació de les disponibilitats menyscabades i de la reparació de perjudicis econòmics a l'interès general. Els plantejaments exposats són determinants de l'aparició de la figura de la responsabilitat comptable.

Aquesta responsabilitat comporta l'exercici d'una funció d'enjudiciament que pugna amb el principi d'unitat jurisdiccional a què respon l'article 117 de la Constitució del 1978. *48 Si més no, l'article 136 del propi text bàsic del nostre ordenament jurídic admet que el Tribunal de Comptes té una jurisdicció pròpia que és precisament la que té per objecte determinar la responsabilitat comptable. *49

La conciliació entre el contingut dels dos articles es porta a terme en la Llei Orgànica 2/1982, quan després d'establir que és funció pròpia del Tribunal de Comptes l'enjudiciament de la responsabilitat comptable en què puguin incórrer els qui tinguin a càrrec seu el maneig de cabals o efectes públics *50 disposa que les resolucions del Tribunal de Comptes, en els casos i tal com determini la Llei del seu funcionament, seran susceptibles de recurs de cassació i revisió davant el Tribunal Suprem. *51

Per tant, l'excepció al principi d'unitat jurisdiccional que, respectant la divisió de poders, inspira la nostra Constitució té una sola limitació de caràcter parcial en favor del Tribunal de Comptes i que no és possible fer extensiva a la Sindicatura de Comptes. Per aquest motiu, quan es regulen les seves competències en matèria de responsabilitat comptable, s'estableix que la Sindicatura de Comptes pot actuar per delegació del Tribunal de Comptes, *52 d'acord amb l'autorització establerta en la Llei Orgànica de l'esmentat Tribunal. *53

Cal assenyalar que la part de l'articulat de la Llei de la Sindicatura de Comptes que regula l'enjudiciament dels fets que poden ésser constitutius de responsabilitat comptable ha estat impugnada davant el Tribunal Constitucional, si bé la Secció d'Enjudiciament del Tribunal de Comptes ha disposat que tan bon punt arribi a la Sindicatura de Comptes un escrit denunciant presumptes accions perseguibles en via d'enjudiciament, es practiqui una informació sumària encaminada a obtenir la ratificació del denunciador, la concreció dels supòsits de responsabilitat comptable a la qual faci referència i, si s'escau, l'aportació de documents o proves que la puguin sustentar a efectes de formular proposta si s'escaigués que calgués instruir expedient de reintegrament per descobert comptable. D'altra banda, el mateix Tribunal de Comptes ha encomanat, fins ara, a la Sindicatura de Comptes la instrucció dels expedients esmentats.

48. "5. El principi d'unitat jurisdiccional és la base de l'organització i del funcionament dels Tribunals. La llei regularà l'exercici de la jurisdicció militar dins l'àmbit estrictament castrense i en ocasió de l'estat de setge, d'acord amb els principis de la Constitució".

49. "1. El Tribunal de Comptes és l'òrgan fiscalitzador suprem dels comptes i de la gestió econòmica de l'Estat i, alhora, del sector públic. Dependrà directament de les Corts Generals i exercirà les seves funcions delegadament d'elles en l'examen i la comprovació del Compte General de l'Estat. 2. Els comptes de l'Estat i del sector públic estatal es retransmetran al Tribunal de Comptes, el qual els censurarà. El Tribunal de Comptes, sens perjudici de la seva jurisdicció, trametrà a les Corts Generals un informe anual en què, sempre que sigui procedent, comunicarà les infraccions o les responsabilitats en què, segons el seu judici, s'hagi incorregut".

50. L 2/1982, 2.

51. L 2/1982, 49.

52. LCat. 6/1984, 1.

53. L 2/1982, 26.3: "En las Comunidades Autónomas cuyos Estatutos hayan establecido órganos propios de fiscalización, el Tribunal podrá delegar en éstos la instrucción de los procedimientos jurisdiccionales para el enjuiciamiento de la responsabilidad contable en que incurran quienes tengan a su cargo el manejo de caudales o efectos públicos".

2. Delimitació de la responsabilitat comptable

En aplicació del que estableix la Disposició transitòria primera de la Llei de Finances Públiques de Catalunya, sobre la delimitació de la responsabilitat comptable, regeixen les normes i disposicions de l'Estat, atès que ni el Parlament de Catalunya ha promulgat cap norma, ni el Govern de la Generalitat ha dictat disposicions reglamentàries sobre la matèria.

La normativa reguladora de la responsabilitat comptable és la continguda en la Llei Orgànica del Tribunal de Comptes, segons la qual "qui per acció o omisió contrària a la Llei originés el menyscapte dels cabals o efectes públics restarà obligat a la indemnització dels danys i perjudicis ocasionats". *54 De la qual cosa s'infereix que per a poder apreciar l'existència de responsabilitat comptable és necessària la concurrència de les tres circumstàncies següents: acció o omisió contrària a la Llei; menyscapte de cabals o efectes públics i relació de causa-efecte entre l'acció i l'omisió contrària a la Llei i el menyscapte de cabals o efectes públics.

Però cal assenyalar que també es troba delimitat el concepte de responsabilitat comptable pel que disposen els articles 140 a 146 de la Llei General Pressupostària. Es podia dubtar de la seva vigència ja que la matèria de què tracten els dits articles ha estat objecte de regulació, de la forma abans esmentada per la Llei Orgànica del Tribunal de Comptes. Cal reconèixer que el tractament que es fa de la matèria per la Llei General Pressupostària comporta una delimitació més precisa, particular i concreta, que en principi no pugna amb el criteri general, contingut en la referida Llei Orgànica, i que d'altra banda quan regula la responsabilitat comptable en l'àmbit de la gestió financera de les Corporacions locals, el Reial Decret legislatiu 781/86, de 18 d'abril, en l'article 181, remet per a tot allò que fa referència als procediments per al reintegrament de les Hisendes locals en els casos de descobert comptable, desfalcs i malversacions de fons i efectes públics, als esmentats articles 140 a 146 de la Llei General Pressupostària. Pels motius exposats entenem que per arribar a la delimitació més concreta, clara i precisa del concepte de responsabilitat comptable, partint de la normativa que actualment li és d'aplicació, cal referir-se al que disposa la Llei General Pressupostària.

Nogensmenys, abans d'analitzar el seu contingut, cal tenir present que la responsabilitat comptable, com ja es desprèn del seu nom, és un concepte diferent del de responsabilitat administrativa, encara que aquesta última pot tenir també un contingut econòmic. La primera sorgeix quan de la comprovació de les anotacions comptables en resulta una discordança que posa de manifest una manca de disponibilitats o una apropiació indeguda d'aquestes, produïda d'una manera directa o indirecta.

D'acord amb l'article 141 de la Llei General Pressupostària, constitueixen infraccions en matèria financera: "a) Haber incurrido en alcance o malversación en la administración de los fondos públicos. b) Administrar los recursos y demás derechos de la Hacienda Pública sin sujetarse a las disposiciones que regulan su liquidación, recaudación o ingreso en el Tesoro. c) Comprometer gastos y ordenar pagos sin crédito suficiente para realizarlos o con infracción de lo dispuesto en la presente Ley o en la de Presupuestos que sea aplicable. d) Dar lugar a pagos indebidos al liquidar las obligaciones o al expedir documentos en virtud de funciones encomendadas. e) No rendir las cuentas reglamentariamente exigidas o presentarlas con graves defectos. f) No justificar la inversión de los fondos a que se refieren los artículos 79 y 80 de esta Ley. g) Cualquier otro acto o resolución con infracción de la presente Ley". L'article 143 de l'esmentada Llei General Pressupostària puntualitza que únicament la primera d'aquestes infraccions és determinant de responsabilitat comptable exigible pel Tribunal de Comptes. En aquest cas, el procediment que s'ha de seguir per al reintegrament dels perjudicis produïts se subjectarà a les disposicions contingudes en la legislació del Tribunal de Comptes. *55

La resta d'infraccions financeres, és a dir, les que s'enumeren als apartats b) a g) de l'article 141 transcrit, dóna només lloc a la instrucció d'expedients administratius, si bé la resolució que els posi fi es pronunciarà sobre els danys i perjudicis causats als béns i drets de la Hisenda Pública, i imposarà als responsables l'obligació d'indemnitzar en la quantia i el termini de què es disposi. *56

La distinció establerta en l'article 141 de la LGP, entre els supòsits determinants d'expedients de responsabilitat comptable i expedients de responsabilitat administrativa no és un model de tecnicisme jurídic. Sembla evident que tots els supòsits previstos en els apartats b) a f) són determinants de responsabilitat administrativa i que, per tant, mai no els podrà tramitar el Tribunal de Comptes.

Els diferents supòsits que s'hi preveuen es refereixen tant a simples negligències com a qüestions de gran complexitat jurídica que no es poden sostreure al coneixement de la jurisdicció ordinària.

Cal no oblidar que la via d'enjudiciament establerta per a pronunciar-se sobre la responsabilitat comptable pressuposa una via excepcional que dóna lloc al fet que operin garanties de caràcter extraordinari establertes en favor d'una protecció efectiva dels fons o efectes públics. A més, perquè aquesta pugui operar, en tot cas, s'estableix que l'acció té caràcter públic.

Tothom està legitimat per a instar la via d'enjudiciament. Però tan àmplia protecció pressuposa un camp limitat de la responsabilitat comptable. Si no s'establís així, la legitimació per plantejar qüestions en matèria administrativa no tindria cap limitació i, a més, a través de la responsabilitat comptable hi hauria la possibilitat que restessin englobats tots els plantejaments jurídics que puguin afectar l'Administració Pública.

Finalment, hem d'assenyalar que una primera impressió pot donar lloc a creure que sempre que es pugui parlar d'indemnització de danys i perjudicis causats a la Hisenda Pública es tracta de responsabilitat comptable. Fins i tot en els casos de lucre cessant amb motiu de contractes administratius en què els organismes públics no n'han tret el benefici que haurien pogut obtenir, s'ha volgut veure la figura de la responsabilitat comptable. Com hem dit, el fet que se'n pugui derivar una responsabilitat econòmica en favor del sector públic no és motiu suficient per entendre que s'ha produït una responsabilitat comptable.

En resum, cal assenyalar que la normativa vigent, després d'establir els requisits que poden determinar la responsabilitat comptable i, a més, els supòsits en què no es pot apreciar aquesta, posa un especial èmfasi en l'adopció de la major cautela, per considerar-la una modalitat de la responsabilitat que, si bé estima necessària, vol remarcar que ha de tenir realitat de la manera més limitada possible, gairebé residual. A aquest efecte s'estableix que no correspondrà a la jurisdicció comptable l'enjudiciament dels assumptes atribuïts a la competència del Tribunal Constitucional; les qüestions sotmeses a la jurisdicció contenciosa administrativa; els fets constitutius de delictes o falta i les qüestions d'índole civil, laboral o d'altra naturalesa encomanades al coneixement dels òrgans del Poder judicial. *57

54. L 2/1982, 38.1.

55. LGP, 143.2.

56. LGP, 144.2.

57. L 2/1982, 16; Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 66-69.

3. Procediment

Les normes de procediment en matèria de responsabilitat comptable parteixen de la premissa que la Sindicatura de Comptes actua sempre per delegació i que els expedients que s'instrueixen són els d'informació sumària o de proposta de resolució. La seva tramitació s'ha de portar a terme segons les Normes de Règim Interior. *58

58. Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 70-73.

VI. CONTROL FINANCER EXTERN A NIVELL ESTATAL I AUTONÒMIC

1. Funcions

Quan es tracta d'analitzar les funcions de la Sindicatura de Comptes i el Tribunal de Comptes sembla convenient remarcar que a partir de la Constitució del 1978 es produeixen uns nous plantejaments que emmarquen les dites institucions. Aquests plantejaments afecten la naturalesa de la funció fiscalitzadora i la unitat jurisdiccional del poder judicial, en relació amb l'enjudiciament per a determinar la responsabilitat comptable.

Anteriorment a la Constitució, la fiscalització externa, quart es tractava de l'Estat, la portava a cap el Tribunal de Comptes. En la resta dels casos, en vista de l'organització centralitzada peculiar de l'activitat financera, era competència del superior jeràrquic. Nogensmenys, el plantejament constitucional parteix del principi d'autonomia, tant per les Comunitats com per les Corporacions locals i, per tant, els Parlaments o Plens respectius, han passat a ésser els destinataris dels informes sobre la fiscalització de la seva gestió financera. El superior jeràrquic en matèria de fiscalització de la gestió financera, a partir del 1978, ja no existeix.

D'altra banda, cal remarcar que la pròpia Constitució estableix que el principi de la unitat jurisdiccional és la base de l'organització i el funcionament dels Tribunals, si bé reconeix al Tribunal de Comptes la seva pròpia jurisdicció. *59

59. CE 117.5; 136.2.

2. Fiscalització de les Corporacions locals

L'article 136 de la Constitució Espanyola disposa que "el Tribunal de Comptes és l'òrgan fiscalitzador suprem dels comptes i de la gestió econòmica de l'Estat i, alhora, del sector públic". Segons la redacció d'aquest precepte, és evident que es refereix al sector públic de l'Estat, sens esmentar, en cap moment, les Corporacions locals ni els seus organismes autònoms.

Si el legislador hagués volgut que l'activitat fiscalitzadora del Tribunal de Comptes s'hagués estès a les Corporacions locals, ho hauria establert expressament, per tal com això representava una novetat en el nostre sistema legislatiu, ja que el Tribunal de Comptes mai no havia fiscalitzat anteriorment els comptes de les corporacions indicades.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya va reconèixer en l'article 9.8 que corresponia a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de Règim Local, i en l'article 48.1 es diu: "Correspon a la Generalitat la tutela financera sobre els ens locals respectant l'autonomia que els reconeixen els articles 140 i 142 de la Constitució i d'acord amb l'article 9.8 d'aquest Estatut".

Si correspon a la Generalitat la tutela financera dels ens locals, és evident que li correspon també el control de la dita activitat que haurà de portar a terme a través de la fiscalització de comptes, com a mitjà idoni per a realitzar aquesta tasca.

Aquesta era la situació legal quan es va promulgar la Llei 2/1982, de 12 de maig, per la qual es regulava el Tribunal de Comptes, i per aquesta Llei es fa extensiva la fiscalització del Tribunal a les Corporacions locals, considerant-les com a integrants del sector públic estatal, sense establir cap excepció per a les Corporacions locals situades en el territori autònom en què hi hagués un òrgan propi de fiscalització de comptes.

Més endavant, el Parlament català va dictar la Llei 6/ 1984, de 5 de març, per la qual, desplegant l'article 42 de l'Estatut d'Autonomia, estructurava la Sindicatura de Comptes de Catalunya com a òrgan encarregat de fiscalitzar els comptes dels ens que componen el sector públic de Catalunya, entre els quals s'inclouïen les Corporacions locals i llurs organismes autònoms. Els preceptes d'aquesta Llei que feien referència a la fiscalització de comptes de les Corporacions locals per part de la Sindicatura, els va recórrer el Govern davant el Tribunal Constitucional.

En realitat, si alguna cosa era inconstitucional en aquest cas, era la Llei 2/1982, que en el seu articulat no respectava allò que havia establert anteriorment l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, amb el seu caràcter de llei orgànica. És cert que l'esmentada Llei no es va recórrer oportunament, però això no significa que la seva entrada en vigor hagi derogat i deixat sense efecte l'Estatut d'Autonomia en relació amb el precepte que estableix la tutela financera de les Corporacions locals.

A partir de l'entrada en vigor de la Llei 6/1984 coexisteixen, doncs, dos organismes diferents facultats per la llei per a dur a terme la fiscalització de comptes de les Corporacions locals situades al territori autònom català; el Tribunal de Comptes i la Sindicatura de Comptes, amb funcions que en principi no difereixen en matèria de Corporacions locals.

Hauria estat lògic que la Llei 2/1982, aprovada per les Corts, com també la Llei 6/1984, aprovada pel Parlament de Catalunya, haguessin tingut en compte aquesta dualitat d'òrgans fiscalitzadors i haguessin delimitat les seves competències respectives, assenyalant fins a on arribava la competència de l'un i on començava la de l'altre, però és cert que la Llei 2/1982 estén les atribucions del Tribunal de Comptes a tot el territori nacional, sens perjudici dels òrgans fiscalitzadors de comptes que puguin preveure per a les Comunitats Autònomes els seus Estatuts, i la Llei 6/1984 atribueix aquestes funcions a la Sindicatura de Comptes de Catalunya, deixant de banda les competències que la Constitució confereix al Tribunal de Comptes i quedant, per tant, sense resoldre aquesta qüestió.

Quan el Govern va interposar recurs contra uns determinats preceptes de la Llei 6/1984, el Tribunal Constitucional va deixar en suspens l'aplicació de la norma impugnada relativa a la fiscalització per part de la Sindicatura dels Comptes de les Corporacions locals a causa, fonamentalment, de l'existència de dos òrgans fiscalitzadors amb funcions idèntiques, encara que un actuï per compte de les Corts Generals i l'altre ho faci en nom del Parlament de Catalunya.

La coexistència dels dos òrgans fiscalitzadors és perfectament prevista en la Llei 2/1982, l'article 1.2 de la qual estén la jurisdicció del Tribunal de Comptes a tot el territori nacional sens perjudici dels òrgans fiscalitzadors de comptes que per a les Comunitats Autònomes puguin preveure els seus Estatuts. D'això es dedueix que el legislador sap i aprova que en el territori autònom hauran de coexistir dos òrgans diferents de fiscalització de comptes, quan els seus Estatuts prevegin aquesta situació. La Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes és encara més terminant quan admet la coexistència indicada, ja que en l'article 22 diu textualment: "Además de los Sistemas e Instituciones de control que pudieran adoptar en sus respectivos Estatutos, y en Su caso Las que por Ley se autorizarán en territorio comunitario, al Tribunal de Cuentas Corresponde realizar el control económico presupuestario de la actividad financiera de las Comunidades Autónomas...". El terme "ademés" amb el qual s'inicia aquest article, constitueix una plena ratificació de la coexistència dels dos òrgans i, si bé aquest precepte es refereix a les Comunitats Autònomes i no a les Corporacions locals, és evident que la coexistència s'ha d'admetre en tot cas, ja que seria absurd que s'apliqués quan es tracta de fiscalitzar comptes de la Generalitat i no s'admetés, en canvi, quan es tracta de Corporacions locals.

Resulta curiós observar que la facultat del Tribunal de Comptes per a fiscalitzar els comptes de les Comunitats Autònomes, es reconeix en la Constitució, article 153, quan diu que el control de l'activitat dels òrgans de les Comunitats Autònomes s'exercirà " d) Pel Tribunal de Comptes en els aspectes econòmics i pressupostaris". En canvi, no hi ha cap precepte constitucional que encomani al Tribunal de Comptes el mateix control sobre les Corporacions locals i, tanmateix, es dona la, paradoxal, que s'impugna la competència de l'òrgan econòmic fiscalitzador de les Corporacions locals. A més, cal assenyalar que no es posa cap inconvenient a aquesta coexistència quan es tracta de fiscalitzar la Generalitat de Catalunya, tenint en compte que també s'atribueix aquesta funció, segons l'article 42 del seu Estatut, a la Sindicatura de Comptes.

El fons de la qüestió no consisteix a determinar si és un òrgan o un altre qui ha d'exercir la funció fiscalitzadora ja que, d'acord amb la legislació vigent, és clar que ambdós tenen competència per a dur-la a terme. Del que es tracta, en realitat, és de delimitar les competències respectives per tal de no entorpir-se mútuament en les actuacions, atribuint a cadascú una funció diferent dintre de la fiscalització de comptes, per evitar duplicitat d'actuacions i que en un moment determinat es poguessin pronunciar, aplicant una mateixa normativa, dues resolucions diferents o fins i tot contradictòries en la comprovació d'una mateixa qüestió.

Tal com està redactada la legislació vigent, la coexistència dels dos òrgans en l'exercici de les funcions fiscalitzadores és inevitable. Tant la Llei que regula el Tribunal de Comptes com la que configura la Sindicatura de Comptes, imposen a ambdós organismes l'obligació de fiscalitzar ajudes i subvencions i com se sap tots els ajuntaments, en major o menor grau, perceben subvencions, tant de l'Estat com de les Comunitats Autònomes, per la qual cosa cada un ve obligat a fiscalitzar el compte corresponent.

És necessari, doncs, esmenar l'omissió en què es va incidir quan es regula l'existència de dos òrgans per a la mateixa funció, sens delimitar les competències respectives i cercar una fórmula que faci possible la normal coexistència de l'òrgan fiscalitzador central amb l'autonòmic, que legalment sigui admissible perquè està basat en principis constitucionals.

Segons l'article 133.2 de la Constitució, les Corporacions locals estan facultades per "establir i exigir tributs, d'acord amb la Constitució i amb les lleis". D'altra banda, l'autonomia que l'article 140 reconeix als municipis té una sèrie de delimitacions que es dedueixen de la pròpia Constitució, ja que d'acord amb aquesta és l'Estat qui ha de planificar l'activitat econòmica general i el Govern qui elabora els projectes de planificació, establint les grans directrius de tipus macroeconòmic que han de seguir, no només els òrgans estatals, sinó també les Comunitats Autònomes i les Corporacions locals.

Partint d'aquesta idea es pot justificar plenament la coexistència de dos òrgans fiscalitzadors de comptes, amb funcions específiques i perfectament diferenciat cadascun d'ells. L'òrgan autonòmic, en aquest cas la Sindicatura de Comptes, que comprova l'execució del Pressupost de les Corporacions locals, verificant si llurs ingressos i despeses s'han ajustat a les normes que els regulen i a les previsions pressupostàries i elevant informes a aquelles; i un altre òrgan d'àmbit estatal, el Tribunal de Comptes, que comprovi, a més de la utilització de les subvencions i ajudes concedides per l'Estat, en quina mesura l'activitat econòmico-financera de l'Ens, igual que, si escau l'organisme autonòmic de fiscalització externa, s'ha subjectat a les normes generals establertes en les lleis i a les dictades pel Govern i pel Ministeri d'Economia i Hisenda, i n'informi a les Corts Generals.

Tot això, entenent que l'òrgan fiscalitzador autonòmic haurà de trametre també el seu informe al Tribunal de Comptes i que, d'altra banda, sembla convenient regular els conflictes d'atribucions que puguin plantejar-se, perquè el Tribunal Constitucional no hagi previst la seva resolució, ni es tracti d'òrgans de l'Administració de l'Estat.

Cal remarcar que la naturalesa de la Sindicatura de Comptes com a òrgan dependent del Parlament de Catalunya condueix a unes implicacions específiques en abordar la fiscalització dels comptes de les Corporacions locals. Aquesta especificitat procedeix tant de l'articulació de les relacions més adequades entre el Parlament de Catalunya, la Sindicatura de Comptes i l'entitat fiscalitzada, com del moment precís en què la fiscalització ha de tenir lloc.

El coneixement per part del Parlament de Catalunya dels comptes de les Corporacions locals, previst en l'article 9 de la Llei 6/1984, és lògic, ja que facilita l'actuació del legislatiu en aquelles matèries d'administració local que són de la seva competència, però no suposa, ni de molt, la marginació dels òrgans competents de les Corporacions locals que tenen la facultat d'aprovar el pressupost i, per tant, han de poder incorporar els informes de fiscalització de la Sindicatura com un element de judici en les seves decisions. *60

La legislació vigent en matèria municipal no ofereix dubtes en consagrar el respecte a l'autonomia administrativa del municipi en matèria pressupostària. Un cop el president de la Corporació ha aprovat el compte de liquidació, aquest és exposat públicament i, després de l'obertura d'un termini d'impugnacions i debat en la Comissió, és objecte d'acord pel Ple de la Corporació. *61 És necessari, per tant, imbricar l'acció fiscalitzadora de la Sindicatura de Comptes en aquest procés d'aprovació pressupostària, per tal que pugui produir els efectes desitjables, de la mateixa manera que és establert per a l'Estat i per a la Generalitat, on els respectius Parlaments -com a òrgans facultats per aprovar el pressupost- compten amb la col·laboració del Tribunal de Comptes i de la Sindicatura de Comptes.

L'espirit de la Llei 6/1984, de 5 de març, és, en efecte, explícit en aquest punt, en la seva voluntat d'establir mecanismes operatius en la fiscalització dels comptes de les Corporacions locals. L'article 7.1 assenyala que "quan l'informe o la memòria es referiran a les actuacions de les Corporacions locals (...), la Sindicatura de Comptes els en remetrà una còpia". I l'article 7.2 que " quan els informes o les mesures de millorament de què parla l'article 2 es referiran a les Corporacions locals o a les entitats del sector públic que en depenen, seran els mateixos òrgans competents de les Corporacions locals els qui entendran de les propostes, sens perjudici que aquestes siguin trameses al Parlament".

Aquests preceptes són, lògicament, respectuosos amb el que disposa el mandat constitucional en consagrar l'autonomia municipal. L'article 137 de la Constitució Espanyola estableix que "l'Estat s'organitzarà territorialment en municipis, en províncies i en les Comunitats Autònomes que es constitueixin. Totes aquestes entitats gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius" i l'article 140 que "la Constitució garanteix l'autonomia dels municipis, els quals gaudiran de personalitat jurídica plena (...)".

Aquesta autonomia quedaria menystinguda, limitada, si la competència administrativa que correspon a les Corporacions locals en matèria pressupostària es condicionés a la fiscalització externa exercida per un altre òrgan, qualsevol que fos el seu rang. Per això, l'articulació correcta de l'actuació de tots aquests organismes exigeix delimitar clarament els àmbits de cadascun d'ells. Correspon a la Sindicatura de Comptes emetre, per imperatiu legal, els informes de fiscalització sobre Corporacions locals. Correspon al Parlament de Catalunya tenir-ne esment, per desenvolupar millor la seva activitat legislativa, en aquells aspectes que té competència sobre les administracions locals. Es tracta aquí, per tant, d'una actuació de naturalesa radicalment diferent de la que té lloc quan l'entitat fiscalitzada és la Generalitat de Catalunya, ja que en aquest cas el Parlament és, a més, l'òrgan a qui correspon aprovar el pressupost. I correspon, finalment, a la Corporació local afectada tenir esment dels informes de fiscalització, per a la continuació correcta i més eficaç del tràmit d'aprovació pressupostària, cosa que exigeix encaixar d'una forma precisa i adequada (procedimentalment i temporalment) les actuacions de la Sindicatura en aquest tràmit. *62

En resum, cal puntualitzar que abans de la vigència de la Constitució del 1978, el principi de jerarquia administrativa estatal es reflectia en la gestió financera de les Corporacions locals. Els nous plantejaments constitucionals parteixen d'un principi oposat, el d'autonomia, que obliga, entre d'altres coses, a retre els informes de fiscalització externa davant els Plens de les Corporacions locals abans de l'aprovació dels comptes a què es refereixen. En conseqüència, no és estrany que les normes constitucionals ofereixin buits als quals ha de donar solució el Tribunal Constitucional.

60. Resolució de la Sindicatura de Comptes, BOPC núm. 48, 4-3-1985.

61. RDleg. 781, 18-4-1986, art. 460.

62. Resolució de la Sindicatura de Comptes, BOPC núm. 48, 4-3-1985.

3. Fiscalització de la Generalitat

La Constitució i els Estatuts d'Autonomia reconeixen la competència de les Comunitats Autònomes en matèria de fiscalització externa sobre les administracions autonòmiques. En aquest sentit, a més d'instituir el Tribunal de Comptes, institueixen també els Tribunals, les Cambres i Sindicatures autonòmiques de la mateixa índole, però sense establir unes normes que coordinin llurs actuacions. Aquesta situació fa indispensable que s'estableixin les normes de coordinació corresponents en els zones de confluència que hi pogués haver, tant per evitar duplicitats inconvenients des d'un punt de vista econòmic-financer *63 com perquè no es creï una situació d'inseguret jurídica per a aquells que estan sotmesos a l'exercici de la fiscalització externa. *64

Tal com hem pogut apreciar quan hem analitzat la fiscalització externa de la Generalitat, aquesta fiscalització la porta a cap la Sindicatura de Comptes com plint les normes que la regulen. *65 Al mateix temps, el Tribunal de Comptes està facultat per fiscalitzar les Comunitats Autònomes tant per la Constitució com per la Llei Orgànica del mateix Tribunal. *66

Per tant, segons les disposicions esmentades, el Parlament de Catalunya és destinatari a la vegada d'informes relatius a l'activitat financera de la Generalitat i corresponents al mateix exercici, emesos pel Tribunal de Comptes i la Sindicatura de Comptes.

L'esmentada duplicitat d'informes en un règim jeràrquic d'autoritat financera central es pot considerar fins i tot convenient, de la mateixa manera que gairebé és consubstancial al dit sistema l'existència de mecanismes paral·lels d'informació policíaca. Però en un règim democràtic, la fiscalització externa es fa efectiva mitjançant un informe adreçat a les Corts, als Parlaments o a les Assemblees. No és ni un acte administratiu, ni un acord susceptible de recursos.

Una vegada emès l'informe corresponent, l'Assemblea a la qual va dirigit s'ha de pronunciar sobre el seu contingut, però no s'estableix enlloc que ho pugui fer de nou per rebre un altre informe. Per tant, sembla que l'existència de dos informes dirigits a la mateixa Assemblea relatius a un mateix període i activitat és "antinatural".

Una cosa diferent és que un informe estigui dirigit a les Corts Generals l'elaborat pel Tribunal de Comptes- i l'altre al Parlament de Catalunya -l'emès per la Sindicatura de Comptes-. En aquest supòsit, les activitats segueixen essent les mateixes, però s'analitzen des de perspectives diferents.

Segons la Constitució, és l'Estat qui ha de planificar l'activitat econòmica general *67 i partint d'aquesta idea es pot justificar plenament la coexistència de dos òrgans de fiscalització externa, cada un d'ells amb funcions específiques i clarament diferenciades. La Sindicatura de Comptes que comprova l'execució del Pressupost de la Generalitat, i eleva el corresponent informe al Parlament de Catalunya, i el Tribunal de Comptes, que verifica a més de les subvencions i ajudes econòmiques concedides per l'Estat, en quina mesura l'activitat econòmico-financera de la Generalitat i la de fiscalització duta a terme per la Sindicatura de Comptes, s'han subjectat a les normes generals establertes en les lleis, i eleva el corresponent informe a les Corts Generals. Està plantejada, per tant, una situació de possibles duplicitats inconvenients per al bon funcionament de la fiscalització externa, que cal esperar que es podrà resoldre per via legislativa o jurisprudencial.

63. CE, 31.2.

64. CE, 9.

65. LCat. 6/1984, 1.

66. L 2/1982, 2 i 4; CE, 153.d).

67. CE, 131.

4. Responsabilitat comptable

És funció pròpia del Tribunal de Comptes l'enjudiciament de la responsabilitat comptable contreta pels qui tinguin a càrrec seu el maneig de cabals o efectes públics, *68 si bé és prevista la delegació, en les Comunitats Autònomes que comptin amb òrgans propis de fiscalització, de la instrucció dels procediments jurisdiccionals corresponents. *69

Dels esmentats preceptes es dedueixen possibles delegacions en matèria d'enjudiciament que fins ara han tingut lloc d'una manera continuada. Però a causa d'un plantejament invers, és a dir, partint dels fets afectats per la norma, també té lloc una relació entre la Sindicatura i el Tribunal de Comptes, atès que "si amb la verificació comptable es comprova que hi ha una possible infracció de la llei i un menyscapte de cabals o d'efectes del sector públic, el Síndic ha de proposar al Ple de la Secció de Fiscalització que passin les actuacions al Ple de la Sindicatura perquè es pronunciï sobre la remissió del testimoniatge de les actuacions pertinents a la Secció d'Enjudiciament, la qual ha d'informar sobre la conveniència d'elevar-ho a la jurisdicció competent i l'adopció de les mesures oportunes per a assegurar l'interès general". *70

68. LCat. 6/1984, 2.2.

69. L 2/1982, 26.3.

70. Normes de Règim Interior de la Sindicatura, 58.2.

5. Situació actual

El control extern de la gestió financera de Catalunya, a fi i efecte d'informar-ne al Parlament, suposa un plantejament institucional establert per l'Estatut de Catalunya, que fins l'any 1979 no havia tingut efectivitat. El Parlament de Catalunya li ha donat realitat normativa mitjançant l'aprovació de la Llei de la Sindicatura de Comptes i les seves Normes de Règim Interior, i contingut efectiu, nomenant els Síndics de Comptes i aprovant les corresponents dotacions pressupostàries. Totes aquestes circumstàncies han fet possible el funcionament de la Sindicatura de Comptes. En el present treball s'assabenta, tant de l'organització de la institució, com de quina manera ha de portar a terme les seves activitats, i es preveu, a més, la possible incidència de la normativa reguladora del Tribunal de Comptes.

NIVELL D'ESPECIALITZACIÓ INTERMEDI

NE 2

Textos

d00323 Competències de la Generalitat
d00324 Parlament de Catalunya
d00325 Consell Consultiu
d00326 Síndic de Greuges
d00327 Sindicatura de Comptes
d00339 Organització administrativa de la Generalitat
d00340 Funció pública
d00341 Patrimoni de la Generalitat
d00342 Organització territorial de Catalunya
d00343 Finançament i pressupost

Font

Manual de dret públic de Catalunya

Text	d00323
Tema	Competències de la Generalitat
Referència	TORNOS, JOAQUIM. "Les competències de la Generalitat". A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autònomic – Marcial Pons, 2002. Pàg. 183-207.

Capítol VI. Les competències de la Generalitat

1. Introducció

El títol primer de l'Estatut d'autonomia regula, en els seus articles 9 a 28, les "Competències de la Generalitat de Catalunya". El contingut d'aquest títol sempre s'ha considerat de singular rellevància, ja que estableix l'àmbit material i funcional en el qual s'exercirà l'autonomia. D'altra banda, la redacció d'aquests articles s'ha deixat a la lliure decisió de cada estatut en el marc de la Constitució (principi dispositiu). En conseqüència, el contingut de l'autonomia per a la gestió dels interessos propis (art. 137 CE) es determina en l'Estatut d'autonomia a través de la fixació de les competències que s'assumeixen com a pròpies. Aquestes competències, constituïdes per un conjunt de matèries i de poders funcionals, són el camp d'actuació del nou poder polític i, per tant, l'àmbit en el qual es podrà manifestar la nova direcció política: l'exercici de l'autonomia. A més d'aquestes competències pròpies, l'àmbit material d'actuació de la Generalitat de Catalunya podrà ampliar-se a través de les competències extraestatutàries (lleï marc, transferència o delegació de competències, en aplicació de l'art. 150.1 i 2 de la CE).

No és estrany, doncs, que en la discussió de l'Estatut d'autonomia el capítol competencial fos un dels més debatuts, ni tampoc que aquesta discussió s'hagi mantingut posteriorment a l'entorn de la interpretació que cal donar a l'abast dels diversos preceptes que el configuren.

2. El concepte de competència

L'ordenament jurídic atribueix les competències i estableix els àmbits materials en els quals un determinat ens pot exercir unes funcions concretes. Els elements a destacar en aquesta definició són, doncs, dos: matèria i funció.

La definició de les matèries en l'Estatut d'autonomia es realitza a través de conceptes de naturalesa no uniforme que tenen el seu punt de referència en el llistat material de l'art. 149.1 CE. En aquest precepte, a vegades es fixa la matèria en relació amb sectors de la realitat física o econòmica (forests, carreteres, pesca); d'altres es recorre a figures organitzatives ja existents (col·legis professionals, fundacions, cambres); altres vegades la matèria és una forma d'actuació administrativa (urbanisme, assistència social), i en d'altres es recorre a sectors de l'ordenament per tal d'identificar la matèria pròpia (dret civil català, règim local) o bé a institucions creades pel dret administratiu (responsabilitat administrativa, expropiació forçosa).

En definitiva, la fixació de les matèries en un text normatiu no és tasca fàcil. Com ha dit el Tribunal Constitucional, "la determinació d'allò que s'ha d'entendre per matèria és, a vegades, una tasca summament complexa i subjecta a anàlisi cas per cas" (per exemple, STC 125/1984), per bé que l'alt tribunal no ha renunciat a l'intent de donar algun criteri rector en aquest sentit. Així, ha assenyalat que "en una matèria s'hi inclouen el conjunt d'activitats, funcions i instituts jurídics relatius a un sector de la vida social" (STC 132/1989, de 18 de juliol, FJ 21). Partint d'un concepte tan genèric, el problema es planteja

quan una determinada actuació normativa o executiva ha de situar-se en l'àmbit d'algun títol material, de manera que s'hagi de determinar a quin ens correspon la competència.

L'altre element que defineix la competència és la funció, la potestat jurídica d'actuació sobre el sector de la vida social de què es tracti. En aquest sentit podem distingir dos tipus de funcions possibles: la normativa (legislativa i reglamentaria) i l'executiva o de gestió. La primera d'aquestes funcions s'ha subdividit alhora entre la determinació de les bases o principis i el seu desenvolupament normatiu.

Un exemple que il·lustra la difícil atribució de la titularitat competencial a partir dels criteris material i funcional és l'art. 17 de l'EAC, que atribueix a la Generalitat de Catalunya "el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de sanitat interior". La matèria està definida en abstracte de manera precisa en relació amb un sector de la vida social, però ocasionalment l'actuació concreta pot plantejar problemes. En aquest sentit, la reglamentació de les condicions sanitàries d'uns locals comercials, ¿a quin títol material correspon?; ¿és sanitat interior, higiene, protecció dels consumidors o comerç interior? La funció també sembla estar, en principi, clarament determinada, ja que el desenvolupament normatiu de la legislació bàsica correspon a la Generalitat. Això ens porta a formular les següents preguntes: ¿què s'entén per "bàsic"?; ¿què correspon a la llei de desenvolupament?; ¿quina relació hi ha entre els dos textos normatius? La complexitat del problema ha obligat el Tribunal Constitucional a intentar donar algunes regles d'interpretació generals per tal de resoldre els conflictes competencials que se li plantegin. Així, per resoldre els problemes d'ordre material en la distribució competencial tenen especial rellevància el criteri finalista (atendre a l'objectiu o finalitat predominant de la norma) i el d'especificitat (preval el títol més específic sobre el més genèric); criteris als quals recorre el TC de forma majoritària. La norma o acte en qüestió s'adscriurà a una o altra matèria atenent: a) a la seva finalitat última o al seu objectiu (STC 125/1984: la concessió d'una distinció especial a determinats hotels afecta la matèria de turisme i la de comerç exterior, però la finalitat de la norma és ordenar el turisme, per la qual cosa aquest ha de ser el títol material a considerar); o, b) atenent al contingut més específic, que prevaldrà sobre el més genèric quan ambdós puguin ser utilitzats (STC 48/1988: preval el títol material caixes d'estalvi sobre el d'ordenació del crèdit, la banca i les assegurances perquè aquell és més específic).

Amb aquests criteris s'intenta convertir els títols materials en continguts precisos i previsibles, de manera que es limitin els conflictes i es garanteixi a cada ens el seu àmbit competencial. Aquesta tasca és necessària però alhora difícil de realitzar, per la qual cosa no és estrany que en la pràctica es recorri a solucions casuístiques.

Tres últimes observacions a fi de precisar el concepte de competència.

En primer lloc, no s'ha de confondre el títol competencial amb l'exercici de la competència. El títol reconeix un àmbit propi d'actuació, mentre que el seu exercici pot donar lloc a interferències amb altres actuacions, cosa que comporta posar en marxa les tècniques de col·laboració i de coordinació. En aquest mateix sentit, la Generalitat ha d'actuar en virtut de títols competencials propis i exercitar aquestes competències dins el seu àmbit territorial (art. 25.1 EAC) i de conformitat amb l'ordenament, respectant, en primer lloc, els límits generals establerts en la mateixa Constitució (per exemple, no restringint la lliure circulació de béns dins el territori nacional -art. 139.2 CE-).

En segon lloc, determinades actuacions de la Generalitat poden emparar-se en el fet que es tracta de meres activitats instrumentals, necessàries per a l'exercici de competències pròpies. En aquest sentit, la cartografia s'ha concebut com a activitat tècnica l'exercici de la qual per part de la Generalitat depèn, no d'un títol competencial propi sinó de la seva relació instrumental amb altres competències materials (STC 76/1984).

Per últim, cal posar en relleu que la Generalitat, com a entitat de naturalesa territorial, té les potestats (poders jurídics d'actuació general) necessàries per a l'exercici de les seves competències, potestats que no suposen títols competencials i que deriven de la mateixa concepció subjectiva de l'ens que les deté. És el cas de la potestat normativa, executiva i d'autoorganització, com també la d'inspecció, sanció, expropiació, i protecció i recuperació del patrimoni propi. Aquestes potestats només es podran utilitzar en l'exercici de competències pròpies.

3. El marc constitucional de referència

3.1 L'Estatut com a norma d'assumpció competencial

Com ja hem exposat, en el nostre sistema constitucional l'assumpció competencial ha estat objecte de remissió als estatuts d'autonomia. L'art. 147.2 d CE consagra el principi dispositiu, de manera que són els estatuts, com a norma institucional bàsica, els que decideixen quines competències, dins de les no reservades a l'Estat per la Constitució, assumeix com a pròpies cada comunitat autònoma (en el cas de comunitats autònomes de primer nivell). En aquest sentit, el Tribunal Constitucional, en la seva Sentència 76/1983, de 5 d'agost, va establir el següent: "Pel que fa a la delimitació de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes, d' acord amb l' art. 147.2 d CE, són els Estatuts d'Autonomia les normes que han de fixar les competències assumides en el marc constitucional, de manera que el sistema competencial s'articula mitjançant la Constitució i els Estatuts, els quals ocupen una posició jeràrquicament subordinada respecte d'aquella."

La sentència esmentada permet treure dues conclusions. L'Estatut d'autonomia, com a norma institucional bàsica, fixa les competències pròpies, però aquest text normatiu haurà d'interpretar-se de conformitat amb la Constitució. Només en la mesura que l'Estatut respecti el contingut d'aquella assolirà la seva plena validesa, com han destacat les sentències del Tribunal Constitucional de 4 de maig, 27 de juliol, 23 i 30 de novembre de 1982 i la d' 11 de juny de 1984. De manera precisa, la sentència citada en primer lloc diu que "no és admissible la idea que un cop promulgat l'Estatut d'autonomia és el seu text el que ha de ser únicament tingut en compte a l'hora de realitzar la labor interpretativa que exigeix la delimitació competencial. Si s'actués així, s'estaria oblidant el principi de supremacia de la Constitució sobre la resta de l'ordenament jurídic, del qual formen part els estatuts".

El principi dispositiu permet, per tant, assumir estatutàriament totes aquelles competències que l'art. 149 CE no reserva a l'Estat. El sistema es tanta amb la clàusula de l'art. 149.3 CE, segons el qual allò que no hagi estat assumit per l'Estatut prisa a ser competència estatal. Per tant, és una clàusula de tancament favorable a l'Estat.

3.2 Les lleis competencials i la legislació bàsica

Si fins ara ens hem referit a les competències pròpies i hem assenyalat que s'assumeixen i defineixen en l'Estatut d'autonomia, interpretat de conformitat amb la Constitució, cal tenir en compte que a vegades el contingut de la competència es fa dependre d'altres disposicions normatives.

D'una banda, alguna vegada, la Constitució mateixa interposa entre el seu art. 149.1 i l'Estatut d'autonomia l'existència d'una llei estatal. És el cas de l'art. 149.1. 29 CE (és competència exclusiva estatal la "seguretat pública, sense perjudici que les Comunitats Autònomes puguin crear policies en la forma que els respectius Estatuts estableixin dins el marc del que disposi una llei orgànica". La Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, ha desenvolupat la previsió constitucional i ha definit el marc en què s'hauran d'exercir les competències estatutàries. D'altra banda, també pot passar que l'Estatut d'autonomia mateix remeti el contingut de la seva competència al que disposi una norma estatal. És el cas de l'art. 16.1 de l'EAC, segons el qual "en el marc de les normes bàsiques de l'Estat pertoca a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució del règim de radiodifusió i televisió en els termes i casos establerts en la llei que regula l'Estatut Jurídic de Ràdio i Televisió". Més enllà de la reserva de la legislació bàsica a favor de l'Estat continguda en l'art. 149.1 27. CE, és el mateix Estatut d'autonomia el que ha vinculat l'exercici de la competència de desenvolupament legislatiu a la previsió de l'Estatut Jurídic de Ràdio i Televisió. Per tant, el desenvolupament legislatiu, que és competència autonòmica, es vincula als termes i casos de la llei estatal.

Finalment, quan l'Estat té la competència bàsica sobre una matèria condicional, a l'hora de fixar-ne les bases, el contingut de la norma de desenvolupament. Per tant, per conèixer l'abast de la competència autonòmica, i en el seu cas jutjar la validesa de la norma dictada en virtut d'aquella, caldrà atènyer-se a la norma bàsica, que es converteix, així, en paràmetre de constitucionalitat per al Tribunal Constitucional. Podem concloure que la legislació bàsica, juntament amb la Constitució, l'Estatut i les lleis competencials, constitueix el referent normatiu per enjudiciar la validesa de la legislació autonòmica des de la perspectiva competencial (cosa que a vegades s'anomena bloc de constitucionalitat).

3.3 Flexibilització del sistema estatutari

Finalment, el supòsit més important de competències no determinades estatutàriament és el que preveu l'art. 150 CE, al qual es refereix l'art. 28 de l'EAC, atès que en aquests casos estem davant de competències assignades extraestatutàriament. D'acord amb el precepte constitucional, les Corts Generals poden ampliar l'àmbit competencial d'una comunitat autònoma a través de la promulgació d'una llei marc que fixi els principis, bases i directrius que determinin l'exercici de la potestat legislativa autònoma. L'art. 28 de l'EAC preveu la possibilitat que aquesta llei marc estatal es dicti a instàncies de la Generalitat mateixa.

El mateix art. 150.2 de la CE permet a l'Estat transferir o delegar a les CA facultats sobre matèries de titularitat estatal que per la seva naturalesa siguin susceptibles de transferència o delegació. Al marge de ressenyar la confusió tècnica del precepte, que comentarem més endavant, cal destacar ara que l'art. 28 de l'EAC també permet que sigui la Generalitat la que es dirigeixi a l'Estat per sol·licitar la transferència o delegació de competències no assumides estatutàriament.

3.4 Repercussió de l'ingrés en la Comunitat Econòmica Europea en el sistema competencial

El text constitucional mateix preveu que mitjançant llei orgànica s'autoritzi la celebració de tractats pels quals s'atribueixi a una organització internacional l'exercici de competències derivades de la Constitució i de competències assumides en els estatuts d'autonomia, ja que aquestes deriven, en darrer terme, del text constitucional.

La previsió de l'art. 93 CE ha tingut una traducció pràctica d'enorme importància. La firma del Tractat de la CEE i la consegüent acceptació dels principis de primacia i d'aplicació directa de la normativa comunitària ha suposat el reconeixement de la transferència d'aquelles competències que abans eren de l'estat membre i que en virtut del que es disposa en els tractats passen a ser matèria de regulació comunitària.

Si tenim en compte que les competències comunitàries són marcadament finalistes (és a dir, la CEE és competent en tot allò necessari per al compliment dels fins establerts en els tractats), i que aquestes competències van augmentant, arribarem a la conclusió que estem davant d'un procés molt significatiu de buidatge de les competències pròpies dels estats membres en favor de les atribucions de les instàncies comunitàries.

La previsió constitucional presenta un altre element d'interès: la garantia del compliment dels tractats s'atribueix a les Corts Generals o al Govern, segons els casos. L'Estat és, doncs, el responsable en l'àmbit internacional.

Les conseqüències del que acabem d'exposar en el sistema general d'atribució de competències a la Generalitat són les següents: d'una banda assistim a un buidatge creixent de títols competencials estatutaris en favor de les instàncies comunitàries; de l'altra, la responsabilitat internacional de l'Estat no ha de comportar que aquest recupera competències pròpies de la Generalitat sobre la base de l'argument que executa normativa comunitària. En el dret comunitari regeix el principi d'autonomia institucional, de manera que la seva aplicació no ha d'alterar en cap cas el sistema intern de distribució competencial. L'aplicació dels reglaments i directives comunitaris correspon a la Generalitat en el cas que aquesta sigui titular de competències estatutàries en relació amb matèries afectades pel dret derivat de la Comunitat Europea.

En resum, el dret comunitari planteja dos grans problemes a les comunitats autònomes: l'aplicació d'aquest dret (l'Estatut assumeix aquesta execució com a competència específica en l'art. 27.3), i la participació de la Comunitat en l'elaboració de la normativa de la CE i en l'adopció d'acords en l'àmbit de les instàncies supranacionals (a aquest tema es refereix genèricament l'art. 27.5 de l'EAC, que reclama el dret de la Generalitat a ser informada).

4. Els reials decrets de traspasos

Les competències assumides estatutàriament atribueixen a la Generalitat la capacitat jurídica d'actuar amb relació a la matèria delimitada fent ús de la funció corresponent. Aquesta capacitat jurídica requereix, però, una elements afegits per tal que la competencial pugui ser exercitada realment, com són els mitjans

personals, materials i financers que ompliran de contingut la previsió estatutària. Per dur a terme la determinació dels mitjans complementaris i procedir al seu traspàs es recorre al mecanisme dels reials decrets de traspàs.

La Constitució remet als estatuts la determinació de les bases per al traspàs dels serveis corresponents a les competències afectades (art. 147.2A). Conseqüentment, l'EAC ha regulat aquesta qüestió en la disposició transitòria sisena, que preveu, d'una banda, l'assumpció amb caràcter definitiu i automàtic dels serveis ja traspassats en l'etapa preautonòmica i, de l'altra, la regulació amb vocació de futur immediat del mecanisme per procedir als traspàs de serveis vinculats a competències estatutàries.

Amb aquesta segona finalitat es va instituir una comissió mixta integrada paritàriament per vocals designats pel Govern i pel Consell Executiu de la Generalitat. Aquesta comissió hauria d'acordar les propostes que, un cop elevades al Govern, aquest aprovaria a través d'un reial decret.

En desenvolupament de les previsions estatutàries es va proposar el RD 1666/1980, de 3 de juliol, que regula el procediment d'adopció d'acords en el si de la comissió mixta, segons el qual aquests s'hauran d'aprovar per consens de les dues representacions i s'entendran formalitzats amb la manifestació de la conformitat expressa del president i del vice-president de la comissió. La Llei del procediment autonòmic de 14 d'octubre de 1983 ha introduït algunes regles que afecten el contingut dels reials decrets de traspàs (art. 16 a 21), però no, en canvi, el mecanisme d'adopció d'acords en el si de la comissió ja que aquesta matèria s'ha entès que era competència de les comissions mixtes (STC 76/1983 de 5 d'agost, FJ 28).

Pel que fa a la forja jurídica dels acords de traspàs, el Tribunal Constitucional ha establert que el seu contingut és vinculant per al Govern, el qual s'ha de limitar a donar-los forma i forja normativa a través de la publicació com a reial decret d'aquests acords (STC 76/1983 de 5 d'agost, FJ 28). El problema més complex és determinar què passa si no s'arriba a formalitzar l'acord pres en el si de la comissió mixta, la qual decideix per consens de dues parts: Govern de l'Estat i Govern de la Generalitat.

Plantejada aquesta qüestió davant del Tribunal Constitucional a través d'un conflicte positiu de competència, l'alt tribunal constata que estem davant una omisió difícil d'atribuir a una part o a una altra (¿a qui s'ha d'imputar que no s'arribi a un acord?) i no entra a resoldre la qüestió en entendre que no existia un vertader conflicte competencial. El Tribunal sosté que el fet que no es realitzin els traspàs no pot ser objecte de conflicte positiu de competències, tota vegada que aquest procediment constitucional pressuposa l'existència d'una acció positiva d'invasió de l'esfera competencial de l'ens que planteja el conflicte. Com que l'omisió dels traspàs és una mera situació de fet no genera discussió d'àmbits competencials i no pot resoldre's declarant la titularitat de la competència en litigi.

Aquesta és una solució tècnica que deixa una part sense mecanisme de reacció jurídica davant la manca de voluntat de l'altra de tancar el procés de traspàs. Conscient d'aquesta limitació, el Tribunal Constitucional, en la sentència en què, entre d'altres, es va plantejar aquesta qüestió, fa una crida a la lleialtat constitucional, especialment del Govern de l'Estat, a fi d'arribar a acords en el si de les comissions mixtes (STC 209/1990, de 20 de desembre, FJ 4).

Des d'una altra perspectiva, el valor jurídic dels reials decrets de traspàs no s'esgota en el mateix moment de la transferència de persones, mitjans i recursos financers. Tot i que el contingut de les competències no depèn del que es preveu en els reials decrets de traspàs sinó del significat mateix del text estatutari i del constitucional, cal assenyalar també que el Tribunal Constitucional ha matisat a vegades aquest principi general. Així, i a tall d'exemple, en el FJ 7 de la STC 153/1989, de 5 d'octubre, es llegeix el següent: És cert que les competències deriven de la Constitució, dels Estatuts i, eventualment, d'altres normes integrants de l'anomenat bloc de la constitucionalitat, però també ho és que els decrets de transferències se'ls considera com un criteri interpretatiu vàlid i útil per determinar l'abast de la competència." Els decrets de traspàs tenen, doncs, valor jurídic com a normes que ajuden a interpretar l'abast de les regles competencials contingudes en l'Estatut d'autonomia, però sense que en cap cas puguin alterar el repartiment competencial establert en aquest text i en la Constitució. En aquest sentit, cal recordar que les competències són indisponibles per a les parts afectades, de manera que una norma pactada com el reial decret de traspàs no pot incidir en la fixació de les competències prevista en els textos legals esmentats.

A l'últim, cal dir que la Comissió Mixta de Traspassos ha desenvolupat la seva funció i gairebé ha omplert de contingut totes les previsions estatutàries. Són poques les matèries en què estiguin per transferir els mitjans personals, materials i financers derivats de l'assumpció competencial, tot i que encara hi ha conflictes sobre temes d'importància, com el traspàs de l'INEM en tant que servei vinculat a les competències executives en matèria laboral.

5. Tipologia de les competències

5.1 Classificació general

Les competències es defineixen per dos elements, matèria i funció, i poden ser assumides en l'Estatut d'autonomia o bé ser atribuïdes extraestatutàriament. En virtut d'aquests criteris és possible fer una classificació dels tipus de competències.

Una primera distinció general és la que atén al criteri de l'origen de la competència, segons el qual hi haurà competències estatutàries (art. 9 a 28 de l'EAC) i competències extraestatutàries (les rebudes en aplicació del previst en els art. 150.2 CE i 28 de l'EAC).

Si prenem com a criteri de classificació el contingut de la competència, podem establir diverses tipologies segons quina sigui la relació entre matèria i funció i l'abast de cada un d'aquests elements. Atenent a aquest últim criteri distingim els següents tipus: competències exclusives, concurrents, compartides i indistintes.

Per competència exclusiva s'entén el supòsit en què correspon a la Generalitat de Catalunya (o a l'Estat) la regulació d'una matèria i tot el conjunt de funcions sobre ella. A vegades la matèria pot estar dividida per raó del seu interès (per exemple, ports d'interès general) o per raons territorials (per exemple, aigües que discorren per més d'un territori autònic). També en aquest cas podem parlar de competència exclusiva, ja que sobre una matèria prèviament determinada s'exerciran tots els poders funcionals.

El concepte de competència concurrent fa referència a la concurrència en l'exercici de la funció normativa, quan l'Estat es reserva la legislació bàsica i la Generalitat assumeix el desenvolupament legislatiu i l'execució d'una determinada matèria.

L'expressió competència compartida s'utilitza en els supòsits en què es comparteix la intervenció sobre una mateixa matèria i s'atribueix a cada ens una funció diversa, de manera que l'Estat assumeix tota la funció normativa -llevat dels aspectes organitzatius-, mentre que l'execució d'aquesta normativa queda reservada a la Generalitat.

Finalment, podem parlar de competències indistintes quan la intervenció sobre una mateixa matèria és atribuïda a l'Estat i a la Generalitat indistintament, de manera que els dos ens poden exercir tot tipus de funcions en la regulació d'aquella matèria sense que hi hagi un criteri preferencial a favor de cap d'ells.

En el marc d'aquests quatre grans grups poden situar-se, en general, totes les formes utilitzades per la normativa vigent a l'hora d'assignar o d'assumir les competències, tot i que sempre hi ha supòsits més difícils d'enquadrar en un o altre tipus. Per això, al final de la classificació obrirem un epígraf especial per analitzar els supòsits atípics.

D'altra banda, convé assenyalar que si en lloc de considerar l'examen del contingut de la competència, tal com estableix la norma, considerem l'ús que se'n fa, es podria determinar una altra tipologia competencial; classificació que, insistim, es referirà a la forma d'exercici, no a la competència com a tal. Per exemple, podem parlar de competències coincidents quan l'actuació estatal i l'autònica es desenvolupen sobre un mateix territori. En aquest sentit, les competències sobre ports i urbanisme poden ser titularitat de diversos ens, però pot ser que l'exercici que en facin els ens competents en un mateix territori coincideixi. O podem parlar també de competències de col·laboració, supòsit en el qual la forma d'exercici ve imposada en la mateixa norma estatutària (art. 12.1.5 EAC), com ha recordat el Tribunal Constitucional (STC 11/1986, FJ 3): "La competència exclusiva en col·laboració implica (...) una actuació que ha de realitzar-se bilateralment en règim de cooperació específica sobre una matèria (...). La col·laboració implica que allò que pot realitzar un dels ens col·laboradors no ho ha de fer l'altre, de manera que les seves actuacions no són intercanviables sinó complementàries."

Prendre com a punt de referència la forma d'exercir la competència també pot incidir, des d'una altra perspectiva, en el concepte de competència exclusiva. En aquest sentit pot entendre's que la competència per dictar la legislació de desenvolupament o la competència executiva pugui qualificar-se d'exclusiva, ja que en l'àmbit d'aquesta funció la competència autonòmica no admet la intervenció estatal, per la qual cosa estem davant d'àmbits funcionals que es tenen en exclusiva. No obstant això, cal tenir present que en aquests casos només pot utilitzar-se la idea d'exclusivitat en relació amb l'exercici d'una competència que en si mateixa no és exclusiva sinó concurrent o compartida.

5.2 Competències estatutàries

A. Competències exclusives

Les competències exclusives són aquelles que atribueixen a la Generalitat (o a l'Estat) totes les funcions sobre una matèria prèviament delimitada. En aquest sentit, l'Estatut d'autonomia podia haver definit com a tals aquelles competències que es projectessin sobre matèries en relació amb les quals la Constitució no reserva cap funció a l'Estat. El cert, però, és que l'Estatut defineix com a competències exclusives les enumerades en els art. 9 i 12, en els quals trobem atribucions que no corresponen al criteri d'exclusivitat. Per tant, hem de descartar la definició literal i atènyer-nos al contingut substantiu del títol competencial.

En aquesta línia cal recordar el que ja ha dit el Tribunal Constitucional en la seva Sentència de 16 de novembre de 1981, que destaca "el sentit marcadament equívoc amb què s'utilitza l'adjectiu exclusiu tant en el text de la Constitució com en els dels Estatuts d'Autonomia fins ara promulgats", per afegir en una altra sentència que, algunes vegades, allò que es qualifica com a competència exclusiva "està destinat a ser, objectivament i necessàriament, competència concurrent" (STC de 28 de gener de 1982). En conseqüència, hem d'afirmar que no totes les competències dels art. 9 i 12 de l'EAC són realment exclusives en el sentit que hem donat a aquest terme. Així, en l'art. 9, per exemple, s'assumeix la competència de règim local "sense perjudici d'allò que disposa el número 18 de l'apartat 1 de l'art. 149 CE". En virtut d'aquest títol competencial, l'Estat ha dictat la Llei de bases de règim local, de manera que la competència autonòmica ja no és exclusiva sinó concurrent. Si examinem l'art. 12 de l'EAC podem afirmar que el mateix encapçalament d'aquest precepte relativitza la qualificació ulterior de les competències com a exclusives, ja que totes les matèries es regularan "d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, (...) en els termes d'allò que disposen els números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'art. 149 CE".

L'art. 9.34 de l'EAC pretén estendre el concepte d'exclusivitat a altres competències estatutàries i a aquelles que, amb aquest caràcter, siguin transferides per l'Estat mitjançant llei orgànica. Amb tot, el precepte no té rellevància: d'una banda, és redundant amb el mateix Estatut, ja que és evident que seran exclusives aquelles competències que així es defineixin (les de l'art. 12 de l'EAC, amb les reserves abans esmentades); d'altra banda, les competències transferides tindran l'abast que determini la norma de transferència i en tot cas un règim singular que no aconsella identificar la seva denominació amb la de les competències estatutàries. En aquest sentit seran competències que l'Estat sempre podrà recuperar, cosa que fa difícil admetre que siguin exclusives, per més que s'hagi atorgat l'exercici de totes les funcions sobre una matèria. .

La relativització del concepte de competència exclusiva afecta també el que disposa l'art. 25.2 de l'EAC, a saber: " En l'exercici de les seves competències exclusives correspon a la Generalitat, segons s'escaigui, la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva, inclosa la inspecció." Si estem davant d'una autèntica competència exclusiva totes les funcions corresponen, sense excepció, a la Generalitat.

L'art. 25.2 de l'EAC sembla respondre, doncs, al criteri de la forma d'exercici de la competència. Des d'aquest punt de vista sí que podem parlar d'exercici de forma exclusiva de la potestat legislativa, o de la reglamentària o de la funció executiva, segons els casos.

Per tant, hi ha una relativització general de l'abast del concepte de competència exclusiva. Només en alguns casos estem davant de matèries sobre les quals la Generalitat assumeix totes les funcions sense que l'Estat tingui competència reconeguda de manera específica sobre el sector de la realitat social en qüestió (per exemple, turisme, artesanía, assistència social). Però fins i tot en aquests casos poden entrar en joc títols de caràcter horitzontal (ordenació general de l'economia, regulació de les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat de tots els espanyols) que obliguin a tenir en compte la normativa estatal i redueixin l'abast d'una competència que en principi és exclusiva.

B. Competències concurrents

En la competència concurrent es produeix el concurs sobre una mateixa matèria en l'exercici de la potestat normativa, concurrència que s'articula a través de la reserva per a l'Estat de les bases i l'atribució a les comunitats autònomes de la potestat de desenvolupament legislatiu i d'execució.

Aquest tipus competencial està reconegut expressament en l'art. 10 de l'EAC, però també en el 17.1 ("correspon a la Generalitat de Catalunya el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de sanitat interior) i en alguns números dels art. 9 i 12, tot i que aquests defineixen genèricament les competències com a exclusives (serveix l'exemple abans esmentat del règim local -art. 9.8 EAC-, ja que en realitat estem davant d'una competència concurrent per la reserva en favor de l'Estat de les bases del règim jurídic de les administracions públiques).

L'abast de la competència autonòmica de desenvolupament legislatiu i d'execució ens obliga a plantejar la qüestió complexa de la competència estatal sobre les bases, ja que, en delimitar el contingut d'allò que s'ha d'entendre per bàsic estarem, de fet, configurant el contingut de la competència autonòmica.

En primer lloc, diguem que la competència estatal sobre les bases, normes bàsiques o legislació bàsica no té cap punt de connexió amb la figura de la llei de bases a què es refereixen els art. 82 i 83 CE, ni tampoc s'identifica amb la legislació marc de l'art. 150.2 CE (STC 1/1982, de 28 de gener, FJ 1). En el primer cas estem davant la creació d'un tipus de norma jurídica, la llei de bases, que autoritza a dictar un decret legislatiu o a aprovar un text refós, i en el segon davant de l'ampliació competencial extraestatutària a través d'una llei marc.

El concepte de legislació bàsica com a títol competencial comporta el reconeixement a l'Estat de la capacitat d'establir, amb relació a una determinada matèria, "una regulació normativa uniforme vigent a tota la Nació, amb la qual es pugui assegurar, per raó d'interessos generals superiors als de cada Comunitat Autònoma, un comú denominador normatiu a partir del qual cada comunitat podrà establir les peculiaritats que li convingui en defensa del seu propi interès general" (STC 1/1982, de 28 de gener, FJ 1, i també les sentències 49/1988, FJ 2 i 147/1991, FJ 3). Amb aquesta finalitat s'exigeix que l'Estat defineixi les bases prioritàriament per mitjà de normes amb rang de llei, i només excepcionalment recorri al reglament o, encara de manera més extraordinària, a Pacte singular. A això s'hi afegeix la necessitat que es faci constar de manera expressa quins preceptes tenen caràcter de bàsics ("Mantenint el concepte material d'allò que és "bàsic" com a nucli substancial de la doctrina d'aquest Tribunal, cal exigir amb més rigor la condició formal que la norma bàsica estigui inclosa en una llei votada a les Corts que designi expressament el seu caràcter amb naturalitat, i havent de complir-se aquesta condició també en el supòsit excepcional que la norma bàsica sigui introduïda pel Govern de la Nació en exercici de la seva potestat reglamentària." -STC 69/1988, de 19 d'abril. FJ 6-).

Si aquests són els trets essencials de la competència estatal sobre les bases, l'exercici de la qual requereix atendre a aquests dos elements, el material (allò que sigui "bàsic" pel seu contingut) i formal (que estableixi expressament allò que és "bàsic" en una norma en principi de rang legal), aleshores la competència de desenvolupament legislatiu es configura en termes generals com una competència amb un límit negatiu: el respecte a una norma que estableix unes bases que concreten el necessari per garantir un tracte comú a tot l'Estat, però que no imposen mandats i directrius atès que el desenvolupament d'allò que és bàsic permet opcions polítiques diverses.

Aquest plantejament general requereix alguna matisació pel que fa a l'art. 10 de l'EAC, ja que en el seu enunciat es diu que la competència executiva s'assumeix "en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si s'escau, en els termes que aquella legislació estableixi". S'afegeix un plus de vinculació a la legislació bàsica, amb el qual s'accepta un lligam positiu (en els termes que aquella indiqui), i que permetrà, pel que fa a les matèries de caràcter bàsic, definir objectius i fixar directrius d'actuació que hauran de ser tingudes en compte pel legislador autonòmic. En aquest sentit, el Dictamen del Consell Consultiu de 21 de gener de 1985, en el seu fonament jurídic 5, en referir-se a la competència definida en l'art. 10.1 de l'EAC, manifesta que "en aquest cas la legislació de l'Estat no és solament un límit definidor dels camps competencials sinó també, si s'escau, una directiva per a les competències de la Generalitat". Criteri que comparteix el Tribunal Constitucional en afirmar, entre altres coses, en la Sentència 147/1991, FJ 5: "Té raó l'Advocat de l'Estat en remarcar que quan aquest desenvolupament es produeix, per ordre dels mateixos Estatuts d'Autonomia, en els termes que les bases assenyalin, l'Estat pot predeterminar especialment l'exercici d'aquestes potestats de desenvolupament i execució."

C. Competències compartides

La competència compartida implica un repartiment de potestats funcionals diverses sobre una mateixa matèria, de manera que l'Estat es reserva la legislació (lleï i reglament) i la Generalitat assumeix la potestat executiva o de gestió.

El criteri formal de repartiment s'ha establert utilitzant els conceptes legislació i execució, però el Tribunal Constitucional ha englobat, dins el primer, tota la potestat normativa. En la Sentència de 4 de maig de 1982 es va considerar que "quan la Constitució utilitza el terme legislació laboral i l'atribueix a la competència estatal hi inclou també els reglaments tradicionalment anomenats executius, és a dir, aquells que apareixen com a desenvolupament de la llei i, per tant, com a complementaris d'ella, ja que en cas contrari es frustraria la finalitat del precepte constitucional de mantenir la uniformitat en l'ordenació jurídica de la matèria". Aquesta conclusió de l'alt tribunal enllaça amb el que disposa el mateix EAC en el seu art. 25.2, segons el qual l'exercici de les competències executives haurà de subjectar-se a les normes reglamentàries que en desenvolupament de la seva legislació dicti l'Estat.

El que acabem d'assenyalar demana una matisació important. La competència estatal per dictar reglaments ve donada pel fet que aquests són un complement necessari de la llei. Per tant, en el cas dels reglaments organitzatius la potestat administrativa té una altra justificació: no es tracta de completar l'ordenament estatal sinó d'organitzar internament l'execució del que disposa la normativa estatal. Per això, el reglament organitzatiu s'afegeix a la competència executiva en virtut del seu caràcter instrumental.

L'EAC assumeix específicament com a competències executives les enumerades en l'art. 11 (que inclou un apartat final de contingut idèntic al de l'art. 9.34 i la inutilitat del qual ja hem comentat pel que fa a aquest últim). Però l'Estatut mateix assumeix altres competències amb caràcter d'execució. Així, l'art. 17.21 parla de "gestió del règim econòmic de la Seguretat Social", i l'apartat tercer del mateix article parla de "execució de la legislació de l'Estat sobre productes farmacèutics". Aquest és un precepte d'interès ja que en l'apartat quart, i en la línia del que hem exposat abans, afirma que és competència de la Generalitat organitzar i administrar tots els serveis relacionats amb les matèries prèviament assumides.

Si fins ara hem intentat precisar el contingut de la competència d'execució, aquest tipus competencial planteja un altre problema de valor general. La separació entre el titular de la potestat de dictar la norma i el responsable de la seva execució ens porta a plantejar la necessitat de mantenir la unitat de criteri entre un i altre subjecte públic i, en aquest cas, les tècniques constitucionals per aconseguir posar-la en pràctica. El cert és que la Constitució no preveu mecanismes específics de direcció i supervisió, llevat de l'art. 155, que per la seva gravetat no respon a aquest tipus de problemes. Únicament podran introduir-se mecanismes de supervisió en els estatuts d'autonomia (per exemple, l'alta inspecció en matèria laboral o sanitària, art. 11.2 i 17.4 EAC), o bé recórrer al que disposen els art. 2 i 3 de la Llei del procediment autonòmic, preceptes que reclamen la utilització de fórmules de col·laboració com ara la mútua informació i el requeriment, però que no tenen poder ulterior d'exigir una conducta determinada (en aquest sentit interpreta els preceptes esmentats la STC 76/1983, FJ 11).

D. Competències indistintes

La competència indistinta és aquella en què s'atorga la funció sobre una mateixa matèria a dos ens diversos, sense que s'estableixi, en el nostre sistema, la prevalença de cap dels dos. És dir, no es tracta només de permetre en principi l'actuació indistinta de dos subjectes, establint alhora un criteri per determinar quina competència preval si tots dos actuen de fet, sinó d'admetre que els dos ens poden actuar al mateix temps i amb la mateixa validesa i eficàcia. Aquest tipus de competència, per la seva complexitat de dur a la pràctica (podria permetre actuacions contradictòries) i pel fet que té un cert caràcter disfuncional (dilueix de fet responsabilitats), té un tractament excepcional i només és reconegut en matèria de cultura i, més específicament, pel que fa a la seva promoció, com a actuació de foment. Aquest és el cas de l'art. 149.2 de la CE, que ha de posar-se en relació amb una altra accepció de cultura, la que fa referència als diversos serveis culturals (museus, biblioteques, etc.) o a les funcions (protecció del patrimoni). En aquests casos, encara que estiguem també dins l'àmbit de la cultura, el repartiment competencial es realitza segons els títols materials més específics i desapareix el caràcter indistint del títol més genèric "cultura". Per tant, podem concloure que l'art. 9.4 de l'EAC s'ha d'interpretar en relació amb el que disposa el 149.2 de la CE. El foment de la cultura en sentit genèric es pot concebre com una

competència indistinta, de manera que l'oferta de serveis directes i la funció promocional de la cultura la podrà realitzar tant l'Estat com les comunitats autònomes, o fans i tot els ens locals.

E. Algunes competències singulars

L'esquema exposat, com ja hem avançat, intenta sistematitzar tots els supòsits possibles de repartiment competencial que es preveuen en l'EAC. Per tant, totes les competències assumides poden encaixar conceptualment en un o altre tipus: exclusives, concurrents, compartides o indistintes.

Si bé això és cert, també ho és que l'Estatut d'autonomia presenta una sistemàtica singular en el seu títol dedicat a les competències. Al costat de les llistes de matèries en funció de la diversa naturalesa de la competència assumida (art. 9 a 12), els art. 13 a 25 es refereixen de manera individualitzada a algunes matèries (policia, educació, ràdio i televisió, sanitat i justícia). Aquest tracte particularitzat no respon a una diferent concepció normativa de la competència assumida sinó a la importància dels títols materials enumerats. Precisament per aquesta raó, la importància d'aquestes matèries, es va produir un debat intens en el moment de plasmar en la norma estatutària l'abast d'aquestes competències, per la qual cosa se'ls va donar un tracte separat respecte a la llista general dels articles anteriors, i que va permetre recollir algunes especialitats amb relació a cada competència. En aquest sentit, tant en matèria de policia com de ràdio i televisió i justícia veiem que l'existència de lleis competencials condiciona l'abast de la competència assumida estatutàriament.

També és singular el contingut de l'art. 15, que defineix la competència en matèria d'ensenyament com a plena. Aquesta referència a una competència plena amaga, en realitat, una competència exclusiva matisada. D'una banda, l'Estat es reserva part d'aquesta matèria en l'art. 149.1.30 CE amb caràcter de competència legislativa (condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals, cosa que no impedeix que la Generalitat n'assumeixi la gestió) i, de l'altra, un sector de la matèria d'ensenyament s'assumeix com a competència sobre legislació bàsica (en desenvolupament de l'art. 27 CE). Però llevat d'aquests àmbits materials, sens dubte els més rellevants, la matèria ensenyament pot ser assumida com a exclusiva.

En resum, podem afirmar que darrere la definició de competència plena existeix un repartiment competencial sobre la matèria ensenyament que comporta una assumpció parcial de competència exclusiva, competència concurrent i competència compartida, al mateix temps que es reconeix a l'Estat la funció d'alta inspecció.

Com a consideració final cal assenyalar que en la societat actual, on els poders públics assumeixen cada vegada més funcions d'ordenació i intervenció, és impossible establir un esquema simple i precís de la distribució competencial. Aquesta constatació ens ha de portar a relativitzar el concepte de competència exclusiva i la confiança en la norma general prèvia com a mecanisme de clarificació dels respectius àmbits d'actuació. Això imposa la necessitat de reforçar els mecanismes de col·laboració i interrelació en l'exercici de les diverses competències, cosa que no és contradictòria amb l'interès a avançar en el desenvolupament de tècniques jurídiques que permetin una major precisió dels àmbits de les respectives competències i, per tant, de la responsabilitat de cada ens en el seu exercici.

5.3 Competències extraestatutàries

La previsió de l'art. 150 de la Constitució, en els seus dos primers paràgrafs, en el sentit de permetre una ampliació extraestatutària de les competències autonòmiques, ja sigui a través d'una llei marc o de la transferència o delegació de facultats de titularitat estatal, ha tingut a Catalunya una única traducció pràctica: la Llei orgànica 5/1987, de 30 de juliol, la qual delega facultats de l'Estat a les comunitats autònomes quant als transports per carretera i per cable (aquesta Llei ha complementat el que disposa la Llei estatal 16/1987, de 30 de juliol, d'ordenació dels transports terrestres). D'aquesta manera, la Generalitat ha rebut la delegació d'unes facultats en principi estatals, ja que l'art. 149.1.21 de la CE reserva a l'Estat la regulació pel que fa als transports terrestres que transcorrin per més d'una comunitat autònoma.

La raó d'aquesta delegació és buscar una execució eficient del servei administratiu, per a la qual cosa s'utilitzaran les comunitats autònomes com a administracions delegades. Si bé la competència és estatal quant a la normativa i la direcció del servei, en tant que transports d'àmbit supracomunitari, és lògic que

les funcions executives les realitzi l'Administració ja situada sobre el terreny i amb funcions, també, en matèria de transports.

La coherència de la mesura explica també que l'Estat es reservi funcions de vigilància i supervisió. Tot i que es deleguen competències executives, aquestes no s'assumeixen com a pròpies, de manera que és possible introduir tècniques de vigilància (així ho fa la Llei orgànica, que imposa uns simples deures d'informació però permet també el control sobre actes i acords, la seva suspensió i la revocació de la delegació -vegeu art. 16 a 21-).

En resum, hi ha una ampliació del nivell competencial per mitjà d'una llei orgànica de caràcter general (no dictada, doncs, a sol·licitud de la Generalitat, supòsit a què es refereix l'art. 28 EAC), però és una ampliació feta a través d'una delegació, la qual cosa implica el seu caràcter revocable i l'existència de mecanismes de vigilància del delegant sobre el delegat. La delegació comporta la necessitat de recórrer a l'Administració de la Generalitat amb la finalitat d'aconseguir una execució més eficaç d'un servei de competència estatal.

5.4 Competències autonòmiques i Comunitat Europea

L'existència d'un nou ordenament, el de la Comunitat Europea, format pels tractats constitutius més el dret derivat, al qual es reconeix primàcia i aplicació directa en l'àmbit intern, altera la distribució competencial interna. La Comunitat Europea assumeix competències i en redueix, de manera correlativa, d'altres sobre la mateixa matèria i funció que abans pertanyien a la comunitat autònoma.

Pel que fa a l'execució del dret comunitari, aquest ordenament conté un principi segons el qual aquella s'ha de realitzar d'acord amb els criteris del dret intern, sense que el fet de tractar-se de l'aplicació del dret comunitari hagi d'alterar l'esquema de distribució de competències propi de cada estat membre.

En una primera conclusió, per tant, el dret comunitari només afectaria les competències de la Generalitat en la mesura que la CEE assumeixi com a pròpies competències que abans eren de l'ens autonòmic. No obstant això, cal fer algunes precisions a aquesta primera conclusió. Ens podem plantejar si l'execució del dret comunitari es pot concebre com a matèria per se, perquè en aquest cas la competència en qüestió hauria d'haver-se assumit estatutàriament. De fet, l'art. 27.3 de l'EAC assumeix la competència d'execució interna dels tractats i convenis pel que fa a matèries la titularitat de les quals correspon a la Generalitat; d'altra banda, en l'execució dels tractats s'hi pot incloure la del dret derivat comunitari. Però el problema és resolt de manera general per la doctrina del Tribunal Constitucional, ja que per l'alt tribunal no cal assumir aquesta competència de manera diferenciada. En aquest sentit, en la Sentència 252/1988, de 20 de desembre, afirma que "les normes estatutàries que, com la recollida en l'art. 27.3 de l'EAC, preveuen que la Comunitat Autònoma adoptarà les mesures necessàries per a l'execució dels Tractats internacionals en allò que afecti matèries atribuïdes a la seva competència, no són, com resulta evident, normes atributives d'una competència nova, diferent de les que, per raó d'altres preceptes, ja ostenta la Generalitat". Per tant, la competència d'execució interna deriva dels títols competencials sobre cada matèria i no d'una assumpció específica de l'execució del dret comunitari, que com a tal és irrellevant.

Una segona matisació és la constatació que a vegades l'Estat tracta de recuperar competències ja assumides per la Generalitat, argumentant que quan s'aplica el dret comunitari estem davant de la matèria relacions internacionals (per exemple, comerç o sanitat exterior); competències que si que són de titularitat estatal. Aquesta línia argumental no pot sostenir-se, atès que l'aplicació interna de normes comunitàries és de dret intern. Malgrat això, la Sentència del Tribunal Constitucional 252/1988 sembla que doni lloc a seguir la línia interpretativa que jutgem com a errònia, per bé que es tracta d'una primera sentència i sobre la matèria específica de comerç exterior.

Un últim problema general fa referència al compliment en l'àmbit intern del dret comunitari, tenint en compte que l'Estat és el responsable internacional. D'aquesta responsabilitat internacional, ¿en deriva algun poder de vigilància o control sobre l'actuació de les comunitats autònomes? La posició general sobre aquest punt és que l'Estat només podrà utilitzar els mecanismes reconeguts constitucionalment, és dir, els preventius (dictamen del Consell d'Estat, aprovació de normes amb valor de dret supletori) o els que actuen a posteriori (impugnació de normes, lleis d'harmonització, aplicació de l'art. 155 CE).

La temàtica de dret comunitari en la seva relació amb les comunitats autònomes presenta altres punts d'interès que, tot i així, desborden les qüestions purament competencials. Podem assenyalar, com a

matèries connexes, que l'aplicació interna de normes comunitàries haurà de complementar-se amb el reconeixement del dret de la Generalitat a participar en la fase d'elaboració del dret comunitari que després haurà d'aplicar. D'altra banda, l'aplicació de la normativa comunitària va obligar, en un primer moment, a dictar una llei de bases d'autorització per modificar, mitjançant nous decrets legislatius, les normes autonòmiques de rang legal que es van veure afectades per l'entrada en vigor de l'ordenament comunitari. Així es va fer amb la Llei de bases de delegació, de 10 de març de 1986, en virtut de la qual es dictaren cinc decrets legislatius: sobre residus industrials, modernització de l'empresa familiar agrària, alta muntanya, empresa pública catalana i col·legis professionals.

Text	d00324
Tema	Parlament de Catalunya
Referència	AJA, ELISEO. "El Parlament de Catalunya". A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autonòmics – Marcial Pons, 2002. Pàg. 209-237.

Capítol VIII. El Parlament de Catalunya

1. Caràcter i posició del Parlament de Catalunya

Una primera aproximació a l'estudi del Parlament pot realitzar-se destacant-ne tres notes elementals: es tracta d'una autèntica cambra parlamentària, és el Parlament d'una comunitat autònoma i no pas d'un Estat i, en concret, és el principal òrgan representatiu de Catalunya, cosa que li transmet les característiques específiques d'aquesta Comunitat en el conjunt de l'Estat autonòmic.

En primer lloc, es tracta d'un autèntic parlament, pel caràcter i les funcions que realitza: representa el poble de Catalunya i exerceix els poders legislatius i de control del Govern, que són els més característics de totes les cambres en els règims parlamentaris, cosa que ens obliga a esmentar la problemàtica dels parlaments moderns. En segon lloc, es tracta del parlament d'una comunitat autònoma, no de l'Estat, i per tant exerceix els seus poders en el territori de Catalunya, on els comparteix amb les Corts Generals quan aquestes legislen per a tota Espanya. Com a parlament autonòmic té algunes funcions específiques de participació en els òrgans i les decisions estatals. Finalment, reflecteix les condicions i la posició de Catalunya en el conjunt d'Espanya, cosa que s'ha de tenir en compte per tal de comprendre'n el significat.

1.1 La posició del Parlament

L'article 30.1 EAC és enormement significatiu:

"El Parlament representa el poble de Catalunya i exerceix la potestat legislativa, aprova els pressupostos, impulsa i controla l'acció política i de govern i exerceix les altres competències que li siguin atribuïdes per la Constitució i, d'acord amb ella i l'Estatut, per la llei que aprovi el mateix Parlament."

El paral·lelisme amb la regulació de les Corts a l'art. 66 CE sembla evident ("Les Corts Generals representen el poble espanyol (...), exerceixen la potestat legislativa de l'Estat, n'aproven els pressupostos, controlen l'acció del Govern i tenen les altres competències que els atribueixi la Constitució"). És a dir, el Parlament fa, respecte de Catalunya i les seves institucions, un paper semblant al que correspon a les Corts per al conjunt de l'Estat.

En afirmar que és un autèntic parlament, cal tenir en compte el significat actual dels Parlaments, perquè les cambres modernes han variat la seva posició en relació amb la que tingueren en l'Estat liberal, encara que formalment mantinguin unes funcions semblant. A l'inici de l'Estat liberal el parlament significava la representació de la societat enfront de l'Estat, dirigit pel rei i el seu govern. En realitat, només representava la burgesia, el sector social més ric i també el més actiu de la societat, però aquest caràcter

representatiu li va proporcionar legitimitat i poder per participar progressivament en les decisions estatals, i limità el poder del rei, especialment en l'aprovació dels pressupostos i de les lleis.

La consolidació i l'extensió de l'Estat liberal va fer que el parlament intervingués també en el nomenament del govern, si més no indirectament, quan aquest havia de dimitir per haver perdut el suport de la majoria dels parlamentaris. El desenvolupament d'aquests elements va comportar, cap a finals del segle XIX, el triomf del "règim parlamentari" en el qual el rei o el president de la República van cedir els seus poders executius al govern i aquest depenia de la voluntat del parlament. Era nomenat president del govern aquell que tenia el suport de la majoria de les cambres, una majoria que sempre tenia la possibilitat d'obligar-lo a dimitir, retirant-li la confiança. Formalment els sistemes parlamentaris actuals tenen el mateix fonament, però la posició de les cambres ha variat notablement per diferents causes.

D'una banda, l'extensió del sufragi electoral, fins a ésser universal, i, per consegüent, el desenvolupament dels partits polítics, que es van convertir en els autèntics protagonistes de les decisions de les cambres i del mateix govern; i, d'altra banda, la recepció als textos constitucionals de les relacions sorgides de manera espontània entre el parlament i el govern, com ara la moció de censura, la qüestió de confiança i la dissolució del parlament. Aquesta nova etapa es coneix amb el nom de "parlamentarisme racionalitzat" i en ella es produeix un fort increment de clàusules que protegeixen l'estabilitat del govern i dificulten la seva remoció.

Tots aquests elements, especialment el protagonisme dels partits polítics i el reforçament del govern, s'han accentuat en les últimes dècades, i han produït canvis decisius pel que fa a la primera imatge del parlament, encara que sovint es mantenen les formes tradicionals. Així doncs, continua essent decisiva la confiança parlamentària del govern (la seva ruptura comporta la dimissió), però en realitat la majoria del parlament i el govern pertanyen al mateix partit i per tant és l'executiu qui impulsa l'actuació de la cambra i no al revés. La dialèctica política actual no es mou entre el parlament i el govern, com en el règim parlamentari tradicional, sinó entre el govern i la majoria parlamentària que li dona suport davant l'oposició; si la majoria parlamentària i el govern actuen d'acord, l'oposició no té la possibilitat de canviar-lo, i la seva activitat de control parlamentari es dirigirà principalment a influir en l'opinió pública, per intentar canviar la majoria de la cambra en les pròximes eleccions.

La presència dels partits als parlaments, mitjançant els grups parlamentaris i la seva disciplina de vot, ha canviat el mateix caràcter dels parlaments i la seva manera de funcionar. Les principals decisions parlamentàries són adoptades pels grups i no pus pels diputats individualment. El parlament ha deixat de ser l'òrgan decisor que és en teoria per convertir-se en una instància de definició de la força respectiva dels partits política, de mediació entre el govern i els grups polítics que són a l'oposició, i de publicitat de les seves posicions.

Tota aquesta problemàtica, que amb prou feines es reflecteix a les constitucions i que aquí no podem tractar de manera extensa, es planteja en el Parlament de Catalunya en relació amb les altres institucions de la Generalitat: el president i el Consell Executiu. Així doncs, el Parlament és la màxima representació del poble de Catalunya; aprova les lleis i els pressupostos, nomena i pot fer cessar el president de la Generalitat i, en ser-hi presents els líders del partit del Govern, s'orienta de manera sistemàtica cap a la direcció que marca el president, i l'oposició s'ha de conformar a presentar alternatives diferents, sobretot de cara a l'electorat, i a introduir petits canvis en les lleis aprovades per la majoria, si aquesta els accepta.

1.2 El caràcter autonòmic

Tot afirmant rotundament la substancial identitat del Parlament de Catalunya amb les Corts o amb qualsevol altra cambra parlamentària, cal donar la mateixa importància als caràcters específics que deriven de la seva condició d'institució d'una comunitat autònoma, que s'integra en el conjunt de l'Estat autonòmic.

Tots els parlaments de les comunitats autònomes es van organitzar al principi amb mimetisme en relació amb el Congrés dels Diputats, del qual copiaren gran part del Reglament. Més tard, s'han anat marcant els aspectes més pròpia de l'autonomia, però encara d'una manera lleu.

Els parlaments autonòmics presenten diferències notables amb les Corts: són d'una sola cambra, tenen una composició molt més reduïda, representen una població molt inferior, i les seves funcions, tot i ser

paral·leles, corresponen a competències distintes, i, a més a més, realitzen tasques addicionals de participació en les decisions generals de l'Estat.

La representació circumscripita a Catalunya permet al Parlament reflectir millor els diferents sectors de la societat catalana, i el nombre relativament baix dels seus membres possibilita un funcionament més eficaç i menys formalista del que és habitual en cambres nombroses, com per exemple el Congrés dels Diputats.

Però, sobretot, una major proximitat als ciutadans i a les tasques més delimitades aconsellen cercar procediments nous que potenciïn la participació dels ciutadans i permetin l'experimentació i l'aprofundiment de polítiques sectorials. En la majoria de comunitats autònomes aquesta orientació encara és inèdita, perquè s'han reproduït a petita escala els procediments tradicionals.

Les mateixes competències de les comunitats fan que la funció de control i impuls parlamentari del govern sigui relativament més important que la funció legislativa. Sense menystenir gens el fet d'aprovar les lleis, l'actuació del parlament sobre l'Administració és primordial perquè les comunitats autònomes tenen al seu càrrec -i encara incrementaran- la major part de la gestió dels serveis públics.

A més a més, el parlament autonòmic participa de les decisions generals mitjançant la iniciativa de lleis estatals (que pot dirigir a les Corts o al Govern), la designació de diversos senadors, la presentació de recursos d'inconstitucionalitat contra lleis de l'Estat davant del Tribunal Constitucional, i la possibilitat d'iniciar la reforma de l'estatut i de la mateixa Constitució.

1.3 Les característiques del Parlament de Catalunya

En tercer lloc, per valorar correctament el Parlament cal tenir en compte la posició destacada de Catalunya com a comunitat autònoma. Va ser la primera a constituir-se, al mateix temps que el País Basc (per tant, actualment està en la quarta legislatura) i té el nivell més alt de competències (juntament amb sis CA més), i això es reflecteix en la capacitat del Parlament per aprovar lleis. A més, el Parlament català no té les limitacions en les seves reunions que tenen altres parlaments autonòmics. Fins i tot, és la cambra autonòmica més nombrosa, amb 135 diputats. Però, per sobre de tot això, el Parlament representa en primer lloc la forta voluntat d'autogovern i la tradició política catalana.

Com hem esmentat abans, els partits polítics presents als Parlaments expliquen en gran part la tasca de les cambres i, des d'aquest punt de vista, en el Parlament de Catalunya destaca la relativa continuïtat de les forces polítiques representades. La coalició Convergència i Unió (Convergència Democràtica de Catalunya i Unió Democràtica de Catalunya) ha estat sempre l'opció més votada, i ha aconseguit, a més, la majoria absoluta del Parlament en totes les eleccions, excepte en les primeres; el Partit dels Socialistes de Catalunya ha estat el segon partit més votat en totes les eleccions. Però els canvis han estat notables en la representació dels altres partits, com es pot veure en el quadre següent del nombre de diputats obtinguts pels diferents partits.

Naturalment, el nombre d'escons respon a les orientacions i els problemes dels partits polítics i no només, ni principalment, a l'actuació dels grups parlamentaris. Però en un llibre com aquest el nombre de diputats obtinguts pot ser significatiu. En la primera legislatura, CiU no va aconseguir la majoria absoluta però la investidura del Sr. Jordi Pujol es va aconseguir en segona votació amb el suport d'Esquerra Republicana, la qual va participar al Govern i va obtenir la presidència del Parlament durant la segona legislatura. Potser aquesta identificació expliqui la pèrdua de vots d'ERC en les següents eleccions, que solament recuperà parcialment en les últimes eleccions després de la divisió del partit i amb una direcció nova que s'inclina obertament cap a l'independentisme.

En la segona legislatura, Unió de Centre Democràtic (UCD) no aconsegueix representació per la crisi general que pateix com a conseqüència dels conflictes interns entre els diferents grups i orientacions que coexistien a l'interior del partit. La majoria dels seus antics electors donaran suport a CiU, cosa que explica l'enorme creixement d'aquesta coalició, i una minoria a Aliança Popular -posteriorment denominada Coalició Popular i Partit Popular (AP, CP, PP)-, que no s'havia presentat a les primeres eleccions.

També destaca, en les eleccions de 1984, la pèrdua d'escons del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), per la crisi interna entre dues visions oposades del comunisme, que acabarà amb el

fraccionament del partit i la constitució per part d'una de les opcions d'Iniciativa per Catalunya, com a coalició política més oberta que el comunisme ortodox. El PSA (Partit Socialista d'Andalusia) era el precedent de l'actual Partit Andalúsista, que té representació en el Parlament andalús i a les Corts, però que no ha tornat a presentar-se a Catalunya.

En la tercera legislatura, el Centre Democràtic i Social (CDS), fundat per l'expresident del Govern, Adolfo Suárez, sobre una part minoritària de l'antiga UCD per tal de recuperar el centre polític, obté una petita representació, però aquesta força no acaba de consolidar-se i no aconsegueix representació en les últimes eleccions.

L'orientació del Parlament ha correspost, doncs, sense interrupció, a Convergència i Unió, que obté la majoria absoluta en totes les legislatures excepte en la primera. Conseqüentment, també li ha correspost, pel caràcter parlamentari de la Generalitat, la Presidència d'aquesta i la direcció del Govern, presidit en totes les legislatures pel senyor Jordi Pujol. Abans hem vist que aquest fet és característic del parlament modern i, lògicament, l'orientació de la cambra catalana ha estat marcada per la coalició de CiU, des de la mateixa cambra i des de la Presidència de la Generalitat, perquè ambdues corresponen al partit o coalició amb una major representació en el Parlament.

Aquesta constatació sobre el protagonisme en la direcció de les institucions de la Generalitat no ha de confondre els caràcters específics del Parlament i del Govern, perquè el Govern reflecteix exclusivament l'orientació d'un partit, encara que sigui el majoritari, mentre que el Parlament és la màxima i més directa representació de la població de Catalunya, i reflecteix les posicions de tots els partits que han obtingut representació, segons el nombre dels seus diputats. El pluralisme polític del Parlament li concedeix una legitimitat superior, cosa que explica la seva potestat en l'aprovació de les lleis i del pressupost, i, en general, en les grans decisions polítiques. Encara que en totes s'hi acaba imposant la voluntat del Govern, mitjançant el grup parlamentari majoritari, les opcions presentades per la resta dels grups parlamentaris signifiquen un pluralisme que no té cap altra institució.

Finalment, la seu del Parlament és a la ciutat de Barcelona (art. 30.3 EAC), però es preveu que pugui reunir-se en altres llocs. De fet, l'article 25 de la Llei 3/1982 redueix aquesta possibilitat a supòsits excepcionals. L'article 30.2 EAC proclama la inviolabilitat del Parlament, seguint la mateixa afirmació que fa la Constitució respecte de les Corts, amb la intenció d'expressar solemnement la importància del Parlament i de les seves funcions, que no han de ser alterades per cap element aliè. La conseqüència d'això és la configuració com a delictes en el Codi penal (art. 160 bis) de l'entrada violenta o amb intimidació al Parlament, i l'atac o pertorbació dels treballs parlamentaris.

2. El sistema electoral

El sistema electoral, en un sentit ampli, inclou el conjunt de disposicions legals que regeixen les eleccions per designar els membres del Parlament que han de representar el poble (electors, circumscripcions, forma del vot, etc.). D'aquestes disposicions en parlarem ara; tanmateix, juntament amb aquestes normes, també és decisiu el tipus de partits polítics que concorren a les eleccions, un aspecte que no cal oblidar encara que en aquest llibre no el tractem directament.

Com que la normativa electoral influeix notablement en els resultats de les eleccions i en la representació que correspon als partits, la seva aprovació sempre és un punt molt polèmic. Ja ho va ser en l'elaboració de l'Estatut d'autonomia i probablement també és la causa que el Parlament català encara no hagi aprovat la llei electoral. Al marge de les preferències per les diferents tècniques possibles, que produeixen resultats molt diferents en la representació, hi ha dos factors pràctics que condicionen les opcions electorals: el desequilibri en el repartiment de la població sobre el territori de Catalunya (interior poc poblat), i la implantació desigual dels partits en els àmbits rurals i en els industrials, especialment en la conurbació de Barcelona.

La Constitució amb prou feines condiona directament les eleccions autonòmiques; es limita a fixar que siguin per sufragi universal i "d'acord amb un sistema de representació proporcional que asseguri també la representació de les diverses zones del territori" (art. 152.1 CE).

Però, en canvi, la Constitució considera la Llei electoral general com a llei orgànica i això comporta que els elements més importants en totes les eleccions hagin de ser regulats per les Corts Generals. En realitat, les normes per a l'elecció del Parlament de Catalunya no depenen d'una sola llei, sinó de la col·laboració

entre una llei orgànica estatal i una llei autonòmica. L' article 81.1 CE estableix que la llei que aprovi "el règim electoral general" ha de ser una llei orgànica (i, per tant, aprovada per les Corts, amb majoria absoluta del Congrés). El debat sobre si aquest terme es referia a les eleccions generals (a les Corts) o als aspectes generals de totes les eleccions fou resolt pel Tribunal Constitucional en la STC 38/1983, de 16 de maig, en el segon sentit. En conseqüència, l'any 1985 es va aprovar la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general (LOREG), que conté els preceptes orgànics que han de respectar totes les CA (disposició addicional primera LOREG). Totes les comunitats autònomes han aprovat posteriorment les seves respectives lleis autonòmiques, que regulen els elements del procés electoral exclosos de la reserva de llei orgànica. En canvi, el Parlament de Catalunya encara no ha aprovat aquesta llei electoral i, per tant, les eleccions autonòmiques es regeixen per les normes transitòries de l'Estatut i per la Llei estatal, que s'aplica íntegrament com a disposició supletòria (disposició addicional primera LOREG).

L'Estatut de Catalunya conté també una referència molt breu a la regulació electoral (l'article 31.1 EAC defineix les condicions democràtiques del sufragi i repeteix que la fórmula electoral serà proporcional), i, per això, la disposició transitòria 4a va concretar els elements més significatius (circumscripcions electorals, nombre d'escons, etc.) fins que s'aprovés la llei electoral; en principi es va pensar que aquesta regulació provisional seria només per a les primeres eleccions, però en no haver-se elaborat la llei, continua vigent, perquè a més la DT 4a no diu expressament que aquella regulació sigui per a les primeres eleccions ("Mentre una llei de Catalunya no regularà el procediment per a les eleccions al Parlament...").

2.1 Elements generals

El Parlament de Catalunya, com tots els parlaments autonòmics, té una sola cambra; ho diu expressament l'article 3 de la Llei 3/1982, i deriva implícitament de l'article 152 CE i de l'Estatut, encara que en l'elaboració d'aquest es va proposar la creació d'una segona cambra per donar més representació als àmbits rurals, previsiblement més conservadora, enfront del volum de la població de Barcelona.

L'Estatut de Catalunya no fixa la xifra exacta de diputats, però el nombre de parlamentaris sempre ha estat de 135, xifra establerta per a la primera legislatura per la disposició transitòria 4a, número 2, de l'Estatut, i que s'ha repetit sistemàticament. La Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu tampoc no adopta un criteri concret, i deixa optar entre "un mínim de cent diputats i un màxim de cent cinquanta" (art. 3 Llei 3/1982). El nombre de 135 diputats suposa la proporció d'un diputat per cada 40.000 o 50.000 habitants, cosa raonable segons el dret comparat.

La duració de la legislatura és de 4 anys (art. 31. 1 EAC) comptats a partir de la data de celebració de les eleccions (art. 7 Llei 3/1982), tal com passa en els altres parlaments autonòmics i en les mateixes Corts. La convocatòria de les noves eleccions haurà de ser feta pel president de la Generalitat 25 dies abans de l'expiració del mandat, o el mateix dia de la dissolució del Parlament quan sigui anticipada o sigui conseqüència del fracàs de la investidura (articles 46. (c) i 54 Llei 3/1982). Catalunya és una de les poques CA on el president pot dissoldre anticipadament el Parlament, i que celebra les eleccions en una data diferent de la resta de comunitats.

El vot és lliure, igual, directe i secret (art. 31.1 EAC), i el dret de sufragi correspon a tots els ciutadans que gaudeixin de la condició política de catalana, majors de 18 anys, que estiguin censats en algun dels municipis de Catalunya. Són les mateixes condicions per poder ser elegit. La condició política catalana correspon als ciutadans espanyols que tinguin veïnatge administratiu en algun municipi de Catalunya (art. 6 EAC).

L'article 11 de la Llei 3/1982 conté una llista de les inelegibilitats i incompatibilitats, encara que siguin situacions diferents. Són inelegibles aquells ciutadans que pel càrrec que tenen no poden ser candidata a diputats. Són incompatibles els que, havent-se presentat a les eleccions i havent estat elegits, exerceixen un càrrec que els impedeix accomplir amb llibertat la seva funció representativa; després de les eleccions han d'optar entre l'escó parlamentari i el càrrec. De totes maneres, la llista d'inelegibilitats i incompatibilitats (membre del TC, Defensor del Poble i Síndic de Greuges, magistrats, jutges i fiscals en actiu, etc.) és oberta i pot -i així ha de ser- ampliar-se als alts càrrecs de l'Administració de l'Estat i de la Generalitat per la Llei electoral catalana, encara pendent d'aprovació, perquè l'aplicació supletòria de la LOREG no arriba als càrrecs autonòmics, els equivalents estatals dels quals sí que hi són previstos.

L'ordenació del procés electoral és a grans trets a la LOREG, la qual permet la regulació autonòmica d'alguns aspectes sobre les candidatures, les campanyes institucionals, el començament de la campanya electoral, etc. Tanmateix, en aplicar-se directament la LOREG a causa de la inexistència d'una llei catalana, certs articles han d'interpretar-se en les eleccions autonòmiques en relació amb el territori i les institucions de Catalunya. Al sistema general de juntes electorals s'hi superposa una Junta Electoral de Catalunya, i el Consell executiu assumeix les facultats que la LOREG atribueix al Govern respecte de les eleccions generals. El Tribunal Superior de Justícia és l'última instància dels recursos sobre la validesa de les eleccions i dels presentats contra els acords de les juntes electorals provincials.

2.2 Circumscripció electoral i distribució d'escons

El districte electoral és la província (DT 4a EAC), com en la majoria de comunitats autònomes (és diferent a Astúries, Múrcia i les CA insulars). L'establiment de la província com a circumscripció té l'avantatge que, en ser una divisió administrativa tradicional, evita el perill de gerrymandering (manipulació partidista dels límits dels districtes), però té l'inconvenient de l'enorme diferència de població entre Barcelona i les altres tres províncies. Aquest desequilibri repercuteix negativament en la distribució d'escons i en la proporcionalitat de la representació, com veurem més endavant.

La distribució d'escons per circumscripció és a la mateixa DT 4a EAC i fou objecte d'una negociació molt dura en el seu moment. Atesa la diferència de població entre Barcelona i les altres tres províncies, es va arribar a l'acord que la primera tingués 85 diputats i les altres tres plegades, 50. Aquest repartiment beneficia enormement el vot de Girona, Tarragona i Lleida en relació amb Barcelona, i, per justificar una mica la desproporció, el repartiment fou teoritzat com a resultat de criteris matemàtics, cosa que també ha provocat alguns problemes.

La DT 4a.2 estableix que "la circumscripció de Barcelona elegirà un diputat per cada 50.000 habitants, amb un màxim de 85 Diputats. Les circumscripcions de Girona, Lleida i Tarragona elegiran un mínim de sis diputats més un per cada 40.000 habitants, i els seran atribuïts 17, 15 i 18 diputats, respectivament".

Com s'ha subratllat, la llarga interinitat d'aquesta norma ha coincidit amb variacions de població que, segons els criteris esmentats, haurien d'atribuir un escó més a Girona i Tarragona.

2.3 La fórmula electoral, la papereta i la barrera electoral

La fórmula electoral és el criteri de càlcul matemàtic que converteix els vots en escons: en el dret comparat es diferencia inicialment entre fórmules majoritàries i proporcionals, per les conseqüències que una i altra tenen, i dins de cada una d'elles hi ha diverses variants. En les eleccions al Parlament de Catalunya, la fórmula electoral ha de ser proporcional per manament dels art. 152 CE i 31.1 EAC, però la Generalitat podria optar entre els diferents sistemes proporcionals existents.

A causa de la remissió de la DT 4a.5 EAC, s'ha utilitzat en totes les eleccions la fórmula d'Hont, que també s'aplica en les eleccions per al Congrés dels Diputats i per a totes les CA. L'opció queda oberta a la futura llei electoral de Catalunya, encara que el pes de les alternatives tradicionals en les eleccions sempre s'inclina contra la innovació. És significatiu que les setze CA que han aprovat les seves lleis electorals hi hagin inclòs unànimement el sistema d'Hont.

També a causa de la mateixa remissió de la DT 4a.5 EAC, la forma del vot és la llista tancada i blocada, que s'utilitza igualment per al Congrés dels Diputats i per a totes les eleccions autonòmiques, malgrat les crítiques que està suscitant perquè reforma els aparells dels partits i indueix a l'abstencionisme de la població. Com que aquest factor també és competència de la Generalitat, es podria intentar experimentar algun altre sistema que, com l'alemany, respectés la proporcionalitat però que alhora apropés més els diputats als seus electors.

La mateixa norma estableix una barrera electoral mínima del tres per cent, de manera que una llista no pot obtenir representació si no aconsegueix més del 3% dels vots vàlids emesos en la seva circumscripció, encara que aplicant la fórmula electoral li correspongués algun escó. La barrera electoral del 3% també existeix en les eleccions al Congrés i, amb variants, en la majoria de CA, per tal d'evitar un excessiva atomització dels partits amb representació parlamentària. Atès el nombre d'escons que es disputen en cada província, a Catalunya aquesta barrera pràcticament només pot ser aplicada a Barcelona, on, en efecte, ha deixat sense representació, des de les primeres eleccions, algunes candidatures que, si no existís la barrera

electoral, haurien obtingut un escó. El Tribunal Constitucional ha admès expressament la constitucionalitat d'aquest mecanisme corrector en la STC 75/1985, de 21 de juny.

2.4 Valoració del sistema

La proporcionalitat del conjunt del sistema electoral per al Parlament de Catalunya és raonablement alta, perquè el nombre d'escons de cada circumscripció permet distribuir-los d'acord amb els vots obtinguts per cada llista de partit o coalició, però en canvi hi ha una forta desigualtat entre el valor del vot emès a Barcelona i a les altres tres províncies, menys poblades. En aquestes, el nombre de vots que cal per obtenir un representant és aproximadament la meitat del que cal per obtenir-lo a Barcelona, o, per dir-ho d'una altra manera, el vot dels seus electors val aproximadament el doble que el vot d'un elector de la província de Barcelona, com podem veure en el quadre següent.

Districtes	Població 1975	Població 1986
Barcelona:	1 escó cada 51.645 hab.	cada 54.080 hab.
Girona:	1 escó cada 25.988 hab.	cada 28.500 hab.
Lleida:	1 escó cada 23.223 hab.	cada 23.464 hab.
Tarragona:	1 escó cada 26.685 hab.	cada 29.063 hab.

En el conjunt de Catalunya, la mitjana per a l'atribució d'un escó era de 41.928 habitants l'any 1986. Si prenem aquesta mitjana com a valor igual a 1 i el comparem amb els diferents habitants-escó en cada circumscripció, encara es veu més clarament la diferència, que, a més, ha augmentat.

Districte	Població 1975	Població 1986
Barcelona	0.81	0.81
Girona	1.61	1.54
Lleida	1.80	1.88
Tarragona	1.57	1.51

El valor del vot d'un elector de Girona o Tarragona és pràcticament el doble que el de Barcelona, i el de Lleida encara és més gran, i aquesta desproporció trenca la igualtat real dels ciutadans encara que no pas la formal- perquè el valor del vot de cada un difereix notablement segons la circumscripció electoral ora voti.

3. L'estatut dels diputats

En tots els règims democràtics, els parlamentaris gaudeixen d'una protecció jurídica especial per exercir el seu càrrec, com a representants dels ciutadans. En la primera etapa del liberalisme es tractava de protegir el diputat contra una possible persecució del rei; posteriorment es va considerar una garantia perquè el govern no s'ingerís en les posicions dels representants minoritaris.

En les actuals democràcies consolidades, aquests objectius han perdut una mica el sentit, encara que les prerrogatives es mantinguin; tanmateix, al costat de la protecció contra possibles abusos tenen un lloc més important les condicions, polítiques i materials, que permeten al parlamentari exercir el seu càrrec amb eficàcia.

3.1 Adquisició, suspensió i pèrdua de la condició de diputat

a) Tradicionalment, per tal d'adquirir la condició de parlamentari, únicament calia la presentació de la credencial que demostrés que havia estat elegit i fer la declaració de no estar sotmès a incompatibilitats. Però a partir de la reforma del Reglament del Congrés dels Diputats de 1982, es va introduir l'obligació de jurar o prometre acatament a la Constitució, i sancionar l'incompliment amb la no adquisició de la "condició plena" de diputat.

Aquest mateix requisit es va adoptar a la majoria de reglaments dels parlaments autonòmics, i finalment ha estat establert amb caràcter general per l'article 108.8 LOREG, que és aplicable als parlamentaris de totes les comunitats autònomes. La raó essencial d'aquesta nova exigència la trobarem sens dubte en l'actitud dels parlamentaris d'Herri Batasuna, que no acudien a les Corts i, en canvi, utilitzaven tots els

avantatges de la seva condició per donar suport, a més, a una política pròxima als postulats del grup terrorista ETA.

La nova condició fou impugnada pels diputats d'HB davant del Tribunal constitucional perquè la consideraven contrària a la llibertat ideològica de l'article 16 CE i perquè s'afegia una exigència nova a les condicions que la Constitució estableix per ser parlamentari. El Tribunal Constitucional va considerar que era legítima l'exigència del jurament o promesa, perquè el reglament parlamentari és la norma de desplegament directe de la Constitució, i perquè el jurament o promesa no s'ha d'entendre com una adhesió al contingut concret de la Constitució que impedeixi opcions polítiques diferents de les que existeixen, sinó només com l'acceptació de les regles del joc polític, de l'ordre polític vigent, i del compromís de no intentar transformar-lo amb mitjans il·legals (STC 101/1983, de 18 de novembre).

Aquesta mateixa qüestió es va plantejar al Tribunal Constitucional amb la incorporació del jurament al Reglament del Parlament de Galícia, per mitjà del detall d'afegir "fidelitat" a l'acatament, i la STC 122/1983, de 16 de desembre, va repetir la mateixa doctrina. La mateixa condició ha estat introduïda al Reglament del Parlament de Catalunya, l'article 4.1 del qual estableix diversos requisits per accedir "al ple exercici de la condició de parlamentari", i entre aquests hi ha "la promesa o el jurament d'acatar la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya", amb la conseqüència que "els drets del Diputat proclamat electe no seran efectius fins que no haurà accedit al ple exercici de la condició de parlamentari" (art. 4.2 RPC).

b) La suspensió dels drets, les prerrogatives i els deures parlamentaris es pot produir com a conseqüència de la comissió d'un delictes pel qual sigui processat o condemnat, o bé com a sanció per haver infringit la disciplina parlamentària. La primera situació pot produir-se quan s'hagi dictat ordre de processament contra un diputat i, per la naturalesa dels fets, el Ple ho decideixi per majoria absoluta, o quan hagi estat condemnat per sentència en ferm i el Ple del Parlament així ho acordi, també per majoria absoluta, en no considerar convenient la separació total; o bé quan el president o el Ple de la Cambra ho decideixin, d'acord amb les regles de la disciplina parlamentària (art. 17 RPC). Això es produirà quan un diputat promogui desordres greus en el Parlament. El president pot suspendre'l immediatament pel termini d'un mes, i el Ple pot fer-ho per un període superior, per majoria absoluta i previ dictamen de la Comissió de l'Estatut dels Diputats (art. 168 RPC).

c) La pèrdua de la condició de diputat es produeix, lògicament, en el cas de la seva mort, d'expiració del termini del mandat o per la dissolució del Parlament. També pot perdre's per renúncia, que en principi ha de ser presentada personalment, o perquè s'hagi anul·lat la seva elecció o proclamació per decisió judicial, i, a més, quan el diputat hagi estat condemnat per un delictes i el Ple, atesa la gravetat dels fets i la naturalesa de la pena imposada, ho decideixi per majoria absoluta.

Mentre que en el Reglament del Congrés i de la majoria de les CA, el processament o la condemna en ferm impliquen automàticament la suspensió o la pèrdua de la condició de diputat, en el Reglament del Parlament de Catalunya l'efecte no és automàtic, sinó que necessita el pronunciament del Ple per majoria absoluta, previ dictamen de la Comissió de l'Estatut dels Diputats, probablement per compensar la manca d'intervenció prèvia de la Cambra en la decisió del processament, a causa de la inexistència del suplicatori, com veurem tot seguit. Com que el Parlament no pot impedir, si s'escau, el processament del parlamentari, es reserva la possibilitat de retirar-li la condició de diputat segons quina sigui la decisió judicial.

3.2 Les prerrogatives dels parlamentaris

Des del començament del constitucionalisme, els parlamentaris han tingut un estatut especial per garantir el correcte compliment de les seves funcions. Aquesta posició, que implica prerrogatives en relació amb el conjunt dels ciutadans i que, per tant, constitueix una excepció al principi d'igualtat, està destinada a protegir la seva activitat parlamentària, encara que les prerrogatives els siguin atribuïdes personalment. L'article 31 de l'Estatut consagra les facetes més importants i tradicionals de l'estatut parlamentari, la inviolabilitat, la immunitat i el fur judicial, i hi afegeix la prohibició del manament imperatiu, que té un altre sentit. A més, el reglament parlamentari i la Llei 3/1982 recullen altres drets i deures dels parlamentaris.

a) La inviolabilitat protegeix la llibertat de paraula i de vot dels parlamentaris impedit que puguin ser considerades delictes quan ho serien per a la resta dels ciutadans. Reconeguda des del parlamentarisme

liberal (freedom of speech), pretén que el diputat actuï amb la màxima llibertat en expressar la voluntat dels ciutadans que representa, i per això els seus vots i opinions mai no poden ser considerats delictius.

La STC 51/1985, de 10 d'abril, que conté la doctrina més extensa sobre la inviolabilitat, assenyala que aquesta "s'orienta vers la preservació d'un àmbit qualificat de llibertat en la crítica i en la decisió, sense el qual l'exercici de les funcions parlamentàries podria ésser mediatitzat i, per això, frustrat el procés de lliure formació de la voluntat de l'òrgan" (FJ 6). El seu sentit és, per tant, el bon funcionament del Parlament, i això explica la seva naturalesa i límits, que són idèntics en les Corts i en la resta dels parlaments autonòmics.

La inviolabilitat eximeix els diputats de la responsabilitat penal o de qualsevol altra mena que poguessin derivar dels vots i de les opinions emesos durant el seu mandat. Abasta tota l'actuació en qualsevol dels actes de la Cambra (comissions, interpel·lacions, etc.), però no s'aplica a les activitats, fins i tot polítiques, realitzades al marge de l'actuació parlamentària, perquè se'ls protegeix justament com a membres del Parlament.

Essencialment, la inviolabilitat implica que no sorgeixen responsabilitats per les opinions i els vots emesos, i encara que es discuteixi la seva naturalesa exacta des del punt de vista penal, és evident que els efectes de la inviolabilitat són permanents i es mantenen quan la persona deixa de ser parlamentari. Alguns estatuts d'autonomia ho assenyalen ("Els diputats gaudiran, fins i tot després d'haver cessat el seu mandat, d'inviolabilitat..."; art. 26.3 EA d'Andalusia), però aquesta precisió és supèrflua perquè deriva de la mateixa naturalesa de la institució, com ha reconegut la STC 36/1981, de 12 de novembre.

b) La immunitat protegeix el parlamentari contra les detencions i processaments en general, tret del cas de delictes flagrants. La immunitat també té un origen antic (freedom from arrest) que reflecteix la desconfiança envers el poder executiu i judicial, que podrien apartar un parlamentari de la seva activitat acusant-lo d'un delictes inexistent.

En les últimes dècades, aquesta institució experimenta una certa crisi, perquè és difícil mantenir en l'Estat democràtic aquesta desconfiança envers el govern i els jutges, i perquè ha patit molts abusos quan els parlamentaris han esgrimit la immunitat per tal d'evitar processaments per activitats privades.

En les Corts Generals la immunitat s'instrumenta mitjançant el suplicatori, que consisteix en la necessitat que la Cambra autoritzi el processament d'un parlamentari sol·licitat per un òrgan judicial. El Tribunal Constitucional ha subratllat que la denegació del suplicatori ha de fonamentar-se en el caràcter parlamentari de l'acte que el jutge pretén perseguir, i ha negat que la immunitat constitueixi un privilegi personal; fins i tot ha anul·lat una decisió del Senat que tractava d'una querrela contra un senador suscitada no pas per la seva activitat representativa, sinó per qüestions privades (STC 90/1985, de 22 de juliol).

En els estatuts d'autonomia no es recull el suplicatori, i la immunitat dels parlamentaris de Catalunya, com la de la resta dels diputats autonòmics, consisteix en la prohibició de detenció i retenció per delictes comesos en el territori de la Comunitat Autònoma, excepte en cas de delictes flagrants. Les lleis autonòmiques no poden ampliar aquest àmbit, incloent el suplicatori, perquè la immunitat implica una limitació de la igualtat dels ciutadans i el seu desplegament no pot ser extensiu, segons la STC 36/1981, de 12 de novembre.

c) El fur judicial consisteix en el fet que el processament d'un parlamentari es faci únicament davant un òrgan judicial, generalment del màxim rang, com a garantia que serà jutjat per un tribunal de la màxima independència, capacitat i rellevància.

L'Estatut de Catalunya, com tots els altres, estableix que la decisió sobre la inculpció, presó, procés i judici d'un membre del Parlament de Catalunya correspon al Tribunal Superior de Catalunya quan el delictes ha estat comès al seu territori, i a la Sala Penal del Tribunal Suprem quan ha estat comès a la resta d'Espanya.

La prerrogativa de ser jutjat per la màxima instància judicial implica la desaparició del dret a la revisió del cas per part d'un tribunal superior (STC 51/1985, de 10 d'abril), que el Tribunal Constitucional reconeix als altres ciutadans a partir de l'article 24.1 CE.

3.3 La prohibició del manament imperatiu

És una fórmula del primer constitucionalisme que es repeteix en la Constitució i en tots els estatuts per tal de dotar el parlamentari d'independència a l'hora de decidir en relació amb els seus electors; tanmateix, al principi tenia un sentit diferent.

En els parlaments de l'Antic Règim, els representants havien de votar d'acord amb les instruccions rebudes dels seus electors, fins a l'extrem de no poder fer ho si es plantejaven qüestions noves, no previstes en els manaments dels electors.

Els parlaments liberals van prohibir aquest tipus de relació, en considerar que el conjunt dels parlamentaris representava tota la nació i no només els ciutadans del districte que els havia elegit. Aquest sentit ja apareixia en l'Estatut de Catalunya de 1932 on es deia que "els diputats representen tot el poble". Des d'aquest punt de vista, la prohibició és supèrflua, no només pel fet que fa segles que es va abandonar la pràctica de donar instruccions al parlamentari per part dels electors, sinó també perquè el mateix sistema electoral proporcional de llista impedeix que es pugui donar qualsevol tipus de manament a un diputat concret.

No obstant això, la prohibició del manament imperatiu es manté en tots els règims parlamentaris perquè ha pres un altre sentit, que s'ha d'aplicar a l'article 31.3 EAC: la garantia que el parlamentari continuarà sent-ho encara que abandoni o sigui expulsat del partit a la llista del qual fou elegit. Per entendre això cal tenir en compte la preeminència dels partits polítics en totes les eleccions i la consegüent disciplina de vot que lliga els parlamentaris elegits a la proposta del partit. En aquesta situació, la prohibició del manament imperatiu pretén dotar d'una certa independència el parlamentari per poder defensar les seves idees, fins i tot quan això comporti l'expulsió del partit pel qual fou elegit, perquè li assegura que podrà continuar com a representant. Aquesta interpretació prohibeix també la pràctica de demanar al futur parlamentari, quan encara és candidat, una carta en blanc de dimissió que el grup parlamentari presentaria tan bon punt el diputat fos refractari a seguir la línia marcada pel partit. Per això l'article 16. 4 RPC exigeix que la renúncia a l'escó sigui presentada personalment davant la Mesa, i en cas que fos impossible i es fes per escrit, que hi hagi "una prova ferma de la veracitat de la seva data".

El Tribunal Constitucional ha consagrat aquesta interpretació en diverses sentències pel que fa als regidors, i s'entén que també és vàlida per als parlamentaris, però no hem d'oblidar que, a més dels aspectes positius, com és el fet de protegir la independència del representant respecte del partit, també constitueix un al·licient per al "transfuguisme", o sigui, el canvi oportunista de partit polític per part dels representants que, sense deixar l'escó, passen a un altre grup per tal d'obtenir avantatges personals.

3.4 Els drets i els deures dels diputats

Aquests són previstos pel Reglament en un capítol diferent al de les prerrogatives, i fan referència a l'assistència a les sessions i al vot en el Ple i en les comissions, al respecte de la cortesia i de la disciplina parlamentària, al compliment de les normes sobre incompatibilitats, a la declaració notarial dels béns patrimonials, etc. S'hi estableix també la percepció d'assignacions econòmiques (en els parlaments de les CA que van accedir a l'autonomia per la via de l'article 143 CE només existeixen les dietes i no el sou) i les cotitzacions a la Seguretat Social.

Finalment es pretén garantir al parlamentari els mitjans tècnics necessaris per al compliment de les seves funcions, directament o mitjançant el grup parlamentari (art. 13 RP). En concret, es reconeix als parlamentaris el dret a obtenir informació dels organismes públics que depenen de la Generalitat, i es fixa un termini de 30 dies perquè les autoritats o l'Administració a les quals se'ls ho demana, faciliten la informació o manifestin al president de la Cambra la impossibilitat de fer-ho. El dret del diputat a obtenir informació de l'Administració és molt important, ja que sense aquesta informació és pràcticament impossible la funció de control parlamentari del Govern, que és una de les funcions essencials de qualsevol parlament.

La importància pràctica d'aquest instrument i el tipus de resistència que hi solen oposar les administracions públiques es poden veure en un cas que va arribar fins al Tribunal Constitucional. Un diputat del Grup Popular al Parlament de Catalunya va sol·licitar al conseller d'Economia i Finances una fotocòpia dels extractes dels 81 comptes bancaris als quals feia referència un apartat de l'Informe de la Sindicatura de Comptes de 1984, per tal de fonamentar les seves crítiques pel que feia a l'ús dels

interessos que aquells comptes reportaven. El conseller es negà a remetre els extractes, però els va posar a disposició del parlamentari a la Conselleria; quan el parlamentari s'hi va presentar acompanyat de tres assessors comptables del seu grup per examinar-los, només es va permetre l'entrada al parlamentari, i no als comptables que l'acompanyaven, al·legant-se que el dret a la informació era intuitiu personae, d'acord amb l'establert per l'acord interpretatiu de la Mesa a petició del conseller. Havent estat plantejat el recurs d'empara, la STC 181/1989, de 3 de novembre, va reconèixer el dret del diputat a consultar els documents amb l'ajut dels assessors del grup parlamentari a fi de fer efectiu l'exercici del dret, que es considera part de l'art. 23. 2 CE, perquè l'accés a la informació és necessari per realitzar una adequada representació dels ciutadans.

4. Organització i funcionament

L'organització i el funcionament interns de tots els parlaments són regits tradicionalment pel principi d'autonomia parlamentària, fonamentat en la teoria de la divisió de poders; primer contra el rei i després contra l'executiu, els parlaments sempre han aprovat el seu reglament sense la intervenció ni el control de cap altre poder i han decidit autònomament les seves formes d'organització i de funcionament.

Però, en les últimes dècades, aquesta concepció ha experimentat canvis substancials; per una banda, els aspectes més importants de la vida parlamentària, per la seva transcendència, es regulen en les constitucions; i, per l'altra, la introducció de la justícia constitucional permet controlar el Reglament parlamentari quan s'aparti de la Constitució. A més, a Espanya, en existir el recurs d'empara per a la protecció dels drets fonamentals, també pot controlar-se l'actuació dels òrgans parlamentaris quan vulneren algun dret fonamental. Tot això redueix l'àmbit de l'autonomia parlamentària clàssica.

Resumint la situació actual, podem dir que l'àmbit dels interna corporis, dels acords interns de les cambres no sotmesos a control jurisdiccional, queda limitat als actes parlamentaris sobre el funcionament de la Cambra que no afecten els ciutadans pel que fa als seus drets fonamentals o interessos legítims (STC 118/1988, de 20 de juny) i no menystinguin les funcions de representació que corresponen al Parlament (STC 181/1989, abans esmentada).

Aquest mateix plantejament també és vàlid per als parlaments autonòmics, tant pel que fa al reconeixement de l'autonomia parlamentària com per la seva relativització. El fet que els principals aspectes siguin regulats en els estatuts d'autonomia no evita el control de constitucionalitat del reglament parlamentari autonòmic, perquè si aquest violés algun precepte de la Constitució seria inconstitucional, de la mateixa manera que si violés algun precepte de l'Estatut, perquè això comportaria la seva reforma per una via diferent de la prevista.

En general, l'autonomia parlamentària és desglossada en els vessants reglamentari, pressupostari i administratiu. El Parlament és l'únic òrgan que aprova i reforma el seu propi reglament, elabora lliurement el seu pressupost i disposa dels seus serveis administratius, incloent-hi la potestat disciplinària.

El Parlament actua generalment en ple o en comissió, i durant les vacances parlamentàries i els períodes entre legislatures funciona la Diputació Permanent. Cada un d'aquests òrgans té un president i una mesa. Però, en realitat, els subjectes decisius de totes les decisions del Parlament són els grups parlamentaris, i per aquí cal comentar l'explicació. 4.1 Els grups parlamentaris

Els diputats, un cop elegits, s'integren en els diversos grups parlamentaris que es formen per afinitats polítiques, d'acord amb els partits principals que s'hagin presentat a les eleccions, i per tant els grups parlamentaris actuen com a prolongació dels partits polítics. Aquesta disciplina dins de cada grup parlamentari ha canviat tota la dinàmica política parlamentària en relació amb la que existia en els parlaments de l'Estat liberal, perquè la personalitat més o menys destacada de cada diputat ara és secundària. De fet, la majoria dels parlamentaris amb prou feines intervenen en els debats del Ple de la Cambra, i cedeixen la defensa de les seves opinions al portaveu del grup. Intervenen més en les comissions, però sempre en el sentit decidit pel grup parlamentari.

Aquesta lògica política s'ha imposat en tots els règims parlamentaris, però no sempre és reconeguda obertament en les normes que, parcialment, mantenen el funcionament tradicional de les cambres. La Constitució espanyola actual només fa referència de passada als grups parlamentaris (art. 78), i encara que l'Estatut de Catalunya ho preveu en alguns articles (art. 32.3 i 4 i 34.1), ho fa remetent al Reglament del Parlament la regulació del nombre mínim de diputats que cal per formar un grup parlamentari, la

intervenció que els correspon en el procediment legislatiu i la funció de la Junta de Portaveus, a més del nombre de grups que poden sol·licitar una sessió extraordinària del Parlament. També estableix directament que els grups parlamentaris participaran en totes les comissions segons el nombre de membres que tinguin (art. 32.2 in fine), i que els senadors que ha de nomenar el Parlament es designaran segons el nombre de membres de cada grup.

El Reglament del Parlament exigeix un mínim de 5 diputats per formar un grup parlamentari, i si el nombre de representants elegits de la llista d'un partit és inferior, s'integraran en el Grup Mixt, que en realitat no és un grup pròpiament dit -perquè li manca la nota essencial de compartir una mateixa ideologia- sinó una formació de la Cambra on s'agrupen els diputats que no pertanyen a cap dels grups existents. Si durant la legislatura un diputat abandona el seu grup, passa automàticament al Mixt i només pot integrar-se en un altre durant els primers dies de cada període de sessions. El Reglament puntualitza que només pot haver-hi un grup per cada partit o coalició electoral que s'hagi presentat a les eleccions; en canvi no preveu la desaparició del grup per la pèrdua de membres que redueixi el nombre a menys de 5, a diferència d'altres reglaments parlamentaris autonòmics, que generalment ho preveuen quan un grup perd més de la meitat dels seus efectius.

En els seus inicis el Parlament de Catalunya, a diferència de la majoria dels de la resta de CA, no preveia l'existència del Grup Mixt i els diputats que no pertanyien a cap grup eren "diputats no adscrits"; aquesta fórmula va ser canviada per la fórmula més general del Grup Mixt l'any 1983. Les decisions del Parlament han de ser aprovades normalment per majoria simple dels diputats, però en realitat, com que aquests actuen sota la disciplina dels grups parlamentaris, podem dir que les principals decisions són adoptades realment pels grups, tal com ho reflecteixen els diaris quan, per exemple, informen del fet que una llei ha estat aprovada únicament amb els vots favorables del grup majoritari o una moció votada únicament pel grup que la va presentar, o al contrari, que va obtenir el suport d'altres grups parlamentaris. Els grups intervenen de manera decisiva en la convocatòria dels diversos òrgans parlamentaris, en els debats generals i en el procediment legislatiu, i també en les formes principals de control governamental.

Aquesta posició decisiva dels grups parlamentaris s'observa directament en les designacions que corresponen al Ple, com quan el mateix Estatut assenyala que els membres de cada comissió seran proporcionals al nombre total dels que tingui cada grup; això vol dir que s'atribueix un nombre determinat a cada un d'ells, que són en realitat qui designen els membres que els corresponen, i així cada comissió és un reflex reduït del mateix Parlament. Té un sentit semblant la distribució del nombre de senadors que el Parlament ha de nomenar segons el nombre de diputats dels grups, com explicarem més endavant. En realitat, la votació del Ple, d'acord amb les propostes de cada grup, és una mera ratificació del que aquests han decidit.

En canvi, la consideració del nombre de diputats dels grups parlamentaris pot tenir un sentit diferent, de respecte a les minories de la Cambra, com succeeix en la distribució de les presidències de les comissions entre els diferents grups, que si fossin sotmeses a la votació del Ple serien totes ocupades pel grup majoritari.

Per tant, la importància dels grups i de la seva disciplina de vot no ha d'ésser considerada negativament; és una mera conseqüència del desenvolupament dels partits polítics. De totes maneres, actualment els grups parlamentaris són, en tots els parlaments, els veritables protagonistes de l'activitat parlamentària, i els diputats individuals un simple número que influirà més o menys en les decisions del Parlament segons la forja del grup al qual pertanyen i la posició que aquest els concedeixi.

Malgrat aquesta posició destacada, les previsions del Reglament pel que fa a la responsabilitat dels grups i el seu funcionament democràtic són escasses. Han de comunicar les altes i les baixes que es produeixin i han de mostrar, si se'ls ho demana, la comptabilitat de les subvencions que reben de la Cambra. Els grups tenen els seus propis reglaments interns, i això sí que és una certa garantia de funcionament democràtic, però globalment estan sotmesos a la direcció del partit polític.

4.2 La Junta de Portaveus

La Junta de Portaveus està integrada per un representant de cada grup parlamentari, més el president de la Cambra, i és el principal reflex del protagonisme dels grups. Com en el cas d'aquests, hi ha una certa diferència entre el paper que el Reglament li atribueix, en gran part consultiu i de suport al president del Parlament, i la seva funció real, que és decisiva per al funcionament de la Cambra. Avui podem afirmar

que el Parlament no adoptarà cap decisió important sense l'acord previ de la Junta de Portaveus. El Reglament assenyala que cada grup parlamentari nomena els diputats que el representaran, i especialment un portaveu, que actua com a principal representant (art. 20.1 RPM). L' article 23 d'aquest Reglament assenyala expressament que són membres de la Junta els portaveus dels diferents grups i que el seu president és el del Parlament. Poden ser-hi presents també altres persones (membres de la Mesa, etc.), però la millor prova de la significació d'aquest òrgan es mostra, per sobre de qualsevol altre aspecte, en el sistema de votació ponderada que utilitza: "...cada portaveu tindrà tants vots com escons a la Cambra el seu Grup parlamentari" (art. 23.2 RPC).

L'article 24 RPC intenta reflectir les funcions generals de la Junta de Portaveus, però en realitat les seves facultats estan escampades al llarg de tot el Reglament, i els seus poders són molt més importants del que reflecteixen les normes, perquè concentren la voluntat dels grups que integren el Parlament. D'altra banda, comparteix les decisions amb la Mesa o amb el president, com l'establiment d'un calendari per a tot el període de sessions i la fixació de l'ordre del dia de cada una d'elles (art. 62 RPC); la decisió sobre l'exercici conjunt de la iniciativa legislativa pels grups parlamentaris en les lleis "institucionals" (art. 110. 2 RPC); la realització de debats generals sobre l' acció del Govern (art. 125.1 RPC), etc. Aparentment es tracta de pronunciar-se o de participar en decisions sobre el procediment, però això no ha d'enganyar-nos perquè tot sovint és un element clau en el contingut de la voluntat parlamentària.

4.3 El president i la Mesa

El Parlament és constituït en els 20 dies següents a les eleccions, essent convocats els diputats pel President de la Generalitat; si no ho les, la reunió seria automàtica.

En aquesta primera sessió constitutiva s'elegeix el president i la Mesa, que són els òrgans de govern (unipersonal i col·legial, respectivament) del Parlament.

Generalment, en el dret parlamentari comparat es distingeixen dos models extrema de presidència dels parlaments, l'anglès i l'americà; mentre que en aquest el president de les cambres actua de manera decisiva segons la seva adscripció política, l'speaker anglès és considerat com un àrbitre que decideix imparcialment, al marge del grup parlamentari al qual pertany. I s'hi sol afegir que els parlaments del continent europeu se situen entre aquests dos models.

En el Parlament de Catalunya no pot afirmar-se que el president -o els membres de la Mesa- actuïn com a àrbitres, perquè segueixen la disciplina dels seus grups parlamentaris, però adquireixen una certa distància respecte dels grups, en assumir funcions institucionals i representatives del conjunt de la Cambra; especialment si es compara amb la Junta de Portaveus, la Mesa apareix com un òrgan de direcció tècnica del treball parlamentari, encara que aquesta direcció tingui a vegades un significat polític.

La Mesa del Parlament es compon del president, dos vice-presidents i quatre secretaris, i adopta les decisions per majoria de vots. Les seves funcions principals consisteixen a qualificar els escrits i les iniciatives que arriben a la Cambra, decidir-ne la tramitació i gestionar en general el funcionament del Parlament.

El president del Parlament convoca i presideix la Mesa, la Diputació Permanent i el Ple, dirigeix els debats d'aquests òrgans ("amb imparcialitat", segons exigeix l'article 27 RPC), i representa el Parlament, essent el canal de comunicació de la Cambra amb la resta d'òrgans de la Generalitat i de l'Estat. El president és elegit per majoria absoluta en primera votació i pot ser cessat per la mateixa majoria, encara que aquesta previsió, continguda a l'art. 18 de la Llei 3/1982, és molt poc freqüent en el dret comparat i no ha estat desplegada pel reglament parlamentari (en les altres CA, només Navarra té una previsió semblant).

Tradicionalment, el president o la mesa dels parlaments posseeixen un poder normatiu significatiu que consisteix a interpretar els preceptes del reglament de la Cambra, quan siguin ambigua, i a suplir les seves vacunes, quan algun tràmit no s'hagi previst. La seva importància rau en el fet que aquestes intervencions són freqüents enmig de polèmiques entre els grups sobre el sentit de la norma o sobre la forma que ha d'adoptar un tràmit. El Reglament parlamentari de Catalunya atribueix aquesta facultat a la Mesa (art. 26.1.1), i efectivament el nombre de criteris interpretatius i de normes supletòries dictats durant aquests anys ha estat notable. D'altra banda, les decisions adoptades en virtut de la facultat d'interpretar i omplir vacunes té caràcter normatiu, segons la STC 118/1988.

4.4 El Ple i les comissions

El Parlament es reuneix ordinàriament en dos períodes de sessions, de setembre a desembre i de febrer a juny. Fora d'aquests períodes el president del Parlament pot convocar reunions extraordinàries, que requereixen un ordre del dia determinat i que finalitzen un cop acabada la discussió.

a) S' anomena Ple la reunió de tots els diputats celebrada amb els requisits que estableix el Reglament. Lògicament, el Ple té atribuïdes de forma general les principals decisions de la Cambra; la discussió i l'aprovació de la majoria de les lleis, sobretot de les més importants; l'aprovació dels pressupostos; el control de la legislació delegada; l'elecció del president de la Generalitat; la votació de la qüestió de confiança i la moció de censura, etc.

Per tal d'adoptar decisions vàlidament, el Ple ha de ser convocat de manera reglamentària i ha de comptar amb la presència de la majoria absoluta dels seus membres (és a dir, 68 diputats). Si els diputats presenta no arriben a aquesta xifra, la decisió serà adoptada més tard o en la sessió següent, i si aleshores tampoc no hi ha quòrum, es considerarà desestimat l'acord proposat.

Si hi ha el quòrum esmentat, generalment les decisions s'adopten per majoria simple (més vota a favor que en contra), excepte quan l'Estatut, les lleis o el mateix Reglament exigeixin la majoria absoluta (la meitat més un dels vota de dret, és a dir, 68), tal com es preveu en les lleis "institucionals" i en l'elecció del president de la Generalitat, o bé una altra majoria qualificada, com en la votació foral sobre la reforma de l'Estatut, que requereix dues tercers parts del nombre de diputats.

b) El Parlament també pot actuar mitjançant les comissions. Inicialment les comissions van aparèixer en els parlaments com a instruments de preparació de les sessions del Ple per realitzar una primera consideració de les decisions que havia de prendre la Cambra. Però com que les comissions estan integrades pels diputats en proporció a la força respectiva dels grups parlamentaris, i per tant cada comissió és com un Ple en petit, han anat guanyant poder fins al punt que el Parlament italià i les Corts espanyoles poden aprovar definitivament algunes lleis sense la intervenció del Ple. Aquesta mateixa opció és la que ha seguit el Parlament català, malgrat que a la pràctica s'ha utilitzat molt poc. També controlen el Govern, a vegades fins i tot amb més eficàcia que el conjunt de la Cambra, per la seva dimensió inferior i per la major funcionalitat. Com el Ple, cada comissió té un president i una mesa. També es fa el repartiment de les presidències de les comissions d' acord amb la forja dels grups parlamentaris. Aquesta previsió del Reglament té un clar sentit pluralista i consensual, perquè, si el president fos elegit, sempre seria un membre del grup més nombrós. Es una manera de permetre una participació eficaç dels grups minoritaris, en benefici del funcionament del Parlament. Concretament, en l'actual legislatura (1992-96), a CiU li corresponen 7 presidències, al Grup Socialista 4 i a Esquema Republicana 1, i no en tenir cap, perquè només tenen un diputat en cada comissió, el Grup Popular i IC. Hi ha diverses meres de comissions. En primer lloc, es distingeixen les que són permanents de les no permanents i, entre les primeres, les legislatives i les no legislatives.

Les comissions permanents legislatives són vuit, i es distribueixen el treball per matèries, d'una manera més o menys paral·lela a les conselleries. L'article 41 RPC preveu les següents: Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local; Justícia i Dret i Seguretat Ciutadana; Economia, Finances i Pressupost; Indústria, Energia, Comerç i Turisme; Agricultura, Ramaderia i Pesca; Política Territorial; Política Cultural, i Política Social.

El nombre de diputats en cada comissió es distribuït d'acord amb el que correspon als grups a la Cambra i, així, Convergència i Unió en té 12, el Grup Socialista 7, Esquema Republicana 2, el Grup Popular 1 i Iniciativa per Catalunya 1. Cada diputat pot pertànyer a tres comissions com a màxim. Són nomenats pel respectiu grup parlamentari, cosa que prova una vegada més el seu protagonisme.

Les comissions legislatives examinen els projectes i les proposicions de llei, i també les esmenes que es presentin, i elaboren un dictamen per al Ple, però també poden aprovar-lo definitivament quan el Ple els delegui, per majoria de dos terços, la possibilitat d'actuar en "seu legislativa plena". També actuen en el control de l'Executiu, mitjançant les preguntes i el control del compliment de les mocions. En general, les comissions permanents legislatives examinaran totes les qüestions que els enviï la Mesa, i per al correcte exercici de les funcions poden sol·licitar informació i documentació al Govern i requerir la presència dels consellers i d'altres autoritats i funcionaris.

Les 7 comissions permanents no legislatives s'ocupen de qüestions que afecten els diputats i l'administració de la mateixa Cambra, i són la Comissió de Reglament, la de l'Estatut dels Diputats i la del Govern Interior. Generalment són més reduïdes i utilitzen, si s'escau, el sistema del vot ponderat. El Ple en podria crear d'altres, que només actuessin en el període de vigència de la legislatura. Específicament el Reglament del Parlament de Catalunya preveu la possibilitat de crear comissions d'estudi sobre problemes que afecten la societat catalana i que poden comptar amb el concurs d'especialistes en la matèria (art. 49), possibilitat que segueix les tendències més renovadores del dret comparat.

Finalment, pot haver-hi comissions d'investigació sobre "qualsevol assumpte d'interès públic" (art. 48.1 RPC), quan així ho decideixi el Ple, encara que generalment aquesta decisió s'adopta quan hi ha conflictes política, i més concretament quan aquests poden presentar certs indicis de corrupció. La característica més específica d'aquestes comissions és la possibilitat de poder requerir la declaració no només de les autoritats, sinó també de qualsevol persona que pugui aportar informació.

4.5 La Diputació Permanent

La Diputació Permanent és un instrument tradicional del parlamentarisme liberal i democràtic espanyol, que consisteix en el manteniment d'un nucli de diputats durant els períodes en què el Parlament roman dissolt o en què hi ha vacances parlamentàries. Inicialment, des de la Constitució de Cadis, ha estat la resposta a una forta desconfiança del Parlament envers el rei i el Govern, i actualment, sense perdre del tot el recel envers el Govern (genèricament se li atribueix la funció de "vetllar pels poders de la Cambra"), és útil per tractar qüestions importants quan la Cambra no està reunida i no pot o no val la pena fer una convocatòria de reunió extraordinària.

Les seves principals funcions consisteixen en el control de la legislació delegada, el coneixement de la inviolabilitat parlamentària, la convocatòria del Parlament (en el cas de vacances parlamentàries) i en l'autorització de pressupostos extraordinaris, suplementos de crèdit i crèdits extraordinaris. Es compon de 23 diputats designats pels grups parlamentaris en proporció a la seva forja numèrica (art. 52 RPC), que no siguin membres del Govern, i té una mesa, el president de la qual és el president del Parlament. Aquest la convoca a iniciativa pròpia o a petició de tres grups parlamentaris o d'una cinquena part dels seus membres. Quan ja ha expirat el mandat i ja ha estat dissolt el Parlament, es prorroga el mandat dels membres de la Diputació. Aquesta ha de donar compte dels assumptes tractats i de les decisions adoptades al Ple del Parlament en la primera reunió ordinària que es faci.

5. Les funcions del Parlament

Des del principi de l'Estat liberal s'afirma que el Parlament representa la societat i que, per això, li corresponen les funcions d'elaborar les lleis i de controlar el Govern. Com ja hem vist, el Parlament és, efectivament, la institució més representativa, perquè els seus membres són elegits pels ciutadans per defensar unes determinades idees i interessos, i d'aquesta manera determinar el futur de la societat. El caràcter representatiu legitima les seves funcions principals. Se li atribueix l'aprovació de les lleis perquè contenen les regles de conducta que tots, ciutadans i governants, han de respectar. El nomenament i el control del Govern s'atorga també al Parlament ja que aquell és l'encarregat de l'aplicació de les lleis i de la direcció de l'Administració, que és una peça clau en el funcionament de l'Estat modern.

Però tant el concepte tradicional de representació com les funcions legislativa i de control adquireixen en els estats democràtics actuals noves connotacions, principalment pel protagonisme que tenen els partits polítics en totes les institucions, i, per tant, també en el Parlament. Així, la representació parlamentària té avui connotacions més precises, referides al pluralisme polític i a la integració d'interessos socials, i la legislació i el control del Govern es realitza a través dels grups parlamentaris amb mètodes molt diferents dels que foren característics del parlamentarisme liberal.

Els parlaments estan integrats per diputats, però aquests són elegits i actuen enquadrats en partits polítics i no pas individualment. Els partits polítics són els protagonistes de tota l'activitat política, i els diputats no són elegits per les seves virtuts individuals (que normalment són ignorades per la població), sinó per ser inclosos en la llista d'un partit que defensa un determinat programa i projecta una certa imatge que s'identifica amb una part de la societat. Un cop elegit, cada diputat s'integra en un grup parlamentari format pels candidats que es presentaven en la mateixa llista electoral, el qual adopta en totes les seves decisions la posició que decideixi el seu grup.

Així doncs, el Parlament realitza la funció de representació de la societat, però no ho fa en abstracte, com a mera suma dels individus que la formen i a través dels diputats elegits de forma separada, sinó mitjançant els partits polítics i els grups parlamentaris. En darrer terme, les decisions del Parlament seran conseqüència de la voluntat del grup parlamentari majoritari després d'haver escoltat les opinions dels grups minoritaris. Els matisos que aquests puguin introduir en la decisió de la majoria dependrà de la seva forja relativa i de les circumstàncies polítiques que aconsellin a la majoria tenir en compte algunes opinions diferents o, contràriament, imposar nítidament la seva posició.

D'altra banda, pot afirmar-se que els parlaments realitzen la funció d'integració dels diferents interessos (política, econòmica, ideològics...), a vegades enfrontats, que coexisteixen en la societat. A través dels debats i les seves decisions, els diversos grups parlamentaris seleccionen els problemes col·lectius que mereixen més atenció i discuteixen les seves possibles solucions. De nou, s'acabarà imposant l'opció del grup parlamentari majoritari, però haurà de fer-se tot respectant una procediments determinats que sempre permeten manifestar la posició dels altres grups. I com que aquests grups traslladen al Parlament la posició dels partits, els quals representen els diferents sectors socials, es pot dir que el Parlament acaba realitzant la integració dels interessos de les diverses classes o sectors presents en la societat. La manca de connexió entre els partits i els sectors socials que representen es resoldrà en les següents eleccions amb un resultat diferent, que el ciutadà pot seleccionar a la vista de l'actuació dels diversos grups parlamentaris.

Els procediments parlamentaris són un element fonamental de les decisions que s'adopten en les cambres, concretament el resultat de l'experiència de diversos segles, perquè permeten que s'acabi imposant la voluntat del grup parlamentari majoritari, que se suposa que coincideix amb la de la majoria de la societat, però només després que s'expressin les diferents opcions, representades pels grups minoritaris. Aquests procediments varien segons la naturalesa de les decisions parlamentàries, les quals poden agrupar-se a l'entorn de les principals funcions de la Cambra: la legislació, el nomenament i el control del Govern i el nomenament dels titulars de les principals institucions. En els parlaments autonòmics ha d'afegir-s'hi, a més, la funció d'integració d'opinions generals de l'Estat. La forma concreta d'aquests procediments són objecte d'estudi en altres capítols d'aquest llibre, i, per tant, aquí només l'apuntem.

5.1 La funció legislativa

Des que el liberalisme va impulsar l'Estat de dret es considera que els ciutadans no obeeixen els governants per ella mateixos sinó perquè apliquen normes que han estat establertes d'acord amb els representants de la societat. Això justifica que les lleis siguin elaborades i aprovades pel Parlament, i que les altres normes s'aprovin bé en desenvolupament de les lleis, bé per delegació expressa del Parlament, d'acord amb certs criteris.

L'aprovació de les lleis correspon al Parlament, però la seva iniciativa prové generalment del Govern, en part perquè necessita d'aquestes lleis per realitzar la seva funció. La Constitució i l'Estatut d'autonomia han multiplicat les possibilitats d'iniciativa legislativa, però, en la pràctica, el protagonisme governamental és decisiu, especialment quan el Govern compta amb la majoria absoluta de la Cambra i pot prescindir del suport dels altres grups per a l'aprovació dels seus projectes.

5.2 La funció de nomenament, control i impuls del Govern

També des del primer Estat liberal es va imposar a Europa el principi parlamentari, recollit per la Constitució i l'Estatut de Catalunya, que implica la confiança de la majoria del Parlament en l'acció del Govern existent, i l'obligació d'aquest de dimitir quan perd el suport de la majoria.

En realitat, el parlamentarisme admet diverses concrecions i, a més, en les últimes dècades el sistema parlamentari ha evolucionat, de manera que la confiança es predica sobretot del president del Govern (l'únic que se sotmet a la investidura), el qual, al seu torn, nomena i remou els ministres o consellers. El canvi de Govern ha de passar necessàriament per la substitució del president, que en el nostre sistema només pot fer-se quan un altre parlamentari té el suport de la majoria absoluta del Parlament (moció de censura "constructiva"). A més, tant el plantejament d'una qüestió de confiança com la dissolució del Parlament corresponen al president del Govern, la qual cosa el converteix realment en la peça clau de l'orientació de l'Executiu. Com que normalment també serà el líder del partit que ha guanyat les eleccions, el president és indirectament el motor del mateix Parlament i l'eix de l'orientació de totes les institucions.

Però el canvi de govern es produeix normalment després de les eleccions i constitueix un episodi estrany durant la legislatura si hi ha un grup parlamentari majoritari que funciona de manera coherent. Per això, la confiança i censura parlamentàries han de separar-se del control parlamentari del Govern. Mitjançant les preguntes (escrites o orals, en comissió o en Ple), les interpel·lacions i els debats, els diputats dels grups parlamentaris, principalment de l'oposició, examinen críticament l'activitat del Govern i dels seus membres.

En realitat, amb aquesta activitat els parlamentaris no només jutgen activitats passades del Govern, sinó que també poden proposar i formular noves orientacions. És la funció que l'Estatut de Catalunya ha acollit amb una expressió molt moderna en el dret comparat en referir-se al "control i impuls" del Govern. En general, no és gens fàcil distingir les funcions de control i d'impuls, les quals es realitzen a través dels mateixos mecanismes parlamentaris (debats, interpel·lacions, i molt especialment quant a l'impuls, resolucions i proposicions no de llei). Però el que es pretén subratllar amb aquesta expressió nova és la capacitat del Parlament de marcar l'orientació política del Govern.

5.3 La participació en decisions generals de l'Estat

Com a institució representativa de les comunitats autònomes, els parlaments participen en algunes funcions generals de l'Estat, principalment de les Corts, i, de manera destacada, en el nomenament de senadora que representen la Generalitat de Catalunya; en la possibilitat de presentar proposicions de llei a les Corts i peticions al Govern perquè presenti un projecte de llei; en la presentació d'un recurs d'inconstitucionalitat contra una llei de l'Estat davant el Tribunal Constitucional, i en la possibilitat mateixa d'iniciar la reforma de l'Estatut de Catalunya i de la Constitució.

5.4 Nomenament de titulars de les principals institucions

El Parlament té atribuïda en exclusiva o de manera compartida amb el Govern la facultat de proposar els membres de les principals institucions de Catalunya, com són el Consell Consultiu, el Síndic de Greuges i la Sindicatura de Comptes, i la de rebre i pronunciar-se sobre els informes que elaboren aquestes institucions.

Bibliografia

El mateix Tribunal Constitucional ha fet servir l'expressió "parlamentarisme racionalitzat" per fer referència al sistema de les comunitats autònomes, en la STC 16/1984, de 6 de febrer, FJ 6 (elecció del president de Navarra); podeu veure diverses facetes de l'evolució dels parlaments a A. GARRORENA, ed., *El Parlamento y sus transformaciones actuales*, Madrid, 1990, Tecnos.

Un tractament sistemàtic de l'organització parlamentària pel que fa al conjunt de les comunitats autònomes el trobarem a EMBID IRUJO, A., *Los Parlamentos territoriales. Un estudio sobre el régimen jurídico de las Asambleas Legislativas de las Comunidades Autónomas*, Madrid, 1987. Per a l'estudi de les institucions parlamentàries, en una gran part comunes, el manual més adequat és SANTAOLÁLIA LÓPEZ, J., *Derecho Parlamentario español*, Madrid, 1990. Sobre les possibilitats de procediments parlamentaris més àgils i participatius, podeu veure les intervencions dedicades al Parlament (I. MOLAS, J. R. MONTERO i E. AJA) a L. MARTIN REBOLLO, *El futuro de las Autonomías territoriales*, Santander, 1991.

Per tal d'ampliar aquest capítol és fonamental la consulta de *Comentarios sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya*, Barcelona, 1988, especialment el vol. III, que conté diferents aportacions dels professors PIBERNAT, VALLES, MOLAS, PITARCH, etc.

Entre altres estudis podem destacar els següents: FOLCHI, I. i PITARCH, L., "Aspectos de la organización parlamentaria en los Estatutos de Euskadi, Cataluña, Galicia y Andalucía", *Revista de las Cortes Generales*, núm. 6, 1985. GERPE, L., *El Parlamento de Cataluña*, Barcelona, 1981. PITARCH, L., *L'estructura del Parlament de Catalunya i les seves funcions polítiques (1932-1939)*, Barcelona, 1977. PUNSET, R., "Inviolabilidad e inmunidad de los Parlamentarios de las Comunidades Autónomas", *Revista de las Cortes Generales*, 3, 1984. VIVER, C., "Naturalesa jurídica, organització i funcionament del Parlament de Catalunya", dins *Administració Pública*, núm. 4, 1981.

Legislació

1. Catalana

Llei 3/1982, de 23 de març, del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat (LPPCEG).

Reglament del Parlament de Catalunya, text refós del 20 d'octubre de 1987.

2. Estatal

Llei orgànica 2/1979, de 3 d'octubre, del Tribunal Constitucional (LOTIC).

Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general (LOREG).

Text	d00325
Tema	Consell Consultiu
Referència	FONT, TOMÀS. “Institucions estatutàries de control de la Generalitat. El Consell Consultiu de la Generalitat”. A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d’Estudis Autonòmics – Marcial Pons, 2002. Pàg. 273-283.

Capítol X. Institucions estatutàries de control de la Generalitat (I)

2. El Consell Consultiu de la Generalitat

2.1 Antecedents i regulació

El Consell Consultiu és un òrgan certament original, del qual, si se'n pot trobar algun precedent llunyà, quant a institucions autonòmiques, és en algunes de les funcions encomanades a l'Alta Corte per la Regione Siciliana a l'Estatut d'aquesta regió (1948), quan encara no estava ni tan sols en funcionament la jurisdicció constitucional a la República italiana. Pel que fa a Espanya, a part de no haver-hi precedents a la Segona República, veiem que la institució del Consell Consultiu, després d'haver estat introduïda a l'actual Estatut de Catalunya, només troba alguna figura semblant a l'Estatut de Canàries i al d'Extremadura, però tan sols en el cas de Canàries ha estat constituït i posat en funcionament, amb unes característiques competencials peculiars que han provocat dubtes sobre la seva constitucionalitat; això, sense perjudici que altres comunitats autònomes hagin adoptat iniciatives legislatives per tal de regular un òrgan consultiu autonòmic, però amb origen i característiques diversos de les del Consell Consultiu català.

Vegem, però, el que disposa l'art. 41 de l'Estatut de Catalunya:

"(...) una Llei de Catalunya crearà i regularà el funcionament d'un organisme de caràcter consultiu que dictaminarà, en els casos que la mateixa llei determinarà, sobre l'adequació al present Estatut dels projectes o proposicions de llei sotmesos a debat i aprovació del Parlament de Catalunya.

La interposició davant el Tribunal Constitucional del recurs d'inconstitucionalitat pel Consell Executiu o Govern de la Generalitat o pel Parlament de Catalunya exigirà com a requisit previ un dictamen de l'esmentat organisme."

A partir d'aquesta previsió estatutària, per Llei cat. 1/1981, de 25 de febrer, de creació del Consell Consultiu de la Generalitat, es va establir la regulació bàsica referent a la naturalesa i composició de l'organisme consultiu, a la seva competència i a la legitimació per sol·licitar la seva intervenció, com també a les regles de funcionament. Per Decret 429/1981, de 2 de novembre, el Govern de la Generalitat va aprovar el Reglament provisional d'organització i funcionament del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya, elaborat pel Consell mateix i que, com veurem, va més enllà del que el seu títol indica.

2.2 Naturalesa i caràcters

El Consell Consultiu és una institució o organisme estatutari autònom i independent, amb la funció d'assessorar els màxims òrgans polítics, Parlament i Govern, a fi, com veurem, de vetllar per l'observança de l'Estatut. El componen set membres, cinc designats pel Parlament i dos nomenats pel Govern. El Consell Consultiu no és, per tant, un organisme de caràcter administratiu ni jurisdiccional, ni tampoc és un comissionat parlamentari. Cap d'aquestes qualificacions li convé, ni per raó de les funcions que

exerceix, ni per la seva composició, ni per la posició que ocupa en el sistema estatutari. Positivament és anomenat "l'alt organisme consultiu de la Generalitat de Catalunya", entesa aquesta en la seva globalitat (art. 1 del Reglament), cosa que permet distingir el Consell Consultiu de la Comissió Jurídica Assessora, la qual és, més estrictament, "l'alt òrgan consultiu del Govern de la Generalitat" (art. 1 Decret legislatiu 1/1991, de 25 de març, Text refós de la Comissió Jurídica Assessora) i que forma part, pròpiament, de l'Administració consultiva (vid. capítol XI).

La Llei 1/1981, de creació del Consell, disposa, en el seu article primer, que el Consell Consultiu exerceix les seves funcions amb autonomia orgànica funcional, per tal de garantir la seva objectivitat i independència; independència que es projecta respecte dels òrgans legislatius, executius i jurisdiccionals (art. 2 del Reglament provisional). En aquest sentit, el Consell mateix escull el seu president; a més, té atribuïda la potestat d'elaborar el seu propi reglament d'organització i funcionament, l'aprovació del qual correspon al Govern (DF la Llei 1/1981). El Reglament provisional aprovat (Decret 429/1981) habilita novament el Consell Consultiu per redactar i aprovar el seu reglament de règim interior, del qual només n'ha de donar compte a la Mesa del Parlament i al Govern. D'altra banda, el Consell Consultiu disposa dels mitjans personals i materials necessaris per a les seves tasques, els quals han d'ésser assignats en el pressupost de la Generalitat (art. 14 Llei 1/1981). El Reglament provisional (art. 39) especifica que és el Consell qui "formularà el seu pressupost, que s'inclourà com a secció pròpia en el de la Generalitat per a la seva discussió i aprovació pel Parlament de Catalunya".

En la funció de vetllar per l'observança de l'Estatut -i de la Constitució, com assenyala l'art. 1.3 de la Llei 1/1981-, el Consell Consultiu té el caràcter d'òrgan suprem dintre de l'organització pròpia de Catalunya, en el sentit que cap altre òrgan pot informar d'aquells assumptes sobre els quals ha dictaminat el Consell Consultiu, llevat que això fos necessari amb vista a la defensa més eficaç en processos seguits davant el Tribunal Constitucional (art. 6.2 del Reglament).

2.3 Significat institucional del Consell Consultiu

En virtut de les seves competències principals, que després veurem amb detall, el Consell Consultiu apareix configurat com un òrgan de garantia de l'Estatut d'autonomia i de les lleis catalanes i de control de les vulneracions d'aquest text. Així, el dictamen que pot emetre sobre l'adequació a l'Estatut dels projectes i proposicions de Hej que s'estiguin discutint al Parlament permet que preventivament s'adverteixin els eventuais vicis que podrien afectar la validesa de la norma en discussió, i així evitar la impugnació d'aquella norma, un cop aprovada, davant el Tribunal Constitucional (impugnació que pot implicar la suspensió de la norma, art. 162.2 CE). D'aquesta forma, al mateix temps, es fa valer la primacia de l'Estatut enfront de la llei autonòmica, en un sistema com el nostre en el qual no hi ha una jurisdicció constitucional o, més ben dit, estatutària, pròpia de cada comunitat autònoma.

Com sabem, només el Tribunal Constitucional pot exercir el control de les lleis autonòmiques (art. 153 CE) i verificar-ne l'adequació a la Constitució i al corresponent estatut. D'altra banda, cap òrgan de la comunitat autònoma o fracció d'òrgan està legitimat per interposar recurs d'inconstitucionalitat contra lleis de la mateixa comunitat que puguin vulnerar l'estatut d'autonomia (art. 32.2 LOTC, restringint les possibilitats obertes per l'art. 162.1.1 CE). Així, la intervenció del Consell Consultiu de la Generalitat supleix en la mesura que pot aquestes deficiències i permet, d'una banda, que siguin les institucions catalanes -Govern, grups o membres del Parlament- les que puguin suscitar el control, encara que només sigui per via de sol·licitar un dictamen previ i no vinculant, de les lleis; i, d'altra banda, que sigui un òrgan de la Generalitat qui dugui a terme aquesta funció de control preventiu o de garantia, sense haver d'acudir necessàriament al Tribunal Constitucional.

Això és positiu quan el que es planteja és un conflicte entre majories i minories parlamentàries de la comunitat autònoma respecte d'una qüestió estrictament interna, suscitada dintre de l'àmbit de competències autonòmiques, que no afecta la Constitució ni la distribució de competències entre l'Estat i la Generalitat, sinó només l'adequació a l'Estatut d'un projecte legislatiu. La intervenció del Consell Consultiu, amb les limitacions ja indicades, pot ser l'única garantia de la minoria i de la primacia de l'Estatut, sobretot en casos com els assenyalats en què és força probable que cap dels subjectes legitimats per interposar recurs d'inconstitucionalitat tingui interès en una qüestió interna de la comunitat autònoma.

El Consell Consultiu compleix també una funció de garantia estatutària quant a la seva intervenció preceptiva prèvia a la interposició del recurs d'inconstitucionalitat -contra lleis de l'Estat- per part del Parlament de Catalunya o del Consell Executiu. En aquesta ocasió hi ha, d'una banda, una mena de

control preventiu sobre la viabilitat del recurs, en opinar qualificadament el Consell Consultiu sobre la constitucionalitat o estatutarietat de la norma estatal que es vol recórrer. Al mateix temps es dona una certa seguretat o confiança a l'òrgan autonòmic impugnant sobre la possible afectació o no de l'Estatut per la llei estatal; hi ha un judici de constitucionalitat, en definitiva, que realitza un òrgan propi de la Generalitat abans no es pronunciï el Tribunal Constitucional.

Amb tots aquests aspectes pot dir-se que el Consell Consultiu coopera en la defensa jurisdiccional de les competències autonòmiques, com també en un cert control de l'activitat legislativa de la Generalitat. D'aquí que també se li podria admetre com a funció pròpia la de contribuir a disminuir la conflictivitat entre l'Estat i la Generalitat, malgrat que en la pràctica no ha estat així.

La configuració estatutària del Consell Consultiu, segons es desprèn de l'art. 41 EAC, i de la Llei 1/1981 que el desplega fidelment, destaca, doncs, la funció de garantia i de control sobre els òrgans autonòmics - l'art. 41 EAC està inclòs al capítol titulat "Del control de la Generalitat"-; funció que és important posar de manifest que es du a terme preventivament per un òrgan de la mateixa Generalitat.

Ara bé, val a dir que aquestes funcions perden gran part del seu significat, ja que els dictàmens del Consell Consultiu no són vinculants, i la posició d'aquest organisme resta debilitada i mancada d'incidència real sobre el sistema de control de la Generalitat. És cert que el caràcter no vinculant dels dictàmens permetria subratllar la seva independència i el seu valor reflexiu i de simple consell, però és més clar que això mateix disminueix notablement l'efectivitat del control que exerceix, i res no hauria impedit que a l'Estatut s'hi hagués introduït el caràcter vinculant dels dictàmens del Consell Consultiu.

2.4 Composició i organització

El Consell Consultiu és un òrgan col·legiat, compost per set membres nomenats pel president de la Generalitat i designats, cinc pel Parlament de Catalunya, per majoria de 3/5, i dos pel Govern de la Generalitat. En atenció a la naturalesa de l'òrgan i a les funcions que té encomanades, la llei ha establert un règim i unes condicions encaminades a garantir la competència técnico-jurídica del Consell, com també la seva neutralitat, objectivitat i independència.

En primer lloc, la forma de designació dels membres dona una preeminència al Parlament (5 consellers) respecte del Govern (2 consellers), i, dintre del Parlament, la majoria qualificada de 3/5 que es requereix per elegir els cinc consellers que li corresponen tendeix a aconseguir el màxim acord entre les forces polítiques i hauria de redundar, per tant, en benefici de la independència del Consell.

En segon lloc, els consellers han de ser "juristes de reconeguda competència que gaudeixin de la condició política de català, i amb més de set anys de dedicació a la funció o activitat professional respectiva". Hi ha, doncs, una exigència de capacitat i experiència professional, públicament reconeguda, en matèries jurídiques, que s'explica pel caràcter técnico-jurídic de les opinions que ha d'emetre el Consell Consultiu. Això es completa amb un estricte règim d'incompatibilitats respecte de les diverses funcions i institucions estatals i autonòmiques, i que es manifesta en tres àmbits: incompatibilitat absoluta amb càrrecs representatius al Parlament de Catalunya, a les Corts Generals i a les corporacions locals, i també amb qualssevol altres càrrecs polítics i administratius, llevat de l'exercici de la funció docent; incompatibilitat dels membres del Consell amb la condició de magistrat del Tribunal Constitucional i amb la de Defensor del Poble o de Síndic de Greuges; i, finalment, també s'estableix la incompatibilitat amb l'exercici de funcions directives en partits polítics, sindicats o patronals. En canvi, no està prevista la incompatibilitat amb l'exercici de tota activitat professional o mercantil, a diferència del que succeeix amb els magistrats del Tribunal Constitucional.

La Llei del Consell Consultiu disposa que la durada de l'exercici del càrrec de membre del Consell és de quatre anys, i cada dos anys se'n renova la meitat. En ésser imparell el nombre de membres -set-, el Reglament provisional ha precisat, d'acord amb la disposició transitòria segona de la llei, que la renovació parcial bianual afecta alternativament quatre consellers tres dels designats pel Parlament i un dels designats pel Govern- i els tres restants -dos del Parlament i un del Govern. Tots els membres són, doncs, electius -no hi ha membres permanents ni membres no permanents, com succeeix en òrgans consultius d'altra naturalesa-, de manera que es reforça la naturalesa político-estatutària del Consell Consultiu en dependre la seva composició del Parlament i del Govern. Però al mateix temps, tampoc no s'ha establert cap límit a la possibilitat de reeleccions successives dels consellers, que és el que en la pràctica s'ha esdevingut en la majoria dels casos; això posa de manifest l'acceptació de l'activitat del Consell Consultiu

per part dels òrgans dels quals depèn el nomenament dels seus membres. Si se segueix una comparació amb el Tribunal Constitucional, la diferència més notable es troba en el fet que els magistrats constitucionals són nomenats per un període molt més llarg, nou anys, però en canvi no són reelegibles, fórmula que garanteix d'una manera més eficaç la seva independència.

La pèrdua de la condició de conseller durant l'exercici del seu mandat només es produeix per causes extremes, amb la qual cosa es vol protegir la seva inamobilitat. Aquestes causes són: defunció, renúncia - àdhuc per incompatibilitat sobrevinguda-, incapacitat o inhabilitació per a l'exercici dels drets polítics, declarades per decisió judicial ferma; i també la condemna ferma per delictes o per incompliment de les obligacions del càrrec, sempre que en aquests dos darrers supòsits el mateix Consell Consultiu, per majoria absoluta dels seus membres així ho decidís, ateses la gravetat dels fets i la naturalesa de la pena imposita. També origina el cessament la pèrdua de la condició política de català.

Respecte a l'organització del Consell Consultiu, cal destacar-ne la figura del president, que és elegit pel Consell d'entre els seus membres per majoria absoluta, fet que subratlla l'autonomia del Consell Consultiu. Donat el reduït nombre de membres, no s'han establert sales o seccions, de manera que el Consell actua sempre en ple, i aprova els seus dictàmens per majoria absoluta, tot i que els membres que discrepin de l'acord poden formular vot particular, que s'acompanyarà al text del dictamen. Per a l'emissió dels seus dictàmens, el Consell Consultiu pot nomenar lliurement les ponències que estimi convenients.

En definitiva, l'autonomia i la independència del Consell Consultiu tenen unes garanties jurídiques que, almenys formalment, semblen suficients per al correcte desplegament de les seves funcions, tot i que la veritable i eficaç rellevància d'aquest tipus d'òrgans i de funcions moltes vegades es fonamenta en el prestigi substantiu que adquireixen amb el seu funcionament.

2.5 Competències

Ja han estat avançats els principals supòsits en què intervé el Consell Consultiu d'acord amb el que disposa l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i que dibuixen la seva significació institucional. Vegem ara el règim de les funcions del Consell Consultiu, a més d'altres competències que li han estat atribuïdes. Amb caràcter general, recordem que el Consell Consultiu no actua mai d'ofici sinó només a sol·licitud d'òrgan legitimat, i els seus dictàmens no són mai vinculants.

A. Dictamen sobre projectes o proposicions de llei, sotmesos a la discussió i aprovació del Parlament de Catalunya

Un cop dictaminat el text d'un projecte o proposició de llei per la comissió del Parlament corresponent, la Llei del Consell Consultiu (art. 8.1) estableix la iniciativa de dos grups parlamentaris o d'una desena part dels diputats, o del Consell Executiu, per sol·licitar el dictamen del Consell Consultiu sobre l'adequació del projecte o proposició a la Constitució i a l'Estatut. El termini és de tres dies hàbils des de la publicació del text aprovat en comissió al BOPC. La Mesa del Parlament, rebuda la iniciativa i verificada la seva correcció, haurà de trametre preceptivament les sol·licituds al Consell Consultiu per tal que aquest emeti el dictamen en el termini màxim d'un mes i el remeti a la Mesa del Parlament (art. 9).

L'òrgan consultant, d'acord amb la llei, és sempre el Parlament, a través de la Mesa, que no actua d'ofici sinó només a instància de qui té reconeguda la iniciativa. D'aquesta manera, els preceptes del Reglament provisional del Consell Consultiu que entenen que estan legitimats tant la Mesa del Parlament com el Govern de la Generalitat (art. 11.b), i que el dictamen, un cop emès, pot ser tramès directament al Govern (art. 51), no estan en absolut d'acord amb la llei.

No és habitual que en el procediment legislatiu s'introdueixi la intervenció d'un òrgan extern que emeti una opinió o judici sobre la validesa de la norma projectada. Només extraordinàriament trobem exemples en l'àmbit de la jurisdicció constitucional, com el del ja avui dia desaparegut recurs previ d'inconstitucionalitat, previst inicialment a la nostra LOTC; o bé la intervenció del Conseil Constitutionnel francès. Però amb la notable diferència que el Conseil francès intervé quan la llei ja ha estat aprovada definitivament i està pendent de promulgació, mentre que el dictamen del Consell Consultiu es pronuncia abans de l'aprovació definitiva del text legal, i a la vista de les esmenes presentades. A més, i cal insistir-hi perquè això és rellevant, el dictamen del Consell Consultiu no és vinculant, és un simple judici o opinió sense efectes jurídico-constitucionals sobre la validesa o la

vigència de la norma, a diferència del que succeeix amb els efectes de les decisions dels òrgans de justícia constitucional.

B. Dictamen previ a la interposició davant del Tribunal Constitucional del recurs d'inconstitucionalitat

Aquesta competència està prevista expressament, igual que l'anterior, per l'Estatut i per la Llei del Consell Consultiu, i el tret més característic és que es tracta d'un dictamen de sol·licitud preceptiva. La iniciativa per sol·licitar el dictamen del Consell Consultiu està relacionada amb la legitimació per interposar el recurs d'inconstitucionalitat, que correspon al Parlament i al Govern. Així, el dictamen el sol·licitarà el Govern o la Mesa del Parlament, aquesta darrera a instància de dos grups parlamentaris o d'una desena part dels diputats. La Llei cat. 13/1985, de 25 de juny, ha modificat l'art. 10 de la Llei del Consell Consultiu i ha establert el termini de 40 dies hàbils, a comptar des de la publicació de la llei o disposició normativa amb força de llei que es pretén recórrer, per sol·licitar el dictamen per part del Govern i per exercir la iniciativa de sol·licitar-lo per part dels diputats o dels grups parlamentaris, que es dirigiran a la Mesa del Parlament. El Consell Consultiu emetrà el dictamen en el termini no superior a quinze dies i el lliurarà al Govern o a la Mesa del Parlament.

El caràcter preceptiu del dictamen significa que sense haver-lo demanat no es pot interposar el recurs d'inconstitucionalitat. Però un cop emès el dictamen, l'òrgan legitimat és lliure per decidir si interposa el recurs o no, sense que el vinculi allò que hagi dictaminat el Consell Consultiu. Per això, la llei del Consell Consultiu (art. 10) estableix que un cop rebut el dictamen per la Mesa del Parlament, el president ordenarà publicar-lo al BOPC. Aleshores s'obre un termini de cinc dies en què els mateixos sol·licitants, o tres grups parlamentaris o una cinquena part dels diputats poden comunicar la pretensió d'interposar el recurs; en aquest cas el president convocarà el Ple perquè en el termini de cinc dies acordi la interposició del recurs d'inconstitucionalitat, acord que s'haurà d'adoptar per majoria absoluta (art. 45. 1 de la Llei cat. 13/1982, de 23 de març, del Parlament, el President i el Consell Executiu). En definitiva, la iniciativa per sol·licitar el dictamen del Consell Consultiu es converteix en iniciativa per acordar la interposició de recurs d'inconstitucionalitat.

Per al cas que sigui el Govern qui hagi sol·licitat, en aquest cas sí, directament, el dictamen, no s'estableix cap ultra regulació respecte de la forma d'interposar el recurs d'inconstitucionalitat un cop rebut el dictamen del Consell Consultiu.

Atesa la regulació d'aquesta competència del Consell Consultiu, queda clar que l'objecte del seu dictamen no és opinar sobre el recurs d'inconstitucionalitat, la interposició del qual no ha estat encara acordada, ni tan sols hi ha la iniciativa per fer-ho, sinó opinar sobre la validesa de la llei a impugnar quant a la seva adequació a la Constitució i a l'Estatut. El Consell Consultiu intervé, doncs, com a defensor de l'Estatut enfront del legislador estatal, però també com a instrument de mesura i garantia dels òrgans autonòmics per tal d'evitar la formulació de recursos amb poques garanties d'èxit.

C. Altres competències

Tant l'Estatut com la Llei del Consell Consultiu només preveuen la intervenció d'aquest en els supòsits fins ara explicats. Tanmateix, el Reglament provisional d'organització i funcionament (art. 12) ha atribuït al Consell noves competències facultatives, de manera que s'ha excedit clarament respecte de l'autorització legal (disposició final primera de la Llei del Consell Consultiu), que remet al Reglament la matèria d'organització i funcionament d'aquest òrgan, però no les seves competències; i fans i tot s'excedeix de les previsions estatutàries que delimiten els supòsits d'intervenció del Consell Consultiu i n'estableixen una reserva legal (art. 41: "en els casos que la mateixa llei determinarà"). Es tracta de les següents atribucions facultatives:

En primer lloc, el Consell Consultiu pot dictaminar amb caràcter previ al plantejament d'un conflicte positiu de competències per part del Govern de la Generalitat, abans que aquest faci el requeriment que precedeix el plantejament del conflicte, i a sol·licitud del dit Govern, havent d'emetre el dictamen en el termini de trenta dies. Aquesta intervenció és correlativa a la que té lloc preceptivament abans de la interposició del recurs d'inconstitucionalitat, i té un marcat sentit de garantia de les competències autonòmiques. Tot i ser una competència del Consell Consultiu no prevista legalment, més de la meitat dels dictàmens emesos per aquest organisme entre 1981 i 1991 ho han estat amb motiu de conflictes de competències plantejats per part del Govern de la Generalitat, cosa que dóna idea de la confiança que li mereix el Consell Consultiu.

En segon lloc, el Reglament també atribueix al Consell Consultiu la funció de dictaminar sobre normes generals dictades pel Govern de la Generalitat per a l'execució de les lleis. Es preveu que el dictamen pugui sol·licitar-lo el Govern mateix abans de l'aprovació de la disposició normativa, de manera que s'entra en conflicte amb la competència que està atribuïda per llei a la Comissió Jurídica Assessora de dictaminar preceptivament sobre els projectes de reglament i de disposicions generals que es dictin en execució de les lleis; competència que és tradicional dels alts organismes consultius del Govern i de l'Administració. Aquest dictamen, referit a reglaments ja aprovats, també poden demanar-lo els jutges i tribunals civils amb seu a Catalunya i el Síndic de Greuges. Tot i que en la pràctica no s'ha fet ús d'aquestes competències, amb la legitimació d'aquestes darreres institucions esmentades s'amplia enormement el paper relacional del Consell Consultiu -restringit en principi a l'assessorament del Parlament i el Govern, que per això són els òrgans que en designen els membres- per tal d'aproximar-se, encara que molt remotament, a algunes funcions que apareixen en certs processos constitucionals: qüestió de constitucionalitat plantejada per jutges i tribunals; recurs d'empara contra disposicions reglamentàries plantejat pel Defensor del Poble, etc. L'atribució al Consell Consultiu d'aquestes competències per via reglamentària, a part de no tenir cobertura legal ni estatutària, no resulta clara -¿per què només els jutges i tribunals de l'ordre civil?- i, sobretot, introdueix un element de confusió en la seva posició dintre del sistema institucional estatutari.

Finalment, el Consell Consultiu pot dictaminar sobre els acords o convenis que estableixi la Generalitat en virtut de l'art. 145.2 CE i 27 de l'Estatut, sense que s'especifiqui si és amb caràcter previ a la seva aprovació, ni si és a sol·licitud del Govern o de la Mesa del Parlament. Tant en aquest supòsit com en el de normes generals per a l'execució de les lleis, el Consell Consultiu pot refusar d'emetre dictamen.

La tasca portada a terme pel Consell Consultiu de 1981 a 1991 aporta les següents dades: ha emès 172 dictàmens, amb una gran irregularitat en la seva producció (30 l'any 1984 i el 1985, només 5 el 1990 i 3 el 1991). D'aquests 172 dictàmens, més del 70% han estat sol·licitats pel Govern; només el 15% ha versat sobre projectes i proposicions de llei en tràmit al Parlament de Catalunya, dels quals una bona part han estat sol·licitats per grups parlamentaris de la minoria no majoritària; com ja s'ha dit, el 50% dels dictàmens emesos han versat sobre conflictes de competències amb l'Estat, i el 35% han estat previs a la interposició de recursos d'inconstitucionalitat contra lleis de estatals.

Així doncs, aquestes dades sobre la pràctica posen de manifest que el Consell Consultiu ha funcionat fins ara no tant com a òrgan de control intern sinó, sobretot, com un organisme que assessorava més el Govern que el Parlament -tot i que és aquest qui designa cinc dels seus set membres-; i més en concret, la seva intervenció s'ha articulada com una garantia de les reaccions del Govern de la Generalitat enfront de l'activitat estatal i, en definitiva, com un element del sistema i dels procediments conflictuals. Juntament amb això, pot afirmar-se que no ha funcionat gairebé gens, en canvi, com a òrgan de garantia estatutària interna, és a dir, com a mecanisme de control de l'activitat dels òrgans polítics de la Generalitat i de les relacions entre els poders públics autonòmics i les seves corresponents majories i minories.

Text	d00326
Tema	Síndic de Greuges
Referència	FONT, TOMÀS. “Les institucions estatutàries de control de la Generalitat. El Síndic de Greuges”. A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d’Estudis Autonòmics – Marcial Pons, 2002. Pàg. 283-291.

Capítol X. Institucions estatutàries de control de la Generalitat

3. El Síndic de Greuges

3.1 Antecedents i regulació

En el moment de l'elaboració de la Constitució i de l'Estatut de Catalunya, la figura de l'ombudsman, d'origen escandinau, havia adquirit al nostre país un cert predicament com una nova manera de controlar l'activitat de l'Administració i defensar els drets dels ciutadans; una institució complementària i àdhuc alternativa al tradicional i, a vegades, poc eficaç sistema de control judicial de l'activitat administrativa. Així és com va incloure's a l'art. 54 CE la previsió de la figura del Defensor del Poble com a alt comissionat de les Corts Generals per a la defensa dels drets fonamentals, que pot supervisar l'activitat de l'Administració i donar-ne compte al Parlament. En un sentit molt similar, el Projecte d'estatut d'autonomia de Catalunya que s'elaborava simultàniament a la Constitució ja va preveure la figura del Síndic de Greuges, nomenat pel Parlament, amb funcions de supervisió anàlogues a les del Defensor del Poble. La negociació del text definitiu de l'Estatut va atribuir caràcter potestatiu a aquesta institució, prevista com a necessària al Projecte, i en va precisar la necessitat de coordinació amb el Defensor del Poble. L'actual art. 35 EAC diu així:

"Sense perjudici de la institució prevista a l'art. 54 de la Constitució i de la coordinació amb aquesta, el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges per a la defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels ciutadans, a efectes de la qual podrà supervisar les activitats de l'administració de la Generalitat. Una llei de Catalunya n'establirà l'organització i el funcionament."

Com ja s'ha dit, la Institució del Síndic de Greuges adquireix, doncs, rellevància estatutària. Seguint l'exemple de Catalunya, els estatuts d'autonomia d'altres set comunitats autònomes han previst també la figura d'un comissionat parlamentari de similar naturalesa. Hi ha, doncs, una certa difusió d'aquesta institució en l'àmbit autonòmic -a Itàlia, per exemple, on no existeix un ombudsman estatal, s'ha desenvolupat la figura a les regions i fins i tot a les administracions locals- que pot obeir a la convicció que la més reduïda dimensió d'aquestes administracions territorials pot facilitar el contacte entre Parlament i Administració a través d'aquesta tasca de supervisió i fer més eficaç l'activitat del comissionat parlamentari. L'interès per les figures similars a l'ombudsman es referma àdhuc a nivell europeu, com es posa de manifest en la Recomanació del Consell d'Europa de 23 de setembre de 1985, que insta els estats membres a crear aquesta institució o a reforçar-ne els poders. El cert és, però, que tot i la rellevància que a l'Estatut de Catalunya es dóna al Síndic de Greuges aquesta institució va trigar a ser implantada, i no va ser regulada fins l'any 1984 amb la Llei 14/1984, de 20 de març (LSG), després que l'Estat ja havia regulat el Defensor del Poble amb la Llei orgànica 3/1981, de 6 d'abril, i que d'alguna comunitat autònoma, com és el cas d'Andalusia, també ho hagués fet el 1983. A més de la ja esmentada Llei 14/1984, el Síndic de Greuges es troba també afectat, en una vessant de les seves funcions, per la Llei de l'Estat 36/1985, de 6 de novembre, per la qual es regulen les relacions entre la Institució del Defensor del Poble i les figures similars de les diverses comunitats autònomes. Posteriorment, la LSG ha estat

modificada per la Llei 12/1989, de 14 de desembre, que introdueix el càrrec d'adjunt per a la defensa dels drets dels infants, al costat de la figura de l'adjunt que ja existia.

3.2 Naturalesa, estatut jurídic i organització

Un cop admesa la rellevància estatutària del Síndic de Greuges dintre del sistema institucional català, assenyalem que, a diferència de la Constitució, l'art. 35 EAC, igual que la majoria d'estatuts d'autonomia, no qualifica el Síndic de Greuges com a "comissionat parlamentari". Aquesta ommissió, d'una banda es pot interpretar com un element indicatiu de la independència que vol donar-se a la institució, però el cert és que el Síndic de Greuges, un cop nomenat pel Parlament, s'hi continua relacionant normalment a través d'una comissió específica a la qual es pot adreçar en qualsevol moment i que, per la seva banda, li pot demanar que comparegui per tal d'informar-la dels afers de la seva competència (art. 2 LSG). D'altra banda, té una especial rellevància l'Informe anual que el Síndic de Greuges presenta al Ple del Parlament, al qual ha de retre compte, també, de la liquidació del seu pressupost (art. 30 i 31 LSG). Tingueu en compte també que l'art. 35 EAC, que es refereix al Síndic de Greuges, es troba precisament dintre del capítol de l'Estatut dedicat al Parlament.

L'estreta relació del Síndic de Greuges amb el Parlament es contrapesa amb altres característiques de la seva posició institucional que en destaquen la independència i autonomia. Així, la LSG disposa d'entrada que el Síndic de Greuges compleix les seves funcions amb independència i objectivitat (art. 1.2), per concretar després que no està subjecte a cap mandat imperatiu, que no rep instruccions de cap autoritat, i que exerceix les seves funcions amb autonomia i segons el seu criteri (art. 9 LSG). Juntament amb això, subratllen la seva autonomia i independència la majoria qualificada de 3/5 parts dels diputats que és necessària per a la seva elecció; la durada del seu mandat més llarga -cinc anys- que la del Parlament; el caràcter excepcional amb què aquest pot fer cessar el Síndic de Greuges; el règim d'incompatibilitats, etc. En definitiva, el Síndic de Greuges no depèn, en sentit estricte, en l'exercici de la funció de defensa dels drets dels ciutadans i de supervisió de l'Administració, del Parlament de Catalunya.

L'elecció del Síndic de Greuges, tal com s'ha dit, requereix una majoria qualificada -3/5 parts- del Parlament respecte d'un dels candidats prèviament proposats per la comissió parlamentària específica per a les relacions amb el Síndic de Greuges. En cas de no aconseguir-se el quòrum exigít caldrà tornar a iniciar el procés fins que, passats tres mesos sense que cap candidat l'hagi obtingut, serà suficient la majoria absoluta de la Cambra. Amb aquests quòrums reforçats es pretén, per tant, aconseguir una acceptació majoritària per totes les forces polítiques de la persona que ha d'ocupar el càrrec de Síndic de Greuges, en garantia de la seva independència en la tasca de controlar l'Administració. Com a condicions d'elegibilitat tan sols s'exigeix ser major d'edat, estar en ple ús dels drets civils i polítics i gaudir de la condició política de català. El Síndic de Greuges pren possessió del seu càrrec davant la Mesa del Parlament.

L'art. 8 LSG estableix un estricte règim d'incompatibilitats per desplegar el càrrec de Síndic de Greuges, molt similar al que s'ha fixat per al Defensor del Poble. Són les següents: exercir qualsevol mandat representatiu, funcions directives o estar afiliat a partits política, sindicats o organitzacions empresarials; ser membre del Consell Consultiu o del Tribunal Constitucional; exercir càrrecs polítics o administratius a l'Estat, comunitats autònomes o entitats locals; l'exercici de les carreres judicial, fiscal i militar, i qualsevol activitat professional, mercantil o laboral. El cessament del Síndic de Greuges (art. 11 LSG) té lloc per renúncia pròpia; per expiració del termini pel qual fou nomenat -cinc anys, però essent reelegible sense limitació-; per la pèrdua de la condició política de català; per incapacitat o per inhabilitació per a l'exercici dels drets política, declarada per sentència judicial ferma; per condemna per delictes dolents també per sentència ferma, i per notòria negligència en el compliment del seu càrrec. En aquest darrer cas, cal que així ho declari el Ple del Parlament, per majoria de 3/5, en un debat específic en el qual pot intervenir el mateix Síndic de Greuges.

Ni l'Estatut ni la LSG estableixen especials prerrogatives per al Síndic de Greuges, i només assenyalen que gaudirà d'aquelles que siguin necessàries per a l'exercici adequat de les seves funcions, d'acord amb la legislació vigent (art. 10 LSG). Ha estat la Llei 36/1985, de 6 de novembre, reguladora de les relacions entre el Defensor del Poble i els equivalents autonòmics la que ha intervingut en la matèria, malgrat que el seu objecte era ben divers. En síntesi, aquesta Llei atribueix als defensors del poble autonòmics un estatus molt similar al del seu homònim estatal, atorgant-los un conjunt de prerrogatives entre les quals destaquen la inviolabilitat i la immunitat, en els termes que corresponguin als diputats autonòmics segons cada estatut d'autonomia (vid. cap. VIII) i l'aforament especial, referit a la sala corresponent del Tribunal

Superior de Justícia. Probablement, la LOPJ hauria estat el mitjà més adequat per regular aquesta darrera qüestió, de la mateixa manera que l'Estatut d'autonomia havia d'haver previst els casos d'inviolabilitat i d'immunitat, tal com es fa per als parlamentaris. Es tracta d'uns privilegis respecte de la resta dels ciutadans, establerts per preservar la funció, en aquest cas, del Síndic de Greuges; però pel fet mateix de constituir privilegis i per la rellevància de la institució, calia haver recorregut a normes amb el rang adequat. D'altra banda, amb les remissions que conté l'esmentada Llei 13/1985 tampoc no s'aclareix suficientment l'àmbit i l'extensió de la inviolabilitat i de la immunitat de què gaudeix el Síndic de Greuges.

Quant a la seva organització interna, l'autonomia que té atribuïda el Síndic de Greuges li permet establir i ordenar el seus serveis, dirigint i coordinant l'organització i el funcionament de la seva oficina, i podent dictar les instruccions que convingui. La LSG garanteix que aquesta oficina disposi dels mitjans personals i materials necessaris, i el mateix Síndic de Greuges elabora el corresponent projecte de pressupost que s'inclourà en el del Parlament de Catalunya (art. 33). Malgrat que la LSG no en faci una habilitació expressa, han estat dictades unes normes bàsiques del Síndic de Greuges, signades pel president del Parlament, com una mena de reglament de règim interior. L'actuació del Síndic en aquestes matèries d'administració interna i de personal és susceptible de ser controlada per via contenciosa administrativa davant el TSJ de Catalunya (art. 74.1.c LOPJ).

D'entre els mitjans de què disposa el Síndic de Greuges destaca especialment la figura de l'adjunt, càrrec de confiança designat pel mateix Síndic amb la conformitat prèvia de la comissió parlamentària corresponent, que l'auxilia en les seves funcions i àdhuc pot desplegar investigacions per delegació o encomanament del Síndic de Greuges, a més d'exercir interinament les seves funcions en determinats supòsits de vacant. En aquest sentit té el mateix estatut jurídic que el Síndic de Greuges, i cessa automàticament amb la presa de possessió d'un nou Síndic. Seguint l'exemple d'altres països, on existeixen ombudsmen o auxiliars seus especialitzats en determinades matèries, la Llei 12/1989, de 14 de desembre, va crear la figura de l'adjunt per vetllar pels drets dels infants, i que ja s'havia proposat anteriorment com a conseqüència de l'activitat investigadora del Parlament pel que fa als maltractaments infligits als menors.

3.3 Funcions i àmbit d'actuació

El significat bàsic de la Institució del Síndic de Greuges, d'acord amb l'art. 35 EAC, és la defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels ciutadans. Per complir aquesta finalitat, la principal competència de què disposa és la de supervisar les activitats de l'Administració de la Generalitat i de les autoritats i personal que en depenen o que estan afectes a un servei públic. Es en aquest sentit que pot darse que el Síndic de Greuges exerceix funcions de control de la Generalitat en garantia dels drets dels ciutadans. És un control distint del judicial perquè no es preocupa tant de vigilar la simple legalitat de l'actuació administrativa com de la seva eficàcia i incidència en els drets fonamentals, tot i que en la pràctica la funció de supervisió s'estén a una vigilància més genèrica respecte de la correcta tramitació, sense dilacions, dels expedients administratius (art. 16.3 LSG).

Les investigacions del Síndic de Greuges s'inicien d'ofici o a instància de part, és a dir, de persones físiques o jurídiques que formulen queixes, sense cap tipus de restricció subjectiva. També poden sol·licitar la intervenció del Síndic de Greuges els diputats del Parlament de Catalunya i les seves comissions, i també els parlamentaris catalans a les Corts i els càrrecs electius de les entitats locals de Catalunya (art. 12 LSG). Admesa a tràmit la queixa, el Síndic desplega les seves investigacions amb una àmplia llibertat de mitjans, entre els quals la LSG destaca la sol·licitud d'informes als responsables dels organismes objecte d'investigació, com també la comunicació al superior jeràrquic del funcionari afectat, si es tracta de conductes personals d'aquest, o bé requerir-lo directament perquè informa el Síndic de Greuges (art. 19 i 20 LSG). Com a conseqüència de la investigació realitzada, el Síndic de Greuges pot formular a les autoritats i al personal de l'Administració tot tipus d'advertències, recomanacions, suggeriments i recordatoris de les obligacions legals que han de complir. No pot, en canvi, suspendre, modificar o anul·lar actes o resolucions administratives. El control realitzat pel Síndic de Greuges no té, per tant, una efectes jurídica immediats per si mateix, com el tindria un control judicial, sinó que a través de les actuacions esmentades s'hauria d'estimular o impulsar l'Administració a ajustar la seva conducta en el marc del respecte als drets i les llibertats dels ciutadans; de manera que en molts casos no fos necessari que el ciutadà hagués de suportar la càrrega de recórrer als tribunals, amb les més grans dilacions que això comporta.

Tot el que acabem de dir es completa amb la publicitat que significa la presentació de l'Informe anual al Parlament, on consten les queixes i investigacions realitzades; aquesta hauria de ser l'expressió més efectiva i més útil de l'activitat del Síndic de Greuges, és a dir, l'elaboració d'acurades investigacions i mocions sobre aspectes rellevants del funcionament de l'Administració, on es possessin de manifest els problemes més greus de les relacions entre Administració i ciutadans i s'oferissin alternatives d'actuació. A la publicitat dels informes s'hi afegeix el fet que la LSG permet que el Síndic de Greuges faci públics els noms de les autoritats i funcionaria que obstaculitzin la seva actuació, encara que fins ara no s'ha fet ús d'aquesta mesura. En conjunt, serà la independència i l'autoritat moral del Síndic de Greuges, el seu recolzament en les relacions amb el Parlament i el prestigi, rigorositat i publicitat dels seus informes el que donarà la mesura de l'eficàcia de la seva activitat.

Pel que fa a l'àmbit d'actuació del Síndic de Greuges, no hi ha dubte que s'estén a l'Administració de la Generalitat i els seus organismes autònoms; i àdhuc a les seves empreses públiques i a les concessionàries dels seus serveis. Amb relació a l'Administració perifèrica de l'Estat situada a Catalunya, el Síndic de Greuges tan sols pot col·laborar en l'actuació pròpia del Defensor del Poble, en els termes previstos a la Llei 36/1985 ja esmentada, que són una mica més amplis que el simple trasllat de les queixes corresponents, d'acord amb l'art. 4.3 LSG. Malgrat no tenir-hi competències formalment atribuïdes, la realitat és que el Síndic de Greuges intervé sovint en matèries de l'Administració de justícia, tal com es manifesta en els informes anuals.

L'art. 1 LSG inclou expressament les entitats locals entre les administracions subjectes a la supervisió del Síndic de Greuges, tot i que no estava previst a l'Estatut, i de manera similar ha succeït en la legislació d'altres comunitats autònomes. Aquest punt és el que ha suscitat més controvèrsies sobre l'àmbit d'actuació dels ombudsmen autonòmics, les quals han arribat a ser resoltes pel Tribunal Constitucional d'una manera força discutible. La qüestió no és irrellevant, tant des del punt de vista pràctic, atesa la major proximitat i intensitat de les relacions entre els municipis i els seus ciutadans, els quals poden veure's sovint perjudicats en els seus drets, com des del punt de vista dogmàtic.

La STC 142/1988, de 12 de juliol, coneix del recurs presentat contra la Llei aragonesa del Justícia de Aragón que, igual que la Llei catalana del Síndic de Greuges, li atribueix competència per supervisar l'actuació de les entitats locals en tot allò que afecti matèries en les quals l'Estatut d'autonomia atorga competències a la comunitat autònoma. En aquesta Sentència, el Tribunal Constitucional entén que aquesta ampliació del camp d'intervenció del comissionat parlamentari autonòmic a l'Administració local només s'ajustaria a la Constitució i a l'Estatut si s'interpreta en el sentit de circumscriure la seva intervenció als casos en què l'entitat local actuï per transferència o per delegació expresses de la comunitat autònoma. És dir, quan actuï com a entitat descentralitzada de l'Administració autonòmica. Aquesta solució coincideix pràcticament amb el que l'Estat havia regulat en l'art. 2.1 de la Llei 36/1985, de 6 de novembre, sobre les relacions del Defensor del Poble i els ombudsmen autonòmics. Aquesta darrera Llei havia estat recorreguda, al seu torn, pel Parlament de Catalunya, al·legant que, en restringir el camp d'actuació del Síndic de Greuges als termes que hem vist, es vulneraven les competències de la Generalitat. De manera que el Tribunal Constitucional va dictar una nova sentència, la 157/1988, de 15 de setembre que, en coherència amb l'anterior, va considerar constitucional que la Llei estatal limités la supervisió per part dels comissionats autonòmics pel que fa als ens locals als casos en què aquests actuïn per delegació o transferència de la comunitat autònoma.

El fonament d'aquesta solució es troba en una interpretació extraordinàriament restrictiva de la competència de les comunitats autònomes sobre l'"organització de les seves institucions d'autogovern" (art. 148 1. I CE); i d'altra banda, deriva de la consideració que l'Administració local és absolutament exterior o aliena a les comunitats autònomes, quan el cert és que, i el mateix Tribunal Constitucional ho ha mantingut en altres ocasions, a partir de l'anomenat caràcter "bifront" del règim local hi ha una major interiorització o especial relació entre el nivell local i l'autonòmic, singularment en el camp de les relacions administratives, quan les administracions locals actuïn en matèries sobre les quals la comunitat autònoma és competent. Vegem un exemple força clar: assumida la matèria de l'urbanisme com de competència exclusiva de la Generalitat (art. 9. 9 EAC), tota actuació de les administracions locals en l'àmbit urbanístic hauria de ser susceptible de ser supervisada pel Síndic de Greuges. El cas és que, posteriorment, el Tribunal Constitucional ha adoptat una postura distinta en relació amb un supòsit anàleg, i ha admès la intervenció concurrent del Tribunal de Comptes i la de la Sindicatura de Comptes de Catalunya en la fiscalització de l'activitat financera de les entitats locals catalanes, tot i que l'Estatut de Catalunya no ho preveu expressament (STC 187/1988, de 17 d'octubre).

A més de la funció de supervisió que el Síndic de Greuges desplega sobre les administracions públiques de Catalunya, la LSG (art. 28) preveu que també pugui portar a terme una funció de mediació o conciliació, proposant fórmules perquè l'Administració i l'afectat puguin arribar a un acord que faciliti la ràpida resolució de la queixa. En la pràctica, però, el Síndic de Greuges exerceix normalment aquest tipus de funció més enllà del que preveu estrictament la LSG, i arriba a actuar com a veritable mitjancer o àrbitre en conflictes que moltes vegades tenen abast col·lectiu i una dimensió política o social rellevant (conflictes veïnals per problemes urbanístics, de marginació social, rebuig generalitzat de certes polítiques mediambientals, etc.). En aquest sentit hi ha el risc que aquestes funcions conciliadores del Síndic de Greuges esdevinguin una manera de diluir les responsabilitats polítiques dels poders públics.

La pràctica portada a terme pel Síndic de Greuges des de la seva posada en funcionament fins a l'actualitat denota una abundant activitat, amb una mitjana al voltant d'unes 1.500 queixes rebudes cada any; en canvi, són molts menys els expedients iniciats d'ofici -41 l'any 1990, 264 el 1991-; d'entre les matèries sobre les quals versen les queixes destaquen les relatives als funcionaris públics, problemes d'habitatge, qüestions referents a l'ensenyament, i les relacionades amb l'Administració de justícia i penitenciària. Però, en general, la tasca més significativa del Síndic de Greuges, segons resulta dels seus informes, es refereix a grups i a situacions de marginació social de diversos ordres: immigració, discriminació racial, maltractament d'infants, drets dels pensionistes, situació dels detinguts, etc.

3.4 Les relacions del Síndic de Greuges amb el Defensor del Poble

Malgrat la jurisprudència constitucional existent en relació amb els defensors del poble autonòmics, la realitat és que a Catalunya, com a altres comunitats autònomes, coexisteixen amb naturalitat l'activitat supervisora del Defensor del Poble i la del Síndic de Greuges. La Llei 36/1985, de 6 de novembre, regula precisament les relacions entre ambdues figures. Aquestes relacions estan presidides pels principis de col·laboració i de coordinació, i exclouen tota idea de superioritat o supremacia d'una institució sobre l'altra. Aquesta Llei, per cert, és producte d'una iniciativa legislativa dels parlaments de les comunitats autònomes de Catalunya, Andalusia i Aragó, formulada a l'empara de la previsió de l'art. 87.2 CE, fet que ja denota la preocupació per la necessitat de regular aquestes relacions entre els diferents comissionats parlamentaris en vista del fenomen d'una possible duplicitat en les seves funcions. La Llei orgànica del Defensor del Poble admetia la intervenció d'aquest en l'Administració autonòmica, però ja preveia la necessària coordinació amb el comissionat autonòmic i la cooperació d'aquest amb aquell. Per la seva banda, diverses normes autonòmiques, entre elles la LSG de Catalunya (art. 4), incorporen aquesta mateixa idea de la necessària cooperació i coordinació entre Defensor del Poble i comissionat autonòmic, al·ludint, àdhuc, a la forma específica del conveni com a mecanisme de relació.

La Llei 36/1985 recull aquestes idees i aquestes tècniques. A part que en la seva tramitació parlamentària es va introduir la limitació del camp d'actuació dels defensors del poble autonòmics respecte de l'Administració local que abans s'ha criticat, pel que fa a les relacions entre ambdues institucions s'insisteix en la cooperació i en l'acord com a mitjà per formalitzar-la, i es descarta tota idea de superioritat del Defensor del Poble que pogués deduir-se de la seva Llei orgànica i del seu Reglament. Tant l'art. 4 LSG com l'art. 2 de la Llei 36/1985 coincideixen a establir l'auxili i la cooperació entre ambdues institucions. Fins i tot, el Defensor del Poble pot demanar la col·laboració del Síndic de Greuges per tal de supervisar l'Administració de l'Estat radicada a Catalunya, anant més enllà del que preveia l'art. 4 de la LSG, segons el qual el Síndic ha de trametre al Defensor del Poble les queixes que rebí relatives a l'Administració de l'Estat.

Text	d00327
Tema	Sindicatura de Comptes
Referència	FONT, TOMÀS. “Les institucions estatutàries de control de la Generalitat. La Sindicatura de Comptes”. A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d’Estudis Autònomic – Marcial Pons, 2002. Pàg. 292-300.

Capítol 10. Institucions estatutàries de control de la Generalitat

4. La Sindicatura de Comptes

4.1 Antecedents i regulació

La gran majoria dels ordenaments estatals actuals inclouen en la seva organització una institució encarregada de fiscalitzar i controlar els aspectes econòmics i pressupostaris de l'activitat pública. Normalment es tracta d'organismes externs al poder executiu que depenen del poder legislatiu i que actuen per delegació d'aquest, al qual reten els comptes del sector públic. D'aquesta forma es canalitza el vessant econòmic del control polític que exerceix el legislatiu sobre l'executiu. A Catalunya, aquestes funcions estan encomanades a una institució pròpia, la Sindicatura de Comptes, que les comparteix, però, amb el Tribunal de Comptes estatal, com veurem més endavant.

Deixant de banda altres antecedents històrics més llunyans, l'Estatut de 1932 no preveia cap organització específica de Catalunya per realitzar la fiscalització de la gestió econòmica de la Generalitat, i al·ludia només a determinades intervencions del Tribunal de Comptes de la República. Però l'anomenat Estatut interior de 1933 sí que va preveure en el seu art. 81 que una llei d'administració i comptabilitat regularia el funcionament d'un Tribunal de Comptes, independent del Consell Executiu, que hauria de retre els comptes de la Generalitat a l'aprovació del Parlament. S'introduïa, així, una figura paral·lela a la que hi havia a nivell estatal.

De forma semblant, l'actual Estatut d'autonomia ha seguit el criteri de crear una Sindicatura de Comptes pròpia de l'organització institucional catalana, sense perjudici de l'existència d'un organisme estatal similar, el Tribunal de Comptes, amb el qual coincideix en la configuració institucional i en gran part de les funcions, de manera que aquests extrems no requeriran una explicació gaire extensa. Amb un indubtable origen en l'esmentat art. 81 de l'Estatut interior de 1933, aquests són els termes de l'art. 42 EAC:

"Sense perjudici del que disposa l'article 136 i l'apartat d de l'article 153 de la Constitució, es crea la Sindicatura de Comptes de Catalunya. Una llei de Catalunya en regularà l'organització i funcionament i establirà les garanties, normes i procediments per assegurar la rendició de comptes de la Generalitat, la qual serà sotmesa a l'aprovació del Parlament."

En virtut d'aquest manament estatutari, el Parlament va aprovar la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes (LSC), que regula les seves competències i l'àmbit d'actuació, la seva organització i la posició dels seus membres, i també les relacions entre la Sindicatura de Comptes i el Parlament de Catalunya; però no en regula el funcionament, que només es preveu en unes normes de règim interior de la Sindicatura de Comptes aprovades pel Parlament el 19 de març de 1986. La Llei de la Sindicatura de Comptes fou impugnada davant el Tribunal Constitucional, el qual en STC 187/1988, de 17 d'octubre, va declarar, d'una banda, la inconstitucionalitat de determinats preceptes relatius a les funcions d'enjudiciament de la Sindicatura de Comptes i, de l'altra, va confirmar la constitucionalitat

d'altres preceptes que havien estat recorreguts, referents a la fiscalització de les entitats locals. Com a conseqüència d'això, el Parlament va aprovar temps després la Llei 15/1991, de 4 de juliol, a través de la qual s'ajustava la redacció de la LSC a l'esmentada STC i s'hi introduïen altres modificacions, com també el mandat al Govern de la Generalitat de presentar un projecte de llei de funcionament de la Sindicatura de Comptes. També en aquest punt se segueix el model de la legislació estatal, que estableix una primera regulació del Tribunal de Comptes en la Llei orgànica 2/1982, de 12 de maig (LOTCu), i posteriorment es completa en la Llei 7/1988, de 17 de maig, sobre funcionament del Tribunal de Comptes (LFTCu).

D'altra banda, la Llei cat. 10/1982, de 12 de juliol, de finances públiques de Catalunya, en establir la regulació general de la comptabilitat de la Generalitat ja preveu algunes de les funcions que en aquest àmbit haurà de desplegar la Sindicatura de Comptes. Més en general, diverses disposicions estatals admeten amb caràcter general l'existència d'organismes propis de les CA encarregats de la fiscalització externa; a més de les esmentades lleis relatives al Tribunal de Comptes, cal esmentar específicament la LOFCA (art. 22), on s'admet des del primer moment, per cert, la creació d'aquests organismes per via estatutària o bé simplement per llei autonòmica, mentre que l'art. 1.2 LOTCu només fa referència als òrgans fiscalitzadors de les CA creats pels respectius estatuts d'autonomia.

4.2 Naturalesa i caràcters

L'art. 42 EAC no defineix ni la naturalesa ni les funcions de la Sindicatura de Comptes, sinó només la seva existència (a diferència del que succeeix a Navarra, on l'art. 18 de la LORAFNA és molt més explícit pel que fa a la Cámara de Comptos). Però les referències a les disposicions constitucionals relatives al Tribunal de Comptes i al contingut de la Llei que ha de desplegar la figura, a més de les normes d'aquesta, permeten d'establir els principals punts, que, com ja s'ha dit, no presenten una especial originalitat en relació amb la Institució del Tribunal de Comptes.

La Sindicatura de Comptes és una institució de rellevància estatutària definida a l'art. 1 de la LSC com "l'òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya". I a continuació es precisa immediatament que la Sindicatura de Comptes "depèn orgànicament del Parlament de Catalunya". Aquesta inicial definició permet d'establir que la Sindicatura de Comptes és una institució no administrativa, aliena i independent del poder executiu, que pot ser considerada com de naturalesa parlamentària o, en tot cas, com a auxiliar del Parlament. En síntesi, és bàsicament una institució que actua com a instrument del Parlament per fiscalitzar la correcció de l'execució del pressupost de la Generalitat aprovat per aquell. En aquest sentit, la Sindicatura de Comptes eleva al Parlament tots els informes o memòries que realitza en exercici de la seva funció fiscalitzadora. La Constitució (art. 136. 1) és més explícita quant al Tribunal de Comptes, en dir que aquest exerceix les seves funcions per delegació de les Corts Generals. L'art. 29 LSC, d'acord amb el que estableix el Reglament del Parlament, va constituir una comissió parlamentària encarregada de les relacions amb la Sindicatura de Comptes.

La dependència orgànica del Parlament de Catalunya no és obstacle perquè la llei reconegui a la Sindicatura de Comptes una autonomia funcional en l'exercici de la seva activitat, que inclou la reglamentació de la seva organització i de les qüestions de personal -el qual està, per cert, subjecte als Estatuts del règim i el govern interiors del Parlament (art. 27 LSC modificat per la Llei 15/1991)-, com també l'elaboració, per a la posterior aprovació pel Parlament, de les normes de règim interior i del pressupost, tot això a reserva del que estableixi la Llei de funcionament de la Sindicatura de Comptes (art. 3 LSC, modificat per la Llei 15/1991). Des d'aquest punt de vista, la Sindicatura de Comptes té un estatus força similar al del Síndic de Greuges, que l'apropa a la figura del comissionat o delegat parlamentari (se li atribueix, per exemple, la potestat de requerir la col·laboració i cooperació de totes les entitats que estan subjectes a la seva fiscalització, i el deure d'aquestes de prestar-la -art. 5.1 LSC).

Així mateix, s'ha d'entendre que els actes en matèria d'administració interna i de personal que adopti la Sindicatura de Comptes són controlables per la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en una interpretació coherent de l'art. 74.1.c LOPJ, que fa referència als comissionats de les assemblees legislatives autonòmiques, i tenint present que l'art. 58. 1 LOPJ ho diu expressament, referint-se al Tribunal Suprem, respecte dels actes del Tribunal de Comptes.

Una altra característica de la Sindicatura de Comptes, ja avançada, és que comparteix la seva funció fiscalitzadora del sector públic català amb la que igualment correspon, per manament constitucional, al Tribunal de Comptes (art. 136 i 153.c CE). No és, doncs, en aquest sentit, un òrgan suprem, ni exclusiu en la seva competència. Això obliga a delimitar les seves funcions respecte del Tribunal de Comptes, tant

des del punt de vista d'abast material com de contingut funcional, i com també les relacions entre ambdós organismes, qüestions a què després ens referirem.

En fi, una darrera característica a destacar és l'amplitud de criteri amb què la Sindicatura de Comptes porta a terme la seva activitat de fiscalització. D'acord amb la Llei, la fiscalització pot fonamentar-se tant en criteris d'estricta legalitat com en criteris d'oportunitat, especialment quan la LSC diu que en la seva activitat fiscalitzadora la Sindicatura de Comptes ha d'atendre "a la racionalitat en l'execució de la despesa pública, basada en criteris d'eficiència i economia" (art. 11).

4.3 Composició i organització

La Sindicatura de Comptes és una institució col·legiada i d'organització complexa, és a dir, que està composta per diversos membres i s'estructura en distints òrgans.

A. Composició i requisits personals

Els membres de la Sindicatura de Comptes, anomenats síndics, són set, escollits tots ells pel Parlament mitjançant votació per majoria de les tres cinquenes parts, requisit que ja hem vist per als membres d'altres institucions estatutàries i que un cop més pretén garantir la màxima independència dels escollits en tenir el suport d'una majoria tan àmplia; independència imprescindible per poder portar a terme funcions de control i de fiscalització sobre el poder executiu. Amb la mateixa finalitat, el període del mandat dels síndics, fixat en sis anys, és superior a la durada d'una legislatura i és irrevocable (art. 21.2 LSC), de manera que la composició de la Sindicatura de Comptes no es fa dependre immediatament de canvis de majories parlamentàries. Juntament amb la independència, també es pretén garantir l'experiència i la qualificació tècnica necessària, establint que la designació dels membres de la Sindicatura de Comptes s'ha de fer entre els que reuneixin la condició de consellers del Tribunal de Comptes, magistrats, fiscals, censors jurats de comptes, funcionaris de cossos de titulació superior, advocats, economistes i professors mercantils, tots de reconeguda competència i, en els tres darrers casos, amb més de deu anys d'exercici professional (art. 21.1 LSC). Ara bé, un cop feta l'elecció, el règim d'incompatibilitats dels membres de la Sindicatura de Comptes és molt rígid, aproximant-se al que es preveu per als jutges i magistrats a l'art. 389 LOPJ -exigit constitucionalment, d'altra banda, per als membres del Tribunal de Comptes (art. 136.3 CE)-, en garantia tant de la independència com de l'objectivitat en l'activitat de la Sindicatura de Comptes.

L'art. 24 de la LSC, en la redacció donada inicialment per la Llei cat. 6/1984, establia un estricte règim d'inelegibilitat en la designació com a síndics dels qui els dos anys anteriors s'haguessin trobat en situacions de responsabilitat de gestió, inspecció o intervenció dels ingressos i despeses del sector públic de Catalunya, de càrrecs directius d'organismes autònoms o empreses públiques, i els beneficiaris de subvencions, avals o exempcions fiscals, entre altres. La Llei cat. 15/1991, però, ha modificat el precepte i ha convertit el que eren causes d'inelegibilitat general en motius d'abstenció d'intervenir en els expedients de fiscalització, de forma que s'ha afeblit, en certa manera, la garantia d'objectivitat. Aquesta mateixa Llei cat. 15/1991 ha reduït les causes d'inelegibilitat als qui en els dos anys anteriors hagin ocupat el càrrec d'interventor general de la Generalitat o de director general de Pressupostos i Tresor.

La pèrdua de la condició de membre de la Sindicatura de Comptes es produeix únicament, a més de per mort, per expiració del termini o renúncia, per decisió judicial ferma d'incapacitat, per pèrdua dels drets polítics o per condemna penal; i també per incompliment de les obligacions del càrrec (art. 26 LSC, modificat per la Llei 15/1991), però no es regula el procediment per apreciar i declarar aquesta circumstància. La Llei tampoc no preveu cap límit per a la reelecció.

B. Organització

La Sindicatura de Comptes s'estructura en els següents òrgans: el Ple, la Comissió de Govern, el síndic major i el secretari general (art. 12). Aquesta estructuració és fruit de la STC 187/1988, ja esmentada, que va anul·lar els preceptes de la LSC que feien referència a la Secció d'Enjudiciament per entendre que aquesta funció d'enjudiciament de les responsabilitats comptables és exclusiva del Tribunal de Comptes; de manera que amb la Llei cat. 15/1991 es va suprimir l'estructuració en seccions -de Fiscalització i d'Enjudiciament- de la Sindicatura de Comptes. Així, la funció fiscalitzadora pròpia de la Sindicatura de Comptes la realitza el Ple com a òrgan col·legiat, mentre que es creen set departaments, al cap de cada un dels quals hi ha un síndic, a qui la Llei de funcionament de la Sindicatura de Comptes haurà de distribuir

les diferents tasques que els corresponguin. El Ple aprova, també, totes les memòries, els informes, les propostes, els dictàmens i les consultes elaborats per la Sindicatura de Comptes, i el projecte de pressupost (art. 14 LSC).

El síndic major és proposat pel Ple i nomenat pel president de la Generalitat per tres anys, i exerceix les funcions de representació i de direcció pròpies del president d'una institució i d'un organisme col·legiat. La Comissió de Govern està constituïda pel síndic major i per dos síndics escollits pel Ple, i exerceix funcions d'ordre intern i de coordinació, de règim disciplinari del personal, a part de les que li delegui el Ple. Li correspon també acceptar delegacions que li confiï el Tribunal de Comptes. El secretari general, designat pel Ple entre persones que reuneixin la titulació exigida per ser síndic, desplega les funcions pròpies de secretaria dels òrgans col·legiats i les de donar el suport administratiu adequat a les funcions de la Sindicatura de Comptes (art. 14, 15, 16 i 19 LSC).

4.4 Funcions i àmbit d'actuació

Ja s'ha dit que la Sindicatura de Comptes és l'òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya. Aquesta definició requereix ara algunes precisions.

A. Funcions de la Sindicatura de Comptes

La funció de fiscalització externa significa essencialment un control de la legalitat de l'activitat econòmica de les entitats públiques realitzat a posteriori -a diferència de la intervenció de comptes, que és un control preventiu- i que obeeix a l'exigència democràtica de donar compte al Parlament de la gestió pressupostària realitzada per l'Executiu. Per això, s'estén a l'activitat econòmico-financera de les entitats públiques, a les subvencions, ajuts, crèdits, avals, etc., concedits per elles i als contractes que hagin subscrit, les alteracions pressupostàries de tota mena, etc. Però inclou també formulacions de propostes sobre la millora dels serveis, les causes de l'incompliment dels diferents programes pressupostaris, resolució de consultes sobre problemes de comptabilitat i de gestió econòmico-financera, etc., (art. 2 LSC) (vid. capítol XV).

El mitjans amb els quals la Sindicatura de Comptes porta a terme la fiscalització són els informes o memòries que s'incorporen a la Memòria anual que presenta al Parlament, de la qual forma part principal la fiscalització del Compte general de la Generalitat que elabora l'Administració després de tancar cada exercici econòmic, i que en últim terme ha d'aprovar el Parlament. La Sindicatura de Comptes ha de fer constar en els seus informes i memòries totes aquelles infraccions, abusos o pràctiques irregulars que hagi observat i indicar les responsabilitats en què cregui que s'ha incorregut (art. 6, 7. 3 i 8 LSC), però no pot adoptar cap mesura de reacció contra aquestes irregularitats: és el Parlament qui ha d'adoptar les resolucions que estimi oportunes.

La fiscalització de la Generalitat es concentra pràcticament en la Memòria anual que la Sindicatura de Comptes eleva al Parlament. Segons la redacció inicial de l'an. 6. 2 LSC, la mateixa Sindicatura de Comptes podia, en qualsevol moment, a iniciativa pròpia, emetre informes o memòries relatives a les matèries pròpies de la seva funció, però la modificació de la LSC efectuada per la Llei cat. 15/1991 ha restringit aquesta possibilitat als casos de necessitat extraordinària o urgent. En tot cas, cal destacar la manca de publicitat de la Memòria anual de la Sindicatura de Comptes, fet que contrasta amb la publicació al BOE de l'Informe anual del Tribunal de Comptes sobre la gestió del sector públic; semblantment al que s'ha dit sobre el Síndic de Greuges, la publicitat dels informes o memòries d'aquests òrgans de control és potser la mesura que més eficàcia pot donar-los.

A part de la funció de fiscalització, la Llei cat. 6/1984 donava peu a entendre que la Sindicatura de Comptes exercia també funcions d'enjudiciament, això és, de determinació i d'exigència de la responsabilitat comptable dels qui tenen al seu càrrec el control de cabals i efectes públics pels danys i perjudicis que puguin causar a la hisenda pública. La STC 187/1988, de 17 d'octubre, com ja s'ha dit, va anul·lar els preceptes corresponents de la LSC per entendre que l'enjudiciament comptable és una funció jurisdiccional exclusiva de l'Estat, atribuïda per la Constitució al Tribunal de Comptes i que té el caràcter de necessària, improrrogable, exclusiva i plena (art. 17 LOTCu). De totes maneres, l'art. 26.3 LOTCu permet expressament que el Tribunal de Comptes delegui en la Sindicatura de Comptes les tasques d'instrucció dels procediments jurisdiccionals per l'enjudiciament de la responsabilitat comptable, i la Comissió de Govern de la Sindicatura de Comptes és competent per acceptar aquestes delegacions (art. 15.2.c LSC), cosa que s'ha fet habitualment.

B. Àmbit d'actuació

L'art. 42 EAC, en crear la Sindicatura de Comptes, es refereix de forma expressa a la rendició de comptes de la Generalitat. Tanmateix, l'art. 1 LSC estableix que la fiscalització abasta el "sector públic de Catalunya"; concepte que és definit expressament a l'art. 5 LSC, que disposa que als efectes de la mateixa Llei s'entén per sector públic de Catalunya: "a) La Generalitat i els seus organismes autònoms. b) Les corporacions locals i els seus organismes autònoms. c) Les empreses públiques i les empreses vinculades, sigui quina sigui la seva forma jurídica".

Pel que fa als apartats a) i c) no es presenten gaires problemes de delimitació, tenint en compte que la Llei de finances públiques de Catalunya i la Llei cat. 4/1985, de 5 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana ens ofereixen els criteris necessaris per determinar quines són les entitats subjectes a la fiscalització de la Sindicatura de Comptes.

Quant a l'Administració local, el problema que se suscita és el de la idoneïtat de sotmetre-la a la fiscalització de la Sindicatura de Comptes, ja que l'art. 42 EAC només es refereix a la Generalitat; i, al mateix temps, el Tribunal de Comptes estatal resulta competent per disposició de la LOTCu (art. 4.1) per a la fiscalització de les corporacions locals, en tant que formen part del "sector públic" a què es refereix l'art. 136.1 CE en parlar del Tribunal de Comptes. També l'art. 115 LBRL confirma la fiscalització externa de les entitats locals pel Tribunal de Comptes.

La qüestió va ser plantejada en el recurs contra la LSC, i la STC 187/1988 la va resoldre en els següents termes:

En primer lloc, admet la compatibilitat entre els dos controls, el del Tribunal de Comptes i el de la Sindicatura de Comptes, sobre les entitats locals, ja que no s'exclouen mútuament sinó que poden coexistir i sobreposar-se, amb la condició que no s'afecti la supremacia del Tribunal de Comptes. En segon lloc, la competència atribuïda per l'art. 48.1 EAC a la Generalitat en matèria de tutela financera sobre les entitats locals empara la funció de fiscalització per part d'una institució de la Generalitat sobre les corporacions locals, d'acord amb la competència que també té en la matèria de règim local (art. 9. 8 EAC). 1, en tercer lloc, el TC conclou que la fiscalització dels comptes de les corporacions locals que desplega la Sindicatura de Comptes no vulnera l'autonomia local consagrada als art. 140 i 142 CE, ja que, d'una banda, no es tracta d'un control administratiu sinó d'una institució dependent del Parlament; i, de l'altra, són controls concrets que no col·loquen les entitats locals en posició de subordinació jeràrquica. Ben al contrari, la Sindicatura de Comptes elabora informes i memòries que presenta a les mateixes corporacions locals, que són les que hauran de prendre les determinacions que correspongui sense perjudici que la Sindicatura de Comptes també en doni coneixement al Parlament (art. 6 i 9 LSC).

Interessa destacar que en aquesta ocasió el Tribunal Constitucional entén que el silenci de l'Estatut (art. 42) sobre la submissió expressa de les administracions locals a la fiscalització d'una institució pròpia de la comunitat autònoma no és cap obstacle perquè una posterior legislació autonòmica així ho disposi, i al·ludeix àdhuc a la competència de la Generalitat en matèria de règim local. Amb això contradiu de manera oberta la posició mantinguda a les sentències ja esmentades 142/1988 i 157/1988 referents al control de les administracions locals pel Defensor del Poble i pels comissionats parlamentaris autonòmics.

En qualsevol dels casos, recordem que la competència de la Sindicatura de Comptes no ja sobre les corporacions locals sinó també sobre l'Administració mateixa de la Generalitat no és exclusiva, sinó que la comparteix amb el Tribunal de Comptes.

Text	d00339
Tema	Organització administrativa de la Generalitat
Referència	FONT, TOMÀS. “L’Administració de la Generalitat (I). L’organització administrativa”. A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d’Estudis Autònomic – Marcial Pons, 2002. Pàg. 303- 335.

Capítol 11. L'Administració de la Generalitat (I). L'organització administrativa

1.L'organització administrativa i la potestat d'autoorganització

1.1 Introducció i evolució

La Generalitat de Catalunya no es limita a estructurar-se en unes institucions estrictament polítiques com són el Parlament, el president i el Govern. Juntament amb aquestes institucions, i amb les institucions estatutàries de control ja estudiades, l'Administració pública constitueix un element essencial de l'organització de la Generalitat per exercir els seus poders.

La rellevància que el poder executiu ha adquirit en els sistemes polítics actuals es tradueix, entre altres conseqüències, en una presència més gran de l'Administració, que ha acabat per esdevenir la manifestació del poder públic més visible per part dels ciutadans. La Generalitat disposa, en aquest sentit, d'un aparell administratiu de notable envergadura, malgrat que a l'Estatut es dedica molt poca atenció a l'Administració. En efecte, tan sols s'hi fa referència a l'art. 25.3, que estableix clarament que "la Generalitat integrarà en la seva organització els serveis corresponents per tal de dur a terme les competències que li atribueix aquest Estatut"; i també a l'art. 37.3, on d'una manera bastant indirecta es considera l'existència dels "organismes, serveis i dependències" del Consell Executiu, en tant que aparell administratiu de la Generalitat. En això, l'Estatut de Catalunya es distingeix de la majoria dels altres estatuts, especialment dels aprovats per la via de l'art. 143 CE, que tracten amb més deteniment la posició estatutària i els principis de l'organització i del règim jurídic de la respectiva Administració autònoma.

El desplegament de l'aparell administratiu de la Generalitat s'inicia, en realitat, abans de l'aprovació de l'Estatut, com a conseqüència dels primers traspassos de serveis que es produïren a l'etapa pre-autònoma. Aleshores es dicten les primeres normes que organitzen l'Administració de la Generalitat -el Reglament de règim interior, aprovat pel Decret de 18 de març de 1978, i el Decret de 18 de setembre de 1978, sobre organització i competències dels òrgans dels departaments de la Generalitat- i sobre elles s'edifica una àmplia estructura que va creixent a mesura que els traspassos de serveis de l'Estat i l'exercici de les competències estatutàries requereixen cada vegada més la disposició d'un nombre superior de mitjans burocràtics i personals. Cal recordar, com ja s'ha dit al capítol VII, que en la majoria de casos l'activitat normativa de la Generalitat en l'exercici de les seves competències sobre els diferents sectors d'intervenció té un component organitzatiu força rellevant: s'ha tractat precisament de crear i de regular les organitzacions i les estructures necessàries per prestar uns serveis o per articular un determinat sector d'actuació (per ex.: sanitat, ensenyament, medi ambient, entre altres, són "matèries" on el que ha fet sobretot la Generalitat ha estat establir unes determinades organitzacions administratives). S'ha arribat així a disposar d'una Administració amb un volum força notable que no ha estat organitzada segons un model estructural determinat prèviament, sinó que ha estat condicionada des dels seus primers moments

per la dinàmica dels traspassos procedents de l'Estat a la qual posteriorment s'ha anat afegint el resultat d'actuacions sectorials i disperses que s'han anat acumulant.

La normativa de caràcter general que incideix sobre l'organització administrativa de la Generalitat no apareix amb una decidida vocació d'ordenació global fins a l'aprovació de la Llei cat. 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, deu anys després d'haver-se aprovat l'Estatut, de manera que aquesta Llei recau sobre una realitat ja molt consolidada en què és difícil d'introduir elements significatius d'innovació. Altres àmbits específics de l'organització administrativa havien estat ja regulats anteriorment: així, l'Administració institucional, en la Llei de finances públiques de Catalunya, de 12 de juliol de 1982 i, més àmpliament, en l'Estatut de l'empresa pública catalana aprovat per Llei cat. 4/1985, de 29 de març; l'Administració corporativa, en algunes de les seves vessants, en la Llei cat. 13/1982, de 17 de desembre, de col·legis professionals, o en la Llei cat. 18/1985, de 23 de juliol, de cambres professionals agràries; etc.

1.2 La potestat organitzadora: atribució i límits

La capacitat per autoorganitzar-se lliurement és una de les característiques més definidores de l'autonomia de què pot gaudir una entitat pública, és "la més genuïna expressió del dret de totes les nacionalitats i regions a l'autonomia" (STC 227/1988, de 29 de novembre). Com sabem, la Generalitat té la competència exclusiva sobre l'organització de les seves institucions d'autogovern (art. 9.1 EAC), cosa que, en un primer moment, hauria pogut fer pensar que també la tenia per organitzar l'Administració pública. Però el Tribunal Constitucional, a partir de la Sentència 76/1983, de 5 d'agost, i no sense algunes vacil·lacions (per ex. STC 35/1984, de 14 de juny), ha sostingut l'opinió que les institucions d'autogovern a què es refereix l'art. 148.1.1 CE i preceptes correlatius dels estatuts són estrictament les institucions polítiques pròpies de les comunitats autònomes, però no la respectiva Administració pública. La competència per establir l'organització administrativa de la Generalitat estaria limitada, segons el Tribunal Constitucional, per la competència que té l'Estat per regular les bases del règim jurídic de totes les administracions públiques (art. 149.1.18 CE). Tot i així, convé assenyalar que aquesta doctrina del Tribunal Constitucional, de sentit restrictiu, s'ha produït majoritàriament en relació amb supòsits que incidien en l'organització de la burocràcia i de la funció pública autonòmica o de les relacions entre diferents administracions públiques. En canvi, pel que fa als aspectes estrictament estructurals interns, el mateix Tribunal Constitucional ha insistit que l'Estat, en establir les bases del règim jurídic de les administracions públiques, ha de respectar sempre "les possibilitats d'organització pròpia de les Comunitats Autònomes que es deriven del principi d'autonomia organitzativa" (STC 204/1992, de 26 de novembre).

És en aquest sentit que caldrà interpretar que les disposicions de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú que es refereixen a l'organització administrativa limiten la competència autonòmica únicament en allò que incideix en l'activitat dels òrgans administratius i, per tant, en les relacions amb els ciutadans i les seves garanties. I d'igual manera, pel que fa a la potestat organitzatòria, ha de ser entesa la competència reconeguda a la Generalitat per l'art. 10.1.1 EAC sobre el règim jurídic i el sistema de responsabilitat de l'Administració de la Generalitat i dels ens públics que en depenguin, que està configurada com de desenvolupament legislatiu i d'execució, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i en els termes que aquella legislació estableixi. En definitiva, pel que fa a les matèries que envolten el concepte de "règim jurídic de l'Administració", caldria distingir més entre el que és la potestat d'autoorganització en sentit estricte, potestat de disposar les estructures públiques d'una determinada forma, i el que és la potestat de regular l'activitat d'aquesta organització administrativa; en aquest segon supòsit, jugaria en la seva projecció normal la concurrència entre les bases estatals i el desplaçament per part de la Generalitat.

D'altra banda, cal tenir present que la potestat organitzatòria és inherent a la titularitat de qualsevol tipus de competència -fins i tot que sigui només d'execució- sobre els diversos sectors materials. Això vol dir que independentment de la naturalesa de la competència que exerceixi la Generalitat sobre una determinada matèria, haurà de tenir la potestat d'estructurar l'organització necessària per poder exercir les funcions derivades d'aquella competència: aquest és el sentit de l'art. 25.3 EAC ja esmentat.

Naturalment, la potestat organitzadora de la Generalitat respecte de la seva Administració pública està limitada també i sotmesa als principis constitucionals i estatutaris. Ja hem assenyalat, però, que l'Estatut diu ben poca cosa sobre l'organització administrativa -no hi ha un model estatutari d'organització de l'Administració de la Generalitat- i la Constitució, especialment a l'art. 103.1, no fa més que establir uns principis o criteris generals de l'organització i de l'actuació administratives, com són els d'eficàcia,

jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, que certament són d'aplicació a l'Administració de les comunitats autònomes, segons ha remarcat reiteradament el Tribunal Constitucional. Els límits de la potestat organitzadora no són, doncs, gaire restrictius.

1.3 L'exercici de la potestat organitzadora

Pel que fa a l'exercici de la potestat organitzadora, val a dir que ni la Constitució ni l'Estatut han establert una reserva de llei sobre aquesta matèria. Tanmateix, l'art. 103.2 CE, referint-se a l'Administració de l'Estat, disposa una reserva relativa en dir que els seus òrgans són creats, regits i coordinats d'acord amb la llei. D'aquí es podria extreure la conclusió que almenys la forma, el procediment i la competència per crear i estructurar els òrgans i les entitats administratives han d'estar fixats per una norma de rang legal. En aquest sentit, és la Llei cat. 13/1989 la que reconeix al Govern àmplies responsabilitats organitzatives: creació de comissions dintre del mateix Govern (art. 6), crear, agrupar, modificar, dividir o suprimir els departaments fixats per la mateixa Llei, amb algunes condicions i límits (art. 9.2) i realitzar les modificacions i innovacions organitzatives en els diversos nivells (art. 25); mentre que atribueix als consellers potestat reglamentària en matèria d'organització del seu departament (art. 61), però que es limita, pel que fa a la creació, modificació, etc. d'òrgans administratius, només als nivells inferiors a la secció, és a dir, a l'esglaó més baix de la piràmide jeràrquica.

Per la seva banda, l'art. 79.2 de la Llei cat. 3/1982 disposa que les conselleries o departaments són establerts per llei del Parlament -extrem que aconsegueix l'art. 9.1 de la Llei cat. 13/1989 i en fixa el nombre màxim de 13, posteriorment ampliat- tot i que és notori que una llei no té força per efectuar una reserva material de llei -el correcte és que això s'hagués establert a l'Estatut d'autonomia-, i que posteriorment una altra llei podria vàlidament eliminar-la. Té el significat, en tot cas, d'indicar la necessitat d'una intervenció o control parlamentari respecte a les grans decisions sobre l'estructura de l'Administració pública. El mateix pot dir-se amb relació a la necessària creació per llei de les entitats autònomes de diversos tipus, segons el que estableixen la Llei de finances públiques de la Generalitat i la Llei de l'Estatut de l'empresa pública catalana.

Finalment l'art. 4 Llei cat. 13/1989, en disposar que "L'Administració de la Generalitat exerceix la potestat d'autoorganització mitjançant els òrgans i dins els límits establerts per la Constitució, per l'Estatut de Catalunya i per la resta de l'ordenament jurídic", no fa altra cosa que recordar l'aplicació del règim general de la legalitat de totes les potestats administratives a la potestat organitzadora. Ara bé, com a límits específics cal tenir presents els que estableix l'art. 26 de la mateixa Llei cat. 13/1989, que exigeix un expedient especial per tal d'assegurar el control de la despesa pública que pugui significar la creació i modificació de qualsevol òrgan de l'Administració i d'evitar duplicacions d'òrgans ja existents a conseqüència de la creació d'altres de nous.

2. Els principis de l'organització administrativa de la Generalitat

2.1 La pluralitat d'organitzacions administratives

Ja hem dit que a Catalunya no hi ha un "model estatutari" d'organització administrativa formulat de manera expressa. Així s'ha descartat la possibilitat, tímidament apuntada en alguns estatuts d'altres comunitats autònomes, i prevista en ordenaments comparats, d'articular el gruix de les funcions administratives de la institució autonòmica de forma indirecta, és a dir, a través de la seva gestió per les administracions inferiors -les administracions locals-, de manera que el Govern de la Generalitat es reservés només les funcions de direcció, programació i alta administració, per la qual cosa necessitaria tan sols una reduïda però qualificada estructura burocràtica. Contràriament, l'absència d'unes precises determinacions sobre el tipus d'organització administrativa ha permès un desenvolupament inercial de l'esquema més tradicional d'estructuració organitzativa, d'acord amb els següents elements generals:

a) Per a l'exercici de les seves funcions executives, la Generalitat té una Administració pròpia, distinta i separada de les altres administracions públiques existents a Catalunya, sense perjudici que hi mantingui les relacions interadministratives corresponents que li permeten delegar o encomanar a altres administracions la gestió de les seves funcions (art. 122 Llei municipal i de règim local de Catalunya) o constituir amb elles consorcis per a finalitats d'interès comú (art. 55 Llei cat. 13/1989).

b) L'Administració pròpia de la Generalitat s'articula sota la dependència o direcció del Govern, el qual és, en efecte, "l'òrgan col·legiat superior que dirigeix la política i l'Administració de la Generalitat de

Catalunya" (art. 65 Llei cat. 3/1982), sense perjudici que el president i els consellers, a més del Govern, es consideren com a òrgans superiors de l'Administració de la Generalitat (art. 5.1 Llei cat. 13/1989).

c) L'organització de l'Administració pròpia de la Generalitat admet la coexistència d'una Administració general amb personalitat jurídica única, estructurada en òrgans centrals i en òrgans perifèrics o territorials, jeràrquicament ordenats (art. 2 Llei cat. 13/1989), i d'un conjunt d'administracions separades, els organismes autònoms i altres entitats públiques, amb personalitat jurídica pròpia. La Llei cat. 13/1989 s'aplica tant a l'organització de l'Administració pública de la Generalitat com als seus organismes autònoms.

d) Al costat de l'Administració de la Generalitat i dels seus organismes autònoms, hi ha també en l'àmbit català un conjunt d'entitats de base corporativa, com són els col·legis professionals, les cambres oficials, etc., que tot i tenir una base social d'origen privat i de tipus associatiu, és considerat a certs efectes com administracions públiques. Sobre elles, la Generalitat exerceix determinades competències i els pot delegar certes funcions, i en aquest sentit no poden deslligar-se de la resta de les estructures públiques de Catalunya.

e) El sistema administratiu, el conjunt de les organitzacions administratives de Catalunya, recolza en un altre gran vessant, que és l'Administració local. Les diverses entitats locals que configuren l'organització territorial de Catalunya no formen part de l'Administració pròpia de la Generalitat, encara que hi tenen un entramat de relacions força consistent i la Generalitat exerceix àmplies competències sobre aquestes. L'organització territorial serà estudiada al capítol XIII.

2.2 Principis i elements bàsics de l'organització administrativa de la Generalitat

a) L'Administració pública de la Generalitat en sentit estricte és composta, com s'ha dit, per òrgans jeràrquicament ordenats i té personalitat jurídica única. Cadascun dels diversos organismes autònoms i de les entitats que componen l'Administració institucional i l'Administració corporativa tenen per la seva banda personalitat jurídica pròpia. La Llei cat. 13/1989 regula amb caràcter general els criteris organitzatius i els elements estructurals de l'Administració de la Generalitat, a partir de la premissa que "l'organització i l'actuació de l'Administració de la Generalitat s'ha d'articular de manera que es garanteixin l'eficàcia i la diligència màximes en el compliment de les seves funcions i en la prestació dels seus serveis" (art. 3). El principi d'eficàcia de l'Administració està recollit a l'art. 103.1 CE, i té un especial significat quan s'aplica en el context de l'Estat social, ja que l'organització administrativa és un element essencial per a la determinació del nivell de prestació dels serveis públics i, per tant, de satisfacció eficaç de les necessitats col·lectives.

b) L'estructura orgànica de l'Administració de la Generalitat es recolza bàsicament en la seva organització en departaments, al davant dels quals figura un conseller del Govern. Per la seva banda, el Govern com a òrgan col·legiat és també un òrgan superior de l'Administració i és al mateix temps l'òrgan polític que dirigeix tota l'Administració en conjunt. Finalment, el president de la Generalitat és considerat també un òrgan superior de l'Administració, encara que cal distingir les diverses condicions que reuneix la figura del president. Aquesta estructura bàsica manifesta dues característiques força comunes en els sistemes d'organització administrativa: en primer lloc, la rellevància del Govern com a punt de connexió entre les institucions polítiques articulades sobre la base democràtico-representativa i l'aparell administratiu organitzat sota el model institucional-burocràtic; en segon lloc, la sectorialització de l'acció administrativa, que es correspon amb la clàssica configuració dels departaments segons les matèries de què s'ocupen sanitat, comerç, indústria, etc.- i no tant segons les funcions més generals que pot desplegar l'Administració, cosa que sovint planteja problemes de coordinació entre actuacions de distints departaments que recauen sobre una mateixa realitat social o econòmica.

c) A partir d'aquesta estructuració general, el principi de jerarquia articula, dintre de cada departament, la situació dels diversos òrgans que s'hi integren, tot i que aquest criteri ordenador presenta algunes matisacions per donar una major flexibilitat a alguns òrgans que es qualifiquen més per l'especialització en les missions a desplegar que no pas per la subordinació jeràrquica respecte d'un superior.

d) Per una altra banda, la Llei cat. 13/1989 classifica els òrgans administratius en centrals, la competència dels quals s'estén a tot el territori de Catalunya, i territorials o perifèrics, quan tenen un àmbit d'actuació limitat a una demarcació territorial determinada. En la mesura que les competències administratives atribuïdes per les lleis siguin majoritàriament exercides pels òrgans jeràrquicament inferiors, o bé pels

òrgans perifèrics o territorials, podrà dir-se que hi ha una efectiva desconcentració administrativa que apropa més la gestió pública als ciutadans. A la legislació catalana no s'ha concretat cap mecanisme de caire general que afavoreixi aquesta aproximació entre Administració i ciutadà, com pot succeir si s'aplica el criteri segons el qual, si no hi ha una atribució expressa d'una competència a un òrgan determinat, s'ha d'entendre que l'atribució es fa en favor de l'òrgan inferior competent per raó de la matèria i del territori (art. 12.3 Llei 30/1992).

e) Des d'un altre punt de vista, els òrgans poden ser actius, que són els que normalment expressen i executen la voluntat de l'Administració, o bé consultius si tenen assignades expressament funcions d'informe, consulta, assessorament o proposta (art. 21 Llei cat. 13/1989). A través d'aquests darrers es pot canalitzar la participació orgànica dels ciutadans a l'Administració, normalment pel sistema de crear òrgans col·legiats dels quals formin part representants d'organitzacions portadores d'interessos socials, econòmics, culturals, etc. Aquest fenomen té en els nostres dies una gran rellevància i difusió, per la qual cosa ens hi tornarem a referir més endavant. Els òrgans col·legiats es diferencien dels unipersonals pel fet que en estar compostos per diverses persones, cal establir unes regles de funcionament i d'adopció d'acords que permetin de formar i d'expressar adequadament la voluntat de l'òrgan, regles que es troben als art. 27 i sq. de la Llei cat. 13/1989, i també als art. 22 i sq. de la Llei 30/1992.

f) L'enorme complexitat que ha assolit l'organització en les administracions actuals afecta també l'Administració de la Generalitat, de manera que es fa imprescindible arbitrar mecanismes de coordinació entre tots els seus òrgans i entitats per tal que el conjunt de l'actuació administrativa reflecteixi la presència d'un sistema ben ordenat i integrat en què no es produeixin contradiccions entre els diversos òrgans competents ni interferències amb les competències d'altres òrgans (art. 46 Llei cat. 13/1989). Amb aquesta finalitat es preveu que el Govern pugui crear òrgans temporals, és a dir, no permanents, amb funcions i objectius específics de coordinació, i també comissions interdepartamentals que facilitin el contacte entre els aparells de distints departaments (art. 50 i 51 Llei cat. 13/1989). Per la planificació departamental es poden fixar els objectius comuns que han d'assolir els centres directius i les delegacions territorials i, a través de l'emissió d'orientacions o criteris d'actuació adreçats als òrgans de l'Administració de la Generalitat, el Govern o els consellers poden perseguir una major coherència i harmonització en les seves actuacions i objectius (art. 48 i 49 Llei cat. 13/1989).

g) Si tot i així es produeixen conflictes d'atribucions entre distints òrgans, és competent per resoldre'ls el superior jeràrquic comú, si es tracta d'òrgans d'un mateix departament. Si el conflicte és entre òrgans o organismes de diferents departaments, el resol el president de la Generalitat, i ha de constar a l'acta de la corresponent sessió del Govern, però també pot ser resolt mitjançant l'arbitratge administratiu d'una comissió "ad hoc" nomenada pel president de la Generalitat (art. 52 i 53 de la Llei cat. 13/1989), solució innovadora en el nostre entorn.

Tots els principis i elements organitzatius esmentats es basen en els clàssics conceptes d'òrgan administratiu i de competència administrativa. Per això, la Llei cat. 13/1989 conté una regulació expressa de les formes d'exercir la competència pels òrgans de l'Administració de la Generalitat, i les possibilitats d'alterar aquest exercici, després d'haver recollit el principi general segons el qual la competència administrativa és exercida per l'òrgan que la té legalment atribuïda (art. 35); extrems que han estat després regulats amb caràcter més general per la Llei 30/1992. En síntesi, s'estableix el règim de la delegació de competències (art. 36 a 39 Llei cat. 13/1989), que segons l'art. 13 de la Llei 30/1992 pot produir-se entre òrgans que no cal que estiguin en una relació de dependència jeràrquica, així com els seus límits generals: prohibició de subdelegar competències rebudes per delegació, llevat d'autorització expressa d'una llei; prohibició de delegar la competència normativa i la de resoldre recursos, etc. També s'estableixen a la Llei cat. 13/1989 límits particulars per a la delegació segons l'òrgan de què es tracti, als que s'al·ludirà després. Es regula igualment l'avocació de competències d'un òrgan per part del seu superior -possibilitat que la Llei cat. 13/1989 limita als consellers i per a casos molt excepcionals (art. 43)-, l'autorització de firma, i la suplència dels titulars dels òrgans administratius. L'art. 15 de la Llei 30/1992 introdueix com a novetat la regulació genèrica de la possibilitat d'encomanar la gestió ordinària de les activitats de caràcter material, tècnic o dels serveis propis d'un òrgan o entitat a un altre òrgan o entitat de la mateixa o de distinta Administració, en la línia del que ja estava previst en la legislació de règim local, per exemple, en l'art. 126 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya que preveu el que denomina assignació de competències.

3. L'Administració activa

L'esquema de l'estructura de l'Administració activa de la Generalitat resulta certament complex, fet que obliga a un esforç de simplificació en l'exposició, tenint en compte d'altra banda el caràcter conjuntural i ambigu d'una bona part de la normativa corresponent, com també el fet que molt sovint hi ha una estreta connexió entre les decisions organitzatòries i les situacions individuals; fins a l'extrem que resulta força habitual trobar resolucions de naturalesa híbrida, que a la vegada creen un òrgan i en nomenen el seu titular.

D'acord amb la Llei cat. 13/1989, modificada en alguns extrems dels seus art. 10 i 11 per la Llei cat. 2/1992, de 7 de juliol, formen part de l'Administració activa de la Generalitat els següents òrgans:

- a) Els òrgans superiors, que són el Govern, el president i els consellers (art. 5.1).
- b) Els anomenats alts càrrecs de l'Administració de la Generalitat, que són els secretaris generals de cada departament i els directora generals (art. 5.2). De manera més o menys explícita, segons els casos, als òrgans esmentats estan assimilats, d'una banda, els secretaris sectorials i els comissionats nomenats pel Govern; i de l'altra, el secretari general adjunt del Departament de la Presidència, els delegats territorials del Govern i els directors de serveis.
- c) Per sota dels anteriors: les subdireccions generals, els serveis, les seccions i els negociats.

Una primera conseqüència d'aquesta distinció és que la direcció dels òrgans actius inclosos en el darrer grup ha de ser exercida necessàriament per funcionaris de carrera (art. 24.2 Llei cat. 13/1989), mentre que els altres òrgans, en implicar una major responsabilitat política, són considerats càrrecs de confiança i els seus titulars són nomenats lliurement pel Govern (art. 71.g) Llei cat. 3/1982). Tot i així, la mateixa terminologia d'"alts càrrecs" pot resultar confusa, ja que en altres normes s'utilitza amb un sentit més ampli, tot i que sempre implica l'alta responsabilitat i la confiança política; per exemple, el Decret 261/1992, de 24 de novembre, pel qual es creen els registres d'alts càrrecs al servei de la Generalitat, a efectes de transparència i d'incompatibilitats, inclou com a alts càrrecs la següent relació: els membres del Govern, secretaris generals, secretaris generals adjunts, comissionats, directors generals, directors de serveis, delegats territorials del Govern, assessors especials del president de la Generalitat i dels membres del Govern, directors generals de les entitats gestores de la Seguretat Social, del Servei Català de la Salut i de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, presidents, directors generals, director executiu, gerents del organismes i entitats autònomes i de les empreses públiques, i tots els càrrecs assimilats als anteriors per la norma de creació o per nomenament del Govern.

3.1 Els òrgans superiors

a) El Govern és l'òrgan superior de direcció de l'Administració de la Generalitat. La seva posició institucional ja ha estat explicada al capítol IX. En realitat, la naturalesa mixta d'aquest òrgan, polític i administratiu a la vegada segons les funcions o competències que exerceixi en cada moment, explica que estigui regulat escassament a la Llei cat. 13/1989, i que aquesta es remeti al que més àmpliament disposa la Llei 3/1982. En ella es regula el seu funcionament, al qual no són d'aplicació les normes generals de funcionament dels òrgans col·legiats, com tampoc les funcions que té genèricament atribuïdes, sense perjudici de les competències que les diferents normes sectorials li van encomanant.

Des del punt de vista de l'organització administrativa, el Govern desplega importants funcions de coordinació de l'acció dels diversos departaments, tant a través de les seves pròpies competències resolutòries com per mitjà dels mecanismes de coordinació administrativa esmentats més amunt (emissió de directrius, criteris i orientacions, creació d'òrgans "ad hoc", etc.). Així mateix, determina el contingut i els períodes dels programes d'acció administrativa que cada departament ha d'elaborar (art. 56 Llei cat. 13/1989).

En ser l'òrgan superior, les seves disposicions generals -que adopten la forma de decret- i els seus acords posen fi a la via administrativa.

b) El Govern pot crear en el seu si comissions de Govern, amb caràcter permanent o temporal, i d'àmbit central o territorial, a les quals corresponen les funcions que el mateix Govern els atribueixi o delegui, i el funcionament de les quals dependrà dels criteris que també estableixi el Govern (art. 6 Llei cat. 13/1989). Aquesta possibilitat que el Govern actuï en àmbits més reduïts, en comissions formades per només alguns dels seus membres, és habitual en altres administracions, i facilita l'actuació més àgil i especialitzada de

l'òrgan governamental. La Llei cat. 13/1989 ha difuminat bastant, però, el perfil d'aquestes comissions que estava previst anteriorment a l'art. 76 de la Llei 3/1982: funcions de coordinar l'elaboració i l'execució de directrius i disposicions, programació de la política interdepartamental, examen d'afers d'interès comú a diversos departaments i preparació de les reunions del Consell Executiu. En canvi, la Llei cat. 13/1989 no fixa cap tipus de funció que pugui delimitar la posició de les comissions; encara que sí queda oberta la possibilitat que les seves funcions no siguin totes delegades pel Govern, sinó que aquest les hi pugui atribuir com a pròpies. També la Llei 3/1982 era més estricta en establir que el funcionament d'aquestes comissions del Govern s'hauria d'ajustar als mateixos criteris de les normes reguladores del Govern, mentre que ara queda a la plena disposició del Govern. Per últim, resulta molt confusa la possibilitat que aquestes comissions, que estan formades per membres del Govern i que són una estructura d'aquest, puguin ser d'àmbit territorial, és a dir, que les seves competències només s'estenguin a una part del territori de Catalunya.

c) El president de la Generalitat és considerat també com a òrgan superior de l'Administració. Tanmateix, són molt poques les funcions que té expressament atribuïdes en aquest sentit específic, al marge de les que li corresponen com a òrgan polític i que ja han estat estudiades al capítol IX. Pot citar-se, per exemple, la competència, ja esmentada, per resoldre determinats conflictes d'atribucions (art. 52 Llei cat. 13/1989), com també les funcions, d'un abast més gran, de convocar i presidir les reunions del Govern i de les seves comissions, i d'encomanar a un conseller que s'encarregui del despatx d'un altre departament en casos d'absència o de malaltia del titular, funcions, per cert, que són delegables en un conseller (art. 62.c i 63.b Llei 3/1982).

En canvi, no es pot admetre que detingui una potestat reglamentària pròpia com a tal president, cosa que podria desprendre's de l'art. 71.e Llei 3/1982, quan disposa que correspon al Govern l'exercici de la potestat reglamentària en tots els casos en què no estigui específicament atribuïda al president de la Generalitat o als consellers. La posterior Llei cat. 13/1989, a l'art. 61, limita la titularitat de la potestat reglamentària general al Govern, i admet només la dels consellers en matèria d'organització o quan una norma amb rang de llei els habiliti expressament. És clar que la manca de previsions clares i expresses a l'Estatut sobre la titularitat de la potestat reglamentària permet que el que disposa la Llei cat. 13/1989 sigui alterat per qualsevol llei posterior que atribueixi potestat normativa pròpia al president de la Generalitat.

A banda d'això, el que s'esdevé, però, és que la Presidència de la Generalitat constitueix un departament o conselleria dintre de l'estructura de l'Administració. Ho preveia ja de forma expressa l'art. 79 Llei 3/1982, i així s'ha confirmat per l'art. 9.1 Llei cat. 13/1989 que estableix la llista dels departaments en què s'organitza l'Administració de la Generalitat. Molt sovint, tant en l'àmbit estatal fins èpoques recents, com actualment en moltes comunitats autònomes, la Presidència constitueix un ministeri, conselleria o departament propi, al davant del qual hi figura un titular, un ministre o un conseller, diferent del president del Govern o del president de la comunitat autònoma. En realitat es tracta d'una estructura orgànica, anomenada conselleria o departament de Presidència, distinta de l'òrgan "Presidència de la comunitat autònoma", del qual en pot ser, o no, un aparell de suport. En el cas de Catalunya, però, ja des de la previsió normativa inicial ("la Presidència constitueix un departament", art. 79 Llei cat. 3/1982) s'ha produït una notable confusió entre el que és la Presidència de la Generalitat com a òrgan polític i com a òrgan superior de l'Administració, que té un titular, i el que és el Departament de la Presidència, que en podria tenir un altre; confusió que té lloc especialment per dues raons. En primer lloc, per la gran quantitat de funcions i de competències sectorials d'intervenció pública que han estat incorporades en el Departament de la Presidència, de manera que aquest no és ja només la forma organitzativa que adopta l'estructura de gabinet o suport de la Presidència, sinó una branca de l'Administració. En segon lloc, perquè durant tot el període estatutari no ha estat nomenat mai un conseller de la Presidència -però sí, en la primera legislatura, un conseller adjunt a la Presidència-, de forma que el president de la Generalitat ha assumit "de facto" en la mateixa persona les funcions que li corresponen com a tal i les pròpies d'un conseller, en tant que és titular d'un departament de l'Administració. Només en aquest segon sentit i tenint en compte aquesta circumstància, es podria dir que el president de la Generalitat pot arribar a detenir aquelles potestats i competències administratives que l'ordenament atribueix als consellers respecte del seu departament, inclosa la potestat reglamentària en els limitats termes que hem vist. Però és perfectament possible desdoblar en dos titulars diferents les qualitats de president i de conseller de la Presidència.

Ara bé, a la pràctica s'esdevé que una gran part d'aquestes competències característiques del conseller han estat delegades -no la reglamentària, que no pot ser delegada en cap cas (art. 37.d Llei cat. 13/1989)- en el

secretari general de la Presidència; el qual, per la seva banda, ha delegat les seves atribucions pròpies en el secretari general adjunt, òrgan que només existeix en aquest Departament (art. 11.2 Llei cat. 13/1989, segons la modificació introduïda per la Llei 2/1992). El resultat és, en conseqüència, que el president de la Generalitat, tot i mantenir de fet, però no formalment, la qualitat de titular del Departament de la Presidència, s'ha després de l'exercici de les funcions administratives corresponents (Resolució de 31 de desembre de 1990), i el secretari general ha passat a actuar en funcions de conseller, alhora que el secretari general adjunt ha vingut a ocupar el paper del secretari general. De cara a l'exterior, especialment pel que fa a la responsabilitat política, es produeix un buit en el nivell superior d'aquest Departament. La peculiaritat organitzativa de la Presidència de la Generalitat o, més ben dit, del Departament de la Presidència, deriva en bona part de la complexitat estructural que aquest ha anat assolint, en integrar s'hi o ser-li adscrits una gran quantitat de serveis i unitats orgàniques que pel seu caràcter interdepartamental, per la seva transcendència política o per significar funcions d'abast general no s'han volgut encaixar en un departament sectorial.

d) La direcció de cada departament correspon al conseller (art. 11.1 Llei cat. 13/1989). Com ja sabem, aquest és nomenat i separat lliurement pel president de la Generalitat, i el seu estatus personal com a membre del Govern és establert a la Llei 3/1982. Des del punt de vista de l'estructura administrativa, i atesa l'organització departamentalitzada de l'Administració, el conseller n'és l'òrgan individual més rellevant. A l'ordenament català no hi ha prevista la figura del conseller sense cartera (sí a l'etapa de la Generalitat pre-estatutària), de forma que tot conseller és a la vegada membre del Govern i responsable d'un sector l'actuació administrativa i cap del corresponent departament.

L'art. 9.1 de la Llei cat. 13/1989 enumera els tretze departaments següents: Presidència; Governació; Economia i Finances; Ensenyament; Cultura; Sanitat i Seguretat Social; Política Territorial i Obres Públiques; Agricultura, Ramaderia i Pesca; Treball; Justícia; Indústria i Energia; Comerç, Consum i Turisme, i Benestar Social, als quals s'ha d'afegir el de Medi Ambient, creat per Llei cat. 4/1991, de 22 de març. Ha estat necessària una llei per crear un nou departament, perquè l'art. 9.2 Llei cat. 13/1989 només autoritza el Govern a crear, agrupar, dividir o suprimir departaments i a alterar-ne la denominació sempre que es respecti el nombre màxim de tretze establert a l'art. 9.1, cosa que dona una certa rigidesa, però també la possibilitat de control parlamentari, a les decisions organitzatives fonamentals.

Les atribucions genèriques dels consellers com a caps del seu departament, a més de les que la legislació sectorial els atorga, són les següents (art. 12 Llei cat. 13/1989): representar el departament corresponent; dirigir, organitzar i establir les prioritats del departament i dels organismes autònoms i empreses públiques que hi estan adscrits; pel que fa a les funcions normatives, proposar al Govern avantprojectes de llei i projectes de decrets; exercir la potestat reglamentària en l'àmbit i amb els límits que li són propis. Pel que fa a la gestió del propi departament, proposar el nomenament i la separació dels alts càrrecs, nomenar-ne i separar-ne els altres càrrecs i exercir la potestat disciplinària; presentar l'avantprojecte de pressupost del departament; autoritzar les despeses, dins dels límits establerts, signar els contractes en nom de la Generalitat. En relació amb la correcció de l'activitat jurídica, resoldre els conflictes d'atribucions entre els òrgans del seu departament i suscitar-los amb altres departaments, i resoldre en darrera instància els recursos i les reclamacions administratives que no pertoquin a altres òrgans inferiors. El precepte acaba dient que el conseller també pot rebre atribucions delegades pel Govern o pel president de la Generalitat; això pot donar lloc a confusió, si no es limita a les atribucions estrictament administratives d'aquests òrgans, ja que l'article es refereix a les atribucions que té el conseller com a cap del departament corresponent. Més correctament, l'art. 36 Llei cat. 13/1989 recorda que les funcions del president són delegables en els termes establerts a la Llei 3/1982 (art. 64), que ja han estat estudiats al capítol IX.

Per la seva banda, i amb la finalitat de descarregar de tasques d'administració els consellers i facilitar la seva funció política, la Llei cat. 13/1989 autoritza els consellers a delegar totes les seves competències en el secretari general del departament o en els directors generals, llevat dels casos següents: actes que s'hagin d'aprovar o de comunicar al Govern; que afecten les relacions entre òrgans constitucionals o estatutaris; actes que requereixin l'informe preceptiu de la Comissió Jurídica Assessora; l'aprovació de disposicions de caràcter general; la resolució de recursos d'alçada -avui, recursos ordinaris- contra actes del secretari general o dels directors generals.

3.2 Altres òrgans centrals

a) A cada departament de l'Administració de la Generalitat hi ha un secretari general, que és la segona autoritat del departament, al qual representa per delegació del conseller, de qui normalment rep per delegació altres funcions administratives. Per la seva banda, les funcions pròpies que li atorga l'art. 13 de la Llei cat. 13/1989 el configuren com el cap administratiu o director superior de l'activitat administrativa del departament, amb competència, en principi, general sobre tot el seu àmbit d'actuació, sota el patró del que és el subsecretari en l'Administració de l'Estat. Així, assumeix la inspecció dels centres, les dependències i els organismes adscrits i l'organització i direcció dels serveis generals; és el cap superior del personal i resol els assumptes que afecten el personal; coordina els programes i les actuacions de les direccions generals i organismes adscrits; prepara l'avantprojecte de pressupostos, dirigeix i controla la gestió del pressupost, autoritza despeses, etc. Per una altra banda, el secretari general apareix també com l'òrgan normal de comunicació del departament, és a dir, a través del qual s'estableixen les comunicacions amb altres departaments de la Generalitat i amb les diferents administracions públiques i altres entitats, i també coordina les actuacions del departament pel que fa a les transferències de funcions i serveis.

Una característica peculiar del secretari general és que simultàniament reuneix les funcions que en altres organitzacions, com en la de l'Administració de l'Estat, corresponen al secretari general tècnic, concebut com un òrgan específic de suport i de staff en aquest sentit, assegura el suport tècnic i jurídic general del departament i vetlla per la simplificació i la racionalització administratives; elabora els programes de necessitats del departament; proposa les reformes encaminades a minorar els serveis dels diferents centres, i prepara els mètodes de treball, etc. Sota la direcció del secretari general, pot haver-hi eventualment un director- de serveis, figura innovadora prevista per a descarregar el secretari general de les tasques internes com ara les funcions d'administració, règim interior, i gestió dels serveis generals (art. 15 Llei cat. 13/1989).

b) Els secretaris generals de cada departament integren el Consell Tècnic, que és l'òrgan col·legiat de suport del Govern, en el sentit que li correspon fer l'anàlisi i l'estudi previ de tots els afers, disposicions, acords, etc. que s'han de sotmetre a l'aprovació del Govern (art. 17 Llei cat. 13/1989). És l'òrgan que en realitat prepara amb caràcter immediat les reunions i les deliberacions del Govern, i potser per això ni la regulació del seu funcionament ni la seva presidència estan determinats per la llei esmentada, sinó que aquesta es remet al que disposi el mateix Govern. El cert és que d'aquesta manera es deixa massa indefinida la posició legal d'aquest òrgan i de les seves actuacions. L'art. 65.3 Llei cat. 13/1989 insisteix en la necessitat que siguin sotmesos al Consell Tècnic els avantprojectes de disposicions generals.

c) La Llei 2/1992, de 7 de juliol, en modificar l'art. 11. 2 de la Llei cat. 13/1989, ha atorgat carta de naturalesa a un òrgan de trets més confusos. En efecte, es disposa que el Govern pot crear en el si d'un departament, secretaries sectorials, amb rang orgànic de secretaria general, si l'especificitat o la complexitat tècnica o organitzativa d'un determinat àmbit material ho requereixen. Aquests càrrecs estan subjectes a la direcció superior del titular del departament, i depenen del secretari general en totes les funcions d'aquest que no els hagin estat atribuïdes. De manera que es preveu un òrgan no necessari -no existeix a tots els departaments-, de competència específica -la Llei cat. 13/ 1989, abans de ser modificada disposava que aquests òrgans s'havien de crear a l'empara de les corresponents lleis sectorials- que se sostreu parcialment a l'estructura jeràrquica general, ja que en part depèn del conseller i en part del secretari general, tot i tenir el mateix rang orgànic d'aquest. Un exemple de secretaria sectorial és la - Secretaria General de la Joventut (creada pel Decret 179/1992, d'l de setembre), adscrita al Departament de la Presidència i amb funcions, entre altres, de coordinació, fins i tot interdepartamental.

d) Les direccions generals són els clàssics òrgans especialitzats segons la matèria, que no tenen una competència general sinó específica dintre del seu sector d'actuació. Són les unitats en què s'agrupen els diferents serveis d'un departament d'acord amb la seva intervenció en un àmbit específic (p. ex., carreteres, transports, urbanisme, etc.). Igual que els secretaris generals i els sectorials, tenen la categoria d'alta càrrecs i per tant no han de ser coberts necessàriament per funcionaris de carrera, tot i que hi ha una tendència creixent en els països del nostre entorn a professionalitzar aquest òrgan que constitueix el nexa entre el nivell administratiu i l'àmbit de direcció política. Als directors generals els correspon: dirigir i gestionar els serveis i proposar o resoldre els assumptes que els pertocuen segons la matèria; dirigir i organitzar les dependències al seu càrrec; proposar al conseller o al secretari general les resolucions pertinents sobre les matèries pròpies de la seva direcció general, etc. (art. 14 Llei cat. 13/1989). Igual que els secretaris generals, els directors generals poden dictar circulars i instruccions per dirigir l'activitat dels

seus subordinats pel que fa a l'organització interna dels departaments, sense que tinguin naturalesa reglamentària, sinó que són manifestació simple de la superioritat jeràrquica.

e) Excepcionalment, el Govern pot nomenar comissionats, als quals s'ha d'assignar un àmbit d'actuació específic, el qual s'ha de configurar, segons disposa l'art. 10 Llei cat. 13/1989 -modificat per la Llei 2/1992, de 7 de juliol- per l'atribució específica i parcial de l'exercici de les competències administratives que corresponen al conseller, al secretari general i al director general. Es tracta d'un òrgan especialitzat per a una matèria específica, com un departament dintre d'un altre departament, ja que assumeix funcions pròpies dels diversos nivells organitzatius superiors que després pot distribuir entre unitats distintes. Tot i que actuen sota la direcció superior del conseller i que depenen del secretari general quan no el substitueixen, la figura del comissionat flexibiliza l'estructura jeràrquica general en favor d'una organització per matèries. En un cert sentit, la figura del comissionat és semblant a la del secretari d'Estat en l'àmbit de l'Administració de l'Estat.

És prou clar que els comissionats no formen part del Govern -això els distingeix dels consellers, entre altres aspectes- però poden assistir a les seves reunions quan hi són especialment convocats per informar del desenvolupament de les funcions que tenen encomanades (art. 10.2 Llei cat. 13/1989, segons la modificació introduïda per la Llei 2/1992). No és gens clara, en canvi, la disposició que estableix que "el mandat dels comissionats és el de la legislatura, sense perjudici de llur eventual renovació si persisteixen les causes que van motivar el seu nomenament" (art. 10.1 in fine Llei cat. 13/1989). Sembla plausible que es vulgui subratllar el caràcter conjuntural, no permanent d'aquests òrgans -cosa que es produeix, d'altra banda, en tots els òrgans no necessaris-, però hi ha una confusió notable entre els aspectes orgànics -existència de l'òrgan- i els personals -nomenament del seu titular-. Fruit d'aquesta imprecisió és que la literalitat de la Llei porta a entendre que amb aquesta es pretén garantir un període mínim de durada en el càrrec -la legislatura-, fet que resultaria absolutament contrari a la configuració institucional de l'Administració, atès que ni el Govern que nomena el comissionat té assegurada la seva permanència durant la legislatura -depèn en tot moment de la confiança parlamentària- i que el Govern que el succeeixi, en la mateixa legislatura, ha de poder decidir lliurament sobre els seus propis comissionats.

D'acord amb les anteriors previsions s'han nomenat els comissionats per a Actuacions Exteriors i per a Universitats i Recerca, adscrits al Departament de la Presidència, als quals s'ha dotat d'una estructura organitzativa pròpia, que inclou els equivalents a un secretari general, directors generals, etc. (Decret 190/1992, de 14 de setembre i Decret 318/1992, de 28 de desembre).

f) A més dels òrgans estudiats, que són els més rellevants, els departaments s'estructuren internament, amb criteris de jerarquia, en subdireccions generals, serveis, seccions i negociats, i qualsevol altre òrgan actiu de l'Administració s'ha d'assimilar als anteriors. Tots aquests òrgans han de ser dirigits per funcionaris de carrera (art. 24 Llei cat. 13/1989). En canvi, són personal eventual els assessors especials del president de la Generalitat i dels membres del Govern, càrrecs de confiança amb funcions pròpies de gabinet i de suport genèric.

4. Els òrgans territorials o perifèrics

La Generalitat ha desplegat una consistent organització perifèrica o Administració territorial pròpia que, en la mesura que exerceixi competències substantives que descarreguin els òrgans centrals, articula una major desconcentració en l'organització administrativa de Catalunya; això enfront de la major descentralització que suposaria atribuir més competències a les distintes administracions local i disminuir el pes de l'Administració perifèrica de la Generalitat. Aquesta és una opció organitzativa que, amb tot, ha estat condicionada en part pel procés de traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat, en el sentit que el que s'ha traspasat ha estat majoritària ment la infraestructura material i personal -béns, serveis i funcionaris corresponents a l'Administració perifèrica que l'Estat tenia desplegada a les diferents províncies catalanes.

Pel Decret 280/1986, de 9 de setembre, s'estableix la primera ordenació de caràcter general, en regular les delegacions territorials del Govern, amb seu a cada una de les capitals de les províncies de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona. Posteriorment, la disposició addicional segona de la Llei 5/1987, de 4 d'abril, de règim provisional de les diputacions provincials prefigura una mena de "programa" de desplegament administratiu sobre el territori, que s'hauria de dur a terme a partir d'una eventual conversió de Catalunya en província única. Es pretenia en certa forma reprendre les previsions d'establir unes demarcacions peculiars de Catalunya, en la línia d'allò previst a l'Estatut interior de 1933 i portat a la pràctica pel Decret

de 27 d'agost de 1936, amb la divisió de Catalunya en nou regions com a base de l'organització territorial. En efecte, segons l'esmentada disposició addicional, el Govern hauria de presentar un projecte de llei per crear no menys de cinc regions, definides com a demarcacions supracomarçals comunes per a la desconcentració territorial dels serveis dels diferents departaments de l'Administració de la Generalitat, al davant de les quals hi hauria el representant de la Generalitat a la regió, amb funcions de coordinació i d'impuls dels serveis regionals i de comunicació i relació entre l'Administració de la Generalitat i els ens locals de la respectiva circumscripció. També es podrien determinar unitats territorials inferiors a la regió per a casos específics.

Tanmateix, aquesta ordenació de l'Administració perifèrica o territorial no ha tingut lloc encara, per manca de la condició prevista a la disposició addicional primera de la Llei 5/1987: la proposta pel Govern de la iniciativa legislativa per a l'alteració dels límits provincials. En canvi, la Llei cat. 13/1989, tot i que podia engegar el programa d'organització territorial, en no estar vinculada per les lleis anteriors, s'ha limitat a confirmar en abstracte que les delegacions territorials del Govern, creades pel Decret 280/1986, són l'estructura bàsica de l'Administració territorial de la Generalitat (art. 18), amb la implantació territorial que s'estableixi legalment. Aquestes delegacions estan adscrites a un departament -el de Governació, segons el Decret 280/1986- i els seus titulars tenen categoria de director general, i són nomenats i separats lliurement pel Govern (art. 19.1 i 2).

A més, dintre de l'àmbit de cada delegació territorial del Govern hi pot haver un delegat per cadascun dels departaments. Tanmateix, ni la Llei cat. 13/1989 ni el Decret 280/1986 estableixen la integració orgànica d'aquests serveis territorials dels diferents departaments dintre de l'estructura de la delegació territorial del Govern. De manera que el delegat territorial del Govern -a diferència del que succeeix amb els governadors civils en l'Administració de l'Estat- no té la capacitat de dirigir tots els serveis de la seva demarcació. Únicament té atribuïdes unes funcions de representació i protocol·làries, d'informació i comunicació, i de règim interior que són molt migrades des del punt de vista administratiu, encara que rellevants pel seu rendiment polític. També té unes funcions de coordinació, que podrien abonar una configuració més funcional i significativa d'aquest òrgan, però en la seva delimitació reglamentària (art. 7.3 Decret 280/1986) no arriben a incloure capacitat decisòria pròpia.

Les delegacions territorials del Govern són òrgans d'estructura complexa, ja que en el seu interior hi ha altres òrgans, com els secretaris, i compten amb serveis territorials, seccions i negociats. D'altra banda, a nivell perifèric també existeixen serveis dels diferents departaments amb àmbits territorials distints dels propis de cada una de les delegacions territorials. En definitiva, l'organització de l'Administració perifèrica de la Generalitat reproduceix el model estatal precedent quant a dimensions i complexitat, però sense els mecanismes d'integració i de coordinació necessaris.

5. L'Administració consultiva

5.1 Els òrgans consultius

Al costat dels òrgans actius, l'Administració de la Generalitat integra tot un seguit d'òrgans consultius, és a dir, que no tenen per funció l'expressió de la voluntat administrativa a través de les corresponents disposicions, acords i resolucions, sinó que són instrumentals d'ells, en el sentit que coadjuven a la seva funció a través de la formulació d'informes, consultes, assessoraments i propostes (art. 21 Llei cat. 13/1989). Són òrgans, doncs, que emeten una opinió qualificada jurídicament, tècnicament o socialment, dirigida a contribuir a formar les decisions dels òrgans actius.

Normalment, els òrgans consultius són d'estructura col·legiada, en forma de comissions o de consells. La Llei cat. 13/1989 admet expressament que es poden crear consells assessors amb caràcter interdepartamental o bé dintre d'un departament de l'Administració, amb la composició i les funcions que determinin les respectives normes de creació. Es precisa que els informes que emetin no tenen caràcter vinculant per a l'òrgan que ha de resoldre, llevat d'una disposició expressa en sentit contrari (art. 22 Llei cat. 13/1989). Encara que no es diu expressament, cal entendre també que la sol·licitud de consultes o d'informes és facultativa, llevat que una norma estableixi el caràcter preceptiu de la sol·licitud en determinats procediments o supòsits.

Com ja s'ha avançat més amunt, per mitjà dels òrgans consultius d'estructura col·legiada es pot canalitzar orgànicament la participació en l'Administració dels diversos interessos socials i col·lectius que poden estar implicats en els diferents àmbits d'actuació administrativa. Ha estat una pràctica molt generalitzada

la de crear en cada departament, o fins i tot en distintes direccions generals, consells assessors integrats, segons la matèria, per representants d'organitzacions socials com els sindicats, les organitzacions empresarials, ja sigui generals o per sectors econòmics, organitzacions de defensa de consumidors i usuaris, etc., de manera que dintre de l'Administració de la Generalitat té lloc una veritable activitat de composició o arbitratge d'interessos sectorials forja rellevant (p. ex. Consell Escolar de Catalunya, Consell Superior de la Cooperació, Consell del Treball de Catalunya, etc.). Alguns departaments presenten una enorme multiplicació i sectorialització d'aquests organismes consultius i de participació: és significatiu el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, on hi ha un consell assessor per cada branca d'activitat (agricultura, ramaderia i boscos, pesca marítima i aqüicultura, caca i pesca continental) i una taula sectorial per cada sector de producció (llet, porquí, vacum de carn, fruits secs, etc.). Davant d'aquesta tipologia, no hi ha, tanmateix, un òrgan consultiu de caràcter general a l'estil del Consell Econòmic i Social que s'ha anat establint en moltes comunitats autònomes i en el mateix àmbit estatal. Cal destacar, en qualsevol cas, aquesta proliferació de la participació ciutadana en l'Administració de la Generalitat, tendència recolzada pels principis constitucionals (art. 105 CE) però que a la pràctica ha tingut una projecció molt diversa i fins i tot una funcionalitat política de distinta significació.

També, en determinats casos, s'adopta la fórmula d'integrar en òrgans consultius els representants d'altres administracions, especialment les administracions locals de Catalunya, per tal de fer-les participar en les decisions que els afecten i que poden recaure sobre el seu àmbit d'autonomia (p. ex., Comissió de Govern Local de Catalunya). La Llei 30/1992, de 26 de novembre, ha establert com a element bàsic del règim de totes les administracions que aquest tipus d'òrgans participats poden gaudir d'una capacitat autoorganització pròpia, i no queden sotmesos a dependència jeràrquica dintre de l'Administració a què pertanyin, llevat de disposició en contra.

Entre els òrgans consultius de caràcter tècnic, cal destacar aquells que tenen funcions d'assessorament jurídic. Deixant de banda, en principi, el Consell Consultiu, que no pertany a l'Administració, com ja s'ha explicat al capítol X, assenyalem aquí la Comissió Jurídica Assessora i el Gabinet Jurídic Central. El Gabinet Jurídic Central, adscrit al Departament de la Presidència, és l'òrgan directiu de tots els assumptes d'assessorament jurídic i contenciosos en els quals tinguin interessos l'Administració de la Generalitat i els organismes que en depenen (art. 1 Decret 286/1988, de 17 d'octubre). Així, assessora els departaments de l'Administració i els dóna suport jurídic, a més del que presten les assessories i serveis jurídics propis de cada departament, que estan sota la coordinació del Gabinet Jurídic Central. Potestativament, li poden ser sotmesos a informe els avantprojectes de disposició general (art. 65.2 Llei cat. 13/1989). Juntament amb aquestes funcions consultives, assumeix amb caràcter ordinari la representació i defensa jurídiques del Govern i de l'Administració de la Generalitat en tot tipus de processos constitucionals i davant els ordres jurisdiccionals ordinaris, i per al seu funcionament s'estructura en òrgans centrals i en serveis territorials de defensa i assessorament, que s'integren a les delegacions territorials del Govern.

5.2 La Comissió Jurídica Assessora

La Llei 3/1982, del Parlament, el President i el Consell Executiu preveu que una llei regularà la composició i el funcionament de l'òrgan consultiu del Govern (art. 78). En virtut d'això, la Llei 3/1985, de 15 de març, va reorganitzar la Comissió Jurídica Assessora com a òrgan col·legiat que regeix l'alt assessorament del Govern de la Generalitat, llei modificada parcialment per la 21/1990, de 28 de desembre. El Decret legislatiu 1/1991, de 25 de març, ha aprovat el text refós de les lleis reguladores de la Comissió Jurídica Assessora.

Com a antecedents d'aquest òrgan de consulta jurídica podem esmentar l'Oficina d'Estudis Jurídics creada el 1918 per la Mancomunitat de Catalunya, i sobretot la Comissió Jurídica Assessora creada pel Consell Executiu de la Generalitat republicana l'octubre de 1932, just aprovat l'Estatut, amb funcions també d'elaboració de projectes legislatius, a l'estil de la Comissió General de Codificació. En restablir-se provisionalment la Generalitat, per Decret de 17 d'octubre de 1978 fou restablerta també la Comissió Jurídica Assessora, alhora que es distingien les seves funcions d'assessorament de les corresponents al Gabinet Jurídic Central.

L'actual regulació -el Decret legislatiu 1/1991, i el reglament aprovat per Decret 127/1991, de 17 de juny-, configura la Comissió Jurídica Assessora com a l'alt òrgan consultiu del Govern de la Generalitat (també, art. 23 Llei cat. 13/1989), que exerceix la funció consultiva amb caràcter institucional i exclusiu, és a dir, de forma permanent i sense que tingui altre tipus de funcions. Les seves funcions són de caràcter estrictament jurídic, i l'òrgan té caràcter suprem, en el sentit que en aquelles qüestions que hagi informat

la Comissió Jurídica Assessora, no pot emetre informe cap altre òrgan de la Generalitat, llevat del Consell Consultiu quan correspongui (art. 5 Decret legislatiu 1/1991). En aquest sentit, la Comissió Jurídica Assessora es configura en la línia d'aquells òrgans no jurisdiccionals que en les administracions contemporànies despleguen una funció de vetllar per la legalitat de l'actuació administrativa i assoleix una missió pròpia al control jurídic. Per això s'estableix que exerceix les seves funcions amb autonomia orgànica i funcional, per tal de garantir-ne l'objectivitat i la independència.

La Comissió Jurídica Assessora està formada per un màxim de vint-i-cinc membres nomenats pel Govern entre juristes que s'hagin distingit en el camp científic o professional. El nomenament és per dos anys, i és renovable indefinidament, igual que el càrrec de president (art. 6 Decret legislatiu 1/1991). No hi ha, per tant, membres permanents -tipus que subratllaria encara més la independència- ni membres nats per raó del càrrec, a diferència del que succeeix en òrgans semblants, com el Consell d'Estat. Tampoc no té un cos de lletrats propis, encara que el secretari de la Comissió Jurídica Assessora és designat entre funcionaris del cos superior de la Generalitat llicenciats en dret, i el catàleg de llocs de treball assenyala els altres lletrats de què disposa la Comissió.

Quant al seu funcionament, la Comissió Jurídica Assessora actua en ple i en comissió permanent, formada pel president i per vuit membres. Els seus informes, que normalment són de sol·licitud preceptiva i no vinculants, poden ser demanats pel Govern, pel president de la Generalitat o pels consellers. També les entitats locals de Catalunya han de sol·licitar certs dictàmens preceptivament, i ho fan a través del conseller competent en matèria d'Administració local.

Pel que fa a les seves competències, la Comissió Jurídica Assessora ha d'informar preceptivament: els projectes de decrets legislatius; els projectes de reglaments o disposicions de caràcter general que es dictin en execució de les lleis i les seves modificacions; els expedients de reclamació de responsabilitat patrimonial a l'Administració de la Generalitat; determinats casos d'interpretació, resolució, modificació de contractes i concessions; anul·lació d'ofici d'actes administratius; modificacions de plans i normes urbanístiques que impliquin diferent zonificació o ús de zones verdes i d'espais lliures; alteracions de termes municipals i comarcals, creació de comarques i municipis de règim especial, etc. A més, amb caràcter potestatiu, pot ser consultat pels òrgans superiors de l'Administració de la Generalitat respecte a qualsevol altra disposició o qüestió relativa a l'ordenament jurídic; i per iniciativa pròpia, la Comissió Jurídica Assessora pot elevar mocions i suggeriments sobre l'ordenament català (art. 3 Decret legislatiu 1/1991, i també art. 87.4 Llei cat. 13/1989).

El conjunt de les funcions de la Comissió Jurídica Assessora l'assimilen plenament amb el Consell d'Estat. La legislació estatal els darrers anys ha anat equiparant progressivament la intervenció preceptiva del Consell d'Estat en determinats assumptes amb la que pugui exercir l'òrgan consultiu superior de cada comunitat autònoma, allà on existeixi (així, p. ex., art. 103.1 Llei 30/1992, sobre l'anul·lació d'ofici dels actes administratius, i ja abans, la Llei de bases de règim local de 1985). El punt més discutit ha estat el relatiu a la intervenció del Consell d'Estat en l'elaboració de reglaments de les comunitats autònomes, sobre el qual una jurisprudència vacil·lant del Tribunal Suprem s'havia pronunciat en sentits contradictoris. La STC 204/1992, de 26 de novembre, ha resolt el tema en el sentit d'admetre que una llei estatal com la Llei orgànica del Consell d'Estat pot exigir, com a element bàsic del règim de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, la sol·licitud preceptiva d'un determinat tipus d'informe jurídic que tingui per objecte establir garanties de legalitat; però admetent immediatament que aquest informe pot ser sol·licitat a un òrgan consultiu propi de la comunitat autònoma, sempre que sigui equiparable en la seva qualificació tècnica i en la seva objectivitat al Consell d'Estat. Amb independència d'altres consideracions que pugui merèixer la STC esmentada, cal destacar aquí que la intervenció preceptiva de la Comissió Jurídica Assessora pot, doncs, considerar-se a tots els efectes que eximeix les administracions catalanes d'acudir al Consell d'Estat.

6. L'Administració institucional. El sector públic econòmic

6.1 L'Administració institucional

Al costat de l'Administració de la Generalitat de configuració burocràtica i de base territorial, figuren un conjunt d'organismes i entitats amb personalitat jurídica pròpia cada un d'ells, que componen l'anomenada Administració institucional. Es tracta d'organismes posats al servei de l'Administració territorial, com aparells o instruments que aquella pot utilitzar per tal de prestar els seus propis serveis, assignant-los un conjunt de funcions específiques i delimitades. El fet que es tracti d'organitzacions separades, encara que

dependents, de l'Administració territorial, ha permès de dir que per aquesta via s'opera una anomenada descentralització funcional o per serveis, expressió certament confusa, ja que en realitat no es produeix una distribució de competències cap a institucions de base democràtica o representativa; l'expressió d'organismes autònoms (art. 1 Llei cat. 13/1989) o entitats autònomes (art. 1 Llei 4/1985, Estatut de l'empresa pública catalana) al·ludeix únicament al fet de tenir personalitat, pressupostos i funcions pròpies.

A Catalunya s'ha produït una enorme difusió de l'Administració institucional ja des del mateix moment del restabliment de la Generalitat el 1978. La creació constant d'organismes autònoms de tot tipus i denominació ha obeït a molts factors. D'una banda, el preu forçat d'haver rebut en transferència funcions i serveis de l'Estat que eren deplegats per ens institucionals. D'altra banda, de la mateixa manera que en tots els països propers, s'ha volgut obtenir una més gran agilitat i flexibilitat en l'actuació administrativa, per via d'ajustar en part o bé en tot l'activitat d'aquestes entitats al dret privat i sostreure-les de les majors rigideses i garanties que presenta el règim jurídic-administratiu. Són de plena aplicació al cas les reserves i cauteles que amb caràcter general formula la majoria de la doctrina respecte dels riscos que això comporta per al control ple sobre la totalitat de l'actuació de les administracions i per a les garanties dels ciutadans.

Al mateix temps que es desplega aquesta Administració institucional, la Generalitat exerceix amb tota normalitat la seva iniciativa en l'activitat econòmica (art. 128.1 CE), intervenint en el mercat a través de l'activitat empresarial. L'art. 54 EAC autoritza expressament la Generalitat per a constituir empreses públiques, i en virtut d'això ha edificat un sector públic econòmic força consistent. Des del punt de vista organitzatiu hi ha àmplies coincidències amb el tema de l'Administració institucional, de manera que s'estudia un tema en relació amb l'altre.

La normativa fonamental que regula aquestes entitats institucionals i empresarials es troba a la Llei 10/1982, de 12 de juliol, de finances públiques de Catalunya, i al ja esmentat Estatut de l'empresa pública catalana (Llei 4/1985, de 29 de març), que modifica en part l'anterior. Val a dir que totes dues normes són força genèriques en molts aspectes, i que en realitat són les lleis i altres normes de creació i regulació de cada entitat o organisme les que veritablement defineixen el seu status jurídic; normes que, per la seva banda, són sovint objecte de periòdiques modificacions en les lleis anuals de pressupostos. D'altra banda, tampoc no hi ha massa innovació respecte al que sobre aquesta matèria estableix la legislació estatal, entre altres coses perquè la Generalitat s'ha de subjectar també en això a les bases contingudes a la normativa estatal: la STC 14/1986, de 31 de gener, indica que si hi ha una institució l'enquadrament de la qual recau de manera absoluta en el concepte de "règim jurídic de les administracions públiques", no és altra que la personificació d'aquestes mateixes administracions per a la seva constitució, funcionament i actuació en qualsevol de les possibilitats legals, fins i tot si es fa en règim de dret privat.

Estructuralment poden distingir-se, en primer lloc, els organismes autònoms, que per la seva banda poden tenir caràcter administratiu o bé comercial, industrial o financer. En segon lloc, les entitats de dret públic sotmeses al dret privat. La diferència bàsica entre aquests tipus d'entitats rau en una graduació del règim del seu patrimoni, el pressupostari i comptable, el de la contractació i del personal. La seva creació s'ha de fer per llei del Parlament o, si més no, estar autoritzada per una llei, que n'ha d'establir les funcions, els recursos econòmics i les bases de l'organització i el règim jurídic; el Govern pot després desplegar-ne l'organització i règim jurídic, aprovar els estatuts corresponents i determinar a quin departament de la Generalitat han de quedar adscrits. Aquesta adscripció és el que manté la vinculació entre els diferents aparells administratius i, per això, tant el conseller com el secretari general tenen respecte dels organismes autònoms les mateixes potestats de direcció i d'inspecció que tenen sobre els serveis del propi departament.

Pel que fa a l'estructura interna, normalment hi ha un òrgan rector col·legiat - consell d'administració, patronat, consell rector, etc.- el president i els membres del qual són designats pel Govern. En molts casos, el president és un conseller, cosa inusual en altres àmbits però que subratlla la instrumentalitat i dependència d'aquests organismes. Els membres de l'òrgan rector són també, sovint, alts càrrecs de l'Administració, en representació a vegades de distints departaments sobre els quals pot incidir l'activitat de l'organisme autònom; i en no poques ocasions hi ha representants d'interessos socials i econòmics, i fins i tot d'organitzacions representatives de les entitats locals, cosa que permet d'obrir en certa forma aquesta "administració paral·lela" o de gestió autònoma dels serveis públics a la participació i el control dels interessats. Amb caràcter executiu hi ha normalment un director general, de lliure designació.

6.2 El sector públic econòmic

Ja s'ha assenyalat la relació entre el fenomen de l'empresa pública i l'Administració institucional, en el sentit que l'activitat econòmica empresarial de la Generalitat pot desenvolupar-se normalment a través de formes de personificació pública. Així, en efecte, l'Estatut de l'empresa pública catalana admet les figures, acabades d'esmentar, de l'organisme autònom de caràcter comercial, industrial o financer i l'entitat de dret públic sotmesa a la Generalitat que ajusta la seva activitat al dret privat; i a més inclou també les societats de forma privada, civil i mercantil.

Amb relació a les societats, es distingeix, d'una banda, aquelles en les quals la Generalitat o les entitats que en depenen hi tenen una participació majoritària en el capital, i aquelles altres, denominades societats vinculades, en què la participació és minoritària però són gestores de serveis públics o han signat convenis amb la Generalitat i aquesta pot designar tots o una part dels òrgans de direcció. La creació de les societats de forma privada -o la presa de participació majoritària en el capital- ha de ser acordada pel Govern, mentre que la dissolució o pèrdua de posició majoritària ha de ser autoritzada pel Parlament. L'organització i l'activitat d'aquestes societats estan absolutament sotmeses al dret privat, civil i mercantil, i laboral pel que fa al personal al seu servei. En la realitat, la forma que s'ha adoptat per a les empreses públiques societàries ha estat la de societat anònima; la forma de societat civil no és realment adequada per instrumentar la participació d'entitats públiques.

Així doncs, el criteri per definir les empreses públiques de la Generalitat reuneix l'element material, la realització d'activitats econòmiques, industrials o financeres, i l'element organitzatiu, la dependència o vinculació a la Generalitat, en el sentit de "pertinença", com diu el preàmbul de l'Estatut de l'empresa pública catalana. Aquesta es pot realitzar a través de qualsevol de les formes subjectives enumerades: organisme autònom comercial, industrial o financer, entitat de dret públic sotmesa al dret privat, societat civil o mercantil.

Pel que fa a l'àmbit material d'actuació de les empreses públiques, pot suscitar-se el dubte de si ha d'estar circumscrit al de les competències de la Generalitat. La literalitat de l'art. 54 EAC induïx a una certa visió restrictiva: "La Generalitat podrà constituir empreses públiques com a mitjà d'execució de les funcions que siguin de la seva competència, segons allò que estableix el present Estatut". Però és més correcte interpretar aquest precepte en el sentit segons el qual la Generalitat està facultada per organitzar normalment l'exercici de les seves funcions públiques atribuint-les a subjectes econòmics, a empreses; el que és molt diferent que entendre que la Generalitat pot utilitzar organitzacions econòmiques, empreses, únicament per exercir funcions públiques (que aleshores haurien de ser de la seva competència). Per sobre d'això, l'art. 128.1 CE facilita una interpretació favorable a la llibertat de qualsevol administració en la iniciativa econòmica.

6.3 El desplegament de l'Administració institucional i del sector públic

Per acabar aquest apartat, convé oferir unes dades que donin una idea de la dimensió que ha adquirit el conjunt de les administracions paral·leles i empreses públiques en l'àmbit de la Generalitat, no sense recordar que el seu creixement és certament semblant a la inflació que pot haver sofert l'estructura dels aparells centrals i perifèrics de l'Administració activa. La Llei 3/1992, de 28 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a 1993 preveu la següent situació.

Existeixen vint organismes autònoms de caràcter administratiu, alguns de funcions públiques rellevants, com per exemple, l'Escola d'Administració Pública, l'Escola de Policia, la Junta d'Aigües de Catalunya o la Junta de Residus; abunden organismes en els sectors de la cultura, la formació i promoció socials, l'ensenyament, etc. Hi ha set organismes autònoms de caràcter comercial i dos de caràcter financer, amb una forta incidència en la realitat econòmica: així, entre altres, l'Institut Català del Sòl, etc. D'una enorme rellevància prestacional i pressupostària són, d'altra banda, l'ens públic Servei Català de la Salut i les entitats gestores dels serveis sanitaris i assistencials de la Seguretat Social (ICS i ICASS). Pel seu costat, la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, com a ens públic, té com a filials dues societats anònimes per gestionar la televisió pública i les emissores radiofòniques de la Generalitat.

Dintre de la categoria de les entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat, a més d'algunes ja esmentades, figuren catorze empreses més, que van des de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya fins a la Junta de Sanejament, passant per diversos organismes de recerca, promoció econòmica, etc., com per exemple el Centre de Promoció i Desenvolupament Empresarial (CIDEM). Finalment, una dotzena de

societats mercantils completen el quadre de les empreses públiques, alguna de les quals té ella sola unes dotacions superiors al pressupost de més d'un departament de l'Administració de la Generalitat.

Tot això ens dóna una idea de la dimensió que en les administracions actuals, i la catalana entre elles, ha assolit el fenomen de la diversificació dels medis organitzatius i funcionals, davant del qual convé establir mecanismes i criteris d'ordenació. I en aquest sentit cal destacar el que disposa l'art. 2 de l'Estatut de l'empresa pública catalana: "1. L'actuació de les entitats i de les empreses incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei s'ha d'inspirar en criteris de rendibilitat, d'economia i de productivitat, aplicats d'acord amb els objectius que els són fixats pels òrgans corresponents i amb el principi de no-discriminació respecte al sector privat. També ha de procurar de contribuir al foment de l'ocupació i al desenvolupament tecnològic. 2. La imposició d'obligacions de servei públic o d'objectius d'interès social que comporten una minoració dels ingressos d'explotació o un augment dels costos de producció ha de ser objecte d'avaluació econòmica en cada exercici a fi de consignar en els pressupostos de la Generalitat les dotacions compensatòries que calguin."

7. L'Administració corporativa

7.1 Les competències de la Generalitat

Ja s'ha avançat més amunt que en l'àmbit català hi ha --com al conjunt de l'Estat- una sèrie d'entitats d'estructura corporativa com són els col·legis professionals, les cambres oficials, etc. A diferència dels organismes autònoms, que tenen una naturalesa fundacional d'origen públic, les entitats que configuren l'Administració corporativa tenen una base personal, associativa, d'origen privat. Però en la mesura que poden exercir determinades funcions públiques, estan parcialment subjectes al règim jurídic propi de l'Administració i s'enquadren en el sistema organitzatiu de les administracions públiques.

Així, des de la STC 76/1983, de 5 d'agost, relativa al projecte de LOAPA, s'ha mantingut per la jurisprudència constitucional la doctrina que les corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics -cambres agràries, de la propietat urbana, de comerç, d'indústria i navegació, confraries de pescadors- i representatives d'interessos professionals -els col·legis professionals-, tenen una dimensió pública que deriva de la seva qualificació formal com a corporacions de dret públic, el seu enquadrament i submissió a la tutela de l'Administració, i el fet de tenir competències administratives per atribució legal o per delegació de les administracions; de manera que malgrat tenir primordialment uns fins privats -els interessos dels seus membres-, "participen" de la naturalesa de les administracions públiques.

En virtut d'aquesta configuració, la Generalitat té diversos títols competencials per poder intervenir en la regulació de les distintes classes de corporacions de dret públic. D'una banda, les competències atribuïdes expressament, amb caràcter exclusiu, en les matèries de "Cambres de la Propietat, i Cambres de Comerç, Indústria i Navegació" (art. 9.22 EAC) i de "Col·legis professionals" (art. 9.23 EAC). D'altra banda, tot i que l'Estatut no assumeix expressament competències en matèria de cambres agràries, el Tribunal Constitucional ha admès a la STC 132/1989, de 18 de juliol, que la Generalitat pot regular-les en virtut de les competències que té en les matèries d'"Agricultura" (art. 12.1.4 EAC) i de regulació de la mateixa Administració i "dels ens que en depenen" (art. 10.1.1).

Ara bé, des del moment en què s'estableix la naturalesa administrativa, si bé només a certs efectes, dels col·legis professionals i de les cambres representatives d'interessos econòmics, la conseqüència immediata és que les competències de la Generalitat estaran limitades per la competència que exerceix l'Estat per dictar les bases del règim jurídic de les administracions públiques (149.1.18 CE), i així ho ha anat declarant el Tribunal Constitucional en les sentències acabades d'esmentar i altres, com la STC 20/1988, de 18 de febrer, respecte dels col·legis professionals, i la STC 227/1988, de 29 de novembre, respecte de les comunitats d'usuaris d'aigües públiques. Posteriorment, la Llei 30/1992, tot i mantenir la naturalesa pública d'aquestes entitats, ha matisat molt el seu caràcter administratiu.

7.2 Els col·legis professionals i les cambres agràries

a) La regulació general dels col·legis professionals a Catalunya es troba continguda a la Llei cat. 13/1982, de 17 de desembre, de col·legis professionals, que ha estat desplegada pel reglament aprovat pel Decret 329/1983, de 7 de juliol. A conseqüència de l'ingrés a les Comunitats Europees, el Decret legislatiu 1/1986, de 4 d'agost, adapta la Llei a la normativa comunitària respecte a la incorporació als col·legis de Catalunya dels professionals d'altres estats membres.

La realitat és que la legislació catalana se separa poc de la normativa estatal -la Llei de col·legis professionals, de 13 de febrer de 1974, modificada per la de 26 de desembre de 1978-, sinó que ve a adaptar-la a l'estructura pròpia de Catalunya. D'entre altres aspectes, convé destacar l'àmplia autonomia normativa dels propis col·legis, que aproven lliurement els seus estatuts, de manera que l'Administració de la Generalitat -el Departament de Justícia per delegació del de la Presidència- es limita a realitzar-ne una qualificació de la seva legalitat únicament a l'efecte de la posterior inscripció i publicació. Aquests estatuts han de garantir una estructura interna i un funcionament democràtics, d'acord amb allò que exigeix l'art. 36 CE. Pel que fa a les estructures i a les relacions organitzatives, es manté el principi d'exclusivitat -un únic col·legi per professió i pel mateix àmbit territorial-, es disposa que tota modificació d'àmbit territorial ha de ser aprovada per la Generalitat i s'estableix la incorporació obligatòria dels col·legis d'una mateixa professió al Consell de Col·legis de Catalunya de la professió corresponent.

Un aspecte rellevant és que la creació de nous col·legis per a les professions que no en tenien en aprovar-se la Llei cat. 13/1982 s'ha de fer per llei del Parlament. Malgrat el sentit restrictiu i garant que té aquesta reserva a la llei, s'han anat aprovant força lleis que estableixen nous col·legis professionals, sempre en relació amb professions titulades. Davant d'aquesta proliferació, convé tenir present les cauteles que resumeix la STC 89/1989, d'11 de maig: "el legislador, en fer ús de l'habilitació que li confereix l'art. 36 CE, haurà de fer-ho de tal forma que restringeixi el menys possible, i de manera justificada, tant el dret d'associació (art. 22) com el de lliure elecció professional i d'ofici (art. 35), i que en decidir, en cada cas concret, la creació d'un Col·legi Professional, en tant que aquest (haurà) de tenir en compte que, en afectar l'existència d'aquest als drets fonamentals mencionats, només serà constitucionalment lícita quan estigui justificada per la necessitat de servir un interès públic".

b) Tal com succeeix amb els col·legis professionals, l'existència mateixa de les cambres oficials, i entre elles, de les agràries, està en forta discussió. Aquestes darreres havien tingut durant la transició política un significat força contestar a Catalunya, per motiu de la seva anterior vinculació a l'organització sindical franquista, fins al punt que l'Estatut, com ja s'ha dit, no va reconèixer a la Generalitat cap competència expressa sobre les cambres agràries, en prevenció de la seva reclamada dissolució. Però el cert és que la STC 76/1983, de 5 d'agost, va considerar que entra dintre de les bases del règim jurídic de les administracions públiques la declaració de l'existència obligatòria en tot el territori de cambres agràries, entre d'altres corporacions públiques, tal com s'establia al projecte de LOAPA i que després ha passat a l'art. 15 de la Llei del procés autonòmic.

Així doncs, la Llei cat. 18/1985, de 23 de juliol, de cambres professionals agràries regula aquestes corporacions d'acord amb les bases establertes a la Llei del procés autonòmic (sobre les quals després hauria d'intervenir la Llei 23/1986, de 24 de desembre, de bases del règim jurídic de les cambres agràries). Tal com ja s'ha dit, la manca d'al·lusió expressa a les cambres agràries en l'assumpció de competències estatutàries no va impedir que la STC 132/1989, de 18 de juliol, reconegués que la Generalitat pot regular aquesta categoria de corporacions en virtut de les competències que té en matèria d'agricultura i de règim jurídic de l'Administració de la Generalitat i dels ens públics que en depenguin, ja que "les Cambres, com a administracions, no són sinó un instrument que el poder públic dissenya per al desplegament de determinades funcions per elles mateixes mancades de sentit si no són relacionades amb un sector d'activitat".

D'acord amb la tradició històrica de les cambres agràries, la Llei catalana les configura com a corporacions de dret públic, a les quals s'han d'adscriure obligatòriament tots els professionals del sector. Aquest darrer extrem, el de l'adscripció obligatòria, fou declarat inconstitucional a la indicada Sentència 132/1989, per vulnerar la llibertat d'associació, ja que en les funcions de les cambres no s'hi troben, diu el Tribunal Constitucional, unes finalitats rellevants d'interès general de naturalesa tal que justifiquin la restricció de la llibertat d'associació. En virtut d'això, s'aprovarà la Llei cat. 18/1991, de 23 d'octubre, que estableix l'afiliació voluntària.

Pel que fa a les relacions amb la Generalitat, la Llei estableix que el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca exercirà la tutela administrativa sobre les cambres, i qualificarà la legalitat dels seus estatuts. A més, pot exercir la tutela financera mitjançant sistemes d'auditoria. Naturalment, aquesta intervenció administrativa es justifica a partir de les funcions que despleguen les cambres professionals agràries, que d'acord amb l'art. 13 de la Llei de 1985, abasten des de l'actuació com a entitats de consulta i d'informació fins a l'exercici de competències administratives delegades per l'Administració de la Generalitat i la prestació de serveis al sector en virtut de competència pròpia o per delegació de la Generalitat.

En relació a les cambres de comerç, indústria i navegació, la Llei 3/1993, de 22 de març, n'ha establert el règim bàsic, a l'empara de l'art. 149.1.18 CE, que preveu el seu caràcter públic i la seva dependència de les comunitats autònomes que tinguin competència sobre la matèria, com és el cas de Catalunya.

Text	d00340
Tema	Funció pública
Referència	TORNOS, JOAQUIM. “L’Administració de la Generalitat (II). Règim jurídic, funció pública i patrimoni. El personal al servei de l’Administració”. A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d’Estudis Autonòmics – Marcial Pons, 2002. Pàg. 350-364.

3. El personal al servei de L'Administració

Introducció

Un element imprescindible per a l'exercici de les competències, juntament amb els mitjans financers i materials, és l'element personal.

L'Administració de la Generalitat, que actua en les seves relacions externes amb personalitat jurídica única, s'organitza en una sèrie d'òrgans administratius. Cada òrgan té unes competències concretes assignades, i s'adscriuen al servei d'aquest òrgan les persones que duen a terme les tasques pròpies d'aquest. A la cúspide de cada branca de l'organització en què s'estructura l'Administració es col·loquen els càrrecs polítics, persones integrades a l'Administració, però que exerceixen alhora funcions de direcció política, situades d'aquesta manera a la banda de connexió entre el nivell polític de govern i la funció administrativa.

El personal que exerceix funcions administratives o d'execució imputa les seves decisions a l'ens del qual forma part, i apareix en les seves relacions externes com a element propi de l'Administració. Però cada persona estableix també una relació singular amb l'Administració a la qual serveix, relació que pot tenir naturalesa diversa (funcionari de carrera, eventual, interí o contractat laboral).

Al capdavall, per dur a terme les seves funcions, l'Administració ha de tenir un volum important de mitjans personals, els quals són vinculats a aquesta per diferents tipus de relació. D'una banda, els alta càrrecs o el personal eventual mantenen una relació no permanent i basada en la confiança, sense integrar-se dintre de la funció pública. D'altra banda, els funcionaria exerceixen la seva tasca per mitjà d'una relació estatutària (de dret administratiu) o bé mitjançant una relació de dret laboral. Dedicarem a les pàgines següents una atenció preferent a aquest segon bloc de persones, que constitueixen el funcionariat.

El procés de formació de la funció pública catalana

La configuració actual de la funció pública catalana és en bona part el fruit del procés de la seva recent creació. Quan es creà la Generalitat de Catalunya amb l'Estatut d'autonomia de 1979, es va optar, raonablement, per vincular el funcionariat amb les competències transferides, de manera que el nucli inicial de la funció pública autonòmica quedés format pel personal que abans servia a l'Administració de l'Estat. Aquesta idea queda recollida en la disposició transitòria sisena, número cinc, de l'EAC: "Els funcionaris adscrits a serveis de titularitat estatal o altres institucions públiques que resultin afectats pels traspessos a la Generalitat passaran a dependre d'aquesta[...]. Es tractava, en definitiva, d'evitar duplicitats i de permetre una continuïtat sense grans alteracions amb vista a la prestació de serveis i al funcionament de l'aparell administratiu.

Tanmateix, els problemes que aquest sistema plantejava eren importants. D'una banda, tots els llocs de treball que requeria la nova Administració autonòmica no podien ser coberts amb personal traspasat (només cal tenir en compte que els serveis centrals traspasats no podien acompanyar-se amb l'element

personal, perquè el servei central actuava encara per a les comunitats que no havien assumit aquesta competència, o bé coco en altres casos, que era impossible de dividir el funcionari en disset parts). D'altra banda, els interessos generals, que podríem identificar amb el fet d'evitar una duplicitat funcional, topaven amb els interessos del mateix funcionariat, que es resistia a ésser transferit. En un primer moment, la por de perdre els avantatges o les expectatives ja consolidats a l'Administració per la qual es treballava, provocaren un recel general envers els traspàsos. Les normes reguladores de la matèria van tractar, per tant, de compensar aquests primers recels afavorint la situació del personal transferit, reconeixent el respecte de tots els drets de qualsevol ordre que tingués aquest personal en el moment del traspàs, fins i tot el de retoco a l'Administració de l'Estat (disposicions transitòries sisena, cinquena de l'EAC i RD 1666/1980, de 31 de juliol).

Aquesta situació va provocar que la Comissió d'Experts sobre Autonomies, en el seu informe de maig de 1981, fes la proposició d'imposar el traspàs de funcionaris d'una manera més rigorosa. Així, aquest informe proposava que "tots els funcionaris afectats per les transferències de serveis o, dit altrament, tots aquells que exercien alguna funció o competència de la qual d'ara endavant s'hagi de fer responsable la comunitat autònoma, han de quedar automàticament a la disposició d'aquesta. No s'ha d'articular cap dret d'opció previ en favor del funcionari. La transferència ha de ser, en aquest sentit, forçosa".

Aquests criteris, però, no es van materialitzar a la Llei del procés autonòmic, de 14 d'octubre de 1983, llei que establí el marc legal general d'aquesta matèria. La Llei va regular el procés de traspàs de funcionaria en els articles 24 a 31, i establí els principis generals següents:

S'imposa el traspàs forçós dels funcionaria adscrits a òrgans perifèrics de l'Administració estatal o d'altres institucions públiques. Els funcionaria estatals transferits continuaran pertanyent als seus cossos o escales d'origen i mantindran els seus drets. Els funcionaria transferits s'integren a l'Administració autonòmica coco a funcionaria propis d'aquesta, de la qual dependran orgànicament i funcional.

Aquest marc normatiu general fou desenvolupat pel RD 1778/1983, de 22 de juny, i per l'Ordre de 30 d'abril de 1984, dictada especialment per al cas de Catalunya. Podríem dir que el procés normatiu queda tancat amb la Llei 30/1984 de mesures per a la reforma de la funció pública, l'article 12 de la qual estableix que els funcionaria transferits a les comunitats autònomes s'integren plenament dins l'organització de la funció pública d'aquestes i els és reconegut el dret d'ésser mantinguts en el mateix grup al qual pertanyien i els seus drets econòmics, i estableix per a ells una situació administrativa especial de prestació de serveis a les comunitats autònomes en relació amb la funció pública estatal.

El procés descrit s'ha de completar amb l'exposició d'allò que la Generalitat va realitzar en aquesta primera etapa de configuració de la seva funció pública. Els problemes que calia abordar eren l'assimilació dels funcionaris que li eren traspàsats, alhora que havia d'establir el marc normatiu per incorporar els nous funcionaris necessaris per a l'exercici de les funcions assumides i que no s'acompanyaven amb una transferència de personal. La resposta legal envers aquests problemes tenia el problema afegit de la manca d'una llei bàsica estatal preceptiva.

En aquestes circumstàncies fou aprovada la Llei 4/1981 de mesures urgents per a la funció pública de la Generalitat que, com deia la seva exposició de motius, va ser dictada per - "resoldre alguns dels problemes més urgents plantejats per l'ordenació i la gestió de la funció pública de la Generalitat, i també per satisfer les legítimes aspiracions d'estabilitat del seu personal i mentre no hi hagi la llei de funció pública".

D'acord amb aquests criteris, els aspectes regulats foren, bàsicament, els següents:

Regles de contractació, a fi de garantir els principis d'objectivitat i de mèrit.

Regles per determinar la cobertura dels llocs de direcció per tal de reduir la discrecionalitat administrativa.

Reconeixement de la necessitat d'articular el mecanisme d'integració del personal al servei de la Generalitat dins la futura funció pública com a funcionaria de carrera.

Aquest marc normatiu va permetre de posar en funcionament la nova funció pública catalana, fans que un cop dictada la llei bàsica estatal es va aprovar la Llei del Parlament de Catalunya, de 23 de juliol de 1985. Aquesta Llei constitueix el text de suport de la funció pública de la Generalitat, i va permetre, per mitjà de les disposicions tercera a cinquena, d'incorporar definitivament en qualitat de funcionaria el personal que

fins aquell moment es trobava en règim de contractació administrativa, laboral, o exercint responsabilitats de direcció.

Aquest conjunt de disposicions, la Llei de 23 de juliol de 1985 i les seves normes de desenvolupament, seran l'objecte de la nostra atenció a les pàgines següents. Però el procés descrit té un interès indiscutible, des del moment que va condicionar les respostes normatives que tingueren lloc posteriorment. En veurem alguns exemples.

La manca de traspàs de funcionaris adscrita a l'Administració central de l'Estat va ser la causa que els llocs de direcció de l'Administració catalana es cobriessin amb nous funcionaria, que aportaven alhora el seu entusiasme i la seva inexperiència. Actualment, aquests funcionaris es troben al cim de la seva carrera administrativa, al qual han arribat molt joves.

La integració de dos blocs funcionaris d'origen diferent, el traspàs i el contractat, fou una de les tasques més importants en els primers moments d'establiment de la nova Administració, tasca que en termes generals es va resoldre de manera satisfactòria. En tot cas va prevaler, a fi d'evitar conflictes, el respecte dels avantatges del personal traspàs, sense que s'imposés per via normativa allò que hauria aconsellat la racionalitat del funcionament administratiu.

Finalment, cal parar esment que tot aquest procés es va dur a terme sense una llei bàsica estatal, que no fou dictada fins al 1984, i dins d'un Estat en què el procés de descentralització no és homogeni, per la qual cosa encara era més difícil el traspàs de mitjans personals adscrita a serveis centrals. Un cop dictada la llei bàsica estatal, el marge d'opció del legislador autonòmic fou notablement reduït.

Els principis bàsics de la legislació estatal en matèria de funció pública

La legislació autonòmica en matèria de funció pública té com a primer límit indefugible el text de la Constitució. Cal remarcar especialment en aquest sentit l'article 23.2 (accés en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, precepte que el Tribunal Constitucional ha interpretat en un sentit extensiu que comprèn també el dret de permanència al càrrec), l'article 28.1 (dret de sindicació amb les peculiaritats que la llei estableixi) i l'article 103.3 (la llei regularà l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis de mèrit i de capacitat, les peculiaritats del seu dret a la sindicació, el sistema d'incompatibilitats i les garanties per a la imparcialitat durant l'exercici de les seves funcions).

A part del respecte d'aquests límits materials, la competència autonòmica ha de ser exercida d'acord amb els termes en què fou assumida. En l'article 10.1.1 de l'EAC, la Generalitat de Catalunya va assumir la competència en matèria de "règim estatutari dels seus funcionaria", dintre del marc de la legislació bàsica de l'Estat i, en el seu cas, en els termes que aquesta estableixi. Es reconeixia d'aquesta forma la competència estatal configurada a l'article 149.1.18 de la CE el qual, com ja hem vist en aquest capítol, reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria de "les bases del règim jurídic de les Administracions públiques i del règim estatutari dels seus funcionaria, les quals garantiran, en qualsevol cas, als administrats un tractament comú davant aquelles".

La determinació de l'àmbit concret de la competència autonòmica de la Generalitat s'ha dut a terme per mitjà de la jurisprudència del Tribunal Constitucional. L'alt tribunal ha establert en diverses sentències que la competència autonòmica en matèria de funció pública queda condicionada al desenvolupament que l'Estat doni a dos títols competencials propis: el règim jurídic i el règim estatutari.

A la STC 76/1983, de 5 d'agost, FJ 38, el Tribunal Constitucional va definir el marc general de la seva posició:

"L'article 149.1.18 de la Constitució reconeix a l'Estat la competència exclusiva per dictar les bases del règim jurídic de les administracions públiques i el règim estatutari de llurs funcionaris. Se'n deriva una doble competència estatal en matèria de funció pública: la competència, per regular els aspectes bàsics de la situació personal dels funcionaris públics; és a dir, de l'anomenada relació de servei, contingut indiscutible del règim estatutari, i 2a competència, per regular els aspectes essencials de l'organització de la burocràcia de les Administracions públiques, ja que l'expressió règim jurídic continguda en el precepte constitucional no es refereix exclusivament al procediment i al règim de recursos, com ha assenyalat

aquest Tribunal Constitucional a la seva Sentència 32/1981, de 28 de juliol, i cal incloure-hi també la regulació bàsica de l'organització de totes les Administracions públiques."

Precisant l'abast dels dos títols competencials als quals es fa referència, a la STC 99/1987, de 11 de juny, queda fixat el contingut de la matèria de règim estatutari. Al FJ 3 c de la Sentència esmentada s'afirma que dins l'àmbit de la matèria de règim estatutari cal entendre que queda continguda la "normació relativa a l'adquisició i pèrdua de la condició de funcionari, a les condicions de promoció dins la carrera administrativa i a les situacions que s'hi poguessin donar, als drets i deures i a la responsabilitat dels funcionaris i al seu règim disciplinari, com també a la creació i integració, en el seu cas, de cossos i escales funcionaries, a la manera de provisió de llocs de treball al servei de les Administracions públiques, perquè com que la Constitució ha optat per un règim estatutari, amb caràcter general per als servidors públics (articles 103.3 i 149.1.18), també haurà de ser la llei la que determini en quins casos i amb quines condicions es poden reconèixer altres vies possibles per a l'accés a l'Administració pública".

Per la seva banda, la STC 76/1983 ja es va encarregar de fer notar, com dèiem abans, que dintre de la matèria de règim jurídic es podia incloure "la competència per regular els aspectes essencials de l'organització de la burocràcia de les Administracions públiques". És una interpretació àmplia de la matèria de règim jurídic pel fet que deixa entrar la legislació estatal dins l'esfera d'autoorganització de la comunitat autònoma.

D'acord amb els preceptes que conformen el bloc competencial de la Generalitat pel que fa a la matèria que ens interessa, i la interpretació que n'ha donat el Tribunal Constitucional, el legislador estatal ha pogut dictar una llei bàsica de contingut ampli en la qual ha predeterminat el model de funció pública i la relació estatutària dels funcionaris. Es tracta de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, modificada parcialment per la Llei 23/1988, de 28 de juliol, dictada després de la STC 99/1987.

La veritat és que el legislador estatal ha regulat de manera àmplia la matèria relativa a la funció pública. L'article 1.3 de la Llei 30/1984, en la redacció feta després de la modificació per la Llei 23/1988, conté una llarga llista dels preceptes que tenen un caràcter bàsic. D'altra banda, es creen dos òrgans de coordinació amb funcions importants, el Consell Superior de Funció Pública i la Comissió de Coordinació de la Funció Pública. La voluntat del legislador és crear un sistema únic de funció pública que permeti, per exemple, la mobilitat dels funcionaris entre les administracions i garanteixi un tracte homogeni de tots ells a les seves relacions estatutàries.

Aquest marc normatiu comú es completa amb la Llei estatal 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques (l'article 2.b i la disposició addicional sisena estableixen la seva aplicació a les comunitats autònomes sense perjudici del seu desenvolupament normatiu per aquestes "assegurant la necessària coordinació i uniformitat de criteris i de procediments"), i la Llei 9/1987, de 12 de juny, d'òrgans de representació, determinació de les condicions de treball i participació del personal al servei de les administracions públiques, modificada en part per la Llei 7/1990, de 19 de juliol (la seva disposició final primera conté una llarga llista dels preceptes declarats bàsics).

La conclusió a la qual s'arriba d'acord amb allò que hem exposat és que el model de funció pública ha estat establert pel legislador estatal. Per aquest motiu, encara que de forma molt sintètica, destacarem els trets essencials d'aquest model, en la mesura que ha condicionat l'opció del legislador autonòmic.

El primer tret que hem de remarcar és l'opció per un sistema d'ocupació pública basat en el règim funcional. Aquesta opció fou realment imposada pel Tribunal Constitucional en la Sentència 99/1987, la qual cosa va obligar a la modificació de l'article 15 de la Llei 30/1984. Actualment, aquest precepte estableix que " amb caràcter general, els llocs de treball de l'Administració de l'Estat i dels seus organismes autònoms, com també els de les seves entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, seran ocupats per funcionaris públics" . És ben cert que l'article següent és el que es refereix a les relacions de llocs de treball a les comunitats autònomes, i no s'hi estableix cap criteri. Tanmateix, el legislador autonòmic haurà de tenir en compte la doctrina del Tribunal Constitucional esmentada, segons la qual hi ha una opció genèrica a la Constitució en favor d'un règim estatutari per als serveis públics, quan tracti de desenvolupar l'article 16 de la Llei 30/1984, de caràcter bàsic. En aquest moment s'haurà de dirigir per mitjà d'un criteri similar al seguit pel legislador estatal en el seu article 15 si no vol que la seva llei sigui susceptible d'anul·lació per violar el principi constitucional favorable a un règim estatutari.

La Llei de 1984 manté la tipologia del personal al servei de l'Administració elaborada en la Llei de 1964, és a dir, funcionaris de carrera, funcionaris de càrrec (eventuals i interins) i personal contractat en règim laboral (el personal contractat en règim de dret administratiu desapareix amb la disposició addicional quarta de la Llei 30/1984, precepte de caràcter bàsic).

Pel que fa a l'aspecte estructural, la Llei estatal imposa un sistema d'ocupació o llocs de treball enfront al de carrera administrativa dintre d'un cos. El funcionari accedeix a la funció pública integrant-se en un cos o una escala i dins d'un dels cinc grups estructurats a partir dels estudis que s'exigeixen. Però el cos o l'escala no determinen les facultats o les atribucions, ni es farà la carrera dintre d'aquest. Les atribucions són determinades pel lloc de treball, i la feina exercida permet d'adquirir un nivell personal. La carrera es desenvolupa a través dels llocs, consolidant nivells d'acord amb els anys treballats a cadascun d'ells. La carrera pot ser, doncs, discontinua si s'arriba a ocupar un lloc de treball al qual li és assignat un nivell molt superior en relació amb el del lloc d'exercici anterior. D'altra banda, la retribució depèn també en gran part del càrrec. L'elaboració de les relacions de llocs de treball esdevé d'aquesta manera un element de la màxima importància que serveix per estructurar la funció pública, i en relació amb això, el règim de provisió de places és també una peça molt important del sistema.

Quant a les formes d'ingrés a la funció pública, la Llei organitza el sistema d'una manera global mitjançant l'oferta pública d'ocupació, i preveu la selecció a través dels sistemes d'oposició, concurs o concurs-oposició.

Pel que fa a la relació de servei, es configura també com a normativa bàsica allò que fa referència al sistema de retribució, i s'estableix quines han de ser les retribucions bàsiques (sou, triennis i pagues extraordinàries) i quines les complementàries (complement de destinació, específic, de productivitat i de gratificació). El règim disciplinari també és regulat en els aspectes generals. Finalment, cal recordar que seran aplicables dins l'àmbit de la Generalitat les lleis bàsiques dictades en relació amb els drets col·lectius dels funcionaris (sindicació, vaga i negociació col·lectiva).

La Llei de la funció pública de l'Administració de la Generalitat i les seves normes de desenvolupament

Algunes dades prèvies

El personal polític al servei de la Generalitat

D'acord amb els condicionants exposats prèviament (el procés històric de configuració d'una nova funció pública autonòmica, el marc constitucional en el seu aspecte substantiu i competencial i la legislació bàsica de l'Estat), el legislador català va establir el seu propi sistema de funció pública o, més àmpliament, de personal al seu servei, arran de la publicació de la Llei de 23 de juliol de 1985 de la funció pública de l'Administració de la Generalitat.

Aquesta normativa afecta avui un gran nombre de persones. Algunes dades numèriques ajudaran a comprendre la importància de la qüestió i ens permetran distingir els tipus de col·lectius que poden ser integrats dintre d'un concepte tan extens com és el de personal al servei de l'Administració.

Segons les dades publicades al diari La Vanguardia (1 de febrer de 1993), des de 1978 han estat transferits a la Generalitat un total de 67.583 funcionaris, mentre que l'any 1992 treballaven encara per a l'Administració perifèrica estatal a Catalunya un total de 24.548 empleats. L'Administració pública catalana ha augmentat de manera continuada els seus mitjans de personal: 83.630 el 1986; 88.870 el 1987; 91.449 el 1988; 97.483 el 1989; 101.799 el 1990; 102.329 el 1991, i 107.114 el 1992.

Si agafem les dades de 1990, segons la memòria d'aquell any del Departament de Governació, dels 101.799 funcionaris, 41.724 eren docents (41 %), 31.631 eren personal estatutari sanitari (32%), i la resta, 27.444 (27%) configuraven el personal al servei dels diferents departaments.

Aquest personal, no docent ni sanitari, quedava distribuït entre els departaments segons la relació següent:

Agricultura, Ramaderia i Pesca 2.118

Benestar Social 2.950

Comerç, Consum i Turisme 414

Cultura 909

Economia i Finances 653
Ensenyament 4.958
Governació 3.313
Indústria i Energia 496
Justícia 2.753
Política Territorial i Obres Públiques 3.072
Presidència 1.343
Sanitat 3.523
Treball 942

Total de persones: 27.444

A més d'aquesta distribució segons l'adscripció departamental, també es poden fer altres tipus de classificacions. Podem dir, per exemple, que l'any 1990 el 90% del personal al servei de l'Administració tenia una relació estatutària o funcional, mentre que el 9% era personal laboral i un 1% podia ser classificat com a personal eventual.

Té una importància especial el fet de distingir els llocs de treball que formen part de l'Administració, i que determinen la carrera administrativa, d'aquells que seran ocupats per personal polític.

La importància dels llocs reservats al personal polític no rau només en el tipus de funcions que tenen assignades, sinó més aviat en el fet que determinen fins on arriba la cadena de comandament dintre dels departaments i, correlativament, fixen el punt final de la carrera administrativa. Dintre d'aquesta categoria de personal polític al servei de la Generalitat cal incloure els alts càrrecs amb poder de direcció i els assessors. Ambdós grups poden ser englobats també dins la figura de personal eventual, que l'article 5 de la Llei 17/1985 defineix com "aquell format pels qui, en virtut de lliure nomenament dels consellers, i en règim no permanent, ocupin un lloc de treball que, considerat de confiança o d'assessorament no reservat a funcionaris, figura amb tal caràcter en la relació de llocs de treball corresponent".

Atenent allò que diu la Llei catalana 13/1989, són òrgans superiors de l'Administració el president de la Generalitat, el Govern i els consellers. Dintre de l'Administració, són alts càrrecs els secretaris generals i els directors generals (article 5 de la Llei 13/1989). Per tant, la carrera administrativa culmina en arribar al càrrec de subdirector, mentre que la "carrera política" comença amb el càrrec de director general (article 24 de la Llei 13/1989: "Als efectes d'aquesta Llei, llevat dels òrgans superiors i dels alts càrrecs, són òrgans actius de l'Administració de la Generalitat les subdireccions generals, els serveis, les seccions i els negociats. Qualsevol òrgan actiu s'ha d'assimilar a algun dels anteriors. La direcció dels òrgans actius ha d'ésser exercida per funcionaris de carrera, d'acord amb els criteris establerts per la Llei 17/1985 de la funció pública de la Generalitat.")

Una vegada més pot ser interessant d'oferir aquí unes dades numèriques. L'any 1992 hi havia a la Generalitat els alts càrrecs següents: 1 president, 13 consellers, 17 secretaris generals i 79 directors generals, que fan un total de 110. Aquesta xifra es manté en una proporció similar a la d'altres comunitats autònomes, llevat del País Basc, on el nombre d'alts càrrecs és sensiblement superior. De tota manera, les dades esmentades s'han de matisar en un doble sentit. D'una banda, es pot allargar la llista de llocs de treball que podríem qualificar com a alts càrrecs. Així doncs, al Decret 261/1992, de 24 de novembre, pel qual es crea el registre d'alts càrrecs al servei de la Generalitat, s'inclouen els càrrecs següents: comissionats, delegats territorials del Govern o similars, directors generals de les entitats gestores de la Seguretat Social i director del Servei Català de la Salut, director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, presidents, directors generals, director executiu, gerents i similars dels organismes autònoms amb caràcter administratiu de la Generalitat i de les entitats autònomes i empreses de la Generalitat, equivalents a directors generals o a secretaris generals o a qualsevol dels càrrecs esmentats anteriorment i, finalment, assessors especials del president i dels consellers. La segona matisació es refereix concretament a la figura dels assessors, perquè és pràcticament impossible de conèixer amb un mínim d'aproximació el seu nombre, ja que no existeix la relació de llocs de treball.

En conseqüència, les dades aportades sobre el nombre d'alts càrrecs han de ser relativitzades pel fet que no hi són inclosos molts dels llocs de treball que en realitat han de considerar-se com a alts càrrecs. Volem, doncs, remarcar la importància numèrica d'aquest conjunt de persones al servei de la Generalitat que actuen com un nivell d'encadenament entre la política i l'Administració, que exerceixen funcions de

direcció sobre aquesta última, sense formar part de la funció pública, a la qual ens referirem en les pàgines següents.

La funció pública de la Generalitat

El marc normatiu que regula en els seus aspectes essencials la funció pública de la Generalitat està compost pels següents textos legislatius i reglamentaris:

Llei 17/1985, de 23 de juliol, de la funció pública de l'Administració de la Generalitat.

Llei 9/1986, de primer de novembre, de cossos de funcionaris.

Llei 4/1987, de 24 de març, de l'Escola d'Administració Pública.

Llei 21/1987, de 26 de novembre, d'incompatibilitats.

Decret 28/1986, de 3 de gener, de selecció de funcionaris.

Decret 336/1986 de règim disciplinari.

Decret 65/1987, de 15 de gener, de provisió de llocs de treball.

Decret 153/1987, de 4 de març, de règim del personal eventual.

D'acord amb aquest marc normatiu, els trets que defineixen el règim de la funció pública catalana són, de manera resumida, els següents:

Classes de personal al servei de l'Administració

El personal es classifica en funcionari (aquell que s'incorpora al servei de la Generalitat per mitjà d'una relació de dret públic), eventual (si es vincula de manera no permanent i per lliure designació), interí (que presta serveis de forma transitòria en llocs reservats a funcionaris mentre aquests no els ocupin) i el personal laboral (vinculat a la Generalitat per una relació de dret laboral; es pot consultar el Conveni col·lectiu per a 1992, Resolució de 5 d'agost, Arz. 515).

Òrgans superiors en matèria de personal

Són òrgans superiors en matèria de personal, segons l'article 10 de la Llei 17/1985, el Consell Executiu, el conseller competent en matèria de funció pública (el de Governació), la Comissió Tècnica de la Funció Pública, el Consell Català de la Funció Pública i la Inspecció General dels Serveis de Personal.

Com a òrgans actius, corresponen al Consell Executiu les funcions normatives i de direcció, i també algunes resolucions concretes com ara l'aprovació de l'oferta d'ocupació pública anual, les normes de valoració de llocs de treball, la relació de llocs de treball i la seva valoració. Al conseller de Governació li corresponen les funcions de preparació de les tasques del Consell Executiu i la convocatòria de proves selectives de funcionaris proposades pels departaments, la convocatòria de concursos de provisió de llocs de treball, i també el nomenament de funcionaris i la declaració de les seves situacions administratives.

Les funcions consultives són encomanades a dos òrgans diferents. Un que és intern, la Comissió Tècnica, creada amb la finalitat essencial de coordinar els propis departaments de la Generalitat, i un altre de composició mixta, el Consell Català de la Funció Pública, la tasca del qual és fer de via de participació per a sectors externs (corporacions locals, representants del personal).

Finalment, hi ha la Inspecció General de Serveis, que té com a única funció la vigilància del compliment de les normes en matèria de funció pública.

Estructura

Els funcionaris quedaran agrupats en cossos d'acord amb el caràcter homogeni de les tasques, i poden existir, dintre dels cossos, escales segons l'especialització de les funcions (article 16 de la Llei 17/1985).

Aquesta agrupació, però, té molt poca rellevància. De la mateixa manera que en el model estatal (que, recordem-ho, és bàsic), la carrera no es realitza dins dels cossos sinó a través dels llocs de treball (articles 53 a 56 de la Llei 17/1985).

Els cossos seran agrupats, segons el nivell de titulació exigida per ingressar-hi, de la següent manera:

Grup A. Títol de doctor, llicenciat, enginyer, arquitecte o equivalent.

Grup B. Títol d'enginyer tècnic, diplomat universitari de primer cicle, arquitecte tècnic, formació professional de tercer grau o equivalent.

Grup C. Títol de batxiller, formació professional de segon grau o equivalent.

Grup D. Títol de graduat escolar, formació professional de primer grau o equivalent.

Grup E. Certificat d'escolaritat.

La voluntat generalista dels responsables de la funció pública catalana ha portat a identificar, de fet, un cos amb cadascun dels grups. La Llei 17/1985 ja va establir un cos per grup (superior, de gestió, administratiu auxiliar i subaltern, disposicions addicionals vuitena" a dotzena), mentre que la Llei 9/1986 va mantenir aquest principi general en crear els següents cossos per dur a terme tasques de caràcter professional: cos de titulats superiors (grup A), de diplomats (grup B), de tècnics especialistes (grup C) i d'auxiliars tècnics (grup D). En tots aquests casos la Llei 9/1986 especifica que les tasques encomanades als membres del cos són les derivades de la titulació acadèmica, l'exercici professional o el grau d'especialització respectius. En aquest mateix text legal es creen tres cossos especials, corresponents al grup D: bombers, mossos d'esquadra i agents rurals. La llei de creació determina les funcions assignades a cada nou cos. Més endavant, la Llei 5/1991, de 27 de març, va crear dintre del cos superior les escales d'inspectors financers i tributaris.

Aquest esperit generalista que domina l'estructura de la funció pública catalana ha afavorit sens dubte la flexibilitat pel que fa a la gestió dels recursos humana, però ha aportat, d'altra banda, una pèrdua progressiva de la professionalització del personal.

Com ja havíem remarcat, i també d'acord amb el model bàsic estatal, la relació de llocs de treball és una pela essencial per a l'ordenació de la funció pública. D'acord amb l'article 22 de la Llei 17/1985, la relació haurà d'incloure la totalitat dels llocs, tant els corresponents a funcionaris com aquella que corresponguin al personal eventual i laboral. Per a cada tipus de lloc de treball caldrà indicar la denominació i les característiques essencials, els requisits exigits per ocupar-lo, el complement de destinació i l'específic si s'escau, i la forma de provisió del lloc. A més els llocs de treball dels funcionaris quedaran classificats en trenta nivells (article 52 de la Llei 17/1985), cosa que permet al funcionari d'assolir un "grau" determinat, si ha realitzat durant dos anys consecutius o tres interromputs un o més llocs de treball de nivell corresponent.

L'article 71 del Decret 65/1987, de 15 de gener, sobre la provisió de llocs de treball estableix els intervals de nivells que són assignats a cada grup de cos o d'escala:

Cos o escala	Nivell mínim	Nivell màxim
Grup A	11	30
Grup B	9	26
Grup C	8	22
Grup D	6	18
Grup E	1	14

El funcionari realitza la seva carrera a través dels llocs de treball, consolidant els nivells. Ha de començar a la funció pública des del nivell més baix corresponent al seu cos o escala. A partir d'aquest moment pot ser designat per ocupar llocs de treball amb nivells superiors, però dina del límit marcat per l'article 55.1 de la Llei 17/1985. Els funcionaria no podran ser designats per a dur a terme una tasca superior en més de dos nivells al del seu grau personal, ni podran ocupar un lloc de treball classificat com a inferior en més de dos nivells al seu grau personal. Es tracta d'evitar una carrera amb salts excessius i un exercici de llocs de treball amb nivells sensiblement inferiors en relació amb el grau ja consolidat. Per accedir a un cos superior caldrà tenir la qualificació acadèmica requerida.

Tot aquest esquema té el seu nucli en l'elaboració i la publicació de la relació de tots els llocs de treball existents a l'Administració de la Generalitat, fixant a més per a cada un d'ells les dades exigides segons l'article 22 de la Llei 17/1985. Aquesta tasca, l'execució de la qual és requerida dins del termini de 31 de desembre de 1986 a la disposició addicional tretzena de la Llei 17/1985, no s'ha dut a terme.

Selecció

La selecció de la totalitat del personal de la Generalitat es farà per mitjà dels sistemes d'oposició, de concurs-oposició o de concurs (Decret 28/1986). La Llei 17/1985 estableix el marc general dels processos de selecció basant-se en allò que disposa el seu article 34: " D'acord amb els principis enunciats en l'article 103.1 de la Constitució, l'Administració de la Generalitat seleccionarà la totalitat del seu personal amb criteris d'objectivitat, en funció dels principis d'igualtat, de mèrit i de capacitat dels aspirants, i mitjançant una convocatòria pública. Durant el procés de selecció caldrà que s'acrediti el coneixement de la llengua catalana en la seva expressió oral i escrita."

Cal remarcar com a singularitat del sistema català de funció pública la referència al coneixement de la llengua, tema a què ens referíem ja al capítol 11, apartat cinquè, d'aquest Manual.

També hem de fer notar com a tret propi del procés selectiu de funcionaris de la Generalitat el paper que la llei atribueix a l'Escola d'Administració Pública (Llei 4/1987) als processos de selecció. Així, li és assignada la tasca de fer-se càrrec de la realització de les proves selectives per a funcionaris i dels cursos de formació (article 35 de la Llei 17/1985), i la possibilitat d'organitzar cursos selectius quan aquests siguin requerits per a l'accés a alguns cossos. És cert, d'altra banda, que l'Escola sembla centrar les seves activitats més aviat en les tasques de perfeccionament i de formació que en les tasques de selecció. D'acord amb aquesta funció genèrica, seria de segur convenient que es potenciés alhora el seu protagonisme pel que fa a la carrera dels funcionaris, amb un reconeixement més profund de les activitats desenvolupades en aquesta en els concursos per cobrir els llocs de treball (article 47a de la Llei 17/1985), o bé potenciant els cursos de formació en els processos de promoció interna tant dins dels cossos com entre cossos diferents, cas aquest en què serien cursos de caràcter selectiu (article 57.2 i 3 de la Llei 17/1985).

Relació estatutària

Pel que fa als aspectes relatius a l'adquisició i a la pèrdua de la condició de funcionari, El règim de retribucions, les situacions, els drets, les vacances, les llicències i els permisos, els deures i el règim disciplinari, la legislació catalana no aporta novetats significatives respecte al model estatal. Totes aquestes qüestions queden previstes al títol V de la Llei 17/1985 i a les normes de desenvolupament, de les quals destaca el Reglament de règim disciplinari de 6 de novembre de 1986.

Text	d00341
Tema	Patrimoni de la Generalitat
Referència	TORNOS, JOAQUIM. "L'Administració de la Generalitat (II). Règim jurídic, funció pública i patrimoni. El patrimoni de la Generalitat. L'article 43 de l'Estatut". A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autonòmics – Marcial Pons, 2002. Pàg. 365-370..

4. El patrimoni de la Generalitat. L'article 43 de l'Estatut

4.1 Contingut i marc competencial general

D'acord amb el que hem exposat als paràgrafs anteriors, l'exercici de les competències autonòmiques requereix uns mitjans personals i financers, però també uns mitjans materials amb els quals es puguin dur a terme les funcions assumides. El conjunt d'aquests mitjans materials pot ser identificat amb la noció de patrimoni de la Generalitat.

L'Estatut d'autonomia es refereix al patrimoni de la Generalitat en el seu article 43. D'acord amb l'apartat primer d'aquest precepte, el patrimoni de la Generalitat quedarà integrat per:

- 1) El patrimoni de la Generalitat en el moment d'aprovació de l'Estatut.
- 2) Els béns destinats a serveis traspassats a la Generalitat.
- 3) Els béns adquirits per la Generalitat per qualsevol títol jurídic vàlid.

Al paràgraf següent del mateix precepte s'estableix que una llei de la Generalitat regularà l'administració, la defensa i la conservació del seu patrimoni.

Després de l'EAC, la LOFCA va insistir en dos aspectes crítics des de la perspectiva del patrimoni de la Generalitat. D'una banda, pel que fa a l'abast del concepte de patrimoni autonòmic i, de l'altra, amb relació als límits als quals han de quedar subjectes les comunitats autònomes quan regulen el règim jurídic del seu patrimoni.

L'article 5 de la LOFCA, en referir-se als ingressos de dret privat com a un dels possibles recursos de les comunitats autònomes, va definir aquests ingressos i també va establir que, en aquest sentit, el patrimoni de la Generalitat havia de ser considerat constituït pels "béns de la seva propietat, i també pels drets reals o personals dels quals sigui titular, susceptibles de valoració econòmica, sempre que els uns o els altres no estiguin afectes a l'ús o servei públic". La LOFCA seguia d'aquesta manera un plantejament similar al de la Llei del patrimoni de l'Estat de 1964.

Per la seva banda, l'article 17 de la mateixa Llei orgànica va establir que les comunitats autònomes havien de regular per mitjà dels seus òrgans competents, d'acord amb els estatuts respectius, el règim jurídic del seu patrimoni dintre del marc de la legislació bàsica de l'Estat.

A partir d'aquest marc normatiu genèric cal concretar el contingut dels béns que conformen el patrimoni de la Generalitat i l'abast real de la competència normativa autonòmica per entrar en aquesta matèria. Després analitzarem el contingut de la legislació catalana sobre el seu propi patrimoni dictada justament en l'exercici d'aquestes competències.

4.2 L'article 43 de l'Estatut

La determinació estatutària del patrimoni de la Generalitat és continguda en els tres apartats de l'article 43 que acabem de citar i que, com ara veurem, es podria dir que es refereixen successivament al patrimoni previ a l'Estatut, al patrimoni transferit i a l'adquirit durant l'exercici de les pròpies competències. Analitzarem ara la problemàtica suscitada per la interpretació d'aquests apartats.

Al primer apartat es reconeix com a patrimoni de la Generalitat aquell que ho fos en el moment de ser aprovat l'Estatut. Aquesta realitat preexistent podia estar formada per dues classes de béns. D'una banda, el patrimoni històric, és a dir, tot allò que podia ser reconegut com a pertanyent a l'entitat històrica Generalitat. En el moment de reconèixer l'existència d'un patrimoni d'aquestes característiques, el problema que es planteja és que després de la victòria militar i la implantació del règim franquista havia estat regulada la liquidació definitiva de la Generalitat extingida, i per OM de 5 d'abril de 1950 s'havia acordat la liquidació del seu actiu i passiu. Dificilment podrà ser identificat cap bé com a pertanyent a aquesta categoria.

El contingut pràctic d'aquest primer paràgraf es troba, per tant, en relació amb els béns traspassats a la Generalitat durant l'etapa pre-autonòmica, d'acord amb les resolucions de la comissió mixta creada per a aquesta funció (RD 2543/1977). Caldria remarcar que durant aquesta etapa pre-estatutària, el règim del traspàs és equiparat a la cessió gratuïta dels béns immobles. Per tant, el traspàs no va afectar-ne la titularitat i es mantingueren com a béns de l'Estat. Tanmateix, i en virtut de la disposició transitòria sisena de l'EAC, allò que era en principi una cessió gratuïta va esdevenir una assumpció definitiva. Efectivament, d'acord amb l'apartat sisè d'aquesta regla transitòria "la Generalitat assumirà amb caràcter definitiu i automàtic, i sense solució de continuïtat, els serveis que ja li hauran estat traspassats des del 29 de setembre de 1977 fins a la vigència del present Estatut". D'aquesta manera, en virtut de l'article 43.1 i de la disposició transitòria sisena de l'EAC es configura un primer bloc de béns que entren a formar part del patrimoni de la Generalitat.

El segon apartat de l'article 43 es refereix als béns afectes a serveis traspassats a la Generalitat. Ens situem, doncs, en un moment temporal posterior, i el precepte ja es refereix al conjunt de béns que es traspassin a la Generalitat dins el nou marc estatutari (disposició transitòria sisena, apartat primer i RD 1666/1980).

Per tant, durant l'exercici de les normes sobre traspassos s'anirà configurant el patrimoni de la Generalitat, la qual rebrà conjuntament els mitjans personals, financers i materials per fer efectiu l'exercici de les competències assumides estatutàriament. Com a béns materials, la Generalitat rebrà tant els de caràcter patrimonial com els demanials en la mesura que siguin afectes a la funció l'exercici de la qual correspon a l'ens autonòmic.

El traspàs d'aquests béns va plantejar en el seu dia el problema jurídic de la determinació del valor i els efectes d'aquest acord de traspàs. El problema fou suscitat amb la impugnació dels articles 7.3 i 9.3 de la Llei catalana 11/1981, de 7 de desembre, de patrimoni de la Generalitat.

Quan la Llei catalana va regular la desafectació i la mutació demanial dels béns demanials adquirits per traspàs, es va qüestionar si l'exercici d'aquesta competència corresponia a la comunitat autònoma, perquè els representants de l'Estat entenen que amb el traspàs eren cedits l'ús i la gestió, però no la titularitat del bé. Segons aquesta concepció, s'aplicaria el règim pre-estatutari i el traspàs implicaria una cessió gratuïta del bé, de manera que en cas de desafectació o de mutació demanial el bé cedit hauria de revertir a l'Estat.

Davant aquesta concepció, el Tribunal Constitucional, en la Sentència 58/1982, de 27 de juliol, FJ 2, ha arribat a establir que en el cas de les transferències de l'Estat a la Generalitat "no es tracta d'una cessió, sinó d'una successió parcial en l'exercici de les funcions públiques entre dos ens d'aquesta naturalesa. Les Comunitats Autònomes no són ens preexistents als quals l'Estat cedeixi béns propis, sinó ens de nova creació que només arriben a tenir una existència real en la mesura que l'Estat es reestructura sostraint a les seves institucions centrals una part de les seves competències per atribuir-les a aquells ens territorials i els transfereix, amb elles, els mitjans personals i reals necessaris per exercir-les. L'Estat, com a conjunt de les institucions centrals, perd les facultats que guanyen les Comunitats Autònomes i les transferències de recursos de tota mena, i en concret de béns immobles, d'aquell cap a aquestes no és, en conseqüència, el producte d'una cessió sinó, com dèiem abans, d'una successió". D'aquesta manera el Tribunal Constitucional reconeix la singularitat de la situació i la necessitat d'aplicar-hi una nova concepció, no

vinculada amb els criteris de la Llei estatal del patrimoni. No hi ha una cessió sinó una successió, perquè es tracta de la transferència de béns entre l'Estat i les comunitats autònomes, i per tant els béns traspassats s'integren dintre del patrimoni autonòmic fans i tot en els casos en que tinguessin un caràcter demanial en el moment del traspàs.

Finalment, el tercer apartat de l'article 43 es refereix als béns adquirits per la Generalitat per qualsevol títol jurídic. Aquí ja es preveu la situació de futur, un cop es consumin els traspassos de serveis preceptius, i d'acord amb la llei pròpia, quan la Generalitat adquireixi els seus béns de manera ordinària per mitjà dels mecanismes previstos a la seva legislació. Mecanismes que actualment, i segons el que disposa la Llei 11/1981, als articles 10 i següents, són: per ocupació, a títol lucratiu, a títol oneros, per usucapió i per transferència, i es regula també l'adquisició de drets d'arrendament.

4.3 La competència legislativa autonòmica. La Llei 11/1981, de 7 de desembre, del patrimoni de la Generalitat

El paràgraf segon de l'article 43 de l'EAC remet a una llei de la Generalitat la regulació de l'administració, la defensa i la conservació del seu patrimoni. L'exercici d'aquesta competència planteja, tanmateix, algun problema. D'una banda, el títol de domini públic s'ha fet servir de vegades com a títol competencial per part de l'Estat, mentre que des d'una altra perspectiva es qüestiona l'abast de la competència autonòmica a l'article 17 de la LOFCA, i el seu exercici queda sotmès a les bases estatals.

La primera de les qüestions que acabem de plantejar ha estat resolta pel Tribunal Constitucional quan afirma que la titularitat del domini no és un criteri de delimitació competencial (STC 227/1988 FJ 14 i 149/1991 FJ 1.c). Però més enllà de la declaració, el que és important de remarcar és que al voltant de la mateixa el Tribunal Constitucional estableix, a la STC 149/1991 FJ 1:c: "Aquesta doctrina no significa, tanmateix, que la Constitució no estableixi amb una precisió absoluta que és competència pròpia de l'Estat la determinació d'aquelles categories de béns que integren el domini públic natural i que atribueixi a l'Estat la seva titularitat." Remetent-se a la STC 227/1988, el Tribunal segueix el seu raonament en els termes següents: " En tractar-se del demani natural és lògic que la potestat de demanialitzar sigui reservada exclusivament a l'Estat i que els gèneres naturals de béns que de manera unitària l'integrin siguin també inclosos com a unitat indivisible dintre del domini estatal." En conseqüència, els béns demanials naturals només poden ser configurats com a tals per l'Estat, el qual adquireix a la vegada la titularitat sobre aquests. La segona qüestió afecta l'abast de la competència legislativa des de la perspectiva funcional. L'article 17 de la LOFCA estableix, com ja havíem comentat, que les comunitats autònomes podrien regular el règim del seu patrimoni dintre del respecte de les bases estatals. Aquesta previsió continguda a la Llei orgànica ha estat precisada per la doctrina del Tribunal Constitucional, el qual ha reconegut a l'Estat la competència per legislar sobre la matèria a partir dels seus títols competencials continguts a l'article 149.1.8 i 149.1.18. Per tant, en l'exercici de les competències en matèria de legislació civil i en matèria de règim jurídic de les administracions, l'Estat pot establir les bases del règim jurídic dels béns de l'Administració amb caràcter general, vinculant aquestes bases al legislador autonòmic (STC 58/1982, FJ 1). La conseqüència del que hem exposat és que la competència de la Generalitat per dictar la seva llei del patrimoni es troba a l'article 10.1.1 de l'EAC: " [...] el desenvolupament legislatiu i l'execució del règim jurídic de l'Administració de la Generalitat."

En l'exercici de la seva competència, la Generalitat ha dictat la Llei 11/1981, de 7 de desembre, desenvolupada pel Decret 323/1983, de 14 de juliol, i modificada en alguns aspectes no substancials per lleis recents sobre pressupostos. Aquest conjunt normatiu segueix bàsicament la legislació de l'Estat, i després de determinar quins béns i quins drets configuren el patrimoni de la Generalitat, regula els temes següents:

- Canvis de qualificació i d'afectació.
- Adquisició, venda i cessió.
- Utilització i aprofitament.
- Protecció i defensa.

Cal remarcar com a novetat de la Llei catalana el concepte de patrimoni que fa servir. L'article primer de la Llei 11/1981 estableix que "el patrimoni de la Generalitat de Catalunya és constituït per tots els béns i drets que li pertanyen per qualsevol títol". El concepte de patrimoni emprat és més ampli que aquell que adopta el legislador estatal a la Llei de patrimoni de 1964 i a la LOFCA, perquè segons aquests textos legals els béns de domini públic no són part del patrimoni de l'Administració. Aquesta diferència

conceptual no va donar lloc, tanmateix, a cap dubte en el moment de jutjar la constitucionalitat de la Llei catalana. D'altra banda, es podria entendre que la LOFCA es refereix al patrimoni des de la perspectiva financera estricta de la producció de rendiments, mentre que el precepte de la Llei 11/1981 tindria la seva cobertura a l'article 43 de l'Estatut, que inclou dintre del patrimoni de la Generalitat els béns afectes a serveis traspassats.

Després d'aquesta definició àmplia del concepte de patrimoni, la Llei 11/1981 classifica els béns de la Generalitat segons el sistema clàssic, d'altra banda imposat pel Codi civil, de béns patrimonials i béns demaniais. Els criteris per classificar un bé com a demanial o patrimonial també són els generals (articles 4 i 5 de la Llei). Són béns demaniais els que pertanyen a la Generalitat i estan afectes a un ús o a un servei públic, aquells que siguin qualificats com a tals per una llei i els edificis on s'allotgin els òrgans de la Generalitat. Juntament amb aquesta tipologia, la Llei reconeix que poden existir béns demaniais al territori de la Generalitat que no siguin afectes a un ús o a un servei propis de les competències de la Generalitat, cas en què el bé demanial no serà propietat d'aquesta.

Els béns patrimonials es defineixen a l'article 4, i es fa servir una clàusula residual a favor d'aquest tipus de béns (article 4.f: "És un bé patrimonial qualsevol altre bé la titularitat del qual correspon a la Generalitat de Catalunya i que no sigui considerat de domini públic.") També com a principi general contingut a la Llei 11/1981 cal remarcar que les competències sobre gestió i administració del patrimoni són atorgades a la Conselleria d'Economia i Finances, a més de les funcions que puguin correspondre al Parlament i al Govern, i sense perjudici de les funcions i responsabilitats d'altres departaments en relació amb els béns de domini públic que els siguin adscrits (article 6 de la Llei 11/1981).

El text de la Llei, que com ja hem comentat segueix els principis generals establerts per la legislació estatal relativa als béns de l'Administració, va provocar dubtes quant a la seva constitucionalitat pel que fa a dos temes que cal remarcar.

D'una banda, va ser impugnat el contingut dels articles 7.3 i 9.3 en la mesura que permeten la desafectació i la mutació de béns demaniais. Ja hem parlat de les conseqüències que aquest recurs va tenir en relació amb el concepte de transferència de béns a la Sentència del Tribunal Constitucional 58/1982. Però aquesta mateixa Sentència va reconèixer també la competència de la Generalitat per procedir a la desafectació, encara que va deixar un punt sense resoldre en afirmar que "és una qüestió diferent quina ha de ser la destinació ulterior dels béns desafectats", deixant entendre que el bé podria ser recuperat per l'Estat si aquest havia estat el titular anterior. La Sentència 85/1984 del mateix Tribunal Constitucional ha aclarit aquesta qüestió en afirmar que "no constitueix cap vulneració de precepte o de principi constitucional que la Comunitat Autònoma alieni, d'acord amb un procediment que ha respectat les bases induïdes de la legislació estatal, un bé immoble que li havia transferit l'Estat". En definitiva, els articles impugnats són conformes amb la Constitució i permeten a la Generalitat de desafectar un bé demanial o de modificar la seva adscripció sense que l'Estat pugui sol·licitar la reversió d'aquest.

Finalment, cal recordar que l'esmentada Sentència 58/1982 va declarar la inconstitucionalitat de l'article 11 de la Llei de patrimoni de la Generalitat. Aquest precepte reconeixia a la Generalitat el dret de reivindicar, d'acord amb les lleis, els béns immobles retinguts o dels quals s'ha gaudit sense títol vàlid per entitats o particulars. El Tribunal acorda la inconstitucionalitat del precepte esmentat al FJ 3 de la Sentència 58/1982 amb els arguments següents: "Una cosa és que la Generalitat tingui la competència suficient per legislar, dins dels límits que ja hem assenyalat, sobre el seu propi patrimoni, i una altra cosa molt diferent és que, en l'exercici d'aquesta competència, modifiqui també la legislació vigent sobre el patrimoni de l'Estat, determinant que per al futur no seran incorporats a aquest, sinó al de la Generalitat, els béns immobles retinguts o dels quals s'ha gaudit sense títol vàlid per entitats o per particulars".

Text	d00342
Tema	Organització territorial de Catalunya
Referència	FONT, TOMÀS. “L’organització territorial de Catalunya”. A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d’Estudis Autònomic – Marcial Pons, 2002. Pàg. 375-407.

Capítol 13

L'organització territorial de Catalunya

L'autonomia de Catalunya i l'organització territorial

Una de les manifestacions més rellevants de la identitat política i de l'autonomia d'una col·lectivitat és la seva capacitat de disposar sobre l'organització territorial, és a dir, la possibilitat de definir la configuració de les estructures que institucionalitzen els seus diversos nivells d'articulació política i administrativa. En aquest sentit, és notori que a Catalunya no només s'ha estructurat l'Administració pròpia de la Generalitat, que ha estat ja estudiada, sinó que al seu territori hi ha desplegat els aparells d'altres instàncies político-administratives. Així, per una banda, l'Administració de l'Estat, per a l'exercici de les seves funcions, manté encara una organització perifèrica bastant voluminosa, estructurada al voltant de la figura del delegat del Govern (art. 154 CE, Llei 17/1983, de 16 de novembre), que la dirigeix i coordina amb l'Administració autònoma, i que compta entre els seus òrgans amb els governs civils a cada una de les quatre províncies catalanes (RD 3117/1980, de 22 de desembre). Es tracta d'una organització que ha d'anar-se reduint progressivament i que no configura substancialment l'estructura territorial pròpia de Catalunya.

En canvi, per altra banda, l'estructuració administrativa de Catalunya inclou una elements que són absolutament decisius, i que en aquest cas sí que expressen els interessos de col·lectivitats pròpies: es tracta de les distintes entitats que configuren l'Administració local de Catalunya. La Constitució estableix amb caràcter general el disseny organitzatiu territorial vàlid per a tot l'Estat, estructurat al voltant dels municipis i de les províncies, a més de les comunitats autònomes (art. 137, 140 i 141 CE), alhora que permet que els estatuts d'autonomia prevegin altres instàncies territorials pròpies (art. 152.3 CE). Sobre aquesta base, l'Estatut d'autonomia estableix la vinculació entre aquestes administracions territorials i la mateixa institucionalització política de Catalunya, en disposar que "la Generalitat de Catalunya estructurarà la seva organització territorial en municipis i comarques" (art. 5.1 EAC), sense perjudici de l'organització provincial (art- 5.4 EAC).

Amb aquesta declaració queda de manifest que les entitats locals catalanes no són quelcom d'estrany a l'autonomia de Catalunya i a la seva institucionalització, sinó que en formen part de manera decisiva, en són elements estructurals. Catalunya no s' expressa únicament des del punt de vista institucional en la Generalitat i en els seus poders propis, en concret, en el seu Govern i en l'Administració pròpia que en depèn; també les entitats locals de Catalunya són institucions de govern i de representació dels interessos de les distintes col·lectivitats territorials i polítiques catalanes. Per això l'organització i el règim jurídic i funcional de les estructures territorials de Catalunya formen part essencial del dret públic de Catalunya, que és estudiat aquí en tot allò que té d'específic en relació amb el règim general de l'Administració local. Particularment, es dona un tractament més detingut a l'organització comarcal, atesa la seva novetat i singularitat.

Històricament, totes les formulacions programàtiques i legislatives de l'autonomisme català han coincidit a considerar el tema de l'organització territorial i de l'estructuració administrativa de Catalunya com un element constitutiu de l'expressió de l'autonomia catalana. D'una manera molt sintètica, es pot dir que els elements que hi han estat presents al llarg dels darrers cent anys són els següents:

- En primer lloc, la consideració dels municipis com una institució fonamental en l'organització pròpia de Catalunya, institució per a la qual sempre s'ha reclamat, per una banda, més autonomia i més poders i, per una altra banda, més vinculació i dependència amb els poders polítics propis, avui concretats en la Generalitat. En aquest sentit és forja expressiu el marcat municipalisme que va presidir l'actuació de la Generalitat durant la Segona República, període en el qual va dictar-se una important legislació municipal.

- En segon lloc, una escassa acceptació de la província, personificada en les diputacions, la qual és entesa com una circumscripció estranya a la tradició catalana, i que ha estat implantada al segle XIX arran de la imposició de l'organització pròpia de l'Estat; fins al punt que les diputacions provincials desapareixen en la pràctica sota la Generalitat republicana. A causa del seu origen històric, el rebuig al fenomen provincial representat pel governador civil ha estat forja relacionat amb el de les diputacions provincials.

- En tercer lloc, sempre s'ha buscat una expressió pròpia de la identitat territorial catalana, que s'ha concretat amb pràctica unanimitat en la figura de la comarca. Entesa com a demarcació territorial característica de Catalunya, hi ha coincidència en què expressa una identitat d'àmbit superior al municipal derivada de circumstàncies geogràfiques, econòmiques i sociològiques. Per contra, històricament no hi ha hagut total coincidència en la fixació de quin és l'àmbit territorial de les comarques, ni en la determinació de la seva funcionalitat, ja sigui en tant que demarcació de la Generalitat, com a la Segona República, o bé en tant que entitat local, com en l'actual règim constitucional i estatutari.

Val a dir que aquests elements són els que més qualifiquen el conjunt de les posicions que s'han mantingut i de les solucions efectivament adoptades en diversos períodes històrics dels darrers cent anys. El cert és que la qüestió de l'organització territorial, com també la seva plasmació geogràfica, la divisió territorial, ha tingut i continua tenint un tractament molt més extens que qualsevol altre component organitzatiu del sistema autonòmic, i té un paper central en el procés d'institucionalització política de Catalunya.

Tal com s'ha assenyalat, el model constitucional i estatutari actual preveu a grans trets una organització territorial articulada inicialment en tres institucions: els municipis, les comarques i les províncies, institucions territorials a les quals l'ordenament garanteix autonomia per gestionar els seus respectius interessos; a més, l'Estatut preveu la possibilitat que s'estableixin altres demarcacions supracomarçals, així com institucions connectades als fenòmens metropolitans i urbanístics (art. 5.1 i 2 EAC), al marge de reconèixer la presència de l'Administració perifèrica de l'Estat (art. 5.4 EAC). Tot això planteja un panorama d'organització territorial extremament complex, en el qual poden coexistir un gran nombre d'estructures administratives. De manera que resulta d'una gran importància la intervenció del legislador per tal d'ordenar totes aquestes instàncies i el sistema de relacions entre unes i altres, i també la seva connexió amb l'Administració pròpia de la Generalitat. Així s'ha fet a través, sobretot, d'un paquet legislatiu que comprèn les anomenades lleis d'organització territorial, que són les següents: Llei cat. 5/1987, de 4 d'abril, de règim provisional de les competències de les diputacions provincials; Llei cat. 6/1987, de 4 d'abril, d'organització comarcal de Catalunya (LOCO); Llei cat. 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i es regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins de la seva zona d'influència directa; i Llei cat. 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya (LMRLC).

Ara bé, abans d'analitzar el contingut específic de la legislació sobre l'organització territorial, convé delimitar l'àmbit competencial de la Generalitat sobre aquesta matèria, ja que l'any 1980 la Generalitat havia aprovat ja una llei sobre transferència urgent i plena de les diputacions provincials, que fou anul·lada pel Tribunal Constitucional, en Sentència de 28 de juliol de 1981; i a més, per la seva banda, l'Estat ha dictat la Llei de bases del règim local de 2 d'abril de 1985, que té una incidència general en la matèria de l'organització territorial de Catalunya.

Les competències de la Generalitat sobre organització territorial i règim local

En la majoria de sistemes federals són els estats membres els que detenen les màximes competències per establir la seva organització territorial interna i regular el règim de l'Administració local pròpia. Es dona, així, una interiorització del règim local dintre del nivell autonòmic, el qual pot disposar d'aquell. No és

aquesta, tanmateix, la solució establerta a l'ordenament espanyol, on les competències sobre l'organització territorial i l'Administració local estan repartides entre l'Estat i les comunitats autònomes.

L'art. 9.8 EAC atribueix a la Generalitat la competència exclusiva sobre la matèria de règim local, però immediatament precisa que això és sense perjudici d'allò que disposa l'art. 149.1.18 CE que, com sabem, reconeix la competència exclusiva de l'Estat per establir, entre altres extrems, les bases del règim jurídic de les administracions públiques: La correcta articulació entre aquests dos títols competencials donarà la mesura de la capacitat de la Generalitat per intervenir sobre l'Administració local de Catalunya, especialment pel que fa a la determinació de la seva estructura i organització territorial, així com de les seves competències, que és el que en aquest moment interessa.

La garantia constitucional de l'autonomia local i les bases estatals

El conjunt de la jurisprudència del Tribunal Constitucional que s'ha pronunciat sobre aquesta qüestió ha anat oferint un seguit de pautes interpretatives, presidides per una idea fonamental introduïda pel mateix Tribunal, que és la de la garantia institucional de l'autonomia local. En efecte, la STC 32/1981, de 28 de juliol, en jutjar la Llei cat. 6/1980, de 17 de desembre, que pràcticament disposava la supressió de les diputacions provincials, entén que l'element primordial a tenir en compte és el fet que la Constitució proclama l'autonomia de les entitats en què s'organitza territorialment l'Estat. En virtut d'això, diu el Tribunal Constitucional, les comunitats locals, en tant que titulars d'un dret a l'autonomia constitucionalment garantit, no poden ser deixades, pel que fa a la definició de les seves competències i a la configuració dels seus òrgans de govern, a la interpretació que cada comunitat autònoma pugui fer d'aquell dret. En conseqüència, aquesta garantia constitucional de la institució de l'autonomia local s'entén que és de caràcter general i que configura un model d'Estat, de manera que és a aquest a qui correspon fixar els principis i criteris bàsics de l'organització i de les competències d'aquelles entitats locals autònomes.

El títol que ostenta l'Estat per fer-ho és el del 149.1.18 CE, règim jurídic bàsic de l'Administració local en aquest cas, que no ha de ser uniforme, però, en tots els extrems, sinó que ha de permetre opcions diverses que facin efectives les competències legislatives de les comunitats autònomes (STC 27/1987, de 27 de febrer).

Aquesta interpretació inicial del Tribunal Constitucional ha estat seguida posteriorment, en especial en la STC 214/1989, de 21 de desembre, relativa a la Llei de bases de règim local, on es recullen pronunciaments anteriors. En ella es confirma la idea que la garantia institucional de l'autonomia local sustenta l'atribució de competències a l'Estat; així, entraria dintre de les bases del règim jurídic de les administracions públiques de l'art.149.1.18, en la seva vessant local, tot allò que condueixi a preservar l'autonomia local, de manera que les comunitats autònomes queden apartades d'aquesta missió. Certament, no és aquesta la funció constitucional per a la qual fou elaborada la figura de la garantia institucional, que és concebuda genuïnament com un mecanisme de limitació al legislador, i no com un criteri ordinari de distribució de competències.

Estrictament, l'autonomia de les entitats locals garantida per la Constitució impedirà que tant les lleis de Catalunya com les de l'Estat, en l'àmbit de les respectives competències, adoptin decisions i regulacions lesives per al nucli essencial del que és una institució dotada d'autonomia. Però no legitima a entendre amb caràcter general que ens trobem davant una "funció constitucional, encomanada al legislador estatal, de garantir els mínims competencials que doten de contingut i efectivitat la garantia de l'autonomia local", com diu la STC 214/1989 citada; i menys si d' aquí es fa derivar, com admet el Tribunal Constitucional, que l'Estat pugui atribuir directament competències a les administracions locals en matèries en què el mateix Estat només pot fixar principis i normes bàsiques (art. 2.2 LBRL). S'ha d'admetre la intervenció de la comunitat autònoma que sigui competent en matèria de règim local i en el desplegament de les normes bàsiques estatals sobre la matèria de què es tracta.

En definitiva, a la base de la postura del Tribunal Constitucional hi rau la idea que la matèria " règim local" és el règim jurídic de les administracions locals i, per tant, les seves bases correspon establir-les en tot cas a l'Estat, i que aquest concepte comprèn no només els aspectes bàsics de l'organització i el funcionament de les entitats locals, sinó també de les seves competències i relacions amb altres administracions. En conseqüència, les competències de la Generalitat estan limitades per totes aquestes

bases estatals, però, a més, la garantia constitucional de l'autonomia local actua com un límit substantiu, com també les disposicions de l'Estatut que es refereixen a l'Administració local i a l'organització territorial.

La interiorització del règim local per la Generalitat

S'ha vist, doncs, com la capacitat d'intervenir sobre les estructures de l'organització territorial està repartida entre Estat i Generalitat, i això impedeix entendre que es tracti d'una qüestió interna de la comunitat autònoma, un afer intracomunitari. El Tribunal Constitucional ha recordat, en efecte, aquest "caràcter bifront del règim jurídic de les autonomies locals en algunes comunitats autònomes, que fa impossible calificar-lo, de forma unívoca, com "intracomunitari" o "extracomunitari" (STC 84/1982, de 23 de desembre). Aquesta concepció permet, entre d'altres aspectes, admetre amb normalitat que les entitats locals estiguin subjectes a relacions interadministratives tant amb l'Estat com amb la comunitat autònoma a què pertanyen.

Ara bé, tot i que és cert que l'autonomia de les comunitats autònomes els atorga una posició de poder polític i administratiu sobre les entitats locals, això no permet entendre que municipis o províncies es converteixin en meres divisions territorials per al compliment dels fins de les comunitats autònomes (STC 84/1982). La Generalitat no pot desconèixer l'entitat pròpia d'aquestes institucions, entre altres coses perquè el mateix Estatut d'autonomia les incorpora amb plena personalitat (art. 5).

De totes maneres, hi ha algunes manifestacions de l'organització local i territorial que sí que es troben en una posició de més gran disponibilitat per part de la Generalitat. En efecte, segons la LBRL, correspon a les comunitats autònomes la creació de nivells territorials i de les corresponents entitats distints del municipal i del provincial. En concret, es tracta de les comarques i de les àrees metropolitanes. L'art. 5 EAC preveu ja, en efecte, la institució d'aquestes entitats en l'àmbit de Catalunya, de manera que el legislador estatal tan sols ha confirmat que l'establiment de les mateixes com la seva supressió, si no són de caràcter obligatori, són de competència autonòmica. Això fa que aquestes entitats locals pertanyin i estiguin mes incorporades a l'àmbit decisor de la comunitat autònoma.

Aquesta precisió és rellevant per les conseqüències que se'n deriven. Més endavant tractarem cada un d'aquests nivells o entitats d'organització local. Ara només assenyalarem que en virtut d'aquesta concepció de les comarques i de les àrees metropolitanes com a més integrades dintre de l'àmbit autonòmic, correspon a la Generalitat la determinació de les competències d'aquestes institucions, i en aquest sentit la STC 214/1989, ja citada - reprenent una doctrina apuntada a la STC 179/1985, de 19 de desembre -, ha anul·lat el precepte de la LBRL que permetia al legislador estatal atribuir directament competències a comarques i a altres entitats l'existència de les quals no és obligatòria en el conjunt del territori estatal.

Entén el Tribunal Constitucional que, des del moment que aquestes entitats entren, quant a la seva pròpia existència, en l'àmbit de disponibilitat de les comunitats autònomes, no són un element bàsic del règim local i, per tant, l'Estat no pot en cap cas atribuir-los competències. Aquestes entitats, diu el Tribunal Constitucional, tenen un grau molt fort d'"interiorització" autonòmica, raó per la qual en la determinació dels seus nivells competencials l'Estat no pot fer més que quedar-ne al marge: "correspon en exclusiva a les Comunitats Autònomes determinar i fixar les competències de les entitats locals que procedeixin a crear en els seus respectius àmbits territorials".

Tot i que la posició anterior resulta favorable a les competències de la Generalitat respecte d'alguns dels elements integrants de l'organització territorial de Catalunya, no deixa de ser incompleta, ja que facilita al legislador estatal que pugui ignorar totalment la forma amb què s'estructuri internament la Generalitat; cosa que succeeix, per exemple, amb relació al finançament de les entitats locals, on les comarques són ignorades per la Llei d'hisendes locals. I sobretot, permet desconèixer o menysvalorar el fet que en certs casos, com a Catalunya, les comarques no hagin estat creades lliurement pel legislador autonòmic, sinó que derivin directament, en virtut de la Constitució (art. 152.3), de l'Estatut d'autonomia que integra el bloc de la constitucionalitat.

Els elements que integren l'organització local i territorial de Catalunya: municipis, comarques, províncies, àrees metropolitanes

Les estructures bàsiques: municipi i comarca

Els elements bàsics que componen l'estructura organitzativa del territori de Catalunya són, com s'ha dit, els municipis i les comarques. Tot seguit l'Estatut (art. 5.4) accepta el fet provincial, tot i que no el concep com una instància pròpia de la Generalitat, de la seva organització territorial, sinó simplement com una entitat local a més de com a divisió territorial per a l'acompliment de les activitats de l'Estat; i també preveu que existeixin altres entitats, com les derivades del fenomen metropolità.

El municipi és també a Catalunya, com al conjunt de l'Estat, l'entitat bàsica de l'organització territorial i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics, de manera que les lleis han de garantir la seva participació en tots els afers públics que afectin els seus interessos (art. 44 LMRLC). No hi ha dubte que la institució municipal és el nucli articulador de tot el sistema de govern local, el qual ha d'estar en el seu conjunt al servei dels interessos i de les necessitats que s'expressen a partir de l'àmbit municipal. La dimensió no només administrativa, sinó radicalment política, que presenta el municipi, el fa gaudir d'una autonomia garantida constitucionalment amb més rotunditat que la que es predica d'altres institucions locals (art. 140 CE).

La institució municipal no presenta, a Catalunya, des d'un punt de vista del règim jurídic, cap singularitat respecte del conjunt de l'Estat, el qual n'ha establert el contingut bàsic amb caràcter general, així com el règim electoral. Tan sols la seva posició en relació amb els nivells superiors, les comarques especialment, adquireix una significació més peculiar. Ens remetem, per tant, al règim general de l'Administració local pel que fa a la situació del municipi, per passar a analitzar el fet comarcal.

La comarca és, certament, tal com s'ha avançat, l'entitat local pròpia de Catalunya més caracteritzadora de la seva organització territorial. Per això dedicarem tot un epígraf per tal d'estudiar amb el detall requerit el règim jurídic de la comarca, ja que aquest sí que és singular de l'ordenament català. Però ja ara convé introduir ràpidament una idea general sobre la funcionalitat de la comarca en el conjunt de l'organització territorial de Catalunya.

Com s'ha dit, al moment d'elaborar la Constitució i l'Estatut d'autonomia la comarca es presenta políticament i culturalment com un nivell d'organització supramunicipal propi, que vol ser una solució alternativa a la generalitzada divisió provincial. Però en aprovar-se el text definitiu de l'Estatut acabaren coexistint les comarques i les províncies per damunt del nivell municipal. De manera que queda de bon principi fortament condicionada la funcionalitat que es podria atribuir a l'organització comarcal. Tot i així, a la comarca se li han atribuït molt diverses virtualitats, significacions molt distintes subjectes a les possibles tendències legislatives que en cada moment vagin configurant la institució comarcal. La dimensió geogràfica i territorial de les comarques és un element condicionador de primer ordre respecte del paper que poden desplegar, com també la seva estructuració o articulació interna. En síntesi, una entitat supramunicipal de grans dimensions i legitimada fortament a través de l'elecció directa dels seus òrgans pot prefigurar-se tendencialment com un potent instrument de descentralització política, de distribució general del poder públic de Catalunya entre instàncies representatives i autònomes de diferent nivell. En canvi, una comarca d'àrea territorial més reduïda la representativitat de la qual es determina per elecció de segon grau a partir de la base municipal s'inscriuria més aviat en una funcionalitat de cooperació i col·laboració amb els ajuntaments i de suplència dels seus dèficits, i fins i tot pot significar un element cap a la reordenació del mapa municipal que faciliti la substitució dels municipis més petits per a la seva agrupació en la comarca.

D'aquestes possibles sortides que podria oferir la comarcalització de Catalunya, la legislació bàsica de règim local sembla haver-ne exclòs clarament una. L'art. 42.4 LBRL garanteix als municipis que la creació de les comarques no pot suposar per a aquests la pèrdua de la seva competència per prestar els serveis mínims, ni privar-los de tota intervenció en les matèries enumerades a l'art. 25.2 LBRL, que constitueixen l'espectre bàsic de l'actuació municipal. La STC 214/1989 ha admès la constitucionalitat d'aquesta limitació, de manera que tota atribució de competències comarcals i tot procés de reordenació dels límits municipals no pot arribar mai a diluir la institució municipal i identificar-la amb la comarca, en un hipotètic supòsit de "municipi - comarca". El Tribunal Constitucional afirma que arribar a aquesta situació fóra constitucionalment il·legítim.

Si amb aquesta interpretació es priva d'una important significació que podia arribar a desplegar la comarca per tal de superar la fragmentació municipal, la indicació del mateix art. 42 LBRL, seguida

després per la legislació catalana, com veurem, en el sentit de preveure un òrgan de govern comarcal més representatiu dels ajuntaments que no pas de la població comarcal dificulta, en canvi, la consolidació de la comarca com una alternativa forta per articular la descentralització general dels poders autonòmics sobre la base de la protecció i satisfacció d'uns interessos generals propis i peculiars de la comarca.

Queda, doncs, com a més viable, el disseny d'unes comarques que, per un costat, tinguin una forta projecció municipal de cooperació i assistència a la prestació dels serveis locals i, al mateix temps, puguin servir per gestionar de forma desconcentrada certes competències pròpies de l'Administració de la Generalitat, a tall de circumscripció i organització autonòmica per a la prestació dels seus serveis. L'estudi específic que es fa més endavant permetrà concretar més el contingut d'aquesta conclusió.

La província

Ja s'ha dit que la tradició catalanista i l'Estatut d'autonomia mostren molt poca convicció en la figura de la província com a element de l'organització local a Catalunya. La generalització del fenomen comarcal que es prefigura en el disseny estatutari requereix per al seu just desplegament una reconsideració de la instància supramunicipal preexistent, que és la província, cosa que portada a les seves darreres conseqüències implicaria la supressió de la institució provincial. Tanmateix, una operació d'aquest estil resulta extremament difícil des del moment que el Tribunal Constitucional va aplicar a les províncies la tesi de la garantia institucional de la seva autonomia, tal com s'ha descrit més amunt. Tesi que va introduir-se, precisament, a conseqüència de l'intent del legislador català de transformar radicalment les diputacions provincials i buidar-les de competències (Llei cat. 6/1980).

Així, doncs, la posterior legislació d'organització territorial de Catalunya, i en concret la Llei 5/1987, de 4 d'abril, de règim provisional de les competències de les diputacions provincials, ha seguit una via diversa. Aquesta consisteix, bàsicament, a preveure, per un costat, un procediment per alterar els límits de la divisió provincial i convertir Catalunya en una única província, moment en el qual la Generalitat integraria la institució provincial, tal com succeeix en la resta de comunitats autònomes uniprovincials. 1, per altra banda, es disposa un sistema perquè mentre no s'arribi a aquella solució el paper de les diputacions provincials es redueixi al mínim contingut previst per la legislació bàsica de règim local.

Pel que fa a aquest segon punt, cal tenir present que la província apareix en l'ordenament bàsic estatal com una institució essencialment d'assistència i de cooperació amb els ajuntaments, a més de coordinació d'aquestes entitats (art. 31.2 i 36.1 LBRL). Aquestes mateixes funcions son assignades a la comarca per la legislació catalana d'organització territorial, de manera que a la llarga caldrà redistribuir-les. Però mentre això no succeeixi, són les úniques competències que manté necessàriament la província (art. 4.1 Llei cat. 5/1987). En canvi, totes les altres competències de les diputacions han de ser repartides, mitjançant lleis del Parlament, entre les comarques i la mateixa Administració de la Generalitat.

Aquesta reducció progressiva del camp d'acció provincial, que estava ja prevista en termes semblants a la disposició transitòria sisena EAC, ha començat a desplegar-se a través d'algunes lleis sectorials, però la majoria de competències a traspasar des de les diputacions ho ha estat en favor de la Generalitat, cosa que provoca un efecte centralitzador notable; només un cop assumides les competències provincials, la Generalitat ha procedit, en alguns casos, a delegar en les comarques l'exercici d'aquestes competències. Aquesta tendència confirma la idea que les comarques, més que aparèixer com a entitats locals amb personalitat i competències pròpies, són vistes com a instruments vinculats o dependents de l'Administració de la Generalitat. L'aspecte possiblement més vistós de la integració entre diputacions i Generalitat és la incorporació de la seva activitat de coordinació i cooperació econòmica en les obres i en els serveis de competència municipal dintre del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (art. 9 i 10 Llei cat. 5/1987).

Pel que fa al procés per arribar a convertir Catalunya en província única com a pas previ per a la seva integració i identificació amb la mateixa Generalitat, la llei parteix de la base que cal una llei orgànica per portar a terme tota alteració dels límits provincials. Certament això és el que disposa l'art. 141.1 CE, però aquesta sobreprotecció dels límits provincials només té ple sentit si es refereix a la demarcació de la província com a circumscripció electoral, o com a element configurador de la iniciativa per a la constitució de comunitats autònomes, però no encaixa amb les altres funcions de la província, ja sigui com a entitat local o bé com a circumscripció per a l'exercici de les funcions estatals, divisió aquesta

darrera que, per cert, es modifica constantment cada cop que s'estableixen serveis perifèrics d' àmbit distint al provincial. En qualsevol cas, la Llei cat. 5/1987 disposa que dintre dels tres mesos següents a la constitució dels consells comarcals el Govern haurà de presentar al Parlament una proposta perquè aquest exerceixi davant les Corts Generals la iniciativa legislativa prevista a l'art. 87.2 CE, de cara a obtenir l'esmentada alteració dels límits provincials que integrin les quatre províncies catalanes en una de sola. El que és significatiu és que la Llei cat. 5/1987 vincula a aquesta iniciativa la posada en marxa del procés de divisió del territori de Catalunya en regions, enteses com a demarcacions supracomarcals i inferiors a la província - cal proposar-ne almenys cinc destinades a estructurar la gestió dels serveis perifèrics de l'Administració de la Generalitat, amb la intenció que la supressió de les províncies no produeixi una major concentració administrativa que allunyi les oficines públiques dels ciutadans.

No hi ha dubte que el conjunt d'aquesta reorganització territorial comporta profundes modificacions en el teixit polític i administratiu, la qual cosa explica que aquestes previsions no s'hagin tirat endavant. Mentrestant, les províncies continuen presents a Catalunya, governades per les diputacions, sota el règim jurídic general bàsic i el singular de la legislació de Catalunya esmentada.

L'àrea metropolitana

La concentració urbana que s'aglutina al voltant de la ciutat de Barcelona ha posat sempre de manifest la necessitat de donar un tractament específic per als problemes inherents a l'aglomeració metropolitana i que superen l'àmbit territorial d'un municipi, com són, entre altres, els de tipus urbanístic, de transport i infraestructures, d'abastament i depuració d'aigües, etc. Deixant de banda altres antecedents, el fet més rellevant de cara a instrumentar mitjans d'intervenció a un nivell més ampli que l'estrictament municipal ha estat la creació de l'Entitat Municipal Metropolitana de Barcelona, també coneguda com a Corporació Metropolitana, a través del Decret llei 5/1974, de 24 d'agost. Aleshores es va adoptar la fórmula d'establir una instància administrativa en la qual participessin representants dels 27 municipis afectats, i amb notables competències, sobretot en matèria urbanística - impuls, coordinació, gestió, vigilància i execució del planejament urbanístic -, així com en la prestació de serveis d'interès rellevant per al conjunt de la zona metropolitana - transport de viatgers, infraestructures, aigües i medi ambient -, etc. La Corporació tenia la naturalesa d'entitat local, a diferència d'altres solucions, com la que s'havia adoptat per al cas de Madrid, que era un organisme estatal, i la seva intervenció no era especialitzada, sinó que abastava diversos camps, com s'ha dit, a partir del reconeixement d'un àmbit territorial metropolità sobre el qual actuava.

Amb el pas del temps, aquesta entitat metropolitana va assolir un fort protagonisme en el conjunt de les institucions públiques locals. Amb la instauració de la Generalitat, atesa la major concurrència entre les dues institucions, es varen suscitar contínues polèmiques i diferències entre la Corporació Metropolitana i el Govern de la Generalitat, el qual disposava de pocs mitjans per intervenir en l'àmbit territorial i competencial de l'àrea metropolitana de Barcelona. Amb motiu de la regulació general de l'organització territorial, l'any 1987, es va optar per donar un tractament totalment diferent al fenomen metropolità a base de delimitar distints àmbits territorials per a cada un dels sectors o temes d'abast supramunicipal, i instituir organismes funcionals especialitzats en cada un d'ells.

Així, la Llei cat. 7/1987, de 4 d'abril, va crear una entitat metropolitana del transport i una altra per als serveis hidràulics i el tractament de residus, cada una d'elles de naturalesa institucional, en la qual s'integren forçosament els municipis corresponents a cada àmbit territorial (18 municipis en matèria de transport, 33 per al tractament d'aigües i residus), i que assumeixen les competències sectorials que ostentava la Corporació Metropolitana en cada un d'aquests camps. Al mateix temps, les restants competències de la Corporació Metropolitana, entre elles les urbanístiques, passen a distribuir-se entre els municipis i comarques del territori afectat i la mateixa Administració de la Generalitat.

Buidada de les seves funcions, la Llei va suprimir la Corporació Metropolitana de Barcelona, fet que va generar una forta polèmica per la connotació d'enfrontament polític que va presentar l'encarament del tema metropolità. D'acord amb l'art. 43 LBRL, no hi ha cap objecció jurídica a oposar a aquesta supressió, en el sentit que és competència de la Generalitat fer-ho; el més discutible, en tot cas, és l'agrupació forçosa de municipis en distintes institucions sectorials en lloc de generals i territorials. Per la

seva banda, els municipis afectats s'han agrupat voluntàriament en una mancomunitat per tal de gestionar en comú les competències que els han estat retornades, i d'altres, a causa del seu abast supramunicipal. El cert és que en l'entorn metropolità de Barcelona concorren una multiplicitat d'instàncies i nivells administratius que requereixen una clarificació - municipis, Mancomunitat de municipis, comarques, entitats metropolitanes, Diputació Provincial, serveis centrals i territorials de la Generalitat, a més dels estatals -, i també és cert que les disfuncions creades fan que periòdicament es plantegi la necessitat de refer des de noves perspectives el quadre institucional de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Pel que fa a la naturalesa i organització de les dues entitats metropolitanes creades per la Llei cat. 7/1987, val a dir que són entitats locals que no tenen caràcter territorial, tot i que la Llei els reconeix algunes potestats pròpies dels ens territorials, sinó que són de naturalesa funcional o institucional, erigides sobre la base d'uns serveis a prestar o d'unes funcions a complir i no sobre el conjunt d'interessos supramunicipals peculiars generats pel fenomen metropolità. Cada una de les dues entitats metropolitanes és regida per un consell metropolità, que s'estructura en els següents òrgans: el ple, format per representants de tots els municipis tenint en compte el nombre d'habitants; el president, escollit pel ple, i la comissió especial de comptes; i s'introdueix la figura del gerent, com a òrgan executiu i d'administració.

D'altra banda, la mateixa Llei 7/1987 estableix una demarcació territorial formada per cinc comarques al voltant de Barcelona que delimiten un àmbit regional per a la planificació territorial que porti a terme la Generalitat, la qual haurà d'aprovar per a aquest espai un pla territorial parcial dels previstos a la Llei cat. 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial; pla que pot servir, entre altres funcions, per orientar l'ordenació urbanística dels municipis afectats. Aquest àmbit supracomarcal no té prevista, però, cap forma d'institucionalització orgànica.

El règim especial de Barcelona

Encara que molt breument, convé assenyalar que dintre del general uniformisme que presideix la legislació local, una excepció notable la constitueix la previsió d'un règim especial per a aquells municipis que presenten característiques singulars, com és el cas de les grans ciutats i, en concret, el de la ciutat de Barcelona. En efecte, dintre de la legislació de règim local del període franquista, la Llei de 7 de novembre de 1957 va autoritzar el Govern per establir règims municipals especials per a les ciutats de Madrid i de Barcelona, i en virtut d'això es va dictar el Decret de 23 de maig de 1960, anomenat correntment Carta Municipal, encara vigent, pel qual s'aprova el text articulat del règim especial del municipi de Barcelona. Així mateix, l'art. 75 LMRLC ha recollit la previsió d'un règim singular per a Barcelona, que haurà de ser aprovat per llei del Parlament. D'aquesta manera es possibilita fer front a les peculiaritats que presenta el govern d'una ciutat amb les dimensions i la problemàtica específica d'una gran capital, i que van des de les necessitats d'estructura organitzativa i procedimental interna fins als aspectes competencials i de serveis singulars, passant per les exigències financeres específiques. Tot i tractar-se de problemàtiques diverses, no hi ha dubte que en el cas de Barcelona hi ha una estreta vinculació entre el fet de la gran ciutat i el fenomen metropolità en què aquella s'insereix, de manera que en el futur caldrà ajustar les normatives que avui aborden per separat aquestes dues qüestions.

El règim especial del municipi de Barcelona establert pel Decret 1166/1960, de 23 de maig, consisteix essencialment a atorgar més rellevància a la figura de l'alcalde com a òrgan clau en l'Administració municipal, dotant-lo d'àmplia capacitat gestora, executiva i decisòria, i que està assistit per una comissió executiva de la qual formen part els tinentes d'alcalde, altres regidors i els delegats de serveis. Aquests darrers són lliurement nomenats per l'alcalde com a directors de les grans àrees de l'Administració municipal, i significaren al seu dia una novetat en l'organització interna del municipi. Junt amb això, s'introduïen nous procediments de planificació i de gestió. Des del punt de vista econòmic, es va permetre establir noves figures tributàries que serien preses com a exemple en ulteriors reformes generals de les hisendes locals. Altres vessants del règim especial afectaven la problemàtica metropolitana i urbanística, i foren incorporades posteriorment a la legislació de l'àrea metropolitana de 1974. Possiblement aquesta relació entre règim especial de la gran ciutat i factor metropolità haurà de ser tingut en compte de nou en futures propostes d'intervenció legislativa.

L'organització comarcal

Antecedents

Ja s'ha assenyalat que la reivindicació comarcalista ha estat una constant del catalanisme polític, que ha vist en ella el prototipus d'un espai o demarcació amb identitat pròpia catalana, això és, expressió d'específiques vinculacions socials que no es corresponen amb les demarcacions fixades amb caràcter general per a tot el territori espanyol, com són les províncies. Històricament hi hagut, sens dubte, un fort component ruralista i romàntic en la voluntat de recuperació o de fixació d'uns espais o territoris pretesament naturals, però també les posicions més rigoroses i de sentit modernitzador han reiterat les al·lusions a la necessitat de delimitar una demarcació supramunicipal que tingui un paper estructurador del territori de Catalunya. Certament, determinats serveis estatals han tingut tradicionalment una projecció comarcal com, per exemple, actuacions en matèria d'agricultura, de regadius, serveis escolars i sanitaris i fins i tot d'organització de l'Administració de justícia - els partits judicials -, però mai no han trobat una expressió institucional pròpia i no s'ha passat d'establir uns àmbits d'actuació econòmica o de prestació de serveis determinats.

Els antecedents de l'actual organització comarcal que han tingut més influència els trobem en el període de la Generalitat republicana. Ja s'ha recordat l'esperit municipalista present en l'actuació de la Generalitat durant la Segona República, que es manifesta, entre altres coses, en la Llei municipal de Catalunya, aprovada fragmentàriament entre 1933 i 1934; però aquesta legislació únicament preveu, en efecte, els municipis com a entitats locals, sense introduir per a res l'element comarcal. El cert és que la comarca s'entenia essencialment com un instrument bàsic per a la divisió territorial, per a la personalització del territori de Catalunya i per a l'acció de la Generalitat, però no necessàriament per al Govern i l'Administració locals. És aquest el sentit de l'article 10 de l'Estatut de 1932 quan fa al·lusió a l'establiment de les demarcacions que la Generalitat cregui convenientes per al compliment dels seus fins.

La ponència per a l'establiment de la divisió territorial, dirigida per Pau Vila, treballà en tot moment, des de 1931, per definir els continents, la determinació de l'àmbit geogràfic de les comarques, sense saber amb claredat els continguts, és a dir, per a quines funcions o competències havien de servir i quina forma d'institucionalització calia donar-los. Els criteris adoptats per a la divisió foren fonamentalment de caràcter econòmic, sobre la base dels fluxos comercials i de la projecció dels mercats locals, tot i que es tingueren presents vinculacions històriques i condicionants geogràfics. Finalment, quan s'aprovà la divisió comarcal pels decrets de 27 d'agost i 23 de desembre de 1936, ja en plena Guerra Civil, s'establiren les conegudes 38 comarques exclusivament com a divisions per a l'organització dels serveis perifèrics de l'Administració regional, i com a mitjà d'organització de la Generalitat en una situació d'excepció, igual que les nou vegueries o demarcacions superiors agrupadores de diverses comarques.

La virtualitat de les comarques republicanes fou pràcticament nul·la, però deixà una profunda arrel en els plantejaments polítics, administratius, geogràfics i econòmics que posteriorment s'anaren formulant sota el franquisme i durant la transició democràtica. La consistència de la base aportada per la ponència de Pau Vila i el fet mateix d'haver-los donat concreció normativa per la Generalitat féu de les comarques de 1936 un símbol emblemàtic de l'organització territorial pròpia de Catalunya. Per això, en el procés de debat de la Constitució de 1978 es féu un esforç per permetre la seva previsió genèrica a la norma fonamental (art. 152.3 CE), i posteriorment l'Estatut d'autonomia assumí la comarca ja expressament, i molt més explícitament que l'Estatut de 1932, com un element estructurant de l'organització territorial de Catalunya (art. 5.1).

Abans d'arribar a la regulació general de l'estructura comarcal, ja en l'actual període constitucional trobem algunes iniciatives d'organització administrativa que prenen la comarca com a punt de referència. Citem, per exemple, la creació del Consell Intercomarcal de les Terres de l'Ebre l'any 1978, com a organisme de participació i representació política, merament consultiu i sense cap institucionalització ni competències executives. Més endavant, la Llei cat. 2/1983, de 9 de març, d'alta muntanya, va instituir les comarques de muntanya com a demarcacions específiques, dintre de les quals s'establiren uns consells amb funcions de canalitzar la participació i la informació en el procés d'elaboració d'uns plans específics per al desenvolupament econòmic i territorial de les comarques muntanyenques, segons el model de certes experiències centroeuropees en matèria de política especial per a les àrees d'alta muntanya. Posteriorment, aquestes comarques d'alta muntanya serien integrades en l'organització comarcal general, tot i que es manté la preservació d'unes funcions especials que corresponen a aquestes comarques.

Establiment i naturalesa de la comarca

Ja s'ha dit que l'article 5 EAC preveu la comarca, des de la perspectiva de l'organització general de Catalunya, com un element estructurador, i per tant amb una consistència molt més gran que l'adoptada per la LBRL en preveure la figura de la comarca al seu art. 42. En efecte, aquest darrer precepte considera la comarca com una entitat que agrupa diversos municipis les característiques dels quals determinin interessos comuns precisos d'una gestió pròpia o demandin la prestació de serveis d'àmbit superior al municipal. L'Estatut, en canvi, ordena que la llei que reguli l'organització territorial de Catalunya haurà de garantir l'autonomia de les entitats territorials, entre les quals s'hi pot comptar la comarca, cosa que significa que se sobreentén que la comarca institucionalitza els interessos específics d'una col·lectivitat. Per la resta, la LBRL només estableix els límits més enllà dels quals seria constitucionalment il·legítima la regulació de les comarques per part de les comunitats autònomes: el procés per a la implantació de les comarques ha de requerir un mínim d'acceptació per part dels municipis afectats, i l'atribució de competències a la comarca no pot significar el buidatge de les competències mínimes i obligatòries del ajuntaments, com ja s'ha dit més amunt.

El punt més discutit respecte a l'art. 42 LBRL és la possibilitat que els municipis s'oposin a la creació d'una comarca, si es té en compte que l'Estatut català preveu aquest nivell com d'implantació general. Per aquesta raó, es va incloure a la LBRL la disposició addicional 4a, que permet específicament per a Catalunya, atesos els seus antecedents històrics i les previsions estatutàries favorables a una comarcalització generalitzada, que el Parlament, per majoria absoluta, salvi les dificultats que la voluntat municipal pugui posar en contra del procés de comarcalització en tot el territori català. La STC 214/1989, de 21 de desembre, va considerar que aquesta singularitat no trencava el caràcter bàsic de la LBRL ni creava discriminacions respecte d'altres comunitats autònomes, ja que calia atendre les peculiaritats derivades dels diversos estatuts d'autonomia; tot i que en realitat, ni els antecedents catalans preveien la comarca com a entitat local ni l'Estatut de Catalunya és l'únic que preveu la implantació general de la comarca.

Una característica significativa de la legislació catalana d'organització territorial, dictada en desplegament de l'Estatut i en el marc de la LBRL, és que porta a terme la regulació de les comarques conjuntament amb les altres instàncies del sistema local de Catalunya, assenyaladament els municipis, a diferència de la política seguida per la Generalitat durant la Segona República, que articulà l'Administració local estrictament al voltant dels municipis. En efecte, la Llei cat. 6/1987 sobre organització comarcal, estableix normes específiques sobre la creació, organització, competències i finançament de les comarques, però la regulació general del seu règim jurídic es troba a la Llei municipal i de règim local de Catalunya (Llei 8/1987, de 15 d'abril).

Pel que fa a la creació de les comarques, la Llei 6/1987 distingeix dues situacions històriques diferents: en primer lloc, la formulació de la divisió territorial - el disseny del mapa comarcal inicial - i l'establiment per primer cop de l'organització comarcal amb abast general (art. 4 a 6); en segon lloc, les ulteriors modificacions del mapa comarcal i la creació de noves comarques singulars (art. 7 a 9). Per al primer pas, es parteix de la divisió comarcal aprovada l'any 1936, que se sotmet a consulta dels municipis, per passar a una ulterior aprovació de la mateixa divisió com a llei del Parlament. La consulta es va fer durant l'estiu de 1987, sense que hi hagués una oposició significativa i general, llevat dels municipis del Baix Penedès i del Barcelonès, i la divisió fou aprovada per la Llei cat. 22/1987, de 16 de desembre. Les 38 comarques així fixades reproduïen un mapa atent a la realitat econòmica de cinquanta anys enrera, i tot i el seu arrelament en la consciència social, és clar que no resulta en tots els casos el més adequat per a les necessitats actuals. El mateix art. 2 de la Llei d'organització comarcal disposa que l'àmbit territorial de les comarques ha de coincidir amb els espais geogràfics en què s'estructuren les relacions bàsiques de l'activitat econòmica i han d'agrupar municipis amb característiques socials i històriques comunes, alhora que aquests àmbits territorials han de ser adequats per fer efectius els principis d'eficàcia, de descentralització i participació en la prestació dels serveis públics; extrems que notòriament no es compleixen en molts casos, donada l'evolució demogràfica i econòmica experimentada després de mig segle.

En atenció a aquests criteris, i en aplicació de la disposició transitòria primera de la Llei d'organització comarcal, la Llei cat. 5/1988, de 28 de març, va crear tres noves comarques - el Pla d'Urgell, el Pla de l'Estany i l'Alta Ribagorça- que responen a una realitat més actualitzada d'interrelació social i econòmica, i donen lloc al mapa actual de 41 comarques, el qual ha sofert modificacions i retocs puntuals en 22 comarques, a través de la Llei cat. 3/1990, de 23 de gener, en la qual es recullen alguns dels suggeriments

fets durant la consulta municipal de 1987. Les posteriors modificacions del mapa, o la creació de noves comarques, que permetin apropar-se més als criteris territorials fixats a l'art. 2 de la Llei cat. 6/1987, hauran de seguir el procediment establert a l'art. 7 d'aquest text legal, que sempre requereix l'aprovació final per llei del Parlament, després d'un procediment que garanteix al màxim la participació de les entitats interessades.

Les comarques així creades, lluny de ser simples demarcacions territorials, com succeïa en l'anterior experiència republicana, són veritables entitats locals amb personalitat jurídica pròpia. Les possibilitats en aquest sentit previstes a l'Estatut han estat desplegades per la Llei d'organització comarcal, que en l'art. 3.1 disposa que "la comarca es constitueix com una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins".

En aquest precepte es reuneixen tots els elements que configuren la naturalesa jurídica de la comarca, la qual no varia pel fet que aquella sigui una institució fruit d'una major capacitat de disposició o autoorganització de la comunitat autònoma.

Organització

La LBRL deixa al legislador autonòmic una àmplia llibertat per regular l'organització política i administrativa de les comarques. Únicament estableix el principi que els òrgans de govern han de ser representatius dels ajuntaments que agrupin (art. 42.3 LBRL), cosa que subratlla el caràcter de la comarca com a entitat de segon grau en tant que agrupació de municipis. A partir d'aquesta base, la Llei d'organització comarcal de Catalunya regula l'organització interna de la comarca al voltant de dos elements bàsics: el consell comarcal i el gerent.

Al consell comarcal corresponen el govern i l'administració de la comarca (art. 12), és a dir, institucionalitza l'entitat comarcal. Ara bé, està constituït, al seu torn per tres òrgans: el ple, el president i la comissió especial de comptes. El punt essencial que planteja l'organització del consell comarcal és la configuració i el sistema d'elecció del màxim òrgan col·legiat, el ple del consell. D'una banda, la solució insinuada per la LBRL i concretada, com es veurà, per la Llei cat. 6/1987, en el sentit de fixar l'elecció de segon grau per als membres del consell, resulta discutible si es vol fonamentar una més gran vinculació entre la comarca i la població subjacent. En el dret comparat i fins i tot en institucions intermèdies peculiars d'altres comunitats autònomes - consells i cabildos insulars, territoris històrics, etc. - s'estén la tendència a vincular molt més immediatament aquestes entitats a l'electorat per mitjà de l'elecció directa dels seus membres, la qual cosa permet consolidar el seu grau de legitimitat social, en lloc d'articular-se sobre eleccions de segon grau.

Encara resulta més opinable la solució concreta que la llei catalana ha establert respecte al sistema per determinar la composició dels consells comarcals i procedir a l'elecció dels seus membres, que varia entre 19 i 39 segons el nombre d'habitants de cada comarca. La fórmula fixada per la Llei d'organització comarcal (art. 20 i sq) parteix dels resultats obtinguts pels partits, coalicions i agrupacions a les eleccions municipals: s'atorga a cada formació electoral un nombre de consellers comarcals proporcional al percentatge de vots obtinguts a tots els municipis i al percentatge de regidors obtinguts al conjunt d'ajuntaments, però es dobla el valor d'aquest darrer percentatge. D'aquesta manera es concedeix més pes als municipis petits i als rurals en la determinació de la composició dels consells comarcals, ja que malgrat la seva escassa demografia poden veure multiplicats i sobredimensionats els efectes de la seva composició política quant al nombre de regidors, i això en detriment de la representació més general de tota la població comarcal i dels ajuntaments de majors dimensions.

Aquest fet ha estat objecte de moltes crítiques per l'artificiositat i manca de fonamentació, com també pels efectes distorsionants de la representativitat política.

Un cop conegut el nombre de consellers que correspon a cada força política, la Junta Electoral convoca directament els representants dels partits i agrupacions - no els regidors escollits, com es fa per a les diputacions perquè designin d'entre els regidors que tenen en els ajuntaments de la comarca aquells que han de formar part del consell comarcal, amb el límit de tres del mateix ajuntament per cada partit o agrupació, llevat que això impedisís cobrir tots els llocs que els corresponen. Es produeix, doncs, un nou allunyament de la participació directa en l'elecció del consell comarcal, que queda en mans dels òrgans

dels partits, la qual cosa debilita encara més els febles lligams que hi ha entre l'organisme comarcal i la població.

El ple del consell comarcal escull el president, el qual té funcions sobretot representatives i formals, a més d'aquelles que li delegui el ple, tot i que té la facultat d'impartir instruccions al gerent de la comarca; el president ha de nomenar un o mes vice-presidents.

El ple del consell comarcal exerceix les màximes funcions normatives i pressupostàries i de govern i administració, i li correspon nomenar i separar lliurement el gerent. No està prevista una comissió de govern amb caràcter necessari, però el ple té llibertat per constituir les comissions que estimi convenientes (art. 18 Llei cat. 6/1987). Per aquesta via, i sobretot a través del reglament orgànic del consell comarcal, s'ha estès la pràctica de crear una comissió de govern per tal de recuperar per als òrgans representatius certes funcions executives que altrament convergrien en el gerent, i també un consell d'alcaldes de la comarca, amb funcions informatives i consultives, per reforçar la relació entre el consell comarcal i els ajuntaments i permetre participar en el consell aquells ajuntaments que no hi tenen cap representant. Pel que fa a la comissió especial de comptes, els seus membres són designats pel ple, i examina i emet anualment l'informe sobre els comptes del consell.

La figura més innovadora en l'organització comarcal és la del gerent. Es tracta d'un càrrec de confiança - funcionari eventual, per al qual no s'exigeix cap titulació particular- que és nomenat i separat pel ple del consell comarcal, i posseeix àmplies funcions executives, de direcció administrativa i de gestió ordinària, i fins i tot pot autoritzar i disposar despeses.

Actua sempre d'acord amb les directrius del ple i sota les instruccions del president, i àdhuc pot rebre competències per delegació d'aquells òrgans (art. 17 Llei cat. 6/1987).

Aquesta figura del gerent s'ha experimentat en altres països, i la seva introducció en l'organització comarcal pretén reforçar la idea de professionalització en l'activitat administrativa del consell comarcal i de modernització d'una institució que altrament podria semblar exclusivament deliberant i poc activa; una dinàmica que pot arribar a transmetre's als ajuntaments de la comarca amb menys capacitat d'acció.

Assenyalem, en fi, la possibilitat que el consell comarcal, a través d'un conveni, pugui utilitzar els mitjans materials i personals del municipi capital de la comarca o d'un altre municipi (art. 35 Llei cat. 6/1987), mesura raonable que permet simplificar la disposició d'estructures burocràtiques, però que cal combinar amb la previsió que el consell comarcal pugui utilitzar organismes descentralitzats o subcomarcals - òrgans perifèrics, organismes autònoms, organismes locals- per prestar determinats serveis d'àmbit inferior a la comarca (art. 29.1 Llei cat. 6/1987). La realitat posa de manifest que s'ha desenvolupat, a més, una creixent activitat de creació d'organismes autònoms i entitats sotmeses al dret privat, com també d'altres òrgans de participació i representació d'interessos.

Les competències de la comarca

Ja s'ha assenyalat més amunt la diversitat de vessants que presenta la comarca des del punt de vista funcional, això és, a partir de les competències que té atribuïdes. La posició de la comarca és, en aquest sentit, polivalent ja que compleix diverses funcions al mateix temps, segons la tipologia de les competències que en cada cas es prenguin en consideració, i que es poden resumir en les següents categories: competències pròpies de la comarca; competències d'origen municipal i competències procedents de l'Administració de la Generalitat. Vegem ràpidament aquestes categories, no sense recordar el límit establert a l'art. 42.4 LBRL quan disposa que la creació de les comarques no pot suposar la pèrdua per als municipis de la competència per prestar els serveis mínims i obligatoris ni la privació de tota intervenció municipal en els àmbits materials enumerats a l'art. 25.2 LBRL. En aquest sentit, la STC 214/1989, de 21 de desembre, admet efectivament que "la creació de noves entitats necessàriament ha de repercutir en la redistribució dels nivells competencials de les entitats existents, però (...) aquesta reacomodació competencial no es pot fer a expenses d'eliminar les competències de les entitats l'autonomia de les quals queda constitucionalment garantida".

Competències pròpies de la comarca

En primer lloc, recordem que l'Estatut disposa la garantia legislativa de l'autonomia de la comarca. Això significa, d'entrada, que es considera la comarca com a exponent d'uns interessos propis i específics de la col·lectivitat general que sustenta la comarca, al marge que a l'interior d'ella hi coincideixin o no altres institucions, com són els municipis. A diferència de la LBRL, que concep la comarca de manera molt tímida i bàsicament com a entitat de col·laboració i suplència municipals, l'Estatut i la legislació catalana, en reconèixer i garantir l'autonomia comarcal, obren la perspectiva que obliga a atorgar a les comarques unes competències pròpies suficients per satisfer els seus interessos específics.

La Llei d'organització comarcal, tanmateix, no atribueix a la comarca cap competència en qualitat de pròpia de la comarca. El que fa és enumerar un seguit de matèries respecte de les quals, les lleis que les regulin, hauran de preveure algun tipus de competència de la comarca sobre aquelles matèries (art. 25 Llei cat. 6/1987): ordenació del territori i urbanisme, sanitat, serveis socials, cultura, esport, ensenyament, salubritat pública i medi ambient. Així doncs, queda clar que en el moment de la seva creació, la llei no atribueix a les comarques cap tipus de competències pròpies i específiques, de manera que les comarques neixen pràcticament buides. Hauran de ser les posteriors lleis que dicti el Parlament de Catalunya en les diverses matèries esmentades les que vagin omplint la dotació competencial dels consells comarcals. Com a excepció a aquesta regla, l'art. 36 de la Llei 6/1987 reconeix directament a la comarca certes facultats en l'elaboració i execució dels plans territorials parcials previstos a la Llei de política territorial.

Quant a aquestes competències pròpies, cal assenyalar alguns extrems. D'una banda, la fórmula seguida de remetre's al legislador sectorial perquè atribueixi competències en certs camps materials és similar a la seguida per l'art. 25.2 LBRL pel que fa als municipis, en el sentit que no s'especifica que tals competències ho hagin de ser en qualitat de pròpies de l'entitat local, de manera que podrien ser merament delegades; possibilitat aquesta darrera que l'art. 63.2 LMRLC ha exclòs per als municipis, per als quals exigeix que es tracti de competències pròpies, però no per a les comarques. I, a més, aquesta previsió d'atribució competencial no està acompanyada de la determinació d'un estàndard mínim de prestació obligatòria de serveis que en tot cas hagin de ser exercits per la comarca, a diferència del que està previst a l'art. 26.1 LBRL pels municipis. Això fa que el contingut del que hagi de ser l'àmbit propi d'actuació de la comarca quedi forja indefinit, i que resulti molt més feble el nivell de protecció de l'autonomia comarcal que l'Estatut preveu, per a la qual cal un nucli de competències pròpies.

D'altra banda, les matèries enumerades a l'art. 25.1 Llei cat. 6/1987 com a camp bàsic de la dotació competencial de les comarques coincideix en gran mesura amb aquelles matèries en les quals, segons els art. 25.2 LBRL i 63 LMRLC, les lleis han de reconèixer competències dels municipis. Això posa de manifest la proximitat entre el nivell municipal i el comarcal i l'estreta relació que hi ha d'haver entre ells, però al mateix temps fa preveure que l'espai propi d'actuació de les comarques s'anirà delimitant en concurrència amb les competències municipals i, fins i tot, a expenses d'aquestes.

Tot i així, la pràctica seguida pel legislador català en els primers cinc anys de funcionament dels consells comarcals, a l'hora d'atribuir-los competències pròpies en les matèries esmentades, no ha estat gens decidida: amb caràcter general, únicament els han estat reconegudes algunes competències, i de no excessiva transcendència pràctica, per la legislació de museus, esports, sanitat i formació d'adults, a més d'altres específiques en matèria d'abastiment d'aigües a l'àrea de Barcelona. Hi ha altres lleis que preveuen més indefinidament l'atribució de competències als ens locals, sense especificar a quin nivell, cosa que no pot entendre's com una dotació competència) expressa i pròpia per a les comarques, encara que possibiliti futures intervencions, com veurem. En definitiva, és una posició molt poc definida i amb escassa convicció, la del legislador català, quan arriba el moment de donar poders reals a les comarques.

Competències de procedència municipal

Una concreció més gran es troba en la Llei d'organització comarcal pel que fa a les competències de les comarques de procedència o extracció municipal. Ja s'ha dit que aquesta és una de les vessants que predominen en la introducció de la comarca com a nivell territorial, tant en la LBRL com en la legislació catalana; així que aquesta preveu un seguit de possibilitats d'intervenció comarcal respecte dels municipis del seu territori.

L'art. 26 Llei cat. 6/1987 disposa que, pel que fa a les activitats i els serveis de competència municipal, correspon a la comarca:

- establir i prestar els serveis públics mínims, en cas de dispensa o en els supòsits especials establerts per la legislació de règim local;
- exercir competències municipals per delegació o per conveni;
- establir i prestar serveis supramunicipals complementaris dels municipals i realitzar obres d'infraestructura general o complementàries per a l'establiment o la prestació dels serveis municipals;
- disposar la conversió de competències municipals en comarcals, i
- coordinar els serveis municipals, per raons d'interès comarcal.

A més, l'art. 33 de la mateixa Llei d'organització comarcal preveu que les comarques puguin realitzar funcions de cooperació i d'assistència municipals, bàsicament realitzant per als ajuntaments l'assessorament jurídic-administratiu, econòmic-financer i d'obres i serveis; i també preveu que les comarques hauran de garantir subsidiàriament als ajuntaments l'exercici de les funcions de secretaria i de control i fiscalització.

Amb relació a totes aquestes possibilitats d'intervenció comarcal connectades amb les competències i serveis municipals, resulta de gran importància el programa d'actuació comarcal regulat a l'art. 27 de la Llei cat. 6/1987. Es tracta, en efecte, d'un instrument d'ordenació i programació de l'activitat del consell comarcal i en especial d'establiment de criteris prèvia per a tota actuació que incideixi en l'àmbit municipal, cosa que és pràcticament un pressupost que condiciona la legitimitat de qualsevol intervenció comarcal sobre els municipis; i a més ha d'incloure les previsions d'actuació de les competències pròpies del consell i de les delegades o assignades per l'Administració de la Generalitat. El programa és elaborat pel consell comarcal, prèvia consulta amb els municipis. Un cop elaborat, torna a ser sotmès a consulta municipal, i a informació pública, i és aprovat definitivament pel ple del consell comarcal. Aquest instrument, certament innovador, ha de tenir presents la diversitat dels municipis i les necessitats específiques de la comarca, de forma que es permeti una ajustada concreció de la distribució de competències, serveis i obres entre el consell i els diversos municipis de la comarca, a més d'especificar el quadre de les relacions de cooperació i assistència i de coordinació.

Una bona part de les competències comarcals en matèries municipals tenen l'objectiu de suplir les deficiències o incapacitats dels ajuntaments en la prestació dels serveis que els corresponen, normalment a causa de l'escàs potencial econòmic i organitzatiu dels petits municipis, així com complementar les actuacions municipals per sobre del nivell mínim obligatori que els pertoca. En aquest sentit pot dir-se que el consell comarcal assumeix el paper que l'art. 26.2 i 3 LBRL assigna a les diputacions provincials, i entra en clara concurrència amb elles. Per un altre costat, hi ha un conjunt d'intervencions de les comarques que depenen d'una prèvia delegació dels municipis, o d'un conveni amb ella. Hi ha, en aquests casos, un factor de voluntarietat tant per part del municipi que cedeix competències com per part de la comarca que les accepta, i a més permet un tracte diferenciat davant situacions municipals distintes per raó de dimensions, capacitat, etc., la qual cosa afavoreix la modulació de les competències comarcals en funció de les necessitats i possibilitats reals de cada municipi. Per aquesta via també és possible, d'altra banda, que la comarca supleixi el municipi en la prestació dels serveis mínims obligatoris.

Els casos més delicats en la relació entre competències comarcals i municipals són la conversió en comarcal d'una competència municipal i la coordinació dels serveis municipals entre si per raons d'interès comarcal. Pel que fa a la conversió obligatòria de competències municipals en comarcals, aquesta suposa la pèrdua per part dels municipis de la capacitat d'intervenir allí on fins ara actuaven, i per això l'art. 30.1 de la Llei 6/1987 estableix uns requisits que garanteixen la consideració de la voluntat del conjunt dels municipis afectats i s'exigeix l'acord per majoria absoluta del consell comarcal. A més, cal que prèviament una llei hagi establert expressament la possibilitat de procedir a la conversió o comarcalització de la competència municipal, o bé que la llei hagi atribuït aquella competència alternativament al municipi o a la comarca. Seria discutible entendre que hi ha una atribució concurrent de la competència, a aquests efectes, en tots aquells casos, que com s'ha dit més amunt són abundants, en què les lleis atribueixen competències de manera genèrica als ens locals, sense especificar a quin d'ells corresponen al municipi o a la comarca.

Aquesta tècnica de convertir en comarcals les competències municipals té especial significació quan recau sobre serveis públics que presten els ajuntaments, de manera que comporti una incidència en els mitjans materials i econòmics, de manera que es preveu que es puguin fixar mesures compensatòries per als municipis afectats. La possibilitat de comercialitzar serveis municipals abasta també aquells serveis municipals que els ajuntaments han decidit gestionar associadament i són prestats a través de mancomunitats o consorcis, i s'han de traspassar a la comarca els béns i el personal que hi són adscrits

(art. 31). En qualsevol dels casos de conversió en comarcals de serveis municipals, cal que prèviament estiguin fixats al programa d'actuació comarcal els criteris per fer-ho, i també els del finançament corresponent, i que preceptivament es garanteixi la intervenció municipal en relació amb el servei de què es tracti (art. 26.3); i mai pot afectar de manera imperativa els serveis mínims de caràcter obligatori (art. 30.1.d).

Pel que fa a la coordinació dels serveis municipals entre si, la Llei d'organització comarcal és conscient que aquesta competència de les comarques pot significar un risc d'interferència en el camp de l'autonomia municipal. Per això es requereix que la coordinació estigui justificada per raons d'interès comarcal, raons que cal acreditar i que han de tenir una prèvia cobertura en els criteris generals per a la coordinació, i que cal incloure al programa d'actuació comarcal. A més, la Llei prohibeix expressament que el consell comarcal imparteixi directrius o instruccions que incideixin en el camp de l'autonomia municipal en l'exercici de les seves competències, criteri que s'aplica sobretot respecte de les que tenen atribuïdes com a pròpies (art. 26.1. e i 27.1. g).

Competències delegades i assignades per la Generalitat

El tercer bloc competencial dels consells comarcals és el que procedeix de l'Administració de la Generalitat. En efecte, l'art. 25.3 de la Llei cat. 6/1987 disposa que la comarca exerceix les competències que li delega o que li assigna l'Administració de la Generalitat, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local. 1 en aquest sentit, els art. 122 i sq.

LMRLC regulen efectivament la delegació i l'assignació de competències autonòmiques en els ens locals de Catalunya, sense establir, però, cap preferència per un o altre nivell de l'Administració local - la instància local més idònia, diu l'art. 123.2 LMRLC-, ni cap particularitat en el règim d'aquestes atribucions competencials per al cas de dirigir-se a les comarques. No sembla que segons la legislació local catalana aquesta hagi de ser una via rellevant de dotació competencial dels consells comarcals; i, tanmateix, la praxi seguida pel Govern de la Generalitat des de la constitució dels consells comarcals posa de manifest que el gruix de les poques competències que han estat reconegudes a les comarques ho són a títol de delegació per part de l'Administració autonòmica, i no com a pròpies de les entitats comarcals. La delegació de competències a les comarques s' acostuma a realitzar, segons permet l'art. 122.2 LMRLC, de manera específica per a cada consell comarcal, moltes vegades a sol·licitud d'aquest, a través de la firma d'un conveni específic entre el departament de la Generalitat competent en la matèria i el consell comarcal, tot això previ acord del Govern que estableixi les condicions i els termes de la delegació. D'aquesta forma es pot atendre les circumstàncies particulars de cada comarca, la capacitat econòmica i de gestió, les dimensions i nombre d'habitants, etc. Tot això és força positiu de cara a superar el tractament excessivament uniforme de la posició de les entitats locals que presideix' per regla general la legislació administrativa. En virtut d'aquestes previsions, des de 1988 s'han dictat diversos decrets del Govern de la Generalitat que han previst la delegació de competències a les comarques en matèries com activitats classificades, serveis socials, foment de l'ocupació, transport escolar, menjadors i colònies escolars, arxius històrics, etc., a partir dels quals s'ha procedit a la firma dels corresponents convenis per tal de precisar l'abast i els efectes econòmics de cada delegació.

Certament, la tècnica de delegar competències en els consells comarcals pel procediment indicat té la característica de la necessitat que cada consell comarcal accepti la delegació; però s'ha de tenir present que el règim general de les competències delegades continua situant el seu exercici pel consell comarcal sota certes potestats de direcció i control de la Generalitat (art. 124 i 125 LMRLC). En aquest sentit, la delegació incrementa la vinculació de la comarca a l'organització administrativa autonòmica, de la qual arriba a esdevenir un element d'organització impròpia o indirecta, i això té la seva rellevància si es té en compte el volum de competències delegades que tenen els consells comarcals enfront de les migrades competències pròpies. En realitat, es dilueix totalment l'efecte descentralitzador que es podia atribuir a l'organització comarcal, la qual apareix més assenyaladament com una entitat gestora d'interessos d'altres instàncies, per a la qual cosa és irrellevant l'autonomia que l'Estatut reconeix a la comarca.

Aquesta posició funcional dels consells comarcals es completa amb la previsió que posseïxin competències assignades o encomanades per la Generalitat. L'assignació de competències o encomanament de gestió, com ho denomina l'art. 15 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques, significa la gestió ordinària de competències de la Generalitat per part de l'ens comarcal. Això vol dir simplement que la Generalitat utilitza instrumentalment l'aparell

burocràtic dels consells comarcals per gestionar els seus serveis propis. En aquest cas, el consell comarcal apareix despullat de tota personalitat pròpia, i esdevé una pega més de l'aparell administratiu de la Generalitat, la qual reté totes les potestats de direcció i control de la gestió (art. 126 LMRLC).

L'assignació de competències és una tècnica que va introduir-se en la Llei del procés autonòmic (art. 5) i posteriorment fou recollida a la LBRL (art. 37), sobre la base d'antecedents en l'ordenament regional italià que també trobaren acollida en alguns estatuts d'autonomia espanyols, i que pretén evitar la duplicitat d'estructures burocràtiques i l'excessiu desplegament d'administracions perifèriques. Amb aquesta finalitat es permet que en lloc de crear nous òrgans per gestionar certs serveis, la Generalitat es valgui com si fossin seus dels òrgans de la comarca. Aquesta, naturalment, ha d'acceptar les competències assignades.

Està prevista la utilització d'aquesta tècnica d'assignació o encomanament de gestió en la normativa d'execució del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya, a través del qual la Generalitat coopera en la realització i finançament d'obres locals. Essent aquesta una competència de la Generalitat, s'encomanen als consells comarcals - i supletòriament a les diputacions o a la mateixa Administració perifèrica de la Generalitat, heus ací l'equiparació - les funcions de gestió del Pla, que inclou el control de l'execució de les obres, la seva recepció, el lliurament de les subvencions, etc.

El conjunt de les competències delegades i assignades o encomanades a les comarques per la Generalitat contribueixen a dissenyar aquestes entitats d'una manera molt encaminada a representar una estructura al servei de la Generalitat, de la qual passen a ser un element bàsic d'articulació territorial; i, això, alhora que la comarca intervé fortament en el camp de les competències i serveis municipals.

El règim especial de la Val d'Aran

Al moment d'aprovar-se l'Estatut d'autonomia es tingué en compte la singular tradició històrica de la Val d'Aran, comarca situada geogràficament en la vessant atlàntica i lligada a les cultures gascona i occitana. Així, la disposició addicional primera EAC estableix que hauran de ser "reconegudes i actualitzades les peculiaritats històriques de l'organització administrativa interna de la Val d'Aran". En efecte, a més de les qüestions culturals i lingüístiques - el tema de la parla aranès al qual ja ens hem referit en un altre capítol -, l'estructura administrativa de l'organització interna d'aquella vall pirinenca ha estat característica respecte de la resta del territori català, i ha sobreviscut fins i tot al Decret de Nova Planta de 1716 i perdurat fins al 1834. En concret, la Val d'Aran havia disposat històricament, a més de l'organització municipal de base, d'una estructura supramunicipal de govern articulada a partir de divisions territorials pròpies.

La Llei d'organització comarcal també va preveure, en la disposició addicional primera, la futura actualització d'aquella organització peculiar de la Val d'Aran, "en el marc dels principis que estableixen les lleis de règim local i d'organització territorial de Catalunya".

Finalment, la Llei cat. 16/1990, de 13 de juliol, sobre el règim especial de la Val d'Aran, ha portat a terme aquesta regulació peculiar: Sense entrar en detalls, n'hi ha prou a assenyalar que el restabliment i posada al dia d'aquell sistema tradicional d'organització es tradueix en la institució del Consell General, que s'organitza en el Ple, el síndic i la Comissió d'Oïdors de Comptes. El Consell General, format per tretze membres, és elegit directament pels veïns sobre la base de sis circumscripcions electorals anomenades "terçons", que recuperen àmbits supramunicipals tradicionals. El Consell General elegeix d'entre els seus membres el síndic, cap de l'Administració pròpia de l'Aran, que posseeix funcions executives i representatives de certa importància; càrrec que és incompatible amb el d'alcalde. Hi ha, per tant, sensibles diferències respecte de l'organització comarcal general, sobretot en l'elecció i composició del Consell.

També hi ha certes diferències quant a les competències de la Val d'Aran. La Llei especial reconeix la competència plena del Consell General en tot allò que fa referència al foment de l'aranès i de la seva cultura, i estableix una llarga llista de matèries, més extensa que la prevista en general per a les comarques, en les quals la Generalitat ha de cedir competències al Consell General, competències que poden ser plenes en la mesura que així ho determinin les lleis del Parlament. Poques han estat, però, les transferències efectives de competències i de mitjans materials, personals i econòmics que s'han portat a terme, i s'han limitat a matèries de patrimoni cultural, difusió cultural i política lingüística.

Text	d00343
Tema	Finançament i pressupost
Referència	PADRÓS, XAVIER. "La hisenda de la Generalitat de Catalunya". A: ALBERTÍ, E. (coord.). <i>Manual de dret públic de Catalunya</i> . 3a. ed. Barcelona-Madrid: Generalitat de Catalunya – Institut d'Estudis Autonòmics – Marcial Pons, 2002. Pàg. 433-491.

1. El marc constitucional del finançament i el seu desenvolupament

La Constitució es refereix al finançament de les comunitats autònomes fonamentalment en els articles 156, 157 i 158. En aquests preceptes s'estableixen els eixos principals d'ordenació de la matèria, consagrant-se l'autonomia financera de les CA amb els matisos propis de l'Estat autonòmic, garantint-los una recursos determinats i obrint la porta al desenvolupament posterior del sistema a través d'una llei orgànica.

L'article 156.1, en efecte, reconeix l'autonomia financera de les CA "per acomplir i exercir les seves competències d'acord amb els principis de coordinació amb la Hisenda estatal i de solidaritat entre tots els espanyols". Del text constitucional mateix resulta, i en aquest punt ha insistit el TC, que l'autonomia financera no es configura en termes absoluts, sinó que apareix sotmesa a les limitacions específiques que deriven de la seva connexió amb els principis de coordinació i de solidaritat (STC 179/1987, de 12 de novembre, FJ 2). En aquest sentit, el principi de solidaritat que apareix com a element vertebrador de l'organització territorial de l'Estat en altres preceptes constitucionals (articles 2 i 138) i que ha estat qualificat també pel TC com a inspirador de l'autonomia financera (STC 183/1988, de 13 d'octubre, FJ 5) es recull de manera explícita en la determinació d'alguna de les fonts de finançament, i el de coordinació ha de jugar un paper decisiu en la regulació de l'exercici de les competències financeres de l'Estat i de les CA.

L'article 157.1, d'una manera genèrica, estableix quins són els recursos de les CA, tant d'origen estatal com pròpia. Els primers són: els impostos cedits totalment o parcialment per l'Estat, les altres participacions en els ingressos de l'Estat, les transferències d'un fons de compensació interterritorial i les altres assignacions a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat. Com a recursos propis de les CA figuren: els recàrrecs sobre impostos estatals; els seus impostos, taxes i contribucions especials; els rendiments procedents del seu patrimoni i ingressos de dret privat, i el producte de les operacions de crèdit.

Per la seva banda, l'article 158, desenvolupant l'anterior catàleg de recursos, assenyala que en els pressupostos generals de l'Estat es podrà establir "una assignació a les Comunitats Autònomes en funció del volum dels serveis i de les activitats estatals que hagin assumit i de la garantia d'un nivell mínim en la prestació dels serveis públics fonamentals en tot el territori espanyol" i prescriu la constitució d'un Fons de Compensació destinat a despeses d'inversió "per tal de corregir desequilibris econòmics interterritorials i fer efectiu el principi de solidaritat".

El marc constitucional es completa amb sengles disposicions específiques sobre l'exercici de les competències financeres. En concret, l'article 156.2 preveu que les CA "podran actuar com a delegats o col·laboradors de l'Estat en la tasca de recaptació, gestió i liquidació de recursos tributaris d'aquest, d'acord amb les lleis i els Estatuts", i l'article 157.2 assenyala que les CA "no podran adoptar en cap cas mesures tributàries sobre béns situats fora del seu territori o que constitueixin un obstacle per a la lliure circulació de mercaderies o de serveis"; precepte que cal connectar amb l'article 139.2 CE, segons el qual "cap autoritat no podrà adoptar mesures que directament o indirectament obstaculitzin la llibertat de circulació i establiment de les persones i la lliure circulació de béns per tot el territori espanyol", i amb el

mateix article 133.2 CE que reconeix a les CA la potestat d'establir i exigir tributs, d'acord amb la Constitució i amb les lleis.

Finalment, la regulació de l'exercici de les competències financeres que deriven del sistema de recursos definit a l'article 157.1, així com la de les normes per resoldre els conflictes que poguessin sorgir i la de les possibles formes de col·laboració financera entre les CA i l'Estat es remet, com s'ha indicat, a una possible futura llei orgànica (157.3 CE). Aquesta darrera previsió fou ràpidament desenvolupada mitjançant l'aprovació de la LO 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes (LOFCA).

Efectivament, tot i que l'EAC, únic estatut de les CA de règim comú aprovat abans de la LOFCA, havia ja procedit a desplegar algunes de les previsions constitucionals (sobre el sistema de recursos de la Generalitat de Catalunya, en particular en allò referent als impostos cedits i a la participació anual en els ingressos de l'Estat, i sobre la forma d'exercici de les competències d'índole tributària), prefigurant així algunes de les solucions adoptades després a l'esmentada LOFCA, aquesta constitueix l'instrument normatiu fonamental per al desenvolupament dels principis constitucionals en matèria de finançament i ha vingut a establir els eixos generals d'ordenació de l'activitat i de les competències financeres de les CA, a més de concretar el seu sistema de recursos.

D'entrada, convé subratllar que el sistema de finançament dissenyat per la LOFCA es defineix pel seu caràcter obert, la qual cosa el fa susceptible de desenvolupaments diversos al llarg del temps. Aquesta obertura es manifesta en diversos aspectes:

- En l'àmbit normatiu, en la mesura que la normativa general sobre els recursos de les CA establerta a la LOFCA ha de concretar-se a través de disposicions ulteriors, com ha succeït amb les lleis de cessió de tributs, amb les successives regulacions del FCI o amb les lleis anuals de pressupostos i, en l'esfera autonòmica, amb la legislació sobre tributs propis i amb la legislació d'hisenda.
- En l'àmbit de la participació institucional, atès que la LOFCA introdueix determinats organismes de coordinació entre l'Estat i les CA, com el Consell de Política Fiscal i Financera de les CA o les comissions mixtes Estat-CA, als quals s'encomanen importants atribucions amb vista a l'evolució del sistema.
- En el disseny d'un sistema de recursos de les CA que no es presenta com una simple suma d'instruments que funcionen de manera independent, sinó que pel contrari existeixen entre ells connexions, com succeeix, per exemple, amb els tributs cedits i la participació en ingressos de l'Estat i les taxes inherents als serveis transferits que estan interrelacionats.
- En la dimensió temporal, atès que la mateixa LOFCA marca un primer període de finançament de caràcter transitori, prescriu la seva revisió obligatòria i possibilita successius períodes.

Aquest darrer aspecte esdevé justament un dels elements clau del sistema. La LOFCA, seguint l'article 45 i la disposició transitòria 3a de l'EAC, va preveure l'existència d'un primer període de finançament de caràcter transitori, que es feia coincidir amb el procés de transferència de serveis i funcions de l'Estat a les CA, com a conseqüència de l'aprovació dels corresponents EA. Dins aquesta primera fase, de posada en marxa de les autonomies, l'Estat estava obligat a garantir el finançament dels serveis transferits, de manera que d'entre el ventall de recursos a disposició de les CA previst a la CE, els d'origen estatal, i més concretament la participació en els ingressos de l'Estat, apareixien com els de més pes.

La LOFCA mateixa marcava, però, el punt final d'aquest període, que havia de concloure amb la finalització del traspàs dels serveis corresponents o, en qualsevol cas, quan s'haguessin complert sis anys des de l'entrada en vigor de FEA respectiu. Conseqüentment, es preveien també els mecanismes per a la revisió del sistema del període transitori, fonamentalment en allò relatiu a la participació en ingressos de l'Estat, i per a la posada en marxa d'un sistema definitiu de finançament. Justament amb l'Acord del Consell de Política Fiscal i Financera 1/1986, de 7 de novembre, es va aprovar el nou mètode per al període definitiu.

Sobre la base d'aquestes prescripcions, les CA de règim comú -totes menys la del País Basc i la de Navarra- han viscut fins a la data sota dos règims: el transitori, que en la pràctica es va prolongar fins al final de 1986, i l'anomenat definitiu, que va entrar en vigor l'1 de gener de 1987. No obstant això, com

que la LOFCA preveu la revisió periòdica d'elements del sistema com el percentatge de participació en els ingressos de l'Estat i com que, segons s'ha apuntat, hi ha un entramat de connexions entre els elements del sistema, la possibilitat de nous períodes queda oberta. D'aquí que justament l'any 1992 s'estigui ultimant una nova revisió del sistema per al període 1992-1996, a la qual es farà referència explícita en el darrer apartat d'aquest capítol.

Menció a part mereix el finançament de la sanitat i dels serveis socials, que segueix uns esquemes i una evolució pròpies, tal com es precisarà també més endavant.

2. Els ingressos de la Generalitat de Catalunya

2.1 Enumeració

Els recursos que segons l'esquema vigent per al període 1987-1991 han estat susceptibles d'integrar la hisenda de la Generalitat poden enumerar-se, atenent al seu origen, de la manera següent:

A. Ingressos proporcionats per l'Estat i altres administracions

- Rendiments dels tributs cedits.
- Percentatge de participació en els ingressos de l'Estat.
- Altres transferències dels pressupostos generals de l'Estat: FCI (fins a 1989) compensació transitòria (1990-1991), subvencions específiques, assignació per a l'anivellament de serveis.

B. Ingressos propis de la Generalitat

- Rendiments dels seus impostos, taxes i contribucions especials.
- Rendiments per recàrrecs sobre impostos de l'Estat.
- Rendiments dels seus preus públics.
- Producte de l'endeutament en qualsevol modalitat.
- Ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat.
- Producte de les multes i sancions en l'àmbit de la seva competència.

En relació amb aquesta enumeració cal efectuar tres tipus d'observacions:

a) Si es compara el llistat de recursos anterior amb el contingut als articles 157 i 158 CE es detecta la desaparició en el curs del quinquenni del FCI, l'aparició d'un nou recurs, si bé provisional (la compensació transitoria) i la incorporació al catàleg de recursos propis del producte de les multes i sancions i dels preus públics. Les diferències, perfectament enquadrables dins l'esquema obert del text constitucional, són, com després es veurà, fruit de l'evolució del sistema.

b) El grau de disponibilitat de la Generalitat sobre els recursos procedents de l'Estat no és igual en tots ells; pel que fa als tributs cedits i la participació en els ingressos de l'Estat, la Generalitat disposa de plena autonomia en la seva utilització, si bé ha d'assegurar la prestació dels serveis transferits; en canvi, la resta de recursos provinents de l'Estat han de ser utilitzats per la Generalitat amb finalitats concretes i predeterminades.

c) Finalment, el fet que el sistema prevegi uns recursos determinats no significa que tots ells constitueixin l'actual hisenda autonòmica. Així, en el camp dels ingressos d'origen estatal, l'assignació per a l'anivellament de serveis, prevista com a possibilitat ja en l'article 158.1 CE, no ha estat mai aplicada al llarg de tots aquests anys, com més endavant s'explicarà; en el camp dels ingressos propis, la Generalitat no ha utilitzat fins ara la possibilitat d'establir contribucions especials pròpies.

Per donar idea de la quantificació de cadascun dels ingressos i de la seva importància percentual pot veure's la relació d'ingressos per a l'any 1993 de la Generalitat i dels seus organismes autònoms administratius (amb exclusió dels ingressos de la Seguretat Social, sotmesos a un règim propi) en el quadre de la pàgina següent.

En aquest esquema s'observa el pes que tenen en el finançament actual de la Generalitat els ingressos procedents de transferències (63,6%) -tot i que aquí caldria descomptar els corresponents a la participació de les corporacions locals en els ingressos de l'Estat, que apareixen amb igual import a l'estat de despeses del pressupost i respecte dels quals la Generalitat es limita a fer de caixa pagadora sense capacitat de redistribució-. S'observa igualment el nivell important dels tributs cedits, de titularitat estatal i gestió autonòmica (22,3%), l'escàs paper dels ingressos tributaris propis (4%) i la no menyspreable significació del recurs a l'endeutament (10%).

Pressupost d'ingressos de la Generalitat i dels seus organismes autònoms administratius (MPTA)

1993	(%)		
TRIBUTS CEDITS	216.721	22,3	
Impost s/successions	26.432	2,7	
Impost s/patrimoni	28.000	2,9	
Impost s/transmissions patrimonials i actes jurídics documentats	114.161	11,7	
Taxa del joc	48.127	5,0	
Impost luxe (extingit)	1	0,0	
TRANSFERÈNCIES CORRENTS	596.258	61,3	
Participació impositiva	339.592	34,9	
Liquidació major despesa equivalent de l'Estat	22.000	2,3	
Subvencions específiques	54.602	5,6	
Fons CEE (FSE)	3.787	0,4	
Altres subvencions	2.048	0,2	
Participació impositiva de les corporacions locals	174.229	17,9	
TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL	22.505	2,3	
Fons CEE (FEDER i altres)	9.059	0,9	
Subvencions específiques	13.446	1,4	
INGRESSOS PROPORCIONATS PER ALTRES ADMINISTRACIONS	835.484	85,9	
TRIBUTS PROPIS I RECÀRRECS (*)	38.627	4,0	
Impost bingo	13.500	1,4	
Cànon d'infraestructura hidràulic	7.000	0,7	
Recàrrec taxa joc	3.850	0,4	
Taxes	14.277	1,5	
ALTRES INGRESSOS PROPIS	1.118	0,1	
ACTIUS FINANCERS	27	0,0	
PASSIUS FINANCERS	96.787	10,0	
INGRESSOS PROPIS DE LA GENERALITAT	136.559	14,1	
TOTAL INGRESSOS	972.043	100,0	

(*) No figura aquí el cànon de sanejament, que és gestionat per la Junta de Sanejament; entitat de dret públic sotmesa al dret privat. L'import pressupostat per a 1993 és 20.328 MPTA.

FONT: Pressupostos de la Generalitat per a 1993.

2.2 Classificació i característiques dels ingressos

Atenent al doble criteri de l'origen dels ingressos i de l'autonomia en la seva utilització i per a l'anàlisi posterior de cadascun d'ells, els recursos de la Generalitat poden classificar-se de la manera següent:

a) Ingressos proporcionats per l'Estat i altres administracions

Incondicionats:

- tributs cedits
 - participació en ingressos de l'Estat
- Condicionats:
- subvencions corrents i de capital de caràcter específic
- Complementaris:
- assignació per a l'anivellament de serveis

b) Ingressos propis de la Generalitat

Tributs propis:

- impostos
- taxes
- contribucions especials

Recàrrecs sobre impostos estatals

Preus públics

Procedents de l'endeutament: operacions de crèdit

Altres:

- ingressos patrimonials i altres de dret privat
- multes i sancions

Les característiques generals que configuren cadascun dels recursos de les CA i, en particular, de la Generalitat de Catalunya apareixen definides a la LOFCA i a la legislació de desenvolupament, estatal i autonòmica, a la qual s'ha fet referència anteriorment.

En concret, la definició i el règim general dels ingressos abans enumerats obeeix a les regles següents:

A. Recursos proporcionats per l'Estat

Tributs cedits

Tot i que tant la CE (article 157.1.a), com l'EAC (article 44.2) preveien com a recurs els impostos cedits, la LOFCA va ampliar l'abast de la possible cessió, referint-la no als impostos, sinó als tributs (article 4.1.c). D'altra banda, i amb independència de les previsions de l'EAC sobre la matèria, és també a la LOFCA on es conté la primera regulació dels tributs cedits, que es concreta en la seva definició, en l'enumeració dels susceptibles i dels no susceptibles de cessió i en l'establiment dels seus requisits generals.

En aquest sentit, són tributs cedits els establerts i regulats per l'Estat, el producte dels quals correspongui a la CA. En concret, segons l'article 11.1 LOFCA, podien ser cedits a les CA:

- L'impost sobre el patrimoni net.
- L'impost sobre transmissions patrimonials.
- L'impost sobre successions i donacions.
- La imposició general sobre les vendes en la seva fase minorista.
- Els impostos sobre consums específics en la seva fase minorista, excepte els recaptats mitjançant monopolis fiscals.
- Les taxes i altres exaccions sobre el joc.

A la vegada, i segons la disposició transitòria 3a LOFCA i fins que l'impost sobre el valor afegit no entrés en vigor, es considerava susceptible de cessió l'impost sobre el luxe que es recapta en destinació, com ja preveia l'EAC, la qual cosa suposava, en definitiva, una concreció dels esmentats impostos sobre consums específics o sobre vendes.

Pel contrari, i d'acord amb l'article 11.2 LOFCA, no podran ser objecte de cessió els impostos estatals següents:

- Sobre la renda global de les persones físiques.
- Sobre el benefici de les societats.
- Sobre la producció o les vendes, llevat de l'abans citada imposició sobre les vendes en la seva fase minorista.

- Sobre el tràfic exterior.
- Els que es recaptin a través de monopolis fiscals.

Complementàriament a aquestes disposicions, l'article 10 LOFCA estableix els següents requisits:

- La cessió s'entendrà efectuada quan hagi tingut lloc en virtut de precepte exprés de l'EA corresponent, sense perjudici que l'abast i les condicions de la cessió s'estableixin en una llei específica.
- La cessió podrà ser total (de la recaptació corresponent a la totalitat dels fets imposables del tribut) o parcial (de la recaptació d'algun o d'alguns dels fets imposables).
- L'atribució a les CA dels tributs cedits es farà:
 - Si són de naturalesa personal, en funció del domicili fiscal dels subjectes passius.
 - Si graven el consum, en funció del lloc en què el venedor realitzi l'operació a través d'establiments, locals o agències.
 - Si graven operacions immobiliàries, en funció del lloc on radiqui l'immoble.

a) Les previsions de la LOFCA es van desenvolupar fonamentalment durant l'anomenat període transitori. És en aquesta etapa, efectivament, que s'aprovà la Llei 41/1981, de 28 d'octubre, que regula la cessió de tributs de l'Estat a la Generalitat de Catalunya i que va entrar en vigor el dia 1 de gener de 1982; data a partir de la qual la Generalitat assumeix la gestió, recaptació, liquidació i inspecció dels tributs objecte de cessió (impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques, impost general sobre successions, impost sobre transmissions patrimonials, determinats fets imposables de l'impost sobre el luxe i taxa estatal sobre els jocs de sort, envit o atzar) amb l'abast i les condicions que fixava la llei. D'entre les característiques essencials del règim jurídic de la cessió interessa destacar que: a) la normativa per la qual es regiran els tributs cedits és la normativa estatal, b) la titularitat de les competències de gestió, liquidació, recaptació, inspecció i revisió dels tributs cedits correspon a l'Estat i c) la CA exerceix les dites competències per delegació de l'Estat, si bé la incoació d'actes d'investigació i comprovació per l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques pot correspondre també als serveis d'inspecció estatal, per la seva connexió amb l'impost sobre la renda de les persones físiques.

No obstant això, dos anys després, i ja aprovats tots els EA, es promulga la Llei 30/1983, de 28 de desembre, que estableix un marc genèric per a la cessió de tributs a totes les CA. La Llei 30/1983 té una especial incidència per a Catalunya perquè deroga la Llei 41/1981 en la part referent a qüestions alienes a la cessió de tributs de l'Estat i la modifica en allò referent a l'abast i les condicions de la citada cessió, la qual cosa va motivar la interposició de recurs d'inconstitucionalitat per part del Govern de la Generalitat. La STC 181/1988, de 13 d'octubre, que va resoldre el recurs, va estimar precisament inconstitucional i nul·la la modificació de la Llei 41/1981 en les matèries referents a l'abast i les condicions de la cessió de tributs en haver-se vulnerat les regles de procediment establertes a la disposició addicional 6a EAC, que imposaven l'acord, previ a la tramitació del projecte de llei, de la Comissió Mixta Estat- Generalitat, i, en canvi, va declarar constitucional la derogació de la Llei 41/1981 per la Llei 30/1983, en tots els aspectes no referits a la cessió de tributs. Així, i a títol d'exemple, resulta adequada a l'ordre constitucional, en no tractar-se de matèries referents a la cessió de tributs, la supressió, per la Llei 30/1983, de la intervenció de la Generalitat en la recaptació de tributs locals que preveia la Llei 41/1981. Igualment resulten adequades a l'ordre constitucional, per tractar-se de modificacions que afecten la cessió de tributs als quals no es refereix la disposició addicional 6a EAC, l'ampliació de la cessió de tributs sobre el joc (la Llei 41/1981 només es referia a la taxa estatal sobre els jocs de sort, envit o atzar; la Llei 30/1983 fa referència a les taxes i altres exaccions sobre el joc) i la concreció que es regularà per llei especial la cessió a les CA del rendiment que en el seu territori correspongui a l'IVA en la seva fase de gravamen sobre les vendes al detall, o altres impostos sobre la venda en la mateixa fase, quan s'estableixin aquestes figures (la Llei 41/1981 preveia que també aquí se seguís el mateix procediment previst en la disposició addicional 6a EAC).

Finalment, durant el període transitori i complint-se les previsions de la LOFCA i de la Llei 30/1983, la Llei 30/1985, de 2 d'agost, de l'IVA, va derogar el Reial decret legislatiu 875/1981, de 27 de març, del text refós de l'impost sobre el luxe i llurs disposicions reglamentàries, i es va suprimir aquest impost cedit, que s'havia mostrat com el més important des del punt de vista de la recaptació, si bé la modificació va comportar també l'increment del percentatge de participació.

b) L'Acord de 7 de novembre de 1986, amb el qual s'inaugura el període de finançament per al quinquenni 1987-1991, preveia l'ampliació de l'abast i de les condicions de la cessió de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats a les CA amb la cessió dels actes jurídics

documentats i preveia igualment que a partir del quart any de funcionament del sistema (és a dir, a partir de 1990) s'estudiés la possibilitat de cessió de l'IVA en la seva fase minorista.

Això no obstant, només la primera previsió es dugué a la pràctica. Poc més d'un any després de l'acord, a través de la Llei 32/1987, de 22 de desembre, que modifica la Llei 30/1983, es procedeix a l'ampliació de l'abast de les condicions de cessió de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

En l'actualitat, per tant, i després de l'evolució soferta al llarg dels successius períodes de finançament, els tributs cedits a la Generalitat són: l'impost sobre el patrimoni de les persones físiques, l'impost sobre successions i donacions, l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i les taxes i altres exaccions sobre el joc.

Percentatge de participació en els ingressos de l'Estat

Amb el sistema de recursos dissenyat per la CE, l'EAC i la LOFCA, en el qual el pes primordial correspon al finançament d'origen estatal i tenint en compte els marges específics a què se subjecta la cessió de tributs, l'element fonamental del finançament autonòmic, especialment en el període transitori, ha estat des del punt de vista quantitatiu, sens dubte, la participació en els ingressos de l'Estat. D'altra banda, el caràcter obert de la regulació de la LOFCA a què abans s'ha fet referència ha contribuït al fet que la determinació del percentatge, especialment també en el període transitori, hagi estat complexa i hagi esdevingut la principal font de problemes i alhora la prova test amb la qual se sol valorar la consistència del sistema.

La LOFCA, en efecte, va definir el percentatge sobre la base de la participació en la recaptació dels impostos estatals no cedits, va establir que s'havia d'aprovar per llei i que podia ser objecte de revisió únicament en els casos següents:

- Quan s'ampliïn o es redueixin les competències assumides per la CA, anteriorment realitzades per l'Estat.
- Quan es produeixi la cessió de nous tributs.
- Quan s'efectuïn reformes substancials en el sistema tributari de l'Estat.
- Quan transcorreguts cinc anys des de la seva posada en vigor se sol·liciti la revisió per l'Estat o per la CA.

El més important, però, és que la LOFCA preveia que la determinació del percentatge s'efectuaria de manera diferent en el període transitori i en el definitiu, en funció del que s'establí en la disposició transitòria la i en l'article 13 LOFCA.

a) Com ja s'ha avançat, en el període transitori, en efecte, l'Estat estava obligat a garantir el finançament dels serveis transferits a cada comunitat amb una quantitat igual al cost efectiu del servei en el territori d'aquesta en el moment de la transferència (disposició transitòria la.i LOFCA). A aquests efectes, i seguint també la línia avançada per l'EAC, es preveia l'adopció d'un mètode encaminat a la fixació del percentatge de participació. Nogensmenys, aquest mètode no es va fixar fins a l'Acord 1/1982, de 18 de febrer, del Consell de Política Fiscal i Financera i, d'altra banda, la primera aplicació del finançament sobre la base del percentatge de participació no es va produir fins a l'aprovació de la Llei 43/1984, de 13 de desembre, que estableix el percentatge per a 1984.

Es pot afirmar, doncs, que dins l'anomenat període transitori es distingeixen, almenys, dues etapes diferenciades: la primera, qualificada algunes vegades com a període o sistema provisional previ al període transitori pròpiament dit, que es prolonga fins a la Llei 43/1984, de 13 de desembre, abans citada, i la segona, que va des d'aquesta Llei fins a 1986.

No cal oblidar aquí que la primera CA de règim comú que va veure aprovat el seu EA després de Catalunya fou Galícia, el 6 d'abril de 1981, i que, de fet, el procés d'aprovació dels EA successius es concentra bàsicament en els anys 1982 i 1983, de manera que en aquesta primera etapa provisional, que transcorre entre 1980 i 1984, el finançament autonòmic va continuar basant-se en bona part en el sistema de transferències altament condicionades propi de l'etapa pre-autonòmica. No obstant això, també en aquests anys es produeix el desenvolupament progressiu de les previsions generals de la LOFCA,

especialment en l'àmbit normatiu, i singularment en el tributari. Les característiques essencials del període poden sintetitzar-se de la manera següent.

Des de la perspectiva del finançament del cost de les funcions i els serveis que s'anaven transferint a la Generalitat de Catalunya per part de l'Estat, es va continuar aplicant per a l'any 1980 la metodologia utilitzada per als traspassos durant el període pre-autonòmic, mentre que el percentatge per a l'any 1981 no fou abordat fins al febrer de 1982. Convé remarcar aquí que des del restabliment provisional de la Generalitat (Reial decret llei 41/1977, de 29 de setembre) i fins a l'any 1980 la Generalitat pre-estatutària, a banda dels mitjans materials i personals cedits per la Diputació Provincial de Barcelona i del recurs ocasional a l'endeutament, es finançava a través de transferències de l'Estat destinades a sufragar les despeses de primer establiment i els traspassos de competències del període, amb la peculiaritat que, en aquest darrer cas, el personal afectat pel traspàs continuava essent retribuït per l'Administració de l'Estat.

És al febrer de 1982 quan es produeixen dos acords fonamentals en el si del Consell de Política Fiscal i Financera: d'una banda, l'Acord de 18 de febrer de 1982, pel qual s'aprova el mètode de càlcul del cost efectiu i, d'altra banda, l'Acord de 25 de febrer de 1982, sobre el percentatge de participació per finançar els traspassos a Catalunya per a l'any 1982, que incloïa la regularització del percentatge per a l'any 1981.

L'Acord 1/1982, de 18 de febrer, estableix la forma de determinació del cost efectiu i defineix els elements d'aquest cost, això és, els costos directes, els indirectes i les despeses d'inversió. Els costos directes comprenen les despeses de personal i de funcionament, tant d'unitats centrals com perifèriques, directament relacionades amb la prestació dels serveis.

Els costos indirectes es computen com les despeses de personal i de funcionament, també d'unitats centrals i perifèriques, necessàries per realitzar les funcions de suport, direcció i coordinació dels serveis transferits. Finalment, es computen com a despeses d'inversió les de conservació, millora i substitució del capital públic afecte a la prestació del servei transferit, amb exclusió de la inversió nova.

Pel que fa als costos directes i indirectes, malgrat que l'Acord preveia la realització de treballs preparatoris i previs a la valoració per identificar, entre d'altres aspectes, les unitats, centrals o perifèriques, que directament o indirectament desenvolupen les funcions pròpies de les competències transferides, com ha posat en relleu la doctrina, la manca de dades precises prèvies sobre la desagregació de funcions en el si d'un Estat encara fortament centralitzat feien molt difícil la determinació exacta dels costos esmentats, que pels motius citats va haver de resoldre's en molts casos per la via de la negociació política.

Pel que fa a les despeses d'inversió, l'exclusió de la inversió que permetria l'ampliació del nivell de prestació del servei que, només en part, es compensarà a través de la seva inclusió al FCI, com es veurà, constitueix també un punt força perniciós dins el mètode adoptat.

Però és que, a més, i segons s'ha dit, el cost efectiu era constituït exclusivament pels tres elements esmentats i determinats de la manera també assenyalada, excloent-se, per tant, les subvencions de què disposaven els serveis de l'Estat abans de la transferència, sobre la base que no podien considerar-se elements del cost del servei, ja que eren instruments de la política econòmica de l'Estat. D'aquesta manera, les despeses que els serveis transferits poguessin tenir assignades en forma de subvencions a tercers quedaren fora del finançament via percentatge i es finançaven a través de subvencions condicionades a finalitats concretes (per exemple, les subvencions a la gratuïtat de l'ensenyament).

En qualsevol cas, és a partir d'aquesta metodologia que s'arribava al percentatge dins el qual es considerava el cost efectiu global dels serveis transferits per l'Estat a la CA, minorat pel total de la recaptació obtinguda per aquesta per tributs cedits, en relació amb la suma dels ingressos de l'Estat en els capítols I i II del darrer pressupost anterior a la transferència dels serveis valorats. A més, s'ha de remarcar aquí que, en virtut de l'article 19.4 de la posterior LPAut. la transferència de serveis, la prestació dels quals estigués gravada amb taxes o reportés ingressos de dret privat, comportava que la seva recaptació minorés també la valoració del cost efectiu del servei transferit.

Com s'ha indicat, i segons la LOFCA, la fixació del percentatge és matèria reservada a la llei. Per això mateix, a partir dels acords de febrer, es va plantejar un projecte de llei per a la fixació del percentatge de Catalunya per al 1982. El projecte presentat al Congrés no va prosperar perquè les Corts foren dissoltes, i no és fins a l'any 1984 que s'aproven primer la Llei 35/1984, de 15 d'octubre, que regularitza el

finançament de la Generalitat per als anys 1981, 1982 i 1983 i, després, la Llei 43/1984, de 13 de desembre, que fixa el percentatge de participació de les CA per al 1984.

No obstant això, la vigència del percentatge de l'any inicial (1984) va ser efímera i en els exercicis següents es va procedir a recalcular-lo, trencant la idea d'automatisme que estava present en l'EAC i la LOFCA. La raó fonamental d'aquesta actuació ha estat posada en relleu per la doctrina: es tractava d'evitar que el major creixement dels impostos de l'Estat no cedibles en els quals participen les CA proporcionés respecte de l'augment del cost efectiu dels serveis traspassats un excedent financer important a favor de les CA.

En aquest sentit, la deficient conceptualització del cost efectiu -amb les exclusions que abans s'han assenyalat (despeses d'inversió nova i subvencions) i les conseqüències que se'n deriven (utilització forçada del FCI per subsanar la no inclusió de la inversió nova en el cost efectiu o el condicionament exagerat de les subvencions)- unida al retard en la seva aplicació efectiva i, un cop aplicat, la seva manca d'automatisme, constitueixen els punts més febles del finançament autonòmic en el període transitori.

b) La situació ha experimentat un canvi notable en el període 1987-1991, ja que justament és en el càlcul de la participació en els ingressos de l'Estat (que ara es defineixen com la recaptació per impostos directes i indirectes, exclosos els tributs susceptibles de cessió i els ingressos que constitueixen recursos de la CEE i les recaptacions per cotitzacions a l'atur i a la Seguretat Social) on es produeixen sens dubte les novetats més significatives. En aquest sentit, es produeix la transició des del sistema de cost efectiu dels serveis transferits a un nou sistema que introdueix més objectivitat i automatisme.

Una major objectivitat perquè la participació es calcula en funció del volum de competències assumides -distingint, per tant, entre les CA de sostre màxim, això és, amb "competències d'educació" o "matèries de l'article 151 CE", i les altres CA- i sobre variables socio-econòmiques específiques, a les quals ja es referia l'article 13 LOFCA (població, riquesa relativa, esforç fiscal, superfície, insularitat i unitats administratives, de les quals la població és la que obté una major ponderació). L'aplicació dels criteris i de les fórmules de distribució del volum total de recursos entre les CA permet determinar el finançament incondicionat inicial de cada CA i el percentatge de participació, que s'obté del quocient entre el dit finançament inicial i els ingressos tributaris de l'Estat, tal com s'han definit anteriorment.

Un major automatisme perquè el percentatge es fixa per a cada comunitat i per als cinc anys del període i perquè s'estableixen també les regles d'evolució del finançament via percentatge (que, com a màxim, estarà limitat cada any pel creixement nominal del producte interior brut i, com a mínim, serà en cada exercici el mateix que s'hagi produït en les despeses equivalents de l'Estat) i els supòsits de revisió del percentatge, tal com preveia l'article 13 LOFCA.

c) Però també durant el període 1987-1991 les transferències per inversió han experimentat un canvi notable amb efectes sobre el bloc del finançament incondicionat i, més concretament, sobre el percentatge de participació. En el curs del quinquenni, en efecte, algunes CA han deixat de ser beneficiàries del FCI i s'ha instaurat una compensació transitòria que, més tard, i en el marc del nou acord per al període 1992-1996 ha estat absorbida pels recursos per a les despeses d'inversió nova, integrant-se així dins el percentatge de participació en ingressos de l'Estat. No obstant això, i per a la millor comprensió del sistema convé repassar l'evolució apuntada en aquest àmbit.

La compensació transitòria no apareix com a recurs de la Generalitat fins a l'any 1990. Concretament, és a través de la Llei 4/1990, de 29 de juny, de pressupostos generals de l'Estat per al 1990 que, amb motiu de la introducció d'una sèrie de canvis substancials en la regulació del FCI, s'estableix una anomenada "compensació transitòria" per a totes les CA, a la vegada que algunes d'elles (com Catalunya) deixen de rebre fons amb càrrec al FCI. És per aquest motiu que, per entendre el paper de la dita compensació -en definitiva, una transferència amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat- fer una breu recapitulació del procés seguit fins aquell moment pel FCI.

El FCI és definit a la LOFCA com a càrrega general de l'Estat (articles 4.2.b i 16.1), i s'ha de distribuir anualment per les Corts Generals i segons el procediment definit a l'article 74.2 CE entre CA, províncies que no formessin part de cap CA i territoris no integrats dins l'organització provincial.

En la primera regulació del FCI, la LOFCA preveia la seva dotació amb una quantitat no inferior al 30% de la inversió pública aprovada per a cada exercici en els pressupostos generals de l'Estat, havent-se de

destinar a despeses d'inversió en els territoris comparativament menys desenvolupats (projectes de caràcter local, comarcal i, provincial o regional d'infraestructures, obres públiques, regadius, ordenació del territori, habitatge i equipament col·lectiu, millora de l'hàbitat rural, transports i comunicacions, i, en general, inversions que col·laboressin a disminuir les diferències de renda i de riquesa entre els habitants dels diferents territoris). Igualment, la LOFCA preveia els criteris de distribució, remetent la seva ponderació a una futura llei i preveient-ne la revisió cada cinc anys.

A través de la Llei 7/1984, de 31 de març, es va establir la primera regulació general del FCI, que fins aquell moment havia estat objecte de regulació fragmentària en les lleis de pressupostos generals de l'Estat per al 1982, 1983 i 1984. La dotació anual, d'acord amb la seva llei reguladora, es calculava sobre la base de la inversió nova (el 40% de la inversió nova en el període 1984-1986, segons la disposició transitòria 1a de la Llei 7/1984), de manera que, com s'ha dit abans, a través del FCI es venia a compensar, si bé no totalment, el dèficit que tenia la determinació del cost efectiu. Específicament, la quantia es determinava aplicant un percentatge sobre el conjunt de les despeses destinades a inversions reals que figuressin en els pressupostos generals de l'Estat, incloses les del mateix FCI, com també sobre les despeses de la mateixa naturalesa previstes en els pressupostos dels organismes autònoms de l'Estat i les transferències de capital efectuades per l'Estat i pels seus organismes autònoms a favor de les entitats locals amb destí a projectes d'inversió. D'aquestes despeses se n'excloïen les destinades a conservació, millora i substitució del capital afecte a la prestació de serveis públics i les despeses de defensa.

Totes les CA, en la mesura en què totes eren creditors d'inversió nova, eren beneficiàries del FCI d'acord amb unes variables de distribució que tenien en compte la inversió de la renda per habitant de cada territori, el saldo migratori, l'atur, la superfície de cada territori i el fet insular. Els projectes d'inversions concrets s'havien de decidir de comú acord per la CA afectada i l'Administració de l'Estat segons la distribució de competències existent en cada moment i en coordinació amb la resta de les inversions públiques que s'haguessin de realitzar a cada comunitat, d'acord amb un plantejament de tipus cooperatiu que ha merescut després el vist-i-plau del TC (STC 183/1988, de 13 d'octubre, FJ 5, 6 i 7 i 250/1988, de 20 de desembre, FJ 4). A banda del control dels projectes pels òrgans de fiscalització (Tribunal de Comptes i institucions similars de les CA) s'establia un control parlamentari estatal (a través del Senat) i autonòmic (a través de les respectives assemblees legislatives).

D'aquesta manera, el FCI va actuar en el període transitori, a la vegada, com un mecanisme de compensació de les deficiències en la determinació del percentatge de participació en els ingressos de l'Estat i com un veritable instrument de correcció de desequilibris interterritorials per disminuir les diferències territorials de renda i riquesa en el si de cada CA.

En el període 1987-1991, però, es produïren una sèrie de novetats en el FCI: d'una banda, el 25% de les quantitats que fins aquell moment rebien les CA a càrrec de l'esmentat Fons se sostreuen d'aquest i s'incorporen directament al bloc de finançament incondicionat, amb una clara tendència a eliminar del FCI la inversió nova en el futur; d'altra banda, es redueix el volum global del 40% de la inversió civil nova dels pressupostos generals de l'Estat al 30%. Igualment, l'Acord per al període 1987-1991 va preveure la coordinació entre el FCI i el FEDER, especificant que les CA amb territoris qualificats de "zones assistides" podrien obtenir un finançament addicional, equivalent al 30% del seu FCI, sempre que presentessin projectes de desenvolupament en quantia i qualitat suficient per ser aprovats per la CEE.

És sobre la base d'aquest nou plantejament del FCI que, anys més tard, la Llei 4/1990, de 29 de juny, de pressupostos generals de l'Estat per al 1990, aborda el canvi substancial en la regulació del FCI, sobre la base de l'Acord adoptat pel Consell de Política Fiscal i Financera el 21 de febrer de 1990, que donarà lloc a l'aprovació de la compensació transitòria. El Fons passa a configurar-se com un instrument exclusiu de solidaritat, i es preveu alhora la "compensació transitòria" fins al moment de la revisió del sistema de finançament del període 1987-1991. Aquesta "compensació transitòria", que parteix del fet que fins al moment el FCI finançava en part els serveis traspassats per l'Estat, es dissenya com un recurs de finançament incondicionat de les CA per al finançament provisional de la inversió nova dels serveis traspassats, al marge de la participació en els ingressos de l'Estat i sense integrar-se en la dita participació. Alhora, i com a conseqüència de la nova reglamentació de la CEE sobre el FEDER i els marcs de suport comunitari negociats per l'Estat amb la Comissió de la CEE, els recursos del FEDER destinats a finançar projectes de competència de les CA seran els resultants de l'aplicació dels dits marcs.

Justament al final de 1990, i mitjançant la Llei 29/1990, de 26 de desembre, s'ha procedit a la reforma del FCI, derogant l'anterior Llei de 1984, i establint en la línia ja apuntada un fons de reequilibri territorial

veritable per a les CA de menor desenvolupament econòmic (per al 1990 i 1991: Galícia, Andalusia, Canàries, Castella-La Manxa, Castella i Lleó, Extremadura, Múrcia, Comunitat Valenciana i Astúries), mentre es mantenia el fons compensatori paral·lel de caràcter incondicionat per a les CA via llei de pressupostos. En la nova regulació el percentatge de la quantia anual del Fons no pot ser inferior al 30% de la inversió pública; desapareix la interpretació restrictiva de la Llei de 1984 respecte del destí dels recursos, que ara podran finançar tant inversions reals com transferències de capital, i s'adopten cinc variables de distribució (població relativa, saldo migratori, atur, superfície, dispersió de la població) i dues de correcció (inversa de la renda per habitant i insularitat).

Segons hem avançat, el procés ha culminat amb l'Acord de 20 de gener de 1992, al qual es fa referència més endavant, i ha suposat, com ja s'ha dit, la integració dins el finançament incondicionat, és a dir, dins la participació en els ingressos de l'Estat, de la compensació transitòria.

Igualment, i en virtut del mateix Acord, s'han integrat dins el finançament incondicionat les subvencions a la gratuïtat de l'ensenyament, de manera que es compleixen les previsions de l'Acord de 1986, que ja preveia aquesta integració, atès el caràcter complementari del cost dels serveis d'educació transferits.

Subvencions corrents i de capital de caràcter específic

Com s'ha indicat arran de l'anàlisi del percentatge de participació en ingressos de l'Estat, les subvencions a tercers que tenien assignades els serveis estatals abans de la seva transferència a les CA (per exemple, les de la gratuïtat a l'ensenyament) varen quedar fora del finançament via percentatge i durant tot el període transitori quedaren configurades com a transferències condicionades.

La revisió del sistema per al període 1987-1991 ha implicat la incorporació de part de les subvencions condicionades al bloc de finançament incondicionat; s'ha considerat admissible la integració d'aquelles subvencions en què els beneficiaris són les mateixes CA i que responen a un cost de funcionament dels serveis reconegut com a tal, i la d'aquelles subvencions d'índole recurrent i amb vocació de permanència lligades a la prestació mateixa dels serveis transferits, la quantia global i la distribució territorial de les quals estan o poden estar determinades prèviament. Per la seva banda, els crèdits estan a disposició de les CA, ja que no existeix cap restricció sobre això. Concretament, s'integraven les subvencions d'autogovern i les clarament territorialitzables i de caràcter recurrent. Així mateix, es preveia, com ja s'ha comentat, una futura incorporació al bloc incondicionat de les subvencions per a la gratuïtat de l'ensenyament.

De la resta de subvencions, unes es troben sotmeses a restriccions en virtut de la normativa estatal i no poden ser territorialitzades prèviament; unes altres s'individualitzen quant al beneficiari o bé són instrument de polítiques conjunturals (infraestructures, sectors productius) i, fins i tot, en alguns casos resten subjectes a modificacions derivades de la normativa de la CEE. Per aquest motiu s'exclouen del bloc de finançament incondicionat. Nogensmenys, l'Acord assenyala que, en la mesura en què la gestió i l'execució d'aquestes subvencions correspon a les CA, cal establir els mecanismes necessaris per tal d'agilitar-ne la gestió, incloent la seva territorialització en els pressupostos generals de l'Estat, si això fos possible o, en cas contrari, procedint a la seva territorialització durant l'exercici amb la major antelació possible.

Finalment, i a més de les subvencions procedents de l'Estat, cal tenir en compte aquelles subvencions específiques provinents d'altres ens territorials o de l'exterior. Així, cal destacar les transferències corrents dels ajuntaments i diputacions per al finançament de serveis específics (de bombers en el cas dels ajuntaments, o de bombers i mossos d'esquadra en el de les diputacions) o de la CEE (FSE) per millorar l'ocupació dels treballadors. Igualment, cal esmentar les transferències de capital per a la correcció de desequilibris interregionals, procedents també de la CEE (FEDER).

Assignacions que s'estableixin en els pressupostos generals de l'Estat

Seguint la previsió constitucional (article 158.1 CE), la LOFCA només es refereix a les assignacions per garantir en tot el territori espanyol el nivell mínim dels serveis públics fonamentals.

D'acord amb l'article 15 LOFCA, quan la recaptació de tributs cedits i el percentatge de participació en ingressos de l'Estat resultin insuficients perquè una CA pugui assegurar un nivell mínim de la prestació

del conjunt dels serveis públics fonamentals que hagi assumit, s'establirà a través dels pressupostos generals de l'Estat, amb especificació del seu destí, una assignació complementària per garantir el nivell de la prestació. Aquest nivell mínim de prestació dels serveis públics es defineix com el nivell mitjà d'aquests en el territori nacional.

D'altra banda, la LOFCA preveu també que, si aquest tipus d'assignació s'hagués de reiterar en un espai de temps inferior a cinc anys, el Govern, prèvia deliberació del Consell de Política Fiscal i Financera, haurà de proposar a les Corts Generals la correcció del percentatge de participació en els ingressos de l'Estat. Igualment, cada CA està obligada a donar compte anualment a les Corts de la utilització que hagi fet de les assignacions pressupostàries percebudes i del nivell de prestació assolit en els serveis finançats amb elles.

A pesar de les previsions de la LOFCA, la prevista assignació complementària no es va desenvolupar durant el període transitori, motiu pel qual l'Acord per a la revisió del sistema del període transitori, conscient d'aquesta mancança, va preveure per al període definitiu l'estudi i l'anàlisi dels serveis públics fonamentals, la determinació del seu nivell de prestació i la seva relació amb els recursos que el sistema proporciona a cada CA, als efectes de les possibles assignacions complementàries que ja preveia l'article 158 CE i reiterava la LOFCA, per al cas que les CA no puguin aconseguir el nivell mitjà de prestació de serveis amb els recursos financers previstos en el model de finançament vigent. Però tampoc en el període definitiu s'ha aprofundit en la potencialitat d'aquest recurs complementari, probablement per les dificultats tècniques d'identificació dels costos reals dels serveis fonamentals en cada territori.

B. Recursos propis de les comunitats autònomes

Tributs propis

Sota la rúbrica de tributs propis de la Generalitat s'inclouen els impostos, les taxes i les contribucions especials que pugui establir la Generalitat.

Des d'una perspectiva general, la potestat de les CA d'establir i exigir els seus propis tributs, ja reconeguda a l'article 133.2 CE, és objecte, a la LOFCA, de les següents puntualitzacions:

a) Els tributs no podran recaure sobre fets imposables gravats per l'Estat. A l'inrevés però, l'Estat, en exercici de la seva potestat originària, pot establir tributs sobre fets imposables gravats per les CA, però en aquest cas hauran d'establir-se mecanismes de compensació o de coordinació en favor de les CA per pal·liar la disminució d'ingressos.

b) Les CA podran establir i gestionar tributs sobre les matèries que la legislació de règim local reservi a les corporacions locals, en els casos i termes en què l'esmentada legislació ho prevegi. En aquests supòsits s'hauran d'establir també mesures de compensació o de coordinació adequades a favor de les corporacions locals per tal que no es vegin disminuïts els seus ingressos en les seves possibilitats de creixement futur.

Específicament, i en compliment de la prohibició genèrica continguda en l'article 157.2 CE, la creació d'impostos per les CA haurà de respectar els principis següents:

- No podran subjectar-se elements patrimonials situats, rendiments originats, ni despeses realitzades fora del territori de la respectiva CA.
- No podran gravar-se negocis i actes celebrats o fets realitzats fora del territori de la comunitat impositora ni la transmissió o exercici de béns, drets i obligacions que no hagin nascut ni haguessin de complir-se al dit territori o l'adquirent dels quals no hi resideixi.
- No podran suposar obstacle per a la lliure circulació de persones, mercaderies, serveis i capitals, ni afectar de manera efectiva la fixació de residència de les persones o la ubicació d'empreses i capitals dins del territori espanyol, ni comportar càrregues traslladables a altres CA.

El quadre de tributs propis es completava a la LOFCA amb les taxes, ja siguin establertes per la mateixa CA, ja siguin inherents al traspàs de funcions estatals o locals, i amb les contribucions especials.

La utilització del mecanisme dels tributs propis al llarg d'aquests anys ha estat escàs tant per la Generalitat com per la resta de CA. Durant el període transitori, i a través de la Llei cat. 5/1981, de 4 de

juny, sobre desplegament legislatiu en matèria d'evacuació i tractament d'aigües residuals, es varen establir l'increment de tarifa i el cànon per al finançament de les obres públiques de sanejament i de les despeses d'exploració i control de les estacions depuradores d'aigua.

Més tard, l'any 1984, es va establir una nova font impositiva i es va procedir a la primera regulació de les taxes de la Generalitat. Concretament, la Llei cat. 21/1984, de 24 d'octubre, instaura l'impost sobre el joc de la plena o el bingo, que grava la seva pràctica en els locals autoritzats, i la Llei cat. 27/1984, de 19 de desembre, regula les taxes. No obstant això, aquesta darrera llei fou objecte de desplegament i de modificació posterior a través de la Llei cat. 6/1986, de 8 de maig.

Durant el període 1987-1991, s'han aprovat, en matèria de taxes, el Decret legislatiu cat. 1/1989, de 23 de juny, que aprova el text refós de taxes de la Generalitat, i la Llei cat. 32/1991, de 24 de desembre, de taxes i preus públics de la Generalitat, que constitueix la legislació vigent en la matèria; com a nova font impositiva, a través de la Llei cat. 5/1990, de 9 de març, d'infraestructures hidràuliques, es va crear com a ingrés específic del règim econòmic-financer de les obres i actuacions d'infraestructura general i abastament, el cànon d'infraestructura hidràulica.

Recàrrecs sobre els impostos de l'Estat

D'acord amb la LOFCA, les CA poden establir recàrrecs tant sobre els impostos estatals cedits com sobre els no cedits que gravin la renda o el patrimoni de les persones físiques amb domicili fiscal en el seu territori. Nogensmenys, els recàrrecs no podran configurar-se de forma que puguin suposar una minoració en els ingressos de l'Estat per aquests impostos, ni desvirtuar la naturalesa o l'estructura dels dits impostos. L'únic recàrrec creat fins ara per la Generalitat ha estat sobre la taxa estatal que grava les màquines escurabutxaques (Llei cat. 2/1987, de 5 de gener).

Preus públics

Des de l'any 1989, i després de la modificació de la LOFCA per la LO 1/1989, de 13 d'abril, cal afegir al llistat de recursos propis de les CA els preus públics, que són definits a la Llei 8/1989, de 13 d'abril, en què s'aborda la distinció entre taxes, com a ingrés de caràcter tributari i coactiu, i els preus públics, com a ingrés d'origen contractual i voluntari. A Catalunya, i com ja s'ha avançat, ha estat la Llei cat. 32/1991 la que ha recollit aquesta distinció entre taxes i preus públics.

Endeutament en qualsevol modalitat

L'apel·lació al crèdit és regulada per la LOFCA, que distingeix entre: operacions de crèdit per termini inferior a un any per cobrir necessitats transitòries de tresoreria i operacions per termini superior a un any.

Totes les operacions de crèdit de les CA han de coordinar-se entre si i amb la política d'endeutament de l'Estat en el si del Consell de Política Fiscal i Financera. Les operacions per termini superior a un any se sotmeten, a més, a les limitacions i condicions següents:

- a) Han de complir el doble requisit que l'import total del crèdit es destini exclusivament a la realització de despeses d'inversió i que l'import total de les anualitats d'amortització per capital i interessos no excedeixi del 25% dels ingressos corrents de la CA.
- b) La concertació d'operacions de crèdit a l'estranger i l'emissió de deute o qualsevol ultra apel·lació al crèdit públic requereixen autorització de l'Estat.

Altres ingressos

Poden incloure's en aquest darrer apartat els ingressos de dret privat i les multes i sancions.

D'acord amb la LOFCA són ingressos de dret privat de les CA els rendiments o productes de qualsevol naturalesa derivats del seu patrimoni, com també les adquisicions a títol d'herència, llegat o donació; i s'entén per patrimoni de les CA el constituït pels béns de la seva propietat, a més dels drets reals o personals de què sigui titular susceptibles de valoració econòmica, sempre que uns i altres no es trobin afectes a l'ús o al servei públic (article 5 LOFCA). Si bé cal tenir en compte aquí que algunes lleis de

patrimoni de les CA (entre elles, la Llei cat. 11/1981, de 7 de desembre) han definit el patrimoni de la CA en termes molt més amplis.

Pel que fa a les multes i sancions, no apareixen definides a la LOFCA, però s'entén que són recursos inherents a les competències assumides pels EA sobre les diverses matèries, que inclouen la potestat sancionadora.

2.3 Referència al finançament de la sanitat i dels serveis socials

Com s'ha avançat anteriorment, la sanitat i els serveis socials disposen d'un esquema propi de finançament. Es tracta d'un sistema basat essencialment en subvencions específiques de caràcter condicionat integrades en l'àmbit de la sanitat, per una participació en la despesa comptabilitzada i en el dels serveis socials, per una participació en el pressupost inicial de cada any. Aquestes subvencions tenen per objecte finançar els serveis sanitaris i socials transferits a determinades CA sobre la base d'un criteri d'assignació de recursos fonamentat en la població a protegir. A Catalunya, primera CA que rebé la transferència, fou el Reial decret 1517/1981, de 8 de juliol, el que va procedir al traspàs de serveis de la Seguretat Social a la Generalitat de Catalunya en aquesta matèria -INSALUD i INSERSO-, si bé en aquesta disposició, a diferència del que ha succeït després amb els traspassos a altres CA, no es varen establir previsions a l'entorn del règim financer.

Pel que fa als serveis sanitaris (gestionats a Catalunya pel Servei Català de la Salut i per l'Institut Català de la Salut com a entitat gestora), les transferències corrents i de capital procedents de l'Estat constitueixen el gruix més important, al qual s'han de sumar, si bé es tracta de quanties poc significatives respecte del total, les transferències corrents procedents de la Diputació de Barcelona (pels serveis de psiquiatria transferits per aquesta) i les transferències de capital procedents de la mateixa Generalitat.

Pel que fa als serveis socials (gestionats a Catalunya per l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, com a entitat gestora), els serveis transferits es nodreixen bàsicament de les transferències corrents i de capital de la Seguretat Social, si bé cal tenir en compte que l'Institut esmentat disposa també d'ingressos en forma de taxes com a conseqüència de les prestacions de serveis que realitza. D'altra banda, els serveis socials propis de la Generalitat es financen íntegrament a través de transferències corrents i de capital de la Generalitat mateixa, segons l'esquema general de finançament.

Els ingressos per a l'any 1993 del Servei Català de la Salut, de l'Institut Català de la Salut i de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials poden seguir-se en els quadres següents:

Pressupost d'ingressos del Servei Català de la Salut i de l'Institut Català de la Salut per a 1993 (MPTA)

Servei Català de la Salut Institut Català de la Salut Transferències internes

Total consolidat

CAPÍTOLS D'INGRESSOS

Taxes i altres ingressos	-	5.500	-	5.500
Transferències corrents	459.595	185.377	185.377	459.595
Ingressos patrimonials	-	943	-	943
Transferències de capital	24.873	4.493	4.493	24.873
Variació actius financers	6	185	-	191
TOTAL INGRESSOS	484.474	196.498	189.870	491.102

Pressupost d'ingressos de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials per a 1993 (MPTA)

Serveis Generalitat Serveis Seguretat Social Total

CAPÍTOLS D'INGRESSOS

Taxes i altres ingressos	-	3.704	3.704
Transferències corrents	19.271	14.702	33.973
Ingressos patrimonials	-	157	157

Transferències de capital	1.389	1.634	3.023
Variacions actius financers	-		30 30
TOTAL INGRESSOS	20.660	20.227	40.887

FONT: Pressupostos de la Generalitat per a 1993

3. La institució pressupostària dins el sistema de finançament

L'activitat financera dels ens públics apareix recollida a la CE essencialment des de la perspectiva dels ingressos i, d'entre aquests, són els d'origen tributari els que mereixen una major atenció. Pel contrari, les normes de rang constitucional sobre les despeses públiques són més escasses i apareixen vinculades normalment a la regulació de la institució pressupostària, en què s'ha reflectit tradicionalment el lligam entre ingressos i despeses.

Aquestes observacions generals són plenament traslladables a la regulació de l'activitat financera de les CA, la qual cosa no ha de sorprendre si es té en compte que l'article 157.3 CE, que és la norma habilitadora de la LOFCA, preveu que aquesta pugui regular bàsicament l'exercici de les competències financeres sobre els recursos de les CA. És per això que aquesta parcel·la és la que apareix regulada a la LOFCA amb més extensió. Per descomptat, són aplicables a les CA els principis generals sobre ingressos i despeses continguts a la CE: així, en l'article 31.2, que prescriu que "la despesa pública realitzarà una assignació equitativa dels recursos públics i la programació i l'execució respondran als criteris d'eficiència i economia", o en l'article 133.4, que assenyalava que "les administracions públiques solament podran contraure obligacions financeres i fer despeses d'acord amb les lleis". No obstant això, i en la mesura en què no és innocu per al sistema de finançament la forma com s'articulen els recursos que aquell proporciona i les necessitats que amb aquests recursos es pretén satisfer, la LOFCA presta atenció als pressupostos autonòmics i, en aquest sentit, ha de considerar-se que el pressupost integra el sistema de finançament, com a instrument que l'articula.

L'esquema de la LOFCA és senzill. D'una banda, s'estableixen una sèrie de principis als quals s'hauran d'ajustar els pressupostos autonòmics; principis que en general suposen l'extensió per als dits pressupostos dels ja consagrats per l'article 134 CE en els pressupostos generals de l'Estat. D'altra banda, es remet als EA la regulació dels procediments d'elaboració, examen, aprovació i control dels pressupostos respectius. Finalment, com a concreció del principi de coordinació amb la hisenda estatal, contingut en l'article 156.1 i reiterat en l'article 2.1 LOFCA, s'encomanen al Consell de Política Fiscal i Financera les tasques de coordinació de la política pressupostària de les CA amb la de l'Estat.

En la mesura en què hi ha una remissió específica als EA i en què els principis establerts han de ser objecte també de concreció posterior, pot afirmar-se que el gruix de la legislació pressupostària autonòmica apareix confiada a les comunitats mateixes.

Així, partint dels preceptes estatutaris i dels principis de la LOFCA, la Generalitat de Catalunya va disposar ben aviat d'una llei de finances pròpia, la Llei cat. 10/1982, de 12 de juliol, que va posar fi al període d'interinatge inicial, durant el qual i d'acord amb la disposició transitòria 2a EAC, s'havia aplicat bàsicament la normativa estatal en la matèria, constituïda llavors per la Llei general pressupostària de 1977, sense perjudici de l'aprovació de determinades normes provisionals annexes per a l'execució dels pressupostos de 1978 i 1979.

La Llei cat. 10/1982 constitueix el marc normatiu fonamental d'ordenació de l'activitat econòmica i pressupostària de la Generalitat i regula els principis generals als quals s'ha d'ajustar dita activitat, com també el règim dels ingressos i obligacions de la Generalitat; les regles d'elaboració, aprovació, execució i liquidació del pressupost de l'Administració de la Generalitat i de les seves entitats autònomes i empreses públiques; el règim de la tresoreria de la Generalitat; el control intern de l'activitat financera i la comptabilitat i, finalment, el sistema de responsabilitats dels càrrecs i dels funcionaris de l'Administració en matèria econòmica i financera.

Amb posterioritat a la Llei cat. 10/1982 s'han aprovat igualment altres lleis i disposicions que l'han desplegat en matèries específiques; així, en la matèria de control econòmic i pressupostari i de comptabilitat (lleis cat. 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, 16/1984, de 20 de març, de l'estatut de la funció interventora i 15/1991, de 4 de juliol, de modificació de Llei cat. 6/1984, de 5 de

març), o en matèria d'empresa pública (Llei cat. 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana).

Finalment, cal tenir en compte també, i de manera especial, la importància de les lleis de pressupostos de cada exercici que contenen any darrera any modificacions singulars i fins i tot de més ampli abast respecte de la regulació general abans indicada. Sobre les peculiaritats d'aquestes lleis cal remetre's al que ja s'ha indicat al capítol V.

3.1 Els principis pressupostaris i el seu desenvolupament

Tot i que l'EAC, aprovat amb anterioritat a la LOFCA, s'havia referit als principis d'unitat i universalitat del pressupost, és a la LOFCA on es conté una enumeració més àmplia dels principis pressupostaris clàssics. Amb posterioritat, i fonamentalment a la Llei cat. 10/1982 s'ha procedit a la concreció d'aquests principis.

A. Principi de legalitat

Si bé, a diferència de la CE (article 134.4), no apareix enunciat explícitament com a principi pressupostari a l'EAC i a la LOFCA, el postulat segons el qual el pressupost ha d'ésser aprovat per l'Assemblea Legislativa apareix als articles 30.1 i 49 EAC, que prescriuen que és al Parlament de Catalunya a qui pertoca l'aprovació dels pressupostos de la Generalitat.

B. Principi d'anualitat

D'acord amb l'article 21.1 LOFCA, "els pressupostos de les Comunitats Autònomes tindran caràcter anual i igual període que els de l'Estat".

D'altra banda, l'article 21.2 LOFCA estableix el principi de pròrroga automàtica dels pressupostos en prescriure que "si els Pressupostos Generals de les Comunitats Autònomes no fossin aprovats abans del primer dia de l'exercici econòmic corresponent, quedarà automàticament prorrogada la vigència dels anteriors".

Tant el principi d'anualitat com la pròrroga automàtica han estat objecte de desplegament a la Llei cat. 10/1982, que ha prescrit que: "L'exercici pressupostari coincidirà amb l'any natural" (article 28), i que "la pròrroga abasta els crèdits inicials i no afectarà els crèdits per a despeses corresponents a serveis o programes que finalitzin durant l'exercici del pressupost prorrogat" (article 33).

C. Principis d'unitat i d'universalitat

El principi d'unitat respon a la idea segons la qual hi ha d'haver un sol pressupost, que integra tots els ingressos i totes les despeses, per a cadascun dels ens amb personalitat jurídica pròpia.

És a l'article 49 EAC on apareix que el pressupost de la Generalitat "serà únic", mentre que en la disposició addicional 4a EAC s'estableix que "a partir de l'entrada en vigor del present Estatut, els pressupostos que elaboraran i aprovaran les Diputacions Provincials de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona seran units al de la Generalitat".

Aquesta darrera previsió, que es compleix amb la simple incorporació documental dels darrers pressupostos aprovats per les respectives diputacions (per tant dels anteriors als de l'exercici del pressupost de la Generalitat), respon a la idea present des del restabliment de la Generalitat provisional (vegeu capítol 1) de la futura desaparició de les esmentades corporacions locals.

Pel que fa al principi d'universalitat, d'acord amb l'article 49 EAC el pressupost de la Generalitat "inclourà la totalitat de les despeses i ingressos de la Generalitat i dels organismes, institucions i empreses que en depenguin". La LOFCA reitera en l'article 21. 1 aquest principi, preveient, a més, que s'haurà de consignar l'import dels beneficis fiscals que afectin tributs atribuïts a les CA.

L'article 29.2 de la Llei cat. 10/1982 concreta el contingut del pressupost, que haurà d'incloure: "a) Els estats de despeses de la Generalitat i les seves entitats autònomes de caràcter administratiu, amb la deguda especificació dels crèdits necessaris per atendre el compliment de les obligacions. b) Els estats d'ingressos de la Generalitat i de llurs entitats autònomes de caràcter administratiu, que comprendran les estimacions dels diversos drets econòmics a reconèixer i liquidar durant l'exercici. c) Els estats de recursos i dotacions, amb les corresponents estimacions i avaluació de necessitats per a l'exercici, tant d'explotació com de capital, de les entitats autònomes de caràcter comercial, industrial, financer o anàleg i de les empreses públiques."

D. Principi d'homogeneïtat i consolidació

L'article 21.3 LOFCA recull una de les expressions típiques de la noció de coordinació pressupostària, establint que "els pressupostos de les Comunitats Autònomes seran elaborats amb criteris homogenis de forma que sigui possible la seva consolidació amb els Pressupostos Generals de l'Estat" .

L'article 30 de la Llei cat. 10/1982 ha prescrit sobre això que:

1. "El Pressupost de la Generalitat s'ajustarà, quant a estructura, a la normativa que amb caràcter general es disposi per al sector públic de l'Estat i n'assumirà l'adequació el conseller d'Economia i Finances."
2. "L'estat de despeses reunirà la classificació orgànica, funcional i econòmica i per programes. S'hi inclourà la classificació territorial per àmbits comarcals i supracomarcals, quan escaigui, de les despeses d'inversió."
3. "Correspondrà al conseller d'Economia i Finances el desplegament de l'estructura pressupostària de les entitats autònomes i de les empreses públiques, prèvia proposta dels Departaments als quals estiguin adscrites."

E. Principi de control pressupostari

L'article 22 LOFCA estableix en aquest punt que:

"A més dels sistemes i institucions de control que poguessin adoptar en els seus respectius Estatuts, i en el seu cas les que per la Llei s'autoritzen en el territori comunitari, al Tribunal de Comptes correspon realitzar el control econòmic i pressupostari de l'activitat financera de les Comunitats Autònomes, sense perjudici del control que compet a l'Estat en el cas de transferències de mitjans financers d'acord amb l'apartat 2 de l'article 150 de la Constitució."

Les variants del control econòmic i pressupostari s'estudiaran més endavant.

Aquests són els principis generals a què es refereixen l'EAC i la LOFCA. Per la seva banda, la Llei cat. 10/1982, que els ha desplegat, n'ha inclòs d'altres més específics i propis de l'operatòria pressupostària. Així: el d'unitat de caixa (expressió comptable del principi d'unitat ja assenyalat); el de no afectació dels ingressos (que disposa que tots els ingressos han de satisfer el conjunt de les obligacions), o el d'especialitat en les seves diverses manifestacions (qualitativa, quantitativa i temporal).

3.2 Regles generals del procediment pressupostari de la Generalitat

L'elaboració, examen, esmena, aprovació i control dels pressupostos de la Generalitat apareix regulada a l'EAC, a la Llei cat. 10/1982 i a altres disposicions de desplegament.

A. Elaboració

D'acord amb el previst en l'article 49 EAC, el Govern de la Generalitat és el responsable de l'elaboració del pressupost de la Generalitat. D'altra banda, i en la mesura en què el pressupost s'aprova a través de llei del Parlament de Catalunya, cal indicar que només al Govern correspon l'exercici de la iniciativa legislativa en matèria de pressupost, segons estableixen els articles 31.3 i 71 de la Llei cat. 3/1982, de 25 de març, del Parlament, el President i el Consell Executiu o Govern. Igualment, i d'acord amb el previst

als articles 32.2.b i 34.2 d'aquesta darrera llei, el pressupost de la Generalitat no pot ser objecte de delegació a les comissions que actuen en seu legislativa plena ni pot ser objecte de delegació en el Govern.

L'article 31 Llei cat. 10/1982 regula específicament l'elaboració del pressupost establint les regles següents:

a) La confecció dels avantprojectes d'estats de despeses correspon als organismes superiors de la Generalitat i als seus departaments, d'acord amb les lleis aplicables i les directrius que hagi aprovat el Govern, a proposta del conseller d'Economia i Finances. Igualment, els corresponen elaborar els avantprojectes dels estats d'ingressos i de despeses i, quan s'escaigui, de recursos i dotacions de les entitats autònomes i empreses públiques. Tots els avantprojectes citats s'han de trametre al conseller d'Economia i Finances abans de l'1 de maig de cada any.

b) L'elaboració de l'estat d'ingressos del pressupost correspon exclusivament al Departament d'Economia i Finances.

c) La formulació del projecte de llei de pressupostos correspon al Departament d'Economia i Finances, sobre la base dels avantprojectes de despeses presentats i de les estimacions dels ingressos.

d) L'aprovació del projecte de llei de pressupostos correspon al Govern de la Generalitat.

Com es pot observar, el pes principal del procés recau en el Departament d'Economia i Finances i, específicament, en el seu conseller que, d'acord amb l'article 9 de la Llei cat. 10/1982, és qui administra els ingressos de la hisenda de la Generalitat. D'aquí que se li encomani la formulació en exclusiva de l'estat d'ingressos i que, alhora, s'encomani al Departament d'Economia i Finances la formulació definitiva del projecte de llei a partir de les propostes dels altres departaments.

B. Examen, esmena i aprovació

D'acord amb l'article 49 EAC -correspon al Parlament l'examen, l'esmena i l'aprovació del pressupost. Al respecte l'article 32 Llei cat. 10/1982 especifica que el projecte de llei del pressupost, aprovat pel Govern, s'ha de remetre, junt amb la documentació annexa, al Parlament de Catalunya "abans del 10 d'octubre de cada any".

Com a tot projecte de llei, és aplicable al de pressupost la previsió de l'article 93.1 RPC, que assenyalava amb caràcter general, que: "Els projectes de llei remesos pel Consell Executiu han d'anar acompanyats d'una exposició de motius i dels antecedents necessaris per poder-s'hi pronunciar". Específicament però, en el cas del projecte de llei del pressupost, els antecedents documentals que s'han d'acompanyar apareixen recollits explícitament en l'article 31.4 de la Llei cat. 10/1982, i són:

"a) El compte consolidat dels projectes relatius a la Generalitat i a les seves entitats autònomes, distingint separatament les operacions corrents i les de capital, tenint en compte la distribució sectorial i territorial de les despeses d'inversió.

b) Una memòria explicativa.

c) Una memòria sobre els aspectes pressupostaris de la funció pública, la seva adequació a la plantilla orgànica vigent, el detall de les plantilles de totes les seccions i organismes autònoms i la seva política de contractació.

d) Una memòria explicativa dels criteris aplicats en les subvencions corrents i de capital.

e) La liquidació del pressupost de l'any anterior i un estat d'execució del vigent.

f) Una memòria justificativa assenyalant l'oportunitat dels arrendaments o de les compres d'immobles incloses en el pressupost.

g) Un informe econòmic i financer.

h) El pressupost classificat per programes, en tots els departaments."

D'altra banda, i des del vessant de la posterior tramitació parlamentària, el pressupost de la Generalitat constitueix una de les especialitats del procediment legislatiu comú, com ja s'ha estudiat en el capítol V

C. Control

L'article 49 EAC estableix que correspon al Parlament de Catalunya, entre d'altres funcions, la de control del pressupost de la Generalitat. D'altra banda, l'article 42 EAC, sense perjudici del que disposen l'article 136 i l'article 153 d) CE -que atribueixen el control de l'activitat econòmica i financera de les CA al Tribunal de Comptes-, crea la Sindicatura de Comptes de Catalunya i remet la seva organització i funcionament a una llei, que haurà d'establir també les garanties, les normes i els procediments per assegurar la rendició dels comptes de la Generalitat, que haurà d'aprovar el Parlament.

Les disposicions constitucionals i estatutàries citades preveuen, per tant, el control extern ja sigui pel Parlament, ja sigui per òrgans especialitzats- de l'activitat econòmica i financera de la Generalitat. Nogensmenys, junt a aquest tipus de control, la legislació financera de la Generalitat ha previst també uns sistemes de control intern o administratiu.

Control intern

La Llei cat. 10/1982, seguint el model estatal consagrat a la Llei general pressupostària, assenyalava en el seu article 67 que "tots els actes, documents i expedients de l'Administració de la Generalitat dels quals puguin derivar drets i obligacions de contingut econòmic o moviment de fons o valors seran intervinguts d'acord amb aquesta llei i amb les seves disposicions complementàries o supletòries" . D'altra banda, l'article 68 de la mateixa llei atribueix a la Intervenció de la Generalitat, amb plena autonomia respecte dels òrgans i entitats subjectes a fiscalització, les funcions de: control intern, direcció de la comptabilitat pública i control financer.

Sobre aquesta base, la Llei cat. 10/1982 i, més tard, la Llei cat. 16/1984, de 20 de març, de l'estatut de la funció interventora i el seu reglament, aprovat per Decret 133/1985, de 25 d'abril, han desplegat les funcions atribuïdes a la Intervenció General en el seu vessant d'òrgan de control intern que implica tant el control de legalitat com el control de caràcter financer i d'eficàcia.

Control extern. El Tribunal de Comptes i la Sindicatura de Comptes de Catalunya: remissió

Com s'ha assenyalat, l'EAC va crear la Sindicatura de Comptes de Catalunya, sense perjudici de les funcions atribuïdes per la CE al Tribunal de Comptes. Aquestes funcions se sintetitzen en els articles 136 i 153 d) CE, segons els quals, d'una banda, el Tribunal de Comptes és l'òrgan fiscalitzador suprem dels comptes i de la gestió econòmica de l'Estat i, alhora, del sector públic i, d'altra banda, exerceix el control de l'activitat dels òrgans de les CA en els aspectes econòmics i pressupostaris; havent-se desenvolupat a la LOFCA i, en particular, a la LO 2/1982, de 12 de maig, del Tribunal de Comptes, i a la Llei 7/1988, de 5 d'abril, de funcionament d'aquest tribunal, les atribucions d'aquest òrgan en el seu doble vessant de fiscalització externa, permanent i consumptiva de l'activitat econòmico- financera del sector públic i d'enjudiciament de la responsabilitat comptable en què incorreguessin els que tinguin al seu càrrec el maneig de cabals o d'efectes públics.

A l'àmbit específic de Catalunya, les lleis cat. 6/1984, de 5 de març i 15/1991, de 4 de juliol, de modificació de l'anterior, han atribuït a la Sindicatura de Comptes de Catalunya, com a òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya -comprensiu de la Generalitat i els seus organismes autònoms, les corporacions locals i els seus organismes autònoms i les empreses públiques i les empreses vinculades, sigui quina sigui la forma jurídica- les funcions de:

a) Fiscalitzar l'activitat econòmico-financera del sector públic de Catalunya, vetllant perquè s'ajusti a l'ordenament jurídic.

- b) Fiscalitzar les subvencions, els crèdits i els ajuts amb càrrec als pressupostos dels ens públics integrants del sector públic de Catalunya, i també els avals i les exempcions fiscals directes i personals concedits per aquests ens.
- c) Fiscalitzar els contractes subscrits per l'Administració de la Generalitat i altres ens del sector públic de Catalunya en els casos en què s'hagi establert així o en què la Sindicatura de Comptes ho consideri convenient.
- d) Fiscalitzar la situació i les variacions del patrimoni de la Generalitat i dels altres ens del sector públic de Catalunya.
- e) Fiscalitzar els crèdits extraordinaris, els suplementos, les incorporacions, les ampliacions, les transferències i altres modificacions dels crèdits pressupostaris inicials.
- f) Emetre els dictàmens i resoldre les consultes que en matèria de llur comptabilitat pública i de llur gestió econòmico-financera li sol·licitin els ens del sector públic de Catalunya.
- g) Analitzar la utilització dels recursos disponibles atenent criteris d'eficiència, i formular les propostes que tendeixen a millorar els serveis prestats pel sector públic de Catalunya.
- h) Fiscalitzar el grau de compliment dels objectius proposats en els diversos programes pressupostaris i en les memòries de les subvencions, dels crèdits, de les ajudes i dels avals, i indicar, si s'escau, les causes d'incompliment.

D'altra banda, també correspon a la Sindicatura de Comptes qualsevol altra funció que li sigui delegada pel Tribunal de Comptes i sigui acceptada per la Comissió de Govern de la Sindicatura.

Sobre la problemàtica de les funcions de la Sindicatura de Comptes de Catalunya en relació amb les atribuïdes al Tribunal de Comptes i l'abast del concepte sector públic de Catalunya, com també sobre la seva resolució per la STC 187/1988, de 17 d'octubre, ens remetem a l'epígraf 4 del capítol X.

Control parlamentari

Com a variant del control extern cal anotar també el control polític exercit directament pel Parlament de Catalunya, a més del que exerceix la Sindicatura de Comptes, que depèn del legislatiu.

En aquest sentit, i deixant a part el control que ja suposa el fet mateix de l'aprovació del pressupost, són diverses les manifestacions d'aquests tipus de control directe que es poden produir durant l'execució del pressupost (generalment a través dels mecanismes ordinaris de control: preguntes, interpel·lacions, mocions, etc.) i sobre la base de les informacions obligatòries que l'executiu ha de trametre. Així, per exemple, la prevista en l'article 83 Llei cat. 10/1982 -obligació de trametre trimestralment l'estat mensual d'execució del pressupost de la Generalitat i de les seves modificacions, com també els moviments i la situació del tresor-, o la prevista en l'article 65.5 Llei cat. 10/1982 -obligació de retre compte trimestralment de totes les incidències produïdes en la concessió, reducció i cancel·lació d'aval i, si s'escau, dels riscos efectius a què la Generalitat hagi hagut de fer front directament com a avaladora.

Sens dubte, però, la funció més important de control exercida pel Parlament és la d'aprovar el compte general de la Generalitat. L'esmentat compte, comprensiu de totes les operacions pressupostàries, patrimonials i de tresoreria portades a terme durant l'exercici per la Generalitat i les entitats autònomes i empreses públiques -el contingut del qual apareix regulat a la Llei cat. 10/1982 (articles 84 i 85)-, és, efectivament, aprovat pel Parlament, previ informe de la Sindicatura de Comptes i dictamen de la comissió del mateix òrgan, havent-se de publicar l'acord del Ple del Parlament tant al BOPC com al DOGO (article 147 RPC).

4. Perspectives d'evolució del finançament

El 20 de gener de 1992 s'ha aprovat l'Acord del Consell de Política Fiscal i Financera sobre el sistema de finançament autonòmic en el període 1992-1996. Des d'una perspectiva general, el nou acord respon a

dues notes essencials: es tracta d'un acord inserit dins el marc estricte de la LOFCA i es tracta d'un acord obert, en la mesura que fins que no acabin els seus treballs els diversos grups tècnics, tant de nova creació (com els de normalització de la informació comptable, de coordinació pressupostària, de corresponsabilització fiscal, de despeses de prestació sanitària) com preexistents al si del Consell (com el de serveis públics fonamentals), no pot considerar-se ultimats en tots els seus perfils.

A diferència de l'Acord de 7 de novembre de 1986 per al període 1987-1991, el nou acord no solament preveu la quantificació, distribució i evolució de les fonts de finançament sinó que, a més, posa èmfasi en la formalització de la coordinació entre les hisendes estatal i autonòmiques, en particular en allò referent a la coordinació pressupostària i financera, i avança en l'aprofundiment de l'autonomia financera de les CA a través d'un paquet de previsions a desenvolupar pels grups de treball.

Pel que fa al mètode per a l'aplicació del sistema de finançament en el quinquenni 1992-1996, l'Acord pren com a any base l'exercici de 1990 i suposa:

a) La integració dins el bloc de finançament incondicionat de les subvencions a la gratuïtat de l'ensenyament i de recursos addicionals per finançar les despeses d'inversió nova, absorbint la compensació transitòria; avaluant-se les subvencions i els recursos esmentats, que hauran de repartir-se entre les CA d'acord amb les variables previstes per al període 1987-1991.

b) El manteniment de les regles d'evolució financera de la participació en ingressos de l'Estat del quinquenni 1987-1991, si bé preveient llur possible revisió si es produeixen canvis substancials en la situació competencial, especialment respecte de les competències d'ensenyament.

c) La fixació del percentatge del FCI, per a les CA que en siguin beneficiàries, en el 35% de la inversió pública, ponderada fonamentalment sobre la base de la població.

d) La previsió d'aplicació de l'article 15 LOFCA, referent als serveis públics fonamentals, a partir de l'1 de gener de 1993, previ estudi sobre la definició dels dits serveis i dels procediments tècnics per identificar els seus costos reals a cada territori i les possibles prioritats d'aplicació del mecanisme d'anivellament.

e) L'estudi de les disfuncions que els processos de pressupostació i liquidació de les despeses de les prestacions sanitàries introdueixen en el finançament de les CA.

La coordinació pressupostària i financera s'estableix, al seu torn, en tres grans eixos:

a) En primer lloc, en la homogeneïtzació de la comptabilitat pressupostària, això és, dels estats comptables dels òrgans i ens de cada administració, amb les seves magnituds econòmiques pressupostàries o financeres més significatives.

b) En segon lloc, en la coordinació pressupostària, que es planteja sobre la base de la necessitat de l'actuació coordinada de la política pressupostària de l'Administració central i de les CA, per tal d'avançar alhora en la convergència fiscal dins l'àmbit de la CEE; requisit per a l'entrada d'Espanya dins el grup de països que participin en la tercera fase del procés de la Unió Econòmica i Monetària.

c) En tercer lloc, i directament vinculada als objectius de coordinació pressupostària i als requeriments que imposa la consecució del mercat únic europeu, en la necessitat de perfilar aquells aspectes tributaris, financers i de gestió que influeixen de forma decisiva en l'endeutament de les administracions afectades; cosa que es tradueix en la pràctica en:

- L'establiment d'un sistema de consulta a través del Consell de Política Fiscal i Financera per a tots els projectes de lleis estatals que impliquin una modificació substancial de la normativa específica dels tributs cedits que afecti llur rendiment, incrementant-lo o reduint-lo.

- L'obligació que cada CA presenti al Govern central un programa anual d'endeutament, tant intern com extern, que haurà de ser consensuat per ambdues parts, la qual cosa implicarà l'autorització automàtica per l'Estat de totes les operacions cobertes pel programa.

- La introducció d'un sistema automàtic i periodificat de les transferències de fons entre l'Administració de l'Estat i les CA pels conceptes de participació en ingressos de l'Estat i de recursos corresponents a prestacions sanitàries.

Finalment, l'avenç en l'autonomia financera de les CA es formula en l'acord sobre les bases següents:

- a) La conveniència d'assignar a les CA un major grau de corresponsabilització fiscal, creant-se a tal efecte un grup de treball que examini les possibilitats que ofereix la LOFCA, "especialment en el context de la variable esforç fiscal" i preveient-se que, previ acord del Consell de Política Fiscal i Financera, els mecanismes que finalment s'estableixin entrin en vigor l'1 de gener de 1993.
- b) L'estudi de la conveniència que les CA siguin representades a l'Agència Estatal Tributària.
- c) L'estudi de les possibilitats de cessió de nous tributs.

Com s'ha indicat, la concreció d'alguns d'aquests extrems queda pendent fins que els grups tècnics de treball no finalitzin els seus estudis. No obstant això, poden efectuar-se determinades consideracions finals a l'entorn de la potencialitat de l'acord i, en general, de l'actual marc jurídic del finançament.

D'una banda, i malgrat que l'acord suposa un avenç en relació amb el tractament de les subvencions - disminuint el nombre de les condicionades- en el futur immediat caldrà replantejar també rigorosament aquesta problemàtica, en especial a partir de la STC 13/1992, de 6 de febrer, que arran de l'examen de les lleis de pressupostos generals de l'Estat per al 1988 i 1989 introdueix noves orientacions pel que fa a la gestió de les subvencions. En aquest sentit, després de resumir la ja molt considerable doctrina del TC en relació amb la matèria -doctrina en la qual la subvenció ha aparegut bàsicament com a problema competencial-, la Sentència s'enfronta amb la que, encara avui en dia, continua essent la gran qüestió pendent: la forma de territorialització de les subvencions quan la seva gestió correspon a les CA. Si bé el TC admet la legitimitat constitucional de la territorialització tant a través de la Llei de pressupostos generals de l'Estat, com de normes immediates posteriors i fins i tot, amb matisos, a través de convenis, la Sentència és taxativa respecte del caràcter excepcional amb què es pot admetre la consignació centralitzada de subvencions que han de gestionar les CA en favor d'organismes dependents de l'Administració de l'Estat, els serveis dels quals ja han estat transferits a les CA (STC 13/1992, de 6 de febrer, FJ 9).

D'altra banda, esdevé decisiu conèixer el resultat amb el qual es pugui plasmar el previst avenç en la corresponsabilització fiscal; aspecte aquest sobre el qual el conseller d'Economia i Finances del Govern de la Generalitat va emetre vot particular condicionant, en aquest sentit, la seva acceptació de l'Acord de 20 de gener de 1992.

La corresponsabilització fiscal és, certament, un concepte indeterminat, susceptible d'interpretacions diverses. De fet, i com s'acaba de veure, l'Acord no es pronuncia explícitament per una o altra, tot i que apunta implícitament una eventual concreció de la dita corresponsabilització en relació amb l'impost sobre la renda de les persones físiques.

En qualsevol cas, i dins el marc actual del finançament, és possible pensar almenys en tres alternatives de corresponsabilització:

La primera, consistent a atorgar a les CA capacitat normativa en matèria tributària o, més específicament, en la determinació de la càrrega tributària. Aquesta possibilitat, que des d'un punt de vista polític constituiria un veritable exercici de responsabilitat fiscal en la mesura en que qui l'utilitza assumeix directament les conseqüències que les seves decisions normatives puguin provocar respecte dels ciutadans, està ja oberta en l'actualitat per als tributs estatals per la via del recàrrec autonòmic, però hauria de plasmar-se, en el seu cas, en l'adquisició per part de les CA de potestats normatives en matèria de tributs cedits, amb la consegüent modificació de l'actual legislació de cessió de tributs.

La segona, consistent a delegar la gestió a les CA d'algun o alguns dels tributs estatals no susceptibles de cessió. Aquesta alternativa, prevista ja a la CE (article 156.2) i al mateix EAC (article 46.3), presenta com a inconvenient que l'eventual corresponsabilització que implicaria el fet mateix de la gestió en règim descentralitzat de determinades figures impositives no es correspon amb una assumptió automàtica de la recaptació dels tributs gestionats, ja que la titularitat dels rendiments continuaria corresponent a l'Estat.

Per tant, difícilment es podria parlar de veritable corresponsabilitat fiscal si la delegació de la gestió no anés acompanyada de l'assumpció d'una part de la recaptació per les CA.

Finalment, la tercera, consistent a vincular els ingressos a percebre per les CA amb la capacitat recaptatòria del seu territori. De fet, i com s'ha avançat, aquesta és l'opció a la qual sembla apuntar l'Acord de 20 de gener de 1992 quan connecta la idea de corresponsabilitat fiscal amb les possibilitats que ofereix la LOFCA en relació amb la variable esforç fiscal. I encara més, si d'aquesta connexió genèrica es passa a l'examen concret de la LOFCA, es veurà que precisament aquesta variable apareix vinculada a l'impost sobre la renda de les persones físiques, ja que l'article 13.1 .b LOFCA estableix expressament com a base de negociació del percentatge de participació de les CA en els ingressos estatals justament "el coeficient d'esforç fiscal" en aquell impost. Sota aquesta perspectiva la corresponsabilització fiscal podria concretar-se en l'atribució a les CA d'una participació en la recaptació obtinguda pel dit impost dins el territori respectiu. No obstant això, i sense desconèixer el fet que una opció d'aquesta índole podria permetre igualment al ciutadà un millor coneixement del destí final de la seva contribució al sosteniment de les despeses públiques de la CA, sembla convenient, si no es vol reduir la corresponsabilització fiscal a un pur nominalisme, complementar aquesta alternativa amb l'atorgament de representació a les CA dins l'Agència Estatal Tributària; possibilitat aquesta que l'Acord de 20 de gener de 1992 apunta i que permetria, si més no, avançar cap a una major corresponsabilització en la gestió tributària.

NIVELL D'ESPECIALITZACIÓ BAIX

NE 3

Textos

d00316 Competències de la Generalitat	d00322 Sindicatura de Comptes
d00348 Competències de la Generalitat	d00328 Organització administrativa Gen.
d00350 Competències de la Generalitat	d00329 Organització administrativa Gen.
d00312 Parlament de Catalunya	d00330 Organització administrativa Gen.
d00313 Parlament de Catalunya	d00331 Funció pública
d00311 Consell Consultiu	d00332 Funció pública
d00314 Consell Consultiu	d00333 Patrimoni de la Generalitat
d00315 Consell Consultiu	d00334 Patrimoni de la Generalitat
d00317 Síndic de Greuges	d00335 Organització territorial de Catalunya
d00318 Síndic de Greuges	d00336 Organització territorial de Catalunya
d00319 Síndic de Greuges	d00337 Finançament i pressupost
d00321 Sindicatura de Comptes	d00338 Finançament i pressupost
d00320 Sindicatura de Comptes	

Fonts

Web de la Generalitat de Catalunya
Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya
Web del Parlament de Catalunya
Web del Consell Consultiu
Web del Síndic de Greuges
Web de la Sindicatura de Comptes

Text	d00316
Tema	Competències de la Generalitat
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya. http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/cat/generalitat/generalitat/competencies/index.jsp [Consulta: juliol de 2004]

Inici

Generalitat

Generalitat de Catalunya

Les competències de la Generalitat

Les competències de la Generalitat

Amb la Constitució de 1978 es van reconèixer uns nous ens territorials, les comunitats autònomes, les quals, a més de participar activament i decisivament en la construcció política de l'Estat, elaboren i configuren el seu propi ordenament jurídic, base de tota sobirania política, en virtut de l'exercici de les corresponents competències assumides en els respectius estatuts d'autonomia, que es configuren en la norma institucional bàsica de la comunitat.

El sistema competencial autonòmic

Exclusives

Concurrents i compartides

Executives

En seguretat pública. La policia autonòmica

El sistema competencial autonòmic

La Constitució espanyola de 1978 va establir els principis necessaris per fer el trànsit d'un estat centralitzat a un estat d'autonomies, amb una descentralització de poders polítics i administratius. Per aquest motiu, proclama el reconeixement i la garantia del dret a l'autonomia de les nacionalitats i de les regions, principi d'autonomia que es ratifica quan declara les comunitats autònomes com a entitats en què l'Estat s'organitza territorialment. D'aquesta manera, aquestes noves entitats territorials són cridades a participar en el poder polític de l'Estat, participació política que comporta la necessitat d'atribuir a les comunitats autònomes una sèrie de competències que permetin el seu autogovern. En cas contrari, s'hauria produït una simple descentralització administrativa i no pas una descentralització de caràcter polític, que és la que reconeix la Constitució. Aquestes competències reconegudes en la Constitució permetran l'autogovern de la comunitat autònoma respectiva, la qual podrà formar el seu propi ordenament jurídic i exercir la seva potestat legislativa. Una de les característiques que presenta la distribució de competències és la legalitat, ja que la competència sobre determinades matèries que es distribueixen entre l'Estat i la comunitat autònoma ha de ser reconeguda en el mateix Estatut d'autonomia, el qual és aprovat per una llei orgànica. En conseqüència, s'ha d'acudir a l'Estatut d'autonomia per tal de determinar la legalitat de l'atribució d'una competència a la comunitat autònoma. La norma estatutària es converteix així en la norma atributiva de competències, sense oblidar –en paraules del Tribunal Constitucional– el principi de supremacia de la Constitució sobre la resta de l'ordenament jurídic. Els estatuts d'autonomia formen part d'aquest ordenament com a norma institucional bàsica de la comunitat autònoma que l'Estat reconeix i empara. Per tal d'entendre l'abast de les competències que l'Estatut d'autonomia de Catalunya atribueix a aquesta nacionalitat, cal estudiar els elements estructurals del nostre sistema de distribució de competències, a partir del qual podem trobar el significat del seu contingut. En

aquest sentit, és tradicional fer una distinció bàsica entre tres tipus diferents de competències en la distribució operada entre l'Estat i les comunitats autònomes, en el nostre cas, entre l'Estat i Catalunya. Aquestes tres classes de competències són: les competències exclusives, les concurrents i les compartides o de desenvolupament legislatiu.

Executives

Un últim supòsit de compartició es produeix, com hem dit anteriorment, quan els textos constitucionals i estatutaris estableixen un repartiment de les funcions exercibles respecte a la mateixa matèria. Aquest cas es dona, per exemple, quan l'Estatut d'autonomia de Catalunya reserva a l'Estat la potestat legislativa i atribueix a la Generalitat l'execució de la legislació esmentada; això constitueix el que, a la pràctica, s'han anomenat competències executives o d'execució. Així, en síntesi, correspon a la Generalitat l'execució de la legislació de l'Estat en les matèries següents:

- Penitenciària.
- Treball.
- Propietat intel·lectual i industrial.
- Nomenament de corredors de comerç.
- Pesos i mesures.
- Fires internacionals.
- Museus, arxius i biblioteques de titularitat estatal.
- Ports i aeroports.
- Ordenació del transport de mercaderies i viatgers.
- Salvament marítim i abocaments industrials.

Exclusives

El concepte d'exclusivitat és sinònim del concepte de reserva absoluta de totes les potestats públiques sobre una matèria determinada. D'aquesta manera, l'exclusivitat implica una clara divisió de matèries i l'atribució consegüent de totes les funcions públiques a l'ens que passa a detenir la competència, en virtut del repartiment establert per la Constitució i l'Estatut. Això significa que una competència és exclusiva quan l'òrgan se'n reserva absolutament la titularitat, en el sentit d'impedir que l'un o l'altre puguin tenir competències també sobre la mateixa matèria. L'exclusivitat es caracteritza, doncs, per un fet decisiu i revelador: la situació de monopoli en l'exercici de funcions públiques en relació amb una determinada matèria, de manera que l'exercici de les funcions esmentades per part d'un sol titular comporta, en ell mateix, l'exclusió de la intervenció d'un altre poder públic. D'acord amb aquestes premisses, i un cop explicat el significat de competència exclusiva, és cabdal, per tal d'entendre l'abast de l'autonomia de Catalunya, precisar la llista de matèries sobre les quals la Generalitat de Catalunya té competència exclusiva:

- Organització de les seves institucions d'autogovern.
- Dret civil català.
- Normes processals i de procediment administratiu que derivin de les particularitats del dret substantiu de Catalunya.
- Cultura.
- Patrimoni històric, artístic, monumental.
- Arxius, biblioteques, museus i conservatoris de música.
- Investigació.
- Règim local.
- Ordenació del territori i urbanisme.
- Forests, espais naturals protegits i tractament especial de zones de muntanya.
- Higiene.
- Turisme.
- Obres públiques que només afectin Catalunya.
- Carreteres que passin íntegrament per Catalunya.
- Transports, ports i aeroports.
- Aprofitaments hidràulics, instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia.
- Pesca.
- Artesania.

Ordenació farmacèutica.
Centres de contractació de mercaderies.
Cooperatives.
Cambres de la Propietat, de Comerç, Indústria i Navegació.
Col·legis professionals.
Fundacions i associacions.
Assistència social.
Joventut.
Promoció de la dona
Tutela de menors.
Esport.
Publicitat i espectacles, casinos, jocs i apostes.
Estadística.

L'efecte principal de l'exclusivitat d'aquestes competències s'indica en l'Estatut, quan diu: En l'exercici de les seves competències exclusives correspon a la Generalitat la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva, inclosa la inspecció.

En seguretat pública. La policia autonòmica

L'Estatut d'autonomia atorga competència a la Generalitat de Catalunya per crear una Policia autònoma dins el marc del seu territori i li atorga també no sols el comandament suprem d'aquesta nova policia, sinó també la coordinació de l'actuació de les policies locals o municipals. El Parlament català aprovà l'any 1983 la Llei de creació de la policia autonòmica, la qual es va organitzar prenent com a nucli inicial els mossos d'esquadra, cos de policia llavors de caràcter residual i local i que avui es desplega per tot el territori com a policia professional formada a l'Escola de Policia de Catalunya. Són funcions d'aquesta policia:

Protegir les persones i els béns i garantir la seguretat ciutadana i l'exercici pacífic dels drets i les llibertats públiques.

Retre els honors corresponents d'acord amb les normes que els regulen.

Vigilar i protegir els edificis, els béns i els drets de la Generalitat i garantir el funcionament normal de les seves instal·lacions i la seguretat dels usuaris dels seus serveis.

Protegir les autoritats i els funcionaris de la Generalitat.

Prestar auxili, en cas de calamitats públiques i desgràcies particulars, participant en l'execució dels plans de protecció civil, i garantir el funcionament dels serveis públics essencials.

Auxiliar, en cas que sigui possible, en la inspecció de les activitats sotmeses a l'ordenació o disciplina de la Generalitat denunciant tota activitat il·lícita.

Garantir l'observança de les disposicions i les ordres de la Generalitat, i vetllar igualment pel compliment de les lleis estatals.

Actuar sota la dependència dels jutges, dels tribunals i del ministeri fiscal en les funcions que especifica l'article 126 de la Constitució i en els termes que disposin les lleis processals.

Prestar qualsevol altre servei que els pugui correspondre d'acord amb les lleis.

En aquest sentit cal destacar que els Mossos d'Esquadra han assumit competències en matèria de regulació del trànsit, que s'estan desenvolupant de forma progressiva en les diferents demarcacions de Catalunya de conformitat amb un pla de desplegament, fins assolir la totalitat del territori.

La policia autonòmica és coneguda també amb la denominació tradicional de mossos d'esquadra, un cos policial del segle XVIII a partir del qual s'han estructurat les forces de seguretat catalanes. El Govern de Catalunya disposa d'una escola policial moderna destinada a la formació de la policia autonòmica i de la policia local (municipal).

Concurrents i compartides

En la competència concurrent succeeix precisament el contrari del que s'acaba d'exposar respecte a l'exclusivitat, ja que el que es dona és l'existència de la cotitularitat d'una mateixa funció en relació amb la mateixa matèria, d'acord amb el que puguin establir les previsions constitucionals que, en cada cas i respecte a cada país, siguin d'aplicació. No obstant això, s'ha de destacar que el significat real i propi de la concurrència el trobem en els règims federals, en els quals els estats membres poden legislar sobre les matèries incloses en les llistes constitucionals, mentre la Federació no faci ús de la competència legislativa que, sobre la mateixa matèria, la Constitució li reconeix simultàniament. Aquest és l'element propi i característic dels sistemes federals, que, en el seu significat propi, no es pot traslladar al sistema autonòmic espanyol, perquè en aquest no es dona un reconeixement explícit de cotitularitats en l'exercici d'una mateixa competència. En el supòsit de competències compartides no es dona la cotitularitat en l'exercici d'una funció respecte a la mateixa matèria, sinó la divisió de la matèria o de les funcions exercibles respecte a aquesta, i en ocasions la divisió de la mateixa funció, especialment la legislativa. Les situacions de compartició es donen a la pràctica en el mateix text constitucional i en els textos estatutaris quan estableixen la llista de matèries susceptibles de distribució territorial o, el que és el mateix, quan fan la divisió material de diferents sectors susceptibles d'actuació pública. En segon lloc, dins una mateixa funció també pot haver compartició en cas que la distribució competencial divideixi aquesta funció, sempre que hi hagi dos àmbits d'actuació separats i propis. Aquest supòsit és el que es dona en el sistema autonòmic espanyol, on l'Estat té atribuïda la potestat legislativa per fixar els principis generals d'una matèria –les anomenades bases– i les comunitats autònomes tenen la potestat de desenvolupar-los. En aquests casos, la competència de l'Estat consisteix en la fixació de les bases o principis bàsics d'una matèria, mentre que la comunitat autònoma s'ha de limitar a la funció legislativa de desenvolupament, sense que pugui influir en els esmentats aspectes bàsics de la regulació. A aquest supòsit es refereix l'Estatut d'autonomia: En el marc de la legislació de l'Estat i, si s'escau, en els termes que aquella legislació estableixi, correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'administració de la Generalitat i dels ens públics que en depenguin, així com el règim estatutari de llurs funcionaris.

Expropiació forçosa, contractes i concessions administratives, en l'àmbit de competències de la Generalitat.

Reserva al sector públic de recursos o serveis essencials, especialment en cas de monopoli, i intervenció d'empreses quan ho exigeixi l'interès general.

Ordenació del crèdit, banca i assegurances.

Règim miner i energètic.

Protecció del medi ambient, sens perjudici de les facultats de la Generalitat per a establir normes addicionals de protecció.

Ordenació del sector pesquer.

Correspon també a la Generalitat el desenvolupament legislatiu del sistema de consultes populars municipals en l'àmbit de Catalunya, de conformitat amb el que disposin les lleis a les quals es refereixen l'apartat 3 de l'article 92 i el número 18 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució, i correspon a l'Estat l'autorització de llur convocatòria."

Competències compartides en matèria econòmica. Al mateix esquema responen les competències que en matèria econòmica, ensenyament, radiodifusió i televisió, sanitat i justícia s'atorguen a la Generalitat de Catalunya. Així, pel que fa a les anomenades competències econòmiques, l'Estatut estableix que, d'acord amb les bases i l'ordenament de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, correspon a la Generalitat la competència exclusiva de les matèries següents:

Planificació de l'activitat econòmica a Catalunya.

Indústria, sens perjudici d'allò que determinen les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar, i les normes relacionades amb les indústries sotmeses a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear.

Desenvolupament i execució dels plans establerts per l'Estat per a la reestructuració de sectors industrials.

Agricultura i ramaderia.

Comerç interior, defensa del consumidor i de l'usuari.

Institucions de crèdit corporatiu, públic i territorial i caixes d'estalvis.

Sector públic econòmic de la Generalitat.

Competències compartides en matèria d'ensenyament, mitjans de comunicació i sanitat. En matèria d'ensenyament, l'Estatut disposa la competència plena de la Generalitat per a la regulació i l'administració de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sens perjudici del que disposen l'article 27 de la Constitució i les lleis orgàniques que el desenvolupen. L'Estat es reserva la facultat per regular les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals. Pel que fa als mitjans de comunicació social, l'Estatut atribueix a la Generalitat, en el marc de les normes bàsiques de l'Estat, el desenvolupament legislatiu i l'execució del règim de radiodifusió, televisió, premsa i, en general, de tots els mitjans de comunicació social. En aquests termes, la Generalitat pot regular, crear i mantenir la seva pròpia televisió, ràdio i premsa per a l'acompliment dels seus fins. En matèria sanitària, correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat respecte a sanitat interior, Seguretat Social –llevat de les normes que configuren el seu règim econòmic– i productes farmacèutics. En aquesta darrera matèria s'exclou el desplegament legislatiu per part de la Generalitat.

Competències compartides en matèria de justícia. Pel que fa a l'Administració de Justícia correspon a la Generalitat:

Exercir totes les facultats que les lleis orgàniques del poder judicial reconeixin o atribueixin al Govern de l'Estat.

Fixar la delimitació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a Catalunya i coadjuvar en la instal·lació dels jutjats.

En aquest mateix àmbit, i d'acord amb el que estableix la Llei orgànica del poder judicial, l'òrgan competent, a instància de la Generalitat, convocarà els concursos i les oposicions per cobrir les places vacants a Catalunya de magistrats, jutges, secretaris judicials i qualsevol altre personal al servei de l'Administració de Justícia. De conformitat amb les lleis de l'Estat, la Generalitat nomenarà els notaris i els registradors de la propietat i mercantils, i participarà en la fixació de les demarcacions notariales i de les corresponents als Registres de la Propietat Mercantil.

Text	d00348
Tema	Competències de la Generalitat
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/subaltern/Sumari.htm [Consulta: novembre de 2005]

La Generalitat de Catalunya: antecedents històrics, significat actual i competències

a) Antecedents històrics i significat actual

El nom de Generalitat prové del dret català medieval, en el marc del qual designava la totalitat dels subjectes representats en les Corts catalanes. Posteriorment, es va constituir un òrgan, anomenat Diputació del General, que representava aquest mateix col·lectiu en els períodes en què no estaven convocades les Corts. Aquest òrgan es va originar en les Corts de 1289, però no va rebre una configuració més definida fins a mitjan segle XIV. A poc a poc, la Diputació del General, que també rep sovint el nom de Generalitat, tot i que, com s'ha dit, en sentit estricte la Generalitat era la part representada i no pas la part representant, es va anar desvinculant de les Corts, les quals, des de 1413, ja no n'escollien els membres. Amb les guerres civils del segle XV, la Generalitat es va enfortir considerablement. Des d'aquest moment, va esdevenir un autèntic contrapoder davant de la corona i, en determinats moments, aquesta tensió entre totes dues institucions va arribar a esclatar en forma de conflicte bèl·lic, com és el cas de la Guerra dels Segadors (1640-1653). La victòria de Felip V en la Guerra de Successió va comportar la supressió de la institució (Decret de Nova Planta, 1716). La denominació d'aquesta institució històrica no va tornar a recuperar-se fins passats més de dos segles; això sí, en un marc polític absolutament diferent. Després de la proclamació de la República Catalana per part de Francesc Macià el 14 d'abril de 1931, una intensa negociació durant els dies següents entre els representants del tot just constituït Govern republicà de Catalunya i l'igualmente recent Govern republicà espanyol, va portar a anomenar el conjunt de les institucions d'autogovern catalanes amb el nom històric de Generalitat, i així s'evitava la polèmica denominació de República Catalana. La Generalitat republicana va cobrir el període històric entre l'abril de 1931 i el febrer de 1939, quan, amb l'ocupació de Catalunya per les tropes franquistes, es van suprimir les institucions d'autogovern. Després de la mort de Franco, la reivindicació d'autogovern a Catalunya va concretar-se amb el restabliment, l'any 1977, de la Generalitat, que va funcionar en règim provisional fins a l'Estatut de 1979. Amb l'Estatut, es van regular l'organització institucional i les atribucions de la Generalitat, que a partir d'aquell moment va passar a tenir el caràcter actual. Amb l'Estatut de 1979, anomenat també Estatut de Sau, Catalunya va recuperar l'autonomia, ara en el marc de la Constitució de 1978, alhora que, mitjançant la Generalitat, entroncava amb les institucions republicanes.

b) Competències

El feix de competències que té la Generalitat serveix per fer efectiva l'autonomia. Ara bé, aquest conjunt inclou competències de característiques molt diverses, fet que aconsella fer-ne una classificació. La distribució competencial en el règim actual parteix de l'assignació de diverses competències exclusives a l'Estat directament per la mateixa Constitució, competències com ara les regulacions en matèria de nacionalitat o defensa i forces armades, matèries que l'article 149 de la Constitució assigna en règim d'exclusivitat a l'Estat. Les competències que no corresponen de manera exclusiva a l'Estat poden ser assumides com a exclusives o com a compartides (amb l'Estat) per la Generalitat.

Vegem, doncs, la classificació de les competències de la Generalitat.

Competències exclusives:

El concepte d'exclusivitat és sinònim del concepte de reserva absoluta de totes les potestats públiques sobre una matèria determinada. D'aquesta manera, l'exclusivitat implica una clara divisió de matèries i l'atribució consegüent de totes les funcions públiques a l'ens que passa a detenir la competència, en virtut del repartiment establert per la Constitució i l'Estatut. Això significa que una competència és exclusiva quan l'òrgan se'n reserva absolutament la titularitat, en el sentit d'impedir que l'un o l'altre també puguin tenir competències sobre la mateixa matèria.

L'exercici principal de l'exclusivitat d'aquestes competències s'expressa així en l'Estatut: "En l'exercici de les seves competències exclusives correspon a la Generalitat la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva, incloent-hi la inspecció." D'acord amb l'article 9 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i amb els criteris establerts en la Constitució espanyola, la Generalitat té competència exclusiva, per exemple, en les matèries següents: organització de les seves institucions d'autogovern (per exemple, la Llei reguladora del Consell Consultiu); dret civil propi; cultura; arxius, biblioteques i museus; higiene; turisme; carreteres i camins que transcorren íntegrament per territori català; cooperatives; assistència social; joventut, i promoció de la dona.

Competències compartides:

En aquest cas, es tracta de competències que impliquen una distribució de tasques entre el poder central i el poder autonòmic. La Generalitat, per exemple, té competència en matèria de medi ambient. Ara bé, l'exercici d'aquesta competència està limitat per la intervenció de l'Estat en determinats apartats de la matèria, els quals condicionen l'actuació de la comunitat autònoma. Així, en matèria de medi ambient, poden intervenir, tot i que en parcel·les diferents, totes dues instàncies de poder. Això comporta que no poden intervenir en la matèria amb llibertat absoluta, sinó que ho faran sotmesos als límits que impliquen les atribucions respectives. Així, l'Estat no pot regular de manera incondicionada en el camp del medi ambient, sinó que ha de respectar el marge d'autonomia, en aquest cas prou ampli, de la Generalitat en la matèria. En qualsevol cas, cal indicar que, en el marc de les competències compartides, se'n poden establir diversos tipus. Les situacions de compartició es donen a la pràctica en el mateix text constitucional i en els textos estatutaris quan estableixen la llista de matèries susceptibles de distribució territorial o, el que és el mateix, quan fan la divisió material de diferents sectors susceptibles d'actuació pública. En segon lloc, dins una mateixa funció també pot haver-hi compartició en el cas que la distribució competencial divideixi aquesta funció, sempre que hi hagi dos àmbits d'actuació separats i propis. Aquest supòsit és el que es dona en el sistema autonòmic espanyol, on l'Estat té atribuïda la potestat legislativa per fixar els principis generals d'una matèria -les anomenades bases- i les comunitats autònomes tenen la potestat de desenvolupar-los.

En aquests casos, la competència de l'Estat consisteix en la fixació de les bases o principis bàsics d'una matèria, mentre que la comunitat autònoma s'ha de limitar a la funció legislativa de desenvolupament, sense que pugui influir en els esmentats aspectes bàsics de la regulació. L'Estatut d'autonomia (article 10) es refereix a aquest supòsit: "En el marc de la legislació de l'Estat i, si s'escau, en els termes que aquella legislació estableixi, correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents [...]" En el marc de les competències compartides, hom pot consignar que la Generalitat legislarà d'acord amb un marc general establert per l'Estat en matèries com les següents: règim miner i energètic, crèdit bancari i assegurances, i expropiació forçosa. En altres àmbits, la Generalitat podrà executar (això és, fer complir allò que ha legislat l'Estat sense alterar la normativa estatal). Això s'esdevé, per exemple, en presons, treball o fires internacionals que es duguin a terme a Catalunya. De la mateixa manera i d'acord amb els principis generals de l'ordenació de l'activitat econòmica general i de la política monetària definida per l'Estat, la Generalitat tindrà competència en matèria de planificació general de l'economia a Catalunya, indústria i agricultura i ramaderia. Cal esmentar, en darrer lloc, que la Generalitat és competent per crear una policia autonòmica i per crear un canal de televisió propi, coses ambdues que ja són una realitat amb l'existència dels Mossos d'Esquadra i de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, que gestiona els quatre canals autonòmics TV3, K3, 33 i el nou canal de notícies 3/24. El traspàs de competències i la seva avaluació econòmica s'efectuen en el si d'una comissió mixta integrada a parts iguals per membres del Govern central i del Consell Executiu de la Generalitat.

Text	d00350
Tema	Competències de la Generalitat
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Main13.htm [Consulta: novembre de 2005]

IV. Competències de la Generalitat de Catalunya: exclusives, concurrents i executives

La Generalitat de Catalunya té, segons les disposicions estatutàries, un ampli ventall de competències, les quals es poden classificar en funció del seu caràcter.

1. Competències exclusives

Segons l'article 9 de l'Estatut, la Generalitat té competència exclusiva sobre les matèries següents:

- Organització de les seves institucions d'autogovern.
- Conservació, modificació i desenvolupament del dret civil català.
- Normes processals i de procediment administratiu que es derivin de les particularitats del dret substantiu de Catalunya o de les especialitats de l'organització de la Generalitat.
- Cultura.
- Patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic, arqueològic i científic, sens perjudici de la competència reconeguda a l'Estat a l'article 149.1.28 CE.
- Arxius, biblioteques, museus, hemeroteques i altres centres de dipòsit cultural que no siguin de titularitat estatal, i també els conservatoris de música i els serveis de belles arts d'interès per a la comunitat autònoma.
- Investigació, sense perjudici d'allò que disposa l'article 149.1.15 CE a favor de l'Estat; en particular, les acadèmies que tinguin la seu central a Catalunya.
- Règim local, sense perjudici de la competència reconeguda a l'Estat a l'article 149.1.18 CE; en particular, alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis.
- Ordenació del territori i del litoral, urbanisme i habitatge.
- Forests, aprofitaments i serveis forestals, vies pecuàries i pastures, espais naturals protegits i tractament especial de les zones de muntanya, d'acord amb allò que disposa l'article 149.1.23 CE.
- Higiene.
- Turisme.
- Obres públiques que no tinguin la qualificació legal d'interès general de l'Estat o la realització de les quals no afecti una altra comunitat autònoma.
- Carreteres i camins l'itinerari dels quals passi íntegrament pel territori de Catalunya.
- Ferrocarrils, transports terrestres, marítics, fluvials i per cable; ports, heliports, aeroports i Servei Meteorològic de Catalunya, sens perjudici del que disposen els apartats 20 i 21 de l'article 149.1 CE. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transports.
- Aprofitaments hidràulics, canals i regadius, quan les aigües corrin íntegrament per l'interior de Catalunya; instal·lacions de producció, distribució i transport de l'energia, quan aquest transport no surti del seu territori i el seu aprofitament no afecti una altra província o comunitat autònoma; aigües minerals, termals i subterrànies, sense perjudici del que disposa de l'article 149.1.25 CE.
- Pesca en aigües interiors, cria i recollida de marisc, agricultura, caça i pesca fluvial i lacustre.
- Artesania.
- Ordenació farmacèutica, sense perjudici d'allò que disposa l'article 149.1.16 CE.
- Establiment i ordenació de centres de contractació de mercaderies i valors, de conformitat amb la legislació mercantil.

- Cooperatives, pòsits i mutualisme no integrat en el sistema de la Seguretat Social, respectant la legislació mercantil.
- Cambres de la propietat, cambres de comerç, d'indústria i navegació, sense perjudici d'allò que disposa l'article 149.1.10 CE.
- Col·legis professionals i exercici de les professions titulades, sense perjudici d'allò que disposen els articles 36 i 139 CE.
- Fundacions i associacions de caràcter docent, cultural, artístic, beneficoassistencial i similars, que exerceixen principalment les seves funcions a Catalunya.
- Assistència social.
- Joventut.
- Promoció de la dona.
- Institucions públiques de protecció i tutela de menors, respectant, en qualsevol cas, la legislació civil, penal i penitenciària.
- Esport i lleure.
- Publicitat, sense perjudici de les normes dictades per l'Estat per a sectors i mitjans específics.
- Espectacles.
- Casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportivobenèfiques (és a dir, les travesses).
- Estadística d'interès de la Generalitat.
- Altres matèries que s'atribueixin expressament a l'Estatut com a exclusives i les que, amb aquest caràcter, transfereixi l'Estat.

2. Competències exclusives limitades

L'article 12 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya disposa que, d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, correspon a la Generalitat, en els termes d'allò que disposen els articles 38, 131 i els números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 CE, la Generalitat té competència exclusiva en:

- Planificació de l'activitat econòmica a Catalunya.
 - Indústria, sens perjudici d'allò que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar, i les normes relacionades amb les indústries que estiguin sotmeses a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear. Queda reservada a la competència exclusiva de l'Estat l'autorització per a la transferència de tecnologia estrangera.
 - El desenvolupament i execució a Catalunya dels plans establerts per l'Estat per a la reestructuració de sectors industrials.
 - Agricultura i ramaderia.
 - Comerç interior, defensa del consumidor i de l'usuari, sense perjudici de la política general de preus i de la legislació sobre la defensa de la competència. Denominacions d'origen en col·laboració amb l'Estat.
 - Institucions de crèdit corporatiu, públic i territorial i caixes d'estalvi.
 - Sector públic econòmic de la Generalitat, en tot allò que no sigui tractat en altres normes de l'Estatut.
- D'altra banda, la Generalitat participa en la gestió del sector públic econòmic estatal en els casos i les activitats que correspongui.

3. Competències de desenvolupament legislatiu o concurrents

Segons l'article 10 de l'Estatut, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si escau, en els termes que aquesta legislació estableixi, correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució en les matèries següents:

- Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Generalitat i dels ens públics que en depenguin, i també el règim estatutari dels seus funcionaris.
- Expropiació forçosa, contractes i concessions administratives, en l'àmbit de competències de la Generalitat.
- Reserva al sector públic de recursos o serveis essencials, especialment en cas de monopoli, i intervenció d'empreses quan ho exigeixi l'interès general.
- Ordenació del crèdit, la banca i les assegurances.
- Règim miner i energètic.
- Protecció del medi ambient, sens perjudici de les facultats de la Generalitat per establir normes addicionals de protecció.
- Ordenació del sector pesquer.

D'altra banda, correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu del sistema de consultes populars municipals en l'àmbit de Catalunya, d'acord amb allò que disposen les lleis a les quals es refereix l'apartat 3 de l'article 92 i el número 8 de l'apartat 1 de l'article 149 CE i correspon a l'Estat l'autorització de la convocatòria.

L'article 16 de l'Estatut determina que, en el marc de les normes bàsiques de l'Estat, pertoca a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució del règim de radiodifusió i televisió en els termes i casos establerts en la llei que reguli l'estatut jurídic de la ràdio i la televisió. Aquest article també assigna a la Generalitat, en el marc de les normes bàsiques de l'Estat, el desenvolupament legislatiu i l'execució del règim de premsa i, en general, de tots els mitjans de comunicació social.

Finalment, l'article 16 de l'Estatut disposa que la Generalitat, en els termes establerts en els apartats anteriors, pot regular, crear i mantenir televisions, ràdios i premsa i, en general, tots els mitjans de comunicació social per a l'acompliment de les seves finalitats.

L'article 17 de l'Estatut assigna a la Generalitat de Catalunya el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de sanitat interior. D'altra banda, el mateix precepte disposa que, en matèria de seguretat social, correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat, salvant les normes que en configuren el règim econòmic, i la gestió del règim econòmic de la Seguretat Social. Altrament, també correspon a la Generalitat l'execució de la legislació de l'Estat sobre productes farmacèutics. La Generalitat de Catalunya pot organitzar i administrar amb aquestes finalitats i dins el seu territori tots els serveis relacionats amb les matèries esmentades i exercir la tutela de les institucions, entitats i fundacions en matèria de sanitat i seguretat social, mentre que l'Estat es reserva l'alta inspecció que implica el compliment de les funcions i competències contingudes a l'article 17. Segons el mateix precepte, la Generalitat ajusta l'exercici de les competències que assumeixi en matèria de sanitat i de seguretat social a criteris de participació democràtica de tots els interessats, i també dels sindicats de treballadors i les associacions empresarials en els termes que la llei estableixi.

4. Competències executives

Segons l'article 11 de l'Estatut, correspon a la Generalitat l'execució de la legislació de l'Estat en les matèries següents:

- Penitenciària.
- De treball, assumint les facultats, competències i serveis que, en aquest àmbit i en l'execució, exercia l'Estat en el moment d'aprovació de l'Estatut respecte a les relacions de treball, sens perjudici de l'alta inspecció estatal. En qualsevol cas, queden reservades a l'Estat totes les competències en matèria de migracions interiors i exteriors, fons d'àmbit nacional i de feina, sens perjudici d'allò que estableixin les normes de l'Estat sobre aquestes matèries.
- Propietat intel·lectual i industrial.
- Nomenament d'agents de canvi i borsa, corredors de comerç. Intervenció, si escau, en la delimitació de les demarcacions corresponents.
- Pesos i mesures. Contrastació de metalls.
- Fires internacionals que tinguin lloc a Catalunya.
- Museus, arxius i biblioteques de titularitat estatal l'execució de les quals no es reservi a l'Estat.
- Ports i aeroports amb qualificació d'interès general, quan l'Estat no se'n reservi la gestió directa.
- Ordenació dels transports de mercaderies i viatgers que tinguin l'origen i la destinació dins el territori de la comunitat autònoma, malgrat que circulin per les estructures de titularitat estatal a què es refereix el número 21 de l'apartat 1 de l'article 149 CE, sens perjudici de l'execució directa que es reservi l'Estat.
- Salvament marítim i abocaments industrials i contaminants en les aigües territorials de l'Estat corresponents al litoral català.
- Les altres matèries que s'atribueixin a l'Estatut expressament com de competència d'execució i que, amb aquest caràcter i mitjançant llei orgànica, siguin transferides per l'Estat.

5. Altres competències d'importància rellevant

Cal fer esment de tres competències importants: ensenyament, Administració de justícia i policia.

Pel que fa a l'ensenyament (article 15 EAC), la Generalitat té competència plena per a la regulació i l'administració de l'ensenyament en tota la seva extensió, sens perjudici, això sí, de les competències estatals derivades de l'article 149.1.30 CE i del desenvolupament del dret de l'article 27 CE mitjançant llei orgànica.

En matèria de justícia (article 18 EAC), llevat, en qualsevol cas, de la militar, correspon a la Generalitat:

- Exercir totes les facultats que la Llei orgànica del poder judicial reconegui o atribueixi al Govern de l'Estat.
- Fixar la delimitació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a Catalunya i la localització de la seva capital.
- Coadjuvar en l'organització dels tribunals consuetudinaris i tradicionals i en la instal·lació dels jutjats, sotmetent-se, en qualsevol cas, a allò que determini la Llei orgànica del poder judicial.

A més, també en matèria de justícia, cal esmentar l'article 19 de l'Estatut que estableix que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el qual va haver d'integrar-se l'Audiència Territorial de Barcelona, és l'òrgan jurisdiccional que culmina l'organització judicial en l'àmbit territorial català.

Pel que fa a la policia, l'article 13 de l'Estatut reconeix a la Generalitat la facultat de crear una policia autònoma, la qual, segons el mateix redactat del precepte, pot dur a terme les funcions següents:

- Protecció de les persones i els béns i manteniment de l'ordre públic.
- Vigilància i protecció dels edificis i instal·lacions de la Generalitat.
- Altres funcions que pugui preveure la Llei orgànica a la qual es refereix l'article 149.1.29 CE.

Text	d00312
Tema	Parlament de Catalunya
Referència	Web del Parlament de Catalunya http://www.parlament-cat.net/pls/portal/pk_util.versio_imprimible [Consulta: juliol de 2004]

El Parlament > Posició institucional

Catalunya, com a nacionalitat, per a exercir l'autogovern, es constitueix en comunitat autònoma, d'acord amb la Constitució espanyola del 1978, que reconeix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i les regions que integren l'Estat espanyol. La Generalitat és la institució en què s'organitza políticament l'autogovern de Catalunya. L'Estatut d'autonomia de Catalunya és la norma bàsica de la comunitat catalana que, d'acord amb la Constitució, defineix les competències, les institucions i les finances de la Generalitat. Catalunya s'autogoverna en totes les matèries que l'Estatut defineix com a exclusives de la Generalitat, en altres matèries desenvolupa les normes bàsiques dictades per l'Estat i en altres només executa la legislació emanada d'aquest. L'Estatut d'autonomia de Catalunya configura la Generalitat com un ens complex integrat per tres institucions: el Parlament, la Presidència de la Generalitat i el Consell Executiu o Govern. El Parlament representa el poble de Catalunya. El seu origen en l'elecció democràtica dóna la suprema força al Parlament i en fa la institució més important de la Generalitat, de la qual neixen totes les altres. El Parlament de Catalunya és format per una sola cambra, és independent i inviolable.

El Parlament > Estructura > Elecció

Els diputats constitueixen el Parlament de Catalunya. Són elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret. El sistema electoral que imposa l'Estatut és proporcional: els escons del Parlament es reparteixen entre les llistes electorals en proporció als vots que cadascuna ha obtingut. Al mateix temps aquest sistema ha d'assegurar la representació adequada de totes les zones del territori de Catalunya. Les persones candidates es presenten a les eleccions agrupades en llistes electorals, habitualment vertebrades i organitzades entorn del programa d'un partit polític o una coalició de partits. Actualment el Parlament de Catalunya és format per cent trenta-cinc diputades i diputats.

RESULTATS ELECTORALS

20.III.80
29.IV.84
29.V.88
19.III.92
19.XI.95
17.X.99
16.XI.03

% s/votants

CIU
27,68
46,56
45,72
46,19
40,95
37,68

30,86
PSC (PSC-PSOE)
22,33
29,95
29,78
27,55
24,88
37,88 (4)
31,07 (6)
PSUC
18,68
5,55
-(1)
-
-
-
-
CC-UCD
10,55
-
-
-
-
-
ERC
8,87
4,39
4,14
7,96
9,49
8,68
16,40
PSA
2,64
-
-
-
-
-
Aliança
Popular
-
7,66 (2)
5,31
-
-
-
-
IC
-
-
7,76
6,5
9,75 (3)
2,51 (5)
7,26 (7)
PP

-
-
-
5,97
13,08
9,51
11,85
CDS
-
-
3,83
-
-
-
-
Altres
8,08
4,89
2,81
4,67
0,91
2,79
2,54

Electors/es
4.436.459
4.501.851
4.564.389
4.839.190
5.079.981
5.206.061
5.307.837
% votants
s/electors/es
61,43
64,3
59,37
54,87
63,64
59,92
62,54

- (1) En aquestes eleccions, el PSUC es presentà dins la coalició Iniciativa per Catalunya
- (2) En aquestes eleccions, Aliança Popular es presentà dins la Coalició Popular
- (3) En aquestes eleccions, Iniciativa per Catalunya es presentà dins la coalició Iniciativa per Catalunya - Els Verds
- (4) En aquestes eleccions el PSC es presentà formant coalició amb Ciutadans pel Canvi en la circumscripció de Barcelona i amb Ciutadans pel Canvi i Iniciativa per Catalunya-Verds en les altres tres circumscripcions; el percentatge indicat acumula els percentatges de l'una i l'altra coalicions.
- (5) Aquest percentatge correspon només als resultats de la coalició Iniciativa per Catalunya-Verds a la circumscripció de Barcelona (vegeu nota 4)
- (6) En aquestes eleccions el PSC es presentà formant coalició amb Ciutadans pel Canvi
- (7) En aquestes eleccions, Iniciativa per Catalunya es presentà dins la coalició Iniciativa per Catalunya - Verds - Esquerra Unida i Alternativa

El Parlament > Estructura > Dissolució

El Parlament, com a institució que representa el poble de Catalunya, ha de ser renovat periòdicament per fer efectiu el dret dels ciutadans i les ciutadanes de Catalunya a participar en els afers públics per mitjà

dels seus representants elegits democràticament. És per això que l'Estatut estableix que el Parlament és elegit per un període de quatre anys, que es compten des de la data de celebració de les eleccions. Però la durada de la legislatura pot ser inferior a quatre anys en dos casos concrets: El primer supòsit fa referència a la impossibilitat de formar una majoria parlamentària que permeti constituir el Govern. Així, si en el procediment d'investidura del president de la Generalitat transcorren dos mesos, a comptar de la primera votació d'investidura, i cap candidat no obté la confiança del Parlament, aquest ha d'ésser dissolt i s'han de convocar noves eleccions. El segon supòsit és la dissolució anticipada del Parlament decidida pel president de la Generalitat després de consultar el Govern. Aquesta facultat no pot ésser exercida quan hi ha en tràmit una moció de censura, ni tampoc abans que hagi passat un any de l'última dissolució per aquest procediment.

El Parlament > Estructura > Els diputats i les diputades

Els diputats, un cop elegits, representen tot el poble i no solament l'electorat que els ha votat. Són els representants de Catalunya. Per a garantir un bon compliment de les seves tasques, se'ls concedeixen una sèrie de drets i privilegis, contrapesats per uns deures específics.

Són deures dels membres del Parlament:

- Assistir als debats i a les votacions del Ple i de les comissions de què formen part.
- Ésser membres, almenys, d'una comissió.

Són drets dels membres del Parlament:

- Assistir a totes les sessions parlamentàries.
- Participar en els debats i en les votacions del Ple i dels òrgans dels quals siguin membres.
- Presentar esmenes a qualsevol proposta sobre la qual el Parlament s'hagi de pronunciar.
- Formar part d'un nombre determinat de comissions parlamentàries.

Són garanties de l'actuació dels membres del Parlament:

- La inviolabilitat parlamentària, que sostreu de la fiscalització judicial els actes realitzats pels membres del Parlament en compliment de la funció parlamentària; aquesta protecció legal respon a la idea que l'actuació dels diputats només pot ésser jutjada per l'electorat, el qual pot condemnar-los no reelegint-los; també pot ésser jutjada, però, pel partit o la coalició a què pertanyen, que pot no presentar-los a les llistes de la seva candidatura electoral.
- El fur especial, que garanteix el compliment de la seva funció i evita que siguin detinguts per motius polítics encoberts. Així, sols poden ésser jutjats pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya o, fora de l'àmbit territorial de la Generalitat, pel Tribunal Suprem.
- La indemnització econòmica per la seva dedicació al treball parlamentari, el qual els obliga a limitar el seu horari i treball professionals, o fins i tot a renunciar-hi.

El Parlament > Estructura > La seu

La seu del Parlament és el Palau del Parlament, a la ciutat de Barcelona. El Parlament, però, pot tenir sessions en altres indrets de Catalunya. El Saló de Sessions és el lloc habitual on té les seves sessions el Ple del Parlament de Catalunya; els membres del Parlament seuen en butaques disposades en hemicicle - mitja circumferència trencada per un passadís- davant la Mesa presidencial. Els seients dels diputats s'anomenen usualment escons, perquè en els antics parlaments ho eren realment. Les sales de comissions són més petites que el Saló de Sessions; els membres de la comissió hi seuen encarats uns als altres, o bé en hemicicle davant la presidència.

El Parlament > Estructura > El temps de treball

S'entén per sessió el temps de treball parlamentari destinat a esgotar un ordre del dia. Reunió és la part de la sessió tinguda en un mateix dia natural. Al Parlament de Catalunya hi ha dos períodes de sessions: un que va de setembre a desembre i un altre que va de febrer a juny. Durant aquests períodes, el Parlament es pot reunir en sessions ordinàries, que habitualment tenen lloc de dimarts a divendres. El Parlament també es pot reunir fora dels períodes de sessions, per tal de poder complir tothora les seves funcions. Aquesta reunió s'anomena sessió extraordinària. L'ordre del dia és la relació ordenada de temes que ha de tractar el Parlament. L'ordre del dia del Ple és fixat per la Presidència del Parlament, d'acord amb la Junta de Portaveus; l'ordre del dia de les comissions és fixat per la mesa respectiva, d'acord amb la Presidència del Parlament.

El Parlament > Estructura > Els òrgans del Parlament

El grup parlamentari és la traducció parlamentària del partit polític o de la coalició electoral i té la funció de convertir el programa polític d'aquests en iniciatives parlamentàries i en programa de govern. Al Parlament de Catalunya, per a formar grup parlamentari cal un mínim de cinc membres, que han d'ésser d'un mateix partit o d'una mateixa coalició electoral; només es pot constituir un grup parlamentari per coalició o partit. El Grup Mixt aplega, si es dóna el cas, els diputats que resten sense integrar-se en cap grup de partit o coalició electoral, o bé que se'n separen en un moment donat.

Cada grup té un portaveu o una portaveu que el representa amb caràcter general. Els grups tenen locals i mitjans materials propis a l'edifici del Parlament per a l'acompliment de les seves tasques. Els portaveus de cada grup parlamentari, juntament amb el president o presidenta del Parlament i un dels secretaris, formen la Junta de Portaveus; les seves funcions més importants són establir els criteris que contribueixen a ordenar i a facilitar les tasques i els debats del Parlament i decidir la comissió competent per a estudiar els projectes i les proposicions de llei o per a tramitar les diverses iniciatives.

La Mesa del Parlament és l'òrgan rector col·legiat de la cambra; és compost d'una presidència, dues vicepresidències i quatre secretaries, càrrecs elegits, en votacions separades, pel Ple del Parlament. Les funcions més importants de la Mesa són: ordenar el treball parlamentari, interpretar el Reglament i dirigir els serveis del Parlament. El president o presidenta del Parlament té la representació de la cambra; estableix i manté l'ordre de les discussions i del debat, d'acord amb el Reglament, i vetlla per mantenir l'ordre dins el Parlament. En casos de vacant, absència o impediment, el president o presidenta és substituït pels vicepresidents. Els secretaris supervisen i autoritzen les actes de les sessions plenàries i col·laboren amb el president o presidenta en el desenvolupament dels treballs de la cambra. Tots els diputats reunits en sessió constitueixen el Ple del Parlament. El Ple és l'òrgan suprem de la cambra, on es debaten en última i definitiva instància les qüestions que segons l'Estatut són competència del Parlament de Catalunya. Per a poder adoptar acords vàlidament, el Ple ha de comptar amb l'assistència de la majoria absoluta dels diputats i trobar-se reunit a la seu del Parlament. El Ple és convocat pel president o presidenta del Parlament, a iniciativa pròpia o a sol·licitud almenys de tres grups parlamentaris o d'una cinquena part dels membres del Parlament; la convocatòria ha de fixar l'ordre del dia de la reunió. En les sessions del Ple els membres del Parlament seuen sempre al mateix lloc, agrupats segons el grup parlamentari al qual pertanyen. El president o presidenta de la Generalitat i els membres del Govern tenen destinat un banc especial al Saló de Sessions del Ple. Tots els consellers poden assistir-hi i intervenir-hi encara que no siguin membres del Parlament. Quan el Ple no es pot reunir períodes entre sessions o bé quan el Parlament es dissol les funcions que té encomanades són complertes per la Diputació Permanent, la qual es compon de vint-i-tres membres, designats pels grups parlamentaris en proporció al seu nombre de components i és presidida pel president o presidenta del Parlament. La Diputació Permanent ha de donar compte al Ple de les seves decisions. Les comissions són les eines més importants del treball parlamentari modern.

Al Parlament de Catalunya hi ha sis categories de comissions diferents. Les més importants són les comissions permanents legislatives; actualment n'hi ha vuit, que són:

- Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local, que comprèn l'organització de les institucions d'autogovern, l'administració i la funció públiques, la divisió territorial, el règim local i l'administració territorial.
- Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana, que comprèn la justícia, la legislació civil, processal i procedimental, la seguretat ciutadana i la governació.
- Comissió d'Economia, Finances i Pressupost, que comprèn la política econòmica en general, les finances, el pressupost, el control financer de les empreses públiques catalanes i el pla general econòmic.
- Comissió d'Indústria, Energia, Comerç i Turisme, que comprèn la política econòmica sectorial referida a la indústria, l'energia, la mineria, el comerç, el turisme i la recerca tecnològica.
- Comissió d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, que comprèn la política econòmica corresponent a aquests sectors, la política forestal i el desenvolupament agrari i rural.
- Comissió de Política Territorial, que comprèn les obres públiques, els transports i les comunicacions, l'urbanisme i l'habitatge, els recursos naturals i el medi ambient.
- Comissió de Política Cultural, que comprèn l'ensenyament i la recerca, la cultura, la joventut, els esports i la informació en totes les seves dimensions.
- Comissió de Política Social, que comprèn el treball, la sanitat, la seguretat social i els serveis socials.

Aquestes comissions preparen la discussió en el Ple dels projectes i les proposicions de llei que els corresponen per raó de la matèria; els membres del Govern de la Generalitat o consellers s'hi adrecen per

informar-les de la tasca i la feina que fan; poden aprovar resolucions i cridar els consellers respectius per fiscalitzar-ne la labor.

Hi ha establertes tres comissions permanents no legislatives, que són:

- Comissió de Reglament, que dictamina la proposta de reglament i les reformes d'aquest.
- Comissió de l'Estatut dels Diputats, que estudia tots els afers que afecten els diputats.
- Comissió de Govern Interior, que fixa els criteris pressupostaris, econòmics i organitzatius per al govern del Parlament, els quals són executats per la Mesa.

El Ple del Parlament pot crear:

- Comissions de legislatura, que duren una legislatura, per a atendre problemes de relleu especial. De vegades, en el llenguatge polític parlamentari s'anomenen també comissions de seguiment.
- Comissions d'investigació (que en altres parlaments s'anomenen comissions d'enquesta), per a obtenir informació sobre qualsevol assumpte d'interès públic i presentar propostes de resolució al Ple del Parlament.
- Comissions d'estudi sobre qualsevol assumpte que afecti directament la societat catalana.

Aquestes són les úniques comissions que poden ésser formades no solament per diputats, sinó també per especialistes en la matèria objecte d'estudi.

Finalment, les lleis del Parlament poden crear comissions parlamentàries amb funcions específiques. Normalment aquestes comissions són de coordinació o de control respecte a un ens establert per la mateixa llei que crea la comissió. Actualment hi ha quatre comissions creades per llei, que són:

- Comissió del Síndic de Greuges.
- Comissió de la Sindicatura de Comptes.
- Comissió de Control Parlamentari de l'Actuació de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i les Empreses Filials.
- Comissió de Control Parlamentari dels Crèdits Destinats a Despeses Reservades de l'Administració de la Generalitat.

Les comissions són formades per un nombre de diputats proporcional al nombre de membres que té cada grup parlamentari. El treball de cada comissió és dirigit per una mesa, composta d'una presidència, una vicepresidència i una secretaria. Les presidències de les comissions són distribuïdes proporcionalment entre els diversos grups parlamentaris; el vicepresident o vicepresidenta i el secretari o secretària són elegits pel ple de la comissió, tot respectant una certa proporcionalitat.

El Parlament. Estructura. El sistema de treball i de decisió

El Parlament de Catalunya pren les decisions després d'un seguit de debats, en els quals poden demanar la paraula i intervenir tant els qui estan a favor d'una posició determinada com els qui en mantenen una de contrària. En els assumptes de relleu especial, tots els grups parlamentaris poden fixar la seva posició o explicar el seu vot. Els temps són amplis per a les qüestions més generals i globals --de quinze a vint minuts-- i molt reduïts --tres minuts-- en els assumptes d'importància menor. Perquè el Parlament pugui prendre vàlidament una decisió cal que es trobi reunit d'acord amb el que estableix el Reglament i amb assistència de la majoria absoluta dels seus membres. S'entén per majoria absoluta el primer nombre enter que resulta de dividir el nombre total de membres del Parlament per dos. Actualment la majoria absoluta és seixanta-vuit. El quòrum de decisió ordinari és el de la majoria simple. Majoria simple vol dir que en les votacions els vots positius superen els negatius, sense comptar les abstencions, els vots en blanc i els nuls. Els procediments de votació previstos al Parlament de Catalunya són: Votació per assentiment, quan la proposta de la Presidència no suscita l'objecció de cap membre del Parlament. Votació ordinària, que tradicionalment es feia aixecant-se en primer lloc els diputats que estaven a favor de la proposta, després els que hi estaven en contra i finalment els que s'abstienien. Ara es fa electrònicament: cada diputat o diputada prem el botó que correspon al sentit del seu vot i el sistema electrònic computa els vots emesos i expressa els resultats en dos grans plafons lluminosos situats a la vista de tots els assistents a la sessió. Votació pública per crida, que és un procediment solemne de votació; per sorteig es treu el nom del diputat o diputada que serà cridat primer, els altres ho seran successivament per ordre alfabètic; cada un dels cridats respon "sí" o "no" o declara que s'absté. Votació secreta, que es pot fer per paperetes o pel

sistema electrònic, en el cas d'elecció, o bé per boles, quan es qualifica la conducta de les persones; la bola blanca vol dir que s'aprova, la negra significa que es rebutja.

El Parlament > Funcions > La funció i les competències legislatives del Parlament

Una de les funcions més clàssiques dels parlaments és la legislativa, és a dir, la d'aprovar lleis. Les lleis de Catalunya són promulgades, en nom del rei, pel president de la Generalitat i publicades en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i en el Boletín Oficial del Estado. El Parlament de Catalunya solament pot legislar respecte a les matèries que l'Estatut d'autonomia, d'acord amb la Constitució, estableix com a pròpies de la Generalitat. L'Estatut estableix competències de quatre classes: exclusives, de desenvolupament legislatiu, concurrents i executives. La primera competència exclusiva de la Generalitat i, per tant, del Parlament és la de regular i ordenar les institucions d'autogovern pròpies de Catalunya. Sobre les matèries de competència exclusiva, el Parlament pot aprovar lleis; el Govern dicta els reglaments i té cura de la seva aplicació. Quan una matèria determinada és competència exclusiva de la Generalitat - com per exemple la conservació, la modificació i el desenvolupament del dret civil català; el turisme; l'assistència social, o la cultura -, les lleis del Parlament no poden ésser alterades ni derogades per les lleis de les Corts Generals. Parlem de competències de desenvolupament legislatiu quan el Parlament de Catalunya desenvolupa per llei les bases o els principis establerts per una llei de les Corts Generals. Així, el Parlament pot aprovar lleis, d'acord amb les bases estatals, dirigides a la millora de la qualitat ambiental i a la regulació del règim jurídic, i sobre el sistema de responsabilitats de l'Administració de la Generalitat i el règim estatutari del seu funcionariat. L'Estatut configura, a més, un tercer nivell, que es pot anomenar de competències concurrents: l'Estat es reserva una àrea d'exclusivitat en una matèria en la qual la Generalitat té també la seva parcel·la exclusiva. Es tracta d'intervencions distintes en àmbits diferents, bé que relacionats amb la mateixa matèria (ordenació farmacèutica i legislació sobre productes farmacèutics, per exemple). Hi ha, finalment, competències executives, en l'exercici de les quals el Parlament no intervé, ja que la Generalitat no hi té potestat legislativa: solament les exerceix el Govern executant la legislació de l'Estat. El Parlament té reconegut un paper important quant a l'economia i les finances de la Generalitat. El pressupost de la Generalitat és elaborat i aplicat pel Govern, però l'examen, l'esmena, l'aprovació i el control del pressupost corresponen exclusivament al Parlament de Catalunya. També correspon al Parlament d'aprovar les lleis que estableixen impostos, taxes i contribucions especials i les que autoritzen l'emissió de deute públic per a finançar despeses d'inversió.

El Parlament > Funcions > El procediment legislatiu del Parlament

Habitualment les lleis neixen d'una proposta que fa el Govern, i llavors el text inicial s'anomena projecte de llei. També poden néixer d'una proposta que fa un grup parlamentari o un conjunt de membres del Parlament. En aquest cas el text inicial és anomenat proposició de llei. També reben aquest nom les que deriven d'una iniciativa legislativa popular o dels consells comarcals. L'un i l'altre segueixen un camí similar. Després d'ésser publicats en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya i d'ésser tramesos a la comissió competent, els grups parlamentaris i els membres del Parlament hi poden presentar esmenes, dins un termini que usualment és de quinze dies.

Després la comissió nomena una ponència, que pot ésser formada per un sol membre, per diversos o per un representant de cada grup parlamentari, que elabora un informe, en el qual valora i té en compte el projecte original i les esmenes presentades. Aquest informe és debatut per la comissió a la qual s'ha encomanat per raó de la matèria; el debat en comissió és més flexible que el del Ple. La comissió prepara un dictamen, que sovint comporta una nova redacció del text originari, al qual s'han incorporat les esmenes que han tingut el suport de la majoria de membres. Aquest dictamen, finalment, és debatut pel Ple. Els grups i els membres del Parlament hi poden mantenir novament les esmenes presentades si no han obtingut el suport de la comissió. El debat al Ple serveix bàsicament per a donar l'última lectura a la llei i per a fixar públicament les posicions dels grups i dels diputats. Bé que no és habitual, pot succeir que una esmena obtingui finalment el suport del Ple. La proposició de llei, però, té dos tràmits previs. En primer lloc, ha d'ésser tramesa al Govern, que té la facultat d'oposar-se a la tramitació si la proposició comporta augment de crèdits o disminució d'ingressos en el pressupost vigent. En segon lloc, si el Govern no s'hi oposa, la proposició ha d'ésser objecte de la presa en consideració del Ple del Parlament, perquè decideixi si vol o no vol tramitar-la. En cas afirmatiu, s'inicia la tramitació legislativa damunt ressenyada. La diferència de tractament parteix de la consideració que, en principi, el Govern té el suport de la majoria del Parlament; si una proposta d'un grup l'obté o no, cal comprovar-ho.

A més del procediment ordinari, el Reglament del Parlament estableix procediments especials per a:

- Les lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut.
- Les lleis de pressupostos.
- La reforma de l'Estatut.
- L'aprovació de lleis per les comissions en seu legislativa plena, que vol dir que el ple de la comissió substitueix el Ple del Parlament, per delegació d'aquest, en la decisió final.
- La lectura única, quan una llei s'aprova en una sola votació i sense poder-hi presentar esmenes.

EL Parlament > Funcions > Control i impuls > Les funcions de creació, control i impuls de l'acció política i de govern

El Parlament de Catalunya, en representació del poble, vetlla pel bon govern de la nació. Això comporta el poder de crear i fer caure el Govern, i de criticar-ne, controlar-ne i orientar-ne l'actuació política i administrativa. En primer lloc, el Parlament crea i manté el Govern; elegeix entre els seus membres la persona que ha d'exercir la Presidència de la Generalitat, i aprova i sosté el programa de govern que aquella proposa. Aquesta funció de creació esdevé després funció de control, ja que president o presidenta i Govern són políticament responsables davant el Parlament i han de dimitir si la cambra els nega la confiança. En tots dos casos el Parlament esperona i impulsa l'acció política i de govern orientant i estimulants el Govern o algun departament i encomanant-los actuacions.

Aquesta funció s'acompleix amb les tècniques que ara resumirem. La votació d'investidura té lloc al Parlament després que el membre del Parlament proposat com a candidat o candidata a la Presidència de la Generalitat presenta el seu programa i, si convé i vol, el Govern amb què el gestionarà. Per a ésser investit president o presidenta de la Generalitat es requereix el vot favorable de la majoria absoluta del membres de la cambra en primera votació o de la majoria simple en una segona votació.

Contra el president o presidenta de la Generalitat i contra el seu Govern es poden presentar mocions de censura, amb les quals almenys la desena part dels membres del Parlament rebutja l'actuació del president o presidenta i del Govern i proposa un nou membre candidat a la Presidència de la Generalitat. Si una moció de censura rep el suport de la majoria absoluta dels diputats, han de cessar el president o presidenta i el seu Govern i resulta investit nou president o presidenta el candidat o candidata proposat. La Presidència de la Generalitat, amb la deliberació prèvia del Govern, pot presentar qüestions de confiança, amb les quals pot demanar explícitament el suport de la cambra al seu programa, a una declaració de política general o a una decisió de transcendència excepcional. Si una qüestió de confiança no té el suport de la majoria simple dels membres del Parlament, el president o presidenta i el Govern han de dimitir. El sistema parlamentari es defineix com un sistema d'equilibri i col·laboració entre el poder legislatiu i l'executiu. El sistema de govern de la Generalitat és un sistema parlamentari en què els poders del Parlament són, en cert sentit, contrapesats pels poders del president o presidenta. Investidura, moció de censura i qüestió de confiança són els instruments solemnes amb els quals el Parlament elegeix, controla o fa cessar el president o presidenta de la Generalitat i el seu Govern. Com a contrapartida, i amb determinades cauteles, el president o presidenta de la Generalitat pot dissoldre el Parlament i convocar noves eleccions.

Hi ha altres tècniques més habituals que permeten la interrelació Presidència - Govern i Parlament. Les més importants són les següents:

- Els debats generals sobre l'acció política i de govern, que es tenen, si més no, un cop l'any, a l'inici del període de sessions de setembre. En els debats generals el president o presidenta de la Generalitat o un membre del Govern exposa l'actuació d'aquest. Després tots els grups parlamentaris hi poden intervenir per a fer crítiques o observacions, o per a manifestar el suport al Govern. El debat normalment es clou amb la votació d'una resolució, en què el Parlament fixa directrius per a l'acció de govern.
- Les interpel·lacions, que permeten el debat de qüestions de política general del Govern o d'algun departament. El diputat o diputada interpel·lant i el membre del Govern interpel·lat disposen cadascun d'un torn de deu minuts i d'una rèplica de cinc minuts. Les interpel·lacions poden concloure amb la presentació d'una moció, amb la qual la cambra manifesta la seva posició respecte a la qüestió debatuda.
- Les preguntes, amb què un membre del Parlament demana una informació respecte a qüestions d'ordre menor. Hom pot sol·licitar que les preguntes tinguin resposta escrita o resposta oral, la qual es pot donar en una comissió o en el Ple. En cada sessió ordinària, el Ple reserva una hora per a la substanciació de preguntes.

- Les sessions informatives dels membres del Govern a les comissions, que els permeten, a iniciativa pròpia o bé cridats per les comissions, donar informació sobre les actuacions d'ordre general d'un departament.

El Parlament pot discutir i aprovar proposicions no de llei, referides a assumptes d'interès especial; la tramitació d'aquestes comporta la possibilitat de presentar-hi esmenes; després es fa un sol debat, amb les votacions complementàries. Els textos així aprovats constitueixen resolucions del Parlament, mitjançant les quals aquest manifesta una opinió o una voluntat, invita a fer determinades actuacions o dóna suport a algú. Les resolucions obliguen políticament, però no jurídicament, i poden adreçar-se al Govern, al poble de Catalunya, a l'opinió pública o al mateix Parlament. Els programes, els plans i les comunicacions del Govern també permeten que el Parlament tingui un debat i prengui resolucions; en aquests casos, però, la iniciativa correspon al Govern

El Parlament >Funcions > La funció electiva

El Parlament té reconeguts amplis poders electius. Elegeix:

- La Mesa del Parlament i les meses de les comissions.
- El president o presidenta de la Generalitat.
- Els senadors que representen la Generalitat.

Elegeix i nomena:

- La persona que ha d'exercir de síndic de Greuges.
- Els membres del Parlament que han de defensar davant el Congrés dels Diputats les proposicions de llei que el mateix Parlament hi presenta. Les lleis de Catalunya li encomanen, a més, l'elecció de la totalitat o d'una part dels membres de les institucions més importants de la Generalitat (Consell Consultiu, Sindicatura de Comptes) i d'altres organismes, principalment quan han de reflectir el pluralisme social i polític (Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, consells socials de les universitats, etc.)

PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT

Legislatura

Investit el dia

President

I

24.IV.1980

M. H. SR. JORDI PUJOL I SOLEY

II

30.V.1984

M. H. SR. JORDI PUJOL I SOLEY

III

22.VI.1988

M. H. SR. JORDI PUJOL I SOLEY

IV

9.IV.1992

M. H. SR. JORDI PUJOL I SOLEY

V

16.XII.1995

M. H. SR. JORDI PUJOL I SOLEY

VI

16.XI.1999

M. H. SR. JORDI PUJOL I SOLEY

VII

16.XII.2003

M. H. SR. PASQUAL MARAGALL I MIRA

El Parlament > Funcions > La funció integrativa i solidària del Parlament de Catalunya

El Parlament exerceix la part més important de les seves competències en l'àmbit de Catalunya, però participa també en l'activitat dels òrgans centrals de l'Estat. Correspon al Parlament la designació dels senadors que han de representar la Generalitat en el Senat, que la Constitució configura com a cambra de

representació de les nacionalitats i les regions que integren l'Estat. El Parlament de Catalunya té dret d'iniciativa legislativa davant el Congrés dels Diputats: pot presentar-hi una proposició que doni lloc al naixement d'una llei. L'Estatut reconeix, a més, al Parlament el dret de sol·licitar al Govern de l'Estat l'adopció d'un projecte de llei, la tramitació del qual correspon a les Corts Generals. Ambdós procediments permeten al Parlament de contribuir a la creació d'un sistema legislatiu més ampli que l'estrictament català. Respecte a les competències que no són incloses en l'Estatut sobre les quals, en principi, la Generalitat no pot actuar, el Parlament pot sol·licitar a l'Estat que siguin transferides o delegades a la Generalitat. Encara més, l'Estat gaudeix de competències exclusives sobre una sèrie de matèries que li són atorgades per la Constitució; el Parlament de Catalunya, però, pot sol·licitar a les Corts Generals que en aquestes matèries se li atribueixi la facultat de dictar lleis que desenvolupin les lleis marc de l'Estat. La Constitució és la norma legal més important de l'Estat i no pot ésser contradita per altres lleis; per tal de garantir-ne l'aplicació i la interpretació correctes hi ha el Tribunal Constitucional, davant el qual es poden impugnar les lleis dictades per les Corts Generals de l'Estat o per les assemblees legislatives de les comunitats autònomes. Si el Parlament considera que una llei de l'Estat envaeix l'àmbit d'autonomia de Catalunya, pot sol·licitar al Tribunal Constitucional que anul·li la llei contrària a la Constitució o l'Estatut interposant recurs d'inconstitucionalitat. L'Estat de les autonomies que la Constitució ha configurat distribueix les competències entre les institucions centrals de l'Estat i les de les comunitats autònomes. En el cas que es plantegés un conflicte de competències entre el Govern de l'Estat i la Generalitat o entre aquesta i una altra comunitat autònoma, correspon al Tribunal Constitucional de trobar-hi la solució. El Parlament de Catalunya s'hi pot presentar per a manifestar les seves opinions o pot encomanar al Govern que hi comparegui.

Text	d00313
Tema	Parlament de Catalunya
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Main14.htm [Consulta: juliol de 2004 de 2005]

14. El Parlament de Catalunya: composició i funcions. El Síndic de Greuges. La Sindicatura de Comptes. El Consell Consultiu.

Esquema

I. El Parlament de Catalunya

1. Composició

2. Funcions

II. El Síndic de Greuges

III. La Sindicatura de Comptes

IV. El Consell Consultiu

I. El Parlament de Catalunya: composició i funcions

El Parlament compleix a Catalunya un paper equivalent al que fan en l'àmbit estatal les Corts Generals. No cal dir que les funcions del Parlament de Catalunya es desenvolupen i produeixen efectes dintre dels marges del territori de Catalunya, de la mateixa manera que la seva capacitat normativa està circumscrita a l'àmbit competencial de la Generalitat. Tanmateix, s'han de fer algunes precisions: una, l'abast territorial dels efectes del poder del Parlament i, l'altra, que es veu constret a moure's dins el marge de les competències que li atribueixen la Constitució i l'Estatut. Els trets fonamentals que permeten de definir la naturalesa jurídica del Parlament de Catalunya podrien resumir-se dient que és un òrgan representatiu, constitucional, unicameral, autònom, permanent i deliberant.

1. Composició

El Parlament s'elegeix per un termini de quatre anys, mitjançant sufragi universal, secret, lliure, igual i directe. El primer Parlament de Catalunya constituït en el marc de l'Estatut vigent fou escollit segons el que preveu la disposició transitòria quarta de l'Estatut, que estableix la circumscripció provincial. És una fórmula electoral que afavoreix les províncies menys habitades, ja que dona un mínim de sis parlamentaris més un escó per cada 40.000 habitants a Girona, Tarragona i Lleida, mentre que a Barcelona cada escó costa 50.000 habitants, amb la limitació que no pot sobrepassar el nombre de 85 diputats. D'aquesta manera, el Parlament es compon de 18 diputats de Tarragona, 17 de Girona, 15 de Lleida i 85 de Barcelona; en total, 135 parlamentaris. Fins avui, encara no s'ha aprovat una llei electoral de Catalunya, la qual, quan s'aprovi, per mandat constitucional i estatutari, haurà de mantenir un sistema d'escrutini proporcional i assegurar una representació adequada de totes les zones del territori. El nombre de parlamentaris pot oscil·lar entre un mínim de 100 i un màxim de 150.

El Parlament és constituït per una sola cambra i no per dues, tal com havia proposat algun grup parlamentari. El Parlament és inviolable i gaudeix d'autonomia organitzativa pel que fa a la creació d'òrgans interns, funcionament i contractació de personal. També se li reconeix autonomia financera, administrativa i disciplinària. La seu és a Barcelona, però pot celebrar sessions a altres indrets de Catalunya.

Pel que fa als parlamentaris, cal dir que no estan sotmesos a mandat imperatiu i exerceixen la representació de la totalitat del poble de Catalunya. Tenen conferides les prerrogatives d'invulnerabilitat i d'immunitat amb certes reserves. La condició de diputat del Parlament de Catalunya és incompatible -la

qual cosa vol dir que estan obligats a dimitir del càrrec que tinguin per poder ser diputats- amb la de diputat del Congrés, però no amb el càrrec de senador. D'altra banda, són inelegibles certs càrrecs de l'Administració; la inelegibilitat significa la impossibilitat de presentar-se a les eleccions. Tots aquests casos d'incompatibilitat i d'inelegibilitat s'esmenten a l'Estatut.

D'altra banda, cal dir que són electors i elegibles els ciutadans majors de divuit anys que gaudeixin de la condició política de català d'acord amb l'Estatut, sempre que reuneixin les condicions exigides per la llei electoral. Quant al funcionament del Parlament de Catalunya, aquest elegix un president i la Mesa, que és l'òrgan rector col·legiat del Parlament. El Parlament nomena una Diputació permanent de 23 membres, en proporció a la força numèrica dels grups parlamentaris. Aquesta Diputació garanteix la continuïtat dels treballs parlamentaris durant el període en què el Parlament està dissolt o en què hi ha vacances parlamentàries. La Diputació permanent ha de retre comptes dels afers tractats i de les decisions adoptades al Ple del Parlament en la primera reunió ordinària que es faci. La legislatura té una durada normal de quatre anys. Els períodes de sessions són de setembre a desembre i de febrer a juny. A més, es pot reunir en sessió extraordinària convocada pel president del Parlament o a petició d'una quarta part dels diputats, o de tres grups parlamentaris. També pot demanar-ne la reunió el president de la Generalitat. Finalment, cal esmentar que el Parlament pot funcionar en Ple o en comissions, que poden ser permanents o no.

2. Funcions

El Parlament té assignades diverses funcions, segons l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

a) Funció representativa

L'article 30 de l'Estatut estableix: «El Parlament representa el poble de Catalunya». Aquesta formulació clàssica dins l'esquema liberal és paral·lela a la regulació de les Corts Generals a la Constitució -que representen el poble espanyol- i no posa en qüestió la sobirania de l'Estat perquè, tot seguit, s'emmarquen els seus poders o les seves funcions en la Constitució. De tota manera, aquesta funció representativa dona un gran pes específic al Parlament i, sobretot, una gran autoritat tant dins de Catalunya com en les relacions amb les institucions centrals de l'Estat.

b) Funció legislativa

Segons l'Estatut, el Parlament de Catalunya exerceix la potestat legislativa mitjançant l'elaboració de lleis, que son publicades al DOGC. Aquestes lleis de Catalunya, des del punt de vista jeràrquic, són iguals a les del Parlament de l'Estat, però des del punt de vista de la competència tenen limitades les matèries sobre les quals poden actuar i, d'altra banda, només tenen efectes dins l'àmbit territorial de Catalunya.

c) Les funcions de relació amb l'executiu

Al Parlament s'encomana la funció d'impuls i de control de l'acció política i de govern. Aquesta afirmació té, al peu de la lletra, el significat de donar una gran importància a l'activitat política del Parlament. Un aspecte concret d'aquesta funció genèrica d'impuls i control és l'elecció del president de la Generalitat. El Parlament gaudeix de dues funcions més en relació amb l'activitat de govern. En primer lloc, ha d'aprovar convenis i acords de cooperació amb altres comunitats autònomes. En segon lloc, examina, aprova i controla el pressupost, a més d'establir i exigir impostos, taxes, contribucions especials i recàrrecs.

d) Les funcions participatives en l'activitat dels òrgans centrals de l'Estat

En aquest punt s'inclouen les diverses funcions que exerceix el Parlament en relació amb alguns dels òrgans centrals de l'Estat. En aquest sentit, el Parlament té competències per damunt de les altres institucions. El Parlament pot:

- Sol·licitar a l'Estat la transferència o la delegació de competències no assumides per l'Estatut, i també sol·licitar a les Corts Generals el desenvolupament legislatiu de les lleis marc dictades per l'Estat.
- Demanar al Govern l'adopció d'un projecte de llei.
- Exercir el dret a la iniciativa legislativa al Congrés en forma de proposicions de llei, amb el nomenament d'una comissió de tres diputats per defensar la proposició.
- Interposar recurs d'inconstitucionalitat i presentar-se davant el Tribunal Constitucional en els conflictes de competència.
- Designar els senadors autonòmics que corresponen a Catalunya.

Text	d00311
Tema	Consell Consultiu
Referència	Web del Consell Consultiu http://www.cconsultiu.es/ [Consulta: juny de 2004]

La necessitat de creació del Consell Consultiu de la Generalitat es va establir a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979. És, per tant, una institució estatutària i sense precedents en la història de les nostres institucions.

El Consell Consultiu ha de vetllar per l'observança i el compliment de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. A diferència d'altres òrgans consultius, no pot expressar criteris d'oportunitat o de conveniència, sinó que els seus dictàmens tenen únicament un caràcter tecnicojurídic. És el més alt òrgan consultiu de la Generalitat de Catalunya i, per aquest motiu, un cop se li ha consultat no es pot demanar al mateix temps ni posteriorment el parer jurídic de cap altre òrgan de la Generalitat, si no és amb relació a al·legacions que s'hagin de fer davant del Tribunal Constitucional.

El sentit de la intervenció del Consell Consultiu és divers, depenent del supòsit en què se li demana dictamen, però el més freqüent és que el Consell doni el seu criteri jurídic al Parlament o al Govern de la Generalitat quan aquests han de realitzar alguna impugnació davant del Tribunal Constitucional, o que informi sobre un text que ha de ser aprovat com a llei pel Parlament de Catalunya, de manera que puguin corregir-se a temps (i sense intervenció de cap tribunal) les possibles vulneracions de la Constitució o l'Estatut d'Autonomia.

El Consell Consultiu de la Generalitat està format per set consellers, els quals han de ser juristes catalans de reconeguda competència amb més de set anys d'experiència professional. En l'actualitat els membres del Consell són:

Hble. Sr. Joaquín Tornos i Mas
jtornos@cconsultiu.es

I. Sr. Manuel M. Vicens i Matas
mvicens@cconsultiu.es

I. Sr. Joaquim Borrell i Mestre
jborrell@cconsultiu.es

Hble. Sr. Agustí M. Bassols i Parés
abassols@cconsultiu.es

I. Sr. Ramon M. Llevadot i Roig
llevadot@cconsultiu.es

I. Sr. Pere Jover i Presa
pjover@cconsultiu.es

I. Sr. Jaume Vernet i Llobet
jvernet@cconsultiu.es

Els membres del Consell Consultiu són nomenats pel President de la Generalitat, essent designats dos d'ells pel Consell Executiu i els altres cinc pel Parlament de Catalunya, per majoria de tres cinquenes parts dels diputats.

Els consellers prenen possessió del seu càrrec dins dels deu dies següents al nomenament, en acte públic presidit pel President de la Generalitat en presència del Consell Executiu, la Mesa del Parlament i el ple del Consell Consultiu. En aquest acte, cada conseller ha de prometre vetllar per l'observança i el compliment de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i exercir el seu càrrec d'acord a la seva consciència i honor.

El President del Consell Consultiu és elegit, d'entre els seus membres, pel ple del Consell reunit en sessió extraordinària i és nomenat pel President de la Generalitat. En el termini dels deu dies següents al seu nomenament, el President del Consell Consultiu pren possessió del càrrec davant del ple d'aquesta institució.

Un cop nomenats, els consellers romandran en el càrrec durant quatre anys, podent tornar a ser designats immediatament per a un altre mandat. Cada dos anys s'ha de renovar la meitat del Consell, cessant en una ocasió dos consellers designats pel Parlament i un dels designats pel Govern, i en la següent l'altre conseller de designació governamental i tres dels consellers de designació parlamentària.

A part de per esgotament del termini de quatre anys, els consellers també cessen en cas de mort, de dimissió, d'incapacitat declarada per decisió judicial ferma, de pèrdua de la condició política de català, d'inhabilitació per a l'exercici de drets polítics declarada per decisió judicial ferma, de condemna a causa de delictes per sentència ferma i d'incompliment de les obligacions del càrrec. El cessament dels consellers és decretat pel president del Consell, excepte en els dos últims supòsits, en què és el ple del Consell qui ho ha de decidir, per majoria absoluta dels seus membres. Si per algun d'aquests motius es produeix una vacant, es cobreix per l'òrgan que havia designat el cessant, pel temps que li quedava de mandat.

Els consellers poden ésser suspesos en la seva condició, si així ho decideix la majoria absoluta dels membres del Consell, atesa la gravetat dels fets, en cas de processament o durant el temps necessari per a resoldre sobre la concurrència d'alguna de les causes de cessament.

Durant l'exercici del seu càrrec, un membre del Consell Consultiu no pot complir funcions directives en partits polítics, sindicats de treballadors o associacions empresarials, ni formar part d'organismes assessors del Govern de la Generalitat, ni exercir cap dels següents càrrecs: diputat al Parlament de Catalunya, diputat al Congrés dels Diputats, senador, magistrat del Tribunal Constitucional, Síndic de Greuges, Defensor del Poble o qualsevol altre càrrec polític o funció administrativa de l'Estat, de les comunitats autònomes o d'entitats locals, excepte la funció de caràcter docent.

Amb anterioritat, han estat membres del Consell Consultiu:

I. Sr. Lluís Roca-Sastre i Muncunill
(1981-1987)

I. Sr. Eduard Vivancos i Comes
(1981-1987)

I. Sr. Enric Argullol i Murgadas
(1981-1988)

Hble. Sr. Francesc Fdez. de Villavicencio i Arévalo
(1981-1995)

I. Sr. Francesc de Carreras i Serra
(1981-1998)

Hble. Sr. Robert Vergés i Cadanet
(1981-2000)

I. Sr. J.A. González Casanova

(1981-2001)

I. Sr. Antoni Bayona i Rocamora
(1988-1994)

I. Sr. Jaume Renyer i Alimbau
(2000-2004)

El Consell Consultiu de la Generalitat és una institució amb autonomia orgànica i funcional. Elegeix d'entre els seus membres, per períodes de quatre anys (a menys que abans es produeixi una vacant), un president i un conseller-secretari. Per resultar escollit, en la primera votació és necessari obtenir la majoria absoluta, però si cap dels candidats l'obté, els dos que han rebut més vots passen a una segona votació, en la qual és suficient ser el candidat més votat. En cas necessari (suspensió, vacant, absència, malaltia o impossibilitat temporal del titular), el president és substituït pel conseller més antic en el càrrec, i en cas d'igual antiguitat, pel de més edat, mentre que el conseller-secretari és substituït pel conseller més antic en el càrrec, i en cas d'igual antiguitat, pel de menys edat.

El president del Consell Consultiu és la màxima autoritat del Consell, amb funcions representatives, de convocatòria i presidència de les sessions del ple del Consell i d'execució dels seus acords, d'autorització de despeses i de direcció dels serveis del Consell, entre d'altres. En l'actualitat, aquest càrrec l'exerceix l'Hble. Sr. Joaquín Tornos i Mas.

El conseller-secretari del Consell Consultiu és el secretari del ple i entre les seves funcions destaquen les de ser responsable de l'arxiu de la documentació i proposar al ple l'adopció dels acords necessaris per a l'administració del Consell, especialment en matèria de personal i pressupost. En l'actualitat, aquest càrrec l'exerceix l'I. Sr. Joaquim Borrell i Mestre.

El president i el conseller-secretari formen, amb la resta de consellers, el ple del Consell, que pren els acords necessaris per a les necessitats del Consell i elabora els dictàmens.

En suport de la tasca dels consellers, i per atendre l'administració del Consell Consultiu i altres activitats del Consell (com la biblioteca, els dossiers de documentació jurídica, les publicacions, els seminaris o la gestió de les sales d'actes del Palau Centelles), el Consell Consultiu disposa de personal, distribuït en tres serveis: el servei jurídic, el servei administratiu i el servei de biblioteca, documentació i publicacions.

El Consell Consultiu de la Generalitat dictamina sobre l'adequació, a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, de normes i actes elaborats per institucions estatals i catalanes. Ara bé, el Consell no pot actuar mai d'ofici, sinó que sempre ho ha de fer a instància de les institucions legitimades per consultar-lo. Els seus dictàmens no són mai vinculants, i només són preceptius quan així s'estableix per llei. S'aproven amb el vot favorable de la majoria absoluta dels consellers, podent-se formular vot particular en cas de discrepància.

Els supòsits d'emissió de dictàmens previstos actualment són els següents:

A) Supòsits establerts per la Llei 1/1981, de 25 de febrer, de creació del Consell Consultiu de la Generalitat.

Dictamen previ al recurs d'inconstitucionalitat.

Perquè el Govern de la Generalitat o el Parlament de Catalunya puguin presentar un recurs d'inconstitucionalitat davant del Tribunal Constitucional contra una norma estatal amb valor de llei, necessiten comptar amb un dictamen del Consell Consultiu, que haurà de ser sol·licitat pel mateix Consell Executiu o per la Mesa del Parlament (a iniciativa de dos grups parlamentaris o una desena part dels diputats).

Dictamen previ al conflicte en defensa de l'autonomia local.

En el cas que les administracions locals pertanyin únicament a l'àmbit territorial de Catalunya -i que compleixin els requisits exigits a la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional- vulguin presentar davant

del Tribunal Constitucional un conflicte en defensa de l'autonomia local contra una norma estatal o catalana amb valor de llei, necessiten comptar amb un dictamen del Consell Consultiu.

Dictamen sobre projectes o proposicions de llei que han de ser examinats pel ple del Parlament de Catalunya.

La Mesa del Parlament (a iniciativa de dos grups parlamentaris o d'una desena part dels diputats) i el Govern de la Generalitat poden sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre un projecte o proposició de llei que hagi de ser sotmès a debat i a aprovació pel ple del Parlament.

En els dos primers casos d'aquest apartat, l'emissió del Dictamen té caràcter preceptiu, en el tercer cas, el Dictamen és facultatiu.

B) Supòsit previst en la Llei 2/1995, de 23 de març, de la iniciativa popular:

Dictamen previ a la inadmissió d'una proposició d'iniciativa legislativa popular per no adequar-se a l'Estatut d'Autonomia o a la Constitució.

Perquè la Mesa del Parlament de Catalunya pugui inadmetre a tràmit una proposició d'iniciativa legislativa popular per ser contrària a la Constitució o a l'Estatut, necessita comptar amb un dictamen del Consell Consultiu.

En aquest cas, el Dictamen del Consell té caràcter preceptiu.

C) Supòsits establerts en el Reglament d'organització i funcionament del Consell Consultiu aprovat per Decret 429/1981, de 2 de novembre i en la Resolució de 4 de juny de 1997 que interpreta aquest Reglament.

Dictamen previ al conflicte positiu de competència.

El Govern de la Generalitat pot sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre actes o normes estatals o d'una altra comunitat autònoma abans de presentar el requeriment previ a un conflicte positiu de competència.

Dictamen sobre reglaments catalans.

El Síndic de Greuges i els tribunals civils amb seu a Catalunya poden sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre normes generals dictades pel Govern de la Generalitat per a l'execució de les lleis.

Dictamen sobre projectes de reglaments catalans.

El Govern de la Generalitat pot sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre projectes de normes generals per a l'execució de les lleis que hagin de ser aprovades pel mateix Consell Executiu o per algun dels seus consellers -en aquest últim cas, a proposta seva-.

Dictamen sobre convenis internacionals amb Estats en què hi ha comunitats de llengua catalana o convenis interautonòmics.

La Mesa del Parlament de Catalunya i el Govern de la Generalitat poden sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre l'establiment de relacions culturals entre l'Estat espanyol i els Estats on s'integrin o resideixin territoris o comunitats de llengua catalana mitjançant tractats o convenis, i sobre la cooperació entre la Generalitat de Catalunya i altres comunitats autònomes per mitjà de convenis i acords.

Dictamen sobre qüestions d'inconstitucionalitat.

El Parlament de Catalunya i el Govern de la Generalitat poden sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre les qüestions d'inconstitucionalitat plantejades pels jutges o tribunals amb relació a les normes amb força de llei de Catalunya.

Dictamen sobre recursos d'empara.

El Parlament de Catalunya i el Govern de la Generalitat poden sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre els recursos d'empara davant del Tribunal Constitucional que siguin del seu interès.

Dictamen sobre projectes d'acords de traspassos.

El Govern de la Generalitat pot sol·licitar dictamen al Consell Consultiu sobre projectes d'acords de traspassos de serveis i funcions corresponents a matèries de titularitat de la Generalitat.

Dictamen sobre ampliacions extraestatutàries de competències.

El Parlament de Catalunya o el Govern de la Generalitat poden sol·licitar al Consell Consultiu dictamen sobre l'ampliació d'atribucions de la Generalitat mitjançant lleis marc o lleis orgàniques de transferència o delegació de competències. En tots els casos previstos en aquest apartat, l'emissió de Dictamen del Consell Consultiu té caràcter facultatiu.

A més de donar el seu criteri jurídic en aquests supòsits, el Consell publica els seus dictàmens (en el seu original en llengua catalana i traduïts al castellà) un cop l'organisme consultant ho autoritza, i realitza altres activitats per tal de complir la seva funció de vetllar pel respecte de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia (com seminaris, publicacions, dossiers de documentació jurídica i la gestió de la seva biblioteca). A més, com a gestor del Palau Centelles -seu del Consell-, administra la utilització de les sales d'actes del palau per part de particulars o institucions privades, segons els criteris i els preus establerts a l'Ordre de 19 d'octubre de 2001 continguda en el recull normatiu d'aquesta pàgina web.

Text	d00314
Tema	Consell Consultiu
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/cat/generalitat/generalitat/institucions [Consulta: juny de 2004]

El Consell Consultiu

Aquesta figura tampoc no té precedents en el nostre ordenament jurídic, i cal considerar-la una institució original dins el sistema autonòmic de Catalunya. L'Estatut d'autonomia preveia una llei per crear i regular "el funcionament d'un organisme de caràcter consultiu", per dictaminar, en els casos que la mateixa llei hauria de determinar, sobre l'"adequació a l'Estatut dels projectes o proposicions de llei sotmeses a debat i aprovació del Parlament de Catalunya". El Consell Consultiu de la Generalitat exerceix les seves funcions "amb autonomia orgànica i funcional per tal de garantir-ne l'objectivitat i la independència", i vetlla per l'observança i el compliment de la Constitució i de l'Estatut de Catalunya.

Els dictàmens del Consell no són vinculants, però sí preceptius, en els casos que preveu la llei, en dictaminar, si li ho sol·licita el Parlament o el Govern de la Generalitat, sobre l'adequació a l'Estatut d'autonomia de Catalunya de tots els projectes i proposicions de llei sotmesos a debat i a aprovació pel Parlament de Catalunya i prèviament a la interposició davant el Tribunal Constitucional del recurs d'inconstitucionalitat pel Govern, o pel Parlament de Catalunya. Composició i funcionament

El Consell és format per set membres electius, els quals són nomenats pel President de la Generalitat, entre juristes de reconeguda competència. Han de gaudir de la condició política de català i comptar amb més de set anys de dedicació a la funció o activitat professional respectiva. D'aquests membres, cinc són designats pel Parlament de Catalunya, per una majoria de tres cinquenes parts dels diputats, i dos són designats pel Consell Executiu o Govern. El nomenament és per un període de quatre anys, i la seva renovació es fa per meitat cada dos anys. El Ple del Consell Consultiu elegix, per votació secreta i majoria absoluta, el seu President. En cas d'absència o malaltia del President, aquest serà substituït pel membre del Consell més antic "i en cas d'igual antiguitat, pel de més edat". Els acords del Consell s'adopten per majoria absoluta dels seus membres, si bé els que discrepen de l'acord majoritari poden formular vot particular per escrit. D'altra banda, el Consell pot crear les ponències que "jutjarà convenients per a la preparació dels dictàmens".

Text	d00315
Tema	Consell Consultiu
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Sumari.htm [Consulta: juliol de 2004]

14. El Parlament de Catalunya: composició i funcions. El Síndic de Greuges. La Sindicatura de Comptes. El Consell Consultiu.

Esquema

- I. El Parlament de Catalunya
 - 1. Composició
 - 2. Funcions
- II. El Síndic de Greuges
- III. La Sindicatura de Comptes
- IV. El Consell Consultiu

IV. El Consell Consultiu

Sense perjudici del control del Tribunal Constitucional, l'Estatut ha previst l'existència d'un organisme consultiu que dictamina sobre l'adequació a l'Estatut dels projectes i proposicions de llei sotmesos a debat i aprovació pel Parlament de Catalunya, sempre que se sol·liciti. Aquest organisme ha pres el nom de Consell Consultiu. A més, el Consell Consultiu dictamina preceptivament abans de la interposició d'un recurs d'inconstitucionalitat. Així, doncs, la seva activitat es projecta sobre les lleis que emanin del Parlament de Catalunya i sobre les ja dictades per les Corts Generals. No és un òrgan que dictamina de motu proprio. Com el Tribunal Constitucional, actua només a impuls dels òrgans legitimats. Estan legitimats per sol·licitar un dictamen del Consell Consultiu, el Govern de la Generalitat i el Parlament de Catalunya a iniciativa de dos grups parlamentaris o d'una desena part dels diputats. Més endavant, es parlarà d'altres supòsits de legitimació per sol·licitar dictamen. El Consell Consultiu exerceix la seva funció mitjançant dictàmens per escrit, que tenen caràcter tecnicojurídic, sobre l'adequació constitucional i estatutària de les normes o actes sobre els quals se sol·licita el dictamen. Així, en la seva actuació, vetllarà per l'observança i el compliment de la Constitució i de l'Estatut i no serà guiat per criteris d'oportunitat o de conveniència. Per tal que això sigui possible és dotat d'autonomia orgànica i funcional, indispensable per actuar amb la màxima neutralitat, imparcialitat i independència dels òrgans legislatius, executius i judicials. Es compon de set membres electius nomenats pel president de la Generalitat i designats de la manera següent: cinc pel Parlament, per majoria de tres cinquenes parts dels diputats, i els altres dos pel Govern. Tots, per ser escollits, han de reunir la condició de ser juristes catalans de competència reconeguda, amb més de set anys de dedicació a la funció o activitat professional respectiva, com a mínim. És un càrrec incompatible amb la condició de parlamentari (de les Corts Generals o del Parlament català), de membre del Tribunal Constitucional, de Defensor del Poble, de Síndic de Greuges i d'altres d'especificades per la llei. Són nomenats per un període de quatre anys i la renovació del Consell es fa cada dos anys.

El president és escollit en una votació secreta per la majoria absoluta dels consellers i, si no fos possible, en segona volta entre els dos primers candidats. Els seus dictàmens són aprovats per majoria absoluta i les dissensions es formulen com a vots particulars al dictamen.

La seva funció és emetre dictàmens:

- Amb caràcter previ a la presentació d'un recurs d'inconstitucionalitat.
- Respecte als projectes o a les proposicions de llei presentats al Parlament.
- Davant el plantejament d'un conflicte de competències a sol·licitud del Govern.
- Sobre normes generals abans de ser aprovades pel Govern de la Generalitat. Poden sol·licitar-los els jutges i els tribunals de l'ordre civil amb seu a Catalunya, el Síndic de Greuges i el Govern.
- Sobre acords o convenis que es vulguin establir entre la Generalitat i altres comunitats autònomes. La Mesa del Parlament i el Govern estan legitimats per demanar el dictamen.

Text	d00317
Tema	Síndic de Greuges
Referència	Web del Síndic de Greuges http://www.sindicgreugescat.org/ca/sindic.htm [Consulta: juliol de 2004]

Què és? [El Síndic de Greuges]

El Síndic de Greuges de Catalunya és la institució que defensa els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans.

Amb aquesta finalitat supervisa l'actuació de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya, com ara els ajuntaments o els consells comarcals.

El Síndic de Greuges és elegit pel vot àmpliament majoritari del Parlament de Catalunya i és políticament independent. No depèn de cap govern, i actua amb objectivitat, llibertat de criteri i independència.

El Síndic de Greuges demana informació a l'Administració, que està obligada a facilitar-li. En el curs de la investigació, el Síndic de Greuges pot fer suggeriments i recomanacions que, malgrat no tenir caràcter vinculant, són sovint acceptats.

El Síndic de Greuges informa anualment el Parlament de les actuacions realitzades i de la col·laboració prestada per les administracions.

La institució del Síndic de Greuges de Catalunya és regulada per la Llei 14/1984, de 20 de març.

Història [El Síndic de Greuges]

El Síndic de Greuges de Catalunya, tal com avui està configurat, és una institució recent, però té uns antecedents clars a la Catalunya medieval, com són les Assemblees de Pau i Treva o els provisors de greuges. La institució moderna troba les seves arrels en la institució sueca de l' ombudsman, creada el 1809 com un comissionat parlamentari encarregat de rebre les queixes dels ciutadans sobre l'actuació incorrecta de l'Administració, per tractar de rectificar aquesta actuació i informar el Parlament. A la segona meitat del segle XX la institució s'ha estès a la major part dels països democràtics. A partir de la Constitució Espanyola les noves institucions d' ombudsman han assumit gairebé sempre la defensa dels drets fonamentals dels ciutadans, i d'aquesta manera s'han vinculat al moviment internacional de defensa dels drets humans. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya va preveure la creació d'un ombudsman català amb el nom de Síndic de Greuges. L'any 1984, el Parlament de Catalunya va aprovar finalment la Llei reguladora de la institució del Síndic de Greuges amb la missió de defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans, i amb aquesta finalitat se li van atorgar facultats de supervisió sobre l'Administració pública de la Generalitat i sobre els ens locals de Catalunya.

Assemblees de Pau i Treva

Durant l'onada de lluites i enfrontaments socials que va patir Europa Occidental poc abans de l'any 1000, es va crear a França la institució de la Pau de Déu que pretenia oferir refugi a les persones indefenses. Aviat, aquesta institució es va estendre al sud, cap a Catalunya. Paral·lelament, es va estendre també la Treva de Déu que establia la prohibició de lluitar els dies festius i en determinats períodes de l'any litúrgic. L'any 1027, sota l'impuls de l'abat Oliba del Monestir de Ripoll, es van consolidar aquestes mesures protectores mitjançant la promulgació d'una Constitució de Pau i Treva, la primera de les que es van aprovar a Catalunya a les dècades següents. Les assemblees que aprovaven aquestes constitucions - les Assemblees de Pau i Treva - es van atribuir -amb el suport de l'autoritat del comte- el dret d'imposar

penes materials a qui no respectés les Constitucions. Així, es limitava el poder dels senyors i es castigava els culpables d'accions contra les persones. Constituïen, doncs, un sistema de control dels excessos de les autoritats, raó per la qual s'acostuma a considerar les Assemblees de Pau i Treva com un primer antecedent de l'actual institució del Síndic de Greuges.

Els greuges

Més tard, quan van aparèixer les Corts catalanes, la satisfacció de les reclamacions o queixes dels habitants del país -els greuges - es va convertir progressivament en un punt cabdal de les reunions de Corts. Hi havia un greuge de Cort quan algun poblador de Catalunya havia estat lesionat o perjudicat pel rei o pels seus oficials, fins i tot quan aquests havien actuat en exercici de la funció judicial. El concepte es va anar ampliant de manera que, amb el temps, gairebé tota lesió es podia considerar greuge, sempre que pogués trobar base en alguna transgressió d'un dret o d'un compromís adquirit pel monarca.

Els greuges generals -els que afectaven el bé comú de tot el Principat- havien de ser atesos pel conjunt de la Cort fent modificacions legislatives d'acord amb el rei. D'altra banda, es consideraven greuges particulars els que no afectaven l'interès general i que podien ser presentats per persones particulars o per les corporacions municipals o d'altres. El rei resolvia aquests greuges particulars durant la reunió de Cort, bé directament bé encarregant a un jutge que proposés una solució al Consell Reial.

Els provisors de greuges

A la Cort General de Perpinyà -l'any 1350, durant el regnat de Pere el Cerimoniós- es presenta per primera vegada al rei un memorial de greuges de forma unitària i articulada. Però va ser el rei Martí l'Humà qui, l'any 1409, va institucionalitzar un procediment de satisfacció de greuges, amb la creació d'una comissió paritària formada per nou delegats del rei i nou dels estaments o braços de Cort . Aquests delegats s'anomenaven jutges de greuges o provisors de greuges. Jutjaven cada cas col·legiadament i la seva sentència s'incorporava com un acte o Juf de Cort, tot i que sovint s'emetia molts mesos després.

A partir de l'any 1419 la comissió va estar formada només per nou provisors, tres nomenats pel rei i dos més per cada un dels tres estaments: eclesiàstic, nobiliari i ciutadà. En aquella època els representants de l'estament ciutadà rebien sovint el nom de síndics. Per tant, dos del síndics eren escollits pels seus companys com a provisors de greuges per formar part de la comissió. En aquest sentit es pot dir que a l'edat mitjana ja hi van haver uns "síndics de greuges". La seva missió no era idèntica a la de l'actual Síndic de Greuges, ja que actuaven de manera col·legiada i dictaven sentències. Tanmateix, hi ha similituds importants que van fonamentar la recuperació d'aquest nom per a la institució moderna: Els ciutadans presentaven les seves queixes al conjunt de l'estament ciutadà, que n'incorporava moltes al "memorial de greuges" que es presentava al rei i que havia de resoldre la comissió. En aquesta, els dos síndics provisors de greuges defensaven habitualment els interessos dels ciutadans que havien presentat la seva queixa i en aquest sentit es poden considerar un antecedent de l'actual institució del Síndic de Greuges. Com assenyala el professor Font Rius, totes dues institucions comparteixen el principi comú de l'autoresponsabilització del poder públic i l'Administració per les infraccions comeses en perjudici dels particulars.

La institució del provisor de greuges, fundada pel rei Martí l'Humà l'any 1409, va desaparèixer l'any 1716 amb el Decret de Nova Planta, com la resta de les institucions públiques catalanes. Per simbolitzar la seva recuperació, l'any 1984 el Síndic de Greuges va agafar com a emblema de la nova Institució l'escut del rei Martí l'Humà.

L'ombudsman

L'any 1809 es va aprovar una Constitució liberal a Suècia. En ella es va crear un comissionat parlamentari per a rebre les queixes dels ciutadans sobre l'actuació incorrecta de l'Administració. Aquest comissionat rebia el nom d' ombudsman, que literalment vol dir "l'home que fa els tràmits". El seu encàrrec era assegurar l'observança de les lleis i fer complir als funcionaris del rei les seves obligacions, en benefici dels ciutadans. Inicialment acusava els funcionaris infractors davant dels tribunals, però amb el temps es

va limitar a amonestar els infractors i a informar anualment el Parlament, informe que aviat va assolir una gran difusió i un gran impacte sobre l'opinió pública.

Durant més d'un segle va ser una institució específica de Suècia. L'any 1919 es va implantar a Finlàndia i fins l'any 1953 no es va implantar en un tercer país, Dinamarca. A partir d'aquell moment es va implantar progressivament en nombrosos països i encara avui continua la seva difusió. En cada país se l'anomena d'una manera diferent, com ara Parliamentary Commissioner for the Administration en Gran Bretanya (1967) o Médiateur de la République a França (1973).

L'any 1978 la Constitució Espanyola també va recollir la figura de l'ombudsman, amb el nom de Defensor del Pueblo i una innovació important: per primera vegada va rebre l'encàrrec de defensar els drets fonamentals dels ciutadans. En endavant, gairebé totes les institucions d'ombudsman que s'han creat al món han rebut també l'encàrrec de defensar els drets humans. D'aquesta manera, la figura de l'ombudsman s'ha vinculat al moviment internacional en defensa dels drets humans, que va començar amb la Declaració Universal dels Drets Humans aprovada per les Nacions Unides l'any 1948 i que es va reforçar especialment a partir de l'any 1966, amb la signatura dels Pactes Internacionals sobre Drets Civils i Polítics i sobre Drets Econòmics, Socials i Culturals.

Alguns Estatuts d'Autonomia van recollir també la figura de l'ombudsman, amb l'encàrrec de defensar els drets fonamentals i amb noms específics, alguns d'ells, com ara el Justícia d'Aragó, amb una gran tradició històrica.

El Síndic de Greuges

En arribar la democràcia, en el Congrés de Cultura Catalana que va tenir lloc l'any 1977 es va proposar el nom de Síndic de Greuges per a un comissionat parlamentari encarregat de "la defensa dels drets dels ciutadans i de fiscalitzar l'Administració". L'Estatut d'Autonomia de Catalunya que es va aprovar l'any 1979 va preveure el nomenament d'un "Síndic de Greuges per a la defensa dels drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans". Finalment, el 20 de març de 1984 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei reguladora de la nova Institució a la qual s'encarregava la defensa d'"els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans", i amb aquesta finalitat li atorgava facultats de supervisió sobre l'Administració pública de la Generalitat i sobre els ens locals de Catalunya. L'any 1989 es va modificar la Llei per habilitar el Síndic de Greuges per designar un segon adjunt amb l'encàrrec de defensar els drets dels infants.

Què fa el Síndic de Greuges? [Atenció al ciutadà]

Estudia les circumstàncies que afecten el contingut de la queixa, amb especial atenció a tot allò que pot afectar els drets dels ciutadans.

Demana a l'Administració afectada informació sobre la matèria concreta que ha motivat la queixa. L'Administració té l'obligació legal de respondre'l.

El Síndic de Greuges no pot modificar o anul·lar actes o resolucions administratius. No dicta sentències ni imposa sancions.

Valora l'actuació i els informes de l'Administració i pot formular advertències, suggeriments, recomanacions i recordatoris relatius als deures legals, que acostumen a ser acceptats per l'Administració.

Pot proposar també fórmules de conciliació o d'acord perquè les parts afectades arribin a una solució positiva i ràpida de les queixes.

Informa el Parlament sobre les queixes dels ciutadans i els resultats obtinguts. Aquests informes tenen caràcter anual i són debatuts tant a la Comissió del Síndic de Greuges com al Ple del Parlament.

Pot presentar també al Parlament informes extraordinaris sobre una matèria específica quan la seva urgència o importància ho facin necessari.

Tant els informes anuals com els extraordinaris tenen l'objectiu de facilitar la tasca legislativa i de control de l'acció de govern del Parlament.

Quan pot intervenir? [Atenció al Ciutadà]

El Síndic de Greuges pot intervenir a sol·licitud d'un ciutadà -o d'un col·lectiu- per solucionar un problema amb l'Administració o amb un servei públic regulat per l'Administració.

El Síndic de Greuges pot actuar també, per iniciativa pròpia, quan entengui que l'actuació d'una Administració pot produir una vulneració dels drets de les persones.

El Síndic de Greuges intervé en casos de:

- Retards indeguts en l'actuació administrativa.
- Tracte incorrecte als ciutadans.
- Negativa a facilitar informació.
- Inexecució de les resolucions.
- Insuficient motivació de les resolucions.
- Errors o arbitriarietats en l'aplicació de les normes.
- I, en general, actuacions que deteriorin el legítim exercici dels drets constitucionals.

Quan no pot intervenir? [Atenció al Ciutadà]

Si es tracta d'un problema entre particulars, que no implica cap Administració pública.

Si l'assumpte ha estat presentat en la via judicial.

Si la queixa és anònima, denota mala fe o no té prou fonament.

Fins i tot quan no pot intervenir, el Síndic de Greuges proporciona orientació sobre l'assumpte plantejat i les possibles gestions a realitzar.

Qui li pot presentar una queixa? [Atenció al Ciutadà]

Tothom pot presentar la seva queixa al Síndic de Greuges.

Poden presentar la seva queixa els menors d'edat, els estrangers indocumentats, els que es troben sota disciplina militar, els discapacitats psíquics i també les persones que han estat incapacitades legalment o es troben a la presó. Cap circumstància personal fa perdre el dret de queixa davant del Síndic de Greuges.

La confidencialitat és un valor prioritari en l'actuació del Síndic de Greuges. Les dades de la persona que presenta la seva queixa són reservades, tret del cas en què el contingut mateix de la queixa o la seva actuació personal comportin una renúncia a aquesta confidencialitat.

El servei del Síndic de Greuges és totalment gratuït. No requereix l'assistència de cap professional, ja sigui advocat, procurador o gestor.

Les persones jurídiques -com ara els sindicats, els partits polítics, les empreses o les organitzacions no governamentals- també poden presentar la seva queixa al Síndic de Greuges.

Com es presenta una queixa? [Atenció al Ciutadà]

Les queixes han de presentar-se per escrit. Es poden adreçar per correu postal o fax, o personalment a la seu de la Institució del Síndic de Greuges, al carrer de Josep Anselm Clavé, 31, 08002 Barcelona. L'horari de registre és de 9 a 14 hores i de 15 a 18:30 hores, de dilluns a divendres. A la temporada d'estiu, d'1 de juny a 15 de setembre, l'horari és de 8 a 15 hores.

L'escrit de queixa, que ha d'anar signat, ha de ser clar i concís, i indicar:

- Nom i cognoms, adreça postal, i, si pot ser, telèfon de la persona que la formula.
- El fet que motiva la queixa i aquelles circumstàncies que puguin ser d'interès.
- L'Administració contra la qual es planteja, així com també una explicació breu de les actuacions realitzades davant d'aquesta.

La queixa es pot enviar també a través d'internet -des del vostre correu electrònic o des d'aquest mateix formació al Ciutadà per efectuar les consultes oportunes i determinar si el fet que s'ha plantejat entra dins la competència del Síndic.

Aquest Servei orienta, a més, el ciutadà sobre l'organisme al qual adreçar-se per intentar resoldre el seu problema, quan aquest queda fora de la competència del Síndic.

Les consultes es poden fer personalment a la seu de la Institució, al carrer de Josep Anselm Clavé, 31, de Barcelona. L'horari d'atenció és de 9 a 14 hores i de 15 a 18:30 hores, de dilluns a divendres. A la temporada d'estiu, d'1 de juny a 15 de setembre, l'horari és de 8 a 15 hores.

També es poden fer les consultes a través del telèfon 93 301 80 75, en el mateix horari.

Periòdicament, el Síndic es desplaça a una comarca de Catalunya. Aquests desplaçaments s'anuncien prèviament als mitjans de comunicació de la zona, de manera que els ciutadans de la comarca poden acudir personalment a fer les consultes oportunes o presentar les seves queixes.

Text	d00318
Tema	Síndic de Greuges
Referència	Web de Generalitat de Catalunya http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/cat/generalitat/generalitat/institucions [Consulta: juliol de 2004]

El Síndic de Greuges

El Síndic de Greuges és una institució nova, que només té precedents molt indirectes en les institucions històriques i en l'ordenament jurídic de Catalunya. Les funcions que se li encomanen responen a les necessitats actuals d'un sistema d'estat social de dret. La Constitució espanyola de 1978 preveu la institució del Defensor del Poble com "un alt comissionat" de les Corts Generals, designat per defensar els drets previstos en el títol primer de l'esmentada Constitució, supervisar l'activitat de l'Administració i donar-ne compte a les Corts. L'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1979, per la seva banda, estableix que, "sens perjudici de la institució prevista en la Constitució i de la coordinació amb aquesta, el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges".

Objecte, nomenament i requisits

El Síndic "té per missió defensar els drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans. Amb aquesta finalitat supervisa l'actuació de l'Administració pública de la Generalitat i de les autoritats i del personal que en depenen o afectes a un servei públic. Supervisa també l'actuació dels ens locals de Catalunya en tot allò que afecta les matèries en què l'Estatut atorga competències a la Generalitat".

El Síndic és elegit pel Parlament amb una majoria de tres cinquenes parts o, subsidiàriament i transcorreguts tres mesos, per majoria absoluta. El seu mandat és de cinc anys, durant els quals gaudeix de les prerrogatives que són necessàries per exercir adequadament les seves funcions.

Funcions i prerrogatives

Poden adreçar-se al Síndic, sol·licitant-li que actuï en relació amb la queixa que formulen, les persones físiques o jurídiques que invoquin un interès legítim relatiu a l'objecte de la queixa, els diputats al Parlament de Catalunya, els diputats i els senadors a les Corts Generals elegits per les circumscripcions electorals de Catalunya, i també els càrrecs electius dels ens locals de Catalunya.

No és cap impediment per formular la queixa la nacionalitat, la residència, la minoria d'edat, la incapacitat legal del subjecte, l'internament en un centre penitenciari o de reclusió ni, en general, qualsevol relació de subjecció o dependència especial respecte a una administració o poder públic. Però, en cap cas, el Síndic no pot investigar queixes l'objecte de les quals es troba pendent d'una resolució judicial.

El Síndic de Greuges gaudeix de la inviolabilitat i la immunitat atorgades als diputats del Parlament de Catalunya, limitada, per tant, al territori català. D'altra banda, l'Administració i els poders públics dependents de la Generalitat estan obligats a auxiliar-lo, amb caràcter preferent i urgent, en les seves investigacions.

Text	d00319
Tema	Síndic de Greuges
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Sumari.htm [Consulta: juliol de 2004]

II. El Síndic de Greuges

El Síndic de Greuges és la institució que té la missió de defensar els drets fonamentals dels ciutadans. Amb aquesta finalitat, supervisa l'activitat de l'Administració pública de la Generalitat i de les autoritats i del personal que en depenen o que són afectes a un servei públic. Supervisa també l'actuació dels ens locals de Catalunya en tot allò que afecta les matèries en què l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga competències a la Generalitat. Acompleix la seva missió cooperant amb el Defensor del Poble i du a terme les seves funcions amb criteris d'independència i objectivitat.

El Síndic de Greuges és escollit pel Ple del Parlament, amb una majoria de tres cinquenes parts, entre els candidats presentats per una comissió del mateix Parlament. Si no s'assoleix la majoria especificada, es torna a iniciar el mateix procediment. Si, un cop transcorreguts tres mesos, cap candidat proposat no obté la majoria establerta, n'hi ha prou amb la majoria absoluta.

Per ser Síndic de Greuges s'ha de ser català, major d'edat i gaudir del ple ús dels drets civils i polítics. La condició de Síndic de Greuges és incompatible amb qualsevol mandat imperatiu, amb el compliment de funcions directives i afiliació en partits polítics, sindicats de treballadors i associacions empresarials, amb la de membre del Consell Consultiu de la Generalitat i del Tribunal Constitucional, amb qualsevol càrrec polític o funció administrativa de l'Estat, de les comunitats autònomes o de les corporacions locals, amb l'exercici de les carreres judicial, fiscal i militar i qualsevol activitat professional, mercantil i laboral.

El Síndic de Greuges pot ser separat del càrrec per majoria de tres cinquenes parts del Parlament en cas de negligència notòria en el compliment de les obligacions i els deures del càrrec.

El Síndic de Greuges actua a partir de la queixa d'un particular o de certes institucions o càrrecs. Pot tramitar o rebutjar aquestes queixes i, en cap cas, no pot realitzar l'acció investigadora quan la queixa es trobi pendent d'una resolució judicial. L'Administració, i en general tots els poders públics dependents de la Generalitat, estan obligats a auxiliar el Síndic en les seves investigacions, amb caràcter preferent i urgent.

El Síndic de Greuges presenta al Parlament un informe anual de la seva activitat.

Text	d00321
Tema	Sindicatura de Comptes
Referència	Web de la Sindicatura de Comptes http://www.sindicatura.org/ [Consulta: juliol de 2004]

Què és la Sindicatura de Comptes de Catalunya?

La Sindicatura de Comptes, que depèn orgànicament del Parlament de Catalunya, és un òrgan de control extern independent del poder executiu, que té com a finalitat la fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya. Què s'entén per fiscalització? La fiscalització és el control que s'exerceix sobre l'activitat administrativa; té com a finalitat la verificació de l'adient i eficaç utilització dels fons públics, de la correcta comptabilització d'aquests, de la recerca d'una gestió rigorosa i de la regularitat de l'acció administrativa. La fiscalització externa és anàloga a l'auditoria externa practicada sobre les empreses privades, si bé en certs aspectes difereix o va més enllà del paper tradicional de l'auditoria. Les fiscalitzacions realitzades per la Sindicatura acaben amb l'emissió d'informes objectius i ponderats, que són lliurats tant als poders públics com directament al públic en general, per mitjà del Parlament. Aquests informes han de contenir les corresponents observacions i recomanacions. Com es duu a terme la fiscalització? La fiscalització utilitza normalment tècniques i procediments d'auditoria. Un cop presa la decisió de fer una fiscalització s'inicia un procés que va des de l'estudi preliminar i la definició d'objectius fins a l'elaboració d'un informe i el seguiment de les recomanacions que s'hi proposen.

Quins són els antecedents històrics de la Sindicatura de Comptes?

Els antecedents històrics de la Sindicatura de Comptes de Catalunya poden trobar-se en dues figures. Per una banda, trobem els mestres racionals de la Cort, que eren els funcionaris reials encarregats de la fiscalització de les finances del Rei. Foren institucionalitzats l'any 1283 per Pere el Gran, el qual seguí el model de la Magna Règia Cúria de Sicília. Conrad Llança fou el primer Mestre Racional. Per l'altra banda, els estaments del General de Catalunya disposaven d'oficis (equips) fiscalitzadors, integrats per tres oïdors de comptes, un per a cada braç, que apareixen amb caràcter temporal des de 1288 però amb tendència a esdevenir permanents a partir de 1359. Abolits per la Cort de Barcelona de 1379-1380, foren restablerts l'any 1413, moment en què els oïdors de comptes van quedar configurats definitivament com l'òrgan fiscalitzador de la gestió econòmica i administrativa de la Generalitat i, en particular, dels seus tributs o "generalitats". Les dues institucions estigueren vigents fins a l'any 1716, quan foren abolides pel Decret de Nova Planta. Hi ha institucions com la Sindicatura en altres indrets? Quasi tots els països del món tenen òrgans de control extern de les finances i de la gestió pública, tant d'àmbit nacional com, moltes vegades, d'àmbit regional. Les seves característiques, el seu grau d'independència, el destinatari dels seus informes i la publicitat que aquests reben, donen una indicació del nivell de democràcia del país. La universalitat d'aquestes institucions de control queda reflectida en l'existència de diverses organitzacions internacionals que les agrupen, entre les quals hi ha l'EURORAI (Organització Europea de les Institucions Regionals de Control Extern del Sector Públic), de la qual la Sindicatura de Comptes és membre fundador. A Espanya, a part del Tribunal de Comptes, moltes de les comunitats autònomes tenen un òrgan de control extern, amb competències similars a les de la Sindicatura i dependent del parlament autonòmic corresponent.

Quin és el marc legal que regula les funcions de la Sindicatura?

Les funcions de la Sindicatura vénen regulades per la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991 de 4 de juliol.

De qui depèn la Sindicatura de Comptes?

Si bé la Sindicatura de Comptes depèn orgànicament del Parlament de Catalunya, funcionalment té una independència absoluta, ja que l'article 2.1 de l'esmentada Llei 15/1991 especifica que "...La Sindicatura de Comptes és un organisme que ha d'actuar amb submissió a l'ordenament jurídic, i amb total independència respecte als òrgans i ens públics que estan subjectes a la seva fiscalització." Les relacions amb el Parlament de Catalunya es realitzen mitjançant la Comissió de la Sindicatura de Comptes.

Quin és l'àmbit d'actuació de la Sindicatura?

L'àmbit d'actuació de la Sindicatura de Comptes se circumscriu al sector públic de Catalunya. D'acord amb la llei de la Sindicatura de Comptes aquest sector comprèn:

- La Generalitat i els seus organismes autònoms.
- Les corporacions locals i els seus organismes autònoms.
- Les empreses públiques i les empreses vinculades.

La Sindicatura de Comptes també pot fiscalitzar l'Administració perifèrica de l'Estat, prèvia delegació del Tribunal de Comptes.

Quan intervé la Sindicatura de Comptes?

La Sindicatura de Comptes intervé a petició del Parlament o per iniciativa pròpia; cap més causa no pot originar una intervenció de la Sindicatura de Comptes.

Quines són les funcions de la Sindicatura de Comptes?

Les funcions de la Sindicatura de Comptes es poden resumir en tres apartats:

- La funció fiscalitzadora (que es pot dividir en la fiscalització de regularitat i el control d'economia, d'eficiència i d'eficàcia).
- La funció consultiva.
- Les funcions en el terreny de l'enjudiciament comptable, delegades pel Tribunal de Comptes.

En què consisteix la fiscalització de regularitat?

La fiscalització de regularitat comprèn:

- Fiscalitzar l'activitat economicofinancera del sector públic de Catalunya.
- Vetllar perquè es respecti l'ordenament jurídic que regula aquesta activitat.
- Fiscalitzar l'ús o l'aplicació de:
 - Les subvencions.
 - Els crèdits i ajuts donats amb càrrec al pressupost dels ens públics.
 - Les exempcions fiscals concedides pels organismes que integren el sector públic de Catalunya.
- Fiscalitzar els contractes subscrits per la Generalitat de Catalunya i altres ens del sector públic indicat.
- Fiscalitzar la situació i variacions patrimonials de la Generalitat i dels altres ens públics.
- Fiscalitzar els crèdits extraordinaris, els suplementes, les incorporacions, les modificacions, les ampliacions, les transferències i altres modificacions dels pressupostos inicials.
- Examinar i comprovar el Compte general de la Generalitat.
- Confeccionar el Compte general agregat de totes les corporacions locals.
- Fiscalitzar allò que, d'acord amb el que preveu la llei, li delegui el Tribunal de Comptes.

En què consisteix el control d'economia, d'eficiència i d'eficàcia?

El control d'economia, eficiència i eficàcia, conegut a vegades com auditoria operativa o auditoria de les 3 Es, implica:

- Analitzar la utilització dels recursos disponibles atenent a criteris d'eficiència (controls d'economia i eficiència).
- Formular propostes que tendixin a millorar els serveis prestats pel sector públic de Catalunya (controls d'eficiència).
- Fiscalitzar el grau de compliment dels objectius proposats en els diversos programes pressupostaris i en les memòries (control d'eficàcia) i indicar les causes d'incompliment.

En què consisteix la funció consultiva?

La funció consultiva de la Sindicatura de Comptes consisteix a emetre els dictàmens i resoldre les consultes que, en matèria de comptabilitat pública i gestió economicofinancera, li sol·licitin els ens que constitueixen el sector públic de Catalunya, a través dels seus representants legals.

Quines són les funcions de la Sindicatura en el terreny de l'enjudiciament de la responsabilitat comptable?

L'enjudiciament de la responsabilitat comptable és competència exclusiva del Tribunal de Comptes. Ara bé, les denúncies al Tribunal de Comptes poden tramitar-se a través de la Sindicatura de Comptes.

S'entén per responsabilitat comptable aquella en què incorren els qui tenen a càrrec seu el maneig de cabals públics i que, per culpa o negligència greus i amb actuacions contràries a la Llei, provoquin un perjudici econòmic a les administracions públiques.

L'objectiu que es persegueix és que el responsable rescabali l'Administració pública del perjudici que ha causat amb la seva actuació irregular.

El Tribunal de Comptes pot delegar de forma discrecional i específica en la Sindicatura de Comptes la instrucció de les actuacions prèvies a l'exigència de responsabilitat comptable, destinades a:

- determinar el presumpte responsable,
- fer una quantificació provisional del menyscapte produït, i
- prendre les mesures cautelars adients per garantir la indemnització deguda.

Amb què no s'ha de confondre la Sindicatura de Comptes?

La Sindicatura de Comptes no és:

- Un organisme dedicat específicament a la investigació de fraus.
- Una institució dedicada a la posada en marxa, regularització i execució de comptabilitats públiques.
- Un organisme que pugui resoldre qüestions que corresponen a altres competències com les contencioses administratives o penals, o les derivades de funcions concretes com les que puguin correspondre al Departament de Governació, al Departament d'Economia i Finances, a la Intervenció General de la Generalitat, o a altres.

Com són els informes de la Sindicatura de Comptes?

La Sindicatura compleix la funció fiscalitzadora mitjançant informes, que han d'ésser aprovats pel Ple de la Sindicatura i als quals s'han d'unir les al·legacions i justificacions que hagin pogut presentar els ens fiscalitzats.

Aquests informes, pel seu abast, poden ser de diferents tipus:

- Informes de Compte general: Són els informes que s'elaboren cada any sobre la liquidació pressupostària i els estats financers del govern autonòmic o de les entitats locals. Aquest tipus d'informe, per la seva naturalesa i per comprendre un gran nombre de centres de cost, no pot ser gaire aprofundit; és un informe dels anomenats de regularitat, si bé també es comenten els fets relatius a la gestió que apareguin en el transcurs de la fiscalització i que siguin rellevants; així mateix, s'hi pot incloure algun aprofundiment en àrees determinades.
- Informes verticals: Són informes que fan referència a un centre de gestió en conjunt; per exemple, una escola, un hospital, un organisme autònom o una direcció general.
- Informes horitzontals: Aquests informes analitzen un aspecte que afecta diferents centres de gestió; per exemple, un informe sobre la política de personal de la Generalitat o sobre un programa en què intervenen diferents departaments; un estudi comparatiu sobre el servei de bombers de diferents ajuntaments, o un informe sobre l'absentisme en general.
- Informes puntuals: Són aquells informes que tracten una sola àrea o subàrea d'un centre de gestió, o un problema o fet concret; per exemple:
 - Una persona natural o jurídica (utilització d'una subvenció per part del subvencionat).
 - Una actuació en un lloc (depuració d'aigües d'un riu determinat).
 - Un esdeveniment (un determinat festival).
 - Un acte (un contracte).
 - Un programa (la lluita contra la processionària).

- Un servei (el servei d'arxiu d'un organisme públic).

Segons el seu objectiu les fiscalitzacions poden ser:

- Auditories integrades: Cobreixen tots els aspectes de la fiscalització del sector públic.
- Auditories de regularitat: Poden ser una verificació del compliment de la legalitat (compliment de les disposicions legals), i/o una fiscalització per determinar l'exactitud i fiabilitat dels estats financers i de les liquidacions pressupostàries. Aquesta última té una gran similitud amb les auditories financeres fetes a les empreses privades.
- Auditories operatives: Aquestes poden considerar les següents qüestions:
- Eficàcia: S'analitza el grau de compliment dels objectius explícits o tàcits continguts en els programes d'actuació.
- Eficiència: S'examina la relació entre els recursos humans, materials o financers utilitzats, i els béns adquirits o els serveis prestats.
- Economia: S'estudien les condicions en què un organisme adquireix els recursos humans i materials.
- Equitat: Es comprova la no discriminació en el gaudiment dels serveis públics.

A qui es trameten els informes elaborats per la Sindicatura de Comptes?

Els informes de la Sindicatura són tramesos:

- Als ens fiscalitzats, a fi i efecte que puguin presentar les seves al·legacions i justificacions.
- Quan els informes es refereixen a l'àmbit autonòmic, al Parlament de Catalunya, per a la seva aprovació, junt amb les esmentades al·legacions i justificacions.

Una comissió parlamentària és l'encarregada de les relacions entre el Parlament i la Sindicatura de Comptes.

- Quan els informes es refereixen a les corporacions locals o a les entitats del sector públic que en depenen, als òrgans competents de les esmentades corporacions i, a títol d'informació, al Parlament.

Quina publicitat es dona als informes de la Sindicatura de Comptes?

Els informes de fiscalització que fan referència a la Generalitat i a les seves empreses públiques i als seus organismes autònoms són publicats íntegrament en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, i les resolucions en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, un cop aprovades pel Parlament. L'informe sobre el Compte general de les corporacions locals, pel seu abast geogràfic, per la gran quantitat d'entitats que cobreix i pel seu valor estadístic, és posat a la venda, un cop tramès al Parlament i als ens locals. Per a detalls sobre els altres informes, cal posar-se en contacte amb el Servei de Publicacions de la Sindicatura.

Què contenen els informes?

El contingut d'un informe concret dependrà de l'abast del treball, fixat en el moment de programar la fiscalització. En general, els informes de la Sindicatura de Comptes poden contenir:

- Els resultats de la fiscalització, amb els errors observats i indicant les rectificacions que calguin.
- El grau d'observança de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia.
- El grau de compliment de les lleis reguladores dels ingressos i de les despeses del sector públic de Catalunya.
- Les infraccions, els abusos o les pràctiques irregulars que s'hagin observat.
- Les responsabilitats en què s'hagi incorregut i les mesures per a exigir aquestes responsabilitats.
- Les observacions.
- Les recomanacions, amb les mesures de millorament oportunes.
- La correcta aplicació de les normes que afecten l'activitat economicofinancera i comptable del sector públic.
- El nivell de compliment de les previsions i de l'execució dels pressupostos.
- La racionalitat en la despesa pública basada en criteris d'eficiència i economia.
- El grau d'execució dels programes d'actuació, d'inversions i de finançament (control d'eficàcia).
- L'avaluació dels plans i previsions que regeixen l'activitat de les empreses vinculades al sector públic de Catalunya.
- L'ús i l'aplicació de les subvencions.
- Les exempcions fiscals concedides.

Quins són els òrgans de la Sindicatura de Comptes?

La Sindicatura està constituïda pels òrgans següents:

- El Ple.
- La Comissió de Govern.
- El Síndic Major.
- El Secretari General.

El Ple

El Ple és un òrgan col·legiat, integrat per set síndics, les resolucions del qual són adoptades per majoria dels assistents. És l'òrgan suprem de la Sindicatura de Comptes, i li correspon adoptar totes les disposicions necessàries per a complir els fins que té encomanats la institució.

Podem destacar com a funcions concretes del Ple:

- Exercir la funció fiscalitzadora.
- Aprovar tots els informes, memòries, propostes, dictàmens i consultes que elabora la Sindicatura.
- Proposar el nomenament d'un dels seus membres com a Síndic Major.
- Designar els síndics que han de formar part de la Comissió de Govern.
- Assignar a cada síndic el departament de la Sindicatura que ha de dirigir.
- Nomenar el Secretari General.
- Establir criteris de coordinació entre els departaments de la Sindicatura i resoldre els conflictes d'atribucions i qüestions de competència entre els seus diversos òrgans.

La Comissió de Govern

Formada pel Síndic Major i dos síndics més, la Comissió de Govern:

- Exerceix la potestat disciplinària.
- Distribueix les tasques de la Sindicatura entre els òrgans que la componen.
- Decideix sobre l'acceptació de les delegacions del Tribunal de Comptes.
- Exerceix les facultats que li delegui el Ple.

El Síndic Major

Són atribucions del Síndic Major:

- Representar la Sindicatura de Comptes.
- Convocar i presidir el Ple i la Comissió de Govern.
- Exercir el govern interior de la Sindicatura.
- Exercir la direcció superior del personal i les funcions relatives al nomenament, contractació i govern del personal.
- Autoritzar la contractació d'obres, béns i serveis, i subministraments.
- Autoritzar les despeses i ordenar-ne el pagament.
- Exercir el vot de qualitat en els empats del Ple.
- Resoldre les qüestions d'ordre intern no assignades a cap altre òrgan de la Sindicatura.

El Secretari General

Les funcions del Secretari General són:

- Donar el suport adient al Ple, a la Comissió de Govern i al Síndic Major, en tot allò que fa referència al règim intern de la Sindicatura.
- Establir el règim de treball del personal.
- Redactar les actes del Ple i de la Comissió de Govern.
- Redactar els avantprojectes de la memòria i del pressupost de la Sindicatura.

Els Departaments de la Sindicatura de Comptes

La Sindicatura de Comptes s'organitza en set departaments, al capdavant dels quals hi ha un síndic. Cada departament té assignada la fiscalització de determinats sectors o classes d'entitats, dins el sector públic de Catalunya, com per exemple:

- Els departaments de la Generalitat.
- Les empreses locals.

- Els organismes autònoms de la Generalitat.
- Els ajuntaments.
- El sector sanitari.
- Les actuacions delegades del Tribunal de Comptes.

Cada departament té, sota la direcció del síndic, un equip de tècnics, auditors i ajudants d'auditors, supervisats i coordinats per un supervisor (un auditor amb més experiència).

El síndic té assignada també una secretària.

Com es nomenen els síndics?

Els síndics són nomenats pel Parlament mitjançant votació per majoria de les tres cinques parts, i per un període de sis anys.

El Síndic Major, proposat pel Ple entre els seus membres, és nomenat pel President de la Generalitat per un període de tres anys.

Qui pot ser designat síndic de comptes?

La designació dels membres de la Sindicatura de Comptes de Catalunya es fa entre:

- Consellers del Tribunal de Comptes.
- Magistrats.
- Fiscals.
- Censors jurats de comptes.
- Funcionaris públics pertanyents a cossos per als quals s'exigeix titulació acadèmica superior.
- Advocats amb més de deu anys d'exercici.
- Economistes amb més de deu anys d'exercici.
- Professors mercantils amb més de deu anys d'exercici.

Tots ells han de tenir una reconeguda competència professional.

Què implica la condició de síndic?

La designació dels síndics és irrevocable i aquests han d'exercir les seves funcions amb independència.

La condició de membre de la Sindicatura és incompatible amb:

- La de diputat al Parlament de Catalunya.
- La de diputat al Congrés dels Diputats.
- La de senador.
- La de membre del Tribunal de Comptes.
- La de Síndic de Greuges.
- La de Defensor del Poble.
- Qualsevol càrrec polític o funció administrativa de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les entitats locals o dels seus organismes autònoms, de les empreses públiques i de les empreses vinculades, sigui quina sigui la forma jurídica.
- La funció executiva o directiva dels partits polítics.
- La de membre de qualsevol dels organismes assessors del Consell Executiu de la Generalitat.
- L'exercici de la seva professió o de qualsevol altra activitat remunerada.

A més a més, no poden ser designats síndics els qui els dos anys anteriors hagin ocupat el càrrec d'Interventor General de la Generalitat o el de Director General de Pressupost i Tresor.

Quines són les causes d'abstenció i recusació dels síndics?

Per als síndics regeixen les causes d'abstenció i de recusació següents:

- Tenir interès personal en l'assumpte, l'empresa o l'ens fiscalitzat, o tenir qüestió litigiosa pendent o relació de servei amb algun interessat.
- Tenir parentiu de consanguinitat fins a quart grau o d'afinitat fins a segon grau amb qualsevol dels comptedants o administradors dels ens subjectes a fiscalització.
- Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.

L'abstenció s'estén també a qualsevol síndic quan, amb anterioritat al seu nomenament i en relació amb un acte o expedient determinat, hagi estat:

- Autoritat o funcionari encarregat de la gestió, la inspecció o la intervenció dels ingressos i de les despeses del sector públic de Catalunya.
- President, director o membre del consell d'administració d'un organisme autònom o d'una empresa integrada en el sector públic de Catalunya.
- Administrador, recaptador o custodiant de fons o valors públics.
- Perceptor de subvencions amb càrrec a fons públics.
- Comptedant davant la Sindicatura de Comptes.
- Beneficiari d'avalis o d'exempcions fiscals directes i personals concedits per qualsevol dels ens subjectes a fiscalització.

Índex

- Què és la Sindicatura de Comptes de Catalunya?
- Què s'entén per fiscalització?
- Com es duu a terme la fiscalització?
- Quins són els antecedents històrics de la Sindicatura de Comptes?
- Hi ha institucions com la Sindicatura en altres indrets?
- Quin és el marc legal que regula les funcions de la Sindicatura?
- De qui depèn la Sindicatura de Comptes?
- Quin és l'àmbit d'actuació de la Sindicatura?
- Quan intervé la Sindicatura de Comptes?
- Quines són les funcions de la Sindicatura de Comptes?
- En què consisteix la fiscalització de regularitat?
- En què consisteix el control d'economia, d'eficiència i d'eficàcia?
- En què consisteix la funció consultiva?
- Quines són les funcions de la Sindicatura en el terreny de l'enjudiciament de la responsabilitat comptable?
- Amb què no s'ha de confondre la Sindicatura de Comptes?
- Com són els informes de la Sindicatura de Comptes?
- A qui es trameten els informes elaborats per la Sindicatura de Comptes?
- Quina publicitat es dona als informes de la Sindicatura de Comptes?
- Què contenen els informes?
- Quins són els òrgans de la Sindicatura de Comptes?
- El Ple
- La Comissió de Govern
- El Síndic Major
- El Secretari General
- Els Departaments de la Sindicatura de Comptes
- Com es nomenen els síndics?
- Qui pot ser designat síndic de comptes?
- Què implica la condició de síndic?
- Quines són les causes d'abstenció i recusació dels síndics?

Text	d00320
Tema	Sindicatura de Comptes
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/cat/generalitat/institucions [Consulta: juliol de 2004]

La Sindicatura de Comptes

És una institució creada per l'Estatut de Catalunya. La Sindicatura de Comptes és l'òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya.

La Sindicatura, que depèn orgànicament del Parlament de Catalunya, actua "sens perjudici de les competències que la Constitució confereix al Tribunal de Cuentas" i, fins i tot, pot exercir per delegació d'aquest en tot allò que legalment s'hagi previst. Les lleis a què ens hem referit expressen com ha d'exercir la Sindicatura de Comptes les seves funcions: ha d'actuar amb submissió a l'ordenament jurídic i amb total independència "respecte als òrgans i als ens públics que són subjectes a la seva fiscalització"; s'ha d'organitzar d'acord amb la Llei de funcionament de la Sindicatura de Comptes; i ha d'elaborar el seu pressupost, que s'ha d'integrar en el de la Generalitat "perquè sigui sotmès a l'aprovació del Parlament".

El sector públic que ha de fiscalitzar la Sindicatura és compost per: la Generalitat i els seus organismes autònoms; les corporacions locals i els seus organismes autònoms; i les empreses públiques i les empreses vinculades, qualsevol que en sigui la forma jurídica. La funció fiscalitzadora que li ha estat encomanada, l'ha de complir mitjançant informes o memòries, que s'han d'integrar a la Memòria anual de les seves activitats. Un cop elaborada, aquesta Memòria s'ha d'eleva al Parlament perquè la publiqui i l'aprovi, i la trameti al Govern de la Generalitat.

Organització i funcionament

La Sindicatura de Comptes es compon de quatre òrgans: el Ple, la Comissió de Govern, el síndic major i el secretari general. El Ple l'integren set síndics, designats pel Parlament mitjançant votació per majoria de tres cinquenes parts i per a un període de sis anys, i es renova per meitats cada tres anys; les seves resolucions són adoptades per majoria dels assistents. La Comissió de Govern està formada pel Síndic Major i per dos síndics designats pel Ple. El Ple, per la seva banda, proposa el nomenament d'un dels seus membres com a Síndic Major, el qual és nomenat pel President de la Generalitat per un període de tres anys. D'acord amb la Llei, la Sindicatura s'organitza en set departaments –davant cadascun dels quals hi ha un síndic–, que es distribueixen les tasques. La Secretaria general compleix les funcions conduents a donar suport adequat a les competències governatives del Ple, de la Comissió de govern i del síndic major en tot el que fa referència al règim intern de la Sindicatura de Comptes.

Text	d00322
Tema	Sindicatura de Comptes
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Sumari.htm [Consulta: juliol de 2004]

III. La Sindicatura de Comptes

La Sindicatura de Comptes és l'òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya. Les seves funcions són, en resum, fiscalitzar l'activitat econòmica i el patrimoni, emetre dictàmens, analitzar la utilització de recursos disponibles per optimitzar-ne els resultats i controlar el grau de compliment dels programes pressupostaris de la Generalitat i dels seus organismes autònoms, de les corporacions locals i dels seus organismes autònoms, de les empreses públiques i de les empreses vinculades. En l'exercici de les seves funcions, la Sindicatura de Comptes ha d'actuar amb submissió a l'ordenament jurídic i amb total independència respecte als òrgans i als ens públics subjectes a la seva fiscalització. Per això, la Sindicatura de Comptes té facultats per organitzar tots els afers relacionats amb el seu ordre intern i amb el seu personal. A més, per acomplir les seves competències, pot requerir la col·laboració i la cooperació de tots els ens a què hom s'ha referit. Presenta una memòria anual de la seva actuació al Parlament, on consten, si escau, les infraccions, els abusos o les pràctiques irregulars que haurà d'observar, la responsabilitat en què, a criteri seu, s'hagi incorregut i les mesures per exigir-la.

S'organitza mitjançant:

- El síndic major, que representa la Sindicatura de Comptes.
- El Ple, integrat per set síndics designats pel Parlament per majoria de tres cinquenes parts i nomenats per un període de sis anys.
- La Comissió de Govern, que distribueix les tasques de la Sindicatura entre els seus òrgans.
- El secretari general, que vetlla especialment per la redacció de les actes de sessions del Ple i de la comissió de Govern i elabora els avantprojectes de pressupostos i els de les memòries que s'han de sotmetre al Ple.

Atesa la naturalesa quasi jurisdiccional, per als síndics regeixen causes d'abstenció i recusació quan aquests tenen algun interès relacionat amb l'ens o l'afer, o són parents, o tenen amistat íntima o enemistat manifesta amb algun dels cridats a retre comptes en el cas que estudia la Sindicatura de Comptes.

Text	d00328
Tema	Organització administrativa de la Generalitat
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/cat/generalitat/administracio/estructura/index.jsp?accio=print [Consulta: juliol de 2004]

Inici
Generalitat
L'Administració
Estructura i organització de l'Administració

Els òrgans superiors i els alts càrrecs

Índex
Els òrgans superiors i els alts càrrecs
Els consellers
Els secretaris generals
Les secretaries sectorials
Els directors generals
Estructura i organització de l'Administració

La Llei d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat estableix un dels principis bàsics de tota administració pública en dir: "L'Administració de la Generalitat, constituïda per òrgans jeràrquicament ordenats, té personalitat jurídica única, serveix amb objectivitat els interessos generals de Catalunya i actua amb submissió plena a la llei i al dret".

Classificació dels òrgans administratius
Els òrgans superiors i els alts càrrecs
Empreses públiques i entitats autònomes
Comissions interdepartamentals i consorcis

Classificació dels òrgans administratius

Els òrgans administratius es classifiquen en centrals i territorials o perifèrics, i en consultius i actius. Són òrgans centrals de la Generalitat aquells la competència dels quals s'estén a tot el territori de Catalunya. L'Administració territorial de la Generalitat s'estructura en delegacions territorials del Govern, els titulars de les quals tenen categoria de director general i són nomenats i separats del càrrec per decret del Govern. Els delegats territorials del Govern tenen les funcions de representació, informació, coordinació i règim interior que reglamentàriament es determinen. Són òrgans consultius de l'Administració de la Generalitat els que tenen assignats expressament funcions d'informe, consulta, assessorament o proposta. Entre aquests òrgans s'ha de destacar la Comissió Jurídica Assessora, que és l'alt òrgan consultiu del Govern. Aquest òrgan exerceix les seves funcions en els termes que assenyala la seva normativa específica. Són òrgans actius de l'Administració les subdireccions generals, els serveis, les seccions i els negociats. La direcció d'aquests òrgans és exercida per funcionaris de carrera, d'acord amb els criteris que estableix la Llei de la funció pública de la Generalitat

Els òrgans superiors i els alts càrrecs

Els òrgans superiors de l'Administració de la Generalitat són el President, el Govern i els consellers. Són alts càrrecs els Secretaris Generals i els Directors Generals.

Els consellers
Els secretaris generals
Les secretaries sectorials
Els directors generals

Els consellers

Sens perjudici de les facultats que li pertocuen com a membre del Govern, cada conseller, com a cap del seu departament, té atribuïdes les funcions següents:

Representar el departament.
Dirigir, organitzar i establir les prioritats del departament i dels organismes que li són adscrits.
Proposar al Govern els avantprojectes de llei i els projectes de decret.
Exercir la potestat reglamentària en l'àmbit i amb els límits que li són propis.
Proposar el nomenament i la separació d'alts càrrecs del departament, i nomenar-ne i separar-ne d'altres.
Resoldre conflictes d'atribucions entre les autoritats i els òrgans del departament.
Suscitar conflictes d'atribucions amb altres departaments.
Resoldre en última instància recursos i reclamacions administratives.
Autoritzar les despeses pròpies del departament.
Signar els contractes relatius a afers propis del departament.
Exercir les altres facultats que li atribueix la legislació vigent o que li deleguin el president o el Govern de la Generalitat.

L'Administració de la Generalitat s'organitza en setze departaments de govern, cada un dels quals gestiona les competències de la Generalitat que li són atribuïdes:

Departament de la Presidència
Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca
Departament de Benestar i Família
Departament de Comerç, Turisme i Consum
Departament de Cultura
Departament d'Economia i Finances
Departament d'Educació
Departament de Governació i Administracions Públiques
Departament d'Interior
Departament de Justícia
Departament de Medi Ambient i Habitatge
Departament de Política Territorial i Obres Públiques
Departament de Relacions Institucionals i Participació
Departament de Salut
Departament de Treball i Indústria
Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació

La direcció de cada departament correspon al conseller corresponent. En cada departament hi ha una secretaria general i les direccions generals imprescindibles que exigeixen els serveis especialitzats que s'hi integren. A més de les secretaries generals dels departaments el Govern pot crear secretaries sectorials quan l'especificitat o la complexitat tècnica o organitzativa d'un determinat àmbit material ho requereix. El Govern de la Generalitat pot crear comissions de govern, amb caràcter permanent o temporal, i d'àmbit central o territorial, per exercir unes determinades funcions que aquell els atribueixi o delegui. El règim de funcionament d'aquestes comissions s'ha d'ajustar als criteris del Govern.

Els secretaris generals

El secretari general, proposat pel conseller i nomenat pel Consell Executiu, és la segona autoritat del departament després del conseller i deté una sèrie de facultats que, en síntesi, són:

Representar el departament per delegació del conseller i exercir les funcions que aquest li delegui.
Assumir la inspecció dels centres, les dependències i els organismes adscrits al departament i dirigir i organitzar els serveis generals que en depenen.
Vetllar per l'organització, la simplificació i la racionalització administratives i assegurar el suport tècnic i jurídic general del departament.
Coordinar l'actuació del departament en relació amb les transferències de funcions i serveis.
Ser el cap superior de tot el personal del departament.
Coordinar, sota la direcció del conseller, els programes i les actuacions de les diferents direccions generals i dels organismes adscrits al departament.
Tramitar les disposicions generals.
Elaborar, conjuntament amb els directors generals, l'avantprojecte de pressupost del departament per sotmetre'l al conseller.
Supervisar l'adquisició de subministraments, béns i serveis.
Elaborar els programes de necessitats del departament.
Proposar les reformes encaminades a millorar i perfeccionar els serveis dels diferents centres del departament i preparar els mètodes de treball.

Els secretaris generals de cada departament integren el Consell tècnic, al qual correspon fer l'anàlisi i l'estudi de les disposicions i els afers que s'han de sotmetre a l'aprovació del Govern, d'acord amb les seves normes de funcionament.

Les secretaries sectorials

En el si d'un departament es poden crear secretaries sectorials amb rang orgànic de secretaria general en cas que l'especificació o la complexitat tècnica o organitzativa d'un determinat àmbit material així ho requereixi. Són les següents:

Departament de Benestar i Família
Secretaria de la Família
Departament de Cultura
Secretaria General de l'Esport
Departament d'Economia i Finances
Secretaria de Promoció Econòmica
Departament de Governació i Relacions Institucionals;
Secretaria d'Administració i Funció Pública
Departament de Justícia i Interior
Secretaria de Seguretat Pública
Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil
Departament de Política Territorial i Obres Públiques
Secretaria per a la Mobilitat
Secretaria per a la Planificació Territorial
Secretaria per a les Actuacions Concertades
Departament de la Presidència
Secretaria del Govern
Secretaria de Comunicació
Secretaria per a la Immigració
Secretaria de Relacions amb Confessions Religioses
Secretaria General de Joventut
Secretaria de Relacions Exteriors
Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme
Secretaria d'Afers Laborals i d'Ocupació
Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació
Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació

Els directors generals

En cada departament hi ha les "direccions generals imprescindibles que exigeixen els serveis especialitzats" que s'hi integren. La creació, la modificació, la supressió, l'agrupació, la divisió i el canvi de denominació de les direccions generals s'acorda per decret del Govern. D'altra banda, si cal, en vista del volum de gestió o la complexitat, es pot establir una direcció de serveis, amb categoria de direcció

general. El director general és nomenat pel Govern, a proposta del conseller, i en l'àmbit de la seva direcció general. Té les facultats següents:

Dirigir i gestionar els serveis i proposar o resoldre els afers del departament que li pertocuen.
Exercir el comandament i vigilar, organitzar i inspeccionar les dependències a càrrec seu.
Proposar al conseller o al secretari general les resolucions sobre les matèries pròpies de la direcció general.
Elaborar i elevar anualment al conseller un informe sobre l'eficàcia, el cost i el rendiment dels serveis a càrrec seu.
Exercir les altres facultats que li atribueixin les lleis i les disposicions vigents.

Cal afegir que els directors generals, com també els secretaris generals, poden dictar circulars i instruccions per dirigir l'activitat dels seus subordinats en relació amb l'organització interna de la direcció general. Aquestes circulars, si bé en cap cas no constitueixen una manifestació de l'exercici de la potestat reglamentària, es poden publicar en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC).

Empreses públiques i entitats autònomes

La importància de l'empresa pública com a instrument que pot utilitzar l'Administració és reconeguda per l'Estatut d'autonomia, el qual autoritza la Generalitat a constituir empreses públiques que siguin el mitjà d'execució de les funcions de la seva competència.

L'empresa pública catalana es fonamenta en tres principis bàsics:

L'empresa pública pertany a la Generalitat com a ens públic territorial i, per tant, es constata la relació necessària entre finalitats de les empreses públiques i finalitats de la Generalitat, segons la qual la gestió de serveis públics o l'efectuació d'operacions econòmiques pròpies de les empreses ho són alhora de la mateixa Generalitat.

Control dels poders públics sobre l'activitat econòmica prestada per les empreses, com a instrument decisiu per a la qualificació d'aquestes com a públiques.

La definició concreta de l'empresa pública a l'entorn de dos elements bàsics: l'un de caràcter material, és a dir, la gestió de serveis de contingut econòmic, industrial o financer; l'altre de caràcter formal, consistent en la utilització de formes de dret privat.

Ambdós elements actuen a la vegada com a marc de distinció respecte als organismes autònoms administratius que desenvolupen activitats estrictament administratives, que componen l'anomenada administració institucional, i als quals s'aplica la legislació pròpia de l'activitat de l'Administració pública.

Són empreses de la Generalitat:

Les entitats de dret públic amb personalitat jurídica pròpia que són sotmeses a la Generalitat, però que han d'ajustar llur activitat a l'ordenament jurídic privat. La creació d'aquestes entitats ha de ser autoritzada per llei del Parlament, la qual ha de determinar les funcions, els recursos i les bases de llur organització. En cas de dissolució, els actius d'aquestes entitats, atesa la seva naturalesa, s'han d'incorporar bé al domini públic, bé al domini privat de la Generalitat.

Les societats civils o mercantils amb participació majoritària de la Generalitat, de les entitats autònomes que en depenen o de les societats en què la Generalitat o les entitats esmentades tenen també participació majoritària en llur capital social.

En altres ocasions, l'efectuació d'operacions econòmiques relacionades amb les funcions de la Generalitat es duen a terme mitjançant la constitució d'entitats autònomes que presten serveis de caràcter principalment comercial, econòmic o financer, o bé mitjançant les anomenades societats vinculades.

Les entitats autònomes de la Generalitat que efectuen operacions de caràcter comercial, industrial o financer són constituïdes per llei del Parlament, la qual en determina les funcions, els recursos econòmics que se li assignen i les bases de llur organització i règim jurídic, mentre que pertoca al Consell de Govern

desplegar, mitjançant decret, l'organització i el règim jurídic d'aquestes entitats, aprovar-ne els estatuts i determinar el departament a què queden adscrites.

D'altra banda, són societats vinculades a la Generalitat aquelles societats civils o mercantils que són gestores de serveis públics de què és titular la Generalitat i també aquelles societats que han subscrit convenis amb la Generalitat, i en les quals la Generalitat té la facultat de designar tots o una part dels òrgans de direcció o en què participa, com a mínim, amb un deu per cent del capital social.

En tot cas, l'actuació de les entitats i les empreses públiques a què ens hem referit en aquest apartat s'ha d'inspirar en criteris de rendibilitat, economia i productivitat, aplicats d'acord amb els objectius que són fixats pels òrgans corresponents i sota el principi de no-discriminació respecte al sector privat. També han de procurar contribuir al foment de l'ocupació i al desenvolupament tecnològic

Comissions interdepartamentals i consorcis

Un cop exposada l'estructura i organització de l'Administració de la Generalitat, s'ha de destacar que aquesta constitueix un sistema integrat d'agents informat pel principi de coordinació de tots els seus òrgans. Això implica que cada òrgan ha d'ajustar els seus mitjans no solament als fins propis, sinó també als de l'Administració de la Generalitat com a conjunt, sense impedir ni dificultar als altres òrgans el compliment de les competències que tenen assignades.

La coordinació de l'Administració es pot instrumentar mitjançant la facultat que té el Govern per crear òrgans temporals amb objectius ocasionals, per obtenir, a termini fix, els resultats previstos, o bé mitjançant la creació de comissions interdepartamentals amb la finalitat d'examinar i coordinar assumptes d'àmbit concret i específic que afectin diversos departaments.

L'Administració pública catalana ha d'ajustar la seva activitat als principis de col·laboració mútua i lleialtat institucional. Una aplicació concreta del principi de col·laboració entre les diferents administracions públiques són els consorcis. Aquests organismes s'han de constituir "per a finalitats d'interès comú". Els consorcis es poden establir també "amb entitats privades sense ànim de lucre que tinguin finalitats d'interès públic concurrents amb les de l'Administració".

Els consorcis tenen personalitat jurídica pròpia i en els seus estatuts s'han de determinar les finalitats per les quals es creen, com també les particularitats dels seus règims orgànic, funcional i financer. Els òrgans de decisió han de ser integrats per representants de totes les entitats consorciades en la proporció que es fixi en els estatuts respectius.

Text	d00329
Tema	Organització administrativa de la Generalitat
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Main16.htm [Consulta: juny de 2004]

16. L'organització administrativa de la Generalitat de Catalunya. Els organismes autònoms. Les empreses públiques

Esquema

I. Introducció

II. L'organització administrativa de la Generalitat de Catalunya

III. Els organismes autònoms

IV. Les empreses públiques

I. Introducció

Amb el reconeixement del dret d'autonomia que estableix l'article 2 de la CE i l'assumpció de competències per part de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, a l'article 10.1.1 del règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Generalitat i dels ens públics que en depenguin, s'estableixen les bases de competència per a la regulació de l'organització administrativa de la Generalitat de Catalunya. D'una banda, hi ha l'administració territorial (òrgans centrals i perifèrics) i, de l'altra, l'administració institucional, previstes a la Llei 13/1989 de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat. A més, s'ha de tenir present l'empresa pública, com a instrument que pot utilitzar la Generalitat per executar les funcions de la seva competència.

II. L'organització administrativa de Catalunya

Hi ha dues lleis principals sobre el disseny de l'estructura de l'Administració catalana: la Llei 3/1982, de 23 de març, del Parlament, el president i el Consell Executiu de la Generalitat, i, sobretot, la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. A la primera, hi ha un capítol dedicat a l'organització de les conselleries o departaments, i a la segona, hi ha un títol, el primer, dedicat a l'organització administrativa. L'Administració de la Generalitat està integrada per les conselleries o departaments en què s'organitza el Govern; funciona amb personalitat jurídica única i té la capacitat necessària per al compliment de les seves finalitats. Al capdavant de cada departament, hi ha un conseller. Els consellers, d'una banda, són titulars i caps superiors del seu respectiu departament administratiu i, de l'altra, són membres, juntament amb el president, del Consell Executiu o Govern. Cada departament introdueix una estructura interna relativament específica. L'estructura orgànica de cada departament es fixa per decret del Govern.

Com a cap del seu departament, el conseller:

- Representa, dirigeix i organitza el seu departament.
- Proposa al Consell avantprojectes de llei i projectes de decrets.
- Exerceix la potestat reglamentària.
- Proposa al Govern el nomenament i la separació dels alts càrrecs.
- Nomena i separa els alts càrrecs del departament.
- Resol els conflictes d'atribucions que s'hi produeixin.
- Resol recursos i reclamacions.

- Autoritza despeses i signa contractes.
- Realitza qualsevol altra funció que li confereixi la legislació o que li sigui delegada pel president.

La Llei 1/200, de 30 de març, que modifica l'article 9 de la Llei 13/1989 de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, faculta la presidència de la Generalitat per crear i determinar el nombre, la denominació i la competència dels departaments de la Generalitat, i també faculta el Govern per determinar el règim de relacions o l'adscripció d'altres òrgans, que abans era regulat per normes amb rang de llei. Així doncs, el nombre de departaments pot variar en funció de cada Govern.

Actualment, els departaments són:

- Presidència.
- Relacions Institucionals i Participació.
- Política Territorial i Obres Públiques.
- Justícia.
- Interior.
- Economia i Finances.
- Governació i Administracions Públiques.
- Ensenyament.
- Cultura.
- Sanitat i Seguretat Social.
- Agricultura, Ramaderia i Pesca.
- Treball i Indústria.
- Comerç, Turisme i Consum.
- Benestar i Família.
- Medi Ambient i Habitatge.
- Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

Cada departament té una secretaria general i s'estructura en serveis, que es poden agrupar en direccions generals. Cadascun té les delegacions territorials corresponents que configuren l'Administració perifèrica de la Generalitat de Catalunya. Cal destacar les delegacions territorials del Govern a les demarcacions de Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i les Terres de l'Ebre. Són òrgans superiors de la Generalitat de Catalunya el president de la Generalitat, el Govern, les comissions que es constitueixen en el si del Govern i els consellers. Segons la Llei 13/1989, es consideren càrrecs de l'Administració pública els secretaris generals, els directors generals i els seus assimilats: secretaris sectorials, secretari general adjunt, directors de serveis, delegats territorials del Govern i director del gabinet jurídic de la Generalitat. Per decret del Govern, es creen, modifiquen o suprimeixen les secretaries sectorials, la secretaria general adjunta, les direccions de serveis i els altres òrgans actius fins a la secció (direccions generals, subdireccions generals i serveis). Per ordre del conseller, es creen, modifiquen i suprimeixen els negociats. A banda dels òrgans actius esmentats, hi ha òrgans de caràcter consultiu, com la comissió jurídica assessora.

III. Els organismes autònoms

Al costat de l'Administració territorial de la Generalitat, hi ha un conjunt d'entitats i organismes amb personalitat jurídica pròpia que configuren l'Administració institucional. L'Administració institucional està al servei de l'Administració territorial i té un seguit de funcions específiques i determinades. La Llei 13/1989 de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, a l'article 1, afirma: «Aquesta llei té per objectiu establir el règim jurídic de l'Administració pública de la Generalitat i s'aplica a la seva organització i a la dels seus organismes autònoms». Els organismes autònoms són un tipus d'administració institucional que tenen personalitat jurídica, pressupostos i funcions propis. A Catalunya, la creació d'organismes autònoms respon a diversos factors. D'una banda, en rebre els serveis transferits des de l'Estat, les comunitats autònomes s'han hagut de dotar d'organismes autònoms que duguin a terme els serveis i les funcions transferits. De l'altra, en la creació d'organismes autònoms s'ha vist un mitjà per agilitar i flexibilitzar l'actuació administrativa, perquè la seva activitat se subjecta, totalment o parcialment, al dret privat. Els organismes autònoms poden tenir caràcter administratiu o bé caràcter comercial, financer o industrial (aquest darrer, en l'àmbit d'aplicació de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana, del qual es parla a l'epígraf següent) i la creació d'aquests organismes s'ha de dur a terme, o ha d'estar autoritzada, per llei del

Parlament, que en determinarà les funcions, els recursos econòmics, les bases de l'organització i el règim jurídic. Un cop establerts aquests elements pel Parlament mitjançant llei, correspon al Govern desplegar-ne l'organització i el règim jurídic, aprovar-ne els estatuts corresponents i determinar l'adscripció a un departament. El conseller i el secretari general del departament al qual s'adscriguin tindran potestats de direcció i inspecció sobre l'organisme autònom.

Dins l'estructura interna de l'organisme autònom, hi ha un òrgan col·legiat, amb un president i uns membres. El president pot ser un conseller i entre els membres hi ha alts càrrecs de l'Administració, representants d'interessos socials i econòmics i organitzacions representatives de les entitats locals.

IV. Empreses públiques

L'article 54 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya autoritza expressament la Generalitat per constituir empreses públiques. La determinació del seu estatus jurídic correspon essencialment a les lleis i les normes de creació i regulació d'aquestes entitats. Aquesta normativa haurà de respectar, en tot cas, les previsions contingudes al text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol) i a la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana. Les empreses públiques es caracteritzen per la realització d'activitats econòmiques, industrials o financeres (element material) i per la dependència o vinculació a la Generalitat i la utilització de formes de dret privat o el règim jurídic privat (element organitzatiu). L'empresa pública pot prendre la forma d'organisme autònom comercial, industrial o financer o, com s'especifica a l'article 1 de la Llei 4/1985, de 28 de març, pot adoptar altres categories: a) Les empreses de la Generalitat, les quals se subdivideixen en:

- Entitats de dret públic sotmeses al dret privat.
- Societats civils o mercantils, amb participació majoritària de la Generalitat, dels seus organismes autònoms o de les societats en què la Generalitat o els seus organismes tenen també participació majoritària.

b) Societats civils o mercantils vinculades a la Generalitat, és a dir, les que són gestores de serveis públics de què és titular la Generalitat o les que hi han subscrit convenis, i en les quals té la facultat de designar tots o una part dels òrgans de direcció, o de participar-hi directament o indirectament, com a mínim, en el 5 % del capital social.

Punts clau

- El reconeixement del dret d'autonomia i la potestat organitzativa de la Generalitat de Catalunya implica la seva organització administrativa.
- S'ha de diferenciar l'administració territorial, que s'organitza en departaments, i alhora en òrgans centrals i perifèrics, i l'administració institucional.
- La participació de la Generalitat de Catalunya en el sector econòmic es fa mitjançant les diverses formes d'empresa pública.

Text	d00330
Tema	Organització administrativa de la Generalitat
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/subaltern/Sumari.htm [Consulta: juny de 2004]

L'organització administrativa de la Generalitat: els departaments.

I. L'organització general de l'Administració de la Generalitat

En el tema anterior ja s'ha fet una descripció dels trets principals que caracteritzen el president de la Generalitat i el Consell Executiu o Govern. Cal afegir ara que són els òrgans superiors de l'Administració autonòmica, la qual també ha estat tractada anteriorment, en el tema 2. Així, el president exerceix la direcció i coordinació del Govern de la Generalitat, el qual és l'òrgan col·legiat superior de l'Administració catalana. El president nomena i separa els consellers, que són els membres del Consell Executiu. Aquest òrgan, col·legiadament, nomena i separa els alts càrrecs de l'Administració de la Generalitat. Com s'ha dit, el Consell Executiu és l'òrgan col·legiat superior comú a tota l'Administració autonòmica, que s'estructura en departaments. Cadascun d'aquests departaments, que ja constitueixen una especialització funcional per sota de les atribucions genèriques del Consell Executiu, és encapçalat per un conseller. En aquest sentit, el conseller té un doble paper, com a membre del Consell Executiu, i, per tant, d'un òrgan no especialitzat, i com a cap d'un departament, on el conseller representa la màxima autoritat en una branca especialitzada de l'activitat administrativa de la Generalitat. El cessament del president de la Generalitat comporta el de tot el Govern. Ara bé, aquest ha de continuar en funcions fins a la presa de possessió del nou president. Els consellers estan afectats pel mateix règim d'incompatibilitats que el president de la Generalitat. Les conselleries o departaments de la Generalitat són les organitzacions administratives que, sota la direcció d'un conseller, actuen sobre els àmbits que els han estat assignats, on despleguen les polítiques públiques que estableixen les instàncies competents i executen les lleis aprovades per Parlament o les lleis estatals l'execució de les quals és competència de la Generalitat.

Actualment, hi ha els departaments següents:

- Presidència.
- Relacions Institucionals i Participació.
- Política Territorial i Obres Públiques.
- Justícia.
- Interior.
- Economia i Finances.
- Governació i Administracions Públiques
- Ensenyament.
- Cultura.
- Sanitat i Seguretat Social.
- Agricultura, Ramaderia i Pesca.
- Treball i Indústria.
- Comerç, Turisme i Consum.
- Benestar i Família.
- Medi Ambient i Habitatge.
- Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

La Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, regula l'organització de les conselleries i la seva estructura. La Llei 1/2000, de 30 març, faculta el Govern de la Generalitat per a la creació i la determinació del nombre, la denominació i l'àmbit de competència respectius dels departaments en què s'estructura l'Administració de la Generalitat.

II. L'organització interna dels departaments

Cada departament és dirigit, com s'ha dit, per un conseller, que fa d'enllaç entre el Govern de la Generalitat i l'Administració autonòmica, ja que encapçala l'Administració en un dels seus àmbits d'activitat, alhora que forma part de l'òrgan col·legiat superior del poder executiu. L'estructura interna dels departaments és integrada, bàsicament, per un secretari general, amb tasques de coordinació, i les direccions generals, dedicades a la gestió de tasques específiques del departament sota la direcció d'un director general, proposat pel cap del departament, que es responsabilitza de l'acció administrativa en el sector que li és encomanat. El secretari general és la segona autoritat del departament, on actua com a cap administratiu. Els secretaris generals de tots els departaments integren el Consell Tècnic, que és un òrgan col·legiat de suport al Consell Executiu. Per sota del director general, les direccions de les diverses dependències administratives corresponen a funcionaris de carrera. Aquestes dependències inferiors són les subdireccions generals, els serveis, les seccions i els negociats. Tot i això, l'estructura orgànica de cada departament es fixa mitjançant un decret del Govern, que pot determinar peculiaritats organitzatives.

Els departaments, a banda de l'organització central (diversificada en les diferents direccions generals), també disposen de delegacions territorials, les quals desenvolupen l'activitat de la conselleria en la demarcació que els correspon. Hi ha delegacions territorials de Govern a les demarcacions de Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i les Terres de l'Ebre.

Punts clau

- L'Administració pública de la Generalitat s'organitza en departaments, cada un dels quals constitueix una especialització funcional sota la direcció del Govern.
- Cada departament s'estructura seguint el principi de jerarquia: direcció general, sotsdirecció general, servei, secció i negociat.
- Alhora, els departaments s'organitzem en delegacions territorials.

Text	d00331
Tema	Funció pública de la Generalitat
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/cat/generalitat/administracio/recursos/index.jsp?accio=print [Consulta: juliol de 2004]

Recursos humans. La funció pública

Els funcionaris, que constitueixen l'element humà bàsic de la funció pública de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, són els qui ocupen els llocs de treball permanents que els són reservats en les relacions de llocs de treball corresponents. L'estructura formal de la funció pública resta definida pels cossos, en els quals s'agrupen els funcionaris, i per una classificació de llocs de treball, que és el veritable puntal sobre el qual descansa la gestió de la funció pública de la Generalitat. És personal al servei de l'Administració de la Generalitat el personal integrat en els seus departaments, com també en els seus organismes autònoms i en les entitats gestores de la Seguretat Social.

Classificació del personal; Organització de la funció pública; La selecció de personal; Condió i estatut del funcionari

Classificació del personal

El personal es classifica en:

Funcionaris. Són els qui, en virtut de nomenament i sota el principi de carrera, mitjançant relació professional sotmesa al dret públic, s'incorporen al servei de l'Administració de la Generalitat i ocupen places dotades en els seus pressupostos.

Personal eventual. És el format per aquells qui, en virtut de lliure nomenament del president o dels consellers i en règim no permanent, ocupen un lloc de treball, el qual, considerat de confiança o d'assessorament especial, no és reservat a funcionaris, i figura amb aquest caràcter en la relació corresponent de llocs de treball.

Personal interí. És el constituït per aquells qui, en virtut de nomenament, presten serveis amb caràcter transitori i ocupen places reservades a funcionaris de carrera mentre aquests no les ocupen.

Personal laboral. Format pels qui, en virtut de contracte de caràcter laboral, ocupen llocs de treball classificats com a tals.

El personal laboral complementa l'organització de la funció pública de la Generalitat de Catalunya, ja que, de conformitat amb les tendències modernes en matèria de personal al servei de les administracions públiques, s'aconsegueix un sistema flexible i dúctil a les necessitats reals del servei i es possibilita que determinades àrees puguin ser ateses per l'esmentat personal laboral.

Els òrgans superiors en matèria de personal són:

El Consell Executiu.

El conseller competent en matèria de funció pública.

La Secretaria d'Administració i Funció Pública, adscrita al Departament de Governació i Relacions Institucionals.

La Comissió Tècnica de la Funció Pública, adscrita al departament que té atribuïdes les competències en matèria de funció pública, la qual es configura com a òrgan de coordinació, consulta i proposta dels assumptes de personal.

El Consell Català de la Funció Pública, òrgan superior col·legiat de consulta, informe, proposta i participació del personal en relació amb les qüestions comunes que en matèria de funció pública poden afectar les diverses administracions públiques catalanes.

La Inspecció General de Serveis de Personal, adscrita al departament competent en matèria de funció pública, que té per funció única la vigilància del compliment de les normes en aquesta matèria

Organització de la funció pública

Els funcionaris s'agrupen en cossos per raó del caràcter homogeni de les funcions que cal dur a terme. Dins els cossos, en raó de l'especialització de les funcions, hi poden haver escales. Es consideren funcions homogènies les que requereixen, de qui les desenvolupa, la possessió d'un títol que habiliti per a l'exercici propi d'una professió.

Els cossos de funcionaris, per la seva banda, es classifiquen segons el nivell de titulació exigida per ingressar-hi, en els grups següents:

Grup A : títol de doctor, de llicenciat, d'enginyer, d'arquitecte o equivalent.

Grup B : títol d'enginyer tècnic, de diplomat universitari de primer cicle, d'arquitecte tècnic, de formació professional de tercer grau o equivalent.

Grup C : títol de batxillerat, de formació professional de segon grau o equivalent.

Grup D : títol de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalent.

Grup E : certificat d'escolaritat.

L'Administració de la Generalitat disposa dels cossos i les escales següents:

Cos superior d'administració

Dins aquest cos hi ha l'escala superior d'administració general. Als funcionaris d'aquest cos els correspon complir les funcions de caràcter administratiu de nivell superior: de direcció administrativa, de gestió, d'estudi de propostes, de preparació de normativa i d'elaboració d'informes, que requereixin un coneixement complet de la legislació administrativa i similars. Per a l'accés a aquest cos i aquesta escala s'exigeix la possessió d'un dels títols del grup A.

Cos de gestió d'administració

Dins aquest cos hi ha l'escala de gestió d'administració general. Als funcionaris d'aquest cos els correspon complir les funcions de caràcter administratiu de col·laboració amb les de nivell superior, i també les funcions d'aplicació de normativa, les propostes de resolució d'expedients normalitzats, i els estudis i informes que no corresponguin a tasques de nivell superior. Per a l'accés a aquest cos i a aquesta escala s'exigeix la possessió d'un dels títols del grup B.

Cos administratiu

Aquest cos té també la seva escala corresponent. Als funcionaris d'aquest cos els correspon desenvolupar les tasques administratives de col·laboració preparatòries o que resulten de la gestió administrativa de caràcter superior, la comprovació de documentació i la preparació de la redacció dels documents que, per llur complexitat, no siguin atribuïdes a personal de categoria administrativa superior; tasques repetitives, bé manuals, bé mecanogràfiques, bé de càlcul numèric relacionades amb el treball de les diverses oficines; tasques d'informació i d'atenció al públic en matèria administrativa, i, en general, tasques similars a les esmentades. Per a l'accés a aquest cos i a aquesta escala es requereix la possessió d'un dels títols que es demanen per al grup C.

Cos auxiliar d'administració

Aquest cos disposa també de l'escala auxiliar administrativa corresponent. Els funcionaris que pertanyen a aquesta escala desenvolupen les tasques de mecanografia i despatx de correspondència, de transcripció i còpia literal de documents, de manipulació bàsica de màquines i d'equips d'oficina, de registre i similars. Per a l'accés a aquest cos i a aquesta escala s'exigeix la possessió d'un dels títols del grup D.

Cos subaltern d'administració

Als funcionaris d'aquest cos els correspon complir les funcions de vigilància dels locals; de control de les persones que accedeixen a les oficines públiques; de custòdia del material, del mobiliari i de les

instal·lacions; d'utilització de màquines reproductives, fotocopiadores i similars, en general, i altres tasques semblants. Per a l'accés a aquest cos s'exigeix la possessió de la titulació del grup E.

Els cossos de caràcter professional

Les funcions específiques homogènies no administratives que no exigeixen una titulació única poden donar lloc a la creació d'altres cossos.

Al marge dels cossos d'Administració general que s'han esmentat anteriorment, i també els nivells de titulació exigits per ingressar a la funció pública, n'hi ha uns altres que duen a terme tasques de caràcter professional. Aquests cossos són:

Cos de titulats superiors, corresponent al grup A. Per ingressar-hi és requisit imprescindible la possessió del títol de doctor, de llicenciat, d'enginyer o d'arquitecte.

Les funcions que han d'exercir els membres del cos de titulats superiors són les que corresponen a l'estudi, la proposta, el control, l'execució i la inspecció de les tasques tècniques que resulten de llur titulació acadèmica.

Cos de diplomats, corresponent al grup B. Per ingressar-hi és requisit imprescindible la possessió del títol d'arquitecte tècnic, d'enginyer tècnic o de diplomat universitari de primer cicle. Les funcions que han d'exercir els membres del cos de diplomats són les que resulten de l'exercici professional de llur titulació acadèmica i les de col·laboració en les tasques específiques d'estudi, control, execució i inspecció que corresponen als cossos del grup A.

Cos de tècnics especialistes, corresponent al grup C. Per ingressar-hi és requisit imprescindible la possessió del títol de batxillerat, de formació professional de segon grau o equivalent. Les funcions que han d'exercir els membres del cos de tècnics especialistes són les d'execució, col·laboració i similars, adients amb llur nivell de titulació i d'especialització.

Cos d'auxiliars tècnics, corresponent al grup D. Per ingressar-hi és requisit imprescindible la possessió del títol de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalent. Les funcions que han d'exercir els membres del cos d'auxiliars tècnics són les d'execució i de col·laboració, adients amb llur nivell d'especialització.

Cos de bombers, corresponent al grup D. Per ingressar-hi és requisit imprescindible la possessió del títol de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalent. Les funcions que han d'exercir els membres del cos de bombers són les actuacions contra incendis i en sinistres, el salvament de persones i béns i les tasques de col·laboració en les funcions específiques d'aquest camp.

Cos de mossos d'esquadra, corresponent al grup D. És requisit imprescindible per ingressar-hi la possessió del títol de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalent. Les funcions que han d'exercir els membres del cos de mossos d'esquadra són les atribuïdes a la policia autonòmica de la Generalitat.

Cos d'agents rurals, corresponent al grup D. Per ingressar-hi és requisit imprescindible la possessió del títol de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalent. Les funcions que han d'exercir els membres del cos d'agents rurals són les de policia i guarda de béns forestals, cinegètics i piscícoles, de vies pecuàries i d'espais naturals protegits i les tasques de col·laboració en les funcions específiques d'aquest àmbit.

La selecció de personal

L'Administració de la Generalitat selecciona el personal amb criteris d'objectivitat, d'acord amb els principis d'igualtat, mèrit i capacitat dels aspirants, i mitjançant convocatòria pública. En el procés de selecció s'ha d'acreditar el coneixement de la llengua catalana, tant en l'expressió oral com en l'escrita. L'accés als cossos i les escales de l'Administració de la Generalitat i a les categories laborals es fa mitjançant els procediments d'oposició, concurs oposició o concurs.

Condicó i estatut del funcionari

La condició de funcionari s'adquireix amb el compliment successiu dels requisits següents:

- a) superar el sistema de selecció i, si escau, el curs de formació;
- b) ser nomenat per l'autoritat competent;
- c) jurar o prometre complir les lleis vigents en el compliment de les funcions que li siguin atribuïdes, i
- d) prendre possessió del lloc de treball dins el termini reglamentari.

La Llei de la funció pública de la Generalitat preveu tot el que afecta el funcionari: la previsió dels llocs de treball, la reserva de places per a disminuïts, la classificació i el grau i promoció, el règim de retribució, els drets, els deures i les responsabilitats, amb el règim disciplinari consegüent. Els funcionaris es poden trobar en diverses situacions perfectament delimitades: en actiu, en excedència voluntària, en serveis especials i en suspensió d'ocupació. Finalment, la condició de funcionari de la Generalitat es pot perdre per unes causes perfectament definides: renúncia escrita de l'interessat; a conseqüència d'una sanció disciplinària que comporti la separació del servei; per pena principal o accessòria d'inhabilitació absoluta o especial per a un càrrec públic; per pèrdua de la ciutadania espanyola, i per jubilació forçosa o voluntària

Text	d00332
Tema	Funció pública de la Generalitat
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/subaltern/Sumari.htm [Consulta: juny de 2004]

El personal al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. La llei de la funció pública de l'Administració de la Generalitat de Catalunya: contingut bàsic. Accés a la funció pública: requisits.

I. El personal al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya

a) La política de personal: objectius

L'Administració pública, com a organització, necessita persones físiques que en manifestin l'existència i la voluntat, que posin en acció els seus mitjans i n'acompleixin les finalitats. Aquestes persones físiques són, fonamentalment, els funcionaris. Ara bé, els funcionaris no són els únics servidors de l'Administració, sinó que formen part d'un conjunt més ampli que es coneix sota el nom de personal al servei de l'Administració pública. Aquest personal constitueix un element indispensable per a la prestació adequada dels serveis públics. Amb la finalitat de satisfer els interessos generals, l'Administració disposa de potestats autoorganitzatives que li permeten, d'acord amb l'ordenament jurídic, estructurar la funció pública adequadament a la prestació del servei públic, regular-ne el règim jurídic i dirigir i fixar els objectius de les actuacions del seu personal. D'acord amb el marc normatiu vigent, la política de personal de la Generalitat de Catalunya ha d'orientar-se a garantir i aprofundir els principis constitucionals que obliguen l'Administració a servir amb objectivitat els interessos generals i a actuar amb eficàcia i submissió plena a la llei i al dret. Així mateix, aquesta política de personal ha d'emfasitzar entre el personal al servei de la Generalitat els valors d'autoresponsabilitat envers la pròpia feina, d'orientació cap al ciutadà i cap a la qualitat i la millora de la feina a fer, així com cap a la innovació i l'austeritat en la despesa pública com a mitjans per respondre als requeriments de la societat.

b) Classes de personal

D'acord amb el Decret legislatiu 1/1997, que refova determinats textos legals en matèria de funció pública, el personal al servei de l'Administració de la Generalitat es classifica en:

- Funcionaris: els qui, en virtut de nomenament i sota el principi de carrera, s'incorporen al servei de l'Administració mitjançant relació professional sotmesa al dret administratiu. En principi, aquesta relació és permanent.
- Personal eventual: els qui, en virtut de lliure nomenament del president o dels consellers i en règim no permanent, ocupen un lloc de treball considerat de confiança o d'assessorament no reservat a funcionaris.
- Personal interí: els qui presten serveis amb caràcter transitori en virtut d'un nomenament subjecte al dret administratiu i ocupen places reservades a funcionaris de carrera.
- Personal laboral: els qui, en virtut de contracte de naturalesa laboral, que s'ha de formalitzar sempre per escrit, ocupen llocs de treball classificats d'aquesta manera. És possible contractar personal laboral no permanent.

A banda d'aquesta classificació legal, encara s'hi pot afegir una darrera tipologia configurada pel que es podria anomenar personal polític, que ocupa els alts càrrecs de l'Administració.

De forma concreta, els funcionaris s'agrupen per cossos en raó del caràcter homogeni de les funcions a dur a terme i, dins els cossos, en raó de l'especialització de les funcions, poden haver-hi escales. De la

mateixa manera, segons el nivell de la titulació exigida per ingressar-hi, els cossos de funcionaris estan aplegats en els grups següents:

- Grup A: títol de doctor, de llicenciat, d'enginyer, d'arquitecte o equivalent.
- Grup B: títol d'enginyer tècnic, de diplomat universitari de primer cicle, d'arquitecte tècnic, de formació professional de tercer grau o equivalent.
- Grup C: títol de batxiller, de formació professional de segon grau o equivalent.
- Grup D: títol de graduat escolar, de formació professional de primer grau o equivalent.
- Grup E: certificat d'escolaritat.

II. La Llei de la funció pública de l'Administració de la Generalitat

El Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, és la norma amb rang de llei que refon en un text únic els preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública. S'aplica a tot el personal subjecte al règim funcionarial que presta serveis a l'Administració de la Generalitat, i també al personal laboral de l'Administració quan s'indica; al personal de les universitats, respectant l'autonomia universitària; al personal al servei de les corporacions locals catalanes, en els termes que estableix la legislació sobre funció pública local, i al personal al servei del Consell Consultiu, sense perjudici del que disposa la Llei reguladora d'aquest òrgan. Per contra, resten exclosos de l'aplicació de la Llei el personal del Parlament de Catalunya i del Síndic de Greuges, el personal al servei de la Sindicatura de Comptes i el personal que presta serveis en les entitats de dret públic subjectes a dret privat. El Decret legislatiu 1/1997 regula, entre altres qüestions, els òrgans competents en matèria de personal, la selecció dels funcionaris de l'Administració de la Generalitat, l'adquisició i la pèrdua de la condició de funcionari, la promoció del funcionari, les seves situacions administratives, els drets i els deures que té, el sistema de retribució i el règim disciplinari. Finalment, cal assenyalar que el marc normatiu en matèria de funció pública catalana es complementa amb normes específiques que regulen àmbits concrets, com ara: l'organització i les competències; l'accés, provisió de llocs i promoció professional i grau personal; el registre de personal i la relació de llocs de treball; el règim disciplinari; les retribucions; les condicions de treball; el règim d'incompatibilitats; la prevenció de riscos laborals; les normes d'integració i el personal laboral i eventual. Quant al personal laboral, cal destacar la vigència del V Conveni col·lectiu únic d'àmbit de Catalunya del personal laboral de la Generalitat de Catalunya, per al període del 15 d'octubre de 2000 al 31 de desembre de 2003.

III. L'accés a la funció pública

a) Criteris i principis de selecció

La Constitució reconeix el dret d'accés als càrrecs públics i, alhora, imposa a les administracions la necessitat de seleccionar tot el seu personal amb criteris d'objectivitat, en funció dels principis d'igualtat, mèrit i capacitat dels aspirants, i mitjançant convocatòria pública. En el procés de selecció s'ha d'acreditar el coneixement de la llengua catalana, tant en l'expressió oral com en l'escrita. En la selecció del personal cal tenir en compte especialment l'adequació del sistema selectiu al contingut dels llocs de treball que s'han d'ocupar.

b) Requisits personals

Els requisits per ser admès en les proves de selecció de funcionaris de l'Administració de la Generalitat de Catalunya són els següents:

- Tenir la nacionalitat espanyola, requisit que, en determinats llocs de treball de l'Administració, s'ha de modular per la pertinença de l'Estat espanyol a la Unió Europea, fet que permet, en alguns casos, l'accés de ciutadans d'altres estats de la Unió.
- Ser major d'edat i tenir l'edat mínima o bé l'edat màxima que disposin les convocatòries que estableixin limitacions d'edat.
- Posseir la titulació requerida o estar en condicions d'obtenir-la dins el termini de presentació de les sol·licituds per prendre part en les proves.
- Complir les condicions per exercir les funcions que poden ser encomanades.
- No estar inhabilitat per a l'exercici de la funció pública ni haver estat separat del servei de qualsevol administració pública mitjançant expedient disciplinari.

c) Sistemes de selecció

Les diverses administracions, en el marc de les seves competències, han regulat l'accés a la funció pública partint dels principis constitucionals i d'acord amb un procediment reglat. Aquest accés es concreta en la superació de les proves de selecció que estableixen per cobrir les places existents. Aquestes proves es concreten en tres modalitats: l'oposició, el concurs oposició i el concurs. La selecció per oposició consisteix en la realització per l'opositor de les proves que estableixi la convocatòria orientades a determinar la idoneïtat dels aspirants. La selecció per concurs oposició consisteix en la superació de les proves corresponents i, si s'escau, del curs selectiu de formació, i també en la possessió prèvia, valorada degudament, de determinades condicions de formació, de mèrits o d'experiència. La selecció per concurs, amb caràcter excepcional per adquirir la condició de funcionari, consisteix en la valoració dels mèrits, d'acord amb el barem inclòs en la convocatòria corresponent.

Punts clau

- Diferències entre funcionaris, personal eventual, personal interí i personal laboral.
- El Decret legislatiu 1/1997: la Llei de la funció pública catalana.
- Els principis d'igualtat, mèrit i capacitat en l'accés a la funció pública.
- Diferències entre oposició, concurs oposició i concurs.

Drets i deures dels funcionaris. Règim disciplinari. Promoció dels funcionaris.

I. Drets i deures dels funcionaris

a) Drets dels funcionaris

D'entrada, la llei catalana estableix que la Generalitat protegirà els seu personal en l'exercici de les seves funcions i li atorgarà la consideració social deguda a la seva jerarquia i a la dignitat del servei públic. Concretament es reconeixen als funcionaris els drets següents:

- La protecció de la Generalitat en defensa de la seva persona i dels seus béns respecte a qualsevol atemptat per raó de l'exercici de les seves funcions.
- Romandre en el lloc de treball, amb les limitacions imposades per l'organització dels serveis.
- Rebre una retribució adient al lloc de treball i al grau personal.
- Optar a les possibilitats de carrera administrativa i de promoció interna.
- Beneficiar-se de l'assistència sanitària i l'acció social.
- Gaudir de vacances retribuïdes i de les llicències i els permisos previstos en la normativa vigent.
- Gaudir del lliure exercici dels drets i les llibertats sindicals i, en particular, del dret de vaga.

Cal assenyalar que en l'àmbit dels drets del personal al servei de l'Administració de la Generalitat hi ha hagut diverses modificacions derivades de l'aprovació de les lleis anuals de mesures administratives que acompanyen les de pressupostos, així com de l'aprovació d'altres lleis més específiques, com ara la Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parella o, encara de forma més concreta, la Llei 6/2002, de 25 d'abril, de mesures relatives a la conciliació del treball amb la vida familiar del personal de les administracions públiques catalanes i de modificació de dos articles del Decret legislatiu 1/1997. Totes aquestes modificacions han tendit en principi a consolidar el règim de drets dels funcionaris.

b) Deures i responsabilitats dels funcionaris

D'acord amb la Constitució espanyola, l'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb sotmetiment a la llei i al dret. Així doncs, els funcionaris han d'actuar en conseqüència respectant de forma rigorosa aquests principis.

Especialment, el personal al servei de la Generalitat té el deure de:

- Complir la Constitució, l'Estatut d'autonomia de Catalunya i les lleis que facin referència a l'exercici de les seves funcions.
- Actuar amb imparcialitat i eficàcia, complint les ordres rebudes que es refereixen al servei.
- Guardar reserva respecte dels assumptes que coneguin per raó de les seves funcions.
- Comportar-se en les relacions amb els administrats amb la màxima correcció.
- Mantenir la cordialitat en les relacions amb els companys i esforçar-se per facilitar i exigir als subordinats el compliment de les seves obligacions.
- Procurar el perfeccionament professional propi.

- Complir la jornada i l'horari de treball.

Els funcionaris són responsables de la bona gestió dels serveis encomanats. D'altra banda i malgrat que l'Administració de la Generalitat és responsable del funcionament dels serveis públics i té el deure de rescabalar els danys causats, la mateixa Administració es podrà dirigir contra el funcionari que en sigui la causa, per culpa greu o per ignorància inexcusable, mitjançant la instrucció de l'expedient corresponent, amb audiència a la persona interessada. Es podrà procedir de la mateixa manera si, per culpa greu o per ignorància inexcusable, es produeixen danys o perjudicis als béns o als drets de la Generalitat. Finalment, també és possible que els particulars exigeixin al personal al servei de l'Administració de la Generalitat el rescabament dels danys o perjudicis causats en les seves persones o béns, si s'han produït per la culpa greu esmentada o per ignorància inexcusable.

II. Règim disciplinari

a) La responsabilitat disciplinària: tipus de faltes

L'incompliment de les obligacions pròpies dels funcionaris, si implica cometre fets o omissions constitutius de falta prevista expressament en la normativa aplicable, pot donar lloc a les sancions administratives que escaiguin, amb independència de la responsabilitat civil (mitjançant la indemnització per danys i perjudicis) o penal (si els actes en qüestió fossin constitutius de delictes o falta penal) que se'n puguin derivar.

Les faltes administratives poden ser de tres tipus:

- Molt greus.
- Greus.
- Lleus.

Igual que les sancions que s'hi puguin aplicar, les faltes han d'estar tipificades per una norma amb rang de llei.

b) Sancions

Les sancions que es poden imposar una vegada s'hagi provat la responsabilitat del funcionari en relació amb la comissió d'una o diverses de les faltes o infraccions previstes, són les següents:

- Separació del servei.
- Suspensió de funcions, amb pèrdua de retribucions.
- Trasllet del lloc de treball amb canvi de residència.
- Destitució del càrrec de comandament.
- Trasllet del lloc de treball dins la mateixa localitat.
- Revocació del nomenament d'interí.
- Amonestació.
- Deducció proporcional de retribucions.
- Pèrdua d'un a tres graus personals.

La separació del servei, la suspensió de funcions per més d'un any i menys de sis i el trasllet de lloc de treball amb canvi de residència, només es poden imposar per faltes molt greus. D'altra banda, no es poden imposar sancions que consisteixin en la reducció de la durada de les vacances o una altra minoració dels drets de descans del funcionari o en una multa d'havers. Les sancions en cap cas no poden comportar violació del dret a la dignitat de la persona o d'altres drets fonamentals.

III. Promoció dels funcionaris

Un dels drets del funcionari és optar a les possibilitats de carrera administrativa i de promoció interna que ofereix la normativa vigent, fins allà on li ho permetin els seus mèrits. Cal tenir en compte que el nombre global dels graus en la carrera administrativa és de trenta, amb intervals corresponents a cada grup. Amb caràcter general, les possibilitats de carrera administrativa poden incloure l'accés a les convocatòries de provisió de llocs de treball, el sistema de promoció interna, i fins i tot gaudir del sistema de formació i perfeccionament dels funcionaris. Quant a la promoció interna, es garanteix, d'una banda, la possibilitat d'accedir des d'un cos o una escala d'un grup a d'altres del grup immediatament superior, si es compleixen

els requisits legals de titulació, es té una antiguitat mínima de dos anys en el cos o l'escala a què es pertany, es compleixen la resta de requisits exigits en la convocatòria i se superen els processos selectius que es determinin. Per exemple, un subaltern (del grup E) podria ascendir, si posseeix el títol de graduat escolar, a un cos del grup D, com ara l'auxiliar administratiu. De l'altra, també és possible accedir a un altre cos o a una altra escala dins el mateix grup si es compleixen els requisits establerts per reglament i se supera la part dels processos selectius de l'especialitat del cos i de l'escala a què es pretén accedir. Ara bé, a part d'aquestes possibilitats de promoció interna, és a dir, dintre d'una mateixa administració, cal tenir present que un funcionari de la Generalitat té el dret d'ocupar un lloc del seu cos i nivell en altres administracions públiques (ajuntaments, consells comarcals, diputacions i, fins i tot, l'Administració de l'Estat). Això es produirà en la mesura que ho permetin les relacions de llocs de treball respectives.

Punts clau

- Drets i deures.
- Conseqüències de la responsabilitat del funcionari: civil, penal i disciplinària.
- Sancions.
- La carrera administrativa: en especial, la promoció interna.

Text	d00333
Tema	Patrimoni de la Generalitat
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/generalitat/recursos/index.jsp?accio=print [Consulta: juliol de 2004]

Els recursos financers i patrimonials

L'exercici real de les competències assumides per la Generalitat, dirigit a assolir un autogovern que impliqui una autèntica autonomia política i administrativa, exigeix poder disposar dels mitjans financers necessaris perquè aquest autogovern sigui una autèntica realitat.

El sistema de finançament; El Pressupost; El Patrimoni de la Generalitat

El Patrimoni de la Generalitat

L'exercici normal de les competències que corresponen a la Generalitat exigeix, a més dels recursos humans i financers necessaris, l'existència d'un conjunt de mitjans materials que possibilitin fer efectives les funcions assumides estatutàriament i que es poden agrupar sota la denominació genèrica de patrimoni. L'Estatut d'autonomia descriu així el contingut del patrimoni de la Generalitat:

El patrimoni de la Generalitat en el moment d'aprovar-se l'Estatut (1979).

Els béns afectes a serveis traspasats per l'Estat a la Generalitat.

Els béns adquirits per la Generalitat per qualsevol títol jurídic vàlid.

Una llei de la Generalitat regula l'administració, defensa i conservació del seu patrimoni, el qual és constituït per tots els béns i els drets que li pertanyen per qualsevol títol. Respecte a la classificació dels béns, es fa la distinció tradicional entre béns de domini públic o demaniais i béns de domini privat o patrimonials. D'acord amb la llei, són béns de domini públic els béns afectes a l'ús general o als serveis públics propis de la Generalitat, com també aquells béns que una llei així ho declari i els edificis en què s'allotgen els òrgans de la Generalitat que l'Estatut defineix. Per la seva banda, són patrimonials els béns següents:

Els que són propietat de la Generalitat i no són afectes directament a un ús general o un servei públic.

Els drets que resulten de la titularitat dels béns patrimonials de la Generalitat.

Els drets reals i d'arrendament que li pertanyen, i qualsevol altre dret sobre cosa aliena.

Els drets de propietat immaterial que pertanyen a la Generalitat.

Les quotes, les parts alíquotes i els títols representatius del capital que li pertanyen d'empreses constituïdes d'acord amb el dret civil o mercantil.

Qualsevol altre bé la titularitat del qual correspon a la Generalitat i no és qualificat de domini públic.

Després d'aquesta classificació, la llei regula el règim jurídic dels béns enumerats i, en concret, estableix les regles relatives al canvi de qualificació i d'afectació, l'adquisició, la venda i la cessió, la utilització i l'aprofitament, i la protecció i defensa d'aquests béns.

Finalment, s'ha de destacar que l'exercici de les funcions de domini, és a dir, la gestió i l'administració del patrimoni que no s'atribueixi per la llei al Parlament o al Govern, correspon al Departament d'Economia i Finances, sens perjudici de les funcions i les responsabilitats d'altres departaments respecte als béns de domini públic que els siguin adscrits.

Text	d00334
Tema	Patrimoni de la Generalitat
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Sumari.htm [Consulta: juny de 2004]

46. El patrimoni de la Generalitat de Catalunya. La Llei de patrimoni de la Generalitat. Adquisició, alienació, cessió dels béns de la Generalitat. Afectació i desafectació.

Esquema

I. El patrimoni de la Generalitat de Catalunya. Qualsevol ens públic té el seu patrimoni, constituït pel conjunt de béns o drets de contingut econòmic que no són diners, fet que no impedeix que aquest patrimoni pugui generar ingressos pecuniaris mitjançant la seva alienació o explotació.

II. La Llei de patrimoni de la Generalitat de Catalunya. És continguda en el Text refós aprovat pel Decret legislatiu 1/2002, i s'hi regulen els trets essencials de l'administració, la defensa i la conservació del patrimoni. També cal fer referència a la Llei del patrimoni cultural català.

III. Adquisició, alienació, cessió dels béns de la Generalitat. L'adquisició pot ser a títol oneros o gratuït, i es preveuen regles específiques en cada cas. L'alienació i la cessió també s'han de fer obeint unes regles específiques.

IV. Afectació i desafectació. Mitjançant l'afectació un bé de l'Administració passa a ser de domini públic, mentre que mitjançant la desafectació un bé de domini públic passa a ser de domini privat de l'Administració.

I. El patrimoni de la Generalitat de Catalunya

L'expressió hisenda o fisc, en el sentit més ampli i vulgar, fa referència al conjunt de tots els béns i drets de contingut econòmic dels quals són titulars l'Estat i els altres ens públics. Dins d'aquest conjunt, els diners públics es diferencien visiblement, pel règim jurídic peculiar de la l'obtenció, l'administració i l'ús d'aquests diners, de la resta de béns i drets de l'Administració que constitueixen, en sentit tecnicojurídic, el seu domini o patrimoni. Ara bé, s'ha de tenir en compte que l'explotació i l'alienació dels béns que constitueixen el domini o patrimoni dels ens públics pot donar lloc a la percepció de diners públics. Així és dedueix clarament de l'Estatut d'autonomia de Catalunya quan, d'una banda (art. 43) diu que el patrimoni de la Generalitat serà integrat per:

- El patrimoni de la Generalitat en el moment d'aprovar-se l'Estatut.
- Els béns afectes a serveis traspassats a la Generalitat.
- Els béns adquirits per la Generalitat per qualsevol títol jurídic.

I, d'altra banda (art. 44.10), ens diu que la hisenda de la Generalitat es constitueix, entre d'altres, pels rendiments del patrimoni de la Generalitat. En el mateix sentit, la Constitució (art. 157.1.d) inclou, entre els recursos que enumera de les comunitats autònomes, els «rendiments procedents del seu patrimoni (...)», i la LOFCA (Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes,

art. 5.1) i el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (aprovat pel Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, art. 7.10), contenen una previsió idèntica. De tot l'anterior es desprèn que la Generalitat, com qualsevol altre ens públic, té el seu patrimoni, i que d'aquest patrimoni poden generar-se ingressos dineraris públics.

II. La Llei de patrimoni de la Generalitat de Catalunya

1. Introducció

Legalment, el patrimoni de la Generalitat de Catalunya està regulat al Text refós de la llei de patrimoni de la Generalitat (aprovat pel Decret legislatiu 1/2002, de 24 de desembre). També hi ha la Llei del patrimoni cultural català (Llei 9/1993, de 30 de setembre). El Text refós de la Llei de patrimoni de la Generalitat té com a finalitat establir el règim d'aquest patrimoni donant compliment al mandat de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (art. 43.2), que remet a una llei la regulació de l'administració, la defensa i la conservació del patrimoni de la Generalitat. Aquesta Llei és desenvolupada pel Reglament de patrimoni de la Generalitat (aprovat pel Decret 323/1983, de 14 de juliol). La Llei del patrimoni cultural català té com a finalitat la protecció, l'acreciment, la investigació, la difusió i el foment del patrimoni cultural català, entès com tots els béns especialment relacionats amb la història i la cultura de Catalunya, i desenvolupa una de les competències que l'Estatut autonomia de Catalunya (art. 9.4 i 5) reconeix a la Generalitat.

2. Concepte i classificació del patrimoni de la Generalitat

El Text refós de la Llei de patrimoni de la Generalitat (art. 1) diu que aquest patrimoni «és constituït de tots els béns i drets que li pertanyen per qualsevol títol». Òbviament s'està referint a tots els béns i drets que tinguin contingut econòmic i no siguin diners. D'acord amb el mateix Text refós (art. 2-4), aquests béns i drets es classifiquen en dues categories:

- a) els béns de domini públic, que són els afectats a l'ús general o als serveis públics propis de la Generalitat i aquells que ho són perquè una llei així ho declara. Aquests béns són els que generalment serveixen directament a les necessitats públiques de la Generalitat.
- b) els béns de domini privat, que són la resta de béns de la Generalitat que no estiguin qualificats de domini públic. Aquests béns són els que serveixen o poden servir com a fonts d'ingressos, com a instruments per aconseguir aquests ingressos.

3. El domini públic

Encara que els béns de domini públic estan destinats a satisfer de forma immediata necessitats col·lectives, la seva utilització té diverses característiques segons les diferents categories que el componen, alguna de les quals pot comportar que es generin ingressos públics.

D'acord amb el Reglament del patrimoni de la Generalitat (art. 67-71), el domini públic és susceptible dels següents usos:

- Ús general: és el que el correspon de forma igual a tots els ciutadans.
- Ús general amb concurrència de circumstàncies especials: és el que se subjecta a llicència perquè, malgrat que no impedeix l'ús que en poden fer els altres ciutadans, hi concorren circumstàncies anormals o especials de perillositat, intensitat d'ús o altres semblants.
- Ús privatiu amb instal·lacions o obres no permanents: és l'ús que se subjecta a permís temporal perquè, malgrat que no requereixi instal·lacions o obres permanents, implica alguna limitació a la utilització general del domini públic.
- Ús privatiu amb obres permanents: és l'ús que se subjecta a concessió perquè requereix la realització d'obres de caràcter permanent de manera que n'exclou la utilització per part dels altres interessats.

L'ús especial (b) o privatiu (c i d) comporta un avantatge per a aquella persona a qui l'Administració autoritza aquesta possibilitat, avantatge que és susceptible de ser mesurat en termes monetaris i que revela una certa capacitat econòmica. La llicència, permís o concessió d'aquests usos pot i ha de constituir el

pressupòsit de fet de l'obligació de realitzar una prestació de caràcter públic imposada per la llei, és a dir, de pagar un tribut i, més concretament, una taxa, tal com estableix la Llei de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya (Llei 15/1997, de 29 de desembre, art. 6) i la normativa estatal concordant.

4. Els béns patrimonials

a) Els béns patrimonials com a font d'ingressos públics

Tant la LOFCA (art. 5) com el Text refós de la Llei del patrimoni de la Generalitat (art. 29) consideren els béns que integren el patrimoni de la Generalitat, essencialment i fonamentalment, com a fonts d'ingressos públics, com a instruments per aconseguir ingressos públics, no com a mitjans materials per satisfer directament una necessitat col·lectiva, com s'ha vist que succeeix amb els béns que formen el domini públic. No ha d'estranyar, doncs, que la Llei i el Reglament del patrimoni de la Generalitat dediquin una atenció especial a l'explotació i a l'alienació en règim de dret privat d'aquests béns, és a dir, a la utilització d'aquests béns com a fonts d'ingressos públics de dret privat. Desenvolupant les directrius legals, el Reglament del patrimoni de la Generalitat (art. 82) estableix que «els béns de domini privat de la Generalitat que no interessi alienar han d'ésser explotats d'acord amb el criteri de major rendibilitat en les condicions usuals a la pràctica civil o mercantil (...)». «L'explotació podrà realitzar-se directament per la pròpia Administració de la Generalitat o per un organisme autònom, o atorgar-se a particulars mitjançant contracte.» «En aquest últim supòsit, la contraprestació econòmica no serà en cap cas inferior a la del mercat amb les adequacions periòdiques que es derivin de les fluctuacions del valor del diner.»

b) L'activitat empresarial de la Generalitat: el patrimoni comercial i industrial

L'intervencionisme creixent de les administracions públiques i, com una de les seves conseqüències, la necessitat d'agilitar l'actuació de l'Administració pública han determinat un fort augment i una vigorització de l'activitat empresarial pública. Aquesta activitat empresarial s'ha dut a terme, en general, seguint dues direccions, de dues maneres fonamentals:

b.1) En primer lloc, l'Administració assumeix en algunes ocasions, en major o menor grau, les tècniques de l'empresa privada per a la seva activitat de prestació. L'Administració pública, sense deixar de ser-ho, es converteix d'alguna manera en empresari (és el cas, per exemple, dels serveis de publicacions d'alguns òrgans de la Generalitat) o encomana aquesta actuació a una entitat pública menor, generalment creada amb aquesta única finalitat (és el cas, per exemple, del DOGC). No hi ha un criteri clar i absolut de validesa universal que ens serveixi per dir quins són els casos en què l'activitat empresarial de l'Administració origina un ingrés de dret privat i quan és de dret públic. Però, en general, es pot dir el següent: Quan l'ordenament entén que certa actuació de l'Administració defensa un interès general, públic, col·lectiu, la dota de poder d'imperi, de facultats exorbitants (fonamentalment, la possibilitat d'utilitzar la via de constreïment sense acudir a la justícia ordinària). En aquest cas estem davant d'un ingrés públic de dret públic, concretament una taxa o, en el supòsit que no estigui sotmès al principi de legalitat tributària, un preu públic. És, per exemple, el que succeeix amb el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Quan l'ordenament entén que certa actuació de l'Administració defensa un interès particular, privat, la dota dels mateixos poders que els particulars tenen en casos semblants. En aquest cas estem davant d'un ingrés públic de dret privat. És, per exemple, el que sol succeir amb els serveis de publicacions divulgatives dels òrgans de la Generalitat.

b.2) En segon lloc, l'Administració, sense fer directament una activitat empresarial, pot ser propietària única o participar en la propietat d'empreses constituïdes amb forma de societats privades i principalment sotmeses en la seva activitat al dret privat. Segons el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (art. 4.2 i 4) «són empreses de la Generalitat, als efectes d'aquesta Llei, les societats civils o mercantils amb participació majoritària de la Generalitat, de les seves entitats autònomes o de les societats en què la Generalitat o les esmentades entitats tenen també participació majoritària en el seu capital social, així com aquelles entitats de dret públic amb personalitat jurídica pròpia que són sotmeses a la Generalitat, però que hagin d'ajustar la seva activitat a l'ordenament jurídic privat». Tanmateix, s'especifica que «Les societats de la Generalitat es regiran per les normes de dret mercantil, civil o laboral, excepte en les matèries en què sigui d'aplicació la present Llei». Doncs bé, segons el Text refós de la Llei del patrimoni de la Generalitat (art. 4.e), són béns patrimonials «les quotes, les parts alíquotes i els títols representatius del capital que li pertanyen d'empreses constituïdes d'acord amb el dret civil o el mercantil». I, com qualsevol accionista, la Generalitat percebrà una part dels beneficis de les empreses en

proporció a la seva participació en aquestes, sigui majoritària (en empreses que són societats de la Generalitat) o no. Indubtablement es tracta d'ingressos públics de dret privat.

III. Adquisició, alienació, cessió dels béns de la Generalitat

1. Adquisició

a) Capacitat per adquirir

El Text refós de la Llei del patrimoni de la Generalitat (art. 11) estableix que «la Generalitat de Catalunya té capacitat plena per adquirir béns i drets pels mitjans establerts per les lleis, àdhuc per transferència de l'Estat o de les entitats locals (...)».

b) Adquisició a títol lucratiu

El Text refós de la Llei de patrimoni de la Generalitat (art. 12) preveu que:

- «Les adquisicions d'immobles i de drets reals a títol de donació de particulars o a títol de cessió gratuïta d'administracions públiques a favor de la Generalitat de Catalunya s'han d'acceptar per acord del Govern, a proposta conjunta del departament interessat en l'acceptació de la donació o la cessió i del Departament d'Economia i Finances (...)».

- Com és natural, el legislador preveu certes limitacions a l'hora d'acceptar adquisicions de béns i drets a títol lucratiu afectades per càrregues o per condicions.

- «Quant a l'adquisició lucrativa de béns mobles i quantitats en diners, oferts per persones físiques o jurídiques, llur acceptació correspon al titular del departament al qual s'hagin ofert, que els ha de destinar a allò determinat en

l'ofertament o la donació (...)».

- En tot cas, s'han de publicar al DOGC els detalls de l'adquisició lucrativa.

- «L'acceptació d'herències sempre s'ha d'entendre que és feta a benefici d'inventari.»

- El Reglament del patrimoni de la Generalitat (art. 19, 22 i 23) també regula les adquisicions de béns per ocupació, per transferència de l'Estat i per usucapió.

c) Adquisició a títol oneros

El Text refós de la Llei del patrimoni de la Generalitat (art. 13 i 14) preveu que:

- «Les adquisicions a títol oneros exigeixen el compliment de les regles de publicitat i de concurrència previstes per la regulació reguladora de la contractació administrativa» (continguda, a nivell bàsic, al Text refós de la Llei

de contractes de les administracions públiques, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny).

- Ara bé, quan l'adquisició es faci en el marc del procediment d'expropiació, s'observaran les normes específiques d'aquest. Tanmateix, per raons d'urgència, de les necessitats del servei, de les peculiaritats dels béns o de les limitacions del mercat immobiliari, pot ser que, prèvia petició del Departament interessat, s'autoritzi l'adquisició directa.

- També es preveuen certes regles especials sobre l'adquisició onerosa de solars amb edificis en construcció o en projecte, i sobre l'adquisició onerosa d'immobles respecte als quals se'n vinculi el pagament a una prestació periòdica relativa al dret de cens.

- D'altra banda, el legislador s'ocupa de donar certes regles sobre l'arrendament d'immobles necessaris per a les finalitats de la Generalitat. La més elemental diu que aquests arrendaments seran concertats pel Departament d'Economia i Finances mitjançant concurs públic, si no és que es donin algun dels supòsits que en permeten la contractació directa. Altres regles es refereixen a l'arrendament financer immobiliari (leasing) i als arrendaments d'immobles en construcció o en projecte. Finalment, cal assenyalar que aquesta normativa legal sobre les adquisicions oneroses es desenvolupa en el Reglament del patrimoni de la Generalitat (art. 9-25).

2. Alienació i cessió

a) Alienació

El Text refós de la Llei del patrimoni de la Generalitat preveu les regles següents en relació amb l'alienació de béns de la Generalitat:

- Els béns de domini públic no es poden alienar mentre tinguin aquesta condició, ja que són inalienables (art. 17).
- Els béns de domini privat que no siguin necessaris per a la Generalitat són alienables amb les condicions i els requisits establerts per la Llei i el Reglament. Aquests béns no es podran gravar si no és amb els requisits exigits per alienar-los. Tampoc no es poden fer transaccions sobre els béns i drets de la Generalitat ni es podran sotmetre a arbitratge les conteses que se suscitin sobre aquests, si no és mitjançant acord del Govern, a proposta del Departament d'Economia i Finances (art. 18-25).
- Com a regla general, l'alienació dels béns immobles i mobles s'ha de fer mitjançant subhasta pública (art. 18.2 i 20.1).
- L'aprovació de l'alienació dels béns immobles serà acordada pel conseller d'Economia i Finances si el valor del bé, segons taxació pericial, no excedeix de 6.010.121,04 euros, i pel Govern de la Generalitat, a proposta del Departament d'Economia i Finances, si llur valor, també segons taxació pericial, excedeix de la xifra esmentada i no ultrapassa els 12.020.242,09 euros; si excedeix d'aquesta quantitat ha de ser autoritzada pel Parlament de Catalunya (art. 18.1).
- Els immobles alienables poden ser permutats per d'altres, prèvia taxació pericial, sempre que d'aquesta taxació resulti que la diferència del valor entre els béns que es tracta de permutar no sigui superior al 50 % del que tingui un valor més alt (art. 19).
- El Departament d'Economia i Finances pot acordar la cessió gratuïta de béns mobles per a fins d'utilitat pública o d'interès social a favor d'institucions o de corporacions públiques o privades sense ànim de lucre (art. 20.3).
- L'alienació de títols representatius del capital en empreses mercantils correspon al Govern, a proposta del Departament d'Economia i Finances, sempre que l'import de la participació de la Generalitat en l'empresa no quedi per sota del 10 % una vegada feta l'operació. Però l'alienació de títols representatius del capital en una quantitat que impedeixi directament o indirecta la pèrdua de la condició majoritària o extingeix la participació s'haurà d'autoritzar per llei (art. 21).
- El Reglament del patrimoni de la Generalitat desenvolupa aquesta normativa, i cal destacar les regles que estableix sobre l'alienació d'obres d'art o d'objectes d'interès històric, de béns mobles, de deixalles, d'obligacions i del règim especial en entitats autònomes (art. 108-111 i 117).

b) Cessió

Pel que fa a la cessió de béns de la Generalitat, el Text refós de la Llei del patrimoni estableix que:

- La cessió de béns adscrits a funcions o serveis que es traspassin o deleguin en les corporacions locals s'haurà de fer en les condicions que estableixi la llei de transferència o delegació corresponent, la qual podrà preveure la reversió dels béns cedits en cas que no siguin necessaris per a la prestació del servei. En qualsevol cas, la reassignació del servei o de la funció implicarà la recuperació dels béns que tingués adscrits (art. 23).
- Els béns immobles del domini privat de la Generalitat que no tinguin prevista una afectació es podran cedir gratuïtament en ús a favor de corporacions, institucions públiques o sense ànim de lucre que els hagin d'utilitzar per a finalitats d'utilitat pública o d'interès social. En aquests casos, l'interessat a ser cessionari ho sol·licitarà al Departament d'Economia i Finances. L'expedient serà tramitat per la Direcció General del Patrimoni, i el conseller d'Economia i Finances formularà la proposta pertinent, que serà elevada al Govern perquè dicti l'acord que calgui (art. 22).

IV. Afectació i desafectació

1. Concepte d'afectació

En el sentit que aquí interessa, l'afectació és l'acte segons el qual un bé de l'Administració es destina a les finalitats pròpies dels béns demaniais, i passa d'aquesta manera a formar part del domini públic. Aquest és el sentit que utilitza el Reglament del patrimoni de Catalunya (art. 28.1) quan ens diu que «l'afectació, a l'ús general o al servei públic, produeix la integració del bé en el domini públic de la Generalitat i la transferència al Departament interessat de l'exercici de competències demaniais en relació amb la conservació i la utilització per a la finalitat prevista».

2. Formes d'afectació

El Reglament del patrimoni de la Generalitat (art. 26-27) preveu dues modalitats d'afectació de béns al domini públic:

- Afectació tàcita: es refereix a una sèrie d'actes que porten implícita l'afectació dels béns a l'ús general o al servei públic de què es tracti. Aquests actes, concretament, són:
 - o Adquisició d'un bé a títol oneros amb alguna d'aquelles finalitats.
 - o Adquisició d'un bé a títol lucratiu o mortis causa sempre que el transmissor faci constar la finalitat a l'ús general o servei públic.
 - o Utilització de fet de béns patrimonials de la Generalitat per a finalitats d'ús general o de servei públic durant el termini d'un any.
 - o Adquisició per usucapió, segons les normes del dret civil català, de béns destinats a l'ús general o al servei públic.
 - o Adquisició de béns per expropiació forçosa, excepte els sobrants, que no es consideraran afectats.
 - o Afectació que resulti implícita dels plans, programes, projectes o resolucions aprovades pel Govern de la Generalitat.
- Afectació expressa: es refereix als béns que, sent de domini privat o patrimonials de la Generalitat, adquireixen la condició de béns de domini públic per resolució (expressa) del Parlament de Catalunya, o per resolució expressa del Govern de la Generalitat a proposta del conseller d'Economia i Finances.

En qualsevol cas, el Reglament del patrimoni de la Generalitat (art. 28.2) ordena que «tota afectació i adscripció es farà constar en l'inventari i, quan sigui procedent, en el registre de la propietat».

3. Concepte de desafectació

El concepte invers d'afectació és el de desafectació, el qual, en el sentit que aquí interessa, es pot definir com l'acte segons el qual un bé demanial de l'Administració deixa de destinar-se a les finalitats pròpies dels béns demaniais, i passa d'aquesta manera a formar part del domini privat. Aquest és el sentit de desafectació que es dedueix del Reglament del patrimoni de la Generalitat (art. 29-31) quan regula les mutacions demaniais i les desafectacions:

- Les mutacions demaniais són els canvis de destinació dels béns de domini públic sense perdre aquesta naturalesa jurídica (per exemple, un immoble demanial on s'ubicava una caserna adscrita al Departament de Governació, ara es destina al Departament d'Ensenyament per ubicar-hi un institut públic de batxillerat; l'immoble pot haver canviat de destinació, però continua sent demanial, perquè continua estant adscrit a un servei públic de la Generalitat). Per contra, les desafectacions són els canvis de destinació dels béns de domini públic que provoquen la pèrdua d'aquesta naturalesa jurídica.

4. Formes de desafectació

El Reglament del patrimoni de la Generalitat de Catalunya (art. 30-31) regula dues formes de desafectació:

- Desafectació expressa: es dona quan el departament al qual està afectat un bé de domini públic considera que aquest bé no és necessari per a les finalitats del departament i no hi ha cap altre departament interessat en el mateix bé ni és necessària ni previsible la seva adscripció a l'ús general o al servei públic. En aquest cas, el Departament d'Economia i Finances farà la proposta corresponent al Consell Executiu perquè aquest acordi traslladar l'expedient al Parlament. Si el Parlament acorda la desafectació, s'incorporarà el bé al domini privat de la Generalitat amb els efectes pertinents a l'inventari i al Registre de la propietat.
- Desafectació derivada d'amillament: es dona quan de resultes d'un amillament del domini públic restin terrenys sobrants. En aquest cas, els terrenys sobrants quedaran desafectats i s'incorporen al domini privat, sense cap altre requisit ulterior.

D'altra banda, sembla evident que, si un determinat bé és considerat demanial perquè una llei així ho declara explícitament, aquest bé deixarà de ser demanial (quedarà desafectat) quan mitjançant una modificació legal es declari que és de domini privat.

Punts clau

- El patrimoni de la Generalitat de Catalunya: Concepte. Capacitat per generar ingressos públics.
- La Llei de patrimoni de la Generalitat de Catalunya: Finalitat. Concepte i classificació del patrimoni.
- Adquisició, alienació, cessió dels béns de la Generalitat: Conceptes. Regles específiques.
- Afectació i desafectació: Concepte i formes en què s'articulen.

Text	d00335
Tema	Organització territorial de Catalunya
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya http://www.gencat.net/generalitat/cat/guia/organitzacio/index.htm [Consulta: juny de 2004]

Organització administrativa del territori

Barcelona, capital de Catalunya

La superfície de Catalunya, de 31.895 km², ha estat dividida administrativament en espais que, segons les èpoques, han rebut diverses denominacions. D'una banda, els nuclis de població urbans o municipis (946 el gener de l'any 2000) i, de l'altra, regions més extenses o comarques (41 en total). Encara que el nom de municipi sigui d'origen romà, i servís per indicar la població supeditada a Roma, a Catalunya els municipis són una creació medieval, fruit de l'organització de comunitats veïnals que començaren a ser regulades en època del rei Jaume I (s. XIII). Eren constituïts per representants de la ciutat o de la vila, i el seu àmbit de competència es dirigia a l'ordenació de la vida de la comunitat. Existeix, però, una altra divisió molt arrelada de la qual hi ha indicis en el segle XIII: la comarca. Es tracta d'una extensió territorial que presenta una certa unitat entre les agrupacions de població que la formen a causa de factors geogràfics, humans i històrics que vinculen els interessos dels seus habitants. Per aquest motiu s'ha considerat la comarca en dos aspectes: com a entitat natural i com a divisió administrativa i funcional. La importància de la comarca ha merescut l'estudi, en els seus diversos aspectes, de molts tractadistes, des d'Onofre Manescal, a final del segle XVI, i de Pere Gil, l'any 1600, fins a l'actualitat. Avui les lleis territorials elaborades pel Parlament de Catalunya regulen el règim local de Catalunya i la seva organització comarcal.

Els municipis

Les comarques

Les entitats metropolitanes

Altres administracions

Els municipis

El municipi és l'entitat bàsica a partir de la qual es defineix l'organització territorial de Catalunya, i és la que fa possible la participació dels ciutadans en la vida pública de la comunitat a la qual pertanyen.

Els ens locals

L'organització municipal

Responsabilitat política i informació ciutadana

Règim jurídic i finances locals

Els ens locals

L'Estatut d'autonomia preveu que la Generalitat "estructurarà la seva organització territorial en municipis i comarques", i especifica que gaudeixen de la condició política de catalans aquells que "tinguin veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de Catalunya". Aquests principis queden reflectits en la Llei municipal i de règim local de Catalunya, la qual estableix que "els municipis i les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment la Generalitat". Els municipis són regits pels ajuntaments, entitats que "serveixen amb objectivitat els interessos públics que els són encomanats i actuen d'acord amb els

principis d'eficàcia, descentralització, desconcentració, coordinació i participació, amb ple sotmetiment a la llei i al dret".

Les competències dels ens locals territorials s'entenen referides als territoris respectius. El territori del municipi és constituït pel terme municipal, àmbit en el qual cada "ajuntament exerceix les seves competències". Cada municipi té la seva denominació i la seva capitalitat. S'entén per capital del municipi el nucli de població on té la seu l'ajuntament. El municipi pot gaudir del títol de vila, si té més de cinc mil habitants, i del de ciutat, si supera els vint mil. Les corporacions locals es poden dotar també "d'un escut o d'un emblema distintiu", com també d'una bandera municipal.

La població d'un municipi és formada pels seus residents, condició que s'adquireix en el moment d'efectuar la inscripció en el padró municipal. Aquest padró, que té caràcter de document públic i feient a l'efecte administratiu, és constituït per la relació de residents i de transeünts en el terme municipal.

L'organització municipal

El govern i l'administració municipal corresponen a l'ajuntament, el qual és integrat per l'alcalde i els regidors".

Componen l'organització municipal:

- a) L'alcalde, els tinents d'alcalde i el Ple.
- b) Una comissió de govern que s'ha de constituir en els municipis amb una població de dret superior als cinc mil habitants, i en els de menys habitants si així ho acorda el ple de l'Ajuntament o bé ho estableix el seu reglament orgànic.
- c) La comissió especial de comptes. Poden completar l'organització municipal les comissions d'estudi, informe o consulta, els òrgans de participació ciutadana o qualsevol altre òrgan establert pel municipi.

Per aconseguir un millor funcionament dels òrgans de govern de la corporació es poden crear grups municipals". La constitució d'aquests grups és obligatòria en els municipis de més de vint mil habitants. Només es pot formar un grup municipal, però, per cada llista electoral.

La llei regula detalladament les funcions dels diversos òrgans municipals, el règim de les sessions que celebren, l'ordenació de les propostes i els debats i el procediment per estendre actes, que correspon al secretari de la corporació. Les actes han de ser aprovades i transcrites en el llibre o en els plecs de fulls habilitats legalment".

Els acords del ple de les corporacions locals s'adopten, per regla general, per majoria simple dels membres presents, si bé es requereix el vot favorable de les dues terceres parts i, en tot cas, de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació per adoptar acords sobre les matèries següents:

L'alteració dels termes municipals.

La creació, la modificació i la supressió de les entitats d'administració descentralitzades.
L'alteració del nom del municipi i de la seva capitalitat.

Hi ha altres matèries sobre les quals només es poden adoptar acords si obtenen el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

Responsabilitat política i informació ciutadana

D'acord amb el que estableix la legislació electoral, la Llei municipal i de règim local determina el procediment per exigir la responsabilitat política dels presidents de les corporacions locals i determina les regles per exercir la moció de censura.

Les corporacions locals han de facilitar la màxima informació possible sobre la seva activitat i la participació de tots els ciutadans en la vida local. Per això, entre d'altres exigències, la corporació, per acord del ple, "ha de determinar els mitjans necessaris per donar publicitat als acords adoptats per la corporació i les convocatòries dels òrgans les sessions dels quals siguin públiques, a fi de garantir el dret dels ciutadans a la més àmplia informació sobre activitats dels ens locals".

Per la seva banda, per a la defensa dels interessos generals o sectorials dels veïns, aquests es poden constituir en associacions, les quals tenen la consideració d'entitats de participació ciutadana. Els alcaldes, també, per acord previ del ple per majoria absoluta, poden sotmetre a consulta popular els assumptes de competència municipal i de caràcter local que siguin d'especial importància "per als interessos dels veïns, llevat dels relatius a les finances locals".

Règim jurídic i finances locals

Els actes administratius dels ens locals "són immediatament executius". Per això la llei en regula el règim jurídic i estableix el procediment per a la impugnació "d'actes i acords". La legislació sobre finances locals regula:

Els criteris de distribució dels ingressos, consistents en participacions en ingressos estatals i de la Generalitat i en subvencions incondicionades.

La intervenció de la Generalitat en la concessió de subvencions estatals.

El règim de subvencions concedides per la Generalitat.

El crèdit local.

Els ingressos de dret privat.

Les multes i els altres ingressos que els puguin correspondre.

El règim pressupostari.

Els criteris de finançament dels serveis transferits a altres ens locals.

La llei regula igualment el patrimoni, les obres, les activitats, els serveis i la contractació. Finalment, estableix les normes per les quals s'ha de regir el personal al servei dels ens locals.

Les comarques

La comarca és "una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus" i té "personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins".

La divisió comarcal

L'organització comarcal: el Consell Comarcal

Les competències comarcals

El finançament comarcal

La divisió comarcal

La comarca, com a entitat territorial amb autonomia i personalitat jurídica, si bé no és un element nou en l'organització territorial de Catalunya, és un concepte relativament recent. La base 5a de les redactades a Manresa, el 1892, "per a la Constitució Regional Catalana" o Bases de Manresa, establia que la divisió territorial "tindria per fonament la comarca natural i el municipi". La Generalitat de l'època republicana també aprovava, el 1936, la divisió comarcal de Catalunya. I l'Estatut d'autonomia de 1979 preveu que la

Generalitat de Catalunya estructurarà la seva "organització territorial en municipis i comarques" i "també podrà crear demarcacions supracomarçals". D'acord amb l'antecedent de la divisió del territori prevista el 1936, la legislació catalana estableix la divisió i l'organització territorial de Catalunya en comarques. La comarca és "una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus" i té "personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins". Tant la divisió com l'organització comarcal es regeixen per aquests criteris:

Els àmbits territorials han de coincidir amb els espais geogràfics en què s'estructuren les relacions bàsiques de l'activitat econòmica i han d'agrupar municipis amb característiques socials i històriques comunes.

Els àmbits territorials han de ser els més adequats per fer efectius els principis d'eficàcia, de descentralització i de participació en la prestació dels serveis públics.

Mapa comarcal de Catalunya. El territori actual de Catalunya es divideix en 41 comarques. La comarca és una entitat local i territorial amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins.

La llei preveu el procediment i els requisits per determinar la divisió territorial i per modificar i crear demarcacions comarcals, la seva denominació i la seva capacitat.

L'organització comarcal: el Consell Comarcal

El govern i l'administració de la comarca corresponen al Consell comarcal. El territori de la comarca és l'àmbit en el qual el Consell comarcal exerceix les seves competències, i és definit per l'agrupació dels termes municipals que la integren.

El Consell comarcal és constituït per regidors dels municipis que formen la demarcació, elegits d'acord amb els mecanismes establerts per la llei, segons el nombre total de membres que correspongui a cada Consell comarcal i d'acord amb els resultats electorals aconseguits en les eleccions municipals per "cada partit, coalició, federació o agrupació d'electors".

El nombre de membres del Consell comarcal es determina segons els residents de la comarca i d'acord amb l'escala següent:

Fins a 50.000 residents: 19.

De 50.001 a 100.000: 25.

De 100.001 a 500.000: 33.

De 500.001 endavant: 39.

Els òrgans del Consell comarcal són: el ple, el president i la comissió especial de comptes. També forma part de l'organització comarcal el gerent, que té funcions executives. De tots aquests òrgans, la llei en determina minuciosament quines són les atribucions i les funcions que tenen.

En la sessió constitutiva del Consell comarcal s'elegeix el president per votació de tots els membres que el componen. Qualsevol membre del Consell pot ser candidat a president. Serà elegit el qui hagi obtingut la majoria absoluta en la primera votació o la simple en la segona. En el cas d'empat entre dos candidats o més es procedeix a una tercera votació, i, si l'empat es dona novament, serà elegit president el candidat de la llista amb més consellers. El president pot ser destituït per moció de censura d'acord "amb el que estableix la legislació de règim local".

El president ha de nomenar, entre els consellers, un o més vicepresidents que l'han de substituir en cas de vacant, absència o impediment, i en els quals pot delegar les seves atribucions.

La durada del mandat dels membres del Consell comarcal coincideix amb el de les corporacions municipals.

La pèrdua de la condició de regidor determina també la pèrdua de la condició de membre del Consell comarcal.

El ple del consell és constituït pel president i els consellers, i la comissió especial de comptes és integrada pel nombre de consellers que determini el ple. Ha de comprendre almenys un membre de cada grup polític representat en el Consell comarcal.

El Consell comarcal pot complementar l'organització bàsica en els termes que preveu la legislació de règim local, o bé mitjançant acord del ple o amb l'aprovació del reglament orgànic comarcal corresponent.

Les competències comarcals

Les competències que exerceixen les comarques són les que els atribueixen les lleis del Parlament, les quals han d'atorgar competències sobre les matèries següents:

L'ordenació del territori i l'urbanisme.

La sanitat.

Els serveis socials.

La cultura.

L'esport.

L'ensenyament.

La salubritat pública i el medi.

La llei detalla també les funcions que respecte als serveis de competència municipal corresponen a la comarca. Igualment regula els serveis comarcals, la conversió de competències municipals en comarcals, els convenis que poden establir, el que correspon a la comarca en relació amb els plans territorials parcials i amb els diferents tipus de comarques, com també les relacions mútues de les comarques sobre la base de les tècniques de cooperació i col·laboració en projectes comuns del seu interès. Els consells comarcals també poden exercir la "iniciativa legislativa davant del Parlament de Catalunya", amb la presentació de proposicions de llei. La iniciativa, però, ha de ser adoptada per una cinquena part dels consells comarcals com a mínim, amb l'acord favorable del ple del Consell comarcal respectiu, adoptat per majoria absoluta. Aquestes proposicions s'han de presentar acompanyades d'una exposició de motius, dels antecedents i de la certificació acreditativa de l'acord adoptat. No es poden referir a les matèries que la llei exclou expressament, i han de seguir el tràmit que aquesta estableix.

El finançament comarcal

Un punt important per a la subsistència i el desenvolupament de la comarca és el seu finançament. Les comarques es nodreixen dels recursos següents:

Ingressos de dret privat.

Taxes per prestació de serveis o l'acompliment d'activitats de la seva competència.

Contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de

competència comarcal.

Participacions en impostos de l'Estat i de la Generalitat establertes a favor de les comarques.

Subvencions i altres ingressos de dret públic.

Els recursos procedents d'operacions de crèdit.

Les multes.

Les comarques, però, també participen dels ingressos provincials si assumeixen competències de les diputacions i del Fons de Cooperació Local de Catalunya, el qual es nodreix de recursos procedents de l'Estat i la Generalitat. Igualment, les comarques es nodreixen de les aportacions dels municipis que hi pertanyen. De fet, els municipis poden delegar en la comarca les seves facultats tributàries de gestió,

recaptació, inspecció i revisió. En tots els altres aspectes relatius al règim de finançament, pressupostari, d'intervenció i de comptabilitat s'apliquen les normes generals de la legislació bàsica de l'Estat i de la Generalitat reguladora de les finances locals.

Les entitats metropolitanes

La nova organització territorial de Catalunya havia de tenir repercussió en el que s'ha anomenat "fenomen metropolità", referit a la ciutat de Barcelona i a l'àrea de la seva influència immediata. Per això, simultàniament a la promulgació de la llei que determinava l'ordenació comarcal de Catalunya, s'aprova una altra llei per la qual s'estableixen i regulen les actuacions públiques especials a la conurbació de Barcelona i les comarques compreses dins la zona d'influència directa.

La llei, doncs, té per objecte regular les actuacions de l'Administració de la Generalitat, de les entitats metropolitanes i dels altres ens locals, per a l'acompliment de les activitats i de la prestació dels serveis que, ateses les característiques econòmiques, socials i urbanes que concorren a la conurbació de Barcelona i les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa, requereixen una ordenació especial i integrada.

Constitueixen instruments bàsics del règim especial:

la planificació i la coordinació en l'àmbit regional;

la creació d'entitats metropolitanes per a la planificació conjunta, la programació, la coordinació, la gestió i

l'execució de determinats serveis, i

la devolució de competències als municipis afectats per la supressió de l'Entitat Municipal Metropolitana de Barcelona.

Els àmbits territorials es determinen en la mateixa llei, la qual regula les actuacions de les diferents administracions públiques, relatives a unes matèries concretes:

L'ordenació del territori i del litoral, i de l'urbanisme.

El transport públic de viatgers.

Els serveis hidràulics, i el tractament i l'eliminació de residus.

Per a la prestació d'aquests serveis hi ha dues entitats metropolitanes: l'Entitat Metropolitana del Transport i l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i del Tractament de Residus.

El govern i l'administració de les entitats metropolitanes corresponen al Consell metropolità, el qual, semblantment als consells comarcals, es regeix pels òrgans següents: el ple, el president, el gerent, la comissió especial de comptes i les altres comissions creades i regulades pel mateix consell. Les funcions que corresponen a aquests òrgans són definides concretament per la llei, la qual estableix els recursos per al finançament de les entitats metropolitanes.

Altres administracions

A més de les institucions i els organismes propis de Catalunya, concorren en aquest territori altres institucions dependents de l'Estat.

Les diputacions provincials

La Delegació del Govern de l'Estat

L'Administració de Justícia

Les diputacions provincials

El territori de Catalunya, des d'abans del segle XII, es dividia en vegueries, que anaren augmentant en nombre i esdevingueren la demarcació bàsica de l'administració territorial. Sense modificacions essencials, les vegueries passaren a denominar-se corregiments, després del Decret de Nova Planta de Felip V (1716). Durant el segle XIX, però, i com a conseqüència de la Constitució de Cadis (1812) s'introdueix un element nou en l'estructura geogràfica del país, concebut a imitació de la divisió

departamental francesa: la província. Aquesta divisió s'implantà a partir del Decret del ministre Javier de Burgos (1833) i la Diputació va ser la corporació que n'exercí el govern.

En establir-se aquesta divisió territorial i administrativa, s'intentava modernitzar l'estructura i el govern de l'Estat. Malgrat ser un element estrany, va ser aprofitada d'una manera eficaç per al desenvolupament de l'activitat política de Catalunya. Cal recordar que el triomf de Solidaritat Catalana va portar a la presidència de la Diputació de Barcelona Enric Prat de la Riba, que, amb el seu esforç, va aconseguir, l'any 1914, la creació de la Mancomunitat de Catalunya –òrgan que reunia les quatre diputacions catalanes i antecedent immediat de la Generalitat republicana–, que malauradament va ser abolida pel règim dictatorial imposat el 1924. Quan l'any 1931 es va restaurar la Generalitat, a Catalunya van desaparèixer les diputacions. Foren novament constituïdes pel franquisme el 1949, deu anys després d'acabada la guerra civil. Per la seva banda, la Constitució espanyola de 1978, en definir la província com una entitat local amb personalitat jurídica pròpia, determinada per l'agrupació de municipis i la divisió territorial per al compliment de les activitats de l'Estat", preveu que el govern i l'administració autònoma de les províncies seran encomanats a diputacions o altres corporacions de caràcter representatiu".

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, si bé esmenta les províncies per indicar el territori de Catalunya com el de les comarques compreses en les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona", estableix que la Generalitat estructurarà la seva organització territorial en municipis i comarques", i que també podrà crear demarcacions supracomarçals". Concreta, però, que una llei del Parlament regularà l'organització territorial de Catalunya.

L'aprovació, més tard, de la Llei sobre organització comarcal de Catalunya va establir aquesta nova estructura comarcal". S'havia de trobar, doncs, una solució a la duplicitat que representaven totes dues organitzacions territorials supramunicipals (la provincial i la comarcal) amb la convicció que, per tal d'evitar la complicació que això pogués comportar, s'havia d'aconseguir un sol estadi estructural per damunt de les entitats municipals. Per això mateix, una llei sobre el règim provisional de les competències de les diputacions provincials regula l'esmentat règim provisional de les diputacions catalanes i el seu exercici, mentre no es produeixin les condicions legals que facin possible que el govern i l'administració de les províncies s'integrin a la Generalitat amb la consegüent desaparició de la divisió de Catalunya en províncies". També determina que les lleis del Parlament de Catalunya han de distribuir les competències de les diputacions provincials entre l'administració de la Generalitat i les comarques". I la mateixa llei concreta que els acords relatius al traspàs de serveis i recursos seran adoptats per una Comissió mixta integrada per representants de la Generalitat i de les quatre diputacions catalanes".

El pas definitiu per assolir una província única amb el desplegament de l'estructura comarcal és establert així: el govern de la Generalitat, un cop constituïts els consells comarcals, ha de presentar al Parlament", en les condicions que es determinen, una proposta per tal d'obtenir, a través de l'alteració dels límits provincials, la integració en una sola província, denominada Catalunya, de les actuals províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona".

El projecte haurà d'establir les bases per a la desconcentració i la descentralització dels serveis de la Generalitat i, entre d'altres principis, haurà de preveure la creació d'un nombre de regions no inferior a cinc.

La Delegació del Govern de l'Estat

La institucionalització de les comunitats autònomes va comportar la creació –tal com preveia la Constitució– de la figura del delegat del Govern central, amb la missió de dirigir "l'Administració de l'Estat en el territori de la Comunitat Autònoma" corresponent i coordinar-la, "si és procedent, amb l'Administració de la pròpia comunitat". El delegat del Govern "ostenta la representació del Govern de l'Estat en el territori de la Comunitat Autònoma i exerceix la seva superior autoritat sobre els subdelegats provincials i sobre tots els òrgans de l'Administració Civil de l'Estat en el territori de la Comunitat Autònoma". Cal tenir en compte, però, que la representació ordinària de l'Estat la deté el president de la Generalitat, que és la primera autoritat política de Catalunya.

El delegat ha de ser nomenat i separat, si escau, per reial decret acordat pel Consell de Ministres a proposta del president del Govern, i tindrà la seu en la localitat on la tingui "el Consell de Govern de la Comunitat Autònoma".

La llei assenyala com a funcions del delegat: dirigir i coordinar l'Administració civil de l'Estat en l'àmbit de la comunitat autònoma i impartir, d'acord amb les directrius del Govern, les instruccions necessàries per ordenar l'activitat dels seus serveis; mantenir les relacions necessàries de cooperació i coordinació de l'Administració de l'Estat amb la de la comunitat autònoma, i exercir les altres atribucions que li confereix l'ordenament jurídic estatal

L'Administració de Justícia

La notable transformació operada en la distribució territorial del poder ha comportat l'existència de Comunitats Autònomes que tenen assignades, per la Constitució i els respectius Estatuts d'Autonomia, competències amb relació a l'Administració de Justícia.

La necessitat d'acomodar l'organització del poder judicial a les previsions constitucionals i estatutàries va provocar que per la Llei Orgànica 6 /1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, es regulessin, entre d'altres circumstàncies de diferent naturalesa i contingut, uns òrgans jurisdiccionals que culminen l'organització judicial en l'àmbit territorial de les Comunitats Autònomes: els Tribunals Superiors de Justícia. La qual cosa implica la desaparició de les Audiències Territorials existents fins al moment, com a òrgans jurisdiccionals supranacionals d'àmbit no estatal.

Després de la Llei abans esmentada, l'Estat s'organitzà territorialment, a efectes judicials, en municipis, partits, províncies i Comunitats Autònomes, sobre els quals, respectivament, exerceixen potestat jurisdiccional els Jutjats de Pau, els Jutjats de Primera Instància i Instrucció, les Audiències Provincials i els Tribunals Superiors de Justícia. Sobre tot el territori de l'Estat exerceix potestat jurisdiccional l'Audiència Nacional del Tribunal Suprem.

A efectes judicials, el municipi es correspon amb la demarcació administrativa de la mateixa denominació; el partit judicial és la unitat territorial integrada per un o més municipis confrontants que pertanyen a una mateixa província; la província s'acomoda als límits territorials de la demarcació administrativa del mateix nom i, per últim, la Comunitat Autònoma és l'àmbit del Tribunal Superior de Justícia.

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya igual que els altres tribunals superiors d'altres comunitats, està integrat per una sala Civil i Penal, una sala Contenciosa Administrativa i una sala Social.

Sens perjudici de la jurisdicció que correspon al Tribunal Suprem, el Tribunal Superior de Justícia pren el nom de la Comunitat Autònoma en l'àmbit territorial de la qual estén la seva jurisdicció, en aquest cas Catalunya, i és l'òrgan jurisdiccional en el qual finalitza l'organització judicial en aquest territori.

Text	d00336
Tema	Organització territorial de Catalunya
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Sumari.htm [Consulta: juny de 2004]

6. L'organització territorial de l'Estat. L'Administració local: ens que la integren. El municipi. La província. l'organització comarcal de Catalunya.

Esquema

I. L'organització territorial de l'Estat: principis constitucionals

II. L'Administració local

1. Concepte

2. Naturalesa

III. Ens que integren l'Administració local

1. El municipi

1.2. Concepte

1.3. Elements

1.4. Competències

2. La província

2.1. Concepte

2.2. Elements

2.3. Organització

2.4. Competències

IV. L'organització comarcal de Catalunya

I. L'organització territorial de l'Estat

L'article 137 de la Constitució estableix que «l'Estat s'organitza territorialment en municipis, en províncies i en les comunitats autònomes que es constitueixen» i afegeix que «totes aquestes entitats gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius.»

A diferència de l'Estat i de les comunitats autònomes, que tenen una administració pública, els ens locals no en tenen, sinó que són en ells mateixos Administració pública. Per tant, els ens locals no tenen poder legislatiu ni poder judicial; només Administració pública.

L'Administració local, els ens locals, és Administració pública, i, per això, gaudeix de les prerrogatives pròpies del poder públic: pot crear, en l'exercici de les potestats administratives que li atribueix l'ordenament jurídic, drets i deures per als ciutadans amb els quals es relaciona i, fins i tot, fer-los complir coactivament.

La Constitució garanteix l'autonomia dels ens locals (art. 137, 140 i 141). Tal com va assenyalar molt aviat el Tribunal Constitucional (STC 84/1982), aquesta autonomia significa una garantia institucional de les entitats que reconeix la Constitució (municipi, província, illa). Tot el territori estatal està organitzat en municipis i províncies, i els arxipèlags, en illes. La garantia institucional significa el reconeixement d'una esfera d'interessos propis i l'atribució de competències per a la seva gestió, encara que aquestes

competències no siguin determinades a la Constitució, sinó que es remet al legislador ordinari. D'altra banda, l'autonomia local implica que els ens locals autoseleccionin les persones que han de formar part dels seus òrgans de govern, i la seva capacitat per representar i governar els interessos de la comunitat que integren aquestes entitats. A més, l'autonomia implica atribuir als ens locals el poder d'ordenança; és a dir, la capacitat de dictar normes, si bé de rang reglamentari. I, finalment, es reconeix a l'Administració local suficiència financera per a l'exercici de les seves funcions (art. 142 CE).

II. L'Administració local

L'article. 3 de la Llei reguladora de les bases de règim local fa una enumeració completa de les entitats locals, que classifica en dos grups. D'una banda, el municipi, la província i l'illa (a les Canàries i les Balears) i, de l'altra, les entitats d'àmbit territorial inferior al municipi, les comarques o altres entitats que agrupin més d'un municipi, les àrees metropolitanes i les mancomunitats de municipis. Dins el primer grup, hi ha els ens locals que estan reconeguts a la Constitució, d'existència obligatòria i de caràcter territorial, en el sentit que la seva competència és genèrica sobre tot allò que afecta la comunitat local. Els ens locals del segon grup són d'existència facultativa.

La regulació dels ens locals està constituïda, a més de la Constitució i la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de bases del règim local, a la nostra comunitat autònoma, per les lleis catalanes 5/1987, 6/1987 i 7/1987, de 4 d'abril, i el Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya (abans Llei 8/1987).

III. El municipi

1. Concepte

El municipi és l'entitat bàsica i primària de l'Administració local. És la resposta jurídica a la unitat de convivència basada en vincles de veïnat (la ciutat, el poble o qualsevol altre nucli de població amb possibilitat de subsistència autònoma).

El municipi forma part de l'organització de l'Estat (art. 137 CE), i constitueix el conducte immediat de participació ciutadana en els afers públics.

El municipi és la personificació d'un conjunt d'interessos localitzats a la col·lectivitat corresponent, diferents dels interessos generals de l'Estat i de la comunitat autònoma, que són gestionats per una organització pròpia (autoadministració).

El municipi és també un ens prestador de serveis públics essencials per a la persona (subministrament d'aigua, evacuació d'aigües residuals, cementiris, mercats, etc.).

2. Elements

Són elements del municipi: el territori, la població i l'organització.

a) El territori d'un municipi s'anomena terme municipal i constitueix l'espai físic on el municipi exerceix les competències. L'alteració de termes municipals és una competència de les comunitats autònomes que es troba regulada a les lleis autonòmiques, d'acord amb les disposicions bàsiques de la Llei estatal de règim local.

b) La població d'un municipi és constituïda pels veïns del municipi, que són les persones inscrites al padró municipal. La condició de veí s'adquireix en el mateix moment de la inscripció. Qualsevol persona que resideixi a Espanya està obligada a inscriure's al padró del municipi en què resideixi habitualment. Qui resideixi en diversos municipis, s'haurà d'inscriure únicament al padró del municipi en què habiti durant més temps durant l'any.

c) L'organització municipal, encarregada del govern i l'administració del municipi, correspon a l'ajuntament o consell obert. L'ajuntament té dos òrgans essencials, el ple i l'alcalde, que, juntament amb el tinent d'alcalde, existeixen a tots els ajuntaments. Un tercer òrgan essencial, la comissió de govern, només es preveu en l'organització d'alguns municipis. Es preveuen amb caràcter obligatori les comissions informatives.

El ple és integrat per tots els regidors, que són elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret pels veïns.

L'alcalde és el president de l'ajuntament. L'elegeixen els regidors i l'ajuden els tinents d'alcalde, que ell designa entre els regidors.

En els municipis de més de 5.000 residents hi ha una comissió de govern, formada per l'alcalde, que la presideix, i un nombre de regidors no superior a la tercera part del total de regidors que correspongui a l'ajuntament. Els regidors que integren la comissió de govern són nomenats i separats lliurement per l'alcalde.

El règim d'organització municipal de consell obert previst a l'article 140 in fine de la Constitució es basa en la democràcia directa. Es caracteritza perquè tots els veïns es constitueixen en assemblea o consell obert, òrgan fonamental que substitueix el ple de l'ajuntament. L'alcalde pot nomenar fins a un màxim de tres tinents d'alcalde entre els veïns per auxiliar-lo en les seves funcions. D'altra banda, els municipis de Madrid i Barcelona es regulen per lleis especials que preveuen una organització més complexa.

3. Competències municipals

La Llei estatal de bases de règim local estableix el principi del reconeixement del dret a la participació del municipi en l'exercici de competències que afectin l'esfera d'interessos de la comunitat veïnal, i reconeix la capacitat del municipi per promoure activitats i prestar serveis que satisfacin aquells interessos. A l'article 25 hi ha una llista de matèries respecte a les quals la llei, estatal o autonòmica, determinarà exactament l'abast de les competències municipals. En aquesta llista s'enumeren les matèries més directament relacionades amb la vida veïnal, com ara la seguretat en llocs públics, la protecció del medi ambient o el transport públic.

IV. La província

1. Concepte

La província, segons preveu l'art. 141.1 de la Constitució, té una doble naturalesa: divisió territorial de l'Administració perifèrica de l'Estat i entitat local. Com a ens local, és una entitat territorial amb personalitat jurídica pròpia, determinada per l'agrupació de municipis.

2. Elements: territori i població

El territori provincial inclou els termes dels municipis integrats a la província. L'art. 141.1 de la Constitució imposa que l'alteració dels límits provincials s'ha de fer mitjançant una llei orgànica de les Corts Generals, cosa que n'implica l'aprovació per majoria absoluta dels membres del Congrés dels Diputats.

La població provincial també integra la població pròpia de tots els municipis de la província.

3. Organització

L'organització provincial es basa en els òrgans següents:

a) El ple de la Diputació provincial, integrat per tots els diputats provincials. L'elecció dels diputats no es fa amb eleccions directes, sinó per un sistema que extrapola els resultats de les eleccions a regidors dels ajuntaments dels municipis de la província, condició que han de tenir necessàriament els diputats provincials.

b) El president, elegit pels diputats d'entre ells, per majoria absoluta en primera votació i simple en la segona. El president designa els vicepresidents.

c) La comissió de govern, integrada pel president i un nombre de diputats no superior al terç del total, que són nomenats i separats lliurement pel president, el qual n'informa al ple. Els estatuts de les comunitats autònomes uniprovincials han previst l'extinció de l'organització provincial. La representació, el govern i l'administració dels interessos provincials, les competències i els recursos financers de les províncies corresponents són assumits i exercits per la comunitat autònoma.

4. Competències

Les competències de la província giren sobre el municipi i la prestació efectiva dels serveis d'aquesta entitat bàsica. En primer lloc, li correspon una funció de coordinació i assistència als serveis municipals, per tal que es prestin efectivament, sobretot els serveis públics mínims obligatoris que especifica l'article 26 de la Llei estatal de bases del règim local, i, preferentment, als municipis amb menys capacitat econòmica. En segon lloc, li correspon la prestació de serveis de caràcter supramunicipal i, si escau, supracomarcal, exigits per una unitat d'explotació a àmbits superiors al municipi. Finalment, és una competència provincial el foment i l'administració dels interessos peculiars de la província.

D'altra banda, tant les comunitats autònomes com l'Estat poden delegar competències a les diputacions provincials.

V. L'organització comarcal de Catalunya

Als articles 141.3 i 152.3, la Constitució permet que les comunitats autònomes estableixin circumscripcions territorials pròpies, diferents de la província, basades en l'agrupació de municipis. L'article 5 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya preveu l'estructuració territorial d'aquesta comunitat en municipis i comarques. També es refereix a les comarques la Llei estatal de bases del règim local, que, a l'article 3.2.b, estableix que les comarques gaudeixen de la condició d'entitats locals.

La Llei catalana 6/1987, de 4 d'abril (modificada per la Llei 3/1990, el Decret Legislatiu 13/1994 i la Llei 8/2003), regula l'organització comarcal de Catalunya. Les referències a determinats articles d'aquesta Llei que es fan a continuació s'han d'entendre en la seva redacció final.

La comarca es defineix com una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment de les seves finalitats (art. 3.1).

El territori de la comarca és l'àmbit en què el consell comarcal ?òrgan de govern i administració de la comarca? exerceix les seves competències, i és definit per l'agrupació dels termes municipals que l'integren (art. 3.2). Un cop establerta la divisió comarcal de Catalunya, qualsevol modificació de les demarcacions comarcals s'ha de fer per llei, excepte en els supòsits següents:

a) quan es tracti de modificacions que afectin parts de termes municipals i siguin conseqüència de la modificació dels límits dels corresponents termes municipals, i b) per acord del municipi i les altres institucions afectades, d'acord amb el que estableix l'article 8 bis (art. 7).

La població de la comarca és l'addició de la població dels municipis que la integren.

El govern i l'administració de la comarca corresponen al consell comarcal (art. 12). Són òrgans del consell comarcal: el ple, la presidència, la vicepresidència, el consell d'alcaldes i la comissió especial de comptes. També forma part de l'organització comarcal el/la gerent, que té funcions executives (art. 13).

El ple del consell comarcal és constituït pel president i els altres consellers comarcals (art. 15.1). Els consellers comarcals han de gaudir de la condició de regidors dels municipis de la comarca (art. 21.1). El ple ha d'elegir el president del consell comarcal (art. 15.2.a), i també li correspon nomenar i cessar el/la gerent, càrrec que és incompatible amb la condició de regidor o regidora (art. 15.3.b i 17.2). La comissió especial de comptes està formada per un representat de cada grup polític amb representació al consell i té per funció examinar i estudiar els comptes anuals del consell comarcal i emetre'n informe (art. 16).

La comarca exerceix les competències atribuïdes per la pròpia llei en matèria de cooperació, assessorament i coordinació dels ajuntaments, les que li atribueixen les lleis del Parlament, i les que li deleguin o encarreguin de gestionar l'Administració de la Generalitat, la diputació corresponent, els municipis, les mancomunitats i les comunitats de municipis, i les organitzacions associatives d'ens locals regulades al Títol XI del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Municipal i de Règim local de Catalunya (art. 25). I, finalment, correspon a la comarca: prestar assistència tècnica, jurídica i econòmica als municipis; cooperar econòmicament en la realització de les obres, els serveis o les activitats dels municipis; garantir, subsidiàriament, la prestació dels serveis municipals obligatoris en els municipis que, per raó de llur població, no estan obligats a prestar-los;

cooperar amb els municipis en l'establiment de nous serveis necessaris per al desenvolupament del territori; establir i coordinar, amb l'informe previ dels ajuntaments afectats, les infraestructures, els serveis i les actuacions d'àmbit supramunicipal; i, en tot cas, la comarca ha d'exercir les funcions d'assistència i de cooperació que li corresponen tenint en compte les necessitats dels diferents municipis, tant pel que fa al nombre d'habitants com a la situació geogràfica o a llur tipologia quant a l'activitat econòmica predominant (art. 26).

Punts clau

- L'Estat s'organitza territorialment en municipis, províncies i comunitats autònomes.
- L'Administració local és Administració pública, ja que no té poder legislatiu ni poder judicial.
- Els ens locals d'existència obligatòria són el municipi, la província i l'illa.
- Segons l'Estatut d'Autonomia, Catalunya s'estructura territorialment en municipis i comarques.

Text	d00337
Tema	Finançament i pressupost
Referència	Web de la Generalitat de Catalunya http://www.gencat.net/generalitat/cat/guia/financament.htm [Consulta: juny de 2004]

El sistema de finançament; El marc financer autonòmic de l'Estat espanyol; El model actual de finançament.

El marc financer autonòmic de l'Estat espanyol

El model financer que regeix a les diverses comunitats autònomes respon a dos esquemes diferents. D'una banda, i recollint les seves tradicions forals, el País Basc i Navarra disposen d'un sistema de concert econòmic, el finançament del qual es basa en els ingressos obtinguts en la recaptació dels impostos estatals dins el territori concertat. Amb aquests recursos, les comunitats esmentades paguen a l'Estat els serveis que aquest conserva en els seus territoris. D'altra banda, la resta de les comunitats s'acullen al sistema anomenat comú, regulat per la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes (LOFCA). Dins aquest grup, podem establir una classificació segons el nivell competencial: les comunitats constituïdes per les vies establertes en l'article 151 de la Constitució, com és el cas de Catalunya, i les instituïdes per la via de l'article 143.

Evolució legislativa del sistema de finançament

El sistema de finançament de les comunitats autònomes s'ha anat configurant en el temps d'acord amb la progressiva assumpció de competències i serveis per part de les comunitats autònomes. El model de finançament és un tema cabdal per a la constitució de les diferents comunitats autònomes, ja que és important que aquestes administracions tinguin els recursos suficients i amb plena autonomia de decisió per poder prestar uns serveis públics que són molt propers al ciutadà.

En els primers anys de configuració de les comunitats autònomes el sistema de finançament va consistir en un model per via de la despesa, és a dir, l'Administració central transferia a les comunitats autònomes els recursos necessaris per a finançar les seves competències. L'objectiu era dotar les comunitats autònomes d'uns recursos suficients perquè puguin prestar els serveis públics inclosos entre les seves competències. També es va incorporar al sistema de finançament la solidaritat entre les comunitats autònomes, la qual cosa va comportar la creació d'un fons de recursos amb un caràcter altament redistributiu (el Fons de compensació interterritorial).

Progressivament es van anar cedint els tributs a les comunitats autònomes, donant pas així als ingressos tributaris com a font de recursos autonòmics. De fet, ja en el primer redactat de la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes (LOFCA) de l'any 1980 s'enumeraven els tributs que es podien cedir a les comunitats autònomes (l'impost de successions i donacions, el de patrimoni, el de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i la taxa sobre el joc).

Paral·lelament a aquest procés s'iniciaren els traspassos de serveis sanitaris i assistencials a determinades comunitats autònomes. Aquests serveis s'han finançat des de l'inici fins l'any 2001 mitjançant transferències de recursos, les quals provenien de diversos acords de finançament sanitari que determinaven el càlcul de les transferències que corresponien a cada comunitat autònoma i la seva evolució.

Tornant al finançament dels serveis comuns, els diferents acords de finançament varen començar a tractar i a incidir sobre la necessitat de dotar les comunitats autònomes de més autonomia financera i de coresponsabilitat fiscal. En un primer pas es va assignar a les comunitats un percentatge de la quota líquida de l'irpf declarada pels residents en el seu territori. Com a segon pas es va augmentar aquest percentatge amb la cessió d'un tram de l'impost a les comunitats autònomes i se les va dotar de certa capacitat normativa sobre els tributs cedits, incloent-hi el tram cedit de l'irpf.

El model actual de finançament

El 27 de juliol de 2001 el Consell de Política Fiscal i Financera va aprovar un nou acord de finançament per a les comunitats autònomes de règim comú, vigent a partir de l'any 2002. Aquest nou model de finançament representa un canvi molt important respecte del que fou vigent fins l'any 2001. Els avenços s'han donat en tots els principis legals que defineixen el finançament autonòmic: l'autonomia financera, la suficiència de recursos i la solidaritat.

Quant a l'autonomia financera les millores són:

L'assignació a les comunitats autònomes d'una part de la recaptació tributària del territori

L'increment de la capacitat normativa per a modificar els tributs

L'inici de la participació de les comunitats autònomes en l'Agència Tributària

Quant a la suficiència de recursos, es poden enumerar els aspectes següents:

Un nou repartiment dels recursos entre les comunitats autònomes segons unes variables i ponderacions determinades

L'existència d'altres fons de recursos

L'establiment de garanties en el finançament de la sanitat

I pel que fa a la solidaritat, s'estableixen els canvis següents:

Es preveu una nova regulació dels recursos del Fons de compensació interterritorial

En el càlcul de les necessitats s'inclouen uns fons de recursos que beneficien especialment les comunitats autònomes amb una renda per càpita inferior.

Els recursos de què disposen les comunitats autònomes de règim comú a partir de l'any 2002, derivats de l'acord de finançament del Consell de Política Fiscal i Financera, es poden agrupar en dos grans blocs:

Recursos tributaris

Assignacions procedents dels pressupostos generals de l'Estat

Els recursos tributaris de les comunitats autònomes són els formats pels tributs cedits -totalment o parcial- per l'Estat. Als anys vuitanta es varen començar a cedir tributs a les comunitats autònomes, però els impostos més importants continuaven en mans de l'Administració central. Als anys noranta es va començar a cedir una part de l'impost personal sobre la renda (IRPF) a les comunitats. En aquest nou acord de finançament es dona un pas endavant molt important, ja que assigna a les comunitats autònomes una part de la imposició indirecta sobre el consum generada en el seu territori.

Els tributs cedits a les comunitats autònomes són els següents:

L'impost de successions i donacions

L'impost sobre el patrimoni

L'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats

Les taxes sobre el joc

Un 33% de l'irpf que constitueix el tram autonòmic d'aquest impost

Un 35% de l'iva

Un 40% de l'impost especial sobre els hidrocarburs

Un 40% de l'impost especial sobre els alcohols

Un 40% de l'impost especial sobre els tabacs

L'impost sobre l'electricitat

L'impost especial sobre determinats mitjans de transport

L'impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs.

L'assignació d'aquests impostos a cada comunitat autònoma es fa atenent al domicili fiscal del contribuent en el cas dels impostos de naturalesa personal i quan els tributs graven operacions immobiliàries, al lloc

on estiguin situats aquests béns immobiliaris. Pel que fa a la imposició sobre el consum, l'atribució es fa segons el lloc on es realitzi el consum o segons uns indicadors de consum calculats sobre una base estadística.

Les assignacions procedents dels pressupostos generals de l'Estat constitueixen el segon bloc de recursos autonòmics. Aquestes transferències de recursos són les següents:

El fons de suficiència

Els fons específics de la sanitat

Els fons de compensació interterritorial

Assignacions per l'anivellament dels serveis públics fonamentals

El fons de suficiència és el recurs que dota les comunitats autònomes (CA) de la quantitat de recursos necessària per poder cobrir les seves necessitats. Per a cada comunitat autònoma aquest fons és la diferència entre l'import definit com a necessitat de recursos i el que obté amb els ingressos tributaris, i s'anomena mecanisme de tancament del model, ja que dota les CA dels recursos que li calen per assolir el seu nivell de necessitats.

L'actual model de finançament integra el finançament de la sanitat al model general, de manera que les transferències de la Seguretat Social que finançaven els serveis sanitaris transferits a les CA desapareixen i aquests serveis passen a finançar-se igual com la resta de serveis de les comunitats autònomes.

No obstant això, i a causa de les peculiaritats dels serveis sanitaris, es doten dos fons específics en matèria sanitària: el fons "programa d'estalvi en incapacitat temporal" i el fons de cohesió sanitària.

L'acord de finançament de 27 de juliol de 2001 dota el fons "programa d'estalvi en incapacitat temporal" d'un import de 40.000 milions de pessetes (240,4 milions d'euros), a distribuir entre les comunitats autònomes en funció de la població protegida, amb l'objectiu de millorar la gestió dels serveis sanitaris de la Seguretat Social.

El fons de cohesió sanitària es constitueix com un mecanisme de facturació dels desplaçats entre les comunitats autònomes i també dels provinents tant dels països de la Unió Europea com d'altres amb els quals s'hagi subscrit convenis d'assistència sanitària recíproca. Aquest mecanisme de facturació serà establert i gestionat pel Ministeri de Sanitat i Consum.

El fons de compensació interterritorial (FCI) es destina a finançar projectes d'inversió que contribueixin a corregir desequilibris econòmics interterritorials i a fer efectiu el principi de solidaritat. L'any 1990 aquest fons van ser objecte d'una reforma de forma a partir de la qual només participen de l'FCI les comunitats autònomes de menor renda per càpita. L'actual acord de finançament modifica també alguns aspectes del Fons de compensació interterritorial. En primer lloc, és dona entrada a les ciutats de Ceuta i Melilla a les dotacions d'aquest fons. En segon lloc, es determina que una part del recursos d'aquest fons es pot destinar a finançar despeses de funcionament associades a les inversions, de manera que un 25% de les dotacions poden anar destinades a despesa corrent.

En l'acord de finançament també es fa referència a les assignacions d'anivellament per tal de garantir un nivell mínim de serveis públics fonamentals.

En aquest acord de finançament s'estableix que els serveis públics fonamentals són l'educació i la sanitat. D'altra banda, s'estipula que es dotarà d'aquestes assignacions les comunitats autònomes en què la taxa de creixement dels alumnes matriculats (en el cas de l'ensenyament) i de la població protegida (en el cas de la sanitat) sigui més de tres punts superior a la mitjana estatal.

La capacitat normativa sobre el tributs

L'actual acord de finançament estableix un increment de les facultats normatives de les comunitats autònomes sobre els tributs cedits. Amb l'acord de finançament per al quinquenni 1997-2001 les comunitats autònomes varen començar a tenir capacitat per modificar alguns elements dels tributs cedits; ara, amb l'acord vigent, aquestes facultats s'incrementen, ja que algunes de les limitacions que hi havia s'han eliminat i s'ha dotat les CA de capacitat sobre alguns elements dels impostos que abans eren matèria exclusiva de l'Estat.

Pel que fa a l'IRPF, les comunitats autònomes poden modificar la tarifa autonòmica amb l'única condició que sigui progressiva i amb el mateix nombre de trams que la tarifa estatal. Pel que fa a les deduccions, les comunitats poden definir deduccions a la quota íntegra.

Quant a l'impost sobre el patrimoni, les comunitats autònomes poden regular-ne el mínim exempt, la tarifa, les deduccions i les bonificacions.

En l'impost sobre successions i donacions s'amplien els supòsits sobre els quals les comunitats autònomes poden regular les reduccions de la base imposable a les donacions inter-vivos. També poden modificar la tarifa de l'impost, la quantia i coeficients del patrimoni preexistent, les deduccions i les bonificacions.

Amb relació a l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, s'amplien les competències autonòmiques en la modalitat de tipus de gravamen en les transmissions oneroses. També poden decidir deduccions i bonificacions.

Pel que fa a la tributació sobre el joc, les comunitats autònomes ja disposaven d'unes facultats normatives àmplies i, per tant, l'acord de finançament preveu que continuïn disposant de les mateixes capacitats per modular aquesta tributació.

La cessió d'una part de l'IVA i dels impostos especials en fase de fabricació no va acompanyada de cap facultat normativa per part de les comunitats autònomes, ja que els imperatius de la UE dificulten l'assignació de capacitat normativa per modificar els tipus impositius d'aquests tributs.

Finalment, tant en el cas de l'impost sobre determinats mitjans de transport com de l'impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs les comunitats autònomes poden assumir competències normatives sobre el tipus de gravamen (dins d'unes bandes).

El Pressupost

L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que correspon al Govern de Catalunya l'elaboració i l'aplicació del pressupost de la Generalitat, i al Parlament l'examen, l'esmena, l'aprovació i el control del pressupost. El pressupost és únic i ha d'incloure la totalitat de les despeses i els ingressos de la Generalitat i dels organismes, les institucions i les empreses que en depenguin.

La Llei de finances públiques de Catalunya defineix el pressupost com l'expressió quantificada, conjunta i sistemàtica de les obligacions que, com a màxim, podran reconèixer la Generalitat i les entitats autònomes i dels drets que podran liquidar-se durant l'exercici corresponent.

Pel que fa al contingut, el pressupost ha d'incloure la totalitat de les despeses i els ingressos de la Generalitat i de les entitats autònomes i empreses públiques. Concretament, el pressupost conté:

Els estats de despeses de la Generalitat i de les entitats autònomes de caràcter administratiu, amb l'especificació corresponent dels crèdits necessaris per atendre el compliment de les obligacions.

Els estats d'ingressos de la Generalitat i de les entitats autònomes de caràcter administratiu, que comprenen les estimacions dels diversos drets econòmics que cal reconèixer i liquidar durant l'exercici.

Els estats de recursos i dotacions amb les estimacions i l'avaluació de necessitats per a l'exercici corresponents, tant d'explotació com de capital, de les entitats autònomes de caràcter comercial, industrial, financer o anàleg i de les empreses públiques.

El procediment d'elaboració del pressupost s'ajusta a les normes següents:

Els organismes superiors de la Generalitat i els departaments corresponents han de trametre al conseller d'Economia i Finances, abans de l'1 de maig de cada any, els avantprojectes dels estats de despeses, degudament ajustats a les directrius aprovades pel Govern a proposta del conseller esmentat. Igualment, han de lliurar els avantprojectes dels estats d'ingressos i despeses de les entitats autònomes i empreses públiques.

L'estat d'ingressos del pressupost ha de ser elaborat pel Departament d'Economia i Finances. Aquest Departament, d'acord amb els avantprojectes de despeses i l'estimació dels ingressos, ha de formular el projecte de llei del pressupost i sotmetre'l a l'acord del Govern.

Finalment, el Govern ha de presentar aquest projecte de llei al Parlament de Catalunya abans del dia 10 d'octubre de cada any, per a l'examen, l'esmena i l'aprovació corresponents. En cas que, per qualsevol motiu, el pressupost no s'aprovis abans del dia 1 de gener, s'entendrà prorrogat automàticament el de l'any anterior en els seus crèdits inicials, fins a l'aprovació i la publicació del nou pressupost en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Text	d00338
Tema	Finançament i pressupost
Referència	Web de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Temaris d'oposicions per als cossos auxiliar i subaltern d'administració http://www.eapc.es/publicacions/temaris/ADM/Sumari.htm [Consulta: juny de 2004]

42. El pressupost de la Generalitat: estructura i classificació. La Llei de pressupostos. El cicle pressupostari: preparació, discussió i aprovació. Modificacions pressupostàries: crèdits extraordinaris i suplements de crèdits. Transferències

Esquema

I. El pressupost de la Generalitat

El pressupost és l'expressió quantificada, conjunta i sistemàtica de les obligacions que, com a màxim, poden reconèixer els ens públics. A més de tenir unes característiques molt peculiars, està regit per uns principis singulars com són els d'equilibri, unitat i universalitat, anualitat, especialitat i no-afectació d'ingressos. S'estructura en dos grans blocs, diferenciant l'autorització de despeses i la previsió d'ingressos. Els ingressos es classifiquen de forma orgànica i econòmica, mentre que les despeses, a més a més, també es classifiquen de forma funcional i per programes.

II. La Llei de pressupostos

Les diferents lleis anuals de pressupostos no només tenen naturalesa de llei formal, sinó també de llei material, i, per tant, poden modificar lleis precedents sempre que incideixin en la política d'ingressos i de despeses públiques.

III. El cicle pressupostari

Les lleis anuals de pressupostos tenen una tramitació especial i, per descomptat, poden ser modificades posteriorment, però si la modificació afecta algun principi pressupostari s'ha de seguir un procediment especial.

IV. Modificacions pressupostàries

Els crèdits extraordinaris són una excepció al principi d'especialitat qualitativa del pressupost, mentre que els suplements de crèdits i les transferències són excepcions al principi d'especialitat quantitativa.

I. El pressupost de la Generalitat: estructura i classificació

1. Regulació legal, concepte i caracterització jurídica del pressupost En primer lloc, és convenient assenyalar que la regulació legal del pressupost de la Generalitat de Catalunya és continguda fonamentalment a l'Estatut d'autonomia de Catalunya (aprobat per la Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre), a la LOFCA (Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes) i al Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (aprobat pel Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre). Precisament és en el Text refós de la Llei de finances (art. 27.1) es conceptua el pressupost de la Generalitat de Catalunya dient que «constitueix l'expressió quantificada, conjunta i sistemàtica de les obligacions que, com a màxim, poden reconèixer la Generalitat i les seves entitats autònomes i dels drets que podran liquidar-se durant l'exercici corresponent». Aquesta definició de

pressupost és, substancialment, similar a la definició de pressupost de l'Estat que fa la Llei general pressupostària (art. 48 del Reial decret legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre) i a la definició de pressupost de les entitats locals que fa la Llei reguladora de les hisendes locals (art. 143 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre).

I, encara més, en els tres àmbits esmentats (o sigui, l'autonòmic català, l'estatal i el local) el pressupost té uns trets característics comuns:

- En primer lloc, el pressupost és un acte legislatiu, en el sentit que emana de l'òrgan de màxima representació popular (el Parlament de Catalunya, les Corts Generals estatals o el Ple de la corporació local).

- En segon lloc, el pressupost és un acte d'habilitació perquè l'Administració pugui adoptar i executar les decisions de despesa. Això vol dir que sense l'habilitació que comporta el pressupost l'Administració roman privada de competències sobre la decisió de gastar.

- En tercer lloc, el pressupost és una mera estimació comptable o càlcul dels ingressos públics. Els ingressos pressupostats serveixen només per indicar la forma amb què les despeses poden ser finançades i, per tant, de justificar els nivells de despesa proposats per l'executiu.

- I, en quart lloc, el pressupost és una manifestació del control jurídicopolític del poder legislatiu (com a òrgan de màxima representació popular) sobre el poder executiu (com a òrgan al qual li pertoca realitzar l'activitat financera entesa com l'obtenció i la utilització de mitjans dineraris pels ens públics).

2. Principis pressupostaris

Un cop localitzades les fonts legals essencials del pressupost i coneguts el concepte i la caracterització jurídica d'aquests, és gairebé inexcusable fer una breu referència als principis pressupostaris entesos com a regles o criteris generals als quals s'ajusta l'elaboració i l'execució del pressupost.

a) Principi d'equilibri

El Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (art. 27.2) estableix que «el pressupost de la Generalitat de Catalunya ha d'aprovar-se equilibrat entre l'estat d'ingressos i l'estat de despeses». És a dir, els ingressos i les despeses hauran d'estar anivellats. La Llei general d'estabilitat pressupostària (Llei 18/2001, de 12 de desembre) i la llei orgànica que la complementa dins l'àmbit autonòmic (Llei orgànica 5/2001, de 13 de desembre), pretenen endurir l'abast d'aquest principi.

b) Principis d'unitat i universalitat

Es tracta de principis complementaris que es diversifiquen en els que tot seguit s'indiquen:

b.1) Principi d'unitat en sentit estricte: L'Estatut d'autonomia estableix que el pressupost de la Generalitat serà únic (art. 49); pressupost que, d'acord amb el Text refós de la Llei de finances, també comprendrà les entitats autònomes i empreses públiques de la Generalitat (art. 29).

b.2) Principi d'universalitat: L'Estatut d'autonomia (art. 49) i el Text refós de finances (art. 29.1) estableixen que el pressupost de la Generalitat inclourà la totalitat de les despeses i dels ingressos, així com els de les seves entitats autònomes i empreses públiques.

b.3) Principi d'unitat de caixa: Del Text refós de la Llei de finances (art. 54 i següents) es dedueix que tots els ingressos de la Generalitat han d'utilitzar una caixa única materialitzada a la Tresoreria de la Generalitat.

c) Principi d'annualitat

Tant la LOFCA (art. 21.1) com el Text refós de la Llei de finances (art. 28) estableixen que el pressupost tindrà caràcter anual.

d) Principi d'especialitat

Aquest principi té els aspectes següents, recollits al Text refós de la Llei de finances (art. 35.1 i 2, i 38.1):

d.1) Especialitat qualitativa: Els crèdits pressupostaris únicament es poden utilitzar amb la finalitat

per a la qual s'han aprovat.

d.2) Especialitat quantitativa: Els crèdits pressupostaris tenen caràcter limitador i, per tant, no es poden autoritzar despeses en quantia superior a l'import del crèdit de què es tracti.

d.3) Especialitat temporal: Només es pot fer ús de l'habilitació de despeses durant l'exercici pressupostari, de manera que els romanents de crèdits (porcions no utilitzades d'aquests) s'anul·len en concloure l'exercici.

D'altra banda, cal deixar constància que el Text refós de la Llei de finances estableix diverses excepcions al principi d'especialitat. Les més rellevants són els crèdits ampliables, els suplementes de crèdit i les transferències de crèdit, que seran comentades més endavant.

e) Principi de no-afectació dels ingressos

El Text refós de la Llei de finances (art. 8) estableix que els ingressos de la Generalitat i de les seves entitats autònomes i empreses públiques es destinen a satisfer el conjunt de les obligacions respectives, llevat que per llei s'estableixi l'afectació d'alguns recursos a finalitats determinades.

3. Estructura i classificació

a) Concepte

Després de conèixer els principis pressupostaris bàsics, ja s'està en òptimes condicions de poder comentar l'estructura pressupostària i els criteris pels quals es regeix. Amb la denominació d'estructura pressupostària es vol definir el model d'ordenació de les previsions de despeses i d'ingressos en el pressupost, conforme a determinats criteris classificadors. Seguint el mandat de la LOFCA (art. 21.3), el Text refós de la Llei de finances (art. 30.1) estableix que l'estructura del pressupost de la Generalitat s'ajustarà a la normativa que amb caràcter general es disposi per al sector públic de l'Estat.

b) Estructura primària

El Text refós de la Llei de finances (art. 29.2) estableix l'estructura primària del pressupost de la Generalitat en termes semblants a la dels pressupostos generals de l'Estat i de les entitats locals, per tant, estableix que el pressupost ha de contenir els ingressos i les despeses dels diferents ens que per aplicació del principi d'universalitat han de figurar en el pressupost. D'aquesta manera, les diferents lleis de pressupostos anuals de la Generalitat contenen els estats d'ingressos i de despeses de:

- La Generalitat.
- Les entitats autònomes, tant de caràcter administratiu, com de caràcter comercial, industrial, financer o anàleg.
- Les entitats públiques que s'ocupen de la sanitat catalana (el Servei Català de la Salut i les entitats gestores de la Seguretat Social, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials).
- L'ens públic Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i les societats per a la gestió dels serveis públics de radiodifusió i televisió (com, per exemple, Televisió de Catalunya, SA).
- Les empreses de la Generalitat (com, per exemple, els Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya).

c) Estructura desenvolupada

L'estructura desenvolupada del pressupost de la Generalitat també és, d'acord amb el que ja s'ha dit, substancialment igual que la dels pressupostos generals de l'Estat i de les entitats locals.

c.1) Estat de despeses

Pel que fa a l'estat de despeses, el Text refós de la Llei de finances (art. 30.2) preveu que reunirà les classificacions següents:

Classificació orgànica

Distribueix les quantitats que s'han de gastar entre els diferents centres gestors. A aquest efecte, es distingeix entre seccions (òrgans superiors i conselleries) i aquestes es divideixen en serveis. Per exemple la secció 0.2 és la de Presidència, i el seu servei 01 és el corresponent a la Secretaria General.

Classificació econòmica

Agrupa els crèdits atribuïts a cada centre gestor segons la naturalesa econòmica d'aquests, a partir de la distinció entre operacions corrents i del capital. A aquest efecte les despeses s'ordenen en capítols, articles, conceptes i subconceptes. Per exemple, el capítol VIII es refereix als actius financers, i l'article 80 d'aquest és el de l'adquisició de deute del sector públic, el qual es pot desglossar en conceptes i subconceptes.

Classificació funcional i per programes

Agrupa les despeses atenent els objectius que es pretenen aconseguir mitjançant els centres gestors. A aquest efecte, es distingeixen diversos grups, cadascun dels quals inclou diverses funcions que, tanmateix, es divideixen en subfuncions que agrupen els diferents programes, considerant com a tals conjunts de projectes que condueixen a un objectiu de caràcter general. Per exemple, el grup 4 és el de la producció de béns públics de caràcter social, una de les seves funcions és la de la sanitat, dins la qual es distingeixen diferents subfuncions, com poden ser la de les accions públiques relatives a la salut, la qual, aleshores, agrupa diversos programes, com és el cas del referent a l'oferta i l'ús racional de medicaments i productes sanitaris.

Classificació territorial

A més, quan escaigui, les despeses d'inversió es classificaran per àmbits comarcals i supracomarcals.

c.2) Estat d'ingressos

Pel que fa a l'estat d'ingressos, les diferents ordres ministerials que, d'acord amb la Llei general de pressupostos (art. 53.2), anualment n'han concretat els criteris classificadors parteixen de les classificacions orgànica i econòmica:

- La classificació orgànica fa referència als diferents centres gestors encarregats de la percepció de cadascun dels ingressos.
- La classificació econòmica es refereix a la distinció entre ingressos corrents i de capital.

II. La Llei de pressupost

1. Principi de legalitat i reserva de llei

Com s'ha assenyalat, atesa l'existència del principi de legalitat i la reserva de llei en matèria pressupostària, l'Estatut d'autonomia (art. 49) estableix que el pressupost de la Generalitat haurà de ser aprovat mitjançant llei. D'acord amb la Constitució (art. 134.1) el mateix succeeix en l'àmbit estatal. I segons la Llei reguladora de les bases del règim local (art. 22.2.e de la Llei 7/1985, de 2 d'abril), si bé a les corporacions locals el pressupost no s'aprova mitjançant norma amb rang de llei, ja que no tenen potestat legislativa, sinó que s'aprova per l'òrgan de l'entitat local (el Ple), que té la representació popular superior i exerceix la màxima funció normativa.

D'aquesta manera es respecta l'essència de l'autonormació que il·lumina el principi de legalitat i la reserva de llei en matèria pressupostària.

2. Naturalesa jurídica de la Llei de pressupostos. Contingut

Una qüestió tradicional és si la Llei de pressupostos és només una llei formal (entesa com a acte de l'òrgan legislatiu en forma de llei que no conté normes jurídiques, sinó una simple estimació prèvia d'ingressos i despeses) o, en canvi, és una veritable llei en sentit material entesa com a norma (que no es distingeix de la resta de normes d'aquest rang únicament en aspectes secundaris).

La qüestió no és sibil·lina, ja que si s'interpreta que és una llei merament formal, la Llei de pressupostos no podria derogar lleis materials preexistents en les quals es regulessin drets o deures dels ciutadans o matèries relatives als ingressos o a les despeses públiques.

Tal com ha dit el Tribunal Constitucional (Sentència 27/1981, de 20 de juliol), aquesta qüestió està «en aquests moments superada», ja que la mateixa Constitució (art. 134.5) preveu explícitament la possibilitat que tingui efectes materials quan diu que, si bé la Llei de pressupostos no pot crear tributs, sí que pot modificar-los quan una llei substantiva així ho prevegi. Conseqüentment no hi ha problema a considerar la Llei de pressupostos com una llei formal i material, per més que tingui algunes peculiaritats.

Aquestes peculiaritats són tant de procediments com de contingut.

Pel que fa a les primeres, destaca la reserva al Govern per a l'elaboració dels pressupostos (art. 134.1 de la Constitució, 49 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i 149.1 de la Llei reguladora de les hisendes locals).

I pel que fa a les segones, el Tribunal Constitucional (Sentència 126/1987, de 16 de juliol) ha dit que: a) el contingut mínim, necessari i indisponible de la Llei de pressupostos és la totalitat dels ingressos i despeses de l'ens públic de què es tracti; b) a més, com a contingut eventual, inessencial i disponible, la Llei de pressupostos pot incloure matèries que incideixin en la política d'ingressos i despeses del sector públic o que la condicionin.

S'ha d'entendre que la resta de matèries que no formen part del contingut essencial o accidental de la Llei de pressupostos no poden ser regulades per aquesta.

III. El cicle pressupostari: preparació, discussió i aprovació

1. Preparació

El cicle d'elaboració del pressupost s'inicia mitjançant la fase de preparació dels pressupostos, la qual, segons el Text refós de la Llei de finances (art. 31), s'ajusta a les regles següents:

a) Els organismes superiors de la Generalitat i els seus departaments trametan al conseller d'Economia i Finances, abans de l'1 de maig de cada any: 1) els seus avantprojectes d'estats de despeses; 2) els avantprojectes dels estats d'ingressos i de despeses, i 3), quan escaigui, els avantprojectes de recursos i dotacions de les entitats autònomes i empreses públiques. Amb tota aquesta documentació cada organisme superior i departament formarà un sol avantprojecte, que comprendrà totes les seves activitats.

b) L'estat d'ingressos del pressupost serà elaborat pel Departament d'Economia i Finances.

c) El Departament d'Economia i Finances, tenint en compte els esmentats avantprojectes de despeses i l'estimació dels ingressos, formularà el Projecte de llei del pressupost i el sotmetrà a l'acord del Govern.

d) Al Projecte de llei del pressupost s'adjuntarà la documentació següent:

d.1) El compte consolidat dels projectes relatius a la Generalitat i a les seves entitats autònomes. d.2) Certes memòries explicatives sobre: 1) el pressupost en general; 2) el personal funcionari i contractat; 3) les subvencions, i 4) els lloguers o les compres d'immobles inclosos en el pressupost. d.3) Un informe econòmic i financer. d.4) La liquidació del pressupost de l'any anterior i un estat d'execució del vigent. d.5) El pressupost classificat per programes, en tots els departaments.

e) L'Estatut d'autonomia (disposició addicional 4) estableix que els pressupostos de les quatre diputacions provincials catalanes s'uniran al de la Generalitat. A la pràctica, potser a causa de dificultats de coordinació temporal, la norma es compleix d'una manera una mica estranya, ja que cada llei anual de pressupostos de la Generalitat ha disposat que al pressupost de la Generalitat s'uniran els de les diputacions catalanes corresponents a l'any anterior.

f) Tal com s'ha dit, el Projecte de llei de pressupost se sotmet al Govern.

2. Discussió i aprovació

El Text refós de la Llei de finances (art. 32) estableix que, un cop aprovat el Projecte de llei de pressupost, aquest es trametrà, juntament amb la documentació annexa, al Parlament de Catalunya abans del 10 d'octubre de cada any, per al seu examen, esmena i aprovació.

El procediment parlamentari està regulat al Reglament del Parlament de Catalunya (art. 112-114 del Text refós, aprovat per acord del mateix Parlament de data 20 d'octubre de 1987), on s'estableix que en l'estudi i en l'aprovació del pressupost s'ha d'aplicar el procediment legislatiu comú, llevat de certes especialitats referents a la preferència de tramitació, a la limitació en l'acceptació d'esmenes i al temps i contingut del debat. Concretament les especialitats són aquestes:

- El Projecte de llei del pressupost té preferència en la tramitació respecte dels altres treballs de la Cambra.
- Les esmenes al Projecte de llei del pressupost que comportaran augment de crèdits en algun concepte només seran admeses a tràmit si, a més de complir els requisits generals, proposen alhora una disminució d'igual quantia en algun altre concepte de la mateixa secció pressupostària.
- El debat de la totalitat del Projecte de llei del pressupost es tindrà únicament en el ple, abans de començar la tramitació en comissió, i es referirà exclusivament a les esmenes a la totalitat del Projecte. Els torns seran de trenta minuts.
- El debat en comissió s'ha de referir a l'articulat i a l'estat d'autorització d'ingressos i de despeses, sense perjudici de l'estudi d'altres documents que hagin d'acompanyar el Projecte. La sessió de la comissió en què tindrà lloc aquest debat serà pública. - Els presidents de la comissió i de la Cambra, d'acord amb la mesa respectiva, poden ordenar els debats i les votacions de la manera més adient amb l'estructura dels pressupostos.
- El debat final en el ple es referirà únicament a l'articulat i a les esmenes i els vots particulars que hi seran reservats i també a les esmenes a la totalitat reservades a les seccions o als serveis pressupostaris.
- Les disposicions precedents també són aplicables als pressupostos dels ens públics de la Generalitat per als quals la llei estableix la necessitat d'aprovació del Parlament.

3. Pròrroga

Finalment cal dir que, d'acord amb la LOFCA (art. 21.2) i el Text refós de la Llei de finances (art. 33), si el pressupost no s'hagués aprovat abans del dia 1 de gener, es considerarà prorrogat automàticament el de l'any anterior. Ara bé, la pròrroga no afectarà els crèdits per a despeses corresponents a serveis o programes que finalitzin durant l'exercici del pressupost prorrogat. IV. Modificacions pressupostàries: crèdits extraordinaris i suplementos de crèdits.

Transferències

Com es recordarà, un dels principis pressupostaris és el d'especialitat, el qual té tres vessants: el qualitatiu, el quantitatiu i el temporal. El primer manifesta la finalitat concreta a la qual es destina un crèdit pressupostari, el segon indica el volum màxim de diners que es destina a la finalitat esmentada, i el tercer limita el temps en què es pot gastar aquesta quantitat per a aquesta finalitat. Doncs bé, mentre que els crèdits extraordinaris han d'entendre's, fonamentalment, com una excepció al principi d'especialitat qualitativa, els suplementos de crèdit i les transferències de crèdit han d'entendre's, fonamentalment, com a excepcions al principi d'especialitat quantitativa.

En efecte, d'acord amb el Text refós de la Llei de finances (art. 39.1), el crèdit extraordinari serveix per quan s'hagi d'efectuar a càrrec del pressupost alguna despesa que no pugui ajornar-se fins a l'exercici següent, i per a la qual no hi hagi crèdit adient. Paral·lelament, el suplement de crèdit serveix per quan s'hagi d'efectuar a càrrec del pressupost alguna despesa que no pugui ajornar-se fins a l'exercici següent, i per a la qual hi hagi crèdit consignat però aquest sigui insuficient. En ambdós casos, el Text refós de la Llei de finances (art. 39.1) estableix la norma general consistent en el fet que el conseller d'Economia i Finances sotmetrà al Govern l'acord de trametre al Parlament el corresponent projecte de llei de concessió de crèdit extraordinari en el primer supòsit o d'un suplement de crèdit en el segon, i s'hi inclourà necessàriament la proposta de recursos concrets que els han de finançar.

Les transferències de crèdit poden ser definides com un canvi en la destinació de les despeses autoritzades que es concreta en un traspass de fons entre els diferents capítols, articles i conceptes del pressupost, de tal

manera que per poder gastar més amb una finalitat es fa disminuir el crèdit inicialment destinat a una altra finalitat. El Text refós de la Llei de finances (art. 41-43) regula les transferències de crèdits i determina l'òrgan a qui pertoca ordenar-los (el Govern, el conseller d'Economia i Finances, els consellers dels diferents departaments o els presidents de les entitats autònomes) així com el procediment i les limitacions que en cada cas són aplicables preceptivament.

Per acabar, deixarem constància que el Text refós de la Llei de finances estableix altres excepcions al principi d'especialitat pressupostària, entre les quals cal destacar:

- Les bestretes de tresoreria, com a excepció a l'especialitat tant qualitativa com quantitativa.
- La incorporació de romanents, l'aplicació de crèdits al pressupost vigent per satisfer obligacions d'altres exercicis i, també, les despeses plurianuals, supòsits que són excepcions a l'especialitat temporal.
-

Punts clau:

- Pressupost: normativa aplicable, definició, característiques, principis, estructura, classificació de les despeses i dels ingressos.
- Llei de pressupostos: subjecció a reserva de llei, naturalesa de llei formal i material.
- Cicle pressupostari: tramitació especial de les lleis de pressupostos.
- Modificacions pressupostàries: crèdits extraordinaris, suplementos de crèdits i transferències de crèdits.

43. L'execució del pressupost. Procediment general d'execució: autorització, disposició, obligació i pagament. Documents comptables. Procediments especials d'execució de la despesa. Procediment de pagament. El control pressupostari

Esquema

I. Execució del pressupost

En un sentit estricte consisteix en la realització de les despeses que hi són habilitades, mentre que en un sentit ampli, abraça també la percepció dels ingressos que hi són previstos. El nostre ordenament jurídic segueix un sistema mixt, combinant els sistemes d'exercici i de gestió.

II. Procediment general d'execució

El nostre ordenament jurídic únicament es refereix al procediment d'execució de les despeses, i ho fa diferenciant les fases de proposta de despesa, d'autorització, de disposició, d'obligació, de pagament ordenat i de pagament material. Concreta qui és l'òrgan competent en cada fase.

III. Documents comptables

La comptabilitat és essencial per a l'activitat econòmica dels ens públics, i, per tant, és obligatori que portin els comptes que preveu el legislador.

IV. Procediments especials d'execució de la despesa

El legislador preveu determinats supòsits de despesa que s'aparten del règim general. Els més significatius són els pagaments que s'han de justificar i les despeses plurianuals.

V. Procediment de pagament

Consisteix en les actuacions que s'han de dur a terme perquè finalitzi l'execució de la despesa.

VI. Control pressupostari

Consisteix a comprovar si l'execució del pressupost s'ajusta als principis i normes, jurídics o d'una altra naturalesa, que la regeixen. Té diferents modalitats segons la naturalesa de l'òrgan que el realitza i segons el criteri que s'adopta per controlar-lo.

I. L'execució del pressupost

1. Concepte

En un sentit estricte, l'execució (o gestió) del pressupost consisteix en la realització de les despeses que hi són habilitades, mentre que en un sentit ampli, abraça també la percepció dels ingressos que hi són previstos.

2. Sistemes

Aquest tema apareix estretament lligat al principi d'annualitat pressupostària, segons el qual el pressupost té una durada limitada i, per tant, els crèdits pressupostaris que preveu també estan limitats temporalment, de manera que la despesa pública legitimada pels esmentats crèdits s'ha d'efectuar dins del termini en què estigui en vigor. Un cop transcorregut el termini, els crèdits s'extingeixen i queden anul·lats en la part no utilitzada (romanents de crèdit). Si a això li afegim el fet que la realització de la despesa pública constitueix una operació complexa que passa per diverses fases i conforma un procediment que s'estén en el temps, advertirem que és necessitat determinar quan una despesa pública es considera realitzada dins de l'exercici pressupostari. Des del punt de vista comptable, la qüestió consisteix a saber quan una despesa s'aplica a un determinat pressupost i s'inclou en la seva liquidació. La mateixa qüestió es presenta també respecte als ingressos, si bé jurídicament gairebé no té rellevància, atès que els ingressos pressupostats són una mera previsió. Per resoldre la qüestió enunciada, el dret pressupostari comparat registra dos sistemes fonamentals que permeten definir el moment del procediment de la despesa pública que considera decisiu a aquests efectes: el sistema d'exercici i el sistema de gestió. Per al sistema d'exercici (que és d'origen francès) el moment rellevant és el de la contracció en comptes de l'obligació assolida per l'entitat pública. Quant als ingressos, el moment rellevant és el de la liquidació. Per al sistema de gestió (que és d'origen anglosaxó) el moment esmentat és el del pagament dels fons o del cobrament dels ingressos, i es prescindeix del moment en què l'obligació va ser contreta. Tant l'un com l'altre tenen avantatges i inconvenients, per la qual cosa a la pràctica se solen donar de forma matisada. Això és el que succeeix en els àmbits del pressupost estatal (art. 49 i 83 de la Llei general pressupostària [Text refós aprovat per Reial decret legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre]), local (art. 144 i 172 de la Llei reguladora de les hisendes locals [Llei 39/1988, de 28 de desembre]) i autonòmic. En tots aquests àmbits se segueix el sistema d'exercici amb certes matisacions. Concretament, el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (aprovat pel Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, art. 28 i 51.1 i 2) estableix que: a) L'exercici pressupostari coincidirà amb l'any natural i hi seran imputats els drets liquidats durant aquell mateix any, encara que procedeixin d'exercicis anteriors, i les obligacions que siguin reconegudes (liquidades) fins al 31 de gener de l'any següent, corresponents a qualsevol mena de despeses efectuades abans d'acabar l'exercici pressupostari amb càrrec als crèdits respectius. b) El pressupost de cada exercici es liquidarà, quant a la recaptació d'ingressos i al pagament d'obligacions, el dia 30 d'abril immediat al següent i aniran a càrrec de la Tresoreria de la Generalitat els ingressos i pagaments pendents, segons les respectives contraccions de drets i obligacions. Les operacions de la Tresoreria s'aplicaran per anys naturals. Nogensmenys, s'aplicaran al període corrent els ingressos ajornats, els fraccionats i els altres no incorreguts en via de constrenyiment.

II. Procediment general d'execució: autorització, disposició, obligació i pagament

1. Circumscripció a les despeses

A l'hora de tractar sobre el procediment d'execució del pressupost és obligat fer una observació important: la gestió dels ingressos, adreçada a la seva percepció o cobrament, no constitueix pròpiament una execució del pressupost, sinó l'aplicació de les corresponents normes reguladores dels diferents recursos, de caràcter tributari o no. Conseqüentment, doncs, tan sols des d'un punt de vista molt ampli es pot parlar de l'execució pressupostària dels ingressos. Per això, quan el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya tracta de l'execució del pressupost de la Generalitat (a la secció tercera del capítol V), es refereix a l'execució de les despeses, no a l'execució dels ingressos. Partint d'aquest criteri científic, plenament adoptat per la normativa catalana pressupostària, en un sentit estricte les fases de l'execució del pressupost se circumscriuen a les despeses.

2. Fases del procediment general d'execució de la despesa

El Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (art. 46) enumera quatre fases del procediment general d'execució de la despesa: l'autorització, la disposició, l'obligació i el pagament ordenat. Aquestes quatre fases constitueixen el nucli central del procediment general d'execució de la despesa, però també hi ha una fase prèvia (la proposta de despesa) i una fase final (el pagament material), les quals estan regulades, respectivament, al Reglament de la funció interventora (aprovat per Decret 133/1985, de 25 d'abril, art. 5) i a l'Ordre reguladora dels procediments de pagament de les obligacions concretes per la Generalitat (Ordre de 4 de desembre de 1980, art. 1 i 2).

a) Proposta de despesa. La proposta de despesa és, purament i simplement, un acte intern de l'Administració que declara la voluntat o manifesta el propòsit de fer una despesa determinada.

b) Autorització. L'autorització de la despesa és l'acte pel qual s'acorda la realització d'una despesa a càrrec d'un crèdit pressupostari determinat sense sobrepassar-ne l'import pendent d'aplicació de manera certa o aproximada per excés, reservant a aquesta finalitat la totalitat o una part del crèdit disponible.

c) Disposició. La disposició (o compromís) de despesa és l'acte pel qual s'acorda o concerta, segons els casos, després dels tràmits legals que siguin procedents, la realització concreta d'obres, la prestació de serveis o el subministrament. Amb la disposició queda formalitzada la reserva del crèdit per un import i unes condicions determinats exactament.

d) Obligació. L'obligació (o liquidació) de despesa és l'operació de contreure en comptes els crèdits exigibles contra la Generalitat perquè hagi estat acreditada satisfactòriament la prestació objecte de disposició.

e) Pagament ordenat. El pagament ordenat o l'ordenació de pagament és l'operació per la qual l'ordenador expedeix, en relació amb una obligació concreta, el manament de pagament contra la Tresoreria de la Generalitat.

f) Pagament material. El pagament material és, com diu el seu nom, el pagament efectiu, la realització del pagament, i posa fi al procediment administratiu d'execució de les despeses.

3. Competència

El Text refós de la Llei de finances (art. 47 i 48) recull els òrgans competents en les diverses fases de la despesa que hi són regulades:

a) Quant a l'autorització, la disposició i la liquidació de les despeses distingeix segons que aquestes es refereixin a l'Administració general de la Generalitat o a les entitats autònomes. En el primer cas, la competència correspondrà, en principi, als òrgans superiors de la Generalitat i als consellers dels departaments, tret dels casos que per llei corresponguin al Govern. En el segon cas, la competència correspondrà als presidents o directors de les entitats autònomes, tret dels casos que per llei corresponguin al Govern. En ambdós casos es preveu que l'òrgan titular de la competència pugui delegar-la en els terminis previstos reglamentàriament.

b) En l'ordenació de pagaments també es diferencia segons que es tracti de l'Administració general de la Generalitat o de les entitats autònomes. En el primer cas, la competència correspon al conseller d'Economia i Finances o al titular de les ordenacions de pagaments secundaris que s'hagin pogut crear per tal de facilitar el servei (com de fet així ha succeït en la realitat). En el segon cas, la competència correspon als directors o presidents respectius de les entitats autònomes.

Pel que fa a la fase prèvia del procediment d'execució, la proposta de despesa, sembla evident que, com a mínim, seran competents els mateixos òrgans que tenen atribuïda la competència per autoritzar la despesa. I pel que fa a la fase última de procediment esmentat, el pagament material, el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (art. 55.a) n'atribueix la competència amb caràcter general a la Tresoreria de la Generalitat.

III. Documents comptables

1. Concepte de comptabilitat

La comptabilitat es pot definir com la ciència que tracta de representar quantitativament i per mitjà d'un sistema de comptes l'activitat econòmica d'un subjecte o grup de subjectes.

Des d'un punt de vista subjectiu, la comptabilitat pot ser pública (quan es refereix a l'Estat i altres ens públics) o privada (quan es refereix als particulars).

2. Obligatorietat de la comptabilitat pública

A ningú no li escapa la importància que per a qualsevol subjecte econòmic té la comptabilització precisa i clara de la seva activitat econòmica. Ni la importància que per a tots els membres de la comunitat té la comptabilització precisa i clara de l'activitat econòmica de l'Estat i altres ens públics. Per això, tant a l'àmbit estatal (art. 122 de la Llei general de pressupostos) i local (art. 181 de la Llei reguladora de les hisendes locals) com autonòmic (art. 72 del Text refós de la Llei de finances), es preveu la submissió dels ens públics a la comptabilitat pública.

3. El compte general

Centrant-nos en l'àmbit autonòmic català, el Text refós de la Llei de finances estableix que «la Intervenció General de la Generalitat és el centre directiu de la comptabilitat pública de Catalunya» (art. 75), i és l'encarregada de formar el compte general de la Generalitat (art. 82), la qual cosa té una importància decisiva a l'hora de controlar l'execució correcta dels pressupostos. D'acord amb el mateix Text refós (art. 80), el compte general de la Generalitat comprèn els documents següents:

1. En primer lloc, comprèn aquests tres documents que formen el compte esmentat:

- Compte de l'administració general de la Generalitat.
- Compte de les entitats autònomes de caràcter administratiu.
- Compte de les entitats gestores de la Seguretat Social.

2. En segon lloc, comprèn una sèrie de documents annexos:

- Els comptes generals de les diputacions provincials.
- Els comptes que la Sindicatura de Comptes ha d'afegir al compte general de la Generalitat. Aquests, concretament, són: b.1) el comptes de les entitats autònomes de caràcter comercial, industrial, financer o anàleg, i b.2) els de les empreses públiques i els dels altres ens de dret públic que no siguin entitats autònomes de caràcter administratiu, els pressupostos dels quals són aprovats pel Parlament.
- Qualsevol altre estat que es determini per reglament, i els que reflecteixin el moviment i la situació dels avals concedits per la Generalitat.

4. Compte de l'Administració general de la Generalitat

Finalment, el Text refós de la Llei de finances (art. 81) s'ocupa de regular el primer compte que conforma el compte general de la Generalitat, el qual, com se sap, és el compte de l'Administració de la Generalitat. Aquest compte comprendrà totes les operacions pressupostàries, patrimonials i de tresoreria efectuades durant l'exercici i constarà dels punts següents:

- La liquidació del pressupost.
- Una sèrie d'estats relatius a l'evolució i/o situació de certs aspectes essencials de les finances de la Generalitat, com són:
 - Els valors que s'han de cobrar i les obligacions que s'han de pagar procedents d'exercicis anteriors.
 - Les bestretes de tresoreria.
 - Les inversions.
 - Els compromisos de despeses adquirides amb càrrec a exercicis futurs.
 - Els recursos locals i institucionals administrats per la Generalitat.
- Els comptes relatius a:
 - La tresoreria.
 - El deute públic.
- El resultat de l'exercici.

IV. Procediments especials d'execució de la despesa

1. Concepte

Els procediments especials d'execució de la despesa són tots els que s'aparten del règim general, ordinari o comú, fixat per la llei en relació amb l'execució de la despesa.

2. Supòsits més significatius

Els més significatius són els pagaments que s'han de justificar i les despeses plurianuals.

a) Pagaments que s'han de justificar. El Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (art. 50.1) estableix que «les ordres de pagament aniran acompanyades amb els documents que aprovin la realització de la prestació o dret del creditor, conforme a la respectiva autorització de la despesa». Aquest és el règim comú de la despesa. Doncs bé, un procediment especial el dóna el mateix Text refós (art. 50.2-4) quan regula els pagaments que s'han de justificar, entesos com els manaments que no puguin anar acompanyats dels documents justificatius en el moment d'expedir-los. Els perceptors d'aquests manaments quedaran obligats a justificar en el termini de tres mesos l'aplicació de les quantitats rebudes, i en el curs del mes següent a la data d'aportació dels documents justificatius es produirà l'aprovació o la rectificació del compte feta per l'autoritat competent. Les diferents lleis anuals de pressupostos de la Generalitat (normalment a l'article 15) han anat introduint, dins del sistema de manaments que s'han de justificar, els que es denominen renovables, per un import igual al justificat (se sobreentén, per primera vegada durant l'exercici), de manera que la quantitat lliurada romangui fixa al llarg de l'exercici.

b) Despeses plurianuals. Atès el principi d'annualitat pressupostària, les despeses es refereixen a una anualitat. No obstant això, es preveu la possibilitat de despeses plurianuals, les quals són una excepció al principi pressupostari esmentat, cos que provoca una modalitat especial d'execució referida a una despesa que no és anual. Aquesta modalitat especial d'execució de la despesa es regula en el Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya (art. 36) de la manera següent:

- L'autorització de despeses amb caràcter plurianual se subordinarà als crèdits que consignin el pressupost de la Generalitat per a cada exercici.
- Aquestes despeses es podran efectuar únicament si tenen com a objectiu finançar determinades atencions que la mateixa Llei enumera amb caràcter taxatiu (inversions reals i transferències de capital; transferències corrents derivades de lleis, convenis o contractes programa que emparin actuacions d'abast plurianual; despeses en béns i serveis la contractació dels quals no pugui ser estipulada o resulti antieconòmica en el termini d'un any; arrendaments d'immobles; càrregues derivades de l'endeutament, i actius financers).
- El nombre d'exercicis als quals es podran estendre les despeses plurianuals no serà superior al que fixa el mateix Text refós de la Llei de finances.
- Els compromisos de despeses plurianuals seran objecte de comptabilització independent.

V. Procediment de pagament

El procediment de pagament consisteix en les actuacions que s'han de fer perquè finalitzi l'execució de la despesa. Com se sap, aquesta execució comença amb la proposta de despesa i continua amb les fases d'autorització, disposició i obligació de la despesa, i conclou amb les fases del pagament, és a dir, l'ordenació del pagament i el pagament material. Aquestes dues fases ja han estat exposades, però aquí convé especificar el següent: a) El Text refós de la Llei de finances (art. 49) estableix que «l'expedició de les ordres de pagament a càrrec del pressupost de la Generalitat haurà d'ajustar-se al pla que sobre disposició del fons de tresoreria estableixi el Govern, a proposta del conseller o de la consellera d'Economia i Finances». b) L'Ordre relativa al procediment de la despesa de la Generalitat (Ordre de 4 de desembre de 1980) estableix que: b.1) Els manaments de pagament s'estendran a favor del creditor directe, sens perjudici que, en el supòsit d'endós, s'estenguin a favor de l'endossatari, indicant també el nom de l'endossant (art. 1). b.2) Els mitjans de pagament són la transferència bancària, el xec o taló contra els comptes corrents de la Tresoreria de la Generalitat i la formalització a altres conceptes del pressupost d'operacions del Tresor de valors extrapressupostaris (art. 2).

VI. El control pressupostari

1. Concepte

El control (o la fiscalització) pressupostària consisteix a comprovar si l'execució o la gestió del pressupost s'ajusta als principis i normes, jurídics o d'una altra naturalesa, que la regeixen.

2. Modalitats

El control pressupostari admet diverses modalitats. Les més importants es poden classificar atenent la naturalesa de l'òrgan que realitza el control i atenent al criteri adoptat per fer-ne el control:

- a) Classificació segons la naturalesa de l'òrgan que fa el control: control intern, extern i polític.
- Control intern (o administratiu): el practica un òrgan de l'Administració.
 - Control extern (o jurisdiccional): el practica un òrgan independent de l'Administració.
 - Control polític: el practica el mateix òrgan legislatiu.
- b) Classificació segons el criteri adoptat per fer el control.
- Control de legalitat: destinat a comprovar si l'execució s'ajusta a les normes reguladores de la despesa pública i si la gestió dels drets econòmics s'acomoda a les normes reguladores dels diferents recursos.
 - Control d'eficiència: destinat a comprovar la utilització productiva dels cabals públics. Submodalitats d'aquest control són, entre d'altres, els controls econòmic, d'oportunitat, d'eficàcia i el financer.

3. Control intern de la Generalitat

El control intern de la Generalitat és atribuït a la Intervenció General de l'Administració de la Generalitat, que utilitza els criteris següents:

a) Control de legalitat. Segons el Text refós de la Llei de finances (art. 68.2) i el Reglament de la funció interventora (aprovat per Decret 133/1985, de 25 d'abril, art. 3), comprèn:

1. La intervenció dels aspectes essencials de l'activitat economicofinancera de la Generalitat. Concretament:

- 1.1) La intervenció prèvia o crítica de tots els actes, documents i expedients susceptibles de produir drets i obligacions de contingut econòmic o moviment de fons o valors.
 - 1.2) La intervenció formal de l'ordenació de pagaments.
 - 1.3) La intervenció material dels pagaments.
 - 1.4) La intervenció de l'aplicació de les quantitats destinades a obres, subministraments, adquisicions i serveis i que n'inclourà també l'examen material.
2. La comprovació dels estats de situació personal, caixa i existències.
3. La interposició de recursos i reclamacions en els supòsits previstos per les lleis.
4. La comanda a l'òrgan o als òrgans competents, quan la naturalesa de l'acte, document o expedient que s'ha d'intervenir ho requereixi, dels assessoraments adients amb el cas, així com dels antecedents necessaris per exercir millor la funció interventora.

b) Control financer. Segons el Text refós de la Llei de finances (art. 71) i el Reglament de la funció interventora (art. 34-39), consisteix en l'examen dels comptes, documents i antecedents que afectin l'aspecte econòmic i financer dels ens i dels organismes que hi estan subjectes, a fi de comprovar-ne el funcionament. Es diversifica en un control universal sobre els ens públics i en un control particular sobre entitats de dret privat i persones físiques relacionades amb la Generalitat. En determinats casos (per exemple, en les empreses públiques) el control financer es farà mitjançant la tècnica de l'auditoria. El resultat del control financer es reflecteix en un informe.

c) Control d'eficàcia. Segons el Reglament de la funció interventora (art. 32.d i 41) és el que s'exerceix mitjançant l'anàlisi del cost de funcionament o la utilitat dels serveis o inversions respectius, i del compliment dels programes corresponents. Cal destacar que aquest Reglament inclou, dins el control d'eficàcia, un veritable control d'oportunitat econòmica.

4. Control extern de la Generalitat

El control extern de la Generalitat correspon a la Sindicatura de Comptes de Catalunya, ja que, segons es dedueix de l'Estatut d'autonomia (art. 42) i de la Llei de la Sindicatura de Comptes de Catalunya (art. 1 de la Llei 6/1984, de 5 març, parcialment modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol), la Sindicatura és l'òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya. Sens perjudici, és clar, de les competències que la Constitució (art. 136 i 153.a) confereix al Tribunal de Comptes estatal, el qual, no obstant això, podrà delegar les seves funcions a la Sindicatura de Comptes en els termes previstos a la Llei orgànica del Tribunal de Comptes (Llei orgànica 1/1982, de 12 de maig, art. 1 i 5).

La Llei de la Sindicatura de Comptes (art. 2, 6 i 10) en determina les funcions fiscalitzadores i especifica que aquestes funcions les compleix mitjançant informes o memòries, que en tots els casos ha d'elevat al Parlament, el qual ha de publicar les seves conclusions al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. A més, la Sindicatura de Comptes pot emetre en qualsevol moment, a petició del Parlament o a iniciativa pròpia, informes o memòries relatius a les funcions que té encomanades. Així mateix, també s'especifica que la Sindicatura de Comptes ha d'elaborar i elevar al Parlament una memòria anual de les seves activitats.

5. Control polític de la Generalitat

El control polític de la Generalitat és exercit pel Parlament de Catalunya. Es pot distingir entre un control polític concomitant i un control polític a posteriori.

a) El control polític concomitant és el que es verifica durant l'execució del pressupost. El Parlament l'exercita mitjançant:

- La consideració dels documents que li pugui trametre la Sindicatura de Comptes (així es dedueix de la Llei de la Sindicatura de Comptes, art. 6, 10 i 11).
- La informació que en relació amb el pressupost ha d'anar donant el conseller d'Economia i Finances, d'acord amb el que s'estableix al Text refós de la Llei de finances (art. 79).
- La deliberació i l'aprovació, si escau, dels projectes de llei de crèdits extraordinaris i de suplementes de crèdit previstos al Text refós de la Llei de finances (art. 39).
- Els instruments normals de control polític previstos pel Reglament del Parlament de Catalunya (Text refós aprovat per acord del mateix Parlament de 15 d'octubre de 1987), com ara la moció de censura i la qüestió de confiança (art. 120-122) i les interpel·lacions i les preguntes (art. 128-133), a part de la possibilitat de constituir comissions d'enquesta o d'investigació.

b) El control polític a posteriori és el que es verifica un cop s'ha acabat l'execució del pressupost. El Parlament l'exercita mitjançant el debat i l'aprovació del compte general de la Generalitat, que es regula al Text refós de la Llei de finances (art. 80-82). El procediment per a aquesta tasca es regula en el Reglament del Parlament de Catalunya (art. 147), encarrilant-lo a través de la Comissió de la Sindicatura de Comptes, la qual ha d'emetre un dictamen. Aquest dictamen, amb les propostes de la resolució aprovades, ha de ser sotmès al ple del Parlament. Si el Parlament no aprova el dictamen esmentat sobre el compte general de la Generalitat, la Comissió n'ha de presentar un de nou. Un cop el Parlament l'hagi aprovat, l'acord es publicarà tant al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya com al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Punts clau

- Execució del pressupost: Concepte. Sistemes teòrics d'exercici i de gestió. A la pràctica s'aplica un sistema mixt.
- Procediment general d'execució: Circumscripció a les despeses. Fases. Òrgans competents.
- Documents comptables: Concepte de comptabilitat. Obligtorietat. El compte general i el compte de l'Administració general.
- Procediments especials d'execució de la despesa: Concepte. Procediments que s'han de justificar i despeses plurianuals.
- Procediment de pagament: Concepte. Especificacions.
- El control pressupostari: Concepte i modalitats.

ANNEX 2

CORPUS TEXTUAL DE GENÒMICA

– CORPUS DE CONTRAST –

NIVELL D'ESPECIALITZACIÓ ALT

NE 1

Textos

m00835	Tesi doctoral
m00873	Tesi doctoral
m00902	Tesi doctoral

Text	m00835
Gènere textual	Tesi doctoral
Referència	MARQUÈS, LAURA. <i>Regulación de la expresión de los genes tap1 y Imp2</i> . Universitat de Barcelona: Departament de Fisiologia, Facultat de Biología. [http://www.tdx.cesca.es/TDX-0314103-084938]. Data de defensa: 10.05.2002.

INTRODUCCIÓN

El sistema inmunitario está especializado en la defensa del individuo frente a las agresiones del medio externo, en particular de los agentes infecciosos. Para desarrollar sus funciones, el sistema inmunitario requiere, y está dotado, de un importante número de células y moléculas.

La forma más básica de defensa, conocida como inmunidad innata, la desarrollan un conjunto de diferentes tipos celulares, agrupados bajo el nombre de fagocitos. Su principal función es la de ingerir y destruir los agentes infecciosos. Existe también un conjunto de moléculas, englobadas en lo que se conoce como Sistema del Complemento que, por sí solas, son capaces de destruir bacterias y parásitos. Sin embargo, el sistema inmunitario ha desarrollado una serie de mecanismos más complejos y sofisticados que constituyen la respuesta inmunológica adquirida, y que se basa en la memoria inmunológica y la especificidad. Ambos fenómenos, trascendentes a lo largo de la evolución, constituyen la base de la vacunación, la forma de prevención de enfermedades infecciosas más eficaz de nuestros días.

La memoria inmunológica consiste, en realidad, en la expansión de clones de linfocitos T y B que perduran en el organismo durante largo tiempo.

Estos clones presentan en su superficie un sofisticado sistema de reconocimiento cuya principal característica es la especificidad. En los linfocitos B este sistema lo forman las inmunoglobulinas. Estas moléculas son capaces de reconocer estructuras antigénicas naturales, como las que se encuentran por ejemplo en la superficie de las bacterias. En los linfocitos T, el reconocimiento se produce a través de una estructura conocida como el Receptor de la Célula T (TCR, T cell receptor). A diferencia de las inmunoglobulinas que reconocen estructuras tridimensionales, el TCR está especializado en el reconocimiento de estructuras peptídicas lineales. Además, este reconocimiento no es directo, sino que precisa de la participación de otras moléculas de superficie que se encuentran en las células presentadoras de antígeno, y que se conocen por el nombre de moléculas de histocompatibilidad (MHC, Major Histocompatibility Complex). La relación que se establece entre estas moléculas y las distintas células del sistema inmunitario permiten que la respuesta inmunológica adquirida sea uno de los fenómenos más específicos, eficaces y finamente regulados de los organismos superiores.

EL COMPLEJO PRINCIPAL DE HISTOCOMPATIBILIDAD

El Complejo Principal de Histocompatibilidad (MHC, Major Histocompatibility Complex) es la región de genes más polimórfica que se conoce. Este grupo de genes fue descrito por primera vez en 1935 por Peter Gorer.

Inicialmente, los estudios sobre transplantes mostraban que había numerosos genes que controlaban el rechazo del injerto (histocompatibilidad), pero sólo unos pocos eran altamente polimórficos y tenían una mayor influencia en el proceso de rechazo. Los elementos génicos que controlan las respuestas inmunitarias y determinan la especificidad del reconocimiento antigénico mediado por los linfocitos T fueron hallados en la misma región cromosómica. Los genes del MHC se encuentran situados en el ratón

en el cromosoma 17, y en el hombre en el cromosoma 6. El MHC humano se extiende a lo largo de unas 3500 Kb del ADN y comprende un gran número de genes, agrupados en tres regiones: clase I, clase II y clase III (International Human Genome Sequencing Consortium, 2001).

Los genes del MHC de clase I en humanos son los que ocupan una posición más telomérica, y son principalmente tres los que juegan un papel importante en los procesos de rechazo: HLA-B, HLA-C y HLA-A. Cada uno de estos genes codifica para una de las cadenas xxx del MHC de clase I. Las moléculas del MHC de clase I son glucoproteínas de membrana que tienen un peso molecular de 46 xxx (cadena pesada) a las que se asocia, mediante enlaces no covalentes, una unidad de 12 xxx denominada xxx (xxx). Ambas cadenas tienen una estructura parecida a la de las inmunoglobulinas. La cadena pesada es altamente polimórfica y está compuesta de una parte extracelular, una transmembranaria y una citoplasmática. La porción extracelular de la molécula la constituyen dos unidades estructurales distintas. La primera, representada por la región de unión al péptido, está formada por los dominios xxx y xxx, y la segunda, la región xxx, es la fracción que se une al receptor CD8 de los linfocitos T (Figura 1). La cadena xxx, que no es polimórfica, se caracteriza por no tener anclaje en la membrana plasmática y puede encontrarse de dos formas, o bien asociada a la cadena pesada de las moléculas de clase I, o bien, en forma libre en el plasma o en el líquido tisular. La cadena xxx está codificada por un gen situado en el cromosoma 15, fuera del complejo génico del MHC.

Figura 1

Estructura de las moléculas del MHC de clase I

N y C se refieren a los extremos amino y carboxi terminales respectivamente; S - S representan los puentes disulfuro; una cadena de carbohidratos; y P los sitios de fosforilación. En el ratón la región más proximal del complejo MHC corresponde a la familia de genes MHC de clase I. Sin embargo, el mapaje de los genes de clase I ha sugerido una posible recombinación intracromosomal, ya que algunos genes de clase I se localizan en la región distal del cromosoma. Los genes del MHC de clase I en el ratón fueron denominados K, D y L (Figura 2).

Figura 2

Organización de los genes del MHC en el genoma humano (a) y en el ratón (b)

Los genes del MHC de clase II en humanos son los que están situados más cerca del centrómero y son principalmente cuatro: DP, DM, DQ y DR. Las moléculas de clase II del MHC son glucoproteínas heterodiméricas formadas por la asociación no covalente de una cadena xxx de 32-34 xxx y una cadena xxx de 29-32. Los genes HLA-DP (DPA codifica para la cadena xxx y DPB para la cadena xxx) son los más proximales al centrómero y se encuentran situados junto a los genes HLA- DM (DMB y DMA). Entre estos y los genes DQ están localizados los genes Imp (low molecular mass polypeptide) y tap (transporter associated with antigen processing). Imp y tap son genes que codifican para las moléculas involucradas en la generación de péptidos en el citosol a partir de proteínas endógenas y el transporte de los mismos a través de la membrana del retículo endoplasmático (RE). Los genes murinos más importantes del MHC de clase II son cuatro: Aa, As, Ea, Es, cuyas proteínas se emparejan y forman en la membrana celular las glucoproteínas heterodiméricas I-A e I-E, respectivamente. En el ratón se descubrieron también otros dos genes (xxx y xxx) con un patrón de expresión distinto del de los genes clásicos I-A e I-E.

En una posición más intermedia se encuentra la región de clase III. Esta región contiene los genes de algunos componentes del sistema del complemento, así como los genes codificantes para la 21-hidroxilasa, un enzima crítico en la biosíntesis de los glucocorticoides. También contiene los genes codificantes para los factores A y B del TNF (tumor necrosis factor).

PRESENTACIÓN DE ANTÍGENO A LOS LINFOCITOS T

El sistema inmunitario ha desarrollado mecanismos de defensa contra la invasión de los microorganismos cuyos constituyentes antigénicos se pueden encontrar, una vez producida la infección, tanto en el interior de la célula huésped como en el espacio extracelular.

En este último caso, los determinantes antigénicos pueden ser de naturaleza u origen distintos. Las proteínas exógenas, solubles o insolubles, deben ser procesadas por las células presentadoras de antígeno (APC, Antigen Presenting Cell). Las proteínas solubles son principalmente reconocidas, procesadas y presentadas por los linfocitos B. En el caso de las insolubles, los fagocitos, en especial los macrófagos y las células dendríticas, desempeñan el papel fundamental de procesamiento y presentación. En ambos casos la presentación del antígeno al linfocito T se lleva a cabo mediante las moléculas del MHC de clase

II, expresadas en la superficie de la célula presentadora, y que es reconocida por el TCR de los linfocitos xxx.

Las proteínas de origen endógeno suelen ser presentadas en el contexto de las moléculas de clase I, reconocido por el TCR de los linfocitos xxx, aunque en determinadas circunstancias, también pueden procesarse y ser presentadas por células APC en el contexto de las moléculas de clase II. Por último, se conoce que ciertas estructuras de naturaleza lipídica pueden comportarse como antígenos. Éstos suelen ser presentados por las moléculas CD1 (Figura 3).

Figura 3

Esquema de la presentación de antígeno

La presentación antigénica puede realizarse mediante diferentes moléculas. Los péptidos pueden ser presentados en el contexto de las moléculas de clase I y II, mientras que las moléculas CD1 están especializadas en la presentación de glucolípidos, pero no se sabe con certeza si estimulan a los linfocitos T in vivo. Aunque en el esquema se representan los distintos contactos celulares posibles, es improbable que una misma APC establezca contactos simultáneos in vivo.

Procesamiento y presentación de antígeno por el MHC de clase I

Las moléculas del MHC de clase I se expresan en la superficie de la mayoría de las células nucleadas y su función es la de presentar los antígenos a los linfocitos xxx. La degradación de los antígenos citosólicos es un proceso esencial para la presentación de antígeno por las moléculas del MHC de clase I. Los antígenos extraños deben ser reconocidos y degradados por los enzimas proteolíticos de la célula presentadora de antígeno para generar péptidos de longitud apropiada para que puedan ser transportados a través de la membrana del RE por el heterodímero xxx - xxx. En el RE los péptidos se asocian a las moléculas del MHC de clase I que han sido sintetizadas en los ribosomas y transportadas hasta el RE. Así se forma un complejo trimolecular (xxx) estable que es transportado a la superficie celular (Figura 4).

Figura 4

Presentación antigénica por el MHC de clase I

El ensamblaje del péptido cargado en las moléculas de clase I es reconocido por el receptor xxx de los linfocitos xxx. Los péptidos son derivados de las proteínas citosólicas degradadas por los proteosomas y transportadas dentro del retículo endoplasmático por el transportador TAP.

Proteosomas y generación de péptidos

La generación de péptidos de origen endógeno es el resultado de la actividad de diferentes proteasas localizadas tanto en el citosol como en el retículo endoplasmático. El proteosoma es la estructura que contribuye predominantemente a la generación de péptidos susceptibles de ser transportados al retículo endoplasmático y asociarse a las moléculas del MHC de clase I. El grupo de Rock y colaboradores (1994) fue el primero en demostrar que los proteosomas mediaban en la degradación de la mayoría de las proteínas endógenas citoplasmáticas. En estos experimentos, se demostró que en las células tratadas con inhibidores proteosómicos, las moléculas del MHC de clase I quedaban retenidas en el retículo endoplasmático debido a la ausencia de péptidos. Tradicionalmente se ha pensado que los sustratos específicos de los proteosomas eran proteínas a las que se había unido una cadena de ubiquitina. Actualmente, se han descrito tres enzimas diferentes (E1, E2 y E3) que llevan a cabo el proceso de ubiquitinación. Su actividad culmina en la unión de múltiples ubiquitinas a los residuos lisina de las proteínas que deben ser eliminadas. El proteosoma degrada las proteínas ubiquitinadas dando lugar a péptidos de 3 a 20 aminoácidos. Así pues, la unión de las moléculas de ubiquitina a las proteínas susceptibles de ser degradadas, era la señal necesaria para la digestión y consiguiente generación de péptidos en el proteosoma. Sin embargo, recientemente se han descrito también sustratos no ubiquitinados.

Estructura y función de los proteosomas

Los proteosomas, también referidos como proteasas multicatalíticas, contienen un núcleo xxx que es activo proteolíticamente y puede degradar proteínas de forma ATPindependiente. El proteosoma xxx está formada por 28 subunidades distintas organizadas en cuatro anillos alrededor de un canal central donde tiene lugar la proteólisis. Los dos anillos externos contienen siete subunidades xxx cada uno, cuya participación es necesaria para el ensamblaje de la partícula. Los dos anillos más internos contienen siete subunidades xxx cada uno, de las cuales tres están implicadas en la proteólisis. De esta forma, cada proteosoma contiene seis sitios activos (Figura 5).

Figura 5

Estructura de un proteosoma

El proteosoma genera fragmentos peptídicos a partir de proteínas citosólicas captadas a través de las subunidades xxx del proteosoma. La proteólisis ocurre en la cavidad central que está formada por dos anillos con siete subunidades xxx cada uno.

El complejo cilíndrico xxx fue aislado unido a otras dos unidades, un complejo ATPasa (xxx) y el complejo proteosómico PA28 (xxx). El conjunto de estas subunidades forman el complejo xxx y estas subunidades adicionales permiten el acceso del sustrato al interior del complejo xxx. El proteosoma 26S contiene el core xxx y subunidades adicionales que incrementan su masa y pueden degradar proteínas totales y sustratos ubiquitinados de forma ATP-dependiente. El complejo proteosómico PA28 se localiza en ambos extremos del proteosoma xxx y juega un papel activador en el procesamiento de antígeno.

Las proteínas LMP2 y LMP7 pertenecen a la familia de las subunidades proteosómicas xxx. El nivel de expresión de estas dos subunidades varía en los distintos tejidos y es inducida por el interferón gamma (xxx). En las células activadas por el IFN- γ se observó que había un desplazamiento, en el proteosoma xxx, de las subunidades X (xxx) e Y (xxx) que son constitutivas, por las subunidades LMP7 y LMP2. Posteriormente se encontró una tercera subunidad proteosómica inducida por el xxx, denominada MECL-1 (xxx), la cual reemplaza a la subunidad Z. La localización de estas subunidades en la región cromosómica de clase II y su inducción por el IFN- γ hizo pensar que podrían jugar un papel en la presentación de antígeno. Se ha sugerido que este cambio en los componentes del proteosoma incrementaba la variedad de péptidos que podrían ser producidos dentro de una célula. Esto se confirmó realizando experimentos en animales que carecían de subunidades LMP para ver su implicación en la presentación de antígeno. Los ratones que carecen de Lmp7 muestran una expresión reducida del MHC de clase I. Igualmente, los ratones que carecen de xxx son menos eficientes en la presentación de un antígeno del virus de la gripe (influenza) y muestran una respuesta citotóxica pobre frente a este antígeno in vivo, aunque sí expresan niveles normales de las moléculas de clase I del MHC. Parece ser que estas subunidades del proteosoma no son esenciales para el proceso de la presentación de antígeno por clase I, aunque sí lo incrementan.

Transporte peptídico y ensamblaje dentro del RE

El Transportador TAP es una proteína heterodimérica formada por dos subunidades xxx y xxx, cuyos genes codificantes se encuentran en la región cromosómica del MHC de clase II. Cada subunidad TAP tiene una región hidrofóbica N-terminal y un dominio de unión a ATP C-terminal citosólico. xxx y xxx pertenecen a la superfamilia de transportadores ABC, formada por proteínas de membrana transportadoras de diversas moléculas cuya función es dependiente de ATP. Todas las proteínas ABC xxx [hidrofóbico]3 y el motivo Walker C (xxx xxx). A partir de los análisis de hidrofobicidad y de los alineamientos de secuencia con otros transportadores ABC relacionados, se dedujo el modelo básico de la proteína TAP. Su estructura está formada por seis dominios transmembranarios más tres o cuatro hélices adicionales predecidas para las diferentes regiones amino-terminales. Los dominios transmembrana se encuentran unidos a los dominios de unión a nucleótidos, que a su vez contienen los motivos Walker A y B, localizados en el citosol y necesarios para la unión e hidrólisis de la molécula de ATP. El dominio C interacciona directamente con el último loop citosólico (E) de los dominios transmembrana (Figura 6).

Figura 6

Figura 6 Estructura del transportador TAP

El dominio

N-terminal de xxx y xxx es muy hidrofóbico y está formado por cuatro o tres hélices transmembranarias. El dominio de unión a nucleótidos consta de los motivos Walker A y B (A, B) y motivo Walker C que interacciona con el motivo E presente en el último loop citosólico de los dominios transmembranarios.

En la primera etapa del transporte se produce una asociación bimolecular en la cual el péptido se une a la molécula de TAP independientemente de ATP. Seguidamente tiene lugar la isomerización del complejo TAP, desencadenando la hidrólisis de ATP y la traslocación del péptido a través de la membrana. La actividad ATPásica es específica de sustrato, habiéndose demostrado en numerosos estudios el transporte selectivo de los péptidos de 8-12 aminoácidos mediado por TAP a través de la membrana del RE. Los estudios de transfección en RMA-S, una línea celular murina de linfocitos T mutada para el gen xxx, y en las células humanas con mutaciones en los genes tap, han establecido que el ensamblaje y la presentación de antígeno defectiva en estas células es corregida por la adecuada expresión de las dos proteínas TAP.

También se ha observado que los ratones knock out para el gen xxx no son capaces de presentar antígenos citosólicos a los linfocitos xxx. Además, debido a la ausencia de expresión de moléculas de clase I del MHC en su superficie, estos ratones carecen de linfocitos xxx. También, existen evidencias que muestran que en las células tap - negativas el transporte peptídico dentro del retículo endoplasmático está mediado por una secuencia señal N-terminal. Además, se conoce la existencia de una familia homocigótica xxx en la cual se ve reducida la expresión del MHC de clase I en la superficie celular y la cantidad de linfocitos T citotóxicos. Sorprendentemente, estos individuos no muestran un incremento en la susceptibilidad a las infecciones víricas. Los antígenos parece que son transportados al interior del RE de forma independiente de TAP, aunque en condiciones normales TAP parece ser la vía predominante. En algunos tejidos tumorales se ha observado una disminución en la expresión del ARNm de tap o también mutaciones de tap, sugiriendo que la supresión de la expresión de tap puede ser un mecanismo utilizado por las células tumorales para escapar de la respuesta inmunitaria.

Text	m00873
Gènere textual	Tesi doctoral
Referència	GONZÁLEZ, ANA ISABEL. <i>Homología entre el DNA humano y el fragmento SmaIA del genoma del virus herpes simplex tipo 1: nuevos minisatélites en el genoma humano</i> . Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela, Departamento de Bioquímica y Biología Molecular; Servicio de Publicacións e Intercambio Científico, febrero de 1993. [Tesis en microficha núm. 301].

HOMOLOGÍA ENTRE EL DNA DE LOS VIRUS HERPES Y EL GENOMA DE MAMÍFEROS

A comienzos de la década de los 80 Peden et al., (1982) llevarán a cabo una serie de investigaciones encaminadas a determinar las interacciones que los Herpesvirus establecían con sus huéspedes durante la patencia viral. Para ello utilizaron técnicas de hibridación con el genoma fragmentado de los virus y el DNA eucariota. Cuando en sus experimentos emplearon como controles tanto DNA humano como murino obtenido de individuos sanos, obtuvieron sorprendentemente una señal de hibridación positiva. Los patrones de hibridación indicaban que las secuencias responsables de la homología pertenecían a una familia de secuencias moderadamente repetitivas (xxx / genoma haploide). Las regiones del genoma de los virus responsables de la hibridación correspondían a las repeticiones terminales, donde existe gran variabilidad incluso entre los virus pertenecientes a una misma población.

Puga et al., (1982) investigando sobre el estado físico del genoma de los virus herpes simples (HSV) durante la patencia, encontraron tanto en el genoma humano como en el murino secuencias que hibridaban con el fragmento SmaIA del extremo Irs / TRs de HSV-1 (Figura 1A y 1B).

Sin embargo, los experimentos llevados a cabo por Jones y Hyman (1983), en los que se utilizó polidG como competidor de la hibridación, parecían demostrar que las hibridaciones detectadas por los grupos de Peden y Puga eran resultado de hibridaciones inespecíficas entre DNAs con alto contenido en C / G. Gómez-Márquez et al., (1985) demostraron que entre el fragmento SmaIA del genoma de HSV-1 y el genoma murino existía una homología real a nivel de secuencia de nucleótidos. Esta homología se debía principalmente a la existencia de ambos genomas de repeticiones en tándem del tetrámero xxx, que en los dos fragmentos de DNA murino analizados comprendían 450 y 300 pb respectivamente (figura 1C y 1D). Estos autores encontraron que secuencias similares a éstas se localizaban en las regiones S donde tiene lugar la reorganización de las cadenas pesadas de los genes de las inmunoglobinas.

Umene et al., demostraron en 1984 la presencia en humanos de secuencias homólogas al fragmento BamHI-Z de la región Irs / TRs del genoma de HSV-1. Los análisis de estas secuencias indicaron que se encontraban repetidas en el genoma humano, perteneciendo sus homólogas virales a regiones tanto en distintas cepas del virus como entre individuos pertenecientes a la misma cepa. Parks et al., (1986) encontraron también en el genoma de ratón secuencias homólogas a la región IR1 / TR1 de HSV-1. Estas regiones del genoma murino correspondían a la región central del rDNA 28 S, siendo copias repetidas en tándem del triplete xxx las responsables de la hibridación.

Hoy en día se han descrito numerosas secuencias en los genomas eucariotas con características similares a las descritas por estos autores. Estos DNAs genómicos cuya estructura es la de secuencias cortas que se disponen en tándem, pertenecen a un conjunto de secuencias agrupadas bajo el término de minisatélites o VNTRs (Variable Number of tándem Repeats).

Figura 1

Representación del genoma HSV-1

xxx y xxx representan las secuencias únicas contenidas respectivamente en los segmentos largo y corto del genoma. Trl TRs corresponde a las secuencias repetitiva terminales, Irs e Irl representan las repeticiones internas invertidas de TRs y TRl respectivamente. "a" y "a" corresponden a las únicas secuencias comunes a ambos segmentos. Esquema del fragmentos SmaIA contenido en TRs/Irs, se muestran las dos reiteraciones y el extremo xxx del gen que codifica la proteína ICP4. B, secuencia completa del fragmento SmaIA. C y D, comparación de la secuencia del fragmento viral SmaIA y los clones murinos T19S3A y T35EH.

CLASIFICACIÓN DE LAS SECUENCIAS REPETIDAS DE LOS GENOMAS EUCARIOTAS

Las primeras clasificaciones del DNA repetitivo en los genomas eucariotas, se hicieron utilizando una característica cuantitativa como es la tasa de reasociación del DNA desnaturalizado. Así se clasificó el DNA en único (aproximadamente una copia por genoma haploide), moderadamente repetitivo (xxx copias) y altamente repetitivo (xxx copias por genoma haploide). Sin embargo, hoy en día es posible realizar otras clasificaciones atendiendo a criterios cualitativos. Así, basándonos en la estructura de las secuencias que se repiten así como en su distribución, establecieron la clasificación de acuerdo con el recuadro que se presenta a continuación.

Las secuencias repetitivas dispersas en el genoma corresponden al grupo denominado moderadamente repetitivo. Dentro de este tipo de secuencias se distinguen las que en su origen y mantenimiento interviene un intermediario de RNA o Retroposones y aquellas en las que únicamente están implicadas moléculas de DNA denominándose Transposones.

El término pseudogenes procesados "polipeptídicos" se refiere a aquellos elementos del genoma que surge de la duplicación de un gen, pero que han perdido su capacidad de codificar una proteína funcional. La mayoría de los pseudogenes en los genomas eucariotas se parecen más a los mRNAs que a los genes correspondientes. Se localizan en lugares del genoma alejados del gen funcional y a menudo en diferentes cromosomas. Su secuencia incluye una cadena de poli A en el extremo xxx y carecen de intrones. Otros sin embargo, presentan secuencias que preceden al lugar de inicio de la transcripción y carecen de poli A. La existencia de este último tipo de pseudogenes no podría explicarse por el modelo universal de reversotranscripción a partir del RNA maduro y posterior integración en el genoma celular. Se ha postulado un modelo o mecanismo para la generación de esto pseudogenes consistente en la adquisición por parte de los retrovirus de genes celulares de manera que, durante el ciclo vital de estos virus y mediante procesamiento, se podrían eliminar los intrones de las secuencias celulares, generando una estructura de gen procesado en el siguiente estadio de DNA.

Los pseudogenes procesados "de RNA", son aquellos que se originan a partir de genes que codifican pequeños RNAs, como los tRNAs y el RNA xxx, que forma parte de la partícula reconocedora de la señal en la secreción proteica. La longitud de los miembros de esta familia de secuencias repetidas oscila entre 100 y 500 xxx y se engloban bajo el nombre de SINES (short interspersed repeats). Cada especie u orden presenta su SINE mayoritaria, siendo una de las más estudiadas la secuencia ALU de primates, denominada así porque generalmente contiene la secuencia (AGCT) de reconocimiento para la enzima de restricción AluI. Las decencias AluI se encuentran flanqueando genes, en intrones, dentro del DNA satélite (ver más adelante) y en agrupaciones con otras secuencias de DNA; su abundancia en humano es de xxx copias por genoma haploide. Las secuencias Alu son dímeros compuestos de dos repeticiones directas de 130 pb, existiendo en la segunda repetición un fragmento extra de 31 bp y ambas tienen en su extremo xxx una región rica en poliA. Recientemente Quintín (1992) indicó que la evolución de las secuencias de la familia Alu se realizó a partir de monómeros que sufrieron una profunda remodelación con respecto al RNA xxx principalmente provocada por fenómenos de deleción. La unión de dos monómeros ya evolutivamente diferencias, daría lugar a la primera secuencia dimérica.

La homología entre las SINES y los genes de los que derivan implica la presencia en ambos de regiones promotoras de la transcripción de manera que las SINES puede ser transcritas in vitro por la RNA polimerasa III. Estas regiones promotoras en las secuencias Alu han sufrido una serie de mutaciones que las asemejan más a las regiones reguladoras de los tRNAs; de ahí que, en su evolución, las regiones reguladoras de las Alu pudiera haber escapado de la regulación transcripcional de los genes del RNA 7SL del que derivan.

Los retrotransposones de clase I típicos constan de un segmento de DNA central de varias kpb flanqueado por repeticiones terminales largas (LTRs) cuya longitud puede estar entre varios cientos y miles de pb. Un número variable de nucleótidos de las LTRs son repeticiones invertidas. Generalmente los retrotransposones de clase I son transcritos y traducidos, y su transcripción se encuentra a menudo regulada durante la diferenciación y desarrollo. Algunos de los transcritos son de idéntico tamaño que el retrotransposón, éstos son los intermediarios en la transposición, siendo su retrotranscripción similar a la de los retrovirus. Los retrotransposones codifican varias proteínas y una de ellas es la reversotranscriptasa. Algunos son capaces de encapsidar, pero ninguno tiene una fase de vida extracelular como los verdaderos retrovirus.

Los retrotransposones de clase II, a diferencia de los anteriores, no presentan LTRs. Suelen tener dos pautas de lectura abierta, una de las cuales codifica un polipéptido de características similares a la enzima reversotranscriptasa. Constituyen este grupo las llamadas LINEs (long interspersed repeats), siendo la familia LINE-1 de mamíferos una de las mejor estudiadas. En esta familia el tamaño del elemento que se repite es 6-7 kpb estando representadas xxx copias por genoma haploide. La estructura prototipo de LINE-1 presenta una cola de poliA en su extremo xxx y está flanqueada por repeticiones directas de 5-15 pb. Estas características sugieren que los elementos LINE-1 se producen por reversotranscripción a partir de RNAs poliadenilados y posterior inserción en el genoma. Contienen dos pautas de lectura abierta, una comprendiendo 375 codones y la otra 1300 codones, esta última presenta una alta homología con la enzima reversotranscriptasa. La LINE-1 son transcritas por la RNA polimerasa II cuando están incluidas en el intrón de un gen, por consiguiente RNAs con homología con ambas cadenas son relativamente abundantes en el hnRNA. Sólo se han detectado transcritos cortos en el RNA-poliA en una línea celular de teratocarcinoma humano y en linfocitos de ratón, donde existen transcritos de la cadena que presenta las pautas de lectura abierta. No existen proteínas codificadas por estos DNAs identificadas hasta el momento.

Los transposones son secuencias que se transponen directamente de DNA a DNA y presentan repeticiones invertidas en sus dos extremos. Estas repeticiones, así como uno o más de los genes codificados dentro del elemento, son requeridos para la transposición. Estos elementos están presentes tanto en eucariotas como en procariotas.

El segundo grupo de secuencias repetitivas de los genomas eucariotas está formado por aquellas constituidas por unidades que se repiten en tándem. Dentro de este grupo trataremos primero de aquellas secuencias que pertenecen al DNA codificador.

En los genomas eucariotas existen genes en múltiples copias que se disponen en tándem que en algunos casos comprenden hasta 200000 copias. Así los genes que codifican con RNAs ribosómicos xxx, xxx y xxx de eucariotas están agrupados en este orden en una única unidad de transcripción para la RNA polimerasa I. El número de copias de los rDNAs varía entre 1-9000 en las distintas especies. Los genes del RNA 5s, que son transcritos por la RNA polimerasa III, aunque no están en general ligados con los otros rDNAs, también se disponen en tándem; las regiones codificadoras en *Xenopus* comprenden una zona de 120p rica en G/C y representa el 20% de la unidad que se repite. El número de copias del DNA que codifica esta RNA ribosómico en el genoma haploide varía de 150 en *S. cerevisiae* a 20,000 en el oocito de *Xenopus*. Los genes que codifican los RNAs transferentes (tDNAs), están presentes también en múltiples copias en los genomas eucariotas, existiendo tanto tDNAs agrupados en tándem como dispersos por el genoma.

En todas las células eucariotas existe además una gran variedad de pequeñas moléculas estables de RNA, muchas de ellas residen en partículas nucleoproteicas bien en el núcleo o en el citoplasma. Dentro de cada genoma existen varias copias de éstos DNAs, estando algunas de las regiones homólogas dispersas y otras agrupadas en tándem. Los genes de las histonas constituyen otro ejemplo dentro de los genes codificadores de proteínas que se disponen en tándem. En el DNA codificador existen genes cuyos exones parecen estar contruidos a partir de repeticiones en tándem que han ido divergiendo a lo largo del proceso evolutivo. Citaremos como ejemplos la secuencia codificadora de la histona H1 aislada de trucha que fue posteriormente analizada por Ohno (1987). El cDNA de este gen de 630 pb, contiene 24 copias del pentámero xxx lo que supone el 20% de la región codificadora, además de 5 copias de xxx. Otro ejemplo lo constituye el gen que codifica el colágeno xxx que comprende al menos 52 exones, variando el tamaño de los intrones entre 80 pb y más de 2 pb. Todos los exones son múltiplos de 9 pb y la mayoría de ellos tiene una longitud entre 54 y 108 pb. Esta estructura podría verse como amplificada de repeticiones en tándem de 9 pb, explicando de esta manera la repetición del tripéptido en la cadena polipeptídica.

Las repeticiones en tándem fuera de las regiones codificadoras comprenden el DNA satélite, presente en telómeros y centrómeros y el DNA minisatélite.

A la fracción repetida del genoma de eucariotas, formada por secuencias cortas que se repiten millones de veces se le ha llamado DNA satélite. A menudo constituye una fracción importante (1,23%) del DNA genómico total variando según las especies. Estos elementos concentrados en centrómeros y telómeros de cromosomas de animales y plantas, forman frecuentemente "bandas satélites" cuando el DNA total se centrifuga hasta el equilibrio en gradientes de densidad. El término satélite se ha venido aplicando a otras bandas satélite formadas por el rDNA o el DNA de las histonas. Actualmente el término es más restrictivo y se refiere a agrupaciones largas de repeticiones en tándem de origen centromérico y telomérico independientemente de que forme o no bandas en gradientes de densidad.

En los centrómeros de cromosomas humanos existen diversos tipos de secuencias satélites. Los satélites I-III están presentes en los cromosomas 1, 9, 16 y en el brazo largo del cromosoma Y. El satélite xxx se encuentra en el centrómero de todos los cromosomas, mostrando variaciones en la longitud dependiendo del cromosoma. Y por último el satélite xxx que está presente en los cinco pares de cromosomas acrocéntricos. Los xxx son estructuras especializadas formadas por DNA y proteínas que constituyen el extremo de los cromosomas, son necesarios para la estabilidad del cromosoma y para que se produzca la replicación completa de los extremos xxx del DNA cromosómico. El DNA telomérico consiste en secuencias cortas repetidas en tándem que se caracterizan por agrupaciones de residuos de G en la cadena orientada xxx hacia el final del cromosoma. En esta cadena rica en guaninas existe un extremo xxx que sobresale de 12-16 nucleótidos. Cada especie tiene una repetición telomérica característica en los extremos de todos sus cromosomas y dentro de cada especie esta secuencia puede presentar ligeras variaciones entre las unidades que se repiten. La secuencia telomérica en humanos es xxx, también presente en otros vertebrados, en tripanosomas y en hongos filamentosos.

El DNA minisatélite se encuentra disperso en el genoma tanto de eucariotas como procariotas. Se trata de secuencias simples (xxx) que se encuentran dispuestas en tándem formando agrupaciones de xxx. Se han denominado minisatélites por analogía con el DNA satélite de mayores proporciones. Este tipo de secuencias suele mostrar variación alélica por lo que también se denominan secuencias hipervariables o VNTRs (número variable de repeticiones en tándem).

MINISATÉLITES EN EL GENOMA HUMANO

En 1980 Wyman y White describieron el primer marcador de DNA multialélico altamente polimórfico. Poco después secuencias hipervariables similares fueron descubiertas flanqueando los genes de la xxx, en el pseudogen de la Z globina, en la región xxx del gen de la insulina y en el extremo xxx del oncogén c-Ha-ras 1 demostraron que estas regiones altamente polimórficas estaban compuestas de repeticiones en tándem de secuencias cortas y que su variabilidad se debía a la diversidad en el número de las subunidades que se repetían. Estas regiones fueron denominadas minisatélites, regiones hipervariables o número variable de repeticiones en tándem.

Jeffreys y colaboradores fueron los primeros en demostrar que los minisatélites derivados del gen de la mioglobina humana eran capaces de reconocer simultáneamente varias VNTRs presentes en el genoma. En experimentos de hibridación con DNAs genómicos estas sondas generaban un patrón de bandas complejo específico de cada individuo que fue denominado "huella de DNA". Al analizar las secuencias de estas regiones polimórficas se comprobó que todas ellas compartían la secuencia de 10 xxx (R xxx purina), que resultó ser homóloga a la repetición consenso de las regiones hipervariables situadas en las proximidades del gen de la insulina, del oncogén c-Ha-ras 1 y de la agrupación de genes de la α -globina. Wrong et al., (1987) ampliaron la secuencia consenso a xxx. Paralelamente, se descubrió que otras sondas compuestas de 4-5 repeticiones de variaciones de los motivos GATA / GACA reconocían simultáneamente múltiples regiones variables en el genoma humano. Otras sondas con variaciones de estos motivos fueron analizadas y la que resultó ser más informativa fue (CAG)₅ que hibridó con la secuencia xxx. Por otro lado Vasart et al., en 1987 encontraron que cuando el DNA del bacteriófago M13 era utilizado como sonda con DNA humano, generaba "huellas de DNA" específicas para cada individuo. Esta hibridación se debía a la secuencia codificadora de la proteína III del fago que contiene repeticiones internas del pentapéptido Glu - Gly - Gly - Gly - Ser, correspondiente a la secuencia del oligonucleótido xxx (Y xxx pirimidina), homóloga a la consenso de Jeffreys. De estos datos podemos deducir que en el genoma humano existen una multitud de secuencias minisatélites ricas en G / C que en ocasiones se han agrupado

bajo el término de superfamilia de minisatélites relacionados con la secuencia chi de *E. coli* dada la similitud que todas las secuencias tienen con la señal de recombinación chi xxx.

En 1986 Knott et al., describieron la presencia de minisatélites ricos en AT situados en posición xxx del gen de la apolipoproteína B, cuya unidad básica de 11-16 pb es xxx. Este bloque que comprende 550 pb es específico de este locus y está flaqueado por repeticiones terminales cortas características de las secuencias dianas producto de la inserción de elementos móviles. Otra región rica en AT se encuentra a una distancia de 1,3 kpb del extremo xxx del gen del colágeno tipo II. Estas secuencias se extienden a lo largo de 650 pb y consisten en cuatro repeticiones idénticas de 34 pb seguidas de otras cuatro relacionadas con las primeras de 31 pb y de otros oligómeros derivados de las anteriores.

Además de la existencia de regiones repetitivas del genoma humano homólogas al genoma de los virus herpes existen también secuencias minisatélites relacionados con los adenovirus. Así, Epstein et al., (1987) identificaron una región del genoma humano que hibrida con el DNA del adenovirus tipo 2 basada en repeticiones cortas de 15-20 pb ricas en G / C, no habiéndose descrito hasta el momento polimorfismos para estas secuencias.

El dinucleótido repetitivo xxx, constituye una familia de minisatélites, también llamados microsátélites, presentes en todos los eucariotas estudiados hasta el momento y que comprende aproximadamente el 0,5% del DNA humano. Una característica especial de estas secuencias consiste en la adopción de la conformación Z del DNA bajo condiciones *in vitro* e *in vivo*. La prevalencia de esta familia de secuencias simples en el genoma humano puede explicarse por la desaminación de los residuos de citosina metilados que causa una transición C - T, que en el genoma humano están en su 90% formando parte del dinucleótido CG.

EVOLUCIÓN DE LAS SECUENCIAS REPETIDAS EN TÁNDEM

En el capítulo anterior se han mostrado datos acerca de la variabilidad alélica que caracteriza a los minisatélites o VNTRs. El entrecruzamiento desigual y el deslizamiento durante la replicación son dos mecanismos que se cree juegan un papel esencial en la generación y mantenimiento de esta variabilidad.

El entrecruzamiento desigual de cromátidas hermanas durante la mitosis o de cromosomas homólogos es meiosis se considera un fenómeno universal en la evolución de las secuencias repetidas en tándem. Las similitudes entre secuencias repetidas en tándem a lo largo del genoma pueden causar alineaciones incorrectas entre dos moléculas de DNA de modo que un entrecruzamiento entre ellas tendrá como resultado la duplicación de una serie de repeticiones en una de las moléculas y la delección en la otra (Fig., 2). En el caso de que se produzca una mutación puntual, el entrecruzamiento desigual dará como resultado su amplificación o bien su delección. De este modo y con la única partición del azar, algunas variantes se perderán y otras aumentarán su frecuencia y eventualmente podrán llegar a reemplazar a las secuencias primitivas produciéndose el fenómeno llamado fijación por entrecruzamiento (Jarman y Wells 1989). En otras repeticiones en tándem la acumulación al azar de fijaciones por entrecruzamiento y la expansión concomitante de éstas por la población, conduce a la formación de un patrón de variación interespecífica conocido como evolución concertada. La conversión génica, fenómeno ligado a la recombinación, probablemente juegue un importante papel en el mantenimiento de la homogeneidad intraespecífica de los minisatélites.

El deslizamiento durante la repetición fue postulado en el año 1987 por Levinson y Gutman como uno de los principales mecanismos de evolución de lo que ellos llaman secuencias simples repetidas (1-10 nucleótidos). El deslizamiento durante la replicación implica una desnaturalización local y el desplazamiento de las cadenas del duplex de DNA seguido por el apareamiento no alélico de bases complementarias donde existen repeticiones en tándem. La consecuencia más simple de este error seguido de una replicación o una reparación, conduce a inserciones o delecciones de una o más de las unidades repetidas (Fig., 2b). Levinson y Gutman postulan que a medida que las regiones repetidas se expanden por este mecanismo estarán cada vez más predispuestas a que fenómenos interhelicoidales como el entrecruzamiento desigual intervengan contribuyendo a una expansión más rápida. Los cambios mutacionales pueden crear nuevos motivos que serán propagados de manera similar lo que daría lugar a repeticiones en tándem de motivos relacionados. También no patrones al azar de sustitución de bases podrían incrementar la longitud y abundancia de repeticiones simples particulares como en el caso de los tramos de TG / CA. Recientemente Schlötterer y Tautz (1992) han demostrado *in vitro* la expansión de secuencias simples en tándem por medio de reacciones de deslizamiento de las dos hebras del DNA que

producían continuamente extremos libres. Estas regiones de cadena sencilla se rellenan mediante la acción de una DNA polimerasa, siendo la tasa de crecimiento independiente de la longitud de los DNAs que son replicados. Estas observaciones contribuyen al esclarecimiento del fenómeno in vivo. Así, aunque in vivo las secuencias simples repetidas se encuentran flanqueadas por secuencias únicas y por consiguiente los extremos de una región de secuencia repetidas están fijos y no pueden deslizarse, no obstante es factible que se formen bucles transitorios de cadena sencilla. Estas regiones parecen ser, al menos in vitro, sustrato para endonucleasas específicas de DNA de cadena sencilla y por consiguiente serían sustrato para enzimas reparadoras in vivo. De los experimentos in vitro se deriva que la creación y elongación de tramos de secuencias simples ocurre predominantemente durante la replicación. Sin embargo, aun no está claro si el deslizamiento ocurre durante la propia replicación o si es necesario la existencia de extremos de DNA libres. Está demostrado que durante el fenómeno de replicación sí se producen extremos libres al menos en la cadena retrasada, de modo que si el extremo coincide con una región de secuencias simples es posible que ocurra un deslizamiento en la cadena de DNA antes de que el complejo de la polimerasa sea restablecido. La cadena sintetizada de novo tendría un bucle que sería necesario reparar y el subsecuente proceso reparador podría restituir la situación anterior o bien tener como resultado la elongación de la cadena complementaria.

Figura 2

Evolución de las secuencias minisatélite A, representación esquemática del fenómeno de entrecruzamiento desigual que da lugar a amplificaciones y deleciones y que puede tener lugar entre cromosomas homólogos o entre cromátidas hermanas. B, esquema correspondiente al deslizamiento durante la replicación. En el panel de la izquierda el deslizamiento de la cadena molde y la excisión del lazo formado, o bien la replicación a través del lazo resultante seguida de una reparación conduce a una deleción; en el panel de la derecha, el deslizamiento de una cadena que se está sintetizando, seguido de una reparación puede producir una amplificación.

MINISATÉLITES QUE SE UNEN A PROTEÍNAS: RECOMBINACIÓN Y REGULACIÓN

Es generalmente aceptado que las secuencias de nucleótidos se reorganizan por recombinación que puede tener lugar entre regiones homólogas y entre regiones no homólogas. La recombinación homóloga también llamada recombinación general, genera nuevas combinaciones de alelos intercambiando segmentos entre cromosomas homólogos en meiosis o cromátidas hermanas en mitosis. La recombinación homóloga rompe y rene cromosomas en la misma posición. La recombinación desigual que tiene lugar entre secuencias homólogas, pero en diferentes posiciones, conduce a la formación de duplicaciones o deleciones. La recombinación no homóloga en el mismo o en distintos cromosomas. Ejemplos de recombinación no homóloga son la integración y excisión de bacteriófagos y la reorganización de los genes de las inmunoglobulinas y la de los genes de los receptores de las células T de vertebrados.

La similitud observada entre la señal de recombinación generalizada de chi de *E. coli* con la secuencia consenso de los minisatélites descritos por Jeffreys et al., en 1985, la asociación entre los quiasmas meióticos y secuencias minisatélites y la presencia en posición 5' del complejo mayor de histocompatibilidad de ratón de una zona de alta frecuencia de recombinación próxima o incluida en una VNTR, llevó a Jeffreys y colaboradores a postular una función de estas secuencias minisatélite en la recombinación eucariótica. Dado que la recombinación inducida por la secuencia chi en procariontes implica la participación directa de una serie de proteínas, un papel similar de las secuencias minisatélite o VNTRs en eucariotas implicaría también la participación proteica.

Los primeros en constatar la asociación de una proteína con secuencias VNTRs fueron Kinzler y Vogelstein en 1990. Estos autores demostraron que la proteína GLI que contiene cinco motivos de unión al DNA del tipo dedo de zinc, se une al menos a tres loci diferentes dentro del genoma humano que tienen en común la decencia de 9 xxx, uno de los loci está formando parte de una VNTR cuya unidad repetitiva es de 64 pb. En la actualidad se desconoce la función de la proteína GLI, aunque la amplificación del GLI en algunos cánceres humanos, su expresión en líneas celulares de carcinomas embrionarios y la no expresión de GLI en la mayoría de los tejidos adultos excepto en testículo, sugieren que esta proteína juega un papel en el desarrollo normal y también en la neoplasia humana.

En 1990 Collick y Jeffreys detectaron en el cerebro murino la presencia de una proteína que une específicamente cinco copias en tándem de la secuencia xxx. Esta proteína con un peso molecular de 40 kDa fue denominada Msbp-1 (minisatellite binding protein-11). Posteriormente Collick et al., 1991, demostraron que Msbp-1 se unía únicamente a DNA de cadena sencilla y concretamente a la cadena rica

en G, siendo 2 el número mínimo de copias requeridas para la unión. Esta proteína era capaz de unirse tanto a secuencias minisatélites como a otros tipos de secuencias, siendo hasta el momento desconocidos los nucleótidos imprescindibles para la unión. Teniendo en cuenta que otras que unen DNA de cadena sencilla, como las proteínas ssb y RecA de *E. coli*, juegan importantes papeles en la recombinación de procariontes, Msbp-1 podría considerarse una proteína con funciones análogas. Estos autores apuntan que Msbp-1 podría promover la recombinación estabilizando el DNA minisatélite en una conformación de cadena sencilla activando una de las dos cadenas para el intercambio.

Las investigaciones de Wahls et al., en 1990 demostraron que el minisatélite (AAGGTTGGGGG)_{6,5} denominado (SAT)_{6,5} estimulaba hasta 13 veces la recombinación homóloga entre dos plásmidos no replicables introducidos en células somáticas humanas. Se promovían múltiples sucesos recombinatorios predominantemente por fenómenos de intercambio recíproco y en menor medida por conversión génica. En 1991 estos autores detectan dos proteínas Msbp-2 de 77 kDa y Msbp-3 de 115 kDa que se unen a SAT, estas proteínas requieren para la unión de más de una copia y permiten la sustitución de bases en los lugares de unión al igual que ocurría con Msbp-1. Hasta el momento se desconoce si estas proteínas unen DNA de cadena doble o sencilla.

En 1990 Krontiris et al., revisando las secuencias de varias VNTRs encontraron que muchas de ellas contienen en su secuencia el octámero xxx. Esta secuencia con una alta homología con el octámero chi fue detectada en 12 de las 21 VNTRs examinadas incluyendo algunas de ellas dos copias de la secuencia dentro de cada una de las unidades que se repiten. En sus resultados, la primera indicación de que el octámero similar a chi podría estar implicado en recombinaciones fuera de las regiones hipervariables surgió del análisis de una duplicación de los exones bisagra del gen de la inmunoglobulina xxx. Examinando las regiones relevantes en ambos padres se concluyó que la duplicación era el resultado de un fenómeno recombinatorio que implicaba directamente al octámero similar a chi. Para determinar si el octámero aparecía en sucesos recombinatorios somáticos como la translocación de oncogenes, los autores examinaron 25 puntos de ruptura de varios oncogenes que se reordenaron de maneja aberrante dando lugar a tumores o a líneas celulares. Diez de las reordenaciones contenían copias de la meno 7 de los 8 nucleótidos del octámero consenso en las xxx que flanqueaban la rotura, seis de las reordenaciones de oncogenes conteniendo el consenso se producían en la región D y J de los genes de las inmunoglobulinas, ninguna de las producidas en regiones de switching contenía el consenso homólogo a chi. Excepto dos todas las roturas ocurren en posición xxx al consenso que siempre aparece en una de las cadenas parentales. Interesante es que estas dos características han sido adscritas a la recombinación mediada por chi. Estos autores especulan que la asociación del octámero consenso y la translocación a segmentos D y J podría implicar que ésta es una secuencia señal para la recombinasa VDJ, actuando como acelerador del octámero en las unidades de los minisatélites, así como su aparición en reordenaciones somáticas, apoyan fuertemente la hipótesis de que estas secuencias están implicadas en recombinaciones específicas de lugar. Por consiguiente se podría esperar que la variación polimórfica de los minisatélites ocurriese por entrecruzamiento desigual mediatizado por chi. No obstante debido a que existen evidencias de nuevos alelos de VNTRs surgen por mecanismos que no generan cambios en las regiones flanqueantes, los errores en la replicación son candidatos más firmes en la generación de os nuevos alelos que la simple recombinación. Así, Krontiris et al., (1990) sugieren que la génesis de las VNTRs estaría mediada por la recombinación requiriendo como mínimo la presencia de la secuencia consenso relacionada con chi donde eventualmente se generan las VNTRs y la diversificación de estas regiones se debería a errores en la replicación o a dobles entrecruzamientos. Por otro lado, Jeffreys et al., (1991) muestran la primera evidencia de que la recombinación interalélica o bien la conversión génica pueden tener un papel significativo en la inestabilidad de los minisatélites. Estos resultados reactivaron las especulaciones acerca de que los minisatélites pudieran estar activamente implicados en procesos relacionados con la recombinación meiótica y mitótica.

Las VNTRs presentes en los genomas virales ha llevado a algunos autores a especular que algunos minisatélites humanos podrían servir como regiones reguladoras de la transcripción celular o la replicación del DNA, tal como apuntaban Krontiris y colaboradores para el octámero chi. Así se ha descrito una moderada actividad exaltadora para la VNTR localizada en posición xxx del gel c-Ha-ras. El potencial regulador de esta región ha sido objeto de recientes investigaciones llevadas a cabo por Trepicchio y Krontiris en 1992. Estos autores han caracterizado la interacción de esta región con cuatro proteínas presentes en diversas células y líneas celulares humanas y murinas. Estas proteínas interactúan con la secuencia xxx similar a otra encontradas en las regiones promotoras y exaltadoras tanto virales como celulares que une al regulador de la transcripción xxx.

RESULTADOS

LOCALIZACIÓN DE REGIONES DEL GENOMA, HUMANO RELACIONADAS CON EL FRAGMENTO DE RESTRICCIÓN SmaIA DEL VIRUS HSV-1

La localización de regiones del genoma humano con secuencia homóloga al fragmento SmaIA del genoma del virus HSV-1, se realizó, mediante el sondeo de aproximadamente xxx fagos que procedían de una genoteca de hígado fetal humano construida en el vector xxx. Para ello se utilizó como sonda el fragmento SmaIA del genoma HSV-1 (Fig., 1 A) marcado por nick translation con xxx. Las condiciones de hibridación fueron las empleadas por Gómez-Márquez et al., (1985) para aislar los clones murinos homólogos a SmaIA. En el sondeo se obtuvieron 20 señales positivas, escogiéndose tres de los bacteriófagos que presentaban señales de hibridación más intensas que se denominaron xxx, xxx y xxx.

Para localizar los segmentos de los fagos recombinados que contenían las secuencias homólogas a SmaIA, sus DNAs fueron preparados a gran escala y digeridos con las enzimas de restricción EcoRI, HindIII y BamHI y con recombinaciones de estas enzimas; los fragmentos de restricción se separaron por electroforesis en geles de azarosa (Fig., 4), transfirieron a membranas de nitrocelulosa e hibridación con la sonda vírica SmaIA (secciones 3 y 4 de Métodos). Como se muestra en la figura 4, en el clon A42 las secuencias relacionadas con HSV-1 estaban incluidas en un fragmento de restricción de aproximadamente 4,0 kpb resultante de la digestión con la enzima EcoRI, no extendiendo en ese fragmento lugares de reconocimiento para Hindi y BamHI. En los clones A15 y A02 los fragmentos en que reside la región homóloga a SmaIA mostraron un patrón semejante cuando en las digestiones estaba incluida la enzima EcoRI. Debido a que la digestión con EcoRI provoca la separación de los insertos y los brazos del vector xxx, cabía pensar que estábamos ante porciones de genoma sino idénticas sí al menos similares.

Figura 4

Análisis por Southern blot de los clones recombinantes xxx, xxx y xxx seleccionados por hibridación con el fragmento SmaIA de HSV- 1

Alícuotas de xxx de cada uno de los fagos se digirieron con las enzimas de restricción indicadas. Los fragmentos de restricción fueron fraccionados electroforéticamente en un gel de azarosa del 1%, transferidos a nitrocelulosa e hibridados con xxx de la sonda SmaIA (xxx) en las condiciones descritas en métodos. En el panel de la izquierda se muestra una foto del gel de electroforesis teñido con bromuro de etidio y en el panel de la derecha el correspondiente autorradiograma. Las flechas muestran los fragmentos que fueron subclonados posteriormente en xxx. La escala representa los fragmentos del DNA del fago A cortado con HindIII.

Los fragmentos de xxx de los fagos xxx y xxx y el fragmento de xxx de A42 resultantes de la digestión con EcoRI se subclonaron el plásmido xxx linearizado con la misma enzima. Los plásmidos recombinantes generados fueron respectivamente xxx, xxx y xxx. El DNA de los nuevos recombinantes fue analizado mediante digestiones simples y dobles con las siguientes enzimas de restricción: BamHI, EcoRI, HindIII, PstI, SmaI, PvuII, XbaI, XhoI, KpnI, SphI. En la figura 5 se muestran geles representativos de los distintos análisis de restricción (parte superior), así como los mapas de restricción de cada plásmido (parte inferior). Comprobamos que los insertos de los plásmidos xxx y xxx presentaban el mismo mapa de restricción aunque habían sido clonados en diferente orientación, confirmando el resultado obtenido anteriormente con los bacteriófagos xxx y xxx. Para acotar las regiones que contenían las secuencias homólogas al genoma de HSV-1 se realizó un segundo experimento de hibridación con el fragmento viral SmaIA. Los plásmidos xxx y xxx se digirieron respectivamente con las combinaciones de enzimas PvuII / BamHI, PstI / EcoRI y EcoRI / BamHI y el plásmido xxx con PstI. Los DNAs fragmentados fueron separados por electroforesis en geles de azarosa (Fig., 6) y se transfirieron a nitrocelulosa, hibridándose con SmaIA tal como se indica en la sección 2 de Métodos. El autorradiograma resultante (Fig., 6) muestra que en xxx el fragmento de menor tamaño que contiene la homología se origina en la digestión con las enzimas PvuII y BamHI. Este fragmento se sitúa adyacente al lugar de clonaje múltiple de xxx, donde existe lugar de reconocimiento para BamHI (ver figura 5). Como el inserto del plásmido xxx es un fragmento de restricción de EcoRI procedente de A15 (figura 4), concluimos que en este clon la homología con SmaIA se localiza en un fragmento EcoRI - PvuII de aproximadamente 1 kpb. En el plásmido recombinante xxx la región homóloga a SmaIA se localiza en un fragmento de aproximadamente 1,2 kpb resultante de la digestión con PvuII y BamHI. Este fragmento resulta equivalente al de xxx de xxx, aunque en xxx su tamaño se ve incrementado al abarcar una parte del vector xxx (ver figura 5). Hay que indicar que la sonda SmaIA presentaba una contaminación con el plásmido xxx en el que anteriormente estuvo subclonada: esta combinación es la responsable de la hibridación cruzada que se observa en la figura entre los DNAs de los vectores xxx y xxx ya que ambos comparten la secuencia del gen de resistencia a ampicilina.

Figura 5

Análisis de restricción de los plásmidos recombinantes xxx, xxx y xxx

Alícuotas de xxx de los recombinantes fueron digeridas con distintas enzimas de restricción, fraccionadas electroforéticamente en geles de agarosa del 0,8-1% y los tamaños de los distintos fragmentos calculados en relación con la distancia migrada por los marcadores. Los marcadores utilizados fueron el DNA del fago A cortado con HindIII y el DNA del fago xxx digerido con HaeIII. La parte superior de la figura muestra los geles de agarosa teñidos con bromuro de etidio. En la parte inferior se muestran los mapas de restricción respectivos. El trazo grueso identifica el vector de clonación xxx. En el lugar de clonaje múltiple (LCM) se encuentran los lugares de reconocimiento para las enzimas HindIII, PstI, HicII, BamHI, SmaI y EcoRI.

En el caso del plásmido xxx no obtuvimos una señal de hibridación significativa con SmaIA (Figura 6). Experimentalmente se ha comprobado que los fragmentos de pequeño tamaño se adhieren a nitrocelulosa con menor eficiencia que los de un tamaño mayor. Este hecho se puede apreciar en nuestros experimentos si comparamos los canales 2 y 3 de la figura 6 correspondientes a la hibridación de xxx. Por lo tanto una posible explicación a la ausencia de señal de hibridación en xxx digerido con PstI sería que la homología con SmaIA estuviera contenida en un fragmento de restricción pequeño. Por ello, para acotar la región de homología con la sonda viral se llevaron a cabo pruebas diferentes. Primeramente, xxx se fragmentó en segmentos de mayor tamaño digiriendo con las enzimas BamHI y XbaI. En segundo lugar, debido a que la hibridación cruzada xxx / xxx podía enmascarar los resultados, se procedió a la purificación del inserto de xxx en un gel de agarosa de bajo punto de fusión realizándose un análisis de restricción con diferentes enzimas para buscar que generase fragmentos de restricción fácilmente analizables. Así como muestra la figura 7, la enzima NcoI producía dos fragmentos de xxx y xxx que, como se había comprobado en los casos de los otros dos plásmidos recombinantes, sí se unían eficientemente a membranas de nitrocelulosa.

Figura 6

Análisis por Southern blot de DNAs de los plásmidos recombinantes xxx, xxx y xxx

Alícuotas de xxx de cada uno de los plásmidos fueron digeridas con las enzimas de restricción indicadas. Los fragmentos producidos en las digestiones fueron separados electroforéticamente en un gel de agarosa del 1%, transferidos a nitrocelulosa e hibridados con xxx de la sonda SmaIA (xxx) en las condiciones descritas en métodos. En el panel de la izquierda se muestra el gel de electroforesis teñido con bromuro de etidio. El panel de la derecha muestra el autorradiograma correspondiente. Los fragmentos que hibridan específicamente con SmaIA se señalan con una flecha. La escala que se muestra corresponde al DNA del fago xxx cortado con HindIII y al DNA del fago xxx cortado con HaeIII.

Figura 7

Análisis por Southern blot del plásmido recombinante pHH42 y de su inserto de DNA humano

El inserto del recombinante xxx fue purificado y digerido con la enzima de restricción NcoI y el DNA de xxx se dirigió con XbaI y BamHI. Los fragmentos de restricción resultantes fueron separados electroforéticamente en un gel de agarosa del 1%, transferidos a nitrocelulosa e hibridados con xxx cpm de la sonda vírica SmaIA (xxx) en las condiciones indicadas en métodos. En el panel de la izquierda se muestra el gel de electroforesis teñido con bromuro de etidio. El panel de la derecha muestra el autorradiograma correspondiente. Los fragmentos que hibridan específicamente con SmaIA se señalan con una flecha. La escala que se muestra corresponde al DNA del fago xxx cortado con la enzima de restricción BstEII.

El resultado del análisis por Southern blot se muestra en el autorradiograma de la misma figura. Se observa que la hibridación con SmaIA se localizaba en el fragmento de Southern blot generado en el inserto humano al cortar con NcoI y en el de Southern blot producido por la digestión con BamHI / XbaI en el plásmido recombinante. La señal de hibridación correspondiente al fragmento de Southern blot, producto de la digestión con XbaI y BamHI, se debe a la hibridación cruzada xxx / xxx a la que anteriormente hemos hecho referencia.

Los análisis descritos anteriormente mostraron que los plásmidos xxx y xxx contenían fracciones equivalentes del genoma humano. Por esta razón, para obtener mayor información acerca de secuencias del genoma humano homólogas SmaIA, tomamos un tercer clon entre los bacteriófagos que habían mostrado una señal de hibridación positiva en el sondeo primario de la genoteca.

El mapeo del clon denominado A10 se realizó por digestión con las endonucleasas de restricción, EcoRI, PstI, BamHI, HindIII y PvuII, efectuándose digestiones sencillas, dobles y triples. Los fragmentos de restricción obtenidos fueron separados por electroforesis (Fig., 8), transferidos a nitrocelulosa e hibridados con SmaIA. Los resultados obtenidos muestran que la secuencias relacionadas con HSV-1 se incluyen en un fragmento de restricción de xxx generado por digestión con la enzima PstI.

Figura 8

Análisis por Southern blot del DNA del clon A10 seleccionado por hibridación con SmaIA

Alícuotas de xxx del DNA del fago recombinante fueron digeridas con las enzimas de restricción indicadas. Los fragmentos de DNA se separaron electroforéticamente en geles de azarosa del 1%, transfirieron e hibridaron con xxx de la sonda vírica SmaIA (xxx) en las condiciones indicadas en métodos. En el panel de la izquierda se muestra el del de electroforesis teñido con bromuro de etidio. El panel de la derecha muestra el autorradiograma correspondiente. El fragmento de menor tamaño donde reside la homología con SmaIA se señala con una flecha. La escala corresponde al DNA del fago A cortado con la enzima de restricción HindIII y EcoRI.

ANÁLISIS DE LA SECUENCIA DE DNA HUMANO DEL CLON A02 QUE CONTIENE LA REGIÓN HOMÓLOGA AL FRAGMENTO SmaIA DEL GENOMA DE HSV-1

Una vez localizado el fragmento de restricción de bacteriófago xxx que contenía las secuencias homólogas al fragmento viral SmaIA, llevamos a cabo el análisis de su secuencia nucleótidos. Para determinar la secuencia de DNA, el fragmento de restricción EcoRI / PvuII de xxx, procedente del plásmido xxx, se subclonó los bacteriófagos M13mp18 y M13mp19 tal como se indica en la sección 5 de Métodos. Para ello, sus RFs se linearizaron con la enzima EcoRI y con la enzima SmaI que genera extremos romos y por lo tanto compatibles con los producidos por PvuII. Las reacciones de secuenciación se realizaron a partir de DNA de cadena sencilla utilizándose el cebador universal para M13 tal como se indica en la sección 9 de Métodos. En las condiciones utilizadas en nuestro laboratorio, el número de bases secuenciadas en cada reacción fue de 250 nucleótidos. Con el fragmento de DNA subclonado en M13mp18 y M13mp19 en ambas direcciones pudimos secuencias un total de 463 pb. Para obtener la secuencia completa (xxx) se construyó una librería de deleción utilizando la exonucleasa Bal31 (sección 9 de Métodos), obteniéndose una colección de fragmentos solapados subclonados en M13mp18 (Figura 9A).

La secuencia de nucleótidos completa de este fragmento del genoma humano (Fig., 9B) se corresponde con una región de 956 pb que denominamos HUMAN02. Dentro de esta región hay una zona de 456 pb, comprendida entre los nucleótidos 36-492, constituida por repeticiones en tándem de motivos de 5-6 pb con secuencias estrechamente relacionadas tal como se muestra en la figura 9C. las características estructurales de estas secuencias que se repiten en tándem permiten incluirlas dentro del grupo de los minisatélites (ver introducción). La figura 9D muestra un detalle del autorradiograma correspondiente a la secuenciación de uno de los subclones en el que se aprecia esta estructura de secuencias repetidas (nucleótidos 110 al 184). Figura 9

Análisis de la secuencia de HUMAN02

A) representación esquemática del número de bases secuenciadas en cada uno de insertos de los fagos M13 recombinantes utilizados en las reacciones de secuenciación.

B) secuencia de nucleótidos completa HUMAN02. En negrita se muestran las regiones que contienen repeticiones en tándem. La región que contiene la secuencia ALU se representa subrayada.

C) relación de los diferentes motivos que forman la región minisatélite.

D) detalle de un gel de secuenciación donde se muestra una estructura de secuencias repetidas.

Para determinar cuáles eran las secuencias responsables de la hibridación entre SmaIA y HUMAN02, se realizó la comparación de ambos DNAs utilizando el programa SEQAID. En la figura 10 se observa que la homología entre ambos DNAs se debe a repeticiones del oligonucleótido CTGGG del genoma vírico y a los hexámeros xxx y xxx presentes en el fragmento de DNA humano. Hay que señalar que repeticiones del oligonucleótido xxx son también las responsables de la homología entre SmaIA y las secuencias del genoma de ratón T19S3A y T32EH aisladas por Gómez-Márquez y colaboradores (1985) tal como se muestra en la misma figura.

Figura 10

Análisis de la secuencia de HUMAN02

Comparación de la secuencia de HUMAN02 con la sonda viral SmaIA y con los clones murinos T10S3A y T35 EH homólogos a SmaIA, se muestran únicamente las regiones relevantes para la homología. Para verificar si esta zona del genoma humano había sido secuenciada anteriormente, se consultaron los bancos de genes GENEMBL y GenBank utilizando el programa FASTA comprobándose que no existía registro de estas secuencias. Además se encontró que este clon contenía secuencias pertenecientes a la familia de repeticiones dispersas Alu. La figura 11 muestra una comparación entre las secuencias Alu de HUMAN02 y de un intrón del gen de la timidina quinasa humana. También se presenta la comparación con la secuencia Alu consenso propuesta por Deininger et al., (1981).

Figura 11

Comparación de la secuencia de la región ALU de HUMAN02 con la secuencia consenso de la familia Alu (Alucon) y con la Alu presente en el gen de la timidina quinasa humana (Humtkr), ésta última proporcionada por los bancos de genes GenBank y GENEMBL

DISCUSIÓN

En el trabajo que aquí se presenta nos propusimos aislar y caracterizar regiones del genoma humano homólogas al fragmento SmaIA de la región xxx / xxx del DNA del virus HSV-1 los experimentos de García-Márquez et al., (1985) demostraron que en el genoma humano murino existían al menos dos regiones con secuencias homólogas al fragmento viral SmaIA. La homología observada era debida principalmente a repeticiones en tándem del oligonucleótido xxx. Para comprobar si en el genoma humano, huéspedes naturales para HSV-1, también existían secuencias homólogas al fragmento SmaIA, se realizó el sondeo de una librería genómica de hígado fetal humano. La librería empleada en este estudio fue construida por Lawn et al., (1978) a partir de fragmentos de xxx de Dna genómico clonados en el bacteriófago xxx. Dado el tamaño del genoma humano y el tamaño medio de los insertos, el número de clones a analizar para tener el 99% de probabilidades de detectar cualquier secuencia del genoma es de 8×10^8 recombinantes. Por consiguiente sembramos dicho número de bacteriófagos que fueron sondeados con SmaIA utilizando las mismas condiciones que la empleadas por Gómez-Márquez et al., (1985). De entre las 20 señales positivas detectadas se seleccionaron para su posterior estudio tres fagos recombinantes que fueron denominados xxx, xxx y xxx. El análisis de los insertos de estos recombinantes indicó que los clones xxx y xxx contenían porciones del genoma humano con idéntico mapa de restricción. La subclonación de los fragmentos de restricción de estos fagos que contenían las regiones homólogas a SmaIA dio origen a los plásmidos recombinantes xxx, xxx y xxx. El análisis mediante digestión con enzimas de restricción y por hibridación con SmaIA, permitió localizar las secuencias homólogas a la sonda viral en xxx y xxx en un fragmento de xxx y en el caso de xxx de xxx. Debido a que los resultados anteriores indicaban que la región de homología con SmaIA era la misma en dos de los clones recombinantes, decidimos analizar otro de los bacteriófagos que había positivos en el sondeo de la librería genómica humana. Así, el análisis del inserto perteneciente al nuevo recombinante A10, permitió localizar las secuencias relacionadas con SmaIA en un fragmento de restricción de xxx.

Las tres regiones del genoma humano aisladas y caracterizadas recibieron el nombre de HUMAN02, HUMAN10 y HUMAN42. La determinación de su secuencia de nucleótidos reveló que en las tres regiones humanas existían tramos de secuencias cortas repetidas en tándem y ricas en G / C que comprendía en HUMAN02 440 pb, en HUMAN42 410 pb y en el caso de HUMAN10 entre 180 y 220 pb. Estas características permitieron incluir estas secuencias repetitivas dentro del grupo denominado minisatélites por Jeffreys et al., (1985) y en las llamadas VNTRs por Nakamura et al., (1987).

Es interesante resaltar que durante el proceso de secuenciación de HUMAN10, se observaron variaciones en la secuencia perteneciente a la zona de los minisatélites. A este respecto, hay que tener en cuenta que las bacterias utilizadas durante la propagación de estas secuencias presentaban un fenotipo rec xxx. Existen datos a cerca de que los bacteriófagos recombinantes en tándem en sus insertos, sufren a menudo deleciones cuando son propagados en este tipo de huéspedes. Sin embargo existen también resultados que muestran el comportamiento inestable de secuencias del tipo minisatélite que han sido propagadas en bacterias rec A. Esta inestabilidad en algunos casos imposibilita la clonación de regiones del genoma en los vectores de clonación desarrollados hasta el momento. Algunos autores han apuntado que procesos de deslizamiento durante la replicación, considerados por otro lado como los mecanismos básicos en la evolución de los minisatélites (Levinson y Gutman, 1987), podrían ser los responsables de los cambios producidos durante los procesos de clonación y amplificación. En el caso de la secuencia correspondiente a HUMAN10, tanto mecanismos de deslizamiento durante la replicación como fenómenos de

recombinación promovidos por la maquinaria recombinatoria de las bacterias rec xxx, podrían ser los responsables de las variaciones observadas.

Las secuencias minisatélite fueron primeramente descritas por Jeffreys y colaboradores en 1985 localizándose en un intrón del gen de la mioglobina humana, consistiendo en cuatro repeticiones en tándem de una secuencia de xxx. Utilizando como sonda estas secuencias y en condiciones de hibridación poco selectivas, estos investigadores detectaron numerosas bandas positivas en el rango entre 4 y 20 kpb y una hibridación difusa correspondiente a fragmentos de menor tamaño. Estas bandas que mostraban una segregación mendeliana resultaron altamente polimórficas, hasta el punto de que el patrón de hibridación se consideró una huella específica de DNA para cada individuo. Los resultados que se obtuvieron indicaban que el minisatélite de mioglobina identificaba múltiples loci genómicos no ligados. La secuenciación de varios de estos loci reveló la presencia en todos ellos de la secuencia consenso xxx, (R = purina) Nakamura et al., (1987) ampliaron los resultados obtenidos por Jeffreys y colaboradores aislando más de 200 marcadores VNTRs. Estos autores utilizaron como sondas oligonucleótidos basados en las secuencias de los loci de mioglobina y de los loci polimórficos de la insulina. Ha-ras y el pseudogen de la Z globina. La alineación de las secuencias de los oligonucleótidos y de seis de las secuencias de las unidades básicas de las nuevas VNTRs, proporcionaron la secuencia consenso xxx (N= A, C, G o T). Esta secuencia, aunque diferente de la secuencia origen de Jeffreys, está contenida en el consenso revisado por Wong et al., (1987), xxx.

De los datos obtenidos de la secuencia de los minisatélites o VNTRs presentes en HUMAN10, HUMAN02 y HUMAN42, se comprueba que existe similitud entre éstos y las secuencias consenso mencionadas, aunque en ningún caso existe una homología que permita ajustar sus secuencias a las de dichos consensos. Podemos afirmar que el único oligonucleótido común pertenece a las secuencias base de nuestras VNTRs es el oligómero xxx, aunque únicamente en el caso de HUMAN10 puede considerarse la secuencia más representativa dentro de la VNTR. Hay que señalar que es la secuencia xxx la responsable tanto de las homología entre las secuencias HUMAN02, HUMAN10 y HUMAN42 y SmaIA, así como el nexo común entre los clones humanos y los clones de ratón homólogos a SmaIA caracterizados por Gómez-Márquez et al., (1985). Por consiguiente se puede considerar al fragmento SmaIA del virus HSV-1 una sonda útil para detectar secuencias minisatélites o VNTRs en los genomas humanos y murino.

Es interesante comentar que al analizar la secuencia del motivo que se repite en cada uno de los minisatélites objeto de nuestro estudio, observamos que existe una considerable variabilidad. Así al alinear los diferentes motivos que se repiten en cada una de las VNTRs, vemos que unas variaciones se pueden derivar a partir de otras por mutaciones puntuales.

Las distintas variantes están presentes en diferentes copias y su distribución es difusa a lo largo de las tres VNTRs. Se ha postulado que una vez que aparece una variante, los posibles mecanismos de expansión de este tipo de secuencias (entrecruzamiento desigual entre cromosomas homólogos o cromátidas hermanas y deslizamiento durante la replicación) provocan meramente por azar la expansión de unas variantes y la disminución de otras. Las nuevas técnicas desarrolladas por Jeffreys y colaboradores para evaluar estas variantes llamadas MVRs (minisatellite variant repeats) a partir de minisatélites amplificadas por PCR (reacción en cadena de la polimerasa), han permitido incrementar de manera espectacular el número de alelos diferentes que pueden ser distinguidos en una población.

Además de las secuencias minisatélite, tanto en HUMAN02 como en HUMAN10 existen tramos del dinucleótido CA/GT, este dinucleótido está ampliamente distribuido en todos los genomas eucariotas estudiados hasta el momento. Existen numerosos estudios que relacionan las secuencias xxx con la generación de loci polimórficos. Su capacidad para adoptar la conformación Z del DNA tanto in vivo como in vitro así como la existencia de proteínas que une específicamente DNA Z apoyan la idea de que estas secuencias tienen alguna función biológica. Así han sido relacionadas con la promoción de la recombinación homóloga de eucariotas, además, se les ha atribuido un papel regulador de la expresión génica mediatizando por condensaciones y descondensaciones de la cromatina durante las distintas etapas del ciclo celular.

Hemos de destacar, por otra parte, la presencia de dos copias de la secuencia chi de E. coli en HUMAN42. Esta secuencia promotora de la recombinación en procariotas ha sido descrita en los genomas eucariotas en loci que sufren reorganizaciones tanto fisiológicas en el caso de los genes de las inmunoglobulinas (Kenter y Brishtein, 1981) como patológicas en lugares de rotura implicados en

translocaciones de oncogenes. Hasta el presente no se han descrito proteínas eucariotas que se unan a estas secuencias.

La frecuente asociación de secuencias minisatélites con loci polimórficos motivó la realización de un estudio mediante Southern blot con el ánimo de determinar la variabilidad asociada a las nuevas VNTRs aisladas. En este estudio decidimos eliminar de las secuencias HUMAN10 y HUMAN42 las regiones con tramos de (TG / AC)_n y de HUMAN02 la región que contenía la secuencia Alu ya que ambos tipos de secuencias son muy abundantes y están dispersas por todo el genoma humano. Así mediante digestiones con las enzimas de restricción adecuadas se construyeron las nuevas sondas xxx, xxx y xxx.

Destacaremos que las condiciones de hibridación que se utilizaron en el estudio de polimorfismos fueron altamente selectivas y nos permitieron en el caso de xxx y xxx detectar los diferentes alelos asociados con la secuencia representada en los recombinantes. En el caso de xxx detectamos numerosos fragmentos de restricción positivos, no pudiendo establecer cuáles de ellos correspondían al locus específicos de esta sonda. Hemos de tener en cuenta que el fragmento de restricción de PstI correspondiente a HUMAN10 no aparece en las digestiones con PstI de los DNAs genómicos de los distintos individuos. Existe la posibilidad de que este fragmento de 1439 pb corresponda a un alelo no presente en los individuos analizados. También pudiera ocurrir que sea el producto de deleciones o recombinaciones producidas durante el proceso de clonación y amplificación y por tanto no se encuentre tal fragmento en el genoma humano. Si esta última explicación fuese correcta, también serviría para explicar el complejo patrón de bandas obtenido con la sonda pRep10, ya que los cálculos concernientes a la temperatura de hibridación no se corresponderían con la secuencia real presente en el genoma. Otra posible explicación sería en que en el genoma humano existiera mosaicismo para esta secuencia tal y como se ha descrito para repeticiones e tándem del trímero xxx, cuya variabilidad es la base del síndrome de retraso mental denominado Frágil X. Si tenemos en cuenta la definición genética de polimorfismo como una variación hereditaria para la cual la proporción de cromosomas que portan el alelo más frecuente no existe el 99%, podremos decir que las consecuencias estudiadas están todas ellas asociadas a loci polimórficos.

Una importante aplicación asociada a las secuencias minisatélite es su utilización como marcadores genéticos. La posibilidad de encontrar un ligamiento en la segregación de un determinado marcador polimórfico y de un defecto hereditario ha permitido clonar genes implicados en enfermedades hereditarias cuyo defecto bioquímico era desconocido. Uno de estos casos corresponde a la fibrosis quística, enfermedad hereditaria inevitablemente fatal que afecta a 1 de cada 2500 caucásicos, siendo 1 de cada 25 personas heterocigota. La construcción de un mapa de ligamiento físico del genoma humano implica determinar la localización cromosómica de los distintos marcadores genéticos.

Así y para determinar la localización cromosómica de las nuevas VNTRs aisladas decidimos poner a punto en nuestro laboratorio la técnica de localización cromosómica por hibridación *in situ*.

Utilizamos un sistema de marcaje no radiactivo con biotina ligada a dATP, empleando para la identificación cromosómica la tinción de bandas de replicación. De este modo localizamos la sonda xxx en la zona pericentromérica del cromosoma 1 y en concreto en la banda xxx. Existe una extensa bibliografía acerca de secuencias repetidas en tándem implicadas en la formación centromérica y en concreto a proteínas formando en cinetocoro, aunque las secuencias implicadas en el centrómero funcional están aún por determinar. No obstante y como su presencia se circunscribe únicamente al cromosoma 1 como es el complejo centromérico. Para dilucidar el papel que estas secuencias pudieran representar en el genoma será interesante determinar si existen proteínas nucleares capaces de unirse a esta región. También la presencia o ausencia de esta VNTR en especie pertenecientes a distintos niveles de la escala evolutiva contribuirá a esclarecer si la posible función biológica de estas secuencias está o no generalizada.

Ante la presencia de pautas de lectura en la secuencia de las tres regiones humanas caracterizadas, llevamos a cabo un análisis por Northern blot utilizando como sondas xxx, xxx y xxx y RNA de rata procedente de timo, cerebro, testículo y riñón. Únicamente se obtuvieron resultados positivos con xxx. Así, detectamos en condiciones de hibridación altamente selectivas, un transcrito de aproximadamente xxx presente en testículo y ausente en los otros tejidos. Teniendo en cuenta que el inserto de xxx corresponde a la región de repeticiones en tándem altamente polimórfica de HUMAN10, será interesante determinar la naturaleza de este transcrito. Para ello será necesario ampliar el número de tejido testados, así como establecer si las secuencias presentes en xxx se encuentran también en especie perteneciente a distintos niveles de la escala evolutiva.

Sin embargo, el principal desafío lo constituirá el aislar y secuenciar el correspondiente cDNA. Debemos recordar que las VNTRs de xxx han mostrado un comportamiento inestable durante el proceso de secuenciación, por lo tanto se deberá tener en cuenta esta característica para elegir tanto los vectores de clonación como los huéspedes para clonar y amplificar este tipo de secuencias.

La homología entre las repeticiones en tándem presentes en el fragmento SmaIA y las VNTRs humanas aquí estudiadas ha quedado patente a lo largo de este trabajo de investigación. Sin embargo, no poseemos datos que induzcan a pensar que esta identidad desempeñe algún papel en las relaciones virus-huésped. Aunque a comienzos de los años 80 se barajó la hipótesis de que el genoma de HVS-1 se integraba en el genoma de sus huéspedes durante la patencia posiblemente por recombinación, hoy en día es generalmente aceptado que HSV-1 no se integra en el genoma humano en ninguna etapa de su ciclo vital. Por ello, es posible que la homología encontrada no tenga ningún significado desde el punto de vista funcional.

Por último, la presencia de las secuencias minisatélites tanto en el DNA codificador como en el no codificador sugiere que esta estructura peculiar del DNA constituye una materia prima, al igual que los mismos desoxinucleótidos, a la hora de construir DNA. A este respecto y si revisamos las teorías de Ohno a cerca del inicio de la vida en nuestro planeta, las secuencias repetidas en tándem serían, debido a su propensión a sufrir errores en el proceso de replicación, implicando en algunos casos su elongación, la materia prima a partir de la que se construyeron las primitivas moléculas de RNA. Bajo este punto de vista y según Ohno y Yomo (1991) denominado "basura" el DNA codificador y el DNA "egoísta", representarían distintas etapas en el ciclo vital del DNA.

El DNA denominado egoísta por su capacidad de autopropagarse, representaría las primeras etapas de la vida del DNA, el llamado codificador correspondería a la etapa intermedia y la etapa última estaría cubierta por el DNA denominado "basura" no repetitivo. Las características peculiares de los minisatélites los convierten en instrumentos valiosos desde varias perspectivas entre las que cabe citar: su posible papel en la evolución del DNA, su utilización en la investigación de la estructura de los genomas y su aplicación tanto en el campo de la medicina legal como en el estudio de enfermedades hereditarias.

Text	m00902
Gènere textual	Tesi doctoral
Referència	RODRÍGUEZ, JOSÉ MANUEL. <i>Estudio in vitro del minisatélite MsH42: Análisis poblacional y localización en el genoma humano, comparación de la capacidad recombinogénica de los alelos e interacción con proteínas nucleares</i> . Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela, Departamento de Bioquímica y Biología Molecular, Facultad de Biología. Febrero de 2002. [Tesi doctoral].

EL DNA REPETITIVO

Los estudios efectuados sobre la cinética de renaturalización del DNA fueron los primeros en sugerir la existencia de secuencias de DNA repetitivo. En general, el término DNA repetitivo incluye secuencias que presentan un elevado número de copias por genoma haploide, constituyendo una fracción importante del material genético de los eucariotas. En el genoma humano representan hasta un 50% del mismo o quizá más (International Human Genome Consortium, 2001). Como ilustra la Figura 1, dentro de las secuencias repetitivas se distinguen dos grandes grupos:

- 1) Secuencias repetidas en tándem, que incluyen el DNA satélite, minisatélite y microsatélite.
- 2) Secuencias repetidas que se encuentran dispersas en el genoma, como los elementos LTR (largas repeticiones terminales), las secuencias repetitivas cortas y dispersas (SINEs), las secuencias repetitivas largas y dispersas (LINEs) y los transposones.

Figura 1

Clasificación del DNA repetitivo existente en los genomas eucariotas

El DNA satélite está integrado por unidades repetitivas de tamaño generalmente superior a 100 pb, de las que podemos encontrar entre 103 y 107 copias por genoma haploide. Suele localizarse en las regiones heterocromáticas de los cromosomas, principalmente en los centrómeros. Por el contrario, los minisatélites y microsatélites se caracterizan por presentar un número menor de repeticiones en el genoma, sus unidades repetitivas son de menor tamaño y se encuentran situados principalmente en regiones eucromáticas.

EL DNA MINISATÉLITE

Los minisatélites son secuencias de DNA ampliamente distribuidas en una gran variedad de organismos. Están constituidos por motivos de 6 a 100 pb que se repiten en tándem, pudiendo abarcar desde pocos cientos de nucleótidos hasta varias Kb. Generalmente, poseen pequeñas variaciones de secuencia entre las unidades repetitivas que integran un locus. Además, las secuencias minisatélite suelen presentar variaciones de tamaño debidas a diferencias en el número de unidades repetidas que forman parte de un determinado locus, generando nuevas variantes alélicas del mismo (Figura 2). Esta fuente de variabilidad fue puesta de manifiesto inicialmente mediante la detección de polimorfismos en la longitud de los fragmentos de restricción que contienen este tipo de secuencias.

Posteriormente, al comprobar que la diferencia de tamaño se debía a un cambio en el número de unidades repetitivas, se acuñó el término VNTR (Variable Number of Tandem Repeats) para referirse a ellos.

El término minisatélite fue introducido por Jeffreys et al., (1985b) por la similar organización de estas secuencias con respecto al DNA satélite, aunque de menor tamaño.

Figura 2

Representación de la organización interna de tres loci minisatélite hipotéticos

La variación alélica en el locus A consiste en el diferente número de un solo tipo de unidad repetitiva. El locus B presenta variaciones de secuencia entre sus unidades repetidas, representadas con colores distintos, diferenciándose ambos alelos por el orden en que éstas se encuentran dentro del minisatélite. El locus C representa dos alelos de un locus minisatélite, que se diferencian tanto en el número como en el orden de sus unidades repetitivas.

Inicialmente, este término incluía minisatélites ricos en xxx, con una fuerte asimetría en la distribución de purinas y pirimidinas entre sus hebras, que presentaban homología con la secuencia Chi (xxx), reconocida como punto caliente de recombinación en procariontes. Desde entonces, dicho término ha ido incluyendo a otros loci de características más diversas. La homología de secuencia existente entre muchos loci minisatélite permitió detectar de manera simultánea, por hibridación de DNA genómico humano con una sonda minisatélite perteneciente a un intrón del gen de la mioglobina humana, un gran número de loci minisatélite. Dado el elevado polimorfismo de la mayoría de estos loci, esta técnica proporcionaba una huella genética (DNA fingerprint) específica de cada individuo. Por ello, las secuencias minisatélite han sido utilizadas en diversos ámbitos como el análisis de ligamiento, la identificación de individuos en medicina forense y la determinación de relaciones de parentesco entre individuos, entre otras aplicaciones. En el genoma humano los minisatélites tienden a agruparse subteloméricamente. Sin embargo, en otras especies su localización es más dispersa. De hecho, los genomas del cerdo, rata y ratón muestran unos niveles de agrupación subtelomérica bastante menores que en el hombre.

Algunos minisatélites presentan una elevada inestabilidad genética, inicialmente atribuida a mutaciones que tienen lugar en línea germinal, aunque también han sido descubiertos procesos de mutación somática. Sin embargo, existen loci minisatélite con un nivel de polimorfismo reducido, siendo incluso algunos de ellos monomórficos. La estabilidad o inestabilidad de un locus minisatélite no siempre se mantiene a lo largo de la escala filogenética. Un ejemplo lo constituye el minisatélite MS32, que es prácticamente monomórfico en los miembros de la familia Pongidae (chimpancé, gorila y orangután), a la vez que altamente inestable en el hombre.

Se ha observado que los minisatélites pueden estar implicados en diversos procesos biológicos. El descubrimiento de determinadas patologías de origen genético puso de manifiesto la existencia de minisatélites que forman parte de determinados genes o que modulan su expresión. Así, se descubrió la existencia de una secuencia minisatélite codificadora en los genes que codifican para el receptor D4 de la dopamina y para la mucina epitelial humana, entre otros.

Además, existen minisatélites que pueden llevar a cabo una función reguladora, pues su inestabilidad genética puede generar nuevos alelos que distorsionen la expresión de genes vecinos. Este es el caso del minisatélite INS, altamente polimórfico, que se encuentra en posición xxx con respecto al gen de la insulina humana, y que ha sido relacionado con la susceptibilidad a sufrir la diabetes mellitus insulino-dependiente de tipo II. De forma análoga, polimorfismos en el minisatélite HRAS1, localizado en posición xxx respecto del gen Hras- 1, parecen tener efecto sobre el riesgo de heredar algún tipo de cáncer, entre los que figuran el de colon, mama y vejiga.

Por otra parte, Turri et al. (1995) caracterizaron un minisatélite que proporciona múltiples lugares donantes para el corte y empalme de un transcrito inducible por interferón. Además, determinadas secuencias minisatélite han sido relacionadas con procesos de impronta genética en algunos loci, mientras que otras pueden constituir lugares frágiles en los cromosomas. En otros casos, existen minisatélites situados en las proximidades de los puntos de rotura detectados en las reorganizaciones génicas que tienen lugar en el locus IGHC, una agrupación de genes que codifican para las regiones constantes de la cadena pesada de la inmunoglobulina humana. También se han descrito minisatélites que participan en procesos recombinatorios que tienen lugar en la línea germinal y a nivel somático. Estos y otros procesos biológicos en los que pueda participar DNA de tipo minisatélite requieren la interacción de proteínas específicas. En este sentido, Collick y Jeffreys, en 1990, detectaron una proteína de 40 kDa, bautizada como Msbp-1 (Minisatellite-specific binding protein-1), en extractos nucleares de varios tejidos murinos, que se unía de manera específica a una sonda compuesta por cinco repeticiones de la secuencia consenso de los minisatélites humanos. Otras proteínas, cuya unión específica a secuencias minisatélite ha sido demostrada, son Msbp-2 y Msbp-3, que fueron parcialmente purificadas a partir de células humanas HeLa. Además, se identificó una proteína nuclear de 35 kDa (Msbp-4), presente en extractos de células FM3A, células tumorales de ascitos de Ehrlich y testículo de ratón, que se une al minisatélite

hipervariable Pc-2 de ratón. Se han descubierto otras proteínas en extractos nucleares de hígado, cerebro y riñón de ratón, que interactúan con varias secuencias de tipo minisatélite.

También se han detectado y aislado proteínas que se unen al minisatélite Pc-1 de ratón. Por otra parte, algunos autores han sugerido que los motivos repetitivos de los minisatélites INS, HRAS1 e IGH sirven como lugares específicos de unión para los factores de transcripción Pur-1, xxx y myc / HLH, respectivamente.

CAUSAS DE VARIABILIDAD EN EL DNA MINISATÉLITE

Existen dos clases de procesos que han sido propuestos para explicar las variaciones en el número de unidades repetidas de las secuencias minisatélite: el deslizamiento durante la replicación o slippage y procesos de tipo recombinatorio. Dentro de ésta última categoría, tales variaciones han sido explicadas mediante conversión génica o entrecruzamiento desigual, ya sea entre cromátidas hermanas o entre cromosomas homólogos.

El deslizamiento durante la replicación produce una hibridación incompleta entre ambas hebras de un dúplex de DNA, permitiendo la existencia de lazos de cadena sencilla. Para ello, una hebra debe desplazarse sobre la otra hasta que la complementariedad de bases, entre dos zonas de ambas hebras, estabilice la estructura. Si, durante la replicación, la cadena que sirve de molde se desplaza sobre su complementaria se producirá una delección en uno de los dúplex después de la replicación (Figura 3). Si, por el contrario, el deslizamiento ha sucedido en la hebra de nueva síntesis se generará una duplicación. Estos emparejamientos inexactos entre ambas cadenas de un fragmento de DNA se ven facilitados por la existencia de repeticiones en tándem, ya que proporcionan múltiples posibilidades de hibridación entre determinadas zonas de ambas hebras.

Figura 3

El deslizamiento durante la replicación o slippage como generador de variabilidad en secuencias Minisatélite Solamente se muestra el proceso en una de las hebras del dúplex inicial. Los rectángulos de color verde representan las unidades repetidas, los de color negro representan las secuencias no repetitivas flanqueantes. El círculo de color rojo representa a la DNA polimerasa. La existencia de bucles de cadena sencilla en el dúplex de DNA será corregida por los sistemas de reparación del DNA.

La organización de repeticiones cortas en tándem presente en los loci minisatélite también favorece el entrecruzamiento desigual. Esta es una forma de recombinación homóloga que consiste en el alineamiento incorrecto entre dos moléculas de DNA bicatenario, pudiendo generar duplicaciones o delecciones, como ilustra la Figura 4.

Figura 4

Variación del tamaño de una secuencia minisatélite mediante entrecruzamiento desigual

Las cajas coloreadas representan las unidades repetitivas. En el caso de un entrecruzamiento de tipo igual (izquierda) el emparejamiento de ambas moléculas es correcto y los productos obtenidos presentan un número de unidades repetidas idéntico al de las moléculas de partida. Si ambas moléculas se emparejan incorrectamente (derecha), aunque el entrecruzamiento tiene lugar entre secuencias homólogas, los productos generados presentarán variaciones en la longitud de la secuencia repetida: uno de los productos sufrirá una delección, mientras que el otro producto presentará una duplicación.

Se conocen diversos ejemplos que apoyan la intervención de procesos recombinatorios y replicativos en la generación de polimorfismos en secuencias de tipo minisatélite. Así, en el minisatélite humano MS31 se descubrió un entrecruzamiento desigual en meiosis con intercambio de secuencias flanqueantes entre ambos. En el caso del minisatélite INS, se ha sugerido la participación de procesos de deslizamiento durante la replicación, aunque también parece que pueden intervenir procesos de tipo recombinatorio. Además, se ha observado que los loci minisatélite que presentan un gran número de alelos, con diferente número de unidades repetidas entre sí, generalmente poseen niveles bajos de variación de secuencia entre las unidades repetidas que los forman.

Puesto que la homogeneidad entre las unidades repetidas de una secuencia minisatélite favorece el entrecruzamiento desigual y el deslizamiento durante la replicación, este dato parece apoyar la implicación de ambos procesos en la generación de polimorfismos en este tipo de secuencias repetidas. Sin embargo, diversos resultados experimentales parecen apoyar la idea de que son los procesos de tipo

recombinatorio, en la mayoría de las ocasiones, quienes desempeñan un papel preponderante en la inestabilidad de esta clase de secuencias, la cual parece tener lugar, principalmente, durante la meiosis.

Por otra parte, algunos autores han sugerido que ambos procesos (entrecruzamiento desigual y deslizamiento durante la replicación) hayan podido intervenir en el origen de esta clase de secuencias. Así, se han descubierto pequeñas repeticiones directas de 5 a 10 pb que se sitúan a ambos lados de muchos minisatélites humanos y de levadura. Por ello, estos autores han propuesto que las pequeñas repeticiones que flanquean a muchos minisatélites son la materia prima, a partir de la cual el deslizamiento durante la replicación o el entrecruzamiento desigual generan las duplicaciones iniciales de los minisatélites. Su expansión subsiguiente tendría lugar mediante pasos adicionales de los mismos procesos. En esta misma dirección, se ha sugerido un modelo según el cual el deslizamiento durante la replicación actuando sobre secuencias similares no adyacentes generadas por mutación, puede conducir a la generación de secuencias minisatélite en el genoma.

RECOMBINACIÓN

El genoma de cualquier organismo debe ser lo suficientemente estable, para permitir su supervivencia, pero también debe poseer la plasticidad necesaria para tolerar cambios que al ser transmitidos a la progenie hagan posible la adaptación de ésta a las variaciones ambientales del medio. La recombinación es un proceso estrechamente relacionado con la generación de diversidad genética dentro de la especie, ya que consiste en una reorganización del material genético existente para producir nuevas combinaciones de alelos que incrementen el potencial evolutivo de los genomas. La recombinación participa en procesos como la meiosis, la reparación del DNA, la segregación cromosómica, la reorganización de los genes de las inmunoglobulinas, e incluso puede afectar a la expresión génica y a la estabilidad de los genes repetidos. Principalmente, podemos diferenciar los siguientes tipos de recombinación genética:

Recombinación homóloga o general

Ocurre entre cualquier par de secuencias de DNA con amplias zonas de homología. Las proteínas que la efectúan no son específicas de una secuencia sino que dependen de la existencia de homología.

Recombinación específica de sitio

Se caracteriza por la presencia de secuencias cortas tanto en la molécula de DNA donante como en la receptora, que son reconocidas de modo específico por las proteínas que realizan este proceso.

Transposición

Al igual que el anterior depende de secuencias de DNA cortas y específicas, sin embargo, éstas solamente se encuentran en una de las moléculas de DNA participantes, denominada elemento transponible.

Recombinación ilegítima

Ocurre entre secuencias de DNA sin homología entre sí como consecuencia de procesos celulares aberrantes. La recombinación homóloga o general se caracteriza por el intercambio de información genética entre dos moléculas de DNA homólogas (recombinación homóloga intermolecular) o entre zonas homólogas de la misma molécula (recombinación homóloga intramolecular). Dicho intercambio puede tener lugar por medio de un entrecruzamiento o mediante conversión génica. A nivel molecular, el entrecruzamiento consiste en una transferencia recíproca de información entre zonas homólogas de dos moléculas de DNA, presentando los productos obtenidos un intercambio de las secuencias que flanquean a la zona en la que tuvo lugar el entrecruzamiento. Éste puede ser igual o desigual (ver Figura 4), pudiendo suceder ambos entre cromosomas homólogos o entre cromátidas hermanas. Por el contrario, la conversión génica es una transmisión unidireccional (no recíproca) de información, en la cual solamente una de las moléculas que participa en el proceso sufre cambios, pero sin que se produzca un intercambio de las secuencias flanqueantes.

Históricamente, varios modelos han sido propuestos para explicar cómo sucede la recombinación homóloga a nivel molecular (Figura 5). El primer modelo propuesto suponía la existencia de cortes de cadena sencilla localizados en posiciones equivalentes en dos moléculas de DNA homólogas. A continuación se producía el intercambio recíproco de las hebras que han sido cortadas, generando una región de DNA híbrido o heterodúplex simétrica en ambas moléculas.

La estabilización mediante el emparejamiento complementario de bases y la posterior ligación de las hebras intercambiadas en sus nuevas posiciones da lugar a la denominada estructura de Holliday. Tal

estructura puede sufrir migración de cadena, produciéndose una variación en la extensión de la zona de DNA heterodúplex, siendo posteriormente resuelta con o sin entrecruzamiento. El modelo de Meselson-Radding (1975) intentó explicar las evidencias empíricas que demostraban la existencia de DNA heterodúplex asimétrico.

En este modelo, el proceso se inicia mediante un corte efectuado en una hebra de uno de los dúplex de DNA participantes, produciendo un extremo libre de cadena sencilla que invade la molécula de DNA intacta en una posición homóloga, y genera un bucle de cadena sencilla (D-loop) y una región de DNA heterodúplex asimétrico. A continuación, se forma una unión de Holliday, cuya resolución ocurre de modo análogo al indicado en el modelo anterior (Figura 5).

El modelo de recombinación más aceptado en la actualidad es el de reparación por rotura de doble cadena. Este modelo surgió apoyándose en evidencias sobre la participación de las roturas de doble cadena (DSBs) como iniciadores de la recombinación en meiosis, hecho actualmente confirmado con el aislamiento y caracterización de la nucleasa (Spo11) que efectúa las roturas de doble cadena. Así, la recombinación se inicia en una de las moléculas participantes con la generación de un DSB. La acción de exonucleasas genera dos extremos xxx de cadena sencilla, uno de los cuales invade la secuencia homóloga del dúplex intacto.

Dichos extremos xxx actúan como cebadores para la síntesis de DNA que repara la secuencia de DNA degradada. La ligación de los extremos genera un intermediario que presenta dos uniones de Holliday. En los dos últimos modelos la búsqueda de homología por parte de un extremo xxx de cadena sencilla puede implicar la formación de estructuras de triple hélice.

Figura 5

Modelos de recombinación homóloga

El modelo de Holliday se inicia con dos cortes de cadena sencilla que tienen lugar en posiciones equivalentes de ambos dúplex: a) para después producirse intercambio de hebras b) seguido de su ligación y de la migración de la unión de Holliday formada c) Después se produce la isomerización de la molécula d) y la resolución de la unión de Holliday (e-f)

El modelo de Meselson-Radding propone un único corte de cadena sencilla (a). El extremo xxx de la hebra cortada actúa como cebador para la síntesis de DNA (b), produciendo el desplazamiento del extremo xxx de esa misma hebra que invade el dúplex intacto formando un D-loop que será degradado (c). El DNA híbrido asimétrico originado puede convertirse en simétrico si tiene lugar la migración de la unión de Holliday formada. En el modelo de reparación por rotura de doble cadena, el proceso comienza con una rotura de doble cadena (DSB) en una de las moléculas, seguida por la degradación de los extremos xxx (a), uno de los extremos xxx de cadena sencilla resultantes invade el dúplex homólogo generando un D-loop (b) que se extiende (c) y sirve de molde para la reparación del otro extremo xxx (d), formándose dos uniones de Holliday. Si ambas uniones de Holliday se resuelven en el mismo sentido, mediante el corte de las hebras entrecruzadas inicialmente (interiores) o de las no entrecruzadas (exteriores) se originan productos sin entrecruzamiento. Por el contrario, la resolución de ambas uniones de Holliday en sentidos opuestos genera entrecruzamientos.

Otro aspecto de interés acerca de la recombinación es la distribución de los sucesos recombinatorios en el genoma. Desde comienzos del siglo XX, los mapas genéticos desarrollados por Morgan y sus discípulos Muller, Sturtevant y Bridges, estaban basados en la relación directa entre tasas de recombinación y distancia física entre marcadores. Sin embargo, la frecuencia de recombinación puede variar de 10 a 100 veces entre regiones diferentes del genoma de un organismo dado. Este dato refleja la existencia de zonas con una frecuencia de recombinación menor que el promedio (puntos fríos de recombinación) y zonas con una frecuencia mayor que la media (puntos calientes de recombinación). Por ello, los mapas físicos, obtenidos posteriormente, presentaban diferencias con respecto a los mapas genéticos. Se han identificado puntos calientes de recombinación homóloga en multitud de organismos, desde bacteriófagos y bacterias hasta humanos. Los puntos calientes de recombinación pueden ser activados por proteínas que los reconocen y potencian pasos limitantes del proceso de recombinación, pudiendo estar implicadas en otros procesos como replicación o transcripción, y potenciando la recombinación de modo indirecto.

También existen evidencias de que otros factores condicionan la actividad de estas zonas del genoma, como por ejemplo la existencia de una estructura cromatínica abierta, que facilite la formación de DSBs, así como también el ambiente cromosómico en que está ubicada una secuencia determinada.

SECUENCIAS MINISATÉLITE Y RECOMBINACIÓN

La posible relación entre las secuencias minisatélite y los procesos recombinatorios, en eucariotas, surgió al observar el alto grado de polimorfismo que presentaban estas secuencias. Además, se observó que la secuencia consenso que presentaban determinados minisatélites era similar a la secuencia Chi de procariotas. Hoy, conocemos diversas evidencias experimentales que apoyan la existencia de dicha relación. Una de ellas es la localización preferente de los minisatélites en las proximidades de los extremos cromosómicos humanos, que son regiones con altas tasas de recombinación, donde se cree que comienza el emparejamiento homólogo de los cromosomas durante la meiosis. Además, han sido localizadas secuencias minisatélite hipervariables en los quiasmas, los lugares de los cromosomas donde tiene lugar la recombinación. Otro argumento en esta dirección es que la frecuencia de mutación en algunos loci minisatélite humanos es marcadamente diferente entre mujeres y varones, lo cual recuerda a los patrones específicos de sexo que se observan en la recombinación meiótica.

Además, estas secuencias se encuentran, en ocasiones, en la vecindad de puntos de translocación, pudiendo participar en la formación de roturas del DNA, que eventualmente pueden conducir a recombinaciones aberrantes. Por otra parte, han sido identificadas secuencias homólogas a minisatélites hipervariables, en fragmentos de DNA repetitivo, que sufren reparación en meiosis. En estos fragmentos se encuentra presente el motivo xxx, al que se ha relacionado con la generación de inestabilidad en línea germinal. Esto sugiere que estas secuencias del genoma pueden potenciar la reparación en meiosis.

Además, ha sido demostrado que una secuencia minisatélite consenso sintética, estimula hasta 13.5 veces la recombinación homóloga entre dos plásmidos, sin capacidad para replicarse, introducidos en la línea celular humana EJ.

La inestabilidad de las secuencias minisatélite en línea germinal ha sido ampliamente caracterizada en varios loci humanos. Para conocer la organización de las unidades repetitivas en las moléculas mutadas, ha sido de gran utilidad la técnica denominada mapeo por PCR de variantes repetitivas dentro del minisatélite (MVR-PCR). Esta técnica ha sido empleada en la investigación de algunos de los productos generados por la inestabilidad de los minisatélites humanos MS31, MS32, MS205, CEB1 y B6.7. Este análisis reveló la existencia de procesos que implican transferencia de unidades repetitivas entre alelos mediante conversión génica en su mayoría, aunque también se han detectado entrecruzamientos, que muy probablemente ocurren durante la recombinación meiótica. Además, es interesante que la tasa de recombinación homóloga detectada en las secuencias minisatélite durante la meiosis sea aproximadamente 10 veces mayor que la de una secuencia cualquiera tomada al azar. Recientemente, se ha demostrado que el minisatélite humano CEB1 constituye un punto caliente de recombinación meiótico, estimulando la existencia de entrecruzamientos y de conversiones génicas complejas. Teniendo en cuenta todos estos datos, cabe la posibilidad de que algunas secuencias de tipo minisatélite actúen como puntos calientes de recombinación homóloga durante la meiosis.

LA SECUENCIA MINISATÉLITE HUMANA MsH42

Antecedentes

En 1982, tres grupos de investigación descubrieron la existencia de secuencias de DNA, pertenecientes a regiones conservadas del genoma de mamíferos, que hibridaban con secuencias presentes en varios miembros de la familia de los virus Herpes. En concreto, a partir de una genoteca de ratón, Puga et al. en 1982 aislaron varios clones que presentaban zonas de homología con el fragmento SmaIA del virus Herpes simplex tipo 1. Dos de estos clones fueron secuenciados, observándose que la homología entre las secuencias murina y viral era debida a secuencias cortas repetidas en tándem. Mediante el sondeo de una genoteca de hígado fetal humano, construida en el vector xxx Charon 4A, con el fragmento SmaIA, se aislaron y caracterizaron en nuestro laboratorio varios clones que contenían fragmentos de DNA que presentaban homología con la sonda viral. Uno de los clones aislados de la genoteca humana se denominó xxx. Este fue digerido con EcoRI e hibridado con la sonda viral, localizando la homología en un fragmento de DNA de xxx, que fue subclonado generando el plásmido xxx. Después de la digestión de xxx con diferentes enzimas de restricción, la homología quedó restringida a un fragmento de 1985 pb, delimitado por los enzimas de restricción EcoRI-XbaI (Figura 6), que se denominó Human-42 (xxx).

Figura 6

Aislamiento y clonación del fragmento de DNA portador de la secuencia H42 El rectángulo de color verde representa la secuencia minisatélite MsH42. La caja xxx representa el gen de resistencia a

ampicilina del vector xxx. La caja de color negro representa el LCM (Lugar de Clonaje Múltiple) del vector. E, EcoRI; B, BglII; P, PstI y X, XbaI.

El minisatélite MsH42

El fragmento H42 contiene una secuencia minisatélite de 344 pb que denominamos MsH42 (Figura 7). Esta secuencia, responsable de la homología con la sonda viral SmaIA, es rica en xxx y sus hebras presentan una importante asimetría entre purinas y pirimidinas. El minisatélite MsH42 consta de 36 repeticiones de decámeros y nonámeros, siendo la unidad más abundante xxx con 14 repeticiones, presentando otras de sus repeticiones (xxx, xxx y xxx) pequeños cambios en la composición de bases. El nonámero más abundante es xxx, otros seis nonámeros tienen la secuencia xxx como motivo común (D puede ser según la unidad repetitiva G, T o A). El minisatélite MsH42 presenta una duplicación interna de 11 repeticiones, la cual da lugar a una agrupación triplicada exactamente en las repeticiones 7-11, 18-22 y 29-33. Esta simetría interna hace imposible determinar el tramo implicado en la duplicación. Flanqueando a la secuencia minisatélite hay dos secuencias Chi (xxx). Al principio del minisatélite hay una secuencia similar a Chi y, a ambos lados del minisatélite, dos secuencias (xxx y xxx, respectivamente) descritas como señales de recombinación en uniones VDJ de los genes de las inmunoglobulinas. Por otra parte, el propio minisatélite guarda una gran similitud con secuencias de DNA que están relacionadas con la recombinación de cambio de clase que tiene lugar en los genes de las inmunoglobulinas.

Figura 7

Organización interna del fragmento H42

A) Esquema del fragmento H42 que muestra la localización de los cebadores P1 y P2 empleados en las reacciones de PCR. El rectángulo de color verde representa la secuencia minisatélite MsH42. E, EcoRI; B, BglII; P, PstI y X, XbaI.

B) Secuencia de una parte del fragmento H42 que contiene al minisatélite MsH42.

Las unidades repetitivas del minisatélite MsH42 aparecen en los colores rojo, azul y verde. En negrita se muestran las señales de recombinación descritas en uniones VDJ de los genes de las inmunoglobulinas. Las secuencias Chi que flanquean al minisatélite se encuentran resaltadas en negrita y cursiva.

Además, indicamos en cursiva con doble subrayado una secuencia similar a Chi.

Las dianas de restricción del enzima PstI están subrayadas. La distancia entre dos puntos equivale a 50 nucleótidos. Las flechas rojas señalan dos fragmentos de 11 repeticiones dentro del minisatélite que son idénticos.

En los primeros estudios sobre el polimorfismo de esta secuencia minisatélite, la hibridación de DNAs genómicos humanos digeridos con el enzima BglII, usando una sonda del fragmento PstI de la secuencia H42 (862 pb), que contiene el minisatélite MsH42 (ver Figura 7A), puso de manifiesto la existencia de dos bandas de 1.3 Kb y 1.2 Kb. El análisis de esos DNAs genómicos mediante PCR utilizando los cebadores P1 y P2 (Figura 7A) mostró que las bandas de 1.3 Kb y 1.2 Kb se correspondían con un fragmento de 585 pb (alelo largo), cuya secuencia era la conocida para el fragmento H42, y otro de 480 pb (alelo corto), respectivamente. Por tanto, la diferencia de tamaño detectada entre ambas amplificaciones era equivalente a la diferencia entre las bandas de hibridación. La comparación de las secuencias de los fragmentos de 585 pb y 480 pb puso de manifiesto, que la diferencia de 105 pb se debía a una delección de 11 unidades repetitivas, pertenecientes a la zona de simetría interna que presenta el alelo largo. La herencia de las variantes alélicas detectadas es mendeliana simple de tipo codominante. La organización de repeticiones de ambos alelos se muestra en la Figura 8. En definitiva, MsH42 es un minisatélite de pequeño tamaño, que parece ser poco polimórfico.

Figura 8

Organización interna del minisatélite MsH42 para el alelo largo (L) y el alelo corto (S)

Las cajas coloreadas representan las distintas variantes de unidades repetidas presentes en este locus, cuya secuencia de nucleótidos se indica en la parte inferior. El alelo largo del minisatélite MsH42 es capaz de sufrir deslizamiento durante la replicación en reacciones de PCR, generando el producto esperado de 585 pb, un fragmento de 480 pb, cuya secuencia es idéntica a la del alelo corto y además otras bandas adicionales, cuya secuenciación puso de manifiesto la existencia de delecciones con respecto al alelo largo. Por el contrario, al amplificar el alelo corto no se detectaron fragmentos adicionales de intensidad relevante, en comparación con lo observado con el alelo largo, sugiriendo que ambos alelos pueden tener distinta capacidad para sufrir este tipo de procesos. Por tanto, la zona duplicada en el alelo largo del

minisatélite parece ser importante en la capacidad diferencial de ambos alelos para generar, *in vitro*, estructuras de cadena sencilla.

Además, se llevaron a cabo en nuestro laboratorio experimentos de cambio de movilidad en geles de poliacrilamida (*band-shifting*) incubando con extractos de proteínas nucleares de testículo de ratón y de células humanas NC-37, sondas obtenidas mediante la digestión con DdeI del producto de PCR del alelo largo. Estos experimentos pusieron de manifiesto la existencia de interacciones proteicas específicas con las sondas del locus MsH42 empleadas. En el caso de una de las sondas, las interacciones proteicas detectadas originaban bandas retardadas diferentes en presencia del extracto de testículo de ratón con respecto al extracto de las células NC-37. Esto sugería que diferentes proteínas en ambos extractos se unían específicamente a un fragmento del minisatélite MsH42.

Las características del minisatélite nos llevaron a investigar si la región MsH42, que incluye al minisatélite y las secuencias flanqueantes comprendidas entre los puntos PstI de la secuencia H42 (ver Figura 7A), era capaz de promover recombinación homóloga. Esto se ensayó en un sistema plasmídico que permitía detectar la existencia de recombinación intramolecular homóloga, comprobándose que la región MsH42 estimula de manera importante la recombinación homóloga intramolecular con respecto a una secuencia control, en presencia del extracto nuclear de testículo de ratón, no produciéndose al utilizar extractos nucleares de hígado de ratón y de células humanas NC-37. El análisis de los productos de los entrecruzamientos recuperados indicaba una alta frecuencia de entrecruzamiento igual (80%). Además, la secuenciación de algunos de los recombinantes surgidos por entrecruzamiento desigual, en los que el minisatélite se acortaba, sugería la posibilidad de que la zona de la tercera repetición del minisatélite participase en el inicio o resolución de los entrecruzamientos.

Discusión

En el presente trabajo de Tesis Doctoral hemos llevado a cabo un análisis molecular del locus MsH42, que nos ha permitido profundizar en el conocimiento de esta región del genoma humano con estructura de minisatélite.

En primer lugar, el estudio poblacional realizado nos ha permitido aislar y caracterizar un nuevo alelo del locus MsH42, que denominamos alelo mediano. Así, en la población gallega el alelo largo es el más abundante (83.4%), mientras que el alelo corto (16.1%) y el alelo mediano (0.5%) están menos representados, encontrándose las frecuencias de estos tres alelos en equilibrio Hardy-Weinberg. Por lo tanto, nuestros datos indican que el minisatélite MsH42 no pertenece al grupo de los minisatélites hipervariables, que ha sido objeto de amplio estudio en los últimos años, confirmando que se trata de un minisatélite poco polimórfico.

Anteriormente, demostramos que el minisatélite MsH42 es capaz de sufrir *slippage in vitro*. Los datos obtenidos en este trabajo muestran que los tres alelos del minisatélite son capaces de generar productos secundarios de amplificación durante la PCR, mediante *slippage*. Sin embargo, los alelos mediano y corto muestran una menor tendencia a sufrir este proceso que el alelo largo.

Dado que los tres alelos presentan los mismos tipos de repeticiones, es posible que las deleciones de 57 y 105 xxx, presentes en los alelos mediano y corto respecto del alelo largo, provoquen la atenuación de este proceso en ambos alelos, al limitar las posibilidades de que sucedan emparejamientos inexactos entre bloques de repeticiones localizados en diferentes posiciones de ambas hebras.

Para investigar la posible función biológica de la región MsH42, realizamos previamente en nuestro laboratorio experimentos que pusieron de manifiesto que el alelo largo de la región MsH42 potencia fuertemente la recombinación homóloga *in vitro*, en presencia de extracto de testículo de ratón. En el presente trabajo hemos realizado un análisis comparativo de la capacidad recombinatoria de los 3 alelos del locus MsH42. Nuestros resultados demostraron que el alelo largo presenta una mayor capacidad para estimular la recombinación que los alelos mediano y corto. Dado que las secuencias que flanquean al minisatélite MsH42 son idénticas en los tres alelos, las diferencias observadas en la potenciación de la recombinación entre dichos alelos deben estar relacionadas de algún modo con la organización de la zona repetitiva. Un factor que podría influir en estas diferencias podría ser el tamaño del minisatélite.

De hecho, se conocen minisatélites hipervariables, como CEB.1, B6,7 y xxx, en los que las tasas de mutación debidas a procesos recombinatorios en línea germinal se incrementan con el tamaño del

minisatélite. Sin embargo, tal relación no se ha observado al estudiar alelos pertenecientes a los loci minisatélite MS32 y MS205.

En nuestro caso, el hecho de que los alelos mediano y corto de la región MsH42 muestren similar potencial recombinatorio sugiere que el tamaño del minisatélite no es un factor determinante, ya que ambos se diferencian entre sí en una longitud semejante a la diferencia que hay entre el alelo largo y el mediano. Por otra parte, la mayor capacidad que presenta el alelo largo para sufrir slippage sugiere que éste puede presentar una mayor facilidad para generar estructuras de cadena sencilla, que podrían incrementar su capacidad recombinatoria frente a los otros alelos del minisatélite.

En la capacidad recombinogénica de la región MsH42 podrían influir, además del propio minisatélite, las secuencias de DNA inmediatamente adyacentes al mismo. En este sentido, los experimentos realizados con el alelo largo sin secuencias flanqueantes (plásmido xxx) revelaron un descenso en la capacidad recombinatoria del minisatélite con respecto a la secuencia utilizada como control. Esto podría deberse al menor tamaño de los fragmentos homólogos (xxx) entre los que sucede la recombinación, al haber eliminado las secuencias que flanquean al minisatélite. Dicha homología se encontraría en el límite mínimo requerido para una recombinación meiótica eficaz, que ha sido establecido entre 337 y 456 xxx en humanos. Además, se sabe que la tasa de recombinación homóloga aumenta proporcionalmente con la longitud de la homología existente entre las secuencias participantes. Sin embargo, los experimentos de recombinación realizados con los dos plásmidos empleados como control (xxx y xxx) muestran que tal diferencia de tamaño no es suficiente para explicar el descenso en potenciación de la recombinación mostrado por xxx. En consecuencia, nuestros datos sugieren que las secuencias que flanquean a MsH42 son importantes para la capacidad recombinatoria in vitro de la región del minisatélite. En relación a esto, otros autores han sugerido la influencia de las secuencias inmediatamente adyacentes a los minisatélites MS31, MS32, MS205, xxx y CEB,1 en su potencial recombinatorio. Concretamente, se ha observado la existencia de polimorfismos nucleotídicos en el DNA flanqueante xxx de los minisatélites MS32 y xxx, que tienen relación directa con la tasa de mutación detectada en esos loci como consecuencia de procesos recombinatorios.

Es interesante que, en nuestros experimentos, hayamos obtenido una elevada frecuencia de entrecruzamientos iguales con los tres alelos de la región MsH42 (73.1%-77.8%), a pesar de las posibilidades que existen de que ambas copias del minisatélite se alineen incorrectamente. Sin embargo, la eliminación de las secuencias flanqueantes del alelo largo de la región MsH42 (plásmido xxx) mostraron un fuerte descenso en la frecuencia de entrecruzamientos iguales, desde el 77.8% hasta un 31.4%.

La comparación entre las frecuencias de entrecruzamientos iguales y desiguales, que se indican en la Tabla 10, pone de manifiesto que la presencia de las secuencias flanqueantes produce un fuerte incremento en la frecuencia de entrecruzamientos iguales (xxx veces para los alelos mediano y corto y xxx veces para el alelo largo). Por el contrario, todos los sustratos plasmídicos de recombinación producen una frecuencia de entrecruzamientos desiguales similar, independientemente de si las secuencias flanqueantes están presentes o no. Estos datos sugieren que el DNA no repetitivo que flanquea al minisatélite pudiera facilitar también un alineamiento correcto entre ambas copias de la región MsH42. Esto reduciría los posibles errores de emparejamiento entre repeticiones que tendrían lugar en el minisatélite, favoreciendo de esta forma el mantenimiento de la organización del minisatélite después del entrecruzamiento. Otros autores también han sugerido que las secuencias adyacentes a algunos minisatélites facilitan el emparejamiento correcto entre las secuencias homólogas, para explicar la producción, superior a la esperada para este tipo de secuencias, de entrecruzamientos de tipo igual durante la recombinación meiótica.

Frecuencias de entrecruzamientos iguales y desiguales producidas por los diferentes sustratos plasmídicos de recombinación

Las fracciones de entrecruzamientos (iguales o desiguales) expresan la relación entre cada tipo de entrecruzamiento y los entrecruzamientos totales que se detectaron para cada sustrato plasmídico de recombinación.

Las frecuencias de entrecruzamientos (iguales o desiguales) fueron obtenidas multiplicando la media de las frecuencias de recombinación obtenidas con cada sustrato plasmídico por la fracción de

entrecruzamientos iguales o desiguales. Esta tabla ha sido elaborada utilizando los datos mostrados en la Tabla 8.

Otro argumento que apoya la posible función recombinogénica de las secuencias no repetitivas que flanquean a algunos minisatélites, es el sesgo observado en la localización de los entrecruzamientos hacia uno de los extremos del minisatélite (polaridad recombinatoria) en diferentes loci de este tipo). Esto sugiere que dichas secuencias flanqueantes pueden ser lugares de control de la capacidad recombinatoria del minisatélite, así como posibles sitios donde la recombinación se inicie.

Los productos de recombinación obtenidos a partir del plásmido xxx (región MsH42 del alelo largo), en los que el minisatélite se acorta, también presentan polaridad recombinatoria, ya que el punto del entrecruzamiento se encuentra localizado dentro de las primeras 5 repeticiones en 6 de 7 recombinantes analizados. No obstante, en los recombinantes obtenidos a partir de los plásmidos xxx (alelo mediano) y xxx (alelo corto) no se observa una clara polaridad en la localización de los entrecruzamientos hacia el extremo xxx del minisatélite. Puesto que las secuencias flanqueantes son idénticas en los tres alelos, estos datos sugieren que la organización interna del minisatélite también afecta a la posición en la cual tienen lugar los entrecruzamientos, ya sea como punto de iniciación o de resolución, dado que solamente en los recombinantes del alelo largo se detecta una marcada tendencia hacia la zona de la tercera repetición. Por otra parte, los productos de recombinación del plásmido xxx (alelo largo sin secuencias flanqueantes) presentan una tendencia bastante errática en la distribución de los entrecruzamientos. Estos datos indican que las secuencias adyacentes al minisatélite influyen en la localización del entrecruzamiento. En consecuencia, nuestros datos sugieren que tanto las secuencias inmediatamente adyacentes al minisatélite, como la propia organización del mismo, pueden influir en el proceso recombinatorio en nuestro sistema experimental *in vitro*.

El estudio de 5 recombinantes de cada uno de los alelos, en los que no observamos variaciones en el tamaño del minisatélite, demostró que no se habían producido alteraciones ni en el minisatélite ni en las secuencias flanqueantes, corroborando que habían sido generados mediante entrecruzamientos de tipo igual. Sin embargo, no se puede descartar totalmente que algunos de los recombinantes clasificados como producto de un entrecruzamiento igual, presenten alteraciones en la organización del minisatélite. Con respecto a los recombinantes en los que sí detectamos variaciones de tamaño, estudiamos aquellos que sufrieron un acortamiento del minisatélite, debido a que previamente, estudiando recombinantes generados por el alelo largo de la región MsH42, habíamos observado que los entrecruzamientos tenían lugar en el entorno de la tercera repetición. La generación de tales recombinantes podría ser interpretada en el contexto del modelo de hibridación de cadena sencilla. Sin embargo, aunque algunos pudieran haber sido originados por este proceso, parece improbable que mediante este mecanismo se obtuviesen las elevadas frecuencias de entrecruzamiento igual que hemos detectado, dado que al tratarse de una secuencia repetitiva se producirían hibridaciones inexactas que generarían variaciones en la longitud del minisatélite.

Además, este modelo de recombinación favorecería la aparición de contracciones del minisatélite sobre las expansiones, lo cual no concuerda con nuestros datos que indican que el porcentaje de contracciones del minisatélite iguala aproximadamente al de las expansiones detectadas (datos no mostrados). La generación de la mayoría de los recombinantes que se acortan podría ser fácilmente explicada mediante un entrecruzamiento desigual. No obstante, para explicar la generación de los recombinantes que presentan reorganizaciones complejas con duplicaciones y deleciones, como sucede en los recombinantes número 6, 12 y 15 del alelo largo (Figura 33), se necesitarían varios entrecruzamientos de tipo desigual consecutivos (5 en el caso del recombinante número 15), lo cual es poco probable. Estas reorganizaciones complejas podrían explicarse si durante la síntesis reparadora se produjesen sucesivas disociaciones e invasiones de la cadena de nueva síntesis sobre posiciones diferentes de la hebra molde, tal y como propone el modelo recombinatorio de hibridación de cadena dependiente de síntesis o SDSA (Synthesis- Dependent Strand Annealing) propuesto por Nassif et al. en 1994, y modificado por Pâques et al. en 1998 para explicar expansiones y contracciones de repeticiones en tándem, inducidas por la reparación de DSBs en levadura. Este modelo ya ha sido utilizado para explicar las reorganizaciones complejas observadas durante la recombinación en meiosis en otros minisatélites humanos, como es el caso del locus xxx. Sin embargo, esta no es la única forma posible de explicar tales fenómenos; también podrían explicarse mediante uno o más procesos de slippage durante la síntesis reparadora. Este tipo de eventos han sido utilizados para explicar la generación de mutantes durante la meiosis en el minisatélite CEB1, al ser insertado en el genoma de *Saccharomyces cerevisiae*. A este respecto, se ha estimado que durante la síntesis reparadora, que tiene lugar en la recombinación entre secuencias de DNA

microsatélite, ocurren procesos de slippage con una frecuencia 800 veces superior a la de estos eventos durante la replicación en fase S del ciclo celular. Por consiguiente, una secuencia repetida en tándem podría ser muy estable durante la replicación, como sucede con el minisatélite MsH42 y, sin embargo, sufrir slippage durante la reparación del DNA que tiene lugar en recombinación. De hecho, existen minisatélites que son bastante estables en mitosis y, sin embargo, presentan una elevada inestabilidad en meiosis. Según esto, no parece probable que las DNA polimerasas no específicas de recombinación sean responsables de tal inestabilidad. Así, se ha sugerido que el slippage ocurre, probablemente, cuando las DNA polimerasas específicas de reparación corrigen el DNA heterodúplex generado durante la recombinación en los loci minisatélite. Esta hipótesis es congruente con los resultados obtenidos por Ramachandra & Rao (1994), que han mostrado que la DNA polimerasa xxx es responsable de la alta tasa de reparación sufrida por DNA de tipo minisatélite durante la meiosis en rata. Por tanto, considerando que en nuestro sistema sólo hemos detectado recombinantes con reorganizaciones complejas en experimentos en los que hemos empleado el alelo largo del minisatélite, es posible que este hecho guarde relación con la mayor capacidad para sufrir slippage mostrada por este alelo de MsH42 con respecto a los alelos mediano y corto.

Debido a que las secuencias que flanquean a MsH42 influyen en el proceso recombinatorio en nuestro sistema experimental, nos planteamos la posibilidad de que éstas pudieran actuar como lugar de inicio de la recombinación. En un estudio comparativo de los loci minisatélite MS31, MS32 y CEB1 para investigar la existencia de características comunes en las secuencias adyacentes a estos minisatélites, que pudiesen condicionar su potencial recombinatorio, se observó que éste no está controlado por secuencias específicas situadas en el DNA que flanquea al minisatélite.

De manera similar, los DSBs generados durante la meiosis en levadura, los cuales actúan como iniciadores de la recombinación homóloga, generalmente no ocurren en una secuencia específica. Entonces, cómo podrían las secuencias que flanquean al minisatélite influir sobre el proceso recombinatorio en nuestro sistema?. Suponiendo que el minisatélite fuese un lugar de inicio de la recombinación, se podría especular con la posibilidad de que la secuencia flanqueante xxx pudiera favorecer la acción de una endonucleasa que efectuase un corte de doble cadena en las primeras repeticiones de MsH42, como ha sido sugerido para otros minisatélites. Esto explicaría el importante descenso observado en la potenciación de la recombinación al eliminar las secuencias flanqueantes del alelo largo. No obstante, esta hipótesis no sirve para explicar el fuerte descenso en la potenciación de la recombinación observado también con los alelos mediano y corto de la región MsH42, en donde si están presentes las secuencias flanqueantes. Otra posibilidad podría ser que la recombinación se iniciase fuera del minisatélite, en alguna de las secuencias flanqueantes. Entonces, en nuestro caso sería posible que la migración de la unión de Holliday generada se viese dificultada por estructuras secundarias generadas dentro del minisatélite, lo cual podría desencadenar la resolución del entrecruzamiento en esa zona. En ambos supuestos, la organización interna del minisatélite también influiría en el proceso recombinatorio, mediante su mayor o menor tendencia a generar dichas estructuras secundarias. De todos modos, los datos de que disponemos son insuficientes para poder establecer si el inicio de la recombinación ocurre fuera o dentro del minisatélite. Mosig propuso, en 1998, que varias rutas recombinatorias pueden coexistir y solaparse. Si analizamos las frecuencias de entrecruzamientos iguales y desiguales, obtenidas en nuestros experimentos de recombinación (Tabla 10), podemos comprobar que ambos parámetros se comportan de modo diferente ante la presencia o la ausencia de las secuencias que flanquean al minisatélite. Así, la generación de entrecruzamientos iguales se ve muy favorecida por la presencia de dichas secuencias, mientras que la frecuencia de entrecruzamientos desiguales no se ve afectada de modo importante por este factor. Esto nos lleva a proponer la existencia de dos rutas bioquímicas que actúan en nuestro sistema para generar los diversos productos de recombinación obtenidos.

En la primera ruta, las uniones de Holliday serían resueltas dentro del DNA minisatélite, como ha sido propuesto en un modelo previo. Según esto, partiendo de un alineamiento homólogo exacto entre ambas copias homólogas, el DNA flanqueante xxx estimularía el inicio de la recombinación y las uniones de Holliday migrarían desde dicho punto de inicio hasta el interior del minisatélite para ser resueltas, generando recombinantes mediante entrecruzamientos de tipo igual. Esto concuerda con las elevadas tasas de entrecruzamiento igual que se obtienen siempre que las secuencias que flanquean a MsH42 están presentes, ajustándose esta ruta recombinatoria aproximadamente al 75% de los recombinantes obtenidos. Esto se debe a que tras el DSB inicial en el DNA flanqueante, la degradación exonucleásica de ambos extremos xxx generaría un extremo xxx de secuencia no repetitiva, que dará lugar a una hibridación muy precisa sobre el dúplex homólogo. La segunda ruta recombinatoria utilizaría la hibridación de cadena dependiente de síntesis (SDSA) y originaría principalmente entrecruzamientos de tipo desigual. Dicha

ruta no se vería afectada por la presencia del DNA flanqueante, por lo que probablemente refleja la reparación de DSBs que tienen lugar dentro del minisatélite. Esto es lógico ya que si el DSB se produce dentro de Msh42, entonces el extremo xxx de cadena sencilla invasor contendría un fragmento de tamaño variable de secuencia minisatélite, lo cual probablemente hará más imprecisa la invasión del dúplex homólogo, generando entrecruzamientos desiguales. En la Figura 41 proponemos un modelo que explica, siguiendo esta segunda ruta, la generación de los recombinantes con acortamientos o expansiones del minisatélite, siendo ambos sucesos igualmente probables. El mecanismo que proponemos se basa fundamentalmente en el modelo de reparación de rotura de doble cadena (Szostak et al., 1983), asumiendo algunas características del modelo SDSA que explica variaciones en el tamaño del minisatélite, compatibles con la producción de entrecruzamientos. Posteriormente, durante la síntesis reparadora se producen fenómenos de slippage que, tras la resolución de los entrecruzamientos, darán lugar a recombinantes con acortamientos y expansiones de la secuencia repetitiva. La generación de recombinantes complejos, como el número 15 de la Figura 33, sería fácilmente explicable utilizando este mismo modelo de recombinación, mediante varias etapas del mismo proceso (Figura 42). Así, varios eventos de slippage aconteciendo en la cadena de nueva síntesis y en la cadena molde durante la síntesis reparadora, producirán duplicaciones y deleciones, respectivamente, en la organización del minisatélite, generando de dicha forma los recombinantes complejos.

Figura 41

Modelo de recombinación que explica la generación de los recombinantes con variaciones en el minisatélite, partiendo de un alineamiento perfecto de ambas copias homólogas. Se produce un corte de doble cadena en uno de los dúplex, indicado con puntas de flecha de color negro, que hemos situado entre las repeticiones 3 y 4. La degradación de los extremos xxx deja extremos xxx de cadena sencilla y uno de ellos invade el dúplex homólogo, dando lugar a una unión de Holliday. Slippage en la cadena molde que producirá una deleción en la hebra de nueva síntesis. El bucle de cadena sencilla (color negro) será eliminado por los sistemas de reparación, capaces de corregir bucles grandes de DNA. Slippage en la cadena de nueva síntesis, dando lugar a una duplicación en el minisatélite. El corte de la hebra molde (punta de flecha negra) permite la extensión del bucle que será utilizado para completar la otra hebra, dando lugar a una duplicación directa dentro del minisatélite (flechas huecas). En ambos casos la resolución de las dos uniones de Holliday genera dos productos de recombinación, tanto en el caso del entrecruzamiento como en el de la conversión génica, sin embargo nuestro sistema de recombinación *in vitro* solamente detecta los originados por entrecruzamiento.

Figura 42

Modelo de recombinación que explica, partiendo de un alineamiento exacto de ambos dúplex de DNA, la generación de las reorganizaciones complejas observadas en el recombinante número 15 de la Figura 33, generado a partir del alelo largo de Msh42. Sólo se muestra el dúplex sobre el cual se produce el corte de doble cadena (puntas de flecha en negro), que hemos situado entre las repeticiones 3 y 4. La degradación de los extremos xxx deja extremos xxx de cadena sencilla. Uno de los extremos de cadena sencilla invade el dúplex homólogo, produciendo el desplazamiento de una de las hebras y dando lugar a una unión de Holliday. Sucesivos eventos de slippage tanto en la hebra molde como en la hebra de nueva síntesis. El bucle de cadena sencilla representado en color negro será eliminado por los sistemas de reparación capaces de corregir bucles grandes de DNA. Se forma la segunda unión de Holliday. La resolución de ambas uniones de Holliday genera los productos de recombinación.

Los procesos recombinatorios que detectamos en nuestro sistema *in vitro*, al igual que los que tienen lugar *in vivo*, requieren la interacción de proteínas nucleares. De modo que nos planteamos estudiar las interacciones proteicas que tienen lugar con el minisatélite Msh42. En el presente trabajo, hemos observado la existencia de proteínas en extractos de testículo e hígado de rata, que interaccionan de modo específico con sondas que contienen diferentes grupos de unidades repetitivas del minisatélite Msh42. Sin embargo, no se han detectado interacciones proteicas claramente específicas al utilizar el extracto de cerebro. La explicación más evidente para este hecho es que no existan proteínas en ese extracto que reconozcan específicamente a Msh42. También pudiera suceder que dichas proteínas existan, pero que las condiciones de reacción utilizadas en estos experimentos no fuesen las adecuadas para detectarlas. Una tercera posibilidad podría ser que algunas bandas detectadas con el extracto de cerebro fuesen realmente dos bandas muy próximas, generadas por dos proteínas diferentes que se unen a la sonda. Si sólo una de dichas proteínas interacciona específicamente con la sonda, esta interacción no podría ser detectada claramente, pues al añadir competidores inespecíficos a la reacción observaríamos un fuerte descenso en la intensidad de la banda.

Resulta interesante que las sondas BS1, BS2 y BS3 con el extracto de hígado muestren una banda de interacción específica muy similar. Esto sugiere que la misma proteína se une a dichas sondas, indicando que el minisatélite puede contener varios lugares de unión para esta proteína nuclear hepática. Es notable que al utilizar la sonda BS4 no se detecte la interacción que observamos con la sonda BS3, ya que ambas sondas se diferencian únicamente en que la sonda BS4 no presenta una unidad repetitiva de tipo C, que sí está presente en la sonda BS3. Esto indica que la existencia de dicha unidad repetitiva en la sonda BS3 es importante para que se establezca la interacción proteica, aunque no sabemos si la eliminación de otra unidad repetitiva distinta a ésta provocaría el mismo efecto. Es destacable el hecho de que existan proteínas en el extracto de testículo que interactúen específicamente con la sonda BS1, puesto que dicha sonda contiene el entorno de la tercera repetición de MsH42, en donde se producen los entrecruzamientos en casi todos los recombinantes generados por el alelo largo que hemos analizado. Por otra parte, es cierto que con este extracto también hemos detectado interacciones proteicas específicas con el resto de las sondas empleadas en este estudio.

Es muy interesante que el patrón de interacciones proteicas específicas que observamos al utilizar el extracto de testículo sea claramente diferente del observado en presencia de los extractos somáticos (hígado y cerebro), confirmando los datos obtenidos anteriormente al utilizar la porción central del minisatélite como sonda. Otros loci minisatélite humanos como MS32, MS205, CEB1 y B6.7, cuya inestabilidad está prácticamente restringida a procesos recombinatorios que tienen lugar en meiosis, han mostrado un comportamiento diferente, respecto a la recombinación, en línea germinal y en tejidos somáticos. Por lo tanto, es lógico pensar que esto implique diferentes interacciones proteicas en un tejido de origen somático con respecto a las que puedan existir en un tejido de origen germinal.

Por su parte, los experimentos de footprinting demostraron la existencia de zonas protegidas tanto en las secuencias no repetitivas de la región MsH42 que flanquean al minisatélite, como dentro del minisatélite (en las inmediaciones de la tercera repetición), al emplear extractos de origen somático (hígado y cerebro). Es posible que la zona protegida que observamos en el minisatélite esté generada por la misma proteína que interactúa con la sonda BS1 en los experimentos de band-shifting en los que empleamos extracto de hígado. Sorprendentemente, la utilización de extractos de testículo de rata o de ratón en los experimentos de footprinting no puso de manifiesto la existencia de ninguna zona protegida ni dentro del minisatélite ni en las secuencias flanqueantes. Este resultado se contradice con los datos de los experimentos de band-shifting del presente estudio, los cuales muestran interacciones específicas con diferentes zonas del minisatélite al emplear el extracto de testículo de rata. La razón de tal discrepancia podría ser que las proteínas responsables de tales interacciones tuviesen una concentración muy reducida en el extracto proteico nuclear, de manera que la existencia de un reducido número de moléculas de la sonda que tuvieran unida a la proteína harían indetectable dicha interacción mediante protección contra DNasa I. También podría suceder que las condiciones empleadas en los experimentos de footprinting no fuesen las más adecuadas para la detección de esas proteínas, presentes en el extracto de testículo.

Una tercera posibilidad es que no existan proteínas en el extracto nuclear de testículo que reconozcan a la sonda. Sin embargo, esto es poco probable porque sabemos que el minisatélite MsH42 es recombinogénico *in vitro*, lo cual requiere la interacción de proteínas nucleares con dicha secuencia y además hemos observado, mediante bandshifting, la existencia de interacciones proteicas específicas con varias sondas que contienen diferentes zonas de la región MsH42.

Además, obtuvimos resultados interesantes al emplear un extracto proteico nuclear obtenido a partir de testículos de ratones deficientes en el gen *Dmc1*. Dicho gen es un homólogo eucariótico del gen *recAde* procariotas, que se expresa específicamente durante la meiosis. La falta del gen *Dmc1* produce en el testículo del ratón un bloqueo de la meiosis en el estadio de zigoteno, seguido de apoptosis. Los experimentos realizados con este extracto muestran que el patrón de zonas protegidas que se observa es similar al producido por los extractos obtenidos a partir de tejidos de origen somático, no detectándose tales interacciones al emplear extractos nucleares de testículos de ratones salvajes para el gen *Dmc1*. Esto parece indicar que en este extracto existen proteínas que protegen de la acción de la DNasa I a las mismas secuencias que cuando empleamos extractos somáticos. Esto puede deberse, entre otras posibles causas, al aumento en la proporción de células somáticas en este tejido con respecto a la existente en un testículo normal, producido como consecuencia del bloqueo de la meiosis que tiene lugar en los testículos de ratones deficientes en el gen *Dmc1*.

La existencia de proteínas nucleares en los extractos somáticos que interactúan específicamente con diferentes zonas de la región MsH42 del alelo largo, según lo observado mediante band-shifting y

footprinting, nos llevó a plantearnos si dichas proteínas podrían afectar o no a su capacidad recombinogénica *in vitro*, ya que dicha capacidad fue detectada empleando extractos de origen germinal. Para investigar este aspecto realizamos ensayos de recombinación con el alelo largo de la región MsH42, añadiendo diferentes cantidades de extractos somáticos (hígado o cerebro de rata) a la reacción de recombinación, que contiene extracto de testículo. Los resultados obtenidos pusieron de manifiesto que la adición de extractos somáticos provoca un fuerte descenso en la tasa de potenciación de la recombinación. Esto se debe al importante ascenso en la frecuencia de recombinación del plásmido control (xxx), que llega a ser 15.2 veces superior al añadir el extracto de hígado y 9.5 veces superior cuando añadimos el extracto de cerebro, mientras que la frecuencia recombinatoria de la región MsH42 del alelo largo aumenta 1.6 veces con el extracto de hígado y prácticamente no varía con el extracto de cerebro. Es importante indicar que los DSBs potencian por sí solos la recombinación y, por ello, cabe esperar que las elevadas actividades nucleásicas que aportan los extractos somáticos a la reacción en nuestro sistema experimental, produzcan un incremento en las frecuencias de recombinación obtenidas con ambos sustratos plasmídicos.

Esto explicaría los fuertes ascensos en la frecuencia de recombinación de la secuencia control con un extracto de actividad nucleásica elevada como el de hígado, mientras que con el extracto de cerebro, de menor actividad nucleásica, el incremento que se produce es menor. Sin embargo, tal explicación no puede justificar que la frecuencia de recombinación de la secuencia control se incremente de 9 a 10 veces más que la de la secuencia minisatélite. En consecuencia, es posible que la recombinación homóloga intramolecular se encuentre dificultada en la región del minisatélite en comparación con la secuencia control. Dicha hipótesis explicaría por qué la región MsH42 del alelo largo ha demostrado ser fuertemente recombinogénica en presencia de extracto nuclear de testículo, mientras que no promueve dicho proceso al emplear extractos somáticos como los de hígado de ratón y de células humanas NC-37. Por consiguiente, es posible que las interacciones proteicas detectadas mediante band-shifting y las zonas protegidas observadas en los experimentos de footprinting, al emplear extractos somáticos, sean originadas por proteínas de dichos extractos que disminuyan, de forma directa o indirecta, el potencial recombinatorio de la región del minisatélite en nuestro sistema *in vitro*. En este sentido, otros autores han sugerido la existencia de proteínas que reprimen la capacidad recombinogénica de secuencias de DNA *in vitro* (Edelmann et al., 1989) e *in vivo*.

Existen diferentes puntos de vista en relación a las condiciones que precisa una región determinada del genoma para ser un punto caliente de recombinación. Actualmente, se considera que un factor importante es que estas zonas presenten una estructura cromatínica accesible que facilite la generación de DSBs que estimularían la existencia de eventos recombinatorios. Estas estructuras cromatínicas abiertas podrían facilitar, además de la recombinación, procesos como la replicación o la transcripción, favoreciendo en este último la accesibilidad de la maquinaria transcripcional. En este sentido, se han observado evidencias en varios organismos de que recombinación y transcripción son procesos relacionados, no sólo en lo que respecta a los mecanismos que utilizan, sino también en lo referente a los lugares del genoma en que se manifiestan. Así, teniendo en cuenta que el minisatélite MsH42 es recombinogénico *in vitro* y que se encuentra en un intrón del gen Q9ULM1, es tentador especular con la posibilidad de que dicha capacidad recombinogénica pudiera reflejar una implicación en los procesos de control transcripcional de dicho gen. En este sentido, otros minisatélites han demostrado participar en diferentes procesos relacionados con la expresión génica. Así, el minisatélite INS localizado en la región promotora del gen de la insulina humana, influye en su transcripción. Otros minisatélites, situados dentro de intrones o en el límite entre intrón y exón, interfieren con el proceso de corte y empalme del RNA, como sucede en un transcrito inducido por interferón o en el gen que codifica para la cistationina xxx, entre otros.

Además, muchas secuencias repetitivas, como el minisatélite INS o el DNA repetitivo telomérico, son capaces de formar estructuras de cadena sencilla con patrones de plegamiento simples o complejos, originando estructuras con dobles plegamientos, cuartetos-G o motivos-i en parejas C-C, que son estables en condiciones fisiológicas gracias a emparejamientos de bases especiales y a plegamientos de las hebras del DNA. Estos autores sugieren que la formación de tales estructuras inusuales proporciona un mecanismo de desenrollamiento de la doble hélice que puede ser ventajoso durante la transcripción, además de proporcionar motivos de reconocimiento de proteínas muy diferentes a la doble hélice de Watson-Crick. La formación de estructuras inusuales, como el DNA tetracatenario, está muy relacionada con los DNAs de cadena sencilla que contienen repeticiones cortas ricas en G como demostraron Sen & Gilbert (1988). En este sentido, la generación de estructuras de cadena sencilla en el minisatélite MsH42, que posee un 52.6% de guaninas, podría ser el primer paso para la aparición de estructuras secundarias, como las ya mencionadas, que pueden ser importantes en la recombinación o en la transcripción. Debido

a su proximidad respecto del telómero, incluso cabe la posibilidad de que tales estructuras pudieran participar en el reconocimiento homólogo que tiene lugar en meiosis.

NIVELL D'ESPECIALITZACIÓ INTERMEDI

NE 2

Textos

m00320	Manual
m00545	Manual
m00831	Article de revista mèdica
m00841	Article de revista mèdica

Text	m00320
Gènere textual	Manual
Referència	OLIVA, RAFAEL. <i>Genoma humano</i> . “Capítulo 5. El proyecto genoma”. Barcelona: Masson, cop., 1996. Pàg. 67-95.

EL PROYECTO GENOMA HUMANO

QUÉ ES EL PROYECTO GENOMA?

El Proyecto Genoma Humano es un esfuerzo internacional con los objetivos primarios de construir mapas físicos y genéticos del Genoma Humano (y de otros genomas modelo) y de secuenciar los 3.000 millones de nucleótidos que lo componen. El objetivo último de este proyecto es interpretar el significado, el funcionamiento, la regulación, la evolución y la variabilidad de esta secuencia.

El Proyecto Genoma se ha comparado con el esfuerzo del Renacimiento simbolizado por la obra vesaliana para describir la anatomía humana en su más mínimo detalle. Actualmente, proyectos de una envergadura similar son conocidos en otros campos del conocimiento, como física o astronomía, pero el Proyecto Genoma se trata del primer proyecto a gran escala de la biología, lo que ha resultado en cierto debate inicial acerca de su justificación. Actualmente nadie duda de que los resultados del Proyecto Genoma aportarán una obra de referencia para la biología y la medicina. La disponibilidad de esta información junto con las nuevas técnicas de análisis desarrolladas hacen prever una revolución en medicina y en biotecnología sin precedentes.

INICIO DEL PROYECTO GENOMA

En 1984 se reunieron en Alta (EE.UU.) diversos científicos con el objetivo de discutir la posibilidad de detectar directamente mutaciones del genoma con los métodos disponibles. La conclusión de esta reunión fue que esto no era posible a no ser que se pusiera en marcha un programa de gran envergadura y coste. Pero la primera propuesta formal para secuenciar en su totalidad el Genoma Humano se produjo en 1986, cuando Renato Dulbecco sugirió que ésta sería la mejor forma de comprender el cáncer. También en 1986 se reunieron 50 expertos en Santa Fe (EE.UU.) y concluyeron que secuenciar el Genoma Humano era posible y además deseable, pues no tan sólo permitiría comprender el cáncer, sino que también serviría de referencia para cualquier otro campo de la biología y la medicina. A partir de ese momento se han producido numerosas reuniones de expertos donde esta propuesta inicial para secuenciar el Genoma Humano ha adquirido el nombre de Proyecto Genoma Humano o simplemente Proyecto Genoma. También como consecuencia de estas reuniones se estimó que el Proyecto Genoma se podía completar en 15 años. James Watson propuso en el congreso Human Genome I celebrado en San Diego en 1989 que la fecha de inicio del Proyecto Genoma Humano fuera el 1 de octubre de 1990. La fecha de finalización previsible es, pues, el 1 de octubre de 2005 (fig., 5-1).

OBJETIVOS PROPIOS DEL PROYECTO GENOMA

El planteamiento del Proyecto Genoma fue posible gracias a un conjunto de técnicas previamente existentes que permiten estudiar los genes a nivel molecular, es decir, a las técnicas de ingeniería genética o técnicas propias de la genética molecular (cap., 4). Estas técnicas básicas de genética molecular permiten analizar uno o varios genes y determinar su secuencia y algunos aspectos de su función, pero son insuficientes para un análisis masivo de los genes, tal y como se propone en el Proyecto Genoma.

De esta forma surgió la necesidad de nuevas técnicas y estrategias que permitiesen incrementar la gama de bases de DNA analizables simultáneamente. De hecho, el desarrollo de nuevos métodos es uno de los objetivos primarios del Proyecto Genoma Humano (fig., 5-1).

Las técnicas que permiten el análisis de los cromosomas en su nivel más fino son las técnicas de secuenciación del DNA. La limitación más importante de estas técnicas es que sólo permiten la determinación de unas 400 a 1.000 bases a la vez (fig., 5-2). Por consiguiente, la determinación de una secuencia continua de zonas más amplias debe realizarse por reconstrucción a partir de pequeñas secuencias parciales. Para conocer el orden y la posición de las distintas secuencias parciales del DNA es muy importante el análisis del Genoma Humano a niveles de resolución bajos, pero que nos ofrezcan una visión de conjunto (fig., 5-2). Si establecemos una analogía entre la secuencia de bases del DNA y los árboles de un bosque, entonces podríamos decir que necesitamos tener una panorámica aérea del bosque para ubicar los árboles. El primer objetivo del Proyecto Genoma es la construcción de mapas físicos y genéticos de baja resolución para ubicar en fases sucesivas niveles de resolución crecientes que permitan llegar al mapa más detallado (la secuencia del DNA). Siguiendo con la analogía entre los mapas geográficos y los mapas genómicos, el mapa de más baja resolución posible del Genoma Humano sería la división natural del genoma en cromosomas (fig., 1-1), de la misma forma que el mapa geográfico de menor resolución podría ser la división de la tierra en continentes. Entre estos dos extremos de resolución (cromosomas y secuencia de bases del DNA) existen diversos niveles que constituyen piezas clave del Proyecto Genoma (fig., 1-2). Por lo tanto, otro de los objetivos del Proyecto Genoma es la construcción de mapas. Otro objetivo clave del Proyecto Genoma consiste en determinar la secuencia de las xxx bases que lo componen (fig., 5-1). Pero a diferencia de lo que algunas veces se ha dicho, el Proyecto Genoma no acaba con la mera determinación de su secuencia de bases, sino que se propone además interpretar la secuencia. Esto significa encontrar todos los genes y regiones reguladoras y averiguar cómo se interrelacionan todos los elementos que componen el Genoma Humano. Para ello será preciso desarrollar programas de ordenador que permitan la comparación y el análisis rápidos de las secuencias de DNA obtenidas.

Figura 5-1

Distribución de los distintos esfuerzos en el Proyecto Genoma

CRONOLOGÍA

Contando con la metodología existente al inicio del proyecto (1990) muy difícilmente se podrían haber conseguido los objetivos del proyecto en los 15 años de plazo fijado. Por lo tanto, uno de los objetivos iniciales ha sido el desarrollo de métodos que permitan en fases subsiguientes construir mapas y secuenciar el genoma mucho más rápidamente (fig., 5-1). A los 10 años desde el inicio del proyecto se espera haber completado ya todos los mapas del genoma. Finalmente se prevé la secuenciación masiva del resto del genoma en los últimos 5 años (fig., 5-1).

MÉTODOS APLICABLES AL ESTUDIO DEL GENOMA

Los métodos más elementales o base ya se han introducido en el capítulo 3. En esta sección se pretende describir las combinaciones o variantes de estos métodos aplicadas a la resolución de cada uno de los casos planteados en su análisis. La secuencia de objetivos que pretende conseguir el Proyecto Genoma está determinada y limitada por la metodología existente. En la figura 5-2 se resumen las técnicas que tienen una aplicación importante en el Proyecto Genoma.

Ya se ha mencionado que para el nivel más fino de análisis posible encontramos las técnicas de secuenciación del DNA, pero sólo permiten analizar pequeños fragmentos. Las diferentes técnicas de secuenciación del DNA se explican con detalle en el capítulo 9. En el otro extremo de resolución encontramos las técnicas citológicas (fig., 1-1) y de células somáticas. Para cubrir el hueco de tamaños analizables entre estos dos extremos a fin de ubicar las secuencias del DNA es posible utilizar diversas técnicas de corte de los cromosomas, separación de los fragmentos, clonación y detección (figura 5-2).

Hay que hacer especial mención de dos métodos que han resultado claves para cubrir por completo la gama de tamaños analizables: la electroforesis de campo pulsante (cap., 7; figs., 7-1 a 7-4), que permite separar fragmentos de 10 kb., a 10 Mb., y la clonación en cromosomas artificiales de levadura, que está permitiendo la construcción de genotecas con insertos de hasta 1 Mb., (cap.,8; fig., 8-2).

Figura 5-2

Técnicas básicas utilizadas en el Proyecto Genoma

TIPOS DE MAPAS DEL GENOMA HUMANO

Existen multitud de mapas posibles del Genoma Humano. No obstante, existen dos tipos básicos de mapas claramente diferenciados tanto por las estrategias utilizadas para su construcción como por la

información que aportan: los mapas genéticos, cuya construcción se basa en la determinación de la frecuencia de herencia de los distintos marcadores genéticos, y los mapas físicos, donde se determina la distancia física entre los distintos marcadores.

Mapas genéticos

La construcción de los mapas genéticos se basa en la determinación de la frecuencia de herencia de distintos marcadores genéticos o características fenotípicas en cada uno de los individuos de un árbol genealógico o pedigrí. Se dice que dos loci están genéticamente ligados si los alelos correspondientes detectables se heredan juntos con una frecuencia significativamente superior a la que se heredarían si los dos loci se ubicasen en cromosomas independientes. Si dos loci están unidos genéticamente es que pertenecen al mismo cromosoma, ya que éste establece la unión física entre ellos y consigue que tengan tendencia a heredarse juntos. El que dos alelos específicos se hereden juntos o no depende de la formación de un entrecruzamiento entre ellos durante la meiosis. Cuanto más cerca estén dos loci, menor será la probabilidad de entrecruzamiento y mayor la probabilidad de que se hereden juntos (fig., 6-1). Y a la inversa, cuanto más alejados estén dos loci dentro del cromosoma mayor será la probabilidad de que se forme entrecruzamientos entre ellos y de que se hereden independientemente. A base de analizar las frecuencias de herencia de los distintos marcadores en multitud de individuos de un árbol genealógico es posible calcular la distancia genética entre ellos. Pero la distancia entre los marcadores de los mapas genéticos no guarda una relación proporcional con la distancia física entre los distintos puntos del cromosoma debido a que la capacidad de formación de entrecruzamientos a lo largo del cromosoma durante la meiosis no es constante.

Por esta razón los mapas genéticos sólo pueden darnos una idea aproximada de la localización de los genes en los cromosomas. La distancia genética se mide en centiMorgans (cM.). De una manera aproximada 1 cM., equivale a 1 Mb.

Mapas físicos

Un mapa físico es un mapa que nos indica la distancia física existente entre los distintos marcadores. Existen diversos tipos de mapas físicos, de los que dos tipos básicos merecen especial mención dada su importancia dentro del Proyecto Genoma Humano: los mapas físicos de restricción y las genotecas ordenadas.

Figura 5-3

Integración de distintos tipos de mapas del Genoma Humano

Figura 5-4

Dos tipos básicos de mapas físicos: los mapas de restricción (A) y las genotecas ordenadas (B) La construcción de mapas físicos de restricción se basa en la fragmentación de los cromosomas y el ordenamiento preciso de los fragmentos resultantes. Para ello se empieza cortando el DNA en fragmentos grandes, ya que cuantos menos fragmentos se tengan que ordenar más fácil resultará la construcción del mapa (fig., 5-4 A). Una vez cortados los cromosomas hay que separar los distintos fragmentos resultantes. Esto se consigue mediante electroforesis. El paso final consiste en detectar y ordenar los distintos fragmentos (cap., 7). Un mapa de restricción está terminado cuando se ha conseguido demostrar la continuidad entre los distintos fragmentos delimitados por los sitios de restricción. Dado que se parte del cromosoma intacto y se suelen generar relativamente pocos fragmentos, este método proporciona un mapa completo aunque de baja resolución (fig., 5-4 A). El inconveniente de este tipo de mapas es que al final no se dispone de DNA en condiciones adecuadas para proceder a su secuenciación. Es decir, se obtiene solamente un mapa sobre el papel. El primer genoma para el cual se obtuvo un mapa físico de restricción completo correspondió a la bacteria *Escherichia coli*.

Para la generación de un mapa físico de tipo genoteca ordenada se parte de una colección desordenada de clones (fig., 5-4 B). La clave de la construcción de este tipo de mapas está en ordenar estos clones para reconstruir el cromosoma original como si se tratara de un puzzle. Un grupo de clones ordenados entre sí se denomina cóntigo. Para encontrar el orden de los distintos clones entre sí se pueden utilizar diversas estrategias. Por ejemplo, se puede analizar y comparar el patrón de fragmentos (número y tamaño) que se obtiene al cortar el DNA de clones individuales seleccionados al azar.

La detección de bandas comunes en dos o más clones es indicativa de que contienen regiones idénticas y, por tanto, de que se solapan (figs., 5-4 B, 8-5 y 8-6). De esta forma se consiguen ordenar los distintos

clones, aunque no necesariamente se obtiene un mapa de restricción. Otra estrategia consiste en realizar un mapa de restricción de cada clon individual, de tal forma que la comparación de los mapas de restricción de los distintos clones nos proporciona tanto una genoteca de clones ordenados como un mapa de restricción de elevada resolución. El inconveniente principal de cualquiera de estos métodos basados en la caracterización de clones al azar es que, a medida que nos acercamos al final de la construcción del mapa, la probabilidad de que nuevos clones que van siendo caracterizados correspondan a los pequeños huecos que falta cubrir disminuye de forma espectacular. Por tanto, en las etapas finales de construcción de mapas hay que abandonar este tipo de enfoques al azar y utilizar métodos más directos para cubrir estos huecos finales en el mapa en construcción. Por ejemplo, se pueden utilizar como sondas clones de los extremos del cóntigo a fin de ir directamente a detectar los clones que hacen falta para cubrir el hueco. La ventaja de las estrategias basadas en la ordenación de clones es que en cualquier momento se dispone de DNA listo para proceder a su secuenciación.

En la práctica, las distintas estrategias en la construcción de los diversos tipos de mapas suele llevarse a cabo simultáneamente, pues de esta forma es posible complementar las ventajas de cada una. Por ejemplo, aunque los mapas físicos no nos proporcionan DNA listo para secuenciar, resultan muy útiles en combinación con un mapa de cóntigos para detectar el tamaño y la ubicación de los huecos que se han de cubrir, permitiendo estrategias mucho más direccionales (fig., 5-4 B).

INTEGRACIÓN DE MAPAS

Ya se ha hecho mención de la necesidad de combinar la construcción de genotecas ordenadas con la construcción de mapas físicos de restricción a fin de detectar los huecos en la genoteca que necesitan ser direccionalmente cubiertos. La integración de los distintos tipos de mapas, además de servir de ayuda en su respectiva construcción, resulta también muy útil en su aplicación a la búsqueda de genes causantes de enfermedades. El mapeo genético mediante análisis de ligamiento es la única estrategia que permite detectar la región del genoma responsable de una enfermedad hereditaria de la cual solamente se conoce su manifestación externa (el fenotipo). Pero ya se ha mencionado que dos inconvenientes importantes de los mapas genéticos son su baja resolución y la falta de correspondencia entre distancia física (bases) y distancia genética (cM., centiMorgans) a lo largo del cromosoma. La integración del mapa genético con el mapa físico soluciona todos los problemas mencionados. En la figura 5-3 se muestran diversos tipos de mapas integrados hasta llegar a la secuencia del DNA.

La integración entre los distintos tipos de mapas se consigue a base de situar en los distintos mapas marcadores comunes a todos ellos. Inicialmente este tipo de marcadores solían ser sondas moleculares que detectaban fragmentos polimórficos, o bien eran clones, clones de ligamiento o genes. Actualmente los marcadores de integración por excelencia son los sitios marcados únicos o STS (sequence tagged sites).

Se trata de pequeñas regiones del genoma (xxx) amplificables por PCR y por lo tanto secuenciables rápidamente. Al estar al alcance de cualquier investigador la posibilidad de sintetizar los oligonucleótidos correspondientes (según su secuencia publicada) y de amplificar por PCR y detectar el STS, es posible la rápida comprobación de los resultados y/o la integración de los mapas existentes con nuevos mapas en construcción. Se ha dicho que los STS aportan un lenguaje común para el Genoma Humano. También en este sentido se ha dicho que la nomenclatura más precisa para nombrar las distintas secuencias del genoma «está descrita en la propia secuencia».

ESPECIES MODELO EN EL PROYECTO GENOMA

Si bien el Genoma Humano es uno de los más atractivos por sus implicaciones en medicina, existen diversos genomas cuyo conocimiento es también de gran relevancia. Un modelo experimental puede escogerse por su simplicidad, por su facilidad de obtención (abundancia y coste) o porque permite estudiar aspectos que de otra forma serían inabordables. En este sentido, el Genoma Humano es excesivamente complejo (cap., 1) y relativamente inaccesible para cierto tipo de estudios por razones éticas obvias.

Si se tratase de conseguir tan sólo la secuencia del Genoma Humano aún podría ser viable su abordaje directo. Ahora bien, teniendo en cuenta que entre los objetivos del Proyecto Genoma están interpretar el significado de esta secuencia y entender los mecanismos básicos de regulación y evolución, resulta fundamental la utilización de modelos experimentales. La utilización de genomas más simples que el humano sirve además como banco de pruebas de nuevas metodologías en desarrollo (fig., 5-5).

El ratón se ha convertido en una de las especies modelo favoritas a pesar de que su genoma tiene el mismo tamaño y es de la misma complejidad que el Genoma Humano. Las ventajas del ratón son su ciclo de reproducción relativamente rápido, la relativa proximidad al hombre (mamíferos), su facilidad de estabulación y la posibilidad de ser utilizado para el ensayo de fármacos o para crear modelos de enfermedades a través de productos transgénicos. Existen ya mapas genéticos del ratón y diversos proyectos en marcha para la secuenciación de su genoma. Recientemente se ha publicado también un mapa genético de la rata de laboratorio. La importancia de la rata dentro del Proyecto Genoma radica en que es el organismo modelo sobre el que se dispone de más información bioquímica. Entre los mamíferos cabe mencionar también el genoma de un pequeño cérvido (*Muntiacus muntjak*) cuya hembra posee tan sólo 3 cromosomas diferentes (1,2 y X) y el macho 4 cromosomas diferentes (1,2,X e Y). Si bien no existen planes específicos para secuenciar el genoma de esta especie en un futuro próximo, es una especie utilizada en estudios citogenéticos dada su reducida complejidad a este nivel. En un nivel más elemental de complejidad podemos encontrar el genoma de *Fugu rubripes* (fig., 5-5), un pequeño pez cuyo genoma es unas 7 veces más pequeño que el Genoma Humano o el de ratón, y que no obstante es un vertebrado completamente formado. Secuenciar un genoma de este tipo requeriría 7 veces menos trabajo que secuenciar el Genoma Humano.

Siguiendo a niveles más bajos de complejidad encontramos a la mosca *Drosophila melanogaster* con un tamaño de 165 Mb., (figura 5-5). Uno de los puntos fuertes de la mosca es su ciclo extraordinariamente rápido de reproducción, que permite completar numerosos experimentos y cruces genéticos en un tiempo muy rápido. La mosca fue el primer organismo modelo en que se completaron mapas genéticos.

A un nivel más reducido en la escala evolutiva encontramos el gusano *C. elegans* con un genoma de 100 Mb., (30 veces más pequeño que el humano; fig., 5-5). Se trata de un organismo interesante, pues es transparente, lo que ha permitido observar todas sus células y trazar su linaje con toda precisión. Se dispone ya de la secuencia continua del cromosoma III de *C. elegans*, que mide 2,2 Mb. A un ritmo de secuenciación de 25 Mb., por año está previsto que la secuencia completa del genoma de este gusano esté disponible en 1998.

Ya en eucariotas unicelulares encontramos las levaduras *S. pombe* y *S. cerevisiae* (fig. 5-5). *S. pombe* tiene 3 únicos cromosomas, de 3,5 Mb., 4,5 Mb. y 5,7 Mb. (figs. 5-5 y 7-3). La levadura *S. cerevisiae* tiene cromosomas cuyo tamaño oscila entre 200 kb., y 2,2 Mb., (figs., 7-3 y 7-4). Ya en 1994, a sólo 4 años del inicio del proyecto, se había conseguido la secuencia completa continua de varios cromosomas de levadura. La disponibilidad actual de la secuencia completa del genoma de levadura ha resultado muy productiva, al contener una densidad de genes muy superior a la que se encuentra en el Genoma Humano o en el de otros organismos más complejos (fig., 9-9).

En un nivel de complejidad más reducida aún encontramos el genoma de la bacteria *E. coli*, del cual ya se poseen mapas físicos de restricción completos (fig., 5-5) y genotecas ordenadas completas, y de la que en 1995 ya se había conseguido secuenciar el 40% de su genoma. A pesar de que inicialmente se pensaba que la secuencia del genoma de *E. coli* sería la primera en obtenerse por complejo, actualmente otros organismos con implicaciones médicas más inmediatas han tomado la delantera. Una compañía americana (Genome Therapeutics Corp.) ha secuenciado suficiente número de clones como para cubrir el genoma completo de la bacteria causante de la mayoría de las úlceras pépticas (*Helicobacter pylori*). También el genoma de la bacteria *Haemophilus influenzae* (1.830 kb.) ha sido secuenciado completamente. En el nivel más reducido de complejidad posible encontramos la bacteria *Mycoplasma genitalium*, un parásito humano no necesariamente patógeno, con un genoma de 580 kb., de la que ya se dispone de su secuencia completa (figs., 5-5 y 9-9).

Figura 5-5

Especies modelo en el Proyecto Genoma

Otros proyectos genoma

Aparte las especies modelo mencionadas, se halla actualmente en marcha un proyecto para secuenciar el genoma de 70Mb de la planta *Arabidopsis* (fig. 5-5). Se espera que este modelo sea de gran utilidad en la comprensión de los mecanismos de desarrollo vegetal, pero especialmente el interés de este proyecto deriva de la posibilidad de producción de fármacos. Otro proyecto en marcha corresponde al proyecto de secuenciación del genoma del maíz. En este caso el interés reside en la posibilidad de producción de variedades y alimentos con un mayor valor nutritivo. En biotecnología animal se están construyendo mapas del cerdo, del toro y del gallo.

Text	m00545
Gènere textual	Manual
Referència	STRACHAN, TOM; READ, ANDREW P. <i>Genética molecular humana</i> . “Capítulo 9. Huellas de la evolución” y “Capítulo 13. El Proyecto genoma humano”. Barcelona: Ediciones Omega, 1999. Pàg. 221-229; 363-371.

Huellas de la evolución

Los orígenes evolutivos del genoma humano, y de todos los genomas, se remontan por definición al origen mismo de la vida. Este capítulo no intenta ser una introducción a la teoría evolutiva básica, o un panorama general de la genética evolutiva molecular per se. Esto hace que muchas áreas fascinantes queden sin ser cubiertas, como la idea de que el RNA fuera utilizado como la molécula de información primaria antes de ser sustituido por el DNA, o que el código genético estuviera basado en un principio en dobletes, antes de evolucionar al código de tripletes que nos es familiar, etc. El lector interesado en estos temas puede consultar un libro de texto de genética evolutiva molecular de carácter más general. En este capítulo intentamos centrarnos en cómo los análisis comparativos de los genomas contemporáneos han arrojado luz sobre el origen evolutivo del DNA humano. Muchos de los datos derivan de la comparación de genomas de mamíferos, a pesar de que a veces se recurre a las comparaciones con genomas más distantes para explicar ciertas huellas de la evolución, por ejemplo para explicar el origen del DNA mitocondrial o de los intrones. Una sección final considera las particularidades del genoma humano comparado con modelos mamíferos, fundamentalmente el ratón (un modelo importante para entender el desarrollo temprano y también las enfermedades humanas) y los primates, nuestros parientes vivientes más cercanos.

Evolución del genoma mitocondrial

El genoma mitocondrial humano se originó probablemente tras la endocitosis de una eubacteria aeróbica y la subsecuente transferencia a gran escala de genes hacia el genoma nuclear.

La organización del genoma mitocondrial humano es radicalmente diferente de la del genoma nuclear. Los genomas mitocondriales de las células animales, incluyendo las humanas, presentan varias características de los genomas procariotas: pequeño tamaño, ausencia de intrones, un porcentaje muy elevado de DNA codificante, la falta generalizada de secuencias repetidas y genes de rRNA comparativamente pequeños, parecidos a los procariotas. El análisis filogenético de las secuencias de rRNA sugiere que las mitocondrias son particularmente próximas a la subdivisión xxx de las bacterias púrpuras. En consecuencia, se cree que las mitocondrias se originaron a partir de la endocitosis de una eubacteria aeróbica con un sistema de fosforilación oxidativa (probablemente una bacteria púrpura) por parte de una célula precursora eucariota anaeróbica. Según la hipótesis del endosimbionte, esto sucedió probablemente cuando el oxígeno comenzó a acumularse en cantidades importantes en la atmósfera terrestre, hace unos 1500 millones de años. En aquel tiempo, los precursores de los eucariotas eran células anaeróbicas sencillas. El cambio a una atmósfera cada vez más aeróbica proporcionó un poderoso sistema de selección para que las células anaeróbicas adquirieran la capacidad de realizar la fosforilación oxidativa. La endocitosis de una bacteria respiratoria constituyó entonces una gran ventaja para las células precursoras de los eucariotas: adquiriendo el sistema de fosforilación oxidativa bacteriano pudieron promover su propia rápida expansión y evolución en la atmósfera que contenía oxígeno (ver Figura 9.1). El tamaño del genoma mitocondrial humano (16,6 kb) y de los genomas mitocondriales de otras células animales (típicamente menores que 20 kb) es, sin embargo, mucho menor que el de muchos genomas bacterianos. Por ejemplo, el de *Escherichia coli* tiene 4,6 Mb. Es probable, entonces, que la mayor parte de los genes aportados por el endosimbionte eubacteriano hayan sido incorporados al genoma nuclear; el genoma mitocondrial retuvo presumiblemente una pequeña parte de los genes de la eubacteria,

incluyendo los genes principales de rRNA y de tRNA y unos pocos genes codificantes de algunos de los componentes del sistema de fosforilación oxidativa. Esto daría una explicación plausible de por qué las mitocondrias contemporáneas dependen tanto de los productos de genes nucleares (que son traducidos en el citoplasma antes de ser importados al interior de la mitocondria).

Figura 9.1

El genoma mitocondrial humano se originó probablemente después de la endocitosis de un procariota aeróbico y la subsecuente transferencia de genes a gran escala hacia el genoma nuclear.

A pesar de que el procariota endocitado era capaz al principio de sostener su propia síntesis de proteínas, al cabo de un tiempo de escala evolutiva la mayoría de sus genes fueron transferidos al genoma nuclear. Esto dejó un pequeño genoma remanente que en la actualidad sólo puede sintetizar rRNA, tRNA y unas pocas proteínas implicadas en el sistema de fosforilación oxidativa (Oxphos). La gran mayoría de las proteínas mitocondriales, incluyendo enzimas, proteínas ribosómicas y la mayor parte de las proteínas del sistema de fosforilación oxidativa están especificadas por genes nucleares, son sintetizadas en ribosomas citoplasmáticos y finalmente importadas al interior de las mitocondrias.

La evolución del código genético mitocondrial es probablemente el resultado de una presión de selección reducida en respuesta a una capacidad codificante muy disminuida. El código genético mitocondrial humano difiere ligeramente del código genético universal utilizado en la expresión de los polipéptidos codificados por los genomas procariotas, eucariotas nucleares y mitocondriales de plantas. Además, pese a que es idéntico al código genético de las mitocondrias de otros mamíferos, presenta algunas diferencias respecto del código utilizado por las mitocondrias de otros eucariotas, tales como *Drosophila* o levaduras. Es muy probable que la evolución de códigos genéticos mitocondriales alterados haya surgido como consecuencia de la pérdida progresiva de potencial codificador, debida a la transferencia de genes desde el genoma endosimbionte original al genoma nuclear; el minúsculo genoma mitocondrial de las células animales especifica la síntesis de unos pocos polipéptidos (13 en el caso humano). La bacteria endosimbionte original utilizaría el código genético universal. Sin embargo, una vez que la mayor parte de su capacidad codificadora se hubo transferido al genoma nuclear, la presión de selección para conservar el código original habría disminuido -pequeñas alteraciones del código universal no tendrían consecuencias catastróficas ya que sólo afectarían a un número muy pequeño de genes. También es probable que los codones que han sido alterados no fueran muy utilizados en aquellas posiciones en las que los cambios de aminoácidos habrían sido perjudiciales. En contraste, existe una enorme presión de selección para conservar el código genético universal en las genomas mayores, como el genoma nuclear -la más mínima alteración puede resultar en la pérdida de función o en una función aberrante para un gran número de productos genéticos de importancia vital, lo que provocaría la muerte celular.

Evolución del genoma nuclear humano: duplicación del genoma y alteraciones cromosómicas masivas
En muchos aspectos el genoma nuclear humano es típico de los genomas nucleares de células de eucariotas pluricelulares complejos, como los mamíferos. El genoma es de un tamaño global grande, lo que con notables excepciones está correlacionado positivamente con la complejidad del organismo.

El genoma contiene una elevada fracción de secuencias de DNA no codificantes cuya importancia sigue siendo mayormente una incógnita. Además, una elevada proporción del DNA, tanto codificante como no codificante, es DNA repetitivo. En contraste, los genomas bacterianos contemporáneos son mucho más pequeños -el tamaño del genoma de *E. coli* no llega a ser 1/1000 de un genoma de mamífero típico- y tienen poco DNA no codificante o secuencias repetidas. Cabe suponer entonces que la evolución de los organismos pluricelulares complejos haya implicado un aumento progresivo del tamaño del genoma. Existen varios mecanismos diferentes que probablemente hayan contribuido al gran aumento del tamaño del genoma, incluyendo duplicaciones ocasionales de todo el genoma (tetraploidización) y una variedad de reacciones de duplicación subgenómica, mucho más frecuentes, resultantes de la acción de diferentes mecanismos genéticos incluyendo entrecruzamiento desigual, intercambio desigual de cromátidas hermanas y replicación de hebras deslizadas. En todos los casos el aumento del tamaño del genoma debió suceder sin comprometer inicialmente las funciones del DNA original. En lugar de ello, al proporcionar DNA adicional, mutaciones posteriores podrían haber contribuido a una relativamente rápida diversificación de las secuencias: en cada locus duplicado hay un gen que sobra para la función de la copia original, por lo que puede divergir rápidamente debido a que no hay presión de selección para mantener su función. En algunos casos estos genes divergentes pueden llegar a adquirir nuevas funciones que pueden ser una ventaja selectiva. Sin embargo, en la mayoría de los casos cabría esperar que las

secuencias adicionales acumularan mutaciones deletéreas y degeneraran hasta transformarse en pseudogenes no funcionales.

Figura 9.2

La duplicación génica puede llevar a la adquisición de una nueva función o a la formación de un pseudogén. La duplicación del gen A genera dos copias equivalentes del gen. La presión de selección sólo se ejerce sobre una de las copias (la superior) a fin de mantener la presencia del producto génico funcional original. La otra copia (parte inferior) continuará expresándose, pero ante la falta de presión de selección acumulará mutaciones (barras verticales) de una manera relativamente rápida. Puede sufrir mutaciones perjudiciales y transformarse en un pseudogén no funcional, que puede continuar expresándose al nivel del RNA durante algún tiempo, pero que a la larga será transcripcionalmente inactivo (xxx A). Sin embargo, en algunos casos las diferencias debidas a las mutaciones acumuladas pueden llevar a la aparición de un patrón de expresión diferente o alguna otra propiedad que resulte una ventaja selectiva (xxx). En caso de las duplicaciones génicas en tándem, los intercambios de secuencia entre las dos copias (debidos a mecanismos tales como el entrecruzamiento desigual, actuarán como un freno sobre la velocidad de divergencia de las secuencias de las dos copias génicas.

La evolución del genoma humano puede haber pasado por duplicaciones de todo el genoma, pero la evidencia ha quedado oscurecida por subsecuentes reordenaciones de los cromosomas y de su DNA. La duplicación es una manera efectiva de aumentar el tamaño del genoma y es responsable de la extendida poliploidía de muchas plantas con flores contemporáneas. Puede ocurrir naturalmente cuando se da un fallo de la división celular posterior a la duplicación del DNA, de forma que la célula que sufre el fallo pasa a tener el doble de cromosomas que lo normal. Las células somáticas humanas son normalmente diploides. Sin embargo, si hay un fallo en la primera división cigótica se pueden obtener tetraploides constitucionales. La tetraploidía puede ser dañina y suele ser seleccionada negativamente. Sin embargo, algunos animales, particularmente algunas especies de peces, son tetraploides naturales y por tanto resulta bastante posible que ciertas distantes células ancestrales sufrieran estos procesos de duplicación del genoma. De esta forma, una célula inicialmente diploide podría haber pasado por un estado transitorio tetraploide; subsecuentes inversiones, translocaciones y otras reordenaciones cromosómicas habrían provocado la divergencia de los cromosomas y restaurado la diploidía, pero ahora con dos veces el número inicial de cromosomas. Si la evolución del genoma humano atravesó alguna remota tetraploidización, mucho tiene que haberse mezclado el DNA intragénico desde la última vez que sucedió. Esto significa que la evidencia original de tetraploidización podría haber quedado oscurecida por subsecuentes inversiones, translocaciones y reordenaciones cromosómicas en general. Además, los rastros de las duplicaciones génicas producto de la duplicación del genoma han quedado probablemente eliminados tras el silenciamiento de un miembro de cada par duplicado y su posterior degeneración a pseudogén. Tras cientos de millones de años sin ejercer función alguna, los pseudogenes no procesados generados tras la posible última duplicación del genoma habrán divergido ya tanto de los genes originales que gran parte de su secuencia no será reconocida como relacionada con el gen funcional, incluso asumiendo que no se haya perdido durante reordenaciones ocasionales que provocaran delaciones de las regiones analizadas. Utilizando técnicas de bandeado de baja resolución existen ciertos pares de cromosomas que exhiben aparentes similitudes en el patrón de bandas (por ejemplo los cromosomas 1 y 2), que inicialmente fueron tomadas como evidencias de una antigua tetraploidía. Sin embargo, los análisis de alta resolución posteriores no apoyaron esta conclusión. Otra estrategia ha sido estudiar si genes no alélicos que tienen un parecido obvio tienen alguna regularidad en sus localizaciones cromosómicas.

Estos genes pueden tener secuencias parecidas (miembros de una familia génica) o funciones parecidas (participación en la misma vía metabólica, relaciones de receptor-ligando, subunidades de la misma proteína, etc.). Esta estrategia ha llevado a la identificación en el genoma humano de varios grupos de cromosomas no homólogos pero relacionados, que representan los también llamados segmentos cromosómicos parálogos (ver Recuadro 9.1). Probablemente la evidencia más importante de la existencia de segmentos parálogos proviene de la comparación de los cromosomas 12 y 17 (xxx -la HS por Homo sapiens) (Figura 9.4). Estos dos cromosomas contienen dos de los cuatro grupos de genes HOX, genes que contienen homeobox. Se piensa que los genes homeobox desempeñan un papel muy importante en el establecimiento del eje ántero-posterior durante el desarrollo, y debido a su papel crucial durante el desarrollo embrionario habrían sido muy conservados durante la evolución. Otros mamíferos poseen también cuatro grupos de genes HOX, y se piensa que el orden lineal de los genes en cada grupo dicta el orden temporal de su expresión durante el desarrollo, y también el límite anterior de su expresión a lo largo del eje ántero-posterior. Los cuatro grupos son tan parecidos que permiten identificar claramente

genes HOX parálogos, es decir, genes que están en todos los grupos pero que se parecen más entre ellos que a los genes vecinos del mismo grupo. Amphioxus tiene un solo grupo de genes HOX, cuya organización es muy similar a la de los mamíferos (ver Figura 9.5). Dado que se piensa que Amphioxus es el invertebrado más cercano a los vertebrados, es probable que el antecesor de los vertebrados tuviera un solo grupo de genes HOX. Durante la evolución de los vertebrados se habrían producido o bien sucesivas duplicaciones del grupo HOX o bien una o dos rondas de tetraploidía que habrían contribuido a la formación de los cuatro grupos que observamos actualmente. Los genes de la cadena A de la integrina no I (que participan en una variedad de interacciones intercelulares y entre las células y la matriz celular) se sitúan en posiciones similares a las de los genes HOX y podrían haber evolucionado con los grupos de genes HOX de forma coordinada, presumiblemente debido a su proximidad a los genes HOX en el grupo ancestral.

Figura 9.3

La duplicación del genoma puede llevar a un estado transitorio tetraploide antes de que la divergencia de cromosomas restablezca la diploidía. Tras la duplicación de un genoma diploide, cada par de cromosomas homólogos (por ejemplo el cromosoma 1) se transforma en un par de pares idénticos. Sin embargo, del estado tetraploide resultante se puede volver a la diploidía debido a la divergencia entre cromosomas, por ejemplo a raíz de una delación intersticial (panel superior, a), por una delación terminal (panel inferior, c) o por una inversión (b).

Paralogía, ortología y homología

Paralogía significa que existe un gran parecido entre las secuencias de DNA o los segmentos cromosómicos no alélicos considerados dentro de una misma especie, lo que indica que tienen una estrecha relación evolutiva que puede o no ser anterior a la especiación. Por ejemplo, los dos genes humanos de *xxx*-globina son parálogos. En una familia de secuencias de DNA con más de dos miembros se pueden identificar diferentes grados de paralogía. Por ejemplo, pese a que los 38 genes humanos HOX están claramente emparentados y en cierta medida pueden ser considerados parálogos, existe una relación estructural y funcional especialmente estrecha entre genes específicos de cada uno de los cuatro grupos. En consecuencia, en la familia de genes HOX el término parálogo se reserva por costumbre para referirse a los grupos de genes particularmente relacionados.

Ortología significa que existe un gran parecido en las secuencias de DNA o los segmentos cromosómicos considerados de especies diferentes. Por ejemplo, el gen principal determinante del sexo en humanos es SRY, y su ortólogo en ratón es Sry. En familias génicas con miembros estrechamente relacionados puede ser difícil reconocer ortólogos verdaderos entre especies. Homología el término se utilizó inicialmente para describir la relación entre segmentos cromosómicos alélicos. Posteriormente ha sido cada vez más utilizado en sentido amplio para definir cualquier tipo de relación indicativa de un origen evolutivo común, sea dentro de una misma especie o entre especies diferentes.

Figura 9.4

xxx y *xxx* parecen tener segmentos cromosómicos parálogos.

En la figura se indican las posiciones aproximadas de algunos de los genes emparentados que se sitúan sobre los cromosomas humanos 12 y 17. El tamaño de las barras marca el margen de incertidumbre sobre la posición exacta de cada miembro de un grupo de genes; probablemente la mayoría de ellos estén agrupados en posiciones muy próximas. Obsérvese que el gen de la aldehído deshidrogenasa, *xxx*, ha sido localizado de una manera muy laxa sobre el cromosoma 17, pero está claramente emparentado con el gen *xxx* situado en *xxx*.

Figura 9.5

La organización del grupo de genes HOX en los mamíferos y en Amphioxus sugiere la posibilidad de una o dos rondas de duplicaciones de un genoma ancestral. Los grupos parálogos indicados están formados por genes con patrones de expresión muy parecidos y presumiblemente funciones similares. En el momento de escribir este libro se habían aislado 10 genes HOX Amphioxus, el invertebrado considerado como el pariente más próximo a los vertebrados. Se supone que los genes equivalentes de *Drosophila* se organizaron en un único grupo en un genoma ancestral, antes de una translocación que generó los grupos Ultrabithorax (Ubx) y Antennapedia (Antp). El antecesor de los vertebrados tenía probablemente 13 genes HOX, pero la pérdida de genes individuales tras la duplicación de los grupos ha llevado a que cada uno de los grupos HOX de mamíferos carezca de uno o más de los genes originales. Los recuadros rosas indican los grupos de genes con homeoboxes claramente relacionados.

Durante la evolución de los genomas de los mamíferos tuvieron lugar numerosas e importantes reordenaciones cromosómicas. Además de la duplicación del genoma existen varios mecanismos posibles de duplicación del DNA subgenómico, que resultan en el intercambio entre cromosomas no homólogos (translocaciones), en los intercambios desiguales entre homólogos o entre las cromátidas hermanas de un mismo cromosoma y de reacciones de transposición con copia del DNA. Algunos de estos mismos mecanismos pueden producir también la pérdida de material genético. Además, otros mecanismos (inversiones cromosómicas, transposiciones no duplicativas del DNA y translocaciones equilibradas) pueden no generar ni pérdida ni ganancia de material. La evolución en el tiempo del genoma de los mamíferos parece haber atravesado sucesivas duplicaciones subgenómicas y también reordenaciones sin producirse pérdida neta de DNA. Por ejemplo, se tienen buenas evidencias de la existencia de grandes regiones parálogas sobre los dos brazos del cromosoma 1 humano, y en menor medida sobre los diferentes brazos de otros cromosomas (ver Figura 9.6). Las supuestas duplicaciones de gran escala podrían haber sido el fruto de duplicaciones de cromosomas completos por fusión robertsoniana o por duplicaciones subcromosómicas seguidas de inversiones pericéntricas. Las comparaciones entre los genomas contemporáneos de la especie humana y de otros mamíferos sugieren también que las reordenaciones de gran escala han sido fenómenos frecuentes, y que la evolución fenotípica y el cariotipo podrían no estar acoplados. Por ejemplo, el muflón de la India (*Muntiacus Muntjak*) tiene sólo tres tipos de cromosomas, muy grandes, mientras que su pariente más cercano, el muflón chino (*Muntiacus reevesi*), tiene 23 cromosomas diferentes. El cariograma humano es bastante diferente al del ratón, e incluso el grupo de ligamiento del cromosoma X, muy conservado, muestra señales claras de numerosas diferencias organizativas entre las dos especies (ver Figura 9.10). Los grandes simios son extremadamente cercanos a los humanos, pero presentan diferencias citogenéticas claras que son consecuencia de varias inversiones, de una translocación exclusiva del linaje humano y de otra exclusiva del linaje de los gorilas. Los monos del viejo mundo también son parientes cercanos de los humanos pero, exceptuando los gibones, han sufrido numerosas reordenaciones cromosómicas desde su separación del linaje humano.

Figura 9.6

El mapa de genes del cromosoma 1 sugiere la presencia de grandes regiones duplicadas en ambos brazos. Las barras verticales señalan las posiciones cromosómicas aproximadas de los genes situados en el mapa. Los duplicados son los siguientes: TRN, xxx y TRNL, parecido a xxx (del inglés TRN-Like); TRN, xxx y xxx, parecido a xxx, RNA pequeño nuclear xxx y xxx, pseudogenes 1-4 del RNA pequeño nuclear xxx; xxx, adenilato quinasa 2 y xxx, guanilato quinasa 1; xxx, secuencias 1 y 2 parecidas a la glutámico-oxalacético transaminasa 2; xxx, secuencias 1 y 2 parecidas a la cadena pesada de la ferritina; xxx y xxx, factores de coagulación III y V; xxx, proteínas del complemento xxx y finalmente xxx, proteína de unión a xxx del complemento, receptores 1/2 de componente del complemento.

El Proyecto Genoma Humano

Historia, organización y objetivos del Proyecto Genoma Humano

El Proyecto Genoma Humano es un proyecto internacional cuyo objetivo final es obtener una descripción completa del genoma humano a través de la secuenciación del DNA. Una vez que se ha completado ya la secuenciación del genoma mitocondrial humano, el genoma que se investiga es el genoma nuclear. Dada la escala del esfuerzo que el proyecto supone, representa lo que podríamos considerar el primer proyecto de "gran ciencia" en biología.

El Proyecto Genoma Humano fue concebido a partir de la necesidad de un proyecto de gran escala para desarrollar nuevos métodos de detección de mutaciones. Un catalizador importante del desarrollo del Proyecto Genoma fue un workshop que tuvo lugar en Alta, Utah, en diciembre de 1984. Apoyado parcialmente por el Departamento de Energía norteamericano (DOE), el workshop iba dirigido a evaluar la situación de las técnicas de detección y caracterización de mutaciones, y a proyectar direcciones futuras para superar las limitaciones del momento. En él se discutieron los papeles crecientes de las nuevas tecnologías de DNA, fundamentalmente las emergentes metodologías relacionadas con la clonación y la secuenciación de genes. A pesar de que habían estado utilizándose durante una década, los esfuerzos de los laboratorios individuales de intentar clonar y caracterizar genes uno por uno se consideraron una pérdida relativa de los recursos y tiempo de los científicos. Debido a la percepción de la existencia de tantos obstáculos técnicos se llegó a la conclusión de que los métodos serían incapaces de medir mutaciones con sensibilidad suficiente, a no ser que se pusiera en marcha un programa enormemente grande, complejo y caro. Un informe posterior en *Technologies for Detecting Heritable Mutations in Human Beings* (tecnologías para la detección de mutaciones heredables en seres humanos) originó la idea

de un proyecto genoma humano por la DOE, y en marzo de 1986 esta agencia respaldó una reunión internacional en Santa Fe, Nuevo México, para evaluar la factibilidad y la deseabilidad de ordenar y secuenciar clones de DNA que representarían el genoma humano en su totalidad. Prácticamente todos los participantes concluyeron que tal proyecto sería factible y que constituiría un logro extraordinario para la biología. Tras innumerables discusiones con la comunidad científica estadounidense, la DOE respondió a la reunión de Santa Fe con la elaboración de un informe sobre la Iniciativa del Genoma Humano (Report on the Human Genome Initiative) en la primavera del año 1987. Había que implementar básicamente tres objetivos principales:

- generación de mapas físicos refinados de los cromosomas humanos;
- desarrollo de tecnologías de apoyo y de instalaciones para la investigación en genoma humano;
- expansión de redes de comunicación y de capacidad computacional y de almacenamiento de información en bases de datos.

Una vez que se comenzó la implementación de este programa en un pequeño número de proyectos piloto, diversas organizaciones de los Estados Unidos iniciaron sus propios estudios de política y estrategia. En el año 1988 aparecieron dos informes muy difundidos emitidos por la US Office of Technology Assessment y por el National Research Council, y los National Institutes of Health (NIH) americanos crearon la Office of Human Genome Research (que más tarde sería renombrada National Center for Human Genome Research) para coordinar todas las actividades que estuvieran relacionadas con el genoma dependientes del NIH en cooperación con otras organizaciones gubernamentales americanas. El mismo año el congreso de los Estados Unidos aprobó oficialmente un proyecto genoma humano americano de 15 años de duración, a comenzar en 1991. El presupuesto pedido para este proyecto fue estimado en alrededor de 3000 millones de dólares.

Organización del Proyecto Genoma Humano

El Proyecto Genoma Humano americano sigue siendo el principal soporte de la investigación que se realiza a nivel internacional en esta área. La coordinación de este proyecto ha sido confiada a la DOE (a través de la Office of Energy Research, de la Office of Health and Environmental Research y de la Office of Human Genome Program) y al US Department of Health and Human Services [Public Health Service, National Institutes of Health (NIH) y National Center for Human Genome Research]. Los NIH tenían un interés natural muy claro en el Proyecto Genoma Humano, al haber sido uno de los principales apoyos para la investigación en genética y biología molecular. Además, se consideraba que la DOE tenía un papel sumamente importante a desempeñar, una especie de continuación de su programa tradicional de investigación genética dirigido a mejorar su capacidad de valorar los efectos de la radiación y de agentes químicos relacionados con la energía sobre la salud humana. Reconociendo la complementariedad de las actividades de las dos instituciones, la DOE y los NIH acordaron coordinar sus actividades individuales relacionadas con el genoma. La actividad dependiente de los NIH se canaliza fundamentalmente a través del National Center for Human Genome Research, mientras que las actividades de la DOE quedan representadas fundamentalmente por programas pluridisciplinarios que están siendo llevados a cabo en el Lawrence Berkeley National Laboratory, en Los Alamos National Laboratory y en el Lawrence Livermore National Laboratory.

El Proyecto Genoma Humano es actualmente un verdadero proyecto internacional, y existen importantes programas ya establecidos en el Reino Unido, en Francia y en Japón. Siguiendo el ejemplo de los Estados Unidos existen países europeos como Dinamarca, Francia, Alemania, Italia, Holanda, el Reino Unido y algunos países de la antigua URSS que han establecido programas nacionales, al igual que la Unión Europea a nivel transnacional. Además, los países nórdicos han propuesto una iniciativa de cooperación en la investigación del genoma que les permitirá contribuir de manera conjunta al esfuerzo de cartografiado del genoma humano.

Fuera de Europa y los Estados Unidos se han establecido proyectos genoma nacionales en Australia, Canadá, Japón, Corea y Nueva Zelanda. Se ha creado la Organización del Genoma Humano (HUGO, de Human Genome Organization), que coordina los diferentes esfuerzos que se están realizando a nivel nacional, facilita el intercambio de recursos de investigación, estimula el debate público y ofrece consejo sobre las implicaciones de la investigación en genoma humano (McKusick, 1989). Concebida en 1988, la HUGO se administra actualmente a través de tres centros: HUGO Europa (con sede en Londres), HUGO América (con sede en Bethesda, EEUU) y HUGO Pacífico (Tokio).

La secuencia completa de nucleótidos del genoma humano es sólo uno de los varios objetivos del Proyecto Genoma Humano

La principal justificación del proyecto Genoma Humano es la adquisición de información fundamental relativa a nuestra constitución genética, que pueda aumentar nuestra comprensión científica básica sobre la genética humana y el papel de varios genes en la salud y en la enfermedad. El principal estímulo científico que ofrece el Proyecto Genoma Humano tiene relación con la construcción de mapas genéticos y físicos de alta resolución del genoma humano, un prelude del mapa físico definitivo, el de la secuencia completa del genoma humano. Gran parte de este trabajo se está realizando en unos pocos centros principales dedicados al cartografiado. También existe una extensa colaboración con la investigación centrada en el cartografiado de genes de enfermedades, que se realiza actualmente en numerosos laboratorios distribuidos por todo el mundo (ver Figura 13.1). Los principales objetivos de estos 15 años incluyen un compromiso para obtener mapas y secuencias completas de los genomas de diversos organismos modelo, y desarrollar técnicas auxiliares incluyendo análisis de datos (ver Tabla 13.1).

También se está dedicando un presupuesto considerable a los aspectos éticos, legales y sociales, y al apoyo de la transferencia de tecnología a la comunidad médica.

Al comenzarse el proyecto Genoma Humano se reconoció claramente que la tecnología de secuenciación disponible en aquel momento no podría permitir cumplir con el objetivo principal (obtener la secuencia completa del genoma humano en 15 años) con las limitaciones presupuestarias que se impusieron. Las mejoras en la tecnología han sido graduales, no espectaculares, de forma que los costos de la secuenciación del DNA han ido cayendo progresivamente, pero sin aumentar enormemente la eficiencia de la técnica. En el momento de escribirse este libro las regiones más largas de secuencia del DNA humano que estaban a punto de publicarse tenían menos de 0,2 Mb, con la sola excepción de una secuencia en el cluster del gen TCR B. A pesar de ello en organismos modelo se han podido secuenciar segmentos mucho más largos. Como consecuencia de las limitaciones tecnológicas percibidos el énfasis inicial del proyecto ha sido puesto en la construcción de mapas genéticos y físicos de alta resolución, más que en la secuenciación a gran escala. No se espera que se encaré este último aspecto hasta que se disponga de un número significativo de contigs que abarquen cromosomas completos. Mientras tanto, el progreso de los proyectos de secuenciación a gran escala del genoma de organismos modelo (véase más adelante) ha sido escudriñado cuidadosamente a fin de obtener beneficios de su experiencia antes de comenzar la secuenciación a gran escala del genoma humano. Como consecuencia de la experiencia de la secuenciación de los genomas modelo se espera con cierto optimismo poder lograr la secuenciación completa del genoma humano mucho antes de la fecha objetivo inicial del año 2005.

Figura 13.1

Principales estrategias científicas utilizadas en el Proyecto Genoma Humano

El principal impulso científico del Proyecto Genoma Humano comienza con el aislamiento de clones genómicos y de cDNA humanos (utilizando clonación basada en sistemas celulares o en PCR). Estos clones se utilizan para construir mapas genéticos y físicos de alta resolución, como paso previo a la obtención del mapa físico definitivo, la secuencia completa de nucleótidos de las 3000 Mb del genoma nuclear. Es inevitable que el proyecto acabe interactuando con la investigación sobre el cartografiado y la investigación de genes de enfermedades humanas. Además existen proyectos auxiliares, como el estudio de la variabilidad genética (el Proyecto Diversidad del Genoma Humano); los proyectos genoma de organismos modelo y la investigación sobre las implicaciones legales, éticas y sociales del proyecto. Los datos que se producen son canalizados a bases de datos de mapa y secuencia, lo que permite el rápido acceso y análisis de datos por vía electrónica. EST: etiqueta de secuencia expresada; STS, sitio de secuencia etiquetada.

Objetivos a 15 años del Proyecto Genoma Humano

Construcción de un mapa genético de alta resolución del genoma humano

Producción de varios mapas físicos de todos los cromosomas humanos, y del DNA de organismos modelo seleccionados, con énfasis en mapas que hagan el DNA accesible para un mayor análisis por parte de los investigadores.

Determinación de la secuencia completa del DNA humano y del DNA de los organismos modelo seleccionados.

Desarrollo de la capacidad para coleccionar almacenar distribuir y analizar los datos que se produzcan.

Creación de las tecnologías apropiadas necesarias para cumplir estos objetivos.

Mapas genéticos humanos

El primer mapa genético humano fue publicado en 1987, y se basaba en marcadores RFLP. Desde hace décadas que se dispone de mapas genéticos clásicos de organismos experimentales como *Drosophila* y ratón, mapas que además se han ido refinando continuamente. Están contruidos cruzando diferentes mutantes a fin de determinar si dos loci génicos estaban ligados o no. Durante la mayor parte de este período los genetistas humanos habían sido meros espectadores envidiosos, ya que la idea de construir un mapa genético humano se consideraba en general inviable. A diferencia de los organismos experimentales, el mapa genético humano no podía jamás basarse en genes debido a que la frecuencia de apareamiento entre dos individuos que sufren de anomalías genéticas distintas es extremadamente pequeña. Todo lo que se podía hacer era establecer un mapa genético basado en marcadores polimórficos, que no necesariamente debían estar relacionados con enfermedades o con genes. El mapa genético humano era posible de obtener en la medida que los marcadores presentaran segregación mendeliana y fueran suficientemente polimórficos de forma que se pudieran registrar los recombinantes en un número razonable de meiosis. El problema era que hasta hace poco no se disponía de marcadores polimórficos adecuados.

Los marcadores genéticos humanos clásicos eran polimorfismos proteicos, principalmente el grupo sanguíneo y marcadores de proteínas séricas. Ambos polimorfismos son poco frecuentes y no muy informativos. Hacia 1981 se habían podido obtener mapas de ligamiento muy parciales, y sólo en el caso de algunos cromosomas. Sin embargo, la identificación de polimorfismos basados en DNA llevó a una revisión radical de las ideas, y durante la primera parte de la década de los 80 se oyeron serias discusiones acerca de la posibilidad de construir un mapa genético humano por primera vez. Botstein et al. (1980) argumentaban que era posible construir un mapa de ligamiento completo del genoma humano empleando RFLP. Era claro que la obtención de un mapa de ligamiento completo del genoma humano era un objetivo muy deseable. Además de proporcionar un marco de trabajo para el estudio de la naturaleza de la recombinación en humanos, otras áreas podrían beneficiarse:

- Localización de genes: cualquier gen para el que pudiera tipificarse un polimorfismo podía situarse inmediatamente sobre el mapa genético, y obtenerse su localización cromosómica. Desde el punto de vista médico, esto era muy atractivo: los análisis de ligamiento podrían emplearse en familias en las que el gen de una enfermedad estuviera segregando, lo cual permitiría situar en el mapa, por primera vez, a los genes causantes de muchas condiciones hereditarias.
- Clonación de genes: la localización génica proporcionaría puntos de partida para los esfuerzos de clonación de genes (ver clonación posicional).
- Diagnóstico: el diagnóstico prenatal o presintomático de los genes de enfermedades hereditarias mediante el análisis de ligamiento se vería enormemente facilitado si se dispusiera de muchos marcadores de DNA en los alrededores de los locos de la enfermedad.

Era casi inevitable que la toma de conciencia de que se podía obtener un mapa genético humano completo disparara serios esfuerzos para construir uno. En 1987 se publicó el primero de estos mapas, basado en el empleo de 403 loci polimórficos, incluyendo 393 marcadores RFLP. La empresa fue mayúscula: el estudio requirió la tipificación de todos y cada uno de los miembros de 21 familias de tres generaciones para cada locus polimórfico, y el análisis posterior de los datos de ligamiento por ordenador. Los resultados arrojaron 23 grupos de ligamiento (segmentos lineales de marcadores ligados) que corresponden a los 22 autosomas y al cromosoma X (es posible construir un mapa genético de la región pseudoautosómica del cromosoma Y pero no del resto, ya que no participa en procesos de recombinación). A pesar de la importancia que tuvo este logro existían serias limitaciones respecto a lo que podría considerarse por comparación lo deseable en un mapa genético idealizado (ver Tabla 13.2). La distancia media entre marcadores (xxx 10 cM) era todavía considerable. Más importante era la principal limitación, que el mapa estaba basado en marcadores RFLP, no muy informativos y de difícil tipificación (ver Recuadro 12.1).

Hacia un mapa genético ideal

Densidad de marcadores El espacio medio entre marcadores polimórficos debe ser considerablemente inferior a 1 cM, de forma que prácticamente todas las regiones del genoma contengan un marcador inmediatamente vecino.

Tipificación de marcadores Cada marcador debe ser de sencilla tipificación, y la información y las instalaciones para la tipificación deben ser de fácil disponibilidad.

Utilidad de marcadores La heterozigosis de cada marcador debe ser alta, preferentemente cercana a 1,0. Esto implicará que cada marcador será informativo en un gran porcentaje de meiosis diferentes.

Orden de marcadores La utilidad del mapa genético depende claramente de la confianza en que el orden secuencial de marcadores de un grupo de ligamiento es el correcto. Los análisis de ligamiento genético no pueden proporcionar una certeza absoluta en relación al orden de los marcadores. En lugar de ello hace falta realizar un estudio estadístico que dé una probabilidad relativa de cierto orden. La confianza en el orden de marcadores depende de hallar la mayor cantidad posible de recombinantes. Para un mapa de alta resolución, esto significa evaluar un gran número de meiosis informativas.

Familias de referencia Debe utilizarse un único grupo de familias de referencia; las muestras provenientes de cada miembro de una familia de referencia utilizadas para la construcción del mapa deben estar disponibles, de manera que diferentes laboratorios puedan colocar nuevos marcadores sobre el mapa y continuar mejorándolo.

Utilidad del mapa Los nuevos marcadores deben ser integrados en un único mapa cuya resolución aumente continuamente; debe evitarse el empleo de mapas genéticos diferentes basados en grupos de marcadores distintos.

Recientemente se han podido obtener mapas genéticos humanos de alta resolución, fundamentalmente gracias al empleo de marcadores microsátélites

El siguiente hito en la construcción de mapas genéticos humanos sino de la mano del empleo de marcadores mucho más polimórficos que los marcadores RFLP. Los polimorfismos del DNA minisátélite hipervariable eran una alternativa, pero limitada. Esto se debe a que su distribución no es general a lo largo del genoma, sino que tienen una tendencia marcada a aparecer cerca de los telómeros.

Los marcadores microsátélites también denominados STRP, de las iniciales inglesas de Short Tandem Repeat Polymorphisms (polimorfismos cortos repetidos en tándem), tienen la ventaja de ser abundantes, estar dispersos a lo largo del genoma, ser muy informativos y fáciles de tipificar. Centrándose en este tipo de marcadores, los investigadores del laboratorio Généthon en Francia fueron capaces de generar rápidamente un mapa de ligamiento de segunda generación del genoma humano. Este tour de force supuso la selección de repeticiones CA/TG adecuadamente polimórficas, su adscripción a cromosomas específicos a través de la tipificación de paneles de híbridos de células somáticas humano-roedor y la realización de un análisis estadístico del ligamiento entre marcadores de cromosomas individuales. Se emplearon 813 marcadores de los cuales 605 presentaban una heterozigosis superior a 0,7. Estos marcadores fueron organizados en 23 grupos de ligamiento.

El importante avance del laboratorio Généthon fue posible gracias al soporte económico aportado por la organización francesa de la distrofia muscular, la Association Française Myopathique (AFM) que permitió una estrategia de investigación tipo factoría, empleando métodos automatizados de gran escala. Con posterioridad se han producido mapas con un número de marcadores genéticos superior, especialmente marcadores microsátélites, y con una resolución aún mayor. Se han construido varios mapas genéticos diferentes (basados en diferentes conjuntos de marcadores). El problema con esto es doble. En primer lugar, no todos los mapas genéticos han utilizado las mismas familias de referencia. En segundo lugar, los diferentes mapas genéticos se basan en grupos de marcadores distintos, y las relaciones de ligamiento que existen entre marcadores empleados en mapas diferentes no tienen por qué ser conocidas.

Habiendo detectado estas limitaciones la comunidad investigadora internacional reconoce cada vez más la importancia de la colaboración:

- Familias de referencia. El grupo de familias de referencia más ampliamente distribuido es el que deriva del CEPH (Centre d'Études du Polymorphisme Humaine), una colaboración de más de 100 laboratorios independientes.
- Integración de mapas. El estudio de las relaciones de ligamiento entre los marcadores utilizados en los diferentes mapas genéticos proporciona un mapa integrado. El mapa publicado por Murray et al. en 1994 es un ejemplo, ya que presenta unas 4000 STRP (en su mayoría provenientes del laboratorio Généthon) más unos 1800 marcadores adicionales, fundamentalmente RFLP, que en su conjunto aportan una densidad promedio de marcadores de uno por cada 0,7 cM.

La resolución del mapa de Murray et al. (1994) era considerablemente superior a la resolución media de 2-5 cM que se deseaba obtener al cabo de cinco años del inicio del proyecto. Sin embargo, será difícil avanzar más en la resolución de los mapas debido al poco éxito obtenido en la identificación de nuevos marcadores microsátélites; a menudo ocurre que marcadores microsátélites recientemente descubiertos acaban siendo idénticos a otros previamente caracterizados. Además, existe una percepción generalizada de que la resolución de marcadores actual es suficiente para tener el marco de trabajo necesario para construir un mapa físico completo del genoma humano. El mapa genético publicado por Dib et al. en 1996 representa una de las últimas versiones del mapa de Génethon, y el esfuerzo principal ha sido recientemente reconducido hacia la construcción de mapas físicos de alta resolución del genoma humano.

Mapas físicos del genoma humano

Se están construyendo varios mapas físicos diferentes del genoma humano

Al igual que el mapa genético, un mapa físico del genoma humano estará formado por 24 submapas que corresponden a los 24 tipos de cromosomas diferentes. Los mapas genéticos del genoma humano que se han compuesto hasta el momento representan todos el mismo concepto: conjuntos de marcadores polimórficos ligados (grupos de ligamiento) que corresponden a los diferentes cromosomas. Sin embargo, en los mapas físicos existe menos uniformidad, en el sentido que se puede construir varios tipos de mapa físico. En cierto sentido el primer mapa físico del genoma humano se obtuvo cuando las técnicas de bandedo citogenético fueron empleadas no sólo para diferenciar a los cromosomas, sino también para poder diferenciar las regiones subcromosómicas entre sí. Pese a que la resolución es muy baja (una banda cromosómica de una preparación de 550 bandas contiene unas 6 Mb de DNA), los mapas de esta clase han sido de gran utilidad como armazón para ordenar las secuencias de DNA humano mediante técnicas de hibridación in situ de cromosomas.

Existe otro grupo de mapas que se han obtenido cartografiando puntos de rotura cromosómica naturales (empleando paneles de híbridos de células somáticas que contienen fragmentos derivados de cromosomas de translocación y deleción; o bien cartografiando los puntos de rotura artificial utilizando híbridos de radiación. Sin embargo, aquí también hay limitaciones de resolución, ya que la distancia media entre las roturas vecinas en estos paneles de células híbridas puede ser bastante elevada para grandes partes del genoma. En consecuencia, es deseable poder disponer de mapas físicos de resolución más elevada. Está claro que el mapa físico definitivo, el de mayor resolución, será el que llegue al nivel del par de bases individual, es decir, el que contenga la secuencia completa de los nucleótidos que forman el genoma humano. Dado que esto no se logrará hasta dentro de un cierto tiempo existen esfuerzos para la construcción de mapas físicos de resolución intermedia. En algunos pocos cromosomas humanos se ha logrado obtener mapas completos de RH y de enzimas de restricción de corte infrecuente. Un ejemplo es el cromosoma 21, del que se dispone de un mapa de restricción NotI para el brazo largo completo.

Además, gran parte del esfuerzo dedicado en la actualidad al cartografiado físico va dirigido a la obtención de mapas de las secuencias de DNA codificante, con lo cual lo que se está produciendo son mapas de transcripción exhaustivos.

El genoma nuclear humano puede cartografiarse utilizando diferentes tipos de mapas físicos

Tipo de mapa Ejemplos/metodología Resolución

Citogenético Mapas de bandas cromosómicas Una banda media contiene varias Mb de DNA

Mapas de puntos de rotura cromosómicos Paneles de híbridos de células somáticas que contienen fragmentos de cromosomas humanos derivados de cromosomas con translocaciones o deleciones naturales.

Mapas de híbridos de radiación (RH) monocromosómicos

Mapas de RH del genoma completo La distancia entre los puntos de rotura adyacentes en un cromosoma suele ser de varias Mb. La distancia entre los puntos de rotura suele ser de muchas Mb. La resolución puede llegar a 0,5 Mb

Mapa de restricción Mapas de restricción de rare cutters, o enzimas de corte infrecuente, p. ej. mapas NotI varios centenares de kb Mapa de cóntigos Clones YAC solapantes. Clones cosmiídicos solapantes El tamaño medio de un inserto en YAC es de varios cientos de kb. El tamaño medio de un inserto en un clon cosmiídico es 40 kb

Mapa de sitios de secuencia etiquetada (mapa de STS) Requiere disponer de información previa sobre la secuencia de clones ya ordenados, de manera que se puedan ordenar los STS. Un objetivo es tener un espaciado promedio de 100 kb.

Mapa de etiquetas de secuencia expresada (mapa de ETS) Requiere la secuenciación de los cDNA y la localización posterior del cDNA sobre otros mapas físicos. El menor espaciado promedio posible es aproximadamente 40 kb.

Mapa de secuencia de DNA. Secuencia completa de nucleótidos del DNA cromosómico. 1 bp.

Figura 13.2

Se están construyendo varios tipos de mapas físicos de los cromosomas humanos. La figura muestra la integración de varios mapas físicos del brazo largo del cromosoma 21 humano. Al lado del mapa citogenético estándar, sobre la izquierda, se han representado las posiciones de las roturas del cromosoma 21 observadas a partir del estudio, fundamentalmente, de translocaciones del 21 (6;21, 4;21, 3;21, 2;21, etc.). El mapa de STS se muestra dos veces para facilitar las comparaciones con los otros mapas, entre los que se incluyen el mapa de ligamiento genético de Chumakov et al. (1992), el mapa de restricción NotI basado en PFGE de Ichikawa et al. (1993) y el mapa de híbridos de radiación (medido en centiRays tras una exposición a 8000 red). Reproducido de Nature, vol. 359, página 385 con autorización. xxx 1992 Nature, Macmillan Magazines Limited.

Text	m00831
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	MACARIO, ALBERTO J. L. “Genes, genomas y más allá”. <i>Sangre. Revista de biología y patología sanguínea</i> , núm. 43. Zaragoza: Asociación Española de Hematología y Hemoterapia, 1998. Pàg. 251-254.

INTRODUCCIÓN

La Hematología ha evolucionado en paralelo con el resto de las disciplinas médicas. Hoy en día estamos viviendo el momento de la genética molecular, particularmente en los laboratorios de investigación. Cuanto de la información obtenida en esos laboratorios llega al médico práctico es variable; posiblemente menos de lo deseado. El problema que se presenta es cómo proporcionar al hematólogo práctico, abrumado por sus obligaciones clínicas, al menos un mínimo de información básica en genética molecular. Esta es cada día más necesaria para entender métodos diagnósticos, interpretar resultados, conocer mecanismos de acción de muchos medicamentos, y prever y controlar efectos secundarios indeseados. Una manera de atacar el problema y proporcionar un comienzo de solución, es la de describir los conceptos fundamentales de genética molecular en términos simples y claros. Esto es muy difícil, y está lleno de peligros, por ejemplo exceso de simplificación y distorsión de la realidad. No obstante muchas revistas clínicas han comenzado a incluir artículos sobre genética molecular dirigidos al médico general. SANGRE inicia con este artículo una serie cuyo objetivo es preparar al médico hematólogo práctico para lecturas más complejas y específicas.

EL GEN

La genética molecular comienza en el gen. Actualmente aun lo más elemental, definir el gen, no puede ser simplificado demasiado. Esencialmente el gen es un segmento del ADN de una célula. El problema de explicar el gen comienza a hacerse difícil desde el momento en que se menciona la célula. Esta puede ser procariótica o eucariótica. La definición del gen en células procarióticas no puede ser la misma que la del gen de células eucarióticas.

Aquí cabe la pregunta para qué considerar los genes procarióticos en una revista como SANGRE, que se refiere a seres humanos, eucariotas? La respuesta tiene varios componentes. Algunos son eminentemente prácticos, mientras que otros son más básicos y pertinentes a los principios generales de biología que actualmente están renovando las ciencias médicas.

Desde el punto de vista práctico, conocer la genética molecular de los procariotas, por ejemplo bacterias, es esencial para entender métodos diagnósticos basados en principios y procedimientos desarrollados usando esos microbios. Si por otro lado se considera cómo la genética molecular está revolucionando el estudio de los mecanismos patogénicos, y cómo su lenguaje está invadiendo los textos de Medicina y Hematología, hay que concluir que conviene familiarizarse con los nuevos conceptos, muchos de ellos derivados de estudios en procariotas. Además el advenimiento del uso terapéutico de genes, y la utilización de bacterias para clonaje, hace necesario entenderlos sistemas microbianos en los cuales los genes son manipulados.

LOS TRES DOMINIOS FILOGENÉTICOS

Aun más importante, los avances en filogenética molecular han revolucionado nuestra manera de ver a las células. La subdivisión entre pro- y eucariotas no tiene ya tanta importancia. Las células que viven en nuestro planeta han sido clasificadas en tres grupos, o dominios filogenéticos: Bacteria, Arquea y Eucarya.

Por qué es necesario tratar aquí la clasificación de las células desde el punto de vista de la filogenética contemporánea?

La filogenética molecular estudia y compara secuencias de nucleótidos y de aminoácidos, y deduce relaciones evolutivas. Este método ha demostrado que los eucariotas (incluidos los seres humanos) están relacionados con las arqueas. No solo eso, muchos datos sugieren que la célula eucariótica es un mosaico formado por componentes recibidos de bacterias y de arqueas en los primeros estadios de la evolución, miles de millones de años atrás. Desde hace tiempo se acepta que la mitocondria deriva de una bacteria Gram negativa que invadió el lejano predecesor de la célula eucariótica actual, y se instaló en su citoplasma para siempre. Lo mismo se piensa del cloroplasto de la célula vegetal.

ANATOMÍA DEL GEN PROCARIÓTICO

Pero qué tiene que ver todo esto con la definición del gen?

Muchos estudios de genética molecular están demostrando que los genes eucarióticos tienen características típicas de genes de bacterias y de arqueas, dependiendo de qué gen y de qué porción del gen se examine. Pareciera entonces que también el núcleo, el ADN eucariótico, incluyendo el humano, es una quimera.

Es como si el núcleo se hubiera originado en una fusión entre el ADN de una antigua arquea y el ADN de una antigua bacteria, en los comienzos de la evolución de la célula eucariótica. Es más, la mayoría de los genes que estaban en el cromosoma de las bacterias que dieron origen a la mitocondria y al cloroplasto migraron al núcleo, donde se las encuentra hoy en día.

Queda claro entonces que para entender el gen eucariótico es necesario conocer las bases proporcionadas por los estudios de bacterias y arqueas. Para entender el significado y la razón de ser de una palabra de un lenguaje contemporáneo, es conveniente saber los lenguajes antiguos, en los cuales la palabra de hoy se originara. Lo mismo sucede con los genes. En el mensaje que contiene un gen se descubren las huellas del pasado, las marcas recibidas de los organismos primitivos que nos precedieron. Estas marcas, distinguibles en los genes eucarióticos de hoy, tienen a veces funciones desconocidas. Sus antecesores en bacterias o arqueas son generalmente conocidos, y entonces se puede inferir las funciones de las correspondientes porciones (marcas) en el gen eucariótico.

En procariotas el gen es continuo. El mensaje que contiene no está interrumpido, como ocurre en la mayoría de los genes eucarióticos. Pero antes de comenzar a explicar el gen procariótico y sus diferencias con el eucariótico, es necesario aclarar que el gen comprende dos partes: una contiene el mensaje para producir otra molécula de ácido nucleico, o sea el ARN, y la otra alberga señales para su expresión y regulación. También conviene señalar ahora que si bien todos los genes tienen información para producir moléculas de ARN, no todos codifican proteínas. Los genes que codifican los ARN ribosomales y de transferencia por ejemplo, no producen proteínas. El clásico esquema ADN ARN - proteína es válido solamente para una parte de los genes de una célula. Para otros genes el esquema es truncado: ADN - ARN.

El gen que codifica una proteína es un segmento del ADN que es transcrito a una molécula de ARN mensajero (ARNm), el cual a su vez es traducido en el ribosoma a otro lenguaje. En este último, los elementos a combinar para formar las palabras del mensaje ya no son nucleótidos sino aminoácidos.

Aquí conviene recordar que en las células pro- y eucarióticas el ADN está constituido por una sucesión de bases púricas (adenina y guanina) y pirimidínicas (citosina y timidina), dispuestas en dos cadenas complementarias.

Una de las cadenas se denomina codificante porque lleva el mensaje para ser transcrito, y la otra cebadora ya que provee la secuencia de bases complementarias a aquellas del ARN (de tal manera que en el ADN adenina complementa con timidina, y guanina con citosina). Por convención, cuando se representan las

dos cadenas del ADN, la codificante se coloca arriba de la cebadora. El ARN tiene una sola cadena cuya secuencia es igual a la de la cadena codificante del ADN pero contiene uridina en vez de timidina. Cada base está unida a una molécula de desoxiribosa en el ADN y a una molécula de ribosa en el ARN formando así un nucleósido. El nucleósido se une a una molécula de ácido fosfórico formando un nucleótido. Los nucleótidos están conectados uno con otro por un puente de fosfato para formar una cadena que tiene la polaridad xxx hacia xxx. Por convención el extremo xxx de la cadena codificante se coloca a la izquierda, y el de la cadena cebadora complementaria a la derecha. El ARN, que tiene una sola cadena, se representa con la misma orientación que la de la cadena codificante del ADN. En el ADN las dos cadenas están unidas por puentes de hidrógeno entre los pares de bases complementarias.

La parte del gen que codifica la secuencia del ARN nunca sería transcrita si el gen no tuviese los medios para recibir e interpretar los comandos de la célula, es decir las señales para su expresión y regulación que mencionábamos antes.

Estos medios son el promotor y otros sitios reguladores, que están localizados en el ADN, cerca del comienzo de la zona codificante (figura 1).

Figura 1

Representación esquemática de un gen procariótico con mensaje para codificar una proteína. Por convención se representa el extremo xxx de la cadena codificante a la izquierda, y el extremo xxx a la derecha. Los nucleótidos, o bases (adenina, guanina, citosina y timina-uracilo en el ARN) se cuentan a partir del sitio de iniciación de la transcripción, que se considera número 1. La cuenta es positiva hacia la derecha (o sea hacia el extremo xxx) y negativa en la dirección opuesta (la primera base que sigue al punto de iniciación -número 1- hacia el extremo xxx es -1). La porción transcrita por la polimerasa que sintetiza el ARNm se extiende desde el punto de iniciación hasta el punto de terminación, pero la parte finalmente traducida a proteína es más corta, extendiéndose entre los codones de iniciación y stop.

Este segmento del gene se designa " open reading frame " (ORF) o marco abierto de lectura, y está marcado con una línea más gruesa; la dirección de la transcripción está indicada por una punta de flecha en el extremo derecho del ORF. Hacia la izquierda del punto de iniciación se extiende la zona que controla la actividad del gene y contiene los segmentos de secuencia reconocidos por los factores de transcripción incluyendo la polimerasa. Estas secuencias son el promotor y los sitios reguladores. El primero es reconocido por la polimerasa y está compuesto por dos cortas secuencias de 6 bases agrupadas en lo que se designa región -35 y región -10 centradas en las bases -35 y -10, respectivamente. El promotor es el sitio donde la polimerasa contacta al ADN para comenzar la transcripción. Las secuencias reguladoras, con las cuales interactúan los factores activadores y supresores, están situadas entre la región -10 y el punto de iniciación de la transcripción o más allá de la región- 35, hacia el extremo xxx. El promotor es una corta secuencia de nucleótidos, reconocida por los factores (proteínas) que inician la transcripción. Si el promotor está ausente (delección) o alterado (mutación) no hay transcripción. A su vez la frecuencia y rapidez de la transcripción dependen de la influencia de factores (proteínas) reguladores.

Estos, para poder regular al gen, deben reconocer y contactar los sitios reguladores en el ADN. Como en el caso del promotor, los sitios reguladores son cortas secuencias de nucleótidos que cuando están ausentes o alteradas causan ausencia o anomalías de la transcripción. El gen no se expresa, o se expresa menos de lo normal, o se expresa demasiado. Cualquiera de estas situaciones puede ocasionar patología.

En resumen, un gen es un segmento del ADN de una célula que contiene información para dirigir la síntesis de una molécula de ARN. Este último puede ser de un tipo que no es traducido a proteína (ARN ribosomal y de transferencia), o puede ser mensajero y ser traducido a proteína en el ribosoma.

El gen comprende una porción que codifica una molécula de ARN, y elementos reguladores, como el promotor, y los facilitadores y represores de la transcripción. El gen puede estar inactivo, a activo. Un gen activo está en el proceso de transcripción que resulta en la producción de ARN. La activación del gen comienza cuando la enzima que cataliza la unión de nucleótidos en una serie lineal para formar el ARN, siguiendo la secuencia codificada en el ADN, llega al sitio de iniciación y comienza a sintetizar el ARN. Esta enzima se llama ARN polimerasa ADN dependiente. El mecanismo que pone a la polimerasa en el punto de iniciación de la transcripción y la impele a sintetizar una cadena de nucleótidos varía con la clase de célula: bacteriana, arqueana, o eucariótica. Este tema será tratado en un próximo artículo.

El transcrito o ARN comienza en el nucleótido del ADN llamado punto de iniciación de la transcripción (figura 1). A partir de allí, la polimerasa viaja hacia el final del gen, sintetizando ARN en el camino hasta que llega al nucleótido en el ADN llamado punto de terminación. Por convención, se dice que la transcripción progresa de xxx hacia xxx, que es la dirección de la cadena codificante en el ADN. En procariotas, el ARNm es traducido inmediatamente desde el codón de iniciación (un triplete de nucleótidos que codifica el aminoácido metionina, al comienzo de la cadena polipeptídica, en su extremo xxx) hasta el codón stop (adyacente al codón que codifica el último aminoácido de la proteína, en su extremo COOH). Existen muchos casos en procariotas, en los cuales varios genes son transcritos en serie porque están colocados muy cerca uno de otro en el ADN. Esto produce un ARNm largo, con la información para producir varias proteínas, el cual es por lo general traducido después de que la parte correspondiente a cada proteína ha sido separada de las otras. La transcripción de esta serie de genes es controlada a partir de un solo promotor, y el conjunto-llamado operón- es regulado por un mecanismo común. En los eucariotas, particularmente cuando los genes son interrumpidos, los procesos de transcripción y traducción involucran otras etapas, las cuales serán explicadas en otro artículo de esta serie.

PERSPECTIVAS

Estamos viviendo la era del gen. Se tienden a explicar muchos procesos evolutivos y patológicos pensando en alteraciones de la secuencia de nucleótidos en la porción codificante o en la porción reguladora del ADN. Estas alteraciones pueden ocurrir en genes estructurales, o en genes reguladores.

La era del gen continuará en los próximos años, y se caracterizará por una expansión enorme de la ciencia del genoma. Actualmente ya se conoce la secuencia de nucleótidos del genoma de más de diez procariotas, bacterias y arqueas. El único genoma eucariótico totalmente secuenciado es el del hongo *Saccharomyces cerevisiae* (levadura de cerveza), pero la secuenciación de otros está en progreso. Más información se puede obtener visitando los Websites correspondientes a los diferentes genomas, como por ejemplo xxx a partir del cual es posible hacer conexión con muchos otros. La próxima década posiblemente se llamará la era del genoma. El análisis de las secuencias será una tarea extraordinariamente difícil. Los análisis de secuencias por computadora, comparando familias de genes en un genoma, y comparando diferentes genomas, deberían proporcionar información valiosa sobre la función y regulación de los genes y de sus productos (ARN de varios tipos y proteínas), y sobre los detalles estructurales de las proteínas con significado funcional. Además, estudios de laboratorio con técnicas masivas, actualmente en vías de desarrollo, aclararán cuáles genes son transcritos, cuáles son las proteínas producidas y cuándo. Esta estrategia y tecnología ha dado origen a la ciencia del proteoma ("proteomics"), cuyo objetivo es expresar los genes y estudiar sus funciones en larga escala. Esta ciencia florecerá sin duda en la década venidera. Es de suponer que los beneficios derivados de esta información y clase de estudios serán importantes para la Medicina, y la Hematología en particular.

Pero no todo está en el genoma, y no todo depende de la secuencia de nucleótidos de los genes. Hay quien sostiene que la próxima década será la era de la epigenética. Esta disciplina se refiere a modificaciones en la expresión de los genes -algunas hereditarias pero potencialmente reversibles- que no se deben a alteraciones en la secuencia de nucleótidos (por ejemplo mutaciones, deleciones, o traslocaciones). Los efectos epigenéticos son causados por cambios en la cromatina o en la metilación de algunas bases del ADN, que afectan el grado de actividad (transcripción) de los genes.

Finalmente, para mantener un balance de posibilidades futuras, debemos mencionar al príon. Aparentemente, el ADN tiene un protagonismo mínimo o secundario en la patología con la cual el príon está asociado. Es difícil predecir cuánto este concepto revolucionario del príon va a influir en la Hematología. Sin embargo, no habrá que sorprenderse si en el próximo futuro se descubre una conexión entre el príon y fenómenos patológicos pertinentes a esta especialidad.

Text	m00841
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	CRUZ-COKE, RICARDO. "El genoma humano en medicina clínica". <i>Revista Médica de Chile</i> , núm. 117. Santiago de Chile: Sociedad Médica de Santiago, 1989. Pàg. 572-580.

Introducción histórica

Durante esta última década, la comunidad médica ha comenzado a tomar conciencia que la medicina está viviendo una etapa revolucionaria de su existencia, al recibir el impacto combinado de las Revoluciones de la informática, las comunicaciones y la biotecnología. En las páginas de esta Revista se han publicado artículos que tratan estos impactos referentes a ingeniería genética, informática, clonaje molecular, rol de genes y cromosomas y genoma mórbido. Pero todos estos artículos abordan una situación circunscrita, sin entregar una visión más global e integrada de este impacto tecnológico revolucionario.

Es importante tratar de definir y caracterizar la naturaleza del cambio trascendental que está operando en la historia de la Medicina. Es probable que estemos entrando en una nueva época de características equivalentes al Renacimiento, que se inició con la revolución de Vesalio, quien fundó las bases anatómicas modernas de la Medicina y que posteriormente forjaron Harvey en Fisiología (1628), Morgagni en Patología (1761) y Bernard en Medicina Experimental (1865). Concordamos con McKusick que estaríamos viviendo una revolución neovesaliana, por la magnitud y profundidad de los nuevos conocimientos de la estructura y funciones de la materia viva.

En efecto, las nuevas tecnologías nos han permitido llegar hasta el fondo del microcosmos, a nivel de una mil millonésima de milímetro y comenzar a manipular el material básico: las moléculas de la vida misma.

Hemos descubierto al Genoma de nuestra especie, y comenzando a descifrar su estructura y funciones. La fuente del origen de las enfermedades está en ese nivel. Hace 200 años, Morgagni correlacionó las lesiones anatómicas con las enfermedades. Hoy podemos relacionarlas con los genes mismos localizados en los cromosomas, formando lo que denominamos "genoma". Así, todas las funciones fisiológicas y toda la patología se originan en alteraciones del genoma. No existirían por tanto enfermedades hereditarias o genéticas y enfermedades no genéticas. Todo el morbo surgiría del genoma mismo.

El genoma humano

El neologismo "genoma" significa "grupo de genes". Se define como la serie completa de genes en el contenido de la serie haploide de cromosomas. El vocablo "haploide" significa; forma sencilla, o el número simple de cromosomas en células germinativas (xxx). Por el contrario, las células somáticas son diploides (xxx). Como los genes son moléculas de DNA formados por nucleótidos bases pares, el genoma es en realidad una molécula de DNA de 1,7 metros de largo, empacada en los 23 cromosomas de una célula haploide. Como cada cromosoma mide apenas 10 micrones, el DNA está condensado 5.000 veces.

El genoma haploide humano tiene unos 3,3 mil millones de bases pares (bp) que codifican aproximadamente unos 100.000 genes estructurales. Para dar una idea de la magnitud considerada, basta decir que para describir la secuencia de todos los nucleótidos del genoma humano sería necesario imprimirlos en 14 colecciones completas de la Enciclopedia Británica. Los genes se miden en Kilobases; miles de bases (kb), de los segmentos de la molécula de DNA. Por ejemplo, los 5 genes de la Hemoglobina: beta, delta, épsilon, gamas A y G se extienden en un segmento ligado de 65 Kb en el cromosoma 11.

El genoma haploide humano en el núcleo celular de cada célula germinativa está dividido en 24 tipos de cromosomas; 22 autosomas más los cromosomas sexuales X e Y. La longitud genética se mide por el potencial de recombinaciones de segmentos cromosómicos en: unidades centimorgan (cM). Los cromosomas presentan en las tinciones estándar más de 600 bandas, con un promedio de ScM por cada banda. Estas bandas contienen entre 100 y 200 genes estructurales.

De esta sumaria descripción anatómica del genoma se desprende el hecho que existe un nivel molecular (xxx) y otro nivel cromosómico (xxx). Haremos una breve descripción de estos niveles para orientar al lector hacia la comprensión de la etiología genómica de las enfermedades.

El genoma a nivel molecular

Los elementos más relevantes que hay que destacar en la anatomía del genoma molecular son los siguientes:

La mayoría de los genes estructurales tienen como promedio unas 1.200 bases pares de información codificada, distribuidas en secuencias codificadoras, llamadas "exones", y secuencias intermediarias no codificadoras, llamadas "intrones". Los genes de las grandes proteínas, como el colágeno 1, tienen como unos 50 "intrones". Estos permiten la recombinación sin alterar la función de los "exones" que controlan la producción de proteínas y la evolución de sus funciones. En el complejo proceso de transcripción participan transcriptores RNA y RNA mensajeros controlados por genes ubicados en los cromosomas 1 y 17.

Entre cada gen hay muchas kilobases de DNA, llamadas espaciadores ("spacer"), cuya función no está muy clara aún. Están formadas por secuencias repetitivas, que permiten la acción de las enzimas de restricción en toda la extensión del genoma y son la base de la posible manipulación del DNA recombinante y la acción de la "ingeniería genética".

El mapa cromosómico

A nivel de magnitudes de 1 micrón es posible describir el "mapa" de los cromosomas con los lugares ("loci") donde están ubicados los genes estructurales. Hasta 1988 se habían ubicado cerca de 1.000 genes estructurales en todos los cromosomas humanos. Cada año se descubren unos 100 nuevos genes de los 100.000 que se supone existen para controlar el organismo humano.

La variedad de funciones y estructuras que codifican los genes estructurales es tan compleja y grande que es difícil de clasificar. Provisionalmente es posible clasificar los genes en las siguientes estructuras y funciones:

- a) Elementos estructurales celulares (actina, miosina, y colágeno);
- b) Proteínas séricas (albumina, haptoglobina);
- c) Enzimas (fosfatasa ácida, adenosin kinasa, aldolasa);
- d) Hormonas (insulina, crecimiento, gonadotróficas);
- e) Proteínas receptoras (interferón, beta receptor);
- f) Factores de crecimiento;
- g) Factores de coagulación: F 1 a F 12;
- h) Virus (herpes, hepatitis, etc.);
- i) Toxinas;
- j) Protooncogenes (abl, myc, sis, etc.);
- k) Antígenos (grupos sanguíneos);
- l) Fenotipos patológicos, cuyas bases bioquímicas o celulares son aún desconocidas (Corea de Huntington, distrofia motórica, Prader-Willi, etc.)

La distribución de estos genes en los cromosomas no sigue ninguna norma conocida, pero algunos se agrupan en los llamados "clusters" o agrupamientos.

Los más importantes son los "clusters" de las inmunoglobulinas en los cromosomas 2, 14 y 22; las hemoglobinas (xxx y 16); la miosina (xxx) y el Complejo Mayor de Histocompatibilidad (en xxx).

La Figura 1 muestra el último mapa cromosómico, de 1987.

Figura 1

The Morbid Anatomy of The Human Genome Para los efectos de facilitar la ubicación de los genes, McKusick ha ideado dos tipos de Mapas Cromosómicos; el Mapa de los Genes y el Mapa Mórbito en que ubica solo las enfermedades hereditarias. Este genoma mórbido ya tiene ' 400 genes patológicos asignados en 1988.

Anatomía comparada y evolución

Como el genoma es un elemento universal de los seres vivos, es importante considerar las anatomías comparadas de los genomas de diversas especies que tienen segmentos y agrupamiento de genes en cromosomas homólogos.

Cuando hay genes que están en un mismo cromosoma se dice que son sintéticos. Hay genes que son sintéticos en el hombre y en el ratón. Por ejemplo, el cromosoma 17 tiene 8 genes estructurales que están también sintéticos en el cromosoma 11 del ratón. El grado de homología de sintenia entre el hombre y el ratón es muy grande, ya que en todos los cromosomas hay genes sintéticos en ambas especies. Esta cercanía de genes sintéticos ha permitido predecir la ubicación de genes en el hombre después de conocer la ubicación en los ratones. En las tablas informáticas de la lista de genes se indica la posición de los genes en las dos especies.

Anatomía funcional del genoma

A pesar que recién estamos comenzando a descubrir la estructura del genoma, es posible ya definir las características funcionales de los genes estructurales.

McKusick ha definido las siguientes:

- a) Los genes que codifican estructuras y funciones de los órganos del cuerpo humano no se agrupan en un determinado cromosoma. Es decir, no hay correlación entre anatomía humana y cromosomas específicos.
- b) Los genes que codifican enzimas no son sintéticos, pues están en cromosomas diferentes como son las del ciclo de la Urea ARG1 (6), ASL (7), ASS (9), CPSI (2), OTC (21). Lo mismo sucede con muchos genes que codifican las proteínas heteroméricas como la hemoglobina (xxx, 16); inmunoglobulina (xxx, 14, 22); hormona glucoproteicas (xxx 11,19). Algunos genes codifican mas de un polipéptido, como las, cadena alfa y, beta de la haptoglobina por un solo gen en el cromosoma 16.
- c) Una gran parte de la extensión del genoma está formada por pseudogenes, que tiene igual secuencia que genes similares pero han perdido el mecanismo de transcripción, sus "intrones", los cuales serían genes ya procesados, originados por la integración de las transcripciones de RNA reverso.

La posición lineal de los genes que participan en el desarrollo tiene un significado ontogénico. En efecto, los genes de las hemoglobinas y de las inmunoglobulinas tienen una posición en los cromosomas relacionados con otros genes para permitir el desarrollo y crecimiento de los embriones en la vida prenatal y postnatal.

En efecto, el gen épsilon es activo en el período embrionario, después se activa en los genes beta y delta que son activos en el período postnatal. El gen alfa que fabrica la otra cadena (alfa) de la hemoglobina, (activa en la vida adulta) está en otro cromosoma (xxx).

Los genes de las inmunoglobulinas que tienen acciones evolutivas y de desarrollo tan complejas están en "clusters" en distintos cromosomas, en las distintas especies.

Técnicas de desciframiento del genoma

La identificación de los lugares de los cromosomas donde se ubican específicamente los genes se inició en 1911, cuando Wilson ubico el gen de la visión de colores en el cromosoma sexual X. Cuando el Profesor Noé me hizo clases de genética, en 1943, me enseñó que la Hemofilia estaba controlada por un gen ubicado en el cromosoma X. La primera asignación de genes autosómicos se logró en 1968 cuando el equipo de McKusick ubicó el gen Duffy en el cromosoma 1.

Se usaban métodos clásicos de análisis de segregación y ligamiento factorial, estudiando los recombinantes de los genotipos en familias a través de varias generaciones. Así se lograban identificar ligamentos entre genes sin saber aún en que cromosomas estaban. En 1951 Mohr estableció el ligamento entre el gen Lutheran y el gen secretor de ABH. No se supo en qué cromosoma estaban hasta que fueron ubicados en 1985 en el cromosoma 19, mediante las nuevas técnicas de mapeo cromosómico que enumeramos a continuación.

Al cabo de 15 años de mapeo moderno de los cromosomas humanos es posible describir 10 métodos de mapeo:

- 1) Ligamento
- 2) Hibridización de células somáticas
- 3) Hibridización in situ del gen clonado
- 4) Test de Southern
- 5) Endonucleasas de restricción
- 6) Homología con cromosomas de otras especies
- 7) Dosificación de actividad enzimática en deleción de cromosomas
- 8) Análisis de aberraciones cromosómicas
- 9) Translocaciones autosómicas y lyonización en cromosomas X
- 10) Desequilibrio de ligamento

Un detalle de estos métodos lo describe McKusick. Los de uso más frecuente son los cuatro primeros que se usan en forma combinada. Más aún, hay al menos 5 tipos diferentes de análisis de ligamento usando diversos sistemas moleculares o cromosómicos combinados. Así mismo hay diversos procedimientos de hibridización y de uso de manipulación de cromosomas.

Los métodos de ligamentos se usan principalmente para detectar enfermedades dominantes. Son métodos indirectos de ubicación de genes en cromosomas. En cambio los métodos que usan sondas de DNA son más directos, ya que ubican en forma precisa los genes, como es el caso de la albúmina (xxx), colágeno (xxx), hormona de crecimiento (xxx) y alfa globina (xxx). Mediante el desequilibrio del ligamento del gen HLA-A3 y hemocromatosis, se ubican estos genes en el cromosoma 6, ya que en fases de acoplamiento y repulsión, los dobles heterocigotos no eran igualmente frecuentes.

Los métodos para ubicar genes en el cromosoma X son muy variados e "inteligentes". Tal es el método de lyonización, cuando hay un mosaico genotípico en mujeres heterocigotas portadoras, como es el caso de la enzima OTC (Ornitina Transcarbamilasa) en madres de varones con defecto de esta enzima.

Finalmente, debemos agregar que las sondas de DNA son el resultado de la introducción de la técnica de recombinación de DNA in vitro por Cohen et al., en 1976, que permitió la manipulación del genoma de todas las especies vivas ya que el DNA podría ser sintetizado, recombinado y transferido a otras células de todas las especies, sin restricciones. Esta técnica se ha denominado clonaje molecular o ingeniería genética y para su más detallada comprensión referimos al lector a las revisiones de Cabello en estas revistas y la serie de DNA en Medicina publicada en 1984 en el Lancet.

Todas estas nuevas técnicas de desciframiento del genoma permiten organizar una completa base para aplicaciones médicas clínicas, desde los estudios de etiología, patogenia y diagnóstico de enfermedades, hasta hacer prevención epidemiológica, sintetizar nuevos productos biológicos y desarrollar una efectiva terapia a nivel molecular.

Etiología y patogenia

El descubrimiento del genoma humano y la identificación de centenares de genes estructurales que codifican enzimas, proteínas, hormonas, virus y antígenos, permite ampliar el concepto de la etiología de las enfermedades clásicas. En efecto, las enfermedades se originan por defectos en la morfología y fisiología de todos estos factores. La patología endocrina se origina en base a alteraciones de las hormonas y éstas están controladas por genes. Por lo tanto, toda etiología tiene necesariamente una base genética. La etiología de las enfermedades es parte de la función del genoma. La enfermedad surge de un defecto o mutación en el genoma, ya sea a nivel molecular o cromosómico, en células germinativas o en células somáticas. En este sentido toda enfermedad es en su naturaleza misma, genética. Pero en este amplio concepto genético hay una gran variación del grado del compromiso directo del genoma, en el desarrollo de la enfermedad. Patogenia y etiología estarían envueltas en un mismo proceso integrado.

La morbilidad del genoma se puede clasificar en varios tipos: enfermedades clásicas, desórdenes fisiológicos, malformaciones congénitas y aberraciones cromosómicas. Por otra parte, la mutación se puede clasificar en mutaciones germinales y mutaciones somáticas. Las primeras producen los tres tipos clásicos de enfermedades mendelianas o genéticas; las monogénicas, por mutación de un gen estructural; las aberraciones cromosómicas y las poligénicas, en las cuales múltiples genes interactúan

con el ambiente. Las mutaciones somáticas afectan también los genes, cromosomas y poligenes de las células somáticas, que no se transmiten a los descendientes, por lo que no son hereditarias. Producirían cáncer, enfermedades autoinmune y malformaciones congénitas.

Considerando estos conceptos generales de etiología del genoma, McKusick ha propuesto una clasificación genética que comprende todas estas variables; genes, cromosomas, células germinales, células somáticas, poligenes y factores ambientales. De este modo, en el origen y desarrollo de muchas enfermedades actúan no solo mutaciones de genes en células germinales, sino que en células somáticas con alteraciones cromosómicas y también factores ambientales (radiación y otros). La patogénesis de estas enfermedades se desarrollaría en un complejo proceso de interacción entre todos estos factores, a lo largo del tiempo de vida del individuo. Habría diversos, grados de enfermedad; algunos serían solo "desórdenes" no alcanzando a ser enfermedades propiamente tales, en el sentido clásico.

Dentro de todo este complejo contexto de etiología y patogenia basado en el genoma hay dos realidades: la existencia de lo multifactorial y de lo heterogéneo. Es decir, toda morbilidad, llámese enfermedad, desorden o malformaciones, se origina por interacciones de múltiples factores sobre un fondo genómico de gran heterogeneidad. Esto es obvio, ya que todas las enzimas son controladas por genes estructurales ubicados en distintos cromosomas. Por último, hay interacciones entre lo germinal y lo somático; como sucede en el retinoblastoma familiar originado por 2 mutaciones génicas, del cromosoma 13, en células germinales y células somáticas sucesivamente.

Es indudable que en el futuro podremos llegar a comprender mejor el rol del genoma en el origen de la patología humana, cuando se complete el desciframiento de todas las bases nucleotídicas extendidas en el largo DNA de 170 centímetros que anida en cada núcleo celular.

Diagnóstico

La característica fundamental de esta revolución neovesaliana es la introducción de métodos moleculares de diagnóstico, que permiten descubrir la verdadera naturaleza de las enfermedades y definir nuevas fuentes biológicas de la morbilidad. Como las nuevas técnicas permiten descifrar la estructura molecular de todo el genoma, en forma directa, ahora la medicina tiene acceso a todas sus secuencias inactivas o silenciosas de morbilidad. Podremos así descubrir en el futuro como van a surgir nuevas fuentes de patología en nuevos locus activados del DNA.

Las primeras aplicaciones diagnósticas con clonaje molecular se usaron en el diagnóstico prenatal de las hemoglobinopatías del tipo de la talasemia y posteriormente para la detección del virus de la hepatitis B en los cromosomas de células hepáticas.

En el caso de la talasemia se pudo descubrir la naturaleza de dicha enfermedad por la capacidad de producir clones y secuencias de genes alfa y beta de la hemoglobina. La talasemia beta se produce cuando existe deficiencia de cantidad de beta globina en precursores eritropoiéticos. Las causas de esta deficiencia son variadas; ausencia de secuencia del gen beta; fallas en la regulación de la transcripción génica; síntesis prematura de la proteína, etc.

Se demostró así la heterogeneidad de la enfermedad, lo que permitió su detección en células del líquido amniótico en la etapa prenatal.

En el caso de la hepatitis B, el clonaje permite el diagnóstico en biopsias hepáticas, el estudio epidemiológico y su relación con el desarrollo de tumores hepáticos.

El desarrollo posterior de estas técnicas de diagnóstico se ha ampliado a todas aquellas enfermedades genéticas, cuyos locus mórbidos en el genoma han sido clonados, como por ejemplo; la deficiencia de antripsina (xxx); la fenilquetonuria (xxx); la deficiencia de ornitina transcarbanilasa (xxx); la deficiencia de argininasuccinato sintetasa (xxx) el síndrome de Lesch-Nyham (xxx) y los factores de coagulación VIII y XI (xxx).

Cuando un alelo mutante no es detectado por el análisis directo de su secuencia de DNA; se puede inferir su ubicación analizando sus variantes mediante las sondas de DNA específicas (RFLP: restriction fragment length polymorphism) que actúan como marcadores próximos al gen en cuestión. Si esta sonda

está muy próxima al gen en estudio, la recombinación sería muy rara. Por lo tanto, examinando el DNA de familiares enfermos y sanos se puede calcular con alta certeza mediante análisis de ligamento cual sonda está asociada con la enfermedad producida por ese gen mutante. Este método se está usando en el diagnóstico de los portadores de genes de la distrofia muscular de Duchenne (xxx); corea de Huntington (xxx); riñón poliquistico (xxx).

Oncogenes

La integración de etiología y diagnóstico en el genoma se logra en el ejemplo de los Oncogenes.

Durante la década de los 80, la Genética ha logrado aclarar la naturaleza de la etiología del cáncer. Según Weiss,¹³ el DNA del genoma está en el corazón del cáncer pues existen numerosas evidencias que demuestran que se trata de una patología genética. En efecto:

- a) se ha demostrado la predisposición familiar al cáncer
- b) en las células cancerosas hay alteraciones en los cromosomas
- c) la susceptibilidad al cáncer está relacionada con la incapacidad de las células neoplásicas para reparar el DNA dañado
- d) existe correlación entre la mutagenicidad y la carcinogénesis en productos químicos y radiaciones
- e) el tratamiento del cáncer consiste en atacar el DNA de las células cancerosas; y finalmente
- f) se ha descubierto que las células llamadas protooncogenes, que son universales en las especies vivas y desarrollan funciones fisiológicas de crecimiento, se transforman en oncogenes que originan tumores de la más variada naturaleza

Actualmente la etiología y patogenia del cáncer solo se puede comprender en el contexto del estudio del genoma. La más reciente revisión del tema, en enero de 1987, debida a Bishop explica la complejidad de los mecanismos patogénicos, entre los cuales figuran las deleciones y translocaciones cromosómicas, cuyos estudios están al alcance de la citogenética clínica.

El más clásico ejemplo de activación de oncogenes celulares por translocación recíproca es el de las leucemias con el cromosoma Philadelphia (xxx).

El xxx es un cromosoma 22 acortado que se origina por una translocación recíproca con el cromosoma 9. Esta aberración citogenética ocurre en pacientes con leucemia mielógena crónica (CML); leucemia linfoblástica aguda (ALL) y leucemia nucleógena aguda (AML), en menores frecuencias. La translocación xxx resulta del traslado del gen abl del cromosoma 9 al 22. Esta translocación altera el mecanismo fisiológico del crecimiento celular, transformando un protooncogen en oncogen.

El gen c-abl (protooncogen) está ubicado en la banda xxx del cromosoma 9. Tiene 230 kb y 11 exones. Este gen está presente en todos los vertebrados, incluso en la *Drosophilla*, siendo un gen conservado en la evolución, jugando por lo tanto un rol en la ontogenia humana.

En el cromosoma 22 se ha descubierto el gen bcr de 90 kb, en la región q11. El gen sis está en xxx. En esas bandas se producen puntos de ruptura para la translocación.

En la más reciente revisión de este tema se considera que la leucemia mieloide crónica CML es un cáncer clonal que surge de una transformación neoplásica de una célula ancestral hematopoyética, mediante un mecanismo de translocación de protooncogenes.

El otro ejemplo de tumorigénesis por oncogenes es el del cáncer colorectal relacionado con los oncogenes Ras y Fap ubicados en los cromosomas 1 y 5. El cáncer se desarrolla por deleciones del cromosoma 5, que eliminan el gen supresor del cáncer. Es el mismo mecanismo del Retinoblastoma del xxx 13 y del Tumor de Wilms del xxx.

La figura 2 muestra un mapa cromosómico circular de la ubicación de los oncogenes, con las respectivas translocaciones recíprocas y los diversos tumores que originan.

Tratamiento del genoma mórbido

Se espera que las nuevas técnicas resolverán el principal objetivo de la medicina, cual es la prevención de las enfermedades, en su defecto, la curación y finalmente su erradicación. La terapia genómica tiene dos

vertientes; la producción de medicamentos de acción molecular directa y la terapia génica directa por la sustitución de los genes defectuosos por genes normales.

Las primeras sustancias terapéuticas obtenidas por procedimientos de síntesis biológicos mediante clonaje molecular fueron la insulina, la hormona de crecimiento y somatomedina. La lista de nuevos productos biológicos sintetizados mediante DNA recombinante sigue creciendo y se ha extendido a todo tipo de productos biológicos.

La base de la terapia génica es la de introducir genes en células " in vitro " y posteriormente en células " in vivo " en animales de experimentación.

Las normas éticas de terapia génica solo permiten introducir genes en células somáticas para curar individuos enfermos, pero no se deben introducir genes en espermios u óvulos, porque transmiten la nueva característica en otras generaciones.

En el futuro próximo, la terapia génica, puede justificarse en casos graves en que no hay otra alternativa de tratamiento y que el daño puede ser reversible.

Solo las enfermedades hereditarias clásicas, simples, mendelianas, son candidatas a la terapia génica pues el gen defectuoso y sus efectos son identificables.

Figura 2

Mapa de translocación de oncogenes

ABL, Abelson

murine leukemia; AKT, Murine Thymona; BEL, B Cell lymphoma; BLYM, Avian lymphoma; ERBA, Avian ethroblastic leukemia; ERB, Endogenous retrovirus; ES, Ewing sarcoma; ETS, acute avian leukemia; FES, Feline sarcoma; FMS, Mc Donough feline sarcoma; FOS, Murine osteosarcoma; HRAS, Harvey rat sarcoma; INT, Murine mammary tumour; KRAS, Kirsten rat sarcoma; MEL, Melanoma cell line; MET, osteosarcoma cell line; MOS, Maloney murine sarcoma; MYB, Avian myeloblastosis; MYC, Avian myelocytomatosis; NGL, Neuroglioblastoma; NMYC, Neuroblastoma myelocytomatosis; RAF, Murine leukemia; REL, Avian reticuloendoteliosis; SIS, Simian sarcoma; SK, Sloan-Kettering chicken; SKI, Avian sarcoma; SRC, Avian sarcoma; TRK, Colon carcinoma; YES, Yamaguchi sarcoma.

TUMORES

ALL, Acute lymphocytic leukemia; AML, acute myelogenous leukemia; ANLL, acute non-lymphocytic leukemia; APL, acute promyelocytic leukemia; BL, Burkitt lymphoma; CA, carinoma; CLL, chronic lymphocytic leukemia; NB, Neuroblastoma; NML, Non Hodgkin lymphoma; CML, Chronic myelonegous leukemia; M2, Myeloid leukemia.

Actualmente están en experimentación terapias de reemplazo de médula ósea para enfermedades hematológicas, principalmente las hemoglobinopatías. Pero los métodos de inserción de genes son muy groseros y defectuosos aún, y no se han tenido los éxitos esperados. Otras técnicas de uso de introducción de retrovirus están en estudio en animales de experimentación.

En 1987, los principales, centros de investigación anglosajones y japoneses en biología molecular humana propusieron un programa para construir en forma sistemática el mapa físico completo del genoma humano. Se trata de una tarea gigantesca que exigiría, ingentes recursos, pero que se justifica a la luz de la revisión que hemos expuesto, y que ha encontrado apoyo en la comunidad científica biomédica. El artículo editorial del Lancet, del 16 de mayo de 1987, es concluyente. Al año siguiente; en septiembre de 1988; en Montreux, Suiza,;se fundó " The Human Genome Organization " (HUGO), para promover la colaboración internacional para secuenciar y mapear físicamente el genoma humano. Finalmente, en

octubre de ese mismo año en Valencia, España, se aprobó una Declaración Universal en la cual se establecieron los principios, éticos y científicos de esta empresa destinada a descubrir toda la información genética del genoma para hacerla accesible en forma libre a todos los científicos y crear las normas técnicas para proteger, los derechos y la dignidad del ser humano.

NIVELL D'ESPECIALITZACIÓ BAIX

NE 3

Textos

m00824	Article de revista mèdica
m00826	Article de revista mèdica
m00827	Article de revista mèdica
m00828	Article de revista de difusió científica
m00830	Article de revista mèdica
m00862	Article de revista mèdica
m00869	Article de revista mèdica

Text	m00824
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	GRISOLIA, S. “El genoma humano”. <i>Anales del Sistema Sanitario de Navarra</i> , vol. 24, núm. 2. Departamento de Salud del Gobierno de Navarra: 2001. Pàg. 147-158. [http://www.cfnavarra.es/salud/anales/textos/indx24_2.html]

El Genoma debe ser entendido como la totalidad de información genética almacenada en el ADN de las células. Cada persona tiene su propio genoma, el cual guarda una gran similitud (99.8%) con todos los de su propia especie y tan solo se diferencia de la del chimpancé en algo más del 1%.

Esa información que se encuentra almacenada en todas y cada una de sus células y que le define e identifica como ser único e independiente, es lo que conocemos como su patrimonio genético o genoma.

El genoma humano, ese gran libro de la vida que contiene las instrucciones que determinan las características físicas y en parte psicológicas e intelectuales del individuo, ha sido recientemente descifrado en más del 99% de su totalidad, gracias al esfuerzo de un consorcio público internacional (Proyecto Genoma Humano) y una empresa privada (Celera).

Pero, habrá que esperar algunos años más, hasta disponer de la información completa del genoma. Una vez conocida la secuencia de letras contenidas en el ADN que simbólicamente podemos considerar que forman las palabras y frases de este gran libro de la vida, queda todavía un importante camino que recorrer, y es conseguir interpretar y comprender dicha información, saber la localización y relevancia de cada uno de los genes así como sus implicaciones en el diagnóstico de las enfermedades y en la terapéutica personalizada de cada individuo. En este sentido, la secuenciación del genoma abre una nueva avenida en el conocimiento y fundadas expectativas de interés en el área socio-sanitaria. Pero quedan todavía importantes cuestiones por resolver antes de que estas expectativas sean una realidad.

Figura 1

Esquema de la organización del genoma

ORGANIZACIÓN DEL GENOMA

Las personas estamos formadas por un ingente número de células y, aunque las que constituyen la piel, el hígado, el músculo, la sangre, el sistema nervioso, etc., muestran características morfológicas y funcionales diferentes, todas ellas encierran, en compartimentos específicos, una información genética idéntica, la cual no se expresa de forma simultánea en una misma célula sino que a lo largo del desarrollo se seleccionan grupos de genes que determinan su futuro estructural y funcional.

En este sentido, todas las células de nuestro organismo proceden, por divisiones sucesivas, de una célula precursora común que comparte una información materna y paterna para constituir su propio genoma, y las características morfo-funcionales propias de cada tipo celular dependen básicamente del particular grupo de genes que han sido seleccionados para manifestarse.

El ADN es la molécula responsable del soporte de la información genética, la cual está basada en una secuencia específica de otras moléculas muchísimo menores denominadas nucleótidos. El orden de estos nucleótidos en el ADN es de crucial importancia, porque define la secuencia específica de aminoácidos

que tendrá la futura proteína. Solo participan 4 nucleótidos diferentes que, combinados en grupos de tres, establecen un código específico que define el significado de esta información. Cada nucleótido dispone de tres elementos: una base nitrogenada, un azúcar (la desoxirribosa) y un grupo fosfato. La base es la verdaderamente responsable de la especificidad de la información y existen cuatro diferentes, que se identifican con las letras A (Adenina), G (Guanina), C (Citosina) y T (Timina), y representan las cuatro letras con las que se escribirá libro de la vida; los otros componentes del nucleótido (el azúcar y el grupo fosfato) desempeñan una función estructural y facilitadora de la polimerización mediante el engarce consecutivo de los diferentes nucleótidos.

Estructuralmente, el ADN es una molécula de doble cadena, cada una de las cuales está dirigida en sentido antiparalelo (considerando la dirección de su polimerización o crecimiento) y ambas cadenas forman una estructura en espiral (a modo de escalera de caracol) en donde los grupos azúcar- fosfato constituyen el esqueleto o armazón que representan los laterales paralelos de la escalera de caracol, mientras que las bases nitrogenadas están orientadas hacia el eje central de la espiral y representan los peldaños de la escalera.

El apareamiento de las bases entre ambas cadenas, se realiza con una extraordinaria selectividad, de acuerdo con la siguiente regla: Adenina con Timina (A-T) y Citosina con Guanina (C-G) y cada 10 pares de bases (peldaños) da lugar a una vuelta completa de la hélice.

La información contenida en el ADN es decodificada en dos etapas consecutivas denominadas transcripción y traducción. La transcripción supone la síntesis de ARN (ácido ribonucleico) constituido por una secuencia de cuatro nucleótidos (ribonucleótidos) conteniendo las mismas bases que los nucleótidos que forman parte del ADN (desoxirribonucleótidos), con la salvedad que la Timina es sustituida por Uracilo. El orden de los nucleótidos en el ARN viene definido por la secuencia de los mismos en una de las cadenas del ADN que sirve de molde.

Por último, la traducción supone el cambio del código basado en una secuencia de nucleótidos en otro basado en una secuencia de aminoácidos (proteína), merced a unas moléculas de ARN especiales denominadas ARNt (ARN de transferencia).

Figura 2

Tabla del código genético nuclear y mitocondrial

Ambos códigos son similares pero no idénticos. En la tabla se muestran las diferencias en la interpretación del código nuclear (negro) y el mitocondrial (rojo). Combinaciones de 3 nucleótidos (codones) en un ARNm son traducidos a aminoácidos en el trascurso de la síntesis de proteínas, de acuerdo con los significados indicados en la tabla. El apareamiento de bases codón-anticodón entre ARNm y ARNt permite que el reconocimiento de las dos primeras bases se realice con normalidad (A-U, C-G), pero a nivel de la tercera base se produce un tambaleo excepcional (hipótesis del tambaleo) permitiendo que en dicha posición el apareamiento G-U sea también admitido.

ESTABILIDAD DEL GENOMA

Dada la importante función que tiene asignada la molécula de ADN tanto en el propio individuo como en la preservación de la información genética a través de la evolución, el ADN debe garantizar la estabilidad de esta información que será transmitida a sus propias células y a la descendencia.

Para garantizar la estabilidad del genoma, éste no sólo se encuentra protegido y localizado en compartimentos específicos dentro de la célula, sino que además se establecen mecanismos de control que garantizan la ausencia de errores al realizar las copias del mismo.

En la actualidad se asume que durante la duplicación del material genético se comete sólo un error cada mil millones de pares de bases, lo cual permite apreciar la gran fidelidad de las copias y el elevado grado de estabilidad de la información en el proceso de la herencia. Pero, el genoma humano no es una entidad absolutamente estable sino que puede ser objeto de diferentes tipos de cambios denominados mutaciones, las cuales pueden llegar a ser transmisibles a la descendencia si estos cambios afectan a las células germinales.

Las mutaciones surgen como resultado bien de la actividad normal de la célula (mutaciones espontáneas) o bien de su interacción con agentes químicos o físicos del entorno (mutaciones inducidas) y pueden ser de diferentes tipos, oscilando entre la alteración de un simple par de bases (mutaciones puntuales) hasta las anomalías cromosómicas a gran escala.

Las mutaciones de genes y cromosomas han contribuido tanto a la biodiversidad genética de los individuos como a la aparición de patologías de origen genético.

El ADN no se encuentra en la célula como molécula desplegada y desnuda sino que habitualmente se repliega sobre sí mismo y se asocia con otras moléculas, fundamentalmente proteínas, para generar una estructura más estable y compleja denominada cromosoma. Cualquier cromosoma está constituido básicamente por un centrómero (región central), dos telómeros (uno en cada extremo) y un número variable de orígenes de replicación, distribuidos a lo largo del mismo, que son los puntos en donde se inicia, de forma asincrónica, la duplicación del material genético.

Figura 3

Decodificación de la información genética

Proceso que permite pasar la información genética de un lenguaje codificado en secuencias de nucleótidos a otro basado en secuencias de aminoácidos.

Para que el cromosoma sea realmente operativo, este ha de ser capaz de replicarse (realizar una copia exacta de sí mismo), segregarse en dos copias durante el proceso de la mitosis y autoconservarse en la célula durante generaciones, ya que el número de copias necesarias desde la primera célula hasta el individuo adulto, rebasa la cifra de la unidad seguida de catorce ceros (xxx).

Durante la división celular, las células hijas reciben una dotación genética idéntica a la célula progenitora mediante un proceso de replicación o duplicación del ADN durante el cual, las dos hebras de la doble hélice de ADN se separan y cada una de ellas sirve de molde para generar una nueva hebra complementaria, de acuerdo con la regla de apareamiento de bases anteriormente mencionada (A-T y C-G).

La transmisión o herencia de esta información en el ADN es de tipo semiconservativa, de forma que cada una de las células hija recibe una hebra de nueva síntesis su complementaria antigua, que ha servido de molde para generar la nueva.

LOCALIZACIÓN DEL GENOMA

El genoma humano está constituido por un genoma nuclear y otro mitocondrial. La parte más importante del genoma se localiza en el núcleo de la célula (genoma nuclear) el cual está separado del resto por una envoltura nuclear que limita y regula el intercambio que se establece entre el interior del núcleo (en donde se encuentra el ADN) y el exterior del mismo (citoplasma celular) donde se encuentra la maquinaria relacionada con la decodificación de la información genética, responsable en última instancia la síntesis de proteínas. El genoma nuclear, que está dispuesto en forma lineal y representa el genoma al que habitualmente nos referimos al hablar del genoma humano, está constituido por algo más de tres mil millones de pares de bases (o nucleótidos) conteniendo aproximadamente unos 35 mil genes. Cada cromosoma nuclear está constituido por una sola hebra de doble cadena de ADN (lógicamente asociada a proteínas) con una longitud de 1.7 a 8.5 cm, conteniendo entre 50 y 250 millones de pares de bases de nucleótidos.

Figura 4

Localización y herencia del genoma

Sin embargo, esta molécula habitualmente se encuentra en grados de mayor o menor empaquetamiento y esta especial forma de repliegamiento de los cromosomas permite que todo el genoma pueda ser almacenado en el espacio nuclear de la célula, que viene a representar una esfera con un diámetro de unas cinco milésimas de milímetro, en donde se almacena una información equivalente al contenido de 800 Biblias. El otro genoma es el genoma mitocondrial, ubicado en la matriz de un orgánulo celular (mitocondria).

La organización del genoma mitocondrial humano, es radicalmente diferente del genoma nuclear, pero tiene grandes similitudes con la mayoría de los genomas de las bacterias (células procariotas): es más simple, está constituido por unos dieciséis mil seiscientos pares de bases, conteniendo 37 genes y con una disposición circular.

Se cree que la célula eucariótica actual, conteniendo ambos genomas nuclear y mitocondrial, procede de la simbiosis entre dos células diferentes, una nucleada eucariota) y otra sin núcleo diferenciado (procariota). Esta simbiosis debe ser entendida en los orígenes de la vida. Ésta surgió en un ambiente con una atmósfera reductora y las células liberaban oxígeno al medio como residuo de su metabolismo. En ésta época, el oxígeno resultaba ser altamente tóxico para la inmensa mayoría de células eucariotas, aunque surgieron algunas células procariotas con capacidad para utilizar el oxígeno con fines metabólicos. La masiva liberación de oxígeno al medio (hace unos 1500 millones de años), provocó un enriquecimiento de oxígeno en la atmósfera de la tierra, incompatible con la vida. Sin embargo, gracias a la simbiosis de algunas células eucariotas primitivas con las células procariotas (con capacidad para consumir el oxígeno), las primeras pudieron adaptarse y sobrevivir en las nuevas condiciones oxidantes de la atmósfera.

HERENCIA DEL GENOMA

En nuestro organismo podemos diferenciar dos grandes grupos celulares, en función de la carga genómica disponible. Unas son las células somáticas las cuales participan estructural y funcionalmente en la actividad de nuestro organismo y son la mayoría de las que forman parte de nuestro ser.

Se caracterizan por disponer de una información genética nuclear duplicada (numero diploide de cromosomas) dispuesta en 22 pares de cromosomas homólogos (autosomas) y dos tipos de cromosomas sexuales X e Y, de cuya combinación depende el sexo femenino (XX) o masculino (XY) de la persona.

Las otras células, presentes en menor proporción, son aquellas cuya función esta relacionada con la fecundación y son las células germinales o gametos, denominadas óvulo (en el caso de la mujer) o espermatozoide (en el hombre). Todas ellas disponen de una dotación simple de cromosomas (numero haploide) constituido por 22 autosomas más un cromosoma sexual.

Durante la fecundación, cada una de las células germinales, aportará una dotación haploide de cromosomas, de cuya combinación dependerá el sexo masculino o femenino del nuevo ser, con una dotación final diploide de cromosomas.

De ahí que el genoma nuclear del nuevo ser esté constituido al 50% por la información genética derivada del padre y el otro 50% derivado de la madre. Esta información paterna y materna permanecerá almacenada en las células somáticas siempre de forma físicamente independiente (son cromosomas homólogos pero diferentes) mientras que en las células germinales se produce una recombinación entre cromosomas homólogos, generando cromosomas singulares basados en la recombinación del ADN materno y paterno. Además, cada célula germinal esta constituida por una de las 223 posibles combinaciones haploides de cromosomas maternos y paternos. En este sentido, el mecanismo de reproducción sexual garantiza la diversidad evolutiva de la especie, ya que asegura que el genoma nuclear del nuevo individuo es el resultado de una recombinación particular (en las células germinales) de los respectivos genomas de sus progenitores.

Sin embargo debemos destacar que la herencia mitocondrial es exclusivamente materna puesto que durante la fecundación el espermatozoide sólo aporta su núcleo al óvulo, mientras que en el óvulo se encuentran ambos genomas, el nuclear y el mitocondrial, ubicado este último en los orgánulos mitocondriales citoplasmáticos. En este sentido, el genoma mitocondrial es un instrumento de gran utilidad para seguir el linaje materno en el proceso de la herencia.

TECNOLOGÍA Y AVANCES SOBRE EL GENOMA

Los conocimientos requeridos para el avance del conocimiento sobre el genoma humano requieren al menos tres etapas consecutivas: i) completar la secuenciación de bases del ADN para obtener la información genética común a partir de un número suficiente de personas ii) conocer que genes o grupos de genes participan en cada tipo celular y en qué enfermedades podrían estar implicados iii) adquirir datos

referentes a todas las proteínas que se producen en la célula y su presencia relativa en los distintos tipos celulares y en las distintas enfermedades

Hasta la actualidad el conocimiento sobre la expresión de los genes se lleva a cabo de una forma muy reducida y selectiva, analizando o estudiando gen a gen su comportamiento e implicaciones en la salud y la enfermedad y a lo sumo estudiando simultáneamente un número reducido de genes.

Los nuevos procedimientos basados en análisis sobre micromatrices (microarrays) de ADN permitirán analizar de forma simultánea la práctica totalidad de los genes utilizando un soporte (chip) con una superficie aproximada de un centímetro cuadrado. Esta nueva capacidad de identificación simultánea y rápida de los genes, permitirá conocer el grado de interrelación entre genes o grupos de genes y su influencia en relación con la actividad funcional normal de la célula y por tanto, también de sus alteraciones e implicaciones en la patología. De igual modo, facilitará conocer la influencia de sustancias químicas exógenas sobre la expresión o alteración de los genes en los individuos. En un sentido amplio, nos permitirá comprender mejor, que el genoma es el soporte de un potencial desarrollo físico del individuo y que su manifestación definitiva, viene también definida por los factores ambientales que modulan la expresión del genoma de cada persona.

En la actualidad, los expertos están de acuerdo en que más de 6000 enfermedades tiene un origen claramente hereditario y de ellas, tan solo en un 3% de los casos se ha podido llegar a identificar el gen responsable de la misma.

Enfermedades como el parkinson, alzheimer, hemofilia, síndrome de Down, multitud de patologías cardíacas, etc., podrían beneficiarse directamente de los avances en el conocimiento del genoma pero, las aplicaciones diagnósticas y terapéuticas podrían incrementarse por un factor importante, considerando que la manipulación genética de células puede ser utilizada también de forma indirecta con fines terapéuticos, modificando o modulando la expresión génica de células normales, por ejemplo con el fin de potenciar la respuestas del sistema inmunitario, como es el caso de las vacunas.

Esto abre también nuevas expectativas en el diagnóstico y tratamiento de enfermedades adquiridas, como son el cáncer, las enfermedades infecciosas, etc.

En este contexto, surge la terapia génica como una parte especializada de este conocimiento que pretende estudiar y evaluar la posibilidad de reparar, sustituir o silenciar parte del repertorio genético de las células con fines terapéuticos.

Pero hay que destacar que detrás de estos importantes descubrimientos hay también importantes intereses económicos, con un gran potencial de suculentos beneficios, lo cual abre un amplio debate sobre la posibilidad de patentar los genes o las aplicaciones médicas de estos nuevos hallazgos. El desarrollo de nuevos fármacos basados en la información derivada de nuestro conocimiento sobre el genoma, abre, pues, un nuevo espacio en donde los conceptos bioéticos deberán aportar luz o límites a la hora de regular el posible conflicto de intereses que pudiera presentarse entre los beneficios a la humanidad y los intereses privados de empresas o grupos comerciales. En este sentido, no debe resultar baldío insistir en que el genoma humano es uno de los más valiosos patrimonios del ser humano y, por tanto, su información genética debe ser considerada como un patrimonio indiscutible de la humanidad.

PERSPECTIVAS DEL GENOMA

Con el fin de apreciar el insospechado potencial que tiene el conocimiento del genoma desde el punto de vista socio-sanitario, diremos que todo lo mencionado en relación con las enfermedades deriva del conocimiento que en la actualidad disponemos respecto de los genes, los cuales son aquellas regiones del ADN que se manifiestan en forma de proteína después de ser decodificada su información genética.

Los genes son la parte más importante del genoma porque es la región que define las características estructurales y funcionales de nuestro organismo. Sin embargo, debemos señalar que las regiones génicas representan solo el 3% del genoma, mientras que el resto de este gran libro de la vida, es decir, el 97% restante de las secuencias de nucleótidos presentes en el ADN, no tiene una función claramente codificante y desempeña funciones reguladoras, estructurales y, en gran medida, su función es desconocida. Algunos autores se refieren a estas regiones como ADN basura, lo cual no deja de ser una interpretación reduccionista. En cualquier caso, el mayor conocimiento sobre el significado y función de

cada una de las partes del genoma y la posibilidad de modular o regular las funciones de los genes, actuando no sólo directamente sobre los mismos, sino también sobre las regiones no codificantes, abrirá, sin lugar a dudas, un potencial de aplicación socio-sanitario con insospechadas ventajas. En este sentido, es razonable pensar que un conocimiento completo desde el punto de vista estructural y funcional del genoma humano no se alcanzará antes de varias décadas.

Sin embargo, los conocimientos actualmente disponibles son muy alentadores y ponen de manifiesto que constituyen los cimientos de la medicina molecular del siglo XXI.

Mientras tanto, debemos señalar que el conocimiento adquirido en los últimos años sobre el genoma nos ha de permitir comprender mejor la normalidad y la enfermedad, las limitaciones y expectativa de vida de un individuo, las bases moleculares de la enfermedad, los mecanismos de la diferenciación celular, la regulación de la expresión de los genes, la biodiversidad de los individuos y las especies en la naturaleza y de cómo en la actualidad los avances en la tecnología del ADN recombinante o ingeniería genética, sumados a los conocimientos derivados del Proyecto Genoma Humano, tendrán una repercusión directa en las nuevas terapias basadas en la utilización elementos genéticos (terapia génica), así como ofrecemos un marco de comprensión del significado potencial de la clonación humana y su potencial aplicación en el trasplante, como fuente inagotable de tejidos y órganos.

Text	m00826
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	ESTIVILL, XAVIER. “Proyecto genoma humano: realidades y esperanzas”. <i>Medicina Clínica</i> , núm. 100. Supl. 1. Barcelona: Ed. Doyma, SA, 1993. Pàg. 52-53. [núm. extraordinari del 50 aniversari, “Temas de nuestro tiempo”].

El Proyecto Genoma Humano se inició hace apenas 2 años y medio, en otoño de 1990. A finales de 1992 se produjeron los primeros frutos del proyecto con la publicación de los mapas de segmentos de ADN clonados de los cromosomas Y y 21, y de dos mapas genéticos de la totalidad del genoma del hombre. El progreso alcanzado ha sido considerable, en especial si se tiene en cuenta la gran ambición científica que supone el Proyecto Genoma Humano: descifrar los cerca de 100.000 genes distintos y obtener la secuencia completa de los más de 3.000 millones de nucleótidos del material genético de cada una de nuestras células. Los resultados obtenidos han sido sensiblemente superiores a los esperados, sugiriendo que el objetivo del proyecto podría alcanzarse hacia finales de este siglo.

La meta a medio plazo del Proyecto Genoma Humano no es obtener la secuencia total del mismo, sino la construcción de un mapa completo de cada uno de los 24 cromosomas distintos que constituyen nuestro material genético. Este mapa debe ser la integración de toda la información existente sobre cada cromosoma: mapa de los lugares con alteraciones cromosómicas, mapa genético de secuencias de ADN clonadas o marcadores, y mapa físico con secuencias aisladas en cromosomas artificiales en levadura (YAC, yeast artificial chromosomes).

Los avances tecnológicos que se han producido durante los últimos 5 años en el campo de la genética, han proporcionado las herramientas para conseguir este objetivo: la reacción en cadena de la polimerasa (PCR, polymerase chain reaction), que permite obtener millones de copias de pequeñas secuencias de ADN, y los YAC, que permiten aislar fragmentos relativamente grandes de material genético (100 a 1.000 kilobases) (1 kilobase xxx 1.000 bases).

Los productos de PCR que detectan puntos determinados de un cromosoma y de distintos YAC se denominan STS (sequence tag sites). Los YAC que tienen STS comunes permiten establecer un orden en la secuencia de los distintos fragmentos de un cromosoma. De este modo, cada cromosoma puede quedar señalizado como si de una carretera se tratase, con los STS haciendo las veces de puntos kilométricos.

Los mapas genéticos se realizan mediante el análisis de la herencia de segmentos de ADN (marcadores) que muestran variabilidad. Para un cromosoma determinado la distancia entre estos segmentos puede establecerse de un modo preciso. Durante la formación de los gametos se produce intercambio de material genético (recombinación) entre los cromosomas homólogos (para cada cromosoma tenemos uno de herencia paterna y otro de herencia materna, con la excepción del cromosoma Y, que es sólo de herencia paterna). El análisis de marcadores en familias con una gran descendencia permite establecer las distancias entre los mismos. Para un mismo cromosoma los genes o marcadores se heredan juntos (a no ser que se produzca recombinación), mientras que cuando se sitúan en cromosomas distintos se heredan de forma independiente. De este modo, para un cromosoma determinado, los marcadores que se encuentran suficientemente próximos están ligados, pudiéndose interrumpir dicho ligamiento mediante recombinación durante la meiosis. Las distancias entre genes o marcadores (distancia genética) se establece en función de unidades de recombinación o centimorgans (cM), equivalente a aproximadamente 1 millón de nucleótidos.

El principio sobre los mapas genéticos se conoce desde hace más de 50 años, pero hasta hace poco no ha sido posible producir mapas genéticos detallados del genoma humano. La variabilidad de nuestro material genético puede explotarse para producir mapas de nuestros cromosomas y de nuestros genes. La mayoría de los marcadores existentes dependen de los denominados fragmentos de restricción de longitud polimórfica (RFLP) o secuencias repetitivas variables en tándem (VNTR), que se detectan mediante enzimas de restricción e hibridación del ADN. Recientemente se ha desarrollado un nuevo tipo de marcadores que dependen de secuencias repetitivas de pocos nucleótidos (2 a 5), las cuales muestran un alto grado de variabilidad en su longitud. Estos marcadores se conocen como microsatélites y tienen la ventaja que pueden analizarse mediante PCR. La alta informatividad de los microsatélites y su análisis rápido por PCR los ha confirmado como las herramientas ideales para la construcción del mapa genético de alta resolución para el Proyecto Genoma Humano.

Los mapas de ligamiento genético han servido, y sirven, para relacionar genes con fenotipos. En genética humana se estudian fenotipos, que se asocian con enfermedades. De este modo, el mapa del genoma humano tiene una gran relevancia médica al constituir también el mapa de un considerable número de enfermedades. Hoy día conocemos más de 6.000 defectos genéticos en el hombre, los cuales están asociados a genes situados en regiones específicas de nuestros cromosomas. Estos 6.000 defectos genéticos son sólo una pequeña parte del conjunto de más de 100.000 genes responsables de la síntesis de las distintas proteínas que constituyen nuestro organismo.

Los mapas de ligamiento genético se han convertido en una de las principales herramientas en la investigación biomédica, especialmente para definir las bases moleculares de las enfermedades e identificar las mutaciones (lesiones en el material genético o ADN) responsables de las mismas. La localización cromosómica de una enfermedad determinada permite el análisis detallado de la región en la que se encuentra. El estudio de los genes de la región en la que se ha localizado la enfermedad que se investiga permite aislar el gen, determinar la proteína para la que este gen codifica y analizar el defecto o defectos (mutaciones) responsables de la enfermedad.

El progreso alcanzado mediante la aplicación de los estudios de ligamiento genético ha sido impresionante. Hace pocos años parecía un sueño poder determinar las bases moleculares de enfermedades como la fibrosis quística, la neurofibromatosis, el retraso mental ligado al cromosoma X frágil, la enfermedad de Charcot-Marie-Tooth, la distrofia miotónica, la distrofia muscular de Duchenne, el síndrome de Marfan, el retinoblastoma, el tumor de Wilms y la poliposis colónica familiar y la corea de Huntington, entre otras. Debido a que estas enfermedades se heredan de forma mendeliana (autosómica dominante o recesiva, o ligada al cromosoma X), el estudio de familias con pacientes afectados facilitó el aislamiento de los genes responsables, permitiendo conocer las bases moleculares y facilitando el avance en la investigación básica sobre su patología.

Durante los últimos años se han aislado más de una veintena de genes implicados en enfermedades dependientes de alteraciones en un solo gen (monogénicas). El modelo de análisis de ligamiento es mucho más difícil de emplear en la patología común que afecta al hombre, como es el caso de la diabetes, el cáncer de colon, el cáncer de mama, la hipertensión arterial, y las enfermedades psiquiátricas. Estos procesos son debidos a varios genes independientes (poligénicos) que, a su vez, pueden recibir influencias de factores ambientales. Sin embargo, en algunas de estas enfermedades ya se han producido avances notables, como es el caso de la esquizofrenia, el cáncer de colon, el cáncer de mama y la diabetes.

El esfuerzo para conseguir un mapa genético detallado se ha plasmado en el mapa producido por el National Center for Human Genome Research (National Institutes of Health, USA) en colaboración con el Centre d'Étude du Polymorphisme Humain (CEPH, Francia), con mapas de cada cromosoma con marcadores altamente informativos, situados a menos de xxx. Este trabajo colaborativo, publicado en la revista Science, fue seguido, pocos días más tarde, por la descripción en Nature de otro mapa completo del genoma con 792 nuevos marcadores microsatélites analizados en miembros de las familias de referencia CEPH4. El trabajo, dirigido por Jean Weissembach y Mark Lathrop (CEPH / Genethon) en Francia, es el resultado de la aplicación a la investigación científica de un sistema de trabajo similar al de una cadena de montaje. Si bien estos mapas no son todavía lo suficientemente precisos, constituyen el armazón para la alta resolución requerida para abordar el siguiente paso en el Proyecto Genoma Humano, en el que se intentará conseguir un mapa de mayor precisión. El grupo francés de Genethon se ha consolidado como el grupo líder del Proyecto Genoma. El trabajo realizado por este grupo en el cromosoma 21 ha demostrado el gran nivel tecnológico y científico de la investigación que realiza. El cromosoma humano 21 tiene varias características relevantes para los investigadores, ya que se trata del

cromosoma humano más pequeño y a él se encuentran asociadas varias enfermedades genéticas, entre las que se incluyen el síndrome de Down (la causa más frecuente de retraso mental), algunas formas de enfermedad de Alzheimer, un tipo de epilepsia conocida como mioclónica progresiva, y la esclerosis lateral amiotrófica.

Recientemente se ha podido realizar la construcción de un mapa continuo de YAC del cromosoma 21, empleando STS como puntos de referencia, lo que constituye uno de los pasos más decisivos hacia el análisis completo del genoma humano. El grupo de Genethon que dirige Daniel Cohen en Francia ha empleado STS desarrollados por investigadores de distintos centros (entre los que se encuentra el Departamento de Genética Molecular del Institut de Recerca Oncològica de Barcelona) y los ha empleado para identificar un total de 810 YAC de entre los 70.000 que cubren la totalidad del genoma humano. Los distintos YAC fueron analizados en grupos de 92 mediante PCR para un total de 198 STS. Este trabajo ha permitido obtener una secuencia continua de fragmentos de ADN que, de forma solapada, cubre la totalidad del brazo largo del cromosoma 21 (21q). De este modo, los fragmentos de ADN en YAC se encuentran aislados y posicionados y cubren los 40 millones de bases de dicho cromosoma.

El trabajo realizado en el cromosoma 21 permite a los investigadores el empleo del clonaje posicional (detectar un gen en función de su localización en el genoma) para aislar los genes implicados en cualquier enfermedad localizada en el cromosoma 21. Por otra parte, será posible analizar la secuencia de nucleótidos de cada uno de los distintos YAC o estudiar la estructura de las distintas partes de un cromosoma mediante el análisis de los distintos YAC.

El estudio del cromosoma 21 ha venido acompañado por el realizado en el cromosoma Y por el grupo dirigido por David Page en los Estados Unidos en el que, de un modo similar al cromosoma 21, se ha construido un mapa continuo de YAC del cromosoma Y que permitirá el estudio de genes y secuencias implicadas en la determinación de las características sexuales.

El progreso conseguido en un período relativamente corto de tiempo sugiere que el Programa Genoma Humano se encuentra en el buen camino y que los esfuerzos realizados en Francia y en los Estados Unidos están dando sus frutos. Otros países están realizando un esfuerzo similar (Japón, Alemania, Italia o Gran Bretaña) con programas propios que favorecen la investigación en este ámbito. La información que proporcionará el Proyecto Genoma Humano permitirá una investigación biomédica totalmente distinta a la actual facilitando, a su vez, la prevención y el diagnóstico de las enfermedades comunes que afectan al hombre.

Text	m00827
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	GAMBA, GERARDO. “Biología molecular en medicina. XI. El proyecto del genoma humano”. <i>Revista de Investigación Clínica</i> , vol. 49, núm. 5. México: 1997. Pàg. 425-429.

A través de los siglos los seres humanos hemos emprendido grandes viajes de exploración para conocer el entorno y satisfacer nuestra curiosidad científica.

Algunos de estos viajes hicieron inmortales a sus protagonistas, como Marco Polo, Cristóbal Colón y Charles Darwin. Hacia el final del siglo XIX quedó razonablemente clara la geografía y cartografía de nuestro planeta, su diversidad biológica y el origen de sus especies. Entonces, la investigación científica en su esfuerzo por darnos elementos para interpretar el universo de manera coherente, inició viajes que plantearon objetivos desde la esfera subatómica hasta la cósmica. En el transcurso del siglo XX se han desarrollado mapas cósmicos de sitios tan lejanos como inimaginables a la mente humana y se han descrito las propiedades físicas de partículas que componen los átomos. La topografía del cuerpo humano no podía escapar a este continuo viajar en busca del conocimiento. Empezamos con la disección de cadáveres, seguimos con análisis de los tejidos a nivel microscópico, hasta llegar a la tecnología electrónica que permitió la topografía no sólo celular-sino subcelular y después, nos fuimos hacia la caracterización de las vías metabólicas, en grandes viajes de la imaginación que volvieron a hacer inmortales a protagonistas tales como Andrés Vesallio, Santiago Ramón y Cajal y Hans Krebs. De esta manera, llegamos a esta década en que los seres humanos nos hemos involucrado en un proyecto de grandes dimensiones que nos llevará sin duda a incrementar nuestro entendimiento de la biología humana. Se trata del proyecto del genoma humano (PGH).

El PGH es un proyecto de investigación internacional que tiene como objetivo principal determinar la secuencia de cada una de las 3 mil millones de bases que conforman el genoma humano, localizar los aproximadamente 100,000 genes dentro del genoma y construir mapas genéticos y físicos de cada cromosoma.

Paralelamente, con la idea de que el conocimiento de otros genomas también es útil para entender el genoma humano, se están llevando a cabo proyectos para secuenciar y mapear los genomas de varios organismos, desde unicelulares, como algunas bacterias, hasta mamíferos, como el ratón. Existe mucho interés en el PGH porque sabemos que en el genoma se encierra la explicación a múltiples fenómenos, desde algunos puramente biológicos, como los mecanismos por los cuales las neuronas, los hepatocitos y los leucocitos son tan diferentes a pesar de que tienen la misma información genética, hasta otros de interés público, como la determinación de los genes que predisponen a cierto tipo de enfermedades endémicas como la aterosclerosis, la hipertensión y la diabetes mellitus. Para esto se ha montado un megaproyecto que sólo puede ser comparado con empresas como los proyectos Apollo y Manhattan. Al igual que estos últimos, una de las ventajas del PGH es que el simple hecho de llevarlo a cabo está generando una serie de beneficios inmediatos, dada la gran inversión que se ha destinado para impulsar el desarrollo de tecnología de punta que permita cumplir con los objetivos del programa. El PGH requiere de la colaboración estrecha entre ingenieros, médicos, químicos, informáticos, matemáticos y abogados, en un equipo que tiene como fin no sólo la generación de una enorme base de datos, sino también su manejo apropiado desde el punto de vista ético-legal y de la informática.

Aunque el principal objetivo del PGH es la secuenciación del genoma, existen una serie de objetivos que deben cumplirse previamente y que de por sí generan gran cantidad de conocimientos útiles a la investigación biomédica. Es claro que a largo plazo el fin más buscado por el PGH será la utilización de

esta información para empezar a entender a escala molecular qué es lo que hace que una célula o tejido funcione en forma correcta o incorrecta, comprender cómo un embrión se convierte en un niño y un niño en un anciano o qué nos hace susceptibles o no a la toxicidad del medio. Además, genera recursos farmacéuticos que proveen al clínico con nuevas y mejores herramientas de tratamiento, incluyendo la terapia génica. Todo esto en el contexto de contar con mayor información para averiguar quiénes somos y de dónde venimos.

Objetivos del PGH

El genoma humano está compuesto de 3 mil millones de bases distribuidas en 23 pares de cromosomas que contienen la información sobre lo que somos y lo que fuimos. Distribuidos a lo largo del genoma tenemos alrededor de 100,000 genes que codifican para las proteínas, a las que podemos considerar como las efectoras de los mandatos del genoma. El resto del DNA no codifica para proteínas, es decir no son genes, y su función es aún en gran parte desconocida.

Existen únicamente 20 aminoácidos diferentes, pero la combinación entre ellos en cadenas polipeptídicas es suficiente para explicar la variedad de proteínas, así como 28 letras en el abecedario pueden componer un sin fin de palabras o 7 notas musicales generar diversidad de ritmos. El objetivo principal del PGH es conocer la secuencia de las bases del genoma, pero para lograr esto, el PGH se planeó con una serie de objetivos intermedios que permitan llegar a la secuencia final. La figura 1 es un dibujo que esquematiza cada uno de los objetivos utilizando un cromosoma como ejemplo. A continuación revisaremos cada uno de los objetivos del PGH.

Figura 1

Tipos de mapa en un cromosoma

Completar en 1995 un mapa de enlace génico con resolución de 2 a 5 centimorgans (Cm) Existen varias formas de mapear cromosomas, de la misma manera que existen varios tipos de mapas de la república mexicana (político, hidrográfico, holográfico, etc.). Uno de estos mapas se conoce como mapa de enlace génico y se refiere a determinar los patrones de herencia humana utilizando una serie de marcadores conocidos como microsatélites. Durante la gestación existe un proceso de recambio de DNA entre el espermatozoide con el óvulo conocido como recombinación genética en el que pedazos de material génico son intercambiados entre cromosomas pareados. Este es el proceso que nos da la individualidad. En este proceso, mientras más cerca estén dos genes entre ellos, menor será la probabilidad de que sean separados durante la recombinación. Cuando dos genes están suficientemente cerca como para suponer que la probabilidad de ser separados durante la recombinación es de 1 en 100, decimos que están separados por "una distancia de un centimorgan (1 Cm). En 1994 se completó este primer objetivo con la construcción de un mapa a base de 5,826 marcadores con brechas promedio de 1.6 Cm (para consultar el mapa completo ir a xxx). Esta información es extremadamente valiosa para identificar y localizar genes causantes de enfermedades hereditarias mediante una estrategia conocida como clonación posicional. Es decir, el proceso por el cual se han podido identificar y clonar genes gracias a su cercanía (en Cm) con alguno de los marcadores a lo largo del genoma.

Completar en 1998 un mapa físico con resolución de 100 kilobases

El término mapa físico se refiere a un mapa en el que en vez de medir las distancias entre marcadores con unidades génicas como los centimorgans, se mide con unidades físicas reales como el número de bases que separan cada marcador. Es decir, un mapa físico con resolución de 100 kilobases podría compararse por analogía con una mapa de las carreteras de la república mexicana en el que podemos determinar las distancias y localizar poblaciones separadas cuando menos por 100 kilómetros. Los mapas físicos se han desarrollado utilizando una combinación de técnicas como la hibridación in situ con fluorescencia en cromosomas (FISH) para localizar la posición de marcadores y enzimas de restricción para poder cortar y clonar fragmentos de los cromosomas y estudiarlos con mayor detalle. Como muestra la figura 1, el mapa físico consiste entonces en una serie de fragmentos de DNA que pueden localizarse uno tras otro debido a que existe empalme entre ellos. La producción de un mapa físico de esta naturaleza requiere aproximadamente de 30,000 fragmentos de DNA que funcionen como "letreros de señalización" separados por 100 kilobases. Cada uno de estos fragmentos de DNA son conocidos como STS del inglés sequence-tagged site. De los STS es de donde se obtendrán puntos de partida para secuenciar todo el genoma. A la fecha se han producido más de 20,000 STS, aunque aún no todos se han localizado con precisión. Se calcula que para finales de 1998 se habrán producido alrededor de 50,000 STS de los cuales cuando menos 30,000 se habrán mapeado. Actualmente se han completado los mapas físicos de los

cromosomas 16 y 19.) El esfuerzo de crear mapas físicos se ha unido a otro que ha sido el de generar mapas génicos. En el genoma humano se calcula que existen 100,000 genes. Dado que estas son las regiones que codifican para las proteínas y que representa únicamente un pequeño porcentaje del genoma, se pensó que no tenía sentido esperar hasta que estuviera completa la secuencia del genoma para empezar a localizar los genes y se diseñó una estrategia que toma la ventaja de que los genes, a diferencia del resto del DNA, producen RNA mensajero que viaja al citoplasma para guiar la síntesis proteica. El RNAm puede ser sujeto a transcripción reversa y de ahí, a amplificación mediante PCR, con lo cual se han construido miles de fragmentos cortos de DNA complementario conocidos como EST del inglés expressed sequence tags. El esfuerzo de producción de EST se inició en 1992 y a la fecha se han producido más de 600,000 EST que representan el 60% de las secuencias depositadas en las bases de datos y que se calcula corresponden al 50% de los genes. Con los EST, en combinación con los mapas de enlace génico y físico, se ha logrado la generación del primer mapa génico del genoma humano en el que alrededor de 16,000 genes han sido localizados en la posición que ocupan en cada cromosoma (para consultar el mapa de cada cromosoma ver la dirección en Internet). Este mapa génico, junto con el físico y el de enlace génico han sido y seguirán siendo muy útiles para identificar genes asociados a enfermedades mediante metodologías como la clonación posicional.

Completar para el 2005 la secuencia completa del genoma humano

El objetivo de secuenciar todo el DNA humano se ha visto acelerado por la generación de tecnología automatizada para secuenciar DNA. A la fecha, se han secuenciado apenas 50 millones de bases, la mayoría en pequeños fragmentos como los STS y los EST. Sin embargo, la creación de los mapas de enlace génico, físico y genético han sentado la infraestructura que permitirá en forma relativamente rápida la secuencia del resto del genoma. Para acelerar la posibilidad de completar la secuencia para el año 2005, buena parte de los recursos del PGH se han destinado a impulsar el desarrollo tecnológico con el objetivo de idear metodologías más rápidas, automatizadas y baratas de secuenciar DNA, así como para el desarrollo de nuevos vectores de clonación. El progreso ha sido significativo en ambos rubros. El PGH inició con secuenciación de DNA que tenía un costo promedio de 5 dólares por base y en la que un investigador podía secuenciar alrededor de 20,000 bases por año. Actualmente se ha reducido el costo a menos de un dólar por base y la capacidad de secuenciar se ha incrementado a millones de bases por año. Por otro lado, se han desarrollado mejores vectores de clonación conocidos como YACS (yeast artificial chromosomes), BACs (bacterial artificial chromosomes) y PACs (PI-derived artificial cloning systems) que pueden albergar grandes fragmentos de DNA. Con estos avances tecnológicos se calcula que la secuencia del genoma humano se completará para el año 2005.

Desarrollar herramientas y, software para manejar e interpretar datos genómicos La información producida por el PGH ciertamente requiere del manejo de bases de datos de gran tamaño y con alto grado de complejidad. Esto significa que se requiere de gran infraestructura para la adquisición, manejo y análisis de mapas genéticos y físicos, secuenciación de cada una de las bases y análisis de la expresión génica en diversas circunstancias. Por lo tanto, el PGH ha invertido también en el desarrollo de informática que permita analizar y presentar esta información de manera amigable para su accesibilidad a la mayor parte de usuarios posibles. De hecho, por su tamaño, la mayor parte de los productos terminados del PGH no han, ni serán sido publicados en su totalidad en papel. La manera de obtener dicha información será exclusivamente a través de la vía electrónica. La tabla 1 muestra algunos de los sitios que son más útiles para obtener información sobre el PGH. Particularmente para la biomedicina es interesante analizar el mapa génico recientemente publicado del genoma humano.

Tabla 1 Sitios de interés en la red para obtener información del PGH

Fuente de información URL

Mapa génico integrado

Laboratorios involucrados

Genethon Francia

Centro Sanger-Inglaterra

Centro del genoma humano Stanford

Massachusetts Institute of Technology

Organizaciones

Human Genome Organization

National Human Genome Research Institut

US Department of Energy-Genome project

Bases de datos genómicas
National Center for Biological Information
European Molecular Biology Laboratory
El PGH en la UNAM

Explorar las implicaciones éticas, sociales y legales del PGH

En 1988, cuando James D., Watson anunció que había sido elegido para dirigir el PGH en el NIH, informó a la prensa que un porcentaje del presupuesto (5 %) sería designado para investigar las implicaciones sociales, éticas y legales asociadas con la investigación genómica. Dada la inversión millonaria que se ha dado para el PGH (xxx 200 millones de dólares anuales), la designación del 5 para este rubro representa la inversión más grande que ha existido en materia de investigación bioética.

Conforme tengamos mayor información génica a la mano, podremos saber si tenemos predisposición para ciertas enfermedades, inclusive antes del nacimiento. Sin embargo, es probable que con los mapas y la secuencia del genoma humano también se empiecen a encontrar genes o mutaciones asociadas, no sólo con enfermedades orgánicas, sino sociales como cierto tipo de conductas.

Aunque para algunos individuos puede ser útil y deseable saber si son portadores de una mutación asociada con el desarrollo de algún tipo de cáncer agresivo o enfermedades incurables como la corea de Huntington, para otros esto podría representar información que genere ansiedad y cambios en los patrones de vida. Cómo se va a regular la aplicación de estudios de escrutinio conforme contemos con el conocimiento de dichos genes? El derecho a la privacidad de la información genética es otro aspecto ético en que se está trabajando en el PGH.

Así cómo el conocimiento de nuestra propia secuencia nos puede ser útil a cada uno de nosotros, podría ser poco conveniente en manos de otros sujetos. Es fácil imaginarse que la predisposición genética para cierta enfermedad podría ser utilizada por las compañías de seguros para negar la extensión de un seguro de gasto médicos o de vida, o bien, por empresas para negar ciertos tipos de trabajo. Es decir, existe el riesgo de que la información producida por el PGH se utilice eventualmente con fines de segregación, lo que debemos evitar a toda costa; de lo contrario, el PGH podría resultar más peligroso que benéfico. A lo largo de la historia el hombre ha mostrado facilidad para inclinarse por la eugenesia al creer que existen razas superiores. Es imperativo también planear las estrategias para evitar que la información del PGH pueda ser utilizada para estos fines. Finalmente, otros asuntos importantes del PGH en cuanto a bioética y leyes se refieren a cómo va a ser patentada, distribuida y comercializada la información del PGH?

Conclusiones

A diferencia de otros viajes del hombre en que la aventura a lo desconocido era parte del juego, en este caso, sabemos cuál es el límite del proyecto, sabemos que la meta es secuenciar 3 mil millones de bases y sabemos como hacerlo, por lo que se puede proyectar con cierta precisión el tiempo para completar los objetivos. El PGH es una realidad. De hecho, ha cumplido los objetivos cabalmente y tiene planeado completar la secuencia del genoma para el año 2005.

Los beneficios del PGH ya se ven claramente en el ámbito de la investigación biomédica. No hay mes en que no sepamos de un nuevo gen descubierto, su localización precisa en algún cromosoma y la enfermedad de la que es responsable. Cuando se cuente con toda la secuencia habrá muchos más conocimientos aplicables a varias disciplinas como la biomedicina, química, biología, evolución, psicología, etc. Es necesario que tomemos conciencia de las implicaciones en biomedicina, inversiones, negocios, ética, legislación y avances científicos que representará el PGH porque, de lo contrario, será una fuente que incrementará nuestro subdesarrollo. Debemos hacer lo posible para implementar en nuestro país las tecnologías de punta para el análisis génico con la intención de que en el futuro seamos los mexicanos los que estudiemos la diversidad genética de nuestra población y la predisposición genética a las enfermedades que por nuestras particularidades endémicas sean más urgentes de resolver.

Text	m00828
Gènere textual	Article de revista universitària de difusió científica
Referència	SANTOS, MANUEL. “Las cuatro letras de la vida, 50 años después”. <i>Revista Universitaria</i> , núm. 80. Santiago de Chile: Pontificia Universidad Católica de Chile, 2003. Pàg. 19-21. [http://www.ornl.gov/hgmis/home.html]

El 25 de abril de 1953, hace ahora medio siglo, se publicó un trabajo científico en la revista 'Nature' que cambiaría la historia de la ciencia y de la sociedad.

Se trataba del artículo de Watson y Crick que describía la estructura del ácido desoxirribonucleico (ADN), donde reside el material genético: que los seres vivos sean como son depende en gran medida de la combinación de cuatro bases nitrogenadas que se denominan con las letras C, A, G y T. El descubrimiento abrió la puerta a la manipulación y, con ello, la posibilidad de alterar el destino de los seres humanos y el de otras especies.

La era pre Watson y Crick: los primeros asombros

En 1865, el monje austríaco Gregor Mendel realizó un gran descubrimiento científico: demostró que los caracteres hereditarios se transmiten de una generación a otra a través de unos factores presentes en los gametos, donde reside la información para desarrollar las características biológicas de los descendientes. Estos factores, que residen en los cromosomas, como lo demostró elegantemente en 1908 el científico ganador del Premio Nobel Thomas Morgan, fueron posteriormente, en 1911, denominados genes por el botánico danés, Johanssen. Contemporáneamente a la realización de los trabajos de Mendel, un bioquímico alemán, Miescher, descubrió en 1869 los ácidos nucleicos presentes en los núcleos de las células («nucleína»), que luego se llamaría ácido desoxirribonucleico (ADN).

En 1900, con el redescubrimiento de los trabajos de Mendel por los científicos De Vries, Tschermack y Correns, y la universalización de las leyes mendelianas a todos los seres vivos de reproducción sexual, incluidos los humanos, comenzó una carrera científica por descubrir la naturaleza química de los factores mendelianos, los genes. Dado que, entre los componentes químicos de las células de los seres vivos las proteínas corresponden a moléculas muy variadas y complejas, se sostuvo que en ellas residía la información genética. Fue sorprendente y muy difícil de aceptar la idea de que los genes residieran en el ADN, una molécula extraordinariamente simple. Contiene sólo tres tipos de componentes: azúcar (desoxirribosa), fosfato y bases nitrogenadas. Existen cuatro tipos de bases nitrogenadas diferentes: adenina (A), citosina (C), guanina (G) y timina (T), las famosas «cuatro letras» (ATCG) del ADN. Cómo aceptar que en una molécula tan simple estuviera contenida información tan compleja como aquella de los genes.

En 1944, tres investigadores norteamericanos galardonados con el Premio Nóbel, los Dres., Avery; MacLeod y McCarthy, formalmente demostraron que la información genética residía en el ADN. En otras palabras, los genes no son otra cosa que segmentos de ADN.

La era Watson y Crick: una escalera que sabe mucho

En la década del 40 ya se conocía la composición química del ADN; sin embargo, no se sabía la estructura, es decir cómo sus componentes, las bases nitrogenadas, el azúcar y el fosfato se ordenaban espacialmente. En la década del 50 ya eran conocidas las llamadas reglas de Chargaff: la cantidad de adenina era igual a la de timina, y la de guanina, igual a la de citosina. Pero la estructura del ADN seguía siendo una incógnita. En 1951, la Dra., Rosalind Franklin, una científica judía que se dedicaba al estudio

de las moléculas cristalizadas, logró, a través de un microscopio electrónico, una serie de imágenes clave del ADN.

Estas fotografías, que mostraban claramente que el ADN poseía una forma de hélice, llegaron a manos del joven norteamericano James Watson, quien realizaba su postdoctorado en el laboratorio del físico Dr., Francis Crick, de la Universidad de Cambridge. Mediante la observación de las fotografías de la Dra., Franklin, con la ayuda del cristalógrafo Jerry Donahue y el modelamiento matemático de Crick, Watson llegó a una gran conclusión que daba cuenta de las reglas de Chargaff: las adeninas debían unirse a las timinas, y las guaninas, a las citosinas.

Por ello, el ADN debía estar formado por dos hebras complementarias, formando una suerte de escalera doblada en su eje principal (« alfa hélice »).

En esta «escalera» los «largueros» estaban constituidos por series de moléculas de azúcar unidas a moléculas de fosfato y los «peldaños» estaban formados por dos tipos de puentes, unos por adeninas unidos a timinas y otros por guaninas unidas a citosinas. Así publicaron este hallazgo el 25 de abril de 1953 en la prestigiosa revista científica Nature. En 1962 los científicos Watson, Crick y Wilkins (ya había fallecido la Dra. Franklin) recibieron el premio Nóbel en Medicina y Fisiología por este notable hallazgo.

Se había descubierto la estructura del libro o enciclopedia de la vida.

La era post Watson y Crick: conocer toca la secuencia

Desde el punto de vista científico básico, el descubrimiento de la estructura del ADN permitió conocer que ella era común a todos los seres vivos, desde una simple bacteria hasta los complejos seres humanos. Permitted explicar cómo se traspa la información genética a lo largo de las generaciones: la doble hebra se abre y frente a cada hebra antigua se copia una nueva siguiendo el apareamiento «a lo Watson y Crick»: frente a una adenina se copia una timina, y frente a una guanina, una citosina. Así se logra mantener la composición de la información genética a lo largo del tiempo y las generaciones. También el descubrimiento de la estructura del ADN llevó, posteriormente, a entender qué eran los genes a nivel molecular y cómo se expresaban en las células: los genes corresponden a segmentos de ADN, de miles de letras de largo, con una combinación determinada de las cuatro letras, y cuya información puede ser transcrita a otro ácido nucleico, el ácido ribonucleico (ARN), de una sola hebra, que posee información complementaria a la del ADN que lo origina, y cuya información codificada (código genético) es la encargada de la elaboración de las proteínas que controlan las diversas rutas metabólicas de las células que estructuran sus componentes.

La estructura del ADN aportó el substrato para la realización de los diversos proyectos genomas, que están intentando conocer toda la secuencia (el orden de las letras) del ADN de los seres humanos (Proyecto Genoma Humano), ratones, moscas, levaduras y gusanos. Muy recientemente, a fines de marzo de este año, el Proyecto Genoma Humano ha finalizado la secuenciación del 99,9% de los 3 mil 200 millones de letras; ya se conocen más de la mitad de los 30 a 40 mil genes normales que poseemos los seres humanos y muchos de los miles de genes involucrados en producir enfermedades. Además de estos proyectos genoma, ya se han obtenido datos tremendamente interesantes, tales como que las diferencias a nivel de ADN no sólo entre las razas humanas son mínimas, sino que entre los seres humanos y animales como los ratones son menores al 0,1%; además, que la mayoría del ADN presente en nuestro genoma no codifica información para proteínas, entre otros hallazgos. Desde el punto de vista de la medicina, el descubrimiento de la estructura del ADN y de los genes ha permitido conocer los mecanismos involucrados en la producción de muchas afecciones humanas, desde las enfermedades genéticas poco frecuentes, tales como la fibrosis quística, hasta enfermedades comunes con alta predisposición genética, tales como los cánceres (por ejemplo, el de mama), la diabetes, la hipertensión arterial y la enfermedad de Alzheimer, entre otras. Este conocimiento ha permitido el desarrollo de tests de ADN predictivos, que se realizan antes de que se produzca clínicamente la enfermedad, tal como ocurre con el test genético para el cáncer de mama.

Incluso, estas pruebas pueden ser aplicadas a fetos (diagnóstico genético prenatal) o embriones obtenidos por fertilización in vitro antes de implantarlos (diagnóstico genético preimplantacional).

Sin duda, lo más revolucionario en el aspecto médico es la terapia génica, es decir el uso del ADN para intentar corregir algún gen defectuoso. Este tratamiento ya está siendo utilizado para corregir algunos defectos genéticos, tales como inmunodeficiencia genética, la fibrosis quística y la hemofilia. Pero no sólo se está intentando la terapia génica para corregir enfermedades genéticas, sino que también esta tecnología se está utilizando para corregir afecciones tan diversas como el infarto del corazón. Sin embargo, han existido casos mortales derivados de la terapia de células somáticas (no germinales), que han retrasado estos esfuerzos.

Finalmente, en el último tiempo ha aparecido la clonación humana no sólo como alternativa para reproducirse sino también en su modalidad terapéutica. Es decir, el uso del ADN contenido en el núcleo de una célula del cuerpo de una persona para transplantarlo a un óvulo (al que se le ha retirado su propio núcleo), de modo de generar un nuevo individuo que posea la información genética de la persona que aportó el ADN somático, sin que haya aporte de ADN de un padre a través del espermio y de una madre a través del óvulo. Esto es, la producción de un clon en el laboratorio que supla la ausencia de un hijo, o de un reemplazo para órganos que fallan.

Desde el punto de vista social, el descubrimiento de la estructura del ADN ha permitido el desarrollo de técnicas moleculares que establecen la identidad de las personas. Estas técnicas de identificación a nivel de ADN permiten en la actualidad los estudios de paternidad, la identificación de detenidos desaparecidos, la identificación de criminales.

En el campo de la biotecnología, el descubrimiento de la estructura del ADN llevó a la posibilidad real de la manipulación, tal como ocurrió en la década del 70 con el desarrollo de la ingeniería genética que permitió la introducción de genes de una especie en otra. Ello permitió generar bacterias y levaduras que, por ejemplo, producen insulina humana, superratones (ratones transgénicos que poseen el gen humano de la hormona de crecimiento), plantas que emiten luz (plantas transgénicas que poseen el gen de la luciferasa de insectos) y los controvertidos alimentos transgénicos. La manipulación biotecnológica ha conducido a la creación de verdaderos Zoo-clóricos. Se ha clonado exitosamente ovejas, ratones, carneros, etc. Y se han iniciado los intentos de clonar animales ya extintos, tales como el mamut.

Pero no todo depende de los genes

El gran desarrollo científico logrado luego del descubrimiento de la estructura del ADN ha motivado una corriente de pensamiento que atribuye todas las características de los seres vivos a los genes, incluso la naturaleza humana. Se trata del reduccionismo genético. Importantes científicos se han sumado a una nueva disciplina, denominada sociobiología, para debatir sobre ello. Dos de sus más connotados exponentes sostienen que «los genes hacen a los individuos, y como los individuos hacen a la sociedad, entonces los genes hacen una sociedad» (Dr., Richard Lewontin) y que «el hombre cree en dioses porque su cerebro está programado biológicamente, es decir, genéticamente para hacerlo» (Dr., Edward Wilson). La ciencia es una forma reductiva de acceder a la realidad. La naturaleza de los seres humanos es más compleja que lo que la visión científica puede entregar. A la ciencia biológica no le compete explicar la naturaleza espiritual de los seres humanos. En otras palabras, el espíritu no descansa en el ADN. Más aún, ni siquiera toda la naturaleza biológica de los seres humanos reside en los genes. Existen complejas interacciones entre el ADN y el ambiente en el que se encuentra, que puede cambiar el destino de sus efectos. Al respecto conviene recordar el caso de los gemelos idénticos, que corresponden biológicamente a clones perfectos, es decir, poseen un ADN exactamente igual y, sin embargo, no presentan las mismas características biológicas, síquicas ni espirituales.

El descubrimiento de la estructura del ADN y su manipulación ha llevado a plantear hasta dónde es lícito aceptar aquello que es técnicamente posible realizar. Los albores del nuevo siglo XXI nos obligan a enfrentar esencialmente cuestionamientos de tipo ético. Por ello, la ética de los procesos biomédicos, la bioética, es la disciplina que mayor desarrollo está experimentando a nivel internacional. Un marco conceptual que pueda ayudar al debate de los problemas bioéticos importantes, tales como la clonación terapéutica, la terapia génica, el uso y selección de embriones humanos, lo entrega el gran científico genetista francés Jerome Lejeune, quien fue el asesor científico del Papa Juan Pablo II: «El conocimiento del ADN (genoma) humano es bueno y, utilizado a favor del hombre, traerá grandes beneficios, tales como la terapia génica. Sin embargo, su utilización en contra del hombre traerá su propia destrucción. La decisión dependerá del hombre mismo». Lejeune esperaba que el conocimiento del ADN no se convirtiera en la herramienta que podrían, en el futuro, utilizar los científicos para diseñar genéticamente a voluntad a los seres humanos de las futuras generaciones. El Mundo feliz de Aldous Huxley podría estar mucho más cerca de lo que pensamos. Seguiremos pensando que nuestros hijos son

un regalo de Dios o los elegiremos según nuestro deseo, tal como hacemos con los productos de un supermercado?

El descubrimiento de Watson y Crick no sólo significó un gran aporte científico, sino que sus proyecciones han impactado profundamente a nivel social, motivándonos a reflexionar sobre la naturaleza humana y sobre el control que podemos o no ejercer sobre ella.

Text	m00830
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	<p>FIERRO, ALBERTO. “Breve historia del descubrimiento de la estructura del DNA”. <i>Revista Médica Clínica Las Condes</i>, vol. 12, núm. 2. Santiago de Chile: Clínica Las Condes, Área Académica, 2001.</p> <p>http://www.clinicalascondes.cl/area_academica/Revista_Medica_Abril_2001/articulo_007</p>

El 15 de febrero de este año las revistas Nature y Science, han publicado una primera versión de la secuencia de nucleótidos del genoma humano. Este avance traerá un profundo cambio en nuestra manera de ejercer la medicina, de comprender la enfermedad y la vida.

Para apreciar su significado debemos remontarnos a los hitos fundamentales de la genética y la biología molecular. En el siglo XIX, Mendel establece las leyes fundamentales de la herencia. En el primer cuarto del siglo XX se establece que el sustrato físico de la herencia se encuentra en los cromosomas. Luego se descubre la transferencia génica y se establece que el ADN es el componente fundamental de los cromosomas. Pasando la mitad del siglo se descubre la estructura del ADN y en el último cuarto se desarrollan los sistemas que permiten su secuenciación y la reacción de polimerasa en cadena.

En la mañana de uno de los últimos días de invierno, el joven de 25 años, James Watson jugaba en su escritorio con unos modelos de cartulina que él mismo había recortado el día anterior. De pronto, se dio cuenta que al juntar adenina con timina en ciertas posiciones tomaban la misma forma que al juntar citosina con guanina (Figura 1). Ese era el último eslabón que faltaba para imaginar la estructura del ADN. Esa misma noche le contó a su hermana que él junto a Francis Crick habían encontrado una respuesta que revolucionaría la biología. Y esa respuesta era increíblemente bella y simple.

Aquella mañana cristalizaba un esfuerzo en que participaron fundamentalmente cinco personas: James Watson y Francis Crick, de los laboratorios Cavendish de Cambridge, Rosalind Franklin y Maurice Wilkins, del King's College de Londres y Linus Pauling, del California Institute of Technology. Todos recibieron el Premio Nobel con la excepción de Rosalind Franklin. Ella, quien entregó la mayor parte de la evidencia experimental, falleció antes de recibirlo. El cáncer acabó con la vida de Rosalind a los 37 años. Su contribución al descubrimiento de la estructura del ADN se reconoce ahora en forma creciente.

Figura 1

Pares de bases adenina-timina y guanina-citosina, como lo comprendieron Watson y Crick Como se observa el área sombreada es igual en ambas combinaciones. Posteriormente se descubrió que la unión guanina-citosina tiene un tercer enlace hidrogenado. Las publicaciones recién aparecidas son el resultado de un esfuerzo en que han trabajado miles de científicos en cientos de laboratorios y cuyo inicio puede situarse en el descubrimiento de la estructura del ADN. Esa es la historia que pasamos, brevemente, a relatar. Sucede en Cambridge, Inglaterra, en el año 1953.

La doble hélice

Rosalind Franklin era una experta en cristalografía por rayos X. Había trabajado en París, en el Laboratoire Central des Services Chimique de l'Etat hasta que el jefe de la Unidad de Investigación en biofísica en el King's College de Londres: Sir John Randall la invitó a trabajar en su laboratorio. Para

Rosalind era la oportunidad de aplicar sus conocimientos a la biología y el laboratorio de Randall se encontraba en el mejor nivel de desarrollo. Lamentablemente, una serie de malos entendidos condujo a un conflicto permanente con su colega de trabajo Maurice Wilkins. Este llevaba largo tiempo trabajando en ADN y había tomado la primera fotografía relativamente clara de su difracción cristalográfica. Wilkins había sido el primero en reconocer en ésta los ácidos nucleicos y no estaba dispuesto a la competencia interna. Sin embargo, Rosalind Franklin era una mujer de carácter.

En ese tiempo se conocía la forma deshidratada de la molécula (forma A), la que no sugería una forma helicoidal. Rosalind se concentró primero en interpretar los patrones de difracción utilizando las laboriosas fórmulas de Patterson. Las primeras imágenes obtenidas en Londres con el ADN deshidratado se conocieron en Cambridge. Watson había tenido ocasión de asistir a la clase que dio Franklin en noviembre de 1951 sobre el avance de sus investigaciones. Rápidamente, con Francis Crick se pusieron a la tarea de imaginar su estructura y para ello, trabajaron principalmente con modelos atómicos a escala. Este primer intento terminaría en un fracaso rotundo. Watson y Crick invitaron a Franklin y Wilkins a Cambridge para darles a conocer su propuesta. Esta consistía en un modelo helicoidal con tres cadenas. Iones de Magnesio sostenían unidos los fosfatos y hacia la periferia las pentosas y las bases nitrogenadas. Rosalind Franklin pulverizó sus argumentos. La cantidad de agua en el modelo no correspondía al de los estudios de difracción. Los fosfatos y, por lo tanto, el "esqueleto" de la molécula tenían que estar en el exterior de la misma. No existía en realidad ningún indicio consistente de que la estructura fuera helicoidal. La conocida flema inglesa seguramente impidió la catástrofe. De todos modos, el rumor llegó a la cabeza del laboratorio: Sir Lawrence Bragg, quien decidió prohibir a Watson y Crick que sus estudios en el ADN continuaran. La astucia se impuso: James Watson se concentró en el estudio del virus del mosaico del tabaco. Este tiene al ARN como uno de sus constituyentes fundamentales. Dilucidar esta estructura le permitiría acercarse al ADN y de paso profundizar sus conocimientos en cristalografía.

Durante 1952 Rosalind Franklin repitió los estudios cristalográficos con diferentes grados de hidratación. Al hidratarse la difracción era completamente distinta (forma B). Como sabemos ahora, las fibras de ADN se alejan entre ellas y toman su forma nativa.

A principios de 1953 las imágenes de la forma B (hidratada) llegaron a las manos de Watson y Crick (Figura 2). Sin autorización de Rosalind, Wilkins se las mostró primero a James Watson y, posteriormente, un informe de Rosalind Franklin a Sir John Randall es entregado a Watson y Crick. Francis Crick había trabajado en descifrar cómo se verían las estructuras helicoidales de las proteínas en imágenes de cristalografía. Y eso era justamente lo que tenía al frente. Más aún, el reflejo de xxx en la meridiana (ver recuadro) implicaba que esa era la distancia entre los nucleótidos de una misma cadena de ADN. Al aplicar estas mediciones a la forma A y corregirla por la contracción y la densidad de la molécula sólo había lugar para dos nucleótidos en cada plano transversal. Si eso era así, lo más lógico es que las cadenas fueran también dos.

Figura 2

Fotografía de la difracción de rayos X de la forma, B, hidratada, esta figura se explica en el recuadro adjunto

Linus Pauling era, en esa época, un científico ampliamente reconocido. Sus contribuciones en la química inorgánica eran lugar común en las universidades y desde hacía algunos años se dedicaba al estudio de la estructura molecular especialmente de las proteínas. Su trabajo condujo a dilucidar la estructura de aminoácidos y polipéptidos; resaltó la importancia de las uniones de hidrógeno en la conformación de su estructura secundaria y contribuyó al descubrimiento de los pliegues helicoidales de las proteínas (hélices alfa y beta). Este fue uno de los peldaños que permitió imaginar la estructura del ADN.

En noviembre de 1952, Pauling se puso a la tarea de dilucidar su estructura. Partiendo de imágenes obtenidas por Robert Carey concibió una estructura helicoidal con tres cadenas. El manuscrito de este artículo llegó a manos de Watson y Crick quienes reconocieron inmediatamente el error. Los átomos de fósforo se encontraban neutralizados por átomos de hidrógeno y de esa forma el ácido desoxirribonucleico dejaba de ser ácido. Es decir el artículo desafiaba una de las leyes fundamentales de la química. Pauling no tuvo acceso hasta mucho después a las fotografías de Rosalind Franklin y Maurice Wilkins. Cosas de la política: cuando Pauling quiso visitar Inglaterra en mayo de 1952 su pasaporte no le fue otorgado por sospecha de comunismo. Si ello no hubiera sucedido la historia del ADN sería probablemente distinta.

La complementariedad de los ácidos nucleicos

A comienzos de 1953 tanto en Londres como en Cambridge estaba claro que el ADN sería una doble hélice, los grupos fosfatos formarían, por su cara externa, la estructura de sostén y los nucleótidos mirarían hacia el centro. Aún faltaba por comprender cómo se unen los nucleótidos y determinan la especificidad biológica. Watson y Crick se esforzaron por enlazar los nucleótidos en el centro de la molécula. Se imaginaron primero cada nucleótido al frente de otro igual: adenina con adenina etc. (Figura 3). Dado que las purinas tienen un doble anillo y las pirimidinas uno simple, algunos segmentos serían anchos y otros estrechos. Ello no coincidía con el suave contorno del ADN. Más aún, Chargaff había descubierto que siempre adenina y timina se encuentran en el núcleo celular en igual cantidad y lo mismo sucedía entre guanina y citosina. Al enlazar estos elementos en la molécula de ADN la explicación salta a la vista.

Al combinarse adenina con timina en ciertas posiciones la forma y las distancias son las mismas que al combinar guanina con citosina (Figura 1), lo que hace posible que ambas combinaciones existan sin tensiones al interior de la doble hélice. Sólo esas combinaciones existen: adenina con timina y guanina con citosina lo que lleva a concebir las cadenas como complementarias: una es la base de la otra. Ello permite imaginar de inmediato la multiplicación celular y la herencia.

Figura 3

Una visión esquemática del ADN construido con pares de nucleótidos iguales. Este modelo no es posible pues los segmentos en que se unen timina con timina y citosina con citosina serían más angostos que los que unen adenina con adenina y guanina con guanina.

La simplicidad de la molécula contrasta con las múltiples combinaciones posibles de estos cuatro elementos a lo largo del ADN. Las posibilidades de formar diferentes proteínas son prácticamente infinitas y la secuencia de estos nucleótidos es la que ha sido recién publicada en su primera versión. En la tarde del mismo día en que imaginaron que las bases son complementarias Francis Crick visitó su fuente de soda habitual, The Eagle. Allí afirmó, sin modestia, a quien quiso escucharlo que él y Watson habían descubierto "el secreto de la vida".

CÓMO DERIVARON WATSON Y CRICK LA ESTRUCTURA HELICOIDAL DEL ADN A PARTIR DEL PATRÓN DE DIFRACCIÓN DEL B-ADN?

El patrón de difracción

del B-ADN puede comprenderse a partir de las leyes de difracción de Bragg. Si un objeto se interpone en un haz de rayos X, el rayo es reflejado (Figura 3) por la interacción con los electrones del objeto y porque las dimensiones del objeto están en el mismo rango que la longitud de onda λ de los rayos X (λ para la radiación más comúnmente empleada en los laboratorios) (Figura 1). La reflexión en un ángulo θ corresponde a una distancia d en el objeto (d es también la resolución). La relación está dada por la ley de Bragg: ($\lambda \sin \theta = d$). Unos pocos números que son importantes para el B-ADN se observan en la Tabla 1 del recuadro. Estos números significan -por ejemplo- que una reflexión observada a un ángulo de $26,2^\circ$ corresponde a una resolución de λ .

En la Figura A se observa un esquema del patrón de difracción del B-ADN. Para obtener este patrón de difracción el ADN debe separarse en fibras y debe ser expuesto a la radiación X en forma perpendicular al eje de las fibras. Las características más importantes de este patrón son: 1) La reflexión meridional en $3,4 \lambda$, la cual corresponde a los asentamientos de los anillos de las bases nitrogenadas. 2) Las reflexiones lineales en estratos de λ (B), con λ (no todas estas reflexiones son visibles en el patrón obtenido por Rosalind Franklin). Estas reflexiones corresponden a la repetición de la hélix cada λ y forman la típica cruz helicoidal (Figura 2).

Con este patrón, así como las dos regiones vacías E y F, Watson y Crick pudieron claramente deducir que la estructura era helicoidal y que debería contener 10 nucleótidos por vuelta. Francis Crick ya había publicado un artículo sobre la difracción que debería obtenerse con una hélix simple. Más aún, partiendo de las posiciones exactas de las reflexiones lineales en estratos era posible deducir el diámetro de la hélix que tendría aproximadamente 20λ .

El hecho que las reflexiones lineales en estratos sean relativamente estrechas sugiere que una porción sustancial de la masa de la hélix estaba en el perímetro externo

Estos tenían que ser los grupos fosfato pues tienen muchos más electrones que los átomos de nitrógeno o carbono. Este argumento no es especialmente sólido como se desprende del hecho que el primer modelo de Watson y Crick así como el modelo de Pauling tenían los grupos fosfato en el interior de la hélix. La región vacía C es provocada por la detención del haz y tiene sólo razones técnicas. También se observa un reflejo ecuatorial (D) que sugiere que las hebras ordenadas en forma paralela en la fibra se encuentran separadas a una distancia de xxx, lo cual es concordante con el diámetro deducido de aproximadamente xxx.

Todavía quedaba abierta la pregunta sobre el número de cadenas de la hélix. De hecho, los primeros modelos incorrectos de Watson y Crick así como el modelo de Pauling tenían tres cadenas en la hélix. Los cálculos de densidad fueron realizados, pero éstos no dieron una respuesta clara si se trataba de dos o de tres cadenas. El principal logro de Watson y Crick fue usar dos en vez de tres cadenas. Esta pregunta podría haberse respondido también a partir de las leyes de Chargaff puesto que sólo dos cadenas son compatibles con éstas. Siempre es más fácil decir en retrospectiva lo que podría o debería haberse hecho. La belleza del modelo de Watson y Crick es que era esteroquímicamente razonable, que explicaba todos los datos experimentales disponibles y que sugería inmediatamente mecanismos biológicos como la replicación, traslación y transcripción.

Text	m00862
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	YOULTON, RONALD. “El proyecto del genoma humano y su impacto en la endocrinología”. <i>Revista Médica Clínica Las Condes</i> , vol. 13, núm. 1. Santiago de Chile: Clínica Las Condes, Área Académica, 2002. http://www.clinicalascondes.cl/area_academica/Revista_Medica_Enero_2002

A mediados de los años ochenta un grupo de científicos consideró la posibilidad de analizar la secuencia del DNA humano y de localizar los genes, que en aquella época se estimaban en unos 100.000. El Proyecto del Genoma Humano fue oficialmente lanzado en 1990 como un esfuerzo de cooperación internacional (International Human Genome Sequencing Consortium), a 15 años plazo, para mapear nuestro genoma. A este esfuerzo se agregó posteriormente el de una empresa privada, Celera Genomics. En febrero de este año ambas entidades publicaron independientemente, un borrador con los resultados de la secuenciación del genoma. Ambas coinciden en que nuestro DNA consta de unos 3.200.000.000 pares de bases (3.200 Mbp), las que codifican para no menos de 26.000 pero no más de 38.000 genes (probablemente unos 33.000), cifra muy inferior a la considerada hace diez años atrás. Menos de 5% de nuestro DNA es codificante, lo que significa que los 33.000 genes estarían codificados por unos 160.000.000 de pares de base; el restante DNA es un mudo testigo de nuestra evolución.

Lo que se ha publicado este año es un borrador de la secuencia de los pares de bases que conforman nuestro DNA. Menos de la mitad del total de genes están identificados y de éstos, solo a una parte se le conoce su locus en los cromosomas. A modo de información, al 30 de julio de este año, la secuenciación se encontraba completada en un 47,1 %, en borrador en un 51,4% y no determinada en un 1,5%.

En forma paralela se ha estudiado el genoma de otras especies. La levadura *Saccharomyces Cerevisiae* tiene 6.034 genes, la mosca de la fruta *Drosophila Melanogaster* 13.061 genes, la pequeña lombriz *Caenorhabditis Elegans* 18.424 genes y la planta *Arabidopsis Thaliana*, 25.498 genes.

Se estima que 10% de los genes humanos tienen homología con genes de la mosca y del gusano y que la similitud del genoma humano con el del chimpancé alcanza al 99%, aunque la secuenciación del genoma de este último no está terminada. Se estima también que la similitud entre los distintos individuos de nuestra especie es superior al 99,9%.

Estas cifras son sorprendentes y echan por tierra nuestro concepto de que la complejidad biológica de una especie se relaciona con la cantidad de genes que posee. Surge entonces la pregunta: si tenemos algo menos que el doble de los genes del gusano qué nos hace tan diferentes? La respuesta hay que buscarla en el producto de los genes, que son las proteínas.

Los factores de transcripción (FT) son proteínas que tienen la propiedad de unirse al DNA y activar genes específicos, induciendo y regulando la transcripción y síntesis proteica. Se ha demostrado que existen familias y superfamilias de FT y que los miembros de cada familia aumentan de número en orden, desde la levadura al hombre. El genoma del gusano tiene unos 500 genes de FT, el de la mosca unos 700 y el del hombre, más de 2.000.

La complejidad biológica de las especies puede ser explicada entonces por el tamaño de la red de FT que posee, por la cantidad de genes que esta red regula y por la cantidad y diversidad de proteínas sintetizadas.

A su vez, las proteínas son mucho más complejas que el DNA. Un gen puede codificar para más de una proteína por procesamiento alternativo (splicing) del RNA. Un ejemplo es el de hormona de crecimiento (GH). Esta es una proteína de 191 aminoácidos cuyo peso molecular es 22 kd, cuyo gen estructural está en el cromosoma 17. Esta forma de GH constituye el 76% de la hormona circulante. Existe una variante de 20 kd que constituye el 16% de lo circulante y que se origina por procesamiento alternativo del RNA, de manera que los aminoácidos 32 al 46 del exon 2 quedan excluidos.

También hay que considerar que las proteínas pueden ser fosforiladas, glicosiladas, acetiladas, etc., cambios que pueden modificar sus funciones.

Más aún, algunas proteínas pueden ser subdivididas en fracciones menores después de sintetizadas, dando origen a polipéptidos que tienen acciones muy diversas.

Tal es el caso de la proopiomelanocortina (POMC) cuyo gen estructural está en el cromosoma 2. Es una proteína de 241 aminoácidos que da origen a la adrenocorticotrofina (ACTH), la hormona melanofórica (MSH), la lipotrofina (LPH) y a la beta-endorfina.

También hay que tener en consideración que mutaciones diferentes en un mismo gen pueden generar proteínas con diferente nivel de actividad funcional, lo que puede manifestarse como fenotipos clínicos diferentes. Dos ejemplos pueden ilustrar este punto: las mutaciones en los genes CYP21 B (21 Hidroxilasa) y FGFR3 (Receptor 3 del Factor de Crecimiento de Fibroblastos).

Las mutaciones que ocurren en CYP21B provocan pérdida total o parcial de actividad de la enzima 21 Hidroxilasa, necesaria para la síntesis de cortisol en las glándulas suprarrenales; su déficit hace que los metabolitos previos al bloqueo se desvíen hacia una producción excesiva de andrógenos. Esta deficiencia es la causa más frecuente del síndrome de Hiperplasia Suprarrenal Congénita (>90% de los casos). Las mutaciones que anulan la actividad enzimática provocan las formas clásicas que se manifiestan en el período neonatal; aquellas que permiten algún grado de actividad residual causan las formas no clásicas de manifestación tardía. Estas últimas eran consideradas hace algunos años como formas adquiridas y no relacionadas con las formas clásicas.

El gen FGFR3, cuyo locus está en el cromosoma 4, tiene funciones relacionadas con el crecimiento. Ratones en los que se ha anulado (knockout) ambas copias del gen (ratón Fgfr3 xxx) tienen fémures muy largos, cuerpos vertebrales altos y una larga cola. Ello ha permitido concluir que la función de este gen es regular la osificación endocondral poniendo un freno al crecimiento.

Mutaciones que inducen un aumento o ganancia de función del FGFR3 producen una frenación exagerada del crecimiento esquelético y causan la Acondroplasia. Otras mutaciones en este gen causan la Hipocondroplasia, una condición más leve y de expresión variable, así como también la Displasia Tanatofórica, que es un defecto letal.

Por todo lo anterior se estima que el Proteoma (conjunto de proteínas que produce una especie) es un orden de magnitud más complejo que el Genoma.

Las enfermedades genéticas se pueden separar en tres grandes categorías: cromosómicas, monogénicas o mendelianas y poligénicas o multifactoriales.

Las enfermedades cromosómicas se deben al exceso o ausencia de un cromosoma o parte de él. Ellas se observan en 65% de los abortos espontáneos del primer trimestre, en 6% de los mortinatos y en 0,6% de los recién nacidos vivos.

Los genes están contenidos en los cromosomas. Tenemos dos copias de cada uno (materna y paterna), con excepción de algunos genes del X y del Y que existen en copia única (ejemplos: receptor de andrógenos en el X, gen SRY determinante testicular en el Y).

A la fecha hay asignados solo 7.505 loci cromosómicos de los 33.000, pero su distribución no es homogénea. Así, el cromosoma 2 que es el segundo en tamaño, tiene asignados 462 loci y al cromosoma 19, que es menos de un tercio del tamaño que del anterior, se le han asignado 492. Una cantidad tan grande de genes, que pueden estar en exceso o déficit, explica las múltiples anomalías o la muerte embrionaria que ocurren en los casos de aberraciones cromosómicas.

Las enfermedades monogénicas son producidas por la mutación o delección de un gen. El libro *Mendelian Inheritance in Man (MIM)* editado por Víctor McKusick en 1966 recopiló todas las enfermedades genéticas descritas en la época por los clínicos, los que se basaban en estudios familiares, así como también genes que no guardan relación con enfermedad, como grupos sanguíneos o variantes electroforéticas de enzimas.

Este verdadero catálogo de enfermedades dominantes, recesivas, ligadas al X y al Y ha tenido sucesivas ediciones y está on line (OMIM), se actualiza diariamente y puede ser consultado libremente (xxx).

Su primera edición listaba 1.487 genes. Al día 3 de octubre de este año, OMIM registra 13.027 entradas, pero los genes relacionados con enfermedades suman 1.112 y las enfermedades mendelianas totalizan unas 1.500. La diferencia entre 1.112 y 1.500 se explica porque diferentes mutaciones en un mismo gen pueden producir diferentes enfermedades. Por ejemplo, mutaciones inactivantes y también algunas activantes del proto-oncogén RET causan la enfermedad de Hirschprung; otro tipo de mutaciones activantes de este gen causan el síndrome de neoplasia endocrina múltiple tipo 2 (MEN2).

Toda la tecnología que se ha desarrollado en la última década para el estudio del genoma humano, ha permitido la identificación y caracterización de genes cuya existencia era sugerida por evidencias indirectas.

Hace casi veinte años atrás tuvimos la oportunidad de estudiar una paciente que consultó por haber tenido abortos espontáneos a repetición. Era de baja estatura, con acortamiento mesomérico de las extremidades e incurvación distal de cúbito y radio. Radiológicamente tenía una deformidad de Madelung a nivel de ambas muñecas. Este conjunto de anomalías esqueléticas recibe el nombre de Discondrosteosis de Leri-Weill.

El estudio citogenético de la paciente demostró una translocación de la región heterocromática del cromosoma Y (que no transcribe) en la región distal del brazo corto de uno de sus cromosomas X, lo que debió ocurrir durante la meiosis paterna. Esta translocación era, con toda probabilidad, la responsable de los abortos al inducir errores en la meiosis y anomalías cromosómicas en los óvulos.

En la búsqueda de la literatura nos encontramos con dos casos con características físicas similares. Publicamos este caso en la *Revista Médica de Chile* en 1985. La frase final de la discusión terminaba así: "que la región Xp22pter codifique genes involucrados en el crecimiento y modelaje del esqueleto".

Este gen putativo fue reconocido en MIM en la edición siguiente con carácter de hipotético.

La región distal de los cromosomas X e Y está constituida por una secuencia de 2,6 Mb, idéntica en ambos. Estas regiones se recombinan durante la meiosis masculina, por lo que se las denomina regiones pseudoautosómicas (PAR1: Pseudo Autosomic Region). Los genes de esta región en el X escapan al proceso de inactivación en la mujer, de manera que ambas copias son activas en ambos sexos.

En 1997, Rao y cols., identificaron y clonaron un nuevo gen en la región distal del brazo corto de los cromosomas X e Y al que denominaron SHOX (Short stature Homeobox containing gene).

El gen SHOX está contenido dentro de PAR1 y tiene una extensión de 170 Kb; transcribe dos proteínas, una de 292 aminoácidos y otra de 225, por procesamiento alternativo del RNA y se expresa en el tejido osteogénico y en el primer y segundo arcos faríngeos. Es un gen que contiene Homeobox, una secuencia de DNA de 180 bp altamente conservada, desde los invertebrados al hombre. Las proteínas Homeobox funcionan como FT, regulando la expresión de otros genes fundamentales en el desarrollo.

Los pacientes que tienen solo una copia de SHOX, como ocurre en el síndrome de Turner (45,X), en los casos que tienen una delección de la región terminal de Xp o Yp (como en nuestra paciente) o que tienen mutaciones intragénicas, son de baja estatura y presentan una o más anomalías esqueléticas, tales como

mesomelia, cuartos metacarpianos cortos, cúbito valgo, deformidad de Madelung, genu valgum o extremidades inferiores relativamente cortas. También se han encontrado deleciones de SHOX en algunos pacientes diagnosticados como portadores de talla baja idiopática, sin anomalías esqueléticas. Pacientes que tienen tres copias de SHOX, como ocurre en el síndrome de Klinefelter (xxx), en los hombres XYY, en las mujeres xxx y en otros raros casos de anomalías estructurales de uno de los cromosomas sexuales, tienen mayor estatura y metacarpianos y extremidades inferiores más largas.

Estas observaciones permiten concluir que SHOX funciona como un represor de la maduración del cartílago de crecimiento y de la fusión epifisiaria. Su deficiencia permite una maduración esquelética acelerada, que se manifiesta muy claramente durante la pubertad, particularmente en los segmentos distales de las extremidades, como se observa en la Discondrosteosis y en el síndrome de Turner; en el caso de este último se asocian los efectos del desbalance cromosómico. Las enfermedades comunes de los adultos (enfermedad coronaria, hipertensión arterial, algunos desórdenes psiquiátricos), así como las anomalías congénitas más frecuentes (labio leporino, displasia de caderas) y la mayor parte de las diferencias fenotípicas normales (estatura, peso, presión arterial) son de determinación multifactorial, es decir, producto de la interacción de diversos factores genéticos y no genéticos (medio ambiente, estilo de vida). La predisposición o susceptibilidad para tener una característica o desarrollar una enfermedad se hereda de ambos progenitores, pero su herencia no tiene los patrones mendelianos.

Si para las enfermedades monogénicas ha sido difícil individualizar el gen y ubicarlo en el mapa físico de los cromosomas, para las enfermedades o características de determinación multifactorial esta tarea lo será más.

Una manera de acercarse al problema es relacionar estas condiciones con polimorfismos del DNA, de los cuales hay varios tipos: RFLP (restriction fragment length polymorphisms), VNTR (variable number of tandem repeats), entre otros.

En el estudio de la secuenciación de nuestro genoma se ha encontrado que cada 1000 a 2000 bp hay un nucleótido que es distinto y que puede estar dentro de la secuencia de un gen, contiguo a él o en regiones no codificantes. Esta característica, que es hereditaria, se denomina polimorfismo de un nucleótido o SNP (single nucleotide polymorphism). Los SNP están presentes en todo nuestro genoma, se han identificado más de 1.400.000 de ellos y se los considera la fuente de variación entre los individuos de una misma especie, a la vez que pueden explicar la susceptibilidad a (o el efecto protector contra) diversas enfermedades.

Todo el nuevo conocimiento aportado por el estudio de nuestro genoma y por las técnicas moleculares van a introducir cambios significativos en nuestro modo de comprender, clasificar y tratar las enfermedades. Estos cambios se van a notar en diversos aspectos.

El diagnóstico molecular es posible en la actualidad para cerca de un centenar de enfermedades, número que está creciendo en forma exponencial. En nuestro medio, el análisis de mutaciones en casos de hiperplasia suprarrenal congénita, de neoplasia endocrina múltiple tipo 2 o de fibrosis quística son los más frecuentes.

El conocimiento preciso de la base genética de una enfermedad nos permitirá saber el comportamiento biológico de ella.

Se ha desarrollado una nueva tecnología, la de las llamadas micro matrices de DNA (DNA microarrays). Consisten en una colección de cientos o miles de secuencias ordenadas en una fase sólida. De la muestra que se desea estudiar se extrae el RNA mensajero y a partir de éste, se sintetizan copias de DNA complementario utilizando nucleótidos que se marcan con fluorescencia; estos cDNA se hibridan en la micro matriz. La intensidad de la fluorescencia en cada punto de hibridación indica la relativa abundancia de los distintos mRNA.

Ello permite el análisis de un gran número de genes en forma simultánea, generando patrones de expresión génica que pueden ser característicos de una enfermedad. Estas micro matrices también pueden ser utilizadas para la pesquisa de polimorfismos y mutaciones.

Una reciente publicación señala que el análisis de expresión génica permite distinguir las leucemias mieloide aguda y linfoblástica aguda, cuyos tratamientos son muy diferentes. De 6.800 genes estudiados,

1.100 se expresaron en forma diferente en ambas leucemias. De éstos hubo 50 genes que consistentemente permitieron diferenciar ambas leucemias con 85% de sensibilidad y 100% de especificidad. De esta forma, el médico y el paciente podrán optar por el tratamiento más apropiado para la enfermedad y para el enfermo.

El conocer la predisposición a desarrollar una enfermedad hará que las personas modifiquen algunos hábitos de vida o se sometan a procedimientos diagnósticos frecuentes y regulares o a tratamientos preventivos. Ejemplos son algunos cánceres de colon o mama o la neoplasia endocrina múltiple tipo 2. En la actualidad se puede prevenir o atenuar la masculinización de los fetos de sexo femenino afectados de hiperplasia suprarrenal congénita suministrando a la madre dexametasona a partir de la sexta semana de gestación; con ello se logra frenar las suprarrenales del feto, evitando la sobreproducción de andrógenos.

El riesgo de contar con información que indique la susceptibilidad o predisposición a patologías específicas, es que algunas personas podrían pasar su vida esperando una enfermedad que quizás nunca llegará, lo que podríamos llamar hipocondría genética.

La pesquisa neonatal de algunas enfermedades y su oportuno tratamiento permite que los afectados no desarrollen los síntomas de la enfermedad (prevención secundaria). En la actualidad ésta se hace para hipotiroidismo y fenilketonuria, pero en el futuro se extenderá a otras condiciones.

Los heterocigotos de mutaciones de enfermedades recesivas nunca enfermarán, pero pueden tener, con otro heterocigoto, descendencia afectada, a veces de enfermedades letales, como la enfermedad de Tay-Sachs. En ésta y otras enfermedades es posible el diagnóstico molecular a los portadores, de tal forma que ellos tomen sus decisiones reproductivas de manera informada.

La terapia génica consiste en reemplazar un gen mutado por uno funcional, lo que todavía puede considerarse como en etapa experimental.

La terapia basada en las características genéticas del paciente (farmacogenética) permitirá el uso racional de los medicamentos. La investigación de los polimorfismos de los citocromos P450 2C9 y 2D6 de una persona, que se relacionan con la velocidad de metabolización hepática de las drogas, hará posible que las dosis sean dadas a la medida del paciente, a la vez que se podrá predecir si éste está en riesgo de desarrollar alguna reacción adversa.

El día que se conozca cómo funcionan los genes y cuáles son los trastornos moleculares que ocurren en la enfermedad, se podrán diseñar drogas específicas para ese problema.

En otras circunstancias, en vez de sustituir el gen, se podrá sustituir la proteína (biosintética) que codifica o suministrar alguna molécula que interactúe e inhiba una proteína nociva. Un buen ejemplo es el de la leucemia mieloide crónica. En ella, la translocación cromosómica 9/22 (cromosoma Philadelphia) genera un gen quimérico y una proteína anormal que induce una descontrolada multiplicación de la serie blanca. Recientemente se ha desarrollado una droga (STI 271) que se adhiere a esta proteína y bloquea su acción. Los ensayos clínicos han mostrado una clara mejoría y sin todos los efectos secundarios de la quimioterapia convencional.

Después de este análisis parcial y relativamente superficial del impacto del Proyecto del Genoma Humano sobre la medicina, podría quedar la sensación que la genética lo será todo, cayendo en el reduccionismo y en el determinismo.

Nosotros somos el producto de nuestros genes y del ambiente en que fuimos concebidos, nacimos, nos criaron y de las circunstancias de la vida que nos ha tocado vivir. Como se ha dicho, los genes de Mozart por sí solos, no hacen el genio de Mozart. Finalmente es necesario recordar que las principales causas de enfermedad y muerte del homo sapiens son el hambre, las malas condiciones sanitarias, el consumo de tabaco, alcohol y drogas, los accidentes, la guerra, el sedentarismo y la polución ambiental.

Text	m00869
Gènere textual	Article de revista mèdica
Referència	<p>UMAÑA, ÁNGELA; GÓMEZ, ALBERTO. "Reflexiones en torno al proyecto genoma humano". <i>Universitas Médica</i>, vol. 41, núm. 4. Bogotá: Universitas Médica, Pontificia Universidad Javeriana, Facultad de Medicina, 2000.</p> <p>[http://med.javeriana.edu.co/publi/vniversitas/inicio.htm]</p>

Una vez más la ciencia parece haber alcanzado un hito en su historia. Se anunció en días pasados a través de la prensa y la televisión que un consorcio público internacional sumado a una empresa privada había "descifrado (el) mapa genético del hombre". Es, sin lugar a dudas, una noticia que merece la primera página. Pero también, como todas las noticias, merece una reflexión.

Cada cual, desde su propia perspectiva, ha interpretado el hallazgo. Los periodistas, por ejemplo, opinan que "el hombre está a las puertas de desarrollar tratamientos para enfermedades hasta ahora incurables". Los lectores de la interpretación periodística, por lo que hemos escuchado, han concluido que en cuestión de días se pondrán a disposición de los pacientes afectados de enfermedades incurables los correspondientes tratamientos. Ahora bien, si leemos con atención la noticia, ésta implica que ni siquiera hemos entrado por las puertas del templo del conocimiento en donde estos tratamientos se encuentran. Y si no hemos entrado, mucho menos habremos iniciado su lento desarrollo.

Es muy probable que un hipotético periódico del Renacimiento hubiera titulado de manera similar la noticia sobre la publicación de los dibujos anatómicos de Vesalio o, ya en el siglo XVIII, sobre la descripción de la célula por parte del patólogo Virchow. Pero, si bien es cierto que la definición de las formas de nuestro organismo ha permitido el estudio de su función, 500 o 300 años después de Vesalio o Virchow, sigue habiendo incógnitas en cuanto a las alteraciones de los órganos y de las células del ser humano.

Así, aunque con cada hito de la ciencia desde la antigüedad hemos estado a las puertas de algo importante, tenemos que ser conscientes de una importante paradoja: la ciencia acerca y a la vez aleja las puertas de nuestras metas. Con cada nuevo hallazgo se multiplican los derroteros en el camino de la exploración de la salud.

Nos encontramos hoy enfrentados a la descripción de otra estructura fundamental de los organismos vivos y en particular del hombre. Se trata de la secuencia de alrededor de tres mil millones (3.000.000) de unidades que componen las moléculas de ADN que se encuentran en el núcleo de todas las células. Esta secuencia se logró gracias al esfuerzo conjunto denominado Proyecto Genoma Humano de varios países industrializados coordinados por el doctor Francis Collins de los Estados Unidos y de la empresa privada representada por Celera Genomics dirigida por el doctor Craig Venter.

Un logro de esta magnitud no había sido posible sin un recorrido científico que incluye al menos 4 momentos definitivos en la historia de la genética:

- 1) La descripción de las leyes de la herencia por Gregor Mendel en 1866.
- 2) La localización de los genes en los cromosomas por Thomas H. Morgan en 1910.
- 3) La definición de la estructura molecular del ácido desoxirribonucleico (ADN) por James Watson, Francis Crick y Maurice Wilkins en 1953, y 4. El desarrollo de la técnica de la secuenciación del ADN por Frederick Sanger, A.,M., Maxam y W., Gilbert en 1975-1977.

Deben incluirse, además, entre los antecedentes forjadores de la noticia que nos ocupa, los avances en el curso del siglo XX en las áreas de la biología, la química, la física, las matemáticas y la ciencia de los computadores. Estos últimos son hoy elemento definitivo en el vertiginoso desarrollo de la ciencia.

En este artículo en torno al genoma humano hemos querido presentar estos antecedentes y analizar algunas de las principales implicaciones de la secuenciación anunciada con bombos y platillos por los mandatarios de los países involucrados, con el propósito de hacer tal vez más cómoda la permanencia en esta sala de espera de la ciencia médica a todos los que han llegado a ella y, en especial, a los pacientes con enfermedades incurables.

QUÉ ES UN MAPA GENÉTICO?

Un mapa genético es la secuencia de caracteres que identifican los 4 nucleótidos que componen el ADN. El orden lineal de estos caracteres es importante para definir cada gen, que es el código a partir del cual se producen las proteínas que permiten el desarrollo de los seres vivos.

Nuestros genes están entonces hechos de ADN, una molécula que se asemeja a una hebra enrollada dentro del núcleo celular que se organiza en 23 pares de cromosomas. Cada cromosoma, a su vez, alberga miles de genes. En los genes están contenidas las instrucciones para el funcionamiento celular y en últimas de los organismos. Las instrucciones del código de la vida están escritas en un alfabeto de cuatro letras, cada letra corresponde a cada uno de los constituyentes químicos del ADN: A, G, C, T.

Los genes son, en esencia, las palabras construidas con este alfabeto. Aunque se está presentando en estos días la secuencia de nucleótidos en el genoma humano, hace falta identificar la totalidad de las palabras, o sea, los genes. Si hay un error de ortografía en una palabra (gen), el cambio u omisión de una de las letras puede cambiar el sentido de las instrucciones y el producto correspondiente, la proteína, ser defectuoso.

Es aquí donde se origina la enfermedad.

Hasta hoy sólo se ha publicado el mapa de dos de los 23 cromosomas, el 21 y el 22, dos de los más pequeños. En el cromosoma 22 se describieron 545 genes y se estima que la totalidad de palabras o genes del alfabeto de la vida puede girar en torno a 80,000. De aquí en adelante se continuará la cartografía de los restantes cromosomas que componen el genoma humano, buscando las palabras y el significado de las secuencias que están alrededor de éstas.

ESTRUCTURA VS. FUNCIÓN DEL ADN:

Aclaremos, una vez más, que lo que se ha logrado identificar es la secuencia de los componentes del ADN, o sea, su estructura, y no la función de cada uno de los genes del organismo.

El mapa genético de un ser humano es como el mapa de un país. Ya a mediados del siglo XIX, entre 1850 y 1859 Agustín Codazzi, acompañado por el grupo ilustre de colaboradores de la Comisión Corográfica, había logrado definir el mapa de Colombia. Sin embargo, hoy tenemos la impresión de que han pasado casi 150 años desde su publicación sin que se haya logrado entender cómo manejar las alteraciones internas de nuestro país. Del mismo modo, lograr entender la variación clínica entre uno y otro individuo con base en la estructura de sus genes resulta, a nuestro modo de ver, ilusorio. Muy pocas enfermedades son monogénicas (producidas por un solo gen) y aquellas que han sido definidas como tales, apenas están en estudio en su modelo humano. Es el caso, por ejemplo, de la deficiencia de la enzima adenosin desaminasa (ADA), que interviene en el desarrollo del sistema inmunológico. Se ha logrado remplazar el gen defectuoso en algunos pacientes afectados permitiéndoles llevar una vida normal. De allí la enorme expectativa frente a la posibilidad de terapia génica en otras enfermedades de este tipo. Pero las enfermedades monogénicas son sólo una minoría entre las enfermedades genéticas y, a su vez, las enfermedades genéticas son apenas una parte de las enfermedades llamadas incurables. Pasará mucho tiempo antes de que tengamos argumentos para postular que todas las enfermedades son genéticas y que, además, todas son curables a partir de la estructura de los genes involucrados, como parece traducirse de la euforia que causó el anuncio de la secuenciación del genoma humano.

EL PROBLEMA DE LA DIVERSIDAD

Una vez aclarado el asunto de la dimensión estructural y no funcional del hallazgo científico comunicado en 26 de junio pasado, hay que explorar un poco qué tan representativa de la especie humana es la secuencia descrita por los grupos dirigidos por Collins y Venter. Se habla, en efecto, del genoma humano. Pero somos, hoy en día, 6.000.000.000 millones de habitantes en el planeta y todos somos, aparentemente, muy diferentes. Sabemos distinguir hasta las diferencias que hay entre dos gemelos monocigóticos. De modo que cabe preguntarnos qué tan relevantes son las diferencias que nosotros podemos percibir a simple vista, o si el genoma es más diverso o menos diverso que el propio aspecto físico de las personas.

En análisis preliminares se ha estimado que al comparar nuestro genoma con el de la especie más cercana a nosotros, el chimpancé, se encuentra una homología del 98% entre los dos. También se ha estimado que la homología genética entre individuos de la misma especie gira en torno al 99,9%. Hay que decir que el uno por mil de diferencia en un total de 3.000.000.000 de nucleótidos que componen el genoma humano significa una diferencia de 3 millones de elementos estructurales, lo cual es enorme.

Sin embargo, la mayoría de estas diferencias son orgánicamente silenciosas pues están localizadas en regiones del genoma que no intervienen directamente en la expresión de proteínas. Así que tendremos, desde el punto de vista genético, una especie muy homogénea en la cual el concepto de raza y cualquier otra clasificación que surja de los aspectos visibles del ser humano resulta muy poco informativa y completamente inútil al asociarla con variables tan complejas como lo son todas las que definen el género humano. Frente a la globalización cultural que ha surgido a través de los medios de comunicación, tendremos por fin la manera de abandonar los conceptos clasistas de raza y color para entrar en una fase de globalización genética que dará cuenta de lo parecidos que somos unos de otros y, a la vez, lo importante que es cada uno como representante de un modelo biológico irrepetible.

Este concepto de una gran diversidad individual frente a una escasa diversidad genética, nos permite suponer que lo importante es la combinatoria de los genomas. Es seguramente por esta razón que surgió de la observación de los animales el concepto de vigor híbrido, en el cual la fortaleza de una especie se ve aumentada a través del cruce de genes de grupos diferentes. Este tipo de cruce biológico recibe, en los humanos, el nombre genérico de mestizaje.

IMPLICACIONES ÉTICAS DE LA EXISTENCIA DE LOS MAPAS GENÉTICOS

La decodificación del genoma humano bajo la forma de un mapa genético tiene implicaciones éticas, sociales y legales. Temas como la privacidad, confidencialidad, patentabilidad y discriminación a partir de la información genética de los individuos deben considerarse antes de utilizar arbitrariamente la información que estará disponible en el futuro próximo. Veamos cuáles son los riesgos:

Privacidad y confidencialidad

Todo individuo debe tener derecho a la reserva de la información generada a partir del estudio de su código genético, ya que las empresas aseguradoras o empleadoras podrían utilizar dicha información para limitar el acceso de un individuo a pólizas y cargos a los cuales de otra manera tendría libre acceso.

Propiedad y patentabilidad

Si bien se espera que la mayoría de desarrollos o inventos científicos terminen en patentes, hoy en día todavía es cuestionable el patentamiento del genoma humano. La UNESCO publicó en 1997 una "Declaración universal sobre el genoma humano" estipulando que éste es patrimonio de la humanidad y que el genoma humano en su estado natural no puede dar lugar a beneficios económicos. Esta declaración se ha enfrentado a la carrera por patentar cada secuencia descrita por los investigadores, en una lucha que parece haber concluido con el anuncio de la integración de los grupos públicos y privados que han liderado este esfuerzo. Precisamente el consorcio público internacional ha mantenido la política de poner a disposición de todos los investigadores en la red electrónica (Internet), las nuevas secuencias que van siendo descifradas. El nuevo acuerdo prevé la publicación en una revista científica internacional, de manera simultánea en el mes de octubre de este año, de los resultados consolidados de ambos grupos. Es preocupante, sin embargo, que todavía la Oficina de Patentes de los Estados Unidos (USITO) mantenga una barrera muy baja en cuanto a que permite patentar descripciones fragmentarias de una estructura genética sin que se exija el conocimiento de su función.

Discriminación

A partir del enunciado de las leyes de Mendel, se ha pretendido modificar los organismos vivos a partir de sus genes. Este proceso a dado sus frutos en la agricultura y la biotecnología, puesto que se ha logrado mejorar un buen número de especies en cuanto a su productividad, resistencia y hasta sabor en beneficio del hombre. Sin embargo, se ha querido aplicar esta misma tendencia al "mejoramiento de la raza humana" en un proceso que se ha denominado eugenesia, seleccionando a la población según criterios tan absurdos como su pertenencia a determinados grupos étnicos, religiosos, sociales y hasta en función de diferentes enfermedades que se buscaba eliminar del planeta. Frente a esta inadecuada utilización del conocimiento científico que terminó en el holocausto, ha venido desarrollándose la disciplina de la bioética, con el fin de promover un manejo responsable de los hallazgos de la ciencia.

Estas inquietudes deben resolverse en torno a una legislación que limite y penalice la utilización inapropiada de la información genética, lo cual exige un trabajo conjunto entre científicos y abogados para anticipar las posibles desviaciones que se den a una herramienta que en sí misma sólo debe ofrecer beneficios a la humanidad.

PACIENTES Y PREPACIENTES

Cada avance de la cultura implica nuevos términos en nuestro idioma. Fuera de tener que familiarizarnos con términos como, ADN, genoma, terapia génica, y otros por el estilo, se vislumbra la necesidad de introducir un término para definir a los individuos que sean portadores de genes mutantes sin tener ninguna manifestación fisiológica. Qué posibilidad tendremos de desarrollar enfermedades genéticas conocidas o desconocidas hoy en día en el curso de nuestras vidas? En qué medida todos tendremos o no la certeza de ser portadores de anomalías biológicas que incidirán o no sobre nuestra salud? Valdrá la pena pasar la vida esperando paciente o impacientemente la manifestación de un evento genético que podría ser silencioso o benigno? Para este nuevo fenómeno de la medicina, que resulta de la descripción del mapa genético, acudiremos al término de prepaciente, que calificará a todos los portadores de genoma humano a partir de su concepción.

El concepto de prepaciente tendrá que ser manejado con el mayor profesionalismo y grado ético en todo el personal médico y paramédico, puesto que éste podría ser tan arbitrario como inútil en la medida en que la mayoría de las enfermedades son multifactoriales y la existencia de una mutación particular en éstas no condiciona realmente la patología. Habrá que familiarizar a los pacientes con otros términos, tanto de la medicina (portador, susceptibilidad, diagnóstico presintomático, etc.), como de la estadística (riesgo, penetrancia, probabilidad, etc.).

CONCLUSIONES

Como se puede ver, aunque se ha avanzado cantidades en la investigación de lo que se ha llamado el libro de la vida, quedan pendientes varias tareas importantes en torno a éste:

- 1) Completar la secuenciación del genoma humano, pues se ha anunciado que se dispone apenas del 85% de la información plenamente identificada en cuanto a su sucesión de nucleótidos.
- 2) Establecer la localización de secuencias codificantes de proteínas (genes) y secuencias no codificantes, y su interacción.
- 3) Avanzar en el estudio de la relación entre estructura y función de las secuencias descritas llegando hasta la estructura y función de las proteínas correspondientes.
- 4) Desarrollar pruebas diagnósticas y simultáneamente formar profesionales que sepan interpretarlas en su contexto clínico con el fin de asesorar adecuadamente a los pacientes y sus familias.
- 5) Buscar la aplicabilidad de estos hallazgos en el campo de la terapéutica médica, bien sea corrigiendo o reemplazando los genes implicados en la patología, teniendo en cuenta que este desarrollo será aplicable esencialmente a las enfermedades monogénicas.
- 6) Incluir en la terapéutica el conocimiento relacionado con los productos de los genes, o sea, las proteínas (por ejemplo las proteínas recombinantes) que intervienen directamente en la regulación de los mecanismos fisiológicos del organismo).

La aplicabilidad de todas estas novedades de la ciencia debe estar soportada en todos los países por investigaciones en el área de la genética y también, como dijimos, por una adecuada estructura académica que capacite al personal médico y paramédico para interpretar estos hallazgos. En el caso de nuestro país,

se dispone de programas de posgrado en Genética Humana en varias universidades y se encuentra en evaluación un programa de especialidad en Genética Médica y Bioética que será pionero en la formación integral de los médicos genetistas del futuro.

Candidats a terme del corpus textual de dret ordenats com a resultat de la *votació democràtica amb preferències (YATE)*

Patró: N

Ordre	#	CAT
1	71	funcionari
2	35	parlamentari
3	30	legislatura
4	33	província
5	47	comarca
6	72	dret
7	30	nomenament
8	11	conselleria
9	93	autonomia
10	18	impost
11	49	territori
12	13	portaveu
13	27	responsabilitat
14	10	senador
15	11	capital
16	26	mandat
17	27	presidència

18	8	delicte
19	7	magistrat
20	5	donació
21	7	vicepresident
22	35	legislació
23	15	escó
24	3	vicepresidència
25	21	estatut
26	5	tresorer
27	60	majoria
28	11	mesa
29	90	dictamen
30	12	legalitat
31	4	procurador
32	5	expiració
33	9	infracció
34	152	departament
35	2	secretaria

36	2	credencial
37	34	ordenament
38	11	interpel·lació
39	1	infractor
40	12	elector
41	22	reglament
42	1	transcripció
43	8	vigència
44	2	recàrrec
45	13	afectació
46	1	condemnat
47	8	llibertat
48	5	ponència
49	18	esmena
50	14	reforma
51	3	jurista
52	1	transgressió
53	1	vila

54	2	canceller
55	3	euro
56	8	assignació
57	12	designació
58	1	sou
59	2	notari
60	3	ciutat
61	1	regent
62	2	polític
63	1	xec
64	12	instància
65	15	titularitat
66	12	moció
67	4	districte
68	2	cabal
69	6	autogovern
70	1	desfalc
71	8	dissolució

72	2	lliurament
73	4	funcionariat
74	1	deixa
75	3	burocràcia
76	4	contracte
77	3	electorat
78	1	plaça
79	9	petició
80	3	imperatiu
81	4	escon
82	6	pregunta
83	3	salari
84	4	dimissió
85	2	candidatura
86	4	greuge
87	2	possible
88	2	indirecta
89	2	constitucionalisme
90	3	parlamentarisme
91	4	renda
92	2	mandatari
93	4	aval
94	7	investidura
95	8	expedient
96	2	papereta
97	1	denúncia

98	1	plet
99	3	inelegibilitat
100	1	comprovant
101	1	gratificació
102	1	monarquia
103	3	rendició
104	6	import
105	2	localitat
106	1	vici
107	1	litigi
108	1	imposició
109	13	decret
110	1	governant
111	1	interinitat
112	1	expresident
113	2	jutjat
114	7	quòrum
115	1	sacrifici
116	1	sufragi
117	1	cobertura
118	2	atorgament
119	1	albarà
120	1	multa
121	1	redistribució
122	1	inculpació
123	1	moneda

124	1	atemptat
125	1	hisenda
126	1	reelecció
127	1	independentisme
128	2	reglamentació
129	2	equitat
130	1	assessoria
131	2	democràcia
132	2	acta
133	1	directiva
134	8	encàrrec
135	35	potestat
136	7	incompliment
137	22	empresa
138	8	desafectació
139	11	proporció
140	1	invalidesa
141	7	submissió
142	10	transport
143	10	promoció
144	4	coherència
145	10	remissió
146	1	recompte
147	3	indret
148	2	remoció
149	2	cotitularitat

150	5	aeroport
151	1	autoadministració
152	1	desacord
153	1	subàrea
154	1	desordre
155	9	circumscripció
156	8	jutge
157	72	càrrec
158	33	interès
159	191	president
160	76	ciudadà
161	74	municipi
162	52	administració
163	67	govern
164	39	independència
165	17	tribut
166	129	comissió
167	74	norma
168	239	lleï
169	22	garantia
170	19	població
171	40	ingrés
172	23	termini
173	112	diputat
174	19	deure
175	61	elecció

176	31	vot
177	49	compliment
178	56	parlament
179	16	requisit
180	4	zona
181	15	immunitat
182	1	oferiment
183	7	legislador
184	3	censor
185	1	pacte
186	17	conveni
187	12	declaració
188	2	tarifa
189	128	pressupost
190	16	pot
191	7	documentació
192	33	delegació
193	19	candidat
194	2	revocació
195	43	partit
196	16	justícia
197	41	votació
198	1	registrator
199	14	país
200	2	camarlenc
201	11	entorn

202	16	pagament
203	6	legitimitat
204	9	tribunal
205	1	violació
206	4	primacia
207	4	lletat
208	5	promulgació
209	6	benefici
210	4	manament
211	1	pluralisme
212	6	interessat
213	4	assegurança
214	3	líder
215	5	vice-president
216	7	processament
217	1	transacció
218	6	clàusula
219	16	protecció
220	14	confiança
221	36	part
222	19	memòria
223	5	abús
224	21	iniciativa
225	55	decisió
226	31	suport
227	39	existència

228	15	mesura
229	269	funció
230	22	sentència
231	43	resolució
232	100	compte
233	25	conseqüència
234	44	ordre
235	22	participació
236	86	execució
237	77	personal
238	31	condició
239	164	òrgan
240	21	text
241	15	elaboració
242	118	més
243	639	article
244	14	instrucció
245	97	actuació
246	26	nom
247	19	conflicte
248	45	precepte
249	68	control
250	387	competència
251	145	servei
252	16	crèdit
253	15	titular

254	35	persona
255	31	desenvolupament
256	57	àmbit
257	154	matèria
258	74	cosa
259	157	membre
260	5	suggeriment
261	110	terme
262	8	verificació
263	29	recurs
264	19	rei
265	116	organització
266	26	doctrina
267	12	llista
268	48	procediment
269	54	criteri
270	226	cas
271	36	disposició
272	56	moment
273	45	aplicació
274	32	abast
275	11	durada
276	21	pèrdua
277	53	base
278	27	autoritat
279	21	límit

280	8	minoria
281	17	causa
282	12	incompatibilitat
283	43	perjudici
284	69	manera
285	15	reconeixement
286	50	respecte
287	6	perspectiva
288	34	raó
289	25	període
290	10	afirmació
291	83	activitat
292	16	realitat
293	13	opinió
294	13	validesa
295	20	inspecció
296	108	lloc
297	50	contingut
298	6	falta
299	36	proposta
300	41	organisme
301	14	secretari
302	59	aprovació
303	54	bé
304	9	expressió
305	32	objecte

306	7	mecanisme
307	2	mort
308	34	creació
309	111	exercici
310	27	caràcter
311	25	element
312	42	sessió
313	158	banda
314	7	tendència
315	17	determinació
316	45	referència
317	10	nacionalitat
318	35	naturalesa
319	30	posició
320	117	sentit
321	26	defensa
322	14	distribució
323	98	institució
324	13	via
325	27	conjunt
326	48	acte
327	22	situació
328	69	acord
329	50	cos
330	14	regle
331	3	producció

332	11	examen
333	5	propietat
334	3	variant
335	10	urbanisme
336	2	poc
337	56	principi
338	61	cambra
339	2	ratio
340	19	excepció
341	3	ratificació
342	5	concessió
343	3	començament
344	15	objectivitat
345	1	darrere
346	19	títol
347	20	limitació
348	39	finança
349	1	domèstic
350	24	eficàcia
351	36	cop
352	13	quina
353	14	paper
354	12	quantitat
355	13	nombre
356	30	obligació
357	13	denominació

358	17	ajuntament
359	14	executiu
360	2	doble
361	1	inclusió
362	26	ús
363	27	ens
364	5	adjunt
365	64	informe
366	2	veritat
367	2	literalitat
368	21	ocasió
369	22	nivell
370	21	capítol
371	14	circumstància
372	37	sector
373	1	motor
374	3	anul·lació
375	14	definició
376	1	aportació
377	1	empresari
378	12	complexitat
379	20	règim
380	1	cessionari
381	9	impuls
382	4	subordinat
383	23	punt

384	34	tasca
385	3	associació
386	17	mitjà
387	9	meitat
388	1	conservadoria
389	11	interpretació
390	4	vista
391	1	excusa
392	18	temps
393	9	repartiment
394	19	comunitat
395	19	estructura
396	38	no
397	23	afer
398	1	notable
399	1	majordom
400	10	traspàs
401	22	societat
402	8	total
403	49	regulació
404	32	vegada
405	10	delegat
406	2	tradició
407	4	tutela
408	14	capacitat
409	2	gran

410	4	resposta
411	2	pretensió
412	9	dubte
413	4	impediment
414	46	queixa
415	38	concepte
416	9	tipologia
417	2	confidencialitat
418	2	vulneració
419	1	audiència
420	14	coalició
421	4	enfocament
422	1	celebració
423	40	síndic
424	43	figura
425	2	personificació
426	31	forma
427	17	objectiu
428	16	possessió
429	10	prestació
430	13	tràmit
431	12	segon
432	3	destinació
433	6	qualificació
434	4	menys
435	1	inflació

436	78	supòsit
437	30	previsió
438	30	representació
439	5	cessament
440	28	poder
441	19	resultat
442	4	omissió
443	10	ofici
444	2	encarregat
445	51	debat
446	16	prerrogativa
447	2	bis
448	1	convivència
449	99	conseller
450	19	accés
451	5	al·legació
452	18	representant
453	1	endossant
454	4	desembre
455	21	reunió
456	11	fon
457	1	taló
458	2	litoral
459	14	entrada
460	2	generalització
461	1	assimilació

462	12	camp
463	3	duració
464	38	aspecte
465	1	inconstitucionalitat
466	32	apartat
467	97	grup
468	16	secció
469	22	convocatòria
470	2	lloctinent
471	32	pràctic
472	61	relació
473	7	peculiaritat
474	4	consulta
475	3	irregularitat
476	1	denegació
477	21	classificació
478	23	plantejament
479	13	rellevància
480	14	resta
481	9	comptabilitat
482	1	barrera
483	11	sol·licitud
484	5	abstenció
485	12	proposició
486	1	fracàs
487	1	panorama

488	69	exemple
489	6	emissió
490	9	manifestació
491	37	ple
492	2	retenció
493	1	parent
494	2	ministeri
495	1	reflex
496	1	sí
497	11	comissionat
498	25	problema
499	1	receptor
500	2	administrador
501	38	sistema
502	14	instrument
503	17	adquisició
504	4	justificació
505	1	heterogeneïtat
506	8	suspensió
507	7	separació
508	16	opció
509	2	batlle
510	1	intern
511	22	voluntat
512	9	missió
513	3	edat

514	53	entitat
515	2	restricció
516	33	efecte
517	25	informació
518	1	immoble
519	3	condemna
520	40	possibilitat
521	13	indústria
522	16	?
523	14	paraula
524	41	intervenció
525	2	formulació
526	56	despesa
527	13	fórmula
528	1	unanimitat
529	14	tipus
530	1	posat
531	103	any
532	54	patrimoni
533	57	fet
534	4	exponent
535	12	regió
536	3	unitat
537	2	subfunció
538	2	diferenciació
539	2	habitatge

540	3	confusió
541	6	avantatge
542	4	particularitat
543	3	àrbitre
544	3	assessor
545	3	assentiment
546	5	taxa
547	5	legitimació
548	3	context
549	2	tresor
550	3	mica
551	7	significat
552	9	constitucionalitat
553	2	singularitat
554	1	noció
555	2	eina
556	2	front
557	3	compartició
558	14	estudi
559	1	trienni
560	6	renúncia
561	7	meso
562	4	pronunciament
563	1	comandament
564	5	absència
565	10	diferència

566	2	obstacle
567	5	diputació
568	3	món
569	3	obertura
570	6	mínim
571	5	consorci
572	2	percentatge
573	1	director
574	8	precisió
575	3	protagonista
576	6	gerent
577	3	vacança
578	2	naturalitat
579	11	configuració
580	3	setembre
581	3	xifra
582	10	enunciat
583	8	mèrit
584	9	ombudsman
585	10	estat
586	4	cort
587	1	constant
588	2	personalitat
589	6	port
590	4	tècnica
591	3	benentès

592	3	col·lectivitat
593	5	titulació
594	3	destinatari
595	5	ampliació
596	3	ministre
597	8	esquema
598	3	regla
599	5	època
600	11	oposició
601	7	dimensió
602	1	normació
603	2	factor
604	1	pela
605	5	preu
606	1	ser
607	4	supressió
608	4	sala
609	9	policia
610	2	sectorialització
611	7	demarcació
612	7	especialitat
613	4	projecció
614	9	liquidació
615	1	comanda
616	1	contribuent
617	1	imperi

618	4	fenomen
619	3	fe
620	9	comunicació
621	10	desplegament
622	4	influència
623	5	màxim
624	4	repercussió
625	14	segle
626	4	constatació
627	2	encarregada
628	2	èmfasi
629	2	indici
630	2	salut
631	6	línia
632	2	advertència
633	2	petit
634	9	relleu
635	5	consell
636	4	dècada
637	3	comptabilització
638	2	espai
639	1	determini
640	2	arrendament
641	3	interior
642	2	venda
643	4	consumidor

644	2	subconcepte
645	8	alcalde
646	3	seguretat
647	3	secretària
648	9	pla
649	10	model
650	2	màxima
651	4	recaptació
652	2	contradicció
653	2	aclariment
654	8	fi
655	7	exigència
656	3	sindicació
657	1	amo
658	6	efectivitat
659	8	fruit
660	5	crisi
661	2	acadèmia
662	4	evolució
663	4	impugnació
664	1	encert
665	2	exteriorització
666	15	dada
667	12	habitant
668	5	judici
669	3	descripció

670	7	crida
671	3	format
672	8	jurisdicció
673	3	relatiu
674	6	públic
675	6	diner
676	2	preeminència
677	1	creador
678	5	canvi
679	5	novetat
680	6	precedent
681	6	força
682	2	estructuració
683	3	horari
684	8	torn
685	6	síntesi
686	3	cautela
687	6	veí
688	9	observació
689	4	al·lusió
690	5	speaker
691	7	origen
692	6	superior
693	2	impressió
694	6	professió
695	4	àrea

696	1	pressió
697	7	protagonisme
698	5	oficina
699	7	particular
700	2	enquadrament
701	3	actiu
702	6	lectura
703	5	present
704	4	terreny
705	2	central
706	4	illa
707	4	categoria
708	5	bloc
709	6	administrat
710	2	estatutarietat
711	10	sanció
712	2	reducció
713	3	teoria
714	11	característica
715	5	feina
716	8	adscripció
717	3	convicció
718	2	residència
719	2	ressò
720	1	decenni
721	3	prioritat

722	5	deducció
723	3	veguer
724	8	regidor
725	2	cura
726	12	document
727	8	prohibició
728	2	inventari
729	5	corresponent
730	6	tractat
731	1	defunció
732	2	vida
733	3	padró
734	2	abastament
735	2	con
736	1	addició
737	17	economia
738	8	coexistència
739	1	extinció
740	4	experiència
741	8	distinció
742	2	casa
743	1	vist-i-plau
744	2	idoneïtat
745	2	utilitat
746	2	educació
747	3	substitució

748	2	tret
749	1	controvèrsia
750	8	carrera
751	10	tramitació
752	2	interferència
753	9	programa
754	1	mestre
755	13	favor
756	1	legislatura.
757	15	si
758	1	imprecisió
759	1	elegit.
760	1	costum
761	37	direcció
762	1	nominalisme
763	12	realització
764	1	contracció
765	15	dependència
766	1	connexió
767	14	publicitat
768	1	prevenció
769	3	camí
770	17	projecte
771	13	procés
772	1	puntal
773	1	instrumentalitat

774	1	carta
775	1	subsecretari
776	30	marc
777	30	necessitat
778	2	paritat
779	13	inviolabilitat
780	1	avenç
781	2	essència
782	11	corporació
783	43	facultat
784	2	marge
785	1	mol
786	3	permís
787	1	similitud
788	31	coordinació
789	25	ordenació
790	19	importància
791	1	arxipèlag
792	1	discrepància
793	72	etcètera
794	1	producte
795	1	estrany
796	1	desigualtat
797	1	incendi
798	13	finançament
799	26	totalitat

800	1	discrecionalitat
801	11	idea
802	16	atenció
803	20	col·laboració
804	1	recollida
805	59	gestió
806	1	protonotari
807	1	derivada
808	1	derogació
809	1	conrad
810	1	tautologia
811	1	combinació
812	1	actuacions.
813	13	fixació
814	1	patró
815	3	creixement
816	2	consum
817	16	escala
818	14	autorització
819	2	dificultat
820	19	seu
821	1	pressupòsit
822	55	finalitat
823	25	modificació
824	1	ruptura
825	1	globalitat

826	1	instrumentació
827	18	tema
828	55	qüestió
829	1	promesa
830	17	consideració
831	43	dia
832	32	atribució
833	1	exterior
834	11	assumpte
835	2	pauta
836	14	normativa
837	60	fiscalització
838	75	funcionament
839	20	investigació
840	14	fase
841	1	oïdor
842	1	reclam
843	1	celeritat
844	2	material
845	1	compromís
846	19	transferència
847	1	transfugisme
848	4	classe
849	9	alienació
850	1	la.
851	1	persecució

852	2	destitució
853	4	agrupació
854	1	condicionament
855	1	nucli
856	5	disciplina
857	1	imitació
858	8	sobre
859	1	ciència
860	1	índole
861	2	medi
862	7	vigilància
863	5	difusió
864	5	concreció
865	3	terç
866	9	solució
867	3	auxili
868	1	cementiri
869	8	alteració
870	2	cometa
871	2	forja
872	1	torre
873	1	nexe
874	1	comportament
875	1	butaca
876	2	ex
877	7	contractació

878	6	conservació
879	1	infraestructura
880	10	observança
881	1	tesi
882	3	càrrega
883	10	acció
884	1	enllaç
885	83	cat.
886	2	queda
887	8	assessorament
888	2	quota
889	3	extrem
890	1	monarca
891	1	magnitud
892	3	reintegrant
893	1	suplència
894	4	malaltia
895	3	manteniment
896	1	autonormació
897	1	uropeu
898	6	joc
899	3	quantia
900	10	delimitació
901	12	establiment
902	2	tècnic
903	1	propòsit

904	3	desaparició
905	2	prescripció
906	4	dotació
907	13	subvenció
908	3	manc
909	1	concepció
910	17	publicació
911	12	redacció
912	2	tributació
913	1	botó
914	8	nou
915	1	coadjutor
916	16	conclusió
917	3	financer
918	5	febrer
919	6	imparcialitat
920	1	carter
921	3	clau
922	1	lesió
923	7	significació
924	13	enjudiciament
925	8	comprovació
926	3	privilegi
927	2	connotació
928	3	exposició
929	7	especialització

930	1	deixat
931	7	integració
932	2	consens
933	2	algotzir
934	13	anàlisi
935	1	evacuació
936	3	incidència
937	1	mediació
938	13	orientació
939	11	reserva
940	7	antecedent
941	2	regne
942	3	càlcul
943	2	coco
944	1	constituent
945	1	postulat
946	2	detenció
947	7	dany
948	1	absolutisme
949	5	presentació
950	1	pensionista
951	8	fonament
952	20	hora
953	4	rendiment
954	2	tresoreria
955	1	muntanya

956	2	estil
957	23	grau
958	3	solidaritat
959	6	racionalitat
960	9	característic
961	15	discussió
962	6	recuperació
963	10	recomanació
964	1	perfil
965	4	legislatiu
966	8	formació
967	1	jove
968	4	acompliment
969	1	mètode
970	2	desproporció
971	20	ensenyament
972	12	motiu
973	8	encapçalament
974	1	defecte
975	2	argument
976	8	autor
977	4	renovació
978	4	impossibilitat
979	1	maltractament
980	2	objecció
981	4	ramaderia

982	3	retribució
983	13	constitució
984	4	volum
985	5	suplicatori
986	1	pesseta
987	1	acusació
988	1	mobiliari
989	1	reversió
990	1	diplomata
991	1	anivellament
992	1	iniciativa.
993	1	negra
994	2	coincidència
995	1	staff
996	1	prelació
997	14	utilització
998	6	risc
999	1	liberalisme
1000	9	identificació
1001	4	trasllat
1002	4	defensor
1003	1	estudis
1004	1	neutralitat
1005	1	institucionalització
1006	1	rebuda
1007	6	fundació

1008	1	bomber
1009	5	problemàtica
1010	7	museu
1011	8	directriu
1012	10	televisió
1013	4	braç
1014	11	coneixement
1015	3	resistència
1016	3	enginyer
1017	25	treball
1018	1	discriminació
1019	1	matís
1020	2	alta
1021	3	jurisprudència
1022	1	integren.
1023	1	reprovació
1024	1	querella
1025	3	transcendència
1026	6	responsable
1027	1	custòdia
1028	1	subjecció
1029	7	operació
1030	3	vessant
1031	5	higiene
1032	5	inversió
1033	1	seient

1034	1	universal
1035	2	proliferació
1036	3	futur
1037	5	programació
1038	4	pas
1039	3	comporta
1040	12	cooperació
1041	2	resum
1042	4	llicència
1043	1	atalà
1044	2	subordinació
1045	1	pretext
1046	10	obra
1047	2	dilació
1048	4	especificació
1049	16	art
1050	1	notorietat
1051	12	supervisió
1052	1	endossatari
1053	1	disseny
1054	1	consegüent
1055	1	vigorització
1056	2	mes
1057	1	ideologia
1058	17	cultura
1059	1	gaudiment

1060	2	peu
1061	1	exacció
1062	1	franquisme
1063	9	esment
1064	1	gruix
1065	6	propi
1066	1	home
1067	8	assistència
1068	1	cartografia
1069	5	premissa
1070	1	deficiència
1071	2	diversificació
1072	2	buidatge
1073	2	dignitat
1074	7	poble
1075	1	arbitratge
1076	1	amillament
1077	19	sanitat
1078	2	reclusió
1079	3	correcció
1080	2	permanència
1081	7	matissació
1082	8	presència
1083	4	determinat
1084	24	composició
1085	2	registre

1086	2	empat
1087	3	tractament
1088	1	aprofundiment
1089	6	subjecte
1090	2	inconvenient
1091	2	nació
1092	9	interposició
1093	1	son
1094	1	comunisme
1095	3	comentari
1096	5	fan
1097	1	paradoxa
1098	2	alt
1099	10	divisió
1100	4	pena
1101	3	contacte
1102	1	sud
1103	5	actualitat
1104	4	explotació
1105	5	edifici
1106	2	flexibilitat
1107	1	ingerència
1108	1	rigidesa
1109	13	adequació
1110	3	donatiu
1111	1	mancomunitat

1112	1	dualitat
1113	3	font
1114	3	bonificació
1115	6	acceptació
1116	5	avantprojecte
1117	2	economista
1118	8	selecció
1119	6	continuitat
1120	2	encavalcament
1121	2	cara
1122	3	recusació
1123	1	subsistència
1124	7	adopció
1125	1	metamorfosi
1126	1	s
1127	1	fou
1128	6	mena
1129	3	mà
1130	1	sobirania
1131	5	ràdio
1132	3	escrit
1133	1	concessionària
1134	1	complicació
1135	15	valor
1136	1	al·licient
1137	9	cessió

1138	5	millora
1139	4	empara
1140	7	concurrència
1141	1	originalitat
1142	6	qualitat
1143	1	polèmica
1144	7	exclusivitat
1145	1	paradigma
1146	26	número
1147	2	costat
1148	3	aprofitament
1149	1	electricitat
1150	1	clar
1151	1	tractadista
1152	1	marisc
1153	2	cabla
1154	1	llengua
1155	1	regadiu
1156	1	incapacitat
1157	2	federació
1158	1	hemeroteca
1159	1	plint
1160	1	lleï.
1161	3	hidrocarbur
1162	1	flexibilització
1163	1	firma

1164	1	consolidació
1165	2	inexistència
1166	2	calendari
1167	1	esgotament
1168	1	processionària
1169	1	bola
1170	2	relativització
1171	2	benestar
1172	4	universitat
1173	1	tabac
1174	1	arrelada
1175	1	industrial
1176	1	deriven.
1177	7	eficiència
1178	1	espanyol
1179	2	aproximació
1180	3	arquitecte
1181	1	passadís
1182	2	lluïta
1183	2	buit
1184	1	reforçament
1185	2	greu
1186	4	ocupació
1187	1	baixa
1188	1	castellà
1189	1	moviment

1190	1	vassall
1191	1	volta
1192	1	adaptació
1193	1	restant
1194	2	local
1195	2	deliberació
1196	1	atac
1197	3	professional
1198	1	superposició
1199	1	passi
1200	1	leasing
1201	1	escrit.
1202	1	parar
1203	18	pàgina
1204	4	auditoria
1205	1	sotmetiment
1206	2	prevalença
1207	1	anualitat
1208	1	cordialitat
1209	2	construcció
1210	1	alemany
1211	1	integritat
1212	1	rodalia
1213	3	resident
1214	1	canal
1215	1	urgència

1216	2	avaluació
1217	2	obligatorietat
1218	2	coordinada
1219	1	graduació
1220	5	negociat
1221	1	tramesa
1222	2	constància
1223	1	mòdul
1224	2	posada
1225	1	funcionaris.
1226	1	assumpció
1227	1	guillotina
1228	3	revisió
1229	3	final
1230	1	afiliació
1231	4	aspirant
1232	1	núm.
1233	1	dur
1234	1	accent
1235	1	trencament
1236	2	cotització
1237	1	contorn
1238	2	prestigi
1239	1	jover
1240	1	arquitectura
1241	1	plasmació

1242	1	prolongació
1243	1	breu
1244	1	abril
1245	3	explicació
1246	1	seguit
1247	1	era
1248	1	adhesió
1249	1	normalitat
1250	1	frustració
1251	1	escrivà
1252	3	usuari
1253	2	dilluns
1254	1	travessa
1255	1	dit
1256	1	mineria
1257	1	victòria
1258	2	gener
1259	1	recapitulació
1260	2	company
1261	1	labor
1262	1	fiabilitat
1263	1	puntualització
1264	1	harmonització
1265	1	militar
1266	1	dotzena
1267	1	revista

1268	1	fidelitat
1269	4	productivitat
1270	1	predicament
1271	1	arbre
1272	1	organització.
1273	1	caixa
1274	1	encomanament
1275	1	superioritat
1276	3	assemblea
1277	8	introducció
1278	2	peso
1279	1	oferta
1280	1	timbre
1281	1	creditor
1282	1	través
1283	1	web
1284	1	escola
1285	1	signe
1286	1	iva
1287	8	hab.
1288	2	comptedant
1289	4	dona
1290	1	dieta
1291	3	agent
1292	3	ajut
1293	1	quinquenni

1294	2	ferrocarril
1295	5	descentralització
1296	1	s.
1297	1	lletra
1298	2	minoració
1299	5	proporcionalitat
1300	4	estimació
1301	3	conciliació
1302	1	llacuna
1303	1	cortesia
1304	2	sq.
1305	1	porció
1306	2	inscripció
1307	1	col·lectiu
1308	1	austeritat
1309	1	e
1310	3	presó
1311	1	abstencionisme
1312	1	diari
1313	7	turisme
1314	1	sociologia
1315	1	individu
1316	2	expropiació
1317	3	prova
1318	3	subministrament
1319	4	artesanía

1320	3	infant
1321	1	penetració
1322	2	seguiment
1323	1	sobrerrepresentació
1324	3	col·legi
1325	5	detall
1326	2	acatament
1327	1	recordatori
1328	1	apreciació
1329	1	cor
1330	1	dedicació
1331	1	superfície
1332	1	voluntari
1333	1	localització
1334	2	interrelació
1335	1	quadre
1336	7	minut
1337	1	inutilitat
1338	1	esdeveniment
1339	2	superació
1340	1	anuència
1341	1	uniformitat
1342	2	viabilitat
1343	5	incorporació
1344	2	estalvi
1345	1	semblant

1346	1	tensió
1347	1	diputats.
1348	2	comparació
1349	1	aniversari
1350	1	anglès
1351	2	incertesa
1352	2	universalitat
1353	1	unipersonal
1354	1	reobriment
1355	1	marginació
1356	6	biblioteca
1357	1	tribuna
1358	2	palau
1359	4	especificitat
1360	1	preservació
1361	1	abat
1362	1	opositor
1363	1	esglaó
1364	1	implantació
1365	1	decadència
1366	1	esforç
1367	1	concurrent
1368	1	itinerari
1369	1	comte
1370	7	modalitat
1371	1	regnat

1372	1	t
1373	1	exili
1374	1	perquè
1375	1	recolzament
1376	9	concurs
1377	2	trànsit
1378	1	inexperiència
1379	1	partitocràcia
1380	1	exclusiva
1381	1	subtipus
1382	3	branca
1383	1	magma
1384	1	rigorositat
1385	2	igualtat
1386	2	fixa
1387	3	mercat
1388	2	tram
1389	1	temporal
1390	5	auditor
1391	2	casino
1392	1	equip
1393	1	despatx
1394	1	costal
1395	1	intervencionisme
1396	6	articulat
1397	1	enciclopedisme

1398	1	nota
1399	3	generalitat
1400	3	forest
1401	1	diversitat
1402	6	inici
1403	1	argumentació
1404	2	internament
1405	2	extracte
1406	1	heliport
1407	3	assistent
1408	1	deixalla
1409	1	octubre
1410	2	vegueria
1411	1	inspecció.
1412	1	professionalització
1413	1	oficial
1414	3	indemnització
1415	4	valoració
1416	2	mandant
1417	1	veu
1418	1	cinquena
1419	1	prefiguració
1420	1	indicació
1421	1	batllia
1422	2	espectacle
1423	7	instal·lació

1424	2	competències.
1425	2	desplaçament
1426	4	expedició
1427	3	aigua
1428	1	cooperativisme
1429	1	rèplica
1430	1	adoptat
1431	2	imatge
1432	1	execució.
1433	1	civilització
1434	3	reclamació
1435	1	conegut
1436	1	pres
1437	4	menor
1438	1	negativa
1439	2	preferència
1440	1	partició
1441	1	substanciació
1442	2	intel·ligència
1443	1	borsa
1444	1	autoorganització
1445	2	seminari
1446	2	vacant
1447	1	so
1448	1	factors.
1449	1	taxació

1450	1	provisor
1451	4	conveniència
1452	2	rectificació
1453	1	hospital
1454	2	ce
1455	1	edició
1456	1	harmonia
1457	1	cognom
1458	3	administratiu
1459	2	intèrpret
1460	1	confí
1461	1	inamobilitat
1462	1	honor
1463	3	supremacia
1464	1	reassumpció
1465	4	hble.
1466	1	cap.
1467	1	eventualitat
1468	1	aqüicultura
1469	1	vacil·lació
1470	3	percepció
1471	5	extensió
1472	1	accionista
1473	1	carn
1474	5	governació
1475	1	contrapès

1476	1	gènesi
1477	1	distància
1478	1	extraordinari
1479	1	evidència
1480	1	observador
1481	1	compatibilitat
1482	1	por
1483	1	condicionant
1484	2	escut
1485	1	contra
1486	1	americà
1487	4	cicle
1488	1	equiparació
1489	1	expulsió
1490	2	usucapió
1491	1	mobilitat
1492	4	jerarquia
1493	2	trionf
1494	4	joventut
1495	3	desconfiança
1496	2	pertinença
1497	3	mitjana
1498	1	aparició
1499	1	motivació
1500	1	sol·licitant
1501	1	crític

1502	2	testimoniatge
1503	1	faceta
1504	1	músic
1505	2	carrer
1506	1	juliol
1507	1	interrupció
1508	1	comptable
1509	1	incoació
1510	1	actitud
1511	1	supervisor
1512	1	article.
1513	1	discordança
1514	12	i.
1515	1	naixement
1516	1	suplement
1517	4	requeriment
1518	2	articulació
1519	1	error
1520	2	tracte
1521	2	simplificació
1522	1	esperit
1523	1	adjectiu
1524	1	successió
1525	1	augment
1526	1	efectiu
1527	5	vinculació

1528	6	llibre
1529	2	veracitat
1530	1	reacció
1531	1	caserna
1532	2	supletorietat
1533	1	original
1534	1	recepció
1535	1	sorteig
1536	1	patronat
1537	3	innovació
1538	1	aprovat
1539	1	restauració
1540	1	contrapartida
1541	5	curs
1542	1	mal
1543	1	autoresponsabilització
1544	1	dirigent
1545	1	interconnexió
1546	1	conflictivitat
1547	1	alcohol
1548	1	transmissor
1549	9	comerç
1550	4	anomenada
1551	3	divendres
1552	1	deriva
1553	1	mimetisme

1554	1	adjectivació
1555	1	raonament
1556	4	planificació
1557	2	exclusió
1558	1	arrel
1559	1	sistematització
1560	1	corregiment
1561	1	disminució
1562	1	absentisme
1563	1	provincial
1564	2	cost
1565	1	conformació
1566	3	c
1567	1	desapoderament
1568	1	maig
1569	1	disminuït
1570	1	culpa
1571	1	conversió
1572	1	ordenador
1573	2	bosc
1574	1	fisc
1575	1	fluctuació
1576	2	contrari
1577	1	compareixença
1578	2	hemicicle
1579	1	senyor

1580	1	perceptor
1581	1	especialista
1582	1	expectativa
1583	1	avenir
1584	1	conserva
1585	1	dinàmica
1586	1	alquímia
1587	2	telèfon
1588	2	recerca
1589	1	lentitud
1590	1	experimentació
1591	2	silenci
1592	1	diu
1593	1	submodalitat
1594	1	pervivència
1595	1	arma
1596	1	pòsit
1597	1	fraccionament
1598	1	còpia
1599	4	jurament
1600	2	satisfacció
1601	3	negociació
1602	1	equivalent
1603	1	fotocòpia
1604	1	conducte
1605	1	oportunitat

1606	1	zonificació
1607	3	proclamació
1608	1	reparació
1609	4	esport
1610	6	preparació
1611	1	perfeccionament
1612	1	denunciant
1613	1	diàleg
1614	1	formalització
1615	2	energia
1616	1	inadmissió
1617	3	identitat
1618	6	arxiu
1619	1	escrita.
1620	1	dissensió
1621	1	controlador
1622	4	desconcentració
1623	1	fax
1624	2	regularitat
1625	2	cobrament
1626	1	sinistre
1627	1	empleats.
1628	1	perillositat
1629	2	intensitat
1630	3	aparell
1631	2	pes

1632	2	conducta
1633	1	internet
1634	2	data
1635	1	amonestació
1636	3	marxa
1637	1	fronter
1638	1	bondat
1639	1	afinitat
1640	2	negligència
1641	1	intimidació
1642	1	eix
1643	1	acomodació
1644	1	germen
1645	2	concurs-oposició
1646	1	intenció
1647	1	alumne
1648	2	paràgraf
1649	2	restabliment
1650	2	disponibilitat
1651	2	interventor
1652	2	concordança
1653	2	corona
1654	3	navegació
1655	1	específic
1656	3	inhabilitació
1657	2	escrita

1658	1	consistència
1659	1	ordinació
1660	1	anterioritat
1661	1	mercaderia
1662	1	regularització
1663	1	emblema
1664	1	interrogant
1665	3	funcionalitat
1666	1	posterior
1667	1	contesa
1668	1	transeünt
1669	1	comú
1670	1	contraprestació
1671	1	vocal
1672	2	centre
1673	6	professor
1674	3	estament
1675	2	estatus
1676	3	incís
1677	4	gravetat
1678	1	poblat
1679	2	duplicitat
1680	2	recel
1681	1	multiplicació
1682	2	estabilitat
1683	1	radiodifusió

1684	1	epíleg
1685	2	paralització
1686	2	increment
1687	1	acreixement
1688	1	març
1689	1	preocupació
1690	1	cúspide
1691	6	vol.
1692	6	història
1693	1	llum
1694	1	paral·lelisme
1695	1	refugi
1696	1	signatura
1697	2	variable
1698	1	consciència
1699	2	pròrroga
1700	2	incògnit
1701	1	transparència
1702	2	esfera
1703	1	inferior
1704	1	immigració
1705	1	llet
1706	2	preàmbul
1707	1	confecció
1708	1	jornada
1709	3	escolaritat

1710	1	posterioritat
1711	1	espanyol.
1712	1	burgesia
1713	2	llicenciat
1714	1	poblador
1715	2	admissibilitat
1716	2	sindicat
1717	1	promiscuïtat
1718	1	detingut
1719	1	an.
1720	1	exactitud
1721	1	atomització
1722	2	habilitació
1723	2	resulta
1724	1	mont
1725	1	repàs
1726	1	endeutament
1727	1	llarg
1728	2	excés
1729	1	entusiasme
1730	4	etapa
1731	1	intent
1732	1	caca
1733	2	circular
1734	2	sol
1735	3	obtenció

1736	5	foment
1737	2	menyscapte
1738	2	capitalitat
1739	2	mutualisme
1740	1	passat
1741	1	rebuig
1742	11	agricultura
1743	2	transcurs

1744	2	pertorbació
1745	1	sobrant
1746	1	tercer
1747	1	lloguer
1748	1	decòrum
1749	1	contracte.
1750	1	setge
1751	1	òptic

1752	1	major
1753	1	modernització
1754	1	filosofia
1755	1	arbitrarietat
1756	1	agost
1757	2	desequilibri
1758	2	variada
1759	1	rescabament

1760	3	rang
1761	1	esclariment
1762	1	porta
1763	5	juny

Candidats a Terme (CATs) del corpus de dret ordenats com a resultat de la *votació democràtica amb preferències (YATE)*

Patró: NJ

Ordre	#	CAT
1	4	autonomia polític
2	1	reglament jurídic
3	5	decret legislatiu
4	19	ordenament jurídic
5	2	mandat constitucional
6	6	mandat parlamentari
7	5	autonomia parlamentari
8	1	reglament administratiu
9	1	departament administratiu
10	1	funcionari parlamentari
11	3	dret polític
12	4	responsabilitat administratiu

13	4	dret administratiu
14	4	responsabilitat polític
15	1	responsabilitat civil
16	1	candidatura electoral
17	1	districte electoral
18	4	dret civil
19	2	fur judicial
20	2	democràcia parlamentari
21	12	majoria parlamentari
22	1	reforma estatutari
23	1	autonomia legislatiu
24	1	autonomia municipal
25	7	reglament

26	2	parlamentari dret constitucional
27	2	expedient administratiu
28	1	magistrat constitucional
29	1	responsabilitat penal
30	1	contracte administratiu
31	1	escó parlamentari
32	3	estatut jurídic
33	1	imperatiu constitucional
34	1	autonomia administratiu
35	1	legislació electoral
36	1	sufragi electoral
37	1	imperatiu estatutari

38	2	instància parlamentari
39	1	llibertat polític
40	2	legislació civil
41	1	legislació administratiu
42	6	càrrec polític
43	5	administració territorial
44	1	administració municipal
45	1	document parlamentari
46	10	comissió parlamentari
47	5	lleis electoral
48	1	deure parlamentari
49	1	sobirania polític
50	1	comissió legislatiu
51	1	garantia jurídic

52	1	lleis territorials
53	1	justícia constitucional
54	2	tribunal civil
55	11	règim estatutari
56	37	règim jurídic
57	25	partit polític
58	2	règim democràtic
59	12	delegació territorial
60	1	partit judicial
61	2	norma constitucional
62	6	règim parlamentari
63	4	coalició electoral
64	3	legislador estatutari
65	1	exigència democràtic
66	1	legislador constitucional
67	2	norma jurídic
68	4	norma estatutari
69	3	jurisdicció constitucional
70	1	pacte polític

71	1	governador civil
72	1	independència polític
73	1	manament estatutari
74	3	circumscripció electoral
75	1	país democràtic
76	2	jurisprudència constitucional
77	2	pluralisme polític
78	1	tribunal constitucional
79	1	elecció democràtic
80	1	manament constitucional
81	1	coalició polític
82	1	rendiment polític
83	2	pluralisme territorial
84	1	elecció municipal
85	1	prescripció constitucional
86	1	camp judicial
87	2	òrgan judicial
88	8	competència

		estatutari
89	7	competència administratiu
90	8	procediment legislatiu
91	1	sanció administratiu
92	2	reclamació administratiu
93	2	decisió judicial
94	11	competència executiu
95	3	assemblea legislatiu
96	5	òrgan legislatiu
97	4	òrgan polític
98	1	arbitratge administratiu
99	9	òrgan parlamentari
100	2	procediment constitucional
101	4	competència legislatiu
102	1	condemna penal
103	4	procediment parlamentari
104	1	òrgan estatutari

105	8	precepte constitucional
106	4	precepte estatutari
107	1	falta administratiu
108	1	participació polític
109	1	voluntat parlamentari
110	5	òrgan administratiu
111	2	procediment administratiu
112	1	òrgan territorial
113	1	òrgan governamental
114	1	òrgan municipal
115	1	decisió parlamentari
116	1	òrgan arbitral
117	1	sessió parlamentari
118	1	tasca legislatiu
119	1	voluntat administratiu
120	1	òrgan constitucional
121	1	centre polític
122	2	competència

		municipal
123	1	competència comarcal
124	1	assemblea parlamentari
125	1	campanya electoral
126	13	consell comarcal
127	4	acció administratiu
128	9	cambra legislatiu
129	8	acció polític
130	1	traducció parlamentari
131	1	procés legislatiu
132	2	cambra parlamentari
133	2	procés electoral
134	1	procés parlamentari
135	1	distribució territorial
136	1	ordenació jurídic
137	1	procés constitucional
138	8	terme municipal
139	1	terme polític

140	3	resolució judicial
141	2	resolució administratiu
142	6	divisió territorial
143	11	treball parlamentari
144	3	concessió administratiu
145	1	divisió comarcal
146	1	títol jurídic
147	1	divisió administratiu
148	1	autoritat judicial
149	2	programa polític
150	1	expressió constitucional
151	1	direcció administratiu
152	1	direcció polític
153	2	representació parlamentari
154	1	suport jurídic
155	2	ordre civil
156	1	ordre constitucional
157	1	suport

		constitucional
158	2	valor jurídic
159	2	disposició estatutari
160	22	organització administratiu
161	2	conseller comarcal
162	6	poder judicial
163	2	criteri jurídic
164	123	grup parlamentari
165	10	poder executiu
166	2	dependència administratiu
167	3	forma jurídic
168	2	funcionament democràtic
169	3	matèria contractual
170	2	confiança parlamentari
171	5	límit territorial
172	2	situació administratiu
173	5	text estatutari
174	4	minoria parlamentari
175	8	actuació

		administratiu
176	5	relació estatutari
177	6	fórmula electoral
178	6	societat civil
179	3	disciplina parlamentari
180	22	desenvolupament legislatiu
181	2	institució estatutari
182	4	vida parlamentari
183	1	secretari judicial
184	1	motiu polític
185	5	control parlamentari
186	2	racionalització administratiu
187	3	barrera electoral
188	11	control polític
189	5	organització comarcal
190	10	àmbit territorial
191	1	sistema jurídic
192	4	grup polític
193	4	força polític
194	1	unitat territorial
195	2	llista electoral

196	3	entitat territorial
197	2	control administratiu
198	1	parer jurídic
199	6	acte administratiu
200	11	poder legislatiu
201	3	personalitat jurídic
202	5	principi constitucional
203	8	carrera administratiu
204	1	naturalesa parlamentari
205	3	funció arbitral
206	9	sistema parlamentari
207	3	organització judicial
208	4	sistema constitucional
209	5	previsió constitucional
210	11	activitat administratiu
211	8	organització territorial
212	2	demarcació

		administratiu
213	1	resposta jurídic
214	11	funció administratiu
215	1	facultat parlamentari
216	2	corporació municipal
217	3	personal polític
218	1	període estatutari
219	7	iniciativa legislatiu
220	2	efecte judicial
221	1	transcendència polític
222	1	entitat administratiu
223	1	estructura comarcal
224	1	posició polític
225	1	status jurídic
226	1	conflicte polític
227	2	padró municipal
228	1	model estatutari
229	1	significació jurídic
230	1	futur parlamentari
231	3	delegat territorial

232	1	carrera polític
233	1	descentralització administratiu
234	1	acte legislatiu
235	1	servei jurídic
236	1	estatus parlamentari
237	2	grup municipal
238	1	text legislatiu
239	2	activitat polític
240	1	preu polític
241	1	adequació constitucional
242	1	caràcter executiu
243	2	demarcació territorial
244	1	iniciativa parlamentari
245	2	principi parlamentari
246	1	circumstància polític
247	1	impuls parlamentari
248	1	afinitat polític
249	1	adscripció polític

250	5	activitat legislatiu
251	3	funció parlamentari
252	1	significat polític
253	6	funció legislatiu
254	1	bloc constitucional
255	6	caràcter administratiu
256	4	comissionat parlamentari
257	7	previsió estatutari
258	1	qüestió jurídic
259	10	naturalesa jurídic
260	2	demarcació comarcal
261	2	marc constitucional
262	1	orientació polític
263	11	funció executiu
264	3	poder polític
265	4	aparell administratiu
266	2	dimensió polític
267	8	text constitucional
268	1	via judicial
269	3	servei

		administratiu
270	1	institució polític
271	1	entitat municipal
272	3	regulació estatutari
273	1	lògica polític
274	1	coloració polític
275	1	força jurídic
276	1	funcionament administratiu
277	1	servei municipal
278	2	nivell parlamentari
279	1	estructuració territorial
280	1	llista constitucional
281	2	activitat parlamentari
282	1	modificació legislatiu
283	2	matèria administratiu
284	2	element territorial
285	1	matèria municipal
286	1	matèria legislatiu
287	2	caràcter parlamentari

288	2	servei territorial
289	1	lleialtat constitucional
290	1	efecte jurídic
291	2	capacitat jurídic
292	2	carrera judicial
293	2	societat polític
294	1	transició polític
295	1	jerarquia administratiu
296	1	caràcter arbitral
297	1	opció electoral
298	1	opció polític
299	1	abast territorial
300	1	desplegament administratiu
301	1	principi democràtic
302	1	matèria jurídic
303	1	poder arbitral
304	2	funció judicial
305	4	organització municipal
306	1	protagonisme governamental
307	4	sistema electoral

308	1	regulació constitucional
309	1	construcció polític
310	1	finançament comarcal
311	1	estatus jurídic
312	1	institució parlamentari
313	1	gabinet jurídic
314	1	aigua territorial
315	1	projecte legislatiu
316	1	institució arbitral
317	1	via legislatiu
318	1	configuració estatutari
319	1	raó territorial
320	1	caràcter territorial
321	1	posició estatutari
322	1	model constitucional
323	1	protecció jurídic
324	1	facultat executiu
325	1	aspecte jurídic
326	1	determinació constitucional
327	1	actuació polític

328	1	resultat electoral
329	1	via estatutari
330	1	nivell administratiu
331	1	intervenció administratiu
332	1	criteri constitucional
333	1	extensió territorial
334	1	control jurídic
335	1	classificació territorial
336	1	estructura administratiu
337	1	edifici constitucional
338	1	bandera municipal
339	1	joc polític
340	1	evolució legislatiu
341	1	tècnica constitucional
342	1	acte parlamentari
343	1	aspecte judicial
344	1	recinte parlamentari
345	1	relació

		administratiu
346	1	disseny constitucional
347	1	auxiliar administratiu
348	1	via administratiu
349	1	servei parlamentari
350	1	definició jurídic
351	1	sistema polític
352	2	guerra civil
353	1	servei comarcal
354	1	confiança polític
355	1	activitat executiu
356	1	sistema administratiu
357	1	indicació constitucional
358	1	oposició parlamentari
359	1	base territorial
360	1	control judicial
361	1	supremacia constitucional
362	1	persona jurídic
363	1	desplegament legislatiu

364	1	delegat parlamentari
365	1	control democràtic
366	1	mecanisme parlamentari
367	1	fonament jurídic
368	1	naturalesa administratiu
369	1	no legislatiu
370	1	operador jurídic
371	1	institució jurídic
372	1	obstruccionisme parlamentari
373	1	cos administratiu
374	2	sistema legislatiu
375	1	marc polític
376	1	activitat jurídic
377	1	esquema constitucional
378	1	actuació parlamentari
379	1	projecte constitucional
380	2	sistema estatutari
381	1	funció polític
382	1	regulació electoral

383	1	tutela administratiu
384	1	àmbit comarcal
385	7	vacança parlamentari
386	2	veïnatge administratiu
387	3	potestat administratiu
388	1	desconcentració administratiu
389	4	tramitació parlamentari
390	1	enunciat constitucional
391	2	pràctic parlamentari
392	1	funcionalitat polític
393	2	tràmit parlamentari
394	1	plantejament jurídic
395	1	implantació territorial
396	26	potestat legislatiu
397	2	caracterització jurídic

398	2	inviolabilitat parlamentari
399	2	rellevància estatutari
400	1	fiscalització judicial
401	1	potencialitat jurídic
402	1	tramitació legislatiu
403	1	directriu constitucional
404	1	avantprojecte estatutari
405	1	potestat executiu
406	2	plantejament constitucional
407	1	avantprojecte constitucional
408	1	discrecionalitat administratiu
409	1	desconcentració territorial
410	1	contractació administratiu
411	1	normativa electoral

412	1	delimitació territorial
413	1	pràctic civil
414	1	ordenament comparat
415	1	càrrec elegit
416	5	renda reial
417	18	dret comparat
418	4	contribució especial
419	1	rendiment financer
420	4	manament imperatiu
421	1	delicte dolós
422	3	càrrec públic
423	50	majoria absolut
424	2	diputat autonòmic
425	2	departament interessat
426	8	norma general
427	2	comissió interdepartamental
428	2	plaça reservat
429	11	parlament autonòmic
430	5	norma estatal

431	4	vot ponderat
432	2	ordenament estatal
433	29	administració pública
434	1	règim laboral
435	2	interès respectiu
436	1	ciudadà major
437	2	dret real
438	1	departament propi
439	7	vot particular
440	1	nomenament subjecte
441	1	administració palatí
442	2	dret públic
443	5	vot favorable
444	2	territori estatal
445	12	lleï orgànic
446	1	majoria suficient
447	5	comissió permanent
448	14	règim local
449	3	secretaria general
450	10	règim disciplinari
451	5	votació secret

452	1	dret principal
453	1	càrrec incompatible
454	1	partit únic
455	4	secretaria sectorial
456	1	impost personal
457	1	obligació propi
458	1	conveni internacional
459	4	comissió competent
460	2	tribunal ordinari
461	3	norma autonòmic
462	1	interès propi
463	24	dret fonamental
464	4	règim interior
465	11	llibertat pública
466	4	interès públic
467	1	partit principal
468	4	diputat individual
469	3	parlamentarisme liberal
470	2	estatut corresponent
471	4	majoria qualificat
472	5	mandat imperatiu

473	1	administració financer
474	1	municipi confrontant
475	18	sector públic
476	1	diputat ?
477	1	tresor públic
478	6	legislador estatal
479	1	possible límit
480	4	elecció autonòmic
481	28	lleï autonòmic
482	1	termini màxim
483	4	sufragi universal
484	1	legislació sectorial
485	2	dissolució anticipat
486	1	expedient disciplinari
487	1	norma legal
488	1	administració contemporani
489	1	document necessari
490	2	administració actual
491	1	obligació respectiu

492	4	lleï català
493	1	llibertat sindical
494	3	funcionari públic
495	3	departament sectorial
496	2	parlament modern
497	35	responsabilitat comptable
498	1	territori provincial
499	4	autonomia orgànic
500	7	legislació vigent
501	3	legislació mercantil
502	1	jurista català
503	1	quota líquid
504	1	població propi
505	1	renda nacional
506	20	lleï estatal
507	1	impost estatal
508	4	legislació català
509	1	pressupost estatal
510	1	tribunal consuetudinari
511	2	territori autònom
512	2	lleï formal

513	1	infracció disciplinari
514	1	rendiment òptim
515	3	dret humà
516	11	administració local
517	1	oficina recaptador
518	2	sol·licitud preceptiu
519	8	legislador autonòmic
520	1	població provincial
521	1	comissió paritari
522	1	instància competent
523	1	clàusula autonòmic
524	2	dret derivat
525	1	tarifa autonòmic
526	3	parlamentari català
527	1	norma supletori
528	1	ciudadà espanyol
529	3	capital social
530	1	càrrec autonòmic
531	1	lleï anterior
532	1	reglament estatal

533	1	província corresponent
534	1	país proper
535	2	quòrum mínim
536	1	jurisdicció propi
537	1	lleï tributari
538	2	cabal públic
539	1	lleï vigent
540	1	diputat concret
541	1	autonomia organitzatiu
542	1	titularitat competencial
543	1	diputat encarregat
544	1	estat federal
545	1	requisit general
546	2	titularitat estatal
547	1	llibertat absolut
548	1	règim diferent
549	2	greuge particular
550	1	administració autònom
551	1	import definit
552	1	president respectiu
553	2	deute tributari

554	1	interès peculiar
555	1	lleï bàsic
556	1	oficina tècnic
557	2	província únic
558	1	independència imprescindible
559	1	lleï posterior
560	1	instància públic
561	2	mesa respectiu
562	1	dret col·lectiu
563	1	imposició indirecte
564	2	diputat provincial
565	1	privilegi personal
566	1	hisenda públic
567	1	renda públic
568	1	responsabilitat econòmic
569	2	departament competent
570	2	ordenament català
571	2	dret intern
572	2	deure legal
573	3	exempció fiscal
574	2	sector econòmic
575	1	instància central

576	1	ordenament preexistent
577	3	límit provincial
578	1	membre destacat
579	2	part afectat
580	2	acord contrari
581	4	text legal
582	3	posició institucional
583	1	resistència propi
584	16	competència estatal
585	1	campanya institucional
586	25	àmbit material
587	6	informe anual
588	7	funció consultiu
589	4	llengua català
590	4	òrgan suprem
591	12	òrgan competent
592	4	principi dispositiu
593	3	institució públic
594	2	funció fonamental
595	1	títol aplicable
596	3	culpa greu

597	13	activitat econòmic
598	6	persona físic
599	2	àmbit català
600	4	òrgan rector
601	12	sessió extraordinari
602	5	òrgan jurisdiccional
603	2	demarcació supracomarcal
604	1	episodi estrany
605	5	òrgan directiu
606	16	director general
607	4	matèria pressupostari
608	7	assistència social
609	2	força respectiu
610	2	títol representatiu
611	2	societat anònim
612	11	iniciativa propi
613	3	opinió públic
614	2	organització provincial
615	1	aigua mineral
616	7	disposició transitori

617	2	competència normatiu
618	4	més important
619	2	pràctica irregular
620	1	efecte jurídic-constitucional
621	1	competència exprés
622	2	actuació investigador
623	20	mestre racional
624	1	tractament excepcional
625	9	disposició addicional
626	5	desena part
627	1	personal contractar
628	2	submissió ple
629	1	acord majoritari
630	7	participació majoritari
631	2	acord relatiu
632	43	organisme autònom
633	36	competència exclusiu

634	3	consell assessor
635	3	element organitzatiu
636	8	batlle general
637	6	bé patrimonial
638	7	any anterior
639	1	tècnica interpretatiu
640	29	servei públic
641	2	element nou
642	15	direcció general
643	1	criteri necessari
644	3	direcció superior
645	10	òrgan actiu
646	2	caràcter transitori
647	5	organització intern
648	4	caràcter preceptiu
649	20	òrgan superior
650	7	expropiació forçós
651	20	òrgan col·legiat
652	9	òrgan unipersonal
653	6	debat general
654	3	disposició general
655	5	distribució competencial

656	1	normativa aplicable
657	4	organisme públic
658	4	disposició normatiu
659	2	part alíquota
660	5	criteri interpretatiu
661	1	compromís adquirit
662	1	sentit extensiu
663	138	comunitat autònom
664	2	lloc reservat
665	5	funció representatiu
666	1	caràcter suprem
667	1	reclamació previ
668	2	informació sumari
669	1	sentència ferm
670	16	caràcter general
671	1	estatus especial
672	1	condemna ferm
673	3	organisme consultiu
674	1	organització central

675	5	dia següent
676	12	compte general
677	3	caràcter homogeni
678	1	incapacitat declarat
679	4	caràcter ?
680	1	precepte correlatiu
681	1	pensió anual
682	4	caràcter permanent
683	58	funció públic
684	3	cos superior
685	15	despesa públic
686	5	superior jeràrquic
687	1	més genuí
688	10	ús general
689	2	fou elegit
690	2	aplicació directe
691	4	capacitat normatiu
692	1	renovació periòdic
693	1	agent reial
694	6	competència propi
695	1	significat diferent
696	4	activitat empresarial
697	11	òrgan central

698	2	gestió pressupostari
699	2	representació adequar
700	1	naturalesa dual
701	3	servei general
702	1	negligència notori
703	2	sentit restrictiu
704	10	efecte públic
705	1	aspecte diferent
706	1	rellevància prestacional
707	1	manera subordinat
708	1	llista general
709	20	potestat reglamentari
710	1	infraestructura material
711	1	postura distint
712	1	control limitat
713	1	pràctic impossibilitat
714	1	mestra racional
715	2	membre electiu
716	3	fet financer
717	1	renúncia propi

718	1	discapacitat psíquic
719	2	autoritat competent
720	1	acte públic
721	2	nivell competencial
722	1	residu industrial
723	1	incompatibilitat sobrevingut
724	1	importància quantitatiu
725	1	assessor comptable
726	1	matèria exclusiu
727	3	supòsit excepcional
728	2	intervenció preceptiu
729	1	efecte material
730	4	acord previ
731	3	caràcter públic
732	1	cosa aliè
733	2	institució autonòmic
734	1	opció organitzatiu
735	3	atribució genèric

736	2	disposició reglamentari
737	2	sentit diferent
738	1	impossibilitat temporal
739	1	vida col·lectiu
740	3	porta tancat
741	1	control distint
742	4	competència indistint
743	2	personal traspassat
744	3	ens subjecte
745	2	aspecte general
746	1	forma organitzatiu
747	1	ombudsman autonòmic
748	1	? declarat
749	1	manera coherent
750	2	caràcter excepcional
751	1	disposició legal
752	1	regulació autonòmic
753	2	activitat normatiu
754	2	concepte diferent
755	1	àmbit urbanístic

756	1	dada considerat
757	1	oficial reial
758	1	dotació superior
759	1	mesura urgent
760	17	col·legi professional
761	1	aspecte rellevant
762	2	sentit contrari
763	1	edat mitjà
764	1	qüestió tradicional
765	1	autoritat investigador
766	1	sessió següent
767	39	secretari general
768	2	dia hàbil
769	4	estructura orgànic
770	1	consulta popular
771	1	lament permanent
772	1	finança reial
773	3	òrgan perifèric
774	1	regulació provisional
775	4	sessió plenari
776	1	delimitació material

777	4	grup majoritari
778	9	òrgan consultiu
779	1	reunió mensual
780	3	nivell superior
781	3	caràcter institucional
782	1	sistema ordinari
783	2	funció resolutori
784	1	funció conciliador
785	2	més rellevant
786	1	negociació col·lectiu
787	1	tracte homogeni
788	2	suport tècnic
789	3	bé immoble
790	1	pena material
791	1	terme monetari
792	5	tutela financer
793	2	doctrina científic
794	9	funció propi
795	1	supòsit concret
796	1	temps pertinent
797	1	normativa complementari
798	1	opinió diferent

799	1	esperit generalista
800	1	caràcter instructor
801	1	organització bàsic
802	3	ordenació farmacèutic
803	1	virtut individual
804	1	article següent
805	1	matèria afectat
806	6	grup minoritari
807	2	caràcter comercial
808	2	professor mercantil
809	2	forma exprés
810	1	relació fiducial
811	7	síndic major
812	1	poc freqüent
813	3	gestió públic
814	3	entitat bàsic
815	1	valor reflexiu
816	1	sistema bàsic
817	3	cop elegit
818	2	matèria relatiu
819	3	ignorància inexcusable
820	2	òrgan temporal

821	1	més freqüent
822	1	batlle local
823	1	incidència virtual
824	3	exercici adequar
825	1	sentit específic
826	1	manera similar
827	1	definició material
828	1	camp competencial
829	1	activitat passat
830	2	divisió material
831	1	posició diferent
832	4	comptabilitat públic
833	2	institució va
834	1	competència comunitari
835	2	activitat privat
836	1	direcció nou
837	1	persona inscrit
838	3	matèria determinat
839	1	casa reial
840	2	traducció pràctic
841	1	acord interpretatiu
842	2	autoritat moral

843	2	recordatori relatiu
844	3	caràcter anual
845	2	model francès
846	1	estructura central
847	1	procés acabat
848	1	patrimoni preexistent
849	3	transmissió patrimonial
850	6	subdirecció general
851	1	període superior
852	1	habilitació exprés
853	1	significació concret
854	1	vessant reglamentari
855	1	manera acurat
856	1	manera espontani
857	3	estructura intern
858	4	element bàsic
859	1	manera unipersonal
860	1	òrgan decisor
861	1	nombre total
862	2	manera global

863	3	òrgan fonamental
864	2	activitat supervisor
865	12	poder públic
866	6	funció interventor
867	6	camp material
868	5	àmbit autonòmic
869	13	funció fiscalitzador
870	1	manera exclusiu
871	1	institució complementari
872	11	domini públic
873	1	naturalesa exacte
874	6	potestat organitzador
875	1	contorn extern
876	2	centre directiu
877	1	ens competent
878	1	límit material
879	1	creació medieval
880	1	forma rigorós
881	1	element estrany
882	3	associació empresarial
883	6	major part

884	2	criteri adoptat
885	1	principi informador
886	1	immoble alienable
887	3	antecedent històric
888	1	text originari
889	2	caràcter potestatiu
890	25	ens local
891	1	aspecte orgànic
892	2	configuració institucional
893	6	mitjà personal
894	3	taxació pericial
895	1	aprovació definitiu
896	2	secretari sectorial
897	1	més característic
898	2	manera fonamental
899	2	equivalent estatal
900	1	retribució bàsic
901	1	inversió real
902	1	element consubstancial
903	2	forma concret
904	1	concurso públic
905	2	caràcter financer

906	6	sessió ordinari
907	1	projecte original
908	1	exercici pacífic
909	3	despesa plurianual
910	1	possibilitat legal
911	2	potestat organitzatori
912	7	àmbit estatal
913	2	consulta oportú
914	2	element personal
915	1	repartiment proporcional
916	2	recurs tributari
917	1	procediment disciplinari
918	1	competència ?
919	1	espai lliure
920	1	servidor públic
921	1	estatus personal
922	3	caràcter previ
923	1	precedent llunyà
924	1	mercat immobiliari
925	1	competència facultatiu
926	1	cosa raonable

927	19	cinquena part
928	1	control particular
929	1	expressió nou
930	6	diputació provincial
931	3	activitat professional
932	2	servei propi
933	2	manera següent
934	2	matèria financer
935	2	funció directiu
936	1	opinió qualificat
937	1	funció relatiu
938	7	sentit estricte
939	2	element clau
940	1	organització econòmic
941	1	qüestió concret
942	7	entitat públic
943	1	situació diferent
944	2	sistema electrònic
945	1	dia concret
946	1	transferència bancari
947	2	activitat fiscalitzador

948	2	recurs suficient
949	1	dit mitjà
950	2	debat específic
951	2	contingut econòmic
952	3	recurs econòmic
953	1	ordre governatiu
954	3	bé afecte
955	1	antecedent clar
956	2	servei central
957	1	espai geogràfic
958	1	competència característic
959	1	òrgan extern
960	1	configuració actual
961	2	institució central
962	2	institució català
963	1	rang inferior
964	1	edat mínim
965	3	supòsit diferent
966	1	forja relatiu
967	1	entitat subjecte
968	1	contingut essencial
969	1	precepte orgànic
970	1	control preventiu

971	2	memòria anual
972	2	etapa preautonòmic
973	2	caràcter representatiu
974	1	caràcter local
975	1	caràcter disfuncional
976	1	conseqüència necessari
977	1	contraprestació econòmic
978	1	membre permanent
979	1	unitat distint
980	1	cas específic
981	1	espai físic
982	1	òrgan representatiu
983	1	manera previ
984	1	aplicació concret
985	1	valor definitori
986	1	conflicte intern
987	1	conformitat previ
988	1	cos diferent
989	1	cessament arbitrari
990	1	nombre global

991	1	origen francès
992	2	base estatal
993	2	? autonòmic
994	1	execució eficient
995	2	poder funcional
996	1	més adequar
997	1	demarcació supramunicipal
998	1	instrument solemne
999	1	curs selectiu
1000	1	medi organitzatiu
1001	3	conseller competent
1002	1	relació bàsic
1003	2	caràcter específic
1004	1	ens autònom
1005	1	adequació periòdic
1006	2	vida local
1007	1	forja numèric
1008	1	no permanent
1009	1	manera absolut
1010	1	posició federal
1011	1	actuació contradictori

1012	1	paper institucional
1013	2	dependència especial
1014	1	adequació necessari
1015	1	complement necessari
1016	1	relació financer
1017	1	tipus associatiu
1018	2	manera continuar
1019	1	modificació legal
1020	2	dada numèric
1021	1	excedència voluntari
1022	1	naturalesa normatiu
1023	1	organització departamentalitzat
1024	1	instrument normal
1025	1	atribució exprés
1026	2	qüestió relatiu
1027	2	necessitat col·lectiu
1028	1	naturalesa divers
1029	1	element indicatiu
1030	1	titulació únic

1031	1	operador estatal
1032	1	sistema selectiu
1033	1	propietari únic
1034	1	validesa universal
1035	1	via soper
1036	1	aspecte positiu
1037	1	duplicitat funcional
1038	4	sessió constitutiú
1039	1	criteri material
1040	1	modificació derivat
1041	4	control intern
1042	2	òrgan corresponent
1043	1	protagonisme absolut
1044	1	òrgan determinat
1045	1	separació total
1046	1	mínim exempt
1047	3	potestat normatiu
1048	1	menys possible
1049	1	assessorament especial
1050	1	funció derivat
1051	1	cosa inusual

1052	1	speaker anglès
1053	3	institució col·legiat
1054	1	organització necessari
1055	2	funció conduent
1056	1	moment precís
1057	1	unitat orgànic
1058	1	procediment determinat
1059	1	determinació exprés
1060	3	procés autonòmic
1061	3	competència extraestatutari
1062	1	nivell inferior
1063	1	circumstància anormal
1064	1	qüestió important
1065	2	normativa regulador
1066	2	relació professional
1067	2	text inicial
1068	1	instrument imprescindible
1069	1	reserva relatiu

1070	1	joc específic
1071	2	manera col·legiat
1072	3	promoció intern
1073	1	labor interpretatiu
1074	1	finalitat essencial
1075	1	resolució pertinent
1076	1	preu forçat
1077	1	queixa corresponent
1078	1	prestació efectiu
1079	1	model següido
1080	2	apoderament competencial
1081	4	aparell central
1082	1	òrgan intern
1083	3	potestat disciplinari
1084	1	estructura col·legiat
1085	1	òrgan tècnic
1086	1	significat actual
1087	1	competència distint
1088	1	tema cabdal
1089	1	fenomen metropolità

1090	1	ens col·laborador
1091	2	especialització funcional
1092	2	llista tancat
1093	1	condició majoritari
1094	1	duplicitat inconvenient
1095	1	entitat privat
1096	1	sistemàtica singular
1097	1	estudi estadístic
1098	1	importància especial
1099	1	moviment internacional
1100	1	manera eficaç
1101	2	nombre màxim
1102	2	funció mediador
1103	1	origen anglosaxó
1104	1	cambrà modern
1105	1	facultat exorbitant
1106	1	configuració teleològic
1107	1	àmbit acabat
1108	1	procediment formal

1109	1	manipulació partidista
1110	1	bé comú
1111	1	iniciativa privat
1112	1	importància decisiu
1113	1	resultat injust
1114	1	temps necessari
1115	1	discussió doctrinal
1116	1	tesi defensat
1117	1	crèdit exigible
1118	1	manera ampli
1119	1	servei concret
1120	1	article anterior
1121	1	element fonamental
1122	1	efecte desitjable
1123	1	exercici conjunt
1124	2	quadre següent
1125	1	conducta determinat
1126	1	funció típic
1127	1	sistema federal
1128	1	matèria delicat
1129	1	funcionament tradicional

1130	2	exercici següent
1131	1	sanció disciplinari
1132	1	via possible
1133	1	competència nou
1134	1	cambrà manifest
1135	2	comptador suprem
1136	1	manera reglamentari
1137	2	contingut concret
1138	1	compartició material
1139	1	línia marcat
1140	1	contractació directe
1141	1	procediment específic
1142	1	contrapartida oneros
1143	1	confusió notable
1144	2	organització internacional
1145	1	persona particular
1146	1	qüestió intern
1147	1	recurs ordinari
1148	1	forma breu
1149	1	direcció propi

1150	1	disposició exprés
1151	1	forma diferent
1152	1	relació tancat
1153	1	capgirament transcendental
1154	1	hora extraordinari
1155	1	organització perifèric
1156	1	consell rector
1157	1	origen romà
1158	1	desenvolupament divers
1159	1	poder sancionador
1160	1	dit domèstic
1161	1	novetat significatiu
1162	1	manera exhaustiu
1163	1	concepte material
1164	1	coresponsabilitat fiscal
1165	1	entitat consorciat
1166	1	pena principal
1167	2	regulació legal
1168	1	funció conduir
1169	1	política públic
1170	1	xifra concret

1171	1	tasca superior
1172	1	atribució propi
1173	1	qüestió nou
1174	1	pela dret
1175	2	mutació demanial
1176	1	criteri similar
1177	2	àmbit específic
1178	1	criteri matemàtic
1179	1	superioritat jeràrquic
1180	1	condició formal
1181	2	funció concret
1182	1	necessitat real
1183	1	utilització productiu
1184	3	sessió informatiu
1185	1	enllaç imprescindible
1186	1	objectiu ocasional
1187	1	organització complex
1188	1	canvi decisiu
1189	1	conseqüència immediat
1190	1	exercici immediat
1191	1	interpretació ampli

1192	1	inhabilitació absolut
1193	1	comerç exterior
1194	1	fet afectat
1195	1	institució recent
1196	3	dret econòmic
1197	6	comissió mixt
1198	7	legislació estatal
1199	13	interès general
1200	1	liberalisme va
1201	9	dret privat
1202	4	autonomia local
1203	1	règim comú
1204	1	delegació permanent
1205	10	norma bàsic
1206	1	règim bàsic
1207	3	lleis regulador
1208	1	requisit següent
1209	4	ingrés públic
1210	9	majoria simple
1211	1	règim peculiar
1212	1	circumscripció provincial
1213	1	tarifa estatal

1214	5	norma regulador
1215	1	conveni interautonòmic
1216	3	sector social
1217	5	pagament material
1218	3	legislació autonòmic
1219	3	delegació exprés
1220	4	règim provisional
1221	2	departament següent
1222	5	interès social
1223	1	règim dictatorial
1224	2	norma específic
1225	3	territori nacional
1226	6	requisit imprescindible
1227	1	parlamentari estatal
1228	6	clàusula residual
1229	4	càrrec electiu
1230	1	sector material
1231	2	funcionari encarregat
1232	1	país escandinau
1233	2	administració

		paral·lel
1234	3	autonomia financer
1235	6	sector doctrinal
1236	4	pressupost general
1237	1	petició relatiu
1238	7	norma reglamentari
1239	10	dret comunitari
1240	6	règim econòmic
1241	1	independència absolut
1242	2	votació públic
1243	1	votació foral
1244	2	règim general
1245	2	procurador general
1246	1	recaptació tributari
1247	1	jutge ordinari
1248	23	legislació bàsic
1249	4	mandat pressupostari
1250	6	dictamen previ
1251	1	elecció professional
1252	1	lleí principal
1253	1	administració

		inferior
1254	1	cobertura legal
1255	2	obligació legal
1256	2	estat financer
1257	1	elecció directe
1258	1	delicte inexistent
1259	2	ingrés tributari
1260	1	administració general
1261	1	interès provincial
1262	1	lleí contrari
1263	1	norma especial
1264	1	votació complementari
1265	3	legislació delegat
1266	1	clàusula similar
1267	1	jubilació forçós
1268	1	administració patrimonial
1269	1	exigència nou
1270	2	polític econòmic
1271	1	democràcia directe
1272	1	procurador reial
1273	1	jurisdicció ordinari
1274	1	autonomia

		funcional
1275	1	ciutadania espanyol
1276	1	pagament efectiu
1277	1	clàusula genèric
1278	1	senador autonòmic
1279	1	clàusula complementari
1280	1	govern respectiu
1281	2	dret autonòmic
1282	2	sector privat
1283	1	sector extern
1284	1	contracte relatiu
1285	2	document justificatiu
1286	2	lleí corresponent
1287	1	comarca natural
1288	2	interès legítim
1289	1	oficina liquidador
1290	1	tractat constitutiu
1291	2	règim funcional
1292	1	dret positiu
1293	2	liquidació pressupostari
1294	1	termini fix

1295	1	comissió va
1296	2	assignació procedent
1297	1	ordenament autònom
1298	1	parlamentari elegit
1299	1	vot positiu
1300	1	funcionari infractor
1301	1	afectació exprés
1302	1	parcel·la exclusiu
1303	4	clàusula competencial
1304	1	norma vigent
1305	2	règim especial
1306	2	govern interior
1307	1	parcel·la diferent
1308	1	departament corresponent
1309	1	plaça vacant
1310	1	règim federal
1311	4	hisenda local
1312	1	província català
1313	1	procurador fiscal
1314	1	polític pròxim
1315	1	dret següent

1316	1	interès econòmic
1317	1	instància aliè
1318	1	obligació va
1319	3	règim intern
1320	2	reglament organitzatiu
1321	1	municipi afectat
1322	2	garantia institucional
1323	2	votació ordinari
1324	1	règim singular
1325	1	dictamen preceptiu
1326	1	interès nacional
1327	2	funcionari afectat
1328	1	administració català
1329	3	polític monetari
1330	1	pluralisme social
1331	1	reglament orgànic
1332	1	donació ?
1333	2	tribunal superior
1334	1	reglament local
1335	1	sector majoritari
1336	1	designació especial

1337	1	norma processal
1338	1	autonomia universitari
1339	1	manera destacat
1340	1	camp científic
1341	17	gestió financer
1342	6	cas concret
1343	28	empresa públic
1344	5	grau personal
1345	5	nivell estatal
1346	1	incorporació obligatori
1347	1	contingut específic
1348	4	complexitat tècnic
1349	4	òrgan autonòmic
1350	1	tema anterior
1351	1	àmbit internacional
1352	5	text normatiu
1353	1	ordre alfabètic
1354	2	informe puntual
1355	3	competència respectiu
1356	2	vida públic
1357	6	personal laboral

1358	1	competència universal
1359	1	manera incondicionat
1360	14	gestió econòmic
1361	4	sentit ampli
1362	3	aspecte bàsic
1363	1	assessor especial
1364	1	matèria assenyalat
1365	5	recurs humà
1366	1	naturalesa particular
1367	1	cambrà català
1368	1	duració triennal
1369	3	competència governatiu
1370	14	formació professional
1371	1	entitat bancari
1372	7	control extern
1373	35	competència autonòmic
1374	1	punt cabdal
1375	5	empresa privat
1376	3	repartiment competencial

1377	2	unitat jurisdiccional
1378	1	canvi següent
1379	1	segle va
1380	6	normativa vigent
1381	1	cambrà autonòmic
1382	4	control financer
1383	1	interpretació coherent
1384	1	piràmide jeràrquic
1385	1	ordre econòmic
1386	2	àmbit central
1387	1	període preautonòmic
1388	9	crèdit extraordinari
1389	3	activitat economicofinancer
1390	3	espai natural
1391	5	comerç interior
1392	1	nou delegat
1393	1	conducció personal
1394	1	estructura bàsic
1395	1	titular diferent
1396	1	possibilitat obert
1397	4	organisme superior

1398	1	banda evident
1399	1	capacitat econòmic
1400	4	competència qualificat
1401	5	òrgan fiscalitzador
1402	1	valor prioritari
1403	3	desenvolupament normatiu
1404	1	posició general
1405	2	nucli inicial
1406	2	caràcter conjuntural
1407	1	funció instructor
1408	1	servei pressupostari
1409	1	criteri doctrinal
1410	3	necessitat públic
1411	5	principi bàsic
1412	2	peculiaritat organitzatiu
1413	1	enfrentament social
1414	8	sanitat interior
1415	3	decisió general
1416	1	durada normal
1417	4	fiscalització intern

1418	1	caràcter immediat
1419	1	informació ciutadà
1420	3	societat actual
1421	1	límit comú
1422	1	redacció final
1423	3	patrimoni històric
1424	7	competència concurrent
1425	9	medi ambient
1426	27	entitat local
1427	1	aplicació automàtic
1428	2	dia determinat
1429	3	terme general
1430	1	membre fundador
1431	4	servei sanitari
1432	1	forma divers
1433	1	sessió secret
1434	1	bé següent
1435	1	actuació propi
1436	1	precepte legal
1437	1	activitat investigador
1438	7	domini privat
1439	12	potestat públic

1440	1	auxili obligar
1441	1	funció genèric
1442	1	adscripció obligatori
1443	2	servei comú
1444	5	seguretat social
1445	15	activitat financer
1446	1	igualtat real
1447	10	matèria següent
1448	1	recurs procedent
1449	1	opció conjuntural
1450	2	atribució consegüent
1451	2	control jurisdiccional
1452	1	forma exhaustiu
1453	7	títol material
1454	4	matèria propi
1455	3	vida social
1456	3	aspecte econòmic
1457	1	dependència orgànic
1458	4	exercici pressupostari
1459	1	qualificació tècnic
1460	1	ens autonòmic

1461	1	procés permanent
1462	1	deliberació previ
1463	1	caràcter econòmic
1464	3	realitat social
1465	21	fiscalització extern
1466	4	funció normatiu
1467	1	funció essencial
1468	1	subjecte decisiu
1469	1	precepte dens
1470	4	àmbit concret
1471	1	funció corresponent
1472	1	base estadístic
1473	3	límit específic
1474	3	recurs financer
1475	4	criteri general
1476	7	cambrà agrari
1477	1	facultat disciplinari
1478	2	existència obligatori
1479	1	memòria explicatiu
1480	2	esquema simple
1481	2	element essencial

1482	9	títol competencial
1483	26	corporació local
1484	20	ens públic
1485	5	gran part
1486	1	sentit contradictori
1487	4	marc normatiu
1488	4	tipus competencial
1489	1	posició decisiu
1490	2	qüestió comú
1491	1	principal reflex
1492	1	nivell bàsic
1493	6	funció específic
1494	1	proposta pertinent
1495	1	contrapès important
1496	2	memòria relatiu
1497	25	entitat autònom
1498	2	més gran
1499	1	context necessari
1500	1	prerrogativa determinat
1501	3	titulació acadèmic
1502	3	preu públic
1503	3	facultat normatiu
1504	1	més elemental

1505	1	supòsit següent
1506	1	afiliació voluntari
1507	3	decisió adoptat
1508	6	polícia autonòmic
1509	2	àmbit intern
1510	2	seguretat ciutadà
1511	4	crèdit pressupostari
1512	1	via diferent
1513	2	manera exprés
1514	1	prova ferm
1515	4	societat català
1516	3	cambrà oficial
1517	1	responsable internacional
1518	2	caràcter interdepartamental
1519	6	normativa estatal
1520	1	interpretació correcte
1521	1	subhasta públic
1522	1	facultat següent
1523	1	element aliè
1524	3	seguretat públic
1525	1	activitat representatiu

1526	1	marc legal
1527	1	tràmit previ
1528	3	assumpció competencial
1529	1	lloc habitual
1530	7	entitat gestor
1531	1	context històric
1532	1	persona interessat
1533	1	procediment tradicional
1534	3	bé demanial
1535	2	institució propi
1536	2	potestat estatal
1537	5	aspecte essencial
1538	1	òrgan individual
1539	7	principi general
1540	1	situació individual
1541	1	cosa diferent
1542	1	cas següent
1543	1	competència professional
1544	1	visió restrictiu
1545	1	caràcter definitiu
1546	1	suficiència financer

1547	1	treball hermenèutic
1548	1	correu postal
1549	1	part preliminar
1550	3	classificació orgànic
1551	1	entitat propi
1552	1	origen privat
1553	1	grup existent
1554	1	lectura únic
1555	1	canvi substancial
1556	1	any consecutiu
1557	2	àmbit nacional
1558	1	cànon medieval
1559	1	diferència fonamental
1560	2	incapacitat temporal
1561	1	època anterior
1562	1	figura presidencial
1563	1	característica essencial
1564	1	domicili fiscal
1565	1	conflicte veïnal
1566	1	disposició precedent

1567	2	estament ciutadà
1568	1	unitat econòmic
1569	2	caràcter instrumental
1570	1	significat real
1571	1	exercici principal
1572	1	experiència professional
1573	1	requeriment previ
1574	1	terme procedimental
1575	2	relació següent
1576	1	organisme col·legiat
1577	1	consideració general
1578	2	regla general
1579	1	fórmula convencional
1580	1	més significatiu
1581	1	conflicte negatiu
1582	1	especialitat processal
1583	1	aspecte substantiu
1584	3	plantejament institucional

1585	3	àmbit competencial
1586	1	aplicació estricta
1587	2	base imposable
1588	3	pàgina següent
1589	1	conseller respectiu
1590	1	característica social
1591	1	monopoli estatal
1592	1	línia argumental
1593	3	evolució històric
1594	1	membre present
1595	1	qüestió va
1596	1	incompatibilitat absolut
1597	1	institució innecessari
1598	1	expressió inconvenient
1599	1	ombudsman estatal
1600	2	autoritat central
1601	1	criteri següent
1602	1	autorització exprés
1603	1	forma minucios
1604	1	posició legal
1605	3	poble autonòmic

1606	2	normativa específic
1607	2	matèria concret
1608	3	aparell estatal
1609	2	matèria sanitari
1610	1	institució representatiu
1611	1	matèria considerat
1612	1	ordenació especial
1613	2	organització representatiu
1614	1	epígraf següent
1615	1	exercici normal
1616	1	caràcter material
1617	1	actuació indistint
1618	1	element imprescindible
1619	1	mitjà financer
1620	1	contingut mínim
1621	2	funció exercible
1622	1	prestació adequar
1623	2	perspectiva diferent
1624	1	text únic
1625	1	persona aliè
1626	3	diplomata

		universitari
1627	1	facultat presidencial
1628	1	manifestació simple
1629	2	forma part
1630	1	vigilància assidu
1631	1	àmbit superior
1632	1	acte intern
1633	1	estudi comparatiu
1634	1	doblet sentit
1635	1	finançament autonòmic
1636	1	consideració social
1637	1	caixa únic
1638	2	afer públic
1639	1	manera lleu
1640	2	apartat anterior
1641	1	estructura públic
1642	1	emblema distintiu
1643	2	fet econòmic
1644	1	determinat assumpte
1645	1	mitjà necessari
1646	1	estabilitat pressupostari

1647	1	possibilitat real
1648	1	tram autonòmic
1649	2	organització empresarial
1650	1	suport genèric
1651	1	valor estadístic
1652	2	peça clau
1653	1	control universal
1654	1	decisió organitzatori
1655	1	etapa intermedi
1656	1	part essencial
1657	3	títol oneros
1658	1	institució nou
1659	3	aspecte relatiu
1660	1	aparell centralista
1661	2	competència específic
1662	1	competència definit
1663	1	actuació irregular
1664	1	llei-marc estatal
1665	1	queixa relatiu
1666	1	desenvolupament inercial
1667	1	qualificació formal

1668	1	plantejament puntual
1669	1	tret principal
1670	1	rang orgànic
1671	1	clar precedent
1672	2	manera específic
1673	1	àrea determinat
1674	1	sistema organitzatiu
1675	1	interval corresponent
1676	1	fórmula va
1677	1	tendència modern
1678	1	supòsit anàleg
1679	1	cambrà anterior
1680	1	acceptació majoritari
1681	2	més genèric
1682	1	estructura pressupostari
1683	2	organisme afectat
1684	1	similitud important
1685	2	energia nuclear
1686	1	segon adjunt
1687	2	cas contrari
1688	1	institució privat

1689	3	bé adquirit
1690	1	institució original
1691	1	conflicte positiu
1692	1	manera satisfactori
1693	1	debat doctrinal
1694	1	qüestió privat
1695	1	sentència acabat
1696	1	missió primordial
1697	1	funcionament intern
1698	2	actuació incorrecte
1699	1	caràcter limitador
1700	3	auditoria operatiu
1701	1	prerrogativa propi
1702	1	dia festiu
1703	2	incapacitat legal
1704	1	doctrina estranger
1705	3	expressió oral
1706	1	fórmula majoritari
1707	1	més aconsellable
1708	1	coexistència indicat
1709	1	realitat normatiu
1710	1	exercici real
1711	1	informe

		corresponent
1712	3	caràcter preferent
1713	1	verificació comptable
1714	1	criteri ordenador
1715	1	fase final
1716	1	solució casuístic
1717	1	solució tècnic
1718	2	aspecte següent
1719	1	segon sentit
1720	3	acord necessari
1721	1	l·listat material
1722	1	funció estatal
1723	2	servei essencial
1724	1	acció fiscalitzador
1725	1	operació immobiliari
1726	1	via excepcional
1727	2	límit general
1728	3	omissió contrari
1729	1	circumferència trencat
1730	1	efecte intern
1731	1	previsió idèntic
1732	2	relació extern

1733	2	tret essencial
1734	1	totalitat reservat
1735	1	opció genèric
1736	1	plantejament general
1737	1	caràcter feudal
1738	1	sanitat exterior
1739	1	articulació complex
1740	2	fase previ
1741	1	funció docent
1742	2	organització financer
1743	1	desgràcia particular
1744	1	comunitat veïnal
1745	2	decisió estatal
1746	1	nivell local
1747	2	manera decisiu
1748	5	entitat metropolitana
1749	1	compte relatiu
1750	1	funcionament econòmico-financer
1751	1	àmbit fixat
1752	2	principi majoritari

1753	2	intervenció previ
1754	1	edat màxim
1755	1	nivell perifèric
1756	1	salt excessiu
1757	1	nom actual
1758	1	contingut material
1759	1	organisme delegat
1760	1	límit marcat
1761	1	dependència jeràrquic
1762	2	servei corresponent
1763	1	caràcter tècnic
1764	1	protecció efectiu
1765	1	preu ?
1766	1	atribució específic
1767	1	sistema fonamental
1768	2	procés selectiu
1769	1	qualitat ambiental
1770	2	corporació públic
1771	1	tasca fàcil
1772	1	capacitat necessari
1773	1	criteri rector
1774	2	conflicte

		competencial
1775	1	fi privat
1776	1	comunitat català
1777	2	matèria específic
1778	2	element propi
1779	1	gestió economicofinancer
1780	2	enunciat material
1781	2	regle competencial
1782	2	poble espanyol
1783	1	complexitat inherent
1784	1	branca sencer
1785	1	enumeració complet
1786	1	classificació legal
1787	1	eficàcia operatiu
1788	2	procediment autonòmic
1789	1	atribució delegat
1790	1	característica econòmic
1791	1	criteri finalista
1792	2	funció principal
1793	1	forma subjectiu
1794	1	mesura relatiu

1795	2	element estructural
1796	1	activitat reglamentari
1797	1	reunió anual
1798	1	atribució legal
1799	3	òrgan següent
1800	2	escala següent
1801	1	caràcter il·lustratiu
1802	1	límit definidor
1803	2	expressió quantificar
1804	1	identificació acabat
1805	1	estimació comptable
1806	1	control ?
1807	1	manera directe
1808	3	propietat intel·lectual
1809	3	personal eventual
1810	2	subjecte econòmic
1811	1	àmbit funcional
1812	1	assistència tècnic
1813	1	importància considerable
1814	2	caràcter obligatori

1815	1	menció ulterior
1816	1	condició concret
1817	1	indicació concret
1818	1	via normatiu
1819	1	estudi individual
1820	2	procediment jurisdiccional
1821	1	normació relatiu
1822	2	competència concret
1823	1	facultat inherent
1824	1	condició usual
1825	1	distinció bàsic
1826	1	acció investigador
1827	1	consideració ?
1828	2	doctrina sol
1829	2	professió titulat
1830	1	recurs natural
1831	1	corporació indicat
1832	1	forma eventual
1833	1	servei mínim
1834	1	constitució espanyol
1835	1	voluntat generalista

1836	1	criteri preferencial
1837	1	punt superior
1838	3	aforament especial
1839	1	plantejament invers
1840	2	normativa comunitari
1841	1	sentit ?
1842	1	condició ple
1843	1	data diferent
1844	2	informe previ
1845	1	existència facultatiu
1846	1	ordre normatiu
1847	1	capítol titulat
1848	1	configuració material
1849	1	compte anual
1850	2	potestat jurisdiccional
1851	1	element conceptual
1852	1	solució diferent
1853	1	figura paral·lel
1854	1	emanació ?
1855	1	fisc reial

1856	1	distinció general
1857	1	estructura geogràfic
1858	1	intervenció estatal
1859	1	signatura electrònic
1860	1	qüestió transcendent
1861	1	circumstància següent
1862	1	indemnització econòmic
1863	3	marc general
1864	3	finança públic
1865	1	més ampli
1866	1	perspectiva formal
1867	1	via pertinent
1868	1	dependència inferior
1869	1	nombre determinat
1870	1	característic peculiar
1871	1	composició mixt
1872	2	programa pressupostari
1873	4	producte

		farmacèutic
1874	2	exercici professional
1875	1	matèria connex
1876	1	factor pràctic
1877	1	òrgan propi
1878	1	mes rellevant
1879	1	objectiu comú
1880	1	comunitat local
1881	1	despesa propi
1882	2	acord adoptat
1883	2	esfera estatal
1884	1	intervenció concurrent
1885	1	institució encarregat
1886	3	activitat econòmico-financer
1887	1	manera general
1888	1	activitat tècnic
1889	3	enjudiciament comptable
1890	1	estructura necessari
1891	2	aspecte estructural

1892	2	caràcter professional
1893	1	matèria inclòs
1894	1	problema col·lectiu
1895	1	sentit material
1896	2	competència general
1897	1	? general
1898	2	funció següent
1899	1	part minoritari
1900	1	condició legal
1901	1	empresa filial
1902	2	situació actual
1903	1	control concret
1904	1	recurs següent
1905	1	òrgan cabdal
1906	2	treball relatiu
1907	2	especialitat temporal
1908	1	exercici econòmic
1909	1	ordenació general
1910	1	tipus representatiu
1911	1	més estès
1912	1	sistema flexible

1913	1	tractament especial
1914	2	institució històric
1915	1	nota elemental
1916	2	òrgan essencial
1917	1	fi propi
1918	2	aspecte organitzatiu
1919	1	sessió concret
1920	2	organisme assessor
1921	1	tipologia competencial
1922	1	òrgan diferent
1923	1	participació orgànic
1924	2	exercici anterior
1925	2	comissionat autonòmic
1926	1	antecedent necessari
1927	2	reunió ordinari
1928	1	competència similar
1929	1	representació ordinari
1930	1	nucli substancial
1931	1	subdelegat

		provincial
1932	1	tràmit reglamentari
1933	1	tema diferent
1934	1	base personal
1935	1	aspecte comú
1936	1	contingut particular
1937	1	funció promocional
1938	1	procés següent
1939	1	justificació clar
1940	1	funció únic
1941	2	regulació bàsic
1942	2	model estatal
1943	1	verificació superficial
1944	2	regulació general
1945	1	alternativa tradicional
1946	1	naturalesa reglamentari
1947	1	comentari general
1948	2	grup següent
1949	1	precedent històric
1950	1	desordre greu
1951	1	cas inferior

1952	1	aspecte concret
1953	3	desenvolupament històric
1954	2	corresponent informe
1955	1	planificació departamental
1956	1	complexitat estructural
1957	1	principi estatal
1958	1	organització supranacional
1959	1	forma permanent
1960	1	despesa autoritzat
1961	1	element indispensable
1962	1	òrgan semblant
1963	1	àrea metropolitana
1964	1	finalitat determinat
1965	1	estudi previ
1966	3	diputació català
1967	2	caràcter residual
1968	1	dia natural
1969	2	consell obert
1970	2	element material
1971	1	cop complir

1972	1	organització propi
1973	2	any natural
1974	1	formulació clàssic
1975	1	aspecte segur
1976	1	estudi concret
1977	1	prova selectiu
1978	1	resultat diferent
1979	1	debat competencial
1980	1	mitjana estatal
1981	1	pèrdua progressiu
1982	2	gestió autònom
1983	1	reunió extraordinari
1984	1	esquema liberal
1985	1	instrument tradicional
1986	1	situació personal
1987	1	organització associatiu
1988	3	principi pressupostari
1989	1	desafectació exprés
1990	1	poder electiu
1991	1	contingut

		substantiu
1992	1	mitjà tècnic
1993	1	situació legal
1994	2	actuació previ
1995	1	nota essencial
1996	1	reserva legal
1997	2	funció general
1998	1	adquisició directe
1999	1	valor limitatiu
2000	2	tradició històric
2001	1	activitat pressupostari
2002	2	tercer part
2003	1	naturalesa públic
2004	2	cosa va
2005	1	institució afectat
2006	2	institució estatal
2007	1	via normal
2008	3	cicle pressupostari
2009	1	alteració pressupostari
2010	1	principi comú
2011	1	distinció tradicional
2012	1	procés normatiu

2013	1	afer concret
2014	1	taula sectorial
2015	1	cop elevat
2016	1	tractament comú
2017	1	vessant econòmic
2018	1	duna maner
2019	1	integració orgànic
2020	1	actiu financer
2021	1	funció real
2022	1	sentit decidit
2023	1	personal subjecte
2024	1	territori autòmic
2025	3	règim miner
2026	1	obligació contret
2027	1	tresoreria reial
2028	1	lleis relatiu
2029	1	assignació intern
2030	1	revocació total
2031	1	majoria especificat
2032	1	ingrés estatal
2033	1	interès particular
2034	1	pagament pendent
2035	1	funcionari corresponent
2036	1	administració

		estatal
2037	1	càrrec representatiu
2038	1	comissió específic
2039	1	responsabilitat disciplinari
2040	1	reglament autòmic
2041	1	polític interdepartamental
2042	1	justícia ordinari
2043	1	obligació concret
2044	1	vot vàlid
2045	1	llibertat ideològic
2046	1	termini reglamentari
2047	1	legislació propi
2048	2	territori català
2049	1	instància supranacional
2050	1	compliment successiu
2051	3	document comptable
2052	1	interès professional

2053	2	instància comunitari
2054	1	plaça existent
2055	1	departament fixat
2056	1	comissió informatiu
2057	1	autonomia normatiu
2058	1	transcripció literal
2059	1	sector sanitari
2060	1	requisit ulterior
2061	1	administració tributari
2062	1	expedient especial
2063	1	càrrec següent
2064	1	documentació següent
2065	1	pregunta oral
2066	1	compliment estricte
2067	1	responsabilitat organitzatiu
2068	1	quota íntegre
2069	1	interès personal
2070	2	legislador ordinari
2071	2	terreny sobrant

2072	1	declaració notarial
2073	1	contracte subscriure
2074	1	documentació annex
2075	1	imperatiu legal
2076	1	rendiment procedent
2077	1	deure específic
2078	1	llibertat fonamental
2079	1	votació final
2080	1	parlament liberal
2081	1	titularitat autonòmic
2082	2	requisit personal
2083	1	comissió respectiu
2084	1	reglament català
2085	2	règim pressupostari
2086	1	administració afecte
2087	1	territori concertat
2088	1	pagament propi
2089	2	sector pesquer
2090	1	administració

		autonòmic
2091	1	polític forestal
2092	1	comandament suprem
2093	2	elecció general
2094	1	pressupost inicial
2095	1	requisit previ
2096	1	règim específic
2097	2	responsabilitat internacional
2098	1	administració subjecte
2099	1	norma següent
2100	2	pressupost vigent
2101	2	govern autonòmic
2102	1	règim orgànic
2103	1	implicació específic
2104	2	lleis competencial
2105	1	mandat representatiu
2106	1	document següent
2107	1	ingrés provincial
2108	1	territori respectiu
2109	1	règim jurídic-administratiu

2110	1	deute públic
2111	1	legitimitat superior
2112	1	document complementari
2113	1	parlamentarisme racionalitzat
2114	1	jurisdicció competent
2115	5	impost especial
2116	1	legislador català
2117	1	norma ordenador
2118	1	fur especial
2119	1	règim actual
2120	1	interès indiscutible
2121	1	norma transitori
2122	1	oficina públic
2123	1	administració perifèric
2124	1	lleis especial
2125	1	jurisdicció comptable
2126	1	norma integrant
2127	1	lleis processal
2128	1	afectació tàcit
2129	1	administració delegat

2130	1	greuge general
2131	1	legislació regulador
2132	1	norma posterior
2133	1	norma complementari
2134	1	comunisme ortodox
2135	1	ordenament comunitari
2136	2	administració institucional
2137	1	estatut respectiu
2138	1	dret estatal
2139	1	tropa franquista
2140	2	decisió comunitari
2141	1	retorn eventual
2142	1	acte estatal
2143	1	òrgan independent
2144	2	matèria econòmic
2145	1	fet relatiu
2146	1	moment determinat
2147	1	manera extens
2148	1	servei regional
2149	1	origen antic

2150	1	omissió difícil
2151	2	sessió públic
2152	1	matèria autonòmic
2153	1	ponderació determinat
2154	1	gestió rigorós
2155	1	terme semblant
2156	1	caràcter actual
2157	1	crèdit bancari
2158	1	càrrega derivat
2159	1	defensa jurisdiccional
2160	1	aprovació corresponent
2161	1	salubritat públic
2162	1	policia professional
2163	1	mitjà il·legal
2164	1	emissor radiofònic
2165	1	descobert comptable
2166	1	relació instrumental
2167	1	gestió econòmico-financer
2168	1	espai comú

2169	1	adquisició lucratiu
2170	1	text definitiu
2171	1	crèdit local
2172	1	avantatge personal
2173	1	missió proper
2174	1	empresa inclòs
2175	1	caràcter revocable
2176	1	part igual
2177	1	iniciativa popular
2178	1	afer propi
2179	1	actuació contrari
2180	1	atenció especial
2181	1	desenvolupament agrari
2182	1	finalitat genèric
2183	1	prestigi substantiu
2184	1	nivell personal
2185	1	mitjà públic
2186	2	àmbit rural
2187	1	intervenció distint
2188	2	servei social
2189	1	efecte sistemàtic
2190	1	tret fonamental
2191	1	quantificació provisional

2192	1	configuració burocràtic
2193	1	assumpció específic
2194	1	unió personal
2195	1	constància històric
2196	1	període històric
2197	2	actuació delegat
2198	1	funció institucional
2199	1	criteri científic
2200	1	caràcter ordinari
2201	1	diferenciació clar
2202	1	moment va
2203	1	crèdit disponible
2204	1	control econòmic
2205	1	normativa legal
2206	1	poder central
2207	1	funció comptable
2208	1	potestat inherent
2209	1	paper tradicional
2210	1	bel·ligerància autonomista
2211	1	modificació essencial
2212	1	crèdit ampliable

2213	1	sistema modern
2214	1	cos especial
2215	1	criteri pressupostari
2216	1	competència provincial
2217	1	delimitació reglamentari
2218	1	assessorament adient
2219	1	continuïtat funcional
2220	1	articulació correcte
2221	1	disposició necessari
2222	1	descripció breu
2223	1	sistema normatiu
2224	1	demarcació corresponent
2225	1	coneixement complet
2226	1	competència important
2227	1	principi oposat
2228	2	abocament industrial
2229	1	caràcter taxatiu

2230	2	competència reservat
2231	1	subordinació jeràrquic
2232	1	manera coactiu
2233	1	caràcter exclusiu
2234	1	principi necessari
2235	1	execució correcte
2236	1	comentari específic
2237	1	recurs necessari
2238	1	caràcter tributari
2239	1	delimitació competencial
2240	3	finança local
2241	1	nombre mínim
2242	1	mesura adequar
2243	1	mecanisme operatiu
2244	8	punt clau
2245	1	crèdit necessari
2246	1	criteri organitzatiu
2247	1	organisme posat
2248	1	competència bàsic
2249	1	relació singular
2250	1	patrimoni

		comercial
2251	1	tracte comú
2252	3	arquitecte tècnic
2253	1	aplicació supletori
2254	1	funció integratiu
2255	1	ombudsman català
2256	1	paper clau
2257	1	tràmit legal
2258	1	nivell mínim
2259	1	barem inclòs
2260	1	programació financer
2261	1	litoral català
2262	1	òptica considerat
2263	1	plantejament interpretatiu
2264	1	operació pressupostari
2265	1	causa extrem
2266	1	funció participatiu
2267	1	estructura formal
2268	1	projecció normal
2269	1	estudi tècnic
2270	1	ajuntament afectat
2271	1	aspecte central

2272	1	mesura oportú
2273	1	camí similar
2274	1	diner públic
2275	1	tipus econòmic
2276	1	component organitzatiu
2277	1	forma progressiu
2278	1	tasca propi
2279	1	forma global
2280	1	execució pressupostari
2281	1	resolució exprés
2282	1	autoritat català
2283	1	coordinació necessari
2284	1	instrument bàsic
2285	1	posició determinat
2286	1	activitat ?
2287	1	estranger indocumentat
2288	1	debat intens
2289	1	cas semblant
2290	1	dada previ
2291	1	acció estatal
2292	1	configuració específic

2293	1	força relatiu
2294	1	subvenció incondicionat
2295	1	ordre públic
2296	1	condicionament econòmic
2297	1	realitat econòmic
2298	1	cos policial
2299	1	significat propi
2300	1	figura institucional
2301	1	època republicà
2302	1	actuació normatiu
2303	1	transcendència definitori
2304	1	informe preceptiu
2305	1	diferència bàsic
2306	1	temps habilitat
2307	1	tret significatiu
2308	1	relació organitzatiu
2309	1	menció específic
2310	1	objectiu explícit
2311	1	institució republicà
2312	1	normativa fonamental
2313	1	caràcter genèric

2314	1	despesa reial
2315	1	despesa determinat
2316	1	atribució temporal
2317	1	auditoria extern
2318	1	acció perseguible
2319	1	política mediambiental
2320	1	rellevància institucional
2321	1	gestió autonòmic
2322	1	funcionament global
2323	1	camp limitat
2324	1	despesa corresponent
2325	1	criteri classificador
2326	1	posició jeràrquic
2327	1	personalitat propi
2328	1	servei meteorològic
2329	1	potestat autoorganitzatiu
2330	1	explicació breu
2331	1	bé moble
2332	1	economia privat
2333	2	servei traspasat

2334	1	suport adequar
2335	1	abast geogràfic
2336	1	competència resolutori
2337	1	qüestió referent
2338	1	negociació relatiu
2339	1	personalitat autònom
2340	2	institució modern
2341	1	projecte relatiu
2342	2	realitat físic
2343	1	definició literal
2344	1	representant elegit
2345	1	problema general
2346	1	funció homogeni
2347	1	ministeri fiscal
2348	1	variació patrimonial
2349	1	punt concret
2350	2	aprofitament hidràulic
2351	1	punt següent
2352	1	manera sistemàtic
2353	1	força numèric
2354	1	negligència greu

2355	2	àmbit regional
2356	1	model britànic
2357	4	competència ple
2358	1	recurs disponible
2359	1	abast col·lectiu
2360	1	mesura necessari
2361	1	àmbit diferent
2362	1	distinció especial
2363	1	medi adequar
2364	1	servei especial
2365	1	estructuració organitzatiu
2366	1	quantia superior
2367	1	dada inicial
2368	1	ens complex
2369	1	interpretació favorable
2370	1	circumstància personal
2371	1	dit informe
2372	1	iniciativa econòmic
2373	1	recurs local
2374	1	funció normal
2375	1	nacionalitat espanyol

2376	3	modificació pressupostari
2377	1	resolució diferent
2378	1	precepte singular
2379	1	competència afectat
2380	1	programa corresponent
2381	1	adscripció departamental
2382	1	mes següent
2383	1	instrucció necessari
2384	1	polèmica doctrinal
2385	1	ordre intern
2386	1	enginyer tècnic
2387	1	relació necessari
2388	1	camp específic
2389	1	contingut funcional
2390	1	bola blanc
2391	2	element general
2392	1	local comercial
2393	1	epígraf especial
2394	1	ampliació extraestatutari

2395	1	migració interior
2396	1	estructuració jeràrquic
2397	1	disposició específic
2398	1	desenvolupament competencial
2399	1	equivalent autonòmic
2400	1	tema central
2401	1	base liquidable
2402	1	intervenció formal
2403	1	efecte principal
2404	1	disposició final
2405	1	empresa local
2406	1	manera inexorable
2407	1	òrgan dependent
2408	1	traspàs procedent
2409	1	potestat autonòmic
2410	1	forma discrecional
2411	1	funció diferent
2412	1	condició modern
2413	1	manera puntual
2414	1	interpretació reductor
2415	1	homònim estatal

2416	1	funció supervisor
2417	1	via reglamentari
2418	1	certificació acreditatiu
2419	1	lleialtat institucional
2420	1	regle relatiu
2421	1	instrument decisiu
2422	1	pas definitiu
2423	1	encavalcament inevitable
2424	1	submissió exprés
2425	1	classificació funcional
2426	1	actuació concret
2427	1	utilitat pràctic
2428	1	poder necessari
2429	1	futur indefinit
2430	2	regle següent
2431	1	valor públic
2432	1	competència genèric
2433	1	esquema diferent
2434	2	funció informador
2435	1	caràcter plenari
2436	1	implantació

		desigual
2437	1	òrgan estatal
2438	1	principi complementari
2439	1	solució lògic
2440	1	condició bàsic
2441	1	apropiació indegut
2442	1	continuitat unitari
2443	1	concepció subjectiu
2444	1	conseller adjunt
2445	1	bé forestal
2446	1	mica estrany
2447	1	confirmació contundent
2448	1	element necessari
2449	1	actuació pertinent
2450	1	base ?
2451	1	intèrpret suprem
2452	1	finalitat últim
2453	1	execució directe
2454	1	condició sanitari
2455	1	funció important
2456	1	nombre enter
2457	1	previsió

		pressupostari
2458	1	medicina preventiu
2459	1	mitjà suficient
2460	1	organisme tècnic
2461	1	representant minoritari
2462	1	persona indefens
2463	1	forma tradicional
2464	1	tècnica propi
2465	1	caràcter normatiu
2466	1	acord prendre
2467	1	operació corresponent
2468	2	fon específic
2469	1	conformitat exprés
2470	1	gestió liquidador
2471	1	patrimoni reial
2472	1	referent normatiu
2473	1	servei complementari
2474	1	activitat públic
2475	1	assistència sanitari
2476	1	cas necessari
2477	1	resposta normatiu
2478	1	matèria pròxim

2479	1	lligam positiu
2480	1	naturalesa econòmic
2481	1	planificació general
2482	1	disposició regulador
2483	1	raó essencial
2484	1	caràcter temporal
2485	2	sistema competencial
2486	1	poder autonòmic
2487	1	duplicitat innecessari
2488	1	fet imposable
2489	1	principi legal
2490	1	qualificació acadèmic
2491	1	projecte comú
2492	1	dècada següent
2493	1	límit negatiu
2494	1	caràcter indistint
2495	1	naturalesa político-estatutari
2496	1	figura organitzatiu
2497	1	contingut precís

2498	1	procediment conflictual
2499	1	facultat autonòmic
2500	1	regulació regulador
2501	1	demani hídric
2502	1	possessió previ
2503	1	desenvolupament tecnològic
2504	1	institució presidencial
2505	1	f interior
2506	1	entitat institucional
2507	1	caràcter autonòmic
2508	1	informe econòmic
2509	1	temps passat
2510	1	època històric
2511	1	procediment reglat
2512	1	secció propi
2513	1	títol personal
2514	1	època recent
2515	1	definició concret
2516	1	relativització general
2517	1	planificació conjunt

2518	1	llenguatge comú
2519	1	entitat competent
2520	1	competència material
2521	1	estructura primari
2522	1	més actiu
2523	2	camp concret
2524	1	opció invariable
2525	1	nucli central
2526	1	protecció legal
2527	1	cop prendre
2528	2	polícia local
2529	1	facultat concret
2530	3	convocatòria públic
2531	1	càlcul numèric
2532	1	criteri concret
2533	1	prerrogativa necessari
2534	1	exercici propi
2535	1	innovació organitzatiu
2536	1	atribució respectiu
2537	1	proposta conjunt
2538	1	activitat estatal

2539	2	finalitat propi
2540	1	esfera competencial
2541	1	dotació compensatori
2542	1	manera correlatiu
2543	1	continuació correcte
2544	1	òrgan codependent
2545	1	potestat organitzatiu
2546	1	fruit sec
2547	1	control suplementari
2548	1	sentit actual
2549	1	regle especial
2550	1	línia interpretatiu
2551	1	utilitat social
2552	1	poder personal
2553	1	actuació personal
2554	1	riu determinat
2555	1	organització institucional
2556	1	terme següent
2557	1	precepte corresponent

2558	1	tasca tècnic
2559	1	obra públic
2560	1	significat bàsic
2561	1	òrbita estatal
2562	1	representant legal
2563	1	acord vigent
2564	1	relació mutu
2565	1	enfocament concret
2566	1	disciplina rígid
2567	1	constituent va
2568	1	significació diferent
2569	1	obra permanent
2570	1	funció divers
2571	1	diputació permanent
2572	1	importància pràctic
2573	1	delimitació conceptual
2574	1	regle referent
2575	1	model financer
2576	1	marc institucional
2577	1	polícia autònom
2578	1	tramitació especial

2579	1	valor extrapressupostari
2580	1	avaluació econòmic
2581	1	ordre ministerial
2582	1	recel general
2583	1	banc especial
2584	1	observació general
2585	1	element va
2586	1	especialitat referent
2587	1	tradició foral
2588	1	anotació comptable
2589	1	bé immobiliari
2590	1	servei puntual
2591	1	paper relacional
2592	1	comesa públic
2593	1	cas va
2594	1	adquisició oneros
2595	1	model general
2596	1	recull normatiu
2597	1	supeditació teòric
2598	1	organització tributari
2599	1	perspectiva

		funcional
2600	1	mitjà complementari
2601	1	servei cultural
2602	1	tipus impositiu
2603	1	estructuració general
2604	1	inversió respectiu
2605	1	dimensió inferior
2606	2	classificació econòmic
2607	1	naturalesa mixt
2608	3	compensació interterritorial
2609	1	diferència notable
2610	1	intervenció material
2611	1	televisió públic
2612	1	sistema mixt
2613	2	investigació històric
2614	1	ordre verificador
2615	1	fet decisiu
2616	1	regulació exprés
2617	1	fon públic
2618	1	camp autonòmic

2619	1	contenciós competencial
2620	1	informe concret
2621	1	satisfacció eficaç
2622	1	adjectiu exclusiu
2623	1	òrgan similar
2624	1	institució financer
2625	1	qüestió complex
2626	1	sentit genèric
2627	1	respecte institucional
2628	1	crèdit respectiu
2629	1	disposició bàsic
2630	1	promoció professional
2631	1	traspàs forçós
2632	1	institució suec
2633	1	enfocament contrari
2634	1	llacuna reglamentari
2635	1	àmbit econòmic
2636	1	activitat il·lícit
2637	1	actuació autonòmic
2638	1	examen material

2639	1	entitat autonòmic
2640	1	situació extraordinari
2641	1	moment històric
2642	1	funció idèntic
2643	1	competència singular
2644	4	transport terrestre
2645	1	no reservat
2646	1	influència immediat
2647	2	ús privatiu
2648	1	significació institucional
2649	1	sessió determinat
2650	2	procediment especial
2651	1	disposició vigent
2652	1	associació privat
2653	1	proposta socialista
2654	1	vida veïnal
2655	1	límit particular
2656	1	conclusió imprevist
2657	1	forma específic
2658	1	bloc competencial

2659	2	matèria laboral
2660	1	entitat natural
2661	1	transmissió oneros
2662	1	atribució personal
2663	1	fan possible
2664	1	crèdit inicial
2665	1	debat final
2666	1	rang adequar
2667	4	control pressupostari
2668	1	especialitat qualitatiu
2669	1	creditor directe
2670	2	centre penitenciari
2671	1	indeterminació relatiu
2672	1	participació eficaç
2673	1	funció electiu
2674	1	denominació diferent
2675	1	límit indefugible
2676	1	cop acabat
2677	1	problema urbanístic
2678	1	òrgan encarregat
2679	1	confusió tècnic

2680	1	correu electrònic
2681	1	desenvolupament institucional
2682	1	servei forestal
2683	1	activitat autonòmic
2684	1	visió oposat
2685	1	procediment ordinari
2686	1	manera obert
2687	1	més fàcil
2688	1	esquema present
2689	1	òrgan inferior
2690	1	producte sanitari
2691	1	lloc públic
2692	1	caràcter plurianual
2693	1	capítol competencial
2694	1	eina útil
2695	1	durada limitat
2696	1	aigua interior
2697	1	demarcació notarial
2698	1	promoció social
2699	1	manera especial
2700	1	acció social

2701	1	continent europeu
2702	1	rang reglamentari
2703	1	organisme recaptador
2704	1	persona afectat
2705	1	nivell màxim
2706	1	any següent
2707	1	disposició supletori
2708	1	propietat urbà
2709	1	treball professional
2710	1	literatura científic-polític
2711	1	constatació documental
2712	1	cambra nombrós
2713	1	encapçalament solemne
2714	1	sistema financer
2715	1	diligència màxim
2716	1	perspectiva competencial
2717	1	medicina curatiu
2718	1	fenomen global
2719	1	directriu legal
2720	1	persona natural

2721	1	control ple
2722	2	facultat estatal
2723	1	funcionament normal
2724	1	moment inicial
2725	1	tendència recolzat
2726	1	definició general
2727	1	control últim
2728	1	regulació genèric
2729	1	preparació tècnic
2730	1	capítol diferent
2731	1	categoria laboral
2732	1	aspecte secundari
2733	1	vida familiar
2734	2	consideració previ
2735	1	cas afirmatiu
2736	1	gestió directe
2737	1	any treballat
2738	1	compte públic
2739	1	auxiliar tècnic
2740	1	honor corresponent
2741	1	via pecuari
2742	1	crisi general
2743	1	situació intermedi

2744	1	demarcació bàsic
2745	1	resposta legal
2746	1	relació diferent
2747	1	recusació següent
2748	1	patrimoni propi
2749	1	redacció inicial
2750	1	reassignació parcial
2751	1	dimensió públic
2752	1	art romànic
2753	1	aspecte material
2754	1	consell social
2755	1	precepte similar
2756	1	cort general
2757	1	exercici futur
2758	1	àmbit institucional
2759	1	subjecte públic
2760	1	qüestió tècnic
2761	1	aspecte financer
2762	1	classificació següent
2763	1	acord intern
2764	1	referència incidental
2765	1	crisi intern

2766	1	atribució facultatiu
2767	1	perspectiva finalista
2768	1	referència organitzatiu
2769	2	títol lucratiu
2770	1	utilització general
2771	1	gestió ordinari
2772	1	posició destacat
2773	1	finalitat concret
2774	1	decisió previ
2775	1	marginació social
2776	1	articulat va
2777	1	antiguitat mínim
2778	1	servei hidràulic
2779	1	execució autonòmic
2780	1	prova corresponent
2781	1	cas excepcionalíssim
2782	1	punt final
2783	1	participació ciutadà
2784	1	competència coincident
2785	1	atenció preferent

2786	1	classificació general
2787	1	recerca tecnològic
2788	1	fragment següent
2789	1	camp diferent
2790	1	situació va
2791	1	vegada va
2792	1	efecte pertinent
2793	1	transport públic
2794	1	perspectiva organitzatiu
2795	1	nom específic
2796	1	origen escandinau
2797	1	perjudici econòmic
2798	1	permís temporal
2799	1	aspecte patològic
2800	1	forma negatiu
2801	1	solució innovador
2802	1	competència principal
2803	1	consideració final
2804	1	sanitat català
2805	1	organització general

2806	1	immoble demanial
2807	1	model ?
2808	1	condició determinat
2809	2	institució dependent
2810	1	via formal
2811	1	sentit reductiu
2812	1	tasca semblant
2813	2	dia prorrogable
2814	1	nivell europeu
2815	1	interrelació substancial
2816	1	visió substancial
2817	2	caràcter bàsic
2818	1	centre gestor
2819	1	forma majoritari
2820	1	forma general
2821	1	proporció similar
2822	1	informe definitiu
2823	2	figura similar
2824	1	auditoria financer
2825	1	èmfasi necessari
2826	1	actuació estatal

2827	1	acord favorable
2828	1	necessitat actual
2829	1	supòsit atípic
2830	1	discriminació racial
2831	1	secció pressupostari
2832	1	caràcter formal
2833	1	exercici corresponent
2834	2	manera precís
2835	1	promoció econòmic
2836	1	concepció normatiu
2837	1	empresa mercantil
2838	1	consideració històric
2839	1	decisió final
2840	1	ús especial
2841	1	caràcter facultatiu
2842	1	importància numèric
2843	2	cúpula dirigent
2844	1	cosa afecte

2845	1	situació geogràfic
2846	1	organisme extern
2847	1	any litúrgic
2848	1	examen crític
2849	1	comentari corresponent
2850	1	manera diferent
2851	1	especialitat quantitatiu
2852	1	qualificació ulterior
2853	1	funció financer
2854	1	mesura adoptat
2855	1	disposició estatal
2856	1	estructura fonamental
2857	1	finalitat exprés
2858	1	finalitat obstruccionista
2859	2	estudi preliminar
2860	1	organisme diferent
2861	1	vida financer
2862	1	mesura protector

Candidats a terme (CATs) del corpus textual de dret ordenats com a resultat de la *votació democràtica amb preferències (YATE)*

Patró: NPN

Ordre	#	CAT
1	1	departament de presidència
2	1	dret de sufragi
3	1	majoria de reglament
4	1	nomenament de senador
5	1	nomenament de funcionari
6	1	falsificador de moneda
7	1	funcionari de càrrec
8	1	càrrec de president
9	7	comissió de govern
10	5	condició de diputat
11	9	distribució de competència
12	12	territori de catalunya
13	4	reserva de llei
14	1	malversació de fon
15	5	sistema de responsabilitat
16	14	període de sessió
17	2	principi de carrera
18	3	nombre de parlamentari
19	14	nombre de diputat
20	3	càrrec de confiança
21	1	objecte de regulació
22	3	municipi de catalunya
23	2	direcció de servei
24	2	força de llei
25	12	punt de vista
26	4	tipus de comissió
27	1	perill de ?
28	3	conurbació de barcelona
29	1	prohibició de detenció
30	3	norma de creació
31	2	règim de retribució
32	1	pla de desplegament
33	2	tipus de gravamen
34	1	objecte de remissió
35	6	funció de control
36	12	tipus de competència
37	3	fase de preparació
38	1	període de durada
39	3	canal de comunicació
40	1	manifestació de voluntat
41	4	condició de parlamentari
42	3	ànim de lucre
43	1	extrem de no
44	1	tasca de mecanografia
45	2	sistema de retribució
46	1	variació de població
47	3	lleï de base
48	1	cas de mort
49	2	nucli de població
50	1	període de vigència
51	10	nombre de membre
52	2	punt de referència
53	2	punt de connexió
54	1	concepte de sessió
55	1	tipus de manament
56	2	augment de crèdit

57	24	proposició de llei
58	3	valor de llei
59	17	autonomia de catalunya
60	13	projecte de llei
61	15	moció de censura
62	23	lloc de treball
63	1	declaració de no
64	10	funcionari de carrera
65	1	despatx de correspondència
66	3	definició de pressupost
67	2	càrrec de síndic de greuges
68	4	província de barcelona
69	9	poble de catalunya
70	1	control de constitucionalitat
71	3	curs de formació
72	1	funció de defensa
73	2	aprovació de llei
74	12	conflicte de competència
75	4	mitjà de comunicació

76	5	avantprojecte de pressupost
77	1	mitjà de personal
78	4	nivell de titulació
79	2	traspàs de competència
80	2	funció de direcció
81	1	situació de precari
82	3	adquisició de bé
83	2	cessió de bé
84	1	sistema de formació
85	1	cas de lucre
86	1	estudi de proposta
87	1	règim de dret
88	5	oïdor de compte
89	1	problema de delimitació
90	6	condició de funcionari
91	4	grau de compliment
92	1	sala de comissió
93	1	cas de dissidència
94	1	síndic de compte
95	2	òrgan de coordinació
96	1	unitat de convivència

97	1	funció de domini
98	2	cos de bomber
99	3	programa de govern
100	1	llibertat de vot
101	8	qüestió de confiança
102	1	cambra de representació
103	1	causa de delictes
104	5	delegació de competència
105	1	absència de membre
106	1	càrrec de membre
107	2	potestat de direcció
108	2	fet de no
109	1	concepte de funció
110	1	interval de nivell
111	1	dret de descans
112	1	comissió de justícia
113	1	majoria de membre
114	2	exposició de motiu
115	1	diversitat de paper
116	2	data de celebració
117	3	principi de jerarquia
118	1	servei de bomber
119	1	sèrie de sanció
120	2	autorització de

		despesa
121	1	supòsit de legitimació
122	6	disciplina de vot
123	1	instrument de procediment
124	1	valor de referència
125	1	nombre de conseller
126	1	mesura de reacció
127	1	aprovació de norma
128	1	carta de pagament
129	3	ciutat de barcelona
130	1	garantia de legalitat
131	1	mecanisme de control
132	4	agrupació de municipi
133	1	cas de no
134	1	maneig de fon
135	2	maneig de cabal
136	1	llibertat de paraula
137	1	funció de conseller
138	2	condició de conseller
139	3	condició de membre
140	2	principi de supremacia

141	1	posició de president
142	1	mena de jurisdicció
143	2	condició de regidor
144	1	acord de traspàs
145	2	impost de successió
146	2	mètode de treball
147	2	òrgan de control
148	4	òrgan de direcció
149	1	intent de retenció
150	2	diferència de població
151	3	any de dedicació
152	4	clàusula de prevalença
153	1	grau de desinformació
154	3	proposta de resolució
155	1	raó de confiança
156	3	comissió de legislatura
157	1	cadena de comandament
158	1	circulació de bé
159	1	poder de supervisió
160	1	compte de liquidació
161	2	funció de creació

162	1	exacció de tribut
163	1	cas de processament
164	1	condició de promoció
165	1	parlament de grup
166	1	activitat de composició
167	1	òrgan de tret
168	1	taxa de creixement
169	1	fase de comissió
170	1	departament de govern
171	1	funció de policia
172	1	elector de girona
173	2	relació de servei
174	1	òrgan de decisió
175	2	divisió de catalunya
176	1	regle de conducta
177	1	nombre de regió
178	1	sèrie de delimitació
179	1	nombre de tram
180	1	forma de comissió
181	1	supòsit de destitució
182	1	nombre de vot
183	1	coalició de ciu
184	1	acord de creació
185	1	sistema de

		manament
186	1	mecanisme de supervisió
187	1	objecte de recurs
188	1	tasca de coordinació
189	1	sessió de comissió
190	1	consideració de caràcter
191	3	funció de vigilància
192	1	ventall de competència
193	2	via de constrenyiment
194	1	grup de cos
195	1	modalitat de llei
196	1	tipus de classificació
197	2	feix de competència
198	1	conjunt de membre
199	1	mitjà de pagament
200	1	ciutadà de catalunya
201	1	càrrec de senador
202	2	transferència de funció
203	1	sèrie de matèria
204	2	director de servei
205	1	fase de ponència

206	1	comprovació de documentació
207	2	instal·lació de producció
208	1	torn de contradicció
209	1	prova de selecció
210	1	acord de cooperació
211	1	decret de transferència
212	1	tipus de relació.
213	2	rendició de compte
214	1	presentació de pregunta
215	1	derivada de funció
216	1	elecció de persona
217	2	complement de destinació
218	2	pres de possessió
219	1	grup de competència
220	2	fon de suficiència
221	1	cas de discrepància
222	2	duplicat de regulació
223	1	motiu de desacord
224	1	volum de gestió
225	1	títol de vila
226	1	vincl de veïnat

227	1	resta de matèria
228	1	inviolabilitat de correspondència
229	1	ordre de processament
230	2	canvi de residència
231	1	càrrec de subdirector
232	1	quadre de competència
233	1	matèria de "" agricultura
234	2	suspensió de funció
235	1	conjunt de matèria
236	1	escrit de queixa
237	1	reforma de forma
238	1	expedient de fiscalització
239	1	beneficiari de subvenció
240	1	qualificatiu de ?
241	2	criteri de rendibilitat
242	1	consecució de pacte
243	1	principi de representativitat
244	4	polític de personal
245	1	nom de personal

246	2	caixa de ressonància
247	2	projecte de reglament
248	1	mena de despesa
249	2	principi de competència
250	1	mere de comissió
251	1	resta de conseller
252	1	canvi de qualificació
253	7	síndic de greuge
254	2	punt de partida
255	1	punt de relació
256	1	règim de relació
257	1	sèrie de dret
258	2	canvi de destinació
259	1	sentit de producte
260	4	funció de coordinació
261	2	cos de diplomat
262	1	mort de franco
263	10	lleis de catalunya
264	5	transferència de crèdit
265	1	assumpte de personal
266	5	funció de

		representació
267	4	prestació de servei
268	1	recurs de cassació
269	6	òrgan de govern
270	1	llibre de manament
271	1	actuació de foment
272	5	procés de selecció
273	1	mecanisme de col·laboració
274	4	concepte de competència
275	2	manament de pagament
276	1	zona de confluència
277	1	estat de recurs
278	4	informe de fiscalització
279	1	tipus de relació
280	2	sèrie de competència
281	3	menyscapte de cabal
282	2	principi de col·laboració
283	1	principi de mèrit
284	2	norma de procediment
285	7	principi de legalitat

286	9	suplement de crèdit
287	1	base de competència
288	1	òrgan de cooperació
289	9	traspàs de servei
290	5	proposta de despesa
291	1	parlamentari de catalunya
292	1	reserva de plaça
293	2	condició de treball
294	2	municipi de més
295	1	sèrie de facultat
296	1	equip de tècnic
297	2	objecte de supervisió
298	3	avantprojecte de llei
299	4	divisió de poder
300	1	tipus de col·lectiu
301	4	sistema de finançament
302	8	títol de graduat
303	1	nombre de departament
304	1	forma de designació
305	1	conjunt de persona
306	1	dret de vaga
307	7	tipus de funció

308	4	estat de despesa
309	1	funció de preparació
310	4	sistema de competència
311	8	àmbit de competència
312	1	nombre de facultat
313	2	lloc de direcció
314	1	diferència de tractament
315	5	lleï de pressupost
316	2	tasca de col·laboració
317	11	acord de finançament
318	1	conjunt de prerrogativa
319	3	elaboració de llei
320	3	règim de radiodifusió
321	5	fiscalització de compte
322	1	canvi de govern
323	1	representant de catalunya
324	8	òrgan de fiscalització

325	1	resta de membre
326	2	mecanisme de facturació
327	1	classe de quòrum
328	1	matèria de titularitat
329	2	funció de supervisió
330	6	rang de llei
331	3	fon de recurs
332	1	conjunt de precepte
333	1	majoria de vot
334	1	falsificació de moneda
335	1	esforç de categorització
336	1	nombre de mandat
337	1	compromís de no
338	1	resta de comunitat
339	1	seguit de debat
340	1	intent de reconstrucció
341	1	nom de municipi
342	1	funció de mediació
343	1	torn de posicionament
344	1	activitat de govern
345	1	classe de competència

346	5	procediment de pagament
347	1	creació de comissió
348	1	procediment de cessament
349	1	previsió de destitució
350	1	relació de competència
351	1	nombre de grup
352	1	condició de magistrat
353	1	canvi de denominació
354	1	control de cabal
355	1	criteri de classificació
356	1	sèrie de situació
357	1	concepte de llei
358	2	avantprojecte de despesa
359	1	normativa de porta
360	1	verificació de quòrum
361	1	possibilitat de renovació
362	1	acte de gestió
363	1	forma de llei

364	1	càrrec de comandament
365	1	circumscripció de girona
366	2	assumpció de competència
367	1	procés de captació
368	2	títol de batxillerat
369	1	reunió de mitjà
370	1	disposició de procediment
371	1	conjunt de projecte
372	1	nombre de reunió
373	1	instància de part
374	1	conducta de persona
375	1	impossibilitat de destitució
376	1	lleï de desenvolupament
377	1	delimitació de competència
378	1	judici de constitucionalitat
379	1	banda de connexió
380	1	adquisició de deute
381	1	dret de permanència
382	4	norma de desenvolupament

383	1	mecanisme de clarificació
384	1	titularitat de potestat
385	2	resta de bé
386	1	problema de coordinació
387	1	trabals de disponibilitat
388	2	execució de programa
389	1	conjunt de límit
390	1	norma de producció
391	1	transferència de personal
392	2	legislació de mina
393	1	sistema de govern
394	1	resta de requisit
395	2	cambrà de comerç
396	1	criteri de jerarquia
397	1	responsabilitat de direcció
398	1	servei de biblioteca
399	1	compte de qüestió
400	1	nom de síndic
401	1	indici de corrupció
402	1	mesura de millorament

403	1	tipus de resistència
404	1	cost de producció
405	1	administració de justícia
406	1	servei de publicació
407	2	classe de personal
408	1	qüestió de personal
409	1	transferència de servei
410	2	centre de gestió
411	2	noció de competència
412	1	càtedra de dret polític de la universitat de barcelona
413	1	pèrdua de retribució
414	3	règim de cooperació
415	1	autorització de firma
416	1	relació de jerarquia
417	1	poder de direcció
418	3	títol de doctor
419	1	habilitació de despesa
420	1	importació de tècnica
421	2	carta de naturalesa

422	1	provisió de lloc
423	1	sistema de treball
424	1	pèrdua de membre
425	2	relació de subjecció
426	1	parlament de diputat
427	1	amplitud de criteri
428	1	nucli de diputat
429	1	aportació de document
430	1	onada de lluita
431	1	indicador de consum
432	1	projecte de planificació
433	1	causa de cessament
434	1	adopció de decisió
435	1	nombre de senador
436	2	procés de traspàs
437	2	ordre de pagament
438	1	tipus de titularitat
439	1	vot de qualitat
440	5	provisor de greuge
441	1	decisió de despesa
442	1	actuació de naturalesa
443	1	comunitat de

		municipi
444	2	relació de treball
445	2	transferència de recurs
446	1	majoria de ca
447	2	concepte de naturalesa
448	1	tipus de falta
449	2	moviment de fon
450	1	transferència de competència
451	1	mancomunitat de municipi
452	1	creació de comarca
453	1	instància de definició
454	1	necessitat de creació
455	1	pluralitat de persona
456	1	relleu de més
457	1	procediment de destitució
458	1	impugnació de norma
459	1	indemnització de dany
460	1	criteri de proporcionalitat

461	1	forma de desafectació
462	1	greuge de cort
463	1	atribució de potestat
464	1	estat de xifra
465	1	supòsit de compartició
466	1	etapa de configuració
467	1	servei de caràcter
468	1	distribució de tasca
469	1	nom de cooperació
470	1	elaboració de reglament
471	1	tipus de comarca
472	1	accés de ciutadà
473	1	lleï de transferència
474	1	sector de producció
475	1	qualitat de president
476	1	zona de muntanya
477	1	dictamen de comissió
478	2	departament de justícia
479	1	circumscripció de barcelona
480	1	esfera de competència

481	2	títol de batxiller
482	1	procés de descentralització
483	1	execució de directriu
484	1	aparell de suport
485	1	norma de transferència
486	1	contractació de personal
487	1	estructura de gabinet
488	1	via de participació
489	1	qüestió de constitucionalitat
490	1	traspàs de fon
491	1	resolució de consulta
492	1	horari de registre
493	1	possibilitat de destitució
494	1	exigència de quòrum
495	1	resistència de llei
496	1	cas de conflicte
497	1	fase de fabricació
498	1	procediment de comunicació

499	1	categoria de corporació
500	2	idea de superioritat
501	2	regle de funcionament
502	2	criteri de competència
503	2	suficiència de recurs
504	1	presència de persona
505	1	situació de monopoli
506	1	eliminació de residu
507	1	representació de catalunya
508	1	règim de treball
509	1	legislació de desenvolupament
510	1	grup de partit
511	3	ordenació de pagament
512	1	paràmetre de proporcionalitat
513	1	marge de discrecionalitat
514	1	meso de juliol
515	1	sol·licitud de consulta

516	1	ciutat de ceuta
517	2	cas de monopoli
518	2	atribució de competència
519	3	model de finançament
520	1	supòsit de coexistència
521	1	criteri de diversitat
522	2	auditoria de regularitat
523	1	exigència de capacitat
524	1	funció de relació
525	1	població de catalunya
526	2	funció de fiscalització
527	1	procediment de revisió
528	1	pluralitat de funció
529	1	intervenció de compte
530	1	problema de comptabilitat
531	1	competència de característica
532	1	matèria de turisme

533	1	escrivà de ració
534	2	fórmula de conciliació
535	1	institució de control
536	1	base de delegació
537	3	cos de funcionari
538	1	nombre de regidor
539	1	contractació de mercaderia
540	1	regent de compte
541	3	sistema de gestió
542	2	autogovern de catalunya
543	1	tipus de confrontació
544	1	forma de decret
545	1	plus de vinculació
546	1	principi de solidaritat
547	1	objecte de traspàs
548	1	informe de maig
549	2	raó de seguretat
550	1	comarca de catalunya
551	1	cas de dissolució
552	1	paràmetre de constitucionalitat
553	1	òrgan de

		representació
554	1	acte de sessió
555	1	poder de vigilància
556	1	mes de juliol
557	1	règim de recurs
558	1	principi de selecció
559	1	departament de relacions institucionals
560	1	conjunt de disposició
561	1	jutge de greuge
562	2	acció de govern
563	1	dret de cens
564	1	població de barcelona
565	1	exercici de competència
566	1	element de judici
567	1	classe de llei
568	1	model de relació
569	2	concepte de comptabilitat
570	1	projecte de pressupost
571	1	mecanisme de relació
572	1	instrument de

		preparació
573	2	sindicatura de compte
574	1	aplicació de crèdit
575	1	norma de traspàs
576	1	municipi de madrid
577	1	regle de publicitat
578	1	alienació de bé
579	1	qüestió de competència
580	1	seguit de funció
581	2	departament de treball
582	1	departament de medi ambient
583	1	decret de traspàs
584	1	inexistència de pretensió
585	1	transferència de persona
586	1	majoria de cas
587	1	règim de funcionament
588	1	trasllat de competència
589	1	nivell de despesa
590	1	supòsit de competència

591	1	potestat de desenvolupament
592	1	nivell de compliment
593	1	activitat de vigilància
594	1	entitat de consulta
595	1	tècnica de col·laboració
596	1	adquisició de subministrament
597	1	previsió de despesa
598	1	sèrie de circumstància
599	1	òrgan de garantia
600	1	emissió de directriu
601	1	selecció de personal
602	1	unitat de criteri
603	1	condició de síndic
604	1	departament de comerç
605	1	resta de norma
606	1	disposició de despesa
607	1	instrument de mesura
608	1	establiment de garantia

609	1	comissió de política territorial
610	1	celebració de tractat
611	1	lleï de creació
612	1	condició de formació
613	1	fon de tresoreria
614	1	principi de coordinació
615	1	procediment de votació
616	1	formulació de recurs
617	2	departament de governació
618	1	règim de premsa
619	1	necessitat de coordinació
620	1	procés de promoció
621	1	gamma de situació
622	1	comissió de política cultural
623	1	conjunt de diputat
624	1	comissió de govern interior
625	1	criteri de finançament
626	1	estat de setge

627	1	nivell de necessitat
628	1	resolució de destitució
629	1	avaluació de necessitat
630	1	criteri de coordinació
631	1	col·lecció de pintura
632	1	termini de presentació
633	1	salvament de persona
634	1	competència de col·laboració
635	1	règim de finançament
636	1	manca de connexió
637	1	legislació de navarra
638	1	fonament de causa
639	1	nivell de democràcia
640	1	conjunt de competència
641	2	programa de necessitat
642	1	model de comissió
643	1	pla de treball

644	1	institució de pont
645	1	supòsit de cooperació
646	1	bloc de constitucionalitat
647	1	accepció de cultura
648	1	lleï de patrimoni
649	1	romanent de crèdit
650	1	execució de servei
651	1	departament de salut
652	1	forma de provisió
653	1	tasca de supervisió
654	1	resta de servei
655	1	selecció de funcionari
656	1	esforç de simplificació
657	2	criteri de delimitació
658	1	memorial de greuge
659	1	coalició de partit
660	1	relació de causa-efecte
661	1	avocació de competència
662	1	règim de subvenció
663	1	tasca de

		perfeccionament
664	1	lloc de dimarts
665	1	horari de treball
666	1	sèrie de funció
667	1	nivell de govern
668	1	finalitat de queixa
669	1	sistema de partit
670	1	sentit de desafectació
671	1	modificació de contracte
672	1	concepte de desafectació
673	1	principi de no-afectació
674	1	funció de recomanació
675	1	cas de dubte
676	1	clàusula de supletorietat
677	2	relació de matèria
678	1	devolució de competència
679	1	petició de tancament
680	1	conjunt de funció
681	1	canal de notícia
682	1	comissió de control

		parlamentari de l'actuació de la corporació catalana de ràdio
683	1	avantprojecte de recurs
684	1	activitat de fiscalització
685	2	bestreta de tresoreria
686	1	heterogeneïtat de supòsit
687	1	organisme de recerca
688	1	facultat de coordinació
689	2	transport de mercaderia
690	1	dret de queixa
691	1	producció de bé
692	1	any de configuració
693	1	grau de discrecionalitat
694	1	règim de competència
695	1	preferència de tramitació
696	1	petició de part
697	1	tipus de problema

698	1	assignació de competència
699	1	enunciació de sector
700	1	bloc de persona
701	1	manc de voluntat
702	1	procediment de fiscalització
703	1	mecanisme de coordinació
704	1	norma de funcionament
705	1	tasca de selecció
706	1	procés de formació
707	1	incorporació de romanent
708	1	sistema de votació
709	1	comissió de seguiment
710	2	departament de benestar
711	4	fiscalització de regularitat
712	2	procediment de control
713	1	paràmetre de legitimitat
714	1	regle de competència

715	1	mecanisme de tancament
716	1	fase de programació
717	1	proposta de reglament
718	1	text de suport
719	1	activitat de prestació
720	1	realització de despesa
721	1	condició de veí
722	1	transferència de capital
723	1	comissió de control parlamentari dels crèdits destinats
724	2	sistema de control
725	1	contrastació de metall
726	1	vot de girona
727	1	comissió de política social
728	1	mena de diferenciació
729	1	principi de primacia
730	1	funció de nomenament
731	1	matèria de competència

732	2	situació de compartició
733	1	traspàs de funcionari
734	1	? de funció
735	1	grup de subjecte
736	2	sistema de selecció
737	1	cost de funcionament
738	1	investigació de frau
739	1	pressupost de més
740	1	projecte de decret
741	1	control de legalitat
742	1	compliment de legalitat
743	1	uniformitat de criteri
744	2	departament de cultura
745	1	dissolució de comissions
746	1	quòrum de presència
747	1	nomenament de titular
748	1	solució de continuïtat
749	2	llista de matèria

750	1	temps de treball
751	1	entramat de relació
752	1	nivell de prestació
753	1	total de regidor
754	1	manc de disponibilitat
755	1	tècnica de cooperació
756	1	funció de garantia
757	1	parentiu de consanguinitat
758	1	criteri de distribució
759	1	tipus de fiscalització
760	1	formulació de proposta
761	1	camp de competència
762	2	departament de política territorial
763	1	sistema de compte
764	1	tràmit de trasllat
765	1	manc de publicitat
766	1	supòsit de conflicte
767	1	interposició de recurs
768	1	distinció de qualitat
769	1	substanciació de

		pregunta
770	1	cos de policia
771	1	agrupació de població
772	1	torn de paraula
773	1	element de confusió

Candidats a terme del corpus textual de genòmica ordenats com a resultat de la *votació democràtica amb preferències* (YATE)

Patró: N

Ordre	#	CAT
1	1	hepatitis
2	1	patòlogo
3	4	mitosis
4	17	intrón
5	33	alelo
6	4	autosoma
7	9	procariota
8	15	immunoglobulina
9	9	mitochondria
10	3	hormona
11	2	bucle
12	17	enzima
13	39	molécula
14	52	nucleòtido
15	5	mosca
16	5	oncogén
17	6	nitrocelulosa
18	4	droga
19	3	trna

20	5	diabetes
21	1	tirosina
22	18	clon
23	5	gusano
24	5	cdna
25	3	colágeno
26	6	insulina
27	12	exón
28	5	genotipo
29	8	virus
30	5	médico
31	13	aminoácido
32	14	bacteria
33	102	proteína
34	2	hemofilia
35	105	enfermedad
36	5	hemoglobina
37	158	cromosoma
38	22	paciente
39	7	centrómero

40	307	gen
41	6	eucariota
42	1	influenza
43	4	testículo
44	2	feto
45	2	histona
46	1	eubacteria
47	1	gripe
48	4	estatura
49	3	esqueleto
50	3	ribosoma
51	2	miosina
52	1	riñón
53	14	locus
54	1	fagocito
55	5	codón
56	3	transposón
57	2	hemoglobinopatía
58	1	eslabón
59	1	orina

60	1	gibón
61	3	embrión
62	1	hipertensión
63	2	serina
64	1	fisiología
65	1	dna
66	1	rrna
67	5	gameto
68	202	genoma
69	2	eugenesia
70	9	polimerasa
71	2	pcr
72	5	patogenia
73	1	sintomatología
74	13	translocación
75	1	actina
76	1	apolipoproteína
77	1	maduración
78	6	vertebrado
79	6	linfocito

80	3	antígeno
81	1	retinoblastoma
82	1	leucocito
83	7	genética
84	1	macrófago
85	1	hipotiroidismo
86	2	ampicilina
87	1	carnero
88	9	mamífero
89	1	fenilalanina
90	1	emparejamiento
91	1	colon
92	12	patología
93	3	leucemia
94	4	morbilidad
95	2	globina
96	2	ser
97	2	medicamento
98	2	mrna
99	2	terapéutica
100	4	biotecnología
101	2	gene
102	3	biomedicina
103	2	adn
104	2	cromatina
105	4	chimpancé

106	2	invertebrado
107	1	pez
108	3	fenotipo
109	1	carcinogénesis
110	2	prolina
111	25	meiosis
112	1	gallo
113	15	hibridación
114	1	neurona
115	1	glucocorticoide
116	1	transaminasa
117	3	terapia
118	3	fenilcetonuria
119	4	prión
120	1	mioglobina
121	1	patogénesis
122	2	nucleósido
123	1	trisomía
124	1	heterocigoto
125	3	apareamiento
126	4	tumor
127	1	microorganismo
128	1	muflón
129	4	telómero
130	1	traumatología
131	4	espermatozoide

132	1	pediatra
133	2	fármaco
134	1	ansiedad
135	1	quiasma
136	1	vacuna
137	1	microbio
138	1	fémur
139	1	andrógeno
140	1	metabolismo
141	2	talasemia
142	1	excisión
143	1	mutante
144	1	mapeo
145	1	proteasa
146	1	endonucleasa
147	1	mamut
148	1	nucleasa
149	1	lesión
150	1	diátesis
151	1	esquizofrenia
152	54	recombinación
153	20	expresión
154	1	cariotipo
155	4	empresa
156	1	oligómero
157	5	detalle

158	2	monómero
159	1	cooperación
160	1	micromatriz
161	1	tetrámero
162	1	octubre
163	2	transporte
164	1	subclonación
165	1	propuesta
166	1	subdesarrollo
167	2	retrovirus
168	1	tripéptido
169	2	adenovirus
170	1	fórmula
171	4	ligamento
172	7	hígado
173	1	vejiga
174	2	cloroplasto
175	2	mama
176	4	brazo
177	2	sexo
178	2	extremidad
179	13	núcleo
180	5	cerebro
181	30	proceso
182	6	sistema
183	3	armazón

184	12	miembro
185	1	vena
186	8	lado
187	5	área
188	61	región
189	3	planta
190	1	matriz
191	3	receptor
192	2	mosaico
193	3	articulación
194	1	piel
195	4	mano
196	8	derecha
197	3	madre
198	2	frente
199	21	zona
200	1	canal
201	2	corazón
202	4	tejido
203	5	libro
204	7	ausencia
205	9	izquierda
206	1	radio
207	5	órgano
208	1	músculo
209	4	membrana

210	1	cabeza
211	1	cuerpo
212	1	muñeca
213	1	dosis
214	11	humano
215	42	individuo
216	17	medicina
217	9	biología
218	17	organismo
219	7	etiología
220	28	ratón
221	46	mutación
222	8	óvulo
223	10	diagnóstico
224	10	polimorfismo
225	1	toro
226	1	malformación
227	1	orangután
228	8	péptido
229	15	cáncer
230	2	polipéptido
231	1	afección
232	2	síntoma
233	1	especialista
234	2	anatomía
235	1	adulto

236	2	reumatólogo
237	2	cristalografía
238	3	simbiosis
239	13	marcador
240	14	alteración
241	4	disciplina
242	12	papel
243	22	familia
244	21	desarrollo
245	15	unidad
246	6	superficie
247	6	defecto
248	18	cuenta
249	5	era
250	17	variación
251	21	sonda
252	41	estudio
253	8	distribución
254	4	uso
255	8	componente
256	49	estructura
257	9	factor
258	9	medio
259	7	sustrato
260	9	motivo
261	7	campo

262	10	tipo
263	10	implicación
264	20	autor
265	9	punto
266	17	objetivo
267	29	conocimiento
268	28	forma
269	18	segmento
270	35	copia
271	13	elemento
272	3	soporte
273	9	hélice
274	7	complejo
275	13	orden
276	41	base
277	12	naturaleza
278	22	manera
279	41	extremo
280	48	mapa
281	25	hombre
282	2	desorden
283	82	caso
284	159	secuencia
285	9	predisposición
286	19	sentido
287	15	capacidad

288	38	parte
289	8	objeto
290	22	relación
291	8	corte
292	18	escala
293	61	cadena
294	5	porción
295	22	nivel
296	74	fragmento
297	3	situación
298	11	integración
299	52	célula
300	3	pieza
301	21	producto
302	24	vida
303	9	totalidad
304	29	mayoría
305	10	historia
306	18	cabo
307	25	unión
308	27	posibilidad
309	9	levadura
310	8	inversión
311	13	combinación
312	72	lugar
313	4	beta

314	17	método
315	25	clase
316	24	presencia
317	16	número
318	8	rotura
319	3	antecesor
320	2	edición
321	2	haptoglobina
322	1	discrepancia
323	20	cambio
324	7	promotor
325	25	proyecto
326	7	identificación
327	7	explicación
328	10	palabra
329	44	información
330	15	probabilidad
331	29	posición
332	6	extensión
333	11	término
334	20	plásmido
335	9	respuesta
336	1	tabaco
337	2	cargo
338	9	delección
339	1	resumen

340	3	progreso
341	16	modelo
342	4	magnitud
343	17	efecto
344	4	revista
345	11	padre
346	2	dioxigenasa
347	2	hepatocito
348	2	dieta
349	4	salud
350	13	consecuencia
351	7	dirección
352	1	dependiente
353	7	mensaje
354	1	esencia
355	33	grupo
356	4	complemento
357	4	azúcar
358	2	delta
359	11	tecnología
360	2	kb.
361	4	red
362	2	ciclo
363	33	especie
364	5	reorganización
365	5	puerta

366	15	hecho
367	6	crecimiento
368	10	similitud
369	3	correlación
370	14	persona
371	1	cosa
372	7	código
373	10	susceptibilidad
374	3	influencia
375	15	interacción
376	1	minoría
377	1	huella
378	1	herpe
379	7	utilidad
380	4	instrucción
381	6	tarea
382	8	pseudogen
383	2	conexión
384	13	actualidad
385	7	utilización
386	11	idea
387	4	cluster
388	2	normalidad
389	4	ligamiento
390	7	formación
391	2	gorila

392	60	año
393	7	responsable
394	3	señal
395	17	digestión
396	10	artículo
397	16	tratamiento
398	6	limitación
399	6	causa
400	1	morfología
401	4	mujer
402	1	alcohol
403	53	vez
404	11	ventaja
405	4	ambiente
406	13	hijo
407	13	fin
408	13	medida
409	3	marca
410	8	acción
411	5	planeta
412	13	ciencia
413	2	diploidía
414	4	centro
415	9	importancia
416	3	caracterización
417	10	característica

418	1	general
419	1	rechazo
420	10	variabilidad
421	6	d
422	9	problema
423	2	contenido
424	27	duplicación
425	15	banda
426	60	ejemplo
427	14	estrategia
428	3	presentación
429	15	subunidad
430	26	diferencia
431	6	realidad
432	1	variable
433	11	alcaptonuria
434	1	precursor
435	14	década
436	8	riesgo
437	8	técnica
438	1	encargado
439	6	deficiencia
440	2	árbol
441	53	función
442	6	producción
443	8	contexto

444	4	dominio
445	3	cifra
446	2	oportunidad
447	1	curación
448	4	purina
449	5	revolución
450	5	clonación
451	3	respecto
452	4	ensamblaje
453	2	tetraploidía
454	3	proporción
455	4	borrador
456	7	aplicación
457	1	conciencia
458	2	límite
459	1	sesgo
460	1	consideración
461	2	workshop
462	1	promoción
463	1	menos
464	8	colaborador
465	4	p
466	2	indicación
467	3	multifactorial
468	12	etc.
469	4	peldaño

470	8	final
471	2	espermio
472	2	substitución
473	2	portador
474	1	daño
475	1	intento
476	2	bioética
477	1	instrumento
478	2	parámetro
479	5	reconocimiento
480	4	patrón
481	4	protooncogen
482	6	principal
483	1	mosaicismo
484	2	heterodúplex
485	1	corta
486	3	residuo
487	3	citosol
488	3	dinucleótido
489	2	facilidad
490	3	diámetro
491	4	fibra
492	1	comportamiento
493	3	proteolisis
494	3	alfabeto
495	2	disponibilidad

496	3	certeza
497	7	razón
498	2	cerdo
499	5	presente
500	2	isomerización
501	2	incógnita
502	2	bosque
503	1	enfermo
504	3	abundancia
505	1	espaciado
506	4	tipificación
507	3	prueba
508	5	argumento
509	4	época
510	7	día
511	4	hibridazo
512	2	rubro
513	2	legislación
514	2	accesibilidad
515	5	especificidad
516	4	lector
517	4	menor
518	6	futuro
519	1	freno
520	4	transposición
521	1	parecido

522	4	transferencia
523	3	bp
524	2	masa
525	2	desconocido
526	1	metro
527	7	hipótesis
528	1	mexicano
529	3	estrato
530	3	prevención
531	1	infarto
532	1	incapacidad
533	1	maíz
534	2	electroferesis
535	1	patentamiento
536	14	citosina
537	1	alta
538	5	excepción
539	3	ayuda
540	2	procesamiento
541	3	fecundación
542	1	carácter
543	2	j
544	2	relevancia
545	3	incidencia
546	4	ocasión
547	2	entidad

548	6	segundo
549	4	perspectiva
550	1	juego
551	5	precisión
552	1	voluntad
553	3	lenguaje
554	14	c
555	1	división
556	2	pérdida
557	4	citoplasma
558	1	hiperfenilalaninemia
559	2	orientación
560	4	humanidad
561	2	patrimonio
562	2	fracción
563	2	especia
564	1	energía
565	6	x
566	4	tramo
567	1	ubiquitina
568	3	lectura
569	1	anfígeno
570	2	micrón
571	4	capítulo
572	2	cepa
573	1	protección

574	2	exceso
575	3	serie
576	2	fuelle
577	3	fruto
578	1	cml
579	2	retrotransposón
580	2	divergencia
581	2	homeobox
582	2	progenitor
583	3	interferón
584	2	candidato
585	1	nomenclatura
586	3	hueco
587	6	estabilidad
588	1	loca
589	3	nonúmero
590	5	continuación
591	3	migración
592	4	fecha
593	4	tema
594	1	delación
595	2	déficit
596	1	replegamiento
597	5	reflexión
598	1	condensación
599	3	linaje

600	2	clonaje
601	3	meta
602	3	sujeto
603	3	sociedad
604	2	sitio
605	3	porcentaje
606	6	kilobase
607	1	progenie
608	5	definición
609	1	hemocromatosis
610	1	ateroesclerosis
611	2	topografía
612	4	endocitosis
613	3	heterozigosis
614	8	programa
615	1	bibliografía
616	1	ortólogo
617	1	cromatograma
618	2	heterocigosis
619	1	especiación
620	1	concordancia
621	8	regulación
622	1	inmunoglobina
623	1	examen
624	1	determinante
625	25	generación

626	17	tiempo
627	1	iniciativa
628	10	frecuencia
629	1	póliza
630	19	esfuerzo
631	16	laboratorio
632	1	predicción
633	32	evolución
634	8	amplificación
635	42	tándem
636	15	mecanismo
637	7	pb
638	9	principio
639	1	doble
640	9	inestabilidad
641	1	acth
642	1	alrededor
643	1	productividad
644	1	estrecho
645	29	replicación
646	25	resultado
647	30	secuenciación
648	1	dibujo
649	6	complejidad
650	11	evidencia
651	1	ese

652	1	enlace
653	20	existencia
654	1	indiferenciables.
655	10	actividad
656	1	pasaporte
657	17	investigación
658	17	construcción
659	1	guerra
660	18	deslizamiento
661	10	avance
662	28	homología
663	19	proteosoma
664	1	a-globina
665	19	modo
666	1	simple
667	14	población
668	19	experimento
669	7	gracia
670	11	condición
671	25	dato
672	1	codon
673	28	hebra
674	9	interior
675	14	trascipción
676	4	kda
677	143	minisatélite

678	13	letra
679	1	detención
680	2	equilibrio
681	1	pariente
682	1	muerte
683	13	síntesis
684	12	localización
685	1	cistationina
686	43	tamaño
687	19	momento
688	14	siglo
689	1	línea
690	33	análisis
691	8	fenómeno
692	19	recombinante
693	1	familiar
694	18	organización
695	1	sensación
696	12	reparación
697	15	distancia
698	1	pomc
699	17	comparación
700	29	entrecruzamiento
701	12	microsatélite
702	15	origen
703	1	hambre

704	1	propionil-coenzima
705	1	confirmación
706	1	cercanía
707	1	sabor
708	7	significado
709	1	reversotranscriptasa
710	8	extracto
711	38	repetición
712	1	msh
713	1	exploración
714	1	alcance
715	1	regalo
716	6	aspecto
717	38	resolución
718	15	descubrimiento
719	2	exterior
720	1	tercio
721	12	longitud
722	1	mapaje
723	8	etapa
724	15	delección
725	15	transcripción
726	1	debe
727	13	adenina
728	9	determinación
729	1	restante

730	4	desplazamiento
731	5	noticia
732	2	subgrupo
733	2	desoxirribosa
734	4	sustitución
735	1	silenciamiento
736	1	instantánea
737	5	manipulación
738	1	k
739	7	concepto
740	1	supervivencia
741	2	chip
742	2	intermediario
743	1	gestación
744	1	cinetocoro
745	5	introducción
746	11	timina
747	2	difracción
748	5	luz
749	6	variante
750	23	fig.
751	1	fish
752	1	quimera
753	6	tendencia
754	4	participación
755	5	penetrancia

756	2	período
757	1	declaración
758	1	albúmina
759	2	tetraploidización
760	6	cantidad
761	2	infraestructura
762	5	acceso
763	1	continuo
764	3	conjunto
765	1	parl
766	6	descripción
767	5	reacción
768	2	etc
769	1	antigüedad
770	1	experto
771	1	primavera
772	1	activación
773	2	protagonista
774	1	aventura
775	3	posible
776	1	hardwarea
777	2	traslocación
778	1	literatura
779	2	mañana
780	1	precedente
781	10	trabajo

782	2	elaboración
783	1	paso
784	4	revisión
785	1	suero
786	7	bacteriófago
787	3	circunstancia
788	3	mundo
789	1	sociobiología
790	7	descenso
791	7	vector
792	3	costo
793	2	simplicidad
794	1	agrupamiento
795	1	representante
796	4	necesidad
797	3	propiedad
798	6	oxígeno
799	8	esquema
800	3	hito
801	3	mención
802	1	manifestación
803	6	consenso
804	6	primer
805	4	reordenación
806	2	prensa
807	1	lucha

808	1	montaje
809	3	aislamiento
810	4	acuerdo
811	1	reserva
812	5	metabolopatía
813	1	inquietud
814	2	muestra
815	1	asentamiento
816	1	variedad
817	4	éxito
818	3	separación
819	2	decisión
820	1	mandato
821	8	t
822	1	exclusiva
823	1	fragmentación
824	2	empleado
825	1	referente
826	1	átomo
827	3	invasión
828	5	metodología
829	3	agrupación
830	2	anuncio
831	1	abecedario
832	3	desciframiento
833	2	subdivisión

834	2	transplante
835	1	anclaje
836	2	fallo
837	7	clasificación
838	1	hembra
839	1	holocausto
840	1	aldolasa
841	1	composición
842	1	sueño
843	1	selección
844	8	igual
845	1	evaluación
846	2	media
847	20	figura
848	1	duplicado
849	1	implementación
850	6	centimorgan
851	3	traducción
852	6	radiación
853	5	cap.
854	1	piloto
855	1	empalme
856	2	equipo
857	1	yac
858	5	nacimiento
859	1	genio

860	1	proyección
861	2	destino
862	5	herramienta
863	1	morbo
864	6	chi
865	4	pregunta
866	4	descendiente
867	1	contra
868	8	duda
869	3	huésped
870	1	individualidad
871	1	mutagenicidad
872	1	vertiente
873	3	categoría
874	6	conclusión
875	3	rama
876	2	universidad
877	2	informática
878	1	guanina-citosina
879	1	alternativa
880	1	euforia
881	1	traslado
882	1	software
883	9	resto
884	9	hallazgo
885	2	polígono

886	1	fenilketonuria
887	1	práctica
888	6	proximidad
889	4	realización
890	2	procedimiento
891	6	error
892	4	pirimidina
893	4	analogía
894	2	dimensión
895	1	tomada
896	5	científico
897	4	convención
898	3	reunión
899	5	farmacogenómica
900	4	potenciación
901	1	pareja
902	4	detección
903	2	política
904	1	larguero
905	2	percepción
906	3	satélite
907	2	logro
908	1	proto-oncogén
909	5	degradación
910	3	decodificación
911	1	mes

912	1	conocido
913	1	registro
914	3	sts
915	1	suceso
916	1	rayo
917	1	privado
918	4	viaje
919	1	expectativa
920	1	bloque
921	1	albor
922	1	impresión
923	1	consulta
924	1	superior
925	1	raíz
926	1	mejoría
927	3	transportador
928	4	ruta
929	1	especialidad
930	4	entorno
931	3	aumento
932	1	somatomedina
933	1	delantera
934	8	expansión
935	5	intercambio
936	10	inicio
937	2	presenilina

938	1	macho
939	1	busca
940	1	lazo
941	4	mitad
942	6	hélix
943	2	genoteca
944	8	país
945	2	primate
946	5	molde
947	3	octámero
948	1	nucleína
949	1	uridina
950	7	beneficio
951	1	poliploidía
952	1	alineación
953	2	llamada
954	3	incremento
955	2	grado
956	1	cols.,
957	1	lines
958	2	estadio
959	1	ciudadano
960	7	investigador
961	1	paralelo
962	4	tabla
963	3	obtención

964	3	electroforesis
965	6	publicación
966	1	oncogen
967	3	ámbito
968	5	oligonucleótido
969	1	biodiversidad
970	1	comprobación
971	2	elongación
972	5	ubicación
973	4	s
974	1	?
975	6	azar
976	11	herencia
977	1	sines
978	1	fusión
979	1	masculinización
980	1	pgh
981	3	adquisición
982	14	contrario
983	1	injerto
984	3	descendencia
985	1	negocio
986	1	submapa
987	1	físico
988	5	marcha
989	1	periodista

990	6	interés
991	1	pionero
992	1	carrera
993	1	regularidad
994	14	fago
995	1	optimismo
996	1	asistencia
997	1	homocigosis
998	1	neurofibromatosis
999	1	geografía
1000	1	cartografía
1001	2	autorradiograma
1002	1	apoptosis
1003	4	fotografía
1004	2	homocigosis
1005	5	ley
1006	2	patencia
1007	1	gama
1008	1	mandatario
1009	1	desaminación
1010	2	sensibilidad
1011	1	auque
1012	1	infección
1013	1	pajel
1014	1	lista
1015	1	teoría

1016	1	contracción
1017	1	visión
1018	1	favor
1019	2	concreto
1020	5	figs.
1021	4	guanina
1022	1	resistencia
1023	1	vuelta
1024	1	psicología
1025	1	primo
1026	1	myc
1027	2	paralogía
1028	1	remodelación
1029	1	ferritina
1030	2	diversificación
1031	1	factibilidad
1032	1	dado
1033	1	conveniencia
1034	2	computador
1035	1	éxtasis
1036	1	continente
1037	1	proopiomelanocortina
1038	1	biotina
1039	1	adopción
1040	1	brecha
1041	2	contraste

1042	2	confidencialidad
1043	1	omim
1044	3	ligación
1045	2	tránsito
1046	1	cuartetos-g
1047	1	adaptación
1048	2	promedio
1049	1	pronóstico
1050	1	funcionamiento
1051	1	joven
1052	1	entrega
1053	2	manejo
1054	2	espiral
1055	1	cristalógrafo
1056	2	química
1057	1	reproducción
1058	3	disposición
1059	2	rango
1060	1	comando
1061	1	profundidad
1062	1	modelaje
1063	1	puzzle
1064	1	cero
1065	1	postdoctorado
1066	1	accidente
1067	1	metilación

1068	1	presentado
1069	1	participante
1070	1	germinal
1071	1	vacunación
1072	3	caja
1073	2	clave
1074	1	mim
1075	2	patentabilidad
1076	9	panel
1077	1	mejora
1078	1	hugo
1079	4	nombre
1080	1	reflejo
1081	4	colaboración
1082	2	densidad
1083	1	lyonización
1084	2	justificación
1085	3	recurso
1086	1	coloración
1087	4	asociación
1088	1	genotipado
1089	2	representación
1090	2	diversidad
1091	1	pasado
1092	1	agresión
1093	2	discriminación

1094	1	bandeo
1095	1	doblete
1096	1	regulador
1097	3	informe
1098	1	cartulina
1099	1	columna
1100	1	receptor-ligando
1101	1	acrónimo
1102	1	largo
1103	1	duplex
1104	1	predecesor
1105	1	viral
1106	1	pigmento
1107	1	desequilibrio
1108	2	contribución
1109	1	estabilización
1110	1	dopamina
1111	1	alimento
1112	1	noche
1113	1	rumor
1114	1	antecedente
1115	7	comienzo
1116	1	toxicidad
1117	4	página
1118	1	sis
1119	1	comunicación

1120	1	requerimiento
1121	1	posterioridad
1122	2	gel
1123	1	carta
1124	1	automatización
1125	1	concentración
1126	1	meridiana
1127	2	inserción
1128	1	tensión
1129	1	propósito
1130	1	empaquetamiento
1131	2	heterogeneidad
1132	1	vista
1133	1	all
1134	1	deseo
1135	3	escalera
1136	1	septiembre
1137	2	regla
1138	1	manuscrito
1139	1	interpretación
1140	1	astucia
1141	2	complementariedad
1142	5	observación
1143	1	conformación
1144	1	coordinación
1145	1	bromogenética

1146	1	anormalidad
1147	1	enciclopedia
1148	1	inconveniente
1149	4	control
1150	3	rata
1151	1	otoño
1152	1	selectividad
1153	4	fosfato
1154	1	especulación
1155	1	continuidad
1156	1	rapidez
1157	1	idioma
1158	1	desperdicio
1159	2	plegamiento
1160	1	citocromo
1161	2	polimerización
1162	1	pertenencia
1163	1	Ha-ras
1164	1	e-f
1165	1	colección
1166	3	curso
1167	2	aplicabilidad
1168	2	hora
1169	2	ascenso
1170	1	heterodímero
1171	1	modificación

1172	1	atenuación
1173	1	centiray
1174	3	dólar
1175	1	ión
1176	4	atmósfera
1177	2	polaridad
1178	1	física
1179	2	disminución
1180	1	neologismo
1181	1	lipotrofina
1182	1	usito
1183	1	n
1184	2	rol
1185	4	anillo
1186	1	enunciado
1187	1	planteamiento
1188	1	novedad
1189	1	fenilquetonuria
1190	1	estimación
1191	1	rastro
1192	1	preparación
1193	1	corno
1194	1	partición
1195	1	envergadura
1196	4	bloqueo
1197	2	exposición

1198	1	histocompatibilidad
1199	2	instalación
1200	3	versión
1201	1	platillo
1202	1	pensamiento
1203	1	pentapéptido
1204	3	tierra
1205	1	fracaso
1206	1	men2
1207	1	referencia
1208	1	superfamilia
1209	1	búsqueda
1210	1	fenilalanina
1211	1	substrato
1212	1	congreso
1213	5	flecha
1214	1	mayor
1215	1	segregación
1216	3	fluorescencia
1217	1	prevalencia
1218	1	aa
1219	1	omisión
1220	1	plasma
1221	2	electrón
1222	2	aparición
1223	1	abl

1224	2	experiencia
1225	1	uniformidad
1226	1	poli
1227	1	consanguinidad
1228	1	ingeniero
1229	1	triplete
1230	1	pentosa
1231	1	anomalía
1232	2	camino
1233	1	concepción
1234	1	dios
1235	3	concurrentia
1236	1	genetista
1237	2	microarray
1238	2	r
1239	1	bebé
1240	1	reiteración
1241	1	buscarla
1242	1	criterio
1243	1	urolitiasis
1244	1	televisión
1245	1	degeneración
1246	2	decencia
1247	1	leyenda
1248	1	reconstrucción
1249	1	pubertad

1250	8	dúplex
1251	1	compromiso
1252	1	informatividad
1253	1	ada
1254	2	hidrólisis
1255	1	datp
1256	2	impacto
1257	1	B-adn
1258	1	costa
1259	1	establecimiento
1260	1	toca
1261	1	belleza
1262	1	supresión
1263	1	factoría
1264	1	barra
1265	3	comprensión
1266	3	clínico
1267	1	llamado
1268	1	esperanza
1269	2	marzo
1270	1	contaminación
1271	1	cursiva
1272	1	desoxirribonucleótido
1273	2	confianza
1274	1	lph
1275	1	debate

1276	1	supuesto
1277	1	alimentación
1278	1	particularidad
1279	1	mayo
1280	3	acortamiento
1281	1	HLA-b
1282	1	arnm
1283	1	tambaleo
1284	1	repulsión
1285	1	pañal
1286	1	espíritu
1287	1	fidelidad
1288	1	timina-uracilo
1289	4	cebador
1290	3	empleo
1291	1	costumbre
1292	1	asunto
1293	2	apoyo
1294	1	piedra
1295	1	determinismo
1296	1	tirosinemia
1297	1	vocablo
1298	2	rdna
1299	1	fondo
1300	1	derrotero
1301	2	animal

1302	1	multiplicación
1303	2	restricción
1304	1	cimiento
1305	2	normal
1306	1	reduccionismo
1307	1	biosíntesis
1308	1	foto
1309	1	recombinasa
1310	1	biofísica
1311	1	redescubrimiento
1312	1	color
1313	1	obra
1314	1	tripanosoma
1315	1	profundo
1316	1	discípulo
1317	2	sede
1318	1	reversotranscripción
1319	1	inducción
1320	3	creación
1321	1	proteoma
1322	1	desviación
1323	1	microcosmo
1324	1	espacio
1325	1	designación
1326	1	treno
1327	1	escritorio

1328	1	transmisión
1329	1	cultura
1330	1	purificación
1331	1	ordenador
1332	1	asombro
1333	1	probando
1334	1	beta-endorfina
1335	1	aborto
1336	1	screening
1337	1	puñado
1338	1	intención
1339	3	evento
1340	1	disociación
1341	5	sección
1342	1	librería
1343	1	permanencia
1344	1	destrucción
1345	2	falta
1346	1	fijación
1347	1	dsbs
1348	1	inmediación
1349	1	v
1350	2	mil
1351	2	eficiencia
1352	1	profesionalismo
1353	2	carretera

1354	1	guía
1355	3	imagen
1356	1	tarde
1357	2	cuestión
1358	2	ángulo
1359	1	toxina
1360	1	salvedad
1361	1	inglés
1362	1	homogeneidad
1363	1	reverso
1364	1	templo
1365	1	acetoacetato
1366	1	secreto
1367	1	barrera
1368	1	traslación
1369	3	cóntigo
1370	2	ortología
1371	1	fumarato
1372	1	cronología
1373	1	estilo
1374	2	identidad
1375	1	ganancia
1376	1	deseabilidad
1377	1	génesis
1378	1	conducta
1379	2	noviembre

1380	1	distorsión
1381	2	coste
1382	1	modestia
1383	3	pseudogén
1384	3	derecho
1385	3	plazo
1386	1	hermano
1387	1	ligado
1388	1	imaginación
1389	1	pena
1390	1	diciembre
1391	2	du
1392	3	privacidad
1393	4	mantenimiento
1394	2	recuadro
1395	1	aml
1396	1	fortaleza
1397	2	rflp
1398	1	centímetro
1399	1	eje
1400	1	premio
1401	1	catástrofe
1402	1	kilómetro
1403	1	descondensación
1404	1	maleilacetoacetato
1405	4	basura

1406	1	advenimiento
1407	1	carbono
1408	1	épsilon
1409	1	mesomelia
1410	3	mbp
1411	2	presupuesto
1412	1	frase
1413	1	esclarecimiento
1414	1	preludio
1415	1	institución
1416	2	pro
1417	1	ética
1418	2	pedigrí
1419	1	trascuro
1420	1	matemática
1421	1	vol.
1422	1	medición
1423	1	película
1424	2	defensa
1425	1	esfera
1426	1	jefe
1427	1	estadística
1428	1	a.
1429	1	mejoramiento
1430	1	adscripción
1431	1	atención

1432	2	intensidad
1433	1	universalización
1434	1	dignidad
1435	1	acumulación
1436	2	texto
1437	5	sondeo
1438	2	eliminación
1439	1	entendimiento
1440	1	ánimo
1441	1	resulta
1442	1	cociente
1443	2	autorización
1444	1	url
1445	1	transcurso
1446	1	adrenocorticotrofina
1447	1	agencia
1448	5	discusión
1449	1	mhc
1450	1	q
1451	1	fumarilacetoacetato
1452	1	astronomía
1453	1	propensión
1454	1	erradicación
1455	1	desoxinucleótido
1456	1	preservación
1457	2	timidina

1458	1	partícula
1459	2	sangre
1460	1	agricultura
1461	1	febrero
1462	1	mono
1463	1	sedentarismo
1464	1	encuentro
1465	1	periferia
1466	1	consejo
1467	3	f
1468	1	teñido
1469	1	enero
1470	1	stop
1471	1	habitante
1472	1	diferenciación
1473	2	asimetría
1474	1	supermercado
1475	1	varón
1476	1	propagación

Candidats a terme del corpus textual de genòmica ordenats com a resultat de la *votació democràtica amb preferències* (YATE)

Patró: NJ

Ordre	#	CAT
1	1	terapèutica mèdico
2	1	biopsia hepàtico
3	5	fibrosis quística
4	14	teràpia gènic
5	8	enfermedad genético
6	3	hipertensió arterial
7	4	cromosoma sexual
8	2	enfermedad coronario
9	5	gen eucariòtico
10	1	proteína mitocondrial
11	1	proteína ribosómico
12	1	enfermedad cardiovascular
13	7	genoma mitocondrial

14	1	orgánulo celular
15	1	bacteria respiratorio
16	5	genética molecular
17	1	glándula suprarrenal
18	1	lesión gènic
19	1	fenotipo clínico
20	9	genoma eucariota
21	2	genoma procariota
22	1	enfermedad psiquiátrico
23	2	translocación cromosómico
24	2	proteína sérico
25	1	locus gènic
26	1	genoma eucariòtico
27	1	teràpia genómico
28	1	enfermedad orgánico

29	1	mapeo cromosómico
30	1	fibrosis cístico
31	1	alelo patogénico
32	1	locus cromosómico
33	1	hipocondría genético
34	1	hormona glucoproteico
35	3	gen procariòtico
36	1	lesión anatómico
37	1	translocación autosómico
38	1	quiasma meiòtico
39	1	gen patológico
40	1	distrofia muscular
41	1	teràpia farmacológico
42	1	genoma bacteriano
43	1	úlceras péptico

44	1	citogenética clínico
45	1	genoma viral
46	1	mapeo genético
47	1	fenotipo patológico
48	1	genoma celular
49	1	genoma molecular
50	1	patología genético
51	1	proteína eucariota
52	1	secreción proteico
53	1	enfermedad cromosómico
54	1	planta transgènic
55	1	sistema microbiano
56	4	núcleo celular
57	1	matriz celular
58	1	membrana celular
59	2	proceso biológico
60	1	membrana plasmático
61	2	región

		cromosómico
62	1	vía metabólico
63	1	arco faríngeo
64	1	tejido tumoral
65	1	región génico
66	1	sistema inmunológico
67	1	sistema celular
68	1	sistema nervioso
69	1	sistema plasmídico
70	1	sistema molecular
71	5	mutación génico
72	4	biología molecular
73	2	mutación cromosómico
74	1	medicina hospitalario
75	1	medicina clínico
76	1	medicina molecular
77	1	ratón transgénico
78	2	aberración cromosómico
79	1	organismo eucariota
80	2	diagnóstico molecular
81	1	clonación terapéutico

82	5	diagnóstico genético
83	1	síntoma clínico
84	1	polimorfismo proteico
85	1	aberración citogenético
86	1	etiología genómico
87	1	cruce genético
88	1	trastorno molecular
89	1	secuencia celular
90	3	predisposición genético
91	2	célula eucariótico
92	2	célula muscular
93	1	aplicación médico
94	1	célula procariótico
95	3	célula procariota
96	1	test genético
97	1	evolución fenotípico
98	1	célula tumoral
99	4	sonda viral
100	1	técnica molecular
101	1	multiplicación celular
102	1	tratamiento farmacológico

103	1	sonda molecular
104	1	célula eucariota
105	1	técnica citológico
106	2	anomalía esquelético
107	1	alteración génico
108	2	respuesta inmunológico
109	1	alteración patológico
110	2	alteración cromosómico
111	2	anomalía cromosómico
112	1	herencia mitocondrial
113	1	presión arterial
114	1	desorden psiquiátrico
115	1	crecimiento celular
116	1	desarrollo embrionario
117	1	desorden fisiológico
118	1	muerte embrionario
119	1	crecimiento esquelético
120	1	actividad

		enzimático
121	1	muerte celular
122	5	tipo celular
123	1	inversión cromosómico
124	8	material genético
125	4	defecto genético
126	2	enlace génico
127	4	base molecular
128	3	peso molecular
129	1	tarjeta genético
130	2	mecanismo fisiológico
131	1	prevención epidemiológico
132	2	mecanismo patogénico
133	1	característica genético
134	1	línea celular
135	2	constitución genético
136	4	base genético
137	1	estudio epidemiológico
138	2	ciclo celular
139	1	orden temporal
140	2	fin terapéutico

141	3	duplicación génico
142	2	familia génico
143	1	período embrionario
144	1	error genético
145	2	complejidad biológico
146	3	mapa génico
147	5	código genético
148	1	intervención farmacológico
149	4	reordenación cromosómico
150	2	personal médico
151	1	variante patogénico
152	2	diversidad genético
153	2	superficie celular
154	3	estructura molecular
155	8	nivel molecular
156	3	factor genético
157	3	grupo sanguíneo
158	1	estudio citogenético
159	1	clasificación genético
160	2	mapa cromosómico
161	1	fuentes biológico

162	37	mapa genético
163	1	comportamiento biológico
164	2	producto biológico
165	1	producto proteico
166	4	expresión génico
167	1	alimento transgénico
168	1	patrimonio genético
169	1	término genético
170	1	consejo genético
171	1	concepto genético
172	1	fondo genómico
173	1	tecnología molecular
174	1	acervo genético
175	1	escala molecular
176	1	análisis filogenético
177	1	complejidad genético
178	1	información génico
179	1	transcripción génico
180	2	característica biológico
181	1	manifestación

		fisiológico
182	1	utilidad clínico
183	1	descripción anatómico
184	2	dominio filogenético
185	1	aspecto médico
186	1	condición fisiológico
187	1	diferenciación celular
188	5	localización cromosómico
189	8	conversión génico
190	6	interacción proteico
191	5	ingeniería genético
192	3	función biológico
193	2	extracto proteico
194	2	ruta metabólico
195	1	complejo génico
196	19	información genético
197	1	naturaleza biológico
198	1	mecanismo genético
199	2	inestabilidad

		genético
200	1	producto transgénico
201	2	variación alélico
202	1	segregación cromosómico
203	1	disciplina médico
204	1	ambiente cromosómico
205	1	revista clínico
206	1	especificidad biológico
207	1	homología genético
208	1	repertorio genético
209	1	función fisiológico
210	1	transcripción celular
211	1	deficiencia enzimático
212	1	variante alélico
213	2	comunidad médico
214	1	razón genético
215	1	evento genético
216	2	síntesis proteico
217	2	memoria inmunológico
218	1	contexto clínico
219	1	gasto médico

220	1	funcionamiento celular
221	1	compañía farmacéutico
222	1	grupo celular
223	1	cultura genético
224	1	citoplasma celular
225	1	obligación clínico
226	1	copia génico
227	1	transferencia génico
228	1	característica sexual
229	1	análisis molecular
230	1	variabilidad alélico
231	1	fin metabólico
232	1	estructura genético
233	1	herramienta molecular
234	1	reduccionismo genético
235	1	ciencia biológico
236	1	elemento génico
237	1	análisis génico
238	1	localización génico
239	1	recurso farmacéutico
240	1	manipulación

		biotecnológico
241	2	banda cromosómico
242	1	nivel cromosómico
243	1	variabilidad genético
244	1	dato genómico
245	2	distancia genético
246	1	longitud genético
247	1	líquido tisular
248	1	investigación genómico
249	1	participación proteico
250	2	sustrato plasmídico
251	1	división celular
252	1	mecanismo biológico
253	2	ciencia médico
254	1	unidad génico
255	1	reorganización génico
256	1	variación clínico
257	1	huella genético
258	1	mapa genómico
259	1	identificación cromosómico
260	1	implicación médico

261	1	diversidad biológico
262	1	escala filogenético
263	1	ensayo clínico
264	1	segmento cromosómico
265	1	inmunodeficiencia genético
266	4	clonaje molecular
267	2	recombinación genético
268	1	substancia terapéutico
269	1	biodiversidad genético
270	4	recombinación meiótico
271	1	desbalance cromosómico
272	1	relevancia médico
273	1	modalidad terapéutico
274	1	tipaje genético
275	1	patencia viral
276	1	recombinación eucariótico
277	2	mutación asociado
278	1	patología

		específico
279	1	distrofia miotónico
280	3	gen responsable
281	8	enfermedad hereditario
282	2	mutación somático
283	1	proteína normal
284	10	alelo mediano
285	1	zigoto viable
286	2	brazo corto
287	3	brazo largo
288	1	individuo enfermo
289	1	afección humano
290	18	genoma nuclear
291	2	enfermedad dominante
292	1	gen similar
293	1	alelo recesivo
294	2	gen involucrado
295	2	bacteria púrpura
296	4	gen humano
297	3	insulina humano
298	4	cromosoma diferente
299	5	enfermedad común
300	30	alelo largo
301	1	proteína amiloide

302	4	organismo modelo
303	4	enfermedad monogénico
304	1	proteína recombinante
305	3	gen situado
306	4	gen codificante
307	1	óvulo conocido
308	1	proteína heteromérico
309	1	ribosoma citoplasmático
310	2	paciente afectado
311	2	genoma murino
312	4	gen defectuoso
313	1	gen nuclear
314	10	cromosoma homólogo
315	1	mutación diferente
316	6	ser vivo
317	19	ser humano
318	3	mioglobina humano
319	2	gen normal
320	2	gen funcional
321	3	alelo normal
322	1	molécula involucrado

323	1	enfermedad hematológico
324	13	gen estructural
325	1	enfermedad mendeliano
326	2	enfermedad clásico
327	1	cromosoma original
328	1	pliegue helicoidal
329	1	antígeno citosólico
330	1	alelo nulo
331	1	gen descubrir
332	1	bacteria causante
333	2	anatomía comparado
334	1	centrómero funcional
335	2	diagnóstico prenatal
336	1	gameto mutante
337	1	enfermedad infeccioso
338	1	osificación endocondral
339	1	enzima proteolítico
340	1	proteína nocivo
341	1	labio leporino
342	1	hormona

		melanofórico
343	1	proteína funcional
344	3	translocación recíproco
345	2	extremidad inferior
346	9	cromosoma humano
347	1	emparejamiento homólogo
348	5	alelo mutante
349	103	genoma humano
350	1	mutación intragénico
351	1	organismo experimental
352	3	ácido nucleico
353	3	gen mutante
354	1	gen sintético
355	2	eubacteria aeróbico
356	1	glucoproteína heterodimérico
357	1	invertebrado considerado
358	1	fosfatasa ácido
359	2	malformación congénito
360	3	mutación causativo
361	1	organismo viviente

362	1	proteína anormal
363	3	genoma mórbido
364	1	proteína susceptible
365	1	locus mórbido
366	1	individuo perteneciente
367	1	péptido cargado
368	1	gen independiente
369	1	cúbito valgo
370	1	muflón chino
371	1	cáncer solo
372	1	mutación particular
373	1	gen individual
374	1	genoma diploide
375	1	gen asociado
376	1	gen divergente
377	1	patología humano
378	1	cáncer colorectal
379	2	enfermedad autoinmune
380	1	genoma responsable
381	1	cromosoma mayor
382	1	cromosoma aparear
383	1	genética humano
384	1	gusano nematodo

385	1	mitocondria contemporáneo
386	1	molécula responsable
387	1	ácido ribonucleico
388	1	patología común
389	1	sexo masculino
390	1	enzima individual
391	1	droga específico
392	1	dieta individual
393	1	enfermedad raro
394	2	enfermedad incurable
395	2	anatomía humano
396	2	región hipervariable
397	3	representación esquemático
398	1	célula nuclear
399	3	secuencia codificador
400	3	materia primo
401	9	línea germinal
402	3	estructura secundario
403	1	secuencia intrónico
404	1	copia defectuoso
405	4	región distal

406	2	región central
407	2	región heterocromático
408	1	forma corregido
409	1	fracción menor
410	3	forma simultáneo
411	1	anomalía congénito
412	8	plásmido recombinante
413	1	secuencia intermediario
414	1	papel regulador
415	2	método diagnóstico
416	7	base nitrogenado
417	1	cara externo
418	2	elemento regulador
419	1	base proporcionado
420	1	valor pronóstico
421	1	mecanismo involucrado
422	1	vida adulto
423	3	cadena polipeptídico
424	2	fragmento resultante
425	2	orden lineal
426	1	célula dendrítico

427	3	ciclo vital
428	1	fragmento polimórfico
429	1	fenómeno universal
430	21	mapa físico
431	1	factor heredable
432	1	forma preciso
433	2	secuencia específico
434	1	forma mendeliano
435	2	cuerpo humano
436	10	cadena sencillo
437	1	copia único
438	1	copia original
439	1	parte correspondiente
440	6	sistema inmunitario
441	10	célula somático
442	6	cadena pesado
443	9	proceso recombinatorio
444	2	banda satélite
445	3	estudio poblacional
446	3	estructura helicoidal
447	3	región codificador
448	3	región codificante

449	5	retículo endoplasmático
450	9	célula germinal
451	4	secuencia corto
452	1	heterocigosis compuesto
453	1	serie linear
454	1	artrosis degenerativo
455	4	región homólogo
456	6	factor ambiental
457	1	estudio familiar
458	1	secuencia parecido
459	1	situación anterior
460	2	progreso alcanzado
461	1	base bioquímico
462	2	barra vertical
463	1	vida prenatal
464	1	señal claro
465	1	superficie aproximado
466	4	sitio regulador
467	1	término clásico
468	3	célula germinativo
469	2	forma libre
470	1	consecuencia catastrófico

471	2	persona normal
472	15	secuencia flanqueante
473	1	defecto bioquímico
474	1	cabo proyecto
475	2	secuencia presente
476	1	banda adicional
477	1	estructura especializado
478	2	acidemia propiónico
479	1	variación hereditario
480	1	fenómeno frecuente
481	1	manea aberrante
482	1	sentido clásico
483	1	segmento lineal
484	1	carrera científico
485	2	micro matriz
486	1	región constante
487	1	estructura tridimensional
488	1	copia equivalente
489	1	componente fundamental
490	1	forma coordinado
491	2	forma directo

492	1	región pseudoautosómico
493	1	célula humano
494	1	nivel normal
495	1	célula precursor
496	3	escala evolutivo
497	2	retraso mental
498	3	capacidad recombinogénico
499	1	lugar frágil
500	3	secuencia simple
501	1	vida normal
502	11	unidad repetitivo
503	1	panel superior
504	1	tendencia marcado
505	2	unidad básico
506	1	nivel tecnológico
507	1	zona pericentromérico
508	2	función regulador
509	1	información materno
510	1	porción extracelular
511	4	región promotor
512	4	región regulador
513	1	forma indirecto

514	1	doble heterocigoto
515	1	líquido amniótico
516	11	secuencia completo
517	1	forma exponencial
518	2	relación evolutivo
519	1	producto correspondiente
520	1	tabla informático
521	2	eje ántero-posterior
522	1	defecto hereditario
523	1	porción codificante
524	3	procesamiento alternativo
525	1	sustrato específico
526	1	región parólogo
527	1	formación centromérico
528	1	elemento concentrar
529	1	conocimiento preciso
530	2	herencia paterno
531	1	código universal
532	2	zona homólogo
533	1	acortamiento mesomélico
534	2	hijo enfermo

535	1	ritmo exponencial
536	1	desarrollo posterior
537	1	intercambio desigual
538	2	especie vivo
539	1	tejido adulto
540	1	naturaleza químico
541	1	transporte selectivo
542	1	minisatélite derivado
543	2	tratamiento preventivo
544	1	presencia relativo
545	1	región específico
546	1	papel similar
547	3	principal objetivo
548	1	componente químico
549	1	forma solapar
550	2	fracción importante
551	1	parte desconocido
552	1	factor mendeliano
553	1	conocimiento aplicable
554	1	basura evolutivo
555	3	célula animal
556	1	unión físico

557	1	manera espectacular
558	1	unión específico
559	1	material básico
560	1	pesquisa neonatal
561	2	ventaja selectivo
562	7	secuencia repetitivo
563	1	flecha negro
564	1	información valioso
565	1	laboratorio individual
566	1	información codificante
567	1	cambio trascendental
568	1	interés público
569	1	particularidad endémico
570	1	fuera portador
571	1	plasticidad necesario
572	1	cambio significativo
573	1	secuencia promotor
574	1	minoría afecto
575	2	naturaleza humano

576	1	manera efectivo
577	1	acción evolutivo
578	1	recombinación intracromosomal
579	1	estado físico
580	3	reflexión lineal
581	1	secuencia murino
582	1	descendencia afectado
583	1	localización preciso
584	1	aumento progresivo
585	1	parte especializado
586	1	oligonucleótido correspondiente
587	1	salto necesario
588	1	precursor eritropoiético
589	1	análisis directo
590	1	frenación exagerado
591	1	linaje humano
592	1	lenguaje contemporáneo
593	1	forma espectacular
594	1	reparación sufrir
595	1	fusión

		robertsoniano
596	1	medio ambiente
597	1	magnitud considerado
598	1	posición lineal
599	1	estudio estadístico
600	1	lenguaje antiguo
601	1	característica funcional
602	1	objetivo inicial
603	1	sonda útil
604	1	sentido amplio
605	1	beneficio derivado
606	1	herencia materno
607	1	efecto negativo
608	1	flor contemporáneo
609	1	clonaje posicional
610	1	lugar numeroso
611	2	región vacío
612	1	metabolito previo
613	1	evidencia indirecto
614	1	conocimiento derivado
615	1	antes posible
616	2	aborto espontáneo
617	2	proceso evolutivo
618	1	expresión

		corregido
619	1	proceso esencial
620	1	problema asociado
621	2	repetición invertido
622	1	diploidía debido
623	1	repercusión directo
624	1	visión científico
625	1	uso racional
626	1	región flanqueante
627	1	banda complementario
628	1	situación ideal
629	1	período postnatal
630	1	división sucesivo
631	1	elemento universal
632	1	impacto referente
633	1	factor presente
634	1	copia exacto
635	1	espacio nuclear
636	1	prevención secundario
637	1	transformación neoplásico
638	1	posición similar
639	1	región humano
640	2	secuencia perteneciente

641	1	secuencia adicional
642	1	patrón semejante
643	1	estrategia conocido
644	1	este complejo
645	1	duplicación subgenómico
646	1	dirección opuesto
647	1	análisis masivo
648	1	investigación básico
649	1	idea aproximado
650	1	determinante antigénico
651	1	papel crucial
652	1	conocimiento completo
653	2	posición exacto
654	1	tránsito inducido
655	1	engarce consecutivo
656	1	condición sanitario
657	1	característica físico
658	3	repetición directo
659	1	avance notable
660	1	relación estructural
661	1	síntesis prematuro
662	1	secuencia inactivo

663	2	gen original
664	1	sexo femenino
665	2	enfermedad determinado
666	3	genoma completo
667	1	mutación dominante
668	3	clonación posicional
669	8	genoma haploide
670	5	alelo corto
671	1	individuo normal
672	3	ácido desoxirribonucleico
673	1	gen supresor
674	1	enzima crítico
675	2	enfermedad recesivo
676	4	mutación puntual
677	1	clon humano
678	1	gen quimérico
679	1	hongo filamentoso
680	1	enzima diferente
681	2	genoma modelo
682	1	emparejamiento corregido
683	2	hematólogo práctico

684	1	distrofia motórico
685	2	clonación humano
686	1	eucariota estudiado
687	2	enfermedad neurodegenerativo
688	2	gen específico
689	2	cromosoma distinto
690	1	mutación inactivante
691	1	proteína exógeno
692	1	proteína heterodimérico
693	1	hormona circulante
694	1	gen principal
695	1	clonación conocido
696	1	patología endocrino
697	1	organismo interesante
698	1	proteína soluble
699	1	mutación deletéreo
700	1	medicina legal
701	1	gen regulador
702	1	genética mendeliano
703	1	cromosoma independiente
704	1	translocación

		equilibrar
705	1	organismo humano
706	1	organismo primitivo
707	1	rotura vecino
708	3	hibridación cruzado
709	1	testículo normal
710	2	cromosoma determinado
711	2	emparejamiento inexacto
712	1	mutación inducido
713	1	cdna humano
714	2	genoma contemporáneo
715	1	bacteria típico
716	1	anatomía funcional
717	1	gen correspondiente
718	2	genoma ancestral
719	1	genoma mayor
720	1	translocación exclusivo
721	1	biotecnología animal
722	1	mutación germinal
723	1	médico general

724	1	nucleótido imprescindible
725	1	gen fundamental
726	1	alelo deletéreo
727	1	cromosoma singular
728	2	cromosoma específico
729	1	mutación espontáneo
730	2	árbol genealógico
731	2	proteína citosólico
732	1	cromosoma mutante
733	1	virus responsable
734	1	locus humano
735	1	proteína presente
736	1	inmunoglobulina humano
737	1	droga terapéutico
738	1	antígeno extraño
739	1	gen prototípico
740	1	cáncer clonal
741	1	mutación perjudicial
742	4	mapa completo
743	1	forma helicoidal
744	2	parte inferior

745	1	deficiencia hereditario
746	1	complejo centromérico
747	1	elemento transponible
748	1	porción regulador
749	1	sonda oligonucleótido
750	3	sistema experimental
751	1	botánico danés
752	2	especie humano
753	4	secuencia similar
754	2	herencia recesivo
755	1	protagonismo mínimo
756	1	papel activador
757	11	recombinación homólogo
758	1	hebra enrollado
759	1	secuencia continuo
760	1	artritis degenerativo
761	1	sustrato físico
762	1	modelo básico
763	2	característica estructural

764	3	objetivo principal
765	1	científico ganador
766	1	combinación posible
767	4	minisatélite hipervariable
768	2	compartimento específico
769	5	organización interno
770	1	gemelo univitelino
771	2	secuencia parcial
772	1	forma diferente
773	3	distancia físico
774	2	subunidad adicional
775	2	respuesta inmunitario
776	1	partícula reconocedor
777	5	síntesis reparador
778	4	investigación biomédico
779	1	punto determinado
780	2	presentación antigénico
781	4	minisatélite humano

782	1	defecto letal
783	16	entrecruzamiento desigual
784	5	capacidad recombinatorio
785	5	dúplex homólogo
786	2	célula canceroso
787	2	segregación mendeliano
788	1	pseudogen procesar
789	1	manifestación externo
790	1	región subcromosómico
791	2	aplicación diagnóstico
792	5	cadena codificante
793	3	análisis funcional
794	1	región idéntico
795	1	estudio comparativo
796	2	manera simultáneo
797	1	célula haploide
798	1	microscopio electrónico
799	2	repetición terminal
800	3	tamaño medio
801	2	república mexicano

802	2	factor importante
803	3	secuencia adyacente
804	1	célula blanco
805	6	extracto somático
806	12	secuencia homólogo
807	2	modo específico
808	3	manera similar
809	2	primer paso
810	1	secuencia telomérico
811	1	riesgo menor
812	3	color negro
813	1	persona heterocigoto
814	5	reorganización complejo
815	1	estructura parecido
816	1	vez tomado
817	1	centímetro cuadrado
818	1	materia vivo
819	1	tránsito corto
820	1	célula presentador
821	4	vez superior
822	3	implicación ético

823	2	sonda compuesto
824	1	significado funcional
825	1	secuenciación completo
826	1	reordenación ocasional
827	1	código original
828	1	producto químico
829	2	raza humano
830	1	reacción adverso
831	1	expresión variable
832	1	límite anterior
833	1	límite mínimo
834	1	análisis preliminar
835	1	envoltura nuclear
836	1	potencial recombinatorio
837	1	ortólogo verdadero
838	1	lateral paralelo
839	1	soporte económico
840	1	respuesta autoinmune
841	2	octámero similar
842	1	banda medio
843	1	fenómeno interhelicoidal

844	2	origen evolutivo
845	2	análisis comparativo
846	2	forma clásico
847	1	etapa revolucionario
848	1	transcripción exhaustivo
849	1	fase sucesivo
850	1	linaje materno
851	1	debate público
852	1	cerebro murino
853	1	vez aclarar
854	1	descripción completo
855	1	dinucleótido repetitivo
856	1	proceso biomédico
857	1	duplicación directo
858	2	cadena rico
859	1	complejidad posible
860	1	actividad exaltador
861	1	efecto epigenético
862	1	capacidad diferencial
863	2	investigación científico

864	1	complejo cilíndrico
865	1	función análogo
866	2	grupo denominado
867	2	especie perteneciente
868	1	aparición tardío
869	1	estructura inusual
870	1	célula vegetal
871	1	función aberrante
872	1	población caucásico
873	2	forma paralelo
874	1	consecuencia estudiado
875	1	predisposición familiar
876	1	género humano
877	2	fago recombinante
878	1	lado intrascendente
879	1	secuenciación masivo
880	1	célula anaeróbico
881	1	interés natural
882	1	unidad seguido
883	1	lugar donante
884	1	propuesta formal
885	1	secuencia primitivo

886	1	posición aproximado
887	1	asociación físico
888	1	mapa debido
889	2	distancia medio
890	1	especie giro
891	1	hélice transmembranario
892	1	manifestación tardío
893	1	especie diferente
894	1	manera descontrolado
895	1	tejido osteogénico
896	1	región determinado
897	1	empresa asegurador
898	1	colaboración internacional
899	2	región relevante
900	1	estructura peculiar
901	1	replicación completo
902	1	potencial evolutivo
903	1	propuesta inicial
904	1	reconocimiento homólogo
905	1	capacidad

		codificador
906	1	colección completo
907	1	célula neoplásico
908	1	científico judío
909	1	estructura conocido
910	1	diversidad evolutivo
911	1	recombinación desigual
912	2	análisis rápido
913	1	serie blanco
914	2	secuencia responsable
915	1	grupo ancestral
916	1	función estructural
917	1	pariente viviente
918	1	secuencia determinado
919	1	fallo paso
920	1	color distinto
921	1	duplicación ocasional
922	2	nivel internacional
923	2	actividad nucleásico
924	1	probabilidad relativo
925	1	diferencia

		bioquímico
926	1	abordaje directo
927	1	modelo previo
928	1	grande simio
929	1	origen distinto
930	1	raza superior
931	1	vario objetivo
932	1	homología encontrado
933	1	delación intersticial
934	1	fenómeno recombinatorio
935	1	mente humano
936	1	objetivo final
937	2	dúplex intacto
938	2	dominio transmembranario
939	2	futuro próximo
940	1	genetista humano
941	1	patrimonio indiscutible
942	1	retrotranscripción similar
943	1	minisatélite situado
944	2	relación directo
945	1	fase subsiguiente
946	1	información

		bioquímico
947	1	curiosidad científico
948	1	caso grave
949	1	sentido antiparalelo
950	1	perímetro externo
951	1	cavidad central
952	1	envergadura similar
953	1	inconveniente importante
954	1	invento científico
955	1	pseudogen consistente
956	1	manifestación definitivo
957	1	célula ancestral
958	1	explicación plausible
959	2	hebra complementario
960	1	elemento definitivo
961	1	concepto bioético
962	1	investigación centrado
963	1	secuencia regulador
964	1	forma nativo

965	1	recombinación inducido
966	1	comportamiento diferente
967	2	suceso recombinatorio
968	1	interpretación reduccionista
969	1	mecanismo común
970	1	transporte peptídico
971	2	aspecto ético
972	1	inmunidad innato
973	1	significado potencial
974	1	fragmento extra
975	1	patrón mendeliano
976	1	modelo importante
977	1	información contenido
978	2	posición equivalente
979	1	detalle estructural
980	1	información existente
981	1	consenso homólogo
982	1	simetría interno

983	1	idea claro
984	1	posible último
985	1	lugar común
986	1	razón técnico
987	1	participación directo
988	1	interés específico
989	1	cariograma humano
990	1	elemento estructural
991	1	laboratorio vario
992	1	panorámica aéreo
993	1	resultado anterior
994	1	limitación tecnológico
995	1	dato mostrado
996	1	porción sustancial
997	1	origen somático
998	1	repetición interno
999	1	vez mayor
1000	1	nexo común
1001	1	varón portador
1002	1	pérdida relativo
1003	1	parte psicológico
1004	1	énfasis inicial
1005	2	evidencia

		experimental
1006	1	ontogenia humano
1007	2	mapa geográfico
1008	1	aspecto visible
1009	1	población completo
1010	1	manera conjunto
1011	1	método aplicable
1012	1	parte extracelular
1013	1	vía predominante
1014	1	ley mendeliano
1015	1	región diferente
1016	1	beneficio económico
1017	1	punto fuerte
1018	1	química inorgánico
1019	2	loop citosólico
1020	1	programa pluridisciplinario
1021	1	motivo común
1022	1	proyecto internacional
1023	1	relación proporcional
1024	1	edición siguiente
1025	1	función similar
1026	1	secuencia dimérico
1027	1	grado ético

1028	1	inversión millonario
1029	1	recombinación particular
1030	1	hardwarea recombinatorio
1031	1	recombinación mediado
1032	2	objetivo primario
1033	1	técnica denominado
1034	1	diferencia organizativo
1035	1	zona repetitivo
1036	1	interés económico
1037	1	etapa experimental
1038	1	contacto simultáneo
1039	1	formación integral
1040	1	alineación incorrecto
1041	1	grupo parálogo
1042	1	asociación significativo
1043	1	antecedente forjador
1044	1	forma independiente

1045	1	norma conocido
1046	1	forma asincrónico
1047	1	compromiso directo
1048	2	entrecruzamiento igual
1049	1	recombinación general
1050	1	secuencia único
1051	1	polución ambiental
1052	1	alineamiento incorrecto
1053	1	organización francés
1054	1	análisis completo
1055	1	base par
1056	1	resolución posible
1057	1	señal necesario
1058	1	simple hecho
1059	1	factor activador
1060	3	avance tecnológico
1061	1	criterio cualitativo
1062	1	forma sistemático
1063	2	primer proyecto
1064	2	polaridad recombinatorio
1065	1	regulación transcripcional

1066	1	etapa prenatal
1067	1	estado natural
1068	1	enzima reparador
1069	1	cromosoma nuclear
1070	1	proteasa multicatalítico
1071	1	gen estudiado
1072	1	retinoblastoma familiar
1073	1	genética evolutivo
1074	1	proteína total
1075	1	enfermedad humano
1076	1	clon cosmídico
1077	1	gen murino
1078	1	alelo perteneciente
1079	1	gen causante
1080	1	cromosoma debido
1081	1	genoma nacional
1082	1	gen clonado
1083	1	cromosoma completo
1084	1	proteína responsable
1085	1	hibridación inexacto
1086	1	medicina forense

1087	1	dna repetitivo
1088	1	proteína diferente
1089	1	gen debido
1090	1	alelo específico
1091	1	proteína correspondiente
1092	1	clon individual
1093	1	meiosis paterno
1094	1	alelo asociado
1095	1	individuo afectado
1096	1	quimioterapia convencional
1097	1	molécula participante
1098	1	organismo público
1099	1	genoma vírico
1100	1	mutación posterior
1101	1	organismo vivo
1102	1	cáncer humano
1103	1	gen putativo
1104	1	individuo sano
1105	1	locus polimórfico
1106	1	nucleótido diferente
1107	1	gen distinto
1108	1	locus específico
1109	1	neoplasia humano

1110	1	riñón poliúístico
1111	1	gen causativo
1112	1	gen activo
1113	1	aminoácido diferente
1114	1	biología humano
1115	1	digestión simple
1116	1	proteína mutante
1117	1	polimorfismo corto
1118	1	hibridación incompleto
1119	1	hibridación inespecífico
1120	1	clon perfecto
1121	1	cromosoma intacto
1122	1	individuo adulto
1123	1	genoma dependiente
1124	1	cromosoma artificial
1125	1	aminoácido mediado
1126	1	organismo dado
1127	1	meiosis masculino
1128	1	proteína endógeno
1129	1	proteína nuclear
1130	1	organismo superior

1131	1	virus perteneciente
1132	2	clon recombinante
1133	1	proteína receptor
1134	1	gen vecino
1135	1	digestión sencillo
1136	1	clon aislado
1137	1	atmósfera reductor
1138	1	presupuesto considerable
1139	1	dimensión estructural
1140	1	eje central
1141	1	plan específico
1142	1	combinación determinado
1143	1	interacción específico
1144	1	grupo comercial
1145	1	reordenación somático
1146	1	recuadro rosa
1147	1	logro extraordinario
1148	1	evidencia empírico
1149	1	etapa último
1150	1	flema inglés
1151	1	trazo grueso

1152	1	asociación bimolecular
1153	1	división natural
1154	1	composición químico
1155	1	esquema correspondiente
1156	1	característica cuantitativo
1157	1	atención primario
1158	1	interés reciente
1159	1	sitio activo
1160	1	símbolo relleno
1161	1	difracción cristalográfico
1162	1	grupo líder
1163	1	programa nacional
1164	3	especie modelo
1165	1	día anterior
1166	1	secuencia final
1167	1	familiar enfermo
1168	1	tambaleo excepcional
1169	1	diversidad individual
1170	1	caso similar
1171	1	tipo codominante
1172	1	inconveniente

		principal
1173	1	tarea gigantesco
1174	1	modelo helicoidal
1175	1	paso adicional
1176	1	alteración interno
1177	1	prueba diferente
1178	1	paso final
1179	1	resolución medio
1180	1	dato referente
1181	1	modo preciso
1182	1	modo análogo
1183	1	error seguido
1184	1	delación terminal
1185	1	lenguaje común
1186	1	selección natural
1187	1	infección vírico
1188	1	primer modelo
1189	1	conflicto permanente
1190	1	manejo apropiado
1191	1	situación circunscrito
1192	1	población normal
1193	1	partícula nucleoproteico
1194	1	herencia complejo
1195	1	llamado

		codificador
1196	1	capítulo anterior
1197	1	esfuerzo principal
1198	1	cálculo concerniente
1199	1	sondeo primario
1200	1	cebador universal
1201	1	resolución posterior
1202	1	homología existente
1203	1	flecha rojo
1204	1	degradación exonucleásico
1205	1	programa propio
1206	1	lector interesado
1207	1	cambio mutacional
1208	1	repetición idéntico
1209	1	nivel nacional
1210	1	mapa diferente
1211	1	función recombinogénico
1212	1	fragmento homólogo
1213	1	conocimiento científico
1214	1	población gallego
1215	1	secuencia aislado

1216	1	actividad individual
1217	1	centro principal
1218	1	información equivalente
1219	1	subunidad vario
1220	1	hebra cortar
1221	1	bacteriófago recombinante
1222	1	posición homólogo
1223	1	región variable
1224	1	segmento distal
1225	1	característica peculiar
1226	1	descripción fragmentario
1227	1	zona codificante
1228	1	fracción equivalente
1229	1	marcador existente
1230	1	carácter hereditario
1231	1	norma técnico
1232	1	expansión subsiguiente
1233	1	motivo repetitivo
1234	1	tejido somático
1235	1	debate inicial
1236	1	recombinación

		ilegítimo
1237	1	área socio-sanitario
1238	1	hélice adicional
1239	1	valor predictivo
1240	1	frase final
1241	1	modo diferente
1242	1	naturaleza espiritual
1243	1	reflejo ecuatorial
1244	1	forma ?
1245	1	mecanismo básico
1246	1	frecuencia mayor
1247	1	localización preferente
1248	1	tránsito inducible
1249	1	forma perpendicular
1250	1	etapa intermedio
1251	1	guía telefónico
1252	1	secuencia correspondiente
1253	1	laboratorio independiente
1254	1	dirección futuro
1255	1	aspecto físico
1256	1	código nuclear
1257	1	autorradiograma

		resultante
1258	1	minisatélite rico
1259	1	estudio cristalográfico
1260	1	flecha hueco
1261	1	dólar anual
1262	1	papel esencial
1263	1	hebra ordenado
1264	1	condición oxidante
1265	1	información previo
1266	1	panorama general
1267	1	expansión enorme
1268	1	gel representativo
1269	1	padre asintomático
1270	1	intercambio recíproco
1271	1	división zigótico
1272	1	primer trimestre
1273	1	comportamiento inestable
1274	1	desarrollo tecnológico
1275	1	información derivado
1276	1	huésped natural
1277	1	parte superior
1278	1	alineamiento

		corregido
1279	1	mayoría proveniente
1280	1	condición hereditario
1281	1	globalización cultural
1282	1	obra vesaliano
1283	1	repetición corto
1284	1	certeza absoluto
1285	1	reunión internacional
1286	1	extremo derecho
1287	1	código específico
1288	1	vez cortar
1289	1	compañía americano
1290	1	tipo básico
1291	1	transmisión unidireccional
1292	1	implicación legal
1293	2	cadena complementario
1294	1	base determinado
1295	1	artículo editorial
1296	1	capacidad codificante
1297	1	gemelo idéntico

1298	1	región amino-terminal
1299	1	cruz helicoidal
1300	1	caso cabrío
1301	1	alineamiento exacto
1302	1	actividad normal
1303	1	medio externo
1304	1	recombinante complejo
1305	1	tipo semiconservativo
1306	1	variación polimórfico
1307	1	localización posterior
1308	1	vez conocido
1309	1	descubrimiento científico
1310	1	día pasar
1311	1	asesor científico
1312	1	avance científico
1313	1	secuencia expresado
1314	2	heterodúplex asimétrico
1315	1	cantidad importante

1316	1	característica especial
1317	1	revolución tecnológico
1318	1	análisis posterior
1319	2	tándem presente
1320	1	adenina unido
1321	1	fracaso rotundo
1322	1	forma creciente
1323	2	copia homólogo
1324	1	posibilidad real
1325	1	genoteca humano
1326	1	recombinación mostrado
1327	1	incremento notable
1328	1	fragmento peptídico
1329	1	hito fundamental
1330	1	heterozigosis superior
1331	1	valor nutritivo
1332	1	trabajo científico
1333	1	frecuencia recombinatorio
1334	1	origen germinal
1335	1	recorrido científico
1336	1	esfuerzo similar

1337	1	ordenamiento preciso
1338	1	desarrollo temprano
1339	1	pigmento oscuro
1340	1	comportamiento autodestructivo
1341	1	capacidad computacional
1342	1	herencia simple
1343	1	secuencia participante
1344	1	atmósfera terrestre
1345	1	hebra antiguo
1346	1	término satélite
1347	1	introducción histórico
1348	1	mapa existente
1349	2	agente infeccioso
1350	1	concepto anterior
1351	1	potencial regulador
1352	1	región eucromático
1353	1	manera aproximado
1354	1	obstáculo técnico
1355	1	información paterno
1356	1	duplicación interno

1357	1	tarea importante
1358	1	modo importante
1359	1	análisis parcial
1360	1	delección natural
1361	1	expresión reducido
1362	1	desarrollo normal
1363	1	borrador proporcionado
1364	1	utilización inapropiado
1365	1	década venidero
1366	1	fosforilación oxidativo
1367	1	recuadro adjunto
1368	1	área fascinante
1369	1	secuencia total
1370	1	caso necesario
1371	1	país nórdico
1372	1	forma lineal
1373	1	muestra proveniente
1374	1	fragmento grande
1375	1	herencia dominante
1376	1	desarrollo espectacular
1377	1	papel creciente
1378	1	nivel microscópico

1379	1	año siguiente
1380	1	hardwarea transcripcional
1381	1	método aplicado
1382	2	región rico
1383	1	canal central
1384	1	disponibilidad actual
1385	2	ruta recombinatorio
1386	1	caso humano
1387	1	marco conceptual
1388	1	hueco final
1389	1	medida preventivo
1390	2	señal positivo
1391	1	término simple
1392	1	implicación social
1393	4	empresa privado
1394	4	autorradiograma correspondiente
1395	1	grupo público
1396	1	manera importante
1397	1	trabajo conjunto
1398	1	información completo
1399	1	fase sólido
1400	1	vuelta completo
1401	1	diferencia debido

1402	1	término parólogo
1403	1	nivel poblacional
1404	1	panel inferior
1405	1	herramienta ideal
1406	1	efecto protector
1407	1	dato reflejo
1408	1	cadena parental
1409	1	tecnología electrónico
1410	1	heterodúplex simétrico
1411	1	momento desconocido
1412	1	papel significativo
1413	1	característica fundamental
1414	1	interpretación periodístico
1415	1	forma análogo
1416	1	entrecruzamiento total
1417	1	resultado consolidar
1418	1	región pseudoautosómico
1419	2	primer objetivo
1420	1	laboratorio involucrado

1421	1	concepto revolucionario
1422	1	información complementario
1423	2	etapa consecutivo
1424	1	país involucrado
1425	1	longitud semejante
1426	1	manejo responsable
1427	1	objetivo último
1428	1	posición diferente
1429	1	modo similar
1430	1	efecto secundario
1431	2	individualidad bioquímico
1432	1	caso previo
1433	1	competencia interno
1434	1	nivel social
1435	1	papel importante
1436	1	nivel transnacional
1437	1	secuencia hipervariable
1438	1	instrumento valioso
1439	1	subunidad proteosómico
1440	1	determinante testicular
1441	1	beta receptor

1442	1	hélix simple
1443	1	país europeo
1444	1	desnaturalización local
1445	1	segmento largo
1446	1	esfuerzo internacional
1447	1	porción central
1448	1	mecanismo diferente
1449	1	alineamiento perfecto
1450	1	color rojo
1451	1	puente disulfuro
1452	1	secuencia común
1453	1	sentido opuesto
1454	1	momento definitivo
1455	1	aplicación importante
1456	1	actividad dependiente
1457	1	hebra entrecruzar
1458	2	ley fundamental
1459	1	secuencia definitivo
1460	1	papel preponderante
1461	1	espacio

		extracelular
1462	1	esfera subatómico
1463	1	duplicación inicial
1464	1	modelo anterior
1465	1	reflexión meridional
1466	1	asunto importante
1467	1	método disponible
1468	1	eje principal
1469	1	estructura fundamental
1470	1	homología real
1471	1	disco intervertebral
1472	1	ambición científico
1473	1	visión esquemático
1474	1	limitación presupuestario
1475	1	condición adecuado
1476	1	trabajo clásico
1477	1	estrategia científico
1478	1	prueba diagnóstico
1479	1	colaboración estrecho

1480	1	no entrecruzar
1481	1	aplicación asociado
1482	1	procesamiento informático
1483	1	salud humano
1484	1	anillo externo
1485	1	modelo experimental
1486	2	metodología existente
1487	1	expansión concomitante
1488	1	alteración somático
1489	1	informe posterior
1490	1	análisis posible
1491	1	período neonatal
1492	1	sensibilidad suficiente
1493	1	vía electrónico
1494	2	genoteca ordenado
1495	1	alivio psicológico
1496	1	tratamiento sintomático
1497	1	no codificador

1498	1	red electrónico
1499	1	recombinación aberrante
1500	1	ruta bioquímico
1501	1	constituyente químico
1502	1	alto contenido
1503	1	manera específico
1504	1	indicio consistente
1505	1	variante repetitivo
1506	1	carácter recesivo
1507	1	respuesta claro
1508	1	tinción estándar
1509	1	espacio medio
1510	1	caracterización genotípico
1511	1	base nucleotídico
1512	1	mención dado
1513	1	nivel somático
1514	1	trabajo colaborativo
1515	1	cambio conceptual
1516	1	sección final
1517	1	variabilidad

		asociado
1518	1	variación ambiental
1519	1	progreso conseguido
1520	1	recombinación interalélico
1521	1	homogeneidad intraespecífico
1522	1	banda positivo
1523	1	análisis estadístico
1524	1	cuestión ético
1525	1	revisión radical
1526	1	pérdida total
1527	1	gemelo monocigótico
1528	1	base complementario
1529	1	familia homocigótico
1530	1	investigador norteamericano
1531	1	célula diferente
1532	1	caso negativo
1533	1	dúplex inicial

Candidats a terme del corpus textual de genòmica ordenats com a resultat de la *votació democràtica amb preferències (YATE)*

Patró: NPN

Ordre	#	CAT	19	1	enfermedad de tay-sachs	35	1	tipo de cáncer	54	2	mapa de ligamiento
1	12	molécula de dna	20	1	síndrome de lesch-nyham	36	1	totalidad de palabra	55	16	enzima de restricción
2	1	gen de bacteria	21	1	enfermedad de hirschprung	37	2	número de célula	56	2	proceso de replicación
3	3	molécula de adn	22	1	síndrome de marfan	38	2	gen de susceptibilidad	57	10	tipo de mapa
4	1	gen de rna	23	1	síndrome de hiperplasia suprarrenal congénita	39	1	grado de interrelación	58	2	sistema de reparación
5	3	translocación de oncogén	24	1	síndrome de klinefelter	40	2	enfermedad de alzheimer	59	2	gen de predisposición
6	1	molécula de ribosa	25	1	síndrome de lesch-nhyan	41	2	punto de rotura	60	2	gen de clase
7	1	genoma de mamífero	26	1	test de southern	42	4	corea de huntington	61	2	nivel de expresión
8	1	hibridación de dna	27	1	glucoproteína de membrana	43	1	hígado de rata	62	5	molécula de arn
9	1	gen de enfermedad	28	1	displasia de cadera	44	3	base de dato	63	1	molécula de fosfato
10	1	genoma de eucariota	29	2	mutación de gen	45	1	mecanismo de transcripción	64	2	punto de ruptura
11	1	gen de insulina	30	2	membrana de nitrocelulosa	46	1	proceso de corte	65	1	secuencia de gen
12	1	clon de dna	31	7	punto de iniciación	47	1	tipo de linfoma	66	3	cáncer de mama
13	2	enfermedad de alzheimer	32	2	codón de iniciación	48	2	hábito de vida	67	2	tipo de cromosoma
14	4	corea de huntington	33	1	puente de fosfato	49	2	proceso de transcripción	68	1	distrofia de duchenne
15	1	distrofia de duchenne	34	1	mecanismo de acción	50	2	secuencia de aminoácido	69	5	punto de vista
16	2	síndrome de down				51	1	grado de enfermedad	70	4	hormona de crecimiento
17	1	enfermedad de charcot-marie-tooth				52	1	vía de desarrollo	71	2	punto de terminación
18	2	síndrome de turner				53	3	sonda de dna	72	1	escalera de caracol

73	9	tipo de secuencia	99	2	extremo de resolución	125	5	patrón de difracción	151	3	señal de recombinación
74	1	existencia de minisatélite	100	4	número de unidad	126	1	ubicación de gen	152	11	mapa de restricción
75	3	cáncer de colon	101	1	alelo de aku	127	1	orden de magnitud	153	1	acumulación de pigmento
76	7	molécula de clase	102	1	cadena de nucleótido	128	1	familia de gen	154	1	veintena de gen
77	1	visión de color	103	7	presentación de antígeno	129	1	genoma de e._coli	155	2	mil de gen
78	1	cola de poli	104	2	patrón de banda	130	1	madre de varón	156	3	secuencia de base
79	1	unión de nucleótido	105	3	síntesis de proteína	131	3	retrotransposón de clase	157	1	serie de mutación
80	12	fragmento de restricción	106	1	transcripción de manera	132	2	síndrome de down	158	2	secuencia de adn
81	2	tipo de marcador	107	1	mapa de gen	133	5	código de barra	159	1	análisis de secuencia
82	1	estudio de bacteria	108	1	producción de proteína	134	15	secuencia de nucleótido	160	1	linfocito de ratón
83	2	punto de partida	109	1	región de switching	135	1	alelo de vntrs	161	1	lleno de peligro
84	1	método de lyonización	110	1	serie de gen	136	9	grupo de gen	162	1	secuencia de rna
85	2	número de gen	111	2	proceso de rechazo	137	3	número de base	163	1	ensayo de fármaco
86	1	causa de enfermedad	112	1	concepto de prepaciente	138	1	caracterización de gen	164	1	gen de mozart
87	1	reacción de transposición	113	3	locus de susceptibilidad	139	3	número de copia	165	2	localización de gen
88	1	genoma de hvs-1	114	1	gen de ft	140	1	tumor de wilms	166	1	compañía de seguro
89	1	ciclo de reproducción	115	19	secuencia de dna	141	1	genoma de fugu_rubripes	167	2	tándem de motivo
90	2	proceso de recombinación	116	1	estudio de gen	142	1	margen de incertidumbre	168	1	grado de actividad
91	1	rol de gen	117	1	utilización de bacteria	143	1	proporción de cromosoma	169	1	luciferasa de insecto
92	1	patrón de expresión	118	1	modelo de enfermedad	144	1	forma de proteína	170	2	factor de transcripción
93	2	factor de susceptibilidad	119	1	estudio de etiología	145	8	par de base	171	1	síntesis de cortisol
94	1	tipo de tratamiento	120	1	ejemplo de tumorigénesis	146	4	análisis de ligamiento	172	1	riñón de ratón
95	1	fuentes de patología	121	1	marco de comprensión	147	2	década de vida	173	1	condición de reacción
96	1	marcador de dna	122	2	par de cromosoma	148	1	enfermedad de charcot-marie-tooth	174	1	contexto de etiología
97	1	estudio de familia	123	2	deformidad de madelung	149	1	nivel de magnitud	175	1	centenar de enfermedad
98	1	tipo de repetición	124	1	variedad de función	150	1	bloque de repetición	176	1	ejemplo de recombinación

177	2	variación de secuencia	202	1	facilidad de estabulación	224	4	presión de selección	249	2	análisis de dato
178	1	estructura de sostén	203	1	agrupamiento de gen	225	1	estadio de zigoteno	250	3	diferencia de tamaño
179	1	reordenación de parte	204	1	exceso de información	226	1	deficiencia de antripsina	251	1	mecanismo de evolución
180	1	grado de severidad	205	2	agrupación de gen	227	1	tipo de mapas cromosómicos	252	2	frecuencia de herencia
181	2	zona de homología	206	1	combinación de snps	228	1	multitud de organismo	253	5	grupo de ligamiento
182	1	cambio de aminoácido	207	1	probabilidad de entrecruzamiento	229	2	patrón de hibridación	254	2	número de clon
183	1	punto de hibridación	208	1	error de ortografía	230	2	clase de secuencia	255	3	generación de péptido
184	1	ausencia de secuencia	209	1	mecanismo de desenrollamiento	231	2	técnica de secuenciación	256	1	alternativa de tratamiento
185	1	procedimiento de hibridización	210	1	factor de trascricpción	232	1	cromosoma de escherichia_coli	257	1	diana de restricción
186	1	tipo de proceso	211	1	secuencia de carácter	233	1	estilo de vida	258	1	estudio de transfección
187	1	análisis de ligamento	212	1	fase de acoplamiento	234	1	unidad de transcripción	259	1	proteína de unión
188	1	proceso de duplicación	213	1	presentación de glucolípido	235	4	extracto de hígado	260	6	frecuencia de recombinación
189	1	paradigma de enfermedad	214	1	herramienta de tratamiento	236	1	molécula de partida	261	1	lugar de control
190	1	megapar de base	215	2	cantidad de gen	237	5	familia de referencia	262	1	cadena de poli
191	1	triplete de nucleótido	216	1	conjunto de gen	238	2	proceso de secuenciación	263	1	pauta de lectura
192	1	patrón de zona	217	2	estructura de secuencia	239	1	molécula de atp	264	4	condición de hibridación
193	2	región de dna	218	1	mecanismo de defensa	240	3	lugar de inicio	265	1	molécula de desoxiribosa
194	2	sitio de iniciación	219	1	clase de célula	241	1	tiempo de vida	266	1	tipo de puente
195	1	posibilidad de éxito	220	1	centenar de kb	242	3	análisis de restricción	267	5	producto de recombinación
196	1	semana de gestación	221	1	cinética de renaturalización	243	1	unión de hidrógeno	268	5	extracto de testículo
197	2	gen de resistencia	222	3	modelo de recombinación	244	2	transferencia de gen	269	3	existencia de proteína
198	1	imagen de cristalografía	223	2	lugar de unión	245	1	molécula de superficie	270	2	combinación de alelo
199	1	tratamiento de enfermedad				246	1	estudio de laboratorio	271	2	tasa de recombinación
200	1	estudio de polimorfismo				247	1	fragmento de proteína	272	1	desarrollo de método
201	1	total de gen				248	1	estructura de aminoácido	273	1	punto de referencia

274	3	vector de clonación	297	1	molécula de ubiquitina	322	1	estudio de paternidad	347	1	cadena de ubiquitina
275	2	generación de polimorfismo	298	1	pesquisa de polimorfismo	323	1	frecuencia de mutación	348	1	grado de polimorfismo
276	1	hígado de ratón	299	1	identificación de detenido	324	1	punto de inicio	349	1	serie de fragmento
277	5	extracto de cerebro	300	1	gel de poliacrilamida	325	3	factor de coagulación	350	1	síndrome de marfan
278	1	identificación de individuo	301	1	lugar de rotura	326	1	ronda de tetraploidía	351	2	proceso de clonación
279	2	fragmento de southern_blot	302	1	mecanismo de expansión	327	1	levadura de cerveza	352	1	proceso de recambio
280	1	punto de fusión	303	1	proyecto de secuenciación	328	1	tipo de trabajo	353	1	recombinación de procariota
281	2	regla de chargaff	304	1	restricción de rare_cutters	329	1	punta de flecha	354	1	introducción de gen
282	1	principio de siglo	305	1	tasa de reasociación	330	1	identificación de criminal	355	1	patrón de fragmento
283	1	hermano de paciente	306	1	motivo de unión	331	1	viaje de exploración	356	2	familia de secuencia
284	1	ciento de base	307	2	reacción de pcr	332	1	análisis de mutación	357	1	síndrome de hiperplasia suprarrenal congénita
285	3	dominio de unión	308	1	grado de estabilidad	333	1	tipo de evento	358	1	ritmo de secuenciación
286	1	integración de etiología	309	2	síndrome de turner	334	1	ordenación de clon	359	1	medio de comunicación
287	1	número de molécula	310	1	cromosoma de levadura	335	1	fin de segregación	360	1	ausencia de intrón
288	1	átomo de nitrógeno	311	1	grupo de mapa	336	1	ganancia de material	361	1	ruido de fondo
289	1	serie de proteína	312	1	existencia de proceso	337	1	ensayo de recombinación	362	1	fuerza de variación
290	1	método de mapeo	313	1	número de alelo	338	1	existencia de extremo	363	1	tasa de mutación
291	1	migración de cadena	314	1	enfermedad de tay-sachs	339	1	programa de especialidad	364	1	milésimo de milímetro
292	1	mbp de información	315	1	expresión de proteína	340	1	millonésimo de milímetro	365	1	tecnología de punta
293	1	programa de posgrado	316	1	síndrome de lesch-nyham	341	1	conjunto de molécula	366	1	clonación de región
294	1	clase de proceso	317	1	reordenación de oncogén	342	1	producto de delección	367	1	método de ligamento
295	1	frecuencia de apareamiento	318	1	secuencia de clon	343	1	técnica de identificación	368	3	genoma de hsv-1
296	1	asignación de función	319	1	divergencia de cromosoma	344	1	existencia de entrecruzamiento	369	1	existencia de homología
			320	1	familia de minisatélite	345	1	enfermedad de hirschprung	370	1	error de emparejamiento
			321	1	mutación de tap	346	1	patrón de vida	371	1	mapa de segmento

372	1	pérdida de función
373	1	forma de gh
374	1	sustitución de base
375	1	síndrome de klinefelter
376	1	grupo de linfoma
377	1	técnica de recombinación
378	1	clase de estudio
379	1	posibilidad de hibridación
380	1	serie de mecanismo
381	1	frecuencia de portador
382	1	síndrome de lesch-nhyan
383	2	proceso de slippage
384	1	fenómeno de replicación
385	1	código de triplete
386	1	cuestión de día
387	1	grupo de científico
388	1	porción de genoma
389	1	construcción de genoteca
390	1	distribución de purina
391	1	ronda de duplicación
392	1	vida de rosalind
393	1	toma de conciencia
394	1	cerebro de rata
395	1	falta de correspondencia
396	1	grupo de cromosoma
397	1	comienzo de solución
398	1	modelo de reparación
399	1	oocito de xenopus
400	1	banco de prueba
401	2	animal de experimentación
402	2	región de homología
403	1	muestra de sangre
404	1	mujer de carácter
405	1	nivel de desarrollo
406	1	ganancia de función
407	1	especie de pece
408	1	sala de espera
409	1	región de gen
410	1	proceso de inactivación
411	1	gama de base
412	1	sobreproducción de andrógeno
413	1	escala de gen
414	1	mecanismo de deslizamiento
415	1	región de unión
416	1	heterodímero de cadena
417	2	existencia de zona
418	1	edad de aparición
419	2	relación de ligamiento
420	1	replicación de hebra
421	1	grupo de trabajo
422	1	forma de hélice
423	1	influencia de factor
424	1	grado de variabilidad
425	1	laboratorio de investigación
426	1	mil de base
427	1	esfuerzo de producción
428	1	transferencia de tecnología
429	1	velocidad de divergencia
430	1	fracción de entrecruzamiento
431	1	sitio de secuencia
432	1	genoma de repetición
433	1	año de duración
434	1	número de especie
435	1	tecnología de secuenciación
436	1	hibridación de dnas
437	1	sucesión de nucleótido
438	1	zona de dna
439	1	secuenciación de gen
440	1	fin de palabra
441	2	lugar de reconocimiento
442	1	gel de secuenciación
443	1	región de secuencia
444	1	nombre de fagocito
445	1	ausencia de error
446	1	grado de paralogía
447	1	selección de repetición
448	3	gel de electroforesis
449	1	sistema de marcaje
450	1	ley de difracción
451	1	grado de hidratación
452	2	reacción de secuenciación
453	1	utilidad de marcador
454	1	obra de referencia
455	1	tipo de ad
456	1	intercambio de secuencia
457	1	secuencia de humano2
458	1	sitio de restricción
459	1	test de southern
460	1	estructura de minisatélite
461	2	orden de marcador
462	1	fenómeno de delección
463	1	clasificación de acuerdo
464	1	modo de información
465	1	densidad de marcador
466	1	caracterización de clon
467	1	marco de trabajo
468	1	tipo de huésped
469	1	término de minisatélite
470	1	estrategia de investigación

471	1	genoma de e.,_coli	496	1	cálculo de densidad	519	1	fuente de información	542	1	liberación de oxígeno
472	1	localización de región	497	1	facilidad de obtención	520	1	tecnología de apoyo	543	1	banda de hibridación
473	1	vez de timidina	498	2	experimento de hibridación	521	1	dato de ligamiento	544	1	letrero de señalización
474	1	diversidad de ritmo	499	2	endonucleasa de restricción	522	1	existencia de delección	545	1	variación de tamaño
475	1	repetición de variación	500	1	serie de repetición	523	1	tipo de estudio	546	1	existencia de repetición
476	1	término de prepaciente	501	1	secuenciación de base	524	1	alelo de msh42	547	1	limitación de resolución
477	1	especie de continuación	502	1	generación de inestabilidad	525	1	azar de fijación	548	1	colega de trabajo
478	1	aspecto de interés	503	1	formación de estructura	526	2	experimento de recombinación	549	1	acción de exonucleasa
479	1	herencia de segmento	504	1	construcción de mapa	527	1	nivel de complejidad	550	1	variedad de proteína
480	1	desequilibrio de ligamento	505	1	testículo de ratón	528	1	tasa de potenciación	551	1	región de repetición
481	2	gradiente de densidad	506	1	ausencia de péptido	529	1	mayoría de desarrollo	552	1	formación de duplicación
482	1	mes de octubre	507	1	punto de hidrógeno	530	1	librería de delección	553	1	tipo de enfoque
483	1	tipo de componente	508	1	descendencia de matrimonio	531	1	motivo de extensión	554	1	organización de repetición
484	1	chi de e.,_coli	509	1	secuenciación de vario	532	1	temperatura de hibridación	555	1	fuentes de variabilidad
485	1	lista de gen	510	1	átomo de hidrógeno	533	1	enriquecimiento de oxígeno	556	1	frecuencia de entrecruzamiento
486	1	genoma de 70mb	511	2	integración de mapa	534	1	búsqueda de homología	557	1	clonación de gen
487	1	región de clase	512	1	variedad de organismo	535	1	composición de base	558	1	proceso de deslizamiento
488	1	identificación de polimorfismo	513	1	mil de científico	536	1	genoteca de ratón	559	1	delección de cromosoma
489	1	caso de alcaptonuria	514	1	estudio de difracción	537	1	minisatélite de mioglobina	560	1	complementariedad de base
490	1	señal de hibridación	515	1	rata de laboratorio	538	5	bromuro de etidio	561	1	átomo de fósforo
491	1	cantidad de adenina	516	1	ciento de nucleótido	539	1	serie de imagen	562	1	porcentaje de contracción
492	1	genoma de levadura	517	1	mutación de pku	540	1	factor de crecimiento	563	1	tipo de desorden
493	1	sitio de fosforilación	518	1	cola de polia	541	1	número de enfermedad	564	1	mapa de cóntigo
494	1	reacción de polimerasa							565	2	secuencia de human02
495	1	obtención de mapa									

566	1	sospecha de comunismo	579	1	repetición de decámero	592	1	diversidad de proteína	604	1	doble de cromosoma
567	1	contracción de repetición	580	1	concepto de raza	593	1	grupo de investigación	605	1	portador de gen
568	1	par de ejemplo	581	1	técnica de detección	594	1	cadena de carbohidrato	606	1	día de invierno
569	1	fecha de inicio	582	1	densidad de gen	595	1	procesamiento de antígeno	607	1	detección de polimorfismo
570	1	serie de investigación	583	1	utilización de genoma	596	1	caracterización de mutación	608	1	producción de entrecruzamiento
571	1	genoma de <i>saccharomyces_cerevisiae</i>	584	1	proceso de ubiquitinación	597	1	análisis de hidrofobicidad	609	1	molécula de tap
572	1	tipificación de marcador	585	1	formación de rotura	598	1	fenómeno de recombinación	610	1	generación de tecnología
573	1	número de cadena	586	1	cantidad de agua	599	1	trabajo de investigación	611	1	grado de complejidad
574	1	cartílago de crecimiento	587	1	almacenamiento de información	600	1	visión de conjunto	612	1	tipo de entrecruzamiento
575	1	mecanismo de control	588	1	análisis de marcador	601	1	generación de dsbs	613	1	iniciativa de cooperación
576	1	reacción de recombinación	589	1	aparición de contracción	602	1	molécula de rna	614	2	mano de watson
577	1	marcador de integración	590	1	cadena de montaje	603	1	información de secuencia	615	1	alineamiento de secuencia
578	1	disección de cadáver	591	1	conjunto de secuencia						

1. Diec_dret_LA

#name: diccionari de dret (DIEC)
#source: paper
#domain: dret
#lang: ca
#fields: "TERM"#"LEMA"#"CG"#"DEF"
"a bon dret"#"a bon dret"#"LA"#"Amb justícia."
"a càrrec de"#"a càrrec de"#"LP"#"A (o per) compte de, perquè sigui abonat un import per."
"a causa de"#"a causa de"#"LP"#"Per raó de, com a conseqüència de. No vam sortir a causa de la pluja."
"per causa de"#"per causa de"#"LP"#"Per raó de, com a conseqüència de. No vam sortir a causa de la pluja."
"a compte de"#"a compte de"#"LP"#"A càrrec de."
"a correu seguit"#"a correu seguir"#"LA"#"Aplicat a la manera de contestar una carta, el mateix dia en què es rep."
"pel primer correu"#"per el primer correu"#"LA"#"Aplicat a la manera de contestar una carta, el mateix dia en què es rep."
"a curt termini"#"a curt termini"#"LA"#"Dins d'un període breu de temps."
"a dia adiat"#"a dia adiar"#"LA"#"Dia fixat per endavant per fer una cosa."
"a dia cert"#"a dia cert"#"LA"#"Dia fixat per endavant per fer una cosa."
"a escarada"#"a escarada"#"LA"#"A preu fet."
"a la bestreta"#"a el bestreta"#"LA"#"Per endavant."
"a la vegada"#"a el vegada"#"LA"#"Tot alhora."
"a l'atenció de"#"a el ' atenció de"#"LP"#"En un sobre, en una nota escrita, etc., amb destinació a (algú)."
"a l'empara de"#"a el ' empara de"#"LP"#"Emparant-se amb, d'acord amb, en aplicació de."
"a llarg termini"#"a llarg termini"#"LA"#"Dins d'un període llarg de temps."
"a mà armada"#"a mà armat"#"LA"#"Delictes perpetrats amb armes."
"a preu fet"#"a preu fet"#"LA"#"Per un preu o quantitat fixat per endavant, no a jornal."
"a prorrata"#"a prorrata"#"LA"#"Distribuït quelcom entre diferents persones proporcionalment a la participació de cadascuna en un afer, etc."
"a sabuda d'algú"#"a sabuda de ' algú"#"LA"#"Sabent-ho ell."
"a tort i a dret"#"a tort i a dret"#"LA"#"Amb raó o sense."
"a una veu"#"a un veu"#"LA"#"Dient simultàniament la mateixa cosa dues o més persones."
"abanderament"#"abanderament"#"M"#"Acció d'abanderar."
"abanderar"#"abanderar"#"VT"#"Posar bandera (a una nau, a una torre, a un regiment o a una altra unitat militar)."
"abanderar"#"abanderar"#"VT"#"Proveir (una nau) dels documents que acrediten la seva bandera."
"abandó"#"abandó"#"M"#"Delicte comès per un funcionari, per un militar, etc., en abandonar voluntàriament i sense permís dels superiors el lloc o les funcions que li han confiat."
"abandó"#"abandó"#"M"#"Renúncia a la propietat de béns."
"abdicació"#"abdicació"#"F"#"abs. L'abdicació de Carles IV."
"abdicació"#"abdicació"#"F"#"Acció d'abdicar. Fer abdicació dels seus drets. Fer abdicació de la corona."
"abdicant"#"abdicant"#"AJ"#"Que abdica."
"abdica"#"abdica"#"VT"#"Renunciar (a alguna cosa que hom posseeix). Abdicar la seva autoritat. Abdicar els seus drets. Abdicar el poder. Abdicar la corona. Abdicar l'imperi."
"abdica"#"abdica"#"VT"#"Renunciar al poder suprem. El rei abdicà."
"abintestat"#"abintestat"#"AV"#"Sense haver fet testament. Morir abintestat."
"abintestat"#"abintestat"#"M"#"Judici d'abintestat."
"abrogable"#"abrogable"#"AJ"#"Que pot ésser abrogat."
"abrogació"#"abrogació"#"F"#"Acció d'abrogar."
"abrogar"#"abrogar"#"VT"#"Abolir, revocar. Abrogar una llei, un decret, un reglament."
"abrogatiu"#"abrogatiu"#"AJ"#"Que abroga. Un decret abrogatiu."
"absència"#"absència"#"F"#"En dret processal canònic, rebel·lia."
"absència"#"absència"#"F"#"Situació de la persona que ha desaparegut del seu domicili i que permet el nomenament d'un defensor que el representi."

1. Diec_dret_LA

"absolutori"#"absolutori"#"AJ"#"Que absol. Sentència absolutòria."
"abús contra l'honestedat"#"abús contra el ' honestedat"#"M"#"En jur.,
proposició de comerç sexual feta per un funcionari públic a una persona que té
pendent de resolució d'informe o consulta alguna pretensió."
"abusar"#"abusar"#"VI"#"Fer mal ús, fer un ús excessiu. Abusar de les riqueses.
Abusar de la llibertat. Abusar del vi. Abusar d'un poder, d'un dret."
"acarament"#"acarament"#"M"#"Acció d'acabar. L'acarament dels dos testimonis.
L'acarament del testimoni amb l'acusat."
"acarament"#"acarament"#"M"#"L'acarament de la còpia amb l'original."
"acabar"#"acabar"#"VT"#"Posar en presència (dues o més persones que fan
afirmacions contràries) per treure la veritat d'un fet. Acabar els dos
testimonis. Acabar un testimoni amb l'acusat."
"acceptador"#"acceptador"#"MF"#"Acceptant."
"acceptant"#"acceptant"#"MF"#"Persona que s'obliga a pagar una lletra de canvi
com a destinatari directe i deutor principal."
"acceptar una successió"#"acceptar una successió"#"VT"#"Consentir legalment a
rebre-la."
"accessió de lloc"#"accessió de lloc"#"F"#"Inspecció ocular d'un terreny en
litigi feta pel jutge."
"accessió"#"accessió"#"F"#"Accés."
"accessió"#"accessió"#"F"#"Dret que té el propietari d'una cosa de fer seu tot
el que aquesta produeix i tot el que li és incorporat naturalment o
artificialment."
"acció d'ofici"#"acció de ' ofici"#"F"#"Acció civil o penal incoada pel jutge o
tribunal per ministeri de la llei, a instància del ministeri fiscal o a
iniciativa pròpia."
"acció reivindicatòria"#"acció reivindicatori"#"F"#"Acció real que correspon al
propietari d'una cosa contra qui la deté, per tal de fer reconèixer el seu dret
a la propietat i aconseguir la restitució."
"acció"#"acció"#"F"#"En jur., facultat d'exigir als òrgans judicials de l'Estat
que dictin resolució sobre un conflicte o sobre una petició mitjançant procés."
"acció"#"acció"#"F"#"Exercici d'un dret davant la justícia, i dret de demanar
alguna cosa en un judici. Acció civil, criminal, personal, pública. Promoure una
acció."
"acensador"#"acensador"#"MF"#"Persona que ha donat a cens o té dret a percebre'n
els rèdits."
"acensar"#"acensar"#"VT"#"Donar a cens."
"aclamació"#"aclamació"#"F"#"Mètode d'elecció en què, sense votació de cap mena,
és aprovada una cosa o elegida una persona per mitjà de manifestacions
sorolloses d'assentiment."
"aclamació"#"aclamació"#"F"#"Nomenat president per aclamació."
"aclamar"#"aclamar"#"VT"#"Conferir (a algú) un càrrec, una honor, per aclamació.
Llavors les turbes van aclamar-lo messies."
"acolliment"#"acolliment"#"M"#"Acte de convivència pel qual una persona és
acollida a casa d'altri, a canvi del seu treball."
"acord marc"#"acord marc"#"M"#"Acord normatiu al qual s'han de cenyir altres
acords de caràcter més concret."
"acreditació"#"acreditació"#"F"#"Acció d'acreditar; l'efecte."
"acta de delimitació"#"acta de delimitació"#"F"#"Document en què s'acredita que
s'ha dut a terme la delimitació d'un terreny."
"acta de notorietat"#"acta de notorietat"#"F"#"Instrument notarial que té per
finalitat la comprovació i la fixació de fets evidents sobre els quals es poden
fonamentar i declarar drets o qualitats amb transcendència jurídica."
"acta electoral"#"acta electoral"#"F"#"Document en què es fan constar els
resultats i les incidències d'una elecció; certificat on consta l'elecció d'una
persona per a un càrrec."
"acta"#"acta"#"F"#"Document formal que constata un fet, una convenció, una
obligació, una deliberació, un acord o una manifestació de voluntat, a fi que
n'hi hagi constància. Una acta de naixement. Una acta notarial. El llibre
d'actes. Prendre acta d'una cosa. Les actes d'un congrés."
"acta"#"acta"#"F"#"Document formal que constata un fet, una convenció, una
obligació, una deliberació, un acord o una manifestació de voluntat, a fi que
n'hi hagi constància. Una acta de naixement. Una acta notarial. El llibre
d'actes. Prendre acta d'una cosa. Les actes d'un congrés."

1. Diec_dret_LA

"acte administratiu"#"acte administratiu"#"M"#"Acció o manifestació dels òrgans de l'Administració pública en l'exercici de les seves funcions públiques."
"acte de disposició"#"acte de disposició"#"M"#"Acte pel qual se cedeix un dret, es transmet un bé, es grava un immoble o, en general, s'ultrapassa l'Administració."
"acte"#"acte"#"M"#"Acta."
"actiu"#"actiu"#"AJ"#"Dit del funcionari que actualment presta servei, del membre d'una corporació que col·labora actualment en les seves tasques. Una catedràtica en (servei) actiu."
"actor"#"actor"#"MF"#"En jur., persona que fa una demanda."
"actuacions"#"actuació"#"FPL"#"Diligències d'un procediment judicial."
"actuant"#"actuant"#"AJ"#"Que actua, esp. en una oposició."
"actuant"#"actuant"#"MF"#"Que actua, esp. en una oposició."
"actuar"#"actuar"#"VT"#"Procedir judicialment."
"actuari"#"actuari"#"MF"#"Escrivà que actuava amb un jutge."
"acumulació d'accions"#"acumulació de 'acció"#"F"#"Acumulació en un mateix procés de diverses accions contra una persona o unes quantes."
"acumulació de causes"#"acumulació de causa"#"F"#"Reunió de dos o més processos per a formar-ne un de sol i perquè siguin resolts en una mateixa sentència."
"acumular"#"acumular"#"VT"#"Imputar (algun delictes o falta). La gent li acumula moltes malifetes."
"acusació"#"acusació"#"F"#"Acció d'acusar o d'acusar-se. Una acusació de furt. El fiscal sostindrà l'acusació."
"acusador"#"acusador"#"MF"#"Persona que en un procés legal manté l'acusació."
"acusador"#"acusador"#"MF"#"Que acusa. Indicis acusadors. L'acusador del seu propi fill. Acusador públic."
"acusador"#"acusador"#"AJ"#"Que acusa. Indicis acusadors. L'acusador del seu propi fill. Acusador públic."
"acusament"#"acusament"#"M"#"Acusació."
"acusar recepció d'una carta"#"acusar recepció de ' un carta"#"VT"#"Declarar d'haver-la rebuda."
"acusar"#"acusar"#"VT"#"Assenyalar com a culpable. L'acusen d'haver robat la caixa. Tots l'acusen de negligència."
"acusar"#"acusar"#"VT"#"Exercir una acció penal (contra algú)."
"acusar"#"acusar"#"VT"#"Palesar, denunciar (alguna cosa), donar-ne indicati. Aquests seus actes acusen la seva magnanimitat."
"acusat"#"acusat"#"MF"#"Persona acusada."
"acusat"#"acusar"#"H"#"Que és acusat d'una infracció penal."
"acusatori"#"acusatori"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'acusació. Sistema acusatori."
"addicció"#"addicció"#"F"#"Adjudicació."
"adició"#"adició"#"F"#"Acceptació expressa o tàcita d'una herència."
"adir"#"adir"#"VT"#"Acceptar (una herència, una successió)."
"adjudicació"#"adjudicació"#"F"#"Acció d'adjudicar o d'adjudicar-se; l'efecte."
"adjudicar"#"adjudicar"#"VT"#"En un concurs, un encant, una subhasta, assignar (l'empresa d'un treball, un càrrec, la cosa en venda, etc.), a algun dels concursants o postors."
"adjudicatari"#"adjudicatari"#"MF"#"Persona a qui s'adjudica alguna cosa."
"adjudicatari"#"adjudicatari"#"AJ"#"Una empresa adjudicatària."
"adjunció"#"adjunció"#"F"#"En jur., unió dels béns mobles d'algú als d'un altre, d'una manera inseparable, però que permet de distingir les dues parts."
"adminicle"#"adminicle"#"M"#"En jur., prova corroborativa o explanatòria."
"adminicular"#"adminicular"#"AJ"#"Auxiliar, corroboratiu."
"adminicular"#"adminicular"#"VT"#"Corroborar amb adminicles. Adminicular un argument. Adminicular una idea."
"Administració de justícia"#"Administració de justícia"#"F"#"Organització dels tribunals i dels jutjats per a exercir la seva potestat jurisdiccional."
"Administració pública"#"Administració públic"#"F"#"Conjunt de persones i d'òrgans públics encarregats d'efectuar la funció administrativa de l'estat, del municipi, etc.; conjunt d'atribucions que tenen legalment assignades i activitat que realitzen les entitats i els òrgans públics."
"administració"#"administració"#"F"#"Conjunt dels administradors, servei d'administració; local on està instal·lat el servei d'administració."
"administrat"#"administrat"#"MF"#"Persona física o jurídica que, sense tenir la condició d'administració pública, participa en una relació jurídica

1. Diec_dret_LA

administrativa."

"administratiu#"administratiu#"AJ#"Relatiu o pertanyent a l'administració. Llei administrativa. Reglament administratiu."

"administratiu#"administratiu#"MF#"Treballador que fa preferentment tasques d'oficina."

"admonició#"admonició#"F#"Amonestació, advertiment."

"admonitor#"admonitor#"AJ#"Amonestador."

"admonitor#"admonitor#"MF#"Amonestador."

"admonitori#"admonitori#"AJ#"Que implica admonició, que adverteix o amonesta."

"adopció#"adopció#"F#"Acció d'adoptar; l'efecte. L'adopció d'un nen."

"adopció#"adopció#"F#"L'adopció d'una llei. L'adopció del sistema mètric decimal."

"adoptable#"adoptable#"AJ#"Que es pot adoptar."

"adoptant#"adoptant#"MF#"Persona que adopta o afilla. Donar el nom de l'adoptant a l'adoptat."

"adoptar#"adoptar#"VT#"Afillar, fer entrar a la pròpia família, (un infant, estrany a ella). Un matrimoni sense fills va adoptar el pobre orfe."

"adoptiu#"adoptiu#"AJ#"Fet o adquirit per adopció. Fill adoptiu. Pare adoptiu."

"adquisició de l'herència#"adquisició de el ' herència#"F#"Acte jurídic pel qual qui és cridat en una herència fa seus els béns que li són assignats."

"adquisició#"adquisició#"F#"Atribució a una persona d'una cosa, d'un dret o d'una obligació que abans no tenia."

"adventici#"adventici#"M#"Quantitat global que percep el vicari o el prevere adscrit a una parròquia per honoraris d'assistència a enterraments, funerals, casaments, administració del baptisme i despatx de la documentació parroquial."

"adverar#"adverar#"VT#"Declarar, esp. davant d'un jutge, sobre la veritat (d'alguna cosa). Adverar un testament."

"advertència#"advertència#"F#"Comminació per la qual hom adverteix severament algú per tal que faci o no faci alguna cosa sota l'amenaça d'una pena determinada."

"advertiment#"advertiment#"M#"Avís sense comminació."

"advocacia#"advocacia#"F#"Professió d'advocat."

"advocadesc#"advocadesc#"AJ#"D'advocat, en mal sentit. Habilitats advocadesques."

"advocar#"advocar#"VI#"Defensar en judici causes civils i criminals."

"advocat del diable#"advocat de el diable#"MF#"En una causa de canonització, persona que té per missió de combatre els motius en favor de la canonització proposada; en una controvèrsia religiosa, persona encarregada de proposar objeccions contra la religió, les quals ha de refutar l'interlocutor; fig. defensor d'una mala causa."

"advocat d'ofici#"advocat de ' ofici#"MF#"Advocat defensor d'un litigant sense recursos o de qui ha de sol·licitar aquesta declaració o de qui en un procés penal no designa qui el defensi."

"advocat#"advocat#"MF#"Persona que té per professió de patrocinar en judici les causes civils i criminals o de donar parer sobre qüestions de dret. Fer d'advocat. Estudiar per advocada. Advocat defensor. Advocada consultora. Advocada de l'estat."

"afectar#"afectar#"VT#"Subjectar (un bé) al compliment d'una obligació, imposant-li un gravamen jurídic. Una propietat afectada d'una hipoteca."

"afi#"afi#"MF#"Parent per afinitat."

"afillament#"afillament#"M#"Acció d'afillar; l'efecte."

"afillar#"afillar#"VT#"Adoptar com a fill (un estrany). Afillar un nen."

"afillat#"afillat#"MF#"Persona amb relació a qui l'ha afillat. És el meu afillat. És l'afillada del meu germà."

"afinitat#"afinitat#"F#"En dret canònic, impediment diriment que resulta del parentiu d'afinitat en línia directa."

"aforament#"aforament#"M#"Acció d'aforar."

"aforar#"aforar#"VT#"Avaluar (una mercaderia), esp. per fixar els drets que ha de pagar o el preu a què s'ha de vendre; per extensió fixar-los. Aforar un vaixell."

"aforar#"aforar#"VT#"Determinar els ingressos d'un espectacle públic segons el nombre i el preu de les entrades per establir-ne la base tributària."

"aforat#"aforat#"H#"Que es beneficia d'una jurisdicció privilegiada. Tenia competències en matèria penal sobre delictes comesos per persones aforades."

1. Diec_dret_LA

"afranquidor"#"afranquidor"#"AJ"#"Que afranqueix."
"afranquiment"#"afranquiment"#"M"#"Acció d'afranquir o d'afranquir-se."
"afranquir"#"afranquir"#"VT"#"Alliberar d'un jou, d'una càrrega."
"afranquir"#"afranquir"#"VT"#"Fer franc o lliure (l'esclau, el serf)."
"agafar algú en flagrant"#"agafar algú en flagrant"#"LV"#"Agafar-lo en el moment

de cometre'l."

"agent executiu"#"agent executiu"#"MF"#"Funcionari encarregat d'exigir el pagament dels impostos, els arbitris o les penes pecuniàries no satisfetes voluntàriament pels contribuents en els terminis establerts."

"agent executiu"#"agent executiu"#"AJ"#"Funcionari encarregat d'exigir el pagament dels impostos, els arbitris o les penes pecuniàries no satisfetes voluntàriament pels contribuents en els terminis establerts."

"agilitar"#"agilitar"#"VT"#"Fer àgil. Exercicis per a agilitar els dits. Agilitar un tràmit."

"agiotatge"#"agiotatge"#"M"#"Àgio abusiu, fet en perjudici d'altri."

"agiotista"#"agiotista"#"MF"#"Persona que es dedica a l'agiotatge."

"agravació"#"agravació"#"F"#"Monitori amb amenaça d'excomunió publicat després de tres admonicions."

"agredir"#"agredir"#"VT"#"Escometre (algú) per matar-lo, ferir-lo o fer-li mal. El lladre va agredir la dona amb un martell. Uns desconeguts l'agrediren."

"aixec"#"aixec"#"M"#"Acció d'aixecar-se o alçar-se un mercader, un home de negocis, ocultant o alienant els seus béns per no pagar els creditors. Un aixec de cent mil pessetes."

"aixecar"#"aixecar"#"VT"#"Fer bancarrota ocultant o alienant els béns propis per

no pagar els creditors. S'ha aixecat l'home de negocis més important de la ciutat."

"aixovar"#"aixovar"#"M"#"Conjunt de roba personal i de la casa que els nuvis aporten al matrimoni."

"ajornar sine die"#"ajornar sine die"#"LA"#"Diferir un afer, unes negociacions, etc., sense termini."

"ajuntament"#"ajuntament"#"M"#"Casa consistorial."

"ajuntament"#"ajuntament"#"M"#"Corporació encarregada del govern i l'administració dels interessos d'una ciutat, una vila o un poble."

"ajustar"#"ajustar"#"VT"#"Adeguar-se. L'actuació d'aquest organisme s'ha d'ajustar al que disposa la llei que n'estableix la regulació."

"ajusticiar"#"ajusticiar"#"VT"#"Executar la condemna a mort (d'algú)."

"al peu de la lletra"#"a el peu de el lletra"#"LA"#"Literalment; sense afegir ni

treure res."

"al portador"#"al portador"#"LA"#"Fórmula utilitzada en efectes públics i valors

comercials per a indicar que qui porti el document té dret a cobrar-lo, a negociar-lo, etc."

"al seu torn"#"al seu torn"#"LA"#"Per ordre successiu i alternat."

"al·legable"#"al·legable"#"AJ"#"Que hom pot al·legar. Raons al·legables."

"al·legació de dret"#"al·legació de dret"#"F"#"Invocació d'un fonament de dret en un procés o en un procediment administratiu en defensa d'una petició o d'una pretensió jurídica."

"al·legació de fet"#"al·legació de fet"#"F"#"Invocació d'un fet en un procés o en un procediment en defensa d'una pretensió o d'una petició jurídica."

"al·legació"#"al·legació"#"F"#"Acció d'al·legar; l'efecte; la cosa al·legada. Període d'al·legacions. Escrit d'al·legacions."

"al·legació"#"al·legació"#"F"#"Al·legat."

"al·legador"#"al·legador"#"AJ"#"Que al·lega."

"al·legar"#"al·legar"#"VT"#"Citar com a autoritat, donar com a raó, com a argument, com a excusa. El pintor d'avui podria al·legar molts i bons precedents. Per no fer-ho, va al·legar incompetència."

"al·legat"#"al·legat"#"M"#"Exposició de les raons en què es fonamenta alguna cosa."

"al·luvió"#"al·luvió"#"M"#"Accessió natural dels béns immobles consistent en l'increment successiu i lent de terres produït als predis afins a rius, com a conseqüència del corrent de les aigües."

"albarà"#"albarà"#"M"#"Document públic o privat en què consta un permís o una obligació; guia de duana, permís escrit per a poder disposar de les mercaderies."

"alcabala"#"alcabala"#"F"#"Tant per cent que el venedor pagava al fisc en els

1. Diec_dret_LA

contractes de compravenda, i ambdós contractants en el de permuta."
"alcabaler"#"alcabaler"#"M"#"El qui arrendava, administrava o cobrava les alcabales."
"alçada"#"alçada"#"F"#"Actuacions d'aquesta apel·lació."
"alçada"#"alçada"#"F"#"En jur., apel·lació."
"alcaid"#"alcaid"#"M"#"El qui tenia al seu càrrec la guarda d'un castell."
"alcalde de barri"#"alcalde de barri"#"MF"#"Persona que exerceix en un barri certes funcions que l'alcalde li delega."
"alcalde pedani"#"alcalde pedani"#"MF"#"Alcalde que presideix una entitat local menor."
"alcalde"#"alcalde"#"MF"#"Primer magistrat municipal d'una ciutat, una vila, un poble; persona que presideix l'ajuntament de la ciutat, etc."
"alcaldia"#"alcaldia"#"F"#"Càrrec d'alcalde."
"alcaldia"#"alcaldia"#"F"#"Oficina per als assumptes propis de l'alcalde."
"alçament de béns"#"alçament de béns"#"M"#"Aixec."
"aldea"#"aldea"#"F"#"Poblet sense jurisdicció pròpia."
"algutzir"#"algutzir"#"M"#"Agent judicial."
"algutzir"#"algutzir"#"M"#"Oficial municipal inferior executor dels manaments del municipi, alcalde, etc."
"alienació"#"alienació"#"F"#"Acció d'alienar o d'alienar-se; l'efecte. L'alienació d'un aprofitament forestal. L'alienació dels seus béns. Alienació mental. L'alienació que provoca la televisió."
"alienar"#"alienar"#"VT"#"Fer passar a altri la propietat, el domini, (d'alguna cosa). Els hereus no podien alienar aquells béns."
"alimentant"#"alimentant"#"MF"#"Persona obligada legalment a donar aliments."
"aliments"#"aliments"#"MPL"#"Prestació econòmica que determinades persones tenen l'obligació de complir envers familiars pròxims de pobresa reconeguda."
"allevadís"#"allevadís"#"AJ"#"Imputable."
"alleguar"#"alleguar"#"VT"#"Imputar, atribuir maliciosament, (una cosa falsa). Allevar a algú un fals testimoni. Qui mal vol a ca, ràbia li alleua."
"alodial"#"alodial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'alou. Béns alodials."
"alou"#"alou"#"M"#"Propietat territorial lliure i exempta de tota càrrega i dret senyorial."
"alta"#"alta"#"F"#"Declaració mèdica per la qual el treballador ha de reincorporar-se al treball després d'una malaltia o d'un accident."
"altressí"#"altressí"#"AV"#"En un escrit judicial, igualment, també."
"amb anterioritat a"#"amb anterioritat a"#"LP"#"Abans de."
"amb càrrec a"#"amb càrrec a"#"LP"#"Fent un càrrec a."
"amb escriu"#"amb escriu"#"LA"#"Més del que és necessari o suficient."
"ambaixada"#"ambaixada"#"F"#"Grup de persones encarregades d'aquesta missió, l'ambaixador amb els seus consellers i secretaris."
"ambaixada"#"ambaixada"#"F"#"Missió permanent d'un govern prop d'un altre govern per a facilitar les relacions entre ambdós. L'ambaixada de França a Espanya, a Madrid."
"ambaixada"#"ambaixada"#"F"#"Missió tramesa per un govern prop d'un altre govern. Els sicilians trameteren una ambaixada al rei d'Aragó."
"ambaixada"#"ambaixada"#"F"#"Palau on resideix l'ambaixador."
"ambaixador"#"ambaixador"#"MF"#"Cap de la missió permanent prop d'un govern estranger."
"ambaixador"#"ambaixador"#"MF"#"Persona tramesa en missió prop d'un govern estranger."
"àmbit"#"àmbit"#"M"#"Espai circumscrit, esp. el que volta una casa, un castell, etc. Àmbit territorial."
"amenança"#"amenança"#"F"#"Delicte consistent a intimidar algú amb l'anunci de causar un mal."
"amnistia"#"amnistia"#"F"#"Acte del poder sobirà atorgant l'oblit o el perdó general de tota una categoria de delictes. Donar, concedir, promulgar, l'amnistia."
"amnistiar"#"amnistiar"#"VT"#"Incloure (algú) dins una amnistia. Han estat amnistiats tots dos."
"amonestació"#"amonestació"#"F"#"Publicació, en l'església, dels noms i altres circumstàncies dels qui volen contreure matrimoni. Tirar les amonestacions."
"amonestar"#"amonestar"#"VT"#"Imposar una sanció de caràcter lleu per infraccions de disciplina administrativa, de treball, etc."
"amortitzable"#"amortitzable"#"AJ"#"Que hom pot amortitzar."
"amortització"#"amortització"#"F"#"Acció d'amortitzar; l'efecte."

1. Diec_dret_LA

"amortitzar"#"amortitzar"#"VT"#"Convertir en bé de mà morta, passar (els béns) a qui no els pot alienar."

"amortitzar"#"amortitzar"#"VT"#"Extingir gradualment (un deute) per pagaments successius."

"amortitzar"#"amortitzar"#"VT"#"Repartir el cost de reposició (d'una màquina, una instal·lació, etc.), entre els períodes en què aquesta és econòmicament útil

i, consegüentment, disminuir cada any el seu valor comptable en el balanç."

"amortitzar"#"amortitzar"#"VT"#"Suprimir (un càrrec, una plaça, etc.), quan resta vacant per defunció, dimissió, etc., de qui l'exercia."

"anar per parts"#"anar per parts"#"LV"#"Puntualitzar."

"anatema"#"anatema"#"M"#"Maledicció pronunciada per una autoritat eclesiàstica que és acompanyada de l'excomunió. Pronunciar, fulminar, l'anatema contra algú."

"anatema"#"anatema"#"M"#"Persona anatematitzada, colpida d'anatema."

"anatema"#"anatema"#"M"#"Reprovació completa. Ell mereix l'anatema de tothom."

"anatematisme"#"anatematisme"#"M"#"Anatema."

"anatematitzar"#"anatematitzar"#"VT"#"Pronunciar un anatema (contra algú)."

"anatematitzar"#"anatematitzar"#"VT"#"Reprovar."

"anatocisme"#"anatocisme"#"M"#"Producció d'interessos de l'interès vençut."

"ancoratge"#"ancoratge"#"M"#"Acció d'ancorar."

"angaria"#"angaria"#"F"#"Antiga servitud o prestació personal."

"ànima en pena"#"ànima en pena"#"F"#"Ànima que sofreix les penes de l'infern o del purgatori."

"annex"#"annex"#"AJ"#"Annexat. Els documents annexos. Les dependències annexes. Un jardí annex a la casa."

"annexar"#"annexar"#"VT"#"Ajuntar (alguna cosa) a una altra de manera que aquella depengui d'aquesta, li serveixi de complement. Annexar un document a d'altres. Annexar a un estat una nova província."

"annexió"#"annexió"#"F"#"Acció d'annexar, esp. una província, una regió, un municipi, etc. L'annexió de Puerto-Rico als Estats Units."

"annexionar"#"annexionar"#"VT"#"Annexar (una província, una regió, etc.). Annexionar un municipi a una comarca."

"annexionista"#"annexionista"#"AJ"#"Partidari de l'annexió d'una província, una regió, etc., a un estat."

"annona"#"annona"#"F"#"A l'època romana, impost en espècie aplicat al proveïment de Roma i de l'exèrcit, estès també al manteniment dels funcionaris."

"anomenar"#"anomenar"#"VT"#"Designar, esmentar pel seu nom. Durant la conversa us varen anomenar tres vegades."

"anotar"#"anotar"#"VT"#"Posar o escriure notes (en un escrit, en un compte, etc.)."

"antefirma"#"antefirma"#"F"#"Antesignatura."

"antenat"#"antenat"#"MF"#"Fillastre, fillastra."

"antesignatura"#"antesignatura"#"F"#"Mot o mots que s'anteposen a la signatura d'una persona per indicar el càrrec que exerceix o alguna circumstància justificativa de la signatura."

"anticresi"#"anticresi"#"F"#"Forma de contracte hipotecari segons el qual el creditor pren possessió de la finca hipotecada amb la facultat de retenir els profits que deixi fins que amb aquests hagi cobrat els interessos i hagi amortitzat el capital."

"anticresista"#"anticresista"#"MF"#"Titular del dret d'anticresi."

"anticrètic"#"anticrètic"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'anticresi."

"antifernal"#"antifernal"#"AJ"#"Dit dels béns que el marit dona a la muller per contracte."

"antijuridicitat"#"antijuridicitat"#"F"#"Característica que hom exigeix d'una acció per poder-la considerar delictiva i que suposa un judici valoratiu de l'acció en el sentit de la seva desaprovació pel dret."

"antiparlamentari"#"antiparlamentari"#"AJ"#"Contrari al sistema parlamentari."

"antiparlamentarisme"#"antiparlamentarisme"#"M"#"Aversió al sistema parlamentari."

"anul·labilitat"#"anul·labilitat"#"F"#"Condicció d'un acte jurídic afectat per un vici o un defecte legal al qual excepcionalment l'ordenament no aplica la sanció

normal de nul·lilitat, ans es limita a concedir a determinats subjectes la possibilitat d'impugnar-lo o convalidar-lo durant un termini establert, i té

1. Diec_dret_LA

mentrestant o una vegada finalitzat el termini plens efectes jurídics."

"anul·lar"#"anul·lar"#"VT"#"Llevar valor o força (a una llei, a un tractat, a una disposició)."

"anul·lar"#"anul·lar"#"VT"#"Llevar valor o força (a una llei, a un tractat, a una disposició)."

"anunci"#"anunci"#"M"#"Avis mitjançant el qual és posada alguna cosa en coneixement del públic. La plana d'anuncis del periòdic. Anunci de defunció, de casament."

"apel·lable"#"apel·lable"#"AJ"#"Que admet apel·lació. Sentència apel·lable."

"apel·lació"#"apel·lació"#"F"#"Acció d'apel·lar. Apel·lació contra una sentència."

"apel·lant"#"apel·lant"#"AJ"#"Que apel·la. La part apel·lant. L'apel·lant."

"apel·lant"#"apel·lant"#"MF"#"Que apel·la. La part apel·lant. L'apel·lant."

"apel·lar"#"apel·lar"#"VI"#"Recórrer al jutge o al tribunal superior perquè revoqui, esmeni o anul·li la sentència, que es creu injusta, dictada per l'inferior."

"àpoca"#"àpoca"#"F"#"Document públic o privat en què el creditor declara haver rebut del deutor la quantitat deguda; rebut."

"apoderament"#"apoderament"#"M"#"Acció d'apoderar o d'apoderar-se; l'efecte."

"apoderar"#"apoderar"#"VT"#"Atorgar poders (a algú)."

"apoderat"#"apoderat"#"MF"#"El qui té poder d'altri per a representar-lo i procedir en nom seu. Ho ha de pagar al nostre apoderat."

"apreciar"#"apreciar"#"VT"#"Determinar el valor (d'una cosa). Cal primer apreciar els desperfectes. Appreciar la distància."

"apropiació"#"apropiació"#"F"#"Acció d'apropiar o d'apropiar-se; l'efecte."

"apropiar"#"apropiar"#"RN"#"Un seu gendre s'ha apropiat tota la finca."

"apropiar"#"apropiar"#"VT"#"Aplicar a algú o a alguna cosa (allò que li és adequat). Apropiar les paraules a les circumstàncies."

"apropiar"#"apropiar"#"VT"#"Apropiar-se les idees, els projectes, les iniciatives, els mèrits, d'algú."

"apropiar"#"apropiar"#"VT"#"Fer propi d'algú, atribuir com a propi. Apropià al seu fill la seva casa de camp. Apropiar un benefici."

"apropiatiu"#"apropiatiu"#"AJ"#"Que tendeix a l'apropiació. Un acte apropiatiu."

"apropiativitat"#"apropiativitat"#"F"#"Qualitat d'apropiatiu."

"apuntament"#"apuntament"#"M"#"Resum d'un procés o d'un plet que es dona als jutges per a dictar sentència."

"aranzel"#"aranzel"#"M"#"Document en què són assenyalades les mercaderies i l'impost que els correspon a cadascuna."

"aranzel"#"aranzel"#"M"#"Sistema de retribució d'algunes funcions públiques o semipúbliques."

"aranzel"#"aranzel"#"M"#"Tarifa dels drets de duana per als articles d'importació."

"aranzel"#"aranzel"#"M"#"Tarifa oficial dels drets que s'han de pagar en diverses branques de l'Administració."

"aranzelari"#"aranzelari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'aranzel. Reforma aranzelària. Drets aranzelaris."

"arbitrar"#"arbitrar"#"VT"#"Jutjar, sentenciar, com a àrbitre; fer d'àrbitre (en un partit, un combat, etc.). La Clara va arbitrar el partit."

"arbitratge"#"arbitratge"#"M"#"Decisió sobre una qüestió o un conflicte jurídic presa per una o diverses persones que no són jutges ordinaris ni actuen com a òrgans normals del poder judicial."

"àrbitre"#"àrbitre"#"MF"#"Persona que té poder per a decidir un assumpte en litigi, esp. persona designada a aquest fi per un tribunal o per les parts en litigi."

"arbitri judicial"#"arbitri judicial"#"M"#"Facultat dels jutges i dels tribunals per interpretar la llei dins uns límits més o menys amplis, esp. en casos omesos o no clarament expressats per aquesta."

"arbitri"#"arbitri"#"M"#"Exacció, normalment municipal, que té per finalitat modificar la conducta del deutor per adequar-la als interessos generals. Arbitri sobre lloguers. Arbitris municipals."

"ardiaca"#"ardiaca"#"M"#"Eclesiàstic a qui el bisbe donava poder d'exercir jurisdicció en el seu nom sobre els curats de la seva diòcesi."

"ardiaca"#"ardiaca"#"M"#"El primer o principal dels diaques d'una església."

1. Diec_dret_LA

"ardiaconat"#"ardiaconat"#"M"#"Casa habitada per l'ardiaca."
"ardiaconat"#"ardiaconat"#"M"#"Dignitat d'ardiaca."
"ardiaconat"#"ardiaconat"#"M"#"Territori de la seva jurisdicció."
"àrea metropolitana"#"àrea metropolitana"#"F"#"Territori superior al terme municipal d'una gran ciutat, que normalment inclou diversos municipis, creat per a la realització dels serveis públics que exigeixen una planificació sobre un territori més extens."
"areòpag"#"areòpag"#"M"#"Tribunal suprem de l'antiga Atenes."
"areopagita"#"areopagita"#"M"#"Membre del tribunal dit areòpag."
"areopagitic"#"areopagitic"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'areòpag."
"armistici"#"armistici"#"M"#"Suspensió temporal d'hostilitats convinguda entre els bel·ligerants."
"arquebisbat"#"arquebisbat"#"M"#"Arxidiòcesi. L'arquebisbat de Tarragona."
"arrambatge"#"arrambatge"#"M"#"Dret d'edificar acostant-se o arribant a la casa d'altri servint-se d'una de les parets d'aquesta."
"arrambatge"#"arrambatge"#"M"#"Quantitat que per aquest dret es paga al propietari de la casa afectada."
"arrendable"#"arrendable"#"AJ"#"Que es pot arrendar."
"arrendador"#"arrendador"#"AJ"#"Que dóna en arrendament alguna cosa."
"arrendador"#"arrendador"#"MF"#"Que dóna en arrendament alguna cosa."
"arrendament a preu comptat"#"arrendament a preu comptat"#"M"#"Arrendament que es paga amb diners."
"arrendament"#"arrendament"#"M"#"Acció d'arrendar; l'efecte. Arrendament a la bestreta. Arrendament a mitges, al terç, al quart."
"arrendament"#"arrendament"#"M"#"Contracte d'arrendament."
"arrendament"#"arrendament"#"M"#"Preu de l'arrendament."
"arrendar les herbes"#"arrendar el herba"#"VT"#"Contractar les herbes d'una propietat perquè els ramats hi pasturin."
"arrendar"#"arrendar"#"VT"#"Donar (alguna cosa tinguda en propietat, esp. finques i serveis públics) a una altra persona perquè n'usi o se'n beneficiï per un temps determinat mitjançant el pagament d'una renda convinguda."
"arrendar"#"arrendar"#"VT"#"Rebre d'algú (alguna cosa, esp. finques i serveis públics) per usar-ne i beneficiar-se'n per un temps determinat mitjançant el pagament d'una renda convinguda."
"arrendat"#"arrendat"#"H"#"Que gaudeix de rendes."
"arrendatari"#"arrendatari"#"AJ"#"Que rep o pren en arrendament alguna cosa."
"arrendatari"#"arrendatari"#"MF"#"Que rep o pren en arrendament alguna cosa."
"arres confirmatòries"#"arres confirmatori"#"FP"#"Arres que, un cop lliurades, impossibiliten a les parts de desdir-se del contracte."
"arres de desistiment"#"arres de desistiment"#"FP"#"Arres penitencials (DIEC)."
"arres matrimonials"#"arres matrimonial"#"FP"#"Monedes que simbolitzen les arres donades pel nuvi, les quals aquest fa a mans de la núvia en la cerimònia del casament."
"arres penals"#"arres penal"#"FP"#"Arres confirmatòries que al mateix temps predeterminen la indemnització en cas d'incompliment del contracte."
"arres penitencials"#"arres penitencial"#"FP"#"Arres lliurades reservant-se les parts la facultat discrecional de desistir del contracte."
"arres"#"arres"#"FP"#"Quantitat de béns fungibles o suma de diners que en la celebració d'un contracte una part lliura a l'altra com a garantia o coacció."
"arrest major"#"arrest major"#"M"#"Pena de reclusió que pot durar d'un mes i un dia a sis mesos."
"arrest menor"#"arrest menor"#"M"#"Pena de caràcter lleu que dura d'un a trenta dies."
"arrest"#"arrest"#"M"#"Detenció provisional del presumpte culpable."
"arrestar"#"arrestar"#"VT"#"Fer pres (algú)."
"arrogació"#"arrogació"#"F"#"Acció d'arrogar-se; l'efecte. Arrogació de funcions."
"arrogar-se"#"arrogar-se"#"VP"#"Apropiar-se, atribuir-se, sense tenir-hi dret (una facultat, un poder, una qualitat). Aquest jutge s'arroga facultats que la llei no li dóna."
"article"#"article"#"M"#"Qualsevol de les disposicions el conjunt de les quals forma un estatut, un reglament, un tractat, un contracte, etc. L'article onzè del reglament."
"article"#"article"#"M"#"Qualsevol de les proves d'un judici o qualsevol de les

1. Diec_dret_LA

preguntes dels escrits d'interrogació dels testimonis."

"article"#"article"#"M"#"Qüestió incidental dins un procés."

"articulat"#"articulat"#"M"#"Conjunt d'articles d'una llei, d'un reglament, d'un tractat, etc."

"arxidiòcesi"#"arxidiòcesi"#"F"#"Bisbat de categoria superior pel fet d'ésser presidit per un metropolità o per un arquebisbe."

"ascens"#"ascens"#"M"#"Promoció d'una dignitat, d'un càrrec, d'una plaça, etc., inferior a un altre de superior."

"asil diplomàtic"#"asil diplomàtic"#"M"#"Protecció concedida als refugiats polítics."

"asil religiós"#"asil religiós"#"M"#"Immunitat reconeguda al perseguit que es refugia en un lloc sagrat."

"asil"#"asil"#"M"#"Lloc de refugi per als perseguits. Dret d'asil."

"asil"#"asil"#"M"#"Refugi, protecció. Asil polític."

"asilar"#"asilar"#"VT"#"Donar asil (als desvalguts), recollir-los en un establiment de beneficència."

"assabentar"#"assabentar"#"VT"#"Informar, fer sabedor, donar (a algú) notícia. M'han assabentat de la seva fugida."

"assassi"#"assassi"#"MF"#"Que assassina. Els assassins del president."

"assassi"#"assassi"#"AJ"#"Que assassina. Els assassins del president."

"assassinar"#"assassinar"#"VT"#"Matar (una persona) amb premeditació i traïdoria. Cèsar fou assassinat pels conjurats."

"assassinat"#"assassinat"#"M"#"Acció d'assassinar. Cometre un assassinat. Temptativa d'assassinat."

"assegurament"#"assegurament"#"M"#"Tutela jurídica que comporta l'adopció de determinades mesures permeses per la llei en previsió de futurs danys o perjudicis que pugui sofrir el bé jurídic assegurat."

"assemblea"#"assemblea"#"F"#"Aplec de persones congregades per a deliberar, legislar. Assemblea de diputats. Assemblea d'accionistes."

"assembleari"#"assembleari"#"AJ"#"Basat en assemblees."

"assembleari"#"assembleari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a una assemblea."

"assemblearisme"#"assemblearisme"#"M"#"Sistema d'organització en què l'assemblea té el poder decisorí."

"assentament"#"assentament"#"M"#"Acció d'assentar o d'assentar-se; l'efecte."

"assentar"#"assentar"#"VT"#"Apuntar, anotar, inscriure, registrar. Ja l'han assentat per soldat. Assentar una partida en el major."

"assentir"#"assentir"#"VI"#"Donar la conformitat a les pretensions de la demanda."

"assenyalament"#"assenyalament"#"M"#"Dia i hora fixats per a una diligència judicial, en especial per a una visita o un judici oral."

"assessor"#"assessor"#"MF"#"Persona que pel seu coneixement especial d'un assumpte o d'una matèria és encarregada de donar consell, d'il·lustrar, d'assistir a altri en una tasca, una empresa o una decisió; el lletrat a qui, pel seu càrrec, pertany d'il·lustrar, amb el seu dictamen, el jutge o el magistrat."

"assessorar"#"assessorar"#"RN"#"Prendre consell, il·lustrar-se, prop d'altri elegit com a assessor."

"assessorar"#"assessorar"#"VT"#"Assistir, donar consell, com a assessor, (a algú)."

"assessorar"#"assessorar"#"VT"#"El lletrat assessor, donar el seu dictamen (a algú)."

"assessorar"#"assessorar"#"VT"#"Escoltar, consultar, el dictamen del lletrat assessor."

"assetjament sexual"#"assetjament sexual"#"M"#"Agressió reiterada a la llibertat sexual que no inclou la violació."

"associació a guanys"#"associació a guany"#"F"#"Tipus de règim econòmic conjugal de comunitat de béns."

"associació"#"associació"#"F"#"Conjunt de persones associades. Una associació benèfica. Una associació religiosa. Les associacions obreres."

"associar"#"associar"#"RN"#"S'associaren per emprendre l'explotació de les mines. Ens associarem amb ells."

"associar"#"associar"#"VT"#"Ajuntar, encadenar, en el pensament. Associar dues idees."

"associar"#"associar"#"VT"#"Ajuntar. Partícules d'or associat amb altres

1. Diec_dret_LA

substàncies. Són dos colors que no es poden associar."

"associar"#"associar"#"VT"#"Unir com a company, participant, soci, confederat. L'hem associat als nostres negocis."

"assots"#"assot"#"MPL"#"Pena que hom imposava a certs delinqüents, d'ésser assotats."

"astricció"#"astricció"#"F"#"Mesura coercitiva per la qual un tribunal pot constrènyer un deutor a pagar una quantitat per cada dia de retard en el compliment d'un contracte."

"atemptat"#"atemptat"#"M"#"Temptativa criminal contra algú, acte fet amb la intenció de danyar greument alguna cosa. L'atemptat contra el rei. Un atemptat contra la vida d'algú. Un atemptat contra la república, contra la religió, contra la llei."

"atendre"#"atendre"#"VI"#"Atès que prestà servei durant dos anys, li pertoca una

indemnització considerable. Atenent que és fora de Barcelona, no podrà comparèixer a la cita. Atesa la proposta presentada, es va acordar resoldre favorablement la sol·licitud."

"atendre"#"atendre"#"VI"#"Satisfer, pagar, (una quantitat que es deu)."

"atenir-se"#"atenir-se"#"VP"#"Ajustar-se, en les seves accions o creences, (a alguna cosa), restar-hi fidel, no separar-se'n. Atenir-se a una ordre, a les instruccions d'algú. Atenir-se a una doctrina. Atenir-se algú a allò que va prometre."

"atès que"#"atès que"#"LC"#"Considerant que, tenint en compte que, d'acord amb."

"atenent que"#"atenent que"#"LC"#"Considerant que, tenint en compte que, d'acord

amb. "

"atestació"#"atestació"#"F"#"Acció d'atestar; la veritat atestada."

"atestar"#"atestar"#"VT"#"Afirmar ésser cert, autèntic; donar testimoniatge (d'una cosa). És un fet atestat per tots els historiadors d'aquell temps.

Atestem que aquest home és innocent."

"atestat"#"atestat"#"M"#"Conjunt de diligències entorn d'un presumpte delictes fetes per la policia judicial."

"atestat"#"atestat"#"M"#"Document que atesta un fet."

"atorgant"#"atorgant"#"MF"#"Persona que atorga."

"atorgar"#"atorgar"#"VT"#"Concedir. Atorgar un favor, una gràcia. Atorgar un privilegi."

"atorgar"#"atorgar"#"VT"#"Fer (un contracte, una escriptura, etc.), davant un notari. Atorgar un testament."

"atribució"#"atribució"#"F"#"Acció d'atribuir."

"atribució"#"atribució"#"F"#"Funció atribuïda a algú. Les atribucions del secretari. Això entra en les seves atribucions. Això està fora de les meves atribucions."

"atribuir"#"atribuir"#"VT"#"Considerar algú o alguna cosa com la causa (d'alguna

cosa); considerar com a pertanyent a algú o a alguna cosa, com a propi d'algú o d'alguna cosa. Atribuir un acte a algú. M'atribueixen unes paraules que jo mai no he dit."

"audiència"#"audiència"#"F"#"Admissió a ésser oït. Obtenir una audiència.

Demandar una audiència. Donar, concedir, una audiència a algú."

"audiència"#"audiència"#"F"#"Lloc on es reuneixen els tribunals de justícia, on tenen lloc les audiències."

"audiència"#"audiència"#"F"#"Sessió pública dels tribunals de justícia."

"auditar"#"auditar"#"VT"#"Un auditor, examinar (la situació econòmica d'una entitat) per comprovar si el seu estat patrimonial o financer reflecteix la realitat. Farem auditar els comptes del club."

"auditor"#"auditor"#"MF"#"Persona nomenada pel bisbe encarregada d'instruir una causa eclesiàstica."

"auditoria"#"auditoria"#"F"#"Càrrec d'auditor."

"auditoria"#"auditoria"#"F"#"Despatx de l'auditor."

"aulari"#"aulari"#"M"#"Conjunt d'aules."

"aulari"#"aulari"#"M"#"Edifici on hi ha aules."

"autenticar"#"autenticar"#"VT"#"Donar (a una cosa) autenticitat, autoritat, amb proves, amb atestacions, amb formalitats requerides per la llei, etc."

"autenticar"#"autenticar"#"VT"#"Una persona legalment autoritzada, legalitzar (un acte jurídic) per tal que tingui plens efectes jurídics."

"autocontracte"#"autocontracte"#"M"#"Contracte bilateral en què intervé una sola

persona física, la qual formula la declaració de voluntat i de consentiment en

1. Diec_dret_LA

nom propi i en nom d'una altra persona a la qual representa."
"autocopiador"#"autocopiador"#"AJ"#"Dit del paper que té una de les cares recoberta d'una substància que deixa empremta quan és sotmesa a una pressió local."
"autonomia administrativa"#"autonomia administratiu"#"F"#"Autonomia de la qual gaudeixen els municipis, les províncies i altres ens."
"autonomia"#"autonomia"#"F"#"Facultat de governar-se per les seves pròpies lleis."
"autor pragmàtic"#"autor pragmàtic"#"MF"#"Jurista que interpreta i glossa les lleis estatals."
"autoritat"#"autoritat"#"F"#"Persona que té aquest dret o poder. Les autoritats eclesiàstiques."
"autoritzable"#"autoritzable"#"AJ"#"Que es pot autoritzar."
"autorització"#"autorització"#"F"#"Acció d'autoritzar; l'efecte. Amb l'autorització del rei."
"autorització"#"autorització"#"F"#"Acte pel qual una autoritat administrativa, legislativa o judicial autoritza l'exercici de determinats drets a una altra autoritat, a un funcionari que en depèn o a un particular."
"autorització"#"autorització"#"F"#"Intervenció d'un notari en un atorgament d'acte jurídic."
"autoritzar"#"autoritzar"#"VT"#"Revestir d'autoritat; donar (a algú) dret o facultat de fer alguna cosa; permetre legalment de fer (una cosa). Autoritzar el sobirà els ambaixadors. Autoritzar algú perquè cobri un impost. Autoritzar un casament. Autoritzar una reunió, una associació."
"autoritzat"#"autoritzar"#"H"#"Que té autoritat, revestit d'autoritat. Un escriptor autoritzat."
"aval"#"aval"#"M"#"Declaració per la qual una persona física o jurídica respon de la solvència moral o econòmica d'una altra."
"aval"#"aval"#"M"#"Fiança de caràcter mercantil incorporada a una lletra de canvi per la qual l'avalador es compromet a pagar l'import de la lletra en els mateixos casos i en la mateixa forma en què hi són obligats els altres responsables del pagament."
"aval"#"aval"#"M"#"Signatura que posa al peu d'una lletra o altre document de crèdit la persona que respon del pagament en cas de no fer-ho la persona obligada."
"avalador"#"avalador"#"AJ"#"Que avala."
"avalador"#"avalador"#"MF"#"Que avala."
"avalador"#"avalador"#"VT"#"Donar (a una lletra o a un altre document de crèdit) la garantia dita aval."
"avalador"#"avalador"#"VT"#"Respondre (de quelcom)."
"avantprojecte"#"avantprojecte"#"M"#"Text provisional d'un projecte. Un avantprojecte de llei."
"avaria"#"avaria"#"F"#"Deterioració soferta pels objectes transportats o emmagatzemats; qualsevol dany o desperfecte en un vehicle, un mecanisme, un aparell, etc. Els sacs han arribat sense cap avaria. Hi ha una avaria a la màquina."
"avaria"#"avaria"#"F"#"Dany sofert per una nau o per la seva càrrega. La nau entrà al port per reparar les avaries."
"aviat"#"aviat"#"AV"#"Al més aviat possible. Com més aviat millor."
"avisar"#"avisar"#"VT"#"Donar notícia (a algú) d'alguna cosa perquè estigui advertit i obri en conseqüència. Quan arribaran, avisa'm. Si em feu avisar a temps, vindré a rebre'ls a l'estació."
"avocació"#"avocació"#"F"#"Acció d'avocar; l'efecte."
"avocar"#"avocar"#"VT"#"Un tribunal, atreure el coneixement i la resolució (d'una causa que inicialment tramitava un d'inferior)."
"avortar"#"avortar"#"VI"#"Parir prematurament abans que el fetus sigui viable."
"avulsió"#"avulsió"#"F"#"Accessió natural dels béns immobles consistent en l'acreciment de terres als predis afins als rius que s'esdevé de sobte com a conseqüència del corrent de les aigües."
"baixa"#"baixa"#"F"#"Declaració facultativa per la qual el treballador cessa temporalment en la seva activitat laboral com a conseqüència d'una malaltia, d'un accident."
"baixa"#"baixa"#"F"#"Declaració per la qual una persona o una cosa són excloses d'un padró, d'un cens, d'un registre, amb finalitats diverses."
"ban"#"ban"#"M"#"Crida, pregó, edicte, publicat per ordre d'una autoritat."
"ban"#"ban"#"M"#"Multa."
"banal"#"banal"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al ban'. Senyoria banal."

1. Diec_dret_LA

"bancarrota"#"bancarrota"#"F"#"Fallida. Bancarrota simple, fraudulenta. Fer bancarrota."

"bancarroter"#"bancarroter"#"MF"#"Persona que fa bancarrota."

"bandejament"#"bandejament"#"M"#"Pena infamant que consisteix a prohibir a algú l'entrada en un territori."

"bandejar"#"bandejar"#"VT"#"Condemnar (algú) a sortir d'un territori o d'un lloc, proscriure."

"bandejat"#"bandejat"#"MF"#"Persona que ha estat bandejada d'un territori."

"bander"#"bander"#"MF"#"Guàrdia jurat encarregat d'evitar i castigar amb bans els abusos que es cometin al camp i a la muntanya."

"baner"#"baner"#"MF"#"Encarregat de fer complir els bans."

"barata"#"barata"#"F"#"Canvi, permuta. Vendrà blat a barata o per diners."

"barra"#"barra"#"F"#"Barana o barrera que separa el tribunal del públic."

"base"#"base"#"F"#"Disposició marc que permet un desplegament jurídic posterior de la matèria."

"base"#"base"#"F"#"Qualsevol de les condicions generals establertes per una llei de bases."

"batlle"#"batlle"#"MF"#"Autoritat municipal i judicial en els pobles."

"batllia"#"batllia"#"F"#"Càrrec i dignitat de batlle; territori de la seva jurisdicció."

"bé fideïcomès"#"bé fideïcomès"#"M"#"Bé afecte a un gravamen de substitució fideïcomissària instituit pel causant, per tal d'afavorir successivament els diversos hereus o legataris cridats."

"bé"#"bé"#"M"#"Tot allò susceptible d'apropiació i de proporcionar un profit o una utilitat. Béns públics, privats."

"bé"#"bé"#"MPL"#"Riquesa, fortuna, hisenda. Béns mobles. Béns immobles. Béns seents, vagants. Separació de béns entre marit i muller."

"beca"#"beca"#"F"#"Ajut atorgat a un estudiant per facilitar-li totalment o parcialment el pagament dels estudis o la manutenció."

"becari"#"becari"#"MF"#"Estudiant que gaudeix d'una beca."

"benefici d'inventari"#"benefici de ' inventari"#"M"#"Facultat concedida al l'hereu de no respondre a les obligacions del causant ni de les càrregues hereditàries amb els seus béns, sinó únicament amb els béns de l'herència."

"benefici eclesiàstic"#"benefici eclesiàstic"#"M"#"Càrrec que l'Església confereix canònicament, al qual va annexa una renda."

"benefici fiscal"#"benefici fiscal"#"M"#"Privilegi legal que suposa generalment la reducció d'un tribut."

"benefici"#"benefici"#"M"#"Privilegi legal que una persona, en determinades circumstàncies, pot fer valer per alliberar-se de situacions que la podrien perjudicar. Benefici de deliberar. Benefici de major edat. Benefici de separació de patrimonis. Benefici de termini."

"beneficial"#"beneficial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a un benefici eclesiàstic."

"beneficiari"#"beneficiari"#"MF"#"Persona que frueix d'un benefici, que rep en do una cosa."

"beneficiat"#"beneficiat"#"M"#"El qui frueix d'un benefici eclesiàstic."

"benifet"#"benifet"#"M"#"Benefici eclesiàstic."

"béns arrels"#"bé arrel"#"M"#"Béns que consisteixen en terres i possessions."

"béns parafernals"#"bé parafernals"#"MPL"#"Béns que porta la muller al matrimoni ultra el dot, o béns que adquireix durant el matrimoni per herència o per donació."

"béns semovents"#"bé semovent"#"M"#"Bestiar."

"bescanviar"#"bescanviar"#"VT"#"Donar a algú (alguna cosa) i rebre'n d'ell, com a equivalent, una altra; donar i rebre, lliurar i prendre, recíprocament; trametre o adreçar, recíprocament. Bescanviar algú un objecte per un altre. Bescanviar pessetes per dòlars. Bescanviar dos generals enemics llurs presoners. Bescanviar comunicacions. Bescanviar injúries."

"bestreta"#"bestreta"#"F"#"Diners anticipats fent pagaments per compte propi o d'altri."

"bigam"#"bigam"#"AJ"#"Casat amb una vídua o amb un vidu."

"bigam"#"bigam"#"AJ"#"En dret canònic, casat dues vegades."

"bigam"#"bigam"#"AJ"#"Que està casat amb dues persones simultàniament."

"bigam"#"bigam"#"AJ"#"Que ha contret un segon matrimoni no estant legalment dissolt el primer."

"bigam"#"bigam"#"MF"#"Casat amb una vídua o amb un vidu."

"bigam"#"bigam"#"MF"#"En dret canònic, casat dues vegades."

1. Diec_dret_LA

"bígam"#"bígam"#"MF"#"Que està casat amb dues persones simultàniament."
"bígam"#"bígam"#"MF"#"Que ha contret un segon matrimoni no estant legalment dissolt el primer."
"bigàmia"#"bigàmia"#"F"#"Estat o qualitat de bígam."
"bill"#"bill"#"M"#"Acte del parlament anglès."
"boïga"#"boïga"#"F"#"Forma de contracte agrari consistent a cedir una peça de terra plantada de bosc, per reduir-la a conreu i emprar com a adob els boïcs."
"bonificació"#"bonificació"#"F"#"Acció de pagar o donar quelcom en addició al que és estrictament degut."
"botxí"#"botxí"#"M"#"Persona que executa les penes de mort i altres penes corporals."
"brocard"#"brocard"#"M"#"Entre els glossadors, regla general de dret."
"bufet"#"bufet"#"M"#"Estudi o despatx d'un advocat."
"burgmestre"#"burgmestre"#"MF"#"Primer magistrat municipal en les ciutats d'alguns països, com Alemanya, Suïssa, Holanda."
"butlla"#"butlla"#"F"#"Bola de plom que s'afegia al segell de les missives oficials i d'altres documents, i el mateix segell."
"butlla"#"butlla"#"F"#"Missiva, lletra, document, proveïts d'aquest segell."
"butlleta d'estat"#"butlleta d'estat"#"F"#"Relació de dades, generalment numèriques, que reflecteixen, en extracte, la situació en què es troba alguna cosa en el moment al qual es refereix."
"butlleta"#"butlleta"#"F"#"Papereta, cèdula, en què es dóna algun permís, alguna autorització, alguna certificació."
"butlletí"#"butlletí"#"M"#"Publicació periòdica de caràcter oficial."
"cabalatge"#"cabalatge"#"M"#"Institució consuetudinària, pròpia de l'Urgell, la Conca de Barberà i una part de la Segarra, per la qual, en les capitulacions matrimonials del cabaler que es casa amb una pubilla s'assigna a aquest una soldada, assignació regulada actualment en la compilació del dret civil de Catalunya."
"cabaler"#"cabaler"#"M"#"Fill no constituït hereu que rep la seva part de l'herència en diners o en cabal en contreure matrimoni o en morir els pares."
"cabalera"#"cabalera"#"F"#"Germana de la pubilla."
"cadastral"#"cadastral"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al cadastre."
"cadastre"#"cadastre"#"M"#"Registre estadístic de les finques urbanes i rústiques fet per l'Estat per determinar la mesura dels impostos."
"cadena"#"cadena"#"F"#"Pena de reclusió en presidi. Ha estat condemnat a cadena perpètua."
"caduc"#"caduc"#"AJ"#"Pròxim a caure, destinat a desaparèixer aviat, que no té la força de mantenir-se. Òrgans caducs. Institucions caduques."
"caducar"#"caducar"#"VI"#"Un decret, un costum, una llei, etc., perdre la força o la validesa per manca d'ús o altra raó."
"caducitat"#"caducitat"#"F"#"Extinció de validesa d'un permís, d'una concessió, d'una autorització, etc., atorgats per l'Administració per un temps determinat."
"caducitat"#"caducitat"#"F"#"Extinció d'un dret o d'una acció pel fet de no ésser efectuada durant el termini assenyalat per la llei o per pacte."
"caixer"#"caixer"#"MF"#"Encarregat de la caixa d'una empresa, d'una entitat financera o de l'administració pública."
"calabós"#"calabós"#"M"#"Cambra, en una presó, en un castell, etc., destinada a tancar-hi presos."
"calúmnia"#"calúmnia"#"F"#"Delicte consistent en l'atribució conscient a una persona d'un fet fals que origina un procediment d'ofici."
"cambra de compensació"#"cambra de compensació"#"F"#"Cambra que compensa els comptes creditors i deutors existents entre els organismes públics i les empreses financeres o fornidores de béns i de serveis."
"cambra"#"cambra"#"F"#"Institució que agrupa individus o entitats d'una mateixa activitat econòmica per a la defensa i la promoció dels seus interessos o per a complir funcions específiques."
"camp d'extermini"#"camp de 'extermini"#"M"#"Camp de concentració en què els presoners són destinats a la mort."
"cancel·lació"#"cancel·lació"#"F"#"Acció de cancel·lar; l'efecte."
"cancel·lar"#"cancel·lar"#"VT"#"Realitzar un assentament en un registre, un instrument públic, etc. que deixi sense efecte un assentament anterior."
"candidat"#"candidat"#"MF"#"Persona que pretén una plaça vacant, una dignitat, etc.; persona que demana els sufragis per a ésser elegida."
"candidatura"#"candidatura"#"F"#"Fet d'ésser candidat, de presentar-se com a candidat; el candidat o candidats a elegir; la papereta en què figuren llurs noms."

1. Diec_dret_LA

"cànon"#"cànon"#"M"#"Allò que es paga en reconeixement del domini directe d'algun terreny."

"cànon"#"cànon"#"M"#"Qualsevol dels articles de què consta el codi de dret canònic de l'Església catòlica llatina i el de les esglésies orientals catòliques."

"canonista"#"canonista"#"MF"#"Persona versada en la ciència del dret canònic."

"canonitzar"#"canonitzar"#"VT"#"Declarar canònic."

"cap de casa"#"cap de casa"#"MF"#"Membre principal de la família, persona que té l'autoritat dins d'ella."

"cap de colla"#"cap de colla"#"MF"#"Persona que mana i dirigeix el treball d'una colla de treballadors."

"cap de dol"#"cap de dol"#"MF"#"Persona o persones que presideixen el dol en un enterrament o en uns funerals."

"cap de govern"#"cap de govern"#"MF"#"Persona que presideix un govern."

"cap de pastera"#"cap de pastera"#"MF"#"Macip major de forn o fleca."

"cap de taula"#"cap de taula"#"MF"#"La persona que presideix la taula."

"cap d'era"#"cap de ' era"#"MF"#"Persona que dirigeix la batuda."

"cap d'estat"#"cap de ' estat"#"MF"#"Persona que representa o que exerceix la suprema autoritat de l'Estat."

"cap"#"cap"#"MF"#"Persona que ocupa el primer lloc, que presideix o té a les seves ordres els altres; capitost. Cap de bàndol, cap de motí."

"capaç"#"capaç"#"AJ"#"Que té condicions per a fer bé allò que té al seu càrrec. Un fadrí capaç."

"capacitat"#"capacitat"#"F"#"Aptitud genèrica per a ésser subjecte de relacions jurídiques."

"capbreu"#"capbreu"#"M"#"Apuntament d'un reconeixement de drets, esp. emfitèutics, per evitar prescripcions possibles dins el contracte."

"capbreuació"#"capbreuació"#"F"#"Acció de capbreuar."

"capbrevador"#"capbrevador"#"M"#"Jutge designat per tal d'acomplir un procés o una causa de capbreuació."

"capbreuar"#"capbreuar"#"VT"#"Fer el capbreu (d'uns drets)."

"capçalera"#"capçalera"#"F"#"Nom o títol d'una persona, corporació, entitat, empresa comercial, etc., generalment acompanyat de l'adreça i altres indicacions, imprès o gravat a la part superior d'una carta, d'un full de paper, etc."

"capellà ecònom"#"capellà ecònom"#"M"#"Sacerdot destinat a una parròquia pel prelat perquè faci les funcions del rector per vacant, malaltia o absència d'aquest."

"capellania"#"capellania"#"F"#"Benifet annex a una capella. Tenir una capellania. Demanar, obtenir, una capellania. Donar, conferir, una capellania. Establir, fundar, una capellania."

"capital"#"capital"#"AJ"#"Que implica la pèrdua del cap, de la vida; mortal. Acusació capital."

"capital"#"capital"#"M"#"Fons de riquesa acumulada; diners que hom posseeix. Té molts milions de capital. S'ha gastat les rendes i ara es menja el capital. Capital empenyorat, hipotecat."

"capítol"#"capítol"#"M"#"Cos d'eclesiàstics oficialment capacitat per a certes responsabilitats i deliberacions col·lectives. Reunir, convocar, capítol. Cridar a capítol. Presidir el capítol. Tenir capítol. Capítol general, provincial."

"capítols"#"capítol"#"MPL"#"Articulat d'una estipulació, d'una relació, etc., i la mateixa estipulació, relació, etc. Fer capítols."

"capítols matrimonials"#"capítol matrimonial"#"MPL"#"Negoci jurídic accessori del matrimoni que permet als cònjuges pactar el règim econòmic familiar."

"capitulació"#"capitulació"#"F"#"Acta en què consten les condicions d'una rendició. Violar els termes de la capitulació."

"caplleuta"#"caplleuta"#"F"#"Fiança donada per algú perquè un reu no fos tingut pres."

"caplleuador"#"caplleuador"#"M"#"El qui donava caplleuta."

"caplleuar"#"caplleuar"#"VT"#"Donar caplleuta per alliberar (algú) d'ésser tingut pres."

"capmàs"#"capmàs"#"M"#"Suputació."

"capsou"#"capsou"#"M"#"Dret d'un tant (generalment un deu) per cent percebut per un procurador, administrador, tutor, etc."

1. Diec_dret_LA

"càrcer"#"càrcer"#"M"#"Presó."
"carcerari"#"carcerari"#"AJ"#"Referent o pertanyent al càrcer o presó.
Règim carcerari."
"carència"#"carència"#"F"#"En jur., privació d'alguna cosa."
"càrrec"#"càrrec"#"M"#"Imputació, culpa que es fa pesar sobre algú; fet que pesa sobre la situació d'un acusat. Fer càrrecs a algú. Hi ha càrrecs molt greus contra ell. Testimonis de càrrec. Confirmar, destruir, els càrrecs de l'acusació."
"càrrega de la prova"#"càrrega de el prova"#"F"#"Obligació de provar en un procés els fets constitutius del seu dret a qui afirma i de provar els fets impeditius, extintius o excloents d'aquell dret a qui nega."
"càrrega"#"càrrega"#"F"#"Allò que pesa massa sobre algú, feix; obligació onerosa. La vida és una càrrega. Són molt pobres, i el seu oncle malalt els és una càrrega. Portar la càrrega d'una casa, d'una empresa."
"càrrega"#"càrrega"#"F"#"Les càrregues d'una successió."
"càrregues personals"#"càrrega personal"#"F"#"Serveis que un ciutadà deu a l'Estat."
"carta credencial"#"carta credencial"#"F"#"Credencial."
"carta de ciutadà"#"carta de ciutadà"#"F"#"Títol en què hom és reconegut com a veí d'una ciutat."
"carta de crèdit"#"carta de crèdit"#"F"#"Notificació adreçada per un banquer als seus corresponsals certificant que el portador té dret de retirar sobre el seu crèdit fins a una certa quantitat."
"carta de franquícia"#"carta de franquícia"#"F"#"Concessió feta pel sobirà o pel senyor d'un lloc perquè arrelhi la població existent en una localitat i s'eviti l'emigració."
"carta de gràcia"#"carta de gràcia"#"F"#"Pacte accessori del contracte de compravenda amb què el venedor es reserva el dret de tornar a adquirir la cosa venuda."
"carta de poblament"#"carta de poblament"#"F"#"Concessió feta pel sobirà o pel senyor d'un lloc amb la finalitat d'atreure-hi pobladors."
"carta municipal"#"carta municipal"#"F"#"Règim jurídic especial, de caràcter organitzatiu o econòmic, que pot concedir l'Estat als ajuntaments o a les diputacions."
"carta provincial"#"carta provincial"#"F"#"Règim jurídic especial, de caràcter organitzatiu o econòmic, que pot concedir l'Estat als ajuntaments o a les diputacions."
"carta partida"#"carta partir"#"F"#"Carta amb dues expedicions fetes sobre el mateix full, traçant entremig abans de separar-les les lletres a b c, o qualsevol dibuix a fi d'evitar les falsificacions."
"carta"#"carta"#"F"#"Acta on són registrats certs títols, escriptura. Carta pública. Carta de dotació a una abadia. Carta de pagament."
"carta"#"carta"#"F"#"Paper que certifica certs drets per a la persona que el té, carnet. Carta d'elector, d'agent de policia."
"cartulari"#"cartulari"#"M"#"Còdex, i més rarament rotlle, on són transcrits íntegrament o abreujadament els documents pertanyents a una persona física o moral per tal d'assegurar-ne la conservació i facilitar-ne la consulta."
"casa barata"#"casa barat"#"F"#"Casa per a obrers construïda amb la intervenció dels poders públics."
"casa cuina"#"casa cuina"#"F"#"Habitatge elemental construït al fons d'un cós o un solar, generalment només de planta baixa i a vegades amb un sol pis."
"casa de camp"#"casa de camp"#"F"#"Casa situada fora poblat."
"casa de pagès"#"casa de pagès"#"F"#"Casa situada fora poblat."
"casa de la ciutat"#"casa de el ciutat"#"F"#"Casa on resideix l'administració i el govern de la ciutat."
"casa de veïns"#"casa de veí"#"F"#"Edifici urbà en què habiten diverses famílies en diferents pisos o apartaments."
"casa de pisos"#"casa de pis"#"F"#"Edifici urbà en què habiten diverses famílies en diferents pisos o apartaments."
"casa pairal"#"casa pairal"#"F"#"Masia organitzada com a unitat d'explotació rural amb un patrimoni important conservat gràcies a la institució de l'hereu; casa dels pares i progenitors d'un llinatge."

1. Diec_dret_LA

"casa"#"casa"#"F"#"Edifici destinat a servir d'habitació humana. No tenir casa ni alberg. La casa de la cantonada. La casa més alta de la plaça. Una casa de tres pisos. Una casa airejada, assolellada, fosca, clara, alegre, ben orientada.

Casa de propietat. Casa de lloguer."

"casatinent"#"casatinent"#"M"#"Persona que té casa en un poble i és cap de família."

"cassació"#"cassació"#"F"#"Anul·lació de les sentències judicials definitives en

cas que aquestes no s'ajustin a la llei, infringeixin les garanties processals fonamentals o per error en l'apreciació de les proves per part dels tribunals d'instància. Tribuna de cassació. Recurs de cassació."

"cassar"#"cassar"#"VT"#"Anul·lar en virtut de la pròpia autoritat. El Tribunal Suprem ha cassat la sentència."

"catedràtic"#"catedràtic"#"MF"#"Reconeixement o prestació anual deguda al bisbe per les esglésies i els beneficis menors en senyal de submissió i de respecte a la càtedra."

"categoria"#"categoria"#"F"#"Qualsevol dels grups en què es poden classificar diferents objectes atenent a una propietat, a una condició, etc., esp. a llur importància, grau, condició social."

"caució"#"caució"#"F"#"Pena que obliga la persona sotmesa a un procés a presentar un fiador que es faci responsable que no serà acomplert el mal que hom

tracta de prevenir."

"caució"#"caució"#"F"#"Seguretat que dóna algú del compliment d'una obligació."

"caucionar"#"caucionar"#"VT"#"Donar caució (per algú)."

"causa civil"#"causa civil"#"F"#"Procés judicial en què es debaten interessos relacionats amb el dret civil."

"causa de contracte"#"causa de contracte"#"F"#"Finalitat immediata que justifica

que una persona assumeixi una determinada obligació contractual."

"causa"#"causa"#"F"#"Allò que es discuteix davant la justícia (plet, procés criminal). Una causa civil, criminal. Guanyar una causa. Un advocat sense causes."

"causahavent"#"causahavent"#"MF"#"Drethavent."

"causant"#"causant"#"MF"#"Persona física que per causa de la seva mort provoca la successió legal o testamentària dels seus béns."

"causar estat"#"causar estat"#"VT"#"Una resolució esp. administrativa, esdevenir

definitiva, sense possibilitats d'ésser objecte de recurs."

"causes majors"#"causa major"#"FPL"#"Causes reservades a la Seu Apostòlica."

"causídic"#"causídic"#"AJ"#"Pertanyent al manteniment i a la defensa de causes i plets."

"causídic"#"causídic"#"MF"#"Procurador davant els tribunals."

"causídic"#"causídic"#"M"#"Advocat."

"cautelar"#"cautelar"#"AJ"#"Fruit de la cautela, preventiu. Mesures cautelars."

"cedent"#"cedent"#"MF"#"Persona que transmet a una altra un dret, una obligació,

un bé, etc., i esp. un efecte mercantil."

"cèdula d'habitabilitat"#"cèdula de 'habitabilitat"#"F"#"Cèdula necessària perquè un edifici pugui ésser habitat, atorgada per l'autoritat com a garantia que aquest reuneix les condicions sanitàries i tècniques necessàries."

"cèdula personal"#"cèdula personal"#"F"#"Document oficial en què constaven les dades personals d'un individu, que era usat com a document d'identitat."

"cèdula reial"#"cèdula reial"#"F"#"Cèdula en què es concedeix una gràcia, es pren alguna providència."

"cèdula"#"cèdula"#"F"#"Fitxa (acc. 3 del DIEC). Cèdula bibliogràfica."

"cèdula"#"cèdula"#"F"#"Paper en què es consigna, esp. es notifica, alguna cosa. Cèdula de citació."

"celebrar missa"#"celebrar missa"#"VT"#"El sacerdot, dir la missa."

"celebrar"#"celebrar"#"VT"#"Acomplir segons un ritual, solemnement; fer una festa, un àpat, etc., (a propòsit d'un succés faust, d'un sant, etc.); alegrar-se (d'alguna cosa); lloar públicament. Celebrar els funerals. Avui és el seu sant, però no el celebrarem fins diumenge. Hem de celebrar la seva arribada! Està malalt, el vostre germà?; celebraria que no fos res."

"celebrar"#"celebrar"#"VT"#"Celebrar eleccions."

"cens amb domini"#"cens amb domini"#"M"#"Cens que correspon al senyor directe del predi establert en emfiteusi, amb els drets de fadiga i de lluïsmes."

1. Diec_dret_LA

"cens bord"#"cens bord"#"M"#"Cens que hom paga en una percepció sense el dret de lluïme."

"cens"#"cens"#"M"#"Contracte pel qual se subjecta un immoble al pagament d'una pensió anual com a retribució d'un capital rebut en diner, o d'un domini que es transmet amb l'immoble."

"cens"#"cens"#"M"#"Imposició, exacció o prestació periòdica, tant en diners com en espècie, tant en l'ordre tributari o fiscal com en el contractual."

"cens"#"cens"#"M"#"Llista dels individus que reuneixen una condició, per ex., el dret a votar."

"cens"#"cens"#"M"#"Llista dels individus que reuneixen una condició, per ex., el dret a votar."

"cens"#"cens"#"M"#"Llista oficial dels habitants d'un territori amb informació de llurs condicions socials, econòmiques, etc. Segons l'últim cens de població, aquesta ciutat ja ha passat dels cent mil habitants."

"censal"#"censal"#"AJ"#"Censual."

"censal"#"censal"#"AJ"#"Censual."

"censal"#"censal"#"M"#"Obligació redimible de pagar una pensió anual a una persona i als seus successors en virtut d'un capital rebut per qui la contrau."

"censal"#"censal"#"M"#"Obligació redimible de pagar una pensió anual a una persona i als seus successors en virtut d'un capital rebut per qui la contrau."

"censaler"#"censaler"#"MF"#"Persona que té dret a percebre els rèdits d'un censal."

"censalista"#"censalista"#"MF"#"Censaler, censalera."

"censar"#"censar"#"IN"#"Fer el cens (dels habitants d'un lloc)."

"censar"#"censar"#"VT"#"Inscriure en el cens."

"censat"#"censar"#"H"#"Que és objecte de pagament o prestació d'un cens."

"censatari"#"censatari"#"MF"#"Persona que paga cànon o pensió o fa una prestació censual."

"censar de comptes"#"censar de compte"#"MF"#"Persona que dictamina sobre la versemblança de la documentació i de la comptabilitat presentada pels administradors d'una companyia."

"censar jurat de comptes"#"censar jurat de compte"#"MF"#"Professional amb estudis mercantils especialitzats que es dedica a l'anàlisi i a la certificació de balanços, de comptes i d'altres documents comptables."

"censual"#"censual"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al cens."

"censualista"#"censualista"#"MF"#"Censaler, censalera."

"cerciorar"#"cerciorar"#"VT"#"Encertir."

"certificable"#"certificable"#"AJ"#"Que es pot certificar."

"certificació"#"certificació"#"F"#"Acció de certificar per escrit. Necessitem la certificació del metge."

"certificador"#"certificador"#"MF"#"Persona que certifica."

"certificar"#"certificar"#"VT"#"Garantir com a cert. Hi ha testimonis que certifiquen el fet."

"certificat"#"certificat"#"M"#"Document expedit per un funcionari públic competent o per una persona autoritzada legalment que dóna fe d'un fet, del contingut d'un document o de les circumstàncies que consten en arxius, en registres, en llibres d'actes, etc. Un certificat de bona conducta. Un certificat de bona conducta. Un certificat mèdic. Certificat de treball."

"certificat"#"certificat"#"M"#"Document expedit per un funcionari públic competent o per una persona autoritzada legalment que dóna fe d'un fet, del contingut d'un document o de les circumstàncies que consten en arxius, en registres, en llibres d'actes, etc. Un certificat de bona conducta. Un certificat d'estudis. Certificat mèdic. Certificat de treball."

"cessant"#"cessant"#"AJ"#"Dit del funcionari que hom priva del seu càrrec."

"cessantia"#"cessantia"#"F"#"Estat de cessant."

"cessantia"#"cessantia"#"F"#"Paga que, segons la llei, gaudeix el funcionari cessant en certs casos."

"cessió de béns"#"cessió de bé"#"F"#"Abandó que un deutor fa als seus creditors d'allò que posseeix."

"cessionari"#"cessionari"#"MF"#"Persona a favor de la qual és feta una cessió."

"circular"#"circular"#"F"#"Carta o lletra que s'adreça a diferents persones amb una mateixa redacció."

"circular"#"circular"#"F"#"Disposició administrativa dictada pels òrgans

1. Diec_dret_LA

superiors de l'Administració sobre l'organització interna i el funcionament dels serveis que en depenen."

"circumscripció"#"circumscripció"#"F"#"Acció de circumscriure; l'efecte."

"circumscripció"#"circumscripció"#"F"#"Divisió administrativa, militar o eclesiàstica d'un territori."

"circumstància"#"circumstància"#"F"#"Qualsevol de les condicions (de temps, de lloc, de manera, etc.) en què un esdeveniment té lloc; fet secundari que acompanya un esdeveniment principal. Cal enumerar totes les circumstàncies del fet. Les circumstàncies en què es realitza el fet. Les circumstàncies actuals."

"circumstància"#"circumstància"#"F"#"Motiu que, en concórrer en un fet delictiu,

anul·la o modifica el grau de responsabilitat original i, consegüentment, la penalitat. Una circumstància atenuant, agreujant."

"citació a executiu"#"citació a executiu"#"F"#"Diligència en judici executiu mitjançant la qual es dona un termini al deutor per a oposar-se a la demanda."

"citació"#"citació"#"F"#"Acció de citar, ordre de compareixença emanada d'una autoritat; escrit en què es notifica aquesta ordre. Citació judicial."

"citar a dia cert"#"citar a dia cert"#"VT"#"Un jutge o un tribunal, intimar (algú) perquè comparegui davant seu el dia i a l'hora prefixats."

"citar a execució"#"citar a execució"#"VT"#"Intimar (un deutor demandat) perquè comparegui en un judici executiu dins un termini prefixat una vegada practicada la diligència d'embarcament dels seus béns."

"citar a termini"#"citar a termini"#"VT"#"Un jutge o un tribunal, intimar (una persona) perquè comparegui davant seu dins un termini prefixat."

"citar"#"citar"#"VT"#"Avisar (algú) perquè comparegui a tal hora en un lloc determinat. El jutge ha citat els testimonis."

"ciudadà"#"ciudadà"#"MF"#"Persona que gaudeix del dret de ciutat en un estat."

"ciudadania"#"ciudadania"#"F"#"Condicó i dret que ostenten les persones que pertanyen a una comunitat política que expressa el vincle existent entre aquesta

i els seus membres."

"ciudadania"#"ciudadania"#"F"#"Qualitat, dret, de ciudadà."

"civil"#"civil"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent als ciutadans. Vida civil."

"civilment"#"civilment"#"AV"#"En matèria civil, d'acord amb el dret civil.

Perseguir algú civilment. Casar-se civilment."

"clam"#"clam"#"M"#"Al·legació formal contra algú presentada al tribunal o al funcionari apropiat, per un tort rebut, un crim comès. Proveïrem a tots els clams i greuges que es vulguin proposar contra ell o altres oficials. Lletres de

clam. Posar clam, fer clam. Rebre clam."

"clamant"#"clamant"#"AJ"#"Que fa o posa un clam. La part clamant."

"clamant"#"clamant"#"MF"#"Que fa o posa un clam. La part clamant."

"clamar"#"clamar"#"RN"#"Fer, posar, clam. L'home es clamava d'un seu germà per raó d'haver-li robat un bou."

"classificació decimal"#"classificació decimal"#"F"#"Classificació bibliogràfica, expressada per mitjà de xifres aràbigues, que es basa en una divisió primera de deu matèries o grups de matèries i es pot anar dividint i subdividint fins a deu indefinidament."

"classificació"#"classificació"#"F"#"Acció de classificar; l'efecte.

Classificació natural, sistemàtica. Classificació arxivística."

"classificació"#"classificació"#"F"#"Classificació decimal universal."

"clàusula de constitut"#"clàusula de constitut"#"F"#"Clàusula inserida en els contractes d'alienació de la propietat o d'un dret real per la qual la cosa alienada resta en poder del venedor, entenent-se feta la tradició mitjançant la substitució de la possessió en nom propi pel nom del nou propietari."

"clàusula"#"clàusula"#"F"#"Qualsevol disposició d'una llei, d'un tractat, d'un contracte, d'un testament."

"client"#"client"#"MF"#"Persona de qui un advocat defensa el plet, la causa.

Aquest advocat té molts clients."

"coacció"#"coacció"#"F"#"Delicte contra la llibertat de la persona que consisteix a emprar, sense estar-hi legítimament autoritzat, violència sobre un altre."

"coacció"#"coacció"#"F"#"Força legítima vinculada al dret que permet el seu exercici contra l'oposició injusta o permet d'exigir el compliment de les obligacions i que es manifesta essencialment en l'execució de sentències i en les funcions policiaques."

"coadjuvant"#"coadjuvant"#"MF"#"Persona que intervé en un procés sense haver-hi

1. Diec_dret_LA

figurat inicialment, com a part demandant o demandada, per prestar ajut a la defensa d'una de les parts, atès que és titular d'un interès jurídic que podria ésser afectat per la sentència."

"coarrendatari"#"coarrendatari"#"AJ"#"Que és arrendatari ensems amb un altre."

"coarrendatari"#"coarrendatari"#"MF"#"Que és arrendatari ensems amb un altre."

"coartada"#"coartada"#"F"#"Fet d'haver estat absent del lloc del delictes a l'hora que se suposa d'haver estat comès. Provar la coartada. Preparar la coartada."

"cobertura"#"cobertura"#"F"#"Acció de cobrir un lloc de treball; l'efecte. La cobertura d'una baixa, d'una vacant. La cobertura dels càrrecs més importants de l'empresa."

"cobertura"#"cobertura"#"F"#"Abast d'un contracte o una norma. La cobertura d'una assegurança. La cobertura de la llei."

"cobrament de l'indegut"#"cobrament de el ' indegut"#"M"#"Quasicontracte que neix quan es rep quelcom per error i que genera l'obligació de restituir la cosa rebuda."

"cobrament"#"cobrament"#"M"#"Acció de cobrar; l'efecte. Cobrament d'un crèdit. Cobrament a destinació. Podeu passar d'avui en quinze per al cobrament. Hi ha dues finestretes: l'una per als pagaments i l'altra per als cobraments."

"cobrir"#"cobrir"#"VT"#"Fer cessar d'estar buida o desocupada (una cosa). La vacant del càrrec de president serà coberta pel secretari."

"cobrir"#"cobrir"#"VT"#"Garantir contra un dany o perjudici. Aquella assegurança no cobria tots els riscos."

"cobrir"#"cobrir"#"VT"#"Proveir. El nombre d'aspirants admesos no pot superar el nombre de places que s'han de cobrir."

"Codi civil"#"Codi civil"#"M"#"Codi civil."

"Codi penal"#"Codi penal"#"M"#"Codi penal."

"codi"#"codi"#"M"#"Llei que regula, seguint el model del codi, una especialitat que forma part d'una categoria jurídica. Codi de circulació. Codi alimentari."

"codi"#"codi"#"M"#"Text de dret positiu concebut amb un criteri unitari i sistemàtic que regula una determinada categoria del dret."

"codicil"#"codicil"#"M"#"Clàusula addicional que completa, modifica o revoca un testament."

"codicil.lant"#"codicil.lant"#"MF"#"Persona que fa codicil."

"codicil.lar"#"codicil.lar"#"AJ"#"Pertanyent al codicil, constituït per un codicil. Clàusula codicil.lar. Llegat codicil.lar."

"codicil.lar"#"codicil.lar"#"VI"#"Fer codicil."

"codificació"#"codificació"#"F"#"Acció de codificar; l'efecte."

"codificar"#"codificar"#"VT"#"Reunir (lleis, costums), en un codi."

"coercibilitat"#"coercibilitat"#"F"#"Atribut de la norma jurídica que atorga als

òrgans jurisdiccionals de l'Estat la possibilitat d'imposar-ne l'observança coactivament i d'establir-ne la sanció corresponent en el cas que hagi estat violada."

"cofiador"#"cofiador"#"MF"#"Qualsevol dels fiadors, quan n'hi ha més d'un, en una mateixa obligació."

"cognició"#"cognició"#"F"#"Coneixement judicial d'un assumpte, per a resoldre'l."

"cognom"#"cognom"#"M"#"Nom de família. Signar amb el nom i els dos cognoms."

"cohabitació"#"cohabitació"#"F"#"Obligació jurídica que neix de la naturalesa del matrimoni i que consisteix en el fet que la parella visqui en unitat de casa

i llit."

"cohereu"#"cohereu"#"MF"#"Hereu ensems amb un altre o d'altres."

"col.lateralitat"#"col.lateralitat"#"F"#"Parentiu de consanguinitat que uneix els descendents d'un antecessor comú no relacionats entre ells per línia directa."

"col.legatari"#"col.legatari"#"MF"#"Legatari conjuntament amb altres."

"col.legi"#"col.legi"#"M"#"Societat o corporació de persones de la mateixa professió. Col.legi d'advocats, de metges."

"col.legialitat"#"col.legialitat"#"F"#"Qualitat de col.legiat."

"col.legialment"#"col.legialment"#"AV"#"Formant col.legi."

"col.legiar"#"col.legiar"#"RN"#"Entrar com a membre en un col.legi

1. Diec_dret_LA

professional."

"col·legiar"#"col·legiar"#"VT"#"Constituir-se, organitzar-se, en col·legi."

"col·legiar"#"col·legiar"#"VT"#"Fer entrar (algú) com a membre en un col·legi professional."

"col·legiat"#"col·legiar"#"H"#"Constituit per diversos components. Direcció col·legiada. Òrgan col·legiat."

"col·legiat"#"col·legiar"#"H"#"Pertanyent a un col·legi, constituït en col·legi o a la manera d'un col·legi. Metge col·legiat."

"col·litigant"#"col·litigant"#"MF"#"Litigant que pledeja juntament amb un altre o amb altres."

"comandita"#"comandita"#"F"#"Societat en què un o més associats són responsables i solidaris, i els altres, els comandataris, només aporten fons i resten apartats de la gestió. Fer comandita amb algú."

"comarca"#"comarca"#"F"#"Entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus."

"comarca"#"comarca"#"F"#"Extensió de territori, més reduïda que una regió, a la qual donen una certa unitat les relacions de veïnatge entre els llocs que la formen, certes condicions naturals o fets històrics."

"comarcessor"#"comarcessor"#"MF"#"Persona que és marmessora ensems amb altres."

"combat a mort"#"combat a mort"#"M"#"Combat que ha d'acabar amb la mort d'un dels combatents."

"comenda"#"comenda"#"F"#"Administració o custòdia d'un benifet confiada a un secular fins al nomenament del titular; el benifet així confiat. Donar en comenda. Una abadia en comenda."

"comendatari"#"comendatari"#"AJ"#"Que té un benifet sota la seva custòdia i administració; tingut en comenda. Un abat comendatari. Una abadia comendatària."

"comicis"#"comici"#"MP"#"Reunions i actes electorals."

"comís"#"comís"#"M"#"Pena de pèrdua de la cosa, en què incorre aquella persona que comercia en gèneres prohibits o falta a un contracte on aquella pena és estipulada; confiscació, segrest."

"comís"#"comís"#"M"#"Conjunt de béns o gèneres comissats."

"comissar"#"comissar"#"VT"#"Declarar caigut en comís, confiscar, segrestar. Han comissat cent quilos de tabac."

"comissari"#"comissari"#"MF"#"Funcionari de policia que té cura del compliment de les lleis i les ordres establertes per l'autoritat referents a l'ordre públic."

"comissionat"#"comissionat"#"MF"#"Persona encarregada de portar a terme alguna activitat concreta."

"comissori"#"comissori"#"AJ"#"Dit dels béns o de les coses afectades pel comís i de les accions legals per a obtenir-lo."

"comissori"#"comissori"#"AJ"#"Que porta la resolució d'un contracte. Clàusula comissòria."

"comissori"#"comissori"#"AJ"#"Relatiu al comís."

"comitè d'empresa"#"comitè de empresa"#"M"#"Òrgan representatiu i col·legiat del conjunt dels treballadors en l'àmbit d'una empresa o d'un centre de treball per a la defensa de llurs interessos."

"comitè"#"comitè"#"M"#"Grup de persones elegides o nomenades per una societat, un partit o un col·lectiu per constituir una junta que té una missió o unes atribucions determinades. Un comitè electoral."

"comitent"#"comitent"#"MF"#"Persona que confia a una altra la cura dels seus interessos."

"comminació"#"comminació"#"F"#"Acció de comminar."

"comminar"#"comminar"#"VT"#"Amençar amb una pena, esp. legal."

"comminatori"#"comminatori"#"AJ"#"Que conté l'amenaça d'una pena, esp. legal."

"commixtió"#"commixtió"#"F"#"Forma d'adquisició de la propietat de béns mobles per accésio, consistent en la unió de coses que es barregen i es compenetren talment que no es poden separar ni distingir."

"commonitori"#"commonitori"#"M"#"Carta en què s'adverteix d'una obligació un jutge subaltern."

"commutabilitat"#"commutabilitat"#"F"#"Qualitat de commutable."

"commutable"#"commutable"#"AJ"#"Capaç d'ésser commutat."

"commutació"#"commutació"#"F"#"Acció de commutar; l'efecte."

"commutador"#"commutador"#"AJ"#"Que commuta."

"commutar"#"commutar"#"VT"#"Mudar (una cosa) per una altra, esp. (una pena,

1. Diec_dret_LA

obligació, etc.), per una altra de més lleugera."
"commutatiu"#"commutatiu"#"AJ"#"Dit d'un contracte en què cada part rep l'equivalent del que dona."
"commutatiu"#"commutatiu"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la commutació."
"comodant"#"comodant"#"MF"#"Persona que porta alguna cosa en comodat."
"comodat"#"comodat"#"M"#"Contracte pel qual hom rep a préstec gratuït una cosa que tornarà després d'haver-se'n servit."
"comodatari"#"comodatari"#"MF"#"Persona que es beneficia d'un contracte de comodat."
"companyia"#"companyia"#"F"#"Associació per a fins econòmics, industrials o comercials, societat. Una companyia d'assegurances. Companyia anglesa de navegació. Fer companyia amb algú."
"compareixença"#"compareixença"#"F"#"Acte de compareixer en justícia, davant de notari, en un parlament, etc."
"compareixença"#"compareixença"#"F"#"Citació per la qual un jutge o un superior mana a algú de compareixer."
"compareixença"#"compareixença"#"F"#"Obligació de tota persona, citada en forma per l'autoritat judicial, de presentar-se en el lloc i a l'hora indicats per complir les diligències processals per les quals hagi estat citada."
"compareixent"#"compareixent"#"AJ"#"Que compareix en justícia, davant del notari, en un parlament, etc. La part compareixent. Els compareixents."
"compareixent"#"compareixent"#"MF"#"Que compareix en justícia, davant del notari, en un parlament, etc. La part compareixent. Els compareixents."
"compareixer"#"compareixer"#"VI"#"Presentar-se davant un notari per a la redacció d'una escriptura."
"compareixer"#"compareixer"#"VI"#"Presentar-se davant un superior o una autoritat que n'ha donat l'ordre."
"compareixer"#"compareixer"#"VI"#"Presentar-se en justícia."
"compatibilitat"#"compatibilitat"#"F"#"Qualitat de compatible."
"competència"#"competència"#"F"#"Dret de decidir, sia en virtut d'una autoritat legal, sia en virtut d'un reconegut coneixement de la matèria; capacitat legal; fet d'entendre pregonament d'una matèria. Reconèixer la competència d'un tribunal. No tenir competència en qüestions de dret. Ningú no discuteix la seva competència en matèria de dret. Això no és de la meva competència."
"competència"#"competència"#"F"#"Funció o conjunt de funcions públiques, la titularitat de les quals s'atribueix a un ens públic o a un dels seus òrgans."
"competent"#"competent"#"AJ"#"Que legalment li pertany el dret de decidir; que té competència en una matèria. Jutge competent. El tribunal s'ha declarat competent. No és competent en aquestes matèries."
"competició"#"competició"#"F"#"Acció de competir."
"competir"#"competir"#"VI"#"Pertànyer en virtut d'un dret. Aquest afer no competeix al tribunal. La part que li competeix en la successió del seu pare."
"compilació"#"compilació"#"F"#"Col·lecció de lleis, d'altres disposicions legals i a vegades també de costums, catalogats cronològicament o per matèries, que esdevé un ordenament jurídic amb força d'obligar en el moment que és promulgada oficialment per l'autoritat legislativa."
"complement de llegítima"#"complement de llegítima"#"M"#"Allò que cal afegir a la quantitat deixada pel testador a un hereu forçós perquè sigui igual a la llegítima que li correspon."
"complement"#"complement"#"M"#"Concepte retributiu que s'afegeix a les retribucions bàsiques segons la destinació, la perillositat, etc."
"còmplice"#"còmplice"#"MF"#"Persona que ajuda algú a cometre un delictes."
"complicitat"#"complicitat"#"F"#"Ajut prestat pel còmplice."
"complicitat"#"complicitat"#"F"#"Qualitat de còmplice."
"compliment"#"compliment"#"M"#"Acció de complir o de complir-se; l'efecte. El compliment d'una prometença. La profecia ha tingut compliment. Us ho faig saber en compliment del vostre encàrrec. Donar compliment a un document."
"complimentar"#"complimentar"#"VT"#"Adreçar un compliment (a algú). Les autoritats complimentaren els sobirans."
"complir condicions"#"complir condicions"#"VT"#"Tenir les condicions que són requerides per a fer una funció."
"componedor"#"componedor"#"MF"#"Persona que compon."
"componedor"#"componedor"#"MF"#"Persona que els litigants fan àrbitre perquè determini el litigi. Amigable componedor."
"composar"#"composar"#"VT"#"Imposar arbitràriament (a algú) una contribució, una multa, etc."

1. Diec_dret_LA

"comprar a condició"#"comprar a condició"#"LV"#"Comprar (una mercaderia) sota la reserva de poder-la tornar."

"compravenda"#"compravenda"#"F"#"Acord pel qual un dels contractants, el venedor, ha de lliurar una cosa determinada, i l'altre, el comprador, pagar-ne un cert preu en diners o amb un signe que els representi."

"compromís"#"compromís"#"M"#"Resolució d'un litigi per arbitratge; transacció. El plet fou acabat per un compromís."

"compromís"#"compromís"#"M"#"Convinença per la qual dues o més parts litigants sotmeten la qüestió a un arbitratge. Resignar-se a un compromís."

"compromís"#"compromís"#"M"#"Escriptura o acta en què consta la dita convenença.

Signar un compromís."

"compromís"#"compromís"#"M"#"Manera d'elecció canònica per la qual tots els electors confereixen poders a un o més per a elegir."

"compromissari"#"compromissari"#"MF"#"Àrbitre nomenat per a decidir una qüestió litigiosa."

"compromissari"#"compromissari"#"MF"#"En certes eleccions, l'elector a qui els altres han conferit poders per a elegir. Cada secció de l'Ateneu elegeix dos compromissaris per a l'elecció del president."

"comptador"#"comptador"#"MF"#"Persona designada per un jutge o per les parts interessades per a liquidar un compte."

"compte clos"#"compte cloure"#"M"#"Compte en què ja no es poden anar afegint noves partides perquè ha estat saldat."

"compte corrent"#"compte corrent"#"M"#"Compte obert."

"compte de resultats"#"compte de resultat"#"M"#"Compte diferencial que recull les pèrdues i els guanys comptables que es deriven de l'activitat pròpia d'una unitat econòmica en un exercici."

"compte d'explotació"#"compte de ' explotació"#"M"#"Relació comptable que recull

totes les entrades i sortides resultants de l'activitat de l'empresa en el procés de producció i comercialització."

"compte en participació"#"compte en participació"#"M"#"Contracte de societat segons el qual un o uns quants comerciants tenen interès per les operacions mercantils que un altre comerciant efectua, contribuint amb una aportació i participant en els guanys i pèrdues en la proporció convinguda."

"compte obert"#"compte obrir"#"M"#"Compte en què hom assenta les partides del dèbit i del crèdit amb llurs variacions successives."

"compte"#"compte"#"M"#"Registre regular de transaccions pecuniàries, de deutes i

crèdits o d'altres béns i serveis subjectes a càlcul. Llibre de comptes. Portar els comptes en una casa de comerç, en una empresa. Obrir un compte de crèdit."

"comptedant"#"comptedant"#"MF"#"Persona que està obligada a retre comptes dels fons que ha gestionat."

"compulsa"#"compulsa"#"F"#"Trasllat d'una acta autèntica, d'una escriptura, etc., fet judicialment."

"compulsació"#"compulsació"#"F"#"Acció de compulsar."

"compulsar"#"compulsar"#"VT"#"Treure compulsar (d'una acta autèntica, d'una escriptura, etc.)."

"compulsori"#"compulsori"#"M"#"Manament perquè hom tregui compulsar d'un instrument autèntic."

"còmput"#"còmput"#"M"#"Determinació indirecta d'una quantitat mitjançant el càlcul de certes dades."

"comú -una"#"comú"#"M"#"Conjunt de l'actiu i del passiu d'un comú o municipi."

"comú -una"#"comú"#"M"#"Conjunt de terrenys pertanyents al municipi."

"comú -una"#"comú"#"M"#"Municipi, casa de la vila. El comú de Premià."

"comunal"#"comunal"#"AJ"#"Pertanyent al comú. Casa, palau, comunal. Camins, boscos, comunals."

"comunal"#"comunal"#"M"#"Bé del comú o de la vila. Els pobles van a cercar llenya als comunals."

"comuner"#"comuner"#"AJ"#"Que forma part d'un comú o d'una comunitat."

"comunicació"#"comunicació"#"F"#"Aportació científica a una reunió d'estudiosos.

Una comunicació al Ple de l'Institut. Presentar una comunicació al Congrés de Medicina."

"comunicar"#"comunicar"#"VT"#"Fer que un altre participi (d'allò que posseïm), fer que sigui comú a ell i a nosaltres, transmetre. Us comunicaré les notes que tinc sobre aquest tema. Comunicar un secret, una notícia, els pensaments, els

1. Diec_dret_LA

seus projectes, a algú. Comunica la seva alegria a tothom que té a prop. L'arbre comunica el moviment a tota la màquina. El foc es comunicà a les cases del costat."

"comunitat autònoma"#"comunitat autònom"#"F"#"Ens territorial, dotat d'autonomia política, en què s'organitzen les regions i les nacions de l'Estat espanyol per a l'exercici del dret d'autogovern."

"concebut"#"concebut"#"M"#"Embrió humà durant el temps que va des de la fecundació al naixement."

"concert europeu"#"concert europeu"#"M"#"Acord de les nacions d'Europa."

"concert"#"concert"#"M"#"Acord entre diverses persones en vista d'un fi comú. Féu concert amb el rei de França. Concert econòmic."

"concessió"#"concessió"#"F"#"Concessió per a construir un canal. Concessió de ferrocarrils, de mines. Obtenir la concessió d'un treball."

"concessionari"#"concessionari"#"AJ"#"Companyia concessionària."

"concessionari"#"concessionari"#"MF"#"Persona a la qual és feta una concessió d'obres, de serveis, etc. Concessionari de mines."

"conciliació"#"conciliació"#"F"#"Acció de conciliar o de conciliar-se; l'efecte.

El jutge ha reeixit en la conciliació de les parts litigants. El plet ha acabat en conciliació. Treballar en la conciliació dels ànims. No hi ha conciliació possible entre els anyells i els llops."

"conciliació"#"conciliació"#"F"#"La conciliació dels interessos oposats. La conciliació de textos contradictoris."

"conciliar"#"conciliar"#"VT"#"Posar d'acord persuasivament sobre un punt en litigi. El jutge provà de conciliar les parts. Conciliar els ànims."

"conciliatori"#"conciliatori"#"AJ"#"Que té per objecte conciliar. Mitjans conciliatoris."

"conclús"#"conclús"#"AJ"#"Resolt, decidit. Causa conclusa per a sentència."

"conclusió"#"conclusió"#"F"#"En dret, resum del que demana el ministeri públic o

el defensor d'una de les parts, en vista dels fets i de la prova. El tribunal sentencià d'acord amb les conclusions de la defensa."

"concur de creditors"#"concur de creditor"#"M"#"Reunió de creditors davant del

jutge, en mans del qual el deutor ha fet cessió dels seus béns per a pagar a cadascú segons el grau del seu crèdit."

"concur oposició"#"concur oposició"#"M"#"Concur que combina l'avaluació de mèrits i les proves de capacitat."

"concur"#"concur"#"M"#"Competència oberta entre diverses persones que es troben dins un mateix ordre de condicions per triar-ne la millor o les millors. Obrir, convocar, un concurs. Treure, posar, a concurs una càtedra, un projecte de monument. Prendre part en un concurs. Anar a concurs una càtedra, una plaça, etc. Guanyar un concurs."

"concurant"#"concurant"#"MF"#"Persona que pren part en un concurs."

"concurar"#"concurar"#"IN"#"Prendre part en un concurs."

"concurar"#"concurar"#"VT"#"El jutge, manar que (els béns d'una persona que no

paga) siguin posats a concurs de creditors."

"concuissió"#"concuissió"#"F"#"Guany il·lícit fet per un magistrat, un funcionari,

abusant del poder que li dona el seu càrrec."

"concuissionari"#"concuissionari"#"AJ"#"Que comet concussions. Un jutge concuissionari. Un concuissionari."

"concuissionari"#"concuissionari"#"MF"#"Que comet concussions. Un jutge concuissionari. Un concuissionari."

"condemna"#"condemna"#"F"#"Classe i extensió d'una pena."

"condemna"#"condemna"#"F"#"Condemnació, esp. en el sentit judicial de la sentència condemnatòria i de la pena donada. Pronunciar la condemna. Condemna severa. Quina condemna ha tingut? Condemna a presó, a mort. Complir la condemna.

No ha sofert mai cap condemna."

"condemnabile"#"condemnabile"#"AJ"#"Que mereix d'ésser condemnat. Una persona condemnabile. Doctrina, pensament, acció, opinió, condemnabile."

"condemnació"#"condemnació"#"F"#"Acció de condemnar o d'ésser condemnat;

l'efecte. La condemna del culpable. Després de la seva condemna fou dut a presidi. La condemna d'un llibre, d'una doctrina, per l'autoritat civil, per

1. Diec_dret_LA

l'autoritat eclesiàstica. La condemna de la conducta d'altri. Sofrir la condemna pública."

"condemador"#"condemador"#"AJ"#"Que condemna. Condemador dels vicis polítics."

"condemador"#"condemador"#"MF"#"Que condemna. Condemador dels vicis polítics."

"condemament"#"condemament"#"M"#"Condemació."

"condemnar"#"condemnar"#"VT"#"Declarar (algú) culpable per sentència assenyalant-li una pena. Condemnar a mort, a deu anys de presó, a una multa. Fou condemnat a ésser arrossegat pels carrers i després penjat. Un home condemnat a mort."

"condemnar"#"condemnar"#"VT"#"Declarar passible d'una condemna. El codi condemna el fals testimoniatge."

"condemnatori"#"condemnatori"#"AJ"#"Que condemna. Sentència condemnatòria."

"condició sine qua non"#"condició sine qua non"#"F"#"Condició sense la qual la convenció, la venda, etc., no tindrà lloc.(Llatinisme)."

"condició"#"condició"#"F"#"Bateig sota condició. L'han posat en llibertat, però sota condició de presentar-se cada quinze dies."

"condició"#"condició"#"F"#"Clàusula obligatòria de la qual depèn la validesa d'un acte. Les condicions per a la cessió eren dràstiques. Les condicions de la pau. Imposar condicions dures. Estipular, discutir, les condicions d'un afer. Comprar, vendre, en bones condicions. Si voleu que jo vingui, us posaré algunes condicions."

"condició"#"condició"#"F"#"Determinació que hom inclou en un negoci jurídic mitjançant la qual fa dependre d'un fet futur i incert la producció o l'extinció

dels seus efectes."

"condomini"#"condomini"#"M"#"Dret de domini ensems amb altres."

"condomini"#"condomini"#"M"#"Forma de comunitat en què la propietat d'una cosa corporal pertany a una pluralitat d'individus per parts qualitativament iguals."

"condonable"#"condonable"#"AJ"#"Que es pot condonar."

"condonació"#"condonació"#"F"#"Acció de condonar; l'efecte."

"condonador"#"condonador"#"MF"#"Persona que condona un deute, una pena, etc."

"condonar"#"condonar"#"VT"#"Perdonar totalment o parcialment (un deute, la pena deguda per una falta, etc.). Condonar una multa. Li han condonat tres anys de presó dels cinc a què era condemnat."

"coneixement"#"coneixement"#"M"#"Document que el capità d'una nau signa i remet a l'armador, reconeixent les mercaderies carregades i les condicions del transport."

"coneixement"#"coneixement"#"M"#"Examen judicial de les actuacions."

"coneixença"#"coneixença"#"F"#"Idea més o menys completa que hom té d'alguna cosa. Tenir coneixença de si mateix. Coneixença del bé i del mal. Coneixença del

món i dels homes. Venir, arribar, pervenir, a coneixença d'un fet. Tenir coneixença d'un fet. Haver coneixença d'un fet. Un guia que té una coneixença perfecta del país. És indispensable per al crític la coneixença de l'art de què tracta."

"conèixer d'un afer"#"conèixer de ' un afer"#"LV"#"En dret, haver-lo de jutjar."

"conèixer"#"conèixer"#"TR"#"Examinar (una causa) per tal de jutjar-la."

"confés"#"confés"#"AJ"#"Que ha confessat el seu delicte. Acusat confés.

Convicte però no confés."

"confessant"#"confessant"#"AJ"#"Que confessa, esp. en judici."

"confessant"#"confessant"#"MF"#"Que confessa, esp. en judici."

"confessar"#"confessar"#"RN"#"El detingut s'ha confessat culpable."

"confessar"#"confessar"#"VT"#"El detingut ha confessat a la tercera declaració."

"confessar"#"confessar"#"VT"#"Reconèixer o declarar (alguna cosa, esp. que és blasmable o ens desfavoreix), reconèixer ésser vera (una cosa, esp. que volíem tenir secreta). Confesso que he faltat. Confesso la meva falta, la meva culpa. Confesso la meva ignorància, el meu error. Confessar el seu crim al jutge. Confesso que no el creia tan intel·ligent. Confesso la veritat: he tingut una

estona de por. Cal confessar que és un home pesat."

"confessió en judici"#"confessió en judici"#"F"#"Mitjà de prova consistent en la

declaració d'alguna de les parts litigants, reconeixent o no fets que la poden perjudicar."

1. Diec_dret_LA

"confessió"#"confessió"#"F"#"Acció de confessar o de confessar-se. Morir sense confessió. Fer una confessió general. El secret de la confessió. Fer la confessió de la seva falta."

"confessió"#"confessió"#"F"#"En dret, declaració de l'inculpat reconeixent la seva responsabilitat en el fet delictiu que li és imputat."

"confessionalitat"#"confessionalitat"#"F"#"Caràcter o qualitat de confessional."

"confessòria"#"confessòria"#"F"#"En dret, acció civil que correspon al propietari de la finca dominant o al titular de la servitud per obtenir el reconeixement i el respecte de qui la discuteix o pertorba."

"confinament"#"confinament"#"M"#"Acció de confinar o de confinar-se en un lloc; aïllament de la persona que està confinada. Van decretar el confinament d'aquell exministre tan corrupte. El confinament en què visc."

"confinament"#"confinament"#"M"#"Pena restrictiva de la llibertat, aplicada generalment a delictes polítics."

"confinar"#"confinar"#"TR"#"Condemnar a confinament."

"confinar"#"confinar"#"VI"#"Tancar (algú) dins un espai limitat. Han confinat els caps revolucionaris en una illa. La malaltia el té confinat a casa."

"confiscable"#"confiscable"#"AJ"#"Subjecte a ésser confiscat."

"confiscació"#"confiscació"#"F"#"Acció de confiscar; l'efecte. La confiscació dels béns."

"confiscador"#"confiscador"#"AJ"#"Que pot ésser o ha d'ésser confiscat. Els béns confiscadors."

"confiscar"#"confiscar"#"VT"#"Atribuir al fisc, en virtut d'un decret, d'una sentència, etc., (béns que eren propietat d'algú). Hom confiscà els béns dels emigrats."

"conflicte"#"conflicte"#"M"#"Contesa entre dos organismes polítics, judicials, etc., que es disputen un dret, una atribució, etc. Un conflicte entre la jurisdicció civil i l'eclesiàstica."

"conformement"#"conformement"#"AV"#"D'una manera conforme, conformant-se. S'ha resolt conformement a les lleis. Vestir conformement a la moda."

"conformitat"#"conformitat"#"F"#"Conformació, resignació."

"conformitat"#"conformitat"#"F"#"Qualitat de conforme. La conformitat de la còpia amb l'original. Viure en conformitat de sentiments amb algú. Existeix entre aquests dos amics una perfecta conformitat de gustos i d'idees."

"confront"#"confront"#"M"#"Acció de confrontar."

"confrontable"#"confrontable"#"AJ"#"Que pot ésser confrontat."

"confrontació"#"confrontació"#"F"#"Acció de confrontar o acarar. La confrontació dels testimonis amb l'acusat. La confrontació de dues escriptures."

"confrontar"#"confrontar"#"IN"#"Afrontar (acc. 2 del DIEC). França confronta a l'est amb Alemanya."

"confrontar"#"confrontar"#"VT"#"Acarar. Confrontar un testimoni amb l'acusat. Confrontar dues escriptures."

"confusió"#"confusió"#"F"#"En dret, reunió en una mateixa persona, generalment en ocasió d'un testament, de les qualitats de creditor i de deutor, que té com a efecte jurídic l'extinció de l'obligació."

"cògrua"#"cògrua"#"F"#"Renda que les assemblees sinodals de cada diòcesi assenyalen per a la sustentació d'una persona que ha rebut ordes sagrats."

"conjugicidi"#"conjugicidi"#"M"#"Mort d'un dels cònjuges causada per l'altre."

"connubi"#"connubi"#"M"#"Matrimoni legal."

"connubial"#"connubial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'estat matrimonial; conjugal, nupcial."

"consell de guerra"#"consell de guerra"#"M"#"Tribunal, compost de militars, encarregat d'exercir la justícia militar; reunió de generals d'un exèrcit per a discutir les operacions militars."

"consell"#"consell"#"M"#"Conjunt de persones que constitueixen un òrgan administratiu col·legial amb funcions consultives, deliberatives o executives. Els membres del Consell. Convocar, reunir, tenir, consell. Aquest afer serà discutit en consell. Consell de ministres. Consell d'Administració del banc. El Consell de Cent. El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya. Un consell federal. El Consell General de les Valls d'Andorra. Un consell de disciplina. Un consell de revisió."

"consell"#"consell"#"M"#"Conjunt de persones que constitueixen un òrgan administratiu col·legial amb funcions consultives, deliberatives o executives."

1. Diec_dret_LA

Els membres del Consell. Convocar, reunir, tenir, consell. Aquest afer serà discutit en consell. Consell de Ministres. El Consell d'Administració del banc. El Consell de Cent. El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya. Un consell federal. El Consell General de les Valls d'Andorra. Un consell de disciplina. Un consell de revisió."

"consell"#"consell"#"M"#"Edifici o local de reunió d'un consell."

"conseller"#"conseller"#"MF"#"Membre d'un consell. Un conseller del banc. El conseller general. La consellera en cap."

"consensual"#"consensual"#"AJ"#"Basat en el consens. Contracte consensual."

"consentiment"#"consentiment"#"M"#"En dret, acord deliberat, conscient i lliure de la voluntat respecte a un acte extern, propi o estrany."

"considerant"#"considerant"#"M"#"Qualsevol de les consideracions que precedeixen

un decret, una sentència, un dictamen, etc., com havent-lo motivat. Els considerants d'una sentència."

"considerant"#"considerant"#"M"#"Qualsevol de les consideracions que precedeixen

un decret, una sentència, un dictamen, etc., com havent-lo motivat. Els considerants d'una sentència."

"consignació"#"consignació"#"F"#"Acció de consignar; l'efecte."

"consignador"#"consignador"#"AJ"#"La casa consignadora."

"consignatari"#"consignatari"#"AJ"#"La casa consignatària."

"consignatari"#"consignatari"#"MF"#"Persona o entitat a la qual és consignada una cosa."

"cònsol"#"cònsol"#"MF"#"A Andorra, cadascun dels dos representants dels consells

de parròquia o de comú."

"cònsol"#"cònsol"#"MF"#"Agent diplomàtic encarregat pel govern d'un estat de protegir, en una ciutat estrangera, els interessos dels seus nacionals. El cònsol d'Itàlia a Barcelona. La cònsol de Bèlgica."

"consolat"#"consolat"#"M"#"Càrrec de cònsol."

"consolat"#"consolat"#"M"#"Oficina d'un cònsol."

"consolat"#"consolat"#"M"#"Tribunal per a entendre en els afers comercials de mar i terra."

"consorci"#"consorci"#"M"#"Associació d'empreses que mantenen llur independència

jurídica per assolir un objectiu econòmic."

"consorci"#"consorci"#"M"#"Unió de persones, societats, etc., que tenen un interès comú. Consorci hidràulic. Formar un consorci. Desfer un consorci."

"consòrcia"#"consòrcia"#"F"#"Conxorxa."

"conspiració"#"conspiració"#"F"#"Figura jurídica que consisteix en el fet que dues o més persones, després de posar-se d'acord, decideixen de fer un acte delictiu."

"constar"#"constar"#"VI"#"Ésser cert, manifest. Em consta que ell ha rebut aquesta quantitat. No consta que hagi tingut altres condemnes."

"constatació"#"constatació"#"F"#"Acció de constatar; l'efecte. La constatació d'un fet."

"constitució"#"constitució"#"F"#"Conjunt de lleis fonamentals que determinen la forma del govern, estableixen i garanteixen els drets i els deures dels ciutadans, regulen el sistema de poder i defineixen els òrgans, llurs formes i llurs funcions, i també el conjunt de relacions entre ells. La Constitució de 1978. Violar la Constitució."

"constitució"#"constitució"#"F"#"Disposició conciliar o papal sobre qüestions de

fe o sobre els costums."

"constituir"#"constituir"#"VT"#"Constituir un precedent."

"constituir"#"constituir"#"VT"#"Constituir una pensió, una renda, un dot, a algú."

"constituir"#"constituir"#"VT"#"Establir (algú) en una situació legal. L'han constituït hereu."

"constituir"#"constituir"#"VT"#"Formar l'essència (d'alguna cosa). Aquesta acció

constitueix un crim."

"constituir-se presoner"#"constituir-se presoner"#"LV"#"Lliurar-se espontàniament a l'autoritat."

"constreyniment administratiu"#"constreyniment administratiu"#"M"#"Procediment d'execució forçosa seguit per l'autoritat administrativa per al cobrament de qualsevol obligació pecuniària."

1. Diec_dret_LA

"constrenyiment"#"constrenyiment"#"M"#"Procediment o conjunt de normes que determinen l'actuació judicial amb vista a l'execució d'una sentència."

"consulta"#"consulta"#"F"#"Entrevista entre un advocat i el client que li ve a sotmetre un afer."

"consumer"#"consumer"#"M"#"Burot'."

"contenciós"#"contenciós"#"AJ"#"Litigiós, que concerneix una contesa jurídica. Matèria contenciosa."

"contenciós"#"contenciós"#"M"#"Despatx d'una empresa o d'una administració que s'ocupa d'affers litigiosos."

"contenciosament"#"contenciosament"#"AV"#"D'una manera contenciosa."

"contestar"#"contestar"#"VT"#"Comparèixer en judici per respondre (la demanda de l'actor)."

"conteste"#"conteste"#"MF"#"Persona que testimonia conformement amb altri."

"contingent"#"contingent"#"M"#"En alguna cosa a la qual contribueixen molts, la part que cadascun ha de fornir."

"contraacusació"#"contraacusació"#"F"#"Acusació de l'acusat contra l'acusador."

"contraassegurança"#"contraassegurança"#"F"#"Contracte pel qual l'assegurador, mitjançant la percepció d'una prima, s'obliga a abonar una indemnització en el cas que el seu assegurat no obtingui la satisfacció del seu contracte d'assegurança, establert amb una altra entitat."

"contraban de guerra"#"contraban de guerra"#"M"#"Armes, municions, etc., que una nació neutral porta a un estat bel·ligerant."

"contraban"#"contraban"#"M"#"Introducció furtiva de mercaderies prohibides o per les quals hom no ha pagat els drets d'entrada. Fer el contraban. Reprimir el contraban. Mercaderies de contraban."

"contrabandista"#"contrabandista"#"MF"#"Persona que fa el contraban."

"contracèdula"#"contracèdula"#"F"#"Cèdula que en revoca una altra d'anterior."

"contracta"#"contracta"#"F"#"Contracte que es fa amb el Govern, amb una corporació, amb un particular, per a executar una obra per un preu determinat."

"contracta"#"contracta"#"F"#"El mateix contracte o conveni."

"contracta"#"contracta"#"F"#"Instrument, escriptura o obligació simple signats pels quals hom assegura un contracte."

"contractació"#"contractació"#"F"#"Acció de contractar."

"contractant"#"contractant"#"AJ"#"Que contracta. Les parts contractants."

"contractar"#"contractar"#"VT"#"Estipular, fer, un contracte (amb algú) que l'obliga a prestar un servei, a executar alguna cosa. Em van contractar per hores. Van contractar un servei de neteja."

"contractat"#"contractat"#"MF"#"Persona vinculada per un contracte a una empresa o a un organisme."

"contracte bilateral"#"contracte bilateral"#"M"#"Contracte que assigna obligacions a cadascuna de les dues parts contractants."

"contracte estimatori"#"contracte estimatori"#"M"#"Contracte de distribució pel qual el comerciant rep del distribuïdor una o més coses i s'obliguen alternativament a pagar-ne el preu o a restituir la cosa en el termini estipulat."

"contracte unilateral"#"contracte unilateral"#"M"#"Contracte que estableix una obligació d'una persona envers una altra sense que hi hagi reciprocitat."

"contracte"#"contracte"#"M"#"Acta o document en què consta la finalitat i les estipulacions d'un contracte. Escriure, copiar, signar, un contracte."

"contracte"#"contracte"#"M"#"Negoci jurídic bilateral de natura patrimonial. Fer un contracte. Estipular un contracte. Desfer, rescindir, anul·lar, un contracte. Contracte de venda, de lloguer."

"contractista"#"contractista"#"MF"#"Persona que per contracta executa una obra per al govern, una corporació, un particular."

"contractual"#"contractual"#"AJ"#"Que concerneix un contracte o els contractes; regulat per un contracte."

"contradecclaració"#"contradecclaració"#"F"#"Declaració contrària a la que ha fet algú."

"contradefensa"#"contradefensa"#"F"#"Treball de defensa que ve a reforçar-ne un altre."

"contraent"#"contraent"#"AJ"#"Que contreu (acc. 1 del DIEC)."

"contraescriptura"#"contraescriptura"#"F"#"Escriptura que n'anul·la una

1. Diec_dret_LA

d'anterior."

"contrafirma"#"contrafirma"#"F"#"Contrasignatura."

"contrafirmar"#"contrafirmar"#"VT"#"Contrasignar."

"contrafur"#"contrafur"#"M"#"Acte contra la llei, els bons costums."

"contraprestació"#"contraprestació"#"F"#"Per a cada part contractant, prestació amb què l'altra part correspon a la seva."

"contraquerella"#"contraquerella"#"F"#"Querella del querellat contra el querellant."

"contraregistre"#"contraregistre"#"M"#"Registre fet per comprovar-ne un altre."

"contrarequesta"#"contrarequesta"#"F"#"Requesta del requerit contra el requeridor."

"contrasignar"#"contrasignar"#"VT"#"Signar (un document) en addició a la signatura d'un altre per tal de testimoniar-ne l'autenticitat."

"contrasignatura"#"contrasignatura"#"F"#"Signatura de qui contrasigna un document."

"contreta"#"contreta"#"F"#"Obligació de pagar que es contreu, amb independència que els pagaments s'efectuïn a l'acte o durant l'exercici econòmic."

"contribució"#"contribució"#"F"#"Acció de contribuir, concurs a una obra comuna; part que cadascú aporta a una despesa comuna, esp. que cadascú paga per a les càrregues de l'Estat."

"contribuent"#"contribuent"#"MF"#"Persona que té contribucions a pagar a l'Estat."

"contributari"#"contributari"#"MF"#"Persona que contribueix a la paga d'un tribut."

"contumac"#"contumac"#"AJ"#"Que no es presenta en judici quan hi és cridat."

"convalidar"#"convalidar"#"VT"#"Donar validesa acadèmica en un país, en una institució, en una facultat, en una secció, etc., (a estudis aprovats en un altre país, en una altra institució, etc.). Li han convalidat el títol de llicenciat en filologia que va obtenir a la Universitat d'Oxford."

"conveni col·lectiu"#"conveni col·lectiu"#"M"#"Acord escrit entre associacions professionals d'obrers i empresaris, amb personalitat jurídica, per fixar les condicions laborals a què s'hauran d'ajustar els contractes i individuals de treball."

"conveni"#"conveni"#"M"#"Acord de caràcter general que conté uns pactes en relació amb una matèria o una cosa determinada."

"conveni"#"conveni"#"M"#"Convinença. Conveni internacional. Conveni judicial."

"convicte"#"convicte"#"AJ"#"Dit del reu a qui s'ha provat el seu delicte, encara que no l'hagi confessat."

"convocatòria"#"convocatòria"#"F"#"Escrit amb què es convoca, convocatòria. Convocatòria d'eleccions. Convocatòria de reunió."

"cooficial"#"cooficial"#"AJ"#"Que comparteix l'oficialitat, amb igualtat de circumstàncies legals, dit esp. de dues llengües en un mateix territori."

"cooficialitat"#"cooficialitat"#"F"#"Qualitat de cooficial."

"cooperació"#"cooperació"#"F"#"Acció de cooperar; l'efecte."

"cooperativa"#"cooperativa"#"F"#"Unitat econòmica de producció, de comercialització o de consum que pertany als mateixos usuaris dels seus serveis i que té per objecte l'ajut mutu i equitatiu entre els seus socis. Cooperativa de consum. Cooperativa de treball. Cooperativa de crèdit."

"cooperativisme"#"cooperativisme"#"M"#"Moviment, ideologia i conjunt de teories relatives a les cooperatives."

"copríncep"#"copríncep"#"M"#"Qualsevol de les dues persones que, a Andorra, són, conjuntament i indivisament, el cap de l'Estat i exerceixen la més alta representació."

"copríncipat"#"copríncipat"#"M"#"Règim polític actual d'Andorra, presidit per dos coprínceps."

"copyright"#"copyright"#"M"#"Dret de reproducció subjecte a la propietat intel·lectual."

"corporació"#"corporació"#"F"#"Grup organitzat de persones, associació de persones lligades entre elles per una comunitat de regles, d'obligacions, de privilegis. La corporació municipal. Corporacions religioses."

"correccional"#"correccional"#"AJ"#"Que emmena a la correcció, esp. punint, exercint una acció educadora. Penes correccionals. Jurisdicció correccional."

"correccional"#"correccional"#"M"#"Reformatori."

"correccionalment"#"correccionalment"#"AV"#"Amb pena o procediment correccional."

"cos cert"#"cos cert"#"M"#"En dret, objecte perfectament definit per ésser

1. Diec_dret_LA

susceptible d'una relació jurídica."

"cos del delictes"#"cos de el delictes"#"M"#"Objecte material amb el qual o sobre el qual ha estat comès un delictes."

"cos del delictes"#"cos de el delictes"#"M"#"Persona o cosa en què o amb què s'ha comès el delictes, fet principal que el constitueix."

"cos"#"cos"#"M"#"Col·lectiu, conjunt de persones que formen com un organisme, que exerceixen una mateixa funció, etc. El cos de bombers d'una vila, etc. El cos d'enginyers de camins, de telègrafs, etc., d'un estat. El cos consular, diplomàtic. El cos mèdic. El cos d'infanteria, de cavalleria, d'artilleria, etc., d'un exèrcit."

"cos"#"cos"#"M"#"Persona. Separació de cossos i de béns."

"cosa"#"cosa"#"F"#"En dret, objecte que té una realitat diferent de l'home i dels seus actes, i que és susceptible d'ésser regulat jurídicament."

"costa"#"costa"#"FPL"#"Despeses judicials."

"cotització"#"cotització"#"F"#"Preu de venda obligatori, normal o mitjà, segons els casos, vigent per a un títol, un producte, un article o una mercaderia."

"cotutor"#"cotutor"#"MF"#"Tutor ensems amb un altre."

"credencial"#"credencial"#"AJ"#"Que acredita."

"credencial"#"credencial"#"F"#"Document que acredita el nomenament d'un funcionari públic i que serveix perquè hom li doni possessió de la seva plaça."

"crèdit"#"crèdit"#"M"#"Acte de confiança associat a l'intercanvi de dues prestacions desfasades en el temps, els béns o mitjans de pagament lliurats, contra la promesa de pagament."

"creditor"#"creditor"#"MF"#"Persona envers la qual hom té un deute."

"creu de terme"#"creu de terme"#"F"#"Monument de pedra en forma de creu que serveix per a indicar el lloc on s'acaba el terme d'un poble o d'una ciutat."

"crida"#"crida"#"F"#"Document emanat d'una autoritat municipal o reial que conté

el text destinat a ésser proclamat en veu alta."

"crida"#"crida"#"F"#"Publicació en veu alta per un pregoner o nunci, de noves que interessin als habitants d'una població. El nunci ha fet una crida."

"crim de lesa majestat"#"crim de lesa majestat"#"M"#"Crim comès contra el sobirà

de l'Estat."

"crim"#"crim"#"M"#"Acte determinat per la llei com a passible d'una pena aflictiva i infamant."

"crim"#"crim"#"M"#"Violació greu de la llei moral. Cometre un crim. Crim de guerra."

"criminal"#"criminal"#"AJ"#"Dit de la llei, institució o acció destinada a perseguir i castigar els actes delictuosos."

"criminal"#"criminal"#"AJ"#"Relatiu al procés d'un crim. Un afer criminal. Justícia criminal."

"criminal"#"criminal"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a un crim. Tu em creus criminal?"

"criminal"#"criminal"#"MF"#"Persona culpable d'un crim. Un criminal. Una banda de criminals."

"criminalista"#"criminalista"#"AJ"#"Versat en dret penal o en les matèries criminals."

"criminalitzar"#"criminalitzar"#"VT"#"Fer criminal (un plet que era civil)."

"criminalment"#"criminalment"#"AV"#"Davant la jurisdicció criminal. Jutjar algú criminalment."

"criminologia"#"criminologia"#"F"#"Estudi científic del crim i dels criminals."

"cugucia"#"cugucia"#"F"#"Dret que percebia el senyor feudal si el pagès de remença consentia l'adulteri de la seva dona."

"cul-de-sac"#"cul-de-sac"#"M"#"Carreró sense sortida, atzucac."

"culpabilitat"#"culpabilitat"#"F"#"Responsabilitat criminal, conseqüència de la comissió d'un delictes o d'una falta."

"culpós"#"culpós"#"AJ"#"Dit de l'acció o l'omissió punibles fetes sense malícia, per imprudència o negligència."

"curador"#"curador"#"MF"#"Persona nomenada per tenir cura dels béns o interessos

d'un menor o de qui no està en estat d'administrar-los."

"curadoria"#"curadoria"#"F"#"Càrrec de curador o curadora."

"curatela"#"curatela"#"F"#"Institució que té per objecte protegir els interessos

dels menors emancipats, orfes de pare i mare, dels menors que han obtingut el benefici de majoritat i dels declarats judicialment pròdigs."

"curatela"#"curatela"#"F"#"Mena de tutela que s'ocupa esp. de la representació i

1. Diec_dret_LA

l'administració dels interessos dels fideïcomissaris no nascuts ni concebuts o la personalitat dels quals només és determinable per algun esdeveniment futur, i

també la dels béns d'una herència jacent."

"cursar"#"cursar"#"VT"#"Donar curs (a una sol·licitud, una instància, un expedient, etc.)."

"dació en pagament"#"dació en pagament"#"F"#"Acte de compliment d'una obligació mitjançant la realització d'una prestació diversa a l'establerta inicialment, fet amb el consentiment del creditor."

"dació"#"dació"#"F"#"Acció de donar quan no implica liberalitat."

"dany fortuït"#"dany fortuït"#"M"#"Perjudici nascut d'una acció independent de la voluntat humana."

"danys i perjudicis"#"dany i perjudici"#"M"#"Indemnització dels perjudicis derivats del dol, la negligència, la morositat en el compliment de les obligacions o d'un delictes."

"danys"#"dany"#"MPL"#"En jur., delictes que consisteixen en la pertorbació o la lesió produïda intencionadament en la propietat d'altri, sempre que no sigui causada per incendi o estralls. L'han acusat de cometre danys a una vintena de cases."

"d'ara endavant"#"de ' ara endavant"#"LA"#"A comptar des d'ara."

"d'avui endavant"#"de ' avui endavant"#"LA"#"A comptar des d'ara."

"en endavant"#"en endavant"#"LA"#"A comptar des d'ara."

"data"#"data"#"F"#"En un escrit, una inscripció, una moneda, etc., la indicació del temps (i sovint del lloc) en què ha estat fet o executat; indicació del temps en què un fet s'ha realitzat o ha de realitzar-se. La data d'una carta, d'un llibre, d'un contracte, d'un decret, d'un acord. La data d'un esdeveniment.

Encara no han fixat la data del casament."

"datació"#"datació"#"F"#"Fórmula al final o al començament del text d'un document en què consta la data."

"datar"#"datar"#"VT"#"Inscriure la data (en un document, una carta, etc.). Oblidar-se de datar la carta."

"datiu"#"datiu"#"AJ"#"Dit de la tutela o curatela deferida pel jutge.

Tutela dativa."

"datiu -iva"#"datiu"#"AJ"#"Dit del curador del fideïcomís i de l'herència jacent

nomenat pel jutge en defecte de testamentari."

"datiu"#"datiu"#"AJ"#"Dit del tutor o curador nomenat pel jutge en defecte de tutor testamentari o legítim. Tutor datiu."

"de conformitat amb"#"de conformitat amb"#"LP"#"D'acord amb, segons."

"de dret diví"#"de dret diví"#"LJ"#"Dit de l'autoritat emanada de Déu."

"de dret"#"de dret"#"LA"#"D'acord amb la llei."

"de facto"#"de facto"#"LA"#"De fet i no de dret (oposat a de iure). El Govern dels revoltats, tothom el reconeixia de facto."

"de facto"#"de facto"#"LJ"#"Habitants de facto."

"de fet"#"de fet"#"LA"#"Efectivament; d'acord amb els fets esdevinguts i no pas amb el dret aplicable."

"de iure"#"de iure"#"LA"#"De dret, tant si és de fet (de facto) com si no. L'altre Govern, el legal, tothom el reconeixia de iure, encara."

"de iure"#"de iure"#"LJ"#"Habitants de iure."

"debat"#"debat"#"M"#"Acció de debatre (acc. 2 i 3 del DIEC). Els debats de la cambra de diputats."

"debitori"#"debitori"#"M"#"Escrit pel qual es reconeix un deute."

"decaïment"#"decaïment"#"M"#"Caducitat d'un text parlamentari com a conseqüència

de l'expiració de la legislatura."

"decemvir"#"decemvir"#"M"#"Membre d'una comissió de deu encarregada de redactar la Llei de les dotze taules."

"decisió"#"decisió"#"F"#"En jur., qualsevol resolució o determinació d'un jutge o d'un tribunal de l'autoritat competent en un cas controvertit."

"decisió"#"decisió"#"F"#"Part dispositiva de la sentència o d'un acte resolutori

en un expedient o plet civil o causa criminal."

"decisori"#"decisori"#"AJ"#"Dit de la part dispositiva d'una sentència judicial."

"decisori"#"decisori"#"AJ"#"Dit de l'acte d'un jutge o d'un tribunal que resol una qüestió plantejada en un plet civil o causa criminal."

1. Diec_dret_LA

"decisori"#"decisori"#"AJ"#"Que té poder de decidir, dit esp. d'un fet que tot sol determina la decisió d'un procés."
"declaració"#"declaració"#"F"#"Acció de declarar o de declarar-se; l'efecte. Una declaració d'amor. Fer una declaració. Declaració de valors. Una declaració de guerra. La declaració dels testimonis. Declaració de voluntat."
"declarant"#"declarant"#"MF"#"Persona que declara davant un jutge."
"declarar"#"declarar"#"IN"#"Els testimonis o l'acusat, manifestar davant el jutge el que saben respecte a allò que se'ls pregunta. Avui declaren els testimonis de càrrec."
"declarar"#"declarar"#"VT"#"Manifestar a l'autoritat administrativa (la natura i la quantitat d'una matèria imposable o d'unes mercaderies o objectes el tràfic dels quals és sotmès al pagament de drets). Declarar, a correus, els valors continguts en una carta. Declarar, a l'aduana, els objectes que han de pagar drets d'entrada."
"declaratiu"#"declaratiu"#"AJ"#"Dit del judici que té per finalitat d'obtenir del jutge la declaració de l'existència d'un dret anterior."
"declaratori"#"declaratori"#"AJ"#"Que conté la declaració jurídica d'un fet."
"declinar"#"declinar"#"TR"#"Un jutge, abstenir-se o separar-se (del coneixement d'un assumpte) per incompetència de jurisdicció."
"decomís"#"decomís"#"M"#"Comís."
"decomissar"#"decomissar"#"VT"#"Comissar."
"decret"#"decret"#"M"#"Disposició general o resolució dels òrgans de govern d'un estat. Un reial decret. Publicar un decret. Fer un decret. Signar un decret. Revocar, anul·lar, un decret."
"decret"#"decret"#"M"#"Llibre o recull del dret canònic recopilat per Gracià."
"decretació"#"decretació"#"F"#"Acció de decretar."
"decreta"#"decreta"#"AJ"#"Que conté un decret."
"decreta"#"decreta"#"AJ"#"Que pertany a un decret."
"decreta"#"decreta"#"F"#"Lletra decreta."
"decretalista"#"decretalista"#"MF"#"Persona que és docta en l'estudi de les decretales."
"decretals"#"decretals"#"FPL"#"Llibre en què estan recopilades les epístoles o les decisions pontifícies."
"decretar"#"decretar"#"VT"#"Ordenar per decret. Decretar l'abolició d'un impost."
"dedicació"#"dedicació"#"F"#"Tipus de relació laboral segons el nombre d'hores de la jornada. Dedicació a temps complet. Dedicació exclusiva."
"deducció"#"deducció"#"F"#"Acció de deduir; l'efecte. Raonament per deducció. Una sèrie de deduccions falses. Treu-ne la deducció. Fer la deducció de les despeses. Totes les deduccions fetes, el compte importa la mateixa quantitat que el mes passat."
"defecte de forma"#"defecte de forma"#"M"#"En jur., falta derivada de la no-aplicació de les normes processals en una causa, que pot arribar a produir la nul·litat de les actuacions."
"defensa"#"defensa"#"F"#"Actuació professional de l'advocat dins un procediment judicial o administratiu, prèvia designació o nomenament, en interès del seu client."
"defensa"#"defensa"#"F"#"Allò que és dit o escrit per defensar algú o alguna cosa. Publicar una defensa de la religió."
"defensa"#"defensa"#"F"#"Conjunt d'al·legacions i de raonaments explanats per l'advocat defensor en l'acte del judici per sostenir les tesis favorables al seu client i per desvirtuar les al·legacions de la part contrària o el ministeri fiscal."
"defensa"#"defensa"#"F"#"Dret de la persona de demostrar, per ella mateixa o mitjançant persona l·letrada, la manca de fonament d'allò de què hom l'acusa."
"defensa"#"defensa"#"F"#"La defensa de l'acusat. L'advocat encarregat de la defensa."
"defensa"#"defensa"#"F"#"Part que es defensa."
"defensa"#"defensa"#"F"#"Representant de la part que es defensa."
"defensar"#"defensar"#"RN"#"Defensar-se algú del fet de què se l'acusa."
"defensar"#"defensar"#"VT"#"Sostenir la innocència (d'algú) contra les persones que l'acusen, pledejar la seva causa. Defensar, un advocat, algú o la causa

1. Diec_dret_LA

d'algué."

"defensor"#"defensor"#"AJ"#"Que s'encarrega de la defensa d'un acusat. Tenir tal advocat per defensor. Advocat defensor."

"defensor defensora del vincle"#"defensor de el vincle"#"MF"#"Eclesiàstic que en

les causes sobre l'existència del vincle matrimonial té la missió de proposar i exposar tot allò que raonablement pugui ser adduït contra la nul·litat o la dissolució."

"defensor judicial"#"defensor judicial"#"MF"#"Persona designada pel jutge per a representar els interessos dels menors no emancipats en aquells judicis en què llurs interessos són incompatibles amb els de llurs pares."

"defensor"#"defensor"#"MF"#"Que s'encarrega de la defensa d'un acusat. Tenir tal

advocat per defensor. Advocat defensor."

"defensoria"#"defensoria"#"F"#"Ministeri o exercici de defensor."

"deferir"#"deferir"#"VT"#"Denunciar (el culpable) a una autoritat."

"defraudar"#"defraudar"#"VT"#"Privar (algú) amb engany d'alguna cosa que li és deguda. Ha sabut defraudar els seus creditors."

"degradar"#"degradar"#"VT"#"Destituir del seu grau o dignitat. Degradar un militar. Degradar un magistrat."

"deixa"#"deixa"#"F"#"Donació singular d'un o més drets o coses, ordenada en disposició testamentària."

"delació"#"delació"#"F"#"En el procés d'adquisició d'una herència, oferiment concret, a una o a diverses persones del grup dels qui reben vocació hereditària, del poder d'acceptar-la o de repudiar-la."

"delatar"#"delatar"#"VT"#"Portar a coneixement de la justícia (un crim o un delicte). Delatar un frau, una conspiració."

"delegació"#"delegació"#"F"#"Acció de delegar; l'efecte. Delegació de poders."

"delegació"#"delegació"#"F"#"Càrrec de delegat; circumscripció en què exercita el seu càrrec un delegat; oficina del delegat."

"delegació"#"delegació"#"F"#"Conjunt de les persones delegades. Assistí a la cerimònia una delegació de la Universitat."

"delegar"#"delegar"#"VT"#"Donar (poder, facultat), per a fer alguna cosa. Delegar els seus poders. Delegar competències. Poders delegats. Jurisdicció delegada."

"delicte"#"delicte"#"M"#"Infracció de la llei. Cometre un delicte. Un greu delicte. Delicte notori. Delicte de lesa majestat."

"delictuós"#"delictuós"#"AJ"#"Que constitueix delicte. Un fet delictuós."

"delimitació"#"delimitació"#"F"#"Acció de delimitar; l'efecte. Delimitació d'atribucions. Correspon als ajuntaments de promoure la delimitació de llurs termes municipals."

"delimitar"#"delimitar"#"VT"#"Fixar, assenyalar, els límits (d'alguna cosa). Delimitar una heretat. Delimitar la frontera d'un estat."

"delinqüència"#"delinqüència"#"F"#"Qualitat de delinqüent; el fet de delinquir. Delinqüència juvenil."

"delinqüent"#"delinqüent"#"MF"#"Persona que delinqueix o comet un delicte."

"delinquir"#"delinquir"#"VI"#"Cometre un delicte."

"delme"#"delme"#"M"#"Dret d'una desena part i, per ext., d'una fracció variable de la collita, que es pagava a l'Església, al rei o a d'altres senyors."

"demanar un ambaixador els seus passaports"#"demanar un ambaixador el seu passaport"#"LV"#"Rompre les relacions diplomàtiques amb l'estat prop del qual estava acreditat."

"demanar"#"demanar"#"VT"#"Demanar danys i perjudicis. Demanar la separació de béns. Demanar l'extradició d'un criminal."

"demanar"#"demanar"#"VT"#"Formular una petició en un judici, per via jurisdiccional."

"demanda"#"demanda"#"F"#"Acció d'adreçar-se als tribunals per obtenir una cosa a

la qual pretenem tenir dret. Una demanda de divorci."

"demanda"#"demanda"#"F"#"Escrit presentat davant el jutge per iniciar un plet en

el qual s'exerciten una o diverses accions."

"demanda"#"demanda"#"F"#"Petició que una de les parts manté en un judici."

"demandant"#"demandant"#"MF"#"Actor (acc. 1 del DIEC)."

"demandant"#"demandant"#"MF"#"Persona que demanda."

"demandar"#"demandar"#"VT"#"Algú, exposar en judici (el dret que creu tenir sobre una cosa)."

"demandar"#"demandar"#"VT"#"Demanar alguna cosa (a algú) en judici."

1. Diec_dret_LA

"demandat"#"demandat"#"MF"#"Persona a qui es demana una cosa en judici."
"demaní"#"demaní"#"M"#"Bé de domini públic."
"demanial"#"demanial"#"AJ"#"Dit dels béns de domini públic."
"demarcació"#"demarcació"#"F"#"Acció de demarcar. L'antiga demarcació de les diòcesis. Línia de demarcació."
"demarcació"#"demarcació"#"F"#"Territori demarcat."
"demora"#"demora"#"F"#"Tardança en l'acompliment d'una obligació des que és exigible."
"denegar"#"denegar"#"VT"#"No concedir (allò demanat o sol·licitat). Denegar el perdó. Res que demaneu no us serà denegat."
"denominació d'origen"#"denominació de 'origen"#"F"#"Qualificació d'un producte com a procedent d'una determinada zona."
"denúncia"#"denúncia"#"F"#"Acció de denunciar; l'efecte. Fer una denúncia."
"denunciant"#"denunciant"#"MF"#"Persona que fa una denúncia."
"denunciar"#"denunciar"#"VT"#"Fer conèixer, esp. a la justícia. L'assassí fou denunciat pels seus mateixos còmplices. Denunciar un furt. Denunciar un cas de tifus."
"denunciatori"#"denunciatori"#"AJ"#"Pertanyent a la denúncia. Al·legació denunciatòria."
"deportació"#"deportació"#"F"#"Acció de deportar; pena que consisteix a deportar un culpable."
"deportar"#"deportar"#"VT"#"Transportar (un condemnat) a un lloc llunyà del qual no deu sortir. Els condemnats foren deportats a l'Àfrica. Els deportats a Sibèria."
"deposant"#"deposant"#"MF"#"Persona que deposa en judici."
"deposar"#"deposar"#"IN"#"Deposar en favor de l'acusat, contra l'acusat. Deposar davant el jutge."
"deposar"#"deposar"#"VT"#"Declarar en judici. El testimoni va deposar que no l'havia vist mai."
"derogable"#"derogable"#"AJ"#"Que pot ésser derogat."
"derogació"#"derogació"#"F"#"Acció de derogar; l'efecte."
"derogar"#"derogar"#"VT"#"Revocar o modificar (una disposició o una llei) amb una nova disposició o llei. Derogar una llei."
"derogatori"#"derogatori"#"AJ"#"Que deroga. Clàusula derogatòria."
"desacatament"#"desacatament"#"M"#"Acció de desacatar; l'efecte."
"desafectació"#"desafectació"#"F"#"Acció de desafectar; l'efecte. Desafectació de béns."
"desapoderament"#"desapoderament"#"M"#"Acció de desapoderar."
"desapoderar"#"desapoderar"#"VT"#"Llevar el poder (a algú)."
"desapropiació"#"desapropiació"#"M"#"Desapropiació."
"desapropiació"#"desapropiació"#"F"#"Acció de desapropiar o de desapropiar-se; l'efecte."
"desapropiament"#"desapropiament"#"M"#"Desapropiació."
"desapropiar"#"desapropiar"#"RN"#"Algú, fer abandó d'una seva propietat; renunciar a tota mena de béns. Desapropiar-se de totes les coses mundanals."
"desapropiar"#"desapropiar"#"VT"#"Fer perdre (a algú) la propietat d'alguna cosa."
"desarrendament"#"desarrendament"#"M"#"Acció de desarrendar."
"desarrendar"#"desarrendar"#"VT"#"Cessar de tenir arrendat (una finca, un servei públic, etc.)."
"desarrestar"#"desarrestar"#"VT"#"Alçar l'arrest (a algú)."
"descentralització"#"descentralització"#"F"#"En una organització estatal unitària, acció de transferir una part de la competència de l'administració central a entitats amb personalitat pública d'àmbit geogràfic reduït o d'especialització funcional."
"descobert"#"descobert"#"AJ"#"Saldo negatiu en un compte bancari."
"desconcentració"#"desconcentració"#"F"#"Acció de transferir competències d'un òrgan superior a un altre d'inferior en el si d'una mateixa entitat jurídica pública. Desconcentració de funcions, de poders."
"descuït"#"descuït"#"M"#"Fet de descuidar-se d'alguna cosa. No s'ha recordat de comprar el vi: ha estat un bon descuït."
"desembargament"#"desembargament"#"M"#"Acció de desembargar; l'efecte."
"desembargar"#"desembargar"#"VT"#"Alçar l'embargament o el segrest que pesa (damunt alguna cosa)."

1. Diec_dret_LA

"desempenyorament"#"desempenyorament"#"M"#"Acció de desempenyorar; l'efecte."
"desempenyorar"#"desempenyorar"#"VT"#"Treure (alguna cosa) d'empenyorament mitjançant el pagament de l'import en què estava empenyorat o un altre mitjà."
"desenvolupar"#"desenvolupar"#"VT"#"Realitzar, dur a terme, una activitat, una funció."
"desestimar"#"desestimar"#"VT"#"Denegar, no concedir, (un recurs, una petició)."
"desfalc"#"desfalc"#"M"#"Acció de desfalcar o de sostreure fraudulentament una quantitat que hom té sota la seva custòdia; l'efecte."
"desgravació"#"desgravació"#"F"#"Acció de desgravar; l'efecte."
"desgravar"#"desgravar"#"IN"#"Ésser motiu de reducció dels impostos."
"desgravar"#"desgravar"#"VT"#"Deduir (una quantitat de diners) de l'import a pagar en concepte d'impostos."
"desheret"#"desheret"#"M"#"Desheretament."
"desheretament"#"desheretament"#"M"#"Acció de desheretar; l'efecte."
"desheretar"#"desheretar"#"VT"#"Excloure (algú) de l'herència. Tenia un sol fill i el va desheretar."
"desheretat"#"desheretar"#"H"#"Que no té els avantatges dels quals participen d'altres. Els desheretats de la fortuna."
"desheretat"#"desheretat"#"MF"#"Que no té els avantatges dels quals participen d'altres. Els desheretats de la fortuna."
"deshipotecar"#"deshipotecar"#"VT"#"Fer cessar d'estar hipotecat."
"desistiment"#"desistiment"#"M"#"Acció de desistir."
"desistir"#"desistir"#"VI"#"Abandonar un dret."
"desistir"#"desistir"#"VI"#"Retirar una demanda."
"desnacionalització"#"desnacionalització"#"F"#"Acció de desnacionalitzar o de desnacionalitzar-se; l'efecte."
"desnacionalitzador"#"desnacionalitzador"#"AJ"#"Que desnacionalitza."
"desnacionalitzar"#"desnacionalitzar"#"RN"#"Perdre el caràcter o els drets nacionals, privar-se'n."
"desnacionalitzar"#"desnacionalitzar"#"VT"#"Destruir el caràcter nacional (d'una persona, d'un territori, d'un poble)."
"desnacionalitzar"#"desnacionalitzar"#"VT"#"Privar (una persona, un territori, un poble), del seu caràcter o drets nacionals."
"desnonament administratiu"#"desnonament administratiu"#"M"#"Potestat de l'Administració de recuperar directament la possessió dels seus béns de domini públic quan s'han extingit els drets constituïts a favor d'un tercer."
"desnonament"#"desnonament"#"M"#"Acció de desnonar. Judici de desnonament."
"desocupació friccional"#"desocupació friccional"#"F"#"Desocupació per canvi de treball."
"desocupació"#"desocupació"#"F"#"Manca d'ocupació; estat de qui no està ocupat. Desocupació forçosa, involuntària. Desocupació voluntària."
"desocupació"#"desocupació"#"F"#"Atur."
"despatx"#"despatx"#"M"#"Lloc on un director, un funcionari, un advocat, un metge, etc., despatxa els seus assumptes, treballa o rep els seus clients."
"despatxar"#"despatxar"#"VT"#"Desfer-se (d'algú), donar-li comiat perquè no es necessiten o no es volen més els seus serveis. Aquest mosso no ens serveix: l'haurem de despatxar."
"despatxar"#"despatxar"#"VT"#"Vendre (un gènere) en una botiga. Avui sol hem despatxat 100 quilos de panellets."
"despeses de representació"#"despesa de representació"#"F"#"Assignació complementària concedida a determinats alts càrrecs públics destinada a mantenir el decòrum que comporta llur exercici."
"desplegament"#"desplegament"#"M"#"Acció de desplegar. El desplegament de les velles. Un desplegament d'energia. Un gran desplegament de forces. El desplegament de la Llei de l'esport."
"desplegar una llei"#"desplegar una llei"#"VT"#"Dictar les disposicions necessàries per regular l'aplicació concreta dels preceptes inclosos en una llei."
"desprendre"#"desprendre"#"RN"#"Desapropiar-se."
"despullar"#"despullar"#"VT"#"Mitjançant una sentència judicial, treure la possessió de béns (a algú) per tal de donar-los a llur amo legítim."
"destinació"#"destinació"#"F"#"Lloc on algú, esp. un funcionari, treballa. Quina destinació t'ha tocat?"
"destituir"#"destituir"#"VT"#"Desposseir d'un càrrec, d'una col·locació. Ha

1. Diec_dret_LA

estat destituït del càrrec que tenia. Destituir un funcionari."

"destronament"#"destronament"#"M"#"Acció de destronar. El destronament d'Isabel II."

"destronar"#"destronar"#"VT"#"Desposseir (un sobirà) del tron."

"detenció"#"detenció"#"F"#"Acció de detenir, esp. acc. 3 i 4 del DIEC; l'efecte.

Detenció il·legal dels béns d'altri. En els avalots d'ahir es van fer deu

detencions. Detenció preventiva."

"detenció"#"detenció"#"F"#"Acció de detenir, esp. acc. 3 i 4 del DIEC; l'efecte.

Detenció il·legal dels béns d'altri. En els avalots d'ahir es van fer deu

detencions. Detenció preventiva."

"detenir"#"detenir"#"VT"#"Retenir (algú), privant-lo de llibertat; arrestar. Van

detenir tres dels revoltosos. Hi ha quatre detinguts."

"detenir"#"detenir"#"VT"#"Algú, guardar (alguna cosa) en la seva possessió.

Detenir il·legalment allò que pertany a altri. Ha detingut el títol de campiona durant tres anys."

"determinar"#"determinar"#"VT"#"Fixar, establir exactament com a resultat d'una deliberació, d'un raonament, d'una investigació. Encara no hem determinat l'hora

de la sortida. Determinar la distància de la Terra al Sol. Determinar la densitat d'un cos."

"deute flotant"#"deute flotant"#"M"#"Deute a curt termini."

"deute perpetu"#"deute perpetu"#"M"#"Deute que mai no s'amortitza."

"deute públic"#"deute públic"#"M"#"Endeutament de les administracions públiques per la venda de títols representatius d'aquest deute en el mercat."

"deute"#"deute"#"M"#"Allò que hom deu a un altre. Tenir deutes. Pagar els seus deutes. Estar algú ple de deutes. Un deute de molts milions de pessetes."

"deute"#"deute"#"M"#"Deute exterior."

"deutor"#"deutor"#"MF"#"En una relació jurídica, persona que té l'obligació de fer quelcom, de donar una cosa o de pagar una quantitat."

"devolut"#"devolut"#"AJ"#"Atribuït a algú en virtut d'un dret que el fa passar d'un altre a ell."

"devolutiu"#"devolutiu"#"AJ"#"Que fa que una cosa sigui devoluta."

"dia dels fets"#"dia del fet"#"M"#"Dia en què es van produir uns fets que són objecte d'una actuació judicial."

"dia hàbil"#"dia hàbil"#"M"#"Dia que és utilitzable per a les actuacions judicials i administratives, que normalment no és feriat."

"diari de sessions"#"diari de sessions"#"M"#"Publicació periòdica on es transcriuen les intervencions orals i el resultat de les votacions d'una sessió parlamentària."

"diari oficial"#"diari oficial"#"M"#"Publicació en què es difonen les disposicions i altres decisions dels òrgans governamentals."

"dictamen"#"dictamen"#"M"#"Judici o opinió que s'emet sobre una cosa."

"digest"#"digest"#"M"#"Col·lecció de les decisions del dret romà."

"dilatori"#"dilatori"#"AJ"#"Que fa diferir, que fa guanyar temps, que tendeix a retardar el judici d'un procés. Mitjans dilatoris."

"diligència preliminar"#"diligència preliminar"#"F"#"Acte previ de preparació d'un judici."

"diligència"#"diligència"#"F"#"Document en què es fa constar l'execució d'aquesta decisió."

"diligència"#"diligència"#"F"#"Execució d'una decisió judicial o administrativa."

"diligenciar"#"diligenciar"#"VT"#"Tramitar mitjançant les diligències oportunes."

"dimissòries"#"dimissòries"#"FPL"#"Lletres de secularització dels membres dels ordes religiosos."

"diploma"#"diploma"#"M"#"Escrit o acta que expedeix una universitat, una facultat, una escola, una societat literària, etc., conferint un títol, un grau,

una prerrogativa, un premi, etc."

"diplomata"#"diplomata"#"AJ"#"Que ha obtingut un diploma."

"diplomata"#"diplomata"#"MF"#"Persona diplomada."

"dipòsit legal"#"dipòsit legal"#"M"#"Dipòsit obligatori de totes les obres impreses i audiovisuals amb la finalitat d'elaborar la bibliografia nacional i controlar les publicacions."

"dipòsit"#"dipòsit"#"M"#"Acció de dipositar; l'efecte. Fer el dipòsit d'una

1. Diec_dret_LA

quantitat a la caixa d'estalvis. Fer el dipòsit d'un testament a casa d'un notari."

"dipòsit"#dipòsit"#M"#Cosa dipositada. Guardar, custodiar, un dipòsit. Restituir un dipòsit."

"dipositar una persona en"#dipositar un persona en"#LV"#El jutge, dur-la on pugui manifestar lliurement la seva voluntat a cobert de possibles pressions."

"diputació provincial"#diputació provincial"#F"#Institució econòmica i administrativa que té competències en l'àmbit provincial a l'Estat espanyol."

"diputat provincial"#diputat provincial"#MF"#Regidor elegit per formar part de la diputació provincial en representació del seu grup polític."

"diputat"#diputat"#MF"#Persona que esdevé, per elecció, membre d'una assemblea deliberant. Diputat a Corts."

"direcció general"#direcció general"#F"#Organisme de l'Administració que té cura de cadascun dels sectors en què un ministeri o un departament divideix la seva competència."

"direcció"#direcció"#F"#Càrrec, funció, de director (en una administració, en

un teatre, etc.); conjunt de serveis confiats a un director. Exercir la direcció

d'un teatre. La direcció de duanes."

"directiu -iva"#directiu -iva"#F"#Junta directiva."

"directiu"#directiu"#MF"#Persona que dirigeix, junt amb d'altres, alguna entitat. Els directius de l'empresa."

"directiva"#directiva"#F"#Directriu (acc. 3 del DIEC)."

"director"#director"#MF"#Persona que dirigeix. El director d'una companyia, d'una fàbrica. Director de teatre. El director d'una orquestra. La directora d'un col·legi. El director general de Duanes. Directora publicitària. Directora general. Director espiritual."

"directriu"#directriu"#F"#Línia o norma de caràcter general que serveix de guiatge en la conducta o en l'actuació d'algú o d'algun grup. Les directrius d'un partit polític."

"directriu"#directriu"#F"#Norma bàsica de la Unió Europea que cada estat ha de desenvolupar en la seva legislació."

"disciplinari"#disciplinari"#AJ"#Relatiu o pertanyent a la disciplina."

"discriminació"#discriminació"#F"#Infravaloració d'un grup social que en fa un altre, amb el corresponent comportament de segregació."

"disposar"#disposar"#VT"#Fer testament."

"disposar"#disposar"#VT"#Obrar lliurement en la disposició dels béns propis."

"disposició"#disposició"#F"#Allò que està disposat, decidit, establert. Les disposicions de la llei. Una disposició testamentària. Disposició transitòria d'una norma."

"disposició"#disposició"#F"#Ordre d'una autoritat o d'una llei."

"dissentiment mutu"#dissentiment mutu"#M"#Conformitat de les parts a deixar sense efecte el contracte o les obligacions existents entre elles."

"districte"#districte"#M"#Qualsevol de les demarcacions en què es divideix una contrada, una província, una població, per facilitar-ne l'administració, el govern, etc."

"divorci vincular"#divorci vincular"#M"#En dret canònic, dissolució del vincle matrimonial que té efectes en el matrimoni, àdhuc consumat, quan la fe catòlica d'un dels cònjuges determina dificultats greus en la convivència."

"divorci"#divorci"#M"#Dissolució legal del matrimoni."

"divorciar"#divorciar"#RN"#S'han divorciat després de vuit anys de matrimoni."

"divorciar"#divorciar"#VT"#Separar pel divorci. Es va casar amb un divorciat."

"divorcista"#divorcista"#AJ"#Partidari del divorci. Manifestació divorcista."

"divorcista"#divorcista"#MF"#Partidari del divorci. Manifestació divorcista."

"docent"#docent"#AM"#Que ensenya o instrueix, que serveix per a ensenyar o instruir."

"doctorat"#doctorat"#M"#Grau de doctor; els estudis necessaris per a obtenir-lo. Té el doctorat en dret. És a Madrid a fer el doctorat."

"doctrina legal"#doctrina legal"#F"#Jurisprudència del Tribunal Suprem."

"doctrinal"#doctrinal"#AJ"#Relatiu o pertanyent a una doctrina. Una obra doctrinal. Una exposició doctrinal."

"document autèntic"#document autèntic"#M"#Document públic."

"document de crèdit"#document de crèdit"#M"#Document que atorga al posseïdor legítim el dret a obtenir la prestació que hi va continguda, al moment del seu venciment."

1. Diec_dret_LA

"document d'identitat"#"document de ' identitat"#"M"#"Targeta on consten les dades personals d'un individu per a identificar-lo oficialment."

"document públic"#"document públic"#"M"#"Document autoritzat per un notari o funcionari públic competent."

"document"#"document"#"M"#"Escrit original o oficial que serveix de base, de prova o de suport d'alguna cosa."

"document"#"document"#"M"#"Unitat d'informació corresponent a un contingut singular. Documents diplomàtics, històrics. Documents textuais, audiovisuals, gràfics."

"documental"#"documental"#"AJ"#"Que recolza en documents. Prova documental."

"documental"#"documental"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent als documents o a la documentació. Escola documental d'art."

"dodrant"#"dodrant"#"M"#"Nom donat al conjunt format per les quartes parts de l'herència."

"dol"#"dol"#"M"#"Engany, frau."

"dol"#"dol"#"M"#"Malícia emprada en la producció voluntària d'un fet punible."

"dolós"#"dolós"#"AJ"#"Dit de l'acció o de l'omissió punibles fetes amb voluntat conscient i lliure."

"dolós"#"dolós"#"AJ"#"Enganyós, fraudulent."

"domicili"#"domicili"#"M"#"Lloc de residència d'un individu o d'una família; lloc on legalment es considera establerta una persona per al compliment dels seus deures, per a l'exercici dels seus drets, per a la localització jurídica, etc. He tingut sempre el meu domicili a Barcelona. Establir el seu domicili en tal ciutat. Canvi de domicili. Domicili polític. Domicili social."

"domicili"#"domicili"#"M"#"Inviolabilitat del domicili. Violació de domicili."

"domiciliació"#"domiciliació"#"F"#"Operació de domiciliar."

"domiciliar"#"domiciliar"#"VT"#"Assenyalar un compte bancari per fer-hi pagaments i ingressos."

"domini"#"domini"#"M"#"Terra de la qual hom té el domini o la propietat, la qual un sobirà o un estat té sota la seva dominació. Els dominis del marquès. El Brasil era un domini de Portugal. Els dominis anglesos."

"dona de llei"#"dona de llei"#"F"#"Jurisconsulta."

"donació caduca"#"donació caduc"#"F"#"Donació que un vici qualsevol ha anul·lar."

"donació"#"donació"#"F"#"Acció de donar; l'efecte; dació gratuïta que un donant fa d'una cosa que li pertany al donatari que l'accepta. Fer una donació. Donació entre vius."

"donant"#"donant"#"AJ"#"Que dóna, que fa una donació."

"donant"#"donant"#"MF"#"Que dóna, que fa una donació."

"donar mort"#"donar mort"#"LV"#"Occir."

"donar part d'alguna cosa"#"donar part d'alguna cosa"#"LV"#"Comunicar-la a algú."

"donar veus"#"donar veus"#"LV"#"Difondre (una cosa)."

"donatari"#"donatari"#"MF"#"Persona que rep una donació."

"dot"#"dot"#"M"#"Allò que aporta al convent una noia que es fa monja."

"dot"#"dot"#"M"#"Aportació voluntària de béns que fa la muller al marit orientada al sosteniment de les càrregues del matrimoni. Un bon dot. Aportar en dot."

"dotal"#"dotal"#"AJ"#"Pertanyent al dot. Béns dotals."

"dotar"#"dotar"#"VT"#"Assenyalar béns, una renda, (a una fundació, a un príncep). Dotà l'hospital amb una generosa assignació anual."

"dotar"#"dotar"#"VT"#"Assenyalar o donar dot (a una noia). Ha dotat totes les seves nebodes."

"dret adjectiu"#"dret adjectiu"#"M"#"Conjunt de normes destinades a regular la forma d'exercir o fer valer un dret determinat."

"dret constitucional"#"dret constitucional"#"M"#"Conjunt de normes que constitueixen l'Estat i en regulen els trets fonamentals."

"dret consuetudinari"#"dret consuetudinari"#"M"#"Conjunt de pràctiques, d'hàbits i d'usos nats en la voluntat popular que, reiteradament utilitzats, han esdevingut norma."

"dret d'acréixer"#"dret de ' acréixer"#"M"#"Dret que té l'hereu o legatari a incrementar la seva part de l'herència o llegat amb la d'un cohereu o col·legatari quan, per qualsevol causa, aquest no arriba a succeir."

"dret d'ambaixada"#"dret de ' ambaixada"#"M"#"Dret que tenen els estats sobirans

1. Diec_dret_LA

de trametre representants diplomàtics davant els altres estats i de rebre els que aquests els trameten."

"dret d'ancoratge"#dret de ' ancoratge"#M"#Dret que es paga en certs ports per ancorar-hi les naus."

"dret d'atansar"#dret de ' atansar"#M"#Dret que té el propietari d'atansar la paret que vol construir a la que el veí té feta."

"dret de ban"#dret de ban"#M"#Dret de donar ordres i fer-les complir en el senyoriu jurisdiccional."

"dret de cisa"#dret de cisa"#M"#Imposició consistent en la reducció feta pel venedor en el pes o la mesura de determinats articles de consum, el valor del qual era lliurat a l'erari."

"dret de crèdit"#dret de crèdit"#M"#Dret que relaciona els subjectes entre ells i no és atribuït a les persones sobre les coses. També dret personal (DIEC)."

"dret de cuixa"#dret de cuixa"#M"#Dret que suposadament s'arrogaven alguns senyors territorials sobre la virginitat de la filla d'un remença el dia del seu casament."

"dret de lluir i quitar"#dret de lluir i quitar"#M"#Facultat que es reserva el venedor d'un bé a carta de gràcia de poder adquirir la cosa venuda pel mateix preu de la venda."

"dret de moneda"#dret de moneda"#M"#Facultat legal per a fabricar la moneda."

"dret de petició"#dret de petició"#M"#Dret que té cada persona natural o jurídica d'adreçar-se a les autoritats demanant tot el que sigui d'interès públic o privat."

"dret de prelació"#dret de prelació"#M"#Ordre legal de preferència amb què han d'ésser satisfets els diversos crèdits concurrents en cas d'execució forçosa d'un deutor morós o insolvent."

"dret de subscripció preferent"#dret de subscripció preferent"#M"#Dret preferent concedit als accionistes d'una societat sobre les accions emeses per a ampliar el capital."

"dret de superfície"#dret de superfície"#M"#Dret real sobre cosa aliena que correspon a una persona que planta o edifica sobre el sòl d'una altra."

"dret d'habitació"#dret de ' habitació"#M"#Dret real que té una persona d'ocupar, amb els seus familiars o amb les persones del seu servei, una casa o la part necessària d'una casa."

"dret d'herbatge"#dret de ' herbatge"#M"#Dret que es cobra per deixar pasturar el bestiar foraster."

"dret d'ús"#dret de ' ús"#M"#Dret, derivat de l'ús, de servir-se d'una cosa aliena i de percebre'n una part dels fruits."

"dret escrit"#dret escriure"#M"#Conjunt de normes que ha estat promulgat pel legislador i és contingut en preceptes legals."

"dret expectant"#dret expectant"#M"#Situació interina del subjecte que espera que es donin les condicions necessàries perquè la seva situació jurídica sigui definitiva i durant la qual se li reconeix un cert status quo."

"dret personal"#dret personal"#M"#Dret que és inherent a la persona i que, essent intransmissible, s'extingeix amb la mort. També dret personalíssim (DIEC)."

"dret positiu"#dret positiu"#M"#Dret vigent en un moment i en un lloc determinats."

"dret real"#dret real"#M"#Dret que atorga al seu titular un poder sobre una cosa i que és inherent a aquesta."

"dret urbanístic"#dret urbanístic"#M"#Branca del dret administratiu que estableix el règim jurídic, l'ús i l'aprofitament urbanístic del sòl."

"dret"#dret"#M"#Conjunt de lleis, de preceptes, de regles, a què estan sotmesos els homes en tota societat civil; la ciència que concerneix les lleis i

llur aplicació. Dret privat o civil, polític o públic. Dret comercial, administratiu. Dret penal. Dret internacional, de gents. Dret romà. Dret canònic."

"dret"#dret"#M"#Això li pertoca de dret: no podeu negar-vos a pagar-li-ho."

"dret"#dret"#M"#Facultat d'exigir allò que ens és degut, de fer allò que la llei no defèn, de tenir, exigir, usar, etc., allò que la llei o l'autoritat

1. Diec_dret_LA

estableix a favor nostre o ens és permet per qui pot. Jo tinc dret a cobrar els meus jornals. Tothom té dret a defensar el que és seu. Ningú no té dret sobre la vida d'un altre. Reivindicar, sostenir, el seus dret. Reconèixer, negar, el dret

d'algú a fer una cosa. Donar dret a algú a fer una cosa. Llevar a algú el dret de fer una cosa. Els drets de propietat. Dret d'asil."

"dret"#"dret"#"M"#"Impostos o taxes que graven determinades mercaderies."

"dret"#"dret"#"MPL"#"Impostos o taxes que l'Estat, una ciutat, un particular, etc., tenen dret a cobrar. Drets de duana. Drets d'autor."

"drethavent"#"drethavent"#"MF"#"Persona física o jurídica que té un dret derivat

o transmès d'un altre i que, fins i tot, el pot exercir judicialment a la mort d'aquest."

"drets cívics"#"dret cívici"#"MPL"#"Drets pels quals el ciutadà participa a la vida pública."

"drets civils"#"dret civil"#"MPL"#"Drets inherents a la persona i garantits per les constitucions públiques."

"drets humans"#"dret humà"#"MPL"#"Conjunt de drets essencials de la persona."

"drets naturals"#"dret natural"#"MPL"#"Drets que recolzen sobre la llei natural."

"drets passius"#"dret passiu"#"MPL"#"Pensió de què gaudeix algú per serveis prestats per ell o per algun dels seus parents."

"drets passius"#"dret passiu"#"MPL"#"Pensió que gaudeix algú pels serveis prestats a l'Administració pública."

"drets polítics"#"dret polític"#"MPL"#"Vegeu drets cívics (DIEC)."

"drets successius"#"dret successiu"#"MPL"#"Drets que hom té a la successió d'algú."

"duana"#"duana"#"F"#"Administració encarregada de percebre els drets establerts sobre certes mercaderies a l'entrada i a la sortida d'un territori i d'impedir la circulació de productes prohibits."

"duaner"#"duaner"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la duana. Unió duanera.

Tarifas duaneres."

"duaner"#"duaner"#"MF"#"Funcionari d'una duana; encarregat de vigilar o perseguir els contrabandistes."

"dúplica"#"dúplica"#"F"#"Tràmit del demandat en resposta a la rèplica de l'actor."

"dur"#"dur"#"VT"#"Dur un càrrec."

"durada"#"durada"#"F"#"Acció de durar; l'efecte; espai de temps que dura alguna cosa. Són feines de poca durada. És una roba de molta durada."

"duumvir"#"duumvir"#"M"#"A l'antiga Roma, membre d'un col·legi o d'una comissió de dos magistrats."

"duumviral"#"duumviral"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent als duumvirs."

"ecònom"#"ecònom"#"MF"#"El qui serveix un ofici eclesiàstic en lloc del titular."

"economat"#"economat"#"M"#"Càrrec d'ecònom."

"edicte"#"edicte"#"M"#"Avis, ordre o decret publicat per l'autoritat fent ús de les seves atribucions o donant compliment a un altre precepte legal, amb la finalitat de promulgar una disposició, fer pública alguna resolució, donar notícia d'un acte o citar algú."

"edil"#"edil"#"MF"#"Magistrat municipal, regidor."

"edilici"#"edilici"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al càrrec d'edil."

"edilitat"#"edilitat"#"F"#"Dignitat i càrrec d'edil."

"efecte secundari"#"efecte secundari"#"M"#"Efecte no desitjat, sovint nociu, produït per un medicament."

"efecte"#"efecte"#"M"#"Resultat de l'acció d'una causa. Aquest mareig és efecte d'haver begut massa. El remei no li ha fet cap efecte. Ara comença a sentir els efectes de la seva dissipació. No hi ha efecte sense causa. La relació de causa a efecte. La llei no pot tenir efectes retroactius."

"efectes públics"#"efecte públic"#"MPL"#"Títols de crèdit emesos per l'Estat o altres organismes de l'Administració."

"efectiu"#"efectiu"#"AJ"#"Fer efectiu un pagament."

"efracció"#"efracció"#"F"#"Fractura de porta, de finestra, etc., per entrar en un lloc habitat amb una intenció criminal."

"El Sant Ofici"#"El Sant Ofici"#"M"#"La Inquisició."

"elecció"#"elecció"#"F"#"Acció d'elegir; l'efecte. Això ho deixo a la vostra elecció. L'elecció del president. Les eleccions a diputats seran el mes de maig."

1. Diec_dret_LA

"elector"#"elector"#"MF"#"Persona que reuneix els requisits legals exigits per a exercir el dret de sufragi."

"electorat"#"electorat"#"M"#"Conjunt de persones d'un país o d'una circumscripció amb dret a vot a les eleccions polítiques."

"electrocució"#"electrocució"#"F"#"Acció d'electrocutar."

"electrocutar"#"electrocutar"#"VT"#"Matar (algú), esp. executar (un condemnat), per mitjà de l'electricitat."

"emancipació"#"emancipació"#"F"#"Acció d'emancipar o d'emancipar-se; l'efecte."

"emancipar"#"emancipar"#"VT"#"Alliberar de la pàtria potestat, d'una tutela, de la servitud."

"embarg"#"embarg"#"M"#"Embargament."

"embargament"#"embargament"#"M"#"Afectació de béns o de drets a l'execució ordenada per l'autoritat judicial, conseqüència d'una condemna pecuniària, tant en la via civil com en la via penal."

"embargar"#"embargar"#"VT"#"Retenir, ocupar, (una cosa) per embargament. Li han embargat els mobles. Li embargaren tots els béns."

"emfiteusi"#"emfiteusi"#"F"#"Contracte de cessió perpetua o per llarg temps d'un bé immoble mitjançant el pagament d'un cànon anual o altres prestacions a qui fa la cessió, el qual conserva el domini directe."

"emfiteuta"#"emfiteuta"#"MF"#"Persona a qui se cedeix un bé immoble a emfiteusi."

"emfitèutic"#"emfitèutic"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'emfiteusi. Contracte emfitèutic."

"empara"#"empara"#"F"#"Retenció o ocupació de béns per manament judicial."

"emparar"#"emparar"#"VT"#"Embargar."

"empenyorament"#"empenyorament"#"M"#"Venda a carta de gràcia."

"emplaçar"#"emplaçar"#"VT"#"Designar el lloc que ha d'ocupar (un edifici, un monument, etc.)."

"emplenament"#"emplenament"#"M"#"Acció d'emplenar; l'efecte."

"empremta"#"empremta"#"F"#"Senyal que un cos premut contra un altre de més tou deixa sobre aquest. L'empremta del seu peu sobre l'asfalt estovat per la calor. L'empremta d'un segell sobre cera. Empremta digital."

"empresa"#"empresa"#"F"#"Societat industrial o mercantil per a emprendre i realitzar obres materials, negocis, etc. L'empresa hi perdrà diners, en aquesta obra. Una empresa multinacional."

"empresari"#"empresari"#"MF"#"Persona que dirigeix o que té part en una empresa;

persona que té al seu càrrec d'executar certs treballs, de subministrar quelcom,

de dirigir certs serveis."

"empresonament"#"empresonament"#"M"#"Acció d'empresonar; l'efecte."

"empriu"#"empriu"#"M"#"Dret d'aprofitament comunal de certs béns rústics, en general pastures, boscos i aigües, que tenen els veïns d'un poble o comunitat rural."

"emprivar"#"emprivar"#"VT"#"Aprofitar-se (d'un empriu). No poden emprivar l'aigua sense permís del moliner."

"en aquest aspecte"#"en aquest aspecte"#"LA"#"Sobre aquest punt, en relació amb aquest assumpte."

"en esguard de"#"en esguard de"#"M"#"En comparació de."

"en ferm"#"en ferm"#"LA"#"En condicions fermes, no subjectes a tal o tal eventualitat."

"en frau de creditors"#"en frau de creditor"#"LJ"#"Dit del negoci jurídic que pot ésser objecte de rescissió quan el deutor ha defugit les seves obligacions i

no pot satisfer els crèdits."

"en vigor"#"en vigor"#"LA"#"En estat de tenir efecte, amb força per a actuar."

"en virtut de"#"en virtut de"#"F"#"Per l'acció de. En virtut del que disposa el reglament..."

"ençà"#"ençà"#"AV"#"Des. D'ençà d'aquell dia. D'ençà que és fora."

"encant"#"encant"#"M"#"Venda pública d'objectes a qui en dona més. Vendre una cosa a l'encant. Fer encant d'una cosa. Portar una cosa a l'encant."

"encartament"#"encartament"#"M"#"Acció d'encartar; l'efecte."

"encartar"#"encartar"#"VT"#"Citar a comparèixer en judici mitjançant un edicte o

ban."

"encartar"#"encartar"#"VT"#"Condemnar en contumàcia."

"encartar"#"encartar"#"VT"#"Posar en escrits (alguna cosa), fer-ne escriptura."

1. Diec_dret_LA

"encausar"#"encausar"#"VT"#"Formar causa (a algú); procedir (contra algú) judicialment."

"encertir"#"encertir"#"RN"#"Assegurar-se de la veritat d'una cosa. Jo no sé si això serà veritat; ens n'hem d'encertir."

"endavant"#"endavant"#"AV"#"No ho fem ara, encara: deixem-ho per a més endavant."

"endegar"#"endegar"#"VT"#"Arranjar, endreçar."

"endós"#"endós"#"M"#"Acció d'endossar una lletra de canvi o un altre document de crèdit; l'efecte."

"endós"#"endós"#"M"#"Escrit que es posa al dors d'una lletra de canvi o d'un altre document de crèdit, en endossar-lo."

"endossant"#"endossant"#"MF"#"Persona que endossa una lletra de canvi o un altre document de crèdit."

"endossar"#"endossar"#"VT"#"Cedir a favor d'altri (una lletra de canvi o un altre document de crèdit) fent-ho constar així al dors."

"engarrotar"#"engarrotar"#"VT"#"Executar (algú) amb el garrot."

"enjudiciament"#"enjudiciament"#"M"#"Acció d'enjudiciar; instrucció legal d'un assumpte litigiós."

"enjudiciar"#"enjudiciar"#"VT"#"Sotmetre (algú) a judici, instruir-li una causa."

"enregistrament"#"enregistrament"#"M"#"Acció d'enregistrar; l'efecte."

"ens"#"ens"#"M"#"Institució, organisme, entitat."

"ensibornar"#"ensibornar"#"VT"#"Induir amb enganys, males arts, a fer alguna cosa."

"entitat"#"entitat"#"F"#"Persona jurídica."

"entrada"#"entrada"#"F"#"Primer pagament d'una cosa venuda a terminis a compte del preu final."

"entrant"#"entrant"#"AJ"#"Que accedeix a un càrrec. L'acadèmic entrant. El president entrant."

"entrar en vigor"#"entrar en vigor"#"VI"#"Una llei, una disposició, etc., començar a vigir."

"equitat"#"equitat"#"F"#"Adaptació de la norma jurídica a cada cas concret, per evitar una interpretació rígida dels preceptes legals. Jutjar amb equitat."

"error de dret"#"error de dret"#"M"#"Error en què la ignorància o el coneixement inexacte afecta una norma jurídica."

"error de fet"#"error de fet"#"M"#"Error en què la ignorància o el coneixement inexacte afecta un fet, una cosa o una persona que no és una norma jurídica."

"error invencible"#"error invencible"#"M"#"Error no imputable a descuit o negligència."

"error vencible"#"error vencible"#"M"#"Error imputable a descuit o negligència."

"esborrany"#"esborrany"#"M"#"Escrit de primera intenció, esbós, sobre el qual es fan addicions, supressions i altres esmenes a fi d'assolir-ne la redacció definitiva."

"esbrinament"#"esbrinament"#"M"#"Acció d'esbrinar."

"esbrinar"#"esbrinar"#"VT"#"Pervenir a conèixer la veritat (d'una cosa) cercant-la fins a descobrir-la. No sé ben bé què ha passat però no pararé fins a esbrinar-ho."

"escala mòbil"#"escala mòbil"#"F"#"Fórmula jurídica mitjançant la qual el preu de certs productes sotmesos a taxes varia d'acord amb fluctuacions externes a la relació jurídica."

"escala"#"escala"#"F"#"Conjunt de funcionaris d'un mateix cos que rep una designació específica per raó de l'especialització de les seves funcions."

"escarada"#"escarada"#"F"#"Preufet, treball a preu fet."

"escarada"#"escarada"#"F"#"Treballar a escarada. Donar una feina a escarada. Prendre, agafar, una feina a escarada."

"escatir"#"escatir"#"VT"#"Dilucidar; encercar, discutir. Cal escatir els motius que han tingut. Qui en té la culpa? No hem pogut escatir-ho. Els estudiosos escatiran si és mausoleu o mesquita."

"escó"#"escó"#"M"#"Lloc d'un parlament on s'asseuen els parlamentaris. Els escons dels diputats."

"escorcoll"#"escorcoll"#"M"#"Acció d'escorcollar; l'efecte. Fer un escorcoll en una casa, en una nau."

"escreix"#"escreix"#"M"#"Donació voluntària que el marit fa a la muller, en el

1. Diec_dret_LA

règim de separació de béns, que en certa manera compensa el dot que ella ha aportat."

"escreix"#"escreix"#"M"#"Li vaig pagar amb escreix el que li devia."

"escriptura"#"escriptura"#"F"#"Document que constata un acte o un acord, que es firma davant de testimonis i del qual en dóna fe un notari."

"escriptural"#"escriptural"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'escriptura."

"escripturar"#"escripturar"#"VT"#"Fer constar amb escriptura pública.

Esripturar un atorgament, un contracte."

"escripturari"#"escripturari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'escriptura pública, notariat."

"escrit d'al·legacions"#"escrit de ' al·legació"#"M"#"Escrit en què s'invoquen al·legacions de fet o de dret en un conflicte d'interessos."

"escrit"#"escrit"#"M"#"Document presentat a l'autoritat judicial o administrativa en reclamació d'un dret o per formular una sol·licitud."

"escrit"#"escrit"#"M"#"Document que es redacta per fer constar un acte o un contracte."

"esdevenir"#"esdevenir"#"VI"#"Un acord, una sentència, etc., adquirir un caràcter definitiu."

"esmena"#"esmena"#"F"#"Acció d'esmenar o d'esmenar-se; l'efecte. L'esmena d'aquest treball se m'emportarà un parell d'hores. Un escrit ple d'esmenes."

"esmena"#"esmena"#"F"#"Proposta de modificació d'un text legal, un projecte o proposició de llei que es discuteix en una assemblea. Han estat proposades diferents esmenes a l'article segon."

"esmena"#"esmena"#"F"#"Rectificació perceptible d'errors materials, la qual ha d'ésser salvada al final, en un escrit."

"espècie"#"espècie"#"F"#"Cas de què es tracta en una causa."

"especificació"#"especificació"#"F"#"Variant de l'accessió de béns mobles que consisteix en la producció d'un objecte nou, la creació d'una nova espècie, fent

servir totalment o en part matèria aliena."

"espera"#"espera"#"F"#"Termini assenyalat pel jutge per a executar una diligència."

"esperit de cos"#"esperit de cos"#"M"#"Manera de pensar comuna als membres d'una corporació."

"espoli"#"espoli"#"M"#"Conjunt de béns que resten per mort dels prelats."

"espoliar"#"espoliar"#"VT"#"Desposseir (algú) d'allò que li pertany."

"esponsàlies"#"esponsàlies"#"FPL"#"Esposalles."

"ésser d'ordenança"#"ésser de ' ordenança"#"LV"#"Una cosa, ésser conforme al que està prescrit."

"ésser lletra morta"#"ésser lletra mort"#"LV"#"Ésser una fórmula sense valor."

"ésser posat fora de concurs"#"ésser posar fora de concurs"#"LV"#"Ésser-ne exclòs o classificat a part, per qualsevol circumstància."

"estabilient"#"estabilient"#"MF"#"Propietari d'un bé immoble donat en emfiteusi."

"establiment mercantil"#"establiment mercantil"#"M"#"Conjunt de béns organitzats per l'empresari, susceptible de servir per a l'explotació d'una empresa."

"establiment penal"#"establiment penal"#"M"#"Establiment on els penats compleixen penes superiors a les d'arrest."

"establiment"#"establiment"#"M"#"Contracte pel qual es concedeix un immoble en emfiteusi en què el senyor o establiment es desprèn del domini útil, que cedeix a l'emfiteuta, i es reserva el domini directe."

"establiment"#"establiment"#"M"#"Esriptura on hom consigna un contracte emfitèutic."

"establir"#"establir"#"VT"#"Cedir un bé immoble en emfiteusi."

"estaca"#"estaca"#"F"#"Dret d'ancoratge."

"estadant"#"estadant"#"MF"#"Inquilí, inquilina."

"estadística"#"estadística"#"F"#"Ciència que té per objecte d'aplegar, classificar i comptar tots els fets del mateix ordre. Estadística descriptiva."

"estafa"#"estafa"#"F"#"Acció d'estafar; l'efecte."

"estafa"#"estafa"#"MF"#"Estafador, estafadora."

"estafada"#"estafada"#"F"#"Acció d'estafar; l'efecte."

"estafar"#"estafar"#"VT"#"Robar (algú) amb engany, males arts. Estafa els clients."

"estar entre la vida i la mort"#"estar entre el vida i el mort"#"LV"#"Estar en

1. Diec_dret_LA

gran perill de morir."

"estat civil"#"estat civil"#"M"#"Qualitat jurídica de la persona per la seva especial situació en l'organització jurídica i que com a tal caracteritza la seva capacitat d'obrar i l'àmbit propi del seu poder i responsabilitat."

"estat d'excepció"#"estat de ' excepció"#"M"#"Situació anormal declarada pel Govern com a conseqüència d'una alteració greu de l'ordre públic, que consisteix

a suspendre, totalment o parcialment, les garanties jurídiques reconegudes constitucionalment."

"estat"#"estat"#"M"#"Manera d'ésser d'una persona en l'ordre social. Quin és el seu estat?, és fadrí, casat o vidu? L'estat civil d'una persona."

"estat"#"estat"#"M"#"Manera d'ésser, de trobar-se, en un moment donat, algú o alguna cosa. El seu estat de salut. L'estat d'inquietud en què es troba. Estat d'alerta. Estat de deliri. Estat hipnòtic. Estar en estat de gràcia, de pecat. Estar, algú, en estat de fer alguna cosa. Estar una cosa en bon estat, en mal estat. L'estat de l'atmosfera, del cel. Estar un cosa en estat de servir. Els estats físics: sòlid, líquid, gasós, de plasma. Estat de guerra. Estat d'alarma."

"estat"#"estat"#"M"#"Nació o conjunt de nacions considerat com formant un cos polític. Els estats europeus. El cap de l'Estat. Ministre d'Estat. Els afers de l'Estat."

"estatuir"#"estatuir"#"VT"#"Establir (esp. allò que ha de regir les persones o les coses). Ja han estatuit el reglament."

"estatut d'autonomia"#"estatut de ' autonomia"#"M"#"Marc legal d'autogovern de comunitats nacionals o regionals que formen part d'un estat."

"estatut"#"estatut"#"M"#"Allò que és estatuit."

"estatut"#"estatut"#"M"#"Regla que té força de llei per al govern d'un cos. Els estatuts d'una societat, d'una acadèmia."

"estatutari"#"estatutari"#"AJ"#"Conforme amb els estatuts d'una societat."

"estel·lionat"#"estel·lionat"#"M"#"Frau que consisteix a presentar com a lliures

béns hipotecats, sobre els quals s'ha contret anteriorment una obligació."

"estendre acta"#"estendre acta"#"VT"#"Redactar-la."

"estendre"#"estendre"#"VT"#"El secretari ha d'estendre les actes de les sessions."

"estendre"#"estendre"#"VT"#"Posar (una escriptura, una acta, etc.), per escrit en la forma acostumada."

"estimar la demanda"#"estimar la demanda"#"LV"#"Acceptar una petició."

"estimatori"#"estimatori"#"AJ"#"Dit de l'acció que té per objecte

determinar la natura d'un contracte de venda, de préstec, etc."

"estipulació"#"estipulació"#"F"#"Acció d'estipular; l'efecte, la cosa estipulada."

"estipulant"#"estipulant"#"AJ"#"Que estipula. Les parts estipulants."

"estipular"#"estipular"#"VT"#"Convenir (alguna cosa) en fer un contracte. Les condicions estipulades."

"estrell"#"estrell"#"M"#"En el Codi penal espanyol, delicte comès mitjançant inundació, incendi, explosió, emmetzinament o algun altre artifici que produeixi

grans danys."

"estranger"#"estranger"#"MF"#"Persona natural d'un país diferent d'aquell on es troba. Un estranger."

"estrangeria"#"estrangeria"#"F"#"Qualitat, condició, d'estranger."

"estranyament"#"estranyament"#"M"#"Acció d'estranyar (acc. 1 del DIEC); l'efecte."

"estranyar"#"estranyar"#"VT"#"Allunyar (algú) del seu país, d'una companyia, etc."

"estudiant"#"estudiant"#"MF"#"Persona que estudia en una universitat, en una escola, etc. Un estudiant de medicina. Una estudiant de dret."

"estupefaent"#"estupefaent"#"M"#"Producte que crea addicció susceptible de tràfic il·legal i objecte de repressió."

"estuprador"#"estuprador"#"M"#"El qui estupra."

"estuprar"#"estuprar"#"VT"#"Violar (una verge)."

"estupre"#"estupre"#"M"#"Acte de violar una verge."

"eutànasia passiva"#"eutànasia passiu"#"F"#"Mort que s'esdevé quan, per tal d'evitar sofriments inútils, no s'apliquen o es deixen d'aplicar els mitjans per

a perllongar la vida d'una persona en la fase terminal d'una malaltia."

"eutànasia"#"eutànasia"#"F"#"Mort sense sofriment provocada a una persona, esp.

1. Diec_dret_LA

a aquella que té una malaltia en fase terminal, a qui es troba en estat d'inconsciència irrecuperable, etc."

"evacuar"#"evacuar"#"VT"#"En jur., despatxar, enllestir, complir un tràmit."

"eventual"#"eventual"#"AJ"#"Dit del treballador contractat, i del contracte, per a fer unes feines de duració limitada, que cessa en el treball quan aquestes s'acaben."

"evicció"#"evicció"#"F"#"Desposseïció legal, esp. la que sofreix el comprador de la cosa que li fou venuda."

"exacció"#"exacció"#"F"#"Acció d'exigir impostos, tributs, multes; l'efecte."

"exacció"#"exacció"#"F"#"Cobrament injust per abús de poder. Exacció il·legal."

"exactor"#"exactor"#"M"#"Cobrador d'impostos o tributs."

"examen"#"examen"#"M"#"Acció d'examinar. L'examen de la qüestió. L'examen del malalt, de la ferida. Un examen microscòpic."

"examen"#"examen"#"M"#"Prova escrita o oral a què és sotmès un candidat per a declarar si és apte a entrar en una escola, a obtenir un grau, un càrrec, l'aprovació d'una assignatura, etc."

"examinar"#"examinar"#"VT"#"Observar (quelcom) minuciosament, metòdicament, per conèixer-ne les qualitats, l'estat, etc. Examinar un mineral. Examinar una proposició, una qüestió."

"excardinació"#"excardinació"#"F"#"Acció d'excardinar; l'efecte."

"excardinar"#"excardinar"#"VT"#"Un bisbe, declarar que (un sacerdot) deixa de pertànyer a la seva diòcesi."

"excedència"#"excedència"#"F"#"Situació jurídica del funcionari que, sense perdre'n la condició, és rellevat temporalment per l'Administració d'exercir el càrrec dins la seva carrera o cos."

"excedent"#"excedent"#"AM"#"Dit del funcionari que està en excedència."

"excepció"#"excepció"#"F"#"Títol o motiu jurídic que al·lega el demandat en oposició a l'acció plantejada pel demandant. Excepció dilatòria. Excepció peremptòria."

"exclusiva"#"exclusiva"#"F"#"Privilegi en virtut del qual una persona o corporació pot fer alguna cosa prohibida als altres. Aquesta emissora té l'exclusiva de la retransmissió del partit."

"excomunicable"#"excomunicable"#"AJ"#"Digne d'ésser excomunicat."

"excomunicació"#"excomunicació"#"F"#"Excomunió."

"excomunicar"#"excomunicar"#"VT"#"Separar de la comunió de l'Església."

"excomunió"#"excomunió"#"F"#"Acció d'excomunicar; l'efecte."

"excussió"#"excussió"#"F"#"Acció de dirigir-se contra els béns d'un deutor abans de procedir contra el fiador a fi que aquest pagui la quantitat que aquells no abasten a satisfer."

"èxeat"#"èxeat"#"M"#"Permís temporal que un superior dóna a un inferior per a absentar-se de la seva jurisdicció."

"execució"#"execució"#"F"#"Acció d'executar; l'efecte. L'execució d'una ordre, d'un pla. L'execució d'una òpera. L'execució d'una simfonia."

"execució"#"execució"#"F"#"L'execució d'un criminal."

"executar un criminal"#"executar un criminal"#"VT"#"Fer-li sofrir la pena de mort."

"executar"#"executar"#"VT"#"Donar efecte (a una cosa manada, resolta, projectada); fer (una obra) segons un pla; cantar o tocar (l'obra d'un compositor). Executar un contracte. Executar les ordres rebudes. Executar un pla. Executar una sentència. Executar una sonata de Beethoven."

"executiu"#"executiu"#"MF"#"Persona o òrgan que té al seu càrrec l'execució de les lleis, de les ordres, dels acords."

"executiu"#"executiu"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'execució de les lleis, dels acords, etc."

"executori"#"executori"#"AJ"#"Que deu legalment ésser executat; que dóna el dret d'executar o de fer executar. Sentència executòria."

"executòria"#"executòria"#"F"#"Document públic i solemne en què és consignada una sentència ferma."

"executòria"#"executòria"#"F"#"Ordre tramesa per un tribunal o un jutge que ha dictat una sentència a un inferior, comissionant-lo perquè en practiqui les diligències d'execució."

"executòria"#"executòria"#"F"#"Títol en què consta la noblesa d'una persona o d'una família."

"executorial"#"executorial"#"AJ"#"Dit del despatx que comprèn una executòria."

"exempció"#"exempció"#"F"#"Acció d'eximir; l'efecte. Exempció del servei

1. Diec_dret_LA

militar."

"exequatur"#"exequatur"#"M"#"Autorització de què un agent estranger té necessitat per a exercir en un país les funcions de què ha estat investit pel seu govern, les funcions pròpies del seu càrrec."

"exequatur"#"exequatur"#"M"#"Autorització que dóna un estat, normalment a través

dels seus tribunals, perquè pugui ésser executada en el propi territori la sentència dictada per un tribunal estranger."

"exercici"#"exercici"#"M"#"Període en què es fracciona l'activitat econòmica d'una empresa. Durant l'exercici de l'any passat les despeses van augmentar considerablement."

"exercir"#"exercir"#"VT"#"Posar en acció (una força), posar en joc o en ús (un mitjà d'acció), complir els deures (d'una professió, d'un càrrec, etc.). L'aigua

exerceix una pressió sobre el fons del vas. Exercir sobre algú un poder tirànic.

L'acció que la llum exerceix sobre les plantes. Exercir una carrera."

"exercitar"#"exercitar"#"VT"#"Exercir, posar en pràctica, (un dret, un càrrec, una funció, etc.)."

"exhaurir la via administrativa"#"exhaurir el via administratiu"#"LV"#"Exhaurir la possibilitat de presentar un recurs administratiu (contra una resolució administrativa)."

"exhort"#"exhort"#"M"#"Demanda que fa un jutge a un seu igual perquè mani donar compliment a quelcom."

"eximent"#"eximent"#"AJ"#"Dit de la circumstància que allibera la responsabilitat criminal."

"eximent"#"eximent"#"AJ"#"Que eximeix. Les circumstàncies eximents d'un impost."

"expatriació"#"expatriació"#"F"#"Acció d'expatriar; l'efecte."

"expatriar"#"expatriar"#"VT"#"Allunyar (algú) de la seva pàtria."

"expedició"#"expedició"#"F"#"Acció d'expedir; l'efecte. La primera expedició de mercaderies."

"expedient"#"expedient"#"AJ"#"Conjunt d'actuacions encaminades a resoldre algun dubte o afer o a justificar una decisió."

"expedient"#"expedient"#"M"#"Despatx, curs, en afers, en causes; conjunt dels documents corresponents a un assumpte o negoci."

"expedient"#"expedient"#"M"#"Negoci que se segueix als tribunals sense judici contradictori, a sol·licitud d'un interessat o d'ofici."

"expedir"#"expedir"#"VT"#"Trametre (alguna cosa, esp. mercaderies), a una destinació; despatxar (un document oficial, una butlla, un privilegi, etc.)."

"expedir"#"expedir"#"VT"#"Donar curs a les causes o afers."

"expedir"#"expedir"#"VT"#"Donar o publicar un acte o decret."

"experiència"#"experiència"#"F"#"Pràctica d'una cosa, participació en una cosa, que permet d'adquirir-ne la coneixença; coneixença d'una cosa o de les coses adquirida per l'ús, per la pràctica. No té cap experiència de la guerra.

Conèixer una cosa per experiència. Tenir experiència. És un home d'experiència. Un xicot sense experència."

"expilació"#"expilació"#"F"#"Espoliació."

"expilar"#"expilar"#"VT"#"Espoliar."

"exposar un infant"#"exposar un infant"#"LV"#"Abandonar un infant en un lloc on pugui ésser recollit."

"exposició de motius"#"exposició de motius"#"F"#"Part preliminar d'una llei o d'un decret que no té caràcter normatiu i en què el legislador exposa les raons que n'han aconsellat la promulgació i els aspectes que regula."

"expòsit"#"expòsit"#"AJ"#"Dit de l'infant exposat en un lloc públic cercant que algú el reculli, posat al torn d'una casa de beneficència."

"expòsit"#"expòsit"#"MF"#"Dit de l'infant exposat en un lloc públic cercant que algú el reculli, posat al torn d'una casa de beneficència."

"expropiable"#"expropiable"#"AJ"#"Que es pot expropiar."

"expropiació"#"expropiació"#"F"#"Acció d'expropiar; l'efecte."

"expropiació"#"expropiació"#"F"#"Forma d'extinció del dret de propietat i desposseïció d'un bé fet per l'Administració pública."

"expropiar"#"expropiar"#"VT"#"Desposseir legalment algú de la propietat (d'un bé). Li van expropiar tots els seus béns. Una casa expropiada."

"expulsió"#"expulsió"#"F"#"Mesura administrativa consistent a obligar a sortir del territori estatal un estranger."

"extinció"#"extinció"#"F"#"Cessació dels efectes d'un acte o d'una relació de naturalesa jurídica."

"extingir"#"extingir"#"VT"#"Anul·lar, fer cessar."

1. Diec_dret_LA

"extorquir"#"extorquir"#"VT"#"Arrabassar fent ús de la força, del poder, amb amenaces, coaccions, etc. Extorquir els tresors d'un poble."

"extorsió"#"extorsió"#"F"#"Acció d'extorquir."

"extorsió"#"extorsió"#"F"#"Exacció indeguda, il·legal."

"extorsió"#"extorsió"#"F"#"Perjudici."

"extradició"#"extradició"#"F"#"Acció de lliurar un reu refugiat en un país estrany al govern del seu país, en virtut de reclamació d'aquest."

"extradir"#"extradir"#"VT"#"Lliurar per extradició."

"extrajudicial"#"extrajudicial"#"AJ"#"Que es fa o es tracta fora de la via judicial."

"extrajudicialment"#"extrajudicialment"#"AV"#"D'una manera extrajudicial."

"extraoficial"#"extraoficial"#"AJ"#"Oficiós."

"extraterritorial"#"extraterritorial"#"AJ"#"Fora dels límits territorials d'una jurisdicció."

"extraterritorialitat"#"extraterritorialitat"#"F"#"Privilegi pel qual els domicilis dels agents diplomàtics, etc., que són fora de llur nació, els vaixells de guerra, etc., són considerats com si formessin part del territori nacional."

"extraterritorialitat"#"extraterritorialitat"#"F"#"Qualitat d'extraterritorial."

"extravagants"#"extravagant"#"FPL"#"Constitucions pontifícies no incloses en el corpus del dret canònic."

"fàbrica"#"fàbrica"#"F"#"Conjunt de béns d'una església, amb personalitat jurídica, destinats a la seva construcció i conservació i posats sota la responsabilitat de l'obrer."

"facció de testament"#"facció de testament"#"F"#"Capacitat de poder-lo fer."

"facinerós"#"facinerós"#"MF"#"Malfactor."

"facinerós"#"facinerós"#"AJ"#"Malfactor."

"factura proforma"#"factura proforma"#"F"#"Document amb què un venedor notifica al comprador per endavant el cost d'una comanda, però que no n'exigeix el pagament."

"facultat"#"facultat"#"F"#"Poder, dret, de fer alguna cosa. La llei li dóna la facultat de disposar lliurement de tots els seus béns. Facultat plena, lliure, entera, incondicionada, limitada."

"fadiga"#"fadiga"#"F"#"Dret de prelació que té el senyor directe d'adquirir la cosa emfitèutica quan el senyor útil la traspassa a un altre per títol oneros."

"fadrister"#"fadrister"#"M"#"Germà de l'hereu, cabaler."

"fallida"#"fallida"#"F"#"Fet de deixar de complir, una persona o una empresa comercial o industrial, amb els seus pagaments quan té un passiu superior a l'actiu. Fer fallida."

"fallida"#"fallida"#"F"#"Procediment judicial mitjançant el qual són emparats els interessos dels creditors de la persona o de l'empresa fallida."

"fallida"#"fallida"#"F"#"Situació de la persona o de l'empresa fallida. Estar en fallida. Declarar-se en fallida."

"fallida"#"fallida"#"F"#"Situació del comprador que, en una subhasta, no ha pagat el preu de la cosa adquirida dins el termini fixat."

"fallir"#"fallir"#"VI"#"Un comerciant, cessar els seus pagaments."

"fallit"#"fallit"#"H"#"Dit de la persona natural o jurídica que ha fet fallida."

"falsedat"#"falsedat"#"F"#"Ocultació o alteració maliciosa de la veritat amb la intenció de produir algun efecte jurídic capaç de lesionar els béns d'un tercer."

"falsificació"#"falsificació"#"F"#"Delicte que es comet en document públic, comercial o privat, en moneda, segell o marca quan es produeix l'alteració de la veritat."

"falta"#"falta"#"F"#"Acció o omissió voluntària penada per la llei amb una sanció lleu."

"falta"#"falta"#"F"#"Fet de mancar a un deure, a una obligació, a una regla. Cometre una falta contra el reglament. Perdonar una falta. Estar algú en falta. Una falta d'ortografia. Una falta d'impremta. Una falta d'assistència."

"fe pública"#"fe públic"#"F"#"Autoritat legítima atribuïda a notaris, agents de canvi i borsa, corredors de comerç, secretaris de jutjats i de tribunals i altres funcionaris, perquè els documents que autoritzen en deguda forma siguin siguin considerats com a autèntics."

"fe"#"fe"#"F"#"Creença ferma en la fidelitat, en la veracitat, en la capacitat, d'algú, en la veritat d'alguna cosa, en l'eficàcia d'alguna cosa. Tenir fe en algú. Prestar fe a algú. Una persona digna de fe. Prestar fe a una notícia. Una

1. Diec_dret_LA

notícia digna de fe. Tenir fe en un medicament."
"fedatari"#"fedatari"#"AJ"#"Dit de la persona amb autoritat per a donar fe pública, sia judicial, notarial o mercantil."
"fedatari"#"fedatari"#"AJ"#"Que dóna fe."
"fedatari"#"fedatari"#"MF"#"Persona dpositària de la fe pública."
"feixuració"#"feixuració"#"F"#"Acció de feixurar."
"feixuració"#"feixuració"#"F"#"Conjunt de les fites que assenyalen la limitació d'una finca o un territori o d'un sector d'aquests."
"feixuració"#"feixuració"#"F"#"Convinença escrita o bé acte judicial que dóna fe de la col·locació de fites."
"feixurar"#"feixurar"#"VT"#"Posar fites per senyalar la delimitació (d'una finca o un territori més extens)."
"fer efecte"#"fer efecte"#"LV"#"Acomplir la seva funció, realitzar-se."
"fer efectiu"#"fer efectiu"#"LV"#"Realitzar."
"fer jurisprudència"#"fer jurisprudència"#"LV"#"Adquirir el caràcter de jurisprudència, incorporar-se a la jurisprudència."
"fer un capmàs"#"fer un capmàs"#"LV"#"Establir a ull un preu global per a un conjunt de coses de diferent valor que es tracta de baratar totes plegades."
"fer una batuda"#"fer una batuda"#"LV"#"La policia, fer una agafada de gent o de coses en un indret determinat."
"ferit -ida de mort"#"ferir de mort"#"LV"#"Ferit mortalment."
"ferm"#"ferm"#"M"#"Comprar en ferm."
"fermança"#"fermança"#"F"#"Acte pel qual es constitueix una fiança per garantir l'acompliment d'una obligació."
"fermança"#"fermança"#"F"#"Penyora, garantia, caució."
"fermança"#"fermança"#"F"#"Persona que contreu aquella obligació per un altre."
"fermar"#"fermar"#"VT"#"Confirmar; establir. Fermar les treves."
"fermar"#"fermar"#"VT"#"Establir amb seguretat i força legal un tracte, un conveni, etc."
"fet imposable"#"fet imposable"#"M"#"Pressupòsit jurídic determinat per la llei per a configurar cada tribut, la realització del qual fa néixer l'obligació tributària."
"fet provat"#"fet provar"#"M"#"Fet que com a tal hom declara en les sentències dels tribunals d'instància i que serveix de base en les apreciacions jurídiques en cassació."
"fet"#"fet"#"M"#"Afer; allò que és l'objecte d'un debat jurídic, d'un procés. No cal consultar-lo sobre el nostre fet. Fer algú el seu fet. Una qüestió de fet."
"fiador"#"fiador"#"MF"#"Persona que fa fiança, fiançador."
"fiança carcellera"#"fiança carceller"#"F"#"Fiança que hom dóna per a respondre que algú que ha estat alliberat es presentarà sempre que li ho manin."
"fiança d'arrelament"#"fiança de ' arrelament"#"F"#"Obligació per als demandants estrangers de prestar fiança per a interposar qualsevol demanda, amb la finalitat de garantir el pagament de les costes del judici."
"fiança d'estar a dret"#"fiança de ' estar a dret"#"F"#"Fiança que dóna un tercer responent que el demandat es presentarà a la crida del jutge sempre que aquest li ho mani."
"fiança"#"fiança"#"F"#"Obligació subsidiària contreta per assegurar el compliment d'una obligació principal."
"fiança"#"fiança"#"F"#"Penyora o garantia que hom dóna en seguretat que hom complirà una obligació."
"fiançament"#"fiançament"#"M"#"Acció de fiançar."
"fiançar"#"fiançar"#"VT"#"Donar fiança (per algú o alguna cosa)."
"fiar"#"fiar"#"IN"#"Fer fermances, declarar-se fiador o pagador."
"fideïcomès"#"fideïcomès"#"AJ"#"Dit del bé o de l'herència deixada en fideïcomís."
"fideïcomís"#"fideïcomís"#"M"#"Disposició segons la qual una persona, en testament o en capítols matrimonials, deixa tots els seus béns o una part a una altra persona amb l'encàrrec de conservar-los i transmetre'ls a un tercer anomenat fideïcomisari."
"fideïcomissari"#"fideïcomissari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al fideïcomís."
"fideïcomissari"#"fideïcomissari"#"MF"#"Persona que rep un fideïcomís."

1. Diec_dret_LA

"fideïcomitent"#"fideïcomitent"#"MF"#"Persona que fa la deixa dita fideïcomís."

"fidejussió"#"fidejussió"#"F"#"Forma de fiança per a tota mena d'obligacions que revestia la forma de contracte verbal i solemne per estipulació."

"fidúcia"#"fidúcia"#"F"#"Pacte pel qual una persona concedeix a una altra la titularitat d'un bé o d'un dret amb una finalitat determinada que sols les parts coneixen."

"fiduciari"#"fiduciari"#"MF"#"Hereu o legatari que ha de conservar i trametre al fideïcomissari els béns rebuts com a fideïcomís."

"fiduciari"#"fiduciari"#"MF"#"Persona objecte d'una fidúcia."

"filiació"#"filiació"#"F"#"Lligam de parentiu que uneix un fill als seus pares."

"fill legítim"#"fill legítim"#"MF"#"Fill nat d'una unió legítima."

"finca"#"finca"#"F"#"Propietat immoble."

"fisc"#"fisc"#"M"#"Administració del tresor públic encarregada de la percepció dels impostos."

"fisc"#"fisc"#"M"#"Conjunt de recursos de què disposa l'Estat, provinents de la recaptació d'impostos."

"fisc"#"fisc"#"M"#"Conjunt dels serveis tributaris de les administracions públiques."

"fiscal"#"fiscal"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al fisc."

"fiscal"#"fiscal"#"MF"#"Funcionari que representa i defensa judicialment els interessos de l'Estat i de la cosa pública."

"fiscal"#"fiscal"#"MF"#"Ministre encarregat de promoure els interessos del fisc."

"fiscalia"#"fiscalia"#"F"#"Ofici de fiscal."

"fiscalia"#"fiscalia"#"F"#"Oficina del fiscal."

"fiscalització"#"fiscalització"#"F"#"Acció de fiscalitzar; l'efecte."

"fiscalització"#"fiscalització"#"F"#"Control que hom exerceix sobre l'activitat administrativa, ja sigui per mitjà d'organismes administratius, dels tribunals de justícia, de les institucions parlamentàries o de l'opinió pública."

"fiscalitzador"#"fiscalitzador"#"AJ"#"Que fiscalitza."

"fiscalitzar"#"fiscalitzar"#"VT"#"Controlar l'activitat administrativa. L'Administració pública fiscalitza els ingressos dels contribuents."

"fitar"#"fitar"#"VT"#"Posar els senyals que marquen els límits d'un terme o d'una propietat."

"fixar el preu just"#"fixar el preu just"#"LV"#"Determinar en un procediment d'expropiació forçosa el valor d'un bé, d'acord amb determinades dades que es prenen com a referència."

"fixar"#"fixar"#"VT"#"Determinar (el valor d'una cosa, l'hora de fer una cosa, etc.). No m'han fixat l'hora d'acabar."

"fonament"#"fonament"#"M"#"Argumentació jurídica adduïda en una demanda, en una sentència, etc."

"fonament"#"fonament"#"M"#"Part del document on es fan constar els arguments jurídics."

"foral"#"foral"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al fur."

"foralisme"#"foralisme"#"M"#"Doctrina que propugna la conservació i el conreu dels diversos drets forals."

"foralista"#"foralista"#"AJ"#"Partidari del foralisme."

"foralista"#"foralista"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al foralisme."

"foralista"#"foralista"#"MF"#"Partidari del foralisme."

"força de llei"#"força de llei"#"F"#"Caràcter obligatori semblant al de la llei."

"força major"#"força major"#"F"#"Esdeveniment extern a la relació jurídica imprevisible o previst però inevitable i que eximeix del compliment d'una obligació."

"forca"#"forca"#"F"#"Aparell format per una barra horitzontal sostinguda per un o dos pals verticals, de la qual penja la corda que serveix per a executar els condemnats a morir penjats."

"força"#"força"#"PL"#"Conjunt de soldats o de membres de la policia. Les forces enemigues. Forces de seguretat."

"forense"#"forense"#"AJ"#"Dit del metge adscrit a un jutjat."

"forense"#"forense"#"AJ"#"Pertanyent al fòrum. Pràctica forense."

"forense"#"forense"#"MF"#"Dit del metge adscrit a un jutjat."

"forest"#"forest"#"F"#"Bosc o terreny inculte sotmès a l'administració forestal."

1. Diec_dret_LA

"forestal"#"forestal"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent als boscos. Guarda forestal. Recursos forestals. Riquesa forestal d'un país."

"forfet"#"forfet"#"M"#"Crim, delicte."

"forma"#"forma"#"F"#"Manera d'exterioritzar o de materialitzar un acte, un negoci, una norma jurídica, etc."

"formalització"#"formalització"#"F"#"Acció de formalitzar; l'efecte."

"formalitzar"#"formalitzar"#"VT"#"Donar la deguda forma (a una cosa); precisar (un càrrec, una oposició, etc.). Formalitzar una denúncia a l'autoritat judicial competent."

"formalitzar"#"formalitzar"#"VT"#"Presentar en un registre o davant un jutge (un imprès degudament emplenat)."

"formalitzar"#"formalitzar"#"VT"#"Revestir (alguna cosa) dels requisits legals."

"formar expedient"#"formar expedient"#"LV"#"Sotmetre un funcionari o un empleat a les actuacions necessàries per a jutjar la seva manera de procedir."

"formar part d'alguna cosa"#"formar part de ' algun cosa"#"LV"#"Ésser-ne element integrant."

"fòrum"#"fòrum"#"M"#"Cúria, tot allò que concerneix l'exercici de l'advocacia i la pràctica dels tribunals."

"franc"#"franc"#"AJ"#"Que és de condició lliure. Franc i lliure. Fer llibert o franc algú."

"franc arbitri"#"franc arbitri"#"M"#"Lliure arbitri."

"franquícia"#"franquícia"#"F"#"Exempció del pagament de certs drets o de certs serveis públics."

"fratricida"#"fratricida"#"AJ"#"Que mata un germà."

"fratricida"#"fratricida"#"MF"#"Que mata un germà."

"fratricidi"#"fratricidi"#"M"#"Crim de qui mata un germà."

"frau de llei"#"frau de llei"#"M"#"Acció feta emparant-se en una llei per eludir-ne una altra."

"frau"#"frau"#"M"#"Acció d'enganyar algú per procurar-se un avantatge en detriment d'ell."

"fraudulència"#"fraudulència"#"F"#"Cosa fraudulenta."

"fraudulència"#"fraudulència"#"F"#"Qualitat de fraudulent."

"fraudulent"#"fraudulent"#"AJ"#"Que empra el frau; que és fet amb frau."

"fraudentament"#"fraudentament"#"AV"#"Amb frau."

"fraudulós"#"fraudulós"#"AJ"#"Fraudent."

"fraudulosament"#"fraudulosament"#"AV"#"Fraudentament."

"fronterer"#"fronterer"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la frontera."

"fructuari"#"fructuari"#"AJ"#"Que consisteix en fruits."

"fructuari"#"fructuari"#"AJ"#"Usufructuari."

"funcionari"#"funcionari"#"MF"#"Persona que exerceix una funció pública."

"funcionari públic"#"funcionari públic"#"MF"#"Empleat d'una administració pública, d'una forma tendent a la permanència en el lloc, i que es troba en una situació regulada pel dret administratiu."

"fundació"#"fundació"#"F"#"Acció de fundar; l'efecte; la cosa fundada. La fundació de Roma. La fundació d'un hospital. La fundació Bernat Metge."

"fundació"#"fundació"#"F"#"Patrimoni deixat a una persona moral eclesiàstica amb l'obligació de celebrar misses o altres funcions eclesiàstiques amb els seus interessos."

"fundació"#"fundació"#"F"#"Persona jurídica establerta com a conseqüència de l'aportació per part del seu fundador d'un patrimoni suficient per a atènyer uns objectius determinats d'interès general. Fundació benèfica assistencial."

"fur"#"fur"#"M"#"Dret de sotmetre's a una jurisdicció."

"fur"#"fur"#"M"#"Jurisdicció. El fur eclesiàstic."

"fur"#"fur"#"M"#"Norma jurídica, d'origen consuetudinari o per concessió sobirana, que recull el dret vigent en una localitat, una regió."

"fur"#"fur"#"M"#"Persona que pel càrrec que ocupa té un règim especial respecte a l'actuació judicial."

"furt"#"furt"#"M"#"Acció de furtar; la cosa furtada. Descobriren el furt però no el lladre. No s'adonaren del furt que els havien fet. Un furt literari."

"furtador"#"furtador"#"AJ"#"Que furta."

"furtador"#"furtador"#"MF"#"Que furta."

"furtar"#"furtar"#"VT"#"Robar d'amagat, sense violència ni intimidació. Furtar

1. Diec_dret_LA

fruita de l'hort del veí."

"futura"#"futura"#"F"#"Dret a la successió d'un benifet, d'un càrrec, quan encara està vacant."

"futurari"#"futurari"#"AJ"#"Pertanyent a una successió futura."

"gabella"#"gabella"#"F"#"Impost que es cobrava sobre la compra o la venda d'alguns articles de primera necessitat (vi, oli, sal)."

"garant"#"garant"#"AJ"#"Que garanteix. Fer-se garant del compliment d'una cosa."

"garantia"#"garantia"#"F"#"Contracte accessori del principal que té per finalitat d'assegurar al creditor el compliment de l'obligació."

"garantia"#"garantia"#"F"#"Les garanties constitucionals."

"garantir"#"garantir"#"VT"#"Assegurar contra dany. Un rellotge garantit per dos anys."

"garrot"#"garrot"#"M"#"Collar de ferro que pot estrènyer-se a voluntat per mitjà d'un cargol, emprat per a executar els condemnats a la pena capital."

"gaudi"#"gaudi"#"M"#"Acció de gaudir."

"gaudir"#"gaudir"#"VI"#"Posseir una cosa de la qual traiem un profit, un avantatge. Ell gaudeix d'una gran fortuna. Gaudir d'una bona salut. Gaudir de crèdit. Gaudir un ciutadà dels seus drets civils i polítics."

"generalitat"#"generalitat"#"F"#"Al Principat de Catalunya i al País Valencià, òrgan del govern autònom. La Generalitat de Catalunya fou restablerta l'any 1931."

"genocidi"#"genocidi"#"M"#"Destrucció premeditada d'un grup humà (racial, nacional, lingüístic, religiós, etc.)."

"germandat"#"germandat"#"F"#"Associació benèfica, esp. per a socórrer els seus membres en cas de malaltia."

"gestor"#"gestor"#"MF"#"Persona que administra un negoci d'altri, els afers d'una societat."

"govern d'unitat nacional"#"govern de ' unitat nacional"#"M"#"Govern constituït per membres pertanyents a la majoria o a la totalitat dels partits polítics d'un

país, amb el propòsit de superar una situació de crisi greu."

"govern"#"govern"#"M"#"Direcció política, militar, d'una província, una ciutat, etc., exercida en nom del sobirà; la província, la ciutat, etc., així dirigida; la residència de qui la dirigeix."

"govern"#"govern"#"M"#"Organisme que dirigeix la política i la defensa d'un estat i que exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària. Un canvi de govern."

"governador civil"#"governador civil"#"MF"#"Representant permanent del Govern en una província, al qual correspon la direcció i la coordinació de l'Administració civil de l'Estat a l'esmentat àmbit territorial."

"governador militar"#"governador militar"#"MF"#"Oficial que exerceix el comandament de les forces militars d'una província militar."

"gratificació"#"gratificació"#"F"#"Quantitat independent del salari que, amb caràcter individual i no periòdic, rep el treballador com a estímul o recompensa

d'uns serveis determinats."

"grau"#"grau"#"M"#"En jur., qualsevol de les parts en què es divideix la durada de les penes."

"gravamen"#"gravamen"#"M"#"Càrrega que afecta un bé (moble o immoble) en benefici d'un tercer."

"gravamen"#"gravamen"#"M"#"Càrrega, obligació onerosa."

"gravamen"#"gravamen"#"M"#"Diferència entre el que ha demanat una part i el que se li ha concedit en la resolució judicial, la qual fonamenta un recurs."

"gravar"#"gravar"#"VT"#"Carregar amb un impost. Han gravat els propietaris amb un nou impost."

"gravar"#"gravar"#"VT"#"Imposar un gravamen (sobre una finca)."

"gremi"#"gremi"#"M"#"Reunió de persones del mateix ofici o professió que estan subjectes dins ell a certes ordinations; confraria de menestrals del mateix ofici. El gremi dels fusters, dels sastres."

"gremi"#"gremi"#"M"#"Associació d'empresaris d'un mateix ram o sector."

"guiatge"#"guiatge"#"M"#"Salconduit."

"guillotina"#"guillotina"#"F"#"Instrument per a decapitar els condemnats a mort consistent en una ganiveta que cau guiada per dos muntants verticals."

"guillotina"#"guillotina"#"F"#"Acció de guillotinar."

"guillotinar"#"guillotinar"#"VT"#"Decapitar amb la guillotina. Guillotinar un

1. Diec_dret_LA

reu."

"habilitació"#"habilitació"#"F"#"Autorització conferida a un organisme o funcionari per tal de realitzar funcions que no els són pròpies."

"habilitació"#"habilitació"#"F"#"Nota característica de determinats cossos de funcionaris que faculta els seus membres per a presentar-se als concursos de provisió de places reservades exclusivament a aquests cossos."

"habilitat"#"habilitat"#"MF"#"En certes agrupacions, persona encarregada de pagar els sous o honoraris."

"habilitat"#"habilitat"#"MF"#"Oficial encarregat d'agenciar i de recaptar els interessos del cos que el nomena."

"habitacionista"#"habitacionista"#"MF"#"Persona que gaudeix del dret d'habitació en un immoble."

"habitatge"#"habitatge"#"M"#"Casa, part de la casa o pis, apte per a habitar-hi."

"herència jacent"#"herència jacent"#"F"#"Situació de l'herència des del moment de la mort del causant fins a la seva acceptació."

"herència"#"herència"#"F"#"Conjunt de drets, obligacions i béns que, mort el causant, poden ésser transmesos a l'hereu o legatari. Una grossa herència. Acceptar l'herència."

"herència"#"herència"#"F"#"Dret d'heretar. Renunciar a l'herència."

"herent"#"herent"#"MF"#"Persona que posseeix alguna cosa per herència."

"heretament"#"heretament"#"M"#"Acció d'heretar."

"heretament"#"heretament"#"M"#"Modalitat de successió pactada."

"heretant"#"heretant"#"MF"#"Persona que atorga heretament."

"heretar"#"heretar"#"VT"#"Fer hereu (algú)."

"heretar"#"heretar"#"VT"#"Succeir en la propietat (dels béns, dels drets, de les obligacions) d'un difunt. Ha heretat dues cases i un tros de terra."

"heretat"#"heretat"#"F"#"Propietat rústica."

"heretatge"#"heretatge"#"M"#"Herència; heretat."

"hereter"#"hereter"#"MF"#"Hereu, hereva."

"hereu beneficiari"#"hereu beneficiari"#"MF"#"Hereu a benefici d'inventari."

"hereu abintestat"#"hereu abintestat"#"MF"#"Hereu legítim."

"hereu de confiança"#"hereu de confiança"#"MF"#"Persona nomenada en testament que rep una herència o part d'ella amb encàrrec de destinar-la als fins que el testador li ha comunicat reservadament."

"hereu forçós"#"hereu forçós"#"MF"#"Legítimari."

"hereu legítim"#"hereu legítim"#"MF"#"Persona que, a manca de testament, rep l'herència per disposició legal."

"hereu"#"hereu"#"MF"#"Persona que rep una herència o part d'ella per heretament,

disposició testamentària o legal, a títol universal. Ell serà el nostre hereu. Instituir hereu, fer hereu,"

"hereua"#"hereu"#"F"#"Hereva."

"hipoteca dotal"#"hipoteca dotal"#"F"#"Hipoteca legal que es dona a les dones casades, sobre béns dels seus marits, sota fe notarial, per raó de dot, de parafernals o d'altres béns rebuts amb obligació de tornar-los."

"hipoteca legal"#"hipoteca legal"#"F"#"Hipoteca que ha de constituir obligatòriament el creditor, per ministeri de la llei, en cas que sigui exigida."

"hipoteca"#"hipoteca"#"F"#"Dret donat per contracte com a garantia a un creditor sobre una propietat del deutor sense transferència de possessió."

"hipotecable"#"hipotecable"#"AJ"#"Que es pot hipotecar."

"hipotecar"#"hipotecar"#"VT"#"Gravar amb una hipoteca. Hipotecar una propietat."

"hipotecari"#"hipotecari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la hipoteca.

Dret hipotecari."

"hisenda"#"hisenda"#"F"#"Conjunt de béns i de riqueses que una persona física o jurídica té. Hisenda pública. Hisenda municipal. Hisenda de la Generalitat."

"hisenda"#"hisenda"#"F"#"Finca rural, heretat."

"hològraf"#"hològraf"#"AJ"#"Dit del document escrit tot ell de la mà de l'autor. Testament hològraf."

"home de llei"#"home de llei"#"M"#"Jurisconsult."

"homei"#"homei"#"M"#"Homicidi."

"homeier"#"homeier"#"AJ"#"Homicida."

"homeier"#"homeier"#"MF"#"Homicida."

"homicida"#"homicida"#"AJ"#"Que causa la mort d'una persona; que serveix per a

1. Diec_dret_LA

matar."

"homicida"#"homicida"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'homicidi."

"homicida"#"homicida"#"MF"#"Persona que mata a altri."

"homicidi"#"homicidi"#"M"#"Mort causada a una persona per una altra. Cometre un homicidi."

"homologació"#"homologació"#"F"#"Acció d'homologar; l'efecte. Homologació d'estudis."

"homologar"#"homologar"#"VT"#"Autoritzar (alguna cosa) que compleix els requisits establerts oficialment."

"homologar"#"homologar"#"VT"#"Donar fermesa (a la sentència dels àrbitres) per consentiment tàcit de les parts."

"homologar"#"homologar"#"VT"#"Un jutge, confirmar (certs actes i convenis de les parts)."

"igualtat confessional"#"igualtat confessional"#"F"#"Igualtat, davant la llei, de les persones que professen credos diferents."

"il·legal"#"il·legal"#"AJ"#"No conforme, contrari, a la llei."

"il·legalitat"#"il·legalitat"#"F"#"Acció il·legal."

"il·legalitat"#"il·legalitat"#"F"#"Qualitat d'il·legal."

"il·legalitzable"#"il·legalitzable"#"AJ"#"Que no pot ésser legalitzat."

"il·legalment"#"il·legalment"#"AV"#"D'una manera il·legal. Obrar il·legalment."

"il·legítim"#"il·legítim"#"AJ"#"No legítim."

"il·legítimament"#"il·legítimament"#"AV"#"D'una manera il·legítima."

"il·legitimitat"#"il·legitimitat"#"F"#"Manca d'algun requisit per a ésser legítim."

"il·legitimitat"#"il·legitimitat"#"F"#"Qualitat d'il·legítim."

"il·lícit"#"il·lícit"#"AJ"#"No lícit."

"il·lícitament"#"il·lícitament"#"AV"#"D'una manera il·lícita."

"il·licitud"#"il·licitud"#"F"#"Qualitat d'il·lícit."

"immobiliari"#"immobiliari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a béns immobles."

"immoble"#"immoble"#"AJ"#"Dit dels béns que consisteixen en terres i edificacions."

"impagat"#"impagat"#"AJ"#"No pagat."

"impagat"#"impagat"#"MF"#"Document o efecte mercantil, l'obligació de pagament del qual no ha estat efectiva en la data del seu venciment."

"impartir"#"impartir"#"VT"#"Ensenyar públicament (una disciplina científica)."

"impediment"#"impediment"#"M"#"Circumstància relativa al consentiment o a les parts contraents que, en virtut d'una llei eclesiàstica o civil, invalida el matrimoni."

"imposar"#"imposar"#"VT"#"Imposar un tribut, un impost."

"imposar"#"imposar"#"VT"#"Posar, fer suportar, a algú (una càrrega, una obligació, un deure, una pena, etc.). Els deures que el càrrec li imposa. Imposar una pena, una penitència, una obligació. Imposar algú la seva voluntat als altres. Imposar unes condicions molt dures als vençuts. Imposar silenci a la multitud."

"imposició"#"imposició"#"F"#"Acció d'imposar; la cosa imposada. La imposició d'una obligació, d'una càrrega, d'un tribut. No tolero imposicions de ningú. Imposició de les mans."

"impòsit"#"impòsit"#"M"#"Impost."

"impost"#"impost"#"M"#"Import imposat per les administracions públiques a cada ciutadà i a cada empresa com a contribució a la despesa pública segons llurs activitats i resultats econòmics. Impost de luxe. Impost sobre la renda. Impostos indirectes."

"imprudència"#"imprudència"#"F"#"En jur., negligència o manca de precaucions que porta a actes que serien delictes si hi hagués hagut malícia en l'actor. Imprudència temerària."

"impúber"#"impúber"#"AJ"#"Que no ha arribat a la pubertat."

"impugnació"#"impugnació"#"F"#"Acció d'impugnar; l'efecte."

"impugnador"#"impugnador"#"AJ"#"Que impugna."

"impugnador"#"impugnador"#"MF"#"Que impugna."

"impugnant"#"impugnant"#"AJ"#"Que impugna."

"impugnar"#"impugnar"#"VT"#"Combatre, refutar. És una veritat que no es pot impugnar. Impugnar la validesa d'una sentència. Impugnar una opinió."

"impulsar"#"impulsar"#"VT"#"Impel·lir."

"impune"#"impune"#"AJ"#"Que resta sense càstig, impunit."

"impunit"#"impunit"#"AJ"#"Impune."

"impunitat"#"impunitat"#"F"#"Exempció de càstig."

1. Diec_dret_LA

"imputació a la llegítima"#"imputació a el llegítima"#"F"#"Operació de càlcul de la llegítima en virtut de la qual allò que hom ha rebut com a hereu, legatari o donatari disminueix la part de valor que té dret a percebre la massa hereditària."

"imputació de pagaments"#"imputació de pagament"#"F"#"Aplicació d'un pagament a un deute determinat quan són diversos els deutes que un deutor té envers un mateix creditor."

"inabolible"#"inabolible"#"AJ"#"Que no es pot abolir."

"inapel·lable"#"inapel·lable"#"AJ"#"Que no admet apel·lació. Una sentència inapel·lable."

"inapel·lablement"#"inapel·lablement"#"AV"#"Sense apel·lació possible."

"incapaç"#"incapaç"#"AJ"#"No capaç. Ets incapaç de fer això. És jurídicament incapaç de testar, de disposar dels seus béns."

"incapacitació"#"incapacitació"#"F"#"Acció d'incapacitar; l'efecte."

"incapacitar"#"incapacitar"#"VT"#"Declarar judicialment que (una persona) és impedida de governar-se ella mateixa, per causa de malaltia o deficiència persistent de caràcter físic o psíquic, i determinar l'extensió i els límits de la seva capacitat d'obrar."

"incapacitat"#"incapacitat"#"F"#"Condicció d'incapaç, manca de capacitat."

"incest"#"incest"#"M"#"Relació sexual entre parents dins els graus en què està prohibit el matrimoni."

"incestuós"#"incestuós"#"MF"#"Que comet incest. Una persona incestuosa."

"incestuós"#"incestuós"#"AJ"#"Que comet incest. Una persona incestuosa."

"incestuós"#"incestuós"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'incest, que implica incest. Un amor incestuós."

"incestuosament"#"incestuosament"#"AV"#"D'una manera incestuosa."

"incident"#"incident"#"M"#"Petit esdeveniment que sobrevé, esp. que ve a interrompre més o menys el curs d'un altre."

"inclusivament"#"inclusivament"#"AV"#"Amb inclusió, comprès. Obert fins al 15 d'agost inclusivament."

"incoació"#"incoació"#"F"#"Acció d'incoar; l'efecte."

"incoar"#"incoar"#"VT"#"Començar (alguna cosa), esp. en llenguatge jurídic i administratiu."

"incompatibilitat"#"incompatibilitat"#"F"#"Impossibilitat legal d'exercir simultàniament diferents càrrecs si, com a mínim, un d'ells és públic."

"incompliment"#"incompliment"#"M"#"Acció d'incomplir; l'efecte."

"inconfés"#"inconfés"#"AJ"#"No confés."

"inconstitucional"#"inconstitucional"#"AJ"#"No conforme a la constitució."

"inconstitucionalitat"#"inconstitucionalitat"#"F"#"Qualitat d'inconstitucional."

"inconstitucionalment"#"inconstitucionalment"#"AV"#"D'una manera inconstitucional."

"incórrer"#"incórrer"#"VI"#"Fer una acció reparable, cometre."

"indagació"#"indagació"#"F"#"Acció d'indagar; l'efecte."

"indagar"#"indagar"#"VT"#"Cercar de venir en coneixement (d'alguna cosa), encercar."

"indefensió"#"indefensió"#"F"#"En jur., situació de la part litigant o inculpada a la qual hom nega o limita, il·legalment, els mitjans processals de defensa."

"indemnitat"#"indemnitat"#"F"#"Indemnització."

"indemnitzable"#"indemnitzable"#"AJ"#"Que es pot indemnitzar."

"indemnització"#"indemnització"#"F"#"Acció d'indemnitzar; l'efecte."

"indemnitzador"#"indemnitzador"#"AJ"#"Que indemnitza."

"indemnitzador"#"indemnitzador"#"MF"#"Que indemnitza."

"indemnitzar"#"indemnitzar"#"VT"#"Rescabalar (algú) dels danys, de les despeses,

etc., que li ha causat alguna cosa. Cal indemnitzar els propietaris perjudicats per la reforma."

"indignitat"#"indignitat"#"F"#"Exclusió d'una persona en la successió del seu causant per haver realitzat contra ell o certs parents algun dels actes il·licits definits per la llei."

"indivisió"#"indivisió"#"F"#"Situació de titularitat de diverses persones sobre una mateixa cosa."

"inducció"#"inducció"#"F"#"Delicte consistent a induir algú perquè cometi una acció delictiva o deixi d'acomplir-ne una altra l'omissió de la qual és també delictiva."

"indult"#"indult"#"M"#"Gràcia especial per la qual hom perdona algú de tota o part de la pena a què havia estat condemnat i que es concedeix tan sols amb

1. Diec_dret_LA

tramitació prèvia d'expedient individual."
"indultar"#"indultar"#"VT"#"Perdonar (a algú) la pena o part de la pena que té imposada; eximir d'una obligació."
"indultari"#"indultari"#"M"#"Persona que, en virtut d'indult o gràcia pontifícia, podia concedir beneficis eclesiàstics."
"ineficàcia"#"ineficàcia"#"F"#"Qualitat d'un acte, un negoci jurídic o una disposició normativa que provoca que no es produeixin els efectes que li són propis."
"infanticida"#"infanticida"#"MF"#"Persona que mata un infant esp. acabat de néixer."
"infanticidi"#"infanticidi"#"M"#"Mort donada violentament a un infant, esp. acabat de néixer. Una dona acusada d'infanticidi."
"informació"#"informació"#"F"#"Conjunt de les proves que resulten de l'examen de documents i de testimonis presentats davant un tribunal."
"informació"#"informació"#"F"#"Indagació o constatació jurídica i legal d'un fet o d'un delicte."
"informar"#"informar"#"IN"#"Els fiscals i els advocats, parlar en compliment de llur càrrec."
"informar"#"informar"#"VT"#"Posar (algú) al corrent d'alguna cosa, donar-li'n notícia. Us prego d'informar-me de l'estat de la seva salut. M'havien mal informat."
"informe"#"informe"#"M"#"Exposició oral que fa el lletrat o el fiscal davant el tribunal que ha de sentenciar o resoldre qualsevol altra qüestió."
"informe"#"informe"#"M"#"Exposició ordenada sobre un afer, l'estat d'una qüestió, etc."
"infracció"#"infracció"#"F"#"Acció d'infringir; l'efecte."
"infracció"#"infracció"#"F"#"Transgressió, violació, d'un pacte, d'una llei, d'una regla. Cometre una infracció."
"infractor"#"infractor"#"AJ"#"Que infringeix."
"infractor"#"infractor"#"MF"#"Que infringeix."
"infringir"#"infringir"#"VT"#"Violar (un pacte, una llei, una regla)."
"ingenu"#"ingenu"#"AJ"#"Nat lliure."
"ingrés"#"ingrés"#"M"#"Acció d'entrar, entrada. L'ingrés de l'aire en els pulmons. Prohibir l'ingrés a la sala. El meu ingrés a l'escola."
"inhabilitació"#"inhabilitació"#"F"#"Acció d'inhabilitar o d'inhabilitar-se; l'efecte."
"inhabilitació"#"inhabilitació"#"F"#"Pena d'incapacitació temporal per a exercir els càrrecs públics o una professió, o de restricció de drets civils o polítics."
"inhabilitar"#"inhabilitar"#"VT"#"Declarar inhàbil, no apte a exercir o obtenir un càrrec."
"inhibició"#"inhibició"#"F"#"Acció d'inhibir o d'inhibir-se; l'efecte."
"inhibitori"#"inhibitori"#"AJ"#"Dit de la petició formulada per un òrgan jurisdiccional que es creu competent per a conèixer d'un determinat afer, i, dirigida a un altre que en aquell moment en coneix, per tal que en desisteixi."
"inhibitori"#"inhibitori"#"AJ"#"Que inhibeix. Un decret inhibitori."
"inic"#"inic"#"AJ"#"Mancat en absolut d'equitat, de justícia; que no detura la consideració del mal que fa; malvat, odiós. Una sentència iniqua. La iniqua sort. Fou mort, mentre dormia, per la seva iniqua muller."
"iniciar"#"iniciar"#"VT"#"Donar començament (a una cosa). Iniciar una investigació, una enquesta. Iniciar un debat."
"iniciatiu"#"iniciatiu"#"AJ"#"Presentació al parlament d'un text articulat de prescripcions normatives a fi d'obrir el procediment per fer-ne una llei. Iniciativa legislativa."
"iniquament"#"iniquament"#"AV"#"D'una manera iniqua."
"iniquitat"#"iniquitat"#"F"#"Qualitat d'inic; acte inic."
"injúria"#"injúria"#"F"#"Ofensa feta al nom, a l'honor, d'altri, amb paraules o amb actes. Una injúria greu, baixa, vil. Fer una injúria a algú. Dir una injúria. Prorrompre en injúries. Rebre una injúria."
"injuriador"#"injuriador"#"AJ"#"Que injuria."
"injuriador"#"injuriador"#"MF"#"Que injuria."
"injuriar"#"injuriar"#"VT"#"Fer injúria (a algú), carregar d'injúries, d'ultratges."
"injuriós"#"injuriós"#"AJ"#"Que implica injúria. Paraules injurioses."

1. Diec_dret_LA

"injuriósament"#"injuriósament"#"AV"#"Amb injúria."
"innocència"#"innocència"#"F"#"Condió d'innocent, de qui no ha fet el mal, de qui ignora el mal. Provar, reconèixer, la innocència de l'acusat. La innocència d'un infant."
"innocent"#"innocent"#"AJ"#"Que no fa mal; que no ha fet el mal, exempt de culpa. L'anyell és un animal innocent. Un remei innocent. Una xerrameca innocent. És innocent o culpable? D'aquesta malifeta, n'és ben innocent. Fou condemnat essent innocent."
"inobservança"#"inobservança"#"F"#"Manca d'observança, esp. de les prescripcions religioses, morals, mèdiques, etc."
"inoficiós"#"inoficiós"#"AJ"#"Contrari a un deure natural."
"inoficiós"#"inoficiós"#"AJ"#"Dit dels actes d'última voluntat, dots o donacions, quan lesionen els drets de l'legítima. Testament inoficiós."
"inoficiositat"#"inoficiositat"#"F"#"Condió d'inoficiós."
"inquilí"#"inquilí"#"MF"#"Persona que viu en una casa que no és seva pagant-ne lloguer, estadant."
"inquilinat"#"inquilinat"#"M"#"Arrendament d'una casa per a viure-hi."
"inquilinat"#"inquilinat"#"M"#"Lloguer que paga un inquilí."
"inscripció"#"inscripció"#"F"#"Acció d'inscriure o d'inscriure's; la cosa inscrite."
"inscripció"#"inscripció"#"F"#"Assentament principal fet en un registre."
"insinuar"#"insinuar"#"VT"#"Presentar un instrument públic davant el jutge competent perquè interposi la seva autoritat."
"insolutumdació"#"insolutumdació"#"F"#"Cessió d'una cosa, d'un dret o béns, en pagament d'un crèdit, amb el consentiment del creditor, que es dona per pagat."
"insolvència"#"insolvència"#"F"#"Estat de qui és insolvent."
"insolvent"#"insolvent"#"AJ"#"Que no pot pagar el que deu. Un deutor insolvent."
"inspecció"#"inspecció"#"F"#"Funció de l'Administració pública que té per objecte de vigilar el compliment dels serveis administratius o altres."
"instància"#"instància"#"F"#"Exercici de l'acció en judici després de la contestació fins a la sentència definitiva."
"instar"#"instar"#"VT"#"Demandar alguna cosa que es considera justa."
"instar"#"instar"#"VT"#"Sol·licitar (a algú) que es compleixi un precepte, una norma legal."
"instigació"#"instigació"#"F"#"Acció d'instigar; l'efecte."
"instigador"#"instigador"#"AJ"#"Que instiga."
"instigador"#"instigador"#"MF"#"Que instiga."
"instigar"#"instigar"#"VT"#"Empènyer a fer alguna cosa. L'instigà a robar-ho."
"institució d'hereu"#"institució de ' hereu"#"F"#"En un testament, nomenament d'hereu."
"institució"#"institució"#"F"#"Acció d'instituir; la cosa instituïda. La institució d'un orde religiós. Els hospitals són institucions útils."
"institució"#"institució"#"F"#"Organisme que du a terme una funció d'interès públic."
"institucions"#"institució"#"FPL"#"Conjunt de formes o estructures socials tal com són establertes per la llei o el costum."
"institucional"#"institucional"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la institució; de la naturalesa d'una institució."
"institucionalització"#"institucionalització"#"F"#"Acció d'institucionalitzar; l'efecte."
"institucionalitzar"#"institucionalitzar"#"VT"#"Donar caràcter institucional (a alguna cosa)."
"institucions de dret civil"#"institució de dret civil"#"FPL"#"Elements fonamentals de dret civil."
"institucions d'un país"#"institució de ' un país"#"FPL"#"Lleis fonamentals que el regeixen."
"instituir hereu algú"#"instituir hereu algú"#"LV"#"Fer-lo hereu per testament."
"instituir"#"instituir"#"VT"#"Instruir."
"instituta"#"instituta"#"F"#"Compendi de dret civil compost per ordre de Justinià."
"instrucció de sumari"#"instrucció de sumari"#"F"#"Activitat investigadora, duta a terme pel jutge d'instrucció, preparatòria del judici penal."
"instruir expedient"#"instruir expedient"#"LV"#"Practicar les diligències i reunir els documents necessaris per a preparar la decisió d'un afer."
"instruir"#"instruir"#"VT"#"Posar (una causa) en estat d'ésser jutjada, formalitzar (un procés)."

1. Diec_dret_LA

"instrument"#"instrument"#"M"#"Escriptura, document, amb què es justifica o prova alguna cosa."
"instrumentar"#"instrumentar"#"VT"#"Fer constar en escriptura pública un acte o un negoci jurídics."
"instrumentari"#"instrumentari"#"AJ"#"Relatiu a un instrument legal.
Testimoni instrumentari."
"insubordinació"#"insubordinació"#"F"#"Manca de subordinació o obediència a l'autoritat."
"intentar un procés"#"intentar un procés"#"LV"#"Promoure un procés."
"intentar una actuació"#"intentar un actuació"#"LV"#"Promoure una actuació."
"intercessió"#"intercessió"#"F"#"Assumpció d'una responsabilitat patrimonial pròpia en interès exclusivament aliè."
"interdicció"#"interdicció"#"F"#"Acció d'interdir; l'efecte."
"interdicte"#"interdicte"#"M"#"Judici possessori, sumari o sumaríssim."
"interdicte"#"interdicte"#"M"#"Sentència prohibitòria, entredit."
"interdir"#"interdir"#"VT"#"Vedar, prohibir, defendre."
"interessos moratoris"#"interès moratori"#"MPL"#"Interessos que han vençut a causa d'una demanda en justícia o de l'ajornament del crèdit exigible."
"interfecte"#"interfecte"#"AJ"#"Dit de la persona morta violentament."
"interfecte"#"interfecte"#"MF"#"Dit de la persona morta violentament."
"interfeccion"#"interfeccion"#"AJ"#"Assassí."
"interfeccion"#"interfeccion"#"MF"#"Assassí."
"interí"#"interí"#"AJ"#"Que serveix, exerceix un càrrec, suplint la falta d'una altra cosa, d'un altre. El metge ha hagut d'absentar-se, i vindrà un interí."
"interí"#"interí"#"MF"#"Que serveix, exerceix un càrrec, suplint la falta d'una altra cosa, d'un altre. El metge ha hagut d'absentar-se, i vindrà un interí."
"interlocució"#"interlocució"#"F"#"Resolució judicial (proveïment, acte resolutori o sentència) que, per no decidir sobre el fons de la qüestió, no és definitiva en la instància."
"interlocutòria"#"interlocutòria"#"F"#"Resolució judicial motivada que decideix una incidència en un procés i no les qüestions de fons, que han d'ésser resoltes per mitjà de sentència."
"internacionalista"#"internacionalista"#"MF"#"Especialista en dret internacional."
"internunci"#"internunci"#"M"#"Ministre de la diplomàcia pontifícia que fa les funcions de nunci prop d'un govern quan no hi ha nunci."
"internunciatura"#"internunciatura"#"F"#"Càrrec d'internunci."
"interpel·lació"#"interpel·lació"#"F"#"Requeriment que un membre de la cambra fa al Govern per tal que aquest doni explicacions a la cambra sobre la seva política."
"interpel·lar"#"interpel·lar"#"VT"#"Adreçar la paraula (a algú) per demanar-li alguna cosa; esp. per demanar-li d'explicar un fet, d'explicar els seus actes. Cal interpel·lar el metge. Interpel·lació j"
"interposar"#"interposar"#"VT"#"Formalitzar (un recurs legal). Interposar un recurs de nul·litat, d'apel·lació."
"interposició"#"interposició"#"F"#"Acció d'interposar o d'interposar-se; l'efecte."
"interpretació doctrinal"#"interpretació doctrinal"#"F"#"Interpretació que es funda en les opinions dels juriconsults (oposat a interpretació legal)."
"interrogació"#"interrogació"#"F"#"Acció d'interrogar; l'efecte."
"intervenció"#"intervenció"#"F"#"Acció d'intervenir; l'efecte."
"intervenció"#"intervenció"#"F"#"Acció d'ingerir-se un estat en els afers d'un altre."
"intervenció"#"intervenció"#"F"#"Oficina d'un interventor."
"intervenir"#"intervenir"#"IN"#"Una tercera persona, comparèixer en un procés pendent."
"intervenir"#"intervenir"#"TR"#"Examinar i censurar (comptes, certes operacions)."
"intervenir"#"intervenir"#"VI"#"L'autoritat competent, impedir (a algú) la lliure disposició dels seus béns."
"intervenir"#"intervenir"#"VI"#"Ofertar-se a acceptar o a pagar una lletra de canvi per compte i honor de qualsevol persona obligada en la via de retorn."
"interventor"#"interventor"#"MF"#"Funcionari que fiscalitza certes operacions perquè es facin amb legalitat."
"intestat"#"intestar"#"H"#"Sense haver fet testament. Morir intestat."

1. Diec_dret_LA

"intimar"#"intimar"#"VT"#"Ordenar autoritàriament (a algú) de fer alguna cosa. El vaig intimar a sortir."

"intimatori"#"intimatori"#"AJ"#"Amb què hom intima algun decret o alguna ordre. Carta intimatòria."

"intransferible"#"intransferible"#"AJ"#"No transferible."

"intransmissibilitat"#"intransmissibilitat"#"F"#"Qualitat d'intransmissible."

"intrusió"#"intrusió"#"F"#"Acció d'introduir-se sense dret en un lloc, en una societat, en una funció."

"intrusisme"#"intrusisme"#"M"#"Exercici d'una professió, d'un càrrec, etc., per una persona no qualificada oficialment."

"invàlid"#"invàlid"#"AJ"#"No vàlid. Donació invàlida. Casament invàlid."

"invàlid"#"invàlid"#"AJ"#"Que no té efectes jurídics."

"invalidació"#"invalidació"#"F"#"Acció d'invalidar; l'efecte."

"invàlidament"#"invàlidament"#"AV"#"Amb invalidació."

"invalidar"#"invalidar"#"VT"#"Fer invàlida (alguna cosa). Invalidar un matrimoni. Invalidar una elecció. Invalidar un testament. Invalidar testimonis."

"invaliditat"#"invaliditat"#"F"#"Qualitat d'invàlid, invalidesa."

"invasió"#"invasió"#"F"#"Acció d'abrogar-se facultats o atribucions pròpies d'altres persones."

"invasió"#"invasió"#"F"#"Acció d'entrar en un lloc sense dret, sense tenir el consentiment del seu amo i contra la seva voluntat."

"inventari"#"inventari"#"M"#"Enumeració dels béns i dels drets pertanyents a una persona física o jurídica."

"inventari"#"inventari"#"M"#"Enumeració dels béns, dels mobles i de totes les altres coses pertanyents a una persona, a una empresa o a una comunitat, de les mercaderies, dels crèdits, dels deutes, etc., d'un negociant, dels objectes que componen un conjunt, una col·lecció, que es troben en un indret."

"inventariar"#"inventariar"#"VT"#"Enumerar en un inventari."

"investigació"#"investigació"#"F"#"Acció d'investigar; l'efecte. Cal fer una investigació. Procedir a una investigació detinguda. La investigació científica."

"investigador"#"investigador"#"MF"#"Que investiga. Un investigador infatigable."

"investigador"#"investigador"#"AJ"#"Que investiga."

"irrecusabilitat"#"irrecusabilitat"#"F"#"Qualitat d'irrecusable."

"irrecusable"#"irrecusable"#"AJ"#"Que hom no pot recusar. Un testimoni irrecusable."

"irrecusablement"#"irrecusablement"#"AV"#"D'una manera irrecusable."

"irredimible"#"irredimible"#"AJ"#"Que hom no pot redimir."

"irremissibilitat"#"irremissibilitat"#"F"#"Qualitat d'irremissible."

"irremissible"#"irremissible"#"AJ"#"Que no es pot perdonar, condonar, defugir. Un crim irremissible."

"irretroactivitat"#"irretroactivitat"#"F"#"No retroactivitat."

"jacent"#"jacent"#"AJ"#"Dit de l'herència que encara no s'ha acceptat."

"judicar"#"judicar"#"VT"#"Jutjar."

"judicatiu"#"judicatiu"#"AJ"#"Que té poder de judicar o jutjar. Facultat judicial."

"judicatura"#"judicatura"#"F"#"Cos de jutges d'un país."

"judicatura"#"judicatura"#"F"#"Professió de jutge."

"judici d'abintestat"#"judici de ' abintestat"#"M"#"Procediment judicial sobre l'herència i l'adjudicació de béns de qui ha mort sense haver fet testament."

"judici de cognició"#"judici de cognició"#"M"#"Procés civil, oposat com a categoria a l'anomenat procés d'execució, amb tramitació especial, intermedi entre el judici verbal i el declaratiu ordinari de menor quantia."

"judici sumari"#"judici sumari"#"M"#"Procediment judicial especial que, per tractar qüestions considerades urgents, té una tramitació abreujada."

"judici"#"judici"#"M"#"Acció i efecte de judicar o jutjar; coneixement d'una causa en què el jutge ha de pronunciar la sentència; sentència del jutge. Donar algú el seu judici sobre una cosa. He fet un judici temerari. Quin judici n'has format, d'aquest llibre? El judici final. Judici universal. Judici de faltes, contencions, contradictori. Ésser algú cridat en judici."

"judicial"#"judicial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'Administració de justícia. Té poca pràctica judicial. Procediment judicial. Carrera judicial."

"judicialment"#"judicialment"#"AV"#"Per procediment judicial."

"judiciari"#"judiciari"#"AJ"#"Judicial."

"juí"#"juí"#"M"#"Judici."

"junta general d'accionistes"#"junta general de ' accionista"#"F"#"Organisme sobirà, decisor, no permanent ni executiu, a les societats anònimes."

1. Diec_dret_LA

"junta veïnal"#"junta veïnal"#"F"#"Òrgan de govern de les comunitats de propietaris, junta de propietaris."

"junta"#"junta"#"F"#"Reunió de persones congregades per tractar d'un afer, conferenciar, etc. Una junta de metges. Celebrar una junta. Assistir a una junta. Tenir junta. Fer junta."

"jura"#"jura"#"F"#"Acció col·lectiva de jurar obediència a un príncep, a la bandera."

"jurador"#"jurador"#"AJ"#"Que jura."

"jurador"#"jurador"#"MF"#"Que jura."

"jurament decisorí"#"jurament decisorí"#"M"#"Jurament segons el qual el litigant que el demana s'obliga a acceptar com a cert allò que declari el contrari."

"jurament indecisorí"#"jurament indecisorí"#"M"#"Jurament que presta un litigant segons el qual les seves manifestacions únicament perjudiquen el confessant mateix."

"jurament"#"jurament"#"M"#"Acció de jurar; l'efecte. Prestar jurament. Prendre jurament. Féu jurament d'obeir-me. Observar el jurament. Mancar al jurament. He rebut el seu jurament. Un jurament fals."

"juramentar-se"#"juramentar-se"#"VP"#"Obligar-se mútuament per jurament."

"jurar"#"jurar"#"VT"#"Acceptar (un càrrec) per mitjà de jurament."

"jurar"#"jurar"#"VT"#"Afirmar, prometre, apel·lant a Déu, a una cosa jutjada sagrada, a una sanció superior, com a testimoni de la veritat de l'afirmació, de la sinceritat de la prometença. Ho juro per Déu, per tots els sants, per la memòria del meu pare, per la salut dels meus fills. abs. Alçà la mà i digué: Juro!"

"jurat d'empresa"#"jurat de ' empresa"#"M"#"Institució creada per encarrilar els problemes de les empreses i fer augmentar la producció."

"jurat"#"jurat"#"M"#"Conjunt de ciutadans designats d'acord amb les prescripcions de la llei, la missió dels quals és de determinar i declarar el fet en els processos penals, sense tocar les qüestions de dret."

"jurat"#"jurat"#"M"#"Institució per mitjà de la qual el poble participa en l'Administració de justícia."

"jurat"#"jurat"#"M"#"Qualsevol dels individus que el componen."

"jurídic"#"jurídic"#"AJ"#"Que concerneix el dret; que es fa en justícia, segons les formes legals. Normes jurídiques. Institucions jurídiques."

"jurídicament"#"jurídicament"#"AV"#"Per via de judici o de dret, segons les formes legals."

"jurisconsult"#"jurisconsult"#"MF"#"Persona docta en qüestions de dret."

"jurisdicció acumulativa"#"jurisdicció acumulatiu"#"F"#"Jurisdicció per la qual un jutge pot conèixer a prevenció de les mateixes causes que un altre."

"jurisdicció contenciosa"#"jurisdicció contenciosos"#"F"#"Esfera de competència dels tribunals que coneixen dels procediments seguits contra actes de l'Administració pública."

"jurisdicció"#"jurisdicció"#"F"#"Àmbit o lloc dins el qual les autoritats o els organismes públics tenen jurisdicció. Jurisdicció contenciosa administrativa."

"jurisdicció"#"jurisdicció"#"F"#"Dret de les persones o dels organismes públics a exercir una autoritat."

"jurisdicció"#"jurisdicció"#"F"#"Poder legal, poder d'exercir una autoritat judicial en matèria administrativa, social, civil o criminal."

"jurisdiccional"#"jurisdiccional"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a una jurisdicció."

"jurisperit"#"jurisperit"#"MF"#"Jurisprudencista."

"jurisprudència"#"jurisprudència"#"F"#"Ciència del dret."

"jurisprudència"#"jurisprudència"#"F"#"Conjunt de judicis que assenyalen els principis que en matèria de dret segueixen a cada país els tribunals."

"jurisprudència"#"jurisprudència"#"F"#"Normes de judici que supleixen les omissions o les llacunes de la llei i que es fonamenten en les pràctiques seguides en casos iguals o anàlegs."

"jurisprudencial"#"jurisprudencial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la jurisprudència."

"jurisprudencista"#"jurisprudencista"#"MF"#"Persona versada en jurisprudència, jurisperit."

"jurista"#"jurista"#"MF"#"Persona que professa la ciència del dret."

"jurista"#"jurista"#"MF"#"Tractadista del dret."

"jusnaturalista"#"jusnaturalista"#"AJ"#"Partidari del jusnaturalisme."

"jusnaturalista"#"jusnaturalista"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al jusnaturalisme."

1. Diec_dret_LA

"jusnaturalista"#"jusnaturalista"#"MF"#"Partidari del jusnaturalisme."
"justícia"#"justícia"#"F"#"Allò que s'ha de fer segons dret i raó; poder de fer-ho; exercici d'aquest dret. Demanar justícia. Obtenir justícia. Fer justícia. Cal fer justícia a les seves virtuts, cal reconèixer-les. La justícia divina. La

justícia humana."

"justícia"#"justícia"#"F"#"Exercici de la justícia per qui n'està encarregat. Ministre de Justícia. Administrar justícia. Recórrer a la justícia."

"justícia"#"justícia"#"F"#"Qualitat d'allò que és fet amb equitat. La justícia de la meua petició. La justícia d'una causa."

"justicier"#"justicier"#"AJ"#"Que observa estrictament la justícia, esp. en el càstig dels delictes."

"justificant de recepció"#"justificant de recepció"#"AJ"#"Escrit on es declara haver rebut una carta, una tramesa, etc."

"jutge de pau"#"jutge de pau"#"MF"#"Jutge dels municipis sense jutge de primera instància que coneix en afers civils de poca quantia."

"jutge de vigilància"#"jutge de vigilància"#"MF"#"Jutge que exerceix les funcions previstes en les lleis penals en matèria d'execució de penes, rehabilitació social i empara dels drets i beneficis dels internats en centres penitenciaris."

"jutge d'instrucció"#"jutge de 'instrucció"#"MF"#"Jutge que instrueix les causes."

"jutge pedani"#"jutge pedani"#"MF"#"Jutge que sols entenia en les causes lleus i

no tenia tribunal, sinó que jutjava dempeus a ple aire."

"jutge penal"#"jutge penal"#"MF"#"Jutge que coneix i decideix les causes per delictes amb pena privativa de llibertat no superior a sis anys."

"jutge"#"jutge"#"MF"#"Persona encarregada d'aplicar les lleis penals, civils, comercials, que té autoritat per a jutjar i sentenciar. Comparèixer davant el jutge. Jutgessa de primera instància. Jutgessa municipal. Jutge àrbitre."

"jutjament"#"jutjament"#"M"#"Judici."

"jutjar"#"jutjar"#"VT"#"Ésser de l'opinió que (quelcom) és de tal o tal manera, té tal o tal qualitat, judicar. Això, no ho jutjo digne de tu."

"jutjar"#"jutjar"#"VT"#"Exercitar el judici, judicar."

"jutjar"#"jutjar"#"VT"#"Pronunciar una decisió com a jutge (sobre algú o alguna cosa). No sabem encara qui ha de jutjar la nostra causa."

"jutjat"#"jutjat"#"M"#"Junta de jutges que concorren a donar sentència."

"jutjat"#"jutjat"#"M"#"Lloc on es jutja."

"jutjat"#"jutjat"#"M"#"Terme de la jurisdicció d'un jutge."

"jutjat"#"jutjat"#"M"#"Tribunal d'un jutge sol."

"laboral"#"laboral"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al treball. Contracte laboral. Jornada laboral."

"laboral"#"laboral"#"AJ"#"Sotmès a la normativa jurídica que regula el treball."

"laboralista"#"laboralista"#"AJ"#"Dit de la persona versada en dret del treball."

Advocat laboralista."

"laude"#"laude"#"M"#"Decisió dictada pels àrbitres o amigables componedors."

"legació"#"legació"#"F"#"Càrrec de legat."

"legació"#"legació"#"F"#"Casa o oficina del legat."

"legació"#"legació"#"F"#"Conjunt de persones que un legat té a les seves ordres."

"legal"#"legal"#"AJ"#"Conforme a la llei. Un guany, un interès, legal. Les formalitats legals. Medicina legal."

"legalisme"#"legalisme"#"M"#"Actitud del legalista."

"legalista"#"legalista"#"AJ"#"Partidari d'aplicar rigorosament la llei segons la seva lletra."

"legalització"#"legalització"#"F"#"Acció de legalitzar."

"legalitzar"#"legalitzar"#"VT"#"Certificar la legalitat, l'autenticitat, (d'un document, d'una signatura, etc.)."

"legatari"#"legatari"#"MF"#"Persona a qui es deixa un llegat."

"legislació"#"legislació"#"F"#"Ciència de les lleis."

"legislació"#"legislació"#"F"#"Conjunt de lleis que regulen una branca determinada de l'activitat d'una comunitat. La legislació d'un país. Reformar la

legislació criminal. Legislació social."

"legislador"#"legislador"#"AJ"#"Que legisla."

"legislador"#"legislador"#"MF"#"Que legisla."

1. Diec_dret_LA

"legislar"#"legislar"#"VI"#"Fer o establir una llei o lleis."
"legislatiu"#"legislatiu"#"AJ"#"Que té per missió fer lleis; que concerneix el legislador o la legislació. Assemblea legislativa. Cos legislatiu. Poder legislatiu."
"legislativament"#"legislativament"#"AV"#"Per via legislativa."
"legislatura"#"legislatura"#"F"#"Període durant el qual una assemblea legislativa exerceix els seus poders, el qual s'inicia amb l'elecció dels membres de l'assemblea i acaba amb la dissolució d'aquesta, abans d'unes noves eleccions."
"legista"#"legista"#"MF"#"Persona versada en l'estudi de les lleis."
"legítim"#"legítim"#"AJ"#"Fundat en dret; vàlid perquè està conforme a llei, als principis acceptats; genuí, no fals. Govern legítim. Monarca legítim. Un raonament legítim. Una conseqüència legítima. En defensa legítima. Inscripcions legítimes."
"legitimació"#"legitimació"#"F"#"Acció de legitimar; l'efecte."
"legitimar"#"legitimar"#"VT"#"Fer legítim (el fill que no ho era)."
"legitimar"#"legitimar"#"VT"#"Habilitar (una persona) per a un càrrec o ofici."
"legitimar"#"legitimar"#"VT"#"Justificar, fer reconèixer, com a legítim."
"legitimari"#"legitimari"#"MF"#"Persona o grup de persones que tenen dret a reclamar una part del valor dels béns de l'herència en la successió del causant, pel fet d'ésser-ne descendents o ascendents."
"les"#"les"#"AJ"#"Dit de la cosa contra la qual es comet una acció danosa, un atemptat, etc. Un delictes, un crim, de lesa majestat. Un crim de lesa humanitat."
"lesió"#"lesió"#"F"#"En jur., perjudici que experimenta una de les parts quan hi ha una desigualtat en llurs objectes o prestacions."
"lesionar"#"lesionar"#"VT"#"Causar una lesió (a algú o a alguna cosa, esp. en una part d'un organisme)."
"lesiu"#"lesiu"#"AJ"#"Que pot danyar o causar lesió."
"l'executiu"#"el ' executiu"#"M"#"El govern."
"licitació al més-dient"#"licitació al més-dient"#"F"#"Sistema de licitació pública en una subhasta, feta de viva veu, consistent a adjudicar una cosa a qui n'ofereix el preu més avantatjós."
"licitador"#"licitador"#"MF"#"Persona que licita."
"licitatori"#"licitatori"#"AJ"#"Relatiu a la licitació. Acte licitatori."
"liquidació"#"liquidació"#"F"#"Determinació del passiu i de l'actiu d'una casa de comerç, d'una corporació, etc., que plega, dels deutes i crèdits mutus de dos negociants, etc.; arranjament final de comptes; pagament d'un deute."
"litigació"#"litigació"#"F"#"Acció de litigar; l'efecte."
"litigant"#"litigant"#"AJ"#"Que litiga. Les parts litigants."
"litigar"#"litigar"#"VT"#"Pledejar, disputar en judici, (sobre una cosa)."
"litigi"#"litigi"#"M"#"Plet, altercació en judici; punt que hi dóna lloc."
"litigi"#"litigi"#"M"#"Objecte d'un plet."
"litigiós"#"litigiós"#"AJ"#"Que dóna matèria a un litigi, que està en dubte i pot donar, per tant, lloc a discussió."
"litigiosament"#"litigiosament"#"AV"#"Per mitjà de litigi o plet."
"litisconsorci"#"litisconsorci"#"M"#"Agrupació de totes les persones que litiguen conjuntament formant una sola part."
"litisconsort"#"litisconsort"#"MF"#"Persona que litiga conjuntament amb una altra i forma amb ella una sola part."
"llacuna legal"#"llacuna legal"#"F"#"Manca de regulació legal."
"llançament"#"llançament"#"M"#"Acció de treure l'arrendatari o ocupant d'una finca, en execució de la sentència dictada en judici de desnonament."
"llançament"#"llançament"#"M"#"Expropiació per acte judicial."
"llançar"#"llançar"#"VT"#"Expropiar per acte judicial."
"llegar"#"llegar"#"VT"#"Deixar (un bé propi) a algú per disposició testamentària."
"llegat conjunt"#"llegat conjunt"#"M"#"Llegat indivís entre diverses persones."
"llegat"#"llegat"#"M"#"Allò que hom llega en el testament o en el codicil. Disposició per causa de mort que implica una adquisició de béns a títol particular."
"llegítima"#"llegítima"#"F"#"Porció de l'herència de la qual el testador no pot disposar lliurement perquè la llei l'assigna als seus parents de línia directa."
"lleï adjectiva"#"lleï adjectiu"#"F"#"Llei processal reguladora de l'activitat

1. Diec_dret_LA

dels procediments a desenvolupar pels organismes jurisdiccionals."
"llei de bases"#llei de base"#F"#Llei que conté normes generals sobre una matèria i té per missió de fixar els criteris segons els quals ha d'ésser articulada una llei; llei aprovada per l'assemblea legislativa que té per finalitat delegar en un altre òrgan la formació de textos articulats, delimitant l'objecte i l'abast de la delegació i els principis i els criteris que cal seguir en el seu exercici."
"llei fonamental"#llei fonamental"#F"#Llei que defineix i regula l'activitat, l'organització i les institucions polítiques d'un estat."
"llei humana"#llei humà"#F"#Llei que emana dels sobirans, dels legisladors, etc., establerta per al manteniment de la societat."
"llei moral"#llei moral"#F"#Llei que emana de la consciència i ens obliga a fer el bé i evitar el mal."
"llei natural"#llei natural"#F"#Llei que emana de la recta raó de l'home (per oposició a llei positiva)."
"llei orgànica"#llei orgànic"#F"#Llei, aprovada per la majoria absoluta dels membres de la cambra legislativa, que desplega la Constitució i que regula aspectes jurídics fonamentals (drets i llibertats, estatuts d'autonomia, etc.)."
"llei particular"#llei particular"#F"#Norma jurídica que es refereix exclusivament a una certa categoria de persones, de coses o de relacions jurídiques o que regeix únicament en llocs determinats."
"llei positiva"#llei positiu"#F"#Llei humana."
"llei qualificada"#llei qualificat"#F"#A Andorra, llei aprovada per una majoria dels membres del Consell General, que desplega la Constitució."
"llei sumptuària"#llei sumptuari"#F"#Llei que té per objecte posar taxa a les despeses dels particulars."
"llei"#llei"#F"#Norma jurídica de caràcter general i obligatori, dictada pels òrgans estatals als quals l'ordenament jurídic atribueix el poder legislatiu."
"llei"#llei"#F"#Regla d'acció imposada per una autoritat superior. La llei divina. La llei antiga, jueva, de Moisès. Les taules de la llei. La llei nova, de Jesucrist, de l'Evangeli. Lleis polítiques, civils, criminals, penals. Llei marcial. Lleis sumptuàries. Establir una llei. Derogar una llei. Observar, complir, la llei. Violar la llei. Ordenar la llei una cosa. Prohibir, defendre, la llei una cosa. Certs costums tenen força de llei."
"lleoni"#lleoni"#AJ"#Dit d'un contracte en què una de les parts s'adjudica avantatges exorbitants en detriment dels altres."
"lletra credencial"#lletra credencial"#F"#Credencial."
"lletra de canvi"#lletra de canvi"#F"#Document mercantil utilitzat com a instrument de crèdit o mitjà de pagament en virtut del qual una persona mana a una altra que pagui una certa quantitat a l'ordre d'una tercera persona que pot ésser el mateix lliurador, en el lloc i el temps convinguts."
"lletra decretal"#lletra decretal"#F"#Lletra escrita per decidir alguna cosa del govern eclesiàstic."
"lletra d'un article"#lletra de ' un article"#F"#Part d'un article o d'una norma jurídica que s'identifica per la lletra inicial amb què s'encapçala."
"lletra"#lletra"#F"#Expressió textual; sentit literal. Atenint-nos a la lletra del text."
"lletrat de l'Estat"#lletrat de el ' Estat"#MF"#Membre del cos funcionarial superior de l'Administració de l'Estat."
"lletrat"#lletrat"#MF"#Advocat."
"lleuda"#lleuda"#F"#Impost que gravava el trànsit de mercaderies, esp. a les ciutats i viles on hi havia mercat."
"llevar acta"#llevar acta"#VT"#Estendre acta."
"llevar"#llevar"#VT"#Allevar."
"llevat"#llevat"#PR"#En combinació amb de o sol, expressa una relació que denota exclusió. Llevat d'uns quants, tots foren empresonats. Llevat d'això. Llevat d'error o omissió."
"llibertat provisional"#llibertat provisional"#F"#Situació de llibertat de la qual pot gaudir el processat o inculpat durant la tramitació de la causa."
"llibertat"#llibertat"#F"#Estat dels ciutadans els drets i privilegis dels quals estan protegits per una comunitat civil organitzada (llibertat civil), dels ciutadans que participen de la vida pública exercint un control sobre llur

1. Diec_dret_LA

govern (llibertat política), dels ciutadans que són lliures en tot allò que la llei no prohibeix (llibertat individual). Llibertat d'expressió."

"llibertat"#"llibertat"#"F"#"Estat o condició de qui és lliure, de qui no està subjecte a un poder estrany, a una autoritat arbitrària, de qui no està constret

per una obligació, un deure, una disciplina, una condició onerosa, etc. Donar la

llibertat a un esclau. Lluitar per la llibertat d'un país. Posar en llibertat un

pres. Llibertat de cultes. Llibertat de la premsa."

"llibertat"#"llibertat"#"F"#"Llibertat condicional. Llibertat sota fiança.

Llibertat vigilada."

"llibre"#"llibre"#"M"#"Registre. Un llibre d'adreces, de despeses. Llibre de comptes, el llibre diari, el llibre mestre. El llibre de bord."

"llicència fiscal"#"llicència fiscal"#"F"#"Impost directe que paguen les persones físiques per a poder desplegar qualsevol tipus d'activitat econòmica independentment del seu resultat."

"llicència"#"llicència"#"F"#"Autorització atorgada per l'Administració per a la realització d'activitats sotmeses per l'ordenament jurídic a aquest requisit previ."

"llicència"#"llicència"#"F"#"Llibertat de fer o de dir alguna cosa en virtut d'una permissió donada. Demanar, obtenir, llicència de fer alguna cosa. Donar llicència a algú perquè faci una cosa."

"llicència"#"llicència"#"F"#"Permís que un superior dóna a un militar, a un funcionari, etc., eximint-lo, per un temps limitat, del servei, de les obligacions del seu càrrec."

"llicenciat"#"llicenciat"#"MF"#"Persona que ha obtingut en una facultat el grau que l'habilita per a exercir una professió."

"llicenciatura"#"llicenciatura"#"F"#"Grau de llicenciat; estudis que es fan per obtenir aquest grau."

"lligall"#"lligall"#"M"#"Conjunt de coses lligades juntes, esp. peces de roba o papers."

"llista electoral"#"llista electoral"#"F"#"Llista dels electors d'un districte, d'una entitat o d'una empresa."

"llista"#"llista"#"F"#"Full o conjunt de fulls en què hi ha inserits una sèrie de noms de persones o de coses, d'adreces o d'altres indicacions; la sèrie mateixa. La llista dels invitats. La llista dels subscriptors. La llista de la bugadera. Posar a la llista, incloure en la llista, algú o alguna cosa. La llista de carrers."

"llistat"#"llistat"#"M"#"Resultat d'operacions efectuades per un ordinador, escrit en paper per una impressora."

"lliurança"#"lliurança"#"F"#"Document mercantil mitjançant el qual una persona ordena a una altra que pagui una quantitat a un tercer."

"lliurar"#"lliurar"#"VT"#"Posar en mans, en poder, a la discreció, d'algú. Encara no ens ha lliurat les mercaderies que li hem comprat. Aquesta quantitat, la lliurareu al tresorer. Lliurar una cosa al més donant. Lliurar un criminal a la justícia. Lliurar una ciutat a l'enemic."

"lliurat"#"lliurat"#"MF"#"Persona que en la lletra de canvi es compromet, davant el lliurador, a satisfer la quantitat estipulada en la data de

venciment indicada en el document."

"lloctinent general"#"lloctinent general"#"M"#"Oficial reial, representant del rei, durant l'absència d'aquest, en un dels estats patrimonials de la monarquia catalanoaragonesa."

"lloctinent reial"#"lloctinent reial"#"M"#"Oficial reial, representant del rei, durant l'absència d'aquest, en un dels estats patrimonials de la monarquia catalanoaragonesa."

"lloguer"#"lloguer"#"M"#"Preu convingut mitjançant el qual el propietari d'una cosa en cedeix l'ús a algú per un temps determinat. Un lloguer molt car. Donar un pis a lloguer. Agafar un pis a lloguer."

"lluïr"#"lluïr"#"VT"#"Redimir (un cens)."

"lluïisme"#"lluïisme"#"M"#"Dret que es paga al senyor del domini directe quan s'alienen les terres i les possessions donades a emfiteusi."

"locació"#"locació"#"F"#"Contracte d'arrendament."

"mà lliure"#"mà lliure"#"F"#"Propietat de béns el domini dels quals és alienable per prescripció legal."

"mà morta"#"mà mort"#"F"#"Persona en qui es perpetua el domini d'una finca

1. Diec_dret_LA

perquè no pot alienar-la, per ex. una comunitat."
"magistrat"#"magistrat"#"MF"#"Membre de l'ordre judicial."
"magistrat"#"magistrat"#"MF"#"Superior en l'ordre civil."
"magistratura"#"magistratura"#"F"#"Càrrec i dignitat de magistrat."
"magistratura"#"magistratura"#"F"#"Conjunt dels magistrats."
"magistratura"#"magistratura"#"F"#"Temps que dura l'exercici d'aquest càrrec."
"magnicida"#"magnicida"#"MF"#"Persona que ha comès un magnicidi."
"magnicidi"#"magnicidi"#"M"#"Assassinat d'un alt personatge de l'Estat."
"major d'edat"#"major de ' edat"#"MF"#"Persona que, pel fet d'haver arribat a la majoritat, gaudeix de la plenitud de drets per a tots els actes de la vida civil i política."
"majoria absoluta"#"majoria absoluta"#"F"#"Majoria que excedeix, segons els casos, la meitat dels membres d'un òrgan o la meitat del nombre de vots emesos."
"majoria relativa"#"majoria relativa"#"F"#"Majoria que excedeix el nombre de vots obtinguts en una mateixa votació per cada una de les altres candidatures o propostes."
"majoria"#"majoria"#"F"#"Major part dels vots emesos en una votació. El nou partit ha tingut majoria."
"majoritat"#"majoritat"#"F"#"Majoria d'edat."
"malversació"#"malversació"#"F"#"Acció de malversar; l'efecte."
"malversador"#"malversador"#"AJ"#"Que malversa."
"malversador"#"malversador"#"MF"#"Que malversa."
"malversar"#"malversar"#"VT"#"Invertir il·lícitament (els cabals d'altri que un té al seu càrrec), invertir-los en usos distints d'aquell a què estan destinats."
"manador"#"manador"#"AJ"#"Que mana, autoritari."
"manament"#"manament"#"M"#"Despatx judicial amb què hom dóna ordre a determinats tipus de funcionaris perquè lliurin una certificació o un testimoniatge o practiquin una diligència."
"mancomunitat"#"mancomunitat"#"F"#"Acció de mancomunar o de mancomunar-se; l'efecte."
"mancomunitat"#"mancomunitat"#"F"#"Associació de municipis per a l'execució d'obres i per a la gestió de serveis en comú."
"mandant"#"mandant"#"MF"#"Persona que dóna a una altra el poder d'obrar en nom seu."
"mandat representatiu"#"mandat representatiu"#"M"#"Mandat dels parlamentaris segons el qual representen la nació o el poble en el seu conjunt i no els seus electors en particular."
"mandat"#"mandat"#"M"#"Contracte pel qual una persona actua en nom i interès d'una altra."
"mandat"#"mandat"#"M"#"Durada d'un mandat."
"mandatari"#"mandatari"#"MF"#"Persona que, d'acord amb el contracte consensual anomenat mandat, accepta d'una altra la gestió d'un afer."
"manifestar"#"manifestar"#"VT"#"Donar a conèixer obertament, públicament. Manifestar la seva opinió, els seus propòsits, els seus sentiments."
"manlleuta"#"manlleuta"#"F"#"Caplleuta."
"mans mortes"#"mà mort"#"FPL"#"Mà morta."
"manumissió"#"manumissió"#"F"#"Alliberament d'un esclau, d'un serf."
"mapa"#"mapa"#"M"#"Mapa municipal."
"marmessor"#"marmessor"#"MF"#"Persona encarregada de complir la voluntat del testador."
"marmessoria"#"marmessoria"#"F"#"Càrrec de marmessor."
"màster"#"màster"#"M"#"A les universitats anglosaxones, grau acadèmic intermedi entre el de llicenciat i el de doctor."
"màster"#"màster"#"M"#"Estudis de postgrau de formació professional especialitzada que es realitzen en centres universitaris."
"mata-segells"#"mata-segells"#"M"#"Empremta, dibuix, etc., estampats amb aquest instrument."
"mata-segells"#"mata-segells"#"M"#"Instrument que es fa servir per a inutilitzar els segells de les cartes."
"matèria"#"matèria"#"F"#"Allò que és fonament d'un judici, d'un estudi, etc.; allò de què es treu l'assumpte del qual es parla o escriu; el mateix assumpte. Matèria de procés, criminal. Matèria d'estudi, d'ensenyament. Poques paraules, abans d'entrar en matèria. Catàleg de matèries dels llibres d'una biblioteca."

1. Diec_dret_LA

"matricida"#"matricida"#"MF"#"Persona que mata la seva mare."
"matricidi"#"matricidi"#"M"#"Delicte de matar algú la seva mare."
"matrícula"#"matrícula"#"F"#"Registre o llista on són inscrits els noms de les persones que formen part d'un cos, d'una societat, dels alumnes admesos a un curs, a una assignatura, etc.; el conjunt de la gent matriculada; acció de matricular; document que acredita la matricularció. Inscriure en la matricular. Número de matrícula."
"matrícula"#"matrícula"#"F"#"Placa que indica el número de matrícula d'un vehicle, segons el lloc on ha estat inscrit."
"matrícula"#"matrícula"#"F"#"Registre que es porta a les comandàncies de marina, en què consten els amos, les classes, les dimensions, etc., de les naus mercants de llur demarcació."
"matriculació"#"matriculació"#"F"#"Acció de matricular; l'efecte."
"matriculador"#"matriculador"#"MF"#"Persona que matricula."
"matricular"#"matricular"#"RN"#"Fer-se inscriure en una matrícula. La Cristina s'ha matriculat a l'assignatura de dret romà."
"matricular"#"matricular"#"VT"#"Inscriure el nom (d'algú) en una matrícula; fer inscriure el nom (d'algú) en una matrícula. El secretari no la volgué matricular perquè li faltava un paper. Ahir vaig matricular la meva germana a la universitat."
"matrimoni canònic"#"matrimoni canònic"#"M"#"Matrimoni religiós celebrat segons les normes del dret canònic."
"matrimoni rat"#"matrimoni rat"#"M"#"Matrimoni no consumat."
"matrimoni"#"matrimoni"#"M"#"Unió legítima d'un home i d'una dona. Per l'Església el matrimoni és un sacrament; per l'Estat, un acte civil. Matrimoni religiós. Matrimoni civil. Unir-se en matrimoni, contraure matrimoni. Anul·lar el matrimoni. Consumar el matrimoni."
"mediatització"#"mediatització"#"F"#"Acció de mediatitzar o de mediatitzar-se; l'efecte."
"mediatitzar"#"mediatitzar"#"VT"#"Un sobirà, annexar (un estat) a un altre conservant el títol i certs drets."
"membre"#"membre"#"MF"#"Qualsevol de les persones que componen una societat, una comunitat, etc. Membre de l'Institut. Els membres d'una acadèmia. Els membres del Parlament."
"memòria testamentària"#"memòria testamentari"#"F"#"En el dret successori, instrucció escrita que el testador dóna als hereus o als marmessors i que al·ludeix a un testament anterior."
"memòria"#"memòria"#"F"#"Escrit en què són exposats certs fets, destinat a recordar-los; relació dels actes, els treballs, etc., realitzats per una societat, una corporació, etc., dins un temps determinat; relació de fets particulars que s'escriuen per il·lustrar la història; relació de les despeses fetes en una dependència, un negociat, etc."
"menor d'edat penal"#"menor de ' edat penal"#"MF"#"Persona que per no haver arribat a una edat determinada és exempta de responsabilitat criminal o la té atenuada."
"menor d'edat"#"menor de ' edat"#"MF"#"Persona que no té l'edat fixada per la llei per a gaudir de certs drets."
"menor"#"menor"#"AJ"#"Un menor. Una menor."
"menyscapte de diners"#"menyscapte de diners"#"M"#"Indemnització que es paga als caixers, pagadors, etc., per les pèrdues de diners que puguin tenir en l'exercici de la seva feina."
"menyscapte"#"menyscapte"#"M"#"Detriment, pèrdua. Amb la seva mort, el món de la música resta en gran menyscapte."
"meritable"#"meritable"#"AJ"#"Que pot ésser meritat."
"meritació"#"meritació"#"F"#"Fet de meritatar."
"meritació"#"meritació"#"F"#"Quantitat meritada."
"meritar"#"meritar"#"VT"#"Merèixer."
"meritar"#"meritar"#"VT"#"Tenir dret (a alguna cosa) per raó d'un servei."
"mesa de contractació"#"mesa de contractació"#"F"#"Organisme que, en les adjudicacions de determinats contractes administratius, decideix sobre les diferents opcions."
"mesa"#"mesa"#"F"#"En una assemblea o corporació, conjunt de les persones que la

1. Diec_dret_LA

dirigeixen."

"mesada"#"mesada"#"F"#"Salari, paga, d'un mes. La mesada s'ha acabat i encara no ha passat mig mes."

"mestrat"#"mestrat"#"M"#"Territori sotmès a la jurisdicció d'un mestre d'un orde militar."

"mesura disciplinària"#"mesura disciplinari"#"F"#"Mesura encaminada a mantenir la disciplina."

"millor postor"#"millor postor"#"MF"#"Més-dient."

"ministeri fiscal"#"ministeri fiscal"#"M"#"Institució que promou l'acció de la justícia en defensa de la legalitat, dels drets dels ciutadans i de l'interès públic."

"ministeri públic"#"ministeri públic"#"M"#"Institució que promou l'acció de la justícia en defensa de la legalitat, dels drets dels ciutadans i de l'interès públic."

"ministre de jornada"#"ministre de jornada"#"MF"#"Membre del Govern encarregat de despatxar amb el cap de l'Estat durant els viatges o les vacances d'aquest."

"ministre diplomàtic"#"ministre diplomàtic"#"MF"#"Agent diplomàtic."

"ministre"#"ministre"#"MF"#"Cap de qualsevol dels departaments en què es divideix la governació de l'Estat. Ministre d'Obres Públiques, de Sanitat."

"ministre plenipotenciari"#"ministre plenipotenciari"#"MF"#"Agent diplomàtic que en l'escalafó segueix l'ambaixador i té plens poders del seu govern per a representar-lo davant d'un govern estranger."

"ministre sense cartera"#"ministre sense cartera"#"MF"#"Membre del Govern que no té al seu càrrec la direcció de cap departament."

"minoria d'edat"#"minoria de ' edat"#"F"#"Condicció de menor d'edat."

"minoritat"#"minoritat"#"F"#"Minoria d'edat."

"minuta"#"minuta"#"F"#"Escrit original sobre el qual es fa una còpia."

"minutant"#"minutant"#"M"#"Encarregat de redactar les minuts i altres documents en l'antiga cúria romana i, actualment, en la vaticana."

"minutar"#"minutar"#"VT"#"Fer la minuta o esborrany (d'un contracte, d'un ofici, etc.)."

"minutari"#"minutari"#"M"#"Quadern on es posen les minuts de les escriptures i contractes atorgats davant un notari."

"minva"#"minva"#"F"#"Disminució que sofreix allò que minva. Aquesta mercaderia ha sofert una minva de deu quilograms."

"mitgeria"#"mitgeria"#"F"#"Comunitat de propietat que els propietaris dels predis veïns tenen sobre parets, tanques i altres elements mitgers."

"mitja guanyeria"#"mig guanyeria"#"F"#"Associació de caràcter familiar organitzada a la Vall d'Aran com a règim econòmic de comunitat limitada de béns."

"mitjà"#"mitjà"#"M"#"Allò que serveix per a arribar a un fi. Emprar algú els mitjans per a aconseguir un fi. Per a ell tots els mitjans són bons. El fi justifica els mitjans. Mitjans de transport. Mitjans de comunicació de massa."

"mitra"#"mitra"#"F"#"Dignitat d'arquebisbe o bisbe."

"mobiliari"#"mobiliari"#"AJ"#"Relatiu als béns mobles."

"mobiliari"#"mobiliari"#"M"#"Conjunt dels efectes públics al portador o transferibles per endós."

"mobilitat"#"mobilitat"#"F"#"Qualitat de mòbil."

"moció de censura"#"moció de censura"#"F"#"Proposició presentada en una assemblea legislativa per mitjà de la qual s'exigeix la responsabilitat política

del govern i que, en el cas d'ésser aprovada, comporta la dimissió del govern i el nomenament d'un nou president per a aquell."

"moció"#"moció"#"F"#"Proposició feta en una assemblea deliberant."

"mode d'adquisició"#"mode de ' adquisició"#"M"#"Fet jurídic pel qual una persona adquireix el domini o un altre dret real sobre alguna cosa."

"mode"#"mode"#"M"#"Càrrega imposada en un testament o en una donació que suposa un límit a l'enriquiment de qui el rep, i que aquest ha de complir per evitar que l'acte pugui ésser revocat o que esdevingui ineficaç."

"mode"#"mode"#"M"#"Encàrrec unit a una donació, a un llegat, etc., que obliga l'adquirent."

1. Diec_dret_LA

"monitori"#"monitori"#"M"#"En llenguatge eclesiàstic, carta invitant, sota certes penes, a palesar un fet; citació a comparèixer davant un tribunal eclesiàstic sota pena d'excomunió."

"monocràcia"#"monocràcia"#"F"#"Poder polític absolut exercit per una persona o un grup."

"mora"#"mora"#"F"#"Morositat (acc. 1 del DIEC)."

"moratòria"#"moratòria"#"F"#"Període durant el qual hom té dret legalment a ajornar el compliment d'una obligació."

"mort civil"#"mort civil"#"F"#"Pena que fa perdre tota participació als drets civils."

"mort"#"mort"#"F"#"Cessació de la vida. Condemnar a mort. Sentència de mort. Pena de mort. Fer una mort tranquil·la, com un pollet. Mala mort facis!"

"mort"#"mort"#"F"#"En jur., extinció de la personalitat i, per tant, de la capacitat jurídica de les persones físiques."

"mort"#"mort"#"F"#"Homicidi."

"mostassà"#"mostassà"#"M"#"Persona encarregada de contrastar oficialment els pesos i les mesures i de vetllar per la bona qualitat dels queviures."

"mota"#"mota"#"F"#"Capital. Cobra els rèdits però li queda la mota."

"muller"#"muller"#"F"#"Esposa. Marit i muller."

"multa"#"multa"#"F"#"Ban, pena pecuniària. Infligir, imposar, posar, una multa. Caure en multa. Pagar la multa."

"multar"#"multar"#"VT"#"Imposar una multa (a algú)."

"municipal"#"municipal"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al municipi, del municipi. Administració municipal. Consell municipal. Teatre municipal. Banda municipal. La guàrdia municipal."

"municipalitat"#"municipalitat"#"F"#"Municipi (acc. 2 del DIEC)."

"municipalitat"#"municipalitat"#"F"#"Qualitat de municipal."

"municipalització"#"municipalització"#"F"#"Acció de municipalitzar."

"municipalitzar"#"municipalitzar"#"VT"#"Transferir la propietat o empresa (d'un servei) a la municipalitat."

"municipi"#"municipi"#"M"#"Circumscripció administrativa regida per un ajuntament; el mateix ajuntament."

"municipi"#"municipi"#"M"#"En l'antiguitat romana, ciutat els habitants de la qual gaudien dels drets de ciutadania romana."

"mútua"#"mútua"#"F"#"Mutualitat (acc. 2 del DIEC)."

"mutualisme"#"mutualisme"#"M"#"Doctrina que considera la dependència mutual com a condició del benestar individual i social."

"mutualista"#"mutualista"#"AJ"#"Partidari del mutualisme."

"mutualista"#"mutualista"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al mutualisme."

"mutualista"#"mutualista"#"MF"#"Membre d'una mutualitat."

"mutualitat"#"mutualitat"#"F"#"Qualitat de mutual o mutu; fet d'ajudar-se, de socórrer-se, etc., mutualment."

"mutualitat"#"mutualitat"#"F"#"Associació de persones afectades per uns mateixos riscos que volen compartir proporcionalment i sense cap ànim de guany el cobriment d'aquests riscos mitjançant una contribució de cada associat."

"mutualment"#"mutualment"#"AV"#"D'una manera mutual o mútua."

"mútuament"#"mútuament"#"AV"#"D'una manera mútua o mutual."

"mutuant"#"mutuant"#"MF"#"Persona que dona el préstec en el contracte mutu."

"mutuatari"#"mutuatari"#"MF"#"Persona que rep el préstec en el contracte mutu."

"nació"#"nació"#"F"#"Conjunt de persones que tenen una comunitat d'història, de costums, d'institucions, d'estructura econòmica, de cultura i sovint de llengua, un sentit d'homogeneïtat i de diferència respecte a la resta de comunitats humanes, i una voluntat d'organització i de participació en un projecte polític que pretén arribar a l'autogovern i a la independència política."

"nacional"#"nacional"#"MF"#"Natural d'una nació (en oposició a estranger)."

"nacionalitat"#"nacionalitat"#"F"#"Caràcter nacional; solidaritat racial, política, institucional, que constitueix una nació. La nacionalitat jueva."

"nacionalitat"#"nacionalitat"#"F"#"Estatut de la persona determinat per la seva subjecció o pertinença a la jurisdicció d'un estat. Un individu de nacionalitat italiana."

"nacionalització"#"nacionalització"#"F"#"Acció de nacionalitzar."

"nacionalització"#"nacionalització"#"F"#"Adopció de la condició legal de membre o ciutadà d'un estat concret."

"nacionalitzar"#"nacionalitzar"#"VT"#"Fer nacional; admetre com a ciutadà d'una nació, naturalitzar. Un català nacionalitzat anglès."

1. Diec_dret_LA

"nacionalitzar"#"nacionalitzar"#"VT"#"Estatitzar. Nacionalitzar la indústria."
"nascut"#"néixer"#"H"#"En dret, dit de l'ésser amb forma i característiques humanes que ha viscut 24 hores separat del si de la mare i al qual ha estat tallat el cordó umbilical."
"nat nada"#"nat"#"AJ"#"Dit del títol o càrrec que es té pel sol fet de tenir-ne un altre. El president de cada secció serà vocal nat de la Junta Directiva."
"nat nada"#"nat"#"AJ"#"Nascut. Nat d'ahir. Nada l'any 67. Nat a Barcelona."
"natural"#"natural"#"AJ"#"Dit de l'obligació fonamentada en el dret natural i que no és exigible legalment pel creditor."
"naturalesa"#"naturalesa"#"F"#"Fet d'ésser de tal o tal país."
"naturalització"#"naturalització"#"F"#"Acció de naturalitzar o de naturalitzar-se; l'efecte."
"naturalitzar"#"naturalitzar"#"VT"#"Fer ciutadà d'un estat (algú que no n'és natural); aclimatar completament (una espècie animal o vegetal). El Govern vol naturalitzar els estrangers. Moltes espècies que l'ésser humà ha naturalitzat, s'han estès amb rapidesa sobre molts països."
"naufraig"#"naufraig"#"M"#"Naufragi."
"neutral"#"neutral"#"AJ"#"Que no és ni de l'un ni de l'altre de dos partits en pugna; que, en una contesa, una guerra, etc., no intervé a favor de l'un ni de l'altre; relatiu o pertanyent a un estat natural. En l'última guerra, el país restà neutral. Un territori neutral."
"neutralitat"#"neutralitat"#"F"#"Qualitat de neutral."
"no escau"#"no escaure"#"LV"#"No s'accepta perquè no és procedent."
"noli"#"noli"#"M"#"Preu estipulat pel lloguer d'una nau o d'una part d'ella; preu del transport de mercaderies d'un port a un altre. Donar a noli. Prendre a noli. El noli és a tant per tona."
"noliejador"#"noliejador"#"MF"#"Persona natural o jurídica a la disposició de la qual és posat un vaixell per tal d'efectuar un transport de mercaderies."
"noliejar"#"noliejar"#"VT"#"Llogar (una nau) per conduir mercaderies, persones."
"nomenament"#"nomenament"#"M"#"Acció de nomenar; document que constata un nomenament. Demà es procedirà al nomenament de comptador. M'han fet caixer, però encara no he rebut el nomenament."
"nomenar"#"nomenar"#"VT"#"Designar per a un càrrec, una funció. L'han nomenat tresorer."
"norma"#"norma"#"F"#"Regla a seguir en fer alguna cosa, a què hom ha de subjectar el seu capteniment, etc. Procedir segons les normes, sense norma. Seguir, transgredir les normes. Normes de conducta. Prendre norma d'algú. Servir de norma."
"normatiu"#"normatiu"#"AJ"#"Conjunt de normes jurídiques que regulen una matèria, una activitat. Normativa laboral."
"nota d'intervenció"#"nota de 'intervenció"#"F"#"Anotació, en oficines públiques, que acredita actuacions i documents."
"nota d'objecció"#"nota de 'objecció"#"F"#"Advertiment d'una manca de legalitat, d'un defecte de forma, etc., que té un text i que es pot esmenar."
"nota"#"nota"#"F"#"Comunicació oficial sobre un punt determinat. Una nota diplomàtica."
"notari"#"notari"#"MF"#"Funcionari públic autoritzat per a donar fe dels contractes i altres actes extrajudicials, conforme amb les lleis."
"notaria"#"notaria"#"F"#"Despatx o estudi de notari."
"notaria"#"notaria"#"F"#"Ofici de notari."
"notarial"#"notarial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al càrrec de notari; fet per notari. Escriptura notarial. Acta notarial."
"notarialment"#"notarialment"#"AV"#"Per mitjà de notari."
"notariat"#"notariat"#"AJ"#"Autoritzat davant notari, abonat amb fe notarial."
"notariat"#"notariat"#"M"#"Professió de notari; col·lectivitat de notaris."
"notificació"#"notificació"#"F"#"Acte mitjançant el qual és comunicada, d'una manera autèntica, a una persona determinada o als seus representants legals, la resolució judicial o administrativa d'una autoritat."
"nòtula"#"nòtula"#"F"#"Minuta breu per a preparar un document."
"nòtula"#"nòtula"#"F"#"Nota breu."
"novació"#"novació"#"F"#"Substitució d'una obligació jurídica per una altra de nova."
"nucli urbà"#"nucli urbà"#"M"#"Sector primitiu d'una ciutat al voltant del qual aquesta s'ha expandit."

1. Diec_dret_LA

"nucli"#"nucli"#"M"#"Lloc on es concentren coses, persones, activitats, etc. Nucli industrial. El nucli antic d'una població."

"nul·lilitat"#"nul·lilitat"#"F"#"Invalidesa d'un negoci, d'un acte jurídic."

"nul·lilitat"#"nul·lilitat"#"F"#"Qualitat de nul·lilitat d'un testament."

"nunci"#"nunci"#"M"#"Ambaixador, representant diplomàtic, del papa."

"nunciatura"#"nunciatura"#"F"#"Càrrec o dignitat de nunci del papa."

"nuncupació"#"nuncupació"#"F"#"Institució d'hereus per declaració de viva veu feta davant testimonis."

"obertura"#"obertura"#"F"#"Acció d'obrir o d'obrir-se; l'efecte. L'obertura d'una caixa. L'obertura d'un canal de comunicació. L'obertura d'un testament. L'obertura d'una sessió. Sessió d'obertura. L'obertura del diafragma."

"objecció de consciència"#"objecció de consciència"#"F"#"Actitud de qui es nega a obeir una ordre o una llei considerant-la injusta o inacceptable, esp. de qui es nega a fer el servei militar o a fer servir armes, fent prevaler la decisió de la pròpia consciència sobre la llei positiva."

"objectar"#"objectar"#"VT"#"Presentar oposició al nomenament de determinats testimonis."

"obligació"#"obligació"#"F"#"Allò que hom és constret a fer, deute imposat per una llei, un contracte, una prometença, les conveniències socials, la gratitud, etc. La meua obligació és de tornar-li el que m'ha deixat. Complir una obligació. Mancar una obligació. Les obligacions d'un funcionari, d'un mestre, del cap de família."

"obligació"#"obligació"#"F"#"Títol que representa una part dels capitals emmanllevats per una societat financera, industrial, etc., que produeix un interès fix i és amortitzable dins un termini limitat."

"obligacionista"#"obligacionista"#"MF"#"Posseïdor d'una o més obligacions d'una societat financera, industrial, etc., la tinença de les quals comporta la condició de creditor de l'entitat emissora."

"obligar"#"obligar"#"VT"#"Fer fer (a algú) allò que imposa una llei, un contracte, etc., constrènyer."

"obligar"#"obligar"#"VT"#"Una llei, un contracte, una prometença, les conveniències socials, la gratitud, etc., lligar (algú), compel·lir-lo a fer alguna cosa. La llei l'obliga a pagar."

"obres públiques"#"obra pública"#"FPL"#"Obres d'ús i d'aprofitament general i construccions destinades a serveis que vagin a càrrec d'organismes de l'Administració."

"obrir"#"obrir"#"VT"#"Donar començament (a alguna cosa), posar en marxa. Obrir la sessió. Obrir una discussió. Obrir la caça. Obrir el ball. Obrir un parèntesi. Obrir un compte. Obrir el foc contra l'enemic."

"observació"#"observació"#"F"#"Acció d'observar allò que està prescrit, observança. L'observació rigorosa del reglament."

"observança"#"observança"#"F"#"Observació o compliment exacte d'allò que prescriu una llei, una regla, un estatut, la religió, etc."

"ocupació"#"ocupació"#"F"#"En jur., forma originària d'adquirir la propietat consistent a apoderar-se de béns materials externs que no pertanyen a ningú, amb la intenció d'apropiar-se'ls."

"ocupar"#"ocupar"#"VT"#"Ocupar un càrrec. Ocupar un lloc de treball."

"oferta"#"oferta"#"F"#"En jur., proposició unilateral que una persona fa a una altra per establir un contracte."

"ofici eclesiàstic"#"ofici eclesiàstic"#"M"#"Càrrec constituït per dret diví o eclesiàstic que fa partícip del poder de l'orde o de jurisdicció dins l'Església."

"ofici"#"ofici"#"M"#"Comunicació escrita entre individus d'una corporació sobre assumptes referents a aquesta, o, en les dependències de l'Estat, referent a assumptes del servei públic."

"opció de compra"#"opció de compra"#"F"#"Prioritat per a adquirir algun bé en cas que el seu propietari se'n desprengui."

"oposició"#"oposició"#"F"#"Procediment de selecció de funcionaris."

"ordenament jurídic"#"ordenament jurídic"#"M"#"Conjunt de normes jurídiques d'un estat."

"ordenança"#"ordenança"#"F"#"Disposició general de caràcter reglamentari. Ordenances reials. Les ordenances municipals. Una ordenança local."

"ordenança"#"ordenança"#"F"#"Disposició general de caràcter reglamentari. Ordenances reials. Les ordenances municipals. Una ordenança local."

"ordinari"#"ordinari"#"AJ"#"Jutge ordinari."

"ordinari"#"ordinari"#"M"#"Llibre litúrgic orientador en la manera de celebrar

1. Diec_dret_LA

la missa i l'ofici."

"ordre del dia"#"ordre del dia"#"M"#"Indicació dels assumptes que han d'ésser tractats en una sessió; indicació de les disposicions prescrites a un cos militar per a la jornada."

"ordre públic"#"ordre públic"#"M"#"o simpl. ordre Situació de respecte de les normes establertes per la societat que permeten la convivència."

"ordre"#"ordre"#"F"#"Manament, prescripció, que cal obeir, seguir, com a emanats d'una autoritat competent. La columna va rebre ordre d'avançar. Obeir, desobeir,

una ordre. Mot d'ordre. No obeir les ordres del metge. Ordre ministerial. Ordre de pagament, de lliurament. Ordre de borsa. Ordre d'ingrés."

"ordre"#"ordre"#"M"#"Els governs han de mantenir l'ordre. Amants, amics, de l'ordre."

"orfenat"#"orfenat"#"M"#"Institució que acull infants orfes."

"òrgan"#"òrgan"#"M"#"Instrument o mitjà que serveix per a accomplir una acció important. Els òrgans del Govern. Un diari òrgan del partit republicà."

"òrgan"#"òrgan"#"M"#"Unitat administrativa integrada per una esfera d'atribucions i competències i una sèrie de mitjans materials, que són exercits i utilitzats per una o més persones adscrites a aquesta unitat."

"òrgan legislatiu"#"òrgan legislatiu"#"M"#"Òrgan legislatiu."

"orgànic"#"orgànic"#"AJ"#"Relatiu a les parts essencials d'una cosa, a la seva constitució o estructura, no secundari o accidental. Llei orgànica."

"organigrama"#"organigrama"#"M"#"Representació esquemàtica dels diferents elements d'una empresa o organització, amb les seves funcions i la relació que hi ha entre ells."

"organisme"#"organisme"#"M"#"Conjunt d'oficines, deserveis o de càrrecs que formen un cos o una institució."

"organització"#"organització"#"F"#"Associació que es proposa unes finalitats determinades."

"organitzatiu"#"organitzatiu"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a l'organització. Potestat organitzativa."

"original"#"original"#"M"#"En jur., primera còpia literal, autoritzada pel notari, d'una escriptura pública."

"ostatge"#"ostatge"#"MF"#"Persona lliurada a l'enemic com a penyora del compliment d'un pacte."

"ostatge"#"ostatge"#"MF"#"Persona segrestada."

"pacte comissori"#"pacte comissori"#"M"#"En el contracte de compravenda, facultat que el comprador atorga al venedor de rescissió del contracte i recuperació de la cosa venuda en el cas que no es pagui el preu convingut dins el termini estipulat."

"pacte"#"pacte"#"M"#"Convenció solemne entre dues persones o més. Fer, concloure, un pacte. Mantenir el pacte. Rompre el pacte. Un pacte d'aliança. Un pacte secret."

"padró"#"padró"#"M"#"Llista dels habitants d'un municipi, en què figuren llurs noms, llurs edats i altres dades personals. El padró municipal."

"pagament"#"pagament"#"M"#"Acció de pagar; allò que es dona en pagament. El pagament dels seus deutes. Una casa que ha fet suspensió de pagaments. Pagaments

a l'Estat. Reclamar el pagament d'un treball. Un pagament en or."

"pagar la patenta"#"pagar el patent"#"LV"#"Sortir algú, la primera vegada que fa

una cosa, perjudicat per la seva manca d'experiència."

"pagar"#"pagar"#"VI"#"Satisfer (a algú) un deute. Pagar els seus creditors.

Pagar els seus obrers. Tots els qui el seguien ovacionant-lo eren gent pagada."

"pal"#"pal"#"M"#"Suplicí del pal."

"papereta de vot"#"papereta de vot"#"F"#"Full o cèdula que la persona que té dret a vot diposita dins una urna d'un col·legi electoral."

"papereta"#"papereta"#"F"#"Full petit de paper en què es notifica alguna cosa, es fa una citació, etc., cèdula."

"papers"#"paper"#"MPL"#"Documents que proven la identitat, la validesa, l'autorització. Tenir els papers en regla."

"parador"#"parador"#"M"#"Lloc on algú o alguna cosa para o va a parar. De parador ignorat, desconegut."

"paraestatal"#"paraestatal"#"AJ"#"Dit de la institució o de l'empresa que, sense

pertànyer a l'Administració pública, però amb finalitats semblants a les de l'Estat, opera per delegació d'aquest o hi coopera."

1. Diec_dret_LA

"paràgraf"#"paràgraf"#"M"#"En jur., subdivisió bàsica dels articles d'un text normatiu identificada per un nombre escrit amb xifres aràbigues."

"parcel·la"#"parcel·la"#"F"#"Porció petita de terreny, esp. la sobrant d'una altra de més gran que s'ha comprat, s'ha expropiat, etc."

"parcel·la"#"parcel·la"#"F"#"Qualsevol de les porcions de terreny, en el cadastre, que pertanyen a un propietari diferent i que són objecte d'una tributació especial."

"parcel·lació"#"parcel·lació"#"F"#"Acció de parcel·lar o dividir en parcel·les."

"parcel·lar"#"parcel·lar"#"VT"#"Dividir en parcel·les."

"parcer"#"parcer"#"MF"#"Persona que pren o arrenda la terra a parts."

"parceria"#"parceria"#"F"#"Tracte de qui va a la part en algun negoci."

"parçoner"#"parçoner"#"MF"#"Persona que té part en alguna cosa."

"parentiu"#"parentiu"#"M"#"Vincle existent entre parents. Un parentiu estret, llunyà. El grau de parentiu. Parentiu per consanguinitat. Parentiu polític. Parentiu uterí."

"pariatge"#"pariatge"#"M"#"Document que estableix el règim de pariatge."

"pariatge"#"pariatge"#"M"#"Règim de sobirania compartida per dos consenyors."

"parlador de pau"#"parlador de pau"#"MF"#"Missatger, intermediari entre dues persones en contesa."

"parlador de pau"#"parlador de pau"#"AJ"#"Missatger, intermediari entre dues persones en contesa."

"parlament"#"parlament"#"M"#"Assemblea de gent que delibera."

"parlamentar"#"parlamentar"#"VI"#"Entrar en tractes per a un arranjamnt, una capitulació, etc."

"parlamentari"#"parlamentari"#"AJ"#"Persona encarregada de parlamentar."

"parlamentari"#"parlamentari"#"AJ"#"Relatiu a l'acció de parlamentar."

"parlamentari"#"parlamentari"#"AJ"#"Relatiu al parlament (acc. 3 i 4 del DIEC). Debats parlamentaris."

"parlamentari"#"parlamentari"#"MF"#"Membre d'un parlament."

"parlamentarisme"#"parlamentarisme"#"M"#"Sistema parlamentari."

"parricida"#"parricida"#"MF"#"En jur., persona que mata un ascendent, un descendent o el cònjuge."

"parricida"#"parricida"#"MF"#"Persona que mata el seu pare o la seva mare."

"parricidi"#"parricidi"#"M"#"Crim del parricida."

"parròquia"#"parròquia"#"F"#"A Andorra, municipi."

"parròquia"#"parròquia"#"F"#"En determinades contrades, unitat administrativa rural."

"part"#"part"#"F"#"En una lluita, en una contesa, entre dues persones o dos grups, cadascun d'aquests. Les parts bel·ligerants. Cal sentir les dues parts abans de jutjar. Sentir la part contrària. Per quina part et decantes?"

"part"#"part"#"F"#"Porció d'un patrimoni atribuïda a un coparticipant."

"part"#"part"#"F"#"Una part de culpa és ben teva. No tenir en alguna cosa art ni part."

"partició"#"partició"#"F"#"Distribució de les parts d'una cosa. Partició hereditària."

"partida"#"partida"#"F"#"Registre del bateig, del matrimoni, de l'enterrament, etc., que s'escriu en els llibres de la parròquia, en el registre civil; còpia certificada d'aquest registre. Una partida de naixement."

"partida"#"partida"#"F"#"Porció de terreny d'alguna extensió i designada amb un mateix nom, part del terme pertanyent a un poble."

"partir"#"partir"#"IN"#"Prendre un fet, una data, etc., com a base per a un raonament, un càlcul. Partint d'aquest supòsit. A partir d'aquell dia."

"partit judicial"#"partit judicial"#"M"#"Demarcació on abasta la competència d'un o més jutjats en la seva respectiva capital."

"partit marítim"#"partit marítim"#"M"#"Districte marítim."

"partit"#"partit"#"M"#"Districte o territori d'una jurisdicció o d'una administració que té per cap un poble principal, un cert nombre dels quals constitueix una província."

"passant"#"passant"#"AJ"#"Advocat jove o escriptent auxiliar d'un advocat o d'un notari."

"passant"#"passant"#"MF"#"Persona que assisteix algú en l'exercici d'una facultat per imposar-se'n; persona que passa les lliçons als estudiants, aquell amb qui van a estudiar els qui estan per examinar-se, etc."

"passaport diplomàtic"#"passaport diplomàtic"#"M"#"Passaport expedit pel ministeri d'afers exteriors, per les ambaixades i pels consolats a llurs propis funcionaris i a altres ciutadans en condicions extraordinàries."

"passaport"#"passaport"#"M"#"Llicència per escrit que es dóna a algú perquè

1. Diec_dret_LA

pugui entrar en un país estranger i viatjar-hi. Encara no m'han despatxat el passaport."

"passar una cosa de contraban"#"passar una cosa de contraban"#"LV"#"Passar-la burlant la vigilància."

"passavant"#"passavant"#"M"#"Document donat a una nau pel cap de les forces enemigues perquè no sigui molestada en la seva navegació."

"passavant"#"passavant"#"M"#"Document que permet l'habilitació de bandera del seu estat a un vaixell, des del port en què ha estat efectuada la seva compra, fins al moment del seu abanderament."

"patent"#"patent"#"F"#"Títol lliurat, per un sobirà, un govern, un superior, etc., conferint certs drets, privilegis; llicència per a exercir una professió, un ofici, etc. Patent de navegació. Patent de capacitat. Patent de cors."

"patent"#"patent"#"F"#"Document lliurat a una nau en què es declara l'estat de salubritat del port d'on surt. Patent neta. Patent bruta."

"patenta"#"patent"#"F"#"Allò que, en entrar algú en un cos, els antics del cos fan pagar al nou entrat."

"patenta"#"patent"#"F"#"Patent."

"patentar"#"patentar"#"VT"#"Concedir per patent; proveir de patent. Un testimoni

patentat. Un inventor patentat. Patentar un invent."

"pater familias"#"pater familias"#"M"#"En la família romana, l'home que té ple dret com a cap de casal."

"paternitat"#"paternitat"#"F"#"Qualitat de pare. Els deures de la paternitat.

Paternitat espiritual."

"patíbul"#"patíbul"#"M"#"Cadafal, lloc on s'executa la pena de mort."

"patibulari"#"patibulari"#"AJ"#"Digne del patíbul."

"patibulari"#"patibulari"#"AJ"#"Que pel seu aspecte, per la seva condició, inspira horror, espant. Una cara patibulària."

"patri"#"patri"#"AJ"#"Del pare. Pàtria potestat."

"pàtria potestat"#"patri potestat"#"F"#"Dret que el ciutadà romà tenia sobre els

seus fills; obligació que tenen els pares de vetllar pels fills durant la seva minoria d'edat."

"patrimoni de Sant Pere"#"patrimoni de Sant Pere"#"M"#"Terres que posseïa el papa a Itàlia."

"patrimoni"#"patrimoni"#"M"#"Béns que una persona hereta dels seus ascendents. Heretà un bell patrimoni."

"patrimoni"#"patrimoni"#"M"#"Conjunt de béns, de valors i de crèdits que posseeix una persona o una institució. Patrimoni reial. Patrimoni de l'Estat."

"patrimonial"#"patrimonial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al patrimoni."

"patronat"#"patronat"#"M"#"Dret de nomenar o presentar perquè sigui nomenat un clergue per a un bisbat, una prelacia, una dignitat, etc."

"peatge"#"peatge"#"M"#"Dret que es paga per passar per certes vies de comunicació. Autopista de peatge."

"peculat"#"peculat"#"M"#"Apropiació indeguda del diner públic."

"pedani"#"pedani"#"AJ"#"Dit de l'autoritat d'una entitat local menor."

"pederasta"#"pederasta"#"M"#"Qui es lliura a la pederàstia."

"pederàstia"#"pederàstia"#"F"#"Relació sexual entre un adult i un infant, generalment del mateix sexe."

"pel cap alt"#"pel cap alt"#"M"#"No pas més que, a tot estirar."

"pel cap baix"#"pel cap baix"#"M"#"Almenys, si no més."

"pena capital"#"pena capital"#"F"#"Pena de mort."

"pena disciplinària"#"pena disciplinari"#"F"#"Pena aplicada per faltes contra la

disciplina."

"pena"#"pena"#"F"#"Càstig que el jutge o el tribunal imposa per sentència a qui ha comès un delicte o una falta. El tribunal el jutjà mereixedor de pena.

Infligir, aplicar, una pena. Alleujar, mitigar, una pena. Condonar una pena.

Pena aflictiva, infamant. Pena corporal, pecuniària. Les penes eternes."

"pena"#"pena"#"F"#"Semblar una ànima en pena."

"pena"#"pena"#"F"#"Sota pena de mort o sota pena de la vida."

"penal"#"penal"#"AJ"#"Que concerneix les penes judiciàries. Dret penal.

Procediment penal. Lleis penals."

"penal"#"penal"#"M"#"Establiment on els penats compleixen penes superiors a les d'arrest."

"penalitat"#"penalitat"#"F"#"Sistema de penes establertes per la llei."

"penar"#"penar"#"VT"#"La llei, assenyalar una pena (per una falta o un crim)."

"penitenciari"#"penitenciari"#"AJ"#"Relatiu a l'expiació de la pena de qui

1. Diec_dret_LA

és condemnat per la justícia, al seu millorament moral. Sistema penitenciari." "penitenciari"#"penitenciari"#"M"#"Establiment penitenciari." "pensió"#"pensió"#"F"#"Allò que l'Estat, una corporació oficial, etc., paga regularment, en consideració a serveis passats, a algú retirat del servei, a la seva família després de la mort d'aquell, etc. Pensió de viduïtat. Pensió d'invalidesa." "pensió"#"pensió"#"F"#"Quantitat que per conveni o sentència té dret a rebre un dels cònjuges en determinats casos de separació o de divorci." "penyora de drets"#"penyora de dret"#"F"#"Penyora que ha de recaure sobre drets que tinguin caràcter mobiliari, que estiguin dins el comerç i que es puguin posseir." "penyora"#"penyora"#"F"#"Cosa que es posa en mans d'algú com a garantia del pagament d'un deute, del compliment d'una obligació. Li vaig deixar molts diners, i ell em donà de penyora un rellotge d'or." "penyorament"#"penyorament"#"M"#"Multa." "per aclamació"#"per aclamació"#"LA"#"A una veu." "per endavant"#"per endavant"#"LA"#"A la bestreta, anticipadament." "per esguard de"#"per esguard de"#"LA"#"En consideració a." "per pagament immediat"#"per pagament immediat"#"LA"#"Descompte que el venedor fa sobre el preu de venda si el comprador en fa efectiu el pagament íntegre tot seguit." "per unanimitat"#"per unanimitat"#"LA"#"Unànimement." "perempció"#"perempció"#"F"#"En jur., anul·lació per prescripció." "període de prova"#"període de prova"#"M"#"Període de temps durant el qual l'empresari i el treballador poden dissoldre el contracte sense obligació ni dret a indemnització." "peritatge"#"peritatge"#"M"#"Exercici de perit o expert; judici pericial." "perjudici"#"perjudici"#"M"#"Dany causat al bon estat, a la marxa, a l'èxit, d'algú o d'alguna cosa. Això m'ha causat, m'ha portat, un greu perjudici. Això serà en perjudici de tots." "permís"#"permís"#"M"#"Autorització o llicència que hom dóna a algú per a cessar temporalment en el treball, en els estudis i, esp., en el servei militar." "permís"#"permís"#"M"#"Consentiment formal, autorització oral o escrita a dir o fer quelcom. Fer alguna cosa sense permís. Demanar el permís de fer alguna cosa. Obtenir el permís. Negar el permís." "permís"#"permís"#"M"#"Llibertat donada a algú per a fer o dir quelcom." "permuta"#"permuta"#"F"#"Canvi d'una cosa que hom posseeix, d'un càrrec, d'un benifet, per un altre. Permuta de béns, de propietats." "permuta"#"permuta"#"F"#"Contracte pel qual dues persones s'obliguen a una permuta." "permutant"#"permutant"#"MF"#"Persona que fa una permuta." "permutar"#"permutar"#"VT"#"Fer una permuta (de dues coses). Permutar dos càrrecs, dues propietats." "perquirir"#"perquirir"#"VT"#"Escorcollar." "perquisició"#"perquisició"#"F"#"Acció de perquirir; l'efecte. Fer una perquisició en el domicili d'algú." "perquisicionar"#"perquisicionar"#"VI"#"En jur., fer una perquisició o perquisicions." "perquisidor"#"perquisidor"#"AJ"#"Que perquireix, que perquisiciona." "perquisidor"#"perquisidor"#"MF"#"Que perquireix, que perquisiciona." "perseguir"#"perseguir"#"VT"#"Atacar en justícia. Perseguir algú davant els tribunals." "persona física"#"persona físic"#"F"#"Tot ésser humà." "persona interessada"#"persona interessar"#"F"#"Persona titular d'un dret o d'un interès legítim que pot resultar afectat per la decisió que s'adopti en un expedient administratiu." "persona jurídica"#"persona jurídic"#"F"#"Entitat reconeguda com a subjecte de dret i, doncs, de drets i obligacions." "personal"#"personal"#"M"#"Conjunt de persones que treballen en una oficina, en un establiment, en una empresa, etc. Pagar el personal." "personalitat civil"#"personalitat civil"#"F"#"Capacitat jurídica d'una persona física." "personalitat jurídica"#"personalitat jurídic"#"F"#"Capacitat que té una persona

1. Diec_dret_LA

jurídica per a ésser subjecte de les relacions de dret."

"personar-se"#"personar-se"#"VP"#"Comparèixer en un judici per constituir-s'hi com a part."

"personat"#"personat"#"M"#"Prerrogativa eclesiàstica sense jurisdicció ni ofici;

persona que té aquesta prerrogativa."

"personer"#"personer"#"MF"#"Procurador, procuradora."

"persones conjuntes"#"persona conjunta"#"FPL"#"Persones unides per un interès comú."

"pertinença"#"pertinença"#"F"#"Cosa accessòria que pertany a un domini. Comprà el palau amb totes les seves pertinences."

"pertinença"#"pertinença"#"F"#"Dret que es té a la propietat d'alguna cosa."

"pertinença"#"pertinença"#"F"#"Terme o espai corresponent a algú per jurisdicció

o propietat."

"petició"#"petició"#"F"#"Acció de demanar; demanda escrita adreçada al jutge o a

l'autoritat que té el poder de concedir. Fer una petició. Presentar una petició al Parlament."

"pètitia"#"pètitia"#"F"#"Allò que es demana a la fi d'un escrit, una sol·licitud, una instància, un memorial."

"petitori"#"petitori"#"AJ"#"Que implica petició."

"peu d'un document"#"peu de ' un document"#"M"#"Part terminal d'un text."

"pignoratiu"#"pignoratiu"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la pignoració."

"pla"#"pla"#"M"#"Un pla de batalla. Un pla d'estudis. Els plans del Govern. Cal fer-se un nou pla de vida."

"plàcet"#"plàcet"#"M"#"Assentiment del cap d'un estat al nomenament per al seu territori d'un diplomàtic estranger."

"plàcet"#"plàcet"#"M"#"Assentiment esp. del poder civil a una disposició o a una

promulgació de l'autoritat eclesiàstica."

"planificar"#"planificar"#"VT"#"Formar el pla o projecte (d'una activitat o d'un

conjunt d'activitats). El Departament d'Agricultura ha planificat la repoblació forestal."

"plantilla"#"plantilla"#"F"#"Cens laboral dels treballadors d'una empresa,

classificats per grups i categories professionals."

"ple"#"ple"#"AJ"#"Reunió general d'una corporació."

"plebiscit"#"plebiscit"#"M"#"Consulta directa al cos electoral d'un estat, d'una

regió o d'una altra demarcació perquè manifesti la seva opinió sobre una qüestió

determinada."

"plebiscitari"#"plebiscitari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al plebiscit."

"plec de càrrecs"#"plec de càrrec"#"M"#"Formulació d'acusacions del demandant a la part demandada."

"plec de condicions"#"plec de condició"#"M"#"Conjunt de bases generals que han d'establir l'Administració o les empreses privades, públicament i amb caràcter previ, quan un acte administratiu ha d'ésser resolt en subhasta pública."

"plec de descàrrec"#"plec de descàrrec"#"M"#"Enumeració raonada i correlativa dels extrems que s'oposen als càrrecs que figuren en un plec de càrrecs."

"plec"#"plec"#"M"#"Full de paper plegat pel mig; conjunt de pàgines d'un llibre impreses en un full de paper."

"plec"#"plec"#"M"#"Conjunt de documents on consten les condicions d'un contracte."

"plec"#"plec"#"M"#"Conjunt de papers que van dintre un sobre."

"pledeig"#"pledeig"#"M"#"Acció de pledejar."

"pledejador"#"pledejador"#"AJ"#"Que pledeja."

"pledejador"#"pledejador"#"MF"#"Que pledeja."

"pledejaire"#"pledejaire"#"MF"#"Amic de moure plets, disputes, etc."

"pledejant"#"pledejant"#"AJ"#"Que pledeja."

"pledejar"#"pledejar"#"IN"#"Sostenir un procés, contendre judicialment. Pledejar

a favor, en contra, d'algú. Pledejar per alguna cosa."

"pledejar"#"pledejar"#"VT"#"Contendre judicialment (sobre una cosa). Pledejar

algú els seus drets, una herència."

"plenipotència"#"plenipotència"#"F"#"Document de l'autoritat competent de l'Estat, pel qual es designa una o més persones per a representar l'Estat i

1. Diec_dret_LA

comprometre'l internacionalment."

"plenipotenciari"#"plenipotenciari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la plenipotència. Ministre plenipotenciari."

"plenipotenciari"#"plenipotenciari"#"MF"#"Persona revestida de plens poders d'un sobirà prop d'una cort estrangera."

"plet criminal"#"plet criminal"#"M"#"Causa criminal."

"plet"#"plet"#"M"#"Contesa, diferència, litigi, esp. judicial entre parts. Guanyar, perdre, un plet. Posar plet a algú. Armar un plet. Plet civil."

"plica"#"plica"#"F"#"Sobre clos i segellat on hi ha un document o un escrit que no ha de llegir-se o publicar-se fins a una data o una ocasió determinada."

"pluralisme"#"pluralisme"#"M"#"Doctrina sociopolítica que preconitza la coexistència de tendències diferents en qualsevol societat i en qualsevol institució. Pluralisme polític."

"plusvàlua"#"plusvàlua"#"F"#"Augment en el valor d'una cosa per causes extrínseques sense que s'hi hagi fet cap millora."

"poble"#"poble"#"M"#"Conjunt dels habitants d'un país, units per vincles naturals i socials. El poble català."

"poble"#"poble"#"M"#"Població petita, esp. que no és ciutat ni vila. El poble de Gisclareny. És un poble de mala mort."

"poder"#"poder"#"M"#"Autoritat de qui governa l'Estat. Conquerir el poder. Arribar al poder. Conservar, abandonar, el poder."

"poder"#"poder"#"M"#"Conjunt de forces d'un estat, esp. les militars. Poder militar. El poder d'Anglaterra."

"poder"#"poder"#"M"#"Conjunt de funcions de l'Administració pública amb vista a dictar, executar i interpretar lleis, a dirigir l'administració del benestar públic i a sostenir l'ordre públic."

"poder"#"poder"#"M"#"Poder legislatiu, executiu, judicial."

"poder"#"poder"#"PL"#"Dret o capacitat jurídica d'obrar per altri, i l'instrument o acta en què consta aquest dret. Tenir poders d'ambaixador. Revestit de plens poders."

"poderdant"#"poderdant"#"MF"#"Persona que dóna poder a una altra perquè la representi en judici o fora d'ell."

"poders"#"poder"#"MPL"#"Dret o capacitat jurídica d'obrar per altri, i l'instrument o acta en què consta aquest dret. Tenir poders d'ambaixador. Revestit de plens poders."

"pol.licitació"#"pol.licitació"#"F"#"Promesa encara no acceptada."

"policia"#"policia"#"F"#"Cos o força que vetlla pel compliment d'aquests reglaments. La policia de Barcelona. Agent, inspector, de policia. Policia secreta."

"policia"#"policia"#"F"#"Organització i reglamentació internes d'un estat, d'una col·lectivitat. Una ordenança de policia."

"policia"#"policia"#"F"#"Reglaments establerts per al manteniment de l'ordre i de la seguretat públics. Policia sanitària. El cos de policia."

"pòlissa"#"pòlissa"#"F"#"Document justificatiu d'un contracte d'assegurança, de noli, de subministrament d'aigua, de llum, etc. Pòlissa de crèdit. Pòlissa d'assegurança d'incendis. Pòlissa de transport."

"pòlissa"#"pòlissa"#"F"#"Segell amb què se satisfà l'import del timbre en determinats documents."

"ponència"#"ponència"#"F"#"Grup de persones que conjuntament han d'informar, de dictaminar, sobre determinats assumptes, en el si d'una corporació, d'una assemblea, etc."

"ponència"#"ponència"#"F"#"Informe o dictamen donat pel ponent."

"pontatge"#"pontatge"#"M"#"Dret que es paga per a passar un pont."

"portador"#"portador"#"MF"#"Persona que presenta per cobrar-lo un bitllet de banc, un títol del deute públic, etc., pagador a qui el porta i l'exhibeix."

"portalatge"#"portalatge"#"M"#"Dret que es pagava per entrar en una població emmurallada o entrar-hi certs articles."

"portar algú a la barra"#"portar algú a el barra"#"LV"#"Fer-lo comparèixer davant un tribunal de justícia."

"portar algú al pal"#"portar algú a el pal"#"LV"#"Penjar-lo, donar-li garrot, etc."

"portaveu"#"portaveu"#"MF"#"Persona que, per la seva autoritat, porta la veu d'una escola, d'una secta, d'un partit, etc."

"posar en confront"#"posar en confront"#"LV"#"Confrontar."

"posar taxa a alguna cosa"#"posar taxa a algun cosa"#"F"#"Taxar-la, evitar-ne

1. Diec_dret_LA

l'excés."

"posar"#"posar"#"VT"#"Ho faré, posat que hi estigui d'acord. Posat que vingui, que no ho crec."

"posat que"#"posat que"#"LC"#"En el cas que."

"posició"#"posició"#"F"#" En jur., qualsevol de les preguntes breus respecte a fets pertanyents a una causa civil que una de les parts formula demanant la resposta del contrari."

"positiu"#"positiu"#"AJ"#"Dit del dret, de la llei, etc., promulgats (oposat a natural)."

"posseir"#"posseir"#"VT"#"Tenir (alguna cosa) com a pròpia gaudint-ne l'ús o el fruit; tenir (alguna cosa) en el seu poder. Posseir grans béns, terres. Ha hagut

de vendre tot el que posseïa."

"possessió"#"possessió"#"F"#"Acció de posseir. Assegurar a algú la possessió dels seus béns. Estar en possessió d'alguna cosa. Prendre possessió d'un càrrec.

Donar possessió."

"possessió"#"possessió"#"F"#"La cosa posseïda. Les seves possessions de Cambrils. Les antigues possessions de Portugal a l'Àfrica."

"possessió"#"possessió"#"F"#"Propietat rústica amb casa."

"postlimini"#"postlimini"#"M"#"Dret d'una persona feta presonera per l'enemic, d'ésser, en tornar al seu país, reintegrada en els drets ciutadans com si mai no

n'hagués estat absent."

"postor"#"postor"#"MF"#"Licitador, licitadora."

"postor"#"postor"#"MF"#"Dient."

"postulador"#"postulador"#"AJ"#"Eclesiàstic que pledeja per un candidat a la beatificació o a la canonització."

"postulador"#"postulador"#"AJ"#"Que postula."

"postulant"#"postulant"#"MF"#"Persona que està en el període de postulantat."

"postular"#"postular"#"VT"#"Demanar com a prelat d'una església una persona que per dret no pot ésser elegida."

"postular"#"postular"#"VT"#"Demanar d'ésser admès en un orde religiós."

"postular"#"postular"#"VT"#"Un postulador, pledejar una causa de beatificació o de canonització."

"pòstum"#"pòstum"#"AJ"#"Nat després de la mort del pare. Un fill pòstum."

"potestat"#"potestat"#"F"#"Poder, facultat, que es té sobre alguna cosa. Qui t'ha donat potestat de disposar-ne?"

"pràctica"#"pràctica"#"F"#"Manera, forma, mètode, de fer alguna cosa, de procedir en afers judicials d'acord amb la llei. És la pràctica del país.

Abandonar una pràctica."

"pragmàtic"#"pragmàtic"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a les lleis de l'estat."

"pragmàtica"#"pragmàtica"#"F"#"Decret solemne emanat de l'autoritat sobirana, que té la força d'una llei fonamental."

"preàmbul"#"preàmbul"#"M"#"Fórmula introductòria al text d'un document, de forma

i de contingut molt variats. Preàmbul d'una norma."

"preavis"#"preavis"#"M"#"Advertiment previ. Preavis de l'extinció d'un contracte."

"prebenda"#"prebenda"#"F"#"Renda annexa a un canonicat i a altres càrrecs eclesiàstics."

"prebendat"#"prebendat"#"M"#"El qui frueix d'una prebenda."

"prec"#"prec"#"M"#"Acció de pregar. Fer, adreçar, un prec a algú. Escoltar, acollir, un prec. Ho va fer a precis meus. Voldria fer-li un prec."

"precarí"#"precarí"#"AJ"#"Que no ofereix garanties de durada; que, prestat o concedit a algú, ha d'ésser tornat o lliurat a qui ho ha prestat o concedit. Moltes de les seves terres són possessions precàries."

"precepte"#"precepte"#"M"#"Instrucció, ordre, que es dona com a regla d'acció o de conducta esp. moral; fórmula que ensenya el que cal fer. Els preceptes de l'Església. Festa de precepte. Els preceptes de la retòrica."

"precepte"#"precepte"#"M"#"Norma legal."

"preceptiu"#"preceptiu"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a un precepte."

"preconitzar"#"preconitzar"#"VT"#"El papa, aprovar (la designació d'una persona)

per a una dignitat eclesiàstica."

"precontracte"#"precontracte"#"M"#"Contracte mitjançant el qual cada part o només una d'elles adquireix el dret a exigir de l'altra que es posi en vigor en un moment posterior el contracte definitiu ara promès o projectat."

1. Diec_dret_LA

"predi"#"predi"#"M"#"Possessió immoble."
"preempció"#"preempció"#"F"#"Acció de comprar abans que un altre. Dret de preempció."
"prefecte"#"prefecte"#"MF"#"A l'Estat francès, administrador i representant del Govern a cada un dels departaments."
"prefecte"#"prefecte"#"MF"#"Persona posada al cap de certs serveis, de l'administració d'una circumscripció determinada, de certes comunitats eclesiàstiques, etc."
"prefectura"#"prefectura"#"F"#"Càrrec, dignitat, de prefecte."
"prefectura"#"prefectura"#"F"#"Conjunt dels serveis administratius que depenen d'un prefecte."
"prefectura"#"prefectura"#"F"#"Edifici on resideix un prefecte o exerceix el seu càrrec."
"prefectura"#"prefectura"#"F"#"Territori governat per un prefecte."
"prelació"#"prelació"#"F"#"Preferència. Dret de prelació."
"prelatiu"#"prelatiu"#"AJ"#"Que enclou o implica prelació."
"prellegat"#"prellegat"#"M"#"Llegat ordenat a favor de l'hereu únic o a favor d'un cohereu."
"premeditació"#"premeditació"#"F"#"Acció de premeditar; l'efecte. Cometre un crim amb premeditació i traïdoria."
"premorència"#"premorència"#"F"#"Fet de premorir."
"premorient"#"premorient"#"AJ"#"Que premor."
"premorir"#"premorir"#"VI"#"Morir primer que un altre o abans d'un terme o una circumstància prèviament fixats. Si el fill instituit premor al testador, no transmet l'herència als seus fills."
"prendre coneixement de"#"prendre coneixement de"#"LV"#"Tenir o adquirir coneixement d'un fet."
"prendre nota"#"prendre nota"#"LV"#"Fer un assentament; acreditar que ha estat feta una nota d'intervenció."
"prendre part en alguna cosa"#"prendre part en alguna cosa"#"LV"#"Concòrrer a la seva execució."
"prendre part en un dolor"#"prendre part en un dolor"#"F"#"Associar-s'hi."
"prenedor"#"prenedor"#"MF"#"Persona que pren un contracte d'adhesió, esp. una assegurança."
"prenedor"#"prenedor"#"AJ"#"Persona que pren un contracte d'adhesió, esp. una assegurança."
"prenedor"#"prenedor"#"MF"#"Persona que rep un efecte de comerç i que està legitimada per cobrar-lo."
"prerrogativa"#"prerrogativa"#"F"#"Privilegi, gràcia, exempció, de què frueix un cos polític, una autoritat, una persona. Les prerrogatives de la corona."
"presa de possessió"#"presa de possessió"#"F"#"Acte de prendre possessió d'un càrrec, de drets o de béns."
"prescripció"#"prescripció"#"F"#"En jur., adquisició o extinció de drets per haver transcorregut un cert lapse de temps en determinades condicions."
"prescriure"#"prescriure"#"IN"#"Un cosa establerta, instituída, etc., cessar, esdevenir nul·la per haver transcorregut un cert lapse de temps. El període de reclamacions va prescriure ahir."
"presentar"#"presentar"#"RN"#"Comparèixer a la presència d'algú. Quan ells es van presentar ja era molt tard. En presentar-se la guàrdia civil, tothom va fugir."
"president entrant"#"president entrant"#"MF"#"President que entra a ocupar el càrrec que ha deixat vacant el seu predecessor."
"president"#"president"#"MF"#"Persona que presideix. El president d'una assemblea. La presidenta d'un tribunal. El president d'una societat. La presidenta d'una junta."
"president sortint"#"president sortint"#"MF"#"President que deixa d'ocupar el càrrec."
"presidi"#"presidi"#"M"#"Lloc d'internament per a condemnats a penes de privació de llibertat."
"presidiari"#"presidiari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al presidi."
"presidiari"#"presidiari"#"MF"#"Persona que compleix al presidi la pena que li ha estat imposada."
"presó preventiva"#"presó preventiu"#"F"#"Privació de llibertat del processat mentre dura la tramitació de la causa."
"presó"#"presó"#"F"#"Fet d'estar detingut, privat de llibertat; lloc on hom està

1. Diec_dret_LA

pres o detingut, càrrec. Pena de presó. Li han sortit dos anys de presó. Fer presó. La presó de dones era als afores de la ciutat. Ficar algú a la presó.

"presoner"#"presoner"#"MF"#"Soldat agafat a l'enemic. En aquella batalla els férem més de cent presoners."

"pressupostar"#"pressupostar"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al pressupost."

"prestació"#"prestació"#"F"#"Impost o servei exigible per una autoritat competent."

"prestació"#"prestació"#"F"#"Obligació que prové de la llei o que, en virtut d'un conveni, ha de complir una de les parts."

"prestanoms"#"prestanoms"#"M"#"Nom que rep aquell qui firma un contracte de fidúcia, pel qual una persona deixa a una altra el seu nom per a poder efectuar actes que altrament no podria efectuar."

"préstec"#"préstec"#"M"#"Acció de prestar; l'efecte. Recórrer a un préstec. Lliurat a préstec. Un préstec de molts milions de pessetes. Ha agafat tres llibres en préstec."

"presumpció"#"presumpció"#"F"#"Dedució feta pel jutge o per la llei de l'existència d'un fet o d'una circumstància desconeguts a partir de la certesa o veritat d'un de conegut. Presumpció de fet, de dret. Presumpció d'innocència."

"preterició"#"preterició"#"F"#"Omissió del legitimari en el testament del causant."

"preterintencionalitat"#"preterintencionalitat"#"F"#"Manera d'ésser la intenció anterior de l'autor d'un fet considerat delictiu, el resultat del qual és distint del volgut."

"preu just"#"preu just"#"M"#"Valor que, en un procés d'expropiació forçosa, es fixa per a un bé i que correspon al seu valor real."

"preufet"#"preufet"#"M"#"Contracte d'una feina a preu fet."

"preufetaire"#"preufetaire"#"MF"#"Persona que fa una feina a preu fet."

"prevalença"#"prevalença"#"F"#"Acció de prevaler."

"prevaler"#"prevaler"#"VI"#"Emportar-se la victòria, la superioritat, l'avantatge, entre diferents coses concurrents, en competència. Prevaler algú contra un seu concurrent. Fer prevaler algú la seva opinió. No sempre preval la raó."

"prevaricació"#"prevaricació"#"F"#"Acció de prevaricar."

"prevaricador"#"prevaricador"#"AJ"#"Que prevarica."

"prevaricador"#"prevaricador"#"MF"#"Que prevarica."

"prevaricar"#"prevaricar"#"VI"#"Algú, desviar-se del propi deure, mancar a l'obligació del càrrec que exerceix."

"prevenció"#"prevenció"#"F"#"Correcció disciplinària que el jutge pot imposar a advocats i procuradors pel seu comportament en un procediment judicial."

"preveure"#"preveure"#"VT"#"Veure, concebre, per endavant (allò que ha d'ocórrer). Preveure l'èxit d'una empresa. Fàcil, difícil, de preveure. Era una cosa prevista."

"primer ministre"#"primer ministre"#"MF"#"Cap o president del Govern."

"primera instància"#"primera instància"#"F"#"Primer judici."

"primogenitura"#"primogenitura"#"F"#"Condicció de primogènit."

"primogenitura"#"primogenitura"#"F"#"Dret o prerrogativa del primogènit."

"principi d'autoritat"#"principi de ' autoritat"#"F"#"Principi que admet la necessitat d'una autoritat sobirana."

"principi de legalitat"#"principi de legalitat"#"M"#"Principi segons el qual tot acte jurídic dels òrgans de l'Estat ha d'ésser sotmès a lleis anteriors."

"principis generals del dret"#"principi general de el dret"#"M"#"Normes jurídiques de caràcter general que informen el món jurídic d'una determinada comunitat, que no estan formulades per escrit i que hom sol invocar davant els tribunals."

"privatiu"#"privatiu"#"AJ"#"Propi d'una persona i no d'altres."

"privilegi paulí"#"privilegi paulí"#"M"#"Dissolució del vincle matrimonial contret entre persones que no han estat batejades si una d'elles rep el baptisme i l'altra se'n separa sense una causa justa o bé no accepta la conversió de la que s'ha batejat i li impedeix de practicar la religió o d'educar cristianament els fills."

"privilegi personal"#"privilegi personal"#"M"#"Privilegi no susceptible d'ésser heretat."

"privilegi real"#"privilegi real"#"M"#"Privilegi unit a la possessió d'una cosa o d'un càrrec i que pot ésser transmès i heretat."

1. Diec_dret_LA

"procedència"#"procedència"#"F"#"Fonament legal, oportunitat, d'una demanda, d'un recurs, etc."

"procedent"#"procedent"#"AJ"#"Conforme a dret, a pràctica, a conveniència. Una demanda procedent. No és procedent fer una tal cosa."

"procediment de constrenyiment"#"procediment de constrenyiment"#"M"#"Procediment d'execució forçosa seguit per l'autoritat administrativa per al cobrament de qualsevol obligació pecuniària."

"procediment"#"procediment"#"M"#"Concatenació lògica dels actes efectuats en un procés."

"procediment"#"procediment"#"M"#"Conjunt de regles que determinen l'actuació per tràmits judicials o administratius amb vista a la consecució d'un fi. Procediment d'ofici. Procediment contenciós administratiu."

"procés"#"procés"#"M"#"Causa criminal."

"procés"#"procés"#"M"#"Conjunt d'escrits en qualsevol causa civil o criminal."

"procés"#"procés"#"M"#"En un litigi, conjunt d'actuacions jurisdiccionals encaminades a l'aplicació del dret. Procés civil. Procés penal."

"processal"#"processal"#"AJ"#"Dret processal."

"processament"#"processament"#"M"#"Acció de processar."

"processar"#"processar"#"VT"#"Sotmetre a procés. Fou processat per alta traïció."

"procura"#"procura"#"F"#"Càrrec de procurador."

"procura"#"procura"#"F"#"Poder donat legalment per algú a una persona per a obrar en nom seu. Signar una procura."

"procuració"#"procuració"#"F"#"Procura (acc. 1 del DIEC)."

"procurador"#"procurador"#"AJ"#"Que obra per procuració."

"procurador"#"procurador"#"MF"#"Que obra per procuració."

"procurador"#"procurador"#"MF"#"Persona que, per ofici, en els tribunals i les audiències, obra per una de les parts en virtut del poder que li ha estat donat legalment per aquesta."

"produir"#"produir"#"VT"#"Fer aparèixer, exhibir, esp. en estil forense. Produir testimonis."

"profectici"#"profectici"#"AJ"#"Dit dels béns que adquireix el fill amb cabals del seu pare."

"pròfug"#"pròfug"#"AJ"#"Que fugí per escapar de l'acció de la justícia, per no servir en l'exèrcit."

"pròfug"#"pròfug"#"MF"#"Que fugí per escapar de l'acció de la justícia, per no servir en l'exèrcit."

"proindivís"#"proindivís"#"AJ"#"Dit de la copropietat d'un bé naturalment o convencionalment indivís, de manera que cada propietari hi té una participació ideal o proporcional."

"proindivisió"#"proindivisió"#"F"#"Situació d'indivisió en què es troba un bé que pertany a més d'una persona."

"projecte de llei"#"projecte de llei"#"M"#"Text que el Govern elabora i que sotmet al Parlament perquè sigui tramitat i, un cop aprovat, esdevingui llei."

"projecte"#"projecte"#"M"#"Allò que hom pensa portar a compliment; pla proposat per a realitzar-ho; estudi detallat d'una cosa a realitzar. Quins projectes tens per a aquest estiu? Quines excursions penses fer? Concurs de projectes per a l'erecció d'un monument."

"proletari"#"proletari"#"MF"#"En l'antiga Roma, ciutadà de la classe més humil, sense propietat i que es considerava que no podia prestar altre servei a l'Estat sinó tenir fills."

"promesa"#"promesa"#"F"#"Prometença, paraula donada de fer alguna cosa. Promesa de contracte. Promesa d'heretar."

"promotor"#"promotor"#"AJ"#"Persona que porta a terme fonamentalment les activitats necessàries per a l'entrada en funcionament i la constitució jurídica d'una entitat social."

"promotor"#"promotor"#"MF"#"Persona que porta a terme fonamentalment les activitats necessàries per a l'entrada en funcionament i la constitució jurídica d'una entitat social."

"promotor"#"promotor"#"MF"#"Persona o societat contractada per a fer treballs per a un organisme oficial, un ajuntament, etc."

1. Diec_dret_LA

"promoure"#"promoure"#"VT"#"Donar la primera impulsió (a alguna cosa). Ell fou qui promogué la qüestió. Promoure un escàndol."

"promulgació"#"promulgació"#"F"#"Acció de promulgar. La promulgació d'una llei."

"promulgar"#"promulgar"#"VT"#"Publicar amb les degudes formalitats (una llei, un edicte)."

"pronunciar"#"pronunciar"#"RN"#"Declarar la pròpia decisió. La cort encara no s'ha pronunciat. Pronunciar-se a favor d'alguna cosa."

"propietari"#"propietari"#"MF"#"Persona que té la propietat d'alguna cosa."

"propietat horitzontal"#"propietat horitzontal"#"F"#"En comunitats de veïns, domini de cada un dels diferents pisos o locals per persones distintes, i copropietat conjunta dels elements comuns."

"propietat industrial"#"propietat industrial"#"F"#"Dret que té l'inventor o creador de procediments, models o dibuixos industrials i qui adopta o patenta alguna cosa per explotar-los amb exclusivitat."

"propietat"#"propietat"#"F"#"Fet de posseir exclusivament una cosa de què podem disposar lliurement; la mateixa cosa, esp. si és immoble. Tenir la propietat d'alguna cosa. La propietat intel·lectual d'una obra literària. L'obra és propietat de l'autor, de l'editor. La propietat industrial d'un model, d'una marca, d'una patent. Té una propietat a Vilafranca."

"proposar"#"proposar"#"VT"#"Indicar (algú) com a idoni per a un càrrec o una funció. Proposar algú per a un càrrec, per a un grau, per a una dignitat."

"proposició de llei"#"proposició de llei"#"F"#"Text que un o més parlamentaris sotmeten al parlament perquè sigui tramitat i, un cop aprovat, esdevingui llei."

"proposta"#"proposta"#"F"#"Document en què s'enuncia la cosa proposada. Proposta de resolució."

"prorrata"#"prorrata"#"F"#"Part que toca a cadascuna."

"prorrateig"#"prorrateig"#"M"#"Acció de distribuir a prorrata."

"pròrroga"#"pròrroga"#"F"#"Ajornament o dilació d'un termini que la llei preveu en certes circumstàncies."

"pròrroga"#"pròrroga"#"F"#"Llei per la qual una assemblea deliberant pot continuar en certes ocasions en les seves funcions més enllà de la data legal d'expiració dels seus poders."

"protecció"#"protecció"#"F"#"Acció de protegir. Posar-se sota la protecció d'algú. Estar sota la protecció d'algú. Tenir algú sota la nostra protecció. Gaudir de la protecció d'algú. Protecció civil. Protecció de menors. Implorar la

protecció divina."

"protectorat"#"protectorat"#"M"#"Dependència imposada a un territori, a un estat, posat sota la protecció d'un estat més poderós, encarregat d'administrarlo."

"protectorat"#"protectorat"#"M"#"Funció d'inspecció i de control que el poder públic es reserva sobre determinades institucions que compleixen finalitats d'interès general."

"protest"#"protest"#"M"#"Acció de protestar una lletra; escrit que n'és testimoni."

"protesta"#"protesta"#"F"#"Document on consta la protesta."

"protestar"#"protestar"#"IN"#"Fer una reclamació contra un acte o una mesura que es considera il·legítim; fer una declaració solemne d'oposició, de condemnació. Protestar contra una mesura il·legal, injusta."

"protestar"#"protestar"#"VT"#"Constatar formalment el refús d'acceptació i de pagament (d'una lletra de canvi)."

"protocol"#"protocol"#"M"#"Conjunt de regles que cal observar pel que fa a l'etiqueta, les presidències, etc., en les cerimònies i en les relacions oficials."

"protocol"#"protocol"#"M"#"Document on es recullen les resolucions d'un congrés, d'una conferència diplomàtica."

"protocol"#"protocol"#"M"#"Memoràndum preliminar de les discussions, de les resolucions, etc., que serveixen de base a una convenció o tractat."

"protocol"#"protocol"#"M"#"Sèrie d'escriptures matrius i altres documents que un notari, un escrivà, custodia amb certes formalitats."

"protocol·lari"#"protocol·lari"#"AJ"#"Propi del protocol."

"protocol·lari"#"protocol·lari"#"AJ"#"Que observa estrictament el protocol."

1. Diec_dret_LA

"protocol.lari"#"protocol.lari"#"AJ"#"Propi del protocol."
"protocol.lari"#"protocol.lari"#"AJ"#"Que observa estrictament el protocol."
"protocol.lització"#"protocol.lització"#"F"#"Acció de protocol.litzar."
"protocol.litzar"#"protocol.litzar"#"VT"#"Incorporar al protocol (una escriptura, un document)."
"protutor"#"protutor"#"MF"#"Persona que, sense ésser tutor, és encarregada de vetllar pels interessos d'un menor."
"prova semiplena"#"prova semiple"#"F"#"Prova imperfecta, mitja prova."
"província"#"província"#"F"#"Entitat local determinada per l'agrupació dels municipis situats dins els seus límits i divisió territorial, per al compliment de les activitats de l'Estat."
"província"#"província"#"F"#"Reunió de cases de religiosos que depenen d'un mateix superior."
"provincialat"#"provincialat"#"M"#"Ofici o dignitat de provincial."
"provisió"#"provisió"#"F"#"Despatx o manament expedit en nom del rei per alguns tribunals perquè s'executés el que havia estat ordenat."
"provisió"#"provisió"#"F"#"Resolució dictada per un jutge o per un tribunal per a la tramitació d'un afer."
"provisorat"#"provisorat"#"M"#"Càrrec de provisor."
"pubill"#"pubill"#"M"#"Marit d'una pubilla, hereuer."
"pubilla"#"pubilla"#"F"#"Dona hereva única d'una casa."
"publicació de sentència"#"publicació de sentència"#"F"#"Acte pel qual el jutge o el ponent d'un tribunal que ha dictat una sentència la fa pública llegint-la en audiència."
"publicata"#"publicata"#"F"#"Despatx que es dóna a l'ordenand perquè es publiqui; el certificat corresponent."
"punible"#"punible"#"AJ"#"Que mereix ésser punit."
"pupil"#"pupil"#"MF"#"Orfe menor sota la cura d'un tutor."
"pupil.laritat"#"pupil.laritat"#"F"#"Edat que precedeix la pubertat."
"pupil.latge"#"pupil.latge"#"M"#"Estat o condició de pupil."
"purga hipotecària"#"purga hipotecari"#"F"#"Benefici legal concedit al posseïdor d'un immoble hipotecat per a poder-se alliberar de totes les hipoteques i de tots els gravàmens anteriors i posteriors existents."
"quadrant"#"quadrant"#"M"#"Quarta part d'una herència."
"qualificació"#"qualificació"#"F"#"Apreciació que presenta cadascuna de les parts en un procés penal sobre els fets del sumari, sobre els preceptes legals aplicables i sobre els seus efectes en els acusats."
"qualificació"#"qualificació"#"F"#"Examen de la legalitat dels títols i documents que, abans de procedir a la inscripció en el registre de la propietat, fa el registrador."
"qualificar"#"qualificar"#"VT"#"Revestir (algú) de la facultat legal per a fer quelcom."
"quant a"#"quant a"#"LP"#"Pel que es refereix a."
"quant"#"quant"#"AV"#"Es va convèncer que els seus desitjos, quant a allò, no es realitzarien. Del pare, en parlaré més endavant; quant al fill, és una persona molt amable. Tinc la consciència tranquil·la quant a aquest punt. Quant a armament i tropes, els dos bàndols estan igualats."
"quarantena"#"quarantena"#"F"#"Aïllament de quaranta dies imposat antigament als viatgers i a les mercaderies procedents de zones endèmiques o epidèmiques de certes malalties, abans de deixar-los circular lliurement per zona no contaminada. Fer quarantena."
"quart"#"quart"#"M"#"Subdivisió administrativa de les parròquies andorranes de la Maçana i d'Ordino."
"quart"#"quart"#"M"#"Un dels quatre districtes en què es divideix el terme de Peníscola (Baix Maestrat)."
"quarta falcídia"#"quarta falcídia"#"F"#"Dret que té l'hereu de deduir per a ell la quarta part de l'herència quan es troba gravada amb llegats, donacions, etc."
"quarta trebel·liànica"#"quarta trebel·liànica"#"F"#"Dret que té l'hereu gravat de fideïcomís de poder percebre una quarta part dels béns relictos pel fideïcomitent, que resten per tant exclosos del gravamen fideïcomissari."
"quarta"#"quarta"#"F"#"Dret que té la parròquia a una part del preu del funeral o misses d'un parroquià seu celebrats en una altra església."
"quarta"#"quarta"#"F"#"Quarta part de certes coses: del zodíac, de l'eclíptica,

1. Diec_dret_LA

de l'angle comprès entre dos rumbos consecutius dels vuit principals de la rosa nàutica (nord, nord-est, est, etc.), d'una herència."

"quartejar"#"quartejar"#"VT"#"Dir un quart més sobre el primer ajust fet en l'arrendament (d'una cosa)."

"quasicontracte"#"quasicontracte"#"M"#"Acte jurídic, lícit i voluntari, que no és regulat per cap convenció expressa, però del qual resulten efectes i obligacions recíprocs entre les parts o envers un tercer, comparables als d'un contracte."

"quasidelicte"#"quasidelicte"#"M"#"Acció o omissió que causa dany o perjudici per descuit, imprudència o imperícia i que, si bé no incorre en responsabilitat criminal, comporta obligació civil de reparació del dany causat."

"quasipossessió"#"quasipossessió"#"F"#"Possessió de drets reals, diversos de la propietat."

"quasiusdefruit"#"quasiusdefruit"#"M"#"Usdefruit de les coses consumibles, dels crèdits o dels drets."

"querella"#"querella"#"F"#"Acusació escrita, presentada davant el jutge contra algú que hom fa reu d'un delicte que l'agreujat demana que sigui castigat i perseguit."

"querella"#"querella"#"F"#"Clam presentat contra algú o contra alguna cosa que ens ha agreujat, que ens perjudica."

"quèstia"#"quèstia"#"F"#"Tribut en diners o en fruits, generalment en una quantitat fixa, que el senyor feudal cobrava dels seus súbdits."

"quèstió de confiança"#"quèstió de confiança"#"F"#"Planteig que presenta al Parlament el Govern per comprovar si en mereix la confiança, i que, posat cas que la confiança sigui negada, comporta l'inici del procés de formació d'un nou govern."

"quirògraf"#"quirògraf"#"AJ"#"Que ha estat escrit a mà o que porta una signatura autògrafa."

"quirògraf"#"quirògraf"#"M"#"Decret firmat pel papa."

"quitació"#"quitació"#"F"#"Acció de quitar."

"quitament i espera"#"quitament i espera"#"M"#"Acord pel qual el creditor considera el deutor quiti d'una part de les seves obligacions i li concedeix uns

terminis per al pagament de la resta."

"quitament"#"quitament"#"M"#"Acció de pagar un deute."

"quitança"#"quitança"#"F"#"Escrit en què es reconeix algú quiti d'un deute."

"quitar"#"quitar"#"VT"#"Desempenyorar o recobrar (una cosa empenyorada) pagant la quantitat estipulada per a redimir-la."

"quitar"#"quitar"#"VT"#"Esdevenir quítia una obligació pecuniària. Em va prometre que em quitaria de tots els meus deutes."

"quitar"#"quitar"#"VT"#"Redimir, posar en llibertat (algú) pagant per ell."

"quitar"#"quitar"#"VT"#"Rescabalar, pagar prou per a compensar una despesa feta."

"quiti"#"quiti"#"AJ"#"Enterament alliberat d'una obligació pecuniària, moral."

"quòrum"#"quòrum"#"M"#"Donat el nombre de votants, mínim de vots favorables que ha de tenir una votació perquè el resultat sigui vàlid."

"quòrum"#"quòrum"#"M"#"Nombre mínim de membres presents en una assemblea necessari perquè aquesta es pugui constituir vàlidament."

"quota vidual"#"quota vidual"#"F"#"Llegítima usufructuària que pertoca al cònjuge supervivent en cas de situació intestada."

"quota"#"quota"#"F"#"Part de pagament que toca a cadascú. Quota tributària."

"rabassa morta"#"rabassa mort"#"F"#"Contracte de conreu emfitèutic establert com

a cessió d'un tros de terra per a conrear-hi vinya, amb la condició que el contracte restava dissolt en haver mort dos terços dels primers ceps plantats."

"rabassaire"#"rabassaire"#"M"#"El qui conreava un tros de terra a rabassa morta."

"rabassaire"#"rabassaire"#"M"#"Membre de la Unió de Rabassaires."

"rabasser"#"rabasser"#"M"#"Rabassaire."

"raonador"#"raonador"#"M"#"Defensor."

"rapte"#"rapte"#"M"#"Acció d'emportar-se amb si per la violència, per seducció (algú, esp. una dona). El rapte de les sabines."

"rat"#"rat"#"AJ"#"Dit del matrimoni vàlid no consumat."

"ratificació"#"ratificació"#"F"#"Aprovació d'un tractat o d'un acord internacional pels òrgans interns competents per comprometre internacionalment l'Estat."

"ratificació"#"ratificació"#"F"#"Declaració de voluntat per la qual es confirmen

1. Diec_dret_LA

els negocis que un altre ha conclòs en nom seu, però sense autorització."
"ratificar"#"ratificar"#"VT"#"Confirmar (alguna cosa que s'ha dit o fet), fer-la
valedora. Ell ratifica tot el que havia dit. Ratificar un tractat."
"ratllar"#"ratllar"#"VT"#"Fer una ratlla o ratlles (a alguna cosa). Ratllar el
suro."
"rebedor de comptes"#"rebedor de compte"#"M"#"Rebedor de comptes (vegeu rebedor
del DIEC)."
"rebel"#"rebel"#"AJ"#"Que refusa l'obediència a una autoritat legítima. Una
ciutat rebel. Un fill rebel. Tots els rebels foren condemnats a mort."
"rebel"#"rebel"#"MF"#"Que refusa l'obediència a una autoritat legítima. Una
ciutat rebel. Un fill rebel. Tots els rebels foren condemnats a mort."
"rebel"#"rebel"#"AJ"#"Que s'oposa a l'acció de la justícia."
"rebel"#"rebel"#"MF"#"Que s'oposa a l'acció de la justícia."
"rebel·lar-se"#"rebel·lar-se"#"VP"#"Refusar l'obediència a una autoritat
legítima. La ciutat es va rebel·lar contra el seu rei."
"rebel·lia"#"rebel·lia"#"F"#"Situació jurídica del demandat, imputat o processat
que no compareix davant l'autoritat judicial que l'ha requerit."
"rebel·lió"#"rebel·lió"#"F"#"Acció de rebel·lar-se; l'efecte."
"rebre mort"#"rebre mort"#"LV"#"Ésser occit."
"recaptable"#"recaptable"#"AJ"#"Que es pot recaptar."
"recaptació"#"recaptació"#"F"#"Acció de recaptar; quantitat recaptada."
"recaptador"#"recaptador"#"AJ"#"Que recapta."
"recaptador"#"recaptador"#"MF"#"Que recapta."
"recaptament"#"recaptament"#"M"#"Acció de recaptar."
"recaptar"#"recaptar"#"VT"#"Percebre (drets, impostos). Recaptar les
contribucions."
"recaure"#"recaure"#"VI"#"Una càrrega, treball, responsabilitat, etc., venir a
caure sobre algú; una acció, afectar directament algú o alguna cosa. En surten,
de feines extraordinàries! Totes recauen sobre mi. La persona sobre la qual
recau l'acció expressada pel verb. En aquest litigi recaurà una sentència
absolutòria."
"receptoria"#"receptoria"#"F"#"Càrrec o oficina de receptor."
"recerca"#"recerca"#"F"#"Acció de cercar, esp. de cercar amb tota cura, atenció,
per trobar o descobrir (alguna cosa), investigació. Anar a la recerca de l'or.
Les recerques científiques."
"reclamació"#"reclamació"#"F"#"Acció de reclamar; l'efecte."
"reclamació"#"reclamació"#"F"#"Document on consta la queixa."
"reclamació"#"reclamació"#"F"#"Protesta, queixa, que es presenta per una
injustícia soferta o per una irregularitat que pot ésser-li perjudicial, per
exigir-ne la reparació."
"reclamar"#"reclamar"#"VT"#"Algú, exigir (una cosa a què té dret). Reclamar el
preu del seu treball. Reclamar la seva part d'herència."
"reclamar"#"reclamar"#"VT"#"El jutge o l'autoritat, demanar o citar (un pròfug,
un rebel, un reu o una causa)."
"reconduir"#"reconduir"#"VT"#"Prorrogar (un arrendament)."
"reconeixement"#"reconeixement"#"M"#"Confessió que fa una persona d'una
obligació."
"reconeixement"#"reconeixement"#"M"#"Registre o indagació que fa d'alguna cosa
un jutge o un perit."
"reconvençió"#"reconvençió"#"F"#"Acció de reconvenir; càrrec o demanda amb què
es reconvé."
"reconvençional"#"reconvençional"#"AJ"#"Que constitueix una reconvençió."
"reconvenir"#"reconvenir"#"VT"#"En dret processal, la persona demandada,
exercir, en contestar, una acció (contra qui ha promogut la demanda) per
destruir o restringir-ne els efectes."
"recórrer"#"recórrer"#"VI"#"Acudir a un jutge, a una autoritat, amb una demanda
o petició. Recórrer contra una sentència."
"recórrer"#"recórrer"#"VI"#"Sempre hi ha la possibilitat de recórrer."
"rectificació"#"rectificació"#"F"#"Acció de rectificar; l'efecte. La
rectificació d'un compte. La rectificació d'una corba. La rectificació de
l'alcohol."
"recurs contenciós administratiu"#"recurs contenciós administratiu"#"M"#"o
simpl. contenciós administratiu m. Procés seguit contra els actes i les
resolucions definitives de l'Administració pública que violen l'ordenament

1. Diec_dret_LA

jurídic, desconeneixen un dret particular o lesionen un interès jurídicament protegit."

"recurs de gràcia"#"recurs de gràcia"#"M"#"Recurs pel qual es demana la gràcia del perdó d'una culpa i del càstig, generalment quan aquest consisteix en la pena capital."

"recurs de reposició"#"recurs de reposició"#"M"#"Recurs interposat per un dels litigants que se sent agreujat per una resolució del jutge i que en reclama la modificació."

"recurs d'empara"#"recurs de ' empara"#"M"#"Recurs que s'interposa davant el Tribunal Constitucional contra actes definitius de l'Administració o sentències de tribunals fermes i que hom estima que violen els drets fonamentals i les llibertats públiques."

"recurs"#"recurs"#"M"#"Acció de recórrer; l'efecte. Interposar un recurs. Recurs d'apel·lació, de cassació, de revisió."

"recurs"#"recurs"#"M"#"Acció de demanar l'anul·lació o la modificació d'un acte administratiu o d'una resolució judicial."

"recurs"#"recurs"#"M"#"Document en què s'exposa aquesta demanda. Recurs ordinari. Recurs contencions administratiu."

"recusació"#"recusació"#"F"#"Acció de recusar; l'efecte."

"recusar"#"recusar"#"VT"#"Refusar d'admetre (algú) com a jutge, testimoni, àrbitre, etc., per l'existència d'un possible interès d'aquest en el procediment

que es tramita o per les relacions d'aquest amb les persones interessades."

"redacció"#"redacció"#"F"#"Acció de redactar; l'efecte. La redacció d'uns estatuts."

"redimir"#"redimir"#"VT"#"Alliberar (algú) d'una obligació pagant una quantitat;

reprenre possessió (d'una cosa) mitjançant el pagament d'un preu estipulat.

Redimir un xicot del servei militar. Redimir d'una servitud."

"reelecció"#"reelecció"#"F"#"Acció de reelegir; l'efecte."

"reempenyament"#"reempenyament"#"M"#"Facultat que té el venedor a carta de gràcia de vendre també a carta de gràcia el dret de redimir que s'havia reservat."

"reescrit"#"reescrit"#"M"#"Rescripte."

"refaccionari"#"refaccionari"#"AJ"#"Dit del crèdit que procedeix de diners deixats per a adobar o fabricar una cosa, o bé del valor dels treballs i materials emprats en l'obra, per la qual cosa té un dret de preferència."

"referendar"#"referendar"#"VT"#"Legalitzar (un document) amb la signatura d'una persona autoritzada que es posa després de la signatura d'un superior."

"referendar"#"referendar"#"VT"#"Ratificar. Tots els partits polítics han referendat l'acord."

"referèndum"#"referèndum"#"M"#"Votació directa del poble per a aprovar o no una decisió política d'especial transcendència."

"reformatori"#"reformatori"#"M"#"Establiment penitenciari per a menors d'edat."

"regicida"#"regicida"#"MF"#"Persona que mata un rei."

"regicidi"#"regicidi"#"M"#"Assassinat d'un rei."

"regidor"#"regidor"#"MF"#"Membre d'un ajuntament."

"règim"#"règim"#"M"#"Manera de regir alguna cosa; manera d'administrar un establiment. El règim d'un hospital. Règim penitenciari."

"règim"#"règim"#"M"#"Conjunt de disposicions que regulen una matèria. Règim local. Règim matrimonial."

"règim"#"règim"#"M"#"Organització política, econòmica i social d'un estat.

Canviar de règim un estat. Règim democràtic. El règim constitucional."

"regionalitat"#"regionalitat"#"F"#"Submissió d'una persona a un determinat dret motivada pel seu veïnatge en una comunitat autònoma dins l'Estat espanyol."

"registrar"#"registrar"#"VT"#"Inscriure en un registre, enregistrar. Registrar la naixença d'un infant."

"registre civil"#"registre civil"#"M"#"Registre on consta l'existència, l'estat civil, etc., dels ciutadans."

"registre de la propietat"#"registre de la propietat"#"M"#"Registre on s'inscriuen les actes, els contractes, els manaments judicials, etc., relatius al domini i als drets reals sobre els béns immobles."

"registre de penals i rebels"#"registre de penal i rebel"#"M"#"Oficina on són recollides totes les notícies sobre els delinqüents condemnats o declarats rebels que compleixin o hagin complert llurs penes."

"registre de personal"#"registre de personal"#"M"#"Registre on consten les dades

1. Diec_dret_LA

relatives a la vida administrativa del personal que treballa en una administració pública."

"registre mercantil"#registre mercantil"#M"#Oficina pública on són inscrits els comerciants (individuals o col·lectius), els vaixells, les aeronaus i certs documents que assenyalen la llei."

"registre"#registre"#M"#Llibre, quadern, etc., en què s'anoten regularment cert ordre de fets de què es vol guardar el record; llista que es dreça dels individus d'una societat, d'una població, etc., de les cases i propietats d'un districte, dels llibres d'una biblioteca, etc. Registre municipal de naixements,

casaments, morts. Registre d'entrades d'una biblioteca."

"registre"#registre"#M"#Oficina on es registra. Registre de la propietat industrial. Registre de la propietat intel·lectual."

"reglament"#reglament"#M"#Conjunt de regles i disposicions a seguir o complir

en l'execució d'una llei, per al règim d'una societat, una dependència, etc. Reglament de policia. Reglament interior d'una societat."

"regne"#regne"#M"#Estat governat per un rei, reialme. El regne d'Itàlia."

"regrés canviari"#regrés canviari"#M"#Acció de la qual disposa el tenidor d'una lletra de canvi per a dirigir-se contra el lliurador o endossants quan aquesta no ha estat acceptada o pagada pel destinatari de l'efecte."

"regrés canviari"#regrés canviari"#M"#Acció de la qual disposa el tenidor d'una lletra de canvi per a dirigir-se contra el lliurador o endossants quan aquesta no ha estat acceptada o pagada pel destinatari de l'efecte."

"regressar"#regressar"#VI"#Tornar a entrar en possessió del benefici que s'havia cedit o permutat."

"rehabilitació"#rehabilitació"#F"#Cancel·lació dels antecedents penals d'una persona."

"reincidència"#reincidència"#F"#Circumstància agreujant de la responsabilitat

penal, que es produeix quan el culpable d'un delictes ha estat condemnat per un delictes anterior."

"reinserció"#reinserció"#F"#Acció de reinserir; l'efecte."

"reinsserir"#reinsserir"#VT"#Integrar (una persona o un grup) en una col·lectivitat de la qual han estat separats temporalment a causa d'algun problema social."

"reivindicar"#reivindicar"#VT"#Algú, reclamar per a si (allò que li pertany).

Reivindicar els seus drets. Reivindicar algú la glòria de ser el descobridor de quelcom."

"relació jurada"#relació jurada"#F"#Relació feta amb jurament a qui té autoritat per a exigir-la."

"relació"#relació"#F"#Acció de relatar o referir allò que hom ha sentit, vist, etc. Una relació oral, escrita. La relació de l'expert. La relació d'un personatge en un poema dramàtic."

"relació"#relació"#F"#Llista o enumeració de noms, adreces o altres indicacions, esp. ordenats. Relació d'assistents. Relació de llocs de treball."

"relator"#relator"#MF"#Lletrat que feia relació dels expedients i les actuacions en els tribunals superiors."

"relatoria"#relatoria"#F"#Càrrec, oficina, de relator."

"relegar"#relegar"#VT"#Exiliar (algú) a un lloc determinat sense privar-lo dels seus drets civils i polítics. Relegar algú a una illa, a una colònia."

"rellevar"#rellevar"#VT"#Alliberar (algú) d'una obligació, d'un servei, etc.,

posant algú altri o posant-se un mateix en el seu lloc. Rellevar la guàrdia. Rellevar un sentinella. Rellevar algú de sentinella. Els dos vigilants es relleven cada sis hores."

"rellevar"#rellevar"#VT"#Alliberar d'una obligació, d'una pena, etc. L'he rellevat de fer-ho. Relleveu-me d'aquest encàrrec."

"rematada"#rematada"#F"#Acció de rematar; l'efecte."

"remetre"#remetre"#VT"#Deixar de fer, de judicar, (quelcom) perquè sigui fet en un altre temps, sigui judicat per altri. Remetre una cosa a la discreció d'algú."

"remetre"#remetre"#VT"#Perdonar (una falta, una pena). Remetre les ofenses, les injúries, rebudes. Ha demanat que li sigui remès el càstig. Remetre un pecat, una culpa."

"remolcament"#remolcament"#M"#Contracte de transport marítim pel qual el capità d'un remolcador s'obliga a arrossegar un vaixell per un preu estipulat."

1. Diec_dret_LA

"rendista"#"rendista"#"MF"#"Persona que percep una renda."
"renúncia"#"renúncia"#"F"#"Acció de renunciar un càrrec, una promoció, una herència, etc.; l'efecte. Presentar la renúncia d'una promoció. Acceptar la renúncia. La renúncia al tron."
"renúncia"#"renúncia"#"F"#"Document on consta la renúncia."
"reparar"#"reparar"#"VT"#"Fer desaparèixer o compensar (el dany causat per algú o per alguna cosa). Reparar una falta, un tort, una injustícia. Reparar un oblit. Reparar una pèrdua. Reparar l'honor ofès. Reparar el temps perdut."
"repetició"#"repetició"#"F"#"Acció de demanar algú que li sigui reintegrat quelcom."
"reposició"#"reposició"#"F"#"Acte jurídic pel qual hom torna una causa o un plet al seu estat primitiu."
"reprensió"#"reprensió"#"F"#"Amonestació solemne feta pel tribunal per suscitar en el culpable d'una falta la consciència del mal que ha fet."
"representació"#"representació"#"F"#"Poder de caràcter revocable, atorgat legalment a un procurador de tribunals perquè pugui representar algú en un procés civil o causa criminal."
"repudiació"#"repudiació"#"F"#"Acció de repudiar."
"repudiament"#"repudiament"#"M"#"Acció de repudiar, repudiació."
"repudiar"#"repudiar"#"VT"#"Algú, renunciar (a allò a què té dret, una herència, una successió)."
"repudiar"#"repudiar"#"VT"#"Rebutjar legalment (el propi cònjuge)."
"requeriment"#"requeriment"#"M"#"Instigació verbal o escrita, feta mitjançant una autoritat pública, a una persona perquè executi o s'abstingui d'executar un acte determinant."
"requisar"#"requisar"#"VT"#"L'autoritat, posar a la seva disposició (certs béns, certes persones) per a un servei públic."
"requisició"#"requisició"#"F"#"Dret concedit a l'autoritat administrativa o militar d'expropiar béns particulars o disposar-ne temporalment i d'obligar coactivament a certes prestacions."
"requisit"#"requisit"#"M"#"Condicció exigida o necessària per a una cosa. Requisits d'admissió."
"requisitòria"#"requisitòria"#"F"#"Provisió del jutge d'instrucció per citar un presumpte culpable d'un delictes o perquè hom cerqui i capturi una persona processada que no se sap on habita."
"rescat"#"rescat"#"M"#"Preu del rescat. Els segrestadors demanen molts milions com a rescat."
"rescatar"#"rescatar"#"VT"#"Recobrar pagant un preu o a la força (alguna cosa que l'enemic ens ha pres, que ha passat a mà d'altri). Rescatar un presoner."
"rescindir"#"rescindir"#"VT"#"Anul·lar, deixar sense efecte, (un contracte, un decret, etc.)."
"rescissori"#"rescissori"#"AJ"#"Relatiu a la rescissió, que serveix per a rescindir."
"rescripte"#"rescripte"#"M"#"Resposta escrita d'un emperador romà, d'un príncep sobirà, a una consulta feta per un magistrat, pel governador d'una província, etc., sobre una qüestió de govern, pel papa sobre una qüestió de govern o de disciplina de l'Església."
"rescriptori"#"rescriptori"#"AJ"#"Pertanyent als rescriptes."
"reserva binupcial"#"reserva binupcial"#"F"#"Obligació que la llei imposa al vidu o a la vídua que hagi contret noves núpcies de reservar a favor dels fills del matrimoni anterior o dels seus descendents els béns adquirits per qualsevol títol lucratiu del seu consort difunt."
"reserva de llei"#"reserva de llei"#"F"#"Matèria que, per mandat constitucional, només pot ésser objecte de regulació per norma amb rang i valor de llei."
"reserva"#"reserva"#"F"#"Clàusula contractual que dona facultats concretes a alguna de les parts, fins i tot el desistiment del contracte. Reserva de domini."
"reserva"#"reserva"#"F"#"Disposició unilateral per la qual en alguns contractes una part es reserva el gaudi dels béns transmesos."
"reservista"#"reservista"#"MF"#"Persona que té una reserva de béns o de drets."
"resguard"#"resguard"#"M"#"Seguretat que es fa per escrit en els deutes i en els contractes; documents en què consta aquesta seguretat."
"residència"#"residència"#"F"#"Acció de residir; lloc on hom resideix. Lloc de

1. Diec_dret_LA

residència. Fixar la seva residència a Tarragona."
"residència"#"residència"#"F"#"Càrrec de ministre resident."
"residència"#"residència"#"F"#"Edifici on conviuen habitualment diferents
persones sota una reglamentació comuna i vinculats per motiu d'edat, de sexe, de
treball o ocupació, de creences religioses, etc. Residència d'estudiants. Una
residència d'ancians."
"residència"#"residència"#"F"#"Obligació jurídica de residir en el lloc on hom
té un càrrec públic."
"residencial"#"residencial"#"AJ"#"Dit del càrrec que exigeix la residència en un
lloc."
"resident"#"resident"#"MF"#"Agent diplomàtic que resideix prop d'un govern
estranger, d'un grau inferior al d'ambaixador o ministre plenipotenciari."
"resoldre"#"resoldre"#"VT"#"Deixar sense efecte. Resoldre un contracte."
"resolució"#"resolució"#"F"#"Determinació presa per un òrgan administratiu o
judicial sobre un afer. Resolució judicial."
"resolució"#"resolució"#"F"#"Determinació presa per un òrgan administratiu o
judicial sobre un afer. Resolució judicial."
"respecte"#"respecte"#"M"#"Punt de vista. En aquest respecte. Bo per molts
respectes, sota molts respectes."
"responsabilitat administrativa"#"responsabilitat administratiu"#"F"#"Obligació
que l'Administració pública té d'indemnitzar qui, per culpa d'ella, ha estat
lesionat en els seus drets i de demanar comptes a les autoritats, als
funcionaris i als altres agents sobre l'exercici de llurs càrrecs."
"responsabilitat civil"#"responsabilitat civil"#"F"#"Responsabilitat jurídica en
virtut de la qual hom té obligació de respondre dels actes propis o d'altri."
"responsabilitat contractual"#"responsabilitat contractual"#"F"#"Responsabilitat
civil del deutor que no pot o no vol complir la seva prèvia obligació i que
resta compromès a complir-la en virtut d'un contracte."
"responsabilitat extracontractual"#"responsabilitat
extracontractual"#"F"#"Responsabilitat civil que brolla de tot dany, culpós o
no, amb independència de qualsevol contracte."
"responsabilitat penal"#"responsabilitat penal"#"F"#"Responsabilitat jurídica en
virtut de la qual hom és afectat pels efectes legals derivats de la comissió
d'un delictes."
"restaurar"#"restaurar"#"VT"#"Tornar a posar (algú o alguna cosa) en l'estat
d'abans, restablir. Restaurar la monarquia."
"restituir"#"restituir"#"VT"#"Tornar a algú (una cosa que abans tenia).
Restituir a algú el seu patrimoni."
"retard"#"retard"#"M"#"Fet de retardar-se alguna cosa. El tren ha arribat amb
retard. El retard a fer les coses els ha perjudicat molt. Un retard de dues
hores."
"retenció fiscal"#"retenció fiscal"#"F"#"Obligació del substitut del contribuent
a detreure del pagament efectuat al subjecte passiu d'un tribut el gravamen
tributari corresponent o una quantitat determinada a compte."
"retenir"#"retenir"#"VT"#"Arrestar. La van retenir dos dies a la comissaria."
"retracte"#"retracte"#"M"#"Dret que té algú de quedar-se per igual preu la cosa
venuda a un altre."
"retre comptes"#"retre compte"#"LV"#"Presentar un estat justificatiu d'una
gestió administrativa."
"retribució"#"retribució"#"F"#"Acció de retribuir, paga d'un servei."
"retrocessió"#"retrocessió"#"F"#"Acció de cedir a algú allò que ell ens havia
cedit."
"retrodonació"#"retrodonació"#"F"#"Donació feta pel donatari al donador de la
mateixa cosa que havia rebut d'aquest."
"retrotreure"#"retrotreure"#"VT"#"Donar efecte a una llei des d'una data
anterior a la de la seva publicació."
"retro vendre"#"retro vendre"#"VT"#"Tornar (una cosa comprada) al seu venedor
tornant aquest el seu preu."
"reunió"#"reunió"#"F"#"Acció de reunir o de reunir-se; l'efecte; conjunt de
persones reunides. Una reunió de circumstàncies. Una reunió de socis. Una reunió
pública. Ésser algú invitat a una reunió."

1. Diec_dret_LA

"reunir"#"reunir"#"VT"#"Unir (parts separades); aplegar, congregar. Reuní amb gran paciència tots els fragments. Es reuniran a casa del president."
"revesejats"#"revesejats"#"MP"#"Contracte en què el senyor es queda amb el domini útil de la cosa i traspasa el domini directe."
"revisió"#"revisió"#"F"#"Acció de revisar. La revisió d'un text."
"revocació"#"revocació"#"F"#"Acció de revocar. La revocació d'un decret."
"risc"#"risc"#"M"#"Contingència a la qual està exposat algú o alguna cosa, perill incert. Correm el risc de perdre-ho tot. Van saltar d'una vora a l'altra a risc de caure a l'aigua. Posar-se a risc de prendre mal."
"robatori"#"robatori"#"M"#"Acció de robar; l'efecte. Et fan pagar les coses quatre vegades més del que valen: és un robatori."
"rol"#"rol"#"M"#"Llista de les persones que formen part d'una tripulació, d'una colla de treballadors, etc.; llicència expedida al capità o patró d'una nau, en què consta la llista dels mariners que porta."
"romanista"#"romanista"#"MF"#"Persona versada en dret romà."
"ròssec"#"ròssec"#"M"#"Quantitat residual d'un compte, d'una consignació, etc., que passa a figurar en un nou compte, en una consignació, etc.; suma de les partides que figuren en una columna que passa a figurar com a sumand de la columna següent."
"rota"#"rota"#"F"#"Tribunal ordinari de l'Església catòlica."
"rúbrica"#"rúbrica"#"F"#"Traç o conjunt de traços que hom posa en la seva signatura ultra els seus noms."
"sa i estalvi"#"sa i estalvi"#"AJ"#"Escapat d'un perill sense haver rebut cap dany."
"sacrilegi"#"sacrilegi"#"M"#"Violació, profanació o mal ús d'una cosa sagrada. Cometre un sacrilegi."
"sagrera"#"sagrera"#"F"#"Església i les seves dependències, que constitueixen el sagrat o el lloc d'asil per als delinqüents."
"saig"#"saig"#"M"#"Ministre de justícia que tenia al seu càrrec de fer les citacions, executar els embargaments, o bé d'executar les penes a què eren condemnats els reus."
"sala"#"sala"#"F"#"Peça on es constitueix un tribunal de justícia per celebrar audiències; conjunt dels jutges que formen un tribunal."
"sala"#"sala"#"F"#"Qualsevol de les seccions administratives o jurisdiccionals en què es divideixen els tribunals col·legiats. Sala civil, penal, contenciosa administrativa, militar, criminal."
"salari"#"salari"#"M"#"Retribució diària, setmanal o mensual, donada al treballador pel seu treball. Salari per temps. Salari a preu fet."
"salconduit"#"salconduit"#"M"#"Document lliurat per una autoritat, que permet a qui el porta d'anar en un lloc, tornar-ne, sense perill que l'en privin."
"saló"#"saló"#"M"#"Saló de sessions."
"saluda"#"saluda"#"M"#"Comunicació escrita breu i cerimoniosa feta per un alt càrrec."
"salvaguarda"#"salvaguarda"#"F"#"Acció de garantir la vida, la llibertat, els béns, d'algú; custòdia. La salvaguarda de les lleis. Posar-se sota la salvaguarda d'algú."
"salvaguardar"#"salvaguardar"#"VT"#"Posar sota la pròpia salvaguarda."
"salvant-ne la bona fi"#"salvant-ne la bona fi"#"LV"#"Fórmula que significa que el creditor reserva l'efectivitat del contracte o document al fet que el lliurat atengui al seu venciment el document lliurat."
"salvat error o omissió"#"salvat error o omissió"#"LP"#"Fora del cas en què hi hagués error o omissió."
"sanció parlamentària"#"sanció parlamentari"#"F"#"Acte pel qual el Parlament confirma una decisió presa pel Govern."
"sanció pragmàtica"#"sanció pragmàtic"#"F"#"o simpl. pragmàtica f. Decret solemne emanat de l'autoritat sobirana, que té la força d'una llei fonamental."
"sanció"#"sanció"#"F"#"Acte pel qual l'autoritat competent (el sobirà d'un país, el president d'una república, etc.) ratifica i fa vàlida una disposició legal."
"sanció"#"sanció"#"F"#"Acte pel qual l'autoritat competent (el sobirà d'un país, el president d'una república, etc.) ratifica i fa vàlida una disposició legal."
"sanció"#"sanció"#"F"#"Pena que la llei estableix a qui la infringeix."
"sancionar"#"sancionar"#"VT"#"Imposar una sanció per l'incompliment d'una llei."
"sanejament"#"sanejament"#"M"#"Obligació legal que té el venedor de garantir en el contracte de compravenda la inexistència de gravàmens o defectes ocults en la

1. Diec_dret_LA

cosa alienada."

"sanejar"#sanejar"#VT"#Complir l'obligació de sanejament."

"sarroner"#sarroner"#MF"#Contrabandista en petit."

"satisdació"#satisdació"#F"#En l'època romana, tipus de convenció pretorial celebrada mitjançant una estipulació amb la finalitat de garantir, mitjançant fiadors, el compliment d'una obligació principal prèviament constituïda."

"satisfacció"#satisfacció"#F"#Acte pel qual s'obté la reparació d'un greuge, d'una ofensa. Demanar, exigir, una satisfacció. Li has de donar una satisfacció."

"secció"#secció"#F"#Divisió que a vegades s'utilitza dins els capítols d'un text normatiu."

"secció"#secció"#F"#Qualsevol de les divisions en què s'organitzen les sales jurisdiccionals."

"secció"#secció"#F"#Unitat administrativa que agrupa diferents negociats."

"secret professional"#secret professional"#AJ"#Obligació d'un professional de

no divulgar allò que ha conegut per raó del seu ofici llevat dels casos que estableix la llei."

"secretari d'ajuntament"#secretari de 'ajuntament"#MF"#Funcionari de l'Administració local, nomenat per concurs oposició, encarregat de la secretaria de la corporació municipal."

"secretari general"#secretari general"#MF"#Alt càrrec del Govern que té, dins un departament o ministeri, funcions de coordinació, d'assessorament, de gestió econòmica i de direcció de personal; cap d'alguns partits polítics."

"secretari"#secretari"#MF"#Persona que està encarregada d'estendre les actes, donar fe dels acords, redactar les memòries, custodiar els

documents i escriure la correspondència d'una corporació, d'una oficina o d'una assemblea. Secretari judicial."

"sector primari"#sector primari"#M"#Agricultura, ramaderia, pesca."

"sector secundari"#sector secundari"#M"#Indústria (acc. 3 del DIEC)."

"sector terciari"#sector terciari"#M"#Serveis."

"sector"#sector"#M"#Qualsevol de les grans categories en què se sol classificar l'activitat econòmica. El sector públic, el sector privat. El sector

exterior."

"sedició"#sedició"#F"#Alçament contra l'autoritat establerta."

"sedició"#sedició"#AJ"#Relatiu o pertanyent a la sedició, de la naturalesa de la sedició; que tendeix a excitar la sedició; que promou una sedició o hi pren part. Actes sediciosos. Paraules sedicioses."

"seent"#seent"#AJ"#Dit dels béns immobles."

"segell"#segell"#M"#Estri ordinàriament de metall o cautxú amb què s'estampen

en cera blana o lacre sobre el paper les armes d'un sobirà o d'un govern, o bé alguna altra divisa, que porta gravades, i serveix per a garantir l'autenticitat

o la validesa d'un document, per a evitar que sigui desclòs un plec, etc.; marca

estampada amb aquest estri."

"segona instància"#segon instància"#F"#Segon judici."

"segregació municipal"#segregació municipal"#F"#Alteració d'un terme municipal produïda per la separació d'una part d'un municipi o de parts de diversos municipis per a constituir-ne un de nou o per a agregar-se a un altre municipi."

"segregació municipal"#segregació municipal"#F"#Alteració d'un terme municipal produïda per la separació d'una part d'un municipi o de parts de diversos municipis per a constituir-ne un de nou o per a agregar-se a un altre municipi."

"seguidament"#seguidament"#AV"#D'una manera seguida, sense interrupció."

"selectiu"#selectiu"#AJ"#Que selecciona."

"semiprova"#semiprova"#F"#Prova imperfecta."

"sempre"#sempre"#AV"#Hi anirem demà, sempre que no plogui. Sempre que se'n va

de viatge li prenen una cosa o altra."

"senador"#senador"#MF"#Membre d'un senat."

"senat"#senat"#M"#Primer cos polític de certs estats moderns; una de les dues

1. Diec_dret_LA

cambres de què es compon el parlament en certs estats moderns."
"sense sabuda d'alguí"#"sense sabuda de ' alguí"#"LV"#"Sense ell saber-ho."
"sentència d'execució"#"sentència de ' execució"#"F"#"Sentència dictada en un judici executiu."
"sentència"#"sentència"#"F"#"En jur., decisió formulada pel jutge o jutges. La sentència del tribunal. Pronunciar, llegir, escoltar, la sentència."
"sentenciar"#"sentenciar"#"VT"#"Donar sentència en un judici (sobre un afer). Els tribunals sentencien les disputes entre ciutadans."
"senyoratge"#"senyoratge"#"M"#"Dret del senyor de la terra donada a feu."
"separació de béns"#"separació de bé"#"F"#"Sistema econòmic matrimonial en què cada cònjuge conserva la propietat de tots els seus béns i, sovint, l'administració i el gaudi amb total independència."
"separació de cossos"#"separació de cos"#"F"#"Separació que autoritza els cònjuges a no viure plegats."
"separació de poders"#"separació de poder"#"F"#"Cessació de l'apoderat en les seves funcions de representant del poderant."
"separació del servei"#"separació del servei"#"F"#"Sanció disciplinària d'un funcionari públic per causa de falta molt greu."
"separació"#"separació"#"F"#"Acció de separar o de separar-se; l'efecte. La separació fou dolorosa. Separació conjugal. Separació de patrimonis."
"sequiatge"#"sequiatge"#"M"#"Cànon que es paga per l'ús d'una sèquia."
"servei civil"#"servei civil"#"M"#"Alternativa al servei militar consistent en una prestació personal en alguna de les activitats incloses en el concepte general de servei social."
"servei militar"#"servei militar"#"M"#"o simpl. servei sistema de prestació personal per a nodrir les institucions militars."
"servei públic"#"servei públic"#"M"#"Servei prestat de forma regular i contínua per l'Administració, directament o mitjançant concessionari, per a satisfer les necessitats generals públiques."
"servei social"#"servei social"#"M"#"Qualsevol de les activitats i dels programes dedicats a millorar el benestar de persones i de grups mitjançant l'articulació de diversos valors i interessos a través de complexos mecanismes polítics i administratius."
"servei social substitutori"#"servei social substitutori"#"M"#"Servei civil."
"servei"#"servei"#"M"#"Fer el servei."
"servei"#"servei"#"M"#"Òrgan de l'Administració pública que agrupa diverses seccions."
"servei"#"servei"#"M"#"Organisme encarregat d'una branca d'activitats corresponent a una funció d'utilitat social."
"servitud de desguàs"#"servitud de desguàs"#"F"#"Servitud que té per objecte donar sortida a l'aigua bruta o sobrant d'un predi veí."
"servitud de llenyes"#"servitud de llenya"#"F"#"Dret de recollir la llenya en un bosc."
"servitud de llums"#"servitud de llum"#"F"#"Servitud voluntària que permet rebre la claror que ve del cel a través del predi veí."
"servitud de mitgera"#"servitud de mitger"#"F"#"Servitud consistent en la copropietat de la paret o de la tanca que separa dues propietats contigües."
"servitud"#"servitud"#"F"#"Dret en el predi d'altri que limita el domini d'aquest."
"sessió"#"sessió"#"F"#"Qualsevol de les reunions dels membres d'una junta, d'un tribunal, d'una assemblea, etc., per a ocupar-se dels treballs o afers que els estan encomanats. S'obre la sessió. Es clou la sessió. Assistir a una sessió. Sessió extraordinària."
"si escau"#"si escau"#"VI"#"Si és procedent, en el cas que sigui procedent."
"si s'escau"#"si s'escau"#"VI"#"Si es produeix, s'esdevé (una cosa)."
"signatura"#"signatura"#"F"#"Nom d'una persona que aquesta escriu al peu d'una carta, d'un rebut, etc., per certificar que n'és l'autor o que n'aprova el contingut, firma."
"silenci administratiu"#"silenci administratiu"#"M"#"Absència de resolució per part d'una autoritat administrativa, respecte a una sol·licitud o a un recurs, que pot tenir efectes positius o negatius d'acord amb la normativa jurídica que en reguli el procediment."
"simulació"#"simulació"#"F"#"En jur., alteració aparent de la causa, l'índole o l'objecte veritable d'un acte o contracte."
"sinal·lagmàtic"#"sinal·lagmàtic"#"AJ"#"Bilateral, que imposa obligacions recíproques. Pacte sinal·lagmàtic."

1. Diec_dret_LA

"síndic de greuges"#"síndic de greuges"#"MF"#"Persona nomenada per a la defensa dels drets i de les llibertats dels ciutadans."
"síndic general"#"síndic general"#"MF"#"President del Consell General d'Andorra."
"síndic major"#"síndic major"#"MF"#"Síndic que presideix una sindicatura."
"síndic"#"síndic"#"MF"#"La síndica major va refusar la proposta."
"síndic"#"síndic"#"MF"#"Membre d'una sindicatura. La Sindicatura de Comptes de Catalunya és formada per set síndics."
"síndic"#"síndic"#"MF"#"Persona encarregada dels interessos d'una reunió de creditors, d'una corporació, de les almoines aplegades per una comunitat, etc."
"sindicació d'accions"#"sindicació de 'acció"#"F"#"Limitació que hom fa del principi de la lliure transmissió d'accions, assignada d'una manera expressa en els estatuts d'una societat, o bé per obligació que els accionistes assumeixen voluntàriament."
"sindicatura"#"sindicatura"#"F"#"Càrrec de síndic, sindicat."
"sindicatura"#"sindicatura"#"F"#"Òrgan rector del Consell General d'Andorra."
"sobirà"#"sobirà"#"MF"#"Persona que té l'autoritat suprema dins l'Estat. Les prerrogatives del sobirà. En una democràcia el poble és el sobirà."
"sobrecàrrega"#"sobrecàrrega"#"F"#"Excés d'impost."
"sobrecarta"#"sobrecarta"#"F"#"Segona provisió d'un tribunal quan la primera no ha tingut compliment."
"sobreempenyorament"#"sobreempenyorament"#"M"#"Dret que té el comprador en una venda a carta de gràcia de vendre, també a carta de gràcia, la propietat resoluble que havia adquirit."
"sobrenéixer"#"sobrenéixer"#"VI"#"En jur., néixer després de la mort del pare, esp. si el pare ha fet testament abans de la concepció."
"sobreseïment"#"sobreseïment"#"M"#"Acció de sobreseure."
"sobreseure"#"sobreseure"#"VT"#"Deturar la resolució o l'execució (d'alguna cosa); deixar-la sense curs ulterior. Sobreseure una causa."
"societat anònima"#"societat anònim"#"F"#"Societat en què els socis figuren sense nom."
"societat anònima"#"societat anònim"#"F"#"Societat mercantil en què la responsabilitat dels socis és limitada a llur aportació i el capital és representat per accions."
"societat comanditària"#"societat comanditari"#"F"#"Societat mercantil en què un o més socis responen il·limitadament i els altres, comanditaris, tenen limitada la responsabilitat a llur participació."
"societat cooperativa"#"societat cooperatiu"#"F"#"Cooperativa."
"societat de guanys"#"societat de guany"#"F"#"Règim econòmic conjugal que crea una comunitat respecte als guanys o beneficis obtinguts indistintament per marit i muller durant el matrimoni."
"societat en comandita"#"societat en comandita"#"F"#"Societat comanditària."
"sòcita"#"sòcita"#"F"#"Contracte especial de ramaderia entre el propietari del ramat i la persona obligada a pasturar-lo."
"sol·licitar"#"sol·licitar"#"VT"#"Mirar d'obtenir (alguna cosa) demanant-la, fent les diligències necessàries. Jo sol·licito un moment la vostra atenció. Sol·licitar un favor. Sol·licitar una plaça."
"solidari"#"solidari"#"AJ"#"Dit de les obligacions comunes a diferents persones de manera que cadascuna d'elles en respon plenament. Obligació solidària."
"sometent"#"sometent"#"M"#"Toc de campanes per assenyalar l'alarma i mobilitzar el poble per defensar-se, per encaçar malfactors o per afrontar problemes greus. Tocar a sometent."
"sota condició"#"sota condició"#"LA"#"Sota reserva."
"sotassignat"#"sotassignat"#"MF"#"Persona que ha posat la seva signatura al peu d'un escrit, infrascrit."
"sotsarrendador"#"sotsarrendador"#"MF"#"Persona que dona alguna cosa en sotsarrendament."
"sotsarrendament"#"sotsarrendament"#"M"#"Acció de sotsarrendar; l'efecte."
"sotsarrendament"#"sotsarrendament"#"M"#"Contracte de sotsarrendament; preu del sotsarrendament."
"sotsarrendar"#"sotsarrendar"#"VT"#"Un arrendatari, donar en arrendament a un tercer (la cosa que té arrendada)."
"sotsarrendatari"#"sotsarrendatari"#"MF"#"Persona que rep o

1. Diec_dret_LA

pren alguna cosa en sotsarrendament."
"sotsgovernador"#"sotsgovernador"#"MF"#"Funcionari que substitueix o ajuda el governador en les seves funcions."
"sotsllogater"#"sotsllogater"#"MF"#"Rellogat."
"sotsprefecte"#"sotsprefecte"#"MF"#"A França, funcionari immediatament inferior al prefecte de departament que té l'administració d'un districte comunal."
"sotsprefectura"#"sotsprefectura"#"F"#"Dignitat i càrrec de sotsprefecte."
"sotsprefectura"#"sotsprefectura"#"F"#"Edifici on el sotsprefecte exerceix el seu càrrec."
"sotsprefectura"#"sotsprefectura"#"F"#"Subdivisió de departament administrat per un sotsprefecte."
"sotssecretari d'estat"#"sotssecretari de ' estat"#"MF"#"En alguns països, membre del Govern la funció del qual és equivalent a la de viceministre o a la de secretari d'estat."
"sotssecretari"#"sotssecretari"#"MF"#"Funcionari que supleix o ajuda el secretari."
"sou"#"sou"#"M"#"Remuneració assignada a un individu per un càrrec que exerceix o per un servei que presta regularment. Tenir, guanyar un bon sou. Gaudir d'un bon sou. No té rendes: viu exclusivament del seu sou."
"statu quo"#"statu quo"#"M"#"Estat actual de les coses, situació en què es troben. La pressió de l'Europa de l'Est posa a prova l'estatu quo comunitari."
"subcontracte"#"subcontracte"#"M"#"Contracte derivat i dependent d'un contracte anterior per mitjà del qual una de les parts del primer contracte encarrega a una persona o a una empresa la realització d'una part o de la totalitat de les obligacions a què s'ha compromès en el primer contracte."
"súbdit"#"súbdit"#"MF"#"Ciudadà d'un estat, com a persona sotmesa a les seves autoritats polítiques."
"subhasta"#"subhasta"#"F"#"Adjudicació al millor postor de l'execució d'una obra, de l'abast de provisions, etc."
"subhasta"#"subhasta"#"F"#"Venda pública al millor postor, esp. feta per manament d'una autoritat."
"subhipoteca"#"subhipoteca"#"F"#"Acció d'hipotecar una hipoteca voluntària."
"subjecte del dret"#"subjecte de el dret"#"M"#"Titular d'un dret o d'un interès jurídicament protegit, com ara les persones físiques i jurídiques, la societat i l'Estat."
"subjecte passiu"#"subjecte passiu"#"M"#"Persona natural o jurídica que segons la llei resulta obligada al compliment de les prestacions tributàries."
"suborn"#"suborn"#"M"#"Subornació."
"subratllar"#"subratllar"#"VT"#"Traçar una ratlla (sota una lletra, un mot o una frase)."
"subrogació"#"subrogació"#"F"#"Acció de subrogar."
"subrogar"#"subrogar"#"VT"#"Posar en el lloc d'altri."
"subrogatori"#"subrogatori"#"AJ"#"Que subroga."
"subscripció"#"subscripció"#"F"#"Acció de subscriure o de subscriure's; l'efecte."
"subscriure"#"subscriure"#"VT"#"Escriure a sota; signar al peu (d'un escrit), sotaescriure. Una iota subscripta a una vocal."
"subsecció"#"subsecció"#"F"#"Subdivisió d'una secció."
"subsidi d'atur"#"subsidi de ' atur"#"M"#"Prestació econòmica concedida al treballador en atur, en proporció al seu salari base."
"subsidi familiar"#"subsidi familiar"#"M"#"Ajut econòmic concedit als treballadors caps de família."
"subsidi"#"subsidi"#"M"#"Diner donat, concedit, en ajut o socorriment d'algú o d'alguna cosa."
"subsíndic general"#"subsíndic general"#"MF"#"Substitut del síndic general i membre de la Sindicatura del Consell General d'Andorra."
"subsíndic"#"subsíndic"#"MF"#"Substitut del síndic."
"substitució"#"substitució"#"F"#"Acció de substituir."
"substituir"#"substituir"#"VT"#"Algú o alguna cosa, posar-se en el lloc (d'algú altre, d'una altra cosa), reemplaçar. L'Ignasi ha substituït la Carme en el càrrec de caixer. La Carme ha estat substituïda per l'Ignasi."
"subvenció"#"subvenció"#"F"#"Acció de subvenir; quantitat amb què se subvé."
"successió"#"successió"#"F"#"Allò en què hom succeeix a altri, esp. el conjunt de béns, de drets, etc., que, en morir una persona, són transmissibles als seus

1. Diec_dret_LA

hereus o legataris. Dret de successió al tron. Successió forçosa, interessada."
"successiu"#"successiu"#"AJ"#"Relatiu a la successió d'alguna cosa."
"sufragi universal"#"sufragi universal"#"M"#"Sufragi en què tenen el dret de vot
totes les persones adultes de la comunitat."
"sufragi"#"sufragi"#"M"#"Sistema electoral per a la provisió de càrrecs. Sufragi
restringit."
"sumari"#"sumari"#"M"#"Conjunt d'actuacions practicades pel jutge d'instrucció
en les causes per delictes greus, tendents a escatir els fets i determinar les
persones que en són responsables."
"sumària"#"sumària"#"F"#"Procés escrit."
"sumaríssim"#"sumaríssim"#"AJ"#"Dit de certs judicis als quals la llei
assenyala una tramitació brevíssima."
"sumaríssim"#"sumaríssim"#"AJ"#"Dit del procediment civil ràpid per a judicis
de desnonament, d'aliments, interdictes, embargaments, etc."
"superar"#"superar"#"VT"#"Ultrapassar (algú) en alguna cosa; vèncer (un
obstacle, una dificultat, etc.)."
"supervisor"#"supervisor"#"AJ"#"Que supervisa. Consell supervisor."
"supervisor"#"supervisor"#"MF"#"Que supervisa. Consell supervisor."
"supervivència"#"supervivència"#"F"#"En jur., fet d'ésser designat per a
reemplaçar algú en cas de mort d'aquest, esp. en el gaudi d'una renda o d'una
pensió. Pacte de supervivència."
"suplantar"#"suplantar"#"VT"#"En un escrit, substituir (paraules o frases)."
"suplantar"#"suplantar"#"VT"#"Prendre el lloc (d'algú) traient-l'en
deslleialment, fent-l'en excloure, etc. Li va fer perdre la plaça per suplantar-
lo. Suplantar un concurrent, un rival."
"suplement de crèdit"#"suplement de crèdit"#"M"#"Crèdit suplementari que es
concedeix mitjançant una modificació dels pressupostos de l'Administració
pública."
"suplement"#"suplement"#"M"#"Allò que s'afegeix a una cosa per fer-la més
completa. Un suplement nutritiu. Suplement de llegítima."
"súplica"#"súplica"#"F"#"Clàusula final d'un escrit dirigit a l'autoritat
administrativa o judicial per obtenir una resolució de gràcia o de justícia.
Recurs de súplica."
"suplicació"#"suplicació"#"F"#"Acció de suplicar, súplica."
"suplicí"#"suplicí"#"M"#"Pena corporal greu. El suplicí de la flagel·lació."
"suspendre"#"suspendre"#"VT"#"Tenir algun temps deturat el curs (d'una cosa);
diferir momentàniament; privar temporalment del càrrec, funció, sou, etc.; negar
l'aprovació (a un examinand). Suspendre els treballs començats. Suspendre un
comerciant els pagaments. Suspendre un professor de les seves funcions i sou.
Suspendre una sentència. Dels sis examinands d'han suspesos quatre."
"suspensió de pagaments"#"suspensió de pagament"#"F"#"Situació d'insolvència
transitòria d'una persona natural o jurídica, que pot ésser aixecada si l'actiu
és superior al passiu, o que pot conduir en cas contrari a la fallida."
"suspensió"#"suspensió"#"F"#"Acció de suspendre; l'efecte. Pols en suspensió en
un fluid. La suspensió dels treballs. La suspensió d'un funcionari. Suspensió de
funcions. Suspensió de garanties constitucionals."
"taba"#"taba"#"F"#"Plec de condicions d'un encant, d'una venda, d'un
arrendament, etc."
"tampó"#"tampó"#"M"#"Feltre xopat de tinta amb què hom suca, comprimint-la
contra ell, la superfície d'un segell, un datador, etc."
"tancar"#"tancar"#"VT"#"Posar fi a una cosa, finalitzar-la. Tancar un assumpte.
Tancar una sessió."
"tant alçat"#"tant alçat"#"M"#"En un contracte, preu global, generalment
immodificable, en què no es detallen els diferents conceptes."
"tant de culpa"#"tant de culpa"#"M"#"Testimoni extret d'un procés judicial quan
se'n desprèn la possibilitat que s'hi hagi comès un delicte."
"tanteig"#"tanteig"#"M"#"Dret que té una persona d'adquirir una cosa amb
preferència a un tercer pel mateix preu que s'ha convingut entre el seu
propietari i aquest tercer."
"tantejar"#"tantejar"#"VT"#"Fer ús del dret de tanteig."
"tarifa"#"tarifa"#"F"#"Taula dels preus fixats per a determinats serveis, drets
a pagar, impostos, etc."
"taxa"#"taxa"#"F"#"Preu, import, mesura o percentatge en què s'ha taxat alguna
cosa. La taxa de l'impost. La taxa d'interès. La taxa de creixement."

1. Diec_dret_LA

"taxació"#"taxació"#"F"#"Acció de taxar."
"temari"#"temari"#"M"#"Repertori de temes de què tracta una conferència, un curs, un examen, una reunió, etc."
"temporalitat"#"temporalitat"#"F"#"Conjunt de les rendes que els eclesiàstics perceben d'un benifet o prebenda."
"temporer"#"temporer"#"AJ"#"Dit de la persona a la qual s'encarrega temporalment un treball."
"temporer"#"temporer"#"MF"#"Dit de la persona a la qual s'encarrega temporalment un treball."
"tempteig"#"tempteig"#"M"#"Tanteig."
"temptejar"#"temptejar"#"VT"#"Tantejar."
"tenir veu en una assemblea"#"tenir veu en una assemblea"#"LV"#"Tenir-hi dret de parlar i prendre part en les deliberacions."
"tenir"#"tenir"#"VT"#"Ocupar-se un temps seguit amb un altre o altres (en alguna cosa que exigeix una acció comuna). Tenir reunió. Tenir audiència."
"tenuta"#"tenuta"#"F"#"Possessió dels fruits, de les rendes, etc., en litigi, fins a decidir a qui pertoca."
"tenutari"#"tenutari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la tenuta."
"teòric"#"teòric"#"AJ"#"Pertanyent a la teoria. Coneixements teòrics."
"tercera instància"#"tercer instància"#"F"#"Tercer judici."
"terceria"#"terceria"#"F"#"Recurs interposat durant un procés judicial entre dos o més litigants per un tercer que hi té dret."
"terme"#"terme"#"M"#"Porció de territori limitada, esp. la sotmesa a l'autoritat d'un ajuntament. El terme de Montgat."
"termes"#"terme"#"MPL"#"Condicions, circumstàncies que limiten quelcom; proposicions, limitacions, establertes en un contracte."
"terna"#"terna"#"F"#"Conjunt de tres persones proposades a la superioritat perquè en designi una d'entre elles per a l'exercici d'un càrrec."
"terratge"#"terratge"#"M"#"Allò que paga a l'amo d'una terra qui la conrea."
"terratger"#"terratger"#"M"#"Conrador que paga terratge."
"territori"#"territori"#"M"#"Extensió de terra que forma una circumscripció política. Això va passar en territori portuguès. Violació de territori. Territori nacional, internacional. Territori autònom."
"territorial"#"territorial"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent al territori. Engrandiments territorials. Milícia territorial."
"territorialitat de les lleis"#"territorialitat de el llei"#"F"#"Principi segons el qual la llei obliga totes les persones que es troben en el territori de l'estat que l'ha dictada."
"territorialitat"#"territorialitat"#"F"#"Qualitat o condició de territorial; condició d'aquelles coses que, estant fora del territori d'una nació, es consideren com a formant-ne part."
"tesi"#"tesi"#"F"#"Proposició que hom enuncia i es proposa mantenir; dissertació escrita sobre un tema determinat presentada per un candidat per adquirir el grau de doctor. Una tesi doctoral. Sostenir una tesi."
"testament nuncupatiu"#"testament nuncupatiu"#"M"#"Testament fet per simple declaració de viva veu davant testimonis."
"testament"#"testament"#"M"#"Negoci jurídic en virtut del qual el causant regula la seva successió instituint un o més hereus. Fer testament. Ha mort sense fer testament. Les clàusules del testament. Testament hològraf, públic, secret. Testament sacramental."
"testamentari"#"testamentari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a un testament. Disposicions testamentàries."
"testamentari"#"testamentari"#"MF"#"Executor testamentari."
"testamentaria"#"testamentaria"#"F"#"Execució d'allò que està disposat en un testament; els documents i papers que comporta; la junta dels executors testamentaris."
"testar"#"testar"#"VI"#"Fer testament."
"testimoni"#"testimoni"#"M"#"Testimoniatge escrit."
"testimoni"#"testimoni"#"MF"#"Persona que compareix a declarar davant la justícia el que ha vist o sentit, el que sap d'alguna cosa, que compareix a certificar la identitat d'algú, l'exactitud d'una declaració, etc. Citar algú

1. Diec_dret_LA

com a testimoni. Un testimoni de vista. Un testimoni d'oïda. Testimonis de càrrec, de descàrrec. Un testimoni fals."

"testimonials"#"testimonial"#"FP"#"Document en què es testifica alguna cosa."

"timbre"#"timbre"#"M"#"Segell, esp. el que, en el paper on s'estenen certs documents, estampa l'Estat indicant la quantitat que se li ha de pagar en concepte de drets, o bé el gravat en un trosset de paper que cal enganxar a un anunci, a un rebut, etc., per a pagar l'impost, a una carta per a franquejar-la o certificar-la, etc."

"tinent d'alcalde"#"tinent de 'alcalde"#"MF"#"Regidor encarregat de certes funcions d'alcaldia."

"tinent"#"tinent"#"MF"#"Persona que ocupa el lloc o càrrec que

pròpiament pertany a una altra, que actua en lloc i representació d'una altra."

"tipicitat"#"tipicitat"#"F"#"Element constitutiu del delictes o falta consistent

en l'adequació del fet delictiu al tipus legal previst i recollit per la llei."

"títol lucratiu"#"títol lucratiu"#"M"#"Títol que només produeix obligació a una de les parts i a l'altra només li reporta utilitat o guany."

"títol"#"títol"#"M"#"Allò que estableix el dret d'algú a una distinció honorífica. El rei li conferí un títol de noblesa."

"títol"#"títol"#"M"#"Designació distintiva d'una obra escrita o impresa, que es posa al començament i, quan es tracta d'un llibre, en una pàgina a part i sobre la coberta o el llom."

"títol"#"títol"#"M"#"Document expedit per a l'exercici d'una professió a favor de les persones que n'han cursat els estudis corresponents. Tenir el títol de metge, d'advocat, de mestre."

"títol"#"títol"#"M"#"Document que estableix un dret, que fa fe d'un crèdit envers l'Estat, una societat comercial, etc. Títol de propietat. Un títol de renda."

"títol"#"títol"#"M"#"Encapçalament d'un capítol o divisió qualsevol, en què es designa el seu contingut."

"titulació"#"titulació"#"F"#"Títol acadèmic."

"titularitat"#"titularitat"#"F"#"Fet de pertànyer un dret subjectiu al subjecte que n'és el titular."

"torn d'ofici"#"torn de 'ofici"#"M"#"Ordre establert per a designar un advocat i un procurador en els casos en què als litigants se'ls reconegui el dret de justícia gratuïta."

"torn"#"torn"#"M"#"Cadascú al seu torn."

"tornaguia"#"tornaguia"#"F"#"Resguard de la guia amb què ha estat expedida una mercaderia."

"tractar un negoci amb algú"#"tractar un negoci amb algú"#"VT"#"Arranjar-lo amb ell."

"tractar"#"tractar"#"IN"#"Arranjar, acabar, alguna cosa amb algú; concloure amb algú un conveni polític, comercial, etc. Hem tractat d'aquest afer, però no ens hem pogut posar d'acord. Els plenipotenciaris s'han reunit per tractar de la pau."

"tractar"#"tractar"#"VT"#"Comerciar. Tractar en bestiar."

"tractar"#"tractar"#"VT"#"Procurar la consecució d'algun fi. Si tracteu de dissuadir-lo, no ho aconseguireu pas."

"tractat"#"tractat"#"M"#"Acord internacional establert per escrit entre estats i

regit pel dret internacional. Un tractat de pau. Un tractat d'aliança. El Tractat de Versalles."

"tractat"#"tractat"#"M"#"Acord internacional establert per escrit entre estats i

regit pel dret internacional. Un tractat de pau. Un tractat d'aliança. El Tractat de Versalles."

"tracte"#"tracte"#"M"#"Conveni debatut entre dues parts. El nostre tracte ha estat aquest, i l'heu de complir. Tractes són tractes. Cloure un tracte. Amb aquell home, no hi vull tenir tractes. Rompre el tracte."

"tradició"#"tradició"#"F"#"Transmissió del domini d'una cosa en virtut d'un contracte."

"traïdament"#"traïdament"#"AV"#"Amb traïdoria."

"traïdorenc"#"traïdorenc"#"AJ"#"Fals."

"traïdorenc"#"traïdorenc"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la traïdoria."

"traïdoria"#"traïdoria"#"F"#"Cautela per a assegurar la comissió d'una malesa sense córrer cap risc. Amb premeditació i traïdoria."

"tramesa"#"tramesa"#"F"#"Acció de trametre alguna cosa; cosa tramesa. Apresseu la tramesa de les mercaderies. Hem rebut la vostra tramesa."

"trametre"#"trametre"#"VT"#"Fer anar (algú o alguna cosa) a la seva destinació,

1. Diec_dret_LA

enviar. Trametre a algú un missatge, una carta. Li trameteren un missatger."
"tràmit"#"tràmit"#"M"#"Qualsevol dels passos o de les diligències que exigeix un
afer perquè avanci fins a la seva conclusió. Els tràmits a seguir."
"tràmit"#"tràmit"#"M"#"Regulació d'una contesa entre dues parts."
"tramitació"#"tramitació"#"F"#"Acció de tramitar."
"tramitar"#"tramitar"#"VT"#"Fer passar (un afer) pels tràmits deguts."
"transacció"#"transacció"#"F"#"Acció de transigir; l'arranjament que en resulta;
tracte, esp. de compra i venda."
"transaccional"#"transaccional"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a una transacció."
"transeünt"#"transeünt"#"AJ"#"Dit de la persona que es troba accidentalment en
un terme municipal en què no és empadronat, o bé que s'ha traslladat a un terme
municipal amb el propòsit de residir-hi però no ha adquirit encara la condició
de resident."
"transferència"#"transferència"#"F"#"Acció de transferir; l'efecte. Ordenar una
transferència bancària. Efectuar una transferència comptable."
"transferir"#"transferir"#"VT"#"Fer passar (quelcom) a la propietat d'altri.
Transferir un títol de renda. Transferir per banc."
"transigir"#"transigir"#"VI"#"Fer concessions en allò que és objecte de
discussió a fi d'arribar a un acord. Crec que tots dos acabaran transigint. És
un home que no transigeix mai."
"translatiu"#"translatiu"#"AJ"#"Que transfereix la propietat d'una cosa.
Títol translatiu de domini."
"transmetre"#"transmetre"#"VT"#"Algú, fer que (quelcom) pervingui del lloc on
ell és a un altre lloc; fer passar (quelcom que posseïm) a un altre o d'altres,
transferir. Transmetre una ordre, una notícia. Transmetre un telegrama.
Transmetre un programa de ràdio. Transmetre algú els seus poders. Transmetre un
dret, un títol."
"transmissió"#"transmissió"#"F"#"Acció de transmetre; l'efecte. Transmissió de
drets."
"transport"#"transport"#"M"#"Contracte pel qual hom es compromet a portar
personalment persones o mercaderies d'un lloc a un altre per un preu fixat."
"transport"#"transport"#"M"#"Dieta o plus que perceben funcionaris o
treballadors, etc., quan han de traslladar-se en un lloc distint de llur
residència, per motius laborals."
"transmitància"#"transmitància"#"F"#"El fet de passar d'un terme
jurisdiccional a un altre o sortir del que està senyalat."
"traslladar"#"traslladar"#"VT"#"Fer arribar una comunicació escrita a una de les
parts que litiguen amb les pretensions o els al·legats de les altres parts."
"trasllat simple"#"trasllat simple"#"M"#"Còpia no notarial d'un document."
"trasllat"#"trasllat"#"M"#"Acció de traslladar; l'efecte. Trasllat de lloc de
treball."
"trasllat"#"trasllat"#"M"#"Comunicació que es dona a una de les parts que
litiguen, de les pretensions o al·legats d'una altra o altres parts."
"trasllat"#"trasllat"#"M"#"Còpia autenticada per notari."
"traspàs"#"traspàs"#"M"#"Acció de traspassar (acc. 9 i 10 del DIEC). El traspàs
d'un dret. El traspàs d'una botiga. Encara no han fet el traspàs."
"traspassar"#"traspassar"#"VT"#"Cedir a una altra persona (un dret, el domini
d'una cosa, un local de negoci arrendat)."
"trava"#"trava"#"F"#"Allò que impedeix o destorba l'execució d'una cosa."
"treballador"#"treballador"#"MF"#"Obrer, obrera."
"treballador"#"treballador"#"MF"#"Persona que treballa en qualitat
d'assalariat."
"trencament de condemna"#"trencament de condemna"#"M"#"Incompliment d'una
condemna imposada per sentència ferma."
"trencament de domicili"#"trencament de domicili"#"M"#"Violació de domicili."
"tresor públic"#"tresor públic"#"M"#"Conjunt de cabals de què disposa l'Estat,
erari."
"tresor"#"tresor"#"M"#"Quantitat de diners o objectes preciosos reunida i
guardada. Trobar un tresor amagat. El tresor d'una església."
"tresorer"#"tresorer"#"MF"#"Persona que guarda i administra els cabals
d'una dependència pública, d'un banc, d'una associació, etc."
"tresoreria"#"tresoreria"#"F"#"Administració del tresor públic."
"tresoreria"#"tresoreria"#"F"#"Despatx, oficina, del tresorer."
"treva"#"treva"#"F"#"Cessació temporal d'hostilitats entre enemics que estan en
guerra, per conveni de llurs caps, esp. si és de llarga durada. Convingueren una

1. Diec_dret_LA

treva d'un any."

"tribunal de comptes"#tribunal de compte"#M"#Organisme que controla els comptes de totes les persones que gestionen els cabals públics."

"tribunal de penitència"#tribunal de penitència"#M"#Sagrament de la penitència, lloc on s'administra."

"tribunal"#tribunal"#M"#Conjunt de les persones que han de jutjar en uns exàmens, en unes oposicions i en actes anàlegs."

"tribunal"#tribunal"#M"#Lloc destinat als jutges, per a administrar justícia i pronunciar sentències."

"tribunal"#tribunal"#M"#Òrgan col·legiat format per magistrats que jutgen i administren la justícia. Tribunal de Comptes. Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Tribunal Suprem."

"tribut"#tribut"#M"#Contribució que una nació paga a una altra com a reconeixement de submissió, preu de la pau o la protecció, en virtut d'un tractat."

"tribut"#tribut"#M"#Impost."

"troncal"#troncal"#AJ"#Dit dels béns hereditaris dotats del privilegi de troncalitat."

"troncalitat"#troncalitat"#F"#Privilegi gràcies al qual els béns d'una persona, de natura familiar coneguda, reverteixen al tronc d'on procedeixen, en casos de successió sense deixar descendents i sense haver fet testament."

"tupinada"#tupinada"#F"#Engany consistent a introduir paperetes fraudulentament en una urna electoral o alterar-ne el compte."

"tupinaire"#tupinaire"#MF"#Persona que fa tupinades."

"tutela administrativa"#tutela administrativa"#F"#Funció de control que exerceix el Govern sobre actes d'administracions inferiors o sobre entitats i establiments d'interès públic."

"tutela"#tutela"#F"#Autoritat conferida a algú per a tenir cura de la persona

i els béns de qui, per ésser menor d'edat o altra causa, no té completa capacitat civil; càrrec de tutor."

tutela"#tutela"#F"#Protecció. Estar sota la tutela de les lleis. Sota la tutela de sant Josep."

"tutela"#tutela"#F"#Sistema de govern d'un territori per part d'una potència administradora fins que aquest estigui en condicions d'exercir l'autogovern."

"tutelar"#tutelar"#AJ"#Relatiu o pertanyent a la tutela."

"ultimatum"#ultimatum"#M"#Condicions definitives que un estat posa a un altre

en una negociació diplomàtica, la no-acceptació de les quals significa el rompiment de les negociacions."

"unanimitat"#unanimitat"#F"#Qualitat d'unànime; acord unànime."

"unió legítima"#unió legítim"#F"#Unió consagrada per la llei."

"urgir"#urgir"#VI"#Ésser urgent. És una cosa que urgeix: cal fer-la tot seguit."

"urna"#urna"#F"#Vas o caixa que serveix per a dipositar-hi cèdules, boles, etc., en un sorteig, en una votació."

"ús indegut"#ús indegut"#M"#Utilització pública i indeguda d'uniformes, vestits, insígnies i condecoracions pròpies de càrrecs que hom no exerceix o d'estats diversos de qui els usa."

"usdefruit"#usdefruit"#M"#Dret d'aprofitar-se dels fruits d'una cosa que és propietat d'altri. Usdefruit universal."

"usdefruitar"#usdefruitar"#VT"#Usufructuar."

"usos i costums"#usos i costums"#M"#Conjunt de les pràctiques habituals d'una

col·lectivitat que creen costum."

"usuari"#usuari"#AJ"#Que té dret d'usar d'una cosa d'altri."

"usuari"#usuari"#MF"#Persona que rep o utilitza un servei."

"usucapió"#usucapió"#F"#Manera d'adquirir el dret de propietat o un altre dret d'una cosa per possessió o ús ininterromput d'ella durant un determinat temps."

"usucapió"#usucapió"#F"#Manera d'adquirir el dret de propietat o un altre dret d'una cosa per possessió o ús ininterromput d'ella durant un determinat temps."

"usucapir"#usucapir"#VT"#Adquirir per usucapió. Usucapir béns immobles."

"usufructuar"#usufructuar"#VT"#Tenir l'usdefruit (d'una cosa)."

"usufructuari"#usufructuari"#AJ"#Relatiu o pertanyent a l'usdefruit."

"usufructuari"#usufructuari"#AJ"#Que té l'usdefruit d'una cosa."

1. Diec_dret_LA

"usufructuari"#"usufructuari"#"MF"#"Que té l'usdefruit d'una cosa."

"usura"#"usura"#"F"#"Delicte comès per la persona que presta diner amb aquest interès."

"usura"#"usura"#"F"#"Interès del diner deixat, esp. el que ultrapassa l'establert per la llei o el normal."

"usurari"#"usurari"#"AJ"#"Relatiu o pertanyent a la usura. Préstec, interès, usurari."

"usurpació"#"usurpació"#"F"#"Acció d'usurpar. Usurpació de funcions."

"usurpar"#"usurpar"#"VT"#"Apropiar-se sense dret (un domini, un ofici, una dignitat, etc.)."

"utilitat"#"utilitat"#"F"#"Qualitat d'útil; profit que es pot treure d'una cosa; poder de satisfer necessitats humanes."

"vacant"#"vacant"#"AJ"#"Que vaca. Càtedra vacant. Seu vacant. Una plaça vacant. Quan el tron és vacant."

"vagant"#"vagant"#"AJ"#"Vacant. Béns vagants."

"vàlid"#"vàlid"#"AJ"#"Que té íntegres les forces; que té plena eficàcia lògica o legal. Tots els homes vàlids foren cridats a les armes. Un argument vàlid. La votació, la sentència, no és vàlida. Un matrimoni que no és vàlid."

"validació"#"validació"#"F"#"Acció de validar."

"validació"#"validació"#"F"#"Verificació que efectua un advocat per tal de comprovar que una procuració és suficient jurídicament per a intervenir en una actuació judicial o administrativa."

"validar"#"validar"#"VT"#"Fer una validació (acc. 3 del DIEC)."

"validar"#"validar"#"VT"#"Posar al final (d'un escrit) una nota per declarar vàlida una esmena o un afegitó i perquè no sigui vàlid el que ha estat esborrat."

"vectigal"#"vectigal"#"M"#"Tribut imposat sobre el transport de mercaderies."

"vedat"#"vedat"#"M"#"Lloc on està vedat de caçar, de pescar."

"vedat"#"vedat"#"M"#"Lloc on està vedat d'entrar."

"vedruna"#"vedruna"#"F"#"Munt de rocs artificials que assenyala una partió."

"veedor"#"veedor"#"MF"#"Inspector, inspectora."

"vegada"#"vegada"#"F"#"Balla i canta a la vegada."

"veguer"#"veguer"#"MF"#"Al Principat de Catalunya i a Mallorca, autoritat delegada de la Corona o d'una baronia en una demarcació, amb jurisdicció governativa, judicial i administrativa."

"veguer"#"veguer"#"MF"#"A Andorra, representant dels coprínceps (un per cadascun) episcopal i francès."

"vegueria"#"vegueria"#"F"#"Edifici on el veguer resideix o exerceix el seu càrrec."

"vegueria"#"vegueria"#"F"#"Qualsevol de les nou agrupacions supracomarçals en què fou distribuït el territori de Catalunya en el projecte de 1933 i que en la Divisió Territorial de Catalunya (1936) foren anomenades regions."

"vegueria"#"vegueria"#"F"#"Territori a què s'estenia la jurisdicció d'un veguer."

"veí"#"veí"#"MF"#"Persona que habita en un mateix municipi, barri o casa que una altra. Els veïns d'un carrer. Som veïns: ell viu al primer pis i jo al tercer."

"veí"#"veí"#"AJ"#"Persona que té domicili en un municipi."

"veïnat"#"veïnat"#"M"#"Grup de cases de camp o d'altres habitatges units o relativament propers entre ells que constitueix un nucli de població; caseria."

"veïnatge"#"veïnatge"#"M"#"Qualitat de veí, proximitat. El seu veïnatge amb cultures molt diverses el va convertir en un poble tolerant. Uns ulls que delataven el veïnatge de la mort."

"veïnatge"#"veïnatge"#"M"#"Vincle que lliga entre ells els veïns d'un terme municipal per la comunitat d'interessos, de drets atorgats al municipi i de deures imposats per les lleis."

"venciment"#"venciment"#"M"#"Acció de vèncer o complir-se el terme d'un deute, d'una obligació, etc. El venciment d'una lletra."

"vènda"#"vènda"#"F"#"Partida dels antics quartons i de les actuals parròquies d'Eivissa."

"venguí"#"venguí"#"M"#"Certificat que fa un venedor o agent que ha pres part en una venda de títols o mercaderies per tal de justificar la procedència i el preu de la cosa comprada."

"veredicte"#"veredicte"#"M"#"Resposta que un jurat dóna concernint un fet en una

1. Diec_dret_LA

causa civil o criminal; parer, judici, etc., emès per un jurat qualificador. Veredictes de culpabilitat."

"verificar"#"verificar"#"VT"#"Provar, confirmar ésser certa o exacta, (alguna cosa); esp. sotmetre-la a examen per tenir la seguretat que és feta exactament, que funciona bé. Verificar una teoria. Verificar un comptador."

"vessar sang innocent"#"vessar sang innocent"#"LV"#"De persones innocents."

"vet"#"vet"#"M"#"Veto."

"veto"#"veto"#"M"#"Dret que té algú d'oposar-se a l'adopció d'una resolució."

"veu"#"veu"#"F"#"Quelcom comparat a la veu humana com a mitjà d'expressió."

"via"#"via"#"F"#"Procediment jurídic. Via executiva. Via ordinària."

"viceconsolat"#"viceconsolat"#"M"#"Càrrec de vicecònsol."

"viceconsolat"#"viceconsolat"#"M"#"Oficina del vicecònsol."

"vicegerència"#"vicegerència"#"F"#"Oficina del vicegerent."

"vicepresidència"#"vicepresidència"#"F"#"Oficina del vicepresident."

"vicerektorat"#"vicerektorat"#"M"#"Oficina del vicerektor."

"vici ocult"#"vici ocult"#"M"#"Defecte no manifest que té una cosa venuda o llogada i que en fa minvar el valor."

"vidu vídua"#"vidu"#"A"#"Dit de la persona que, per mort, ha perdut el seu cònjuge i no s'ha tornat a casar. Va restar vidu als trenta-cinc anys. S'ha casat amb una vídua."

"vidu"#"vidu"#"MF"#"Dit de la persona que, per mort, ha perdut el seu cònjuge i no s'ha tornat a casar. Va restar vidu als trenta-cinc anys. S'ha casat amb una vídua."

"vigent"#"vigent"#"AJ"#"Que vigeix."

"vigor"#"vigor"#"M"#"Estar, posar, una llei en vigor. El conveni entrarà en vigor el mes vinent."

"violació de domicili"#"violació de domicili"#"F"#"Delicte consistent a entrar en un domicili sense autorització o a romandre-hi contra la voluntat del propietari o de l'inquilí."

"violiar"#"violiar"#"VT"#"Infringir (una cosa que hom és tingut de respectar); cometre una acció no respectant (una cosa considerada sagrada), profanar. Violar

una llei, un precepte, una regla. Violar la fe jurada. Violar un jurament, un secret. Violar una sepultura. Violar el domicili particular d'algú. Violar la correspondència."

"visar"#"visar"#"VT"#"Verificar, qui en té la competència, (una acta, un certificat o un altre document), i posar-hi la conformitat perquè tingui validesa."

"visat"#"visat"#"M"#"En les oficines, senyal que es posa en un document per tal de saber que ja ha estat objecte de l'operació (anotació, registre, revisió, etc.) a què ha d'ésser sotmès."

"visat"#"visat"#"M"#"Fórmula de conformitat que es posa en un document que es visa, esp. la que els cònsols estampen en els passaports."

"visat"#"visat"#"M"#"Requisit requerit per a la validesa d'un passaport expedit per les autoritats frontereres generalment a l'entrada d'un país estranger o, per delegació, a les legacions diplomàtiques o consulars."

"vista"#"vista"#"F"#"Acte judicial en què el jutge o el tribunal que entén en un

afer pendent de sentència, escolta la relació del secretari i els informes de les parts juntament amb les proves pericials i testificals i l'interessat."

"vistiplau"#"vistiplau"#"M"#"Verificació i conformitat d'un certificat, d'una actuació, etc. El certificat ha de dur el vistiplau del president."

"vitalici"#"vitalici"#"M"#"Pensió vitalícia que hom rep fent abandó d'un capital, pòlissa d'assegurança sobre la vida."

"vitalicista"#"vitalicista"#"MF"#"Beneficiari d'un vitalici o d'una renda vitalícia."

"vocació hereditària"#"vocació hereditari"#"F"#"Crida que fa la llei o el causant a tots els possibles successors en el moment d'obrir-se el procés successori per la mort del causant."

"vocal"#"vocal"#"AJ"#"Individu d'una junta que no té un càrrec especial."

"vocal"#"vocal"#"MF"#"Persona que té veu en una congregació, en una junta, etc."

"volum de negoci"#"volum de negoci"#"M"#"Total de transaccions comercials efectuades durant un exercici econòmic."

"voluntari"#"voluntari"#"AJ"#"Persona que s'ofereix lliurement a fer una cosa o a col·laborar en alguna tasca sense ésser-hi obligat. Un donador voluntari de sang. Un voluntari per a desparar la taula."

"voluntari"#"voluntari"#"MF"#"Persona que s'ofereix lliurement a fer una cosa o a col·laborar en alguna tasca sense ésser-hi obligat. Un donador

1. Diec_dret_LA

voluntari de sang. Un voluntari per a desparar la taula."

"voluntarietat"#"voluntarietat"#"F"#"Característica necessària en tota conducta delictiva."

"vot de censura"#"vot de censura"#"M"#"Vot que emet una cambra o una corporació per a negar la seva confiança al Govern o a la junta directiva."

"vot de confiança"#"vot de confiança"#"M"#"Autorització o facultat que es dona a

algú perquè actuï o decideixi lliurement en un afer."

"vot de qualitat"#"vot de qualitat"#"M"#"Vot que, pel fet d'ésser d'una persona de major autoritat, decideix una qüestió en el cas d'empat."

"vot directe"#"vot directe"#"M"#"Vot en què l'elector designa una persona determinada per a exercir el càrrec que s'ha de cobrir."

"vot secret"#"vot secret"#"M"#"Vot emès de manera que no es pugui conèixer la identitat del votant."

"vot"#"vot"#"M"#"Cos material, papereta, bola blanca o negra, etc., per mitjà de

la qual hom vota."

"vot"#"vot"#"M"#"Dret a votar."

"vot"#"vot"#"M"#"En una assemblea, una elecció, etc., manifestació de la voluntat de cadascú d'aprovar o de rebutjar una proposició, una mesura, d'elegir

una persona per a un càrrec, etc., sia pronuncinat sí o no, sia per mitjà de boles blanques i negres, sia per mitjà de paperetes, etc. Vot favorable, contrari. Tenir majoria de vots. Tenir algú en una assemblea veu i vot."

"vot"#"vot"#"M"#"Opinió o parer donat sobre quelcom."

"votació nominal"#"votació nominal"#"F"#"Votació en què a cada vot consta el nom

de la persona que l'ha emès."

"votació ordinària"#"votació ordinària"#"F"#"Votació realitzada aixecant-se els partidaris d'una opinió o bé alçant només la mà."

"votació secreta"#"votació secreta"#"F"#"Votació en què no se sap qui ha emès cada vot."

"votació"#"votació"#"F"#"Acció de votar; conjunt de vots emesos. Procedir a la votació. Votació secreta. Prendre part en una votació. El resultat d'una votació."

"votar"#"votar"#"TR"#"Votar un projecte de llei."

"votar"#"votar"#"VI"#"Donar el propi vot. Tots els socis presents tenen dret a votar. Votar a favor d'una proposició, d'un candidat."

"xec"#"xec"#"M"#"Document de crèdit pel qual el titular d'un compte bancari dona

una ordre al banc perquè pagui al tenidor del document una suma determinada."

"zona polèmica"#"zona polèmic"#"F"#"Espai lliure que una fortalesa necessita per

a la seva defensa."

"zona"#"zona"#"F"#"Àrea o regió caracteritzada pel seu clima, per un conreu, per

estar sotmesa a un règim especial, etc. La zona dels vents alisis. La zona del blat."

"zona"#"zona"#"F"#"Territori que, dins un estat, està sotmès a un règim jurídic específic. Zona de lliure comerç. Zona franca. Zona fronterera. Zona de muntanya. Zona monetària. Zona forestal. Zona marítima. Zona minera."

#Dades:#Terme#Lema#CG#Definició

1. Dret_Admin.pública_Termcat

#name: dret_Administracio_publica (TermCAT)
#source: papel
#urlbase: papel
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"a boca de canó";"a boca de canó";"loc adj";"PROTECCIÓ CIVIL. Dit d'un tret disparat amb la boca de foc de l'arma en contacte amb la pell, que produeix una lesió molt violenta, de vores irregulars i amb arrencaments cutanis."; "a bocajarro:es#at point-blank range:en"
"a curta distància";"a curt distància";"loc adj";"PROTECCIÓ CIVIL. Dit d'un tret disparat a una distància de la pell entre 30 cm i 1 m, superior a l'abast de la flama i inferior a l'abast dels elements que produeixen el tatuatge."; "a corta distancia:es#near:en"
"a frec de roba";"a frec de roba";"loc adj";"PROTECCIÓ CIVIL. Dit d'un tret disparat a una distància de la pell inferior o igual a l'abast de la flama que surt del canó, que no sol superar els 30 cm, i que produeix un tatuatge amb cremades."; "a quemarropa:es#contact:en"
"a llarga distància";"a llarg distància";"loc adj";"PROTECCIÓ CIVIL. Dit d'un tret disparat a una distància de la pell superior a l'abast dels elements que produeixen el tatuatge, generalment a més d'1 m."; "a larga distancia:es#distant:en"
"absoldre posicions";"absoldre posició";"v intr";"DRET PENAL. Respondre, un litigant, davant el jutge i sota jurament o promesa, les preguntes formulades per un altre litigant."; "absolver posiciones:es#answer, to:en"
"absolució de posicions";"absolució de posició";"f";"DRET PENAL. Resposta d'un litigant, davant el jutge i sota jurament o promesa, a les preguntes formulades per un altre litigant. "; "absolución de posiciones:es#prueba de posiciones:es"
"acta de delimitació";"acta de delimitació";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Document en què s'acredita que s'ha dut a terme la delimitació d'un terreny."; "acta de apeo:es"
"acte de partició";"acte de partició";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acte jurídic pel qual s'extingeix la indivisió d'un patrimoni comú."; "acto particional:es"
"acte obstatiu";"acte obstatiu";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acte formal que impedeix a algú de dur a terme una acció, tot i estar-hi legalment autoritzat."; "acto obstativo:es"
"acudir en";"acudir en";"v intr";"Nota: Per exemple, acudir en queixa significa 'impugnar una resolució judicial mitjançant la interposició d'un recurs de queixa'. "; "acudir en:es#impugnar en:es#recurrir en:es"
"admetre a tràmit";"admetre a tràmit";"v tr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acceptar, un òrgan judicial o administratiu competent, un document que compleix els requisits establerts a fi de tramitar-lo."; "admitir a trámite:es#follow up, to:en"
"administració electrònica";"administració electrònic";"f";"DRET ADMINISTRATIU. Sistema d'administració pública en què s'utilitzen les tecnologies de la informació i la comunicació per a optimitzar el disseny i la implementació de polítiques i serveis públics de manera eficient, i per a establir una comunicació bidireccional amb els administrats."; "administración electrónica:es#gobierno electrónico:es#e-administration:en#e-government:en#electronic administration:en#electronic government:en"
"administrativista";"administrativista "; "m i f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Jurista especialitzat en dret administratiu."; "administrativista:es"
"admissió a tràmit";"admissió a tràmit";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció d'admetre a tràmit un document."; "admisión a trámite:es"
"adoptable";"adoptable";"m i f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona susceptible de ser adoptada."; "adoptable:es"
"adoptand";"adoptand";"m i f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona que està en procés d'adopció."; "adoptando:es"
"adoptant";"adoptant";"m i f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona que n'adopta una altra. "; "adoptante:es"
"adoptat";"adoptat";"m i f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona que és adoptada. "; "adoptado:es#adopted:en"
"alardo";"alardo";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Examen que fan els jutjats i tribunals sobre l'estat de tramitació de plets i causes."; "alarde:es#review:en"
"altressí";"altressí";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Petició de caràcter secundari que formula una de les parts litigants, després de la petició

1. Dret_Admin.pública_Termcat

principal, en alguns documents judicials."; "otrosí:es"
"amillarament"; "amillarament"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Padró de béns, generalment immobles, d'aquells municipis en què l'Administració encara no ha fet el cadastre. Nota: Terme històric."; "amillaramiento:es"
"amollonament"; "amollonament"; "m"; "Sinònim complementari de fitació"; ""
"amollonar"; "amollonar"; "v tr"; "Sinònim complementari de fitar"; ""
"analítica forense"; "analítica forense"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Conjunt de tècniques d'anàlisi utilitzades per la policia científica, que serveixen per a estudiar una mostra orgànica o inorgànica recollida en el lloc del delictes."; "analítica forense:es#forensic analytics:en"
"any civil"; "any civil"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Període de 365 dies, o de 366 si és un any de traspàs, que es compta a partir del dia 1 del mes de gener i acaba el 31 del mes de desembre del mateix any."; "año civil:es#legal year:en"
"any natural"; "any natural"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Període de 365 dies, o de 366 si comprèn el dia 29 de febrer d'un any de traspàs, que es compta de data a data, independentment del dia que es fixi com a començament."; "año natural:es#calendar year:en#natural year:en"
"apàtrida"; "apàtrida"; "adj"; "DRET INTERNACIONAL. Que no té reconeguda la ciutadania en cap estat."; "apàtrida:es"
"apàtrida"; "apàtrida"; "m i f"; "DRET INTERNACIONAL. Persona que no té cap nacionalitat o que l'ha perduda sense adquirir-ne una altra, la situació jurídica de la qual depèn de la legislació de l'estat en què resideix."; "apàtrida:es#stateless person:en"
"apatrídia"; "apatrídia"; "f"; "DRET INTERNACIONAL. Condició d'apatrídia."; "apatrídia:es#stateless status:en#statelessness:en"
"apel·lar"; "apel·lar"; "v intr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Recórrer davant el jutge o el tribunal superior perquè revoqui, esmeni o anul·li una sentència, que es creu injusta, dictada per l'inferior. Nota: Aquest verb regeix la preposició contra. Per exemple, part contra la qual s'apel·la."; "apelar:es"
"arbitratge multipart"; "arbitratge multipart"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Arbitratge en un litigi amb més de dues parts litigants. Nota: En plural, arbitratges multipart."; "arbitraje multiparte:es"
"argueig"; "argueig"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Operació de salvament en què les persones accidentades són evacuades, normalment des d'un helicòpter, d'un indret de difícil accés amb l'ajuda d'un argue."; "rescate con grúa:es#hoisting:en#winching:en"
"assetjament sexual"; "assetjament sexual"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Conducta persistent contra la llibertat d'una persona que comet el qui li sol·licita favors de naturalesa sexual per a ell o per a un tercer, d'una manera que resulta ofensiva, humiliant i intimidatòria per a la persona afectada i li provoca problemes psicològics, morals i professionals."; "acoso sexual:es#sexual harassment:en"
"astricció"; "astricció"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Mesura coercitiva per la qual un tribunal pot constrènyer un deutor a pagar una quantitat per cada dia de retard en el compliment d'un contracte."; "cláusula penal:es#multa coercitiva:es#periodical penalty:en"
"autobomba urbana lleugera"; "autobomba urbà lleuger lleuger"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Autobomba de dimensions reduïdes i gran capacitat de maniobra i penetració, equipada per a serveis urbans, amb una capacitat mínima d'aigua de 800 l."; "autobomba urbana ligera:es#BUL:es"
"autobraç articulat"; "autobraç articular"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Vehicle automòbil dotat d'un braç articulat amb cistella de salvament incorporada, que s'utilitza en incendis urbans i salvament."; "autobrazo articulado:es#ABA:es"
"autoescala automàtica"; "autoescala automàtic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Vehicle automòbil dotat d'escala extensible automàticament, que s'utilitza en incendis urbans i salvaments."; "autoescala automática:es#AEA:es"
"autonomia conflictual"; "autonomia conflictual"; "f"; "DRET INTERNACIONAL. Llibertat de les parts a l'hora de designar la llei que ha de regir una relació contractual."; "autonomía conflictual:es"
"bé de domini públic"; "bé de domini públic"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Bé que pertany a una entitat pública i és destinat directament al compliment d'un fi públic propi del seu titular."; "bien de dominio público:es#bien demanial:es#bien domanial:es#public property:en#state property:en"
"bé demanial"; "bé demanial"; "m"; "Sinònim complementari de bé de domini públic"; ""
"boca d'incendis"; "boca de = incendi"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Presa d'aigua brancada sobre una canalització de gran cabal, que està situada a la via

1. Dret_Admin publica_Termcat

pública o a l'entrada d'un immoble i on poden ésser connectades les mànegues per a l'extinció d'incendis."; "boca de incendio:es"
"boca d'incendis equipada"; "boca de = incendi equipar"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt format per una vàlvula, una mànega i una llança, que serveix per a transportar i projectar aigua des d'un punt fix d'una xarxa d'abastament d'aigua fins al lloc d'un incendi, i que inclou elements de suport, de mesura de pressió i de protecció."; "boca de incendio equipada:es"
"cabal comunitari"; "cabal comunitari"; "m"; "DRET INTERNACIONAL. Conjunt del dret comunitari vigent que accepta un nou estat en entrar a formar part de la Unió Europea."; "acervo comunitario:es#community acquis:en"
"cabildo"; "cabildo"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Corporació local de cadascuna de les illes Canàries, que té unes funcions idèntiques a les de les diputacions provincials a les províncies peninsulars espanyoles."; "cabildo:es#cabildo insular:es"
"cabina de control"; "cabina de control"; "f"; "DRET PENAL. Cabina des d'on es controla, a través d'un vidre, l'accés i l'activitat d'un mòdul penitenciari."; "bunker:es#cabina de control:es#cabina de seguridad:es"
"cancel·l de seguretat"; "cancel·l de seguretat"; "m"; "DRET PENAL. Espai entre dos rastells de pas obligat per accedir a determinades dependències d'un centre penitenciari."; "entrecancelas:es"
"capçana"; "capçana"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Conjunt de peces de cuir que porta a l'interior el casc antiavalots i que s'adapta al cap, utilitzat per a ajustar el casc i per a amortir els cops que pugui rebre."; "atalaje:es#draft:en#hermet harness:en"
"cel·lular"; "cel·lular"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL. Dit d'un vehicle o una dependència que queda totalment tancada i sense possibilitat d'obrir-se des de dins."; "celular:es"
"centre de trànsit"; "centre de trànsit"; "m"; "DRET PENAL. Centre penitenciari en el qual és ingressat temporalment un intern destinat a una altra presó."; "centro de tránsito:es"
"citació a dia cert"; "citació a dia cert"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte de citar, un jutge o un tribunal, una persona perquè comparegui davant seu el dia i a l'hora prefixats."; "citación a comparecencia:es#subpoena:en"
"citació a execució"; "citació a execució"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte de citar a termini un deutor demandat perquè comparegui en un judici executiu, una vegada practicada la diligència d'embargament dels seus béns."; "citación de remate:es#summons:en"
"citació a termini"; "citació a termini"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte de citar, un jutge o un tribunal, una persona perquè comparegui davant seu dins d'un termini."; "emplazamiento:es#summons:en"
"citar a dia cert"; "citar a dia cert"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Citar, un jutge o un tribunal, una persona perquè comparegui davant seu un dia i hora concrets."; "citar a comparecencia:es#summon, to:en"
"citar a execució"; "citar a execució"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Citar a termini un deutor demandat perquè comparegui en un judici executiu, una vegada practicada la diligència d'embargament dels seus béns."; "citar de remate:es#summon, to:en"
"citar a termini"; "citar a termini"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Citar, un jutge o un tribunal, una persona perquè comparegui davant seu dins d'un termini."; "emplazar:es#summon, to:en"
"complir una condemna"; "complir un condemna"; "loc"; "DRET PENAL. Estar en procés d'executar una pena."; "cumplir condena:es"
"complir condemna"; "complir condemna"; "loc"; "DRET PENAL. Estar en procés d'executar una pena."; "cumplir condena:es"
"comptedant"; "comptedant"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona que està obligada a retre comptes dels fons que ha gestionat."; "cuentadante:es"
"comptedonant"; "comptedonant"; "m i f"; "Sinònim complementari de comptedant"; ""
"comunicació de convivència"; "comunicació de convivència"; "f"; "DRET PENAL. Comunicació especial que manté un intern amb el cònjuge o una altra persona amb qui mantingui una relació semblant d'afectivitat i amb els fills que no superin els deu anys d'edat."; "comunicación de convivencia:es#vis-a-vis de convivencia:es"
"comunicació especial"; "comunicació especial"; "f"; "DRET PENAL. Comunicació entre l'intern d'un centre penitenciari i els seus familiars o coneguts propers en la qual és possible el contacte físic."; "comunicación especial:es#vis-a-vis:es"
"comunicació familiar"; "comunicació familiar"; "f"; "DRET PENAL. Comunicació especial que manté un intern amb familiars i coneguts propers."; "comunicación

1. Dret_Admin.pública_Termcat

familiar:es#vis-a-vis familiar:es"
"comunicació íntima";"comunicació íntim";"f";"DRET PENAL. Comunicació especial, que pot ser de tipus sexual, que manté un intern amb una altra persona.";"comunicació íntima:es#vis-a-vis íntimo:es#conjugal visit:en"
"concertina";"concertina";"f";"DRET PENAL. Filat extensible constituït per dues espirals plegades l'una en sentit invers de l'altra, que es col·loca al capdamunt dels murs d'un centre penitenciari a fi d'impedir l'evasió dels interns.";"concertina:es#concertina:en"
"coneixement";"coneixement";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Declaració que fa una persona o un òrgan administratiu notificant que s'ha assabentat del contingut d'un document o d'un acte administratiu.";"enterado:es"
"conèixer en";"conèixer en";"loc v";"Nota: La locució conèixer en va seguida sempre del tipus de recurs. Per exemple conèixer en queixa, que significa 'conèixer, l'òrgan competent, d'un recurs de queixa'.";"conocer en:es"
"confirmar en";"confirmar en";"loc v";"Nota: La locució confirmar en va seguida sempre del tipus de recurs. Per exemple confirmar en queixa, que significa 'confirmar, l'òrgan competent, una resolució judicial emesa per una instància inferior a conseqüència d'un recurs de queixa'.";"confirmar en:es"
"consell insular";"consell insular";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Corporació local de cadascuna de les illes Balears, que té unes funcions idèntiques a les de les diputacions provincials a les províncies peninsulars espanyoles.";"consejo insular:es"
"contracte de posada a disposició";"contracte de posar a disposició";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Contracte formalitzat per una empresa de treball temporal i una empresa usuària dels seus serveis, que té per objecte la cessió d'un treballador, contractat per l'empresa de treball temporal, per prestar serveis a l'empresa usuària.";"contrato de puesta a disposición:es#labour sub-contract:en"
"contraporta de seguretat";"contraporta de seguretat";"f";"DRET PENAL. Porta de seguretat de les cel·les destinades a presos sancionats o especialment conflictius, situada entre la primera porta i l'espai habitable de la cel·la, que s'obre cap a dins.";"cangrejo:es"
"copyright";"copyright";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Dret que té el titular o cessionari d'un dret d'explotació d'avantposar el seu nom al símbol (c), amb la precisió del lloc i l'any de divulgació de l'obra.Nota: El copyright reflecteix la possessió del dret d'explotació i, per tant, només el pot fer constar el titular o cessionari d'aquest dret. Els drets d'explotació formen part dels drets d'autor. ";"copyright:es#copyright:en"
"criada i cerca";"criada i cerca";"f";"DRET PENAL. Ordre donada per l'autoritat judicial a la governativa per a perseguir i arrestar un delinqüent.";"busca y captura:es#llamamiento y busca:es#warrant for apprehension:en"
"de règim";"de règim";"loc";"DRET PENAL. D'acord amb el règim penitenciari.";"de régimen:es#regimental:es"
"de tractament";"de tractament";"loc";"DRET PENAL. D'acord amb el tractament penitenciari.";"de tratamiento:es#tratamental:es"
"demanda de contradicció";"demanda de contradicció";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Escrit d'al·legacions que formula la part passiva per oposar-se a la pretensió de la part actora d'aconseguir la plena efectivitat d'un dret real inscrit en el Registre de la Propietat.";"demanda de contradicción:es"
"despatx de lliure pràctica";"despatx de lliure pràctica";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Despatx en una duana comunitària d'un producte procedent d'un país extracomunitari, que li permet de circular lliurement a l'interior de la Unió Europea.";"despacho a libre práctica:es#release for free circulation:en"
"dictamen de conformitat";"dictamen de conformitat";"m";"DRET INTERNACIONAL. Acte jurídic sense força vinculant, pel qual les institucions comunitàries expressen la seva opinió sobre un o més afers.";"dictamen conforme:es#assent:en"
"dictar en";"dictar en";"loc v";"Nota: Les locucions dictar en i pronunciar en van seguides sempre del tipus de recurs. Per exemple dictar en apel·lació, que significa 'resoldre, l'òrgan competent, una resolució judicial a conseqüència d'un recurs d'apel·lació'.";"dictar en:es#pronunciar en:es"
"drets d'autor";"dret de = autor";"m pl";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Drets morals i d'explotació que té l'autor d'una obra literària, artística o científica.Nota: Els drets morals, en tant que indisponibles, són irrenunciables i inalienables, mentre que els drets d'explotació, en tant que disponibles, són negociables i permeten que l'autor incideixi en la publicació, la distribució o l'explotació de la seva obra, així com que faci constar el copyright. Els drets d'autor formen part de la propietat intel·lectual.";"derechos de autor:es"
"duanar";"duanar";"v tr";"DRET INTERNACIONAL. Fer els tràmits perquè una mercaderia surti de la duana i pagar-ne els drets

1. Dret_Admin publica Termcat

corresponents."; "aduanar:es#clear through the customs, to:en"
"emplenament"; "emplenament"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte de completar un imprès amb les dades que es demanen."; "cumplimentación:es"
"emplenar"; "emplenar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Completar un imprès amb les dades que es demanen."; "cumplimentar:es#rellenar:es#fill in, to:en"
"encàrrec de gestió"; "encàrrec de gestió"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Encàrrec d'activitats que són competència d'òrgans administratius o d'entitats de dret públic a altres òrgans o entitats de la mateixa administració o d'una altra, sense que se'n cedeixi la titularitat."; "encargo de gestión:es#encomienda de gestión:es"
"esbiaixat"; "esbiaixar"; "adj"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Dit de la interpretació que fa una persona d'un document legal, condicionada, fonamentalment, per motius ideològics."; "sesgado:es"
"escabi"; "escabi"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Membre llec d'un jurat mixt."; "escabino:es"
"escripturar"; "escripturar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Fer constar en escriptura pública un acte o un negoci jurídic."; "escribir:es#instrumentar:es#draw up, to:en#notarize, to:en"
"escrit de proposició de prova"; "escrit de proposició de prova"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Document en què els litigants en un procés judicial especifiquen les proves que volen que s'hi duguin a terme."; "escrito de proposición de prueba:es"
"escrit d'interposició de recurs contenciós administratiu"; "escrit de interposició de recurs contenciós administratiu"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Document que es presenta davant la jurisdicció contenciosa administrativa, un cop exhaurida la via administrativa, per demanar la revisió d'un acte de l'Administració subjecte al dret administratiu o d'una disposició de caràcter general de rang inferior a la llei."; "escrito de interposición de recurso contencioso administrativo:es"
"escudeller"; "escudeller"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona, generalment un intern, que s'ocupa de repartir el menjar entre els presos."; "gavetero:es"
"estat"; "ser"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Subjecte de dret internacional dotat d'un territori, una població, una organització política i plena sobirania. Nota: En àmbits especialitzats, hi ha tendència a escriure sempre aquest terme en majúscula inicial, tant en català com en les altres llengües."; "estado:es#state:en"
"estat arxipelàgic"; "estat arxipelàgic"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Estat constituït totalment per un o més d'un grup d'illes, o per part d'illes, per les aigües que les connecten i per d'altres elements naturals, les quals han estat considerades històricament com a entitat geogràfica, econòmica i política."; "estado archipelágico:es#archipelagic state:en"
"estim"; "estim"; "m"; "Sinònim complementari de preu just"; ""
"estimar"; "estimar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acceptar, un jutge o un tribunal, les peticions de les parts."; "estimar:es#deem, to:en"
"estimar"; "estimar"; "v tr"; "Sinònim complementari de fixar el preu just"; ""
"estimatori"; "estimatori"; "adj"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Dit d'una resolució o sentència en què les peticions d'una de les parts han estat acceptades."; "estimatorio:es"
"estoppel"; "estoppel"; "m"; "DRET INTERNACIONAL. Regla per la qual un estat, si ha fet creure, amb els seus actes, que hi havia una situació de fet o de dret determinada, no pot al·legar que la situació de fet o de dret era una altra, encara que sigui cert, després que un segon estat hagi actuat en conseqüència modificant una situació jurídica."; "estoppel:es#estoppel:en#estoppel by representation:en"
"excloure"; "excloure"; "v tr"; "Sinònim complementari de invalidar"; ""
"exclusió"; "exclusió"; "f"; "Sinònim complementari de invalidació"; ""
"executant"; "executant"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Creditor demandant en un judici executiu."; "ejecutante:es#executant:en"
"executat"; "executar"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Deutor demandat en un judici executiu."; "ejecutado:es#executed:en"
"exhaurir la via administrativa"; "exhaurir el via administratiu"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Exhaurir la possibilitat de presentar més recursos administratius."; "agotar la vía administrativa:es"
"extingir una condemna"; "extingir un condemna"; "loc"; "DRET PENAL. Executar completament una pena."; "extinguir condena:es"
"extingir condemna"; "extingir condemna"; "loc"; "DRET PENAL. Executar completament una pena."; "extinguir condena:es"
"extorsionador"; "extorsionador"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que obliga una

1. Dret_Admin.pública_Termcat

altra persona, amb violència o intimidació, a realitzar o cometre un acte o negoci jurídic en perjudici del seu patrimoni."; "extorsionador:es#extorter:en" "extorsionar"; "extorsionar"; "v tr"; "DRET PENAL. Obligar una persona, amb violència o intimidació, a realitzar o cometre un acte o negoci jurídic en perjudici del seu patrimoni."; "extorsionar:es#extort, to:en" "factura proforma"; "factura proforma"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Document amb què un venedor notifica al comprador per endavant el cost d'una comanda, però que no n'exigeix el pagament."; "factura pro forma:es#pro-forma invoice:en" "fedatari"; "fedatari"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona dipositària de la fe pública."; "fedatario:es" "fitació"; "fitació"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte de posar els senyals que marquen els límits d'un terme o d'una propietat."; "amojonamiento:es#boundary marking:en#demarcation:en" "fitar"; "fitar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Posar els senyals que marquen els límits d'un terme o d'una propietat."; "amojonar:es#mark the boundaries off, to:en#mark with boundaries, to:en" "fixar el preu just"; "fixar el preu just"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Determinar el valor d'un bé, d'acord amb determinades dades que es prenen com a referència."; "justipreciar:es#appraise, to:en#value, to:en" "forest comunal"; "forest comunal"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Forest la titularitat de la qual pertany a ens locals i l'aprofitament, als veïns."; "monte comunal:es#community forest:en" "forest veïnal de mancomú"; "forest veïnal de mancomú"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Forest la titularitat i l'aprofitament de la qual pertanyen mancomunadament als veïns d'un nucli de població."; "monte vecinal en mano común:es#communal forest:en" "formalització"; "formalització"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte de presentar en un registre o davant d'un jutge un imprès degudament emplenat."; "cumplimentación:es#formalización:es" "formalitzar"; "formalitzar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Presentar en un registre o davant d'un jutge un imprès degudament emplenat."; "cumplimentar:es#formalizar:es" "forum shopping"; "forum shopping"; "m"; "DRET INTERNACIONAL. Elecció dels tribunals d'un estat per tal d'obtenir una resolució més favorable d'acord amb les normes de conflicte a l'estat escollit, ignorant les connexions existents entre els ordenaments jurídics implicats."; "forum shopping:es#forum shopping:en" "fraccionament"; "fraccionament"; "m"; "DRET INTERNACIONAL. Possibilitat d'elecció de diverses lleis per a regir els diferents aspectes d'una relació contractual."; "depeçage:es#fraccionamiento:es#depeçage:en" "franc a vagó"; "franc a vagó"; "loc"; "TRANSPORT; DRET INTERNACIONAL. Incoterm que obliga el venedor a carregar la mercaderia en un vagó o un camió, i que estableix que, una vegada carregada, queda feta la transmissió dels riscos i la posada a disposició. Nota: Aquest incoterm ha estat substituït per l'incoterm FCA (franc a transportista)."; "franco sobre raíl:es#franco sobre vagón:es#franco vagón:es#FOR:es#free on rail:en#FOR:en" "helidipòsit"; "helidipòsit"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Dipòsit flexible, d'una capacitat d'entre 600 i 965 l, que se subjecta amb cables a la part inferior del fuselatge d'un helicòpter i es carrega en vol estacionari, i que s'utilitza per a precipitar aigua, ignífugants o altres agents extintors en l'extinció d'incendis forestals."; "bambi bucket:es#helibalde:es#firebucket:en#fire-fighting bucket:en" "hidrant"; "hidrant"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Aparell hidràulic connectat a una xarxa d'abastament d'aigua, que s'utilitza per a subministrar aigua durant totes les fases d'un incendi."; "hidrante:es#fire hydrant:en#fireplug:en#hydrant:en" "il·lícit"; "il·lícit"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció no permesa per la llei. Nota: L'il·lícit fa referència a un concepte objectiu, a una acció tipificada per la llei. L'injust és un concepte doctrinal, moral, que es basa en valoracions subjectives."; "il·lícito:es" "immatriculació"; "immatriculació"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Primera inscripció d'una finca en el Registre de la Propietat, que obre un foli registral."; "inmatriculación:es#registration:en" "immatricular"; "immatricular"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Fer una primera inscripció d'una finca en el Registre de la Propietat, que obre un foli registral."; "inmatricular:es" "impugnar en"; "impugnar en"; "v intr"; "Sinònim de acudir en"; "" "imputat"; "imputat"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona a qui s'imputa un delictes. Nota: Aquest terme s'utilitza des que s'observen indicis que el

1. Dret_Admin publica_Termcat

delicte pot ser atribuït a algú fins que no se'n fa l'acusació formal, moment en què l'imputat passa a ser acusat."; "imputado:es#suspect:en"
"incendi dolós"; "incendi dolós"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Incendi fet amb malícia voluntària, conscient i lliure, generalment per treure'n un benefici o per amagar un delicte."; "incendio doloso:es"
"incendi fortuït"; "incendi fortuït"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Incendi produït accidentalment."; "incendio fortuito:es"
"incendiarisme"; "incendiarisme"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conducta pròpia de les persones que provoquen incendis dolosos."; "incendiarismo:es#incendiarism:en"
"incurs en"; "incurs en"; "loc adj"; "DRET PENAL. Dit d'una persona física o jurídica que ha dut a terme una acció, especialment delictuosa, que implica que es trobi en un dels supòsits previstos per la llei i que en rebi les conseqüències jurídiques. Nota: La perífrasi que ha incorregut en és semànticament equivalent."; "incurso en:es"
"injust"; "injust"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció contrària a la justícia. Nota: L'il·lícit fa referència a un concepte objectiu, a una acció tipificada per la llei. L'injust és un concepte doctrinal, moral, que es basa en valoracions subjectives."; "injusto:es"
"instrumentar"; "instrumentar"; "v tr"; "Sinònim de escripturar"; ""
"interlocutòria"; "interlocutori"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Resolució judicial motivada que decideix una incidència en un procés i no les qüestions de fons, que han d'ésser resoltes per mitjà de sentència."; "auto:es#interlocutory:en"
"intern en trànsit"; "intern en trànsit"; "m i f"; "DRET PENAL. Intern que, en ser traslladat d'un centre penitenciari a un altre, ingressa temporalment en un tercer centre."; "interno en tránsito:es"
"invalidació"; "invalidació"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte de desestimar un jutge o un tribunal, un testimoni o la seva intervenció."; "tacha:es"
"invalidar"; "invalidar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Desestimar, un jutge o un tribunal, un testimoni o la seva intervenció. Nota: Els termes invalidar o excloure han de tenir com a subjecte un jutge o un tribunal, mentre que el subjecte de rebutjar ha de ser una de les parts litigants. El verb castellà tachar, en canvi, no fa aquesta distinció de subjectes."; "tachar:es"
"jurat escabí"; "jurat escabí"; "m"; "Sinònim complementari de jurat mixt"; ""
"jurat mixt"; "jurat mixt"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Tribunal format per ciutadans que no són experts en matèria jurídica i per magistrats, els quals deliberen conjuntament. Nota: És un tipus de jurat propi de l'Europa continental, inexistent actualment a l'Estat espanyol."; "escabinato:es#jurado de escabinos:es#jurado escabinado:es#jurado mixto:es"
"jurat pur"; "jurat pur"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Tribunal format per ciutadans, la missió dels quals és determinar i declarar els fets en els processos penals, sense atribucions en matèria de dret. Nota: És l'únic tipus de jurat vigent actualment a l'Estat espanyol. Correntment també es denomina amb la forma reduïda "jurat"."; "jurado puro:es#jury:en"
"laboratori d'anàlisi forense"; "laboratori de = analítica forense"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Laboratori de la policia científica en què s'analitzen amb mètodes físics o químics les mostres recollides durant una investigació."; "laboratorio de analítica forense:es#forensic laboratory:en"
"litispendència"; "litispendència"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Estat d'un plet en tramitació a l'espera que se'n dicti sentència definitiva."; "litispendencia:es#pendencia:es#action pending in another court:en"
"magistrat jutge"; "magistrat jutge"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA; PROFESSIONS. Persona amb categoria de magistrat que s'encarrega d'un jutjat."; "magistrado-juez:es"
"mans netes"; "mà net"; "f pl"; "DRET INTERNACIONAL. Condició exigida a una persona física o jurídica per a l'exercici de la protecció diplomàtica, segons la qual aquesta persona ha de mostrar una conducta que estigui d'acord amb el dret intern de l'estat contra el qual reclama, d'acord amb el dret internacional."; "conducta correcta:es#manos limpias:es#clean hands:en"
"mina antipersones"; "mina antipersona"; "f"; "DEFENSA. Artefacte explosiu concebut perquè explotí quan una persona el trepitja o s'hi aproxima."; "mina antipersonal:es#antipersonnel mine:en"
"muftí"; "muftí"; "m"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA; PROFESSIONS. Jurisconsult que s'ocupa de donar assessorament jurídic a petició d'un jutge o d'un particular, d'acord amb les creences mahometanes."; "muftí:es#Mufti:en"
"nat"; "nat"; "adj"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Dit del títol o càrrec que es té

1. Dret_Admin.pública_Termcat

pel sol fet de tenir-ne un altre."; "nato:es#inherent to the office:en"
"normació"; "normació"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció d'establir normes
jurídiques. Nota: Pel que fa a la relació entre normació i normativa, cal
considerar la normació com l'acció de normar i normativa, com
l'efecte."; "normación:es"
"normar"; "normar"; "v intr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Establir normes
jurídiques."; "normar:es"
"nota d'intervenció"; "nota de = intervenció"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA.
Anotació, en oficines públiques, que acredita actuacions i documents."; "toma de
razón:es#notation:en#recording:en"
"oir"; "oir"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Admetre l'autoritat judicial
peticions, raonaments o proves de les parts abans de dictar la
resolució."; "oír:es"
"per persona interposada"; "per persona interposar"; "loc adv"; "DRET.
ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Mitjançant una persona que en un acte jurídic simula
actuar en nom propi, però que hi intervé per encàrrec i en benefici d'una
altra."; "por interposita persona:es#por persona interpuesta:es#through an
intermediary:en"
"perfecció"; "perfecció"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Estat de
perfet."; "perfección:es"
"perfer"; "perfer"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Completar els requisits
perquè un acte civil, especialment un contracte, tingui plena força
jurídica."; "perfeccionar:es#formalize, to:en"
"persona interposada"; "persona interposar"; "f"; "Sinònim complementari de
testaferro"; ""
"personar-se"; "personar = se"; "v pron"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Comparèixer
en un judici per constituir-s'hi com a part."; "personarse:es#appear, to:en"
"policíac"; "policíac"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL. Relatiu o pertanyent a la
policia. Nota: Existeix una certa especialització contextual que fa que policíac
-a i policial no siguin sempre intercanviables. Així, mentre cinema policíac
designa un gènere cinematogràfic, cinema policial fa referència al conjunt de
filmacions relacionades amb el cos de
policia."; "policiaco:es#policíaco:es#police:en"
"policial"; "policial"; "adj"; "Sinònim complementari de policíac"; ""
"pols magnètica"; "pols magnètic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Revelador físic
d'empremtes compost per partícules de ferro barrejades amb un producte colorant,
que s'aplica generalment amb un pinzell magnètic damunt d'una superfície on hi
pot haver empremtes latents."; "polvo magnético:es#magnetic powder:en"
"posició weaver"; "posició weaver"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Posició dempeus que
consisteix a empunyar una arma curta amb les dues mans, estirant el braç dret i
flexionant l'esquerre per fer força enrere i obtenir estabilitat i control de
l'arma en el moment d'apuntar i disparar."; "posición weaver:es"
"practicar"; "practicar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Dur a terme,
especialment proves o diligències."; "practicar:es"
"preclusió"; "preclusió"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Caràcter d'un procés
judicial segons el qual el judici es divideix en etapes, cadascuna de les quals
clausura l'anterior sense que existeixi la possibilitat que es replantegin les
decisiones preses."; "preclusión:es#preclusion:en"
"prendre nota"; "prendre nota"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acreditar que
ha estat feta una nota d'intervenció."; "tomar razón:es#record, to:en"
"president entrant"; "president entrant"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA.
President que entra a ocupar el càrrec que ha deixat vacant el seu
predecessor."; "presidente entrante:es"
"president sortint"; "president sortint"; "m i f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA.
President que deixa vacant el càrrec que ocupava."; "presidente saliente:es"
"presonització"; "presonització"; "f"; "DRET PENAL; PSICOLOGIA. Adopció dels
costums, normes i comportaments propis de la
presó."; "prisionización:es#prisonization:en"
"presonitzar"; "presonitzar"; "v tr"; "DRET PENAL; PSICOLOGIA. Fer que una persona
s'adapti als costums, normes i comportaments propis de la
presó."; "prisionizar:es#prisonize, to:en"
"presonitzar-se"; "presonitzar = se"; "v pron"; "DRET PENAL; PSICOLOGIA. Adaptar-se
als costums, normes i comportaments propis de la presó."; "prisionizarse:es"
"prestació social substitutòria"; "prestació social substitutori"; "f"; "DRET.
ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Servei civil que duen a terme els objectors de
consciència, alternatiu al servei militar, que consisteix en una prestació
personal en alguna de les activitats incloses en el concepte general de servei
social."; "prestación social substitutoria:es"

1. Dret_Admin publica Termcat

"prestanoms";"prestanoms";"m";"Sinònim complementari de testafarro";""
"preu just";"preu just";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Valor que es fixa a un bé i que correspon al seu valor real."; "justiprecio:es#justo
precio:es#appraisal:en#appraisement:en#valuation:en"
"prevenció";"prevenció";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Correcció disciplinària que el jutge pot imposar a advocats i procuradors pel seu comportament en un procediment judicial."; "apercibimiento:es#admonition:en#warning:en"
"primari";"primari";"adj";"DRET PENAL. Dit de la persona que ingressa a la presó i que no ha estat condemnada anteriorment amb una sentència executòria per haver comès un delictes."; "primario:es"
"primarietat";"primarietat";"f";"DRET PENAL. Situació penitenciària de primari."; "primariedad:es"
"privadesa";"privadesa";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Condició de les informacions que fan referència o pertanyen a una persona física o jurídica, segons la qual no poden fer-se públiques sense el consentiment de l'afectat. Nota: Segons els contextos, també corresponen al terme anglès privacy les formes intimitat (per exemple, dret a la intimitat) o confidencialitat (per exemple, deure de confidencialitat)."; "intimidad:es#privacidad:es#privacy:en"
"probation";"probation";"f";"DRET PENAL. Suspensió condicional d'una sentència que imposa una pena privativa de llibertat, pròpia dels sistemes penals anglosaxons, que comporta l'obertura d'un període de prova en què s'imposa al subjecte tot un seguit de condicions o pautes de conducta que haurà de complir sota l'observació o el control d'un agent. Nota: La figura penal espanyola més propera és la suspensió condicional de la pena, en què també es revoca una pena privativa de llibertat per un període de llibertat a prova, però amb l'única condició que el subjecte no torni a delinquir."; "probation:es#probation:en"
"proforma";"proforma";"f";"Sinònim complementari de factura proforma";""
"pronunciar en";"pronunciar en";"loc v";"Sinònim de dictar en";""
"propietat intel·lectual";"propietat intel·lectual";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Conjunt dels drets relacionats amb les obres literàries, artístiques i científiques, les interpretacions dels artistes intèrprets i les execucions dels artistes executants, els fonogrames i les emissions de radiodifusió, les invencions en tots els camps de les activitats humanes, els descobriments científics, els dibuixos i als models industrials, les marques de fàbrica, de comerç i de servei, així com els noms de denominació comercial, la protecció contra la competència deslleial i tots els altres drets relacionats amb l'activitat intel·lectual en els terrenys industrials científics, literaris i artístics. Nota: Els drets d'autor, juntament amb d'altres drets, formen part de la propietat intel·lectual."; "propiedad intelectual:es#intellectual property:en"
"protocol";"protocol";"m";"DRET PENAL. Conjunt d'informacions sobre un intern a partir de les quals s'estableix un programa individualitzat de tractament penitenciari i de progressions o regressions de grau."; "protocolo:es"
"provisió";"provisió";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Resolució dictada per un jutge o per un tribunal per al tràmit d'un afer."; "providencia:es"
"publicació";"publicació";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció per la qual els poders públics assumeixen la titularitat d'una activitat o d'un servei quan passen a considerar-los d'interès general, ja sigui duent-ne a terme la gestió directament o bé concedint-la a una empresa privada."; "publicización:es#publicación:es#publicisation:en#publicization:en"
"publicar";"publicar";"v tr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Assumir, els poders públics, la titularitat d'una activitat o d'un servei quan passen a considerar-los d'interès general, ja sigui duent-ne a terme la gestió directament o bé concedint-la a una empresa privada."; "publicizar:es#publicar:es#publicise, to:en#publicize, to:en"
"rastell";"rastell";"m";"DRET PENAL. Porta de seguretat, generalment de barrots, que permet l'accés a determinades dependències d'un centre penitenciari."; "cancela:es#rastrillo:es"
"rebre a prova";"rebre a prova";"v tr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Obrir el període del judici en què els litigants poden proposar les proves que considerin convenients."; "recibir a prueba:es#admit as evidence, to:en#admit to proof, to:en"
"rebuig";"rebuig";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció i efecte d'al·legar, una de les parts litigants, algun motiu legal perquè un testimoni o un membre del jurat no intervingui en el procés."; "tacha:es"
"rebutjar";"rebutjar";"v tr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Al·legar, una de les parts litigants, algun motiu legal perquè un testimoni o un membre del jurat no intervingui en el procés. Nota: El terme rebutjar ha de tenir com a subjecte una

1. Dret_Admin publica_Termcat

de les parts litigants, mentre que el subjecte d'invalidar o d'excloure ha de ser un jutge o un tribunal. El verb castellà tachar, en canvi, no fa aquesta distinció de subjectes.";"tachar:es"
"recepció a prova";"recepció a prova";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Acció d'obrir el període del judici en què els litigants poden proposar les proves que considerin convenientes.";"recibimiento a prueba:es#discovery of evidence:en"
"reconeixement en roda";"reconeixement en roda";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Pràctica policial en què la persona sospitosa és col·locada entre d'altres perquè pugui ser identificada per un testimoni.";"reconocimiento en rueda:es#rueda de reconocimiento:es#lineup procedure:en"
"recórrer";"recórrer";"v intr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Interposar un recurs davant una instància superior contra una resolució dictada per un òrgan administratiu o judicial inferior.Nota: Aquest verb regeix la preposició contra. Per exemple, part contra la qual es recorre. En aquest domini d'especialitat el Consell Supervisor desestima l'ús transitiu del verb recórrer.";"recurrir:es"
"recórrer en";"recórrer en";"v intr";"Sinònim de acudir en";""
"reduir";"reduir";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL. Contingir i immobilitzar una persona mitjançant la força per evitar que es faci o faci mal en una situació d'agressivitat o violència.";"reducir:es#reduce, to:en"
"refosa de condemnes";"refosa de condemna";"f";"DRET PENAL. Acció administrativa que consisteix a sumar la durada de les condemnes d'un intern i restar-ne els abonaments que hi siguin aplicables.";"refundición de condenas:es"
"regalía";"regalía";"f";"DRET MERCANTIL. Dret que té una empresa de cedir tecnologies o d'usar una propietat industrial, com ara una patent o una marca registrada.";"regalía:es#royalty:es#royalty:en"
"règim penitenciari";"règim penitenciari";"m";"DRET PENAL. Conjunt de les normes de funcionament intern d'un centre penitenciari.";"régimen penitenciario:es"
"regimental";"regimental";"adj";"Sinònim de de règim";""
"registral";"registral";"adj";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Relatiu o pertanyent al registre.";"registral:es#registral:en#registration:en"
"reglamentàriament";"reglamentàriament";"adv";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Per mitjà de l'elaboració i l'aprovació de reglaments.";"reglamentariamente:es"
"reguarda";"reguarda";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Grup reduït de bombers que vigila l'evolució d'un sinistre, un cop resolt, durant un cert temps, o que controla una situació de risc.";"retén:es#retén de vigilancia:es#guard:en#picket duty:en#watching party:en"
"rescat";"rescat";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt d'operacions realitzades per a alliberar persones o animals d'un lloc del qual no poden sortir per si mateixos perquè no en són capaços o perquè ja han mort.";"rescate:es#rescue:en"
"rescat amb grua";"rescat amb grua";"m";"Sinònim de argueig";""
"resoldre";"resoldre";"v tr i intr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Prendre, una autoritat judicial, una resolució.Nota: Habitualment aquest verb és complementat per un sintagma encapçalat per la preposició "sobre": per exemple, "la Junta ha resolt sobre l'expedient sancionador.";"resolver:es"
"resoldre en";"resoldre en";"loc v";"Nota: La locució resoldre en va seguida sempre del tipus de recurs. Per exemple resoldre en apel·lació, que significa 'resoldre, l'òrgan competent, una resolució judicial a conseqüència d'un recurs d'apel·lació'.";"resolver en:es"
"revocar en";"revocar en";"loc v";"Nota: La locució revocar en va seguida sempre del tipus de recurs. Per exemple revocar en apel·lació, que significa 'revocar, l'òrgan competent, una resolució judicial emesa per una instància inferior a conseqüència d'un recurs d'apel·lació'.";"revocar en:es"
"roda de reconeixement";"roda de reconeixement";"f";"Sinònim complementari de reconeixement en roda";""
"royalty";"royalty";"m";"Sinònim complementari de regalía";""
"ruixador automàtic";"ruixador automàtic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Aparell d'extinció d'incendis que s'activa en arribar a una certa temperatura i que, connectat a una instal·lació d'aigua a pressió, ruixa una zona de diàmetre variable.";"difusor de agua:es#rociador automático de agua:es#sprinkler:es#sprinkler:en"
"sala civil";"sala civil";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Sala que instrueix segons el procediment civil.Nota: Per analogia, jurisdicció civil, tribunal civil, etc.";"sala de lo civil:es#civil court:en"
"sala contenciosa administrativa";"sala contencios administratiu";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Sala que instrueix segons el procediment contencios administratiu.Nota: Per analogia, jurisdicció contenciosa administrativa, tribunal contencios administratiu, etc.";"sala de lo contencioso

1. Dret_Admin.pública_Termcat

administrativo:es"
"sala militar";"sala militar";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Sala que instrueix segons el procediment militar.Nota: Per analogia, jurisdicció militar, tribunal militar, etc."; "sala de lo militar:es"
"sala penal";"sala penal";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Sala que instrueix segons el procediment penal.Nota: Per analogia, jurisdicció penal, tribunal penal, etc."; "sala de lo penal:es#criminal court:en"
"sala social";"sala social";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Sala que instrueix segons el procediment social.Nota: Per analogia, jurisdicció social, tribunal social, etc."; "sala de lo social:es"
"salvament";"salvament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt d'operacions realitzades per a ajudar persones o animals a sortir d'una situació perillosa o desesperada."; "salvamento:es#salvamiento:es#rescue:en#saving:en"
"sentència d'execució";"sentència de = execució";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Sentència dictada en un judici executiu."; "sentencia de remate:es"
"sereno";"sereno";"m";"PROTECCIÓ CIVIL; PROFESSIONS. Vigilant municipal que rondava de nits en les poblacions petites i, per sectors, a les ciutats.Nota: Aquest cos de seguretat va desaparèixer l'any 1974."; "sereno:es#watchman:en"
"subjecte a";"subjecte a";"loc adj";"DRET PENAL. Dit d'una persona física o jurídica que està sotmesa a un procediment judicial o administratiu en curs."; "incurso en:es"
"suborn de funcionari";"suborn de funcionari";"m";"DRET PENAL. Delicte que comet tant el funcionari que fa o deixa de fer un acte relacionat amb l'exercici de les seves funcions a canvi de regals, oferiments o promeses, com la persona que l'indueix a cometre'l."; "cohecho:es#bribery:en#corruption:en#subornation:en"
"suspès";"suspender";"h";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Dit de la persona física o jurídica declarada en estat legal de suspensió de pagaments."; "suspense:es#defaulter:en"
"tatuatge";"tatuatge";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Marca en la pell o en la roba que envolta l'orifici d'entrada d'una bala, consistent en la cremada de la flama si la distància a què s'ha disparat és molt petita, la incrustació de grans de pólvora o d'altres productes que provenen del tret, i un dipòsit de fum."; "tatuaje:es#stippling:en#tattooing:en"
"terme rodó";"terme rodó";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Conjunt de predis d'un mateix propietari que no inclouen dins dels seus límits cap heretat aliena."; "término redondo:es"
"terme rodó";"terme rodó";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Territori exempt de la jurisdicció dels municipis amb què limita."; "término redondo:es"
"testaferro";"testaferro";"m i f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Persona que en un acte jurídic simula actuar en nom propi, però que hi intervé per encàrrec i en benefici d'una altra."; "interpósita persona:es#persona interpuesta:es#testaferro:es#intermediary:en"
"testimoni";"testimoni";"m";"Sinònim complementari de testimoniança"; ""
"testimoniança";"testimoniança";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Transcripció total o parcial d'un document, de la literalitat de la qual respon un funcionari proveït de fe pública, fent ús de les seves atribucions.Nota: Quan un notari conserva el document original en el seu protocol, aquesta transcripció s'anomena còpia."; "testimonio:es#certified copy:en"
"testimoniar";"testimoniar";"v tr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Comprovar, un funcionari proveït de fe pública, fent ús de les seves atribucions, que la còpia total o parcial d'un document concorda literalment amb l'original."; "testimoniar:es#bear witness, to:en#testify, to:en"
"tractament penitenciari";"tractament penitenciari";"m";"DRET PENAL. Conjunt d'activitats que es duen a terme en un centre penitenciari amb la finalitat d'aconseguir la reeducació i la reinserció social dels interns."; "tratamiento penitenciario:es"
"tracte successiu";"tracte successiu";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Continuïtat ininterrompuda de les transmissions entre els titulars successius d'una finca o un dret en el Registre de la Propietat."; "tracto sucesivo:es#chain of title:en"
"tràfic jurídic";"tràfic jurídic";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Conjunt d'actuacions jurídiques que tenen lloc en un temps i un espai determinats."; "tráfico jurídico:es#legal transactions:en"
"transposar";"transposar";"v tr";"DRET INTERNACIONAL. Incorporar el contingut d'una directiva de la Unió Europea a l'ordenament jurídic d'un estat membre, adaptant-ne la legislació interna o elaborant noves normes."; "transponer:es"
"trenyella";"trenyella";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Passamà platejat que ornamenta la visera de la gorra de plat d'un policia amb graduació

1. Dret_Admin.publica_Termcat

elevada."; "camaraña:es#braid:en"
"validació"; "validació"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Verificació que efectua un advocat per tal de comprovar que una procura és suficient jurídicament per a intervenir en una actuació judicial o administrativa."; "bastanteo:es#validation:en"
"validar"; "validar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Posar, al final d'un escrit, una nota per a declarar vàlida una esmena o un afegitó i perquè no sigui vàlid el que ha estat esborrat."; "salvar:es#validate, to:en"
"validar"; "validar"; "v tr"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Verificar, un advocat, una procura per tal de comprovar si és suficient jurídicament per a intervenir en una actuació judicial o administrativa."; "bastantear:es#validate, to:en"
"vis-a-vis"; "vis = a = vis"; "m"; "Sinònim complementari de comunicació especial"; ""
"vis-a-vis de convivència"; "vis-a-vis de convivència"; "m"; "Sinònim complementari de comunicació de convivència"; ""
"vis-a-vis familiar"; "vis-a-vis familiar"; "m"; "Sinònim complementari de comunicació familiar"; ""
"vis-a-vis íntim"; "vis-a-vis íntim"; "m"; "Sinònim complementari de comunicació íntima"; ""
"visita de convivència"; "visita de convivència"; "f"; "Sinònim complementari de comunicació de convivència"; ""
"visita especial"; "visita especial"; "f"; "Sinònim complementari de comunicació especial"; ""
"visita familiar"; "visita familiar"; "f"; "Sinònim complementari de comunicació familiar"; ""
"visita íntima"; "visita íntim"; "f"; "Sinònim complementari de comunicació íntima"; ""

2. Terminologia_notarial.termcat

#nombre: Terminologia_notarial (TermCAT)
#origen: papel
#urlbase: papel
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"absorció";"absorció";"f";"NOTARIAT. Negoci jurídic per mitjà del qual una o més societats s'extingeixen i transmeten en bloc, sense liquidació, tot el seu actiu i passiu a una altra societat preexistent que manté la seva personalitat i se subroga en tots els drets i obligacions de les primeres."; "absorció:es"
"acceptació d'herència";"acceptació de = herència";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Negoci jurídic unilateral pel qual la persona cridada a una herència esdevé hereva i, en conseqüència, adquireix els béns i els drets que la componen i se subroga en les obligacions del causant que no s'extingeixen per la mort."; "acceptació de herència:es"
"acta de dipòsit";"acta de dipòsit";"f";"NOTARIAT. Acta que recull les condicions imposades per un notari a un dipositant per a la constitució i la devolució d'un dipòsit, i també tot allò que sigui necessari per a identificar-lo. Nota: L'admissió del dipòsit per part del notari és voluntària."; "acta de dipòsit:es#bailment:en"
"acta de manifestacions";"acta de manifestació";"f";"Sinònim complementari de acta de referència"; ""
"acta de notificació";"acta de notificació";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari dóna a conèixer a una persona una informació o una decisió de qui sol·licita la intervenció notarial."; "acta de notificació:es"
"acta de notorietat";"acta de notorietat";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari comprova que uns fets sobre els quals es poden fonamentar uns drets o unes situacions personals o patrimonials, amb transcendència jurídica, són coneguts partint de les declaracions de testimonis, la comprovació de documents, la inspecció física i altres proves."; "acta de notoriedad:es#attested affidavit:en"
"acta de presència";"acta de presència";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari, present en el lloc d'un fet, n'acredita la realitat o la veritat en el mateix moment de la seva percepció."; "acta de presencia:es"
"acta de protocol·lització";"acta de protocol·lització";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari dóna fe que ha examinat un document que s'ha de protocol·litzar i deixa constància que queda unit al protocol amb la indicació del número de folis que conté."; "acta de protocolización:es"
"acta de referència";"acta de referència";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari fa constar unes declaracions, un cop identificades les persones que les fan i haver-les advertit del seu valor jurídic."; "acta de manifestaciones:es#acta de referencia:es"
"acta de requeriment";"acta de requeriment";"f";"NOTARIAT. Acta de notificació que conté la intimació a una persona perquè adopti una determinada actitud o faci un determinat acte."; "acta de requerimiento:es"
"acta de tramesa de documents per correu";"acta de tramesa de document per correu";"f";"NOTARIAT. Acta que acredita el contingut d'una carta o d'un document que es transmet per correu, la data de lliurament a l'oficina postal i, si escau, l'expedició del resguard d'imposició corresponent com a certificat i la recepció per part del notari de l'avís de rebuda."; "acta de remisión de documentos por correo:es"
"acta d'esmena";"acta de = esmena";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari procedeix d'ofici, o a instància de part interessada, a rectificar errors materials, omissions i defectes de forma d'una matriu, sempre que no se'n modifiquin les parts substancials."; "acta de subsanación:es"
"acta d'exhibició de coses";"acta de = exhibició de cosa";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari descriu les circumstàncies que identifiquen determinades coses amb l'ajut de plànols, dissenys, certificacions, fotografies o fotocòpies que pot incorporar a la matriu."; "acta de exhibición de cosas:es"
"acta d'exhibició de documents";"acta de = exhibició de document";"f";"NOTARIAT. Acta en què un notari transcriu documents o en fa una relació de manera total o parcial i, a vegades, legitima signatures o determina saldos comptables."; "acta de exhibición de documentos:es"
"acta notarial";"acta notarial";"f";"NOTARIAT. Document autoritzat per un notari competent, amb les solemnitats legals i generalment a instància de part interessada, que documenta i dóna fe d'un fet o d'una circumstància que per la seva naturalesa no és matèria de contracte."; "acta notarial:es#affidavit:en#notarial act:en#notarial deed:en"
"acte d'última voluntat";"acte de = últim voluntat";"m";"DRET DE SUCCESSIONS.

2. Terminologia_notarial.termcat

Disposició que fa una persona per a després de la seva mort en relació amb els seus béns o les seves relacions jurídiques personals i familiars."; "acto de última voluntad:es#last will and testament:en"

"acte entre vius"; "acte entre viu"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Acte jurídic que tindrà efectes durant la vida de l'atorgant."; "acto entre vivos:es#acto inter vivos:es"

"acte jurídic"; "acte jurídic"; "m"; "NOTARIAT. Fet voluntari que crea, modifica o extingeix relacions de dret, d'acord amb l'ordenament jurídic."; "acto jurídico:es#juridical act:en"

"acte per causa de mort"; "acte per causa de mort"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Acte jurídic que tindrà efectes després de la mort de l'atorgant."; "acto mortis causa:es#acto por causa de muerte:es"

"actiu hereditari"; "actiu hereditari"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Conjunt de béns i de drets d'una persona difunta considerat com a objecte de la successió per causa de mort."; "activo hereditario:es"

"addició d'inventari"; "addició de = inventari"; "f"; "NOTARIAT. Escripura d'inventari de béns relictos d'un causant, atorgada per a complementar-ne una altra d'anterior, en la qual es van ometre un o més béns o deutes de l'herència."; "adición de inventario:es"

"administrador"; "administrador"; "m i f"; "NOTARIAT. Persona que, individualment o de manera conjunta amb d'altres persones, representa una societat civil o mercantil i en regeix els negocis."; "administrador:es"

"adopció"; "adopció"; "f"; "NOTARIAT. Lligam jurídic que uneix una persona menor d'edat amb una altra de major de 25 anys d'una manera pràcticament idèntica a la filiació per naturalesa."; "adopción:es"

"adopció plena"; "adopció ple"; "f"; "DRET CIVIL. Adopció en què l'adoptat pren els cognoms de o dels adoptants; en la successió ocupa el mateix lloc que els fills per naturalesa i trenca tot lligam amb la família natural. "; ""

"adopció simple"; "adopció simple"; "f"; "DRET CIVIL. Adopció en què l'adoptat conserva un cert lligam amb la família per naturalesa i, també els cognoms excepte pacte en contrari; no té drets legítims ni pot influir en les llegendes i ocupa en la successió intestada el lloc després del cònjuge vidu, amb exclusió dels col·laterals. "; ""

"agregació"; "agregació"; "f"; "NOTARIAT. Operació per la qual se separa una part d'una finca registral, la cabuda de la qual queda reduïda, per a afegir-la a una altra finca registral contigua."; "agregación:es"

"agrupació"; "agrupació"; "f"; "NOTARIAT. Operació per la qual s'uneixen dues o més finques inscrites al registre per a formar una sola i nova finca registral."; "agrupación:es"

"alienació"; "alienació"; "f"; "Sinònim complementari de cessió"; ""

"alou"; "alou"; "m"; "NOTARIAT. Cens emfitèutic que no paga pensió. Nota: És un terme propi de l'illa de Mallorca."; "alodio:es"

"alou"; "alou"; "m"; "Sinònim complementari de lluïsm"; ""

"antefirma"; "antefirma"; "f"; "Sinònim complementari de antesignatura"; ""

"antesignatura"; "antesignatura"; "f"; "DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Mot o mots que són anteposats a la signatura d'una persona per indicar el càrrec que exerceix o alguna circumstància justificativa de la signatura."; "antefirma:es"

"anticresi"; "anticresi"; "f"; "DRET CIVIL. Dret real sobre un immoble fructífer constituït en garantia del pagament d'una obligació, que facultat el creditor a posseir-lo i a percebre'n els fruits per aplicar-los als interessos i a l'amortització del capital de l'obligació garantida."; "anticresis:es#antichresis:en"

"anul·labilitat"; "anul·labilitat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Condició d'un acte jurídic afectat per un vici o defecte legal al qual excepcionalment l'ordenament no aplica la sanció normal de nul·litat, ans es limita a concedir a determinats subjectes la possibilitat d'impugnar-lo o convalidar-lo durant un termini, plens efectes jurídics."; "anulabilidad:es"

"època d'hipoteca"; "època de = hipoteca"; "f"; "Sinònim complementari de cancel·lació d'hipoteca"; ""

"apoderat"; "apoderat"; "m i f"; "NOTARIAT. Persona que s'encarrega de representar-ne voluntàriament una altra i, per mandat d'aquesta, pot actuar legalment en el seu nom i interès."; "apoderado:es"

"arancel"; "arancel"; "m"; "NOTARIAT. Forma de retribució d'algunes funcions públiques, com la de notari o registrador, o semipúbliques, com la de procurador de tribunals, que estableix l'autoritat competent."; "arancel:es"

"arrambatge"; "arrambatge"; "m"; "NOTARIAT. Condomini d'una paret que separa dues finques que pertanyen a propietaris diferents, cadascun dels quals n'ha de pagar les despeses."; "medianería:es"

2. Terminologia_notarial.termcat

"arrendador";"arrendador";"m i f";"NOTARIAT. Persona que, a canvi d'una renda o d'un preu, cedeix l'aprofitament d'alguna cosa o bé contracta la realització d'una obra d'altri o la prestació de determinats serveis."
";"arrendador:es#lessor:en"
"arrendament";"arrendament";"m";"NOTARIAT. Contracte pel qual una persona s'obliga a cedir a una altra una cosa perquè en faci ús per un temps determinat, o bé s'obliga a realitzar-li una activitat, un servei o una obra, a canvi del pagament d'una renda o un preu.";"arrendamiento:es#lease:en#rental:en"
"arrendatari";"arrendatari";"m i f";"NOTARIAT. Persona que rep l'aprofitament d'alguna cosa o efectua una obra o presta un servei a favor d'altri de qui té dret a percebre una renda o un preu.";"arrendatario:es#lessee:en#tenant:en"
"arxiu de protocols";"arxiu de protocol";"m";"NOTARIAT. Arxiu format amb el conjunt de protocols d'un notari i els seus predecessors en una notaria determinada o pel conjunt de protocols de més de 25 anys d'antiguitat dels notaris d'un districte o un territori.";"archivo de protocolos:es"
"arxiu històric de protocols";"arxiu històric de protocol";"m";"NOTARIAT. Conjunt de protocols de més de cent anys d'antiguitat que, sota la responsabilitat del notari arxiver, són a disposició de la societat per a la investigació històrica.";"archivo histórico de protocolos:es"
"atorgament";"atorgament";"m";"NOTARIAT. Acció de prestar, generalment davant de notari, consentiment al contingut d'un acte o negoci jurídic i al document que el conté.";"otorgamiento:es"
"atorgament";"atorgament";"m";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què consta el consentiment dels atorgants al seu contingut.";"otorgamiento:es"
"atorgant";"atorgant";"m i f";"NOTARIAT. Persona que presta consentiment al contingut d'un acte o un negoci jurídic, generalment davant de notari.";"otorgante:es"
"autorització";"autorització";"f";"NOTARIAT. Intervenció d'un notari en l'atorgament d'un acte jurídic que dona caràcter públic al document que el conté.";"autorización:es"
"autorització";"autorització";"f";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què consta la dació de fe del notari en relació amb el contingut del document notarial.";"autorización:es"
"autotutela";"autotutela";"f";"NOTARIAT. Acte pel qual una persona, en previsió que pugui estar incapacitada en un futur, nomena un o més tutors i estableix normes per a la cura i l'administració de la seva persona i els seus béns si es produeix la incapacitació.";"autotutela:es"
"auxiliar";"auxiliar";"m i f";"NOTARIAT. Persona empleada del notari que s'ocupa de la confecció de documents poc complexos i generalment amb un contingut estandarditzat.";"auxiliar:es"
"aval";"aval";"m";"Sinònim complementari de fiança";""
"cancel·lació d'hipoteca";"cancel·lació de = hipoteca:N5-FS|hipotecar:V8R6S-";"f";"NOTARIAT. Escriptura en la qual el creditor hipotecari consent l'extinció d'una hipoteca i, generalment, extingeix l'obligació principal garantida.";"cancelación de hipoteca:es"
"capítols matrimonials";"capítol matrimonial";"m pl";"NOTARIAT. Escriptura en la qual els cònjuges pacten, modifiquen o cessen el règim econòmic matrimonial i, en alguns ordenaments jurídics, convenen pactes successoris.Nota: La denominació espòlits és pròpia d'Eivissa i Formentera.";"capitulaciones matrimoniales:es"
"capítols matrimonials";"capítol matrimonial";"m pl";"NOTARIAT. Negoci jurídic que s'atorga davant de notari en relació amb el matrimoni o per la seva causa, que permet als cònjuges pactar, modificar o cessar el règim econòmic matrimonial.Nota: La denominació espòlits és pròpia d'Eivissa i Formentera.";"capitulaciones matrimoniales:es"
"causant";"causant";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona física que per causa de la seva mort obre la successió en tot el seu patrimoni.";"causante:es"
"cens";"cens";"m";"NOTARIAT. Dret real sobre un immoble d'altri que atorga al titular la facultat de percebre una prestació periòdica anual o pensió que es vincula a l'immoble, que respon del seu pagament.";"censo:es"
"cens emfitèutic";"cens emfitèutic";"m";"NOTARIAT. Dret real de cens que atorga al seu titular, a més del dret a la pensió, els drets de lluisme i de fadiga.Nota: Tradicionalment el cens emfitèutic comportava l'escissió del domini en domini directe, que corresponia al titular del cens, i domini útil, que corresponia al titular de la finca.";"censo enfiteutico:es#enfiteusis:es"
"censal";"censal";"m";"NOTARIAT. Obligació de pagar indefinidament una pensió o un cànon anual com a contrapartida d'un capital rebut.";"censal:es"
"censor";"censor";"m i f";"NOTARIAT. Persona que forma part de la junta directiva d'un col·legi de notaris.";"censor:es"

2. Terminologia_notarial.termcat

"certificació";"certificació";"f";"NOTARIAT. Document en el qual un notari fa constar, d'acord amb els assentaments dels llibres de registre que custodia, les dades essencials d'un contracte mercantil que es va atorgar amb la seva intervenció o la dels seus antecessors.";"certificación:es"

"cessió";"cessió";"f";"NOTARIAT. Transmissió que una persona fa d'un dret, d'una obligació o d'un bé a favor d'una altra.";"cesión:es#enajenación:es"

"clàusula";"clàusula";"f";"NOTARIAT. Cadascuna de les disposicions de què pot constar un acte jurídic en la seva projecció documental.";"cláusula:es"

"codicil";"codicil";"m";"DRET DE SUCCESSIONS. Negoci jurídic formal, unilateral i revocable, en virtut del qual un causant, sense instituir hereu, regula de manera parcial la seva successió amb disposicions a títol particular.";"codicilo:es#codicil:en"

"cohereu";"cohereu";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Hereu juntament amb un altre o amb d'altres.";"coheredero:es#co-heir:en"

"col·lació";"col·lació";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Aportació del valor dels béns rebuts gratuïtament de l'ascendent causant d'una successió que el descendent que hi concorre com a hereu amb un altre hereu descendent del mateix causant ha de fer a l'actiu hereditari en fer la partició de l'herència.";"colación:es#collation:en"

"col·legatari";"col·legatari";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Legatari juntament amb un altre o amb d'altres.";"colegatario:es"

"col·legi notarial";"col·legi notarial";"m";"NOTARIAT. Corporació professional de dret públic integrada per notaris que pel sol fet d'exercir la seva activitat en l'àmbit territorial que els correspon hi resten incorporats.";"colegio notarial:es"

"comodat";"comodat";"m";"NOTARIAT. Contracte unilateral segons el qual una de les parts deixa gratuïtament a l'altra una cosa perquè l'usi un cert temps i després la hi torni, amb la condició de no consumir-la en cas que es tracti d'una cosa fungible.";"comodato:es#préstamo de uso:es"

"compareixença";"compareixença";"f";"NOTARIAT. Acte de presentar-se davant un notari per a l'atorgament d'una escriptura.";"comparecencia:es"

"compareixença";"compareixença";"f";"NOTARIAT. Primera part d'un instrument públic, en què consten les persones que es presenten a l'acte d'atorgament i en quin concepte hi intervenen.";"comparecencia:es"

"comprador";"comprador";"m i f";"NOTARIAT. Persona que té dret a rebre una cosa o un dret d'una altra per un preu convingut.";"comprador:es"

"compravenda";"compravenda";"f";"NOTARIAT. Contracte que obliga el venedor a lliurar una cosa determinada i el comprador a satisfer-ne el preu convingut.";"compraventa:es"

"comptador partidori";"comptador partidori";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona que, sense tenir la condició d'hereu, és designada pel testador perquè faci la partició de l'herència.";"contador-partidor:es"

"consentiment";"consentiment";"m";"NOTARIAT. Acte deliberat, conscient i lliure que una persona exterioritza amb la finalitat de donar vida a un negoci jurídic.";"consentimiento:es"

"constitució";"constitució";"f";"NOTARIAT. Acte de fundació d'una societat en el qual s'estableixen els seus elements bàsics, com són l'objecte, el domicili, el capital inicial, el règim jurídic, la responsabilitat dels socis i els sistema d'administració.";"constitución:es#incorporation:en"

"contracte";"contracte";"m";"NOTARIAT. Document on consten la finalitat i les estipulacions d'un negoci jurídic bilateral o multilateral de natura patrimonial.";"contrato:es"

"contracte";"contracte";"m";"NOTARIAT. Negoci jurídic bilateral o multilateral de natura patrimonial que produeix obligacions per a una part o per a les dues o més parts.";"contrato:es#contract:en"

"cooperativa";"cooperativa";"f";"Sinònim complementari de societat cooperativa";""

"còpia autèntica";"còpia autèntic";"f";"Sinònim complementari de còpia autoritzada";""

"còpia autoritzada";"còpia autoritzar";"f";"NOTARIAT. Reproducció total o parcial d'una matriu que, amb les solemnitats legals i a instància de part interessada, autoritza el notari que té a càrrec seu el protocol.";"copia autèntica:es#copia autorizada:es#authentic copy:en#certified copy:en"

"còpia simple";"còpia simple";"f";"NOTARIAT. Reproducció total o parcial d'una matriu que, amb una funció exclusivament informativa, es lliura a instància de persona interessada sense cap altra solemnitat que el segell del notari que té a càrrec seu el protocol.";"copia simple:es"

"copista";"copista";"m i f";"NOTARIAT. Persona empleada del notari que s'ocupa

2. Terminologia_notarial.termcat

de la confecció de les còpies dels documents que es conserven en el protocol i, generalment, també de la confecció de les testimoniances, la preparació de les legitimacions de signatura i altres tasques poc especialitzades.";"copista:es"
"correcció disciplinària";"correcció disciplinari";"f";"NOTARIAT. Sanció que els òrgans competents poden imposar a un notari per les faltes comeses en l'exercici professional.";"corrección disciplinaria:es#disciplinary sanction:en"
"corredor de comerç";"corredor de comerç";"m i f";"NOTARIAT. Fedatari públic que tenia la facultat d'intervenir contractes mercantils redactats directament per les parts contractants i donava fe de la data i el lloc en què se celebraven i de la identitat, la legitimació i el consentiment de les persones que les havien signat.Nota: L'any 2000 els corredors de comerç es van incorporar al notariat.";"corredor de comercio:es#registered broker:en"
"crèdit hipotecari";"crèdit hipotecari";"m";"Sinònim complementari de préstec hipotecari";""
"dació de fe";"dació de fe";"f";"NOTARIAT. Afirmació del notari en virtut de la qual autoritza el document que queda sota la salvaguarda dels tribunals i no pot ser contradit per altres mitjans de prova si prèviament no és declarat fals.";"dación de fe:es"
"debitori";"debitori";"m";"Sinònim complementari de reconeixement de deute";""
"declaració de voluntat";"declaració de voluntat";"f";"NOTARIAT. Expressió formal del consentiment d'una persona a un negoci jurídic.";"declaración de voluntad:es"
"declaració d'hereus abintestat";"declaració de = hereu abintestat";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Procediment judicial o notarial destinat a determinar qui són els hereus de la persona que ha mort sense fer testament.Nota: Si els hereus són en línia ascendent o descendent o és el cònjuge, correspon fer-la al notari. Sí són altres parents o la Comunitat Autònoma o l'Estat, correspon a l'autoritat judicial.";"declaración de herederos ab intestato:es"
"declaració d'obra nova";"declaració de = obra nou";"f";"NOTARIAT. Escriptura atorgada pel contractista, el promotor o el propietari d'un edifici de nova construcció, mitjançant la qual es descriu l'immoble.";"declaración de obra nueva:es"
"declaració jurada";"declaració jurar";"f";"NOTARIAT. Manifestació oral, escrita o mímica feta sota jurament o promesa a requeriment d'autoritat judicial o administrativa.";"declaración jurada:es"
"definició";"definició";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Pacte en el qual els descendents renuncien als drets successoris o a la llegítima que els pot correspondre en la successió futura dels seus ascendents amb ocasió d'alguna donació que reben o han rebut d'aquests.Nota: És un pacte propi del dret de Mallorca. ";;"deffinitio:es#definición:es"
"degà";"degà";"m i f";"NOTARIAT. Persona que presideix un col·legi notarial i els seus òrgans de govern col·legiats.";"decano:es"
"delegat de districte";"delegat de districte";"m i f";"NOTARIAT. Notari que representa la junta directiva del col·legi en un districte notarial determinat.";"delegado de distrito:es"
"demarcació notarial";"demarcació notarial";"f";"NOTARIAT. Delimitació, establerta per decret, de l'àmbit territorial i la capitalitat dels districtes notariais i de les localitats on s'estableixen una o més notaries.";"demarcación notarial:es"
"desheretament";"desheretament";"m";"NOTARIAT. Acte jurídic pel qual el testador priva de la llegítima algun legitimari, per les causes i en la forma legalment establertes.";"desheredación:es#desheredamiento:es#desinheritance:en"
"diligència";"diligència";"f";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què consta un fet que ha tingut lloc després de l'inici d'aquest instrument, com ara la ratificació d'una de les persones que l'atorguen, la notificació a un tercer o la descripció d'un fet que percep el notari.";"diligencia:es"
"dipòsit";"dipòsit";"m";"NOTARIAT. Contracte real mitjançant el qual una part rep temporalment una cosa moble d'una altra amb l'obligació de conservar-la, custodiar-la i tornar-la en ésser reclamada per aquesta o per algú amb dret a fer-ho.";"depósito:es#deposit:en"
"dipositant";"dipositant";"m i f";"NOTARIAT. Persona que lliura una cosa en dipòsit.";"depositante:es"
"dipositari";"dipositari";"m i f";"NOTARIAT. Persona que rep una cosa en dipòsit. ";;"depositario:es#depository:en"
"disposició";"disposició";"f";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què les persones que l'atorguen creen, transmeten, modifiquen o extingeixen drets o facultats.";"disposición:es"
"dissolució";"dissolució";"f";"NOTARIAT. Modificació d'una societat que comporta

2. Terminologia_notarial.termcat

l'inici del període de liquidació i, a vegades, de manera simultània, la seva extinció amb l'atribució del patrimoni net resultant als socis proporcionalment a la seva participació en el capital social.";"disolució:es#dissolution:en#winding up:en"
"dissolució de comunitat";"dissolució de comunitat";"f";"NOTARIAT. Acte jurídic en virtut del qual dues o més persones titulars d'una cosa o dret en comunitat n'extingeixen la indivisió i s'adjudiquen part del bé, béns o drets que posseïen.";"disolució de comunidad:es#división de cosa común:es"
"districte notarial";"districte notarial";"m";"NOTARIAT. Cadascuna de les zones geogràfiques del territori estatal en què un notari té fe pública i pot actuar com a funcionari en els assumptes propis de la seva funció.";"distrito notarial:es"
"divisió de cosa comuna";"divisió de cosa comuna";"f";"Sinònim complementari de dissolució de comunitat";""
"divisió de finca";"divisió de finca";"f";"NOTARIAT. Operació per la qual una finca registral desapareix mitjançant la creació de noves finques de cabuda inferior.";"división de finca:es"
"divisió horitzontal";"divisió horitzontal";"f";"NOTARIAT. Operació per la qual un edifici format per diverses entitats susceptibles de ser utilitzades de manera independent i amb accés a la via pública directe o mitjançant elements comuns, es divideix en finques registrals independents i se sotmet a un règim jurídic específic.";"división horizontal:es"
"document privat";"document privar";"m";"NOTARIAT. Document atorgat per les parts interessades sense intervenció de cap notari o funcionari públic.";"documento privado:es#private contract:en"
"document públic";"document públic";"m";"NOTARIAT. Document autoritzat per un notari o un funcionari públic competent que acredita els fets que refereix amb les solemnitats requerides per la llei.";"documento público:es"
"donació";"donació";"f";"NOTARIAT. Acte de liberalitat pel qual una persona disposa gratuïtament una cosa pròpia a favor d'una altra persona que l'accepta.";"donación:es#donation:en"
"donació entre vius";"donació entre viu";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Donació que fa una persona en vida de manera irrevocable.";"donación entre vivos:es#donación inter vivos:es"
"donació per causa de mort";"donació per causa de mort";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Donació que fa una persona, que no es farà efectiva fins després de la seva mort, que és revocable i es regeix per les regles dels llegats i, en part, per les de les donacions entre vius.";"donación mortis causa:es#donación por causa de muerte:es#gift mortis causa:en"
"donació universal";"donació universal";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Donació de tots els béns presents i futurs d'una persona a una altra que confereix al donatari la qualitat d'hereu del donant.Nota: És vàlida a Mallorca i Menorca.";"donación universal:es"
"donant";"donant";"m i f";"NOTARIAT. Persona que fa una donació.";"donante:es"
"donatari";"donatari";"m i f";"NOTARIAT. Persona que rep una donació.";"donatario:es"
"dret notarial";"dret notarial";"m";"NOTARIAT. Conjunt normatiu i doctrinal que regula l'activitat dels notaris.";"derecho notarial:es"
"emancipació";"emancipació";"f";"NOTARIAT. Acte jurídic pel qual una persona menor adquireix per concessió dels seus pares, amb limitacions, la capacitat d'obrar pròpia d'una persona major d'edat.";"emancipación:es"
"emfiteusi";"emfiteusi";"f";"Sinònim de cens emfitèutic";""
"empriu";"empriu";"m";"NOTARIAT. Dret a aprofitar o usar una cosa material propietat d'una altra persona, amb una finalitat concreta i limitada.";"empleo:es#uso:es"
"encapçalament";"encapçalament";"m";"NOTARIAT. Primera part d'un instrument públic, que consta del número de protocol, la qualificació de l'instrument i el lloc i la data de l'atorgament.";"encabezamiento:es"
"escissió";"escissió";"f";"NOTARIAT. Modificació d'una societat per la qual se separen una o més parts del seu patrimoni i es transmeten en bloc, sense liquidació i com a universalitat, a una altra o unes altres societats preexistents o de nova creació, les quals se subroguen en tots els drets i obligacions que resulten dels patrimonis que se separen.";"escisión:es#spin-off:en#split:en"
"escriptura";"escriptura";"f";"NOTARIAT. Document autoritzat per un notari competent, amb les solemnitats legals i a instància de part interessada, que documenta un acte jurídic, del qual el notari dona fe, que resta incorporat al protocol i queda sota la salvaguarda dels

2. Terminologia_notarial.termcat

tribunals."; "escritura:es#deed:en#indenture:en"
"espòlits"; "espòlits"; "m pl"; "Sinònim complementari de capítols matrimonials"; ""
"establiment"; "establiment"; "m"; "NOTARIAT. Contracte pel qual la persona propietària d'un immoble, mitjançant la constitució d'un dret de cens que el grava a partir d'aquell moment, en transmet el domini útil i en reté el domini directe."; "establecimiento:es"
"estat civil"; "ser civil"; "m"; "NOTARIAT. Qualitat jurídica de la persona per la seva situació en l'ordenament jurídic i que com a tal caracteritza la seva capacitat d'obrar i l'àmbit propi del seu poder i responsabilitat."; "estado civil:es#marital status:en"
"estatge"; "estatge"; "m"; "Sinònim complementari de habitació"; ""
"estipulació"; "estipulació"; "f"; "Sinònim complementari de part dispositiva"; ""
"executor testamentari"; "executor testamentari"; "m i f"; "Sinònim complementari de marmessor"; ""
"exposició"; "exposició"; "f"; "Sinònim complementari de part expositiva"; ""
"extraprotocol·lari"; "extraprotocol·lari"; "adj"; "NOTARIAT. Dit dels documents notariaus que no passen a formar part del protocol."; "extraprotocolar:es"
"fadiga"; "fadiga"; "f"; "NOTARIAT. Dret de prelació que tenen el titular del cens i el propietari de la finca gravada per a adquirir la finca o el cens, respectivament, quan el seu titular el cedeix a títol oneros pel mateix preu i condicions que s'ha convingut."; "fadiga:es"
"falsedat"; "falsedat"; "f"; "NOTARIAT. Alteració ideològica o material de la veritat en un element substancial de l'instrument públic, realitzada de manera conscient per un notari, que l'ordenament jurídic tipifica com a delicte."; "falsedad:es"
"fe de coneixement"; "fe de coneixement"; "f"; "NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què el notari identifica les persones que compareixen davant seu."; "fe de conocimiento:es"
"fe pública"; "fe pública"; "f"; "NOTARIAT. Autoritat legítima atribuïda per l'Estat a notaris, secretaris de jutjats i de tribunals i altres funcionaris, a fi que els documents que autoritzen en deguda forma siguin considerats com a autèntics i el seu contingut sigui tingut per veritable, mentre no es faci prova en contrari en el procediment judicial corresponent."; "fe pública:es"
"fehaent"; "fehaent"; "adj"; "NOTARIAT. Dit d'un document autoritzat per un notari o una persona investida de fe pública."; "fehaciente:es"
"fermança"; "fermança"; "f"; "Sinònim complementari de fiança"; ""
"fet jurídic"; "fet jurídic"; "m"; "NOTARIAT. Fet no voluntari que crea, modifica o extingeix relacions de dret, d'acord amb l'ordenament jurídic."; "hecho jurídico:es"
"fiador"; "fiador"; "m i f"; "NOTARIAT. Persona que, per raó d'una fiança, respon subsidiàriament davant d'un o més creditors del compliment de les obligacions, generalment pecuniàries, d'un o més deutors principals."; "fiador:es"
"fiança"; "fiança"; "f"; "NOTARIAT. Contracte que obliga una persona a respondre subsidiàriament davant d'un o més creditors del compliment de les obligacions, generalment pecuniàries, d'un o més deutors principals."; "fianza:es"
"fiança"; "fiança"; "f"; "NOTARIAT. Garantia que ha de constituir el notari a favor de l'Estat, abans de prendre possessió del càrrec, per garantir el compliment de les obligacions que li imposa el seu exercici i especialment la d'enquadrar els protocols en la forma que estableix la llei."; "fianza:es"
"fideïcomís"; "fideïcomís"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Disposició segons la qual una persona, en testament o en capítols matrimonials, deixa tots els seus béns o una part a una altra persona amb l'encàrrec que els conservi i els transmeti a un tercer després d'un temps convingut i en unes condicions determinades."; "fideicomiso:es#trust:en"
"fideïcomís de residu"; "fideïcomís de residu"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Fideïcomís caracteritzat perquè el fiduciari té unes facultats dispositives més àmplies que les habituals."; "fideicomiso de residuo:es"
"fideïcomís d'herència"; "fideïcomís de = herència"; "m"; "Sinònim complementari de fideïcomís universal"; ""
"fideïcomís singular"; "fideïcomís singular"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Fideïcomís consistent en l'encàrrec imposat al legatari pel testador de lliurar el mateix llegat o una part d'aquest a un fideïcomissari."; "fideicomiso singular:es"
"fideïcomís universal"; "fideïcomís universal"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Fideïcomís segons el qual el fiduciari ha de transmetre la mateixa herència o una quota d'aquesta o una massa de béns genèricament diferenciada a un fideïcomissari, bé que té dret a retenir la llegítima i, en dret català, la quarta trebellianica."; "fideicomiso de herencia:es#fideicomiso universal:es"
"fideïcomissari"; "fideïcomissari"; "m i f"; "DRET DE SUCCESSIONS. Persona a favor

2. Terminologia_notarial.termcat

de la qual s'estableix un fideïcomís.";"fideicomisario:es"
"fideïcomitent";"fideïcomitent";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona que estableix un fideïcomís.";"fideicomitente:es"
"fidúcia";"fidúcia";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Pacte pel qual una persona concedeix a una altra la titularitat d'un bé o d'un dret amb una finalitat determinada que només les parts coneixen i que es fonamenta en la confiança mútua.";"fiducia:es#trust:en"
"fiduciari";"fiduciari";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Hereu o legatari que ha de conservar i transmetre al fideïcomissari els béns rebuts en fideïcomís.";"fiduciario:es#fiduciary:en#founded in trust:en"
"filiació";"filiació";"f";"NOTARIAT. Lligam de parentiu que uneix un fill amb els seus pares.Nota: Es distingeix, d'una banda, la filiació per naturalesa de l'adoptiva i, d'altra banda, la matrimonial de la no matrimonial.";"filiación:es"
"finca registral";"finca registral";"f";"NOTARIAT. Bé immoble el domini del qual consta inscrit, amb numeració pròpia, en els llibres del registre de la propietat.";"finca registral:es"
"firma electrònica";"firma electrònic";"f";"Sinònim complementari de signatura electrònica";""
"foli registral";"foli registral";"m";"NOTARIAT. Conjunt d'assentaments d'un registre que contenen les inscripcions, anotacions, cancel·lacions i altres notes referents a una finca, un bé o una societat, sigui quin sigui el nombre de pàgines o fulls en què constin.";"folio registral:es"
"full indubitat";"full indubitat";"m";"NOTARIAT. Full numerat, editat i distribuït per l'organisme competent, en el qual el notari estén els assentaments del llibre de registre dels documents mercantils que intervé.";"hoja indubitada:es"
"funcionari";"funcionari";"m i f";"Sinònim complementari de funcionari -ària públic";""
"funcionari públic";"funcionari públic";"m i f";"NOTARIAT. Empleat de l'Administració pública sotmès a una relació jurídica regulada pel dret administratiu.";"funcionario:es#funcionario público:es#civil servant:en#public servant:en"
"fundació";"fundació";"f";"NOTARIAT. Patrimoni organitzat sense finalitat lucrativa per a assolir un objectiu d'interès general, al qual la llei reconeix personalitat jurídica.";"fundación:es#foundation:en"
"fusió de societats";"fusió de societats";"f";"NOTARIAT. Unió voluntària d'una o diverses societats per a formar-ne una de sola amb una nova personalitat jurídica independent.";"fusión de sociedades:es"
"habilitació";"habilitació";"f";"NOTARIAT. Autorització conferida a un funcionari públic perquè pugui realitzar funcions que en principi no li són pròpies o les pugui realitzar fora del seu àmbit o districte.";"habilitación:es"
"habitació";"habitació";"f";"NOTARIAT. Dret real essencialment inalienable, constituït a favor d'una o més persones físiques, que comporta la facultat d'ocupar en un immoble aliè la part necessària per a atendre les seves necessitats d'habitatge i les de les persones que hi conviuen, encara que n'augmenti el nombre.Nota: Estatge és una denominació pròpia de l'illa de Mallorca.";"habitación:es"
"herència";"herència";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Conjunt de béns, drets i obligacions del causant que no s'extingeixen per la mort i que es transmeten a l'hereu.";"herencia:es#inheritance:en"
"heretament";"heretament";"m";"NOTARIAT. Institució contractual d'hereu que s'atorga en capítols matrimonials.Nota: Pot ser a favor dels contraents, dels fills del contraents o dels esposos mútuament.";"heredamiento:es"
"heretant";"heretant";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona que atorga un heretament en favor d'una altra.";"heredante:es"
"hereu";"hereu";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona que succeeix el causant d'una herència amb caràcter universal.";"heredero:es#heir:en"
"hereu abintestat";"hereu abintestat";"m i f";"Sinònim complementari de hereu -eva legítim";""
"hereu de confiança";"hereu de confiança";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona física designada pel testador perquè doni als béns de l'herència la destinació que aquest li hagi encomanat confidencialment.";"heredero de confianza:es"
"hereu legítim";"hereu legítim";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona que, a manca d'hereu voluntari, és cridada a l'herència per disposició legal.";"abintestato:es#heredero ab intestato:es#heredero legítimo:es#abintestate heir:en#heir at law:en"
"hereu per fiduciari";"hereu per fiduciari";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Hereu

2. Terminologia_notarial.termcat

instituit pel cònjuge supervivent o els dos parents més propers entre els seus fills o els seus descendents."; "hederero por fiduciario:es"
"hipoteca"; "hipoteca"; "f"; "NOTARIAT. Dret real de garantia sobre béns immobles aliens que, en el cas d'incompliment de l'obligació garantida, faculta el creditor per a sol·licitar la seva alienació en subhasta judicial o notarial, sigui qui en sigui el propietari."; "hipoteca:es#mortgage:en"
"identificació"; "identificació"; "f"; "NOTARIAT. Conjunt d'accions que duu a terme un notari per comprovar la identitat de les persones que compareixen davant seu per atorgar un instrument públic."; "identificación:es"
"identificació"; "identificació"; "f"; "NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què el notari fa constar la identitat de les persones que compareixen davant seu."; "identificación:es"
"incompatibilitat"; "incompatibilitat"; "f"; "NOTARIAT. Impossibilitat legal que té un notari per a autoritzar documents en què tinguin interès ell o els seus familiars més directes, o que l'afecten quan exerceix un càrrec públic amb categoria de director general o superior."; "incompatibilidad:es"
"incompatibilitat"; "incompatibilitat"; "f"; "NOTARIAT. Impossibilitat legal que té una persona d'exercir simultàniament diferents càrrecs si com a mínim un és públic, per raons polítiques o econòmiques."; "incompatibilidad:es#incompatibility:en"
"inhabilitació"; "inhabilitació"; "f"; "NOTARIAT. Pena consistent en la incapacitació per a exercir càrrecs públics i en la restricció de drets civils o polítics."; "inhabilitación:es"
"instrucció de reserves i advertències"; "instrucció de reserva i advertència"; "f"; "NOTARIAT. Informació que facilita el notari als atorgants en l'autorització d'un instrument públic per afavorir el compliment de la llei i la comprensió dels efectes i les obligacions que resulten de l'atorgament."; "instrucción de reservas y advertencias:es"
"instrument públic"; "instrument públic"; "m"; "NOTARIAT. Document autoritzat per un notari, amb les solemnitats legals i a instància de part interessada, que recull un fet o un acte jurídic i que resta incorporat al protocol, així com les còpies autoritzades que se n'expedeixen."; "instrumento público:es"
"intervenció"; "intervenció"; "f"; "NOTARIAT. Acte pel qual un notari dóna fe que totes o algunes de les persones que atorguen un contracte mercantil l'han signat davant seu i han donat el seu consentiment al contracte en una data determinada. Nota: Fins a l'any 2000 aquesta funció corresponia als corredors de comerç."; "intervención:es"
"intervenció"; "intervenció"; "f"; "NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què consta que les persones compareixents intervenen en el seu nom o en nom d'altri i, en aquest darrer cas, es justifiquen les seves facultats de representació."; "intervención:es"
"intimació"; "intimació"; "f"; "NOTARIAT. Notificació o declaració d'una ordre o d'un manament."; "intimación:es"
"inventari"; "inventari"; "m"; "NOTARIAT. Escriptura en la qual l'hereu accepta formalment l'herència i fa una relació dels béns, els drets i les obligacions que la componen."; "inventario:es"
"judici de capacitat"; "judici de capacitat"; "m"; "NOTARIAT. Valoració que un notari fa en un instrument públic de la capacitat de les persones atorgants, des del punt de vista de les normes substantives civils i en relació amb l'acte o contracte que s'hi formalitza."; "juicio de capacidad:es"
"junta directiva"; "junta directiu"; "f"; "NOTARIAT. Òrgan de govern d'un col·legi notarial format com a mínim per un degà, un secretari, un tresorer i dos censors."; "junta directiva:es"
"legalització"; "legalització"; "f"; "NOTARIAT. Certificació de l'autenticitat d'una signatura d'un notari feta pel degà del col·legi competent, necessària perquè el document faci fe a l'estranger."; "legalización:es#legalisation:en#legalization:en"
"legatari"; "legatari"; "m i f"; "DRET DE SUCCESSIONS. Persona a favor de la qual s'ha fet un llegat."; "legatario:es#legatee:en"
"legitimació de firma"; "legitimació de firma"; "f"; "Sinònim complementari de legitimació de signatura"; ""
"legitimació de signatura"; "legitimació de signatura"; "f"; "NOTARIAT. Acte pel qual un notari dóna fe de l'autenticitat d'una signatura."; "legitimación de firma:es"
"legitimari"; "legitimari"; "m i f"; "DRET DE SUCCESSIONS. Persona o grup de persones que tenen dret a reclamar la llegítima pel fet d'ésser descendents o ascendents del causant."; "heredero forzoso:es#legitimario:es"
"liquidació"; "liquidació"; "f"; "NOTARIAT. Conjunt d'operacions que, un cop

2. Terminologia_notarial.termcat

adoptat l'acord de dissolució d'una societat, tenen la finalitat de cobrar els deutes pendents, pagar els creditors socials, distribuir el patrimoni net resultant entre els socis proporcionalment a la seva participació en la societat, tot extingint la personalitat jurídica d'aquesta.";"liquidación:es"
"liquidador";"liquidador";"m i f";"DRET MERCANTIL; PROFESSIONS. Persona que fa l'inventari i valora els béns que formen l'actiu d'una societat en període de liquidació, fa la relació dels deutes coneguts en la data de començament de la liquidació i notifica als creditors la situació de la societat.";"liquidador:es#liquidador:en"
"liquidador";"liquidador";"m i f";"NOTARIAT. Persona que s'encarrega d'efectuar les operacions pròpies de la liquidació d'una societat.";"liquidador:es"
"llegat";"llegat";"m";"DRET DE SUCCESSIONS. Disposició a títol particular per causa de mort que en testament o codicil fa el testador a favor d'una o diverses persones físiques o jurídiques.";"legado:es"
"llegítima";"llegítima";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Dret d'obtenir un valor patrimonial en la successió d'un causant que, per ministeri de la llei, tenen alguns parents. Nota: A Catalunya és la quarta part de l'actiu hereditari líquid i correspon als descendents i els pares del causant. A les Illes Balears oscil·la, en funció del nombre i la qualitat dels legitimaris, entre la quarta part i la meitat i correspon, a més dels descendents i pares, al cònjuge supervivent, que té dret a l'usdefruit de l'herència.";"legítima:es"
"llibre indicador";"llibre indicador";"m";"NOTARIAT. Llibre foliat en què s'enregistren les testimoniances i les legitimacions autoritzades per un notari i que no s'han incorporat al protocol, amb una referència a la data i la finalitat de la intervenció.";"libro indicador:es"
"llibre registre";"llibre registre";"m";"NOTARIAT. Llibre foliat en què s'enregistren els contractes mercantils estesos en pòlisses intervingudes per un notari.";"libro-registro:es"
"lluisme";"lluisme";"m";"DRET DE SUCCESSIONS; NOTARIAT. Percentatge que el titular d'un immoble gravat amb cens emfitèutic té dret a percebre en cas de transmissió. Nota: Alou és una denominació pròpia de l'illa de Mallorca.";"laudemio:es"
"mandant";"mandant";"m i f";"NOTARIAT. Persona que encomana a una altra la realització d'un o més negocis i, sovint, li dóna el poder d'obrar en nom seu.";"mandante:es"
"mandat";"mandat";"m";"NOTARIAT. Contracte per raó del qual el mandatari, amb l'acceptació, s'obliga a gestionar els assumptes que el mandant li ha encomanat. Nota: El mandat pot ser representatiu, si el mandant ha atorgat al mandatari la seva representació de manera que aquest actua obertament en representació d'aquell, i ordinari, si el mandatari no adverteix als tercers que actua en interès del mandant.";"mandato:es"
"mandatari";"mandatari";"m i f";"NOTARIAT. Persona que té l'encàrrec de realitzar un o més negocis d'una altra i, sovint, en té la representació voluntària.";"mandatario:es"
"manifestació d'herència";"manifestació de = herència";"f";"Sinònim de inventari".""
"marmessor";"marmessor";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona nomenada pel testador o l'heretant, en testament, codicil o heretament, perquè tingui cura de complir i executar totalment o parcialment la seva darrera voluntat.";"albacea:es#ejecutor testamentario:es"
"marmessor particular";"marmessor particular";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Marmessor que, existint hereu, ha d'acomplir un o més encàrrecs relatius a l'herència o executar disposicions testamentàries o de l'heretament.";"albacea particular:es"
"marmessor universal";"marmessor universal";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Marmessor que, en absència d'hereu, rep del testador l'encàrrec de lliurar l'herència en la seva totalitat a persones per ell designades o destinar-la a les finalitats expressades en el testament o en la confiança revelada.";"albacea universal:es"
"matriu";"matriu";"f";"NOTARIAT. Original d'una escriptura o acta signada pels compareixents i el notari que aquest conserva en el protocol, de la qual s'extreuen la primera i successives còpies per a lliurar-les als interessats.";"matriz:es"
"memòria testamentària";"memòria testamentari";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Instrucció escrita i signada pel testador en al·lusió a un testament anterior en què ordena disposicions que poden referir-se únicament a diners, joies, robes i parament de casa, o bé a obligacions de moderada importància a càrrec dels hereus o els legataris.";"memoria testamentaria:es"

2. Terminologia_notarial.termcat

"minuta";"minuta";"f";"NOTARIAT. Compte d'honoraris que presenta un notari.";"minuta:es"

"minuta";"minuta";"f";"NOTARIAT. Esborrany que es fa d'un contracte, d'un acord, etc., en què s'anoten les clàusules o parts essencials, per a copiar-lo després i estendre'l amb les formalitats necessàries.";"minuta:es"

"mitgeria";"mitgeria";"f";"Sinònim de arrambatge";""

"mutualitat notarial";"mutualitat notarial";"f";"NOTARIAT. Associació de prestacions mútues d'afiliació obligatòria per als professionals del notariat, que pretén servir bàsicament a pensions i subvencions.";"mutualidad notarial:es"

"negoci jurídic";"negoci jurídic";"m";"NOTARIAT. Acte d'autonomia privada pel qual l'atorgant o els atorgants regulen els seus propis interessos i al qual el dret atribueix efectes jurídics determinats.";"negocio jurídico:es"

"nomenament";"nomenament";"m";"NOTARIAT. Acte administratiu amb rang d'ordre de ministre o de conseller en virtut del qual, un cop s'han complert tots els tràmits del procés de selecció que correspon, es faculta el notari per a prendre possessió del seu càrrec i exercir-lo en una població i districte determinats.";"nombramento:es"

"nota de còpia";"nota de còpia";"f";"NOTARIAT. Diligència breu que el notari que lliura una còpia autoritzada posa en la matriu reproduïda per fer-hi constar l'expedició de la còpia, la persona a instància de qui ha estat autoritzada i la data en què s'ha lliurat.";"nota de saca:es"

"nota de revocació";"nota de revocació";"f";"NOTARIAT. Diligència breu que el notari que té a càrrec seu un protocol estén en les escriptures de poder o de nomenament de càrrecs que han estat revocades per una altra.";"nota de revocación:es"

"nota de tancament";"nota de tancament";"f";"NOTARIAT. Diligència breu al final del protocol, en la qual es fa constar el nombre d'instruments públics i de folis de què consta, i que escriu el notari quan acaba l'any o el degà o el delegat de districte quan una notaria queda vacant per trasllat, jubilació o defunció de qui n'era titular.";"nota de cierre:es"

"nota d'obertura";"nota de = obertura";"f";"NOTARIAT. Diligència breu que el notari escriu al començament del protocol quan comença l'any o bé quan pren possessió d'una notaria.";"nota de apertura:es"

"notari";"notari";"m i f";"NOTARIAT. Funcionari que, en règim professional, exerceix la fe pública extrajudicial i redacta i autoritza documents públics, els conserva i n'expedeix còpies, d'acord amb la voluntat expressada per les persones contractants.Nota: L'equivalència castellana escrivano és pròpia d'Hispanoamèrica.";"escrivano:es#notario:es#notary:en"

"notari arxiver";"notari arxiver";"m i f";"NOTARIAT. Notari que té la funció de custodiar els protocols de més de vint-i-cinc anys d'antiguitat dels notaris d'un districte i d'expedir les còpies dels instruments públics que s'hi conserven.";"archivero de protocolos:es"

"notari substituït";"notari substituït";"m i f";"NOTARIAT. Notari en exercici que en els casos d'absència, malaltia o incompatibilitat d'un altre notari de la mateixa població o districte, i també en els supòsits en què la notaria queda vacant, autoritza els instruments públics que corresponen al protocol del notari substituït.Nota: En els supòsits de substitució per vacant els instruments que autoritza el notari substituït s'incorporen al seu propi protocol.";"notario sustituto:es"

"notaria";"notaria";"f";"NOTARIAT. Oficina o despatx on un notari exerceix la seva funció i atén el servei del públic.Nota: L'equivalència castellana escrivanía és pròpia d'Hispanoamèrica.";"escrivanía:es#notaría:es"

"notaria demarcada";"notaria demarcar";"f";"NOTARIAT. Població on, per acord del Govern, tenen la seva residència un o més notaris.";"notaría demarcada:es"

"notarial";"notarial";"adj";"NOTARIAT. Per mitjà de notari.";"notarialmente:es"

"notariat";"notariat";"m";"NOTARIAT. Col·lectivitat de notaris.";"notariado:es"

"notificació";"notificació";"f";"NOTARIAT. Acte en què un notari dóna a conèixer a una persona una informació o una decisió que ha facilitat o ha adoptat qui ha sol·licitat la intervenció notarial.";"notificación:es"

"novació";"novació";"f";"NOTARIAT. Substitució d'una obligació civil per una altra de nova, en virtut d'una causa preexistent, que extingeix la primera.";"novación:es#novation:en"

"nu propietari";"nu propietari";"m i f";"NOTARIAT. Propietari d'un bé o d'un valor l'usdefruit del qual correspon a una altra persona.";"nudo propietario:es#bare owner:en"

"nua propietat";"nua propietat";"f";"NOTARIAT. Situació d'un bé o d'un valor quan el seu usdefruit correspon a una persona diferent del propietari.";"nuda propiedad:es"

2. Terminologia_notarial.termcat

"nul·litat";"nul·litat";"f";"NOTARIAT. Invalidesa total d'un negoci o d'un acte jurídic, determinada per causes diverses fixades per la llei, com ara contradicció de normes imperatives o manca d'algun requisit essencial.";"nulidad:es#nullity:en"

"obertura de testament";"obertura de testament";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Acte d'obrir un testament tancat i de protocol·litzar-lo en una acta atorgada per un notari davant de dos testimonis.";"apertura de testamento:es"

"oficial de notaria";"oficial de notaria";"m i f";"NOTARIAT. Persona empleada del notari amb una formació jurídica adequada que s'ocupa de la confecció de la documentació prèvia a l'autorització dels instruments públics.";"oficial de notaria:es"

"opció de compra";"opció de compra";"f";"NOTARIAT. Negoci jurídic que dona dret a comprar un bé o un valor a un preu d'exercici predeterminat i abans d'una determinada data.";"opció de compra:es#call option:en"

"paper d'estat";"paper de estat";"m";"Sinònim complementari de paper timbrat";""

"paper d'ofici";"paper de = ofici";"m";"Sinònim complementari de paper timbrat";""

"paper segellat";"paper segellar";"m";"Sinònim complementari de paper timbrat";""

"paper timbrat";"paper timbrar";"m";"NOTARIAT. Full o plec de paper on hi ha impresos signes oficials de l'Estat, de quantia variable, que és d'ús obligatori per a la redacció de certs documents i per mitjà del qual es satisfà l'import fix de l'impost d'actes jurídics documentats.";"papel de estado:es#papel de oficio:es#papel sellado:es#papel timbrado:es#stamped paper:en"

"part dispositiva";"part dispositiu";"f";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què s'articula l'acte o negoci jurídic que s'hi formalitza.";"estipulación:es#parte dispositiva:es"

"part expositiva";"part expositiu";"f";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què es posen de manifest els antecedents que han conduït a la celebració de l'acte o contracte que s'atorga, descrivint-hi els béns que en són objecte, els motius que indueixen a la celebració i la resta d'antecedents de fet o de dret que resulten pertinents.";"parte expositiva:es"

"partició d'herència";"partició de = herència";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Acció de dividir l'herència entre els hereus, que provoca l'extinció de la comunitat hereditària.";"partición de herencia:es"

"partida de defunció";"partida de defunción";"f";"NOTARIAT. Assentament de la mort d'una persona que es fa en els llibres del registre civil o parroquials que correspon.";"partida de defunción:es"

"partida de matrimoni";"partida de matrimonio";"f";"NOTARIAT. Assentament del casament de dues persones que es fa en els llibres del registre civil o parroquials que correspon.";"partida de matrimonio:es"

"partida de naixement";"partida de nacimiento";"f";"NOTARIAT. Assentament del naixement d'una persona que es fa en els llibres del registre civil o parroquials que correspon.";"partida de nacimiento:es#birth certificate:en#certificate of birth:en"

"partit judicial";"partit judicial";"m";"NOTARIAT. Unitat territorial integrada per un o més municipis adjacents en què s'organitza l'Estat a efectes judicials, on hi ha un o més jutges de primera instància, amb seu a la seva capital i jurisdicció en tot l'àmbit de la seva demarcació.";"partido judicial:es"

"pàtria potestat";"patri potestat";"f";"NOTARIAT. Conjunt de deures i drets que d'acord amb la llei tenen els pares sobre els seus fills menors no emancipats o majors d'edat incapacitats. Nota: En el Codi de família vigent a Catalunya s'usa únicament el terme potestat del pare i de la mare.";"patria potestad:es#parental rights:en#patria potestas:en"

"penyora";"penyora";"f";"NOTARIAT. Dret real de garantia sobre béns mobles, valors o diners aliens que pot comportar un desplaçament de la possessió i que, en el cas d'incompliment de l'obligació garantida, faculta el creditor per a sol·licitar la seva alienació en subhasta judicial o notarial, sigui qui en sigui el propietari.";"prenda:es#pawn:en"

"permuta";"permuta";"f";"NOTARIAT. Contracte en virtut del qual dues persones s'obliguen recíprocament a transmetre's el domini de dues coses que els pertanyen, una a cada un.";"permuta:es#trueque:es#barter:en"

"peu de còpia";"peu de copia";"m";"NOTARIAT. Diligència breu que posa el notari que lliura una còpia autoritzada al final d'aquesta per fer-hi constar la fidelitat de la reproducció a l'original, la persona a instància de qui ha estat autoritzada i la data en què s'ha lliurat.";"pie de copia:es"

"poder";"poder";"m";"NOTARIAT. Autorització a una persona perquè en representi una altra en judici o en qualsevol altra circumstància.";"poder:es"

2. Terminologia_notarial.termcat

"poder";"poder";"m";"NOTARIAT. Instrument públic en què consta el mandat representatiu.";"poder:es"
"poderdant";"poderdant";"m i f";"NOTARIAT. Persona que dóna poder a una altra perquè la representi en judici en qualsevol altra circumstància.";"poderdante:es"
"pòlissa";"pòlissa";"f";"NOTARIAT. Document mercantil redactat normalment per una de les parts en dos o més exemplars originals que s'atorga amb intervenció del notari, el qual dóna fe de la data i del consentiment de les parts contractants i que aquestes l'han signat davant seu.Nota: La pòlissa no s'incorpora al protocol però el notari registra les dades essencials del contracte.";"pòliza:es"
"postil·la";"postil·la";"f";"NOTARIAT. Declaració estandarditzada en virtut de la qual l'autoritat competent legalitza les signatures que autoritzen un document públic.Nota: El Conveni de l'Haia de 5 d'octubre de 1961, ratificat per l'Estat espanyol el 10 d'abril de 1978, estableix com a única formalitat de legalització d'un document la incorporació de la postil·la.";"apostilla:es#postilla:es"
"potestat del pare i de la mare";"potestat de el pare i de el mare";"f";"Sinònim de pàtria potestat";"
"prestador";"prestador";"m i f";"NOTARIAT. Persona física i jurídica que en un contracte de préstec deixa diners o una altra cosa al prestatari.";"prestador:es#prestamista:es#lender:en"
"prestatari";"prestatari";"m i f";"NOTARIAT. Persona física o jurídica que en un contracte de préstec rep del prestador diners o una altra cosa.";"prestatario:es#borrower:en"
"préstec";"préstec";"m";"NOTARIAT. Contracte segons el qual una persona lliura a una altra diners o una altra cosa fungible, transmetent-li'n la propietat, amb la condició que li retorni un altre tant de la mateixa espècie i qualitat, sia gratuïtament o amb pacte de pagar interessos.";"préstamo:es"
"préstec hipotecari";"préstec hipotecari";"m";"NOTARIAT. Préstec que té com a garantia addicional un dret d'hipoteca.";"crédito hipotecario:es#préstamo hipotecario:es#mortgage credit:en"
"preterició";"preterició";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Omissió de qui és legitimari en el testament del causant si aquest no li fa o no li ha fet cap atribució en concepte de l·legítima.";"preterición:es#preterition:en"
"protest";"protest";"m";"NOTARIAT. Document notarial on es constata formalment el refús d'acceptació o de pagament d'una lletra de canvi, un pagaré o un xec o bé es fa constar una avaria de mar o un accident als efectes d'un contracte d'assegurança.";"protesto:es"
"protocol";"protocol";"m";"NOTARIAT. Col·lecció ordenada cronològicament de les matius autoritzades durant un any per un notari, que s'aplega en un o més volums enquadernats i foliats.Nota: Conté dos índexs: un de cronològic, relatiu als documents, i un altre d'alfabètic, relatiu a les persones que intervenen en els documents i les que els atorguen. Quan una notaria canvia de titular dins d'un mateix any, el successor continua la numeració del protocol del seu predecessor.";"protocolo:es"
"protocol especial";"protocol especial";"m";"NOTARIAT. Protocol en el qual, quan el volum de documentació ho fa aconsellable i amb autorització del col·legi de notaris, es conserven els protestos de lletres de canvi o d'altres documents amb numeració pròpia.Nota: Els volums del protocol especial poden contenir instruments autoritzats en més d'un any. En dret històric hi havia protocols especials per a testaments, capítols matrimonials, capbreus, inventaris i encants.";"protocolo especial:es"
"protocol general";"protocol general";"m";"NOTARIAT. Protocol que aplega, en un o més volums, les matius de tots els instruments públics autoritzats per un notari durant un any llevat dels que s'han incorporat en el protocol especial o en el reservat.";"protocolo general:es#protocolo ordinario:es"
"protocol reservat";"protocol reservat";"m";"NOTARIAT. Protocol especial, custodiat personalment pel notari amb el màxim secret possible, en el qual, en dret històric, s'aplegaven els testaments tancats, i els oberts i els reconeixements de fills no matrimonials quan ho demanava la persona que els atorgava.";"protocolo reservado:es"
"protocol·lització";"protocol·lització";"f";"NOTARIAT. Acció d'incorporar un document al protocol d'un notari.";"protocolización:es"
"quarta falcidia";"quart falcidia";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Dret de l'hereu instituït de deduir per a ell la quarta part de l'actiu hereditari líquid si els llegats que el graven en superen les tres quartes parts.";"cuarta falcidia:es"
"quarta trebel·liànica";"quart trebel·liànic";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Dret de l'hereu gravat de fideïcomís de poder percebre una quarta part dels béns

2. Terminologia_notarial.termcat

relictos pel fideïcomitent, que resten per tant exclosos del gravamen fideïcomissari."; "cuarta trebeliánica:es"

"ratificació"; "ratificación"; "f"; "NOTARIAT. Declaració de voluntat per la qual una persona confirma els negocis que una altra ha conclòs en nom seu sense autorització prèvia i els assumeix."; "ratificación:es#refrendamiento:es#ratificación:en"

"reconeixement de deute"; "reconeixement de deute"; "m"; "NOTARIAT. Acte pel qual el deutor admet l'existència d'una obligació, generalment pecuniària, i de les seves condicions, i s'obliga a complir-la."; "debitorio:es#reconocimiento de deuda:es#acknowledgement of a debt:en"

"reconeixement de filiació"; "reconeixement de filiación"; "m"; "NOTARIAT. Acció per la qual una persona declara la seva paternitat o maternitat respecte d'una altra, amb les formalitats que la llei exigeix."; "reconocimiento de filiación:es"

"règim de béns"; "règim de bé"; "m"; "NOTARIAT. Conjunt de normes que regeixen les relacions patrimonials entre els esposos. Nota: Llevat de pacte en capítols matrimonials, a Catalunya i les Illes Balears regeix supletòriament el règim de separació de béns. La constància del règim de béns a les escriptures és imprescindible per a la qualificació dels efectes dels contractes en què són part persones casades."; "régimen de bienes:es"

"règim de comunitat de béns"; "règim de comunitat de bé"; "m"; "NOTARIAT. Règim de béns en què es consideren comuns els béns que adquireixen els cònjuges durant el matrimoni i, a vegades, també els que eren de cada un en el moment de celebrar el matrimoni o convenir el règim. Nota: La comunitat pot ser universal o parcial. En el primer cas, es fan comuns tots els béns que tenien els esposos abans de celebrar el matrimoni o de convenir el règim. Al territori de Tortosa es coneix com a agermanament. En el segon cas pot haver-hi diverses tipologies segons els béns que es facin comuns, que poden ser només les adquisicions a títol oneros, tots els béns mobles preexistents i a més les adquisicions a títol oneros i d'altres, de manera que, a més d'un patrimoni comú, cada cònjuge té un patrimoni privat. El règim de comunitat parcial que regula el Codi civil espanyol és el règim de societat de guanys."; "régimen de comunidad de bienes:es"

"règim de participació en els guanys"; "règim de participació en el guany"; "m"; "NOTARIAT. Règim de béns que atribueix a qualsevol dels cònjuges, en el moment de l'extinció del règim, el dret a participar en els guanys obtinguts per l'altre durant el temps en què el règim ha estat vigent. Nota: A les comarques del Camp de Tarragona, el Penedès i el Priorat aquest règim es coneixia amb la denominació associació a compres i millores que es regia pel costum del lloc. Actualment el regula el Codi de família."; "régimen de participación en las ganancias:es"

"règim de separació de béns"; "règim de separació de separació de bé"; "m"; "NOTARIAT. Règim de béns en què cada cònjuge conserva la titularitat i la lliure disposició dels béns de què era titular abans del matrimoni i dels que adquireix mentre duri. Nota: A Catalunya i a les Illes Balears, a manca de pacte, hi són subjectes tots els matrimonis."; "régimen de separación de bienes:es"

"règim de societat de guanys"; "règim de societat de guany"; "m"; "NOTARIAT. Règim de béns en què es consideren comuns als dos cònjuges els béns adquirits a títol oneros durant el matrimoni."; "régimen de gananciales:es"

"registre civil"; "registre civil"; "m"; "NOTARIAT. Registre públic on consta tot el que es refereix al naixement, el matrimoni, la defunció i la resta d'actes relatius a l'estat civil dels ciutadans d'un estat."; "registro civil:es#registry office:en"

"registre d'actes d'última voluntat"; "registre de = acte de = últim voluntat"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Registre públic on s'inscriu l'atorgament de testament i d'altres actes d'última voluntat."; "registro de actos de última voluntad:es"

"registre de la propietat"; "registre de el propietat"; "m"; "NOTARIAT. Registre públic on s'incriuen els actes i els contractes relatius al domini i als drets reals sobre els béns immobles."; "registro de la propiedad:es"

"registre mercantil"; "registre mercantil"; "m"; "NOTARIAT. Registre públic on s'inscriuen els actes preceptuats legalment referents als empresaris i a les societats."; "registro mercantil:es"

"regulació de parella de fet"; "regulació de parella de fet"; "f"; "NOTARIAT. Negoci jurídic en virtut del qual dues persones, del mateix sexe o diferent i no lligades per cap vincle matrimonial, declaren que viuen maritalment d'una manera estable i fixen les normes que regulen aquesta convivència."; "regulación de pareja de hecho:es"

2. Terminologia_notarial.termcat

"repudiació d'herència";"repudiació de = herència";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Acte jurídic per raó del qual una persona cridada a l'herència la renuncia formalment davant d'un notari o del jutge competent.";"repudiación de herencia:es"

"requeriment";"requeriment";"m";"NOTARIAT. Instigació feta mitjançant notari d'una persona a una altra perquè executi o s'abstingui d'executar un acte determinat.";"requerimiento:es"

"resolució judicial";"resolució judicial";"f";"NOTARIAT. Determinació presa pels òrgans judicials competents seguint els tràmits processals que marca la legislació i que pot tancar o no un procediment.";"resolución judicial:es#court decision:en"

"responsabilitat disciplinària";"responsabilitat disciplinari";"f";"NOTARIAT. Responsabilitat en virtut de la qual un notari té l'obligació de complir unes normes professionals, ètiques o deontològiques a fi de mantenir l'ordre exterior i interior i la imatge del servei i el cos de notaris.";"responsabilidad disciplinaria:es"

"retracte";"retracte";"m";"NOTARIAT. Dret d'adquisició preferent que faculta una persona a adquirir una cosa determinada en les mateixes condicions en que l'ha adquirit una altra persona en un contracte de compravenda o cessió en pagament efectuat prèviament.";"retracto:es"

"revocació";"revocació";"f";"NOTARIAT. Acte jurídic mitjançant el qual una persona deixa sense efecte un acte atorgat prèviament, com ara un testament, un poder o, en casos determinats, una donació.";"revocación:es"

"segell de seguretat";"segell de seguretat";"m";"NOTARIAT. Marca adhesiva, editada i distribuïda per l'autoritat competent, que s'incorpora a les còpies autoritzades, les testimoniances, les legitimacions i les legalitzacions i que, per mitjà de referències alfanumèriques, en dificulta la falsificació.";"sello de seguridad:es"

"segregació";"segregació";"f";"NOTARIAT. Operació per la qual se separa part d'una finca inscrita al registre de la propietat per a formar-ne una altra de nova.";"segregación:es#segregation:en"

"servitud";"servitud";"f";"NOTARIAT. Dret real que grava parcialment un immoble en benefici d'un altre que generalment és d'un altre titular.";"servidumbre:es#servitude:en"

"signatura electrònica";"signatura electrònic";"f";"NOTARIAT. Fitxer adjuntat a un missatge electrònic que garanteix la identitat de l'autor i que permet al notari autoritzar còpies per enviar-les per mitjà del correu electrònic a altres notaris i a registres públics, i també autoritzar documents a distància amb la intervenció de dos o més notaris.";"firma electrónica:es#digital signature:en#electronic signature:en"

"signe notarial";"signe notarial";"m";"NOTARIAT. Senyal particular i registrat que cada notari dibuixa a mà abans o després de la signatura que autoritza un document públic.";"signo notarial:es"

"societat anònima";"societat anònim";"f";"NOTARIAT. Societat mercantil que disposa d'un capital social distribuït en accions i que limita la responsabilitat dels seus socis o accionistes al capital aportat.";"sociedad anónima:es#SA:es"

"societat civil";"societat civil";"f";"NOTARIAT. Societat formada segons les normes jurídiques civils i que no té per objecte la consecució de finalitats mercantils.";"sociedad civil:es#private partnership:en"

"societat comanditària";"societat comanditari";"f";"NOTARIAT. Societat mercantil constituïda per socis que responen il·limitadament dels deutes de la societat i participen en l'administració, i per socis que no participen en l'administració i que tenen limitada la seva responsabilitat davant dels deutes de la societat a la quantitat que hi han aportat.";"sociedad comanditaria:es#sociedad en comandita:es#general and limited partnership:en"

"societat cooperativa";"societat cooperatiu";"f";"NOTARIAT. Societat constituïda per diversos socis que, amb caràcter obert, posen en comú el seu treball per obtenir un estalvi en l'adquisició o distribució de béns o en la prestació de serveis.";"cooperativa:es#sociedad cooperativa:es"

"societat de responsabilitat limitada";"societat de responsabilitat limitar";"f";"Sinònim complementari de societat limitada";""

"societat en comandita";"societat en comandita";"f";"Sinònim complementari de societat comanditària";""

"societat limitada";"societat limitar";"f";"NOTARIAT. Societat mercantil formada per un nombre reduït de socis amb el capital distribuït en participacions socials que limita la responsabilitat d'aquests al capital aportat.";"sociedad de responsabilidad limitada:es#sociedad limitada:es#SL:es"

2. Terminologia_notarial.termcat

"societat mercantil";"societat mercantil";"f";"NOTARIAT. Societat constituïda segons les normes jurídiques mercantils i que té per objecte la realització d'operacions de comerç amb finalitats lucratives.";"sociedad mercantil:es#company:en#corporation [US]:en"

"societat unipersonal";"societat unipersonal";"f";"NOTARIAT. Societat limitada el capital de la qual pertany íntegrament a un sol accionista, que ho declara així de manera expressa amb els requisits legals.";"sociedad unipersonal:es"

"subrogació";"subrogació";"f";"NOTARIAT. Substitució d'una persona per una altra en l'exercici d'uns drets o en el compliment d'unes obligacions que corresponien inicialment al substituït.";"subrogación:es#subrogation:en"

"subscripció";"subscripció";"f";"NOTARIAT. Adquisició d'accions o participacions en el capital d'una societat en el moment en què aquestes es creen i posen en circulació.Nota: Generalment les subscripcions tenen lloc quan es fa l'escriptura fundacional o d'ampliació de capital de la societat o bé l'emissió d'obligacions.";"suscripción:es"

"subscripció";"subscripció";"f";"NOTARIAT. Signatura autògrafa al peu d'un document jurídic de tots els qui l'avalen: autors, confirmants, testimonis, notaris, etc.";"suscripción:es"

"substitució";"substitució";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Nomenament d'hereu o legatari que es fa per a reemplaçar-ne un altre.";"sustitución:es"

"substitució exemplar";"substitució exemplar";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Disposició testamentària ordenada per ascendents d'un incapacitat que comprèn, ultra els béns deixats pel testador, els altres de l'incapacitat que no ha atorgat testament o heretament universal.";"sustitución ejemplar:es"

"substitució fideïcomissària";"substitució fideïcomissari";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Disposició testamentària per la qual hom designa un altre fideïcomissari o més d'un, a qui l'herència o el llegat s'hagin de transferir gradualment, després que els fiduciaris avantposats en la sèrie de designacions l'hagin adquirit i n'hagin gaudit.";"sustitución fideicomisaria:es"

"substitució preventiva de residu";"substitució preventiu de residu";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Disposició testamentària per la qual el testador designa un hereu o legatari perquè adquireixi els béns de l'herència o el llegat dels quals el primer hereu o legatari no ha disposat per actes entre vius o per causa de mort.";"sustitución preventiva de residuo:es"

"substitució pupil·lar";"substitució pupil·lar";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Disposició testamentària ordenada pel pare o la mare d'un fill impúber que comprèn, ultra els béns deixats pel testador, els altres del menor, en previsió que aquest no arribi a l'edat de testar.";"sustitución pupilar:es"

"substitució vulgar";"substitució vulgar";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Disposició testamentària per la qual hom designa un substituït perquè rebí l'herència o el llegat en comptes de l'hereu o el legatari que no vulguí o no pugui ésser-ho.";"sustitución vulgar:es"

"successió";"successió";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Fenomen jurídic pel qual una persona, en morir, és substituïda per una altra en la titularitat dels seus drets, les seves obligacions o les seves relacions jurídiques.";"sucesión:es"

"successió contractual";"successió contractual";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Successió regida pels pactes continguts en un heretament.";"sucesión contractual:es"

"successió intestada";"successió intestat";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Successió regida per la llei a falta de successió contractual o testada.";"sucesión intestada:es"

"successió testada";"successió testar";"f";"DRET DE SUCCESSIONS. Successió regida pel testament del causant.";"sucesión testada:es#sucesión testamentaria:es"

"successor";"successor";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona que se subroga a una altra en quelcom que ha adquirit d'ell, per qualsevol títol de successió.";"sucesor:es#successor:en"

"tanteig";"tanteig";"m";"NOTARIAT. Dret que té una persona d'adquirir una cosa amb preferència a un tercer pel mateix preu que s'ha convingut entre el seu propietari i aquest tercer.";"tanteo:es#preemption:en"

"testador";"testador";"m i f";"DRET DE SUCCESSIONS. Persona que fa o ha fet testament.";"testador:es#devisor:en"

"testament";"testament";"m";"DRET DE SUCCESSIONS. Document, públic o privat, redactat amb les formalitats legals, en què el causant institueix un o més hereus i en què, normalment, estableix altres disposicions per a després de la seva mort.";"testamento:es#will:en"

"testament";"testament";"m";"DRET DE SUCCESSIONS. Negoci jurídic formal, unilateral i revocable en virtut del qual el causant regula la seva successió

2. Terminologia_notarial.termcat

instituint un o més hereus i amb la possibilitat d'establir altres disposicions per a després de la seva mort."; "testamento:es#will:en"
"testament hològraf"; "testament hològraf"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Testament escrit de la pròpia mà del testador sense altres formalitats que la d'expressar l'any, el mes i el dia de l'atorgament i d'autoritzar-lo amb la seva signatura, que ha de ser adverat i protocol·litzat després de la seva mort."; "testamento hológrafo:es#testamento ológrafo:es#holograph will:en"
"testament nuncupatiu"; "testament nuncupatiu"; "m"; "Sinònim complementari de testament obert"; ""
"testament obert"; "testament obrir"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Testament en el qual el testador manifesta la seva voluntat davant un notari i, si escau, testimonis."; "testamento abierto:es#testamento nuncupativo:es"
"testament tancat"; "testament tancar"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Testament en el qual el testador manifesta al notari que el sobre que li lliura conté la seva darrera voluntat, cosa que aquest fa constar, però no la hi revela."; "testamento cerrado:es"
"testament vital"; "testament vital"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Negoci jurídic formal i unilateral en virtut del qual una persona consent que no se li allargui la vida de manera artificial sense esperança de guariment i, ocasionalment, estableix disposicions sobre la incineració, l'enterrament i l'assistència religiosa."; "testamento vital:es"
"testimoni"; "testimoni"; "m i f"; "NOTARIAT. Persona que té coneixement d'un fet de transcendència jurídica, pel fet d'haver-lo comprovat amb els seus sentits."; "testigo:es"
"testimoni de coneixement"; "testimoni de coneixement"; "m i f"; "NOTARIAT. Testimoni que intervé en l'autorització d'un document amb la funció d'identificar els atorgants que el notari no conegui de manera directa."; "testigo de conocimiento:es"
"testimoni instrumental"; "testimoni instrumental"; "m i f"; "NOTARIAT. Testimoni que en documents notariais afirma amb el notari el fet i el contingut de l'atorgament."; "testigo instrumental:es"
"transformació"; "transformació"; "f"; "NOTARIAT. Modificació de l'estructura d'una societat que consisteix en el canvi d'un tipus social per un altre tot conservant la personalitat jurídica inicial."; "transformación:es"
"traspàs"; "traspàs"; "m"; "NOTARIAT. Cessió del dret d'arrendament d'un local de negoci, feta per l'arrendatari a una tercera persona, la qual se subroga en els drets i les obligacions nascuts de l'arrendament."; "traspaso:es#cession:en"
"tutela"; "tutela"; "f"; "NOTARIAT. Institució l'objecte de la qual és la guarda, la protecció i la representació de la persona i l'administració del patrimoni d'aquells qui, tot i no ésser subjectes a pàtria potestat, són incapacitats o menors no emancipats."; "tutela:es#care:en#guardianship:en#protection:en"
"tutela testamentària"; "tutela testamentari"; "f"; "NOTARIAT. Tutela designada en testament notarial pels pares o pel pare o la mare no privats de la pàtria potestat i que, en defecte del cònjuge que convisqui amb el menor o l'incapacitat, vincula el jutge a designar tutors si el benefici del menor o l'incapacitat no exigeix una altra mesura."; "tutela testamentaria:es"
"tutor"; "tutor"; "m i f"; "NOTARIAT. Persona en qui recau l'exercici de la tutela."; "tutor:es"
"ús"; "ús"; "m"; "NOTARIAT. Dret real essencialment inalienable que comporta la facultat de posseir i d'utilitzar una cosa aliena d'acord amb la seva naturalesa i de manera suficient per a atendre les necessitats de la persona que n'és titular i, si escau, de la seva família."; "uso:es"
"usdefruit"; "usdefruit"; "m"; "NOTARIAT. Dret real de gaudiment sobre cosa d'altri, que atorga al titular les facultats de posseir la cosa, usar-la i percebre'n tots els fruits, si bé amb les limitacions d'haver de conservar-ne la forma i la substància, llevat que la llei o el títol de constitució estableixin una altra cosa."; "usufructo:es#usufruct:en"
"usdefruit universal"; "usdefruit universal"; "m"; "DRET DE SUCCESSIONS. Usdefruit que comprèn la totalitat del patrimoni d'una persona, normalment el causant d'una herència."; "usufructo universal:es"
"usufructuari"; "usufructuari"; "m i f"; "DRET DE SUCCESSIONS. Persona titular del dret d'usdefruit."; "usufructuario:es#usufructuary:en"
"vendedor"; "vendedor"; "m i f"; "NOTARIAT. Persona que s'obliga a transmetre una cosa o un dret a una altra per un preu convingut."; "vendedor:es"

3. Dpenal.termcat

#name: dret penal (TermCAT)
#origen: paper
#urlbase: paper
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"a ambdós efectes";"a ambdós efecte";"loc adv";"";"en ambos efectos:es"
"a disposició judicial";"a disposició judicial";"loc adv";"";"a disposición judicial:es"
"a instància de part";"a instància de part";"loc adv";"";"a instancia de parte:es"
"a mà armada";"a mà armar";"loc adv";"";"a mano armada:es"
"a petició de part";"a petició de part";"loc adv";"";"a petición de parte:es"
"a porta tancada";"a porta tancar";"loc adv";"";"a puerta cerrada:es"
"a un sol efecte";"a un sol efecte";"loc adv";"";"en un solo efecto:es"
"abandó";"abandó";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Delicte comès per un funcionari, per un militar, etc., en abandonar voluntàriament i sense permís dels superiors el lloc o les funcions als quals aquests l'han destinat, l'armament, etc."; "abandono:es"
"abandó de destinació";"abandó de destinació";"m";"";"abandono de destino:es"
"abandó de funcions";"abandó de funció";"m";"";"abandono de funciones:es"
"abandó de menors";"abandó de menor";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a abandonar, qui en té encarregada la guarda, un menor de set anys. Nota: També el comet la mare o els avis materns que abandonen el nounat per amagar la deshonra de la mare."; "abandono de menores:es#desertion of children:en"
"abandó d'incapaços";"abandó de = incapaç";"m";"";"abandono de incapaces:es"
"abandonament";"abandonament";"m";"Sinònim complementari de abandó";""
"aberratio ictus";"aberratio ictus";"f";"Sinònim complementari de error en el cop";""
"abonament";"abonament";"m";"";"abono:es"
"abonament de testimonis";"abonament de testimoni";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte pel qual terceres persones justifiquen la intervenció en un acte jurídic d'un testimoni mort o absent. "; "abono de testigos:es"
"abordatge";"abordatge";"m";"";"abordaje:es"
"absència d'acció";"absència de = acció";"f";"";"ausencia de acción:es"
"absència d'interès";"absència de = interès";"f";"";"ausencia de interés:es"
"absoldre";"absoldre";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Eximir d'una pena, d'un deure, d'una obligació, d'una responsabilitat, mitjançant una activitat pròpia o una resolució judicial. "; "absolver:es"
"absolució";"absolució";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acabament d'un procés amb un pronunciament que eximeix de tota condemna pecuniària o punitiva el demandat o acusat. "; "absolución:es"
"absolutori";"absolutori";"adj";"";"absolutorio:es"
"absorció de penes";"absorció de pena";"f";"";"absorción de penas:es"
"abstenció";"abstenció";"f";"DRET PENAL. Separació obligatòria d'un funcionari del coneixement d'unes actuacions pel fet d'estimar que concorren en ell motius de recusació legalment establerts."; "abstención:es"
"abstenir-se";"abstenir = se";"v pron";"";"abstenerse:es"
"abús contra l'honestedat";"abús contra el = honestedat";"m";"DRET PENAL. Proposició de realització de l'acte sexual feta pel funcionari públic que té pendent de resolució d'informe o consulta alguna pretensió. "; "abuso contra la honestidad:es"
"abús d'autoritat";"abús de = autoritat";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Ús o aprofitament de la condició de funcionari públic en la comissió d'un delicte de frau, falsedat, estafa, etc i que implica per l'autor, a més de la pena corresponent, la de inhabilitació especial. "; "abuso de autoridad:es"
"abús de confiança";"abús de confiança";"m";"DRET PENAL. Acte il·lícit comès tot violant deures especials de lleialtat derivats de lligams entre l'autor i la víctima, talment que aquell s'aprofita de les facilitats que aquesta relació comporta. "; "abuso de confianza:es"
"abús de dret";"abús de dret";"m";"";"abuso de derecho:es"
"abús de firma";"abús de firma";"m";"Sinònim complementari de abús de signatura";""
"abús de funcions";"abús de funció";"m";"";"abuso de funciones:es"
"abús de poder";"abús de poder";"m";"DRET PENAL. Ús que ultrapassa els límits normals o legals que té l'autoritat o el poder jurídicament considerats.

3. Dpenal.termcat

;"abuso de poder:es"
"abús de signatura";"abús de signatura";"m";"DRET PENAL. Delicte comès per qui, estant autoritzat legalment per a signar en nom d'una altra persona o entitat, firma documents ultrapassant les limitacions fixades en l'escriptura de poder o en l'acte de nomenament. "; "abuso de firma:es"
"abús de signatura en blanc";"abús de signatura en blanc";"m";"";"abuso de firma en blanco:es"
"abús de situació de necessitat";"abús de situació de necessitat";"m";"";"abuso de situació de necesidad:es"
"abús de superioritat";"abús de superioritat";"m";"DRET PENAL. Ús de la força, o aprofitament de mitjans físics d'atac excessius, desproporcionats, desiguals, comparats amb els que són a l'abast de l'ofès per a la seva defensa. "; "abuso de superioridad:es"
"abús deshonest";"abús deshonest";"m";"DRET PENAL. Delicte consistent en al comissió de tot acte libidinós, o d'abús contra l'honestedat, amb persona d'un sexe o altre, que no sigui la còpula sexual, realitzat utilitzant la força o la intimidació, o si la víctima està privada de la raó o sense sentit, o si és menor de dotze anys. "; "abuso deshonesto:es"
"abús sexual";"abús sexual";"m";"";"abuso sexual:es"
"abusar";"abusar";"v intr";"DRET PENAL. Usar d'un poder, d'una facultat, d'un dret o d'una situació especial, com també d'una cosa o objecte, més enllà del que és considerat lícit, o amb finalitats diverses de les normals o pròpies o fins i tot l'actuació desmesurada en la comissió d'actes il·lícits."; "abusar:es"
"acarament";"acarament";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció de declarar dues o més persones en el procés penal, alhora i en presència mútua, per tal d'aclarir entre elles les contradiccions de declaracions anteriors. Nota: L'equivalència castellana cotejo s'utilitza fent referència a documents, no pas a persones. El substantiu català encarament, en canvi, s'utilitza sols per a persones. "; "careo:es#confrontación:es#cotejo:es"
"acarar";"acarar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Declarar dues o més persones en el procés penal, alhora i en presència mútua, per tal d'aclarir entre elles les contradiccions de declaracions anteriors. Nota: Vegeu la nota d'acarament. "; "carear:es#confrontar:es#cotejar:es"
"accés";"accés";"m";"";"acceso:es"
"accés carnal";"accés carnal";"m";"";"acceso carnal:es"
"accessorietat de la participació";"accessorietat de la participació";"f";"";"accessoriedad de la participación:es"
"acció";"acció";"f";"";"acción:es#comportamiento:es#conducta:es"
"acció a instància de part";"acció a instància de part";"f";"";"acción a instancia de parte:es"
"acció antijurídica";"acció antijurídica";"f";"";"acción antijurídica:es"
"acció civil";"acció civil";"f";"";"acción civil:es"
"acció culposa";"acció culpós";"f";"";"acción culposa:es"
"acció d'ofici";"acció de = ofici";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció civil o penal incoada pel jutge o tribunal per ministeri de la llei, a instància del ministeri fiscal o a iniciativa pròpia. "; "acción de oficio:es"
"acció dolosa";"acció dolós";"f";"";"acción dolosa:es"
"acció penal";"acció penal";"f";"";"acción penal:es"
"acció popular";"acció popular";"f";"";"acción popular:es"
"acció principal";"acció principal";"f";"";"acción principal:es"
"acció pública";"acció públic";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció penal que pot ésser exercida per qualsevol persona encara que no resulti afectada per la qüestió que promou l'acció. "; "acción pública:es"
"acció punible";"acció punible";"f";"";"acción punible:es"
"acció típica";"acció típic";"f";"";"acción típica:es"
"aclariment";"aclariment";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Facultat dels tribunals o jutges d'aclarir algun concepte obscur o de suplir qualsevol omissió que contingui una sentència sobre un punt discutit en el litigi, ja a iniciativa pròpia ja a la instància de part. "; "aclaración:es"
"acord de classificació";"acord de classificació";"m";"";"acuerdo de clasificación:es"
"acord de voluntats";"acord de voluntat";"m";"";"acuerdo de voluntades:es"
"acord previ";"acord previ";"m";"";"acuerdo previo:es"
"acord sancionador";"acord sancionador";"m";"";"acuerdo sancionador:es"
"acord societari abusiu";"acord societari abusiu";"m";"";"acuerdo societario abusivo:es"
"acord societari lesiu";"acord societari lesiu";"m";"";"acuerdo societario lesivo:es"

3. Dpenal.termcat

"acord suspensiu";"acord suspensiu";"m";"";"acuerdo suspensivo:es"
"acordar";"acordar";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"acreditació";"acreditació";"f";"";"acreditación:es"
"acreditat";"acreditat";"v tr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Autoritzar una persona per a representar, com a ambaixador o agent diplomàtic, un estat davant un altre, o bé davant un organisme internacional. ";"acreditar:es"
"acta";"acta";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Document formal que constata un fet, una convenció, una obligació, una deliberació, un acord o una manifestació de voluntat a fi que en quedi constància. ";"acta:es"
"acte de comunicació";"acte de comunicació";"m";"";"acto de comunicació:es"
"acte de conciliació";"acte de conciliació";"m";"";"acto de conciliación:es"
"acte del judici oral";"acte de el judici oral";"m";"";"acto del juicio oral:es"
"acte delictiu";"acte delictiu";"m";"";"acto delictivo:es"
"acte d'indisciplina greu";"acte de = indisciplina greu";"m";"";"acto de indisciplina grave:es"
"acte en curtcircuit";"acte en curtcircuit";"m";"";"acto en cortocircuito:es"
"acte preparatori d'un delicte";"acte preparatori de = un delicte";"m";"DRET PENAL. Acte o actes que l'autor d'un delicte fa abans de començar l'execució de l'acció delictiva. ";"acto preparatorio de un delito:es"
"acte processal";"acte processal";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte realitzat en un procés pels òrgans jurisdiccionals o pels litigants destinat a iniciar, impulsar i finalitzar el procés. ";"acto procesal:es"
"acte sumarial";"acte sumarial";"m";"Sinònim complementari de actuació sumarial";""
"actio libera in causa";"actio libera in causa";"f";"Nota: Locució llatina que significa. literalment, 'acció lliure en la seva causa'. ";"actio libera in causa:es"
"activitat subversiva";"activitat subversiu";"f";"";"actividad subversiva:es"
"actor civil";"actor civil";"m i f";"";"actor civil:es"
"actuació cautelar";"actuació cautelar";"f";"";"actuación cautelar:es"
"actuació en nom d'altri";"actuació en nom de = altri";"f";"";"actuación en nombre de otro:es"
"actuació penal de prevenció";"actuació penal de prevenció";"f";"";"actuación penal de prevención:es"
"actuació precedent";"actuació precedent";"f";"";"actuación precedente:es"
"actuació preparatòria";"actuació preparatori";"f";"";"actuación preparatoria:es"
"actuació preventiva";"actuació preventiu";"f";"";"actuación preventiva:es"
"actuació sumarial";"actuació sumarial";"f";"";"acto sumarial:es#actuación sumarial:es"
"actuacions";"actuació";"f pl";"DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt d'actes i documents que integra la tramitació d'un procediment judicial, d'un expedient administratiu, etc. ";"actuaciones:es#autos:es#pieza de autos:es"
"acudir en";"acudir en";"v intr";"Nota: Per exemple, acudir en queixa significa 'impugnar una resolució judicial mitjançant la interposició d'un recurs de queixa'. ";"acudir en:es#impugnar en:es#recurrir en:es"
"acumulació d'accions";"acumulació de = acció";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Exercici en un mateix procés, per una o més persones, de diverses accions contra una o algunes persones. ";"acumulación de acciones:es"
"acumulació d'actuacions";"acumulació de = actuació";"f";"Sinònim complementari de acumulació de causes";""
"acumulació de causes";"acumulació de causa";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Reunió de dos o més processos ja iniciats que tenen entre ells una vinculació jurídica substancial per formar-ne un de sol i perquè siguin resolts en una mateixa sentència. ";"acumulación de actuaciones:es#acumulación de autos:es#acumulación de causas:es#acumulación de procesos:es"
"acumulació de condemnes";"acumulació de condemna";"f";"";"acumulación de condenas:es"
"acumulació de delictes";"acumulació de delicte";"f";"";"acumulación de delitos:es"
"acumulació de penes";"acumulació de pena";"f";"";"acumulación de penas:es"
"acumulació de processos";"acumulació de procés";"f";"Sinònim complementari de acumulació de causes";""
"acumulació jurídica de penes";"acumulació jurídic de pena";"f";"";"acumulación jurídica de penas:es"
"acumulació material de penes";"acumulació material de pena";"f";"";"acumulación material de penas:es"
"acusació";"acusació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Exercici d'una acció penal.

3. Dpenal.termcat

;"acusación:es"
"acusació falsa";"acusació fals";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a imputar dolosament a alguna persona la comissió de fets que, si fossin certs, constituïrien un delicte o una falta no privats, realitzada la imputació davant un funcionari que, per raó del seu càrrec, està obligat a promoure la investigació i càstig dels fets imputats. "; "acusación falsa:es"
"acusació particular";"acusació particular";"f";"";"acusación particular:es"
"acusació penal";"acusació penal";"f";"";"acusación penal:es"
"acusació popular";"acusació popular";"f";"";"acusación popular:es"
"acusació privada";"acusació privar";"f";"";"acusación privada:es"
"acusació pública";"acusació públic";"f";"Sinònim complementari de ministeri fiscal";""
"acusador";"acusador";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que en un procés penal manté l'acusació. "; "acusador:es"
"acusador particular";"acusador particular";"m i f";"";"acusador particular:es"
"acusador popular";"acusador popular";"m i f";"";"acusador -ra popular:es"
"acusador privat";"acusador privar";"m i f";"";"acusador -ra privado -da:es"
"acusador públic";"acusador públic";"m i f";"Sinònim complementari de fiscal";""
"acusament de recepció";"acusament de recepció";"m";"Sinònim complementari de justificant de recepció";""
"acusar";"acusar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Exercir una acció penal. "; "acusar:es"
"acusar recepció";"acusar recepció";"loc v";"";"acusar recibo:es"
"acusat";"acusat";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona contra la qual és dirigida, en general, l'acusació penal. "; "acusado -da:es#reo:es"
"addicció";"addicció";"f";"DRET PENAL; DRET PENITENCIARI. Adjudicació judicial. "; "adicción:es"
"adequació";"adequació";"f";"";"adecuación:es#causación adecuada:es"
"adequació social";"adequació social";"f";"";"adecuación social:es"
"adherir-se a l'apel·lació";"adherir = se a el = apel·lació";"loc v";"DRET PROCESSAL PENAL. Facultat que en el procés judicial té el litigant que ha consentit una resolució a aprofitar-se de l'apel·lació interposada per un altre litigant, impugnant els extrems de la resolució que li són gravosos i que inicialment no havia recorregut. "; "adherirse a la apelación:es"
"adherir-se al recurs";"adherir = se a el recurs";"loc v";"";"adherirse al recurso:es"
"adhesió";"adhesió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'adherir-se a l'apel·lació. "; "adhesión:es"
"Administració de justícia";"administració de justícia";"f";"DRET PROCESSAL. Organització dels tribunals i els jutjats per a exercir la potestat jurisdiccional jutjant i fent executar allò que han jutjat. "; "Administración de justicia:es#Administration of justice:en"
"Administració penitenciària";"administració penitenciària";"f";"";"Administración penitenciaria:es"
"administrador";"administrador";"m i f";"DRET CIVIL. Persona encarregada, sola o juntament amb d'altres, d'administrar béns o negocis d'una altra persona per disposició legal, per resolució judicial o per un acte voluntari d'una persona en favor d'una altra. "; "administrador:es"
"admonició";"admonició";"f";"Sinònim complementari de advertiment";""
"adopció il·legal";"adopció il·legal";"f";"";"adopción ilegal:es"
"adulteració";"adulteració";"f";"DRET PENAL. Acció d'adulterar. "; "adulteración:es"
"adulteració d'aliments";"adulteració de = aliment";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a ometre o alterar els requisits establerts per les lleis i els reglaments sobre caducitat o composició d'aliments i begudes, o a posar en perill la salut dels consumidors amb barreges o incorporant-hi substàncies o productes que les facin d'ús nociu, o venent gènere corromput. "; "adulteración de alimentos:es"
"adulterar";"adulterar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre adulteri. "; "adulterar:es"
"adveració";"adveració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció de declarar, especialment davant l'autoritat judicial, sobre la veritat d'un fet. Nota: Vegeu la nota de declarar. "; "adveración:es#declaración:es"
"adverar";"adverar";"v intr";"DRET PROCESSAL PENAL. Declarar, especialment davant l'autoritat judicial, sobre la veritat d'un fet. Nota: Declarar i depositar (i declaració i deposició) són sinònims quan es tracta d'un judici. "; "adverar:es#declarar:es"
"advertència";"advertència";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Amonestament que comporta consell o amenaça, amb intent de corregir faltes o defectes. Nota: Cal distingir

3. Dpenal.termcat

l'advertència de l'advertiment: una advertència és un avís perquè algú faci o no faci alguna cosa sota l'amenaça d'una pena. Un advertiment, en canvi, és un avís sense l'amenaça d'una pena. D'altra banda, apercibimiento equival a prevenció quan es refereix a la correcció disciplinària.";"apercibimiento:es"
"advertiment";"advertiment";"m";"Nota: Vegeu la nota d'advertència.";"admonición:es#advertencia:es"
"advertir";"advertir";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Amonestar, aconsellar amb amenaça a fi de corregir.";"apercibir:es"
"advocacia";"advocacia";"f";"DRET PENAL. Professi6 d'advocat.";"abogacia:es"
"advocaci6";"advocaci6";"f";"Nota: Cal distingir l'advocacia, que és la professi6 d'advocat, de l'advocaci6, que és l'acci6 i l'efecte d'advocar. Tots dos termes tenen una mateixa equivalència castellana: abogacia.";"abogacia:es"
"advocar";"advocar";"v intr";"DRET PROCESSAL PENAL. Defensar verbalment o per escrit interessos públics o privats, especialment davant els tribunals de justícia.";"abogar:es"
"advocat de l'Estat";"advocat de el = Estat";"m i f";"DRET; PROFESSIONS. Llicenciat en dret que ingressa per oposici6 en un cos especial de l'administraci6 pública i que té com a missi6 d'assessorar els diversos òrgans centrals i provincials d'aquesta, la defensa de l'estat en els processos judicials i també tenir cura de la liquidaci6 d'alguns tributs.";"abogado -da del Estado:es"
"advocat defensor";"advocat defensor";"m i f";"DRET; PROFESSIONS. Advocat que defensa un litigant, especialment el qui defensa l'acusat en un procés penal.";"abogado defensor:es#defensor:es#defending counsel:en#defense counsel:en"
"advocat d'ofici";"advocat de = ofici";"m i f";"DRET; PROFESSIONS. Advocat designat per un jutge o per un tribunal, per mitjà del col·legi d'advocats local, per a la defensa del litigant a qui s'ha reconegut el dret de justícia gratuïta o que ha de sol·licitar aquesta declaraci6 o per a la del processat o inculpat que en un procés penal deixa de designar voluntàriament qui el defensi.";"abogado -da de oficio:es"
"advocat fiscal";"advocat fiscal";"m i f";"";"abogado -da fiscal:es"
"aforat";"aforat";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona sotmesa a una jurisdicci6 privilegiada.";"aforado -da:es"
"agent";"agent";"m i f";"Sin6nim complementari de autor";""
"agent de l'autorit6";"agent de el = autoritat";"m i f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Persona que per disposici6 legal o d'una autoritat, ha de mantenir l'ordre públic, la seguretat de les persones i de les coses i executar manaments i que obra sempre per mandat o delegaci6 superior.";"agente de la autoridad:es"
"agent judicial";"agent judicial";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Funcionari subaltern que coopera a l'administraci6 de justícia exercint, en els tribunals i jutjats, funcions principalment d'execuci6.";"agente judicial:es"
"agressi6";"agressi6";"f";"DRET PENAL. Acci6 il·legítima contra els béns o els drets d'una persona, especialment contra la seva integritat física.";"agresi6n:es#assault:en#attack:en"
"agressi6 il·legítima";"agressi6 il·legítim";"f";"";"agresi6n ilegítima:es"
"agressi6 legítima";"agressi6 legítim";"f";"";"agresi6n legítima:es"
"agressi6 sexual";"agressi6 sexual";"f";"";"agresi6n sexual:es"
"agreuja nt";"agreuja nt";"m";"DRET PENAL. Circumstància que modifica la responsabilitat original, tot agreuja nt-la.";"agravante:es#circunstancia agravante:es"
"agreuja t";"agreuja t";"m i f";"Sin6nim complementari de perjudicat";""
"aïllament";"aïllament";"m";"";"aislamiento:es"
"aïllament en cel·la";"aïllament en cel·la";"m";"";"aislamiento celular:es#aislamiento en celda:es"
"aïllament provisional";"aïllament provisional";"m";"";"aislamiento provisional:es"
"aïllar";"aïllar";"v tr";"";"aislar:es"
"aixec";"aixec";"m";"DRET PENAL. Acci6 d'aixecar-se o d'alçar-se en rebel·li6.";"alzamiento:es#levantamiento:es"
"aixec de béns";"aixec de bé";"m";"DRET PENAL. Provocaci6 voluntària d'una situaci6 d'insolvència econ6mica amb la finalitat de perjudicar els creditors.";"alzamiento de bienes:es"
"aixecament";"aixecament";"m";"Sin6nim complementari de aixec";""
"aixecament de cadàver";"aixecament de cadàver";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Resoluci6 per la qual el jutge disposa el trasllat del cadàver d'una persona morta violentament o en circumstàncies no naturals, després d'haver fet constar

3. Dpenal.termcat

en acta totes les circumstàncies de fet del seu estat, que puguin tenir relació amb les possibles causes de la mort."; "levantamiento de cadáver:es"
"aixecar acta"; "aixecar acta"; "loc v"; "Sinònim complementari de estendre acta"; ""
"aixecar-se"; "aixecar = se"; "v pron"; ""; "alzarse:es"
"ajornament de la sessió"; "ajornament de el sessió"; "m"; ""; "aplazamiento de la sesión:es"
"ajudantia"; "ajudantia"; "f"; "Sinònim complementari de oficina de servei interior"; ""
"al·legació"; "al·legació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'invocar en un procés judicial, en un procediment administratiu o en un conflicte d'interessos un fet o un raonament jurídic en defensa d'una petició o d'una pretensió jurídica."; "alegación:es"
"al·legació de dret"; "al·legació de dret"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Invocació d'un fonament de dret en un procés o en un procediment administratiu en defensa d'una petició o d'una pretensió jurídica."; "alegación de derecho:es"
"al·legació de fet"; "al·legació de fet"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Invocació d'un fet en un procés o en un procediment en defensa d'una pretensió o d'una petició jurídica."; "alegación de hecho:es"
"al·legar"; "al·legar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Invocar en un procés judicial, en un procediment administratiu o en un conflicte d'interessos un fet o un raonament jurídic en defensa d'una petició o d'una pretensió jurídica."; "alegar:es"
"al·legat"; "al·legat"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Escrit on l'advocat exposa el dret del seu defensat."; "alegato:es"
"alarma social"; "alarma social"; "f"; ""; "alarma social:es"
"alçament"; "alçament"; "m"; "Sinònim complementari de aixec"; ""
"alçament de béns"; "alçament de bé"; "m"; "Sinònim complementari de aixec de béns"; ""
"alçar-se"; "alçar = se"; "v pron"; "Sinònim complementari de aixecar-se"; ""
"alienació mental"; "alienació mental"; "f"; "Sinònim complementari de pertorbació mental"; ""
"alienació mental completa"; "alienació mental complet"; "f"; "Sinònim complementari de pertorbació mental completa"; ""
"alienació mental incompleta"; "alienació mental incomplet"; "f"; "Sinònim complementari de pertorbació mental incompleta"; ""
"allevar"; "allevar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Imputar, acusar falsament algú d'allò que no ha comès. Nota: No hi ha una equivalència castellana exacta del terme allevar, que significa 'imputar, atribuir maliciosament (una cosa falsa)'. "; "imputar:es"
"alliberament"; "alliberament"; "m"; "DRET PENITENCIARI. Acció de fer que algú esdevingui lliure."; "liberación:es"
"alliberament condicional"; "alliberament condicional"; "m"; ""; "liberación condicional:es"
"alliberament definitiu"; "alliberament definitiu"; "m"; ""; "liberación definitiva:es"
"alliberament provisional"; "alliberament provisional"; "m"; ""; "liberación definitiva:es"
"alliberar"; "alliberar"; "v tr"; "DRET PENITENCIARI. Eximir a una persona del compliment d'una obligació."; "liberar:es"
"alliberat"; "alliberar"; "m i f"; ""; "liberado -da:es"
"alta seguretat"; "alt seguretat"; "f"; ""; "alta seguridad:es"
"alta traïció"; "alt traïció"; "f"; ""; "alta traición:es"
"alteració"; "alteració"; "f"; ""; "alteración:es"
"alteració d'aliments"; "alteració de = aliment"; "f"; "DRET PENAL. Delicte que enclou, a més de l'adulteració d'aliments, la venda de queviures corromputs i la fabricació o venda d'altres objectes que siguin nocius per a la salut."; "alteración de alimentos:es"
"alteració de fites"; "alteració de fita"; "f"; "DRET PENAL. Delicte consistent en la modificació de fites o altres senyals destinats a delimitar les propietats particulars o públiques o els límits entre municipis, per tal d'obtenir-ne un benefici o per causar un perjudici."; "alteración de lindes:es#alteración de términos:es"
"alteració de la filiació"; "alteració de el filiació"; "f"; ""; "alteración de la filiación:es"
"alteració de la percepció"; "alteració de el percepció"; "f"; ""; "alteración de la percepción:es"
"alteració de l'ordre"; "alteració de el = ordre"; "f"; "Sinònim complementari de

3. Dpenal.termcat

pertorbació de l'ordre";""
"alteració de medicaments";"alteració de medicament";"f";"DRET PENAL. Delicte consistent a modificar la quantitat, la dosi o la composició d'una substància medicinal infringint quelcom autoritzat o declarat. ";"alteración de medicamentos:es"
"alteració de preus";"alteració de preu";"f";"DRET PENAL. Delicte consistent en qualsevol maquinació realitzada per modificar els preus de mercaderies de valors i de tots els altres béns que es determinen per la lliure competència. ";"alteración de precios:es"
"alteració psíquica";"alteració psíquic";"f";"";"alteración psíquica:es#anomalía psíquica:es"
"altercació";"altercació";"f";"";"altercado:es"
"altercat";"altercat";"m";"Sinònim complementari de altercació";""
"alternativitat";"alternativitat";"f";"";"alternatividad:es"
"altressí";"altressí";"m";"";"otrosí:es"
"amenança";"amenança";"f";"DRET PENAL. Delicte o falta que consisteix a intimidar algú amb l'anunci de causar-li un mal, a ell, a la seva família, a la seva propietat o al seu honor. ";"amenaza:es#menace:en#threat:en"
"amençar";"amençar";"v tr";"";"amenazar:es"
"amnistia";"amnistia";"f";"DRET PENAL. Decisió del poder públic, dictada per raons d'alta política i generalment destinada a aconseguir la pacificació i la reconciliació després d'una contesa civil, que esborra el rellevament penal de determinats actes i n'extingeix completament la pena i tots els seus efectes. ";"amnistía:es"
"amnistiar";"amnistiar";"v tr";"DRET PENAL. Incloure algú dins una amnistia. ";"amnistiar:es"
"amotinament";"amotinament";"m";"Sinònim complementari de motí";""
"analogia";"analogia";"f";"";"analogía:es"
"analogia a favor del reu";"analogia a favor de el reu";"f";"Nota: Literalment, 'analogia benèfica' (per al reu).";"analogía en favor del reo:es#analogía in bonam partem:es"
"analogia contra el reu";"analogia contra el reu";"f";"Nota: Literalment, 'analogia perjudicial' (per al reu).";"analogía en contra del reo:es#analogía in malam partem:es"
"analogia in bonam partem";"analogia in bonam partem";"f";"Sinònim complementari de analogia a favor del reu";""
"analogia in malam partem";"analogia in malam partem";"f";"Sinònim complementari de analogia contra el reu";""
"ànim";"ànim";"m";"DRET PENAL. Intenció o voluntat interna de l'autor d'un acte. ";"ánimo:es#animus:es#intención:es"
"ànim de lucre";"ànim de lucre";"m";"";"ánimo de lucro:es"
"animus";"animus";"m";"Sinònim complementari de ànim";""
"anomalia psíquica";"anomalia psíquic";"f";"Sinònim de alteració psíquica";""
"anotació";"anotació";"f";"DRET MERCANTIL. Assentament accessori marginal, en contraposició a la inscripció pròpiament dita, que és l'assentament de caràcter provisional que es practica en els llibres registrals, en especial del registre de la propietat, i que té per objecte d'assegurar els resultats d'un litigi, garantir un dret pendent o preparar una inscripció definitiva. ";"anotación:es"
"antecedent de fet";"antecedent de fet";"m";"";"antecedente de hecho:es"
"antecedents policials";"antecedent policial";"m pl";"DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt d'actuacions delictives que ha comès una persona i de les vegades que ha estat detinguda. ";"antecedentes policiales:es#police record:en"
"antijurídic";"antijurídic";"adj";"";"antijurídico -ca:es"
"antijuridicitat";"antijuridicitat";"f";"DRET PENAL. Característica que s'exigeix d'una acció per a poder-la considerar delictiva i que suposa un judici valoratiu de l'acció en el sentit de la seva desaprovació pel dret. ";"antijuridicidad:es"
"antijuridicitat formal";"antijuridicitat formal";"f";"";"antijuridicidad formal:es"
"antijuridicitat material";"antijuridicitat material";"f";"";"antijuridicidad material:es"
"antisemitisme";"antisemitisme";"m";"";"antisemitismo:es"
"anul·labilitat";"anul·labilitat";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Condició d'un acte jurídic afectat per un vici o defecte legal al qual excepcionalment l'ordenament no aplica la sanció normal de nul·litat, ans es limita a concedir a determinats subjectes la possibilitat d'impugnar-lo o convalidar-lo durant un termini, plens efectes jurídics. ";"anulabilidad:es"
"anul·lable";"anul·lable";"adj";"";"anulable:es"

3. Dpenal.termcat

"anul·lació";"anul·lació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'anul·lar un acte o un negoci jurídic.";"anul·lació:es"
"anul·lar";"anul·lar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Fer que un acte o negoci deixi de tenir aquells efectes jurídics que la voluntat del subjecte o de les parts pretenien aconseguir. "; "anular:es"
"any judicial";"any judicial";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Període, generalment del dia 1 de setembre d'un any al dia 31 de juliol de l'any següent, durant el qual són desenvolupades les tasques normals dels tribunals i òrgans de l'administració de justícia.";"año judicial:es"
"aparença";"aparença";"f";"";"apariencia:es"
"apel·lable";"apel·lable";"adj";"";"apelable:es"
"apel·lació";"apel·lació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Recurs judicial que la part que no està d'acord amb la decisió d'un jutge, interposa davant un jutge o tribunal superior per tal que aquest resolgui de bell nou sobre l'afer. "; "apelación:es"
"apel·lant";"apel·lant";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que interposa recurs d'apel·lació contra una resolució judicial.";"apelante:es"
"apoderament";"apoderament";"m";"DRET PENAL. Acció d'atorgar un poder.";"apoderamiento:es"
"apoderament notarial";"apoderament notarial";"m";"Sinònim complementari de poder";""
"apoderar-se";"apoderar = se";"v pron";"DRET PENAL. Posar algú, algú altre o alguna cosa, sota el seu poder, prendre'n possessió violentament, emparar-se'n.";"apoderarse:es"
"apoderat";"apoderat";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona a favor de la qual ha estat atorgat un poder i en virtut del qual pot actuar legalment en nom i en interès del poderdant. "; "apoderado -da:es"
"apologia del delict";"apologia de el delict";"f";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Apologia de fets il·lícits o dels culpables d'aquests, considerada com una forma atenuada d'inducció i, per això, sancionada.";"apología del delito:es"
"apologia del terrorisme";"apologia de el terrorisme";"f";"";"apología del terrorismo:es"
"aportació de part";"aportació de part";"f";"";"aportación de parte:es"
"apropiació";"apropiació";"f";"DRET PENAL. Acte pel qual una persona fa seva una cosa o un dret, incorporant-los al seu patrimoni amb intenció de quedar-se'ls.";"apropiación:es"
"apropiació indeguda";"apropiació indegut";"f";"DRET PENAL. Defraudació que consisteix a emparar-se, en perjudici d'un altre, de diners o coses mobles rebudes en dipòsit o bé apropiat-se d'un bé trobat.";"apropiación indebida:es#fraudulent conversion:en"
"apud acta";"apud acta";"loc adj";"DRET PROCESSAL PENAL. Dit de l'obligació contreta, del nomenament d'advocat o de procurador de tribunals fet en el mateix expedient, en les mateixes actuacions judicials o administratives. Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'en el mateix expedient'.";"apud acta:es"
"apuntament";"apuntament";"m";"";"apuntamiento:es"
"arbitri judicial";"arbitri judicial";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Facultat que la llei dona al jutge perquè, dins uns límits més o menys amplis, la interpreti en relació amb el cas concret a jutjar, o complementi algun extrem que la mateixa llei deixi al seu judici personal. "; "arbitrio judicial:es#discrecionalidad judicial:es"
"àrea educativa";"àrea educatiu";"f";"";"área educacional:es#área educativa:es"
"àrea mixta";"àrea mixt";"f";"";"área mixta:es"
"arma";"arma";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Instrument que serveix per a atacar i per a defensar-se.";"arma:es#weapon:en"
"arravatament";"arravatament";"m";"DRET PENAL. Estat psicològic que produeix una ofuscació momentània de la intel·ligència i un aclapament de la voluntat i que pot constituir circumstància atenuant de la responsabilitat criminal. "; "arrebato:es"
"arrest";"arrest";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Pena de provació de llibertat, per un temps generalment breu, que pot ésser imposada pels jutges o els tribunals ordinaris o militars. "; "arresto:es"
"arrest continu";"arrest continu";"m";"";"arresto continuo:es"
"arrest de cap de setmana";"arrest de cap de setmana";"m";"DRET PENAL. Pena prevista en el projecte en curs del nou Codi Penal, en substitució de les actuals d'arrest major i menor i que consisteix en la privació de llibertat i internament en establiment adequat, d'un a vint-i-quatre caps de setmana consecutius, d'una durada de trenta-sis hores cada un. "; "arresto de fin de semana:es"

3. Dpenal.termcat

"arrest disciplinari";"arrest disciplinari";"m";"";"arresto disciplinario:es"
"arrest discontinu";"arrest discontinu";"m";"";"arresto discontinuo:es"
"arrest domiciliari";"arrest domiciliari";"m";"DRET PENAL. Arrest menor que el reu compleix al propi domicili. ";"arresto domiciliario:es"
"arrest major";"arrest major";"m";"DRET PENAL. Pena de reclusió, aplicable per la comissió de determinats delictes, que pot durar d'un mes i un dia a sis mesos. ";"arresto mayor:es"
"arrest menor";"arrest menor";"m";"DRET PENAL. Pena de caràcter lleu aplicable a la comissió de determinades faltes i que dura d'un a trenta dies. ";"arresto menor:es"
"arrest substitutori";"arrest substitutori";"m";"Sinònim complementari de responsabilitat personal subsidiària";""
"arrestar";"arrestar";"v tr";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Fer pres algú."; "arrestar:es"
"arrogació";"arrogació";"f";"";"arrogación:es"
"arrogació d'atribucions";"arrogació de = atribució";"f";"Sinònim complementari de arrogació de funcions";""
"arrogació de funcions";"arrogació de funció";"f";"DRET PENAL. Delicte consistent en el fet que un funcionari de l'administració pública s'atribueixi funcions judicials o impedeixi l'execució de les resolucions dels tribunals, o que un jutge s'atribueixi funcions d'una autoritat administrativa o impedeixi l'exercici legítim de les atribucions d'aquesta. "; "arrogación de atribuciones:es#arrogación de funciones:es"
"article";"article";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascuna de les proves d'un judici o cadascuna de les preguntes dels escrits d'interrogació dels testimonis. "; "artículo:es"
"article autoritzat";"article autoritzar";"m";"";"artículo autorizado:es"
"article de pronunciament previ";"article de pronunciament previ";"m";"";"artículo de previo pronunciamiento:es"
"article no autoritzat";"article no autoritzar";"m";"";"artículo no autorizado:es"
"arxivament";"arxivament";"m";"Nota: Cal distingir l'acció d'arxivar, anomenada arxivament, del lloc destinat a guardar els documents, anomenat arxiu. "; "archivo:es"
"arxivament de les actuacions";"arxivament de el actuació";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Resolució judicial que tanca definitivament unes actuacions i ordena l'arxivament en l'arxiu del jutjat o tribunal. "; "archivo de las actuaciones:es"
"arxivar";"arxivar";"v tr";"";"archivar:es"
"asil";"asil";"m";"";"asilo:es"
"asilat";"asilar";"m i f";"";"asilado -da:es"
"asocialització";"asocialització";"f";"";"asocialización:es"
"asperació de la pena";"asperació de el pena";"f";"";"asperación de la pena:es#exasperación de la pena:es"
"assalt";"assalt";"m";"";"asalto:es"
"assassí";"assassí";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un assassinat. "; "asesino:es#murderer:en"
"assassinar";"assassinar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un assassinat. "; "asesinar:es#murder, to:en"
"assassinat";"assassinat";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a matar una persona amb traïdoria, o bé per preu, recompensa o promesa, mitjançant inundació, incendi, verí o explosiu, amb premeditació coneguda, o amb encrueliment augmentant el dolor de la víctima. "; "asesinato:es#murder:en"
"assentament";"assentament";"m";"";"asentamiento:es#asiento:es"
"assenyalament";"assenyalament";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Dia i hora fixats per a una diligència judicial, en especial per a una vista o un judici oral. "; "señalamiento:es"
"assenyalament de domicili";"assenyalament de domicili";"m";"";"señalamiento de domicilio:es"
"assenyalar";"assenyalar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Adiar, fixar data. "; "señalar:es"
"assistència";"assistència";"f";"";"asistencia:es"
"assistència al detingut";"assistència a el detingut";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Dret irrenunciable que té tota persona detinguda a designar advocat perquè assisteixi a totes les declaracions i diligències que es practiquin per a la seva identificació. "; "asistencia al detenido:es"
"assistència de lletrat";"assistència de lletrat";"f";"Sinònim complementari de assistència lletrada";""
"assistència jurídica";"assistència jurídic";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Funció

3. Dpenal.termcat

pròpia de l'advocat, especialment necessària en els litigis en què normalment no és reconegut a les parts litigants el poder de postulació processal, o sigui, la possibilitat d'intervenir personalment per a defensar els seus drets davant els tribunals. "; "assistència jurídica:es"
"assistència jurídica gratuïta"; "assistència jurídic gratuït"; "f"; ""; "assistència jurídica gratuïta:es"
"assistència lletrada"; "assistència lletrat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Dret que assisteix un detingut consistent en la possibilitat de sol·licitar un advocat per a la supervisió de totes les diligències declaratòries i d'identificació que tinguin el detingut com a objecte i per a entrevistar-s'hi reservadament."; "assistència de letrado:es#assistència letrada:es#legal aid services:en"
"assistència postpenitenciària"; "assistència postpenitenciari"; "f"; ""; "assistència postpenitenciària:es"
"assistent social"; "assistent social"; "m i f"; "DRET PENITENCIARI. Persona dedicada a exercir professionalment el servei social o treball social. "; "assistent social:es#trabajador -ra social:es"
"assistir"; "assistir"; "v tr"; "Nota: A diferència de l'ús que se'n fa en castellà, en català el verb assistir s'utilitza en el sentit d'atendre, però no pas en el de tenir (un dret). Per exemple, "Hi ha de comparèixer assistit per un advocat" (Debe comparecer asistido por un abogado). "Té dret d'expressar-se en la seva llengua" (Le asiste el derecho de expresarse en su lengua)."; "assistir:es"
"astúcia"; "astúcia"; "f"; ""; "astucia:es"
"atemptar"; "atemptar"; "v intr"; "DRET PENAL. Cometre un atemptat."; "atentar:es#attempt, to:en"
"atemptat"; "atemptat"; "m"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a escometre o fer ús de la força, d'intimidacions o de resistències greus contra una autoritat, un agent o un funcionari públic quan obra en execució de les lleis o en l'exercici de les seves funcions."; "atentado:es#criminal attempt:en#outrage:en"
"atenuant"; "atenuant"; "m"; "DRET PENAL. Circumstància eximent quan és incompleta, l'embriaguesa no habitual, preterintencionalitat, ésser adolescent, estar sota influència d'obcecació, provocació o amenaça, obrar en vindicació d'una ofensa greu o per causes morals o altruistes, i el penediment espontani. "; "atenuante:es#circunstancia atenuante:es"
"atenuant anàleg"; "atenuant anàleg"; "m"; ""; "atenuante análoga:es#atenuante de análoga significación:es"
"atenuant d'anàloga significació"; "atenuant de = anàleg significació"; "m"; "Sinònim complementari de atenuant anàleg"; ""
"atenuant molt qualificat"; "atenuant molt qualificar"; "m"; ""; "atenuante muy cualificada:es"
"atestació"; "atestació"; "f"; "Sinònim complementari de testificació"; ""
"atestar"; "atestar"; "v tr"; "Sinònim complementari de testificar"; ""
"atestat"; "atestat"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt de diligències que realitza la policia judicial entorn d'un presumpte delicte i que són comunicades al ministeri fiscal o a l'autoritat judicial."; "atestado:es#report:en"
"atestat"; "atestat"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Document en què es fa constar el conjunt de diligències practicades per la policia judicial entorn d'un presumpte delicte, que es lliura al jutge."; "atestado:es#report:en"
"atípic"; "atípic"; "adj"; ""; "atípico -ca:es"
"atipicitat"; "atipicitat"; "f"; ""; "atipicidad:es"
"audiència"; "audiència"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Lloc on es reuneixen els tribunals de justícia, on es celebren les audiències. "; "audiencia:es"
"audiència a porta closa"; "audiència a porta cloure"; "f"; ""; "audiencia a puerta cerrada:es"
"audiència a porta tancada"; "audiència a porta tancar"; "f"; "Sinònim de audiència a porta closa"; ""
"audiència de les parts"; "audiència de el part"; "f"; ""; "audiencia de las partes:es"
"audiència nacional"; "audiència nacional"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Tribunal amb seu a Madrid i jurisdicció a tot l'estat espanyol format per tres sales: de penal, de contenciós-administratiu i de social. "; "audiencia nacional:es"
"audiència penal"; "audiència penal"; "f"; ""; "audiencia de lo criminal:es#audiencia penal:es"
"audiència preliminar"; "audiència preliminar"; "f"; ""; "audiencia preliminar:es"
"audiència provincial"; "audiència provincial"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Tribunal que, a l'estat espanyol, jutja en primera instància causes penals per delictes greus i en grau d'apel·lació causes civils i penals per delictes menys

3. Dpenal.termcat

greus. "; "audiencia provincial:es"
"audiència pública"; "audiència públic"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Celebració de determinats actes dels processos judicials, i en especial les vistes civils i els judicis orals penals, amb la possible i lliure assistència de tothom."
"; "audiencia pública:es"
"auditor"; "auditor"; "m i f"; "DRET PENAL MILITAR. Oficial del cos jurídic militar al qual pertoca de donar judici en tots els casos d'interpretació o aplicació de les lleis proposant la resolució que correspongui en tots els processos judicials que s'instrueixen en l'exèrcit. "; "auditor -ra:es"
"aula de formació"; "aula de formació"; "f"; "aula de formació:es"
"aula taller"; "aula taller"; "f"; "aula taller:es"
"autenticar"; "autenticar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Legalitzar un acte jurídic un funcionari o persona legalment autoritzada per tal que tingui plens efectes jurídics. "; "autenticar:es#autenticar:es"
"autentificar"; "autentificar"; "v tr"; "Sinònim complementari de autenticar"; "autodefensa"; "autodefensa"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Defensa que una persona fa d'ella mateixa. "; "autodefensa:es"
"autogovern"; "autogovern"; "m"; "Sinònim complementari de règim d'autogovern"; "autoinculpació"; "autoinculpació"; "f"; "autoinculpació:es"
"autolesió"; "autolesió"; "f"; "DRET PENAL; DRET PENITENCIARI; DRET PENAL MILITAR. Lesió que una persona es causa ella mateixa per tal d'obtenir determinats resultats. "; "autolesión:es"
"autolesionar-se"; "autolesionar = se"; "v pron"; "autolesionarse:es"
"autòpsia"; "autòpsia"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Reconeixement d'un cadàver, fet normalment pel metge forense per a conèixer i provar la causa i les circumstàncies de la mort, i per a identificar la víctima. "; "autopsia:es"
"autor"; "autor"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que pren part directa en l'execució d'un fet punible, que força o indueix d'altres a executar-lo, o que coopera amb un acte sense el qual el fet punible no s'hauria realitzat. "; "agente:es#autor -ra:es#author:en"
"autoria"; "autoria"; "f"; "DRET PENAL. Responsabilitat criminal de ser autor d'un fet punible. "; "autoría:es#authorship:en"
"autoria accessòria"; "autoria accessori"; "f"; "autoría accesoria:es"
"autoria directa"; "autoria directe"; "f"; "DRET PENAL. Autoria d'un fet punible realitzat de manera directa i personal. "; "autoría directa:es"
"autoria mediata"; "autoria mediat"; "f"; "DRET PENAL. Autoria d'un fet punible realitzat utilitzant una altra persona com a instrument. "; "autoría mediata:es"
"autoritat"; "autoritat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Persona investida de potestats imperatives amb possibilitat de manar i fer obeir immediatament els manaments dins l'esfera de les seves competències. "; "autoridad:es"
"autoritat judicial"; "autoritat judicial"; "f"; "autoridad judicial:es"
"autoritat militar"; "autoritat militar"; "f"; "autoridad militar:es"
"autorització judicial"; "autorització judicial"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Resolució del jutge, dictada per exigència de la llei o per a suplir la negativa al consentiment que una persona ha de donar a una altra perquè pugui realitzar uns determinats actes de disposició sobre béns o drets propis i, especialment, per a intervenir en un procés judicial per tal de defensar-hi els seus drets o béns. "; "autorización judicial:es"
"auxili judicial"; "auxili judicial"; "m"; "auxilio judicial:es#auxilio jurisdiccional:es"
"auxili jurisdiccional"; "auxili jurisdiccional"; "m"; "Sinònim complementari de auxili judicial"; "auxili necessari"; "auxili necessari"; "m"; "auxilio necesario:es"
"auxiliar de l'Administració de justícia"; "auxiliar de el = Administració de justícia"; "m i f"; "auxiliar de la Administración de justicia:es"
"aval"; "aval"; "m"; "Sinònim complementari de fiança"; "avocació"; "avocació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'atreure, un tribunal, el coneixement i la resolució d'una causa que inicialment tramitava un d'inferior. "; "avocación:es"
"avocar"; "avocar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Atreure, un tribunal, el coneixement i la resolució d'una causa que inicialment tramitava un d'inferior. "; "avocar:es"
"avortament il·legal"; "avortament il·legal"; "m"; "aborto ilegal:es"
"baixa en redempció"; "baixa en redempció"; "f"; "baja en redención:es"
"baldric"; "baldric"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Portadefensa consistent en una tira de lona, cuir o tela gruixuda acabada en un cilindre, que es fixa al cinturó o a la sella del cavall. "; "tahalí:es#baldric:en#thong:en"
"ban militar"; "ban militar"; "m"; "bando militar:es"

3. Dpenal.termcat

"banc dels acusats";"banc de el acusat";"m";"";"banquillo:es#banquillo de los acusados:es"
"banda armada";"banda armar";"f";"DRET PENAL. Associació il·lícita que utilitza les armes de foc de manera il·legítima com a mitjà per obtenir els seus fins."; "banda armada:es#armed gang:en"
"bandejament";"bandejament";"m";"";"destierro:es"
"baralla tumultuària";"baralla tumultuari";"f";"";"riña tumultuaria:es"
"barrot";"barrot";"m";"";"barrote:es"
"batussa tumultuària";"batussa tumultuari";"f";"Sinònim complementari de baralla tumultuària";""
"bé jurídic";"bé jurídic";"m";"";"bien jurídico:es"
"bé jurídic col·lectiu";"bé jurídic col·lectiu";"m";"";"bien jurídico colectivo:es#bien jurídico difuso:es"
"bé jurídic comunitari";"bé jurídic comunitari";"m";"";"bien jurídico comunitario:es"
"bé jurídic difús";"bé jurídic difús";"m";"Sinònim de bé jurídic col·lectiu";""
"bé jurídic fonamental";"bé jurídic fonamental";"m";"";"bien jurídico fundamental:es"
"bé jurídic individual";"bé jurídic individual";"m";"";"bien jurídico individual:es"
"bé jurídic protegit";"bé jurídic protegir";"m";"";"bien jurídico protegido:es"
"bé jurídic supraindividual";"bé jurídic supraindividual";"m";"";"bien jurídico supraindividual:es"
"benefici penitenciari";"benefici penitenciari";"m";"";"beneficio penitenciario:es"
"bidèltic";"bidèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb dos deltes."; "bidelto:es#two delta's:en"
"bigàmia";"bigàmia";"f";"";"bigamia:es"
"blanqueig";"blanqueig";"m";"";"blanqueo:es"
"blanquejar";"blanquejar";"v tr";"";"blanquear:es"
"bona conducta";"bo conducta";"f";"";"buena conducta:es"
"bona fe";"bo fe";"f";"";"buena fe:es"
"cadena perpètua";"cadena perpetua";"f";"Sinònim complementari de presó perpètua";""
"cadenat";"cadenat";"m";"";"candado:es"
"calabós";"calabós";"m";"";"calabozo:es"
"calúmnia";"calúmnia";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a atribuir conscientment a una persona un fet fals que dona lloc a un procediment d'ofici."; "calumnia:es#calumny:en"
"calumniador";"calumniador";"m i f";"";"calumniador -ra:es"
"calumniar";"calumniar";"v tr";"";"calumniar:es"
"cancel·lació d'antecedents penals";"cancel·lació de = precedent penal";"f";"";"cancelación de antecedentes penales:es"
"cancel·lació de notes desfavorables";"cancel·lació de nota desfavorable";"f";"";"cancelación de notas desfavorables:es"
"candidat a jurat";"candidat a jurat";"m i f";"";"candidato -ta a jurado:es"
"candidat a jurat suplent";"candidat a jurat suplent";"m i f";"";"candidato -ta a jurado suplente:es"
"cap de centre";"cap de centre";"m i f";"";"jefe -fa de centro:es"
"cap de serveis";"cap de servei";"m i f";"";"jefe -fa de servicios:es"
"cap d'unitat";"cap de = unitat";"m i f";"";"jefe -fa de unidad:es"
"capacitat cognoscitiva";"capacitat cognoscitiu";"f";"";"capacidad cognoscitiva:es#facultad cognoscitiva:es"
"capacitat d'acció";"capacitat de = acció";"f";"";"capacidad de acción:es"
"capacitat de culpabilitat";"capacitat de culpabilitat";"f";"Sinònim complementari de imputabilitat";""
"capacitat de pena";"capacitat de pena";"f";"";"capacidad de pena:es"
"capacitat intel·lectiva";"capacitat intel·lectiu";"f";"";"capacidad intelectual:es#facultad intelectual:es"
"capacitat volitiva";"capacitat volitiu";"f";"";"capacidad volitiva:es#facultad volitiva:es"
"capitulació";"capitulació";"f";"";"capitulación:es"
"capitular";"capitular";"v intr";"";"capitular:es"
"captura";"captura";"f";"";"captura:es"
"capturar";"capturar";"v tr";"";"capturar:es"
"capturat";"capturat";"m i f";"";"capturado -da:es"
"carcerari";"carcerari";"adj";"";"carcelario -ria:es"
"càrrec";"càrrec";"m";"";"cargo:es"

3. Dpenal.termcat

"càrrega de la prova";"càrrega de el prova";"f";"";"carga de la prueba:es"
"carta ordre";"carta ordre";"f";"";"carta orden:es"
"cas fortuït";"cas fortuït";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Esdeveniment
imprevist que produeix un resultat delictiu i eximeix de tota
responsabilitat."; "caso fortuito:es#fortuity:en"
"cassació";"cassació";"f";"";"casación:es"
"cassar";"cassar";"v tr";"";"casar:es"
"caució";"caució";"f";"";"caución:es"
"caucionar";"caucionar";"v tr";"";"caucionar:es"
"causa de justificació";"causa de justificació";"f";"";"causa de
justificación:es"
"causa penal";"causa penal";"f";"";"causa penal:es#proceso penal:es"
"causa suficient";"causa suficient";"f";"";"causa bastante:es"
"causació adequada";"causació adequar";"f";"Sinònim complementari de
adequació";""
"causalisme";"causalisme";"m";"";"causalismo:es"
"causalitat";"causalitat";"f";"";"causalidad:es"
"causalitat avançada";"causalitat avançar";"f";"";"causalidad avanzada:es"
"causalitat cumulativa";"causalitat cumulatiu";"f";"";"causalidad cumulativa:es"
"causalitat eficient";"causalitat eficient";"f";"";"causalidad eficiente:es"
"causalitat hipotètica";"causalitat hipotètic";"f";"";"causalidad hipotética:es"
"causídic";"causídic";"adj";"Nota: Arcaisme."; "causídico -ca:es"
"causídic";"causídic";"m i f";"Sinònim complementari de procurador";""
"cèdula";"cèdula";"f";"";"cédula:es"
"cèdula de citació";"cèdula de citació";"f";"";"cédula de citación:es"
"cèdula de citació a termini";"cèdula de citació a termini";"f";"";"cédula de
emplazamiento:es"
"cèdula de notificació";"cèdula de notificació";"f";"";"cédula de
notificación:es"
"cel·la";"cel·la";"f";"";"celda:es"
"cel·la d'aïllament";"cel·la de = aïllament";"f";"";"celda de aislamiento:es"
"central penitenciària d'observació";"central penitenciari de =
observació";"f";"";"central penitenciaria de observación:es"
"centre de compliment";"centre de compliment";"m";"";"centro de cumplimiento:es"
"centre de control";"centre de control";"m";"";"centro de control:es"
"centre de deshabitació";"centre de deshabitació";"m";"";"centro de
deshabitación:es"
"centre de dia";"centre de dia";"m";"";"centro de día:es"
"centre de penats";"centre de penat";"m";"";"centro de penados:es"
"centre de preventius";"centre de preventiu";"m";"";"centro de preventivos:es"
"centre d'inserció social";"centre de = inserció social";"m";"";"centro de
inserción social:es"
"centre directiu";"centre directiu";"m";"";"centro directivo:es"
"centre d'observació";"centre de = observació";"m";"";"centro de observación:es"
"centre educatiu especial";"centre educatiu especial";"m";"";"centro educativo
especial:es"
"centre obert";"centre obrir";"m";"";"centro abierto:es"
"centre penitenciari";"centre penitenciari";"m";"DRET PENITENCIARI. Lloc
d'internament per a condemnats a penes de privació de llibertat."; "centro
penitenciario:es#establecimiento penitenciario:es#penal:es#prisión:es"
"centre penitenciari militar";"centre penitenciari militar";"m";"";"centro
penitenciario militar:es"
"centre polivalent";"centre polivalent";"m";"";"centro polivalente:es"
"centre psiquiàtric penitenciari";"centre psiquiàtric
penitenciari";"m";"";"centro psiquiátrico penitenciario:es"
"centre semiobert";"centre semiobert";"m";"";"centro semiabierto:es"
"centre tancat";"centre tancar";"m";"";"centro cerrado:es"
"certificat";"certificat";"m";"NOTARIAT. Document expedit per un notari, un
funcionari públic competent o una persona autoritzada legalment, que dóna fe
d'un fet, del contingut d'un document o de les circumstàncies que consten en
arxius, registres, llibres d'actes, etc."; "certificado:es#certificate:en"
"certificat d'antecedents penals";"certificat = antecedent
penal";"m";"";"certificado de antecedentes penales:es"
"certificat mèdic";"certificat mèdic";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Informe
facultatiu que s'elabora a cada assistència mèdica que rep un detingut dins de
les dependències policials, des de la detenció fins al lliurament al jutge, que
s'adjunta a l'atestat."; "certificado médico:es#health certificate:en"
"cessament de la mesura de seguretat";"cessament de el mesura de

3. Dpenal.termcat

seguretat";"m";"";"cese de la medida de seguridad:es"
"ciència del dret penal";"ciencia de el dret penal";"f";"";"ciencia del derecho penal:es"
"circumstància";"circumstància";"f";"";"circunstancia:es"
"circumstància acumulable";"circumstància acumulable";"f";"";"circunstancia acumulable:es#circunstancia concurrente:es"
"circumstància agreujant";"circumstància agreujant";"f";"Sinònim complementari de agreujant";""
"circumstància atenuant";"circumstància atenuant";"f";"Sinònim complementari de atenuant";""
"circumstància compensable";"circumstància compensable";"f";"";"circunstancia compensable:es"
"circumstància concurrent";"circumstància concurrent";"f";"Sinònim de circumstància acumulable";""
"circumstància específica";"circumstància específic";"f";"";"circunstancia específica:es"
"circumstància eximent";"circumstància eximent";"f";"Sinònim complementari de eximent";""
"circumstància genèrica";"circumstància genèric";"f";"";"circunstancia genérica:es"
"circumstància inherent";"circumstància inherent";"f";"";"circunstancia inherente:es"
"circumstància mixta de parentiu";"circumstància mixt de parentiu";"f";"";"circunstancia mixta de parentesco:es"
"circumstància objectiva";"circumstància objectiu";"f";"";"circunstancia objectiva:es"
"circumstància subjectiva";"circumstància subjectiu";"f";"";"circunstancia subjectiva:es"
"citar";"citar";"v tr";"";"citar:es"
"citoratori";"citoratori";"adj";"";"citoratorio -ria:es"
"classificació";"classificació";"f";"";"clasificación:es"
"classificació inicial";"classificació inicial";"f";"";"clasificación inicial:es"
"classificació interior";"classificació interior";"f";"";"clasificación interior:es"
"clau falsa";"clau fals";"f";"";"llave falsa:es"
"clínica medicoforense";"clínica medicoforense";"f";"";"clínica medicoforense:es"
"clonatge humà";"clonatge humà";"f";"";"clonación humana:es"
"coacció";"coacció";"f";"";"coacción:es"
"coaccionar";"coaccionar";"v tr";"";"coaccionar:es"
"coactiu";"coactiu";"adj";"";"coactivo -va:es"
"coartada";"coartada";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova, veritable o falsa, que aporta un presumpte delinqüent per demostrar que és innocent, i que consisteix, normalment, a demostrar la seva presència en un altre lloc al moment de cometre's el delicte."; "coartada:es#alibi:en"
"coautor";"coautor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que participa directament amb d'altres en l'execució d'un fet punible."; "coautor:es#coauthor:en#joint author:en"
"coautoria";"coautoria";"f";"";"coautoría:es"
"coautoria successiva";"coautoria successiu";"f";"";"coautoría sucesiva:es"
"coausació";"coausació";"f";"";"coausación:es"
"coausant";"coausant";"m i f";"";"coausante:es"
"codelinquència";"codelinquència";"f";"Sinònim complementari de participació";""
"codelinquënt";"codelinquent";"m i f";"Sinònim complementari de partícip";""
"codi d'identificació";"codi de = identificació";"m";"";"código de identificación:es"
"codi penal";"codi penal";"m";"DRET PENAL. Text jurídic que defineix i regula les accions i omissions comeses per les persones que constitueixen una infracció penal, i n'assigna les penes corresponents."; "código penal:es#criminal code:en#penal code:en"
"codi penal militar";"codi penal militar";"m";"";"código penal militar:es"
"coerció";"coerció";"f";"";"coerción:es"
"coercitiu";"coercitiu";"adj";"";"coercitivo -va:es"
"coinducció";"coinducció";"f";"";"coinducción:es"
"coinductor";"coinductor";"m i f";"";"coinductor -ra:es"
"col·legi d'advocats";"col·legi de = advocat";"m";"";"colegio de abogados:es"
"col·legi de procuradors";"col·legi de procurador";"m";"";"colegio de

3. Dpenal.termcat

procuradores:es"
"col·lisió de deures";"col·lisió de deure";"f";"";"colisión de deberes:es"
"col·lisió de drets";"col·lisió de dret";"f";"";"colisión de derechos:es"
"comandament d'incidències";"comandament de = incidència";"m";"DRET
PENITENCIARI. Càrrecs que han de fer una guàrdia fora de l'horari
normal."; "mando de incidencias:es"
"combinació de penes";"combinació de pena";"f";"";"combinación de penas:es"
"cometre";"cometre";"v tr";"";"cometer:es"
"comís";"comís";"m";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Fet de prendre als
interns objectes que són prohibits dins d'un centre
penitenciari."; "comiso:es#decomiso:es"
"comissar";"comissar";"v tr";"";"comisar:es#decomisar:es"
"comissió";"comissió";"f";"";"comisión:es"
"comissió d'interns";"comissió de = intern";"f";"";"comisión de internos:es"
"comissió disciplinària";"comissió disciplinari";"f";"";"comisión
disciplinaria:es"
"comissió per omissió";"comissió per omissió";"f";"";"comisión por
omisión:es#omisión impropia:es"
"comissió rogatòria";"comissió rogatori";"f";"";"comisión rogatoria:es"
"comissió territorial d'assistència social penitenciària";"comissió territorial
de = assistència social penitenciari";"f";"";"comisión territorial de asistencia
social penitenciaria:es"
"comminació";"comminació";"f";"";"conminación:es"
"comminar";"comminar";"v tr";"";"conminar:es"
"commutació";"commutació";"f";"";"conmutación:es"
"commutar";"commutar";"v tr";"";"conmutar:es"
"compareixent";"compareixent";"m i f";"";"compareciente:es"
"compareixer";"compareixer";"v intr";"";"comparecer:es#personarse:es"
"compatibilitat de circumstàncies";"compatibilitat de
circumstància";"f";"";"compatibilidad de circunstancias:es"
"compensació de culpes";"compensació de culpa";"f";"";"compensación de
culpas:es"
"competència";"competència";"f";"";"competencia:es"
"competència funcional";"competència funcional";"f";"";"competencia
funcional:es"
"competència objectiva";"competència objectiu";"f";"";"competencia objetiva:es"
"competència territorial";"competència territorial";"f";"";"competencia
territorial:es"
"competencial";"competencial";"adj";"";"competencial:es"
"competent";"competent";"adj";"";"competente:es"
"competir";"competir";"v intr";"";"competeter:es"
"còmplice";"còmplice";"m i f";"";"cómplice:es"
"complicitat";"complicitat";"f";"DRET PENAL. Participació intencional en un fet
delictiu consistent a instigar-lo, facilitar-ne els mitjans o ajudar l'autor
principal."; "complicidad:es#aiding and abetting:en#complicity:en"
"compliment de la condemna";"compliment de el condemna";"m";"";"cumplimiento de
la condena:es#cumplimiento de la pena:es"
"compliment de la mesura de seguretat";"compliment de el mesura de
seguretat";"m";"";"cumplimiento de la medida de seguridad:es"
"compliment de la pena";"compliment de el pena";"m";"Sinònim de compliment de la
condemna";""
"compliment de la sanció";"compliment de el sanció";"m";"";"cumplimiento de la
sanción:es"
"compliment d'un deure";"compliment de = un deure";"m";"";"cumplimiento de un
deber:es"
"compliment simultani de penes";"compliment simultani de
pena";"m";"";"cumplimiento simultáneo de penas:es"
"compliment successiu de penes";"compliment successiu de
pena";"m";"";"cumplimiento sucesivo de penas:es"
"complot";"complot";"m";"";"complot:es"
"complotar";"complotar";"v tr";"";"complotar:es"
"comportament";"comportament";"m";"Sinònim complementari de acció";""
"comprovació del delicte";"comprovació de el delicte";"f";"";"comprobación del
delito:es"
"compte de dipòsits i consignacions";"compte de dipòsit i
consignació";"m";"";"cuenta de depósitos y consignaciones:es"
"compte de peculi";"compte de peculi";"m";"";"cuenta de peculio:es"
"còmput de penes";"còmput de pena";"m";"";"cómputo de penas:es"

3. Dpenal.termcat

"comunicabilitat de circumstàncies";"comunicabilitat de circumstància";"f";"";"comunicabilidad de circunstancias:es"
"comunicació extraordinària";"comunicació extraordinari";"f";"";"comunicación extraordinaria:es"
"comunicació judicial";"comunicació judicial";"f";"";"comunicación judicial:es"
"comunicació oral";"comunicació oral";"f";"";"comunicación oral:es"
"comunicació ordinària";"comunicació ordinari";"f";"";"comunicación ordinaria:es"
"comunicació postal";"comunicació postal";"f";"";"comunicación postal:es"
"comunicació telegràfica";"comunicació telegràfic";"f";"";"comunicación telegráfica:es"
"comunicant";"comunicant";"m i f";"";"comunicante:es"
"comunicar";"comunicar";"v intr";"";"comunicar:es"
"comunicat";"comunicat";"m";"";"parte:es"
"comunicat de fets";"comunicat de fet";"m";"";"parte informativo:es"
"comunicat de formació de causa";"comunicat de formació de causa";"m";"";"parte de formación de causa:es"
"comunicat disciplinari";"comunicat disciplinari";"m";"";"parte disciplinario:es"
"comunitat terapèutica";"comunitat terapèutic";"f";"";"comunidad terapéutica:es"
"concedir la paraula";"concedir el paraula";"loc v";"";"conceder la palabra:es"
"concentració";"concentració";"f";"";"concentración:es"
"concert de voluntats";"concert de voluntat";"m";"";"concierto de voluntades:es"
"conciliació";"conciliació";"f";"";"conciliación:es"
"conclús";"conclús";"adj";"";"concluso -sa:es"
"conclús per a sentència";"conclús per a sentència";"loc adj";"";"concluso -sa para sentencia:es#visto -ta para sentencia:es#ready for judgement:en"
"conclusió del sumari";"conclusió de el sumari";"f";"";"conclusión del sumario:es"
"conclusions";"conclusió";"f pl";"";"conclusiones:es"
"conclusions alternatives";"conclusió alternatiu";"f pl";"";"conclusiones alternativas:es"
"conclusions definitives";"conclusió definitiu";"f pl";"";"conclusiones definitivas:es"
"conclusions provisionals";"conclusió provisional";"f pl";"";"conclusiones provisionales:es"
"conkurs de delictes";"conkurs de delicte";"m";"";"concurso de delitos:es"
"conkurs de delinqüents";"conkurs de delinqüent";"m";"Sinònim complementari de participació";""
"conkurs de faltes";"conkurs de falta";"m";"";"concurso de faltas:es"
"conkurs de lleis";"conkurs de llei";"m";"";"concurso de leyes:es"
"conkurs d'infraccions penals";"conkurs de = infracció penal";"m";"";"concurso de infracciones penales:es"
"conkurs ideal";"conkurs ideal";"m";"";"concurso ideal:es"
"conkurs mediat";"conkurs mediar";"m";"";"concurso mediato:es"
"conkurs real";"conkurs real";"m";"";"concurso real:es"
"concussió";"concussió";"f";"";"concusión:es"
"condemna";"condemna";"f";"";"condena:es"
"condemna a costes";"condemna a costa";"f";"";"condena de costas:es#condena en costas:es"
"condemna condicional";"condemna condicional";"f";"";"condena condicional:es"
"condemnar";"condemnar";"v tr";"";"condenar:es#penalizar:es#penar:es"
"condemnar a costes";"condemnar a costa";"loc v";"Nota: La locució lexicalitzada condemnar a costes també pot ser expressada mitjançant altres sintagmes, com ara condemnar a pagar les costes, condemnar al pagament de les costes, condemnar a les costes."; "condenar en costas:es"
"condemnar en contumàcia";"condemnar en contumàcia";"loc v";"";"condenar en contumacia:es"
"condemnar en rebel·lia";"condemnar en rebel·lia";"loc v";"";"condenar en rebeldía:es"
"condemnar executòriament";"condemnar executòriament";"loc v";"";"condenar ejecutoriamente:es"
"condemnat";"condemnar:HMS|condemnat:N5-MS";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI. Persona condemnada a sofrir una pena."; "condenado -da:es#penado -da:es#reo:es"
"condemnatori";"condemnatori";"adj";"";"condenatorio -ria:es"
"condició més eficaç";"condició més eficaç";"f";"";"condición más eficaz:es"
"condició objectiva de penalitat";"condició objectiu de

3. Dpenal.termcat

penalitat";"f";"";"condició objectiva de penalidad:es"
"condició objectiva de perseguibilitat";"f";"";"condició objectiva de perseguibilidad:es"
"condició objectiva de procedibilitat";"f";"";"condició objectiva de procedibilidad:es"
"conditio sine qua non";"conditio sine qua non";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'condició sense la qual no'. "; "conditio sine qua non:es"
"conducció";"conducció";"f";"";"conducción:es"
"conducció temerària";"conducció temerari";"f";"";"conducción temeraria:es"
"conducta";"conducta";"f";"Sinònim complementari de acció";""
"conducta adequada a dret";"conducta adequar a dret";"f";"";"conducta adecuada a derecho:es"
"conduir";"conduir";"v tr";"DRET PENITENCIARI; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Traslladar una persona d'un lloc a un altre sota la direcció i vigilància d'almenys un policia, a peu o amb un vehicle operatiu."; "conducir:es#lead, to:en"
"coneixement de l'antijuridicitat";"coneixement de el = antijuridicitat";"m";"";"conocimiento de la antijuridicidad:es"
"conèixer";"conèixer";"v tr i intr";"Nota: El verb entendre regeix la preposició en, i quan el verb conèixer s'utilitza intransitivament regeix la preposició de. Per exemple, conèixer un conflicte jurisdiccional, conèixer d'un recurs, entendre en una causa, signifiquen 'intervenir, un jutge o una autoritat, en un assumpte de la seva competència'. "; "conocer:es#entender:es#ver:es"
"confés";"confés";"adj";"";"confeso -sa:es"
"confessar";"confessar";"v tr";"";"confesar:es"
"confessió";"confessió";"f";"";"confesión:es"
"confinament";"confinament";"m";"";"confinamiento:es"
"confinar";"confinar";"v tr";"";"confinar:es"
"confinat";"confinat";"m i f";"";"confinado -da:es"
"confirmar una sentència";"confirmar un sentència";"loc v";"";"confirmar una sentencia:es"
"confirmatori";"confirmatori";"adj";"";"confirmatorio -ria:es"
"confiscació";"confiscació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Fet de prendre objectes prohibits als interns."; "confiscación:es"
"confiscar";"confiscar";"v tr";"";"aprehender:es#confiscar:es"
"conflicte de competència";"conflicte de competència";"m";"";"conflicto de competencia:es"
"conflicte de jurisdicció";"conflicte de jurisdicció";"m";"";"conflicto jurisdiccional:es"
"conflicte d'interessos";"conflicte de = interès";"m";"";"conflicto de intereses:es"
"conflicte jurisdiccional";"conflicte jurisdiccional";"m";"Sinònim complementari de conflicte de jurisdicció";""
"conformitat";"conformitat";"f";"Sinònim complementari de vistiplau";""
"confrontació";"confrontació";"f";"Sinònim complementari de acarament";""
"confrontar";"confrontar";"v intr";"Nota: Per exemple, "la còpia no confronta amb l'original" seria equivalent a l'oració castellana "la copia no concuerda con el original". "; "concordar:es"
"confrontar";"confrontar";"v tr";"Sinònim complementari de acarar";""
"congruència";"congruència";"f";"";"congruencia:es"
"conjugicidi";"conjugicidi";"m";"";"conyugicidio:es"
"consell de direcció";"consell de direcció";"m";"";"consejo de dirección:es"
"consentiment exprés";"consentiment exprés";"m";"";"consentimiento expreso:es"
"consentiment tàcit";"consentiment tàcit";"m";"";"consentimiento tácito:es"
"consentiment viciat";"consentiment viciar";"m";"";"consentimiento viciado:es"
"consentir";"consentir";"v tr";"";"consentir:es"
"conseqüència accessòria";"conseqüència accessori";"f";"";"consecuencia accesoria:es"
"consignació judicial";"consignació judicial";"f";"";"consignación judicial:es"
"consignatari";"consignatari";"m i f";"";"consignatario -ria:es"
"consort";"consort";"m i f";"Sinònim complementari de partícip";""
"conspiració";"conspiració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Concert de dues o més persones per a l'execució d'un delicte."; "conspiración:es#conspiracy:en#plot:en"
"conspirador";"conspirador";"m i f";"";"conspirador -ra:es"
"conspirar";"conspirar";"v intr";"";"conspirar:es"
"constar en acta";"constar en acta";"loc v";"";"constar en acta:es"
"constrenyiment";"constrenyiment";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció de compel·lir o obligar algú a afer o a complir alguna cosa en virtut

3. Dpenal.termcat

d'autoritat."; "apremio:es"
"consumació"; "consumació"; "f"; "";"consumación:es"
"consumació anticipada"; "consumació anticipar"; "f"; "";"consumación anticipada:es"
"consumació formal"; "consumació formal"; "f"; "";"consumación formal:es#consumación típica:es"
"consumació material"; "consumació material"; "f"; "";"consumación material:es"
"consumació típica"; "consumació típic"; "f"; "";"Sinònim complementari de consumació formal"; ""
"consumar"; "consumar"; "v tr"; "DRET PENAL. Fer, una persona, tots els actes necessaris per a produir una acció tipificada penalment i aconseguir, així, el resultat esperat."; "consumar:es#accomplish, to:en#consume, to:en#perpetrate, to:en"
"consumpció"; "consumpció"; "f"; "";"consunción:es"
"contraban"; "contraban"; "m"; "DRET PENAL. Delicte o falta que consisteix a produir, consumir o traficar amb gènere o efectes estancats o prohibits."; "contrabando:es#smuggling:en"
"contrabandista"; "contrabandista"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet contraban."; "contrabandista:es#smuggler:en"
"contracte de conducta"; "contracte de conducta"; "m"; "";"contrato de conducta:es"
"contracte simulat"; "contracte simular"; "m"; "";"contrato simulado:es"
"contradicció"; "contradicció"; "f"; "";"contradicción:es"
"contraprova"; "contraprova"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Prova que destrueix una altra prova descoberta anteriorment, o en treu tot el valor."; "contra-prueba:es#counterevidence:en"
"control social"; "control social"; "m"; "";"control social:es"
"contumàcia"; "contumàcia"; "f"; "";"contumacia:es"
"convocar a audiència"; "convocar a audiència"; "loc v"; "";"convocar a audiència:es"
"convocar a judici"; "convocar a judici"; "loc v"; "";"convocar a juicio:es"
"cooperació"; "cooperació"; "f"; "";"cooperación:es"
"cooperació al suïcidi"; "cooperació a el suïcidi"; "f"; "";"cooperación al suicidio:es"
"cooperació jurisdiccional"; "cooperació jurisdiccional"; "f"; "";"cooperación jurisdiccional:es"
"cooperació necessària"; "cooperació necessari"; "f"; "";"cooperación necesaria:es"
"cooperació no necessària"; "cooperació no necessari"; "f"; "";"cooperación no necesaria:es"
"cooperació psíquica"; "cooperació psíquic"; "f"; "";"cooperación psíquica:es"
"cooperador"; "cooperador"; "m i f"; "";"cooperador -ra:es"
"coparticip"; "coparticip"; "m i f"; "";"copartícipe:es"
"coparticipació"; "coparticipació"; "f"; "";"coparticipación:es"
"còpia certificada"; "còpia certificar"; "f"; "Nota: Vegeu la nota de certificacat."; "copia certificada:es"
"còpia simple"; "còpia simple"; "f"; "NOTARIAT. Reproducció total o parcial d'una matriu que, amb una funció exclusivament informativa, es lliura a instància de persona interessada sense cap altra solemnitat que el segell del notari que té a càrrec seu el protocol."; "copia simple:es"
"correcció disciplinària"; "correcció disciplinari"; "f"; "NOTARIAT. Sanció que els òrgans competents poden imposar a un notari per les faltes comeses en l'exercici professional."; "corrección disciplinaria:es#disciplinary sanction:en"
"correcció governativa"; "correcció governatiu"; "f"; "";"corrección gubernativa:es"
"correccionalisme"; "correccionalisme"; "m"; "";"correccionalismo:es"
"correctiu"; "correctiu"; "adj"; "";"correctivo -va:es"
"correctiu"; "correctiu"; "m"; "";"correctivo:es"
"corrupció"; "corrupció"; "f"; "";"corrupción:es"
"corrupció de menors"; "corrupció de menor"; "f"; "DRET PENAL. Acció delictiva consistent a induir un menor a prostituir-se o a tenir relacions sexuals amb l'agressor."; "corrupción de menores:es#corrupting morals:en#suborning of minors:en"
"corruptor de menors"; "corruptor de menor"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet corrupció de menors."; "corruptor de menores:es#minor's corrupter:en"
"cos de guàrdia"; "cos de guàrdia"; "m"; "";"cuerpo de guardia:es"
"cos del delicte"; "cos de el delicte"; "m"; "";"cuerpo del delito:es"
"cos d'institucions penitenciàries"; "cos de = institució penitenciari"; "m"; "";"cuerpo de instituciones penitenciarias:es"
"cos jurídic militar"; "cos jurídic militar"; "m"; "";"cuerpo jurídico militar:es"

3. Dpenal.termcat

"cosa judicada";"cosa judicar";"f";"Sinònim complementari de cosa jutjada";""
"cosa jutjada";"cosa jutjar";"f";"";"cosa juzgada:es"
"cossos i forces de seguretat";"cos i força de seguretat";"m pl";"";"cuerpos y
fuerzas de seguridad:es"
"costes processals";"costa processal";"f pl";"";"costas procesales:es"
"covardia";"covardia";"f";"";"cobardía:es"
"criada judicial";"criada judicial";"f";"";"llamamiento judicial:es"
"crim";"crim";"m";"DRET PENAL. Qualsevol delict contra una persona especialment
violent i de sang."; "crimen:es#crime:en"
"crim contra la humanitat";"crim contra el humanitat";"m";"DRET INTERNACIONAL.
Crim de guerra que consisteix a assassinar, exterminar, esclavitzar, deportar o
dur a terme d'altres tipus d'actes inhumans contra la població civil abans,
durant o després d'una guerra."; "crimen contra la humanidad:es#crime against
humanity:en"
"crim de guerra";"crim de guerra";"m";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL; DRET
PENAL MILITAR. Infracció greu contra el dret de guerra comesa durant un
conflicte armat de caràcter internacional."; "crimen de guerra:es#war crime:en"
"crim de lesa majestat";"crim de les majestat";"m";"";"crimen de lesa
majestad:es"
"criminal";"criminal";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un
crim."; "criminal:es#criminal:en"
"criminalista";"criminalista";"m i f";"";"criminalista:es"
"criminalística";"criminalística";"f";"DRET PENAL. Conjunt de tècniques i
procediments propis de la investigació de fets
delictius."; "criminalística:es#criminalistics:en"
"criminalitat";"criminalitat";"f";"DRET PENAL. Conjunt d'accions i omissions
punibles que es produeixen en un temps i un espai
determinats."; "criminalidad:es#criminality:en"
"criminalització";"criminalització";"f";"";"criminalización:es"
"criminalitzar";"criminalitzar";"v tr";"";"criminalizar:es"
"criminogen";"criminogen";"adj";"";"crimínogeno -na:es"
"criminologia";"criminologia";"f";"DRET PENAL. Disciplina científica que estudia
la criminalitat i que té per objecte la prevenció del delict i el tractament
del delinqüent."; "criminología:es#criminology:en"
"criminologia clínica";"criminologia clínic";"f";"";"criminología clínica:es"
"criminològic";"criminològic";"adj";"";"crimínológico -ca:es"
"culpa";"culpa";"f";"DRET PENAL. Acció o ommissió contrària a les normes de
diligència o prudència comunes, de la qual deriva un resultat danyós no previst
pel culpable però penat per la llei, o que, tot i havent estat previst pel
culpable, aquest no esperava que es produís. Nota: Culpa i culpabilitat no són
sinònims. A culpa li correspon l'adjectiu culpós, i a culpabilitat l'adjectiu
culpable."; "culpa:es#imprudencia:es#guilt:en#imprudence:en#rashness:en"
"culpabilitat";"culpabilitat";"f";"Nota: Culpa i culpabilitat no són sinònims. A
culpa li correspon l'adjectiu culpós, i a culpabilitat l'adjectiu
culpable."; "culpabilidad:es"
"culpable";"culpable";"adj";"DRET PENAL. Que ha comès voluntàriament un delict
o una falta. Nota: Culpós i culpable no són sinònims. A culpós li correspon el
substantiu culpa, i a culpable l'adjectiu culpabilitat."; "culpable:es#guilty:en"
"culpable";"culpable";"m i f";"DRET PENAL. Persona que ha comès voluntàriament
un delict o una falta. Nota: Culpós i culpable no són sinònims. A culpós li
correspon el substantiu culpa, i a culpable l'adjectiu
culpabilitat."; "culpable:es#reo:es"
"culpar";"culpar";"v tr";"";"culpar:es"
"culpós";"culpós";"adj";"DRET PENAL. Dit de l'acció o l'ommissió punibles fetes
sense malícia, per imprudència o negligència. Nota: Culpós i culpable no són
sinònims. A culpós li correspon el substantiu culpa, i a culpable l'adjectiu
culpabilitat."; "culposo -sa:es#imprudente:es#involuntario -ria:es"
"cura";"cura";"f";"Sinònim complementari de diligència";""
"custòdia";"custòdia";"f";"";"custodia:es"
"custòdia familiar";"custòdia familiar";"f";"";"custodia familiar:es"
"custodiar";"custodiar";"v tr";"";"custodiar:es"
"dació de compte";"dació de compte";"f";"";"dación de cuenta:es"
"dactilograma";"dactilograma";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dibuix format per
les crestes papil·lars i els solcs interpapil·lars del tou de cada dit d'una
persona."; "dactilograma:es#dactylogram:en"
"dactiloscòpia";"dactiloscòpia";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica
d'identificació de persones que consisteix en l'observació i la classificació de
dactilogrames."; "dactiloscopia:es#dactyloscopy:en"

3. Dpenal.termcat

"dany emergent";"dany emergent";"m";"DRET PENAL. Pèrdua nascuda d'un acte lesiu produït per dol, negligència o morositat en el compliment de les obligacions.";"daño emergente:es"
"danys";"dany";"m pl";"";"daños:es"
"danys i perjudicis";"dany i perjudici";"m pl";"";"daños y perjuicios:es"
"de guàrdia";"de guàrdia";"loc adj";"";"de guardia:es"
"decidir";"decidir";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"decisió";"decisió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Part dispositiva de la sentència, que condemna o absol el demandat, i que resol els punts litigiosos.";"decisión:es#fallo:es"
"decisori";"decisori";"adj";"";"decisorio -ria:es"
"declaració";"declaració";"f";"Sinònim complementari de adveració";""
"declaració de rebel·lia";"declaració de rebel·lia";"f";"";"declaración de rebeldía:es"
"declaració d'insolvència";"declaració de = insolvència";"f";"";"declaración de insolvencia:es"
"declaració testifical";"declaració testifical";"f";"";"declaración testifical:es"
"declarar";"declarar";"v intr";"Sinònim complementari de adverar";""
"declarar en rebel·lia";"declarar en rebel·lia";"loc v";"";"declarar en rebeldía:es"
"declinar";"declinar";"v tr";"";"declinar:es"
"declinatòria";"declinatòria";"f";"";"declinatoria:es"
"declinatòria de jurisdicció";"declinatòria de jurisdicció";"f";"";"declinatoria de jurisdicción:es"
"decomís";"decomís";"m";"Sinònim complementari de comís";""
"decomissar";"decomissar";"v tr";"Sinònim complementari de comissar";""
"decretar";"decretar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Ordenar per decret.Nota: En castellà es dona un sentit ampli al verb decretar, que funciona com a sinònim de disponer, mentre que en català té un ús més restringit, i significa ordenar per decret.";"decretar:es"
"defecte de forma";"defecte de forma";"m";"";"defecto de forma:es"
"defendre";"defendre";"v";"Sinònim complementari de defensar";""
"defensa";"defensa";"f";"";"defensa:es"
"defensa de goma";"defensa de goma";"f";"Sinònim complementari de defensa flexible";""
"defensa de part";"defensa de part";"f";"";"defensa de parte:es"
"defensa d'ofici";"defensa de = ofici";"f";"";"defensa de oficio:es"
"defensa flexible";"defensa flexible";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Defensa amb l'interior de goma i folrada de cuir, de color negre.";"defensa de goma:es#defensa flexible:es#blackjack:en#rubber daystick:en#truncheon:en"
"defensa nacional";"defensa nacional";"f";"";"defensa nacional:es"
"defensa pròpia";"defensa propi";"f";"";"defensa propia:es"
"defensa putativa";"defensa putatiu";"f";"";"defensa putativa:es"
"defensar";"defensar";"v";"";"defender:es"
"defensat";"defensar";"m i f";"";"defendido -da:es"
"deferir";"deferir";"v tr";"";"deferir:es"
"defraudació";"defraudació";"f";"";"defraudación:es"
"defraudació de fluid elèctric";"defraudació de fluid elèctric";"f";"";"defraudación de fluido eléctrico:es"
"defraudador";"defraudador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una defraudació.";"defraudador:es#defrauder:en"
"defraudar";"defraudar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una defraudació.";"defraudar:es#defraud, to:en"
"deganat";"deganat";"m";"";"decanato:es"
"degradació";"degradació";"f";"";"degradación:es"
"delatar";"delatar";"v tr";"";"delatar:es"
"deliberació";"deliberació";"f";"";"deliberación:es"
"deliberació de la sentència";"deliberació de el sentència";"f";"";"deliberación de la sentencia:es"
"deliberar";"deliberar";"v tr i intr";"";"deliberar:es"
"delicte";"delicte";"m";"";"delito:es"
"delicte a distància";"delicte a distància";"m";"";"delito a distancia:es"
"delicte autònom";"delicte autònom";"m";"";"delito autónomo:es"
"delicte col·lectiu";"delicte col·lectiu";"m";"";"delito colectivo:es#delito plurisubjetivo:es"
"delicte complex";"delicte complex";"m";"";"delito complejo:es"
"delicte compost";"delicte compondre";"m";"";"delito compuesto:es"

3. Dpenal.termcat

"delicte comú";"delicte comú";"m";"";"delito común:es"
"delicte connex";"delicte connex";"m";"";"delito conexo:es"
"delicte consumat";"delicte consumir";"m";"";"delito consumado:es"
"delicte continuat";"delicte continuar";"m";"DRET PENAL. Conjunt d'accions o d'omissions que ofenen un o més subjectes i que infringeixen el mateix precepte penal o altres de semblants, realitzades en l'execució d'un pla preconcebut o aprofitant una ocasió idèntica.";"delito continuado:es#continuous crime:en"
"delicte contra el decòrum militar";"delicte contra el decòrum militar";"m";"";"delito contra el decoro militar:es"
"delicte contra el deure de compliment de la prestació social substitutòria";"delicte contra el deure de compliment de el prestació social substitutori";"m";"";"delito contra el deber de cumplimiento de la prestación social sustitutoria:es"
"delicte contra el dret a la pròpia imatge";"delicte contra el dret a el propi imatge";"m";"";"delito contra el derecho a la propia imagen:es"
"delicte contra el dret de gents";"delicte contra el dret de gent";"m";"";"delito contra el derecho de gentes:es"
"delicte contra el patrimoni";"delicte contra el patrimoni";"m";"";"delito contra el patrimonio:es"
"delicte contra el respecte als difunts";"delicte contra el respecte a el difunt";"m";"";"delito contra el respeto a los difuntos:es"
"delicte contra el trànsit aeri";"delicte contra el trànsit aeri";"m";"";"delito contra el tráfico aéreo:es"
"delicte contra els béns protegits en cas de conflicte armat";"delicte contra el bé protegir en cas de conflicte armar";"m";"";"delito contra los bienes protegidos en caso de conflicto armado:es"
"delicte contra els deures de presència i de prestació del servei militar";"delicte contra el deure de presència i de prestació de el servei militar";"m";"";"delito contra los deberes de presencia y de prestación del servicio militar:es"
"delicte contra els deures del comandament";"delicte contra el deure de el comandament";"m";"";"delito contra los deberes del mando:es"
"delicte contra els deures del sentinella";"delicte contra el deure de el sentinella";"m";"";"delito contra los deberes del centinela:es"
"delicte contra els drets dels treballadors";"delicte contra el dret de el treballador";"m";"";"delito contra los derechos de los trabajadores:es#delito social:es"
"delicte contra els drets i deures familiars";"delicte contra el dret i deure familiar";"m";"";"delito contra los derechos y deberes familiares:es"
"delicte contra els drets individuals";"delicte contra el dret individual";"m";"";"delito contra los derechos individuales:es"
"delicte contra els particulars";"delicte contra el particular";"m";"";"delito contra los particulares:es"
"delicte contra els recursos naturals i el medi ambient";"delicte contra el recurs natural i el medi ambient";"m";"";"delito contra los recursos naturales y el medio ambiente:es#delito ecológico:es"
"delicte contra els sentiments religiosos";"delicte contra el sentiment religiós";"m";"";"delito contra los sentimientos religiosos:es"
"delicte contra la comunitat internacional";"delicte contra el comunitat internacional";"m";"";"delito contra la comunidad internacional:es"
"delicte contra la Constitució";"delicte contra el Constitució";"m";"";"delito contra la Constitución:es"
"delicte contra la Corona";"delicte contra el Corona";"m";"";"delito contra la Corona:es"
"delicte contra la disciplina";"delicte contra el disciplina";"m";"";"delito contra la disciplina:es"
"delicte contra la hisenda pública";"delicte contra el hisenda públic";"m";"";"delito contra la hacienda pública:es#delito de cuello blanco:es#delito fiscal:es#white collar crime:en"
"delicte contra la integritat física";"delicte contra el integritat físic";"m";"";"delito contra la integridad física:es"
"delicte contra la integritat moral";"delicte contra el integritat moral";"m";"";"delito contra la integridad moral:es"
"delicte contra la intimitat";"delicte contra el intimitat";"m";"";"delito contra la intimidad:es"
"delicte contra la inviolabilitat de domicili";"delicte contra el inviolabilitat de domicili";"m";"";"delito contra la inviolabilidad de domicilio:es"
"delicte contra la llibertat";"delicte contra el llibertat";"m";"";"delito

3. Dpenal.termcat

contra la llibertat:es"

"delicte contra la llibertat de consciència";"delicte contra el llibertat de consciència";"m";"";"delito contra la libertad de conciencia:es"

"delicte contra la llibertat individual";"delicte contra el llibertat individual";"m";"";"delito contra la libertad individual:es"

"delicte contra la llibertat sexual";"delicte contra el llibertat sexual";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra l'exercici lliure de la sexualitat."; "delito contra la libertad sexual:es#sexual offense:en"

"delicte contra la pau o la independència de l'Estat";"delicte contra el pau o el independència de el = Estat";"m";"";"delito contra la paz o la independencia del Estado:es"

"delicte contra la propietat";"delicte contra el propietat";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra les coses que tenen un posseïdor."; "delito contra la propiedad:es#crime against property:en#property crime:en"

"delicte contra la salut pública";"delicte contra el salut públic";"m";"DRET PENAL. Delicte consistent a executar actes de conreu, d'elaboració o tràfic de drogues, o de substàncies estupefaents o psicòtropes, o bé actes que n'afavoreixin o facilitin el consum. Nota: També el comet aquell que, sense estar-ne autoritzat, elabora o comercialitza substàncies, productes químics o medicaments nocius per a la salut."; "delito contra la salud pública:es"

"delicte contra la seguretat col·lectiva";"delicte contra el seguretat col·lectiu";"m";"";"delito contra la seguridad colectiva:es"

"delicte contra la seguretat social";"delicte contra el seguretat social";"m";"";"delito contra la seguridad social:es"

"delicte contra la vida";"delicte contra el vida";"m";"";"delito contra la vida:es"

"delicte contra l'Administració de justícia";"delicte contra el = Administració de justícia";"m";"";"delito contra la Administración de justicia:es"

"delicte contra l'Administració pública";"delicte contra el = Administració pública";"m";"";"delito contra la Administración pública:es"

"delicte contra l'autoritat";"delicte contra el = autoritat";"m";"";"delito contra la autoridad:es"

"delicte contra l'eficàcia del servei";"delicte contra el = eficàcia de el servei";"m";"";"delito contra la eficacia del servicio:es"

"delicte contra les garanties constitucionals";"delicte contra el garantia constitucional";"m";"";"delito contra las garantías constitucionales:es"

"delicte contra les institucions de l'Estat";"delicte contra el institució de el = Estat";"m";"";"delito contra las instituciones del Estado:es"

"delicte contra les lleis i els usos de la guerra";"delicte contra el llei i el ús de el guerra";"m";"";"delito contra las leyes y usos de la guerra:es"

"delicte contra les persones";"delicte contra el persona";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra la integritat física dels individus."; "delito contra las personas:es#crime against the person:en"

"delicte contra les persones protegides en cas de conflicte armat";"delicte contra el persona protegir en cas de conflicte armar";"m";"";"delito contra las personas protegidas en caso de conflicto armado:es"

"delicte contra les relacions familiars";"delicte contra el relació familiar";"m";"";"delito contra las relaciones familiares:es"

"delicte contra l'estat civil";"delicte contra el = estat civil";"m";"";"delito contra el estado civil:es"

"delicte contra l'honestedat";"delicte contra el = honestedat";"m";"";"delito contra la honestidad:es"

"delicte contra l'honor";"delicte contra el = honor";"m";"";"delito contra el honor:es"

"delicte contra l'ordre públic";"delicte contra el = ordre públic";"m";"";"delito contra el orden público:es"

"delicte contra l'ordre socioeconòmic";"delicte contra el = ordre socioeconòmic";"m";"";"delito contra el orden socioeconómico:es#delito socioeconómico:es"

"delicte d'acció";"delicte de = acció";"m";"";"delito de acción:es"

"delicte de consumació anticipada";"delicte de consumació anticipar";"m";"";"delito de consumación anticipada:es"

"delicte de convergència";"delicte de convergència";"m";"";"delito de convergencia:es"

"delicte de mera activitat";"delicte de mer activitat";"m";"";"delito de mera actividad:es"

"delicte de mera inactivitat";"delicte de mer inactivitat";"m";"";"delito de mera inactividad:es"

3. Dpenal.termcat

"delicte de perill";"delicte de perill";"m";"";"delito de peligro:es"
"delicte de perill abstracte";"delicte de perill abstracte";"m";"";"delito de peligro abstracto:es"
"delicte de perill concret";"delicte de perill concret";"m";"";"delito de peligro concreto:es"
"delicte de premsa";"delicte de premsa";"m";"";"delito de prensa:es"
"delicte de pròpia mà";"delicte de propi mà";"m";"";"delito de propia mano:es"
"delicte de resultat";"delicte de resultat";"m";"";"delito de resultado:es"
"delicte de risc catastròfic";"delicte de risc catastròfic";"m";"";"delito de riesgo catastròfico:es"
"delicte de trobada";"delicte de trobada";"m";"";"delito de encuentro:es"
"delicte d'intenció";"delicte de = intenció";"m";"";"delito de intención:es"
"delicte d'omissió";"delicte de = ommissió";"m";"";"delito de omisión:es"
"delicte ecològic";"delicte ecològic";"m";"";"Sinònim complementari de delicte contra els recursos naturals i el medi ambient";""
"delicte econòmic";"delicte econòmic";"m";"";"delito económico:es"
"delicte electoral";"delicte electoral";"m";"";"delito electoral:es#electoral bribery:en"
"delicte especial";"delicte especial";"m";"";"delito especial:es"
"delicte especial impropri";"delicte especial impropri";"m";"";"delito especial impropio:es"
"delicte especial propi";"delicte especial propi";"m";"";"delito especial propio:es"
"delicte exhaurit";"delicte exhaurir";"m";"";"delito agotado:es"
"delicte fiscal";"delicte fiscal";"m";"";"Sinònim complementari de delicte contra la hisenda pública";""
"delicte flagrant";"delicte flagrant";"m";"";"delito flagrante:es"
"delicte formal";"delicte formal";"m";"";"delito formal:es"
"delicte frustrat";"delicte frustrar";"m";"";"DRET PROCESSAL PENAL. Realització de tots els actes d'execució d'un delicte que no arriba a produir-se per causes independents a la voluntat del culpable.Nota: Terme obsolet propi de la terminologia del Codi penal de 1973.";"delito frustrado:es#attempt without success:en"
"delicte greu";"delicte greu";"m";"";"delito grave:es"
"delicte habitual";"delicte habitual";"m";"";"delito habitual:es"
"delicte heterogeni";"delicte heterogeni";"m";"";"delito heterogéneo:es"
"delicte homogeni";"delicte homogeni";"m";"";"delito homogéneo:es"
"delicte impossible";"delicte impossible";"m";"";"Sinònim complementari de temptativa inidònia";""
"delicte informàtic";"delicte informàtic";"m";"";"delito informático:es"
"delicte instantani";"delicte instantani";"m";"";"delito instantáneo:es"
"delicte intentat";"delicte intentar";"m";"";"delito intentado:es"
"delicte massa";"delicte massa";"m";"";"delito masa:es"
"delicte material";"delicte material";"m";"";"delito material:es"
"delicte menys greu";"delicte menys greu";"m";"";"delito menos grave:es"
"delicte militar";"delicte militar";"m";"";"delito militar:es"
"delicte mixt";"delicte mixt";"m";"";"delito mixto:es"
"delicte monetari";"delicte monetari";"m";"";"delito monetario:es"
"delicte permanent";"delicte permanent";"m";"";"delito permanente:es"
"delicte perseguible a instància de part";"delicte perseguible a instància de part";"m";"";"delito perseguible a instancia de parte:es"
"delicte perseguible d'ofici";"delicte perseguible de = ofici";"m";"";"delito perseguible de oficio:es"
"delicte plurisubjectiu";"delicte plurisubjectiu";"m";"";"Sinònim de delicte col·lectiu";""
"delicte polític";"delicte polític";"m";"";"delito político:es"
"delicte presumpte";"delicte presumpte";"m";"";"DRET PENAL. Delicte que no ha estat descobert in fraganti, però del qual un policia té prou motius racionals per a deduir-ne la certesa.";"delito presunto:es#alleged crime:en"
"delicte preterintencional";"delicte preterintencional";"m";"";"delito preterintencional:es"
"delicte principal";"delicte principal";"m";"";"delito principal:es"
"delicte privat";"delicte privar";"m";"";"delito privado:es"
"delicte públic";"delicte públic";"m";"";"delito público:es"
"delicte publicitari";"delicte publicitari";"m";"";"delito publicitario:es"
"delicte putatiu";"delicte putatiu";"m";"";"delito putativo:es"
"delicte relatiu a la defensa nacional";"delicte relatiu a el defensa nacional";"m";"";"delito relativo a la defensa nacional:es"

3. Dpenal.termcat

"delicte relatiu a la manipulació genètica";"delicte relatiu a el manipulació genètic";"m";"";"delito relativo a la manipulación genética:es"
"delicte relatiu a la propietat industrial";"delicte relatiu a el propietat industrial";"m";"";"delito relativo a la propiedad industrial:es"
"delicte relatiu a la propietat intel·lectual";"delicte relatiu a el propietat intel·lectual";"m";"";"delito relativo a la propiedad intelectual:es"
"delicte relatiu a la protecció de la flora i la fauna";"delicte relatiu a el protecció de el:AFS|pr:REEC3FS flora i el:AFS|pr:REEC3FS fauna";"m";"";"delito relativo a la protección de la flora y la fauna:es"
"delicte relatiu a la protecció del patrimoni històric";"delicte relatiu a el protecció de el patrimoni històric";"m";"";"delito relativo a la protección del patrimonio histórico:es"
"delicte relatiu a l'energia nuclear i a les radiacions ionitzants";"delicte relatiu a el = energia nuclear i a el radiació ionitzant";"m";"";"delito relativo a la energía nuclear y a las radiaciones ionizantes:es"
"delicte relatiu a l'exercici dels drets fonamentals i les llibertats públiques";"delicte relatiu a el = exercici de el dret fonamental i el llibertat públic";"m";"";"delito relativo al ejercicio de los derechos fundamentales y libertades públicas:es"
"delicte relatiu a l'ordenació del territori";"delicte relatiu a el = ordenació de el territori";"m";"";"delito relativo a la ordenación del territorio:es"
"delicte relatiu al control de canvis";"delicte relatiu a el control de canvi";"m";"";"delito relativo al control de cambios:es"
"delicte relatiu al mercat i als consumidors";"delicte relatiu a el mercat i a el consumidor";"m";"";"delito relativo al mercado y a los consumidores:es"
"delicte simple";"delicte simple";"m";"";"delito simple:es"
"delicte social";"delicte social";"m";"Sinònim complementari de delicte contra els drets dels treballadors";""
"delicte societari";"delicte societari";"m";"";"delito societario:es"
"delicte socioeconòmic";"delicte socioeconòmic";"m";"Sinònim complementari de delicte contra l'ordre socioeconòmic";""
"delicte urbanístic";"delicte urbanístic";"m";"";"delito urbanístico:es"
"delictiu";"delictiu";"adj";"DRET PENAL. Dit d'un esdeveniment que constitueix un delicte o una falta."; "delictivo:es#criminal:en#delictive:en"
"delictuós";"delictuós";"adj";"Sinònim de delictiu";""
"delinqüència";"delinqüència";"f";"DRET PENAL. Conjunt d'actes delictius."; "delincuencia:es#delinquency:en"
"delinqüència comuna";"delinqüència comú";"f";"";"delincuencia común:es"
"delinqüència juvenil";"delinqüència juvenil";"f";"DRET PENAL. Delinqüència que té com a subjecte adolescents i joves."; "delincuencia juvenil:es"
"delinqüència per consciència";"delinqüència per consciència";"f";"";"delincuencia por conciencia:es#delincuencia por convicción:es"
"delinqüència per convicció";"delinqüència per convicció";"f";"Sinònim de delinqüència per consciència";""
"delinqüencial";"delinqüencial";"adj";"DRET PENAL. Relatiu o pertanyent a la delinqüència o als delinqüents."; "delincencial:es#criminal:en"
"delinqüent";"delinqüent";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un delicte."; "delincuente:es#delinquent:en#offender:en"
"delinquir";"delinquir";"v intr";"DRET PENAL. Cometre un delicte."; "delinquir:es#break the law, to:en#comit a crime, to:en"
"delta";"delta";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Figura triangular d'un dactilograma formada per l'aproximació dels sistemes basilar, marginal i nuclear, o bé per la fusió de les crestes papil·lars que limiten cada sistema."; "delta:es#delta:en"
"demandant d'empara";"demandant de = empara";"m i f";"";"demandante de amparo:es"
"demarcació judicial";"demarcació judicial";"f";"";"demarcación judicial:es"
"denegació d'auxili";"denegació de = auxili";"f";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Funcionari públic que s'absté de prestar l'ajut a què està obligat per raó del seu càrrec sense causa justificada."; "denegación de auxilio:es"
"denegació de justícia";"denegació de justícia";"f";"";"denegación de justicia:es"
"denegació de prova";"denegació de prova";"f";"";"denegación de prueba:es"
"denúncia";"denúncia";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte que realitza una persona que ha presenciat la perpetració d'un delicte perseguible d'ofici o que n'ha tingut coneixement, que consisteix a notificar-ho a l'autoritat judicial o als seus agents."; "denuncia:es#complaint:en#report:en"

3. Dpenal.termcat

"denúncia falsa";"denúncia fals";"f";"";"denuncia falsa:es"
"denunciador";"denunciador";"m i f";"Sinònim complementari de denunciant";""
"denunciant";"denunciant";"m i f";"";"denunciador -ra:es#denunciante:es"
"denunciar";"denunciar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Realitzar, un agent de l'autoritat o un particular, una denúncia."; "denunciar:es#report, to:en"
"denunciat";"denunciar";"m i f";"";"denunciado -da:es"
"denunciatori";"denunciatori";"adj";"";"denunciatorio -ria:es"
"departament";"departament";"m";"";"departamento:es"
"departament d'atenció especialitzada";"departament de = atenció especialitzar";"m";"";"departamento de atención especializada:es"
"departament de comunicacions";"departament de comunicació";"m";"";"departamento de comunicaciones:es"
"departament d'ingressos";"departament de = ingrés";"m";"";"departamento de ingresos:es"
"departament especial de règim tancat";"departament especial de règim tancar";"m";"";"departamento especial de régimen cerrado:es"
"dependència jeràrquica";"dependència jeràrquic";"f";"";"dependencia jerárquica:es"
"deportació";"deportació";"f";"";"deportación:es"
"deposant";"deposant";"m i f";"";"deponente:es"
"deposar";"deposar";"v tr i intr";"Nota: Vegeu la nota de declarar."; "deponer:es"
"deposar l'actitud";"deposar el = actitud";"loc v";"";"deponer la actitud:es"
"deposició";"deposició";"f";"Nota: Vegeu la nota de declarar."; "deposición:es"
"deposició d'ocupació";"deposició de = ocupació";"f";"";"deposición de empleo:es"
"depredació";"depredació";"f";"";"depredación:es"
"depredar";"depredar";"v tr";"";"depredar:es"
"derrotisme";"derrotisme";"m";"";"derrotismo:es"
"desacatament";"desacatament";"m";"";"desacato:es"
"desacatar";"desacatar";"v tr";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Cometre un desacatament."; "desacatar:es#contempt, to:en"
"descàrrec";"descàrrec";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Fet d'alliberar-se algú d'un càrrec que pesa sobre seu."; "descargo:es#discharge:en#release:en"
"descobriments de secrets";"descobriments de secret";"m";"";"descubrimiento de secretos:es"
"descripcionalització";"descripcionalització";"f";"";"descripcionalización:es"
"descripcionalitzar";"descripcionalitzar";"v tr";"";"descripcionalizar:es"
"deserció";"deserció";"f";"";"deserción:es"
"desertar";"desertar";"v intr";"";"desertar:es"
"desertor";"desertor";"m i f";"";"desertor -ra:es"
"desestimació";"desestimació";"f";"";"desestimación:es"
"desestimar";"desestimar";"v tr";"";"desestimar:es"
"deshabitació";"deshabitació";"f";"";"deshabitación:es"
"designació de domicili";"designació de domicili";"f";"";"designación de domicilio:es"
"designar";"designar";"v tr";"Nota: Convé distingir designar de nomenar: es nomena (algú) per a un càrrec, i es designa (algú) per a una funció."; "designar:es"
"desincripcionalització";"desincripcionalització";"f";"";"desincripcionalización:es"
"desistiment";"desistiment";"m";"";"desistimiento:es"
"desistiment actiu";"desistiment actiu";"m";"";"desistimiento activo:es"
"desistiment definitiu";"desistiment definitiu";"m";"";"desistimiento definitivo:es"
"desistiment involuntari";"desistiment involuntari";"m";"";"desistimiento involuntario:es"
"desistiment voluntari";"desistiment voluntari";"m";"";"desistimiento voluntario:es"
"desistir";"desistir";"v intr";"";"desistir:es"
"deslleialtat";"deslleialtat";"f";"";"deslealtad:es"
"desobediència";"desobediència";"f";"";"desobediencia:es"
"desordre col·lectiu";"desordre col·lectiu";"m";"";"desorden colectivo:es"
"desordre públic";"desordre públic";"m";"";"desorden público:es"
"despatx";"despatx";"m";"";"despacho:es"
"despatx ordinari";"despatx ordinari";"m";"";"despacho ordinario:es"
"despenalització";"despenalització";"f";"";"despenalización:es"
"despenalitzar";"despenalitzar";"v tr";"";"despenalizar:es"
"despeses de butxaca";"despesa de butxaca";"f pl";"";"gastos de bolsillo:es"

3. Dpenal.termcat

"despeses judicials";"despesa judicial";"f pl";"Sinònim complementari de costes processals";""
"despoblat";"despoblat";"m";"";"despoblado:es"
"dessocialització";"dessocialització";"f";"";"desocialización:es"
"dessocialitzador";"dessocialitzador";"adj";"";"desocializante:es"
"desterrament";"desterrament";"m";"Sinònim complementari de bandejament";""
"destinació";"destinació";"f";"";"destino:es"
"desvalor d'acció";"desvalor de = acció";"m";"";"desvalor de acción:es"
"desvalor de resultat";"desvalor de resultat";"m";"";"desvalor de resultado:es"
"desviació del cop";"desviació de el cop";"f";"Sinònim complementari de error en el cop";""
"detector de metalls";"detector de metall";"m";"";"detector de metales:es#metal detection device:en"
"detenció";"detenció";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Mesura cautelar i provisional que practica la policia judicial i que consisteix a privar un individu de la seva llibertat per un temps limitat tancant-lo en una dependència policial o immobilitzant-lo."; "detención:es#arrest:en"
"detenció il·legal";"detenció il·legal";"f";"";"detención ilegal:es#retención ilegal:es"
"detenció preventiva";"detenció preventiu";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Detenció que un policia realitza quan té prou motius racionals per considerar que una persona ha participat en un presumpte fet delictiu."; "detención preventiva:es#preventive arrest:en"
"detenció provisional";"detenció provisional";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Detenció que un policia realitza per ordre de l'autoritat judicial."; "detención provisional:es#provisional arrest:en"
"detenir";"detenir";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Practicar una detenció."; "detener:es#arrest, to:en"
"determinació absoluta de la pena";"determinació absolut de el pena";"f";"";"determinación absoluta de la pena:es"
"determinació de la pena";"determinació de el pena";"f";"";"determinación de la pena:es"
"determinació qualitativa de la pena";"determinació qualitatiu de el pena";"f";"";"determinación cualitativa de la pena:es"
"determinació quantitativa de la pena";"determinació quantitatiu de el pena";"f";"";"determinación cuantitativa de la pena:es"
"determinació relativa de la pena";"determinació relatiu de el pena";"f";"";"determinación relativa de la pena:es"
"detingut";"detingut";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que està privada de la seva llibertat com a presumpte participant en un fet delictiu o per ordre de l'autoritat judicial."; "detenido:es#arrested person:en#person under arrest:en"
"deutor";"deutor";"m i f";"";"deudor -ra:es"
"dextrodèltic";"dextrodèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb el delta a la dreta."; "dextrodelto:es"
"diagnòstic criminològic";"diagnòstic criminològic";"m";"";"diagnóstico criminológico:es"
"diagnòstic de capacitat criminal";"diagnòstic de capacitat criminal";"m";"";"diagnóstico de capacidad criminal:es"
"dictamen";"dictamen";"m";"";"dictamen:es"
"dictamen fiscal";"dictamen fiscal";"m";"";"dictamen fiscal:es"
"dictamen pericial";"dictamen pericial";"m";"";"dictamen pericial:es"
"dictaminar";"dictaminar";"v intr";"Sinònim complementari de pronunciar-se";""
"dictar";"dictar";"v tr";"";"dictar:es"
"dictar sentència";"dictar sentència";"loc v";"";"dictar sentencia:es"
"difamació";"difamació";"f";"DRET PENAL. Acció que consisteix a imputar maliciosament a una persona un fet que atempti contra la seva intimitat o li perjudiqui la fama, la imatge, la dignitat o l'honorabilitat."; "difamación:es#defamation:en"
"dilació indeguda";"dilació indegut";"f";"";"dilación indebida:es"
"diligència";"diligència";"f";"";"cuidado:es#diligencia:es"
"diligència";"diligència";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascun dels actes que realitza un policia per tal d'aclarir el fet que ha donat origen a un atestat."; "diligencia:es#diligence:en#proceeding:en"
"diligència ampliatiu";"diligència ampliatiu";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència d'iniciació d'un atestat relatiu a un fet que ja havia estat denunciat i la resolució del qual havia quedat pendent."; "diligencia ampliatoria:es#ampliation of diligence:en"
"diligència de comunicació";"diligència de comunicació";"f";"";"diligencia de

3. Dpenal.termcat

comunicación:es"
"diligència de constància";"diligència de constància";"f";"";"diligencia de constància:es"
"diligència de constatació";"diligència de constatació";"f";"";"sinònim de diligència de constància";""
"diligència de prova";"diligència de prova";"f";"";"diligencia de prueba:es"
"diligència de reconstrucció de fets";"diligència de reconstrucció de fet";"f";"";"diligencia de reconstrucción de hechos:es"
"diligència de remissió";"diligència de remissió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència amb què es tanca un atestat, de manera definitiva o provisional, consistent en un resum de les actuacions més importants realitzades i la situació en què queden les persones i els efectes implicats, una relació dels documents que s'hi adjunten i les dades de l'autoritat a qui s'adreça l'atestat.";"diligencia de remisión:es#ending of diligence:en"
"diligència de tràmit";"diligència de tràmit";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascuna de les diligències que se succeeixen en un atestat de manera obligatòria encara que no aportin res a la investigació.Nota: Són diligències de tràmit, entre d'altres, la de lectura de drets, la de trucada al col·legi d'advocats, la de citació, la de comissió i la de traspàs i recepció.";"diligencia de trámite:es#diligence step:en"
"diligència d'execució";"diligència de = execució";"f";"";"diligencia de ejecución:es"
"diligència d'iniciació";"diligència de = iniciació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència que dona origen a un atestat, ja sigui la compareixença d'una persona o d'un agent, una telefonada anònima o de persona coneguda, o bé qualsevol altre cas.";"diligencia de iniciación:es#beginning of diligence:en"
"diligència d'investigació";"diligència de = investigació";"f";"";"diligencia de investigación:es"
"diligència d'ordenació";"diligència de = ordenació";"f";"";"diligencia de ordenación:es"
"diligència judicial";"diligència judicial";"f";"";"diligencia judicial:es"
"diligència pericial";"diligència pericial";"f";"";"diligencia pericial:es"
"diligència policial";"diligència policial";"f";"";"diligencia policial:es"
"diligència preliminar";"diligència preliminar";"f";"";"diligencia preliminar:es"
"diligència preparatòria";"diligència preparatori";"f";"";"diligencia preparatoria:es"
"diligència preventiva";"diligència preventiu";"f";"";"diligencia preventiva:es"
"diligència prèvia";"diligència previ";"f";"";"diligencia previa:es"
"diligència sumarial";"diligència sumarial";"f";"";"diligencia sumarial:es"
"diligenciar";"diligenciar";"v tr";"";"diligenciar:es"
"diligències indeterminades";"diligència indeterminat";"f pl";"";"diligencias indeterminadas:es"
"dipòsit d'armes";"dipòsit de = arma";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir armes o municions de guerra o bé a tenir guardades armes de defensa de manera no autoritzada.";"depósito de armas:es"
"dipòsit de detinguts";"dipòsit de detingut";"m";"";"depósito de detenidos:es"
"dipòsit judicial";"dipòsit judicial";"m";"";"depósito judicial:es"
"director de centre penitenciari";"director de centre penitenciari";"m i f";"";"director -ra de centro penitenciario:es"
"director docent";"director docent";"m i f";"";"director -ra docente:es"
"disciplina";"disciplina";"f";"";"disciplina:es"
"discrecionalitat judicial";"discrecionalitat judicial";"f";"sinònim complementari de arbitri judicial";""
"discriminació";"discriminació";"f";"";"discriminación:es"
"disposar";"disposar";"v tr";"Nota: El verb acordar s'usa, sobretot, en els casos que la decisió és presa per més d'una persona (com ara un tribunal). Establir i disposar poden usar-se també amb subjectes inanimats (per exemple: 'D'acord amb el que estableix l'article 1, escau absoldre l'acusat').";"acordar:es#decidir:es#disponer:es#establecer:es#fallar:es#resolver:es"
"disposició judicial";"disposició judicial";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte de lliurament d'un detingut a l'autoritat judicial, que realitza la policia, de manera que queda aquest sota la seva custòdia i responsabilitat.";"disposición judicial:es#judicial provision:en"
"dissolució del jurat";"dissolució de el jurat";"f";"";"disolución del jurado:es"
"distracció";"distracció";"f";"";"distracción:es"

3. Dpenal.termcat

"distreure";"distreure";"v tr";"";"distraer:es"
"disturbi";"disturbi";"m";"";"disturbio:es"
"doble incriminació";"doble incriminació";"f";"";"doble incriminación:es"
"doble punició";"doble punició";"f";"";"doble punición:es"
"documentació";"documentació";"f";"";"documentación:es"
"d'ofici";"de = ofici";"loc adj";"";"de oficio:es"
"dogmàtica juridicopenal";"dogmática juridicopenal";"f";"";"dogmática
juridicopenal:es"
"dol";"dol";"m";"";"dolo:es"
"dol de perill";"dol de perill";"m";"";"dolo de peligro:es"
"dol directe";"dol directe";"m";"DRET PENAL. Dol en què l'autor vol realitzar
precisament un delicte o una falta.";"dolo directo:es"
"dol eventual";"dol eventual";"m";"";"dolo eventual:es"
"dol indirecte";"do indirecte";"m";"DRET PENAL. Dol en què l'autor accepta la
realització del delicte o la falta com a conseqüència d'allò que pretén.";"dolo
indirecto:es"
"dol natural";"dol natural";"m";"";"dolo natural:es"
"dolós";"dolós";"adj";"DRET PENAL. Dit de l'acció o de l'omissió punibles fetes
amb malícia voluntària, conscient i lliure.";"doloso:es"
"dolus generalis";"dolus generalis";"m";"Nota: Locució llatina que significa,
literalment, 'dol general'.";"dolus generalis:es"
"dolus malus";"dolus malus";"m";"Nota: Locució llatina que significa,
literalment, 'dol dolent'.";"dolus malus:es"
"domini del fet";"domini de el fet";"m";"";"dominio del hecho:es"
"donar compte";"donar compte";"loc v";"Nota: Altres verbs més genèrics, com ara
assabentar, retre compte, comunicar, poden també utilitzar-se com a sinònims en
alguns contextos. D'altra banda, convé evitar la fórmula donat compte (o donada
compte), calc de la castellana dada cuenta, i usada sobretot a l'inici de
determinats documents jurídics, que pot ser substituïda per la fórmula
havent-se-me'n donat compte.";"dar cuenta:es"
"donar fe";"donar fe";"loc v";"";"dar fe:es"
"donar suport al recurs";"donar suport a el recurs";"loc v";"";"apoyar el
recurso:es"
"donar testimoni";"donar testimoni";"loc v";"Sinònim complementari de
testificar";""
"donar testimoniatge";"donar testimoniatge";"loc v";"Sinònim complementari de
testificar";""
"dormitori col·lectiu";"dormitori col·lectiu";"m";"";"dormitorio colectivo:es"
"dret de defensa";"dret de defensa";"m";"";"derecho de defensa:es"
"dret penal";"dret penal";"m";"";"derecho penal:es#criminal law:en"
"dret penal dualista";"dret penal dualista";"m";"";"derecho penal dualista:es"
"dret penal especial";"dret penal especial";"m";"";"derecho penal especial:es"
"dret penal general";"dret penal general";"m";"";"derecho penal general:es"
"dret penal internacional";"dret penal internacional";"m";"";"derecho penal
internacional:es"
"dret penal juvenil";"dret penal juvenil";"m";"";"derecho penal juvenil:es"
"dret penal material";"dret penal material";"m";"";"derecho penal material:es"
"dret penal militar";"dret penal militar";"m";"";"derecho penal militar:es"
"dret penal monista";"dret penal monista";"m";"";"derecho penal monista:es"
"dret penal objectiu";"dret penal objectiu";"m";"";"derecho penal objetivo:es"
"dret penal positiu";"dret penal positiu";"m";"";"derecho penal positivo:es"
"dret penal subjectiu";"dret penal subjectiu";"m";"";"derecho penal
subjectivo:es"
"dret penitenciari";"dret penitenciari";"m";"";"derecho penitenciario:es"
"dret processal penal";"dret processal penal";"m";"";"derecho procesal penal:es"
"dualitat de parts";"dualitat de part";"f";"";"dualidad de partes:es"
"economat";"economat";"m";"";"economato:es"
"economia processal";"economia processal";"f";"";"economía procesal:es"
"edat penal";"edat penal";"f";"";"edad penal:es"
"edicte";"edicte";"m";"";"edicto:es"
"educador";"educador";"m i f";"";"educador -ra:es"
"efecte del delicte";"efecte de el delicte";"m";"";"efecto del delito:es"
"element accidental del delicte";"element accidental de el
delicte";"m";"";"elemento accidental del delito:es"
"element de càrrec";"element de càrrec";"m";"";"elemento de cargo:es"
"element de descàrrec";"element de descàrrec";"m";"";"elemento de descargo:es"
"element de prova";"element de prova";"m";"Sinònim complementari de prova";""
"element descriptiu del tipus";"element descriptiu de el tipus";"m";"";"elemento

3. Dpenal.termcat

descriptivo del tipo:es"
"element essencial del delict";"element essencial de el delict";"m";"";"elemento esencial del delito:es"
"element negatiu del tipus";"element negatiu de el tipus";"m";"";"elemento negativo del tipo:es"
"element normatiu del tipus";"element normatiu de el tipus";"m";"";"elemento normativo del tipo:es"
"element objectiu de justificació";"element objectiu de justificació";"m";"";"elemento objetivo de justificación:es"
"element objectiu de l'injust";"element objectiu de el = injust";"m";"";"elemento objetivo del injusto:es"
"element objectiu del tipus";"element objectiu de el tipus";"m";"";"elemento objetivo del tipo:es"
"element objectiu del tipus d'injust";"element objectiu de el tipus de = injust";"m";"";"elemento objetivo del tipo de injusto:es"
"element probatori";"element probatori";"m";"Sinònim complementari de prova";""
"element subjectiu de justificació";"element subjectiu de justificació";"m";"";"elemento subjetivo de justificación:es"
"element subjectiu de l'injust";"element subjectiu de el = injust";"m";"";"elemento subjetivo del injusto:es"
"element subjectiu del delict";"element subjectiu de el delict";"m";"";"elemento subjetivo del delito:es"
"element subjectiu del tipus";"element subjectiu de el tipus";"m";"";"elemento subjetivo del tipo:es"
"element subjectiu del tipus d'injust";"element subjectiu de el tipus de = injust";"m";"";"elemento subjetivo del tipo de injusto:es"
"element típic accidental";"element típic accidental";"m";"";"elemento típico accidental:es"
"eivar";"eivar";"v tr";"";"eivar:es"
"embarg";"embarg";"m";"Sinònim complementari de embargament";""
"embargament";"embargament";"m";"";"embargo:es"
"embargar";"embargar";"v tr";"";"embargar:es"
"emmanillar";"emmanillar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posar les manilles a un detingut com a mesura de seguretat quan se l'ha de conduir a peu o en cotxe."; "esposar:es#handcuff, to:en"
"emmetzinament";"emmetzinament";"m";"";"envenenamiento:es"
"empara";"empara";"f";"";"amparo:es"
"emparar";"emparar";"v tr";"";"amparar:es"
"empremta dactilar";"empremta dactilar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dactilograma produït pel contacte involuntari del tou d'un dit amb una superfície."; "huella dactilar:es#huella digital:es#fingerprint:en"
"empremta digital";"empremta digital";"f";"Sinònim complementari de empremta dactilar";""
"empresonament";"empresonament";"m";"";"encarcelación:es#encarcelamiento:es"
"empresonar";"empresonar";"v tr";"";"encarcelar:es"
"encarament";"encarament";"m";"Sinònim complementari de acarament";""
"encarar";"encarar";"v tr";"Sinònim complementari de acarar";""
"encarcerament";"encarcerament";"m";"Sinònim complementari de empresonament";""
"encarcerar";"encarcerar";"v tr";"Sinònim complementari de empresonar";""
"encausar";"encausar";"v tr";"";"encausar:es"
"encausat";"encausat";"m i f";"";"encausado -da:es"
"encobridor";"encobridor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que encobreix l'autor d'un delict."; "encubridor:es#concealer:en"
"encobriment";"encobriment";"m";"";"encubrimiento:es"
"encobriment entre parents";"encobriment entre parent";"m";"";"encubrimiento entre parientes:es"
"encobrir";"encobrir";"v tr";"DRET PENAL. Fer l'encobriment de l'autor d'un delict."; "encubrir:es#conceal, to:en"
"encrueliment";"encrueliment";"m";"";"ensañamiento:es"
"engany";"engany";"m";"";"engaño:es"
"enjudiciament";"enjudiciament";"m";"";"enjuiciamiento:es"
"enjudiciar";"enjudiciar";"v tr";"";"enjuiciar:es"
"enjudiciat";"enjudiciar";"m i f";"";"enjuiciado -da:es"
"enregistrament de converses";"enregistrament de converses:JQ--FP|converses:N5-FP|conversa:N5-FP|conversar:VDR2S-";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Intervenció de comunicacions que consisteix a enregistrar converses privades mitjançant micròfons de gran abast col·locats a distància o petits micròfons amagats en una persona o en un lloc."; "grabación de

3. Dpenal.termcat

conversaciones:es#bugging:en"
"enregistrament il·legal";"enregistrament il·legal";"m";"";"grabación ilegal:es"
"entaular";"entaular";"v tr";"";"entablar:es"
"entendre";"entendre";"v intr";"Sinònim de conèixer";""
"entrada domiciliària";"entrada:N5-FS|entrar:VC--SF domiciliari";"f";"DRET
PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a entrar en un domicili per detenir un
delinqüent o realitzar una investigació, per a la qual cosa cal el consentiment
del titular, un manament judicial o l'evidència d'un delictes flagrant.";"entrada
domiciliaria:es#enter and search:en"
"entrada i escorcoll";"entrada:N5-FS|entrar:VC--SF i escorcoll";"f";"";"entrada
y registro:es"
"enverinament";"enverinament";"m";"Sinònim de emmetzinament";""
"equip d'observació i tractament";"equip de = observació i
tractament";"m";"";"equipo de observación y tratamiento:es"
"equip multidisciplinari";"equip multidisciplinari";"m";"";"equipo
multidisciplinario:es"
"equip tècnic";"equip tècnic";"m";"";"equipo técnico:es"
"equitat";"equitat";"f";"";"equidad:es"
"equivalència de les condicions";"equivalència de el
condició";"f";"";"equivalencia de las condiciones:es"
"error";"error";"m";"";"error:es"
"error de dret";"error de dret";"m";"";"error de derecho:es"
"error de fet";"error de fet:N5-MS|fer:VC--SM";"m";"";"error de hecho:es"
"error de prohibició";"error de prohibició";"m";"";"error de prohibición:es"
"error de prohibició directe";"error de prohibició directe";"m";"";"error de
prohibición directo:es"
"error de prohibició indirecte";"error de prohibició indirecte";"m";"";"error de
prohibición indirecto:es"
"error de tipus";"error de tipus";"m";"";"error de tipo:es"
"error en el cop";"error en el cop";"m";"DRET PENAL. Desviació involuntària en
la comissió d'un delictes o acte delictiu que en fa recaure l'efecte o les
conseqüències sobre un subjecte passiu diferent del que es proposava l'agent.
Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'error en el cop'.";"aberratio
ictus:es#desviación del golpe:es#error en el golpe:es"
"error en l'apreciació de les proves";"error en el = apreciació de el
prova:N5-FP|provar:VDR2S-";"m";"";"error en la apreciación de las pruebas:es"
"error in objecto";"error in objecto";"m";"Sinònim complementari de error sobre
l'objecte";""
"error in persona";"error in persona";"m";"Sinònim complementari de error sobre
la persona";""
"error invencible";"error invencible";"m";"";"error invencible:es"
"error judicial";"error judicial";"m";"";"error judicial:es"
"error sobre el procés causal";"error sobre el procés causal";"m";"";"error
sobre el proceso causal:es#error sobre la relación de causalidad:es"
"error sobre els elements agreujants";"error sobre el element
agreujant";"m";"";"error sobre los elementos agravantes:es"
"error sobre els elements qualificadors";"error sobre el element
qualificador";"m";"";"error sobre los elementos cualificadores:es"
"error sobre la persona";"error sobre el persona";"m";"";"error in
persona:es#error sobre la persona:es"
"error sobre la relació de causalitat";"error sobre el relació de
causalitat";"m";"Sinònim de error sobre el procés causal";""
"error sobre les causes de justificació";"error sobre el causa de
justificació";"m";"";"error sobre las causas de justificación:es"
"error sobre l'objecte";"error sobre el = objecte";"m";"";"error in
objecto:es#error sobre el objeto:es"
"error vencible";"error vencible";"m";"";"error vencible:es"
"escala gradual de penes";"escala gradual de pena";"f";"";"escala gradual de
penas:es"
"escalament";"escalament";"m";"";"escalamiento:es"
"escàndol públic";"escàndol públic";"m";"";"escándalo público:es"
"escapada";"escapada";"f";"Sinònim complementari de evasió";""
"escapar-se";"escapar = se";"v pron";"Sinònim complementari de evadir-se";""
"escolta telefònica";"escolta telefònic";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL.
Intervenció de les comunicacions per ordre judicial que consisteix a interceptar
la línia telefònica i enregistrar les converses.";"escucha
telefónica:es#intervención telefónica:es#tapping:es"
"escolta telefònica il·legal";"escolta telefònic il·legal";"f";"";"escucha

3. Dpenal.termcat

telefónica ilegal:es"
"escorcoll";"escorcoll";"m";"Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "registro:es#search:en"
"escorcoll amb nu integral";"escorcoll amb nu integral";"m";"";"cacheo con desnudo integral:es"
"escorcoll corporal";"escorcoll corporal";"m";"Sinònim complementari de escorcoll personal";""
"escorcoll domiciliari";"escorcoll domiciliari";"m";"Sinònim complementari de perquisició";""
"escorcoll personal";"escorcoll personal";"m";"DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI. Escorcoll a què un policia sotmet a un detingut, que consisteix a explorar-li tot el cos i la roba amb una mà, mentre amb l'altra el controla, i que serveix per a ocupar-li els objectes perillosos que dugui al damunt.Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "cacheo:es#registro personal:es"
"escorcollament";"escorcollament";"m";"Sinònim complementari de escorcoll";""
"escorcollar";"escorcollar";"v tr";"Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "cachear:es#registrar:es#search, to:en"
"escrit d'aclariment";"escrit de = aclariment";"m";"";"escrito de aclaración:es"
"escrit d'acusació";"escrit de = acusació";"m";"";"escrito de acusación:es"
"escrit d'adhesió";"escrit de = adhesió";"m";"";"escrito de adhesión:es"
"escrit d'al·legacions";"escrit de = al·legació";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Escrit en què s'invoquen al·legacions de fet o de dret en un conflicte d'interessos."; "escrito de alegaciones:es"
"escrit de conclusions definitives";"escrit de conclusió definitiu";"m";"";"escrito de conclusiones definitivas:es"
"escrit de conclusions provisionals";"escrit de conclusió provisional";"m";"";"escrito de calificación provisional:es#escrito de conclusiones provisionales:es"
"escrit de conformitat";"escrit de conformitat";"m";"";"escrito de conformidad:es"
"escrit de defensa";"escrit de defensa:N5-FS|defensar:V8R6S-";"m";"";"escrito de defensa:es"
"escrit de formalització del recurs";"escrit de formalització de el recurs";"m";"";"escrito de formalización del recurso:es"
"escrit de qualificació";"escrit de qualificació";"m";"";"escrito de calificación:es"
"escrit de qualificació provisional";"escrit de qualificació provisional";"m";"Sinònim de escrit de conclusions provisionals";""
"escrit d'impugnació";"escrit de = impugnació";"m";"";"escrito de impugnación:es"
"escrit d'instrucció";"escrit de = instrucció";"m";"";"escrito de instrucción:es"
"especialitat";"especialitat";"f";"DRET PENAL. Principi pel qual un reu només pot ser jutjat pels fets que han motivat l'acusació."; "especialidad:es"
"espia";"espia";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet espionatge."; "espía:es#spy:en"
"espia";"espia";"v tr";"DRET PENAL. Cometre espionatge."; "espia:es#spy, to:en"
"espiell";"espiell";"m";"Sinònim complementari de espiera";""
"espiera";"espiera";"f";"";"mirilla:es"
"espionatge";"espionatge";"m";"DRET PENAL. Delicte de traïció que consisteix a obtenir, falsejar, inutilitzar o revelar a una potència estrangera qualsevol informació referent a la capacitat defensiva i ofensiva d'un estat."; "espionaje:es#spial:en"
"espionatge militar";"espionatge militar";"m";"";"espionaje militar:es"
"establiment penitenciar";"establiment penitenciar";"m";"Sinònim complementari de centre penitenciar";""
"establir";"establir";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"estafa";"estafa";"f";"";"estafa:es"

3. Dpenal.termcat

"estafador";"estafador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una estafa.";"estafador:es#swindler:en"
"estafar";"estafar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una estafa.";"estafar:es#swindle, to:en"
"estat de necessitat";"estat de necessitat";"m";"DRET PENAL. Situació de conflicte entre dos béns jurídics que només pot salvar-se sacrificant-ne un.Nota: És una circumstància eximent sempre i quan el mal causat no sigui superior al que s'intenta evitar, no hagi estat provocada intencionalment o la persona necessitada no tingui, pel seu càrrec o ofici, l'obligació de sacrificar-se.";"estado de necesidad:es"
"estat de necessitat disculpant";"estat de necessitat disculpant";"m";"";"estado de necesidad disculpante:es#estado de necesidad exculpante:es"
"estat de necessitat exculpat";"estat de necessitat exculpat";"m";"Sinònim complementari de estat de necessitat disculpant";""
"estat de necessitat justificant";"estat de necessitat justificant";"m";"";"estado de necesidad justificante:es"
"estat de necessitat putatiu";"estat de necessitat putatiu";"m";"";"estado de necesidad putativo:es"
"estat d'origen";"estat de = origen";"m";"Sinònim complementari de estat requeridor";""
"estat passional";"estat passional";"m";"";"estado pasional:es"
"estat requeridor";"estat requeridor";"m";"DRET INTERNACIONAL. Estat les autoritats del qual han dictat una decisió o han atorgat un document públic, el reconeixement o l'execució del qual sol·liciten als òrgans d'un altre estat.";"Estado de origen:es#estado requeridor:es#Estado requirente:es#home State:en#requesting state:en"
"estat requerit";"estat requerir";"m";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Estat a les autoritats del qual els òrgans d'un altre estat sol·liciten el reconeixement o l'execució d'una decisió o d'un document públic.";"estado requerido:es#requested state:en"
"estendre acta";"estendre acta";"loc v";"";"levantar acta:es"
"esterilització il·legal";"esterilització il·legal";"f";"";"esterilización ilegal:es"
"estimació";"estimació";"f";"";"estimación:es"
"estipulació";"estipulació";"f";"Sinònim complementari de part dispositiva";""
"estrades";"estrada";"f pl";"Nota: En castellà es distingeix el lloc on s'afixen els edictes per a coneixement públic (estrado) de les sales dels tribunals (estrados).";"estrado:es"
"estrades";"estrada";"f pl";"Nota: En castellà es distingeix el lloc on s'afixen els edictes per a coneixement públic (estrado) de les sales dels tribunals (estrados).";"estrados:es"
"estral";"estral";"m";"";"estrago:es"
"estranyament";"estranyament";"m";"";"extrañamiento:es"
"estupefaent";"estupefaent";"m";"";"estupefaciente:es"
"estuprador";"estuprador";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Persona que comet estupe.";"estuprador:es#rapist:en"
"estuprar";"estuprar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre estupe.";"estuprar:es#rape, to:en"
"estupe";"estupe";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir accés carnal amb un menor d'edat d'entre dotze i divuit anys fent-se valer de la superioritat o entre dotze i setze anys mitjançant un engany.";"estupro:es"
"eutànasia";"eutànasia";"f";"";"eutanasia:es#euthanasia:en"
"eutànasia activa";"eutànasia actiu";"f";"";"eutanasia activa:es"
"eutànasia passiva";"eutànasia passiu";"f";"";"eutanasia pasiva:es"
"evacuar";"evacuar";"v tr";"";"evacuar:es"
"evadir-se";"evadir = se";"v pron";"";"escaparse:es#evadirse:es#fugarse:es#huir:es"
"evasió";"evasió";"f";"";"evasión:es#fuga:es#huida:es"
"evasió de capital";"evasió de capital";"f";"";"evasión de capital:es"
"evasió de presos";"evasió de pres";"f";"";"evasión de presos:es"
"evitabilitat";"evitabilitat";"f";"";"evitabilidad:es"
"exacció il·legal";"exacció il·legal";"f";"";"exacción ilegal:es"
"examen de testimonis";"examen de testimoni";"m";"";"examen de testigos:es"
"excàrreceració";"excàrreceració";"f";"";"excárcelación:es"
"excàrrecerar";"excàrrecerar";"v tr";"";"excárcelar:es"
"excepció de cosa jutjada";"excepció de cosa jutjar";"f";"";"excepción de cosa juzgada:es"
"exceptio veritatis";"exceptio veritatis";"f";"Nota: Locució llatina que

3. Dpenal.termcat

significa, literalment, 'excepció de veritat'.;"exceptio veritatis:es"
"excés";"excés";"m";"";"exceso:es"
"exclusió de testimonis";"exclusió de testimoni";"f";"Sinònim complementari de
invalidació de testimonis";""
"exculpació";"exculpació";"f";"";"exculpación:es"
"exculpar";"exculpar";"v tr";"";"exculpar:es"
"exculpatori";"exculpatori";"adj";"";"exculpatorio -ria:es"
"excusa";"excusa";"f";"";"excusa:es"
"excusa absolutòria";"excusa absolutori";"f";"";"excusa absolutoria:es"
"execució";"execució";"f";"";"ejecución:es"
"execució de la mesura de seguretat";"execució de el mesura de
seguretat";"f";"";"ejecución de la medida de seguridad:es"
"execució de la pena";"execució de el pena";"f";"";"ejecución de la pena:es"
"execució de la sentència";"execució de el sentència";"f";"";"ejecución de la
sentencia:es"
"execució del delicte";"execució de el delicte";"f";"";"ejecución del delito:es"
"execució imperfecta";"execució imperfecte";"f";"Sinònim complementari de
temptativa";""
"executar";"executar";"v tr";"";"ejecutar:es"
"executori";"executori";"adj";"";"ejecutorio -ria:es"
"executòria";"executori";"f";"";"ejecutoria:es"
"exercici legítim d'un dret";"exercici legítim de = un dret";"m";"";"ejercicio
legítimo de un derecho:es"
"exercici legítim d'un ofici";"exercici legítim de = un ofici";"m";"";"ejercicio
legítimo de un oficio:es"
"exercici legítim d'un càrrec";"exercici legítim de = un
càrrec";"m";"";"ejercicio legítimo de un cargo:es"
"exercir una acció";"exercir un acció";"loc v";"";"ejercitar una acción:es"
"exhibicionisme";"exhibicionisme";"m";"";"exhibicionismo:es"
"exhibicionista";"exhibicionista";"m i f";"";"exhibicionista:es"
"exhort";"exhort";"m";"";"exhorto:es"
"exigibilitat de la conducta";"exigibilitat de el conducta";"f";"";"exigibilidad
de la conducta:es"
"eximent";"eximent";"m";"";"circunstancia eximente:es#eximente:es"
"eximent complet";"eximent complet";"m";"";"eximente completa:es"
"eximent incomplet";"eximent incomplet";"m";"";"eximente incompleta:es"
"expedient d'incapacitat";"expedient de = incapacitat";"m";"";"expediente de
incapacidad:es"
"expedient disciplinari judicial";"expedient disciplinari
judicial";"m";"";"expediente disciplinario judicial:es"
"expedient penitenciari";"expedient penitenciari";"m";"Sinònim complementari de
expedient personal de l'intern";""
"expedient personal de l'intern";"expedient personal de el =
intern";"m";"";"expediente penitenciario:es#expediente personal del interno:es"
"expensió";"expensió";"f";"";"expensión:es"
"expendre";"expendre";"v tr";"";"expender:es"
"expiació";"expiació";"f";"";"expiación:es"
"expiar";"expiar";"v tr";"";"expiar:es"
"exploració";"exploració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Interrogatori d'un menor,
que s'ha de realitzar en presència del seu pare, del seu tutor o del ministeri
fiscal."; "exploración:es#interrogation of juvenile:en"
"exploració anal";"exploració anal";"f";"";"exploración anal:es"
"exploració ginecològica";"exploració ginecològic";"f";"";"exploración
ginecológica:es"
"exploració radiològica";"exploració radiològic";"f";"";"exploración
radiológica:es"
"exploració vaginal";"exploració vaginal";"f";"";"exploración vaginal:es"
"exposició d'infant";"exposició de = infant";"f";"";"exposición de niño:es"
"expropiació il·legal";"expropiació il·legal";"f";"";"expropiación ilegal:es"
"expulsió";"expulsió";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL. Sanció consistent en
la sortida forçosa d'un estranger del territori estatal per unes causes
tipificades."; "expulsión:es#deportation:en#removal:en"
"extinció de la condemna";"extinció de el condemna";"f";"";"extinción de la
condena:es"
"extinció de la responsabilitat penal";"extinció de el responsabilitat
penal";"f";"";"extinción de la responsabilidad penal:es"
"extinció de l'acció penal";"extinció de el = acció penal";"f";"";"extinción de
la acción penal:es"

3. Dpenal.termcat

"extorquir";"extorquir";"v tr";"";"extorsionar:es"
"extorsió";"extorsió";"f";"";"extorsión:es"
"extradible";"extradible";"adj";"";"extraditable:es"
"extradició";"extradició";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Acte pel qual un estat lliura un estranger a un altre estat que n'ha sol·licitat el lliurament, en virtut de sentència ferma o d'acte de processament.Nota: L'extradició es basa en acords de dret internacional; en queden exclosos els delictes militars i fiscals i, sovint, els que l'estat extraditor considera delictes polítics.";"extradición:es#extradition:en"
"extradició activa";"extradició actiu";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Sol·licitud de lliurament d'un persona a un altre estat per a jutjar-la penalment o fer-li complir una pena impagada a l'estat requeridor.";"extradición activa:es#active extradition:en"
"extradició passiva";"extradició passiu";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Lliurament d'una persona a un altre estat per a jutjar-la penalment o fer-li complir una pena impagada a l'estat requeridor.";"extradición pasiva:es#passive extradition:en"
"extradir";"extradir";"v tr";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Fer efectiva una extradició.";"extraditar:es#extradite, to:en"
"extradit";"extradit";"m i f";"";"extraditado -da:es"
"extrapenitenciari";"extrapenitenciari";"adj";"";"extrapenitenciario -ria:es"
"extraterritorialitat";"extraterritorialitat";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL. Dret o privilegi d'un estat pel qual pot exercir la seva autoritat en determinades circumstàncies més enllà dels límits dels seu territori.";"extraterritorialidad:es#extraterritoriality:en"
"facultat cognoscitiva";"facultat cognoscitiu";"f";"Sinònim complementari de capacitat cognoscitiva";""
"facultat intel·lectiva";"facultat intel·lectiu";"f";"Sinònim complementari de capacitat intel·lectiva";""
"facultat volitiva";"facultat volitiu";"f";"Sinònim complementari de capacitat volitiva";""
"fallida punible";"fallida punible";"f";"";"quiebra punible:es"
"fals testimoni";"fals testimoni";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a violar el deure de veracitat que tenen l'obligació d'observar els testimonis i els perits davant un jutge o un tribunal.";"falso testimonio:es#perjurio:es#perjury:en"
"falsari";"falsari";"m i f";"";"falsario -ria:es"
"falsedat";"falsedat";"f";"NOTARIAT. Alteració ideològica o material de la veritat en un element substancial de l'instrument públic, realitzada de manera conscient per un notari, que l'ordenament jurídic tipifica com a delicte.";"falsedad:es"
"falsificació";"falsificació";"f";"";"falsificación:es"
"falsificació de documents";"falsificació de document";"f";"";"falsificación de documentos:es"
"falsificació de moneda";"falsificació de moneda";"f";"";"falsificación de moneda:es"
"falsificació d'efectes timbrats";"falsificació de = efecte timbrar";"f";"";"falsificación de efectos timbrados:es"
"falsificador";"falsificador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una falsificació.";"falsificador:es#counterfeiter:en#forger:en"
"falsificar";"falsificar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una falsificació.";"falsificar:es#counterfeit, to:en#forge, to:en"
"falta";"falta";"f";"";"falta:es"
"falta continuada";"falta continuar";"f";"";"falta continuada:es"
"falta contra el patrimoni";"falta contra el patrimoni";"f";"";"falta contra el patrimonio:es"
"falta contra els interessos generals";"falta contra el interès general";"f";"";"falta contra los intereses generales:es"
"falta contra la propietat";"falta contra el:AFS|pr:REEC3FS propietat";"f";"";"falta contra la propiedad:es"
"falta contra les persones";"falta contra el persona:N5-FP|personar:VDR2S-";"f";"";"falta contra las personas:es"
"falta contra l'ordre públic";"falta contra el = ordre públic";"f";"";"falta contra el orden público:es"
"falta disciplinària";"falta disciplinari";"f";"";"falta disciplinaria:es"
"falta greu";"falta greu";"f";"";"falta grave:es"
"falta lleu";"falta lleu";"f";"";"falta leve:es"
"falta molt greu";"falta molt greu";"f";"";"falta muy grave:es"

3. Dpenal.termcat

"falta no disciplinària";"falta no disciplinari";"f";"";"falta no disciplinaria:es"
"fase";"fase";"f";"";"fase:es"
"fase d'execució";"fase de = execució";"f";"";"fase de ejecución:es"
"fase d'instrucció";"fase de = instrucció";"f";"";"fase de instrucción:es"
"fase progressiva";"fase progressiu";"f";"";"fase progresiva:es"
"fe pública judicial";"fe públic judicial";"f";"";"fe pública judicial:es"
"fer fe";"fer fe";"v intr";"";"hacer fe:es"
"ferm";"ferm";"adj";"";"firme:es"
"fermança";"fermança";"f";"Sinònim complementari de fiança";""
"fermesa";"fermesa";"f";"";"firmeza:es"
"fet";"fet";"m";"";"hecho:es"
"fet justiciable";"fet justiciable";"m";"";"hecho justiciable:es"
"fet objecte d'acusació";"fet objecte de = acusació";"m";"";"hecho objeto de acusación:es"
"fet objecte de prova";"fet objecte de prova:N5-FS|provar:V8R6S-";"m";"";"hecho objeto de prueba:es"
"fet provat";"fet provar";"m";"";"hecho probado:es"
"fet sumarial";"fet sumarial";"m";"";"hecho sumarial:es"
"fiador";"fiador";"m i f";"NOTARIAT. Persona que, per raó d'una fiança, respon subsidiàriament davant d'un o més creditors del compliment de les obligacions, generalment pecuniàries, d'un o més deutors principals.";"fiador:es"
"fiança";"fiança";"f";"NOTARIAT. Contracte que obliga una persona a respondre subsidiàriament davant d'un o més creditors del compliment de les obligacions, generalment pecuniàries, d'un o més deutors principals.";"fianza:es"
"fiança";"fiança";"f";"NOTARIAT. Garantia que ha de constituir el notari a favor de l'Estat, abans de prendre possessió del càrrec, per garantir el compliment de les obligacions que li imposa el seu exercici i especialment la d'enquadrar els protocols en la forma que estableix la llei.";"fianza:es"
"fiança hipotecària";"fiança hipotecari";"f";"";"fianza hipotecaria:es"
"fiança no personal";"fiança no personal";"f";"";"fianza no personal:es"
"fiança personal";"fiança personal";"f";"";"fianza personal:es"
"fiança pignorativa";"fiança pignoratiu";"f";"";"fianza pignoraticia:es"
"figura del delict";"figura de el delict";"f";"Sinònim complementari de tipus";""
"finalisme";"finalisme";"m";"";"finalismo:es"
"finalitat";"finalitat";"f";"";"finalidad:es"
"firma de la sentència";"firma de el:AFS|pr:REEC3FS sentència";"f";"Sinònim complementari de signatura de la sentència";""
"fiscal";"fiscal";"m i f";"";"acusador -ra público -ca:es#fiscal:es"
"fiscal de sala del Tribunal Suprem";"fiscal de sala de el Tribunal Suprem";"m i f";"";"fiscal de sala del Tribunal Supremo:es"
"fiscal en cap";"fiscal en cap";"m i f";"";"fiscal jefe -fa:es"
"fiscal general de l'Estat";"fiscal general de el = Estat";"m i f";"";"fiscal general del Estado:es"
"fiscalia";"fiscalia";"f";"";"fiscalía:es"
"fiscalia especial";"fiscalia especial";"f";"";"fiscalía especial:es"
"fitxa dactiloscòpica";"fitxa dactiloscòpic";"f";"";"ficha dactiloscópica:es"
"fitxa d'antecedents policials";"fitxa de = antecedent policial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què consten els antecedents policials d'una persona, classificat en un fitxer.";"ficha de antecedentes policiales:es"
"fitxer de baixes";"fitxer de baixa";"m";"";"fichero de bajas:es"
"fitxer de presents";"fitxer de present";"m";"";"fichero de presentes:es"
"fitxer penitenciari";"fitxer penitenciari";"m";"";"fichero penitenciario:es"
"fonament de dret";"fonament de dret";"m";"";"fundamento de derecho:es#fundamento jurídico:es#razonamiento jurídico:es"
"fonament jurídic";"fonament jurídic";"m";"Sinònim complementari de fonament de dret";""
"fons de peculi";"fons de peculi";"m";"";"fondo de peculio:es"
"fons de reclusos";"fons de reclus";"m";"";"fondo de reclusos:es"
"fons de reserva";"fons de reserva";"m";"";"fondo de reserva:es"
"força";"força";"f";"";"fuerza:es"
"força armada";"força armar";"f";"";"fuerza armada:es"
"força conductora";"força conductor";"f";"";"fuerza conductora:es"
"força física personal";"força físic personal";"f";"";"fuerza física personal:es"
"força irresistible";"força irresistible";"f";"";"fuerza irresistible:es"
"força major";"força major";"f";"DRET PENAL. Esdeveniment previst però

3. Dpenal.termcat

inevitable que produeix un resultat delictiu i eximeix de tota responsabilitat."; "fuerza mayor:es#force majeure:en"
"força pública"; "força públic"; "f"; ""; "fuerza pública:es"
"forense"; "forense"; "m i f"; "Sinònim complementari de metge -essa forense"; ""
"formalitat legal"; "formalitat legal"; "f"; ""; "formalidad legal:es"
"fórmula dactiloscòpica"; "fórmula dactiloscòpic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Representació gràfica de la classificació d'un dactilograma mitjançant una sèrie ordenada de símbols, lletres i nombres."; "fórmula dactiloscòpica:es#classification formula:en"
"formular"; "formular"; "v tr"; ""; "formular:es"
"forrellat"; "forrellat"; "m"; ""; "cerrojo:es"
"fractura"; "fractura"; "f"; ""; "fractura:es"
"fragmentarietat"; "fragmentarietat"; "f"; ""; "fragmentariedad:es"
"frau"; "frau"; "m"; ""; "fraude:es"
"frustració"; "frustració"; "f"; ""; "frustración:es"
"frustrar"; "frustrar"; "v tr"; ""; "frustrar:es"
"fuga"; "fuga"; "f"; "Sinònim complementari de evasió"; ""
"fugida"; "fugida"; "f"; "Sinònim complementari de evasió"; ""
"fugir"; "fugir"; "v intr"; "Sinònim complementari de evadir-se"; ""
"full de condemna"; "full de condemna"; "m"; ""; "hoja de condena:es"
"full de drets del detingut"; "full de dret de el detingut"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en forma de targeta en què consten els drets que emparen un detingut i que serveix per a informar-lo en el moment de la detenció."; "hoja de derechos del detenido:es#Miranda warning form:en"
"full de vicissituds"; "full de vicissitud"; "m"; ""; "hoja de vicisitudes:es"
"full historicopenal"; "full historicopenal"; "m"; ""; "hoja historicopenal:es"
"funcionari de vigilància"; "funcionari de vigilància"; "m i f"; ""; "funcionario -ria de vigilancia:es"
"funcionari penitenciari"; "funcionari penitenciari"; "m i f"; ""; "funcionario -ria penitenciario -ria:es"
"fur"; "fur"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Dret de sotmetre's a una jurisdicció."; "fuero:es"
"fur"; "fur"; "m"; "Sinònim complementari de jurisdicció"; ""
"fur especial"; "fur especial"; "m"; ""; "fuero especial:es"
"furt"; "furt"; "m"; ""; "hurto:es"
"furt d'ús de vehicle"; "furt de = ús de vehicle"; "m"; ""; "hurto de uso de vehículo:es"
"furt famèlic"; "furt famèlic"; "m"; ""; "hurto famélico:es"
"gabinet d'identificació"; "gabinet de = identificació"; "m"; ""; "gabinete de identificación:es"
"galeria"; "galeria"; "f"; ""; "galería:es"
"garantia criminal"; "garantia criminal"; "f"; ""; "garantía criminal:es"
"garantia d'actuació"; "garantia de = actuació"; "f"; ""; "garantía de actuación:es"
"garantia d'execució"; "garantia de = execució"; "f"; ""; "garantía de ejecución:es"
"garantia judicial"; "garantia judicial"; "f"; ""; "garantía judicial:es#garantía jurisdiccional:es"
"garantia jurisdiccional"; "garantia jurisdiccional"; "f"; "Sinònim de garantia judicial"; ""
"garantia penal"; "garantia penal"; "f"; ""; "garantía penal:es"
"garantia processal"; "garantia processal"; "f"; ""; "garantía procesal:es"
"garita"; "garita"; "f"; ""; "garita:es"
"genèric"; "genèric"; "m"; "DRET PENITENCIARI. Denominació que apareix al catàleg de llocs de treball de la Generalitat."; "genérico:es"
"genocida"; "genocida"; "m i f"; ""; "genocida:es"
"genocidi"; "genocidi"; "m"; "DRET PENAL. Extermini d'un poble o d'una ètnia."; "genocidio:es"
"gent armada"; "gent armar"; "f"; ""; "gente armada:es"
"gràcia"; "gràcia"; "f"; ""; "gracia:es"
"graciar"; "graciar"; "v tr"; ""; "graciar:es"
"gratuitat"; "gratuitat"; "f"; ""; "gratuidad:es"
"grau de la pena"; "grau de el pena"; "m"; ""; "grado de la pena:es"
"grau de tractament"; "grau de tractament"; "m"; ""; "grado de tratamiento:es"
"grau inferior de la pena"; "grau inferior de el pena"; "m"; ""; "grado inferior de la pena:es"
"grau màxim de la pena"; "grau màxim de el pena"; "m"; ""; "grado máximo de la pena:es"
"grau mínim de la pena"; "grau mínim de el pena"; "m"; ""; "grado mínimo de la pena:es"

3. Dpenal.termcat

"grau mitjà de la pena"; "grau mitjà de el pena"; "m"; ""; "grado medio de la pena:es"
"grau superior de la pena"; "grau superior de el pena"; "m"; ""; "grado superior de la pena:es"
"greuge"; "greuge"; "m"; ""; "agravio:es"
"guàrdia exterior"; "guàrdia exterior"; "f"; ""; "guardia exterior:es"
"habilitació legal"; "habilitació legal"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Principi de la policia judicial que consisteix a basar totes les seves actuacions en una disposició legal que autoritzi l'agent expressament per a una acció determinada."; "habilitación legal:es#warrant:en"
"habilitar"; "habilitar"; "v tr"; ""; "habilitar:es"
"habitualitat"; "habitualitat"; "f"; ""; "habitualidad:es"
"historial delictiu"; "historial delictiu"; "m"; ""; "historial delictivo:es"
"historial social"; "historial social"; "m"; ""; "historial social:es"
"homicida"; "homicida"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet un homicidi."; "homicida:es#murderer:en"
"homicidi"; "homicidi"; "m"; ""; "homicidio:es"
"homicidi culpós"; "homicidi culpós"; "m"; ""; "homicidio culposo:es"
"hospital penitenciari"; "hospital penitenciari"; "m"; ""; "hospital penitenciario:es"
"humanitat de la pena"; "humanitat de el"; "f"; ""; "humanidad de la pena:es"
"identificació"; "identificació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les diligències d'anàlisi i de classificació que practica la policia per establir la identitat d'un individu o d'una cosa."; "identificación:es#identification:en"
"identificació dactiloscòpica"; "identificació dactiloscòpic"; "f"; ""; "identificación dactiloscópica:es"
"identificació fotogràfica"; "identificació fotogràfic"; "f"; ""; "identificación fotogràfica:es"
"identificar"; "identificar"; "v tr"; ""; "identificar:es"
"idoneïtat"; "idoneïtat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Principi de la policia judicial que consisteix a utilitzar a cada actuació el mitjà que resulti més adequat en abstracte."; "idoneidad:es#suitability:en"
"igualtat de les parts"; "igualtat de el part"; "f"; ""; "igualdad de las partes:es"
"il·lícit"; "il·lícit"; "adj"; ""; "ilícito -ta:es"
"il·lícit penal"; "il·lícit penal"; "m"; "DRET PENAL. Acció no permesa per la llei penal."; "ilícito penal:es"
"il·licitud"; "il·licitud"; "f"; ""; "ilicitud:es"
"immediatesa"; "immediatesa"; "f"; ""; "inmediación:es"
"immobilització"; "immobilització"; "f"; ""; "inmovilización:es"
"immobilitzar"; "immobilitzar"; "v tr"; ""; "inmovilizar:es"
"immunitat diplomàtica"; "immunitat diplomàtic"; "f"; "DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL. Immunitat de què gaudeixen els agents diplomàtics que comporta la inviolabilitat física i dels béns i documents d'una missió diplomàtica."; "inmunidad diplomática:es#diplomatic immunity:en"
"immunitat judicial"; "immunitat judicial"; "f"; ""; "inmunidad judicial:es"
"immunitat parlamentària"; "immunitat parlamentari"; "f"; "DRET CONSTITUCIONAL. Prerrogativa dels membres d'una cambra legislativa segons la qual no poden ésser detinguts (si no és en acte de delicte flagrant) ni inculpats ni processats sense una autorització prèvia (concessió del suplicatori) de la cambra respectiva. "; "inmunidad parlamentaria:es#parliamentary privilege:en"
"impagament"; "impagament"; "m"; ""; "impago:es"
"imparcialitat"; "imparcialitat"; "f"; ""; "imparcialidad:es"
"imperícia professional"; "imperícia professional"; "f"; ""; "impericia profesional:es"
"improcedent"; "improcedent"; "adj"; ""; "improcedente:es"
"imprudència"; "imprudència"; "f"; "Sinònim de culpa"; ""
"imprudència conscient"; "imprudència conscient"; "f"; "DRET PENAL. Imprudència en què el subjecte preveu el resultat de l'acció o l'omissió que comet, però confia d'evitar-lo."; "imprudencia consciente:es"
"imprudència greu"; "imprudència greu"; "f"; ""; "imprudencia grave:es"
"imprudència inconscient"; "imprudència inconscient"; "f"; "DRET PENAL. Imprudència en què el subjecte no preveu el resultat de l'acció o l'omissió que comet."; "imprudencia inconsciente:es"
"imprudència lleu"; "imprudència lleu"; "f"; ""; "imprudencia leve:es"
"imprudència professional"; "imprudència professional"; "f"; ""; "imprudencia profesional:es"
"imprudència simple"; "imprudència simple"; "f"; "DRET PENAL. Imprudència que

3. Dpenal.termcat

provoca un fet considerat falta.Nota: Terme obsolet, substituït actualment per imprudència.";"imprudencia simple:es"
"imprudència temerària";"imprudència temerari";"f";"";"imprudencia temeraria:es"
"imprudent";"imprudent";"adj";"Sinònim de culpós";""
"impugnació";"impugnació";"f";"";"impugnación:es"
"impugnar";"impugnar";"v tr";"";"impugnar:es"
"impugnar en";"impugnar en";"v intr";"Sinònim de acudir en";""
"impuls processal";"impuls processal";"m";"";"impulso procesal:es"
"impune";"impune";"adj";"";"impune:es"
"impunibilitat";"impunibilitat";"f";"";"impunibilidad:es"
"impunitat";"impunitat";"f";"";"impunidad:es"
"imputabilitat";"imputabilitat";"f";"";"capacidad de culpabilidad:es#imputabilidad:es"
"imputable";"imputable";"adj";"";"imputable:es"
"imputació";"imputació";"f";"";"imputación:es"
"imputació del resultat";"imputació de el resultat";"f";"";"imputación del resultado:es"
"imputació personal";"imputació personal";"f";"";"imputación personal:es"
"imputació recíproca";"imputació recíproc";"f";"";"imputación recíproca:es"
"imputar";"imputar";"v tr";"";"imputar:es"
"in dubio pro libertate";"in dubio pro libertate";"m";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'en cas de dubte, a favor de la llibertat.'";"in dubio pro libertate:es"
"in dubio pro reo";"in dubio pro reo";"m";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'en cas de dubte, a favor del reu.'";"in dubio pro reo:es"
"inadmetre";"inadmetre";"v tr";"";"inadmitir:es"
"inadmissió";"inadmissió";"f";"";"inadmisión:es"
"inamovibilitat";"inamovibilitat";"f";"";"inamovilidad:es"
"inapel·lable";"inapel·lable";"adj";"";"inapelable:es"
"incapaç";"incapaç";"m i f";"DRET PENAL. Que no té capacitat d'obrar per a determinats actes.";"incapaz:es"
"incapacitat";"incapacitat";"f";"";"incapacidad:es"
"incapacitat";"incapacitat";"m i f";"DRET PENAL. Persona que ha estat declarada judicialment impedida de governar-se per ella mateixa per causa de malaltia o deficiència persistent de caràcter físic o psíquic i conseqüentment de determinar l'extensió i límits de la seva capacitat d'obrar.";"incapacitado -da:es"
"incapacitat d'acció";"incapacitat de = acció";"f";"";"incapacidad de acción:es"
"incapacitat de culpabilitat";"incapacitat de culpabilitat";"f";"Sinònim complementari de inimputabilitat";""
"incapacitat de pena";"incapacitat de pena";"f";"";"incapacidad de pena:es"
"incendi";"incendi";"m";"";"incendio:es"
"incendi culpós";"incendi culpós";"m";"";"incendio culposo:es"
"incest";"incest";"m";"";"incesto:es"
"incident";"incident";"m";"";"incidente:es"
"incoació";"incoació";"f";"";"incoación:es"
"incoar";"incoar";"v tr";"";"incoar:es"
"incompareixença";"incompareixença";"f";"";"incomparecencia:es#no comparecencia:es"
"incompatibilitat";"incompatibilitat";"f";"";"incompatibilidad:es"
"incompatibilitat de circumstàncies";"incompatibilitat de circumstància";"f";"";"incompatibilidad de circunstancias:es"
"incompetència";"incompetència";"f";"";"incompetencia:es"
"incompetent";"incompetent";"adj";"";"incompetente:es"
"incompliment de deures inherents al comandament";"incompliment de deure inherent a el comandament";"m";"";"incumplimiento de deberes inherentes al mando:es"
"incompliment de la mesura de seguretat";"incompliment de el mesura de seguretat";"m";"";"incumplimiento de la medida de seguridad:es"
"incompliment de la pena";"incompliment de el pena";"m";"";"incumplimiento de la pena:es"
"incomunicabilitat de circumstàncies";"incomunicabilitat de circumstància";"f";"";"incomunicabilidad de circunstancias:es"
"incomunicació";"incomunicació";"f";"";"incomunicación:es"
"incomunicar";"incomunicar";"v tr";"";"incomunicar:es"
"inconfés";"inconfés";"adj";"";"inconfeso -sa:es"
"inconsciència";"inconsciència";"f";"";"inconsciencia:es"
"incórrer";"incórrer";"v intr";"";"incurrir:es"

3. Dpenal.termcat

"incriminació";"incriminació";"f";"Nota: A França, el terme mise en examen ha sibtituït la forma inculpation des de l'any 1993 perquè no té un sentit tan pejoratiu com aquest darrer.";"incriminación:es#inculpación:es"
"incriminar";"incriminar";"v tr";"";"incriminar:es#inculpar:es"
"inculpabilitat";"inculpabilitat";"f";"";"inculpabilidad:es"
"inculpació";"inculpació";"f";"Sinònim de incriminació";""
"inculpar";"inculpar";"v tr";"Sinònim de incriminar";""
"inculpat";"inculpat";"m i f";"";"inculpado -da:es"
"indagatòria";"indagatori";"f";"";"indagatoria:es"
"indefensió";"indefensió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Situació de la part litigant o inculpada a la qual hom nega o limita, il·legalment, els mitjans processals de defensa.";"indefensión:es"
"indemnització";"indemnització";"f";"";"indemnización:es"
"indemnitzar";"indemnitzar";"v tr";"";"indemnizar:es"
"independència judicial";"independència judicial";"f";"";"independencia judicial:es"
"indeterminació absoluta de la pena";"indeterminació absolut de el pena";"f";"";"indeterminación absoluta de la pena:es"
"indeterminació de la pena";"indeterminació de el pena";"f";"";"indeterminación de la pena:es"
"indeterminació relativa de la pena";"indeterminació relatiu de el pena";"f";"";"indeterminación relativa de la pena:es"
"index de vicissituds";"index de vicissitud";"m";"";"índice de vicisitudes:es"
"indici";"indici";"m";"";"indicio:es"
"indici racional de criminalitat";"indici racional de criminalidad:es"
"individualització administrativa de la pena";"individualització administratiu de el pena";"f";"Sinònim complementari de individualització executiva de la pena";""
"individualització científica";"individualització científic";"f";"";"individualización científica:es"
"individualització de la pena";"individualització de el pena";"f";"";"individualización de la pena:es"
"individualització executiva de la pena";"individualització executiu de el pena";"f";"";"individualización administrativa de la pena:es#individualización ejecutiva de la pena:es#individualización penitenciaria:es"
"individualització judicial de la pena";"individualització judicial de el pena";"f";"";"individualización judicial de la pena:es"
"individualització legal de la pena";"individualització legal de el pena";"f";"";"individualización legal de la pena:es"
"individualització penitenciària";"individualització penitenciari";"f";"Sinònim complementari de individualització executiva de la pena";""
"inducció";"inducció";"f";"";"inducción:es"
"inducció accessòria";"inducció accessori";"f";"";"inducción accesoria:es"
"inducció al suïcidi";"inducció a el suïcidi";"f";"";"inducción al suicidio:es"
"inducció de menors a l'abandó de domicili";"inducció de menor a el = abandó de domicili";"f";"";"inducción de menores al abandono de domicilio:es"
"inducció en cadena";"inducció en cadena";"f";"";"inducción en cadena:es"
"inducció mediata";"inducció mediat";"f";"";"inducción mediata:es"
"inductor";"inductor";"m i f";"";"inductor -ra:es"
"induir";"induir";"v tr";"";"inducir:es"
"induit";"induit";"m i f";"";"inducido -da:es"
"indult";"indult";"m";"";"indulto:es"
"indult general";"indult general";"m";"";"indulto general:es"
"indult parcial";"indult parcial";"m";"";"indulto parcial:es"
"indult particular";"indult particular";"m";"";"indulto particular:es"
"indult total";"indult total";"m";"";"indulto total:es"
"indultar";"indultar";"v tr";"";"indultar:es"
"infanticida";"infanticida";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet infanticidi.";"infanticida:es#infanticide:en"
"infanticidi";"infanticidi";"m";"";"infanticidio:es"
"infermeria";"infermeria";"f";"";"enfermería:es"
"infidelitat en la custòdia de documents";"infidelitat en el custòdia de document";"f";"";"infidelidad en la custodia de documentos:es"
"infidelitat en la custòdia de presos";"infidelitat en el custòdia de pres";"f";"";"infidelidad en la custodia de presos:es"
"infligir";"infligir";"v tr";"";"infligir:es"
"informació";"informació";"f";"";"información:es"

3. Dpenal.termcat

"informació classificada";"informació classificar";"f";"";"información clasificada:es"
"informació d'interès militar";"informació de = interès militar";"f";"";"información de interés militar:es"
"informació prèvia";"informació previ";"f";"DRET PENITENCIARI. Diligència que es fa abans d'obrir un expedient disciplinari.";"información previa:es"
"informació privilegiada";"informació privilegiar";"f";"";"información privilegiada:es"
"informe";"informe";"m";"";"informe:es"
"informe estadístic d'alcoholèmia";"informe estadístic de = alcoholèmia";"m";"DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia fa constar els motius i els resultats d'una prova d'alcoholèmia.";"parte estadístico de alcoholemia:es#statistical report of breath test:en"
"informe pericial";"informe pericial";"m";"";"informe pericial:es"
"informe pronòstic d'integració social";"informe pronòstic de = integració social";"m";"";"informe pronóstico de integración social:es"
"informe pronòstic final";"informe pronòstic final";"m";"";"informe pronóstico final:es"
"infracció administrativa";"infracció administratiu";"f";"";"infracción administrativa:es"
"infracció del deure";"infracció de el deure";"f";"";"infracción del deber:es"
"infracció disciplinària";"infracció disciplinari";"f";"";"infracción disciplinaria:es"
"infracció greu";"infracció greu";"f";"";"infracción grave:es"
"infracció lleu";"infracció lleu";"f";"";"infracción leve:es"
"infracció penal";"infracció penal";"f";"DRET PENAL. Fet que la llei prohibeix o ordena de complir, sota l'amenaça d'una pena.";"infracción penal:es#crime:en#infractiion of the law:en"
"infractor";"infractor";"m i f";"";"infractor -ra:es"
"infringir";"infringir";"v tr";"";"infringir:es"
"ingerència";"ingerència";"f";"";"ingerencia:es"
"ingrés";"ingrés";"m";"DRET PENITENCIARI. Acció d'ingressar un intern en un centre i, per extensió, persona que entra en un centre penitenciar i adquireix la condició d'intern.";"ingreso:es"
"ingrés voluntari";"ingrés voluntari";"m";"";"ingreso voluntario:es"
"inhabilitació";"inhabilitació";"f";"NOTARIAT. Pena consistent en la incapacitació per a exercir càrrecs públics i en la restricció de drets civils o polítics.";"inhabilitación:es"
"inhabilitació absoluta";"inhabilitació absolut";"f";"";"inhabilitación absoluta:es"
"inhabilitació especial";"inhabilitació especial";"f";"";"inhabilitación especial:es"
"inherència de circumstàncies";"inherència de circumstància";"f";"";"inherencia de circunstancias:es"
"inherència de circumstàncies expressa";"inherència de circumstància exprés";"f";"";"inherencia de circunstancias expresa:es"
"inherència de circumstàncies tàcita";"inherència de circumstància tàcit";"f";"";"inherencia de circunstancias tácita:es"
"inhibició";"inhibició";"f";"";"inhibición:es"
"inhibir";"inhibir";"v";"";"inhibir:es"
"inhibitòria";"inhibitori";"f";"";"inhibitoria:es"
"inhumació il·legal";"inhumació il·legal";"f";"";"inhumación ilegal:es"
"inimputabilitat";"inimputabilitat";"f";"";"incapacidad de culpabilidad:es#inimputabilidad:es"
"inimputable";"inimputable";"adj";"";"inimputable:es"
"injúria";"injúria";"f";"";"injuria:es"
"injúria greu";"injúria greu";"f";"";"injuria grave:es"
"injúria lleu";"injúria lleu";"f";"";"injuria leve:es"
"injuriar";"injuriar";"v tr";"";"injuriar:es"
"injust";"injust";"adj";"";"injusto -ta:es"
"injust objectiu";"injust objectiu";"m";"";"injusto objetivo:es"
"injust penal";"injust penal";"m";"";"injusto penal:es"
"injust subjectiu";"injust subjectiu";"m";"";"injusto subjetivo:es"
"injustícia";"injustícia";"f";"";"injusticia:es"
"injustícia notòria";"injustícia notori";"f";"";"injusticia notoria:es"
"innocència";"innocència";"f";"";"inocencia:es"
"innocent";"innocent";"m i f";"";"inocente:es"

3. Dpenal.termcat

"insolvència";"insolvència";"f";"";"insolvencia:es"
"insolvència parcial";"insolvència parcial";"f";"";"insolvencia parcial:es"
"insolvència punible";"insolvència punible";"f";"";"insolvencia punible:es"
"insolvència total";"insolvència total";"f";"";"insolvencia total:es"
"insolvent";"insolvent";"adj";"";"insolvente:es"
"insolvent parcial";"insolvent parcial";"adj";"";"insolvente parcial:es"
"insolvent total";"insolvent total";"adj";"";"insolvente total:es"
"inspecció";"inspecció";"f";"";"inspección:es"
"inspecció de barrots";"inspecció de barrot";"f";"";"cacheo de barrotes:es"
"inspecció ocular";"inspecció ocular";"f";"";"inspección ocular:es"
"inspector penitenciari";"inspector penitenciari";"m i f";"";"inspector -ra penitenciario -ria:es"
"institució de cooperació penitenciària";"institució de cooperació penitenciari";"f";"";"institución de cooperación penitenciaria:es"
"institut anatomicoforens";"institut anatomicoforens";"m";"";"instituto anatomicoforens:es"
"instrucció";"instrucció";"f";"";"instrucción:es"
"instructor";"instructor";"m i f";"Sinònim complementari de jutge -essa d'instrucció";""
"instruir";"instruir";"v tr";"";"instruir:es"
"instrument del delicte";"instrument de el delicte";"m";"";"instrumento del delito:es"
"insumís";"insumís";"m i f";"";"insumiso -sa:es"
"insubmissió";"insubmissió";"f";"";"insumisión:es"
"insubordinació";"insubordinació";"f";"";"insubordinación:es"
"insubordinar";"insubordinar";"v";"";"insubordinar:es"
"insuficiència de la llei";"insuficiència de el llei";"f";"";"insuficiencia de la ley:es"
"insult";"insult";"m";"";"insulto:es"
"intenció";"intenció";"f";"Sinònim complementari de ànim";""
"intentar";"intentar";"v tr";"";"intentar:es"
"intercomunicador";"intercomunicador";"m";"";"intercomunicador:es#interfono:es"
"interès preponderant";"interès preponderant";"m";"";"interés preponderante:es"
"intèrfon";"intèrfon";"m";"Sinònim complementari de intercomunicador";""
"interlocutòria definitiva";"interlocutori definitiu";"f";"";"auto definitivo:es"
"interlocutòria ferma";"interlocutori ferm";"f";"";"auto firme:es"
"interlocutòria injusta";"interlocutori injust";"f";"";"auto injusto:es"
"interlocutòria motivada";"interlocutori motivar";"f";"";"auto motivado:es"
"intern";"intern";"m i f";"";"interno -na:es#presidiario -ria:es#preso -sa:es#recluso -sa:es"
"intern preventiu";"intern preventiu";"m i f";"";"interno -na preventivo -va:es"
"internament";"internament";"m";"";"internamiento:es"
"internament obligatori";"internament obligatori";"m";"";"internamiento obligatorio:es"
"internament provisional";"internament provisional";"m";"";"internamiento provisional:es"
"interposar";"interposar";"v tr";"";"interponer:es"
"interposició";"interposició";"f";"";"interposición:es"
"intèrpret";"intèrpret";"m i f";"";"intérprete:es"
"interpretació analògica";"interpretació analògic";"f";"";"interpretación analógica:es"
"interpretació autèntica";"interpretació autèntic";"f";"";"interpretación auténtica:es"
"interpretació declarativa";"interpretació declaratiu";"f";"";"interpretación declarativa:es"
"interpretació doctrinal";"interpretació doctrinal";"f";"";"interpretación doctrinal:es"
"interpretació extensiva";"interpretació extensiu";"f";"";"interpretación extensiva:es"
"interpretació gramatical";"interpretació gramatical";"f";"";"interpretación gramatical:es"
"interpretació històrica";"interpretació històric";"f";"";"interpretación histórica:es"
"interpretació judicial";"interpretació judicial";"f";"";"interpretación judicial:es"
"interpretació jurisprudencial";"interpretació jurisprudencial";"f";"";"interpretación jurisprudencial:es"

3. Dpenal.termcat

"interpretació logicosistemàtica";"interpretació logicosistemàtica";"f";"";"interpretación logicosistemática:es"
"interpretació restrictiva";"interpretació restrictiva";"f";"";"interpretación restrictiva:es"
"interpretació teleològica";"interpretació teleològic";"f";"";"interpretación teleológica:es"
"interrogar";"interrogar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Sotmetre a interrogatori."; "interrogar:es#enquire, to:en#interrogate, to:en"
"interrogatori";"interrogatori";"m";"";"interrogatorio:es"
"interrompre la redempció";"interrompre el redempció";"loc v";"";"interrumpir la redención:es"
"intervenció";"intervenció";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a ocupar i retirar els efectes i els instruments d'una infracció administrativa o penal.Nota: El terme efectes pot fer referència a articles, productes o substàncies."; "intervención:es"
"intervenció de comunicacions";"intervenció de comunicació";"f";"";"intervención de comunicaciones:es"
"intervenció de comunicacions";"intervenció de comunicació";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a interceptar les comunicacions i les telecomunicacions d'una persona sospitosa d'estar implicada en un fet delictiu, per a la qual cosa és necessària una autorització judicial."; "intervención de comunicaciones:es#interception of transmissions:en"
"intervenció de correspondència";"intervenció de correspondència";"f";"";"intervención de correspondencia:es#intervención postal:es"
"intervenció de visites";"intervenció de visita";"f";"";"intervención de visitas:es"
"intervenció legalitzada";"intervenció legalitzar";"f";"Sinònim complementari de legalitat";""
"intervenció mínima";"intervenció mínim";"f";"";"intervención mínima:es"
"intervenció postal";"intervenció postal";"f";"Sinònim complementari de intervenció de correspondència";""
"intervenció telefònica";"intervenció telefònic";"f";"Sinònim complementari de escolta telefònica";""
"intervenir";"intervenir";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Fer una intervenció."; "intervenir:es#seizure, to:en"
"intimació";"intimació";"f";"NOTARIAT. Notificació o declaració d'una ordre o d'un manament."; "intimación:es"
"intimació a compareixença";"intimació a compareixença";"f";"";"citación con apercibimiento:es"
"intimidació";"intimidació";"f";"";"intimidación:es"
"intimidat";"intimidat";"v tr";"";"intimidat:es"
"intoxicació";"intoxicació";"f";"";"intoxicación:es"
"intoxicació plena";"intoxicació ple";"f";"";"intoxicación plena:es"
"introducció d'objectes";"introducció de = objecte";"f";"";"introducción de objetos:es"
"intrusisme";"intrusisme";"m";"";"intrusismo:es"
"invalidació de testimonis";"invalidació de testimoni";"f";"Nota: El terme rebutjar ha de tenir com a subjecte una de les parts litigants, mentre que el subjecte d'invalidar o d'excloure ha de ser un jutge o un tribunal. El verb castellà tachar, en canvi, no fa aquesta distinció de subjectes."; "tacha de testigos:es"
"investigació";"investigació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a realitzar les diligències necessàries per a aclarir un delictes o una falta."; "investigación:es#criminal investigation:en"
"investigar";"investigar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Fer, un policia, una investigació."; "investigar:es#investigate, to:en"
"inviolabilitat";"inviolabilitat";"f";"";"inviolabilidad:es"
"inviolabilitat de domicili";"inviolabilitat de domicili";"f";"";"inviolabilidad de domicilio:es"
"inviolabilitat parlamentària";"inviolabilitat parlamentari";"f";"DRET CONSTITUCIONAL. Especial protecció penal de què gaudeixen els membres d'una cambra legislativa segons la qual tenen una total irresponsabilitat jurídica pels actes i opinions realitzats en l'exercici de llur càrrec."; "inviolabilidad parlamentaria:es#parliamentary immunity:en"
"inviolabilitat personal";"inviolabilitat personal";"f";"";"inviolabilidad personal:es"
"inviolable";"inviolable";"adj";"";"inviolable:es"

3. Dpenal.termcat

"involuntari";"involuntari";"adj";"Sinònim complementari de culpós";""
"irretroactivitat de la llei penal desfavorable";"irretroactivitat de el llei penal desfavorable";"f";"";"irretroactividad de la ley penal desfavorable:es"
"irretroactivitat penal";"irretroactivitat penal";"f";"";"irretroactividad penal:es"
"iter criminis";"iter criminis";"m";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'camí del crim'. ";"iter criminis:es"
"ius puniendi de l'Estat";"ius puniendi de l'Estat de el = Estat";"m";"Sinònim complementari de poder punitiu de l'Estat";""
"judicar";"judicar";"v tr";"Sinònim complementari de jutjar";""
"judici";"judici";"m";"";"juicio:es"
"judici a porta closa";"judici a porta cloure";"m";"";"juicio a puerta cerrada:es"
"judici contradictori";"judici contradictori";"m";"";"juicio contradictorio:es"
"judici de faltes";"judici de falta";"m";"";"juicio de faltas:es"
"judici oral";"judici oral";"m";"";"juicio oral:es#plenario:es"
"judici sumari";"judici sumari";"m";"";"juicio sumario:es"
"judicial";"judicial";"adj";"";"judicial:es"
"judicialitat";"judicialitat";"f";"";"judicialidad:es"
"junta de règim i administració";"junta de règim i administració";"f";"";"junta de régimen y administración:es"
"junta de tractament";"junta de tractament";"f";"";"junta de tratamiento:es"
"junta economicoadministrativa";"junta economicoadministratiu";"f";"";"junta economicoadministrativa:es"
"jurament";"jurament";"m";"";"juramento:es"
"jurar";"jurar";"v tr";"";"jurar:es"
"jurat";"jurat";"m i f";"";"jurado:es"
"jurat";"jurat";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Institució mitjançant la qual els ciutadans poden participar, en la forma i en els processos penals que la llei determina, en l'administració de justícia."; "jurado:es"
"jurat suplent";"jurat suplent";"m i f";"";"jurado suplente:es"
"jurídic";"jurídico";"adj";"";"jurídico -ca:es"
"jurisdicció";"jurisdicción";"f";"";"fuero:es#jurisdicción:es"
"jurisdicció acumulativa";"jurisdicción acumulatiu";"f";"";"jurisdicción acumulativa:es"
"jurisdicció aforada";"jurisdicción aforar";"f";"Sinònim complementari de jurisdicció privilegiada";""
"jurisdicció disciplinària";"jurisdicción disciplinari";"f";"";"jurisdicción disciplinaria:es"
"jurisdicció especial";"jurisdicción especial";"f";"";"jurisdicción especial:es"
"jurisdicció forçosa";"jurisdicción forçós";"f";"";"jurisdicción forzosa:es"
"jurisdicció incompetent";"jurisdicción incompetent";"f";"";"jurisdicción incompetente:es"
"jurisdicció militar";"jurisdicción militar";"f";"";"jurisdicción militar:es"
"jurisdicció ordinària";"jurisdicción ordinari";"f";"";"jurisdicción ordinaria:es"
"jurisdicció penal";"jurisdicción penal";"f";"";"jurisdicción penal:es"
"jurisdicció privilegiada";"jurisdicción privilegiar";"f";"";"jurisdicción aforada:es#jurisdicción privilegiada:es"
"jurisdicció prorrogada";"jurisdicción prorrogar";"f";"";"jurisdicción prorrogada:es"
"jurista";"jurista";"m i f";"";"jurista:es"
"jurista criminòleg";"jurista criminòleg";"m i f";"";"jurista criminólogo -ga:es"
"just";"just";"adj";"";"justo -ta:es"
"justícia gratuïta";"justicia gratuït";"f";"";"justicia gratuita:es"
"justícia supletòria";"justicia supletori";"f";"";"justicia supletoria:es"
"justícia universal";"justicia universal";"f";"";"justicia universal:es"
"justificant de recepció";"justificant de recepció";"m";"DRET ADMINISTRATIU. Document signat on es declara haver rebut una carta, una tramesa, etc."; "acuse de recibo:es#acknowledgement:en#acknowledgement of receipt:en"
"justificar recepció";"justificar recepció";"loc v";"Sinònim complementari de acusar recepció";""
"jutge central d'instrucció";"jutge central de = instrucció";"m i f";"";"juez -za central de instrucción:es"
"jutge central penal";"jutge central penal";"m i f";"";"juez -za central penal:es"
"jutge de menors";"jutge de menor";"m i f";"";"juez -za de menores:es"

3. Dpenal.termcat

"jutge de pau";"jutge de pau";"m i f";"";"juez -za de paz:es"
"jutge de primera instància";"jutge de primer instància";"m i f";"NOTARIAT.
Autoritat que administra justícia en un partit judicial amb atribucions per a
conèixer els afers civils no sotmesos per llei als jutges inferiors i, en
matèria penal, procedir a instruir el sumari o les diligències i dictar
sentència en les causes per delictes menys greus.";"juez de primera
instància:es"
"jutge de vigilància penitenciària";"jutge de vigilància penitenciari";"m i
f";"";"juez -za de vigilància penitenciaria:es"
"jutge degà";"jutge degà";"m i f";"";"juez -za decano -na:es"
"jutge d'instrucció";"jutge de = instrucció";"m i f";"";"instructor -ra:es#juez
-za de instrucció:es#juez -za instructor -ra:es"
"jutge instructor";"jutge instructor";"m i f";"Sinònim complementari de jutge
-essa d'instrucció";""
"jutge militar";"jutge militar";"m i f";"";"juez -za militar:es"
"jutge ordinari";"jutge ordinari";"m i f";"";"juez -za ordinario -ria:es"
"jutge penal";"jutge penal";"m i f";"";"juez -za de lo penal:es"
"jutge suplent";"jutge suplent";"m i f";"";"juez -za suplente:es"
"jutge togat militar";"jutge togat militar";"m i f";"";"juez -za togado -da
militar:es"
"jutjar";"jutjar";"v tr";"";"juzgar:es"
"jutjat central d'instrucció";"jutjat central de = instrucció";"m";"";"juzgado
central de instrucció:es"
"jutjat central penal";"jutjat central penal";"m";"";"juzgado central de lo
penal:es"
"jutjat de detinguts";"jutjat de detenir:HMP|detingut:N5-MP";"m";"";"juzgado de
detenidos:es"
"jutjat de guàrdia";"jutjat de guàrdia";"m";"";"juzgado de guardia:es"
"jutjat de menors";"jutjat de menor";"m";"";"juzgado de menores:es"
"jutjat de pau";"jutjat de pau";"m";"";"juzgado de paz:es"
"jutjat de primera instància i d'instrucció";"jutjat de primer instància i de =
instrucció";"m";"";"juzgado de primera instancia e instrucció:es"
"jutjat de vigilància penitenciària";"jutjat de vigilància
penitenciari";"m";"";"juzgado de vigilància penitenciaria:es"
"jutjat d'incidències";"jutjat de = incidència";"m";"";"juzgado de
incidencias:es"
"jutjat d'instrucció";"jutjat de = instrucció";"m";"";"juzgado de
instrucció:es"
"jutjat militar";"jutjat militar";"m";"";"juzgado militar:es"
"jutjat penal";"jutjat penal";"m";"";"juzgado de lo penal:es"
"jutjat togat militar";"jutjat togat militar";"m";"";"juzgado togado militar:es"
"jutjat togat militar central";"jutjat togat militar central";"m";"";"juzgado
togado militar central:es"
"jutjat togat militar d'instrucció";"jutjat togat militar de =
instrucció";"m";"";"juzgado togado militar de instrucció:es"
"jutjat togat militar territorial";"jutjat togat militar
territorial";"m";"";"juzgado togado militar territorial:es"
"lectura de drets";"lectura de dret";"f";"DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL:
POLICIA. Informació que ha de facilitar un policia a una persona en el moment de
la detenció sobre el fet concret que l'ha motivat i sobre els drets que
l'assisteixen.";"lectura de derechos:es#lecture of constitutional rights:en"
"legalitat";"legalitat";"f";"Nota: El principi de legalitat o d'intervenció
legalitzada es formula també amb la locució llatina nulla poena sine lege,
nullum crimen sine lege.";"intervención legalizada:es#legalidad:es"
"legislació penal";"legislació penal";"f";"";"legislación penal:es"
"legítima defensa";"legítim defensa";"f";"";"legítima defensa:es"
"lesió";"lesió";"f";"";"lesión:es"
"lesió al fetus";"lesió a el fetus";"f";"";"lesión al feto:es"
"lesió greu";"lesió greu";"f";"";"lesión grave:es"
"lesió lleu";"lesió lleu";"f";"";"lesión leve:es"
"lesió menys greu";"lesió menys greu";"f";"";"lesión menos grave:es"
"lesionar";"lesionar";"v tr";"";"lesionar:es"
"lex artis";"lex artis";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment,
"lleï de l'art".";"lex artis:es"
"límit màxim de la pena";"límit màxim de el pena";"m";"";"límite máximo de la
pena:es"
"límit mínim de la pena";"límit mínim de el pena";"m";"";"límite mínimo de la
pena:es"

3. Dpenal.termcat

"liquidació de condemna";"liquidació de condemna";"f";"";"liquidación de condena:es"
"litigant";"litigant";"m i f";"";"litigante:es"
"litigar";"litigar";"v tr";"";"litigar:es#pleitear:es"
"litigi";"litigi";"m";"";"litigio:es#pleito:es"
"litisconsorci";"litisconsorci";"m";"";"litisconsorcio:es"
"litisconsort";"litisconsort";"m i f";"";"litisconsorte:es"
"llegir una sentència";"llegir un sentència";"loc v";"";"leer una sentencia:es"
"lleï adjectiva";"lleï adjectiu";"f";"";"ley adjetiva:es#ley procesal:es"
"lleï marcial";"lleï marcial";"f";"";"ley marcial:es"
"lleï penal";"lleï penal";"f";"";"ley penal:es"
"lleï penal en blanc";"lleï penal en blanc";"f";"";"ley penal en blanco:es"
"lleï penal militar";"lleï penal militar";"f";"";"ley penal militar:es"
"lleï penitenciària";"lleï penitenciari";"f";"";"ley penitenciaria:es"
"lleï processal";"lleï processal";"f";"Sinònim de lleï adjectiva";""
"lleï processal militar";"lleï processal militar";"f";"";"ley procesal militar:es"
"lletra de canvi en blanc";"lletra de canvi en blanc";"f";"";"letra de cambio en blanco:es"
"llevar acta";"llevar acta";"loc v";"Sinònim complementari de estendre acta";""
"llibertat";"llibertat";"f";"";"libertad:es"
"llibertat amb excarceració";"llibertat amb excarceració";"f";"DRET PENITENCIARI. Llibertat que es dóna a un intern per una causa i que comporta l'excarceració, ja que no té cap altra causa pendent que el retingui a la presó."; "libertad excarcelada:es"
"llibertat amb retenció";"llibertat amb retenció";"f";"DRET PENITENCIARI. Llibertat que es dóna a un intern per una causa, però que no comporta l'excarceració perquè ha de quedar retingut per alguna altra causa."; "libertad retenida:es"
"llibertat condicional";"llibertat condicional";"f";"";"libertad condicional:es"
"llibertat definitiva";"llibertat definitiu";"f";"";"libertad definitiva:es"
"llibertat provisional";"llibertat provisional";"f";"";"libertad provisional:es"
"llibertat sota fiança";"llibertat sota fiança:N5-FS|fiançar:V8R6S-";"f";"";"libertad bajo fianza:es"
"llibertat sota paraula";"llibertat sota paraula";"f";"";"libertad bajo palabra:es"
"llibertat tutelada";"llibertat tutelar";"f";"";"libertad tutelada:es"
"llibertat vigilada";"llibertat vigilar";"f";"DRET PENITENCIARI. Sanció imposada pel jutge a un menor, que consisteix a exercir-ne un control mentre aquest es mou en el seu medi, amb finalitat assistencial."; "libertad vigilada:es#probation:en#under watchfulness liberty:en"
"llibre de causes amb pres";"llibre de causa amb pres";"m";"";"libro de causas con preso:es"
"llibre de condemnes condicionals";"llibre de condemna condicional";"m";"";"libro de condenas condicionales:es"
"llibre de consignacions";"llibre de consignació";"m";"";"libro de consignaciones:es"
"llibre de detinguts";"llibre de detingut";"m";"";"libro de detenidos:es"
"llibre de peces de convicció";"llibre de peça de convicció";"m";"";"libro de piezas de convicción:es"
"llibre de penats i rebels";"llibre de penat i rebel";"m";"";"libro de penados y rebeldes:es"
"llibre de sentències";"llibre de sentència";"m";"";"libro de sentencias:es"
"llibre d'incoació de diligències prèvies";"llibre de = incoació de diligència previ";"m";"";"libro de incoación de diligencias previas:es"
"llibre d'incoació de procediments abreujats";"llibre de = incoació de procediment abreujar";"m";"";"libro de incoación de procedimientos abreviados:es"
"llibre d'incoació de sumaris";"llibre de = incoació de sumari";"m";"";"libro de incoación de sumarios:es"
"llicenciament definitiu";"llicenciament definitiu";"m";"";"licenciamiento definitivo:es"
"llogall";"llogall";"m";"";"legajo:es"
"lliurament indegut";"lliurament indegut";"m";"";"entrega indebida:es"
"locutori";"locutori";"m";"";"locutorio:es"
"lucro cessant";"lucro cessant";"m";"";"lucro cesante:es"
"magistrat";"magistrat";"m i f";"";"magistrado -da:es"
"magistrat ponent";"magistrat ponent";"m i f";"";"magistrado -da ponente:es"

3. Dpenal.termcat

"magistrat president";"magistrat president";"m i f";"";"magistrado -da presidente -ta:es"
"magistrat suplent";"magistrat suplent";"m i f";"";"magistrado -da suplente:es"
"major d'edat penal";"major de = edat penal";"m i f";"";"mayor de edad penal:es"
"major necessitat de pena";"major necessitat de pena";"f";"";"mayor necesidad de pena:es"
"majoria d'edat penal";"majoria de = edat penal";"f";"";"mayoría de edad penal:es"
"majoritat";"majoritat";"f";"";"mayoría:es#mayoridad:es"
"mala fe";"mal fe";"f";"";"mala fe:es"
"maltractaments";"maltractament";"m pl";"";"malos tratos:es"
"malversació";"malversació";"f";"";"malversación:es"
"malversació de cabals públics";"malversació de cabal públic";"f";"";"malversación de caudales públicos:es"
"malversador";"malversador";"m i f";"";"malversador -ra:es"
"manament judicial";"manament judicial";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Despatx judicial amb què hom dóna ordre a determinats tipus de funcionaris perquè lliurin una certificació o un testimoniatge o practiquin una diligència."; "mandamiento judicial:es#orden judicial:es#warrant:es"
"mandat de determinació";"mandat de determinació";"m";"Sinònim complementari de taxativitat";""
"manifestació il·lícita";"manifestació il·lícit";"f";"";"manifestación ilícita:es"
"material probatori";"material probatori";"m";"";"material probatorio:es"
"material sumarial";"material sumarial";"m";"";"material sumarial:es"
"matrimoni il·legal";"matrimoni il·legal";"m";"";"matrimonio ilegal:es"
"mediador";"mediador";"m i f";"";"intermediario -ria:es#mediador -ra:es"
"meitat inferior de la pena";"meitat inferior de el pena";"f";"";"mitad inferior de la pena:es"
"meitat superior de la pena";"meitat superior de el pena";"f";"";"mitad superior de la pena:es"
"mendicitat";"mendicitat";"f";"";"mendicidad:es"
"menor d'edat penal";"menor de = edat penal";"m i f";"";"menor de edad penal:es"
"menor necessitat de pena";"menor necessitar:HMS|necessitat:N5-6S de pena:N5-FS|penar:V8R6S-";"f";"";"menor necesidad de pena:es"
"mereixement de pena";"mereixement de pena";"m";"Sinònim complementari de penalitat";""
"mèrits del procés";"mèrit de el procés";"m pl";"";"méritos del proceso:es"
"mesura alternativa";"mesura alternativa:N5-FS|alternatiu:JQ--FS";"f";"";"medida alternativa:es"
"mesura cautelar";"mesura cautelar";"f";"";"medida cautelar:es#medida de aseguramiento:es"
"mesura coercitiva";"mesura coercitiu";"f";"";"medida coercitiva:es"
"mesura complementària";"mesura complementari";"f";"";"medida complementaria:es"
"mesura d'aïllament social";"mesura de = aïllament social";"f";"";"medida de aislamiento social:es"
"mesura d'assegurament";"mesura de = assegurement";"f";"Sinònim complementari de mesura cautelar";""
"mesura de precaució";"mesura de precaució";"f";"Sinònim complementari de mesura preventiva";""
"mesura de seguretat";"mesura de seguretat";"f";"";"medida de seguridad:es"
"mesura disciplinària";"mesura disciplinari";"f";"";"medida disciplinaria:es"
"mesura educativa";"mesura educatiu";"f";"";"medida educativa:es"
"mesura no privativa de llibertat";"mesura no privatiu de llibertat";"f";"";"medida no privativa de libertad:es"
"mesura pecuniària";"mesura pecuniari";"f";"";"medida pecuniaria:es"
"mesura postdelictiva";"mesura postdelictiu";"f";"";"medida postdelictual:es"
"mesura predelictiva";"mesura predelictiu";"f";"";"medida predelictual:es"
"mesura preventiva";"mesura preventiu";"f";"";"medida de precaución:es#medida preventiva:es"
"mesura privativa de drets";"mesura privatiu de dret";"f";"";"medida privativa de derechos:es"
"mesura privativa de llibertat";"mesura privatiu de llibertat";"f";"";"medida privativa de libertad:es"
"mesura protectora";"mesura protector";"f";"";"medida protectora:es"
"mesura restrictiva de drets";"mesura restrictiu de dret";"f";"";"medida restrictiva de derechos:es"
"mesura restrictiva de llibertat";"mesura restrictiu de

3. Dpenal.termcat

llibertat:N5-FS|llibertar:VC--SM";"f";"";"medida restrictiva de llibertat:es"
"mesura substitutiva";"mesura substitutiu";"f";"";"medida substitutiva:es"
"mesura terapèutica";"mesura terapèutic";"f";"";"medida terapèutica:es"
"metge forense";"metge forense";"m i f";"";"forense:es#médico -ca forense:es"
"metzina";"metzina";"f";"Nota: El verí és especialment la metzina produïda per un animal."; "veneno:es"
"ministeri fiscal";"ministeri fiscal";"m";"";"acusación pública:es#ministerio fiscal:es#ministerio público:es"
"ministeri públic";"ministeri públic";"m";"Sinònim complementari de ministeri fiscal";""
"minoria d'edat penal";"minoria de = edat penal";"f";"";"minoría de edad penal:es"
"mitjà coercitiu";"mitjà coercitiu";"m";"";"medio coercitivo:es"
"mitjà de prova";"mitjà de prova";"m";"";"medio de prueba:es"
"mitjancer";"mitjancer";"m i f";"Sinònim complementari de mediador";""
"mòbil";"mòbil";"m";"DRET PENAL. Motivació que porta una persona a realitzar un delictes o una falta."; "móvil:es#motive:en"
"mòdul";"mòdul";"m";"";"módulo:es"
"mòdul residencial";"mòdul residencial";"m";"";"módulo residencial:es"
"monitor";"monitor";"m i f";"";"monitor -ra:es"
"monodèltic";"monodèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb un sol delta."; "monodelto:es#one delta's:en"
"mort del reu";"mort de el reu";"f";"";"muerte del reo:es"
"mosso d'esquadra";"mosso de = esquadra";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de la policia autonòmica de la Generalitat de Catalunya."; "mosso d'esquadra:es#mosso d'esquadra:en"
"mossos d'esquadra";"mosso:N5-MP|mos:N5-MP de = esquadra";"m pl";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia autonòmica que forma part de la Generalitat de Catalunya."; "mossos d'esquadra:es#mossos d'esquadra:en"
"motí";"motí";"m";"DRET PENAL; DRET PENITENCIARI. Avalot, alçament popular contra l'autoritat establerta."; "amotinamiento:es#motín:es"
"motivat";"motivar";"adj";"";"motivado -da:es"
"moviment reflex";"moviment reflex";"m";"";"movimiento reflejo:es"
"multa";"multa";"f";"";"multa:es"
"multa proporcional";"multa proporcional";"f";"";"multa proporcional:es"
"multar";"multar";"v tr";"";"multar:es"
"mur de seguretat interior";"mur de seguretat interior";"m";"";"muro de seguridad interior:es"
"mur perimètric";"mur perimètric";"m";"";"muro perimétrico:es"
"mutilació";"mutilació";"f";"";"mutilación:es"
"narcotràfic";"narcotràfic";"m";"Sinònim complementari de tràfic de drogues";""
"ne bis in idem";"ne bis in idem";"loc llat";"Sinònim complementari de non bis in idem";""
"necessitat";"necessitat";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Principi de la policia judicial que consisteix a sospesar si cal usar un mitjà determinat per a un cas concret."; "necesidad:es#necessity:en"
"necessitat de pena";"necessitat de pena";"f";"Sinònim complementari de penalitat";""
"necessitat racional del mitjà emprat";"necessitat racional de el mitjà emprar";"f";"";"necesidad racional del medio empleado:es"
"negligència";"negligència";"f";"";"negligencia:es"
"negoci canviari fictici";"negoci canviari fictici";"m";"";"negocio cambiario ficticio:es"
"nocivitat social";"nocivitat social";"f";"";"nocividad social:es"
"no-compareixença";"no-compareixença";"f";"Sinònim complementari de incompareixença";""
"nocturnitat";"nocturnitat";"f";"";"nocturnidad:es"
"nomenament il·legal";"nomenament il·legal";"m";"";"nombramiento ilegal:es"
"nomenar";"nomenar";"v tr";"Nota: Vegeu la nota de designar."; "nombrar:es"
"non bis in idem";"non bis in idem";"loc llat";"Nota: Literalment, 'no dos cops per la mateixa cosa'."; "ne bis in idem:es#non bis in idem:es"
"norma concursal";"norma concursal";"f";"";"norma concursal:es"
"norma penal";"norma penal";"f";"";"norma penal:es"
"norma penal completa";"norma penal complet";"f";"";"norma penal completa:es"
"norma penal dependent";"norma penal dependent";"f";"Sinònim complementari de norma penal incompleta";""
"norma penal en blanc";"norma penal en blanc";"f";"";"norma penal en blanco:es"
"norma penal imperativa";"norma penal imperatiu";"f";"";"norma penal

3. Dpenal.termcat

imperativa:es"
"norma penal incompleta";"norma penal incomplet";"f";"";"norma penal dependiente:es#norma penal incompleta:es"
"norma penal prohibitiva";"norma penal prohibitiu";"f";"";"norma penal prohibitiva:es"
"nota";"nota";"f";"";"nota:es"
"nota de referència";"nota de referència";"f";"";"nota de referència:es"
"nota de resum de les actuacions";"nota de resum de el actuació";"f";"";"nota de resumen de los autos:es"
"nota d'examen del tràmit";"nota de = examen de el tràmit";"f";"";"nota de examen del trámite:es"
"nota suficient";"nota suficient";"f";"";"nota bastante:es#nota suficiente:es"
"notificació judicial";"notificació judicial";"f";"";"notificación judicial:es"
"notificar";"notificar";"v tr";"";"notificar:es"
"nul nul·la";"nul nul";"adj";"";"nulo -la:es"
"nul·litat absoluta";"nul·litat absolut";"f";"";"nulidad absoluta:es#nulidad plena:es"
"nul·litat d'actuacions";"nul·litat de = actuació";"f";"";"nulidad de actuaciones:es"
"nul·litat de ple dret";"nul·litat de ple dret";"f";"";"nulidad de pleno derecho:es"
"nul·litat parcial";"nul·litat parcial";"f";"";"nulidad parcial:es"
"nul·litat plena";"nul·litat ple";"f";"Sinònim de nul·litat absoluta";""
"nulla poena sine lege, nullum crimen sine lege";"nulla poena sine lege, nullum crimen sine lege";"loc llat";"Nota: Literalment, 'cap pena sense llei, cap delictes sense llei'; o, dit d'una altra manera, 'no hi ha delictes ni pena si no hi ha llei'. Es tracta d'una formulació llatina que se sol usar en referència al principi de legalitat o d'intervenció legalitzada.";"nulla poena sine lege, nullum crimen sine lege:es"
"número d'identificació sistemàtica";"número de = identificació sistemàtic";"m";"";"número de identificación sistemática:es"
"obcecació";"obcecació";"f";"";"obcecación:es"
"obediència deguda";"obediència deure";"f";"DRET PENAL. Circumstància eximent o atenuant que consisteix a considerar que l'autor d'un acte il·lícit ha actuat complint ordres del seu superior jeràrquic.Nota: En cap cas pot emparar actes il·lícits que constitueixin delictes o que siguin contraris a les lleis.";"debidada obediencia:es#owed obedience:en"
"obertura de judici oral";"obertura de judici oral";"f";"";"apertura de juicio oral:es"
"objecte de prova";"objecte de prova";"m";"";"objeto de prueba:es"
"objecte del delictes";"objecte de el delictes";"m";"";"objeto del delito:es"
"objecte del judici";"objecte de el judici";"m";"";"objeto del juicio:es"
"objecte del veredictes";"objecte de el veredictes";"m";"";"objeto del veredicto:es"
"objecte processal";"objecte processal";"m";"";"objeto procesal:es"
"objecte prohibit";"objecte prohibir";"m";"";"objeto prohibido:es"
"obligatorietat de l'acció penal";"obligatorietat de el = acció penal";"f";"";"obligatoriedad de la acción penal:es"
"obrepció";"obrepció";"f";"";"obrepción:es"
"obrir a prova";"obrir a prova";"loc v";"";"abrir a prueba:es"
"obscuritat de la llei";"obscuritat de el llei";"f";"";"oscuridad de la ley:es"
"obstrucció a la justícia";"obstrucció a el justícia";"f";"DRET PENAL. Delictes que consisteix a negar-se a col·laborar amb l'administració de justícia com a perit o testimoni, o bé a influir amb violència o intimidació en una persona que intervé en un procés perquè deixi de fer-ho.";"obstrucción a la justicia:es#obstruction of justice:en"
"ocultació";"ocultació";"f";"";"ocultación:es"
"ocultació de béns";"ocultació de bé";"f";"";"ocultación de bienes:es"
"ocultació de fill";"ocultació de fill";"f";"";"ocultación de hijo:es"
"ocupació";"ocupació";"f";"";"ocupación:es"
"ocupació d'immobles";"ocupació de = immoble";"f";"";"ocupación de inmuebles:es"
"ocupar";"ocupar";"v tr";"";"ocupar:es"
"ofendre";"ofendre";"v tr";"";"ofender:es"
"ofensa";"ofensa";"f";"";"ofensa:es"
"ofensa greu";"ofensa greu";"f";"";"ofensa grave:es"
"ofensa lleu";"ofensa lleu";"f";"";"ofensa leve:es"
"ofensor";"ofensor";"m i f";"";"ofensor -ra:es"
"oferiment d'accions";"oferiment de = acció";"m";"";"ofrecimiento de

3. Dpenal.termcat

acciones:es"
"ofès";"ofendre";"m i f";"";"ofendido -da:es"
"oficial de l'Administració de justícia";"oficial de el = Administració de justícia";"m i f";"";"oficial de la Administración de justicia:es"
"oficialitat";"oficialitat";"f";"";"oficialidad:es"
"oficiar";"oficiar";"v tr";"";"oficiar:es"
"oficina d'administració";"oficina de = administració";"f";"";"oficina de administración:es"
"oficina de direcció";"oficina de direcció";"f";"";"oficina de dirección:es"
"oficina de règim";"oficina de règim";"f";"";"oficina de régimen:es"
"oficina de servei interior";"oficina de servei interior";"f";"DRET PENITENCIARI. oficina dels funcionaris d'interior que fan funcions de suport o d'ajuda a la subdirecció d'interior o a la prefectura de serveis."; "ayudantía:es#oficina de servicio interior:es"
"oficina de serveis sanitaris";"oficina de servei sanitari";"f";"";"oficina de servicios sanitarios:es"
"oficina de tractament";"oficina de tractament";"f";"";"oficina de tratamiento:es"
"oficina judicial";"oficina judicial";"f";"";"oficina judicial:es"
"omissió";"omissió";"f";"";"omisión:es"
"omissió antijurídica";"omissió antijurídica";"f";"";"omisión antijurídica:es"
"omissió culposa";"omissió culpós";"f";"";"omisión culposa:es"
"omissió d'assistència familiar";"omissió de = assistència familiar";"f";"";"omisión de asistencia familiar:es"
"omissió de socors";"omissió de socors";"f";"Sinònim complementari de ommissió del deure de socors";""
"omissió del deure de perseguir delictes";"omissió de el deure de perseguir delicte";"f";"";"omisión del deber de perseguir delitos:es"
"omissió del deure de promoure la persecució de delictes";"omissió de el deure de promoure el persecució de delicte";"f";"";"omisión del deber de promover la persecución de delitos:es"
"omissió del deure de socors";"omissió de el deure de socors";"f";"";"omisión de socorro:es#omisión del deber de socorro:es"
"omissió del deure d'impedir delictes";"omissió de el deure de = impedir delicte";"f";"";"omisión del deber de impedir delitos:es"
"omissió dolosa";"omissió dolós";"f";"";"omisión dolosa:es"
"omissió impropia";"omissió impropí";"f";"Sinònim complementari de comissió per ommissió";""
"omissio libera in causa";"omissio libera in causa";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'omissió lliure en la seva causa.'";"omissio libera in causa:es"
"omissió precedent";"omissió precedent";"f";"";"omisión precedente:es"
"omissió pròpia";"omissió propi";"f";"";"omisión propia:es#omisión pura:es"
"omissió punible";"omissió punible";"f";"";"omisión punible:es"
"omissió pura";"omissió pur";"f";"Sinònim complementari de ommissió pròpia";""
"omissió típica";"omissió típic";"f";"";"omisión típica:es"
"oportunitat";"oportunitat";"f";"";"oportunidad:es"
"oralitat";"oralitat";"f";"";"oralidad:es"
"ordenança";"ordenança";"m i f";"";"ordenanza:es"
"ordre de conducció";"ordre de conducció";"f";"";"orden de conducción:es"
"ordre de règim";"ordre de règim";"f";"";"orden regimental:es"
"ordre d'ingrés";"ordre de = ingrés";"f";"";"orden de ingreso:es"
"ordre judicial";"ordre judicial";"f";"Sinònim complementari de manament judicial";""
"òrgan judicial";"òrgan judicial";"m";"";"órgano judicial:es#órgano jurisdiccional:es"
"òrgan judicial militar";"òrgan judicial militar";"m";"";"órgano judicial militar:es"
"òrgan jurisdiccional";"òrgan jurisdiccional";"m";"Sinònim de òrgan judicial";""
"organització terrorista";"organització terrorista";"f";"DRET PENAL. Associació il·lícita que practica el terrorisme."; "organización terrorista:es#terrorist organization:en"
"ostatge";"ostatge";"m i f";"";"rehén:es"
"pagaré en blanc";"pagaré en blanc";"m";"";"pagaré en blanco:es"
"paqueteria";"paqueteria";"f";"";"paquetería:es"
"parador desconegut";"parador desconèixer";"m";"";"paradero desconocido:es"
"parador ignora";"parador ignorar";"m";"Sinònim de parador desconegut";""
"parricida";"parricida";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un

3. Dpenal.termcat

parricidi";"parricida:es#parricide:en"
"parricidi";"parricidi";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a matar un ascendent, un descendent o el cònjuge.";"parricidio:es"
"part";"part";"f";"";"parte:es"
"part apel·lant";"part apel·lant";"f";"";"parte apelante:es"
"part compareixent";"part compareixent";"f";"";"parte compareciente:es#parte personada:es"
"part dispositiva";"part dispositiu";"f";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què s'articula l'acte o negoci jurídic que s'hi formalitza.";"estipulació:es#parte dispositiva:es"
"part personada";"part personar";"f";"Sinònim de part compareixent";""
"part recurrent";"part recurrent";"f";"";"parte recurrente:es"
"part recusant";"part recusant";"f";"";"parte recusante:es"
"particip";"particip";"m i f";"";"codelincuente:es#consorte:es#partícipe:es"
"participació";"participació";"f";"";"codelincuencia:es#curso de delinquentes:es#participación:es"
"participació necessària";"participació necessari";"f";"";"participación necesaria:es"
"partit judicial";"partit judicial";"m";"NOTARIAT. Unitat territorial integrada per un o més municipis adjacents en què s'organitza l'Estat a efectes judicials, on hi ha un o més jutges de primera instància, amb seu a la seva capital i jurisdicció en tot l'àmbit de la seva demarcació.";"partido judicial:es"
"passar revista";"passar revista";"loc v";"";"pasar revista:es#revistar:es"
"peça de convicció";"peça de convicció";"f";"";"pieza de convicción:es"
"peça de recusació";"peça de recusació";"f";"";"pieza de recusación:es"
"peça de responsabilitat civil";"peça de responsabilitat civil";"f";"";"pieza de responsabilidad civil:es"
"peça de responsabilitat civil subsidiària";"peça de responsabilitat civil subsidiari";"f";"";"pieza de responsabilidad civil subsidiaria:es"
"peça de situació personal";"peça de situació personal";"f";"";"pieza de situación personal:es"
"peça d'execució";"peça de = execució";"f";"";"pieza de ejecución:es"
"peça separada";"peça separar";"f";"";"pieza separada:es"
"peça separada de mesures cautelars";"peça separar de mesura cautelar";"f";"";"pieza separada de medidas cautelares:es"
"peça separada d'indult";"peça separar de = indult";"f";"";"pieza separada de indulto:es"
"peculat";"peculat";"m";"";"peculado:es"
"peculi";"peculi";"m";"";"peculio:es"
"peculi de lliure disposició";"peculi de lliure disposició";"m";"";"peculio de libre disposición:es"
"pena";"pena";"f";"";"pena:es"
"pena abstracta";"pena abstracte";"f";"";"pena abstracta:es"
"pena accessòria";"pena accessori";"f";"";"pena accesoria:es"
"pena aflictiva";"pena aflictiu";"f";"DRET PENAL. Pena corporal que afecta la integritat física de la persona.";"pena aflictiva:es"
"pena alternativa";"pena alternatiu";"f";"";"pena alternativa:es"
"pena capital";"pena capital";"f";"Sinònim complementari de pena de mort";""
"pena concreta";"pena concret";"f";"";"pena concreta:es"
"pena corporal";"pena corporal";"f";"";"pena corporal:es"
"pena correccional";"pena correccional";"f";"";"pena correccional:es"
"pena de mort";"pena de mort";"f";"";"pena capital:es#pena de muerte:es"
"pena disciplinària";"pena disciplinari";"f";"";"pena disciplinaria:es"
"pena disponible";"pena disponible";"f";"";"pena disponible:es"
"pena greu";"pena greu";"f";"";"pena grave:es"
"pena individual";"pena individual";"f";"";"pena individual:es"
"pena inferior en grau";"pena inferior en grau";"f";"";"pena inferior en grado:es"
"pena lleu";"pena lleu";"f";"";"pena leve:es"
"pena màxima";"pena màxim";"f";"";"pena máxima:es"
"pena menys greu";"pena menys greu";"f";"";"pena menos grave:es"
"pena mínima";"pena mínim";"f";"";"pena mínima:es"
"pena pecuniària";"pena pecuniari";"f";"";"pena pecuniaria:es"
"pena principal";"pena principal";"f";"";"pena principal:es"
"pena privativa de drets";"pena privatiu de dret";"f";"";"pena privativa de derechos:es"
"pena privativa de llibertat";"pena privatiu de llibertat";"f";"";"pena privativa de libertad:es"

3. Dpenal.termcat

"pena qualitativa";"pena qualitatiu";"f";"";"pena cualitativa:es"
"pena quantitativa";"pena quantitatiu";"f";"";"pena cuantitativa:es"
"pena restrictiva de drets";"pena restrictiu de dret";"f";"";"pena restrictiva de derechos:es"
"pena restrictiva de llibertat";"pena restrictiu de llibertat";"f";"";"pena restrictiva de libertad:es"
"pena substitutiva";"pena substitutiu";"f";"";"pena sustitutiva:es"
"pena superior en grau";"pena superior en grau";"f";"";"pena superior en grado:es"
"pena suspesa";"pena suspendre";"f";"";"pena suspendida:es"
"pena unitària";"pena unitari";"f";"";"pena unitaria:es"
"penal";"penal";"adj";"";"penal:es"
"penal";"penal";"m";"Sinònim complementari de centre penitenciari";""
"penalista";"penalista";"m i f";"";"penalista:es"
"penalitat";"penalitat";"f";"";"merecimiento de pena:es#necesidad de pena:es#penalidad:es#punibilidad:es"
"penalització";"penalització";"f";"";"penalización:es"
"penalitzar";"penalitzar";"v tr";"Sinònim complementari de condemnar";""
"penalitzar";"penalitzar";"v tr";"Sinònim complementari de penar";""
"penar";"penar";"v tr";"DRET PENAL. Assenyalar, la llei, una pena per un delict o una falta."; "penalitzar:es#penar:es#punish, to:en"
"penar";"penar";"v tr";"Sinònim complementari de condemnar";""
"penat";"penat";"m i f";"";"penado -da:es"
"penat";"penat";"m i f";"Sinònim de condemnat";""
"penediment espontani";"penediment espontani";"m";"";"arrepentimiento espontáneo:es"
"penetració anal";"penetració anal";"f";"";"penetración anal:es"
"penetració bucal";"penetració bucal";"f";"";"penetración bucal:es"
"penetració vaginal";"penetració vaginal";"f";"";"penetración vaginal:es"
"penitenciari";"penitenciari";"adj";"";"penitenciario -ria:es"
"penitenciarisme";"penitenciarisme";"m";"";"penitenciarismo:es"
"penologia";"penologia";"f";"";"penologia:es"
"penològic";"penològic";"m i f";"";"penológico -ca:es"
"perdó de l'ofès";"perdó de el = ofendre";"m";"";"perdón del ofendido:es"
"perdó judicial";"perdó judicial";"m";"";"perdón judicial:es"
"pèrdua de destinació";"pèrdua de destinació";"f";"";"pérdida de destino:es"
"pèrdua dels instruments i efectes del delict";"pèrdua de el instrument i efecte de el delict";"f";"";"pérdida de los instrumentos y efectos del delito:es"
"pèrdua d'ocupació";"pèrdua de = ocupació";"f";"";"pérdida de empleo:es"
"perempció";"perempció";"f";"";"perención:es"
"pericial";"pericial";"adj";"";"pericial:es"
"perill";"perill";"m";"";"peligro:es#riesgo:es"
"perill abstracte";"perill abstracte";"m";"";"peligro abstracto:es"
"perill autònom";"perill autònom";"m";"";"peligro autónomo:es"
"perill concret";"perill concret";"m";"";"peligro concreto:es"
"perillositat criminal";"perillositat criminal";"f";"";"peligrosidad criminal:es"
"perillositat postdelictiva";"perillositat postdelictiu";"f";"";"peligrosidad postdelictual:es"
"perillositat predelictiva";"perillositat predelictiu";"f";"";"peligrosidad predelictual:es"
"perímetre de seguretat";"perímetre de seguretat";"m";"";"perímetro de seguridad:es"
"període d'al·legacions";"període de = al·legació";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Part del procés judicial reservada especialment per tal que els litigants formulin al·legacions de fet i de dret en defensa de les seves pretensions."; "período de alegaciones:es#período de alegaciones:es"
"període de prova";"període de prova";"m";"Sinònim complementari de probatòria";""
"període de qualificació";"període de qualificació";"m";"";"período de calificación:es#período de calificación:es"
"període probatori";"període probatori";"m";"Sinònim complementari de probatòria";""
"perit";"perit";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que posseeix determinats coneixements científics o tècnics i que emet informes pericials en un litigi."; "perito -ta:es"
"pèrit";"pèrit";"m i f";"Sinònim de perit";""

3. Dpenal.termcat

"peritatge";"peritatge";"m";"";"peritación:es#peritaje:es"
"perjudicat";"perjudicar";"m i f";"";"agraviado -da:es#perjudicado -da:es"
"perjudici";"perjudici";"m";"";"perjuicio:es"
"perjuri";"perjuri";"m";"Sinònim complementari de fals testimoni";""
"permís de cap de setmana";"permís de cap de setmana";"m";"";"permiso de fin de semana:es"
"permís de sortida";"permís de sortida";"m";"";"permiso de salida:es"
"permís extraordinari";"permís extraordinari";"m";"";"permiso extraordinario:es"
"permís ordinari";"permís ordinari";"m";"";"permiso ordinario:es"
"perpetració";"perpetració";"f";"";"perpetración:es"
"perpetrar";"perpetrar";"v tr";"";"perpetrar:es"
"perquirir";"perquirir";"v tr";"Sinònim complementari de escorcollar";""
"perquisició";"perquisició";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a examinar minuciosament un domicili per trobar efectes i instruments d'un delictes, preservant la reputació, els béns i els efectes de l'interessat que no siguin necessaris per a la investigació. Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "registro domiciliario:es#house search:en"
"perquisició";"perquisició";"f";"Sinònim complementari de escorcoll";""
"perquisicionar";"perquisicionar";"v intr";"Sinònim complementari de escorcollar";""
"persecució del delictes";"persecució de el delictes";"f";"";"persecución del delito:es"
"perseguitabilitat";"perseguitabilitat";"f";"";"perseguitabilidad:es"
"perseguir";"perseguir";"v tr";"";"perseguir:es"
"persona del darrere";"persona de el darrere";"f";"";"persona de atrás:es"
"personal de guàrdia exterior";"personal de guàrdia exterior";"m";"";"personal de guardia exterior:es"
"personalitat";"personalitat";"f";"";"personalidad:es"
"pertorbació de l'ordre";"pertorbació de el = ordre";"f";"";"alteración del orden:es"
"pertorbació mental";"pertorbació mental";"f";"";"enajenación mental:es#perturbación mental:es"
"pertorbació mental completa";"pertorbació mental complet";"f";"";"enajenación mental completa:es#perturbación mental completa:es"
"pertorbació mental incompleta";"pertorbació mental incomplet";"f";"";"enajenación mental incompleta:es#perturbación mental incompleta:es"
"petició";"petició";"f";"";"petición:es"
"petició d'advocat d'ofici";"petició de = advocat de = ofici";"f";"";"petición de abogado de oficio:es"
"petició d'ajut";"petició de = ajut";"f";"";"petición de auxilio:es"
"petició de procurador d'ofici";"petició de procurador de = ofici";"f";"";"petición de procurador de oficio:es"
"petició d'extradició";"petició de = extradició";"f";"";"petición de extradición:es"
"pètit";"pètit";"f";"Nota: Llatinisme en desús. En plural, petita."; "petitum:es#suplico:es"
"petitum";"petitum";"m";"Sinònim complementari de pètit";""
"pillatge";"pillatge";"m";"";"pillaje:es"
"pirateria";"pirateria";"f";"";"piratería:es"
"plagi";"plagi";"m";"";"plagio:es"
"plagiar";"plagiar";"v tr";"";"plagiar:es"
"planta judicial";"planta judicial";"f";"";"planta judicial:es"
"plantada";"plantada";"f";"DRET PENITENCIARI. Insubordinació que es caracteritza perquè les persones que la realitzen es queden dretes i aturades sense obeir l'autoritat del qui els mana."; "plante:es"
"plec de càrrecs";"plec de càrrec";"m";"";"pliego de cargos:es"
"plec de descàrrecs";"plec de descàrrec";"m";"";"pliego de descargos:es"
"pledejar";"pledejar";"v tr i intr";"Sinònim de litigar";""
"plenari";"plenari";"m";"Sinònim complementari de judici oral";""
"plet";"plet";"m";"Sinònim de litigi";""
"pluralitat d'accions";"pluralitat de = acció";"f";"";"pluralidad de acciones:es"
"pluralitat de delictes";"pluralitat de delictes";"f";"";"pluralidad de delitos:es"

3. Dpenal.termcat

"pluspetició";"pluspetició";"f";"";"pluspetición:es"
"població interna";"població intern";"f";"";"población interna:es#población
reclusa:es"
"població reclusa";"població reclus";"f";"Sinònim complementari de població
interna";""
"poder";"poder";"m";"";"apoderamiento notarial:es#poder:es"
"poder de postulació";"poder de postulació";"m";"";"poder de postulación:es"
"poder especial";"poder especial";"m";"";"poder especial:es"
"poder judicial";"poder judicial";"m";"DRET CONSTITUCIONAL. Conjunt integrat
pels jutges i magistrats que, amb caràcter d'independents, inamovibles,
responsables i sotmesos a la constitució i a la llei, administren en nom del rei
la justícia que dimana del poble."; "poder judicial:es#the judiciary:en"
"poder punitiu de l'Estat";"poder punitiu de el = Estat";"m";"";"ius puniendi
del Estado:es#poder punitivo del Estado:es"
"poderdant";"poderdant";"m i f";"NOTARIAT. Persona que dóna poder a una altra
perquè la representi en judici en qualsevol atra circumstància."; "poderdante:es"
"policia científica";"policia científic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció
policial que consisteix a aplicar procediments científics per comprovar un fet
delictiu, identificar-ne l'autor, posar a disposició judicial les proves
materials i emetre els informes pericials per a la investigació."; "policia
científica:es"
"policia judicial";"policia judicial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció
policial que consisteix a practicar les diligències necessàries per comprovar un
delicte o falta, descobrir i detenir el delinqüent, recollir els efectes,
instruments i proves del delicte, i posar-ho tot en mans de l'autoritat
judicial."; "policia judicial:es#judiciary police:en"
"policia militar";"policia militar";"f";"";"policia militar:es"
"política criminal";"política criminal";"f";"";"política criminal:es"
"política penitenciària";"política penitenciari";"f";"";"política
penitenciaria:es"
"ponderació";"ponderació";"f";"";"ponderación:es"
"por insuperable";"por insuperable";"f";"";"miedo insuperable:es"
"pornografia";"pornografia";"f";"";"pornografía:es"
"portadefensa";"portadefensa";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda de cuir o
de lona que es fixa al cinturó, i que serveix per a transportar la
defensa."; "funda de defensa:es#baton holder:en"
"posada en perill";"posada en perill";"f";"";"puesta en peligro:es"
"posar a disposició judicial";"posar a disposició judicial";"loc v";"";"poner a
disposición judicial:es"
"posar en llibertat";"posar en llibertat";"loc v";"";"poner en libertad:es"
"posició de garant";"posició de garant";"f";"";"posición de garante:es"
"possibilitat d'acció";"possibilitat de = acció";"f";"";"posibilidad de
acción:es"
"postdelictivitat";"postdelictivitat";"f";"";"postdelictualidad:es"
"postulació processal";"postulació processal";"f";"";"postulación procesal:es"
"potestat jurisdiccional";"potestat jurisdiccional";"f";"";"potestad
jurisdiccional:es"
"pràctica";"pràctica";"f";"";"práctica:es"
"pràctica de diligència";"pràctica de diligència";"f";"";"práctica de
diligencia:es"
"pràctica de prova";"pràctica de prova";"f";"";"práctica de prueba:es"
"precintament";"precintament";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix
a precintat un vehicle, un aparell o la porta d'un local per impedir-ne l'ús i
evitar que se segueixi produint una infracció administrativa o penal, com a
mesura preventiva o per una ordre de precintament."; "precinto:es#sealing:en"
"predelinquència";"predelinquència";"f";"";"predelinquencia:es"
"prefectura de serveis";"prefectura de servei";"f";"";"jefatura de servicios:es"
"prejudicial";"prejudicial";"adj";"";"prejudicial:es"
"prejudicialitat";"prejudicialitat";"f";"";"prejudicialidad:es"
"prejutjar";"prejutjar";"v tr";"";"prejuizar:es"
"prellibertat";"prellibertat";"f";"";"prelibertad:es"
"premeditació";"premeditació";"f";"DRET PENAL. Circumstància agreujant que
consisteix en la preparació d'un pla, d'una manera freda, calculada i reflexiva
per a executar-lo."; "premeditación:es#premeditation:en"
"prendre declaració";"prendre declaració";"loc v";"";"recibir
declaración:es#tomar declaración:es"
"prendre jurament";"prendre jurament";"loc v";"";"recibir juramento:es#tomar
juramento:es"

3. Dpenal.termcat

"prendre les empremtes";"prendre el empremta";"loc v";"";"tomar las huellas:es"
"pres";"pres";"m i f";"Sinònim complementari de intern";""
"presa d'ostatges";"presa de = ostatge";"f";"";"toma de rehenes:es"
"prescripció";"prescripció";"f";"";"prescripción:es"
"prescripció de la mesura de seguretat";"prescripció de el mesura de seguretat";"f";"";"prescripción de la medida de seguridad:es"
"prescripció de la pena";"prescripció de el pena";"f";"";"prescripción de la pena:es"
"prescripció del delict";"prescripció de el delict";"f";"";"prescripción del delito:es"
"presència";"presència";"f";"";"presencia:es"
"president de tribunal";"president de tribunal";"m i f";"";"presidente -ta de tribunal:es"
"presidi";"presidi";"m";"Sinònim complementari de centre penitenciari";""
"presidiari";"presidiari";"m i f";"Sinònim complementari de intern";""
"presó";"presó";"f";"";"prisión:es"
"presó";"presó";"f";"Sinònim complementari de centre penitenciari";""
"presó atenuada";"presó atenuar";"f";"";"prisión atenuada:es"
"presó incomunicada";"presó incomunicar";"f";"";"prisión incomunicada:es"
"presó major";"presó major";"f";"";"prisión mayor:es"
"presó menor";"presó menor";"f";"";"prisión menor:es"
"presó perpètua";"presó perpetu";"f";"";"cadena perpetua:es#prisión perpetua:es"
"presó preventiva";"presó preventiu";"f";"Sinònim complementari de presó provisional";""
"presó provisional";"presó provisional";"f";"";"prisión preventiva:es#prisión provisional:es"
"presoner de guerra";"presoner de guerra";"m i f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL MILITAR. Persona que pertany o ha pertangut a les forces armades o cossos de voluntaris d'un estat bel·ligerant, i que ha caigut en poder de l'enemic.Nota: La condició jurídica dels presoners de guerra estableix que la seva captivitat no pot tenir un caràcter repressiu, sinó que constitueix una mesura de precaució presa en relació amb un adversari desarmat."; "prisionero de guerra:es#prisoner of war:en"
"prestar caució";"prestar caució";"loc v";"";"prestar caución:es"
"prestar declaració";"prestar declaració";"loc v";"";"prestar declaración:es"
"prestar fiança";"prestar fiança";"loc v";"";"prestar fianza:es"
"presumpció d'innocència";"presumpció de = innocència";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Dret que posseeix una persona de ser considerada innocent si no es demostra el contrari."; "presunción de inocencia:es#presumption of innocence:en"
"presumpte";"presumpte";"adj";"DRET PROCESSAL PENAL. Que és suposat o considerat d'una certa manera, abans de l'establiment dels fets reals."; "presuntivo -va:es#presunto -ta:es#supuesto -ta:es"
"presumptiu";"presumptiu";"adj";"Sinònim complementari de presumpte";""
"pretensió";"pretensió";"f";"";"pretensión:es"
"preterintencionalitat";"preterintencionalitat";"f";"";"preterintencionalidad:es"
"preu";"preu";"m";"";"precio:es"
"prevalença";"prevalença";"f";"";"prevalencia:es#prevalimiento:es"
"prevalença del dret";"prevalença de el dret";"f";"";"prevalencia del derecho:es"
"prevaricació";"prevaricació";"f";"";"prevaricación:es"
"prevaricador";"prevaricador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet prevaricació."; "prevaricador:es#prevaricador:en"
"prevaricar";"prevaricar";"v intr";"DRET PENAL. Cometre prevaricació."; "prevaricar:es#prevaricate, to:en"
"prevenció";"prevenció";"f";"";"prevención:es"
"prevenció especial";"prevenció especial";"f";"";"prevención especial:es"
"prevenció general";"prevenció general";"f";"";"prevención general:es"
"preventiu";"preventiu";"adj";"";"preventivo -va:es"
"previsibilitat";"previsibilitat";"f";"";"previsibilidad:es"
"primer grau de tractament";"primer grau de tractament";"m";"";"primer grado de tratamiento:es"
"primera instància";"primer instància";"f";"";"primera instancia:es"
"principi acusatori";"principi acusatori";"m";"";"principio acusatorio:es"
"principi cel·lular";"principi cel·lular";"m";"";"principio celular:es"
"principi inquisitiu";"principi inquisitiu";"m";"";"principio inquisitivo:es"
"principi personal";"principi personal";"m";"";"principio personal:es"
"principi real";"principi real";"m";"";"principio real:es#protección del

3. Dpenal.termcat

Estado:es"
"principi universal";"principi universal";"m";"";"principio universal:es"
"pro actione";"pro actione";"m";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'a favor de l'acció'. ";"pro actione:es"
"probabilitat";"probabilitat";"f";"";"probabilidad:es"
"probatori";"probatori";"adj";"";"probatorio -ria:es"
"probatòria";"probatòria";"f";"";"periodo de prueba:es#período de prueba:es#probatoria:es#término probatorio:es"
"procedent";"procedent";"adj";"";"procedente:es"
"procedibilitat";"procedibilitat";"f";"";"procedibilidad:es"
"procediment abreujat";"procediment abreujar";"m";"";"procedimiento abreviado:es"
"procediment del jurat";"procediment de el jurat";"m";"";"procedimiento del jurado:es"
"procediment d'extradició";"procediment de = extradició";"m";"";"procedimiento de extradición:es"
"procediment disciplinari";"procediment disciplinari";"m";"";"procedimiento disciplinario:es"
"procediment d'ofici";"procediment de = ofici";"m";"";"procedimiento de oficio:es"
"procediment especial";"procediment especial";"m";"";"procedimiento especial:es"
"procediment judicial";"procediment judicial";"m";"";"procedimiento judicial:es"
"procediment judicial militar";"procediment judicial militar";"m";"";"procedimiento judicial militar:es"
"procediment ordinari";"procediment ordinari";"m";"";"procedimiento ordinario:es"
"procediment penal";"procediment penal";"m";"";"procedimiento penal:es"
"procediment penal militar";"procediment penal militar";"m";"";"procedimiento penal militar:es"
"procedir";"procedir";"v intr";"Nota: Procedir significa actuar en un judici, en un procés, però no equival al terme castellà proceder quan significa 'ser procedent'. ";"proceder:es"
"procés a porta tancada";"procés a porta tancar";"m";"Sinònim de judici a porta closa";""
"procés penal";"procés penal";"m";"Sinònim de causa penal";""
"procés penal militar";"procés penal militar";"m";"";"proceso penal militar:es"
"procés públic";"procés públic";"m";"";"proceso público:es"
"processament";"processament";"m";"";"procesamiento:es"
"processament irregular";"processament irregular";"m";"";"procesamiento irregular:es"
"processar";"processar";"v tr";"";"procesar:es"
"processat";"processar";"m i f";"";"procesado -da:es"
"procurador";"procurador";"m i f";"Nota: Arcaisme. ";"procurador -ra:es"
"procurador d'ofici";"procurador de = ofici";"m i f";"";"procurador -ra de oficio:es"
"profanació de cadàvers";"profanació de cadàver";"f";"";"profanación de cadáveres:es"
"profanació religiosa";"profanació religiós";"f";"";"profanación religiosa:es"
"pròfug";"pròfug";"m i f";"";"prófugo -ga:es"
"programa de tractament";"programa de tractament";"m";"";"programa de tratamiento:es"
"programa d'intervenció";"programa de = intervenció";"m";"";"programa de intervención:es"
"progressar de fase";"progressar de fase";"loc v";"";"progresar de fase:es"
"progressar de grau";"progressar de grau";"loc v";"";"progresar de grado:es"
"progressió";"progressió";"f";"";"progresión:es"
"prohibició";"prohibició";"f";"";"prohibición:es"
"prohibició d'analogia";"prohibició de = analogia";"f";"";"prohibición de analogía:es"
"prohibició de retroactivitat";"prohibició de retroactivitat";"f";"";"prohibición de retroactividad:es"
"prolongació d'atribucions";"prolongació de = atribució";"f";"";"prolongación de atribuciones:es"
"promesa";"promesa";"f";"";"promesa:es"
"promesa d'afavoriment";"promesa de = afavoriment";"f";"";"promesa de favorecimiento:es"
"promoció";"promoció";"f";"";"promoción:es"
"promotor";"promotor";"m i f";"";"promotor -ra:es#promovedor

3. Dpenal.termcat

-ra:es#promovente:es"
"promoure";"promoure";"v tr";"";"promover:es"
"promovedor";"promovedor";"m i f";"Sinònim complementari de promotor";""
"pronòstic de perillositat criminal";"pronòstic de perillositat
criminal";"m";"";"pronóstico de peligrosidad criminal:es"
"pronòstic inicial";"pronòstic inicial";"m";"";"pronóstico inicial:es"
"pronunciament de la sentència";"pronunciament de el
sentència";"m";"";"pronunciamento de la sentencia:es"
"pronunciar sentència";"pronunciar sentència";"loc v";"";"pronunciar
sentencia:es"
"pronunciar-se";"pronunciar = se";"v pron";"Nota: Habitualment tots aquests
verbs són complementats per un sintagma encapçalat per la preposició sobre; per
exemple, 'el tribunal ha resolt sobre la qüestió de
competència'."; "dictaminar:es#fallar:es#pronunciarse:es#resolver:es"
"propi";"propi";"m i f";"";"demandadero -ra:es"
"proporcionalitat";"proporcionalitat";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL.
Principi de la policia judicial que consisteix a fer la intervenció mínima
possible, sense infligir mai un mal major al que es vol
evitar."; "proporcionalidad:es#proportionality:en"
"proposador";"proposador";"m i f";"Sinònim complementari de proponent";""
"proposant";"proposant";"m i f";"";"proponente:es"
"proposar";"proposar";"v tr";"";"proponer:es"
"proposició";"proposició";"f";"";"proposición:es"
"proposició de prova";"proposició de prova";"f";"";"proposición de prueba:es"
"proposta de provisió";"proposta de provisió";"f";"";"propuesta de
providencia:es"
"proposta de resolució";"proposta de resolució";"f";"";"propuesta de
resolución:es"
"proposta d'interlocutòria";"proposta de = interlocutori";"f";"";"propuesta de
auto:es"
"prostitució";"prostitució";"f";"DRET PENAL. Pràctica professional consistent a
tenir relacions sexuals amb finalitat de
lucre."; "prostitución:es#prostitution:en"
"protecció a la infància";"protecció a el infància";"f";"Sinònim complementari
de protecció de menors";""
"protecció de béns jurídics";"protecció de bé jurídics";"f";"";"protección de
bienes jurídicos:es"
"protecció de l'Estat";"protecció de el = Estat";"f";"Sinònim complementari de
principi real";""
"protecció de menors";"protecció de menor";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Institució
jurídica encarregada de la defensa dels drets del menor o de la seva correcció
en cas de delinqüència."; "protección a la infancia:es#protección de menores:es"
"protecció dels interessos dels exèrcits";"protecció de el interès de el
exèrcit";"f";"";"protección de los intereses de los ejércitos:es"
"protesta";"protesta";"f";"";"protesta:es"
"prova";"prova";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascun dels actes, fets o efectes
que evidencien la participació d'una persona o cosa en la comissió d'un
delicte."; "elemento de prueba:es#elemento probatorio:es#prueba:es#proof:en"
"prova accessòria";"prova accessori";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que només
demostra l'existència d'una prova principal."; "prueba accesoria:es#accessory
evidence:en#incidental evidence:en"
"prova anticipada";"prova anticipar";"f";"";"prueba anticipada:es"
"prova conjectural";"prova conjectural";"f";"";"prueba conjetural:es"
"prova d'alcoholèmia";"prova de = alcoholèmia";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL
PENAL. Diligència consistent a determinar la taxa d'alcoholèmia d'un conductor o
d'una persona implicada en un accident de trànsit mitjançant un
alcoholímetre."; "prueba de alcoholemia:es#prueba de impregnación
alcohólica:es#alcohol consumption analysis:en"
"prova de càrrec";"prova de càrrec";"f";"";"prueba de cargo:es"
"prova de descàrrec";"prova de descàrrec";"f";"";"prueba de descargo:es"
"prova de reconeixement judicial";"prova de reconeixement
judicial";"f";"";"prueba de reconocimiento judicial:es"
"prova directa";"prova directe";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra un
fet esdevingut en el món exterior."; "prueba directa:es#direct
evidence:en#positive evidence:en#proof:en"
"prova documental";"prova documental";"f";"";"prueba documental:es#documentary
evidence:en"
"prova immaterial";"prova immaterial";"f";"Sinònim complementari de prova

3. Dpenal.termcat

testifical";""
"prova indiciària";"prova indiciari";"f";"";"prueba indiciaria:es"
"prova indirecta";"prova indirecte";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra una tendència o un ànim determinat del subjecte actiu penalment rellevant."; "prueba indiciaria:es#prueba indirecta:es#indirect proof:en"
"prova literal";"prova literal";"f";"";"prueba literal:es"
"prova material";"prova material";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que consisteix en un objecte material, obtinguda mitjançant mètodes científics d'investigació."; "prueba indiciaria:es#prueba material:es#prueba objetiva:es#physical evidence:en#real proof:en"
"prova pericial";"prova pericial";"f";"";"prueba pericial:es"
"prova preconstituïda";"prova preconstituït";"f";"";"prueba preconstituïda:es"
"prova principal";"prova principal";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra directament el fet delictiu que s'investiga."; "prueba principal:es#prime evidence:en"
"prova psicomètrica";"prova psicomètric";"f";"";"prueba psicométrica:es"
"prova semiplena";"prova semiplè";"f";"";"prueba semiplena:es"
"prova subjectiva";"prova subjectiu";"f";"Sinònim complementari de prova testifical";""
"prova suficient";"prova suficient";"f";"";"prueba bastante:es"
"prova testifical";"prova testifical";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova constituïda per la declaració d'una persona."; "prueba inmaterial:es#prueba subjetiva:es#prueba testifical:es#prueba testimonial:es"
"prova testimonial";"prova testimonial";"f";"Sinònim complementari de prova testifical";""
"provat";"provar";"adj";"";"probado -da:es"
"proveir";"proveir";"v tr";"";"proveer:es"
"provisió injusta";"provisió injust";"f";"";"providencia injusta:es"
"provocació";"provocació";"f";"DRET PENAL. Incitació a executar un delictes utilitzant la paraula, un escrit, un imprès o qualsevol altre mitjà."; "provocación:es#provocation:en"
"provocació sexual";"provocació sexual";"f";"";"provocación sexual:es"
"provocador";"provocador";"m i f";"Sinònim complementari de provocant";""
"provocant";"provocant";"m i f";"";"provocador -ra:es"
"provocar";"provocar";"v tr";"";"provocar:es"
"proxeneta";"proxeneta";"m i f";"DRET PENAL. Persona que practica el proxenetisme."; "proxeneta:es#pimp:en#procurer:en"
"proxenetisme";"proxenetisme";"m";"DRET PENAL. Acció delictiva consistent a induir a practicar la prostitució o a explotar algú que es prostitueix."; "proxenetismo:es#pandering:en#procuring:en"
"publicació de sentència";"publicació de sentència";"f";"";"publicación de sentencia:es"
"publicar una sentència";"publicar un sentència";"loc v";"";"publicar una sentencia:es"
"punibilitat";"punibilitat";"f";"Sinònim complementari de penalitat";""
"punible";"punible";"adj";"DRET PENAL. Dit d'una acció o d'una omisió que reuneix totes les condicions per ser considerada un delictes o una falta i ser castigada amb una pena."; "punible:es#punishable:en"
"punició";"punició";"f";"";"punición:es"
"punir";"punir";"v tr";"";"punir:es"
"punitiu";"punitiu";"adj";"";"punitivo -va:es"
"purga";"purga";"f";"";"purga:es"
"purgar";"purgar";"v tr";"";"purgar:es"
"quadrilla";"quadrilla";"f";"";"cuadrilla:es"
"qualificació";"qualificació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Apreciació que presenta cadascuna de les parts en un procés penal sobre els fets del sumari, sobre els preceptes legals aplicables i sobre els seus efectes en els acusats."; "calificación:es"
"qualificació del delictes";"qualificació de el delictes";"f";"";"calificación del delito:es"
"qualificació dels fets";"qualificació de el fet";"f";"";"calificación de los hechos:es"
"qualificar";"qualificar";"v tr";"";"calificar:es"
"quasidelictes";"quasidelictes";"m";"";"cuasidelito:es"
"queixa";"queixa";"f";"";"queja:es"
"querella";"querella";"f";"";"querella:es"
"querellant";"querellant";"m i f";"";"querellante:es"
"querellant particular";"querellant particular";"m i f";"";"querellante

3. Dpenal.termcat

particular:es"
"querellar-se";"querellar = se";"v pron";"";"querellarse:es"
"querellat";"querellar";"m i f";"";"querellado -da:es"
"qüestió de competència";"qüestió de competència";"f";"";"cuestión de
competencia:es"
"qüestió de pronunciamet previ";"qüestió de pronunciamet previ";"f";"Sinònim
complementari de qüestió prèvia";""
"qüestió incidental";"qüestió incidental";"f";"";"cuestión incidental:es"
"qüestió prejudicial";"qüestió prejudicial";"f";"";"cuestión prejudicial:es"
"qüestió prèvia";"qüestió previ";"f";"";"cuestión de previo
pronunciamiento:es#cuestión previa:es"
"quota de recusables";"quota de recusable";"f";"";"cupo de recusables:es"
"racionament";"racionament";"m";"";"racionado:es"
"racisme";"racisme";"m";"";"racismo:es"
"raonament jurídic";"raonament jurídic";"m";"Sinònim complementari de fonament
de dret";""
"raptar";"raptar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un rapte."; "raptar:es#kidnap,
to:en"
"rapte";"rapte";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a sostreure una persona
major d'edat contra la seva voluntat, o un menor per seducció, amb la intenció
de cometre un delicte contra la llibertat sexual."; "rapto:es"
"raptor";"raptor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un
rapte."; "raptor:es#kidnapper:en"
"ratificació";"ratificació";"f";"";"ratificación:es"
"ratificar";"ratificar";"v tr";"";"ratificar:es"
"realització arbitrària del propi dret";"realització arbitrària del propi dret";"f";"";"realización arbitraria del propio derecho:es"
"rebel";"rebel";"m i f";"";"rebelde:es"
"rebel·lar-se";"rebel·lar = se";"v pron";"";"rebelarse:es"
"rebel·lia";"rebel·lia";"f";"";"rebel·día:es"
"rebel·lió";"rebel·lió";"f";"";"rebelión:es"
"rebel·lió en temps de guerra";"rebel·lió en temps de guerra";"f";"";"rebelión
en tiempo de guerra:es"
"rebuig de testimonis";"rebuig de testimoni";"m";"Nota: El terme rebutjar ha de
tenir com a subjecte una de les parts litigants, mentre que el subjecte
d'invalidar o d'excloure ha de ser un jutge o un tribunal. El verb castellà
tachar, en canvi, no fa aquesta distinció de subjectes."; "tacha de testigos:es"
"recaure en";"recaure en";"loc v";"";"
"recaure sentència";"recaure sentència";"loc v";"";"recaer sentencia:es"
"recepció";"recepció";"f";"";"recepción:es"
"receptació";"receptació";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a aprofitar-se
de béns que procedeixen d'un delicte contra la propietat, amb coneixement previ
de la comissió del delicte."; "receptación:es"
"receptador";"receptador";"m i f";"";"receptador -ra:es"
"receptar";"receptar";"v tr";"";"receptar:es"
"recidiva";"recidiva";"f";"Sinònim complementari de reincidència";""
"recidivar";"recidivar";"v intr";"Sinònim complementari de reincidir";""
"recidivista";"recidivista";"m i f";"Sinònim complementari de reincident";""
"reciprocitat";"reciprocitat";"f";"";"reciprocidad:es"
"reclamació";"reclamació";"f";"DRET ADMINISTRATIU; DRET PROCESSAL; DRET CIVIL.
Queixa que es presenta formalment per una injustícia soferta o per una
irregularitat que pot ser-li perjudicial, per exigir-ne la
reparació."; "reclamación:es#complaint:en"
"reclamant";"reclamant";"m i f";"";"reclamante:es"
"reclamar";"reclamar";"v tr";"";"reclamar:es"
"reclamat";"reclamar";"m i f";"";"reclamado -da:es"
"reclassificació";"reclassificació";"f";"";"reclasificación:es"
"recloure";"recloure";"v tr";"";"recluir:es"
"reclús";"reclús";"m i f";"Sinònim complementari de intern";""
"reclusió";"reclusió";"f";"";"reclusión:es"
"reclusió major";"reclusió major";"f";"";"reclusión mayor:es"
"reclusió menor";"reclusió menor";"f";"";"reclusión menor:es"
"recompensa";"recompensa";"f";"";"recompensa:es"
"recompte";"recompte";"m";"";"recuento:es"
"reconeixement";"reconeixement";"m";"";"reconocimiento:es"
"reconeixement corporal";"reconeixement corporal";"m";"DRET PROCESSAL PENAL;
DRET PENITENCIARI. Exploració mèdica de les cavitats vaginal o anal, o bé
radiològica, que es duu a terme en un sospitós de narcotràfic i que només pot

3. Dpenal.termcat

realitzar-se amb un manament judicial."; "reconocimiento corporal:es#full
search:en#obtaining of evidence from a body:en"
"reconeixement d'identitat"; "reconeixement de =
identitat"; "m"; "m"; "reconocimiento de identidad:es"
"reconeixement mèdic"; "reconeixement mèdic"; "m"; "m"; "reconocimiento médico:es"
"reconeixement pericial"; "reconeixement pericial"; "m"; "m"; "reconocimiento
pericial:es"
"reconstrucció dels fets"; "reconstrucció de el fet"; "f"; "f"; "reconstrucción de
los hechos:es"
"recórrer en"; "recórrer en"; "v intr"; "Sinònim de acudir en"; "m"
"recurrent"; "recurrent"; "m i f"; "m"; "recurrente:es"
"recurs"; "recurs"; "m"; "m"; "recurso:es"
"recurs a ambdós efectes"; "recurs a ambdós efecte"; "m"; "m"; "recurso en ambos
efectos:es"
"recurs a un sol efecte"; "recurs a un sol efecte"; "m"; "m"; "recurso en un solo
efecto:es"
"recurs d'aclariment"; "recurs de = aclariment"; "m"; "m"; "recurso de aclaración:es"
"recurs d'anul·lació"; "recurs de = anul·lació"; "m"; "m"; "recurso de anulación:es"
"recurs d'apel·lació"; "recurs de = apel·lació"; "m"; "m"; "recurso de apelación:es"
"recurs de cassació"; "recurs de cassació"; "m"; "m"; "recurso de casación:es"
"recurs de queixa"; "recurs de queixa"; "m"; "m"; "recurso de queja:es"
"recurs de redreç"; "recurs de redreç"; "m"; "m"; "Sinònim complementari de recurs de
reforma"; "m"
"recurs de reforma"; "recurs de reforma"; "m"; "m"; "recurso de reforma:es"
"recurs de revisió"; "recurs de revisió"; "m"; "m"; "recurso de revisión:es"
"recurs de súplica"; "recurs de súplica"; "m"; "m"; "recurso de súplica:es"
"recurs devolutiu"; "recurs devolutiu"; "m"; "m"; "recurso devolutivo:es"
"recurs extern"; "recurs extern"; "m"; "m"; "recurso exterior:es"
"recurs extraordinari"; "recurs extraordinari"; "m"; "m"; "recurso extraordinario:es"
"recurs extrapenitenciari"; "recurs extrapenitenciari"; "m"; "m"; "recurso
extrapenitenciario:es"
"recurs no devolutiu"; "recurs no devolutiu"; "m"; "m"; "recurso no devolutivo:es"
"recurs ordinari"; "recurs ordinari"; "m"; "m"; "recurso ordinario:es"
"recusable"; "recusable"; "adj"; "m"; "recusable:es"
"recusació"; "recusació"; "f"; "f"; "Nota: Vegeu la nota de recusar."; "recusación:es"
"recusant"; "recusant"; "m i f"; "m"; "recusante:es"
"recusar"; "recusar"; "v tr"; "Nota: El terme recusar només s'ha d'aplicar al
rebuig formal d'una persona que intervé amb caràcter públic en un
procés."; "recusar:es"
"recusat"; "recusar"; "m i f"; "m"; "recusado -da:es"
"redacció de la sentència"; "redacció de el sentència"; "f"; "f"; "redacción de la
sentencia:es"
"redempció de condemna"; "redempció de condemna"; "f"; "f"; "DRET PENITENCIARI."
"; "redención de condena:es"
"redempció de penes pel treball"; "redempció de pena per el
treball"; "f"; "f"; "redención de penas por el trabajo:es"
"redempció extraordinària"; "redempció extraordinari"; "f"; "f"; "redención
extraordinaria:es"
"redempció ordinària"; "redempció ordinari"; "f"; "f"; "redención ordinaria:es"
"reeducació"; "reeducació"; "f"; "f"; "reeducación:es"
"reextradició"; "reextradició"; "f"; "f"; "reextradición:es"
"refondre condemnes"; "refondre condemna"; "loc v"; "m"; "refundir condenas:es"
"règim"; "règim"; "m"; "m"; "régimen:es"
"règim d'autogovern"; "règim de = autogovern"; "m"; "m"; "autogobierno:es#régimen de
autogobierno:es"
"règim de baixa custòdia"; "règim de baix
custòdia:N5-FS|custodi:JQ--FS|custodi:N5-FS"; "m"; "m"; "régimen de baja
custodia:es"
"règim de semilibertat"; "règim de semilibertat"; "m"; "m"; "régimen en
semilibertad:es"
"règim de visites"; "règim de visita"; "m"; "m"; "régimen de visitas:es"
"règim disciplinari"; "règim disciplinari"; "m"; "m"; "régimen disciplinario:es"
"règim interior"; "règim interior"; "m"; "m"; "régimen interior:es"
"règim obert"; "règim obrir"; "m"; "m"; "régimen abierto:es"
"règim obert restringit"; "règim obrir restringir"; "m"; "m"; "DRET PENITENCIARI. Fase
de prova abans d'arribar al règim obert comú."; "régimen abierto restringido:es"
"règim ordinari"; "règim ordinari"; "m"; "m"; "régimen ordinario:es"
"règim tancat"; "règim tancar"; "m"; "m"; "régimen cerrado:es"

3. Dpenal.termcat

"registre central de penats i rebels";"registre central de penat i rebel";"m";"";"registro central de penados y rebeldes:es"
"registre de sentències";"registre de sentència";"m";"";"registro de sentencias:es"
"regressar de fase";"regressar de fase";"loc v";"";"regresar de fase:es"
"regressar de grau";"regressar de grau";"loc v";"";"regresar de grado:es"
"regressió";"regressió";"f";"";"regresión:es"
"regulació de costes";"regulació de costa";"f";"";"regulación de costas:es"
"rehabilitació";"rehabilitació";"f";"";"rehabilitación:es"
"reincidència";"reincidència";"f";"";"reincidencia:es"
"reincident";"reincident";"m i f";"";"reincidente:es"
"reincidir";"reincidir";"v intr";"";"reincidir:es"
"reingrés";"reingrés";"m";"";"reingreso:es"
"reinserció social";"reinserció social";"f";"";"reinserción social:es"
"reintegració";"reintegració";"f";"";"reintegración:es"
"reiteració";"reiteració";"f";"";"reiteración:es"
"reixa";"reixa";"f";"";"reja:es"
"relació laboral especial penitenciària";"relació laboral especial penitenciari";"f";"";"relación laboral especial penitenciaria:es"
"relleu";"relleu";"m";"";"relevo:es"
"remissió de condemna";"remissió de condemna";"f";"";"remisión de condena:es"
"remoció d'embargament";"remoció de = embargament";"f";"";"remoción de embargo:es"
"renda d'inserció";"renda de = inserció";"f";"";"renta de inserción:es"
"renunciar a l'acció civil";"renunciar a el = acció civil";"loc v";"";"renunciar a la acción civil:es"
"renunciar a l'acció penal";"renunciar a el = acció penal";"loc v";"";"renunciar a la acción penal:es"
"reobertura de les actuacions";"reobertura de el actuació";"f";"";"reapertura de las actuaciones:es"
"reobertura del judici oral";"reobertura de el judici oral";"f";"";"reapertura del juicio oral:es"
"reparació";"reparació";"f";"";"reparación:es"
"repartiment";"repartiment";"m";"";"reparto:es"
"reprensió";"reprensió";"f";"";"reprensión:es"
"reprensió privada";"reprensió privar";"f";"";"reprensión privada:es"
"reprensió pública";"reprensió públic";"f";"";"reprensión pública:es"
"representació";"representació";"f";"";"representación:es"
"representant legal";"representant legal";"m i f";"";"representante legal:es"
"representar";"representar";"v tr";"";"representar:es"
"reprotxabilitat";"reprotxabilitat";"f";"";"reprochabilidad:es"
"reputar falta";"reputar falta";"loc v";"";"reputar falta:es"
"requeridor";"requeridor";"m i f";"";"requiriente:es"
"requeriment";"requeriment";"m";"";"requerimiento:es"
"requerir";"requerir";"v tr";"Nota: L'objecte pot ser allò requerit o la persona requerida. Per exemple, requerir a algú (que faci alguna cosa) o requerir (algú) perquè faci alguna cosa."; "requerir:es"
"requerit";"requerir";"m i f";"";"requerido -da:es"
"requisa";"requisa";"f";"Sinònim complementari de requisició";""
"requisar";"requisar";"v tr";"";"requisar:es"
"requisició";"requisició";"f";"";"requisa:es"
"requisitori";"requisitori";"m";"Sinònim complementari de requisitòria";""
"requisitòria";"requisitòria";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Comunicació d'un jutge a un altre."; "requisitoria:es#requisitorio:es"
"requisitòria";"requisitòria";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Decisió judicial per a citar una persona que es troba en parador desconegut."; "requisitoria:es"
"rescabament";"rescabament";"m";"";"resarcimiento:es"
"rescat";"rescat";"m";"DRET PENAL. Circumstància agreujant específica en els delictes de robatori amb violència i en les detencions il·legals consistent en el fet d'exigir un preu per l'alliberament d'un captiu o segrestat."; "rescate:es"
"resistència";"resistència";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a oposar-se amb actes externs a un agent de l'autoritat en el compliment de les seves obligacions."; "resistencia:es#resistance:en"
"resistència activa";"resistència actiu";"f";"";"resistencia activa:es"
"resistència passiva";"resistència passiu";"f";"";"resistencia pasiva:es"
"resoldre";"resoldre";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"resolució definitiva";"resolució definitiu";"f";"";"resolución definitiva:es"

3. Dpenal.termcat

"resolució ferma";"resolució ferm";"f";"";"resolución firme:es"
"resolució judicial";"resolució judicial";"f";"NOTARIAT. Determinació presa pels òrgans judicials competents seguint els tràmits processals que marca la legislació i que pot tancar o no un procediment.";"resolución judicial:es#court decision:en"
"resolució motivada";"resolució motivar";"f";"";"resolución motivada:es"
"resolutori";"resolutori";"adj";"";"resolutorio -ria:es"
"responsabilitat";"responsabilitat";"f";"";"responsabilidad:es"
"responsabilitat civil";"responsabilitat civil";"f";"NOTARIAT. Responsabilitat jurídica en virtut de la qual una persona té l'obligació de respondre dels actes propis o d'altri.";"responsabilidad civil:es"
"responsabilitat civil directa";"responsabilitat civil directe";"f";"";"responsabilidad civil directa:es"
"responsabilitat civil solidària";"responsabilitat civil solidari";"f";"";"responsabilidad civil solidaria:es"
"responsabilitat civil subsidiària";"responsabilitat civil subsidiari";"f";"";"responsabilidad civil subsidiaria:es"
"responsabilitat criminal";"responsabilitat criminal";"f";"";"responsabilidad criminal:es"
"responsabilitat disciplinària judicial";"responsabilitat disciplinari judicial";"f";"";"responsabilidad disciplinaria judicial:es"
"responsabilitat objectiva";"responsabilitat objectiu";"f";"";"responsabilidad objetiva:es#responsabilidad por el resultado:es"
"responsabilitat pel fet";"responsabilitat per el fet";"f";"";"responsabilidad por el hecho:es"
"responsabilitat pel resultat";"responsabilitat per el resultat";"f";"Sinònim complementari de responsabilitat objectiva";""
"responsabilitat penal";"responsabilitat penal";"f";"";"responsabilidad penal:es"
"responsabilitat penal juvenil";"responsabilitat penal juvenil";"f";"";"responsabilidad penal juvenil:es"
"responsabilitat personal subsidiària";"responsabilitat personal subsidiari";"f";"";"arresto sustitutorio:es#responsabilidad personal subsidiaria:es"
"responsabilitat subjectiva";"responsabilitat subjectiu";"f";"";"responsabilidad subjetiva:es"
"ressocialització";"ressocialització";"f";"";"resocialización:es"
"restitució";"restitució";"f";"";"restitución:es"
"resultat";"resultat";"m";"";"resultado:es"
"retenció il·legal";"retenció il·legal";"f";"Sinònim complementari de detenció il·legal";""
"retractació";"retractació";"f";"";"retractación:es"
"retractar";"retractar";"v";"";"retractar:es"
"retribució";"retribució";"f";"";"retribución:es"
"retroactivitat de la llei penal més favorable";"retroactivitat de el llei penal més favorable";"f";"";"retroactividad de la ley penal más favorable:es"
"reu";"reu";"m i f";"Sinònim complementari de acusat";""
"reu";"reu";"m i f";"Sinònim complementari de condemnat";""
"reu";"reu";"m i f";"Sinònim complementari de culpable";""
"reunió il·lícita";"reunió il·lícit";"f";"";"reunión ilícita:es"
"revelació de secrets";"revelació de secret";"f";"";"revelación de secretos:es"
"revisió";"revisió";"f";"";"revisión:es"
"revisió de classificació";"revisió de classificació";"f";"";"revisión de clasificación:es"
"revisió de fase";"revisió de fase";"f";"";"revisión de fase:es"
"revisió de grau";"revisió de grau";"f";"";"revisión de grado:es"
"revista de cel·la";"revista de cel·la";"f";"";"revista de celda:es"
"revista de vestuari";"revista de vestuari";"f";"";"revista de vestuario:es"
"revista d'endrega";"revista de = endrega";"f";"";"revista de aseo:es"
"revista d'estris";"revista de = estri";"f";"";"revista de utensilios:es"
"revista d'instal·lacions";"revista de = instal·lació";"f";"";"revista de instalaciones:es"
"revistar";"revistar";"v tr";"Sinònim complementari de passar revista";""
"revocació";"revocació";"f";"NOTARIAT. Acte jurídic mitjançant el qual una persona deixa sense efecte un acte atorgat prèviament, com ara un testament, un poder o, en casos determinats, una donació.";"revocación:es"
"revocar";"revocar";"v tr";"";"revocar:es"
"revocatori";"revocatori";"adj";"";"revocatorio -ria:es"

3. Dpenal.termcat

"risc";"risc";"m";"Sinònim de perill";""
"risc no permès";"risc no permetre";"m";"";"riesgo no permitido:es"
"risc permès";"risc permetre";"m";"";"riesgo permitido:es"
"robar";"robar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un robatori."; "robar:es#rob, to:en#steal, to:en"
"robatori";"robatori";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a apoderar-se, amb ànim de lucre, d'un bé moble aliè amb intimidació o violència en les persones o fent ús de força en les coses."; "robo:es"
"robatori d'ús de vehicle";"robatori de = ús de vehicle";"m";"";"robo de uso de vehículo:es"
"roda";"roda";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Fila de persones entre les quals se situa un sospitós perquè pugui ser identificat per un testimoni."; "rueda:es#lineup:en"
"rotlle";"rotlle";"m";"";"rollo:es"
"rotllo";"rotllo";"m";"Sinònim complementari de rotlle";""
"rufianisme";"rufianisme";"m";"";"rufianismo:es"
"rumor fals";"rumor fals";"m";"";"rumor falso:es"
"sabotatge";"sabotatge";"m";"";"sabotaje:es"
"sala civil i penal";"sala civil i penal";"f";"";"sala civil y penal:es"
"sala d'audiències";"sala de = audiència";"f";"Sinònim complementari de sala de vistes";""
"sala de govern";"sala de govern";"f";"";"sala de gobierno:es"
"sala de reconeixement";"sala de reconeixement";"f";"";"sala de reconocimiento:es"
"sala de relacions familiars";"sala de relació familiar";"f";"";"sala de relaciones familiares:es"
"sala de vacances";"sala de vacança";"f";"";"sala de vacaciones:es"
"sala de vistes";"sala de vista:N5-FP|veure:VC--PF";"f";"";"sala de audiencias:es#sala de vistas:es"
"sanció disciplinària";"sanció disciplinari";"f";"";"sanción disciplinaria:es"
"sanció penal";"sanció penal";"f";"";"sanción penal:es"
"sancionar";"sancionar";"v tr";"";"sancionar:es"
"secció oberta";"secció obrir";"f";"";"sección abierta:es"
"secció penal";"secció penal";"f";"";"sección penal:es"
"secret de la deliberació";"secret de el deliberació";"m";"";"secreto de la deliberación:es"
"secret de sumari";"secret de sumari";"m";"";"secreto de sumario:es#secreto sumarial:es"
"secret sumarial";"secret sumarial";"m";"Sinònim complementari de secret de sumari";""
"secretari de govern";"secretari de govern";"m i f";"";"secretario -ria de gobierno:es"
"secretari de tribunal";"secretari de tribunal";"m i f";"";"secretario -ria de tribunal:es"
"secretari judicial";"secretari judicial";"m i f";"";"secretario -ria judicial:es"
"secretaria";"secretaria";"f";"";"secretaría:es"
"secretaria de govern";"secretaria de govern";"f";"";"secretaría de gobierno:es"
"secretaria tècnica";"secretaria tècnic";"f";"";"secretaría técnica:es"
"sedició";"sedició";"f";"";"sedición:es#tumulto:es"
"sedició militar";"sedició militar";"f";"";"sedición militar:es"
"sediciós";"sediciós";"m i f";"";"sedicioso -sa:es"
"segellament";"segellament";"m";"";"sellado:es"
"segon grau de tractament";"segon grau de tractament";"m";"";"segundo grado de tratamiento:es"
"segona instància";"segon instància";"f";"";"segunda instancia:es"
"segrest";"segrest";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Delicte que consisteix a retenir una o més persones i exigir un rescat o alguna altra condició per deixar-les en llibertat."; "secuestro:es"
"segrest de publicacions";"segrest de publicació";"m";"";"secuestro de publicaciones:es"
"segrest judicial";"segrest judicial";"m";"";"secuestro judicial:es"
"segrestador";"segrestador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un segrest."; "secuestrador:es#kidnapper:en"
"segrestar";"segrestar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Cometre un segrest."; "secuestrar:es#kidnap, to:en"
"semiimputabilitat";"semiimputabilitat";"f";"";"semiimputabilidad:es"
"sentència absolutòria";"sentència absolutori";"f";"";"sentencia absolutoria:es"

3. Dpenal.termcat

"sentència amb autoritat de cosa jutjada"; "sentència amb autoritat de cosa jutjar"; "f"; ""; "sentencia con autoridad de cosa juzgada:es#sentencia pasada en autoridad de cosa juzgada:es"

"sentència condemnatòria"; "sentència condemnatori"; "f"; ""; "sentencia condenatoria:es"

"sentència congruent"; "sentència congruent"; "f"; ""; "sentencia congruente:es"

"sentència d'apel·lació"; "sentència de = apel·lació"; "f"; ""; "sentencia de apelación:es#sentencia en segunda instancia:es"

"sentència de conformitat"; "sentència de conformitat"; "f"; ""; "sentencia de conformidad:es"

"sentència definitiva"; "sentència definitiu"; "f"; ""; "sentencia definitiva:es"

"sentència en primera instància"; "sentència en primer instància"; "f"; ""; "sentencia en primera instancia:es"

"sentència en segona instància"; "sentència en segon instància"; "f"; "Sinònim de sentència d'apel·lació"; ""

"sentència executòria"; "sentència executori"; "f"; ""; "sentencia ejecutoria:es"

"sentència ferma"; "sentència ferm"; "f"; ""; "sentencia firme:es"

"sentència indeterminada"; "sentència indeterminat"; "f"; ""; "sentencia indeterminada:es"

"sentència injusta"; "sentència injust"; "f"; ""; "sentencia injusta:es"

"sentenciar"; "sentenciar"; "v tr i intr"; ""; "sentenciar:es"

"sentenciat"; "sentenciat"; "m i f"; ""; "sentenciado -da:es"

"senya"; "senya"; "f"; "Nota: Usat generalment en plural."; "seña:es"

"separació del servei"; "separació de el servei"; "f"; ""; "separación del servicio:es"

"servei de guàrdia"; "servei de guàrdia"; "m"; ""; "servicio de guardia:es"

"servei d'inspecció"; "servei de = inspecció"; "m"; ""; "servicio de inspección:es"

"servei interior"; "servei interior"; "m"; ""; "servicio interior:es"

"serveis mèdics"; "servei mèdic"; "m pl"; ""; "servicios médicos:es"

"sessió"; "sessió"; "f"; ""; "sesión:es"

"signatura de la sentència"; "signatura de el sentència"; "f"; ""; "firma de la sentencia:es"

"silenci de la llei"; "silenci de el llei"; "m"; ""; "silencio de la ley:es"

"simulació"; "simulació"; "f"; ""; "simulación:es"

"simulació de delictes"; "simulació de delictes"; "f"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a simular ser responsable o víctima d'un delicte per provocar una actuació processal."; "simulación de delito:es#faking an offense:en"

"sinistrodèlta"; "sinistrodèlta"; "adj"; "PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Amb el delta a l'esquerra."; "sinistrodeltos:es"

"sistema acusatori"; "sistema acusatori"; "m"; ""; "sistema acusatorio:es"

"sistema de dies-multa"; "sistema de dia = multa"; "m"; "DRET PENAL. Modalitat d'origen escandinau que preveu la llei per pagar les multes, consistent a dividir-ne l'import en diverses quotes repartides temporalment."; "sistema de días-multa:es"

"sistema dualista"; "sistema dualista"; "m"; ""; "sistema dualista:es"

"sistema inquisitiu"; "sistema inquisitiu"; "m"; ""; "sistema inquisitivo:es"

"sistema mixt"; "sistema mixt"; "m"; ""; "sistema mixto:es"

"sistema monista"; "sistema res:RES"; "m"; ""; "sistema monista:es"

"sistema progressiu de compliment de penes"; "sistema progressiu de compliment de pena"; "m"; ""; "sistema progresivo de cumplimiento de penas:es"

"sistema vicarial"; "sistema vicarial"; "m"; ""; "sistema vicarial:es"

"situació penitenciària"; "situació penitenciari"; "f"; ""; "situación penitenciaria:es"

"sobreseïment"; "m"; ""; "sobreseimiento:es"

"sobreseïment lliure"; "sobreseïment lliure"; "m"; ""; "sobreseimiento libre:es"

"sobreseïment parcial"; "sobreseïment parcial"; "m"; ""; "sobreseimiento parcial:es"

"sobreseïment provisional"; "sobreseïment provisional"; "m"; ""; "sobreseimiento provisional:es"

"sobreseïment total"; "sobreseïment total"; "m"; ""; "sobreseimiento total:es"

"sobreseure"; "sobreseure"; "v tr"; ""; "sobreseer:es"

"socialització"; "socialització"; "f"; ""; "socialización:es"

"societas delinquere non potest"; "societas delinquere non potest"; "loc llat"; "Nota: Societas delinquere non potest significa, literalment, 'la societat no pot delinquir'."; "societas delinquere non potest:es"

"socors"; "socors"; "m"; ""; "socorro:es"

"sol·licitació"; "sol·licitació"; "f"; ""; "solicitud:es"

"sol·licitar"; "sol·licitar"; "v tr"; ""; "solicitar:es"

"sol·licitud"; "sol·licitud"; "f"; ""; "solicitud:es"

3. Dpenal.termcat

"sol·licitud de cooperació jurisdiccional";"sol·licitud de cooperació jurisdiccional";"f";"";"solicitud de cooperación jurisdiccional:es"
"sol·licitud de designació d'advocat";"sol·licitud de designació de = advocat";"f";"";"solicitud de designación de abogado:es"
"sol·licitud de designació de procurador";"sol·licitud de designació de procurador";"f";"";"solicitud de designación de procurador:es"
"sol·licitud d'extradició";"sol·licitud de = extradició";"f";"";"solicitud de extradición:es"
"sol·licitud d'obertura del judici oral";"sol·licitud de = obertura de el judici oral";"f";"";"solicitud de apertura del juicio oral:es"
"solvència";"solvència";"f";"";"solvencia:es"
"solvent";"solvent";"adj";"";"solvente:es"
"sortida programada";"sortida programar";"f";"";"salida programada:es"
"sospita";"sospita";"f";"";"DRET PROCESSAL PENAL. Recel produït per algú o alguna cosa que fa considerar-lo un presumpte infractor o un presumpte fet punible."; "sospecha:es#suspicion:en"
"sospitar";"sospitar";"v tr i intr";"DRET PROCESSAL PENAL. Presumir per algun indici o alguna aparença que algú o alguna cosa és sospitós."; "sospechar:es#suspect, to:en"
"sospitós";"sospitós";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que dóna motiu a sospites."; "sospechoso:es#suspect:en"
"sostenir la pretensió";"sostenir el pretensió";"loc v";"";"sostener la pretensión:es"
"sostenir l'acusació";"sostenir el = acusació";"loc v";"";"sostener la acusación:es"
"sostracció";"sostracció";"f";"";"sustracción:es"
"sostracció de menors";"sostracció de menor";"f";"";"sustracción de menores:es"
"sostracció de vehicle de motor";"sostracció de vehicle de motor";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a utilitzar un vehicle de motor aliè sense autorització i sense ànim d'apropiar-se'l definitivament."; "sustracción de vehículo de motor:es#auto theft:en#motor vehicle theft:en"
"sostreure";"sostreure";"v tr";"DRET PENAL. Robar fraudulentament."; "sustraer:es"
"sotmetre a vista";"sotmetre a vista";"loc v";"";"conceder vista:es#dar vista:es"
"subdirector";"subdirector";"m i f";"";"subdirector -ra:es"
"subfórmula";"subfórmula";"f";"";"subfórmula:es"
"subhasta pública";"subhasta públic";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Venda pública al millor postor, especialment feta per manament d'una autoritat."; "pública subasta:es#subasta pública:es"
"subjecte actiu";"subjecte actiu";"m";"";"sujeto activo:es"
"subjecte del delicte";"subjecte de el delicte";"m";"";"sujeto del delito:es"
"subjecte passiu";"subjecte passiu";"m";"";"sujeto pasivo:es"
"submissió a la llei";"submissió a el llei";"f";"";"sumisión a la ley:es"
"suborn";"suborn";"m";"DRET PENAL. Acció d'induir algú amb obsequis o presents a fer una cosa contrària al seu deure."; "soborno:es#bribery:en"
"subornador";"subornador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un suborn."; "sobornador:es#briber:en"
"subornar";"subornar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un suborn."; "sobornar:es#bribe, to:en"
"subsidi d'alliberament";"subsidi de = alliberament";"m";"";"subsido de excarceración:es#subsido de liberación:es"
"subsidi d'excarceració";"subsidi de = excarceració";"m";"Sinònim complementari de subsidi d'alliberament";""
"subsidiarietat";"subsidiarietat";"f";"";"subsidiariedad:es"
"subsidiarietat expressa";"subsidiarietat expés";"f";"";"subsidiariedad expresa:es"
"subsidiarietat tàcita";"subsidiarietat tàcit";"f";"";"subsidiariedad tácita:es"
"substanciació";"substanciació";"f";"";"sustanciación:es#tramitación:es"
"substanciar";"substanciar";"v tr";"";"sustanciar:es#tramitar:es"
"substitució de la mesura de seguretat";"substitució de el mesura de seguretat";"f";"";"sustitución de la medida de seguridad:es"
"substitució de la pena";"substitució de el pena";"f";"";"sustitución de la pena:es"
"substitució d'infant";"substitució de = infant";"f";"";"sustitución de niño:es"
"substitutiu penal";"substitutiu penal";"m";"";"sustitutivo penal:es"
"subtipus";"subtipus";"m";"";"subtipo:es"
"subtipus agreujat";"subtipus agreujar";"m";"";"subtipo agravado:es"

3. Dpenal.termcat

"subtipus atenuat";"subtipus atenuar";"m";"";"subtipo atenuado:es"
"successió de lleis penals";"successió de llei penal";"f";"";"sucesión de leyes penales:es"
"suficient";"suficient";"adj";"";"bastante:es"
"sumari";"sumari";"m";"";"sumario:es"
"sumarial";"sumarial";"adj";"";"sumarial:es"
"sumaríssim";"sumaríssim";"m";"";"procedimiento sumarísimo:es"
"súplica";"súplica";"f";"";"súplica:es"
"suplicatori";"suplicatori";"m";"";"suplicatorio:es"
"suposició de part";"suposició de part";"f";"";"suposición de parto:es"
"supòsit d'abstenció";"supòsit de = abstenció";"m";"";"supuesto de abstención:es"
"supòsit de recusació";"supòsit de recusació";"m";"";"supuesto de recusación:es"
"supòsit d'incompatibilitat";"supòsit de = incompatibilitat";"m";"";"supuesto de incompatibilidad:es"
"suspensió";"suspensió";"f";"";"suspensión:es"
"suspensió condicional de la pena";"suspensió condicional de el pena";"f";"";"suspensión condicional de la pena:es"
"suspensió de la mesura de seguretat";"suspensió de el mesura de seguretat";"f";"";"suspensión de la medida de seguridad:es"
"suspensió de la sessió";"suspensió de el sessió";"f";"";"suspensión de la sesión:es"
"suspensió de l'execució de la pena";"suspensió de el = execució de el pena";"f";"";"suspensión de la ejecución de la pena:es"
"suspensió del judici oral";"suspensió de el judici oral";"f";"";"suspensión del juicio oral:es"
"suspensió del termini";"suspensió de el termini";"f";"";"suspensión del plazo:es"
"taller";"taller";"m";"";"taller:es"
"taller formatiu";"taller formatiu";"m";"";"taller formativo:es"
"taller ocupacional";"taller ocupacional";"m";"";"taller ocupacional:es"
"taller productiu";"taller productiu";"m";"";"taller productivo:es"
"tant de culpa";"tant de culpa";"m";"";"tanto de culpa:es"
"targeta de compra";"targeta de compra";"f";"";"tarjeta de compra:es"
"targeta d'identificació dactiloscòpica";"targeta de = identificació dactiloscòpic";"f";"";"tarjeta de identificación dactiloscópica:es"
"taxació de costes";"taxació de costa";"f";"";"tasación de costas:es"
"taxació pericial";"taxació pericial";"f";"";"tasación pericial:es"
"taxativitat";"taxativitat";"f";"";"taxatividad:es"
"temeritat";"temeritat";"f";"";"temeridad:es"
"temps de guerra";"temps de guerra";"m";"";"tiempo de guerra:es"
"temps de pau";"temps de pau";"m";"";"tiempo de paz:es"
"temptativa";"temptativa";"f";"";"ejecución imperfecta:es#tentativa:es"
"temptativa acabada";"temptativa acabar";"f";"";"tentativa acabada:es"
"temptativa fracassada";"temptativa fracassar";"f";"";"tentativa fracasada:es"
"temptativa fracassada impròpia";"temptativa fracassar impropì";"f";"";"tentativa fracasada impropia:es"
"temptativa fracassada pròpia";"temptativa fracassar propi";"f";"";"tentativa fracasada propia:es"
"temptativa idònia";"temptativa idoni";"f";"";"tentativa idónea:es"
"temptativa inacabada";"temptativa inacabat";"f";"";"tentativa inacabada:es"
"temptativa inidònia";"temptativa inidoni";"f";"";"delito imposible:es#tentativa inidónea:es"
"temptativa irreal";"temptativa irreal";"f";"";"tentativa irreal:es"
"tempus regit actum";"tempus regit actum";"loc llat";"Nota: Tempus regit actum significa, literalment, 'el temps regeix l'acte.'";"tempus regit actum:es"
"tercer grau de tractament";"tercer grau de tractament";"m";"";"tercer grado de tratamiento:es"
"termini de prova";"termini de prova";"m";"";"término de prueba:es"
"termini legal";"termini legal";"m";"";"plazo legal:es#término legal:es"
"territorialitat";"territorialitat";"f";"";"territorialidad:es"
"terrorisme";"terrorisme";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a utilitzar la violència, d'una manera sistemàtica i sovint indiscriminada, en la lluita social i política."; "terrorismo:es#terrorism:en"
"terrorista";"terrorista";"m i f";"DRET PENAL. Persona que practica el terrorisme."; "terrorista:es#terrorist:en"
"testificació";"testificació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'afirmar que és certa, autèntica alguna cosa."; "atestación:es#atestiguación:es#testificación:es"

3. Dpenal.termcat

"testifical";"testifical";"adj";"";"testifical:es#testimonial:es"
"testificar";"testificar";"v tr";"";"atestar:es#atestiguar:es#dar
testimonio:es#testificar:es"
"testimoni auricular";"testimoni auricular";"m i f";"Sinònim complementari de
testimoni d'oïda";""
"testimoni de càrrec";"testimoni de càrrec";"m i f";"";"testigo de cargo:es"
"testimoni de descàrrec";"testimoni de descàrrec";"m i f";"";"testigo de
descargo:es"
"testimoni de referència";"testimoni de referència";"m i f";"";"testigo de
referencia:es"
"testimoni de vista";"testimoni de vista";"m i f";"";"testigo de
vista:es#testigo ocular:es"
"testimoni directe";"testimoni directe";"m i f";"";"testigo directo
-ta:es#testigo presencial:es"
"testimoni d'oïda";"testimoni de = oïda";"m i f";"";"testigo de oïdas:es"
"testimoni ocular";"testimoni ocular";"m i f";"Sinònim complementari de
testimoni de vista";""
"testimoni presencial";"testimoni presencial";"m i f";"Sinònim de testimoni
directe";""
"testimonial";"testimonial";"adj";"Sinònim complementari de testifical";""
"testimoniança de la sentència";"testimoniança de el
sentència";"m";"";"testimonio de la sentencia:es"
"testimoniança de particulars";"testimoniança de particular";"m";"";"testimonio
de particulares:es"
"testimoniança literal";"testimoniança literal";"m";"";"testimonio literal:es"
"testimoniança suficient";"testimoniança suficient";"m";"";"testimonio
suficiente:es"
"tinença il·lícita";"tinença il·lícit";"f";"";"tenencia ilícita:es"
"tinença il·lícita d'armes";"tinença il·lícit de =
arma:N5-FP|armar:VDR2S-";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir una
arma de foc fora del domicili sense la guia i la llicència corresponents, o bé
en el domicili sense la guia."; "tenencia ilícita de armas:es#illegal possession
of fire arms:en"
"tinença il·lícita de drogues";"tinença il·lícit de
droga:N5-FP|drogar:VDR2S-";"f";"";"tenencia ilícita de drogas:es"
"típic";"típic";"adj";"";"típico -ca:es"
"tipicitat";"tipicitat";"f";"";"tipicidad:es"
"tipificació";"tipificació";"f";"";"tipificación:es"
"tipificar";"tipificar";"v tr";"";"tipificar:es"
"tipus";"tipus";"m";"";"figura del delito:es#tipo:es"
"tipus autònom";"tipus autònom";"m";"";"tipo autónomo:es"
"tipus bàsic";"tipus bàsic";"m";"";"tipo básico:es"
"tipus congruent";"tipus congruent";"m";"";"tipo congruente:es"
"tipus dependent";"tipus dependent";"m";"";"tipo dependiente:es"
"tipus derivat";"tipus derivar";"m";"";"tipo derivado:es"
"tipus d'injust";"tipus de = injust";"m";"";"tipo de injusto:es"
"tipus incongruent";"tipus incongruent";"m";"";"tipo incongruente:es"
"tipus obert";"tipus obrir";"m";"";"tipo abierto:es"
"tipus objectiu";"tipus objectiu";"m";"";"tipo objetivo:es"
"tipus preceptiu";"tipus preceptiu";"m";"";"tipo preceptivo:es"
"tipus privilegiat";"tipus privilegiar";"m";"";"tipo privilegiado:es"
"tipus prohibitiu";"tipus prohibitiu";"m";"";"tipo prohibitivo:es"
"tipus qualificat";"tipus qualificar";"m";"";"tipo calificado:es"
"tipus subjectiu";"tipus subjectiu";"m";"";"tipo subjetivo:es"
"torn de repartiment";"torn de repartiment";"m";"";"turno de reparto:es"
"torn d'intervencions";"torn de = intervenció";"m";"";"turno de
intervenciones:es"
"torn d'ofici";"torn de = ofici";"m";"";"turno de oficio:es"
"tortura";"tortura";"f";"";"tortura:es"
"tractament ambulatori";"tractament ambulatori";"m";"";"tratamiento
ambulatorio:es"
"tractament terapèutic";"tractament terapèutic";"m";"";"tratamiento
terapéutico:es"
"tràfic d'armes";"tràfic de = arma";"m";"";"tráfico de armas:es"
"tràfic de blanques";"tràfic de blanca";"m";"";"tráfico de blancas:es#trata de
blancas:es"
"tràfic de drogues";"tràfic de droga";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a
comerciar amb drogues il·legals."; "narcotráfico:es#tráfico de droga:es#drugs

3. Dpenal.termcat

traffic:en"
"ràfic de menors";"ràfic de menor";"m";"";"ràfico de menores:es"
"ràfic d'influències";"ràfic de = influència";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a influir damunt de l'autoritat o d'un funcionari públic fent-se valer de facultats derivades de la seva relació personal o jeràrquica per obtenir un benefici econòmic.";"ràfico de influencias:es#peddling of political favours:en"
"traïció";"traïció";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix en la violació del deure de fidelitat a l'estat.";"traición:es#treason:en"
"traïció militar";"traïció militar";"f";"";"traición militar:es"
"traïdor";"traïdor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un delicte de traïdoria.";"traidor:es#treasonable:en"
"traïdoria";"traïdoria";"f";"DRET PENAL. Circumstància agreujant en un delicte contra les persones que consisteix a assegurar-se especialment de no córrer cap risc provinent de la defensa que pogués fer la víctima.";"alevosía:es#treachery:en"
"tramitació";"tramitació";"f";"Sinònim de substanciació";""
"tramitar";"tramitar";"v tr";"Sinònim de substanciar";""
"traslladar";"traslladar";"v tr";"";"dar traslado:es#trasladar:es"
"trasllat";"trasllat";"m";"";"traslado:es"
"trastorn mental transitori";"trastorn mental transitori";"m";"";"trastorno mental transitorio:es"
"treball en benefici de la comunitat";"treball en benefici de el comunitat";"m";"";"trabajo en beneficio de la comunidad:es"
"treball formatiu";"treball formatiu";"m";"";"trabajo formativo:es"
"treball ocupacional";"treball ocupacional";"m";"";"trabajo ocupacional:es"
"treball productiu";"treball productiu";"m";"";"trabajo productivo:es"
"treballador social";"treballador social";"m i f";"Sinònim complementari de assistent -a social";""
"treballs forçats";"treball forçar";"m pl";"";"trabajos forzados:es"
"trencament";"trencament";"m";"";"quebrantamiento:es#quebranto:es#rompimiento:es"
"trencament de condemna";"trencament de condemna";"m";"";"quebrantamiento de condena:es"
"trencament de forma";"trencament de forma";"m";"";"quebrantamiento de forma:es"
"trencament de funcions";"trencament de funció";"m";"";"quebrantamiento de funciones:es"
"trencament de la mesura de seguretat";"trencament de el mesura de seguretat";"m";"";"quebrantamiento de la medida de seguridad:es"
"trencament de la pena substitutiva";"trencament de el pena substitutiu";"m";"";"quebrantamiento de la pena sustitutiva:es"
"trencament de servei";"trencament de servei";"m";"";"quebrantamiento de servicio:es"
"trencament dels deures de custòdia";"trencament de el deure de custòdia";"m";"";"quebrantamiento de los deberes de custodia:es"
"trencament d'una forma essencial del procediment";"trencament de = un forma essencial de el procediment";"m";"";"quebrantamiento de una forma esencial del procedimiento:es"
"tribunal";"tribunal";"m";"";"tribunal:es"
"tribunal de conflictes de jurisdicció";"tribunal de conflicte de jurisdicció";"m";"";"tribunal de conflictos de jurisdicción:es"
"tribunal del jurat";"tribunal de el jurat";"m";"";"tribunal del jurado:es"
"tribunal militar";"tribunal militar";"m";"";"tribunal militar:es"
"tribunal militar central";"tribunal militar central";"m";"";"tribunal militar central:es"
"tribunal militar territorial";"tribunal militar territorial";"m";"";"tribunal militar territorial:es"
"tribunal penal";"tribunal penal";"m";"";"tribunal penal:es"
"Tribunal Superior de Justícia";"Tribunal Superior de Justícia";"m";"";"Tribunal Superior de Justicia:es"
"tribunal suprem";"tribunal suprem";"m";"";"tribunal supremo:es"
"tridèltic";"tridèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb tres deltes.";"trideltto:es#three delta's:en"
"tumult";"tumult";"m";"";"tumulto:es"
"tumult";"tumult";"m";"Sinònim complementari de sedició";""
"tutela judicial efectiva";"tutela judicial efectiu";"f";"";"tutela judicial efectiva:es"
"tutor";"tutor";"m i f";"";"tutor -ra:es"

3. Dpenal.termcat

"ubiquïtat";"ubiquïtat";"f";"";"ubicuidad:es"
"ultima ratio";"ultima ratio";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'últim recurs'. "; "ultima ratio:es"
"ultratge";"ultratge";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Delicte que consisteix a manifestar una ofensa greu contra l'estat o els seus símbols."; "ultraje:es#outrage:en"
"única instància";"únic instància";"f";"";"única instancia:es"
"unitat";"unitat";"f";"";"unidad:es"
"unitat d'acció";"unitat de = acció";"f";"";"unidad de acción:es"
"unitat d'actuació";"unitat de = actuació";"f";"";"unidad de actuación:es"
"unitat de classificació";"unitat de classificació";"f";"";"unidad de clasificación:es"
"unitat de delicte";"unitat de delicte";"f";"";"unidad de delito:es"
"unitat de mares";"unitat de mare";"f";"";"unidad de madres:es"
"unitat del títol d'imputació";"unitat de el títol de = imputació";"f";"";"unidad del título de imputación:es"
"unitat dependent";"unitat dependent";"f";"";"unidad dependiente:es"
"ús indegut";"ús indegut";"m";"";"uso indebido:es"
"usura";"usura";"f";"";"usura:es"
"usurpació";"usurpació";"f";"";"usurpación:es"
"usurpació d'atribucions";"usurpació de = atribució";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a arrojar-se, un funcionari públic, atribucions que no té, excedir-se en les que té o privar a qui les té del seu exercici legítim."; "usurpación de atribuciones:es#usurpation of powers:en"
"usurpació de funcions";"usurpació de funció";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a exercir il·legítimament actes propis d'una autoritat."; "usurpación de funciones:es#usurpation of functions:en"
"usurpació de l'estat civil";"usurpació de el = estat civil";"f";"";"usurpación del estado civil:es"
"usurpar";"usurpar";"v tr";"";"usurpar:es"
"utilitat de la intervenció penal";"utilitat de la intervenció penal";"f";"";"utilidad de la intervención penal:es"
"uxoricidi";"uxoricidi";"m";"";"uxoricidio:es"
"valor probatori";"valor probatori";"m";"";"valor probatorio:es"
"valoració de la prova";"valoració de el prova";"f";"";"valoración de la prueba:es"
"valoració jurídica";"valoració jurídic";"f";"";"valoración jurídica:es"
"valors";"valor";"m pl";"";"valores:es"
"vehicle cel·lular";"vehicle cel·lular";"m";"";"vehículo celular:es"
"veredict";"veredict";"m";"";"veredicto:es"
"verí";"verí";"m";"Sinònim de metzina";""
"vestidor";"vestidor";"m";"";"vestuario:es"
"vexació";"vexació";"f";"";"vejación:es"
"vexar";"vexar";"v tr";"";"vejar:es"
"via de constrenyiment";"via de constrenyiment";"f";"";"vía de apremio:es"
"via diplomàtica";"via diplomàtic";"f";"";"vía diplomática:es"
"via penal";"via penal";"f";"";"vía penal:es"
"vici de forma";"vici de forma";"m";"";"vicio de forma:es"
"víctima";"víctima";"f";"";"víctima:es"
"victimització";"victimització";"f";"DRET PENAL. Capacitat d'una persona d'esdevenir víctima."; "victimización:es#victimization:en"
"victimologia";"victimologia";"f";"";"victimología:es"
"vigilància";"vigilància";"f";"";"vigilancia:es"
"vigilància exterior";"vigilància exterior";"f";"";"vigilancia exterior:es"
"vigilància interior";"vigilància interior";"f";"";"vigilancia interior:es"
"vigilància tutelar";"vigilància tutelar";"f";"";"vigilancia tutelar:es"
"vindicació";"vindicació";"f";"";"vindicación:es"
"violació";"violació";"f";"";"violación:es#rape:en"
"violació d'armistici";"violació de = armistici";"f";"";"violación de armisticio:es"
"violació de correspondència";"violació de correspondència";"f";"";"violación de correspondencia:es"
"violació de domicili";"violació de domicili";"f";"";"allanamiento de morada:es"
"violació de domicili de persones jurídiques";"violació de domicili de persona jurídic";"f";"";"allanamiento de domicilio de personas jurídicas:es"
"violació de secrets";"violació de secret";"f";"";"violación de secretos:es"
"violació de treva";"violació de treva";"f";"";"violación de tregua:es"
"violació d'establiment militar";"violació de = establiment

3. Dpenal.termcat

militar";"f";"";"allanamiento de establecimiento militar:es"
"violació d'establiments oberts al públic";"violació de = establiment obrir a el públic";"f";"";"allanamiento de establecimientos abiertos al público:es"
"violador";"violador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una violació.";"violador:es#rapist:en"
"violiar";"violiar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una violació.";"violiar:es#rape, to:en"
"violència";"violència";"f";"";"violencia:es"
"vis absoluta";"vis absolut";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'força absoluta'.";"vis absoluta:es"
"vis compulsiva";"vis compulsiu";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'força compulsiva'.";"vis compulsiva:es"
"vist per a sentència";"veure per a sentència";"loc adj";"Sinònim de conclus -usa per a sentència";""
"vista";"vista";"f";"";"vista:es#vista de juicio oral:es#vista oral:es#oral hearing:en"
"vista de judici oral";"vista de judici oral";"f";"Sinònim complementari de vista";""
"vista oral";"vista oral";"f";"Sinònim complementari de vista";""
"vistiplau";"vistiplau";"m";"Nota: En català el mot conforme té valor adjectiu, però no pas substantiu. El substantiu corresponent és conformitat (per exemple, 'donar la conformitat').";"conforme:es#conformidad:es#visto bueno:es"
"voluntarietat";"voluntarietat";"f";"";"voluntad:es#voluntariedad:es"
"voluntat";"voluntat";"f";"Sinònim complementari de voluntarietat";""
"voluntat viciada";"voluntat viciar";"f";"";"voluntad viciada:es"
"vot particular";"vot particular";"m";"";"voto particular:es#voto reservado:es"
"vot reservat";"vot reservar";"m";"Sinònim de vot particular";""
"votació de la sentència";"votació de el sentència";"f";"";"votación de la sentencia:es"
"votar una sentència";"votar un sentència";"loc v";"";"votar una sentencia:es"
"xantatge";"xantatge";"m";"";"chantaje:es"
"xarxa";"xarxa";"f";"";"red:es"
"xenofòbia";"xenofòbia";"f";"";"xenofobia:es"

3. Dpenal.termcat

#name: dret penal (TermCAT)
#origen: paper
#urlbase: paper
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"a ambdós efectes";"a ambdós efecte";"loc adv";"";"en ambos efectos:es"
"a disposició judicial";"a disposició judicial";"loc adv";"";"a disposición judicial:es"
"a instància de part";"a instància de part";"loc adv";"";"a instancia de parte:es"
"a mà armada";"a mà armar";"loc adv";"";"a mano armada:es"
"a petició de part";"a petició de part";"loc adv";"";"a petición de parte:es"
"a porta tancada";"a porta tancar";"loc adv";"";"a puerta cerrada:es"
"a un sol efecte";"a un sol efecte";"loc adv";"";"en un solo efecto:es"
"abandó";"abandó";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Delicte comès per un funcionari, per un militar, etc., en abandonar voluntàriament i sense permís dels superiors el lloc o les funcions als quals aquests l'han destinat, l'armament, etc."; "abandono:es"
"abandó de destinació";"abandó de destinació";"m";"";"abandono de destino:es"
"abandó de funcions";"abandó de funció";"m";"";"abandono de funciones:es"
"abandó de menors";"abandó de menor";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a abandonar, qui en té encarregada la guarda, un menor de set anys. Nota: També el comet la mare o els avis materns que abandonen el nounat per amagar la deshonra de la mare."; "abandono de menores:es#desertion of children:en"
"abandó d'incapaços";"abandó de = incapaç";"m";"";"abandono de incapaces:es"
"abandonament";"abandonament";"m";"Sinònim complementari de abandó";""
"aberratio ictus";"aberratio ictus";"f";"Sinònim complementari de error en el cop";""
"abonament";"abonament";"m";"";"abono:es"
"abonament de testimonis";"abonament de testimoni";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte pel qual terceres persones justifiquen la intervenció en un acte jurídic d'un testimoni mort o absent. "; "abono de testigos:es"
"abordatge";"abordatge";"m";"";"abordaje:es"
"absència d'acció";"absència de = acció";"f";"";"ausencia de acción:es"
"absència d'interès";"absència de = interès";"f";"";"ausencia de interés:es"
"absoldre";"absoldre";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Eximir d'una pena, d'un deure, d'una obligació, d'una responsabilitat, mitjançant una activitat pròpia o una resolució judicial. "; "absolver:es"
"absolució";"absolució";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acabament d'un procés amb un pronunciament que eximeix de tota condemna pecuniària o punitiva el demandat o acusat. "; "absolución:es"
"absolutori";"absolutori";"adj";"";"absolutorio:es"
"absorció de penes";"absorció de pena";"f";"";"absorción de penas:es"
"abstenció";"abstenció";"f";"DRET PENAL. Separació obligatòria d'un funcionari del coneixement d'unes actuacions pel fet d'estimar que concorren en ell motius de recusació legalment establerts."; "abstención:es"
"abstenir-se";"abstenir = se";"v pron";"";"abstenerse:es"
"abús contra l'honestedat";"abús contra el = honestedat";"m";"DRET PENAL. Proposició de realització de l'acte sexual feta pel funcionari públic que té pendent de resolució d'informe o consulta alguna pretensió. "; "abuso contra la honestidad:es"
"abús d'autoritat";"abús de = autoritat";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Ús o aprofitament de la condició de funcionari públic en la comissió d'un delicte de frau, falsedat, estafa, etc i que implica per l'autor, a més de la pena corresponent, la de inhabilitació especial. "; "abuso de autoridad:es"
"abús de confiança";"abús de confiança";"m";"DRET PENAL. Acte il·lícit comès tot violant deures especials de lleialtat derivats de lligams entre l'autor i la víctima, talment que aquell s'aprofita de les facilitats que aquesta relació comporta. "; "abuso de confianza:es"
"abús de dret";"abús de dret";"m";"";"abuso de derecho:es"
"abús de firma";"abús de firma";"m";"Sinònim complementari de abús de signatura";""
"abús de funcions";"abús de funció";"m";"";"abuso de funciones:es"
"abús de poder";"abús de poder";"m";"DRET PENAL. Ús que ultrapassa els límits normals o legals que té l'autoritat o el poder jurídicament considerats.

3. Dpenal.termcat

;"abuso de poder:es"
"abús de signatura";"abús de signatura";"m";"DRET PENAL. Delicte comès per qui, estant autoritzat legalment per a signar en nom d'una altra persona o entitat, firma documents ultrapassant les limitacions fixades en l'escriptura de poder o en l'acte de nomenament. "; "abuso de firma:es"
"abús de signatura en blanc";"abús de signatura en blanc";"m";"";"abuso de firma en blanco:es"
"abús de situació de necessitat";"abús de situació de necessitat";"m";"";"abuso de situació de necesidad:es"
"abús de superioritat";"abús de superioritat";"m";"DRET PENAL. Ús de la força, o aprofitament de mitjans físics d'atac excessius, desproporcionats, desiguals, comparats amb els que són a l'abast de l'ofès per a la seva defensa. "; "abuso de superioridad:es"
"abús deshonest";"abús deshonest";"m";"DRET PENAL. Delicte consistent en al comissió de tot acte libidinós, o d'abús contra l'honestedat, amb persona d'un sexe o altre, que no sigui la còpula sexual, realitzat utilitzant la força o la intimidació, o si la víctima està privada de la raó o sense sentit, o si és menor de dotze anys. "; "abuso deshonesto:es"
"abús sexual";"abús sexual";"m";"";"abuso sexual:es"
"abusar";"abusar";"v intr";"DRET PENAL. Usar d'un poder, d'una facultat, d'un dret o d'una situació especial, com també d'una cosa o objecte, més enllà del que és considerat lícit, o amb finalitats diverses de les normals o pròpies o fins i tot l'actuació desmesurada en la comissió d'actes il·lícits."; "abusar:es"
"acarament";"acarament";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció de declarar dues o més persones en el procés penal, alhora i en presència mútua, per tal d'aclarir entre elles les contradiccions de declaracions anteriors. Nota: L'equivalència castellana cotejo s'utilitza fent referència a documents, no pas a persones. El substantiu català encarament, en canvi, s'utilitza sols per a persones. "; "careo:es#confrontación:es#cotejo:es"
"acarar";"acarar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Declarar dues o més persones en el procés penal, alhora i en presència mútua, per tal d'aclarir entre elles les contradiccions de declaracions anteriors. Nota: Vegeu la nota d'acarament. "; "carear:es#confrontar:es#cotejar:es"
"accés";"accés";"m";"";"acceso:es"
"accés carnal";"accés carnal";"m";"";"acceso carnal:es"
"accessorietat de la participació";"accessorietat de la participació";"f";"";"accessoriedad de la participación:es"
"acció";"acció";"f";"";"acción:es#comportamiento:es#conducta:es"
"acció a instància de part";"acció a instància de part";"f";"";"acción a instancia de parte:es"
"acció antijurídica";"acció antijurídica";"f";"";"acción antijurídica:es"
"acció civil";"acció civil";"f";"";"acción civil:es"
"acció culposa";"acció culpós";"f";"";"acción culposa:es"
"acció d'ofici";"acció de = ofici";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció civil o penal incoada pel jutge o tribunal per ministeri de la llei, a instància del ministeri fiscal o a iniciativa pròpia. "; "acción de oficio:es"
"acció dolosa";"acció dolós";"f";"";"acción dolosa:es"
"acció penal";"acció penal";"f";"";"acción penal:es"
"acció popular";"acció popular";"f";"";"acción popular:es"
"acció principal";"acció principal";"f";"";"acción principal:es"
"acció pública";"acció públic";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció penal que pot ésser exercida per qualsevol persona encara que no resulti afectada per la qüestió que promou l'acció. "; "acción pública:es"
"acció punible";"acció punible";"f";"";"acción punible:es"
"acció típica";"acció típic";"f";"";"acción típica:es"
"aclariment";"aclariment";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Facultat dels tribunals o jutges d'aclarir algun concepte obscur o de suplir qualsevol omissió que contingui una sentència sobre un punt discutit en el litigi, ja a iniciativa pròpia ja a la instància de part. "; "aclaración:es"
"acord de classificació";"acord de classificació";"m";"";"acuerdo de clasificación:es"
"acord de voluntats";"acord de voluntat";"m";"";"acuerdo de voluntades:es"
"acord previ";"acord previ";"m";"";"acuerdo previo:es"
"acord sancionador";"acord sancionador";"m";"";"acuerdo sancionador:es"
"acord societari abusiu";"acord societari abusiu";"m";"";"acuerdo societario abusivo:es"
"acord societari lesiu";"acord societari lesiu";"m";"";"acuerdo societario lesivo:es"

3. Dpenal.termcat

"acord suspensiu";"acord suspensiu";"m";"";"acuerdo suspensivo:es"
"acordar";"acordar";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"acreditació";"acreditació";"f";"";"acreditación:es"
"acreditat";"acreditat";"v tr";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Autoritzar una persona per a representar, com a ambaixador o agent diplomàtic, un estat davant un altre, o bé davant un organisme internacional. ";"acreditar:es"
"acta";"acta";"f";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Document formal que constata un fet, una convenció, una obligació, una deliberació, un acord o una manifestació de voluntat a fi que en quedi constància. ";"acta:es"
"acte de comunicació";"acte de comunicació";"m";"";"acto de comunicació:es"
"acte de conciliació";"acte de conciliació";"m";"";"acto de conciliación:es"
"acte del judici oral";"acte de el judici oral";"m";"";"acto del juicio oral:es"
"acte delictiu";"acte delictiu";"m";"";"acto delictivo:es"
"acte d'indisciplina greu";"acte de = indisciplina greu";"m";"";"acto de indisciplina grave:es"
"acte en curtcircuit";"acte en curtcircuit";"m";"";"acto en cortocircuito:es"
"acte preparatori d'un delicte";"acte preparatori de = un delicte";"m";"DRET PENAL. Acte o actes que l'autor d'un delicte fa abans de començar l'execució de l'acció delictiva. ";"acto preparatorio de un delito:es"
"acte processal";"acte processal";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte realitzat en un procés pels òrgans jurisdiccionals o pels litigants destinat a iniciar, impulsar i finalitzar el procés. ";"acto procesal:es"
"acte sumarial";"acte sumarial";"m";"Sinònim complementari de actuació sumarial";""
"actio libera in causa";"actio libera in causa";"f";"Nota: Locució llatina que significa. literalment, 'acció lliure en la seva causa'. ";"actio libera in causa:es"
"activitat subversiva";"activitat subversiu";"f";"";"actividad subversiva:es"
"actor civil";"actor civil";"m i f";"";"actor civil:es"
"actuació cautelar";"actuació cautelar";"f";"";"actuación cautelar:es"
"actuació en nom d'altri";"actuació en nom de = altri";"f";"";"actuación en nombre de otro:es"
"actuació penal de prevenció";"actuació penal de prevenció";"f";"";"actuación penal de prevención:es"
"actuació precedent";"actuació precedent";"f";"";"actuación precedente:es"
"actuació preparatòria";"actuació preparatori";"f";"";"actuación preparatoria:es"
"actuació preventiva";"actuació preventiu";"f";"";"actuación preventiva:es"
"actuació sumarial";"actuació sumarial";"f";"";"acto sumarial:es#actuación sumarial:es"
"actuacions";"actuació";"f pl";"DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt d'actes i documents que integra la tramitació d'un procediment judicial, d'un expedient administratiu, etc. ";"actuaciones:es#autos:es#pieza de autos:es"
"acudir en";"acudir en";"v intr";"Nota: Per exemple, acudir en queixa significa 'impugnar una resolució judicial mitjançant la interposició d'un recurs de queixa'. ";"acudir en:es#impugnar en:es#recurrir en:es"
"acumulació d'accions";"acumulació de = acció";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Exercici en un mateix procés, per una o més persones, de diverses accions contra una o algunes persones. ";"acumulación de acciones:es"
"acumulació d'actuacions";"acumulació de = actuació";"f";"Sinònim complementari de acumulació de causes";""
"acumulació de causes";"acumulació de causa";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Reunió de dos o més processos ja iniciats que tenen entre ells una vinculació jurídica substancial per formar-ne un de sol i perquè siguin resolts en una mateixa sentència. ";"acumulación de actuaciones:es#acumulación de autos:es#acumulación de causas:es#acumulación de procesos:es"
"acumulació de condemnes";"acumulació de condemna";"f";"";"acumulación de condenas:es"
"acumulació de delictes";"acumulació de delicte";"f";"";"acumulación de delitos:es"
"acumulació de penes";"acumulació de pena";"f";"";"acumulación de penas:es"
"acumulació de processos";"acumulació de procés";"f";"Sinònim complementari de acumulació de causes";""
"acumulació jurídica de penes";"acumulació jurídic de pena";"f";"";"acumulación jurídica de penas:es"
"acumulació material de penes";"acumulació material de pena";"f";"";"acumulación material de penas:es"
"acusació";"acusació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Exercici d'una acció penal.

3. Dpenal.termcat

;"acusación:es"
"acusació falsa";"acusació fals";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a imputar dolosament a alguna persona la comissió de fets que, si fossin certs, constituïrien un delicte o una falta no privats, realitzada la imputació davant un funcionari que, per raó del seu càrrec, està obligat a promoure la investigació i càstig dels fets imputats. "; "acusación falsa:es"
"acusació particular";"acusació particular";"f";"";"acusación particular:es"
"acusació penal";"acusació penal";"f";"";"acusación penal:es"
"acusació popular";"acusació popular";"f";"";"acusación popular:es"
"acusació privada";"acusació privar";"f";"";"acusación privada:es"
"acusació pública";"acusació públic";"f";"Sinònim complementari de ministeri fiscal";""
"acusador";"acusador";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que en un procés penal manté l'acusació. "; "acusador:es"
"acusador particular";"acusador particular";"m i f";"";"acusador particular:es"
"acusador popular";"acusador popular";"m i f";"";"acusador -ra popular:es"
"acusador privat";"acusador privar";"m i f";"";"acusador -ra privado -da:es"
"acusador públic";"acusador públic";"m i f";"Sinònim complementari de fiscal";""
"acusament de recepció";"acusament de recepció";"m";"Sinònim complementari de justificant de recepció";""
"acusar";"acusar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Exercir una acció penal. "; "acusar:es"
"acusar recepció";"acusar recepció";"loc v";"";"acusar recibo:es"
"acusat";"acusat";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona contra la qual és dirigida, en general, l'acusació penal. "; "acusado -da:es#reo:es"
"addicció";"addicció";"f";"DRET PENAL; DRET PENITENCIARI. Adjudicació judicial. "; "adicción:es"
"adequació";"adequació";"f";"";"adecuación:es#causación adecuada:es"
"adequació social";"adequació social";"f";"";"adecuación social:es"
"adherir-se a l'apel·lació";"adherir = se a el = apel·lació";"loc v";"DRET PROCESSAL PENAL. Facultat que en el procés judicial té el litigant que ha consentit una resolució a aprofitar-se de l'apel·lació interposada per un altre litigant, impugnant els extrems de la resolució que li són gravosos i que inicialment no havia recorregut. "; "adherirse a la apelación:es"
"adherir-se al recurs";"adherir = se a el recurs";"loc v";"";"adherirse al recurso:es"
"adhesió";"adhesió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'adherir-se a l'apel·lació. "; "adhesión:es"
"Administració de justícia";"administració de justícia";"f";"DRET PROCESSAL. Organització dels tribunals i els jutjats per a exercir la potestat jurisdiccional jutjant i fent executar allò que han jutjat. "; "Administración de justicia:es#Administration of justice:en"
"Administració penitenciària";"administració penitenciària";"f";"";"Administración penitenciaria:es"
"administrador";"administrador";"m i f";"DRET CIVIL. Persona encarregada, sola o juntament amb d'altres, d'administrar béns o negocis d'una altra persona per disposició legal, per resolució judicial o per un acte voluntari d'una persona en favor d'una altra. "; "administrador:es"
"admonició";"admonició";"f";"Sinònim complementari de advertiment";""
"adopció il·legal";"adopció il·legal";"f";"";"adopción ilegal:es"
"adulteració";"adulteració";"f";"DRET PENAL. Acció d'adulterar. "; "adulteración:es"
"adulteració d'aliments";"adulteració de = aliment";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a ometre o alterar els requisits establerts per les lleis i els reglaments sobre caducitat o composició d'aliments i begudes, o a posar en perill la salut dels consumidors amb barreges o incorporant-hi substàncies o productes que les facin d'ús nociu, o venent gènere corromput. "; "adulteración de alimentos:es"
"adulterar";"adulterar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre adulteri. "; "adulterar:es"
"adveració";"adveració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció de declarar, especialment davant l'autoritat judicial, sobre la veritat d'un fet. Nota: Vegeu la nota de declarar. "; "adveración:es#declaración:es"
"adverar";"adverar";"v intr";"DRET PROCESSAL PENAL. Declarar, especialment davant l'autoritat judicial, sobre la veritat d'un fet. Nota: Declarar i depositar (i declaració i deposició) són sinònims quan es tracta d'un judici. "; "adverar:es#declarar:es"
"advertència";"advertència";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Amonestament que comporta consell o amenaça, amb intent de corregir faltes o defectes. Nota: Cal distingir

3. Dpenal.termcat

l'advertència de l'advertiment: una advertència és un avís perquè algú faci o no faci alguna cosa sota l'amenaça d'una pena. Un advertiment, en canvi, és un avís sense l'amenaça d'una pena. D'altra banda, apercibimiento equival a prevenció quan es refereix a la correcció disciplinària.";"apercibimiento:es"
"advertiment";"advertiment";"m";"Nota: Vegeu la nota d'advertència.";"admonición:es#advertencia:es"
"advertir";"advertir";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Amonestar, aconsellar amb amenaça a fi de corregir.";"apercibir:es"
"advocacia";"advocacia";"f";"DRET PENAL. Profesió d'advocat.";"abogacia:es"
"advocació";"advocació";"f";"Nota: Cal distingir l'advocacia, que és la professió d'advocat, de l'advocació, que és l'acció i l'efecte d'advocar. Tots dos termes tenen una mateixa equivalència castellana: abogacia.";"abogacia:es"
"advocar";"advocar";"v intr";"DRET PROCESSAL PENAL. Defensar verbalment o per escrit interessos públics o privats, especialment davant els tribunals de justícia.";"abogar:es"
"advocat de l'Estat";"advocat de el = Estat";"m i f";"DRET; PROFESSIONS. Llicenciat en dret que ingressa per oposició en un cos especial de l'administració pública i que té com a missió d'assessorar els diversos òrgans centrals i provincials d'aquesta, la defensa de l'estat en els processos judicials i també tenir cura de la liquidació d'alguns tributs.";"abogado -da del Estado:es"
"advocat defensor";"advocat defensor";"m i f";"DRET; PROFESSIONS. Advocat que defensa un litigant, especialment el qui defensa l'acusat en un procés penal.";"abogado defensor:es#defensor:es#defending counsel:en#defense counsel:en"
"advocat d'ofici";"advocat de = ofici";"m i f";"DRET; PROFESSIONS. Advocat designat per un jutge o per un tribunal, per mitjà del col·legi d'advocats local, per a la defensa del litigant a qui s'ha reconegut el dret de justícia gratuïta o que ha de sol·licitar aquesta declaració o per a la del processat o inculpat que en un procés penal deixa de designar voluntàriament qui el defensi.";"abogado -da de oficio:es"
"advocat fiscal";"advocat fiscal";"m i f";"";"abogado -da fiscal:es"
"aforat";"aforat";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona sotmesa a una jurisdicció privilegiada.";"aforado -da:es"
"agent";"agent";"m i f";"Sinònim complementari de autor";""
"agent de l'autoritat";"agent de el = autoritat";"m i f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Persona que per disposició legal o d'una autoritat, ha de mantenir l'ordre públic, la seguretat de les persones i de les coses i executar manaments i que obra sempre per mandat o delegació superior.";"agente de la autoridad:es"
"agent judicial";"agent judicial";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Funcionari subaltern que coopera a l'administració de justícia exercint, en els tribunals i jutjats, funcions principalment d'execució.";"agente judicial:es"
"agressió";"agressió";"f";"DRET PENAL. Acció il·legítima contra els béns o els drets d'una persona, especialment contra la seva integritat física.";"agresión:es#assault:en#attack:en"
"agressió il·legítima";"agressió il·legítim";"f";"";"agresión ilegítima:es"
"agressió legítima";"agressió legítim";"f";"";"agresión legítima:es"
"agressió sexual";"agressió sexual";"f";"";"agresión sexual:es"
"agreujant";"agreujant";"m";"DRET PENAL. Circumstància que modifica la responsabilitat original, tot agreujant-la.";"agravante:es#circunstancia agravante:es"
"agreujat";"agreujat";"m i f";"Sinònim complementari de perjudicat";""
"aïllament";"aïllament";"m";"";"aislamiento:es"
"aïllament en cel·la";"aïllament en cel·la";"m";"";"aislamiento celular:es#aislamiento en celda:es"
"aïllament provisional";"aïllament provisional";"m";"";"aislamiento provisional:es"
"aïllar";"aïllar";"v tr";"";"aislar:es"
"aixec";"aixec";"m";"DRET PENAL. Acció d'aixecar-se o d'alçar-se en rebel·lió.";"alzamiento:es#levantamiento:es"
"aixec de béns";"aixec de bé";"m";"DRET PENAL. Provocació voluntària d'una situació d'insolvència econòmica amb la finalitat de perjudicar els creditors.";"alzamiento de bienes:es"
"aixecament";"aixecament";"m";"Sinònim complementari de aixec";""
"aixecament de cadàver";"aixecament de cadàver";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Resolució per la qual el jutge disposa el trasllat del cadàver d'una persona morta violentament o en circumstàncies no naturals, després d'haver fet constar

3. Dpenal.termcat

en acta totes les circumstàncies de fet del seu estat, que puguin tenir relació amb les possibles causes de la mort."; "levantamiento de cadáver:es"
"aixecar acta"; "aixecar acta"; "loc v"; "Sinònim complementari de estendre acta"; ""
"aixecar-se"; "aixecar = se"; "v pron"; ""; "alzarse:es"
"ajornament de la sessió"; "ajornament de el sessió"; "m"; ""; "aplazamiento de la sesión:es"
"ajudantia"; "ajudantia"; "f"; "Sinònim complementari de oficina de servei interior"; ""
"al·legació"; "al·legació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'invocar en un procés judicial, en un procediment administratiu o en un conflicte d'interessos un fet o un raonament jurídic en defensa d'una petició o d'una pretensió jurídica."; "alegación:es"
"al·legació de dret"; "al·legació de dret"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Invocació d'un fonament de dret en un procés o en un procediment administratiu en defensa d'una petició o d'una pretensió jurídica."; "alegación de derecho:es"
"al·legació de fet"; "al·legació de fet"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Invocació d'un fet en un procés o en un procediment en defensa d'una pretensió o d'una petició jurídica."; "alegación de hecho:es"
"al·legar"; "al·legar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Invocar en un procés judicial, en un procediment administratiu o en un conflicte d'interessos un fet o un raonament jurídic en defensa d'una petició o d'una pretensió jurídica."; "alegar:es"
"al·legat"; "al·legat"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Escrit on l'advocat exposa el dret del seu defensat."; "alegato:es"
"alarma social"; "alarma social"; "f"; ""; "alarma social:es"
"alçament"; "alçament"; "m"; "Sinònim complementari de aixec"; ""
"alçament de béns"; "alçament de bé"; "m"; "Sinònim complementari de aixec de béns"; ""
"alçar-se"; "alçar = se"; "v pron"; "Sinònim complementari de aixecar-se"; ""
"alienació mental"; "alienació mental"; "f"; "Sinònim complementari de pertorbació mental"; ""
"alienació mental completa"; "alienació mental complet"; "f"; "Sinònim complementari de pertorbació mental completa"; ""
"alienació mental incompleta"; "alienació mental incomplet"; "f"; "Sinònim complementari de pertorbació mental incompleta"; ""
"allevar"; "allevar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Imputar, acusar falsament algú d'allò que no ha comès. Nota: No hi ha una equivalència castellana exacta del terme allevar, que significa 'imputar, atribuir maliciosament (una cosa falsa)'. "; "imputar:es"
"alliberament"; "alliberament"; "m"; "DRET PENITENCIARI. Acció de fer que algú esdevingui lliure."; "liberación:es"
"alliberament condicional"; "alliberament condicional"; "m"; ""; "liberación condicional:es"
"alliberament definitiu"; "alliberament definitiu"; "m"; ""; "liberación definitiva:es"
"alliberament provisional"; "alliberament provisional"; "m"; ""; "liberación definitiva:es"
"alliberar"; "alliberar"; "v tr"; "DRET PENITENCIARI. Eximir a una persona del compliment d'una obligació."; "liberar:es"
"alliberat"; "alliberar"; "m i f"; ""; "liberado -da:es"
"alta seguretat"; "alt seguretat"; "f"; ""; "alta seguridad:es"
"alta traïció"; "alt traïció"; "f"; ""; "alta traición:es"
"alteració"; "alteració"; "f"; ""; "alteración:es"
"alteració d'aliments"; "alteració de = aliment"; "f"; "DRET PENAL. Delicte que enclou, a més de l'adulteració d'aliments, la venda de queviures corromputs i la fabricació o venda d'altres objectes que siguin nocius per a la salut."; "alteración de alimentos:es"
"alteració de fites"; "alteració de fita"; "f"; "DRET PENAL. Delicte consistent en la modificació de fites o altres senyals destinats a delimitar les propietats particulars o públiques o els límits entre municipis, per tal d'obtenir-ne un benefici o per causar un perjudici."; "alteración de lindes:es#alteración de términos:es"
"alteració de la filiació"; "alteració de el filiació"; "f"; ""; "alteración de la filiación:es"
"alteració de la percepció"; "alteració de el percepció"; "f"; ""; "alteración de la percepción:es"
"alteració de l'ordre"; "alteració de el = ordre"; "f"; "Sinònim complementari de

3. Dpenal.termcat

pertorbació de l'ordre";""
"alteració de medicaments";"alteració de medicament";"f";"DRET PENAL. Delicte consistent a modificar la quantitat, la dosi o la composició d'una substància medicinal infringint quelcom autoritzat o declarat. ";"alteración de medicamentos:es"
"alteració de preus";"alteració de preu";"f";"DRET PENAL. Delicte consistent en qualsevol maquinació realitzada per modificar els preus de mercaderies de valors i de tots els altres béns que es determinen per la lliure competència. ";"alteración de precios:es"
"alteració psíquica";"alteració psíquic";"f";"";"alteración psíquica:es#anomalía psíquica:es"
"altercació";"altercació";"f";"";"altercado:es"
"altercat";"altercat";"m";"Sinònim complementari de altercació";""
"alternativitat";"alternativitat";"f";"";"alternatividad:es"
"altressí";"altressí";"m";"";"otrosí:es"
"amenança";"amenança";"f";"DRET PENAL. Delicte o falta que consisteix a intimidar algú amb l'anunci de causar-li un mal, a ell, a la seva família, a la seva propietat o al seu honor. ";"amenaza:es#menace:en#threat:en"
"amençar";"amençar";"v tr";"";"amenazar:es"
"amnistia";"amnistia";"f";"DRET PENAL. Decisió del poder públic, dictada per raons d'alta política i generalment destinada a aconseguir la pacificació i la reconciliació després d'una contesa civil, que esborra el rellevament penal de determinats actes i n'extingeix completament la pena i tots els seus efectes. ";"amnistía:es"
"amnistiar";"amnistiar";"v tr";"DRET PENAL. Incloure algú dins una amnistia. ";"amnistiar:es"
"amotinament";"amotinament";"m";"Sinònim complementari de motí";""
"analogia";"analogia";"f";"";"analogía:es"
"analogia a favor del reu";"analogia a favor de el reu";"f";"Nota: Literalment, 'analogia benèfica' (per al reu).";"analogía en favor del reo:es#analogía in bonam partem:es"
"analogia contra el reu";"analogia contra el reu";"f";"Nota: Literalment, 'analogia perjudicial' (per al reu).";"analogía en contra del reo:es#analogía in malam partem:es"
"analogia in bonam partem";"analogia in bonam partem";"f";"Sinònim complementari de analogia a favor del reu";""
"analogia in malam partem";"analogia in malam partem";"f";"Sinònim complementari de analogia contra el reu";""
"ànim";"ànim";"m";"DRET PENAL. Intenció o voluntat interna de l'autor d'un acte. ";"ánimo:es#animus:es#intención:es"
"ànim de lucre";"ànim de lucre";"m";"";"ánimo de lucro:es"
"animus";"animus";"m";"Sinònim complementari de ànim";""
"anomalia psíquica";"anomalia psíquic";"f";"Sinònim de alteració psíquica";""
"anotació";"anotació";"f";"DRET MERCANTIL. Assentament accessori marginal, en contraposició a la inscripció pròpiament dita, que és l'assentament de caràcter provisional que es practica en els llibres registrals, en especial del registre de la propietat, i que té per objecte d'assegurar els resultats d'un litigi, garantir un dret pendent o preparar una inscripció definitiva. ";"anotación:es"
"antecedent de fet";"antecedent de fet";"m";"";"antecedente de hecho:es"
"antecedents policials";"antecedent policial";"m pl";"DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt d'actuacions delictives que ha comès una persona i de les vegades que ha estat detinguda. ";"antecedentes policiales:es#police record:en"
"antijurídic";"antijurídic";"adj";"";"antijurídico -ca:es"
"antijuridicitat";"antijuridicitat";"f";"DRET PENAL. Característica que s'exigeix d'una acció per a poder-la considerar delictiva i que suposa un judici valoratiu de l'acció en el sentit de la seva desaprovació pel dret. ";"antijuridicidad:es"
"antijuridicitat formal";"antijuridicitat formal";"f";"";"antijuridicidad formal:es"
"antijuridicitat material";"antijuridicitat material";"f";"";"antijuridicidad material:es"
"antisemitisme";"antisemitisme";"m";"";"antisemitismo:es"
"anul·labilitat";"anul·labilitat";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Condició d'un acte jurídic afectat per un vici o defecte legal al qual excepcionalment l'ordenament no aplica la sanció normal de nul·litat, ans es limita a concedir a determinats subjectes la possibilitat d'impugnar-lo o convalidar-lo durant un termini, plens efectes jurídics. ";"anulabilidad:es"
"anul·lable";"anul·lable";"adj";"";"anulable:es"

3. Dpenal.termcat

"anul·lació";"anul·lació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'anul·lar un acte o un negoci jurídic.";"anul·lació:es"
"anul·lar";"anul·lar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Fer que un acte o negoci deixi de tenir aquells efectes jurídics que la voluntat del subjecte o de les parts pretenien aconseguir. "; "anular:es"
"any judicial";"any judicial";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Període, generalment del dia 1 de setembre d'un any al dia 31 de juliol de l'any següent, durant el qual són desenvolupades les tasques normals dels tribunals i òrgans de l'administració de justícia.";"año judicial:es"
"aparença";"aparença";"f";"";"apariencia:es"
"apel·lable";"apel·lable";"adj";"";"apelable:es"
"apel·lació";"apel·lació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Recurs judicial que la part que no està d'acord amb la decisió d'un jutge, interposa davant un jutge o tribunal superior per tal que aquest resolgui de bell nou sobre l'afer. "; "apelación:es"
"apel·lant";"apel·lant";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que interposa recurs d'apel·lació contra una resolució judicial.";"apelante:es"
"apoderament";"apoderament";"m";"DRET PENAL. Acció d'atorgar un poder.";"apoderamiento:es"
"apoderament notarial";"apoderament notarial";"m";"Sinònim complementari de poder";""
"apoderar-se";"apoderar = se";"v pron";"DRET PENAL. Posar algú, algú altre o alguna cosa, sota el seu poder, prendre'n possessió violentament, emparar-se'n.";"apoderarse:es"
"apoderat";"apoderat";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona a favor de la qual ha estat atorgat un poder i en virtut del qual pot actuar legalment en nom i en interès del poderdant. "; "apoderado -da:es"
"apologia del delictes";"apologia de el delictes";"f";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Apologia de fets il·lícits o dels culpables d'aquests, considerada com una forma atenuada d'inducció i, per això, sancionada.";"apología del delito:es"
"apologia del terrorisme";"apologia de el terrorisme";"f";"";"apología del terrorismo:es"
"aportació de part";"aportació de part";"f";"";"aportación de parte:es"
"apropiació";"apropiació";"f";"DRET PENAL. Acte pel qual una persona fa seva una cosa o un dret, incorporant-los al seu patrimoni amb intenció de quedar-se'ls.";"apropiación:es"
"apropiació indeguda";"apropiació indegut";"f";"DRET PENAL. Defraudació que consisteix a emparar-se, en perjudici d'un altre, de diners o coses mobles rebudes en dipòsit o bé apropiat-se d'un bé trobat.";"apropiación indebida:es#fraudulent conversion:en"
"apud acta";"apud acta";"loc adj";"DRET PROCESSAL PENAL. Dit de l'obligació contreta, del nomenament d'advocat o de procurador de tribunals fet en el mateix expedient, en les mateixes actuacions judicials o administratives. Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'en el mateix expedient'.";"apud acta:es"
"apuntament";"apuntament";"m";"";"apuntamiento:es"
"arbitri judicial";"arbitri judicial";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Facultat que la llei dona al jutge perquè, dins uns límits més o menys amplis, la interpreti en relació amb el cas concret a jutjar, o complementi algun extrem que la mateixa llei deixi al seu judici personal. "; "arbitrio judicial:es#discrecionalidad judicial:es"
"àrea educativa";"àrea educatiu";"f";"";"área educacional:es#área educativa:es"
"àrea mixta";"àrea mixt";"f";"";"área mixta:es"
"arma";"arma";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Instrument que serveix per a atacar i per a defensar-se.";"arma:es#weapon:en"
"arravatament";"arravatament";"m";"DRET PENAL. Estat psicològic que produeix una ofuscació momentània de la intel·ligència i un aclapament de la voluntat i que pot constituir circumstància atenuant de la responsabilitat criminal. "; "arrebato:es"
"arrest";"arrest";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Pena de provació de llibertat, per un temps generalment breu, que pot ésser imposada pels jutges o els tribunals ordinaris o militars. "; "arresto:es"
"arrest continu";"arrest continu";"m";"";"arresto continuo:es"
"arrest de cap de setmana";"arrest de cap de setmana";"m";"DRET PENAL. Pena prevista en el projecte en curs del nou Codi Penal, en substitució de les actuals d'arrest major i menor i que consisteix en la privació de llibertat i internament en establiment adequat, d'un a vint-i-quatre caps de setmana consecutius, d'una durada de trenta-sis hores cada un. "; "arresto de fin de semana:es"

3. Dpenal.termcat

"arrest disciplinari";"arrest disciplinari";"m";"";"arresto disciplinario:es"
"arrest discontinu";"arrest discontinu";"m";"";"arresto discontinuo:es"
"arrest domiciliari";"arrest domiciliari";"m";"DRET PENAL. Arrest menor que el reu compleix al propi domicili. ";"arresto domiciliario:es"
"arrest major";"arrest major";"m";"DRET PENAL. Pena de reclusió, aplicable per la comissió de determinats delictes, que pot durar d'un mes i un dia a sis mesos. ";"arresto mayor:es"
"arrest menor";"arrest menor";"m";"DRET PENAL. Pena de caràcter lleu aplicable a la comissió de determinades faltes i que dura d'un a trenta dies. ";"arresto menor:es"
"arrest substitutori";"arrest substitutori";"m";"Sinònim complementari de responsabilitat personal subsidiària";""
"arrestar";"arrestar";"v tr";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Fer pres algú."; "arrestar:es"
"arrogació";"arrogació";"f";"";"arrogación:es"
"arrogació d'atribucions";"arrogació de = atribució";"f";"Sinònim complementari de arrogació de funcions";""
"arrogació de funcions";"arrogació de funció";"f";"DRET PENAL. Delicte consistent en el fet que un funcionari de l'administració pública s'atribueixi funcions judicials o impedeixi l'execució de les resolucions dels tribunals, o que un jutge s'atribueixi funcions d'una autoritat administrativa o impedeixi l'exercici legítim de les atribucions d'aquesta. ";"arrogación de atribuciones:es#arrogación de funciones:es"
"article";"article";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascuna de les proves d'un judici o cadascuna de les preguntes dels escrits d'interrogació dels testimonis."; "artículo:es"
"article autoritzat";"article autoritzar";"m";"";"artículo autorizado:es"
"article de pronunciament previ";"article de pronunciament previ";"m";"";"artículo de previo pronunciamiento:es"
"article no autoritzat";"article no autoritzar";"m";"";"artículo no autorizado:es"
"arxivament";"arxivament";"m";"Nota: Cal distingir l'acció d'arxivar, anomenada arxivament, del lloc destinat a guardar els documents, anomenat arxiu."; "archivo:es"
"arxivament de les actuacions";"arxivament de el actuació";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Resolució judicial que tanca definitivament unes actuacions i ordena l'ur conservació en l'arxiu del jutjat o tribunal."; "archivo de las actuaciones:es"
"arxivar";"arxivar";"v tr";"";"archivar:es"
"asil";"asil";"m";"";"asilo:es"
"asilat";"asilar";"m i f";"";"asilado -da:es"
"asocialització";"asocialització";"f";"";"asocialización:es"
"asperació de la pena";"asperació de el pena";"f";"";"asperación de la pena:es#exasperación de la pena:es"
"assalt";"assalt";"m";"";"asalto:es"
"assassí";"assassí";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un assassinat."; "asesino:es#murderer:en"
"assassinar";"assassinar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un assassinat."; "asesinar:es#murder, to:en"
"assassinat";"assassinat";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a matar una persona amb traïdoria, o bé per preu, recompensa o promesa, mitjançant inundació, incendi, verí o explosiu, amb premeditació coneguda, o amb encrueliment augmentant el dolor de la víctima."; "asesinato:es#murder:en"
"assentament";"assentament";"m";"";"asentamiento:es#asiento:es"
"assenyalament";"assenyalament";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Dia i hora fixats per a una diligència judicial, en especial per a una vista o un judici oral. "; "señalamiento:es"
"assenyalament de domicili";"assenyalament de domicili";"m";"";"señalamiento de domicilio:es"
"assenyalar";"assenyalar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Adiar, fixar data."; "señalar:es"
"assistència";"assistència";"f";"";"asistencia:es"
"assistència al detingut";"assistència a el detingut";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Dret irrenunciable que té tota persona detinguda a designar advocat perquè assisteixi a totes les declaracions i diligències que es practiquin per a la seva identificació."; "asistencia al detenido:es"
"assistència de lletrat";"assistència de lletrat";"f";"Sinònim complementari de assistència lletrada";""
"assistència jurídica";"assistència jurídic";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Funció

3. Dpenal.termcat

pròpia de l'advocat, especialment necessària en els litigis en què normalment no és reconegut a les parts litigants el poder de postulació processal, o sigui, la possibilitat d'intervenir personalment per a defensar els seus drets davant els tribunals. "; "assistència jurídica:es"
"assistència jurídica gratuïta"; "assistència jurídic gratuït"; "f"; ""; "assistència jurídica gratuïta:es"
"assistència lletrada"; "assistència lletrat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Dret que assisteix un detingut consistent en la possibilitat de sol·licitar un advocat per a la supervisió de totes les diligències declaratòries i d'identificació que tinguin el detingut com a objecte i per a entrevistar-s'hi reservadament."; "assistència de letrado:es#assistència letrada:es#legal aid services:en"
"assistència postpenitenciària"; "assistència postpenitenciari"; "f"; ""; "assistència postpenitenciària:es"
"assistent social"; "assistent social"; "m i f"; "DRET PENITENCIARI. Persona dedicada a exercir professionalment el servei social o treball social. "; "assistent social:es#trabajador -ra social:es"
"assistir"; "assistir"; "v tr"; "Nota: A diferència de l'ús que se'n fa en castellà, en català el verb assistir s'utilitza en el sentit d'atendre, però no pas en el de tenir (un dret). Per exemple, "Hi ha de comparèixer assistit per un advocat" (Debe comparecer asistido por un abogado). "Té dret d'expressar-se en la seva llengua" (Le asiste el derecho de expresarse en su lengua)."; "assistir:es"
"astúcia"; "astúcia"; "f"; ""; "astucia:es"
"atemptar"; "atemptar"; "v intr"; "DRET PENAL. Cometre un atemptat."; "atentar:es#attempt, to:en"
"atemptat"; "atemptat"; "m"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a escometre o fer ús de la força, d'intimidacions o de resistències greus contra una autoritat, un agent o un funcionari públic quan obra en execució de les lleis o en l'exercici de les seves funcions."; "atentado:es#criminal attempt:en#outrage:en"
"atenuant"; "atenuant"; "m"; "DRET PENAL. Circumstància eximent quan és incompleta, l'embriaguesa no habitual, preterintencionalitat, ésser adolescent, estar sota influència d'obcecació, provocació o amenaça, obrar en vindicació d'una ofensa greu o per causes morals o altruistes, i el penediment espontani. "; "atenuante:es#circunstancia atenuante:es"
"atenuant anàleg"; "atenuant anàleg"; "m"; ""; "atenuante análogo:es#atenuante de análoga significación:es"
"atenuant d'anàloga significació"; "atenuant de = anàleg significació"; "m"; "Sinònim complementari de atenuant anàleg"; ""
"atenuant molt qualificat"; "atenuant molt qualificar"; "m"; ""; "atenuante muy cualificada:es"
"atestació"; "atestació"; "f"; "Sinònim complementari de testificació"; ""
"atestar"; "atestar"; "v tr"; "Sinònim complementari de testificar"; ""
"atestat"; "atestat"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt de diligències que realitza la policia judicial entorn d'un presumpte delicte i que són comunicades al ministeri fiscal o a l'autoritat judicial."; "atestado:es#report:en"
"atestat"; "atestat"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Document en què es fa constar el conjunt de diligències practicades per la policia judicial entorn d'un presumpte delicte, que es lliura al jutge."; "atestado:es#report:en"
"atípic"; "atípic"; "adj"; ""; "atípico -ca:es"
"atipicitat"; "atipicitat"; "f"; ""; "atipicidad:es"
"audiència"; "audiència"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Lloc on es reuneixen els tribunals de justícia, on es celebren les audiències. "; "audiencia:es"
"audiència a porta closa"; "audiència a porta cloure"; "f"; ""; "audiencia a puerta cerrada:es"
"audiència a porta tancada"; "audiència a porta tancar"; "f"; "Sinònim de audiència a porta closa"; ""
"audiència de les parts"; "audiència de el part"; "f"; ""; "audiencia de las partes:es"
"audiència nacional"; "audiència nacional"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Tribunal amb seu a Madrid i jurisdicció a tot l'estat espanyol format per tres sales: de penal, de contenciós-administratiu i de social. "; "audiencia nacional:es"
"audiència penal"; "audiència penal"; "f"; ""; "audiencia de lo criminal:es#audiencia penal:es"
"audiència preliminar"; "audiència preliminar"; "f"; ""; "audiencia preliminar:es"
"audiència provincial"; "audiència provincial"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Tribunal que, a l'estat espanyol, jutja en primera instància causes penals per delictes greus i en grau d'apel·lació causes civils i penals per delictes menys

3. Dpenal.termcat

greus. "; "audiencia provincial:es"
"audiència pública"; "audiència públic"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Celebració de determinats actes dels processos judicials, i en especial les vistes civils i els judicis orals penals, amb la possible i lliure assistència de tothom."
"; "audiencia pública:es"
"auditor"; "auditor"; "m i f"; "DRET PENAL MILITAR. Oficial del cos jurídic militar al qual pertoca de donar judici en tots els casos d'interpretació o aplicació de les lleis proposant la resolució que correspongui en tots els processos judicials que s'instrueixen en l'exèrcit ."; "auditor -ra:es"
"aula de formació"; "aula de formació"; "f"; "aula de formació:es"
"aula taller"; "aula taller"; "f"; "aula taller:es"
"autenticar"; "autenticar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Legalitzar un acte jurídic un funcionari o persona legalment autoritzada per tal que tingui plens efectes jurídics."; "autenticar:es#autenticar:es"
"autenticar"; "autenticar"; "v tr"; "Sinònim complementari de autenticar"; "autodefensa"; "autodefensa"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Defensa que una persona fa d'ella mateixa."; "autodefensa:es"
"autogovern"; "autogovern"; "m"; "Sinònim complementari de règim d'autogovern"; "autoinculpació"; "autoinculpació"; "f"; "autoinculpació:es"
"autolesió"; "autolesió"; "f"; "DRET PENAL; DRET PENITENCIARI; DRET PENAL MILITAR. Lesió que una persona es causa ella mateixa per tal d'obtenir determinats resultats."; "autolesión:es"
"autolesionar-se"; "autolesionar = se"; "v pron"; "autolesionarse:es"
"autòpsia"; "autòpsia"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Reconeixement d'un cadàver, fet normalment pel metge forense per a conèixer i provar la causa i les circumstàncies de la mort, i per a identificar la víctima."; "autopsia:es"
"autor"; "autor"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que pren part directa en l'execució d'un fet punible, que força o indueix d'altres a executar-lo, o que coopera amb un acte sense el qual el fet punible no s'hauria realitzat."; "agente:es#autor -ra:es#author:en"
"autoria"; "autoria"; "f"; "DRET PENAL. Responsabilitat criminal de ser autor d'un fet punible."; "autoría:es#authorship:en"
"autoria accessòria"; "autoria accessori"; "f"; "autoría accesoria:es"
"autoria directa"; "autoria directe"; "f"; "DRET PENAL. Autoria d'un fet punible realitzat de manera directa i personal."; "autoría directa:es"
"autoria mediata"; "autoria mediat"; "f"; "DRET PENAL. Autoria d'un fet punible realitzat utilitzant una altra persona com a instrument."; "autoría mediata:es"
"autoritat"; "autoritat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Persona investida de potestats imperatives amb possibilitat de manar i fer obeir immediatament els manaments dins l'esfera de les seves competències."; "autoridad:es"
"autoritat judicial"; "autoritat judicial"; "f"; "autoridad judicial:es"
"autoritat militar"; "autoritat militar"; "f"; "autoridad militar:es"
"autorització judicial"; "autorització judicial"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Resolució del jutge, dictada per exigència de la llei o per a suplir la negativa al consentiment que una persona ha de donar a una altra perquè pugui realitzar uns determinats actes de disposició sobre béns o drets propis i, especialment, per a intervenir en un procés judicial per tal de defensar-hi els seus drets o béns."; "autorización judicial:es"
"auxili judicial"; "auxili judicial"; "m"; "auxilio judicial:es#auxilio jurisdiccional:es"
"auxili jurisdiccional"; "auxili jurisdiccional"; "m"; "Sinònim complementari de auxili judicial"; "auxili necessari"; "auxili necessari"; "m"; "auxilio necesario:es"
"auxiliar de l'Administració de justícia"; "auxiliar de el = Administració de justícia"; "m i f"; "auxiliar de la Administración de justicia:es"
"aval"; "aval"; "m"; "Sinònim complementari de fiança"; "avocació"; "avocació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'atreure, un tribunal, el coneixement i la resolució d'una causa que inicialment tramitava un d'inferior."; "avocación:es"
"avocar"; "avocar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Atreure, un tribunal, el coneixement i la resolució d'una causa que inicialment tramitava un d'inferior."; "avocar:es"
"avortament il·legal"; "avortament il·legal"; "m"; "aborto ilegal:es"
"baixa en redempció"; "baixa en redempció"; "f"; "baja en redención:es"
"baldric"; "baldric"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Portadefensa consistent en una tira de lona, cuir o tela gruixuda acabada en un cilindre, que es fixa al cinturó o a la sella del cavall."; "tahalí:es#baldric:en#thong:en"
"ban militar"; "ban militar"; "m"; "bando militar:es"

3. Dpenal.termcat

"banc dels acusats";"banc de el acusat";"m";"";"banquillo:es#banquillo de los acusados:es"
"banda armada";"banda armar";"f";"DRET PENAL. Associació il·lícita que utilitza les armes de foc de manera il·legítima com a mitjà per obtenir els seus fins."; "banda armada:es#armed gang:en"
"bandejament";"bandejament";"m";"";"destierro:es"
"baralla tumultuària";"baralla tumultuari";"f";"";"riña tumultuaria:es"
"barrot";"barrot";"m";"";"barrote:es"
"batussa tumultuària";"batussa tumultuari";"f";"Sinònim complementari de baralla tumultuària";""
"bé jurídic";"bé jurídic";"m";"";"bien jurídico:es"
"bé jurídic col·lectiu";"bé jurídic col·lectiu";"m";"";"bien jurídico colectivo:es#bien jurídico difuso:es"
"bé jurídic comunitari";"bé jurídic comunitari";"m";"";"bien jurídico comunitario:es"
"bé jurídic difús";"bé jurídic difús";"m";"Sinònim de bé jurídic col·lectiu";""
"bé jurídic fonamental";"bé jurídic fonamental";"m";"";"bien jurídico fundamental:es"
"bé jurídic individual";"bé jurídic individual";"m";"";"bien jurídico individual:es"
"bé jurídic protegit";"bé jurídic protegir";"m";"";"bien jurídico protegido:es"
"bé jurídic supraindividual";"bé jurídic supraindividual";"m";"";"bien jurídico supraindividual:es"
"benefici penitenciari";"benefici penitenciari";"m";"";"beneficio penitenciario:es"
"bidèltic";"bidèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb dos deltes."; "bidelto:es#two delta's:en"
"bigàmia";"bigàmia";"f";"";"bigamia:es"
"blanqueig";"blanqueig";"m";"";"blanqueo:es"
"blanquejar";"blanquejar";"v tr";"";"blanquear:es"
"bona conducta";"bo conducta";"f";"";"buena conducta:es"
"bona fe";"bo fe";"f";"";"buena fe:es"
"cadena perpètua";"cadena perpetua";"f";"Sinònim complementari de presó perpètua";""
"cadenat";"cadenat";"m";"";"candado:es"
"calabós";"calabós";"m";"";"calabozo:es"
"calúmnia";"calúmnia";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a atribuir conscientment a una persona un fet fals que dona lloc a un procediment d'ofici."; "calumnia:es#calumny:en"
"calumniador";"calumniador";"m i f";"";"calumniador -ra:es"
"calumniar";"calumniar";"v tr";"";"calumniar:es"
"cancel·lació d'antecedents penals";"cancel·lació de = antecedent penal";"f";"";"cancelación de antecedentes penales:es"
"cancel·lació de notes desfavorables";"cancel·lació de nota desfavorable";"f";"";"cancelación de notas desfavorables:es"
"candidat a jurat";"candidat a jurat";"m i f";"";"candidato -ta a jurado:es"
"candidat a jurat suplent";"candidat a jurat suplent";"m i f";"";"candidato -ta a jurado suplente:es"
"cap de centre";"cap de centre";"m i f";"";"jefe -fa de centro:es"
"cap de serveis";"cap de servei";"m i f";"";"jefe -fa de servicios:es"
"cap d'unitat";"cap de = unitat";"m i f";"";"jefe -fa de unidad:es"
"capacitat cognoscitiva";"capacitat cognoscitiu";"f";"";"capacidad cognoscitiva:es#facultad cognoscitiva:es"
"capacitat d'acció";"capacitat de = acció";"f";"";"capacidad de acción:es"
"capacitat de culpabilitat";"capacitat de culpabilitat";"f";"Sinònim complementari de imputabilitat";""
"capacitat de pena";"capacitat de pena";"f";"";"capacidad de pena:es"
"capacitat intel·lectiva";"capacitat intel·lectiu";"f";"";"capacidad intelectual:es#facultad intelectual:es"
"capacitat volitiva";"capacitat volitiu";"f";"";"capacidad volitiva:es#facultad volitiva:es"
"capitulació";"capitulació";"f";"";"capitulación:es"
"capitular";"capitular";"v intr";"";"capitular:es"
"captura";"captura";"f";"";"captura:es"
"capturar";"capturar";"v tr";"";"capturar:es"
"capturat";"capturat";"m i f";"";"capturado -da:es"
"carcerari";"carcerari";"adj";"";"carcelario -ria:es"
"càrrec";"càrrec";"m";"";"cargo:es"

3. Dpenal.termcat

"càrrega de la prova";"càrrega de el prova";"f";"";"carga de la prueba:es"
"carta ordre";"carta ordre";"f";"";"carta orden:es"
"cas fortuït";"cas fortuït";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Esdeveniment
imprevist que produeix un resultat delictiu i eximeix de tota
responsabilitat."; "caso fortuito:es#fortuity:en"
"cassació";"cassació";"f";"";"casación:es"
"cassar";"cassar";"v tr";"";"casar:es"
"caució";"caució";"f";"";"caución:es"
"caucionar";"caucionar";"v tr";"";"caucionar:es"
"causa de justificació";"causa de justificació";"f";"";"causa de
justificación:es"
"causa penal";"causa penal";"f";"";"causa penal:es#proceso penal:es"
"causa suficient";"causa suficient";"f";"";"causa bastante:es"
"causació adequada";"causació adequar";"f";"Sinònim complementari de
adequació";""
"causalisme";"causalisme";"m";"";"causalismo:es"
"causalitat";"causalitat";"f";"";"causalidad:es"
"causalitat avançada";"causalitat avançar";"f";"";"causalidad avanzada:es"
"causalitat cumulativa";"causalitat cumulatiu";"f";"";"causalidad cumulativa:es"
"causalitat eficient";"causalitat eficient";"f";"";"causalidad eficiente:es"
"causalitat hipotètica";"causalitat hipotètic";"f";"";"causalidad hipotética:es"
"causídic";"causídic";"adj";"Nota: Arcaisme."; "causídico -ca:es"
"causídic";"causídic";"m i f";"Sinònim complementari de procurador";""
"cèdula";"cèdula";"f";"";"cédula:es"
"cèdula de citació";"cèdula de citació";"f";"";"cédula de citación:es"
"cèdula de citació a termini";"cèdula de citació a termini";"f";"";"cédula de
emplazamiento:es"
"cèdula de notificació";"cèdula de notificació";"f";"";"cédula de
notificación:es"
"cel·la";"cel·la";"f";"";"celda:es"
"cel·la d'aïllament";"cel·la de = aïllament";"f";"";"celda de aislamiento:es"
"central penitenciària d'observació";"central penitenciari de =
observació";"f";"";"central penitenciaria de observación:es"
"centre de compliment";"centre de compliment";"m";"";"centro de cumplimiento:es"
"centre de control";"centre de control";"m";"";"centro de control:es"
"centre de deshabitació";"centre de deshabitació";"m";"";"centro de
deshabitación:es"
"centre de dia";"centre de dia";"m";"";"centro de día:es"
"centre de penats";"centre de penat";"m";"";"centro de penados:es"
"centre de preventius";"centre de preventiu";"m";"";"centro de preventivos:es"
"centre d'inserció social";"centre de = inserció social";"m";"";"centro de
inserción social:es"
"centre directiu";"centre directiu";"m";"";"centro directivo:es"
"centre d'observació";"centre de = observació";"m";"";"centro de observación:es"
"centre educatiu especial";"centre educatiu especial";"m";"";"centro educativo
especial:es"
"centre obert";"centre obrir";"m";"";"centro abierto:es"
"centre penitenciari";"centre penitenciari";"m";"DRET PENITENCIARI. Lloc
d'internament per a condemnats a penes de privació de llibertat."; "centro
penitenciario:es#establecimiento penitenciario:es#penal:es#prisión:es"
"centre penitenciari militar";"centre penitenciari militar";"m";"";"centro
penitenciario militar:es"
"centre polivalent";"centre polivalent";"m";"";"centro polivalente:es"
"centre psiquiàtric penitenciari";"centre psiquiàtric
penitenciari";"m";"";"centro psiquiátrico penitenciario:es"
"centre semiobert";"centre semiobert";"m";"";"centro semiabierto:es"
"centre tancat";"centre tancar";"m";"";"centro cerrado:es"
"certificat";"certificat";"m";"NOTARIAT. Document expedit per un notari, un
funcionari públic competent o una persona autoritzada legalment, que dóna fe
d'un fet, del contingut d'un document o de les circumstàncies que consten en
arxius, registres, llibres d'actes, etc."; "certificado:es#certificate:en"
"certificat d'antecedents penals";"certificat = antecedent
penal";"m";"";"certificado de antecedentes penales:es"
"certificat mèdic";"certificat mèdic";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Informe
facultatiu que s'elabora a cada assistència mèdica que rep un detingut dins de
les dependències policials, des de la detenció fins al lliurament al jutge, que
s'adjunta a l'atestat."; "certificado médico:es#health certificate:en"
"cessament de la mesura de seguretat";"cessament de el mesura de

3. Dpenal.termcat

seguretat";"m";"";"cese de la medida de seguridad:es"
"ciència del dret penal";"ciencia de el dret penal";"f";"";"ciencia del derecho penal:es"
"circumstància";"circumstància";"f";"";"circunstancia:es"
"circumstància acumulable";"circumstància acumulable";"f";"";"circunstancia acumulable:es#circunstancia concurrente:es"
"circumstància agreujant";"circumstància agreujant";"f";"Sinònim complementari de agreujant";""
"circumstància atenuant";"circumstància atenuant";"f";"Sinònim complementari de atenuant";""
"circumstància compensable";"circumstància compensable";"f";"";"circunstancia compensable:es"
"circumstància concurrent";"circumstància concurrent";"f";"Sinònim de circumstància acumulable";""
"circumstància específica";"circumstància específic";"f";"";"circunstancia específica:es"
"circumstància eximent";"circumstància eximent";"f";"Sinònim complementari de eximent";""
"circumstància genèrica";"circumstància genèric";"f";"";"circunstancia genérica:es"
"circumstància inherent";"circumstància inherent";"f";"";"circunstancia inherente:es"
"circumstància mixta de parentiu";"circumstància mixt de parentiu";"f";"";"circunstancia mixta de parentesco:es"
"circumstància objectiva";"circumstància objectiu";"f";"";"circunstancia objectiva:es"
"circumstància subjectiva";"circumstància subjectiu";"f";"";"circunstancia subjectiva:es"
"citar";"citar";"v tr";"";"citar:es"
"citoratori";"citoratori";"adj";"";"citoratorio -ria:es"
"classificació";"classificació";"f";"";"clasificación:es"
"classificació inicial";"classificació inicial";"f";"";"clasificación inicial:es"
"classificació interior";"classificació interior";"f";"";"clasificación interior:es"
"clau falsa";"clau fals";"f";"";"llave falsa:es"
"clínica medicoforense";"clínica medicoforense";"f";"";"clínica medicoforense:es"
"clonatge humà";"clonatge humà";"f";"";"clonación humana:es"
"coacció";"coacció";"f";"";"coacción:es"
"coaccionar";"coaccionar";"v tr";"";"coaccionar:es"
"coactiu";"coactiu";"adj";"";"coactivo -va:es"
"coartada";"coartada";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova, veritable o falsa, que aporta un presumpte delinqüent per demostrar que és innocent, i que consisteix, normalment, a demostrar la seva presència en un altre lloc al moment de cometre's el delicte.";"coartada:es#alibi:en"
"coautor";"coautor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que participa directament amb d'altres en l'execució d'un fet punible.";"coautor:es#coauthor:en#joint author:en"
"coautoria";"coautoria";"f";"";"coautoría:es"
"coautoria successiva";"coautoria successiu";"f";"";"coautoría sucesiva:es"
"coausació";"coausació";"f";"";"coausación:es"
"coausant";"coausant";"m i f";"";"coausante:es"
"codelinquència";"codelinquència";"f";"Sinònim complementari de participació";""
"codelinquënt";"codelinquënt";"m i f";"Sinònim complementari de partícip";""
"codi d'identificació";"codi de = identificació";"m";"";"código de identificación:es"
"codi penal";"codi penal";"m";"DRET PENAL. Text jurídic que defineix i regula les accions i omissions comeses per les persones que constitueixen una infracció penal, i n'assigna les penes corresponents.";"código penal:es#criminal code:en#penal code:en"
"codi penal militar";"codi penal militar";"m";"";"código penal militar:es"
"coerció";"coerció";"f";"";"coerción:es"
"coercitiu";"coercitiu";"adj";"";"coercitivo -va:es"
"coinducció";"coinducció";"f";"";"coinducción:es"
"coinductor";"coinductor";"m i f";"";"coinductor -ra:es"
"col·legi d'advocats";"col·legi de = advocat";"m";"";"colegio de abogados:es"
"col·legi de procuradors";"col·legi de procurador";"m";"";"colegio de

3. Dpenal.termcat

procuradores:es"
"col·lisió de deures";"col·lisió de deure";"f";"";"colisión de deberes:es"
"col·lisió de drets";"col·lisió de dret";"f";"";"colisión de derechos:es"
"comandament d'incidències";"comandament de = incidència";"m";"DRET
PENITENCIARI. Càrrecs que han de fer una guàrdia fora de l'horari
normal."; "mando de incidencias:es"
"combinació de penes";"combinació de pena";"f";"";"combinación de penas:es"
"cometre";"cometre";"v tr";"";"cometer:es"
"comís";"comís";"m";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Fet de prendre als
interns objectes que són prohibits dins d'un centre
penitenciari."; "comiso:es#decomiso:es"
"comissar";"comissar";"v tr";"";"comisar:es#decomisar:es"
"comissió";"comissió";"f";"";"comisión:es"
"comissió d'interns";"comissió de = intern";"f";"";"comisión de internos:es"
"comissió disciplinària";"comissió disciplinari";"f";"";"comisión
disciplinaria:es"
"comissió per omissió";"comissió per omissió";"f";"";"comisión por
omisión:es#omisión impropia:es"
"comissió rogatòria";"comissió rogatori";"f";"";"comisión rogatoria:es"
"comissió territorial d'assistència social penitenciària";"comissió territorial
de = assistència social penitenciari";"f";"";"comisión territorial de asistencia
social penitenciaria:es"
"comminació";"comminació";"f";"";"conminación:es"
"comminar";"comminar";"v tr";"";"conminar:es"
"commutació";"commutació";"f";"";"conmutación:es"
"commutar";"commutar";"v tr";"";"conmutar:es"
"compareixent";"compareixent";"m i f";"";"compareciente:es"
"compareixer";"compareixer";"v intr";"";"comparecer:es#personarse:es"
"compatibilitat de circumstàncies";"compatibilitat de
circumstància";"f";"";"compatibilidad de circunstancias:es"
"compensació de culpes";"compensació de culpa";"f";"";"compensación de
culpas:es"
"competència";"competència";"f";"";"competencia:es"
"competència funcional";"competència funcional";"f";"";"competencia
funcional:es"
"competència objectiva";"competència objectiu";"f";"";"competencia objetiva:es"
"competència territorial";"competència territorial";"f";"";"competencia
territorial:es"
"competencial";"competencial";"adj";"";"competencial:es"
"competent";"competent";"adj";"";"competente:es"
"competir";"competir";"v intr";"";"competeter:es"
"còmplice";"còmplice";"m i f";"";"cómplice:es"
"complicitat";"complicitat";"f";"DRET PENAL. Participació intencional en un fet
delictiu consistent a instigar-lo, facilitar-ne els mitjans o ajudar l'autor
principal."; "complicidad:es#aiding and abetting:en#complicity:en"
"compliment de la condemna";"compliment de el condemna";"m";"";"cumplimiento de
la condena:es#cumplimiento de la pena:es"
"compliment de la mesura de seguretat";"compliment de el mesura de
seguretat";"m";"";"cumplimiento de la medida de seguridad:es"
"compliment de la pena";"compliment de el pena";"m";"Sinònim de compliment de la
condemna";""
"compliment de la sanció";"compliment de el sanció";"m";"";"cumplimiento de la
sanción:es"
"compliment d'un deure";"compliment de = un deure";"m";"";"cumplimiento de un
deber:es"
"compliment simultani de penes";"compliment simultani de
pena";"m";"";"cumplimiento simultáneo de penas:es"
"compliment successiu de penes";"compliment successiu de
pena";"m";"";"cumplimiento sucesivo de penas:es"
"complot";"complot";"m";"";"complot:es"
"complotar";"complotar";"v tr";"";"complotar:es"
"comportament";"comportament";"m";"Sinònim complementari de acció";""
"comprovació del delicte";"comprovació de el delicte";"f";"";"comprobación del
delito:es"
"compte de dipòsits i consignacions";"compte de dipòsit i
consignació";"m";"";"cuenta de depósitos y consignaciones:es"
"compte de peculi";"compte de peculi";"m";"";"cuenta de peculio:es"
"còmput de penes";"còmput de pena";"m";"";"cómputo de penas:es"

3. Dpenal.termcat

"comunicabilitat de circumstàncies";"comunicabilitat de circumstància";"f";"";"comunicabilidad de circunstancias:es"
"comunicació extraordinària";"comunicació extraordinari";"f";"";"comunicación extraordinaria:es"
"comunicació judicial";"comunicació judicial";"f";"";"comunicación judicial:es"
"comunicació oral";"comunicació oral";"f";"";"comunicación oral:es"
"comunicació ordinària";"comunicació ordinari";"f";"";"comunicación ordinaria:es"
"comunicació postal";"comunicació postal";"f";"";"comunicación postal:es"
"comunicació telegràfica";"comunicació telegràfic";"f";"";"comunicación telegráfica:es"
"comunicant";"comunicant";"m i f";"";"comunicante:es"
"comunicar";"comunicar";"v intr";"";"comunicar:es"
"comunicat";"comunicat";"m";"";"parte:es"
"comunicat de fets";"comunicat de fet";"m";"";"parte informativo:es"
"comunicat de formació de causa";"comunicat de formació de causa";"m";"";"parte de formación de causa:es"
"comunicat disciplinari";"comunicat disciplinari";"m";"";"parte disciplinario:es"
"comunitat terapèutica";"comunitat terapèutic";"f";"";"comunidad terapéutica:es"
"concedir la paraula";"concedir el paraula";"loc v";"";"conceder la palabra:es"
"concentració";"concentració";"f";"";"concentración:es"
"concert de voluntats";"concert de voluntat";"m";"";"concierto de voluntades:es"
"conciliació";"conciliació";"f";"";"conciliación:es"
"conclús";"conclús";"adj";"";"concluso -sa:es"
"conclús per a sentència";"conclús per a sentència";"loc adj";"";"concluso -sa para sentencia:es#visto -ta para sentencia:es#ready for judgement:en"
"conclusió del sumari";"conclusió de el sumari";"f";"";"conclusión del sumario:es"
"conclusions";"conclusió";"f pl";"";"conclusiones:es"
"conclusions alternatives";"conclusió alternatiu";"f pl";"";"conclusiones alternativas:es"
"conclusions definitives";"conclusió definitiu";"f pl";"";"conclusiones definitivas:es"
"conclusions provisionals";"conclusió provisional";"f pl";"";"conclusiones provisionales:es"
"concurs de delictes";"concurs de delictes";"m";"";"concurso de delitos:es"
"concurs de delinqüents";"concurs de delinqüent";"m";"Sinònim complementari de participació";""
"concurs de faltes";"concurs de falta";"m";"";"concurso de faltas:es"
"concurs de lleis";"concurs de llei";"m";"";"concurso de leyes:es"
"concurs d'infraccions penals";"concurs de = infracció penal";"m";"";"concurso de infracciones penales:es"
"concurs ideal";"concurs ideal";"m";"";"concurso ideal:es"
"concurs mediat";"concurs mediar";"m";"";"concurso mediato:es"
"concurs real";"concurs real";"m";"";"concurso real:es"
"concussió";"concussió";"f";"";"concusión:es"
"condemna";"condemna";"f";"";"condena:es"
"condemna a costes";"condemna a costa";"f";"";"condena de costas:es#condena en costas:es"
"condemna condicional";"condemna condicional";"f";"";"condena condicional:es"
"condemnar";"condemnar";"v tr";"";"condenar:es#penalizar:es#penar:es"
"condemnar a costes";"condemnar a costa";"loc v";"Nota: La locució lexicalitzada condemnar a costes també pot ser expressada mitjançant altres sintagmes, com ara condemnar a pagar les costes, condemnar al pagament de les costes, condemnar a les costes."; "condenar en costas:es"
"condemnar en contumàcia";"condemnar en contumàcia";"loc v";"";"condenar en contumacia:es"
"condemnar en rebel·lia";"condemnar en rebel·lia";"loc v";"";"condenar en rebeldía:es"
"condemnar executòriament";"condemnar executòriament";"loc v";"";"condenar ejecutoriamente:es"
"condemnat";"condemnar:HMS|condemnat:N5-MS";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI. Persona condemnada a sofrir una pena."; "condenado -da:es#penado -da:es#reo:es"
"condemnatori";"condemnatori";"adj";"";"condenatorio -ria:es"
"condició més eficaç";"condició més eficaç";"f";"";"condición más eficaz:es"
"condició objectiva de penalitat";"condició objectiu de

3. Dpenal.termcat

penalitat";"f";"";"condició objectiva de penalidad:es"
"condició objectiva de perseguibilitat";"f";"";"condició objectiva de perseguibilidad:es"
"condició objectiva de procedibilitat";"f";"";"condició objectiva de procedibilidad:es"
"conditio sine qua non";"conditio sine qua non";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'condició sense la qual no'. "; "conditio sine qua non:es"
"conducció";"conducció";"f";"";"conducción:es"
"conducció temerària";"conducció temerari";"f";"";"conducción temeraria:es"
"conducta";"conducta";"f";"Sinònim complementari de acció";""
"conducta adequada a dret";"conducta adequar a dret";"f";"";"conducta adecuada a derecho:es"
"conduir";"conduir";"v tr";"DRET PENITENCIARI; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Traslladar una persona d'un lloc a un altre sota la direcció i vigilància d'almenys un policia, a peu o amb un vehicle operatiu."; "conducir:es#lead, to:en"
"coneixement de l'antijuridicitat";"coneixement de el = antijuridicitat";"m";"";"conocimiento de la antijuridicidad:es"
"conèixer";"conèixer";"v tr i intr";"Nota: El verb entendre regeix la preposició en, i quan el verb conèixer s'utilitza intransitivament regeix la preposició de. Per exemple, conèixer un conflicte jurisdiccional, conèixer d'un recurs, entendre en una causa, signifiquen 'intervenir, un jutge o una autoritat, en un assumpte de la seva competència'. "; "conocer:es#entender:es#ver:es"
"confés";"confés";"adj";"";"confeso -sa:es"
"confessar";"confessar";"v tr";"";"confesar:es"
"confessió";"confessió";"f";"";"confesión:es"
"confinament";"confinament";"m";"";"confinamiento:es"
"confinar";"confinar";"v tr";"";"confinar:es"
"confinat";"confinat";"m i f";"";"confinado -da:es"
"confirmar una sentència";"confirmar un sentència";"loc v";"";"confirmar una sentencia:es"
"confirmatori";"confirmatori";"adj";"";"confirmatorio -ria:es"
"confiscació";"confiscació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Fet de prendre objectes prohibits als interns."; "confiscación:es"
"confiscar";"confiscar";"v tr";"";"aprehender:es#confiscar:es"
"conflicte de competència";"conflicte de competència";"m";"";"conflicto de competencia:es"
"conflicte de jurisdicció";"conflicte de jurisdicció";"m";"";"conflicto jurisdiccional:es"
"conflicte d'interessos";"conflicte de = interès";"m";"";"conflicto de intereses:es"
"conflicte jurisdiccional";"conflicte jurisdiccional";"m";"Sinònim complementari de conflicte de jurisdicció";""
"conformitat";"conformitat";"f";"Sinònim complementari de vistiplau";""
"confrontació";"confrontació";"f";"Sinònim complementari de acarament";""
"confrontar";"confrontar";"v intr";"Nota: Per exemple, "la còpia no confronta amb l'original" seria equivalent a l'oració castellana "la copia no concuerda con el original". "; "concordar:es"
"confrontar";"confrontar";"v tr";"Sinònim complementari de acarar";""
"congruència";"congruència";"f";"";"congruencia:es"
"conjugicidi";"conjugicidi";"m";"";"conyugicidio:es"
"consell de direcció";"consell de direcció";"m";"";"consejo de dirección:es"
"consentiment exprés";"consentiment exprés";"m";"";"consentimiento expreso:es"
"consentiment tàcit";"consentiment tàcit";"m";"";"consentimiento tácito:es"
"consentiment viciat";"consentiment viciar";"m";"";"consentimiento viciado:es"
"consentir";"consentir";"v tr";"";"consentir:es"
"conseqüència accessòria";"conseqüència accessori";"f";"";"consecuencia accesoria:es"
"consignació judicial";"consignació judicial";"f";"";"consignación judicial:es"
"consignatari";"consignatari";"m i f";"";"consignatario -ria:es"
"consort";"consort";"m i f";"Sinònim complementari de partícip";""
"conspiració";"conspiració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Concert de dues o més persones per a l'execució d'un delicte."; "conspiración:es#conspiracy:en#plot:en"
"conspirador";"conspirador";"m i f";"";"conspirador -ra:es"
"conspirar";"conspirar";"v intr";"";"conspirar:es"
"constar en acta";"constar en acta";"loc v";"";"constar en acta:es"
"constrenyiment";"constrenyiment";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció de compel·lir o obligar algú a afer o a complir alguna cosa en virtut

3. Dpenal.termcat

d'autoritat."; "apremio:es"
"consumació"; "consumació"; "f"; "";"consumación:es"
"consumació anticipada"; "consumació anticipar"; "f"; "";"consumación anticipada:es"
"consumació formal"; "consumació formal"; "f"; "";"consumación formal:es#consumación típica:es"
"consumació material"; "consumació material"; "f"; "";"consumación material:es"
"consumació típica"; "consumació típic"; "f"; "Sinònim complementari de consumació formal"; ""
"consumar"; "consumar"; "v tr"; "DRET PENAL. Fer, una persona, tots els actes necessaris per a produir una acció tipificada penalment i aconseguir, així, el resultat esperat."; "consumar:es#accomplish, to:en#consume, to:en#perpetrate, to:en"
"consumpció"; "consumpció"; "f"; "";"consunción:es"
"contraban"; "contraban"; "m"; "DRET PENAL. Delicte o falta que consisteix a produir, consumir o traficar amb gènere o efectes estancats o prohibits."; "contrabando:es#smuggling:en"
"contrabandista"; "contrabandista"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet contraban."; "contrabandista:es#smuggler:en"
"contracte de conducta"; "contracte de conducta"; "m"; "";"contrato de conducta:es"
"contracte simulat"; "contracte simular"; "m"; "";"contrato simulado:es"
"contradició"; "contradició"; "f"; "";"contradicción:es"
"contraprova"; "contraprova"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Prova que destrueix una altra prova descoberta anteriorment, o en treu tot el valor."; "contra-prueba:es#counterevidence:en"
"control social"; "control social"; "m"; "";"control social:es"
"contumàcia"; "contumàcia"; "f"; "";"contumacia:es"
"convocar a audiència"; "convocar a audiència"; "loc v"; "";"convocar a audiència:es"
"convocar a judici"; "convocar a judici"; "loc v"; "";"convocar a juicio:es"
"cooperació"; "cooperació"; "f"; "";"cooperación:es"
"cooperació al suïcidi"; "cooperació a el suïcidi"; "f"; "";"cooperación al suicidio:es"
"cooperació jurisdiccional"; "cooperació jurisdiccional"; "f"; "";"cooperación jurisdiccional:es"
"cooperació necessària"; "cooperació necessari"; "f"; "";"cooperación necesaria:es"
"cooperació no necessària"; "cooperació no necessari"; "f"; "";"cooperación no necesaria:es"
"cooperació psíquica"; "cooperació psíquic"; "f"; "";"cooperación psíquica:es"
"cooperador"; "cooperador"; "m i f"; "";"cooperador -ra:es"
"coparticip"; "coparticip"; "m i f"; "";"copartícipe:es"
"coparticipació"; "coparticipació"; "f"; "";"coparticipación:es"
"còpia certificada"; "còpia certificar"; "f"; "Nota: Vegeu la nota de certificacat."; "copia certificada:es"
"còpia simple"; "còpia simple"; "f"; "NOTARIAT. Reproducció total o parcial d'una matriu que, amb una funció exclusivament informativa, es lliura a instància de persona interessada sense cap altra solemnitat que el segell del notari que té a càrrec seu el protocol."; "copia simple:es"
"correcció disciplinària"; "correcció disciplinari"; "f"; "NOTARIAT. Sanció que els òrgans competents poden imposar a un notari per les faltes comeses en l'exercici professional."; "corrección disciplinaria:es#disciplinary sanction:en"
"correcció governativa"; "correcció governatiu"; "f"; "";"corrección gubernativa:es"
"correccionalisme"; "correccionalisme"; "m"; "";"correccionalismo:es"
"correctiu"; "correctiu"; "adj"; "";"correctivo -va:es"
"correctiu"; "correctiu"; "m"; "";"correctivo:es"
"corrupció"; "corrupció"; "f"; "";"corrupción:es"
"corrupció de menors"; "corrupció de menor"; "f"; "DRET PENAL. Acció delictiva consistent a induir un menor a prostituir-se o a tenir relacions sexuals amb l'agressor."; "corrupción de menores:es#corrupting morals:en#suborning of minors:en"
"corruptor de menors"; "corruptor de menor"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet corrupció de menors."; "corruptor de menores:es#minor's corrupter:en"
"cos de guàrdia"; "cos de guàrdia"; "m"; "";"cuerpo de guardia:es"
"cos del delicte"; "cos de el delicte"; "m"; "";"cuerpo del delito:es"
"cos d'institucions penitenciàries"; "cos de = institució penitenciari"; "m"; "";"cuerpo de instituciones penitenciarias:es"
"cos jurídic militar"; "cos jurídic militar"; "m"; "";"cuerpo jurídico militar:es"

3. Dpenal.termcat

"cosa judicada";"cosa judicar";"f";"Sinònim complementari de cosa jutjada";""
"cosa jutjada";"cosa jutjar";"f";"";"cosa juzgada:es"
"cossos i forces de seguretat";"cos i força de seguretat";"m pl";"";"cuerpos y
fuerzas de seguridad:es"
"costes processals";"costa processal";"f pl";"";"costas procesales:es"
"covardia";"covardia";"f";"";"cobardía:es"
"criada judicial";"criada judicial";"f";"";"llamamiento judicial:es"
"crim";"crim";"m";"DRET PENAL. Qualsevol delict contra una persona especialment
violent i de sang."; "crimen:es#crime:en"
"crim contra la humanitat";"crim contra el humanitat";"m";"DRET INTERNACIONAL.
Crim de guerra que consisteix a assassinar, exterminar, esclavitzar, deportar o
dur a terme d'altres tipus d'actes inhumans contra la població civil abans,
durant o després d'una guerra."; "crimen contra la humanidad:es#crime against
humanity:en"
"crim de guerra";"crim de guerra";"m";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL; DRET
PENAL MILITAR. Infracció greu contra el dret de guerra comesa durant un
conflicte armat de caràcter internacional."; "crimen de guerra:es#war crime:en"
"crim de lesa majestat";"crim de les majestat";"m";"";"crimen de lesa
majestad:es"
"criminal";"criminal";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un
crim."; "criminal:es#criminal:en"
"criminalista";"criminalista";"m i f";"";"criminalista:es"
"criminalística";"criminalística";"f";"DRET PENAL. Conjunt de tècniques i
procediments propis de la investigació de fets
delictius."; "criminalística:es#criminalistics:en"
"criminalitat";"criminalitat";"f";"DRET PENAL. Conjunt d'accions i omissions
punibles que es produeixen en un temps i un espai
determinats."; "criminalidad:es#criminality:en"
"criminalització";"criminalització";"f";"";"criminalización:es"
"criminalitzar";"criminalitzar";"v tr";"";"criminalizar:es"
"criminogen";"criminogen";"adj";"";"crimínogeno -na:es"
"criminologia";"criminologia";"f";"DRET PENAL. Disciplina científica que estudia
la criminalitat i que té per objecte la prevenció del delict i el tractament
del delinqüent."; "criminología:es#criminology:en"
"criminologia clínica";"criminologia clínic";"f";"";"criminología clínica:es"
"criminològic";"criminològic";"adj";"";"crimínológico -ca:es"
"culpa";"culpa";"f";"DRET PENAL. Acció o ommissió contrària a les normes de
diligència o prudència comunes, de la qual deriva un resultat danyós no previst
pel culpable però penat per la llei, o que, tot i havent estat previst pel
culpable, aquest no esperava que es produís. Nota: Culpa i culpabilitat no són
sinònims. A culpa li correspon l'adjectiu culpós, i a culpabilitat l'adjectiu
culpable."; "culpa:es#imprudencia:es#guilt:en#imprudence:en#rashness:en"
"culpabilitat";"culpabilitat";"f";"Nota: Culpa i culpabilitat no són sinònims. A
culpa li correspon l'adjectiu culpós, i a culpabilitat l'adjectiu
culpable."; "culpabilidad:es"
"culpable";"culpable";"adj";"DRET PENAL. Que ha comès voluntàriament un delict
o una falta. Nota: Culpós i culpable no són sinònims. A culpós li correspon el
substantiu culpa, i a culpable l'adjectiu culpabilitat."; "culpable:es#guilty:en"
"culpable";"culpable";"m i f";"DRET PENAL. Persona que ha comès voluntàriament
un delict o una falta. Nota: Culpós i culpable no són sinònims. A culpós li
correspon el substantiu culpa, i a culpable l'adjectiu
culpabilitat."; "culpable:es#reo:es"
"culpar";"culpar";"v tr";"";"culpar:es"
"culpós";"culpós";"adj";"DRET PENAL. Dit de l'acció o l'ommissió punibles fetes
sense malícia, per imprudència o negligència. Nota: Culpós i culpable no són
sinònims. A culpós li correspon el substantiu culpa, i a culpable l'adjectiu
culpabilitat."; "culposo -sa:es#imprudente:es#involuntario -ria:es"
"cura";"cura";"f";"Sinònim complementari de diligència";""
"custòdia";"custòdia";"f";"";"custodia:es"
"custòdia familiar";"custòdia familiar";"f";"";"custodia familiar:es"
"custodiar";"custodiar";"v tr";"";"custodiar:es"
"dació de compte";"dació de compte";"f";"";"dación de cuenta:es"
"dactilograma";"dactilograma";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dibuix format per
les crestes papil·lars i els solcs interpapil·lars del tou de cada dit d'una
persona."; "dactilograma:es#dactylogram:en"
"dactiloscòpia";"dactiloscòpia";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica
d'identificació de persones que consisteix en l'observació i la classificació de
dactilogrames."; "dactiloscopia:es#dactyloscopy:en"

3. Dpenal.termcat

"dany emergent";"dany emergent";"m";"DRET PENAL. Pèrdua nascuda d'un acte lesiu produït per dol, negligència o morositat en el compliment de les obligacions.";"daño emergente:es"
"danys";"dany";"m pl";"";"daños:es"
"danys i perjudicis";"dany i perjudici";"m pl";"";"daños y perjuicios:es"
"de guàrdia";"de guàrdia";"loc adj";"";"de guardia:es"
"decidir";"decidir";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"decisió";"decisió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Part dispositiva de la sentència, que condemna o absol el demandat, i que resol els punts litigiosos.";"decisión:es#fallo:es"
"decisori";"decisori";"adj";"";"decisorio -ria:es"
"declaració";"declaració";"f";"Sinònim complementari de adveració";""
"declaració de rebel·lia";"declaració de rebel·lia";"f";"";"declaración de rebeldía:es"
"declaració d'insolvència";"declaració de = insolvència";"f";"";"declaración de insolvencia:es"
"declaració testifical";"declaració testifical";"f";"";"declaración testifical:es"
"declarar";"declarar";"v intr";"Sinònim complementari de adverar";""
"declarar en rebel·lia";"declarar en rebel·lia";"loc v";"";"declarar en rebeldía:es"
"declinar";"declinar";"v tr";"";"declinar:es"
"declinatòria";"declinatòria";"f";"";"declinatoria:es"
"declinatòria de jurisdicció";"declinatòria de jurisdicció";"f";"";"declinatoria de jurisdicción:es"
"decomís";"decomís";"m";"Sinònim complementari de comís";""
"decomissar";"decomissar";"v tr";"Sinònim complementari de comissar";""
"decretar";"decretar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Ordenar per decret.Nota: En castellà es dona un sentit ampli al verb decretar, que funciona com a sinònim de disponer, mentre que en català té un ús més restringit, i significa ordenar per decret.";"decretar:es"
"defecte de forma";"defecte de forma";"m";"";"defecto de forma:es"
"defendre";"defendre";"v";"Sinònim complementari de defensar";""
"defensa";"defensa";"f";"";"defensa:es"
"defensa de goma";"defensa de goma";"f";"Sinònim complementari de defensa flexible";""
"defensa de part";"defensa de part";"f";"";"defensa de parte:es"
"defensa d'ofici";"defensa de = ofici";"f";"";"defensa de oficio:es"
"defensa flexible";"defensa flexible";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Defensa amb l'interior de goma i folrada de cuir, de color negre.";"defensa de goma:es#defensa flexible:es#blackjack:en#rubber daystick:en#truncheon:en"
"defensa nacional";"defensa nacional";"f";"";"defensa nacional:es"
"defensa pròpia";"defensa propi";"f";"";"defensa propia:es"
"defensa putativa";"defensa putatiu";"f";"";"defensa putativa:es"
"defensar";"defensar";"v";"";"defender:es"
"defensat";"defensar";"m i f";"";"defendido -da:es"
"deferir";"deferir";"v tr";"";"deferir:es"
"defraudació";"defraudació";"f";"";"defraudación:es"
"defraudació de fluid elèctric";"defraudació de fluid elèctric";"f";"";"defraudación de fluido eléctrico:es"
"defraudador";"defraudador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una defraudació.";"defraudador:es#defrauder:en"
"defraudar";"defraudar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una defraudació.";"defraudar:es#defraud, to:en"
"deganat";"deganat";"m";"";"decanato:es"
"degradació";"degradació";"f";"";"degradación:es"
"delatar";"delatar";"v tr";"";"delatar:es"
"deliberació";"deliberació";"f";"";"deliberación:es"
"deliberació de la sentència";"deliberació de el sentència";"f";"";"deliberación de la sentencia:es"
"deliberar";"deliberar";"v tr i intr";"";"deliberar:es"
"delicte";"delicte";"m";"";"delito:es"
"delicte a distància";"delicte a distància";"m";"";"delito a distancia:es"
"delicte autònom";"delicte autònom";"m";"";"delito autónomo:es"
"delicte col·lectiu";"delicte col·lectiu";"m";"";"delito colectivo:es#delito plurisubjetivo:es"
"delicte complex";"delicte complex";"m";"";"delito complejo:es"
"delicte compost";"delicte compondre";"m";"";"delito compuesto:es"

3. Dpenal.termcat

"delicte comú";"delicte comú";"m";"";"delito común:es"
"delicte connex";"delicte connex";"m";"";"delito conexo:es"
"delicte consumat";"delicte consumir";"m";"";"delito consumado:es"
"delicte continuat";"delicte continuar";"m";"DRET PENAL. Conjunt d'accions o d'omissions que ofenen un o més subjectes i que infringeixen el mateix precepte penal o altres de semblants, realitzades en l'execució d'un pla preconcebut o aprofitant una ocasió idèntica.";"delito continuado:es#continuous crime:en"
"delicte contra el decòrum militar";"delicte contra el decòrum militar";"m";"";"delito contra el decoro militar:es"
"delicte contra el deure de compliment de la prestació social substitutòria";"delicte contra el deure de compliment de el prestació social substitutori";"m";"";"delito contra el deber de cumplimiento de la prestación social sustitutoria:es"
"delicte contra el dret a la pròpia imatge";"delicte contra el dret a el propi imatge";"m";"";"delito contra el derecho a la propia imagen:es"
"delicte contra el dret de gents";"delicte contra el dret de gent";"m";"";"delito contra el derecho de gentes:es"
"delicte contra el patrimoni";"delicte contra el patrimoni";"m";"";"delito contra el patrimonio:es"
"delicte contra el respecte als difunts";"delicte contra el respecte a el difunt";"m";"";"delito contra el respeto a los difuntos:es"
"delicte contra el trànsit aeri";"delicte contra el trànsit aeri";"m";"";"delito contra el tráfico aéreo:es"
"delicte contra els béns protegits en cas de conflicte armat";"delicte contra el bé protegir en cas de conflicte armar";"m";"";"delito contra los bienes protegidos en caso de conflicto armado:es"
"delicte contra els deures de presència i de prestació del servei militar";"delicte contra el deure de presència i de prestació de el servei militar";"m";"";"delito contra los deberes de presencia y de prestación del servicio militar:es"
"delicte contra els deures del comandament";"delicte contra el deure de el comandament";"m";"";"delito contra los deberes del mando:es"
"delicte contra els deures del sentinella";"delicte contra el deure de el sentinella";"m";"";"delito contra los deberes del centinela:es"
"delicte contra els drets dels treballadors";"delicte contra el dret de el treballador";"m";"";"delito contra los derechos de los trabajadores:es#delito social:es"
"delicte contra els drets i deures familiars";"delicte contra el dret i deure familiar";"m";"";"delito contra los derechos y deberes familiares:es"
"delicte contra els drets individuals";"delicte contra el dret individual";"m";"";"delito contra los derechos individuales:es"
"delicte contra els particulars";"delicte contra el particular";"m";"";"delito contra los particulares:es"
"delicte contra els recursos naturals i el medi ambient";"delicte contra el recurs natural i el medi ambient";"m";"";"delito contra los recursos naturales y el medio ambiente:es#delito ecológico:es"
"delicte contra els sentiments religiosos";"delicte contra el sentiment religiós";"m";"";"delito contra los sentimientos religiosos:es"
"delicte contra la comunitat internacional";"delicte contra el comunitat internacional";"m";"";"delito contra la comunidad internacional:es"
"delicte contra la Constitució";"delicte contra el Constitució";"m";"";"delito contra la Constitución:es"
"delicte contra la Corona";"delicte contra el Corona";"m";"";"delito contra la Corona:es"
"delicte contra la disciplina";"delicte contra el disciplina";"m";"";"delito contra la disciplina:es"
"delicte contra la hisenda pública";"delicte contra el hisenda públic";"m";"";"delito contra la hacienda pública:es#delito de cuello blanco:es#delito fiscal:es#white collar crime:en"
"delicte contra la integritat física";"delicte contra el integritat físic";"m";"";"delito contra la integridad física:es"
"delicte contra la integritat moral";"delicte contra el integritat moral";"m";"";"delito contra la integridad moral:es"
"delicte contra la intimitat";"delicte contra el intimitat";"m";"";"delito contra la intimidad:es"
"delicte contra la inviolabilitat de domicili";"delicte contra el inviolabilitat de domicili";"m";"";"delito contra la inviolabilidad de domicilio:es"
"delicte contra la llibertat";"delicte contra el llibertat";"m";"";"delito

3. Dpenal.termcat

contra la llibertat:es"

"delicte contra la llibertat de consciència";"delicte contra el llibertat de consciència";"m";"";"delito contra la libertad de conciencia:es"

"delicte contra la llibertat individual";"delicte contra el llibertat individual";"m";"";"delito contra la libertad individual:es"

"delicte contra la llibertat sexual";"delicte contra el llibertat sexual";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra l'exercici lliure de la sexualitat."; "delito contra la libertad sexual:es#sexual offense:en"

"delicte contra la pau o la independència de l'Estat";"delicte contra el pau o el independència de el = Estat";"m";"";"delito contra la paz o la independencia del Estado:es"

"delicte contra la propietat";"delicte contra el propietat";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra les coses que tenen un posseïdor."; "delito contra la propiedad:es#crime against property:en#property crime:en"

"delicte contra la salut pública";"delicte contra el salut públic";"m";"DRET PENAL. Delicte consistent a executar actes de conreu, d'elaboració o tràfic de drogues, o de substàncies estupefaents o psicòtropes, o bé actes que n'afavoreixin o facilitin el consum. Nota: També el comet aquell que, sense estar-ne autoritzat, elabora o comercialitza substàncies, productes químics o medicaments nocius per a la salut."; "delito contra la salud pública:es"

"delicte contra la seguretat col·lectiva";"delicte contra el seguretat col·lectiu";"m";"";"delito contra la seguridad colectiva:es"

"delicte contra la seguretat social";"delicte contra el seguretat social";"m";"";"delito contra la seguridad social:es"

"delicte contra la vida";"delicte contra el vida";"m";"";"delito contra la vida:es"

"delicte contra l'Administració de justícia";"delicte contra el = Administració de justícia";"m";"";"delito contra la Administración de justicia:es"

"delicte contra l'Administració pública";"delicte contra el = Administració pública";"m";"";"delito contra la Administración pública:es"

"delicte contra l'autoritat";"delicte contra el = autoritat";"m";"";"delito contra la autoridad:es"

"delicte contra l'eficàcia del servei";"delicte contra el = eficàcia de el servei";"m";"";"delito contra la eficacia del servicio:es"

"delicte contra les garanties constitucionals";"delicte contra el garantia constitucional";"m";"";"delito contra las garantías constitucionales:es"

"delicte contra les institucions de l'Estat";"delicte contra el institució de el = Estat";"m";"";"delito contra las instituciones del Estado:es"

"delicte contra les lleis i els usos de la guerra";"delicte contra el llei i el ús de el guerra";"m";"";"delito contra las leyes y usos de la guerra:es"

"delicte contra les persones";"delicte contra el persona";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra la integritat física dels individus."; "delito contra las personas:es#crime against the person:en"

"delicte contra les persones protegides en cas de conflicte armat";"delicte contra el persona protegir en cas de conflicte armar";"m";"";"delito contra las personas protegidas en caso de conflicto armado:es"

"delicte contra les relacions familiars";"delicte contra el relació familiar";"m";"";"delito contra las relaciones familiares:es"

"delicte contra l'estat civil";"delicte contra el = estat civil";"m";"";"delito contra el estado civil:es"

"delicte contra l'honestedat";"delicte contra el = honestedat";"m";"";"delito contra la honestidad:es"

"delicte contra l'honor";"delicte contra el = honor";"m";"";"delito contra el honor:es"

"delicte contra l'ordre públic";"delicte contra el = ordre públic";"m";"";"delito contra el orden público:es"

"delicte contra l'ordre socioeconòmic";"delicte contra el = ordre socioeconòmic";"m";"";"delito contra el orden socioeconómico:es#delito socioeconómico:es"

"delicte d'acció";"delicte de = acció";"m";"";"delito de acción:es"

"delicte de consumació anticipada";"delicte de consumació anticipar";"m";"";"delito de consumación anticipada:es"

"delicte de convergència";"delicte de convergència";"m";"";"delito de convergencia:es"

"delicte de mera activitat";"delicte de mer activitat";"m";"";"delito de mera actividad:es"

"delicte de mera inactivitat";"delicte de mer inactivitat";"m";"";"delito de mera inactividad:es"

3. Dpenal.termcat

"delicte de perill";"delicte de perill";"m";"";"delito de peligro:es"
"delicte de perill abstracte";"delicte de perill abstracte";"m";"";"delito de peligro abstracto:es"
"delicte de perill concret";"delicte de perill concret";"m";"";"delito de peligro concreto:es"
"delicte de premsa";"delicte de premsa";"m";"";"delito de premsa:es"
"delicte de pròpia mà";"delicte de propi mà";"m";"";"delito de propia mano:es"
"delicte de resultat";"delicte de resultat";"m";"";"delito de resultado:es"
"delicte de risc catastròfic";"delicte de risc catastròfic";"m";"";"delito de riesgo catastròfico:es"
"delicte de trobada";"delicte de trobada";"m";"";"delito de encuentro:es"
"delicte d'intenció";"delicte de = intenció";"m";"";"delito de intención:es"
"delicte d'omissió";"delicte de = ommissió";"m";"";"delito de omisión:es"
"delicte ecològic";"delicte ecològic";"m";"";"Sinònim complementari de delicte contra els recursos naturals i el medi ambient";""
"delicte econòmic";"delicte econòmic";"m";"";"delito económico:es"
"delicte electoral";"delicte electoral";"m";"";"delito electoral:es#electoral bribery:en"
"delicte especial";"delicte especial";"m";"";"delito especial:es"
"delicte especial impropri";"delicte especial impropri";"m";"";"delito especial impropio:es"
"delicte especial propi";"delicte especial propi";"m";"";"delito especial propio:es"
"delicte exhaurit";"delicte exhaurir";"m";"";"delito agotado:es"
"delicte fiscal";"delicte fiscal";"m";"";"Sinònim complementari de delicte contra la hisenda pública";""
"delicte flagrant";"delicte flagrant";"m";"";"delito flagrante:es"
"delicte formal";"delicte formal";"m";"";"delito formal:es"
"delicte frustrat";"delicte frustrar";"m";"";"DRET PROCESSAL PENAL. Realització de tots els actes d'execució d'un delicte que no arriba a produir-se per causes independents a la voluntat del culpable.Nota: Terme obsolet propi de la terminologia del Codi penal de 1973.";"delito frustrado:es#attempt without success:en"
"delicte greu";"delicte greu";"m";"";"delito grave:es"
"delicte habitual";"delicte habitual";"m";"";"delito habitual:es"
"delicte heterogeni";"delicte heterogeni";"m";"";"delito heterogéneo:es"
"delicte homogeni";"delicte homogeni";"m";"";"delito homogéneo:es"
"delicte impossible";"delicte impossible";"m";"";"Sinònim complementari de temptativa inidònia";""
"delicte informàtic";"delicte informàtic";"m";"";"delito informático:es"
"delicte instantani";"delicte instantani";"m";"";"delito instantáneo:es"
"delicte intentat";"delicte intentar";"m";"";"delito intentado:es"
"delicte massa";"delicte massa";"m";"";"delito masa:es"
"delicte material";"delicte material";"m";"";"delito material:es"
"delicte menys greu";"delicte menys greu";"m";"";"delito menos grave:es"
"delicte militar";"delicte militar";"m";"";"delito militar:es"
"delicte mixt";"delicte mixt";"m";"";"delito mixto:es"
"delicte monetari";"delicte monetari";"m";"";"delito monetario:es"
"delicte permanent";"delicte permanent";"m";"";"delito permanente:es"
"delicte perseguible a instància de part";"delicte perseguible a instància de part";"m";"";"delito perseguible a instancia de parte:es"
"delicte perseguible d'ofici";"delicte perseguible de = ofici";"m";"";"delito perseguible de oficio:es"
"delicte plurisubjectiu";"delicte plurisubjectiu";"m";"";"Sinònim de delicte col·lectiu";""
"delicte polític";"delicte polític";"m";"";"delito político:es"
"delicte presumpte";"delicte presumpte";"m";"";"DRET PENAL. Delicte que no ha estat descobert in fraganti, però del qual un policia té prou motius racionals per a deduir-ne la certesa.";"delito presunto:es#alleged crime:en"
"delicte preterintencional";"delicte preterintencional";"m";"";"delito preterintencional:es"
"delicte principal";"delicte principal";"m";"";"delito principal:es"
"delicte privat";"delicte privar";"m";"";"delito privado:es"
"delicte públic";"delicte públic";"m";"";"delito público:es"
"delicte publicitari";"delicte publicitari";"m";"";"delito publicitario:es"
"delicte putatiu";"delicte putatiu";"m";"";"delito putativo:es"
"delicte relatiu a la defensa nacional";"delicte relatiu a el defensa nacional";"m";"";"delito relativo a la defensa nacional:es"

3. Dpenal.termcat

"delicte relatiu a la manipulació genètica";"delicte relatiu a el manipulació genètic";"m";"";"delito relativo a la manipulación genética:es"
"delicte relatiu a la propietat industrial";"delicte relatiu a el propietat industrial";"m";"";"delito relativo a la propiedad industrial:es"
"delicte relatiu a la propietat intel·lectual";"delicte relatiu a el propietat intel·lectual";"m";"";"delito relativo a la propiedad intelectual:es"
"delicte relatiu a la protecció de la flora i la fauna";"delicte relatiu a el protecció de el:AFS|pr:REEC3FS flora i el:AFS|pr:REEC3FS fauna";"m";"";"delito relativo a la protección de la flora y la fauna:es"
"delicte relatiu a la protecció del patrimoni històric";"delicte relatiu a el protecció de el patrimoni històric";"m";"";"delito relativo a la protección del patrimonio histórico:es"
"delicte relatiu a l'energia nuclear i a les radiacions ionitzants";"delicte relatiu a el = energia nuclear i a el radiació ionitzant";"m";"";"delito relativo a la energía nuclear y a las radiaciones ionizantes:es"
"delicte relatiu a l'exercici dels drets fonamentals i les llibertats públiques";"delicte relatiu a el = exercici de el dret fonamental i el llibertat públic";"m";"";"delito relativo al ejercicio de los derechos fundamentales y libertades públicas:es"
"delicte relatiu a l'ordenació del territori";"delicte relatiu a el = ordenació de el territori";"m";"";"delito relativo a la ordenación del territorio:es"
"delicte relatiu al control de canvis";"delicte relatiu a el control de canvi";"m";"";"delito relativo al control de cambios:es"
"delicte relatiu al mercat i als consumidors";"delicte relatiu a el mercat i a el consumidor";"m";"";"delito relativo al mercado y a los consumidores:es"
"delicte simple";"delicte simple";"m";"";"delito simple:es"
"delicte social";"delicte social";"m";"Sinònim complementari de delicte contra els drets dels treballadors";""
"delicte societari";"delicte societari";"m";"";"delito societario:es"
"delicte socioeconòmic";"delicte socioeconòmic";"m";"Sinònim complementari de delicte contra l'ordre socioeconòmic";""
"delicte urbanístic";"delicte urbanístic";"m";"";"delito urbanístico:es"
"delictiu";"delictiu";"adj";"DRET PENAL. Dit d'un esdeveniment que constitueix un delicte o una falta."; "delictivo:es#criminal:en#delictive:en"
"delictuós";"delictuós";"adj";"Sinònim de delictiu";""
"delinqüència";"delinqüència";"f";"DRET PENAL. Conjunt d'actes delictius."; "delincuencia:es#delinquency:en"
"delinqüència comuna";"delinqüència comú";"f";"";"delincuencia común:es"
"delinqüència juvenil";"delinqüència juvenil";"f";"DRET PENAL. Delinqüència que té com a subjecte adolescents i joves."; "delincuencia juvenil:es"
"delinqüència per consciència";"delinqüència per consciència";"f";"";"delincuencia por conciencia:es#delincuencia por convicción:es"
"delinqüència per convicció";"delinqüència per convicció";"f";"Sinònim de delinqüència per consciència";""
"delinqüencial";"delinqüencial";"adj";"DRET PENAL. Relatiu o pertanyent a la delinqüència o als delinqüents."; "delincencial:es#criminal:en"
"delinqüent";"delinqüent";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un delicte."; "delincuente:es#delinquent:en#offender:en"
"delinquir";"delinquir";"v intr";"DRET PENAL. Cometre un delicte."; "delinquir:es#break the law, to:en#comit a crime, to:en"
"delta";"delta";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Figura triangular d'un dactilograma formada per l'aproximació dels sistemes basilar, marginal i nuclear, o bé per la fusió de les crestes papil·lars que limiten cada sistema."; "delta:es#delta:en"
"demandant d'empara";"demandant de = empara";"m i f";"";"demandante de amparo:es"
"demarcació judicial";"demarcació judicial";"f";"";"demarcación judicial:es"
"denegació d'auxili";"denegació de = auxili";"f";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Funcionari públic que s'absté de prestar l'ajut a què està obligat per raó del seu càrrec sense causa justificada."; "denegación de auxilio:es"
"denegació de justícia";"denegació de justícia";"f";"";"denegación de justicia:es"
"denegació de prova";"denegació de prova";"f";"";"denegación de prueba:es"
"denúncia";"denúncia";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte que realitza una persona que ha presenciat la perpetració d'un delicte perseguible d'ofici o que n'ha tingut coneixement, que consisteix a notificar-ho a l'autoritat judicial o als seus agents."; "denuncia:es#complaint:en#report:en"

3. Dpenal.termcat

"denúncia falsa";"denúncia fals";"f";"";"denuncia falsa:es"
"denunciador";"denunciador";"m i f";"Sinònim complementari de denunciant";""
"denunciant";"denunciant";"m i f";"";"denunciador -ra:es#denunciante:es"
"denunciar";"denunciar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Realitzar, un agent de l'autoritat o un particular, una denúncia."; "denunciar:es#report, to:en"
"denunciat";"denunciar";"m i f";"";"denunciado -da:es"
"denunciatori";"denunciatori";"adj";"";"denunciatorio -ria:es"
"departament";"departament";"m";"";"departamento:es"
"departament d'atenció especialitzada";"departament de = atenció especialitzar";"m";"";"departamento de atención especializada:es"
"departament de comunicacions";"departament de comunicació";"m";"";"departamento de comunicaciones:es"
"departament d'ingressos";"departament de = ingrés";"m";"";"departamento de ingresos:es"
"departament especial de règim tancat";"departament especial de règim tancar";"m";"";"departamento especial de régimen cerrado:es"
"dependència jeràrquica";"dependència jeràrquic";"f";"";"dependencia jerárquica:es"
"deportació";"deportació";"f";"";"deportación:es"
"deposant";"deposant";"m i f";"";"deponente:es"
"deposar";"deposar";"v tr i intr";"Nota: Vegeu la nota de declarar."; "deponer:es"
"deposar l'actitud";"deposar el = actitud";"loc v";"";"deponer la actitud:es"
"deposició";"deposició";"f";"Nota: Vegeu la nota de declarar."; "deposición:es"
"deposició d'ocupació";"deposició de = ocupació";"f";"";"deposición de empleo:es"
"depredació";"depredació";"f";"";"depredación:es"
"depredar";"depredar";"v tr";"";"depredar:es"
"derrotisme";"derrotisme";"m";"";"derrotismo:es"
"desacatament";"desacatament";"m";"";"desacato:es"
"desacatar";"desacatar";"v tr";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Cometre un desacatament."; "desacatar:es#contempt, to:en"
"descàrrec";"descàrrec";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Fet d'alliberar-se algú d'un càrrec que pesa sobre seu."; "descargo:es#discharge:en#release:en"
"descobriment de secrets";"descobriment de secret";"m";"";"descubrimiento de secretos:es"
"descriminalització";"descriminalització";"f";"";"descriminalización:es"
"descriminalitzar";"descriminalitzar";"v tr";"";"descriminalizar:es"
"deserció";"deserció";"f";"";"deserción:es"
"desertar";"desertar";"v intr";"";"desertar:es"
"desertor";"desertor";"m i f";"";"desertor -ra:es"
"desestimació";"desestimació";"f";"";"desestimación:es"
"desestimar";"desestimar";"v tr";"";"desestimar:es"
"deshabituaçió";"deshabituaçió";"f";"";"deshabituaçión:es"
"designació de domicili";"designació de domicili";"f";"";"designación de domicilio:es"
"designar";"designar";"v tr";"Nota: Convé distingir designar de nomenar: es nomena (algú) per a un càrrec, i es designa (algú) per a una funció."; "designar:es"
"desincriminació";"desincriminació";"f";"";"desincriminación:es"
"desistiment";"desistiment";"m";"";"desistimiento:es"
"desistiment actiu";"desistiment actiu";"m";"";"desistimiento activo:es"
"desistiment definitiu";"desistiment definitiu";"m";"";"desistimiento definitivo:es"
"desistiment involuntari";"desistiment involuntari";"m";"";"desistimiento involuntario:es"
"desistiment voluntari";"desistiment voluntari";"m";"";"desistimiento voluntario:es"
"desistir";"desistir";"v intr";"";"desistir:es"
"deslleialtat";"deslleialtat";"f";"";"deslealtad:es"
"desobediència";"desobediència";"f";"";"desobediencia:es"
"desordre col·lectiu";"desordre col·lectiu";"m";"";"desorden colectivo:es"
"desordre públic";"desordre públic";"m";"";"desorden público:es"
"despatx";"despatx";"m";"";"despacho:es"
"despatx ordinari";"despatx ordinari";"m";"";"despacho ordinario:es"
"despenalització";"despenalització";"f";"";"despenalización:es"
"despenalitzar";"despenalitzar";"v tr";"";"despenalizar:es"
"despeses de butxaca";"despesa de butxaca";"f pl";"";"gastos de bolsillo:es"

3. Dpenal.termcat

"despeses judicials";"despesa judicial";"f pl";"Sinònim complementari de costes processals";""
"despoblat";"despoblat";"m";"";"despoblado:es"
"dessocialització";"dessocialització";"f";"";"desocialización:es"
"dessocialitzador";"dessocialitzador";"adj";"";"desocializante:es"
"desterrament";"desterrament";"m";"Sinònim complementari de bandejament";""
"destinació";"destinació";"f";"";"destino:es"
"desvalor d'acció";"desvalor de = acció";"m";"";"desvalor de acción:es"
"desvalor de resultat";"desvalor de resultat";"m";"";"desvalor de resultado:es"
"desviació del cop";"desviació de el cop";"f";"Sinònim complementari de error en el cop";""
"detector de metalls";"detector de metall";"m";"";"detector de metales:es#metal detection device:en"
"detenció";"detenció";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Mesura cautelar i provisional que practica la policia judicial i que consisteix a privar un individu de la seva llibertat per un temps limitat tancant-lo en una dependència policial o immobilitzant-lo."; "detención:es#arrest:en"
"detenció il·legal";"detenció il·legal";"f";"";"detención ilegal:es#retención ilegal:es"
"detenció preventiva";"detenció preventiu";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Detenció que un policia realitza quan té prou motius racionals per considerar que una persona ha participat en un presumpte fet delictiu."; "detención preventiva:es#preventive arrest:en"
"detenció provisional";"detenció provisional";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Detenció que un policia realitza per ordre de l'autoritat judicial."; "detención provisional:es#provisional arrest:en"
"detenir";"detenir";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Practicar una detenció."; "detener:es#arrest, to:en"
"determinació absoluta de la pena";"determinació absolut de el pena";"f";"";"determinación absoluta de la pena:es"
"determinació de la pena";"determinació de el pena";"f";"";"determinación de la pena:es"
"determinació qualitativa de la pena";"determinació qualitatiu de el pena";"f";"";"determinación cualitativa de la pena:es"
"determinació quantitativa de la pena";"determinació quantitatiu de el pena";"f";"";"determinación cuantitativa de la pena:es"
"determinació relativa de la pena";"determinació relatiu de el pena";"f";"";"determinación relativa de la pena:es"
"detingut";"detingut";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que està privada de la seva llibertat com a presumpte participant en un fet delictiu o per ordre de l'autoritat judicial."; "detenido:es#arrested person:en#person under arrest:en"
"deutor";"deutor";"m i f";"";"deudor -ra:es"
"dextrodèltic";"dextrodèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb el delta a la dreta."; "dextrodelto:es"
"diagnòstic criminològic";"diagnòstic criminològic";"m";"";"diagnóstico criminológico:es"
"diagnòstic de capacitat criminal";"diagnòstic de capacitat criminal";"m";"";"diagnóstico de capacidad criminal:es"
"dictamen";"dictamen";"m";"";"dictamen:es"
"dictamen fiscal";"dictamen fiscal";"m";"";"dictamen fiscal:es"
"dictamen pericial";"dictamen pericial";"m";"";"dictamen pericial:es"
"dictaminar";"dictaminar";"v intr";"Sinònim complementari de pronunciar-se";""
"dictar";"dictar";"v tr";"";"dictar:es"
"dictar sentència";"dictar sentència";"loc v";"";"dictar sentencia:es"
"difamació";"difamació";"f";"DRET PENAL. Acció que consisteix a imputar maliciosament a una persona un fet que atempti contra la seva intimitat o li perjudiqui la fama, la imatge, la dignitat o l'honorabilitat."; "difamación:es#defamation:en"
"dilació indeguda";"dilació indegut";"f";"";"dilación indebida:es"
"diligència";"diligència";"f";"";"cuidado:es#diligencia:es"
"diligència";"diligència";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascun dels actes que realitza un policia per tal d'aclarir el fet que ha donat origen a un atestat."; "diligencia:es#diligence:en#proceeding:en"
"diligència ampliatiu";"diligència ampliatiu";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència d'iniciació d'un atestat relatiu a un fet que ja havia estat denunciat i la resolució del qual havia quedat pendent."; "diligencia ampliatoria:es#ampliation of diligence:en"
"diligència de comunicació";"diligència de comunicació";"f";"";"diligencia de

3. Dpenal.termcat

comunicación:es"
"diligència de constància";"diligència de constància";"f";"";"diligencia de constància:es"
"diligència de constatació";"diligència de constatació";"f";"";"sinònim de diligència de constància";""
"diligència de prova";"diligència de prova";"f";"";"diligencia de prueba:es"
"diligència de reconstrucció de fets";"diligència de reconstrucció de fet";"f";"";"diligencia de reconstrucción de hechos:es"
"diligència de remissió";"diligència de remissió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència amb què es tanca un atestat, de manera definitiva o provisional, consistent en un resum de les actuacions més importants realitzades i la situació en què queden les persones i els efectes implicats, una relació dels documents que s'hi adjunten i les dades de l'autoritat a qui s'adreça l'atestat.";"diligencia de remisión:es#ending of diligence:en"
"diligència de tràmit";"diligència de tràmit";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascuna de les diligències que se succeeixen en un atestat de manera obligatòria encara que no aportin res a la investigació.Nota: Són diligències de tràmit, entre d'altres, la de lectura de drets, la de trucada al col·legi d'advocats, la de citació, la de comissió i la de traspàs i recepció.";"diligencia de trámite:es#diligence step:en"
"diligència d'execució";"diligència de = execució";"f";"";"diligencia de ejecución:es"
"diligència d'iniciació";"diligència de = iniciació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència que dona origen a un atestat, ja sigui la compareixença d'una persona o d'un agent, una telefonada anònima o de persona coneguda, o bé qualsevol altre cas.";"diligencia de iniciación:es#beginning of diligence:en"
"diligència d'investigació";"diligència de = investigació";"f";"";"diligencia de investigación:es"
"diligència d'ordenació";"diligència de = ordenació";"f";"";"diligencia de ordenación:es"
"diligència judicial";"diligència judicial";"f";"";"diligencia judicial:es"
"diligència pericial";"diligència pericial";"f";"";"diligencia pericial:es"
"diligència policial";"diligència policial";"f";"";"diligencia policial:es"
"diligència preliminar";"diligència preliminar";"f";"";"diligencia preliminar:es"
"diligència preparatòria";"diligència preparatori";"f";"";"diligencia preparatoria:es"
"diligència preventiva";"diligència preventiu";"f";"";"diligencia preventiva:es"
"diligència prèvia";"diligència previ";"f";"";"diligencia previa:es"
"diligència sumarial";"diligència sumarial";"f";"";"diligencia sumarial:es"
"diligenciar";"diligenciar";"v tr";"";"diligenciar:es"
"diligències indeterminades";"diligència indeterminat";"f pl";"";"diligencias indeterminadas:es"
"dipòsit d'armes";"dipòsit de = arma";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir armes o municions de guerra o bé a tenir guardades armes de defensa de manera no autoritzada.";"depósito de armas:es"
"dipòsit de detinguts";"dipòsit de detingut";"m";"";"depósito de detenidos:es"
"dipòsit judicial";"dipòsit judicial";"m";"";"depósito judicial:es"
"director de centre penitenciari";"director de centre penitenciari";"m i f";"";"director -ra de centro penitenciario:es"
"director docent";"director docent";"m i f";"";"director -ra docente:es"
"disciplina";"disciplina";"f";"";"disciplina:es"
"discrecionalitat judicial";"discrecionalitat judicial";"f";"sinònim complementari de arbitri judicial";""
"discriminació";"discriminació";"f";"";"discriminación:es"
"disposar";"disposar";"v tr";"Nota: El verb acordar s'usa, sobretot, en els casos que la decisió és presa per més d'una persona (com ara un tribunal). Establir i disposar poden usar-se també amb subjectes inanimats (per exemple: 'D'acord amb el que estableix l'article 1, escau absoldre l'acusat').";"acordar:es#decidir:es#disponer:es#establecer:es#fallar:es#resolver:es"
"disposició judicial";"disposició judicial";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte de lliurament d'un detingut a l'autoritat judicial, que realitza la policia, de manera que queda aquest sota la seva custòdia i responsabilitat.";"disposición judicial:es#judicial provision:en"
"dissolució del jurat";"dissolució de el jurat";"f";"";"disolución del jurado:es"
"distracció";"distracció";"f";"";"distracción:es"

3. Dpenal.termcat

"distreure";"distreure";"v tr";"";"distraer:es"
"disturbi";"disturbi";"m";"";"disturbio:es"
"doble incriminació";"doble incriminació";"f";"";"doble incriminación:es"
"doble punició";"doble punició";"f";"";"doble punición:es"
"documentació";"documentació";"f";"";"documentación:es"
"d'ofici";"de = ofici";"loc adj";"";"de oficio:es"
"dogmàtica juridicopenal";"dogmática juridicopenal";"f";"";"dogmática
juridicopenal:es"
"dol";"dol";"m";"";"dolo:es"
"dol de perill";"dol de perill";"m";"";"dolo de peligro:es"
"dol directe";"dol directe";"m";"DRET PENAL. Dol en què l'autor vol realitzar
precisament un delicte o una falta."; "dolo directo:es"
"dol eventual";"dol eventual";"m";"";"dolo eventual:es"
"dol indirecte";"do indirecte";"m";"DRET PENAL. Dol en què l'autor accepta la
realització del delicte o la falta com a conseqüència d'allò que pretén."; "dolo
indirecto:es"
"dol natural";"dol natural";"m";"";"dolo natural:es"
"dolós";"dolós";"adj";"DRET PENAL. Dit de l'acció o de l'omissió punibles fetes
amb malícia voluntària, conscient i lliure."; "doloso:es"
"dolus generalis";"dolus generalis";"m";"Nota: Locució llatina que significa,
literalment, 'dol general'. "; "dolus generalis:es"
"dolus malus";"dolus malus";"m";"Nota: Locució llatina que significa,
literalment, 'dol dolent'. "; "dolus malus:es"
"domini del fet";"domini de el fet";"m";"";"dominio del hecho:es"
"donar compte";"donar compte";"loc v";"Nota: Altres verbs més genèrics, com ara
assabentar, retre compte, comunicar, poden també utilitzar-se com a sinònims en
alguns contextos. D'altra banda, convé evitar la fórmula donat compte (o donada
compte), calc de la castellana dada cuenta, i usada sobretot a l'inici de
determinats documents jurídics, que pot ser substituïda per la fórmula
havent-se-me'n donat compte."; "dar cuenta:es"
"donar fe";"donar fe";"loc v";"";"dar fe:es"
"donar suport al recurs";"donar suport a el recurs";"loc v";"";"apoyar el
recurso:es"
"donar testimoni";"donar testimoni";"loc v";"Sinònim complementari de
testificar";""
"donar testimoniatge";"donar testimoniatge";"loc v";"Sinònim complementari de
testificar";""
"dormitori col·lectiu";"dormitori col·lectiu";"m";"";"dormitorio colectivo:es"
"dret de defensa";"dret de defensa";"m";"";"derecho de defensa:es"
"dret penal";"dret penal";"m";"";"derecho penal:es#criminal law:en"
"dret penal dualista";"dret penal dualista";"m";"";"derecho penal dualista:es"
"dret penal especial";"dret penal especial";"m";"";"derecho penal especial:es"
"dret penal general";"dret penal general";"m";"";"derecho penal general:es"
"dret penal internacional";"dret penal internacional";"m";"";"derecho penal
internacional:es"
"dret penal juvenil";"dret penal juvenil";"m";"";"derecho penal juvenil:es"
"dret penal material";"dret penal material";"m";"";"derecho penal material:es"
"dret penal militar";"dret penal militar";"m";"";"derecho penal militar:es"
"dret penal monista";"dret penal monista";"m";"";"derecho penal monista:es"
"dret penal objectiu";"dret penal objectiu";"m";"";"derecho penal objetivo:es"
"dret penal positiu";"dret penal positiu";"m";"";"derecho penal positivo:es"
"dret penal subjectiu";"dret penal subjectiu";"m";"";"derecho penal
subjectivo:es"
"dret penitenciari";"dret penitenciari";"m";"";"derecho penitenciario:es"
"dret processal penal";"dret processal penal";"m";"";"derecho procesal penal:es"
"dualitat de parts";"dualitat de part";"f";"";"dualidad de partes:es"
"economat";"economat";"m";"";"economato:es"
"economia processal";"economia processal";"f";"";"economía procesal:es"
"edat penal";"edat penal";"f";"";"edad penal:es"
"edicte";"edicte";"m";"";"edicto:es"
"educador";"educador";"m i f";"";"educador -ra:es"
"efecte del delicte";"efecte de el delicte";"m";"";"efecto del delito:es"
"element accidental del delicte";"element accidental de el
delicte";"m";"";"elemento accidental del delito:es"
"element de càrrec";"element de càrrec";"m";"";"elemento de cargo:es"
"element de descàrrec";"element de descàrrec";"m";"";"elemento de descargo:es"
"element de prova";"element de prova";"m";"Sinònim complementari de prova";""
"element descriptiu del tipus";"element descriptiu de el tipus";"m";"";"elemento

3. Dpenal.termcat

descriptivo del tipo:es"
"element essencial del delict";"element essencial de el delict";"m";"";"elemento esencial del delito:es"
"element negatiu del tipus";"element negatiu de el tipus";"m";"";"elemento negativo del tipo:es"
"element normatiu del tipus";"element normatiu de el tipus";"m";"";"elemento normativo del tipo:es"
"element objectiu de justificació";"element objectiu de justificació";"m";"";"elemento objetivo de justificación:es"
"element objectiu de l'injust";"element objectiu de el = injust";"m";"";"elemento objetivo del injusto:es"
"element objectiu del tipus";"element objectiu de el tipus";"m";"";"elemento objetivo del tipo:es"
"element objectiu del tipus d'injust";"element objectiu de el tipus de = injust";"m";"";"elemento objetivo del tipo de injusto:es"
"element probatori";"element probatori";"m";"Sinònim complementari de prova";""
"element subjectiu de justificació";"element subjectiu de justificació";"m";"";"elemento subjetivo de justificación:es"
"element subjectiu de l'injust";"element subjectiu de el = injust";"m";"";"elemento subjetivo del injusto:es"
"element subjectiu del delict";"element subjectiu de el delict";"m";"";"elemento subjetivo del delito:es"
"element subjectiu del tipus";"element subjectiu de el tipus";"m";"";"elemento subjetivo del tipo:es"
"element subjectiu del tipus d'injust";"element subjectiu de el tipus de = injust";"m";"";"elemento subjetivo del tipo de injusto:es"
"element típic accidental";"element típic accidental";"m";"";"elemento típico accidental:es"
"eivar";"eivar";"v tr";"";"eivar:es"
"embarg";"embarg";"m";"Sinònim complementari de embargament";""
"embargament";"embargament";"m";"";"embargo:es"
"embargar";"embargar";"v tr";"";"embargar:es"
"emmanillar";"emmanillar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posar les manilles a un detingut com a mesura de seguretat quan se l'ha de conduir a peu o en cotxe."; "esposar:es#handcuff, to:en"
"emmetzinament";"emmetzinament";"m";"";"envenenamiento:es"
"empara";"empara";"f";"";"amparo:es"
"emparar";"emparar";"v tr";"";"amparar:es"
"empremta dactilar";"empremta dactilar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dactilograma produït pel contacte involuntari del tou d'un dit amb una superfície."; "huella dactilar:es#huella digital:es#fingerprint:en"
"empremta digital";"empremta digital";"f";"Sinònim complementari de empremta dactilar";""
"empresonament";"empresonament";"m";"";"encarcelación:es#encarcelamiento:es"
"empresonar";"empresonar";"v tr";"";"encarcelar:es"
"encarament";"encarament";"m";"Sinònim complementari de acarament";""
"encarar";"encarar";"v tr";"Sinònim complementari de acarar";""
"encarcerament";"encarcerament";"m";"Sinònim complementari de empresonament";""
"encarcerar";"encarcerar";"v tr";"Sinònim complementari de empresonar";""
"encausar";"encausar";"v tr";"";"encausar:es"
"encausat";"encausat";"m i f";"";"encausado -da:es"
"encobridor";"encobridor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que encobreix l'autor d'un delict."; "encubridor:es#concealer:en"
"encobriment";"encobriment";"m";"";"encubrimiento:es"
"encobriment entre parents";"encobriment entre parent";"m";"";"encubrimiento entre parientes:es"
"encobrir";"encobrir";"v tr";"DRET PENAL. Fer l'encobriment de l'autor d'un delict."; "encubrir:es#conceal, to:en"
"encrueliment";"encrueliment";"m";"";"ensañamiento:es"
"engany";"engany";"m";"";"engaño:es"
"enjudiciament";"enjudiciament";"m";"";"enjuiciamiento:es"
"enjudiciar";"enjudiciar";"v tr";"";"enjuiciar:es"
"enjudiciat";"enjudiciar";"m i f";"";"enjuiciado -da:es"
"enregistrament de converses";"enregistrament de converses:JQ--FP|converses:N5-FP|conversa:N5-FP|conversar:VDR2S-";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Intervenció de comunicacions que consisteix a enregistrar converses privades mitjançant micròfons de gran abast col·locats a distància o petits micròfons amagats en una persona o en un lloc."; "grabación de

3. Dpenal.termcat

conversaciones:es#bugging:en"
"enregistrament il·legal";"enregistrament il·legal";"m";"";"grabación ilegal:es"
"entaular";"entaular";"v tr";"";"entablar:es"
"entendre";"entendre";"v intr";"Sinònim de conèixer";""
"entrada domiciliària";"entrada:N5-FS|entrar:VC--SF domiciliari";"f";"DRET
PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a entrar en un domicili per detenir un
delinqüent o realitzar una investigació, per a la qual cosa cal el consentiment
del titular, un manament judicial o l'evidència d'un delictes flagrant.";"entrada
domiciliària:es#enter and search:en"
"entrada i escorcoll";"entrada:N5-FS|entrar:VC--SF i escorcoll";"f";"";"entrada
y registro:es"
"enverinament";"enverinament";"m";"Sinònim de emmetzinament";""
"equip d'observació i tractament";"equip de = observació i
tractament";"m";"";"equipo de observación y tratamiento:es"
"equip multidisciplinari";"equip multidisciplinari";"m";"";"equipo
multidisciplinario:es"
"equip tècnic";"equip tècnic";"m";"";"equipo técnico:es"
"equitat";"equitat";"f";"";"equidad:es"
"equivalència de les condicions";"equivalència de el
condició";"f";"";"equivalencia de las condiciones:es"
"error";"error";"m";"";"error:es"
"error de dret";"error de dret";"m";"";"error de derecho:es"
"error de fet";"error de fet:N5-MS|fer:VC--SM";"m";"";"error de hecho:es"
"error de prohibició";"error de prohibició";"m";"";"error de prohibición:es"
"error de prohibició directe";"error de prohibició directe";"m";"";"error de
prohibición directo:es"
"error de prohibició indirecte";"error de prohibició indirecte";"m";"";"error de
prohibición indirecto:es"
"error de tipus";"error de tipus";"m";"";"error de tipo:es"
"error en el cop";"error en el cop";"m";"DRET PENAL. Desviació involuntària en
la comissió d'un delictes o acte delictiu que en fa recaure l'efecte o les
conseqüències sobre un subjecte passiu diferent del que es proposava l'agent.
Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'error en el cop'.";"aberratio
ictus:es#desviación del golpe:es#error en el golpe:es"
"error en l'apreciació de les proves";"error en el = apreciació de el
prova:N5-FP|provar:VDR2S-";"m";"";"error en la apreciación de las pruebas:es"
"error in objecto";"error in objecto";"m";"Sinònim complementari de error sobre
l'objecte";""
"error in persona";"error in persona";"m";"Sinònim complementari de error sobre
la persona";""
"error invencible";"error invencible";"m";"";"error invencible:es"
"error judicial";"error judicial";"m";"";"error judicial:es"
"error sobre el procés causal";"error sobre el procés causal";"m";"";"error
sobre el proceso causal:es#error sobre la relación de causalidad:es"
"error sobre els elements agreujants";"error sobre el element
agreujant";"m";"";"error sobre los elementos agravantes:es"
"error sobre els elements qualificadors";"error sobre el element
qualificador";"m";"";"error sobre los elementos cualificadores:es"
"error sobre la persona";"error sobre el persona";"m";"";"error in
persona:es#error sobre la persona:es"
"error sobre la relació de causalitat";"error sobre el relació de
causalitat";"m";"Sinònim de error sobre el procés causal";""
"error sobre les causes de justificació";"error sobre el causa de
justificació";"m";"";"error sobre las causas de justificación:es"
"error sobre l'objecte";"error sobre el = objecte";"m";"";"error in
objecto:es#error sobre el objeto:es"
"error vencible";"error vencible";"m";"";"error vencible:es"
"escala gradual de penes";"escala gradual de pena";"f";"";"escala gradual de
penas:es"
"escalament";"escalament";"m";"";"escalamiento:es"
"escàndol públic";"escàndol públic";"m";"";"escándalo público:es"
"escapada";"escapada";"f";"Sinònim complementari de evasió";""
"escapar-se";"escapar = se";"v pron";"Sinònim complementari de evadir-se";""
"escolta telefònica";"escolta telefònic";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL.
Intervenció de les comunicacions per ordre judicial que consisteix a interceptar
la línia telefònica i enregistrar les converses.";"escucha
telefónica:es#intervención telefónica:es#tapping:es"
"escolta telefònica il·legal";"escolta telefònic il·legal";"f";"";"escucha

3. Dpenal.termcat

telefónica ilegal:es"
"escorcoll";"escorcoll";"m";"Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "registro:es#search:en"
"escorcoll amb nu integral";"escorcoll amb nu integral";"m";"";"cacheo con desnudo integral:es"
"escorcoll corporal";"escorcoll corporal";"m";"Sinònim complementari de escorcoll personal";""
"escorcoll domiciliari";"escorcoll domiciliari";"m";"Sinònim complementari de perquisició";""
"escorcoll personal";"escorcoll personal";"m";"DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI. Escorcoll a què un policia sotmet a un detingut, que consisteix a explorar-li tot el cos i la roba amb una mà, mentre amb l'altra el controla, i que serveix per a ocupar-li els objectes perillosos que dugui al damunt.Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "cacheo:es#registro personal:es"
"escorcollament";"escorcollament";"m";"Sinònim complementari de escorcoll";""
"escorcollar";"escorcollar";"v tr";"Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "cachear:es#registrar:es#search, to:en"
"escrit d'aclariment";"escrit de = aclariment";"m";"";"escrito de aclaración:es"
"escrit d'acusació";"escrit de = acusació";"m";"";"escrito de acusación:es"
"escrit d'adhesió";"escrit de = adhesió";"m";"";"escrito de adhesión:es"
"escrit d'al·legacions";"escrit de = al·legació";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Escrit en què s'invoquen al·legacions de fet o de dret en un conflicte d'interessos."; "escrito de alegaciones:es"
"escrit de conclusions definitives";"escrit de conclusió definitiu";"m";"";"escrito de conclusiones definitivas:es"
"escrit de conclusions provisionals";"escrit de conclusió provisional";"m";"";"escrito de calificación provisional:es#escrito de conclusiones provisionales:es"
"escrit de conformitat";"escrit de conformitat";"m";"";"escrito de conformidad:es"
"escrit de defensa";"escrit de defensa:N5-FS|defensar:V8R6S-";"m";"";"escrito de defensa:es"
"escrit de formalització del recurs";"escrit de formalització de el recurs";"m";"";"escrito de formalización del recurso:es"
"escrit de qualificació";"escrit de qualificació";"m";"";"escrito de calificación:es"
"escrit de qualificació provisional";"escrit de qualificació provisional";"m";"Sinònim de escrit de conclusions provisionals";""
"escrit d'impugnació";"escrit de = impugnació";"m";"";"escrito de impugnación:es"
"escrit d'instrucció";"escrit de = instrucció";"m";"";"escrito de instrucción:es"
"especialitat";"especialitat";"f";"DRET PENAL. Principi pel qual un reu només pot ser jutjat pels fets que han motivat l'acusació."; "especialidad:es"
"espia";"espia";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet espionatge."; "espía:es#spy:en"
"espia";"espia";"v tr";"DRET PENAL. Cometre espionatge."; "espia:es#spy, to:en"
"espiell";"espiell";"m";"Sinònim complementari de espiera";""
"espiera";"espiera";"f";"";"mirilla:es"
"espionatge";"espionatge";"m";"DRET PENAL. Delicte de traïció que consisteix a obtenir, falsejar, inutilitzar o revelar a una potència estrangera qualsevol informació referent a la capacitat defensiva i ofensiva d'un estat."; "espionaje:es#spial:en"
"espionatge militar";"espionatge militar";"m";"";"espionaje militar:es"
"establiment penitenciar";"establiment penitenciar";"m";"Sinònim complementari de centre penitenciar";""
"establir";"establir";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"estafa";"estafa";"f";"";"estafa:es"

3. Dpenal.termcat

"estafador";"estafador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una estafa.";"estafador:es#swindler:en"
"estafar";"estafar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una estafa.";"estafar:es#swindle, to:en"
"estat de necessitat";"estat de necessitat";"m";"DRET PENAL. Situació de conflicte entre dos béns jurídics que només pot salvar-se sacrificant-ne un.Nota: És una circumstància eximent sempre i quan el mal causat no sigui superior al que s'intenta evitar, no hagi estat provocada intencionalment o la persona necessitada no tingui, pel seu càrrec o ofici, l'obligació de sacrificar-se.";"estado de necesidad:es"
"estat de necessitat disculpant";"estat de necessitat disculpant";"m";"";"estado de necesidad disculpante:es#estado de necesidad exculpante:es"
"estat de necessitat exculpat";"estat de necessitat exculpat";"m";"Sinònim complementari de estat de necessitat disculpant";""
"estat de necessitat justificant";"estat de necessitat justificant";"m";"";"estado de necesidad justificante:es"
"estat de necessitat putatiu";"estat de necessitat putatiu";"m";"";"estado de necesidad putativo:es"
"estat d'origen";"estat de = origen";"m";"Sinònim complementari de estat requeridor";""
"estat passional";"estat passional";"m";"";"estado pasional:es"
"estat requeridor";"estat requeridor";"m";"DRET INTERNACIONAL. Estat les autoritats del qual han dictat una decisió o han atorgat un document públic, el reconeixement o l'execució del qual sol·liciten als òrgans d'un altre estat.";"Estado de origen:es#estado requeridor:es#Estado requirente:es#home State:en#requesting state:en"
"estat requerit";"estat requerir";"m";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Estat a les autoritats del qual els òrgans d'un altre estat sol·liciten el reconeixement o l'execució d'una decisió o d'un document públic.";"estado requerido:es#requested state:en"
"estendre acta";"estendre acta";"loc v";"";"levantar acta:es"
"esterilització il·legal";"esterilització il·legal";"f";"";"esterilización ilegal:es"
"estimació";"estimació";"f";"";"estimación:es"
"estipulació";"estipulació";"f";"Sinònim complementari de part dispositiva";""
"estrades";"estrada";"f pl";"Nota: En castellà es distingeix el lloc on s'afixen els edictes per a coneixement públic (estrado) de les sales dels tribunals (estrados).";"estrado:es"
"estrades";"estrada";"f pl";"Nota: En castellà es distingeix el lloc on s'afixen els edictes per a coneixement públic (estrado) de les sales dels tribunals (estrados).";"estrados:es"
"estral";"estral";"m";"";"estrago:es"
"estranyament";"estranyament";"m";"";"extrañamiento:es"
"estupefaent";"estupefaent";"m";"";"estupefaciente:es"
"estuprador";"estuprador";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Persona que comet estupe.";"estuprador:es#rapist:en"
"estuprar";"estuprar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre estupe.";"estuprar:es#rape, to:en"
"estupe";"estupe";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir accés carnal amb un menor d'edat d'entre dotze i divuit anys fent-se valer de la superioritat o entre dotze i setze anys mitjançant un engany.";"estupro:es"
"eutànasia";"eutànasia";"f";"";"eutanasia:es#euthanasia:en"
"eutànasia activa";"eutànasia actiu";"f";"";"eutanasia activa:es"
"eutànasia passiva";"eutànasia passiu";"f";"";"eutanasia pasiva:es"
"evacuar";"evacuar";"v tr";"";"evacuar:es"
"evadir-se";"evadir = se";"v pron";"";"escaparse:es#evadirse:es#fugarse:es#huir:es"
"evasió";"evasió";"f";"";"evasión:es#fuga:es#huida:es"
"evasió de capital";"evasió de capital";"f";"";"evasión de capital:es"
"evasió de presos";"evasió de pres";"f";"";"evasión de presos:es"
"evitabilitat";"evitabilitat";"f";"";"evitabilidad:es"
"exacció il·legal";"exacció il·legal";"f";"";"exacción ilegal:es"
"examen de testimonis";"examen de testimoni";"m";"";"examen de testigos:es"
"excàrreceració";"excàrreceració";"f";"";"excárcelación:es"
"excàrrecerar";"excàrrecerar";"v tr";"";"excárcelar:es"
"excepció de cosa jutjada";"excepció de cosa jutjar";"f";"";"excepción de cosa juzgada:es"
"exceptio veritatis";"exceptio veritatis";"f";"Nota: Locució llatina que

3. Dpenal.termcat

significa, literalment, 'excepció de veritat'.;"exceptio veritatis:es"
"excés";"excés";"m";"";"exceso:es"
"exclusió de testimonis";"exclusió de testimoni";"f";"Sinònim complementari de
invalidació de testimonis";""
"exculpació";"exculpació";"f";"";"exculpación:es"
"exculpar";"exculpar";"v tr";"";"exculpar:es"
"exculpatori";"exculpatori";"adj";"";"exculpatorio -ria:es"
"excusa";"excusa";"f";"";"excusa:es"
"excusa absoluta";"excusa absolutori";"f";"";"excusa absoluta:es"
"execució";"execució";"f";"";"ejecución:es"
"execució de la mesura de seguretat";"execució de el mesura de
seguretat";"f";"";"ejecución de la medida de seguridad:es"
"execució de la pena";"execució de el pena";"f";"";"ejecución de la pena:es"
"execució de la sentència";"execució de el sentència";"f";"";"ejecución de la
sentencia:es"
"execució del delicte";"execució de el delicte";"f";"";"ejecución del delito:es"
"execució imperfecta";"execució imperfecte";"f";"Sinònim complementari de
temptativa";""
"executar";"executar";"v tr";"";"ejecutar:es"
"executori";"executori";"adj";"";"ejecutorio -ria:es"
"executòria";"executori";"f";"";"ejecutoria:es"
"exercici legítim d'un dret";"exercici legítim de = un dret";"m";"";"ejercicio
legítimo de un derecho:es"
"exercici legítim d'un ofici";"exercici legítim de = un ofici";"m";"";"ejercicio
legítimo de un oficio:es"
"exercici legítim d'un càrrec";"exercici legítim de = un
càrrec";"m";"";"ejercicio legítimo de un cargo:es"
"exercir una acció";"exercir un acció";"loc v";"";"ejercitar una acción:es"
"exhibicionisme";"exhibicionisme";"m";"";"exhibicionismo:es"
"exhibicionista";"exhibicionista";"m i f";"";"exhibicionista:es"
"exhort";"exhort";"m";"";"exhorto:es"
"exigibilitat de la conducta";"exigibilitat de el conducta";"f";"";"exigibilidad
de la conducta:es"
"eximent";"eximent";"m";"";"circunstancia eximente:es#eximente:es"
"eximent complet";"eximent complet";"m";"";"eximente completa:es"
"eximent incomplet";"eximent incomplet";"m";"";"eximente incompleta:es"
"expedient d'incapacitat";"expedient de = incapacitat";"m";"";"expediente de
incapacidad:es"
"expedient disciplinari judicial";"expedient disciplinari
judicial";"m";"";"expediente disciplinario judicial:es"
"expedient penitenciari";"expedient penitenciari";"m";"Sinònim complementari de
expedient personal de l'intern";""
"expedient personal de l'intern";"expedient personal de el =
intern";"m";"";"expediente penitenciario:es#expediente personal del interno:es"
"expedició";"expedició";"f";"";"expedición:es"
"expendre";"expendre";"v tr";"";"expender:es"
"expiació";"expiació";"f";"";"expiación:es"
"expiar";"expiar";"v tr";"";"expiar:es"
"exploració";"exploració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Interrogatori d'un menor,
que s'ha de realitzar en presència del seu pare, del seu tutor o del ministeri
fiscal."; "exploración:es#interrogation of juvenile:en"
"exploració anal";"exploració anal";"f";"";"exploración anal:es"
"exploració ginecològica";"exploració ginecològic";"f";"";"exploración
ginecológica:es"
"exploració radiològica";"exploració radiològic";"f";"";"exploración
radiológica:es"
"exploració vaginal";"exploració vaginal";"f";"";"exploración vaginal:es"
"exposició d'infant";"exposició de = infant";"f";"";"exposición de niño:es"
"expropiació il·legal";"expropiació il·legal";"f";"";"expropiación ilegal:es"
"expulsió";"expulsió";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL. Sanció consistent en
la sortida forçosa d'un estranger del territori estatal per unes causes
tipificades."; "expulsión:es#deportation:en#removal:en"
"extinció de la condemna";"extinció de el condemna";"f";"";"extinción de la
condena:es"
"extinció de la responsabilitat penal";"extinció de el responsabilitat
penal";"f";"";"extinción de la responsabilidad penal:es"
"extinció de l'acció penal";"extinció de el = acció penal";"f";"";"extinción de
la acción penal:es"

3. Dpenal.termcat

"extorquir";"extorquir";"v tr";"";"extorsionar:es"
"extorsió";"extorsió";"f";"";"extorsión:es"
"extradible";"extradible";"adj";"";"extraditable:es"
"extradició";"extradició";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Acte pel qual un estat lliura un estranger a un altre estat que n'ha sol·licitat el lliurament, en virtut de sentència ferma o d'acte de processament.Nota: L'extradició es basa en acords de dret internacional; en queden exclosos els delictes militars i fiscals i, sovint, els que l'estat extraditor considera delictes polítics.";"extradición:es#extradition:en"
"extradició activa";"extradició actiu";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Sol·licitud de lliurament d'un persona a un altre estat per a jutjar-la penalment o fer-li complir una pena impagada a l'estat requeridor.";"extradición activa:es#active extradition:en"
"extradició passiva";"extradició passiu";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Lliurament d'una persona a un altre estat per a jutjar-la penalment o fer-li complir una pena impagada a l'estat requeridor.";"extradición pasiva:es#passive extradition:en"
"extradir";"extradir";"v tr";"DRET INTERNACIONAL; DRET PROCESSAL PENAL. Fer efectiva una extradició.";"extraditar:es#extradite, to:en"
"extradit";"extradit";"m i f";"";"extraditado -da:es"
"extrapenitenciari";"extrapenitenciari";"adj";"";"extrapenitenciario -ria:es"
"extraterritorialitat";"extraterritorialitat";"f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL. Dret o privilegi d'un estat pel qual pot exercir la seva autoritat en determinades circumstàncies més enllà dels límits dels seu territori.";"extraterritorialidad:es#extraterritoriality:en"
"facultat cognoscitiva";"facultat cognoscitiu";"f";"Sinònim complementari de capacitat cognoscitiva";""
"facultat intel·lectiva";"facultat intel·lectiu";"f";"Sinònim complementari de capacitat intel·lectiva";""
"facultat volitiva";"facultat volitiu";"f";"Sinònim complementari de capacitat volitiva";""
"fallida punible";"fallida punible";"f";"";"quiebra punible:es"
"fals testimoni";"fals testimoni";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a violar el deure de veracitat que tenen l'obligació d'observar els testimonis i els perits davant un jutge o un tribunal.";"falso testimonio:es#perjurio:es#perjury:en"
"falsari";"falsari";"m i f";"";"falsario -ria:es"
"falsedat";"falsedat";"f";"NOTARIAT. Alteració ideològica o material de la veritat en un element substancial de l'instrument públic, realitzada de manera conscient per un notari, que l'ordenament jurídic tipifica com a delicte.";"falsedad:es"
"falsificació";"falsificació";"f";"";"falsificación:es"
"falsificació de documents";"falsificació de document";"f";"";"falsificación de documentos:es"
"falsificació de moneda";"falsificació de moneda";"f";"";"falsificación de moneda:es"
"falsificació d'efectes timbrats";"falsificació de = efecte timbrar";"f";"";"falsificación de efectos timbrados:es"
"falsificador";"falsificador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una falsificació.";"falsificador:es#counterfeiter:en#forger:en"
"falsificar";"falsificar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una falsificació.";"falsificar:es#counterfeit, to:en#forge, to:en"
"falta";"falta";"f";"";"falta:es"
"falta continuada";"falta continuar";"f";"";"falta continuada:es"
"falta contra el patrimoni";"falta contra el patrimoni";"f";"";"falta contra el patrimonio:es"
"falta contra els interessos generals";"falta contra el interès general";"f";"";"falta contra los intereses generales:es"
"falta contra la propietat";"falta contra el:AFS|pr:REEC3FS propietat";"f";"";"falta contra la propiedad:es"
"falta contra les persones";"falta contra el persona:N5-FP|personar:VDR2S-";"f";"";"falta contra las personas:es"
"falta contra l'ordre públic";"falta contra el = ordre públic";"f";"";"falta contra el orden público:es"
"falta disciplinària";"falta disciplinari";"f";"";"falta disciplinaria:es"
"falta greu";"falta greu";"f";"";"falta grave:es"
"falta lleu";"falta lleu";"f";"";"falta leve:es"
"falta molt greu";"falta molt greu";"f";"";"falta muy grave:es"

3. Dpenal.termcat

"falta no disciplinària";"falta no disciplinari";"f";"";"falta no disciplinaria:es"
"fase";"fase";"f";"";"fase:es"
"fase d'execució";"fase de = execució";"f";"";"fase de ejecución:es"
"fase d'instrucció";"fase de = instrucció";"f";"";"fase de instrucción:es"
"fase progressiva";"fase progressiu";"f";"";"fase progresiva:es"
"fe pública judicial";"fe públic judicial";"f";"";"fe pública judicial:es"
"fer fe";"fer fe";"v intr";"";"hacer fe:es"
"ferm";"ferm";"adj";"";"firme:es"
"fermança";"fermança";"f";"Sinònim complementari de fiança";""
"fermesa";"fermesa";"f";"";"firmeza:es"
"fet";"fet";"m";"";"hecho:es"
"fet justiciable";"fet justiciable";"m";"";"hecho justiciable:es"
"fet objecte d'acusació";"fet objecte de = acusació";"m";"";"hecho objeto de acusación:es"
"fet objecte de prova";"fet objecte de prova:N5-FS|provar:V8R6S-";"m";"";"hecho objeto de prueba:es"
"fet provat";"fet provar";"m";"";"hecho probado:es"
"fet sumarial";"fet sumarial";"m";"";"hecho sumarial:es"
"fiador";"fiador";"m i f";"NOTARIAT. Persona que, per raó d'una fiança, respon subsidiàriament davant d'un o més creditors del compliment de les obligacions, generalment pecuniàries, d'un o més deutors principals.";"fiador:es"
"fiança";"fiança";"f";"NOTARIAT. Contracte que obliga una persona a respondre subsidiàriament davant d'un o més creditors del compliment de les obligacions, generalment pecuniàries, d'un o més deutors principals.";"fianza:es"
"fiança";"fiança";"f";"NOTARIAT. Garantia que ha de constituir el notari a favor de l'Estat, abans de prendre possessió del càrrec, per garantir el compliment de les obligacions que li imposa el seu exercici i especialment la d'enquadrar els protocols en la forma que estableix la llei.";"fianza:es"
"fiança hipotecària";"fiança hipotecari";"f";"";"fianza hipotecaria:es"
"fiança no personal";"fiança no personal";"f";"";"fianza no personal:es"
"fiança personal";"fiança personal";"f";"";"fianza personal:es"
"fiança pignorativa";"fiança pignoratiu";"f";"";"fianza pignoraticia:es"
"figura del delictes";"figura de el delictes";"f";"Sinònim complementari de tipus";""
"finalisme";"finalisme";"m";"";"finalismo:es"
"finalitat";"finalitat";"f";"";"finalidad:es"
"firma de la sentència";"firma de el:AFS|pr:REEC3FS sentència";"f";"Sinònim complementari de signatura de la sentència";""
"fiscal";"fiscal";"m i f";"";"acusador -ra público -ca:es#fiscal:es"
"fiscal de sala del Tribunal Suprem";"fiscal de sala de el Tribunal Suprem";"m i f";"";"fiscal de sala del Tribunal Supremo:es"
"fiscal en cap";"fiscal en cap";"m i f";"";"fiscal jefe -fa:es"
"fiscal general de l'Estat";"fiscal general de el = Estat";"m i f";"";"fiscal general del Estado:es"
"fiscalia";"fiscalia";"f";"";"fiscalía:es"
"fiscalia especial";"fiscalia especial";"f";"";"fiscalía especial:es"
"fitxa dactiloscòpica";"fitxa dactiloscòpic";"f";"";"ficha dactiloscópica:es"
"fitxa d'antecedents policials";"fitxa de = antecedent policial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què consten els antecedents policials d'una persona, classificat en un fitxer.";"ficha de antecedentes policiales:es"
"fitxer de baixes";"fitxer de baixa";"m";"";"fichero de bajas:es"
"fitxer de presents";"fitxer de present";"m";"";"fichero de presentes:es"
"fitxer penitenciari";"fitxer penitenciari";"m";"";"fichero penitenciario:es"
"fonament de dret";"fonament de dret";"m";"";"fundamento de derecho:es#fundamento jurídico:es#razonamiento jurídico:es"
"fonament jurídic";"fonament jurídic";"m";"Sinònim complementari de fonament de dret";""
"fons de peculi";"fons de peculi";"m";"";"fondo de peculio:es"
"fons de reclusos";"fons de reclus";"m";"";"fondo de reclusos:es"
"fons de reserva";"fons de reserva";"m";"";"fondo de reserva:es"
"força";"força";"f";"";"fuerza:es"
"força armada";"força armar";"f";"";"fuerza armada:es"
"força conductora";"força conductor";"f";"";"fuerza conductora:es"
"força física personal";"força físic personal";"f";"";"fuerza física personal:es"
"força irresistible";"força irresistible";"f";"";"fuerza irresistible:es"
"força major";"força major";"f";"DRET PENAL. Esdeveniment previst però

3. Dpenal.termcat

inevitable que produeix un resultat delictiu i eximeix de tota responsabilitat."; "fuerza mayor:es#force majeure:en"
"força pública"; "força públic"; "f"; ""; "fuerza pública:es"
"forense"; "forense"; "m i f"; "Sinònim complementari de metge -essa forense"; ""
"formalitat legal"; "formalitat legal"; "f"; ""; "formalidad legal:es"
"fórmula dactiloscòpica"; "fórmula dactiloscòpic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Representació gràfica de la classificació d'un dactilograma mitjançant una sèrie ordenada de símbols, lletres i nombres."; "fórmula dactiloscòpica:es#classification formula:en"
"formular"; "formular"; "v tr"; ""; "formular:es"
"forrellat"; "forrellat"; "m"; ""; "cerrojo:es"
"fractura"; "fractura"; "f"; ""; "fractura:es"
"fragmentarietat"; "fragmentarietat"; "f"; ""; "fragmentariedad:es"
"frau"; "frau"; "m"; ""; "fraude:es"
"frustració"; "frustració"; "f"; ""; "frustración:es"
"frustrar"; "frustrar"; "v tr"; ""; "frustrar:es"
"fuga"; "fuga"; "f"; "Sinònim complementari de evasió"; ""
"fugida"; "fugida"; "f"; "Sinònim complementari de evasió"; ""
"fugir"; "fugir"; "v intr"; "Sinònim complementari de evadir-se"; ""
"full de condemna"; "full de condemna"; "m"; ""; "hoja de condena:es"
"full de drets del detingut"; "full de dret de el detingut"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en forma de targeta en què consten els drets que emparen un detingut i que serveix per a informar-lo en el moment de la detenció."; "hoja de derechos del detenido:es#Miranda warning form:en"
"full de vicissituds"; "full de vicissitud"; "m"; ""; "hoja de vicisitudes:es"
"full historicopenal"; "full historicopenal"; "m"; ""; "hoja historicopenal:es"
"funcionari de vigilància"; "funcionari de vigilància"; "m i f"; ""; "funcionario -ria de vigilancia:es"
"funcionari penitenciari"; "funcionari penitenciari"; "m i f"; ""; "funcionario -ria penitenciario -ria:es"
"fur"; "fur"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Dret de sotmetre's a una jurisdicció."; "fuero:es"
"fur"; "fur"; "m"; "Sinònim complementari de jurisdicció"; ""
"fur especial"; "fur especial"; "m"; ""; "fuero especial:es"
"furt"; "furt"; "m"; ""; "hurto:es"
"furt d'ús de vehicle"; "furt de = ús de vehicle"; "m"; ""; "hurto de uso de vehículo:es"
"furt famèlic"; "furt famèlic"; "m"; ""; "hurto famélico:es"
"gabinet d'identificació"; "gabinet de = identificació"; "m"; ""; "gabinete de identificación:es"
"galeria"; "galeria"; "f"; ""; "galería:es"
"garantia criminal"; "garantia criminal"; "f"; ""; "garantía criminal:es"
"garantia d'actuació"; "garantia de = actuació"; "f"; ""; "garantía de actuación:es"
"garantia d'execució"; "garantia de = execució"; "f"; ""; "garantía de ejecución:es"
"garantia judicial"; "garantia judicial"; "f"; ""; "garantía judicial:es#garantía jurisdiccional:es"
"garantia jurisdiccional"; "garantia jurisdiccional"; "f"; "Sinònim de garantia judicial"; ""
"garantia penal"; "garantia penal"; "f"; ""; "garantía penal:es"
"garantia processal"; "garantia processal"; "f"; ""; "garantía procesal:es"
"garita"; "garita"; "f"; ""; "garita:es"
"genèric"; "genèric"; "m"; "DRET PENITENCIARI. Denominació que apareix al catàleg de llocs de treball de la Generalitat."; "genérico:es"
"genocida"; "genocida"; "m i f"; ""; "genocida:es"
"genocidi"; "genocidi"; "m"; "DRET PENAL. Extermini d'un poble o d'una ètnia."; "genocidio:es"
"gent armada"; "gent armar"; "f"; ""; "gente armada:es"
"gràcia"; "gràcia"; "f"; ""; "gracia:es"
"graciar"; "graciar"; "v tr"; ""; "graciar:es"
"gratuitat"; "gratuitat"; "f"; ""; "gratuidad:es"
"grau de la pena"; "grau de el pena"; "m"; ""; "grado de la pena:es"
"grau de tractament"; "grau de tractament"; "m"; ""; "grado de tratamiento:es"
"grau inferior de la pena"; "grau inferior de el pena"; "m"; ""; "grado inferior de la pena:es"
"grau màxim de la pena"; "grau màxim de el pena"; "m"; ""; "grado máximo de la pena:es"
"grau mínim de la pena"; "grau mínim de el pena"; "m"; ""; "grado mínimo de la pena:es"

3. Dpenal.termcat

"grau mitjà de la pena"; "grau mitjà de el pena"; "m"; ""; "grado medio de la pena:es"
"grau superior de la pena"; "grau superior de el pena"; "m"; ""; "grado superior de la pena:es"
"greuge"; "greuge"; "m"; ""; "agravio:es"
"guàrdia exterior"; "guàrdia exterior"; "f"; ""; "guardia exterior:es"
"habilitació legal"; "habilitació legal"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Principi de la policia judicial que consisteix a basar totes les seves actuacions en una disposició legal que autoritzi l'agent expressament per a una acció determinada."; "habilitación legal:es#warrant:en"
"habilitar"; "habilitar"; "v tr"; ""; "habilitar:es"
"habitualitat"; "habitualitat"; "f"; ""; "habitualidad:es"
"historial delictiu"; "historial delictiu"; "m"; ""; "historial delictivo:es"
"historial social"; "historial social"; "m"; ""; "historial social:es"
"homicida"; "homicida"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet un homicidi."; "homicida:es#murderer:en"
"homicidi"; "homicidi"; "m"; ""; "homicidio:es"
"homicidi culpós"; "homicidi culpós"; "m"; ""; "homicidio culposo:es"
"hospital penitenciari"; "hospital penitenciari"; "m"; ""; "hospital penitenciario:es"
"humanitat de la pena"; "humanitat de el"; "f"; ""; "humanidad de la pena:es"
"identificació"; "identificació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les diligències d'anàlisi i de classificació que practica la policia per establir la identitat d'un individu o d'una cosa."; "identificación:es#identification:en"
"identificació dactiloscòpica"; "identificació dactiloscòpic"; "f"; ""; "identificación dactiloscópica:es"
"identificació fotogràfica"; "identificació fotogràfic"; "f"; ""; "identificación fotogràfica:es"
"identificar"; "identificar"; "v tr"; ""; "identificar:es"
"idoneïtat"; "idoneïtat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Principi de la policia judicial que consisteix a utilitzar a cada actuació el mitjà que resulti més adequat en abstracte."; "idoneidad:es#suitability:en"
"igualtat de les parts"; "igualtat de el part"; "f"; ""; "igualdad de las partes:es"
"il·lícit"; "il·lícit"; "adj"; ""; "ilícito -ta:es"
"il·lícit penal"; "il·lícit penal"; "m"; "DRET PENAL. Acció no permesa per la llei penal."; "ilícito penal:es"
"il·licitud"; "il·licitud"; "f"; ""; "ilicitud:es"
"immediatesa"; "immediatesa"; "f"; ""; "inmediación:es"
"immobilització"; "immobilització"; "f"; ""; "inmovilización:es"
"immobilitzar"; "immobilitzar"; "v tr"; ""; "inmovilizar:es"
"immunitat diplomàtica"; "immunitat diplomàtic"; "f"; "DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL. Immunitat de què gaudeixen els agents diplomàtics que comporta la inviolabilitat física i dels béns i documents d'una missió diplomàtica."; "inmunidad diplomática:es#diplomatic immunity:en"
"immunitat judicial"; "immunitat judicial"; "f"; ""; "inmunidad judicial:es"
"immunitat parlamentària"; "immunitat parlamentari"; "f"; "DRET CONSTITUCIONAL. Prerrogativa dels membres d'una cambra legislativa segons la qual no poden ésser detinguts (si no és en acte de delicte flagrant) ni inculpats ni processats sense una autorització prèvia (concessió del suplicatori) de la cambra respectiva. "; "inmunidad parlamentaria:es#parliamentary privilege:en"
"impagament"; "impagament"; "m"; ""; "impago:es"
"imparcialitat"; "imparcialitat"; "f"; ""; "imparcialidad:es"
"imperícia professional"; "imperícia professional"; "f"; ""; "impericia profesional:es"
"improcedent"; "improcedent"; "adj"; ""; "improcedente:es"
"imprudència"; "imprudència"; "f"; "Sinònim de culpa"; ""
"imprudència conscient"; "imprudència conscient"; "f"; "DRET PENAL. Imprudència en què el subjecte preveu el resultat de l'acció o l'omissió que comet, però confia d'evitar-lo."; "imprudencia consciente:es"
"imprudència greu"; "imprudència greu"; "f"; ""; "imprudencia grave:es"
"imprudència inconscient"; "imprudència inconscient"; "f"; "DRET PENAL. Imprudència en què el subjecte no preveu el resultat de l'acció o l'omissió que comet."; "imprudencia inconsciente:es"
"imprudència lleu"; "imprudència lleu"; "f"; ""; "imprudencia leve:es"
"imprudència professional"; "imprudència professional"; "f"; ""; "imprudencia profesional:es"
"imprudència simple"; "imprudència simple"; "f"; "DRET PENAL. Imprudència que

3. Dpenal.termcat

provoca un fet considerat falta. Nota: Terme obsolet, substituït actualment per imprudència." ; "imprudencia simple:es"
"imprudència temerària"; "imprudència temerari"; "f"; "" ; "imprudencia temeraria:es"
"imprudent"; "imprudent"; "adj"; "Sinònim de culpós"; ""
"impugnació"; "impugnació"; "f"; "" ; "impugnación:es"
"impugnar"; "impugnar"; "v tr"; "" ; "impugnar:es"
"impugnar en"; "impugnar en"; "v intr"; "Sinònim de acudir en"; ""
"impuls processal"; "impuls processal"; "m"; "" ; "impulso procesal:es"
"impune"; "impune"; "adj"; "" ; "impune:es"
"impunibilitat"; "impunibilitat"; "f"; "" ; "impunibilidad:es"
"impunitat"; "impunitat"; "f"; "" ; "impunidad:es"
"imputabilitat"; "imputabilitat"; "f"; "" ; "capacidad de culpabilidad:es#imputabilidad:es"
"imputable"; "imputable"; "adj"; "" ; "imputable:es"
"imputació"; "imputació"; "f"; "" ; "imputación:es"
"imputació del resultat"; "imputació de el resultat"; "f"; "" ; "imputación del resultado:es"
"imputació personal"; "imputació personal"; "f"; "" ; "imputación personal:es"
"imputació recíproca"; "imputació recíproc"; "f"; "" ; "imputación recíproca:es"
"imputar"; "imputar"; "v tr"; "" ; "imputar:es"
"in dubio pro libertate"; "in dubio pro libertate"; "m"; "Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'en cas de dubte, a favor de la llibertat'." ; "in dubio pro libertate:es"
"in dubio pro reo"; "in dubio pro reo"; "m"; "Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'en cas de dubte, a favor del reu'." ; "in dubio pro reo:es"
"inadmetre"; "inadmetre"; "v tr"; "" ; "inadmitir:es"
"inadmissió"; "inadmissió"; "f"; "" ; "inadmisión:es"
"inamovibilitat"; "inamovibilitat"; "f"; "" ; "inamovilidad:es"
"inapel·lable"; "inapel·lable"; "adj"; "" ; "inapelable:es"
"incapaç"; "incapaç"; "m i f"; "DRET PENAL. Que no té capacitat d'obrar per a determinats actes." ; "incapaz:es"
"incapacitat"; "incapacitat"; "f"; "" ; "incapacidad:es"
"incapacitat"; "incapacitat"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que ha estat declarada judicialment impedida de governar-se per ella mateixa per causa de malaltia o deficiència persistent de caràcter físic o psíquic i conseqüentment de determinar l'extensió i límits de la seva capacitat d'obrar." ; "incapacitado -da:es"
"incapacitat d'acció"; "incapacitat de = acció"; "f"; "" ; "incapacidad de acción:es"
"incapacitat de culpabilitat"; "incapacitat de culpabilitat"; "f"; "Sinònim complementari de inimputabilitat"; ""
"incapacitat de pena"; "incapacitat de pena"; "f"; "" ; "incapacidad de pena:es"
"incendi"; "incendi"; "m"; "" ; "incendio:es"
"incendi culpós"; "incendi culpós"; "m"; "" ; "incendio culposo:es"
"incest"; "incest"; "m"; "" ; "incesto:es"
"incident"; "incident"; "m"; "" ; "incidente:es"
"incoació"; "incoació"; "f"; "" ; "incoación:es"
"incoar"; "incoar"; "v tr"; "" ; "incoar:es"
"incompareixença"; "incompareixença"; "f"; "" ; "incomparecencia:es#no comparecencia:es"
"incompatibilitat"; "incompatibilitat"; "f"; "" ; "incompatibilidad:es"
"incompatibilitat de circumstàncies"; "incompatibilitat de circumstància"; "f"; "" ; "incompatibilidad de circunstancias:es"
"incompetència"; "incompetència"; "f"; "" ; "incompetencia:es"
"incompetent"; "incompetent"; "adj"; "" ; "incompetente:es"
"incompliment de deures inherents al comandament"; "incompliment de deure inherent a el comandament"; "m"; "" ; "incumplimiento de deberes inherentes al mando:es"
"incompliment de la mesura de seguretat"; "incompliment de el mesura de seguretat"; "m"; "" ; "incumplimiento de la medida de seguridad:es"
"incompliment de la pena"; "incompliment de el pena"; "m"; "" ; "incumplimiento de la pena:es"
"incomunicabilitat de circumstàncies"; "incomunicabilitat de circumstància"; "f"; "" ; "incomunicabilidad de circunstancias:es"
"incomunicació"; "incomunicació"; "f"; "" ; "incomunicación:es"
"incomunicar"; "incomunicar"; "v tr"; "" ; "incomunicar:es"
"inconfés"; "inconfés"; "adj"; "" ; "inconfeso -sa:es"
"inconsciència"; "inconsciència"; "f"; "" ; "inconsciencia:es"
"incórrer"; "incórrer"; "v intr"; "" ; "incurrir:es"

3. Dpenal.termcat

"incriminació";"incriminació";"f";"Nota: A França, el terme mise en examen ha sibtituït la forma inculpation des de l'any 1993 perquè no té un sentit tan pejoratiu com aquest darrer."; "incriminación:es#inculpación:es"
"incriminar";"incriminar";"v tr";"";"incriminar:es#inculpar:es"
"inculpabilitat";"inculpabilitat";"f";"";"inculpabilidad:es"
"inculpació";"inculpació";"f";"Sinònim de incriminació";""
"inculpar";"inculpar";"v tr";"Sinònim de incriminar";""
"inculpat";"inculpat";"m i f";"";"inculpado -da:es"
"indagatòria";"indagatori";"f";"";"indagatoria:es"
"indefensió";"indefensió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Situació de la part litigant o inculpada a la qual hom nega o limita, il·legalment, els mitjans processals de defensa."; "indefensión:es"
"indemnització";"indemnització";"f";"";"indemnización:es"
"indemnitzar";"indemnitzar";"v tr";"";"indemnizar:es"
"independència judicial";"independència judicial";"f";"";"independencia judicial:es"
"indeterminació absoluta de la pena";"indeterminació absolut de el pena";"f";"";"indeterminación absoluta de la pena:es"
"indeterminació de la pena";"indeterminació de el pena";"f";"";"indeterminación de la pena:es"
"indeterminació relativa de la pena";"indeterminació relatiu de el pena";"f";"";"indeterminación relativa de la pena:es"
"index de vicissituds";"index de vicissitud";"m";"";"índice de vicisitudes:es"
"indici";"indici";"m";"";"indicio:es"
"indici racional de criminalitat";"indici racional de criminalidad:es"
"individualització administrativa de la pena";"individualització administratiu de el pena";"f";"Sinònim complementari de individualització executiva de la pena";""
"individualització científica";"individualització científic";"f";"";"individualización científica:es"
"individualització de la pena";"individualització de el pena";"f";"";"individualización de la pena:es"
"individualització executiva de la pena";"individualització executiu de el pena";"f";"";"individualización administrativa de la pena:es#individualización ejecutiva de la pena:es#individualización penitenciaria:es"
"individualització judicial de la pena";"individualització judicial de el pena";"f";"";"individualización judicial de la pena:es"
"individualització legal de la pena";"individualització legal de el pena";"f";"";"individualización legal de la pena:es"
"individualització penitenciària";"individualització penitenciari";"f";"Sinònim complementari de individualització executiva de la pena";""
"inducció";"inducció";"f";"";"inducción:es"
"inducció accessòria";"inducció accessori";"f";"";"inducción accesoria:es"
"inducció al suïcidi";"inducció a el suïcidi";"f";"";"inducción al suicidio:es"
"inducció de menors a l'abandó de domicili";"inducció de menor a el = abandó de domicili";"f";"";"inducción de menores al abandono de domicilio:es"
"inducció en cadena";"inducció en cadena";"f";"";"inducción en cadena:es"
"inducció mediata";"inducció mediat";"f";"";"inducción mediata:es"
"inductor";"inductor";"m i f";"";"inductor -ra:es"
"induir";"induir";"v tr";"";"inducir:es"
"induït";"induït";"m i f";"";"inducido -da:es"
"indult";"indult";"m";"";"indulto:es"
"indult general";"indult general";"m";"";"indulto general:es"
"indult parcial";"indult parcial";"m";"";"indulto parcial:es"
"indult particular";"indult particular";"m";"";"indulto particular:es"
"indult total";"indult total";"m";"";"indulto total:es"
"indultar";"indultar";"v tr";"";"indultar:es"
"infanticida";"infanticida";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet infanticidi."; "infanticida:es#infanticide:en"
"infanticidi";"infanticidi";"m";"";"infanticidio:es"
"infermeria";"infermeria";"f";"";"enfermería:es"
"infidelitat en la custòdia de documents";"infidelitat en el custòdia de document";"f";"";"infidelidad en la custodia de documentos:es"
"infidelitat en la custòdia de presos";"infidelitat en el custòdia de pres";"f";"";"infidelidad en la custodia de presos:es"
"infligir";"infligir";"v tr";"";"infligir:es"
"informació";"informació";"f";"";"información:es"

3. Dpenal.termcat

"informació classificada";"informació classificar";"f";"";"información clasificada:es"
"informació d'interès militar";"informació de = interès militar";"f";"";"información de interés militar:es"
"informació prèvia";"informació previ";"f";"DRET PENITENCIARI. Diligència que es fa abans d'obrir un expedient disciplinari.";"información previa:es"
"informació privilegiada";"informació privilegiar";"f";"";"información privilegiada:es"
"informe";"informe";"m";"";"informe:es"
"informe estadístic d'alcoholèmia";"informe estadístic de = alcoholèmia";"m";"DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia fa constar els motius i els resultats d'una prova d'alcoholèmia.";"parte estadístico de alcoholemia:es#statistical report of breath test:en"
"informe pericial";"informe pericial";"m";"";"informe pericial:es"
"informe pronòstic d'integració social";"informe pronòstic de = integració social";"m";"";"informe pronóstico de integración social:es"
"informe pronòstic final";"informe pronòstic final";"m";"";"informe pronóstico final:es"
"infracció administrativa";"infracció administratiu";"f";"";"infracción administrativa:es"
"infracció del deure";"infracció de el deure";"f";"";"infracción del deber:es"
"infracció disciplinària";"infracció disciplinari";"f";"";"infracción disciplinaria:es"
"infracció greu";"infracció greu";"f";"";"infracción grave:es"
"infracció lleu";"infracció lleu";"f";"";"infracción leve:es"
"infracció penal";"infracció penal";"f";"DRET PENAL. Fet que la llei prohibeix o ordena de complir, sota l'amenaça d'una pena.";"infracción penal:es#crime:en#infracation of the law:en"
"infractor";"infractor";"m i f";"";"infractor -ra:es"
"infringir";"infringir";"v tr";"";"infringir:es"
"ingerència";"ingerència";"f";"";"ingerencia:es"
"ingrés";"ingrés";"m";"DRET PENITENCIARI. Acció d'ingressar un intern en un centre i, per extensió, persona que entra en un centre penitenciar i adquireix la condició d'intern.";"ingreso:es"
"ingrés voluntari";"ingrés voluntari";"m";"";"ingreso voluntario:es"
"inhabilitació";"inhabilitació";"f";"NOTARIAT. Pena consistent en la incapacitació per a exercir càrrecs públics i en la restricció de drets civils o polítics.";"inhabilitación:es"
"inhabilitació absoluta";"inhabilitació absolut";"f";"";"inhabilitación absoluta:es"
"inhabilitació especial";"inhabilitació especial";"f";"";"inhabilitación especial:es"
"inherència de circumstàncies";"inherència de circumstància";"f";"";"inherencia de circunstancias:es"
"inherència de circumstàncies expressa";"inherència de circumstància exprés";"f";"";"inherencia de circunstancias expresa:es"
"inherència de circumstàncies tàcita";"inherència de circumstància tàcit";"f";"";"inherencia de circunstancias tácita:es"
"inhibició";"inhibició";"f";"";"inhibición:es"
"inhibir";"inhibir";"v";"";"inhibir:es"
"inhibitòria";"inhibitori";"f";"";"inhibitoria:es"
"inhumació il·legal";"inhumació il·legal";"f";"";"inhumación ilegal:es"
"inimputabilitat";"inimputabilitat";"f";"";"incapacidad de culpabilidad:es#inimputabilidad:es"
"inimputable";"inimputable";"adj";"";"inimputable:es"
"injúria";"injúria";"f";"";"injuria:es"
"injúria greu";"injúria greu";"f";"";"injuria grave:es"
"injúria lleu";"injúria lleu";"f";"";"injuria leve:es"
"injuriar";"injuriar";"v tr";"";"injuriar:es"
"injust";"injust";"adj";"";"injusto -ta:es"
"injust objectiu";"injust objectiu";"m";"";"injusto objetivo:es"
"injust penal";"injust penal";"m";"";"injusto penal:es"
"injust subjectiu";"injust subjectiu";"m";"";"injusto subjetivo:es"
"injustícia";"injustícia";"f";"";"injusticia:es"
"injustícia notòria";"injustícia notori";"f";"";"injusticia notoria:es"
"innocència";"innocència";"f";"";"inocencia:es"
"innocent";"innocent";"m i f";"";"inocente:es"

3. Dpenal.termcat

"insolvència";"insolvència";"f";"";"insolvencia:es"
"insolvència parcial";"insolvència parcial";"f";"";"insolvencia parcial:es"
"insolvència punible";"insolvència punible";"f";"";"insolvencia punible:es"
"insolvència total";"insolvència total";"f";"";"insolvencia total:es"
"insolvent";"insolvent";"adj";"";"insolvente:es"
"insolvent parcial";"insolvent parcial";"adj";"";"insolvente parcial:es"
"insolvent total";"insolvent total";"adj";"";"insolvente total:es"
"inspecció";"inspecció";"f";"";"inspección:es"
"inspecció de barrots";"inspecció de barrot";"f";"";"cacheo de barrotes:es"
"inspecció ocular";"inspecció ocular";"f";"";"inspección ocular:es"
"inspector penitenciari";"inspector penitenciari";"m i f";"";"inspector -ra penitenciario -ria:es"
"institució de cooperació penitenciària";"institució de cooperació penitenciari";"f";"";"institución de cooperación penitenciaria:es"
"institut anatomicoforens";"institut anatomicoforens";"m";"";"instituto anatomicoforens:es"
"instrucció";"instrucció";"f";"";"instrucción:es"
"instructor";"instructor";"m i f";"Sinònim complementari de jutge -essa d'instrucció";""
"instruir";"instruir";"v tr";"";"instruir:es"
"instrument del delict";"instrument de el delict";"m";"";"instrumento del delito:es"
"insumís";"insumís";"m i f";"";"insumiso -sa:es"
"insubmissió";"insubmissió";"f";"";"insumisión:es"
"insubordinació";"insubordinació";"f";"";"insubordinación:es"
"insubordinar";"insubordinar";"v";"";"insubordinar:es"
"insuficiència de la llei";"insuficiència de el llei";"f";"";"insuficiencia de la ley:es"
"insult";"insult";"m";"";"insulto:es"
"intenció";"intenció";"f";"Sinònim complementari de ànim";""
"intentar";"intentar";"v tr";"";"intentar:es"
"intercomunicador";"intercomunicador";"m";"";"intercomunicador:es#interfono:es"
"interès preponderant";"interès preponderant";"m";"";"interés preponderante:es"
"intèrfon";"intèrfon";"m";"Sinònim complementari de intercomunicador";""
"interlocutòria definitiva";"interlocutori definitiu";"f";"";"auto definitivo:es"
"interlocutòria ferma";"interlocutori ferm";"f";"";"auto firme:es"
"interlocutòria injusta";"interlocutori injust";"f";"";"auto injusto:es"
"interlocutòria motivada";"interlocutori motivar";"f";"";"auto motivado:es"
"intern";"intern";"m i f";"";"interno -na:es#presidiario -ria:es#preso -sa:es#recluso -sa:es"
"intern preventiu";"intern preventiu";"m i f";"";"interno -na preventivo -va:es"
"internament";"internament";"m";"";"internamiento:es"
"internament obligatori";"internament obligatori";"m";"";"internamiento obligatorio:es"
"internament provisional";"internament provisional";"m";"";"internamiento provisional:es"
"interposar";"interposar";"v tr";"";"interponer:es"
"interposició";"interposició";"f";"";"interposición:es"
"intèrpret";"intèrpret";"m i f";"";"intérprete:es"
"interpretació analògica";"interpretació analògic";"f";"";"interpretación analógica:es"
"interpretació autèntica";"interpretació autèntic";"f";"";"interpretación auténtica:es"
"interpretació declarativa";"interpretació declaratiu";"f";"";"interpretación declarativa:es"
"interpretació doctrinal";"interpretació doctrinal";"f";"";"interpretación doctrinal:es"
"interpretació extensiva";"interpretació extensiu";"f";"";"interpretación extensiva:es"
"interpretació gramatical";"interpretació gramatical";"f";"";"interpretación gramatical:es"
"interpretació històrica";"interpretació històric";"f";"";"interpretación histórica:es"
"interpretació judicial";"interpretació judicial";"f";"";"interpretación judicial:es"
"interpretació jurisprudencial";"interpretació jurisprudencial";"f";"";"interpretación jurisprudencial:es"

3. Dpenal.termcat

"interpretació logicosistemàtica"; "interpretació logicosistemàtica"; "f"; "";"interpretación logicosistemática:es"
"interpretació restrictiva"; "interpretació restrictiva"; "f"; "";"interpretación restrictiva:es"
"interpretació teleològica"; "interpretació teleològic"; "f"; "";"interpretación teleológica:es"
"interrogar"; "interrogar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Sotmetre a interrogatori."; "interrogar:es#enquire, to:en#interrogate, to:en"
"interrogatori"; "interrogatori"; "m"; "";"interrogatorio:es"
"interrompre la redempció"; "interrompre el redempció"; "loc v"; "";"interrumpir la redención:es"
"intervenció"; "intervenció"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a ocupar i retirar els efectes i els instruments d'una infracció administrativa o penal. Nota: El terme efectes pot fer referència a articles, productes o substàncies."; "intervención:es"
"intervenció de comunicacions"; "intervenció de comunicació"; "f"; "";"intervención de comunicaciones:es"
"intervenció de comunicacions"; "intervenció de comunicació"; "f"; "DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a interceptar les comunicacions i les telecomunicacions d'una persona sospitosa d'estar implicada en un fet delictiu, per a la qual cosa és necessària una autorització judicial."; "intervención de comunicaciones:es#interception of transmissions:en"
"intervenció de correspondència"; "intervenció de correspondència"; "f"; "";"intervención de correspondencia:es#intervención postal:es"
"intervenció de visites"; "intervenció de visita"; "f"; "";"intervención de visitas:es"
"intervenció legalitzada"; "intervenció legalitzar"; "f"; "Sinònim complementari de legalitat"; ""
"intervenció mínima"; "intervenció mínim"; "f"; "";"intervención mínima:es"
"intervenció postal"; "intervenció postal"; "f"; "Sinònim complementari de intervenció de correspondència"; ""
"intervenció telefònica"; "intervenció telefònic"; "f"; "Sinònim complementari de escolta telefònica"; ""
"intervenir"; "intervenir"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Fer una intervenció."; "intervenir:es#seizure, to:en"
"intimació"; "intimació"; "f"; "NOTARIAT. Notificació o declaració d'una ordre o d'un manament."; "intimación:es"
"intimació a compareixença"; "intimació a compareixença"; "f"; "";"citación con apercibimiento:es"
"intimidació"; "intimidació"; "f"; "";"intimidación:es"
"intimidat"; "intimidat"; "v tr"; "";"intimidat:es"
"intoxicació"; "intoxicació"; "f"; "";"intoxicación:es"
"intoxicació plena"; "intoxicació ple"; "f"; "";"intoxicación plena:es"
"introducció d'objectes"; "introducció de = objecte"; "f"; "";"introducción de objetos:es"
"intrusisme"; "intrusisme"; "m"; "";"intrusismo:es"
"invalidació de testimonis"; "invalidació de testimoni"; "f"; "Nota: El terme rebutjar ha de tenir com a subjecte una de les parts litigants, mentre que el subjecte d'invalidar o d'excloure ha de ser un jutge o un tribunal. El verb castellà tachar, en canvi, no fa aquesta distinció de subjectes."; "tacha de testigos:es"
"investigació"; "investigació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a realitzar les diligències necessàries per a aclarir un delictes o una falta."; "investigación:es#criminal investigation:en"
"investigar"; "investigar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Fer, un policia, una investigació."; "investigar:es#investigate, to:en"
"inviolabilitat"; "inviolabilitat"; "f"; "";"inviolabilidad:es"
"inviolabilitat de domicili"; "inviolabilitat de domicili"; "f"; "";"inviolabilidad de domicilio:es"
"inviolabilitat parlamentària"; "inviolabilitat parlamentari"; "f"; "DRET CONSTITUCIONAL. Especial protecció penal de què gaudeixen els membres d'una cambra legislativa segons la qual tenen una total irresponsabilitat jurídica pels actes i opinions realitzats en l'exercici de llur càrrec."; "inviolabilidad parlamentaria:es#parliamentary immunity:en"
"inviolabilitat personal"; "inviolabilitat personal"; "f"; "";"inviolabilidad personal:es"
"inviolable"; "inviolable"; "adj"; "";"inviolable:es"

3. Dpenal.termcat

"involuntari";"involuntari";"adj";"Sinònim complementari de culpós";""
"irretroactivitat de la llei penal desfavorable";"irretroactivitat de el llei penal desfavorable";"f";"";"irretroactividad de la ley penal desfavorable:es"
"irretroactivitat penal";"irretroactivitat penal";"f";"";"irretroactividad penal:es"
"iter criminis";"iter criminis";"m";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'camí del crim'. ";"iter criminis:es"
"ius puniendi de l'Estat";"ius puniendi de l'Estat de el = Estat";"m";"Sinònim complementari de poder punitiu de l'Estat";""
"judicar";"judicar";"v tr";"Sinònim complementari de jutjar";""
"judici";"judici";"m";"";"juicio:es"
"judici a porta closa";"judici a porta cloure";"m";"";"juicio a puerta cerrada:es"
"judici contradictori";"judici contradictori";"m";"";"juicio contradictorio:es"
"judici de faltes";"judici de falta";"m";"";"juicio de faltas:es"
"judici oral";"judici oral";"m";"";"juicio oral:es#plenario:es"
"judici sumari";"judici sumari";"m";"";"juicio sumario:es"
"judicial";"judicial";"adj";"";"judicial:es"
"judicialitat";"judicialitat";"f";"";"judicialidad:es"
"junta de règim i administració";"junta de règim i administració";"f";"";"junta de régimen y administración:es"
"junta de tractament";"junta de tractament";"f";"";"junta de tratamiento:es"
"junta economicoadministrativa";"junta economicoadministratiu";"f";"";"junta economicoadministrativa:es"
"jurament";"jurament";"m";"";"juramento:es"
"jurar";"jurar";"v tr";"";"jurar:es"
"jurat";"jurat";"m i f";"";"jurado:es"
"jurat";"jurat";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Institució mitjançant la qual els ciutadans poden participar, en la forma i en els processos penals que la llei determina, en l'administració de justícia."; "jurado:es"
"jurat suplent";"jurat suplent";"m i f";"";"jurado suplente:es"
"jurídic";"jurídico";"adj";"";"jurídico -ca:es"
"jurisdicció";"jurisdicción";"f";"";"fuero:es#jurisdicción:es"
"jurisdicció acumulativa";"jurisdicción acumulatiu";"f";"";"jurisdicción acumulativa:es"
"jurisdicció aforada";"jurisdicción aforar";"f";"Sinònim complementari de jurisdicción privilegiada";""
"jurisdicció disciplinària";"jurisdicción disciplinari";"f";"";"jurisdicción disciplinaria:es"
"jurisdicció especial";"jurisdicción especial";"f";"";"jurisdicción especial:es"
"jurisdicció forçosa";"jurisdicción forçós";"f";"";"jurisdicción forzosa:es"
"jurisdicció incompetent";"jurisdicción incompetent";"f";"";"jurisdicción incompetente:es"
"jurisdicció militar";"jurisdicción militar";"f";"";"jurisdicción militar:es"
"jurisdicció ordinària";"jurisdicción ordinari";"f";"";"jurisdicción ordinaria:es"
"jurisdicció penal";"jurisdicción penal";"f";"";"jurisdicción penal:es"
"jurisdicció privilegiada";"jurisdicción privilegiar";"f";"";"jurisdicción aforada:es#jurisdicción privilegiada:es"
"jurisdicció prorrogada";"jurisdicción prorrogar";"f";"";"jurisdicción prorrogada:es"
"jurista";"jurista";"m i f";"";"jurista:es"
"jurista criminòleg";"jurista criminòleg";"m i f";"";"jurista criminólogo -ga:es"
"just";"just";"adj";"";"justo -ta:es"
"justícia gratuïta";"justicia gratuït";"f";"";"justicia gratuita:es"
"justícia supletòria";"justicia supletori";"f";"";"justicia supletoria:es"
"justícia universal";"justicia universal";"f";"";"justicia universal:es"
"justificant de recepció";"justificant de recepció";"m";"DRET ADMINISTRATIU. Document signat on es declara haver rebut una carta, una tramesa, etc."; "acuse de recibo:es#acknowledgement:en#acknowledgement of receipt:en"
"justificar recepció";"justificar recepció";"loc v";"Sinònim complementari de acusar recepció";""
"jutge central d'instrucció";"jutge central de = instrucció";"m i f";"";"juez -za central de instrucción:es"
"jutge central penal";"jutge central penal";"m i f";"";"juez -za central penal:es"
"jutge de menors";"jutge de menor";"m i f";"";"juez -za de menores:es"

3. Dpenal.termcat

"jutge de pau";"jutge de pau";"m i f";"";"juez -za de paz:es"
"jutge de primera instància";"jutge de primer instància";"m i f";"NOTARIAT.
Autoritat que administra justícia en un partit judicial amb atribucions per a
conèixer els afers civils no sotmesos per llei als jutges inferiors i, en
matèria penal, procedir a instruir el sumari o les diligències i dictar
sentència en les causes per delictes menys greus.";"juez de primera
instancia:es"
"jutge de vigilància penitenciària";"jutge de vigilància penitenciari";"m i
f";"";"juez -za de vigilancia penitenciaria:es"
"jutge degà";"jutge degà";"m i f";"";"juez -za decano -na:es"
"jutge d'instrucció";"jutge de = instrucció";"m i f";"";"instructor -ra:es#juez
-za de instrucció:es#juez -za instructor -ra:es"
"jutge instructor";"jutge instructor";"m i f";"Sinònim complementari de jutge
-essa d'instrucció";""
"jutge militar";"jutge militar";"m i f";"";"juez -za militar:es"
"jutge ordinari";"jutge ordinari";"m i f";"";"juez -za ordinario -ria:es"
"jutge penal";"jutge penal";"m i f";"";"juez -za de lo penal:es"
"jutge suplent";"jutge suplent";"m i f";"";"juez -za suplente:es"
"jutge togat militar";"jutge togat militar";"m i f";"";"juez -za togado -da
militar:es"
"jutjar";"jutjar";"v tr";"";"juzgar:es"
"jutjat central d'instrucció";"jutjat central de = instrucció";"m";"";"juzgado
central de instrucció:es"
"jutjat central penal";"jutjat central penal";"m";"";"juzgado central de lo
penal:es"
"jutjat de detinguts";"jutjat de detenir:HMP|detingut:N5-MP";"m";"";"juzgado de
detenidos:es"
"jutjat de guàrdia";"jutjat de guàrdia";"m";"";"juzgado de guardia:es"
"jutjat de menors";"jutjat de menor";"m";"";"juzgado de menores:es"
"jutjat de pau";"jutjat de pau";"m";"";"juzgado de paz:es"
"jutjat de primera instància i d'instrucció";"jutjat de primer instància i de =
instrucció";"m";"";"juzgado de primera instancia e instrucció:es"
"jutjat de vigilància penitenciària";"jutjat de vigilància
penitenciari";"m";"";"juzgado de vigilancia penitenciaria:es"
"jutjat d'incidències";"jutjat de = incidència";"m";"";"juzgado de
incidencias:es"
"jutjat d'instrucció";"jutjat de = instrucció";"m";"";"juzgado de
instrucció:es"
"jutjat militar";"jutjat militar";"m";"";"juzgado militar:es"
"jutjat penal";"jutjat penal";"m";"";"juzgado de lo penal:es"
"jutjat togat militar";"jutjat togat militar";"m";"";"juzgado togado militar:es"
"jutjat togat militar central";"jutjat togat militar central";"m";"";"juzgado
togado militar central:es"
"jutjat togat militar d'instrucció";"jutjat togat militar de =
instrucció";"m";"";"juzgado togado militar de instrucció:es"
"jutjat togat militar territorial";"jutjat togat militar
territorial";"m";"";"juzgado togado militar territorial:es"
"lectura de drets";"lectura de dret";"f";"DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL:
POLICIA. Informació que ha de facilitar un policia a una persona en el moment de
la detenció sobre el fet concret que l'ha motivat i sobre els drets que
l'assisteixen.";"lectura de derechos:es#lecture of constitutional rights:en"
"legalitat";"legalitat";"f";"Nota: El principi de legalitat o d'intervenció
legalitzada es formula també amb la locució llatina nulla poena sine lege,
nullum crimen sine lege.";"intervención legalizada:es#legalidad:es"
"legislació penal";"legislació penal";"f";"";"legislación penal:es"
"legítima defensa";"legítim defensa";"f";"";"legítima defensa:es"
"lesió";"lesió";"f";"";"lesión:es"
"lesió al fetus";"lesió a el fetus";"f";"";"lesión al feto:es"
"lesió greu";"lesió greu";"f";"";"lesión grave:es"
"lesió lleu";"lesió lleu";"f";"";"lesión leve:es"
"lesió menys greu";"lesió menys greu";"f";"";"lesión menos grave:es"
"lesionar";"lesionar";"v tr";"";"lesionar:es"
"lex artis";"lex artis";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment,
"lleï de l'art".";"lex artis:es"
"límit màxim de la pena";"límit màxim de el pena";"m";"";"límite máximo de la
pena:es"
"límit mínim de la pena";"límit mínim de el pena";"m";"";"límite mínimo de la
pena:es"

3. Dpenal.termcat

"liquidació de condemna";"liquidació de condemna";"f";"";"liquidación de condena:es"
"litigant";"litigant";"m i f";"";"litigante:es"
"litigar";"litigar";"v tr";"";"litigar:es#pleitear:es"
"litigi";"litigi";"m";"";"litigio:es#pleito:es"
"litisconsorci";"litisconsorci";"m";"";"litisconsorcio:es"
"litisconsort";"litisconsort";"m i f";"";"litisconsorte:es"
"llegir una sentència";"llegir un sentència";"loc v";"";"leer una sentencia:es"
"lleï adjectiva";"lleï adjectiu";"f";"";"ley adjetiva:es#ley procesal:es"
"lleï marcial";"lleï marcial";"f";"";"ley marcial:es"
"lleï penal";"lleï penal";"f";"";"ley penal:es"
"lleï penal en blanc";"lleï penal en blanc";"f";"";"ley penal en blanco:es"
"lleï penal militar";"lleï penal militar";"f";"";"ley penal militar:es"
"lleï penitenciària";"lleï penitenciari";"f";"";"ley penitenciaria:es"
"lleï processal";"lleï processal";"f";"Sinònim de lleï adjectiva";""
"lleï processal militar";"lleï processal militar";"f";"";"ley procesal militar:es"
"lletra de canvi en blanc";"lletra de canvi en blanc";"f";"";"letra de cambio en blanco:es"
"llevar acta";"llevar acta";"loc v";"Sinònim complementari de estendre acta";""
"llibertat";"llibertat";"f";"";"libertad:es"
"llibertat amb excarceració";"llibertat amb excarceració";"f";"DRET PENITENCIARI. Llibertat que es dóna a un intern per una causa i que comporta l'excarceració, ja que no té cap altra causa pendent que el retingui a la presó.";"libertad excarcelada:es"
"llibertat amb retenció";"llibertat amb retenció";"f";"DRET PENITENCIARI. Llibertat que es dóna a un intern per una causa, però que no comporta l'excarceració perquè ha de quedar retingut per alguna altra causa.";"libertad retenida:es"
"llibertat condicional";"llibertat condicional";"f";"";"libertad condicional:es"
"llibertat definitiva";"llibertat definitiu";"f";"";"libertad definitiva:es"
"llibertat provisional";"llibertat provisional";"f";"";"libertad provisional:es"
"llibertat sota fiança";"llibertat sota fiança:N5-FS|fiançar:V8R6S-";"f";"";"libertad bajo fianza:es"
"llibertat sota paraula";"llibertat sota paraula";"f";"";"libertad bajo palabra:es"
"llibertat tutelada";"llibertat tutelar";"f";"";"libertad tutelada:es"
"llibertat vigilada";"llibertat vigilar";"f";"DRET PENITENCIARI. Sanció imposada pel jutge a un menor, que consisteix a exercir-ne un control mentre aquest es mou en el seu medi, amb finalitat assistencial.";"libertad vigilada:es#probaton:en#under watchfulness liberty:en"
"llibre de causes amb pres";"llibre de causa amb pres";"m";"";"libro de causas con preso:es"
"llibre de condemnes condicionals";"llibre de condemna condicional";"m";"";"libro de condenas condicionales:es"
"llibre de consignacions";"llibre de consignació";"m";"";"libro de consignaciones:es"
"llibre de detinguts";"llibre de detingut";"m";"";"libro de detenidos:es"
"llibre de peces de convicció";"llibre de peça de convicció";"m";"";"libro de piezas de convicción:es"
"llibre de penats i rebels";"llibre de penat i rebel";"m";"";"libro de penados y rebeldes:es"
"llibre de sentències";"llibre de sentència";"m";"";"libro de sentencias:es"
"llibre d'incoació de diligències prèvies";"llibre de = incoació de diligència previ";"m";"";"libro de incoación de diligencias previas:es"
"llibre d'incoació de procediments abreujats";"llibre de = incoació de procediment abreujar";"m";"";"libro de incoación de procedimientos abreviados:es"
"llibre d'incoació de sumaris";"llibre de = incoació de sumari";"m";"";"libro de incoación de sumarios:es"
"llicenciament definitiu";"llicenciament definitiu";"m";"";"licenciamiento definitivo:es"
"llogall";"llogall";"m";"";"legajo:es"
"lliurament indegut";"lliurament indegut";"m";"";"entrega indebida:es"
"locutori";"locutori";"m";"";"locutorio:es"
"lucro cessant";"lucro cessant";"m";"";"lucro cesante:es"
"magistrat";"magistrat";"m i f";"";"magistrado -da:es"
"magistrat ponent";"magistrat ponent";"m i f";"";"magistrado -da ponente:es"

3. Dpenal.termcat

"magistrat president";"magistrat president";"m i f";"";"magistrado -da presidente -ta:es"
"magistrat suplent";"magistrat suplent";"m i f";"";"magistrado -da suplente:es"
"major d'edat penal";"major de = edat penal";"m i f";"";"mayor de edad penal:es"
"major necessitat de pena";"major necessitat de pena";"f";"";"mayor necesidad de pena:es"
"majoria d'edat penal";"majoria de = edat penal";"f";"";"mayoría de edad penal:es"
"majoritat";"majoritat";"f";"";"mayoría:es#mayoridad:es"
"mala fe";"mal fe";"f";"";"mala fe:es"
"maltractaments";"maltractament";"m pl";"";"malos tratos:es"
"malversació";"malversació";"f";"";"malversación:es"
"malversació de cabals públics";"malversació de cabal públic";"f";"";"malversación de caudales públicos:es"
"malversador";"malversador";"m i f";"";"malversador -ra:es"
"manament judicial";"manament judicial";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Despatx judicial amb què hom dóna ordre a determinats tipus de funcionaris perquè lliurin una certificació o un testimoniatge o practiquin una diligència."; "mandamiento judicial:es#orden judicial:es#warrant:es"
"mandat de determinació";"mandat de determinació";"m";"Sinònim complementari de taxativitat";""
"manifestació il·lícita";"manifestació il·lícit";"f";"";"manifestación ilícita:es"
"material probatori";"material probatori";"m";"";"material probatorio:es"
"material sumarial";"material sumarial";"m";"";"material sumarial:es"
"matrimoni il·legal";"matrimoni il·legal";"m";"";"matrimonio ilegal:es"
"mediador";"mediador";"m i f";"";"intermediario -ria:es#mediador -ra:es"
"meitat inferior de la pena";"meitat inferior de el pena";"f";"";"mitad inferior de la pena:es"
"meitat superior de la pena";"meitat superior de el pena";"f";"";"mitad superior de la pena:es"
"mendicitat";"mendicitat";"f";"";"mendicidad:es"
"menor d'edat penal";"menor de = edat penal";"m i f";"";"menor de edad penal:es"
"menor necessitat de pena";"menor necessitar:HMS|necessitat:N5-6S de pena:N5-FS|penar:V8R6S-";"f";"";"menor necesidad de pena:es"
"mereixement de pena";"mereixement de pena";"m";"Sinònim complementari de penalitat";""
"mèrits del procés";"mèrit de el procés";"m pl";"";"méritos del proceso:es"
"mesura alternativa";"mesura alternativa:N5-FS|alternatiu:JQ--FS";"f";"";"medida alternativa:es"
"mesura cautelar";"mesura cautelar";"f";"";"medida cautelar:es#medida de aseguramiento:es"
"mesura coercitiva";"mesura coercitiu";"f";"";"medida coercitiva:es"
"mesura complementària";"mesura complementari";"f";"";"medida complementaria:es"
"mesura d'aïllament social";"mesura de = aïllament social";"f";"";"medida de aislamiento social:es"
"mesura d'assegurament";"mesura de = assegurament";"f";"Sinònim complementari de mesura cautelar";""
"mesura de precaució";"mesura de precaució";"f";"Sinònim complementari de mesura preventiva";""
"mesura de seguretat";"mesura de seguretat";"f";"";"medida de seguridad:es"
"mesura disciplinària";"mesura disciplinari";"f";"";"medida disciplinaria:es"
"mesura educativa";"mesura educatiu";"f";"";"medida educativa:es"
"mesura no privativa de llibertat";"mesura no privatiu de llibertat";"f";"";"medida no privativa de libertad:es"
"mesura pecuniària";"mesura pecuniari";"f";"";"medida pecuniaria:es"
"mesura postdelictiva";"mesura postdelictiu";"f";"";"medida postdelictual:es"
"mesura predelictiva";"mesura predelictiu";"f";"";"medida predelictual:es"
"mesura preventiva";"mesura preventiu";"f";"";"medida de precaución:es#medida preventiva:es"
"mesura privativa de drets";"mesura privatiu de dret";"f";"";"medida privativa de derechos:es"
"mesura privativa de llibertat";"mesura privatiu de llibertat";"f";"";"medida privativa de libertad:es"
"mesura protectora";"mesura protector";"f";"";"medida protectora:es"
"mesura restrictiva de drets";"mesura restrictiu de dret";"f";"";"medida restrictiva de derechos:es"
"mesura restrictiva de llibertat";"mesura restrictiu de

3. Dpenal.termcat

llibertat:N5-FS|llibertar:VC--SM";"f";"";"medida restrictiva de llibertat:es"
"mesura substitutiva";"mesura substitutiu";"f";"";"medida substitutiva:es"
"mesura terapèutica";"mesura terapèutic";"f";"";"medida terapèutica:es"
"metge forense";"metge forense";"m i f";"";"forense:es#médico -ca forense:es"
"metzina";"metzina";"f";"Nota: El verí és especialment la metzina produïda per un animal."; "veneno:es"
"ministeri fiscal";"ministeri fiscal";"m";"";"acusación pública:es#ministerio fiscal:es#ministerio público:es"
"ministeri públic";"ministeri públic";"m";"Sinònim complementari de ministeri fiscal";""
"minoria d'edat penal";"minoria de = edat penal";"f";"";"minoría de edad penal:es"
"mitjà coercitiu";"mitjà coercitiu";"m";"";"medio coercitivo:es"
"mitjà de prova";"mitjà de prova";"m";"";"medio de prueba:es"
"mitjancer";"mitjancer";"m i f";"Sinònim complementari de mediador";""
"mòbil";"mòbil";"m";"DRET PENAL. Motivació que porta una persona a realitzar un delictes o una falta."; "móvil:es#motive:en"
"mòdul";"mòdul";"m";"";"módulo:es"
"mòdul residencial";"mòdul residencial";"m";"";"módulo residencial:es"
"monitor";"monitor";"m i f";"";"monitor -ra:es"
"monodèltic";"monodèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb un sol delta."; "monodelto:es#one delta's:en"
"mort del reu";"mort de el reu";"f";"";"muerte del reo:es"
"mosso d'esquadra";"mosso de = esquadra";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de la policia autonòmica de la Generalitat de Catalunya."; "mosso d'esquadra:es#mosso d'esquadra:en"
"mossos d'esquadra";"mosso:N5-MP|mos:N5-MP de = esquadra";"m pl";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia autonòmica que forma part de la Generalitat de Catalunya."; "mossos d'esquadra:es#mossos d'esquadra:en"
"motí";"motí";"m";"DRET PENAL; DRET PENITENCIARI. Avalot, alçament popular contra l'autoritat establerta."; "amotinamiento:es#motín:es"
"motivat";"motivar";"adj";"";"motivado -da:es"
"moviment reflex";"moviment reflex";"m";"";"movimiento reflejo:es"
"multa";"multa";"f";"";"multa:es"
"multa proporcional";"multa proporcional";"f";"";"multa proporcional:es"
"multar";"multar";"v tr";"";"multar:es"
"mur de seguretat interior";"mur de seguretat interior";"m";"";"muro de seguridad interior:es"
"mur perimètric";"mur perimètric";"m";"";"muro perimétrico:es"
"mutilació";"mutilació";"f";"";"mutilación:es"
"narcotràfic";"narcotràfic";"m";"Sinònim complementari de tràfic de drogues";""
"ne bis in idem";"ne bis in idem";"loc llat";"Sinònim complementari de non bis in idem";""
"necessitat";"necessitat";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Principi de la policia judicial que consisteix a sospesar si cal usar un mitjà determinat per a un cas concret."; "necesidad:es#necessity:en"
"necessitat de pena";"necessitat de pena";"f";"Sinònim complementari de penalitat";""
"necessitat racional del mitjà emprat";"necessitat racional de el mitjà emprar";"f";"";"necesidad racional del medio empleado:es"
"negligència";"negligència";"f";"";"negligencia:es"
"negoci canviari fictici";"negoci canviari fictici";"m";"";"negocio cambiario ficticio:es"
"nocivitat social";"nocivitat social";"f";"";"nocividad social:es"
"no-compareixença";"no-compareixença";"f";"Sinònim complementari de incompareixença";""
"nocturnitat";"nocturnitat";"f";"";"nocturnidad:es"
"nomenament il·legal";"nomenament il·legal";"m";"";"nombramiento ilegal:es"
"nomenar";"nomenar";"v tr";"Nota: Vegeu la nota de designar."; "nombrar:es"
"non bis in idem";"non bis in idem";"loc llat";"Nota: Literalment, 'no dos cops per la mateixa cosa'."; "ne bis in idem:es#non bis in idem:es"
"norma concursal";"norma concursal";"f";"";"norma concursal:es"
"norma penal";"norma penal";"f";"";"norma penal:es"
"norma penal completa";"norma penal complet";"f";"";"norma penal completa:es"
"norma penal dependent";"norma penal dependent";"f";"Sinònim complementari de norma penal incompleta";""
"norma penal en blanc";"norma penal en blanc";"f";"";"norma penal en blanco:es"
"norma penal imperativa";"norma penal imperatiu";"f";"";"norma penal

3. Dpenal.termcat

imperativa:es"
"norma penal incompleta";"norma penal incomplet";"f";"";"norma penal dependiente:es#norma penal incompleta:es"
"norma penal prohibitiva";"norma penal prohibitiu";"f";"";"norma penal prohibitiva:es"
"nota";"nota";"f";"";"nota:es"
"nota de referència";"nota de referència";"f";"";"nota de referència:es"
"nota de resum de les actuacions";"nota de resum de el actuació";"f";"";"nota de resumen de los autos:es"
"nota d'examen del tràmit";"nota de = examen de el tràmit";"f";"";"nota de examen del trámite:es"
"nota suficient";"nota suficient";"f";"";"nota bastante:es#nota suficiente:es"
"notificació judicial";"notificació judicial";"f";"";"notificación judicial:es"
"notificar";"notificar";"v tr";"";"notificar:es"
"nul nul·la";"nul nul";"adj";"";"nulo -la:es"
"nul·litat absoluta";"nul·litat absolut";"f";"";"nulidad absoluta:es#nulidad plena:es"
"nul·litat d'actuacions";"nul·litat de = actuació";"f";"";"nulidad de actuaciones:es"
"nul·litat de ple dret";"nul·litat de ple dret";"f";"";"nulidad de pleno derecho:es"
"nul·litat parcial";"nul·litat parcial";"f";"";"nulidad parcial:es"
"nul·litat plena";"nul·litat ple";"f";"Sinònim de nul·litat absoluta";""
"nulla poena sine lege, nullum crimen sine lege";"nulla poena sine lege, nullum crimen sine lege";"loc llat";"Nota: Literalment, 'cap pena sense llei, cap delictes sense llei'; o, dit d'una altra manera, 'no hi ha delictes ni pena si no hi ha llei'. Es tracta d'una formulació llatina que se sol usar en referència al principi de legalitat o d'intervenció legalitzada."; "nulla poena sine lege, nullum crimen sine lege:es"
"número d'identificació sistemàtica";"número de = identificació sistemàtic";"m";"";"número de identificación sistemática:es"
"obcecació";"obcecació";"f";"";"obcecación:es"
"obediència deguda";"obediència deure";"f";"DRET PENAL. Circumstància eximent o atenuant que consisteix a considerar que l'autor d'un acte il·lícit ha actuat complint ordres del seu superior jeràrquic. Nota: En cap cas pot emparar actes il·lícits que constitueixin delictes o que siguin contraris a les lleis."; "debidada obediencia:es#owed obedience:en"
"obertura de judici oral";"obertura de judici oral";"f";"";"apertura de juicio oral:es"
"objecte de prova";"objecte de prova";"m";"";"objeto de prueba:es"
"objecte del delictes";"objecte de el delictes";"m";"";"objeto del delito:es"
"objecte del judici";"objecte de el judici";"m";"";"objeto del juicio:es"
"objecte del veredictes";"objecte de el veredictes";"m";"";"objeto del veredicto:es"
"objecte processal";"objecte processal";"m";"";"objeto procesal:es"
"objecte prohibit";"objecte prohibir";"m";"";"objeto prohibido:es"
"obligatorietat de l'acció penal";"obligatorietat de el = acció penal";"f";"";"obligatoriedad de la acción penal:es"
"obrepció";"obrepció";"f";"";"obrepción:es"
"obrir a prova";"obrir a prova";"loc v";"";"abrir a prueba:es"
"obscuritat de la llei";"obscuritat de el llei";"f";"";"oscuridad de la ley:es"
"obstrucció a la justícia";"obstrucció a el justícia";"f";"DRET PENAL. Delictes que consisteix a negar-se a col·laborar amb l'administració de justícia com a perit o testimoni, o bé a influir amb violència o intimidació en una persona que intervé en un procés perquè deixi de fer-ho."; "obstrucción a la justicia:es#obstruction of justice:en"
"ocultació";"ocultació";"f";"";"ocultación:es"
"ocultació de béns";"ocultació de bé";"f";"";"ocultación de bienes:es"
"ocultació de fill";"ocultació de fill";"f";"";"ocultación de hijo:es"
"ocupació";"ocupació";"f";"";"ocupación:es"
"ocupació d'immobles";"ocupació de = immoble";"f";"";"ocupación de inmuebles:es"
"ocupar";"ocupar";"v tr";"";"ocupar:es"
"ofendre";"ofendre";"v tr";"";"ofender:es"
"ofensa";"ofensa";"f";"";"ofensa:es"
"ofensa greu";"ofensa greu";"f";"";"ofensa grave:es"
"ofensa lleu";"ofensa lleu";"f";"";"ofensa leve:es"
"ofensor";"ofensor";"m i f";"";"ofensor -ra:es"
"oferiment d'accions";"oferiment de = acció";"m";"";"ofrecimiento de

3. Dpenal.termcat

acciones:es"
"ofès";"ofendre";"m i f";"";"ofendido -da:es"
"oficial de l'Administració de justícia";"oficial de el = Administració de justícia";"m i f";"";"oficial de la Administración de justicia:es"
"oficialitat";"oficialitat";"f";"";"oficialidad:es"
"oficiar";"oficiar";"v tr";"";"oficiar:es"
"oficina d'administració";"oficina de = administració";"f";"";"oficina de administración:es"
"oficina de direcció";"oficina de direcció";"f";"";"oficina de dirección:es"
"oficina de règim";"oficina de règim";"f";"";"oficina de régimen:es"
"oficina de servei interior";"oficina de servei interior";"f";"DRET PENITENCIARI. Oficina dels funcionaris d'interior que fan funcions de suport o d'ajuda a la subdirecció d'interior o a la prefectura de serveis."; "ayudantía:es#oficina de servicio interior:es"
"oficina de serveis sanitaris";"oficina de servei sanitari";"f";"";"oficina de servicios sanitarios:es"
"oficina de tractament";"oficina de tractament";"f";"";"oficina de tratamiento:es"
"oficina judicial";"oficina judicial";"f";"";"oficina judicial:es"
"omissió";"omissió";"f";"";"omisión:es"
"omissió antijurídica";"omissió antijurídica";"f";"";"omisión antijurídica:es"
"omissió culposa";"omissió culpós";"f";"";"omisión culposa:es"
"omissió d'assistència familiar";"omissió de = assistència familiar";"f";"";"omisión de asistencia familiar:es"
"omissió de socors";"omissió de socors";"f";"Sinònim complementari de omisión del deure de socors";""
"omissió del deure de perseguir delictes";"omissió de el deure de perseguir delicte";"f";"";"omisión del deber de perseguir delitos:es"
"omissió del deure de promoure la persecució de delictes";"omissió de el deure de promoure el persecució de delicte";"f";"";"omisión del deber de promover la persecución de delitos:es"
"omissió del deure de socors";"omissió de el deure de socors";"f";"";"omisión de socorro:es#omisión del deber de socorro:es"
"omissió del deure d'impedir delictes";"omissió de el deure de = impedir delicte";"f";"";"omisión del deber de impedir delitos:es"
"omissió dolosa";"omissió dolós";"f";"";"omisión dolosa:es"
"omissió impropia";"omissió impropí";"f";"Sinònim complementari de comissió per omissió";""
"omissio libera in causa";"omissio libera in causa";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'omissió lliure en la seva causa.'";"omissio libera in causa:es"
"omissió precedent";"omissió precedent";"f";"";"omisión precedente:es"
"omissió pròpia";"omissió propi";"f";"";"omisión propia:es#omisión pura:es"
"omissió punible";"omissió punible";"f";"";"omisión punible:es"
"omissió pura";"omissió pur";"f";"Sinònim complementari de omissió pròpia";""
"omissió típica";"omissió típic";"f";"";"omisión típica:es"
"oportunitat";"oportunitat";"f";"";"oportunidad:es"
"oralitat";"oralitat";"f";"";"oralidad:es"
"ordenança";"ordenança";"m i f";"";"ordenanza:es"
"ordre de conducció";"ordre de conducció";"f";"";"orden de conducción:es"
"ordre de règim";"ordre de règim";"f";"";"orden regimental:es"
"ordre d'ingrés";"ordre de = ingrés";"f";"";"orden de ingreso:es"
"ordre judicial";"ordre judicial";"f";"Sinònim complementari de manament judicial";""
"òrgan judicial";"òrgan judicial";"m";"";"órgano judicial:es#órgano jurisdiccional:es"
"òrgan judicial militar";"òrgan judicial militar";"m";"";"órgano judicial militar:es"
"òrgan jurisdiccional";"òrgan jurisdiccional";"m";"Sinònim de òrgan judicial";""
"organització terrorista";"organització terrorista";"f";"DRET PENAL. Associació il·lícita que practica el terrorisme."; "organización terrorista:es#terrorist organization:en"
"ostatge";"ostatge";"m i f";"";"rehén:es"
"pagaré en blanc";"pagaré en blanc";"m";"";"pagaré en blanco:es"
"paqueteria";"paqueteria";"f";"";"paquetería:es"
"parador desconegut";"parador desconèixer";"m";"";"paradero desconocido:es"
"parador ignorat";"parador ignorar";"m";"Sinònim de parador desconegut";""
"parricida";"parricida";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un

3. Dpenal.termcat

parricidi";"parricida:es#parricide:en"
"parricidi";"parricidi";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a matar un ascendent, un descendent o el cònjuge.";"parricidio:es"
"part";"part";"f";"";"parte:es"
"part apel·lant";"part apel·lant";"f";"";"parte apelante:es"
"part compareixent";"part compareixent";"f";"";"parte compareciente:es#parte personada:es"
"part dispositiva";"part dispositiu";"f";"NOTARIAT. Part d'un instrument públic en què s'articula l'acte o negoci jurídic que s'hi formalitza.";"estipulació:es#parte dispositiva:es"
"part personada";"part personar";"f";"Sinònim de part compareixent";""
"part recurrent";"part recurrent";"f";"";"parte recurrente:es"
"part recusant";"part recusant";"f";"";"parte recusante:es"
"particip";"particip";"m i f";"";"codelincuente:es#consorte:es#partícipe:es"
"participació";"participació";"f";"";"codelincuencia:es#curso de delinquentes:es#participación:es"
"participació necessària";"participació necessari";"f";"";"participación necesaria:es"
"partit judicial";"partit judicial";"m";"NOTARIAT. Unitat territorial integrada per un o més municipis adjacents en què s'organitza l'Estat a efectes judicials, on hi ha un o més jutges de primera instància, amb seu a la seva capital i jurisdicció en tot l'àmbit de la seva demarcació.";"partido judicial:es"
"passar revista";"passar revista";"loc v";"";"pasar revista:es#revistar:es"
"peça de convicció";"peça de convicció";"f";"";"pieza de convicción:es"
"peça de recusació";"peça de recusació";"f";"";"pieza de recusación:es"
"peça de responsabilitat civil";"peça de responsabilitat civil";"f";"";"pieza de responsabilidad civil:es"
"peça de responsabilitat civil subsidiària";"peça de responsabilitat civil subsidiari";"f";"";"pieza de responsabilidad civil subsidiaria:es"
"peça de situació personal";"peça de situació personal";"f";"";"pieza de situación personal:es"
"peça d'execució";"peça de = execució";"f";"";"pieza de ejecución:es"
"peça separada";"peça separar";"f";"";"pieza separada:es"
"peça separada de mesures cautelars";"peça separar de mesura cautelar";"f";"";"pieza separada de medidas cautelares:es"
"peça separada d'indult";"peça separar de = indult";"f";"";"pieza separada de indulto:es"
"peculat";"peculat";"m";"";"peculado:es"
"peculi";"peculi";"m";"";"peculio:es"
"peculi de lliure disposició";"peculi de lliure disposició";"m";"";"peculio de libre disposición:es"
"pena";"pena";"f";"";"pena:es"
"pena abstracta";"pena abstracte";"f";"";"pena abstracta:es"
"pena accessòria";"pena accessori";"f";"";"pena accesoria:es"
"pena aflictiva";"pena aflictiu";"f";"DRET PENAL. Pena corporal que afecta la integritat física de la persona.";"pena aflictiva:es"
"pena alternativa";"pena alternatiu";"f";"";"pena alternativa:es"
"pena capital";"pena capital";"f";"Sinònim complementari de pena de mort";""
"pena concreta";"pena concret";"f";"";"pena concreta:es"
"pena corporal";"pena corporal";"f";"";"pena corporal:es"
"pena correccional";"pena correccional";"f";"";"pena correccional:es"
"pena de mort";"pena de mort";"f";"";"pena capital:es#pena de muerte:es"
"pena disciplinària";"pena disciplinari";"f";"";"pena disciplinaria:es"
"pena disponible";"pena disponible";"f";"";"pena disponible:es"
"pena greu";"pena greu";"f";"";"pena grave:es"
"pena individual";"pena individual";"f";"";"pena individual:es"
"pena inferior en grau";"pena inferior en grau";"f";"";"pena inferior en grado:es"
"pena lleu";"pena lleu";"f";"";"pena leve:es"
"pena màxima";"pena màxim";"f";"";"pena máxima:es"
"pena menys greu";"pena menys greu";"f";"";"pena menos grave:es"
"pena mínima";"pena mínim";"f";"";"pena mínima:es"
"pena pecuniària";"pena pecuniari";"f";"";"pena pecuniaria:es"
"pena principal";"pena principal";"f";"";"pena principal:es"
"pena privativa de drets";"pena privatiu de dret";"f";"";"pena privativa de derechos:es"
"pena privativa de llibertat";"pena privatiu de llibertat";"f";"";"pena privativa de libertad:es"

3. Dpenal.termcat

"pena qualitativa";"pena qualitatiu";"f";"";"pena cualitativa:es"
"pena quantitativa";"pena quantitatiu";"f";"";"pena cuantitativa:es"
"pena restrictiva de drets";"pena restrictiu de dret";"f";"";"pena restrictiva de derechos:es"
"pena restrictiva de llibertat";"pena restrictiu de llibertat";"f";"";"pena restrictiva de libertad:es"
"pena substitutiva";"pena substitutiu";"f";"";"pena sustitutiva:es"
"pena superior en grau";"pena superior en grau";"f";"";"pena superior en grado:es"
"pena suspesa";"pena suspendre";"f";"";"pena suspendida:es"
"pena unitària";"pena unitari";"f";"";"pena unitaria:es"
"penal";"penal";"adj";"";"penal:es"
"penal";"penal";"m";"Sinònim complementari de centre penitenciari";""
"penalista";"penalista";"m i f";"";"penalista:es"
"penalitat";"penalitat";"f";"";"merecimiento de pena:es#necesidad de pena:es#penalidad:es#punibilidad:es"
"penalització";"penalització";"f";"";"penalización:es"
"penalitzar";"penalitzar";"v tr";"Sinònim complementari de condemnar";""
"penalitzar";"penalitzar";"v tr";"Sinònim complementari de penar";""
"penar";"penar";"v tr";"DRET PENAL. Assenyalar, la llei, una pena per un delict o una falta."; "penalitzar:es#penar:es#punish, to:en"
"penar";"penar";"v tr";"Sinònim complementari de condemnar";""
"penat";"penat";"m i f";"";"penado -da:es"
"penat";"penat";"m i f";"Sinònim de condemnat";""
"penediment espontani";"penediment espontani";"m";"";"arrepentimiento espontáneo:es"
"penetració anal";"penetració anal";"f";"";"penetración anal:es"
"penetració bucal";"penetració bucal";"f";"";"penetración bucal:es"
"penetració vaginal";"penetració vaginal";"f";"";"penetración vaginal:es"
"penitenciari";"penitenciari";"adj";"";"penitenciario -ria:es"
"penitenciarisme";"penitenciarisme";"m";"";"penitenciarismo:es"
"penologia";"penologia";"f";"";"penologia:es"
"penològic";"penològic";"m i f";"";"penológico -ca:es"
"perdó de l'ofès";"perdó de el = ofendre";"m";"";"perdón del ofendido:es"
"perdó judicial";"perdó judicial";"m";"";"perdón judicial:es"
"pèrdua de destinació";"pèrdua de destinació";"f";"";"pérdida de destino:es"
"pèrdua dels instruments i efectes del delict";"pèrdua de el instrument i efecte de el delict";"f";"";"pérdida de los instrumentos y efectos del delito:es"
"pèrdua d'ocupació";"pèrdua de = ocupació";"f";"";"pérdida de empleo:es"
"perempció";"perempció";"f";"";"perención:es"
"pericial";"pericial";"adj";"";"pericial:es"
"perill";"perill";"m";"";"peligro:es#riesgo:es"
"perill abstracte";"perill abstracte";"m";"";"peligro abstracto:es"
"perill autònom";"perill autònom";"m";"";"peligro autónomo:es"
"perill concret";"perill concret";"m";"";"peligro concreto:es"
"perillositat criminal";"perillositat criminal";"f";"";"peligrosidad criminal:es"
"perillositat postdelictiva";"perillositat postdelictiu";"f";"";"peligrosidad postdelictual:es"
"perillositat predelictiva";"perillositat predelictiu";"f";"";"peligrosidad predelictual:es"
"perímetre de seguretat";"perímetre de seguretat";"m";"";"perímetro de seguridad:es"
"període d'al·legacions";"període de = al·legació";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Part del procés judicial reservada especialment per tal que els litigants formulin al·legacions de fet i de dret en defensa de les seves pretensions."; "período de alegaciones:es#período de alegaciones:es"
"període de prova";"període de prova";"m";"Sinònim complementari de probatòria";""
"període de qualificació";"període de qualificació";"m";"";"período de calificación:es#período de calificación:es"
"període probatori";"període probatori";"m";"Sinònim complementari de probatòria";""
"perit";"perit";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que posseeix determinats coneixements científics o tècnics i que emet informes pericials en un litigi."; "perito -ta:es"
"pèrit";"pèrit";"m i f";"Sinònim de perit";""

3. Dpenal.termcat

"peritatge";"peritatge";"m";"";"peritación:es#peritaje:es"
"perjudicat";"perjudicar";"m i f";"";"agraviado -da:es#perjudicado -da:es"
"perjudici";"perjudici";"m";"";"perjuicio:es"
"perjuri";"perjuri";"m";"Sinònim complementari de fals testimoni";""
"permís de cap de setmana";"permís de cap de setmana";"m";"";"permiso de fin de semana:es"
"permís de sortida";"permís de sortida";"m";"";"permiso de salida:es"
"permís extraordinari";"permís extraordinari";"m";"";"permiso extraordinario:es"
"permís ordinari";"permís ordinari";"m";"";"permiso ordinario:es"
"perpetració";"perpetració";"f";"";"perpetración:es"
"perpetrar";"perpetrar";"v tr";"";"perpetrar:es"
"perquirir";"perquirir";"v tr";"Sinònim complementari de escorcollar";""
"perquisició";"perquisició";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a examinar minuciosament un domicili per trobar efectes i instruments d'un delictes, preservant la reputació, els béns i els efectes de l'interessat que no siguin necessaris per a la investigació. Nota: El terme escorcoll fa referència a l'examen tant de persones com de coses. Quan, a causa del context, calgui especificar el tipus d'escorcoll, es pot utilitzar el terme escorcoll personal per a l'examen de persones, i escorcoll domiciliari o perquisició per a l'examen de domicilis."; "registro domiciliario:es#house search:en"
"perquisició";"perquisició";"f";"Sinònim complementari de escorcoll";""
"perquisicionar";"perquisicionar";"v intr";"Sinònim complementari de escorcollar";""
"persecució del delictes";"persecució de el delictes";"f";"";"persecución del delito:es"
"perseguitabilitat";"perseguitabilitat";"f";"";"perseguitabilidad:es"
"perseguir";"perseguir";"v tr";"";"perseguir:es"
"persona del darrere";"persona de el darrere";"f";"";"persona de atrás:es"
"personal de guàrdia exterior";"personal de guàrdia exterior";"m";"";"personal de guardia exterior:es"
"personalitat";"personalitat";"f";"";"personalidad:es"
"pertorbació de l'ordre";"pertorbació de el = ordre";"f";"";"alteración del orden:es"
"pertorbació mental";"pertorbació mental";"f";"";"enajenación mental:es#perturbación mental:es"
"pertorbació mental completa";"pertorbació mental complet";"f";"";"enajenación mental completa:es#perturbación mental completa:es"
"pertorbació mental incompleta";"pertorbació mental incomplet";"f";"";"enajenación mental incompleta:es#perturbación mental incompleta:es"
"petició";"petició";"f";"";"petición:es"
"petició d'advocat d'ofici";"petició de = advocat de = ofici";"f";"";"petición de abogado de oficio:es"
"petició d'ajut";"petició de = ajut";"f";"";"petición de auxilio:es"
"petició de procurador d'ofici";"petició de procurador de = ofici";"f";"";"petición de procurador de oficio:es"
"petició d'extradició";"petició de = extradició";"f";"";"petición de extradición:es"
"pètit";"pètit";"f";"Nota: Llatinisme en desús. En plural, petita."; "petitum:es#suplico:es"
"petitum";"petitum";"m";"Sinònim complementari de pètit";""
"pillatge";"pillatge";"m";"";"pillaje:es"
"pirateria";"pirateria";"f";"";"piratería:es"
"plagi";"plagi";"m";"";"plagio:es"
"plagiar";"plagiar";"v tr";"";"plagiar:es"
"planta judicial";"planta judicial";"f";"";"planta judicial:es"
"plantada";"plantada";"f";"DRET PENITENCIARI. Insubordinació que es caracteritza perquè les persones que la realitzen es queden dretes i aturades sense obeir l'autoritat del qui els mana."; "plante:es"
"plec de càrrecs";"plec de càrrec";"m";"";"pliego de cargos:es"
"plec de descàrrecs";"plec de descàrrec";"m";"";"pliego de descargos:es"
"pledejar";"pledejar";"v tr i intr";"Sinònim de litigar";""
"plenari";"plenari";"m";"Sinònim complementari de judici oral";""
"plet";"plet";"m";"Sinònim de litigi";""
"pluralitat d'accions";"pluralitat de = acció";"f";"";"pluralidad de acciones:es"
"pluralitat de delictes";"pluralitat de delictes";"f";"";"pluralidad de delitos:es"

3. Dpenal.termcat

"pluspetició";"pluspetició";"f";"";"pluspetición:es"
"població interna";"població intern";"f";"";"población interna:es#población
reclusa:es"
"població reclusa";"població reclus";"f";"Sinònim complementari de població
interna";""
"poder";"poder";"m";"";"apoderamiento notarial:es#poder:es"
"poder de postulació";"poder de postulació";"m";"";"poder de postulación:es"
"poder especial";"poder especial";"m";"";"poder especial:es"
"poder judicial";"poder judicial";"m";"DRET CONSTITUCIONAL. Conjunt integrat
pels jutges i magistrats que, amb caràcter d'independents, inamovibles,
responsables i sotmesos a la constitució i a la llei, administren en nom del rei
la justícia que dimana del poble."; "poder judicial:es#the judiciary:en"
"poder punitiu de l'Estat";"poder punitiu de el = Estat";"m";"";"ius puniendi
del Estado:es#poder punitivo del Estado:es"
"poderdant";"poderdant";"m i f";"NOTARIAT. Persona que dóna poder a una altra
perquè la representi en judici en qualsevol atra circumstància."; "poderdante:es"
"policia científica";"policia científic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció
policial que consisteix a aplicar procediments científics per comprovar un fet
delictiu, identificar-ne l'autor, posar a disposició judicial les proves
materials i emetre els informes pericials per a la investigació."; "policia
científica:es"
"policia judicial";"policia judicial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció
policial que consisteix a practicar les diligències necessàries per comprovar un
delicte o falta, descobrir i detenir el delinqüent, recollir els efectes,
instruments i proves del delicte, i posar-ho tot en mans de l'autoritat
judicial."; "policia judicial:es#judiciary police:en"
"policia militar";"policia militar";"f";"";"policia militar:es"
"política criminal";"política criminal";"f";"";"política criminal:es"
"política penitenciària";"política penitenciari";"f";"";"política
penitenciaria:es"
"ponderació";"ponderació";"f";"";"ponderación:es"
"por insuperable";"por insuperable";"f";"";"miedo insuperable:es"
"pornografia";"pornografia";"f";"";"pornografía:es"
"portadefensa";"portadefensa";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda de cuir o
de lona que es fixa al cinturó, i que serveix per a transportar la
defensa."; "funda de defensa:es#baton holder:en"
"posada en perill";"posada en perill";"f";"";"puesta en peligro:es"
"posar a disposició judicial";"posar a disposició judicial";"loc v";"";"poner a
disposición judicial:es"
"posar en llibertat";"posar en llibertat";"loc v";"";"poner en libertad:es"
"posició de garant";"posició de garant";"f";"";"posición de garante:es"
"possibilitat d'acció";"possibilitat de = acció";"f";"";"posibilidad de
acción:es"
"postdelictivitat";"postdelictivitat";"f";"";"postdelictualidad:es"
"postulació processal";"postulació processal";"f";"";"postulación procesal:es"
"potestat jurisdiccional";"potestat jurisdiccional";"f";"";"potestad
jurisdiccional:es"
"pràctica";"pràctica";"f";"";"práctica:es"
"pràctica de diligència";"pràctica de diligència";"f";"";"práctica de
diligencia:es"
"pràctica de prova";"pràctica de prova";"f";"";"práctica de prueba:es"
"precintament";"precintament";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix
a precintat un vehicle, un aparell o la porta d'un local per impedir-ne l'ús i
evitar que se segueixi produint una infracció administrativa o penal, com a
mesura preventiva o per una ordre de precintament."; "precinto:es#sealing:en"
"predelinquència";"predelinquència";"f";"";"predelinquencia:es"
"prefectura de serveis";"prefectura de servei";"f";"";"jefatura de servicios:es"
"prejudicial";"prejudicial";"adj";"";"prejudicial:es"
"prejudicialitat";"prejudicialitat";"f";"";"prejudicialidad:es"
"prejutjar";"prejutjar";"v tr";"";"prejuizar:es"
"prellibertat";"prellibertat";"f";"";"prelibertad:es"
"premeditació";"premeditació";"f";"DRET PENAL. Circumstància agreujant que
consisteix en la preparació d'un pla, d'una manera freda, calculada i reflexiva
per a executar-lo."; "premeditación:es#premeditation:en"
"prendre declaració";"prendre declaració";"loc v";"";"recibir
declaración:es#tomar declaración:es"
"prendre jurament";"prendre jurament";"loc v";"";"recibir juramento:es#tomar
juramento:es"

3. Dpenal.termcat

"prendre les empremtes";"prendre el empremta";"loc v";"";"tomar las huellas:es"
"pres";"pres";"m i f";"Sinònim complementari de intern";""
"presa d'ostatges";"presa de = ostatge";"f";"";"toma de rehenes:es"
"prescripció";"prescripció";"f";"";"prescripción:es"
"prescripció de la mesura de seguretat";"prescripció de el mesura de seguretat";"f";"";"prescripción de la medida de seguridad:es"
"prescripció de la pena";"prescripció de el pena";"f";"";"prescripción de la pena:es"
"prescripció del delicte";"prescripció de el delicte";"f";"";"prescripción del delito:es"
"presència";"presència";"f";"";"presencia:es"
"president de tribunal";"president de tribunal";"m i f";"";"presidente -ta de tribunal:es"
"presidi";"presidi";"m";"Sinònim complementari de centre penitenciari";""
"presidiari";"presidiari";"m i f";"Sinònim complementari de intern";""
"presó";"presó";"f";"";"prisión:es"
"presó";"presó";"f";"Sinònim complementari de centre penitenciari";""
"presó atenuada";"presó atenuar";"f";"";"prisión atenuada:es"
"presó incomunicada";"presó incomunicar";"f";"";"prisión incomunicada:es"
"presó major";"presó major";"f";"";"prisión mayor:es"
"presó menor";"presó menor";"f";"";"prisión menor:es"
"presó perpètua";"presó perpetu";"f";"";"cadena perpetua:es#prisión perpetua:es"
"presó preventiva";"presó preventiu";"f";"Sinònim complementari de presó provisional";""
"presó provisional";"presó provisional";"f";"";"prisión preventiva:es#prisión provisional:es"
"presoner de guerra";"presoner de guerra";"m i f";"DRET INTERNACIONAL; DRET PENAL MILITAR. Persona que pertany o ha pertangut a les forces armades o cossos de voluntaris d'un estat bel·ligerant, i que ha caigut en poder de l'enemic.Nota: La condició jurídica dels presoners de guerra estableix que la seva captivitat no pot tenir un caràcter repressiu, sinó que constitueix una mesura de precaució presa en relació amb un adversari desarmat."; "prisionero de guerra:es#prisoner of war:en"
"prestar caució";"prestar caució";"loc v";"";"prestar caución:es"
"prestar declaració";"prestar declaració";"loc v";"";"prestar declaración:es"
"prestar fiança";"prestar fiança";"loc v";"";"prestar fianza:es"
"presumpció d'innocència";"presumpció de = innocència";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Dret que posseeix una persona de ser considerada innocent si no es demostra el contrari."; "presunción de inocencia:es#presumption of innocence:en"
"presumpte";"presumpte";"adj";"DRET PROCESSAL PENAL. Que és suposat o considerat d'una certa manera, abans de l'establiment dels fets reals."; "presuntivo -va:es#presunto -ta:es#supuesto -ta:es"
"presumptiu";"presumptiu";"adj";"Sinònim complementari de presumpte";""
"pretensió";"pretensió";"f";"";"pretensión:es"
"preterintencionalitat";"preterintencionalitat";"f";"";"preterintencionalidad:es"
"preu";"preu";"m";"";"precio:es"
"prevalença";"prevalença";"f";"";"prevalencia:es#prevalimiento:es"
"prevalença del dret";"prevalença de el dret";"f";"";"prevalencia del derecho:es"
"prevaricació";"prevaricació";"f";"";"prevaricación:es"
"prevaricador";"prevaricador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet prevaricació."; "prevaricador:es#prevaricador:en"
"prevaricar";"prevaricar";"v intr";"DRET PENAL. Cometre prevaricació."; "prevaricar:es#prevaricate, to:en"
"prevenció";"prevenció";"f";"";"prevención:es"
"prevenció especial";"prevenció especial";"f";"";"prevención especial:es"
"prevenció general";"prevenció general";"f";"";"prevención general:es"
"preventiu";"preventiu";"adj";"";"preventivo -va:es"
"previsibilitat";"previsibilitat";"f";"";"previsibilidad:es"
"primer grau de tractament";"primer grau de tractament";"m";"";"primer grado de tratamiento:es"
"primera instància";"primer instància";"f";"";"primera instancia:es"
"principi acusatori";"principi acusatori";"m";"";"principio acusatorio:es"
"principi cel·lular";"principi cel·lular";"m";"";"principio celular:es"
"principi inquisitiu";"principi inquisitiu";"m";"";"principio inquisitivo:es"
"principi personal";"principi personal";"m";"";"principio personal:es"
"principi real";"principi real";"m";"";"principio real:es#protección del

3. Dpenal.termcat

Estado:es"
"principi universal";"principi universal";"m";"";"principio universal:es"
"pro actione";"pro actione";"m";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'a favor de l'acció'. "; "pro actione:es"
"probabilitat";"probabilitat";"f";"";"probabilidad:es"
"probatori";"probatori";"adj";"";"probatorio -ria:es"
"probatòria";"probatòria";"f";"";"periodo de prueba:es#período de prueba:es#probatoria:es#término probatorio:es"
"procedent";"procedent";"adj";"";"procedente:es"
"procedibilitat";"procedibilitat";"f";"";"procedibilidad:es"
"procediment abreujat";"procediment abreujar";"m";"";"procedimiento abreviado:es"
"procediment del jurat";"procediment de el jurat";"m";"";"procedimiento del jurado:es"
"procediment d'extradició";"procediment de = extradició";"m";"";"procedimiento de extradición:es"
"procediment disciplinari";"procediment disciplinari";"m";"";"procedimiento disciplinario:es"
"procediment d'ofici";"procediment de = ofici";"m";"";"procedimiento de oficio:es"
"procediment especial";"procediment especial";"m";"";"procedimiento especial:es"
"procediment judicial";"procediment judicial";"m";"";"procedimiento judicial:es"
"procediment judicial militar";"procediment judicial militar";"m";"";"procedimiento judicial militar:es"
"procediment ordinari";"procediment ordinari";"m";"";"procedimiento ordinario:es"
"procediment penal";"procediment penal";"m";"";"procedimiento penal:es"
"procediment penal militar";"procediment penal militar";"m";"";"procedimiento penal militar:es"
"procedir";"procedir";"v intr";"Nota: Procedir significa actuar en un judici, en un procés, però no equival al terme castellà proceder quan significa 'ser procedent'. "; "proceder:es"
"procés a porta tancada";"procés a porta tancar";"m";"Sinònim de judici a porta closa";""
"procés penal";"procés penal";"m";"Sinònim de causa penal";""
"procés penal militar";"procés penal militar";"m";"";"proceso penal militar:es"
"procés públic";"procés públic";"m";"";"proceso público:es"
"processament";"processament";"m";"";"procesamiento:es"
"processament irregular";"processament irregular";"m";"";"procesamiento irregular:es"
"processar";"processar";"v tr";"";"procesar:es"
"processat";"processar";"m i f";"";"procesado -da:es"
"procurador";"procurador";"m i f";"Nota: Arcaisme. "; "procurador -ra:es"
"procurador d'ofici";"procurador de = ofici";"m i f";"";"procurador -ra de oficio:es"
"profanació de cadàvers";"profanació de cadàver";"f";"";"profanación de cadáveres:es"
"profanació religiosa";"profanació religiós";"f";"";"profanación religiosa:es"
"pròfug";"pròfug";"m i f";"";"prófugo -ga:es"
"programa de tractament";"programa de tractament";"m";"";"programa de tratamiento:es"
"programa d'intervenció";"programa de = intervenció";"m";"";"programa de intervención:es"
"progressar de fase";"progressar de fase";"loc v";"";"progresar de fase:es"
"progressar de grau";"progressar de grau";"loc v";"";"progresar de grado:es"
"progressió";"progressió";"f";"";"progresión:es"
"prohibició";"prohibició";"f";"";"prohibición:es"
"prohibició d'analogia";"prohibició de = analogia";"f";"";"prohibición de analogía:es"
"prohibició de retroactivitat";"prohibició de retroactivitat";"f";"";"prohibición de retroactividad:es"
"prolongació d'atribucions";"prolongació de = atribució";"f";"";"prolongación de atribuciones:es"
"promesa";"promesa";"f";"";"promesa:es"
"promesa d'afavoriment";"promesa de = afavoriment";"f";"";"promesa de favorecimiento:es"
"promoció";"promoció";"f";"";"promoción:es"
"promotor";"promotor";"m i f";"";"promotor -ra:es#promovedor

3. Dpenal.termcat

-ra:es#promovente:es"
"promoure";"promoure";"v tr";"";"promover:es"
"promovedor";"promovedor";"m i f";"Sinònim complementari de promotor";""
"pronòstic de perillositat criminal";"pronòstic de perillositat
criminal";"m";"";"pronóstico de peligrosidad criminal:es"
"pronòstic inicial";"pronòstic inicial";"m";"";"pronóstico inicial:es"
"pronunciament de la sentència";"pronunciament de el
sentència";"m";"";"pronunciamento de la sentencia:es"
"pronunciar sentència";"pronunciar sentència";"loc v";"";"pronunciar
sentencia:es"
"pronunciar-se";"pronunciar = se";"v pron";"Nota: Habitualment tots aquests
verbs són complementats per un sintagma encapçalat per la preposició sobre; per
exemple, 'el tribunal ha resolt sobre la qüestió de
competència'."; "dictaminar:es#fallar:es#pronunciarse:es#resolver:es"
"propi";"propi";"m i f";"";"demandadero -ra:es"
"proporcionalitat";"proporcionalitat";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL.
Principi de la policia judicial que consisteix a fer la intervenció mínima
possible, sense infligir mai un mal major al que es vol
evitar."; "proporcionalidad:es#proportionality:en"
"proposador";"proposador";"m i f";"Sinònim complementari de proponent";""
"proposant";"proposant";"m i f";"";"proponente:es"
"proposar";"proposar";"v tr";"";"proponer:es"
"proposició";"proposició";"f";"";"proposición:es"
"proposició de prova";"proposició de prova";"f";"";"proposición de prueba:es"
"proposta de provisió";"proposta de provisió";"f";"";"propuesta de
providencia:es"
"proposta de resolució";"proposta de resolució";"f";"";"propuesta de
resolución:es"
"proposta d'interlocutòria";"proposta de = interlocutori";"f";"";"propuesta de
auto:es"
"prostitució";"prostitució";"f";"DRET PENAL. Pràctica professional consistent a
tenir relacions sexuals amb finalitat de
lucre."; "prostitución:es#prostitution:en"
"protecció a la infància";"protecció a el infància";"f";"Sinònim complementari
de protecció de menors";""
"protecció de béns jurídics";"protecció de bé jurídics";"f";"";"protección de
bienes jurídicos:es"
"protecció de l'Estat";"protecció de el = Estat";"f";"Sinònim complementari de
principi real";""
"protecció de menors";"protecció de menor";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Institució
jurídica encarregada de la defensa dels drets del menor o de la seva correcció
en cas de delinqüència."; "protección a la infancia:es#protección de menores:es"
"protecció dels interessos dels exèrcits";"protecció de el interès de el
exèrcit";"f";"";"protección de los intereses de los ejércitos:es"
"protesta";"protesta";"f";"";"protesta:es"
"prova";"prova";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascun dels actes, fets o efectes
que evidencien la participació d'una persona o cosa en la comissió d'un
delicte."; "elemento de prueba:es#elemento probatorio:es#prueba:es#proof:en"
"prova accessòria";"prova accessori";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que només
demostra l'existència d'una prova principal."; "prueba accesoria:es#accessory
evidence:en#incidental evidence:en"
"prova anticipada";"prova anticipar";"f";"";"prueba anticipada:es"
"prova conjectural";"prova conjectural";"f";"";"prueba conjetural:es"
"prova d'alcoholèmia";"prova de = alcoholèmia";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL
PENAL. Diligència consistent a determinar la taxa d'alcoholèmia d'un conductor o
d'una persona implicada en un accident de trànsit mitjançant un
alcoholímetre."; "prueba de alcoholemia:es#prueba de impregnación
alcohólica:es#alcohol consumption analysis:en"
"prova de càrrec";"prova de càrrec";"f";"";"prueba de cargo:es"
"prova de descàrrec";"prova de descàrrec";"f";"";"prueba de descargo:es"
"prova de reconeixement judicial";"prova de reconeixement
judicial";"f";"";"prueba de reconocimiento judicial:es"
"prova directa";"prova directe";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra un
fet esdevingut en el món exterior."; "prueba directa:es#direct
evidence:en#positive evidence:en#proof:en"
"prova documental";"prova documental";"f";"";"prueba documental:es#documentary
evidence:en"
"prova immaterial";"prova immaterial";"f";"Sinònim complementari de prova

3. Dpenal.termcat

testifical";""
"prova indiciària";"prova indiciari";"f";"";"prueba indiciaria:es"
"prova indirecta";"prova indirecte";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra una tendència o un ànim determinat del subjecte actiu penalment rellevant."; "prueba indiciaria:es#prueba indirecta:es#indirect proof:en"
"prova literal";"prova literal";"f";"";"prueba literal:es"
"prova material";"prova material";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que consisteix en un objecte material, obtinguda mitjançant mètodes científics d'investigació."; "prueba indiciaria:es#prueba material:es#prueba objetiva:es#physical evidence:en#real proof:en"
"prova pericial";"prova pericial";"f";"";"prueba pericial:es"
"prova preconstituïda";"prova preconstituït";"f";"";"prueba preconstituïda:es"
"prova principal";"prova principal";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra directament el fet delictiu que s'investiga."; "prueba principal:es#prime evidence:en"
"prova psicomètrica";"prova psicomètric";"f";"";"prueba psicométrica:es"
"prova semiplena";"prova semiplè";"f";"";"prueba semiplena:es"
"prova subjectiva";"prova subjectiu";"f";"Sinònim complementari de prova testifical";""
"prova suficient";"prova suficient";"f";"";"prueba bastante:es"
"prova testifical";"prova testifical";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova constituïda per la declaració d'una persona."; "prueba inmaterial:es#prueba subjetiva:es#prueba testifical:es#prueba testimonial:es"
"prova testimonial";"prova testimonial";"f";"Sinònim complementari de prova testifical";""
"provat";"provar";"adj";"";"probado -da:es"
"proveir";"proveir";"v tr";"";"proveer:es"
"provisió injusta";"provisió injust";"f";"";"providencia injusta:es"
"provocació";"provocació";"f";"DRET PENAL. Incitació a executar un delictes utilitzant la paraula, un escrit, un imprès o qualsevol altre mitjà."; "provocación:es#provocation:en"
"provocació sexual";"provocació sexual";"f";"";"provocación sexual:es"
"provocador";"provocador";"m i f";"Sinònim complementari de provocant";""
"provocant";"provocant";"m i f";"";"provocador -ra:es"
"provocar";"provocar";"v tr";"";"provocar:es"
"proxeneta";"proxeneta";"m i f";"DRET PENAL. Persona que practica el proxenetisme."; "proxeneta:es#pimp:en#procurer:en"
"proxenetisme";"proxenetisme";"m";"DRET PENAL. Acció delictiva consistent a induir a practicar la prostitució o a explotar algú que es prostitueix."; "proxenetismo:es#pandering:en#procuring:en"
"publicació de sentència";"publicació de sentència";"f";"";"publicación de sentencia:es"
"publicar una sentència";"publicar un sentència";"loc v";"";"publicar una sentencia:es"
"punibilitat";"punibilitat";"f";"Sinònim complementari de penalitat";""
"punible";"punible";"adj";"DRET PENAL. Dit d'una acció o d'una omisió que reuneix totes les condicions per ser considerada un delictes o una falta i ser castigada amb una pena."; "punible:es#punishable:en"
"punició";"punició";"f";"";"punición:es"
"punir";"punir";"v tr";"";"punir:es"
"punitiu";"punitiu";"adj";"";"punitivo -va:es"
"purga";"purga";"f";"";"purga:es"
"purgar";"purgar";"v tr";"";"purgar:es"
"quadrilla";"quadrilla";"f";"";"cuadrilla:es"
"qualificació";"qualificació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Apreciació que presenta cadascuna de les parts en un procés penal sobre els fets del sumari, sobre els preceptes legals aplicables i sobre els seus efectes en els acusats."; "calificación:es"
"qualificació del delictes";"qualificació de el delictes";"f";"";"calificación del delito:es"
"qualificació dels fets";"qualificació de el fet";"f";"";"calificación de los hechos:es"
"qualificar";"qualificar";"v tr";"";"calificar:es"
"quasidelictes";"quasidelictes";"m";"";"cuasidelito:es"
"queixa";"queixa";"f";"";"queja:es"
"querella";"querella";"f";"";"querella:es"
"querellant";"querellant";"m i f";"";"querellante:es"
"querellant particular";"querellant particular";"m i f";"";"querellante

3. Dpenal.termcat

particular:es"
"querellar-se";"querellar = se";"v pron";"";"querellarse:es"
"querellat";"querellar";"m i f";"";"querellado -da:es"
"qüestió de competència";"qüestió de competència";"f";"";"cuestión de
competencia:es"
"qüestió de pronunciament previ";"qüestió de pronunciament previ";"f";"Sinònim
complementari de qüestió prèvia";""
"qüestió incidental";"qüestió incidental";"f";"";"cuestión incidental:es"
"qüestió prejudicial";"qüestió prejudicial";"f";"";"cuestión prejudicial:es"
"qüestió prèvia";"qüestió previ";"f";"";"cuestión de previo
pronunciamiento:es#cuestión previa:es"
"quota de recusables";"quota de recusable";"f";"";"cupo de recusables:es"
"racionament";"racionament";"m";"";"racionado:es"
"racisme";"racisme";"m";"";"racismo:es"
"raonament jurídic";"raonament jurídic";"m";"Sinònim complementari de fonament
de dret";""
"raptar";"raptar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un rapte."; "raptar:es#kidnap,
to:en"
"rapte";"rapte";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a sostreure una persona
major d'edat contra la seva voluntat, o un menor per seducció, amb la intenció
de cometre un delicte contra la llibertat sexual."; "rapto:es"
"raptor";"raptor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un
rapte."; "raptor:es#kidnapper:en"
"ratificació";"ratificació";"f";"";"ratificación:es"
"ratificar";"ratificar";"v tr";"";"ratificar:es"
"realització arbitrària del propi dret";"realització arbitrària del propi dret";"f";"";"realización arbitraria del propio derecho:es"
"rebel";"rebel";"m i f";"";"rebelde:es"
"rebel·lar-se";"rebel·lar = se";"v pron";"";"rebelarse:es"
"rebel·lia";"rebel·lia";"f";"";"rebel·día:es"
"rebel·lió";"rebel·lió";"f";"";"rebelión:es"
"rebel·lió en temps de guerra";"rebel·lió en temps de guerra";"f";"";"rebelión
en tiempo de guerra:es"
"rebuig de testimonis";"rebuig de testimoni";"m";"Nota: El terme rebutjar ha de
tenir com a subjecte una de les parts litigants, mentre que el subjecte
d'invalidar o d'excloure ha de ser un jutge o un tribunal. El verb castellà
tachar, en canvi, no fa aquesta distinció de subjectes."; "tacha de testigos:es"
"recaure en";"recaure en";"loc v";"";"
"recaure sentència";"recaure sentència";"loc v";"";"recaer sentencia:es"
"recepció";"recepció";"f";"";"recepción:es"
"receptació";"receptació";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a aprofitar-se
de béns que procedeixen d'un delicte contra la propietat, amb coneixement previ
de la comissió del delicte."; "receptación:es"
"receptador";"receptador";"m i f";"";"receptador -ra:es"
"receptar";"receptar";"v tr";"";"receptar:es"
"recidiva";"recidiva";"f";"Sinònim complementari de reincidència";""
"recidivar";"recidivar";"v intr";"Sinònim complementari de reincidir";""
"recidivista";"recidivista";"m i f";"Sinònim complementari de reincident";""
"reciprocitat";"reciprocitat";"f";"";"reciprocidad:es"
"reclamació";"reclamació";"f";"DRET ADMINISTRATIU; DRET PROCESSAL; DRET CIVIL.
Queixa que es presenta formalment per una injustícia soferta o per una
irregularitat que pot ser-li perjudicial, per exigir-ne la
reparació."; "reclamación:es#complaint:en"
"reclamant";"reclamant";"m i f";"";"reclamante:es"
"reclamar";"reclamar";"v tr";"";"reclamar:es"
"reclamat";"reclamar";"m i f";"";"reclamado -da:es"
"reclassificació";"reclassificació";"f";"";"reclasificación:es"
"recloure";"recloure";"v tr";"";"recluir:es"
"reclús";"reclús";"m i f";"Sinònim complementari de intern";""
"reclusió";"reclusió";"f";"";"reclusión:es"
"reclusió major";"reclusió major";"f";"";"reclusión mayor:es"
"reclusió menor";"reclusió menor";"f";"";"reclusión menor:es"
"recompensa";"recompensa";"f";"";"recompensa:es"
"recompte";"recompte";"m";"";"recuento:es"
"reconeixement";"reconeixement";"m";"";"reconocimiento:es"
"reconeixement corporal";"reconeixement corporal";"m";"DRET PROCESSAL PENAL;
DRET PENITENCIARI. Exploració mèdica de les cavitats vaginal o anal, o bé
radiològica, que es duu a terme en un sospitós de narcotràfic i que només pot

3. Dpenal.termcat

realitzar-se amb un manament judicial."; "reconocimiento corporal:es#full
search:en#obtaining of evidence from a body:en"
"reconeixement d'identitat"; "reconeixement de =
identitat"; "m"; "m"; "reconocimiento de identidad:es"
"reconeixement mèdic"; "reconeixement mèdic"; "m"; "m"; "reconocimiento médico:es"
"reconeixement pericial"; "reconeixement pericial"; "m"; "m"; "reconocimiento
pericial:es"
"reconstrucció dels fets"; "reconstrucció de el fet"; "f"; "f"; "reconstrucción de
los hechos:es"
"recórrer en"; "recórrer en"; "v intr"; "Sinònim de acudir en"; "m"
"recurrent"; "recurrent"; "m i f"; "m"; "recurrente:es"
"recurs"; "recurs"; "m"; "m"; "recurso:es"
"recurs a ambdós efectes"; "recurs a ambdós efecte"; "m"; "m"; "recurso en ambos
efectos:es"
"recurs a un sol efecte"; "recurs a un sol efecte"; "m"; "m"; "recurso en un solo
efecto:es"
"recurs d'aclariment"; "recurs de = aclariment"; "m"; "m"; "recurso de aclaración:es"
"recurs d'anul·lació"; "recurs de = anul·lació"; "m"; "m"; "recurso de anulación:es"
"recurs d'apel·lació"; "recurs de = apel·lació"; "m"; "m"; "recurso de apelación:es"
"recurs de cassació"; "recurs de cassació"; "m"; "m"; "recurso de casación:es"
"recurs de queixa"; "recurs de queixa"; "m"; "m"; "recurso de queja:es"
"recurs de redreç"; "recurs de redreç"; "m"; "m"; "Sinònim complementari de recurs de
reforma"; "m"
"recurs de reforma"; "recurs de reforma"; "m"; "m"; "recurso de reforma:es"
"recurs de revisió"; "recurs de revisió"; "m"; "m"; "recurso de revisión:es"
"recurs de súplica"; "recurs de súplica"; "m"; "m"; "recurso de súplica:es"
"recurs devolutiu"; "recurs devolutiu"; "m"; "m"; "recurso devolutivo:es"
"recurs extern"; "recurs extern"; "m"; "m"; "recurso exterior:es"
"recurs extraordinari"; "recurs extraordinari"; "m"; "m"; "recurso extraordinario:es"
"recurs extrapenitenciari"; "recurs extrapenitenciari"; "m"; "m"; "recurso
extrapenitenciario:es"
"recurs no devolutiu"; "recurs no devolutiu"; "m"; "m"; "recurso no devolutivo:es"
"recurs ordinari"; "recurs ordinari"; "m"; "m"; "recurso ordinario:es"
"recusable"; "recusable"; "adj"; "m"; "recusable:es"
"recusació"; "recusació"; "f"; "f"; "Nota: Vegeu la nota de recusar."; "recusación:es"
"recusant"; "recusant"; "m i f"; "m"; "recusante:es"
"recusar"; "recusar"; "v tr"; "Nota: El terme recusar només s'ha d'aplicar al
rebuig formal d'una persona que intervé amb caràcter públic en un
procés."; "recusar:es"
"recusat"; "recusar"; "m i f"; "m"; "recusado -da:es"
"redacció de la sentència"; "redacció de el sentència"; "f"; "f"; "redacción de la
sentencia:es"
"redempció de condemna"; "redempció de condemna"; "f"; "f"; "DRET PENITENCIARI."
"; "redención de condena:es"
"redempció de penes pel treball"; "redempció de pena per el
treball"; "f"; "f"; "redención de penas por el trabajo:es"
"redempció extraordinària"; "redempció extraordinari"; "f"; "f"; "redención
extraordinaria:es"
"redempció ordinària"; "redempció ordinari"; "f"; "f"; "redención ordinaria:es"
"reeducació"; "reeducació"; "f"; "f"; "reeducación:es"
"reextradició"; "reextradició"; "f"; "f"; "reextradición:es"
"refondre condemnes"; "refondre condemna"; "loc v"; "m"; "refundir condenas:es"
"règim"; "règim"; "m"; "m"; "régimen:es"
"règim d'autogovern"; "règim de = autogovern"; "m"; "m"; "autogobierno:es#régimen de
autogobierno:es"
"règim de baixa custòdia"; "règim de baix
custòdia:N5-FS|custodi:JQ--FS|custodi:N5-FS"; "m"; "m"; "régimen de baja
custodia:es"
"règim de semilibertat"; "règim de semilibertat"; "m"; "m"; "régimen en
semilibertad:es"
"règim de visites"; "règim de visita"; "m"; "m"; "régimen de visitas:es"
"règim disciplinari"; "règim disciplinari"; "m"; "m"; "régimen disciplinario:es"
"règim interior"; "règim interior"; "m"; "m"; "régimen interior:es"
"règim obert"; "règim obrir"; "m"; "m"; "régimen abierto:es"
"règim obert restringit"; "règim obrir restringir"; "m"; "m"; "DRET PENITENCIARI. Fase
de prova abans d'arribar al règim obert comú."; "régimen abierto restringido:es"
"règim ordinari"; "règim ordinari"; "m"; "m"; "régimen ordinario:es"
"règim tancat"; "règim tancar"; "m"; "m"; "régimen cerrado:es"

3. Dpenal.termcat

"registre central de penats i rebels";"registre central de penat i rebel";"m";"";"registro central de penados y rebeldes:es"
"registre de sentències";"registre de sentència";"m";"";"registro de sentencias:es"
"regressar de fase";"regressar de fase";"loc v";"";"regresar de fase:es"
"regressar de grau";"regressar de grau";"loc v";"";"regresar de grado:es"
"regressió";"regressió";"f";"";"regresión:es"
"regulació de costes";"regulació de costa";"f";"";"regulación de costas:es"
"rehabilitació";"rehabilitació";"f";"";"rehabilitación:es"
"reincidència";"reincidència";"f";"";"reincidencia:es"
"reincident";"reincident";"m i f";"";"reincidente:es"
"reincidir";"reincidir";"v intr";"";"reincidir:es"
"reingrés";"reingrés";"m";"";"reingreso:es"
"reinserció social";"reinserció social";"f";"";"reinserción social:es"
"reintegració";"reintegració";"f";"";"reintegración:es"
"reiteració";"reiteració";"f";"";"reiteración:es"
"reixa";"reixa";"f";"";"reja:es"
"relació laboral especial penitenciària";"relació laboral especial penitenciari";"f";"";"relación laboral especial penitenciaria:es"
"relleu";"relleu";"m";"";"relevo:es"
"remissió de condemna";"remissió de condemna";"f";"";"remisión de condena:es"
"remoció d'embargament";"remoció de = embargament";"f";"";"remoción de embargo:es"
"renda d'inserció";"renda de = inserció";"f";"";"renta de inserción:es"
"renunciar a l'acció civil";"renunciar a el = acció civil";"loc v";"";"renunciar a la acción civil:es"
"renunciar a l'acció penal";"renunciar a el = acció penal";"loc v";"";"renunciar a la acción penal:es"
"reobertura de les actuacions";"reobertura de el actuació";"f";"";"reapertura de las actuaciones:es"
"reobertura del judici oral";"reobertura de el judici oral";"f";"";"reapertura del juicio oral:es"
"reparació";"reparació";"f";"";"reparación:es"
"repartiment";"repartiment";"m";"";"reparto:es"
"reprensió";"reprensió";"f";"";"reprensión:es"
"reprensió privada";"reprensió privar";"f";"";"reprensión privada:es"
"reprensió pública";"reprensió públic";"f";"";"reprensión pública:es"
"representació";"representació";"f";"";"representación:es"
"representant legal";"representant legal";"m i f";"";"representante legal:es"
"representar";"representar";"v tr";"";"representar:es"
"reprotxabilitat";"reprotxabilitat";"f";"";"reprochabilidad:es"
"reputar falta";"reputar falta";"loc v";"";"reputar falta:es"
"requeridor";"requeridor";"m i f";"";"requiriente:es"
"requeriment";"requeriment";"m";"";"requerimiento:es"
"requerir";"requerir";"v tr";"Nota: L'objecte pot ser allò requerit o la persona requerida. Per exemple, requerir a algú (que faci alguna cosa) o requerir (algú) perquè faci alguna cosa."; "requerir:es"
"requerit";"requerir";"m i f";"";"requerido -da:es"
"requisa";"requisa";"f";"Sinònim complementari de requisició";""
"requisar";"requisar";"v tr";"";"requisar:es"
"requisició";"requisició";"f";"";"requisa:es"
"requisitori";"requisitori";"m";"Sinònim complementari de requisitòria";""
"requisitòria";"requisitòria";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Comunicació d'un jutge a un altre."; "requisitoria:es#requisitorio:es"
"requisitòria";"requisitòria";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Decisió judicial per a citar una persona que es troba en parador desconegut."; "requisitoria:es"
"rescabament";"rescabament";"m";"";"resarcimiento:es"
"rescat";"rescat";"m";"DRET PENAL. Circumstància agreujant específica en els delictes de robatori amb violència i en les detencions il·legals consistent en el fet d'exigir un preu per l'alliberament d'un captiu o segrestat."; "rescate:es"
"resistència";"resistència";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a oposar-se amb actes externs a un agent de l'autoritat en el compliment de les seves obligacions."; "resistencia:es#resistance:en"
"resistència activa";"resistència actiu";"f";"";"resistencia activa:es"
"resistència passiva";"resistència passiu";"f";"";"resistencia pasiva:es"
"resoldre";"resoldre";"v tr";"Sinònim complementari de disposar";""
"resolució definitiva";"resolució definitiu";"f";"";"resolución definitiva:es"

3. Dpenal.termcat

"resolució ferma";"resolució ferm";"f";"";"resolución firme:es"
"resolució judicial";"resolució judicial";"f";"";"NOTARIAT. Determinació presa pels òrgans judicials competents seguint els tràmits processals que marca la legislació i que pot tancar o no un procediment.";"resolución judicial:es#court decision:en"
"resolució motivada";"resolució motivar";"f";"";"resolución motivada:es"
"resolutori";"resolutori";"adj";"";"resolutorio -ria:es"
"responsabilitat";"responsabilitat";"f";"";"responsabilidad:es"
"responsabilitat civil";"responsabilitat civil";"f";"";"NOTARIAT. Responsabilitat jurídica en virtut de la qual una persona té l'obligació de respondre dels actes propis o d'altri.";"responsabilidad civil:es"
"responsabilitat civil directa";"responsabilitat civil directe";"f";"";"responsabilidad civil directa:es"
"responsabilitat civil solidària";"responsabilitat civil solidari";"f";"";"responsabilidad civil solidaria:es"
"responsabilitat civil subsidiària";"responsabilitat civil subsidiari";"f";"";"responsabilidad civil subsidiaria:es"
"responsabilitat criminal";"responsabilitat criminal";"f";"";"responsabilidad criminal:es"
"responsabilitat disciplinària judicial";"responsabilitat disciplinari judicial";"f";"";"responsabilidad disciplinaria judicial:es"
"responsabilitat objectiva";"responsabilitat objectiu";"f";"";"responsabilidad objetiva:es#responsabilidad por el resultado:es"
"responsabilitat pel fet";"responsabilitat per el fet";"f";"";"responsabilidad por el hecho:es"
"responsabilitat pel resultat";"responsabilitat per el resultat";"f";"";"Sinònim complementari de responsabilitat objectiva";""
"responsabilitat penal";"responsabilitat penal";"f";"";"responsabilidad penal:es"
"responsabilitat penal juvenil";"responsabilitat penal juvenil";"f";"";"responsabilidad penal juvenil:es"
"responsabilitat personal subsidiària";"responsabilitat personal subsidiari";"f";"";"arresto sustitutorio:es#responsabilidad personal subsidiaria:es"
"responsabilitat subjectiva";"responsabilitat subjectiu";"f";"";"responsabilidad subjetiva:es"
"ressocialització";"ressocialització";"f";"";"resocialización:es"
"restitució";"restitució";"f";"";"restitución:es"
"resultat";"resultat";"m";"";"resultado:es"
"retenció il·legal";"retenció il·legal";"f";"";"Sinònim complementari de detenció il·legal";""
"retractació";"retractació";"f";"";"retractación:es"
"retractar";"retractar";"v";"";"retractar:es"
"retribució";"retribució";"f";"";"retribución:es"
"retroactivitat de la llei penal més favorable";"retroactivitat de el llei penal més favorable";"f";"";"retroactividad de la ley penal más favorable:es"
"reu";"reu";"m i f";"";"Sinònim complementari de acusat";""
"reu";"reu";"m i f";"";"Sinònim complementari de condemnat";""
"reu";"reu";"m i f";"";"Sinònim complementari de culpable";""
"reunió il·lícita";"reunió il·lícit";"f";"";"reunión ilícita:es"
"revelació de secrets";"revelació de secret";"f";"";"revelación de secretos:es"
"revisió";"revisió";"f";"";"revisión:es"
"revisió de classificació";"revisió de classificació";"f";"";"revisión de clasificación:es"
"revisió de fase";"revisió de fase";"f";"";"revisión de fase:es"
"revisió de grau";"revisió de grau";"f";"";"revisión de grado:es"
"revista de cel·la";"revista de cel·la";"f";"";"revista de celda:es"
"revista de vestuari";"revista de vestuari";"f";"";"revista de vestuario:es"
"revista d'endrega";"revista de = endrega";"f";"";"revista de aseo:es"
"revista d'estris";"revista de = estri";"f";"";"revista de utensilios:es"
"revista d'instal·lacions";"revista de = instal·lació";"f";"";"revista de instalaciones:es"
"revistar";"revistar";"v tr";"";"Sinònim complementari de passar revista";""
"revocació";"revocació";"f";"";"NOTARIAT. Acte jurídic mitjançant el qual una persona deixa sense efecte un acte atorgat prèviament, com ara un testament, un poder o, en casos determinats, una donació.";"revocación:es"
"revocar";"revocar";"v tr";"";"revocar:es"
"revocatori";"revocatori";"adj";"";"revocatorio -ria:es"

3. Dpenal.termcat

"risc";"risc";"m";"Sinònim de perill";""
"risc no permès";"risc no permetre";"m";"";"riesgo no permitido:es"
"risc permès";"risc permetre";"m";"";"riesgo permitido:es"
"robar";"robar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un robatori."; "robar:es#rob, to:en#steal, to:en"
"robatori";"robatori";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a apoderar-se, amb ànim de lucre, d'un bé moble aliè amb intimidació o violència en les persones o fent ús de força en les coses."; "robo:es"
"robatori d'ús de vehicle";"robatori de = ús de vehicle";"m";"";"robo de uso de vehículo:es"
"roda";"roda";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Fila de persones entre les quals se situa un sospitós perquè pugui ser identificat per un testimoni."; "rueda:es#lineup:en"
"rotlle";"rotlle";"m";"";"rollo:es"
"rotllo";"rotllo";"m";"Sinònim complementari de rotlle";""
"rufianisme";"rufianisme";"m";"";"rufianismo:es"
"rumor fals";"rumor fals";"m";"";"rumor falso:es"
"sabotatge";"sabotatge";"m";"";"sabotaje:es"
"sala civil i penal";"sala civil i penal";"f";"";"sala civil y penal:es"
"sala d'audiències";"sala de = audiència";"f";"Sinònim complementari de sala de vistes";""
"sala de govern";"sala de govern";"f";"";"sala de gobierno:es"
"sala de reconeixement";"sala de reconeixement";"f";"";"sala de reconocimiento:es"
"sala de relacions familiars";"sala de relació familiar";"f";"";"sala de relaciones familiares:es"
"sala de vacances";"sala de vacança";"f";"";"sala de vacaciones:es"
"sala de vistes";"sala de vista:N5-FP|veure:VC--PF";"f";"";"sala de audiencias:es#sala de vistas:es"
"sanció disciplinària";"sanció disciplinari";"f";"";"sanción disciplinaria:es"
"sanció penal";"sanció penal";"f";"";"sanción penal:es"
"sancionar";"sancionar";"v tr";"";"sancionar:es"
"secció oberta";"secció obrir";"f";"";"sección abierta:es"
"secció penal";"secció penal";"f";"";"sección penal:es"
"secret de la deliberació";"secret de el deliberació";"m";"";"secreto de la deliberación:es"
"secret de sumari";"secret de sumari";"m";"";"secreto de sumario:es#secreto sumarial:es"
"secret sumarial";"secret sumarial";"m";"Sinònim complementari de secret de sumari";""
"secretari de govern";"secretari de govern";"m i f";"";"secretario -ria de gobierno:es"
"secretari de tribunal";"secretari de tribunal";"m i f";"";"secretario -ria de tribunal:es"
"secretari judicial";"secretari judicial";"m i f";"";"secretario -ria judicial:es"
"secretaria";"secretaria";"f";"";"secretaría:es"
"secretaria de govern";"secretaria de govern";"f";"";"secretaría de gobierno:es"
"secretaria tècnica";"secretaria tècnic";"f";"";"secretaría técnica:es"
"sedició";"sedició";"f";"";"sedición:es#tumulto:es"
"sedició militar";"sedició militar";"f";"";"sedición militar:es"
"sediciós";"sediciós";"m i f";"";"sedicioso -sa:es"
"segellament";"segellament";"m";"";"sellado:es"
"segon grau de tractament";"segon grau de tractament";"m";"";"segundo grado de tratamiento:es"
"segona instància";"segon instància";"f";"";"segunda instancia:es"
"segrest";"segrest";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Delicte que consisteix a retenir una o més persones i exigir un rescat o alguna altra condició per deixar-les en llibertat."; "secuestro:es"
"segrest de publicacions";"segrest de publicació";"m";"";"secuestro de publicaciones:es"
"segrest judicial";"segrest judicial";"m";"";"secuestro judicial:es"
"segrestador";"segrestador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un segrest."; "secuestrador:es#kidnapper:en"
"segrestar";"segrestar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Cometre un segrest."; "secuestrar:es#kidnap, to:en"
"semiimputabilitat";"semiimputabilitat";"f";"";"semiimputabilidad:es"
"sentència absolutòria";"sentència absolutori";"f";"";"sentencia absolutoria:es"

3. Dpenal.termcat

"sentència amb autoritat de cosa jutjada"; "sentència amb autoritat de cosa jutjar"; "f"; ""; "sentencia con autoridad de cosa juzgada:es#sentencia pasada en autoridad de cosa juzgada:es"

"sentència condemnatòria"; "sentència condemnatori"; "f"; ""; "sentencia condenatoria:es"

"sentència congruent"; "sentència congruent"; "f"; ""; "sentencia congruente:es"

"sentència d'apel·lació"; "sentència de = apel·lació"; "f"; ""; "sentencia de apelación:es#sentencia en segunda instancia:es"

"sentència de conformitat"; "sentència de conformitat"; "f"; ""; "sentencia de conformidad:es"

"sentència definitiva"; "sentència definitiu"; "f"; ""; "sentencia definitiva:es"

"sentència en primera instància"; "sentència en primer instància"; "f"; ""; "sentencia en primera instancia:es"

"sentència en segona instància"; "sentència en segon instància"; "f"; "Sinònim de sentència d'apel·lació"; ""

"sentència executòria"; "sentència executori"; "f"; ""; "sentencia ejecutoria:es"

"sentència ferma"; "sentència ferm"; "f"; ""; "sentencia firme:es"

"sentència indeterminada"; "sentència indeterminat"; "f"; ""; "sentencia indeterminada:es"

"sentència injusta"; "sentència injust"; "f"; ""; "sentencia injusta:es"

"sentenciar"; "sentenciar"; "v tr i intr"; ""; "sentenciar:es"

"sentenciat"; "sentenciat"; "m i f"; ""; "sentenciado -da:es"

"senya"; "senya"; "f"; "Nota: Usat generalment en plural."; "seña:es"

"separació del servei"; "separació de el servei"; "f"; ""; "separación del servicio:es"

"servei de guàrdia"; "servei de guàrdia"; "m"; ""; "servicio de guardia:es"

"servei d'inspecció"; "servei de = inspecció"; "m"; ""; "servicio de inspección:es"

"servei interior"; "servei interior"; "m"; ""; "servicio interior:es"

"serveis mèdics"; "servei mèdic"; "m pl"; ""; "servicios médicos:es"

"sessió"; "sessió"; "f"; ""; "sesión:es"

"signatura de la sentència"; "signatura de el sentència"; "f"; ""; "firma de la sentencia:es"

"silenci de la llei"; "silenci de el llei"; "m"; ""; "silencio de la ley:es"

"simulació"; "simulació"; "f"; ""; "simulación:es"

"simulació de delictes"; "simulació de delictes"; "f"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a simular ser responsable o víctima d'un delicte per provocar una actuació processal."; "simulación de delito:es#faking an offense:en"

"sinistrodèlta"; "sinistrodèlta"; "adj"; "PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Amb el delta a l'esquerra."; "sinistrodeltos:es"

"sistema acusatori"; "sistema acusatori"; "m"; ""; "sistema acusatorio:es"

"sistema de dies-multa"; "sistema de dia = multa"; "m"; "DRET PENAL. Modalitat d'origen escandinau que preveu la llei per pagar les multes, consistent a dividir-ne l'import en diverses quotes repartides temporalment."; "sistema de días-multa:es"

"sistema dualista"; "sistema dualista"; "m"; ""; "sistema dualista:es"

"sistema inquisitiu"; "sistema inquisitiu"; "m"; ""; "sistema inquisitivo:es"

"sistema mixt"; "sistema mixt"; "m"; ""; "sistema mixto:es"

"sistema monista"; "sistema res:RES"; "m"; ""; "sistema monista:es"

"sistema progressiu de compliment de penes"; "sistema progressiu de compliment de pena"; "m"; ""; "sistema progresivo de cumplimiento de penas:es"

"sistema vicarial"; "sistema vicarial"; "m"; ""; "sistema vicarial:es"

"situació penitenciària"; "situació penitenciari"; "f"; ""; "situación penitenciaria:es"

"sobreseïment"; "m"; ""; "sobreseimiento:es"

"sobreseïment lliure"; "sobreseïment lliure"; "m"; ""; "sobreseimiento libre:es"

"sobreseïment parcial"; "sobreseïment parcial"; "m"; ""; "sobreseimiento parcial:es"

"sobreseïment provisional"; "sobreseïment provisional"; "m"; ""; "sobreseimiento provisional:es"

"sobreseïment total"; "sobreseïment total"; "m"; ""; "sobreseimiento total:es"

"sobreseure"; "sobreseure"; "v tr"; ""; "sobreseer:es"

"socialització"; "socialització"; "f"; ""; "socialización:es"

"societas delinquere non potest"; "societas delinquere non potest"; "loc llat"; "Nota: Societas delinquere non potest significa, literalment, 'la societat no pot delinquir'."; "societas delinquere non potest:es"

"socors"; "socors"; "m"; ""; "socorro:es"

"sol·licitació"; "sol·licitació"; "f"; ""; "solicitud:es"

"sol·licitar"; "sol·licitar"; "v tr"; ""; "solicitar:es"

"sol·licitud"; "sol·licitud"; "f"; ""; "solicitud:es"

3. Dpenal.termcat

"sol·licitud de cooperació jurisdiccional";"sol·licitud de cooperació jurisdiccional";"f";"";"solicitud de cooperación jurisdiccional:es"
"sol·licitud de designació d'advocat";"sol·licitud de designació de = advocat";"f";"";"solicitud de designación de abogado:es"
"sol·licitud de designació de procurador";"sol·licitud de designació de procurador";"f";"";"solicitud de designación de procurador:es"
"sol·licitud d'extradició";"sol·licitud de = extradició";"f";"";"solicitud de extradición:es"
"sol·licitud d'obertura del judici oral";"sol·licitud de = obertura de el judici oral";"f";"";"solicitud de apertura del juicio oral:es"
"sol·lència";"sol·lència";"f";"";"solvenca:es"
"solvent";"solvent";"adj";"";"solvente:es"
"sortida programada";"sortida programada";"f";"";"salida programada:es"
"sospita";"sospita";"f";"";"DRET PROCESSAL PENAL. Recel produït per algú o alguna cosa que fa considerar-lo un presumpte infractor o un presumpte fet punible."; "sospecha:es#suspicion:en"
"sospitar";"sospitar";"v tr i intr";"DRET PROCESSAL PENAL. Presumir per algun indici o alguna aparença que algú o alguna cosa és sospitós."; "sospechar:es#suspect, to:en"
"sospitós";"sospitós";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que dóna motiu a sospites."; "sospechoso:es#suspect:en"
"sostenir la pretensió";"sostenir el pretensió";"loc v";"";"sostener la pretensión:es"
"sostenir l'acusació";"sostenir el = acusació";"loc v";"";"sostener la acusación:es"
"sostracció";"sostracció";"f";"";"sustracción:es"
"sostracció de menors";"sostracció de menor";"f";"";"sustracción de menores:es"
"sostracció de vehicle de motor";"sostracció de vehicle de motor";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a utilitzar un vehicle de motor aliè sense autorització i sense ànim d'apropiar-se'l definitivament."; "sustracción de vehículo de motor:es#auto theft:en#motor vehicle theft:en"
"sostreure";"sostreure";"v tr";"DRET PENAL. Robar fraudulentament."; "sustraer:es"
"sotmetre a vista";"sotmetre a vista";"loc v";"";"conceder vista:es#dar vista:es"
"subdirector";"subdirector";"m i f";"";"subdirector -ra:es"
"subfórmula";"subfórmula";"f";"";"subfórmula:es"
"subhasta pública";"subhasta públic";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Venda pública al millor postor, especialment feta per manament d'una autoritat."; "pública subasta:es#subasta pública:es"
"subjecte actiu";"subjecte actiu";"m";"";"sujeto activo:es"
"subjecte del delicte";"subjecte de el delicte";"m";"";"sujeto del delito:es"
"subjecte passiu";"subjecte passiu";"m";"";"sujeto pasivo:es"
"submissió a la llei";"submissió a el llei";"f";"";"sumisión a la ley:es"
"suborn";"suborn";"m";"DRET PENAL. Acció d'induir algú amb obsequis o presents a fer una cosa contrària al seu deure."; "soborno:es#bribery:en"
"subornador";"subornador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un suborn."; "sobornador:es#briber:en"
"subornar";"subornar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un suborn."; "sobornar:es#bribe, to:en"
"subsidi d'alliberament";"subsidi de = alliberament";"m";"";"subsido de excarceración:es#subsido de liberación:es"
"subsidi d'excarceració";"subsidi de = excarceració";"m";"Sinònim complementari de subsidi d'alliberament";""
"subsidiarietat";"subsidiarietat";"f";"";"subsidiariedad:es"
"subsidiarietat expressa";"subsidiarietat expés";"f";"";"subsidiariedad expresa:es"
"subsidiarietat tàcita";"subsidiarietat tàcit";"f";"";"subsidiariedad tácita:es"
"substanciació";"substanciació";"f";"";"sustanciación:es#tramitación:es"
"substanciar";"substanciar";"v tr";"";"sustanciar:es#tramitar:es"
"substitució de la mesura de seguretat";"substitució de el mesura de seguretat";"f";"";"sustitución de la medida de seguridad:es"
"substitució de la pena";"substitució de el pena";"f";"";"sustitución de la pena:es"
"substitució d'infant";"substitució de = infant";"f";"";"sustitución de niño:es"
"substitutiu penal";"substitutiu penal";"m";"";"sustitutivo penal:es"
"subtipus";"subtipus";"m";"";"subtipo:es"
"subtipus agreujat";"subtipus agreujar";"m";"";"subtipo agravado:es"

3. Dpenal.termcat

"subtipus atenuat";"subtipus atenuar";"m";"";"subtipo atenuado:es"
"successió de lleis penals";"successió de llei penal";"f";"";"sucesión de leyes penales:es"
"suficient";"suficient";"adj";"";"bastante:es"
"sumari";"sumari";"m";"";"sumario:es"
"sumarial";"sumarial";"adj";"";"sumarial:es"
"sumaríssim";"sumaríssim";"m";"";"procedimiento sumarísimo:es"
"súplica";"súplica";"f";"";"súplica:es"
"suplicatori";"suplicatori";"m";"";"suplicatorio:es"
"suposició de part";"suposició de part";"f";"";"suposición de parto:es"
"supòsit d'abstenció";"supòsit de = abstenció";"m";"";"supuesto de abstención:es"
"supòsit de recusació";"supòsit de recusació";"m";"";"supuesto de recusación:es"
"supòsit d'incompatibilitat";"supòsit de = incompatibilitat";"m";"";"supuesto de incompatibilidad:es"
"suspensió";"suspensió";"f";"";"suspensión:es"
"suspensió condicional de la pena";"suspensió condicional de el pena";"f";"";"suspensión condicional de la pena:es"
"suspensió de la mesura de seguretat";"suspensió de el mesura de seguretat";"f";"";"suspensión de la medida de seguridad:es"
"suspensió de la sessió";"suspensió de el sessió";"f";"";"suspensión de la sesión:es"
"suspensió de l'execució de la pena";"suspensió de el = execució de el pena";"f";"";"suspensión de la ejecución de la pena:es"
"suspensió del judici oral";"suspensió de el judici oral";"f";"";"suspensión del juicio oral:es"
"suspensió del termini";"suspensió de el termini";"f";"";"suspensión del plazo:es"
"taller";"taller";"m";"";"taller:es"
"taller formatiu";"taller formatiu";"m";"";"taller formativo:es"
"taller ocupacional";"taller ocupacional";"m";"";"taller ocupacional:es"
"taller productiu";"taller productiu";"m";"";"taller productivo:es"
"tant de culpa";"tant de culpa";"m";"";"tanto de culpa:es"
"targeta de compra";"targeta de compra";"f";"";"tarjeta de compra:es"
"targeta d'identificació dactiloscòpica";"targeta de = identificació dactiloscòpic";"f";"";"tarjeta de identificación dactiloscópica:es"
"taxació de costes";"taxació de costa";"f";"";"tasación de costas:es"
"taxació pericial";"taxació pericial";"f";"";"tasación pericial:es"
"taxativitat";"taxativitat";"f";"";"taxatividad:es"
"temeritat";"temeritat";"f";"";"temeridad:es"
"temps de guerra";"temps de guerra";"m";"";"tiempo de guerra:es"
"temps de pau";"temps de pau";"m";"";"tiempo de paz:es"
"temptativa";"temptativa";"f";"";"ejecución imperfecta:es#tentativa:es"
"temptativa acabada";"temptativa acabar";"f";"";"tentativa acabada:es"
"temptativa fracassada";"temptativa fracassar";"f";"";"tentativa fracasada:es"
"temptativa fracassada impròpia";"temptativa fracassar impropio";"f";"";"tentativa fracasada impropia:es"
"temptativa fracassada pròpia";"temptativa fracassar propi";"f";"";"tentativa fracasada propia:es"
"temptativa idònia";"temptativa idoni";"f";"";"tentativa idónea:es"
"temptativa inacabada";"temptativa inacabat";"f";"";"tentativa inacabada:es"
"temptativa inidònia";"temptativa inidoni";"f";"";"delito imposible:es#tentativa inidónea:es"
"temptativa irreal";"temptativa irreal";"f";"";"tentativa irreal:es"
"tempus regit actum";"tempus regit actum";"loc llat";"Nota: Tempus regit actum significa, literalment, 'el temps regeix l'acte.'";"tempus regit actum:es"
"tercer grau de tractament";"tercer grau de tractament";"m";"";"tercer grado de tratamiento:es"
"termini de prova";"termini de prova";"m";"";"término de prueba:es"
"termini legal";"termini legal";"m";"";"plazo legal:es#término legal:es"
"territorialitat";"territorialitat";"f";"";"territorialidad:es"
"terrorisme";"terrorisme";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a utilitzar la violència, d'una manera sistemàtica i sovint indiscriminada, en la lluita social i política."; "terrorismo:es#terrorism:en"
"terrorista";"terrorista";"m i f";"DRET PENAL. Persona que practica el terrorisme."; "terrorista:es#terrorist:en"
"testificació";"testificació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acció d'afirmar que és certa, autèntica alguna cosa."; "atestación:es#atestiguación:es#testificación:es"

3. Dpenal.termcat

"testifical";"testifical";"adj";"";"testifical:es#testimonial:es"
"testificar";"testificar";"v tr";"";"atestar:es#atestiguar:es#dar
testimonio:es#testificar:es"
"testimoni auricular";"testimoni auricular";"m i f";"Sinònim complementari de
testimoni d'oïda";""
"testimoni de càrrec";"testimoni de càrrec";"m i f";"";"testigo de cargo:es"
"testimoni de descàrrec";"testimoni de descàrrec";"m i f";"";"testigo de
descargo:es"
"testimoni de referència";"testimoni de referència";"m i f";"";"testigo de
referencia:es"
"testimoni de vista";"testimoni de vista";"m i f";"";"testigo de
vista:es#testigo ocular:es"
"testimoni directe";"testimoni directe";"m i f";"";"testigo directo
-ta:es#testigo presencial:es"
"testimoni d'oïda";"testimoni de = oïda";"m i f";"";"testigo de oïdas:es"
"testimoni ocular";"testimoni ocular";"m i f";"Sinònim complementari de
testimoni de vista";""
"testimoni presencial";"testimoni presencial";"m i f";"Sinònim de testimoni
directe";""
"testimonial";"testimonial";"adj";"Sinònim complementari de testifical";""
"testimoniança de la sentència";"testimoniança de el
sentència";"m";"";"testimonio de la sentencia:es"
"testimoniança de particulars";"testimoniança de particular";"m";"";"testimonio
de particulares:es"
"testimoniança literal";"testimoniança literal";"m";"";"testimonio literal:es"
"testimoniança suficient";"testimoniança suficient";"m";"";"testimonio
suficiente:es"
"tinença il·lícita";"tinença il·lícit";"f";"";"tenencia ilícita:es"
"tinença il·lícita d'armes";"tinença il·lícit de =
arma:N5-FP|armar:VDR2S-";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir una
arma de foc fora del domicili sense la guia i la llicència corresponents, o bé
en el domicili sense la guia."; "tenencia ilícita de armas:es#illegal possession
of fire arms:en"
"tinença il·lícita de drogues";"tinença il·lícit de
droga:N5-FP|drogar:VDR2S-";"f";"";"tenencia ilícita de drogas:es"
"típic";"típic";"adj";"";"típico -ca:es"
"tipicitat";"tipicitat";"f";"";"tipicidad:es"
"tipificació";"tipificació";"f";"";"tipificación:es"
"tipificar";"tipificar";"v tr";"";"tipificar:es"
"tipus";"tipus";"m";"";"figura del delito:es#tipo:es"
"tipus autònom";"tipus autònom";"m";"";"tipo autónomo:es"
"tipus bàsic";"tipus bàsic";"m";"";"tipo básico:es"
"tipus congruent";"tipus congruent";"m";"";"tipo congruente:es"
"tipus dependent";"tipus dependent";"m";"";"tipo dependiente:es"
"tipus derivat";"tipus derivar";"m";"";"tipo derivado:es"
"tipus d'injust";"tipus de = injust";"m";"";"tipo de injusto:es"
"tipus incongruent";"tipus incongruent";"m";"";"tipo incongruente:es"
"tipus obert";"tipus obrir";"m";"";"tipo abierto:es"
"tipus objectiu";"tipus objectiu";"m";"";"tipo objetivo:es"
"tipus preceptiu";"tipus preceptiu";"m";"";"tipo preceptivo:es"
"tipus privilegiat";"tipus privilegiar";"m";"";"tipo privilegiado:es"
"tipus prohibitiu";"tipus prohibitiu";"m";"";"tipo prohibitivo:es"
"tipus qualificat";"tipus qualificar";"m";"";"tipo calificado:es"
"tipus subjectiu";"tipus subjectiu";"m";"";"tipo subjetivo:es"
"torn de repartiment";"torn de repartiment";"m";"";"turno de reparto:es"
"torn d'intervencions";"torn de = intervenció";"m";"";"turno de
intervenciones:es"
"torn d'ofici";"torn de = ofici";"m";"";"turno de oficio:es"
"tortura";"tortura";"f";"";"tortura:es"
"tractament ambulatori";"tractament ambulatori";"m";"";"tratamiento
ambulatorio:es"
"tractament terapèutic";"tractament terapèutic";"m";"";"tratamiento
terapéutico:es"
"ràfic d'armes";"ràfic de = arma";"m";"";"tráfico de armas:es"
"ràfic de blanques";"ràfic de blanca";"m";"";"tráfico de blancas:es#trata de
blancas:es"
"ràfic de drogues";"ràfic de droga";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a
comerciar amb drogues il·legals."; "narcotráfico:es#tráfico de droga:es#drugs

3. Dpenal.termcat

traffic:en"
"tràfic de menors";"tràfic de menor";"m";"";"tráfico de menores:es"
"tràfic d'influències";"tràfic de = influència";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a influir damunt de l'autoritat o d'un funcionari públic fent-se valer de facultats derivades de la seva relació personal o jeràrquica per obtenir un benefici econòmic.";"tráfico de influencias:es#peddling of political favours:en"
"traïció";"traïció";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix en la violació del deure de fidelitat a l'estat.";"traición:es#treason:en"
"traïció militar";"traïció militar";"f";"";"traición militar:es"
"traïdor";"traïdor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un delicte de traïdoria.";"traidor:es#treasonable:en"
"traïdoria";"traïdoria";"f";"DRET PENAL. Circumstància agreujant en un delicte contra les persones que consisteix a assegurar-se especialment de no córrer cap risc provinent de la defensa que pogués fer la víctima.";"alevosía:es#treachery:en"
"tramitació";"tramitació";"f";"Sinònim de substanciació";""
"tramitar";"tramitar";"v tr";"Sinònim de substanciar";""
"traslladar";"traslladar";"v tr";"";"dar traslado:es#trasladar:es"
"trasllat";"trasllat";"m";"";"traslado:es"
"trastorn mental transitori";"trastorn mental transitori";"m";"";"trastorno mental transitorio:es"
"treball en benefici de la comunitat";"treball en benefici de el comunitat";"m";"";"trabajo en beneficio de la comunidad:es"
"treball formatiu";"treball formatiu";"m";"";"trabajo formativo:es"
"treball ocupacional";"treball ocupacional";"m";"";"trabajo ocupacional:es"
"treball productiu";"treball productiu";"m";"";"trabajo productivo:es"
"treballador social";"treballador social";"m i f";"Sinònim complementari de assistent -a social";""
"treballs forçats";"treball forçar";"m pl";"";"trabajos forzados:es"
"trencament";"trencament";"m";"";"quebrantamiento:es#quebranto:es#rompimiento:es"
"trencament de condemna";"trencament de condemna";"m";"";"quebrantamiento de condena:es"
"trencament de forma";"trencament de forma";"m";"";"quebrantamiento de forma:es"
"trencament de funcions";"trencament de funció";"m";"";"quebrantamiento de funciones:es"
"trencament de la mesura de seguretat";"trencament de el mesura de seguretat";"m";"";"quebrantamiento de la medida de seguridad:es"
"trencament de la pena substitutiva";"trencament de el pena substitutiu";"m";"";"quebrantamiento de la pena sustitutiva:es"
"trencament de servei";"trencament de servei";"m";"";"quebrantamiento de servicio:es"
"trencament dels deures de custòdia";"trencament de el deure de custòdia";"m";"";"quebrantamiento de los deberes de custodia:es"
"trencament d'una forma essencial del procediment";"trencament de = un forma essencial de el procediment";"m";"";"quebrantamiento de una forma esencial del procedimiento:es"
"tribunal";"tribunal";"m";"";"tribunal:es"
"tribunal de conflictes de jurisdicció";"tribunal de conflicte de jurisdicció";"m";"";"tribunal de conflictos de jurisdicción:es"
"tribunal del jurat";"tribunal de el jurat";"m";"";"tribunal del jurado:es"
"tribunal militar";"tribunal militar";"m";"";"tribunal militar:es"
"tribunal militar central";"tribunal militar central";"m";"";"tribunal militar central:es"
"tribunal militar territorial";"tribunal militar territorial";"m";"";"tribunal militar territorial:es"
"tribunal penal";"tribunal penal";"m";"";"tribunal penal:es"
"Tribunal Superior de Justícia";"Tribunal Superior de Justícia";"m";"";"Tribunal Superior de Justicia:es"
"tribunal suprem";"tribunal suprem";"m";"";"tribunal supremo:es"
"tridèltic";"tridèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb tres deltes.";"trideltto:es#three delta's:en"
"tumult";"tumult";"m";"";"tumulto:es"
"tumult";"tumult";"m";"Sinònim complementari de sedició";""
"tutela judicial efectiva";"tutela judicial efectiu";"f";"";"tutela judicial efectiva:es"
"tutor";"tutor";"m i f";"";"tutor -ra:es"

3. Dpenal.termcat

"ubiquïtat";"ubiquïtat";"f";"";"ubicuidad:es"
"ultima ratio";"ultima ratio";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'últim recurs'. "; "ultima ratio:es"
"ultratge";"ultratge";"m";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Delicte que consisteix a manifestar una ofensa greu contra l'estat o els seus símbols."; "ultraje:es#outrage:en"
"única instància";"únic instància";"f";"";"única instancia:es"
"unitat";"unitat";"f";"";"unidad:es"
"unitat d'acció";"unitat de = acció";"f";"";"unidad de acción:es"
"unitat d'actuació";"unitat de = actuació";"f";"";"unidad de actuación:es"
"unitat de classificació";"unitat de classificació";"f";"";"unidad de clasificación:es"
"unitat de delicte";"unitat de delicte";"f";"";"unidad de delito:es"
"unitat de mares";"unitat de mare";"f";"";"unidad de madres:es"
"unitat del títol d'imputació";"unitat de el títol de = imputació";"f";"";"unidad del título de imputación:es"
"unitat dependent";"unitat dependent";"f";"";"unidad dependiente:es"
"ús indegut";"ús indegut";"m";"";"uso indebido:es"
"usura";"usura";"f";"";"usura:es"
"usurpació";"usurpació";"f";"";"usurpación:es"
"usurpació d'atribucions";"usurpació de = atribució";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a arrojar-se, un funcionari públic, atribucions que no té, excedir-se en les que té o privar a qui les té del seu exercici legítim."; "usurpación de atribuciones:es#usurpation of powers:en"
"usurpació de funcions";"usurpació de funció";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a exercir il·legítimament actes propis d'una autoritat."; "usurpación de funciones:es#usurpation of functions:en"
"usurpació de l'estat civil";"usurpació de el = estat civil";"f";"";"usurpación del estado civil:es"
"usurpar";"usurpar";"v tr";"";"usurpar:es"
"utilitat de la intervenció penal";"utilitat de la intervenció penal";"f";"";"utilidad de la intervención penal:es"
"uxoricidi";"uxoricidi";"m";"";"uxoricidio:es"
"valor probatori";"valor probatori";"m";"";"valor probatorio:es"
"valoració de la prova";"valoració de el prova";"f";"";"valoración de la prueba:es"
"valoració jurídica";"valoració jurídic";"f";"";"valoración jurídica:es"
"valors";"valor";"m pl";"";"valores:es"
"vehicle cel·lular";"vehicle cel·lular";"m";"";"vehículo celular:es"
"veredict";"veredict";"m";"";"veredicto:es"
"verí";"verí";"m";"Sinònim de metzina";""
"vestidor";"vestidor";"m";"";"vestuario:es"
"vexació";"vexació";"f";"";"vejación:es"
"vexar";"vexar";"v tr";"";"vejar:es"
"via de constrenyiment";"via de constrenyiment";"f";"";"vía de apremio:es"
"via diplomàtica";"via diplomàtic";"f";"";"vía diplomática:es"
"via penal";"via penal";"f";"";"vía penal:es"
"vici de forma";"vici de forma";"m";"";"vicio de forma:es"
"víctima";"víctima";"f";"";"víctima:es"
"victimització";"victimització";"f";"DRET PENAL. Capacitat d'una persona d'esdevenir víctima."; "victimización:es#victimization:en"
"victimologia";"victimologia";"f";"";"victimología:es"
"vigilància";"vigilància";"f";"";"vigilancia:es"
"vigilància exterior";"vigilància exterior";"f";"";"vigilancia exterior:es"
"vigilància interior";"vigilància interior";"f";"";"vigilancia interior:es"
"vigilància tutelar";"vigilància tutelar";"f";"";"vigilancia tutelar:es"
"vindicació";"vindicació";"f";"";"vindicación:es"
"violació";"violació";"f";"";"violación:es#rape:en"
"violació d'armistici";"violació de = armistici";"f";"";"violación de armisticio:es"
"violació de correspondència";"violació de correspondència";"f";"";"violación de correspondencia:es"
"violació de domicili";"violació de domicili";"f";"";"allanamiento de morada:es"
"violació de domicili de persones jurídiques";"violació de domicili de persona jurídic";"f";"";"allanamiento de domicilio de personas jurídicas:es"
"violació de secrets";"violació de secret";"f";"";"violación de secretos:es"
"violació de treva";"violació de treva";"f";"";"violación de tregua:es"
"violació d'establiment militar";"violació de = establiment

3. Dpenal.termcat

militar";"f";"";"allanamiento de establecimiento militar:es"
"violació d'establiments oberts al públic";"violació de = establiment obrir a el públic";"f";"";"allanamiento de establecimientos abiertos al público:es"
"violador";"violador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una violació."; "violador:es#rapist:en"
"violiar";"violiar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una violació."; "violiar:es#rape, to:en"
"violència";"violència";"f";"";"violencia:es"
"vis absoluta";"vis absolut";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'força absoluta'."; "vis absoluta:es"
"vis compulsiva";"vis compulsiu";"f";"Nota: Locució llatina que significa, literalment, 'força compulsiva'."; "vis compulsiva:es"
"vist per a sentència";"veure per a sentència";"loc adj";"Sinònim de conclus -usa per a sentència";""
"vista";"vista";"f";"";"vista:es#vista de juicio oral:es#vista oral:es#oral hearing:en"
"vista de judici oral";"vista de judici oral";"f";"Sinònim complementari de vista";""
"vista oral";"vista oral";"f";"Sinònim complementari de vista";""
"vistiplau";"vistiplau";"m";"Nota: En català el mot conforme té valor adjectiu, però no pas substantiu. El substantiu corresponent és conformitat (per exemple, 'donar la conformitat')."; "conforme:es#conformidad:es#visto bueno:es"
"voluntarietat";"voluntarietat";"f";"";"voluntad:es#voluntariedad:es"
"voluntat";"voluntat";"f";"Sinònim complementari de voluntarietat";""
"voluntat viciada";"voluntat viciar";"f";"";"voluntad viciada:es"
"vot particular";"vot particular";"m";"";"voto particular:es#voto reservado:es"
"vot reservat";"vot reservar";"m";"Sinònim de vot particular";""
"votació de la sentència";"votació de el sentència";"f";"";"votación de la sentencia:es"
"votar una sentència";"votar un sentència";"loc v";"";"votar una sentencia:es"
"xantatge";"xantatge";"m";"";"chantaje:es"
"xarxa";"xarxa";"f";"";"red:es"
"xenofòbia";"xenofòbia";"f";"";"xenofobia:es"

4. Protecció_civil_policia.termcat

#nombre: protecció_civil_policia (TermCAT)
#source: papel
#urlbase: papel
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"abandó de família";"abandó de família";"m";"DRET PENAL. Delicte o falta que consisteix a deixar de complir els deures legals de guarda o assistència inherents a la pàtria potestat, la tutela o el matrimoni."; "abandono de familia:es#desertion:en"
"abandó de menors";"abandó de menor";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a abandonar, qui en té encarregada la guarda, un menor de set anys.Nota: També el comet la mare o els avis materns que abandonen el nounat per amagar la deshonra de la mare."; "abandono de menores:es#desertion of children:en"
"acompanyament";"acompanyament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a desplaçar-se, un policia, simultàniament amb altres persones i que serveix pera facilitar-ne la circulació, garantir-ne la seguretat, minimitzar la possible alteració del trànsit o fer una escorta d'honors."; "acompañamiento:es#accompaniment:en#accompanying:en"
"acompanyar";"acompanyar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer un acompanyament."; "acompañar:es#accompany, to:en"
"acordonar";"acordonar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Establir un cordó."; "acordonar:es#cordón off, to:en#surround, to:en"
"acta";"acta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia deixa constància d'una actuació."; "acta:es#record:en"
"acta de comís";"acta de comís";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància dels efectes o els instruments d'un delicte que han estat decomissats."; "acta de decomiso:es"
"acta de declaració";"acta de declaració";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància de la declaració d'un detingut o d'un testimoni."; "acta de declaración:es#acta declaratoria:es#record of oral statement:en"
"acta de destrucció";"acta de destrucció";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància de la destrucció d'un efecte decomissat."; "acta de destrucción:es#record of destruction:en"
"acta de lectura de drets";"acta de lectura de drets";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta signada per un detingut en què un policia deixa constància que l'ha informat dels seus drets."; "acta de información de derechos:es#acta de lectura de derechos:es#record of constitutional rights:en"
"acta de precintament";"acta de precintament";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància del precintament d'un vehicle, d'un aparell o d'un local."; "acta de precinto:es#record of official sealing:en"
"acta de reconeixement";"acta de reconeixement";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància del reconeixement d'un sospitós, mitjançant una roda o una ressenya fotogràfica, per part d'un o diversos testimonis."; "acta de reconocimiento:es"
"acta d'entrada i escorcoll domiciliari";"acta de = entrada i escorcoll domiciliari";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància de totes les comprovacions i observacions realitzades en un escorcoll domiciliari, i dels objectes intervinguts."; "acta de entrada y registro domiciliario:es#record of entry and search:en"
"acta d'immobilització de vehicle";"acta de = immobilització de vehicle";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància de les circumstàncies en les quals s'ha immobilitzat un vehicle que cometia una infracció, i de l'aixecament de la immobilització."; "acta de inmovilización de vehículo:es#record of vehicle immobilization:en"
"acta d'inspecció d'aliments";"acta de = inspecció de = aliment";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància de les característiques d'un vehicle que transporta aliments o d'un establiment, i de les condicions en què es troba el gènere."; "acta de inspección de alimentos:es#record of food inspection:en"
"acta d'inspecció ocular";"acta de = inspecció ocular";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància de totes les comprovacions i observacions realitzades en el lloc on s'ha produït un presumpte fet delictiu."; "acta de inspección ocular:es"
"acta d'inspecció veterinària";"acta de = inspecció veterinari";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un veterinari deixa constància de l'estat dels

4. Protecció_civil_polícia.termcat

aliments o d'un animal."; "acta de inspecció veterinària:es#record of veterinary inspection:en"
"acta d'intervenció"; "acta de = intervenció"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acta en què un policia deixa constància dels efectes o instruments d'un delict, falta o infracció administrativa que han estat intervinguts."; "acta de intervenció:es#record of seized things:en"
"acte administratiu"; "acte administratiu"; "m"; "DRET ADMINISTRATIU. Acció o declaració unilateral de voluntat, de desig o coneixement d'un òrgan de l'Administració pública en l'exercici de les seves funcions."; "acto administrativo:es#administrative action:en"
"acte vandàlic"; "acte vandàlic"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Acció que provoca danys en les coses, realitzada sense cap altre objectiu que l'afany de destruir."; "acto vandàlico:es#vandalic action:en"
"actuació"; "actuació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Gestió realitzada per un policia en exercici de les seves funcions específiques."; "actuación:es#intervención:es#duty:en#intervention:en"
"adèltic"; "adèltic"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sense cap delta."; "adelto:es#without delta:en"
"advertència"; "advertència"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació preventiva que consisteix a aconsellar una persona amb l'amenaça d'una sanció perquè corregeixi l'actitud que manté."; "advertencia:es#aviso:es#caution:en#warning:en"
"advertir"; "advertir"; "v tr"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una advertència, oralment o per escrit."; "advertir:es#avisar:es#warn, to:en"
"aerosol de defensa"; "aerosol de defensa"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Envàs que descarrega un compost irritador de les mucoses mitjançant un atomitzador, que serveix per a immobilitzar una persona."; "aerosol de defensa:es#spray paralizante:es#aerosol projector:en#spray container TD:en"
"agafada"; "agafada"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació policial que consisteix a practicar una detenció en massa amb prou motius racionals per imputar un delict als detinguts."; "redada:es#raid:en"
"agent"; "agent"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala bàsica d'un cos policial, inferior jeràrquicament al caporal."; "agente:es#guardia:es#policeman, policewoman:en"
"agent de policia"; "agent de policia"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA; PROFESSIONS. Persona que forma part d'un cos armat, de naturalesa civil o militar i d'estructura jerarquitzada, que pertany a l'administració pública i s'ocupa de la protecció dels drets, els deures i les llibertats dels ciutadans i de la seva seguretat."; "agente de policia:es#policia:es#constable:en#peace officer:en#police agent:en#police officer:en#policeman [m]:en#policewoman [f]:en"
"agredir"; "agredir"; "v tr"; "DRET PENAL. Fer una agressió."; "agredir:es#assault, to:en#attack, to:en"
"agressió"; "agressió"; "f"; "DRET PENAL. Acció il·legítima contra els béns o els drets d'una persona, especialment contra la seva integritat física."; "agresión:es#assault:en#attack:en"
"agressor"; "agressor"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet una agressió."; "agresor:es#agresor:en"
"agrupament"; "agrupament"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'impactes obtinguts en un blanc."; "agrupamiento:es#grouping:en"
"agulla central"; "agulla central"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Tija metàl·lica que constitueix l'eix del tambor."; "aguja central:es#center pin:en"
"agulla de condecoracions"; "agulla de condecoració"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Barreta metàl·lica que es fixa a la part externa d'una peça del vestuari i que serveix per a subjectar les condecoracions."; "alfiler de condecoraciones:es#ribbon bar:en"
"agulla percussora"; "agulla percussor"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Tija d'acer de dimensions reduïdes que, en ser alliberada pel mecanisme que la reté, o en ser percutida, colpeja el fulminant."; "aguja percutora:es#firing pin:en"
"àlbum"; "àlbum"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Quadern que reuneix una selecció de ressenyes fotogràfiques de delinqüents que serveix per a identificar-los."; "àlbum:es#mug shot file:en#Rogues Gallery:en"
"alça"; "alçar"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Mira posterior d'una arma de foc, que s'alinea i s'encara amb el punt de mira per apuntar."; "alza:es#rear sight:en"
"algotzir"; "algotzir"; "m i f"; "sinònim complementari de vigilant"; ""
"alta delinqüència internacional"; "alt delinqüència internacional"; "f"; "DRET PENAL. Delinqüència de gran transcendència social practicada per bandes internacionals."; "alta delincuencia internacional:es#international

4. Protecció_civil_policia.termcat

organitzacions:en"
"amartellar";"amartellar";"v tr";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Aixecar el martell d'una arma de foc de manera que quedi preparada per disparar-la amb tir d'acció simple."; "amartillar:es#cock, to:en"
"amenança";"amenança";"f";"DRET PENAL. Delicte o falta que consisteix a intimidar algú amb l'anunci de causar-li un mal, a ell, a la seva família, a la seva propietat o al seu honor."; "amenaza:es#menace:en#threat:en"
"amenança de bomba";"amenança de bomba:N5-FS|bombar:V8R6S-";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Anunci que rep la policia sobre la col·locació d'un presumpte artefacte explosiu amagat i activat per esclatar."; "amenaza de bomba:es#bomb threat:en"
"amonestament";"amonestament";"m";"DRET. ADMINISTRACIÓ PÚBLICA. Sanció imposada pel jutge a un menor, que consisteix en una conversa per a fer-lo reflexionar sobre la infracció comesa, amb una finalitat assistencial."; "amonestación:es#caution:en"
"anàlisi";"anàlisi";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació de la policia científica que consisteix a examinar una mostra o un objecte en un laboratori per identificar la classe d'elements que conté o per determinar les característiques que posseeix."; "análisis:es#analysis:en"
"anàlisi de veu";"anàlisi de veu";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació de la policia científica que consisteix a identificar una persona mitjançant l'estudi d'un enregistrament de la seva veu."; "análisis de voz:es#voice analysis:en"
"anella de defensa";"anella de defensa";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Portadefensa consistent en una anella que se subjecta al cinturó amb una tira de lona o de cuir."; "anilla de defensa:es#baton ring:en"
"anella de protecció";"anella de protecció";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dispositiu de seguretat que s'exerceix sobre els accessos, l'exterior i l'interior d'un edifici que es custodia, mitjançant la vigilància personal o un sistema electrònic."; "anillo de protección:es"
"anella reguladora";"anella regulador";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça giratòria en forma de cercle, amb quatre orificis radials de profunditats diferents on pot recolzar la vareta del martell i la molla real, que serveix per a graduar la pressió de la molla sobre el martell."; "anillo regulador:es#regulation ring:en"
"angle de mira";"angle de mira";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Angle limitat per la línia de mira i la línia de tir."; "ángulo de mira:es#look angle:en"
"angle de projecció";"angle de projecció";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Angle limitat per la línia de projecció i l'horitzó de l'arma."; "ángulo de proyección:es#angle of departure:en"
"angle de reelevació";"angle de reelevació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Angle limitat per la línia de projecció i la línia de tir."; "ángulo de reelevación:es"
"angle de situació";"angle de situació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Angle limitat per la línia de situació i l'horitzó de l'arma."; "ángulo de situación:es#situation angle:en"
"angle de tir";"angle de tir";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Angle limitat per la línia de tir i l'horitzó de l'arma."; "ángulo de tiro:es#shooting angle:en"
"angle d'elevació";"angle de = elevació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Angle limitat per la línia de situació i la línia de tir."; "ángulo de elevación:es#angle of elevation:en"
"angle d'incidència";"angle de = incidència";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Angle limitat per la tangent a la trajectòria en el punt d'incidència amb el blanc i per la perpendicular a la superfície del terreny o de l'objectiu en aquest punt."; "ángulo de incidencia:es#incidence angle:en"
"ànima";"ànima";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part interior del canó d'una arma de foc per on passa el projectil en disparar-la."; "ánima:es#bore:en"
"ànima estriada";"ànima estriar";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Ànima que presenta estries a la superfície, generalment helicoidals, que obliguen el projectil a girar sobre el seu eix."; "ánima estriada:es#ánima rayada:es#rifled bore:en"
"ànima llisa";"ànima llis";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Ànima que presenta la superfície uniforme."; "ánima lisa:es#smooth bore:en"
"ànima poligonal";"ànima poligonal";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Ànima que presenta la superfície en forma de polígon."; "ánima poligonal:es#polygonal bore:en"
"antecedents penals";"antecedent penal";"m pl";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt de condemnes dictades contra una persona, que poden representar una circumstància agreujant en cometre un delicte o una falta."; "antecedentes penales:es#criminal record:en"
"antecedents policials";"antecedent policial";"m pl";"DRET PROCESSAL PENAL.

4. Protecció_civil_policia.termcat

Conjunt d'actuacions delictives que ha comès una persona i de les vegades que ha estat detinguda."; "antecedentes policiales:es#police record:en"
"antijuridicitat"; "antijuridicitat"; "f"; "DRET PENAL. Característica d'una acció que la fa contrària al dret."; "antijuridicidad:es"
"apropiació indeguda"; "apropiació indegut"; "f"; "DRET PENAL. Defraudació que consisteix a emparar-se, en perjudici d'un altre, de diners o coses mobles rebudes en dipòsit o bé apropiat-se d'un bé trobat."; "apropiación indebida:es#fraudulent conversion:en"
"apuntar"; "apuntar"; "v tr"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Disposar una arma de foc fent coincidir la visual del tirador amb la línia de mira de manera que, en disparar, el projectil tingui possibilitats d'encertar el blanc."; "apuntar:es#aim, to:en"
"arc detector de metalls"; "arc detector de metall"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Aparell en forma de marc que serveix per a detectar les masses metàl·liques que duu a sobre la persona que hi passa a través."; "arco detector de metales:es#metal-detecting arch:en"
"àrea de suport"; "àrea de suport"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Territori que envolta una àrea d'intervenció on s'instal·la el comandament de l'operació, els punts de socors sanitari, els estacionaments per als vehicles de servei, i espais per al material."; "zona de salvamento:es#zona de socorro:es#treatment area:en"
"àrea d'intervenció"; "àrea de = intervenció"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Territori on s'ha produït un sinistre o una catàstrofe, l'accés al qual ha de ser controlat pels agents de policia, i a l'interior del qual només actuen equips de salvament i especialitzats."; "área de riesgo:es#zona de desastre:es#triage area:en"
"arma"; "arma"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Instrument que serveix per a atacar i per a defensar-se."; "arma:es#weapon:en"
"arma automàtica"; "arma automàtic"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que aprofita la força de cada explosió per a expulsar la beina percutida i reemplaçar-la per un nou cartutx, que pot produir una ràfega contínua de trets mentre es prem el gallet."; "arma automática:es#automatic firearm:en"
"arma blanca"; "arma blanc"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de mà que pot ferir amb el tall o amb la punta."; "arma blanca:es#thrusting and cutting weapon:en"
"arma camuflada"; "arma camuflar"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma la presència de la qual és dissimulada sota l'aparença d'un instrument d'ús corrent."; "arma camuflada:es"
"arma col·lectiva"; "arma col·lectiu"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que pertany a un cos policial determinat i que no és assignada a un policia concret."; "arma colectiva:es"
"arma curta"; "arma curt"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc portàtil, de poc pes, amb el canó de menys de 30 cm de llargada o una longitud total inferior a 60 cm, que pot empunyar-se i disparar-se amb una sola mà."; "arma corta:es#handgun:en"
"arma d'aire"; "arma de = aire"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de tret que expel·leix el projectil mitjançant la compressió d'aire o de CO2."; "arma de aire:es#arma neumática:es#air gun:en"
"arma d'avantcàrrega"; "arma de = avantcàrrega"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que es carrega per la boca de foc."; "arma de antecarga:es"
"arma de corredora"; "arma de corredora"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que es carrega amb un moviment cap enrere de la corredora."; "arma de corredera:es#slide action firearm:en"
"arma de foc"; "arma de foc"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de tret que expel·leix el projectil utilitzant la força expansiva d'un explosiu químic."; "arma de fuego:es#firearm:en#gun:en"
"arma de mà"; "arma de mà"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma d'ús individual que es maneja amb la mà."; "arma de mano:es#hand weapon:en"
"arma de pany"; "arma de pany"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma llarga que es carrega amb un moviment cap enrere del pany."; "arma de cerrojo:es#bolt-action firearm:en"
"arma de repetició"; "arma de repetició"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc en què el mecanisme d'alimentació s'ha d'accionar manualment després de cada tret, tot i que disposa d'un dipòsit de munició."; "arma de repetición:es#repeating firearm:en"
"arma de tret"; "arma de tret"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma que llança un projectil a distància."; "arma de proyección:es"
"arma individual"; "arma individual"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que pertany a un cos policial determinat i que és assignada a un policia

4. Protecció_civil_policia.termcat

concret."; "arma individual:es"
"arma llancívola"; "arma llancívol"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma que constitueix ella mateixa el projectil."; "arma arrojadiza:es#missile:en#projectile:en"
"arma llarga"; "arma llarg"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc portàtil, amb el canó de més de 30 cm o amb una longitud total superior a 60 cm, que s'empunya i es dispara sostenint-la amb les dues mans."; "arma larga:es#gun:en"
"arma oficial"; "arma oficial"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que és propietat d'un cos policial determinat."; "arma oficial:es#on-duty weapon:en"
"arma particular"; "arma particular"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que és propietat d'un policia i que la utilitza amb l'autorització del cos a què pertany."; "arma particular:es#off-duty weapon:en"
"arma pneumàtica"; "arma pneumàtic"; "f"; "Sinònim complementari de arma d'aire"; ""
"arma portàtil"; "arma portàtil"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que pot ser transportada per una sola persona."; "arma portàtil:es#portable weapon:en"
"arma reglamentària"; "arma reglamentari"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc autoritzada perquè un policia pugui usar-la quan està de servei."; "arma reglamentaria:es#service handgun:en"
"arma semiautomàtica"; "arma semiautomàtic"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma de foc que s'alimenta automàticament, però que només dispara un tret cada vegada que es prem el gallet."; "arma semiautomàtica:es#semiautomatic firearm:en"
"armadura"; "armadura"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Estructura metàl·lica on se subjecten les peces d'una arma de foc."; "armadura:es#armazón:es#frame:en"
"armer"; "armer"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia encarregat del manteniment i reparació de les armes i de la conservació de la munició."; "armero:es#gunsmith:en"
"armer"; "armer"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Armari on es guarden les armes."; "armero:es#gun rack:en"
"artefacte explosiu"; "artefacte explosiu"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Objecte consistent en una substància que té capacitat d'explotar i un dispositiu que ho provoca."; "artefacto explosivo:es#bomba:es#bomb:en#explosive device:en"
"ascendir"; "ascendir"; "v intr"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Procedir, un policia, d'una categoria inferior a una altra de superior."; "ascender:es#promote, to:en"
"ascendir"; "ascendir"; "v tr"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Concedir un ascens."; "ascender:es#promote, to:en"
"ascens"; "ascens"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Nomenament d'un policia per a una categoria superior."; "ascenso:es#promotion:en"
"aspirant"; "aspirant"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Candidat a pertànyer a un cos policial que generalment gaudeix de la condició de funcionari en pràctiques."; "aspirante:es#cadet:en#police recruit:en"
"assalt"; "assalt"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acció d'atacar bruscament una persona o un lloc per cometre un delictes."; "asalto:es#assault:en"
"assaltador"; "assaltador"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Persona que comet un assalt."; "asaltante:es#assailant:en"
"assaltar"; "assaltar"; "v tr"; "DRET PENAL. Cometre un assalt."; "asaltar:es#assault, to:en"
"assassí"; "assassí"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet un assassinat."; "asesino:es#murderer:en"
"assassinar"; "assassinar"; "v tr"; "DRET PENAL. Cometre un assassinat."; "asesinar:es#murder, to:en"
"assassinat"; "assassinat"; "m"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a matar una persona amb traïdoria, o bé per preu, recompensa o promesa, mitjançant inundació, incendi, verí o explosiu, amb premeditació coneguda, o amb encrueliment augmentant el dolor de la víctima."; "asesinato:es#murder:en"
"assistència"; "assistència"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'actuacions pròpies de la policia assistencial."; "asistencia:es#assistance:en#care:en"
"associació il·lícita"; "associació il·lícit"; "f"; "DRET PENAL. Qualsevol agrupació de persones que tingui com a objectiu cometre un delictes, utilitzi mitjans violents, sigui clandestina o paramilitar o bé promogui o inciti la discriminació racial."; "asociación ilícita:es#unlawful assembly:en"
"atemptar"; "atemptar"; "v intr"; "DRET PENAL. Cometre un atemptat."; "atentar:es#attempt, to:en"
"atemptat"; "atemptat"; "m"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a escometre o fer ús de la força, d'intimidacions o de resistències greus contra una autoritat, un agent o un funcionari públic quan obra en execució de les lleis o en l'exercici de les seves funcions."; "atentado:es#criminal attempt:en#outrage:en"

4. Protecció_civil_polícia.termcat

"atestat";"atestat";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Conjunt de diligències que realitza la policia judicial entorn d'un presumpte delict i que són comunicades al ministeri fiscal o a l'autoritat judicial.";"atestado:es#report:en"

"atestat";"atestat";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Document en què es fa constar el conjunt de diligències practicades per la policia judicial entorn d'un presumpte delict, que es lliura al jutge.";"atestado:es#report:en"

"atracador";"atracador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un atracament.";"atracador:es#robber:en"

"atracament";"atracament";"m";"DRET PENAL. Robatori amb intimidació caracteritzat per una actitud molt violenta de l'autor.";"atracado:es#hold up:en#robbery:en"

"atracar";"atracar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un atracament.";"atracar:es#hold up and rob, to:en"

"autoria";"autoria";"f";"DRET PENAL. Responsabilitat criminal de ser autor d'un fet punible.";"autoria:es#authorship:en"

"autoria directa";"autoria directe";"f";"DRET PENAL. Autoria d'un fet punible realitzat de manera directa i personal.";"autoria directa:es"

"autoria mediata";"autoria mediata";"f";"DRET PENAL. Autoria d'un fet punible realitzat utilitzant una altra persona com a instrument.";"autoria mediata:es"

"autorització";"autorització";"f";"DRET ADMINISTRATIU. Acte administratiu que consisteix a permetre l'exercici d'un dret per al qual és necessari el consentiment formal a una persona física o jurídica.";"autorización:es#permiso:es#authorization:en#consent:en#license:en#permission:en"

"auxiliar de policia";"auxiliar de policia";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Persona que realitza tasques generalment de vigilància reforçant la plantilla d'un cos policial.";"auxiliar de policia:es#police assistant:en"

"avançada";"avançada";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a desplaçar-se a un lloc on s'ha d'establir un dispositiu de seguretat per a preparar-ne els detalls amb antelació i sobre el terreny.";"avanzadilla:es#advanced guard:en"

"bala";"bala";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça de plom, generalment recoberta d'un altre metall, de diverses formes i calibres, que s'acobla a la beina i que s'utilitza com a projectil d'una arma de foc.";"bala:es#bullet:en"

"bala blindada";"bala blindar";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Bala recoberta totalment per una camisa. Nota: La camisa, generalment de llautó, pot deixar al descobert la part posterior de la bala.";"bala blindada:es#jacketed bullet:en"

"bala perforant";"bala perforant";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Bala blindada amb una camisa de metall endurit, que té un poder de penetració molt elevat.";"bala perforante:es#jacketed hollow point bullet:en"

"bala semiblandada";"bala semiblandar";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Bala recoberta parcialment per una camisa que en deixa al descobert la punta.";"bala semiblandada:es#half-jacketed bullet:en"

"baldric";"baldric";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Portadefensa consistent en una tira de lona, cuir o tela gruixuda acabada en un cilindre, que es fixa al cinturó o a la sella del cavall.";"tahalí:es#baldric:en#thong:en"

"balística";"balístic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Disciplina científica que estudia la projecció, el vol i els efectes finals dels projectils.";"balística:es#ballistics:en#gunnery:en"

"balística comparativa";"balístic comparatiu";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de tècniques de balística forense que serveixen per a identificar l'arma amb què s'ha comès un delict, mitjançant l'estudi de les marques i lesions que l'arma ha inferit en els elements no combustibles del cartutx.";"balística comparativa:es#comparative ballistics:en#comparative gunnery:en"

"balística d'efectes";"balístic de = efecte";"f";"Sinònim complementari de balística terminal";" "

"balística exterior";"balístic exterior";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Estudi dels fenòmens que afecten un projectil en la seva trajectòria.";"balística exterior:es#balística externa:es#external ballistics:en#external gunnery:en"

"balística forense";"balístic forense";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de tècniques d'anàlisi dels moviments d'un projectil llançat amb una arma de foc, a partir dels efectes produïts.";"balística forense:es#forensic gunnery:en#legal gunnery:en"

"balística interior";"balístic interior";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Estudi dels fenòmens que s'esdevenen a l'interior del tub d'una arma de foc.";"balística interior:es#balística interna:es#internal ballistics:en#internal gunnery:en"

"balística terminal";"balístic terminal";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Estudi

4. Protecció_civil_polícia.termcat

dels fenòmens que produeix un projectil en impactar en un cos."; "balística de efectos:es"
"ban"; "ban"; "m"; "DRET ADMINISTRATIU. Disposició jurídica que l'alcalde d'un municipi imposa directament a la població, responent a una raó concreta, i que serveix per a recordar l'observació i el compliment de la normativa vigent."; "bando:es#edict:en#mayor's decree:en"
"banda armada"; "banda armar"; "f"; "DRET PENAL. Associació il·lícita que utilitza les armes de foc de manera il·legítima com a mitjà per obtenir els seus fins."; "banda armada:es#armed gang:en"
"baqueta"; "baqueta"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Vareta a la qual pot afegir-se una escombreta o un drap, que serveix per a netejar el canó d'una arma portàtil o per extreure'n una bala que ha quedat encallada."; "baqueta:es#cleaning rod:en"
"barra d'antiguitat"; "barra de = antiguitat"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia metàl·lica o brodada a la màniga que serveix per a distingir el període de temps transcorregut des que s'inicià el servei a un cos policial."; "barra de antigüedad:es#hash mark:en"
"barrera"; "barrera"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a situar-se, un seguit de policies, l'un al costat de l'altre per ordenar una gran quantitat de persones que es desplacen, obrir pas o desallotjar una zona del carrer."; "barrera:es#barrier:en"
"barrera de punxes"; "barrera de punxa"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadena que es col·loca transversalment a la calçada en un control policial, amb un dispositiu que la converteix en una línia de punxes, que serveix per a immobilitzar un vehicle."; "barrera de portazgo:es#turnpike:en"
"bateria portàtil"; "bateria portàtil"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Bateria de 12 V que es transporta en un vehicle operatiu i que serveix per a alimentar un far halogenat o un altre aparell elèctric."; "bateria portàtil:es#portable battery:en"
"beina"; "beina"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Recipient metàl·lic, generalment de llautó i de forma tubular, que conté la pólvora i que allotja el fulminant a la seva base."; "casquillo:es#vaina:es#case:en"
"bidèltic"; "bidèltic"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb dos deltes."; "bidelto:es#two delta's:en"
"biela del gallet"; "biela de el gallet"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça en forma d'arc que transmet el moviment del gallet d'un revòlver a la corredora."; "biela del disparador:es#trigger lever:en"
"biela del tambor"; "biela de el tambor"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça allargada que transmet el moviment del gallet d'un revòlver al tambor, fent-lo girar."; "biela del cilindro:es#hand:en"
"bifurcació"; "bifurcació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Desdoblament d'una cresta papil·lar en dues, en el sentit de les agulles del rellotge, que constitueix un punt característic del dactilograma."; "bifurcación:es#bifurcation:en"
"blanc"; "blanc"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Punt al qual s'intenta d'adreçar un tret."; "blanco:es#target:en"
"boca de càrrega"; "boca de càrrega"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part posterior del canó d'una arma de foc, per on s'introdueixen els cartutxos a la recambra."; "boca de carga:es#charging hole:en#loading gate:en"
"boca de foc"; "boca de foc"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part anterior del canó d'una arma de foc, per on surt el projectil a l'exterior."; "boca de fuego:es#muzzle:en"
"bomba"; "bomba"; "f"; "sinònim complementari de artefacte explosiu"; ""
"bossa d'atestat"; "bossa de = atestat"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Bossa petita de plàstic amb un precinte, que serveix per a contenir un objecte relacionat amb un fet delictiu o que ha estat intervingut a un detingut."; "bolsa de atestado:es#evidence bag:en"
"bossa de patrulla"; "bossa de patrulla"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Bossa de lona o de plàstic, amb nanses i tancada amb una cremallera, que serveix per a transportar diversos objectes de l'equip de patrulla."; "bolsa de patrulla:es#patrol bag:en"
"brigada"; "brigada"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Grup operatiu d'un cos policial, generalment especialitzat en actuacions dins d'una àrea determinada."; "brigada:es#sección:es#unidad:es#force:en#section:en#squad:en#squadron:en#unit:en"
"brigada canina"; "brigada caní"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Brigada que s'ocupa d'ensinistrar els gossos policia i dels serveis de patrulla amb gos."; "brigada canina:es#canine unit:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"brigada de jocs i d'espectacles";"brigada de joc i de =
espectacle";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Brigada que s'ocupa d'afers
relacionats amb les apostes, els jocs d'atzar i el compliment de la legislació
en espectacles públics."; "brigada de juegos y espectáculos:es#gaming squad:en"
"brigada de medi ambient";"brigada de medi ambient";"f";"PROTECCIÓ CIVIL:
POLICIA. Brigada que s'ocupa d'afers que afecten el medi ambient, tant el medi
natural com el medi industrial."; "brigada de medio ambiente:es#environmental
offenses squad:en"
"brigada de menors";"brigada de menor";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Brigada
que s'ocupa de la protecció i la reforma de menors."; "brigada de
menores:es#juvenile squad:en"
"brigada de patrimoni artístic";"brigada de patrimoni artístic";"f";"PROTECCIÓ
CIVIL: POLICIA. Brigada que s'ocupa d'afers relacionats amb objectes d'art i de
la seva vigilància en trasllats o exposicions."; "brigada de patrimonio
artístico:es#art squad:en"
"brigada de protecció";"brigada de protecció";"f";"Sinònim complementari de
escorta";""
"brigada de radar";"brigada de radar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Brigada que
s'ocupa de la vigilància del trànsit controlant amb un radar la velocitat dels
vehicles."; "brigada de radar:es#radar unit:en"
"brocal de llançament";"brocal de llançament";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA.
Dispositiu que s'afegeix a la boca de foc d'una arma i que serveix per a
col·locar-hi un projectil que s'ha de disparar amb un cartutx impulsor."; "brocal
de lanzamiento:es#muzzle bell:en"
"buidatge d'empremta";"buidatge de = empremta";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA.
Actuació que consisteix a omplir una empremta de pressió amb una substància
enduridora, generalment guixo escaiola, per tal d'obtenir-ne un motlle i poder
traslladar-la a un laboratori."; "vaciado de huella:es#casting:en#plaster
cast:en"
"butroner";"butroner";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lladre especialitzat a
cometre robatoris de pisos accedint-hi a través d'un forat practicat des d'un
habitatge veí. Nota: Terme d'argot."; "butronero:es#housebreaker:en"
"cadena";"cadena";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Barrera en què els policies
s'agafen per tal de fer front a una multitud mantenint una disposició amb
cohesió."; "cadena:es#chain:en"
"cadena de braços";"cadena de braç";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadena en què
els policies s'agafen pels braços."; "cadena de brazos:es#chain by the arms:en"
"cadena de canells";"cadena de canell";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadena en
què els policies s'agafen pels canells."; "cadena de muñecas:es#chain by the
wrists:en"
"cadena de cinturons";"cadena de cinturó";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadena
en què els policies s'agafen pels cinturons."; "cadena de cinturones:es#chain by
the belts:en"
"cadena mixta";"cadena mixt";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Disposició formada
per una cadena de canells, que fa front o pressió, i una cadena de braços al
darrere, que serveix de suport."; "cadena mixta:es#mixed chain:en"
"caixa de mecanismes";"caixa de mecanisme";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA.
Obertura irregular de l'armadura que conté els mecanismes d'una arma de
foc."; "cajón de mecanismos:es#stock:en"
"calabós";"calabós";"m";"Sinònim complementari de dipòsit de detinguts";""
"calibre";"calibre";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Diàmetre d'una bala o de
l'interior de la boca de foc d'una arma."; "calibre:es#caliber:en#gauge:en"
"calúmnia";"calúmnia";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a atribuir
conscientment a una persona un fet fals que dona lloc a un procediment
d'ofici."; "calumnia:es#calumny:en"
"cambra";"cambra";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Dipòsit fix d'una arma
semiautomàtica on s'allotgen els cartutxos abans de passar automàticament a la
recambra."; "cámara:es#chamber:en"
"camisa";"camisa";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Revestiment metàl·lic que
cobreix totalment o parcialment una bala."; "envuelta:es#jacket:en"
"canana";"canana";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Cinturó de cuir amb una
filera de bagues per portar la munició."; "canana:es#cartridge belt:en"
"canó";"canó";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Tub d'acer de longitud variable
per on surt el projectil en disparar una arma de foc."; "cañón:es#barrel:en"
"cap";"cap";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre d'un cos policial o del
personal adscrit a aquest cos, que exerceix el seu comandament en un àmbit
operatiu determinat."; "jefe:es#chief:en"
"cap de policia";"cap de policia";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de

4. Protecció_civil_policia.termcat

major graduació d'un cos policial, que exerceix el seu comandament sobre la totalitat del cos."; "jefe de policia:es#chief of police:en"
"caporal"; "caporal"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala bàsica d'un cos policial, superior jeràrquicament a l'agent."; "cabo:es#corporal:en"
"caporal en cap"; "caporal en cap"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Caporal que exerceix de cap d'un àmbit operatiu determinat."; "cabo-jefe:es#corporal-in-chief:en"
"càpsula"; "càpsula"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escorta d'un vehicle."; "càpsula:es"
"càpsula iniciadora"; "càpsula iniciador"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Cilindre metàl·lic, situat al centre del culot de la beina, que conté el fulminant."; "càpsula iniciadora:es#pistón:es#percussion cap:en"
"careta antiolors"; "careta antiolor"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Màscara hermètica amb un filtre de carbó actiu, que serveix per a protegir un policia d'olors nauseabundes que no siguin tòxiques."; "máscara antiolores:es#odour mask:en"
"carnet professional"; "carnet professional"; "m"; "Sinònim complementari de credencial"; ""
"carrabina"; "carrabina"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Fusell curt i lleuger, generalment d'un calibre inferior a 7 mm i una llargada de canó inferior a 55 cm."; "carabina:es#carbine:en"
"càrrega"; "càrrega"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Acció de carregar una arma de foc."; "carga:es#loading:en"
"càrrega"; "càrrega"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Quantitat de pólvora que conté la beina d'un cartutx."; "carga:es#charge:en#propellant:en"
"càrrega"; "càrrega"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a dispersar per la força un grup de persones que alteren l'ordre públic perillósament."; "carga:es#charge:en"
"carregador"; "carregador"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Contenidor metàl·lic d'una arma de foc on s'emmagatzemen els cartutxos, amb una molla que els empeny per facilitar-ne el pas a la recambra."; "cargador:es#magazine:en"
"carregador ràpid"; "carregador ràpid"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Dispositiu que serveix per a carregar de cop, en un revòlver, els sis cartutxos."; "cargador rápido:es#speed loader:en"
"carregar"; "carregar"; "v intr"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una càrrega."; "cargar:es#charge, to:en"
"carregar"; "carregar"; "v tr"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Introduir un cartutx en una arma de foc."; "cargar:es#load, to:en"
"cartera d'identificació"; "cartera de = identificació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Estoig de forma plana i rectangular que es porta a la butxaca, que conté la placa d'identificació i la credencial."; "cartera de identificación:es#shield case:en"
"cartera portatalonaris"; "cartera portatalonari"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Estoig de cuir amb compartiments que serveix per a transportar els talonaris de denúncies i altres documents."; "cartera portatalonarios:es#summons pouch:en"
"carterista"; "carterista"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lladre especialitzat en el robatori de carteres."; "carterista:es#pickpocket:en"
"cartutx"; "cartutx"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt de pistó, beina, pólvora i projectil que es carrega en una arma de foc."; "cartucho:es#cartridge:en"
"cartutx impulsor"; "cartutx impulsor"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Cartutx sense projectil que serveix per a disparar un pot de fum, una granada lacrimògena o una pilota de goma."; "cartucho impulsor:es#blanck cartridge:en"
"cartutxera"; "cartutxera"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda de cuir o de lona que es fixa al cinturó, generalment amb una filera de bagues a l'interior, que serveix per a portar la munició."; "cartuchera:es#bullet pouch:en#cartridge case:en"
"cas fortuït"; "cas fortuït"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Esdeveniment imprevist que produeix un resultat delictiu i eximeix de tota responsabilitat."; "caso fortuito:es#fortuity:en"
"casquet"; "casquet"; "m"; "Sinònim de beina"; ""
"categoria"; "categoria"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les classes jeràrquiques en què s'organitza un cos policial."; "categoria:es#grado:es#graduación:es#police rank:en"
"cel·la"; "cel·la"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Compartiment d'un dipòsit de detinguts, generalment de dimensions reduïdes i destinat a una sola persona."; "celda:es#cell:en"
"central de comandament"; "central de comandament"; "f"; "Sinònim complementari de

4. Protecció_civil_policia.termcat

central d'operacions";""
"central de policia de menors";"central de policia de menor";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Òrgan operatiu d'un cos policial que s'ocupa exclusivament de la protecció i la reforma de menors."; "central de policia de menors:es#police juvenile unit:en"
"central d'operacions";"central de = operació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on es centralitzen totes les comunicacions i les informacions, dotada d'una o diverses bases i altres mitjans de telecomunicació, des d'on es dirigeix el servei."; "central de mando:es#central de operaciones:es#communications center:en"
"central d'operacions";"central de = operació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Òrgan operatiu d'un cos policial que s'ocupa d'organitzar els serveis i distribuir-los entre les divisions territorials o les patrulles de suport operatiu."; "central de mando:es#central de operaciones:es#servicios centrales:es#police headquarters:en"
"centralitzar";"centralitzar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Organitzar un cos policial concentrant tot el comandament en una única central d'operacions."; "centralizar:es#centralize, to:en"
"centre d'impactes";"centre de = impacte";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Punt central d'un agrupament, que coincideix amb l'impacte de la trajectòria mitjana del feix de trajectòries."; "centro de impactos:es"
"certificat mèdic";"certificat mèdic";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Informe facultatiu que s'elabora a cada assistència mèdica que rep un detingut dins de les dependències policials, des de la detenció fins al lliurament al jutge, que s'adjunta a l'atestat."; "certificado médico:es#health certificate:en"
"cerussa";"cerussa";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Revelador físic d'empremtes que consisteix en un pigment en pols compost bàsicament de carbonat de plom, que s'aplica amb un pinzell de pèl o de fibra de vidre o un nebulitzador, segons la superfície."; "cerusa:es#white lead:en"
"cilindre";"cilindre";"m";"Sinònim complementari de tambor";""
"citació";"citació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Document dictat per l'autoritat judicial amb què es convoca una persona per a realitzar una diligència, fent constar el lloc, la data i l'hora de la compareixença."; "citación:es#summon:en"
"coacció directa";"coacció directe";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Força física legítima que practica un policia contra una persona que se li oposa injustament o per exigir el compliment d'una obligació."; "coacción directa:es#coacción material:es#actual coercion:en"
"coartada";"coartada";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova, veritable o falsa, que aporta un presumpte delinqüent per demostrar que és innocent, i que consisteix, normalment, a demostrar la seva presència en un altre lloc al moment de cometre's el delicte."; "coartada:es#alibi:en"
"coautor";"coautor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que participa directament amb d'altres en l'execució d'un fet punible."; "coautor:es#coauthor:en#joint author:en"
"cobrir";"cobrir";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Protegir, un policia, un altre policia mentre defensa a distància la posició que ocupa."; "cubrir:es#cover, to:en"
"codi penal";"codi penal";"m";"DRET PENAL. Text jurídic que defineix i regula les accions i omissions comeses per les persones que constitueixen una infracció penal, i n'assigna les penes corresponents."; "código penal:es#criminal code:en#penal code:en"
"collar de contusió";"collar de contusió";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Corona circular o ovalada marcada a la pell, de color fosc i d'1 mm aproximadament, que envolta l'orifici d'entrada d'un projectil i que es produeix pel xoc de la bala i pel trencament de la fibra cutània."; "cintilla de contusión:es#collarete erosivo:es#abrasion collar:en"
"collar de neteja";"collar de neteja";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Taca generalment circular o ovalada que es barreja amb el collar de contusió, produïda pels residus i impureses que porta la bala abans de travessar la pell."; "cerco de limpieza:es#cintilla de limpieza:es#collarete de limpieza:es"
"columna";"columna";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Formació que consisteix a situar-se en dues o tres fileres paral·leles."; "columna:es#column:en"
"columna de dos";"columna de dos";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Columna formada per dos escamots, l'un al costat de l'altre, distribuïts en dues fileres."; "columna de a dos:es#double file:en"
"columna de tres";"columna de tres";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Columna formada per dos escamots, l'un al darrere l'altre, distribuïts en tres fileres."; "columna de a tres:es#column of threes:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"comandament";"comandament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Facultat de comandar que exerceix un cap."; "mando:es#command:en"

"comandament";"comandament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre d'un cos policial que pot exercir la facultat de comandar."; "mando:es#police command:en"

"comandar";"comandar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dirigir un grup de policies d'una categoria inferior o de persones adscrites al cos."; "mandar:es#command, to:en"

"comís";"comís";"m";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Sanció o mesura preventiva consistent en la pèrdua o privació de la propietat d'efectes o d'instruments intervinguts."; "comiso:es#decomiso:es#confiscation:en"

"comissar";"comissar";"v tr";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Fer un comís."; "comisar:es#decomisar:es#confiscate, to:en"

"comissari";"comissari";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala superior de la policia autonòmica de la Generalitat de Catalunya, superior jeràrquicament a l'intendent i inferior al major."; "comisario:es#commissioner:en"

"comissari en cap";"comissari en cap";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Comissari que exerceix de cap de policia o de cap d'un àmbit operatiu determinat."; "comisario-jefe:es#commissioner-in-chief:en"

"complicitat";"complicitat";"f";"DRET PENAL. Participació intencional en un fet delictiu consistent a instigar-lo, facilitar-ne els mitjans o ajudar l'autor principal."; "complicidad:es#aiding and abetting:en#complicity:en"

"composició de lloc";"composició de lloc";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Criteri que un policia es crea en el moment de realitzar una actuació, un cop ha valorat totes les circumstàncies."; "composición de lugar:es#stocktaking:en"

"comunicat";"comunicat";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia recull de manera sintètica una informació, generalment amb la intenció de transmetre-la."; "parte:es#report:en"

"condecoració";"condecoració";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia concedida per l'administració pública o altres organismes com a premi a algun servei o algun mèrit notable, o per perpetuar un fet històric important, que pot exhibir un policia d'acord amb la reglamentació i la uniformitat del cos a què pertany."; "condecoración:es#service ribbon:en"

"conducció de detinguts";"conducció de detingut";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a traslladar un detingut a una dependència policial, evitant-ne l'evasió i garantint-ne la seguretat."; "conducción de detenidos:es#leading under arrest:en#transport of prisoners:en"

"conducció de menors";"conducció de menor";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a traslladar un menor detingut emprant mesures de seguretat d'acord amb el principi de necessitat."; "conducción de menores:es#leading of minors:en"

"conducció de penats";"conducció de penats";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a traslladar una persona que ha de complir condemna o que l'està complint en un establiment penitenciari, evitant-ne l'evasió i garantint-ne la seguretat."; "conducción de penados:es#leading of convicts:en"

"conducció de presos";"conducció de pres";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a traslladar una persona subjecta a l'autoritat judicial, evitant-ne l'evasió i garantint-ne la seguretat."; "conducción de presos:es#leading of prisoners:en"

"conducció defensiva";"conducció defensiu";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Manera de conduir un vehicle operatiu quan és agredit, preservant la seva integritat física i la dels seus passatgers."; "conducción defensiva:es#defensive driving:en"

"conducte jeràrquic";"conducte jeràrquic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Canal de transmissió de les ordres o informacions que consisteix en el seguiment dels graus jeràrquics d'un cos policial."; "conducto reglamentario:es#conducto regular:es#línea de mando:es#chain of command:en"

"conducte reglamentari";"conducte reglamentari";"m";"Sinònim de conducte jeràrquic";"m"

"conduir";"conduir";"v tr";"DRET PENITENCIARI; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Traslladar una persona d'un lloc a un altre sota la direcció i vigilància d'almenys un policia, a peu o amb un vehicle operatiu."; "conducir:es#lead, to:en"

"confident";"confident";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Persona relacionada amb la delinqüència que ofereix informació a la policia sobre fets delictius."; "confidente:es#informador:es#confidential informant:en#informant:en"

"confrontació de documents";"confrontació de document";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a preservar, analitzar i valorar les analogies

4. Protecció_civil_policia.termcat

i diferències que presenten un document dubitatiu i un document indubitatiu, que serveix per a identificar l'autor i la procedència del document dubitatiu.";"cotejo de documentos:es#collation of documents:en"
"consigna";"consigna";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les especificacions que conté una ordre de servei.";"consigna:es#assignment:en"
"conspiració";"conspiració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Concert de dues o més persones per a l'execució d'un delictes.";"conspiración:es#conspiracy:en#plot:en"
"consumar";"consumar";"v tr";"DRET PENAL. Fer, una persona, tots els actes necessaris per a produir una acció tipificada penalment i aconseguir, així, el resultat esperat.";"consumar:es#accomplish, to:en#consume, to:en#perpetrate, to:en"
"contaminació acústica";"contaminació acústic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Alteració de l'ambient sonor normal produïda per persones, animals, vehicles o altres aparells, que comporta una infracció administrativa al responsable.";"contaminación acústica:es#acoustic contamination:en"
"contraban";"contraban";"m";"DRET PENAL. Delictes o falta que consisteix a produir, consumir o traficar amb gènere o efectes estancats o prohibits.";"contrabando:es#smuggling:en"
"contrabandista";"contrabandista";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet contraban.";"contrabandista:es#smuggler:en"
"contraprova";"contraprova";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que destrueix una altra prova descoberta anteriorment, o en treu tot el valor.";"contra-prueba:es#counterevidence:en"
"control";"control";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dispositiu de seguretat que consisteix a vigilar les persones i vehicles que circulen per un punt d'una via pública, identificant-los si convé, com a mesura preventiva o per a trobar un presumpte delinqüent.";"control:es#control:en"
"control d'estat de vehicle";"control de = estat de vehicle";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia dona compte diàriament de l'estat en què es troba un vehicle del parc mòbil.";"control de estado de vehículo:es#vehicle condition control:en"
"convergència";"convergència";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Confluència de dues crestes papil·lars, en el sentit de les agulles del rellotge, que acaben fusionant-se en una i que constitueixen un punt característic del dactilograma.";"convergencia:es#fork:en"
"cooperació policial";"cooperació policial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acció de coordinar les actuacions de tots els cossos policials per obtenir una operativitat més gran.";"cooperación policial:es#police services coordination:en"
"cordó";"cordó";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dispositiu de seguretat que consisteix a encerclar una zona a la via pública mitjançant un jalonament de vigilants o cinta d'abalisament.";"acordonamiento:es#cordón:es#cordon:en#police control line:en"
"cordó de gala";"cordó de gala";"m";"";"cordón forrajero:es#forrajera:es"
"corredora";"corredora";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça mòbil que es desplaça longitudinalment per sobre de l'armadura d'una pistola o d'una escopeta de trombó en el moment de muntar-la o de disparar, que permet l'expulsió de la beina i la càrrega d'un nou cartutx.";"corredora:es#slide:en"
"corredora";"corredora";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça mòbil que manté el gallet d'un revòlver en posició avançada quan no és premut, mentre actua sobre el fiador per evitar que el martell faci pressió sobre l'agulla percussora.";"corredora:es#rebound slide:en"
"corrompre menors";"corrompre menor";"v tr";"DRET PENAL. Cometre corrupció de menors.";"corromper menores:es#corrupt minors, to:en"
"corrupció de menors";"corrupció de menor";"f";"DRET PENAL. Acció delictiva consistent a induir un menor a prostituir-se o a tenir relacions sexuals amb l'agressor.";"corrupción de menores:es#corrupting morals:en#suborning of minors:en"
"corruptor de menors";"corruptor de menor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet corrupció de menors.";"corruptor de menores:es#minor's corrupter:en"
"cos policial";"cos policial";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de funcionaris públics que formen una policia.";"cuerpo policial:es#police service:en"
"cotxe bomba";"cotxe bomba";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Vehicle en el qual s'ha instal·lat un artefacte explosiu amb la intenció de realitzar un atemptat a la via pública.";"coche bomba:es#car bomb:en"
"credencial";"credencial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document personal d'un policia que acredita la seva pertinença al cos.";"carnet

4. Protecció_civil_policia.termcat

profesional:es#credencial:es#documento de identificación personal:es#police accreditation:en"
"cresta papil·lar";"cresta papil·lar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascun dels petits relleus epidèrmics lineals de les plantes dels peus i dels palmells de les mans que s'alternen amb els solcs interpapil·lars i formen dibuixos perennes, immutables i diversiformes."; "cresta papilar:es#friction ridge:en"
"crim";"crim";"m";"DRET PENAL. Qualsevol delictes contra una persona especialment violent i de sang."; "crimen:es#crime:en"
"criminal";"criminal";"adj";"DRET PENAL. Relatiu o pertanyent a la comissió d'un crim."; "criminal:es#criminal:en"
"criminal";"criminal";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un crim."; "criminal:es#criminal:en"
"criminalística";"criminalística";"f";"DRET PENAL. Conjunt de tècniques i procediments propis de la investigació de fets delictius."; "criminalística:es#criminalistics:en"
"criminalitat";"criminalitat";"f";"DRET PENAL. Conjunt d'accions i omissions punibles que es produeixen en un temps i un espai determinats."; "criminalidad:es#criminality:en"
"criminologia";"criminologia";"f";"DRET PENAL. Disciplina científica que estudia la criminalitat i que té per objecte la prevenció del delictes i el tractament del delinqüent."; "criminología:es#criminology:en"
"crit de comandament";"crit de comandament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les expressions tipificades que serveixen a un comandament per a transmetre determinades ordres."; "voz de mando:es#oral command:en"
"cua del gallet";"cua de el gallet";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part del gallet en forma de mig arc que surt fora de la caixa de mecanismes i que es pressiona amb el dit index en el moment de disparar una arma de foc."; "cola del disparador:es"
"culata";"culata";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part posterior de l'armadura d'una arma curta per on s'empunya, o de la caixa d'una arma llarga per on es repenja a la zona de la clavícula en disparar."; "culata:es#butt:en"
"culot";"culot";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part posterior de la beina on s'allotja el fulminant."; "culote:es#base:en#cup:en"
"culpable";"culpable";"adj";"DRET PENAL. Que ha comès voluntàriament un delictes o una falta. Nota: Culpós i culpable no són sinònims. A culpós li correspon el substantiu culpa, i a culpable l'adjectiu culpabilitat."; "culpable:es#guilty:en"
"custòdia de menors";"custòdia de menor";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a recollir i ocupar-se d'un menor abandonat o que s'ha perdut fins que els pares o el ministeri fiscal se'n fan càrrec."; "custodia de menores:es#custody of minors:en"
"custodiar";"custodiar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Realitzar la custòdia d'una persona."; "custodiar:es#custody, to:en"
"dactilar";"dactilar";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Relatiu o pertanyent als dits."; "dactilar:es#digital:en"
"dactilograma";"dactilograma";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dibuix format per les crestes papil·lars i els solcs interpapil·lars del tou de cada dit d'una persona."; "dactilograma:es#dactylogram:en"
"dactilograma artificial";"dactilograma artificial";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dactilograma imprès voluntàriament aplicant cada dit entintat a un paper o un suport adequat."; "dactilograma artificial:es#inked impression:en#record fingerprint:en"
"dactilograma natural";"dactilograma natural";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dactilograma que existeix en el tou de cada dit d'una persona."; "dactilograma natural:es"
"dactiloscòpia";"dactiloscòpia";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica d'identificació de persones que consisteix en l'observació i la classificació de dactilogrames."; "dactiloscopia:es#dactyloscopy:en"
"dactiloscòpic";"dactiloscòpic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Relatiu o pertanyent a la dactiloscòpia."; "dactiloscópico:es#dactyloscopic:en"
"de paisà";"de paisà";"loc";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dit del policia o del personal adscrit al cos que no vesteix l'uniforme reglamentari."; "de paisano:es#in civvies:en"
"declaració";"declaració";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Manifestació que una persona fa a la policia judicial sobre fets presumptament delictius que se li imputen, dels quals n'és testimoni o en els quals es troba involucrada."; "declaración:es#declaration:en#statement:en"
"declarar";"declarar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Fer una declaració."; "declarar:es#make a statement, to:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"decomís";"decomís";"m";"Sinònim complementari de comís";""
"decomissar";"decomissar";"v tr";"Sinònim complementari de comissar";""
"defensa";"defensa";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Bastó cilíndric d'uns 50 cm de llargària mínima, que serveix per a la dissuasió i per a la defensa."; "defensa:es#porra:es#baton:en#billyclub:en"
"defensa de cavalleria";"defensa de cavalleria";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Defensa llarga de cuir que forma part de l'uniforme de muntar d'un cos policial."; "vergajo:es#pizzle whip:en"
"defensa de goma";"defensa de goma";"f";"Sinònim complementari de defensa flexible";""
"defensa elèctrica";"defensa elèctric";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Dispositiu en forma de barra cilíndrica d'uns 20 cm de llargària, amb dos borns a l'extrem inferior que transmeten una descàrrega elèctrica controlada quan s'activa, que serveix per a la defensa."; "defensa elèctrica:es#stun gun:en"
"defensa flexible";"defensa flexible";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Defensa amb l'interior de goma i folrada de cuir, de color negre."; "defensa de goma:es#defensa flexible:es#blackjack:en#rubber daystick:en#truncheon:en"
"defensa llarga";"defensa llarg";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Defensa rígida d'uns 60 o 70 cm de llargària."; "defensa larga:es#nightstick:en"
"defensa rígida";"defensa rígida";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Defensa de fusta lacada o de fibra folrada de cuir, de color negre, que s'utilitza per a acordonar i organitzar estratègies en casos de desordre públic."; "defensa de mader:es#defensa rígida:es#bludgeon:en#stick:en"
"defraudador";"defraudador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una defraudació."; "defraudador:es#defrauder:en"
"defraudar";"defraudar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una defraudació."; "defraudar:es#defraud, to:en"
"degradació";"degradació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Destitució d'un policia de la categoria que posseeix."; "degradación:es#demotion:en"
"degradar";"degradar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sancionar amb una degradació."; "degradar:es#demote, to:en"
"delicte continuat";"delicte continuar";"m";"DRET PENAL. Conjunt d'accions o d'omissions que ofenen un o més subjectes i que infringeixen el mateix precepte penal o altres de semblants, realitzades en l'execució d'un pla preconcebut o aprofitant una ocasió idèntica."; "delito continuado:es#continuous crime:en"
"delicte contra el medi ambient";"delicte contra el medi ambient";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a realitzar emissions o abocaments a l'atmosfera, el sòl o l'aigua que posin en greu perill la salut de les persones o perjudiquin la vida animal, els boscos, els espais naturals o els conreus."; "delito contra el medio ambiente:es#environmental offense:en"
"delicte contra la llibertat sexual";"delicte contra el llibertat sexual";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra l'exercici lliure de la sexualitat."; "delito contra la libertad sexual:es#sexual offense:en"
"delicte contra la propietat";"delicte contra el propietat";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra les coses que tenen un posseïdor."; "delito contra la propiedad:es#crime against property:en#property crime:en"
"delicte contra la salut pública";"delicte contra el salut públic";"m";"DRET PENAL. Delicte consistent a executar actes de conreu, d'elaboració o tràfic de drogues, o de substàncies estupefaents o psicòtropes, o bé actes que n'afavoreixin o facilitin el consum. Nota: També el comet aquell que, sense estar-ne autoritzat, elabora o comercialitza substàncies, productes químics o medicaments nocius per a la salut."; "delito contra la salud pública:es"
"delicte contra les persones";"delicte contra el persona";"m";"DRET PENAL. Delicte que atempta contra la integritat física dels individus."; "delito contra las personas:es#crime against the person:en"
"delicte frustrat";"delicte frustrar";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Realització de tots els actes d'execució d'un delicte que no arriba a produir-se per causes independents a la voluntat del culpable. Nota: Terme obsolet propi de la terminologia del codi penal de 1973."; "delito frustrado:es#attempt without success:en"
"delicte presumpte";"delicte presumpte";"m";"DRET PENAL. Delicte que no ha estat descobert in fraganti, però del qual un policia té prou motius racionals per a deduir-ne la certesa."; "delito presunto:es#alleged crime:en"
"delictiu";"delictiu";"adj";"DRET PENAL. Dit d'un esdeveniment que constitueix un delicte o una falta."; "delictivo:es#criminal:en#delictive:en"
"delictuós";"delictuós";"adj";"Sinònim de delictiu";""
"delinqüència";"delinqüència";"f";"DRET PENAL. Conjunt d'actes delictius."; "delincuencia:es#delinquency:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"delinqüencial";"delinqüencial";"adj";"DRET PENAL. Relatiu o pertanyent a la delinqüència o als delinqüents.";"delincuencial:es#criminal:en"

"delinqüent";"delinqüent";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un delicte.";"delincuente:es#delinquent:en#offender:en"

"delinqüent comú";"delinqüent comú";"m i f";"DRET PENAL. Delinqüent que comet un delicte contra la propietat o contra les persones.";"delincuente comun:es#common felon:en"

"delinqüent habitual";"delinqüent habitual";"m i f";"DRET PENAL. Delinqüent que comet delictes repetidament.";"delincuente habitual:es#habitual criminal:en#habitual offender:en"

"delinquir";"delinquir";"v intr";"DRET PENAL. Cometre un delicte.";"delinquir:es#break the law, to:en#comit a crime, to:en"

"delta";"delta";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Figura triangular d'un dactilograma formada per l'aproximació dels sistemes basilar, marginal i nuclear, o bé per la fusió de les crestes papil·lars que limiten cada sistema.";"delta:es#delta:en"

"delta enfonsat";"delta enfonsar";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Delta en forma de solc triangular en un dactilograma natural.";"delta en blanco:es#delta hundido:es"

"delta sortint";"delta sortint";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Delta constituït per la fusió de les crestes papil·lars que limiten cada sistema.";"delta en negro:es#delta en trípode:es#delta saliente:es"

"denúncia";"denúncia";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Acte que realitza una persona que ha presenciat la perpetració d'un delicte perseguible d'ofici o que n'ha tingut coneixement, que consisteix a notificar-ho a l'autoritat judicial o als seus agents.";"denuncia:es#complaint:en#report:en"

"denúncia";"denúncia";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia deixa constància d'un fet sancionable, que serveix per a notificar-ho a l'autor del fet i a l'autoritat.";"denuncia:es#complaint:en"

"denunciar";"denunciar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Realitzar, un agent de l'autoritat o un particular, una denúncia.";"denunciar:es#report, to:en"

"desacatar";"desacatar";"v tr";"DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Cometre un desacatament.";"desacatar:es#contempt, to:en"

"descàrrega";"descàrrega";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Acció de descarregar una arma de foc.";"descarga:es#unloading:en"

"descarregar";"descarregar";"v tr";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Treure un cartutx d'una arma de foc.";"descargar:es#unload, to:en"

"descentralitzar";"descentralitzar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Organitzar un cos policial repartint els comandaments en diversos territoris.";"descentralizar:es#decentralize, to:en#impound lot:en"

"descripció de persona";"descripció de persona";"f";"Sinònim complementari de retrat parlat";"""

"desemparament";"desemparament";"m";"DRET PENAL. Situació d'indefensió en què es troba un menor per manca de guarda i custòdia, pàtria potestat o tutela.";"desamparo:es#lake of protection:en"

"desemplomador";"desemplomador";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Raspall de pèl de bronze que serveix per a extreure residus de plom del canó d'una arma de foc.";"desemplomador:es#escobilla de bronce:es#wire brush:en"

"desenfundar";"desenfundar";"v tr";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Treure una arma de la funda.";"desenfundar:es#draw, to:en"

"desordre públic";"desordre públic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Conjunt d'accions violentes realitzades per un grup de persones a la via pública, que provoquen una amenaça a la seguretat ciutadana.";"desorden público:es#public disorder:en"

"desvalisador";"desvalisador";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lladre especialitzat en desvalisaments.";"desvalijador:es#burgler:en"

"desvalisament";"desvalisament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Robatori amb força dels béns que es troben a l'interior d'un local o d'un vehicle.";"desvalijamiento:es#burgling:en"

"desvalisar";"desvalisar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cometre un desvalisament.";"desvalijar:es#burglarize, to:en"

"desviació";"desviació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de dues crestes papil·lars procedents de costats diferents que se separen corbant-se lleugerament en comptes de formar una sola cresta i que constitueixen un punt característic del dactilograma.";"desviación:es"

"detenció";"detenció";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Mesura cautelar i provisional que practica la policia judicial i que consisteix a privar un individu de la seva llibertat per un temps limitat tancant-lo en una dependència policial o immobilitzant-lo.";"detención:es#arrest:en"

4. Protecció_civil_polícia.termcat

"detenció preventiva";"detenció preventiu";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Detenció que un policia realitza quan té prou motius racionals per considerar que una persona ha participat en un presumpte fet delictiu.";"detenció preventiva:es#preventive arrest:en"

"detenció provisional";"detenció provisional";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Detenció que un policia realitza per ordre de l'autoritat judicial.";"detenció provisional:es#provisional arrest:en"

"detenir";"detenir";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Practicar una detenció.";"detener:es#arrest, to:en"

"detingut";"detingut";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que està privada de la seva llibertat com a presumpte participant en un fet delictiu o per ordre de l'autoritat judicial.";"detenido:es#arrested person:en#person under arrest:en"

"dextrodèlctic";"dextrodèlctic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb el delta a la dreta.";"dextrodelto:es"

"difamació";"difamació";"f";"DRET PENAL. Acció que consisteix a imputar maliciosament a una persona un fet que atempti contra la seva intimitat o li perjudiqui la fama, la imatge, la dignitat o l'honorabilitat.";"difamación:es#defamation:en"

"diligència";"diligència";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascun dels actes que realitza un policia per tal d'aclarir el fet que ha donat origen a un atestat.";"diligencia:es#diligence:en#proceeding:en"

"diligència";"diligència";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document que forma part d'un atestat, en què es fa constar una actuació policial concreta.";"diligencia:es"

"diligència ampliatiu";"diligència ampliatiu";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència d'iniciació d'un atestat relatiu a un fet que ja havia estat denunciat i la resolució del qual havia quedat pendent.";"diligencia ampliatoria:es#ampliation of diligence:en"

"diligència de remissió";"diligència de remissió";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència amb què es tanca un atestat, de manera definitiva o provisional, consistent en un resum de les actuacions més importants realitzades i la situació en què queden les persones i els efectes implicats, una relació dels documents que s'hi adjunten i les dades de l'autoritat a qui s'adreça l'atestat.";"diligencia de remisión:es#ending of diligence:en"

"diligència de tràmit";"diligència de tràmit";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Cadascuna de les diligències que se succeeixen en un atestat de manera obligatòria encara que no aportin res a la investigació. Nota: Són diligències de tràmit, entre d'altres, la de lectura de drets, la de trucada al col·legi d'advocats, la de citació, la de comissió i la de traspàs i recepció.";"diligencia de trámite:es#diligence step:en"

"diligència d'iniciació";"diligència de = iniciació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Diligència que dona origen a un atestat, ja sigui la compareixença d'una persona o d'un agent, una telefonada anònima o de persona coneguda, o bé qualsevol altre cas.";"diligencia de iniciación:es#beginning of diligence:en"

"dioptrè";"dioptrè";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Sistema òptic que forma part de l'alça d'una mira tancada i que, en obrir-lo o tancar-lo, dona una visió nítida del punt de mira.";"dioptrio:es#aperture sight:en#peep sight:en"

"dipòsit d'armes";"dipòsit de = arma";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir armes o municions de guerra o bé a tenir guardades armes de defensa de manera no autoritzada.";"depósito de armas:es"

"dipòsit de detinguts";"dipòsit de detingut";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on es retenen els detinguts de manera preventiva durant un període màxim de setanta-dues hores abans de passar-los a l'autoritat judicial.";"depósito de detenidos:es#detention cage:en#lockup:en"

"dipòsit d'intervencions";"dipòsit de = intervenció";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on es retenen els efectes o instruments que han estat intervinguts fins que es tornen als propietaris o es destrueixen.";"depósito de intervenciones:es#property cage:en#property room:en"

"disparador";"disparador";"m";"Sinònim complementari de gallet";"

"disparar";"disparar";"v tr";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Fer que una arma de tret llanci un projectil.";"disparar:es#tirar:es#fire, to:en#shoot, to:en"

"dispersar";"dispersar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Separar en diverses direccions una multitud que posa en perill la seguretat ciutadana.";"dispersar:es#disperse, to:en"

"dispersió";"dispersió";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Distribució dels impactes d'una arma de foc damunt d'un mateix blanc condicionada per l'estat de l'arma, la munició, les condicions atmosfèriques i les condicions del

4. Protecció_civil_policia.termcat

tirador."; "dispersión:es#dispersion:en"
"disposició"; "disposició"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Forma de cohesió que un grup de policies adopta per ordenar-se adequadament quan ha d'actuar davant d'un grup o multitud."; "formación:es#formation:en"
"disposició judicial"; "disposició judicial"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Acte de lliurament d'un detingut a l'autoritat judicial, que realitza la policia, de manera que queda aquest sota la seva custòdia i responsabilitat."; "disposición judicial:es#judicial provision:en"
"dispositiu de seguretat"; "dispositiu de seguretat"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació preventiva que consisteix a mantenir la seguretat ciutadana mitjançant la vigilància."; "dispositivo de seguridad:es#security force:en"
"dissuasió"; "dissuasió"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Efecte de persuadir una persona per tal que no emprengui una acció delictiva, generalment provocat mitjançant la presència policial."; "disuasión:es#deterrence:en#dissuasion:en"
"distintiu d'aspirant"; "distintiu de = aspirant"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia de feltre vulcanitzat que serveix per a indicar la condició de funcionari en pràctiques d'un aspirant."; "distintivo de aspirante:es#cadet patch:en"
"distintiu de comandament"; "distintiu de comandament"; "m"; "Sinònim complementari de divisa"; ""
"distintiu de grau"; "distintiu de grau"; "m"; "Sinònim complementari de divisa"; ""
"distintiu d'especialitat"; "distintiu de = especialitat"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia metàl·lica o de feltre vulcanitzat que serveix per a indicar l'especialitat d'un policia."; "distintivo de especialidad:es#speciality patch:en"
"distintiu d'unitat"; "distintiu de = unitat"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia de feltre vulcanitzat que serveix per a indicar la unitat o secció a la qual pertany un policia."; "distintivo de sección:es#distintivo de unidad:es#department patch:en"
"ditada"; "ditada"; "f"; "Sinònim complementari de empremta per addició"; ""
"divisa"; "divisa"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia que serveix per a indicar la graduació d'un policia."; "distintivo de grado:es#distintivo de mando:es#divisa:es#insignia de mando:es#rank insignia:en"
"divisa de braç"; "divisa de braç"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les divises de feltre vulcanitzat, amb els galons de la categoria, que es fixen a cada braç."; "divisa de brazo:es#arm patch:en"
"divisa de gorra"; "divisa de gorra"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Divisa de feltre vulcanitzat, amb els galons de la categoria, que es fixa a la gorra al costat de l'escut o la placa."; "divisa de gorra:es#hat patch:en"
"divisa de xarretera"; "divisa de xarretera"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les divises de feltre vulcanitzat, amb els galons de la categoria, que es fixen a cada xarretera."; "divisa de charretera:es#shoulder patch:en"
"divisió"; "divisió"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt integrat per brigades, unitats o seccions pertanyents a àrees d'activitat policial relacionades."; "división:es#division:en"
"divisió territorial"; "divisió territorial"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les divisions d'un cos policial que actua en un determinat territori."; "división territorial:es#division:en"
"document d'identificació personal"; "document de = identificació personal"; "m"; "Sinònim complementari de credencial"; ""
"document dubitatiu"; "document dubitatiu"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document que és objecte d'investigació per a identificar-ne l'autor, la procedència, la cronologia o per descobrir-ne possibles alteracions o falsificacions."; "documento dubitado:es#questioned document:en"
"document indubitatiu"; "document indubitatiu"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document acompanyat de dades precises, certes i evidents sobre el seu autor, que serveix per a confrontar-lo amb un document dubitatiu i poder-lo identificar."; "documento indubitado:es#known document:en"
"documentoscòpia"; "documentoscòpia"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica consistent en l'anàlisi de documents, que serveix per a verificar-ne l'autenticitat i per a identificar alteracions o manipulacions."; "documentoscopia:es#questioned document expertise:en"
"dol directe"; "dol directe"; "m"; "DRET PENAL. Dol en què l'autor vol realitzar precisament un delictes o una falta."; "dolo directo:es"
"dol indirecte"; "dol indirecte"; "m"; "DRET PENAL. Dol en què l'autor accepta la realització del delictes o la falta com a conseqüència d'allò que pretén."; "dolo indirecto:es"
"dolós"; "dolós"; "adj"; "DRET PENAL. Dit de l'acció o de l'omissió punibles fetes

4. Protecció_civil_policia.termcat

amb malícia voluntària, conscient i lliure."; "doloso:es"
"dona policia"; "dona policia"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia de sexe femení. Nota: És preferible d'utilitzar el terme policia per a ambdós sexes."; "mujer-policia:es#policewoman:en"
"efectiu"; "efectiu"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascun dels policies amb qui es pot comptar en un moment determinat per a un servei. Nota: Usat generalment en plural."; "efectivo:es#manpower:en"
"emergència"; "emergència"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Situació imprevista que comporta un risc imminent i greu per a una part més o menys gran de la població i que demana una intervenció immediata."; "emergencia:es#emergency:en"
"emmanillar"; "emmanillar"; "v tr"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posar les manilles a un detingut com a mesura de seguretat quan se l'ha de conduir a peu o en cotxe."; "esposar:es#handcuff, to:en"
"empremta"; "empremta"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Senyal que deixa una part del cos, per pressió o per contacte, damunt d'una superfície."; "huella:es#impression:en"
"empremta dactilar"; "empremta dactilar"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dactilograma produït pel contacte involuntari del tou d'un dit amb una superfície."; "huella dactilar:es#huella digital:es#fingerprint:en"
"empremta digital"; "empremta digital"; "f"; "Sinònim complementari de empremta dactilar"; ""
"empremta invisible"; "empremta invisible"; "f"; "Sinònim complementari de empremta latent"; ""
"empremta latent"; "empremta latent"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Empremta produïda per les secrecions dels porus de la pell, que no és perceptible a simple vista."; "huella invisible:es#huella latente:es#latent impression:en"
"empremta per addició"; "empremta per addició"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Empremta visible produïda per la impregnació en una superfície apta d'una substància que prèviament ha tacat les crestes papil·lars."; "huella estampada:es#huella por adición:es#secondary print:en"
"empremta per pressió"; "empremta per pressió"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Empremta visible produïda en recolzar les crestes papil·lars damunt d'una superfície tova."; "huella moldeada:es#huella por presión:es#plastic print:en"
"empremta per sostracció"; "empremta per sostracció"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Empremta visible produïda en retirar la substància que impregnava una superfície amb un contacte de les crestes papil·lars."; "huella por sustracción:es"
"empremta visible"; "empremta visible"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Empremta perceptible a simple vista."; "huella visible:es#visible print:en"
"empunyadura"; "empunyadura"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part de l'armadura per on s'empunya una arma."; "empuñadura:es#grip:en#handle:en"
"en fila"; "en fila"; "loc"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dit d'un grup operatiu que presenta una disposició amb un front nombrós de policies l'un al costat de l'altre i un escamot de suport al darrere."; "en fila:es#abreast:en"
"en flagrant delictes"; "en flagrant delictes"; "loc"; "DRET PENAL. En el moment de cometre un delictes o una falta."; "en flagrante delito:es#in fraganti:es#in fragant:en#in the very act:en"
"en ona"; "en ona"; "loc"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dit d'un grup operatiu que presenta una disposició en tres files, la primera de contenció, la segona de suport i la tercera de reserva."; "en masa:es#en masse:en#in a body:en"
"en tascó"; "en tascó"; "loc"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dit d'un grup operatiu que presenta una disposició en forma de triangle, que fa front a la multitud per un dels vèrtexs."; "en cuña:es"
"encasquetar-se"; "encasquetar-se"; "v pron"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Encallar-se una arma de foc en disparar-la perquè la beina s'ha quedat a la recambra o no ha estat extreta en la seva totalitat."; "encasquillarse:es#jam, to:en"
"encobridor"; "encobridor"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que encobreix l'autor d'un delictes."; "encubridor:es#concealer:en"
"encobrir"; "encobrir"; "v tr"; "DRET PENAL. Fer l'encobriment de l'autor d'un delictes."; "encubrir:es#conceal, to:en"
"enfundar"; "enfundar"; "v tr"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Posar una arma dins de la funda."; "enfundar:es#holster, to:en"
"enllaç"; "enllaç"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta capil·lar curta que connecta en direcció obliqua dues crestes papil·lars paral·leles i que constitueix un punt característic del dactilograma."; "empalme:es#bridge:en"
"enregistrament de converses"; "enregistrament de conversa"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Intervenció de comunicacions que consisteix a enregistrar converses

4. Protecció_civil_polícia.termcat

privades mitjançant micròfons de gran abast col·locats a distància o petits micròfons amagats en una persona o en un lloc."; "grabación de conversaciones:es#bugging:en"

"entrada domiciliària"; "entrada domiciliari"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a entrar en un domicili per detenir un delinqüent o realitzar una investigació, per a la qual cosa cal el consentiment del titular, un manament judicial o l'evidència d'un delictes flagrant."; "entrada domiciliaria:es#enter and search:en"

"equip"; "equip"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt dels diferents estris d'ús individual o col·lectiu que serveixen per a desenvolupar les funcions pròpies d'un cos policial."; "equipo:es#police equipment:en"

"equip anticontagi"; "equip anticontagi"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'estrils que serveixen per a protegir els policies que participen en una intervenció amb risc d'infeccions."; "equipo anticontagio:es#anti-contagion kit:en"

"equip de patrulla"; "equip de patrulla"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'instruments d'ús individual o col·lectiu amb què es dota un vehicle patrulla."; "equipo de patrulla:es#patrol equipment:en"

"equip d'inspecció ocular"; "equip de = inspecció ocular"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'estrils que serveixen per a revelar empremtes i per a recollir mostres en una inspecció ocular. Nota: L'equip d'inspecció ocular es transporta en un maletí o en un laboratori mòbil."; "equipo de inspección ocular:es#ocular inspection kit:en"

"equip fotogràfic"; "equip fotogràfic"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de càmeres fotogràfiques de diferents característiques utilitzades per a obtenir fotografies del lloc d'un succés, de l'estat d'una víctima, de la col·locació dels instruments d'un delictes i d'altres objectes relacionats."; "equipo fotografico:es#photographic equipment:en"

"equip terminal"; "equip terminal"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Transceptor que forma part d'una xarxa de comunicacions i que és accionat directament per un operador o per un policia."; "equipo terminal:es#terminal equipment:en"

"escala"; "escala"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les sèries graduades de membres d'un cos policial."; "escala:es#police ranks:en"

"escala bàsica"; "escala bàsic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escala inferior d'un cos policial, que comprèn les categories de caporal i d'agent."; "escala básica:es#low police ranks:en"

"escala executiva"; "escala executiu"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escala d'un cos policial situada entre l'escala intermèdia i l'escala superior, que comprèn la categoria d'inspector."; "escala ejecutiva:es#executive police ranks:en"

"escala intermèdia"; "escala intermedi"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escala d'un cos policial situada entre l'escala bàsica i l'escala executiva, que comprèn les categories de sotsinspector i de sergent."; "escala intermedia:es#intermediate police ranks:en"

"escala superior"; "escala superior"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escala més elevada d'un cos policial, que comprèn les categories de superintendent, d'intendent major i d'intendent, a les policies locals, i de major, de comissari i d'intendent, als mossos d'esquadra."; "escala superior:es#high police ranks:en"

"escamot"; "escamot"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Grup operatiu d'un cos policial més gran que una patrulla."; "pelotón:es#squad:en"

"escamot de gala"; "escamot de gala"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escamot els membres del qual vesteixen un uniforme de gala especialment ornamentat en les ocasions que determina la uniformitat del cos."; "pelotón de gala:es#squad in full-dress uniform:en"

"escola de policia"; "escola de policia"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Institució de caràcter públic que s'ocupa de la formació de policies i d'aspirants a un cos policial."; "academia de policia:es#escuela de policia:es#police academy:en#police school:en"

"escombreta"; "escombreta"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Raspall petit, que generalment s'acobla a l'extrem d'una baqueta, que serveix per a netejar el canó d'una arma de foc portàtil."; "escobilla:es#barrel brush:en#cleaning brush:en"

"escombreta de bronze"; "escombreta de bronze"; "f"; "Sinònim complementari de desemplomador"; ""

"escombreta de cotó"; "escombreta de cotó"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escombreta de pèl de cotó que serveix per a oliar o eixugar el canó i la recambra d'una arma de foc."; "escobilla de algodón:es#cotton brush:en"

"escombreta de niló"; "escombreta de niló"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escombreta de pèl de niló que serveix per a extreure les restes de pólvora o les cendres del canó d'una arma de foc."; "escobilla de nilón:es#nylon brush:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"escopeta";"escopeta";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma llarga portàtil, amb l'ànima llisa, que pot tenir un o més canons.";"escopeta:es#shotgun:en"
"escopeta combinada";"escopeta combinar";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escopeta que té un canó amb l'ànima llisa i l'altre amb l'ànima estriada.";"escopeta combinada:es"
"escopeta de canons paral·lels";"escopeta de canó paral·lel";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escopeta de dos canons, situats l'un al costat de l'altre.";"escopeta de cañones yuxtapuestos:es#double-barrel shotgun:en"
"escopeta de canons sobreposats";"escopeta de canó sobreposar";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escopeta de dos canons, situats l'un a sobre de l'altre.";"escopeta de cañones superpuestos:es#over and under shotgun:en"
"escopeta de trombó";"escopeta de trombó";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escopeta que es munta amb un moviment cap enrere de la corredora.";"escopeta de corredera:es#escopeta de trombón:es#pump gun:en#pump-action shotgun:en"
"escopeta retallada";"escopeta retallar";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escopeta amb la culata i els canons curts, que la fan més lleugera i manejable.";"escopeta recortada:es#sawed-off shotgun:en"
"escorcoll domiciliari";"escorcoll domiciliari";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a examinar minuciosament un domicili per trobar efectes i instruments d'un delictes, preservant la reputació, els béns i els efectes de l'interessat que no siguin necessaris per a la investigació.";"registro domiciliario:es#house search:en"
"escorta";"escorta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acompanyament que té la finalitat exclusiva de garantir la seguretat d'una persona, comitiva o vehicle.";"escolta:es#escort:en#guard:en"
"escorta";"escorta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Grup operatiu d'un cos policial que s'ocupa de les tasques de protecció d'una persona en els seus desplaçaments.";"brigada de protecció:es#escolta:es#escort:en"
"escorta d'honors";"escorta de = honor";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Grup operatiu d'un cos policial, format generalment per policies amb uniforme de gala i disposats en formació, que s'ocupa de realitzar l'acompanyament d'una autoritat per retre-li homenatge d'acord amb el protocol.";"escolta de honores:es#formación de honor:es#honor guard:en"
"escortar";"escortar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una escorta.";"escortar:es#escort, to:en#guard, to:en"
"escut antiavalots";"escut antiavalot";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma defensiva consistent en una làmina de policarbonat o metacrilat que cobreix, protegint-la, una gran part del cos de qui la sosté.";"escudo antidisturbios:es#riot shield:en"
"escut antibala";"escut antibala";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma defensiva consistent en una planxa rígida de fibra premsada o xapa, amb una finestreta de vidre blindat, que pot cobrir totalment el cos de qui la sosté i que serveix per a protegir un policia d'un impacte de bala.";"escudo antibalas:es#bulletproof shield:en"
"escut d'atac";"escut de = atac";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Escut antiavalots rodó i giratori per no desestabilitzar-se en un enfrontament cos a cos.";"escudo de ataque:es#round shield:en"
"escut de braç";"escut de braç";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia de feltre vulcanitzat, generalment de forma ovalada o circular i amb un escut identificatiu, que es fixa sobre el braç.";"escudo de brazo:es#arm device:en"
"escut de gorra";"escut de gorra";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia de feltre vulcanitzat, amb un escut identificatiu, que es fixa al davant o al costat de la peça de cap.";"escudo de gorra:es#hat device:en"
"escut de pit";"escut de pit";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia de feltre vulcanitzat, amb l'escut identificatiu d'un cos policial, que es fixa a un dels costats del pit.";"escudo de pecho:es#escudo policial:es#breast device:en"
"escut policial";"escut policial";"m";"Sinònim complementari de escut de pit";""
"esment d'obres";"esment de = obra";"m";"DRET ADMINISTRATIU. Autorització que acredita l'assabamentament de l'autoritat de l'execució d'una obra que no exigeix llicència d'obres.";"enterado de obras:es#knowledge of work:en"
"espaseta";"espaseta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Estri de metall i de forma triangular, de fabricació personal, que s'ajusta a la serralleria interna d'un pany per a obrir-lo quan no es disposa de la clau.";"espadilla:es#picklock:en"
"espasista";"espasista";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lladre especialitzat en el robatori de pisos o cotxes utilitzant espasetes i claus verges.Nota: Terme d'argot.";"espadista:es#lock-picker:en"
"especialitat";"especialitat";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Activitat d'un cos policial que exigeix una formació específica i a la qual es dedica un conjunt de

4. Protecció_civil_policia.termcat

policies de manera exclusiva."; "especialidad:es#speciality:en"
"espera"; "espera"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica de vigilància estàtica
consistent a mantenir, des d'un punt fix, una observació completa, clara i
continuada de la persona o l'objecte que es vigila."; "espera:es#wait:en"
"espia"; "espia"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet
espionatge."; "espia:es#spy:en"
"espiar"; "espiar"; "v tr"; "DRET PENAL. Cometre espionatge."; "espitar:es#spy,
to:en"
"espionatge"; "espionatge"; "m"; "DRET PENAL. Delicte de traïció que consisteix a
obtenir, falsejar, inutilitzar o revelar a una potència estrangera qualsevol
informació referent a la capacitat defensiva i ofensiva d'un
estat."; "espionaje:es#spial:en"
"esprai de defensa"; "esprai de defensa"; "m"; "Sinònim complementari de aerosol de
defensa"; ""
"estafador"; "estafador"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet una
estafa."; "estafador:es#swindler:en"
"estafar"; "estafar"; "v tr"; "DRET PENAL. Cometre una
estafa."; "estafar:es#swindle, to:en"
"estat de necessitat"; "estat de necessitat"; "m"; "DRET PENAL. Situació de
conflicte entre dos béns jurídics que només pot salvar-se sacrificant-ne
un. Nota: És una circumstància eximent sempre i quan el mal causat no sigui
superior al que s'intenta evitar, no hagi estat provocada intencionalment o la
persona necessitada no tingui, pel seu càrrec o ofici, l'obligació de
sacrificar-se."; "estado de necesidad:es"
"estrangulació"; "estrangulació"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Estrenyiment
d'una ànima llisa a la part anterior del canó, que serveix per a facilitar
l'agrupament dels projectils."; "choke:es#estrangulamiento:es#choke:en"
"estrebada"; "estrebada"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Robatori amb violència
que consisteix a arrencar a la víctima allò que el delinqüent vol emportar-se,
generalment una bossa de mà."; "tirón:es#snatching:en"
"estria"; "estria"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Solc estret en forma
d'espiral practicat a la superfície de l'ànima, que fa que el projectil
adquireixi un moviment de rotació, i li confereix estabilitat en la trajectòria
i un poder de penetració més gran."; "estria:es#groove:en#rifling:en"
"estriat"; "estriat"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'estries de
l'ànima."; "rayado:es#grooving:en#rifling:en"
"estuprador"; "estuprador"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Persona que comet
estupre."; "estuprador:es#rapist:en"
"estuprar"; "estuprar"; "v tr"; "DRET PENAL. Cometre estupre."; "estuprar:es#rape,
to:en"
"evadir-se"; "evadir = se"; "v pron"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escapar-se, una
persona que està sotmesa a la custòdia policial."; "evadirse:es#escape, to:en"
"evasió"; "evasió"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acció
d'evadir-se."; "evasión:es#escape:en"
"excrescència interpapil·lar"; "excrescència interpapil·lar"; "f"; "PROTECCIÓ
CIVIL: POLICIA. Relleu del solc interpapil·lar, en forma de línia estreta i
discontínua, que no arriba a l'amplada d'una cresta papil·lar."; "excrecencia
interpapilar:es#interpapillar excrescence:en"
"eximir"; "eximir"; "v tr"; "DRET PENAL. Alliberar una persona de la seva
responsabilitat criminal en un delicte o una falta."; "eximir:es#exempt, to:en"
"expedient administratiu"; "expedient administratiu"; "m"; "DRET ADMINISTRATIU.
Conjunt d'actes sotmesos a normes jurídiques que tenen com a finalitat la
imposició d'una sanció a qui ha comès una infracció administrativa."; "expediente
administrativo:es#administrative proceeding:en"
"exploració"; "exploració"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Interrogatori d'un menor,
que s'ha de realitzar en presència del seu pare, del seu tutor o del ministeri
fiscal."; "exploración:es#interrogation of juvenile:en"
"explotació de menors"; "explotació de menor"; "f"; "DRET PENAL. Activitat, sovint
delictiva, consistent a utilitzar un menor per a una tasca remunerada abusant-ne
en benefici propi."; "explotación de menores:es#exploitation of minors:en"
"expulsor"; "expulsor"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements
mecànics d'una arma automàtica o semiautomàtica que serveixen per a expel·lir un
cartutx o una beina percutida fora de la recambra."; "expulsor:es#mecanismo de
expulsión:es#ejector:en"
"extracte de novetats"; "extracte de novetats"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA.
Document en què un cos policial deixa constància diàriament dels esdeveniments
més destacats en què ha intervingut."; "extracto de novedades:es#events
summary:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"extractor";"extractor";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements mecànics d'una arma de foc que serveixen per a treure un cartutx o una beina percutida de la recambra."; "extractor:es#mecanismo de extracción:es#extractor:en"

"falsificador";"falsificador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una falsificació."; "falsificador:es#counterfeiter:en#forger:en"

"falsificar";"falsificar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una falsificació."; "falsificar:es#counterfeit, to:en#forge, to:en"

"feix de trajectòries";"feix de trajectòria";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de trajectòries traçades pels projectils que es dispren en les mateixes condicions."; "haz de trayectorias:es"

"ferida de bala";"ferida de bala";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lesió causada per la penetració en l'organisme d'una bala, amb un orifici d'entrada, un trajecte intern a través dels teixits i, ocasionalment, un orifici de sortida."; "herida de bala:es#shotgun wound:en"

"fet punible";"fet punible";"m";"DRET PENAL. Acció o omissió culposa o dolosa penada per la llei."; "hecho punible:es#punishable act:en"

"fiador";"fiador";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Qualsevol dispositiu que serveix per a evitar que una arma es dispari accidentalment."; "seguro:es#safety:en"

"fila";"fila";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Formació que consisteix a situar-se l'un al costat de l'altre, en línia recta i amb el comandament a l'extrem dret o al davant."; "fila:es#file:en#rank:en"

"filera";"filera";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Formació que consisteix a situar-se l'un al darrere l'altre, en línia recta i amb el comandament al capdavant."; "columna de a uno:es#fila india:es#indian file:en#single file:en"

"finestra del tambor";"finestra de el tambor";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Obertura rectangular de l'armadura on s'allotja el tambor."; "hueco del tambor:es"

"finestra d'expulsió";"finestra de = expulsió";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Obertura d'una arma de foc que serveix per a permetre la sortida de la beina percutida."; "ventana de expulsión:es#ejection port:en"

"fisonomista";"fisonomista";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia especialitzat en les tècniques descriptives i en el reconeixement de persones."; "fisonomista:es"

"fitxa d'antecedents policials";"fitxa de = antecedent policial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què consten els antecedents policials d'una persona, classificat en un fitxer."; "ficha de antecedentes policiales:es"

"flagrant";"flagrant";"adj";"DRET PENAL. Dit d'un delictes o d'una falta descobert en el moment de cometre's."; "flagrante:es#flagrant:en#in the act:en"

"flota";"flota";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de tots els usuaris d'una xarxa que formen part d'un mateix cos policial."; "flota:es#fleet:en"

"força major";"força major";"f";"DRET PENAL. Esdeveniment previst però inevitable que produeix un resultat delictiu i eximeix de tota responsabilitat."; "fuerza mayor:es#force majeure:en"

"forense";"forense";"adj";"DRET PROCESSAL. Relatiu o pertanyent a l'administració de justícia."; "forense:es#forensic:en"

"formació";"formació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Agrupament estàtic o dinàmic de policies que constitueix la manera elemental d'articular-se el nombre de persones que el componen."; "formación:es#formation:en"

"fórmula dactiloscòpica";"fórmula dactiloscòpic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Representació gràfica de la classificació d'un dactilograma mitjançant una sèrie ordenada de símbols, lletres i nombres."; "fórmula dactiloscópica:es#classification formula:en"

"forrellat";"forrellat";"m";"Sinònim complementari de pany"; ""

"fotografia d'identificació";"fotografia de = identificació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Imatge d'una persona, que forma part d'una ressenya fotogràfica."; "fotografía de identificación:es#mug shot:en"

"fotografia mètrica";"fotografia mètric";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fotografia que inclou un testimoni mètric perquè quedi constància de les proporcions dels objectes fotografiats."; "fotografía métrica:es#photograph with scale measurement:en"

"fragment";"fragment";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta papil·lar deu vegades més llarga que ampla, com a longitud màxima, i que constitueix un punt característic del dactilograma."; "fragmento:es#island ridge:en#short ridge:en"

"franja quadriculada";"franja quadricular";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Banda escacada amb fileres de quadrats blancs i blaus que s'utilitza com a distintiu dels cossos de policia local."; "damero:es#tira de cuadros:es#tira de

4. Protecció_civil_policia.termcat

damero:es#black and white dices band:en"
"franja quadriculada reflectora";"franja quadricular reflector";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Franja quadriculada de material reflector que serveix per a identificar una peça de vestir o un vehicle d'un cos de policia local i per a proporcionar una visualització millor en condicions d'escassetat de llum."; "tira de damero reflectante:es#reflective dices band:en"
"fugida";"fugida";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acció de fugir."; "huída:es#escape:en#flight:en"
"fugir";"fugir";"v intr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Escapar-se, un delinqüent, després d'haver comès un fet punible o quan es realitza una intervenció policial."; "huir:es#escape, to:en#flee, to:en"
"full d'actuacions";"full de = actuació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia fa constar sintèticament les intervencions que ha realitzat durant el servei."; "hoja de actuaciones:es#hoja de novedades:es#parte de novedades:es#service report:en"
"full de drets del detingut";"full de dret de el detingut";"m";"DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en forma de targeta en què consten els drets que emparen un detingut i que serveix per a informar-lo en el moment de la detenció."; "hoja de derechos del detenido:es#Miranda warning form:en"
"full de lliurament de vehicle";"full de lliurament de vehicle";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia fa constar la sortida d'un vehicle del dipòsit quan es retorna al seu titular."; "hoja de entrega de vehiculo:es#order of delivery:en"
"full de trasllat de dipòsit";"full de trasllat de dipòsit";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia fa constar les dades d'un vehicle que ha estat portat d'un dipòsit a un altre, especificant-ne els motius."; "hoja de traslado de depósito:es#order of removal:en"
"full d'ingrés en dipòsit";"full de = ingrés en dipòsit";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia fa constar les dades d'un vehicle que ha estat deixat en un dipòsit i les diligències judicials practicades."; "hoja de ingreso en depósito:es#order of entrance:en#record of incoming:en"
"fulminant";"fulminant";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Compost químic explosiu, contingut en el pistó o a la vora del culot de la beina, que s'inflama per l'acció del percussor i produeix l'encesa de la càrrega."; "fulminante:es#primer:en"
"funda basculant";"funda bascular";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda d'arma que es fixa al cinturó amb un sistema pivotant que li permet de girar i prendre inclinacions diferents."; "funda basculante:es#swivel holster:en"
"funda d'aixella";"funda de = aixella";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda d'arma que es fixa a les espatlles amb una corretja de manera que queda gairebé sota l'aixella, que utilitza un policia de paisà."; "funda de sobaco:es#sobaquera:es#harness:en#shoulder holster:en"
"funda d'arma";"funda de = arma";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Coberta de lona o de cuir fixada generalment al cinturó, que s'ajusta a l'arma i la cobreix totalment per protegir-la i transportar-la."; "funda de arma:es#holster:en"
"funda de cama";"funda de cama";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda d'arma que es fixa a la cama amb una corretja, a l'alçada de la cuixa, que utilitza un policia de paisà."; "funda de pierna:es#leg holster:en"
"funda de manilles";"funda de manilla";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Coberta de lona o de cuir fixada al cinturó que cobreix i protegeix les manilles."; "funda de esposas:es#handcuff case:en"
"funda de turmell";"funda de turmell";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda d'arma que es fixa a la cama amb una corretja, a l'alçada del turmell, que utilitza un policia de paisà."; "funda de tobillo:es#ankle holster:en"
"funda de xarretera";"funda de xarretera";"f";"Sinònim complementari de divisa de xarretera";""
"funda d'extracció ràpida";"funda de = extracció ràpid";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda d'arma amb un sistema de tancament que permet de desenfundar sense haver d'obrir-la prèviament."; "funda de extracción rápida:es#fast draw holster:en"
"fusell";"fusell";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma llarga portàtil, amb l'ànima estriada."; "fusil:es#rifle:es#rifle:en"
"fusell d'assalt";"fusell de = assalt";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Fusell automàtic, lleuger i de petit calibre, que s'utilitza en intervencions en què es necessita tenir facilitat de moviments."; "fusil de asalto:es#assault rifle:en"
"fusell de precisió";"fusell de precisió";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Fusell pesant que s'utilitza sovint recolzat en un bípode o un trípode, dotat de mira telescòpica, que serveix per a obtenir precisió en un blanc mòbil o

4. Protecció_civil_policia.termcat

fix."; "fusil de precisió:es#fusil de tirador de elite:es#sniper rifle:en"
"galeria de tir"; "galeria de tir"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència
policial tancada, generalment de forma rectangular, destinada a efectuar-hi
pràctiques de tir."; "galeria de tiro:es#firing range:en"
"gallardet"; "gallardet"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Banderí llarg i estret,
acabat en punta, que penja de la llança en l'uniforme de gala d'un cos
policial."; "gallardete:es#pennant:en"
"gallet"; "gallet"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça mòbil de forma
irregular, l'extrem de la qual surt fora de la caixa de mecanismes, que
s'acciona amb el dit i posa en funcionament el mecanisme de percussió d'una arma
de foc."; "disparador:es#gatillo:es#trigger:en"
"galó"; "galó"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les franges de color
blanc o platejat, generalment en forma de V, que formen part, en diferent
nombre, d'una divisa i que representen simbòlicament la categoria dins d'un cos
policial."; "galón:es#chevron:en"
"galta"; "galta"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Cadascuna de les dues làmines
de plàstic, cautxú o fusta, generalment de forma anatòmica, que es fixen a
ambdues bandes de l'empunyadura i que serveixen per a empunyar més fàcilment una
arma de foc."; "cacha:es#grip panel:en"
"garjola"; "garjola"; "f"; "Sinònim complementari de dipòsit de detinguts"; ""
"gos de defensa-atac-rastreig"; "gos de defensa = atac = rastreig"; "m"; "PROTECCIÓ
CIVIL: POLICIA. Gos policia ensinistrat per protegir policies i col·laborar en
el seguiment d'un rastre."; "perro DAR:es#perro de
defensa-ataque-rastreo:es#police dog:en"
"gos de droga"; "gos de droga"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Gos policia
ensinistrat especialment per cercar i descobrir l'existència de droga."; "perro
detector de droga:es#narcotics dog:en"
"gos de rastreig"; "gos de rastreig"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Gos policia
ensinistrat especialment per cercar persones que han desaparegut."; "perro de
rastreo:es#perro de rescate:es#search and rescue dog:en#tracking dog:en"
"gos d'explosius"; "gos de = explosiu"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Gos policia
ensinistrat especialment per cercar artefactes explosius amagats."; "perro
detector de explosivos:es#explosives detection dog:en"
"gos policia"; "gos policia"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Gos ensinistrat per
portar a terme determinades funcions policials."; "perro policia:es#police
dog:en"
"graduació"; "graduació"; "f"; "Sinònim complementari de categoria"; ""
"grafística"; "grafística"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de tècniques de
documentoscòpia que serveixen per a l'estudi i identificació d'un document
manuscrit."; "grafística:es#handwriting investigation:en"
"grafometria"; "grafometria"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica d'anàlisi de
l'escriptura que consisteix a mesurar les diverses dimensions de cada grafisme
per identificar l'autor d'un text mitjançant la confrontació de
documents."; "grafometria:es#graphometry:en"
"grafonomia"; "grafonomia"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica d'anàlisi de
l'escriptura que consisteix a estudiar l'estructura de cada lletra i la
morfològia general del conjunt per identificar l'autor d'un text mitjançant la
confrontació de documents."; "grafonomia:es"
"granada lacrimògena"; "granada lacrimògena"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA.
Projectil que conté una substància lacrimògena, que generalment es dispara amb
una escopeta dotada d'un brocal de llançament, i que serveix per a la dissuasió
en un servei especial o antiavalots."; "granada lacrimògena:es#tear gas
canister:en"
"grau"; "grau"; "m"; "Sinònim complementari de categoria"; ""
"guant d'un sol ús"; "guant de = un sol ús"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Guant
de plàstic que s'utilitza per a escorcollar un sospitós, que només serveix per a
una intervenció."; "guante desechable:es#disposable glove:en"
"guarda i custòdia"; "guarda i custòdia"; "f"; "DRET CIVIL. Conjunt de drets i
deures del progenitor amb qui conviu un fill menor d'edat en cas de separació,
divorci o nul·litat."; "guarda y custodia:es#custody:en#guardiny:en"
"guardamà"; "guardamà"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part davantera d'una
arma llarga on s'agafa la mà que no prem el
gallet."; "guardamanos:es#handguard:en"
"guardamà"; "guardamà"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Part de l'armadura, de
forma semicircular, que protegeix el gallet d'una arma de foc per evitar que es
produeixin trets involuntaris."; "guardamonte:es#trigger guard:en"
"guardia"; "guardia"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt organitzat de punts
fixos que serveix per a la vigilància d'un edifici públic o d'una dependència

4. Protecció_civil_policia.termcat

"guardia:es#watch:en"
"guàrdia";"guàrdia";"m i f";"Sinònim complementari de agent";""
"guàrdia urbana";"guàrdia urbà";"f";"Sinònim complementari de policia local";""
"guia de pertinença d'armes";"guia de pertinença de =
arma:N5-FP|armar:VDR2S-";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què consten les dades que identifiquen una arma de foc, el propietari i qui pot utilitzar-la."; "guia de pertinença de armes:es"
"habeas corpus";"habeas corpus";"m";"DRET PROCESSAL PENAL. Procediment de protecció del dret a la llibertat personal que té per finalitat posar qualsevol persona detinguda il·legalment a disposició immediata de l'autoritat judicial competent. Nota: Pot ser sol·licitat pel mateix detingut, per un familiar seu o pel ministeri fiscal."; "habeas corpus:es#habeas corpus:en"
"habilitació legal";"habilitació legal";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Principi de la policia judicial que consisteix a basar totes les seves actuacions en una disposició legal que autoritzi l'agent expressament per a una acció determinada."; "habilitación legal:es#legal warrant:en"
"homicida";"homicida";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un homicidi."; "homicida:es#murderer:en"
"horitzó";"horitzó";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Pla horitzontal que conté l'origen de foc."; "horizonte:es#azimuth:en"
"identificació";"identificació";"f";"DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les diligències d'anàlisi i de classificació que practica la policia per establir la identitat d'un individu o d'una cosa."; "identificación:es#identification:en"
"identificació civil";"identificació civil";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Identificació d'una persona mitjançant un document oficial."; "identificación civil:es#civil identification:en"
"identificació criminal";"identificació criminal";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a establir la personalitat d'un individu de manera segura."; "identificación criminal:es#criminal identification:en"
"identificació de cadàver";"identificació de cadàver";"f";"Sinònim complementari de necroidentificació";""
"identificació fotogràfica";"identificació fotogràfic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Identificació criminal que es realitza comprovant la ressenya fotogràfica de la persona que s'identifica."; "identificación fotogràfica:es#photographic identification:en"
"identificar";"identificar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una identificació."; "identificar:es#identify, to:en"
"identitat";"identitat";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de característiques peculiars d'una persona o d'una cosa que la fan única i diferent de les altres."; "identidad:es#identity:en"
"idoneïtat";"idoneïtat";"f";"DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Principi de la policia judicial que consisteix a utilitzar a cada actuació el mitjà que resulti més adequat en abstracte."; "idoneidad:es#suitability:en"
"immobilització personal";"immobilització personal";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a impedir que un detingut es mogui, generalment mitjançant una presa de defensa personal, per tal de sotmetre'l a un escorcoll."; "inmovilización de persona:es#immobilization of a person:en"
"immobilitzar una persona";"immobilitzar una persona";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una immobilització personal."; "inmovilizar una persona:es#immobilize a person, to:en"
"impacte";"impacte";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Xoc d'un projectil contra un blanc."; "impacto:es#hit:en"
"imprudència conscient";"imprudència conscient";"f";"DRET PENAL. Imprudència en què el subjecte preveu el resultat de l'acció o l'omissió que comet, però confia d'evitar-lo."; "imprudencia consciente:es"
"imprudència inconscient";"imprudència inconscient";"f";"DRET PENAL. Imprudència en què el subjecte no preveu el resultat de l'acció o l'omissió que comet."; "imprudencia inconsciente:es"
"imprudència simple";"imprudència simple";"f";"DRET PENAL. Imprudència que provoca un fet considerat falta. Nota: Terme obsolet, substituït actualment per imprudència."; "imprudencia simple:es"
"in fraganti";"in fraganti";"loc";"Sinònim complementari de en flagrant delictes";""
"infanticida";"infanticida";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet infanticidi."; "infanticida:es#infanticide:en"
"informació";"informació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a facilitar dades a una persona, per iniciativa del policia o perquè ha estat

4. Protecció_civil_polícia.termcat

requerit."; "información:es#information:en"
"informador"; "informador"; "m i f"; "Sinònim de confident"; ""
"informe"; "informe"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Document en què un policia recull exhaustivament el conjunt de dades relatives a l'estat o situació d'un afer, una institució, o una persona, i les possibles determinacions a prendre."; "informe:es#occurrence report:en"
"informe estadístic d'alcoholèmia"; "informe estadístic de = alcoholèmia"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Document en què un policia fa constar els motius i els resultats d'una prova d'alcoholèmia."; "parte estadístico de alcoholemia:es#statistical report of breath test:en"
"informe pericial"; "informe pericial"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Avaluació tècnica que realitza un perit d'un aspecte dels fets que s'investiguen."; "informe pericial:es#survey report:en"
"informe pericial"; "informe pericial"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Document en què un perit deixa constància de les operacions realitzades durant un peritatge policial i de les conclusions obtingudes."; "informe pericial:es#expert report:en#survey report:en"
"infracció administrativa"; "infracció administratiu"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Acció o omisió contrària a les lleis i disposicions generals administratives que regulen una matèria determinada, que pot implicar una sanció."; "infracció administrativa:es"
"infracció penal"; "infracció penal"; "f"; "DRET PENAL. Fet que la llei prohibeix o ordena de complir, sota l'amenaça d'una pena."; "infracció penal:es#crime:en#infractioin of the law:en"
"innocent"; "innocent"; "adj"; "DRET PENAL. Dit d'una persona exempta de culpa."; "inocente:es#innocent:en"
"inseguretat ciutadana"; "inseguretat ciutadà"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL. Sensació general de por provocada per la consciència de la delinqüència, el terrorisme, les mancances en la qualitat de vida, la marginació, la insolidaritat urbana o la inseguretat econòmica."; "inseguridad ciudadana:es#fear of crime:en#lack of safety in the streets:en"
"insignia"; "insígnia"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Senyal de roba, de plàstic o metàl·lic que exhibeix un policia a la part exterior del vestuari, que serveix per a distingir el cos a què pertany i per a identificar-se personalment dins d'aquest cos."; "insignia:es#insignia:en"
"inspecció"; "inspecció"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Actuació que consisteix a verificar el compliment de les exigències administratives que regeixen en una situació determinada."; "inspección:es#inspection:en"
"inspecció d'aliments"; "inspecció de = aliment"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Inspecció consistent a comprovar les característiques administratives i tècniques d'un vehicle que transporta aliments o d'un establiment d'alimentació, i les condicions higienicosanitàries en què es troba el gènere."; "inspección de alimentos:es#food inspection:en"
"inspecció de locals públics"; "inspecció de local públic"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Inspecció consistent a comprovar la situació administrativa, les condicions de seguretat i higienico-sanitàries i altres característiques específiques d'un establiment destinat a la concurrència pública."; "inspección de locales de concurrencia pública:es#inspection of public places:en"
"inspecció de permisos"; "inspecció de permís"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Inspecció consistent a comprovar que es posseeixi la documentació necessària per a l'activitat que s'està realitzant."; "inspección de permisos:es#license inspection:en"
"inspecció d'obres"; "inspecció de = obra"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Inspecció consistent a comprovar que una obra posseeixi la llicència necessària, quan s'inicia, o que se n'ajusti al contingut estricte, durant l'execució."; "control de obras:es#inspección de obras:es#works inspection:en"
"inspecció ocular"; "inspecció ocular"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a realitzar un conjunt sistemàtic d'observacions, comprovacions i operacions tècnico-policials en el lloc on s'ha esdevingut un fet delictiu per tal de recollir informació, proves o indicis relacionats."; "inspección ocular:es#scene crime search:en#search:en#visit to the scene:en"
"inspecció veterinària"; "inspecció veterinari"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Inspecció per part d'un equip de veterinaris especialistes sol·licitada per un agent en funcions de policia administrativa quan ha realitzat una inspecció d'aliments que ha presentat alguna anomalia o quan cal verificar l'estat físic d'un animal."; "inspección veterinaria:es#veterinary inspection:en"
"inspeccionar"; "inspeccionar"; "v tr"; "DRET ADMINISTRATIU. Fer, un policia, una

4. Protecció_civil_policia.termcat

inspecció."; "inspeccionar:es#examine, to:en#inspect, to:en"
"inspector"; "inspector"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala
executiva d'un cos policial."; "inspector:es#inspector:en"
"inspector en cap"; "inspector en cap"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA.
Inspector que exerceix de cap de policia o de cap d'un àmbit operatiu
determinat."; "inspector-jefe:es#inspector-in-chief:en"
"intendent"; "intendent"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala
superior d'un cos de policia local, inferior jeràrquicament a l'intendent
major."; "intendente:es#intendant:en"
"intendent en cap"; "intendent en cap"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA.
Intendent que exerceix de cap de policia o de cap d'un àmbit operatiu
determinat."; "intendente-jefe:es#intendant-in-chief:en"
"intendent major"; "intendent major"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de
l'escala superior d'un cos de policia local, superior jeràrquicament a
l'intendent i inferior al superintendent."; "intendente mayor:es#intendant
major:en"
"intendent major en cap"; "intendent major en cap"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL:
POLICIA. Intendent major que exerceix de cap de policia o de cap d'un àmbit
operatiu determinat."; "intendente mayor-jefe:es#intendant major-in-chief:en"
"internament"; "internament"; "m"; "DRET PENAL; DRET PENITENCIARI. Sanció imposada
pel jutge a un menor, que consisteix a fer-lo ingressar en un centre de menors,
amb finalitat assistencial."; "internamiento:es#internment:en"
"interrogar"; "interrogar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Sotmetre a
interrogatori."; "interrogar:es#enquire, to:en#interrogate, to:en"
"interrupció"; "interrupció"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acabament de forma
natural d'una cresta papil·lar, amb els extrems arrodonits, del doble del gruix
de la cresta, que constitueix un punt característic del
dactilograma."; "interrupción:es"
"intervenció"; "intervenció"; "f"; "Sinònim complementari de actuació"; ""
"intervenció de comunicacions"; "intervenció de comunicació"; "f"; "DRET PENAL;
DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a interceptar les comunicacions i
les telecomunicacions d'una persona sospitosa d'estar implicada en un fet
delictiu, per a la qual cosa és necessària una autorització
judicial."; "intervención de comunicaciones:es#interception of transmissions:en"
"intervenir"; "intervenir"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Fer una
intervenció."; "intervenir:es#seizure, to:en"
"investigació"; "investigació"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix
a realitzar les diligències necessàries per a aclarir un delictes o una
falta."; "investigación:es#criminal investigation:en"
"investigador"; "investigador"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA; PROFESSIONS.
Policia que realitza una investigació."; "investigador:es#investigator:en"
"investigar"; "investigar"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Fer, un policia, una
investigació."; "investigar:es#investigate, to:en"
"jalonament"; "jalonament"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Manera de muntar un
dispositiu de seguretat que consisteix a situar els policies espaiats entre si
regularment al llarg d'un itinerari."; "jalonamiento:es#laying out:en"
"junta de caps"; "junta de cap"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Reunió del cap de
policia amb els altres caps d'un cos policial en què es planifiquen i
distribueixen les feines i es tracta la problemàtica que generen els diversos
serveis."; "junta de jefes:es#junta de mandos:es#board of officers:en"
"junta de comandaments"; "junta de comandament"; "f"; "Sinònim de junta de caps"; ""
"laboratori d'àudio"; "laboratori de = àudio"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA.
Laboratori de policia científica en què es reproduïxen i es processen els
enregistraments sonors fets durant una investigació."; "laboratorio de
audio:es#audio laboratory:en"
"laboratori de balística forense"; "laboratori de balístic
forense"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Laboratori de policia científica en què
s'analitzen els projectils i els seus efectes, per tal d'identificar-ne l'origen
i reconstruir uns fets determinats."; "laboratorio de balística
forense:es#ballistics laboratory:en"
"laboratori de documentoscòpia"; "laboratori de documentoscòpia"; "m"; "PROTECCIÓ
CIVIL: POLICIA. Laboratori de policia científica en què s'analitzen els
documents implicats en un fet delictiu per tal d'identificar-ne l'autor o
l'origen."; "laboratorio de documentoscopia:es"
"laboratori de policia científica"; "laboratori de policia
científic"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial dotada amb
l'equipament necessari per realitzar estudis de lofoscòpia, analítica forense,
balística forense i documentoscòpia."; "laboratorio de policía

4. Protecció_civil_policia.termcat

científica:es#crime laboratory:en"
"laboratori de radiotelefonía";"laboratori de radiotelefonía";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial destinada a l'ajustament i manteniment dels transceptors."; "laboratorio de radiotelefonía:es#radiotelephony laboratory:en"
"laboratori de vídeo";"laboratori de vídeo";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Laboratori de policia científica en què es reproduïxen i es processen enregistraments d'imatge fets durant una investigació."; "laboratorio de vídeo:es#video laboratory:en"
"laboratori fotogràfic";"laboratori fotogràfic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on es revelen les fotografies realitzades pels serveis operatius."; "laboratorio fotogràfico:es#photography laboratory:en"
"lectura de drets";"lectura de dret";"f";"DRET PROCESSAL PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Informació que ha de facilitar un policia a una persona en el moment de la detenció sobre el fet concret que l'ha motivat i sobre els drets que l'assisteixen."; "lectura de derechos:es#lecture of constitutional rights:en"
"limitant basilar";"limitar basilar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta papil·lar superior del sistema basilar."; "limitante basilar:es"
"limitant marginal";"limitar marginal";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta papil·lar inferior del sistema marginal."; "limitante marginal:es"
"limitant nuclear";"limitar nuclear";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta papil·lar exterior del sistema nuclear."; "limitante nuclear:es"
"línia abrupta";"línia abrupte";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta papil·lar situada entre dues de paral·leles, que comença o acaba entre elles, i que constitueix un punt característic del dactilograma."; "abrupta:es#ending ridge:en"
"línia de mira";"línia de mira";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Línia recta imaginària traçada des de l'ull del tirador, passant pel centre de l'alça i pel centre del punt de mira, fins al blanc."; "línea de mira:es#line of sight:en"
"línia de projecció";"línia de projecció";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Línia recta imaginària que és tangent a la trajectòria en la boca de foc d'una arma en el moment en què surt el projectil."; "línea de proyección:es"
"línia de situació";"línia de situació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Línia recta imaginària que uneix la boca de foc d'una arma amb el blanc."; "línea de situación:es#line of flight:en"
"línia de tir";"línia de tir";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Línia recta imaginària que resulta de la prolongació de l'eix del canó d'una arma de foc."; "línea de fuego:es#línea de tiro:es#firing line:en#line of fire:en"
"lladre";"lladre";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un furt o un robatori."; "ladrón:es#thief:en"
"llança";"llança";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma llancívola de fusta, amb la punta metàl·lica i amb un gallardet, que té una funció ornamental en l'uniforme de gala d'un cos policial."; "lanza:es#lance:en"
"llança de cavalleria";"llança de cavalleria";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma llancívola totalment metàl·lica, amb un gallardet, que té una funció ornamental en l'uniforme de gala d'un cos policial."; "lanza de caballería:es#cavalry lance:en"
"llanterna";"llanterna";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Llum de mà petit que s'utilitza per a la vigilar llocs foscos i per a regular el trànsit en vies poc il·luminades."; "linterna:es#torch:en"
"llevant";"llevant";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça en forma de falca que transmet el moviment del gallet al martell, en una arma de foc amb tir de doble acció."; "levante:es#sear:en"
"llibertat vigilada";"llibertat vigilar";"f";"DRET PENITENCIARI. Sanció imposada pel jutge a un menor, que consisteix a exercir-ne un control mentre aquest es mou en el seu medi, amb finalitat assistencial."; "libertad vigilada:es#probation:en#under watchfulness liberty:en"
"llibre de lliurament de detinguts";"llibre de lliurament de detingut";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Quadern en què un policia deixa constància dels detinguts que abandonen una dependència policial, l'hora de la sortida, les dades personals, el número d'atestat, el destí del detingut i la persona que se'n fa càrrec."; "libro de entrega de detenidos:es#register of delivery of prisoners:en"
"llibre de recollida i lliurament d'efectes";"llibre de recollida i lliurament de = efecte";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Quadern en què un policia deixa constància dels efectes que es retiren a un detingut en entrar a una dependència policial i que se li retornen en sortir, i de l'agent que se n'ha fet càrrec."; "libro de recogida y entrega de efectos:es"
"llibre de telefonemes";"llibre de telefonema";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA.

4. Protecció_civil_policia.termcat

Quadern en què un policia deixa constància de les trucades telefòniques més importants que s'han emès i s'han rebut en una dependència policial."; "libro de telefonemas:es"
"llibre d'entrada de detinguts"; "llibre de = entrada de detingut"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Quadern en què un policia deixa constància de les persones que entren detingudes en una dependència policial, l'hora d'entrada, les dades personals, el motiu de la detenció i el número d'atestat que els correspon."; "libro de entrada de detenidos:es#register of entries in prison:en"
"llicència"; "llicència"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Autorització que permet l'exercici d'un dret a partir de la comprovació que el sol·licitant reuneix els requisits que exigeix l'ordenament jurídic."; "licencia:es#license:en"
"llicència d'armes"; "llicència de = arma"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Document personal que autoritza el seu titular a posseir i portar una arma de foc."; "licencia de armas:es#gun license:en"
"llicència d'obertura"; "llicència de = obertura"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Llicència municipal necessària per a l'obertura d'un establiment industrial o d'un local de concurrència pública."; "licencia de apertura:es#opening license:en"
"llicència d'obres"; "llicència de = obra"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Llicència municipal necessària per a realitzar una activitat que representa l'execució d'obres."; "licencia de obras:es#works license:en"
"llicència d'ocupació de la via pública"; "llicència de = ocupació de el via públic"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Llicència municipal necessària per a l'exercici de qualsevol activitat o instal·lació que es realitza a la via pública."; "licencia de ocupación de la vía pública:es#permission of occupancy of the public way:en"
"llicència d'ús"; "llicència de = ús"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Llicència municipal necessària per a la primera utilització o ocupació d'un edifici o d'una instal·lació."; "licencia de uso:es#license of utilization:en"
"llicència municipal"; "llicència municipal"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Llicència concedida pel govern d'una entitat local."; "licencia municipal:es#municipal license:en"
"llicència provisional"; "llicència provisional"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Llicència que es concedeix temporalment mentre hi ha algun requisit exigít pendent de solucionar."; "licencia provisional:es#provisional license:en"
"llicència urbanística"; "llicència urbanístic"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Llicència municipal necessària per a l'edificació i altres usos del sòl."; "licencia urbanística:es#town-planning license:en"
"locutori"; "locutori"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on denunciants i detinguts realitzen les primeres declaracions."; "locutorio:es#locutory:en"
"lofoscòpia"; "lofoscòpia"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de les tècniques d'identificació de persones basades en l'observació i classificació de les empremtes deixades per qualsevol part de l'epidermis."; "lofoscopia:es#lophoscopy:en"
"major"; "major"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala superior de la policia autonòmica de la Generalitat de Catalunya, superior jeràrquicament al comissari."; "mayor:es#major:en"
"major en cap"; "major en cap"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Major que exerceix de cap de policia."; "mayor-jefe:es#major-in-chief:en"
"maltractament de menors"; "maltractament de menor"; "m"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a agredir físicament un menor, generalment de manera continuada i dins del cercle familiar."; "malos tratos a menores:es#child abuse:en"
"malversar"; "malversar"; "v tr"; "DRET PENAL. Cometre una malversació."; "malversar:es#misappropriate, to:en"
"manament d'entrada i escorcoll domiciliari"; "manament de = entrada i escorcoll domiciliari"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Manament judicial que autoritza un policia a realitzar una entrada domiciliària per detenir una persona o escorcollar el domicili, tot i que no hi hagi el consentiment del titular o l'evidència d'un delicte flagrant."; "orden de entrada y registro:es#entry and search warrant:en"
"manifestació"; "manifestació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia deixa constància de la informació facilitada per una persona que no està detinguda."; "manifestación:es#statement:en"
"manilla"; "manilla"; "f"; "DRET PENITENCIARI; PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les dues anelles metàl·liques unides per una cadena, que envolten els canells impeding el moviment dels braços de qui les porta. Nota: Usat generalment en plural."; "esposa:es#handcuff:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"manilla de cordó";"manilla de cordó";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cordill gruixut de niló amb un escanyador, que envolta un canell o tots dos, i que serveix per a impedir el moviment dels braços de qui el porta."; "esposa de cordón:es#cord handcuff:en"

"manilla de plàstic";"manilla de plàstic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tira de plàstic amb un escanyador, que envolta un canell o tots dos, i que serveix per a impedir el moviment dels braços de qui la porta."; "esposa de plástico:es#plastic handcuff:en"

"manta ignífuga";"manta ignífuga";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Peça de fibra ininflamable, d'1,8 x 2 m, que serveix per a aïllar del foc i per a apagar les flames d'una persona o d'un objecte encès."; "manta apagafuegos:es#manta ignífuga:es#fire blanket:en#fireproof blanket:en"

"martell";"martell";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça que colpeja el percussor en accionar el gallet."; "martillo:es#perrillo:es#hammer:en"

"mecanisme d'alimentació";"mecanisme de = alimentació";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements mecànics d'una arma de foc que serveixen per a col·locar un cartutx en posició de ser percudit."; "mecanismo de alimentación:es#loading mechanism:en"

"mecanisme de desmuntatge";"mecanisme de desmuntatge";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements mecànics d'una arma de foc que serveixen per a desmuntar-la en peces."; "mecanismo de desmontaje:es#dismantling mechanism:en"

"mecanisme de percussió";"mecanisme de percussió";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements mecànics d'una arma de foc que serveixen per a colpejar el fulminant d'un cartutx."; "mecanismo de percusión:es#trigger mechanism:en"

"mecanisme de seguretat";"mecanisme de seguretat";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements mecànics d'una arma de foc que serveixen per a impedir que es dispari accidentalment."; "mecanismo de seguridad:es#safety mechanism:en"

"mecanisme de tir";"mecanisme de tir";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements mecànics d'una arma de foc que transmeten, accionats pel tirador, el moviment al mecanisme de percussió."; "mecanismo de disparo:es#firing mechanism:en"

"mecanisme d'expulsió";"mecanisme de = expulsió";"m";"Sinònim complementari de expulsor";""

"mecanisme d'extracció";"mecanisme de = extracció";"m";"Sinònim complementari de extractor";""

"mecanisme d'obertura";"mecanisme de = obertura";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt d'elements mecànics d'un revòlver que serveixen per a obrir i tancar el tambor en ser carregat o descarregat."; "mecanismo de apertura:es#opening mechanism:en"

"mendicitat";"mendicitat";"f";"DRET PENAL. Activitat que consisteix a demanar almoïna a la via pública o a domicilis particulars."; "mendicidad:es#begging:en#mendicancy:en#mendicity:en"

"mendicitat organitzada";"mendicitat organitzar";"f";"DRET PENAL. Activitat consistent en l'explotació de menors per fer-los demanar almoïna, o per utilitzar-los com a reclam per obtenir-ne."; "mendicidad organizada:es#organized mendicity:en"

"menor";"menor";"m i f";"DRET CIVIL; DRET PENAL. Persona amb minoria d'edat civil o d'edat penal, que ha de ser objecte d'assistència quan és víctima d'un delictes, falta o situació de risc, en el primer cas, o que ha de rebre un tracte especial si comet un delictes o una falta, en el segon. Nota: La minoria d'edat civil està establerta entre 0 i 18 anys; la minoria d'edat penal, entre 0 i 16 anys."; "menor:es#child:en#minor:en"

"mètode comparatiu";"mètode comparatiu";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Mètode que es basa en l'observació analítica de dues imatges mitjançant un microscopi o un projector per tal d'apreciar-ne les diferències i les semblances."; "método comparativo:es#comparative method:en"

"metralleta";"metralleta";"f";"Sinònim complementari de subfusell";""

"microscopi comparatiu";"microscopi comparatiu";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Instrument òptic o electrònic que permet la visió augmentada i simultània de dos objectes, juxtaposats o superposats."; "microscopio comparativo:es#comparison microscope:en"

"mira";"mira";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Dispositiu que serveix per a apuntar una arma."; "mira:es#sight:en"

"mira làser";"mira làser";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Mira consistent en un làser que projecta un punt de llum sobre el blanc."; "mira láser:es"

"mira oberta";"mira obrir";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Mira consistent en

4. Protecció_civil_polícia.termcat

una alça i un punt de mira que s'alineen i engrasen per apuntar."; "mira abierta:es"
"mira tancada"; "mira tancar"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Mira consistent en un dioptrè regulable i una anella de diàmetre variable col·locada damunt la boca de foc, en una arma llarga."; "mira cerrada:es"
"mira telescòpica"; "mira telescòpic"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Mira en forma de tub, que es col·loca sobre l'arma i dona una imatge augmentada i nítida del blanc."; "mira telescòpica:es#telescopic sight:en"
"missatge general"; "missatge general"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Missatge amb què un policia demana atenció a tots els qui estiguin escoltant, generalment mitjançant una veu tipus."; "mensaje general:es#general message:en"
"mòbil"; "mòbil"; "m"; "DRET PENAL. Motivació que porta una persona a realitzar un delictes o una falta."; "mòvil:es#motive:en"
"molla de la corredora"; "molla de el corredora"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça elàstica que prem la corredora contra el gallet, en un revòlver."; "muelle de la corredera:es#rebound slide spring:en"
"molla del carregador"; "molla de el carregador"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça elàstica que empeny els cartutxos dins del carregador i facilita l'alimentació de l'arma."; "muelle del cargador:es#magazine spring:en"
"molla reial"; "molla reial"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça elàstica que actua directament sobre el mecanisme de percussió d'una arma de foc i li dona força en el moment del tret."; "muelle del vástago:es#muelle percutor:es#muelle real:es#hammer spring:en"
"monodèltic"; "monodèltic"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb un sol delta."; "monodelto:es#one delta's:en"
"mosso d'esquadra"; "mosso de = esquadra"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de la policia autonòmica de la Generalitat de Catalunya."; "mosso d'esquadra:es#mosso d'esquadra:en"
"mosso d'esquadra"; "mosso de = esquadra"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL; PROFESSIONS. Persona que pertany al cos de la policia autonòmica de la Generalitat de Catalunya."; "mozo de escuadra:es"
"mossos d'esquadra"; "mosso de = esquadra"; "m pl"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia autonòmica que forma part de la Generalitat de Catalunya."; "mossos d'esquadra:es#mossos d'esquadra:en"
"mostra"; "mostra"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Qualsevol taca, substància, empremta, objecte o efecte que es recull durant una inspecció ocular per tal de ser analitzat i preservat com a prova o indicatiu d'un fet delictiu."; "muestra:es#evidence:en"
"multa"; "multa"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Sanció administrativa que té l'origen en una infracció que conclou un expedient administratiu, consistent en un càrrec pecuniari."; "multa:es#fine:en"
"munició"; "munició"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Conjunt de projectils que poden ser disparats per una arma de foc."; "munición:es#ammo:en#ammunition:en"
"muntar"; "muntar"; "v tr"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Fer passar un projectil a la recambra per tal de deixar l'arma preparada per disparar."; "montar:es#cock, to:en"
"narcotràfic"; "narcotràfic"; "m"; "Sinònim complementari de tràfic de drogues"; ""
"narcotraficant"; "narcotraficant"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que practica el narcotràfic."; "narcotraficante:es#traficante de droga:es#drugs trader:en"
"necessitat"; "necessitat"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Principi de la policia judicial que consisteix a sospesar si cal usar un mitjà determinat per a un cas concret."; "necesidad:es#necessity:en"
"necroidentificació"; "necroidentificació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a establir la identitat personal que posseïa, en vida, un cadàver."; "identificación de cadáver:es#necroidentificación:es#identification of deceased:en"
"necroressenya"; "necroressenya"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de dactilogrames d'un cadàver, que serveixen per a facilitar-ne la identificació."; "necrorresena:es#printing deceased:en"
"notificació de desperfectes a la via pública"; "notificació de desperfecte a el via públic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què un policia deixa constància de la deterioració d'un component del mobiliari urbà i de les causes que l'han provocada, que es comunica als responsables que l'han de fer reparar."; "notificación de desperfectos en la vía pública:es#report of damages in the public road:en"
"nucli"; "nucli"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Centre d'un dactilograma constituït per la cresta més interior i de forma regular d'un nucli ansiforme od'una forma papil·lar que s'hi inclogui, o bé per l'extrem o fragment més

4. Protecció_civil_policia.termcat

interior d'un nucli verticil·lar."; "núcleo:es#core:en"
"nucli ansiforme"; "nucli ansiforme"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sistema nuclear que presenta una o més crestes en forma de nansa i encaixades les unes en les altres."; "núcleo ansiforme:es#loop:en"
"nucli biansiforme"; "nucli biansiforme"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sistema nuclear format per la combinació de dos nuclis ansiformes."; "núcleo biansiforme:es#double loop:en#twinned loop:en"
"nucli mixt"; "nucli mixt"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sistema nuclear format per la combinació d'un nucli verticil·lar i un nucli ansiforme."; "núcleo mixto:es#accidental:en"
"nucli verticil·lar"; "nucli verticil·lar"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sistema nuclear que presenta les crestes, corbes i concèntriques, en forma de cercle, el·lipse o espiral."; "núcleo verticilar:es#whorl:en"
"número d'identificació"; "número de = identificació"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insignia metàl·lica o de feltre vulcanitzat, de forma rectangular i amb el número de funcionari, que es fixa a un dels costats del pit."; "número de agente:es#número de funcionario:es#número de placa:es#badge number:en"
"obediència deguda"; "obediència deure"; "f"; "DRET PENAL. Circumstància eximent o atenuant que consisteix a considerar que l'autor d'un acte il·lícit ha actuat complint ordres del seu superior jeràrquic. Nota: En cap cas pot emparar actes il·lícits que constitueixin delictes o que siguin contraris a les lleis."; "debidia obediencia:es#owed obedience:en"
"obstrucció a la justícia"; "obstrucció a el justícia"; "f"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a negar-se a col·laborar amb l'administració de justícia com a perit o testimoni, o bé a influir amb violència o intimidació en una persona que intervé en un procés perquè deixi de fer-ho."; "obstrucción a la justicia:es#obstruction of justice:en"
"ocupació de la via pública"; "ocupació de el via públic"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Activitat o instal·lació que es realitza a la via pública, per a la qual és necessària una llicència municipal."; "ocupación de la vía pública:es#occupancy of the public way:en"
"odontograma"; "odontograma"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Representació gràfica de la dentadura d'una persona, expressada amb signes convencionals, que serveix per a facilitar-ne la identificació."; "odontograma:es#odontogram:en"
"oficina de control d'accés"; "oficina de control de = accés"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial de dimensions reduïdes situada tocant a la porta d'una dependència o d'un edifici que es custodia, des d'on es controla l'entrada i sortida de persones o vehicles."; "oficina de control de acceso:es#sentry box:en"
"oïda"; "oïda"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Orifici que transmet la deflagració del fulminant a la càrrega de pólvora."; "chimenea:es#oído:es"
"oli d'armes"; "oli de = arma"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Substància untuosa i de poca viscositat que serveix per a lubricar una arma de foc."; "aceite de armas:es#oil:en"
"omissió"; "omissió"; "f"; "DRET PENAL. Delicte o falta en què es deixa de fer, dolosament o amb culpa, allò que és manat per la llei de fer."; "omisión:es#omission:en"
"ona sonora"; "ona sonor"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Forma que adopta el so en la seva propagació."; "onda sonora:es#acoustic wave:en#sound wave:en"
"operació fred"; "operació fred"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'actuacions previstes en cas de fred intens, que tenen l'objectiu de traslladar tots els indigents que ho desitgin a centres d'assistència."; "operación frío:es#winter operation:en"
"operador"; "operador"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA; PROFESSIONS. Policia especialitzat en telecomunicacions que es fa càrrec d'un transceptor base."; "operador:es#radio operator:en"
"ordenança"; "ordenança"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Disposició jurídica dictada per un ajuntament en ple, que serveix per a regular qüestions generals de l'activitat dels ciutadans i la seva relació amb l'entitat."; "ordenanza:es#bylaw:en#ordinance:en"
"ordre"; "ordre"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Acte administratiu que manifesta un manament de l'autoritat competent, que cal obeir."; "orden:es#order:en"
"ordre d'aproximació"; "ordre de = aproximació"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Disposició d'un grup operatiu consistent a situar els policies ordenats en petits grups i desplaçar-se separats per intervals variables, que serveix per a acostar-se a una multitud."; "orden de aproximación:es#approaching disposition:en"
"ordre de combat"; "ordre de combat"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Disposició en

4. Protecció_civil_policia.termcat

què s'ordena un grup de policies quan ha d'afrontar-se a un grup de persones amb armes de foc."; "orden de combate:es#battle order:en#combat order:en"
"ordre de destrucció"; "ordre de destrucció"; "f"; "DRET PENAL. Ordre dictada per l'autoritat, que és necessària per a poder destruir un gènere decomissat."; "orden de destrucción:es#order of destruction:en"
"ordre de precintament"; "ordre de precintament"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Ordre judicial que autoritza un policia a realitzar un precintament."; "orden de precinto:es#sealing warrant:en"
"ordre de servei"; "ordre de servei"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Ordre que consisteix a fer conèixer a un policia les decisions preses pel seu comandament en relació al servei concret que ha de realitzar."; "orden de servicio:es#service order:en"
"ordre d'execució d'obres"; "ordre de = execució de = obra"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Ordre que obliga el propietari d'un terreny, d'una urbanització, d'una edificació o d'un cartell a executar les obres necessàries per a la seva conservació d'acord amb la normativa urbanística."; "orden de ejecución de obras:es#order of works:en"
"ordre públic"; "ordre públic"; "m"; "DRET CIVIL. Respecte de les normes establertes per la societat que permeten la seguretat ciutadana."; "orden público:es#public order:en"
"ordre tancat"; "ordre tancar"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Formació en què s'ordena un grup de policies per retre honors o per practicar exercicis d'instrucció."; "orden cerrado:es#close formation:en"
"organització terrorista"; "organització terrorista"; "f"; "DRET PENAL. Associació il·lícita que practica el terrorisme."; "organización terrorista:es#terrorist organization:en"
"orifici de sortida"; "orifici de sortida"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Obertura de forma irregular que provoca un projectil en sortir del cos sòlid on ha impactat."; "orificio de salida:es#gunshot wound of exit:en"
"orifici d'entrada"; "orifici de = entrada"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Obertura que provoca un projectil en penetrar en un cos sòlid, generalment de forma circular o ovalada, i que presenta a les vores indicis diversos segons les característiques del tret."; "orificio de entrada:es#gunshot wound of entry:en"
"origen de foc"; "origen de foc"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Centre geomètric de la boca de foc."; "origen de fuego:es#point of origen:en"
"pala plegable"; "pala plegable"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Eina formada per una planxa metàl·lica lleugerament còncava i un mànec que pot modificar la seva inclinació, que serveix per a recollir, traslladar i remoure matèries sòlides."; "pala plegable:es#folding shovel:en"
"palanca"; "palanca"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça metàl·lica que serveix per a accionar el pany, generalment en una arma de repetició."; "palanca:es"
"palanqueta"; "palanqueta"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Barra de ferro d'uns 60 cm, amb els extrems aplanats, un dels quals és corbat i amb una entalladura per agafar-se millor als objectes sobre els quals actua, que serveix per a forçar portes i com a alçaprem."; "palanca:es#pata de cabra:es#jimmy:en#pry bar:en"
"palanquista"; "palanquista"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lladre especialitzat a cometre robatoris de pisos accedint-hi per obertures diferents a la porta. Nota: Terme d'argot."; ""
"pany"; "pany"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Mecanisme amb l'agulla percussora incorporada, que serveix per a carregar i descarregar una arma llarga alhora que obre i tanca la recambra."; "cerrojo:es#breech bolt:en"
"paquet bomba"; "paquet bomba"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Artefacte explosiu que s'envia per correu o es diposita en algun lloc, que esclata en ser manipulat, amb la intenció d'atemptar contra el destinatari."; "paquete bomba:es#parcel bomb:en"
"parella"; "parella"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla formada per dos policies."; "pareja:es#two men patrol:en"
"parricida"; "parricida"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet un parricidi."; "parricida:es#parricide:en"
"particularitat de conjunt"; "particularitat de conjunt"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Agrupació de punts característics en un espai molt reduït del dactilograma."; "particularidad de conjunto:es"
"pàtria potestat"; "pàtria potestat"; "f"; "NOTARIAT. Conjunt de deures i drets que d'acord amb la llei tenen els pares sobre els seus fills menors no emancipats o majors d'edat incapacitats. Nota: En el Codi de família vigent a Catalunya s'usa únicament el terme potestat del pare i de la mare."; "patria potestad:es#parental rights:en#patria potestas:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"patrulla";"patrulla";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a recórrer una zona sense haver fixat prèviament un itinerari, com a mesura de prevenció i amb l'obligació d'intervenir en qualsevol situació conflictiva que pugui tenir-hi lloc."; "patrulla:es#patrol:en"

"patrulla";"patrulla";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Grup operatiu bàsic d'un cos policial els membres del qual generalment van uniformats i realitzen els seus serveis en una zona determinada, ja sigui a peu o amb vehicle."; "patrulla:es#patrol:en"

"patrulla a cavall";"patrulla a cavall";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla que realitza els seus serveis a cavall, que s'ocupa generalment del control de multituds i de la vigilància de parcs, zones forestals i llocs de difícil accés."; "patrulla a caballo:es#mounted police patrol:en"

"patrulla a peu";"patrulla a peu";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla que realitza els seus serveis a peu, de manera que es facilita la relació directa amb els ciutadans."; "patrulla a pie:es#foot patrol:en"

"patrulla amb gos policia";"patrulla amb gos policia";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla a peu que s'acompanya d'un gos policia i que s'ocupa de la recerca de persones, de drogues o d'explosius i del control de multituds."; "patrulla con perro policia:es#canine patrol:en"

"patrulla amb vehicle";"patrulla amb vehicle";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla que realitza els seus serveis amb un vehicle, de manera que pot transportar material operatiu divers."; "patrulla con vehículo:es#motor vehicle patrol:en"

"patrulla d'accidents";"patrulla de = accident";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla formada per dos agents i especialitzada en actuacions per accidents de circulació."; "patrulla de accidentes:es#traffic accidents patrol:en"

"patrulla de suport operatiu";"patrulla de suport operatiu";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla especialitzada que cobreix les necessitats dels serveis policials que no poden assumir les patrulles que pertanyen a una divisió territorial, i que té com a objectiu actuar d'una manera directa quan és sol·licitada."; "patrulla de apoyo operativo:es#patrulla de intervención inmediata:es#emergency task patrol:en"

"patrulla d'helicòpter";"patrulla de = helicòpter";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla que realitza els seus serveis amb helicòpter i que s'ocupa generalment de la vigilància de grans extensions de terreny, salvaments, escortes i del suport a grups operatius que actuen a terra."; "patrulla en helicóptero:es#helicopter patrol:en"

"patrulla d'intervenció immediata";"patrulla de = intervenció immediat";"f";"Sinònim complementari de patrulla de suport operatiu";""

"patrulla motoritzada";"patrulla motoritzar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla que realitza els seus serveis amb moto, la qual cosa li permet una gran mobilitat i rapidesa."; "patrulla motorizada:es#motor patrol:en"

"patrulla rural";"patrulla rural";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Patrulla encarregada de la vigilància de zones no urbanes."; "patrulla rural:es#country patrol:en#rural patrol:en"

"patrullar";"patrullar";"v intr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una patrulla."; "patrullar:es#patrol, to:en"

"patrullatge";"patrullatge";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acció de patrullar."; "patrullaje:es#patroling:en"

"patruller";"patruller";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia que fa un servei de patrulla."; "patrullero:es#patrol officer:en#patrolman, patrolwoman:en"

"patruller de sector";"patruller de sector";"m i f";"Sinònim complementari de policia de barri";""

"pelmatoscòpia";"pelmatoscòpia";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica d'identificació de persones basada en l'observació i classificació de les empremtes de les plantes dels peus."; "pelmatoscopia:es#footprint pattern identification:en"

"pentinada";"pentinada";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a escorcollar exhaustivament una zona."; "peinado:es#sweep:en"

"pentinar";"pentinar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una pentinada."; "peinar:es#sweep, to:en"

"percussió";"percussió";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Cop donat pel percussor o l'agulla percussora al fulminant."; "percusión:es#percussion:en"

"percussió anular";"percussió anular";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Sistema d'iniciació del tret en què el fulminant està col·locat a la perifèria del culot, de manera que la percussió pot realitzar-se a qualsevol punt de la vora."; "percusión anular:es#rim fire:en"

"percussió central";"percussió central";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA.

4. Protecció_civil_policia.termcat

Sistema d'iniciació del tret en què el fulminant és contingut en el pistó al centre del culot."; "percussió central:es#center fire:en"
"percussor"; "percussor"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Dispositiu, retingut per un ressort que l'allibera en accionar el gallet, que colpeja el fulminant directament o mitjançant l'agulla
percussora."; "percussor:es#percutor:es#percussor:en"
"peritatge"; "peritatge"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Estudi fet per un perit."; "peritaje:es#expert's opinion:en"
"permís"; "permís"; "m"; "Sinònim complementari de autorització"; ""
"permís d'activitat"; "permís de = activitat"; "m"; "DRET ADMINISTRATIU. Autorització que permet de realitzar una activitat determinada subjecta a regulació."; "permiso de actividad:es#permission of activity:en"
"pern"; "pern"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça de forma irregular que immobilitza el martell quan el tabor és obert i fixa l'agulla central quan es tanca."; "bulón:es#locking bolt:en"
"perpalina"; "perpalina"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA; PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Barra rígida hexagonal, d'1 a 1'5 m, que serveix per a moure objectes i com a alçaprem."; "barra metálica:es#metal bar:en"
"persecució"; "persecució"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a seguir un presumpte delinqüent que fuig sabent que és encaçat per un policia, per tal de detenir-lo."; "persecución:es#pursuit:en"
"perseguir"; "perseguir"; "v tr"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una persecució."; "perseguir:es#pursuit, to:en"
"pestell"; "pestell"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça metàl·lica corredora, de dues posicions, que acciona el pern per obrir o tancar el tabor d'un revòlver."; "pestillo:es#thumbpiece:en"
"petjada"; "petjada"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Empremta visible produïda pel contacte d'un peu, descalç o calçat, damunt d'una superfície."; "pisada:es#footprint:en"
"pilota de goma"; "pilota de goma"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Projectil de goma massissa que es dispara amb una escopeta dotada d'un brocal de llançament i que serveix per a la dissuasió en un servei antiavalots."; "pelota de goma:es"
"pinzell magnètic"; "pinzell magnètic"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Vareta petita imantada que serveix per a aplicar un reactiu de pols magnètica damunt d'una superfície on pot haver-hi empremtes latents."; "pincel magnético:es#magna-brush:en"
"pis franc"; "pis franc"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Habitatge ocupat temporalment per un delinqüent en el moment de cometre un delicte o en un moment immediatament anterior o posterior."; "piso franco:es#safe house:en"
"pista"; "pista"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Senyal deixat en un lloc per la realització d'una acció, que serveix per a orientar un policia en la investigació."; "pista:es#rastro:es#track:en"
"pista d'entrenament"; "pista de = entrenament"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial, normalment a l'aire lliure, destinada a efectuar-hi exercicis de preparació física, pràctiques de tir o de conducció, o ensinistrament de gossos policia."; "pista de entrenamiento:es#training track:en"
"pistó"; "pistó"; "m"; "Sinònim de càpsula iniciadora"; ""
"pistola"; "pistola"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma curta, generalment semiautomàtica, que no disposa de tabor."; "pistola:es#pistol:en"
"pla de tir"; "pla de tir"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Pla vertical que conté la línia de tir i en el qual es traça la trajectòria del projectil."; "plano de tiro:es"
"placa de gorra"; "placa de gorra"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia metàl·lica, amb un escut identificatiu, que es fixa al davant de la peça de cap."; "placa de gorra:es#hat shield:en"
"placa de pit"; "placa de pit"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia metàl·lica, amb l'escut identificatiu d'un cos policial, que es fixa a un dels costats del pit."; "chapa:es#placa:es#police badge:en"
"placa d'identificació"; "placa de = identificació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Insígnia metàl·lica amb l'escut identificatiu d'un cos policial que va fixada a l'interior de la cartera d'identificació i que serveix per a acreditar la pertinença al cos d'aquell qui l'exhibeix."; "placa de identificación:es#badge:en#shield:en"
"placa policial"; "placa policial"; "f"; "Sinònim complementari de placa de pit"; ""
"plec de descàrrec"; "plec de descàrrec"; "m"; "DRET ADMINISTRATIU. Conjunt d'al·legacions amb què el responsable d'una presumpta infracció se'n defensa."; "pliego de descargo:es#evidence for the defence:en"
"poder de detenció"; "poder de detenció"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Capacitat

4. Protecció_civil_policia.termcat

d'un projectil per immobilitzar una persona, que depèn del calibre i la forma de la bala, de l'energia que porta i de la superfície de xoc."; "poder de detenció:es#stopping power:en"
"poder de penetració"; "poder de penetració"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Capacitat d'un projectil d'avançar en la massa del medi en què penetra, que depèn de la naturalesa del blanc i de la naturalesa i la forma de la bala."; "poder de penetració:es#penetrating power:en"
"polícia"; "polícia"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascun dels cossos armats, de naturalesa civil o militar i d'estructura jerarquitzada, que formen part de l'administració pública i que s'ocupen de la protecció dels drets i les llibertats dels ciutadans i de la seva seguretat."; "polícia:es#police:en"
"polícia"; "polícia"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funcionari que forma part d'un cos policial."; "polícia:es#constable:en#peace officer:en#police officer:en#policeman, policewoman:en"
"polícia"; "polícia"; "m i f"; "Sinònim complementari de agent de policia"; ""
"polícia administrativa"; "polícia administratiu"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a fer complir la legislació vigent en els aspectes que l'administració pública considera d'interès general delimitant l'esfera individual del ciutadà."; "polícia administrativa:es#administrative police:en"
"polícia assistencial"; "polícia assistencial"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a ajudar persones satisfent les necessitats que no poden resoldre."; "polícia asistencial:es#polícia de asistencia:es#assistance police:en"
"polícia autonòmic"; "polícia autonòmic"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre d'un cos de policia autonòmica."; "polícia autonòmic:es#autonomous government police officer:en"
"polícia autonòmica"; "polícia autonòmic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cos policial que forma part del govern d'una comunitat autònoma."; "polícia autònoma:es#polícia autonòmica:es#police of the autonomous government:en"
"polícia científica"; "polícia científic"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a aplicar procediments científics per comprovar un fet delictiu, identificar-ne l'autor, posar a disposició judicial les proves materials i emetre els informes pericials per a la investigació."; "polícia científica:es"
"polícia d'assistència"; "polícia de = assistència"; "f"; "Sinònim de policia assistencial"; ""
"polícia de barri"; "polícia de barri"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia que fa el seu servei diàriament en una zona delimitada d'una població, de manera que pot integrar-s'hi personalment."; "patrullero de sector:es#polícia de barrio:es#district police officer:en"
"polícia de custòdia"; "polícia de custòdia"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre d'una parella de policies que té cura d'un detingut quan se'l condueix en un cotxe patrulla, o a les dependències policials."; "polícia de custodia:es#custody officer:en"
"polícia de menors"; "polícia de menor"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia especialitzat en protecció i reforma de menors."; "polícia de menores:es#police officer of the youth division:en"
"polícia de seguretat"; "polícia de seguretat"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a vetllar per la protecció dels ciutadans mitjançant el manteniment o el restabliment de la seguretat ciutadana i del lliure exercici dels drets i les llibertats."; "polícia de seguridad:es#security police:en"
"polícia judicial"; "polícia judicial"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a practicar les diligències necessàries per comprovar un delicte o falta, descobrir i detenir el delinqüent, recollir els efectes, instruments i proves del delicte, i posar-ho tot en mans de l'autoritat judicial."; "polícia judicial:es#judiciary police:en"
"polícia judicial"; "polícia judicial"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Grup operatiu d'un cos policial especialitzat en la investigació de fets delictius, que depèn funcionalment dels jutges, els tribunals i el ministeri fiscal."; "polícia judicial:es#judiciary police:en"
"polícia judicial de primera fase"; "polícia judicial de primer fase"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'actuacions de la policia judicial realitzades abans de la intervenció de l'autoritat judicial."; "polícia judicial de primera fase:es#first stage judiciary police:en"
"polícia judicial de segona fase"; "polícia judicial de segon fase"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'actuacions de la policia judicial

4. Protecció_civil_policia.termcat

realitzades per ordre judicial."; "policía judicial de segunda fase:es#second stage judiciary police:en"
"policia local"; "policia local"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cos policial que forma part d'una corporació local."; "guardia urbana:es#policía local:es#policía municipal:es#municipal police:en"
"policia municipal"; "policia municipal"; "f"; "Sinònim complementari de policia local"; ""
"pólvora"; "pólvora"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Mescla química fortament explosiva, generalment a base de nitrocel·lulosa, que constitueix la càrrega que impulsa el projectil un cop encesa."; "pólvora:es#gun powder:en"
"porra"; "porra"; "f"; "Sinònim complementari de defensa"; ""
"portadefensa"; "portadefensa"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Funda de cuir o de lona que es fixa al cinturó, i que serveix per a transportar la defensa."; "funda de defensa:es#baton holder:en"
"posició ajupida"; "posició ajupir"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posició de tir que consisteix a inclinar lleugerament el cos endavant, flexionant les cames, amb els braços estirats sostenint l'arma amb les dues mans a l'alçada dels ulls, però sense rigidesa per tal d'absorbir l'energia del retrocés."; "policía agachado:es#posición agachada:es#posición crouch:es#crouch position:en"
"posició asseguda"; "posició asseure"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posició de tir que consisteix a asseure's i a recolzar la mà que sosté l'arma sobre el genoll de manera que es pot pujar o baixar l'arma arronsant o estirant la cama."; "posición sentada:es"
"posició de genolls"; "posició de genoll"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posició de tir que consisteix a doblegar un genoll o bé a asseure's sobre el taló, que serveix per a situar-se ràpidament en una posició equilibrada."; "posición de rodilla en tierra:es#posición de rodillas:es#kneeling position:en"
"posició de maluc"; "posició de maluc"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posició de tir instintiu que consisteix a estendre el braç que sosté l'arma a l'alçada del ventre i que serveix per a distàncies curtes sense temps per apuntar."; "posición de cadera:es"
"posició de tir"; "posició de tir"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Disposició del cos que adopta un tirador per disparar."; "posición de tiro:es#shooting position:en"
"posició dempeus"; "posició dempeus"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posició de tir que consisteix a mantenir-se dret amb el cos i les cames rectes."; "posición de pie:es#standing position:en"
"posició estirada"; "posició estirar:HFS|estirada:N5-FS"; "f"; "Sinònim complementari de posició prona"; ""
"posició prona"; "posició pron"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Posició de tir que consisteix a jeure de bocaterrosa, que serveix per a oferir un blanc mínim a l'adversari i obtenir un punt de suport ampli i segur."; "posición tendida:es#tiro tumbado:es#prone position:en"
"pot de fum"; "pot de fum"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Projectil que conté una substància fumígena, que generalment es dispara amb una escopeta dotada d'un brocal de llançament, i que serveix per a la dissuasió en un servei especial o antiavalots."; "bote de humo:es#smoke grenade:en"
"pota de cabra"; "pota de cabra"; "f"; "Sinònim complementari de palanqueta"; ""
"potestat del pare i de la mare"; "potestat de el pare i de el mare"; "f"; "Sinònim de pàtria potestat"; ""
"precintament"; "precintament"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Actuació que consisteix a precintat un vehicle, un aparell o la porta d'un local per impedir-ne l'ús i evitar que se segueixi produint una infracció administrativa o penal, com a mesura preventiva o per una ordre de precintament."; "precinto:es#sealing:en"
"precintat"; "precintat"; "v tr"; "DRET PROCESSAL PENAL. Posar, un policia, un precinte a un vehicle, un aparell o la porta d'un local."; "precintat:es#seal, to:en"
"precinte"; "precinte"; "m"; "DRET PROCESSAL PENAL. Lligat que es col·loca en un vehicle, un aparell o la porta d'un local per tal d'impedir-ne l'ús. Nota: sol ser una etiqueta autoadhesiva o un filferro tancat amb un plom."; "precinto:es#seal:en"
"precisió"; "precisió"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Qualitat d'una arma, d'una munició o d'un tirador, determinada per la dimensió de l'agrupament que produeix."; "precisión:es#accuracy:en"
"prefectura"; "prefectura"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dignitat i càrrec de cap de policia."; "jefatura:es#prefecture:en"
"prefectura"; "prefectura"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Edifici o part d'un edifici on radiquen el cap de policia i els serveis centrals, administratius i

4. Protecció_civil_policia.termcat

operacionals del cos."; "comisaría:es#jefatura:es#police headquarters:en#police station:en"
"premeditació"; "premeditació"; "f"; "DRET PENAL. Circumstància agreujant que consisteix en la preparació d'un pla, d'una manera freda, calculada i reflexiva per a executar-lo."; "premeditació:es#premeditation:en"
"presumpció d'innocència"; "presumpció de = innocència"; "f"; "DRET PROCESSAL PENAL. Dret que posseeix una persona de ser considerada innocent si no es demostra el contrari."; "presunción de inocencia:es#presumption of innocence:en"
"prevaricador"; "prevaricador"; "m i f"; "DRET PENAL. Persona que comet prevaricació."; "prevaricador:es#prevaricator:en"
"prevaricar"; "prevaricar"; "v intr"; "DRET PENAL. Cometre prevaricació."; "prevaricar:es#prevaricate, to:en"
"prevenció"; "prevenció"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a preveure un sinistre o un fet delictiu per tal d'impedir-lo i mantenir la seguretat ciutadana."; "prevención:es#crime prevention:en"
"prevenció material"; "prevenció material"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Prevenció en què s'informa els ciutadans sobre la realitat delinqüencial i se'ls assessora sobre mesures que poden prendre particularment."; "prevención física:es#prevención material:es#material prevention:en"
"prevenció primària"; "prevenció primari"; "f"; "Sinònim complementari de prevenció material"; ""
"prevenció secundària"; "prevenció secundari"; "f"; "Sinònim complementari de prevenció social"; ""
"prevenció situacional"; "prevenció situacional"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Prevenció d'activitats delictives en una zona mitjançant la distribució de mitjans humans i materials adequats."; "prevención activa:es#prevención situacional:es#active prevention:en"
"prevenció social"; "prevenció social"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Preparació de comportaments delictius mitjançant actuacions destinades a incidir en la població, especialment els joves."; "prevención social:es#social prevention:en"
"prevenció terciària"; "prevenció terciari"; "f"; "Sinònim complementari de prevenció situacional"; ""
"preventiu"; "preventiu"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Relatiu o pertanyent a la prevenció."; "preventivo:es#preventive:en"
"primer cercle de seguretat"; "primer cercle de seguretat"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Part d'una escorta formada per policies de paísà que s'ocupa de la protecció immediata de la persona que és acompanyada."; "primer cordón de seguridad:es#first security cordon:en"
"prioritat"; "prioritat"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Missatge amb què es demana preferència per a les comunicacions que afecten un servei determinat."; "prioridad:es#priority:en"
"prohibició"; "prohibició"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Acte administratiu que consisteix a negar la possibilitat d'actuar en un sentit determinat."; "prohibición:es#prohibition:en"
"projectil"; "projectil"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Cos llançat per una arma de tret."; "proyectil:es#projectile:en"
"projector universal de comparació"; "projector universal de comparació"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Aparell que permet de projectar dues imatges damunt d'una pantalla i que serveix per a analitzar-les de manera comparativa."; "proyector universal de comparación:es#comparison projector:en"
"promoció"; "promoció"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Accés d'un policia a una categoria superior, generalment mitjançant una oposició o un concurs."; "promoción:es#promotion:en"
"propagació"; "propagació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Transmissió d'ones a través d'un medi determinat."; "propagación:es#propagation:en"
"proporcionalitat"; "proporcionalitat"; "f"; "DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Principi de la policia judicial que consisteix a fer la intervenció mínima possible, sense infligir mai un mal major al que es vol evitar."; "proporcionalidad:es#proportionality:en"
"prostitució"; "prostitució"; "f"; "DRET PENAL. Pràctica professional consistent a tenir relacions sexuals amb finalitat de lucre."; "prostitución:es#prostitution:en"
"prostituir"; "prostituir"; "v tr"; "DRET PENAL. Induir una persona a practicar la prostitució."; "prostituir:es#prostitute, to:en"
"protecció civil"; "protecció civil"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Organització que coordina els serveis de salvament i els cossos policials en el cas d'un sinistre greu o d'una catàstrofe."; "protección civil:es#civil defence:en"
"protecció de menors"; "protecció de menor"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció

4. Protecció_civil_policia.termcat

policial que consisteix a tenir cura d'un menor de 18 anys que és objecte de delictes o falta, que es troba en una situació que vulnera els drets dels infants, que manté una conducta predelictiva o asocial, o que pateix un risc temporal.";"protección de menores:es#childcare:en"

"prova accessòria";"prova accessori";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que només demostra l'existència d'una prova principal.";"prueba accesoria:es#accessory evidence:en#incidental evidence:en"

"prova d'alcoholèmia";"prova de = alcoholèmia";"f";"DRET PENAL; DRET PROCESSAL PENAL. Diligència consistent a determinar la taxa d'alcoholèmia d'un conductor o d'una persona implicada en un accident de trànsit mitjançant un alcoholímetre.";"prueba de alcoholèmia:es#prueba de impregnación alcohólica:es#alcohol consumption analysis:en"

"prova directa";"prova directe";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra un fet esdevingut en el món exterior.";"prueba directa:es#direct evidence:en#positive evidence:en#proof:en"

"prova indirecta";"prova indirecte";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra una tendència o un ànim determinat del subjecte actiu penalment rellevant.";"prueba indiciaria:es#prueba indirecta:es#indirect proof:en"

"prova material";"prova material";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que consisteix en un objecte material, obtinguda mitjançant mètodes científics d'investigació.";"prueba indiciaria:es#prueba material:es#prueba objetiva:es#physical evidence:en#real proof:en"

"prova principal";"prova principal";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Prova que demostra directament el fet delictiu que s'investiga.";"prueba principal:es#prime evidence:en"

"provocació";"provocació";"f";"DRET PENAL. Incitació a executar un delictes utilitzant la paraula, un escrit, un imprès o qualsevol altre mitjà.";"provocación:es#provocation:en"

"proxeneta";"proxeneta";"m i f";"DRET PENAL. Persona que practica el proxenetisme.";"proxeneta:es#pimp:en#procurer:en"

"proxenetisme";"proxenetisme";"m";"DRET PENAL. Acció delictiva consistent a induir a practicar la prostitució o a explotar algú que es prostitueix.";"proxenetismo:es#pandering:en#procuring:en"

"punible";"punible";"adj";"DRET PENAL. Dit d'una acció o d'una omisió que reuneix totes les condicions per ser considerada un delictes o una falta i ser castigada amb una pena.";"punible:es#punishable:en"

"punt";"punt";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fragment d'un dactilograma tan curt com ample, que constitueix un punt característic.";"punto:es#dot:en"

"punt característic";"punt característic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Qualsevol de les particularitats existents en les crestes papil·lars d'un dactilograma que es pren com a tret identificatiu.";"punto característico:es#individual characteristic:en#point of identification:en"

"punt de mira";"punt de mira";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Mira exterior d'una arma de foc, situada damunt la boca de foc, que serveix per a corregir la punteria en combinació amb l'alça.";"punto de mira:es#front sight:en"

"punt dèltic";"punt dèltic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Centre d'un delta consistent en el punt equidistant de les limitants dels tres sistemes o bé en la seva intersecció.";"punto dèltico:es#delta point:en"

"punt fix";"punt fix";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a mantenir-se, un policia, en un lloc concret i durant un temps limitat, que serveix per a exercir la vigilància.";"plantón:es#fixed post:en"

"punteria";"punteria";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acció d'apuntar una arma.";"puntería:es#aiming:en"

"punteria";"punteria";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Destresa del tirador per encertar el blanc.";"puntería:es#sighting:en"

"quiroskòpia";"quiroskòpia";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica d'identificació de persones basada en l'observació i classificació de les empremtes dels palmells de les mans.";"quiroskopia:es#palmprint pattern identification:en"

"raptar";"raptar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un rapte.";"raptar:es#kidnap, to:en"

"raptor";"raptor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un rapte.";"raptor:es#kidnapper:en"

"rastre";"rastre";"m";"Sinònim de pista";""

"recambra";"recambra";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Eixamplament de l'ànima a l'extrem oposat a la boca de foc on s'allotja el cartutx que s'ha de disparar. Nota: En el revolver, cadascun dels orificis del tambor.";"recámara:es#chamber:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"recerca d'empremtes";"recerca de = empremta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a buscar empremtes visibles o latents durant la inspecció ocular.";"búsqueda de huellas:es#searching of prints:en"

"recerca d'explosius";"recerca de = explosiu";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a escorcollar un lloc per prevenció o perquè hi ha hagut un avis de bomba.";"búsqueda de explosivos:es#explosives detection:en#search for explosives:en"

"recollida de mostres";"recollida de mostra";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a recollir una mostra durant una inspecció ocular per tal de transportar-la al laboratori i preservar-la com a prova o indici d'un fet delictiu.";"recogida de muestras:es#evidence collection:en"

"reconeixement corporal";"reconeixement corporal";"m";"DRET PROCESSAL PENAL; DRET PENITENCIARI. Exploració mèdica de les cavitats vaginal o anal, o bé radiològica, que es duu a terme en un sospitós de narcotràfic i que només pot realitzar-se amb un manament judicial.";"reconocimiento corporal:es#full search:en#obtaining of evidence from a body:en"

"recurs administratiu";"recurs administratiu";"m";"DRET ADMINISTRATIU. Reclamació que pot fer un infractor a partir de la resolució d'un expedient administratiu.";"recurso administrativo:es#appeal:en"

"reforç";"reforç";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Situació d'un policia dins del seu horari laboral quan no realitza un servei determinat i s'espera per intervenir, si convé, en una actuació.";"retén:es#reserve:en"

"reforma de menors";"reforma de menor";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a ocupar-se d'un menor de 16 anys que presumptament ha comès un delicte o una falta.";"reforma de menores:es#juvenile justice reform:en"

"regulació semafòrica";"regulació semafòric";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Distribució del trànsit mitjançant l'ús sincronitzat dels semàfors.";"regulación semafórica:es#traffic lights control:en"

"relleu";"relleu";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Acció i efecte de rellevar.";"relevo:es#relief:en"

"rellevar";"rellevar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Succeir, un policia, un altre policia en un servei.";"relevar:es#relieve, to:en"

"reparació de danys";"reparació de dany";"f";"DRET PENAL. Sanció imposada pel jutge a un menor que ha comès un delicte de danys en propietats públiques o privades, que consisteix a fer-li restituir o prendre una mesura equivalent, amb finalitat assistencial.";"reparación de daños:es#juvenile restitution:en"

"reportatge fotogràfic";"reportatge fotogràfic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de fotografies generals i de detall que fixen tots els aspectes que s'observen en la inspecció ocular i que poden servir com a prova judicial.";"reportaje fotográfico:es"

"repressió";"repressió";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Funció policial que consisteix a practicar mesures de coacció damunt de les persones per tal de restablir la seguretat ciutadana.";"represión:es#repression:en"

"repressiu";"repressiu";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Relatiu o pertanyent a la repressió.";"represivo:es#repressive:en"

"reprimir";"reprimir";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Practicar la repressió.";"reprimir:es#repress, to:en"

"requeriment d'identificació";"requeriment de = identificació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a demanar a una persona que s'identifiqui quan hi ha prou motius racionals per suposar que està implicada en un fet delictiu.";"requerimiento de identificación:es#identification request:en"

"resistència";"resistència";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a oposar-se amb actes externs a un agent de l'autoritat en el compliment de les seves obligacions.";"resistencia:es#resistance:en"

"resolució";"resolució";"f";"DRET ADMINISTRATIU. Determinació dictada per l'autoritat competent amb què finalitza un expedient administratiu, que declara l'existència o la inexistència d'una infracció.";"resolución:es#decision:en#resolution:en"

"ressenya fotogràfica";"ressenya fotogràfic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de fotografies d'una persona, generalment una de cara, una de perfil i l'altra de mig perfil, que serveix per a facilitar-ne la identificació.";"reseña fotográfica:es"

"ressenya genètica";"ressenya genètic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fragment determinat de la seqüència de DNA d'una persona, que s'extreu d'una mostra biològica i que serveix per a la identificació d'una persona.";"reseña genética:es#DNA profile:en"

"retrat parlat";"retrat parlar";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Enumeració

4. Protecció_civil_polícia.termcat

sistemàtica oral o escrita, dels trets fisonòmics d'una persona, especialment d'aquells que la caracteritzen."; "retrato hablado:es#portrait parlé:en#verbal description:en"

"retrat robot"; "retrat robot"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Composició de la fisonomia d'una persona mitjançant un joc de fotografies o d'imatges parcials variades, que serveix per a facilitar la identificació."; "retrato robot:es#composite drawing:en#composite picture:en#identikit:en#identikit photograph:en#Identikit picture:en"

"retrocés"; "retrocés"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Moviment cap enrere que, en el moment de disparar una arma de foc, imprimeix l'expansió dels gasos de la recambra al canó, en el sentit contrari al de la sortida del projectil."; "retroceso:es#kick:en#recoil:en"

"revelador físic"; "revelador físic"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Substància en pols que s'aplica a una superfície on hi ha una empremta latent per tal que s'adhereixi a les substàncies que conté i la faci visible."; "revelador físico:es#revelador mecánico:es#fingerprint powder:en"

"revelador químic"; "revelador químic"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Substància que s'aplica a una superfície on hi ha una empremta latent per tal que reaccioni químicament amb les substàncies que conté i la faci visible."; "revelador químico:es#chemical developer:en"

"revelatge d'empremtes"; "revelatge de = empremta"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a aplicar un revelador físic o químic a una empremta latent per fer-la visible."; "revelado de huellas:es#developing of fingerprints:en"

"revista"; "revista"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Inspecció periòdica que fa un cap als seus efectius per tal de comprovar que respecten la uniformitat i tot allò establert pel reglament del cos."; "revista:es#inspection parade:en"

"revòlver"; "revòlver"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma curta de repetició proveïda d'un tambor on es carreguen els cartutxos."; "revólver:es#revolver:en"

"rifle"; "rifle"; "m"; "Sinònim complementari de fusell"; ""

"robar"; "robar"; "v tr"; "DRET PENAL. Cometre un robatori."; "robar:es#rob, to:en#steal, to:en"

"robot desactivador d'explosius"; "robot desactivador de = explosiu"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Màquina automàtica, generalment teledirigida, dotada d'una càmera de vídeo que permet a qui la comanda observar a distància un artefacte explosiu i d'un dispositiu que serveix per a neutralitzar-lo."; "robot desactivador de explosivos:es"

"roda de mesurar"; "roda de mesurar"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Roda dotada d'un mànec i d'un comptador numèric, que serveix per a mesurar distàncies en confeccionar un croquis d'accident."; "medidor:es#rueda de medir:es"

"ronda"; "ronda"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que forma part de la vigilància d'un edifici consistent a recórrer, un policia, un itinerari fixat, generalment durant la nit o quan l'edifici està desocupat."; "ronda:es#beat:en"

"rossinyol"; "rossinyol"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tija de metall doblegada en un extrem que serveix per a obrir un pany quan no se'n té la clau."; "ganzúa:es#picklock:en"

"sabre"; "sabre"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma blanca de fulla recta i llarga, que té una funció ornamental i que forma part de l'uniforme de gala d'un cos policial."; "sable:es#saber:en"

"sabre de cavalleria"; "sabre de cavalleria"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Sabre de fulla corbada que forma part de l'uniforme de gala de la secció muntada d'un cos policial."; "sable de caballería:es#cavalry saber:en"

"sala de comandament de seguretat"; "sala de comandament de seguretat"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on es centralitza el control de tots els sistemes de seguretat que s'utilitzen per a custodiar un edifici."; "sala de control de seguridad:es#security control room:en"

"sala de descans"; "sala de descans"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on els membres d'un cos poden descansar mentre estan de servei."; "sala de descanso:es#sala de retén:es#stand-by room:en"

"sala de reconeixement"; "sala de reconeixement"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial dividida per un vidre transparent només en un sentit que separa detinguts i testimonis, destinada a fer-hi reconeixements en roda."; "sala de reconocimiento:es#visual reconnaissance room:en"

"sala d'identificació"; "sala de = identificació"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial on s'identifiquen els detinguts fent-los la ressenya fotogràfica i la fitxa amb el dactilograma."; "sala de identificación:es#identification room:en"

"sanció administrativa"; "sanció administratiu"; "f"; "DRET ADMINISTRATIU. Mal

4. Protecció_civil_policia.termcat

infligit per l'administració pública a una persona física o jurídica com a conseqüència d'una conducta il·legal i que consisteix en la pèrdua d'un dret funcional o d'un dret creat per un acte administratiu, o bé en una multa.";"sanción administrativa:es#administrative sanction:en"

"secant";"secant";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Coincidència de dues crestes papil·lars que es tallen en forma de creu i que constitueix un punt característic del dactilograma.";"secante:es"

"secció";"secció";"f";"Sinònim de brigada";""

"secció de gala";"secció de gala";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Secció els membres de la qual vesteixen un uniforme de gala especialment ornamentat en les ocasions que determina la uniformitat del cos.";"sección de gala:es#section in full-dress uniform:en"

"secció de suport";"secció de suport";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Secció els membres de la qual estan especialment preparats per formar patrulles de suport operatiu.";"sección de apoyo:es#task force:en"

"secció motoritzada";"secció motoritzar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Secció que realitza els seus serveis amb moto.";"sección motorizada:es#flying squad:en"

"secció muntada";"secció muntar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Secció que realitza els seus serveis a cavall i que en té cura a les quadres i al picador.";"sección montada:es#mounted squadron:en"

"segon cercle de seguretat";"segon cercle de seguretat";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Part d'una escorta formada per policies uniformats que envolten el primer cercle de seguretat i s'ocupen de la contenció de persones.";"segundo cordón de seguridad:es#second security cordon:en"

"segona activitat";"segon activitat";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Situació funcional d'un policia en què presta serveis complementaris adequats a la seva categoria dins o fora del cos quan ha superat una edat determinada o quan és incapaç físicament o psíquicament de desenvolupar el servei normal.";"segunda actividad:es#second activity:en"

"segrestador";"segrestador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un segrest.";"secuestrador:es#kidnapper:en"

"segrestar";"segrestar";"v tr";"DRET PROCESSAL PENAL. Cometre un segrest.";"secuestrar:es#kidnap, to:en"

"seguiment";"seguiment";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tècnica de vigilància dinàmica consistent a anar darrere de la persona o l'objecte que es vigila controlant-lo discretament.";"seguimiento:es#tracking:en"

"seguir";"seguir";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Realitzar, un policia, un seguiment.";"seguir:es#track, to:en"

"seguretat ciutadana";"seguretat ciutadà";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Situació de tranquil·litat que comporta el lliure exercici dels drets i les llibertats dels ciutadans.";"seguridad ciudadana:es#seguridad pública:es#law and order:en"

"seguretat pública";"seguretat públic";"f";"Sinònim complementari de seguretat ciutadana";""

"sentinella";"sentinella";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia que forma part d'una guàrdia, que ha de mantenir-se en situació d'alerta responant a consignes concretes.";"centinela:es#sentinel:en#watchman, watchwoman:en"

"sergent";"sergent";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala intermèdia d'un cos policial, inferior jeràrquicament al sotsinspector.";"sargento:es#sergeant:en"

"sergent en cap";"sergent en cap";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sergent que exerceix de cap d'un àmbit operatiu determinat.";"sargento-jefe:es#sergeant-in-chief:en"

"servei";"servei";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Situació d'un policia dins del seu horari laboral en la qual desenvolupa les seves funcions.";"servicio:es#duty:en"

"servei";"servei";"m";"Sinònim complementari de actuació";""

"servei d'atenció a la dona";"servei de = atenció a el dona";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Òrgan operatiu d'un cos policial que s'ocupa de les dones que han estat víctimes d'un maltractament, una agressió sexual o una violació.";"servicio de atención a la mujer:es#women attention service:en"

"servei de conservació";"servei de conservació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial destinada al manteniment de l'equip i del material operatiu.";"servicio de conservación:es#taller:es#maintenance service:en"

"servei de planimetria";"servei de planimetria";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dependència policial dotada d'estris de dibuix tècnic on es reproduïxen els plànols i croquis d'accidents i de llocs on s'ha produït un fet delictiu.";"servicio de planimetría:es#planimetry service:en"

"servei de policia";"servei de policia";"m";"Sinònim de cos policial";""

4. Protecció_civil_policia.termcat

"serveis centrals";"servei central";"m pl";"Sinònim complementari de central d'operacions";""
"seu central";"seu central";"f";"Sinònim de prefectura";""
"seu de districte";"seu de districte";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Edifici o part d'un edifici on radiquen els serveis descentralitzats d'un cos de policia local."; "distrito:es#precinct:en"
"seu territorial";"seu territorial";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Edifici o part d'un edifici on radiquen els serveis descentralitzats d'un cos policial."; "sede territorial:es#precinct:en"
"silenci d'emergència";"silenci de = emergència";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Missatge amb què s'imposa silenci total a causa d'algun imprevist, generalment mitjançant una veu tipus."; "silencio de emergencia:es#radio silence:en"
"simulació de delicte";"simulació de delicte";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a simular ser responsable o víctima d'un delicte per provocar una actuació processal."; "simulación de delito:es#faking an offense:en"
"sinistrodèltic";"sinistrodèltic";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb el delta a l'esquerra."; "sinistrodelto:es"
"sirla";"sirla";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Robatori amb intimidació d'arma blanca. Nota: Terme d'argot."; "sirla:es#stick-up:en"
"sirlar";"sirlar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Fer una sirla. Nota: Terme d'argot."; "sirlar:es"
"sirlar";"sirlar";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lladre especialitzat en sirlar. Nota: Terme d'argot."; "sirlero:es"
"sistema basilar";"sistema basilar";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de crestes papil·lars paral·leles situades a la part inferior d'un dactilograma."; "sistema basilar:es"
"sistema marginal";"sistema marginal";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de crestes papil·lars que dibuixen un arc convex de banda a banda d'un dactilograma."; "sistema marginal:es"
"sistema nuclear";"sistema nuclear";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de crestes papil·lars paral·leles situades a la part central d'un dactilograma, limitat generalment dins de l'arc convex format pel sistema marginal i el basilar."; "sistema nuclear:es"
"solc interpapil·lar";"solc interpapil·lar";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cadascuna de les petites depressions que separen les crestes papil·lars."; "surco papilar:es"
"sonòmetre";"sonòmetre";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Aparell electrònic portàtil que serveix per a mesurar la intensitat dels sorolls molestos d'origen domèstic, industrial o emesos per vehicles."; "sonómetro:es#sonometer:en"
"sospita";"sospita";"f";"DRET PROCESSAL PENAL. Recel produït per algú o alguna cosa que fa considerar-lo un presumpte infractor o un presumpte fet punible."; "sospecha:es#suspicion:en"
"sospitar";"sospitar";"v tr i intr";"DRET PROCESSAL PENAL. Presumir per algun indici o alguna aparença que algú o alguna cosa és sospitós."; "sospechar:es#suspect, to:en"
"sospitós";"sospitós";"adj";"DRET PROCESSAL PENAL. Dit d'una persona o d'un fet que dona motiu a sospites."; "sospechoso:es#suspect:en"
"sospitós";"sospitós";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que dona motiu a sospites."; "sospechoso:es#suspect:en"
"sostracció de vehicle de motor";"sostracció de vehicle de motor";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a utilitzar un vehicle de motor aliè sense autorització i sense ànim d'apropiar-se'l definitivament."; "sustracción de vehículo de motor:es#auto theft:en#motor vehicle theft:en"
"sotscap de policia";"sotscap de policia";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre d'un cos policial que assisteix el cap de policia i n'assumeix les funcions quan aquest és absent."; "subjefe de policía:es#assistant chief of police:en"
"sotsinspector";"sotsinspector";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala intermèdia d'un cos policial, superior jeràrquicament al sergent."; "subinspector:es#sub-inspector:en"
"sotsinspector en cap";"sotsinspector en cap";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Sotsinspector que exerceix de cap de policia o de cap d'un àmbit operatiu determinat."; "subinspector-jefe:es#sub-inspector-in-chief:en"
"sotsprefectura";"sotsprefectura";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dignitat i càrrec de sotscap de policia."; "subjefatura:es"
"subfusell";"subfusell";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Arma curta automàtica, amb una gran potència de foc, que es dispara amb les dues mans i que pot tirar a ràfegues o tret a tret."; "metralleta:es#subfusil:es#submachine

4. Protecció_civil_policia.termcat

gun:en"
"subordinat";"subordinat";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia que està situat sota la dependència jeràrquica d'altres policies."; "subordinado:es#subordinate:en"
"suborn";"suborn";"m";"DRET PENAL. Acció d'induir algú amb obsequis o presents a fer una cosa contrària al seu deure."; "soborno:es#bribery:en"
"subornador";"subornador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un suborn."; "sobornador:es#briber:en"
"subornar";"subornar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre un suborn."; "sobornar:es#bribe, to:en"
"superintendent";"superintendent";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Membre de l'escala superior d'un cos de policia local, superior jeràrquicament a l'intendent major."; "superintendente:es#superintendent:en"
"superintendent en cap";"superintendent en cap";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Superintendent que exerceix de cap de policia."; "superintendente-jefe:es#chief superintendent:en#superintendent-in-chief:en"
"superior";"superior";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Policia de qui depenen jeràrquicament altres policies."; "superior:es#superior:en"
"suport del tambor";"suport de el tambor";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça subjectada a l'armadura d'un revòlver que permet el moviment lateral del tambor fora de la finestra."; "soporte del tambor:es#crane:en"
"taller";"taller";"m";"Sinònim complementari de servei de conservació"; ""
"talonari de denúncies";"talonari de denúncia";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Quadern que conté els fulls que serveixen per a denunciar un fet sancionable."; "talonario de denuncias:es#complaints book:en#tickets book:en"
"tambor";"tambor";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Carregador giratori de forma cilíndrica situat darrere el canó d'un revòlver, amb diverses recambres, generalment sis, on es col·loquen els cartutxos manualment d'un en un o amb un carregador ràpid."; "cilindro:es#tambor:es#cylinder:en"
"tapa lateral";"tapa lateral";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Placa metàl·lica que serveix per a cobrir la caixa de mecanismes d'un revòlver."; "tapa lateral:es#sideplate:en"
"targeta decadactilar";"targeta decadactilar";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Document en què hi ha impresos els deu dactilogrames artificials d'una persona, presos individualment i simultàniament, amb les dades personals."; "targeta decadactilar:es#fingerprint card:en"
"tascó";"tascó";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Línia abrupta que comença o acaba entre unes dues crestes paral·leles i que constitueix un punt característic del dactilograma."; "cuña:es"
"tatuatge";"tatuatge";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Marca en la pell o en la roba que envolta un orifici d'entrada d'una bala, consistent en la cremada de la flama si la distància a què s'ha disparat és molt petita, la incrustació de grans de pólvora o d'altres productes que provenen del tret, i un dipòsit de fum."; "tatuaje:es#stippling:en#tattooing:en"
"tercer cercle de seguretat";"tercer cercle de seguretat";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Part d'una escorta formada per equips especialitzats que s'ocupa d'escortar la zona, de la vigilància a distància i de barrejar-se entre la multitud per detectar i neutralitzar tot tipus de perill."; "tercer cordón de seguridad:es#third security cordon:en"
"terrorisme";"terrorisme";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a utilitzar la violència, d'una manera sistemàtica i sovint indiscriminada, en la lluita social i política."; "terrorismo:es#terrorism:en"
"terrorista";"terrorista";"m i f";"DRET PENAL. Persona que practica el terrorisme."; "terrorista:es#terrorist:en"
"testimoni";"testimoni";"m i f";"DRET PROCESSAL PENAL. Persona que té coneixement d'un fet de transcendència jurídica."; "testigo:es#witness:en"
"tija del martell";"tija de el martell";"f";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça allargada que fa de guia de la molla reial i en transmet la pressió al martell."; "varilla del muelle del percutor:es#vástago del percutor:es#hammer strut:en"
"tinença il·lícita d'armes";"tinença il·lícit de = arma";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a tenir una arma de foc fora del domicili sense la guia i la llicència corresponents, o bé en el domicili sense la guia."; "tenencia ilícita de armas:es#illegal possession of fire arms:en"
"tinta esborrable";"tinta esborrable";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tinta amb una substància que en dificulta la penetració en les fibres del paper, de manera que pot ser esborrada amb facilitat."; "tinta borrable:es#erasable ink:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"tinta simpàtica";"tinta simpàtic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Tinta incolora que necessita l'acció d'un revelador perquè pugui veure's.";"tinta simpàtica:es#simpathetic ink:en"

"tir";"tir";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Acció de disparar.";"disparo:es#tiro:es#shooting:en"

"tir amb parapet";"tir amb parapet";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Manera de disparar que consisteix a amagar-se, el tirador, darrere d'un obstacle a prova de bala, on generalment es recolza la mà que sosté l'arma, per tal de guanyar precisió i estabilitat en la punteria i oferir un blanc reduït a l'adversari.";"tiro con parapeto:es"

"tir apuntat";"tir apuntar";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Manera de disparar que consisteix a utilitzar les mires d'una arma de foc per tal d'obtenir precisió en el tret.";"tiro apuntado:es#sharp shooting:en"

"tir d'acció simple";"tir de = acció simple";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Tir en què el mecanisme de percussió fa només un moviment en direcció al cartutx, de manera que es pot disparar amb una lleugera pressió sobre el gallet, que serveix per a obtenir precisió en el tret.";"disparo por simple acción:es#single action shooting:en"

"tir de combat";"tir de combat";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Manera de disparar que té com a finalitat immobilitzar un adversari armat, protegint-se dels seus trets.";"tiro de combate:es#combat shooting:en"

"tir de doble acció";"tir de doble acció";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Tir en què el mecanisme de percussió ha de fer un moviment enrere abans de moure's cap al cartutx, que serveix per a obtenir rapidesa en disparar i seguretat en el transport de l'arma.";"disparo por doble acción:es#double action shooting:en"

"tir instintiu";"tir instintiu";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Manera de disparar que consisteix a no utilitzar les mires d'una arma de foc per tal d'obtenir rapidesa.";"tiro instintivo:es#rapid fire shooting:en"

"tirar";"tirar";"v tr";"Sinònim de disparar";""

"topall del tambor";"topall de el tambor";"m";"DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Peça que fixa el tambor d'un revòlver fent que un dels cartutxos quedi en posició de percussió.";"tope del tambor:es#cylinder stop:en"

"topista";"topista";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Lladre especialitzat en el robatori de pisos rebentant la porta amb una palanqueta.Nota: Terme d'argot.";"topero:es"

"tràfic de drogues";"tràfic de droga";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a comerciar amb drogues il·legals.";"narcotráfico:es#tráfico de droga:es#drugs traffic:en"

"tràfic d'influències";"tràfic de = influència";"m";"DRET PENAL. Delicte que consisteix a influir damunt de l'autoritat o d'un funcionari públic fent-se valer de facultats derivades de la seva relació personal o jeràrquica per obtenir un benefici econòmic.";"tráfico de influencias:es#peddling of political favours:en"

"traficant de droga";"traficant de droga";"m i f";"Sinònim complementari de narcotraficant";""

"traïció";"traïció";"f";"DRET PENAL. Delicte que consisteix en la violació del deure de fidelitat a l'estat.";"traición:es#treason:en"

"traïdor";"traïdor";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet un delicte de traïdoria.";"traidor:es#treasonable:en"

"traïdoria";"traïdoria";"f";"DRET PENAL. Circumstància agreujant en un delicte contra les persones que consisteix a assegurar-se especialment de no córrer cap risc provinent de la defensa que pogués fer la víctima.";"alevosía:es#treachery:en"

"trajectòria balística";"trajectòria balístic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Línia corba imaginària que descriu el centre de gravetat d'un projectil des de la boca de foc fins al punt d'arribada en el blanc.";"trayectoria balística:es#ballistic curve:en"

"trajectòria corba";"trajectòria corb";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Trajectòria balística que s'allunya considerablement de la línia recta.";"trayectoria curva:es"

"trajectòria tensa";"trajectòria tens";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Trajectòria balística que es manté molt pròxima a la línia recta.";"trayectoria tensa:es"

"transversal";"transversal";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta papil·lar que se surt de la direcció principal i creua crestes papil·lars, que constitueix un punt característic del dactilograma.";"transversal:es"

"trasplantament d'empremtes";"trasplantament de = empremta";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a traspasar una empremta revelada a un

4. Protecció_civil_policia.termcat

suport material que pugui transportar-se al laboratori."; "transplante de huellas:es#lifting of fingerprints:en"
"trau"; "trau"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Espai circular o el·líptic que es forma entre una bifurcació i una convergència molt pròxima, que constitueix un punt característic del dactilograma."; "ojal:es#enclosure:en#eye:en"
"tret"; "tret"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Sortida d'un projectil disparat per una arma."; "tiro:es#shot:en"
"tret precís"; "tret precís"; "m"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Tret realitzat amb un alt grau de precisió."; "tiro preciso:es#accurate shot:en"
"tridèltic"; "tridèltic"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Amb tres deltes."; "trideltos:es#three delta's:en"
"turisme"; "turisme"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Vehicle automòbil de quatre rodes i amb capacitat per a un màxim de cinc persones, que forma part del parc mòbil d'un cos policial."; "coche:es#turismo:es#car:en"
"tutela"; "tutela"; "f"; "NOTARIAT. Institució l'objecte de la qual és la guarda, la protecció i la representació de la persona i l'administració del patrimoni d'aquells qui, tot i no ésser subjectes a pàtria potestat, són incapacitats o menors no emancipats."; "tutela:es#care:en#guardianship:en#protection:en"
"ultratge"; "ultratge"; "m"; "DRET PENAL; DRET PENAL MILITAR. Delicte que consisteix a manifestar una ofensa greu contra l'estat o els seus símbols."; "ultraje:es#outrage:en"
"ungla extractora"; "ungla extractor"; "f"; "DEFENSA: ARMAMENT. BALÍSTICA. Extractor que subjecta per la vora el culot de la beina i que serveix per a treure-la de la recambra, en una arma semiautomàtica."; "uña extractora:es"
"uniformat"; "uniformar"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Dit d'un policia que vesteix l'uniforme reglamentari."; "uniformado:es#uniformed:en"
"uniformitat"; "uniformitat"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de normes que regulen la utilització de les peces de vestuari, les insígnies i l'equip d'un cos policial segons les situacions, les activitats i la climatologia."; "uniformidad:es#uniformity:en"
"uniformitat de gala"; "uniformitat de gala"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt de normes d'uniformitat que s'apliquen en les ocasions extraordinàries."; "uniformidad de gala:es#ceremonial uniformity:en"
"unitat"; "unitat"; "f"; "Sinònim de brigada"; ""
"usurpació d'atribucions"; "usurpació de = atribució"; "f"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a arrogar-se, un funcionari públic, atribucions que no té, excedir-se en les que té o privar a qui les té del seu exercici legítim."; "usurpación de atribuciones:es#usurpation of powers:en"
"usurpació de funcions"; "usurpació de funció"; "f"; "DRET PENAL. Delicte que consisteix a exercir il·legítimament actes propis d'una autoritat."; "usurpación de funciones:es#usurpation of functions:en"
"vandalisme"; "vandalisme"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Comissió d'actes vandàlics."; "vandalismo:es#vandalism:en"
"vandalisme ocasional"; "vandalisme ocasional"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Vandalisme produït de manera espontània i no regular."; "vandalismo ocasional:es#occasional vandalism:en"
"vandalisme organitzat"; "vandalisme organitzar"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Vandalisme produït per un grup estructurat amb la idea preconcebuda dels actes que vol realitzar."; "vandalismo organizado:es#organized vandalism:en"
"venda ambulat"; "venda ambulat"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Ocupació de la via pública consistent a vendre un gènere en una instal·lació que no és fixa."; "comercio ambulante:es#venta ambulante:es#street-selling:en"
"victimització"; "victimització"; "f"; "DRET PENAL. Capacitat d'una persona d'esdevenir víctima."; "victimización:es#victimization:en"
"vigilància"; "vigilància"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a estar atent als moviments i relacions d'una persona, de manera estàtica o dinàmica, per evitar que es produeixi un fet delictiu."; "vigilancia:es#surveillance:en"
"vigilància de l'escolarització"; "vigilància de el = escolarització"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Actuació que consisteix a controlar l'absentisme escolar i acompanyar els menors que troba el policia fins al centre escolar, notificant-ho als pares, o fins al seu domicili."; "vigilancia de la escolaridad:es#schooling control:en"
"vigilància d'edifici"; "vigilància de = edifici"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Conjunt d'actuacions que consisteixen a protegir els exteriors, els accessos i l'interior d'un edifici per mantenir-ne la integritat, protegir les persones i els béns que hi hagi i facilitar el desenvolupament normal de les activitats que s'hi celebren."; "vigilancia de edificio:es#building surveillance:en"

4. Protecció_civil_policia.termcat

"vigilància dinàmica";"vigilància dinàmic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Vigilància que s'exerceix en moviment, desplaçant-se a peu o amb vehicle.";"vigilancia dinámica:es"
"vigilància estàtica";"vigilància estàtic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Vigilància que s'exerceix mantenint-se immòbil en un punt.";"vigilancia estàtica:es#fixed surveillance:en"
"vigilant";"vigilant";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL; PROFESSIONS. Funcionari que s'ocupa de vigilar les dependències municipals, ordenar i regular el trànsit, participar en tasques d'assistència i vetllar pel compliment de les disposicions municipals, en un corporació que no disposa de policia local.";"alguacil:es#vigilante:es"
"vigilar";"vigilar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Exercir la vigilància.";"vigilar:es#watch, to:en"
"violador";"violador";"m i f";"DRET PENAL. Persona que comet una violació.";"violador:es#rapist:en"
"violar";"violar";"v tr";"DRET PENAL. Cometre una violació.";"violar:es#rape, to:en"
"volta insòlita";"volta insòlit";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: POLICIA. Cresta papil·lar que va canviant de direcció, que constitueix un punt característic del dactilograma.Nota: Si es prolonga, pot esdevenir ella mateixa el sistema nuclear.";"vuelta insólita:es"

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

```
#name: bombers
#source: paper
#urlbase: papel
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"accident";"accident";"m";"Definició alternativa: PROTECCIÓ CIVIL. Sinistre fortuït de causes humanes o mecàniques, generalment violent i sobtat, que sol produir danys materials, lesions corporals i/o pèrdua de vides humanes."; "accidente:es"
"accident";"accident";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Sinistre fortuït de causes humanes o mecàniques, generalment violent i sobtat, que sol produir danys materials, lesions corporals i/o pèrdua de vides humanes."; "accidente:es"
"actuació";"actuació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt d'actes realitzats per una o més unitats d'intervenció per evitar un sinistre o per apaivagar-ne els efectes."; "actuación:es#intervención:es#servicio:es"
"alarma";"alarma";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Senyal audible o visible que avisa de l'existència d'un sinistre."; "alarma:es"
"alerta";"alerta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Estat de vigilància i de disponibilitat d'un cos de bombers o d'un altre servei de protecció ciutadana per a respondre de manera immediata a una emergència."; "alerta:es"
"apagament";"apagament";"m";"Sinònim complementari de extinció"; ""
"apagar";"apagar";"v tr";"Sinònim complementari de extingir"; ""
"aplicació directa";"aplicació directe";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Projecció d'agent extintor directament sobre la superfície d'un combustible, generalment mitjançant una llança o un monitor."; "aplicación directa:es"
"aplicació indirecta";"aplicació indirecta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Projecció d'agent extintor sobre un obstacle de manera que hi llisqui suaument fins a la superfície d'un combustible."; "aplicación indirecta:es"
"arribada";"arribada";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Presa de contacte d'una unitat d'intervenció en un sinistre."; "llegada:es"
"atac";"atac";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt d'accions amb què s'avança en l'extinció d'un incendi."; "ataque:es"
"atac aeri directe";"atac aeri directe";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Atac que consisteix a descarregar aigua des d'una aeronau directament sobre un incendi."; "ataque aéreo directo:es"
"atac aeri indirecte";"atac aeri indirecte";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Atac que consisteix a descarregar aigua des d'una aeronau al costat extern de la línia de foc per formar una línia de defensa."; "ataque aéreo indirecto:es"
"atac de direcció múltiple";"atac de direcció múltiple";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Atac que consisteix a descarregar aigua des d'una aeronau sobre un incendi diverses vegades i seguint direccions divergents que s'intersequen en un punt."; "ataque en múltiples direcciones:es"
"atac de direcció única";"atac de direcció únic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Atac que consisteix a descarregar aigua des d'una aeronau sobre un incendi diverses vegades i seguint direccions paral·leles."; "ataque en dirección única:es"
"atac directe";"atac directe";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Atac que consisteix a actuar directament sobre un incendi."; "ataque directo:es"
"atac indirecte";"atac indirecte";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Atac que consisteix a actuar contra el foc des d'una línia de defensa, com ara un tallafoc, una carretera o un riu."; "ataque indirecto:es"
"atacar";"atacar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Fer un atac."; "atacar:es"
"auxiliar forestal";"auxiliar forestal";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Persona que col·labora amb un cos de bombers en l'extinció d'incendis forestals durant un període determinat."; "auxiliar forestal:es#fire cooperador:en"
"barra de descens";"barra de descens";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Columna metàl·lica instal·lada de manera fixa entre les diferents plantes d'un parc de bombers, que s'utilitza per a accedir ràpidament des de les dependències de treball i descans a les plantes inferiors o al garatge."; "barra de descenso:es"
"boira d'aigua";"boira de = aigua";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Resultat de projectar aigua dispersant-la en forma de partícules molt fines."; "niebla de agua:es"
"bomber";"bomber";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala bàsica d'un cos de bombers, inferior jeràrquicament al caporal."; "bombero:es#fire-fighter:en"
```


5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

"bomber";"bomber";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Persona que forma part d'un cos professional organitzat per a prevenir i extingir incendis i per a dur a terme diverses tasques de salvament.";"bombero:es#fire-fighter:en#fireman:en#firewoman:en"

"bomber d'empresa";"bomber de = empresa";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Persona habilitada per una escola de bombers per a exercir funcions de prevenció i extinció d'incendis i de salvament a l'empresa on treballa.";"bombero de empresa:es"

"bomber voluntari";"bomber voluntari";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Persona que col·labora amb un cos de bombers sense ser-ne professional, generalment per motius benèfics o socials.";"bombero voluntario:es"

"brigada";"brigada";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Cadascuna de les unitats territorials d'àmbit superior que coordinen zones des d'un punt de vista operatiu i funcional.";"brigada:es"

"cap de brigada";"cap de brigada";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala superior d'un cos de bombers, responsable d'una brigada.Nota: Vegeu també la nota del terme escala.";"jefe de brigada:es"

"cap de guàrdia";"cap de guàrdia";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala superior o executiva d'un cos de bombers, responsable de l'operativitat d'una brigada durant un torn.Nota: Vegeu també la nota del terme escala.";"jefe de guardia:es"

"cap de parc";"cap de parc";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala executiva o tècnica d'un cos de bombers, responsable d'un parc.Nota: Vegeu també la nota del terme escala.";"jefe de parque:es"

"cap de sortida";"cap de sortida";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Responsable màxim d'una unitat d'intervenció.";"jefe de salida:es"

"cap de torn";"cap de torn";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala tècnica o bàsica d'un cos de bombers, responsable de l'operativitat d'un parc durant un torn.Nota: Vegeu també la nota del terme escala.";"jefe de turno:es"

"cap de zona";"cap de zona";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala superior o executiva d'un cos de bombers, responsable de la coordinació dels parcs d'una zona.Nota: Vegeu també la nota del terme escala.";"jefe de zona:es"

"catàstrofe";"catàstrofe";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Esdeveniment desastrós produït per causes naturals o humanes, que provoca danys materials molt importants i/o la pèrdua de vides humanes, i que supera la capacitat de resposta dels grups operatius ordinaris.";"catàstrofe:es"

"categoria";"categoria";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Cadascun dels graus establerts en un cos de bombers atenent a les diverses funcions existents.";"categoria:es"

"centre de comandament avançat";"centre de comandament avançar";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Òrgan operatiu d'un cos de bombers que dirigeix les operacions d'actuació prop d'un sinistre i n'informa directament al centre de coordinació.";"centro de mando avanzado:es"

"centre de comunicacions";"centre de comunicació";"m";"Sinònim complementari de control central";"m"

"centre de coordinació";"centre de coordinació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Òrgan operatiu superior d'un cos de bombers, que dirigeix les intervencions dels efectius en acció i coordina les col·laboracions amb d'altres serveis.";"centro de coordinación:es"

"circuit de càrrega i atac";"circuit de càrrega i atac";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Recorregut cíclic a favor del vent realitzat per una aeronau en les operacions de proveïment i descàrrega d'aigua.";"circuito de carga y ataque:es"

"col·lisió";"col·lisió";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Accident produït per l'encontre violent entre dos o més vehicles, o entre un vehicle i un altre cos.";"choque:es#colisión:es"

"colada de fang";"colada de fang";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Massa constituïda per fang mesclat amb aigua, que es desplaça, sovint ràpidament, en forma de riu.";"colada de barro:es#colada de fango:es#colada fangosa:es"

"comandament";"comandament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Persona de graduació més alta dins d'un mateix nivell jeràrquic, que pot exercir la direcció d'una operació.";"mando:es"

"comprovació";"comprovació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Acció de confirmar la veracitat d'una alarma.";"comprobación:es"

"comunicat";"comunicat";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Relació de dades recollides pel cap de sortida en una actuació, que serveix de base per a la

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

redacció d'informes i per a establir mesures de prevenció.";"parte:es"
"comunicat bàsic d'actuació";"comunicat bàsic de = actuació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Comunicat integrant del comunicat unificat d'actuació, que identifica el tipus d'intervenció, les dotacions i mitjans que hi han participat i les víctimes eventuais.";"parte básico de actuación:es"
"comunicat d'actuació";"comunicat de = actuació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Comunicat en què s'especifica el tipus d'alarma, el temps invertit en el desplaçament fins al lloc del sinistre i el tipus d'intervenció.";"informe técnico de intervención:es#parte de actuación:es#parte de siniestro:es"
"comunicat de sinistre";"comunicat de sinistre";"m";"Sinònim complementari de comunicat d'actuació";"
"comunicat diari d'activitats";"comunicat diari de = activitat";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Comunicat que recull les activitats realitzades al llarg d'una jornada per una brigada o per un parc, complimentat diàriament pel cap de torn, en el qual es consignen els components de cada torn, les baixes eventuais de personal i de vehicles, les sortides realitzades, les incidències més importants i les activitats prioritàries previstes per a l'endemà.";"parte diario de actividades:es"
"comunicat específic d'incendis";"comunicat específic de = incendi";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Comunicat integrant del comunicat unificat d'actuació, utilitzat només en cas d'intervenció per incendi, que identifica el tipus d'incendi, en determina les causes d'iniciació i de propagació, consigna el temps invertit en el desplaçament de les dotacions fins al lloc del sinistre i en l'extinció de l'incendi, i facilita el nombre de persones evacuades en l'operació.";"parte específico de incendios:es"
"comunicat unificat d'actuació";"comunicat unificar de = actuació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Comunicat oficial en què es recullen, a través d'una codificació numèrica, les dades i les característiques corresponents a una actuació per a la Direcció General de Protecció Civil i l'ICONA.Nota: Aquest document, de format i contingut estandarditzats, està constituït pel comunicat bàsic d'actuació i el comunicat específic d'incendis.";"parte unificado de actuación:es"
"con d'aigua";"con de = aigua";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Resultat de projectar aigua en forma de con invers respecte de l'eix de sortida.";"cono de agua:es"
"conat d'incendi";"conat de = incendi";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Començament d'un incendi, el qual no arriba a consumir-se.";"conato de incendio:es"
"contrafoc";"contrafoc";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Atac indirecte que consisteix a cremar sota control una part del bosc en la direcció en què avança un incendi per tal de crear un buit que n'impedeixi l'avanç.";"contrafuego:es#backburn:en#backfire:en"
"control central";"control central";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Òrgan operatiu d'un cos de bombers que s'ocupa de les sol·licituds de servei d'una zona determinada i de coordinar les actuacions en què és competent.";"centro de comunicaciones:es#control central:es"
"control d'alarma";"control de = alarma";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Registre de recepció d'una alarma on consta l'emplaçament, el tipus i la magnitud d'un sinistre per a la primera sortida.";"control de alarma:es"
"control de fums";"control de fum";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt de mesures que es prenen per a supervisar la propagació dels gasos de combustió a l'interior d'una construcció durant un incendi.";"control de humos:es"
"control de sortida";"control de sortida";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Registre on consta l'hora de sortida i d'arribada dels vehicles i el personal d'un parc mobilitzats per a una actuació.";"control de salida:es"
"control de sortides internes";"control de sortida intern";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Registre on consten les sortides del personal d'un parc que no estan vinculades amb cap actuació.";"control de salidas internas:es"
"control d'efectius operatius";"control de = efectiu operatiu";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Registre on consta el personal i els mitjans disponibles de cada parc, realitzat a l'inici de cada jornada pel control central.";"control de efectivos operativos:es"
"cop d'ariet";"cop de = ariet";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Fenomen que es produeix a les conduccions on circula un fluid quan es fa variar l'estat d'obertura d'una vàlvula que hi està intercalada.";"golpe de ariete:es"
"corrent de fang";"corrent de fang";"m";"Sinònim de colada de fang";"
"cortina d'aigua";"cortina de = aigua";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Resultat de projectar aigua en forma de cascada molt fina.";"cortina de agua:es"
"cos de bombers";"cos de bomber";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Organisme

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

jerarquitzat que té per funció la prevenció i l'extinció d'incendis en un territori determinat, i que s'ocupa també de tasques diverses de salvament.";"cuerpo de bomberos:es#servicio de bomberos:es"
"costat";"costat";"m";"Sinònim complementari de flanc";"
"cua";"cua";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Part d'un incendi oposada al front.";"cola:es"
"damnificat";"damnificat";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL. Persona que ha sofert dany.";"damnificado:es"
"dany";"dany";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Pèrdua ecològica, personal o material produïda com a conseqüència d'un sinistre.";"daño:es#damage:en"
"dany ecològic";"dany ecològic";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Dany que afecta algun aspecte de l'equilibri entre els éssers vius i el seu medi.";"daño ecológico:es"
"dany material";"dany material";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Dany que afecta els béns d'una persona o d'una societat.";"daño material:es"
"dany personal";"dany personal";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Dany que afecta la integritat física o psíquica d'una persona.";"daño personal:es"
"debanadora";"debanadora";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Suport giratori fix de funcionament automàtic, semiautomàtic o manual, en el qual s'enrotlla una mànega per a facilitar-ne l'extensió i la utilització.";"devanadera:es"
"descàrrega única";"descàrrega únic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Precipitació en un sol temps de l'agent extintor que transporta una aeronau.";"descarga única:es"
"descarrilament";"descarrilament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Accident produït per la sortida de les rodes d'un vehicle fora de la via per on circula.";"descarrilamiento:es"
"descuït";"descuït";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Acció involuntària que produeix un efecte perjudicial en un marc o activitat en principi mancat de risc.";"descuido:es"
"desperfecte";"desperfecte";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Deterioració lleu d'alguna cosa.";"desperfecto:es"
"efectiu";"efectiu";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Cadascun dels bombers disponibles, en un moment determinat, per a una actuació.Nota: Usat generalment en plural.";"efectivo:es"
"emergència";"emergència";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Situació imprevista que comporta un risc imminent i greu per a una part més o menys gran de la població i que demana una intervenció immediata.";"emergencia:es#emergency:en"
"ensorrament";"ensorrament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Esfondrament fortuït d'una construcció o d'una part d'aquesta.";"derrumbamiento:es#hundimiento:es"
"ensulsiada";"ensulsiada";"f";"Sinònim complementari de ensorrament";"
"entrenament";"entrenament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt de pràctiques destinades a proporcionar al personal d'un cos de bombers la preparació necessària per a poder efectuar treballs d'extinció i de salvament en les millors condicions de rendiment.";"entrenamiento:es"
"escala";"escala";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Sèrie graduada de membres d'un cos de bombers.Nota: La Llei de regulació dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments de Catalunya, aprovada pel Parlament de Catalunya el 20 d'abril de 1994, estructura el cos de bombers de la Generalitat en quatre escales: la superior, l'executiva, la tècnica i la bàsica. Actualment, el Servei d'Extinció d'Incendis i Salvaments (SEIS) de l'Ajuntament de Barcelona s'organitza en tres escales: l'escala tècnica superior (constituïda per un director en cap, sotscaps, un cap de servei i un grup de tècnics superiors), l'escala tècnica mitjana (constituïda per caps de guàrdia, assistents tècnics sanitaris i tècnics mitjans) i l'escala executiva (constituïda per oficials, sotsoficials, sergents, caporals i bombers).";"escala:es"
"escala bàsica";"escala bàsic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Escala jeràrquicament inferior del cos de bombers de la Generalitat de Catalunya, que comprèn les categories de caporal i de bomber.Nota: Per a la gradació i la constitució de les escales del Servei d'Extinció d'Incendis i Salvaments de l'Ajuntament de Barcelona, vegeu la nota del terme escala.";"escala bàsica:es"
"escala executiva";"escala executiu";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Escala del cos de bombers de la Generalitat de Catalunya, situada entre l'escala superior i l'escala tècnica, que comprèn la categoria de sotsinspector.Nota: Per a la gradació i la constitució de les escales del servei d'Extinció d'Incendis i Salvaments de l'Ajuntament de Barcelona, vegeu la nota del terme escala.";"escala ejecutiva:es"
"escala superior";"escala superior";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Escala jeràrquicament més elevada del cos de bombers de la Generalitat de Catalunya, que comprèn la categoria d'inspector.Nota: Per a la gradació i la constitució de les escales del Servei d'Extinció d'Incendis i Salvaments de l'Ajuntament de

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

Barcelona, vegeu la nota del terme escala.";"escala superior:es"
"escala tècnica";"escala tècnic";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Escala del cos de bombers de la Generalitat de Catalunya, situada entre l'escala executiva i l'escala bàsica, que comprèn les categories d'oficial i de sergent.Nota: Per a la gradació i la constitució de les escales del Servei d'Extinció d'Incendis i Salvaments de l'Ajuntament de Barcelona, vegeu la nota del terme escala.";"escala tècnica:es"
"escola de bombers";"escola de bomber";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Institució de caràcter públic que s'ocupa de la formació i el reciclatge de bombers i dels serveis que col·laboren amb els cossos de bombers.";"escuela de bomberos:es"
"esquadra";"esquadra";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt de bombers que intervé en un sinistre amb un sol vehicle.";"escuadra:es"
"esquadra forestal";"esquadra forestal";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Esquadra constituïda per un bomber professional i un grup d'auxiliars forestals, que fa de reforç d'un efectiu de bombers que opera en un incendi al bosc.";"escuadra forestal:es"
"evacuació";"evacuació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Trasllat organitzat d'un grup de persones afectades per una emergència.";"evacuación:es"
"evacuar";"evacuar";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL. Fer una evacuació.";"evacuar:es"
"excarceració";"excarceració";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Acció de treure d'un cotxe o d'un habitatge sinistrat una víctima que hi ha quedat atrapada.";"excarcelación:es"
"extinció";"extinció";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Acció d'extingir.";"apagamiento:es#extinció:es"
"extingir";"extingir";"v tr";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Fer cessar de cremar.";"apagar:es#extingir:es"
"falsa alarma";"fals alarma:N5-FS|alarmar:V8R6S-";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Alarma donada per un perill inexistent.";"falsa alarma:es"
"fitxa d'itinerari";"fitxa de = itinerari";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Fitxa cartogràfica classificada i subordinada a un plànol guia, que descriu el recorregut més ràpid entre dos punts d'una zona urbana i que facilita informació complementària d'instal·lacions disponibles per als bombers i també dels elements que poden suposar algun risc.";"ficha de itinerario:es"
"flanc";"flanc";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Part d'un perímetre d'incendi que uneix el front amb la cua.";"borde:es#flanco:es"
"foc";"foc";"m";"Sinònim complementari de incendi";""
"foc agrícola";"foc agrícola";"m";"Sinònim complementari de incendi agrícola";""
"foc controlat";"foc controlar";"m";"Sinònim complementari de incendi controlat";""
"foc de bosc";"foc de bosc";"m";"Sinònim complementari de incendi forestal";""
"foc de capçades";"foc de capçada";"m";"Sinònim complementari de incendi de capçades";""
"foc de subsòl";"foc de subsòl";"m";"Sinònim complementari de incendi de subsòl";""
"foc de superfície";"foc de superfície";"m";"Sinònim complementari de incendi de superfície";""
"foc de vegetació";"foc de vegetació";"m";"Sinònim complementari de incendi de vegetació";""
"foc de virosta";"foc de virosta";"m";"Sinònim complementari de incendi de subsòl";""
"foc d'habitatge";"foc de = habitatge";"m";"Sinònim complementari de incendi d'habitatge";""
"foc d'indústria";"foc de = indústria";"m";"Sinònim complementari de incendi d'indústria";""
"foc forestal";"foc forestal";"m";"Sinònim complementari de incendi forestal";""
"focus";"focus";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Centre a partir del qual es propaga un incendi.";"foco:es"
"fogar";"fogar";"m";"Sinònim complementari de focus";""
"fuga";"fuga";"f";"Sinònim complementari de fuga";""
"fuïta";"fuïta";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Acció d'escapar-se un gas o un líquid d'un recipient, d'un tub, etc., a través d'una esquerda, d'una juntura defectuosa, etc.";"fuga:es#leak:en"
"full de primera sortida";"full de primer sortida";"m";"Sinònim complementari de control d'alarma";""
"grup de rescat";"grup de rescat";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Grup de bombers especialitzat en tasques diverses de recuperació de persones en perill a la muntanya, al mar, etc.";"grupo de rescate:es"
"guaita";"guaita";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL; PROFESSIONS. Persona encarregada de

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

vigilar des d'un lloc prominent un espai determinat perquè en cas que es produeixi un sinistre pugui donar l'avís corresponent de manera immediata.";"vigia:es"
"guia";"guia";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Persona amb coneixements orogràfics d'una zona afectada per un sinistre, freqüentment veí del mateix lloc, que condueix una unitat operativa pels accessos més apropiats.";"guia:es"
"incendi";"incendi";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Foc que es desenvolupa sense control en l'espai i en el temps.";"fuego:es#incendio:es"
"incendi agrícola";"incendi agrícola";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi de vegetació que afecta una superfície de conreu.";"fuego agrícola:es#incendio agrícola:es"
"incendi controlat";"incendi controlar";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi dominat que presenta un risc d'extensió molt baix.";"fuego controlado:es#incendio controlado:es"
"incendi de capçades";"incendi de capçada";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi de vegetació que avança per les parts altes dels arbres o dels arbusts.";"fuego de copas:es#incendio de copas:es"
"incendi de subsòl";"incendi de subsòl";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi de vegetació que crema els residus orgànics en descomposició acumulats a la superfície del sòl.";"fuego de subsuelo:es#fuego terrero:es#incendio de subsuelo:es"
"incendi de superfície";"incendi de superfície";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi de vegetació que crema fullaraca, escorces i matolls.";"fuego de suelo:es#fuego de superficie:es#incendio de superficie:es"
"incendi de vegetació";"incendi de vegetació";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi exterior que afecta una superfície no urbana amb una gran quantitat de plantes.";"fuego de vegetación:es#incendio de vegetación:es"
"incendi d'habitatge";"incendi de = habitatge";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi interior que afecta un edifici o part d'un edifici destinat a l'habitatge.";"fuego de vivienda:es#incendio de vivienda:es"
"incendi d'indústria";"incendi de = indústria";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi que afecta una superfície destinada a l'explotació industrial o a l'emmagatzematge.";"fuego de industria:es#incendio industrial:es"
"incendi exterior";"incendi exterior";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi que té lloc en un espai obert.";"incendio exterior:es"
"incendi forestal";"incendi forestal";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi de vegetació que afecta una superfície forestal.";"fuego de bosque:es#fuego forestal:es#incendio forestal:es"
"incendi fortuït";"incendi fortuït";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi que té lloc de manera accidental.";"incendio fortuito:es"
"incendi interior";"incendi interior";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi que té lloc en un espai tancat.";"incendio interior:es"
"incendi massiu";"incendi massiu";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi de grans proporcions.";"incendio masivo:es#mass fire:en"
"incendi urbà";"incendi urbà";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi que té lloc dintre d'un nucli habitat.";"incendio urbano:es"
"incendiari";"incendiari";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Que incendia.";"incendiario:es"
"incendiari";"incendiari";"m i f";"DRET PENAL; PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Persona que causa un incendi maliciosament.";"incendiario:es"
"incendiar-se";"incendiar = se";"v pron";"PROTECCIÓ CIVIL. Posar-se a cremar a causa d'un incendi.";"incendiarse:es"
"informe tècnic d'intervenció";"informe tècnic de = intervenció";"m";"Sinònim complementari de comunicat d'actuació";""
"intervenció";"intervenció";"f";"Sinònim de actuació";""
"inundació";"inundació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Acumulació important d'aigua en un terreny generalment sec, produïda per una gran tempesta, un desglaç de gran magnitud, etc., que sol produir danys materials i/o personals.";"inundación:es"
"línia d'alimentació";"línia de = alimentació";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Línia de mànegues de gran diàmetre establerta entre el mitjà de subministrament, generalment una bomba, i el dispositiu de distribució, normalment una bifurcació.";"línea de alimentación:es"
"línia d'atac";"línia de = atac";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt de persones que combaten de més a la vora un incendi.";"línea de ataque:es"
"línia de defensa";"línia de defensa";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Espai de seguretat comprès entre la línia de foc i la línia d'atac.";"línea de defensa:es"
"línia de foc";"línia de foc";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Línia que separa la zona que

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

crema d'un incendi de la zona que no crema."; "línea de fuego:es"
"línia de mànegues"; "línia de mànega"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Conjunt format per les peces que constitueixen les mànegues connectades successivament per a portar l'agent extintor des del punt de subministrament fins al lloc on s'ha d'utilitzar."; "línea de mangueras:es"
"línia de protecció"; "línia de protecció"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Línia de mànegues establerta per a alimentar una llança en cas d'emergència."; "línea de protección:es"
"llengua de foc"; "llengua de foc"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL. Avançament allargat i estret del foc des del cos principal d'un incendi."; "dedo de fuego:es#lengua de fuego:es"
"llibre diari d'activitats"; "llibre diari de = activitat"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Llibre de registre dels comunicats diaris d'activitats."; "libro diario de actividades:es"
"logística"; "logística"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Estudi complet de l'aigua, personal, combustible, aliments i resta de recursos necessaris per a una actuació."; "logística:es"
"matafocs"; "matafoc"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Estri constituït per un conjunt de làmines flexibles de cuir reforçat o d'acer unides per un mànec, amb el qual es baten flames de poca alçada per apagar-les."; "batefuegos:es#matafuegos:es#fire beater:en#fire broom:en#fire flail:en#fire swatter:en#fireflapper:en#swatter:en"
"matalàs de salt"; "matalàs de salt"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL. Matalàs inflat d'aire que es col·loca al peu d'una construcció per a amortir la caiguda de les persones que hi han quedat atrapades i que han de saltar des d'una certa alçada."; "colchón de salto:es"
"moviment de tenalles"; "moviment de tenalla"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Atac directe d'un incendi forestal mitjançant la constitució de dues línies d'atac que l'envoltin."; "movimiento de tenaza:es"
"moviment de ventall"; "moviment de ventall"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Moviment ràpid de canell a la dreta i a l'esquerra, durant la projecció d'agent extintor, que té per objecte abastar una superfície ampla de zona inflamada."; "movimiento de abanico:es"
"naufragi"; "naufragi"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL. Fet d'anar a fons o de perdre's una embarcació."; "nafragio:es"
"negligència"; "negligència"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL. Acció involuntària que produeix, en un marc o activitat de risc, un efecte perjudicial que podria haver estat evitat."; "negligencia:es"
"oficial"; "oficial"; "m i f"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala tècnica d'un cos de bombers, inferior jeràrquicament al sotsinspector i superior al sergent. Nota: Vegeu també la nota del terme escala."; "oficial:es"
"operador"; "operador"; "m i f"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Persona que fa d'enllaç, des del control central i sota el comandament del cap de guàrdia, entre un sinistre i el parc."; "operador:es"
"parc"; "parc"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Conjunt de recursos humans i materials amb organització pròpia i un àmbit territorial d'intervenció funcional concret, com ara un sector de ciutat o un municipi."; "parque:es"
"parc"; "parc"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Recinte on es concentren els recursos humans i materials d'un cos de bombers destinats a un sector de ciutat o a un municipi. Nota: Les denominacions caserna i quarter, referides al mateix concepte, han caigut en desús."; "parque:es"
"pati de pràctiques"; "pati de pràctica"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Espai descobert d'un parc de bombers destinat a fer-hi exercicis d'entrenament."; "patio de prácticas:es"
"perímetre d'incendi"; "perímetre de = incendi"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL. Longitud del contorn d'una zona on es desenvolupa un incendi."; "perímetro de incendio:es"
"piròman"; "piròman"; "m i f"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Persona que pateix de piromania."; "pirómano:es"
"piromania"; "piromania"; "f"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Monomania caracteritzada per la tendència a provocar incendis."; "piromanía:es"
"pla d'actuació"; "pla de = actuació"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Pla ordenat de les accions necessàries per a obrar contra un sinistre, utilitzat per a prendre decisions de manera organitzada, en què es valoren, entre d'altres factors, les característiques específiques del sinistre i els recursos humans i materials que fan falta per a intervenir-hi."; "plan de actuación:es"
"pla d'emergència"; "pla de = emergència"; "m"; "PROTECCIÓN CIVIL: BOMBERS. Pla que estableix els mecanismes i els recursos humans i materials necessaris per a atenuar i apaivagar les conseqüències d'un sinistre esdevingut

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

sobradament."; "plan de emergencia:es"
"portallança"; "portallança"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Bomber que en una operació d'extinció d'incendis maneja una llança."; "portallança:es"
"pou de maniobres"; "pou de maniobra"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Excavació vertical i profunda practicada en el sòl, que s'utilitza per a fer-hi exercicis d'entrenament."; "pozo de maniobras:es#pozo de prácticas:es"
"pou de pràctiques"; "pou de pràctica"; "m"; "Sinònim complementari de pou de maniobres"; ""
"presa de dades"; "presa de dada"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Recollida sistemàtica d'informacions referents a un sinistre que serveix per a analitzar-ne les causes i els efectes."; "toma de datos:es"
"prevenció"; "prevenció"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt de mesures preses per a evitar, contrarestar o disminuir un risc."; "prevención:es"
"previsió"; "previsió"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Determinació de la probabilitat que es produeixi un sinistre, de les seves conseqüències i de les mesures de prevenció i protecció que caldria adoptar."; "previsión:es"
"primera sortida"; "primer sortida"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Grup d'unitats d'intervenció que surt d'un parc en primer lloc cap a un sinistre."; "primera salida:es"
"protecció"; "protección"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Conjunt d'elements o dispositius utilitzats per a cobrir algú o alguna cosa contra un perill o un dany. "; "protección:es"
"protecció civil"; "protección civil"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Organització que coordina els serveis de salvament i els cossos policials en el cas d'un sinistre greu o d'una catàstrofe."; "protección civil:es#civil defence:en"
"quadrant"; "cuadrante"; "m"; "Sinònim complementari de control d'efectius operatius"; ""
"raig"; "rayo"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Corrent intens i ben definit d'un fluid compressible que surt d'una conducció."; "chorro:es"
"raig ple"; "rayo ple"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Raig de corrent compacte, de molt poca dispersió i de gran abast."; "chorro compacto:es#chorro lleno:es"
"raig polvoritzat"; "rayo polvorizado"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Raig dispers en forma de con d'amplitud variable."; "chorro pulverizado:es"
"rebotada"; "rebentada"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Trencament d'un conducte que provoca la fugida descontrolada del fluid que conté."; "reventón:es"
"rescatar"; "rescatar"; "v tr"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Fer un rescat."; "rescatar:es"
"resum diari de serveis"; "reum diari de servei"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Relació enumerativa de tots els serveis realitzats al llarg d'una jornada per un parc de bombers que es notifica diàriament a les autoritats i organismes oficials pertinents."; "resumen diario de servicios:es"
"sala d'utilitatge"; "sala de = utilitadge"; "f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Local on hi ha l'equipament i els vehicles disponibles a punt per a una intervenció."; "sala de útiles:es"
"salvament especial"; "salvamento especial"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Salvament en un lloc de difícil accés i que requereix la intervenció d'especialistes."; "salvamento especial:es"
"salvar"; "salvar"; "v tr"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Fer un salvament."; "salvar:es"
"sector d'actuació"; "sector de = actuació"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Cadascuna de les zones en què es divideix un espai afectat per un sinistre, generalment per un incendi, a fi d'intervenir-hi seguint un ordre i uns plans determinats."; "sector de actuación:es"
"sergent"; "sergente"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala tècnica d'un cos de bombers, inferior jeràrquicament a l'oficial i superior al caporal. Nota: Vegeu també la nota del terme escala."; "sargento:es"
"servei"; "servicio"; "m"; "Sinònim de actuació"; ""
"servei de bombers"; "servicio de bomber"; "m"; "Sinònim de cos de bombers"; ""
"simulacre"; "simulacro"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Exercici d'entrenament fet en condicions semblants a les d'una emergència autèntica."; "simulacro:es"
"sinistrat"; "sinistrado"; "adj"; "PROTECCIÓ CIVIL. Que ha sofert un sinistre."; "siniestrado:es"
"sinistrat"; "sinistrado"; "m i f"; "PROTECCIÓ CIVIL. Persona afectada per un sinistre."; "siniestrado:es"
"sinistre"; "sinistro"; "m"; "PROTECCIÓ CIVIL. Esdeveniment incontrolat, de causes naturals, humanes o mecàniques, que provoca desperfectes o danys d'ordre i consideració diversos."; "sinistro:es"

5. Proteccio_civil_BOMBERS.termcat

"sirena";"sirena";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Aparell generador de sons que emet un senyal acústic de gran intensitat i que s'utilitza com a senyal.";"sirena:es#siren:en"

"sortida";"sortida";"f";"Sinònim complementari de unitat d'intervenció";""

"sotsinspector";"sotsinspector";"m i f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS; PROFESSIONS. Membre de l'escala executiva d'un cos de bombers, inferior jeràrquicament a l'inspector i superior a l'oficial.Nota: Vegeu també la nota del terme escala.";"subinspector:es"

"tallafoc";"tallafoc";"adj";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Dit de l'element de separació resistent al foc.";"cortafuego:es"

"tallafoc";"tallafoc";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Element que fa de barrera o tall i evita la propagació d'un foc a través seu.Nota: Es denomina tallafoc, per exemple, la banda ampla de terreny que es deixa sense vegetació en els sembrats i en els boscos per tal d'evitar la propagació del foc, i també la paret gruixuda que divideix un edifici o el separa d'un altre amb la mateixa finalitat.";"cortafuegos:es"

"taller d'eines";"taller de = eina";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Local destinat al manteniment i reparació dels equips i eines d'intervenció.";"taller de herramientas:es"

"tempestat de foc";"tempestat de foc";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Incendi massiu iniciat violentament i simultàniament sobre una àrea extensa, acompanyat de vents generats pel foc i de corrents convectius turbulents.Nota: Aquest fenomen va produir-se durant el bombardeig d'Hamburg, a la Segona Guerra Mundial, i ha tingut lloc també en alguns incendis forestals de grans dimensions.";"tempestat de fuego:es#fire storm:en"

"topada";"topada";"f";"Sinònim complementari de col·lisió";""

"torre de maniobres";"torre de maniobra";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Torre separada de la resta d'edificacions d'un parc de bombers que s'utilitza per a fer-hi exercicis d'entrenament.";"torre de maniobras:es#torre de prácticas:es"

"torre de pràctiques";"torre de pràctica";"f";"Sinònim complementari de torre de maniobres";""

"tren d'auxili";"tren de = auxili";"m";"Sinònim complementari de unitat d'intervenció";""

"túnel del foc";"túnel de el foc";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Instal·lació on es reproduïxen, controladament, situacions reals de foc per a la formació i entrenament de bombers.";"túnel del fuego:es"

"unitat d'intervenció";"unitat de = intervenció";"f";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Unitat operativa completa que intervé en una actuació.";"salida:es#tren de auxilio:es#unidad de intervención:es"

"ventall d'aigua";"ventall de = aigua";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Resultat de projectar aigua dispersant-la en forma de semicercle.";"abanico de agua:es"

"vessament";"vessament";"m";"PROTECCIÓ CIVIL. Acció de sortir o de fer sortir una substància líquida o disgregada del recipient que la conté.";"derrame:es"

"víctima";"víctima";"f";"PROTECCIÓ CIVIL. Persona o animal que sofreix algun dany a causa d'un sinistre.";"víctima:es"

"vol de reconeixement";"vol de reconeixement";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Vol a poca alçada que té per objecte la inspecció d'un sinistre o la localització de víctimes.";"vuelo de reconocimiento:es"

"vol estacionari";"vol estacionari";"m";"PROTECCIÓ CIVIL: BOMBERS. Vol d'un helicòpter consistent a mantenir-se suspès a l'aire sense desplaçar-se.";"vuelo estacionario:es"

"xoc";"xoc";"m";"Sinònim complementari de col·lisió";""

1. Voc_Administratiu_lematitzat

```

#name: vocabulari dret administratiu (SLC UB)
#source: papel
#urlbase: papel
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"col.laboració";"col.laboració";"f";"";"colaboración:es"
"col.laborador";"col.laborador";"adj";"";"colaborador:es"
"col.laborador";"col.laborador";"m/f";"";"colaborador:es"
"abandó d'accions";"abandó de = acció";"m";"";"abandono de acción:es"
"accessori";"accessori";"adj";"";"accessorio:es"
"acord";"acord";"m";"";"acuerdo:es"
"acta";"acta";"f";"";"acta:es"
"acte";"acte";"m";"";"acto:es"
"acte administratiu";"acte administratiu";"m";"";"acto administrativo:es"
"acte jurídic";"acte jurídic";"m";"";"acto jurídico:es"
"acte obstatiu";"acte obstatiu";"m";"";"acto obstativo:es"
"acte propi";"acte propi";"m";"";"acto propio:es"
"adjudicació";"adjudicació";"f";"";"adjudicación:es"
"adjunt";"adjunt";"adj/m/f";"";"adjunto:es:es"
"administració electrònica";"administració electrònica";"f";"";"administración
electrónica:es#gobierno electrónico:es:es"
"administrat";"administrar";"h";"";"Administrado:es:es"
"administrat";"administrat";"m/f";"";"Administrado:es:es"
"administratiu";"administratiu";"adj";"";"Administrativo:es"
"administratiu";"administratiu";"m/f";"";"Administrativo:es"
"admissió a tràmit";"admissió a tràmit";"f";"";"admisión a trámite:es"
"aeronau";"aeronau";"f";"";"aeronave:es"
"afectació";"afectació";"f";"";"afectación:es"
"aforisme";"aforisme";"m";"";"aforismo:es"
"agent executiu";"agent executiu";"m/f";"";"agente ejecutivo:es"
"ajuda";"ajuda";"f";"";"ayuda:es"
"ajudant";"ajudant";"m/f";"";"ayudante:es"
"ajut";"ajut";"m";"";"ayuda:es"
"alçada";"alçada";"f";"";"alzada:es"
"anul.labilitat";"anul.labilitat";"f";"";"anulabilidad:es"
"anul.lable";"anul.lable";"adj";"";"anulable:es"
"anul.lació";"anul.lació";"f";"";"anulación:es"
"apel.lació";"apel.lació";"f";"";"apelación:es"
"aprofitament comunal";"aprofitament comunal";"m";"";"aprovechamiento
comunal:es"
"aprofitament d'aigües";"aprofitament de = agua";"m";"";"aprovechamiento de
aguas:es"
"aprofitament mitjà";"aprofitament mitjà";"m";"";"aprovechamiento medio:es"
"aprofitament urbanístic";"aprofitament urbanístic";"m";"";"aprovechamiento
urbanístico:es"
"arbitrari";"arbitrari";"adj";"";"Arbitrario:es"
"arxiu";"arxiu";"m";"";"archivo:es"
"astronau";"astronau";"f";"Sinònim de cosmonau";"astronave:es#cosmonave:es"
"atribució";"atribució";"f";"";"atribución:es"
"audiència";"audiència";"f";"";"audiencia:es"
"autònom";"autònom";"adj";"";"autónomo:es"
"autoritat";"autoritat";"f";"";"autoridad:es"
"autorització";"autorització";"f";"";"autorización:es"
"auxiliar";"auxiliar";"adj";"";"auxiliar:es"
"auxiliar";"auxiliar";"m/f";"";"auxiliar:es"
"avís";"avís";"m";"";"aviso:es"
"avocació";"avocació";"f";"";"avocación:es"
"bé";"bé";"m";"";"bien:es"
"bé de domini públic";"bé de domini públic";"m";"Sinònim de bé demanial";"bien
de dominio público:es#bien demanial:es"
"bé demanial";"bé demanial";"m";"Sinònim de bé de domini públic";"bien de
dominio público:es#bien demanial:es"
"beca";"beca";"f";"";"beca:es"
"becari";"becari";"m/f";"";"becario:es"
"cabildo";"cabildo";"m";"";"cabildo:es"
" càrrec";"càrrec";"m";"";"cargo:es"
" càtedra";"càtedra";"f";"";"cátedra:es"

```

1. Voc_Administratiu_lematitzat

"catedràtic";"catedràtic";"adj";"";"catedrático:es"
"catedràtic";"catedràtic";"m/f";"";"catedrático:es"
"celeritat";"celeritat";"f";"";"celeridad:es"
"CMT";"cmt";"f";"Sigla de Comissió del Mercat de les
Telecomunicacions";"CMT:es#Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones:es"
"CNE";"cne";"f";"Sigla de Comissió Nacional de l'Energia";"CNE:es#Comisión
Nacional de la Energía:es"
"CNMV";"cnmv";"f";"Sigla de Comissió Nacional del Mercat de
Valors";"CNMV:es#Comisión Nacional del Mercado de Valores:es"
"coercitiu";"coercitiu";"adj";"";"coercitivo:es"
"col·lectiu";"col·lectiu";"";"colectivo:es"
"col·legiat";"col·legiar";"adj";"";"colegiado:es"
"col·legiat";"col·legiat";"m/f";"";"colegiado:es"
"comissió";"comissió";"f";"";"comisión:es"
"comissió de seguiment";"comissió de seguiment";"f";"";"comisión de
seguimiento:es"
"Comissió del Mercat de les Telecomunicacions";"comissió de el res:RES de el
res:RES";"f";"Desenvolupament de la sigla CMT";"CMT:es#Comisión del Mercado de
las Telecomunicaciones:es"
"Comissió Nacional de l'Energia";"comissió nacional de
l'energia";"f";"Desenvolupament de la sigla CNE";"CNE:es#Comisión Nacional de la
Energía:es"
"Comissió Nacional del Mercat de Valors";"comissió nacional del mercat de
valors";"f";"Desenvolupament de la sigla CNMV";"CNMV:es#Comisión Nacional del
Mercado de Valores:es"
"comitè";"comitè";"";"comité:es"
"compulsió";"compulsió";"f";"";"compulsión:es"
"comunicació";"comunicació";"f";"";"comunicación:es"
"concessió";"concessió";"f";"";"concesión:es"
"conkurs";"conkurs";"m";"";"curso:es"
"confirmació";"confirmació";"";"confirmación:es"
"confirmatori";"confirmatori";"adj";"";"confirmatorio:es"
"consell comarcal";"consell comarcal";"m";"";"consejo comarcal:es"
"consorci";"consorci";"m";"";"consorcio:es"
"contenciós administratiu";"contenciós
administratiu";"adj";"";"contencioso-administrativo:es"
"contracta";"contracta";"f";"";"contrata:es"
"control";"control";"m";"";"control:es"
"convalidació";"convalidació";"f";"";"convalidación:es"
"conveni";"conveni";"m";"";"convenio:es"
"conversió";"conversió";"f";"";"conversión:es"
"convocatòria";"convocatòria";"f";"";"convocatoria:es"
"cos legal";"cos legal";"m";"";"cuerpo legal:es"
"cosmonau";"cosmonau";"f";"Sinònim d'astronau";"f";"astronave:es#cosmonave:es"
"decisió";"decisió";"f";"";"decisión:es"
"degà";"degà";"m/f";"";"decano:es"
"deganat";"deganat";"m";"";"decanato:es"
"delegació";"delegació";"f";"";"delegación:es"
"dependència";"dependència";"f";"";"dependencia:es"
"devolució";"devolució";"f";"";"devolución:es"
"disposició";"disposició";"f";"";"disposición:es"
"dret administratiu";"dret administratiu";"m";"";"derecho administrativo:es"
"dret fiscal";"dret fiscal";"m";"";"derecho fiscal:es"
"dret urbanístic";"dret urbanístic";"m";"";"derecho urbanístico:es"
"edificable";"edificable";"adj";"";"edificable:es"
"edificació";"edificació";"f";"";"edificación:es"
"eficiència";"eficiència";"f";"";"eficiencia:es"
"encàrrec de gestió";"encàrrec de gestió";"m";"";"encomienda de gestión:es"
"ens";"ens";"m";"";"ente:es"
"entitat";"entitat";"f";"";"entidad:es"
"estat coixí";"estat coixí";"m";"";"estado tampón:es"
"estatut";"estatut";"m";"";"estatuto:es"
"executivitat";"executivitat";"f";"";"ejecutividad:es"
"exhauriment de la via administrativa";"exhauriment de el via
administratiu";"m";"";"agotamiento de la vía administrativa:es"
"expedient";"expedient";"m";"";"expediente:es"
"expropiació";"expropiació";"f";"";"expropiación:es"
"extinció";"extinció";"f";"";"extinción:es"

1. Voc_Administratiu_lematitzat

"fedatari";"fedatari";"adj";"";"Fedatario:es"
 "fedatari";"fedatari";"m/f";"";"Fedatario:es"
 "finances";"finança";"";"finanzas:es"
 "finestreta";"finestreta";"f";"";"ventanilla:es"
 "fiscalització";"fiscalització";"f";"";"fiscalización:es"
 "fiscalitzador";"fiscalitzador";"adj";"";"fiscalizador:es"
 "forçós";"forçós";"adj";"";"forzoso:es"
 "funció pública";"funció públic";"f";"";"función pública:es"
 "funcionari";"funcionari";"m/f";"";"funcionario:es"
 "funcionariat";"funcionariat";"m";"";"funcionariado:es"
 "gestió";"gestió";"f";"";"gestión:es"
 "governabilitat";"governabilitat";"f";"";"governabilidad:es"
 "gratuit";"gratuit";"adj";"";"gratuito:es"
 "gratuitat";"gratuitat";"f";"";"gratuidad:es"
 "habitatge";"habitatge";"m";"";"vivienda:es"
 "identificació";"identificació";"f";"";"identificación:es"
 "informació";"informació";"f";"";"información:es"
 "infracció";"infracció";"f";"";"infracción:es"
 "iniciació";"iniciació";"f";"";"iniciación:es"
 "inspecció";"inspecció";"f";"";"inspección:es"
 "insular";"insular";"adj";"";"insular:es"
 "interessat";"interessar";"adj/m/f";"";"interesado:es"
 "interministerial";"interministerial";"adj";"";"interministerial:es"
 "interposició";"interposició";"f";"";"interposición:es"
 "investigació";"investigació";"f";"";"investigación:es"
 "jerarquia administrativa";"jerarquia administratiu";"f";"";"jerarquía administrativa:es"
 "jeràrquic";"jeràrquic";"adj";"";"jerárquico:es"
 "lesivitat";"lesivitat";"f";"";"lesividad:es"
 "lletra morta";"lletra morir";"f";"";"letra muerta:es"
 "llicència";"llicència";"f";"";"licencia:es"
 "mèrit";"mèrit";"m";"";"mérito:es"
 "monopoli";"monopoli";"m";"";"monopolio:es"
 "motiu";"motiu";"m";"";"motivo:es"
 "motivació";"motivació";"f";"";"motivación:es"
 "multa";"multa";"f";"";"multa:es"
 "municipal";"municipal";"adj";"";"municipal:es"
 "municipi";"municipi";"m";"";"municipio:es"
 "negociat";"negociat";"m";"";"negociado:es"
 "nomenament";"nomenament";"m";"";"nombramiento:es"
 "normació";"normació";"f";"";"normación:es"
 "normalització";"normalització";"f";"";"normalización:es"
 "normatiu";"normatiu";"adj";"";"normativo:es"
 "normativa";"normativa";"f";"";"normativa:es"
 "ofici";"ofici";"m";"";"oficio:es"
 "oficial";"oficial";"adj";"";"oficial:es"
 "oficiós";"oficiós";"adj";"";"oficioso:es"
 "oposició";"oposició";"f";"";"oposición:es"
 "ordenació del territori";"ordenació de el territori";"f";"";"ordenación del territorio:es"
 "ordenació urbana";"ordenació urbà";"f";"";"ordenación urbana:es"
 "òrgan";"òrgan";"m";"";"órgano:es"
 "organisme autònom";"organisme autònom";"m";"";"organismo autónomo:es"
 "pacte col·lusori";"pacte col·lusori";"m";"";"pacto colusorio:es"
 "padró";"padró";"m";"";"padrón:es"
 "pla";"pla";"m";"";"plan:es"
 "planejament";"planejament";"m";"";"planeamiento:es"
 "plec";"plec";"m";"";"pliego:es"
 "policia";"policia";"f";"";"policía:es"
 "potestatiu";"potestatiu";"adj";"";"potestativo:es"
 "preceptiu";"preceptiu";"adj";"";"preceptivo:es"
 "principi";"principi";"m";"";"principio:es"
 "principi d'eficàcia";"principi de = eficàcia";"m";"";"principio de eficacia:es"
 "procediment";"procediment";"m";"";"procedimiento:es"
 "programa";"programa";"m";"";"programa:es"
 "projecte";"projecte";"m";"";"proyecto:es"
 "pronunciament";"pronunciament";"m";"";"pronunciamiento:es"
 "proporcionalitat";"proporcionalitat";"f";"";"proporcionalidad:es"

1. Voc_Administratiu_lematitzat

"protecció de dades";"protecció de dada";"f";"";"protección de datos:es"
 "protektorat";"protektorat";"m";"";"protektorado:es"
 "publicació";"publicació";"f";"";"publicación:es"
 "publicitat";"publicitat";"f";"";"publicidad:es"
 "rang";"rang";"m";"";"rango:es"
 "reclamació";"reclamació";"f";"";"reclamación:es"
 "reclamació economicoadministrativa";"reclamació economicoadministratiu";"f";"";"reclamación económico-administrativa:es"
 "reclamació prèvia";"reclamació previ";"f";"";"reclamación previa:es"
 "recórrer";"recórrer";"";"recurrir:es"
 "rectificació";"rectificació";"f";"";"rectificación:es"
 "rector";"rector";"m/f";"(de una universidad)";"rector:es"
 "recurrent";"recurrent";"m/f";"";"recurrente:es"
 "règim";"règim";"m";"";"régimen:es"
 "règim de tinença de la terra";"règim de tinença de el terra";"m";"";"régimen de tenencia del suelo:es"
 "registre";"registre";"m";"";"registro:es"
 "regulació";"regulació";"f";"";"regulación:es"
 "remissió";"remissió";"f";"";"remisión:es"
 "reposició";"reposició";"f";"";"reposición:es"
 "representació";"representació";"f";"";"representación:es"
 "requisit";"requisit";"m";"";"requisito:es"
 "retroacció";"retroacció";"f";"";"retroacción:es"
 "sanció";"sanció";"f";"";"sanción:es"
 "sanció administrativa";"sanció administratiu";"f";"";"sanción administrativa:es"
 "sanció econòmica";"sanció econòmic";"f";"";"sanción económica:es"
 "sancionador";"sancionador";"adj";"";"sancionador:es"
 "secretari";"secretari";"m/f";"";"secretario:es"
 "secretari general";"secretari general";"m/f";"";"Secretario general:es"
 "sectorial";"sectorial";"adj";"";"sectorial:es"
 "segregació";"segregació";"f";"";"segregación:es"
 "servei";"servei";"m";"";"servicio:es"
 "silenci";"silenci";"m";"";"silencio:es"
 "sol·licitud";"sol·licitud";"f";"";"solicitud:es"
 "sostenible";"sostenible";"adj";"";"sostenible:es"
 "subministrament";"subministrament";"m";"";"suministro:es"
 "subsòl";"subsòl";"m";"";"subsuelo:es"
 "subvenció";"subvenció";"f";"";"subvención:es"
 "superior";"superior";"adj";"";"superior:es"
 "superior";"superior";"m/f";"";"superior:es"
 "suspensió";"suspensió";"f";"";"suspensión:es"
 "TDC";"tdc";"m";" Sigla de Tribunal de Defensa de la Competència";"TDC:es#Tribunal de Defensa de la Competència:es"
 "tercer";"tercer";"adj";"";"tercero:es"
 "tercer";"tercer";"m/f";"";"tercero:es"
 "terme municipal";"terme municipal";"m";"";"término municipal:es"
 "terreny";"terreny";"m";"";"terreno:es"
 "territorial";"territorial";"adj";"";"territorial:es"
 "tràmit";"tràmit";"m";"";"trámite:es"
 "transparència";"transparència";"f";"";"transparencia:es"
 "Tribunal de Defensa de la Competència";"tribunal de defensa de la competènciars";"m";" Desenvolupament de TDC";"TDC:es#Tribunal de Defensa de la Competència:es"
 "universal";"universal";"adj";"";"universal:es"
 "universalitat";"universalitat";"f";"";"universalidad:es"
 "universitat";"universitat";"f";"";"universidad:es"
 "urbanisme";"urbanisme";"m";"";"urbanismo:es"
 "urbanístic";"urbanístic";"adj";"";"urbanístico:es"
 "urbanitzable";"urbanitzable";"adj";"";"urbanizable:es"
 "urgència";"urgència";"f";"";"urgencia:es"
 "útil";"útil";"adj";"";"útil:es"
 "via administrativa";"via administratiu";"f";"";"cauce administrativo:es#vía administrativa:es"
 "vigilància";"vigilància";"f";"";"vigilancia:es"
 "vigilant";"vigilant";"adj";"";"vigilante:es"
 "vigilant";"vigilant";"m/f";"";"vigilante:es"
 "xarxa";"xarxa";"f";"";"red:es"

1. Voc_Administratiu_lematitzat

"zona";"zona";"f";"";"zona:es"
"zonificació";"zonificació";"f";"";"zonificación:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

#name: vocabulari dret constitucional (SLC UB)
#source: paperl
#urlbase: paperl
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG";"DEF";"TRADS"
"abdicació";"abdicació";"f";"";"abdicación:es"
"abolició";"abolició";"f";"";"abolición:es"
"abrogació";"abrogació";"f";"";"abrogación:es"
"accés al tron";"accés a el tron";"m";"";"acceso al trono:es"
"acció popular";"acció popular";"f";"";"acción popular:es"
"acta de diputat";"acta de diputat";"f";"";"acta de diputado:es"
"acte degut";"acte deure";"m";"";"acto debido:es"
"activitat judicial";"activitat judicial";"f";"";"actividad judicial:es"
"aforat";"aforar";"h";"";"aforado:es"
"aforat";"aforat";"m/f";"";"aforado:es"
"ajuntament";"ajuntament";"m";"";"Sinònim de
consistori";"ayuntamiento:es:es#consistorio:es"
"alcalde";"alcalde";"m/f";"Sinònim de batlle";"alcalde:es"
"alta inspecció";"alt inspecció";"f";"";"alta inspección:es"
"alta magistratura de l'estat";"alt magistratura de el estat";"f";"";"jefatura
del estado:es"
"annex";"annex";"adj/m";"";"anejo:es:es#anexo:es"
"annex";"annex";"m";"";"anejo:es:es#anexo:es"
"arbitrarietat";"arbitrarietat";"f";"";"arbitrariedad:es"
"asimetria";"asimetria";"f";"";"asimetría:es"
"assemblea constituent";"assemblea constituent";"f";"";"asamblea
constituyente:es"
"assistència jurídica gratuïta";"assistència jurídic gratuït";"f";"";"asistencia
jurídica gratuita:es"
"Audiència Nacional";"audiència nacional";"f";"";"Audiencia Nacional:es:es"
"audiència provincial";"audiència provincial";"f";"";"audiencia provincial:es"
"autarquia";"autarquia";"f";"";"autarquía:es"
"autogovern";"autogovern";"m";"";"autogobierno:es"
"autointegració";"autointegració";"f";"";"autointegración:es"
"autonomia financera";"autonomia financer";"f";"";"autonomía financiera:es"
"autonomia local";"autonomia local";"f";"";"autonomía local:es"
"autonomia parlamentària";"autonomia parlamentari";"f";"";"autonomía
parlamentaria:es"
"autonomia política";"autonomia polític";"f";"";"autonomía política:es"
"autonomia universitària";"autonomia universitari";"f";"";"autonomía
universitaria:es"
"autoqüestió d'inconstitucionalitat";"autoqüestió de =
inconstitucionalitat";"f";"";"autocuestión de inconstitucionalidad:es"
"avantprojecte de llei";"avantprojecte de llei";"m";"";"anteproyecto de ley:es"
"bandera";"bandera";"f";"";"bandera:es"
"barrera electoral";"barrera electoral";"f";"";"barrera electoral:es"
"batlle";"batlle";"m/f";"";"Sinònim d'alcalde";"alcalde:es"
"bicameralisme";"bicameralisme";"m";"";"bicameralismo:es"
"bloc de la constitucionalitat";"bloc de el constitucionalitat";"m";"";"bloque
de la constitucionalidad:es"
"cambra";"cambra";"f";"";"cámara:es"
"cambra legislativa";"cambra legislatiu";"f";"";"cámara legislativa:es"
"canceller";"canceller";"m/f";"";"canciller:es"
"candidatura";"candidatura";"f";"";"candidatura:es"
"cap de govern";"cap de govern";"m/f";"";"jefe de gobierno:es"
"cap d'estat";"cap de = estat";"m/f";"";"jefe de estado:es"
"càrrec de designació política";"càrrec de designació polític";"m";"";"cargo de
designación política:es"
"càrrec electe";"càrrec electe";"m";"";"cargo electo:es"
"càrrec públic";"càrrec públic";"m";"";"cargo público:es"
"carta atorgada";"carta atorgar";"f";"";"carta otorgada:es"
"CES";"ces";"m";"Sigla de consell econòmic i social";"CES:es#consejo económico y
social:es"
"cessació";"cessació";"f";"Sinònim de cessament";"cesación:es#cese:es"
"cessament";"cessament";"m";"";"Sinònim de cessació";"cesación:es#cese:es"
"circular";"circular";"f";"";"circular:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

"circumscripció electoral";"circumscripció electoral";"f";"";"circunscripción electoral:es"
"ciutadania";"ciudadania";"f";"";"ciudadanía:es"
"clàusula de consciència";"cláusula de consciència";"f";"";"cláusula de conciencia:es"
"clàusula de transformació social";"cláusula de transformació social";"f";"";"cláusula de transformación social:es"
"clàusula residual";"cláusula res:RES";"f";"";"cláusula residual:es"
"comarca";"comarca";"f";"";"comarca:es"
"comissió consultiva";"comissió consultiu";"f";"";"comisión consultiva:es"
"comissió d'estudi";"comissió de = estudi";"f";"";"comisión de estudio:es"
"Comissió Jurídica Assessora";"comissió jurídica assessor";"f";"";"Comisión Jurídica Asesora:es"
"comissió legislativa";"comissió legislatiu";"f";"";"comisión legislativa:es"
"comissió mixta";"comissió mixt";"f";"";"comisión mixta:es"
"comissió parlamentària";"comissió parlamentari";"f";"";"comisión parlamentaria:es"
"comissió permanent";"comissió permanent";"f";"";"comisión permanente:es"
"comissionat";"comissionat";"m/f";"";"comisionado:es"
"competència compartida";"competència compartir";"f";"";"competencia compartida:es"
"competència concurrent";"competència concurrent";"f";"";"competencia concurrente:es"
"competència exclusiva";"competència exclusiu";"f";"";"competencia exclusiva:es"
"competència horitzontal";"competència horitzontal";"f";"";"competencia horizontal:es"
"competència indistinta";"competència indistint";"f";"";"competencia indistinta:es"
"comunitat autònoma";"comunitat autònom";"f";"";"comunidad autónoma:es"
"concert econòmic";"concert econòmic";"m";"";"concierto económico:es"
"concert educatiu";"concert educatiu";"m";"";"concierto educativo:es"
"conferència sectorial";"conferència sectorial";"f";"";"conferencia sectorial:es"
"conflicte d'atribucions";"conflicte de = atribució";"m";"";"conflicto de atribuciones:es"
"Congrés dels Diputats";"congrés dels diputats";"m";"";"Congreso de los Diputados:es"
"congruència";"congruència";"f";"";"congruencia:es"
"Consell Consultiu";"consell consultiu";"m";"";"Consejo Consultivo:es"
"Consell de Ministres";"consell de ministres";"m";"";"Consejo de Ministros:es"
"Consell de Política Fiscal i Financera";"consell de política fiscal i financera";"m";"";"Consejo de Política Fiscal y Financiera:es"
"Consell d'Estat";"consell d'estat";"m";"";"Consejo de Estado:es"
"consell econòmic i social";"consell econòmic i social";"m";"Desenvolupament de la sigla CES";"CES:es#consejo económico y social:es"
"consell executiu";"consell executiu";"m";"";"consejo ejecutivo:es"
"Consell General del Poder Judicial";"res:RES res:RES de el res:RES res:RES";"m";"";"Consejo General del Poder Judicial:es"
"consell obert";"consell obrir";"m";"";"consejo abierto:es"
"conseller";"conseller";"m/f";"";"consejero:es"
"conselleria";"conselleria";"f";"";"consejería:es"
"consistori";"consistori";"m";"Sinònim d'ajuntament";"ayuntamiento es#consistorio:es"
"constitució";"constitució";"f";"";"constitución:es"
"contingut essencial";"contingut essencial";"m";"";"contenido esencial:es"
"contrasignatura";"contrasignatura";"f";"Sinònim de referendament";"refrendo:es"
"convenció";"convenció";"f";"";"convención:es"
"coordinació";"coordinació";"f";"";"coordinación:es"
"copríncep";"copríncep";"m";"";"copríncipe:es"
"corona";"corona";"f";"";"corona:es"
"Corts Generals";"corts generals";"";"Cortes Generales:es"
"cos electoral";"cos electoral";"m";"";"cuerpo electoral:es"
"costum parlamentari";"costum parlamentari";"m";"";"costumbre parlamentaria:es"
"crida a tornar a l'ordre";"crida a tornar a el = ordre";"f";"";"llamada al orden:es"
"dades personals ";"dada personal";"f pl";"";"datos personales:es"
"debat de totalitat";"debat de totalitat";"m";"";"debate de totalidad:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

"debat parlamentari";"debat parlamentari";"m";"";"debate parlamentario:es"
"declaració d'urgència";"declaració de = urgència";"f";"";"declaración de urgencia:es"
"decret";"decret";"m";"";"decreto:es"
"decret legislatiu";"decret legislatiu";"m";"";"decreto legislativo:es"
"decret llei";"decret llei";"m";"";"decreto ley:es"
"defensor del poble";"defensor de el poble";"m/f";"Sinònim d'ombudsman";"defensor del pueblo ombudsman:es"
"delegació del govern";"delegació de el govern";"f";"";"delegación del gobierno:es"
"delegació legislativa";"delegació legislatiu";"f";"";"delegación legislativa:es"
"delegació territorial";"delegació territorial";"f";"";"delegación territorial:es"
"delegat del govern";"delegat de el govern";"m/f";"";"delegado del gobierno:es"
"delegat territorial";"delegat territorial";"m/f";"";"delegado territorial:es"
"demanda";"demanda";"f";"";"demanda:es"
"democràcia";"democràcia";"f";"";"democracia:es"
"democràcia directa";"democràcia directe";"f";"";"democracia directa:es"
"democràcia parlamentària";"democràcia parlamentari";"f";"";"democracia parlamentaria:es"
"democràcia participativa";"democràcia participatiu";"f";"";"democracia participativa:es"
"democràcia popular";"democràcia popular";"f";"";"democracia popular:es"
"democràcia representativa";"democràcia representatiu";"f";"";"democracia representativa:es"
"democràcia semidirecta";"democràcia semidirecta";"f";"";"democracia semidirecta:es"
"departament";"departament";"m";"";"departamento:es"
"derogació";"derogació";"f";"";"derogación:es"
"descentralització";"descentralització";"f";"";"descentralización:es"
"desconcentració";"desconcentració";"f";"";"desconcentración:es"
"desenvolupament sostenible";"desenvolupament sostenible";"m";"";"desarrollo sostenible:es"
"deslegalització";"deslegalització";"f";"";"deslegalización:es"
"destitució";"destitució";"f";"";"destitución:es"
"deure constitucional";"deure constitucional";"m";"";"deber constitucional:es"
"diari de sessions";"diari de sessió";"m";"";"diario de sesiones:es"
"dictamen";"dictamen";"m";"";"dictamen:es"
"diputació permanent";"diputació permanent";"f";"";"diputación permanente:es"
"diputació provincial";"diputació provincial";"f";"";"diputación provincial:es"
"diputat";"diputat";"m/f";"";"diputado:es"
"disciplina parlamentària";"disciplina parlamentari";"f";"";"disciplina parlamentaria:es"
"discriminació ideològica";"discriminació ideològic";"f";"";"discriminación ideológica:es"
"discriminació per l'edat";"discriminació per el = edat";"f";"";"discriminación por edad:es"
"discriminació religiosa";"discriminació religiós";"f";"";"discriminación religiosa:es"
"disposició transitòria";"disposició transitori";"f";"";"disposición transitoria:es"
"dissolució parlamentària";"dissolució parlamentari";"f";"";"disolución parlamentaria:es"
"divisió de poders";"divisió de poder";"f";"Sinònim de separació de poders";"división de poderes:es# separación de poderes:es"
"dominació";"dominació";"f";"";"dominación:es"
"dret a la cultura";"dret a el cultura";"m";"";"derecho a la cultura:es"
"dret a la igualtat";"dret a el igualtat";"m";"";"derecho a la igualdad:es"
"dret a la informació";"dret a el informació";"m";"";"derecho a la información:es"
"dret a la integritat física i moral";"dret a el integritat físic i moral";"m";"";"derecho a la integridad física y moral:es"
"dret a la intimitat";"dret a el intimitat";"f";"";"derecho a la intimidad:es"
"dret a la inviolabilitat del domicili";"dret a el inviolabilitat de el domicili";"m";"";"derecho a la inviolabilidad del domicilio:es"
"dret a la llibertat i a la seguretat";"dret a el llibertat:N5-FS|llibertar:VC--SM i a el seguretat";"m";"";"derecho a la libertad

2. Voc_Constitucional_lematitzat

y a la seguridad:es"
"dret a la pau";"dret a el pau";"m";"";"derecho a la paz:es"
"dret a la pròpia imatge";"dret a el propi imatge";"m";"";"derecho a la propia imagen:es"
"dret a la propietat privada";"dret a el propietat privar";"m";"";"derecho a la propiedad privada:es"
"dret a la salut";"dret a el salut";"m";"";"derecho a la salud:es"
"dret a la tutela judicial efectiva";"dret a el tutela:N5-FS|tutelar:V8R6S-judicial efectiu";"m";"";"derecho a la tutela judicial efectiva:es"
"dret a la vida";"dret a el vida";"m";"";"derecho a la vida:es"
"dret a l'educació";"dret a el = educació";"m";"";"derecho a la educación:es"
"dret a l'habitatge";"dret a el = habitatge";"m";"";"derecho a la vivienda:es"
"dret a l'honor";"dret a el = honor";"m";"";"derecho al honor:es"
"dret a participar en els afers públics";"dret a participar en el afer públic";"m";"";"derecho a participar en los asuntos públicos:es"
"dret adjectiu";"dret adjectiu";"m";"";"derecho adjetivo:es"
"dret al lliure desenvolupament de la personalitat";"dret a el lliure desenvolupament de el personalitat";"m";"";"derecho al libre desarrollo de la personalidad:es"
"dret al matrimoni";"dret a el matrimoni";"m";"";"derecho al matrimonio:es"
"dret al medi ambient";"dret a el medi ambient";"m";"";"derecho al medio ambiente:es"
"dret al treball";"dret a el treball";"m";"";"derecho al trabajo:es"
"dret col·lectiu";"dret col·lectiu";"m";"";"derecho colectivo:es"
"dret constitucional";"dret constitucional";"m";"";"derecho constitucional:es"
"dret d'accés a les funcions i als càrrecs públics";"dret de = accés a el funció i a el càrrec públic";"m";"";"derecho de acceso a las funciones y cargos públicos:es"
"dret d'asil";"dret de = asil";"m";"";"derecho de asilo:es"
"dret d'associació";"dret de = associació";"m";"";"derecho de asociación:es"
"dret d'associació sindical";"dret de = associació sindical";"m";"";"Sinònim de llibertat sindical";"derecho de asociación sindical:es#libertad sindical:es"
"dret d'audiència";"dret de = audiència";"m";"";"derecho de audiencia:es"
"dret d'autodeterminació";"dret de = autodeterminació";"m";"";"derecho de autodeterminación:es"
"dret de manifestació";"dret de manifestació";"m";"";"derecho de manifestación:es"
"dret de participació";"dret de participació";"m";"";"derecho de participación:es"
"dret de petició";"dret de petició";"m";"";"derecho de petición:es"
"dret de prestació";"dret de prestació";"m";"";"derecho de prestación:es"
"dret de rectificació";"dret de rectificació";"m";"";"derecho de rectificación:es"
"dret de rèplica";"dret de rèplica";"m";"";"derecho de réplica:es"
"dret de reunió";"dret de reunió";"m";"";"derecho de reunión:es"
"dret de sindicació";"dret de sindicació";"m";"";"derecho de sindicación:es"
"dret de sufragi";"dret de sufragi";"m";"";"Sinònim de dret de vot";"derecho de sufragio:es# derecho de voto:es"
"dret de vaga";"dret de vaga";"m";"";"derecho de huelga:es"
"dret de vot";"dret de vot";"";"Sinònim de dret de sufragi";"derecho de sufragio:es# derecho de voto:es"
"dret interregional";"dret interregional";"m";"";"derecho interregional:es"
"dret lingüístic";"dret lingüístic";"m";"";"derecho lingüístico:es"
"dret natural";"dret natural";"m";"";"derecho natural:es"
"dret positiu";"dret positiu";"m";"";"derecho positivo:es"
"dret privat";"dret privar";"m";"";"derecho privado:es"
"dret públic";"dret públic";"m";"";"derecho público:es"
"dret social";"dret social";"m";"";"derecho social:es"
"dret transitori";"dret transitori";"m";"";"derecho transitorio:es"
"drets fonamentals";"dret fonamental";"m pl";"";"derechos fundamentales:es"
"drets humans";"dret humà";"m pl";"";"derechos humanos:es"
"eficàcia immediata";"eficàcia immediat";"f";"";"eficacia inmediata:es"
"elecció";"elecció";"f";"";"elección:es"
"eleccions";"elecció";"f pl";"";"elecciones:es"
"elector";"elector";"m/f";"";"elector:es"
"electorat";"electorat";"m";"";"electorado:es"
"elegibilitat";"elegibilitat";"f";"";"elegibilidad:es"
"elegible";"elegible";"adj";"";"elegible:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

"ens subestatal";"ens subestatal";"m";"";"ente subestatal:es"
"ens supramunicipal";"ens supramunicipal";"m";"";"ente supramunicipal:es"
"entrada en vigor";"entrada en vigor";"f";"";"entrada en vigor:es"
"esborrany";"esborrany";"m";"";"borrador:es"
"escó";"escó";"m";"";"escaño:es"
"esmena a la totalitat";"esmena a el totalitat";"f";"";"enmienda a la
totalidad:es"
"esmena a l'articulat";"esmena a el = articulat";"f";"";"enmienda al
articulado:es"
"esmena transaccional";"esmena transaccional";"f";"";"enmienda transaccional:es"
"estat d'alarma";"estat de = alarma:N5-FS|alarma:V8R6S-";"m";"";"estado de
alarma:es"
"estat de dret";"estat de dret";"m";"";"estado de derecho:es"
"estat de setge";"estat de setge";"m";"";"estado de sitio:es"
"estat democràtic";"estat democràtic";"m";"";"estado democrático:es"
"estat descentralitzat";"estat descentralitzar";"m";"";"estado
descentralizado:es"
"estat d'excepció";"estat de = excepció";"m";"";"estado de excepción:es"
"estat federat";"estat federar";"m";"";"estado federado:es"
"estat liberal";"estat liberal";"m";"";"estado liberal:es"
"estat regional";"estat regional";"m";"";"estado regional:es"
"estat social";"estat social";"m";"";"estado social:es"
"estat unitari";"estat unitari";"m";"";"estado unitario:es"
"estatut d'autonomia";"estatut de = autonomia";"m";"";"estatuto de autonomía:es"
"exercici";"exercici";"m";"";"ejercicio:es"
"exèrcit";"exèrcit";"m";"";"ejército:es"
"exposició de motius";"exposició de motiu";"f";"";"Sinònim de preàmbul";"exposición
de motivos:es#preámbulo:es"
"expulsió";"expulsió";"f";"";"expulsión:es"
"FCI";"fci";"m";"";"Sigla de fons de compensació interterritorial";"FCI:es#fondo
de compensación interterritorial:es"
"federalisme";"federalisme";"m";"";"federalismo:es"
"finançament";"finançament";"m";"";"financiación:es#financiamiento:es"
"fiscal general de l'Estat";"fiscal general de el = estat";"m/f";"";"fiscal
general del Estado:es"
"fiscalia";"fiscalia";"f";"";"fiscalía:es"
"foment";"foment";"m";"";"fomento:es"
"Fons de Compensació Interterritorial";"fons de compensació
interterritorial";"m";"Desenvolupament de FCI";"FCI:es#fondo de compensación
interterritorial:es"
"fonts del dret";"font de el dret";"f";"";"fuentes del derecho:es"
"força de llei";"força de llei";"f";"";"fuerza de ley:es"
"forces armades";"força armar";"f pl";"";"fuerzas armadas:es"
"franquisme";"franquisme";"m";"";"franquismo:es"
"funció de control";"funció de control";"f";"";"función de control:es"
"funció de direcció política";"funció de direcció polític";"f";"";"función de
dirección política:es"
"funció d'impuls";"funció de = impuls";"f";"";"función de impulso:es"
"funció executiva";"funció executiu";"f";"";"función ejecutiva:es"
"funció jurisdiccional";"funció jurisdiccional";"f";"";"función
jurisdiccional:es"
"funció legislativa";"funció legislatiu";"f";"";"función legislativa:es"
"funció pressupostària";"funció pressupostari";"f";"";"función
presupuestaria:es"
"gabinet";"gabinet";"m";"";"gabinete:es"
"garantia constitucional";"garantia constitucional";"f";"";"garantía
constitucional:es"
"garantia institucional";"garantia institucional";"f";"";"garantía
institucional:es"
"Generalitat";"generalitat";"f";"";"generalidad:es"
"govern";"govern";"m";"";"gobierno:es"
"governador";"governador";"adj";"";"gobernador:es"
"governador";"governador";"m/f";"";"gobernador:es"
"governador civil";"governador civil";"m/f";"";"gobernador civil:es"
"grup mixt";"grup mixt";"m";"";"grupo mixto:es"
"grup parlamentari";"grup parlamentari";"m";"";"grupo parlamentario:es"
"habilitació";"habilitació";"f";"";"habilitación:es"
"habilitació de dies";"habilitació de dia";"f";"";"habilitación de días:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

"igualtat de tracte";"igualtat de tracte";"f";"";"igualdad de trato:es"
"imperi de la llei";"imperi de el llei";"m";"";"imperio de la ley:es"
"inamobilitat";"inamobilitat";"f";"";"inamovilidad:es"
"incompatibilitat";"incompatibilitat";"f";"";"incompatibilidad:es"
"inconstitucional";"inconstitucional";"adj";"";"inconstitucional:es"
"inconstitucionalitat";"inconstitucionalitat";"f";"";"inconstitucionalidad:es"
"inconstitucionalitat sobrevinguda";"inconstitucionalitat
sobrenvenir";"f";"";"inconstitucionalidad sobrevenida:es"
"inelegibilitat";"inelegibilitat";"f";"";"inelegibilidad:es"
"inhabilitació";"inhabilitació";"f";"";"inhabilitación:es"
"iniciativa legislativa";"iniciativa legislatiu";"f";"";"iniciativa
legislativa:es"
"insaculació";"insaculació";"f";"";"insaculación:es"
"interès legítim";"interès legítim";"m";"";"interés legítimo:es"
"interlocutòria";"interlocutori";"f";"";"auto:es"
"interpel·lació";"interpel·lació";"f";"";"interpelación:es"
"investidura";"investidura";"f";"";"investidura:es"
"inviolabilitat parlamentària";"inviolabilitat
parlamentari";"f";"";"inviolabilidad parlamentaria:es"
"irresponsabilitat";"irresponsabilitat";"f";"";"irresponsabilidad:es"
"jerarquia normativa";"jerarquia normatiu";"f";"";"jerarquía normativa:es"
"junta de portaveus";"junta de portaveu";"f";"";"junta de portavoces:es"
"junta electoral";"junta electoral";"f";"";"junta electoral:es"
"jurisprudència";"jurisprudència";"f";"";"jurisprudencia:es"
"laïcisme";"laïcisme";"m";"";"laicismo:es"
"legalitat";"legalitat";"f";"";"legalidad:es"
"legalització";"legalització";"f";"";"legalización:es"
"legislador";"legislador";"adj";"";"legislador:es"
"legislador";"legislador";"m/f";"";"legislador:es"
"legislatiu";"legislatiu";"adj";"";"legislativo:es"
"legislatura";"legislatura";"f";"";"legislatura:es"
"llacuna";"llacuna";"f";"";"laguna:es"
"lleï d'acompanyament";"lleï de = acompanyament";"f";"";"ley de
acompañamiento:es"
"lleï de bases";"lleï de base";"f";"";"ley de bases:es"
"lleï de desenvolupament bàsic de l'Estatut";"lleï de desenvolupament bàsic de
el = estatut";"f";"";"ley de desarrollo básico del Estatuto:es"
"lleï de pressupostos";"lleï de pressupost";"f";"";"ley de presupuestos:es"
"lleï d'harmonització";"lleï de = harmonització";"f";"";"ley de armonización:es"
"lleï fonamental";"lleï fonamental";"f";"";"ley fundamental:es"
"lleï marc";"lleï marc";"f";"";"ley marco:es"
"lleï ordinària";"lleï ordinari";"f";"";"ley ordinaria:es"
"lleï orgànica";"lleï orgànic";"f";"";"ley orgánica:es"
"lleï orgànica de transferència o delegació";"lleï orgànic de transferència o
delegació";"f";"";"ley orgánica de transferencia o delegación:es"
"lleï recopilada";"lleï recopilar";"f";"";"ley recopilada:es"
"lleialtat constitucional";"lleialtat constitucional";"f";"";"lealtad
constitucional:es"
"llengua cooficial";"llengua cooficial";"f";"";"lengua cooficial:es"
"llengua oficial";"llengua oficial";"f";"";"lengua oficial:es"
"llengua pròpia";"llengua propi";"f";"";"lengua propia:es"
"llibertat de càtedra";"llibertat de càtedra";"f";"";"libertad de cátedra:es"
"llibertat de circulació";"llibertat de circulació";"f";"";"libertad de
circulación:es"
"llibertat de culte";"llibertat de culte";"f";"";"libertad de culto:es"
"llibertat de pensament";"llibertat de pensament";"f";"";"libertad de
pensamiento:es"
"llibertat d'empresa";"llibertat de = empresa";"f";"";"libertad de empresa:es"
"llibertat d'ensenyament";"llibertat de = ensenyament";"f";"";"libertad de
enseñanza:es"
"llibertat d'expressió";"llibertat de = expressió";"f";"";"libertad de
expresión:es"
"llibertat d'informació";"llibertat de = informació";"f";"";"libertad de
información:es"
"llibertat ideològica";"llibertat ideològic";"f";"";"libertad ideológica:es"
"llibertat religiosa";"llibertat religiós";"f";"";"libertad religiosa:es"
"llibertat sindical";"llibertat sindical";"f";"";"Sinònim de dret d'associació
sindical";"derecho de asociación sindical libertad sindical:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

"llibertats públiques"; "llibertat públic"; "f pl"; ""; "libertades públicas:es"
"majoria"; "majoria"; "f"; ""; "mayoría:es"
"majoria absoluta"; "majoria absolut"; "f"; ""; "mayoría absoluta:es"
"majoria relativa"; "majoria relatiu"; "f"; ""; "mayoría relativa:es"
"majoria simple"; "majoria simple"; "f"; ""; "mayoría simple:es"
"mandat imperatiu"; "mandat imperatiu"; "m"; ""; "mandato imperativo:es"
"mandat representatiu"; "mandat representatiu"; "m"; ""; "mandato representativo:es"
"matèria competencial"; "matèria competencial"; "f"; ""; "materia competencial:es"
"mesa"; "mesa"; "f"; ""; "mesa:es"
"ministeri"; "ministeri"; "m"; ""; "ministerio:es"
"ministre"; "ministre"; "m/f"; ""; "ministro:es"
"minoría"; "minoría"; "f"; ""; "minoría:es"
"minoría parlamentària"; "minoría parlamentari"; "f"; ""; "minoría parlamentaria:es"
"moció"; "moció"; "f"; ""; "moción:es"
"moció de censura"; "moció de censura"; "f"; ""; "moción de censura:es"
"modalitat lingüística"; "modalitat lingüístic"; "f"; ""; "modalidad lingüística:es"
"modificació extraestatutària de competències"; "modificació extraestatutari de competència"; "f"; ""; "modificación extraestatutaria de competencias:es"
"monarquia absoluta"; "monarquia absolut"; "f"; ""; "monarquía absoluta:es"
"monarquia constitucional"; "monarquia constitucional"; "f"; ""; "monarquía constitucional:es"
"monarquia parlamentària"; "monarquia parlamentari"; "f"; ""; "monarquía parlamentaria:es"
"mutació constitucional"; "mutació constitucional"; "f"; ""; "mutación constitucional:es"
"nació"; "nació"; "f"; ""; "nación:es"
"nacionalitat"; "nacionalitat"; "f"; ""; "nacionalidad:es"
"norma amb rang de llei"; "norma amb rang de llei"; "f"; ""; "norma con rango de ley:es"
"norma autolimitada"; "norma autolimitar"; "f"; ""; "norma autolimitada:es"
"norma de règim interior"; "norma de règim interior"; "f"; ""; "norma de régimen interior:es"
"norma postconstitucional"; "norma postconstitucional"; "f"; ""; "norma postconstitucional:es"
"norma preconstitucional"; "norma preconstitucional"; "f"; ""; "norma preconstitucional:es"
"ombudsman"; "ombudsman"; "m"; "Sinònim de defensor del poble"; "defensor del pueblo:es# ombudsman:es"
"ordenament jurídic"; "ordenament jurídic"; "m"; ""; "ordenamiento jurídico:es"
"ordre del dia"; "ordre de el dia"; "m"; ""; "orden del día:es"
"ordre ministerial"; "ordre ministerial"; "f"; ""; "orden ministerial:es"
"òrgan col·legiat"; "òrgan col·legiar"; "m"; ""; "órgano colegiado:es"
"òrgan de rellevància constitucional"; "òrgan de rellevància constitucional"; "m"; ""; "órgano de relevancia constitucional:es"
"parlament"; "parlament"; "m"; ""; "parlamento:es"
"Parlament de Catalunya"; "parlament de catalunya"; "m"; ""; "Parlamento de Cataluña:es"
"parlamentari"; "parlamentari"; "adj"; ""; "parlamentario:es"
"parlamentari"; "parlamentari"; "m/f"; ""; "parlamentario:es"
"parlamentari no adscrit"; "parlamentari no adscriure"; "m/f"; ""; "parlamentario no adscrito:es"
"parlamentarisme"; "parlamentarisme"; "m"; ""; "parlamentarismo:es"
"partit polític"; "partit polític"; "m"; ""; "partido político:es"
"període de sessions"; "període de sessió"; "m"; ""; "periodo de sesiones:es"
"permís"; "permís"; "m"; ""; "permiso:es"
"planificació"; "planificació"; "f"; ""; "planificación:es"
"ple"; "ple"; "m"; ""; "pleno:es"
"plebiscit"; "plebiscit"; "m"; ""; "plebiscito:es"
"poder constituent"; "poder constituent"; "m"; ""; "poder constituyente:es"
"poder executiu"; "poder executiu"; "m"; ""; "poder ejecutivo:es"
"poder judicial"; "poder judicial"; "m"; ""; "poder judicial:es"
"poder legislatiu"; "poder legislatiu"; "m"; ""; "poder legislativo:es"
"poder moderador"; "poder moderador"; "m"; ""; "poder moderador:es"
"poder públic"; "poder públic"; "m"; ""; "poder público:es"
"polític"; "polític"; "adj"; ""; "político:es"
"polític"; "polític"; "m/f"; ""; "político:es"
"política social"; "política social"; "f"; ""; "política social:es"
"ponència"; "ponència"; "f"; ""; "ponencia:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

"ponent";"ponent";"adj/m/f";"";"ponente:es"
"potestat d'autoorganització";"potestat de = autoorganització";"f";"";"potestad de autoorganización:es"
"potestat reglamentària";"potestat reglamentari";"f";"";"potestad reglamentaria:es"
"pràctica parlamentària";"práctica parlamentari";"f";"";"práctica parlamentaria:es"
"preàmbul";"preàmbul";"m";"Sinònim d'exposició de motius";"exposición de motivos:es# preàmbulo:es"
"preautonomia";"preautonomia";"f";"";"preautonomía:es"
"precedent";"precedent";"m";"";"precedente:es"
"prerrogativa";"prerrogativa";"f";"";"prerrogativa:es"
"presa de possessió";"presa de possessió";"f";"";"toma de posesión:es"
"presa en consideració";"presa en consideració";"f";"";"toma en consideración:es"
"presidencialisme";"presidencialisme";"m";"";"presidencialismo:es"
"president";"president";"m/f";"";"presidente:es"
"presumpció d'innocència";"presumpció de = innocència";"f";"";"presunción de inocencia:es"
"principi d'autonomia";"principi de = autonomia";"m";"";"principio de autonomía:es"
"principi de no-discriminació";"principi de no-discriminació";"m";"";"principio de no discriminación:es"
"principi d'unitat";"principi de = unitat";"m";"";"principio de unidad:es"
"principi rector";"principi rector";"m";"";"principio rector:es"
"procediment de lectura única";"procediment de lectura únic";"m";"";"procedimiento de lectura única:es"
"procediment d'urgència";"procediment de = urgència";"m";"";"procedimiento de urgencia:es"
"procediment legislatiu";"procediment legislatiu";"m";"";"procedimiento legislativo:es"
"procediment preferent i sumari";"procediment preferent i sumari";"m";"";"procedimiento preferente y sumario:es"
"projecte de llei";"projecte de llei";"m";"";"proyecto de ley:es"
"promulgació";"promulgació";"f";"";"promulgación:es"
"proposició de llei";"proposició de llei";"f";"";"proposición de ley:es"
"proposició no de llei";"proposició no de llei";"f";"";"proposición no de ley:es"
"província";"província";"f";"";"provincia:es"
"provisió";"provisió";"f";"";"providencia:es"
"queixa";"queixa";"f";"";"queja:es"
"qüestió de confiança";"qüestió de confiança";"f";"";"cuestión de confianza:es"
"qüestió d'il·legalitat";"qüestió de = il·legalitat";"f";"";"cuestión de ilegalidad:es"
"qüestió d'inconstitucionalitat";"qüestió de = inconstitucionalitat";"f";"";"cuestión de inconstitucionalidad:es"
"quòrum";"quòrum";"m";"";"quórum:es"
"quota";"quota";"f";"";"cupo:es"
"reagrupació familiar";"reagrupació familiar";"f";"Sinònim de reagrupament familiar";"reagrupación familiar:es#reagrupamiento familiar:es"
"reagrupament familiar";"reagrupament familiar";"";"Sinònim de reagrupació familiar";"reagrupación familiar reagrupamiento familiar:es"
"recurs";"recurs";"m";"";"recurso:es"
"recurs d'empara";"recurs de = empara";"m";"";"recurso de amparo:es"
"recurs d'inconstitucionalitat";"recurs de = inconstitucionalitat";"m";"";"recurso de inconstitucionalidad:es"
"referendament";"referendament";"m";"Sinònim de contrasignatura";"refrendo:es"
"referèndum";"referèndum";"m";"";"referendo:es#referèndum:es"
"referèndum abrogatiu";"referèndum abrogatiu";"m";"";"referèndum abrogatorio:es"
"referèndum consultiu";"referèndum consultiu";"m";"";"referèndum consultivo:es"
"reforma constitucional";"reforma constitucional";"f";"";"reforma constitucional:es"
"regència";"regència";"f";"";"regencia:es"
"regent";"regent";"adj";"";"regente:es"
"regent";"regent";"m/f";"";"regente:es"
"regidor";"regidor";"m/f";"";"concejal:es#regidor:es"
"règim foral";"règim foral";"m";"";"régimen foral:es"
"regió";"regió";"f";"";"región:es"

2. Voc_Constitucional_lematitzat

"reglament";"reglament";"m";"";"reglamento:es"
"reglament executiu";"reglament executiu";"m";"";"reglamento ejecutivo:es"
"reglament independent";"reglament independent";"m";"";"reglamento independiente:es"
"reglament parlamentari";"reglament parlamentari";"m";"";"reglamento parlamentario:es"
"regnat";"regnat";"m";"";"reinado:es"
"regne";"regne";"m";"";"reino:es"
"rei";"rei";"m/f";"";"rey reina:es"
"reial decret";"reial decret";"m";"";"real decreto:es"
"reial ordenança";"reial ordenança";"f";"";"real ordenanza:es"
"relació de col·laboració";"relació de col·laboració";"f";"";"relación de colaboración:es"
"relació de cooperació";"relació de cooperació";"f";"";"relación de cooperación:es"
"relació interadministrativa";"relació interadministratiu";"f";"";"relación interadministrativa:es"
"remissió normatiu";"remissió normatiu";"f";"";"remisión normativa:es"
"representant";"representant";"adj/m/f";"";"representante:es"
"requeriment";"requeriment";"m";"";"requerimiento:es"
"reserva de llei";"reserva de llei";"f";"";"reserva de ley:es"
"resident";"resident";"adj/m/f";"";"residente:es"
"responsabilitat política";"responsabilitat polític";"f";"";"responsabilidad política:es"
"responsabilitat solidària";"responsabilitat solidari";"f";"";"responsabilidad solidaria:es"
"retroactivitat";"retroactivitat";"f";"";"retroactividad:es"
"sala";"sala";"f";"";"sala:es"
"sanció reial";"sanció reial";"f";"";"sanción real:es"
"secció";"secció";"f";"";"sección:es"
"secret professional";"secret professional";"m";"";"secreto profesional:es"
"seguretat jurídica";"seguretat jurídic";"f";"";"seguridad jurídica:es"
"separació de poders";"separació de poder";"f";"";"Sinònim de divisió de poders";"divisió de poders:es#separación de poderes:es"
"servei militar";"servei militar";"m";"";"servicio militar:es"
"servei públic";"servei públic";"m";"";"servicio público:es"
"sessió";"sessió";"f";"";"sesión:es"
"síndic de greuges";"síndic de greuge";"m/f";"";"síndico de agravios:es"
"sindicatura de comptes";"sindicatura de compte";"f";"";"sindicatura de cuentas:es"
"sindicatura de greuges";"sindicatura de greuge";"f";"";"sindicatura de agravios:es"
"sistema normatiu";"sistema normatiu";"m";"";"sistema normativo:es"
"solidari";"solidari";"adj";"";"solidario:es"
"solidaritat";"solidaritat";"f";"";"solidaridad:es"
"subsidiarietat";"subsidiarietat";"f";"";"subsidiariedad:es"
"successió al tron";"successió a el tron";"f";"";"sucesión al trono:es"
"sufragi actiu";"sufragi actiu";"m";"";"sufragio activo:es"
"sufragi censatari";"sufragi censatari";"m";"";"sufragio censitario:es"
"sufragi passiu";"sufragi passiu";"m";"";"sufragio pasivo:es"
"sufragi universal";"sufragi universal";"m";"";"sufragio universal:es"
"suplicatori";"suplicatori";"m";"";"suplicatorio:es"
"suspensió de drets i llibertats";"suspensió de dret i llibertat";"f";"";"suspensión de derechos y libertades:es"
"suspensió de garanties constitucionals";"suspensió de garantia constitucional";"f";"";"suspensión de garantías constitucionales:es"
"TEDH";"tedh";"m";"Sigla de Tribunal Europeu dels Drets Humans";"TEDH:es#Tribunal Europeo de Derechos Humanos:es"
"terrorisme";"terrorisme";"m";"";"terrorismo:es"
"text refós";"text refundre";"m";"";"texto refundido:es"
"tipicitat";"tipicitat";"f";"";"tipicidad:es"
"títol competencial";"títol competencial";"m";"";"título competencial:es"
"tramitació";"tramitació";"f";"";"tramitación:es"
"transició";"transició";"f";"";"transición:es"
"traspàs de serveis";"traspàs de servei";"m";"";"traspaso de servicios:es"
"tribunal constitucional";"tribunal constitucional";"m";"";"tribunal constitucional:es"
"Tribunal Europeu dels Drets Humans";"tribunal europeu dels drets

2. Voc_Constitucional_lematitzat

humans";"";"Desenvolupament de TEDH";"TEDH:es#Tribunal Europeo de Derechos Humanos:es"
"tribunal superior de justícia";"tribunal superior de justícia";"m";"";"tribunal superior de justicia:es"
"Tribunal Suprem";"tribunal suprem";"m";"";"Tribunal Supremo:es"
"unanimitat";"unanimitat";"f";"";"unanimitad:es"
"ús parlamentari";"ús parlamentari";"m";"";"uso parlamentario:es"
"vet";"vet";"m";"Sinònim de veto";"veto:es"
"veto";"veto";"";"Sinònim de vet";"veto:es"
"vicepresident";"vicepresident";"m/f";"";"vicepresidente:es"
"vigència";"vigència";"f";"";"vigencia:es"
"visat";"visat";"m";"";"visado:es"
"vot de qualitat";"vot de qualitat";"m";"";"voto de calidad:es"
"vot limitat";"vot limitar";"m";"";"voto limitado:es"
"vot particular";"vot particular";"m";"";"voto particular:es"
"votació a mà alçada";"votació a mà alçar";"f";"";"votación a mano alzada:es"
"votació nominal";"votació nominal";"f";"";"votación nominal:es"
"votació ordinària";"votació ordinari";"f";"";"votación ordinaria:es"
"votació per assentiment";"votació per assentiment";"f";"";"votación por asentimiento:es"
"votació secreta";"votació secret";"f";"";"votación secreta:es"

4. Glossari_GenCat

Glossari de termes parlamentaris (Generalitat de Catalunya; Departament de Relacions Institucionals i Participació; Direcció General de Relacions Institucionals)

BOPC; bopc; m; sigla de Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya ; El Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya publica els projectes i les proposicions de llei, els vots particulars o les esmenes que s'han de defensar en el Ple o en comissions, els informes de ponència, els dictàmens de les comissions legislatives, els acords de les comissions i del Ple, les interpellacions, les mocions, les proposicions no de llei, les propostes de resolució, les preguntes i les respostes, les comunicacions del Consell Executiu i els terminis de compliment de les iniciatives. També publica aspectes relatius al règim interior del Parlament i als seus càrrecs i personal;

comissió; comissió; f; Per agilitar la tasca que es du a terme al Parlament es constitueixen grups de treball especialitzats entre els diputats. La composició de cada comissió es fa en proporció al nombre de diputats i diputades de cada grup parlamentari;

compareixença; compareixença; f; Les comissions poden requerir la presència dels membres del Consell Executiu i de les autoritats i els funcionaris públics per a informar sobre determinats fets o matèries de la seva competència, així com sol·licitar la presència d'altres persones amb la mateixa finalitat;

Consell Consultiu; consell consultiu; m; El Consell Consultiu de la Generalitat és un òrgan de caràcter consultiu encarregat de dictaminar, en determinats casos, sobre l'adequació a l'Estatut d'autonomia de Catalunya dels projectes o proposicions de llei sotmesos a debat i aprovació del Parlament de Catalunya. El Consell Consultiu exerceix les seves funcions amb autonomia orgànica i funcional per tal de garantir-ne l'objectivitat i la independència i vetlla per l'observança i el compliment de la Constitució i de l'Estatut d'autonomia de Catalunya. Els dictàmens del Consell no són vinculants, però sí preceptius, en els casos que preveu la llei, en dictaminar, si li ho sol·licita el Parlament o el Govern de la Generalitat, sobre l'adequació a l'Estatut d'autonomia de Catalunya de tots els projectes i proposicions de llei sotmesos a debat i a aprovació pel Parlament de Catalunya i prèviament a la interposició davant el Tribunal Constitucional del recurs d'inconstitucionalitat pel Govern o pel Parlament de Catalunya. El Consell és format per set membres electius: cinc són designats pel Parlament de Catalunya, per una majoria de tres cinquenes parts dels diputats, i dos són designats pel Govern de la Generalitat;

control de terminis; control de termini; m; El Reglament del Parlament fixa els terminis de la tramitació de les iniciatives parlamentàries i estableix mesures per als casos d'incompliment. La Direcció General de Relacions Institucionals vetlla perquè els diferents departaments donin resposta a les iniciatives parlamentàries o realitzin l'actuació dins del temps assenyalat per a cada supòsit;

Diari de Sessions; diari de sessió; m ; En el Diari de Sessions del Parlament de Catalunya es reproduïxen fidelment totes les intervencions i tots els acords adoptats en les sessions públiques del Parlament de Catalunya. Així mateix, hi consten les incidències que s'hi esdevenen. Se'n publiquen dues sèries: la sèrie P, que recull les intervencions i acords del Ple, i la sèrie C, que recull les intervencions i acords de les comissions;

dictamen; dictamen; m; Document que conté el text d'un projecte o proposició de llei amb la inclusió de les esmenes d'addició, de supressió o de modificació acceptades per la comissió legislativa corresponent. El dictamen pot anar acompanyat de vots particulars formulats pels grups que dissenteixin dels acords de les comissions, així com de les esmenes rebutjades per la Comissió i que el grup esmenant ha volgut reservar per defensar-les davant del Ple. El dictamen, els vots particulars i les esmenes se sotmeten a la decisió final del Ple, que el rebutja o l'aprova com a llei;

Diputació Permanent; diputació permanent: f; La seva funció primordial és garantir la continuïtat de la cambra quan aquesta no es reuneix per vacances parlamentàries, perquè ha expirat la legislatura o quan s'ha dissolt el Parlament i fins a la constitució de la nova cambra. La Diputació Permanent està integrada per 23 diputats en proporció a la força numèrica de cada grup parlamentari;

DOGCI; dogci; sigla de Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya; m; El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGCI) és l'òrgan oficial del Govern i de l'Administració de la Generalitat on es publiquen les lleis del Parlament de Catalunya, els decrets del Govern i altres disposicions, actes administratius i tots els textos d'altres administracions que reglamentàriament hi han de ser

4. Glossari_GenCat

publicats perquè produeixin els efectes jurídics corresponents. El DOGC s'estructura en cinc seccions bàsiques: disposicions, càrrecs i personal, concursos i anuncis, Administració de justícia i Administració local. Apareix diàriament de dilluns a divendres no festius, en dues edicions separades en català i en castellà;

esmena; esmena; f; Proposta de modificació, supressió o addició en el text d'una iniciativa parlamentària. En el cas dels projectes de llei, les esmenes poden ser de dues classes: a la totalitat o a l'articulat. Les esmenes a la totalitat són les que postulen el retorn del projecte al Govern o aquelles en què es presenta un text articulat alternatiu. Les esmenes a l'articulat poden ser de supressió, de modificació i d'addició, i han de contenir el text concret que es proposa. En el cas de les proposicions de llei, no es poden presentar esmenes a la totalitat;

Grup Mixt; grup mixt; m; Els diputats que no s'integren en un grup parlamentari en els terminis establerts queden incorporats al Grup Mixt. La participació del Grup Mixt en les activitats del Parlament és anàloga a la dels altres grups;

grup parlamentari; grup parlamentari; Integrat per un mínim de cinc diputats d'un mateix partit o coalició, a excepció del Grup Mixt. Actualment, els grups que formen part de la Cambra són: Convergència i Unió, Socialistes-Ciutadans pel Canvi, Esquerra Republicana de Catalunya, Popular i Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Alternativa;

immunitat ; immunitat; f; Prerrogativa dels diputats del Parlament de Catalunya, i dels parlamentaris en general, segons la qual aquests no poden ser detinguts ni retinguts pels actes delictius comesos en el territori de Catalunya, salvant el cas de flagrant delictes, i correspon decidir, en tot cas, sobre la seva inculpció, presó, processament i judici al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Fora d'aquest territori la responsabilitat penal és exigible en els mateixos termes davant la Sala de Justícia Penal del Tribunal Suprem;

interpel·lació; interpel·lació; f; Instrument de control sobre els motius i propòsits de l'actuació del Govern en qüestions de política general. Es diferencia de la pregunta oral perquè el tema que tracta és més ampli i perquè es disposa de més temps per a la seva substanciació davant el Ple. A més, la interpel·lació pot acabar amb la presentació d'una moció;

inviolabilitat; inviolabilitat; f; Especial protecció penal de què gaudeixen els diputats del Parlament de Catalunya, i els parlamentaris en general, segons la qual no són responsables jurídicament pels vots i opinions que emetin en l'exercici de llur càrrec;

Junta de Portaveus; junta de portaveus; f; Òrgan del Parlament constituït pels portaveus de cada grup parlamentari. També hi pot prendre part un representant del Govern: actualment hi assisteix la directora general de Relacions Institucionals. El president del Parlament presideix les seves sessions. La Junta de Portaveus intervé decisivament a formar l'ordre del dia del Ple;

legislatura; legislatura; f; Període entre la constitució i la dissolució de la cambra. Té una durada màxima de quatre anys;

majoria; majoria; f; Amb caràcter general, els acords són vàlids quan són aprovats per la majoria simple dels membres presents de l'òrgan corresponent, sens perjudici de les majories especials que estableixen l'Estatut, les lleis de Catalunya i el Reglament del Parlament. Les majories poden ser de tres tipus: simple, absoluta i qualificada. S'entén que hi ha majoria simple quan els vots positius superen els negatius, sense comptar-hi les abstencions, els vots en blanc i els nuls. S'entén que hi ha majoria absoluta quan s'expressi en el mateix sentit el primer nombre enter de vots que segueix el nombre resultant de dividir per dos el total dels membres de ple dret del Parlament. La majoria qualificada significa que perquè pugui adoptar-se l'acord és necessari assolir un determinat nombre de vots, que és superior al de la majoria absoluta (per exemple, els projectes i les proposicions de reforma estatutària han de ser aprovats amb el vot favorable dels dos terços dels membres de dret del Parlament);

mesa; mesa; f; Òrgan rector col·legiat del Parlament que es compon del president, de dos vicepresidents i quatre secretaris. S'encarrega, entre d'altres funcions, de l'admissió o inadmissió a tràmit dels documents d'índole parlamentària;

moció; moció; f; Posteriorment a la substanciació d'una interpel·lació, el diputat o grup parlamentari que la va formular pot presentar una moció, sobre la qual la cambra s'haurà de pronunciar a la sessió plenària següent. És una funció d'impuls a l'acció del Govern, ja que l'insta a actuar en un determinat sentit, sobre el qual haurà de donar compte al Parlament;

moció de censura; moció de censura; f; El Parlament pot exigir la

4. Glossari_GenCat

responsabilitat política del president de la Generalitat i del Consell Executiu per mitjà de la moció de censura. La moció de censura ha de ser proposada almenys per la desena part dels diputats, ha de ser motivada i ha d'incloure un candidat a la presidència de la Generalitat, que ha d'haver acceptat la candidatura. Un cop admesa a tràmit, el president del Parlament ho comunica al president de la Generalitat i als portaveus dels grups parlamentaris per si volen presentar mocions alternatives. Posteriorment, es convoca un ple amb l'única finalitat de debatre i de votar la moció de censura i, si s'escau, les alternatives. Es considera aprovada la moció de censura si és votada afirmativament per la majoria absoluta dels diputats. En aquest cas, el president i el Govern de la Generalitat cessen i el candidat a la presidència és investit del càrrec. Si la moció de censura o alguna de les alternatives no és aprovada pel Parlament, els signataris no en podran presentar cap més durant el mateix període de sessions. No es pot presentar cap altra moció de censura fins que hagi transcorregut un mes de la votació de l'anterior;

oficial major ; oficial major ; m/f ; És el cap superior de tot el personal i de tots els serveis del Parlament i compleix les funcions tècniques de sosteniment i d'assessorament als òrgans rectors d'aquest, assistit dels lletrats del Parlament adscrits a l'Oficialia Major. Assessoria la mesa, redacta l'acta de les sessions i atén, sota la direcció del president, l'execució dels acords;

ordre del dia; ordre de el dia; m; Relació ordenada de temes que ha de tractar el Parlament. L'ordre del dia del Ple l'estableix el president del Parlament d'acord amb la Junta de Portaveus. L'ordre del dia de les comissions és fixat per les meses de les comissions, d'acord amb el president i la mesa del Parlament;

període de sessions; període de sessió; m; És el període de temps en el qual es reuneix el Parlament. Anualment, el Parlament es reuneix en dos períodes ordinaris de sessions: de setembre a desembre i de febrer a juny;

Ple; ple; m; És l'òrgan suprem de la cambra. Debat, de forma definitiva i en última instància, les qüestions que són competència del Parlament de Catalunya. El convoca el president a iniciativa pròpia o a sol·licitud, almenys, de tres grups parlamentaris o d'una cinquena part dels diputats. Actualment, en formen part 135 diputats i diputades;

ponència; ponència; f; Diputats dels diferents grups parlamentaris prèviament designats per una comissió legislativa perquè redactin l'informe relatiu al text d'un projecte o proposició de llei i de les esmenes que hi hagin presentat els diferents grups;

portaveu del grup parlamentari; portaveu de el grup parlamentari; m/f; Cada grup parlamentari, preceptivament, nomena entre els seus diputats un portaveu encarregat de coordinar i representar el grup en l'àmbit del Parlament. És habitual l'existència del portaveu adjunt, figura no preceptiva, el qual assisteix el portaveu del grup en les seves tasques i el substitueix en cas de necessitat;

preguntes; pregunta; f pl; Instrument de control mitjançant el qual els grups parlamentaris poden sol·licitar informació al Consell Executiu sobre un tema concret. Poden ser preguntes escrites o orals. Les orals poden ser contestades en el Ple o en comissió. El termini per respondre'n les escrites és de 15 dies a partir de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya. En les sessions ordinàries del Ple (habitualment els dimecres) es dedica una hora a les preguntes orals dirigides al president de la Generalitat i a la resta de membres de l'Executiu;

president del grup parlamentari; president de el grup parlamentari; m; Es tracta d'una figura no preceptiva, que exerceix la màxima representació institucional del grup parlamentari;

projecte de llei; projecte de llei ; m; Text normatiu elaborat pel Govern, que se sotmet al poder legislatiu perquè, una vegada transcorregut el termini per a la presentació d'esmenes, elaborat l'informe preceptiu de la ponència i debatut per la comissió parlamentària corresponent, es presenti al Ple de la cambra legislativa perquè després d'un procés de deliberació i votació pugui ser aprovat com a llei;

proposició de llei; proposició de llei; f; L'exercici de la iniciativa legislativa parlamentària es concreta pròpiament en les proposicions de llei. La pot presentar un diputat amb la signatura de quatre membres més de la cambra o un grup parlamentari amb la sola firma del seu portaveu. Quan és el Consell Executiu qui exerceix aquesta iniciativa es tracta d'un projecte de llei. La comissió a la qual correspon per la matèria prepara el text abans de ser votat en el Ple;

proposició no de llei; proposició no de llei; f; Iniciativa que té per objecte

4. Glossari_GenCat

obtenir una resolució del Parlament. Sobre els textos de les proposicions no de llei formulades, els grups parlamentaris poden presentar esmenes. En un debat posterior se sotmetran a votació. El resultat serà un manament adreçat a l'Executiu, o el manifest d'una opinió, d'una voluntat o del suport a algú. Tot i que el Reglament ho preveu, és excepcional que es tractin en el Ple; qüestió de confiança; qüestió de confiança; f; El president de la Generalitat, amb deliberació prèvia del Govern, pot plantejar expressament davant del Parlament la qüestió de confiança sobre el seu programa, sobre una declaració de política general o sobre una decisió d'excepcional transcendència. La confiança s'entén atorgada quan obté la majoria simple dels vots emesos. Si el Parlament nega la confiança, el president i el Govern de la Generalitat cessen i es procedeix a l'elecció d'un nou president; reglament; reglament; m; El Reglament estableix les normes de funcionament del Parlament de Catalunya. L'aprovació i la reforma del Reglament corresponen al Ple de la cambra i requereixen el vot favorable de la majoria absoluta dels diputats en una votació final sobre la totalitat; resolució; resolució; f; La majoria de les resolucions sorgides de proposicions no de llei s'adrecen al Govern i l'impulsen a dur a terme una determinada actuació. Si no s'especifica en el text, el termini de temps de què disposa l'Executiu per donar compte del seu compliment és de quatre mesos; sessió; sessió; f; Temps de treball parlamentari destinat a acomplir un ordre del dia. Pot ser ordinària o extraordinària. Hi ha dos períodes de sessions: de setembre a desembre i de febrer a juny. Normalment, els dilluns no hi ha sessió parlamentària; sessió informativa; sessió informatiu; f; Els consellers compareixen davant una comissió per sotmetre's a una sessió informativa a petició pròpia o quan ho sol·licita la comissió. A les sessions informatives també hi poden assistir i intervenir autoritats i funcionaris dels departaments. Així mateix, les comissions poden sol·licitar la compareixença d'altres persones enteses en una matèria determinada; Síndic de Greuges; síndic de greuges; m; És la institució que té la finalitat de supervisar l'actuació de l'Administració de la Generalitat i de les entitats locals de Catalunya per protegir els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans. El Síndic de Greuges és elegit i nomenat amb el vot àmpliament majoritari del Parlament de Catalunya, única institució davant la qual ha de presentar el fruit de les seves actuacions. El Síndic de Greuges actua a petició de qualsevol persona (física o jurídica) que li presenti una queixa o bé a iniciativa pròpia, en assumptes en què l'actuació de les administracions públiques hagi pogut produir una vulneració dels drets de les persones. Anualment, el Síndic de Greuges informa el Parlament sobre les queixes rebudes, la tramitació que han seguit i els resultats obtinguts; Sindicatura de Comptes; sindicatura de comptes; m; És un òrgan de control extern independent del poder executiu que té com a finalitat la fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya. Si bé la Sindicatura de Comptes depèn orgànicament del Parlament de Catalunya, funcionalment té una independència absoluta, ja que l'article 2.1 de la Llei 15/1991 especifica que "[...] la Sindicatura de Comptes és un organisme que ha d'actuar amb submissió a l'ordenament jurídic, i amb total independència respecte als òrgans i ens públics que estan subjectes a la seva fiscalització". L'àmbit de fiscalització de la Sindicatura se circumscriu al sector públic de Catalunya: la Generalitat i els seus organismes autònoms, les corporacions locals i els seus organismes autònoms i les empreses públiques i les empreses vinculades. També pot fiscalitzar l'Administració perifèrica de l'Estat, amb delegació prèvia del Tribunal de Comptes; sol·licitud d'informació; sol·licitud de = informació; f; Els diputats tenen dret a obtenir informació de l'Administració de la Generalitat en un termini màxim de trenta dies. No és una funció de control en sentit estricte, però sí un instrument per poder exercir-la posteriorment; vacances parlamentàries; vacança parlamentari; f pl; Gener, juliol i agost són els mesos de vacances parlamentàries. En aquest període no es computen els terminis parlamentaris per a la tramitació d'iniciatives, llevat que l'afer en qüestió s'hagi inclòs a l'ordre del dia d'una sessió extraordinària; votacions; votació; f; Les votacions poden ser: per assentiment a la proposta del president, ordinàries, públiques per crida i secretes. Es consideren aprovades per assentiment les propostes del president quan, un cop anunciades, no susciten cap objecció o cap oposició. La votació ordinària es pot fer, per decisió de la presidència, per mitjà de dos procediments: a) pel procediment de drets i asseguts, en el qual es posen dempeus, primer, els qui aproven; després,

4. Glossari_GenCat

els qui desaproven, i, finalment, els qui s'abstenen; i b) per procediment electrònic, el qual ha de garantir el sentit del vot de cada diputat i els resultats totals de la votació. En la votació pública per crida, un secretari anomena els diputats i aquests responen "sí", "no" o declaren que s'abstenen. La votació secreta es pot fer: a) mitjançant paperetes quan es tracta d'elegir persones, quan ho decideixi el president i quan aquesta modalitat s'hagi especificat en la sol·licitud de vot secret; b) mitjançant boles blanques i negres en cas de qualificació d'actes o de conductes personals, i c) per procediment electrònic si ho acorda expressament la Mesa. El Reglament del Parlament estableix les situacions en les quals s'ha d'utilitzar un determinat procediment i les possibilitats i requisits per utilitzar-los en la resta de situacions;

5. GlossariParlament

Glossari parlamentari (Parlament de Catalunya)

absentisme; absentisme; m; manca d'assistència injustificada dels membres del Parlament a les sessions del Ple o de les comissions a què són convocats. L'absentisme pot ésser sancionat a proposta del president o presidenta del Parlament;

abstenció; abstenció; f; opció de vot que significa no pronunciar-se ni a favor ni en contra d'una proposta. L'abstenció pot jugar papers diferents en funció de si en la votació és exigible o no un quòrum determinat, ja que, si aquest no és exigible, l'abstenció no compta a l'hora de determinar quina posició obté la majoria;

acció política i de govern; acció polític i de govern; f; les actuacions del Govern fetes per aplicar el programa polític, en el marc de la Constitució i l'Estatut;

Administració parlamentària; administració parlamentari; f; el conjunt de funcionaris que, sota la direcció de l'oficial o oficiala major, cobreixen les necessitats de suport a l'activitat parlamentària. S'estructura en diversos centres gestors que reben el nom de direccions i de departaments;

administrador parlamentari; administrador parlamentari; m/f; funcionari o funcionària al qual corresponen tasques de gestió, execució, control i coordinació o anàlogues de caràcter administratiu, pròpies del nivell de titulació del grup C (batxillerat o FP2);

torn per al·lusions; torn per al·lusió; m; dret que tenen els membres del Parlament de contestar a qui els hagi al·ludit en el decurs d'un debat. El fet de les al·lusions ha d'ésser apreciat pel president o presidenta del Parlament o de la comissió;

Arxiu del Parlament; arxiu del parlament; m; àrea administrativa, integrada en la Direcció d'Estudis Parlamentaris, que té específicament les funcions d'organització, de tutela, de gestió, de descripció, de conservació i de difusió de documents i fons documentals. També s'entén per arxiu el fons o el conjunt de fons documentals;

assessor lingüístic; assessor lingüístic; m/f; funcionari o funcionària del Cos de Lingüistes especialitzat en l'estudi i l'elaboració de les propostes d'adequació lingüística i formal dels textos parlamentaris a les normes gramaticals, a l'estil de redacció i als criteris formals del Parlament, i en l'elaboració de les versions oficials al castellà de les lleis i els altres textos aprovats;

autogovern; autogovern; m; la facultat que té un país per a decidir per ell mateix i per a organitzar-se políticament.

Biblioteca del Parlament; biblioteca del parlament; f; àrea administrativa, integrada en la Direcció d'Estudis Parlamentaris, encarregada de l'adquisició, la catalogació i la gestió dels fons bibliogràfics del Parlament. La biblioteca del Parlament compta amb un fons especialitzat en dret públic i també amb un fons bibliogràfic en dret privat, ciències socials, història de Catalunya i altres disciplines, especialment si tenen connexió amb les competències autonòmiques;

Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya; butlletí oficial del parlament de catalunya; m; publicació periòdica que recull tots els documents parlamentaris que entren a la Cambra o emanen d'aquesta; s'hi poden seguir la tramitació i les modificacions successius d'una proposta, fins que s'escau la resolució definitiva;

caixer del Parlament; caixer de el parlament; funcionari o funcionària responsable de la Tresoreria del Parlament que depèn orgànicament de l'oïdor o oïdora de comptes. És l'única persona autoritzada per a tenir en poder seu els fons del Parlament i respon personalment del menyscapte de diners, si s'escau;

cambra legislativa; cambra legislatiu; f; sinònim de cambra parlamentària;

cadascuna de les dues assemblees en què s'estructuren alguns parlaments, com és el cas del parlament espanyol, integrat pel Congrés dels Diputats i el Senat. Quan un parlament és constituït per una única "cambra", com és el cas del Parlament de Catalunya, el terme "cambra legislativa" és sinònim de "parlament";

cambra parlamentària; cambra parlamentari; f; sinònim de cambra legislativa;

cadascuna de les dues assemblees en què s'estructuren alguns parlaments, com és el cas del parlament espanyol, integrat pel Congrés dels Diputats i el Senat. Quan un parlament és constituït per una única "cambra", com és el cas del Parlament de Catalunya, el terme "cambra legislativa" és sinònim de "parlament";

cap de departament; cap de departament; m/f; responsable d'un dels departaments o centres gestors en què s'organitza l'Administració parlamentària;

5. GlossariParlament

català; català; m/f; vegeu condició política de català; circumscripció electoral; circumscripció electoral; f; divisió territorial a la qual li correspon elegir un determinat nombre diputats. En el moment actual la circumscripció electoral per a l'elecció del Parlament es correspon amb les províncies;

comissió; comissió; f; grup de diputats, designats proporcionalment pels grups parlamentaris, encarregat de preparar el treball del Ple. En el Parlament de Catalunya hi ha sis classes de comissions; les més rellevants són les comissions permanents legislatives, que preparen el debat dels projectes i les proposicions de llei;

condició política de català; condició polític de català; f; conjunt dels drets polítics reconeguts per l'Estatut d'autonomia de Catalunya als ciutadans espanyols que tenen el veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis catalans;

Consell Consultiu; consell consultiu; m; institució de la Generalitat que vetlla per l'observança i el compliment de la Constitució i l'Estatut. És format per set juristes de reconeguda competència, cinc dels quals són designats pel Parlament i dos pel Govern. Específicament, emet dictamen, en els casos establerts legalment i amb caràcter no vinculant, sobre l'adequació a l'Estatut d'autonomia dels projectes i les proposicions de llei sotmesos a debat i a aprovació del Parlament. La interposició d'un recurs d'inconstitucionalitat pel Govern de la Generalitat o pel Parlament també requereix el seu dictamen no vinculant;

Consell Executiu; consell executiu; m; vegeu Govern;

torn per contradiccions; torn per contradicció; m; dret que tenen els membres del Parlament que intervenen en un debat de replicar als altres oradors que els neguen la veracitat de les seves manifestacions;

corrector-redactor; corrector = redactor; m/f; funcionari o funcionària del Cos de Lingüistes especialitzat a portar a terme i validar els treballs de transcripció de les intervencions orals que tenen lloc a les reunions dels òrgans de la cambra i als actes institucionals;

crida a l'ordre; crida a el = ordre; f; advertiment que fa el president o presidenta als membres del Parlament que no s'atenen a les regles d'ordre establertes pel Reglament, als que provoquen perturbacions, als que empen expressions inconvenients al decòrum de la cambra i als que utilitzen tàctiques de filibusterisme. La tercera crida a l'ordre a un membre del Parlament en una mateixa reunió comporta que aquest no pugui tornar a fer ús de la paraula durant la resta de la reunió. Si la crida a l'ordre és motivada per paraules ofensives a les institucions, a algun altre membre del Parlament o a alguna altra persona, pot donar lloc a l'expulsió de l'infractor de la cambra durant la resta de la reunió;

crida a tornar a la qüestió; crida a tornar a el qüestió; f; advertiment que fa el president o presidenta al membre del Parlament que fent ús de la paraula s'aparta de la qüestió objecte del debat a fi que se centri en aquesta;

debat; debat; m; discussió formal dels assumptes inclosos en l'ordre del dia de les sessions dels òrgans del Parlament. Els debats se subjecten a les normes de procediment establertes pel Reglament del Parlament i són dirigits i ordenats pel president o presidenta de l'òrgan en qüestió;

decòrum de la cambra; decòrum de el cambra; m; correcció en les maneres i en el capteniment exigible als membres del Parlament d'acord amb les altes funcions i la responsabilitat que els corresponen. El comportament que n'és contrari o l'ús d'expressions inconvenients poden donar lloc a sancions;

Departament d'Edicions; departament de = edicions; m; centre gestor de l'Administració parlamentària encarregat de les publicacions oficials del Parlament i de preparar l'edició d'obres i treballs de caràcter divulgatiu en relació amb la institució parlamentària;

Departament de Gestió Parlamentària; departament de gestió parlamentària; m; centre gestor de l'Administració parlamentària encarregat del Registre general i del suport administratiu al treball parlamentari de tots els òrgans de la Cambra;

Departament d'Infraestructures, Equipaments i Seguretat; departament d'infraestructures, equipaments i seguretat; m; centre gestor de l'Administració parlamentària encarregat de la gestió de la contractació i el patrimoni i les tasques relacionades amb les instal·lacions, la cura de l'edifici i la seguretat;

Departament de Relacions Parlamentàries i de Comunicació; departament de relacions parlamentàries i de comunicació; m; centre gestor de l'Administració parlamentària al qual corresponen les relacions amb els mitjans de comunicació,

5. GlossariParlament

la informació institucional de la cambra, l'organització i la supervisió del protocol dels actes oficials i l'atenció a les visites;

Departament de Serveis Lingüístics; departament de serveis lingüístics; m;

centre gestor de l'Administració parlamentària que s'ocupa de diverses tasques de caràcter lingüístic relatives a l'activitat parlamentària i administrativa, com són la transcripció de les sessions i l'assessorament lingüístic;

Diari de Sessions del Parlament de Catalunya; diari de sessions del parlament de catalunya; m; publicació periòdica del Parlament on es transcriuen literalment totes les intervencions, els acords i les incidències que es produeixen en el Ple del Parlament i també en la majoria de les sessions de les comissions;

Diputació Permanent; diputació permanent; f; òrgan del Parlament que substitueix en les seves funcions el Ple de la Cambra quan aquest no es pot reunir, perquè està dissolt o durant el temps que hi ha entre dos períodes de sessions. La componen 23 diputats, designats pels grups parlamentaris en proporció al seu nombre de membres. La presideix el president del Parlament;

diputat; diputat; m/f; persona que, en les eleccions al Parlament, ha estat elegida pels ciutadans perquè els hi representi, per un període de quatre anys;

diputat interventor; diputat interventor; m; diputats que han d'intervenir les despeses del Parlament per a controlar l'execució del pressupost d'aquest. Són designats pel Ple, a proposta de la Comissió de Govern Interior, per a cada període pressupostari i en nombre de tres;

Direcció d'Estudis Parlamentaris; direcció d'estudis parlamentaris; centre gestor de l'Administració parlamentària en què s'integren les àrees de Biblioteca, de Documentació i d'Arxiu;

Direcció de Govern Interior; direcció de govern interior; f; centre gestor de l'Administració parlamentària del qual depenen la gestió de personal, els uixers i els xofers;

Direcció d'Informàtica; direcció d'informàtica; f; centre gestor de l'Administració parlamentària que s'encarrega de l'elaboració, l'actualització i l'aplicació del Pla informàtic del Parlament;

dissolució del Parlament; dissolució de el parlament; f; terme que es fa servir per a indicar la fi d'una legislatura, la qual té una durada formal de quatre anys des de la data de les eleccions. El president o presidenta de la Generalitat també pot dissoldre el Parlament abans d'aquesta data i convocar noves eleccions;

elector; elector; m/f; persona que té dret a votar. A les eleccions al Parlament pot votar tothom qui té la condició política de català i és major de divuit anys;

escó; escó; m; lloc on seu el diputat o diputada; usualment "escó" s'empra per designar el nombre de diputats de què es compon una cambra parlamentària o que correspon a una llista electoral;

esmena; esmena; f; proposta de modificació, de supressió o d'addició que poden fer els diputats i els grups parlamentaris respecte a un projecte o proposició de llei o als altres textos que es debaten en el Parlament;

esmena a la totalitat; esmena a la totalitat; f; proposta de rebuig total presentada per un grup parlamentari en relació a un projecte de llei. Pot ésser de retorn del projecte al Govern o pot contenir un text alternatiu. En aquest darrer cas, si s'aprova, el text alternatiu s'ha de tramitar com una proposició de llei;

Estatuts del règim i el govern interiors; estatuts de el règim i el govern interior; m/pl; norma aprovada pel Parlament que expressa l'autonomia administrativa d'aquest envers el Govern. Bàsicament conté normes sobre el personal que conforma l'Administració parlamentària i sobre els procediments de contractació i de gestió econòmica del Parlament;

filibusterisme; filibusterisme; m; tàctica obstructionista dins el Parlament que consisteix a dificultar l'aprovació de les propostes i els projectes amb un abús del procediment establert pel Reglament, especialment amb intervencions reiteratives i discursos molt llargs;

fur; fur; m; privilegi parlamentari pel qual els diputats del Parlament només poden ésser inculpats, processats i jutjats pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, si se'ls acusa d'un delictes comès al territori de Catalunya, i pel Tribunal Suprem, si se'ls acusa d'un delictes comès fora d'aquest territori;

Gabinet de Presidència; gabinet de presidència; m; unitat administrativa equiparada a un centre gestor de l'Administració parlamentària, a la qual correspon d'assistir tècnicament i administrativament el president del Parlament en les seves funcions;

Generalitat de Catalunya; generalitat de catalunya; f; la institució en què s'organitza políticament l'autogovern de Catalunya. La integren el Parlament, el

5. GlossariParlament

president de la Generalitat i el Govern;

gestor parlamentari; gestor parlamentari; m/f; funcionari o funcionària del Cos d'Administradors Parlamentaris especialitzat en les tasques de suport administratiu al treball parlamentari dels òrgans de la cambra;

Govern; govern; m; òrgan col·legiat format pel president de la Generalitat i pels consellers, que dirigeix la política i l'Administració de la Generalitat. Entre d'altres funcions té la de proposar lleis i elaborar i aplicar el pressupost. També se l'anomena "Consell Executiu";

grup parlamentari; grup parlamentari; m; agrupació de diputats amb ideologia semblant. Els grups parlamentaris impulsen les actuacions i les decisions del Parlament. Per a formar un grup parlamentari calen almenys 5 diputats. Cada grup té un portaveu;

hemicycle; hemicycle; m; nom que rep el Saló de Sessions del Parlament i que respon a la seva forma semicircular;

honorable; honorable; adj; tractament que correspon als consellers del Govern i al president del Consell Consultiu;

il·lustre; il·lustre; adj; tractament que correspon, amb caràcter general, als diputats del Parlament;

immunitat parlamentària; immunitat parlamentari; f; prerrogativa parlamentària que té per objecte la protecció dels parlamentaris davant les actuacions que poguessin restringir-ne la llibertat per motivacions polítiques. En el cas dels diputats del Parlament, la immunitat es concreta en la prohibició que aquests siguin detinguts o retinguts per actes delictius, llevat el cas de flagrant delictes;

iniciativa legislativa; iniciativa legislatiu; f; dret que tenen el Govern i els diputats d'iniciar un procediment parlamentari, com, per exemple, el procediment per a aprovar una llei. Els consells comarcals i els ciutadans també poden exercir-lo directament, d'acord amb el que estableix l'Estatut d'autonomia;

iniciativa legislativa comarcal; iniciativa legislatiu comarcal; f; iniciativa legislativa que els consells comarcals poden exercir davant el Parlament mitjançant la presentació de proposicions de llei. La iniciativa ha d'ésser adoptada per una cinquena part dels consells comarcals;

iniciativa legislativa popular; iniciativa legislatiu popular; f; iniciativa legislativa que poden exercir davant el Parlament les persones que tenen la condició política de catalans, són majors d'edat, estan inscrites en el cens electoral i no estan privades dels drets polítics. Es requereix que tinguin el suport d'un mínim de seixanta-cinc mil signatures;

interpel·lació; interpel·lació; f; mecanisme de control del Govern mitjançant el qual els diputats o els grups parlamentaris el requereixen a donar explicacions sobre els motius o els propòsits d'actuació en qüestions de política general. Es debat en el Ple i pot donar lloc a una moció, en la qual el Parlament expressa la seva posició;

sessió d'investidura; sessió de = investidura; f; sinònim de votació d'investidura; sessió en què el Parlament vota a favor o en contra del candidat proposat com a president de la Generalitat, després que aquest ha presentat el seu programa de govern. Per a ésser investit president, cal obtenir el vot favorable de la majoria absoluta dels membres de la cambra, en una primera votació, o de la majoria simple, en una segona votació;

votació d'investidura; votació de = investidura; f; sinònim de sessió d'investidura; sessió en què el Parlament vota a favor o en contra del candidat proposat com a president de la Generalitat, després que aquest ha presentat el seu programa de govern. Per a ésser investit president, cal obtenir el vot favorable de la majoria absoluta dels membres de la cambra, en una primera votació, o de la majoria simple, en una segona votació;

inviolabilitat parlamentària; inviolabilitat parlamentari; f; prerrogativa parlamentària que garanteix que els diputats no poden ésser portats a judici pels vots i les opinions que emetin en l'exercici de llur càrrec. Respon a la necessitat de garantir la lliure formació de la voluntat del Parlament, perquè permet que els parlamentaris puguin expressar-se, en l'exercici de la seva funció, amb absoluta llibertat i impedeix que s'iniciï cap procediment, penal o de qualsevol altra mena, que pugui comportar l'exigència de responsabilitat judicial per les opinions, les manifestacions i els vots expressats pels parlamentaris;

Junta de Portaveus; junta de portaveus; f; òrgan del Parlament constituït per un representant de cada grup parlamentari, el president del Parlament i un dels secretaris. S'ha de reunir com a mínim cada quinze dies. Decideix l'ordre del dia del Ple, col·labora en l'organització dels debats i en l'assignació a les comissions de treball de les qüestions a estudiar i debatre;

5. GlossariParlament

lectura única; lectura únic; f; procediment legislatiu especial que permet, amb l'acord previ del Ple per a fer-ho, aprovar una llei en una sola votació i sense que per endavant s'hi puguin presentar esmenes;

legislatura; legislatura; f; període durant el qual un parlament exerceix els seus poders, que s'inicia amb l'elecció dels membres del Parlament i acaba amb la dissolució d'aquest, abans d'unes noves eleccions. La legislatura en el Parlament de Catalunya dura formalment quatre anys a comptar de la data de les eleccions;

lleï de desenvolupament bàsic de l'Estatut; lleï de desenvolupament bàsic de el = estatut; f; lleï que desenvolupa una matèria regulada per l'Estatut d'autonomia, en aquells casos en què ho prescriuen el mateix Estatut i el Reglament del Parlament. Per a ésser aprovada, requereix el vot de la majoria absoluta dels membres del Parlament, en una votació final sobre el conjunt del text;

lleï de pressupostos; lleï de pressupost; f; lleï que s'aprova anualment i que conté totes les previsions d'ingressos econòmics de la Generalitat i el límit màxim de la despesa d'aquesta per a un exercici anual;

lletrat; lletrat; m/f; assessor jurídic o assessora jurídica en les tasques parlamentàries, principalment de les comissions. Els lletrats també preparen estudis i informes jurídics i són els encarregats de representar i defensar el Parlament davant el Tribunal Constitucional;

lletrat major; lletrat major; m/f; lletrat o lletrada que assessora i assisteix l'oficial o oficiala major en l'exercici de les seves funcions, coordina els serveis jurídics i exerceix les altres atribucions que li delega l'oficial o oficiala major;

llista electoral; llista electoral; f; llista dels candidats que un partit o una coalició presenta a les eleccions; les llistes electorals poden ésser obertes o tancades, segons que la normativa electoral permeti que l'elector o electora en triï alguns noms o bé obligui a votar-la tota en bloc. La normativa electoral vigent a Catalunya és de llistes tancades;

majoria absoluta; majoria absolut; f; majoria de més de la meitat dels vots afirmatius emesos pels diputats de què es compon la cambra;

majoria simple; majoria simple; f; major nombre de vots afirmatius que de negatius, dels vots emesos pels diputats en una votació. No s'hi compten les abstencions, els vots en blanc, ni els nuls;

membre del Parlament; membre de el parlament; m; diputat o diputada;

Mesa del Parlament; mesa del parlament; f; òrgan compost pel president, els dos vicepresidents i els quatre secretaris del Parlament, els quals són elegits pel Ple. La Mesa organitza el treball parlamentari, interpreta el Reglament, dirigeix els serveis del Parlament i manté l'ordre durant les sessions;

moció; moció; f; manifestació de la posició de la cambra sobre alguna qüestió debatuda en una interpel·lació. Un cop admesa a tràmit per la Mesa, s'inclou en l'ordre del dia de la sessió plenària següent a la de la interpel·lació;

moció de censura; moció de censura; f; mecanisme parlamentari d'exigència de responsabilitat política del Govern, que si reeix implica el nomenament d'un nou president de la Generalitat. Han de presentar-la com a mínim la desena part dels diputats;

molt honorable; molt honorable; adj; tractament que correspon al president de la Generalitat i al president del Parlament;

nomenament; nomenament; m; acte pel qual algú és designat per a un càrrec;

Oficina de Dret Comparat i de Relacions Interparlamentàries; oficina de dret comparat i de relacions interparlamentàries; f; servei d'assessorament del Parlament encarregat d'establir, mantenir i impulsar les relacions amb les institucions públiques -tret de les que deriven de l'exercici de les funcions parlamentàries- tant de Catalunya com de l'Estat, i, molt especialment, amb les cambres parlamentàries, com les Corts Generals, els parlaments autonòmics, el Parlament Europeu i les cambres d'altres estats;

Oficina de Qualitat Normativa; oficina de qualitat normativa; f; servei d'assessorament del Parlament encarregat principalment de l'elaboració, la proposta i l'actualització de les directrius de tècnica normativa;

oïdor de comptes; oïdor de compte; m/f; responsable de la intervenció i la gestió econòmiques del Parlament;

Oïdoria de Comptes i Tresoreria; oïdoria de comptes i tresoreria; f; centre gestor de l'Administració parlamentària que, sota la direcció de l'oïdor o oïdora de comptes, és el responsable de la gestió econòmica, la comptabilitat i la tresoreria del Parlament;

oficial major; oficial major; m/f; cap de l'Administració parlamentària. Assessora la Mesa i la Junta de Portaveus. És designat per la Mesa del

5. GlossariParlament

Parlament, a proposta del president, d'entre els lletrats del Parlament;
oposició; oposició; f; els grups parlamentaris i els diputats que s'oposen a la política del Govern;
ordre del dia; ordre de el dia; m; relació ordenada dels afers que s'han de tractar en una sessió del Ple o d'una comissió;
sales de passos perduts; sala de pas perdre; f pl; nom que reben les sales contigües al Saló de Sessions i en les quals habitualment els membres del Parlament, tot passejant, mantenen converses entre ells o amb els membres del Govern sobre els assumptes que es debaten;
període de sessions; període de sessió; m; cadascun dels dos períodes en què es tenen les sessions ordinàries del Parlament; l'un va de setembre a desembre; l'altre de febrer a juny;
Ple del Parlament; ple del parlament; m; òrgan suprem de la cambra, constituït per tots els diputats;
portaveu; portaveu; m/f; diputat nomenat pel seu grup parlamentari perquè el representi;
pregunta; pregunta; f; mecanisme de control del Govern, mitjançant el qual un diputat pot demanar-li una informació relativa a un fet, una situació, l'actuació que ha tingut o la que pensa tenir. Pot formular-se oralment, durant la sessió del Ple o d'una comissió, o per escrit. El Govern està obligat a respondre-la;
projecte de llei; projecte de llei; m; text que conté prescripcions normatives presentat pel Govern al Parlament perquè sigui tramitat i aprovat com a llei;
proposició de llei; proposició de llei; f; text que conté prescripcions normatives presentat al Parlament per algun dels titulars de la iniciativa legislativa altres que el Govern, perquè sigui tramitat i aprovat com a llei (les propostes presentades pel Govern es denominen "projectes de llei");
proposició no de llei; proposició no de llei; f; procediment més usual per a adoptar una resolució del Parlament. Es tramita fins a la seva conclusió normalment en la comissió permanent legislativa adequada a la seva matèria, però també es pot cloure en altres comissions i en el Ple. Vegeu "resolució";
qüestió de confiança; qüestió de confiança; f; suport que el president de la Generalitat pot demanar explícitament a la cambra sobre el seu programa, sobre una declaració de política general o sobre una decisió molt important. Si el president no hi obté el suport de la majoria simple dels membres del Parlament, ha de dimitir;
quòrum de presència; quòrum de presència; m; nombre mínim de persones que hi ha d'haver en una reunió, de les que tenen dret a ésser-hi presents. El Parlament no pot adoptar vàlidament decisions si no hi és present, com a mínim, més de la meitat dels diputats;
quòrum de votació; quòrum de votació; m; nombre de vots afirmatius exigit per a adoptar certs acords. En el Parlament, el quòrum de votació és normalment la majoria simple, però en alguns casos es requereix la majoria absoluta o un quòrum superior;
Reglament del Parlament; reglament del parlament; m; norma jurídica que expressa el poder d'autoorganització del Parlament i que regula, principalment, el funcionament de la cambra, tot determinant l'organització interna i els procediments per a exercir les funcions que corresponen a la institució;
moció de reprovar; moció de reprovar; f; moció que condemna el capteniment o l'actuació d'alguna persona, normalment d'algun membre del Govern. A diferència de la moció de censura, no té l'efecte jurídic del cessament automàtic de la persona reprovada;
resolució; resolució; f; declaració per la qual el Parlament manifesta una opinió, una voluntat, proposa actuacions, dona suport a algú. Una resolució pot adreçar-se al Govern, als ciutadans, als mitjans de comunicació o al mateix Parlament. No és un text normatiu i, per tant, no té la força vinculant de la llei, però sí força de compromís polític. La major part de resolucions es tramita com a proposició no de llei;
reunió; reunió; f; part d'una sessió parlamentària que es té en un mateix dia;
sala de comissió; sala de comissió; f; cada una de les sales més petites que el Saló de Sessions on els diputats es reuneixen per discutir afers i qüestions que són de la seva incumbència;
Saló de Sessions; saló de sessions; m; lloc on es reuneix el Ple del Parlament;
Serveis Lingüístics; serveis lingüístics; m pl; vegeu "assessor lingüístic, assessora lingüística"; "corrector-redactor, correctora-redactora";
Serveis del Parlament; serveis del parlament; m pl; vegeu "Administració parlamentària";
Serveis Jurídics; serveis jurídics; m; vegeu "lletrat, lletrada";

5. GlossariParlament

sessió; sessió; f; temps que es destina a tractar els afers inclosos en l'ordre del dia. Les sessions ordinàries tenen lloc de dimarts a divendres. Les sessions extraordinàries tenen lloc fora del període habitual. Les sessions del Ple, les convoca el president o presidenta del Parlament; les de les comissions, el president o presidenta de cadascuna;

sessió plenària; sessió plenari; f; sessió del Ple del Parlament;

seu del Parlament; seu de el parlament; f; lloc on treballa el Parlament.

L'Estatut d'autonomia determina que ha d'ésser a la ciutat de Barcelona i actualment és el Palau del Parlament, l'antic edifici, rehabilitat, de l'arsenal de la Ciutadella de Barcelona;

seu legislativa plena; seu legislatiu ple; f; procediment legislatiu especial, mitjançant el qual el Ple del Parlament delega en una comissió l'aprovació d'un projecte o una proposició de llei;

Síndic de Greuges; síndic de greuges; m; institució unipersonal de la Generalitat que té per missió defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans. A aquest fi, supervisa les activitats de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals, dins l'àmbit de l'autonomia de Catalunya. El síndic de Greuges és elegit pel Parlament, al qual presenta anualment un informe sobre les seves activitats que aquell debat en una sessió específica;

Sindicatura de Comptes; sindicatura de comptes; f; institució de la Generalitat, integrada per set persones elegides pel Parlament, la funció de la qual és fiscalitzar la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya. Els seus informes són debatuts i aprovats pel Parlament;

sistema electoral proporcional; sistema electoral proporcional; m; sistema segons el qual els escons del Parlament es reparteixen entre les llistes electorals en proporció als vots que ha obtingut cadascuna;

sufragi; sufragi; m; vot, manifestació de la voluntat d'una persona en unes eleccions. Els diputats són escollits per sufragi universal, igual, directe i secret. Això vol dir que en les eleccions al Parlament poden votar tots els homes i totes les dones que tinguin la condició política de catalans i siguin majors d'edat; que el vot de cada persona val igual que el d'una altra, sigui quina sigui la seva posició en la societat; que els ciutadans voten els candidats que es presenten a les eleccions, sense intermediaris, i que el vot s'emet de manera que no es pugui conèixer la identitat del votant;

tràmit; tràmit; m; cada un dels passos o situacions de què consta un procediment;

tramitar; tramitar; v tr; fer passar un procediment pels tràmits establerts pel Reglament del Parlament fins a arribar a conclusió;

Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; tribunal superior de justícia de catalunya; m; òrgan judicial en què culmina l'organització judicial dins l'àmbit territorial de Catalunya, sens perjudici de la jurisdicció que correspon al Tribunal Suprem;

uixer; uixer; m/f; funcionari subaltern que exerceix funcions de suport material o instrumental en la seguretat, l'atenció als diputats i al públic i l'activitat parlamentària en general;

urgència; urgència; f; procediment excepcional mitjançant el qual s'accelera la tramitació d'un procediment parlamentari;

vacances parlamentàries; vacança parlamentari; f pl; període durant el qual el Parlament suspèn la seva activitat ordinària. Es correspon amb els mesos que hi ha entre períodes de sessions. Els períodes de vacances parlamentàries s'exclouen del còmput de terminis establerts en el Reglament del Parlament;

vot; vot; m; vegeu "sufragi";

vot particular; vot particular; m; manifestació de voluntat política que, en el procediment legislatiu, els grups parlamentaris que dissenteixen dels acords de les comissions poden formular davant el Ple, per a sostenir el text rebutjat;

votació; votació; f; : expressió de la voluntat dels diputats a favor o en contra d'una proposta, o d'abstenció, feta de la manera que és pertinent en cada cas;

votació per assentiment; votació per assentiment; f; absència de manifestació d'objecció o d'oposició dels diputats envers una proposta anunciada pel president, la qual absència, d'acord amb el Reglament, s'ha d'interpretar com un assentiment. Normalment es tracta de propostes sobre l'ordenació del debat i, en general, qüestions procedimentals;

votació ordinària; votació ordinari; f; votació que es fa aixecant-se, primerament, els diputats que aproven; segonament, els que desaproven, i, finalment, els que s'abstenen. Normalment, però, en el Ple, la votació ordinària es fa electrònicament (els diputats premien el botó pertinent i els resultats

5. GlossariParlament

apareixen en grans panells murals);

votació pública per crida; votació públic per crida; f; votació en la qual un secretari de la Mesa anomena els diputats i aquests responen "sí", "no" o declaren que s'abstenen. Les votacions per a la investidura del president de la Generalitat i per a les mocions de censura i les qüestions de confiança és fan per aquest procediment;

votació secreta; votació secret; f; votació en la qual el vot s'emet de manera que no es pugui conèixer què ha votat cada diputat o diputada. Pot fer-se mitjançant paperetes, en el cas d'elecció de persones, o mitjançant boles blanques i negres, en el cas de qualificació d'actes o de conductes personals;

1. DiccYateDretNoRev

#name: diccionario de yate no revisat (d09001.sgm)
#source: paper
#domain: dret
#lang: CA
#fields: "TERM";"LEMA";"CG"

"abast territorial"; "abast territorial"; "m"
"abast"; "abast"; "m"
"abús"; "abús"; "m"
"acció administratiu"; "acció administratiu"; "m"
"acció polític"; "acció polític"; "m"
"acord"; "acord"; "m"
"acta"; "acta"; "m"
"acte administratiu"; "acte administratiu"; "m"
"acte legislatiu"; "acte legislatiu"; "m"
"acte parlamentari"; "acte parlamentari"; "m"
"acte"; "acte"; "m"
"activitat administratiu"; "activitat administratiu"; "m"
"activitat executiu"; "activitat executiu"; "m"
"activitat jurídic"; "activitat jurídic"; "m"
"activitat legislatiu"; "activitat legislatiu"; "m"
"activitat parlamentari"; "activitat parlamentari"; "m"
"activitat polític"; "activitat polític"; "m"
"activitat"; "activitat"; "m"
"actuació administratiu"; "actuació administratiu"; "m"
"actuació parlamentari"; "actuació parlamentari"; "m"
"actuació polític"; "actuació polític"; "m"
"actuació"; "actuació"; "m"
"adequació constitucional"; "adequació constitucional"; "m"
"administració actual"; "administració actual"; "m"
"administració autònom"; "administració autònom"; "m"
"administració contemporani"; "administració contemporani"; "m"
"administració financer"; "administració financer"; "m"
"administració local"; "administració local"; "m"
"administració municipal"; "administració municipal"; "m"
"administració palatí"; "administració palatí"; "m"
"administració públic"; "administració públic"; "m"
"administració territorial"; "administració territorial"; "m"
"administració"; "administració"; "m"
"adscripció polític"; "adscripció polític"; "m"
"aeroport"; "aeroport"; "m"
"afectació"; "afectació"; "m"
"afinitat polític"; "afinitat polític"; "m"
"afirmació"; "afirmació"; "m"
"aigua territorial"; "aigua territorial"; "m"
"albarà"; "albarà"; "m"
"àmbit comarcal"; "àmbit comarcal"; "m"
"àmbit territorial"; "àmbit territorial"; "m"
"àmbit"; "àmbit"; "m"
"ànim de lucre"; "ànim de lucre"; "m"
"aparell administratiu"; "aparell administratiu"; "m"
"aplicació"; "aplicació"; "m"
"aprovació de llei"; "aprovació de llei"; "m"
"aprovació"; "aprovació"; "m"
"arbitratge administratiu"; "arbitratge administratiu"; "m"
"article"; "article"; "m"
"aspecte judicial"; "aspecte judicial"; "m"
"aspecte jurídic"; "aspecte jurídic"; "m"
"assegurança"; "assegurança"; "m"
"assemblea legislatiu"; "assemblea legislatiu"; "m"
"assemblea parlamentari"; "assemblea parlamentari"; "m"
"assessoria"; "assessoria"; "m"
"assignació"; "assignació"; "m"
"atemptat"; "atemptat"; "m"
"atorgament"; "atorgament"; "m"
"augment de crèdit"; "augment de crèdit"; "m"
"autoadministració"; "autoadministració"; "m"
"autogovern"; "autogovern"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"autonomia administratiu"; "autonomia administratiu"; "m"
"autonomia de catalunya"; "autonomia de catalunya"; "m"
"autonomia legislatiu"; "autonomia legislatiu"; "m"
"autonomia municipal"; "autonomia municipal"; "m"
"autonomia orgànic"; "autonomia orgànic"; "m"
"autonomia organitzatiu"; "autonomia organitzatiu"; "m"
"autonomia parlamentari"; "autonomia parlamentari"; "m"
"autonomia polític"; "autonomia polític"; "m"
"autonomia"; "autonomia"; "m"
"autoritat judicial"; "autoritat judicial"; "m"
"autoritat"; "autoritat"; "m"
"auxiliar administratiu"; "auxiliar administratiu"; "m"
"aval"; "aval"; "m"
"avantprojecte constitucional"; "avantprojecte constitucional"; "m"
"avantprojecte de pressupost"; "avantprojecte de pressupost"; "m"
"avantprojecte estatutari"; "avantprojecte estatutari"; "m"
"banda"; "banda"; "m"
"bandera municipal"; "bandera municipal"; "m"
"barrera electoral"; "barrera electoral"; "m"
"base territorial"; "base territorial"; "m"
"base"; "base"; "m"
"bé"; "bé"; "m"
"benefici"; "benefici"; "m"
"bloc constitucional"; "bloc constitucional"; "m"
"burocràcia"; "burocràcia"; "m"
"cabal públic"; "cabal públic"; "m"
"cabal"; "cabal"; "m"
"camarlenc"; "camarlenc"; "m"
"cambra legislatiu"; "cambra legislatiu"; "m"
"cambra parlamentari"; "cambra parlamentari"; "m"
"cambra"; "cambra"; "m"
"camp judicial"; "camp judicial"; "m"
"campanya electoral"; "campanya electoral"; "m"
"canal de comunicació"; "canal de comunicació"; "m"
"canceller"; "canceller"; "m"
"candidat"; "candidat"; "m"
"candidatura electoral"; "candidatura electoral"; "m"
"candidatura"; "candidatura"; "m"
"capacitat jurídic"; "capacitat jurídic"; "m"
"capital social"; "capital social"; "m"
"capital"; "capital"; "m"
"caràcter administratiu"; "caràcter administratiu"; "m"
"caràcter arbitral"; "caràcter arbitral"; "m"
"caràcter executiu"; "caràcter executiu"; "m"
"caràcter parlamentari"; "caràcter parlamentari"; "m"
"caràcter territorial"; "caràcter territorial"; "m"
"caràcter"; "caràcter"; "m"
"caracterització jurídic"; "caracterització jurídic"; "m"
"càrrec autonòmic"; "càrrec autonòmic"; "m"
"càrrec de confiança"; "càrrec de confiança"; "m"
"càrrec de president"; "càrrec de president"; "m"
"càrrec de síndic de greuges"; "càrrec de síndic de greuges"; "m"
"càrrec elegit"; "càrrec elegit"; "m"
"càrrec incompatible"; "càrrec incompatible"; "m"
"càrrec polític"; "càrrec polític"; "m"
"càrrec públic"; "càrrec públic"; "m"
"càrrec"; "càrrec"; "m"
"carrera administratiu"; "carrera administratiu"; "m"
"carrera judicial"; "carrera judicial"; "m"
"carrera polític"; "carrera polític"; "m"
"cas de mort"; "cas de mort"; "m"
"cas"; "cas"; "m"
"causa"; "causa"; "m"
"censor"; "censor"; "m"
"centre polític"; "centre polític"; "m"
"circumscripció electoral"; "circumscripció electoral"; "m"
"circumscripció"; "circumscripció"; "m"
"circumstància polític"; "circumstància polític"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"ciudadà espanyol"; "ciudadà espanyol"; "m"
"ciudadà major"; "ciudadà major"; "m"
"ciudadà"; "ciudadà"; "m"
"ciutat"; "ciutat"; "m"
"classificació territorial"; "classificació territorial"; "m"
"clàusula autonòmic"; "clàusula autonòmic"; "m"
"clàusula"; "clàusula"; "m"
"coalició electoral"; "coalició electoral"; "m"
"coalició polític"; "coalició polític"; "m"
"cobertura"; "cobertura"; "m"
"coherència"; "coherència"; "m"
"coloració polític"; "coloració polític"; "m"
"comarca"; "comarca"; "m"
"començament"; "començament"; "m"
"comissió competent"; "comissió competent"; "m"
"comissió de govern"; "comissió de govern"; "m"
"comissió interdepartamental"; "comissió interdepartamental"; "m"
"comissió legislatiu"; "comissió legislatiu"; "m"
"comissió paritari"; "comissió paritari"; "m"
"comissió parlamentari"; "comissió parlamentari"; "m"
"comissió permanent"; "comissió permanent"; "m"
"comissió"; "comissió"; "m"
"comissionat parlamentari"; "comissionat parlamentari"; "m"
"competència administratiu"; "competència administratiu"; "m"
"competència comarcal"; "competència comarcal"; "m"
"competència estatutari"; "competència estatutari"; "m"
"competència executiu"; "competència executiu"; "m"
"competència legislatiu"; "competència legislatiu"; "m"
"competència municipal"; "competència municipal"; "m"
"competència"; "competència"; "m"
"compliment"; "compliment"; "m"
"comprovant"; "comprovant"; "m"
"compte"; "compte"; "m"
"concepte de sessió"; "concepte de sessió"; "m"
"concessió administratiu"; "concessió administratiu"; "m"
"concessió"; "concessió"; "m"
"condemna penal"; "condemna penal"; "m"
"condemnat"; "condemnat"; "m"
"condició de diputat"; "condició de diputat"; "m"
"condició de parlamentari"; "condició de parlamentari"; "m"
"condició"; "condició"; "m"
"confiança parlamentari"; "confiança parlamentari"; "m"
"confiança polític"; "confiança polític"; "m"
"confiança"; "confiança"; "m"
"configuració estatutari"; "configuració estatutari"; "m"
"conflicte de competència"; "conflicte de competència"; "m"
"conflicte polític"; "conflicte polític"; "m"
"conflicte"; "conflicte"; "m"
"conjunt"; "conjunt"; "m"
"consell comarcal"; "consell comarcal"; "m"
"conseller comarcal"; "conseller comarcal"; "m"
"conselleria"; "conselleria"; "m"
"conseqüència"; "conseqüència"; "m"
"constitucionalisme"; "constitucionalisme"; "m"
"construcció polític"; "construcció polític"; "m"
"contingut"; "contingut"; "m"
"contractació administratiu"; "contractació administratiu"; "m"
"contracte administratiu"; "contracte administratiu"; "m"
"contracte"; "contracte"; "m"
"contribució especial"; "contribució especial"; "m"
"control administratiu"; "control administratiu"; "m"
"control de constitucionalitat"; "control de constitucionalitat"; "m"
"control democràtic"; "control democràtic"; "m"
"control judicial"; "control judicial"; "m"
"control jurídic"; "control jurídic"; "m"
"control parlamentari"; "control parlamentari"; "m"
"control polític"; "control polític"; "m"
"control"; "control"; "m"

1. Diccionari de Dret No Rev

"conurbació de barcelona"; "conurbació de barcelona"; "m"
"conveni internacional"; "conveni internacional"; "m"
"conveni"; "conveni"; "m"
"corporació municipal"; "corporació municipal"; "m"
"cos administratiu"; "cos administratiu"; "m"
"cos"; "cos"; "m"
"cosa"; "cosa"; "m"
"cotitularitat"; "cotitularitat"; "m"
"creació"; "creació"; "m"
"credencial"; "credencial"; "m"
"crèdit"; "crèdit"; "m"
"criteri constitucional"; "criteri constitucional"; "m"
"criteri jurídic"; "criteri jurídic"; "m"
"criteri"; "criteri"; "m"
"curs de formació"; "curs de formació"; "m"
"darrere"; "darrere"; "m"
"decisió judicial"; "decisió judicial"; "m"
"decisió parlamentari"; "decisió parlamentari"; "m"
"decisió"; "decisió"; "m"
"declaració de no"; "declaració de no"; "m"
"declaració"; "declaració"; "m"
"decret legislatiu"; "decret legislatiu"; "m"
"decret"; "decret"; "m"
"defensa"; "defensa"; "m"
"definició de pressupost"; "definició de pressupost"; "m"
"definició jurídic"; "definició jurídic"; "m"
"deixa"; "deixa"; "m"
"delegació territorial"; "delegació territorial"; "m"
"delegació"; "delegació"; "m"
"delegat parlamentari"; "delegat parlamentari"; "m"
"delegat territorial"; "delegat territorial"; "m"
"delicte dolós"; "delicte dolós"; "m"
"delicte"; "delicte"; "m"
"delimitació territorial"; "delimitació territorial"; "m"
"demarcació administratiu"; "demarcació administratiu"; "m"
"demarcació comarcal"; "demarcació comarcal"; "m"
"demarcació territorial"; "demarcació territorial"; "m"
"democràcia parlamentari"; "democràcia parlamentari"; "m"
"democràcia"; "democràcia"; "m"
"denúncia"; "denúncia"; "m"
"departament administratiu"; "departament administratiu"; "m"
"departament competent"; "departament competent"; "m"
"departament de presidència"; "departament de presidència"; "m"
"departament interessat"; "departament interessat"; "m"
"departament propi"; "departament propi"; "m"
"departament sectorial"; "departament sectorial"; "m"
"departament"; "departament"; "m"
"dependència administratiu"; "dependència administratiu"; "m"
"desacord"; "desacord"; "m"
"desafectació"; "desafectació"; "m"
"descentralització administratiu"; "descentralització administratiu"; "m"
"desconcentració administratiu"; "desconcentració administratiu"; "m"
"desconcentració territorial"; "desconcentració territorial"; "m"
"desenvolupament legislatiu"; "desenvolupament legislatiu"; "m"
"desenvolupament"; "desenvolupament"; "m"
"desfalc"; "desfalc"; "m"
"designació"; "designació"; "m"
"desordre"; "desordre"; "m"
"despatx de correspondència"; "despatx de correspondència"; "m"
"desplegament administratiu"; "desplegament administratiu"; "m"
"desplegament legislatiu"; "desplegament legislatiu"; "m"
"determinació constitucional"; "determinació constitucional"; "m"
"determinació"; "determinació"; "m"
"deure legal"; "deure legal"; "m"
"deure parlamentari"; "deure parlamentari"; "m"
"deure"; "deure"; "m"
"deute tributari"; "deute tributari"; "m"
"dictamen"; "dictamen"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"dimensió polític"; "dimensió polític"; "m"
"dimissió"; "dimissió"; "m"
"diputat?"; "diputat?"; "m"
"diputat autonòmic"; "diputat autonòmic"; "m"
"diputat concret"; "diputat concret"; "m"
"diputat encarregat"; "diputat encarregat"; "m"
"diputat individual"; "diputat individual"; "m"
"diputat provincial"; "diputat provincial"; "m"
"diputat"; "diputat"; "m"
"direcció administratiu"; "direcció administratiu"; "m"
"direcció de servei"; "direcció de servei"; "m"
"direcció polític"; "direcció polític"; "m"
"directiva"; "directiva"; "m"
"directriu constitucional"; "directriu constitucional"; "m"
"disciplina parlamentari"; "disciplina parlamentari"; "m"
"discrecionalitat administratiu"; "discrecionalitat administratiu"; "m"
"disposició estatutari"; "disposició estatutari"; "m"
"disposició"; "disposició"; "m"
"disseny constitucional"; "disseny constitucional"; "m"
"dissolució anticipat"; "dissolució anticipat"; "m"
"dissolució"; "dissolució"; "m"
"distribució de competència"; "distribució de competència"; "m"
"distribució territorial"; "distribució territorial"; "m"
"distribució"; "distribució"; "m"
"districte electoral"; "districte electoral"; "m"
"districte"; "districte"; "m"
"divisió administratiu"; "divisió administratiu"; "m"
"divisió comarcal"; "divisió comarcal"; "m"
"divisió territorial"; "divisió territorial"; "m"
"doctrina"; "doctrina"; "m"
"document necessari"; "document necessari"; "m"
"document parlamentari"; "document parlamentari"; "m"
"documentació"; "documentació"; "m"
"domèstic"; "domèstic"; "m"
"donació"; "donació"; "m"
"dret administratiu"; "dret administratiu"; "m"
"dret civil"; "dret civil"; "m"
"dret col·lectiu"; "dret col·lectiu"; "m"
"dret comparat"; "dret comparat"; "m"
"dret constitucional"; "dret constitucional"; "m"
"dret de sufragi"; "dret de sufragi"; "m"
"dret derivat"; "dret derivat"; "m"
"dret fonamental"; "dret fonamental"; "m"
"dret humà"; "dret humà"; "m"
"dret intern"; "dret intern"; "m"
"dret polític"; "dret polític"; "m"
"dret principal"; "dret principal"; "m"
"dret públic"; "dret públic"; "m"
"dret real"; "dret real"; "m"
"dret"; "dret"; "m"
"durada"; "durada"; "m"
"edifici constitucional"; "edifici constitucional"; "m"
"efecte judicial"; "efecte judicial"; "m"
"efecte jurídic"; "efecte jurídic"; "m"
"eficàcia"; "eficàcia"; "m"
"elaboració"; "elaboració"; "m"
"elecció autonòmic"; "elecció autonòmic"; "m"
"elecció democràtic"; "elecció democràtic"; "m"
"elecció municipal"; "elecció municipal"; "m"
"elecció"; "elecció"; "m"
"elector"; "elector"; "m"
"electorat"; "electorat"; "m"
"element territorial"; "element territorial"; "m"
"element"; "element"; "m"
"empresa"; "empresa"; "m"
"encàrrec"; "encàrrec"; "m"
"entitat administratiu"; "entitat administratiu"; "m"
"entitat municipal"; "entitat municipal"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"entitat territorial"; "entitat territorial"; "m"
"entorn"; "entorn"; "m"
"enunciat constitucional"; "enunciat constitucional"; "m"
"equitat"; "equitat"; "m"
"escó parlamentari"; "escó parlamentari"; "m"
"escó"; "escó"; "m"
"escon"; "escon"; "m"
"esmena"; "esmena"; "m"
"esquema constitucional"; "esquema constitucional"; "m"
"estat federal"; "estat federal"; "m"
"estatus jurídic"; "estatus jurídic"; "m"
"estatus parlamentari"; "estatus parlamentari"; "m"
"estatut corresponent"; "estatut corresponent"; "m"
"estatut jurídic"; "estatut jurídic"; "m"
"estatut"; "estatut"; "m"
"estructura administratiu"; "estructura administratiu"; "m"
"estructura comarcal"; "estructura comarcal"; "m"
"estructuració territorial"; "estructuració territorial"; "m"
"euro"; "euro"; "m"
"evolució legislatiu"; "evolució legislatiu"; "m"
"examen"; "examen"; "m"
"excepció"; "excepció"; "m"
"execució"; "execució"; "m"
"exempció fiscal"; "exempció fiscal"; "m"
"exercici"; "exercici"; "m"
"exigència democràtic"; "exigència democràtic"; "m"
"existència"; "existència"; "m"
"expedient administratiu"; "expedient administratiu"; "m"
"expedient disciplinari"; "expedient disciplinari"; "m"
"expedient"; "expedient"; "m"
"expiració"; "expiració"; "m"
"expresident"; "expresident"; "m"
"expressió constitucional"; "expressió constitucional"; "m"
"expressió"; "expressió"; "m"
"extensió territorial"; "extensió territorial"; "m"
"extrem de no"; "extrem de no"; "m"
"facultat executiu"; "facultat executiu"; "m"
"facultat parlamentari"; "facultat parlamentari"; "m"
"falsificador de moneda"; "falsificador de moneda"; "m"
"falta administratiu"; "falta administratiu"; "m"
"falta"; "falta"; "m"
"fase de preparació"; "fase de preparació"; "m"
"finança"; "finança"; "m"
"finançament comarcal"; "finançament comarcal"; "m"
"fiscalització judicial"; "fiscalització judicial"; "m"
"fonament jurídic"; "fonament jurídic"; "m"
"força de llei"; "força de llei"; "m"
"força jurídic"; "força jurídic"; "m"
"força polític"; "força polític"; "m"
"forma jurídic"; "forma jurídic"; "m"
"fórmula electoral"; "fórmula electoral"; "m"
"funció administratiu"; "funció administratiu"; "m"
"funció arbitral"; "funció arbitral"; "m"
"funció de control"; "funció de control"; "m"
"funció de defensa"; "funció de defensa"; "m"
"funció executiu"; "funció executiu"; "m"
"funció judicial"; "funció judicial"; "m"
"funció legislatiu"; "funció legislatiu"; "m"
"funció parlamentari"; "funció parlamentari"; "m"
"funció polític"; "funció polític"; "m"
"funció"; "funció"; "m"
"funcionalitat polític"; "funcionalitat polític"; "m"
"funcionament administratiu"; "funcionament administratiu"; "m"
"funcionament democràtic"; "funcionament democràtic"; "m"
"funcionari"; "funcionari"; "m"
"funcionari de càrrec"; "funcionari de càrrec"; "m"
"funcionari de carrera"; "funcionari de carrera"; "m"
"funcionari parlamentari"; "funcionari parlamentari"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"funcionari públic"; "funcionari públic"; "m"
"funcionariat"; "funcionariat"; "m"
"fur judicial"; "fur judicial"; "m"
"futur parlamentari"; "futur parlamentari"; "m"
"gabinet jurídic"; "gabinet jurídic"; "m"
"garantia jurídic"; "garantia jurídic"; "m"
"garantia"; "garantia"; "m"
"govern"; "govern"; "m"
"governador civil"; "governador civil"; "m"
"governant"; "governant"; "m"
"gratificació"; "gratificació"; "m"
"greuge particular"; "greuge particular"; "m"
"greuge"; "greuge"; "m"
"grup municipal"; "grup municipal"; "m"
"grup parlamentari"; "grup parlamentari"; "m"
"grup polític"; "grup polític"; "m"
"guerra civil"; "guerra civil"; "m"
"hisenda públic"; "hisenda públic"; "m"
"hisenda"; "hisenda"; "m"
"immunitat"; "immunitat"; "m"
"imperatiu constitucional"; "imperatiu constitucional"; "m"
"imperatiu estatutari"; "imperatiu estatutari"; "m"
"imperatiu"; "imperatiu"; "m"
"implantació territorial"; "implantació territorial"; "m"
"import definit"; "import definit"; "m"
"import"; "import"; "m"
"imposició indirecte"; "imposició indirecte"; "m"
"imposició"; "imposició"; "m"
"impost estatal"; "impost estatal"; "m"
"impost personal"; "impost personal"; "m"
"impost"; "impost"; "m"
"impuls parlamentari"; "impuls parlamentari"; "m"
"incompatibilitat"; "incompatibilitat"; "m"
"incompliment"; "incompliment"; "m"
"inculpació"; "inculpació"; "m"
"independència imprescindible"; "independència imprescindible"; "m"
"independència polític"; "independència polític"; "m"
"independència"; "independència"; "m"
"independentisme"; "independentisme"; "m"
"indicació constitucional"; "indicació constitucional"; "m"
"indirecta"; "indirecta"; "m"
"indret"; "indret"; "m"
"inelegibilitat"; "inelegibilitat"; "m"
"infracció disciplinari"; "infracció disciplinari"; "m"
"infracció"; "infracció"; "m"
"infractor"; "infractor"; "m"
"ingrés"; "ingrés"; "m"
"iniciativa legislatiu"; "iniciativa legislatiu"; "m"
"iniciativa parlamentari"; "iniciativa parlamentari"; "m"
"iniciativa"; "iniciativa"; "m"
"inspecció"; "inspecció"; "m"
"instància competent"; "instància competent"; "m"
"instància parlamentari"; "instància parlamentari"; "m"
"instància públic"; "instància públic"; "m"
"instància"; "instància"; "m"
"institució arbitral"; "institució arbitral"; "m"
"institució estatutari"; "institució estatutari"; "m"
"institució jurídic"; "institució jurídic"; "m"
"institució parlamentari"; "institució parlamentari"; "m"
"institució polític"; "institució polític"; "m"
"institució"; "institució"; "m"
"instrucció"; "instrucció"; "m"
"interès peculiar"; "interès peculiar"; "m"
"interès propi"; "interès propi"; "m"
"interès públic"; "interès públic"; "m"
"interès respectiu"; "interès respectiu"; "m"
"interès"; "interès"; "m"
"interessat"; "interessat"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"interinitat"; "interinitat"; "m"
"interpel·lació"; "interpel·lació"; "m"
"intervenció administratiu"; "intervenció administratiu"; "m"
"invalidesa"; "invalidesa"; "m"
"investidura"; "investidura"; "m"
"inviolabilitat parlamentari"; "inviolabilitat parlamentari"; "m"
"jerarquia administratiu"; "jerarquia administratiu"; "m"
"joc polític"; "joc polític"; "m"
"jurisdicció constitucional"; "jurisdicció constitucional"; "m"
"jurisdicció propi"; "jurisdicció propi"; "m"
"jurisprudència constitucional"; "jurisprudència constitucional"; "m"
"jurista català"; "jurista català"; "m"
"jurista"; "jurista"; "m"
"justícia constitucional"; "justícia constitucional"; "m"
"justícia"; "justícia"; "m"
"jutge"; "jutge"; "m"
"jutjat"; "jutjat"; "m"
"legalitat"; "legalitat"; "m"
"legislació administratiu"; "legislació administratiu"; "m"
"legislació català"; "legislació català"; "m"
"legislació civil"; "legislació civil"; "m"
"legislació electoral"; "legislació electoral"; "m"
"legislació mercantil"; "legislació mercantil"; "m"
"legislació sectorial"; "legislació sectorial"; "m"
"legislació vigent"; "legislació vigent"; "m"
"legislació"; "legislació"; "m"
"legislador autonòmic"; "legislador autonòmic"; "m"
"legislador constitucional"; "legislador constitucional"; "m"
"legislador estatal"; "legislador estatal"; "m"
"legislador estatutari"; "legislador estatutari"; "m"
"legislador"; "legislador"; "m"
"legislatura"; "legislatura"; "m"
"legitimitat"; "legitimitat"; "m"
"líder"; "líder"; "m"
"límit territorial"; "límit territorial"; "m"
"límit"; "límit"; "m"
"limitació"; "limitació"; "m"
"litigi"; "litigi"; "m"
"lleï anterior"; "lleï anterior"; "m"
"lleï autonòmic"; "lleï autonòmic"; "m"
"lleï bàsic"; "lleï bàsic"; "m"
"lleï català"; "lleï català"; "m"
"lleï de base"; "lleï de base"; "m"
"lleï electoral"; "lleï electoral"; "m"
"lleï estatal"; "lleï estatal"; "m"
"lleï formal"; "lleï formal"; "m"
"lleï orgànic"; "lleï orgànic"; "m"
"lleï posterior"; "lleï posterior"; "m"
"lleï territorial"; "lleï territorial"; "m"
"lleï tributari"; "lleï tributari"; "m"
"lleï vigent"; "lleï vigent"; "m"
"lleï"; "lleï"; "m"
"lleialtat constitucional"; "lleialtat constitucional"; "m"
"lletrat"; "lletrat"; "m"
"llibertat absolut"; "llibertat absolut"; "m"
"llibertat polític"; "llibertat polític"; "m"
"llibertat públic"; "llibertat públic"; "m"
"llibertat sindical"; "llibertat sindical"; "m"
"llibertat"; "llibertat"; "m"
"llista constitucional"; "llista constitucional"; "m"
"llista electoral"; "llista electoral"; "m"
"llista"; "llista"; "m"
"lliurament"; "lliurament"; "m"
"lloc de treball"; "lloc de treball"; "m"
"lloc"; "lloc"; "m"
"localitat"; "localitat"; "m"
"lògica polític"; "lògica polític"; "m"
"magistrat constitucional"; "magistrat constitucional"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"magistrat"; "magistrat"; "m"
"majoria absolut"; "majoria absolut"; "m"
"majoria de reglament"; "majoria de reglament"; "m"
"majoria parlamentari"; "majoria parlamentari"; "m"
"majoria qualificat"; "majoria qualificat"; "m"
"majoria suficient"; "majoria suficient"; "m"
"majoria"; "majoria"; "m"
"malversació de fon"; "malversació de fon"; "m"
"manament constitucional"; "manament constitucional"; "m"
"manament estatutari"; "manament estatutari"; "m"
"manament imperatiu"; "manament imperatiu"; "m"
"manament"; "manament"; "m"
"mandat constitucional"; "mandat constitucional"; "m"
"mandat imperatiu"; "mandat imperatiu"; "m"
"mandat parlamentari"; "mandat parlamentari"; "m"
"mandat"; "mandat"; "m"
"mandatari"; "mandatari"; "m"
"manera"; "manera"; "m"
"manifestació de voluntat"; "manifestació de voluntat"; "m"
"marc constitucional"; "marc constitucional"; "m"
"marc polític"; "marc polític"; "m"
"matèria administratiu"; "matèria administratiu"; "m"
"matèria contractual"; "matèria contractual"; "m"
"matèria jurídic"; "matèria jurídic"; "m"
"matèria legislatiu"; "matèria legislatiu"; "m"
"matèria municipal"; "matèria municipal"; "m"
"matèria"; "matèria"; "m"
"mecanisme parlamentari"; "mecanisme parlamentari"; "m"
"mecanisme"; "mecanisme"; "m"
"membre"; "membre"; "m"
"memòria"; "memòria"; "m"
"més"; "més"; "m"
"mesa respectiu"; "mesa respectiu"; "m"
"mesa"; "mesa"; "m"
"mesura"; "mesura"; "m"
"minoria parlamentari"; "minoria parlamentari"; "m"
"minoria"; "minoria"; "m"
"mitjà de comunicació"; "mitjà de comunicació"; "m"
"mitjà de personal"; "mitjà de personal"; "m"
"moció de censura"; "moció de censura"; "m"
"moció"; "moció"; "m"
"model constitucional"; "model constitucional"; "m"
"model estatutari"; "model estatutari"; "m"
"modificació legislatiu"; "modificació legislatiu"; "m"
"moment"; "moment"; "m"
"monarquia"; "monarquia"; "m"
"moneda"; "moneda"; "m"
"mort"; "mort"; "m"
"motiu polític"; "motiu polític"; "m"
"multa"; "multa"; "m"
"municipi confrontant"; "municipi confrontant"; "m"
"municipi de catalunya"; "municipi de catalunya"; "m"
"municipi"; "municipi"; "m"
"nacionalitat"; "nacionalitat"; "m"
"naturalesa administratiu"; "naturalesa administratiu"; "m"
"naturalesa jurídic"; "naturalesa jurídic"; "m"
"naturalesa parlamentari"; "naturalesa parlamentari"; "m"
"naturalesa"; "naturalesa"; "m"
"nivell administratiu"; "nivell administratiu"; "m"
"nivell de titulació"; "nivell de titulació"; "m"
"nivell parlamentari"; "nivell parlamentari"; "m"
"no legislatiu"; "no legislatiu"; "m"
"nom"; "nom"; "m"
"nombre de diputat"; "nombre de diputat"; "m"
"nombre de membre"; "nombre de membre"; "m"
"nombre de parlamentari"; "nombre de parlamentari"; "m"
"nomenament de funcionari"; "nomenament de funcionari"; "m"
"nomenament de senador"; "nomenament de senador"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"nomenament subjecte"; "nomenament subjecte"; "m"
"nomenament"; "nomenament"; "m"
"norma autonòmic"; "norma autonòmic"; "m"
"norma constitucional"; "norma constitucional"; "m"
"norma de creació"; "norma de creació"; "m"
"norma estatal"; "norma estatal"; "m"
"norma estatutari"; "norma estatutari"; "m"
"norma general"; "norma general"; "m"
"norma jurídic"; "norma jurídic"; "m"
"norma legal"; "norma legal"; "m"
"norma supletori"; "norma supletori"; "m"
"norma"; "norma"; "m"
"normativa electoral"; "normativa electoral"; "m"
"notari"; "notari"; "m"
"nucli de població"; "nucli de població"; "m"
"objecte de regulació"; "objecte de regulació"; "m"
"objecte de remissió"; "objecte de remissió"; "m"
"objecte"; "objecte"; "m"
"objectivitat"; "objectivitat"; "m"
"obligació propi"; "obligació propi"; "m"
"obligació respectiu"; "obligació respectiu"; "m"
"obstruccionisme parlamentari"; "obstruccionisme parlamentari"; "m"
"oferiment"; "oferiment"; "m"
"oficina recaptador"; "oficina recaptador"; "m"
"oficina tècnic"; "oficina tècnic"; "m"
"opció electoral"; "opció electoral"; "m"
"opció polític"; "opció polític"; "m"
"operador jurídic"; "operador jurídic"; "m"
"opinió"; "opinió"; "m"
"oposició parlamentari"; "oposició parlamentari"; "m"
"ordenació jurídic"; "ordenació jurídic"; "m"
"ordenament català"; "ordenament català"; "m"
"ordenament comparat"; "ordenament comparat"; "m"
"ordenament estatal"; "ordenament estatal"; "m"
"ordenament jurídic"; "ordenament jurídic"; "m"
"ordenament"; "ordenament"; "m"
"ordre civil"; "ordre civil"; "m"
"ordre constitucional"; "ordre constitucional"; "m"
"ordre"; "ordre"; "m"
"òrgan administratiu"; "òrgan administratiu"; "m"
"òrgan arbitral"; "òrgan arbitral"; "m"
"òrgan constitucional"; "òrgan constitucional"; "m"
"òrgan estatutari"; "òrgan estatutari"; "m"
"òrgan governamental"; "òrgan governamental"; "m"
"òrgan judicial"; "òrgan judicial"; "m"
"òrgan legislatiu"; "òrgan legislatiu"; "m"
"òrgan municipal"; "òrgan municipal"; "m"
"òrgan parlamentari"; "òrgan parlamentari"; "m"
"òrgan polític"; "òrgan polític"; "m"
"òrgan territorial"; "òrgan territorial"; "m"
"òrgan"; "òrgan"; "m"
"organisme"; "organisme"; "m"
"organització administratiu"; "organització administratiu"; "m"
"organització comarcal"; "organització comarcal"; "m"
"organització judicial"; "organització judicial"; "m"
"organització municipal"; "organització municipal"; "m"
"organització territorial"; "organització territorial"; "m"
"organització"; "organització"; "m"
"orientació polític"; "orientació polític"; "m"
"pacte polític"; "pacte polític"; "m"
"pacte"; "pacte"; "m"
"padró municipal"; "padró municipal"; "m"
"pagament"; "pagament"; "m"
"país democràtic"; "país democràtic"; "m"
"país proper"; "país proper"; "m"
"país"; "país"; "m"
"papereta"; "papereta"; "m"
"parer jurídic"; "parer jurídic"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"parlament autonòmic"; "parlament autonòmic"; "m"
"parlament modern"; "parlament modern"; "m"
"parlament"; "parlament"; "m"
"parlamentari català"; "parlamentari català"; "m"
"parlamentari"; "parlamentari"; "m"
"parlamentarisme liberal"; "parlamentarisme liberal"; "m"
"parlamentarisme"; "parlamentarisme"; "m"
"part"; "part"; "m"
"participació polític"; "participació polític"; "m"
"participació"; "participació"; "m"
"partit judicial"; "partit judicial"; "m"
"partit polític"; "partit polític"; "m"
"partit principal"; "partit principal"; "m"
"partit únic"; "partit únic"; "m"
"partit"; "partit"; "m"
"pèrdua"; "pèrdua"; "m"
"perill de ?"; "perill de ?"; "m"
"període de durada"; "període de durada"; "m"
"període de sessió"; "període de sessió"; "m"
"període de vigència"; "període de vigència"; "m"
"període estatutari"; "període estatutari"; "m"
"període"; "període"; "m"
"perjudici"; "perjudici"; "m"
"persona jurídica"; "persona jurídica"; "m"
"persona"; "persona"; "m"
"personal polític"; "personal polític"; "m"
"personal"; "personal"; "m"
"personalitat jurídica"; "personalitat jurídica"; "m"
"perspectiva"; "perspectiva"; "m"
"petició"; "petició"; "m"
"pla de desplegament"; "pla de desplegament"; "m"
"plaça reservat"; "plaça reservat"; "m"
"plaça"; "plaça"; "m"
"plantejament constitucional"; "plantejament constitucional"; "m"
"plantejament jurídic"; "plantejament jurídic"; "m"
"plet"; "plet"; "m"
"pluralisme polític"; "pluralisme polític"; "m"
"pluralisme territorial"; "pluralisme territorial"; "m"
"pluralisme"; "pluralisme"; "m"
"població propi"; "població propi"; "m"
"població provincial"; "població provincial"; "m"
"població"; "població"; "m"
"poble de catalunya"; "poble de catalunya"; "m"
"poc"; "poc"; "m"
"poder arbitral"; "poder arbitral"; "m"
"poder executiu"; "poder executiu"; "m"
"poder judicial"; "poder judicial"; "m"
"poder legislatiu"; "poder legislatiu"; "m"
"poder polític"; "poder polític"; "m"
"polític"; "polític"; "m"
"ponència"; "ponència"; "m"
"portaveu"; "portaveu"; "m"
"posició estatutari"; "posició estatutari"; "m"
"posició polític"; "posició polític"; "m"
"posició"; "posició"; "m"
"possible límit"; "possible límit"; "m"
"possible"; "possible"; "m"
"pot"; "pot"; "m"
"potencialitat jurídica"; "potencialitat jurídica"; "m"
"potestat administratiu"; "potestat administratiu"; "m"
"potestat executiu"; "potestat executiu"; "m"
"potestat legislatiu"; "potestat legislatiu"; "m"
"potestat"; "potestat"; "m"
"pràctic civil"; "pràctic civil"; "m"
"pràctic parlamentari"; "pràctic parlamentari"; "m"
"precepte constitucional"; "precepte constitucional"; "m"
"precepte estatutari"; "precepte estatutari"; "m"
"precepte"; "precepte"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"pregunta"; "pregunta"; "m"
"prescripció constitucional"; "prescripció constitucional"; "m"
"presidència"; "presidència"; "m"
"president respectiu"; "president respectiu"; "m"
"president"; "president"; "m"
"pressupost estatal"; "pressupost estatal"; "m"
"pressupost"; "pressupost"; "m"
"preu polític"; "preu polític"; "m"
"previsió constitucional"; "previsió constitucional"; "m"
"previsió estatutari"; "previsió estatutari"; "m"
"primacia"; "primacia"; "m"
"principi constitucional"; "principi constitucional"; "m"
"principi de carrera"; "principi de carrera"; "m"
"principi democràtic"; "principi democràtic"; "m"
"principi parlamentari"; "principi parlamentari"; "m"
"principi"; "principi"; "m"
"privilegi personal"; "privilegi personal"; "m"
"procediment administratiu"; "procediment administratiu"; "m"
"procediment constitucional"; "procediment constitucional"; "m"
"procediment legislatiu"; "procediment legislatiu"; "m"
"procediment parlamentari"; "procediment parlamentari"; "m"
"procediment"; "procediment"; "m"
"procés constitucional"; "procés constitucional"; "m"
"procés electoral"; "procés electoral"; "m"
"procés legislatiu"; "procés legislatiu"; "m"
"procés parlamentari"; "procés parlamentari"; "m"
"processament"; "processament"; "m"
"procurador"; "procurador"; "m"
"producció"; "producció"; "m"
"programa polític"; "programa polític"; "m"
"prohibició de detenció"; "prohibició de detenció"; "m"
"projecte constitucional"; "projecte constitucional"; "m"
"projecte de llei"; "projecte de llei"; "m"
"projecte legislatiu"; "projecte legislatiu"; "m"
"promoció"; "promoció"; "m"
"promulgació"; "promulgació"; "m"
"propietat"; "propietat"; "m"
"proporció"; "proporció"; "m"
"proposició de llei"; "proposició de llei"; "m"
"proposta"; "proposta"; "m"
"protagonisme governamental"; "protagonisme governamental"; "m"
"protecció jurídic"; "protecció jurídic"; "m"
"protecció"; "protecció"; "m"
"província corresponent"; "província corresponent"; "m"
"província de barcelona"; "província de barcelona"; "m"
"província únic"; "província únic"; "m"
"província"; "província"; "m"
"punt de connexió"; "punt de connexió"; "m"
"punt de referència"; "punt de referència"; "m"
"punt de vista"; "punt de vista"; "m"
"qüestió jurídic"; "qüestió jurídic"; "m"
"quòrum mínim"; "quòrum mínim"; "m"
"quòrum"; "quòrum"; "m"
"quota líquid"; "quota líquid"; "m"
"racionalització administratiu"; "racionalització administratiu"; "m"
"raó territorial"; "raó territorial"; "m"
"raó"; "raó"; "m"
"ratificació"; "ratificació"; "m"
"ratio"; "ratio"; "m"
"realitat"; "realitat"; "m"
"recàrrec"; "recàrrec"; "m"
"recinte parlamentari"; "recinte parlamentari"; "m"
"reclamació administratiu"; "reclamació administratiu"; "m"
"recompte"; "recompte"; "m"
"reconeixement"; "reconeixement"; "m"
"recurs"; "recurs"; "m"
"redistribució"; "redistribució"; "m"
"reelecció"; "reelecció"; "m"

1. Diccionari de Dret No Rev

"referència"; "referència"; "m"
"reforma estatutari"; "reforma estatutari"; "m"
"reforma"; "reforma"; "m"
"regent"; "regent"; "m"
"règim de retribució"; "règim de retribució"; "m"
"règim democràtic"; "règim democràtic"; "m"
"règim diferent"; "règim diferent"; "m"
"règim disciplinari"; "règim disciplinari"; "m"
"règim estatutari"; "règim estatutari"; "m"
"règim interior"; "règim interior"; "m"
"règim jurídic"; "règim jurídic"; "m"
"règim laboral"; "règim laboral"; "m"
"règim local"; "règim local"; "m"
"règim parlamentari"; "règim parlamentari"; "m"
"registrador"; "registrador"; "m"
"reglament administratiu"; "reglament administratiu"; "m"
"reglament estatal"; "reglament estatal"; "m"
"reglament jurídic"; "reglament jurídic"; "m"
"reglament parlamentari"; "reglament parlamentari"; "m"
"reglament"; "reglament"; "m"
"reglamentació"; "reglamentació"; "m"
"regle"; "regle"; "m"
"regulació constitucional"; "regulació constitucional"; "m"
"regulació electoral"; "regulació electoral"; "m"
"regulació estatutari"; "regulació estatutari"; "m"
"rei"; "rei"; "m"
"relació administratiu"; "relació administratiu"; "m"
"relació estatutari"; "relació estatutari"; "m"
"rellevància estatutari"; "rellevància estatutari"; "m"
"remissió"; "remissió"; "m"
"remoció"; "remoció"; "m"
"renda nacional"; "renda nacional"; "m"
"renda públic"; "renda públic"; "m"
"renda reial"; "renda reial"; "m"
"renda"; "renda"; "m"
"rendició"; "rendició"; "m"
"rendiment financer"; "rendiment financer"; "m"
"rendiment òptim"; "rendiment òptim"; "m"
"rendiment polític"; "rendiment polític"; "m"
"representació parlamentari"; "representació parlamentari"; "m"
"requisit general"; "requisit general"; "m"
"requisit"; "requisit"; "m"
"reserva de llei"; "reserva de llei"; "m"
"resolució administratiu"; "resolució administratiu"; "m"
"resolució judicial"; "resolució judicial"; "m"
"resolució"; "resolució"; "m"
"respecte"; "respecte"; "m"
"responsabilitat administratiu"; "responsabilitat administratiu"; "m"
"responsabilitat civil"; "responsabilitat civil"; "m"
"responsabilitat comptable"; "responsabilitat comptable"; "m"
"responsabilitat econòmic"; "responsabilitat econòmic"; "m"
"responsabilitat penal"; "responsabilitat penal"; "m"
"responsabilitat polític"; "responsabilitat polític"; "m"
"responsabilitat"; "responsabilitat"; "m"
"resposta jurídic"; "resposta jurídic"; "m"
"resultat electoral"; "resultat electoral"; "m"
"revocació"; "revocació"; "m"
"sacrifici"; "sacrifici"; "m"
"salari"; "salari"; "m"
"sanció administratiu"; "sanció administratiu"; "m"
"secretari judicial"; "secretari judicial"; "m"
"secretari"; "secretari"; "m"
"secretaria general"; "secretaria general"; "m"
"secretaria sectorial"; "secretaria sectorial"; "m"
"secretaria"; "secretaria"; "m"
"sector públic"; "sector públic"; "m"
"senador"; "senador"; "m"
"sentència"; "sentència"; "m"

1. Diccionari de Dret No Rev

"sentit"; "sentit"; "m"
"servei administratiu"; "servei administratiu"; "m"
"servei comarcal"; "servei comarcal"; "m"
"servei jurídic"; "servei jurídic"; "m"
"servei municipal"; "servei municipal"; "m"
"servei parlamentari"; "servei parlamentari"; "m"
"servei territorial"; "servei territorial"; "m"
"servei"; "servei"; "m"
"sessió parlamentari"; "sessió parlamentari"; "m"
"sessió"; "sessió"; "m"
"significació jurídic"; "significació jurídic"; "m"
"significat polític"; "significat polític"; "m"
"sistema administratiu"; "sistema administratiu"; "m"
"sistema constitucional"; "sistema constitucional"; "m"
"sistema de responsabilitat"; "sistema de responsabilitat"; "m"
"sistema de retribució"; "sistema de retribució"; "m"
"sistema electoral"; "sistema electoral"; "m"
"sistema estatutari"; "sistema estatutari"; "m"
"sistema jurídic"; "sistema jurídic"; "m"
"sistema legislatiu"; "sistema legislatiu"; "m"
"sistema parlamentari"; "sistema parlamentari"; "m"
"sistema polític"; "sistema polític"; "m"
"situació administratiu"; "situació administratiu"; "m"
"situació"; "situació"; "m"
"sobirania polític"; "sobirania polític"; "m"
"societat civil"; "societat civil"; "m"
"societat polític"; "societat polític"; "m"
"sol·licitud preceptiu"; "sol·licitud preceptiu"; "m"
"sou"; "sou"; "m"
"status jurídic"; "status jurídic"; "m"
"subàrea"; "subàrea"; "m"
"submissió"; "submissió"; "m"
"sufragi electoral"; "sufragi electoral"; "m"
"sufragi universal"; "sufragi universal"; "m"
"sufragi"; "sufragi"; "m"
"suggeriment"; "suggeriment"; "m"
"suport constitucional"; "suport constitucional"; "m"
"suport jurídic"; "suport jurídic"; "m"
"suport"; "suport"; "m"
"supremacia constitucional"; "supremacia constitucional"; "m"
"tarifa autonòmic"; "tarifa autonòmic"; "m"
"tarifa"; "tarifa"; "m"
"tasca de mecanografia"; "tasca de mecanografia"; "m"
"tasca legislatiu"; "tasca legislatiu"; "m"
"tècnica constitucional"; "tècnica constitucional"; "m"
"tendència"; "tendència"; "m"
"terme municipal"; "terme municipal"; "m"
"terme polític"; "terme polític"; "m"
"terme"; "terme"; "m"
"termini màxim"; "termini màxim"; "m"
"termini"; "termini"; "m"
"territori autònom"; "territori autònom"; "m"
"territori de catalunya"; "territori de catalunya"; "m"
"territori estatal"; "territori estatal"; "m"
"territori provincial"; "territori provincial"; "m"
"territori"; "territori"; "m"
"text constitucional"; "text constitucional"; "m"
"text estatutari"; "text estatutari"; "m"
"text legislatiu"; "text legislatiu"; "m"
"text"; "text"; "m"
"tipus de comissió"; "tipus de comissió"; "m"
"tipus de competència"; "tipus de competència"; "m"
"tipus de gravamen"; "tipus de gravamen"; "m"
"tipus de manament"; "tipus de manament"; "m"
"títol jurídic"; "títol jurídic"; "m"
"títol"; "títol"; "m"
"titular"; "titular"; "m"
"titularitat competencial"; "titularitat competencial"; "m"

1. DiccYateDretNoRev

"titularitat estatal"; "titularitat estatal"; "m"
"titularitat"; "titularitat"; "m"
"traducció parlamentari"; "traducció parlamentari"; "m"
"tràmit parlamentari"; "tràmit parlamentari"; "m"
"tramitació legislatiu"; "tramitació legislatiu"; "m"
"tramitació parlamentari"; "tramitació parlamentari"; "m"
"transacció"; "transacció"; "m"
"transcendència polític"; "transcendència polític"; "m"
"transcripció"; "transcripció"; "m"
"transgressió"; "transgressió"; "m"
"transició polític"; "transició polític"; "m"
"transport"; "transport"; "m"
"traspàs de competència"; "traspàs de competència"; "m"
"treball parlamentari"; "treball parlamentari"; "m"
"tresor públic"; "tresor públic"; "m"
"tresorer"; "tresorer"; "m"
"tribunal civil"; "tribunal civil"; "m"
"tribunal constitucional"; "tribunal constitucional"; "m"
"tribunal consuetudinari"; "tribunal consuetudinari"; "m"
"tribunal ordinari"; "tribunal ordinari"; "m"
"tribunal"; "tribunal"; "m"
"tribut"; "tribut"; "m"
"tutela administratiu"; "tutela administratiu"; "m"
"unitat territorial"; "unitat territorial"; "m"
"urbanisme"; "urbanisme"; "m"
"vacança parlamentari"; "vacança parlamentari"; "m"
"validesa"; "validesa"; "m"
"valor de llei"; "valor de llei"; "m"
"valor jurídic"; "valor jurídic"; "m"
"variació de població"; "variació de població"; "m"
"variant"; "variant"; "m"
"veinatge administratiu"; "veinatge administratiu"; "m"
"verificació"; "verificació"; "m"
"via administratiu"; "via administratiu"; "m"
"via estatutari"; "via estatutari"; "m"
"via judicial"; "via judicial"; "m"
"via legislatiu"; "via legislatiu"; "m"
"via"; "via"; "m"
"vicepresidència"; "vicepresidència"; "m"
"vicepresident"; "vicepresident"; "m"
"vice-president"; "vice-president"; "m"
"vici"; "vici"; "m"
"vida parlamentari"; "vida parlamentari"; "m"
"vigència"; "vigència"; "m"
"vila"; "vila"; "m"
"violació"; "violació"; "m"
"voluntat administratiu"; "voluntat administratiu"; "m"
"voluntat parlamentari"; "voluntat parlamentari"; "m"
"vot favorable"; "vot favorable"; "m"
"vot particular"; "vot particular"; "m"
"vot ponderat"; "vot ponderat"; "m"
"vot"; "vot"; "m"
"votació secret"; "votació secret"; "m"
"votació"; "votació"; "m"
"xec"; "xec"; "m"
"zona"; "zona"; "m"

2. DiccYateDretRev

#name: diccionario de yate revisat (d09001.sgm)

#source: paper

#domain: dret

#lang: CA

#fields: "TERM";"LEMA";"CG"

"absentisme";"absentisme";"m"
"abstenció";"abstenció";"m"
"abstencionisme";"abstencionisme";"m"
"abús";"abús";"m"
"acceptació de herència";"acceptació de herència";"m"
"acció administratiu";"acció administratiu";"m"
"acció de govern";"acció de govern";"m"
"acció fiscalitzador";"acció fiscalitzador";"m"
"acció polític i de govern";"acció polític i de govern";"m"
"acord de cooperació";"acord de cooperació";"m"
"acord de traspàs de servei";"acord de traspàs de servei";"m"
"acord de traspàs";"acord de traspàs";"m"
"acord";"acord";"m"
"acta";"acta";"m"
"acte administratiu";"acte administratiu";"m"
"acte legislatiu";"acte legislatiu";"m"
"acte parlamentari";"acte parlamentari";"m"
"acte";"acte";"m"
"activitat administratiu";"activitat administratiu";"m"
"activitat executiu";"activitat executiu";"m"
"activitat jurídic";"activitat jurídic";"m"
"activitat legislatiu";"activitat legislatiu";"m"
"activitat normatiu";"activitat normatiu";"m"
"activitat parlamentari";"activitat parlamentari";"m"
"activitat polític";"activitat polític";"m"
"actuació administratiu";"actuació administratiu";"m"
"actuació de = ofici";"actuació de = ofici";"m"
"actuació normatiu";"actuació normatiu";"m"
"actuació parlamentari";"actuació parlamentari";"m"
"actuació polític";"actuació polític";"m"
"actuació";"actuació";"m"
"adequació constitucional";"adequació constitucional";"m"
"adequació";"adequació";"m"
"adjunt";"adjunt";"m"
"administració autònom";"administració autònom";"m"
"administració autonòmic";"administració autonòmic";"m"
"administració de justícia";"administració de justícia";"m"
"administració estatal";"administració estatal";"m"
"administració financer";"administració financer";"m"
"administració general";"administració general";"m"
"administració institucional";"administració institucional";"m"
"administració local de catalunya";"administració local de catalunya";"m"
"administració local";"administració local";"m"
"administració municipal";"administració municipal";"m"
"administració palatí";"administració palatí";"m"
"administració patrimonial";"administració patrimonial";"m"
"administració perifèric";"administració perifèric";"m"
"administració públic català";"administració públic català";"m"
"administració públic de catalunya";"administració públic de catalunya";"m"
"administració públic";"administració públic";"m"
"administració territorial";"administració territorial";"m"
"administració tributari";"administració tributari";"m"
"administració";"administració";"m"
"administrat";"administrat";"m"
"administració públic autonòmic";"administració públic autonòmic";"m"
"adquisició de bé";"adquisició de bé";"m"
"adscripció polític";"adscripció polític";"m"
"afectació";"afectació";"m"
"ajuntament";"ajuntament";"m"
"albarà";"albarà";"m"
"alcalde";"alcalde";"m"

2. DiccYateDretRev

"alienació de bé";"alienació de bé";"m"
"alienació";"alienació";"m"
"alt càrrec";"alt càrrec";"m"
"alt funcionari";"alt funcionari";"m"
"alt òrgan consultiu";"alt òrgan consultiu";"m"
"alt organisme consultiu";"alt organisme consultiu";"m"
"alta inspecció estatal";"alta inspecció estatal";"m"
"alta inspecció";"alta inspecció";"m"
"amonestació";"amonestació";"m"
"anul·lació de = ofici de = acte administratiu";"anul·lació de = ofici de = acte administratiu";"m"
"anul·lació de = ofici";"anul·lació de = ofici";"m"
"anul·lació";"anul·lació";"m"
"any natural";"any natural";"m"
"aparell administratiu";"aparell administratiu";"m"
"aplicació directe";"aplicació directe";"m"
"aplicació supletori";"aplicació supletori";"m"
"apropiació indegut";"apropiació indegut";"m"
"aprovació de llei";"aprovació de llei";"m"
"aprovació";"aprovació";"m"
"arbitratge administratiu";"arbitratge administratiu";"m"
"arbitratge";"arbitratge";"m"
"àrbitre";"àrbitre";"m"
"àrea metropolitana";"àrea metropolitana";"m"
"arrendament de = immoble";"arrendament de = immoble";"m"
"arrendament financer immobiliari";"arrendament financer immobiliari";"m"
"article";"article";"m"
"articulat";"articulat";"m"
"arxiu";"arxiu";"m"
"arxiu de el actuació";"arxiu de el actuació";"m"
"assegurança";"assegurança";"m"
"assemblea legislatiu autonòmic";"assemblea legislatiu autonòmic";"m"
"assemblea legislatiu";"assemblea legislatiu";"m"
"assemblea parlamentari";"assemblea parlamentari";"m"
"assessoria";"assessoria";"m"
"assistència social";"assistència social";"m"
"associació privat";"associació privat";"m"
"associació";"associació";"m"
"atorgament";"atorgament";"m"
"atribució de competència";"atribució de competència";"m"
"atribució de poder";"atribució de poder";"m"
"atribució de potestat";"atribució de potestat";"m"
"atribució legal";"atribució legal";"m"
"auditor";"auditor";"m"
"auditoria extern";"auditoria extern";"m"
"auditoria";"auditoria";"m"
"autoadministració";"autoadministració";"m"
"autogovern de catalunya";"autogovern de catalunya";"m"
"autogovern";"autogovern";"m"
"autonomia administratiu";"autonomia administratiu";"m"
"autonomia de catalunya";"autonomia de catalunya";"m"
"autonomia financer";"autonomia financer";"m"
"autonomia legislatiu";"autonomia legislatiu";"m"
"autonomia local";"autonomia local";"m"
"autonomia municipal";"autonomia municipal";"m"
"autonomia orgànic";"autonomia orgànic";"m"
"autonomia organitzatiu";"autonomia organitzatiu";"m"
"autonomia parlamentari";"autonomia parlamentari";"m"
"autonomia polític";"autonomia polític";"m"
"autonomia";"autonomia";"m"
"autonormació";"autonormació";"m"
"autoritat judicial";"autoritat judicial";"m"
"autoritat";"autoritat";"m"
"autorització de despesa";"autorització de despesa";"m"
"autorització";"autorització";"m"
"auxiliar administratiu";"auxiliar administratiu";"m"
"aval";"aval";"m"
"avantprojecte constitucional";"avantprojecte constitucional";"m"

2. DiccYateDretRev

"avantprojecte de = estat de despesa";"avantprojecte de = estat de despesa";"m"
"avantprojecte de = estatut d'autonomia";"avantprojecte de = estatut
d'autonomia";"m"
"avantprojecte de despesa";"avantprojecte de despesa";"m"
"avantprojecte de disposició general";"avantprojecte de disposició general";"m"
"avantprojecte de llei";"avantprojecte de llei";"m"
"avantprojecte de pressupost";"avantprojecte de pressupost";"m"
"avantprojecte de recurs";"avantprojecte de recurs";"m"
"avantprojecte estatutari";"avantprojecte estatutari";"m"
"avantprojecte";"avantprojecte";"m"
"barrera electoral";"barrera electoral";"m"
"base de règim local";"base de règim local";"m"
"base territorial";"base territorial";"m"
"base";"base";"m"
"batlle general";"batlle general";"m"
"batlle local";"batlle local";"m"
"batlle";"batlle";"m"
"batllia";"batllia";"m"
"bé afecte";"bé afecte";"m"
"bé comú";"bé comú";"m"
"bé de domini privat";"bé de domini privat";"m"
"bé de domini públic";"bé de domini públic";"m"
"bé demanial";"bé demanial";"m"
"bé forestal";"bé forestal";"m"
"bé i servei";"bé i servei";"m"
"bé immobiliari";"bé immobiliari";"m"
"bé immoble";"bé immoble";"m"
"bé moble";"bé moble";"m"
"bé patrimonial";"bé patrimonial";"m"
"bé públic";"bé públic";"m"
"bé";"bé";"m"
"bestreta de tresoreria";"bestreta de tresoreria";"m"
"bloc competencial";"bloc competencial";"m"
"bloc constitucional";"bloc constitucional";"m"
"bloc de constitucionalitat";"bloc de constitucionalitat";"m"
"burocràcia";"burocràcia";"m"
"cabal públic";"cabal públic";"m"
"cabal";"cabal";"m"
"camarlenc";"camarlenc";"m"
"cambra autonòmic";"cambra autonòmic";"m"
"cambra català";"cambra català";"m"
"cambra de comerç";"cambra de comerç";"m"
"cambra de representació";"cambra de representació";"m"
"cambra legislatiu autonòmic";"cambra legislatiu autonòmic";"m"
"cambra legislatiu";"cambra legislatiu";"m"
"cambra oficial";"cambra oficial";"m"
"cambra parlamentari";"cambra parlamentari";"m"
"cambra";"cambra";"m"
"campanya electoral";"campanya electoral";"m"
"campanya institucional";"campanya institucional";"m"
"canceller";"canceller";"m"
"candidat";"candidat";"m"
"candidatura electoral";"candidatura electoral";"m"
"candidatura";"candidatura";"m"
"capacitat jurídic";"capacitat jurídic";"m"
"capacitat normatiu";"capacitat normativa";"m"
"capital social";"capital social";"m"
"capital";"capital";"m"
"càrrec autonòmic";"càrrec autonòmic";"m"
"càrrec de comandament";"càrrec de comandament";"m"
"càrrec de confiança";"càrrec de confiança";"m"
"càrrec de president";"càrrec de president";"m"
"càrrec de síndic de greuges";"càrrec de síndic de greuges";"m"
"càrrec electiu";"càrrec electiu";"m"
"càrrec elegit";"càrrec elegit";"m"
"càrrec incompatible";"càrrec incompatible";"m"
"càrrec polític";"càrrec polític";"m"
"càrrec públic";"càrrec públic";"m"

2. DiccYateDretRev

"càrrec";"càrrec";"m"
"carrera administratiu";"carrera administratiu";"m"
"carrera judicial";"carrera judicial";"m"
"carrera polític";"carrera polític";"m"
"catàleg de lloc de treball";"catàleg de lloc de treball";"m"
"causa de delictes";"causa de delictes";"m"
"cautela";"cautela";"m"
"censor";"censor";"m"
"cessament";"cessament";"m"
"cessió de bé";"cessió de bé";"m"
"cessió gratuït de bé moble";"cessió gratuït de bé moble";"m"
"cessió";"cessió";"m"
"cessionari";"cessionari";"m"
"circulació de bé";"circulació de bé";"m"
"circumscripció electoral de catalunya";"circumscripció electoral de catalunya";"m"
"circumscripció electoral";"circumscripció electoral";"m"
"circumscripció provincial";"circumscripció provincial";"m"
"circumscripció";"circumscripció";"m"
"ciutadà espanyol";"ciutadà espanyol";"m"
"ciutadà";"ciutadà";"m"
"clàusula autonòmic";"clàusula autonòmic";"m"
"clàusula competencial";"clàusula competencial";"m"
"clàusula complementari";"clàusula complementari";"m"
"clàusula de = atribució de competència";"clàusula de = atribució de competència";"m"
"clàusula de prevalença";"clàusula de prevalença";"m"
"clàusula de supletorietat";"clàusula de supletorietat";"m"
"clàusula genèric";"clàusula genèric";"m"
"clàusula residual";"clàusula residual";"m"
"clàusula";"clàusula";"m"
"coalició electoral";"coalició electoral";"m"
"coalició polític";"coalició polític";"m"
"coalició";"coalició";"m"
"cobertura legal";"cobertura legal";"m"
"col·legi professional";"col·legi professional";"m"
"col·legialització";"col·legialització";"m"
"comarca";"comarca";"m"
"comissió de = agricultura";"comissió de = agricultura";"m"
"comissió de = economia";"comissió de = economia";"m"
"comissió de = enquesta";"comissió de = enquesta";"m"
"comissió de = estudi";"comissió de = estudi";"m"
"comissió de = indústria";"comissió de = indústria";"m"
"comissió de = investigació";"comissió de = investigació";"m"
"comissió de control parlamentari";"comissió de control parlamentari";"m"
"comissió de govern interior";"comissió de govern interior";"m"
"comissió de govern";"comissió de govern";"m"
"comissió de justícia";"comissió de justícia";"m"
"comissió de legislatura";"comissió de legislatura";"m"
"comissió de política cultural";"comissió de política cultural";"m"
"comissió de política social";"comissió de política social";"m"
"comissió de política territorial";"comissió de política territorial";"m"
"comissió de seguiment";"comissió de seguiment";"m"
"comissió interdepartamental";"comissió interdepartamental";"m"
"comissió jurídic assessora";"comissió jurídic assessora";"m"
"comissió legislatiu";"comissió legislatiu";"m"
"comissió mixt";"comissió mixt";"m"
"comissió paritari";"comissió paritari";"m"
"comissió parlamentari";"comissió parlamentari";"m"
"comissió permanent";"comissió permanent";"m"
"comissió";"comissió";"m"
"comissionat autonòmic";"comissionat autonòmic";"m"
"comissionat parlamentari";"comissionat parlamentari";"m"
"comissionat";"comissionat";"m"
"competència administratiu";"competència administratiu";"m"
"competència autonòmic de desenvolupament legislatiu";"competència autonòmic de desenvolupament legislatiu";"m"
"competència autonòmic";"competència autonòmic";"m"

2. DiccYateDretRev

"competència comarcal";"competència comarcal";"m"
"competència comunitari";"competència comunitari";"m"
"competència concurrent";"competència concurrent";"m"
"competència de = execució intern";"competència de = execució intern";"m"
"competència de = execució";"competència de = execució";"m"
"competència de caràcter parlamentari";"competència de caràcter parlamentari";"m"
"competència de col·laboració";"competència de col·laboració";"m"
"competència de desenvolupament legislatiu";"competència de desenvolupament legislatiu";"m"
"competència de règim local";"competència de règim local";"m"
"competència definit";"competència definit";"m"
"competència demanial";"competència demanial";"m"
"competència específic";"competència específic";"m"
"competència estatal definit";"competència estatal definit";"m"
"competència estatal derivat";"competència estatal derivat";"m"
"competència estatal";"competència estatal";"m"
"competència estatutari";"competència estatutari";"m"
"competència exclusiu estatal";"competència exclusiu estatal";"m"
"competència exclusiu";"competència exclusiu";"m"
"competència executiu";"competència executiu";"m"
"competència extraestatutari";"competència extraestatutari";"m"
"competència general";"competència general";"m"
"competència governatiu";"competència governatiu";"m"
"competència indistint";"competència indistint";"m"
"competència legislatiu ple";"competència legislatiu ple";"m"
"competència legislatiu";"competència legislatiu";"m"
"competència material";"competència material";"m"
"competència municipal";"competència municipal";"m"
"competència normatiu";"competència normatiu";"m"
"competència ple";"competència ple";"m"
"competència propi";"competència propi";"m"
"competència provincial";"competència provincial";"m"
"competència reservat";"competència reservat";"m"
"competència resolutori";"competència resolutori";"m"
"competència sectorial";"competència sectorial";"m"
"competència";"competència";"m"
"complement de destinació";"complement de destinació";"m"
"compliment";"compliment";"m"
"compte";"compte";"m"
"comptedant";"comptedant";"m"
"comunisme";"comunisme";"m"
"comunitat autònom de règim comú";"comunitat autònom de règim comú";"m"
"comunitat autònom";"comunitat autònom";"m"
"comunitat de municipi";"comunitat de municipi";"m"
"comunitat veïnal";"comunitat veïnal";"m"
"comunitat";"comunitat";"m"
"concert econòmic";"concert econòmic";"m"
"concessió administratiu";"concessió administratiu";"m"
"concessió de subvenció estatal";"concessió de subvenció estatal";"m"
"concessió";"concessió";"m"
"conciliació";"conciliació";"m"
"concurrència competencial";"concurrència competencial";"m"
"concurs oposició";"concurs oposició";"m"
"concurs públic";"concurs públic";"m"
"concurs = oposició";"concurs = oposició";"m"
"condemna ferm";"condemna ferm";"m"
"condemna penal";"condemna penal";"m"
"condemna";"condemna";"m"
"condemnat";"condemnat";"m"
"condició de = elegibilitat";"condició de = elegibilitat";"m"
"condició de = igualtat";"condició de = igualtat";"m"
"condició de diputat";"condició de diputat";"m"
"condició de parlamentari";"condició de parlamentari";"m"
"condició legal";"condició legal";"m"
"condició";"condició";"m"
"confiança parlamentari";"confiança parlamentari";"m"
"confiança polític";"confiança polític";"m"

2. DiccYateDretRev

"confiança";"confiança";"m"
"configuració estatutari";"configuració estatutari";"m"
"conflicte de = atribució";"conflicte de = atribució";"m"
"conflicte de competència";"conflicte de competència";"m"
"conflicte polític";"conflicte polític";"m"
"conflicte positiu de competència";"conflicte positiu de competència";"m"
"conflicte";"conflicte";"m"
"consell assessor";"consell assessor";"m"
"consell comarcal";"consell comarcal";"m"
"consell de = administració";"consell de = administració";"m"
"consell de = alcalde";"consell de = alcalde";"m"
"consell executiu";"consell executiu";"m"
"consell obert";"consell obert";"m"
"consell rector";"consell rector";"m"
"consell social";"consell social";"m"
"consell";"consell";"m"
"conseller adjunt";"conseller adjunt";"m"
"conseller comarcal";"conseller comarcal";"m"
"conseller de = economia";"conseller de = economia";"m"
"conseller oïdor de compte";"conseller oïdor de compte";"m"
"conseller = secretari";"conseller = secretari";"m"
"conseller";"conseller";"m"
"conselleria";"conselleria";"m"
"consorci";"consorci";"m"
"constitució espanyol";"constitució espanyol";"m"
"constitucionalisme";"constitucionalisme";"m"
"constitucionalitat";"constitucionalitat";"m"
"constituent";"constituent";"m"
"contractació administratiu";"contractació administratiu";"m"
"contracte administratiu";"contracte administratiu";"m"
"contracte de naturalesa laboral";"contracte de naturalesa laboral";"m"
"contracte";"contracte";"m"
"contribució especial";"contribució especial";"m"
"control administratiu";"control administratiu";"m"
"control de = eficàcia";"control de = eficàcia";"m"
"control de constitucionalitat";"control de constitucionalitat";"m"
"control de legalitat";"control de legalitat";"m"
"control democràtic";"control democràtic";"m"
"control judicial";"control judicial";"m"
"control jurídic";"control jurídic";"m"
"control jurisdiccional";"control jurisdiccional";"m"
"control parlamentari";"control parlamentari";"m"
"control polític";"control polític";"m"
"control pressupostari";"control pressupostari";"m"
"control";"control";"m"
"conurbació de barcelona";"conurbació de barcelona";"m"
"conveni interautonòmic";"conveni interautonòmic";"m"
"conveni internacional";"conveni internacional";"m"
"conveni";"conveni";"m"
"convocatòria de provisió de lloc de treball";"convocatòria de provisió de lloc de treball";"m"
"convocatòria de reunió extraordinari";"convocatòria de reunió extraordinari";"m"
"convocatòria de sessió extraordinari";"convocatòria de sessió extraordinari";"m"
"convocatòria públic";"convocatòria públic";"m"
"convocatòria";"convocatòria";"m"
"corona";"corona";"m"
"corporació de dret públic";"corporació de dret públic";"m"
"corporació local català";"corporació local català";"m"
"corporació local";"corporació local";"m"
"corporació municipal";"corporació municipal";"m"
"corporació";"corporació";"m"
"corredor de comerç";"corredor de comerç";"m"
"cort general";"cort general";"m"
"cos administratiu";"cos administratiu";"m"
"cos de = agent rural";"cos de = agent rural";"m"
"cos de = auxiliar tècnic";"cos de = auxiliar tècnic";"m"

2. DiccYateDretRev

"cos de caràcter professional";"cos de caràcter professional";"m"
"cos de funcionari";"cos de funcionari";"m"
"cos de tècnic especialista";"cos de tècnic especialista";"m"
"cos subaltern de = administració";"cos subaltern de = administració";"m"
"cos superior de = administració";"cos superior de = administració";"m"
"cos superior";"cos superior";"m"
"cos";"cos";"m"
"cotitularitat";"cotitularitat";"m"
"credencial";"credencial";"m"
"crèdit";"crèdit";"m"
"criteri constitucional";"criteri constitucional";"m"
"criteri de = eficiència";"criteri de = eficiència";"m"
"criteri de = exclusivitat";"criteri de = exclusivitat";"m"
"criteri de = independència";"criteri de = independència";"m"
"criteri de = objectivitat";"criteri de = objectivitat";"m"
"criteri de = oportunitat";"criteri de = oportunitat";"m"
"criteri de = ordenació";"criteri de = ordenació";"m"
"criteri de jerarquia";"criteri de jerarquia";"m"
"criteri de proporcionalitat";"criteri de proporcionalitat";"m"
"criteri doctrinal";"criteri doctrinal";"m"
"criteri interpretatiu";"criteri interpretatiu";"m"
"criteri jurídic";"criteri jurídic";"m"
"custòdia";"custòdia";"m"
"dany i perjudici";"dany i perjudici";"m"
"debat de política general";"debat de política general";"m"
"debat general";"debat general";"m"
"decisió comunitari";"decisió comunitari";"m"
"decisió de despesa";"decisió de despesa";"m"
"decisió judicial";"decisió judicial";"m"
"decisió parlamentari";"decisió parlamentari";"m"
"decisió";"decisió";"m"
"declaració";"declaració";"m"
"decret de transferència";"decret de transferència";"m"
"decret de traspàs";"decret de traspàs";"m"
"decret legislatiu";"decret legislatiu";"m"
"decret";"decret";"m"
"defensor de el poble";"defensor de el poble";"m"
"delegació de competència";"delegació de competència";"m"
"delegació permanent";"delegació permanent";"m"
"delegació territorial de govern";"delegació territorial de govern";"m"
"delegació territorial";"delegació territorial";"m"
"delegació";"delegació";"m"
"delegat parlamentari";"delegat parlamentari";"m"
"delegat territorial de el govern";"delegat territorial de el govern";"m"
"delegat territorial";"delegat territorial";"m"
"delegat";"delegat";"m"
"delicte dolós";"delicte dolós";"m"
"delicte flagrant";"delicte flagrant";"m"
"delicte";"delicte";"m"
"delimitació de competència";"delimitació de competència";"m"
"delimitació territorial";"delimitació territorial";"m"
"demarcació administratiu";"demarcació administratiu";"m"
"demarcació comarcal";"demarcació comarcal";"m"
"demarcació notarial";"demarcació notarial";"m"
"demarcació supracomarcal";"demarcació supracomarcal";"m"
"demarcació supramunicipal";"demarcació supramunicipal";"m"
"demarcació territorial";"demarcació territorial";"m"
"democràcia directe";"democràcia directe";"m"
"democràcia parlamentari";"democràcia parlamentari";"m"
"democràcia";"democràcia";"m"
"denúncia de = infracció";"denúncia de = infracció";"m"
"denúncia";"denúncia";"m"
"departament administratiu";"departament administratiu";"m"
"departament de = agricultura";"departament de = agricultura";"m"
"departament de = economia";"departament de = economia";"m"
"departament de = educació";"departament de = educació";"m"
"departament de = interior";"departament de = interior";"m"
"departament de = universitats";"departament de = universitats";"m"

2. DiccYateDretRev

"departament de benestar";"departament de benestar";"m"
"departament de comerç";"departament de comerç";"m"
"departament de cultura";"departament de cultura";"m"
"departament de govern";"departament de govern";"m"
"departament de governació";"departament de governació";"m"
"departament de justícia";"departament de justícia";"m"
"departament de medi ambient";"departament de medi ambient";"m"
"departament de política territorial";"departament de política territorial";"m"
"departament de presidència";"departament de presidència";"m"
"departament de relacions institucionals";"departament de relacions institucionals";"m"
"departament de salut";"departament de salut";"m"
"departament de treball";"departament de treball";"m"
"departament";"departament";"m"
"dependència administratiu";"dependència administratiu";"m"
"derogació";"derogació";"m"
"desafectació exprés";"desafectació exprés";"m"
"desafectació";"desafectació";"m"
"descentralització administratiu";"descentralització administratiu";"m"
"descentralització";"descentralització";"m"
"desconcentració administratiu";"desconcentració administratiu";"m"
"desconcentració territorial";"desconcentració territorial";"m"
"desconcentració";"desconcentració";"m"
"desenvolupament legislatiu";"desenvolupament legislatiu";"m"
"desenvolupament normatiu";"desenvolupament normatiu";"m"
"desfalc";"desfalc";"m"
"designació";"designació";"m"
"despatx de correspondència";"despatx de correspondència";"m"
"despesa públic";"despesa públic";"m"
"desplegament administratiu";"desplegament administratiu";"m"
"desplegament de norma estatal";"desplegament de norma estatal";"m"
"desplegament legislatiu";"desplegament legislatiu";"m"
"desplegament";"desplegament";"m"
"destitució";"destitució";"m"
"determinació constitucional";"determinació constitucional";"m"
"deure legal";"deure legal";"m"
"deure parlamentari";"deure parlamentari";"m"
"deure";"deure";"m"
"deute públic";"deute públic";"m"
"deute tributari";"deute tributari";"m"
"dia hàbil";"dia hàbil";"m"
"dictamen de comissió";"dictamen de comissió";"m"
"dictamen preceptiu";"dictamen preceptiu";"m"
"dictamen";"dictamen";"m"
"dimissió";"dimissió";"m"
"diputació català";"diputació català";"m"
"diputació provincial";"diputació provincial";"m"
"diputació";"diputació";"m"
"diputat autonòmic";"diputat autonòmic";"m"
"diputat individual";"diputat individual";"m"
"diputat preguntant";"diputat preguntant";"m"
"diputat provincial";"diputat provincial";"m"
"diputat";"diputat";"m"
"direcció administratiu";"direcció administratiu";"m"
"direcció de servei";"direcció de servei";"m"
"direcció general";"direcció general";"m"
"direcció polític";"direcció polític";"m"
"directiva";"directiva";"m"
"director de el gabinet jurídic de la generalitat";"director de el gabinet jurídic de la generalitat";"m"
"director de servei";"director de servei";"m"
"director general de pressupostos";"director general de pressupostos";"m"
"director general";"director general";"m"
"director";"director";"m"
"directriu constitucional";"directriu constitucional";"m"
"directriu de = actuació";"directriu de = actuació";"m"
"directriu legal";"directriu legal";"m"
"disciplina de vot";"disciplina de vot";"m"

2. DiccYateDretRev

"disciplina parlamentari";"disciplina parlamentari";"m"
"discrecionalitat administratiu";"discrecionalitat administratiu";"m"
"discussió doctrinal";"discussió doctrinal";"m"
"disposició addicional tretzè";"disposició addicional tretzè";"m"
"disposició addicional vuitè";"disposició addicional vuitè";"m"
"disposició addicional";"disposició addicional";"m"
"disposició de caràcter general";"disposició de caràcter general";"m"
"disposició estatal";"disposició estatal";"m"
"disposició estatutari";"disposició estatutari";"m"
"disposició final";"disposició final";"m"
"disposició general";"disposició general";"m"
"disposició legal";"disposició legal";"m"
"disposició normatiu";"disposició normatiu";"m"
"disposició reglamentari";"disposició reglamentari";"m"
"disposició regulador";"disposició regulador";"m"
"disposició transitori";"disposició transitori";"m"
"disposició";"disposició";"m"
"dissolució";"dissolució";"m"
"distribució competencial";"distribució competencial";"m"
"distribució de competència";"distribució de competència";"m"
"distribució de la competència";"distribució de la competència";"m"
"distribució territorial";"distribució territorial";"m"
"distribució";"distribució";"m"
"districte electoral";"districte electoral";"m"
"districte";"districte";"m"
"divisió administratiu";"divisió administratiu";"m"
"divisió comarcal de catalunya";"divisió comarcal de catalunya";"m"
"divisió comarcal";"divisió comarcal";"m"
"divisió de poder";"divisió de poder";"m"
"divisió departamental francès";"divisió departamental francès";"m"
"divisió territorial";"divisió territorial";"m"
"doctrina científic";"doctrina científic";"m"
"doctrina";"doctrina";"m"
"document parlamentari";"document parlamentari";"m"
"document públic";"document públic";"m"
"documentació";"documentació";"m"
"domini privat";"domini privat";"m"
"domini públic";"domini públic";"m"
"donació";"donació";"m"
"dret a el dignitat de el persona";"dret a el dignitat de el persona";"m"
"dret administratiu";"dret administratiu";"m"
"dret autonòmic";"dret autonòmic";"m"
"dret català medieval";"dret català medieval";"m"
"dret civil català";"dret civil català";"m"
"dret civil foral";"dret civil foral";"m"
"dret civil";"dret civil";"m"
"dret col·lectiu";"dret col·lectiu";"m"
"dret comparat";"dret comparat";"m"
"dret comunitari";"dret comunitari";"m"
"dret constitucional";"dret constitucional";"m"
"dret de = accés";"dret de = accés";"m"
"dret de = accés a el càrrec públic";"dret de = accés a el càrrec públic";"m"
"dret de = associació";"dret de = associació";"m"
"dret de = autonomia";"dret de = autonomia";"m"
"dret de = emfiteusi";"dret de = emfiteusi";"m"
"dret de cens";"dret de cens";"m"
"dret de permanència";"dret de permanència";"m"
"dret de propietat immaterial";"dret de propietat immaterial";"m"
"dret de queixa";"dret de queixa";"m"
"dret de sufragi";"dret de sufragi";"m"
"dret de vaga";"dret de vaga";"m"
"dret derivat comunitari";"dret derivat comunitari";"m"
"dret derivat";"dret derivat";"m"
"dret estatal";"dret estatal";"m"
"dret fonamental";"dret fonamental";"m"
"dret humà";"dret humà";"m"
"dret intern";"dret intern";"m"
"dret parlamentari";"dret parlamentari";"m"

2. DiccYateDretRev

"dret polític";"dret polític";"m"
"dret positiu";"dret positiu";"m"
"dret principal";"dret principal";"m"
"dret privat";"dret privat";"m"
"dret públic";"dret públic";"m"
"dret real";"dret real";"m"
"dret";"dret";"m"
"eficàcia";"eficàcia";"m"
"elecció autonòmic";"elecció autonòmic";"m"
"elecció democràtic";"elecció democràtic";"m"
"elecció directe";"elecció directe";"m"
"elecció general";"elecció general";"m"
"elecció municipal";"elecció municipal";"m"
"elecció";"elecció";"m"
"elector";"elector";"m"
"electorat";"electorat";"m"
"elegibilitat";"elegibilitat";"m"
"element territorial";"element territorial";"m"
"emissió de = informe";"emissió de = informe";"m"
"emissió de deute públic";"emissió de deute públic";"m"
"empresa públic";"empresa públic";"m"
"empresa";"empresa";"m"
"encàrrec";"encàrrec";"m"
"endeutament";"endeutament";"m"
"endossant";"endossant";"m"
"endossatari";"endossatari";"m"
"enjudiciament";"enjudiciament";"m"
"ens autònom";"ens autònom";"m"
"ens autonòmic";"ens autonòmic";"m"
"ens de dret públic";"ens de dret públic";"m"
"ens local de catalunya";"ens local de catalunya";"m"
"ens local territorial";"ens local territorial";"m"
"ens local";"ens local";"m"
"ens públic";"ens públic";"m"
"ens";"ens";"m"
"entitat administratiu";"entitat administratiu";"m"
"entitat autònom de caràcter administratiu";"entitat autònom de caràcter administratiu";"m"
"entitat autònom de caràcter comercial";"entitat autònom de caràcter comercial";"m"
"entitat autònom";"entitat autònom";"m"
"entitat consorciat";"entitat consorciat";"m"
"entitat de dret privat";"entitat de dret privat";"m"
"entitat de dret públic";"entitat de dret públic";"m"
"entitat de naturalesa territorial";"entitat de naturalesa territorial";"m"
"entitat institucional";"entitat institucional";"m"
"entitat local català";"entitat local català";"m"
"entitat local de caràcter territorial";"entitat local de caràcter territorial";"m"
"entitat local de catalunya";"entitat local de catalunya";"m"
"entitat metropolitana";"entitat metropolitana";"m"
"entitat municipal";"entitat municipal";"m"
"entitat públic menor";"entitat públic menor";"m"
"entitat territorial";"entitat territorial";"m"
"enunciat constitucional";"enunciat constitucional";"m"
"equitat";"equitat";"m"
"escala de = inspector financer";"escala de = inspector financer";"m"
"escala superior de = administració general";"escala superior de = administració general";"m"
"escó parlamentari";"escó parlamentari";"m"
"escó";"escó";"m"
"escon";"escon";"m"
"escrit de queixa";"escrit de queixa";"m"
"esmena";"esmena";"m"
"esquema constitucional";"esquema constitucional";"m"
"estat centralitzat";"estat centralitzat";"m"
"estat de = autonomia";"estat de = autonomia";"m"
"estat de = excepció";"estat de = excepció";"m"

2. DiccYateDretRev

"estat de = execució";"estat de = execució";"m"
"estat democràtic";"estat democràtic";"m"
"estat federal";"estat federal";"m"
"estat membre";"estat membre";"m"
"estatus jurídic";"estatus jurídic";"m"
"estatus parlamentari";"estatus parlamentari";"m"
"estatut de = autonomia";"estatut de = autonomia";"m"
"estatut jurídic";"estatut jurídic";"m"
"estatut";"estatut";"m"
"estatutarietat";"estatutarietat";"m"
"excedència voluntari";"excedència voluntari";"m"
"exclusivitat";"exclusivitat";"m"
"execució";"execució";"m"
"executiu";"executiu";"m"
"exempció fiscal directe";"exempció fiscal directe";"m"
"exempció fiscal";"exempció fiscal";"m"
"expedient administratiu";"expedient administratiu";"m"
"expedient de fiscalització";"expedient de fiscalització";"m"
"expedient de reclamació de responsabilitat patrimonial";"expedient de reclamació de responsabilitat patrimonial";"m"
"expedient disciplinari";"expedient disciplinari";"m"
"expedient";"expedient";"m"
"expiració";"expiració";"m"
"exposició de motiu";"exposició de motiu";"m"
"expresident";"expresident";"m"
"expropiació forçós";"expropiació forçós";"m"
"expropiació";"expropiació";"m"
"extinció";"extinció";"m"
"facultat disciplinari";"facultat disciplinari";"m"
"facultat executiu";"facultat executiu";"m"
"facultat normatiu";"facultat normatiu";"m"
"facultat parlamentari";"facultat parlamentari";"m"
"facultat";"facultat";"m"
"falta administratiu";"falta administratiu";"m"
"falta";"falta";"m"
"finança públic";"finança públic";"m"
"finança";"finança";"m"
"finançament comarcal";"finançament comarcal";"m"
"fiscalització judicial";"fiscalització judicial";"m"
"fiscalització";"fiscalització";"m"
"fonament jurídic";"fonament jurídic";"m"
"força de llei";"força de llei";"m"
"força jurídic";"força jurídic";"m"
"força polític";"força polític";"m"
"forest";"forest";"m"
"forma jurídic";"forma jurídic";"m"
"fórmula electoral";"fórmula electoral";"m"
"franquisme";"franquisme";"m"
"funció administratiu";"funció administratiu";"m"
"funció arbitral";"funció arbitral";"m"
"funció conciliador";"funció conciliador";"m"
"funció consultiva";"funció consultiva";"m"
"funció de caràcter executiu";"funció de caràcter executiu";"m"
"funció de control parlamentari";"funció de control parlamentari";"m"
"funció de control preventiu";"funció de control preventiu";"m"
"funció de control";"funció de control";"m"
"funció de defensa";"funció de defensa";"m"
"funció de direcció polític";"funció de direcció polític";"m"
"funció de fiscalització externa";"funció de fiscalització externa";"m"
"funció de garantia estatutari";"funció de garantia estatutari";"m"
"funció de mediació";"funció de mediació";"m"
"funció de nomenament";"funció de nomenament";"m"
"funció de recomanació";"funció de recomanació";"m"
"funció de representació";"funció de representació";"m"
"funció de supervisió";"funció de supervisió";"m"
"funció estatal";"funció estatal";"m"
"funció executiu";"funció executiu";"m"
"funció fiscalitzador";"funció fiscalitzador";"m"

2. DiccYateDretRev

"funció instructor";"funció instructor";"m"
"funció interventor";"funció interventor";"m"
"funció judicial";"funció judicial";"m"
"funció legislatiu";"funció legislatiu";"m"
"funció mediador";"funció mediador";"m"
"funció normatiu";"funció normatiu";"m"
"funció parlamentari";"funció parlamentari";"m"
"funció polític";"funció polític";"m"
"funció públic autonòmic";"funció públic autonòmic";"m"
"funció públic estatal";"funció públic estatal";"m"
"funció públic local";"funció públic local";"m"
"funció públic";"funció públic";"m"
"funció representatiu";"funció representatiu";"m"
"funció resolutori";"funció resolutori";"m"
"funció";"funció";"m"
"funcionari de càrrec";"funcionari de càrrec";"m"
"funcionari de carrera";"funcionari de carrera";"m"
"funcionari de cos de titulació superior";"funcionari de cos de titulació superior";"m"
"funcionari infractor";"funcionari infractor";"m"
"funcionari parlamentari";"funcionari parlamentari";"m"
"funcionari públic";"funcionari públic";"m"
"funcionari";"funcionari";"m"
"funcionariat";"funcionariat";"m"
"fundació";"fundació";"m"
"fur especial";"fur especial";"m"
"fur judicial";"fur judicial";"m"
"gabinet jurídic";"gabinet jurídic";"m"
"garantia de caràcter extraordinari";"garantia de caràcter extraordinari";"m"
"garantia de funcionament democràtic";"garantia de funcionament democràtic";"m"
"garantia de legalitat";"garantia de legalitat";"m"
"garantia institucional";"garantia institucional";"m"
"garantia jurídic";"garantia jurídic";"m"
"garantia";"garantia";"m"
"gerent";"gerent";"m"
"gerrymandering";"gerrymandering";"m"
"gestió de servei públic";"gestió de servei públic";"m"
"gestió pressupostari";"gestió pressupostari";"m"
"gestió pública";"gestió pública";"m"
"gestió";"gestió";"m"
"govern autonòmic";"govern autonòmic";"m"
"govern";"govern";"m"
"governador civil";"governador civil";"m"
"governant";"governant";"m"
"gratificació";"gratificació";"m"
"greuge de cort";"greuge de cort";"m"
"greuge general";"greuge general";"m"
"greuge particular";"greuge particular";"m"
"greuge";"greuge";"m"
"grup majoritari";"grup majoritari";"m"
"grup minoritari";"grup minoritari";"m"
"grup municipal";"grup municipal";"m"
"grup parlamentari";"grup parlamentari";"m"
"grup polític";"grup polític";"m"
"habilitació";"habilitació";"m"
"hisenda local";"hisenda local";"m"
"hisenda públic";"hisenda públic";"m"
"hisenda";"hisenda";"m"
"immoble alienable";"immoble alienable";"m"
"immunitat";"immunitat";"m"
"imperatiu constitucional";"imperatiu constitucional";"m"
"imperatiu estatutari";"imperatiu estatutari";"m"
"imperatiu legal";"imperatiu legal";"m"
"imperatiu";"imperatiu";"m"
"implantació territorial";"implantació territorial";"m"
"imposició indirecte";"imposició indirecte";"m"
"imposició";"imposició";"m"
"impost de successió";"impost de successió";"m"

2. DiccYateDretRev

"impost estatal";"impost estatal";"m"
"impost personal";"impost personal";"m"
"impost";"impost";"m"
"impugnació";"impugnació";"m"
"impuls parlamentari";"impuls parlamentari";"m"
"incapacitat legal";"incapacitat legal";"m"
"incoació";"incoació";"m"
"incompatibilitat";"incompatibilitat";"m"
"incompliment";"incompliment";"m"
"inconstitucionalitat";"inconstitucionalitat";"m"
"inculpació";"inculpació";"m"
"indemnització de dany";"indemnització de dany";"m"
"independència polític";"independència polític";"m"
"independència";"independència";"m"
"independentisme";"independentisme";"m"
"inelegibilitat";"inelegibilitat";"m"
"informe de fiscalització";"informe de fiscalització";"m"
"informe preceptiu";"informe preceptiu";"m"
"informe";"informe";"m"
"infracció disciplinari";"infracció disciplinari";"m"
"infracció";"infracció";"m"
"infractor";"infractor";"m"
"inhabilitació absoluta";"inhabilitació absoluta";"m"
"iniciativa legislatiu";"iniciativa legislatiu";"m"
"iniciativa parlamentari";"iniciativa parlamentari";"m"
"inspecció";"inspecció";"m"
"instància parlamentari";"instància parlamentari";"m"
"instància públic";"instància públic";"m"
"instància";"instància";"m"
"institució arbitral";"institució arbitral";"m"
"institució de = autogovern català";"institució de = autogovern català";"m"
"institució de = autogovern propi de catalunya";"institució de = autogovern propi de catalunya";"m"
"institució de = autogovern";"institució de = autogovern";"m"
"institució de = ombudsman";"institució de = ombudsman";"m"
"institució estatutari";"institució estatutari";"m"
"institució jurídic";"institució jurídic";"m"
"institució parlamentari";"institució parlamentari";"m"
"institució polític estatal";"institució polític estatal";"m"
"institució polític";"institució polític";"m"
"institució públic";"institució públic";"m"
"institució";"institució";"m"
"institucionalització";"institucionalització";"m"
"instrucció de = expedient administratiu";"instrucció de = expedient administratiu";"m"
"instrucció";"instrucció";"m"
"interès legítim";"interès legítim";"m"
"interès públic";"interès públic";"m"
"interessat";"interessat";"m"
"interinitat";"interinitat";"m"
"interpel·lació";"interpel·lació";"m"
"interposició de recurs de = inconstitucionalitat";"interposició de recurs de = inconstitucionalitat";"m"
"interposició de recurs";"interposició de recurs";"m"
"interpretació";"interpretació";"m"
"interventor";"interventor";"m"
"invalidesa";"invalidesa";"m"
"investidura";"investidura";"m"
"inviolabilitat de correspondència";"inviolabilitat de correspondència";"m"
"inviolabilitat parlamentari";"inviolabilitat parlamentari";"m"
"inviolabilitat";"inviolabilitat";"m"
"jerarquia administratiu";"jerarquia administratiu";"m"
"jubilació forçós";"jubilació forçós";"m"
"judici de constitucionalitat";"judici de constitucionalitat";"m"
"jurisdicció comptable";"jurisdicció comptable";"m"
"jurisdicció constitucional";"jurisdicció constitucional";"m"
"jurisdicció contencions administratiu";"jurisdicció contenció administratiu";"m"
"jurisdicció ordinari";"jurisdicció ordinari";"m"

2. DiccYateDretRev

"jurisdicció";"jurisdicció";"m"
"jurisprudència constitucional";"jurisprudència constitucional";"m"
"jurisprudència";"jurisprudència";"m"
"jurista";"jurista";"m"
"justícia constitucional";"justícia constitucional";"m"
"justícia";"justícia";"m"
"jutge de greuge";"jutge de greuge";"m"
"jutge ordinari";"jutge ordinari";"m"
"jutge";"jutge";"m"
"jutjat";"jutjat";"m"
"legalitat";"legalitat";"m"
"legislació administratiu";"legislació administratiu";"m"
"legislació autonòmic de desplaçament de lleis-marc";"legislació autonòmic de desplaçament de lleis-marc";"m"
"legislació autonòmic";"legislació autonòmic";"m"
"legislació bàsic";"legislació bàsic";"m"
"legislació català";"legislació català";"m"
"legislació civil";"legislació civil";"m"
"legislació de desenvolupament";"legislació de desenvolupament";"m"
"legislació de règim local";"legislació de règim local";"m"
"legislació electoral";"legislació electoral";"m"
"legislació estatal";"legislació estatal";"m"
"legislació laboral";"legislació laboral";"m"
"legislació marc";"legislació marc";"m"
"legislació mercantil";"legislació mercantil";"m"
"legislació regulador";"legislació regulador";"m"
"legislació sectorial";"legislació sectorial";"m"
"legislació vigent";"legislació vigent";"m"
"legislació";"legislació";"m"
"legislador autonòmic";"legislador autonòmic";"m"
"legislador català";"legislador català";"m"
"legislador constitucional";"legislador constitucional";"m"
"legislador estatal";"legislador estatal";"m"
"legislador estatutari";"legislador estatutari";"m"
"legislador";"legislador";"m"
"legislatiu";"legislatiu";"m"
"legislatura";"legislatura";"m"
"legitimació";"legitimació";"m"
"legitimitat";"legitimitat";"m"
"líder";"líder";"m"
"límit territorial";"límit territorial";"m"
"liquidació pressupostari";"liquidació pressupostari";"m"
"litigi";"litigi";"m"
"lleí anual de pressupost";"lleí anual de pressupost";"m"
"lleí autonòmic";"lleí autonòmic";"m"
"lleí bàsic estatal";"lleí bàsic estatal";"m"
"lleí bàsic";"lleí bàsic";"m"
"lleí català";"lleí català";"m"
"lleí competencial";"lleí competencial";"m"
"lleí de = harmonització";"lleí de = harmonització";"m"
"lleí de base";"lleí de base";"m"
"lleí de catalunya";"lleí de catalunya";"m"
"lleí de desenvolupament bàsic";"lleí de desenvolupament bàsic";"m"
"lleí de desenvolupament";"lleí de desenvolupament";"m"
"lleí de funció públic";"lleí de funció públic";"m"
"lleí de patrimoni";"lleí de patrimoni";"m"
"lleí de pressupost anual";"lleí de pressupost anual";"m"
"lleí de pressupost";"lleí de pressupost";"m"
"lleí de transferència";"lleí de transferència";"m"
"lleí electoral de catalunya";"lleí electoral de catalunya";"m"
"lleí electoral";"lleí electoral";"m"
"lleí estatal";"lleí estatal";"m"
"lleí formal";"lleí formal";"m"
"lleí marc estatal";"lleí marc estatal";"m"
"lleí marc";"lleí marc";"m"
"lleí orgànic de caràcter general";"lleí orgànic de caràcter general";"m"
"lleí orgànic de transferència";"lleí orgànic de transferència";"m"
"lleí orgànic estatal";"lleí orgànic estatal";"m"

2. Diccionari de Dret Rev

"llei orgànic"; "llei orgànic"; "m"
"llei processal"; "llei processal"; "m"
"llei regulador"; "llei regulador"; "m"
"llei territorial"; "llei territorial"; "m"
"llei tributari"; "llei tributari"; "m"
"llei vigent"; "llei vigent"; "m"
"llei"; "llei"; "m"
"llei = marc estatal"; "llei = marc estatal"; "m"
"llei altat constitucional"; "llei altat constitucional"; "m"
"llei altat institucional"; "llei altat institucional"; "m"
"lletrat"; "lletrat"; "m"
"llibertat de = associació"; "llibertat de = associació"; "m"
"llibertat de vot"; "llibertat de vot"; "m"
"llibertat fonamental"; "llibertat fonamental"; "m"
"llibertat polític"; "llibertat polític"; "m"
"llibertat públic"; "llibertat públic"; "m"
"llibertat sindical"; "llibertat sindical"; "m"
"llibertat"; "llibertat"; "m"
"magistrat constitucional"; "magistrat constitucional"; "m"
"magistrat"; "magistrat"; "m"
"majoria absolut"; "majoria absolut"; "m"
"majoria de vot"; "majoria de vot"; "m"
"majoria parlamentari"; "majoria parlamentari"; "m"
"majoria qualificat"; "majoria qualificat"; "m"
"majoria simple"; "majoria simple"; "m"
"majoria"; "majoria"; "m"
"malversació de fon"; "malversació de fon"; "m"
"manament constitucional"; "manament constitucional"; "m"
"manament de pagament"; "manament de pagament"; "m"
"manament estatutari"; "manament estatutari"; "m"
"manament imperatiu"; "manament imperatiu"; "m"
"manament"; "manament"; "m"
"mancomunitat de municipi"; "mancomunitat de municipi"; "m"
"mancomunitat"; "mancomunitat"; "m"
"mandant"; "mandant"; "m"
"mandat constitucional"; "mandat constitucional"; "m"
"mandat imperatiu"; "mandat imperatiu"; "m"
"mandat parlamentari"; "mandat parlamentari"; "m"
"mandat pressupostari"; "mandat pressupostari"; "m"
"mandat representatiu"; "mandat representatiu"; "m"
"mandat"; "mandat"; "m"
"mandatari"; "mandatari"; "m"
"manifestació de voluntat"; "manifestació de voluntat"; "m"
"marc constitucional"; "marc constitucional"; "m"
"marc legal general"; "marc legal general"; "m"
"marc legal"; "marc legal"; "m"
"marc normatiu general"; "marc normatiu general"; "m"
"marc normatiu"; "marc normatiu"; "m"
"marc polític"; "marc polític"; "m"
"marginació social"; "marginació social"; "m"
"mediació"; "mediació"; "m"
"membre permanent"; "membre permanent"; "m"
"memorial de greuge"; "memorial de greuge"; "m"
"menyscapte de cabal"; "menyscapte de cabal"; "m"
"menyscapte"; "menyscapte"; "m"
"mesa"; "mesa"; "m"
"ministeri fiscal"; "ministeri fiscal"; "m"
"ministeri"; "ministeri"; "m"
"ministre"; "ministre"; "m"
"minoría de = edat"; "minoría de = edat"; "m"
"minoría parlamentari"; "minoría parlamentari"; "m"
"minoría"; "minoría"; "m"
"moció de censura"; "moció de censura"; "m"
"moció"; "moció"; "m"
"model constitucional"; "model constitucional"; "m"
"model estatutari"; "model estatutari"; "m"
"monarquia"; "monarquia"; "m"
"mont"; "mont"; "m"

2. DiccYateDretRev

"multa";"multa";"m"
"municipi confrontant";"municipi confrontant";"m"
"municipi de catalunya";"municipi de catalunya";"m"
"municipi de règim especial";"municipi de règim especial";"m"
"municipi";"municipi";"m"
"mutació demanial";"mutació demanial";"m"
"nació";"nació";"m"
"nacionalitat";"nacionalitat";"m"
"negligència";"negligència";"m"
"negociació col·lectiu";"negociació col·lectiu";"m"
"neutralitat";"neutralitat";"m"
"nomenament de = interí";"nomenament de = interí";"m"
"nomenament de funcionari";"nomenament de funcionari";"m"
"nomenament de senador";"nomenament de senador";"m"
"nomenament";"nomenament";"m"
"norma autonòmic de rang legal";"norma autonòmic de rang legal";"m"
"norma autonòmic";"norma autonòmic";"m"
"norma bàsic";"norma bàsic";"m"
"norma complementari";"norma complementari";"m"
"norma constitucional";"norma constitucional";"m"
"norma de = integració";"norma de = integració";"m"
"norma de = organització";"norma de = organització";"m"
"norma de creació";"norma de creació";"m"
"norma de desenvolupament";"norma de desenvolupament";"m"
"norma de desplegament directe";"norma de desplegament directe";"m"
"norma de dret mercantil";"norma de dret mercantil";"m"
"norma de procediment";"norma de procediment";"m"
"norma de rang inferior";"norma de rang inferior";"m"
"norma de rang legal";"norma de rang legal";"m"
"norma de transferència de servei";"norma de transferència de servei";"m"
"norma de transferència";"norma de transferència";"m"
"norma de traspàs";"norma de traspàs";"m"
"norma estatal";"norma estatal";"m"
"norma estatutari";"norma estatutari";"m"
"norma general de funcionament";"norma general de funcionament";"m"
"norma general";"norma general";"m"
"norma institucional bàsic";"norma institucional bàsic";"m"
"norma jurídic";"norma jurídic";"m"
"norma legal";"norma legal";"m"
"norma ordenador";"norma ordenador";"m"
"norma processal";"norma processal";"m"
"norma reglamentari autonòmic";"norma reglamentari autonòmic";"m"
"norma reglamentari";"norma reglamentari";"m"
"norma regulador";"norma regulador";"m"
"norma supletori";"norma supletori";"m"
"norma transitori";"norma transitori";"m"
"norma vigent";"norma vigent";"m"
"norma";"norma";"m"
"normació";"normació";"m"
"normativa aplicable";"normativa aplicable";"m"
"normativa complementari";"normativa complementari";"m"
"normativa comunitari";"normativa comunitari";"m"
"normativa de caràcter general";"normativa de caràcter general";"m"
"normativa electoral";"normativa electoral";"m"
"normativa estatal";"normativa estatal";"m"
"normativa legal";"normativa legal";"m"
"normativa regulador";"normativa regulador";"m"
"normativa vigent";"normativa vigent";"m"
"normativa";"normativa";"m"
"notari";"notari";"m"
"objecte de recurs";"objecte de recurs";"m"
"obligació legal";"obligació legal";"m"
"obligació";"obligació";"m"
"obstruccionisme parlamentari";"obstruccionisme parlamentari";"m"
"oferta de = ocupació públic anual";"oferta de = ocupació públic anual";"m"
"oferta públic de = ocupació";"oferta públic de = ocupació";"m"
"oficina liquidador";"oficina liquidador";"m"
"oficina públic";"oficina públic";"m"

2. DiccYateDretRev

"oficina recaptador";"oficina recaptador";"m"
"oficina tècnic";"oficina tècnic";"m"
"oïdor de compte";"oïdor de compte";"m"
"oïdor";"oïdor";"m"
"ombudsman autonòmic";"ombudsman autonòmic";"m"
"ombudsman";"ombudsman";"m"
"ombudsmen";"ombudsmen";"m"
"operador estatal";"operador estatal";"m"
"operador jurídic";"operador jurídic";"m"
"oposició parlamentari";"oposició parlamentari";"m"
"ordenació comarcal de catalunya";"ordenació comarcal de catalunya";"m"
"ordenació de caràcter general";"ordenació de caràcter general";"m"
"ordenació jurídic";"ordenació jurídic";"m"
"ordenació";"ordenació";"m"
"ordenament autònom";"ordenament autònom";"m"
"ordenament català";"ordenament català";"m"
"ordenament comparat";"ordenament comparat";"m"
"ordenament comunitari";"ordenament comunitari";"m"
"ordenament estatal";"ordenament estatal";"m"
"ordenament jurídic de catalunya";"ordenament jurídic de catalunya";"m"
"ordenament jurídic";"ordenament jurídic";"m"
"ordenament";"ordenament";"m"
"ordre civil";"ordre civil";"m"
"ordre constitucional";"ordre constitucional";"m"
"ordre de el dia";"ordre de el dia";"m"
"ordre de pagament";"ordre de pagament";"m"
"ordre de processament";"ordre de processament";"m"
"ordre governatiu";"ordre governatiu";"m"
"ordre ministerial";"ordre ministerial";"m"
"ordre normatiu";"ordre normatiu";"m"
"ordre";"ordre";"m"
"òrgan actiu";"òrgan actiu";"m"
"òrgan administratiu";"òrgan administratiu";"m"
"òrgan arbitral";"òrgan arbitral";"m"
"òrgan autonòmic";"òrgan autonòmic";"m"
"òrgan central";"òrgan central";"m"
"òrgan col·legiat de govern";"òrgan col·legiat de govern";"m"
"òrgan col·legiat de suport";"òrgan col·legiat de suport";"m"
"òrgan col·legiat superior";"òrgan col·legiat superior";"m"
"òrgan col·legiat";"òrgan col·legiat";"m"
"òrgan constitucional";"òrgan constitucional";"m"
"òrgan consultiu autonòmic";"òrgan consultiu autonòmic";"m"
"òrgan consultiu de caràcter general";"òrgan consultiu de caràcter general";"m"
"òrgan consultiu de caràcter tècnic";"òrgan consultiu de caràcter tècnic";"m"
"òrgan consultiu";"òrgan consultiu";"m"
"òrgan de = àmbit estatal";"òrgan de = àmbit estatal";"m"
"òrgan de caràcter consultiu";"òrgan de caràcter consultiu";"m"
"òrgan de consulta jurídic";"òrgan de consulta jurídic";"m"
"òrgan de control extern";"òrgan de control extern";"m"
"òrgan de control intern";"òrgan de control intern";"m"
"òrgan de control";"òrgan de control";"m"
"òrgan de cooperació";"òrgan de cooperació";"m"
"òrgan de decisió";"òrgan de decisió";"m"
"òrgan de direcció tècnic";"òrgan de direcció tècnic";"m"
"òrgan de direcció";"òrgan de direcció";"m"
"òrgan de fiscalització extern";"òrgan de fiscalització extern";"m"
"òrgan de fiscalització";"òrgan de fiscalització";"m"
"òrgan de govern";"òrgan de govern";"m"
"òrgan de justícia constitucional";"òrgan de justícia constitucional";"m"
"òrgan de participació ciutadà";"òrgan de participació ciutadà";"m"
"òrgan de participació polític";"òrgan de participació polític";"m"
"òrgan de representació";"òrgan de representació";"m"
"òrgan decisorí";"òrgan decisorí";"m"
"òrgan dependent";"òrgan dependent";"m"
"òrgan directiu";"òrgan directiu";"m"
"òrgan econòmic fiscalitzador";"òrgan econòmic fiscalitzador";"m"
"òrgan estatal";"òrgan estatal";"m"
"òrgan estatutari";"òrgan estatutari";"m"

2. DiccYateDretRev

"òrgan fiscalitzador autonòmic";"òrgan fiscalitzador autonòmic";"m"
"òrgan fiscalitzador central";"òrgan fiscalitzador central";"m"
"òrgan fiscalitzador suprem";"òrgan fiscalitzador suprem";"m"
"òrgan fiscalitzador";"òrgan fiscalitzador";"m"
"òrgan governamental";"òrgan governamental";"m"
"òrgan independent";"òrgan independent";"m"
"òrgan judicial";"òrgan judicial";"m"
"òrgan jurisdiccional";"òrgan jurisdiccional";"m"
"òrgan legislatiu";"òrgan legislatiu";"m"
"òrgan municipal";"òrgan municipal";"m"
"òrgan parlamentari";"òrgan parlamentari";"m"
"òrgan perifèric";"òrgan perifèric";"m"
"òrgan polític representatiu";"òrgan polític representatiu";"m"
"òrgan polític";"òrgan polític";"m"
"òrgan rector col·legiat";"òrgan rector col·legiat";"m"
"òrgan representatiu";"òrgan representatiu";"m"
"òrgan superior";"òrgan superior";"m"
"òrgan suprem";"òrgan suprem";"m"
"òrgan tècnic";"òrgan tècnic";"m"
"òrgan territorial";"òrgan territorial";"m"
"òrgan unipersonal";"òrgan unipersonal";"m"
"òrgan";"òrgan";"m"
"organisme assessor";"organisme assessor";"m"
"organisme autònom administratiu";"organisme autònom administratiu";"m"
"organisme autònom comercial";"organisme autònom comercial";"m"
"organisme autònom de caràcter administratiu";"organisme autònom de caràcter administratiu";"m"
"organisme autònom de caràcter comercial";"organisme autònom de caràcter comercial";"m"
"organisme autònom";"organisme autònom";"m"
"organisme autonòmic de fiscalització extern";"organisme autonòmic de fiscalització extern";"m"
"organisme col·legiat";"organisme col·legiat";"m"
"organisme consultiu";"organisme consultiu";"m"
"organisme de caràcter administratiu";"organisme de caràcter administratiu";"m"
"organisme de caràcter consultiu";"organisme de caràcter consultiu";"m"
"organisme de control extern";"organisme de control extern";"m"
"organisme delegat";"organisme delegat";"m"
"organisme estatutari autònom";"organisme estatutari autònom";"m"
"organisme públic";"organisme públic";"m"
"organisme recaptador";"organisme recaptador";"m"
"organisme";"organisme";"m"
"organització administratiu de catalunya";"organització administratiu de catalunya";"m"
"organització administratiu";"organització administratiu";"m"
"organització comarcal de catalunya";"organització comarcal de catalunya";"m"
"organització comarcal";"organització comarcal";"m"
"organització de comunitat veïnal";"organització de comunitat veïnal";"m"
"organització judicial";"organització judicial";"m"
"organització municipal";"organització municipal";"m"
"organització territorial de catalunya";"organització territorial de catalunya";"m"
"organització territorial";"organització territorial";"m"
"organització";"organització";"m"
"pacte polític";"pacte polític";"m"
"pacte";"pacte";"m"
"padró municipal";"padró municipal";"m"
"padró";"padró";"m"
"papereta";"papereta";"m"
"parlament autonòmic";"parlament autonòmic";"m"
"parlament de diputat";"parlament de diputat";"m"
"parlament liberal";"parlament liberal";"m"
"parlament";"parlament";"m"
"parlamentari de catalunya";"parlamentari de catalunya";"m"
"parlamentari estatal";"parlamentari estatal";"m"
"parlamentari";"parlamentari";"m"
"parlamentarisme liberal";"parlamentarisme liberal";"m"
"parlamentarisme";"parlamentarisme";"m"

2. Diccionari de Dret Rev

"part alíquota";"part alíquota";"m"
"participació ciutadà";"participació ciutadà";"m"
"participació democràtic";"participació democràtic";"m"
"partit judicial";"partit judicial";"m"
"partit polític";"partit polític";"m"
"partit";"partit";"m"
"patrimoni reial";"patrimoni reial";"m"
"patrimoni";"patrimoni";"m"
"pena material";"pena material";"m"
"període de sessió";"període de sessió";"m"
"període extraordinari de sessió";"període extraordinari de sessió";"m"
"perjudici";"perjudici";"m"
"persona indefens";"persona indefens";"m"
"persona jurídic";"persona jurídic";"m"
"persona natural";"persona natural";"m"
"persona particular";"persona particular";"m"
"persona";"persona";"m"
"personal contractar";"personal contractar";"m"
"personal funcionari";"personal funcionari";"m"
"personal laboral";"personal laboral";"m"
"personal traspasat";"personal traspasat";"m"
"personalitat autònom";"personalitat autònom";"m"
"personalitat jurídic ple";"personalitat jurídic ple";"m"
"personalitat jurídic propi";"personalitat jurídic propi";"m"
"personalitat jurídic únic";"personalitat jurídic únic";"m"
"personalitat jurídic";"personalitat jurídic";"m"
"personificació públic";"personificació públic";"m"
"personificació";"personificació";"m"
"petició";"petició";"m"
"pla de desplegament";"pla de desplegament";"m"
"pla de protecció civil";"pla de protecció civil";"m"
"pla territorial parcial";"pla territorial parcial";"m"
"pla";"pla";"m"
"plaça reservat";"plaça reservat";"m"
"plaça";"plaça";"m"
"ple";"ple";"m"
"plet";"plet";"m"
"pluralisme polític";"pluralisme polític";"m"
"pluralisme social";"pluralisme social";"m"
"pluralisme territorial";"pluralisme territorial";"m"
"pluralisme";"pluralisme";"m"
"poder arbitral";"poder arbitral";"m"
"poder autonòmic";"poder autonòmic";"m"
"poder de supervisió";"poder de supervisió";"m"
"poder electiu";"poder electiu";"m"
"poder executiu";"poder executiu";"m"
"poder judicial";"poder judicial";"m"
"poder legislatiu";"poder legislatiu";"m"
"poder polític";"poder polític";"m"
"poder públic autonòmic";"poder públic autonòmic";"m"
"poder sancionador";"poder sancionador";"m"
"polícia autònom";"polícia autònom";"m"
"polític de personal";"polític de personal";"m"
"polític econòmic sectorial";"polític econòmic sectorial";"m"
"polític";"polític";"m"
"ponència";"ponència";"m"
"port de = interès general";"port de = interès general";"m"
"portaveu";"portaveu";"m"
"posició institucional";"posició institucional";"m"
"potestat administratiu";"potestat administratiu";"m"
"potestat autonòmic";"potestat autonòmic";"m"
"potestat autoorganitzatiu";"potestat autoorganitzatiu";"m"
"potestat de = autoorganització";"potestat de = autoorganització";"m"
"potestat de desenvolupament legislatiu";"potestat de desenvolupament legislatiu";"m"
"potestat de desenvolupament";"potestat de desenvolupament";"m"
"potestat de direcció";"potestat de direcció";"m"
"potestat disciplinari";"potestat disciplinari";"m"

2. DiccYateDretRev

"potestat estatal";"potestat estatal";"m"
"potestat executiu";"potestat executiu";"m"
"potestat jurisdiccional";"potestat jurisdiccional";"m"
"potestat legislatiu autonòmic";"potestat legislatiu autonòmic";"m"
"potestat legislatiu";"potestat legislatiu";"m"
"potestat normatiu";"potestat normatiu";"m"
"potestat organitzador";"potestat organitzador";"m"
"potestat organitzatiu";"potestat organitzatiu";"m"
"potestat organitzatori";"potestat organitzatori";"m"
"potestat públic";"potestat públic";"m"
"potestat reglamentari general";"potestat reglamentari general";"m"
"potestat reglamentari";"potestat reglamentari";"m"
"potestat";"potestat";"m"
"pràctic civil";"pràctic civil";"m"
"pràctic parlamentari";"pràctic parlamentari";"m"
"preàmbul";"preàmbul";"m"
"precepte constitucional";"precepte constitucional";"m"
"precepte de caràcter bàsic";"precepte de caràcter bàsic";"m"
"precepte estatutari";"precepte estatutari";"m"
"precepte legal";"precepte legal";"m"
"precepte orgànic";"precepte orgànic";"m"
"precepte reglamentari";"precepte reglamentari";"m"
"precepte singular";"precepte singular";"m"
"precepte";"precepte";"m"
"pregunta";"pregunta";"m"
"prerrogativa de = inviolabilitat";"prerrogativa de = inviolabilitat";"m"
"prerrogativa";"prerrogativa";"m"
"pres de possessió";"pres de possessió";"m"
"prescripció constitucional";"prescripció constitucional";"m"
"prescripció";"prescripció";"m"
"presidència";"presidència";"m"
"president";"president";"m"
"pressupost estatal";"pressupost estatal";"m"
"pressupost general";"pressupost general";"m"
"pressupost";"pressupost";"m"
"prestació de servei";"prestació de servei";"m"
"prevenció de risc laboral";"prevenció de risc laboral";"m"
"previsió constitucional";"previsió constitucional";"m"
"previsió estatutari";"previsió estatutari";"m"
"previsió pressupostari";"previsió pressupostari";"m"
"principi constitucional";"principi constitucional";"m"
"principi de = anualitat pressupostari";"principi de = anualitat pressupostari";"m"
"principi de = autonomia institucional";"principi de = autonomia institucional";"m"
"principi de = autonomia organitzatiu";"principi de = autonomia organitzatiu";"m"
"principi de = autonomia parlamentari";"principi de = autonomia parlamentari";"m"
"principi de = autonomia polític";"principi de = autonomia polític";"m"
"principi de = autonomia reglamentari";"principi de = autonomia reglamentari";"m"
"principi de = autonomia";"principi de = autonomia";"m"
"principi de = eficàcia";"principi de = eficàcia";"m"
"principi de = equilibri";"principi de = equilibri";"m"
"principi de = especialitat pressupostari";"principi de = especialitat pressupostari";"m"
"principi de = especialitat qualitatiu";"principi de = especialitat qualitatiu";"m"
"principi de = especialitat quantitatiu";"principi de = especialitat quantitatiu";"m"
"principi de = especialitat";"principi de = especialitat";"m"
"principi de = exclusivitat";"principi de = exclusivitat";"m"
"principi de = igualtat";"principi de = igualtat";"m"
"principi de = independència";"principi de = independència";"m"
"principi de = inviolabilitat";"principi de = inviolabilitat";"m"
"principi de = organització financer";"principi de = organització financer";"m"
"principi de = unitat jurisdiccional";"principi de = unitat jurisdiccional";"m"

2. DiccYateDretRev

"principi de = unitat";"principi de = unitat";"m"
"principi de = universalitat";"principi de = universalitat";"m"
"principi de carrera";"principi de carrera";"m"
"principi de col·laboració";"principi de col·laboració";"m"
"principi de competència";"principi de competència";"m"
"principi de jerarquia administratiu estatal";"principi de jerarquia administratiu estatal";"m"
"principi de jerarquia";"principi de jerarquia";"m"
"principi de legalitat tributari";"principi de legalitat tributari";"m"
"principi de legalitat";"principi de legalitat";"m"
"principi de mèrit";"principi de mèrit";"m"
"principi de no = afectació";"principi de no = afectació";"m"
"principi de primacia";"principi de primacia";"m"
"principi de rang legal";"principi de rang legal";"m"
"principi de representativitat";"principi de representativitat";"m"
"principi de solidaritat";"principi de solidaritat";"m"
"principi de supremacia";"principi de supremacia";"m"
"principi democràtic";"principi democràtic";"m"
"principi dispositiu";"principi dispositiu";"m"
"principi legal";"principi legal";"m"
"principi parlamentari";"principi parlamentari";"m"
"principi pressupostari";"principi pressupostari";"m"
"principi";"principi";"m"
"privilegi personal";"privilegi personal";"m"
"procediment administratiu comú";"procediment administratiu comú";"m"
"procediment administratiu de = execució";"procediment administratiu de = execució";"m"
"procediment administratiu";"procediment administratiu";"m"
"procediment autonòmic";"procediment autonòmic";"m"
"procediment constitucional";"procediment constitucional";"m"
"procediment de = auditoria";"procediment de = auditoria";"m"
"procediment de = elecció";"procediment de = elecció";"m"
"procediment de = execució";"procediment de = execució";"m"
"procediment de = expropiació";"procediment de = expropiació";"m"
"procediment de = investidura";"procediment de = investidura";"m"
"procediment de destitució";"procediment de destitució";"m"
"procediment de fiscalització";"procediment de fiscalització";"m"
"procediment de satisfacció de greuge";"procediment de satisfacció de greuge";"m"
"procediment disciplinari";"procediment disciplinari";"m"
"procediment especial de = execució";"procediment especial de = execució";"m"
"procediment especial";"procediment especial";"m"
"procediment general de = execució";"procediment general de = execució";"m"
"procediment judicial de control";"procediment judicial de control";"m"
"procediment jurisdiccional";"procediment jurisdiccional";"m"
"procediment legislatiu català";"procediment legislatiu català";"m"
"procediment legislatiu";"procediment legislatiu";"m"
"procediment parlamentari";"procediment parlamentari";"m"
"procediment reglat";"procediment reglat";"m"
"procediment";"procediment";"m"
"procés autonòmic";"procés autonòmic";"m"
"procés constitucional";"procés constitucional";"m"
"procés de = aprovació";"procés de = aprovació";"m"
"procés de descentralització";"procés de descentralització";"m"
"procés de selecció";"procés de selecció";"m"
"procés de traspàs de servei";"procés de traspàs de servei";"m"
"procés de traspàs";"procés de traspàs";"m"
"procés electoral";"procés electoral";"m"
"procés legislatiu";"procés legislatiu";"m"
"procés parlamentari";"procés parlamentari";"m"
"procés";"procés";"m"
"processament";"processament";"m"
"procurador fiscal";"procurador fiscal";"m"
"procurador general";"procurador general";"m"
"procurador";"procurador";"m"
"programa polític";"programa polític";"m"
"prohibició de detenció i retenció";"prohibició de detenció i retenció";"m"
"projecte constitucional";"projecte constitucional";"m"

2. DiccYateDretRev

"projecte de = informe";"projecte de = informe";"m"
"projecte de decret legislatiu";"projecte de decret legislatiu";"m"
"projecte de llei";"projecte de llei";"m"
"projecte de norma general";"projecte de norma general";"m"
"projecte de pressupost";"projecte de pressupost";"m"
"projecte de reglament català";"projecte de reglament català";"m"
"projecte de reglament";"projecte de reglament";"m"
"projecte legislatiu";"projecte legislatiu";"m"
"projecte";"projecte";"m"
"promoció intern";"promoció intern";"m"
"promoció";"promoció";"m"
"promulgació";"promulgació";"m"
"propietat";"propietat";"m"
"proposició de llei";"proposició de llei";"m"
"proposició no de llei";"proposició no de llei";"m"
"proposició";"proposició";"m"
"proposta de despesa";"proposta de despesa";"m"
"proposta de reglament";"proposta de reglament";"m"
"proposta de resolució de = expedient";"proposta de resolució de = expedient";"m"
"proposta de resolució";"proposta de resolució";"m"
"proposta";"proposta";"m"
"protecció jurídic";"protecció jurídic";"m"
"protonotari";"protonotari";"m"
"prova de = auditoria";"prova de = auditoria";"m"
"província de barcelona";"província de barcelona";"m"
"província únic";"província únic";"m"
"província";"província";"m"
"provisió de lloc de treball";"provisió de lloc de treball";"m"
"provisor de greuge";"provisor de greuge";"m"
"qualificació de = interès general";"qualificació de = interès general";"m"
"qualificació legal de = interès general";"qualificació legal de = interès general";"m"
"queixa";"queixa";"m"
"querella";"querella";"m"
"qüestió de = inconstitucionalitat";"qüestió de = inconstitucionalitat";"m"
"qüestió de confiança";"qüestió de confiança";"m"
"qüestió de constitucionalitat";"qüestió de constitucionalitat";"m"
"quòrum";"quòrum";"m"
"quorum";"quorum";"m"
"racionalització administratiu";"racionalització administratiu";"m"
"rang de llei";"rang de llei";"m"
"rang orgànic";"rang orgànic";"m"
"raó de confiança";"raó de confiança";"m"
"ratificació";"ratificació";"m"
"ratio";"ratio";"m"
"recaptació de = impost";"recaptació de = impost";"m"
"recaptació tributari";"recaptació tributari";"m"
"recaptació";"recaptació";"m"
"reclamació administratiu";"reclamació administratiu";"m"
"recompte";"recompte";"m"
"recurs contenciós administratiu";"recurs contenciós administratiu";"m"
"recurs de = empara";"recurs de = empara";"m"
"recurs de = inconstitucionalitat";"recurs de = inconstitucionalitat";"m"
"recurs de cassació";"recurs de cassació";"m"
"recurs ordinari";"recurs ordinari";"m"
"recurs tributari";"recurs tributari";"m"
"recurs";"recurs";"m"
"recusació";"recusació";"m"
"reelecció";"reelecció";"m"
"reforma estatutari";"reforma estatutari";"m"
"reforma";"reforma";"m"
"regent";"regent";"m"
"regidor";"regidor";"m"
"règim comú";"règim comú";"m"
"règim de = exclusivitat";"règim de = exclusivitat";"m"
"règim de = incompatibilitat";"règim de = incompatibilitat";"m"
"règim de = inelegibilitat";"règim de = inelegibilitat";"m"

2. DiccYateDretRev

"règim de competència";"règim de competència";"m"
"règim de contractació administratiu";"règim de contractació administratiu";"m"
"règim de dret administratiu";"règim de dret administratiu";"m"
"règim de finançament";"règim de finançament";"m"
"règim de retribució";"règim de retribució";"m"
"règim democràtic parlamentari";"règim democràtic parlamentari";"m"
"règim democràtic";"règim democràtic";"m"
"règim dictatorial";"règim dictatorial";"m"
"règim disciplinari";"règim disciplinari";"m"
"règim electoral general";"règim electoral general";"m"
"règim especial";"règim especial";"m"
"règim estatutari";"règim estatutari";"m"
"règim federal";"règim federal";"m"
"règim financer de catalunya";"règim financer de catalunya";"m"
"règim funcional";"règim funcional";"m"
"règim interior";"règim interior";"m"
"règim jurídic";"règim jurídic";"m"
"règim laboral";"règim laboral";"m"
"règim local de catalunya";"règim local de catalunya";"m"
"règim local";"règim local";"m"
"règim parlamentari";"règim parlamentari";"m"
"règim pressupostari";"règim pressupostari";"m"
"registrador";"registrador";"m"
"regla de = aplicació";"regla de = aplicació";"m"
"reglament administratiu";"reglament administratiu";"m"
"reglament autonòmic";"reglament autonòmic";"m"
"reglament català";"reglament català";"m"
"reglament de règim interior";"reglament de règim interior";"m"
"reglament estatal";"reglament estatal";"m"
"reglament jurídic";"reglament jurídic";"m"
"reglament local";"reglament local";"m"
"reglament orgànic";"reglament orgànic";"m"
"reglament organitzatiu";"reglament organitzatiu";"m"
"reglament parlamentari";"reglament parlamentari";"m"
"reglament";"reglament";"m"
"reglamentació";"reglamentació";"m"
"regle de = aplicació";"regle de = aplicació";"m"
"regle";"regle";"m"
"regulació autonòmic";"regulació autonòmic";"m"
"regulació bàsic";"regulació bàsic";"m"
"regulació comunitari";"regulació comunitari";"m"
"regulació constitucional";"regulació constitucional";"m"
"regulació electoral";"regulació electoral";"m"
"regulació estatutari";"regulació estatutari";"m"
"regulació legal";"regulació legal";"m"
"regulació";"regulació";"m"
"rei";"rei";"m"
"reial decret de traspàs";"reial decret de traspàs";"m"
"reial decret";"reial decret";"m"
"relació de lloc de treball";"relació de lloc de treball";"m"
"relació fiducial";"relació fiducial";"m"
"remissió";"remissió";"m"
"remoció";"remoció";"m"
"renda nacional";"renda nacional";"m"
"renda públic";"renda públic";"m"
"renda reial";"renda reial";"m"
"renda";"renda";"m"
"rendició de compte";"rendició de compte";"m"
"rendiment financer";"rendiment financer";"m"
"repartiment competencial";"repartiment competencial";"m"
"representació parlamentari";"representació parlamentari";"m"
"representant legal";"representant legal";"m"
"representant minoritari";"representant minoritari";"m"
"requisit general";"requisit general";"m"
"requisit";"requisit";"m"
"reserva absolut";"reserva absolut";"m"
"reserva constitucional de competència estatal";"reserva constitucional de competència estatal";"m"

2. DiccYateDretRev

"reserva de = atribució";"reserva de = atribució";"m"
"reserva de llei orgànic";"reserva de llei orgànic";"m"
"reserva de llei";"reserva de llei";"m"
"reserva de plaça";"reserva de plaça";"m"
"reserva legal";"reserva legal";"m"
"reserva material de llei";"reserva material de llei";"m"
"resolució administratiu";"resolució administratiu";"m"
"resolució de caràcter intern";"resolució de caràcter intern";"m"
"resolució de recurs de = alçada";"resolució de recurs de = alçada";"m"
"resolució judicial";"resolució judicial";"m"
"resolució";"resolució";"m"
"responsabilitat administratiu";"responsabilitat administratiu";"m"
"responsabilitat civil";"responsabilitat civil";"m"
"responsabilitat comptable";"responsabilitat comptable";"m"
"responsabilitat econòmic";"responsabilitat econòmic";"m"
"responsabilitat penal";"responsabilitat penal";"m"
"responsabilitat polític";"responsabilitat polític";"m"
"responsabilitat";"responsabilitat";"m"
"resposta jurídic";"resposta jurídic";"m"
"resultat electoral";"resultat electoral";"m"
"reunió ordinari";"reunió ordinari";"m"
"reunió";"reunió";"m"
"revocació";"revocació";"m"
"salari";"salari";"m"
"sanció administratiu";"sanció administratiu";"m"
"sanció";"sanció";"m"
"secretari de = estat";"secretari de = estat";"m"
"secretari general adjunt";"secretari general adjunt";"m"
"secretari general tècnic";"secretari general tècnic";"m"
"secretari general";"secretari general";"m"
"secretari judicial";"secretari judicial";"m"
"secretari sectorial";"secretari sectorial";"m"
"secretari";"secretari";"m"
"secretaria general adjunt";"secretaria general adjunt";"m"
"secretaria general";"secretaria general";"m"
"secretaria sectorial";"secretaria sectorial";"m"
"secretària";"secretària";"m"
"secretària";"secretària";"m"
"sector doctrinal";"sector doctrinal";"m"
"sector privat";"sector privat";"m"
"sector públic català";"sector públic català";"m"
"sector públic de catalunya";"sector públic de catalunya";"m"
"sector públic econòmic";"sector públic econòmic";"m"
"sector públic estatal";"sector públic estatal";"m"
"sector públic";"sector públic";"m"
"seguretat social";"seguretat social";"m"
"senador autonòmic";"senador autonòmic";"m"
"senador";"senador";"m"
"sentència ferm";"sentència ferm";"m"
"sentència judicial ferma";"sentència judicial ferma";"m"
"sentència";"sentència";"m"
"separació de poder";"separació de poder";"m"
"servei administratiu";"servei administratiu";"m"
"servei comarcal";"servei comarcal";"m"
"servei jurídic";"servei jurídic";"m"
"servei municipal";"servei municipal";"m"
"servei parlamentari";"servei parlamentari";"m"
"servei pressupostari";"servei pressupostari";"m"
"servei públic";"servei públic";"m"
"servei territorial";"servei territorial";"m"
"servei traspassat";"servei traspassat";"m"
"sessió extraordinari";"sessió extraordinari";"m"
"sessió ordinari";"sessió ordinari";"m"
"sessió parlamentari";"sessió parlamentari";"m"
"sessió plenari";"sessió plenari";"m"
"sessió";"sessió";"m"
"sevei jurídic";"sevei jurídic";"m"
"síndic de compte";"síndic de compte";"m"

2. DiccYateDretRev

"síndic de greuge";"síndic de greuge";"m"
"síndic de provisor de greuge";"síndic de provisor de greuge";"m"
"síndic major";"síndic major";"m"
"síndic";"síndic";"m"
"sindicació";"sindicació";"m"
"sindicat";"sindicat";"m"
"sindicatura de compte";"sindicatura de compte";"m"
"sistema administratiu";"sistema administratiu";"m"
"sistema autonòmic de competència";"sistema autonòmic de competència";"m"
"sistema autonòmic";"sistema autonòmic";"m"
"sistema competencial autonòmic";"sistema competencial autonòmic";"m"
"sistema competencial";"sistema competencial";"m"
"sistema constitucional";"sistema constitucional";"m"
"sistema de responsabilitat";"sistema de responsabilitat";"m"
"sistema de retribució";"sistema de retribució";"m"
"sistema de vot ponderat";"sistema de vot ponderat";"m"
"sistema de votació ponderat";"sistema de votació ponderat";"m"
"sistema de votació";"sistema de votació";"m"
"sistema democràtic parlamentari";"sistema democràtic parlamentari";"m"
"sistema electoral";"sistema electoral";"m"
"sistema estatutari";"sistema estatutari";"m"
"sistema general de = atribució de competència";"sistema general de = atribució de competència";"m"
"sistema institucional català";"sistema institucional català";"m"
"sistema institucional estatutari";"sistema institucional estatutari";"m"
"sistema intern de distribució competencial";"sistema intern de distribució competencial";"m"
"sistema jurídic";"sistema jurídic";"m"
"sistema legislatiu";"sistema legislatiu";"m"
"sistema normatiu";"sistema normatiu";"m"
"sistema obert de competència";"sistema obert de competència";"m"
"sistema parlamentari continental";"sistema parlamentari continental";"m"
"sistema parlamentari";"sistema parlamentari";"m"
"sistema polític";"sistema polític";"m"
"sobirania polític";"sobirania polític";"m"
"sobirania";"sobirania";"m"
"societat anònim";"societat anònim";"m"
"societat civil";"societat civil";"m"
"societat polític";"societat polític";"m"
"sol·licitant";"sol·licitant";"m"
"sol·licitud";"sol·licitud";"m"
"speaker";"speaker";"m"
"subdelegat provincial";"subdelegat provincial";"m"
"subdirector";"subdirector";"m"
"submissió ple";"submissió ple";"m"
"submissió";"submissió";"m"
"subsecretari";"subsecretari";"m"
"substanciació de pregunta";"substanciació de pregunta";"m"
"sufragi electoral";"sufragi electoral";"m"
"sufragi universal";"sufragi universal";"m"
"sufragi";"sufragi";"m"
"superior jeràrquic";"superior jeràrquic";"m"
"suplicatori";"suplicatori";"m"
"suport constitucional";"suport constitucional";"m"
"suport jurídic";"suport jurídic";"m"
"supòsit de legitimació";"supòsit de legitimació";"m"
"supremacia constitucional";"supremacia constitucional";"m"
"suspensió de el dret";"suspensió de el dret";"m"
"suspensió de funció";"suspensió de funció";"m"

"taxa";"taxa";"m"
"tècnica constitucional";"tècnica constitucional";"m"
"tècnica interpretatiu";"tècnica interpretatiu";"m"
"terme municipal";"terme municipal";"m"
"termini reglamentari";"termini reglamentari";"m"
"termini";"termini";"m"
"territori autònom";"territori autònom";"m"
"territori de catalunya";"territori de catalunya";"m"

2. DiccYateDretRev

"territori estatal";"territori estatal";"m"
"territori provincial";"territori provincial";"m"
"territori";"territori";"m"
"testimoniatge";"testimoniatge";"m"
"text constitucional";"text constitucional";"m"
"text estatutari";"text estatutari";"m"
"text legal";"text legal";"m"
"text legislatiu";"text legislatiu";"m"
"text normatiu";"text normatiu";"m"
"títol competencial estatutari";"títol competencial estatutari";"m"
"títol competencial";"títol competencial";"m"
"títol jurídic";"títol jurídic";"m"
"títol";"títol";"m"
"titular";"titular";"m"
"titularitat autonòmic";"titularitat autonòmic";"m"
"titularitat competencial";"titularitat competencial";"m"
"titularitat de potestat";"titularitat de potestat";"m"
"titularitat estatal";"titularitat estatal";"m"
"titularitat";"titularitat";"m"
"tractat constitutiu";"tractat constitutiu";"m"
"tràmit legal";"tràmit legal";"m"
"tràmit parlamentari";"tràmit parlamentari";"m"
"tràmit reglamentari";"tràmit reglamentari";"m"
"tramitació legislatiu";"tramitació legislatiu";"m"
"tramitació parlamentari";"tramitació parlamentari";"m"
"transferència de capital";"transferència de capital";"m"
"transferència de competència";"transferència de competència";"m"
"transferència de crèdit";"transferència de crèdit";"m"
"transferència de funció";"transferència de funció";"m"
"transferència de personal";"transferència de personal";"m"
"transferència de recurs";"transferència de recurs";"m"
"transferència de servei";"transferència de servei";"m"
"transferència";"transferència";"m"
"transfuguisme";"transfuguisme";"m"
"transgressió";"transgressió";"m"
"transició polític";"transició polític";"m"
"traspàs de competència";"traspàs de competència";"m"
"traspàs de funcionari";"traspàs de funcionari";"m"
"traspàs de servei";"traspàs de servei";"m"
"traspàs";"traspàs";"m"
"treball parlamentari";"treball parlamentari";"m"
"tresor públic";"tresor públic";"m"
"tresorer";"tresorer";"m"
"tribunal civil";"tribunal civil";"m"
"tribunal constitucional";"tribunal constitucional";"m"
"tribunal consuetudinari";"tribunal consuetudinari";"m"
"tribunal ordinari";"tribunal ordinari";"m"
"tribunal superior";"tribunal superior";"m"
"tribunal";"tribunal";"m"
"tribut";"tribut";"m"
"tributació";"tributació";"m"
"tutela administratiu";"tutela administratiu";"m"
"tutela financer";"tutela financer";"m"
"tutela";"tutela";"m"
"unitat jurisdiccional";"unitat jurisdiccional";"m"
"unitat territorial";"unitat territorial";"m"
"urbanisme";"urbanisme";"m"
"usucapió";"usucapió";"m"
"vacança parlamentari";"vacança parlamentari";"m"
"veguer";"veguer";"m"
"vegueria";"vegueria";"m"
"veïnatge administratiu";"veïnatge administratiu";"m"
"verificació";"verificació";"m"
"via administratiu";"via administratiu";"m"
"via contenciós administratiu";"via contenciós administratiu";"m"
"via de constrenyiment";"via de constrenyiment";"m"
"via estatutari";"via estatutari";"m"
"via judicial";"via judicial";"m"

2. DiccYateDretRev

"via legislatiu";"via legislatiu";"m"
"vicepresidència";"vicepresidència";"m"
"vicepresident";"vicepresident";"m"
"vice = president";"vice = president";"m"
"vici";"vici";"m"
"vida parlamentari";"vida parlamentari";"m"
"vigència";"vigència";"m"
"violació";"violació";"m"
"vocal";"vocal";"m"
"voluntat administratiu";"voluntat administratiu";"m"
"voluntat parlamentari";"voluntat parlamentari";"m"
"vot de qualitat";"vot de qualitat";"m"
"vot favorable";"vot favorable";"m"
"vot particular";"vot particular";"m"
"vot ponderat";"vot ponderat";"m"
"vot positiu";"vot positiu";"m"
"vot";"vot";"m"
"votació de = investidura";"votació de = investidura";"m"
"votació foral";"votació foral";"m"
"votació ordinari";"votació ordinari";"m"
"votació públic";"votació públic";"m"
"votació secret";"votació secret";"m"
"votació";"votació";"m"

3. Diccionari de noms propisDret

Diccionari de noms propis

acord del consell de política fiscal;acord del consell de política fiscal;m
administració;administració;m
administració civil de l'estat;administració civil de l'estat;m
administració de justícia;administració de justícia;m
administració de la generalitat;administració de la generalitat;m
administració de la generalitat de catalunya;administració de la generalitat de catalunya;m
administració de l'estat;administració de l'estat;m
administració pública;administració pública;m
administració pública de la generalitat;administració pública de la generalitat;m
administracions;administracions;m
administracions públiques;administracions públiques;m
advocat de l'estat;advocat de l'estat;m
agència estatal tributària;agència estatal tributària;m
agència tributària;agència tributària;m
ajuntament;ajuntament;m
aliança popular;aliança popular;m
ap;ap;m
assemblea;assemblea;m
assemblea legislativa;assemblea legislativa;m
assemblees;assemblees;m
assemblees de pau;assemblees de pau;m
audiència nacional del tribunal suprem;audiència nacional del tribunal suprem;m
audiència territorial de barcelona;audiència territorial de barcelona;m
audiència territorial de pamplona;audiència territorial de pamplona;m
audiències provincials;audiències provincials;m
audiències territorials;audiències territorials;m
bases de manresa;bases de manresa;m
benestar social;benestar social;m
boe;boe;m
boletín oficial de navarra;boletín oficial de navarra;m
boletín oficial del estado;boletín oficial del estado;m
bopc;bopc;m
butlletí oficial de les corts;butlletí oficial de les corts;m
butlletí oficial del parlament;butlletí oficial del parlament;m
butlletí oficial del parlament de catalunya;butlletí oficial del parlament de catalunya;m
ca;ca;m
cámara de comptos;cámara de comptos;m
cambra;cambra;m
cambra catalana;cambra catalana;m
cambra de representants dels estats units;cambra de representants dels estats units;m
cambra dels comuns;cambra dels comuns;m
cambres;cambres;m
cambres de comerç;cambres de comerç;m
cambres de la propietat;cambres de la propietat;m
carta municipal;carta municipal;m
cds;cds;m
ce;ce;m
cee;cee;m
centre democràtic;centre democràtic;m
ciu;ciu;m
coalició popular;coalició popular;m
comissió;comissió;m
comissió de coordinació de la funció pública;comissió de coordinació de la funció pública;m
comissió de govern;comissió de govern;m
comissió de govern de la sindicatura;comissió de govern de la sindicatura;m
comissió de govern de la sindicatura de comptes;comissió de govern de la sindicatura de comptes;m
comissió de govern interior;comissió de govern interior;m
comissió de govern local de catalunya;comissió de govern local de catalunya;m
comissió de la cambra;comissió de la cambra;m
comissió de la cee;comissió de la cee;m

3. Diccionari de noms propisDret

comissió de la sindicatura de comptes;comissió de la sindicatura de comptes;m
comissió de l'estatut dels diputats;comissió de l'estatut dels diputats;m
comissió de reglament;comissió de reglament;m
comissió del síndic de greuges;comissió del síndic de greuges;m
comissió dels vint;comissió dels vint;m
comissió d'experts;comissió d'experts;m
comissió d'investigació;comissió d'investigació;m
comissió d'organització;comissió d'organització;m
comissió jurídica assessora;comissió jurídica assessora;m
comissió mixta de traspassos;comissió mixta de traspassos;m
comissió mixta estat- generalitat;comissió mixta estat- generalitat;m
comissió parlamentària;comissió parlamentària;m
comissió permanent legislativa;comissió permanent legislativa;m
comissió tècnica;comissió tècnica;m
comissió tècnica de la funció pública;comissió tècnica de la funció pública;m
comissionat;comissionat;m
comissions;comissions;m
comissions del parlament;comissions del parlament;m
comunitat;comunitat;m
comunitat autònoma;comunitat autònoma;m
comunitat econòmica europea;comunitat econòmica europea;m
comunitat europea;comunitat europea;m
comunitat valenciana;comunitat valenciana;m
comunitats;comunitats;m
comunitats autònomes;comunitats autònomes;m
comunitats autònomes del país basc;comunitats autònomes del país basc;m
comunitats autonòmiques;comunitats autonòmiques;m
comunitats europees;comunitats europees;m
congrés;congrés;m
congrés de cultura catalana;congrés de cultura catalana;m
congrés dels diputats;congrés dels diputats;m
conseil;conseil;m
conseil constitutionnel;conseil constitutionnel;m
conseil d'état;conseil d'état;m
consejo de estado;consejo de estado;m
consell;consell;m
consell català de la funció pública;consell català de la funció pública;m
consell comarcal;consell comarcal;m
consell consultiu;consell consultiu;m
consell consultiu de la comissió jurídica assessora;consell consultiu de la
comissió jurídica assessora;m
consell consultiu de la generalitat;consell consultiu de la generalitat;m
consell consultiu de la generalitat de catalunya;consell consultiu de la
generalitat de catalunya;m
consell d'administració;consell d'administració;m
consell d'administració de la corporació catalana de ràdio;consell
d'administració de la corporació catalana de ràdio;m
consell de col·legis de catalunya;consell de col·legis de catalunya;m
consell de govern;consell de govern;m
consell de govern de la comunitat autònoma;consell de govern de la comunitat
autònoma;m
consell de ministres;consell de ministres;m
consell de política fiscal;consell de política fiscal;m
consell del treball de catalunya;consell del treball de catalunya;m
consell d'estat;consell d'estat;m
consell d'hisenda;consell d'hisenda;m
consell econòmic;consell econòmic;m
consell escolar de catalunya;consell escolar de catalunya;m
consell executiu;consell executiu;m
consell executiu de la generalitat;consell executiu de la generalitat;m
consell executiu de la generalitat-;consell executiu de la generalitat-;m
consell general;consell general;m
consell intercomarcal de les terres de l'ebre;consell intercomarcal de les
terres de l'ebre;m
consell reial;consell reial;m
consell superior de funció pública;consell superior de funció pública;m
consell superior de la cooperació;consell superior de la cooperació;m
consell tècnic;consell tècnic;m

3. Diccionari de noms propisDret

conseller;conseller;m
conseller d'economia;conseller d'economia;m
conselleria;conselleria;m
conselleria d'economia;conselleria d'economia;m
conselleries;conselleries;m
consellers;consellers;m
constitució;constitució;m
constitució de cadis;constitució de cadis;m
constitució de pau;constitució de pau;m
constitució espanyola;constitució espanyola;m
constitució regional catalana;constitució regional catalana;m
constitucions;constitucions;m
convergència;convergència;m
convergència democràtica de catalunya;convergència democràtica de catalunya;m
corporació;corporació;m
corporació catalana de ràdio;corporació catalana de ràdio;m
corporació metropolitana;corporació metropolitana;m
corporació metropolitana de barcelona;corporació metropolitana de barcelona;m
corporacions;corporacions;m
cort;cort;m
cort de barcelona;cort de barcelona;m
cort general de perpinyà;cort general de perpinyà;m
corts;corts;m
corts de cervera;corts de cervera;m
corts de monsó;corts de monsó;m
corts generals;corts generals;m
corts generals de l'estat;corts generals de l'estat;m
cp;cp;m
declaració universal dels drets humans;declaració universal dels drets humans;m
decret;decret;m
decret de nova planta;decret de nova planta;m
decret legislatiu;decret legislatiu;m
decrets;decrets;m
defensor del poble;defensor del poble;m
defensor del pueblo;defensor del pueblo;m
delegació del govern de l'estat;delegació del govern de l'estat;m
delegats;delegats;m
departament;departament;m
departament d'agricultura;departament d'agricultura;m
departament de governació;departament de governació;m
departament de justícia;departament de justícia;m
departament de la presidència;departament de la presidència;m
departament d'economia;departament d'economia;m
departament d'ensenyament;departament d'ensenyament;m
departaments;departaments;m
departaments de la sindicatura de comptes;departaments de la sindicatura de comptes;m
df;df;m
diari de sessions;diari de sessions;m
diari de sessions del parlament de catalunya;diari de sessions del parlament de catalunya;m
diari oficial de la generalitat de catalunya;diari oficial de la generalitat de catalunya;m
dictamen;dictamen;m
dictamen del consell;dictamen del consell;m
dictamen del consell consultiu;dictamen del consell consultiu;m
diputació;diputació;m
diputació de barcelona;diputació de barcelona;m
diputació del general;diputació del general;m
diputació del general de catalunya;diputació del general de catalunya;m
diputació general;diputació general;m
diputació permanent;diputació permanent;m
diputació permanent de la cambra;diputació permanent de la cambra;m
diputació permanent de les corts catalanes;diputació permanent de les corts catalanes;m
diputació permanent del parlament;diputació permanent del parlament;m
diputació provincial;diputació provincial;m
diputació provincial de barcelona;diputació provincial de barcelona;m

3. Diccionari de noms propisDret

diputacions provincials de barcelona;diputacions provincials de barcelona;m
diputat;diputat;m
diputats;diputats;m
diputats del parlament;diputats del parlament;m
diputats del parlament de catalunya;diputats del parlament de catalunya;m
direcció general;direcció general;m
direcció general del patrimoni;direcció general del patrimoni;m
director general;director general;m
director general de pressupost;director general de pressupost;m
directors generals;directors generals;m
disposició;disposició;m
disposició addicional primera;disposició addicional primera;m
dogc;dogc;m
dret;dret;m
dt;dt;m
ea;ea;m
ea d'andalusia;ea d'andalusia;m
eac;eac;m
eac dt;eac dt;m
entitat autònoma de jocs;entitat autònoma de jocs;m
entitat metropolitana de serveis hidràulics;entitat metropolitana de serveis
hidràulics;m
entitat metropolitana del transport;entitat metropolitana del transport;m
entitat municipal metropolitana de barcelona;entitat municipal metropolitana de
barcelona;m
erc;erc;m
escola d'administració pública;escola d'administració pública;m
escola de policia;escola de policia;m
escola de policia de catalunya;escola de policia de catalunya;m
esquerra republicana;esquerra republicana;m
estat;estat;m
estat de les autonomies;estat de les autonomies;m
estat del benestar;estat del benestar;m
estat espanyol;estat espanyol;m
estat federal;estat federal;m
estats;estats;m
estats federals;estats federals;m
estatut;estatut;m
estatut d'autonomia;estatut d'autonomia;m
estatut d'autonomia de catalunya;estatut d'autonomia de catalunya;m
estatut d'autonomia de les illes canàries;estatut d'autonomia de les illes
canàries;m
estatut de canàries;estatut de canàries;m
estatut de catalunya;estatut de catalunya;m
estatut de sau;estatut de sau;m
estatut dels diputats;estatut dels diputats;m
estatut jurídic de ràdio;estatut jurídic de ràdio;m
estatuts;estatuts;m
estatuts d'andalusia;estatuts d'andalusia;m
estatuts d'autonomia;estatuts d'autonomia;m
eta;eta;m
executiu;executiu;m
fci;fci;m
finances;finances;m
fj;fj;m
gabinet jurídic central;gabinet jurídic central;m
generalitat;generalitat;m
generalitat de catalunya;generalitat de catalunya;m
govern;govern;m
govern de catalunya;govern de catalunya;m
govern de la generalitat;govern de la generalitat;m
govern de la nació;govern de la nació;m
govern de l'estat;govern de l'estat;m
govern interior;govern interior;m
govern local;govern local;m
governació;governació;m
grup;grup;m
grup mixt;grup mixt;m

3. Diccionari de noms propisDret

grup parlamentari;grup parlamentari;m
grup parlamentari socialista;grup parlamentari socialista;m
grup popular;grup popular;m
grup socialista;grup socialista;m
grups;grups;m
grups parlamentaris;grups parlamentaris;m
herri batasuna;herri batasuna;m
hisenda;hisenda;m
hisenda de la república;hisenda de la república;m
hisenda pública;hisenda pública;m
hisendes;hisendes;m
ic;ic;m
icass;icass;m
ics;ics;m
indústria;indústria;m
inem;inem;m
insalud;insalud;m
inserso;inserso;m
inspecció general de serveis;inspecció general de serveis;m
inspecció general de serveis de personal;inspecció general de serveis de personal;m
inspecció general dels serveis de personal;inspecció general dels serveis de personal;m
institució;institució;m
institució del defensor del poble;institució del defensor del poble;m
institució del síndic de greuges;institució del síndic de greuges;m
institució del tribunal de comptes;institució del tribunal de comptes;m
institucions del congrés de cultura catalana;institucions del congrés de cultura catalana;m
institut;institut;m
institut català d'assistència;institut català d'assistència;m
institut català de la salut;institut català de la salut;m
institut català del sòl;institut català del sòl;m
interventor de la generalitat;interventor de la generalitat;m
interventor general de la generalitat;interventor general de la generalitat;m
iva;iva;m
junta;junta;m
junta d'aigües de catalunya;junta d'aigües de catalunya;m
junta de portaveus;junta de portaveus;m
junta de residus;junta de residus;m
junta de sanejament;junta de sanejament;m
junta de seguretat;junta de seguretat;m
junta electoral;junta electoral;m
junta electoral de catalunya;junta electoral de catalunya;m
jurisdicció contenciosa administrativa;jurisdicció contenciosa administrativa;m
justícia;justícia;m
justícia d'aragó;justícia d'aragó;m
justícia de aragón;justícia de aragón;m
justícia juvenil;justícia juvenil;m
jutjats de pau;jutjats de pau;m
jutjats de primera instància;jutjats de primera instància;m
lbrl;lbrl;m
lftcu;lftcu;m
lgp;lgp;m
lleí;llei;m
lleí d'administració;llei d'administració;m
lleí d'aigües;llei d'aigües;m
lleí de catalunya;llei de catalunya;m
lleí de contractes de conreu;llei de contractes de conreu;m
lleí de finances públiques de catalunya;llei de finances públiques de catalunya;m
lleí de la compilació;llei de la compilació;m
lleí de la sindicatura de comptes;llei de la sindicatura de comptes;m
lleí de la sindicatura de comptes de catalunya;llei de la sindicatura de comptes de catalunya;m
lleí de les corts generals;llei de les corts generals;m
lleí de l'estat;llei de l'estat;m
lleí de l'estatut;llei de l'estatut;m

3. Diccionari de noms propisDret

llei de pressupostos;llei de pressupostos;m
llei de pressupostos de la generalitat;llei de pressupostos de la generalitat;m
llei del consell consultiu;llei del consell consultiu;m
llei del consell d'estat;llei del consell d'estat;m
llei del parlament;llei del parlament;m
llei del parlament de catalunya;llei del parlament de catalunya;m
llei del síndic de greuges;llei del síndic de greuges;m
llei especial del municipi de barcelona;llei especial del municipi de
barcelona;m
llei fonamental;llei fonamental;m
llei fonamental de bonn;llei fonamental de bonn;m
llei general pressupostària;llei general pressupostària;m
llei municipal;llei municipal;m
llei orgànica;llei orgànica;m
llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes;llei orgànica de
finançament de les comunitats autònomes;m
llei orgànica del defensor del poble;llei orgànica del defensor del poble;m
llei orgànica del poder judicial;llei orgànica del poder judicial;m
llei orgànica del tribunal constitucional;llei orgànica del tribunal
constitucional;m
llei orgànica del tribunal constitucional-;llei orgànica del tribunal
constitucional-;m
llei orgànica del tribunal de comptes;llei orgànica del tribunal de comptes;m
llei pressupostària;llei pressupostària;m
lleis orgàniques;lleis orgàniques;m
lletrats del parlament;lletrats del parlament;m
lmrlc;lmrlc;m
loapa;loapa;m
lofca;lofca;m
lopj;lopj;m
lorafna;lorafna;m
loreg;loreg;m
lotc;lotc;m
lotcu;lotcu;m
lpaut.;lpaut.;m
lppce;lppce;m
lsc;lsc;m
lsg;lsg;m
lsg de catalunya;lsg de catalunya;m
mancomunitat;mancomunitat;m
mancomunitat de catalunya;mancomunitat de catalunya;m
mercat comú;mercat comú;m
mesa;mesa;m
mesa de la cambra;mesa de la cambra;m
mesa de la diputació permanent;mesa de la diputació permanent;m
mesa del congrés dels diputats;mesa del congrés dels diputats;m
mesa del parlament;mesa del parlament;m
mesa del parlament de catalunya;mesa del parlament de catalunya;m
meses de les comissions;meses de les comissions;m
ministeri;ministeri;m
ministeri de sanitat;ministeri de sanitat;m
ministeri d'economia;ministeri d'economia;m
ministeri fiscal;ministeri fiscal;m
ministre d'hisenda;ministre d'hisenda;m
mnac;mnac;m
mossos d'esquadra;mossos d'esquadra;m
mpta;mpta;m
museu nacional d'art de catalunya;museu nacional d'art de catalunya;m
nacions unides;nacions unides;m
norma;norma;m
norma supletòria;norma supletòria;m
normes;normes;m
normes de règim interior;normes de règim interior;m
normes supletòries;normes supletòries;m
oficial major;oficial major;m
oficial major de la cambra;oficial major de la cambra;m
oficina d'estudis jurídics;oficina d'estudis jurídics;m
oïdor de comptes;oïdor de comptes;m

3. Diccionari de noms propisDret

ombudsman;ombudsman;m
ordenació;ordenació;m
ordinacions;ordinacions;m
ordre;ordre;m
organització;organització;m
organització europea de les institucions regionals de control extern del sector públic;organització europea de les institucions regionals de control extern del sector públic;m
pacte;pacte;m
pactes internacionals;pactes internacionals;m
parlament;parlament;m
parlament de catalunya;parlament de catalunya;m
parlament de l'estat;parlament de l'estat;m
parlaments;parlaments;m
parlaments d'andalusia;parlaments d'andalusia;m
parliamentary commissioner for the administration;parliamentary commissioner for the administration;m
partit andalusista;partit andalusista;m
partit dels socialistes de catalunya;partit dels socialistes de catalunya;m
partit popular;partit popular;m
partit socialista d'andalusia;partit socialista d'andalusia;m
partit socialista de catalunya;partit socialista de catalunya;m
partit socialista obrer espanyol;partit socialista obrer espanyol;m
partit socialista unificat de catalunya;partit socialista unificat de catalunya;m
ple;ple;m
ple de la cambra;ple de la cambra;m
ple de la corporació;ple de la corporació;m
ple de la secció de fiscalització;ple de la secció de fiscalització;m
ple de la sindicatura;ple de la sindicatura;m
ple de parlamentaris;ple de parlamentaris;m
ple del consell consultiu;ple del consell consultiu;m
ple del parlament;ple del parlament;m
ple del parlament de catalunya;ple del parlament de catalunya;m
pp;pp;m
presidència;presidència;m
presidència de la generalitat;presidència de la generalitat;m
presidència del parlament;presidència del parlament;m
president;president;m
president de la cambra;president de la cambra;m
president de la generalitat;president de la generalitat;m
president de la unió;president de la unió;m
president del consell consultiu;president del consell consultiu;m
president del parlament;president del parlament;m
president del parlament de catalunya;president del parlament de catalunya;m
president del senat;president del senat;m
presidents;presidents;m
presidents de les comissions;presidents de les comissions;m
pressupost;pressupost;m
pressupost de la cambra;pressupost de la cambra;m
pressupost de la generalitat;pressupost de la generalitat;m
pressupost de les corporacions;pressupost de les corporacions;m
pressupostos;pressupostos;m
pressupostos de la generalitat;pressupostos de la generalitat;m
pressupostos de l'estat;pressupostos de l'estat;m
pressupostos generals de les comunitats autònomes;pressupostos generals de les comunitats autònomes;m
pressupostos generals de l'estat;pressupostos generals de l'estat;m
principat;principat;m
projecte;projecte;m
projecte d'estatut de catalunya;projecte d'estatut de catalunya;m
proposició de llei;proposició de llei;m
provisors de greuges;provisors de greuges;m
psa;psa;m
psc;psc;m
psuc;psuc;m
rd;rd;m
reglament;reglament;m

3. Diccionari de noms propisDret

reglament de la cambra;reglament de la cambra;m
reglament de parlament;reglament de parlament;m
reglament del congrés;reglament del congrés;m
reglament del congrés dels diputats;reglament del congrés dels diputats;m
reglament del consell;reglament del consell;m
reglament del parlament;reglament del parlament;m
reglament del parlament de catalunya;reglament del parlament de catalunya;m
reglament del parlament de galícia;reglament del parlament de galícia;m
reglament del parlament de navarra;reglament del parlament de navarra;m
reglaments;reglaments;m
rehabilitació;rehabilitació;m
rei;rei;m
reial;reial;m
reial decret;reial decret;m
república;república;m
república catalana;república catalana;m
república federal alemanya;república federal alemanya;m
resolució;resolució;m
rp;rp;m
rpc;rpc;m
rpm;rpm;m
sala de justícia penal del tribunal suprem;sala de justícia penal del tribunal suprem;m
sala del contenciós administratiu del tribunal superior de justícia de catalunya;sala del contenciós administratiu del tribunal superior de justícia de catalunya;m
sala del contenciós administratiu del tribunal suprem;sala del contenciós administratiu del tribunal suprem;m
sala penal del tribunal suprem;sala penal del tribunal suprem;m
sales del contenciós administratiu dels tribunals superiors de justícia;sales del contenciós administratiu dels tribunals superiors de justícia;m
saló de sessions;saló de sessions;m
saló de sessions del ple;saló de sessions del ple;m
secció de fiscalització;secció de fiscalització;m
secció d'enjudiciament;secció d'enjudiciament;m
secció d'enjudiciament del tribunal de comptes;secció d'enjudiciament del tribunal de comptes;m
seccions de fiscalització;seccions de fiscalització;m
secretari;secretari;m
secretari general;secretari general;m
secretaria;secretaria;m
secretaria d'administració;secretaria d'administració;m
secretaria d'afers laborals;secretaria d'afers laborals;m
secretaria de comunicació;secretaria de comunicació;m
secretaria de la família;secretaria de la família;m
secretaria de promoció econòmica;secretaria de promoció econòmica;m
secretaria de relacions;secretaria de relacions;m
secretaria de seguretat pública secretaria de serveis penitenciaris;secretaria de seguretat pública secretaria de serveis penitenciaris;m
secretaria de telecomunicacions;secretaria de telecomunicacions;m
secretaria del govern;secretaria del govern;m
secretaria general de joventut secretaria de relacions exteriors;secretaria general de joventut secretaria de relacions exteriors;m
secretaria general de la joventut;secretaria general de la joventut;m
secretaria general de l'esport;secretaria general de l'esport;m
secretaris generals;secretaris generals;m
segona república;segona república;m
seguretat social;seguretat social;m
senadors;senadors;m
senat;senat;m
sentència;sentència;m
sentència del tribunal constitucional;sentència del tribunal constitucional;m
sentències;sentències;m
servei català de la salut;servei català de la salut;m
servei català de la salut;servei català de la salut;m
servei de publicacions de la sindicatura;servei de publicacions de la sindicatura;m
servei d'informació;servei d'informació;m

3. Diccionari de noms propisDret

servei meteorològic de catalunya;servei meteorològic de catalunya;m
serveis generalitat;serveis generalitat;m
serveis seguretat social;serveis seguretat social;m
serveis socials;serveis socials;m
servicio de inspección y asesoramiento;servicio de inspección y asesoramiento;m
si;si;m
sindic;sindic;m
sindic de comptes;sindic de comptes;m
sindic de greuges;sindic de greuges;m
sindic de greuges de catalunya;sindic de greuges de catalunya;m
sindic major;sindic major;m
sindicatura;sindicatura;m
sindicatura de comptes;sindicatura de comptes;m
sindicatura de comptes de catalunya;sindicatura de comptes de catalunya;m
sindicatura dels comptes de les corporacions;sindicatura dels comptes de les corporacions;m
sindicatures;sindicatures;m
síndics;síndics;m
síndics de comptes;síndics de comptes;m
socials;socials;m
societat de la informació;societat de la informació;m
solidaritat catalana;solidaritat catalana;m
stc;stc;m
subdirecció general;subdirecció general;m
tc;tc;m
text;text;m
títol;títol;m
títol preliminar de la constitució;títol preliminar de la constitució;m
tractat de la cee;tractat de la cee;m
tractats;tractats;m
tresoreria de la generalitat;tresoreria de la generalitat;m
tribunal;tribunal;m
tribunal constitucional;tribunal constitucional;m
tribunal de comptes;tribunal de comptes;m
tribunal de comptes de la república;tribunal de comptes de la república;m
tribunal de cuentas;tribunal de cuentas;m
tribunal de garanties constitucionals;tribunal de garanties constitucionals;m
tribunal de odores;tribunal de odores;m
tribunal mayor de cuentas;tribunal mayor de cuentas;m
tribunal superior de catalunya;tribunal superior de catalunya;m
tribunal superior de justícia;tribunal superior de justícia;m
tribunal superior de justícia de catalunya;tribunal superior de justícia de catalunya;m
tribunal suprem;tribunal suprem;m
tribunals;tribunals;m
tribunals superiors de justícia;tribunals superiors de justícia;m
tsj de catalunya;tsj de catalunya;m
ucd;ucd;m
ucd-ucc;ucd-ucc;m
ue;ue;m
unió de centre democràtic;unió de centre democràtic;m
unió democràtica de catalunya;unió democràtica de catalunya;m
unió econòmica;unió econòmica;m
unió europea;unió europea;m

"aberración citogenético";"aberración citogenético";"m"
 "aberración cromosómico";"aberración cromosómico";"m"
 "acervo genético";"acervo genético";"m"
 "actina";"actina";"m"
 "actividad enzimático";"actividad enzimático";"m"
 "adenovirus";"adenovirus";"m"
 "adn";"adn";"m"
 "adulto";"adulto";"m"
 "afección humano";"afección humano";"m"
 "afección";"afección";"m"
 "alelo largo";"alelo largo";"m"
 "alelo mediano";"alelo mediano";"m"
 "alelo mutante";"alelo mutante";"m"
 "alelo normal";"alelo normal";"m"
 "alelo nulo";"alelo nulo";"m"
 "alelo patogénico";"alelo patogénico";"m"
 "alelo recesivo";"alelo recesivo";"m"
 "alelo";"alelo";"m"
 "alimento transgénico";"alimento transgénico";"m"
 "alteración cromosómico";"alteración cromosómico";"m"
 "alteración génico";"alteración génico";"m"
 "alteración patológico";"alteración patológico";"m"
 "alteración";"alteración";"m"
 "ambiente cromosómico";"ambiente cromosómico";"m"
 "aminoácido";"aminoácido";"m"
 "ampicilina";"ampicilina";"m"
 "análisis filogenético";"análisis filogenético";"m"
 "análisis génico";"análisis génico";"m"
 "análisis molecular";"análisis molecular";"m"
 "anatomía comparado";"anatomía comparado";"m"
 "anatomía";"anatomía";"m"
 "andrógeno";"andrógeno";"m"
 "anomalía cromosómico";"anomalía cromosómico";"m"
 "anomalía esquelético";"anomalía esquelético";"m"
 "ansiedad";"ansiedad";"m"
 "antígeno citosólico";"antígeno citosólico";"m"
 "antígeno";"antígeno";"m"
 "apareamiento";"apareamiento";"m"
 "aplicación médico";"aplicación médico";"m"
 "apolipoproteína";"apolipoproteína";"m"
 "arco faríngeo";"arco faríngeo";"m"
 "área";"área";"m"
 "armazón";"armazón";"m"
 "articulación";"articulación";"m"
 "aspecto médico";"aspecto médico";"m"
 "ausencia";"ausencia";"m"
 "autor";"autor";"m"
 "autosoma";"autosoma";"m"
 "bacteria causante";"bacteria causante";"m"
 "bacteria púrpura";"bacteria púrpura";"m"
 "bacteria respiratorio";"bacteria respiratorio";"m"
 "bacteria";"bacteria";"m"
 "banda cromosómico";"banda cromosómico";"m"
 "base de dato";"base de dato";"m"
 "base genético";"base genético";"m"
 "base molecular";"base molecular";"m"
 "base";"base";"m"
 "biodiversidad genético";"biodiversidad genético";"m"
 "biología molecular";"biología molecular";"m"
 "biología";"biología";"m"
 "biomedicina";"biomedicina";"m"
 "biopsia hepático";"biopsia hepático";"m"
 "biotecnología";"biotecnología";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"brazo corto";"brazo corto";"m"
 "brazo largo";"brazo largo";"m"
 "brazo";"brazo";"m"
 "bucle";"bucle";"m"
 "cabeza";"cabeza";"m"
 "cadena";"cadena";"m"
 "campo";"campo";"m"
 "canal";"canal";"m"
 "cáncer de mama";"cáncer de mama";"m"
 "cáncer";"cáncer";"m"
 "capacidad";"capacidad";"m"
 "característica biológico";"característica biológico";"m"
 "característica genético";"característica genético";"m"
 "característica sexual";"característica sexual";"m"
 "carcinogénesis";"carcinogénesis";"m"
 "cariotipo";"cariotipo";"m"
 "carnero";"carnero";"m"
 "caso";"caso";"m"
 "CAT";"CAT";"m"
 "cdna";"cdna";"m"
 "célula eucariota";"célula eucariota";"m"
 "célula eucariótico";"célula eucariótico";"m"
 "célula muscular";"célula muscular";"m"
 "célula procariota";"célula procariota";"m"
 "célula procariótico";"célula procariótico";"m"
 "célula tumoral";"célula tumoral";"m"
 "centrómero funcional";"centrómero funcional";"m"
 "centrómero";"centrómero";"m"
 "cerebro";"cerebro";"m"
 "chimpancé";"chimpancé";"m"
 "ciclo celular";"ciclo celular";"m"
 "ciencia biológico";"ciencia biológico";"m"
 "ciencia médico";"ciencia médico";"m"
 "citogenética clínico";"citogenética clínico";"m"
 "citoplasma celular";"citoplasma celular";"m"
 "clasificación genético";"clasificación genético";"m"
 "clon de dna";"clon de dna";"m"
 "clon";"clon";"m"
 "clonación terapéutico";"clonación terapéutico";"m"
 "clonaje molecular";"clonaje molecular";"m"
 "cloroplasto";"cloroplasto";"m"
 "código genético";"código genético";"m"
 "codón de iniciación";"codón de iniciación";"m"
 "codón";"codón";"m"
 "colágeno";"colágeno";"m"
 "colon";"colon";"m"
 "compañía farmacéutico";"compañía farmacéutico";"m"
 "complejidad biológico";"complejidad biológico";"m"
 "complejidad genético";"complejidad genético";"m"
 "complejo génico";"complejo génico";"m"
 "complejo";"complejo";"m"
 "componente";"componente";"m"
 "comportamiento biológico";"comportamiento biológico";"m"
 "comunidad médico";"comunidad médico";"m"
 "concepto genético";"concepto genético";"m"
 "condición fisiológico";"condición fisiológico";"m"
 "conocimiento";"conocimiento";"m"
 "consejo genético";"consejo genético";"m"
 "constitución genético";"constitución genético";"m"
 "contexto clínico";"contexto clínico";"m"
 "conversión génico";"conversión génico";"m"
 "cooperación";"cooperación";"m"
 "copia génico";"copia génico";"m"
 "copia";"copia";"m"
 "corazón";"corazón";"m"
 "corea de huntington";"corea de huntington";"m"
 "corea de huntington";"corea de huntington";"m"
 "corte";"corte";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"crecimiento celular";"crecimiento celular";"m"
 "crecimiento esquelético";"crecimiento esquelético";"m"
 "cristalografía";"cristalografía";"m"
 "cromatina";"cromatina";"m"
 "cromosoma diferente";"cromosoma diferente";"m"
 "cromosoma homólogo";"cromosoma homólogo";"m"
 "cromosoma humano";"cromosoma humano";"m"
 "cromosoma original";"cromosoma original";"m"
 "cromosoma sexual";"cromosoma sexual";"m"
 "cromosoma";"cromosoma";"m"
 "cruce genético";"cruce genético";"m"
 "cuenta";"cuenta";"m"
 "cuerpo";"cuerpo";"m"
 "cultura genético";"cultura genético";"m"
 "dato genómico";"dato genómico";"m"
 "defecto genético";"defecto genético";"m"
 "defecto";"defecto";"m"
 "deficiencia enzimático";"deficiencia enzimático";"m"
 "derecha";"derecha";"m"
 "desarrollo embrionario";"desarrollo embrionario";"m"
 "desarrollo";"desarrollo";"m"
 "desbalance cromosómico";"desbalance cromosómico";"m"
 "descripción anatómico";"descripción anatómico";"m"
 "desorden fisiológico";"desorden fisiológico";"m"
 "desorden psiquiátrico";"desorden psiquiátrico";"m"
 "desorden";"desorden";"m"
 "detalle";"detalle";"m"
 "diabetes";"diabetes";"m"
 "diagnóstico genético";"diagnóstico genético";"m"
 "diagnóstico molecular";"diagnóstico molecular";"m"
 "diagnóstico prenatal";"diagnóstico prenatal";"m"
 "diagnóstico";"diagnóstico";"m"
 "diátesis";"diátesis";"m"
 "diferenciación celular";"diferenciación celular";"m"
 "disciplina médico";"disciplina médico";"m"
 "disciplina";"disciplina";"m"
 "displasia de cadera";"displasia de cadera";"m"
 "distancia genético";"distancia genético";"m"
 "distribución";"distribución";"m"
 "distrofia de duchenne";"distrofia de duchenne";"m"
 "distrofia de duchenne";"distrofia de duchenne";"m"
 "distrofia miotónico";"distrofia miotónico";"m"
 "distrofia muscular";"distrofia muscular";"m"
 "diversidad biológico";"diversidad biológico";"m"
 "diversidad genético";"diversidad genético";"m"
 "división celular";"división celular";"m"
 "dna";"dna";"m"
 "dominio filogenético";"dominio filogenético";"m"
 "dosis";"dosis";"m"
 "droga";"droga";"m"
 "duplicación génico";"duplicación génico";"m"
 "elemento génico";"elemento génico";"m"
 "elemento";"elemento";"m"
 "embrión";"embrión";"m"
 "emparejamiento homólogo";"emparejamiento homólogo";"m"
 "emparejamiento";"emparejamiento";"m"
 "empresa";"empresa";"m"
 "endonucleasa";"endonucleasa";"m"
 "enfermedad cardiovascular";"enfermedad cardiovascular";"m"
 "enfermedad clásico";"enfermedad clásico";"m"
 "enfermedad común";"enfermedad común";"m"
 "enfermedad coronario";"enfermedad coronario";"m"
 "enfermedad cromosómico";"enfermedad cromosómico";"m"
 "enfermedad de alzheimer";"enfermedad de alzheimer";"m"
 "enfermedad de alzheimer";"enfermedad de alzheimer";"m"
 "enfermedad de charcot-marie-tooth";"enfermedad de charcot-marie-tooth";"m"
 "enfermedad de hirsprung";"enfermedad de hirsprung";"m"
 "enfermedad de tay-sachs";"enfermedad de tay-sachs";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"enfermedad dominante";"enfermedad dominante";"m"
 "enfermedad genético";"enfermedad genético";"m"
 "enfermedad hematológico";"enfermedad hematológico";"m"
 "enfermedad hereditario";"enfermedad hereditario";"m"
 "enfermedad infeccioso";"enfermedad infeccioso";"m"
 "enfermedad mendeliano";"enfermedad mendeliano";"m"
 "enfermedad monogénico";"enfermedad monogénico";"m"
 "enfermedad orgánico";"enfermedad orgánico";"m"
 "enfermedad psiquiátrico";"enfermedad psiquiátrico";"m"
 "enfermedad";"enfermedad";"m"
 "enlace génico";"enlace génico";"m"
 "ensayo clínico";"ensayo clínico";"m"
 "enzima de restricción";"enzima de restricción";"m"
 "enzima proteolítico";"enzima proteolítico";"m"
 "enzima";"enzima";"m"
 "era";"era";"m"
 "error genético";"error genético";"m"
 "escala filogenético";"escala filogenético";"m"
 "escala molecular";"escala molecular";"m"
 "escala";"escala";"m"
 "eslabón";"eslabón";"m"
 "especialista";"especialista";"m"
 "especificidad biológico";"especificidad biológico";"m"
 "espermatozoide";"espermatozoide";"m"
 "esqueleto";"esqueleto";"m"
 "esquizofrenia";"esquizofrenia";"m"
 "estatura";"estatura";"m"
 "estructura genético";"estructura genético";"m"
 "estructura molecular";"estructura molecular";"m"
 "estructura";"estructura";"m"
 "estudio citogenético";"estudio citogenético";"m"
 "estudio epidemiológico";"estudio epidemiológico";"m"
 "estudio";"estudio";"m"
 "etiología genómico";"etiología genómico";"m"
 "etiología";"etiología";"m"
 "eubacteria";"eubacteria";"m"
 "eucariota";"eucariota";"m"
 "eugenesia";"eugenesia";"m"
 "evento genético";"evento genético";"m"
 "evolución fenotípico";"evolución fenotípico";"m"
 "excisión";"excisión";"m"
 "exón";"exón";"m"
 "expresión génico";"expresión génico";"m"
 "expresión";"expresión";"m"
 "extracto proteico";"extracto proteico";"m"
 "extremidad inferior";"extremidad inferior";"m"
 "extremidad";"extremidad";"m"
 "extremo";"extremo";"m"
 "factor genético";"factor genético";"m"
 "factor";"factor";"m"
 "fagocito";"fagocito";"m"
 "familia génico";"familia génico";"m"
 "familia";"familia";"m"
 "fármaco";"fármaco";"m"
 "fémur";"fémur";"m"
 "fenilalanina";"fenilalanina";"m"
 "fenilcetonuria";"fenilcetonuria";"m"
 "fenotipo clínico";"fenotipo clínico";"m"
 "fenotipo patológico";"fenotipo patológico";"m"
 "fenotipo";"fenotipo";"m"
 "feto";"feto";"m"
 "fibrosis cístico";"fibrosis cístico";"m"
 "fibrosis quístico";"fibrosis quístico";"m"
 "fin metabólico";"fin metabólico";"m"
 "fin terapéutico";"fin terapéutico";"m"
 "fisiología";"fisiología";"m"
 "fondo genómico";"fondo genómico";"m"
 "forma";"forma";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"fórmula";"fórmula";"m"
 "fragmento";"fragmento";"m"
 "frente";"frente";"m"
 "fuente biológico";"fuente biológico";"m"
 "función biológico";"función biológico";"m"
 "función fisiológico";"función fisiológico";"m"
 "funcionamiento celular";"funcionamiento celular";"m"
 "gallo";"gallo";"m"
 "gameto mutante";"gameto mutante";"m"
 "gameto";"gameto";"m"
 "gasto médico";"gasto médico";"m"
 "gen codificante";"gen codificante";"m"
 "gen de bacteria";"gen de bacteria";"m"
 "gen de clase";"gen de clase";"m"
 "gen de enfermedad";"gen de enfermedad";"m"
 "gen de insulina";"gen de insulina";"m"
 "gen de predisposición";"gen de predisposición";"m"
 "gen de rrna";"gen de rrna";"m"
 "gen de susceptibilidad";"gen de susceptibilidad";"m"
 "gen defectuoso";"gen defectuoso";"m"
 "gen descubrir";"gen descubrir";"m"
 "gen estructural";"gen estructural";"m"
 "gen eucariótico";"gen eucariótico";"m"
 "gen funcional";"gen funcional";"m"
 "gen humano";"gen humano";"m"
 "gen involucrado";"gen involucrado";"m"
 "gen normal";"gen normal";"m"
 "gen nuclear";"gen nuclear";"m"
 "gen patológico";"gen patológico";"m"
 "gen procariótico";"gen procariótico";"m"
 "gen responsable";"gen responsable";"m"
 "gen similar";"gen similar";"m"
 "gen situado";"gen situado";"m"
 "gen";"gen";"m"
 "gene";"gene";"m"
 "genética molecular";"genética molecular";"m"
 "genética";"genética";"m"
 "genoma bacteriano";"genoma bacteriano";"m"
 "genoma celular";"genoma celular";"m"
 "genoma de eucariota";"genoma de eucariota";"m"
 "genoma de mamífero";"genoma de mamífero";"m"
 "genoma eucariota";"genoma eucariota";"m"
 "genoma eucariótico";"genoma eucariótico";"m"
 "genoma humano";"genoma humano";"m"
 "genoma mitocondrial";"genoma mitocondrial";"m"
 "genoma molecular";"genoma molecular";"m"
 "genoma murino";"genoma murino";"m"
 "genoma nuclear";"genoma nuclear";"m"
 "genoma procariota";"genoma procariota";"m"
 "genoma viral";"genoma viral";"m"
 "genoma";"genoma";"m"
 "genotipo";"genotipo";"m"
 "gibón";"gibón";"m"
 "glándula suprarrenal";"glándula suprarrenal";"m"
 "globina";"globina";"m"
 "glucocorticoide";"glucocorticoide";"m"
 "glucoproteína de membrana";"glucoproteína de membrana";"m"
 "grado de enfermedad";"grado de enfermedad";"m"
 "grado de interrelación";"grado de interrelación";"m"
 "gripe";"gripe";"m"
 "grupo celular";"grupo celular";"m"
 "grupo sanguíneo";"grupo sanguíneo";"m"
 "gusano";"gusano";"m"
 "hábito de vida";"hábito de vida";"m"
 "hélice";"hélice";"m"
 "hemofilia";"hemofilia";"m"
 "hemoglobina";"hemoglobina";"m"
 "hemoglobinopatía";"hemoglobinopatía";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"hepatitis";"hepatitis";"m"
 "herencia mitocondrial";"herencia mitocondrial";"m"
 "herramienta molecular";"herramienta molecular";"m"
 "heterocigoto";"heterocigoto";"m"
 "hibridación de dna";"hibridación de dna";"m"
 "hibridación";"hibridación";"m"
 "hígado de rata";"hígado de rata";"m"
 "hígado";"hígado";"m"
 "hipertensión arterial";"hipertensión arterial";"m"
 "hipertensión";"hipertensión";"m"
 "hipocondria genético";"hipocondria genético";"m"
 "hipotiroidismo";"hipotiroidismo";"m"
 "histona";"histona";"m"
 "hombre";"hombre";"m"
 "homología genético";"homología genético";"m"
 "hormona glucoproteico";"hormona glucoproteico";"m"
 "hormona melanofórico";"hormona melanofórico";"m"
 "hormona";"hormona";"m"
 "huella genético";"huella genético";"m"
 "humano";"humano";"m"
 "identificación cromosómico";"identificación cromosómico";"m"
 "implicación médico";"implicación médico";"m"
 "implicación";"implicación";"m"
 "individuo enfermo";"individuo enfermo";"m"
 "individuo";"individuo";"m"
 "inestabilidad genético";"inestabilidad genético";"m"
 "influenza";"influenza";"m"
 "información genético";"información genético";"m"
 "información génico";"información génico";"m"
 "ingeniería genético";"ingeniería genético";"m"
 "inmunodeficiencia genético";"inmunodeficiencia genético";"m"
 "inmunoglobulina";"inmunoglobulina";"m"
 "insulina humano";"insulina humano";"m"
 "insulina";"insulina";"m"
 "interacción proteico";"interacción proteico";"m"
 "intervención farmacológico";"intervención farmacológico";"m"
 "intrón";"intrón";"m"
 "inversión cromosómico";"inversión cromosómico";"m"
 "invertebrado";"invertebrado";"m"
 "investigación genómico";"investigación genómico";"m"
 "izquierda";"izquierda";"m"
 "labio leporino";"labio leporino";"m"
 "lado";"lado";"m"
 "lesión anatómico";"lesión anatómico";"m"
 "lesión génico";"lesión génico";"m"
 "lesión";"lesión";"m"
 "leucemia";"leucemia";"m"
 "leucocito";"leucocito";"m"
 "libro";"libro";"m"
 "ligamento";"ligamento";"m"
 "línea celular";"línea celular";"m"
 "linfocito";"linfocito";"m"
 "líquido tisular";"líquido tisular";"m"
 "localización cromosómico";"localización cromosómico";"m"
 "localización génico";"localización génico";"m"
 "locus cromosómico";"locus cromosómico";"m"
 "locus génico";"locus génico";"m"
 "locus";"locus";"m"
 "longitud genético";"longitud genético";"m"
 "macrófago";"macrófago";"m"
 "madre";"madre";"m"
 "maduración";"maduración";"m"
 "malformación";"malformación";"m"
 "mama";"mama";"m"
 "mamífero";"mamífero";"m"
 "mamut";"mamut";"m"
 "manera";"manera";"m"
 "manifestación fisiológico";"manifestación fisiológico";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"manipulación biotecnológico";"manipulación biotecnológico";"m"
 "mano";"mano";"m"
 "mapa cromosómico";"mapa cromosómico";"m"
 "mapa de ligamiento";"mapa de ligamiento";"m"
 "mapa genético";"mapa genético";"m"
 "mapa génico";"mapa génico";"m"
 "mapa genómico";"mapa genómico";"m"
 "mapa";"mapa";"m"
 "mapeo cromosómico";"mapeo cromosómico";"m"
 "mapeo genético";"mapeo genético";"m"
 "mapeo";"mapeo";"m"
 "marcador";"marcador";"m"
 "material genético";"material genético";"m"
 "matriz celular";"matriz celular";"m"
 "matriz";"matriz";"m"
 "mecanismo biológico";"mecanismo biológico";"m"
 "mecanismo de acción";"mecanismo de acción";"m"
 "mecanismo de transcripción";"mecanismo de transcripción";"m"
 "mecanismo fisiológico";"mecanismo fisiológico";"m"
 "mecanismo genético";"mecanismo genético";"m"
 "mecanismo patogénico";"mecanismo patogénico";"m"
 "medicamento";"medicamento";"m"
 "medicina clínico";"medicina clínico";"m"
 "medicina hospitalario";"medicina hospitalario";"m"
 "medicina molecular";"medicina molecular";"m"
 "medicina";"medicina";"m"
 "médico";"médico";"m"
 "medio";"medio";"m"
 "meiosis";"meiosis";"m"
 "membrana celular";"membrana celular";"m"
 "membrana de nitrocelulosa";"membrana de nitrocelulosa";"m"
 "membrana plasmático";"membrana plasmático";"m"
 "membrana";"membrana";"m"
 "memoria inmunológico";"memoria inmunológico";"m"
 "metabolismo";"metabolismo";"m"
 "microbio";"microbio";"m"
 "micromatriz";"micromatriz";"m"
 "microorganismo";"microorganismo";"m"
 "miembro";"miembro";"m"
 "mioglobina humano";"mioglobina humano";"m"
 "mioglobina";"mioglobina";"m"
 "miosina";"miosina";"m"
 "mitocondria";"mitocondria";"m"
 "mitosis";"mitosis";"m"
 "modalidad terapéutico";"modalidad terapéutico";"m"
 "molécula de adn";"molécula de adn";"m"
 "molécula de arn";"molécula de arn";"m"
 "molécula de dna";"molécula de dna";"m"
 "molécula de fosfato";"molécula de fosfato";"m"
 "molécula de ribosa";"molécula de ribosa";"m"
 "molécula involucrado";"molécula involucrado";"m"
 "molécula";"molécula";"m"
 "monómero";"monómero";"m"
 "morbilidad";"morbilidad";"m"
 "mosaico";"mosaico";"m"
 "mosca";"mosca";"m"
 "motivo";"motivo";"m"
 "mrna";"mrna";"m"
 "muerte celular";"muerte celular";"m"
 "muerte embrionario";"muerte embrionario";"m"
 "muflón";"muflón";"m"
 "multiplicación celular";"multiplicación celular";"m"
 "muñeca";"muñeca";"m"
 "músculo";"músculo";"m"
 "mutación asociado";"mutación asociado";"m"
 "mutación cromosómico";"mutación cromosómico";"m"
 "mutación de gen";"mutación de gen";"m"
 "mutación diferente";"mutación diferente";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"mutación génico";"mutación génico";"m"
 "mutación intragénico";"mutación intragénico";"m"
 "mutación somático";"mutación somático";"m"
 "mutación";"mutación";"m"
 "mutante";"mutante";"m"
 "naturaleza biológico";"naturaleza biológico";"m"
 "naturaleza";"naturaleza";"m"
 "neurona";"neurona";"m"
 "nitrocelulosa";"nitrocelulosa";"m"
 "nivel cromosómico";"nivel cromosómico";"m"
 "nivel de expresión";"nivel de expresión";"m"
 "nivel molecular";"nivel molecular";"m"
 "nivel";"nivel";"m"
 "nucleasa";"nucleasa";"m"
 "núcleo celular";"núcleo celular";"m"
 "núcleo";"núcleo";"m"
 "nucleósido";"nucleósido";"m"
 "nucleótido";"nucleótido";"m"
 "número de célula";"número de célula";"m"
 "objetivo";"objetivo";"m"
 "objeto";"objeto";"m"
 "obligación clínico";"obligación clínico";"m"
 "octubre";"octubre";"m"
 "oligómero";"oligómero";"m"
 "oncogén";"oncogén";"m"
 "orangután";"orangután";"m"
 "orden temporal";"orden temporal";"m"
 "orden";"orden";"m"
 "organismo eucariota";"organismo eucariota";"m"
 "organismo modelo";"organismo modelo";"m"
 "organismo";"organismo";"m"
 "órgano";"órgano";"m"
 "orgánulo celular";"orgánulo celular";"m"
 "orina";"orina";"m"
 "osificación endocondral";"osificación endocondral";"m"
 "óvulo conocido";"óvulo conocido";"m"
 "óvulo";"óvulo";"m"
 "paciente afectado";"paciente afectado";"m"
 "paciente";"paciente";"m"
 "papel";"papel";"m"
 "parte";"parte";"m"
 "participación proteico";"participación proteico";"m"
 "patencia viral";"patencia viral";"m"
 "patogénesis";"patogénesis";"m"
 "patogenia";"patogenia";"m"
 "patología específico";"patología específico";"m"
 "patología genético";"patología genético";"m"
 "patología";"patología";"m"
 "patólogo";"patólogo";"m"
 "patrimonio genético";"patrimonio genético";"m"
 "pcr";"pcr";"m"
 "pediatra";"pediatra";"m"
 "péptido";"péptido";"m"
 "período embrionario";"período embrionario";"m"
 "personal médico";"personal médico";"m"
 "peso molecular";"peso molecular";"m"
 "pez";"pez";"m"
 "piel";"piel";"m"
 "planta transgénico";"planta transgénico";"m"
 "planta";"planta";"m"
 "pliegue helicoidal";"pliegue helicoidal";"m"
 "polimerasa";"polimerasa";"m"
 "polimorfismo proteico";"polimorfismo proteico";"m"
 "polimorfismo";"polimorfismo";"m"
 "polipéptido";"polipéptido";"m"
 "porción";"porción";"m"
 "predisposición genético";"predisposición genético";"m"
 "predisposición";"predisposición";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"presión arterial";"presión arterial";"m"
 "prevención epidemiológico";"prevención epidemiológico";"m"
 "prión";"prión";"m"
 "procariota";"procariota";"m"
 "proceso biológico";"proceso biológico";"m"
 "proceso de corte";"proceso de corte";"m"
 "proceso de replicación";"proceso de replicación";"m"
 "proceso de transcripción";"proceso de transcripción";"m"
 "proceso";"proceso";"m"
 "producto biológico";"producto biológico";"m"
 "producto proteico";"producto proteico";"m"
 "producto transgénico";"producto transgénico";"m"
 "prolina";"prolina";"m"
 "propuesta";"propuesta";"m"
 "proteasa";"proteasa";"m"
 "proteína amiloide";"proteína amiloide";"m"
 "proteína eucariota";"proteína eucariota";"m"
 "proteína funcional";"proteína funcional";"m"
 "proteína heteromérico";"proteína heteromérico";"m"
 "proteína mitocondrial";"proteína mitocondrial";"m"
 "proteína nocivo";"proteína nocivo";"m"
 "proteína normal";"proteína normal";"m"
 "proteína recombinante";"proteína recombinante";"m"
 "proteína ribosómico";"proteína ribosómico";"m"
 "proteína sérico";"proteína sérico";"m"
 "proteína";"proteína";"m"
 "puente de fosfato";"puente de fosfato";"m"
 "punto de iniciación";"punto de iniciación";"m"
 "punto de rotura";"punto de rotura";"m"
 "punto de ruptura";"punto de ruptura";"m"
 "punto";"punto";"m"
 "quiasma meiótico";"quiasma meiótico";"m"
 "quiasma";"quiasma";"m"
 "radio";"radio";"m"
 "ratón transgénico";"ratón transgénico";"m"
 "ratón";"ratón";"m"
 "razón genético";"razón genético";"m"
 "receptor";"receptor";"m"
 "recombinación eucariótico";"recombinación eucariótico";"m"
 "recombinación genético";"recombinación genético";"m"
 "recombinación meiótico";"recombinación meiótico";"m"
 "recombinación";"recombinación";"m"
 "recurso farmacéutico";"recurso farmacéutico";"m"
 "reduccionismo genético";"reduccionismo genético";"m"
 "región cromosómico";"región cromosómico";"m"
 "región génico";"región génico";"m"
 "región";"región";"m"
 "relación";"relación";"m"
 "relevancia médico";"relevancia médico";"m"
 "reordenación cromosómico";"reordenación cromosómico";"m"
 "reorganización génico";"reorganización génico";"m"
 "repertorio genético";"repertorio genético";"m"
 "respuesta inmunológico";"respuesta inmunológico";"m"
 "retinoblastoma";"retinoblastoma";"m"
 "retrovirus";"retrovirus";"m"
 "reumatólogo";"reumatólogo";"m"
 "revista clínico";"revista clínico";"m"
 "ribosoma citoplasmático";"ribosoma citoplasmático";"m"
 "ribosoma";"ribosoma";"m"
 "riñón";"riñón";"m"
 "rrna";"rrna";"m"
 "ruta metabólico";"ruta metabólico";"m"
 "secreción proteico";"secreción proteico";"m"
 "secuencia celular";"secuencia celular";"m"
 "secuencia de aminoácido";"secuencia de aminoácido";"m"
 "secuencia de gen";"secuencia de gen";"m"
 "secuencia";"secuencia";"m"
 "segmento cromosómico";"segmento cromosómico";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"segmento";"segmento";"m"
"segregación cromosómico";"segregación cromosómico";"m"
"sentido";"sentido";"m"
"ser humano";"ser humano";"m"
"ser vivo";"ser vivo";"m"
"ser";"ser";"m"
"serina";"serina";"m"
"sexo";"sexo";"m"
"simbiosis";"simbiosis";"m"
"síndrome de down";"síndrome de down";"m"
"síndrome de hiperplasia suprarrenal congénita";"síndrome de hiperplasia suprarrenal congénita";"m"
"síndrome de klinefelter";"síndrome de klinefelter";"m"
"síndrome de lesch-nhyan";"síndrome de lesch-nhyan";"m"
"síndrome de lesch-nyham";"síndrome de lesch-nyham";"m"
"síndrome de marfan";"síndrome de marfan";"m"
"síndrome de turner";"síndrome de turner";"m"
"síntesis proteico";"síntesis proteico";"m"
"síntoma clínico";"síntoma clínico";"m"
"síntoma";"síntoma";"m"
"sintomatología";"sintomatología";"m"
"sistema celular";"sistema celular";"m"
"sistema de reparación";"sistema de reparación";"m"
"sistema inmunológico";"sistema inmunológico";"m"
"sistema microbiano";"sistema microbiano";"m"
"sistema molecular";"sistema molecular";"m"
"sistema nervioso";"sistema nervioso";"m"
"sistema plasmídico";"sistema plasmídico";"m"
"sistema";"sistema";"m"
"sonda de dna";"sonda de dna";"m"
"sonda molecular";"sonda molecular";"m"
"sonda viral";"sonda viral";"m"
"sonda";"sonda";"m"
"soporte";"soporte";"m"
"subclonación";"subclonación";"m"
"subdesarrollo";"subdesarrollo";"m"
"substancia terapéutico";"substancia terapéutico";"m"
"superficie celular";"superficie celular";"m"
"superficie";"superficie";"m"
"sustrato plasmídico";"sustrato plasmídico";"m"
"sustrato";"sustrato";"m"
"talasemia";"talasemia";"m"
"tarjeta genético";"tarjeta genético";"m"
"técnica citológico";"técnica citológico";"m"
"técnica molecular";"técnica molecular";"m"
"tecnología molecular";"tecnología molecular";"m"
"tejido tumoral";"tejido tumoral";"m"
"tejido";"tejido";"m"
"telómero";"telómero";"m"
"terapéutica médico";"terapéutica médico";"m"
"terapéutica";"terapéutica";"m"
"terapia farmacológico";"terapia farmacológico";"m"
"terapia génico";"terapia génico";"m"
"terapia genómico";"terapia genómico";"m"
"terapia";"terapia";"m"
"término genético";"término genético";"m"
"test de southern";"test de southern";"m"
"test genético";"test genético";"m"
"testículo";"testículo";"m"
"tetramero";"tetramero";"m"
"tipaje genético";"tipaje genético";"m"
"tipo celular";"tipo celular";"m"
"tipo de cáncer";"tipo de cáncer";"m"
"tipo de cromosoma";"tipo de cromosoma";"m"
"tipo de linfoma";"tipo de linfoma";"m"
"tipo de mapa";"tipo de mapa";"m"
"tipo";"tipo";"m"
"tirosina";"tirosina";"m"

Diccionari_YATE_Genoma

"toro";"toro";"m"
 "totalidad de palabra";"totalidad de palabra";"m"
 "transaminasa";"transaminasa";"m"
 "transcripción celular";"transcripción celular";"m"
 "transcripción génico";"transcripción génico";"m"
 "transferencia génico";"transferencia génico";"m"
 "translocación autosómico";"translocación autosómico";"m"
 "translocación cromosómico";"translocación cromosómico";"m"
 "translocación de oncogén";"translocación de oncogén";"m"
 "translocación recíproco";"translocación recíproco";"m"
 "translocación";"translocación";"m"
 "transporte";"transporte";"m"
 "transposón";"transposón";"m"
 "trastorno molecular";"trastorno molecular";"m"
 "tratamiento farmacológico";"tratamiento farmacológico";"m"
 "traumatología";"traumatología";"m"
 "tripéptido";"tripéptido";"m"
 "trisomía";"trisomía";"m"
 "trna";"trna";"m"
 "tumor";"tumor";"m"
 "úlceras péptico";"úlceras péptico";"m"
 "unidad génico";"unidad génico";"m"
 "unidad";"unidad";"m"
 "uso";"uso";"m"
 "utilidad clínico";"utilidad clínico";"m"
 "vacuna";"vacuna";"m"
 "variabilidad alélico";"variabilidad alélico";"m"
 "variabilidad genético";"variabilidad genético";"m"
 "variación alélico";"variación alélico";"m"
 "variación clínico";"variación clínico";"m"
 "variación";"variación";"m"
 "variante alélico";"variante alélico";"m"
 "variante patogénico";"variante patogénico";"m"
 "vejiga";"vejiga";"m"
 "vena";"vena";"m"
 "vertebrado";"vertebrado";"m"
 "vía de desarrollo";"vía de desarrollo";"m"
 "vía metabólico";"vía metabólico";"m"
 "virus";"virus";"m"
 "zigoto viable";"zigoto viable";"m"
 "zona";"zona";"m"

Corpus textual de dret (principal)
Resultats obtinguts amb l'aplicació de Mercedes
(Diccionari jurídic complet)
a cada un dels textos del corpus

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	d00344	18.667	1.688	421	9,04	24,94

Termes	Freqüència
acció	1
acció administratiu	1
acord	3
acord de traspàs de servei	1
acte	7
acte administratiu	2
activitat administratiu	1
activitat executiu	1
activitat legislatiu	4
activitat normatiu	2
actuació	10
adequació	5
administració	8
administració de justícia	1
administració estatal	1
administració local	2
administració públic autonòmic	1
afectació	1
alta inspecció	4
alta inspecció estatal	2
alteració	2
àmbit	46
anul·lació	2
apoderament	2
aprovació	1
article	17

assistència social	1
associació	1
atorgament	2
atribució	14
atribució de competència	2
atribució de poder	1
atribució de potestat	1
autogovern	1
autonomia	15
autonomia legislatiu	1
autonomia polític	4
autor	1
base	13
bloc constitucional	1
bloc de el constitucionalitat	2
cambra	1
capacitat	2
càrrec	5
categoria	1
circular	1
classificació	1
clàusula	7
clàusula autonòmic	1
clàusula competencial	4
clàusula complementari	1
clàusula de = atribució de competència	1
clàusula de prevalença	4

clàusula de supletorietat	1
clàusula genèric	1
clàusula residual	5
col·laboració	5
col·legi professional	1
competència	170
competència autonòmic	31
competència compartir	2
competència de = execució	4
competència estatal	13
competència estatutari	1
competència exclusiu	6
competència executiu	2
competència general	1
competència legislatiu	2
competència ple	1
competència propi	1
compliment	3
compte	7
comunicació	2
comunitat autònom	1
concessió administratiu	1
conclusió	2
condició	2
confirmació	1
conflicte	12
conflicte de competència	6
confrontació	1
confusió	1
constitució	2
constitucionalitat	3
constituent	2
consulta	1
contenciós	1
contradicció	1
control	11
cooperació	2
cooperativisme	1
coordinació	5
corporació de dret públic	1
cosa	9

cotització	1
criteri constitucional	2
debat	2
decisió	4
decisió comunitari	2
declaració	6
definició	13
deixa	1
delimitació	4
delimitació territorial	1
demani	1
derogació	1
desapoderament	1
desenvolupament legislatiu	2
desplegament	4
desplegament de norma estatal	1
determinació constitucional	1
dictamen preceptiu	1
direcció	1
directriu	2
directriu constitucional	1
discriminació	1
disposició	7
disposició estatutari	1
distribució	5
distribució de competència	7
divisió	1
dret	6
dret autonòmic	2
dret civil foral	1
dret estatal	2
dret principal	1
dret públic	1
efecte	9
eficàcia	4
element territorial	2
empara	1
encapçalament	8
enllaç	1
ens	1

entitat	21
entrada	5
enunciat constitucional	1
especialitat	1
esquema constitucional	1
establiment	8
estat	1
estat federal	1
estatut	1
examen	1
excepció	6
exclusivitat	1
excusa	1
execució	12
exercici	16
expedient	1
experiència	1
exposició	1
expropiació	1
expropiació forçós	2
facultat	14
facultat executiu	1
facultat normatiu	3
falta	1
fet	10
finalitat	2
fiscalització	1
fonament	3
força	5
força de llei	2
forma	8
formació	1
fuga	1
funció	15
funció administratiu	4
funció estatal	1
funció executiu	2
fundació	2
garantia	1
generalitat	1
gestió	12

govern	2
govern autonòmic	1
identificació	10
identitat	3
imperatiu	1
inconstitucionalitat	3
indefensió	1
inspecció	12
instància	2
instància públic	1
institució	5
institució jurídic	1
institucionalització	1
instrument	9
interès públic	4
interposició	1
intèrpret	3
interpretació	6
intervenció	5
invalidesa	1
jurisprudència	1
jurisprudència constitucional	1
justícia	1
legislació	7
legislació autonòmic	1
legislació autonòmic de desplegament de lleis-marc	1
legislació bàsic	4
legislació estatal	2
legislació mercantil	1
legislador	4
legislador autonòmic	4
legislador constitucional	1
legislador estatal	2
legislador estatutari	3
legítimitat	2
límit territorial	4
llacuna	1
lleis	26
lleis autonòmic	22

lleï bàsic estatal	1
lleï de = harmonització	2
lleï de base	1
lleï de catalunya	1
lleï estatal	15
llista	2
major	1
majoria	1
manifestació	1
matèria	47
menor	2
mitjà	3
mòdul	1
monopoli	1
mont	1
municipi	1
mutualisme	1
naturalesa	2
necessitat	4
nomenament	1
norma	10
norma autonòmic	2
norma constitucional	1
norma de = organització	1
norma de rang inferior	1
norma de transferència de servei	1
norma de traspàs	1
norma estatal	2
norma estatutari	1
norma institucional bàsic	2
norma ordenador	1
norma processal	1
norma reglamentari	5
norma reglamentari autonòmic	1
norma regulador	1
normació	1
nota	1
obertura	2
observació	5

operador estatal	1
operador jurídic	1
oportunitat	1
ordenació	3
ordenament	25
ordenament autònom	1
ordenament estatal	1
ordenament jurídic	2
ordre	2
ordre normatiu	1
òrgan	5
òrgan central	1
òrgan constitucional	1
òrgan consultiu	1
òrgan de cooperació	1
òrgan superior	1
organisme	1
organització	6
organització administratiu	1
paper	7
paràgraf	1
part	3
partició	1
perjudici	2
pla	1
planificació	1
pluralisme territorial	2
poder	10
poder legislatiu	5
poder públic	2
polític	2
posició	8
potestat	26
potestat autonòmic	1
potestat estatal	2
potestat legislatiu	12
potestat legislatiu autonòmic	3
potestat normatiu	1
potestat públic	11
potestat reglamentari	10

potestat reglamentari general	1
precedent	1
precepte	17
precepte constitucional	4
precepte estatutari	5
precepte singular	1
precisió	3
prescripció constitucional	1
presència	1
preu	2
prevalença	5
prevalença de el dret	1
previsió	8
previsió constitucional	1
previsió estatutari	2
principi	17
principi de = autonomia polític	1
principi de = unitat	1
principi de competència	2
principi de jerarquia	1
principi dispositiu	1
procediment	11
procediment constitucional	1
procediment judicial de control	1
procediment legislatiu	1
procés	8
procés de = aprovació	1
procés de traspàs de servei	1
projecte	1
projecte constitucional	1
promoció	1
pronunciament	3
propi	1
propietat intel·lectual	1
protecció	1
protecció de menor	1
publicitat	1
punt	9
qualificació	3

rang	3
reconeixement	4
recurs	3
recurs contenciós administratiu	2
recurs de = inconstitucionalitat	3
reforma estatutari	2
règim	10
règim de competència	1
règim local	1
regla de = aplicació	1
reglament	1
reglament administratiu	1
reglament autonòmic	1
reglament estatal	1
reglament jurídic	1
reglament local	1
regle	11
regle de = aplicació	1
regulació	16
regulació constitucional	1
regulació estatutari	3
relació	12
relleu	7
remissió	5
repartiment	1
reserva	1
reserva constitucional de competència estatal	1
reserva de = atribució	1
resistència	4
resolució	1
responsabilitat	4
resultat	1
risc	2
sector	9
seguretat públic	1
seguretat social	1
sentència	5
ser	3
servei	21

si	2
silenci	1
sistema autonòmic de competència	1
sistema constitucional	2
sistema jurídic	1
sistema normatiu	1
societat polític	2
substanciació	1
substitució	1
subtipus	1
suport constitucional	1
supremacia constitucional	1
suspensió	2
tècnica interpretatiu	1
terme	8
territori	11
territori estatal	1
text	4
text constitucional	1
text estatutari	1
tipus	23
títol	4
títol competencial	1
titularitat	6
titularitat autonòmic	1
titularitat de potestat	1
titularitat estatal	1

tradicció	1
transferència	1
transferència de competència	1
transferència de servei	1
transport	2
trasllat	1
traspàs	4
traspàs de competència	1
traspàs de servei	9
tret	1
tribunal ordinari	2
unitat	1
universal	1
urbanisme	1
utilitat	1
valor	6
vegada	4
verificació	1
via	6
vigència	2
vista	3
voluntari	1
voluntat	1
# total de termes	1688
# termes diferents	421

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	d00347	14.043	1.870	413	13,32	22,09

Termes	Freqüència
absència	1
abstenció	2
accés	1
acció polític i de govern	1
aclariment	2
acord	36
acord previ	2
acta	1
acte	8
actuació	8
acusació	1
adequació	1
adjunt	2
administració	2
administratiu	1
adopció	7
adoptat	1
alta	1
àmbit	6
anàlisi	1
aprovació	3
aprovació de llei	1
àrbitre	2
article	42
articulat	2
assemblea	1
assemblea legislatiu	1
assemblea parlamentari	1
assistència	2
associació	1
atribució	2
autonomia	4
autonomia organitzatiu	1
autonomia parlamentari	5

autonomia polític	1
autor	6
autoritat	5
autorització	2
benefici	1
cambrà	38
cambrà legislatiu	9
cambrà legislatiu autonòmic	1
candidat	1
càrrec	1
càtedra	1
causa	2
cessament	1
classificació	1
clàusula residual	1
coalició	8
comissió	62
comissió de = estudi	2
comissió de = investigació	3
comissió de legislatura	2
comissió parlamentari	7
comissió permanent	6
compareixença	1
competència	16
competència de caràcter parlamentari	1
competència legislatiu ple	1
compliment	4
comportament	1
compte	3
comunicació	4
concessió	1
coneixement	1
confiança	2
constitució	4

constitució espanyol	1
contractació	1
contradicció	1
control	10
control democràtic	1
control jurisdiccional	1
control parlamentari	3
conveni	1
convocatòria	12
convocatòria de sessió extraordinari	2
cosa	13
costat	1
credencial	1
crèdit	2
crida	4
criteri de proporcionalitat	1
criteri doctrinal	1
criteri interpretatiu	5
debat	31
debat general	3
decisió	8
declaració	2
definició	1
delegació	2
democràcia parlamentari	1
dependència	2
designació	1
destitució	7
dictamen	5
dictamen de comissió	1
dimissió	1
diputat	44
diputat individual	3
direcció	11
disciplina	3
disciplina de vot	4
discussió doctrinal	1
disposició	2
dissolució	2
distribució	3

distribució de competència	1
divisió de poder	1
doctrina	21
doctrina científic	2
document	4
document parlamentari	1
documentació	1
dret	14
dret constitucional	2
dret parlamentari	3
dret positiu	1
durada	3
efecte	6
eficàcia	1
elecció	11
elector	1
empara	1
empresa	1
enregistrament	1
ens	1
escó	3
escrit	1
esmena	1
estat	1
estatutarietat	1
excepció	3
executiu	3
exercici	4
expiració	1
facultat	9
facultat disciplinari	2
facultat parlamentari	1
fase	9
fet	5
finalitat	2
finançament	1
font de el dret	1
força	2
força polític	1
forma	4
formació	2

funció	37
funció arbitral	3
funció de = impuls	1
funció de caràcter executiu	1
funció instructor	1
funció legislatiu	2
funció parlamentari	1
funció públic	1
funció resolutori	2
funcionari	1
funcionari parlamentari	1
garantia	1
govern	24
grau	2
grup	15
grup majoritari	2
grup minoritari	3
grup parlamentari	70
grup polític	1
guillotina	1
imperatiu	2
imperatiu constitucional	1
imperatiu estatutari	1
incapacitat	1
incompetència	1
incompliment	1
inconstitucionalitat	1
independència	7
informe	2
ingerència	1
instància	3
instància parlamentari	2
institució	3
institució arbitral	1
institució parlamentari	1
instrucció	1
instrument	2
interès públic	1
interpel·lació	4
interpretació	1
intervenció	6

investidura	2
investigació	3
inviolabilitat	1
jurisdicció	2
legalitat	2
legislació	3
legislatura	9
legitimació	1
líder	1
llacuna	1
lleis	31
lleis de desenvolupament bàsic de el = estatut	1
lleis formal	1
lletrat	3
llibertat	2
llibertat de vot	1
llista	3
major	4
majoria	19
majoria absolut	11
majoria parlamentari	10
majoria simple	2
mandat	2
mandat imperatiu	1
mandat parlamentari	6
manifestació	5
manifestació de voluntat	1
matèria	10
membre	46
mesa	5
minoria	3
minoria parlamentari	3
mitjà	5
moció	7
moció de censura	4
model constitucional	1
naturalesa	6
necessitat	1
norma	2
norma de procediment	1

norma jurídic	1
norma reglamentari	1
observança	1
obstruccionisme parlamentari	2
ofici	1
oficina tècnic	2
omissió	1
oposició	2
oposició parlamentari	1
ordenació	1
ordenament	1
ordenament jurídic	3
ordre	9
ordre de el dia	20
òrgan	33
òrgan arbitral	1
òrgan col·legiar	8
òrgan de direcció	1
òrgan de govern	1
òrgan de participació polític	1
òrgan directiu	4
òrgan parlamentari	8
òrgan suprem	1
òrgan tècnic	1
òrgan unipersonal	6
organització	17
pacte	2
pacte polític	1
paper	3
parlament	28
parlament de diputat	1
parlamentari	10
parlamentarisme	2
part	3
participació	1
partit	18
partit polític	6
pena	1
període de sessió	8

període extraordinari de sessió	1
persona	6
personalitat jurídic	1
petició	2
ple	3
plet	1
poder	22
poder arbitral	1
poder legislatiu	1
polícia	2
polític	1
ponència	2
portaveu	5
posició	5
potestat legislatiu	1
pràctic parlamentari	2
preàmbul	1
precepte legal	1
precepte reglamentari	1
pregunta	4
prelació	1
prescripció	2
presència	4
presidència	8
president	30
pressupost	3
pretensió	1
previsió	2
principi	5
principi de = autonomia organitzatiu	1
principi de = autonomia parlamentari	2
principi de = autonomia reglamentari	1
principi de = independència	1
principi de legalitat	1
principi de representativitat	1
principi democràtic	1
principi parlamentari	1
prioritat	1

procediment	9
procediment de = elecció	1
procediment de destitució	1
procediment disciplinari	1
procediment legislatiu	3
procediment parlamentari	2
procés legislatiu	1
procés parlamentari	1
programa polític	1
projecte	1
projecte de llei	4
propi	7
proporcionalitat	3
proposició de llei	3
proposició no de llei	3
publicació	1
publicitat	3
punt	2
qualificació	1
quòrum	12
raó de confiança	1
ratio	2
recompte	1
reconeixement	1
recurs contenciós administratiu	1
recurs de = empara	1
redacció	1
reforma	2
règim parlamentari	3
reglament	11
reglament parlamentari	5
regulació	4
rei	1
relació	10
relació fiducial	2
remoció	1
repartiment	1
representació	5
representant	2
requeriment	1

requisit	1
reserva	1
resolució	17
resolució de caràcter intern	1
responsabilitat	4
resultat	1
reunió	11
revisió	1
revista	1
revocació	1
risc	2
sanció	1
secretari	5
sector	15
sector doctrinal	7
senador	2
sentència	1
separació	1
separació de poder	1
servei	2
servei parlamentari	1
sessió	44
sessió extraordinari	12
sessió ordinari	4
sessió plenari	3
si	5
sistema constitucional	1
sistema democràtic parlamentari	1
sistema parlamentari	7
sistema parlamentari continental	2
sol·licitud	2
speaker	5
submissió	1
substitució	1
subvenció	1
superior	1
suspensió	1
terme	8
termini	1

tesi	2
text	2
text estatutari	1
timbre	1
tipus	7
torn	9
tradició	2
tràmit parlamentari	2
tràmit reglamentari	1
tramitació	1
tramitació parlamentari	3
treball parlamentari	6
trencament	1
tutela	2
unitat	1

ús	7
utilitat	1
vacança parlamentari	7
vegada	3
verificació	3
vicepresident	2
vida parlamentari	3
vigència	2
voluntat	7
vot	17
votació	19
votació secret	3
# total de termes	1870
# termes diferents	413

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	d00345	2.641	366	179	13,86	48,91

Termes	Freqüència
acord	7
acte	2
activitat legislatiu	1
actuació	1
adequació	3
administració	4
adopció	2
alta	1
àmbit	1
aparença	1
aprovació	1
article	3
autonomia	5
avantprojecte	1
bloc de el constitucionalitat	1
cambra	1
cambra legislatiu	1
capítol	1
càrrec	3
càrrec polític	1
categoria	1
competència	3
competència específic	1
conclusió	1
condemna	1
condició	7
coneixement	1
conflicte	2
conflicte de competència	1
conflicte positiu de competència	1
conformitat	2
consell consultiu	2
conseller	5

constitució	1
constitucionalitat	8
consulta	1
control	2
control de constitucionalitat	1
control jurisdiccional	2
control polític	1
conveni	2
convocatòria	1
cosa	2
dedicació	1
defensa	2
delicte	1
designació	3
dictamen	22
dictamen preceptiu	1
diputat	1
disposició	1
disposició normatiu	1
distribució competencial	1
doctrina	1
dret	1
dret autonòmic	1
dret constitucional	1
durada	1
elecció	1
entitat	1
esmena	1
estatutarietat	3
excepció	1
exclusió	1
experiència	1
finalitat	1
fonament	5

força de llei	1
forma	1
funció	12
grup	1
impugnació	1
incompatibilitat	2
incompliment	1
inconstitucionalitat	4
independència	2
inhabilitació	1
iniciativa parlamentari	1
institució	6
interposició	2
interposició de recurs de = inconstitucionalitat	2
interpretació	1
intervenció	4
judici	2
judici de constitucionalitat	1
jurisdicció constitucional	1
jurista	1
jutge	1
legalitat	1
legislador	1
legitimació	1
lleï	9
lleï regulador	2
llibertat	1
majoria absolut	3
majoria parlamentari	1
mandat	1
membre	16
naturalesa	2
nomenament	2
norma	3
norma constitucional	1
norma legal	1
nota	1
obligació	1
oportunitat	3
ordenament	2

òrgan	11
òrgan de control	1
òrgan directiu	1
òrgan estatutari	1
òrgan jurisdiccional	1
organisme	2
organisme assessor	2
organisme de caràcter consultiu	1
organització	2
parlament	1
parlamentari	1
part	2
partit polític	1
petició	1
pla	2
ponència	1
precedent	2
principi	1
principi rector	1
procediment	1
procés	2
procés legislatiu	1
projecte	2
pronunciament	1
propï	7
proposició	1
proposició de lleï	2
proposta	2
publicació	5
publicitat	1
punt	1
rang	1
recepció	1
reconeixement	2
recurs de = inconstitucionalitat	4
reelecció	1
reforma constitucional	1
règim	2
règim de = incompatibilitat	1

reglament	1
reglament executiu	1
regulació	1
relació	2
renúncia	1
requeriment	2
requisit	2
responsabilitat	1
responsabilitat polític	1
secció	2
sentència	2
ser	1
servei	1
si	1
silenci	2
sistema autonòmic	1
sistema polític	1
sobirania	1

sol·licitant	2
sol·licitud	3
supòsit de = incompatibilitat	1
termini	3
text	2
tipus	1
tradició	2
traspàs	1
tribunal	1
vacant	1
vegada	3
via legislatiu	1
vot de qualitat	1
vot favorable	1
vot particular	1
# total de termes	366
# termes diferents	179

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	d00346	4.810	605	232	12,58	38,35

Termes	Freqüència
acció	1
acord	2
acte	1
acte administratiu	1
activitat administratiu	6
actuació	18
actuació de = ofici	1
administrat	4
adopció	1
advertència	1
aforament	2
agent	2
alta	1
àmbit	9
aprovació	2
article	22
arxiu	1
assemblea legislatiu	1
assistència	1
autonomia	3
autor	1
autoritat	9
avantprojecte	2
avantprojecte constitucional	1
avantprojecte estatutari	1
cànon	1
capacitat	1
càrrec	2
càrrec electiu	2
centre penitenciari	1
cessament	2
circumscripció electoral de catalunya	1
ciudadà	9

col·laboració	4
comissió	2
comissió parlamentari	1
comissionat	1
competència	9
compliment	2
compte	3
comunicació	3
conciliació	1
concurrència competencial	1
condició	1
conducta	1
confiança	1
control	8
control administratiu	1
control polític	2
conveni	4
cooperació	8
coordinació	4
cosa	3
debat	1
decisió	2
declaració	1
defensa	8
defensor de el poble	1
definició	1
demarcació supramunicipal	1
denúncia de = infracció	1
departament	3
dependència	2
dependència administratiu	1
designació	1
detenció	1
deure	1
deure legal	1

disposició normatiu	1
document	2
dret	10
dret fonamental	6
durada	3
efecte	2
eficàcia	1
elecció	2
elector	1
ens local	3
ens local de catalunya	2
entitat	4
entrada	1
equitat	1
esborrany	1
esmena	2
especificació	1
estat de = excepció	1
estatut de = autonomia	1
evacuació	1
excepció	1
execució	1
exercici	6
expedient	6
facultat	3
falta	1
fe	1
fet	3
finalitat	8
fonament	1
forma	3
funció	14
funció de control	2
funció de recomanació	1
funció de supervisió	1
funció mediador	2
funcionari	1
garantia	3
gestió	1
grau	1
greuge	7

immunitat	2
impediment	1
incapacitat legal	1
incoació	1
incompatibilitat	1
inconstitucionalitat	1
independència	2
independència polític	1
indici	1
informació	2
informe	2
infracció	2
infracció disciplinari	1
iniciativa legislatiu	2
inspecció	1
institució	20
instrucció	2
interès legítim	2
internament	1
investigació	7
inviolabilitat	2
inviolabilitat de correspondència	1
legislació vigent	2
legislador català	1
legitimitat	5
lleï	11
lleï de catalunya	1
llibertat fonamental	1
llibertat públic	6
major	2
majoria	2
mandat	3
mandat imperatiu	2
matèria	2
minoria de = edat	1
mitjà	1
monopoli	1
nacionalitat	1
naturalesa	1
necessitat	1

negligència	1
norma	1
norma vigent	1
objecte de recurs	1
obligació	3
ofici	6
ombudsman	2
ombudsman autonòmic	1
ordenament jurídic	1
ordre constitucional	1
ordre governatiu	1
òrgan	4
òrgan de control	1
òrgan estatutari	1
òrgan legislatiu	1
òrgan polític representatiu	1
organisme	5
organització	2
organització territorial	1
parlamentari	2
parlamentari estatal	1
part	2
partit	1
perjudici	1
persona	8
personalitat	1
personalitat autònom	1
petició	3
poder	4
poder de supervisió	1
poder legislatiu	1
poder públic	2
poder sancionador	1
potestat	1
prerrogativa	6
pretensió	1
procediment	1
procediment especial	1
procés	1
proposició	1
proposició de llei	1

proposta	2
protecció	1
punt	6
queixa	17
reclamació previ	1
reclusió	1
recurs	2
recurs de = inconstitucionalitat	1
redacció	2
reforma	1
règim	3
relació	8
relleu	2
reparació	1
resistència	1
resolució	3
resolució judicial	1
responsabilitat	1
responsabilitat penal	1
resultat	5
servei	3
servei públic	1
síndic	4
síndic de greuge	6
superior jeràrquic	1
terme	11
territori de catalunya	2
testimoniatge	1
text	2
text normatiu	2
títol	1
tramesa	1
tràmit	3
tramitació	1
trasllat	2
unanimitat	1
ús	2
vegada	3
via	3
vigilància	4

voluntat	1
votació	1

# total de termes	605
# termes diferents	232

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	d00349	12.521	1.646	464	13,15	28,19

Termes	Freqüència
absència	2
abstenció	1
acció	5
acció fiscalitzador	1
acord	3
acte	5
acte administratiu	1
activitat legislatiu	1
actuació	19
administració	8
administració autonòmic	1
administració financer	2
administració local	2
administració palatí	1
administració patrimonial	1
administració tributari	1
administrador	2
adopció	3
agent	1
ajuntament	1
albarà	1
algutzir	2
alt funcionari	2
alta	1
àmbit	9
anàlisi	8
aparell administratiu	1
apropiació indegut	1
aprovació	10
arma	1
article	40
articulat	2
atribució	4
audiència	1

auditoria	1
autonomia	11
autonomia administratiu	1
autonomia municipal	1
autoritat	6
autoritat judicial	1
autorització	2
avantprojecte de pressupost	1
base	5
batlle	3
batlle general	8
batlle local	1
batllia	1
bé	3
bé i servei	3
benefici	1
cabal	7
cabal públic	1
camarlenc	2
canceller	2
càrrec	5
carta	2
casa	3
categoria	1
causa	5
cautela	1
celeritat	1
ensor	1
ciudadà	6
col·laboració	1
comissió de govern	1
competència	17
competència administratiu	1
competència exclusiu	1
competència governatiu	2

compliment	7
comprovació	6
comptador	2
compte	58
comunitat	1
conciliació	1
conclusió	5
condició	3
coneixement	5
conflicte de = atribució	1
conseller oïdor de compte	1
constatació	2
contracte administratiu	1
contraprestació	1
contribució especial	1
control	15
coordinació	1
corona	1
corporació	2
corporació local	3
cort	4
cosa	10
cura	1
dany i perjudici	3
decisió	10
delegació	5
delegació permanent	1
delegat	1
delicte	1
delimitació	8
demarcació	1
democràcia parlamentari	2
denunciant	1
departament	3
dependència	1
descobert	3
desfalc	1
designació	2
despesa públic	5
deure	1
deute tributari	2

dictamen	1
diputat	2
direcció	1
directriu	2
disposició	9
disposició addicional	1
disposició reglamentari	1
disposició regulador	1
disposició transitori	1
distribució	1
divisió de poder	3
document	2
documentació	2
dret	3
dret de = emfiteusi	1
efecte	9
efecte públic	9
eficàcia	3
emfiteusi	1
emissió de = informe	1
empresa	4
empresa públic	4
encàrrec	3
enjudiciament	14
ens	4
ens autònom	1
ens local	2
ens públic	3
entitat	10
entitat autònom	2
entrada	3
escrit	1
establiment	1
estat	1
estat de setge	1
exacció	2
examen	5
excepció	2
execució	8
executiu	5
exempció	1

exercici	15
expedició	1
expedient	4
expedient administratiu	2
facultat	3
falsificació de moneda	1
falsificador	1
falta	3
fase	2
fe	1
fet	15
fet impossible	1
finalitat	5
finança	5
finança públic	2
finançament	1
fisc	1
fiscalització	65
fonament	1
forma	6
fragment	1
frustració	1
funció	36
funció fiscalitzador	5
funció interventor	1
funció judicial	1
funció representatiu	1
funcionari	9
garantia	3
garantia de caràcter extraordinari	1
generalitat	1
gestió	41
gestió pressupostari	1
govern	6
grau	1
gravamen	1
imperatiu legal	1
impost	1
impugnació	1
incompatibilitat	1

indemnització	1
indemnització de dany	1
independència	7
informació	6
informe	34
informe de fiscalització	4
infracció	5
ingrés	7
inspecció	1
institució	18
institució polític	1
institució polític estatal	1
instrucció	3
instrucció de = expedient administratiu	1
intern	1
intervenció	1
interventor	2
investigació	3
jerarquia administratiu	2
judici	3
jurisdicció	6
jurisdicció comptable	1
jurisdicció contenciós	1
jurisdicció militar	1
jurisdicció ordinari	1
justícia	1
jutge	1
jutge ordinari	1
legalitat	4
legislació	2
legislació regulador	1
legislació vigent	3
legislador	3
legislatiu	3
legitimació	1
liquidació	3
lleis	12
lleis de catalunya	2
lleis orgànic	1
lleis regulador	1

lleis tributari	1
llibertat	3
llibertat polític	1
llibre	5
major	5
majoria	2
malversació de fon	1
manament	1
mandant	2
mandat	5
mandat constitucional	1
mandat pressupostari	4
mandatari	2
matèria	13
membre	2
memòria	7
menyscapte	1
menyscapte de cabal	3
ministeri	1
ministre	1
mitjà	10
monarquia	1
municipi	4
nacionalitat	1
naturalesa	12
necessitat	6
negligència	1
nomenament	1
norma	11
norma complementari	1
norma constitucional	1
norma de procediment	1
norma de règim interior	3
norma general	3
norma jurídic	1
normativa	8
normativa complementari	1
normativa regulador	2
normativa vigent	3
notari	1
obertura	1

obligació	4
observació	1
observança	1
ofici	2
oficial	2
oficina liquidador	1
oficina recaptador	1
oïdor	1
oïdor de compte	3
omissió	4
ordenació	1
ordenament jurídic	3
ordre	2
òrgan	22
òrgan autonòmic	1
òrgan col·legiar	3
òrgan de = àmbit estatal	1
òrgan de control extern	1
òrgan de fiscalització	3
òrgan de fiscalització extern	1
òrgan de govern	1
òrgan dependent	1
òrgan econòmic fiscalitzador	1
òrgan estatal	1
òrgan fiscalitzador	7
òrgan fiscalitzador autonòmic	1
òrgan fiscalitzador central	1
òrgan fiscalitzador suprem	2
òrgan unipersonal	3
organisme	10
organisme autònom	4
organisme autonòmic de fiscalització extern	1
organisme de control extern	1
organisme públic	2
organisme recaptador	1
organització	19
organització administratiu	1

organització territorial	1
pagament	3
paper	1
part	3
partida	2
patrimoni	3
patrimoni reial	1
pensió	1
perjudici	9
persona	2
personalitat jurídica ple	1
pla	3
planificació	1
ple	3
poder	5
poder executiu	1
poder judicial	1
poder polític	1
precedent	4
precepte	8
precepte constitucional	1
precepte estatutari	1
precisió	1
prerogativa	2
presidència	2
president	1
pressupost	6
prestació	2
preu	6
previsió	5
previsió pressupostari	1
principi	11
principi constitucional	1
principi de = autonomia	2
principi de = organització financer	1
principi de = unitat jurisdiccional	3
principi de jerarquia administratiu estatal	1
principi de legalitat	3
procediment	8

procediment de = auditoria	1
procediment de fiscalització	1
procediment jurisdiccional	2
procés	2
procés de = aprovació	1
procurador	6
procurador fiscal	1
procurador general	2
programa	3
projecte	2
projecte de = informe	3
propi	3
proposta	3
proposta de resolució	1
protecció	2
protecció jurídica	1
protonotari	1
província	1
punt	6
rang	1
ratificació	2
recaptació	2
recaptació de = impost	1
reconeixement	1
recurs	3
recurs de cassació	1
recusació	1
redacció	2
reforma	1
regent	2
règim	6
règim democràtic	1
règim democràtic parlamentari	1
règim financer de catalunya	1
règim interior	3
règim pressupostari	1
regió	1
regne	2
regulació	1

rei	2
reial	4
relació	5
remissió	1
renda	2
renda nacional	1
renda públic	1
renda reial	5
rendiment financer	1
reparació	1
representació	1
representant	2
requeriment	1
requisit	1
resolució	6
responsabilitat	6
responsabilitat administratiu	3
responsabilitat comptable	38
responsabilitat econòmic	1
resultat	2
reunió	1
revisió	1
salari	3
sanció	1
satisfacció	1
secció	1
secretari general	1
sector públic	7
sector públic de catalunya	8
sector públic estatal	2
servei	8
servei públic	2
sessió	2
síndic	1
síndic major	1
sindicatura de compte	2
sistema legislatiu	1
sistema polític	1
submissió	1
subordinat	1

subvenció	4
superior jeràrquic	3
terme	25
termini	2
terreny	1
territori	3
territori autònom	3
testimoniatge	1
text	1
text constitucional	1
tipus	8
titulació	1
tràmit	3
tramitació	1
tresor	1
tresor públic	1
tresorer	5
tresoreria	1
tribut	4
tutela financer	3
unitat	1
unitat jurisdiccional	5
utilitat	3
valor	1
vegada	5
veguer	3
verificació	5
via	4
via legislatiu	1
vigència	2
vigilància	1
vista	3
voluntat	1
vot	1
vot particular	2
votació	1
zona	1
# total de termes	1646
# termes diferents	464

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00323	8.042	1.261	358	15,68	28,39

Termes	Freqüència
acció	1
acord	9
acord de traspass	1
acte	1
actuació	17
actuació administratiu	1
actuació normatiu	1
administració	2
adopció	3
alta inspecció	2
àmbit	21
anàlisi	1
aplicació directe	2
aprovació	1
article	66
assegurança	1
assistència social	2
atribució	4
atribució de competència	1
autonomia	21
autorització	1
base	17
base de règim local	1
bé	1
bloc de constitucionalitat	1
bloc de el constitucionalitat	1
cambrà	1
capacitat	1
capacitat jurídica	2
capítol	2
circulació de bé	1
classificació	5
clàusula	2
col·laboració	6

col·legi professional	2
comissió	3
comissió mixt	5
competència	91
competència autonòmic	7
competència autonòmic de desenvolupament legislatiu	1
competència compartir	4
competència comunitari	1
competència concurrent	6
competència de = execució	1
competència de = execució intern	2
competència de col·laboració	1
competència de desenvolupament legislatiu	2
competència de règim local	1
competència específic	1
competència estatal	7
competència estatutari	6
competència exclusiu	16
competència exclusiu estatal	1
competència executiu	7
competència extraestatutari	3
competència indistint	4
competència legislatiu	1
competència material	1
competència ple	2
competència propi	8
complement	1
compliment	3
compte	6
comú	1
comunitat	2

comunitat autònom	12
concessió	1
conclusió	5
conkurs	1
condició	5
conducta	1
confiança	1
conflicte	5
conflicte positiu de competència	2
conformitat	1
confusió	1
constatació	2
constitucionalitat	3
control	2
conveni	1
cooperació	1
coordinació	1
cosa	12
crèdit	1
crida	1
criteri de = exclusivitat	1
criteri interpretatiu	1
debat	1
decisió	1
decret	2
decret de transferència	1
decret de traspàs	7
decret legislatiu	3
defensa	1
definició	4
delegació	8
delegació de competència	2
delegat	1
delimitació	1
delimitació de competència	1
desenvolupament legislatiu	9
desenvolupament normatiu	2
deure	1
dictamen	1
direcció	2

direcció polític	1
directiva	1
directriu	2
directriu de = actuació	1
disposició normatiu	1
disposició transitori	1
distribució competencial	4
distribució de competència	1
doctrina	2
dret	7
dret administratiu	1
dret civil català	1
dret comunitari	11
dret intern	2
eficàcia	1
empresa	1
encapçalament	1
ens	9
ens autonòmic	1
ens local	1
entitat de naturalesa territorial	1
entrada	1
especialitat	1
estat	1
estat membre	1
estatut	4
estatut de = autonomia	3
examen	1
excepció	1
exclusiva	1
exclusivitat	3
execució	24
executiu	1
exercici	26
expedició	1
expropiació	1
expropiació forçós	1
facultat	2
fase	1
fet	5

finalitat	7
foment	2
fonament jurídic	1
força jurídic	1
forest	1
forma	9
funció	28
funció executiu	3
funció normatiu	2
fundació	1
garantia	1
gestió	5
grup	1
homologació	1
impugnació	1
informació	2
ingrés	1
inspecció	3
instància	4
institució	1
institut	1
interpretació	2
intervenció	4
invasió	1
justícia	2
legislació	6
legislació autonòmic	1
legislació bàsic	12
legislació de desenvolupament	1
legislació laboral	1
legislació marc	1
legislador autonòmic	1
litigi	1
lleis	7
Llei competencial	3
Llei de = harmonització	1
Llei de base	3
Llei de desenvolupament	1
Llei estatal	3
Llei marc	4

lleis marc estatal	1
lleis orgànics	4
Llei orgànica de caràcter general	1
lleialtat constitucional	1
llista	2
l·listat	1
major	1
mandat	1
manifestació	1
marc constitucional	2
matèria	57
membre	2
mitjà	3
mútua	1
naturalesa	4
necessitat	4
norma	13
norma amb rang de llei	1
norma autonòmic de rang legal	1
norma bàsic	4
norma de desenvolupament	1
norma de transferència	1
norma estatal	1
norma estatutari	2
norma general	1
norma jurídic	1
norma reglamentari	1
normativa	4
normativa comunitària	2
normativa estatal	2
normativa vigent	1
nucli	1
observació	1
oferta	1
omissió	2
ordenació	5
ordenació jurídic	1
ordenament	4
ordenament comunitària	1

ordenament estatal	1
ordenament jurídic	2
ordre	2
organització	1
paràgraf	1
part	4
participació	1
patrimoni	2
perjudici	2
persona	1
ple	1
poder	6
poder polític	1
poder públic	1
polícia	3
polític	1
port de = interès general	1
posició	2
potestat	7
potestat administratiu	1
potestat de desenvolupament	1
potestat de desenvolupament legislatiu	1
potestat executiu	1
potestat legislatiu	2
potestat legislatiu autonòmic	1
potestat normatiu	3
potestat reglamentari	1
precepte	10
precepte constitucional	2
precisió	2
president	1
prevalença	1
previsió	3
previsió constitucional	2
previsió estatutari	3
principi	7
principi de = autonomia institucional	1
principi de primacia	1

principi de rang legal	1
principi de supremacia	1
principi dispositiu	3
procediment	1
procediment autonòmic	2
procediment constitucional	1
procés	1
procés de traspàs	1
promoció	1
promulgació	1
propi	1
proposta	1
protecció	3
publicació	1
punt	6
qualificació	1
rang	2
rang de llei	1
reconeixement	3
recurs	1
redacció	1
règim	4
règim jurídic	1
règim local	4
reglament	5
reglament organitzatiu	2
reglamentació	1
regle	3
regulació	6
regulació comunitari	1
reial decret	1
reial decret de traspàs	6
relació	5
relleu	1
remissió	1
repartiment	2
repartiment competencial	4
representació	1
requeriment	1
reserva	4
responsabilitat	4

responsabilitat administratiu	1
revocació	1
sanció	1
sector	7
seguretat públic	1
sentència	8
separació	1
servei	9
servei administratiu	1
si	5
sistema competencial	2
sistema constitucional	1
sistema estatutari	1
sistema general de = atribució de competència	1
sistema intern de distribució competencial	1
sol·licitud	1
suspensió	1
tècnica constitucional	1
terme	11
terreny	1
territori	4
text	3
text constitucional	2
text estatutari	1
text legal	1
text normatiu	3
text refundre	1
tipus	11

títol	15
títol competencial	8
títol competencial estatutari	1
titular	1
titularitat	3
titularitat competencial	1
titularitat estatal	3
tractat	6
tractat constitutiu	1
tracte	3
transferència	8
transport	5
traspàs	14
traspàs de servei	1
tret	1
tribunal	4
turisme	3
uniformitat	1
unitat	1
urbanisme	2
ús	2
valor	4
vegada	4
vigilància	4
vista	1
vocal	1
voluntat	1
# total de termes	1261
# termes diferents	358

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00324	12.019	1.789	477	14,88	26,66

Termes	Freqüència
abstencionisme	1
abús	2
accés	1
acció	3
acció polític i de govern	1
acord	7
acord previ	1
acte	1
acte parlamentari	1
activitat parlamentari	2
activitat polític	1
actuació	6
actuació parlamentari	1
adhesió	1
administració	2
adquisició	2
adscripció polític	1
afinitat	1
ajut	1
alt càrrec	1
alta	1
àmbit	6
aplicació supletori	1
aprovació	9
àrbitre	2
article	50
assessor	2
assistència	1
atac	1
atribució	1
autogovern	1
autonomia	7
autonomia parlamentari	4
autoritat	3

autorització	1
baixa	1
barrera	1
barrera electoral	4
bé patrimonial	1
benefici	1
cambra	18
cambra autonòmic	1
cambra català	1
cambra parlamentari	2
campanya electoral	1
campanya institucional	1
candidat	3
candidatura	2
capacitat	2
capítol	3
càrrec	7
càrrec autonòmic	1
carta	1
causa	5
circumscripció	8
circumscripció electoral	3
ciudadà	16
ciudadà espanyol	1
clàusula	1
coalició	5
coalició electoral	1
coalició polític	1
col·laboració	1
comissió	22
comissió de = estudi	1
comissió de = investigació	1
comissió legislatiu	1
comissió permanent	3
competència	6

compliment	4
compromís	1
compte	7
comunicació	1
comunisme	2
comunitat	3
comunitat autònom	11
conkurs	1
condemna	1
condemnat	1
condició	10
condició de diputat	4
condició de parlamentari	3
conducta	1
coneixement	1
confiança	7
confiança parlamentari	1
conflicte	1
conflicte polític	1
conseller	4
conseller de = economia	1
conselleria	1
constatació	1
constitució	3
constitucionalisme	2
constitucionalitat	2
control	15
control de constitucionalitat	1
control jurisdiccional	1
control parlamentari	3
conurbació de barcelona	1
convocatòria	3
convocatòria de reunió extraordinari	1
corrupció	1
cosa	9
cotització	1
credencial	1
crèdit	2
criteri interpretatiu	1

data	3
debat	5
debat general	2
decisió	33
decisió judicial	2
decisió parlamentari	2
declaració	3
defensa	1
definició	1
delegació	1
delicte	7
delicte flagrant	2
democràcia	1
designació	2
desplegament	2
detenció	2
deure	2
deure parlamentari	1
dictamen	3
dimissió	2
diputat	53
diputat autonòmic	1
diputat individual	1
direcció	8
disciplina	3
disciplina de vot	2
disciplina parlamentari	3
disposició	3
disposició addicional	2
disposició legal	1
disposició transitori	2
dissolució	4
distribució	5
districte	4
districte electoral	1
divisió	1
divisió administratiu	1
divisió de poder	1
doctrina	2
documentació	1
dret	14

dret de sufragi	1
dret fonamental	3
dret parlamentari	1
efecte	2
efectiu	1
eficàcia	2
elecció	39
elecció autonòmic	4
elecció general	2
elector	10
electorat	1
empara	2
entrada	2
escó	10
escó parlamentari	1
escon	10
escrit	1
esmena	1
establiment	2
estat democràtic	1
estatus parlamentari	1
estatut	4
estatut de = autonomia	3
excepció	1
executiu	2
exercici	6
experiència	1
expiració	2
expresident	1
expulsió	1
facultat	5
fet	10
fonament	1
força	3
força polític	1
forma	8
formació	2
fórmula electoral	5
fraccionament	1
funció	25
funció de control	2

funció de control parlamentari	1
funció de nomenament	1
funció de representació	2
funció legislatiu	3
funció parlamentari	1
funció representatiu	1
fur judicial	2
garantia	2
garantia de funcionament democràtic	1
gestió	1
govern	20
govern local	1
governant	1
grup	37
grup majoritari	2
grup minoritari	3
grup parlamentari	42
grup polític	1
identificació	1
identitat	1
immunitat	8
impuls parlamentari	1
incompatibilitat	4
incompliment	1
inconstitucionalitat	2
inculpació	1
independència	4
independentisme	1
indici	1
indústria	1
inelegibilitat	2
informació	8
informe	1
iniciativa legislatiu	2
instància	3
institució	16
instrucció	2
instrument	3
interès legítim	1

interès públic	1
interinitat	1
interpel·lació	3
interpretació	2
interrupció	1
intervenció	5
intimidació	1
investidura	3
investigació	1
inviolabilitat	8
inviolabilitat parlamentari	1
judici	1
jurament	4
justícia	1
justícia constitucional	1
jutge	2
legislació	4
legislatura	14
legitimitat	2
líder	2
lleï	28
lleï autonòmic	3
lleï català	1
lleï de catalunya	1
lleï electoral	5
lleï electoral de catalunya	1
lleï estatal	2
lleï orgànic	3
lleï orgànic estatal	1
llibertat	3
llibertat ideològic	1
llibre	3
llista	8
magistrat	1
major	4
majoria	23
majoria absolut	14
majoria de vot	1
majoria parlamentari	2
majoria simple	2
manament	3

manament imperatiu	4
mandat	6
matèria	2
mediació	1
membre	19
mesa	4
minoria	2
mitjà	2
moció	2
moció de censura	3
mort	1
municipi de catalunya	2
nació	1
naturalesa	6
necessitat	1
nomenament	6
nomenament de senador	1
norma	9
norma de desplegament directe	1
norma supletori	1
norma transitori	1
normativa electoral	1
nota	2
nucli	1
obligació	2
oposició	5
ordenació	1
ordre	1
ordre de el dia	2
ordre de processament	1
òrgan	8
òrgan de direcció tècnic	1
òrgan de govern	1
òrgan decisor	1
òrgan judicial	2
òrgan parlamentari	1
òrgan representatiu	1
organisme públic	1
organització	4
paper	2

papereta	1
parlament	33
parlament autonòmic	10
parlament liberal	1
parlamentari	36
parlamentari de catalunya	1
parlamentarisme	2
parlamentarisme liberal	3
part	2
participació	5
partit	26
partit polític	15
pena	2
perill	1
període de sessió	3
persecució	1
persona	3
personalitat	1
petició	3
ple	2
pluralisme	1
pluralisme polític	2
poder	9
poder executiu	2
poder legislatiu	1
polític	1
portaveu	4
posició	17
potestat	1
potestat disciplinari	1
potestat legislatiu	2
precedent	1
precepte	3
precepte orgànic	1
precisió	1
pregunta	2
prerrogativa	7
presència	3
presidència	5
president	34
presó	1

pressupost	8
previsió	4
principi	5
principi de = autonomia parlamentari	1
principi de = igualtat	1
principi parlamentari	1
privilegi personal	1
procediment	7
procediment legislatiu	2
procediment parlamentari	1
procés	2
procés electoral	2
processament	8
prohibició	5
prohibició de detenció i retenció	1
projecte	1
projecte de llei	1
promesa	1
pronunciament	1
propi	2
proporcionalitat	3
proposició de llei	2
proposició no de llei	1
proposta	2
protecció	2
protecció jurídica	1
prova	1
província	6
província de barcelona	1
publicitat	1
punt	5
querella	1
qüestió de confiança	3
rang	1
ratificació	1
recepció	1
reconeixement	1
recurs	1
recurs de = empara	2

recurs de = inconstitucionalitat	2
reforma	5
regidor	1
règim democràtic	1
règim electoral general	2
règim parlamentari	5
reglament	5
reglament parlamentari	5
regle	3
regulació	4
regulació autonòmic	1
regulació electoral	1
rei	6
relació	2
remissió	2
remoció	1
renúncia	2
repartiment	4
representació	23
representació parlamentari	2
representant	7
representant minoritari	1
requisit	3
reserva de llei orgànic	1
resistència	1
resolució	1
responsabilitat	2
responsabilitat penal	1
resultat	3
reunió	5
reunió ordinari	1
revisió	1
sanció	1
secretari	1
sector	5
senador	5
sentència	2
separació	1
servei administratiu	1
servei públic	1

sessió	7
sessió extraordinari	1
sistema de votació	1
sistema electoral	4
sistema parlamentari	2
sou	1
speaker	1
substitució	1
subvenció	1
sufragi	2
sufragi electoral	1
sufragi universal	1
suplement de crèdit	1
suplicatori	5
suspensió	2
suspensió de el dret	1
tercer	1
terme	2
termini	2
territori	4
territori de catalunya	2
text constitucional	1
típus	4
titular	2
tradicció	1
tràmit	2
tramitació	1
transfuguisme	1
treball parlamentari	2
tribunal	1
tribunal superior	1
ús	1
vacança parlamentari	3
valor	4
vegada	1
veïnatge administratiu	1
via	2
vida parlamentari	1
vigència	1
vista	4
voluntat	8

voluntat parlamentari	1
vot	25
vot favorable	1
votació	6

votació foral	1
zona	1
# total de termes	1789
# termes diferents	477

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	d00325	4.177	606	218	14,51	35,97

Termes	Freqüència
acord	4
activitat legislatiu	1
adequació	6
afectació	1
alt òrgan consultiu	1
alt organisme consultiu	2
àmbit	3
aprovació	7
article	25
atribució	2
autonomia	4
autonomia de catalunya	1
autonomia orgànic	1
autorització	1
benefici	1
capacitat	1
capítol	2
càrrec	3
càrrec polític	1
causa	2
cessament	1
cobertura legal	1
comissió	2
comissionat parlamentari	1
competència	20
competència autonòmic	3
compte	1
comunitat	1
comunitat autònom	5
condemna ferm	1
condició	5
confiança	2
configuració estatutari	1
conflicte	3

conflicte de competència	2
conflicte positiu de competència	1
confusió	1
consell	1
conseller	7
constitucionalitat	4
control	12
conveni	1
corporació local	1
cosa	3
debat	1
decisió	1
decisió judicial	1
dedicació	1
defensa	2
delicte	1
designació	1
desplegament	1
dia hàbil	2
dictamen	37
diputat	4
disposició final	1
disposició general	1
disposició normatiu	2
disposició reglamentari	1
disposició transitori	1
distribució de competència	1
dret polític	1
durada	1
efecte	2
empara	1
esmena	1
estatut	1
estatut de = autonomia	1

estatutarietat	1
execució	3
exercici	6
experiència	1
fet	2
força de llei	1
força polític	1
forma	3
funció	19
funció de control preventiu	1
funció de garantia estatutari	1
garantia	8
garantia jurídic	1
grup	1
grup parlamentari	5
impugnació	2
inamobilitat	1
incompatibilitat	6
incompliment	1
inconstitucionalitat	14
independència	7
inhabilitació	1
instància	2
institució	6
instrument	1
interposició	6
interposició de recurs de = inconstitucionalitat	2
intervenció	10
judici	2
judici de constitucionalitat	1
jurisdicció constitucional	3
jurista	1
justícia constitucional	1
jutge	1
legislador estatal	1
legitimació	3
lleí	25
lleí autonòmic	2
lleí català	1
lleí estatal	1

magistrat	2
magistrat constitucional	1
majoria	5
majoria absolut	4
mandat	1
matèria	2
membre	14
membre permanent	1
minoria	3
minoria parlamentari	1
mitjà	1
naturalesa	6
neutralitat	1
nomenament	1
norma	5
norma estatal	1
norma general	2
obligació	1
observança	2
ofici	2
ordre civil	1
òrgan	18
òrgan autonòmic	3
òrgan col·legiar	1
òrgan consultiu	2
òrgan consultiu autonòmic	1
òrgan de control intern	1
òrgan de justícia constitucional	1
òrgan legislatiu	1
òrgan polític	2
òrgan suprem	1
organisme	4
organisme consultiu	3
organisme de caràcter administratiu	1
organisme de caràcter consultiu	1
organisme estatutari autònom	1
organització	7
paper	1

partit polític	1
pena	1
perjudici	1
ple	1
poder	1
poder públic autonòmic	1
ponència	1
posició	3
potestat	1
precedent	1
precepte	1
president	6
pressupost	2
pretensió	1
previsió estatutari	2
principi	1
procediment	1
procediment legislatiu	1
procés	1
procés constitucional	1
projecte	4
projecte de reglament	1
projecte legislatiu	1
promulgació	1
propi	1
proposició	1
proposició de llei	5
publicació	2
qualificació	1
qüestió de constitucionalitat	1
recurs	5
recurs de = empara	1
recurs de = inconstitucionalitat	13
reelecció	1
règim	2
règim de = incompatibilitat	1
règim interior	1
regió	1

reglament	4
reglament de règim interior	1
regle	1
regulació	3
regulació bàsic	1
relació	1
renúncia	1
requeriment	1
requisit	1
reserva legal	1
secció	2
sistema estatutari	1
sistema institucional estatutari	1
sol·licitant	1
sol·licitud	5
suspensió	1
terme	3
termini	7
text	4
text legal	1
tipus	1
títol	1
tràmit	1
tret	1
tribunal	2
tribunal civil	1
ús	1
valor	1
vegada	1
via	2
vici	1
vigència	1
vista	1
vot particular	1
# total de termes	606
# termes diferents	218

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00326	3.724	482	217	12,94	45,02

Termes	Freqüència
acord	2
acte	1
activitat administratiu	1
actuació	12
actuació administratiu	1
adjunt	4
administració	5
administració local	4
administració públic de catalunya	1
administració territorial	1
advertència	1
aforament	1
àmbit	6
àrbitre	1
article	27
autogovern	1
autonomia	9
autonomia de catalunya	1
autoritat	5
candidat	2
capítol	1
càrrec	5
càrrec de confiança	1
càrrec electiu	1
càrrec polític	1
càrrega	1
carrera judicial	1
ce	1
cessament	1
ciudadà	9
col·laboració	2
comissió	2
comissió parlamentari	2

comissionat autonòmic	2
comissionat parlamentari	3
competència	7
competència exclusiu	1
compliment	1
compte	3
comunicació	1
comunitat autònom	13
conciliació	1
condemna	1
condició	2
condició de = elegibilitat	1
conducta	1
confiança	1
conflicte	2
conformitat	1
control	3
control judicial	2
conveni	1
cooperació	4
coordinació	5
debat	1
defensa	5
defensor de el poble	3
delegació	3
delicte dolós	1
detingut	1
diputat	2
diputat autonòmic	1
discriminació	1
dret	6
dret civil	1
dret fonamental	4
dret polític	1
durada	1

efecte	1
eficàcia	2
elecció	2
elegibilitat	1
empara	1
empresa públic	1
ens local	1
entitat	5
entitat local català	1
entitat local de catalunya	1
entrada	1
estat	1
estatut de = autonomia	5
estatut jurídic	2
exercici	4
expedient	1
expedient administratiu	1
expiració	1
fet	2
finalitat	1
fiscalització	1
fonament	1
força polític	1
forma	1
funció	11
funció conciliador	1
funció de control	1
funció de defensa	1
funció de mediació	1
funció de supervisió	3
funcionari	1
garantia	2
habilitació	1
habitatge	1
immunitat	3
incapacitat	1
incompatibilitat	2
independència	6
informe	4
inhabilitació	1
iniciativa legislatiu	1

instància	1
institució	11
institució de = autogovern	1
instrucció	2
interpretació	1
intervenció	5
investigació	7
inviolabilitat	3
jurisprudència constitucional	1
justícia	2
legalitat	1
legislació	1
legislació vigent	1
liquidació	1
lleï de catalunya	1
llibertat	1
llibertat públic	2
major	2
majoria	4
majoria absolut	1
maltractament	2
mandat	1
mandat imperatiu	1
mandat representatiu	1
marginació social	1
matèria	8
mediació	1
membre	1
menor	1
mitjà	4
moció	1
municipi	1
naturalesa	2
necessitat	2
negligència	1
norma	1
norma autonòmic	1
norma bàsic	1
obligació legal	1
ofici	2

ombudsman	3
omissió	1
organisme	1
organisme autònom	1
organització	6
parlament	1
parlamentari	2
part	1
partit polític	1
perjudici	1
persona	2
ple	1
poder	1
poder públic	1
posició institucional	1
possessió	2
prerrogativa	2
pres de possessió	1
president	1
pressupost	2
previsió	2
principi de col·laboració	1
procés	1
projecte de pressupost	1
publicitat	3
punt	3
queixa	6
quòrum	2
rang	1
rebuig	1
recurs	1
règim de = incompatibilitat	2
règim interior	1
règim local	1
regió	1
reglament de règim interior	1

regulació	1
relació	16
remissió	1
renúncia	1
resolució	1
resolució administratiu	1
responsabilitat polític	1
risc	1
sala	1
sentència	2
sentència ferm	1
servei	2
servei públic	1
sistema institucional català	1
sol·licitud	1
superior jeràrquic	1
terme	5
termini	1
text	1
tipus	3
tràmit	1
tramitació	1
tramitació parlamentari	1
transferència	2
trasllat	1
tribunal	1
urbanisme	1
ús	2
vegada	1
via contenciós administratiu	1
vigilància	1
vista	2
# total de termes	482
# termes diferents	217

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00327	3.466	494	212	14,25	42,91

Termes	Freqüència
abstenció	1
abús	1
acte	2
actuació	3
administració	2
administració local	2
ajut	1
alteració	1
àmbit	4
aprovació	3
article	42
assemblea legislatiu autonòmic	1
autonomia	3
autonomia local	1
aval	2
beneficiari	1
cabal	1
capítol	1
càrrec	4
causa	3
ensor	1
col·laboració	1
comissió parlamentari	1
comissionat	2
comissionat parlamentari	1
compatibilitat	1
competència	7
compte	9
comunitat autònom	1
condemna penal	1
condició	3
coneixement	1
conseller	1

constitucionalitat	1
consulta	2
contracte	1
control	8
control administratiu	1
control polític	1
cooperació	1
coordinació	1
corporació local	6
cos	1
cosa	1
crèdit	1
criteri de = eficiència	1
criteri de = oportunitat	1
dany i perjudici	1
decisió judicial	1
definició	2
delegació	4
delegat parlamentari	1
delimitació	1
departament	1
dependència	1
designació	2
despesa públic	1
deure	1
dictamen	1
direcció	1
director general de pressupostos	1
disposició	2
disposició estatal	1
dret polític	1
durada	1
efecte públic	1
eficàcia	1

eficiència	1
elecció	1
empresa	1
empresa públic	2
enjudiciament	5
entitat	9
estatut	1
estatut de = autonomia	1
execució	2
executiu	1
exempció fiscal	1
exercici	4
expedient de fiscalització	1
experiència	1
expiració	1
finalitat	1
finança públic	2
fiscalització	22
forma	5
forma jurídic	1
funció	18
funció de control	1
funció de representació	1
funció fiscalitzador	3
funció jurisdiccional	1
funcionari de cos de titulació superior	1
garantia	2
gestió	6
gestió pressupostari	1
govern interior	1
hisenda públic	1
idoneïtat	1
incapacitat	1
incompatibilitat	1
incompliment	2
inconstitucionalitat	1
independència	4
inelegibilitat	3
informe	2
infracció	1

ingrés	1
inspecció	1
institució	10
institució estatutari	1
instrucció	1
instrument	1
interpretació	1
intervenció	3
interventor	1
jutge	1
legalitat	2
legislació autonòmic	1
legislació estatal	1
legislatiu	1
legislatura	1
lleï	8
lleï autonòmic	1
lleï de catalunya	1
magistrat	2
majoria	3
majoria parlamentari	1
manament constitucional	1
manament estatutari	1
mandat	2
matèria	2
membre	7
memòria	8
mitjà	1
mort	1
naturalesa	3
norma	1
norma de règim interior	2
obligació	1
oportunitat	1
ordenament estatal	1
ordre	1
òrgan	1
òrgan col·legiar	2
òrgan de control	1
òrgan de fiscalització	2
òrgan fiscalitzador	1

òrgan suprem	1
organisme	6
organisme autònom	3
organització	9
perjudici	4
persona	1
poder	2
poder executiu	3
poder legislatiu	1
posició	3
potestat	1
precepte	5
precisió	1
president	2
pressupost	3
procediment	2
procediment jurisdiccional	1
projecte de llei	1
projecte de pressupost	1
proposta	2
publicació	1
publicitat	2
punt	4
qualificació	1
recurs	1
redacció	3
reelecció	1
règim	1
règim de = incompatibilitat	1
règim de = inelegibilitat	1
règim disciplinari	1
règim interior	2
règim local	2
reglamentació	1

regulació	3
relació	3
rendició de compte	2
renúncia	1
representació	1
requisit	2
reserva	1
resolució	2
responsabilitat	2
responsabilitat comptable	3
secció	1
secretari general	2
secretaria	1
sector públic	3
sector públic català	1
sector públic de catalunya	3
sentència	1
servei	1
silenci	1
síndic	6
síndic major	3
submissió	1
subvenció	2
terme	6
termini	1
titulació	2
tutela financer	1
via estatutari	1
vista	2
votació	1
# total de termes	494
# termes diferents	212

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00339	13.134	2.435	540	18,54	22,18

Termes	Freqüència
absència	2
acció	1
acció administratiu	2
acord	6
acta	1
acte	3
acte administratiu	2
activitat administratiu	1
activitat jurídic	1
activitat normatiu	1
actuació	18
actuació administratiu	6
administració	98
administració autonòmic	1
administració general	2
administració institucional	10
administració local	5
administració local de catalunya	1
administració perifèric	5
administració territorial	4
administratiu	2
adopció	1
alt càrrec	4
alt òrgan consultiu	1
alta	2
alteració	2
àmbit	26
anàlisi	1
anul·lació de = ofici	1
anul·lació de = ofici de = acte administratiu	1
aparell administratiu	5

aprovació	4
arbitratge	1
arbitratge administratiu	1
article	105
assessor	1
assessoria	1
associació	3
atribució	12
atribució legal	1
auditoria	1
autogovern	2
autonomia	5
autonomia orgànic	1
autonomia organitzatiu	1
autoritat	1
autorització	2
avantprojecte de disposició general	2
avantprojecte de llei	1
avantprojecte de pressupost	2
avocació	1
base	15
base de règim local	1
base territorial	1
bé	1
burocràcia	1
cambra	14
cambra de comerç	1
cambra oficial	3
cambres	1
capacitat	3
capital	3
capítol	7
càrrec	13

càrrec de confiança	2
càrrec de president	1
carta	1
catàleg de lloc de treball	1
categoria	4
causa	1
cautela	2
ce	12
centre directiu	1
circumscripció	1
ciudadà	5
col·legi	5
col·legi professional	12
comarca	1
comissió	9
comissió de govern	1
comissió interdepartamental	1
comissió permanent	1
comissionat	7
competència	43
competència administratiu	7
competència autonòmic	1
competència específic	1
competència estatutari	2
competència exclusiu	1
competència general	1
competència normatiu	1
competència propi	1
competència resolutori	1
competència sectorial	1
compliment	1
compte	2
comú	1
comunicació	4
comunitat	1
comunitat autònom	11
concessió	1
conclusió	1
condició	3
confiança	2

confiança parlamentari	1
confiança polític	1
conflicte	1
conflicte de = atribució	3
confusió	4
consell	1
consell assessor	3
consell de = administració	1
consell rector	1
conseller	36
conseller adjunt	1
conselleria	4
consorci	1
constitució	4
consulta	3
contractació	1
contracte	2
contradicció	1
control	4
control jurídic	1
control parlamentari	2
conveni	1
conversió	1
coordinació	11
corporació	3
corporació de dret públic	4
cos	1
cos superior	1
cosa	12
costat	1
criteri de jerarquia	1
decisió	5
declaració	1
decret	18
decret legislatiu	7
defensa	2
delegació	8
delegació de competència	1
delegació territorial	8
delegat	2
delegat territorial de el	2

govern	
deliberació	1
delimitació	1
demarcació	2
demarcació supracomarcal	1
demarcació territorial	1
departament	69
departament de presidència	1
dependència	7
dependència jeràrquic	2
descentralització	3
desconcentració	2
desconcentració administratiu	1
desconcentració territorial	1
desenvolupament legislatiu	1
designació	1
despatx	1
despesa públic	1
desplegament	4
desplegament administratiu	1
dictamen	1
diligència	1
diputació provincial	1
direcció	12
direcció general	4
director de servei	2
director general	8
directriu	2
disposició	10
disposició addicional	3
disposició de caràcter general	2
disposició general	3
dissolució	2
distribució de competència	1
divisió	1
doctrina	3
dret	2
dret de = associació	1
dret fonamental	1

dret privar	6
dret públic	8
durada	1
eac	8
efecte	3
eficàcia	3
elecció	1
empara	2
empresa	3
empresa públic	13
ens	1
ens local	1
ens públic	3
entitat	23
entitat administratiu	1
entitat autònom	3
entitat de dret públic	4
entitat institucional	1
entitat local de catalunya	1
estat	12
estat social	1
estatut	25
estatut de = autonomia	1
examen	1
exclusivitat	1
execució	5
exercici	12
expedient	1
expedient de reclamació de responsabilitat patrimonial	1
exposició	1
fet	5
finalitat	4
finança públic	3
finances	1
foment	1
forma	19
formació	1
funció	55
funció administratiu	3
funció de representació	1

funció executiu	1
funció normatiu	1
funció polític	1
funció públic	4
funció públic autonòmic	1
funcionari	2
funcionari de carrera	3
gabinet	2
garantia	2
garantia de legalitat	1
generalitat	78
gerent	1
gestió	8
govern	68
governació	2
governador civil	1
graduació	1
grup	1
habilitació	1
icass	1
ics	1
implantació territorial	1
imposició	1
incompatibilitat	1
independència	3
indústria	5
informació	2
informe	8
informe preceptiu	1
ingrés	2
iniciativa legislatiu	1
inscripció	1
inspecció	2
instància	1
institució	5
institució de = autogovern	2
institució estatutari	1
institució polític	2
instrucció	1
instrument	2
interès públic	1

interessat	1
interpretació	2
intervenció	8
jurisprudència	1
jurisprudència constitucional	1
jurista	1
justícia	1
legalitat	5
legislació	1
legislació bàsic	1
legislació català	2
legislació de règim local	1
legislació estatal	2
legislació sectorial	1
legislador	1
legislatura	5
lleis	170
lleis català	1
lleis de base	1
lleis estatal	2
lleis municipal	2
lleis orgànic	2
lleis regulador	1
lletrat	2
llibertat	1
llibertat de = associació	2
llista	1
loapa	2
major	6
majoria	3
mandat	1
manifestació	2
matèria	16
membre	12
ministeri	1
ministre	1
mitjà	1
moció	1
model estatutari	2
municipi de règim especial	1

nacionalitat	1
naturalesa	10
necessitat	5
negociat	1
nomenament	5
norma	4
norma amb rang de llei	1
norma de creació	2
norma de rang legal	1
norma general de funcionament	1
norma regulador	1
normativa	2
normativa comunitari	1
normativa de caràcter general	1
normativa estatal	2
obligació	1
ocupació	1
ofici	3
ordenació	2
ordenació de caràcter general	1
ordenament	2
ordenament català	2
ordenament jurídic	3
ordre	1
òrgan	69
òrgan actiu	4
òrgan administratiu	5
òrgan central	4
òrgan col·legiar	7
òrgan constitucional	1
òrgan consultiu	9
òrgan consultiu de caràcter general	1
òrgan consultiu de caràcter tècnic	1
òrgan de consulta jurídic	1
òrgan de direcció	1
òrgan directiu	1
òrgan governamental	1

òrgan perifèric	2
òrgan polític	3
òrgan superior	10
òrgan territorial	1
organisme	12
organisme autònom	11
organisme autònom comercial	1
organisme autònom de caràcter administratiu	1
organisme autònom de caràcter comercial	2
organisme consultiu	1
organització	36
organització administratiu	17
organització administratiu de catalunya	2
organització territorial	3
organització territorial de catalunya	1
paper	1
parlament	4
part	2
participació	8
participació ciutadà	1
patrimoni	1
patronat	1
perjudici	4
persona	1
personalitat	1
personalitat jurídic propi	3
personalitat jurídic únic	2
personificació	1
personificació públic	1
pertinença	1
planificació	1
ple	3
poder	2
poder executiu	1
poder públic	2
polític	2
posició	4

posició institucional	1
potestat	4
potestat administratiu	1
potestat de = autoorganització	3
potestat de direcció	1
potestat disciplinari	1
potestat normatiu	1
potestat organitzador	6
potestat organitzatori	2
potestat reglamentari	6
potestat reglamentari general	1
preàmbul	1
precepte	3
pres	1
presència	2
presidència	12
president	29
pressupost	7
prestació	2
prestació de servei	1
preu	1
prevenció	1
previsió	4
principi	8
principi constitucional	2
principi de = autonomia organitzatiu	1
principi de = eficàcia	1
principi de = exclusivitat	1
principi de jerarquia	1
principi de no- discriminació	1
prioritat	1
procediment	3
procediment administratiu comú	2
procés autonòmic	2
procés constitucional	1
procés de traspàs de servei	1
programa	4

prohibició	2
projecte	2
projecte de decret legislatiu	1
projecte de llei	1
projecte de reglament	1
projecte legislatiu	1
promoció	2
propi	8
propietat	1
proposta	3
província	1
província de barcelona	1
província únic	1
publicació	1
punt	8
qualificació	3
racionalització administratiu	1
rang	1
rang de llei	1
rang orgànic	2
recerca	2
reclamació	1
reclamació administratiu	1
recurs	4
recurs ordinari	1
reforma	1
règim	9
règim especial	1
règim interior	3
règim jurídic	15
règim local	2
règim local de catalunya	2
regió	5
registre	1
reglament	4
reglament de règim interior	1
regle	1
regulació	8
relació	11
relació interadministratiu	1

representació	3
representant	3
reserva	2
reserva de llei	1
reserva material de llei	1
resolució	5
resolució de recurs de = alçada	1
responsabilitat	4
responsabilitat polític	2
resultat	2
reunió	4
risc	1
satisfacció	1
secció	3
secretari	2
secretari de = estat	1
secretari general	22
secretari general adjunt	4
secretari general tècnic	1
secretari sectorial	1
secretaria general	1
secretaria sectorial	1
sector	10
sector de = actuació	2
sector públic	4
sentència	3
separació	1
servei	34
servei jurídic	1
servei públic	4
servei territorial	3
sessió	1
si	3
sindicat	1
sistema administratiu	1
sistema de responsabilitat	1
sistema polític	1
societat anònim	2
societat civil	2
societat mercantil	1

sol·licitud	4
stc	13
subdirecció general	2
submissió	1
subordinat	1
subsecretari	1
superior	3
superior jeràrquic	1
suport jurídic	1
terme	5
terme municipal	1
territori	3
territori de catalunya	2
territorial	1
text refundre	1
tipus	12
títol competencial	1
títular	10
titularitat	3
tradició	1
transferència	1
transferència de funció	1
transició polític	1
transparència	1
transport	1
traspàs	1
traspàs de servei	3
tret	1
turisme	1
tutela	1
tutela administratiu	1
tutela financer	1
unitat	3
unitat territorial	1
urbanisme	1
ús	2
usuari	1
vegada	4
via	3
via administratiu	1
vista	5

voluntat	2
voluntat administratiu	1
zona	1

zonificació	1
# total de termes	2435
# termes diferents	540

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00340	5.803	818	285	14,10	34,84

Termes	Freqüència
accés	4
acord	1
administració	4
administrat	1
adquisició	2
agrupació	1
alt càrrec	7
alta	1
alteració	1
àmbit	3
anul·lació	1
aparell administratiu	1
aprovació	1
article	31
aspirant	1
assessor	2
atribució	2
autonomia	1
auxiliar	2
base	2
bloc competencial	1
bomber	1
burocràcia	2
cadena	1
capacitat	2
capítol	3
càrrec	18
càrrec polític	1
càrrec públic	1
carrera administratiu	6
carrera polític	1
categoria	1
causa	1
classificació	1

cobertura	1
col·lectiu	1
comandament	1
competència	9
competència autonòmic	3
competència estatal	2
competència exclusiu	2
complement de destinació	2
compliment	1
compte	2
comunitat	1
comunitat autònom	7
conclusió	1
conkurs	3
condició	5
condició de = igualtat	1
coneixement	2
confiança	2
conflicte	1
conseller	6
contractació	1
contractació administratiu	1
convocatòria	2
convocatòria públic	1
coordinació	2
corporació local	1
cos	22
cos de funcionari	1
cos superior	2
cosa	3
criteri de = objectivitat	1
decisió	1
declaració	1
decret	4
departament	5

descentralització	1
desenvolupament normatiu	1
designació	1
destinació	2
deure	2
diplomata	1
direcció	7
direcció polític	1
director	2
director general	6
discrecionalitat administratiu	1
disposició	3
disposició addicional	2
disposició addicional tretzè	1
disposició addicional vuitè	1
disposició final	1
disposició transitori	2
distribució	1
doctrina	1
dret	9
dret administratiu	2
dret col·lectiu	1
dret de permanència	1
dret de sindicació	1
dret públic	1
efecte	1
ens	2
entitat	2
entitat autònom	1
escala	3
escala de = inspector financer	1
esquadra	1
establiment	1
estatut	1
execució	2
exercici	6
exposició	1
exposició de motiu	1
facultat	1

fet	5
finalitat	1
forma	6
formació	7
funció	14
funció administratiu	2
funció de direcció polític	1
funció normatiu	1
funció públic	40
funció públic autonòmic	2
funció públic estatal	1
funcionari	33
funcionari de càrrec	1
funcionari de carrera	3
funcionari públic	3
funcionariat	3
garantia	1
gerent	1
gestió	3
govern	1
governació	1
gratificació	1
grau	8
grup	21
incompatibilitat	3
indústria	1
informe	2
ingrés	1
inspector	1
institució públic	2
interpretació	2
jurisprudència	1
justícia	1
legislació autonòmic	1
legislació bàsic	2
legislació català	1
legislació estatal	2
legislador	1
legislador autonòmic	3
legislador català	1
legislador estatal	4

llei	14
llei bàsic	2
llei bàsic estatal	4
lleis de funció públic	1
llicència	1
llista	1
marc constitucional	1
marc legal general	1
marc normatiu	5
marc normatiu general	1
matèria	8
membre	1
memòria	1
mèrit	3
mitjà	4
mobilitat	1
mosso de = esquadra	1
naturalesa	1
necessitat	1
negociació col·lectiu	1
negociat	1
nomenament	1
nomenament de funcionari	1
norma	2
norma de desenvolupament	3
norma regulador	1
normació	1
nucli	2
ocupació	4
oferta de = ocupació públic anual	1
oferta públic de = ocupació	1
oposició	2
ordenació	2
ordre	1
òrgan	4
òrgan actiu	4
òrgan administratiu	1
òrgan de representació	1
òrgan perifèric	1
òrgan superior	4

organisme autònom	2
organització	5
paper	1
part	2
participació	2
perjudici	1
permís	1
persona	6
personal contractar	2
personal laboral	2
personalitat jurídica únic	1
plaça	1
polític	1
posició	1
precepte	5
precepte constitucional	1
precepte de caràcter bàsic	1
presidència	1
president	4
prestació de servei	2
principi	4
principi constitucional	1
principi de = igualtat	1
principi de mèrit	1
procediment	2
procés	9
procés autonòmic	1
procés de descentralització	1
procés de selecció	3
procés de traspàs	1
promoció	2
propi	3
proposició	1
prova	2
provisió	2
provisió de lloc de treball	4
publicació	2
punt	1
qualificació	1
reconeixement	2
recurs	2

redacció	1
reforma	1
règim	5
règim de contractació administratiu	1
règim de dret administratiu	1
règim de retribució	1
règim disciplinari	5
règim estatutari	10
règim funcionarial	1
règim jurídic	6
règim laboral	1
registre	1
regulació bàsic	1
relació	18
relació de lloc de treball	6
representació	1
requisit	1
resolució	1
responsabilitat	2
retribució	4
secció	1
secretari general	3
sector	1
sentència	1
servei	26
servei central	3
servei públic	1
sindicació	3
sistema de retribució	1

subdirecció general	1
subdirector	1
superior	1
terme	10
termini	1
text	2
text legal	1
text legislatiu	1
tipus	5
títol	5
títol competencial	2
titulació	2
titularitat estatal	1
tracte	1
transferència	1
transferència de personal	1
transferència de servei	1
traspàs	6
traspàs de funcionari	2
tret	2
tribunal	1
uniformitat	1
vegada	1
via	3
vigilància	1
voluntat	2
# total de termes	818
# termes diferents	285

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00341	2.705	384	127	14,20	33,07

Termes	Freqüència
acord de traspàs	1
administració	6
adquisició	2
afectació	1
aprovació	1
arrendament	1
article	24
autonomia	1
base	5
bé	32
bé afecte	2
bé de domini públic	2
bé demanial	8
bé immoble	5
bé patrimonial	3
capítol	1
categoria	2
cessió	7
clàusula residual	1
cobertura	1
comissió mixt	1
competència	15
competència autonòmic	2
competència legislatiu	2
competència normatiu	1
competència propi	1
comunitat autònom	6
constitucionalitat	2
cosa	2
declaració	1
definició	1
delimitació	1
demani	1
departament	1

desafectació	4
desenvolupament legislatiu	1
destinació	1
disposició transitori	3
doctrina	2
domini	3
domini públic	4
dret	3
dret privar	1
dret real	1
efecte	1
ens	2
ens autonòmic	1
entitat	3
estatut	1
execució	1
exercici	13
facultat	1
funció	5
funció públic	1
gestió	2
impugnació	1
inconstitucionalitat	2
ingrés	2
institució	2
interpretació	1
legislació	2
legislació bàsic	1
legislació català	1
legislació civil	1
legislació estatal	2
legislació vigent	1
legislador autonòmic	1
legislador estatal	1
liquidació	2

lleï	8
marc normatiu	1
matèria	2
mitjà	5
mutació demanial	2
naturalesa	1
necessitat	1
norma	1
ocupació	1
òrgan	2
paràgraf	4
part	1
patrimoni	41
perjudici	1
potestat	1
precepte	6
precisió	1
pressupost	1
previsió	1
principi	3
principi constitucional	1
procediment	1
propi	2
propietat	2
protecció	1
punt	1
qualificació	1
recurs	3
règim	4
règim jurídic	5
regulació	1

representant	1
resolució	1
responsabilitat	1
servei	6
servei públic	2
successió	3
terme	2
territori	1
text	1
text legal	1
típus	1
títol	5
títol competencial	2
títol jurídic	2
títol lucratiu	1
titular	1
titularitat	5
transferència	4
transferència de recurs	1
traspàs	9
traspàs de servei	1
unitat	1
ús	4
usucapió	1
valor	1
vegada	2
vigència	1
# total de termes	384
# termes diferents	127

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00342	12.009	1.757	348	14,63	19,81

Termes	Freqüència
acció	3
acord	2
activitat administratiu	1
actuació	14
administració	7
administració local	2
administració perifèric	1
administració territorial	1
adoptat	1
agrupació	7
ajuntament	17
alcalde	5
alta	3
alteració	2
àmbit	28
aparell administratiu	1
aprovació	2
àrea metropolitana	7
article	70
arxiu	1
assistència	4
atribució	3
atribució de competència	4
autonomia	28
autonomia de catalunya	2
autonomia local	8
autonomia municipal	2
base	19
base de règim local	1
bé	1
bloc competencial	1
bloc de el constitucionalitat	1
cabildo	1
capacitat	5

capítol	2
càrrec	1
càrrec de confiança	1
categoria	2
causa	3
circumscripció	3
circumscripció electoral	2
ciutadà	1
coalició	1
cobertura	1
col·laboració	2
comarca	135
comissió	5
comissió de govern	2
competència	79
competència autonòmic	2
competència comarcal	4
competència exclusiu	2
competència executiu	1
competència legislatiu	1
competència municipal	8
competència ple	1
competència propi	12
competència provincial	1
competència sectorial	1
compliment	3
compte	9
comunitat	1
comunitat autònom	20
concentració	2
conclusió	1
condició	1
confiança	1
consell	9
consell comarcal	37

consell de = alcalde	1
conseller	1
conseller comarcal	1
consorci	1
constitució	3
constitucionalitat	2
consulta	4
control	4
conurbació de barcelona	1
conveni	5
conversió	5
cooperació	6
coordinació	8
cosa	14
costat	3
debat	1
decisió	1
declaració	1
decret	2
definició	1
delegació	9
delegació de competència	2
delegat	2
delegat de el govern	1
demarcació	7
demarcació supracomarcal	2
demarcació supramunicipal	1
demarcació territorial	3
departament	1
dependència	1
descentralització	3
desplegament	4
diputació	7
diputació provincial	9
direcció	2
direcció administratiu	1
directriu	2
discriminació	1
disposició	3
disposició addicional	3
disposició transitori	2

distribució	1
distribució de competència	2
divisió	8
divisió comarcal	2
divisió territorial	7
doctrina	1
dret	2
dret privar	1
dret públic	1
efecte	6
eficàcia	1
elecció	7
elecció directe	2
elecció municipal	1
electorat	1
encarament	1
ens	2
ens local	2
ens local de catalunya	1
entitat	46
entitat local català	1
entitat local de caràcter territorial	1
entitat local de catalunya	1
entitat metropolitana	5
entitat territorial	1
entrada	1
establiment	7
estat	1
estatut de = autonomia	3
excepció	3
execució	4
exercici	6
experiència	2
facultat	2
fet	9
finalitat	1
finançament	4
fiscalització	1
foment	2
forma	7

formació	2
franquisme	1
funció	17
funció estatal	1
funció executiu	3
funció normatiu	1
funcionari	1
garantia	2
garantia constitucional	3
garantia institucional	4
gerent	7
gestió	11
govern	12
govern local	1
governador civil	1
grau	6
hisenda	1
hisenda local	1
identificació	1
identitat	4
imposició	1
incapacitat	1
informació	2
informe	1
iniciativa legislatiu	1
instància	11
institució	26
institució públic	1
institucionalització	6
instrucció	3
instrument	5
interpretació	3
intervenció	13
jurisprudència	1
just	1
justícia	1
legislació	10
legislació administratiu	1
legislació bàsic	2
legislació català	5
legislació de règim local	2

legislador	3
legislador autonòmic	2
legislador català	3
legislador estatal	4
legitimitat	1
lleï	30
lleï català	1
lleï de base	1
lleï de catalunya	1
lleï orgànic	1
major	4
majoria	2
majoria absolut	2
mancomunitat	2
manifestació	2
mapa	6
matèria	19
membre	6
mitjà	4
model constitucional	1
municipal	5
municipi	64
naturalesa	6
necessitat	9
norma	2
norma bàsic	1
normativa	2
nucli	3
ocupació	1
oficina públic	1
oposició	1
ordenació	2
ordenació de el territori	1
ordenament	4
ordenament català	1
ordre	1
òrgan	11
òrgan col·legiar	1
òrgan de govern	3
òrgan perifèric	1
òrgan representatiu	1

organisme	6
organisme autònom	2
organització	29
organització administratiu	3
organització comarcal	20
organització comarcal de catalunya	2
organització municipal	1
organització territorial	22
organització territorial de catalunya	8
paper	5
participació	7
participació ciutadà	1
partit	3
partit judicial	1
patrimoni	1
perjudici	1
personalitat	3
personalitat jurídic propi	2
pla	2
pla territorial parcial	2
planejament	1
planificació	2
ple	14
poder	5
poder autonòmic	1
poder polític	1
poder públic	1
polític	5
ponència	2
posició	10
potestat	1
potestat de direcció	2
precepte	3
precisió	1
presència	1
president	5
pressupost	1
prestació	7
prestació de servei	3

previsió	9
previsió estatutari	1
principi	5
principi de = eficàcia	1
procedència	2
procediment	5
procés	8
procés autonòmic	1
programa	4
pronunciament	1
proposta	2
protecció	2
província	21
província únic	1
punt	9
rebuig	1
recepció	1
reconeixement	1
regidor	5
règim	12
règim especial	8
règim jurídic	11
règim local	14
règim local de catalunya	2
regió	1
reglament orgànic	1
regulació	7
relació	7
relació de cooperació	1
relació interadministratiu	1
representació	4
representant	2
requisit	1
resultat	1
risc	1
satisfacció	1
secretaria	1
sector	1
servei	34
servei central	1
servei municipal	9

servei públic	3
síndic	2
sistema autonòmic	1
sol·licitud	1
substitució	1
subvenció	1
terme	7
territori	9
territori de catalunya	4
territori estatal	1
tesi	1
text	2
text legal	1
tinent	1
tipus	3
títol	2
títol competencial	1
titulació	1
tracte	1

tradició	3
transferència	2
transició	1
transport	5
unanimitat	1
urbanisme	1
valor	1
vegada	1
vegueria	1
veí	1
via	4
vigilància	1
vista	4
voluntarietat	1
voluntat	3
vot	1
zona	2
# total de termes	1757
# termes diferents	348

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	d00343	14.371	1.919	320	13,35	20,32

Termes	Freqüència
acord	18
acte	8
actuació	3
adequació	2
administració	4
adopció	1
adquisició	2
afectació	1
ajuda	1
ajuntament	2
ajut	1
àmbit	8
amortització	1
anàlisi	3
any natural	1
apel·lació	2
aprovació	14
arrendament	1
article	71
assemblea legislatiu	1
atorgament	1
atribució	3
autogovern	1
autonomia	4
autonomia financer	6
autoritat	1
autorització	2
aval	3
avantprojecte	2
avantprojecte de = estat de despesa	1
avantprojecte de despesa	1

base	16
bé	4
benefici	1
benefici fiscal	1
beneficiari	2
bomber	2
cabal	1
cancel·lació	1
cànon	4
capacitat	2
capital	17
capítol	9
càrrec	7
càrrega	3
causa	1
ce	2
cessió	29
circulació de bé	1
ciudadà	2
classificació	2
col·laboració	1
comissió	2
comissió mixt	1
competència	19
compliment	3
comprovació	1
compte	15
comú	1
comunicació	1
comunitat	5
comunitat autònom	3
concessió	1
condició	7

coneixement	1
conflicte	1
conseller	1
conseller de = economia	5
consignació	1
constitució	1
consulta	2
contractació	1
contracte	1
contribució	1
contribució especial	6
control	28
control de legalitat	1
control parlamentari	2
control polític	1
control pressupostari	1
conveni	1
convergència	1
coordinació	17
corporació local	5
cosa	6
cotització	1
crèdit	16
criteri de = eficiència	2
data	1
decisió	1
decret	1
decret legislatiu	1
decret llei	1
defensa	1
definició	3
delegació	4
deliberació	1
departament	3
derogació	1
despesa pública	3
desplegament	4
desplegament legislatiu	1
destinació	1
deute	1
dictamen	2

diputació	3
direcció	2
directriu	1
dispersió	1
disposició	10
disposició addicional	4
disposició reglamentari	1
disposició transitori	6
distribució	6
distribució de competència	1
distribució territorial	1
doctrina	4
document	1
documentació	1
domicili	2
donació	3
dret	1
dret privar	7
dret públic	1
dret real	1
efecte	4
efecte públic	1
eficàcia	1
eficiència	2
empresa	1
empresa pública	4
endeutament	8
enjudiciament	1
ens	6
ens públic	2
entitat	4
entitat autònom	5
entitat autònom de caràcter administratiu	2
entitat autònom de caràcter comercial	1
entitat de dret públic	1
entrada	4
especialitat	2
especificació	2
esquadra	1

establiment	5
estat	11
estat de = execució	1
estatut	4
estranger	1
evacuació	1
exacció	3
examen	6
excedent	1
exclusió	4
execució	7
executiu	1
exempció fiscal directe	1
exercici	21
exposició de motiu	1
fase	8
fet	7
fet imposable	2
finalitat	2
finança	1
finançament	53
fiscalització	3
forma	7
formalització	1
funció	13
funció estatal	1
funció interventor	2
funció públic	1
funcionari	1
garantia	2
generalitat	1
gestió	14
gratuïtat	4
grau	3
gravamen	1
grup	5
habitatge	1
herència	1
hisenda	7
identificació	1
immoble	2

imposició	2
impost	46
impost estatal	5
incoació	1
incompliment	1
inconstitucionalitat	1
independència	1
informació	2
informe	1
ingrés	86
iniciativa legislatiu	1
inspecció	3
institució	5
instrument	7
interpel·lació	1
interposició de recurs de = inconstitucionalitat	1
interpretació	2
intervenció	1
investigació	1
legalitat	2
legislació	6
legislació de desenvolupament	1
legislació de règim local	1
legislació vigent	1
legislatiu	1
legítimitat	1
liquidació	7
lleï	49
lleï anual de pressupost	1
lleï de patrimoni	1
lleï de pressupost	6
lleï estatal	1
lleï orgànic	2
lleï regulador	1
llibertat de circulació	1
l·listat	2
major	8
manifestació	2
marc constitucional	2

marc normatiu	1
matèria	16
memòria	5
menor	1
mitjà	2
moció	1
monopoli	2
mosso de = esquadra	1
multa	3
naturalesa	4
necessitat	3
norma	4
normalització	1
normativa	5
normativa estatal	3
nota	1
obertura	1
obligació	9
observació	2
ocupació	1
oportunitat	1
ordenació	3
ordenació de el territori	1
ordenament jurídic	1
ordre constitucional	2
òrgan	6
òrgan de control intern	1
òrgan de fiscalització	1
òrgan fiscalitzador suprem	1
organisme	4
organisme autònom	3
organisme autònom administratiu	2
organització	2
organització territorial	1
paper	3
parcel·la	1
part	3
participació	39
patrimoni	13
perjudici	5

persona	11
personalitat jurídica propi	1
plantilla	2
ple	3
polític	5
ponderació	2
potestat	4
potestat normatiu	1
precepte	3
precepte constitucional	1
precepte estatutari	1
prescripció	1
pressupost	50
pressupost general	16
prestació	15
prestació de servei	3
preu	8
previsió	13
previsió constitucional	2
principi	18
principi constitucional	1
principi de = unitat	4
principi de = universalitat	1
principi de legalitat	1
principi de solidaritat	2
principi pressupostari	3
prioritat	1
procediment	7
procediment legislatiu	1
procés	6
procés de = aprovació	1
programa	4
prohibició	1
projecte	7
projecte de llei	8
propi	1
propietat	1
proposta	4
pròrroga	3
prova	1
província	1

punt	7
rang	1
recaptació	16
recurs	47
recurs de = inconstitucionalitat	1
recurs tributari	1
reforma	2
règim	8
règim comú	3
règim local	1
reglament	1
reglamentació	1
regle	6
regulació	16
relació	2
relleu	2
remissió	2
renda	9
representació	1
requisit	3
requisit general	1
resolució	1
responsabilitat	2
responsabilitat comptable	1
resultat	1
retard	1
revisió	13
risc	1
rúbrica	1
sanció	5
sanejament	2
secció	1
sector	1
sector públic	3
sector públic de catalunya	7
servei	53
servei de = inspecció	1
servei públic	9
si	6
sistema de responsabilitat	1

solidaritat	5
subjecte passiu	1
substitució	2
subvenció	33
successió	4
suplement	1
tarifa	1
taxa	14
tercer	2
terme	4
termini	3
territori	24
text constitucional	2
text refondre	2
tipus	5
títol	2
titularitat	2
titularitat estatal	1
tramitació	1
tramitació parlamentari	1
transferència	25
transferència de capital	7
transferència de servei	2
transició	1
transmissió	7
transport	1
traspàs	6
traspàs de competència	1
traspàs de servei	1
treballador	1
tresor	1
tresoreria	3
tribunal	1
tribut	49
unitat	9
universalitat	3
ús	1
valor	2
vegada	4
venedor	1
via	2

vigència	2
vista	3
vot particular	1

zona	1
# total de termes	1919
# termes diferents	320

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00316	2.383	405	218	17,00	51,35

Termes	Freqüència
actuació	3
administració	2
àmbit	4
article	4
arxiu	2
assegurança	1
assistència social	1
associació	1
atribució	2
autogovern	3
autonomia	9
autonomia de catalunya	2
autoritat	1
autorització	1
base	3
bé	2
cambrà	1
col·legi professional	1
comandament	1
competència	23
competència compartir	4
competència concurrent	1
competència exclusiu	3
competència executiu	1
competència legislatiu	1
competència ple	1
compliment	1
comunicació	3
comunitat	1
comunitat autònom	10
concessió administratiu	1
conkurs	1
condició	1
consulta	1

contractació	1
coordinació	1
corredor de comerç	1
cos	1
cos policial	1
cotitularitat	3
crèdit	2
delimitació	1
demarcació	1
demarcació notarial	1
demarcació territorial	1
dependència	1
descentralització	2
descentralització administratiu	1
desenvolupament legislatiu	5
desplegament	1
desplegament legislatiu	1
disposició	1
distribució	2
distribució competencial	1
distribució de competència	2
distribució territorial	1
divisió	4
dret	3
efecte	1
empresa	1
ens	1
ens públic	1
entitat	1
entitat territorial	1
especialitat	1
esquadra	2
estat	1
estat de = autonomia	1

estat membre	1
estatut de = autonomia	2
exclusió	1
exclusivitat	5
execució	7
exercici	7
expedició	1
expropiació forçós	1
facultat	3
fet	1
força	1
forest	1
forma	1
formació	1
funció	9
funció executiu	1
funció legislatiu	1
funció públic	2
funcionari	2
fundació	1
garantia	1
grau	1
homologació	1
indústria	2
inspecció	2
instància	1
institució	2
institució de = autogovern	1
intervenció	2
investigació	1
justícia	2
jutge	1
jutjat	1
legalitat	2
legislació	5
legislació bàsic	1
lleï	3
lleï estatal	1
lleï orgànic	3
lleï processal	1
llibertat públic	1

llista	2
magistrat	1
matèria	21
membre	1
menor	1
ministeri fiscal	1
mitjà	2
monopoli	2
mosso de = esquadra	2
nacionalitat	2
necessitat	1
nomenament	1
norma	6
norma bàsic	1
norma estatutari	1
norma institucional bàsic	1
notari	1
nucli	1
observança	1
oposició	1
ordenació	4
ordenació de el territori	1
ordenament	2
ordenament jurídic	3
ordre	1
òrgan	2
òrgan jurisdiccional	1
organització	1
participació	1
patrimoni	2
pla	1
pla de desplegament	1
pla de protecció civil	1
plaça	1
planificació	1
poder judicial	2
poder polític	2
poder públic	1
polícia	3
polícia autònom	1
polícia autonòmic	4

polícia local	2
polític	1
potestat	1
potestat legislatiu	4
potestat públic	1
potestat reglamentari	1
previsió constitucional	1
principi	3
principi de = autonomia	1
principi de supremacia	1
procediment administratiu	1
promoció	1
propi	2
propietat	1
propietat intel·lectual	1
protecció	2
protecció civil	1
publicitat	1
reconeixement	2
recurs	1
règim	3
règim estatutari	1
règim federal	1
règim jurídic	1
règim local	1
regió	1
registrador	1
regulació	3
repartiment	2
reserva absolut	1
responsabilitat	1

secretari judicial	1
sector	3
sector públic	2
seguretat ciutadà	1
seguretat públic	1
servei	4
servei públic	1
sistema autonòmic	2
sistema competencial autonòmic	1
sistema de responsabilitat	1
sobirania polític	1
terme	3
territori	4
text constitucional	2
text estatutari	1
tipus	1
títol	1
titularitat	1
titularitat estatal	1
transport	3
tesor	1
tribunal	1
turisme	1
urbanisme	1
ús	1
usuari	2
zona	1
# total de termes	405
# termes diferents	218

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00348	1.304	162	88	12,42	54,32

Termes	Freqüència
actuació	3
àmbit	2
article	3
arxiu	1
assegurança	1
assistència social	1
atribució	3
autogovern	4
autonomia	4
autonomia de catalunya	1
base	1
classificació	2
comissió mixt	1
competència	16
competència compartir	3
competència exclusiu	4
comunitat autònom	3
conflicte	1
corona	1
cosa	1
crèdit	1
desenvolupament legislatiu	1
distribució	1
distribució competencial	2
distribució territorial	1
divisió	2
dret català medieval	1
ens	1
exclusivitat	4
execució	1
exercici	3
expropiació forçós	1
forma	1
funció	2

funció executiu	1
funció legislatiu	1
funció públic	1
indústria	1
inspecció	1
instància	1
institució	4
institució de = autogovern	2
institució de = autogovern català	1
intervenció	1
legislació	2
llibertat	1
llista	1
marc polític	1
matèria	13
membre	2
mort	1
nacionalitat	1
normativa estatal	1
ocupació	1
ordenació	1
òrgan	3
organització	2
parcel·la	1
part	3
planificació	1
poder	1
poder autonòmic	1
polícia autonòmic	1
polític	1
potestat	1
potestat legislatiu	2
potestat públic	1
potestat reglamentari	1

presó	1
principi	3
promoció	1
règim	3
règim de = exclusivitat	1
regulació	2
repartiment	1
representant	1
reserva absolut	1
sector	1
si	1

sistema autonòmic	1
terme	2
territori	1
text constitucional	1
text estatutari	1
tipus	1
titularitat	1
traspàs de competència	1
turisme	1
# total de termes	162
# termes diferents	88

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00350	1.884	307	147	16,30	47,88

Termes	Freqüència
administració	1
agent	1
alta inspecció	1
alta inspecció estatal	1
alteració	1
àmbit	5
aprovació	1
article	25
arxiu	2
assegurança	1
assistència social	1
associació	2
autogovern	1
autorització	2
bé	1
cambra	1
cambra de comerç	1
capital	1
càrrega	1
col·laboració	1
col·legi professional	1
competència	12
competència de = execució	1
competència de desenvolupament legislatiu	1
competència estatal	1
competència exclusiu	4
competència executiu	1
competència ple	1
compliment	1
comunicació	2
comunitat autònom	4
concessió administratiu	1
consulta	1
contractació	2

convocatòria	1
crèdit	2
defensa	1
delimitació	2
demarcació	1
demarcació territorial	1
desenvolupament legislatiu	7
destinació	1
dipòsit	1
disposició estatutari	1
distribució	1
dret	2
dret civil català	1
empresa	1
ens públic	1
entitat	1
especialitat	1
establiment	1
estatut	1
estatut jurídic	1
exclusió	1
execució	12
exercici	2
expropiació forçós	1
facultat	4
finalitat	2
forest	1
funció	4
funcionari	1
fundació	2
gestió	3
habitatge	1
indústria	3
inspecció	2
institució	2
institució de = autogovern	1

institució públic	1
interessat	1
intervenció	2
investigació	1
justícia	2
jutjat	1
legislació	5
legislació bàsic	3
legislació civil	1
legislació mercantil	2
lleï	3
lleï orgànic	2
matèria	7
menor	1
mitjà	2
monopoli	1
municipi	1
mutualisme	1
nomenament	1
norma	7
norma bàsic	2
ordenació	5
ordenació de el territori	1
ordre públic	1
òrgan jurisdiccional	2
organització	2
organització judicial	1
participació democràtic	1
patrimoni	1
perjudici	9
persona	1
pla	1
planificació	1
poder judicial	2
polícia	2
polícia autònom	1
polític	1
precepte	3
preu	1
procediment administratiu	1
promoció	1

propietat	1
propietat intel·lectual	1
protecció	5
província	1
publicitat	1
qualificació de = interès general	1
qualificació legal de = interès general	1
recurs	1
règim	5
règim estatutari	1
règim jurídic	1
règim local	1
regulació	1
relació	1
responsabilitat	1
sector	3
sector públic	3
seguretat social	3
servei	5
sindicat	1
sistema de responsabilitat	1
terme	5
terme municipal	1
territori	4
territori de catalunya	1
titularitat estatal	3
transferència	1
transport	5
tribunal consuetudinari	1
turisme	1
tutela	1
urbanisme	1
usuari	1
valor	1
vigilància	1
zona	1
# total de termes	307
# termes diferents	147

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00312	5.144	876	298	17,03	34,02

Termes	Freqüència
absència	1
abstenció	1
acció de govern	1
acció polític i de govern	5
acord	1
acte	2
actuació	7
actuació polític	1
administració	1
administració territorial	1
adopció	1
àmbit	4
aprovació	2
aprovació de llei	1
assemblea legislatiu	1
assistència	2
assistència social	1
autogovern	3
autogovern de catalunya	2
autonomia	3
autonomia de catalunya	3
base	1
cambrà	9
cambrà de representació	1
candidat	7
candidatura electoral	1
càrrec	1
categoria	1
cautela	1
ciudadà	2
coalició	3
coalició electoral	3
col·laboració	1
comissió	46
comissió de = agricultura	2

comissió de = economia	2
comissió de = enquesta	1
comissió de = estudi	1
comissió de = indústria	2
comissió de = investigació	2
comissió de justícia	2
comissió de legislatura	1
comissió de seguiment	1
comissió parlamentari	2
competència	8
competència concurrent	1
competència de desenvolupament legislatiu	1
competència exclusiu	4
competència executiu	1
competència legislatiu	1
compliment	3
compte	2
comunicació	2
comunitat	1
comunitat autònom	4
conducta	1
confiança	6
conflicte de competència	2
consell comarcal	1
consell executiu	1
consell social	1
conseller	3
constitucionalitat	1
contribució especial	1
control	5
control polític	1
convocatòria	1
coordinació	1
cort general	1
crèdit	1

crida	2
cura	1
data	1
debat	10
debat general	2
decisió	7
declaració	1
dedicació	1
defensa	1
delegació	1
delegat	1
deliberació	1
departament	3
desenvolupament legislatiu	2
designació	1
deure	1
deute públic	1
dictamen	3
diputació permanent	1
diputat	19
directriu	1
dissolució	3
divisió territorial	1
dret	3
dret civil català	1
durada	1
elecció	8
elecció democràtic	1
electorat	2
emissió de deute públic	1
empresa públic	1
ens	2
escon	2
esmena	9
estat	2
examen	1
exclusivitat	1
executiu	1
exercici	1
facultat	3
finança	3

fiscalització judicial	1
funció	15
funció de control	1
funció parlamentari	1
funció públic	1
funcionariat	1
fur especial	1
garantia	1
govern	16
governació	1
grup	7
grup parlamentari	15
habitatge	1
impediment	1
impost	1
inconstitucionalitat	2
indemnització	1
indústria	2
informació	5
informe	2
ingrés	1
iniciativa legislatiu	2
iniciativa parlamentari	1
instància	1
institució	7
institució de = autogovern	1
institució de = autogovern propi de catalunya	1
instrument	1
interès públic	1
interpel·lació	4
interpretació	1
intervenció	1
investidura	5
investigació	2
inviolabilitat parlamentari	1
justícia	2
legislació	3
legislació civil	1
legislatura	3
lleis	36

lleis de catalunya	2
lleis de desenvolupament bàsic de el = estatut	1
lleis de pressupost	1
lleis marc	1
llista	1
llista electoral	2
majoria	2
majoria absolut	6
majoria parlamentari	1
majoria simple	4
matèria	12
membre	35
mesa	3
moció	2
moció de censura	5
nació	1
nacionalitat	3
norma bàsic	2
norma legal	1
observació	1
ordenació	1
ordre	5
ordre de el dia	5
òrgan	5
òrgan central	1
òrgan suprem	1
organisme	1
organització	1
paper	1
papereta	1
parcel·la	1
parlament	5
part	4
partit	4
partit polític	2
període de sessió	3
persona	4
pla	2
ple	3
pluralisme social	1

poder	3
poder electiu	1
poder legislatiu	1
polític	7
polític econòmic sectorial	2
ponència	2
portaveu	4
posició	4
posició institucional	1
potestat legislatiu	1
pregunta	3
pres	1
presidència	4
president	43
pressupost	6
principi	3
procediment	3
procediment de = investidura	1
procediment legislatiu	2
programa	6
programa polític	1
projecte	2
projecte de llei	4
promulgació	1
proporcionalitat	1
proposició	3
proposició de llei	7
proposició no de llei	2
proposta	7
proposta de reglament	1
proposta de resolució	2
protecció	1
publicació	5
qüestió de confiança	4
quòrum	1
recerca	2
recurs	1
recurs de = inconstitucionalitat	2
redacció	1

reforma	2
règim estatutari	1
règim jurídic	1
règim local	1
regió	2
reglament	2
regulació	1
rei	2
relació	2
relleu	2
remissió	1
representació	4
representant	3
resolució	8
responsabilitat	1
resultat	1
reunió	3
sala	1
secretari	3
secretaria	2
sector	1
seguiment	1
seguretat ciutadà	1
seguretat social	1
senador	3
servei	2
sessió	13
sessió extraordinari	1
sessió ordinari	2
sessió parlamentari	1
sessió plenari	1
síndic de greuges	1
sistema de responsabilitat	1
sistema de votació	1
sistema electoral	1
sistema legislatiu	1

sistema parlamentari	2
sol·licitud	2
substanciació de pregunta	1
sufragi universal	1
termini	1
territori de catalunya	1
text	4
torn	1
tràmit	2
tramitació	3
tramitació legislatiu	1
transport	1
treball parlamentari	5
tribunal constitucional	1
turisme	3
universitat	1
urbanisme	1
vegada	1
vicepresidència	2
vicepresident	3
vista	1
voluntat	1
vot	5
vot favorable	1
vot positiu	1
votació	11
votació de = investidura	2
votació ordinari	3
votació per assentiment	1
votació públic	2
votació secret	1
zona	1
# total de termes	876
# termes diferents	298

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00313	1.081	157	108	14,52	68,79

Termes	Freqüència
acció polític i de govern	1
acord de cooperació	1
activitat polític	1
adopció	1
àmbit	3
article	1
autonomia financer	1
autonomia organitzatiu	1
autoritat	1
cambrà	1
capacitat	1
càrrec	3
circumscripció provincial	1
ciudadà	1
comissió	2
competència	5
compte	1
comunitat autònom	1
condició	2
condició de diputat	1
conflicte de competència	1
contractació	1
contribució especial	1
control	2
conveni	1
cooperació	1
cosa	1
decisió	1
delegació de competència	1
desenvolupament legislatiu	1
diputat	4
disposició transitori	1
durada	1
efecte	3

elecció	2
elector	1
escó	2
executiu	1
força	1
forma	1
fórmula electoral	1
funció	9
funció de = impuls	1
funció legislatiu	1
funció representatiu	2
govern	2
grup parlamentari	3
immunitat	1
impost	1
incompatibilitat	1
inconstitucionalitat	1
inelegibilitat	2
iniciativa legislatiu	1
institució	2
inviolabilitat	1
legislatura	1
lleis	3
lleis de catalunya	1
lleis electoral	1
lleis electoral de catalunya	1
lleis marc	1
lletra	1
mandat constitucional	1
mandat imperatiu	1
matèria	1
naturalesa	1
nomenament	1
òrgan	2
òrgan central	2

òrgan representatiu	1
paper	1
parlamentari	4
part	1
període de sessió	1
petició	1
poder	2
potestat legislatiu	1
precisió	1
prerrogativa de = inviolabilitat	1
president	4
pressupost	1
projecte de llei	1
proposició	1
proposició de llei	1
província	1
punt	3
recurs de = inconstitucionalitat	1
regulació	1
relació	2

representació	2
reserva	1
reunió	1
reunió ordinari	1
senador	1
senador autonòmic	1
sessió	2
sessió extraordinari	1
sobirania	1
sufragi universal	1
termini	1
territori	1
territori de catalunya	1
transferència	1
treball parlamentari	1
tret	1
vacança parlamentari	1
vista	2
zona	1
# total de termes	157
# termes diferents	108

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00311	2.147	323	158	15,04	48,92

Termes	Freqüència
absència	1
acord	4
acord de traspàs	1
acord de traspàs de servei	1
acte	6
adequació	1
administració	2
administració local	1
adopció	1
al·legació	1
àmbit	1
aprovació	1
arxiu	1
associació	1
atribució	1
autonomia local	2
autonomia orgànic	1
autoritat	1
autorització de despesa	1
candidat	2
càrrec	11
càrrec polític	1
causa	1
causa de delictes	1
cessament	2
competència	5
compliment	2
comunitat	2
comunitat autònom	3
condemna	1
condició	2
conflicte	2
conflicte positiu de competència	2

conseller	16
conveni	2
conveni interautonòmic	1
conveni internacional	1
cooperació	1
criteri de = oportunitat	1
criteri jurídic	2
debat	1
decisió judicial	2
defensa	2
delegació de competència	1
delicte	1
designació	2
dictamen	30
dimissió	1
diputat	3
direcció	1
documentació	4
dret polític	1
empara	2
entitat	1
establiment	1
execució	3
exercici	2
experiència	1
fet	1
força de llei	1
funció	5
funció administratiu	1
funció representatiu	1
gestió	2
grup parlamentari	2
impugnació	1
inadmissió	1
incapacitat	1

incompliment	1
inconstitucionalitat	4
inhabilitació	1
iniciativa legislatiu	2
instància	1
institució	6
institució estatutari	1
intervenció	2
jurista	1
jutge	1
lleis	8
lleis de catalunya	1
lleis marc	1
lleis orgànica de transferència o delegació	1
magistrat	1
majoria	1
majoria absolut	4
mandat	2
matèria	1
membre	6
mort	1
naturalesa	1
necessitat	2
nomenament	2
norma	2
norma estatal	2
norma general	2
obligació	1
observança	2
ofici	1
oportunitat	1
òrgan	2
òrgan consultiu	2
organisme	1
organisme assessor	1
organització	2
original	1
part	1
partit polític	1
ple	10

possessió	2
precedent	1
presència	1
presidència	1
president	5
pressupost	1
preu	1
processament	1
projecte	3
projecte de norma general	1
projecte de reglament català	1
proposició	2
proposició de llei	2
proposta	1
publicació	3
qüestió de = inconstitucionalitat	2
recurs de = empara	2
recurs de = inconstitucionalitat	2
reglament català	2
relació	1
requeriment	1
requisit	1
sala	2
secretari	1
senador	1
sentència	1
servei	4
servei administratiu	1
servei jurídic	1
sessió	1
sessió extraordinari	1
suspensió	1
termini	2
territori	1
text	1
titular	1
titularitat	1
tractat	1
tràmit	1

transferència	1
traspàs	1
traspàs de servei	1
tribunal	2
tribunal civil	1
vacant	2
valor	2

vot	1
vot favorable	1
vot particular	1
votació	2
# total de termes	323
# termes diferents	158

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00314	365	50	35	13,70	70,00

Termes	Freqüència
absència	1
acord	2
adequació	2
aprovació	2
autonomia	1
autonomia de catalunya	1
autonomia orgànic	1
competència	1
compliment	1
condició	1
debat	2
dedicació	1
dictamen	2
diputat	1
funció	2
inconstitucionalitat	1
independència	1
institució	1
interposició	1

jurista	1
lleï	5
majoria	1
majoria absolut	2
membre	4
nomenament	1
observança	1
ordenament jurídic	1
organisme de caràcter consultiu	1
ponència	1
projecte	1
proposició de llei	2
recurs de = inconstitucionalitat	1
sistema autonòmic	1
vot particular	1
votació	1
# total de termes	50
# termes diferents	35

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00315	506	73	51	14,43	69,86

Termes	Freqüència
acte	1
actuació	1
adequació	1
adequació constitucional	1
aprovació	1
autonomia orgànic	1
candidat	1
càrrec incompatible	1
competència	2
compliment	1
condició	1
condició de parlamentari	1
conflicte de competència	1
conseller	1
control	1
criteri de = oportunitat	1
debat	1
dedicació	1
dictamen	8
diputat	2
funció	3
grup parlamentari	1
inconstitucionalitat	2
independència	1
interposició	1
jurista	1
legitimació	1

lleï	4
majoria	1
majoria absolut	2
membre	2
neutralitat	1
norma	1
observança	1
oportunitat	1
ordre civil	1
òrgan	2
òrgan legislatiu	1
organisme	1
organisme consultiu	1
parlamentari	1
perjudici	1
president	2
projecte	2
proposició de llei	2
recurs de = inconstitucionalitat	2
sol·licitud	1
supòsit de legitimació	1
tribunal	1
vot particular	1
votació secret	1
# total de termes	73
# termes diferents	51

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00317	2.504	309	144	12,34	46,60

Termes	Freqüència
acció	1
acció de govern	1
acte	2
actuació	11
actuació administratiu	1
administració	1
advertència	1
ajuntament	1
arbitrarietat	1
articulat	1
assemblea	1
assistència	1
autoritat	2
base	1
bé comú	1
benefici	1
ciutadà	22
cognom	1
col·laboració	1
col·lectiu	1
comarca	2
comissió	3
comissió paritari	1
comissionat	1
comissionat parlamentari	3
competència	2
compromís	1
comunicació	1
conciliació	1
consell comarcal	1
constitució	1
consulta	4
control	2
corporació municipal	1

defensa	6
delegat	1
democràcia	1
deure legal	1
dret	6
dret constitucional	1
dret de queixa	1
dret fonamental	7
dret humà	3
empresa	1
encàrrec	5
ens local de catalunya	3
estranger	1
excés	1
exercici	2
fe	1
fet	1
finalitat	3
fonament	1
forma	1
funció judicial	1
funcionari	1
funcionari infractor	1
gestió	1
govern	2
greuge	14
greuge de cort	1
greuge general	1
greuge particular	2
impacte	1
independència	1
informació	3
informe	3
infracció	1
infractor	2

institució	15
institució de = ombudsman	2
institució públic	1
investigació	1
jutge	1
jutge de greuge	1
lesió	1
lleí	1
llibertat públic	3
major	1
matèria	2
memorial de greuge	2
menor	1
mesura protector	1
mitjà	1
motivació	1
nomenament	1
norma	1
obligació	1
obligació legal	1
observança	1
oficial	1
ombudsman	9
organisme	1
organització	1
part	1
partit polític	1
pena material	1
perjudici	1
persona	5
persona indefens	1
persona jurídic	1
persona particular	1
poder	1
poder públic	1
presó	1
principi	1
procediment de satisfacció de greuge	1
procurador	1

prohibició	1
promulgació	1
provisor de greuge	6
punt	1
queixa	20
ratificació	1
reclamació	1
registre	1
regnat	1
rei	11
renúncia	1
representant	1
resolució	2
resolució administratiu	1
resultat	1
reunió	2
sanció	1
satisfacció	2
sentència	3
servei	2
servei públic	1
signatura	1
signatura electrònic	1
síndic	4
síndic de greuge	1
síndicat	1
sol·licitud	1
tradició	1
tràmit	1
transgressió	1
tribunal	1
valor	1
vegada	2
via judicial	1
vot	1
zona	1
# total de termes	309
# termes diferents	144

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00318	414	62	48	14,98	77,42

Termes	Freqüència
actuació	2
administració	1
autonomia de catalunya	1
autoritat	1
càrrec electiu	1
centre penitenciari	1
circumscripció electoral de catalunya	1
ciudadà	1
competència	1
compte	1
coordinació	1
dependència	1
diputat	3
dret	2
dret fonamental	1
ens local de catalunya	2
estat social	1
finalitat	1
funció	3
immunitat	1
impediment	1
incapacitat legal	1
institució	4
interès legítim	1
internament	1

investigació	1
inviolabilitat	1
majoria	1
majoria absolut	1
mandat	1
matèria	1
minoria de = edat	1
nacionalitat	1
necessitat	1
nomenament	1
ordenament jurídic de catalunya	1
persona	1
poder públic	1
prerrogativa	2
queixa	4
reclusió	1
relació	1
requisit	1
resolució judicial	1
senador	1
servei públic	1
territori	1
títol	1
# total de termes	62
# termes diferents	48

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00319	374	55	44	14,71	80,00

Termes	Freqüència
acció	1
actuació	1
associació	1
autoritat	1
candidat	2
càrrec	3
càrrec polític	1
carrera judicial	1
ciutadà	1
comissió	1
competència	1
compliment	2
comunitat autònom	1
condició	1
corporació local	1
criteri de = independència	1
deure	1
dret civil	1
dret fonamental	1
ens local de catalunya	1
exercici	1
finalitat	1
funció	2

funció administratiu	1
independència	1
informe	1
institució	2
investigació	1
majoria	4
majoria absolut	1
mandat imperatiu	1
matèria	1
membre	1
negligència	1
obligació	1
partit polític	1
ple	1
poder públic	1
procediment	1
queixa	3
resolució judicial	1
servei públic	1
terme	1
ús	1
# total de termes	55
# termes diferents	44

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00321	3.324	557	225	16,76	40,39

Termes	Freqüència
absentisme	1
abstenció	2
abús	1
acció administratiu	1
acte	2
activitat administratiu	1
actuació	9
administració	2
administració perifèric	1
afinitat	1
ajuntament	2
ajut	1
al·legació	3
àmbit	4
anàlisi	2
aprovació	1
article	1
arxiu	1
atribució	1
auditor	5
auditoria	9
auditoria extern	1
autoritat	1
aval	1
avantprojecte	1
bé	1
bé i servei	1
bomber	1
cabal públic	1
càrrec	4
càrrec polític	1
causa	3
ensor	1
comissió de govern	1

comissió parlamentari	1
competència	4
competència exclusiu	1
compliment	7
comprovació	1
compte	5
comptedant	2
comunitat autònom	2
conclusió	2
condició	2
conflicte de = atribució	1
consell de = administració	1
conseller	1
consulta	1
contractació	2
contracte	2
control	11
control de = eficàcia	2
coordinació	1
corporació	1
corporació local	5
cos	1
crèdit	2
criteri de = eficiència	2
culpa	1
decisió	1
definició	2
delegació	3
democràcia	1
denúncia	1
departament	7
designació	1
despesa públic	1
dictamen	2
diputat	2

direcció	2
direcció general	1
discriminació	1
disposició	1
disposició legal	1
efecte	1
eficàcia	7
eficiència	9
emissió de = informe	1
empresa	8
empresa públic	3
enjudiciament	4
ens	8
ens local	2
ens públic	2
entitat	5
equip	2
equitat	2
error	1
estat	2
execució	3
exempció fiscal	2
exempció fiscal directe	1
exercici	4
experiència	1
facultat	1
fet	1
finalitat	2
finança	2
finançament	1
fiscalització	24
forma jurídic	1
frau	1
funció	14
funció administratiu	1
funció executiu	1
funció fiscalitzador	4
funcionari	2
funcionari públic	1
generalitat	2
gestió	10

govern	2
govern autonòmic	1
govern interior	1
grau	8
incompliment	1
indemnització	1
independència	4
informació	1
informe	27
informe de fiscalització	1
infracció	1
ingrés	2
inspecció	1
institució	5
interessat	1
intervenció	2
investigació	1
legalitat	2
liquidació pressupostari	2
lleï	1
lleï regulador	1
magistrat	1
majoria	2
marc legal	1
membre	6
memòria	3
menyscapte	1
mesura cautelar	1
naturalesa	1
negligència	1
nomenament	2
norma	1
observació	2
observança	1
ofici	1
oïdor de compte	2
ordenament jurídic	2
ordre	1
òrgan	6
òrgan col·legiar	1
òrgan de control extern	3

òrgan fiscalitzador	1
òrgan suprem	1
organisme	5
organisme assessor	1
organisme autònom	9
organisme públic	1
organització	1
pagament	1
paper	1
parentiu	1
parlament autonòmic	1
partit polític	1
perjudici	2
persona	1
persona natural	1
petició	1
pla	1
poder executiu	1
poder públic	1
polític de personal	1
potestat disciplinari	1
pràctica	1
president	1
pressupost	4
previsió	2
procediment de = auditoria	1
procés	1
programa	5
proposta	3
prova de = auditoria	1
publicitat	2
qüestió de competència	1
recerca	1
rectificació	1
recurs	3
recusació	2
redacció	1
règim	2
relació	4

representant legal	1
resolució	2
responsabilitat	2
responsabilitat comptable	3
resultat	1
sector	2
sector públic	4
sector públic de catalunya	13
seguiment	2
senador	1
servei	6
servei de bomber	1
servei públic	1
síndic	20
síndic de compte	1
síndic major	1
subministrament	1
submissió	1
subvenció	4
supervisor	1
suplement	1
terme	1
terreny	2
tipus	4
títol	1
titulació	1
transferència	1
tribut	1
universalitat	1
ús	1
valor	2
vegada	1
verificació	2
vot de qualitat	1
votació	1
# total de termes	557
# termes diferents	225

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00320	415	47	38	11,33	80,85

Termes	Frequència
aprovació	1
competència	1
competència governatiu	1
corporació local	1
delegació	1
departament	1
empresa	1
empresa públic	1
ens públic	1
fiscalització	2
forma jurídica	1
funció	2
funció fiscalitzador	1
gestió	1
govern	1
independència	1
informe	1
institució	1
lleis	1
majoria	2

membre	1
memòria	2
nomenament	1
ordenament jurídic	1
òrgan	2
òrgan de fiscalització	1
organisme autònom	2
organització	1
pressupost	1
règim	1
resolució	1
secretari general	1
sector públic	1
sector públic de catalunya	1
síndic	3
síndic major	2
submissió	1
votació	1
# total de termes	47
# termes diferents	38

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00322	339	55	48	16,22	87,27

Termes	Freqüència
abstenció	1
abús	1
acte	1
actuació	1
avantprojecte de pressupost	1
causa	1
col·laboració	1
comissió de govern	1
competència	1
compliment	1
compte	1
cooperació	1
corporació local	1
dictamen	1
empresa	1
empresa públic	1
ens	2
ens públic	1
exercici	1
fiscalització	2
funció	2
gestió	1
grau	1
independència	1
infracció	1

majoria	1
memòria	2
naturalesa	1
ordenament jurídic	1
ordre	1
òrgan	2
òrgan de fiscalització	1
organisme autònom	2
patrimoni	1
pràctica	1
pressupost	1
programa	1
recurs	1
recusació	1
redacció	1
responsabilitat	1
resultat	1
secretari general	1
sector públic de catalunya	1
sessió	1
síndic	2
síndic major	1
submissió	1
# total de termes	55
# termes diferents	48

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00328	2.071	374	179	18,06	47,86

Termes	Freqüència
actuació	3
administració	3
administració institucional	1
adquisició	1
agent	1
agrupació	1
alt càrrec	2
alt òrgan consultiu	1
àmbit	6
anàlisi	1
ànim de lucre	1
aprovació	1
atribució	2
autonomia	1
autoritat	1
avantprojecte de llei	1
avantprojecte de pressupost	1
base	2
bé i servei	1
capital social	1
càrrec	6
categoria	2
circular	1
classificació	1
col·laboració	2
comandament	1
comissió	1
comissió de govern	1
comissió interdepartamental	2
competència	4
compliment	1
conflicte de = atribució	2
conseller	10

consorci	4
constitució	1
contracte	1
control	1
conveni	1
coordinació	3
decisió	1
decret	4
definició	1
delegació	1
delegació territorial	1
delegat territorial de el govern	1
departament	32
departament de = agricultura	1
departament de = economia	2
departament de = educació	1
departament de = interior	1
departament de = universitats	2
departament de benestar	2
departament de comerç	1
departament de cultura	2
departament de govern	1
departament de governació	2
departament de justícia	2
departament de salut	1
departament de treball	2
dependència	2
direcció	4
direcció de servei	1
direcció general	8
director general	5
disposició	2
disposició general	1

dissolució	1
divisió	1
domini	1
domini públic	1
dret	1
dret privar	1
dret públic	1
eficàcia	1
empresa	2
empresa públic	6
entitat	7
entitat autònom	4
entitat de dret públic	1
especificació	1
estatut	3
execució	1
exercici	1
facultat	6
finalitat	6
foment	1
forma	1
funció	10
funció de representació	1
funció públic	1
funcionari de carrera	1
gestió	2
gestió de servei públic	1
govern	2
informació	1
informe	2
inspecció	1
instància	1
instrucció	1
instrument	2
interès públic	1
legislació	1
legislació vigent	1
lleis	5
lleialtat institucional	1
manifestació	1
matèria	1

membre	1
mitjà	2
naturalesa	1
necessitat	1
negociat	1
nomenament	1
norma	1
normativa	1
ocupació	1
ordenament jurídic	1
òrgan	10
òrgan actiu	1
òrgan administratiu	2
òrgan central	1
òrgan consultiu	2
òrgan de decisió	1
òrgan de direcció	1
òrgan superior	2
organisme	4
organisme autònom administratiu	1
organització	8
part	1
participació	2
personalitat jurídica propi	2
personalitat jurídica únic	1
poder públic	1
potestat reglamentari	2
president	1
pressupost	1
principi	3
principi de col·laboració	2
principi de no-discriminació	1
prioritat	1
procediment	1
programa	1
projecte	1
proposta	2
qualificació	1
racionalització administratiu	1

rang orgànic	1
reclamació administratiu	1
recurs	3
reforma	1
règim	2
règim interior	1
règim jurídic	3
relació	1
representació	1
representant	1
resolució	1
resultat	1
secció	1
secretari general	4
secretaria general	3
secretaria sectorial	3
sector	1
separació	1

servei	12
servei públic	2
si	1
societat civil	2
subdirecció general	1
subministrament	1
submissió ple	1
subordinat	1
superior	1
terme	2
termini	1
territori de catalunya	1
titular	1
transferència de funció	1
vegada	1
# total de termes	374
# termes diferents	179

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00329	1.383	250	121	18,08	48,40

Termes	Freqüència
actuació administratiu	1
administració institucional	3
administració territorial	2
alt càrrec	2
àmbit	1
article	6
atribució	1
autonomia	2
avantprojecte de llei	1
base	2
capacitat	1
capital social	1
capítol	1
càrrec	4
categoria	1
comissió	1
comissió jurídic assessora	1
competència	4
compliment	1
comunitat autònom	1
conflicte de = atribució	1
conseller	6
conselleria	2
conveni	1
decret	3
delegació territorial	2
demarcació	1
departament	13
departament administratiu	1
dependència	1
direcció	2
direcció de servei	1
direcció general	2
director	1

director de servei	1
director general	1
dret de = autonomia	2
dret privar	3
dret públic	1
empresa públic	7
ens públic	1
entitat	3
entitat de dret públic	1
estatus jurídic	1
estatut	2
facultat	1
finalitat	1
finança públic	1
forma	3
funció	6
gabinet jurídic	1
governació	1
inspecció	1
instrument	1
justícia	1
legislació	1
lleis	12
membre	3
mitjà	1
negociat	1
nomenament	1
norma amb rang de llei	1
norma de creació	1
normativa	1
ordre	1
òrgan	1
òrgan actiu	2
òrgan central	2
òrgan col·legiar	1

òrgan de caràcter consultiu	1
òrgan de direcció	1
òrgan superior	1
organisme	3
organisme autònom	11
organisme autònom comercial	1
organització	9
organització administratiu	4
organització administratiu de catalunya	1
part	1
participació	3
personalitat jurídica	1
personalitat jurídica propi	1
personalitat jurídica únic	1
potestat de direcció	1
potestat organitzatiu	1
potestat reglamentari	1
presidència	2
president	6
pressupost	1
previsió	1
procediment	4
punt	1
rang de llei	1
reclamació	1
reconeixement	2
recurs	2

règim	1
règim jurídic	9
regulació	2
relació	1
responsabilitat	1
secció	1
secretari general	2
secretari general adjunt	1
secretari sectorial	1
secretaria general	1
secretaria general adjunt	1
secretaria sectorial	1
sector	1
separació	1
servei	7
servei públic	1
si	1
sistema de responsabilitat	1
societat civil	3
subdirecció general	1
terme	2
text refundre	1
tipus	1
títol	1
universitat	1
# total de termes	250
# termes diferents	121

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00330	713	121	59	16,97	48,76

Termes	Freqüència
acció administratiu	1
activitat administratiu	1
administratiu	1
alt càrrec	1
àmbit	3
atribució	1
autoritat	2
càrrec	1
cessament	1
competència	2
conseller	7
conselleria	3
coordinació	2
decret	1
delegació territorial	2
delegació territorial de govern	1
demarcació	2
departament	20
dependència	1
dependència administratiu	1
direcció	5
direcció general	3
director general	2
enllaç	1
execució	1
funció	1
funcionari de carrera	1
gestió	1
governació	1
incompatibilitat	1

instància	1
justícia	1
lleï	1
lleï estatal	1
membre	2
negociat	1
òrgan	2
òrgan col·legiar	4
òrgan superior	1
organització	5
organització administratiu	2
paper	1
poder executiu	1
possessió	1
pres de possessió	1
presidència	1
president	6
principi de jerarquia	1
procediment	1
punt	1
règim de = incompatibilitat	1
règim jurídic	1
secció	3
secretari general	3
sector	1
servei	3
subdirecció general	1
tret	1
universitat	1
# total de termes	121
# termes diferents	59

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00331	1.755	376	142	21,42	37,77

Termes	Freqüència
accés	6
actuació	1
administració	5
administració general	2
administració públic català	1
agent	2
àmbit	1
aspirant	1
autoritat	1
auxiliar	2
bé	1
bé forestal	1
bomber	2
càrrec públic	1
categoria	2
causa	1
ciutadania	1
classificació	3
col·laboració	7
competència	1
compliment	3
comprovació	1
concurs	1
concurs oposició	1
condició	3
coneixement	2
confiança	1
conseller	2
consulta	1
contracte	1
control	3
convocatòria públic	1
coordinació	1
cos	29

cos administratiu	1
cos de = agent rural	2
cos de = auxiliar tècnic	2
cos de bomber	2
cos de caràcter professional	1
cos de funcionari	1
cos de tècnic especialista	2
cos subaltern de = administració	1
cos superior de = administració	1
criteri de = objectivitat	1
custòdia	1
departament	3
despatx de correspondència	1
deure	1
diplomata	4
direcció administratiu	1
document	2
documentació	1
dret	1
dret públic	1
entitat	1
equip	1
escala	11
escala superior de = administració general	1
esquadra	2
estatut	1
excedència voluntari	1
execució	4
exercici	2
expedient	1
formació	9
funció	19
funció públic	12

funcionari	15
funcionari de carrera	2
gestió	5
grau	9
grup	18
incendi	1
informació	1
informe	1
inhabilitació absolut	1
inspecció	2
interessat	1
jubilació forçós	1
legislació administratiu	1
lleï vigent	1
llicenciat	1
matèria	2
membre	7
mèrit	1
mobiliari	1
mosso de = esquadra	2
necessitat	1
nomenament	5
norma	1
normativa	1
ocupació	1
oficina públic	1
oposició	2
òrgan	1
òrgan superior	1
organisme autònom	1
organització	2
participació	1
pena principal	1
persona	2
personal laboral	2
plaça	3
polícia	1
polícia autonòmic	1
possessió	13
president	1

pressupost	1
previsió	1
principi de = igualtat	1
principi de carrera	1
procediment	1
procés de selecció	1
promoció	1
proposta	4
proposta de resolució de = expedient	1
recurs	1
redacció	1
règim	1
règim de retribució	1
règim disciplinari	1
registre	1
relació	3
relació de lloc de treball	1
renúncia	1
requisit	7
reserva de plaça	1
resolució	1
responsabilitat	1
retribució	1
salvament	1
sanció disciplinari	1
separació de el servei	1
servei	7
sinistre	1
suspensió	1
terme	2
termini reglamentari	1
títol	15
titulació	7
via	1
vigilància	2
# total de termes	376
# termes diferents	142

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00332	2.516	475	206	18,88	43,37

Termes	Freqüència
accés	9
acció	2
acte	1
actuació	1
adequació	1
administració	5
administració públic català	1
administrat	1
adquisició	1
ajuntament	1
alt càrrec	1
àmbit	3
amonestació	1
aprovació	2
article	1
aspirant	2
assistència	1
atemptat	1
audiència	1
autonomia de catalunya	1
autonomia universitari	1
auxiliar administratiu	1
bé	3
càrrec	1
càrrec de comandament	1
càrrec públic	1
carrera administratiu	5
causa	1
ciutadà	2
classificació	1
comandament	1
comissió	1
competència	2
compliment	1

compte	2
conciliació	1
concurs	3
concurs oposició	3
condició	6
coneixement	1
confiança	1
consell comarcal	1
conseller	1
contracte de naturalesa laboral	1
convocatòria	4
convocatòria de provisió de lloc de treball	1
convocatòria públic	1
coordinació	1
corporació local català	1
cos	8
cos de funcionari	1
criteri de = objectivitat	1
culpa	3
dany	3
dany i perjudici	1
deducció	1
defensa	1
delicte	1
descentralització	1
desconcentració	1
despesa públic	1
destitució	1
deure	6
diplomata	1
diputació	1
dret	11
dret administratiu	1
dret de = accés a el càrrec	1

públic	
dret de vaga	1
dret fonamental	1
dret privar	1
dret públic	1
durada	1
eficàcia	3
entitat de dret públic	1
entrada	1
escala	4
especialitat	1
estat	1
estat espanyol	1
exercici	5
expedient	1
expedient disciplinari	1
experiència	1
falta	4
falta administratiu	1
falta molt greu	1
finalitat	2
forma	3
formació	6
funció	9
funció públic	11
funció públic local	1
funcionari	30
funcionari de carrera	2
gestió	1
grau	7
grup	12
idoneïtat	1
incompatibilitat	1
incompliment	1
indemnització	1
independència	1
infracció	1
instrucció	1
interí	1
legislació	1
lleï	10

lleï català	1
llibertat sindical	1
llicència	1
llicenciat	1
marc normatiu	2
mèrit	5
mitjà	1
multa	1
nacionalitat	1
naturalesa	1
necessitat	1
nomenament	4
nomenament de = interí	1
norma	1
norma amb rang de llei	2
norma de = integració	1
normativa aplicable	1
normativa vigent	2
obligació	2
omissió	1
oposició	6
ordenament jurídic	1
ordre	1
òrgan	2
organització	3
part	1
perjudici	4
permís	1
persona	6
personal laboral	4
pertinença	1
plaça	2
polític de personal	3
possessió	1
potestat autoorganitzatiu	1
precepte	1
president	1
pressupost	1
prestació	2
prevenció de risc laboral	1
principi	4

principi constitucional	2
principi de = eficàcia	1
principi de = igualtat	2
procediment	1
procés	2
procés de selecció	1
promoció	5
promoció intern	5
protecció	1
prova	6
provisió	1
provisió de lloc de treball	1
punt	2
rang de llei	2
règim	2
règim de = incompatibilitat	1
règim disciplinari	4
règim funcionarial	1
règim jurídic	1
registre de personal	1
reglament	1
relació	3
relació de lloc de treball	2
requeriment	1
requisit	7
rescabament	1
reserva	1
responsabilitat	3
responsabilitat civil	1
responsabilitat disciplinari	1

retribució	5
revocació	1
risc	1
sanció	6
sanció administratiu	1
separació de el servei	2
servei	18
servei públic	4
sistema de retribució	1
sol·licitud	1
submissió ple	1
subordinat	1
suspensió de funció	2
terme	2
termini	1
text	1
text legal	1
tipus	2
títol	5
titulació	3
trasllat	3
universitat	1
valor	1
vegada	1
vigència	1
violació	1
voluntat	1
# total de termes	475
# termes diferents	206

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00333	443	86	46	19,41	53,49

Termes	Freqüència
acord	1
administració	2
adquisició	1
afectació	1
arrendament	1
autogovern	2
autonomia	1
autonomia polític	1
bé	9
bé afecte	2
bé de domini públic	3
bé patrimonial	1
capital	1
cessió	1
classificació	2
competència	2
cosa	1
departament	1
domini	2
domini públic	4
dret	3
dret civil	1
dret de propietat immaterial	1
dret real	1

empresa	1
exercici	3
funció	3
gestió	1
lleï	5
mitjà	2
òrgan	1
part alíquota	1
patrimoni	5
propietat	2
protecció	1
qualificació	1
recurs	2
règim jurídic	1
regle	1
responsabilitat	1
servei	1
servei públic	2
títol	2
títol jurídic	1
titularitat	2
ús	2
# total de termes	86
# termes diferents	46

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00334	3.576	625	185	17,48	29,60

Termes	Freqüència
acceptació de = herència	1
acord	3
acte	3
actuació	4
adequació	1
administració	7
adquisició	23
adquisició de bé	4
afectació	16
alienació	11
alienació de bé	1
amillament	2
ànim de lucre	2
aprovació	1
arbitratge	1
arrendament	2
arrendament de = immoble	3
arrendament financer immobiliari	2
article	32
autonomia de catalunya	3
bé	49
bé afecte	1
bé de domini públic	7
bé demanial	3
bé immoble	4
bé moble	2
bé patrimonial	5
benefici	2
capacitat	1
capital	3
capital social	1
càrrega	1
categoria	2

cens	1
cessió	6
cessió gratuït de bé moble	1
cessionari	1
ciudadà	2
classificació	2
competència	1
competència demanial	1
compliment	2
compte	1
comunitat autònom	2
concessió	2
concurso públic	1
condició	6
conseller de = economia	3
constrenyiment	1
contractació	1
contractació administratiu	1
contracte	1
contraprestació	1
corporació	3
decret legislatiu	1
departament	5
desafectació	12
desafectació exprés	1
destinació	3
direcció	1
directriu legal	1
domini	9
domini públic	16
donació	3
dret	1
dret civil	1
dret civil català	1
dret de cens	1

dret privat	6
dret públic	3
dret real	1
efecte	2
empresa	6
empresari	1
ens públic	3
entitat	2
entitat autònom	2
entitat de dret públic	1
entitat públic menor	1
exercici	1
expedient	2
expropiació	1
expropiació forçós	1
facultat	1
finalitat	14
finança públic	2
finançament	1
fisc	1
foment	1
forma	4
funció	1
grau	1
herència	1
hisenda	2
immoble	6
immoble alienable	1
ingrés	13
institució	1
institució públic	1
institut	1
instrument	2
interessat	2
inventari	3
investigació	1
justícia	1
legalitat	1
legislador	2
lleis	9
lleis de patrimoni	2

llicència	2
major	1
mandat	1
matèria	1
mitjà	1
mutació demanial	2
naturalesa	2
necessitat	4
norma	2
norma de dret mercantil	1
normativa	1
normativa estatal	1
normativa legal	1
obligació	2
ocupació	1
ordenament	2
ordenament jurídic	1
òrgan	2
organisme autònom	1
pagament	1
part	1
part alíquota	1
participació	5
patrimoni	41
permís	2
persona	2
personalitat jurídic propi	1
petició	1
pla	1
poder	1
pràctic civil	1
prestació	3
preu	2
previsió	1
principi de legalitat tributari	1
procediment de = expropiació	1
projecte	2
propietari	1
propietat	3

proposta	7
protecció	1
publicació	2
publicitat	1
punt	1
recurs	1
règim	2
règim especial	1
règim jurídic	1
registre de el propietat	1
regle	7
regulació	2
requisit	3
resolució	5
servei	5
servei públic	10
societat civil	1
subhasta públic	1
taxa	3
taxació	1

taxació pericial	3
terme	2
termini	1
terreny	2
títol	9
títol jurídic	1
títol lucratiu	4
titular	1
transacció	1
transferència	3
tribut	1
ús	22
usucapió	2
utilitat	2
valor	5
vegada	1
via de constrenyiment	1
# total de termes	625
# termes diferents	185

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00335	3.897	711	273	18,24	38,40

Termes	Freqüència
absència	1
acord	10
acord previ	1
acte	3
acte administratiu	1
activitat polític	1
actuació	3
administració	7
administració autònom	1
administració municipal	1
administració territorial	1
agrupació	6
ajuntament	4
alcalde	4
alteració	3
àmbit	12
aprovació	1
associació	1
atribució	3
autonomia	6
autonomia de catalunya	1
autoritat	2
bandera	1
base	3
candidat	3
capacitat	1
causa	1
ciudadà	3
coalició	1
col·laboració	1
comarca	34
comissió	6
comissió de = estudi	2
comissió de govern	1

competència	12
competència comarcal	2
competència municipal	3
compliment	4
compte	5
comunitat	4
comunitat autònom	3
comunitat veïnal	1
concessió de subvenció estatal	1
condició	5
condició legal	1
consell	3
consell comarcal	5
conseller	4
constitució	1
consulta	1
contractació	1
contribució especial	1
conurbació de barcelona	2
conveni	1
conversió	1
convocatòria	1
cooperació	2
coordinació	4
corporació	8
corporació local	4
corporació municipal	1
cosa	1
crèdit	2
decret	1
defensa	1
delegat	2
delegat de el govern	2
demarcació	2

demarcació administratiu	2
demarcació comarcal	1
demarcació supracomarcal	2
descentralització	3
desconcentració	2
desplegament	1
devolució	1
diputació	3
diputació català	3
diputació provincial	3
directriu	1
distribució	1
distribució territorial	1
divisió	6
divisió administratiu	1
divisió comarcal	1
divisió comarcal de catalunya	1
divisió departamental francès	1
divisió territorial	4
document públic	1
dret	3
dret privar	2
dret públic	1
durada	1
efecte	2
eficàcia	2
elecció municipal	1
elector	1
ens local	7
ens local territorial	1
entitat	7
entitat local de caràcter territorial	2
entitat metropolitana	6
entitat municipal	1
entitat territorial	1
escala	1
establiment	1
execució	2
exercici	1

exposició de motiu	1
facultat	1
finança	2
finançament	4
finançament comarcal	1
fonament	1
franquisme	1
funció	5
funció executiu	1
gerent	2
gestió	2
govern	10
grup	1
grup municipal	2
grup polític	1
impediment	1
impost	1
impugnació	1
indici	1
informació	3
ingrés	7
iniciativa legislatiu	1
inscripció	1
inspecció	1
institució	2
institucionalització	1
instrucció	1
interès públic	1
intervenció	2
jurisdicció	2
legislació bàsic	1
legislació català	1
legislació de règim local	2
legislació electoral	1
límit territorial	1
lleis	22
lleis territorials	1
llibre	1
llista	1
majoria absolut	5
majoria simple	1

mandat	1
matèria	5
membre	10
ministre	1
mitjà	1
moció de censura	2
multa	1
municipi	30
municipi confrontant	1
municipi de catalunya	1
naturalesa	1
necessitat	1
norma	1
norma general	1
nucli	2
ordenació	3
ordenació comarcal de catalunya	1
ordenació de el territori	2
ordenament jurídic	1
òrgan	8
òrgan de govern	1
òrgan de participació ciutadà	1
òrgan jurisdiccional	3
òrgan municipal	1
organisme	1
organització	2
organització administratiu	1
organització comarcal	4
organització comarcal de catalunya	1
organització de comunitat veïnal	1
organització judicial	2
organització municipal	2
organització territorial	5
organització territorial de catalunya	4
padró	1
padró municipal	1
participació	6

participació ciutadà	2
partit judicial	1
patrimoni	1
personalitat jurídic	1
personalitat jurídic propi	4
pla territorial parcial	1
planificació	2
ple	11
plec	1
poder	1
poder judicial	1
potestat jurisdiccional	2
presidència	1
president	11
prestació	3
prestació de servei	1
previsió constitucional	1
principi	2
principi de = eficàcia	2
procediment	4
projecte	2
promulgació	1
proposició	1
proposició de llei	1
proposta	3
província	10
província de barcelona	2
província únic	1
publicitat	1
punt	1
recaptació	1
recurs	5
regidor	3
règim	4
règim de finançament	1
règim dictatorial	1
règim jurídic	2
règim local	3
règim local de catalunya	2
règim pressupostari	1
regió	2

reglament orgànic	2
regle	1
rei	1
reial decret	1
relació	4
representació	2
representant	2
requisit	1
resident	2
responsabilitat polític	2
resultat electoral	1
revisió	1
sala	1
sala civil i penal	1
sala social	1
secretari	1
servei	14
servei comarcal	1
servei públic	1
sessió	3
subdelegat provincial	1
subvenció	4
superior	1
tercer	1
terme	1

terme municipal	4
territori	14
territori de catalunya	2
tingent	1
tipus	1
títol	1
tràmit	1
transeünt	1
transformació	1
transport	1
traspàs de servei	1
tribunal superior	1
unitat	1
unitat territorial	1
urbanisme	2
vegueria	2
veí	2
veïnatge administratiu	1
vicepresident	1
vot favorable	2
votació	3
zona	2
# total de termes	711
# termes diferents	273

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00336	2.164	465	156	21,49	33,55

Término	# apariciones
acord	1
actuació	1
administració	7
agrupació	4
ajuntament	9
alcalde	9
alteració	2
àmbit	4
aprovació	1
àrea metropolitana	1
article	26
assemblea	1
assistència	3
atribució de competència	1
autoadministració	1
autonomia	5
autonomia local	1
base	3
base de règim local	2
capacitat	3
càrrec	1
circumscripció	1
ciutadà	1
comarca	13
comissió	3
comissió de govern	4
competència	12
competència municipal	2
competència provincial	1
compliment	1
compte	4
comunitat	3
comunitat autònom	10

comunitat de municipi	1
comunitat veïnal	1
condició	5
consell	1
consell comarcal	6
consell de = alcalde	1
consell obrir	3
conseller comarcal	2
cooperació	2
coordinació	2
cosa	1
demarcació comarcal	1
democràcia directe	1
deure	1
diputació	1
diputació provincial	1
diputat	3
diputat provincial	2
disposició	1
divisió comarcal de catalunya	1
divisió territorial	1
elecció	2
elecció directe	1
ens	1
ens local	10
entitat	10
entitat local de caràcter territorial	1
entitat territorial	1
establiment	1
estatut	1
evacuació	1
exercici	3
extinció	1
finalitat	1

foment	1
funció	5
funció executiu	1
garantia institucional	2
gerent	2
gestió	2
govern	9
grup	3
grup polític	1
informe	1
inscripció	1
institució	1
legislador	1
lleï	7
lleï autonòmic	1
lleï català	1
lleï estatal	1
lleï orgànic	1
llista	2
majoria absolut	2
mancomunitat	1
mancomunitat de municipi	1
matèria	2
membre	1
municipi	50
naturalesa	1
necessitat	1
norma	1
nucli	1
ordenament jurídic	1
ordenança	1
òrgan	5
òrgan de govern	2
organització	9
organització comarcal	1
organització comarcal de catalunya	3
organització municipal	2
organització territorial	2
padró	2

padró municipal	1
part	1
participació	1
participació ciutadà	1
persona	4
personalitat jurídic propi	2
personificació	1
ple	8
poder	1
poder públic	1
potestat administratiu	1
prerrogativa	1
presidència	1
president	7
prestació	2
prestació de servei	1
principi	1
protecció	1
província	16
punt	1
rang	1
reconeixement	2
recurs	1
redacció	1
regidor	8
règim	1
règim local	6
regulació	1
representació	2
resposta jurídic	1
resultat	1
servei	6
servei municipal	2
servei públic	2
subministrament	1
sufragi universal	1
terme	1
terme municipal	5
territori	5
territori estatal	1
territori provincial	1

text refundre	2
tingent	3
transport	1
unitat	2
veí	5
veïnat	1

vicepresidència	1
vicepresident	1
votació	1
# total de termes	465
# termes diferents	156

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00337	2.337	385	128	16,47	33,25

Termes	Freqüència
acord	14
acte	3
administració	1
aprovació	3
article	2
assistència	1
atribució	1
autonomia	1
autonomia de catalunya	1
autonomia financer	2
avantprojecte	2
avantprojecte de despesa	1
base	2
bé immobiliari	1
bonificació	3
capacitat	5
capital	1
causa	1
cessió	2
ciutadà	1
classificació	1
competència	3
competència autonòmic	1
competència normatiu	1
compliment	1
comunitat	6
comunitat autònom	40
comunitat autònom de règim comú	2
concert econòmic	1
condició	1
conseller	1
conseller de = economia	1
constitució	1

contribuent	1
control	1
conveni	1
cosa	1
crèdit	2
decisió	1
deducció	5
departament	1
directriu	1
domicili	1
donació	4
dret	2
empresa	1
empresa públic	1
entitat autònom	3
entitat autònom de caràcter administratiu	2
entitat autònom de caràcter comercial	2
esmena	1
especificació	1
establiment	1
estat	7
examen	2
exercici	4
facultat	1
facultat normatiu	2
fase	1
finança públic	1
finançament	28
forma	1
garantia	1
gestió	1
gravamen	2
grup	1
imperatiu	1

imposició	1
imposició indirecte	1
impost	21
impost de successió	2
impost estatal	1
impost personal	1
incapacitat	2
ingrés	9
institució	1
iva	1
lleï	2
matèria	2
menor	1
naturalesa	1
necessitat	5
norma	1
obligació	2
organisme	2
part	5
participació	1
patrimoni	4
ple	1
ponderació	1
pressupost	10
pressupost general	2
principi de solidaritat	1
principi legal	1
procediment	1
procés	1
projecte	1
projecte de llei	2
proposta	1

publicació	1
punt	1
recaptació	1
recaptació tributari	1
recurs	22
recurs tributari	2
reforma	1
règim comú	2
regulació	1
renda	3
repartiment	1
resident	1
servei	10
servei públic	5
solidaritat	4
successió	3
tarifa	4
taxa	3
territori	5
tipus	3
tradició	1
transferència	2
transferència de recurs	2
transmissió	4
transport	2
traspàs de servei	1
tribut	12
tributació	2
via	3
# total de termes	385
# termes diferents	128

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	d00338	6.972	1.200	294	17,21	24,50

Termes	Freqüència
acció públic	1
acord	5
acte	7
acte legislatiu	1
actuació	2
administració general	1
adquisició	2
afectació	1
àmbit	8
anàlisi	1
any natural	2
aprovació	9
arrendament de = immoble	1
article	72
articulat	2
auditoria	1
autonomia	5
autonomia de catalunya	2
autonormació	1
autoritat	1
autorització	8
autorització de despesa	1
aval	1
avantprojecte	4
avantprojecte de = estat de despesa	1
avantprojecte de despesa	1
avantprojecte de recurs	1
base	1
bé i servei	1
bé públic	1
bestreta de tresoreria	2
capital	3
capítol	4

càrrec	7
càrrega	1
causa	1
centre directiu	1
circumscripció	1
ciutadà	1
classificació	12
cobrament	2
comissió	4
comissió de = enquesta	1
competència	10
compliment	1
compromís	3
comprovació	1
compte	23
comunitat	1
comunitat autònom	1
concessió	1
conclusió	1
condició	2
confiança	1
conseller	3
conseller de = economia	5
conselleria	1
constrenyiment	1
contingut essencial	1
contractació	1
control	20
control de = eficàcia	2
control de legalitat	2
control polític	9
control pressupostari	4
conveni	1
coordinació	1
corporació local	2

cos	1
cosa	2
crèdit	43
data	2
debat	6
decisió	1
decisió de despesa	1
decret legislatiu	2
definició	4
deliberació	1
departament	4
despesa públic	6
destinació	1
deure	1
deute	1
deute públic	1
dictamen	3
diputació català	1
diputació provincial	2
director	1
disposició	10
disposició addicional	1
document	11
documentació	3
dret	4
dret privar	1
dret públic	1
durada	1
efecte	5
eficàcia	3
empresa	1
empresa públic	2
endeutament	1
endós	1
endossant	1
endossatari	1
ens	1
ens de dret públic	1
ens públic	8
entitat	10
entitat autònom	11

entitat autònom de caràcter administratiu	3
entitat autònom de caràcter comercial	1
esmena	3
esmena a el totalitat	2
especialitat	11
especificació	1
estat	11
estat de = execució	1
examen	3
excepció	6
excés	1
execució	32
executiu	1
exercici	24
expedició	1
fase	15
fet	2
finalitat	8
finança	28
finança públic	7
finançament	1
fiscalització	2
forma	3
formalització	1
funció	5
funció fiscalitzador	1
funció interventor	4
funció normatiu	1
funcionari	1
gestió	9
grup	3
habilitació	3
hisenda local	4
immoble	2
informació	1
informe	3
ingrés	34
instrument	1
interpel·lació	1

interposició de recurs	1
intervenció	14
investigació	1
legalitat	5
liquidació	6
lleï	33
lleï anual de pressupost	2
lleï de pressupost	8
lleï formal	3
lleï orgànic	2
lleï regulador	1
lloguer	1
manament	3
manament de pagament	2
mandat	1
manifestació	1
matèria	5
membre	1
memòria	3
mesa	1
mitjà	2
moció de censura	1
naturalesa	5
necessitat	1
norma	2
norma amb rang de lleï	1
norma general	1
norma jurídic	1
norma regulador	2
normativa	2
nucli	1
obligació	17
observació	1
oferta	1
oportunitat	2
ordenació	6
ordre de pagament	2
ordre ministerial	1
òrgan	12
òrgan de fiscalització	1
òrgan independent	2

òrgan legislatiu	3
òrgan superior	2
organisme	2
pagament	34
part	2
perjudici	3
personal funcionari	1
petició	1
pla	1
ple	3
poder executiu	1
poder legislatiu	1
polític	1
potestat legislatiu	1
pregunta	1
president	4
pressupost	93
pressupost estatal	1
pressupost general	2
prestació	2
prestació de servei	1
previsió	2
principi	8
principi de = anualitat pressupostari	2
principi de = equilibri	1
principi de = especialitat	2
principi de = especialitat qualitatiu	1
principi de = especialitat quantitatiu	1
principi de = unitat	3
principi de = universalitat	2
principi de legalitat	3
principi pressupostari	4
procediment	11
procediment administratiu de = execució	1
procediment de = execució	2
procediment especial	1
procediment especial de = execució	3

procediment general de = execució	5
procediment legislatiu	1
procediment parlamentari	1
programa	4
projecte	2
projecte de llei	2
proposta	3
proposta de despesa	4
pròrroga	2
punt	6
qüestió de confiança	1
rang	1
rang de llei	1
recaptació	1
reclamació	1
rectificació	1
recurs	6
règim	1
règim comú	1
règim local	1
reglament	1
regle	1
regulació legal	2
representació	3
requisit general	1
reserva	2
reserva de llei	3
resolució	1
resultat	2
secció	5
sector públic	3
sector públic de catalunya	1
servei	8
servei pressupostari	1
servei públic	1
sessió	1

sistema mixt	1
subministrament	2
submissió	1
subvenció	1
suplement de crèdit	8
tercer	1
terme	2
termini	5
titular	1
torn	1
tràmit	1
tràmit legal	1
tramitació	4
transferència	4
transferència de capital	1
transferència de crèdit	5
traspàs	1
tresoreria	5
tret	1
tribut	1
unitat	3
universalitat	3
ús	2
utilitat	1
valor	3
vegada	1
via de constrenyiment	1
vista	3
voluntat	1
vot particular	1
votació	1
xec	1
# total de termes	1200
# termes diferents	294

Corpus textual de dret (principal)
Resultats obtinguts amb l'aplicació de Mercedes
(Diccionari jurídic complet) a cada un dels tres
subcorpus que agrupen els textos segons el NE

Subcorpus	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes dif. (types) per nre. termes (tokens)
Subcorpus 1 NE 1	50.041	7.125	1.123	14,23	15,76

Termes	Freqüència
absència	3
abstenció	3
accés	1
acció	7
acció administratiu	1
acció fiscalitzador	1
acció polític i de govern	1
aclariment	2
acord	44
acord de traspàs de servei	1
acord previ	2
acta	1
acte	22
acte administratiu	4
activitat administratiu	7
activitat executiu	1
activitat legislatiu	5
activitat normatiu	2
actuació	55
actuació de = ofici	1
acusació	1
adequació	6
adjunt	2
administració	37

administració autònom	1
administració autonòmic	4
administració de justícia	2
administració estatal	3
administració financer	3
administració local	4
administració palatí	1
administració patrimonial	2
administració perifèric	2
administració públic autonòmic	1
administració tributari	1
administracions	3
administrador	2
administrat	4
administratiu	1
adopció	11
adoptat	1
advertència	1
afectació	1
aforament	2
agent	3
ajuntament	1
albarà	1
algotzir	2

alt funcionari	2
alta	3
alta inspecció	4
alta inspecció estatal	2
alteració	2
àmbit	70
anàlisi	9
anul·lació	2
aparell administratiu	1
apoderament	2
apropiació indegut	1
aprovació	16
aprovació de llei	1
àrbitre	2
arma	1
article	121
articulat	4
arxiu	1
assemblea	3
assemblea legislatiu	2
assemblea parlamentari	1
assemblees	2
assistència	3
assistència social	1
associació	2
atemptat	1
atorgament	2
atribució	20
atribució de competència	2
atribució de poder	1
atribució de potestat	1
audiència	1
auditoria	1
autogovern	1
autonomia	33
autonomia administratiu	1
autonomia legislatiu	1
autonomia municipal	1
autonomia organitzatiu	1
autonomia parlamentari	5
autonomia polític	5

autor	8
autoritat	20
autoritat judicial	1
autorització	5
avantprojecte	2
avantprojecte constitucional	1
avantprojecte de pressupost	1
avantprojecte estatutari	1
base	21
batlle	3
batlle general	8
batlle local	1
batllia	1
bé	3
bé i servei	3
benefici	2
bloc constitucional	1
bloc de el constitucionalitat	2
bopc	2
cabal	7
cabal públic	1
camarlenc	2
cambra	82
cambra català	1
cambra legislatiu	9
cambra legislatiu autonòmic	1
cambres	4
canceller	2
candidat	1
cànon	1
capacitat	3
càrrec	13
càrrec electiu	2
carta	2
casa	3
càtedra	1
categoria	2
causa	7
cautela	1

ce	52
celeritat	1
ensor	1
centre penitenciari	1
cessament	3
circular	1
circumscripció electoral de catalunya	1
ciudadà	16
classificació	2
clàusula	7
clàusula autonòmic	1
clàusula competencial	4
clàusula complementari	1
clàusula de = atribució de competència	1
clàusula de prevalença	4
clàusula de supletorietat	1
clàusula genèric	1
clàusula residual	6
coalició	8
col·laboració	10
col·legi professional	1
comissió	81
comissió de = estudi	2
comissió de = investigació	3
comissió de control parlamentari	1
comissió de govern	1
comissió de legislatura	2
comissió parlamentari	12
comissió permanent	6
comissionat	1
comissionat parlamentari	1
comissions	12
compareixença	1
competència	212
competència administratiu	1
competència autonòmic	31
competència compartir	2
competència de = execució	4
competència de caràcter	1

parlamentari	
competència estatal	13
competència estatutari	1
competència exclusiu	7
competència executiu	2
competència general	1
competència governatiu	2
competència legislatiu	2
competència legislatiu ple	1
competència ple	1
competència propi	1
compliment	16
comportament	1
comprovació	6
comptador	2
compte	71
comunicació	9
comunitat	3
comunitat autònom	1
comunitats	3
concessió	1
concessió administratiu	1
conciliació	2
conclusió	7
concurrència competencial	1
condició	6
conducta	1
coneixement	6
confiança	3
confirmació	1
conflicte	12
conflicte de = atribució	1
conflicte de competència	6
confrontació	1
confusió	1
consell reial	1
conseller	1
conseller oïdor de compte	1
conselleries	1
consellers	2
constatació	2

constitució	79
constitució espanyol	1
constitucionalitat	3
constituent	2
consulta	1
contenciós	1
contractació	1
contracte administratiu	1
contradicció	2
contraprestació	1
contribució especial	1
control	44
control administratiu	1
control democràtic	1
control jurisdiccional	1
control parlamentari	3
control polític	2
conveni	5
convocatòria	12
convocatòria de sessió extraordinari	2
cooperació	10
cooperativisme	1
coordinació	10
corona	1
corporació	3
corporació de dret públic	1
corporació local	4
corporacions	34
cort	4
corts	5
cosa	35
costat	1
cotització	1
credencial	1
crèdit	2
crida	4
criteri constitucional	2
criteri de proporcionalitat	1
criteri doctrinal	1
criteri interpretatiu	5

cura	1
dany i perjudici	3
debat	34
debat general	3
decisió	24
decisió comunitari	2
declaració	9
decrets	1
defensa	8
defensor de el poble	1
definició	15
deixa	1
delegació	7
delegació permanent	1
delegat	1
delegats	1
delicte	1
delimitació	12
delimitació territorial	1
demani	1
demarcació	1
demarcació supramunicipal	1
democràcia parlamentari	3
denúncia de = infracció	1
denunciant	1
departament	8
dependència	5
dependència administratiu	1
derogació	1
desapoderament	1
descobert	3
desenvolupament legislatiu	2
desfalc	1
designació	4
despesa públic	5
desplegament	4
desplegament de norma estatal	1
destitució	7
detenció	1
determinació constitucional	1

deure	2
deure legal	1
deute tributari	2
df	1
dictamen	7
dictamen de comissió	1
dictamen preceptiu	1
dimissió	1
diputació permanent	1
diputat	46
diputat individual	3
diputats	5
direcció	13
directriu	4
directriu constitucional	1
disciplina	3
disciplina de vot	4
discriminació	1
discussió doctrinal	1
disposició	19
disposició addicional	1
disposició estatutari	1
disposició normatiu	1
disposició reglamentari	2
disposició regulador	1
disposició transitori	2
dissolució	2
distribució	9
distribució de competència	8
divisió	1
divisió de poder	4
doctrina	21
doctrina científic	2
document	8
document parlamentari	1
documentació	3
dret	41
dret autonòmic	2
dret civil foral	1
dret constitucional	2
dret de = emfiteusi	1

dret estatal	2
dret fonamental	7
dret parlamentari	3
dret positiu	1
dret principal	1
dret públic	1
dt	4
durada	6
ea	5
eac	86
efecte	26
efecte públic	9
eficàcia	9
elecció	13
elector	2
element territorial	2
emfiteusi	1
emissió de = informe	1
empara	2
empresa	5
empresa públic	4
encapçalament	8
encàrrec	3
enjudiciament	16
enllaç	1
enregistrament	1
ens	7
ens autònom	1
ens local	5
ens local de catalunya	2
ens públic	3
entitat	36
entitat autònom	2
entrada	9
enunciat constitucional	1
equitat	1
esborrany	1
escó	3
escrit	2
esmena	3
especialitat	1

especificació	1
esquema constitucional	1
establiment	9
estat	91
estat de = excepció	1
estat de setge	1
estat espanyol	2
estat federal	1
estat social	1
estats	3
estatut	49
estatut de = autonomia	1
estatutarietat	1
estatuts	19
evacuació	1
exacció	2
examen	6
excepció	12
exclusivitat	1
excusa	1
execució	21
executiu	9
exempció	1
exercici	41
expedició	1
expedient	11
expedient administratiu	2
experiència	1
expiració	1
exposició	1
expropiació	1
expropiació forçós	2
facultat	29
facultat disciplinari	2
facultat executiu	1
facultat normatiu	3
facultat parlamentari	1
falsificació de moneda	1
falsificador	1
falta	5
fase	11

fe	2
fet	33
fet imposable	1
finalitat	17
finança	5
finança públic	2
finançament	2
finances	3
fisc	1
fiscal	1
fiscalització	66
fj	1
fonament	5
font de el dret	1
força	7
força de llei	2
força polític	1
forma	21
formació	3
fragment	1
frustració	1
fuga	1
funció	102
funció administratiu	4
funció arbitral	3
funció de = impuls	1
funció de caràcter executiu	1
funció de control	2
funció de recomanació	1
funció de supervisió	1
funció estatal	1
funció executiu	2
funció fiscalitzador	5
funció instructor	1
funció interventor	1
funció judicial	1
funció legislatiu	2
funció mediador	2
funció parlamentari	1
funció públic	1
funció representatiu	1

funció resolutori	2
funcionari	11
funcionari parlamentari	1
fundació	2
garantia	8
garantia de caràcter extraordinari	1
generalitat	57
gestió	54
gestió pressupostari	1
govern	46
govern autonòmic	2
govern interior	1
grau	4
gravamen	1
greuge	7
grup	16
grup majoritari	2
grup minoritari	4
grup parlamentari	72
grup polític	1
guillotina	1
hisenda	3
hisenda públic	1
hisendes	1
identificació	10
identitat	3
immunitat	2
impediment	1
imperatiu	3
imperatiu constitucional	1
imperatiu estatutari	1
imperatiu legal	1
impost	1
impugnació	1
incapacitat	1
incapacitat legal	1
incoació	1
incompatibilitat	2
incompetència	1
incompliment	1

inconstitucionalitat	5
indefensió	1
indemnització	1
indemnització de dany	1
independència	16
independència polític	1
indici	1
indústria	1
informació	8
informe	40
informe de fiscalització	4
infracció	7
infracció disciplinari	1
ingerència	1
ingrés	7
iniciativa legislatiu	2
inspecció	14
instància	5
instància parlamentari	2
instància públic	1
institució	46
institució arbitral	1
institució jurídic	1
institució parlamentari	1
institució polític	1
institució polític estatal	1
institucionalització	1
instrucció	6
instrucció de = expedient administratiu	1
instrument	11
interès legítim	2
interès públic	5
intern	1
internament	1
interpel·lació	4
interposició	1
intèrpret	3
interpretació	7
intervenció	13
interventor	2

invalidesa	1
investidura	2
investigació	13
inviolabilitat	3
inviolabilitat de correspondència	1
jerarquia administratiu	2
judici	3
jurisdicció	8
jurisdicció comptable	1
jurisdicció contenciós	1
jurisdicció militar	1
jurisdicció ordinari	1
jurisprudència	1
jurisprudència constitucional	1
justícia	3
jutge	1
jutge ordinari	1
lbrl	1
legalitat	6
legislació	12
legislació autonòmic	1
legislació autonòmic de desplegament de lleis-marc	1
legislació bàsic	4
legislació estatal	2
legislació mercantil	1
legislació regulador	1
legislació vigent	5
legislador	7
legislador autonòmic	4
legislador català	1
legislador constitucional	1
legislador estatal	2
legislador estatutari	3
legislatiu	3
legislatura	13
legitimació	2
legitimitat	7
lgp	1
líder	1

límit territorial	4
liquidació	3
llacuna	2
lleí	143
lleí autonòmic	22
lleí bàsic estatal	1
lleí català	2
lleí de = harmonització	2
lleí de base	1
lleí de catalunya	4
lleí de desenvolupament bàsic de el = estatut	1
lleí estatal	15
lleí formal	1
lleí orgànic	3
lleí regulador	1
lleí tributari	1
lletrat	3
llibertat	5
llibertat de vot	1
llibertat fonamental	1
llibertat polític	1
llibertat públic	6
llibre	8
llista	5
lotc	1
lppce	9
major	13
majoria	24
majoria absolut	11
majoria parlamentari	10
majoria simple	2
malversació de fon	1
manament	1
mandant	2
mandat	10
mandat constitucional	1
mandat imperatiu	3
mandat parlamentari	6
mandat pressupostari	4
mandatari	2

manifestació	6
manifestació de voluntat	1
matèria	72
membre	48
memòria	7
menor	2
menyscapte	1
menyscapte de cabal	3
mesa	47
ministeri	2
ministre	1
minoría	3
minoría de = edat	1
minoría parlamentari	3
mitjà	19
moció	7
moció de censura	4
model constitucional	1
mòdul	1
monarquia	1
monopoli	2
mont	1
municipi	5
mutualisme	1
nacionalitat	2
naturalesa	22
necessitat	12
negligència	2
nomenament	2
norma	24
norma autonòmic	2
norma complementari	1
norma constitucional	2
norma de = organització	1
norma de procediment	2
norma de rang inferior	1
norma de règim interior	3
norma de transferència de servei	1
norma de traspàs	1
norma estatal	2

norma estatutari	1
norma general	3
norma institucional bàsic	2
norma jurídic	2
norma ordenador	1
norma processal	1
norma reglamentari	6
norma reglamentari autonòmic	1
norma regulador	1
norma supletori	1
norma vigent	1
normació	1
normativa	8
normativa complementari	1
normativa regulador	2
normativa vigent	3
normes	1
nota	1
notari	1
obertura	3
objecte de recurs	1
obligació	7
observació	6
observança	2
obstruccionisme parlamentari	2
ofici	9
oficial	2
oficina liquidador	1
oficina recaptador	1
oficina tècnic	2
oïdor	1
oïdor de compte	3
ombudsman	4
ombudsman autonòmic	1
omissió	5
operador estatal	1
operador jurídic	1
oportunitat	1
oposició	2

oposició parlamentari	1
ordenació	5
ordenament	26
ordenament autònom	1
ordenament estatal	1
ordenament jurídic	9
ordinacions	1
ordre	13
ordre constitucional	1
ordre de el dia	20
ordre governatiu	1
ordre normatiu	1
òrgan	64
òrgan arbitral	1
òrgan autonòmic	1
òrgan central	1
òrgan col·legiar	11
òrgan constitucional	1
òrgan consultiu	1
òrgan de = àmbit estatal	1
òrgan de control	1
òrgan de control extern	1
òrgan de cooperació	1
òrgan de direcció	1
òrgan de fiscalització	3
òrgan de fiscalització extern	1
òrgan de govern	2
òrgan de participació polític	1
òrgan dependent	1
òrgan directiu	4
òrgan econòmic fiscalitzador	1
òrgan estatal	1
òrgan estatutari	1
òrgan fiscalitzador	7
òrgan fiscalitzador autonòmic	1
òrgan fiscalitzador central	1
òrgan fiscalitzador suprem	2
òrgan legislatiu	1

òrgan parlamentari	8
òrgan polític representatiu	1
òrgan superior	1
òrgan suprem	1
òrgan tècnic	1
òrgan unipersonal	9
organisme	16
organisme autònom	4
organisme autonòmic de fiscalització extern	1
organisme de control extern	1
organisme públic	2
organisme recaptador	1
organització	45
organització administratiu	2
organització territorial	2
pacte	2
pacte polític	1
pagament	3
paper	11
paràgraf	1
parlament	107
parlament de diputat	1
parlamentari	12
parlamentari estatal	1
parlamentarisme	2
parlaments	5
part	11
partició	1
participació	1
partida	2
partit	21
partit polític	6
patrimoni	3
patrimoni reial	1
pena	1
pensió	1
període de sessió	8
període extraordinari de sessió	1
perjudici	12

persona	16
personalitat	1
personalitat autònom	1
personalitat jurídic	1
personalitat jurídic ple	1
petició	5
pla	4
planificació	2
ple	63
plet	1
pluralisme territorial	2
poder	41
poder arbitral	1
poder de supervisió	1
poder executiu	1
poder judicial	2
poder legislatiu	7
poder polític	1
poder públic	4
poder sancionador	1
polícia	2
polític	3
ponència	2
portaveu	6
posició	13
potestat	27
potestat autonòmic	1
potestat estatal	2
potestat legislatiu	13
potestat legislatiu autonòmic	3
potestat normatiu	1
potestat públic	11
potestat reglamentari	10
potestat reglamentari general	1
pràctic parlamentari	2
preàmbul	1
precedent	5
precepte	25
precepte constitucional	5

precepte estatutari	6
precepte legal	1
precepte reglamentari	1
precepte singular	1
precisió	4
pregunta	4
prelació	1
prerrogativa	8
prescripció	2
prescripció constitucional	1
presència	5
presidència	10
president	88
presidents	1
pressupost	13
prestació	2
pretensió	2
preu	8
prevalença	5
prevalença de el dret	1
previsió	15
previsió constitucional	1
previsió estatutari	2
previsió pressupostari	1
principi	33
principi constitucional	1
principi de = autonomia	2
principi de = autonomia organitzatiu	1
principi de = autonomia parlamentari	2
principi de = autonomia polític	1
principi de = autonomia reglamentari	1
principi de = independència	1
principi de = organització financer	1
principi de = unitat	1
principi de = unitat jurisdiccional	3
principi de competència	2

principi de jerarquia	1
principi de jerarquia administratiu estatal	1
principi de legalitat	4
principi de representativitat	1
principi democràtic	1
principi dispositiu	1
principi parlamentari	1
prioritat	1
procediment	29
procediment constitucional	1
procediment de = auditoria	1
procediment de = elecció	1
procediment de destitució	1
procediment de fiscalització	1
procediment disciplinari	1
procediment especial	1
procediment judicial de control	1
procediment jurisdiccional	2
procediment legislatiu	4
procediment parlamentari	2
procés	11
procés de = aprovació	2
procés de traspàs de servei	1
procés legislatiu	1
procés parlamentari	1
procurador	6
procurador fiscal	1
procurador general	2
programa	3
programa polític	1
projecte	4
projecte constitucional	1
projecte de = informe	3
projecte de llei	4
promoció	1
pronunciament	3
propí	11
propietat intel·lectual	1
proporcionalitat	3

proposició	1
proposició de llei	4
proposició no de llei	3
proposta	5
proposta de resolució	1
protecció	4
protecció de menor	1
protecció jurídica	1
protonotari	1
província	1
psc	1
publicació	1
publicitat	4
punt	23
qualificació	4
queixa	17
quòrum	12
rang	4
raó de confiança	1
ratificació	2
ratio	2
recaptació	2
recaptació de = impost	1
reclamació previ	1
reclusió	1
recompte	1
reconeixement	6
recurs	8
recurs contenciós administratiu	3
recurs de = empara	1
recurs de = inconstitucionalitat	4
recurs de cassació	1
recusació	1
redacció	5
reforma	4
reforma estatutari	2
regent	2
règim	19
règim de competència	1

règim democràtic	1
règim democràtic parlamentari	1
règim financer de catalunya	1
règim interior	3
règim local	1
règim parlamentari	3
règim pressupostari	1
regió	1
regla de = aplicació	1
reglament	89
reglament administratiu	1
reglament autonòmic	1
reglament estatal	1
reglament jurídic	1
reglament local	1
reglament parlamentari	5
reglaments	1
regle	11
regle de = aplicació	1
regne	2
regulació	21
regulació constitucional	1
regulació estatutari	3
rei	3
reial	4
relació	35
relació fiducial	2
relleu	9
remissió	6
remoció	1
renda	2
renda nacional	1
renda públic	1
renda reial	5
rendiment financer	1
reparació	2
repartiment	2
representació	6
representant	4
república	1

requeriment	2
requisit	2
reserva	2
reserva constitucional de competència estatal	1
reserva de = atribució	1
resistència	5
resolució	29
resolució de caràcter intern	1
resolució judicial	1
responsabilitat	15
responsabilitat administratiu	3
responsabilitat comptable	38
responsabilitat econòmic	1
responsabilitat penal	1
resultat	9
reunió	12
revisió	2
revista	1
revocació	1
risc	4
rpc	74
sala	1
salari	3
sanció	2
satisfacció	1
secció	1
secretari	8
secretari general	1
sector	24
sector doctrinal	7
sector públic	7
sector públic de catalunya	8
sector públic estatal	2
seguretad públic	1
seguretad social	1
senador	2
senadors	1
senat	4
sentència	28

sentències	3
separació	1
separació de poder	1
ser	3
servei	34
servei parlamentari	1
servei públic	3
sessió	46
sessió extraordinari	12
sessió ordinari	4
sessió plenari	3
si	7
silenci	1
síndic	57
síndic de greuge	7
síndic major	1
sindicatura	17
sindicatura de compte	2
sindicatures	1
síndics	15
sistema autonòmic de competència	1
sistema constitucional	3
sistema democràtic parlamentari	1
sistema jurídic	1
sistema legislatiu	1
sistema normatiu	1
sistema parlamentari	7
sistema parlamentari continental	2
sistema polític	1
societat polític	2
sol·licitud	2
speaker	5
submissió	2
subordinat	1
substanciació	1
substitució	2
subtipus	1
subvenció	5
superior	1

superior jeràrquic	4
suport constitucional	1
supremacia constitucional	1
suspensió	3
tc	1
tècnica interpretatiu	1
terme	52
termini	3
terreny	1
territori	14
territori autònom	3
territori de catalunya	2
territori estatal	1
tesi	2
testimoniatge	2
text	9
text constitucional	2
text estatutari	2
text normatiu	2
timbre	1
tipus	38
títol	7
títol competencial	1
titulació	1
titularitat	6
titularitat autonòmic	1
titularitat de potestat	1
titularitat estatal	1
torn	9
tradició	3
tramesa	1
tràmit	6
tràmit parlamentari	2
tràmit reglamentari	1
tramitació	3
tramitació parlamentari	3
transferència	1
transferència de competència	1
transferència de servei	1
transport	2

trasllat	3
traspàs	4
traspàs de competència	1
traspàs de servei	9
treball parlamentari	6
trencament	1
tresor	1
tresor públic	1
tresorer	5
tresoreria	1
tret	1
tribunal	3
tribunal ordinari	2
tribunals	5
tribut	4
turisme	1
tutela	2
tutela financer	3
ucd	1
ucd-ucc	3
unanimitat	1
unitat	3
unitat jurisdiccional	5
universal	1
urbanisme	1

ús	9
utilitat	5
vacança parlamentari	7
valor	7
vegada	15
veguer	3
verificació	9
via	13
via legislatiu	1
vicepresident	2
vida parlamentari	3
vigència	6
vigilància	5
vista	6
voluntari	1
voluntat	10
vot	18
vot particular	2
votació	21
votació secret	3
zona	1
# total de termes	7125
# termes diferents	1123

Subcorpus	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes dif. (types) per nre. termes (tokens)
Subcorpus 2 NE2	50.365	9.070	1.312	18,00	14,46

Termes	Freqüència
absència	2
abstenció	1
abstencionisme	1
abús	3
accés	5
acció	5
acció administratiu	2
acció polític i de govern	1
acord	29
acord de traspass	1
acord previ	1
acta	1
acte	8
acte administratiu	2
acte parlamentari	1
activitat administratiu	2
activitat jurídic	1
activitat legislatiu	1
activitat normatiu	1
activitat parlamentari	2
activitat polític	1
actuació	56
actuació administratiu	8
actuació normatiu	1
actuació parlamentari	1
adequació	6
adhesió	1
adjunt	4
administració	149
administració autonòmic	5

administració de justícia	2
administració estatal	1
administració general	2
administració institucional	10
administració local	17
administració local de catalunya	1
administració perifèric	7
administració públic català	1
administració públic de catalunya	2
administració territorial	6
administracions	5
administrat	1
administratiu	2
adopció	4
adquisició	4
adscripció polític	1
advertència	1
afectació	1
afinitat	1
aforament	1
agrupació	1
ajut	2
alt càrrec	12
alt òrgan consultiu	2
alt organisme consultiu	2
alta	4
alta inspecció	2
alteració	4
àmbit	69
anàlisi	2

anul·lació	1
anul·lació de = ofici	1
anul·lació de = ofici de = acte administratiu	1
ap	1
aparell administratiu	6
aplicació directe	2
aplicació supletori	1
aprovació	25
arbitratge	1
arbitratge administratiu	1
àrbitre	3
article	346
aspirant	1
assegurança	1
assemblea legislatiu autonòmic	1
assessor	5
assessoria	1
assistència	1
assistència social	2
associació	3
atac	1
atribució	21
atribució de competència	1
atribució legal	1
auditoria	1
autogovern	4
autonomia	50
autonomia de catalunya	2
autonomia local	1
autonomia orgànic	2
autonomia organitzatiu	1
autonomia parlamentari	4
autoritat	9
autorització	5
auxiliar	2
aval	2
avantprojecte de disposició general	2
avantprojecte de llei	1
avantprojecte de pressupost	2

avocació	1
baixa	1
barrera	1
barrera electoral	4
base	34
base de règim local	2
base territorial	1
bé	2
bé patrimonial	1
benefici	2
beneficiari	1
bloc competencial	1
bloc de constitucionalitat	1
bloc de el constitucionalitat	1
bomber	1
bopc	2
burocràcia	3
ca	14
cabal	1
cadena	1
cambra	59
cambra autonòmic	1
cambra català	1
cambra de comerç	1
cambra oficial	3
cambra parlamentari	2
cambres	1
campanya electoral	1
campanya institucional	1
candidat	5
candidatura	2
capacitat	9
capacitat jurídic	2
capital	3
capítol	19
càrrec	50
càrrec autonòmic	1
càrrec de confiança	3
càrrec de president	1
càrrec electiu	1
càrrec polític	3

càrrec públic	1
càrrega	1
carrera administratiu	6
carrera judicial	1
carrera polític	1
carta	2
catàleg de lloc de treball	1
categoria	5
causa	12
cautela	2
cds	1
ce	58
cee	2
ensor	1
centre directiu	1
cessament	2
circulació de bé	1
circumscripció	9
circumscripció electoral	3
ciu	4
ciudadà	30
ciudadà espanyol	1
classificació	6
clàusula	3
coalició	5
coalició electoral	1
coalició polític	1
cobertura	1
cobertura legal	1
codi	1
col·laboració	10
col·lectiu	1
col·legi	5
col·legi professional	14
comandament	1
comarca	1
comissió	38
comissió de = estudi	1
comissió de = investigació	1
comissió de govern	1
comissió	1

interdepartamental	
comissió legislatiu	1
comissió mixt	5
comissió parlamentari	3
comissió permanent	4
comissionat	9
comissionat autonòmic	2
comissionat parlamentari	5
compatibilitat	1
competència	183
competència administratiu	7
competència autonòmic	14
competència autonòmic de desenvolupament legislatiu	1
competència compartir	4
competència comunitari	1
competència concurrent	6
competència de = execució	1
competència de = execució intern	2
competència de col·laboració	1
competència de desenvolupament legislatiu	2
competència de règim local	1
competència específic	2
competència estatal	9
competència estatutari	8
competència exclusiu	20
competència exclusiu estatal	1
competència executiu	7
competència extraestatutari	3
competència general	1
competència indistint	4
competència legislatiu	1
competència material	1
competència normatiu	1
competència ple	2
competència propi	9
competència resolutori	1
competència sectorial	1

complement	1
complement de destinació	2
compliment	10
compromís	1
compte	31
comú	2
comunicació	6
comunisme	2
comunitat	10
comunitat autònom	62
concessió	2
conciliació	1
conclusió	7
conkurs	5
condemna	2
condemna ferm	1
condemna penal	1
condemnat	1
condició	33
condició de = elegibilitat	1
condició de = igualtat	1
condició de diputat	4
condició de parlamentari	3
conducta	3
coneixement	4
confiança	15
confiança parlamentari	2
confiança polític	1
configuració estatutari	1
conflicte	13
conflicte de = atribució	3
conflicte de competència	2
conflicte polític	1
conflicte positiu de competència	3
conformitat	2
confusió	6
congrés	2
conseil	1
consell	13
consell assessor	3

consell de = administració	1
consell executiu	1
consell rector	1
conseller	54
conseller adjunt	1
conseller de = economia	1
conselleria	6
consorci	1
constatació	3
constitució	60
constitució espanyol	1
constitucionalisme	2
constitucionalitat	10
consulta	5
contractació	2
contractació administratiu	1
contracte	3
contradicció	1
control	44
control administratiu	1
control de constitucionalitat	1
control judicial	2
control jurídic	1
control jurisdiccional	1
control parlamentari	5
control polític	1
conurbació de barcelona	1
conveni	4
conveni col·lectiu	1
convergència	3
conversió	1
convocatòria	5
convocatòria de reunió extraordinari	1
convocatòria públic	1
cooperació	6
coordinació	20
corporació	3
corporació de dret públic	4
corporació local	8

corrupció	1
corts	17
cos	24
cos de funcionari	1
cos superior	3
cosa	40
costat	1
cotització	1
cp	1
credencial	1
crèdit	4
crida	1
criteri de = eficiència	1
criteri de = exclusivitat	1
criteri de = objectivitat	1
criteri de = oportunitat	1
criteri de jerarquia	1
criteri interpretatiu	2
dany i perjudici	1
data	3
debat	8
debat general	2
decisió	41
decisió judicial	4
decisió parlamentari	2
declaració	5
decret	29
decret de transferència	1
decret de traspàs	7
decret legislatiu	11
dedicació	1
defensa	11
defensor de el poble	3
definició	7
delegació	24
delegació de competència	3
delegació territorial	8
delegat	3
delegat parlamentari	1
delegat territorial de el govern	2

deliberació	1
delicte	8
delicte dolós	1
delicte flagrant	2
delimitació	3
delimitació de competència	1
demarcació	2
demarcació supracomarcal	1
demarcació territorial	1
democràcia	1
departament	75
departament de presidència	1
dependència	8
dependència jeràrquic	2
descentralització	4
desconcentració	2
desconcentració administratiu	1
desconcentració territorial	1
desenvolupament legislatiu	10
desenvolupament normatiu	3
designació	7
despatx	1
despesa públic	2
desplegament	7
desplegament administratiu	1
destinació	2
detenció	2
detingut	1
deure	6
deure parlamentari	1
df	1
dia hàbil	2
dictamen	43
diligència	1
dimissió	2
diplomata	1
diputació	1
diputació provincial	1
diputat	60
diputat autonòmic	2

diputat individual	1
diputats	1
direcció	30
direcció general	4
direcció polític	2
directiva	1
director	2
director de servei	2
director general	14
director general de pressupostos	1
directriu	4
directriu de = actuació	1
disciplina	3
disciplina de vot	2
disciplina parlamentari	3
discrecionalitat administratiu	1
discriminació	1
disposició	18
disposició adicional	7
disposició adicional tretzè	1
disposició adicional vuitè	1
disposició de caràcter general	2
disposició estatal	1
disposició final	2
disposició general	4
disposició legal	1
disposició normatiu	3
disposició reglamentari	1
disposició transitori	6
dissolució	6
distribució	6
distribució competencial	4
distribució de competència	3
districte	4
districte electoral	1
divisió	2
divisió administratiu	1
divisió de poder	1
doctrina	8

documentació	1
dret	39
dret administratiu	3
dret civil	1
dret civil català	1
dret col·lectiu	1
dret comunitari	11
dret de = associació	1
dret de permanència	1
dret de sindicació	1
dret de sufragi	1
dret fonamental	8
dret intern	2
dret parlamentari	1
dret polític	3
dret privar	6
dret públic	9
dt	6
durada	4
eac	66
efecte	9
efecte públic	1
efectiu	1
eficàcia	9
eficiència	1
elecció	43
elecció autonòmic	4
elecció general	2
elector	10
electorat	1
elegibilitat	1
empara	6
empresa	5
empresa públic	16
encapçalament	1
enjudiciament	6
ens	12
ens autonòmic	1
ens local	3
ens públic	3
entitat	39

entitat administratiu	1
entitat autònom	4
entitat de dret públic	4
entitat de naturalesa territorial	1
entitat institucional	1
entitat local català	1
entitat local de catalunya	2
entrada	4
erc	1
escala	3
escala de = inspector financer	1
escó	10
escó parlamentari	1
escon	10
escrit	1
esmena	2
especialitat	1
esquadra	1
establiment	3
estat	90
estat de dret	1
estat democràtic	2
estat liberal	6
estat membre	1
estat social	1
estatus parlamentari	1
estatut	78
estatut de = autonomia	38
estatut jurídic	2
estatutarietat	1
estatuts	4
eta	1
examen	2
excepció	2
exclusiva	1
exclusivitat	4
execució	36
executiu	6
exempció fiscal	1

exercici	64
expedició	1
expedient	2
expedient administratiu	1
expedient de fiscalització	1
expedient de reclamació de responsabilitat patrimonial	1
experiència	3
expiració	4
exposició	2
exposició de motiu	1
expresident	1
expropiació	1
expropiació forçós	1
expulsió	1
facultat	8
fase	1
fet	29
finalitat	14
finança públic	5
finances	4
fiscalització	24
fj	16
foment	3
fonament	2
fonament jurídic	1
força	3
força de llei	1
força jurídic	1
força polític	3
forest	1
forma	51
forma jurídic	1
formació	10
fórmula electoral	5
fraccionament	1
funció	170
funció administratiu	5
funció conciliador	1
funció de control	4
funció de control	1

parlamentari	
funció de control preventiu	1
funció de defensa	1
funció de direcció polític	1
funció de garantia estatutari	1
funció de mediació	1
funció de nomenament	1
funció de representació	4
funció de supervisió	3
funció executiu	4
funció fiscalitzador	3
funció jurisdiccional	1
funció legislatiu	3
funció normatiu	4
funció parlamentari	1
funció polític	1
funció públic	44
funció públic autonòmic	3
funció públic estatal	1
funció representatiu	1
funcionari	36
funcionari de càrrec	1
funcionari de carrera	6
funcionari de cos de titulació superior	1
funcionari públic	3
funcionariat	3
fundació	1
fur judicial	2
gabinet	2
garantia	18
garantia de funcionament democràtic	1
garantia de legalitat	1
garantia jurídic	1
generalitat	179
gerent	2
gestió	23
gestió pressupostari	1
govern	153
govern interior	1

govern local	1
governació	5
governador civil	1
governant	1
graduació	1
gratificació	1
grau	8
grup	61
grup majoritari	2
grup minoritari	3
grup parlamentari	48
grup polític	1
habilitació	2
habitatge	1
hisenda públic	1
homologació	1
ic	1
icass	1
ics	1
identificació	1
identitat	1
idoneïtat	1
immunitat	11
implantació territorial	1
imposició	1
impugnació	3
impuls parlamentari	1
inamobilitat	1
incapacitat	2
incompatibilitat	17
incompliment	4
inconstitucionalitat	17
inculpció	1
independència	24
independentisme	1
indici	1
indústria	7
inelegibilitat	5
inem	1
informació	12
informe	19

informe preceptiu	1
infracció	1
ingrés	5
inhabilitació	2
iniciativa legislatiu	4
inscripció	1
inspecció	6
inspector	1
instància	11
institució	49
institució de = autogovern	3
institució estatutari	2
institució polític	2
institució públic	2
institut	1
instrucció	6
instrument	7
interès legítim	1
interès públic	2
interessat	1
interinitat	1
interpel·lació	3
interposició	6
interposició de recurs de = inconstitucionalitat	2
interpretació	10
interrupció	1
intervenció	35
interventor	1
intimidació	1
invasió	1
investidura	3
investigació	8
inviolabilitat	11
inviolabilitat parlamentari	1
judici	3
judici de constitucionalitat	1
junta	1
jurament	4
jurisdicció constitucional	3
jurisprudència	2

jurisprudència constitucional	2
jurista	2
justícia	7
justícia constitucional	2
jutge	4
lbrl	1
legalitat	8
legislació	12
legislació autonòmic	3
legislació bàsic	15
legislació català	3
legislació de desenvolupament	1
legislació de règim local	1
legislació estatal	5
legislació laboral	1
legislació marc	1
legislació sectorial	1
legislació vigent	1
legislador	2
legislador autonòmic	4
legislador català	1
legislador estatal	5
legislatiu	1
legislatura	20
legitimació	3
legitimitat	2
lftcu	1
líder	2
liquidació	1
litigi	1
lleí	354
lleí autonòmic	6
lleí bàsic	2
lleí bàsic estatal	4
lleí català	5
lleí competencial	3
lleí de = harmonització	1
lleí de base	6
lleí de catalunya	3

lleis de desenvolupament	1
lleis de funció pública	2
lleis electorals	8
lleis electorals de Catalunya	1
lleis estatals	13
lleis marc	5
lleis marc estatals	1
lleis municipals	2
lleis orgàniques	17
lleis orgàniques de caràcter general	1
lleis orgàniques estatals	1
lleis reguladores	1
lleialtat constitucional	1
lletrat	2
llibertat	5
llibertat de = associació	2
llibertat ideològica	1
llibertat pública	2
llibre	3
llicència	1
llista	12
llistat	1
loapa	2
lofca	1
lopj	5
lorafna	1
loreg	8
lotc	2
lotcu	5
lsc	23
lsg	23
magistrat	5
magistrat constitucional	1
major	13
majoria	38
majoria absoluta	19
majoria de vot	1
majoria parlamentària	3
majoria simple	2
maltractament	2

manament	3
manament constitucional	1
manament estatutari	1
manament imperatiu	4
mandat	12
mandat imperatiu	1
mandat representatiu	1
manifestació	3
marc constitucional	3
marc legal general	1
marc normatiu	5
marc normatiu general	1
marginació social	1
matèria	95
mediació	2
membre	56
membre permanent	1
memòria	13
menor	1
mèrit	3
mesa	16
ministeri	1
ministre	1
minoria	5
minoria parlamentària	1
mitjà	16
mobilitat	1
moció	4
moció de censura	3
model estatutari	2
mort	2
mosso de = esquadra	1
municipi	1
municipi de Catalunya	2
municipi de règim especial	1
mútua	1
nació	2
nacionalitat	1
naturalesa	32
necessitat	13
negligència	1

negociació col·lectiu	1
negociat	2
neutralitat	1
nomenament	13
nomenament de funcionari	1
nomenament de senador	1
norma	35
norma amb rang de llei	2
norma autonòmic	1
norma autonòmic de rang legal	1
norma bàsic	5
norma de creació	2
norma de desenvolupament	4
norma de desplegament directe	1
norma de rang legal	1
norma de règim interior	2
norma de transferència	1
norma estatal	2
norma estatutari	2
norma general	3
norma general de funcionament	1
norma jurídica	1
norma reglamentari	1
norma regulador	2
norma supletori	1
norma transitori	1
normació	1
normativa	6
normativa comunitàri	3
normativa de caràcter general	1
normativa electoral	1
normativa estatal	4
normativa vigent	1
nota	2
nucli	4
obligació	5
obligació legal	1
observació	1

observança	2
ocupació	5
oferta	1
oferta de = ocupació públic anual	1
oferta públic de = ocupació	1
ofici	7
ombudsman	3
omissió	3
oportunitat	1
oposició	7
ordenació	10
ordenació de caràcter general	1
ordenació jurídica	1
ordenament	6
ordenament català	2
ordenament comunitàri	1
ordenament estatal	2
ordenament jurídica	5
ordre	7
ordre civil	1
ordre de el dia	2
ordre de processament	1
òrgan	100
òrgan actiu	8
òrgan administratiu	6
òrgan autonòmic	3
òrgan central	4
òrgan col·legiar	10
òrgan constitucional	1
òrgan consultiu	11
òrgan consultiu autonòmic	1
òrgan consultiu de caràcter general	1
òrgan consultiu de caràcter tècnic	1
òrgan de consulta jurídica	1
òrgan de control	1
òrgan de control intern	1
òrgan de direcció	1
òrgan de direcció tècnic	1

òrgan de fiscalització	2
òrgan de govern	1
òrgan de justícia constitucional	1
òrgan de representació	1
òrgan decisor	1
òrgan directiu	1
òrgan fiscalitzador	1
òrgan governamental	1
òrgan judicial	2
òrgan legislatiu	1
òrgan parlamentari	1
òrgan perifèric	3
òrgan polític	5
òrgan representatiu	1
òrgan superior	14
òrgan suprem	2
òrgan territorial	1
organisme	23
organisme autònom	17
organisme autònom comercial	1
organisme autònom de caràcter administratiu	1
organisme autònom de caràcter comercial	2
organisme consultiu	4
organisme de caràcter administratiu	1
organisme de caràcter consultiu	1
organisme estatutari autònom	1
organisme públic	1
organització	68
organització administratiu	17
organització administratiu de catalunya	2
organització territorial	3
organització territorial de catalunya	1
pacte	2
paper	5

papereta	1
paràgraf	1
parlament	165
parlament autònom	12
parlament liberal	1
parlamentari	38
parlamentari de catalunya	1
parlamentarisme	2
parlamentarisme liberal	3
parlaments	2
part	11
participació	16
participació ciutadà	1
partit	26
partit polític	17
patrimoni	3
patronat	1
pena	3
perill	1
període de sessió	3
perjudici	13
permís	1
persecució	1
persona	14
personal contractar	2
personal laboral	2
personalitat	2
personalitat jurídic propi	3
personalitat jurídic únic	3
personificació	1
personificació públic	1
pertinença	1
petició	3
plaça	1
planificació	1
ple	39
pluralisme	1
pluralisme polític	2
poder	21
poder executiu	6
poder legislatiu	2

poder polític	1
poder públic	4
poder públic autonòmic	1
polícia	3
polític	5
ponència	1
port de = interès general	1
portaveu	4
posició	30
posició institucional	2
possessió	2
potestat	14
potestat administratiu	2
potestat de = autoorganització	3
potestat de desenvolupament	1
potestat de desenvolupament legislatiu	1
potestat de direcció	1
potestat disciplinari	2
potestat executiu	1
potestat legislatiu	4
potestat legislatiu autonòmic	1
potestat normatiu	4
potestat organitzador	6
potestat organitzatori	2
potestat reglamentari	7
potestat reglamentari general	1
pp	1
preàmbul	1
precedent	2
precepte	27
precepte constitucional	3
precepte de caràcter bàsic	1
precepte orgànic	1
precisió	4
pregunta	2
prerrogativa	9
pres	1

pres de possessió	1
presència	5
presidència	19
president	80
presó	1
pressupost	23
pressupostos	1
prestació	2
prestació de servei	3
pretensió	1
preu	1
prevalença	1
prevenció	1
previsió	13
previsió constitucional	2
previsió estatutari	5
principi	25
principi constitucional	3
principi de = autonomia institucional	1
principi de = autonomia organitzatiu	1
principi de = autonomia parlamentari	1
principi de = eficàcia	1
principi de = exclusivitat	1
principi de = igualtat	2
principi de col·laboració	1
principi de jerarquia	1
principi de mèrit	1
principi de no- discriminació	1
principi de primacia	1
principi de rang legal	1
principi de supremacia	1
principi dispositiu	3
principi parlamentari	1
prioritat	1
privilegi personal	1
procediment	16
procediment administratiu comú	2

procediment autonòmic	2
procediment constitucional	1
procediment jurisdiccional	1
procediment legislatiu	3
procediment parlamentari	1
procés	14
procés autonòmic	3
procés constitucional	2
procés de descentralització	1
procés de selecció	3
procés de traspàs	2
procés de traspàs de servei	1
procés electoral	2
processament	8
programa	4
prohibició	7
prohibició de detenció i retenció	1
projecte	9
projecte de decret legislatiu	1
projecte de llei	3
projecte de pressupost	2
projecte de reglament	2
projecte legislatiu	2
promesa	1
promoció	5
promulgació	2
pronunciament	1
propi	15
propietat	1
proporcionalitat	3
proposició	2
proposició de llei	7
proposició no de llei	1
proposta	8
protecció	5
protecció jurídica	1
prova	3
província	7
província de barcelona	2
província única	1

provisió	2
provisió de lloc de treball	4
psa	1
psuc	1
publicació	7
publicitat	6
punt	27
qualificació	7
queixa	6
querella	1
qüestió de confiança	3
qüestió de constitucionalitat	1
quòrum	2
racionalització administratiu	1
rang	5
rang de llei	2
rang orgànic	2
ratificació	1
rd	3
rebuig	1
recepció	1
recerca	2
reclamació	1
reclamació administratiu	1
reconeixement	6
recurs	15
recurs de = empara	3
recurs de = inconstitucionalitat	15
recurs ordinari	1
redacció	5
reelecció	2
reforma	7
regidor	1
règim	21
règim de = incompatibilitat	4
règim de = inelegibilitat	1
règim de contractació administratiu	1
règim de dret administratiu	1

règim de retribució	1
règim democràtic	1
règim disciplinari	6
règim electoral general	2
règim especial	1
règim estatutari	10
règim funcionarial	1
règim interior	7
règim jurídic	22
règim laboral	1
règim local	9
règim local de catalunya	2
règim parlamentari	5
regió	7
registre	2
reglament	42
reglament de règim interior	4
reglament organitzatiu	2
reglament parlamentari	7
reglamentació	2
regle	8
regulació	25
regulació autonòmic	1
regulació bàsic	2
regulació comunitari	1
regulació electoral	1
rei	6
reial decret	1
reial decret de traspàs	6
relació	56
relació de lloc de treball	6
relació interadministratiu	1
relleu	1
remissió	4
remoció	1
rendició de compte	2
renúncia	5
repartiment	6
repartiment competencial	4
representació	29
representació parlamentari	2

representant	10
representant minoritari	1
república	2
requeriment	2
requisit	7
reserva	7
reserva de llei	1
reserva de llei orgànic	1
reserva legal	1
reserva material de llei	1
resistència	1
resolució	11
resolució administratiu	1
resolució de recurs de = alçada	1
responsabilitat	14
responsabilitat administratiu	1
responsabilitat comptable	3
responsabilitat penal	1
responsabilitat polític	3
resultat	5
retribució	4
reunió	9
reunió ordinari	1
revisió	1
revocació	1
risc	2
rp	1
rpc	13
rpm	1
sala	1
sanció	2
satisfacció	1
secció	7
secretari	3
secretari de = estat	1
secretari general	27
secretari general adjunt	4
secretari general tècnic	1
secretari sectorial	1

secretaria	1
secretaria general	1
secretaria sectorial	1
sector	23
sector de = actuació	2
sector públic	7
sector públic català	1
sector públic de catalunya	3
seguretat públic	1
senador	5
senat	1
sentència	27
sentència ferm	1
separació	3
servei	72
servei administratiu	2
servei central	3
servei jurídic	1
servei públic	7
servei territorial	3
sessió	8
sessió extraordinari	1
si	9
silenci	1
síndic	11
síndic major	3
sindicació	3
sindicat	1
sistema administratiu	1
sistema competencial	2
sistema constitucional	1
sistema de responsabilitat	1
sistema de retribució	1
sistema de votació	1
sistema electoral	4
sistema estatutari	2
sistema general de = atribució de competència	1
sistema institucional català	1
sistema institucional estatutari	1

sistema intern de distribució competencial	1
sistema parlamentari	2
sistema polític	1
societat anònim	2
societat civil	2
societat mercantil	1
sol·licitant	1
sol·licitud	11
sou	1
speaker	1
stc	52
subdirecció general	3
subdirector	1
submissió	2
subordinat	1
subsecretari	1
substitució	1
subvenció	3
sufragi	2
sufragi electoral	1
sufragi universal	1
superior	4
superior jeràrquic	2
suplement de crèdit	1
suplicatori	5
suport jurídic	1
suspensió	4
suspensió de el dret	1
tc	3
tècnica constitucional	1
tercer	1
terme	42
terme municipal	1
termini	12
terreny	1
territori	11
territori de catalunya	4
territorial	3
text	10
text constitucional	3

text estatutari	1
text legal	3
text legislatiu	1
text normatiu	3
text refundre	3
tipus	36
títol	21
títol competencial	11
títol competencial estatutari	1
titulació	4
titular	13
titularitat	6
titularitat competencial	1
titularitat estatal	4
tractat	6
tractat constitutiu	1
tractats	1
tracte	4
tradició	2
tràmit	4
tramitació	2
tramitació parlamentari	1
transferència	12
transferència de funció	1
transferència de personal	1
transferència de servei	1
transfugisme	1
transició polític	1
transparència	1
transport	6
trasllat	1
traspàs	21
traspàs de funcionari	2
traspàs de servei	4
treball parlamentari	2
tresor	1
tret	5
tribunal	11
tribunal civil	1
tribunal constitucional	1
tribunal superior	1

turisme	6
tutela	1
tutela administratiu	1
tutela financer	2
ucd	2
uniformitat	2
unitat	4
unitat territorial	1
urbanisme	4
ús	8
usuari	1
vacança parlamentari	3
valor	9
vegada	12
veïnatge administratiu	1
via	10
via administratiu	1
via contenciós administratiu	1
via estatutari	1
vici	1
vida parlamentari	1
vigència	2
vigilància	6
vista	15
vocal	1
voluntat	13
voluntat administratiu	1
voluntat parlamentari	1
vot	25
vot favorable	1
vot particular	1
votació	7
votació foral	1
zona	2
zonificació	1
# total de termes	9070
# termes diferents	1312

Subcorpus	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes dif. (types) per nre. termes (tokens)
Subcorpus 3 NE3	50.011	10.021	1.362	20,03	13,59

Termes	Freqüència
absència	4
absentisme	1
abstenció	4
abús	2
acceptació de = herència	1
accés	15
acció	4
acció administratiu	2
acció de govern	2
acció polític i de govern	6
acció públic	1
acord	41
acord de cooperació	1
acord de traspàs	1
acord de traspàs de servei	1
acord previ	1
acte	31
acte administratiu	1
acte legislatiu	1
activitat administratiu	2
activitat polític	2
actuació	53
actuació administratiu	2
actuació polític	1
adequació	6
adequació constitucional	1
administració	120
administració autònom	1
administració autonòmic	3
administració de justícia	1

administració general	8
administració institucional	7
administració local	7
administració municipal	1
administració perifèric	4
administració públic català	3
administració territorial	7
administrat	1
administratiu	1
adopció	3
adquisició	28
adquisició de bé	4
advertència	1
afectació	18
afinitat	1
agent	4
agrupació	11
ajuntament	18
ajut	1
al·legació	4
alcalde	13
alienació	11
alienació de bé	1
alt càrrec	6
alt òrgan consultiu	1
alta inspecció	1
alta inspecció estatal	1
alteració	6
àmbit	61
amillament	2
amonestació	1

anàlisi	4
ànim de lucre	3
any natural	2
aprovació	27
aprovació de llei	1
arbitrarietat	1
arbitratge	1
àrea metropolitana	1
arrendament	3
arrendament de = immoble	4
arrendament financer immobiliari	2
article	173
articulat	3
arxiu	7
aspirant	3
assegurança	3
assemblea	2
assemblea legislatiu	1
assistència	8
assistència social	4
associació	6
atemptat	1
atribució	15
atribució de competència	1
audiència	1
auditor	5
auditoria	10
auditoria extern	1
autoadministració	1
autogovern	13
autogovern de catalunya	2
autonomia	38
autonomia de catalunya	16
autonomia financer	3
autonomia local	3
autonomia orgànic	3
autonomia organitzatiu	1
autonomia polític	1
autonomia universitari	1
autonormació	1

autoritat	15
autorització	11
autorització de despesa	2
auxiliar	2
auxiliar administratiu	1
aval	2
avantprojecte	7
avantprojecte de = estat de despesa	1
avantprojecte de despesa	2
avantprojecte de llei	2
avantprojecte de pressupost	2
avantprojecte de recurs	1
bandera	1
base	19
base de règim local	2
bé	66
bé afecte	3
bé comú	1
bé de domini públic	10
bé demanial	3
bé forestal	1
bé i servei	3
bé immobiliari	1
bé immoble	4
bé moble	2
bé patrimonial	6
bé públic	1
benefici	3
bestreta de tresoreria	2
boe	2
bomber	3
bonificació	3
bopc	5
ca	4
cabal públic	1
cambra	14
cambra de comerç	1
cambra de representació	1
candidat	15
candidatura electoral	1

capacitat	12
capital	9
capital social	3
capítol	5
càrrec	42
càrrec de comandament	1
càrrec electiu	1
càrrec incompatible	1
càrrec polític	3
càrrec públic	2
càrrega	3
carrera administratiu	5
carrera judicial	1
categoria	8
causa	10
causa de delictes	1
cautela	1
ce	17
cens	1
ensor	1
centre directiu	1
centre penitenciari	1
cessament	3
cessió	9
cessió gratuït de bé moble	1
cessionari	1
circular	1
circumscripció	2
circumscripció electoral de catalunya	1
circumscripció provincial	1
ciudadà	40
ciudadania	1
civil	1
classificació	24
coalició	4
coalició electoral	3
cobrament	2
cognom	1
col·laboració	14
col·lectiu	1

col·legi professional	2
comandament	3
comarca	49
comissió	71
comissió de = agricultura	2
comissió de = economia	2
comissió de = enquesta	2
comissió de = estudi	3
comissió de = indústria	2
comissió de = investigació	2
comissió de govern	9
comissió de justícia	2
comissió de legislatura	1
comissió de seguiment	1
comissió interdepartamental	2
comissió jurídic assessora	1
comissió mixt	2
comissió paritari	1
comissió parlamentari	3
comissionat	1
comissionat parlamentari	3
competència	135
competència autonòmic	1
competència comarcal	2
competència compartir	7
competència concurrent	2
competència de = execució	1
competència de desenvolupament legislatiu	2
competència demanial	1
competència estatal	1
competència exclusiu	16
competència executiu	3
competència governatiu	1
competència legislatiu	2
competència municipal	5
competència normatiu	1
competència ple	2
competència provincial	1
compliment	34

compromís	4
comprovació	3
compte	49
comptedant	2
comunicació	8
comunitat	18
comunitat autònom	85
comunitat autònom de règim comú	2
comunitat de municipi	1
comunitat veïnal	2
concert econòmic	1
concessió	3
concessió administratiu	2
concessió de subvenció estatal	1
conciliació	2
conclusió	3
conkurs	5
conkurs oposició	4
conkurs públic	1
condemna	1
condició	38
condició de diputat	1
condició de parlamentari	1
condició legal	1
conducta	1
coneixement	3
confiança	9
conflicte	3
conflicte de = atribució	4
conflicte de competència	4
conflicte positiu de competència	2
congrés	2
consell	30
consell comarcal	28
consell de = administració	1
consell de = alcalde	1
consell executiu	1
consell obrir	3
consell social	1

consell tècnic	1
conseller	55
conseller comarcal	2
conseller de = economia	9
conselleria	6
consorci	4
constitució	59
constitució espanyol	7
constitucionalitat	1
constitucions	1
constrenyiment	2
consulta	9
contingut essencial	1
contractació	9
contractació administratiu	1
contracte	5
contracte de naturalesa laboral	1
contraprestació	1
contribució especial	3
contribuent	1
control	46
control de = eficàcia	4
control de legalitat	2
control polític	10
control pressupostari	4
conurbació de barcelona	2
conveni	8
conveni col·lectiu	1
conveni interautonòmic	1
conveni internacional	1
conversió	1
convocatòria	7
convocatòria de provisió de lloc de treball	1
convocatòria públic	2
cooperació	7
coordinació	18
corona	1
corporació	12
corporació local	14

corporació local català	1
corporació municipal	2
corredor de comerç	1
cort	5
cort general	1
corts	7
cos	40
cos administratiu	1
cos de = agent rural	2
cos de = auxiliar tècnic	2
cos de bomber	2
cos de caràcter professional	1
cos de funcionari	2
cos de tècnic especialista	2
cos policial	1
cos subaltern de = administració	1
cos superior de = administració	1
cosa	8
cotitularitat	3
crèdit	55
crida	2
criteri de = eficiència	2
criteri de = independència	1
criteri de = objectivitat	2
criteri de = oportunitat	2
criteri jurídic	2
culpa	4
cura	1
custòdia	1
dany	3
dany i perjudici	1
data	3
debat	20
debat general	2
decisió	12
decisió de despesa	1
decisió judicial	2
declaració	1
decret	13

decret legislatiu	11
dedicació	3
deducció	6
defensa	12
definició	7
delegació	6
delegació de competència	2
delegació territorial	5
delegació territorial de govern	1
delegat	4
delegat de el govern	2
delegat territorial de el govern	1
deliberació	2
delicte	2
delimitació	3
demarcació	7
demarcació administratiu	2
demarcació comarcal	2
demarcació notarial	1
demarcació supracomarcal	2
demarcació territorial	2
democràcia	2
democràcia directe	1
denúncia	1
departament	93
departament administratiu	1
departament de = agricultura	1
departament de = economia	2
departament de = educació	1
departament de = interior	1
departament de = universitats	2
departament de benestar	2
departament de comerç	1
departament de cultura	2
departament de govern	1
departament de governació	2
departament de justícia	2
departament de salut	1

departament de treball	2
dependència	6
dependència administratiu	1
desafectació	12
desafectació exprés	1
descentralització	6
descentralització administratiu	1
desconcentració	3
desenvolupament legislatiu	16
designació	4
despatx de correspondència	1
despesa públic	8
desplegament	2
desplegament legislatiu	1
destinació	5
destitució	1
deure	11
deure legal	1
deute	1
deute públic	2
devolució	1
dictamen	51
dimissió	1
diplomata	5
dipòsit	1
diputació	7
diputació català	4
diputació permanent	3
diputació provincial	7
diputat	37
diputat provincial	2
direcció	15
direcció administratiu	1
direcció de servei	2
direcció general	14
director	2
director de servei	1
director general	8
directriu	3
directriu legal	1

discriminació	1
disposició	15
disposició addicional	1
disposició estatutari	1
disposició general	1
disposició legal	1
disposició transitori	1
dissolució	4
distribució	5
distribució competencial	3
distribució de competència	2
distribució territorial	3
divisió	13
divisió administratiu	1
divisió comarcal	1
divisió comarcal de catalunya	2
divisió departamental francès	1
divisió territorial	6
document	13
document públic	1
documentació	8
dogc	6
domicili	1
domini	12
domini públic	21
donació	7
dret	43
dret administratiu	1
dret català medieval	1
dret civil	3
dret civil català	3
dret constitucional	1
dret de = accés a el càrrec públic	1
dret de = autonomia	2
dret de cens	1
dret de propietat immaterial	1
dret de queixa	1
dret de vaga	1
dret fonamental	10

dret humà	3
dret polític	1
dret privat	14
dret públic	9
dret real	2
durada	5
eac	1
efecte	14
eficàcia	16
eficiència	9
elecció	12
elecció democràtic	1
elecció directe	1
elecció municipal	1
elector	2
electorat	2
emissió de = informe	1
emissió de deute públic	1
empara	2
empresa	24
empresa públic	22
empresari	1
encàrrec	5
endeutament	1
endós	1
endossant	1
endossatari	1
enjudiciament	4
enllaç	1
ens	16
ens de dret públic	1
ens local	19
ens local de catalunya	6
ens local territorial	1
ens públic	18
entitat	48
entitat autònom	20
entitat autònom de caràcter administratiu	5
entitat autònom de caràcter comercial	3

entitat de dret públic	4
entitat local de caràcter territorial	3
entitat metropolitana	6
entitat municipal	1
entitat públic menor	1
entitat territorial	3
entrada	1
equip	3
equitat	2
error	1
escala	16
escala superior de = administració general	1
escó	2
escon	2
esmena	13
esmena a el totalitat	2
especialitat	14
especificació	3
esquadra	4
establiment	5
estat	143
estat de = autonomia	1
estat de = execució	1
estat espanyol	5
estat membre	1
estat social	1
estats	2
estatus jurídic	1
estatut	58
estatut de = autonomia	32
estatut jurídic	2
estranger	1
evacuació	1
examen	6
excedència voluntari	1
excepció	6
excés	2
exclusió	2
exclusivitat	10

execució	66
executiu	4
exempció fiscal	2
exempció fiscal directe	1
exercici	67
expedició	2
expedient	4
expedient disciplinari	1
experiència	3
exposició de motiu	1
expropiació	1
expropiació forçós	4
extinció	1
facultat	21
facultat normatiu	2
falta	4
falta administratiu	1
falta molt greu	1
fase	16
fci	2
fe	1
fet	6
finalitat	41
finança	35
finança públic	11
finançament	35
finançament comarcal	1
finances	28
fisc	1
fiscalització	30
fiscalització judicial	1
foment	3
fonament	2
fons de compensació interterritorial	3
força	2
força de llei	1
forest	2
forma	19
forma jurídic	2
formació	16

formalització	1
fórmula electoral	1
franquisme	1
frau	1
funció	136
funció administratiu	3
funció de = impuls	1
funció de control	1
funció de representació	1
funció executiu	5
funció fiscalitzador	6
funció interventor	4
funció judicial	1
funció legislatiu	3
funció normatiu	1
funció parlamentari	1
funció públic	28
funció públic local	1
funció representatiu	3
funcionari	52
funcionari de carrera	6
funcionari infractor	1
funcionari públic	1
funcionariat	1
fundació	3
fur especial	1
gabinet jurídic	1
garantia	3
garantia institucional	2
generalitat	309
gerent	4
gestió	42
gestió de servei públic	1
govern	142
govern autonòmic	1
govern interior	1
governació	5
grau	27
gravamen	2
greuge	14
greuge de cort	1

greuge general	1
greuge particular	2
grup	45
grup municipal	2
grup parlamentari	21
grup polític	2
habilitació	3
habitatge	3
herència	1
hisenda	2
hisenda local	4
homologació	1
idoneïtat	1
immoble	8
immoble alienable	1
immunitat	2
impacte	1
impediment	3
imperatiu	1
imposició	1
imposició indirecte	1
impost	24
impost de successió	2
impost estatal	1
impost personal	1
impugnació	2
inadmissió	1
incapacitat	3
incapacitat legal	1
incendi	1
incompatibilitat	3
incompliment	3
inconstitucionalitat	10
indemnització	3
independència	11
indici	1
indústria	15
inelegibilitat	2
informació	16
informe	41
informe de fiscalització	1

infracció	4
infractor	2
ingrés	66
inhabilitació	1
inhabilitació absolut	1
iniciativa legislatiu	6
iniciativa parlamentari	1
inscripció	2
inspecció	11
instància	6
institució	60
institució de = autogovern	5
institució de = autogovern català	1
institució de = autogovern propi de catalunya	1
institució de = ombudsman	2
institució estatutari	1
institució públic	3
institucionalització	1
institut	1
instrucció	4
instrument	7
interès legítim	1
interès públic	3
interessat	5
interí	1
internament	1
interpel·lació	5
interposició	2
interposició de recurs	1
interpretació	1
intervenció	26
inventari	3
investidura	5
investigació	10
inviolabilitat	2
inviolabilitat parlamentari	1
iva	2
jubilació forçós	1
jurisdicció	2

jurista	3
justícia	13
jutge	3
jutge de greuge	1
jutjat	2
legalitat	10
legislació	18
legislació administratiu	1
legislació bàsic	5
legislació català	1
legislació civil	2
legislació de règim local	2
legislació electoral	1
legislació mercantil	2
legislació vigent	1
legislador	3
legislatura	4
legitimació	1
lesió	1
límit territorial	1
liquidació	6
liquidació pressupostari	2
llança	1
Llei	294
Llei anual de pressupost	2
Llei autonòmic	2
Llei català	4
Llei de catalunya	4
Llei de desenvolupament bàsic de el = estatut	1
Llei de patrimoni	6
Llei de pressupost	20
Llei electoral	1
Llei electoral de catalunya	1
Llei estatal	7
Llei formal	5
Llei marc	3
Llei municipal	2
Llei orgànic	21
Llei orgànic de transferència o delegació	1

lleï processal	1
lleï regulador	12
lleï territorial	1
lleï vigent	1
lleialtat institucional	1
lleïtra	1
llibertat	1
llibertat públic	4
llibertat sindical	1
llibre	1
llicència	3
llicenciat	2
llista	7
llista electoral	2
lloguer	1
lofca	8
magistrat	3
major	2
majoria	15
majoria absolut	23
majoria parlamentari	1
majoria simple	5
manament	3
manament de pagament	2
mancomunitat	1
mancomunitat de municipi	1
mandat	6
mandat constitucional	1
mandat imperatiu	2
manifestació	2
marc legal	1
marc normatiu	2
marc polític	1
matèria	77
membre	83
memòria	13
memorial de greuge	2
menor	4
menyscapte	1
mèrit	6
mesa	8

mesura cautelar	1
mesura protector	1
ministeri fiscal	1
ministre	1
minoria de = edat	1
mitjà	15
mnac	1
mobiliari	1
mobilitat	1
moció	2
moció de censura	8
monopoli	3
mort	2
mosso de = esquadra	4
motivació	1
multa	2
municipi	81
municipi confrontant	1
municipi de catalunya	1
mutació demanial	2
mutualisme	1
nació	1
nacionalitat	8
naturalesa	16
necessitat	19
negligència	2
negociat	3
neutralitat	1
nomenament	22
nomenament de = interí	1
norma	28
norma amb rang de llei	4
norma bàsic	5
norma de = integració	1
norma de creació	1
norma de dret mercantil	1
norma estatal	2
norma estatutari	1
norma general	4
norma institucional bàsic	1
norma jurídic	1

norma legal	1
norma regulador	2
normativa	6
normativa aplicable	1
normativa estatal	2
normativa legal	1
normativa vigent	2
notari	1
nucli	5
obligació	26
obligació legal	1
observació	4
observança	7
ocupació	5
oferta	1
ofici	2
oficial	1
oficina públic	1
oïdor de compte	2
ombudsman	9
omissió	1
oportunitat	4
oposició	9
ordenació	21
ordenació comarcal de catalunya	1
ordenació de el territori	4
ordenament	4
ordenament jurídic	13
ordenament jurídic de catalunya	1
ordenança	1
ordre	13
ordre civil	1
ordre de el dia	5
ordre de pagament	2
ordre ministerial	1
ordre públic	1
òrgan	70
òrgan actiu	3
òrgan administratiu	2

òrgan central	6
òrgan col·legiar	6
òrgan consultiu	4
òrgan de caràcter consultiu	1
òrgan de control extern	3
òrgan de decisió	1
òrgan de direcció	2
òrgan de fiscalització	3
òrgan de govern	3
òrgan de participació ciutadà	1
òrgan fiscalitzador	1
òrgan independent	2
òrgan jurisdiccional	6
òrgan legislatiu	4
òrgan municipal	1
òrgan representatiu	1
òrgan superior	7
òrgan suprem	2
organisme	21
organisme assessor	2
organisme autònom	26
organisme autònom administratiu	1
organisme autònom comercial	1
organisme consultiu	1
organisme de caràcter consultiu	1
organisme públic	1
organització	49
organització administratiu	7
organització administratiu de catalunya	1
organització comarcal	5
organització comarcal de catalunya	4
organització de comunitat veïnal	1
organització judicial	3
organització municipal	4
organització territorial	7

organització territorial de catalunya	4
original	1
padró	3
padró municipal	2
pagament	36
paper	4
papereta	1
parcel·la	2
parentiu	1
parlament	155
parlament autònom	1
parlamentari	5
part	22
part alíquota	2
participació	21
participació ciutadà	3
participació democràtic	1
partit	4
partit judicial	1
partit polític	6
patrimoni	55
pena material	1
pena principal	1
penal	1
període de sessió	4
perjudici	20
permís	3
persona	26
persona indefens	1
persona jurídic	1
persona natural	1
persona particular	1
personal funcionari	1
personal laboral	6
personalitat jurídic	2
personalitat jurídic propi	10
personalitat jurídic únic	2
personificació	1
pertinença	1
petició	4

pla	7
pla de desplegament	1
pla de protecció civil	1
pla territorial parcial	1
plaça	6
planificació	5
ple	75
plec	1
pluralisme social	1
poder	10
poder autonòmic	1
poder electiu	1
poder executiu	3
poder judicial	5
poder legislatiu	2
poder polític	2
poder públic	7
polícia	7
polícia autònom	3
polícia autonòmic	6
polícia local	3
polític	11
polític de personal	4
polític econòmic sectorial	2
ponderació	1
ponència	4
portaveu	4
posició	4
posició institucional	1
possessió	17
potestat	2
potestat administratiu	1
potestat autoorganitzatiu	1
potestat de direcció	1
potestat disciplinari	1
potestat jurisdiccional	2
potestat legislatiu	9
potestat organitzatiu	1
potestat públic	2
potestat reglamentari	5
pràctic civil	1

pràctica	2
precedent	1
precepte	4
precisió	1
pregunta	4
prerrogativa	3
prerrogativa de = inviolabilitat	1
pres	1
pres de possessió	1
presència	1
presidència	15
president	95
presó	2
pressupost	124
pressupost estatal	1
pressupost general	4
prestació	12
prestació de servei	3
preu	4
prevenció de risc laboral	1
previsió	7
previsió constitucional	2
principat	1
principi	28
principi constitucional	2
principi de = anualitat pressupostari	2
principi de = autonomia	1
principi de = eficàcia	3
principi de = equilibri	1
principi de = especialitat	2
principi de = especialitat qualitatiu	1
principi de = especialitat quantitatiu	1
principi de = igualtat	3
principi de = unitat	3
principi de = universalitat	2
principi de carrera	1
principi de col·laboració	2
principi de jerarquia	1

principi de legalitat	3
principi de legalitat tributari	1
principi de no-discriminació	1
principi de solidaritat	1
principi de supremacia	1
principi legal	1
principi pressupostari	4
prioritat	1
procediment	28
procediment administratiu	2
procediment administratiu de = execució	1
procediment de = auditoria	1
procediment de = execució	2
procediment de = expropiació	1
procediment de = investidura	1
procediment de satisfacció de greuge	1
procediment especial	1
procediment especial de = execució	3
procediment general de = execució	5
procediment legislatiu	3
procediment parlamentari	1
procés	4
procés de selecció	2
processament	1
procurador	1
programa	17
programa polític	1
prohibició	1
projecte	18
projecte de llei	16
projecte de norma general	1
projecte de reglament català	1
promoció	9
promoció intern	5

promulgació	3
propi	2
propietari	1
propietat	8
propietat intel·lectual	2
proporcionalitat	1
proposició	7
proposició de llei	15
proposició no de llei	2
proposta	31
proposta de despesa	4
proposta de reglament	1
proposta de resolució	2
proposta de resolució de = expedient	1
pròrroga	2
protecció	12
protecció civil	1
prova	6
prova de = auditoria	1
província	28
província de barcelona	2
província únic	1
provisió	1
provisió de lloc de treball	1
provisor de greuge	6
publicació	11
publicitat	6
punt	18
qualificació	2
qualificació de = interès general	1
qualificació legal de = interès general	1
queixa	27
qüestió de = inconstitucionalitat	2
qüestió de competència	1
qüestió de confiança	5
quòrum	1
racionalització administratiu	1

rang	2
rang de llei	4
rang orgànic	1
ratificació	1
recaptació	3
recaptació tributari	1
recerca	7
reclamació	3
reclamació administratiu	1
reclusió	1
reconeixement	6
rectificació	2
recurs	50
recurs de = empara	2
recurs de = inconstitucionalitat	8
recurs tributari	2
recusació	3
redacció	5
reforma	4
regidor	11
règim	28
règim comú	3
règim de = exclusivitat	1
règim de = incompatibilitat	2
règim de finançament	1
règim de retribució	1
règim dictatorial	1
règim disciplinari	5
règim especial	1
règim estatutari	3
règim federal	1
règim funcionarial	1
règim interior	1
règim jurídic	21
règim local	13
règim local de catalunya	3
règim pressupostari	1
regió	5
registrador	1
registre	2

registre de el propietat	2
registre de personal	1
reglament	26
reglament català	2
reglament orgànic	2
regle	10
regnat	1
regulació	14
regulació legal	2
rehabilitació	1
rei	15
reial decret	4
relació	23
relació de lloc de treball	3
relleu	2
remissió	1
renda	3
renúncia	2
repartiment	4
representació	14
representant	8
representant legal	1
requeriment	2
requisit	20
requisit general	1
rescabament	1
reserva	4
reserva absolut	2
reserva de llei	3
reserva de plaça	1
resident	3
resolució	22
resolució administratiu	1
resolució judicial	2
responsabilitat	12
responsabilitat civil	1
responsabilitat comptable	3
responsabilitat disciplinari	1
responsabilitat polític	2
resposta jurídic	1
resultat	8

resultat electoral	1
retribució	6
reunió	6
reunió ordinari	1
revisió	1
revocació	1
risc	1
sala	4
sala civil i penal	1
sala social	1
salvament	1
sanció	7
sanció administratiu	1
sanció disciplinari	1
satisfacció	2
secció	10
secretari	5
secretari general	11
secretari general adjunt	1
secretari judicial	1
secretari sectorial	1
secretaria	6
secretaria general	5
secretaria general adjunt	1
secretaria sectorial	4
sector	13
sector públic	13
sector públic de catalunya	16
seguiment	3
seguretat ciutadà	2
seguretat públic	1
seguretat social	4
senador	7
senador autonòmic	1
senat	2
sentència	5
separació	2
separació de el servei	3
servei	115
servei administratiu	1
servei comarcal	1

servei de bomber	1
servei jurídic	1
servei municipal	2
servei pressupostari	1
servei públic	33
sessió	21
sessió extraordinari	3
sessió ordinari	2
sessió parlamentari	1
sessió plenari	1
si	3
signatura	1
signatura electrònic	1
síndic	37
síndic de compte	1
síndic de greuge	1
síndic de greuges	1
síndic major	4
sindicat	2
sindicatura	22
sinistre	1
sistema autonòmic	4
sistema competencial autonòmic	1
sistema de responsabilitat	4
sistema de retribució	1
sistema de votació	1
sistema electoral	1
sistema legislatiu	1
sistema mixt	1
sistema parlamentari	2
sobirania	1
sobirania polític	1
socials	1
societat civil	6
sol·licitud	5
solidaritat	4
stc	1
subdelegat provincial	1
subdirecció general	3
subhasta públic	1

subministrament	5
submissió	4
submissió ple	2
subordinat	2
substanciació de pregunta	1
subvenció	9
successió	3
sufragi universal	3
superior	2
supervisor	1
suplement	1
suplement de crèdit	8
supòsit de legitimació	1
suspensió	2
suspensió de funció	2
tarifa	4
taxa	6
taxació	1
taxació pericial	3
tercer	2
terme	26
terme municipal	10
termini	12
termini reglamentari	1
terreny	4
territori	36
territori de catalunya	6
territori estatal	1
territori provincial	1
territorial	2
text	6
text constitucional	3
text estatutari	2
text legal	1
text refondre	55
tinent	4
típus	13
títol	37
títol jurídic	2
títol lucratiu	4
titulació	11

titular	4
titularitat	5
titularitat estatal	4
torn	2
tractat	1
tradicció	2
tràmit	6
tràmit legal	1
tramitació	7
tramitació legislatiu	1
transacció	1
transeünt	1
transferència	13
transferència de capital	1
transferència de crèdit	5
transferència de funció	1
transferència de recurs	2
transformació	1
transgressió	1
transmissió	4
transport	13
trasllat	3
traspàs	2
traspàs de competència	1
traspàs de servei	3
treball parlamentari	6
tesor	3
tesoreria	6
tret	3
treva	5
tribunal	5
tribunal civil	1
tribunal constitucional	1
tribunal consuetudinari	1
tribunal superior	1
tribut	15
tributació	2
turisme	12
tutela	1
ue	1
unitat	6

unitat territorial	1
universalitat	4
universitat	4
urbanisme	5
ús	29
usuari	3
usucapió	2
utilitat	3
vacança parlamentari	1
vacant	2
valor	15
vegada	8
vegueria	2
veí	7
veïnat	1
veïnatge administratiu	1
verificació	2
via	4
via de constrenyiment	2
via judicial	1
vicepresidència	3

vicepresident	5
vigència	1
vigilància	3
violació	1
vista	6
voluntat	3
vot	7
vot de qualitat	1
vot favorable	4
vot particular	4
vot positiu	1
votació	21
votació de = investidura	2
votació ordinari	4
votació per assentiment	2
votació públic	2
votació secret	2
xec	1
zona	7
# total de termes	10021
# termes diferents	1362

**Corpus textual de genòmica (corpus de contrast)
Resultats obtinguts amb l'aplicació de Mercedes
(Diccionari de genòmica complet)
a cada un dels textos del corpus**

NE 1	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	m00835	2.961	518	155	17,49	29,99

Termes	Freqüència
actividad	3
agente infeccioso	2
aminoácido	2
anillo	4
antígeno	16
antígeno citosólico	1
arnm	1
atp	4
ausencia	2
bacteria	2
base	1
biosíntesis	1
cadena	13
canal	1
carbohidrato	1
caso	2
célula	14
célula huésped	1
célula humano	1
célula tumoral	1
centrómero	2
citosol	3
clon	2
complejo	9
complejo génico	1
componente	2
cromosoma	4

d	1
degradación	2
determinante antigénico	1
digestión	1
dominio	10
elemento génico	1
enfermedad infeccioso	1
enlace	1
enzima	2
enzima proteolítico	1
especificidad	3
estructura	9
estudio	3
evolución	1
expresión	8
extremo	2
factor	2
fagocito	2
familia	2
familia de gen	1
forma	8
fosforilación	1
fracción	1
fragmento peptídico	1
gen	24
gen codificante	3
gen de clase	2
generación	5

genoma humano	1
glucocorticoide	1
glucoproteína	2
glucoproteína de membrana	1
gripe	1
hélice	2
heterodímero	1
hidrólisis	2
histocompatibilidad	3
hombre	1
huésped	1
implicación	1
individuo	2
inducción	1
infección	2
influenza	1
inmunidad	1
inmunoglobulina	3
interferón	1
k	1
l	1
línea celular	1
linfocito	6
linfocito b	2
linfocito t	9
líquido tisular	1
lisina	1
localización	1
macrófago	1
masa	1
mecanismo de defensa	1
medio	1
membrana	6
membrana celular	1
membrana plasmático	1
memoria inmunológico	2
mhc	29
microorganismo	1
molécula	31
motivo	5

mutación	2
n	1
naturaleza	2
nivel	1
nivel de expresión	1
n-terminal	3
núcleo	1
nucleótido	2
número de célula	1
organismo	2
p	1
papel	4
parte	1
péptido	16
peso molecular	1
plasma	1
porción	1
prevención	1
procesamiento	3
proceso	5
proteasa	2
proteína	18
proteína a	1
proteína total	1
proteolisis	3
puente disulfuro	1
ratón	9
re	7
receptor	2
recombinación	1
región	10
región cromosómico	3
relación	1
residuo	1
respuesta inmunológico	2
ribosoma	1
s	2
secuencia	1
secuencia señal	1
sistema	7
sitio	1

sitio activo	1
subunidad	19
superfamilia	1
superficie	6
superficie celular	2
susceptibilidad	1
sustrato	5
t	10
tejido tumoral	1
tipo celular	1
transfección	1

transporte	4
tumor	1
unidad	3
unión	7
vacunación	1
variedad	1
virus	1
x	1
# total de termes	518
# termes diferents	155

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	m00873	10.353	1.735	342	16,75	19,71

Termes	Freqüència
ac	1
actividad	1
adenovirus	2
alelo	7
alu	13
ampicilina	1
amplificación	6
apareamiento	1
apolipoproteína	1
ausencia	2
autor	11
bacteria	3
bacteriófago	9
banda	9
base	5
base complementario	1
biotina	1
brazo	1
brazo largo	1
bromuro de etidio	5
bucle	2
cadena	25
cadena polipeptídico	1
campo	1
canal	1
cáncer	1
capacidad	3
carcinoma	1
caso	15
cdna	2
cebador	1
célula	1

célula eucariota	1
célula somático	1
célula t	1
centrómero	4
centrómero funcional	1
cepa	2
cerebro	2
ciclo celular	1
ciclo vital	3
cinetocoro	1
citoplasma	1
citosina	1
clon	14
clon recombinante	2
clonación	6
clonaje	2
codón	2
colágeno	2
complejo	2
complejo mayor de histocompatibilidad	1
condensación	1
conformación	3
contaminación	1
conversión génico	3
copia	18
crecimiento	1
cromátida	4
cromatina	1
cromosoma	12
cromosoma acrocéntrico	1
cromosoma homólogo	4
cromosoma humano	1

cromosoma y	3
cuenta	6
d	3
defecto	2
delección	9
deleción	1
densidad	2
derecha	5
desaminación	1
desarrollo	2
deslizamiento	12
desnaturalización	1
desoxinucleótido	1
detalle	1
diferenciación	1
digestión	16
dinucleótido	4
distribución	2
dna	78
dna polimerasa	1
duplex	1
duplicación	5
ecori	15
eficiencia	1
electroforesis	5
elemento	7
elongación	3
endonucleasa	1
endonucleasa de restricción	1
enfermedad hereditario	3
entrecruzamiento	11
enzima	16
enzima de restricción	12
equilibrio	1
escala	7
especie	5
estabilidad	1
estructura	10
estudio	7
eucariota	2
evolución	9

excisión	2
exón	4
exonucleasa	1
expresión	2
expresión génico	1
extremo	16
fago	13
fago m13	1
fago recombinante	2
familia	9
fase	1
fenotipo	1
fibrosis cístico	1
fijación	2
fracción	3
fragmento	48
fragmento de restricción	15
frecuencia	1
frecuencia de recombinación	1
función biológico	2
fusión	1
g	7
gel	15
gen	39
gen de resistencia	1
gen funcional	1
generación	4
genoma	35
genoma celular	1
genoma de el virus	4
genoma de eucariota	1
genoma eucariota	9
genoma humano	26
genoma murino	2
genoma viral	1
genoteca	2
globina	2
glu	1
gradiente de densidad	2
hebra	1

hibridación	34
hígado	2
histocompatibilidad	1
histona	3
homología	20
hongo	1
huella	1
huésped	5
humano	1
identificación cromosómico	1
individuo	7
inestabilidad	2
inmunoglobulina	4
inserción	3
insulina	3
interacción	2
intercambio	2
intermediario	2
intrón	7
izquierda	5
lado	3
lazo	2
librería	4
ligamiento	2
línea celular	4
linfocito	1
localización	2
localización cromosómico	3
locus	2
manera	5
mapa de ligamiento	1
mapa de restricción	4
mapeo	1
marcador	2
marcaje	1
medicina	1
medio	1
meiosis	2
membrana de nitrocelulosa	2
microsatélite	1

miembro	1
minisatélite	45
mioglobina	2
mioglobina humano	2
mitosis	2
molécula	3
molécula de dna	2
monómero	2
mosaicismo	1
motivo	7
mrna	1
mutación	1
mutación puntual	2
n	1
naturaleza	1
nitrocelulosa	8
nivel	3
núcleo	1
nucleótido	14
número de copia	2
objeto	1
oligómero	2
oligonucleótido	5
oncogén	6
orden	2
papel	10
par de cromosoma	1
parte	7
participación proteico	1
patencia viral	1
patrón de banda	2
pcr	1
peso molecular	1
pirimidina	1
planta	1
plásmido	12
plásmido recombinante	8
población	3
poli a	2
polimerasa	2
polimorfismo	3

polipéptido	1
porción	2
prevalencia	1
primer	1
probabilidad	1
procariota	2
procesamiento	1
proceso	7
proceso de replicación	1
producto	3
propagación	1
proteína	23
proteína eucariota	1
proteína funcional	1
proteína nuclear	1
proteína ssb	1
prueba	1
punto	5
punto de ruptura	1
purificación	1
purina	2
quiasma meiótico	1
quinasa	1
r	2
ratón	5
reacción en cadena	1
rec a	1
receptor	1
recombinación	23
recombinación eucariótico	1
recombinación general	1
recombinación homólogo	4
recombinación meiótico	1
recombinante	4
región	68
registro	1
regulación	2
regulador	1
relación	3
reparación	3
repetición	24

repetición en tándem	17
replicación	17
residuo	2
resistencia	1
retrotransposón	5
retrovirus	3
riñón	1
rna	11
rna polimerasa	3
rna polimerasa i	1
s	2
satélite	3
sección	4
secreción proteico	1
secuencia	152
secuencia alu	7
secuencia celular	1
secuencia consenso	7
secuencia de nucleótido	4
secuencia hipervariable	2
secuencia señal	1
secuenciación	7
segmento	7
segregación	2
separación	1
ser	1
similitud	4
síndrome	1
sistema	1
sonda	16
sonda viral	3
sondeo	5
subclonación	1
subunidad	1
superfamilia	1
sustitución de base	2
sustrato	2
t	3
tamaño de el genoma	1
técnica	1
tejido	3

telómero	2
teñido	1
testículo	3
tetrámero	1
timidina	1
timidina quinasa	1
tipo	10
transcripción	5
transcripción celular	1
transición	1
translocación	1
translocación de oncogén	2
transposición	2
transposón	1
tripanosoma	1
tripéptido	1
triplete	1
trna	1

tumor	1
unidad	10
unión	6
variabilidad	6
variabilidad alélico	1
variación	10
variación alélico	1
variante	4
variedad	1
vector	4
vector de clonación	3
vertebrado	2
viral	1
virus	11
vntr	5
zona	6
# total de termes	1735
# termes diferents	342

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 1	m00902	10.366	1.905	273	18,37	14,33

Termes	Freqüència
actividad	4
adaptación	1
adición	1
aislamiento	2
alelo	29
alelo largo	31
alelo mediano	10
alteración	2
ambiente cromosómico	1
ampicilina	1
amplificación	2
análisis molecular	1
apoptosis	1
atenuación	1
ausencia	1
autor	7
bacteria	1
banda	9
base	4
bucle	7
cadena	42
cáncer	1
capacidad	16
caso	11
cebador	2
célula	2
célula humano	4
célula somático	1
célula tumoral	1
centrómero	1
cerebro	9
chimpancé	1

ciclo celular	1
cinética	1
clon	4
clonación	1
colon	1
complementariedad	1
composición de base	1
condición fisiológico	1
conocimiento	1
conversión génico	6
copia	6
corte	10
cromátida	2
cromosoma	4
cromosoma homólogo	2
cuenta	2
d	2
degradación	4
delección	9
deslizamiento	10
diabetes	1
diana de restricción	1
digestión	2
disociación	1
distribución	3
diversidad genético	1
dna	63
dna polimerasa	4
dúplex	16
duplicación	10
ecori	3
efecto	2
elemento	2

eliminación	2
emparejamiento	7
emparejamiento homólogo	1
endonucleasa	1
ensayo	1
entrecruzamiento	59
enzima	2
enzima de restricción	2
equilibrio	1
escala filogenético	1
especie	2
estabilidad	2
estabilización	1
estructura	17
estudio	7
eucariota	1
exón	1
exonucleasa	1
expresión	2
expresión génico	2
extracto proteico	2
extremo	20
factor	6
familia	2
fase	1
footprinting	5
forma	4
fracción	3
fragmento	23
fragmento de restricción	1
frecuencia	16
frecuencia de recombinación	7
función biológico	1
g	2
gel de poliacrilamida	1
gen	22
gen de resistencia	1
generación	17
genoma	15
genoma de mamífero	1

genoma eucariota	1
genoma humano	3
genoteca	3
hebra	24
hélice	3
herencia	1
heterodúplex	5
hibridación	9
hibridación de dna	1
hígado	12
hígado de rata	1
hombre	2
homología	13
homología de secuencia	1
huella genético	1
humano	1
implicación	2
impronta	1
individuo	3
inestabilidad	8
inestabilidad genético	2
información genético	1
iniciación	1
inmunoglobulina	5
insulina humano	2
interacción	10
interacción proteico	10
intercambio	5
interferón	2
intrón	4
kb	5
l	1
lado	2
lazo	1
levadura	3
ligación	3
ligamiento	1
línea celular	1
línea germinal	6
localización	6
locus	31

longitud de el fragmento	1
mama	1
mamífero	1
manera	5
mapa físico	1
mapa genético	2
material genético	2
media	2
medicina	1
medio	2
meiosis	19
microsatélite	3
miembro	2
migración	4
minisatélite	176
mioglobina humano	1
mitosis	1
molde	2
molécula	11
molécula de dna	7
motivo	5
movilidad	1
mutación	5
mutación somático	1
nivel	4
nivel molecular	2
nucleasa	1
nucleótido	3
número de copia	1
objeto	1
orangután	1
orden	2
organismo	5
p	2
papel	1
parte	14
patología	1
pcr	6
pirimidina	2
plásmido	9
plegamiento	3

población	1
poliacrilamida	1
polimorfismo	9
porción	1
primer	2
procariota	2
proceso	43
proceso biológico	2
proceso de corte	1
producto	17
progenie	1
proteína	26
proteína nuclear	6
punto	14
punto de iniciación	1
punto de rotura	1
purina	2
quiasma	1
ratón	17
receptor	2
recombinación	72
recombinación genético	1
recombinación homólogo	17
recombinación meiótico	5
recombinante	18
región	31
región constante	1
relación	10
renaturalización	1
reorganización génico	1
reparación	15
repetición	26
repetición en tándem	2
replicación	15
resistencia	1
resolución	9
riesgo	1
riñón	1
rna	1
s	2
secuencia	127

secuencia adyacente	3
secuencia consenso	2
secuencia de nucleótido	1
secuenciación	2
segregación cromosómico	1
sentido	8
sexo	1
similitud	1
sistema	9
sistema de reparación	3
sistema plasmídico	1
sitio	1
sonda	23
sonda viral	3
sondeo	1
susceptibilidad	1
sustrato plasmídico	5
t	1
tasa de mutación	2
técnica	3
tejido	3
telómero	1
testículo	19
tipo	26

tipo de cáncer	1
transcripción	7
transferencia	2
translocación	1
transmisión	1
transposición	1
transposón	1
unidad	26
unión	21
variabilidad	3
variación	15
variación alélico	1
variante	1
variante alélico	1
variedad	1
vector	3
vejiga	1
virus	2
vntr	1
x	2
zona	26
# total de termes	1905
# termes diferents	273

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	m00320	3.594	490	136	13,63	27,75

Termes	Frquència
alelo	2
análisis de el cromosoma	1
anatomía	1
árbol genealógico	2
bacteria	4
bacteria causante	1
banda	1
base	9
biología	3
biotecnología	2
campo	3
cáncer	2
capacidad	1
caso	2
célula	1
célula somático	1
centimorgan	2
clon	16
clonación	2
cm	3
conocimiento	2
corte	1
cromosoma	16
cromosoma artificial	1
cromosoma diferente	2
cromosoma original	1
cromosoma y	2
cruce genético	1
cuenta	1
densidad	1
desarrollo	4

detalle	1
distancia genético	2
distribución	1
división	2
dna	16
electroforesis	2
elemento	1
enfermedad	2
enfermedad hereditario	1
ensayo	1
entrecruzamiento	4
escala	2
especie	6
estudio	2
estudio citogenético	1
evolución	2
extremo	4
fármaco	2
fase	2
fenotipo	1
forma	7
fragmentación	1
fragmento	12
frecuencia	4
gallo	1
gen	8
generación	1
genética molecular	1
genoma	36
genoma humano	2
genoteca	8
gusano	2

herencia	3
hombre	1
humano	2
implicación	1
implicación médico	1
individuo	1
ingeniería genético	1
kb	2
levadura	5
ligamiento	2
localización	1
locus	5
mamífero	1
manera	1
mapa	30
mapa de restricción	6
mapa físico	15
mapa genético	10
mapa genómico	1
mapeo genético	1
marcador	3
mb	9
medicina	4
meiosis	2
mosca	3
mutación	1
nivel	11
nivel molecular	1
nucleótido	1
objetivo	9
oligonucleótido	1
orden	2
organismo	3
organismo modelo	2
papel	1
pcr	2
pedigrí	1
pez	1
planta	1

primer	2
probabilidad	4
producto transgénico	1
propuesta	2
prueba	1
punto	2
ratón	4
región	4
regulación	2
relación	1
reproducción	2
resolución	11
sección	1
secuencia	22
secuencia de base	3
secuenciación	9
sentido	2
separación	1
sitio	1
sitio de restricción	1
sonda	1
sonda molecular	1
sts	3
técnica	7
técnica citológico	1
tipo	8
tipo de mapa	9
toro	1
úlceras pépticas	1
unión	1
valor nutritivo	1
variabilidad	1
variedad	1
zona	1
# total de termes	490
# termes diferents	136

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	m00545	7.490	1.068	276	14,25	25,84

Termes	Freqüència
actividad	5
aislamiento	1
almacenamiento	1
alteración	2
alteración cromosómico	1
aminoácido	1
análisis filogenético	1
animal	1
apareamiento	1
área	3
armazón	1
ausencia	1
autosoma	1
bacteria	1
bacteria púrpura	2
bacteria respiratorio	1
banda	3
banda cromosómico	2
base	1
base de dato	2
biología	2
biología molecular	1
bp	1
brazo	3
brazo largo	2
cadena	2
capacidad	6
carácter	1
cariograma	1
cariotipo	1
caso	7
cdna	3
célula	9

célula animal	3
célula híbrido	1
célula somático	4
centiray	1
ciencia	1
citoplasma	1
clon	5
clon de dna	1
clonación	3
clonación de gen	2
cm	4
coagulación	1
código	4
código genético	8
codón	1
complementariedad	1
componente	2
comunidad médico	1
constitución genético	1
cooperación	2
copia	6
copia génico	1
corte	2
cromátida	2
cromosoma	28
cromosoma diferente	2
cromosoma homólogo	1
cromosoma humano	6
cromosoma no homólogo	2
cromosoma x	2
cromosoma y	4
delección	2
densidad	2
desarrollo	4

desarrollo embrionario	1
deshidrogenasa	1
diagnóstico	1
diagnóstico prenatal	1
diploidía	3
distribución	1
distrofia muscular	1
división	1
división celular	1
dna	36
duplicación	21
duplicación génico	3
duplicado	1
efecto	1
eficiencia	1
empresa	1
enfermedad	7
enfermedad hereditario	1
entrecruzamiento	2
enzima	1
enzima de corte	1
enzima de restricción	1
escala	11
especiación	1
especie	9
est	1
estudio	7
eubacteria	3
eucariota	4
evolución	14
evolución fenotípico	1
expresión	5
factor de coagulación	1
familia	9
familia de gen	1
familia génico	2
forma	2
fosforilación	6
fracción	1
fragmento	1
fragmento de cromosoma	1

frecuencia	1
fusión	1
gen	59
gen codificante	1
gen de enfermedad	3
gen de rna	1
gen funcional	1
gen humano	2
gen nuclear	2
generación	3
genética evolutivo	1
genética humano	1
genetista	1
genoma	40
genoma bacteriano	2
genoma de mamífero	2
genoma diploide	1
genoma humano	30
genoma mitocondrial	10
genoma nuclear	14
genoma procariota	2
gibón	1
globina	1
grupo sanguíneo	1
hebra	1
hibridación	1
homeobox	3
homología	2
humano	5
implicación	2
individuo	1
interacción	1
intercambio	4
intrón	2
inversión	5
inversión cromosómico	1
invertebrado	2
izquierda	1
kb	7
l	1
lado	1

levadura	1
libro	3
ligamiento	17
localización	2
localización cromosómico	2
localización génico	1
locus	1
locus génico	1
mamífero	10
manera	6
mano	1
mapa	28
mapa citogenético	1
mapa de ligamiento	5
mapa de restricción	2
mapa físico	18
mapa genético	26
marcador	21
marcador genético	2
material genético	1
matriz celular	1
mb	6
mecanismo genético	1
meiosis	3
microsatélite	5
miembro	7
minisatélite	1
mitocondria	7
molécula	1
morfismo	1
muerte celular	1
muestra	1
muflón	2
mutación	9
naturaleza	1
nivel	5
nucleótido	4
objetivo	5
orden	6
orden temporal	1
organismo	5

organismo modelo	5
oxígeno	2
p	1
papel	5
par de base	1
par de cromosoma	1
parte	4
patrón de banda	1
pcr	1
planta	2
polimorfismo	4
polimorfismo proteico	1
polipéptido	2
poliploidía	1
precursor	1
presión de selección	6
primer	3
probabilidad	1
procariota	2
proceso	2
producto	2
producto génico	2
proteína	6
proteína mitocondrial	1
proteína ribosómico	1
proteína sérico	1
proyecto genoma humano	2
punto	3
punto de rotura	5
quinasa	2
radiación	4
ratón	4
recombinación	2
recombinante	1
región	7
relación	8
reordenación cromosómico	4
repetición	1
replicación	1
resolución	22
rflp	6

rh	3
ribosoma citoplasmático	1
rna	4
rrna	4
sección	1
secuencia	30
secuenciación	11
segmento	3
segmento cromosómico	5
segregación	1
selección	8
sensibilidad	1
sentido	2
separación	1
ser humano	1
sexo	1
similitud	1
sistema	5
sistema celular	1
sitio	1
soporte	1
sts	4
subunidad	1
tamaño de el genoma	6

técnica	4
telómero	1
tipo	2
tipo de cromosoma	2
tipo de mapa	3
transaminasa	1
transcripción	1
transferencia	1
transferencia de gen	2
transferencia de tecnología	1
translocación	9
transposición	2
tripleto	1
trna	2
unión	1
variabilidad genético	1
variedad	2
ventaja selectivo	2
vertebrado	5
x	2
yac	2
# total de termes	1068
# termes diferents	276

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	m00831	2.661	473	155	17,77	32,76

Termes	Freqüència
ácido fosfórico	1
ácido nucleico	1
activación	1
actividad	2
adenina	3
adn	26
alteración	3
aminoácido	4
análisis de secuencia	1
anatomía	1
arn	17
arn mensajero	1
arn polimerasa	1
arn ribosomal	2
arnm	4
ausencia	1
bacteria	11
base	7
base complementario	2
biología	1
cadena	13
cadena de el adn	1
cadena polipeptídico	1
caso	2
cebador	2
célula	11
célula eucariótico	4
célula procariótico	1
ciencia	3
ciencia médico	1
citoplasma	1
citocina	3

clonaje	1
cloroplasto	2
codón	2
codón de iniciación	2
cromatina	1
cromosoma	1
cuenta	1
delección	2
derecha	3
desarrollo	1
desoxiribosa	1
detalle	1
disciplina	1
disciplina médico	1
dominio filogenético	2
efecto	1
efecto secundario	1
elemento	2
enzima	2
era	4
escala	1
estudio	6
eucariota	2
evolución	2
expresión	2
expresión de el gen	1
extremo	9
factor	3
factor de trascripción	1
familia de gen	1
fosfato	1
frecuencia	1
fusión	1

gen	44
gen activo	1
gen de bacteria	1
gen estructural	1
gen eucariótico	5
gen procariótico	3
gen regulador	1
gene	2
genética molecular	4
genoma	8
genoma eucariótico	1
guanina	1
hidrógeno	1
hongo	1
huella	1
humano	1
iniciación	10
izquierda	3
lado	1
levadura	1
manera	3
mecanismo de acción	1
mecanismo patogénico	1
medicamento	1
medicina	2
médico	1
medio	2
metilación	1
metionina	1
microbio	1
mitocondria	2
modificación	1
molécula	2
molécula de ácido nucleico	1
molécula de arn	4
molécula de ribosa	1
mutación	2
núcleo	3
nucleósido	2
nucleótido	16
obligación clínico	1

operón	1
orf	2
organismo	1
par de base	1
parte	5
patología	2
polimerasa	6
porción	6
prión	4
pro	2
procariota	4
proceso	1
proceso de transcripción	2
producto	1
promotor	7
proteína	16
proteoma	1
punto de fosfato	1
punto de hidrógeno	1
punto	4
punto de iniciación	6
quimera	1
región	4
regulación	3
relación	1
revista clínico	1
ribosa	1
ribosoma	2
secuencia	9
secuencia de base	1
secuencia de nucleótido	6
secuenciación	1
segmento	5
ser humano	2
sistema microbiano	1
sitio	5
sitio de iniciación	2
solución	1
terminación	2
timidina	3
tipo	2

traducción	1
transferencia	2
tripleto de nucleótido	1
unión	1
uridina	1

uso	1
vía de desarrollo	1
zona	2
# total de termes	473
# termes diferents	155

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 2	m00841	4.144	772	273	18,62	35,36

Termes	Freqüència
aberración citogenético	1
aberración cromosómico	3
acoplamiento	1
actina	1
activación	1
actividad enzimático	1
albúmina	1
alelo mutante	1
alteración	3
alteración cromosómico	1
ambiente	1
anatomía	5
animal	2
aplicación médico	1
ausencia	1
autosoma	1
banda	5
base	10
base genético	1
biología molecular	1
biopsia hepático	1
biotecnología	1
bp	1
cadena	2
cáncer	11
capacidad	1
carcinogénesis	1
caso	5
célula	11
célula canceroso	2
célula germinal	3
célula haploide	1

célula somático	8
centimorgan	1
citogenética clínico	1
clasificación genético	1
clon	1
clonaje	1
clonaje molecular	4
cm	1
coagulación	2
colágeno	1
complejo	1
comunidad médico	1
concepto genético	1
conocimiento	1
corazón	1
correlación	2
crecimiento	6
crecimiento celular	1
cromosoma	45
cromosoma diferente	1
cromosoma homólogo	1
cromosoma humano	2
cromosoma sexual	2
cromosoma x	3
cromosoma y	2
cuerpo	1
defecto	4
deficiencia	5
delección	3
desarrollo	7
descripción anatómico	1
desorden	2
desorden fisiológico	1

detalle	1
diagnóstico	3
diagnóstico prenatal	1
distribución	1
distrofia muscular	1
dna	18
dna recombinante	2
dosificación	1
efecto	7
elemento	3
embrión	1
empresa	1
endonucleasa de restricción	1
enfermedad	20
enfermedad autoinmune	1
enfermedad clásico	2
enfermedad dominante	1
enfermedad genético	1
enfermedad hematológico	1
enfermedad hereditario	3
enfermedad mendeliano	1
enzima	6
enzima de restricción	1
especie	9
estructura	6
estructura molecular	1
estudio	5
estudio epidemiológico	1
etiología	11
etiología genómico	1
evolución	3
exón	3
factor	5
factor de coagulación	2
factor de crecimiento	1
familia	1
fase de acoplamiento	1
fenotipo patológico	1
fisiología	2
fondo genómico	1
forma	5

fosfatasa	1
frecuencia	1
fuente biológico	1
función fisiológico	2
g	1
gen	67
gen defectuoso	2
gen estructural	11
gen mutante	1
gen normal	1
gen patológico	1
gen similar	1
gen sintético	2
gen supresor	1
generación	2
genética	1
genoma	36
genoma humano	5
genoma molecular	1
genotipo	1
globina	2
grado de enfermedad	1
grupo sanguíneo	1
hemofilia	1
hemoglobina	6
hemoglobinopatía	2
hepatitis	1
hepatitis b	2
heterogeneidad	2
hibridización	3
hombre	3
homología	2
hormona	5
hormona glucoproteico	1
individuo	1
individuo enfermo	1
información genético	1
informática	1
ingeniería genético	3
inmunoglobulina	4
inserción	1

insulina	2
interacción	3
interferón	1
intrón	3
kilobase	1
l	1
lesión anatómico	1
leucemia	5
ligamento	8
ligamiento	1
líquido	1
loci	1
locus	2
longitud genético	1
madre	1
malformación	1
malformación congénito	2
manipulación	3
mapa	1
mapa cromosómico	2
mapa físico	1
mapeo	2
mapeo cromosómico	1
mecanismo de transcripción	1
mecanismo fisiológico	1
mecanismo patogénico	1
medicamento	1
medicina	6
medicina clínico	1
micrón	2
miosina	2
molécula	1
molécula de dna	3
morbilidad	4
morfología	1
mutación	4
mutación de gen	1
mutación génico	1
mutación somático	2
mutagenicidad	1

naturaleza	6
nivel	4
nivel cromosómico	1
nivel molecular	4
núcleo celular	2
nucleótido	2
octubre	1
oncogen	1
oncogén	7
organismo	1
órgano	1
ornitina	1
óvulo	1
paciente	1
parte	2
patogénesis	1
patogenia	5
patología	5
patología genético	1
período embrionario	1
portador	1
precursor	1
predisposición	1
prevención	1
prevención epidemiológico	1
proceso	1
producto	1
producto biológico	3
proteína	5
proteína heteromérico	1
proteína sérico	1
protooncogen	5
punto de ruptura	1
radiación	2
ratón	4
recombinación	4
recombinante	1
región	1
regulación	1
relación	1
retinoblastoma	2

retrovirus	1
rflp	1
riñón	1
rna	3
secuencia	7
secuencia de gen	1
segmento	3
segmento cromosómico	1
segregación	1
sentido	2
ser	2
ser humano	1
ser vivo	1
síndrome de lesch-nyham	1
sistema molecular	1
sonda	1
sonda de dna	3
substancia terapéutico	1
susceptibilidad	1
talasemia	3
técnica	4
terapia	2
terapia génico	5
terapia genómico	1

test de southern	1
tipo	6
tipo de cromosoma	1
toxina	1
transcripción	3
transcripción génico	1
transformación	1
translocación	4
translocación autosómico	1
translocación cromosómico	1
translocación de oncogén	1
translocación recíproco	3
tumor	4
unidad	1
uso	3
variación	1
variante	1
variedad	1
vertebrado	1
virus	3
x	3
# total de termes	772
# termes diferents	273

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	m00824	3.335	564	203	16,91	35,99

Termes	Freqüència
actividad	3
adenina	2
adn	22
adn recombinante	1
alteración	3
ambiente	1
aminoácido	4
anomalía cromosómico	1
apareamiento	2
apareamiento de base	2
aplicación médico	1
área	1
armazón	1
arn	3
arn de transferencia	1
arnm	2
ausencia	1
autor	1
autosoma	2
azúcar	3
bacteria	1
base	14
base molecular	1
base nitrogenado	2
biodiversidad	1
biodiversidad genético	1
cadena	4
cadena de el adn	1
cáncer	1
capacidad	3
caso	4
célula	23
célula eucariota	2

célula eucariótico	1
célula germinal	6
célula hijo	2
célula procariota	3
célula somático	2
centrómero	1
chimpancé	1
citoplasma celular	1
citosina	2
clonación	1
cm	1
código	4
código genético	1
codón	1
componente	1
conocimiento	14
copia	5
crecimiento	1
cromosoma	12
cromosoma homólogo	3
cromosoma sexual	2
desarrollo	2
descendencia	2
desoxirribonucleótido	1
desoxirribosa	1
diagnóstico	2
diferenciación celular	1
división	1
división celular	1
duplicación	3
elemento	2
empaquetamiento	1
empresa	2
enfermedad	10

enfermedad infeccioso	1
escala	1
especie	2
especificidad	1
espermatozoide	2
esqueleto	1
estabilidad	4
estructura	2
evolución	1
expresión	2
expresión de el gen	2
expresión génico	1
extremo	1
factor	2
fármaco	1
fin metabólico	1
fin terapéutico	2
forma	8
g	1
gameto	1
gen	22
gen responsable	1
generación	1
genoma	31
genoma humano	8
genoma mitocondrial	3
genoma nuclear	7
grado de interrelación	1
grupo celular	1
guanina	2
hebra	4
hélice	2
hemofilia	1
herencia	5
herencia mitocondrial	1
hígado	1
hombre	1
implicación	3
individuo	10
información genético	12
ingeniería genético	1

interacción	1
intercambio	1
libro	1
localización	3
madre	1
manipulación genético	1
material genético	2
matriz	1
medicina molecular	1
medio	2
metabolismo	1
micromatriz	1
mitocondria	1
mitosis	1
molde	3
molécula	6
molécula de adn	1
molécula de arn	1
músculo	1
mutación	2
mutación de gen	1
mutación espontáneo	1
mutación inducir	1
mutación puntual	1
naturaleza	1
nivel	1
núcleo	4
nucleótido	15
número de célula	1
número de copia	1
objeto	1
orden	2
organismo	4
órgano	1
orgánulo celular	1
óvulo	3
oxígeno	6
par de base	5
par de cromosoma	1
parte	7
patología	3

patrimonio genético	1
piel	1
polimerización	2
proceso	3
proceso de replicación	1
progenitor	2
proteína	8
punto	3
recombinación	2
recombinación de el adn	1
región	4
región de el adn	1
región génico	1
regulación	1
relación	2
repertorio genético	1
replicación	2
reproducción sexual	1
residuo	1
secuencia	5
secuencia de aminoácido	2
secuencia de nucleótido	3
secuenciación	2
selectividad	1
sentido	7
ser	6
sexo	2
simbiosis	3
similitud	2

síndrome de down	1
síntesis de arn	1
sistema	1
sistema nervioso	1
soporte	3
superficie	1
sustancia	1
t	1
tecnología de el adn recombinante	1
tejido	1
telómero	1
terapéutica	1
terapia	1
terapia génico	2
timina	3
tipo	3
tipo celular	3
tipo de cromosoma	1
traducción	2
transcripción	2
transferencia	1
transmisión	1
unidad	1
uracilo	1
vacuna	1
# total de termes	564
# termes diferents	203

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	m00826	1.799	290	118	16,12	40,68

Termes	Freqüència
adn	8
aislamiento	1
alteración	1
alteración cromosómico	1
armazón	1
base	2
base molecular	3
brazo largo	1
cadena	2
campo	1
cáncer	2
cáncer de mama	2
característica sexual	1
caso	2
célula	1
centimorgan	1
clonaje	1
cm	1
colon	2
copia	1
corea de huntington	1
cromosoma	20
cromosoma artificial	1
cromosoma homólogo	1
cromosoma humano	2
cromosoma x	2
cromosoma y	6
cuenta	1
defecto	2
defecto genético	2
descendencia	1
diabetes	2
diagnóstico	1

distrofia miotónico	1
distrofia muscular	1
enfermedad	11
enfermedad común	1
enfermedad de alzheimer	1
enfermedad de charcot-marie-tooth	1
enfermedad genético	1
enfermedad psiquiátrico	1
enzima de restricción	1
esquizofrenia	1
estructura	1
estudio	5
factor	1
familia	3
fenotipo	2
fibrosis quístico	1
forma	4
fragmento	2
fragmento de adn	2
fragmento de restricción	1
gameto	1
gen	15
gen responsable	2
genética	1
genoma	3
genoma humano	4
herencia	4
hibridación de el adn	1
hipertensión arterial	1
hombre	4
informatividad	1
intercambio	1
kilobase	2

levadura	1
ligamiento	5
localización	1
localización cromosómico	1
mama	2
mapa	13
mapa de ligamiento	2
mapa genético	6
marcador	4
material genético	5
meiosis	1
microsatélite	3
miembro	1
mutación	2
nivel	1
nucleótido	4
objetivo	2
orden	1
organismo	1
paciente	1
parte	2
patología	2
pcr	5
polimerasa	1
prevención	1
proceso	1
producto	1
proteína	2

punto	3
reacción en cadena	1
recombinación	4
región	3
relevancia médico	1
resolución	2
retinoblastoma	1
rflp	1
secuencia	8
secuencia de adn	2
secuencia de nucleótido	1
segmento	1
segmento de adn	2
síndrome de down	1
síndrome de marfan	1
sistema	1
sts	6
tipo	1
tumor	1
unidad	1
variabilidad	3
vntr	1
x	2
yac	11
# total de termes	290
# termes diferents	118

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	m00827	2.804	332	133	11,84	40,06

Termes	Freqüència
aminoàcido	1
amplificación	1
análisis gènic	1
ansiedad	1
bacteria	1
base	12
base de dato	2
biología	2
biología molecular	1
biomedicina	3
cadena polipeptídico	1
cáncer	1
capacidad	1
caso	1
célula	1
centimorgan	3
citoplasma	1
clonación	4
cm	4
conocimiento	6
corea de huntington	1
cromosoma	10
cromosoma y	2
cuerpo	1
dato genómico	2
desarrollo	4
detalle	1
diabetes	1
disciplina	1
diversidad biológico	1
diversidad genético	1
dna	12
elemento	1

embrión	1
empalme	1
empresa	2
enfermedad	7
enfermedad hereditario	1
enfermedad orgánico	1
enlace gènic	5
enzima de restricció	1
escala molecular	1
especie	1
espermatozoide	1
est	5
estudio	1
eugenesia	1
evolución	1
expresión gènic	1
fish	1
forma	3
fragmento	7
gasto médico	1
gen	15
gen descubrir	1
generación	3
genoma	14
genoma humano	12
gestación	1
herencia	1
hibridación	1
hipertensión	1
hombre	2
implicación	3
individuo	1
información genético	2
información gènic	1

informática	1
inversión	4
investigación genómico	1
kilobase	3
lado	1
leucocito	1
localización	1
manera	5
mano	2
mapa	13
mapa físico	7
mapa genético	2
mapa génico	3
marcador	4
medicina	1
medio	1
microsatélite	1
mutación	2
naturaleza	1
neurona	1
nivel	1
objetivo	9
organismo	1
óvulo	1
papel	1
par de cromosoma	1
parte	2
pcr	1
población	2
predisposición	1
predisposición genético	2
primer	2
probabilidad	2
proceso	4
producto	1

proteína	4
punto	2
ratón	1
raza	1
recambio	1
recombinación	2
recombinación genético	1
recurso farmacéutico	1
región	1
resolución	3
riesgo	1
rna	1
secuencia	12
secuenciación	3
segregación	1
ser humano	2
síntesis proteico	1
sitio	1
sts	5
subdesarrollo	1
tejido	2
terapia génico	1
tipo	2
tipo de cáncer	1
tipo de mapa	2
toxicidad	1
transcripción	1
unidad	1
unidad génico	1
variedad	1
vía metabólico	1
# total de termes	332
# termes diferentes	133

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	m00828	2.161	323	146	14,94	45,20

Termes	Freqüència
ácido desoxirribonucleico	2
ácido nucleico	2
ácido ribonucleico	1
adenina	5
adn	35
afección	1
afección humano	1
alimento transgénico	1
ambiente	1
apareamiento	1
arn	1
aspecto médico	1
ausencia	1
azúcar	3
bacteria	2
base nitrogenado	4
bioética	1
biotecnología	1
campo	1
cáncer	1
cáncer de mama	1
carácter	1
característica biológico	2
carnero	1
caso	2
célula	5
célula somático	1
cerebro	1
ciencia	2
ciencia biológico	1
citosina	5
clon	2
clonación	1

clonación terapéutico	1
código genético	1
componente	4
conocimiento	3
corazón	1
crecimiento	1
cromosoma	1
cuenta	1
cuerpo	1
defecto genético	1
desarrollo	3
desoxirribosa	1
diabetes	1
disciplina	1
efecto	1
embrión	1
embrión humano	1
enfermedad	2
enfermedad común	1
enfermedad de alzheimer	1
enfermedad genético	2
era	3
especie	2
estructura	3
estructura de el adn	9
estudio	2
factor	2
factor mendeliano	1
fertilización	1
feto	1
fibrosis quístico	2
fisiología	1
forma	2
fosfato	3

g	2
gameto	1
gemelo idéntico	1
gen	16
gen defectuoso	1
gen humano	1
gen normal	1
generación	4
genetista	1
genoma	4
guanina	2
gusano	1
hebra	4
hélice	1
hemofilia	1
hipertensión arterial	1
hombre	4
hormona	1
humano	1
individuo	3
información genético	5
ingeniería genético	1
inmunodeficiencia genético	1
insulina humano	1
interacción	1
levadura	2
libro	1
luciferasa	1
madre	1
mama	2
mamut	1
manipulación	3
manipulación biotecnológico	1
mano	1
material genético	1
medicina	2
microscopio electrónico	1
mitad	1
modalidad terapéutico	1
molécula	5

molécula de fosfato	1
naturaleza	5
naturaleza biológico	1
nivel	2
nivel de adn	2
nivel molecular	1
nucleína	1
núcleo	3
orden	1
órgano	1
óvulo	2
planta transgénico	1
predisposición genético	1
proceso	1
producto	1
proteína	3
prueba	1
punto	3
ratón	3
ratón transgénico	1
raza	1
reduccionismo genético	1
reproducción sexual	1
ruta metabólico	1
secuencia	2
secuenciación	1
segmento de adn	2
selección	1
ser	6
ser humano	9
ser vivo	5
t	2
técnica	1
terapia	1
terapia génico	4
test genético	1
timina	5
tipo	4
uso	3
# total de termes	323
# termes diferents	146

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	m00830	2.279	236	106	10,35	44,91

Termes	Freqüència
ácido	1
ácido desoxirribonucleico	1
ácido nucleico	2
adenina	7
adn	19
adn a	1
agua	1
aminoácido	1
anillo	2
área	1
arn	1
base	3
base nitrogenado	2
biofísica	1
biología	2
biología molecular	1
cabeza	1
cadena	11
cáncer	1
carácter	1
carbono	1
citosina	6
competencia	1
complementariedad	1
componente	1
conformación	1
conocimiento	2
cristalografía	3
cromosoma	2
cuenta	1
d	3
densidad	2
desarrollo	1
difracción de rayo x	1

dna	1
elemento	2
enfermedad	1
escala	1
eslabón	1
especificidad biológico	1
esqueleto	1
estructura	9
estructura de el adn	5
estructura helicoidal	3
estructura molecular	1
estudio	5
fibra	4
forma	12
fórmula	1
fosfato	3
frente	2
genética	1
genoma humano	1
grupo fosfato	1
guanina	1
hebra	1
hélice	4
herencia	3
hidratación	1
hidrógeno	2
interacción	1
ión	1
l	1
longitud de onda	1
manera	1
mano	2
masa	1
mecanismo biológico	1
medicina	1

mitad	1
molécula	5
molécula de adn	1
mosaico	1
multiplicación celular	1
nitrógeno	1
nivel	1
núcleo celular	1
nucleótido	10
objeto	4
pirimidina	1
pliegue helicoidal	1
polimerasa	1
porción	1
primer	3
propuesta	1
proteína	4
purina	1
q	1
radiación	2

región	2
relación	1
repetición	1
replicación	1
resolución	2
secuencia	1
secuencia de nucleótido	1
secuenciación	1
segmento	2
sistema	1
sustrato	1
timina	6
transcripción	1
transferencia génica	1
unión	2
virus de el mosaico de el tabaco	1
x	5
# total de termes	236
# termes diferents	106

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	m00862	3.133	493	211	15,73	42,79

Termes	Freqüència
aberración cromosómico	1
aborto	3
acondroplasia	1
actividad	3
actividad enzimático	1
adulto	1
alcohol	1
ambiente	1
aminoácido	4
andrógeno	2
anomalía cromosómico	1
anomalía esquelético	3
arco faríngeo	1
ausencia	1
base	3
base genético	1
brazo corto	2
cáncer	1
carácter	1
característica genético	1
caso	9
cdna	1
chimpancé	1
citocromo	1
colon	1
complejidad biológico	2
comportamiento biológico	1
conocimiento	2
cooperación	1
copia	7
cortisol	1
crecimiento	5
crecimiento esquelético	1

cromosoma	10
cromosoma sexual	1
cromosoma x	3
cromosoma y	1
cuerpo	1
defecto	1
deficiencia	2
deleción	2
desarrollo	1
desbalance cromosómico	1
descendencia	1
desorden psiquiátrico	1
diagnóstico molecular	2
displasia de cadera	1
distribución	1
dna	12
dosis	1
droga	4
efecto	2
efecto secundario	1
empresa	1
enfermedad	20
enfermedad común	1
enfermedad coronario	1
enfermedad cromosómico	1
enfermedad de hirschprung	1
enfermedad de tay-sachs	1
enfermedad dominante	1
enfermedad genético	2
enfermedad mendeliano	1
enfermedad monogénico	2
ensayo clínico	1
enzima	2
especie	6

especificidad	1
esqueleto	1
estatura	4
estudio	4
estudio citogenético	1
evolución	1
expresión	2
expresión génico	2
extremidad	2
extremidad inferior	2
factor	1
factor genético	1
familia	2
fase	1
fémur	1
fenotipo clínico	1
feto	2
fibrosis quística	1
forma	11
fracción	1
fusión	1
gen	51
gen estructural	2
gen humano	1
genética	1
genoma	9
genoma humano	2
gestación	1
glándula suprarrenal	1
grupo sanguíneo	1
gusano	3
hábito de vida	1
hambre	1
herencia	1
heterocigoto	2
hibridación	1
hipertensión arterial	1
hipocondría genético	1
hipotiroidismo	1
hombre	4
homeobox	2

homología	1
hormona	2
hormona melanofórica	1
inactivación	1
individuo	2
interacción	1
invertebrado	1
kb	1
labio leporino	1
leucemia	4
levadura	2
libro	1
locus	3
locus cromosómico	1
madre	1
maduración	2
manera	4
mapa físico	1
mb	1
medicamento	1
medicina	1
médico	1
medio	1
medio ambiente	1
meiosis	3
metabolito	1
micro	3
miembro	1
mitad	1
molécula	1
mosca	3
mrna	1
muerte embrionario	1
muestra	1
multiplicación	1
muñeca	1
mutación	12
mutación diferente	1
mutación intragénico	1
nivel	2
nucleótido	3

orden	2
osificación endocondral	1
óvulo	1
paciente	8
par de base	3
parte	1
patología específico	1
peso molecular	1
planta	1
polimorfismo	4
portador	1
predisposición	3
presión arterial	1
prevención	1
primer	2
probabilidad	1
procesamiento	3
proceso	1
producto	3
progenitor	1
proteína	16
proteína nocivo	1
proteoma	1
pubertad	1
punto	2
radio	1
ratón	1
receptor	1
región	10
relación	1
repetición	1
rflp	1
riesgo	2

rna	4
secuencia	6
secuenciación	4
segmento	1
sensibilidad	1
sexo	2
similitud	2
síndrome	2
síndrome de klinefelter	1
síndrome de turner	2
síntesis proteico	1
síntoma	1
splicing	1
superfamilia	1
susceptibilidad	3
técnica molecular	1
tejido	1
terapia	1
terapia génico	1
tipo	2
transcripción	2
translocación	2
translocación cromosómico	1
trastorno molecular	1
uso	1
variación	1
variante	1
vntr	1
x	7
# total de termes	493
# termes diferents	211

NE	Text	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes diferents (types) per nre. termes (tokens)
NE 3	m00869	2.706	298	132	11,01	44,29

Termes	Freqüència
ácido desoxirribonucleico	1
adn	9
alteración	2
animal	1
área	2
base	1
bioética	2
biología	1
biotecnología	1
campo	1
carácter	2
caso	2
célula	3
chimpancé	1
ciencia	7
ciencia médico	1
código	2
código genético	1
componente	1
concepción	1
conocimiento	4
contexto clínico	1
cromosoma	6
cuenta	2
deficiencia	1
desaminasa	1
desarrollo	5
disciplina	1
diversidad genético	1
efecto	1
elemento	2
empresa	3

enfermedad	10
enfermedad genético	3
enfermedad monogénico	2
enzima	1
especie	6
estructura	6
estructura genético	1
estructura molecular	1
estudio	4
eugenesia	1
evento genético	1
expresión	1
familia	1
fase	1
forma	2
funcionamiento celular	1
g	1
gemelo monocigótico	1
gen	19
gen defectuoso	1
gen mutante	1
género	1
genética	2
genetista	1
genoma	5
genoma humano	12
hebra	1
herencia	1
hombre	4
homología	1
homología genético	1
humano	1
implicación	3

individuo	6
información genético	2
interacción	1
ley de mendel	1
libro	1
localización	2
manera	4
manifestación fisiológico	1
mapa	3
mapa genético	6
mecanismo fisiológico	1
medicina	2
médico	1
medio	1
mejoramiento	1
molécula	1
molécula de adn	1
mutación	1
núcleo	1
núcleo celular	1
nucleótido	4
octubre	1
orden	1
organismo	5
organismo vivo	1
órgano	1
paciente	5
par de cromosoma	1
parte	2
patología	2
patólogo	1
penetrancia	1
personal médico	2
población	1
portador	2

probabilidad	1
proceso	2
producto	2
proteína	6
proteína recombinante	1
prueba	1
punto	1
raza	3
región	1
regulación	1
relación	1
resistencia	1
riesgo	2
secuencia	10
secuencia de nucleótido	1
secuenciación	4
sentido	1
ser	5
ser humano	3
ser vivo	1
sistema inmunológico	1
susceptibilidad	1
t	1
técnica	1
terapéutica	1
terapéutica médico	1
terapia génico	2
tipo	2
totalidad de palabra	1
unidad	1
variación clínico	1
vigor híbrido	1
# total de termes	298
# termes diferents	132

**Corpus textual de genòmica (corpus de contrast)
Resultats obtinguts amb l'aplicació de Mercedes
(Diccionari de genòmica complet) a cada un dels tres
subcorpus que agrupen els textos segons el NE**

Subcorpus	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes dif. (types) per nre. termes (tokens)
Subcorpus 1 NE 1	18.338	3.294	501	17,96	15,20

Termes	Freqüència
ac	1
actividad	5
adaptación	1
adenovirus	2
agente infeccioso	2
aislamiento	2
alelo	20
alelo largo	8
alu	13
ambiente cromosómico	1
aminoácido	2
ampicilina	2
amplificación	7
anillo	4
antígeno	16
antígeno citosólico	1
apareamiento	1
apolipoproteína	1
arnm	1
atp	4
ausencia	4
autor	14
bacteria	6

bacteriófago	9
banda	14
base	9
base complementario	1
biosíntesis	1
biotina	1
brazo	1
brazo largo	1
bromuro de etidio	5
bucle	4
cadena	58
cadena polipeptídico	1
campo	1
canal	2
cáncer	2
capacidad	6
carbohidrato	1
carcinoma	1
caso	22
cdna	2
cebador	3
célula	17
célula eucariota	1
célula huésped	1

célula humano	4
célula somático	1
célula t	1
célula tumoral	2
centrómero	7
centrómero funcional	1
cepa	2
cerebro	3
chimpancé	1
ciclo celular	1
ciclo vital	3
cinética	1
cinetocoro	1
citoplasma	1
citosina	1
citosol	3
clon	20
clon recombinante	2
clonación	7
clonaje	2
codón	2
colágeno	2
colon	1
complejo	11
complejo génico	1
complejo mayor de histocompatibilidad	1
complementariedad	1
componente	2
composición de base	1
condensación	1
conformación	3
contaminación	1
conversión génico	8
copia	20
corte	5
crecimiento	1
cromátida	6
cromatina	1
cromosoma	20
cromosoma acrocéntrico	1

cromosoma homólogo	6
cromosoma humano	1
cromosoma y	3
cuenta	7
d	6
defecto	2
degradación	3
delección	14
deleción	1
densidad	2
derecha	5
desaminación	1
desarrollo	2
deslizamiento	22
desnaturalización	1
desoxinucleótido	1
detalle	1
determinante antigénico	1
diabetes	1
diana de restricción	1
diferenciación	1
digestión	19
dinucleótido	4
distribución	4
diversidad genético	1
dna	122
dna polimerasa	2
dominio	10
duplex	1
dúplex	9
duplicación	11
ecori	18
efecto	1
eficiencia	1
electroforesis	5
elemento	9
elemento génico	1
elongación	3
emparejamiento	3
emparejamiento homólogo	1
endonucleasa	1

endonucleasa de restricción	1
enfermedad hereditario	3
enfermedad infeccioso	1
enlace	1
entrecruzamiento	32
enzima	20
enzima de restricción	14
enzima proteolítico	1
equilibrio	1
escala	7
escala filogenético	1
especie	7
especificidad	3
estabilidad	3
estabilización	1
estructura	23
estudio	12
eucariota	3
evolución	10
excisión	2
exón	4
exonucleasa	2
expresión	12
expresión génico	2
extremo	28
factor	4
fago	13
fago m13	1
fago recombinante	2
fagocito	2
familia	13
familia de gen	1
fase	1
fenotipo	1
fibrosis cístico	1
fijación	2
forma	10
fosforilación	1
fracción	5
fragmento	69
fragmento de restricción	16

fragmento peptídico	1
frecuencia	4
frecuencia de recombinación	3
función biológico	2
fusión	1
g	8
gel	15
gel de poliacrilamida	1
gen	75
gen codificante	3
gen de clase	2
gen de resistencia	2
gen funcional	1
generación	15
genoma	47
genoma celular	1
genoma de el virus	4
genoma de eucariota	1
genoma de mamífero	1
genoma eucariota	10
genoma humano	29
genoma murino	2
genoma viral	1
genoteca	5
globina	2
glu	1
glucocorticoide	1
glucoproteína	2
glucoproteína de membrana	1
gradiente de densidad	2
gripe	1
hebra	16
hélice	3
herencia	1
heterodímero	1
heterodúplex	4
hibridación	38
hibridación de dna	1
hidrólisis	2

hígado	5
histocompatibilidad	4
histona	3
hombre	3
homología	31
homología de secuencia	1
hongo	1
huella	1
huella genético	1
huésped	6
humano	2
identificación cromosómico	1
implicación	2
impronta	1
individuo	12
inducción	1
inestabilidad	7
inestabilidad genético	2
infección	2
influenza	1
información genético	1
inmunidad	1
inmunoglobulina	12
inserción	3
insulina	3
insulina humano	1
interacción	3
interacción proteico	2
intercambio	7
interferón	2
intermediario	2
intrón	8
izquierda	5
k	1
kb	5
l	2
lado	5
lazo	3
levadura	1
librería	4

ligación	3
ligamiento	3
línea celular	6
línea germinal	4
linfocito	7
linfocito b	2
linfocito t	9
líquido tisular	1
lisina	1
localización	6
localización cromosómico	3
locus	23
longitud de el fragmento	1
macrófago	1
mama	1
mamífero	1
manera	8
mapa de ligamiento	1
mapa de restricción	4
mapa físico	1
mapa genético	2
mapeo	1
marcador	2
marcaje	1
masa	1
material genético	2
mecanismo de defensa	1
media	1
medicina	2
medio	4
meiosis	11
membrana	6
membrana celular	1
membrana de nitrocelulosa	2
membrana plasmático	1
memoria inmunológico	2
mhc	29
microorganismo	1
microsatélite	3
miembro	3
migración	3

minisatélite	134
mioglobina	2
mioglobina humano	3
mitosis	2
molde	2
molécula	44
molécula de dna	9
monómero	2
mosaicismo	1
motivo	16
movilidad	1
mrna	1
mutación	6
mutación puntual	2
mutación somático	1
n	2
naturaleza	3
nitrocelulosa	8
nivel	8
nivel de expresión	1
nivel molecular	2
n-terminal	3
nucleasa	1
núcleo	2
nucleótido	19
número de célula	1
número de copia	3
objeto	1
oligómero	2
oligonucleótido	5
oncogén	6
orangután	1
orden	4
organismo	6
p	3
papel	15
par de cromosoma	1
parte	18
participación proteico	1
patencia viral	1
patología	1

patrón de banda	2
pcr	6
péptido	16
peso molecular	2
pirimidina	3
planta	1
plasma	1
plásmido	14
plásmido recombinante	8
población	3
poli a	2
poliacrilamida	1
polimerasa	2
polimorfismo	11
polipéptido	1
porción	3
prevalencia	1
prevención	1
primer	2
probabilidad	1
procariota	4
procesamiento	4
proceso	37
proceso biológico	2
proceso de replicación	1
producto	13
progenie	1
propagación	1
proteasa	2
proteína	50
proteína a	1
proteína eucariota	1
proteína funcional	1
proteína nuclear	3
proteína ssb	1
proteína total	1
proteolisis	3
prueba	1
punto disulfuro	1
punto	15
punto de rotura	1

punto de ruptura	1
purificación	1
purina	4
quiasma	1
quiasma meiótico	1
quinasa	1
r	2
ratón	24
re	7
reacción en cadena	1
rec a	1
receptor	5
recombinación	50
recombinación eucariótico	1
recombinación general	1
recombinación genético	1
recombinación homólogo	17
recombinación meiótico	4
recombinante	5
región	87
región constante	1
región cromosómico	3
registro	1
regulación	2
regulador	1
relación	8
renaturalización	1
reorganización génico	1
reparación	10
repetición	38
repetición en tándem	18
replicación	29
residuo	3
resistencia	2
resolución	4
respuesta inmunológico	2
retrotransposón	5
retrovirus	3
ribosoma	1
riesgo	1
riñón	2

rna	11
rna polimerasa	3
rna polimerasa i	1
s	5
satélite	3
sección	4
secreción proteico	1
secuencia	235
secuencia alu	7
secuencia celular	1
secuencia consenso	9
secuencia de nucleótido	5
secuencia hipervariable	2
secuencia señal	2
secuenciación	9
segmento	7
segregación	2
segregación cromosómico	1
sentido	3
separación	1
ser	1
sexo	1
similitud	5
síndrome	1
sistema	8
sistema de reparación	1
sistema plasmídico	1
sitio	2
sitio activo	1
sonda	22
sonda viral	6
sondeo	6
subclonación	1
subunidad	20
superfamilia	2
superficie	6
superficie celular	2
susceptibilidad	2
sustitución de base	2
sustrato	7
t	14

tamaño de el genoma	1
técnica	4
tejido	3
tejido tumoral	1
telómero	2
teñido	1
testículo	7
tetrámero	1
timidina	1
timidina quinasa	1
tipo	24
tipo celular	1
tipo de cáncer	1
transcripción	7
transcripción celular	1
transfección	1
transferencia	2
transición	1
translocación	2
translocación de oncogén	2
transmisión	1
transporte	4
transposición	3
transposón	2
tripanosoma	1
tripéptido	1

triplete	1
trna	1
tumor	2
unidad	35
unión	25
vacunación	1
variabilidad	9
variabilidad alélico	1
variación	20
variación alélico	2
variante	5
variante alélico	1
variedad	3
vector	7
vector de clonación	3
vejiga	1
vertebrado	2
viral	1
virus	14
vntr	6
x	3
zona	20
# total de termes	3294
# termes diferents	501

Subcorpus	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes dif. (types) per nre. termes (tokens)
Subcorpus 2 NE2	17.889	2.803	581	15,66	20,72

Termes	Freqüència
aberración citogenético	1
aberración cromosómico	3
ácido fosfórico	1
ácido nucleico	1
acoplamiento	1
actina	1
activación	2
actividad	7
actividad enzimático	1
adenina	3
adn	26
aislamiento	1
albúmina	1
alelo	2
alelo mutante	1
almacenamiento	1
alteración	8
alteración cromosómico	2
ambiente	1
aminoácido	5
análisis de el cromosoma	1
análisis de secuencia	1
análisis filogenético	1
anatomía	7
animal	3
apareamiento	1
aplicación médico	1
árbol genealógico	2
área	3
armazón	1
arn	17

arn mensajero	1
arn polimerasa	1
arn ribosomal	2
arnm	4
ausencia	3
autosoma	2
bacteria	16
bacteria causante	1
bacteria púrpura	2
bacteria respiratorio	1
banda	9
banda cromosómico	2
base	27
base complementario	2
base de dato	2
base genético	1
biología	6
biología molecular	2
biopsia hepático	1
biotecnología	3
bp	2
brazo	3
brazo largo	2
cadena	17
cadena de el adn	1
cadena polipeptídico	1
campo	3
cáncer	13
capacidad	8
carácter	1
carcinogénesis	1
cariograma	1

cariotipo	1
caso	16
cdna	3
cebador	2
célula	32
célula animal	3
célula canceroso	2
célula eucariótico	4
célula germinal	3
célula haploide	1
célula híbrido	1
célula procariótico	1
célula somático	13
centimorgan	3
centiray	1
ciencia	4
ciencia médico	1
citogenética clínico	1
citoplasma	2
citosina	3
clasificación genético	1
clon	22
clon de dna	1
clonación	5
clonación de gen	2
clonaje	2
clonaje molecular	4
cloroplasto	2
cm	8
coagulación	3
código	4
código genético	8
codón	3
codón de iniciación	2
colágeno	1
complejo	1
complementariedad	1
componente	2
comunidad médico	2
concepto genético	1
conocimiento	3

constitución genético	1
cooperación	2
copia	6
copia génico	1
corazón	1
correlación	2
corte	3
crecimiento	6
crecimiento celular	1
cromátida	2
cromatina	1
cromosoma	90
cromosoma artificial	1
cromosoma diferente	5
cromosoma homólogo	2
cromosoma humano	8
cromosoma no homólogo	2
cromosoma original	1
cromosoma sexual	2
cromosoma x	5
cromosoma y	8
cruce genético	1
cuenta	2
cuerpo	1
defecto	4
deficiencia	5
deleción	7
densidad	3
derecha	3
desarrollo	16
desarrollo embrionario	1
descripción anatómico	1
deshidrogenasa	1
desorden	2
desorden fisiológico	1
desoxiribosa	1
detalle	3
diagnóstico	4
diagnóstico prenatal	2
diploidía	3
disciplina	1

disciplina médico	1
distancia genético	2
distribución	3
distrofia muscular	2
división	3
división celular	1
dna	70
dna recombinante	2
dominio filogenético	2
dosificación	1
duplicación	21
duplicación génico	3
duplicado	1
efecto	9
efecto secundario	1
eficiencia	1
electroforesis	2
elemento	6
embrión	1
empresa	2
endonucleasa de restricción	1
enfermedad	29
enfermedad autoinmune	1
enfermedad clásico	2
enfermedad dominante	1
enfermedad genético	1
enfermedad hematológico	1
enfermedad hereditario	5
enfermedad mendeliano	1
ensayo	1
entrecruzamiento	6
enzima	9
enzima de corte	1
enzima de restricción	2
era	4
escala	14
especiación	1
especie	24
est	1
estructura	6
estructura molecular	1

estudio	20
estudio citogenético	1
estudio epidemiológico	1
etiología	11
etiología genómico	1
eubacteria	3
eucariota	6
evolución	21
evolución fenotípico	1
exón	3
expresión	7
expresión de el gen	1
extremo	13
factor	8
factor de coagulación	3
factor de crecimiento	1
factor de transcripción	1
familia	10
familia de gen	2
familia génico	2
fármaco	2
fase	2
fase de acoplamiento	1
fenotipo	1
fenotipo patológico	1
fisiología	2
fondo genómico	1
forma	14
fosfatasa	1
fosfato	1
fosforilación	6
fracción	1
fragmentación	1
fragmento	13
fragmento de cromosoma	1
frecuencia	7
fuelle biológico	1
función fisiológico	2
fusión	2
g	1
gallo	1

gen	178
gen activo	1
gen codificante	1
gen de bacteria	1
gen de enfermedad	3
gen de rna	1
gen defectuoso	2
gen estructural	12
gen eucariótico	5
gen funcional	1
gen humano	2
gen mutante	1
gen normal	1
gen nuclear	2
gen patológico	1
gen procariótico	3
gen regulador	1
gen similar	1
gen sintético	2
gen supresor	1
gene	2
generación	6
genética	1
genética evolutivo	1
genética humano	1
genética molecular	5
genetista	1
genoma	120
genoma bacteriano	2
genoma de mamífero	2
genoma diploide	1
genoma eucariótico	1
genoma humano	37
genoma mitocondrial	10
genoma molecular	1
genoma nuclear	14
genoma procariota	2
genoteca	8
genotipo	1
gibón	1
globina	3

grado de enfermedad	1
grupo sanguíneo	2
guanina	1
gusano	2
hebra	1
hemofilia	1
hemoglobina	6
hemoglobinopatía	2
hepatitis	1
hepatitis b	2
herencia	3
heterogeneidad	2
hibridación	1
hibridización	3
hidrógeno	1
hombre	4
homeobox	3
homología	4
hongo	1
hormona	5
hormona glucoproteico	1
huella	1
humano	8
implicación	3
implicación médico	1
individuo	3
individuo enfermo	1
información genético	1
informática	1
ingeniería genético	4
iniciación	10
inmunoglobulina	4
inserción	1
insulina	2
interacción	4
intercambio	4
interferón	1
intrón	5
inversión	5
inversión cromosómico	1
invertebrado	2

izquierda	4
kb	9
kilobase	1
l	2
lado	2
lesión anatómico	1
leucemia	5
levadura	7
libro	3
ligamento	8
ligamiento	20
líquido	1
localización	3
localización cromosómico	2
localización génico	1
loci	1
locus	8
locus génico	1
longitud genético	1
madre	1
malformación	1
malformación congénito	2
mamífero	11
manera	10
manipulación	3
mano	1
mapa	59
mapa citogenético	1
mapa cromosómico	2
mapa de ligamiento	5
mapa de restricción	8
mapa físico	34
mapa genético	36
mapa genómico	1
mapeo	2
mapeo cromosómico	1
mapeo genético	1
marcador	24
marcador genético	2
material genético	1
matriz celular	1

mb	15
mecanismo de acción	1
mecanismo de transcripción	1
mecanismo fisiológico	1
mecanismo genético	1
mecanismo patogénico	2
medicamento	2
medicina	12
medicina clínico	1
médico	1
medio	2
meiosis	5
metilación	1
metionina	1
microbio	1
micrón	2
microsatélite	5
miembro	7
minisatélite	1
miosina	2
mitocondria	9
modificación	1
molécula	4
molécula de ácido nucleico	1
molécula de arn	4
molécula de dna	3
molécula de ribosa	1
morbilidad	4
morfismo	1
morfología	1
mosca	3
muerte celular	1
muestra	1
muflón	2
mutación	16
mutación de gen	1
mutación génico	1
mutación somático	2
mutagenicidad	1
naturaleza	7

nivel	20
nivel cromosómico	1
nivel molecular	5
núcleo	3
núcleo celular	2
nucleósido	2
nucleótido	23
objetivo	14
obligación clínico	1
octubre	1
oligonucleótido	1
oncogen	1
oncogén	7
operón	1
orden	8
orden temporal	1
orf	2
organismo	10
organismo modelo	7
órgano	1
ornitina	1
óvulo	1
oxígeno	2
p	1
paciente	1
papel	6
par de base	2
par de cromosoma	1
parte	11
patogénesis	1
patogenia	5
patología	7
patología genético	1
patrón de banda	1
pcr	3
pedigrí	1
período embrionario	1
pez	1
planta	3
polimerasa	6
polimorfismo	4

polimorfismo proteico	1
polipéptido	2
poliploidía	1
porción	6
portador	1
precursor	2
predisposición	1
presión de selección	6
prevención	1
prevención epidemiológico	1
primer	5
prión	4
pro	2
probabilidad	5
procariota	6
proceso	4
proceso de transcripción	2
producto	4
producto biológico	3
producto génico	2
producto transgénico	1
promotor	7
propuesta	2
proteína	27
proteína heteromérico	1
proteína mitocondrial	1
proteína ribosómico	1
proteína sérico	2
proteoma	1
protooncogen	5
proyecto genoma humano	2
prueba	1
punto de fosfato	1
punto de hidrógeno	1
punto	9
punto de iniciación	6
punto de rotura	5
punto de ruptura	1
quimera	1
quinasa	2
radiación	6

ratón	12
recombinación	6
recombinante	2
región	16
regulación	6
relación	11
reordenación cromosómico	4
repetición	1
replicación	1
reproducción	2
resolución	33
retinoblastoma	2
retrovirus	1
revista clínico	1
rflp	7
rh	3
ribosa	1
ribosoma	2
ribosoma citoplasmático	1
riñón	1
rna	7
rrna	4
sección	2
secuencia	68
secuencia de base	4
secuencia de gen	1
secuencia de nucleótido	6
secuenciación	21
segmento	11
segmento cromosómico	6
segregación	2
selección	8
sensibilidad	1
sentido	6
separación	2
ser	2
ser humano	4
ser vivo	1
sexo	1
similitud	1
síndrome de lesch-nyham	1

sistema	5
sistema celular	1
sistema microbiano	1
sistema molecular	1
sitio	7
sitio de iniciación	2
sitio de restricción	1
solución	1
sonda	2
sonda de dna	3
sonda molecular	1
soporte	1
sts	7
substancia terapéutico	1
subunidad	1
susceptibilidad	1
talasemia	3
tamaño de el genoma	6
técnica	15
técnica citológico	1
telómero	1
terapia	2
terapia génico	5
terapia genómico	1
terminación	2
test de southern	1
timidina	3
tipo	18
tipo de cromosoma	3
tipo de mapa	12
toro	1
toxina	1
traducción	1
transaminasa	1
transcripción	4
transcripción génico	1
transferencia	3
transferencia de gen	2
transferencia de tecnología	1
transformación	1
translocación	13

translocación autosómico	1
translocación cromosómico	1
translocación de oncogén	1
translocación recíproco	3
transposición	2
triplete	1
triplete de nucleótido	1
trna	2
tumor	4
úlceras péptico	1
unidad	1
unión	3
uridina	1
uso	4
valor nutritivo	1

variabilidad	1
variabilidad genético	1
variación	1
variante	1
variedad	4
ventaja selectivo	2
vertebrado	6
vía de desarrollo	1
virus	3
x	5
yac	2
zona	3
# total de termes	2803
# termes diferents	581

Subcorpus	Nre. mots	Nre. termes (tokens)	Nre. termes diferents (types)	% termes (tokens) per nre. mots	% termes dif. (types) per nre. termes (tokens)
Subcorpus 3 NE3	18.217	2.536	580	13,92	22,87

Termes	Freqüència
aberración cromosómico	1
aborto	3
ácido	1
ácido desoxirribonucleico	4
ácido nucleico	4
ácido ribonucleico	1
acondroplasia	1
actividad	6
actividad enzimático	1
adenina	14
adn	93
adn a	1
adn recombinante	1
adulto	1
afección	1
afección humano	1
agua	1
aislamiento	1
alcohol	1
alimento transgénico	1
alteración	6
alteración cromosómico	1
ambiente	3
aminoácido	10
amplificación	1
análisis génico	1
andrógeno	2
anillo	2
animal	1
anomalía cromosómico	2

anomalía esquelético	3
ansiedad	1
apareamiento	3
apareamiento de base	2
aplicación médico	1
arco faríngeo	1
área	4
armazón	2
arn	5
arn de transferencia	1
arnm	2
aspecto médico	1
ausencia	3
autor	1
autosoma	2
azúcar	6
bacteria	4
base	35
base de dato	2
base genético	1
base molecular	4
base nitrogenado	8
biodiversidad	1
biodiversidad genético	1
bioética	3
biofísica	1
biología	5
biología molecular	2
biomedicina	3
biotecnología	2
brazo corto	2

brazo largo	1
cabeza	1
cadena	17
cadena de el adn	1
cadena polipeptídico	1
campo	3
cáncer	7
cáncer de mama	3
capacidad	4
carácter	5
característica biológico	2
característica genético	1
característica sexual	1
carbono	1
carnero	1
caso	20
cdna	1
célula	33
célula eucariota	2
célula eucariótico	1
célula germinal	6
célula hijo	2
célula procariota	3
célula somático	3
centimorgan	4
centrómero	1
cerebro	1
chimpancé	3
ciencia	9
ciencia biológico	1
ciencia médico	1
citocromo	1
citoplasma	1
citoplasma celular	1
citosina	13
clon	2
clonación	6
clonación terapéutico	1
clonaje	1
cm	6
código	6

código genético	3
codón	1
colon	3
competencia	1
complejidad biológico	2
complementariedad	1
componente	7
comportamiento biológico	1
concepción	1
conformación	1
conocimiento	31
contexto clínico	1
cooperación	1
copia	13
corazón	1
corea de huntington	2
cortisol	1
crecimiento	7
crecimiento esquelético	1
cristalografía	3
cromosoma	61
cromosoma artificial	1
cromosoma homólogo	4
cromosoma humano	2
cromosoma sexual	3
cromosoma x	5
cromosoma y	9
cuenta	5
cuerpo	3
d	3
dato genómico	2
defecto	3
defecto genético	3
deficiencia	3
deleción	2
densidad	2
desaminasa	1
desarrollo	16
desbalance cromosómico	1
descendencia	4
desorden psiquiátrico	1

desoxirribonucleótido	1
desoxirribosa	2
detalle	1
diabetes	4
diagnóstico	3
diagnóstico molecular	2
diferenciación celular	1
difracción de rayo x	1
disciplina	3
displasia de cadera	1
distribución	1
distrofia miotónico	1
distrofia muscular	1
diversidad biológico	1
diversidad genético	2
división	1
división celular	1
dna	25
dosis	1
droga	4
duplicación	3
efecto	4
efecto secundario	1
elemento	7
embrión	2
embrión humano	1
empalme	1
empaquetamiento	1
empresa	8
enfermedad	61
enfermedad común	3
enfermedad coronario	1
enfermedad cromosómico	1
enfermedad de alzheimer	2
enfermedad de charcot-marie-tooth	1
enfermedad de hirschprung	1
enfermedad de tay-sachs	1
enfermedad dominante	1
enfermedad genético	8
enfermedad hereditario	1

enfermedad infeccioso	1
enfermedad mendeliano	1
enfermedad monogénico	4
enfermedad orgánico	1
enfermedad psiquiátrico	1
enlace génico	5
ensayo clínico	1
enzima	3
enzima de restricción	2
era	3
escala	2
escala molecular	1
eslabón	1
especie	17
especificidad	2
especificidad biológico	1
espermatozoide	3
esqueleto	3
esquizofrenia	1
est	5
estabilidad	4
estatura	4
estructura	21
estructura de el adn	14
estructura genético	1
estructura helicoidal	3
estructura molecular	2
estudio	21
estudio citogenético	1
eugenesia	2
evento genético	1
evolución	3
expresión	5
expresión de el gen	2
expresión génico	4
extremidad	2
extremidad inferior	2
extremo	1
factor	6
factor genético	1
factor mendeliano	1

familia	6
fármaco	1
fase	2
fémur	1
fenotipo	2
fenotipo clínico	1
fertilización	1
feto	3
fibra	4
fibrosis quística	4
fin metabólico	1
fin terapéutico	2
fish	1
fisiología	1
forma	42
fórmula	1
fosfato	6
fracción	1
fragmento	9
fragmento de adn	2
fragmento de restricción	1
frente	2
funcionamiento celular	1
fusión	1
g	4
gameto	3
gasto médico	1
gemelo idéntico	1
gemelo monocigótico	1
gen	138
gen defectuoso	2
gen descubrir	1
gen estructural	2
gen humano	2
gen mutante	1
gen normal	1
gen responsable	3
generación	8
género	1
genética	5
genetista	2

genoma	66
genoma humano	39
genoma mitocondrial	3
genoma nuclear	7
gestación	2
glándula suprarrenal	1
grado de interrelación	1
grupo celular	1
grupo fosfato	1
grupo sanguíneo	1
guanina	5
gusano	4
hábito de vida	1
hambre	1
hebra	10
hélice	7
hemofilia	2
herencia	15
herencia mitocondrial	1
heterocigoto	2
hibridación	2
hibridación de el adn	1
hidratación	1
hidrógeno	2
hígado	1
hipertensión	1
hipertensión arterial	3
hipocondría genético	1
hipotiroidismo	1
hombre	19
homeobox	2
homología	2
homología genético	1
hormona	3
hormona melanofórico	1
humano	2
implicación	9
inactivación	1
individuo	22
información genético	21
información génico	1

informática	1
informatividad	1
ingeniería genético	2
inmunodeficiencia genético	1
insulina humano	1
interacción	5
intercambio	2
inversión	4
invertebrado	1
investigación genómico	1
ión	1
kb	1
kilobase	5
l	1
labio leporino	1
lado	1
leucemia	4
leucocito	1
levadura	5
ley de mendel	1
libro	4
ligamiento	5
localización	7
localización cromosómico	1
locus	3
locus cromosómico	1
longitud de onda	1
luciferasa	1
madre	3
maduración	2
mama	4
mamut	1
manera	14
manifestación fisiológico	1
manipulación	3
manipulación biotecnológico	1
manipulación genético	1
mano	5
mapa	29
mapa de ligamiento	2

mapa físico	8
mapa genético	14
mapa génico	3
marcador	8
masa	1
material genético	8
matriz	1
mb	1
mecanismo biológico	1
mecanismo fisiológico	1
medicamento	1
medicina	7
medicina molecular	1
médico	2
medio	5
medio ambiente	1
meiosis	4
mejoramiento	1
metabolismo	1
metabolito	1
micro	3
micromatriz	1
microsatélite	4
microscopio electrónico	1
miembro	2
mitad	3
mitocondria	1
mitosis	1
modalidad terapéutico	1
molde	3
molécula	18
molécula de adn	3
molécula de arn	1
molécula de fosfato	1
mosaico	1
mosca	3
mrna	1
muerte embrionario	1
muestra	1
multiplicación	1
multiplicación celular	1

muñeca	1
músculo	1
mutación	19
mutación de gen	1
mutación diferente	1
mutación espontáneo	1
mutación inducir	1
mutación intragénico	1
mutación puntual	1
naturaleza	7
naturaleza biológico	1
neurona	1
nitrógeno	1
nivel	8
nivel de adn	2
nivel molecular	1
nucleína	1
núcleo	8
núcleo celular	2
nucleótido	36
número de célula	1
número de copia	1
objetivo	11
objeto	5
octubre	1
orden	7
organismo	11
organismo vivo	1
órgano	3
orgánulo celular	1
osificación endocondral	1
óvulo	7
oxígeno	6
paciente	14
papel	1
par de base	8
par de cromosoma	3
parte	14
patología	7
patología específico	1
patólogo	1

patrimonio genético	1
pcr	6
penetrancia	1
personal médico	2
peso molecular	1
piel	1
pirimidina	1
planta	1
planta transgénico	1
pliegue helicoidal	1
población	3
polimerasa	2
polimerización	2
polimorfismo	4
porción	1
portador	3
predisposición	4
predisposición genético	3
presión arterial	1
prevención	2
primer	7
probabilidad	4
procesamiento	3
proceso	12
proceso de replicación	1
producto	8
progenitor	3
propuesta	1
proteína	43
proteína nocivo	1
proteína recombinante	1
proteoma	1
prueba	2
pubertad	1
punto	14
purina	1
q	1
radiación	2
radio	1
ratón	5
ratón transgénico	1

raza	5
reacción en cadena	1
recambio	1
receptor	1
recombinación	8
recombinación de el adn	1
recombinación genético	1
recurso farmacéutico	1
reduccionismo genético	1
región	21
región de el adn	1
región génico	1
regulación	2
relación	5
relevancia médico	1
repertorio genético	1
repetición	2
replicación	3
reproducción sexual	2
residuo	1
resistencia	1
resolución	7
retinoblastoma	1
rflp	2
riesgo	5
rna	5
ruta metabólico	1
secuencia	44
secuencia de adn	2
secuencia de aminoácido	2
secuencia de nucleótido	6
secuenciación	15
segmento	4
segmento de adn	4
segregación	1
selección	1
selectividad	1
sensibilidad	1
sentido	8
ser	17
ser humano	14

ser vivo	6
sexo	4
simbiosis	3
similitud	4
síndrome	2
síndrome de down	2
síndrome de klinefelter	1
síndrome de marfan	1
síndrome de turner	2
síntesis de arn	1
síntesis proteico	2
síntoma	1
sistema	3
sistema inmunológico	1
sistema nervioso	1
sitio	1
soporte	3
splicing	1
sts	11
subdesarrollo	1
superfamilia	1
superficie	1
susceptibilidad	4
sustancia	1
sustrato	1
t	4
técnica	2
técnica molecular	1
tecnología de el adn recombinante	1
tejido	4
telómero	1
terapéutica	2
terapéutica médico	1
terapia	3
terapia génico	10
test genético	1
timina	14
tipo	14
tipo celular	3
tipo de cáncer	1

tipo de cromosoma	1
tipo de mapa	2
totalidad de palabra	1
toxicidad	1
traducción	2
transcripción	6
transferencia	1
transferencia génico	1
translocación	2
translocación cromosómico	1
transmisión	1
trastorno molecular	1
tumor	1
unidad	4
unidad génico	1
unión	2
uracilo	1

uso	4
vacuna	1
variabilidad	3
variación	1
variación clínico	1
variante	1
variedad	1
vía metabólico	1
vigor híbrido	1
virus de el mosaico de el tabaco	1
vntr	2
x	14
yac	11
# total de termes	2536
# termes diferents	580